ശ്രീ ദേവീഭാഗവതം

കണ്ടിയൂർ മഹാദേവശാസ്ത്രികൾ

ശ്രീ

ദേവീഭാഗവതം

കണ്ടിയൂർ മഹാദേവശാസ്ത്രികൾ

വൃത്താനുവൃത്തമായി

ഭാഷപ്പെടുത്തിയതു്.

രണ്ടാം പതിപ്പ്, കോപ്പി ൮൦൦.

തൃശ്ശിവപേരൂർ

ജ്ഞാനസമുദ്രാലയം ക്ലിപ്തത്തിൽ

അച്ചടിച്ചതു്

൧൧൦൨

ഹരിഃ ശ്രീഗണപതയെ നമഃ

അവിഘ്നമസ്തു.

ശ്രീലളിതാംബികായൈ നമഃ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം.

ഭാഷ.

ഒന്നാം സ്കന്ധം.

ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

ജ്ഞാനികളാം സദ്വൃത്തെ ചൈതന്യമൂർത്തിയായ് ലോകബുദ്ധിയെ തോന്നി
ക്കുന്നാദ്യവിദ്യയെ.

ശൌനകൻ പറഞ്ഞു.

സൂത! സൂത! മഹാഭാഗ! ധന്യൻ നീ പുരുഷർഷഭ! നൽപുരാണങ്ങളെ
യെല്ലാം നല്ലവണ്ണം ഗ്രഹിക്കയാൽ ॥ ഏറ്റവും ദിവ്യമതായുള്ള പതിനെട്ടു പു
രാണവും പുണ്യവാനാം ഭവാൻ വ്യാസനിൽനിന്നു പഠിച്ചല്ലൊ ഭോ! ॥
അഞ്ചുലക്ഷണമൊത്തോരു രഹസ്യങ്ങളൊക്കെയും പുരാണമെല്ലാമാവ്യാ
സൻ ചൊല്ലിത്തന്നു ധരിച്ചു നീ ॥ ഞങ്ങൾക്കുള്ളൊരു ഭാഗ്യത്താൽ മുനി
മാർ വിശ്രമിച്ചിടും കലിബാധയകന്നോരീ ധർമ്മക്ഷേത്രമാണല്ലൊ ॥ ഈ
മുനീന്ദ്രസദസ്സിന്നു പുരാണം കേൾക്കുവാൻ കൊതി പുരാണസംഹിത
വാൻ ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിക്കണം ഭംഗിയായ് ॥ താപത്രയങ്ങൾ പോയിട്ടു ദീർഘാ
യുസ്സാർന്നുള്ള ഭവാൻ വേദതോടൊത്തിട്ടു നല്ലപുരാണം നീ കഥിക്കെടോ ॥
ചെവിക്കു ഗ്രഹണത്തിന്നു സാമർത്ഥ്യമുള്ളവർ പുരാണം കേൾക്കാഞ്ഞു
ദൈവം വഞ്ചിച്ചു നിമിത്തമാം ॥ മധുരാദിരസം കൊണ്ടു നാക്കിന്നെങ്ങ
നെ മോദമോ? ॥ അതുപോൽ ചെവികൾക്കും സദ്വാക്യം കൊണ്ടാണ
മോദവും ॥ ചെവിയില്ലാത്തുള്ള സർപ്പങ്ങൾ കൊണ്ടു രസിച്ചിടും ചെവി
യുള്ളവർക്കു കേൾക്കാഞ്ഞാൽ ചൊല്ലുന്നാർ തന്നെയാണവർ ॥ അതുകൊ
ണ്ടിപ്പോൾ ഞങ്ങൾക്കു കേൾക്കുവാൻ ശ്രദ്ധയേറുന്നിതാ വാഴുന്നതെന്നമിശ്രാണ

ണ്യകലിതൻമിതിവ്രലമായ് ॥ എന്നതറിവാൻപ്രകാരത്തിൽകാലത്തിങ്ക
ൽമനുഷർ വ്യാസനെക്കൊണ്ടുമുനീന്ദ്രന്മാർ,വിദ്വാന്മാർശാസ്ത്രവിത്തമർ
ശാസ്ത്രങ്ങളെല്ലാവിചിത്രമായിട്ടതിവാളങ്ങളെല്ലാമവ കതക്കം,വ്യാഖ
ന്യം,ഇതിഹാസവേദാന്താദിശാസ്ത്രപാഠവും ॥ വാമിപ്പാൻകുലധർമ്മങ്ങളും പറയ്ക്കുംകൂ
ടിയുള്ളവ നാനാവിധവുമാകുന്നതിനാൽ,പുരാണങ്ങൾമൂന്നുമാതിരി ॥ വേദാ
ന്തം,സാത്വികം,പിന്നെരാജസം,കർമ്മകാണ്ഡമാം താമസംഹേതുവാ
യ്പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്നിതി ശാസ്ത്രവും ॥ അഞ്ചുലക്ഷണമാർന്നുള്ള പുരാണങ്ങൾ
പതിനെട്ടിനാലും ഉപപുരാണങ്ങളുമൊട്ടേറെയുണ്ടായ് ॥ എ
ല്ലാലക്ഷണവുമെത്തിട്ടുള്ളതാംവേദത്തിനൊത്തിട്ടും പുണ്യഭാഗവതംപ
ണ്ടുപറഞ്ഞതില്ലുള്ളോർകേൾപ്പിൻ! ॥ ധർമ്മം,കാമം,അർത്ഥം,മോക്ഷംകാമികൾക്കു
കരതലം കൊടുക്കുമത്യുത്തമമായതുചൊല്ലീടുന്നതിനി ॥ ദിവ്യഭാഗ
വതമേകൻവ്യാസനാലിക്കനേരെയിമിച്ചിജർ ശ്രുതിയുക്തിയും,സത്വഗുണ
വും,ധർമ്മനിഷ്ഠയും, ഭക്തിയുമറിയുന്നവരെപ്പതിനെട്ടുപുരാണവും ॥ ഒ
രോപുരാണംനിരചൊല്ലിക്കേട്ടതെങ്ങളെങ്കിലും അതുപോലെമഹത്താക
പ്പെടുവതില്ലപുഷ്ടിയും ॥ ധർമ്മവികാരന്മാരായതിനും,യജ്ഞകർമ്മികൾക്കതി
ലാ കേട്ടാൽഭാഗവതംമത്സ്യാർക്കസംസാരമതനാം ॥ അങ്ങനെയുള്ളീ
വാൻവേണ്ടിയാഗങ്ങൾപലമട്ടിലായ് ശ്രദ്ധയോടൊത്തുചെയ്തിട്ടും
പലിപ്പതില്ലിതേവരെ ॥ യാഗങ്ങൾക്കുപായമസംഗും,സപ്തർഷിശ്രുവിൽ
പതിക്കണം ഇങ്ങനെസംസാരചക്രത്തിലെല്ലാപ്പോഴും ഭ്രമിക്കണം ॥ അറി
വില്ലാതെ,സർവ്വജ്ഞ!കൃതയുഗമില്ലാതാകലുംഇന്നഗ്രന്ഥനാമത്താൽകാ
ലചക്രത്തിൽ ചുറ്റിടുന്നവർ ॥ അതിനാൽപരമപുണ്യരഹസ്യംമോ
ക്ഷദംദേവീ മോക്ഷപ്രദമുള്ള വക്തിസ്ഥംചൊൽകഭാഗവതംഭവാൻ ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാം സ്കന്ധം

ശൌനകപ്രശ്നം ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

ഒന്നാമദ്ധ്യായം

ശ്രീസൂതൻ പറഞ്ഞു.

ധന്യൻമഹാഭാഗ്യശാലി ശൌനകൻഞാൻ,മഹിമാവെഴും നിങ്ങൾ
ചോദിക്കയാൽവേദംവാഴ്ത്തുംപുണ്യപുരാണവും ॥ ആഗമങ്ങളിൽവെ
ച്ചുള്ളാശാസ്ത്രത്തിൽവെച്ചുത്തമം രഹസ്യംസർവ്വവേദാർത്ഥസമ്മതം

ഞാൻ പറഞ്ഞിടാം ॥ ബ്രഹ്മാവാദികളും നാരദമഹർഷിമാരുമിൽ സൂരി
കളാകുമോ! യോഗയോഗികളിൽ കൊട്ടക്കാഴ്കാൻ പ്രാരപോരുമാന്! വ
ന്ദിച്ചിട്ടിവാവിസ്തരിച്ചുപറയാം ശ്രീമത്പുരാണോത്തമം | ചെത്യാസർവ്വം
സാകലമെഗവതീനാരപ്രസിദ്ധംകൂടെ! || ആരെന്താണ് പറയുന്നവോമ
റ, പരാശരാത്മാദിവിദ്യാദിയായ് | സർവ്വജ്ഞൊ, വേദനാശനത്തിൽനിപു
ണാ, സർവ്വാനുകംഗമ്പഥിതാ | ദേഹിനാകാറിവിൽ ചൈതൊത്തവർ മുനിപ്രോ
നത്തിലെല്ലാവസ്ഥയും | പ്രത്യക്ഷത്തിൽ വസിക്കമാധവരി, നരംകളെ
നൻവാചിയ. || സൃഷ്ടിപ്പുലോകമഖിലംസദസത്സ്വരൂപം | പാലിച്ചു
മന്ദ്രുണശക്തികളാലെപിന്നെ | കല്പത്തിലന്തുകരുമായുകളിക്കുമെക |
സർവ്വലോകജനനിസ്തുനമസ്കരിക്കാം. || സൃഷ്ടിപ്പിടുന്നവിധിയെന്നു
സൃഷ്ടിസിദ്ധം | വേദംപുരാണവുമറിഞ്ഞവരാകഥിക്കും | വൈകുണ്ഠനാരി
കമലത്തിലുദിക്കമൂലസ്വാതന്ത്ര്യമില്ലയതാമൊരാൾവത്തുതന്നെമിദം. ||
ആവിച്ചുശേഷനിവരത്തിലനേകമെല്ലാ| നെരമേനിപ്പുതജനകമലത്തി
ൽനിന്നും| ആധാരമാരാമഗവാനിവരൊതനപ്പോ| ളൊന്നീടിലാഹരിയു
മെങ്ങനെസൃഷ്ടിചെയ്യും? || ഒന്നാകമാഴിയതിൽനീരൊന്നതാണ്ടൊ
ന്ന്യ | നിന്നീടമോപുനരതുംദ്രവവസ്തുവല്ലേ? | പിന്നാതെൃതവിഷയെ
മൂശക്തിരൂപ | യസ്സർവ്വശ്രുതജനനിക്കുനമസ്കരിക്കാം. || യോഗനിദ്രയിൽ
വാഴുന്നഹരിയെക്കണ്ടുപത്മജൻ ആരെസ്തുതിച്ചു,നാനിദ്രാദേവിതാൻ
ശരണംമമ ॰ ഊനം,നിർഗ്ഗുണവും,പൂജമതിയെകനാമായയേ ഓർത്തു
ചൊല്ലാംപുരാണംഞാൻകേട്ടുകൊൾകുവിൻ ഭവർ! ॰ പുരാണമുത്തമം
പുണ്യംശ്രീമദ്ഭാഗവതാഭിധം പതിനെട്ടായിരംശ്ലോകങ്ങളിതിൽമം
ഗിയുള്ളതായ് ॰ സ്കന്ധങ്ങളും പന്ത്രണ്ടിതെല്ലാംവ്യാസൻരചിച്ചുവ
മുന്നൂറിപ്പതിനെട്ടധ്യായങ്ങളുള്ളതാകുമിതിൽ ॰ ഒന്നാംസ്കന്ധത്തി
ലിരുപതിനാറാംതങ്ങളിൽപ്പറയ് ॰ മൂന്നാമത്തതിൽ,നാലിൽപ് നിര
പതത്തൊന്നുവനിട്ടും ॰ അഞ്ചാംസ്കന്ധത്തിലോ മുപ്പത്തഞ്ചദ്ധ്യായങ്ങളും
വരും മുപ്പത്തൊന്നാണാറി,ലേഴിൽനാല്പതദ്ധ്യായമുണ്ടെടൊ! ॰ എട്ടി
ലഞ്ഞിതപന്നാലാണൻപതൊൻപതിലുണ്ടുകേൾ പത്തിൽപതിമൂന്നു
തന്നൊന്നരച്ചീടുന്നമാമുനി ॰ പതിനൊന്നിലമുപ്പത്തൊലിതപന്നാലു
ചൊല്ലിനാൻ പതിനാലാണപന്ത്രണ്ടിൽമുനിമാരെ!ധരിക്കുവിൻ ॰
സ്കന്ധംപന്ത്രണ്ടിലധ്യായംമുന്നൂറിപ്പതിനെട്ടിലായ് പതിനെട്ടായി
രംശ്ലോകംവ്യാസൻനിർമ്മിച്ചതാണെടോ! ॰ സർഗ്ഗവും,പ്രതിസർഗ്ഗംതാൻ,
വംശം,മന്വന്തരങ്ങളും വംശാനചരിതംപിന്നെ,പ്പുരാണംപഞ്ചലക്ഷ

ണം ॥ നിത്യനിർഗ്ഗുണ,ന്യൂനാധിക്യമില്ലാത്ത ഭുവനേശ്വരി സർവ്വാധാരാ
യോഗികാമ്യ ഗുരുവാകുമാത്മസാക്ഷിണി ॥ അവൾതന്റെ സാക്ഷാൽ ഭേദ
ങ്ങളായുള്ള സൃഷ്ടാദികൾ മഹാലക്ഷ്മി,മഹാവാണി,മഹാകാളിയുമെ
ന്നിവർ ॥ അവ്വണ്ണം ശക്തികൾക്കുള്ള ഭേദസ്വീകാരലക്ഷണം സൃഷ്ടി
ക്കാണുള്ളൊരു ഭൂതങ്ങൾസർഗ്ഗമെന്നു പറഞ്ഞിടും ॥ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശ
ന്മാർകൃത സൃഷ്ടനാശം സൃഷ്ടിസ്ഥിതിവിനാശാത്മ പ്രതിസർഗ്ഗമതി
ന്നുപേർ ॥ ചന്ദ്രസൂര്യാദിരാജാക്കന്മാരുടെ വംശവും മറ്റുവംശ
ങ്ങളും ചൊല്ലുംവംശമെന്നാണിതിന്റെ പേർ ॥ സ്വായംഭുവൻമുതല്ക്കുള്ള
മനുക്കളുടെ വൃത്താന്തം അവർതൻകാലവും ചൊല്ലും മന്വന്തരമതാകുന്നു ॥
രാജവംശത്തിനെ ചൊൽകവംശാനുചരിതമതാം പുരാണമെല്ലാമി
യഞ്ചുലക്ഷണമോടെ ചേർന്നതാണവരും ॥ സദാചാരലക്ഷണമിട്ടിൽഭാരതം ചൊ
ല്ലിമാമുനി അഞ്ചാംവേദമതായിട്ടിതിഹാസമതിന്റെ പേർ ॥

ശൌനകൻ പറഞ്ഞു.

എന്നതെല്ലാം പുരാണങ്ങളെന്നു ചൊൽക സവിസ്തരം അതിൻസം
ഖ്യകളും കേൾപ്പാനാഗ്രഹിക്കുന്നു ഞങ്ങളും ॥ കലികാലഭയംകൊണ്ടി
നൈമിശാരണ്യവാസവും വിധിപ്പെട്ടു മനോരൂപമായ ചക്രമതൂട്ടിനാൻ ॥
ഇതിന്റെ പുറകെ നിങ്ങൾപോകയെന്നും പറഞ്ഞവൻ ഇതുവണ്ടിയെ
വിടെ ജീർണ്ണമാകുമാസ്ഥലമുത്തമം ॥ വരികില്ലാ പ്രദേശത്തിൽ കലി
യെന്നോർത്തു നാന്മുഖനും നിങ്ങൾ വസിക്ക സത്യയുഗം വരുമെന്നവരെ ॥
ബ്രഹ്മാവിൻവാക്കുകേട്ടിട്ടു ചക്രത്തോടൊത്തു ഞങ്ങളും പരീക്ഷിച്ചറി
വാനൊരൊലിക്കതാവുന്നേടന്നേ ॥ ആ നേമിയിവിടെത്തീട്ടു പൊടി
ഞ്ഞതാനുകൂലമായ് നൈമിശാരണ്യമെന്നിന്നു പ്രസിദ്ധമതാ
യ് ॥ കലിപ്രവേശമിവിടില്ലതിനാലിവിടെത്തി ഞാൻ കലിയെ ഭയ
പ്പെട്ടാണ് സിദ്ധന്മാരും വസിപ്പൂ ॥ പശുവെക്കൊല്ലുകില്ലത്രയാഗം പിഷ്ട
പശുക്കളാൽ കഴിക്കണം സത്യയുഗം വന്നിട്ടെന്നോളവും ॥ ഭാഗ്യം
തന്നാണിവിടെ നീ വന്നതെല്ലാവിധത്തിലും വേദതുല്യമതാകുന്ന പുരാ
ണം നീ കഥിക്കുക! ॥ ചൊല്ലുന്നവൻ ബുദ്ധിമാനാം ഭവാൻ,കേൾക്ക
ന്നതെങ്ങളും വേലയുമില്ലാതിങ്ങേകാഗ്രതയെഴുന്നവർ ॥ ഭൂപാല
യങ്ങൾ പോയിട്ടീയ്യാത്മസ്വസ്ഥതയ്ക്കിവാൻ ചൊൽക ഭാഗവതം പുണ്യപു
രാണമതിമംഗലം ॥ ധർമ്മാർത്ഥകാമങ്ങൾ ചേരുമറിയാം ബ്രഹ്മവിദ്യയെ
അതിനാൽ മോക്ഷമുണ്ടാകുമെന്നു ചൊല്ലിയല്ലോ മുനി ॥ വ്യാസൻ ചെ

നാരദനാരദമന്ത്രമുഖസൽകഥാരകട്ടതിൽ സൂത! ഞങ്ങൾക്കൊരു തൃ
പ്തിവന്നില്ലിതേവരെ ✱ അഖിലഗുണഗണങ്ങൾക്കേകപാത്രംപവിത്രം |
സകലഭുവനമാതാവിൻ ചരിത്രംവിചിത്രം | നിഖിലദുരിതനാശകരമെ ചൊല്ലു
മിപ്പോളൊട്ടുക്കം | വിമല! പറകദേവീനാമമാമുൽപുരാണം. ||

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം
ഗ്രന്ഥസംഖ്യാവിവരണം രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

സൂതൻപറഞ്ഞു.

മുനിമാരേ! കേൾക്കനിങ്ങൾപുരാണങ്ങളുടെശേഷവും വ്യാസൻസത്യ
വതീപുത്രൻചൊല്ലിഞാൻകേട്ടപോലവെ ✱ മാത്സ്യംമാർക്കണ്ഡേയംരണ്ടുവിധം
ബ്രാഹ്മംനാലുവാക്യത്തും അനാമലിംഗപുരാണങ്ങൾ,പുരാണനാല്വക്ഷര
ങ്ങളും ✱ പതിന്നാലായിരംഗ്രന്ഥംമാത്സ്യമൊന്നാമതെന്നതിനാൻ ഒൻ
പതായിരമുള്ളതാമാർക്കണ്ഡേയമന്നതത്രേ ✱ പതിന്നാലായിരംപിന്നൊ
രെയുള്ളഗ്രന്ഥമുള്ളതായ് ഭവിഷ്യത്തെപ്പുരാണമിട്ടറിവുള്ള മുനിശേ
ഷർ ✱ പതിനെണ്ണായിരംശ്ലോകമാണിബ്ഭാഗവതത്തിനും പതിനായി
രമവ്യർത്ഥംബ്രാഹ്മമതിന്നപ്പൊറഞ്ഞിട്ടും ✱ പന്തീരായിരവുംനൂറുമാണുബ്ര
ഹ്മാണ്ഡമെന്നതിൽ ബ്രഹ്മവൈവർത്തമതിലൊപതിനെണ്ണായിരംവ
ത്രം ✱ പത്തായിരംവാമനമാം,മറ്റൊരുമതിന്നമേൽ ഇരുപത്തിനാലായിര
വുംശ്ലോകംവായവ്യമെന്നതിൽ ✱ ഇരുപത്തിമൂവായിരമാംഗ്രന്ഥംവൈ
ഷ്ണവത്തിലും ഇരുപത്തിനാലായിരമാംവാരാഹംഗ്രന്ഥസംഖ്യയാൽ ✱ പ
തിനാറായിരംശ്ലോകമഗ്നിയെന്നപുരാണവും ഇരുപത്തയ്യായിരമാംനാ
രദത്തിന്നശൌനക! ✱ വിസ്താരമാംപാത്മമാത്താലൻപത്തയ്യായിരം
വത്രം പതിനൊരായിരംലിംഗപുരാണത്തിന്നലൊക്കനീ! ✱ പത്തൊൻ
പതായിരംപത്മംഗാരുഡം,വിസ്തൃതമാന്നതാം പതിനേഴായിരംശ്ലോകം
മത്തിൽപറയുംമുനി ✱ എൺപത്തൊരായിരംസ്കാന്ദപുരാണത്തിങ
ങ്ങനെ പുരാണനാമമെല്ലാംഞാൻഗ്രന്ഥസംഖ്യയോടോതിനേൻ ✱
പാല്പാമുപപുരാണങ്ങൾകേട്ടാലുംമുനിവീരരേ! സനൽകുമാരമാണാ
,നാരസിംഹം,മാനതരം ✱ നാരദീയം,ശിവം,പിന്നെദൌർവ്വാസസവു,
ത്തം കാപിലം,മാനവം,പിന്നെക്കൌശനസ,മെന്നതും ✱ വാ

ഷണം, കാളികം, നാലിരുപതാമതായൊരു സാംബവും പാരാശരൻ ചൊ
ന്ന സൗരം, മാരീച്യമതിവിസ്തൃതം ॥ ഭാർഗ്ഗവം, ഭാഗവതം, വാമദിവ്യമ
തിവിസ്തൃതം ചൊല്ലുന്നുപപുരാണങ്ങളിവയെന്നറിയുക വർക്ക പതിനെ
ട്ടുപുരാണങ്ങളും വ്യാസൻ നിർമ്മിച്ചു ശേഷമായ് നാലഞ്ചുലക്ഷം ഭാര
തമായുണ്ടാക്കിനല്ലഭാരതം ॥ മന്വന്തരന്തോറുമുള്ള ദ്വാപരയുഗങ്ങ
ളിൽ ധർമ്മത്തിനായ് പുരാണങ്ങളെ വ്യാസം പ്രത്യക്ഷമാക്കീടും ॥ ദ്വാപര
ന്തോറുമേ വിഷ്ണു വ്യാസരൂപത്തോടൊത്തുടൻ ലോകോപകാരത്തിനേ
കവേദത്തെപ്പലതാക്കുമേ ॥ ആയുസ്സും ബുദ്ധിയും വിപ്രന്മാർക്കു കലിയിലൊ
കയാൽ ദേവിതൻ ഭാഗവതവും യുഗന്തോറും പറഞ്ഞിടും ॥ വേദങ്ങളെ
ക്കേൾക്കരുത് സ്ത്രീകൾക്കും ശൂദ്രന്മാർക്കുമാകയാൽ പുരാണങ്ങളവർക്കായിപ്പറ
ഞ്ഞു വ്യാസമാമുനി ॥ ഏഴാം മന്വന്തരം വൈവസ്വതമാണിതിങ്കലെ
ഇരുപത്തെട്ടാമതാകും ദ്വാപരത്തിൽ മുനീന്ദ്രരേ! വ്യാസൻ ധർമ്മിഷ്ഠനാം
സത്യവതീനന്ദനനെന്നുള്ള ഇരുപത്തൊമ്പതിൽ വ്യാസനശ്വത്ഥാ
മാവുമായ്വരും ॥ വ്യാസന്മാരിരുപത്തേഴു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടതീതരാം അ
വരെല്ലാം യുഗന്തോറും ചൊല്ലീട്ടുണ്ട് പുരാണവും ॥

ഋഷികൾ പറഞ്ഞു.

മുൻയുഗങ്ങളിലെ വ്യാസന്മാരെച്ചൊല്ലിടണം ഭവാൻ പുരാണ
ങ്ങൾ ദ്വാപരമാം യുഗന്തോറും പറഞ്ഞവർ ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഒന്നാകും ദ്വാപരേ വേദം ഭാഗിച്ചു വ്യാസനായ് വിധി രണ്ടാമത്ത
ിലെ വ്യാസർ വലർ ചെയ്തു പ്രജാപതി ॥ ഉശനസ്സാം മൂന്നിങ്കൽ, നാ
ലിൽ വ്യാസൻ ബൃഹസ്പതി അഞ്ചിൽ സവിതാ വ്യാസൻ ആറിൽ മൃത്യുവാമ
ന്നപേർ ॥ മഘവാൻ ഏഴിൽ, എട്ടിങ്കൽ വസിഷ്ഠൻ വ്യാസനാണെടോ! ഒൻ
പതിൽ സാരസ്വതൻ ത്രിധാമാ പത്തിലങ്ങനെ ॥ ത്രിവൃഷൻ പതിനൊ
ന്നിങ്കൽ, ഭരദ്വാജൻ പന്ത്രണ്ടാം അന്തരിക്ഷൻ പതിമൂന്നിൽ പതിനാലി
ന്ന ധർമ്മനാം ॥ ത്രയ്യാരുണിയതിൻ ശേഷം, പതിനാറിൽ ധനഞ്ജയൻ മേ
ധാതിഥിയതിൽ പിന്നെ, വ്രതിയാം പതിനെട്ടിൽ ॥ അത്രി പത്തൊമ്പ
തിൽ, പിന്നെ ഗൗതമൻ വ്യാസനായ്ത്തീരും ഉത്തമാത്മാവുത്തമൻ, വ്യാ
സനിരുപത്തൊന്നിലങ്ങനെ ॥ വേനൻ വാജശ്രവസ്സും, സോമശുഷ്മാ
യണൻ, മുനേ! തൃണബിന്ദുവുമാം, പിന്നെ വ്യാസൻ ഭാർഗ്ഗവനാണ്ടുതാം ॥
ശക്തി പിന്നെ ജാതുകർണ്ണൻ കൃഷ്ണദ്വൈപായനൻ മുനി വ്യാസന്മാരി

പരതത്ത്വം ഞാൻ കേട്ടീടണം പറഞ്ഞീടുക ॥ കൃഷ്ണദ്വൈപായനൻ ചൊ
ല്ലിക്കൊണ്ടൊരു പുരാണവും സത്സംഗേ കേട്ടുകൊണ്ട ശ്രീമദ്ഭാഗവതം മു
നേ! ॥ കാമമോക്ഷങ്ങളും നാലും കിട്ടും വേദാർത്ഥങ്ങളും നിറഞ്ഞിടും സത്യാ
ഗമസഞ്ചയസാരമാകേണ്ട പുണ്യമാം കഥയിതാം ॥ വൈരാഗ്യമേറുന്നവ
നായ് മരുവും യദൃച്ഛാനിജ്ഞാനവൃത്തനായ് വിളങ്ങും തൻപുത്രനായുള്ള ശു
കനോടേ! വ്യാസൻ പുരാണത്തെ രചിച്ചു ചൊന്നാൻ. ॥ വ്യാസൻ കഥി
ച്ചു സഹപാഠിതൊന്നു പുരാണസാരങ്ങളും ശ്രവിച്ചുനിന്നു । യഥാർത്ഥമാ
യിട്ടു രഹസ്യമെല്ലാം ധരിച്ചുപിന്നെ ഗുരുവിൻ പ്രസാദാൽ. ॥ ആരമേയനാ
യ ശുദ്ധബുദ്ധിമാനാം സൂതന്റെ ചൊല്ലിന്നശേഷമാകും പുരാണസാ
രങ്ങളോമോതിനാതൻ പ്രമോദമായ് കേട്ടുവസിച്ചുതൊന്നും. ॥ സീമാതിത
ഭവാബ്ധിയക്കരെ കടന്നിടുന്നതിന്നായ്, ശുകൻ । ശ്രീമദ്ഭാഗവതാമര
പ്രമേഹപാശങ്ങൾ ക്ഷീണമാക്കും ഭവാനാസ്ഥയാ । ഓരോ സൽക്കഥയൊക്കെയും ചെവിക
ളാൽ സന്തോഷമേകുന്നതിന്നാരന്യനാം ഭവികൾ കലികാലമലം പോകി
ല്ലയോ ഇന്നൊപ്പോഴ്? ॥ ആചാരത്തെക്കവിടെയുള്ളവേദവിധികളെക്കൊള്ളു
ന്നോരപ്പാപികളും । ബ്രാഹ്മണ്യന്മാരെന്ന് ഇവരാ പുരാണം കേൾക്കരെ
ന്നാകിലൊ । ഇഹലോകത്തിലനേകഭോഗസഹിതം വാണിട്ടു ദേഹാന്ത്യ
മാം । കാലയോഗികൾ ചെന്നെത്തും മഹാദേവീപദം ചെന്നിടും. ॥ വി
ഷ്ണ്വാദികൾക്കും വിതർക്കപ്പെടാത്ത । ബ്രഹ്മസ്വരൂപിണി, സമാധി
യിൽ നിന്നിട്ടെന്നാൾ । ആവിർഭവിച്ചിട്ടു, മാതനിത്യം । ദേവീ
പുരാണമിക്കാൾ, മഹന്റെ ചിത്തേ. ॥ ഗംഗാജലത്തിനജന്മവുമി
ബ്ഭവാബ്ധി । യദൃച്ഛയുള്ളവതിനും പുരാണവുംതാൻ । പക്ഷോവുമൊ
ന്നുമിതുകേൾക്കകയില്ലയെങ്കിൽ । ദൈവം ചതിച്ചുചതിതന്നിതുശങ്കയി
ല്ല. ॥ ആഹ്ലാദമേറെ ചപിയപ്പെട്ടവാമനുഷ്യൻ । കേൾക്കും സമാരമൊ
ട്ടുപരദോഷമെല്ലാം । ഭക്തില്ലനല്ലപുരുഷാർത്ഥമാം പുരാണം । കേൾക്ക
ന്നതിന്നുചിതമെന്തതചെന്നുമൂലം. ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാം സ്കന്ധം

പുരാണനിർണ്ണയം

ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

നാലമദ്ധ്യായം.

ഋഷികൾ പറഞ്ഞു

ഇപ്പുരാണംകേട്ടശുകൻവ്യാസനുള്ള ഭാൎയ്യയിൽ ജനിച്ചുണ്ടായതു മെന്നുണ്ണമവനെഅങ്ങനെയുള്ളവൻ ॥ അയോനിജൻതികടയുംകേട്ടതിൽ ജാതനാണവൻ എന്നുചൊന്നതിൽ ഞങ്ങൾക്കുസന്ദേഹംതീൎന്നതില്ലടൊ! ॥ പണ്ടുകേട്ടജനിച്ചുന്നോവിക്കതൻശുകനെന്തായ് പുരാണം പഠിനായദ്ദേഹമെന്തിനാണപഠിച്ചതും ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു

സരസ്വതീനദീതീരത്തിങ്കൽപണ്ടാശ്രമത്തിലായ് വ്യാസനുൾക്ക വിപ്പക്ഷികളെക്കണ്ടാൻവിസ്മയം ॥ ചിറകൊട്ടുംകിളിക്കാതെ പുവന്നൊരുളത്തൊടും മുട്ടപൊട്ടീട്ടുടൻകൂട്ടിൽപിറന്നചെറുപക്ഷികൾ ॥ തള്ളയുംതന്തയുംകൂടിക്ഷമപ്പെട്ടുപറന്നുപോയ് കുടക്കൂടതിനായ്തീററികൊണ്ടുവന്നുകൊടുപ്പതും ॥ സന്തോഷത്തോടവരെചിറകിൽചേൎത്തിരിപ്പതും സ്നേഹത്തോടക്കരുവികൾക്കൊച്ചുചുണ്ടുമ്മവെപ്പതും ॥ കണ്ടിട്ടിക്കരുവിസ്മയംതൻശിശുവിൽസ്നേഹമീവിധം വന്നതെന്തെന്നുള്ളലഞ്ഞാമുനിചിന്തിച്ചിതിങ്ങനെ ॥ ഈപക്ഷികൾക്കീവണ്ണംപുത്രസ്നേഹംവിക്കകിൽ തന്റെശുശ്രൂഷകാമിക്കുംമനുഷ്യൎക്കെന്തതത്ഭുതം? ॥ ഇപ്പക്ഷികൾക്കുപുത്രന്റെവിവാഹംകൊണ്ടുസൌഖ്യമോ? വിവാഹാനന്തരംപുത്രഭാൎയ്യയെക്കണ്ടുമോദമോ? ॥ പുത്രൻധൎമ്മിഷ്ഠനായ്തീൎന്നതിക്കുസുകൃതത്തിനായ് പിതാക്കൾവൃദ്ധരാകുമ്പോൾ ശുശ്രൂഷിച്ചുവസിക്കുമോ? ॥ പണംനേടീട്ടുപ്പൂനമ്മമാൎക്കുകൊണ്ടുകൊടുക്കുമോ? അല്ലെങ്കിൽപിതൃകൎമ്മങ്ങൾവിധിപോലെകഴിക്കുമോ? ॥ ഗയയിൽപോയ് പിതൃക്കൾക്കുഗതിക്കായ്ശ്രാദ്ധമൂട്ടുമോ? വൃഷമോത്സൎജ്ജനംബാലൻ വിധിപോൽചെയ്തുകൊള്ളുമോ? ॥ ഇസ്സംസാരസുഖത്തിങ്കൽവച്ചിട്ടുത്തമമാംസുഖം മകനെലാളനംചെയ്തുപുണരുന്നതുതാൻദ്ധ്രുവം ॥ പുത്രനില്ലാത്തവൎക്കില്ലല്ലോഗതിയുംസ്വൎഗ്ഗമെന്നതും പരലോകത്തിനാംപൊക്കാൽപുത്രൻതാൻനല്ലസാധനം ॥ മന്വാദ്യുള്ളമുനികൾധൎമ്മശാസ്ത്രങ്ങൾചൊന്നതിൽ പുത്രവാൻസ്വൎഗ്ഗമാണ്ടീടുമപുത്രനില്ലതെന്നമെ ॥ പുത്രനുള്ളോൻചാപചൂതനെന്നുള്ളോരാപ്തവാക്യമാം അനുമാനവുമിപ്പോൾ പ്രത്യക്ഷത്തിവുമായിതെ ॥ ദീനനായിമരിക്കാറായ് ഭൂമി

തന്നിൽകിടപ്പവൻപുത്രനില്ലാഞ്ഞിട്ടൊരുഖേദത്തോടു ചിന്തിക്കുമിപ്പോലെ * ഞാൻ സമ്പാദിച്ചുപണവും ഗൃഹപാത്രങ്ങളൊക്കയും നല്ലതാമിമ്പുമെ നവുംമേലാലാൎക്കുലഭിക്കുമോ? * മരണത്തിലവന്നുള്ള ദുഃഖംമൂലമുലഞ്ഞു പോം മനോഭ്രമംകൊണ്ടുവന്നു ഗതിയില്ലാതെയുംവരും * ഈവിധത്തിൽ പലതരംചിന്തിച്ചുമുനിദീർഘമായ് നിശ്വസിച്ചിട്ടുവളരെദുഃഖിയായിമ വിച്ചുതെ * ഓരോന്ന ചിന്തിച്ചീവണ്ണംമനസ്സിൽ ചെയ്തുനിശ്ചയം മഹാ മേരുസമീപത്തിൽതപസ്സിന്നു നടന്നെത്തിനാൻ * മനസ്സുകൊണ്ടു ചിന്തി ച്ചാനെന്തുദേവനിന്നുടൻ ആശുപ്രസാദിക്കുംവരംനൽകുമവനെസ്സേവചെ യ്യുന്നേൻ * വിഷ്ണുവോരുദ്രനോശക്രൻതാനോബ്രഹ്മാവുസൂര്യനോ? ഗണേ ശനോവരുണനോഗുഹനോവിരിഞ്ചപുത്രനോ? * ഈവണ്ണംചിന്തചെ യ്യുമ്പോൾനാരദൻമുനിസത്തമൻ യദൃച്ഛയാവന്നുചേൎന്നുവീണവായിച്ചു കൊണ്ടുടൻ * വ്യാസനാംമുനിയെക്കണ്ടിട്ടതിസന്തോഷയുക്തനായ് ആ ൎഘ്യാസനങ്ങൾനൽകീട്ടുചോദിച്ചാൻകുശലങ്ങളും * കുശലപ്രശ്നവും കേട്ടുചോദിച്ചുമുനിനാരദൻ വ്യാസ! ചൊൽകെന്തുചിന്തിച്ചുവല്ലാതെ ഖേദമെന്തിനി *

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഞാൻ പുത്രനില്ലഗതിയെന്നോൎത്തിട്ടുസുഖമില്ലമേ ഖേദംമൂലമുണ്ടാ യചിന്തയാൽമഹാമുനേ! * ഇപ്പോളീശ്വരന്മാരിലേതൊരുത്തനെഞാൻസേവചെ യ്യുന്നു എന്നചിന്തയുമുള്ളിപ്പോൾ ഞാൻ ശരണം മുനേ! * ഭവാൻ സർവ്വജ്ഞനാണെല്ലോകൃപയോടു ചൊല്ലീടേണമേ ആരുദേവനെവേണം ഞാൻ പുത്രനായ് സേവചെയ്യുവാൻ *

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

വ്യാസന്റെചൊല്ലുകേട്ടിട്ടുമഹാത്മാനാരദൻമുനി പ്രേമത്തോടു വളരെസ്സന്തോഷത്തോടുംചൊല്ലിയിങ്ങനെ *

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

എടോ! വ്യാസ! മഹാഭാഗ! നിന്റെചൊല്ലിന്നീവിധം പണ്ടെ ന്നച്ഛൻമഹാവിഷ്ണുവോടുചോദിച്ചുകേൾക്കുന്നു * ധ്യാനിക്കുംവിഷ്ണുവെ ക്കണ്ടുവിസ്മയിച്ചുമുമ്പിലമായ് * എൻപിതാവായബ്രഹ്മാവാൽ ചോദിക്ക പ്പെട്ടുവിഷ്ണുവും * കൗസ്തുഭമാലയണിഞ്ഞുള്ളോൻശംഖചക്രഗദാധരൻ പീ താംബരൻചതുർബ്ബാഹുമാറിൽശ്രീവത്സമാണ്ടവൻ * ജഗത്തിൻകാര ണൻദേവദേവൻസർവ്വജഗൽപതി തപസ്സുചെയ്യുവാറുന്നുവാസുദേവൻ രമാപതി *

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു.

ദേവദേവ! ജഗന്നാഥ! മഹാലക്ഷ്മീപതേ! വിഭോ! എന്തിന്നുധ്യാനിച്ചു

വാഴുന്ന തപസ്സാരെയറിയിച്ചതെ • സർവ്വലോകേശനാൻനീയിന്നിതെന്താ
ശ്രേഷ്ഠമൊക്കിലോ ധ്യാനത്തിൽവാഴുന്നയോഗനിശ്ചയത്തിൽപരമൊരുത്ത
നം? • എല്ലാംസൃഷ്ടിച്ചുഞാൻനിന്റെനാഭിപത്മജനിച്ചവൻ നി
ന്നേക്കാൾശ്രേഷ്ഠനാരാണതിന്നെന്നോടുചൊൽകനീ? • ഞാനറി
ഞ്ഞിട്ടില്ലിതെന്നാലിയാംസർവ്വകാരണൻ സൃഷ്ടിസ്ഥിതിവിനാശങ്ങൾ
നിന്നധീനത്തിലുള്ളവ • നിന്നിച്ഛകൊണ്ടുലോകത്തെസ്സൃഷ്ടിച്ചീടുന്ന
ഞാൻവിഭോ! ഹരൻഹരിക്കു,ന്നവനുംനിന്റെചൊല്പടിക്കുള്ളവൻ •
കാററടിക്കുന്നതും,സൂര്യനാകാശത്തിൽചരിപ്പതും, അഗ്നികത്തുന്നതും,
മേഘവർഷവും, നിന്റെയാജ്ഞതാൻ • നീയെത്തുദേവനെസ്സേവിച്ചീടു
ന്നതാരെന്നസംശയം നിന്നേക്കാൾശ്രേഷ്ഠനേലോകംതന്നിലുംകാണ്മതി
ല്ലഞാൻ • കൃപയോടതുചൊല്ലേണംഞാൻനിൻഭക്തൻമഹാപ്രഭോ! മ
ഹാത്മാക്കൾക്കുഗുഹ്യമായിട്ടൊന്നുമില്ലെന്നതാണല്ലോ • ആവാക്കുകേട്ടുഹ
രിയുംബ്രഹ്മാവിനോടുചൊല്ലിനാൻ ശ്രദ്ധയായ്കേട്ടുകൊണ്ടാലുംദു
ഃഖംനിന്നോടുരച്ചീടാം: • 'ദേവാസുരന്മാർ,നീയും,ഞാനും,മഹേശ
നും സൃഷ്ടിസ്ഥിതിവിനാശങ്ങൾചെയ്യുന്നതായോർക്കിലും • സ്രഷ്ടാ,
നീ,പാലകൻ,ഞാനും,സംഹാരത്തിന്നരുദ്രനും ചെയ്യപ്പെട്ടുശക്തിയാ
ലെന്നാണുവേദാന്തികൾമതം • സൃഷ്ടിച്ചീടാൻരാജസിയാംശക്തിവാഴു
ന്നുനിൻകലായ് എന്നിൽസാത്വികിയാംശക്തിതാമസീശക്തിരുദ്ര
നിൽ • അശ്ശക്തിയെന്യേസൃഷ്ടിക്കാൻനിന്നിൽസാമർത്ഥ്യമില്ലെടോ! പാ
ലനത്തിന്നെനിക്കും,സംഹരിപ്പാനായ് മഹേശനും • അതിന്നധീനത്തിൽ
നമ്മളെല്ലാംവാഴുന്നസന്തതം പ്രത്യക്ഷത്തിൽപരോക്ഷത്തിങ്കലും
ദൃഷ്ടാന്തമോതിടാം • ശേഷങ്കൽഞാനുറങ്ങുന്നുപരതന്ത്രനതായ്ധ്രുവം
ശക്ത്യധീനത്തിലായിട്ടുകാലംവന്നാലുണർന്നിടും • തപസ്സുചെയ്യുന്നുഞാന
ശ്ശക്ത്യധീനത്തിലാണെടോ! ചിലനേരംലക്ഷ്മിയോടുസുഖമാർന്നുകളി
പ്പതും • ചിലപ്പോളസുരന്മാരോടൊത്തതിഭയങ്കരം ശരീരപ്പൊരുതീരാ
ക്കംയുദ്ധംചെയ്യുന്നുമങ്ങനെ ഏകാർണ്ണവത്തിൽവെച്ചിട്ടുപണ്ടുനീകണ്ടതല്ല
യോ? അയ്യായിരംസംവത്സരങ്ങൾബാഹുയുദ്ധംകഴിച്ചതും • എൻകർണ്ണമ
ലജാതന്മാർദുഷ്ടന്മാർമധുകൈടഭർ അസുരന്മാരവരെഞാൻകൊന്ന
തുംദേവ്യനുഗ്രഹാൽ • അപ്പോഴുംനീയുമറിഞ്ഞില്ലേ? ശക്തിരൂപമതായി
ട്ടും കാരണംപിന്നെയെന്താണെചോദിച്ചീടുന്നതിങ്ങനെ? • അവളും
ചൊല്ലാൽപുരുഷനായ്ഞാൻവസിക്കുന്നിതാഴിയിൽ യുഗാന്തരേവും
സിംഹം,ആമ,നരൻ,പന്നി,യുമാസ്സുതം • ജന്തുയോനികളിൽജന്മമേറ്റുള്ളി

യിരിപ്പാനാം ഞാൻനോക്കുമ്പോഴല്ലപന്നി,ശ്രീ,നാഗ,ദിവയാവതും *
പൂമാറിനൊടൊത്തുകളിച്ചിടാതെ । കാലികമല്ലാതിൻമുതലായ ജനം ।
സ്വതന്ത്രനായാൽഗരുഡന്റെമീതെ । കേറീട്ടുയുദ്ധം ചെയ്തുവതോ
ഞാൻ? । ദീകാണെ പൊപകരണമായതൊന്നിനാലെൻശിരസ്സുവേർപെട്ടു
വീഴാതെറിച്ചു । നിൻചൊല്ലിനാലസ്സുരശ്ലിപശ - । ശിരസ്സുവെട്ടതിടി
ഇളപ്പുവച്ചു.। ഹയാനനൻഞാനിതിപേരുകേട്ടു । പ്രത്യക്ഷമാകുന്ന
തിനക്കിതെല്ലാം । സ്വതന്ത്രനായ്ഞാൻ വരുന്നതായാം- । ലിപ്പെരെ
നിഷേധിക്കുവാനായ്ക്കൂടും । സ്വതന്ത്രനല്ലതിൽ മൂലം,ശക്ത്യധീനത്തിലാണു
ഞാൻ അത്ശക്തിയെത്തന്നെ സദാസേവിച്ചുംകൊണ്ടിരിപ്പതും * അതി
നേക്കാൾശ്രേഷ്ഠമായ്ഞാനറിഞ്ഞതില്ലൊന്നുമേവിധേ!' *

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാവിന്നേവം പ്രകാരം പറഞ്ഞു പണ്ടു വിഷ്ണുവും ബ്രഹ്മാവതി
നെയെന്നോടു പറഞ്ഞിട്ടറിഞ്ഞു ഞാൻ * അതിനാൽ പുരുഷാർത്ഥങ്ങൾ
സാധിച്ചീടുന്നതിന്നു നീ ശങ്കവെടിഞ്ഞു ഭജിച്ചാലും പരദേവീപദാംബുജം *
എന്തുവാഞ്ഛിക്കുന്നു നീയെല്ലാമനേകമിതു നൽകുമേ ദേവി *

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

നാരദൻ ചൊന്നതിവണ്ണം കേട്ടിട്ടു വ്യാസമാമുനി മഹാദേവീസേ
വചെയ്വാൻ മഹാമേരുവിലെത്തിനാൻ *

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം
ഭക്തിമാഹാത്മ്യത്തിൽ നാലാമദ്ധ്യായം.
൪

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

ഋഷികൾ പറഞ്ഞു.

സംശയക്കടലിൽ സൂത! മുങ്ങീ ഞങ്ങടെ മാനസം ലോകമെല്ലാം വി
സ്മയിക്കുമാശ്ചര്യം നീയുരച്ചതു * ഉടലിൽനിന്നു ഹരിതൻ തലവേർവിട്ടുവെ
ന്നതും, ഹയഗ്രീവനതായ് പിന്നെ ജ്ഞാനി വിഷ്ണുഹരിയെന്നതും * വേദങ്ങ
ൾക്കാശ്രയം വിഷ്ണു വരം വാഴ്ത്തുന്ന വിഷ്ണുവെ ആദിദേവൻ ജഗന്നാഥൻ സ
ർവ്വകാരണകാരണൻ * അന്നാഥന്റെ ശിരസ്സപ്പോളെങ്ങനെ മുറിഞ്ഞു
പോയ് അതു വിസ്താരമായ് ചൊല്ലികേൾപ്പിച്ചീടുക ഞങ്ങളെ *

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ശ്രദ്ധയായിട്ടു കേട്ടാലും മുനിമാരേ! പറഞ്ഞിടാം ദേവദേവനായു
ള്ള വിഷ്ണുവിന്റെ കഥാമൃതം * ഒരിക്കൽ ഘോരമായുദ്ധം ചെയ്തിട്ടാലോ

ക്കുനായകൻ പതിനായിരത്താണ്ടു വിശ്രമിക്കാൻതുടങ്ങിനാൻ ॥ തൊ ണ്ണിലത്താവില്ലുംതൻകണ്ഠത്തിൽവെച്ചുംകൊണ്ടുസ്ഥിരമായ് സമാധിയോഗ സ്ഥാനത്തിൽപത്മാസനസ്ഥനായ് ॥ ശേഷഭോഗത്തെയല്ലാതെവില്ലിൻ മേലൂന്നിനാൻ ഭഗവാൻ ഉറക്കമായിപ്പോയ് ദൈവയോഗത്തി നാൽവിഭു ॥ ഇങ്ങനെകുറെക്കാലംകഴിഞ്ഞതിന്നാൽ ദേവകൾ ബ്രഹ്മാ വോടുംരുദ്രനോടുംയാഗംചെയ്യാൻതുടങ്ങിനാർ ॥ ദേവകാര്യങ്ങളെസാ ധിപ്പാൻയാഗങ്ങൾകൊണ്ടെന്നോർത്തവർ വിഷ്ണുവെകാണ്മതിന്നായി വൈകുണ്ഠത്തിൽഗമിച്ചവർ ॥ അവിടെഹരിയെകാണാഞ്ഞു [illegible] ലൊന്നിച്ചുകണ്ടുതൻ മറ്റാവിഷ്ണുവിരിക്കുംസ്ഥലത്തിൽ വന്നു ദേവകൾ ॥ യോഗനിദ്രയിൽബാധമേന്യേവാഴുന്നവിഷ്ണുവെ കണ്ടതിൻപുറവു മെല്ലാദേവന്മാരുമിരുന്നു [illegible] വിഷ്ണുവുണർന്നാ യാൽ ബ്രഹ്മരുദ്രാദിദേവന്മാരെല്ലാം ചിന്തതുടങ്ങിനാർ ॥ ദേവന്മാരോ ടിന്ദ്രനപ്പോൾചൊല്ലിച്ചു; 'നോക്കുചൊല്ലുവിൻ വിഷ്ണു,നിദ്രവെടിഞ്ഞീ ടുമെന്നുനാംചെയ്യേണ്ടുന്ന [illegible] ഞ്ഞുകഷ്ടമാം യാഗം [illegible] പാലിതാവശ്യകവുമാണെടോ!' ॥ ബ്രഹ്മാവുമപ്പോൾ [illegible] പതലെന്നൊരുജന്തുവെ ഭൂമിയിൽ തൊട്ടിരിക്കുന്നവില്ലിന്നറ്റത്തു [illegible] അതാവില്ലിന്നറ്റത്തെ [illegible] ന്നാ [illegible] ന്നേരം അപ്പോൾവിഷ്ണുവുണർന്നീടും ദേവദേവശൻ ഹരി ॥ ദേവന്മാർക്കുള്ള കാര്യങ്ങളെല്ലാംസാധിക്കുമപ്പോഴ് എന്നരുളി ച്ചെയ്തതിനെവില്ലതിന്നാൻപറഞ്ഞവൻ ॥ അപ്പോൾ ചൊന്നാനതു: 'നിദ്രാഭംഗംചെയ്കിലൊരാളുനിൽ എന്തിനായ് ചെയ്യുന്നു? ഞാനെന്നായി ബ്രഹ്മാവിനോടുതാൻ ॥ നിദ്രയെ,ദമ്പതികളെ,ശിശുമാതാക്കളെയുമേ വേർപിരിക്ക,കഥാവിഘ്നം,ബ്രഹ്മഹത്തിക്കതുല്യമാം ॥ അതുകൊണ്ടെ ന്തിനായ്? ഞാനീ വിഷ്ണുവിൻസുഖനാശവും വില്ലതിന്നവതല്ലാതു,പാ പത്തെച്ചെയ്യുന്നതു ॥ തൻകാര്യത്തിനുപാപത്തെച്ചെയ്യുമെല്ലാജ നങ്ങളും അതുപോലെൻകാര്യമൊന്നവനാൽപാപംചരിച്ചിടാം' ॥

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു.

ഞങ്ങളൂയാഗമദ്ധ്യത്തിൽനിന്നുംഭാഗമേകിടാം ചെയ്കകാര്യ ത്തെനീവേഗമുണർത്തീടുകവിഷ്ണുവെ ॥ ഹവിസ്സഗ്നിയിൽവീഴുമ്പോൾപാ ശ്വത്തിങ്കൽപതിച്ചിടും, അതുനിൻഭാഗമായ്തീരുംകാര്യംസാധിക്കനീ ക്ഷണം ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഇതുകേട്ടാജന്തുവപ്പോൾഭൂമിയിൽതൊട്ടിരുന്നിടും വില്ലിന്നഗ്രത്തെ

ജിഹ്വയുടെ തൊണ്ടയിൽനിന്നു വിട്ടുപോയി ॰ ചുവട്ടിൽ തൊണ്ണൂറുവി
ല്ലിന്റെ ഞാണറുത്തു തെറിച്ചുടൻ വച്ചതാംശരപുഷ്പങ്ങളായി മയപ്പെട്ടു ദേവ
കൾ ॰ ബ്രാഹ്മണർക്കു പുഷ്പങ്ങൾ വിച്ഛുരിതമായും സമിത്തുകൾ
ഞെട്ടിപ്പോയി പേടിച്ചു ഭയത്തോടും ॰ കൊട്ടാരത്തിൽനിന്നായി കിടങ്ങളിലെ
വൃത്തങ്ങളും മഹാദേവകമായുള്ള കൊമ്പുകൾ നിരവധി ചിതറിച്ചുടൻ ॰ മിക്ക
ശ്ലോകങ്ങളായി തീർന്നു യജ്ഞസ്ഥലമാറുപോയി ദക്ഷന്റെ ല്ലാമീമ്മർത്തി
നങ്ങൾ വഴിയെന്നോർത്തു ദേവകൾ ॰ ദേവനാരിവിധം ചിന്തിച്ചിട്ട
ദേവകളെല്ലാം ഗന്ധർവ്വന്മാരോടും വിഷ്ണുവിൻ ശിരസ്സുതെറിച്ചുപോ
യി ॰ ഭൃഗുമഹർഷിയുടെ താടി കരഞ്ഞു, വിധിശങ്കരർ കണ്ടുടൻ തലയി
ല്ലാത്ത ലക്ഷണം കേട്ടുവരാം ॰ വിഷ്ണുവിൻ തലയറ്റു വീണതോടൊത്തുടൻ
കണ്ടിട്ടു ദേവകൾ വിസ്മയത്താൽ ദുഃഖാബ്ധിയിൽ മുങ്ങിക്കൊണ്ടു ചൊല്ലി
നാർ ॰ ഹാ ഹാ! ദേവിമാരോ! വന്നതെന്തിപ്പോൾ? ഇതു നിസ്സാരം ദേ
വകൾ എല്ലാവരും ദുഃഖം വന്ന ദേവലോകശരണം! ॰ ദേവിപ്രാണനുമറിപ്പാ
നാമെന്തിപ്പിന്നെ ഭാഗ്യമില്ലാതെ ദേവന്മാർ തൻ മായയൊന്നോ? തലയ
റ്റതും ॰ ഉപായമൊന്നും കാണാതെ പുരം ദേവന്മാരെല്ലാം മറിച്ചുപോം സപത്നി
കുലം തപിക്കുന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ കൊണ്ടില്ലാതെ ഇല്ലം ॰ യക്ഷന്മാർ, രാക്ഷസന്മാ
ർ, ഗന്ധർവ്വന്മാർ, കിന്നരന്മാർ ഉരഗപിശാചന്മാർ ദേവന്മാർ നാഗന്മാരും പെ
റ്റതിടാം ॰ പരാധീനതയിലായി തങ്ങൾക്കു ശ്രേഷ്ഠതയെന്തിനുപോകുന്നു?
ബുദ്ധിയില്ലാതെ ദേവന്മാർ ചിന്തിക്കുന്നു ഇനി എന്തു? ॰ മായേശന്മാരാം വി
ഭോ! നിന്റെ ശിരസ്സു വേർപെട്ടതെങ്ങും ഭൂതപ്രേതാദികളായോരാശ
ക്തികളല്ലതാൻ ॰ ശിവൻ തൊട്ടുള്ള ദേവന്മാർ ദുഃഖിക്കുന്നതു കണ്ടുടൻ
വേദവിത്താം സുരാചാര്യൻ ഏവം ചൊല്ലിത്തുടങ്ങിനാൻ ॰ 'കരുണാവിഷ്ടി
കൂട്ടീട്ടു സാദ്ധ്യമെന്തീ വിലപിച്ചാൽ! ബുദ്ധികൊണ്ടു നമുക്കിതിന്നുപായം
ചെയ്യണമല്ലോ ॰ ദൈവകൃത്യങ്ങൾ വല്ലതും നിനയ്ക്കിൽ തുല്യമാകുമോ പ്ര
ത്യേകം നാം ചെയ്യേണ്ടതെല്ലാം വിധിപ്പോലെ ദൈവവും ॰'

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു

ദൈവത്തിനാവശ്യമൊക്കെ പൗരുഷമെന്തിന്നു യോഗം ദേവന്മാർ
കാര്യമെല്ലാം വിഫലമായ് ॥

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു.

നല്ലതാക്കിത്തരാം കാലം കൊണ്ടു സാധിക്കുന്നതൊക്കെയും നന്നായ
നമുക്കിങ്ങു ദൈവത്തെയാർക്ക് അറിയാം? ॰ സകലവും ദേവേന്ദ്ര
ന്മാർക്കു നിശ്ചയം ഭഗവാന്റെ ശിരസ്സു മുറിച്ചവൻ പണ്ടു

ശനായൻ ॥ ശാപത്താലശ്വമുഖമായിടുന്നതിതുമിപ്പാതാളം താനു
പോൽത്തന്നിന്നഹരിശിരസ്സബ്ധിയിൽവീണതും ॥ സന്തുഷ്ടമാനസാ
യിസപത്ന്യുദ്ഭംശമനായകം മാനസപൂർവ്വമിന്നുള്ളിൽപ്പോയ്സന്നിദ്ധ്യാനംചി
ന്നായിരുന്നാം ॥ ഇവരെല്ലാമൊന്നു പിന്നിസ്സംസാരത്തിലൊരിക്കൽ ഞാ
ൻ്റെ ഗുണമാകയില്ല ? സ്വർഗ്ഗാദ്രഷ്ടിച്ചീടേണമിതെല്ലാം ॥ ചിന്തിക്ക,നിത്യ
യായീടുംവിദ്യാസ്വരൂപിണിമായയെ ബ്രഹ്മസ്വരൂപിണിയെന്നിനിക്കാര്യം
സാദ്ധ്യമാകണം ॥ ബ്രഹ്മ പിതൃ ജഗത്തെല്ലാമുണ്ടാക്കീട്ടുരക്ഷിപ്പവൻ നാ
വൻവ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നിതെന്നു വാക്യത്തിലശേഷവും ॥

സൂതൻപറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാദേവകളോടേവമേവം ചൊല്ലീട്ടു സ്വകാര്യമായ് സ്മരിപ്പാൻമൂ
ർത്തിമത്താകുംവേദങ്ങളോടു ചൊല്ലിനാൻ ॥

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു

സർവ്വകാര്യങ്ങളെസാധിച്ചീടുവാനായ്സ്തുതിക്കുവിൻ ബ്രഹ്മരൂപി
ണിയായ്സർവ്വോൽകൃഷ്ടയായുള്ള മായയെ. ॥ ഇതുകേട്ടമറകളുംതന്മ
നത്താലാഞ്ഞിടേണമോ ലോകമെല്ലാംനിറഞ്ഞീടുംമായയെസ്തുതിചെ
യ്തുടൻ ॥

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു

നമസ്കാരംമഹാമായേ!ചൈതന്യസ്വരൂപിണീമഹാംബികേ! ശിവനിത്യം
കൊടുക്കണനിർഗ്ഗുണേ!ഭൂതനായികേ! ॥ ഭൂതങ്ങൾക്കൊക്കെയുംശ്രീ.പ്രാ
ണനാംപ്രാണികൾക്കുനീ ധീ,ശ്രീ,മേധാ,ക്ഷമാ,കാന്തി,ശ്രദ്ധ,ധൈര്യ
വും,ശോഭയും ॥ അർദ്ധമാത്രയുമിനീതാൻ,ഗായത്രീ,വ്യാഹൃതി,ജയാ,
വിജയാ,ധാത്രിയും,ലജ്ജ,യശസ്സും,ദയ,തുഷ്ടിയും ॥ ഇമ്മൂന്നുലോകങ്ങളു
മാകവേതിൽസമർത്ഥേ! കാരുണ്യശാലിനി!യശോദേ!ജഗദംബികേ! വി
ദ്യേ!ശ്രുതേ!സകലലോകഹിതേ!വരേണ്യേ! വാഗ്ബീജമായമരവൈരിവിനാശി
നിയെക്കുവണങ്ങുന്നോം ॥ ബ്രഹ്മാശിവൻവിഷ്ണുമഹേന്ദ്രമുഖരി | യായിതുന്നെ
ന്നീട്ടവനെശരണമെല്ലാംനീതന്നെനിർമ്മിച്ചവരാണുമുമ്പു | ജ്ജന്മ,നീയാണു
ജഗത്തിനെല്ലാം ॥ സകലജഗത്തുസൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായ്ക്കൊണ്ടുന്നാ | ഹരിഹര
വിധിയെന്നിമൂന്നുപേരെസൃഷ്ടിചെയ്യും | സ്ഥിതിലയഭവമാർഗ്ഗത്തിലൊക്കെ
യും വെച്ചു | ള്ളിട്ടമോഹപ്പെട്ടതായ്,നീ,നിന്നിലൊബന്ധമില്ല. ॥ പറ
ഞ്ഞീടാൻപോലുംപെണ്ണ് ജനനി,നിൻപേരിലൊരി- | നറിഞ്ഞീടാതാരി
വിളവനമതിൽ,നിൻരൂപമൊരുവൻ! പറഞ്ഞൊട്ടുംനീരൊരത്താങ്കപ്പു
കടക്ക്രത്താനാം,നാ | മറിഞ്ഞീടാവാക്കുകളുകടക്കുന്നാരെന്തോ?॥ ജ
ഗത്തിനെല്ലാംനീയൊരാളുമിപ്പോൾതജനനിയായ്,| സ്വന്തമാരാരു

നിൻമഹിമയറിയുന്നില്ലൊരുത്തും | ചിക്കെന്നൊട്ടുണ്ണുന്തനിയെകളവാം
ലോകമതന്നിനിനച്ചാൽപെരുതാൻപെരിയൊരപ്രമാണംഭഗവതി!||
നിൻകടാക്ഷലേശംകൊണ്ടഖിലലോകത്തിനാമഹോ! നിനച്ചാൽനിർമ്മലം
തവചരിതമത്യത്ഭുതതരം | ഭൂമിക്കെന്നൊട്ടുണ്ണുപെറവതിന്നിന്നെയറിവി
ല്ലൊരും | ഒപ്പത്രനില്ല,വേദങ്ങളുമില്ല,മറിയാനിത്തനിയെയും. || അറിഞ്ഞി
ല്ലീനിതാമരി പുരൈരപ്പസ്സുരറൊത്തുനിന്ന | കറിഞ്ഞിടാൻചൊല്ലോ?ഹരി
ണേശമഹാവിശമായ്| അവനെന്നതാണിപ്പോളിതിനൊരുമഹാപാ
പംപറനിൻ! പതിതാർക്കെകൃപ്പുറഹരിയിലൊവിട്ടണായിരിതം?|
ഉദരേ ഞങ്ങളെന്നൊരു?സുരരെ!ഹരിതൻശീർഷചതനം | ദിക്കട്ടേയോ
കാളുതകരമിതന്നാതറമതം? | ചൊല്ലെന്നാൽ,മോക്ഷം,തങ്ങൾ ചനാ
ഭേ!തലയതി | കണ്ടതിൽപ്പെട്ടാനയുവിമലേ!താമസലവം ||.
ദേവന്മാർക്കുള്ളതികഠിനമാം മോക്ഷമൊത്താമനസ്സിൽ | ദേവി!ലക്ഷ്മീപ
തിയെപ്രിയമാർക്കൊന്നുപാപത്തെയെപ്പൂ? | യുഗംപ്രതിഹരിയിലിയലുംഗ
ർഭകത്താൻകളിപ്പൂ!-| ട്ടന്നാമീനിൻകളികളുറിവാൻഞങ്ങളുമില്ലഞെ
ല്ലും || ദേവന്മാരൊന്നുമറിയാതെതാണിങ്ങളെന്നുതോന്നി-| ട്ടാവുംവണ്ണം
കഠിനതപസ്സുകൾചെയ്താലും ചോ ആയിട്ടോ? | ഗോവിന്ദൻതൻതലയതുമറ
യുന്നു,ചൊല്ലവിരുതോ-| വൈവശ്യമായാഹരിയുടൽവിനോദത്തിനായ്
കണ്ടൊയാ?നീ|| അതിനാതിൽകേപറമാ?ചിന്നെയെന്തിന്നെന്നോ
പ്പോഴുംകാണുവാൻകാന്തനെന്നു? | നിങ്ങളെപ്പോമാതു,കറാംപൊരു
ത്തും- | എന്താണെചൊല്ലിദ്ദനിൽജീവനാകി ||. ഇദ്ദേവകിനിന്നെ
നമിക്കുകൊണ്ടി | ട്ടീലോകകാര്യങ്ങൾനാഥരായി | വൈകുണ്ഠനായു
സ്സുകൊടുത്തുനീതാൻ | ലോകാബ്ധിതന്നാക്കരയാക്കുകംബോ! ||. ദുഃഖാ
ദ്യുപായമെന്തറിഞ്ഞതില്ല | ജീവിപ്പതിന്നുംവഴിവേറെയില്ലാ | ജീവൻ
കൊടുപ്പാനതു തന്നെയല്ലോ | ലഭിച്ചീടണമീ വസ്തുതനിങ്ങൾ ||.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ദേവന്മാർസാംഗസാമത്താലീ വണ്ണംസ്തുതിചെയ്കയാൽ പ്രത്യക്ഷ
മായ് ഗുണാതീതയായിട്ടുള്ള മഹേശ്വരി ● അവർകേട്ടാകാശദേശത്തി
ങ്കൽനിന്നശരീരിയായ് നല്ലശബ്ദത്തോടൊത്തുള്ള വാക്കമംഗലമായുട
ൻ: ● 'ദേവന്മാരേ!നിങ്ങൾചെയ്തിട്ടുള്ളീടേണ്ടാവാക്യ സൌമ്യമായ് വേദ
ത്താൽസ്തുതിചെയ്കിട്ടുഞാൻസന്തോഷിച്ചുനിശ്ചയം ● ആരുലോകത്തി
ലെന്നെയീസ്തുതിചൊല്ലിസ്തുതിക്കമോ? ഭക്തിയോടെ,വന്നുള്ളിഷ്ടമെല്ലാം
ഞാൻസാദ്ധ്യമാക്കിടും ● ശ്രവിച്ചിട്ടെന്നുംമാനുഷർത്തികാലം | സ്മരിക്കി

ലെന്നൊസ്സുഖിയായ്മേവീടും | ഒക്കെക്കേട്ടംവേദവ്യാസര-- | നന്നാ
ണിതോൎത്തീടുകിൽവൈചിത്ര്യം ||. ഹരിതന്റെതലയററീടാൻകാരണംകേ
ട്ടുകൊള്ളുവിൻ കാൎയ്യം,കാരണമില്ലാതിങ്ങൊന്നിന്നുമേവീടുമോ? * ഹ
രിപണ്ടൊരിക്കൽവാഴുംലക്ഷ്മിതൻമുഖപങ്കജം നോക്കിസ്സുന്ദരമോടൊ
ന്നുചിരിച്ചാൻഹേതുവെന്നിയേ * ലക്ഷ്മിയോൎത്തുകണ്ടു;ഞാനിന്നു
ക്കണ്ടെന്റെകാമുകൻ വിരൂപമായെന്റെമുഖംകണ്ടാണെന്തിന്നുചി
രിച്ചതും * കാൎയ്യംകൂടാതെയെന്തിന്നുചിരിക്കുന്നുപുരുഷമായ് എന്നേ
ക്കാൾശ്രേഷ്ഠയായ്വേറൊരുത്തിയിപ്പോൾമേവിച്ചുവോ * ലക്ഷ്മിക്കപ്പോൾ
കോപമുണ്ടായ്തമോഗുണയുമായുടൻ· താമസീശക്തിയുംവന്നാലക്ഷ്മി
ദേഹത്തിലേറിനാൾ * ദുഷ്കാലംമൂലവുംദേവകാൎയ്യസിദ്ധിക്കവേണ്ടിയും
തന്നെയാക്രൂരയാംശക്തിപ്രവേശിച്ചുതുലക്ഷ്മിയിൽ * താമസീശക്തി
ചെന്നപ്പോളേറെക്കോപിച്ചുലക്ഷ്മിയും ശപിച്ചാൾമന്ദമായ്:'നിന്റെ
തലപോകട്ടെ'യെന്നുടൻ * തന്റെസൌഭാഗ്യംനശിച്ചീടുമെന്നോൎക്കാ
തെതാൻശാപവും കാലദോഷത്തിനാൽനാരീസ്വഭാവംകൊണ്ടുവന്നുപോ
യ് * സപത്നീസംഭവംദുഃഖംവൈധവ്യത്തെജ്ജയിച്ചീടും എന്നതാമ
സിയാംശക്തിചൊന്നതുമുള്ളിലോൎത്തുപോയ് * അസത്യം,സാഹസം,
വ്യാജം,മൂഢതയധികാശയും; കാഠിന്യം,ശുചിയില്ലായ്മ,സഹജംനാരി
കൾക്കിവ * വിഷ്ണുവിൻതല,ശാപത്താൽസമുദ്രത്തിലത്വീണുപോയ്
മുന്നപ്പോൾവിഷ്ണുവിനെതലയുള്ളവനാക്കിടാം * ദേവന്മാരേ!ഹേ
തുവോൎത്താൽവേറെയുംചെറുതുണ്ടിതിൽ നിങ്ങൾക്കംവലുതാംകാൎയ്യം
സാധിക്കാനുണ്ടിതിൽദൃഢം * ഹയഗ്രീവാസുരൻവീരൻകീൎത്തിമാൻപ
ണ്ടുദേവാരമായ് സരസ്വതീനദീതീരേതപസ്സുചെയ്തുമവിനാൻ * ഏ
കാക്ഷരമതാമെന്റെമായാബീജജപത്താലും ജിതേന്ദ്രിയൻഭോഗമെ
ല്ലാംവെടിഞ്ഞാഹാരമെന്നിയേ * അലങ്കാരങ്ങളോടൊത്തെന്റെമൂ
ൎത്തിയെയോൎത്തുകൊണ്ടായിരംവത്സരംതപിച്ചാനതിഘോരമായ് *
അന്നുതാമസരൂപത്തെധരിച്ചിട്ടുവിടെത്തിഞാൻ അവൻധ്യാനിച്ചിടും
വണ്ണംമുൻപിൽശോഭിച്ചുകൊള്ളുവാൻ * സിംഹവാഹനയായിട്ടന്നവ
നോടുരചെയ്തുഞാൻ: 'വരംവരിക്കെടോ!വീരതന്നീടുന്നുനിശ്ചയം' *
അതുകേട്ടുവന്നത്യാനന്ദാശ്രുക്കളോടുകൂടവെ പ്രദക്ഷിണനമസ്കാര
ങ്ങളെച്ചെയ്തുനതിപ്രിയം * എന്റെരൂപത്തിനെക്കണ്ടുകൺകുളിൎത്തിട്ടു
മോദമായ് ആനന്ദാശ്രുക്കളോടവൻ സ്തുതിച്ചാനവനപ്പോഴേ' *

ഹയഗ്രീവൻ പറഞ്ഞു

ദേവതാനുഗ്രഹമേകീടും, കാമമോക്ഷങ്ങൾ നൽകിടും സൃഷ്ടിസ്ഥിതി
നാശങ്ങൾ ചെയ്യും മഹാമായേ! നമിച്ചിടാം ॥ ഭൂ, വഹ്നി, ജല, മാകാശം, കാററു,
രൂപം, രസം, മണം, ശബ്ദം, സ്പർശമിവയെല്ലാം കാരണം നീ മഹേശ്വ
രി! ॥ നാക്കം, മൂക്കം, കണ്ണു, ചെവി, തൊലി തൊട്ടിന്ദ്രിയങ്ങളും കർമ്മേന്ദ്രി
യങ്ങളും ദേവി! നിന്നിൽ നിന്നുളവായിതെ ॥

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു.

എന്തു നിനക്കു വരമെന്നാലും തരുന്നേൻ ഞാൻ നിൻ തപസ്സിങ്കൽ
തെളിഞ്ഞു കൊണ്ടേറെ സന്തോഷമായിതെ ॥

ഹയഗ്രീവൻ പറഞ്ഞു.

യോഗിയായ് ദേവനായ് ദേവാസുരന്മാരാൽ അജയ്യനായ് വരണം, മരണം
വന്നിടരുതീ വരമേകണം ॥

ദേവി പറഞ്ഞു.

ജനിച്ചാൽ മരണം നിർണ്ണയം മരിച്ചാൽ ജനനം ധ്രുവം ഇതു മര്യാദ ലോക
ത്തിൽ മറിച്ചെങ്ങനെ വന്നിടും ॥ ഈവണ്ണം മരണം തീർച്ചയെന്നോർത്തിട്ടു
ള്ളിൽ നീയെടൊ! വേറെ മനസ്സിലിഷ്ടമായ വരത്തെ താൻ വരിക്കുക ॥

ഹയഗ്രീവൻ പറഞ്ഞു.

ഹയഗ്രീവനൊഴിച്ചന്യനെന്നെ കൊല്ലരുതംബികെ! ഇതാണെ
ന്നിഷ്ടവരമിന്നു നീ നൽകിടേണമേ ॥

ദേവി പറഞ്ഞു.

നീ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നിങ്ങു രാജ്യം ഭരിക്ക സൌഖ്യമായ് ഹയഗ്രീ
വനൊഴിച്ചാരും നിന്നെ കൊല്ലുകയില്ലെടൊ! ഈവണ്ണം വരം നൽകി
മറഞ്ഞിതന്നവിടന്നു താൻ ॥ സന്തോഷത്തോടസുരനും ഗൃഹത്തിൽ പോ
യ് വസിച്ചിതെ ॥ ദ്വേഷിപ്പിക്കുമവൻ ദുഷ്ടൻ മുനിമാരെയശേഷവും അവ
നെ കൊല്ലുവാനാരെന്നറിഞ്ഞില്ലാമരെങ്ങുമെ ॥ അതിനാൽ കുതിരയ്ക്കു
ള്ള തലകൊണ്ടിന്നു യോഗിയായ് വിഷ്ണുവിന്നുടലിൽ ചേർത്തു വയ്ക്കട്ടെ വിശ്വ
കർമ്മനും ॥ പാപിയായ് ക്രൂരനായുള്ള ദുഷ്ടനാമസുരേന്ദ്രനെ ഭഗവാ
നാം ഹയഗ്രീവൻ കൊല്ലട്ടെ ദേവകാര്യമായ് ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

എന്നേവം ചൊല്ലീട്ടു ദേവന്മാരോടു ദേവി മറഞ്ഞു പോയ് ദേവന്മാരും
വിശ്വകർമ്മാവോടു സന്തോഷിച്ചു ചൊല്ലിനാർ ॥

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു.

വിഷ്ണുവിൻ തല ചേർത്തിട്ടു ദേവകാര്യത്തെ നേടണം ഹയഗ്രീവൻ
ചെന്നസുരശ്രേഷ്ഠനെയും വധിക്കണം ॥

സൂതൻപറഞ്ഞു.

സുരന്മാർചൊന്നതിവണ്ണംവിശ്വകർമ്മാവുകേട്ടുടൻ താവൽക്കാലം അന്നേ വാളാൽകതിരത്തലവെട്ടിനാൻ ✱ വിഷ്ണുവിന്നുടലിൽചേർത്താ നവനന്നാലയപ്പോഴേ ഹയഗ്രീവനതായ്തീർന്നാൻഹരിദേവീകൃപാബ ലാൽ ✱ കുറെക്കാലംകഴിഞ്ഞിട്ടുമദംപൂണ്ട ദാനവൻ ദേവശത്രുവണെ ത്തിങ്കൽഹനിക്കപ്പെട്ടിതേവനാൽ ✱ നല്ലതാമിച്ചരിത്രത്തെയാതൊരുത്തർകേൾ ക്കുന്നുവഴിയിൽ അവരെല്ലാദുഃഖമൊഴിഞ്ഞുപോയ്സുഖിയാമില്ലസംശയം ✱ മഹാമായാചരിത്രംനൽസ്സുഖംപാപവിമോചനം ചൊല്ലുന്നവർക്കുംകേ ൾപ്പോർക്കുംസമ്പത്തിന്നാകരുവമാം ✱

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം

ഹയഗ്രീവാവതാരം

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

ആറാമദ്ധ്യായം.

ഋഷികൾപറഞ്ഞു.

മധുകൈടഭരോടയ്യായിരംസംവത്സരമേറെ സമുദ്രത്തിൽവച്ചു യു ദ്ധംചെയ്തുന്നായ്ചൊല്ലിമുൻപുനീ ✱ സമുദ്രമൊത്തുകൊള്ളപ്പോളവരു ണ്ടായതെങ്ങനെ? ദേവന്മാരുംജയിക്കാത്തമഹാവീര്യമെഴുന്നവർ ✱ ദാ സന്മാരായതെന്നെവിഷ്ണുവെങ്ങനെകൊന്നതും? അറിവുള്ളോവൻ ചൊല്ലുകച്ചരിത്രംമഹാത്ഭുതം ✱ കേൾക്കാനത്യാശതേഞങ്ങൾക്കപ്രസി ദ്ധൻചൊല്ലുവാൻപോൻ ദൈവാധീനമൊന്നുതന്നെനമ്മളൊന്നിച്ചു ചേർന്നതും ✱ മൂർഖന്മാരൊടൊത്തുവാസംവിഷത്തേക്കാൾനികൃഷ്ടമാം. വിദ്വാന്മാരോടുള്ള ചേർച്ചയമൃതിനൊപ്പമാണ്ടതാം ✱ പച്ചക്കൾക്കും ണ്ടുപൂക്കളുണ്ടുമലഞ്ചാത്തും ഉറങ്ങിവിഷയിച്ചിട്ടുജീവിക്കുന്നാണ്ടസൗ ഖ്യമായ് ✱ സദസജ്ഞാനവുംമോക്ഷംകൊടുക്കുന്നവിവേകവും അവ ർക്കില്ല, വയോടൊക്കുംപുരാണശ്രവണമവർ ✱ ചിലനാളുമലിയറിയും ചെവികളുള്ള സുഖത്തിന്നേ ചെവിയില്ലാപ്പാമ്പുകളുംമോഹിക്കുന്നൊരു കോൾപ്പതിൽ ✱ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളിൽവെച്ചു ചെവിയും, കണ്ണുമൊന്നുമേ വ സ്തുജ്ഞാനംകേൾവിമൂലംകാഴ്ചയാൽസത്യബോധവും ✱ സാത്വികം,രാ ജസം,താമസ,മെന്നിങ്ങനെകേൾവിയും മൂന്നുമാതിരിയുണ്ടെന്നുയോഗ്യ ന്മാർചൊന്നതിച്ചയായ് ✱ സാത്വികംവേദശാസ്ത്രങ്ങൾ,സാഹിത്യന

ന്നുരാജസം താമസംയുതംസംസാരംപരമോക്ഷങ്ങൾക്കുകേൾപ്പതും ॥ ഉ
ത്തമംമദ്ധ്യമംപിന്നീടധമംമൂന്നുമാതിരി സാത്വികത്തെച്ചൊല്ലിടുന്നു
ബുദ്ധിയേറുന്നപണ്ഡിതർ ॥ ഉത്തമംമോക്ഷകാര്യങ്ങൾമദ്ധ്യമംസ്വർഗ്ഗ
കാര്യവും അധമംരോഗകാര്യത്തെക്കേൾക്കയെന്നാർമനീഷികൾ ॥ സാ
ഹിത്യവുംമൂന്നുവിധംസപത്നീകാര്യമുത്തമം മദ്ധ്യമംവേശ്യതൻകാര്യമ
ധമംപരനാരിതൻ ॥ താമസംകേൾവിയുംമൂന്നാ,ദ്രോഹിയോടുള്ളസം
ഗരം ഉത്തമം,മദ്ധ്യമംപിന്നെപാർത്ഥന്മാർചെയ്തപോലവെ ॥ ദ്വേഷി
ക്കുമൂലമായ്‌യുദ്ധം,മധമംഹേതുവെന്നിയെ വിവാദകലഹങ്ങൾകൊണ്ടു
ള്ളയുദ്ധചരിത്രവും ॥ ഇവയിൽവെച്ചുൽകൃഷ്ടംപുരാണംകേൾക്ക ത
ന്നെടോ! ബുദ്ധിവർദ്ധിച്ചിടുംപുണ്യമുണ്ടാകുംപാപമററുപോം ॥ അതു
കൊണ്ടുപുരാണത്തിൻകഥയെച്ചൊല്ലിടേണമേ വ്യാസങ്കൽനിന്നുകേ
ട്ടോണംപുരുഷാർത്ഥങ്ങൾവന്നിടാൻ.

സൂതൻപറഞ്ഞു.

മഹാന്മാരെ!നിങ്ങൾധന്യർജ്ഞാനധന്യന്മാരായിഹ നിങ്ങൾക്കു
കേൾക്കുവാൻ,ചൊല്ലുവാനെനിക്കുംശ്രദ്ധവന്നതാൽ ॥ മൂന്നുലോകംല
യിച്ചപണ്ടുകാലത്തുവ്യാ,യതിൽ ശേഷനാംമെത്തയിൽദേവദേവൻ
വിഷ്ണുവുറങ്ങിനാൻ ॥ വിഷ്ണുകർണ്ണമലത്തിൽനിന്നസുരർമധുകൈടഭർ
ഉണ്ടായിരണ്ടുപേരപ്പോൾ സമുദ്രത്തിൽവളർന്നവർ ॥ കളിച്ചുംകൊണ്ടു
ഒഴുകിക്കൊണ്ടുനടന്നാർബലശാലികൾ ഒരിക്കലത്യുന്നതന്മാർസമുദ്രത്തിൽ
കളിക്കവെ ॥ സോദരന്മാർപോലെയുള്ളോർചിന്തിച്ചാരുള്ളിലീവിധം
പണ്ടെയില്ലാതെടുണ്ടാംതാൻകാരണംവിട്ടുകാര്യവും ॥ ആധാരംവിട്ടൊ
രാധേയമിരിക്കില്ലൊരുമട്ടിലും നമുക്കറിവില്ലേവന്നില്ലീയാധാരാധേയഭാ
വവും ॥ നല്ലൊരിഞ്ഞിതുമെല്ലാമിന്നെവിടത്തിനുതിന്നില്ലതും സൃഷ്ടിച്ചതാ
രെ?മഹത്വമായ്നാംതാഴാതെന്തിരിപ്പതും ॥ നാംരണ്ടാളെയുമൊട്ടുണ്ടാ
രാരീണഭാക്കിവിട്ടതും നമ്മൾക്കുള്ളമ്പുനവികടനാറിഞ്ഞതില്ലിതു
നാൾവരെ ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

അവരിങ്ങനെചിന്തിച്ചാർനിശ്ചയിച്ചില്ലതൊന്നുമേ ജലത്തിലതി
കിൽവാഴുംമധുവോടോതികൈടഭൻ ॥

കൈടഭൻ പറഞ്ഞു.

മധോ!നാമീജലത്തിലന്നാമിരിയ്ക്കുവാൻ ഹേതുവീവ
ലുതായുള്ളശക്തിതാനില്ലസംശയം ॥ ശക്തിയാൽപൂർണ്ണമീവെള്ളം ശ

കതിയാധാരമായതും ശക്തിതാൻ പരയാം ദേവി നാമേറ്റംകൊള്ളുമെന്നും വും ॰ ഈ വണ്ണമറിവുള്ളായിട്ടാലോചിച്ചവരങ്ങനെ ആകാശത്തിങ്കൽ നിന്നുകേട്ട വാഗ്ബീജമന്ത്രമുത്തമം ॰ ധരിച്ചിട്ടുടനാമന്ത്രം ജപിച്ചവർ കണ്ടപ്പോൾ മിന്നൽപോലാകാശദേശത്തൊരു തേജസ്സുമംഗളീയിൽ ॰ അവർ ചിന്തിച്ചു മന്ത്രാധാനിതെന്നു ബോദ്ധ്യതിട്ടുമായ് അപ്രകാരം സഗുണയായ് കണ്ടാ മന്ത്രസ്വരൂപിയെ ॰ ആഹാരം വിട്ടിന്ദ്രിയങ്ങളെ വെന്നേകമനസ്സരായ് തീർന്നാ മൂർത്തിയെയുള്ളത്തിലോർത്തു മന്ത്രം ജപിച്ചവർ ॰ ആയിരം വർഷം വലുതായി തപിക്കവെ പ്രത്യക്ഷമായ് തീർന്നവർക്കപ്പരാശക്തിയായവൾ ॰ ഖിന്നന്മാരായ് തപം ചെയ്യുന്നവരെക്കണ്ടു ദേവിയും അവർക്കനുഗ്രഹത്തിനായ് ചൊന്നാൾ വാക്കശരീരയായ് ॰ 'ദൈത്യന്മാരേ! നിങ്ങളിഷ്ടമിച്ചീടുന്ന വരമോതുവിൻ തരുന്നേൻ നിങ്ങടെ തപംകൊണ്ടു സന്തുഷ്ടയായി ഞാൻ' ॰

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഈ വണ്ണമാവാക്കുകേട്ടിട്ടസുരന്മാർ പറഞ്ഞുടൻ 'സ്വെച്ഛയാ മരണം ഞങ്ങൾക്കെന്നതാൻ വരമേകണം' ॰

ദേവി പറഞ്ഞു.

അതുപോൽ മരണം നിങ്ങൾക്കെൻ പ്രസാദത്തിനാൽ വരും ഭ്രാതാക്കൾ നിങ്ങളെ ദേവാസുരന്മാരും ജയിച്ചിടാ ॰

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഈ വരം വാങ്ങിയസുരന്മാർ മദത്താൽ മദിച്ചപോയ് ജലജന്തുക്കളോടൊത്തിട്ടാഴിയിൽ കളിയാടിനാർ ॰ കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോളസുരന്മാരെത്തുമായ് പദ്മപീഠത്തിൽ വാഴുന്ന ബ്രഹ്മാവെക്കണ്ടുകൂടിനാർ ॰ സമരാശയത്തോടുകൂടപ്പോളവരാ ഭൂഷിതനിരുവരും: 'യുദ്ധം ഞങ്ങൾക്കു തന്നാലു'മെന്നു ബ്രഹ്മാവൊടോതിനാർ. ॰ 'അല്ലെങ്കിൽ പത്മവും വിട്ടുപോകവേണ്ടതും നിങ്ങൾ ബലമില്ലെങ്കിൽ നീയെങ്ങനെ ഇപ്പദ്മത്തിൽ വസിപ്പതും? ॰ വീരന്മാർക്കുചിതമീസ്ഥാനം ഭീരുവാം നീ ത്യജിക്കണം' അവർ ചൊന്നതുകേട്ടേവം വിചാരത്തോടുകൂടിയും ॰ തപസ്സുചെയ്യും ബ്രഹ്മാവാ ബലമുള്ളോരാ വീരരെ കണ്ടും, ചെയ്യേണ്ടതെന്തെന്നു ചിന്തയോടുവസിച്ചതേ ॰

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം

മധുകൈടഭയുദ്ധാരംഭം

ആറാമദ്ധ്യായം

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ബലമുള്ള, വരരക്കണ്ടു ഭ്രമമാ, സാമാദിയായിട്ടും ഉപായങ്ങളെ
യാലോചിച്ചപ്പോൾ [illegible] ॥ 'എത്രത്തോളം ബലമിവർക്കു
ണ്ടെന്നറിവതില്ല ഞാൻ ബലമൊട്ടുമറിഞ്ഞീടാതുള്ള യുദ്ധം നിഷ്ഫലമാം ॥
മദമേറുന്നോരിദ്ദുഷ്ടരെ സ്തുതിക്കയില്ല ഞാൻ എനിക്കു ബലമില്ലെന്നു
ഞാൻതാൻ കാണിച്ചതാശ്ചര്യം ॥ ബലമില്ലാഞ്ഞു ബോധിച്ചാലൊരുവൻ
കൊല്ലുമക്ഷണം ദാനമെന്നാലിവർക്കൊത്താൽ മേലം ഞാൻ ചെയ്യുന്നതെ
ന്തു? ॥ ശേഷനിൽപള്ളികൊള്ളുന്ന വിഷ്ണുവെ ഞാനുണർത്തീടാം ചതു
ർഭുജൻ മഹാവീരനെൻ ദുഃഖമതു കേട്ടീടും ॥ പത്മനാളമതിൽ ക്രീഡി
ച്ചെന്നു ദുഃഖം കെടുത്തിടും വിഷ്ണുവെശ്ശരണം പ്രാപിച്ചീടിനാൻ തൻമന
സ്സിനാൽ ॥ നൽവാക്കുകൊണ്ടിട്ടാ വിഷ്ണുവുണർന്നിടാൻ സ്തുതിച്ചവൻ നാ
രായണൻ ജഗന്നാഥൻ നിദ്രകൊണ്ടിളകാതവൻ ॥

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു

ദീനനാഥ! ഹരേ! വിഷ്ണോ! നീയെഴുന്നേൽക്ക മാധവ! ഭക്താർത്തിഭഞ്ജ
ന! വിഭോ! ഹൃഷീകേശ! ജഗൽപതേ! ॥ അന്തര്യാമിന്നമേയാത്മൻ! വാ
സുദേവ! മഹാപ്രഭോ! ദുഷ്ടശത്രുക്കളെക്കൊല്ലും ശംഖചക്രഗദാധര! ॥
സർവ്വജ്ഞ! സർവ്വലോകേശ! സർവ്വശക്തികലർന്നീടും ദേവേശ! നീയെഴീറ്റി
ട്ടെന്നെപ്പാലിക്ക കേശവ! ॥ വിശ്വംഭര! വിശാലാക്ഷ! പുണ്യ
ശ്രവണകീർത്തന! ജഗദ്യോനേ! നിരാകാര! സൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തകാരണ! ॥
മദംകൊണ്ടു മദിച്ചുള്ളോരസുരന്മാരെക്കൊല്ലുവാൻ ഇമ്മിപ്പതറിയുന്നി
ല്ലിന്നതുകൊണ്ടീ ബിലേശയ! ॥ ദുഃഖിയായ് ശരണം പ്രാപിച്ചെ
ന്നെ നീ വെടിയുന്നിതോ? രക്ഷാശീലം നിനക്കുള്ളതില്ലയെന്നായിവ
ന്നപോൽ ॥ ഈവണ്ണം സ്തുതി ചെയ്തിട്ടുമുണർന്നില്ല വിഷ്ണുവും യോ
ഗനിദ്രയതിൻ മൂലമെന്നപ്പോൾ ചിന്തിച്ചു ബ്രഹ്മനും ॥ 'ശക്തിയാലാക്ര
മിക്കപ്പെട്ടിരുന്നിതു വിഷ്ണുവും അതുകൊണ്ടുണരുന്നില്ല കഷ്ടം ഞാനെ
ന്തുചെയ്യുന്നും? ॥ കൊല്ലുവാനാഗ്രഹിക്കുന്നീയസുരന്മാരിരണ്ടുപേർ ॥
ചെയ്യുന്നതെന്തിപ്പോളേകനതിവിടാർ ശരണം മമ?' ഈ മട്ടിൽ ചി
ന്തചെയ്തിട്ടു മനസാ നിശ്ചയിച്ചവൻ ॥ സ്തുതിച്ചാനേകാഗ്രചിത്ത
നായിട്ടാ യോഗനിദ്രയെ 'ഏതുശക്തിയിളക്കാതെയുറക്കുന്നിന്നു വി
ഷ്ണുവെ അത്തക്കതിതാനെന്നെ രക്ഷിച്ചീടുമെന്നായുരച്ചവൻ ॥ ശബ്ദാദി

ണ്ണംമറ്റുള്ളവർക്കില്ലമറിച്ചവൻ അപ്പോൾവിഷ്ണുവറിയുന്നില്ലോ
യോനിദ്രമൂലമായ് ॥ അതിനാലുണർന്നില്ലാസ്തുതിച്ചിട്ടുമനേകധാ വി
ഷ്ണുവിൻകീഴില്ലനിദ്ര,നിദ്രാധീനത്തിൽവിഷ്ണുവാം ॥ ആരാൽധീനനവനാ
മററവൻതന്റെദാസനാം ॥ അതുകൊണ്ടീയോഗനിദ്രമാകുന്നതന്റെറ
യീശ്വരി ॥ എന്നാൽവിഷ്ണുവിനെയെന്നുമെയ്യുംകീഴടക്കിനാൾ അങ്ങുവിമോ
ഹിപ്പിക്കുന്നീജഗത്തെല്ലാമസംശയം ॥ ഞാൻ,വിഷ്ണു,ഹരൻ,വാണി,
ലക്ഷ്മി,പാർവ്വതിദേവിയും, ആദ്യവിതൻകീഴിലെല്ലാവരുമസംശയമില്ല
തിൽ ॥ പ്രാകൃതന്മാർപ്പുമീവിശ്വമുറങ്ങുന്നസ്വതന്ത്രനായ് ബദ്ധകതി
ബാധിച്ചാലന്യനാർ കൂടുവാൻമന്ദരാൽ! സ്തുതിക്കാമാനിദ്രയെത്തൊ,
ന്നെവരുംവെച്ചിട്ടുവിഷ്ണുവാം സനാതനൻവാസുദേവൻ യുദ്ധംചെയ്യാൻ
സമർത്ഥനാം ॥ ഇത്തരമാളുന്നത്വാഴ്വുബ്രഹ്മാവീവണ്ണമൊന്നുടൻ
സ്തുതിച്ചാൻവിഷ്ണുവിൻനേത്രവാസിനീയോഗനിദ്രയെ —

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു

ഹേദേവി!ലോകമതിന്നുള്ളൊരുകാരണം നീ । താനെന്നുവേദമ
തുമൂലമറിയുന്നതാനാം । ഈവിഷ്ണുവാണഖിലലോകവിധാകർത്താ വാ
ണിന്നനിദ്രയിലവശംഗതനായിനിനാൽ ॥ ആരിനാറിയുന്നു?തവമോഹ
വിലാസമംബേ! । ഞാൻ,ഹരനീശനിതിയിതാം സ്വതന്ത്രനിപ്പോൾ । പി
ന്നാരുവാ?അഖിലലോകമനേകസാരേ! । വിദ്വാന്മാരിൽയോഗ്യന്മാരി
വാൻഗുണമററതെന്ന ॥ സാംഖ്യമതപ്രകൃതിപുരുഷന്മാർരണ്ടു,ലോകം
സൃഷ്ടിപ്പതാപ്രകൃതിതാൻ,അധമാണതെന്നും । ചൊല്ലുന്നു,നീയുമൊര
ചേതനയോ?ഹരിക്കി- । ച്ചൈതന്യഹീനതയതോനിയതങ്ങളെന്നാ
ൽ. ॥ ദാമോദരൻനിസ്സഹായനായിനടിച്ചിടുന്നു । നിൻവൃത്തികൗശല
വിശേഷമതാരറിയും? । ധ്യാനിച്ചിട്ടുമുനിമാർനിത്യംത്രികാലം ।
ചൊന്നിട്ടുസന്ധ്യകളിതെന്നുമിനിന്നെയംബേ! ॥ ബോധംകൊടുക്കു
മൊരുബുദ്ധിജഗത്തിനെല്ലാം । നീതാൻ,സുഖംസ്വയംപ്രകാശിനിലക്ഷ്മി
യും നീ । നൽകീർത്തി,കാന്തി,ധൃതിയും,മതി,ശ്രദ്ധ,ധൈര്യ- । മെന്നിങ്ങ
നങ്ങളിൽവസിപ്പതുമംബ!നീയേ. ॥ ഊഹങ്ങളെന്തിനിതിലുംവലുതാം
പ്രമാണം- । മെന്തിന്നു?ദൃഷ്ടിപെട്ടിടമെന്റായൊന്നിങ്ങുകാണായ് । നീത
ന്നെസർവ്വപ്രപഞ്ചത്തിന്നമ്മംബയെന്ന । ന്നായുറങ്ങുമൊരുവിഷ്ണുവിൽനി
ന്നു,സത്യം ॥ വേദജ്ഞർനിന്നെയറികില്ലൊരുവവരവുംതാൻ । നന്നാ
യിനിന്നെയറിയുന്നതുമില്ലതായേ । നിത്യാനന്തനൊയുഗ്മവായിരുവേ

മെല്ലാം । പ്രത്യക്ഷമാണിവയശേഷമെന്നിരിക്കനാഥേ! ॥ ആരുമുണ്ടോനിൻ
കഥകളെല്ലാക്കെയറിഞ്ഞവരമ്പ്വാൻ? । ഞാനും,ഹരൻ,ഹരി,നിഖിലസുരക
ളുമറിയുന്നില്ല । എൻപുത്രരായമുനിമാർക്കുമറിഞ്ഞുകൂടാ । ചൊല്ലിത്തീർപ്പെടാ
ത്ത മഹിമാവുനിനക്കുമൊക്കെ. ॥ സ്വാഹേസ്വധി,നിന്റെയൊരംശംപോലുമറ
ഞ്ഞിടാതെ । യാഗങ്ങളിലാഹുതികൾ ചെയ്യിലും,മാമുനീന്ദ്രർ । കിട്ടില്ലഭാ
ഗമമരകൾക്കൊരുലേശമംബേ! । നിന്മനസ്സുകളിൽപ്രീതികൊടുപ്പത
ല്ലോർ ॥ ശപിച്ചുപണ്ടു പരമശിവനോടെന്തുനീ । രക്ഷിക്കയിന്നാസു
രർതിവിൽനിന്നുദേവി! । വിഷ്ണുമകലന്നിമധുകൈടഭരെബ്ഭയന്ന ।
താനിന്നുനീശരണമെന്നുനിനച്ചിട്ടല്ലോ ॥ എൻഭ്രൂമധ്യമാഹരിയുമിന്നറി
യുന്നതില്ല? നിനിദ്രയായിവന്നിൽവാഴുകമൂലമായി । വന്നീടുകീഹരിയെ
യൊന്നുകി,ല്ലയെങ്കിൽ । കൊന്നീടുകിയിവരെ,യിതുമെന്താണതാ
കട്ടെ. ॥ ധ്യാനിച്ചിട്ടുന്നഹർ ശങ്കരരേവപന്! । നിന്നിൽപെടുന്നമഹി
മാവറിയാതവർക്ക് । ഞാനിന്നറിഞ്ഞുതെളിവായ് തെളിവുണ്ടതോ
ർത്താൽ । സ്വാതന്ത്ര്യമറ്റവരിയിങ്ങുകിടപ്പതംബേ! ॥ ഈവലകത്തിലേ
വിയുമുണ്ടെന്നുവതിന്നതാ । നിൻകീഴിലാണുപതിയാംഹരിയെസ്വ
ശക്ത്യാ । നീയിന്നസിന്ധുസുതയായുമാക്കി,ലക്ഷ്മി । താനും നിനക്കുവശ
മായുണരുന്നതില്ലാ. ॥ ലോകത്തിൽനിന്നഖിലേശ്വരി,കാമധേനു ।
വെന്നായറിഞ്ഞിതുമദൈവതസേവയന്യേ । നിൻപാദമേതിയതു
കൊണ്ടുലയിച്ചുനിന്നിൽ । സർവ്വാശ്രയമതാരുവഹിപ്പവരാണധന്യർ.॥
ധീ,കാന്തി,കീർത്തി,ദ്യുതി,ഗുണാദിയാക । മിവപ്പുവിൻ ഗുണമശേ
ഷമുണ്ടെന്നപോലെ? । ബന്ധമകലായി,തനിദ്രയാകുന്നശക്ത്യാ ।
ലോകശനിന്നാമിതവൈഭവമുള്ളദേവി! ॥ നീനല്ലശക്തിയിതാനതിന
ശേഷമെല്ലാം । സൃഷ്ടിച്ചുമങ്ങതു,കോപനകൊണ്ടുമാളും । തൻനാട
കത്തിൽനടനാകമൊമ്മതന്നോപ്പാൽ । നിൻമായമാലയതിൽ,നീക
ളിയാടിടുന്നു. ॥ പണ്ടായുഗാദിയതിൽവിഷ്ണുവിനെത്തള്ളി- । ട്ടുന്നോകി
തക്കയറിനിയൊരുസത്വശക്തി । കഷ്ടിച്ചുവൻസകലമിന്നാവണയുറ
ക്കി । നിന്നിഷ്ടമെന്തഖിലേശ്വരി ചെയ്യുമോ നീ ॥ ഉണ്ടാക്കിയെന്നാ
യിനിയില്ലയിതെന്തമാകാം- । നോക്കാതെനീകയണമെചയ്യുവെച്ചിഞ്ഞു
മൗനം । എന്തിന്നു? കാലസമരാരിപരമേശിച്ചു- । തെന്നോഹസിപ്പതു
നല്ലതിതെന്നറച്ചാ? ॥ ഞാനിന്നറിഞ്ഞുതവചേഷ്ടകളൊത്തതുതാൻ,
സൃഷ്ടിച്ചുലോകമഖിലംതനിയെക്കളിക്കും । പിന്നീടതൊക്കെനിന്നനിക്ക

മതിനന്തൂര്യ | മെന്നെമോഹനിക്കവതിനോർക്കിലെന്തു? ചിത്രം. || നിന്നി ത്തുപോലെമരണത്തെയിവന്നതാകം- | കംബേ!യെനിക്കമരണമാത്രമോ ചേർപ്പാ | കൃത്താപമകിയതുമാഴിയിൽനിദെന്നക്കി- | ദ്ദൈത്യനാൽ നിന്നമൃതിയിന്നതകീർത്തിയാംതേ. || പ്രത്യക്ഷമാ,യവരോടാ പുനരേനോ ടോ നീ | കൊന്നാവുമിഷ്ടമതുപോലെകളിക്കംബേ! | അല്ലെങ്കിൽ, വിഷ്ണുവുണർന്നവരെക്ഷണത്തിൽ | കൊല്ലുന്നമൊക്കയിവിടോൾമിൽനി നാഥിനം'. ||

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാവുതാമസീദേവിയെയിവണ്ണംസ്തുതിക്കയാൽ വിഷ്ണുദേഹത്തിൽനിന്നപ്പോളുണ്ണാരാശികൾനിന്നവരം * മഹാവിഷ്ണുവിന്റെലോക്കാകെശവുംവിട്ടദേവിയാം യോഗനിദ്ര,പുറപ്പെട്ടു,ദൈത്യനാശത്തിനായുടൻ. * വിഷ്ണുവിൻദേഹമന്നേരംതന്നായെഴുന്നിരുന്നതായ് കണ്ടിട്ടധികസന്തോഷം പൂണ്ടാൻബ്രഹ്മാവുമപ്പൊഴ് *

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ [illegible]
മധുകൈടഭോത്പത്തിവർണ്ണനം [illegible] ദ്ധ്യായഃ.

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

ഋഷികൾ പറഞ്ഞു.

തെല്ലാംകിമഹാഭാഗ,കേട്ടിട്ടുവനിതാത്തത്ത്യസംശയം നിത്യന്മാരായ് ബ്രഹ്മവിഷ്ണുരുദ്രന്മാ,രെന്നുമൂവരെ * വേദശാസ്ത്രപുരാണങ്ങളാൽകൊണ്ടുറപ്പിച്ചുസജ്ജനം ഇവരെക്കാൾശ്രേഷ്ഠരില്ലിബ്രഹ്മാണ്ഡത്തിൽമഹാമതേ! * ബ്രഹ്മാസൃഷ്ടിക്കുമീലോകം,വിഷ്ണുപാലിക്കുമങ്ങനെ, രുദ്രൻഹരിക്കുംകാലത്തി,ലിവർതാൻലോകകാരണർ * ഒന്നുതന്നെ ഗുണത്രയമായിബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശരായ് രജസ്സത്ത്വതമോഗുണങ്ങൾകൊണ്ടുകാര്യംനടത്തുവാൻ * ആദിദേവൻജഗന്നാഥനെല്ലാംചെയ്യാൻസമർത്ഥനായ് പുരുഷോത്തമനായുള്ളവിഷ്ണുവാണതിവൃത്തമാൻ * തെജസ്വിയാംവിഷ്ണുവെക്കാളുണ്ടാമില്ലസമർത്ഥരായ് ആ നാഥനെന്തായ,തൻറെകീഴ്മെരാനാകിനാം? * സജ്ജീവനാമവൻബോധം ചെയ്യാകഴിയാതെങ്ങനെ? എന്താണതെന്നൻ സന്ദേഹംഞ്ഞങ്ങളായ് ചൊൽകനീവിഭോ! * [illegible] ഹരിദേവനതൻ മാന്ദ്യക്കതിയാത്തവാൻ? എന്തുമട്ടുണ്ടോ?യെന്തുബലം?ജയിച്ചുങ്ങനെവിഷ്ണുവെ? * സർവേശ്വരൻ,മഹാവിഷ്ണു,വാസുദേ

വൻ,ജഗൽഗുരു പരമാത്മാ,പരാനന്ദൻ,സച്ചിദാനന്ദവിഗ്രഹൻ ● സൎവ്വവ്യാപി,ജഗന്മയൻ,സൎവ്വമെല്ലാമറിയുന്നവൻ അച്യുതൻ,നിദ്രകൊണ്ടെന്തുപരാധീനതയില്ലാത്തതും ● ഞാനൊന്നറിയുന്നില്ലതിൽമായമുണ്ടായിട്ടുള്ള സംശയം വ്യാസശിഷ്യമഹാത്മാവേ!ജ്ഞാനവാരിധേ!പറകനീ ●

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ത്രൈലോക്യത്തിങ്കലാരാണീ?സംശയത്തെയകറ്റുവാൻ നാരദൻ കപിലൻമതാക്കൾ?ബ്രഹ്മപുത്രർ,സനാതനർ ● ഈ മൂവർക്കുമിങ്കലവബന്ധിക്കുന്നതിതെവരെ ഞാനെന്നുമിന്നറിയാതെപറയുന്നു മുനീന്ദ്രരെ! ● സൎവ്വപാലകനാംവിഷ്ണുദേവന്മാരിൽപ്രധാനിയാം അവനെന്ന വിരാട്ടാകുമീപ്രപഞ്ചംവിളങ്ങുന്നു ● നാരായണൻഹൃഷീകേശനാകുന്നാ വിഷ്ണുവെസ്സദാ ദേവന്മാരൊക്കെനമസ്കരിച്ചുസേവിച്ചിടുന്നതെ ● ചിലർ,ഒപ്പാൽ,മഹാദേവൻശങ്കരൻ,ശശിശേഖരൻ, മുക്കണ്ണൻ,പഞ്ചവദനൻ,ശൂലപാണി,വൃഷധ്വജൻ ● വേദത്തിലെല്ലാംപേർചൊല്ലി ഘോഷിക്കുംത്ര്യംബകൻ,വിള്ള തലയോടേന്തുവൻഗൌരീദേഹംപാതിധരിച്ചുവൻ ● കൈലാസത്തിൽവസിക്കുന്നോൻ,ഭൂതേശൻസൎവ്വശക്തിമാൻ ഭസ്മാരിയായുള്ളവനെ,സ്സ്വവിഷ്ണുവിട്ടെന്നതികഠിനമായ് ● കാലന്തു,ദുഷ്ടം,വലിട്ടു,മെന്നു വേദങ്ങൾസൃഷ്ടിമെ അതുപോൽസ്മൃതിവെന്ദ്യശാസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടനേകധാ ● സൃഷ്ടിപാപസനേവേദത്തിൽക്രൂരന്യമായിട്ടുചൊല്ലിടും പരമാത്മാവെന്നതന്നാണാദിത്യൻതാൻതന്നെമാറും വേദത്തിലഗ്നിയുംവേദജ്ഞരാൽസംപൂജ്യനങ്ങനെ ഇന്ദ്ര,നന്തകനം,പാശി,തൊട്ടോരും,പൂജ്യർതന്നെയാം ● ഗംഗ,യോരോനദികളായെവ്വണ്ണമൊഴുകന്നവോ? അതുപോൽവിഷ്ണുവേവേദമോതുന്നോനാർമഹർഷിമാർ ● മഹാപണ്ഡിതർചൊല്ലുന്നമൂന്നെയുള്ളപ്രമാണമായ് പ്രത്യക്ഷമൊന്നു,രണ്ടാമ,മൂന്നാമത്തേതുശാബ്ദവും; ● ഉപമാനം,കൂട്ടിനല്ലു,ണ്ടെന്നോതുന്നന്യരാം ചിലർ അർത്ഥാപത്തിയതും.കൂട്ടീടുമെന്നു ചിലപണ്ഡിതർ ● ഐതിഹ്യംസാക്ഷിരൂപം,രണ്ടു.പൌരാണികരോക്തിയാൽ ഈപ്രമാണങ്ങളെക്കൊണ്ടാബ്രഹ്മത്തെയറിവാൻപണി ● ശാസ്ത്രംകൊണ്ടുംബുദ്ധികൊണ്ടുംയുക്തികളാലെയുംപിന്നെയുംപിന്നെയും ചിന്തിച്ചുനോക്കിച്ചിടേണ്ടതാം ● എന്നിട്ടറിയാൻപ്രത്യക്ഷജ്ഞാനത്തെസ്വീകരിക്കണം ദൃഷ്ടാന്തമൊട്ടസതതംസദാ പാർത്താനസാരമായ് ● സൃഷ്ടിക്കാൻശക്തിവേധാവിൽ,പാലിപ്പാൻവിഷ്ണുവിങ്കലും, മരി

ക്കാറീശനിൽശക്തി, പ്രകാശത്തിനാദിത്യനിൽ ◦ ക്രമത്തിലും, ശേഷ
നിലുംശക്തി, ഗ്രഹിപ്പാനായവാൻ ഭക്ഷിക്കാനഗ്നിയിൽശക്തി, വായുവിൽ
സഞ്ചരിക്കുവാൻ ◦ വ്യാപിച്ചീടുന്നാദിശക്തി, യശസ്സതിലുമൊന്ന
പ്പോൽ എന്നതുപോലെ പ്രസവിക്കുവാനാർപുരാണങ്ങളുരക്കുന്നു ● ശക്തിയതി
യോടുകൂടാതെയാൽശിവനാംശവമാകുമത്രേ അനന്തരൻ, ശക്തിഹീന,
നെന്നോർക്കേണ്ടതുകാര്യം ◦ ഇന്ദ്രാദിദേവന്മാർക്കും ബ്രഹ്മാ
വിഷ്ണുരുദ്രാദികളൊന്നുംതാൻ ശിവിശക്തിയെന്നിയേ
ശക്തിഹീനം, ജഡം, നിന്ദ്യമത്രേ പുരൽശക്തിഹീനനാം ജയിക്കാനും, ഗമി
ക്കാനും, ഭുജിക്കാനും, കഴിഞ്ഞിടാ ◦ എല്ലാനിനത്തെതാങ്ങുകതില്ലെന്ന
തെന്നറിയുന്നതേ വിദ്വാന്മാരാം വിചാരിച്ചാൽ ശക്തിയും താനെ
ല്ലീട്ടും ◦ സത്വശക്തി, രജസ്സുതമസ്സാകുമിശ്ശക്തിയിൽ സൃഷ്ടിക്ക
യില്ലവർക്കും, താമസീശക്തിയെന്നിയേ ◦ ശിവൻ, തമസ്സാകുമിതു
കൊണ്ടുതാൻസംഹരിച്ചീടുന്നു ഇന്ദ്രാദികൾക്കാദിമാതാവിനെ മന
സ്സിനാൽ ● ശക്തിയുള്ളവരായി [illegible] കൊണ്ടിരിക്കുന്നു ലോ
കമെല്ലാമിപ്പോൾ [illegible] ◦ വിധിവിഷ്ണുരുദ്രന്മാരു,
മെന്നിവരും, പാർത്തിരുന്നാം ശക്തിയെന്നിയേ [illegible] താനസ
മർത്ഥരാം ◦ ശക്തിയെന്നത്രേ [illegible] . പ്രത്യ
ക്ഷമായവർ [illegible] ◦ സഗുണാ, നിർഗുണാ,
യെന്നവരണ്ടായ് ചൊല്ലുമെന്നിവൾ ക്കെല്ലാം സഗുണാ, മുക്ത
ന്മാർക്കവൾനിർഗുണാ; ◦ ധർമ്മാർത്ഥകാമമോക്ഷങ്ങളെല്ലാം സാധി
നിയാണവൾ വിധിപോൽ പൂജചെയ്യുന്നാവിപ്രരെല്ലാംതന്നെ ◦
അറിയാ, ദുർബ്ബലരായെന്നുമായമറ്റുള്ളോർ അറിയാതെയും ഭജിപ്പി
ക്കും ചിലർക്കറിഞ്ഞീടുന്നതേറ്റവും ◦ പണ്ഡിതന്മാർ സമാജത്തെ നിര
സ്സാൻകലികാലേ മന്ദരായ് നിന്ദ്യകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നൊരുപരിച്ചീടും
കലിതന്നിലുള്ളവരാകുമേറെയും വേദത്തെവിട്ടുവന്നു യുഗ
ങ്ങളിൽ അതില്ലതാൻ ◦ അനേകാപരാധിരിപ്പവരും ബുദ്ധിയില്ലാത്തവരായ്
ബ്രാഹ്മണരുംപ്രാപിച്ചീടുന്നവരുമേറെയാസദാ ◦ എന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ
[illegible] ലോകത്തിലുള്ള പലപ്രകാരത്തിൽ യാഗങ്ങളെ
[illegible] ◦ ബ്രഹ്മാദ്യായംപരാശക്തിദേവിതന്നെ ഭുവ
നം മനസ്സുകൊണ്ടു വിചാരിക്കണമിതുനിത്യം മുനീന്ദ്രരേ! ◦ നിശ്ചയത്തോടു
വിചാരാൽശക്തിയെത്താൻഭജിക്കണം സർവ്വോൽകൃഷ്ടമാകുമവളെ
ശ്രദ്ധയോടാശ്രയിക്കണം ◦ വ്യാസന്റെ വാണിയിതുകേട്ടു, ചൊന്നാൻ

വ്യാസനന്ദനാരമൻ വേധാവ്യനാരമെന്നാതി, വേധാവിന്നങ്ങവിഷ്ണുവും * ശക്തിയുംശേഷകർക്കയും?വണ്ണാദെവ്യധന്മാന്യാവാക്ഷകർക്കുനിശ്ചയാല്പ്ലതി യെതാൻനിത്യാസമസ്വപ്പെണം * പ്രത്യക്ഷമായ്ക്കണ്ടറിയാമല്ലോ ഞാൻതന്റെപ്രവൃത്തിസംഗ്രഹങ്ങളിലുമാശക്തിയൊന്നെന്നറിയുക *

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം
മധുകൈടഭോൽപത്തിവർണ്ണനം എട്ടാമദ്ധ്യായം.

ഒൻപതാമദ്ധ്യായം

സൂതൻ പറഞ്ഞു

നിദ്രയെപ്പോൾമഹാവിഷ്ണുശരീരത്തിങ്കൽനിന്നുപോയ് കണ്ണ്, മുഖം, മൂക്ക, കൈ, ഹൃദയം, മാറ്, നിവയിൽനിന്നുടൻ * പുറപ്പെട്ടുതമല്ലോ ശക്തിയാകാശത്തിങ്കൽനിന്നതു മൂർത്തിയുണ്ടുകൊണ്ടപ്പോളെഴുന്നേറ്റാനങ്ങവിഷ്ണുവും * അപ്പോഴതുകണ്ടാൻമയങ്ങവനസ്സംഭ്രമമഷദേവനെ ഞടിവെട്ടുന്നപോൽപൊന്നാൻമഹാതേജസ്വിയാംഹരി *

വിഷ്ണു പറഞ്ഞു.

വിധേ! ഭവാൻതപസ്സുവിട്ടെന്തിനാണിങ്ങുവന്നതും ഭയവും, ചിന്തയും, കൊണ്ടുവല്ലാതുള്ളതിന്നുകാരണം?

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു

ത്വൽകർണ്ണമലോൽഭൂതന്മാർ, മധുകൈടഭർ ഉഗ്രരെന്ന മഹാവീരന്മാരെന്നെക്കൊല്ലാൻവരുന്നതേ ജഗൽപതേ! ഞാനിവരെപ്പേടിയെന്നരികിലെത്തിയെന്നർ ഭയകാതരനായെന്നെപ്പരിപാലിക്കണി വിഭോ! *

വിഷ്ണു പറഞ്ഞു

ഭയപ്പെടാതിരുന്നാലും ഞാൻകൊല്ലാമവരെക്ഷണം മൂഢരാമവരായുസ്സറ്റെത്തിയെപ്പോരിടാൻ *

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

വിഷ്ണുവിങ്ങനെ ചൊന്നപ്പോൾമദമൊണ്ടുമഹിച്ചിട്ടും ഉഗ്രരാന്നാദ്ദാനവന്മാർവിധിയെത്തേടിയെത്തിനാർ * ആധാരമെന്ന്യെ വെള്ളത്തിൽക്രൂരൽക്രുദ്ധരെത്തിനാവർ രണ്ടുപേരുമഹാഗർവ്വംകൊണ്ടുള്ളിൽമദമോടേതിനാർ * ഇവനരികിൽനിന്നോടിവന്നതിൻഫലമെന്തെടോ! യുദ്ധംചെയ്യുകിതിവൻകാണെ ഞങ്ങളൊന്നിനാവധിച്ചിടാം * സപ്ത്നത്തിൽ

വാഴ്മിവരെപ്പിന്നെ ഞങ്ങൾവധിച്ചിടും യുദ്ധംചെയ്യില്ല,യെങ്കിൽനീദാസനാണെന്നുചൊല്ലുക ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ആവാക്കുകേട്ടുടൻവിഷ്ണുവവരോടിതുചൊല്ലിനാൻ അസുരശ്രേഷ്ഠരേ!നിങ്ങൾയുദ്ധമെന്നോടുചെയ്യണം ॥ മദിച്ചനിങ്ങടെമദംഞാൻ താനില്ലാതെയാക്കിടാം നിങ്ങൾക്കാഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിൽവന്നാലുമതിവീരരേ! ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

അതുകേട്ടവരന്മർകോപംകൊണ്ടുകണ്ണുതുറിച്ചുടൻ വെള്ളത്തിൽ വെച്ചുനാധാരംയുദ്ധംചെയ്യാനൊരുങ്ങിനാർ ॥ മധുവുംകോപമോടപ്പോൾഹരിയോടൊത്തുപോരിടാൻ വേഗമോടോടിനാൻ, സംരബ്ധനായ്പിന്നാൻകൈടഭാസുരൻ ॥ മദിച്ചമല്ലരെപ്പോലെരണ്ടാളുംരണമാടിനാർ ക്ഷീണംമധുവിനുണ്ടാനാലേറെക്കൈടഭനുണ്ടണം ॥ മധു, പിന്നെക്കൈടഭനും,മാറിമാറിത്തുടങ്ങിനാർ ബാഹുയുദ്ധംഹരിയോടുതാല്പര്യമായുടൻ ॥ ബ്രഹ്മാവുംവാനിൽവാഴുന്നദേവിയുംകണ്ടുനിന്നതെ അസുരന്മാർതമ്മിലുംവിഷ്ണുവപ്പോൾതളർന്നുപോയ് ॥ അയ്യായിരം വത്സരങ്ങൾകഴിഞ്ഞിങ്ങനെയുദ്ധവും നടന്നിട്ടപ്പോൾചിന്തചെയ്താൻമരിച്ചീടാത്തതെന്തിവർ ॥ ഞാനയ്യായിരമാണ്ടായിയുദ്ധംചെയ്യുന്നതില്ലയോ? ഇവരിരുവർതമ്മിലുംഞാൻതന്നിലൊരാളുതാൻ ॥ എൻശൌര്യവുംബലവുമെങ്ങനെയിവർതളരാത്തതും ഇതിന്റെകാരണംചിന്തിച്ചറിയേണമതുതാനിഹ ॥ ഇങ്ങനെയാലോചിക്കുന്നഹരിയെക്കണ്ടുമത്തരാം അസുരന്മാർപറഞ്ഞപ്പോളിടിവെട്ടുന്നൊരൊച്ചയിൽ ॥ നിനക്കുബലമില്ലെങ്കിൽനിന്നിൽമാധവ! ഞങ്ങൾക്കുഞാൻദാസ,നെന്നുതൊഴുതുംകൊണ്ടുചൊല്ലുക ॥ അല്ലെങ്കിൽബലമുണ്ടെങ്കിൽ യുദ്ധംചെയ്കമഹാമതേ! ഞങ്ങൾനിന്നെക്കൊന്നുപിന്നെക്കൊല്ലുംബ്രഹ്മാവിനെയുമേ ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

സമുദ്രത്തിൽനിന്നുചൊല്ലുന്നവർതൻവാക്കുകേട്ടുടൻ സമാധാനം മധുരമായ്ചൊല്ലിനാൻകമലാപതി ॥

വിഷ്ണു പറഞ്ഞു.

ശ്രാന്തൻ,ഭീതൻ,ശസ്ത്രഹീനൻ,പതിതൻ,ബാല,നിവരെ വീരരസ്ത്രമയക്കില്ലെന്നുള്ളുപണ്ടുള്ള ധർമ്മമാം ॥ അയ്യായിരംവത്സരങ്ങൾ ഞാൻപോരാടിയതില്ലയോ? ഞാനേകൻതുല്യരായ്നിങ്ങൾബലമുള്ള

ററിംബുത്തുപേർ * നിങ്ങളെന്നോടിടയുദ്ധംചെയ്യുന്നതവിക്രമികൾതരംവരും ഞങ്ങൾപോരിൽവിക്രമിച്ചുനിന്നതൊന്നുംപേർത്തുടരാംഉടൻ * മഹാബല മെയ്യനിങ്ങളുത്തരമൊന്നുകേൾക്കണം ക്ഷീണംതീർത്തിട്ടൊൻപിന്നെ നീതിയായ്പോർതുടങ്ങിടാം *

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ഈവണ്ണംവിഷ്ണുവിൻവാക്കുകേട്ടുവിശ്വാസമോടവർ ദൂരത്തുമാറിനി ന്നപ്പോൾവിഷ്ണുചിന്തിച്ചാനൊരുകരമായ് * അതിശൂരന്മാരായവരെക്കണ്ടു നാരായണൻ മനസ്സുകൊണ്ടുചിന്തിച്ചാനവർചാകാത്തകാരണം * പിന്നെകാരണമറിഞ്ഞവനായി ദേവിയെക്കൊണ്ടല്ലാതെമരിക്കവാൻ വരമേകീദേവിയ വർക്കതാനതുമാത്രം * യുദ്ധംചെയ്കതന്നെയെന്റേതാമാവുന്നില്ല ശക്തന്മാരാരിരുവരും കൊല്ലുവാൻയുദ്ധംചെയ്യുന്നതെന്തിനായ് * യുദ്ധംചെയ്തിട്ടുമൊട്ടുമേപിന്നെമരിക്കയാൽ ദുഃഖമുണ്ടാക,മി ശ്ശത്രുനാശിക്കുന്നതെങ്ങനെ? * ശ്രീദേവിതാനിവർക്കേകീയിച്ഛാമൃത്യുത വരം അവരെക്കൊന്നിട്ടുഞാൻജയിക്കുന്നതെങ്ങിനെ * യോഗ നിദ്രയെന്നുവരികൊണ്ടുമാത്രം വധിക്കാനില്ലാതാകുവാൻ പിന്നെമട്ടീമയ്യോന്ന ഞാൻമരിക്കാനായൊരുങ്ങിടാം * ദേവിയെത്തന്നെശരണംപ്രാപിക്കാം ഞാനിപ്പോൾ അവളിനിപ്രസാദിച്ചാലെന്നിച്ഛസാധിച്ചീടും * ഈവണ്ണമോർത്തുവിഷ്ണുവാകാശത്തിങ്കൽനിന്നിട്ടു അപ്പോൾകണ്ടുയോഗ നിദ്രാദേവിയെക്കണ്ടുമുമ്പിനായ് * യോഗജ്ഞനാമഭഗവാൻതൊഴു തുംകൊണ്ടുവാഴ്ത്തിനാൻ അസുരന്മാർനശിക്കാനായ്ഭുവനേശ്വരിയെം വണ്ണം *

വിഷ്ണു പറഞ്ഞു

ജഗത്സൃഷ്ട്യാദിചെയ്യുന്നോരമ്മേ!ദേവി!തൊഴുന്നേൻ ഞാൻ മോക്ഷദായകമായുള്ളൊരംബികേ! * നിന്റെരൂപംസ ഗുണമായിരിക്കുന്നതെന്തെന്നിയേശിവെ! നിൻചരിത്രമസംഖ്യം,ഞാനറിയു ന്നില്ലതൊന്നുമേ * ഗർവ്വംനിന്റെമാഹാത്മ്യമെനിക്കനേകവതിലായ് ബോധമുണ്ടായിരിക്കുന്നുഞാൻവരില്ലൊക്കാരണം * പിന്നെയുംപി ന്നെയുംബ്രഹ്മാവുമിവരും ഞാൻതിരയുന്നില്ലചെയ്യുവ റിഞ്ഞിട്ടില്ല * തന്മാത്രമായ്തീർന്നതിൻമാഹാത്മ്യംനിമി ത്തമായ് നിന്നെക്കണ്ടിട്ടെന്നേൻഞാൻയുദ്ധംചെയ്യുന്നതെക്കാ നിൻമഹാദേവവർകളുന്നില്ല,ഞാനാതളർന്നപായ് ബ്രഹ്മാവിനെക്കൊ

ല്ലുവാനായ്മദിച്ചിട്ടവരെത്തിനാർ ● പണ്ടായുദ്ധത്തിനായന്നവരെ ഞാൻവിളിക്കയാൽ യുദ്ധംചെയ്തേനൊട്ടുംകൂടിട്ടാഴിയിൽവെച്ചു ഘോരമായ് ● ആശ്ചര്യമായുള്ളോരിപ്പോർമരണംനിൻെറ വരം അറിഞ്ഞു നിന്നെ ഞ്ഞാനിപ്പോൾ പ്രാപിച്ചേൻശരണപ്രദേ! ● എനിക്കിനിസഹായിക്ക യുദ്ധംചെയ്തു തളർന്നു ഞാൻ നിൻവരത്താലവരമിന്നഹംകാരികളംബികേ! ● അവർകൊല്ലാൻ വരുന്നിന്നാ,ലിപ്പോളവരെയെന്തു ചെയ്യേണ്ടു? ഇതുകേട്ടു മഹാദേവി ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു ചൊല്ലിനാൾ ● തന്നോടന്നു രക്ഷനാലോകരക്ഷകനാകിയ ഹരിയോടുടൻ: 'ദേവദേവ ഹരേ! നീ താൻ യുദ്ധം ചെയ്തിനിയൊന്നുപോയ് ● വഞ്ചിച്ചീ വീരരെ മോഹിപ്പിച്ചു വന്നു വധിക്കുവാൻ കടാക്ഷംകൊണ്ടിവരെ ഞാൻ മോഹിപ്പിക്കാം സംശയം എൻമായകൊണ്ടു മോഹിക്കുന്നിവരെന്നിയിക്കേടോ'

സൂതൻ പറഞ്ഞു

പ്രീതിയോടീവണ്ണം ചൊന്നവാക്കുകേട്ടു വിഷ്ണുവും യുദ്ധംചെയ്യുന്നിടത്തതിനിന്നാനന്ദസാഗരത്തിലായ് ● ഇരുവരുമുന്നതരായുള്ള യുദ്ധത്തിനായിവന്നവർ വിഷ്ണുവുമായിട്ടെന്നു സന്തോഷത്തോടു ചൊന്നവർ: ● 'നില്ലു നില്ലു ഹൃഷീകേശ! നീ യുദ്ധം ചെയ്ക ചതുർഭുജ! ജയവും തോൽവിയും ദൈവാധീനമെന്നറിഞ്ഞുകൊള്ളുക ● ബലവാൻവിജയിച്ചീടും ഭാഗ്യമോടൽബലവാനിന്നും അനേകം നൂറു വട്ടം ജയിച്ചിട്ടുണ്ടു പണ്ടു നീ ● ഇപ്പോളീയിവരോടേറവുമുദ്ധംചെയ്തിട്ടു തോറ്റുപോയ് മഹാന്മാർ സ്വബാഹുക്കളെക്കൊണ്ടു നിന്നിടും' ●

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ഈവണ്ണം ചൊല്ലിവീരന്മാർ യുദ്ധത്തിന്നായൊരുങ്ങിനാർ അവർ മോഹിച്ചുകൊണ്ടെ മുഷ്ടികൊണ്ടന്നിടിച്ചുടൻ ● ശക്തരാമവരും മുഷ്ടികൊണ്ടിടിച്ചു ജനാർദ്ദനനെ അന്യോന്യം യുദ്ധമീവണ്ണമുണ്ടായി ബാഹു ഘോരമായ് ● ധീരന്മാരായ്പോരിടുന്നോരവരെക്കണ്ടു വിഷ്ണുവും ദീനനായ്ദേവിതന്റെ മുഖത്തേയ്ക്കൊന്നു നോക്കിനാൻ ●

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ആ മട്ടു ഹരിയെക്കണ്ടു കരുണാരസമാർന്നുടൻ കൺചുവപ്പിച്ചു സുന്ദരമായൊന്നു ചിരിച്ചുവൾ ● അന്യകാമശരങ്ങൾപോൽസ്നേഹവും മന്ദഹാസവും ചേർന്ന രമ്യകടാക്ഷങ്ങൾകൊണ്ടു കൊന്നവരെയന്നു ● ദേവിതന്റെ കടാക്ഷങ്ങൾകണ്ടു മോഹിച്ചുപോയവർ ഇതെന്നത്ഭുതമെന്നോർത്തു കാമപീഡിതരാകയാൽ ● അഴകേറും ദേവിയെ

ഞാൻനോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നപ്പോൾ വിഷ്ണുവുംകണ്ടുടൻദേവിത ന്റെയദൃഷ്ടതയൊക്കയും * അറിഞ്ഞാനിവർമോഹിച്ചുപോയെ,ന്നാ ഥ ഭഗവാൻഹരി പറഞ്ഞാനിടിവെട്ടുംപോൽചിരിച്ചുംകൊണ്ടുമംഗി യായ്: * 'വീരരേ!വരമേകീടാമിഷ്ടംപോലെവരിക്കുക നിങ്ങൾചെയ്തു ന്നയുദ്ധംകണ്ടുസന്തുഷ്ടനായിഞാൻ * അസുരന്മാർപലരനേകംയു ദ്ധംചെയ്തുകണ്ടതിൽ നിങ്ങൾക്കുതുല്യമായ്കണ്ടില്ലെങ്ങുംകേട്ടുമി ല്ലഞാൻ * അതുകൊണ്ടിന്നുതോഷിച്ചുനിസ്തുല്യബലമോർക്കയാൽ സോ ദരന്മാരായനിങ്ങൾക്കിഷ്ടമാംവരമേകിടാം' *

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

വിഷ്ണുതന്നുടെവാക്കുകേട്ടുമാനംകൂടുന്നകാമികൾ ജഗദാനന്ദദാ ക്കംമായയെക്കണ്ടുനില്ക്കയാൽ * കാമപീഡിതരായേററംവിഷ്ണുവോടു പറഞ്ഞുതേ: 'യാചകന്മാരല്ലഞങ്ങൾ നൽകാനിച്ഛിപ്പതെന്തുനീ? * തരാംനിനക്കുദാതാക്കൾഞങ്ങൾ, യാചകരല്ലെടാ! പ്രാർത്ഥിക്കനീ യിഷ്ടവരംഹൃഷീകേശ!സുരേശ്വര! * നിന്റെയുദ്ധത്താൽസ ന്തോഷിച്ചിരിക്കുന്നുഞങ്ങളും' അവർതന്നുടെവാക്കുകേട്ടിട്ടുത്തരംചൊല്ലിമാ ധവൻ: * 'തുഷ്ടന്മാരായ്ഭവിച്ചെന്നാൽവദ്ധ്യരായിട്ടുതീരുക' *

സൂതൻ പറഞ്ഞു

വിഷ്ണുതന്നുടെവാക്കുകേട്ടുവിസ്മയിച്ചസുരേന്ദ്രന്മാർ ചതിപ്പെട്ടു,നമ്മെന്ന സ്താപംപൂണ്ടുമിണ്ടാതെനിന്നവർ * ഏറെനേരംവിചാരിച്ചുവിഷ്ണുവോ ടുരചെയ്തിതെ ഭൂമിയാംസ്ഥലമില്ലാതെകണ്ടെ,ല്ലാംജലമായവർ: * 'ഞ ങ്ങൾക്കായിട്ടുനീയിന്നുവരംതന്നില്ലയോ?ഹരേ! സത്യവാക്കാകനീ ചി ന്തിച്ചാ,ലാവരംതന്നെനല്കുക * ജലമില്ലാത്തവിസ്താരദേശത്തിൽവെച്ചു കൊല്ലണം സത്യവാനാകനീഞങ്ങൾവദ്ധ്യരായ്ഭവിച്ചിടാം * ചക്ര ത്തെയോർത്തിട്ടുവിഷ്ണു ചിരിച്ചുംകൊണ്ടുചൊല്ലിനാൻ: 'നിങ്ങളെജലമി ല്ലാത്തദേശത്തിൽവെച്ചുകൊന്നിടാം, * എന്നോതിത്തുടകൾരണ്ടുമതി വിസ്താരമാക്കിനാൻ കാണിച്ചുവരെവെള്ളത്തിൽജലമില്ലാത്തദേശ വും: * 'ജലമില്ലിവിടായ്നിങ്ങൾകളഞ്ഞാലുംശിരസ്സുകൾ സത്യവാനാ യിട്ടുംഞാനിന്നറുപ്പൻതന്നെനിങ്ങളും, * യഥാർത്ഥവാക്കുകേട്ട പ്പോൾചിന്തിച്ചിട്ടുദാനവന്മാരായിരംയോജനയുക്തമീരണ്ടുംവളർത്തി നാർ * ഇരട്ടിയാക്കീഭഗവാൻജഘനം,വിസ്മയിച്ചവർ തലവെച്ചാർര ണ്ടുപേരുമവിടുള്ളതുഭൂമിയിൽ * ചക്രംകൊണ്ടുടനേവിഷ്ണുവവർതൻവ

ലതായിട്ടു തലരണ്ടുമറിവുള്ളിട്ടാൻ ഭുവനത്തിങ്കൽ വെച്ചുതാൻ ॥ ലഘു കൈടഭർ രണ്ടാളും പ്രാണൻ വേർപെട്ടപോതവൻ [illegible] ന്നുമേദസ്സുനിറഞ്ഞതാൽ മേദലോകമായ് ॥ ഭൂമിയായ് മേദിനിയിതു പണ്ടേ മിനിയെന്നുമായ് അതിനാൽ തങ്ങളെ ശങ്കിപ്പാൻ കൊള്ളുകയില്ല മുനീന്ദ്രരേ! ॥ നിങ്ങളെന്നോടു ചോദിച്ചതെല്ലാം ഞാൻ ചൊല്ലിയിങ്ങനെ മഹാ മായ, മഹാവിദ്യ, പരാശക്തി, സ്വതന്ത്രയാം സേവിക്കും ദേവിയെ ബുധന്മാർ സേവചെയ്യണം ॥ അവളെക്കാളധികമായില്ല മറ്റൊരു തത്ത്വവും സത്യം സത്യം പുനസ്സത്യം വേദശാസ്ത്രാർത്ഥനിർണ്ണയം ॥ പൂജനീയാ, പരാശക്തി, നിർഗ്ഗുണാ സഗുണാ ഥവാ ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം
മധുകൈടഭവധം
ഒൻപതാമദ്ധ്യായം

പത്താമദ്ധ്യായം.

ഋഷികൾ പറഞ്ഞു

സൂത! മുൻപു മഹാരണ്യതിൽ ശുകനേ വ്യാസമാമുനി പുരാണമെല്ലാം നിർമ്മിച്ചു പരപ്പിലെന്നു ഭംഗിയായ് ॥ വ്യാസൻ തപസ്സു ചെയ്തിട്ടു ശുകനെങ്ങനെ ജാതനായ്? വിസ്തരിച്ചുരചെയ്യേണം വ്യാസനാൽ നിന്നു കേട്ട പോൽ ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ശുകോല്പത്തി പറഞ്ഞീടാം, യോഗികൾക്കൊക്കെ മുഖ്യനാം ശ്രീശുകൻമുനി, വ്യാസനാൽ, നിന്നുണ്ടായ പ്രകാരമായ് ॥ [illegible] മേരുശൃംഗത്തിൽ വ്യാസനാംമുനി [illegible] പുത്രാർത്ഥമായവൻ തപം ചെയ്തു തുടങ്ങിനാൻ ॥ നാരദൻ ചൊന്ന വാഗ്ബീജമാം ഏകാക്ഷരമന്ത്രവും ജപിച്ചു പരയാം മായാദേവിയെ ചിന്ത ചെയ്തു [illegible] അഗ്നി, കാറ്റു, ജലം, ഭൂമി, വാനി, യഞ്ചിന്നുമുള്ള പോൽ വീര്യമുള്ളോരാത്മജനെനിക്കുണ്ടാകണമിതെന്നുതാൻ ॥ ആരാധിച്ചാൻ മഹാദേവനേയും ഗിരിജയേയുമേ തപിച്ചാനവൻ ആഹാരം കൂടാതെ നൂറുവത്സരം ॥ ഈശ്വരൻ, നിത്യനാം ലോകേശ്വരൻ, സംപ്രീതനായിതും അതിനാൽ ശക്തിതാൻ പൂജ്യയെന്നോർത്താൻ പലവട്ടവും ॥ കൊമ്പൊന്നു വൃക്ഷങ്ങളുമായി ചേർന്നുള്ള വനങ്ങളിലനേകധാ കളിക്കുന്നാമരന്മാരും, തപം ചെയ്തീടും മുനീന്ദ്രരും വസുക്കൾ, ആദിത്യന്മാരും, രു

നാഗം, രാജതം സാമ്പ്രതികമായ, വാഴുന്നൊരു ഭൂമണ്ഡലത്തിനെ
യും ॥ സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞാനം സമുന്നതശിഖരത്തിലായ് ചെയ്യു
കൊണ്ടാൻ ധർമ്മാത്മാ വ്യാസൻ സത്യവതീസുതൻ ॥ അപ്പോൾ വ്യാസനെ
ദ്ദർശിച്ചു ഭക്തരാകയും കൊടുത്താൻ ശിഷ്യഗണങ്ങളായി
ട്ടെ ॥ മുനിമാർ കാണികളായിട്ടുവച്ചിട്ടാൻ മഹാത്മാ ശിവപ്പെട്ടുവി
ന്നിട്ടാൻ തപസ്സനവധിയാം ॥ ഭഗവാനവർക്കായി പറഞ്ഞതാവാ
ന്നിരൂപണ ॥

ഋഷി പറഞ്ഞു.

ഭയപ്പെടേണ്ടയോ ഭവതെന്നുതിക്കൊള്ളുകിന്നിതി കോപിച്ചിട്ടാ
ണ്ടോ! നിവിർമുനിമാരിലൊരുവൻ ॥ തപസ്സ്, ന്യായികാരണമെ
ന്തെന്നു ചൊല്ലുക ഞാൻ നിന്നോടുവിളിച്ചിട്ട് മുനികളൊട്ടുമേ
ന്ന് അമരാദികളിട്ടാലുമിപ്പോൾ വ്യാസനെന്തു ചെയ്തെന്തി
ന്നായവനായിരിക്കുവാൻ? ॥

ശുകൻ പറഞ്ഞു.

വ്യാസൻ, പുത്രൻ വേണമെന്നാശയോടു ഘോരമായ് തപ
സ്സമായ്, സ്വപുത്രനെ ജനിപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങിനാൻ.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഇങ്ങിനെ വസിച്ചീടും വ്യാസനോടായ് ശിവൻ കൃപയാ വ്യാസ
നെ പ്രാപിച്ചിട്ടു പറഞ്ഞാൻ ഭഗവാൻ: ॥ 'പുത്രൻ നിനക്കുണ്ടാകും
ജ്ഞാനവുമുള്ളവൻ തേജസ്സോടും, കീർത്തിയോടും, ജ്ഞാനത്തോടും
കൂടെ! ॥ എല്ലാവർക്കും പ്രിയനായ്ത്തീർന്നു സത്വഗുണത്തോടും സദാ
മനസ്സുറപ്പോടും കൂടിയിരിക്കുന്നവനാം.' ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഇപ്രകാരമാക്കേട്ടിട്ടു വേദവ്യാസമഹാമുനി ശിവനെ നമസ്കരി
ച്ചു തന്നാശ്രമത്തിനായ് ॥ പിന്നെയാശ്രമമെന്നു പറഞ്ഞു തിരികെ
പോയ് കടഞ്ഞാൻ തീയുണ്ടാക്കാനായരണികൾ ॥ കടയുമ്പോ
ളവനുള്ളിലാലോചനയുണ്ടായി പുത്രനുണ്ടാകേണ്ടതെങ്ങിനെ
യെന്നാഹോ: ॥ 'കടകോൽ രണ്ടുമൊന്നിച്ചു കടഞ്ഞാലഗ്നിയുണ്ടാം എന്ന
പോലെയെനിക്കിപ്പോൾ പുത്രനുണ്ടാവതെങ്ങനെ? ॥ പുത്രനുണ്ടാകേണ്ടതി
ന്നായ് സതിയായ് കുലജാതയായ് അഴകേറുന്ന ഭാര്യയായ് പുത്ര
ജനനം വേണമായ് ॥ സദാ പതിവ്രതയുമായ ഭാര്യയില്ലാതെ ഗൃഹിണി ക
ഴിഞ്ഞ ചിന്തയെല്ലാം എപ്പോഴും കൊണ്ടുവരുന്നതെങ്ങനെ? പാതിവ്രത്യമേ!

ട്ടക്കററമഴകംസുഖമേകവാൻ സാമർത്ഥ്യവുമിതനാലുംനാരിബന്ധന
രൂപതാൻ ॥ കൈലാസത്തിൽശിവൻനാരീവലയിൽപെട്ടുവാഴുവോൻ
ഞാൻവരിക്കേണ്ടതെങ്ങനെഗൃഹസ്ഥാശ്രമദുഃഖം' ॥ ഈവണ്ണം ചിന്ത
ചെയ്യുമ്പോൾഘൃതാചീദിവ്യരൂപിണീ ആകാശത്തിൽവന്നരികിൽകാ
ണത്തക്കവിധത്തിലായ് ॥ കണ്ടാൻകടാക്ഷിച്ചരികിൽനിൽക്കുമപ്സരനാ
രിയെ വ്രതസ്ഥനെങ്കിലുംകാമബാണത്താലഴലോടുടൻ ॥ ധർമ്മത്തിൻ
മുൻവരാൻവയ്യാതിക്കാമംവന്നുകേമമായ് ഇപ്പോളിസ്സുതയെ ചെയ്യു
തെന്തെന്നായോർത്തുമാമുനി: ॥ 'ചതിക്കാനായിവിടെവന്നിവളെസ്വീ
കരിക്കിൽഞാൻ അജിതേന്ദ്രിയനാണെന്നായാക്ഷേപിക്കുംമുനീശ്വരർ ॥
ആയുവർഷംഘോരമായിത്തപിച്ചിട്ടൊരുനാരിയെ കണ്ടുമോഹിച്ചതെന്ത്വ
ണ്ണം?മഹാതാപസനെന്നമെ ॥ ചമ്മരെസ്സുഖമുണ്ടെങ്കിൽകൊള്ളുംനി
ന്ദിക്കിലാതമെ പുത്രനം,പുണ്യവുംസ്വർഗ്ഗം,ജ്ഞാനികൾക്കുള്ളമോക്ഷ
വും ॥ ഉണ്ടാംഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തി,ലെന്നോതുന്നുമഹത്തുകൾ ഇദ്ദേവക
ന്യയെക്കൊണ്ടിന്നതൊന്നുംസാദ്ധ്യമാവുമോ ॥ നാരദനെന്നുഞാൻമുന്നം
കേട്ടെന്നൊരുചരിത്രവും പുരൂരവസ്സാംനൃപനെ ച്ചതിച്ചുർവശിയെന്ന
തായ്' ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം
ശിവവരമെന്ന പത്താമദ്ധ്യായം

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം.

ഋഷികൾ പറഞ്ഞു

പുരൂരവസ്സാ,രാ?രാണദേവകന്യകയുർവശി? മഹാത്മാവാമാന്നൃപ
തിക്കെന്തുകഷ്ടംഭവിച്ചതും? ॥ അല്ലയോസൂത!നീയിന്നുചൊല്ലുകകഥ
യാകവേ ഞങ്ങൾക്കാഗ്രഹമുണ്ടേററം ഭവാൻചൊൽവതുകേൾക്ക
വാൻ ॥ അമൃതെക്കാൾമധുരമാംഭവച്ചൊല്ലാനനാനിന്മൊഴി ഞങ്ങൾക്കുതൃ
പ്തിവരില്ലസുധകൊണ്ടമരർക്കപോൽ ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു

മുനിമാരേ!കേൾക്കണിങ്ങൾദിവ്യമായുള്ളസൽക്കഥ വ്യാസൻ
ചൊല്ലിക്കേട്ടതെൻബുദ്ധിപോലെപറഞ്ഞിടാം ॥ വ്യാഴത്തിന്നിഷ്ട
യാംഭാര്യതാരയെന്നുപ്രസിദ്ധയായ് രൂപയൌവനമോടൊത്തുമെച്ചു

ന്നൊരുസുന്ദരി * സ്പൃഷ്ടയായിട്ടൊരുദിനമ്പ്രാപിച്ചാൾചന്ദ്രമന്ദിരെ
മഹാസൌന്ദൎയ്യമോടൊത്തൊരവളെക്കണ്ടുചന്ദ്രനും * കാമപീഡിതനാ
യ്തീൎന്നാനച്ചന്ദ്രമുഖിമൂലമായ് അവളുംചന്ദ്രനെക്കണ്ടുകാമപീഡിത
യായിതെ * മാരാൎത്തിമൂലമന്യോന്യംസ്നേഹവുംസംഭവിച്ചുടൻ താരയും,
ചന്ദ്രനും,മാരശരമേറ്റേററമന്ധരായ് * രമിച്ചാരവരന്യോന്യമിച്ഛയു
ണ്ടാകകാരണം രമിച്ചങ്ങനെയേതാനുംദിവസങ്ങൾകഴിഞ്ഞുടൻ * ദുഃ
ഖംപൂണ്ടസ്സുരാചാൎയ്യനവളെക്കൊണ്ടുപോരുവാൻ അയച്ചുശിഷ്യനെ,
പ്പോന്നില്ലവൾചന്ദ്രൻവശത്തിലായ് * ചന്ദ്രൻതിരിച്ചയച്ചുശിഷ്യ
നെപ്പലവട്ടവും അപ്പോൾകോപിച്ചുതാൻതന്നെപുറപ്പെട്ടുതിശീഘ്രമാ
യ് * മഹാനായസുരാചാൎയ്യൻപുക്കിനാൻചന്ദ്രമന്ദിരം മദംപൂണ്ടുചിരി
ക്കുന്നചന്ദ്രനെക്കണ്ടുചൊല്ലിനാൻ: * 'എന്തുകൎമ്മംചെയ്തു?ചന്ദ്ര!നീലേ
ശംധൎമ്മമെന്നിയെയെൻപത്നിയാമിവളെനീരക്ഷിക്കാനെന്തുകാരണം? *
ഗൃഹസ്ഥാശ്രമിയായുള്ളഞാൻനിന്റെഗുരുവല്ലയൊ? എന്തിന്നുഭാൎയ്യ
യായ്രക്ഷിക്കുന്നുനീ!ഗുരുപത്നിയെ * ബ്രഹ്മഹാ,സ്വൎണ്ണഹൎത്താവു,മദ്യ
പൻ, ഗുരുതല്പഗൻ ഇവരിൽചെൎച്ചയുള്ളോനും, മഹാപാപികളഞ്ചു
പേർ * ഇവരെപ്പോലെനീചെയ്തമഹാപാപംകൊണ്ടുനിന്ദ്യനായ് ദുരാചാ
രനായ്ദേവലോകത്തിന്നൎഹനല്ലനീ * ഇസ്സുന്ദരിയെവിട്ടീടുകെൻഗൃഹേ
കൊണ്ടുപോയിടാം ശപിക്കമല്ലയെങ്കിൽഞാൻ ഗുരുഭാൎയ്യാപഹാരി
യെ' * ഭാൎയ്യാവിരഹദുഃഖത്താൽകോപിച്ചിങ്ങനെയൊക്കയും ചൊല്ലു
ന്നഗുരുവോടായിച്ചൊല്ലിനാൻചന്ദ്രനീവിധം *

ചന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു.

കോപിക്കിൽബ്രാഹ്മണർനിന്ദ്യന്മാർ,ധൎമ്മശാസ്ത്രമറിഞ്ഞവർ കോപ
മില്ലാത്തവർപൂജ്യരല്ലെങ്കിൽനിന്ദ്യർതന്നവർ * ഇഷ്ടമുണ്ടെങ്കിൽവന്നി
ട്ടിവൾനിന്റെഗൃഹത്തിനായ് ഇവിടെത്തന്നെപാൎക്കിലുംചേതമെ
ന്തുഭവാനതിൽ * സ്പൃഷ്ടയായിവൾപാൎക്കുന്നരതിയിൽകൊതിമൂല
മായ് കുറേക്കൂടികഴിഞ്ഞിട്ടുതനിയേവന്നുചേൎന്നിടും * 'ധൎമ്മശാസ്ത്രമ
തംപണ്ടുഭവാൻതാൻചൊല്ലിയിങ്ങനെ, ദുഷിച്ചിടാജാരനാൽസ്ത്രീ,വി
പ്രൻവേദപ്രവൃത്തിയാൽ * ചന്ദ്രനിങ്ങനെചൊന്നപ്പോളേറെദുഃഖിച്ചു
ഗീഷ്പതി കാമവുംചിന്തയുംപൂണ്ടുതൻഗൃഹത്തിന്നുപോയിതെ * ചിന്താ
ധീനത്തിലായൊട്ടുകാലംചെന്നിട്ടുഗീഷ്പതി ചന്ദ്രന്റെഭവനത്തിങ്കൽപി
ന്നെയുംചെന്നുശീഘ്രമായ് * കാവൽക്കാരൻതടഞ്ഞപ്പോൾനിന്നുകേ

പിച്ചുവാതലിൽ ചന്ദ്രൻ വന്നില്ലനടയിൽകോപിച്ചുനാരദനേററവും: ॥
'ഇവനെന്റെശിഷ്യനാണെ,മമഗൃഹാത്തിട്ടുഗുരുപത്നിയെ സ്വീകരിച്ചുബ
ലാൽധൎമ്മമെന്യേ,ശിക്ഷിക്കമിന്നുഞാൻ' ॥ വെളിയിൽപടിയിൽനിന്നു
കോപിച്ചിട്ടുകൊണ്ടുചൊല്ലിനാൻ: 'നീശയിക്കുന്നുവോ? മൂഢ! മഹാപാ
പിനരാധമ! ॥ തരികെന്റെഭാൎയ്യയെവേഗമല്ലെങ്കിൽഞാൻശപിച്ചിടും
തന്നില്ലതാരയെയെങ്കിൽഭസ്മമാക്കുംഭവാനെഞാൻ' ॥

സൂതൻപറഞ്ഞു.

ബൃഹസ്പതിപറഞ്ഞിട്ടുംകൊടുവാക്കുകളിങ്ങനെ കേട്ടുചന്ദ്രൻഗൃഹം
വിട്ടുവെളിയിൽവന്നുചൊല്ലിനാൻ ॥ ഹസിച്ചുംകൊണ്ടുഗുരുവോടേവ
മെല്ലാമെന്തിതുനീ? മഹാസുന്ദരിയായുള്ളൊരുപവൎമ്മചാരത്തിനൊ
ടൊ! ॥ സ്വീകരിക്കുന്നില്ലകൊത്തൊരിഷ്ടകില്ലാത്തപെണ്ണിനെ ഇവൾ
കൊത്തവളെന്നാല്ലമിത്രന്റെഗൃഹത്തിനായ് ॥ തന്നിഷ്ടത്താൽവരിൽ
പോച്ചു നാരികൾതന്നെ,നമ്മൊല്ലിനാർ മനസ്സിയറിയുന്നില്ല കാമശാ
സ്ത്രാൎത്ഥസാരവും ॥ ബോധിച്ചിട്ടുപോയാലവളെത്തരികില്ലഞാൻ
കഴിയുന്നതുചെയ്യിനിശ്രേഷ്ഠമെന്തിനുവില്ലഞാൻ ॥ കാമാൎത്തനാണി
ങ്ങൾശാപപേറവുകില്ലിനിയരിക്കെടൊ! ഇതൊ!തന്നില്ലിവളെച്ചെന്നു
ബോധിച്ചതാകയും' ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ചന്ദ്രന്റെയീവാക്കുകേട്ടുകോപമിനാകുലോടവൻ വേഗത്തിലി
ന്ദ്രൻവാഴുന്നഭവനത്തിനുചെന്നിനാൻ ॥ ദുഃഖാകുലനായിവന്നഗുരുവ
നെക്കണ്ടുശക്രനാം പാദ്യാൎഘ്യാചമനീയാദികൊണ്ടുപൂജിച്ചിനാനവൻ ॥ ദുഃ
ഖിച്ചുവരുന്നഗുരുവോടായ്ചോദിച്ചിതുവാസവൻ: 'ചിന്തയെന്തു?മഹാ
മുനേ!ദുഃഖിക്കുന്നെന്തു?നീ,ഗുരോ ॥ ഞങ്ങൾക്കുഗുരുവാംനിന്നെയവമാനി
ച്ചതാരെടൊ? ദിക്പാലന്മാർ,ദേവസൈന്യ,മെല്ലാംനിൻകീഴിലല്ല
യൊ? ॥ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശന്മാർമററുദേവകളൊക്കയും സഹായിക്കും
നിനക്കിപ്പോൾചിന്തയെന്തെന്നോടോതുക' ॥

ഗുരു പറഞ്ഞു.

എൻഭാൎയ്യതാരയെച്ചന്ദ്രൻബലാൽകൊണ്ടുപോയിതെ പല
കുറിയുമപേക്ഷിച്ചുഞാൻ,തന്നില്ലവൻശഠൻ ॥ എന്തുചെയ്യേണ്ടുഞാനി
പ്പോൾനിൎഭാഗ്യനായ ദേവേശനൊരുത്തനിക്കിപ്പോൾസഹായിക്കശചീ
പതെ!

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു

ധർമ്മിഷ്ഠ! നീ ദുഃഖിയാകൊല്ല ഞാൻനിനക്കനുകൂലനായി വരുന്നതാം ഞാൻനിശ്ചയമായി മഹാത്മൻ!നിന്റെഭാര്യയെ * ദൂതനെയയച്ചിട്ടു ഭംഗിവരുത്തരുതല്ലൊ ദേവസൈന്യങ്ങളോടൊത്തുയുദ്ധംചെയ്യുന്നതുണ്ടു ഞാൻ * ഇതുപ്രയാസപ്പെടുത്തിയിട്ടു മഹേന്ദ്രൻസമർത്ഥനാം ദൂതനെപുത്രനായി ചൊല്ലിവിട്ടാനീവാർത്തചൊല്ലുവാൻ * ഒട്ടുക്കത്തുടർന്നു തൻചന്ദ്രലോകത്തുചെന്നവൻ ചന്ദ്രനോടിന്ദ്രവചനം പറവാനായിത്തുടങ്ങിനാൻ: * 'ഇന്ദ്രൻ ചിലതു നിന്നോടു ചൊല്ലുവാനെന്നെയയച്ചതു അദ്ദേഹം ചൊല്ലുവാൻ ചൊന്നകാര്യം ചൊല്ലാം മഹാമതേ * ധർമ്മജ്ഞനെന്നീനീതിയെല്ലാമറിവുണ്ടുനിനക്കെടോ! ധർമ്മിഷ്ഠനാത്രിനിന്നുള്ളൻനീ മഹത്തുക്കളുടെ ഗുരുവൊലാ * രാജ്യപാലനമെല്ലാർക്കും ശക്തിപോൽ വേണ്ടതാണെടോ അതിനു വേണ്ടികലഹമുണ്ടാകം വലുതായി ദ്രുതം * നീ നിൻഭാര്യയെ കണിക്കുംപോലെ ഉള്ളവരാക്ക തന്നേപ്പോൽ സർവ്വഭൂതങ്ങളേയും ചിന്തിക്കനീയിഹ * ഇതുപോലെത്തന്നെ പർവ്വതപുത്രികൾ നിന്റെഭാര്യമാർ ഉരുപതിഭോഗമെന്തിനിപ്പോൾ കന്യകാനിധേ! * സ്വർഗ്ഗത്തിൽവാഴുന്നു നല്ലമേനകാദികളെല്ലാവരും അവരെസ്വീകരിച്ചാലും വിട്ടാലും ഗുരുപത്നിയെ * നിന്ദ്യമായുള്ള തീരുമാനത്തോടൊത്തു ചെയ്യല്ലോ മൂഢനേപോലെ ചെയ്യുമപ്പോൾ ധർമ്മം നശിച്ചുപോം * അതുകൊണ്ടിന്നുവിട്ടാലും നല്ലൊരിഗുരുപത്നിയെ നീനിമിത്തം കലഹമീ ദേവന്മാർക്കുവരുത്തൊലാ' *

സൂതൻപറഞ്ഞു

ചന്ദ്രനിന്ദ്രന്റെസന്ദേശം കേട്ടുള്ളം കോപമാർന്നവൻ ഭംഗിയായുത്തരം ചൊന്നാനിന്ദ്രദൂതനോടായവൻ

ചന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു,

ദേവന്മാർക്കുംകരുനീനാഥൻ,നീധർമ്മമറിയുന്നവൻ അറിയുന്നുനിന്റെഗുരുവ്യാസമഹനീയർക്കുംകണ്ടുകേട്ടും * അന്യന്മാർക്കുപദേശിപ്പാൻ പലരുമുണ്ടാം സമർത്ഥരായി താന്താങ്ങൾക്കു വരുന്നേരമാചരിപ്പോർ ചുരുക്കമാം * "ബാർഹസ്പത്യം"ശാസ്ത്രമാണു നമ്മൾക്കെല്ലാർക്കും പ്രധാനമായ് വിരോധമില്ലതിൽപൂർണ്ണമായ്,തന്നെക്കാമിച്ചനാരിയെ * ഭോഗിച്ചീടാമെന്നുമുണ്ടു സ്വാതന്ത്ര്യമുള്ളവർക്കു തിരിച്ചുമാം സപത്നീ, പരസ്ത്രീ... ഉള്ളീശമഹത്തുകൾക്കതാൻ * താരയെന്നുള്ളതുപ്രേമമുള്ളപോൽ

ല്ലഗുരുവിൽദ്രോഹം സ്നേഹിക്കുന്നവളെത്തള്ളുവാൻധർമ്മവുംനീതിയുംനഹി *
ഭാർയ്യപതിയെയാശ്രിച്ചാൻ,വെറുത്തവനെയന്നിവാം സ്നേഹിപ്പോളെ
ഭാൎയ്യയാകാമല്ലാത്തവളെയെങ്ങനെ? * ഞാൻനല്കില്ലിവളെത്തന്നി
ചെന്നിന്ദ്രനോടോതുക ഈശാൻതന്നെയാണിന്ദ്രൻതോന്നുമ്പോൾ
ചെയ്യിട്ടവൻ *

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ചന്ദ്രന്റെവാക്കുകേട്ടിന്ദ്രനരികിൽചെന്നദ്ദൂതനും ചന്ദ്രൻചൊ
ന്നതുപോലെല്ലാമിന്ദ്രനോടുപറഞ്ഞവൻ * ഇന്ദ്രനാവാക്കുകേട്ടിട്ടുകോ
പിച്ചുവശമായുടൻ ഗുരുവിന്നുസഹായിപ്പാൻസൈന്യത്തെച്ചമച്ചു
ട്ടിനാൻ * വ്യാഴത്തിൻവൈരിയാംശുക്രൻയുദ്ധംകേട്ടവിടെത്തിനാൻ
കൊടുക്കേണ്ടിവളെയെന്നു ചന്ദ്രനോടുപറഞ്ഞവൻ * നീയുമിന്ദ്രനുമൊ
ന്നിച്ചുയുദ്ധമുണ്ടാകുമെങ്കിലോ നിനക്കുഞാൻ സഹായിക്കാംമന്ത്രശക്തി
കളാൽവിധൊ! * ഗുരുഭാൎയ്യാഹരണവും വ്യാഴത്തിന്റെ ശുക്രവൈരവും അ
റിഞ്ഞുശങ്കരൻ വന്നെത്തുണച്ചിന്ദ്രാദികൾക്കുടൻ * ദേവാസുരന്മാരൊത്ത
ങ്ങുയുദ്ധംചെയ്താൻഞ്ഞടങ്ങിനാർ താരകാസുരയുദ്ധംപോലനേകാബ്ദമ
ങ്ങനെ * ദേവാസുരന്മാർചെയ്യുന്നയുദ്ധംകണ്ടുപിതാമഹൻ ഹംസ
ത്തിൽകേറിയവിടെയെത്തിദ്ദുഃഖംകെട്ടുത്തുചൊൻ: * 'താരയെവിടേണം
നീ,'യെന്നോതിനാൻചന്ദ്രനോടവൻ: 'താല്ലെങ്കിൽപിച്ചുവകൊണ്ടു
നിൻനാശംഞാൻവരുത്തിടും * നിനക്കീസ്സംഗദോഷത്താലെന്തുദുർബു
ദ്ധിവന്നതും' എന്നുചൊല്ലിശ്ശുക്രനേയുംതെട്ടുതാൻപത്മസംഭവൻ * വി
രോധിച്ചുടനേതന്നെചന്ദ്രനേശ്ശുക്രമാമുനി: 'ഗുരുപത്നിയെവിട്ടാലുംനി
ന്നാപ്പുൻചൊല്ലിവന്നുഞാൻ' *

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ചന്ദ്രനതുളതമാംവാക്കുശ്ശുക്രനിൽനിന്നുകേൾക്കയാൽ ഗർഭമുള്ളി
ട്ടായാംനല്ലഗുരുപത്നിയെനല്കിനാൻ * ഗുരുവുംഭാൎയ്യയെക്കൊണ്ടുമവ
നത്തിന്നുപോയ്മുദാ പിന്നെദ്ദേവാസുരന്മാരുംപോയ്താന്താങ്ങടെപ
ത്തനെ * ബ്രഹ്മാവുസത്യലോകംപുക്കീ,ശൻകൈലാസമാണ്ടുടൻ ഭാ
ൎയ്യയെക്കിട്ടിയതിനാൽസന്തോഷിച്ചാൻബൃഹസ്പതി * കുറേക്കാലംകഴി
ഞ്ഞപ്പോൾതാരപെററാളപുത്രനെ സുദിനംനല്ലനക്ഷത്രംചന്ദ്രനെ
പ്പോൽഗുണങ്ങളും * ഗുരുവുംപുത്രനേക്കണ്ടുവിധിപോലെകഴിച്ചിതെ
ജാതകൎമ്മാദികാൎയ്യങ്ങളെല്ലാംസന്തോഷമോടുടൻ * ചന്ദ്രൻകേട്ടുടനേ
പുത്രനുണ്ടായെന്നുമുനീന്ദ്രരേ! ഗുരുവിന്നരികിൽചൊല്ലിവിട്ടാൻനല്ലൊ

തുള്ളതെന്നേ: ॥ 'ഇപ്പാലൻനിന്റെസുതനല്ലെൻവീര്യത്തിൽജനിച്ചവൻ ജാതകർമ്മാദികാര്യങ്ങൾനീകഴിപ്പിച്ചതെങ്ങനെ?' ॥ ഗുരുതന്റെയവാക്കുകേട്ടുചൊന്നാൻശീഘ്രതാരാവിധം: 'ഇവനെന്റെമകൻതന്നെയെന്നെപ്പോലാണിവൻദൃഢം' ॥ പിന്നെയുംതമ്മിൽമൂണ്ടായിട്ടൊന്നിച്ചുദേവന്മാരവർ യുദ്ധത്തിന്നായ്വന്നപിന്നെസ്സൃഷ്ടിയശേഷതും ॥ സമാധാനത്തിനായ്ബ്രഹ്മാവുംവന്നപ്പോൾപടർ യുദ്ധംകൊതിച്ചുമുന്നിൽപോയ്നിവൃത്തനാമവിലക്കിനാൻ ॥ ചോദിച്ചാൻതാരയോടായിട്ടിവനാരുടെനന്ദനൻ? സത്യംചൊൽകത്തമ്മേ!നീയുംസമാധാനംവേണമടി' ॥ ലജ്ജിച്ചുമുഖവുംതാഴ്ത്തിബ്രഹ്മാവോടുപറഞ്ഞവൾ "ചന്ദ്രന്റെസുത"നെന്നതാപുരമാലെപ്പോൾ ॥ ഏറ്റുതാനൊടനെചന്ദ്രൻസന്തോഷത്തോടുപുത്രനെ തൻഗൃഹത്തിൽകൊണ്ടുപോയിപ്പേരിട്ടു "ബുധ"നെന്നവൻ ॥ ബ്രഹ്മാവിന്ദ്രാദിവിണ്ണോരുംപായാർത്തങ്ങളെമുദിതരാ കാണ്മാനായ്വന്നജനവുംവന്നപോലെതിരിച്ചുപോയ് ॥ ചന്ദ്രന്റെ ബുധോല്പത്തിഗുരുചരിത്രമിതിങ്ങനെ നിങ്ങൾക്ക് കേട്ടോണംപറഞ്ഞെൻമുനിവീരരേ! ॥

ശ്രീമഹാഭാഗവതം ഒമ്പതാംസ്കന്ധം
ബുധോല്പത്തി
പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം.

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

പിന്നെ "പുരൂരവസ്സ്"ആയിളമിൽബുധപുത്രനായ് യോഗങ്ങളെത്തോർധർമ്മനിപുണൻമാതാ,നിങ്ങൾക്കുചൊല്ലിടാം ॥ സുദ്യുമ്ന,നെന്നരാജാവുസത്യവാദിജിതേന്ദ്രിയൻ സിന്ധുദേശാശ്വമേറീട്ടു കാട്ടിൽപോയ് വേട്ടയാടുവാൻ ॥ മന്ത്രിമാരോടൊത്തുചുറ്റുമിട്ടുകവചധാരിയായ് എട്ടുതുണ്ടുകൊണ്ടുള്ളവില്ലുംനല്ലശരങ്ങളും ॥ സഞ്ചരിച്ചാൻവനന്തോറുംകൊന്നുകൊണ്ടുമൃഗങ്ങളെ മുയൽ,പോത്തുക,ളേണങ്ങൾ, പന്നി,യെട്ടടിമാനുകൾ ॥ കാട്ടുകോഴികൾ,വണ്ണാരംകോഴി,നാനാമൃഗങ്ങളെയും രാജാവുകൊന്നുകൊന്നെത്തിക്കുമാരവനമെന്നതിൽ ॥ മേരുവിന്നടിവാരത്തിൽമന്ദാരങ്ങൾവിളങ്ങിയും അശോകലതശോഭിച്ചുമിലത്തിപ്പൂമണ്ണുള്ളമേ ॥ ചമ്പകം,മരുതും,പ്ലാവും,പനയും,മാവി,ലുപ്പ

യും കടമ്പും,നൽകരുക്കത്തിമുല്ലവല്ലികളിൽകളും വാഴകൾ,തെങ്ങു കൾ,നല്ലൊരിളമൊതളനാരകം പിച്ചി,മല്ലികളും,ഭംഗ്യാപുററശോ ഭിച്ചുമങ്ങുന്ന • താനാവും,നീർക്കോലകളും,മുഴങ്ങുംമുളവഗ്ഗവും കയി ലിന്നൊച്ചയും,പൂവും,നിറഞ്ഞതമരപ്പൊങ്കതിയും • വങ്കിൻമുല്ല,മാ നന്ദനകംപൂന്താവനങ്ങളും കണ്ടാനന്ദിച്ചുരാജാവുസുദ്യുമ്നൻമന്ത്രിമാരു മായ് • അതിൽകടന്നാ,നുടനെയൊരുസുന്ദരിയായവൻ പെണ്ണായ് പോയകാതിരയും,ചിന്തചെയ്തീവിധംനൃപൻ: • 'ചെയ്യുതെന്തീപ്ര കാരംഞാൻഗൃഹംപുക്കെങ്ങുനാരിയായ് രാജ്യംരക്ഷിപ്പതെങ്ങുന്നീമാരാ ണൊന്നെച്ചതിച്ചതും?' • പിന്നയുംപിന്നയുംചിന്തചെയ്താനെന്താണീ തെന്നവൻ വളരെദുഃഖമുണ്ടായീലജ്ജയുംവന്നചെന്നാടൻ •

ഋഷികൾ പറഞ്ഞു.

ദേവന്മാർക്കൊത്തസുദ്യുമ്നഭൂപൻസ്ത്രീയായ്ഭവിച്ചതായ് നീചൊ ന്നില്ലേ?യതാശ്ചര്യംതന്നെയത്ഭുതം!മഹാമതേ! • ആയത്കാടതിലിവ ണ്ണംവരുവാനെന്തുകാരണം? എന്തുകററമവൻചെയ്താൻ?വിസ്തരിച്ചുര ചെയ്യണീ •

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ശിവദേവീശനെകാണ്മാൻസനകാദിമഹർഷിമാർ തേജസ്സുകൊണ്ടു ദിക്കെല്ലാംവിളക്കിക്കൊണ്ടുപോയിതേ • അന്നേരത്തവിടീശാനൻ പാർവ്വതീദേവിയോടുമായ് ക്രീഡിക്കുന്നുദേവിതാനംവാഴ്ന്നുവസ്ത്രമെ ന്നിയേ • ഭർത്താവിൻമടിയിൽചേർന്നിരിക്കുന്നമഹേശ്വരി മേളില്ലാ, താപസക്കണ്ടുലജ്ജിച്ചാൾദേവിയേററവും • പതിതൻമടിയിൽനിന്നി ട്ടെഴുന്നേററാടചാർത്തിനാൾ മാനുഷ്യവഗ്ഗംലജ്ജിച്ചുപിറച്ചുവിട്ടുനിന്നു തേ • ക്രീഡിക്കുന്നവരെക്കണ്ടുമുനിമാർപിൻതിരിഞ്ഞുപോയ് ചെന്നു ചേർന്നാർവേഗമൊടുംനരനാരായണാശ്രമം • ലജ്ജിക്കുംദേവിയെക്ക ണ്ടുപറഞ്ഞാൻഭഗവാൻശിവൻ: 'ലജ്ജകൊണ്ടെന്തുമാഴ്കുന്നു?നിൻ സുഖംഞാൻവരുത്തിടാം • "ഇന്നതൊട്ടിവനത്തിങ്കലാരുവന്നാകരേ റിലും അന്നാരംതന്നവൻനാരിയായിത്തീരും"വരാനനേ!' • ഈവന ത്തിൻറശാപത്തെച്ചിലടത്തറിയും ചിലർ അവർപോകയുമില്ലെന്നു മിദ്ദോഷംവന്നുകാടതിൽ • സുദ്യുമ്നനറിയാതങ്ങുചെന്നുപോയ്മന്ത്രി മാരുമായ് അവരോടുംകൂടിയവൻനാരിയായ്ത്തീർന്നുനിശ്ചയം • തൻഗൃ ഹത്തിന്നുപോകാനായ്ദുഃഖലജ്ജകളോടവൻ വനത്തിൻവെളിയിൽ

ചുററുമങ്ങുമിങ്ങുംനടന്നതേ * സ്ത്രീയായ്തീൎന്നു"ഇള"യെന്നായ്പേ
രായനൃപവീരനും സഞ്ചരിച്ചിട്ടിക്കിലെത്തിബുധൻസോമസുതൻയുവാ *
ശൃംഗാരലജ്ജാഭാവങ്ങൾചേൎന്നതൻസഖിമാരുമായ് വരുംസുന്ദരിയെ
ക്കണ്ടുകാമിച്ചാൻഭഗവാൻബുധൻ * അവളുംബുധനേക്കണ്ടുകാമിച്ചാ
ൾപതിയാക്കുവാൻ അന്യോന്യംപ്രേമമുണ്ടാകമൂലമുണ്ടായിസംഗവും *
പുരൂരവസ്സാംസുതനെജനിപ്പിച്ചവളിൽബുധൻ പുത്രനെപ്പെററവൾ
കാട്ടിൽചിന്തയോടുവസിച്ചതേ * വസിഷ്ഠനാംകുലാചാൎയ്യമുനിയെച്ചി
ന്തചെയ്തുമേ വസിഷ്ഠനാദ്യാപാവസ്ഥയറിഞ്ഞുകൃപമൂലമായ് * സ
ന്തോഷിപ്പിച്ചുഭൂതാൎത്തിഹരനാംചന്ദ്രചൂഡനെ മുനിക്കുള്ളിഷ്ടനായിട്ടു
വരംചോദിച്ചുശങ്കരൻ * പ്രാൎത്ഥിച്ചുമുനി:സുദ്യുമ്നൻപുമാനാകണമെ
ന്നുടൻ ശിവൻപറഞ്ഞതാ'നെൻവാക്കുപാഴല്ലെന്നാലുമോതിടാം * ഒ
രുമാസംപുരുഷനാമൊരുമാസത്തിൽനാരിയും' ഈവരംവാങ്ങിരാജാ
വുംസ്വഗൃഹത്തിന്നുപോയിതേ * വസിഷ്ഠാനുഗ്രഹംമൂലംരാജ്യംരക്ഷി
ച്ചുധൎമ്മമായ് സ്ത്രീയാകുമ്പോളുള്ളിൽവാഴുംപുംസ്സ്വരാജ്യംഭരിച്ചിട്ടും *
ജനങ്ങളതിൽനിന്നിട്ടുനന്ദിച്ചില്ലാസ്സുദ്യുമ്നൻ പുരൂരവസ്സാംപുത്രന്നു
കാലത്താൽവന്നയൗവനം * താവന്നരാജ്യാധിപത്യമേകിക്കാട്ടിന്നു
പോയ്നൃപൻ നാനാവൃക്ഷങ്ങൾതിങ്ങുന്നൊരുവനത്തിൽപോയിരിക്കു
വെ * നവാക്ഷരമതാംമന്ത്രംനാരദനോടുലബ്ധമായ് സന്തോഷ
ത്തോടൊത്തതിനെജപിച്ചാനധികംനൃപൻ * പ്രസാദിച്ചുടനെദേ
വിഘൂൎണ്ണനാ,കരക്കേറവപോൾ വാരുണീമദ്യപാനത്താൽചുവലപ്പെട്ട
കണ്ണൊടും * സിംഹവാഹനയായ്ദിവ്യരൂപിയായ്മുൻപിൽവന്നതേ
ദേവിയെദ്ദിവ്യരൂപത്തിൽകണ്ടുകണ്ണുകുളുൎത്തവൻ * ഭക്ത്യാനമസ്കരി
ച്ചുവംസ്തുതിച്ചാൻജഗദംബയെ.

ഇളൻ പറഞ്ഞു.

കരുണാനാഥംഭഗവതി!പൂതകീൎത്തിയുള്ളേ| ലോക പ്രമോദമേതുളും
തവദിവ്യരൂപം | വന്ദിച്ചിട്ടന്നമാവിന്ദിതമായതീട്ടു| മോക്ഷങ്ങൾ നൽ
കമൊരുന്നിൻചരണാരവിന്ദം || ഐശ്വൎയ്യവുംകൃപയുമീവിധമെന്നുനി
ന്നി | ലാരിന്നറിഞ്ഞു?ഭുവനത്തിലൊരുത്തനംബേ! | മോഹിച്ചിട്ടന്നമര
രും മുനിമാരുമെല്ലാം | കണ്ടിട്ടിതൊക്കയുമെനിക്കൊരുവിസ്മയംതാൻ ||
ബ്രഹ്മാ,ഹരൻ,ഹരി,കുബേരനു,മിന്ദ്രചന്ദ്ര | ന്മാ,രഗ്നി,കാററി,നര, മ
പ്പതിയും, വസുക്കൾ | ആരുംകുറച്ചുമറികില്ലതവപ്രഭാവ | മിന്നൊരുമ

തിക്രമിനാരന്നറിവാകുമോതാൽ? ॥ വിഷ്ണ്വാദിദേവകളറിഞ്ഞതല്ലനി ന്നെയംബെ! സത്വാദിമൂന്നുഗുണശക്തികളായ് വിളങ്ങും । ലക്ഷ്മ്യാദിദേവികളിതെന്നവരിന്നറിഞ്ഞി- । ല്ലൊട്ടുംമഹേശി! പരനിർഗ്ഗുണയെന്നുനിന്നെ ॥ ഹേദേവി! സുമതിഞാനെവിടിന്നിവൻക- । ലണ്ടായനിന്റെവലുതാംകൃപയെപ്പറ്റാഹോ! । നീയിന്നതീവകൃപയുള്ളവളായറിഞ്ഞതി- । ഭക്തർക്കുനീയധികമായ്കൃപചെയ്യുമല്ലൊ. ॥ പൂമങ്കയാം ഭവതിയാൽവൃതനെങ്കിലുംതാൻ । മോദിപ്പതില്ലനരസൂപതകൊണ്ടുശൗരി । നിൻപ്രേരണാനിയതികൊണ്ടുവിജാംഗ്രികളും । ശുദ്ധികരിപ്പതിനവൻതടവിച്ചിടുന്നു ॥ നിൻപാദതാരതനമശോകമതെന്നവണ്ണം । കാമിച്ചിടുന്നധികമോദമൊടംബുജാക്ഷൻ ഭാരാത്മനായ്തവ പാദത്തിൽനമിച്ചിടുമ്പോൾ । കോപിച്ചുനീഹരിയെയൊന്നുചവിട്ടിടുന്നു ॥ നീകട്ടിയൊത്തവലുതായ, വിഭൂഷണങ്ങൾ । പേറിനില്ക്കുമാറിലൊതകാന്തിൻമിനാൽപൊലെ । വാഴുന്നുലക്ഷ്മിപരമേശ്വരി! ലോകനാഥ- നാകുന്നവിഷ്ണുവുമഹോതവദാസനത്രേ. ॥ നീകോപമോടുഹരിയെവിട്ടുമെന്നിലാതം । പൂജിച്ചിടുന്നഹരിലക്ഷ്മിയൊടൊത്തിടാതാം । പ്രത്യക്ഷമാണഖിലതംവെടിയുന്നതംബെ! ശ്രീയററനിർഗ്ഗുണപുമാനെയശേഷനാഥേ! ॥ നിൻപാദപങ്കജമതെപ്പൊഴുമാശ്രയിക്കും । ബ്രഹ്മാവുതൊട്ടമരർനാരികളായിരുന്നു । നീതാൻകൊടുത്തുപുരുഷത്വമവർക്കുപിന്നെ । നിൻശക്തിഞാൻപറവതെന്തിനനന്തവീര്യേ!.॥ നീനാരിയല്ല,നരനല്ല നപുംസകം നീ । യല്ലാതനീസഗുണയോ? ഗുണഹീനയാണോ? । ആനിന്നെയെന്നുമതിഭക്തിയൊടുനമിക്കാം । നിന്നിൽഭവിക്കണമെനിക്കതിഭക്തിയന്നേ ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഇസ്തോത്രംകൊണ്ടുസ്തുതിച്ചുനൃപൻശരണാഗതനായിതേ തോഷിച്ചു ദേവിയുമന്നേകിതന്നിൽസായൂജ്യമപ്പൊഴേ । സുദ്യുമ്നനെക്കിട്ടിമുനിമാരുമെല്ലാം । നിത്യമാം പരമസ്ഥാനംദേവിതന്റെയനുഗ്രഹാൽ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം

പന്ത്രണ്ടാമത്തെ

അദ്ധ്യായം.

പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

പുരൂരവസ്സുരാജാവായ് സദ്വൃത്തൻ സല്ക്കർമ്മാന്വിതൻ സുന്ദരൻ, ഇന്ദ്ര-
വാദേവരെക്കാളധികം ദാനമുള്ളവൻ • പ്രതിജ്ഞ ചെയ്താൽ നല്ലവണ്ണം പാ-
ലിക്കുന്നവൻ രാജ്യം രക്ഷിച്ചു ധർമ്മിഷ്ഠൻ പ്രജാപാലനതല്പരൻ • സ്വകാ-
ര്യങ്ങൾ മറച്ചു പരകാര്യങ്ങളറിയുന്നവൻ ഉത്സാഹശക്തിമാൻ നല്ല പ്രഭു-
ശക്തിയുമുള്ളവൻ • സാമദാനാദ്യുപായങ്ങൾ വശത്താക്കിയിരിപ്പവൻ
സ്വവർണ്ണാശ്രമധർമ്മങ്ങളാചരിപ്പിച്ചിടുന്നവൻ • ദക്ഷിണയോടൊ-
ത്തു പലയാഗങ്ങൾ ചെയ്യുവൻ അശ്വമേധാന്തരാറായിട്ടോരോരോന്ന
കൊടുപ്പവൻ • ഇവന്റെ രൂപയൌവനശീലരൂപഗുണങ്ങളെ കേട്ടു
മോഹിച്ചുർവ്വശിയും കാമിച്ചാളാറ്റവും പെട്ടെന്നു • ബ്രഹ്മാവേകിയശാപ-
ത്താൽ ഭൂമിയിൽ വന്ന സുന്ദരി ഗുണമുള്ളവനാനായോരാ ഭൂപനെ പതി-
യാക്കിനാൾ: • 'ഇവണ്ണം സത്യം ചെയ്തിട്ടു വേണമെന്നതു പാർത്ഥിവ'
'ഈരണ്ടാട്ടുകളെയിന്നു ഞാൻ കാത്തുരക്ഷിക്കണം ഭവാൻ നെയ്യല്ലാതൊന്നു-
മേ ഞാനൊന്നുമേ ഭക്ഷിച്ചിടാ നഗ്നനായ് മൈഥുനത്തിങ്കലല്ലാതെ കാ-
ണില്ല നിന്നെ ഞാൻ • ഇപ്രതിജ്ഞകൾ വിട്ടെന്നു തെറ്റിയാൽ നിന്നെയ-
പ്പോഴേ വിട്ടുപോകും ഞാൻ സത്യമാണു പറഞ്ഞതു ഭൂപതേ!' • സമ്മതി-
ച്ചു ഭൂപൻ അവൾ ചൊന്ന കാര്യങ്ങൾ ചൊന്നതും താമസിച്ചാൾ ശാപമോ-
ക്ഷത്തിനായിട്ടു പ്രതിജ്ഞയാൽ • ധർമ്മകർമ്മങ്ങൾ വിട്ടിട്ടു ഭൂവനാരി-
യൊടൊത്തവൻ രമിച്ചു നൽകവനങ്ങളിൽ രമിച്ചുകൊള്ളുമെന്നവൻ •
മോഹിച്ചുർവ്വശിയിൽ കാമചിത്തനായമരാധിപതി ആവളെക്കാണുവാൻ വിട്ടു
പിരിയാനസമർത്ഥനായ് • ചിലകാലങ്ങൾ പിന്നെക്കഴിഞ്ഞതു ശക്രനായ-
കൻ കാണാതുർവ്വശിയെ ഗന്ധർവ്വന്മാരോടായി പറഞ്ഞിതേ: • 'നി-
ങ്ങൾ ചെന്നിട്ടുർവ്വശിയെ വേഗത്തിൽ കൊണ്ടുപോരണം മോഷ്ടിച്ചാടുക-
ളെ ഭൂപഗൃഹത്തിൽ നിന്നഗ്രഹമായ് • അവളില്ലാതെ ശോഭിക്കുന്നി-
ല്ലെനിക്കിസ്ഥാനമൊട്ടുമേ എന്തെങ്കിലും ഉപായത്താലവളെക്കൊണ്ടുപോ-
രുവിൻ' • വിശ്വാവസുമുതൽക്കുള്ള ഗന്ധർവ്വന്മാരിങ്ങനെ ഇന്ദ്രൻ
ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു പുറപ്പെട്ടർദ്ധരാത്രിയിൽ • ചെന്നു മോഷ്ടിച്ചാടുകളെ
മേളിക്കുന്നളവാറെ പിൻ കരഞ്ഞാടുകളാകാശത്തിൽക്കൂടി കൊണ്ടുപോ-
കവേ • തൻമക്കൾ കരയുംപോലെ ഉർവ്വശി കേട്ടു കോപിച്ചു ചൊ-

നാം:'നൃപതേ!നഷ്ടമായെൻപ്രതിജ്ഞയും * വിശ്വസിച്ചുനശിച്ചു
ഞാനെൻമകനെന്നോക്കുമാടിനെ കൊണ്ടുപോയ് കള്ളർ,നീയെന്തുനാൾ
ക്കൊപ്പുകിടപ്പതും? * പ്രാണപ്രിയങ്ങളാമെന്റെയാട്ടിൻകുട്ടികൾ
പോയിതേ ഞാൻനഷ്ടയായ്‌വീരനെന്നുനടിക്കുംദുഷ്ടകാന്തനാൽ' *
ഏവംചൊല്ലുന്നുവ്വശിയെക്കണ്ടുമോഹിക്കകാരണം നഗ്നനായ് പുറ
ത്തിൽകുതിച്ചുറപ്പെട്ടാനുടൻനൃപൻ * ഗന്ധർവ്വന്മാരഗ്ഗൃഹത്തിൽപ്രകാ
ശിപ്പിച്ചുമിന്നലും പോകാനിച്ഛിക്കുമവളാനൃപനേക്കണ്ടുനഗ്നനായ് *
ഗന്ധർവ്വന്മാരാടുകളെവഴിയിൽവിട്ടുപോയുടൻ നഗ്നനായവനെക്കൊ
ണ്ടുനൃപനെത്തീഗൃഹത്തിനായ് * പോകുന്നുവ്വശിക്കയെണ്ടുപ്രലപിച്ചു
തിദുഃഖിയായ് നൃപനനഗ്നനായ്കണ്ടിട്ടാണുപോയതുമുർവ്വശി' * കര
ത്തുംകൊണ്ടൊരോരിക്കാതൊറുമങ്ങുനടന്നതേ കാമത്താലവളെയോ
ർത്താദുഃഖിച്ചുംകൊണ്ടുഭൂപനും * കണ്ടാൻഭൂവാക്കയുംപുറിക്കുരുക്ഷേത്ര
ത്തിൽവെച്ചവൻ പ്രസന്നമുഖനായ്നല്ലവാക്കോതിയവളോടുടൻ: *
'ഏടോഭാര്യേ!നിൽക്കനിൽക്കയുപേക്ഷിക്കൊല്ലമയനെന്നനീ നിന്നെത്ത
ന്നൊത്തുനിൻകീഴിൽവാഴുന്ന,നപരാധിഞാൻ * പണ്ടുനീപൂണ്ടദേഹ
ത്തെക്കൊണ്ടുവന്നിരുന്നവേ നീയുപേക്ഷിക്കിൽവീഴുന്നാംതെചന്നാകാ
കാദികൾക്കിതു' * ഏവംചൊല്ലിക്കാമമാലാൽദുഃഖിച്ചേറെത്തളന്നി
ട്ടം പുരൂരവസ്സാംരാജാവിനോടുർവ്വശിചൊന്നതുടൻ *

ഉർവ്വശി പറഞ്ഞു

'മൂർഖനാംനൃപതേ!നിന്റെയറിവൊക്കയുമെങ്ങുപോയ് ഇഷ്ടമാ
രിലുമില്ലാത്തചെന്നായ്ക്കൾപോലെനാരികൾ * ചോരന്മാരെസ്ത്രീകളെ
യുംവിശ്വസിക്കരുതാരുമേ ദുഃഖിക്കാതെഗൃഹത്തിൽപോയ് സുഖമാ
യ്ത്തിരിക്കുക * ഈവണ്ണംചൊല്ലിയുംമോഹംകൊണ്ടറിഞ്ഞില്ലഭൂപതി
ഃ സതീസ്നേഹപാശത്തിലകപ്പെട്ടതിദുഃഖിയായ് *

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ഉർവ്വശീചരിതംഞാനമുഴുവൻചൊല്ലിയിങ്ങനെ വേദത്തിൽവി
സ്തരിച്ചോളുന്നഞാൻചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞുതേ *

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം

ഉർവ്വശീചരിതം

പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

പതിനാലാമദ്ധ്യായം.

സൂതൻ പറഞ്ഞു

വ്യാസൻഘൃതാചിയെക്കണ്ടു ചിന്തിച്ചാൻപുനരിങ്ങനെ എന്തു ചെയ്യതെനിക്കൊത്തതല്ലീയപ്സരനാരിയും ● ഇമ്മട്ടോൎക്കുംവ്യാസനെക്കണ്ടപ്പോളത്തരുണീമണി വ്യാസനെന്നെശ്ശപിച്ചീടുമെന്നോൎത്തേറെ ഭീയത്തൊടും ● ശുകമായ്ത്തീൎന്നുവേഗത്തിൽപറന്നാളുഘൃതാചിയും വ്യാസനാക്കിളിയെനോക്കീട്ടതിവിസ്മയമാൎന്നുതേ ● ആ നോക്കിനാൽതന്നെ,കാമംബാധിച്ചാമുനിവീരനിൽ മനോവികാരമുണ്ടായിദേഹമെല്ലാംതളൎന്നുടൻ ● മനസ്സടക്കാൻധൈൎയ്യത്തോടതിയായിശ്രമിച്ചവൻ സാധിച്ചില്ലതുതന്നുള്ളിൽവികാരംചെന്നകാരണം ● അവളാലുൾലുന്നുള്ളംപലമട്ടായടിക്കയും മേൽവരേണ്ടതുവന്നീടാനായടങ്ങീലതെല്ലമേ ● അരണിക്കടകോലഗ്നിയുണ്ടാക്കാനായ്കടഞ്ഞിട്ടും മുനിക്കരണയിൽതന്നെശ്ശുക്ലമപ്പോഴ്പതിച്ചുപോയ് ● ശുക്ലംവീണതറിഞ്ഞില്ലകടഞ്ഞാൻ പിന്നയുംമുനി ശുകനുണ്ടായ്,തതിൽനിന്നാമുനിക്കൊത്തഴകുള്ളവൻ ● വിസ്മയംതോന്നിക്കുമാറായുള്ളോരരണിസംഭവൻ ഹവിസ്സുകൊണ്ടുയാഗാഗ്നികാളിജ്ജ്വലിച്ചിടുന്നപോൽ ● പുത്രനേക്കണ്ടുടൻവ്യാസനതിവിസ്മയമാൎന്നതേ എന്തിതെന്നോൎത്തുറച്ചീശൻവരംനല്കിയതെന്നുതാൻ അരണിക്കുള്ളിൽനിന്നുണ്ടായൊരുതേജസ്സുശ്ശുകൻ തേജസ്സുകൊണ്ടുവിളങ്ങീടുണ്ടായഗ്നികണക്കിനെ ● വ്യാസൻകണ്ടാൻമോദമെഴുംപുത്രനെദ്ദിവ്യതേജസാൎന്നു രണ്ടാംഗാൎഹപത്യാഗ്നിയെന്നോണമതിഭംഗിയായ് ● ഗിരിയിൽനിന്നുവന്നങ്ങുകളിപ്പിച്ചുശുഭഗംഗയും ശുകന്റെമേലാകാശത്തിൽനിന്നുണ്ടായ്പുഷ്പവൎഷവും ● ജാതകൎമ്മംമുതൽക്കെല്ലാംവ്യാസൻ ചെയ്യാൻശുകന്നുടൻ ദേവേന്ദ്രൻനിശ്ചയിച്ചങ്ങപ്സരസ്ത്രീകളാടിനാർ ● ഗന്ധൎവ്വന്മാർപാടികാണ്മാനിച്ഛയാമോദമാൎന്നുടൻ ശുകജന്മത്തിലവ്വണ്ണംപാടിതുംബുരുനാരദർ ● കണ്ടിട്ടരണിയിൽനിന്നിട്ടുണ്ടായമുനിപുത്രനെ വിദ്യാധരന്മാർ,ദേവന്മാരെല്ലാരുംവാഴ്ത്തിനാർമുദാ ● വാനിൽനിന്നുശുകന്നായിവീണുകൃഷ്ണമൃഗത്തുകൽ ദണ്ഡുംദിവ്യമതായുള്ളജലപാത്രവുമങ്ങനെ ● ജനിച്ചുടനെയപ്പോലൻവളൎന്നാൻബ്രഹ്മതേജസാ ശുകോപനയനം,ചെയ്യാൻവിധാനാംവ്യാസമാമുനി ● സംഗ്രഹങ്ങൾരഹസ്യങ്ങൾചതുർവേദങ്ങളൊക്കയും വ്യാസനേപ്പോലെശുകനെയാശ്രയിച്ചജനിച്ചുടൻ ● ഘൃതാചിശുകിയായ്ത്തീൎന്നരൂപംകണ്ടുതരവിക്കയാൽ അ

വന്നശുക,നെന്നായിപ്പേരിട്ടാൻമുനിമുഖ്യരേ! ॥ വ്യാഴത്തെത്തന്നുപാദ്ധ്യായനാക്കീട്ടാവ്യാസനന്ദനൻ കഴിച്ചാൻവിധിപോൽബ്രഹ്മചൎയ്യവ്രതമശേഷവും ॥ രഹസ്യങ്ങളുടങ്ങീട്ടംവേദമെല്ലാംപഠിച്ചവൻ ധൎമ്മശാസ്ത്രവുമവ്വണ്ണംഗുരുമന്ദിരവാസിയായ് ॥ സമാവൎത്തനവുംചെയ്താൻഗുരുദക്ഷിണചെയ്തുടൻ വ്യാസനാംതൻപിതാവിന്റെയരികത്തെത്തിനാൻശുകൻ ॥ പുത്രൻവന്നതുകണ്ടച്ഛൻസംഭ്രമിച്ചെഴുന്നേറ്റുടൻ സ്നേഹാൽപുണൎന്നുതലയിൽചുംബിച്ചാൻപലവട്ടവും ॥ കുശലപ്രശ്നവുംവിദ്യാഭ്യാസത്തിൻസമ്പ്രദായവും ചോദിച്ചുസുഖമായിത്തന്നാശ്രമത്തിലിരുത്തിനാൻ ॥ ശുകന്റെകല്യാണത്തിന്നായാലോചിച്ചുടനേമുനി ചോദിച്ചാനഴകേറുന്നമുനികന്യകയെക്ഷണം ॥ ശുകനോടോതിനാൻവ്യാസൻ 'വേദമെല്ലാംപഠിച്ചുനീ ശാസ്ത്രങ്ങളുമതിൻവണ്ണംവിവാഹംചെയ്കിനിബ്ഭവാൻ ॥ പിതൃദേവകളെയെല്ലാമൎച്ചിക്കുകഗൃഹസ്ഥനായ് വിവാഹംചെയ്തുനീയെന്റെകടത്തേവേർപെടുത്തുക ॥ സാദ്ഗുണ്യവുംഗതിയുംപുത്രനില്ലാത്തോനില്ലനിശ്ചയം അതിനാൽസ്വീകരിച്ചാലുംഗൃഹസ്ഥാശ്രമമെൻസുത! ॥ ഗൃഹസ്ഥനായിനീയെന്നെസുഖിപ്പിക്കമഹാമതേ! എന്റെയീവലുതാംമോഹംസാധിപ്പിക്കുകനീശുക! ॥ നീയെന്റെവൻതപംകൊണ്ടുണ്ടായുള്ളോരയോനിജൻ ദേവതുല്യ!മഹാഭാഗ!താതനെരക്ഷചെയ്കനീ' ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു

സ്നേഹംകൊണ്ടേവമോതുന്നതാതന്നരികിലായുടൻ വിരക്തനാം ശുകൻചെന്നുചൊന്നാനിങ്ങനെമന്ദമായ്: ॥ 'വേദംപകുത്തധൎമ്മജ്ഞ നങ്ങു!ചൊല്ലുന്നതെന്തുവാൻ തത്വംചൊല്ലീട്ടുശാസിക്കകേൾക്കാംനിന്നാജ്ഞയിന്നു ഞാൻ' ॥

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

നിനക്കവേണ്ടിനൂറാണ്ടുഘോരമായിത്തപിച്ചു ഞാൻ ശിവാരാധനയുംചെയ്തേൻപണിപ്പെട്ടുളവായിനീ ॥ രാജാവിനോടുചോദിച്ചുപണംവാങ്ങിത്തരാംതവ നല്ലൊരീയൊരുന്നതിങ്കൽസുഖമായ്വാഴണം ഭവാൻ ॥

ശുകൻ പറഞ്ഞു

ദുഃഖംചേരാത്തസുഖമെന്തൊള്ളുകെൻതാത! ഭൂമിയിൽ? ദുഃഖംചേൎന്നസുഖംവിദ്വാന്മാർകഥിക്കില്ലസൌഖ്യമായ് ॥ വിവാഹംചെയ്കിലൊഞാനാനാരിക്കേറ്റംവശപ്പെട്ടും സുഖമെന്തുപരാധീനൎക്കില്ലസ്ത്രീ

ജിതനൊട്ടമെ ● വിലങ്ങാം,മ,രിവററിന്നു ചിലപ്പോൾവേർപെട്ടനാൻ പുത്രദാരാദിബന്ധത്തിൽനിന്നൊരിക്കലുമില്ലതാൻ ● മലമൂത്രങ്ങളാൽ ദേഹം,സ്ത്രീകൾക്കമെന്നാപാരലെതാൻ ആതിങ്കലറിവുള്ളോർക്കസന്തോഷംവരുമോ?ഗുരോ! ● ആയോനിജനതാംഞാനീയോനിയിങ്കൽഭ്രമിക്കമോ? മേലുംഞാൻയോനിയിൽനിന്നുജനിക്കാനാഗ്രഹിക്കമോ? ● ദിവ്യബ്രഹ്മസുഖംവിട്ടീനാരീസുഖമതിന്നായ് ആത്മാരാമൻപിന്നൊരിക്കൽവിഷയാസക്തനാകമോ? ● ഞാൻമുൻപഠിച്ചുവേദങ്ങൾവേദവാനോടോതിയില്ലയോ? ഹിംസയുംകർമ്മവും ചൊല്ലുംവേദംപിന്നെപഠിച്ചുഞാൻ ● വ്യാഴംപഠിപ്പിച്ചുഞാനംഗ്രന്ഥക്കടലിൽമുങ്ങിയോൻ അങ്ങൊനിപിന്നെയെവ്വണ്ണംകരയേറാൻസമർത്ഥനാം ● രോഗിയാംവൈദ്യനെന്മറ്റുചികിത്സിക്കുന്നതന്യനെ ● മുമുക്ഷുവാമെനിക്കപ്പോൾഗൃഹസ്ഥൻഗുരുവായിതേ ● ഗുരുവവന്ദനംചെയ്യനിൻസമീപത്തിലെത്തിഞാൻ !സംസാരസ്പൃഹരാമോടൊരന്നോരക്കിക്കുന്നംവാൻ!● നക്ഷത്രചക്രംപോലാണിസ്സംസാരംചുററിടുന്നതും രാത്രിയുംപകലുംസൂര്യനെന്നപോലില്ലവിശ്രമം ● തൻതത്വമാത്മാവിൽസംസാരമതിലെന്തുസുഖം?മുനേ! മലത്തിൽപുഴുവിന്നൊപ്പംസുഖമജ്ഞാനികൾക്കമാം ● വേദശാസ്ത്രംപഠിച്ചിട്ടുംസംസാരാസക്തരാകിലോ? മഹാമൂഢർപട്ടി,പന്നി,യശപങ്ങൾക്കൊക്കമാമവർ ● അപൂർവ്വമനുജജന്മത്തിൽവേദശാസ്ത്രംപഠിച്ചുമെ സംസാരബന്ധമുണ്ടായാൽമുക്തിപിന്നാർക്കുവന്നിടും? ● പുത്രദാരാഗൃഹാസക്തൻവിദ്വാനെന്നരചെയ്യിലോ ഇതിനേക്കാളത്ഭുതമായെന്താണുള്ളതുഭൂമിയിൽ ● സംസാരത്തിങ്കലാരാണിസ്ത്രീകളിൽസക്തിയററവൻ? അവൻമേധാവി,ശാസ്ത്രജ്ഞൻ,ബുദ്ധിമാന,മവൻദൃഢം ● മായാബന്ധത്തെയുണ്ടാക്കംശാസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുകിംഫലം സംസാരബന്ധംനിക്കീടുംപഠിതംതാൻപ്രയോജനം ● ഗ്രഹിച്ചീടുംപുരുഷനെയതിനാൽഗൃഹമെന്നുപേർ കെട്ടാംഗൃഹത്തിലെന്താണ്സുഖംഭീതിയതാണമെ ● അറിവില്ലാത്തമൂഢന്മാർദൈവംവഞ്ചിക്കമൂലമായ് മനുഷ്യജന്മംപ്രാപിച്ചുംസംസാരത്തിലകപ്പെടും ●

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ബന്ധമല്ലഗൃഹംബന്ധഹേതുവുംഗൃഹമല്ലകേൾ മനസാമുക്തനായെന്നാൽമുക്തനാകംഗൃഹസ്ഥനാം ● ന്യായമായ്പണമാർജ്ജിച്ചുവിധിപോൽചെയ്യകർമ്മവും ശ്രാദ്ധമിട്ടിസ്സത്യശൗചംചെയ്താൽ,മുക്തൻഗൃഹസ്ഥനാം ● വാനപ്രസ്ഥൻബ്രഹ്മചാരീ,യതിയും,വ്രതനിഷ്ഠനാം മറ്റ്യാ

ഹോമിവസംതോറുമാശ്രയിക്കുംഗൃഹസ്ഥനെ* ശ്രേയായതനാവ്യനാംകി
സത്യവാക്കപറഞ്ഞിട്ടും ധർമ്മിഷ്ഠരാംഗൃഹസ്ഥന്മാരെല്ലാവർക്കുമുപകാരി
കൾ* ഗൃഹാശ്രമത്തിൽപരമായ്കഴിവില്ലാകേട്ടുമില്ലഞാൻ അറിവാൻ
വസിഷ്ഠാദിമുനിമാരുംഗൃഹസ്ഥർതാൻ*വേദകർമ്മമനുഷ്ഠിച്ചാലെല്ലാസാ
ധിക്കവാൻപണി? സ്വർഗ്ഗമോമോക്ഷമോവെന്നുവേണമിങ്ങുകിട്ടിടും*
ആശ്രമത്തിന്നാശ്രമത്തിൽപോകണമെന്നാർമഹത്തുകൾ അഗ്ന്യാധാനം
ചെയ്തതിനാൽ ചെയ്യുന്നകർമ്മമൊക്കയും * പിതൃദേവനരന്മാരെവിധി
പോൽപൂജചെയ്യുന്നീ പുത്രനെയുംജനിപ്പിച്ചുഗൃഹസ്ഥാശ്രമിയാകി
യാൽ* ഗൃഹംവിട്ടുവനത്തിൽപോയനുഷ്ഠിച്ചുത്തമംവ്രതം വാനപ്രസ്ഥാ
ശ്രമംപൂണ്ടുസന്യാസിക്കാമനന്തരം* ഇന്ദ്രിയങ്ങൾമദിപ്പിക്കുന്നവയാണെ
ന്റെനന്ദന! അടക്കുവാനാവതല്ലങ്ങോർക്കുംമനസ്സുമിന്ദ്രിയങ്ങളും * അവയെ
വെല്ലുവാനായിഭാര്യയെസ്വീകരിക്കണം വാർദ്ധക്യത്തിൽതപംചെയ്യു
ന്നാണശാസ്ത്രംപറഞ്ഞതും* വിശ്വാമിത്രൻഘോരമായിതപിച്ചാഹാര
മെന്നിയെ മൂവായിരംവത്സരങ്ങൾജിതേന്ദ്രിയനതായ്മഹാൻ* കാട്ടിൽ
മേനകയെക്കണ്ടുമോഹിച്ചിട്ടവളിൽക്ഷണം ശകുന്തളയെയുല്പാദിപ്പിച്ചു
വൻധീരനെങ്കിലും* മുക്കവസ്ത്രീകാളിയെക്കണ്ടന്നു മുൻകാമമാലിനാൽ
കന്യയാമവളെപ്പൂണ്ടാൻവഞ്ചിയിൽത്തന്നെവച്ചുമെ * ബ്രഹ്മാവുതാ
ൻറമകളെക്കണ്ടുകാമാതുരനാകയാൽ പൂർണ്ണമോദേനോടിനാൻ, രുദ്രൻ
കോപിച്ചിട്ടവിലക്കിനാൻ* അതിനാൽഞാനിന്നുവാക്കചൊല്ലിടുന്നതു
കേട്ടുനീ നല്ലകന്യകയെവേട്ടുവേദനീതിനടത്തുക*

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം
ശുകോല്പത്തി പതിന്നാലാമദ്ധ്യായം.

പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീശുകൻ പറഞ്ഞു

എന്തായാലുംദുഃഖമാകുംവിവാഹംചെയ്കയില്ലഞാൻ എന്റെ
താത!വലയ്ക്കുംക്ഷമതുനിത്യവുമാർക്കുമേ* ധനചിന്താപരവശന്മാർക്ക
സൌഖ്യംഭവിക്കുമോ? സ്വജനത്തിൻപീഡയുണ്ടാമാർക്കുമുള്ളതിലെന്നി
ൽ* ത്രൈലോക്യവിഭവംചേർന്നിന്ദ്രനുംസുഖിയല്ലതാൻ നിസ്പൃഹൻ
ഭിക്ഷുവല്ലാതെസംസാരേസുഖിയാകുവാൻ* തപംചെയ്യുംതാപസരെ
ക്കണ്ടുദുഃഖിക്കുലമായ് അനാനമ്പൂറ്റുവിഘ്നങ്ങളിന്ദ്രൻചെയ്യുന്നവർക്ക

രെഹാ * ബ്രഹ്മാവുംസുഖിയല്ലെല്ലാമഹാലക്ഷ്മീമണാളനാം വിഷ്ണുവും ദൈത്യയുദ്ധത്തിൽദുഃഖംപ്രാപിച്ചീടുന്നതേ * വലുതായിശ്രമിക്കുന്നുത പിക്കുന്നതിഘോരമായ് വിഷ്ണുവുംപിന്നെയാക്കാണു?നിത്യമാംസുഖ മോക്കിൽ * ശിവനെല്ലാനെല്ലാഴുംദുഃഖമുണ്ടതിങ്ങറിയുന്നുഞാൻ പോ രാടുമസുരന്മാരോടതിഘോരംതപിച്ചിട്ടും * ധനവാനാഗ്രഹംവീണ്ടും, സുഖിയല്ലെങ്ങാരിക്കലും ധനമില്ലാത്തമർത്ത്യനുസുഖമുണ്ടാവതെങ്ങനെ * അറിഞ്ഞുംനിജവീട്ടിലുണ്ടായസുതനെന്നു,മാം ഘോരസംസാരദ്ദുഃ ഖത്തിലാഴ്ത്താപിക്കുന്നുനീവിഭോ!ജന്മം,ദുഃഖംജരാ,ദുഃഖംദുഃഖംതന്നെ മരിപ്പതും മലമൂത്രമെഴുംഗർഭവാസവുംദുഃഖമെത്രയും * ആശാമോഹങ്ങ ളിൽദുഃഖമതിലുംവലുതേററവും യാചിക്കുന്നതിലേദുഃഖംമരണംതാൻദ്ധി നംപ്രതി * മറയോർബുദ്ധിയില്ലാത്തപ്രതിഗ്രഹധനാർത്ഥികൾ അന്യാ ജ്ഞവലുതാംദുഃഖം മരണംപോലെയെന്നതേ * വേദശാസ്ത്രങ്ങളെയെ ല്ലാംനല്ലവണ്ണംപഠിച്ചുടൻ പണമുള്ളവരെച്ചെന്നുപുകഴ്ത്തീടുന്നുവിപ്ര രും ഒരാൾക്കെന്നാണുചിന്തിക്കാനില്ലയോ,താൻ.കിഴക്കതൊ എന്തെങ്കി ലുംതിന്നുമരംനിറസ്സുമതിമോദമായ് * ഭാര്യയുംമക്കളുംപൌത്രന്മാരു മായ്‌വൻകുഡുംബമായ് കഴിക്കാൻവളരെദുഃഖംസുഖമെന്തതിലെൻഗു രോ! * യോഗശാസ്ത്രംജ്ഞാനമറ്റുള്ളൊചാർവാകീയൻസുഖത്തിനായ് കർമ്മകാണ്ഡങ്ങളിൽപ്രീതിയില്ലേനിക്കൊരിക്കലും * പ്രാരബ്ധം,സ ഞ്ചിതം,പിന്നെയുമാഗാമിയും,മിങ്ങനെ മൂന്നായെന്നോതുമാകർമ്മങ്ങളെന ശിപ്പാൻവഴിചൊല്ലുക * നാട്ടിലെറ്റുപ്പാൽതന്നെനാരി,യതുചോരകടു പ്പമും അവർചെയ്യുകാമമോഹിച്ചുമറിയാമൂഢനായവൻ * വീണ്ടുംഭോ ഗത്തിനാൽവാക്കാൽമനസ്സുംധനമൊക്കെയും കൊള്ളചെയ്യുംഭാര്യയെ ല്ലാംകള്ളനാരന്യനിങ്ങനെ * നിദ്രാസുഖംനശിക്കാനായ്ദുർബ്ബൻകൊ ള്ളുന്നനാരിയെദൈവംവഞ്ചിക്കയാൽദുഃഖത്തിന്നാ,യല്ലസുഖത്തിനായ്

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ശുകന്റെവാക്യമീവണ്ണംകേട്ടാവ്യാസമഹാമുനി വലുതായിച്ചി ന്തചെയ്താൻ,ശങ്കവിട്ടെന്തുചെയ്‌വുഞാൻ * അവന്റെകണ്ണീരിന്നൊഴുകി ദുഃഖത്താൽകണ്ണുനീരുടൻ ശരീരംവിറയൽപൂണ്ടുമനസ്സുംവാടിയങ്ങി നേ * ദുഃഖിക്കുന്നപുത്രനെക്കണ്ടുദീനനായ്ദുഃഖിയായിട്ടും അപ്പുത്രനാംവ്യാ സനോടോതീകൺവിടിന്നുള്ളതതിനാൽ * 'വേദാന്തകർത്താസർവ്വ ജ്ഞൻവേദതുല്യനമായിട്ടും വിചാരനയുംമയക്കുന്നമായതൻബലമുഗ്ര

മാം * അറിയുന്നില്ലയെമ്മട്ടാജയിക്കാനുമസാദ്ധ്യമോ? ആമായ,മോ
ഹിപ്പിക്കുന്നിവിടെപാനാംവ്യാസനേയുമേ * പുരാണമെല്ലാംചൊന്നോ
നബ്ഭാരതത്തെച്ചമച്ചവൻ വേദമെല്ലാംവിഭാഗിച്ചോൻമോഹിക്കു
ന്നാമുനീന്ദ്രനും * ജഗത്തുമോഹിപ്പിക്കുന്നാദ്ദേവിയേശരണംമമ ബ്രഹ്മ
വിഷ്ണ്വീശരെമോഹിപ്പിക്കുന്നെന്തന്യർതൻകഥ? * ഇമ്മൂന്നുലകിലാരു
കൻമോഹിക്കാത്തതുമായയിൽ ആദ്യരാംബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വീശർപോലും
മോഹിച്ചിടുന്നവർ * മായയുണ്ടാക്കിവെയ്ക്കുന്നബലവീര്യങ്ങളുള്ളതാം
സർവ്വജ്ഞനാമീശ്വരനുംമായാധീനതയിലുള്ളവൻ * വ്യാസൻവിഷ്ണ്വംശ
മാണെന്നാർപൗരാണികരു,മാമുനി മോഹക്കടലിലായ്കപ്പിത്താനക
പ്പലുടഞ്ഞപോൽ * കരയുന്നുവിഷാദിച്ചോരജ്ഞാനിക്കുസമാനനായ്
വിഭോന്മാക്കുമുപേക്ഷിക്കാൻവയ്യീമായാബലംദൃഢം * ആരിവൻഞാനാ
രിതെല്ലാംഭ്രമമല്ലേ?ശരീരവും പഞ്ചഭൂതമയം,താതൻപുത്രനെന്നെന്തു
വാസനാ * മായയുള്ളോരയുംമോഹിപ്പിക്കുംമായബലിഷ്ഠതാൻ അവരും
ബാധിച്ചുകരയുന്നിന്നീവ്യാസൻമുനീശ്വരൻ' *

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ബ്രഹ്മാദികൾക്കീശ്വരിയായ് ദേവന്മാർക്കാകെയമ്മയായ് സർവ്വ
കാരണയായിടും ദേവിയെയോർത്തുകൊണ്ടുടൻ * ശുകൻശോകാർണ്ണവ
ത്തിങ്കൽമുങ്ങുംതന്നച്ഛനായിടും വ്യാസനോടോതിനാൻയുക്തിയുക്ത
മാംനല്ലവാക്കിനേ: * 'പാരാശര്യ!വിഭോ!ബോധമെല്ലാർക്കുംനൽകിടുന്ന
നീ അറിവില്ലാപ്രാകൃതനെപ്പോലെന്തേ?കരയുന്നതും * ഇന്നുഞാൻനി
ന്റെമകനായ് പൂർവ്വജന്മത്തിലാരുഞാൻ ഞാനാരുനീയാരീമോഹംവെ
ടിയൂമഹാമതേ! * ധൈര്യപ്പെട്ടിട്ടുണർന്നാലുംവിഷാദിക്കേണ്ടതി
ല്ലമേ ഇതെല്ലാംമോഹമെന്നോർത്തുദുഃഖത്തെക്കളകെൻഗുരോ! * ഉ
ണ്ടാൽവിശപ്പുപോംപോമോ?കണ്ടാൽതന്നുടെപുത്രനെ ദാഹംവെ
ള്ളംകുടിച്ചാൽപോംകണ്ടാൽപോകില്ലപുത്രനെ * ഘ്രാണസൌഖ്യം
സുഗന്ധത്താൽകണ്ണുസൌഖ്യംത്രവിപ്പതാൽ സ്ത്രീയാൽസ്ത്രീസുഖവും
നൂനംപുത്രൻഞാൻചെയ്യതെന്തുതേ * അജീഗർത്തൻ,ഹരിശ്ചന്ദ്രരാജാ
വിന്നുവിലയ്ക്കുതൻ സുതനേയാഗപശുവായ് കൊടുത്താൻശങ്കയെന്നി
യേ * സുഖത്തിൻസാധനംദ്രവ്യംദ്രവ്യത്താൽസുഖമേറിടും * നേടുകാഗ്ര
ഹമുണ്ടെങ്കിൽദ്രവ്യം,ഞാൻചെയ്യതെന്തുതേ * ഞാനെപ്പൊഴുംഗർഭവാ
സത്തിനംനേടിട്ടിരിക്കുമോ? ആളുപോത്ബുദ്ധികൊണ്ടെന്നോതതാ
തൻനിദ്ധ്യനാക്കുക * മനഃപ്രസാദിക്കാൻശുദ്ധിയിലിഷ്ടർല്ലുമംഗുരോ! അ

തിലംബ്രാഹ്മണൻനല്ലകലത്തിങ്കലപൂർവ്വമാം ॥ സംസാരവാസനാജാലം
ദൃഢമായിത്തീരിക്കയാൽ ബദ്ധൻഞാനെന്നുള്ള ബുദ്ധിപോകുന്നില്ലു
ള്ളിൽനിന്നുമേ ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ബുദ്ധിമാൻസൂതനീവണ്ണംചൊല്ലിക്കേട്ടിട്ടുതാതനാം സന്ന്യാസി
ക്കാൻനിനകനോട്ടുപറഞ്ഞുതേ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

പഠിക്കനാൽനിർമ്മിതമാംമഹാഭാഗവതംസുത! ഉത്തമംനല്ല
തായുള്ള പുരാണംവേദതുല്യമാം ॥ സ്കന്ധങ്ങളതിലീരാറുണ്ടഞ്ചുലക്ഷണവും
വരും എല്ലാപ്പുരാണങ്ങളിലുംശ്രേഷ്ഠമെന്നെന്റെസമ്മതം ॥ സ്വാനന്ദ
ജ്ഞാനവുംവിജ്ഞാനവുമുണ്ടാംശ്രവിക്കിലോ അതിനാലാഭാഗവതംനീ
പഠിക്കമഹാമതേ! ॥ "ചിന്മാത്രാംഭായോരാരെന്നെയേവംനിർമ്മിച്ചു
ബാലനായ് എന്തുകാരണത്തിനെല്ലാംഞാനറിയുന്നതുമെങ്ങനെ" ॥
ഈവണ്ണംചിന്തചെയ്താലിനിലയിൽബാലരൂപിയായ് കിടക്കുന്നമ
ഹാത്മാവാംമഹാവിഷ്ണുവിനോടുടൻ ॥ ശ്രീദേവിപാതിശ്ലോകത്താൽ
ചൊല്ലിനാളഖിലാത്മവും "ഇതെല്ലാംഞാൻതന്നെവേറെയില്ലൊന്നും
നിത്യമുള്ളതായ്" ॥ ആവാക്യമനതാരിങ്കലറിയപ്പെട്ടുവിഷ്ണുവാൽ ഈ
സത്യവാക്കാരുചൊല്ലിയെന്നുള്ളിൽചിന്തചെയ്തവൻ ॥ സ്ത്രീയോപുരു
ഷനോ?ഷണ്ഡൻതാനോ?ചൊന്നതിതാരവാൻ ! ഏവംചിന്തിക്കവേ
ഭാഗവതമുള്ളിലറിഞ്ഞവൻ ॥ പിന്നെയുംപിന്നെയുംചൊന്നാനതുതന്നെ
ഉള്ളിലോർത്തുടൻ കിടന്നാലിലയിൽതന്നെചിന്തയോടൊത്തുവിഷ്ണുവും ॥
അപ്പോൾപ്രത്യക്ഷമായ് വന്നുനാലുകൈകളൊടീശ്വരി ശംഖചക്രഗ
ദാപത്മായുധങ്ങളൊടുകൂടവേ ॥ ദിവ്യവസ്ത്രമതുംദിവ്യാഭരണങ്ങളുമാണ്ട
വൾ തുല്യതോഴികളാംതന്റെഐശ്വര്യങ്ങളൊടൊത്തവൾ ॥ മഹാ
ത്മാവാംവിഷ്ണുവിന്റെമുൻപിൽപ്രത്യക്ഷമായിതേ മഹാലക്ഷ്മിമന്ദഹാ
സത്തോടുംനല്ലമുഖത്തോടും ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

അങ്ങലത്തിൽനിരാധാരയായ്മനോഹരരൂപിയായ് നില്ക്കുന്ന
ദേവിയെക്കണ്ടുവിസ്മയിച്ചാൻമുകുന്ദനാം ॥ രതിയും,ഭൂതിയും,ബുദ്ധി,മ
തി,കീർത്തി,ധൃതി,സ്മൃതി,ശ്രദ്ധ,മേധ,സ്വധ,സ്വാഹാ,ക്ഷുധ,നിദ്ര,ദയാ,
ഗതി, ॥ തുഷ്ടി,പുഷ്ടിക്ഷമാ,ലജ്ജാ,ജൃംഭ,തന്ദ്ര,യുമിങ്ങനെ ദേവീശക്തി
കൾ,വെവ്വേറെദേവീപാർശ്വത്തിൽനിന്നതേ ॥ എല്ലാമായുധ

ഭാരംഭൂഷണങ്ങളുമങ്ങനെ മന്ദാരമാലയുംനല്ലമുത്തുമാലയുമുണ്ടഹോ ⁕ ഏകാന്തവക്ഷസ്ഥലത്തിങ്കൽദേവിയേസ്സഖിമാരുമായ് കാണ്കയാൽവിസ്മയംപ്രാപിച്ചീടിനാനജ്ജനാർദ്ദനൻ ⁕ മായയേകണ്ടതുളതപ്പെട്ടസ്സ്വാത്മാവുമോർത്തുടൻ എവിടന്നീസ്ത്രീകളുണ്ടായ്, ഞാനീയാലിലതന്നിലും ⁕ ഇത്തരേകാന്തവമദ്ധ്യത്തിലീയാലെങ്ങനെവന്നതും നൽബാലനാകിയാമെന്നേയീയാലിലയിലിട്ടതും ⁕ ഇവളെന്നമ്മയോ? ചൊല്ലിൽപെടാതുള്ളൊരുമായയോ? ⁕ അറിയാതുള്ളൊരെനിക്കിദ്ദർശനംതന്നതെന്തിനായ് ⁕ ഞാനിപ്പോളെന്തുചെയ്യേണ്ടുപോകട്ടോവല്ലതിക്കിലും ബാലമാവത്തിനൊരത്താരമൌനത്തോടുവസിച്ചിടാം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം

ശുകവൈരാഗ്യം

പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

പതിനാറാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

വിസ്മയത്തോടാലിലയിൽകിടക്കംവിഷ്ണുദേവോട്ടടൻ ചിരിച്ചുംകൊണ്ടൊരംഗനയോടു,വിസ്മയിക്കുന്നതെന്തുനീ ⁕ ജഗൽസൃഷ്ടിലയത്തോടും പണ്ടെല്ലാഴ്ചവായനീ മഹാശക്തിപ്രഭാവത്താലിപ്പോളെന്നെമറന്നപോയ് ⁕ അശക്തിയോഗുണാതീതാ,നമ്മൾക്കാഗുണമുണ്ടെടോ! യാതൊന്നുസാത്വികീശക്തിയതുഞാൻനീധരിക്കണം ⁕ നിന്റെനാഭിസരോജത്തിൽനിന്നുണ്ടാകുംപ്രജാപതി രജോഗുണംചേതമവൻലോകകർത്താവുമാണ്ടും ⁕ തപസ്സാലവനാണീടും ശ്രേഷ്ഠയാംസൃഷ്ടിശക്തിയെ രജോഗുണത്താലുണ്ടാക്കുംലോകത്തൊരാത്മവർണ്ണനായ് ⁕ ഗുണങ്ങളോടഭൂതങ്ങളെയുംപുനരായവൻ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾമനംതൊട്ടൊരിന്ദ്രിയഗണയുംതഥാ ⁕ ഉണ്ടാക്കിലോകംസൃഷ്ടിക്കുംസ്രഷ്ടാവെന്നോതുമാകയാൽ ജഗത്തിനെല്ലാമർയ്യണ്ണംരക്ഷിതാവായിടുംഭവാൻ ⁕ ബ്രഹ്മാവിൻപുരികങ്ങൾക്കമദ്ധ്യേകോപത്തിൽനിന്നുടൻ രുദ്രനുണ്ടായ് തപംചെയ്തുതാമസശക്തിസമേതനായ് ⁕ കല്പാന്തത്തിൽസംഹരിക്കുന്നവനായിഭവിച്ചിടും സൃഷ്ട്യാദികൾക്കായ്നിന്നെയാണ്ടസാത്വികീശക്തിയാണുഞാൻ ⁕ നിൻസമീപത്തിൽ ഞാനെന്നുംവാണീടാംമധുസൂദന! എന്നുംഞാൻനിന്റെവക്ഷത്തിൽവസിക്കുന്നവളല്ലയോ? ⁕

വിഷ്ണു പറഞ്ഞു.

മൂന്നാംജ്ഞാൻ ദ്രുമമായ് കേട്ടുപാതിശ്ലോകത്തെയീശ്വരി! ആരതാരാൽ പറയപ്പെട്ടു മഹാസ്മൃതിമംഗലം * എന്നോടതുരചെയ്യേണം ശങ്കയുണ്ടു വരാനനേ! ഒരിക്കൽ ധനമെന്നോണം ഞാനോർത്തീടുന്നതെപ്പോഴും *

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

വിഷ്ണുവിൻവാക്കുകേട്ടു വാച്ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു ലക്ഷ്മിയും ഇഷ്ടിയോടും പറഞ്ഞാളപ്പോൾ വിഷ്ണുതൻതന്നോടിങ്ങനെ *

മഹാലക്ഷ്മി പറഞ്ഞു.

ചൊല്ലാം ശൗരേ! സഗുണയാമെന്നെ നീയറിയുന്നതേ സഗുണാലയയാകും നിർഗ്ഗുണയേയറികില്ല നീ * ശ്ലോകാർദ്ധമവളാൽ ചൊല്ലപ്പെട്ടതാണതു ധരിക്ക 'പുണ്യം ഭാഗവതം' വേദസാരം ശ്രുതിരൂപമാണതു * ദേവിക്കു കൃപയുണ്ടാകയാൽ അതിനാലെ രഹസ്യമാം അതു ചൊന്നാളവൾ നിന്റെ ഹിതത്തിന്നായി മാധവ! * സദാ നീയുള്ളിലതിനെ മറക്കാതോർത്തുകൊള്ളേണം ദേവി ചൊന്നതു ശാസ്ത്രങ്ങൾക്കെല്ലാമുള്ളൊരു സാരമാം * ഇതിനെക്കാളറിഞ്ഞീടാനൊന്നുമില്ല ജഗത്രയേ ദേവിക്കു നീയിഷ്ടനാകകൊണ്ടാണതു പറഞ്ഞതും *

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഈവണ്ണമാമഹാലക്ഷ്മി ചൊല്ലിക്കേട്ടു കേശവൻ നല്ലമന്ത്രമതെന്നോർത്തു ധരിച്ചാനുള്ളിലെപ്പോഴും * കുറെക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ നാഭിപത്മജനിപ്പുമാൻ മധുകൈടഭരെപ്പേടിച്ചെത്തിനാൻ വിഷ്ണുസന്നിധൗ * വിഷ്ണു വന്നവരെക്കൊന്നാൻ വലുതായുള്ള പോരതിൽ പിന്നെപ്പാതിശ്ലോകമന്ത്രം ജപിച്ചുംകൊണ്ടിരുന്നവൻ * ജപിക്കുന്ന വിഷ്ണുവിനെക്കണ്ടിട്ടു കമലോത്ഭവൻ അതിപ്രീതിയോടും ഭക്ത്യാ ചോദിച്ചാനവനോടിദം: * 'നീയുമെന്തു ജപിക്കുന്നു വിഭോ നാഥ! ശ്രേഷ്ഠനാരെടോ ആരെധ്യാനിച്ചു നീയിപ്പോൾ സന്തോഷിക്കുന്നു കേശവ!' *

വിഷ്ണു പറഞ്ഞു.

എൻ കല്യാണി നീ കല്യം ശക്തി, കാര്യകാരണരൂപമായ് യാതൊന്നാണതു തന്നാണ് സാക്ഷാൽ ഭഗവതീ ശിവാ * അവൾ ഉള്ളിൽ ആധാരമാകിനില്ക്കുന്നാഴിയിൽ വിസ്താരം രൂപമുള്ളോരു മഹാശക്തി നിത്യയാണല്ലവരാരവൾ * ചരാചരജഗത്തെല്ലാമവൾതാൻ സൃഷ്ടിചെയ്യുന്നു അവൾതോഷിച്ചുവെന്നാകിൽ വരവും മോക്ഷവും തരും * നിത്യയാമതിശ്രേഷ്ഠവിദ്യ

താൻമോക്ഷത്തിന്നുകാരണം സംസാരബന്ധത്തിന്നുമവൾതാൻമൂലമീ
ശ്വരി ॥ അവൾപ്രീതിയിന്നതിനായ്നീയുംജ്ഞാനയജ്ഞത്തെ ചെ
യ്യാശുഭാവേനസത്യമാനസ്ഥിരിക്ക ॥ ശ്ലോകാർദ്ധംകൊണ്ടവൾ
ചൊന്നതാം ഭാഗവതംബുധൻ ഞാനുവിസ്താരമായ്തീർത്തേദ്വാപരയുഗാ
ദിയിൽ ॥

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

വിഷ്ണുഭിന്നാഭിപത്മത്തിൽ ഭാണജൻകേട്ടതാകയും ബുദ്ധി
മാനാംപുത്രനായനാരദനോതിനാനവൻ ॥ നാരദൻമുനിചൊന്നാൻ
പണ്ടിനിക്കതല്ലേപോലവൻ തിന്നേതാൻപൂർണ്ണമാക്കീസ്സുസ്ഥംപുത്ര
നോടിന്നെ ॥ തൽജ്ഞാനസംസാരബന്ധമതിന്നേനീപഠിക്കെടോ! അ
ത്യുത്തമനാമൊത്തുള്ളദേവീചരിതമുള്ളതാം ॥ എല്ലാർക്കുമുത്തമംസുഖദ്ദ
ജ്ഞാനാർത്ഥമിതുമാണതു മറപ്പൊരുൾപൊരുപ്പാളും, ധർമ്മശാസ്ത്രസമാ
നമാം ॥ വൃത്രാസുരവധംതൊട്ടനേകംകഥയുണ്ടതിൽ ബ്രഹ്മവിദ്യക്ക
ധിഷ്ഠാനംസംസാരാബ്ധിക്കുതാരകം ॥ ബുദ്ധിമാൻനീയതെശ്രദ്ധാവാനാ
യധരിച്ചാലുമതെൻസുത! പുണ്യമാകുംഭാഗവതപുരാണംപുത്രശ്രേഷ്ഠ
മ! ॥ പതിനെണ്ണായിരംശ്ലോകങ്ങളെയുംനീധരിക്കണം അജ്ഞാനം
പോയിട്ടുദിവ്യജ്ഞാനസൂര്യൻവിളങ്ങിടും ॥ സുഖവുംശാന്തി,ധനവുംദീ
ർഘായുസ്സുംഭവിച്ചിടും ചൊല്ലുന്നവർക്കുംകേൾപ്പോർക്കുംവർദ്ധിക്കുംപുത്ര
പൌത്രതാ ॥ ഇവനെൻശിഷ്യനാകുന്നുലോമഹർഷണനന്ദനൻ നല്ല
താമിപ്പുരാണത്തിന്നൊരുമിച്ചൊത്തുപഠിച്ചിടും ॥ ഇങ്ങനെയുപദേശി
ച്ചാനെനിക്കുംശുകനുംമുനി വിസ്താരമായിപ്പുരാണമെല്ലാംഞാനുംഗ്രഹി
ച്ചതേ ॥ ശുകൻ വ്യാസാശ്രമത്തിങ്കൽപുരാണത്തെപ്പഠിക്കിലും വസി
ഷ്ഠസദൃശൻസൌഖ്യമാണ്ടില്ലകർമ്മനിഷ്ഠയാൽ ॥ ദുഃഖിച്ചുവിജനത്തി
ങ്കൽമൂകനെപ്പോലിരുന്നിടും ഭക്ഷണേച്ഛയുമില്ലൊട്ടുമുപവാസവുമല്ല
താൻ ॥ ചിന്താമഗ്നനതായ്കണ്ടുശുകനെവ്യാസമാമുനി ചോദിച്ചു ചി
ന്തയെന്തുമൂലംദുഃഖിച്ചിടുന്നുനീ? ॥ ധനികൻകടമാണ്ടോനെപ്പോലെപ്പോഴും
ചിന്തയെന്താണത്? നിന്നാൽനാനിരിക്കുമ്പോൾചിന്തിപ്പാനെന്തു?തേ
സുത! ॥ ദുഃഖിച്ചീടായ്കസ്വസ്ഥമോടെസുഖത്തോടൊത്തിരിക്കുക ചിന്തി
ക്കശാസ്ത്രജ്ഞാനത്തെവിജ്ഞാനേബുദ്ധിചെയ്യുക ॥ എൻവാക്കി
നാൽനിനക്കുള്ളിൽശാന്തിവന്നില്ലയെങ്കിലോ ജനകൻരക്ഷചെയ്യുന്ന
മിഥിലയ്ക്കാന്നുപോകനീ ॥ നിന്റെമോഹംമഹാത്മാവാമവ്വ്നൃപൻ

ഷ്ടയാത്ത്രയും വിദേഹൻ, സത്യവാൻ, ധർമ്മനിഷ്ഠൻ, ജനകഭൂപതി ॥ അ
വനാരികിലാണെത്തുസന്ദേഹംതീൎന്നുകൊള്ളുക വൎണ്ണാശ്രമത്തിൻധ
ൎമ്മങ്ങളാചരിച്ചുകൊള്ളുന്നമെന്നനീ ॥ ജീവന്മുക്തൻ. ബ്രഹ്മവിത്താ, രാ
ജർഷിബ്രഹ്മസത്യവാൻ ശ്രേഷ്ഠൻ, ശാന്തൻ, മഹായോഗി, യോഗത്തിൽ
പ്രിയമുള്ളവൻ ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

മഹാതേജസ്സുറ്റ വ്യാസനേവം ചൊല്ലിക്കേൾക്കയാൽ അരണി
കടയുകയിൽനിന്നുണ്ടായ ശുകനാതിനാൽ: ॥ 'മഹാത്മാവേ! എൻമ
നസ്സിൽതോന്നുന്നിതൊരാശ്ചര്യമായ് ജീവന്മുക്തനൃപൻ സ്വരാ
ജ്യം രക്ഷിപ്പതെങ്ങനെ? ॥ വിദേഹനായ്ത്തീരിയാലും നൃപൻ വനപ്രസ്ഥ
തോപമൻ ദേഹത്തോടല്ലയോ രക്ഷ? മാതാപിതൃസുതന്മാരെക്കൊണ്ടുമാൻ
ഞാനാഗ്രഹിക്കുന്നാവിദേഹനൃപശിഷ്ടനെ തങ്ങളാരിലയിൽവെള്ള
മ്പോൽ സംസാരേവാഴ്കതെങ്ങനെ? ॥ ആവിദേഹങ്കലെൻതാത! താന്ന
നാധികസംശയം വ്യാപാരമാകുന്നപോൾ വേറെ രാഗമുണ്ടോ?
മഹാമതെ! ॥ ചെയ്യുന്നതെല്ലാം തെങ്ങനെ യാചിച്ചിട്ടും രാജർഷിമാത്രയും
ഇന്ദ്രിയവ്യവഹാരങ്ങളുപേക്ഷിപ്പതുമെങ്ങനെ? ॥ മാതാ, പുത്രൻ, സ്വ
സാ, ഭാൎയ്യ; വൃദ്ധിപാരിയുമെന്നാരോ ഭേദമെങ്ങനെയില്ലാതാ, മുണ്ടെ
ങ്കിൽമുക്തിയെങ്ങനെ? ॥ എരി, യുപ്പും, മധുരവും, കയ്പ്പു, മെന്നീ
രസങ്ങളെ അറിയുന്നൊരുവൻ തോന്നുമ്പോൾ സുഖഭോഗത്തിൽവാഴ
വോൻ ॥ ശീതോഷ്ണസുഖദുഃഖങ്ങളെന്നാളുമറിയുന്നവോ? താന്നോളം
മുക്തനോ? താത! ഇതാണുള്ളതസംശയം ॥ ബന്ധുശത്രുക്കളെക്കണ്ടി
ഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളുളവാൻ വ്യവഹാരത്തിൽവാഴുമ്പോൾ ചെയ്യാതിരിക്കുമെ
ങ്ങനെ? ॥ മുനിയേയും കള്ളനേയും നിനയ്ക്കുന്നാസമനായ്? സമ
ബുദ്ധിയില്ലാത്താളെപ്പോഴും മുക്തനായിടും ॥ പണ്ടുകണ്ടില്ലഞാൻ
ജീവന്മുക്തനായോരു നൃപനെ ശങ്കയുണ്ടെഗൃഹത്തിങ്കൽ മുക്തനായ് വാഴു
തെങ്ങനെ? ॥ ആരണ്യകത്തിന്നാശയുണ്ടകേട്ടിട്ടിതൊക്കെയും സം
ശയത്തിൻനിവൃത്തിക്കായ് പോകുന്നേൻ മിഥിലയ്ക്കു ഞാൻ ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം

പുരാണപാഠകം

പതിനേഴാമദ്ധ്യായം.

പതിനെഴാമദ്ധ്യായം.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഏവമെല്ലാം ചൊല്ലിശ്ശുകൻ താതചരണങ്ങൾ നമിച്ചുടൻ മഹാത്മാ, പോകുവാനായി നന്നായ്ത്തുനിഞ്ഞുകൊണ്ടു ചൊല്ലിനാൻ ॥

ശുകൻ പറഞ്ഞു.

യാത്ര ചോദിച്ചിടുന്നു ഞാൻ! ഗ്രഹിക്കേണമിന്നു നിൻമൊഴി വിദേഹരാജ്യം ജനകൻ രക്ഷിക്കുന്നതു നോക്കണം ॥ ശിക്ഷകൂടാതെയെങ്ങനെ രാജ്യം രക്ഷിക്കുമാ നൃപൻ ജനങ്ങൾ ശിക്ഷയില്ലാഞ്ഞാൽ നീതിയോടു വസിക്കുമോ? ॥ നീതിക്കു കാരണം ശിക്ഷയെന്നാണാമ്നായതത്ത്വവിത്തുകൾ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നമട്ടാ നൃപനെന്നാണു സംശയം ॥ വന്ധ്യയെ നാമമെന്നോളും പോലെയിക്കാര്യമാകിൽ യാത്ര ചോദിച്ചിടുന്നു ഞാൻ പോവതിന്നെൻമഹാമതേ! ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

പോകാനായിത്തുടങ്ങീടും പുത്രനെക്കണ്ടു മാമുനി പുണർന്നു ചൊല്ലാശയില്ലാഞ്ഞാനിയം പുത്രനോടുടൻ: 'നിനക്കുള്ളൊരു മംഗളം നീ ദീർഘായുസ്സായ് വരും സുത! എന്നോടു സത്യം ചൊല്ലീട്ടു പോക നീ തനയ! സൗഖ്യമായ് ॥ പോയിട്ടീയാശ്രമത്തിൽ താൻ വരാഞ്ഞാൽ ദീർഘമന്നതായ് ദുഃഖിക്കും വല്ലതും പോരുമേ കുഞ്ഞേ മൽസുത! ॥ നിൻമുഖാംഭോരുഹം കണ്ടു ഞാൻ ജീവിപ്പു നിന്നെ സൗഖ്യമായ് കാണാഞ്ഞാൽ ദുഃഖമുണ്ടാകും നീയാണെൻപ്രാണനാകിൽ ॥ നീ ജനകനെച്ചെന്നു കണ്ടു തീർന്നു സംശയമാകയും വേദാന്താസക്തനായ് വാഴാനിവിടെത്തന്നെ പോരണം' ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

പ്രദക്ഷിണാദികൾ ചെയ്താനേവം ശ്രവിച്ചുടൻ വില്ലിൽനിന്നു ശരമെന്നാലെ പുറപ്പെട്ടാനതിദ്രുതം ॥ പലദേശങ്ങൾ, ധനവും ധാന്യവും ചേർന്ന ലോകരും മരങ്ങളും കാട്ടുകളും വയലുകളും വിളഭൂമികൾ ॥ തപിച്ചീടും താപസന്മാർ, ദീക്ഷയോടൊത്ത യാജികർ യോഗാഭ്യാസരതർ, വൈഖാനസർ, കാനനയോഗികൾ ॥ ശൈവർ, പാശുപതർ, സൗരർ, ശാക്തന്മാർ വൈഷ്ണവരെയുമേ നാനാധർമ്മങ്ങളെയും കണ്ടുകൊണ്ടങ്ങു പോയവൻ ॥ മേരുവോടൊത്തു കൊണ്ടുമൊരാണ്ടാൽ ഹിമവാനെയും കടന്നു മിഥിലാരാജ്യം നോക്കിപ്പോയാൻ ശുകൻമുനി ॥ മിഥിലാരാജ്യമാണ്ടപ്പോൾ കണ്ടാൻ സർവ്വസമൃദ്ധിയെ സുഖിച്ചാചാരമൊടൊത്തു വാഴുന്നോനാജനത്തെ

യും ⁕ ദ്വാരപാലൻതടുത്തു, ആരു വന്നതിയാതു? കാൎയ്യവും എന്തുചൊ
ല്ലു? എന്നു ചോദിച്ചാനൊന്നുംമിണ്ടീലതാപസൻ ⁕ ഗോപുരപ്പടിയിൽ
തന്നെനിന്നനങ്ങാതെകുററിപോൽ മൌനത്തോടുള്ളതപ്പെട്ടുചിരിച്ചും
കൊണ്ടുമാമുനി ⁕

ദ്വാരപാലൻ പറഞ്ഞു.

ശുകനാരെന്നാർ? മുനേ! ചൊല്ലുകിവിടെന്തിനുവന്നുനീ? ചൊല്ലാതെ
നിൻകാൎയ്യമൊന്നുംനടക്കില്ലെന്നുനിൎണ്ണയം ⁕ രാജകല്പനയുണ്ടായാൽക
ടക്കാംനഗരത്തിലായ് അറിയാത്തവരെയുള്ളിൽവിടുകില്ലൊരുമട്ടിലും ⁕
കാന്തിമാൻനീ?വദവിത്താംബ്രാഹ്മണൻശങ്കയില്ലമേ കുലവുംകാൎയ്യവും
ചൊല്ലീട്ടിഷ്ടംപോലെനടക്കുക.

ശുകൻ പറഞ്ഞു.

ഇവിടെന്തിനുവന്നുഞാൻനിൻവാക്കാലെന്തുസാദ്ധ്യമായ് കടക്കാൻ
കൂടിവയ്യാത്തീരാജ്യംകൊണ്ടെന്തിരിച്ചുഞാൻ ⁕ ദുൎബുദ്ധിയാമെൻമോ
ഹത്താൽകടന്നേൻരണ്ടുപടിയും രാജാവിനെക്കാണ്മതിന്നായേറെച്ചു
ററിയലഞ്ഞുഞാൻ ⁕ എന്നപ്പോൾതാൻചതിക്കുന്നൊദൃഷ്ടഞ്ചൊല്ലുന്ന
താരെഞാൻ എൻകൎമ്മമിദ്ദുരിതമെല്ലാമലച്ചുണ്ടാധരിക്കുക ⁕ ഭമിപ്പി
ക്കപ്പെട്ടുപുരുഷരോധനത്തിനുള്ളൊരാഗ്രഹം അതില്ലെന്നാകിലുംഞാൻ
മോഹത്താലിവിടെവന്നതേ ⁕ നിരാശനെന്നുംസൌഖ്യന്താൻമോഹത്തിൽ
മുഴുകാതിരിപ്പോനിരാശനാണുഞാനെന്നാൽമോഹക്കടലിൽമുങ്ങിയോൻ ⁕
മേരുവെങ്ങീമിഥിലയുമെങ്ങെത്രദൂരംനടന്നുഞാൻ നടക്കുലിയെനിക്കെ
ന്താണെന്നൊരുദൈവംചതിച്ചിതോ? ⁕ ശുഭന്താനശുഭന്താനൊപ്രാര
ബ്ധത്തെഭുജിക്കണം യത്നമെല്ലാമതിൻകീഴിലത്രെചെയ്തുക്കളൊക്കയും ⁕
വേദംതീൎത്ഥവുമില്ലെന്തിനിവിടെയ്ക്കായിവന്നുഞാൻ പുരിയിൽകേറു
വാൻമേലാവിദേഹൻപോൽനൃപനുംപോർ ⁕ ഏവഞ്ചൊല്ലീട്ടുമുനിയെ
പ്പോലെമിണ്ടാതെനിന്നവൻ ദ്വാരപാലൻമഹാജ്ഞാനിഭേജനെന്ന
ധരിച്ചുടൻ ⁕ ശുകൻമിണ്ടാതെനില്ക്കുമ്പോൾചൊല്ലിനാൻസാവധാന
മായ് ഇഷ്ടംപോൽപോകയെവിടെപ്പോയ്കാൎയ്യമവിടെയുണ്ടുനീ ⁕
ഞാൻതടുത്തതിനാമെൻറയപരാധംക്ഷമിക്കണം ഭവാൻമഹാത്മാ
വാണെല്ലാമൃഷിന്മാൎക്കുബലംക്ഷമ ⁕

ശുകൻ പറഞ്ഞു.

ഇതിൽനിനക്കെന്തുകുററംനീപരാധീനനല്ലയോ? ഭൃത്യൻ, തൻപ്ര
ഭുവിൻകാൎയ്യമുചിതംപോൽനടത്തണം ⁕ ഇതിൽകുററംഭ്രപനമില്ലെ

ന്നൊരക്ഷിക്കയാൽഭവാൻ! കള്ളനോശത്രുവോയെന്നപരീക്ഷിച്ചീടണം ബുധർ ॥ എല്ലാംകൊണ്ടുംദോഷമെനിക്കിഹ ഞാൻവന്നമൂലമായ് ലഘുത്വമാണന്യന്റെഗൃഹത്തിൽപോവതാകമ്മെ ॥

ദ്വാരപാലൻ പറഞ്ഞു

സുഖമെന്തേ?ദുഃഖമെന്തേ?എന്തുകാര്യം ശ്രേയമേത്? ശ്രുവാൽ? ബന്ധുവാർ?ശത്രുവാരെല്ലാംചൊൽകനീയിന്നു ഭൂസുര! ॥

ശുകൻ പറഞ്ഞു.

രണ്ടുമാതിരിലോകത്തിലുണ്ട,പ്പൂർണ്ണംജനങ്ങളും ആശയുള്ളോരാശയറ്റോരെന്നു,രണ്ടാണവർമനം ॥ നിരാശർമൂന്നുവിധമാണുത്തമാ,ധമ,മദ്ധ്യമർ സമർത്ഥർ,മൂർഖരെ,ന്നാശയുള്ളോരും രണ്ടുമാതിരി ॥ ശാസ്ത്രജ്ഞാനവും,ബുദ്ധികൊണ്ടും,സാമർത്ഥ്യം രണ്ടുമറ്റിവരാം യുക്തിയുള്ളത,തില്ലാത്തതെ,ന്നരണ്ടാണൊബുദ്ധിയും ॥

ദ്വാരപാലൻ പറഞ്ഞു

വിദ്വാൻ!ഭവാൻചൊന്നതൊന്നുമർത്ഥമായില്ലമാമുനേ! യഥാർത്ഥമായ്‌വിസ്തരിച്ചിന്നതെല്ലാംചൊല്ലിടേണമേ ॥

ശുകൻ പറഞ്ഞു.

സംസാരസ്നേഹമുള്ളോരാനരാഗിയെന്നോതിടുന്നു ദുഃഖങ്ങളും പലവിധംസുഖങ്ങളുമവന്നതാക് ॥ ദ്രവ്യം,പുത്രൻ,ഭാര്യ,ജയം,കീർത്തിയും,ചേരുകിൽസുഖം ഇടയ്ക്കിവലഭിക്കാഞ്ഞാൽനിനയ്ക്കുമതിദുഃഖമായ് ॥ സുഖോപായമവൻചെയ്യുംനേടീടുംസുഖസാധനം സുഖവിഘ്നം ചെയ്തിടുന്നോനാണവനുള്ള വൈരിയും ॥ രാഗിക്കസുഖമുണ്ടാക്കുന്നവനാം ബന്ധുവെപ്പോഴും മൂർഖൻഭ്രമിക്കുന്നു വിത്തത്തിലില്ലറിവുള്ളവൻ ॥ ആശയറ്റാത്മനിഷ്ഠന്നു സുഖംവിജനവാസവും അദ്ധ്യാത്മമുംപിന്നെവേദാന്തത്തിന്റെചിന്തയും ॥ സംസാരകാര്യങ്ങളെല്ലാംദുഃഖമാണവന്നെപ്പഴും വിജ്ഞനായ്മോക്ഷമിച്ഛിക്കുന്നവന്നേറെവൈരികൾ ॥ കാമം,ക്രോധം,പ്രമാദംതൊട്ടാണനേകവിധത്തിലായ് സന്തോഷന്താൻബന്ധു,വന്യനില്ലലോകത്രയത്തിലും ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ശുകൻതൻവാക്കുകേട്ടുള്ളിൽ ജ്ഞാനിയാണെന്നറിഞ്ഞുടൻ ആ ഗോപുരത്തിന്മുന്നുള്ളിൽവിട്ടാനദ്വാരപാലകൻ ॥ മൂന്നാമട്ടജനാഢ്യന്നഗരംകണ്ടുടൻശുകൻ വ്യാപാരവസ്തുക്കളൊട്ടാക്രയവിക്രയമാർന്നു ॥ കാമംക്രോധംരാഗമോഹമിവയാൽവാദമാർന്നിടും ജനത്തോടും ദ്രവ്യപൂർണ്ണമായുംവിസ്താരമുള്ളതായ് ॥ മൂന്നാമട്ടജനത്തെയുംനോക്കി

ക്ഷോണതിതേജസാ രണ്ടാംഭാസ്കരനെന്നോണംമുനികൊട്ടാരമെത്തി
നാൻ * തട്ടതൈവിട്ടയുംത്ര്യനപ്പുഴംകററിപോലവേ നിന്നാൻപടി
യിൽമോക്ഷത്തെത്തന്നെ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടവൻ * വെയിലുംനിഴലും
ഒരേമ്ല്ലാത്തതാപസോത്തമൻ ധ്യാനത്തോടിളകാതെററിപോലെകാ
ത്തതിൽനിന്നവൻ * രാജമന്ത്രിയുമന്നേരംവന്നുവന്ദിച്ചുഭക്തിയായ്
കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടുപോയ് രണ്ടാംകക്ഷ്യയിലാക്കിത്തിനാൻ * അതിങ്കൽഭം
ഗിയായ്പൂത്തദിവ്യവൃക്ഷങ്ങളുംചേർന്നതാം രാജോദ്യാനത്തിലതിഥി
സൽക്കാരങ്ങളുംതുടങ്ങിനാൻ * രാജദാസികളുമായിട്ടുവേശ്യാസ്ത്രീമണി
മൌലികൾ കാമശാസ്ത്രംപഠിച്ചുള്ളോർസംഗീതവിത്തുകളവർ *
അവരെമുനിശുശ്രൂഷക്കായികല്പിച്ചുമന്ത്രിയും അവിടംവിട്ടുപോയ്,വി
പ്രനവിടെത്തന്നിരിപ്പുമായ് * ആനാരിമാർവിധിക്കൊത്തദേശകാലാ
നുരൂപമായ് പലഭക്ഷ്യങ്ങളെക്കൊണ്ടുതോഷിപ്പിച്ചുമുനീന്ദ്രനെ * സു
ന്ദരൻമൂർവായ് കാമദേവൻയുവാവായമനോഹരൻ പിന്നീടന്തഃപു
രസ്ത്രീകളവനാധികൃതമാം * അന്തഃപുരാരാമമെല്ലാംകാട്ടിനാർകാമ
മാലൊടും അവനെക്കണ്ടുകാമിച്ചാർരണ്ടാംകാമനെയെന്നപോൽ *
ജിതേന്ദ്രിയനിതെന്നോർത്തുപിന്നേശുശ്രൂഷചെയ്തവർ അമ്മമാരെ
നോക്കുംവഴിയാത്മാരാമനാകുംശുകൻ * കോപത്തെവെന്നാവി
ജ്ഞാനിക്കില്ലല്ലോസുഖദുഃഖവും അവർകാട്ടിവികാരങ്ങൾകണ്ടനങ്ങാ
തെവാണവൻ * ആനാരിമാർമിഞ്ചപ്പാട്ടുംമെത്തപ്പൊന്നുതുടങ്ങീട്ടും
അലങ്കാരങ്ങളോടുംനൻമെത്തകൊണ്ടുവിരിച്ചുടൻ * കയ്യുംകാലുംശുദ്ധ
മാക്കിത്തുടയാകുശപാണിയായ് സായംസന്ധ്യയെവന്ദിച്ചുധ്യാന
ത്തിന്നായിരുന്നവൻ * ഒരുയാമംധ്യാനമോടിരുന്നുപിന്നുറങ്ങിനാൻ
രണ്ടുയാമമുറങ്ങീട്ടുണർന്നിതശുകനാംമുനി * പിന്നത്തെയാമവും
ധ്യാനത്തോടെതന്നെവസിച്ചവൻ കാലേകുളിച്ചുകർമ്മങ്ങൾചെയ്തിട്ടുവാ
ണാൻസമാധിയിൽ *

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ ഒന്നാംസ്കന്ധം
ശിഷ്യാഗമനം പതിനേഴാമദ്ധ്യായം

പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ശുകൻവന്നതുകേട്ടിട്ടുജനകൻമന്ത്രിമാരൊടും പുരോഹിതനൊ
ടുംഗുരുപുത്രനെയാണ്ടുടൻ * വിധിപോൽപൂജചെയ്തിട്ടുകൊട

ത്താനന്തമാസനം പാൽപഴുത്താനവുംചെയ്തു പൂജിച്ചാൻകുശലാന്ത
യും ॥ രാജാവിൻപൂജയവിപ്രൻസ്വീകരിച്ചാൻവിധിപ്പടി തൻക്ഷേ
മമോതിച്ചോദിച്ചുരാജാവിൻകുശലംമുനി ॥ കുശലപ്രശ്നവുംചെയ്തി
ട്ടാസനത്തിൽവസിച്ചിട്ടും ശാന്തനാംശുകനോടായിച്ചോദിച്ചാൻപാ
ർത്ഥിവോത്തമൻ: ॥ 'എന്താശയമാകുന്നതാവോ!ഭവാനെന്നനിമിത്തമാ
യ് എൻസമീപത്തിൽവന്നെന്നുകാര്യം?ചൊൽകമുനീശ്വര!' ॥

ശുകൻ പറഞ്ഞു

വ്യാസനെന്നോടോതി,ഭൂപ!കല്യാണംനീകഴിക്കുക സർവ്വാശ്രമങ്ങ
ളിൽവച്ചും ഗൃഹസ്ഥാശ്രമമുത്തമം ॥ അച്ഛന്റെവാക്കതെന്നാലും
ഞാൻകേട്ടി,ല്ലോർത്തുബന്ധമായ് ബന്ധമല്ലെന്നാവൻചൊന്നാൻ
ഞാൻചെയ്തില്ലതുപിന്നെയും ॥ എന്നെസ്സന്ദേഹവാനെന്നുകണ്ടിട്ടെ
ന്നച്ഛനാംമുനി ധരിക്കണമിഥിലയിൽപോകെന്നാൻസത്യമായു
ടൻ ॥ യാഗംചെയ്യുന്നാജനകൻവാഴുന്നാവിദേഹമുക്തനായ് വിദേഹനെ
ന്നപേരാണവനാൻരക്ഷിച്ചീടുന്നുഭൂമിയെ ॥ രാജ്യംരക്ഷിച്ചുമവൻ ശ്രീപന്ദം
പെടുന്നില്ലമായയിൽ പാലിക്കുന്നുംമക്കളെനീപോടിക്കാതെതന്തി
നായ് ॥ അവനെപ്പോയിനോക്കിക്കളകമോഹമൊക്കെയും കല്യാ
ണംചെയ്യ,വേണമിൽചൊരിക്കാവുപഞ്ചരാത്രി ॥ മനസ്സിനുള്ളസ
ന്ദേഹംതീർത്തുചൊല്ലീടുമാറുപൻ അതുകേട്ടിട്ടുനീയവൻറയരികിൽത
ന്നെപോരണം ॥ എന്നുചൊല്ലീട്ടാജനകംകിയതിനാൽനിൻപുര
ത്തിൽഞാൻ വന്നമോക്ഷേച്ഛുവായ് മെലെൻകൃത്യമെന്തെന്നുചൊ
ല്ലുക ॥ തപം,തീർത്ഥം,വ്രതം,യാഗം,സ്വാദ്ധ്യായ,മിവയോ?നൃപ! ജ്ഞാ
നമോ?ചൊൽകരാജേന്ദ്ര!മോക്ഷത്തിനുള്ളകാരണം ॥

ജനകൻ പറഞ്ഞു

മോക്ഷമിച്ഛിച്ചീടുംവിപ്രൻചെയ്യേണ്ടുന്നതുകേൾക്കനീ ഉപനീ
ച്ചുടനെവേദമൊല്ലണംഗുരുവിൻഗൃഹേ ॥ വേദവേദാന്തങ്ങളെപ്പടി
ച്ചുകണംഗുരുദക്ഷിണ സമാവർത്തനവുംചെയ്തുഭാര്യയാവാഴണംഗൃ
ഹെ ॥ നിരാകാരായാശയെന്യേപുണ്യകർമ്മങ്ങൾചെയ്തുമോ അഗ്നിഹോ
ത്രാദിയുംചെയ്തുസത്യശൌചസമേതനായ് ॥ പുത്രപൌത്രരെയാണ്ടിട്ടു
വാനപ്രസ്ഥത്തിൽവാഴണം തപസ്സാലാരികളെവെന്നിട്ടുൾപിച്ചുപു
ത്രനിൽ ॥ ഭാര്യയെ,ത്തന്നഗ്നിയെല്ലാമർപ്പിച്ചാത്മാവിൽനീതിയായ്
ശുദ്ധവൈരാഗ്യമുണ്ടായാൽഭിക്ഷുവായ്വാഴിക്കണം ॥ വിരക്തനേ,സ
ന്യസിക്കാൻകാര്യമുള്ളൂന്യനില്ലെടോ! സത്യമാംവേദവാക്കേവം,മറിച്ചു

ല്ലെന്റെപക്ഷവും * നാല്പത്തെട്ടാണ്ടസംസ്കാരംവേദംചൊന്നത്,തിൽ
മുനേ! നാല്പതാണ്ടുഗൃഹസ്ഥനായ്മഹാത്മാക്കൾ പറഞ്ഞതു * എട്ടു
മോക്ഷേച്ഛുവിന്നായിച്ചൊന്നാർശമദമാദികൾ ആശ്രമത്തിന്നാശ്ര
മത്തിൽപോകയെന്നാർമനീഷികൾ *

ശുകൻ പറഞ്ഞു.

ജ്ഞാനം,വിജ്ഞാനവും,വൈരാഗ്യവുമുള്ളിൽവെക്കുകിൽ ആ
ശ്രമത്തിൽതന്നെവേണോവാസം?കാട്ടിലുമാവതോ?

ജനകൻ പറഞ്ഞു.

വിശ്വസിക്കാൻകൊള്ളരുതീവ്രമുള്ളിന്ദ്രിയങ്ങളെ പാകംവരാ
ത്തോർക്കുണ്ടാകുംവികാരങ്ങളനേകമായ് * സുഖത്തിലുംമെത്തയിലുംപു
ത്രനിൽഭോജനത്തിലും സന്ന്യസിച്ചിട്ടാശവന്നാൽസാധിച്ചീടുന്നതെങ്ങ
നെ? * പോക്കററവാസനാജാലംശമിക്കില്ലൊരുമട്ടിലും അതിനാലവ
യെയെല്ലാംക്രമത്താൽപോക്കടിക്കണം * വീഴുമുച്ചത്തിൽകിടന്നാൽ
വീഴുമോ?കീഴ്ക്കിടപ്പവൻ സന്ന്യസിച്ചുപിഴച്ചെന്നാൽവഴിയില്ലകരേറു
വാൻ * ചുവട്ടിൽനിന്നുകൊമ്പോളമുറുമ്പങ്ങനെ?മന്ദമായ് ഇഴഞ്ഞു
സുഖമായ്പോയാപ്പഴത്തിൽചെന്നിരുന്നിടും * വിഘ്നശങ്കകളെന്യേ
താൻപക്ഷിവേഗത്തിലെത്തിടും തളർന്നുപോം,ശ്രമംകൂടാതുറുമ്പെത്തും
സുഖത്തോടും * മനസ്സിന്നുബലംകൂടുന്നോമാന്യൻവെല്ലുകില്ലതെ മുറ
യ്ക്കാശ്രമമാണിട്ടുക്രമമൊക്കെജയിക്കണം * ശാന്തനാകുംമഹാജ്ഞാ
നി ഗൃഹസ്ഥാശ്രമിയെങ്കിലും ദുഃഖിക്കില്ലസുഖിക്കില്ലാനഷ്ടലാഭങ്ങളൊ
ന്നപ്പോൾ * ചെയ്യാവുന്നവയെച്ചെയ്യുമാലോചനയെന്നിയേ ആത്മ
ലാഭത്തിൽമോദിക്കുംഗൃഹസ്ഥൻമുക്തനാമദ്ദേഹം * കാണ്കനീരാജ്യമാ
ണ്ടുംഞാൻജീവന്മുക്തനതെങ്ങനെ? ചരിക്കുന്നില്ലപോൽബന്ധമുണ്ടാ
കാത്തതുമെങ്ങനെ? * ഭുജിച്ചുംപലഭോഗങ്ങൾപലകാര്യങ്ങൾചെയ്തു
മേ ഞാനിരിക്കുന്നതെല്ലൊന്നു?മപ്പോൾനിവാച്ചുമുക്തനായ് * ദൃശ്യമൊന്നു
ട്ടുബന്ധിക്കുമദൃശ്യത്തെമഹാമുനേ! ദൃശ്യങ്ങൾ,പഞ്ചഭൂതങ്ങളെവസ്തുഗു
ണങ്ങളും * ആത്മാവുഹൊകൊണ്ടുകാണ്മാനൊള്ളാൻപ്രത്യക്ഷനല്ല
താൻ ബദ്ധനാവതുമെന്തു,നിർവ്വികാരൻനിരഞ്ജനൻ * വലുതാംസു
ഖദുഃഖങ്ങൾക്കെല്ലാംമൂലംമനസ്സുതാൻ അതുനിർമ്മലമായെന്നാലെല്ലാം
നിർമ്മലമായ്വരും * എല്ലാതീർത്ഥത്തിലുംചെന്നുകൂടക്കൂടെകുളിക്കിലും മ
നംനിർമ്മലമാകാഞ്ഞാലതെല്ലാംനിഷ്പ്രയോജനം * ദേഹമല്ലല്ലജീവാ
ത്മാവിന്ദ്രിയങ്ങളുമല്ലെടോ! മനസ്സുതാൻമനുഷ്യർക്കുബന്ധമോക്ഷനിദാ

നമായ് ॥ ആത്മാവുള്ളവൻ,സദാമുക്തൻ,ബന്ധനമില്ലാതകാലവും ബന്ധ
മോക്ഷംമനസ്സിൽതാൻബന്ധമില്ലതെങ്കിൽ ॥ ശത്രു,ബന്ധു,വൃദ്ധാ
ദിഗീന,ഭേദമെല്ലാംമനസ്സൃതം ദ്വൈതാദ്വൈതഭാവംവന്നാൽഭേദ
മെന്തുണ്ടോ! ॥ ജീവനാംഞാൻതന്നെബ്രഹ്മമാമോ ചിദംശമതില്ല
തിൽ ജീവബ്രഹ്മഭേദംതന്നെനാമഭേദംസംസാരീതിയാം ॥ അവിദ്യയാ
ണസംസാരമതില്ലെന്നാകിൽവിദ്യതാൻ അവിദ്യ,വിദ്യ,യിരണ്ടുംസമ
ത്വമറിയണമെന്താം ॥ വെയിലില്ലാതറിയുമോ?നിഴലിന്റെസുഖത്തി
നെ അജ്ഞവിദ്യയെവിട്ടുവിദ്യയെയറിയാവതോ? ॥ ഗുണാംഗുണത്തിൽ
വർത്തിക്കുംശ്രുതങ്ങളുമന്തരം ഇന്ദ്രിയംവിഷയത്തിങ്കൽ,ലോകമാത്മാ
വിനെന്നതിൽ ॥ ലോകരക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടിത്തീർത്ഥങ്ങളെമോരോന്നും ആ
ല്ലെങ്കിൽധർമ്മമില്ലാതാംബൈരാഗ്യമാർഗ്ഗമായ് ॥ ധർമ്മനാശംസംഭവി
ച്ചീടുംജാത്യാചാരങ്ങളൊക്കെയും അതിനാൽവേദമാർഗ്ഗത്തിൽചരിപ്പാ
ൻഗൃഹിംവരം ॥

ശുകൻ പറഞ്ഞു

സന്ദേഹമുണ്ടു,തീർന്നില്ലതൊരിടത്തുമെനിക്കേകം ഭവാൻചൊ
ന്നതശേഷംഞാൻകേട്ടിട്ടും ഹേ പരന്തപ! ॥ അധർമ്മമയമാംഹിംസ,വേ
ദധർമ്മതാനല്ലതാം ആവേദധർമ്മമെന്നുംമോക്ഷത്തെനൽകിടുന്നതും ॥
പ്രത്യക്ഷമാമന്നായാരണ്യസാമപാനന്നരാധിപ! പശുഹിംസയുമന്നും
മാംസഭക്ഷിക്കയെന്നതും ॥ പ്രത്യക്ഷമായ്മദ്യപാനംസൗത്രാമണി
യിലോതിടും ചൂതാട്ടന്നതുമന്നുംപലമട്ടാംവ്രതങ്ങളും ॥ ശശബിന്ദു
വൃപൻപണ്ടുണ്ടായികേട്ടറിവുണ്ടുമേ സത്യനിഷ്ഠൻ,ദാനശീലൻ,പല
യാഗങ്ങൾചെയ്തവൻ ॥ ധർമ്മിഷ്ഠമാരെരക്ഷിപ്പാൻ,ശിക്ഷിപ്പാൻദു
ർജ്ജനങ്ങളെ ബഹുയാഗങ്ങളെച്ചെയ്യാൻശ്രമിക്കുന്നയോഗവാൻ ॥
തോൽക്കൂട്ടംമലപോലായി വിന്ധ്യപർവ്വതമെന്നപോൽ മഴപെയ്ത
തിൽനിന്നുണ്ടായ് ചർമ്മണ്വതി,യതാംനദി ॥ അവൻസ്വർഗ്ഗത്തെയാ
ണ്ടിനാംകീർത്തിയിൽക്ഷമാഭൂമിയിൽ ഇമട്ടാംവേദകർമ്മത്തിൽബുദ്ധിയു
ണ്ടാവതില്ലമേ ॥ സ്ത്രീസംഗംമൈഥുനംസ്ത്രോഭിന്നിൽസുഖിപ്പാനവസാദ്ധ്യ
മായ് വരാസ്ലിൽദുഃഖിയായിട്ടെന്നുംമൂകതനാമവൻ ॥

ജനകൻ പറഞ്ഞു

പ്രത്യക്ഷഹിംസ,യാഗത്തിൽചൊല്ലീട്ടന്നതുംഹിംസയായ് രാഗ
ത്തോടൊത്തതാംഹിംസ,യല്ലാത്തതാലതഹിംസതാൻ ॥ നനഞ്ഞവിറ
കാൽതീയ്യിൽപുകയുണ്ടാകുമെങ്കിലും നനവില്ലെങ്കിലഗ്നിയിൽപുകയി

ല്ലാസ്സയല്ലയോ? * അതുപോൽ നിയൎത്ഥാലും വേദം ചൊല്ലുമഹിംസയെ രാഗത്തിന്റെ ചേൎച്ചയാൽ ഹിംസ, വിരാഗികളഹിംസതാൻ * രാഗംകൊണ്ടാതശ്വമേധമഹംകാരംകൊണ്ടതും ചെയ്യാൻ ചെയ്യാത്തതിനൊന്നാകെ മെന്നാൎത്തുഭയത്തെക്കൊണ്ടും * രാഗികൾ യാഗമദ്ധ്യത്തിൽ ചെയ്തിടുന്നതു, ഹിംസതാൻ രാഗാവരിഹരങ്ങളെന്ദ്രിയരതായിട്ടും * വൃക്ഷങ്ങൾ ചെയ്യുമെന്നാലെ ഹിംസയത്രനിശ്ചയം.

ശ്രീമഹാഭാഗവതേ ഏകാദശസ്കന്ധേ

ജനകനാരദസംവാദേ

മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം.

ശുകൻ പറഞ്ഞു

മായാമദ്ധ്യത്തിൽ വാഴുന്നവനെന്തു ബന്ധമാവതിന്നാം? എന്നെ ന്റെ ... അനിത്യാനിത്യവിചാരം സമ്പൂൎണ്ണന്മാരായുള്ളോരെ താപമേകം വിട്ടീല്ലാ നരനെങ്ങനെ മുക്തനാം * ... ഇങ്ങുപോയോ? ... * വിചാരനെന്ന ... സാധിക്കുകൊണ്ടുമാറുന്നോ? മഹാമതെ! * സ്വബോധം പോയില്ലങ്ങൾ ... ന്തം പോരിൽ ജയാശയും പിന്നെ ബോധനെങ്ങനെ മുക്തനായ് * ചോരന്മാരിൽ ചോരഭീതാപരസ്വാധ്യ ... സ്വത്വം, മന്ത്രവും ഞങ്ങളെല്ലാം ഞങ്ങനെ വിടേനായ് * എത്ര, യല്ലും, ബുദ്ധി, ബാഹു, വ ... നല്ലതും അറിഞ്ഞതടക്കന്നല്ലതല്ലാത്തതുകളെയും * ... ഗ്രന്ഥം, സപ്പാവും, പിന്നെ ... യില്ലുകളെതെ കാലത്തിന്നാതത പോൽ, പിന്നൊളിവാവനവരെങ്ങനെ? * ആന, യശം, തേര, സൈന്യമെല്ലാമെൻകീഴിലുണ്ട്, ഞാൻ സ്വാമിയാണിന്നിവയ്ക്കെന്നാരയാൾ ന്നോ? ചൊല്ലുകില്ലയോ? * നന്നായ് കേൾപ്പിട്ടനാന്നംസുഖമുണ്ടോ, ഞങ്ങൾ‌ക്കെല്ലാം മായയും പോലുമാതപ്പോൾ നിന്നിനയ്ക്കുന്നതെങ്ങനെ? * മുക്തൻ കനകവും, മാടോടു, മൊത്തിട്ടതുല്യമായ് എങ്കാതമെല്ലാപിയാ ... മെല്ലാക്കുമുപകാരിയാം * രമിക്കന്നില്ലെന്റെ ചിത്തം ...

ഷ്ട്രാദികളൊന്നിലും ഏകാകിയായാശയെന്യേ നടക്കാനൊത്തിടുന്നതൊ
ൻ * സംഗം മമതയും വിട്ടു ശാന്തനായ് ബന്ധമെന്നിയെ നിർദ്വന്ദ്വനാ
യ് മൃഗം പോൽ ഞാൻ നടക്കുന്നു ഫലാശിയായ് * ഗൃഹം, ധനം, സുന്ദരി
യാം ഭാര്യ, യെക്കൊണ്ടെന്തു വാൻ? വിരാഗിയായ് ഗുണാതീതനാമെനി
ക്കുള്ള കാര്യവും * അനേകാഗ്രഹമോടും നീയോർക്കുന്നു പലവസ്തുവും ഞാ
ൻ മുക്തനെന്നു നീ ചൊല്ലുന്നതു നിൻ ഡംഭമതാണെടോ! * ചിലപ്പോൾ ശ
ത്രുവിൻ ചിന്ത, ചിലപ്പോൾ ധനചിന്തയും ചിലനേരം സൈന്യചിന്ത
യെന്നോർക്ക ചിന്തയില്ലതെ? * വൈഖാനസമുനീന്ദ്രന്മാർ മിതാഹാരർ, ജി
തേന്ദ്രിയർ ഇതെല്ലാം മായയെന്നോർത്താർ, മോഹിക്കുന്നവതെന്തു നൃപ! *
നിന്റെ വംശത്തിലുള്ളോർക്കു വിദേഹരിതി നാമവും കൃത്രിമം താൻ ധ
രിച്ചാലും, മറിച്ചല്ലാതനാളമെ * വിദ്യാധരൻ, മൂർഖനാം പേർ ജന്മാന്ധന
ദിവാകരൻ ലക്ഷ്മീധരൻ, ദരിദ്രന്നും നാമമെന്തു പ്രയോജനം? * നിന്റെ
വംശത്തിലുണ്ടായ വിദേഹന്മാരൊക്കയും അപ്പേർ കൊണ്ടു പ്രസിദ്ധ
ന്മാർ, കർമ്മം കൊണ്ടല്ല നിശ്ചയം * നിന്റെ വംശത്തിലുണ്ടായി പണ്ടു നി
മിനരോത്തമൻ ക്ഷണിച്ചാൻ യാഗത്തിനവൻ ഗുരുവായ വസിഷ്ഠനെ *
ഉടനെ നിമിയോടായാ വസിഷ്ഠമുനി ചൊല്ലിനാൻ: 'ഇന്ദ്രനാൽ ഞാൻ
ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടിപ്പോൾ യാഗത്തിനായ് നൃപ! * ഇന്ദ്രന്റെ യാഗം തീർന്നി
ട്ടു ചെയ്യാം നിന്നുടെ യാഗവും ചത്തുകെന്നീ സാധനങ്ങൾ ശേഖരിക്കുക
തേവരെ' * എന്നോതീട്ടിന്ദ്രയാഗത്തിൽ ചെന്നു ചേർന്നാൻ വസിഷ്ഠനാം
അന്യനെഗ്ഗുരുവാക്കീട്ടു യാഗം ചെയ്തു നൃപോത്തമൻ * വസിഷ്ഠനതു കേട്ടി
ട്ടു കോപിച്ചാനിമി മന്നനെ ശപിച്ചു, നിന്നനിൻ ദേഹം പതിക്കട്ടെ
ലോപക * ശപിച്ചാൻ നിമിയും നിന്റെ ദേഹവും വീഴുമെന്നുടൻ ശാപ
ത്താൽ രണ്ടു പേരും വീണെന്നു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടെടോ! * വിദേഹനായോ
നെവ്വണ്ണം ശപിച്ചാൻ? ഇതാ നൃപ! വിനോദം പോലിരിക്കുന്നുള്ളിൽ
തോന്നുന്നു രാജസത്തമ! *

ജനകൻ പറഞ്ഞു

നീ ചൊന്നതെല്ലാം സത്യം താൻ കളവില്ലൊരു ലേശവും എന്നാ
ലും കേളെൻ ഗുരുവാം വ്യാസൻ ചൊന്നതു സത്യമാം * പിതാവിൻ ചൊ
ല്ലുവിട്ടിട്ടുള്ളിന്നു നീ കാട്ടു പൂകുവാൻ മൃഗങ്ങളോടു സംബന്ധമുണ്ടാകാതെ
കാട്ടിലുമുദ്ഭവം * പഞ്ചഭൂതങ്ങളുണ്ടങ്ങും, ചേർച്ചയാരൊടുവാണിടാം?
ആഹാരാർത്ഥം സദാ ചിന്താ ചിന്തയെന്നോർക്കിലില്ലതെ? * ദണ്ഡിലും തോലി
ലും കാട്ടിൽ നിന്നെന്നെങ്ങനെ ചിന്തയോ? രാത്രിതിന്നാലെനിക്കപ്പോൾ ചി

നിപ്പോന്നങ്ങതെങ്ങുമെ ✶ തെററിയലഞ്ഞുഴന്നിട്ടീട്ടുദേശത്തിൽവന്നു നീ എനിക്കില്ലൊരുസന്ദേഹമുറപ്പായ്വാണിടുന്നതൊൻ ✶ സുഖമായ്ഞാനാരങ്ങുന്നുഭക്ഷിക്കുന്നതിനെസൗഖ്യമായ് ഞാൻബദ്ധനല്ലെന്നോർത്തിട്ടുസുഖിക്കുന്നൊപ്പഴ്മുനേ! ✶ ബദ്ധൻഞാനെന്നുശങ്കിച്ചുനിത്യദുഃഖിക്കുന്നുസർവ്വദാ ഇക്കൂട്ടം വിട്ടുസുഖിയായ്വാഴുന്നീസാവധാനനായ് ✶ ബന്ധ,മിദ്ദേഹമെൻേറതെന്നു,ല്ലെന്നുള്ള ജ്ഞാനമിതാൻ അതുപോൽധനരാജ്യാദിയെൻേറയല്ലെന്നനിശ്ചയം ✶

സൂതൻ പറഞ്ഞു

അവൻേറയാവാക്കുകേട്ടുശുകൻസംപ്രീതനായുടൻ ചോദിച്ചുംകൊണ്ടുപോയ്നല്ലാവ്യാസാശ്രമമങ്ങണഞ്ഞുതേ ✶ സുതൻവരുന്നതുകണ്ടുമോദിച്ചാലിംഗനത്തൊടും മൂർദ്ധാവിങ്കൽനുകർന്നിട്ടുചോദിച്ചാൻകുശലങ്ങളെ ✶ അച്ഛനോടൊത്താശ്രമത്തിൽവസിച്ചുശുകമാമുനി വേദാദ്ധ്യയനസമ്പന്നൻശാസ്ത്രമെല്ലാമറിഞ്ഞവൻ ✶ രാജ്യമാളുംമഹാത്മാവാംജനകൻമട്ടുകാണുകയാൽ കൃതാർത്ഥനായിട്ടച്ഛൻേറയാശ്രമത്തിൽവസിച്ചുതേ ✶ പിതൃക്കളുടെനൽകന്യാ"പീവരി"എന്നസുന്ദരീ ശുകൻവേട്ടവളെയോഗാഭ്യാസിയാണെന്നിരിക്കിലും ✶ അവൻജനിപ്പിച്ചുവളിൽനല്ലരാംനാലുപുത്രരെ കൃഷ്ണൻ,ഗൗരപ്രഭൻ,പിന്നെഭൂരി,ദേവശ്രുതാ,ഖ്യനാം ✶ ജനിപ്പിച്ചാൻ'കീർത്തി'യെന്നാമകളെയുംപ്രതാപവാൻ അവളെവിഭ്രാജപുത്ര'നണുഹ'ന്നായിനല്കിനാൻ ✶ അണുഹൻേറസുതൻശ്രീമാൻ"ബ്രഹ്മദത്തൻ"പ്രതാപവാൻ ബ്രഹ്മജ്ഞൻ,ധരണീപാലൻ,ശുകൻേറമകൾപെററവൻ ✶ ശ്രീനാരദോപദേശത്താലൊട്ടുകാലംകഴിഞ്ഞവൻ ശ്രേഷ്ഠനാംയോഗിയായ്തീർന്നുമഹാജ്ഞാനിയുമായിതേ ✶ മായാബീജോപദേശത്താലാണവൻജ്ഞാനിയായതും രാജ്യംപുത്രനിലേല്പിച്ചുപോയാൻബദരികാശ്രമേ ✶ നാരദൻതൻപ്രസാദത്താലുണ്ടായീമോക്ഷവുംക്ഷണം പിന്നീട്ടുതാതനെവിട്ടുകൈലാസശിഖരേശുകൻ ✶ മഹാദ്ധ്യാനത്തോടുവാണാൻപററലൊന്നില്ലമെന്നിയേ അശ്ശൃംഗത്തിന്നുമേല്പോട്ടുചാടിനാൻനല്ലസിദ്ധനായ് ✶ ആകാശത്തിൽകാന്തിയോടുംശോഭിച്ചാൻസൂര്യനെന്നപോൽ ഗിരിശൃംഗംപൊട്ടിരണ്ടായ്ശുകൻമേല്പോട്ടുചാടവേ ✶ ഭൂകമ്പവുംസംഭവിച്ചു,വായുവിന്നൊപ്പമപ്പൊഴേ ✶ ശുകനംബരത്തിൽനിന്നാ,നദ്ദേവർഷികൾപ്പൊക്കൂടവെ രണ്ടാംമാസ്സൂരനെന്നോണംശോഭിച്ചാനതിതേജസാ ✶

വ്യാസൻവേർപെട്ടസുതനെവിളിച്ചാൻപരവശത്വവും ॥ ശുകൻവാണോ
രശൃംഗത്തിൽചെന്നേറെവിളിക്കുന്നേരം വ്യാസൻദീനസ്വരംകൊണ്ടു
ത്തരമേകാനൊന്നുമുണ്ടതൻ ॥ സർവ്വഭൂതസ്ഥനാംസാക്ഷിപ്രതിശബ്ദത്തെ
യേകിനാൻ ഇന്നുമസ്തിഗിരിശൃംഗത്തിൽനിന്നായുണ്ടുപ്രതിദ്ധ്വനി ॥ പുത്ര!
പുത്ര!എന്നലെ വാണാവിരഹംസഹിയാതെയായ് ദുഃഖത്തോടുകരഞ്ഞി
ട്ടാവ്യാസനെക്കണ്ടാകാരണം ॥ ജ്ഞാനോപദേശംചെയ്തീശനവന്നാവി
ഭൈവസ്തൻ മുനേ!ദുഃഖംകളഞ്ഞാലുംനിൻസുതൻയോഗവിത്തമൻ ॥
അന്യന്മാരാൽക്കിട്ടാത്തപ്രമോദംഗതിയാണ്ടതേ അതിന്നുദുഃഖിച്ചീടാ
യ്ക്കസ്സ്വരൂപമറിയുന്നനീ ॥ അപ്പുത്രനെക്കൊണ്ടധികംകീർത്തിയുണ്ടായ്
നിനക്കെടൊ!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

പോകുന്നില്ലെൻദുഃഖമിപ്പോളെള്ളുംപുത്രനതാൻവിഭോ! സു
കനെക്കണ്ടെന്റെനേത്രംതൃപ്തിയായില്ലിതേവരെ

ശങ്കരൻ പറഞ്ഞു

സമീപേനല്ലതാംപുത്രച്ഛായകാണുമവൻഭവാൻ ॥ അതിനെക്ക
ണ്ടുദുഃഖത്തെത്യജിക്കേണം മഹാമുനേ! ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു

അപ്പോൾസുതന്റെനൽച്ഛായകണ്ടാൻവ്യാസമഹാമുനി വ്യാസ
നിവനെകിട്ടമറഞ്ഞാൻപരമേശ്വരൻ ॥ മഹാദേവൻമറഞ്ഞപ്പോ
ളാശ്രമത്തിന്നുപോയ്മുനി ശുകന്റെവിരഹംകൊണ്ടുദുഃഖംപൂണ്ടുവസി
ച്ചതേ ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം
ശുകവിരഹം
പത്തൊമ്പതാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപതാമദ്ധ്യായം.

ഋഷികൾ പറഞ്ഞു

ശുകൻദേവലോകവ്യാപ്തനായിട്ടാണല്ലോപരമാംഗതി വ്യാസൻപി
ന്നീടെന്തുചെയ്തു?വിസ്തരിച്ചുരചെയ്യണം ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

അദ്ധ്യാപനംപഠിക്കുന്നാവ്യാസശിഷ്യരശേഷവും താനവരമൊത്തും
പോയിപ്പോൾ ഭൂമിയിലായ് ॥ അസിതൻ,ദേവലൻ,പിന്നെ

വൈശമ്പായന,നെന്നവൻ സുമന്തുവും,ജൈമിനിയും,പോലെയല്ലാതെ
തപോധനർ ॥ സുതനാം പൈലിയുമാണെല്ലാ ശിഷ്യന്മാരോടു കൂ
ടൻ ദുഃഖത്തോടൊത്താരാവ്യാസൻ പോകാനായ് നിശ്ചയിച്ചതു ॥
ചിന്തിച്ചാൻ മനസാ വ്യാസനാമുക്കവകുമാരിയാം ഗംഗാതൻകരയിൽ
വിട്ടുപോന്നുവെച്ചുള്ളോരംബയെ ॥ അവളെ ചിന്ത ചെയ്യപ്പോൾ തിരിച്ചു പു
ണ്യതയെയും ജന്മഭൂമിക്കു പോകാനായ് പുറപ്പെട്ടാൻ മഹാമുനി ॥ ദ്വീ
പിൽ ചെന്നിട്ടു ചോദിച്ചാനെവിടെന്നമ്മ സുന്ദരി രാജാവിന്നായ് കൊ
ടുത്തെന്നാമുക്കവന്മാർ പറഞ്ഞുടൻ ॥ മുക്കവർക്കുള്ള രാജാവും പൂജിച്ചാ
മുനിയെ മുദാ ചോദിച്ചാൻ സ്വാഗതം പിന്നെ തൊഴുതുംകൊണ്ടു ചൊ
ല്ലിനാൻ ॥

മുക്കവരാജാവു പറഞ്ഞു.

ഇന്നെൻ ജന്മം സഫലമായ് ശുഭമായെൻ്റെ വംശവും ദേവന്മാ
ർക്കും ദുർല്ലഭമാം നിന്റെ കാഴ്ച നിമിത്തമായ് ॥ എന്തിനായ് വന്നു നീയെന്നു
ചൊന്നാലും മുനിസത്തമ! നിനക്കധീനമാണെന്റെ രാജ്യാപുത്രധനാദി
കൾ ॥ സത്യവതീ നദീതീരത്തുണ്ടാക്കിനല്ലൊരാശ്രമം അവിടെപ്പാർത്തി
ന്ദ്രിയങ്ങളടക്കി തപമോടവൻ ॥ രണ്ടു പുത്രർ സത്യവതിക്കുണ്ടായ് ശന്ത
നുഭൂപനാൽ വനത്തിൽ,ലസ്സാമർത്ഥ്യയാത്രപാത്രസുഖിച്ചവൻ ॥ 'ചി
ത്രാംഗദൻ,മൂത്തപുത്രൻ സുന്ദരൻ ശത്രുതാപനൻ സർവ്വലക്ഷണസമ്പ
ന്നൻ ശന്തനക്ഷിതിപോത്തമൻ ॥ 'വിചിത്രവീര്യൻ,രണ്ടാമനായിട്ടു
ണ്ടായ നന്ദനൻ അവരാണ്ണുണ്ണിപ്പുത്രൻ താനവന്നു പ്രീതിപ്രിയൻ ॥
ഗംഗാസുതൻ'ഭീഷ്മരാ,ജപുത്രൻ ധീരൻ മഹാബലൻ അതുപോൽ സ
ത്യവതിതൻ പുത്രരംബലരാദികൾ ॥ എല്ലാലക്ഷണവും ചേർന്നു പു
രക്കുഴശന്തനു തന്നോടവാദികാർപോലും ജയിക്കില്ലെന്നുറച്ചതെ ॥
ഒട്ടുകാലം ചെന്നു കാലഗതികൊണ്ടിട്ടു ശന്തനു ദേഹം ത്യജിച്ചാൻ പഴ
യോരാടയെ മർത്ത്യനെന്നപോൽ ॥ രാജാവുമൃതനായപ്പോൾ പ്രേതകാര്യ
ങ്ങളെല്ലാമും ദാനങ്ങളും പലവിധം ചെയ്യാൻ ഭീഷ്മൻ വിധിപ്പടി ॥
പിന്നെ ചിത്രാംഗദൻ തന്നോടു വാഴിച്ചു ഭൂപനായവൻ രാജ്യം വാണില്ലതാ
ൻ,ദേവവ്രതനായതുമൂലമായ് ॥ ചിത്രാംഗദൻ ശത്രുപീഡ ചെയ്യാൻ
പീന്നു മെഴുന്നവൻ ധൈര്യവും ബലവും ചേർന്നാൻ ശുഭൻ സത്യവതീസു
തൻ ॥ സൈന്യങ്ങളോടൊത്തു താനാം പോയാൻ നായാട്ടിന്നവൻ
ഉഷ്ണജന്തുക്കളെക്കൊന്നു നന്നാൻ കാട്ടിലെലോകരെയും ॥ ചിത്രാംഗദാഖ്യൻ
ഗന്ധർവ്വൻ വഴിയിൽ കണ്ടു മുന്നനേ വിമാനത്തിൽ നിന്നിറങ്ങീട്ടുവന്നാ

കിലെത്തിനാൻ ● വലുതാംയുദ്ധമുണ്ടായിതുല്യന്മാരാമവർക്കടൻ വിസ്താ
രമാംകുരുക്ഷേത്രമതിങ്കൽമൂന്നുവത്സരം ● ഗന്ധൎവ്വനാൽവധിക്കപ്പെട്ടി
ട്ടുലോകത്തുപോയ്നൃപൻ ഭീഷ്മർകേട്ടീവൎത്തമാനംചെയ്തുശേഷക്രി
യാദികം ● ദുഃഖിച്ചുവാണാൻപിന്നീടുമന്ത്രിമാരോടുകൂടവൻ വിചി
ത്രവീൎയ്യനെരാജാവാക്കിവാഴിച്ചുവീൎയ്യവാൻ ● ഉത്തമമന്ത്രിമാരുംസമാ
ധാനംപറഞ്ഞുമേ തൻസുതൻനൃപനായ്വാണുകണ്ടുംസത്യവതീമു
ദാ ● പുത്രദുഃഖത്തിൽ വാഴുന്നോളെന്നാലുംമോദമാണ്ടുതേ വ്യാസനാംജ്യേ
ഷ്ഠനായാൻതൻസോദരൻനൃപനാകയാൽ ● ഭൈരവ്യനംഗിയായ്വന്ന
ള്ളമന്നാംനൃപതിക്കടൻ സോദരന്റെവിവാഹത്തിനായിച്ചിന്തിച്ചുഭീഷ്മ
രും ● കാശിരാജന്റെസൗന്ദൎയ്യവതികൾമൂന്നുപുത്രിമാർ വിവാഹത്തിനാ
യുറച്ചുനൃപവീരൻസ്വയംബരം ● കണ്ണികപ്പെട്ടീനൃപനാൽത്രപരാംരാ
ജപുത്രരും ഇച്ഛാസ്വയംബ[illegible]റിന്നായ്പുക്കായ്നൃപരെത്തിനാർ ●
ഹരിച്ചുബലമായ്ഭീഷ്മരവരെമൂന്നുപേരെയും വെന്നുരാജാക്കളെയെല്ലാം ●
ബലവാനൊരുത്തേരിനാൽ ● മഹാരഥനവൻവെന്നാനൃപരെന്നാരിമാ
രൊടും വിജയശ്രീയോടുംകൂടിഹസ്തിനാപുരമെത്തിനാൻ ● അമ്മസോ
ദരിയും,പുത്രിതാനും,എന്നുനിനച്ചവൻ മാനിച്ചാനഴകേറുന്നമൂന്നുകന്യ
കമാരെയും ● വിപ്രരെവേഗം,ധ[illegible]പ്പിച്ചുമയമ്മയെ മുഹൂൎത്തം
ചോദിച്ചുവേദവിത്താംദൈവജ്ഞൻ നാട്ടടൻ ● വട്ടങ്ങളെല്ലാംകൂട്ടീട്ടാ
സ്ത്രീകളെത്തന്റെസോദരൻ വിചിത്രവീൎയ്യനെക്കൊണ്ടുവേൾപ്പിക്കാ
നായ്തുടങ്ങിനാൻ ● അപ്പോൾഭീഷ്മരൊടീവണ്ണംചൊന്നാളമ്മൂത്തക
ന്യകാ ലജ്ജയോടവരിൽവെച്ചിട്ടേറുന്നസുന്ദരി: ● 'ഗംഗാപുത്ര!ഉ
ത്തമശ്രേഷ്ഠ!ധൎമ്മജ്ഞകുലദീപമേ! സ്വയംബരെവരിച്ചേൻഞാൻമനസാ
സാല്വഭൂപനെ ● വരിച്ചവനുമെന്നെയുംപ്രേമംതങ്ങൾക്കുതുല്യമായ്
ഇക്കുലത്തിന്നുചേരുന്നപോലെചെയ്യുപറഞ്ഞാലും?● അതിനാൽഞാൻമു
ൻവരിച്ചോരം,നീമുമ്പൻധൎമ്മനിഷ്ഠരിൽ നിനക്കുബലമുണ്ടേറനിന്നി
ഷ്ടംപോലെചെയ്യുക' ●

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഈവണ്ണമക്കന്യകയാൽപ്പറയപ്പെട്ടഭീഷ്മരും ചോദിച്ചുവിപ്രരോ
ടമ്മയോടുംസചിവരോടുമേ ● അറിഞ്ഞവർക്കുള്ളിഷ്ടത്തെധൎമ്മവിത്താ
യഭീഷ്മരും ഇഷ്ടംപോൽപ്പൊയ്ക്കൊൾകയെന്നാകന്യാമണിയോടോ
തിനാൻ ● വിടപ്പെട്ടവളാംപ്രാപിച്ചവൾസാല്വന്റെമന്ദിരം പ

രത്താൽ പ്രേരിതനായ്ത്താനഭിപ്രായംപറഞ്ഞിതാ: * 'ഭീഷ്മരെന്നെ വിട്ടു
നിന്നിൽ സക്തതൊൻ ധർമ്മമാർഗ്ഗത്താൽ വന്നാനിന്നു ഗ്രഹിച്ചാലുമെൻ
കരം നീ നരോത്തമ! * നിനക്കു ഞാൻ നല്ല ധർമ്മപത്നിയാകുന്നു ഭൂപതേ!
എന്നെ വാനോർക്കു താൻ ഞാനമാശിച്ചുകൊൾവൂ ധ്രുവം' *

സാല്വൻ പറഞ്ഞു.

ഞാൻകാമിനീ! ഭീഷ്മർ നിന്നെ ഗ്രഹിച്ചിട്ടു വരുന്നതാണേ! തെളിവെറി
യതില്ലയം ഞാൻ ഗ്രഹിക്കില്ലാ നിൻകരം * ബുദ്ധിമാനായുള്ളൊരു മ
ന്നൻ കല്യാണനായിരിക്കേ ഭീഷ്മർ വിട്ട, മറ്റൊരുത്തനെ ഞാൻ സ്വീ
കരിക്കുമോ? * മഹാനാം സാല്വഭൂപനാൽ ത്യജിക്കപ്പെട്ടവളായായ്
പിന്നെ ഭീഷ്മരോടു കരഞ്ഞുകൊണ്ടു ചൊല്ലിനാൾ: * 'നീയുപേ
ക്ഷിക്കയാൽ സാല്വൻ കല്യാണമില്ലെന്നായി, നരി സ്വീകരിക്കാ
പേക്ഷിച്ചാൽ ഞാൻ മരിക്കും സംശയം' *

ഭീഷ്മർ പറഞ്ഞു

അന്യനെക്കാമിച്ചു നില്ക്കും നിന്നെ ഞാനെങ്ങനെ ഗ്രഹിച്ചിടും പിതാവി
ന്നരികിൽ പോക വേഗം ശിവമാവട്ടെ നിന്! * ഭീഷ്മരിങ്ങനെ ചൊന്നപ്പോ
ളംബ പോയ കാട്ടിന്നകത്തുതാനും നന്ദിഗ്രഹത്തിലജ്ഞനതപസ്സുമെ
സ്സുമേവിനാൾ * അംബികാ, അംബാലികാ, എന്നു കാശിരാജകുമാരികൾ
രണ്ടുസുന്ദരിമാർ ഭാര്യമാരായനായപ്പോൾ * വിചിത്രവീര്യൻ ബല
വാൻ രമിച്ചാരവരോടുമായ് വനത്തിലുമല്ലാപുരത്തിലുമങ്ങ
നേ * ഒൻപതാണ്ടിവിധം തന്നെ രമിച്ചിട്ടു നരശാർദ്ദൂലൻ മരിച്ചാൻ രാ
ജയക്ഷ്മാവുപിടിപെട്ടതുമൂലമായ് * പുത്രൻ മരിക്കയാൽ സത്യവതിദുഃ
ഖിച്ചിരിക്കവേ വെളിച്ചാൾ മന്ത്രിമാരെക്കൊണ്ടവൻ ശേഷക്രിയാദി
കൾ * ഭീഷ്മരെ വിജനത്തിങ്കൽ വിളിച്ചിവണ്ണമോതിനാൾ: 'നിന്റെ
താതന്റെ രാജ്യം നീ രക്ഷിച്ചീടുക നന്ദന! * വംശം രക്ഷിക്കുകെന്ന്യേ കാണി
ട്ടുരാജൻ തന്റെ പത്നിയെ യയാതി തൻ വംശമിപ്പോൾ നശിച്ചിടാതിരി
ക്കുവാൻ' *

ഭീഷ്മർ പറഞ്ഞു.

അരുതു ഞാനതുചെയ്കയില്ലെന്നമ്മേ! സത്യം ചെയ്തതൊന്നിനെ ചെയ്കയാൽ രാ
ജ്യസ്വീകാരവും ദാരസംഗ്രഹവും ചെയ്യുകയില്ല ഞാൻ *

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

അപ്പോളാത്തവള്ളി വംശം നിലനിൽക്കുന്നതെങ്ങനെ രാജാവി
ല്ലാതെയായ് രാജ്യം, മാംസ്യം നല്ലതല്ലിനി * അന്നൊരാം ഭീഷ്മനോടു ചൊ

നാൻ:'വിഷാദിക്കായ്കമിന്നി! ക്ഷേത്രജൻപുത്രനെസമ്പാദിക്കണീട്ടു
ഭാൎയ്യയിൽ * കലിനാനാംബ്രാഹ്മണനെക്കൊണ്ടിട്ടകവല്ലോട്ടറി ദോ
ഷമില്ലിതുവേദത്തിൽകുലരക്ഷയ്ക്കുചെയ്യുകിൽ * ഈവിധത്തിൽ ജനി
പ്പിച്ചപ്പുത്രനേകകാൎയ്യവും അവൻറശാസനംഞാനും പാലിക്കാം
പത്മലോചനേ!' * കേട്ടേവം,താൻകന്യകയായിരുന്നപ്പോൾജനിച്ചു
വൻ നിസ്തമഷൻവ്യാസനെന്നമുനിയെച്ചിന്തചെയ്തവൾ * നിനച്ചു
പ്പോൾതന്നെവന്നാൻവ്യാസനാന്താപസോത്തമൻ ജലികൾക്കംബ്രവള
തേജസ്സോടംബയെപ്രണമിച്ചവൻ * പൂജിച്ചാൻഭീഷ്മർമുനിയെ ബഹു
മാനിച്ചിതംബയും പുകയില്ലാത്തഗ്നിയെപ്പോലിരുന്നാനന്ദിതാമുനി *
വിചിത്രവീൎയ്യക്ഷേത്രത്തിൽനിന്ന്വീൎയ്യംകൊണ്ടുയോഗ്യനാം ഒരുപുത്ര
നെയുല്പാദിപ്പിക്കേണമെന്നോതിനാളവൾ * മാതാവിൻവാക്കാപ്പൂർവാക്യ
മെന്നോൎത്തുവ്യാസമാമുനി സമ്മതിച്ചൃതുവിൻകാലമോൎത്തുപാൎത്തുവി
ടത്തിലായ് * തീണ്ടാരിയായ്കുളിച്ചിട്ടൃതുകാലത്തിലംബിക മുറി
യിൽചെന്നുപെറ്റാളംശകനാമന്ധപുത്രനെ * ജന്മാന്ധനായതനെ
കണ്ടിട്ടസ്സത്യവതിഖിന്നയായ് അംബാലികയോടുംചൊന്നാളുല്പാദി
പ്പിപ്പതിന്നവൾ * ഋതുകാലത്തിലൊരുനാൾനിശയിങ്കൽപൂണ്ടാൾ
വൾ മുനിയാംവ്യാസനെ,ഗൎഭധരിച്ചാ,ളവൾപെറ്റവൻ * പാണ്ഡു
വായ്തീൎന്നവൻരാജ്യയോഗ്യനല്ലെന്നുകാരണം വീണ്ടുമായവളൊട
യ്പുണരാനോതിപിന്നെയും * വരുത്തീമുനിയെരണ്ടാമത്തുംപ്രാൎത്ഥിച്ചു
ഭംഗിയായ് രാത്രിയിൽശയനത്തിന്നായയച്ചാളാമുനീന്ദ്രനെ * രാജ്ഞി
താൻതന്നെപോകാതെവിട്ടാൾതന്റെദാസിയെ കാലാംശമായ്‌വിദു
രനവളിൽജാതനായ്മഹാൻ * വ്യാസനാൽവീരപുത്രന്മാർധൃതരാ
ഷ്ട്രാദിമൂന്നുപേർ ജനിപ്പിക്കപ്പെട്ടുപുരുവംശംനിലനിറുത്തുവാൻ *
രാജധൎമ്മമറിഞ്ഞീടുംവ്യാസൻരക്ഷിച്ചുവംശവും ആവംശോല്പത്തിയെ
ല്ലാംഞാൻപറഞ്ഞുപാപഹീനരേ! *

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം

വ്യാസകൃത്യോപവൎണ്ണനം ഇരുപതാമദ്ധ്യായം.

ഒന്നാംസ്കന്ധം സമാപ്തം.

ശ്രീലളിതാംബികായൈ നമഃ ശുഭം.

രണ്ടാം സ്കന്ധം.

ഒന്നാം അദ്ധ്യായം.

ഋഷികൾ പറഞ്ഞു.

കാരണംവെടിവാക്കാതനിക്കൻറവാക്കതിവിസ്മയം നന്ദേമ മൊറ്റുമുനിമാരായത്ത അംശകശേഷവും ॥ വ്യാസമാതാ, സത്യവതീപ ങ്ങുശന്തനുരാജനാൽ വേൾക്കപ്പെട്ടെന്നമുൻ ഞങ്ങളറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു ബുദ്ധിമൻ! ॥ സതിയായ് സാഗ്രീറവാദ്യമവളെങ്ങനെ? വ്യാസനെ പെററതി വിധമുള്ളാളവെട്ടതെങ്ങനെ? ശന്തനു ॥ അവൾക്കുരണ്ടുപുത്രന്മാരങ്ങളായ് വന്നുമെങ്ങനെ? വിസ്തരിച്ചുരചെയ്യണം ഗ്രന്ഥമാം ചരിതം ഭവാൻ! ॥ വേദവ്യാസൻറയും സത്യവതിതൻറയുമുത്ഭവം കേൾക്കുവാനായ് കൊതിക്കുന്നിത്യമാണ്ടു മുനീശ്വരർ ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

പുണ്യമാർന്നങ്ങൾ നന്ദിക്കീട്ടുകതന്നുള്ള ആദിശക്തിയെ നമിച്ചുമംഗളം ചൊല്ലുവാൻ കഥ ചൊല്ലുവൻ ॥ തെററിജപിച്ചുംവാഗ്ബീജമന്ത്രത്തെയുച്ചരിക്കുകിൽ പെട്ടന്നു മോക്ഷം സിദ്ധിച്ചീ, മന്ത്രത്തിൻറമൂർത്തിയാം ॥ ഇഷ്ടങ്ങളെല്ലാമേകുന്നമഹാദേവിയെ സേവിച്ചു സർവകാമങ്ങൾ സാധിപ്പാൻ മനഃപൂർവ്വം നിനയ്ക്കുന്നാം ॥ ചേദീശൻ, ധാർമ്മികൻ, വിപ്രഭക്തനാത്യന്തസത്യവാൻ, ശ്രീമാനുപരിചരനെന്നു നാമമായാണ്ടൊരുമന്നവൻ ॥ കണ്ട, വൻറെ തപം മോദം പൂണ്ടു ദേവേന്ദ്രനകിനാൻ സ്ഫടികംകൊണ്ടു നിർമ്മിച്ചു വിമാനം ബഹുമാനമായ് ॥ ദിവ്യമാമതിലേറിപ്പോയവൻ ഭൂമിയിൽ വിണ്ണിലും അതിനാലുപരിചരനെന്നായാ വസുവിന്നു പേർ ॥ ധർമ്മിഷ്ഠനാമവൻ കീർത്തിപരന്നു ലോകമൊക്കയും അവന്നുമാഗ്ഗിരികയെന്നപേരായ സുന്ദരിയൊരുത്തിയുള്ളുമപാനന്ദ്യപുത്രന്മാരായി വീരരായ് രാഷ്ട്രദേശത്തിലവരെ ഭൂപന്മാരാക്കിമന്നവൻ ॥ ഋതുവായി കുളിച്ചിട്ടാവസുവിൻ ഭാര്യഗിരികയായ് പുത്രലാഭത്തിനാശയോരിച്ചു ഭർത്താവൊടോതിനാൾ ॥ അന്നുതാൻ വേട്ടയാടാനായ് ചൊല്ലിനാരച്ഛന്മാർ അഞ്ചേട്ടുകാലത്തിൽ വാഴ്ത്തിയോർത്തുമെ ॥ പിതൃക്കൾ വാക്കുവുതാണെന്നു ചൊല്ലണമെന്നുതാൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുവേട്ടയ്ക്കായ്

പോയയൊന്റാകൊണ്ടുകാന്താരമെ • രമിമാംതണ്ണാർസുതസ്സ്ലാക്കംസൌ
ന്ദര്യംചേർന്നഭാര്യയെ വനത്തിൽവാഴുംഭൂപാലൻസ്വാന്തത്തിൽചിന്ത
ചെയ്തതെ • കാന്തയെയോന്റുവാഴുമ്പോൾസ്ഖലിച്ചിതവനിന്ദ്രിയം
സ്ഖലിച്ചപ്പോൾതന്നെമന്നനതാവിലയിലാക്കിനാൻ ഋതുകാലവുമോ
ന്റുള്ളിൽചിന്തിച്ചാനന്നമന്നവൻ സ്ഖലിച്ചബീജംവെറുതെയാകാ
യ്യാനെന്റുചെയ്‌വുഞാൻ • എല്ലാവിധവുമെൻവീര്യംഫലമാമില്ലസംശ
യം കാന്തക്കായിതയക്കേണമെന്നതനൊനിനച്ചവൻ • വീര്യംമോ്യ
ക്ഷയസ്ഥാനായ്നല്ലനേരവുമൊന്റുടൻ ആ ഇലക്കുമ്പിളിൽചേർത്താനതു
മന്ത്രംജപിച്ചതാൻ • പരുന്തൊന്നരികിൽവാഴുന്നതിനെക്കണ്ടുചൊല്ലി
നാൻ: 'കൈക്കൊണ്ടിതുമഹാത്മാവെ! ചിക്കെന്നെൻഗൃഹമെത്തുക •
നീയിതെൻപ്രീയത്തിന്നായ്കൊണ്ടുപോയെന്റെമന്ദിരെ ഗിരിക
യ്ക്കായ്കൊടുത്താലുമിന്നവൾക്കൃതുകാലമാം' •

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

എന്നരച്ചപ്പോതതിന്നായ്മന്നനാലയതല്ലിനാൻ ആകാശത്തേ
ക്കിന്നാക്കൈക്കൊണ്ടുയന്നാൻവേഗമുള്ളവൻ • കൺവിളംകൊക്കിൽവെ
ച്ചുംകൊണ്ടാകാശേപോംപരുന്തിനെ കണ്ടിതാമറ്റൊരുപരുന്തതി
നെപ്പോലെയുള്ളവൻ • മാംസമെന്നോന്റുവേഗത്തിലതിനോടേറ്റു
മറ്റവൻ ആകാശത്തിൽപക്ഷിരണ്ടുംകൊത്തിപ്പോരുതുടങ്ങിനാർ •
യുദ്ധംനിമിത്തമബ്ബീജംപതിച്ചുയമുനാജലെ കന്നിൽവീണുടനിസ്സാമ്യോ
ൽപതന്ത്രങ്ങൾപറന്നുപോയ് • അക്കാലത്തുജലക്രീഡചെയ്യുമപ്സരനാ
രിയാം 'അദ്രികാ'ഖ്യഭമാത്രന്നിൽമുങ്ങിനീക്കിഴിയിട്ടുപോയ് • സന്ധ്യ
യെവന്ദനംചെയ്യുവാസിക്കുന്നോരുവിപ്രനെ പാദത്തിങ്കൽപിടിച്ചോ
ന്നവളിച്ചാൾനല്ലസുന്ദരി പ്രാണായാമംചെയ്തിടുന്നോൻകണ്ടിട്ടാദ്ദിവ്യ
നാരിയെ ധ്യാനഭംഗംചെയ്തനീ'പെൺമീനാകെന്നശപിച്ചുതെ' • അ
പ്സരശ്രേഷ്ഠയാമദ്രികാഖ്യവിപ്രൻശപിക്കയാൽ യമുനാനദിയിൽപെ
ൺമീനായിച്ചുറ്റിനടന്നുടൻ • പരുന്തിൻകാലുതട്ടീട്ടുവീണൊരാവസു
ബീജവും ഭക്ഷിച്ചുത്രികവേഗത്തിൽമത്സ്യരൂപമിയന്നവൾ • കുറേക്കാ
ലംകഴിഞ്ഞിട്ടുപത്താംമാസംതികഞ്ഞനാൾ ഒരുമുക്കുവനാനല്ലമീനിനെ
പിടികൂടിനാൻ • മത്സ്യത്തിന്നുദരംമെല്ലക്കീറുമ്പോളുള്ളിൽനിന്നുടൻ
രണ്ടുകുട്ടികളുണ്ടായതൊന്നാണൊന്നൊരുപെണ്ണുമായ് • സുന്ദരൻബാ
ലനൊപ്പത്തംകന്യയൊരുമനോഹരാംഗിയാൾ അത്ഭുതമുള്ളകന്നേറ്റംവിസ്മയ

പുണ്യമുള്ളവൻ ॥ രാജാവിനായ്കാഴ്ചവച്ചാൻമത്സ്യം പെററശിശുക്ക
ളെ അത്ഭുതപ്പെട്ടു രാജാവും സ്വീകരിച്ചാൻ കമാരനെ ॥ 'മത്സ്യൻ,മന്ന
നവൻ തന്നെ ധാർമ്മികൻ, സത്യവ്രതൻ വസുപുത്രൻ, കാന്തിയുള്ളോന
പ്പുത്രനോടൊത്ത വികൃതി ॥ വസുവും കന്യയെ വീണ്ടും മുക്കുവനായിനല്കി
നാൻ മത്സ്യോദരി, കാളി, യോജനഗന്ധയും പ്രസിദ്ധമായ് ॥ ഉണ്ടാം
നിമിത്തം പേരുണ്ടായ് മത്സ്യഗന്ധിനിയെന്നുടൻ ശുദ്ധാംഗി, വസുവിൻ
പുത്രിയമ്മീനാറും മുക്കുവൻ ഗൃഹേ ॥

മുനികൾ പറഞ്ഞു.

അദ്രികായെന്നപ്സരസ്ത്രീ മുൻ ശാപമിന്നമായ് മുക്കുവൻ കീറിയ
വളെക്കൊണ്ടതിന്നിതനോടായ് ॥ അപ്സരസ്ത്രീയവളെങ്ങു? പിന്നവന്നാ
ളാമ്മുനി ശാപാവസാനവുമവളെപ്പെട്ടുകൊണ്ടതുമെങ്ങനെ ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

മുനിതൻ ശാപമതാദപ്പോൾ വിസ്മയിച്ചവളോന്നും പിന്നെയും
പിച്ചുകൾ തന്നൊന്നായി തുപ്പാതെ പിച്ചിയ്ക്കുന്നു ॥ ദേയവുമെന്നൻ മാം
നാനാർകരയും തരിപ്പാൻ കരയരെന്നോടു ശാപമോക്ഷം താൻ
തന്നിട്ടുനിന്നാ ॥ ശാപിച്ചു താൻ ശപിച്ചപ്പോൾ മത്സ്യമായി വേഷിച്ചു
നീ മനുഷ്യക്കുട്ടികളെപ്പെറുമൊരിക്കൽ ॥ അവനേ പാപം
നെറപ്പോൾ പെൺകുട്ടികളൊന്നും ഗുട്ടികളെപ്പെററുമൊ
ക്കെനിന്നവൾ ॥ വിട്ടുകാട്ടുന്ന തന്റെ ശാപംപൊഴിച്ചവൾ
ശാപത്തിന്നവസാനത്തിൽ സ്വർഗ്ഗം പ്രാപിച്ചു പിന്നവൾ ॥ ഏവമുണ്ടായ
സൽപുത്രി മത്സ്യഗന്ധയെന്നവൾ മുക്കുവൻ തൻ കന്യയോടു കൂടെ വീട്ടി
ൽ വളർന്നതു ॥ വസുവിൻ പുത്രി വന്ന്യനിധിയാം മക്കമാരിയും അവ
ന്റെ വീട്ടിൽ കാത്തു അമ്മയോടൊപ്പം വളർന്നിതു നാൾ ॥

ശ്രീമഹാഭാരതേ ആദിപർവ്വണി
സത്യവതീജന്മം
ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഒരിക്കൽ തീർത്ഥയാത്രക്കായ് നടക്കുന്ന പരാശരൻ ശുദ്ധമാമെയമുനാ
തീരമണഞ്ഞാൻ തേജസ്സുള്ളോരുമുനി ॥ ഞാനപ്പോൾ വള്ളത്തിലക്കരെ കടത്തുവാൻ

ധാർമ്മികൻമുനി: 'കാളിന്ദിതന്നക്കരെയ്ക്കുതോണിയിൽവിട്ടകെന്നെനീ'
കരയ്ക്കൂണ്ടുമുക്കവനാംമുനിതൻവാക്കുകേട്ടടൻ അഴകേറുംമത്സ്യഗന്ധ
യാംകുമാരിയോടോതിനാൻ: * 'ബാലികെ!മുനിയെത്തോണിയേററി
യക്കരെ ചേർക്കനീ മഹാതപസ്വിതെ!കൊതിക്കുന്നക്കരെപ്പോകുവാൻമുനിധാർമ്മി
കൻ' * പിതാവിൻവാക്കുകേട്ടവൾവാസവിപുത്രികാളിയും മുനീശ്വ
രനിരുന്നിട്ടുംതോണിവിട്ടേണലോമനാ * ഭാവിയാംദൈവയോഗ
ത്താൽകാളിന്ദീനടുവിൽമുനി വിശാലനേത്രയെക്കണ്ടുമാരമാലാർന്നിതേ
റവും * യൌവനംചേർന്നശോഭിക്കുംനാരിയെക്കണ്ടുമാമുനി പൂണ്ടിടാ
നായ്വലക്കൈതൻവലങ്കയ്യാൽപിടിച്ചുതേ * മന്ദനേർമിഴിയുംതെല്ല
ചിരിപൂണ്ടേവമോതിനാൾ: 'കുലത്തിന്നുംതപസ്സിന്നുംശ്രുതിക്കുമിതുയു
ക്തമോ? * നീയോവസിഷ്ഠസംബന്ധി,കുലശീലങ്ങളൊത്തവൻ മാര
മാൽപൂണ്ടെന്തുചെയ്വാൻതുടങ്ങുന്നറിവുള്ളനീ * മാനുഷ്യജന്മംലോക
ത്തിൽദുർല്ലഭംബ്രഹ്മസുരോത്തമ! വിശേഷിച്ചുംബ്രാഹ്മണത്വമതിലുംദുർല്ല
ഭംദൃഢം * ശാസ്ത്രം,കുലം,ശീലമിതൊക്കെയൊത്ത । ധർമ്മജ്ഞനാംബ്ര
ഹ്മസുതൻമുനേ!നീ । മീൻനാറിയാമെന്നുടെകണ്ടയോഗ്യ । ഭാവംതുട
ങ്ങുന്നതിനെന്തുബന്ധം? ॥ അഹോ!മച്ശരീരത്തിലെന്തോന്നുകണ്ടു । ദ്വി
ജാംഗാത്തനായ്കൈപിടിക്കാൻതുനിഞ്ഞു । അടുക്കുന്നുനീവിപ്ര!ധീമൻ!
സ്വധർമ്മം । സ്മരിക്കാതിരിക്കുന്നതിന്നെന്തുബന്ധം? ॥ അഹോ!മന്മനാ
മീടിങ്കൽപൂണ്ടിടാനായ് ।നിനച്ചാണുപോയിന്നുശൃംഗാരതോയേ, ശ
നവ്യാകുലപ്പെട്ടുപൂബാണനാലീ।മുനിക്കിപ്രകാരംമനസ്സിന്നാകുലത്വം।
ഏവംചിന്തിച്ചുതന്നപാംഗിമഹാമുനിയോടോതിനാൾ: । 'തോണിയക്ക
രചേരട്ടെധൈര്യംകൈക്കൊണ്ടിരിക്കനീ.'॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ഹിതമാംവചനംകേട്ടുകയ്യയച്ചുപരാശരൻ ഉടനാത്തവിട്ടെപ്പി
ന്നീടവരക്കരെയെത്തിനാർ * കാമാർത്തൻതാപസൻവീണ്ടുംകാളിതൻ
കൈപിടിക്കവെ വിറപൂണ്ടവളുംമുന്നിൽനിന്നുംമുനിയോടോതിനാൾ:
'നാറുമെന്നോടുചേരാൻതമടിയില്ലെമുനീശ്വര! തുല്യരൂപരെഴന്നോ
ർക്കസംയോഗംസുഖമാവത്' * ഏവമോളുംകന്യകയെക്ഷണാൽക്കൊ
ണ്ടാമഹാമുനി കസ്തൂരിഗന്ധമേലുന്നനല്ലസുന്ദരിയാക്കിനാൻ * മദ
നാർത്തൻമാമുനിയ്യൻകാന്തയാംമോഹനാംഗിയെ കസ്തൂരിഗന്ധയാ
ക്കിട്ടുവലംകയ്യിൽപിടിച്ചുതേ * പുണരാൻകൊതിപൂണ്ടമ്മമുനിയോ

ടോതികാളിയും: 'മുനേ! ജനങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ടിരിക്കുന്നു അക്കരെ * കഷ്ടമാം പെരുതു ധർമ്മത്തിൽ തെല്ലുമേ തൃപ്തിയില്ലമേ മഹാമുനേ! ക്ഷമിച്ചാലും രാത്രി വന്നെത്തിടും വരെ * ദിനം പകൽ മനുഷ്യർക്കു വിധിയല്ല, ഇരാത്രിയിൽ സംഗം പകൽ മഹാദോഷം ചെയ്യും, കാണും ജനങ്ങളും * അടക്കി വയ്ക്ക കാമം നീ ജനനിന്ദയസഹ്യമാം' ഉദാരബുദ്ധിയതിനെ ശരിയെന്നു നിനച്ചുടൻ * മൂടൽമഞ്ഞുടനുണ്ടാക്കി തപസ്സിൻ ശക്തിയാൽ മുനി * മഞ്ഞുണ്ടായപ്പോഴവിടമെല്ലാമിരുളായിതേ * തമ്പി, മാമുനിയോടപ്പോൾ ഗൂഢവാക്കേവമോതിനാൾ: 'കന്യ ഞാൻ വിപ്ര! നീയെന്നെ പ്രാപിച്ചാൽ അച്ഛൻ വഴിക്കെ പാപം * വീട്ടും വിഫലമാകില്ലേ മുനേ! പിന്നെന്തു മേ ഗതി? ശർമ്മനായിരുന്നാൽ ഞാനച്ഛനോടെന്തു ചൊല്ലിടും * എന്നെ പ്രാപിച്ചു നീ പോകും എന്തു ഞാൻ ചെയ്യും, ഓർക്കുക?' *

പരാശരൻ പറഞ്ഞു.

മൽപ്രിയം ചെയ്കിൽ നീ ബാലെ! പിന്നെയും കന്യയായിടും * ഇച്ഛക്കൊത്ത വരം കാമ്യേ! ഭയശീലേ! വരിക്ക നീ *

സത്യവതി പറഞ്ഞു.

പിതാക്കളും ലോകരും പാരറിയാതെ മഹാമുനേ! കന്യാവ്രതം നശിക്കാത്ത വിധത്തിൽ ചെയ്യണം ഭവാൻ * നിനക്കു തുല്യനായ് വിഷ്ണുമൂർ പുത്രൻ ജനിക്കണം നവമായ യൗവനത്തോടീ മണമെന്നുമിരിക്കണം *

പരാശരൻ പറഞ്ഞു.

ശ്രീമാൻ വിഷ്ണുപരേശൻ പുത്രൻ മല്പ്രാണപ്പുകഴാർന്നവൻ കേൾക്കെടോ സുന്ദരി! നിന്നിൽ ജനിച്ചീടും മനോഹരേ! * എന്തു മൂലമഹോ! നിന്നിൽ അനുരാഗം ജനിച്ചു മേ? എനിക്കിങ്ങനെ മുമ്പെങ്ങും മോഹമുണ്ടായതില്ലെടോ * അപ്സരസ്സുകളെക്കണ്ടും ധൈര്യം കൈവിട്ടതില്ല ഞാൻ ദൈവയോഗത്തിനാൽ നിന്നെക്കണ്ടു കാമബാണാസനായ് ധരിക്ക ഹേതുവിതിനൊന്നു മാഖ്യാ ദൈവകല്പിതം നന്നവും നിന്നെക്കണ്ടെനിക്കു മോഹമുണ്ടായതെങ്ങനെ? * പുരാണങ്ങൾ ചമയ്ക്കുന്നോൻ വേദങ്ങൾ വിഭജിപ്പവൻ മല്പ്രാണം പുകഴാർന്നുള്ള പുത്രൻ തേജസ്സാർന്നവനായിടും * എന്നു ചൊല്ലി, വശത്തായ തന്വിയെ പുൽകി മാമുനി കാളിന്ദിയിൽ കുളിച്ചിട്ടു നടന്നാൻ വേഗമാമുനി * സതി, സത്യവതിക്കുണ്ടായിതു ഗർഭമപ്പോഴേ യമുനാദ്വീപതിൽ പെറ്റാൾ മകനെ കാമതുല്യനായ് * ജനിച്ചമാത്രയിൽ തന്നെ കാനിമാൻ ബാലൻ വീട്ടുവാൻ തപസ്സിൽ ചെയ്തുറച്ചയൻ തന്മാതാവോടു ചൊ

ച്ചിനാൻ: • 'ഇഷ്ടംപോലെ ഗമിച്ചാലുമമ്മേ! പോകുന്നതൊന്നിനി തപ
സ്സിന്നായ്‌നിനച്ചപോലെഞാൻ വത്സരെ! • മാതാവേ! ദുഃഖമെ
ല്ലാതെവല്ലതുംസംഭവിക്കകിൽ ഓർത്താലുമെന്നെകല്യാണി! വേഗം ഞാ
നിവിടെ എത്തിടാം • മംഗലം തവ, പോകുന്നേൻ ചിന്തവേർവിട്ടിരിക്ക നീ.'
എന്നോതിപ്പോയിതെവ്യാസൻ പ്രാപിച്ചിതവൾ താതനെ • ദ്വീപിൽ
പെററതിനാലന്നാബ്ബാലൻ ദ്വൈപായനാഖ്യനായ് വലുതായി ജനിച്ച
പ്പോൾ തന്നെ വിഷ്ണ്വംശജൻ മുനി • പുണ്യതീർത്ഥങ്ങളൂടെപ്പോയ് വൻ
തപസ്സാചരിച്ചവൻ   സുതൻ പരാശരന്നേവം വ്യാസനാണായി കാളി
യിൽ • വേദങ്ങളെ വേർതിരിച്ചാൻ കലിവന്നതറിഞ്ഞവൻ • വേദങ്ങളെ
വിസ്തരിച്ചു മൂലം വ്യാസാഖ്യനായവൻ • പുരാണസംഹിതകളെ നിർമ്മി
ച്ചാൻ, ഭാരതത്തെയും വേദങ്ങളെ വേർതിരിച്ചു പഠിപ്പിച്ചിതു ശിഷ്യരെ •
സുമന്തു, ജൈമിനി, പൈലൻ, വൈശമ്പായനനെന്നവൻ   അസിതൻ
ദേവലൻ, പിന്നെപ്പുത്രനാം ശുകനേയുമേ •

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഏവം കാരണമെല്ലാം ഞാൻ പറഞ്ഞേൻ മുനിവര്യരേ! കാളിതൻപു
ത്രൻ, നിവർതൻ ശുഭമാഹാത്മ്യത്തെയും • മഹാദ്യുതി, ചരിതമിവയിൽ
വേണ്ട സംശയം കേൾക്കേണ്ട നാരദമുനിതൻ ഗുണങ്ങൾ മുനിവര്യരേ! •
കാരണം കൊണ്ടുതന്നത്രേ കാളിയിൽ നിന്ന് ജനിച്ചതും   പരാശരൻ ശാന്ത
വും ക്രമാലവളെയാണ്മതും • അപ്പോളിൽ മുനിതൻ ചിത്തമിളകിപ്പോ
യതങ്ങനെ   അദ്ധ്യാത്മതൊഴിൽ ധർമ്മിച്ചുൻ മുനി ചെയ്തു മെങ്ങനെ •
കാരണം ചൊല്ലത്തിയുമെച്ചുനന്നുതപ്പം   നരകിച്ചുരിതാം കേട്ടാൽ വ
ന്നപാപവിമോചനം • കേൾക്കുന്നവർക്കു ബുദ്ധിമാന്മാരിന്നിച്ചരിത്രമാഹാത്മ്യ
മം അവന്നുൾക്കുന്നിയുമില്ലുണ്ടാകും സുഖവും സദാ •

ശ്രീദേവിഭാഗവതം രണ്ടാംസ്കന്ധം
വ്യാസോൽപത്തി
രണ്ടാമദ്ധ്യായം

മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

മുനിമാർ പറഞ്ഞു.

ഉഗ്രതേജസ്വിയാം വ്യാസനുൽപത്തിയുരചെയ്തു നീ   കാളിതന്നുല്പ
ത്തിയതും വിസ്തരിച്ചതു പോലവെ • സന്ദേഹമിന്നതൊന്നുണ്ടതൊന്നു

നങ്ങൾക്കാനന്ദമാനസ തീൎന്നില്ലതിന്നുധൎമ്മജ്ഞ! ധന്യൻനീചൊന്നവാ
ൎത്തയാൽ * വ്യാസമാതാ,സത്യവതി,ഗന്ധാംഗിയവളെങ്ങനെ ചേൎന്നശ
ന്തനുവായിട്ടുധാൎമ്മികൻഭൂപതീന്ദ്രനെ? * കുലാചാരങ്ങളില്ലാത്തദാശ
പുത്രിയെയെങ്ങനെ? സ്വയംവരിച്ചുവരൻധാൎമ്മികൻപൂരുവംശജൻ *
ആത്മജ്ഞൻവ്യാസനെന്നാവിനാതന്മേധാവിശിഷ്ടനം, വന്ദ്യവിന്നാംശജൻപുത്ര
നായതുംചൊല്ലുകെങ്ങനെ? * കാളിതൻപുത്രനായുള്ള ചിത്രാംഗദനെന്ന
ന്നായ് വച്ചു,തേജസ്വിയാംഭീഷ്മരെന്തിനിചൊല്ലുമുൻപിലോ! * ചി
ത്രാംഗദൻമരിച്ചപ്പോളനുജൻകാളിതൻസുതൻ വിചിത്രവീൎയ്യനാംവീ
രൻതന്നെവാഴിച്ചുവെന്നതും * ജ്യേഷ്ഠൻ,സ്വരൂപൻ,ധൎമ്മിഷ്ഠൻ,ഭീഷ്മർ
ജീവിച്ചിരിക്കവെ താണിമാനാമവൻവാഴിച്ചുവതെങ്ങനെനൃപനായ്?
വിചിത്രവീൎയ്യൻചത്തപ്പോൾദുഃഖപൂൎണ്ണമ്മകാളിയും പുത്രദാരവി
ധവമാൎക്കാക്കിയതുമെങ്ങനെ? * എന്തുകൊണ്ടുകൊടുത്തില്ലരാജ്യംഭീ
ഷ്മൎക്കുകാളിയും? വീരൻവിവാഹംചെയ്യാതെയിരിക്കാനെന്തുകാരണം
അരാജർതൻഭാൎയ്യമാരിലുല്പാദിപ്പിച്ചുപുത്രരെ അതിതേജസ്വിയാംവ്യാ
സനധൎമ്മംചെയ്തതെന്തഹോ? * പുരാണങ്ങൾചമച്ചുള്ള ധൎമ്മിഷ്ഠൻമു
നിയെങ്ങനെ പരസ്ത്രീയെ,വിശേഷിച്ചുംപ്രാപിച്ചുനൎജ്ജാൎയ്യയെ? * വേ
ദപ്രകാശകൻസൂത! സദാചാരമെഴുന്നവൻ മാമുനീന്ദ്രൻ,നിന്ദ്യമാമീക
ൎമ്മംചെയ്തതുമെങ്ങനെ? * വ്യാസശിഷ്യൻഭവാൻയോഗ്യൻസന്ദേഹങ്ങ
ളകറ്റുവാൻ തൊഴിൽവിട്ടീപ്പുണ്യത്രാവിൽഞങ്ങളാംവാഴുന്നതോൎക്കയാ. *

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഇക്ഷ്വാകുവംശജൻമന്നൻസത്യവാൻധൎമ്മതല്പരൻ മഹാഭിഷൻ,
സുപ്രസിദ്ധനങ്ങായാൻചക്രവൎത്തിയായ് * വാജപേയങ്ങളുംചെയ്താ
നശ്വമേധമൊരായിരം ഏവമിന്ദ്രപ്രീതിചെയ്തുസ്വൎഗ്ഗംപ്രാപിച്ചുബു
ദ്ധിമാൻ * ഒരിക്കൽബ്രഹ്മസഭയിൽപോയാമന്നൻമഹാഭിഷൻ ബ്ര
ഹ്മാവിനെവണങ്ങാനായ് സുരന്മാരവിടെത്തിനാർ * ഗംഗയുംവന്നിത
വിടെക്കൂപ്പുവാൻബ്രഹ്മദേവനെ വൻകാറ്റുതട്ടിയവൾതൻമുണ്ടന്നേര
മഴിഞ്ഞുപോയ് * മുഖംകുനിച്ചുദേവന്മാരെല്ലാംനോക്കാതിരിക്കവേ
ലജ്ജവിട്ടവളെനോക്കിനിന്നാൻമന്നൻമഹാഭിഷൻ * കണ്ടുകാമാൎത്ത
രായ്,പ്രേമംപൂണ്ടോരാരണ്ടുപേരെയും കോപംകലൎന്നുടൻതന്നെശപി
ച്ചാൻബ്രഹ്മദേവനും: * 'ഭൂമിയിൽപോയ്ജനിച്ചിട്ടുപിന്നെയുംവിണ്ണി
ലേക്കിനി പോരണംചമരെപ്പുണ്യംസമ്പാദിച്ചിട്ടുമന്നവ!' * അപ്രകാ

ഭൂപതിതന്നെ ശപിച്ചാൻഗംഗയെയുമേ ബ്രഹ്മസന്നിധിയിൽനിന്നും
പോകാർ ദുഃഖിച്ചുകൊണ്ടവർ * ഭൂമിയിൽധർമ്മികന്മാരാം നൃപരെയോ
ർത്തുമന്നവൻ പ്രതീപനാം പൌരവനെ പുത്രനാക്കാൻനിനച്ചവൻ *
വസുക്കളെട്ടുപേരും പണ്ടൊരുകാലം ഭാര്യമാരുമായ് ക്രീഡിച്ചുംകൊണ്ടു
ചെന്നൊരു വസിഷ്ഠന്നാശ്രമസ്ഥലം * ഉണ്ടായതങ്ങൻവസുശ്രേഷ്ഠൻ
പൃഥുനാമാം വസുക്കളിൽ ദ്യോവെന്ന,വൻഭാര്യകണ്ടാൾ ഗോവാം ന
ന്ദിനിയെയുടൻ * തൻകാന്തനോടു ചോദിച്ചാൾ:'നല്ലഗോവാരുടേതി
തു?' ദ്യോവുരച്ചാൻ: 'വസിഷ്ഠന്റെ പശുവാണിതു സുന്ദരി! * സ്ത്രീയോ
പുരുഷനോ ആയിന്നീപ്പശുവിൻപാൽകുടിക്കുകിൽ യൌവനം പൂണ്ടിരു
ന്നീടും പതിനായിരമാണ്ടവർ' * അതുകേട്ടവളും ചൊന്നാൾ: 'ഉണ്ടെനിക്കിയി
ലെൻസഖി ഉശീനരമഹാരാജാവിന്റെ പുത്രി മനോഹരി! * അതിനാ
ലിക്കാമധേനുകം നന്ദിനിപ്പശുവെക്കണം കുട്ടിയോടുംമഹാത്മാവേ! ഗൃഹ
ത്തിൽകൊണ്ടുപോകണം * ഇതിൻപാലുകുടിച്ചീടുന്നോരെന്നുടെ
തോഴിയും ജരാനരകളില്ലാതുള്ളോരമാനുഷനാരിയാം' * അവൾതൻ
വാക്കിനാൽ ദ്യോവുംകൊണ്ടുപോയങ്ങു ഗോവിനെ മുനിയെവകവെയ്ക്കാ
തെ പൃഥുമുഖരൊടൊത്തവൻ * ഗോവിനെക്കൊണ്ടുപോയപ്പോൾ വ
സിഷ്ഠൻ താപസോത്തമൻ പഴങ്ങളുംകൊണ്ടുവേഗമാശ്രമത്തിങ്കലെ
ത്തിനാൻ * അവിടെക്കുട്ടിയോടും തൻപശുവെക്കണ്ടിടായ്കയാൽ വന
ത്തിൽ ഗുഹയിൽപോലും തിരഞ്ഞാൻ മുനിസത്തമൻ പശുവെക്കണ്ടുകി
ട്ടാതെ കോപംപൂണ്ടാൻ മഹാമുനി വസുക്കൾകൊണ്ടുപോയെന്നായ്
ധ്യാനത്താൽ കണ്ടവാറവൻ * എന്നൊന്നിന്ദിച്ചു പശുവെക്കൊണ്ടുപോയി
വസുക്കളും 'അതിനാലവരെല്ലാരും ജനിക്കട്ടെ മനുഷ്യരായ്' * വസുക്കളെ
ശപിച്ചേവം ധർമ്മാത്മാവായ താപസൻ ഇതുകേട്ടവരെല്ലാരും ദുഃഖം പ്രാ
പിച്ചിതേറ്റവും * വസുക്കൾ ശാപമുണ്ടായതറിഞ്ഞിട്ടുവിടെത്തിനാർ
മുനിയെ ശരണം പ്രാപിച്ചവൻപ്രീതിവരുത്തുവാൻ ദീനരായ് മുനിയിൽനി
ന്നീടുമവരോടോതിനാൻ മുനി * 'ഓരോകൊല്ലംകൊണ്ടു നിങ്ങൾക്കെല്ലാ
ർക്കുശാപമോചനം പ്രിയമേറുന്നൊരിനിയാം പശുവെക്കൊണ്ടുപോയ
വൻ * ദ്യോവുമാത്രമനേകനാൾ മനുഷ്യാകൃതിയാർന്നിടും' ശാപം പൂണ്ട
വർ കണ്ടിട്ടാവഴിയിൽവെച്ചു ഗംഗയെ * ശപിക്കപ്പെട്ടു ദുഃഖിക്കുമവ
ളെക്കൈതൊഴുതോതിനാർ: മനുഷ്യജഠരത്തിങ്കലെഴുന്നുള്ളുന്ന ഞങ്ങളും * ഉ
വിള്ളാതെമട്ടെൻദേവി! ഞങ്ങൾക്കീചിന്ത, ദുസ്സഹം * അതിനാൽ

മാനുഷസ്ത്രീയായ്നീജനിപ്പിക്കയെങ്കിലെ   അനഘ!നീശന്തനുവിൻ
ഭാര്യയായിബ്ഭവിക്കണം * ജനിക്കുന്നതങ്ങളെല്ലപ്പെട്ടെന്നറിയേണം
ജലത്തിലായ്   ഇപ്രകാരംശാപമാകുന്നതുമൂലംഞങ്ങളായിട്ടുള്ളതും'
ഗുരുവാമെന്നോതിനാരംഗംഗാനിജലോകംഗമിച്ചുവം * ചിന്തപൂണ്ടു
പുറപ്പെട്ടുദേവിയാംഗംഗചിന്നെയും   പ്രദീപപുത്രപരസ്ഥനായ്ജനിച്ചു
നാരംമഹാഭിഷൻ * അപ്പനാത്രശന്തനുവായോംഗ്രാമീകൻസത്യതല്പരൻ
പ്രതീപൻസ്തുതിചെയ്യാനകാന്തിയേറുന്നസ്സുന്നെ * ജലത്തിൽനിന്നു
ടൻതന്നെപുറപ്പെട്ടൊരുസുന്ദരി   അവൻതൻദക്ഷുതായിട്ടുവലഭത്തു
തുടചേർന്നതേ * തുടചേർന്നവളോടേവംചെയ്യാൻവ്രപാലകൻ:
'ചോതിക്കാതെന്തുക്രോമേവംവന്നെന്തുടചേർന്നീ?' * ഉപയെന്തന്യനാ
മാന്നിടുമവളോടോതീമന്നവൻ: 'കാമമൂണ്ടുപരസ്ത്രീയിൽഗമിക്കുന്നോ
വനല്ലഞാൻ * വലതുഭാഗത്തല്ലോനീയിരുന്നതുശോഭനേ പുത്രി
ക്കുപുത്രഭാര്യയുമാകുന്നതുസുന്ദരി * ഇപ്പിക്കപുത്രനുണ്ടായാലവൻ
തൻകാന്തയാകനീ   നിൻപുണ്യംകൊണ്ടെനിക്കുണ്ടാംപുത്രൻസംശയ
മെന്നിയെ' * 'അങ്ങനെതന്നെ'ചൊല്ലിപ്പോയ്ദിവ്യദർശനയൊത്ത
വരം   ഓർത്തുകൊണ്ടവളുമന്നൻപിന്നെയുംവീട്ടുപുക്കിനാൻ * പു
ത്രനുണ്ടായ്വളർന്നോട്ടുകാലംചെന്നനന്തരം കാട്ടിൽപ്പോവാൻകൊ
തിച്ചുന്നാംപുത്രനോടായിമന്നവൻ * ഒത്തമാനംചൊല്ലിവീണ്ടുമെക
ന്നോടോതിനാൻനൃപൻ: 'വനത്തിലായ്സുന്ദരാംഗിന്നെന്നോപ്രാപിക്കമെ
ങ്കിൽനീ * കൈക്കൊൾകകാമമുണ്ടെങ്കിൽവനമാമോഹനാംഗിയെ
ആരുനീയെന്നുചോദിക്കേണ്ടവളോടെന്നുവാക്കിനാൻ * സുഖിയാം
നീസ്വീകരിക്കിലവളെധർമ്മപത്നിയായ്'   ഇപ്പുൻമന്നവൻിവണ്ണംപറ
ഞ്ഞേംപ്പിച്ചുപുത്രനെരാജ്യത്തിൽവാഴിക്കയും,പിന്നെക്കാട്ടുപുക്കാൻമഹീ
പതി തപസ്സുചെയ്യാനവിടെപ്പരാംബികയെയോർത്തവൻ * സ്വർഗ്ഗംപ്രാ
പിച്ചുതേജസ്സാൽദേഹംവെടിഞ്ഞുമന്നവൻ   സപ്തദ്വീപവുംപെട്ടരാജ്യം
പ്രാപിച്ചുശന്തനു * ധർമ്മബന്ധൻമഹീപാലൻരക്ഷിച്ചിതുജനങ്ങളെ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം

ഭാഷാവിവരണം.

മൂന്നാമദ്ധ്യായം

നാലാമദ്ധ്യായം

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

പ്രതീപൻ സ്വർഗ്ഗമാണ്ടപ്പോൾ സത്യവ്രതനായ ശന്തനു പുലിമുമ്പാം
മൃഗക്കൂട്ടങ്ങളെ കാനനാന്തരത്തിൽ വേട്ടയാടൽ പ്രിയം ॥ ഒരിക്കൽ ഭൂപാലനാംഗം
ഗാതീരത്തിൽ പുക്കമന്നവൻ കണ്ടാനാരോമലാംഗിയായ് ചാർത്തിപ്പെട്ട മാൻകണ്ണി
യെകയെ ॥ കണ്ടാം തരുണാർകപ്രഭതുല്യം പ്രസന്നസൗന്ദര്യം ചേർന്നവളെ
ഇവളല്ലോ പണ്ടു പറഞ്ഞതാളെന്നോർത്തു മോഹിച്ചു മന്നവൻ ॥ അവൾതൻ
മുഖതാർകണ്ണാൽ നുകർന്നാൻ തൃപ്തിയെന്നിയേ മനസ്സലിഞ്ഞിട്ടന്നേരം
രോമാഞ്ചം പൂണ്ടു ഭൂമിപൻ ॥ അവൻ മഹാഭിഷനെന്നറിഞ്ഞവളും പ്രേ
മമാർന്നു, വൾ അല്പം പുഞ്ചിരി കൈക്കൊണ്ടു നിന്നാൾ മന്നന്റെ മുന്നിലാ
യ് ॥ മാനിനിയാൾ മിഴികൊണ്ട് കണ്ടിട്ടതിമോദമന്നതുപോലെ പറഞ്ഞാൻതൻ
പ്രിയത്തിനായ് മധുരവാക്യത്തിൽ ॥ 'ദേവിയോ, മാനുഷസ്ത്രീയോ,
യക്ഷിയോ, നാഗകന്യയോ? ഗന്ധർവനാരിയോ, നീയാരപ്സരസ്സോ? മനോ
ഹരെ! ॥ ആരായാലും വേണ്ടതില്ലെൻ ഭാര്യയായിങ്ങു വാഴുക നീ പ്രേമം
പൂണ്ടു ചിരിക്കുന്നി തന്നിലെന്നൻ കാന്തയാകണം' ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

അവൾ മുൻഗംഗയെന്നപ്പോഴറിഞ്ഞിതില്ലെന്നുറച്ചൊരു ഭൂപൻ, അവൻ മഹാ
ഭിഷനാൽ ശ്രുതനെന്നറിഞ്ഞിതു ഗംഗയും ॥ ഭൂപന്റെ വാക്കുകേട്ടപ്പോൾ
പൂർവ്വസ്മരണബലത്തിനാൽ ചിരിപൂണ്ടു ചൊന്നാൾ തന്നോടു വെളിവിനെ
ചൊല്ലിനാൾ ॥

സ്ത്രീ പറഞ്ഞു

പ്രതീപപുത്രനാണെന്നറിയുന്നുണ്ടു ഞാൻ നൃപ! ആരാണ് ഗ്രഹിച്ചി
ട്ടാതുല്യഗുണവാനായ കാന്തനെ? ॥ വാഗ്ദാനം ചെയ്യില്ലയോ നൃപ! പതിയെ
ഞാൻ വരിച്ചീട്ടു എൻ സത്യം കേൾക്കണമൊരു മന്നാ! വരിക്കുന്നുണ്ടു നിന്നെ
ഞാൻ ॥ ശുഭമാണെന്നു ശീഘ്രം ചെയ്യാമെന്ന തട്ടുകൊല്ല നൃപ!
നിന്നുടെ പാവനമപ്രിയം ചെയ്കിലോ ॥ എപ്പോൾ നീ എന്റെ
വചനം സ്വീകരിക്കാതിരിക്കുമോ? അപ്പോൾ നിന്നെ വെടിഞ്ഞിട്ടും
പോവേൻ ഞാൻ തീർച്ചയിതുതാ ॥ വസുക്കളുന്നാം ശപിച്ചു പോലെയു
ള്ളൊരാജ്ഞയാം മഹാഭിഷനൃപാലൻ തൻ പ്രേമവ്യാസംഗമേയോർത്തവൾ ॥
സമ്മതിച്ചു ചെന്നുതന്നോടവൾ തൻ പതിയാക്കിനാൾ ശന്തനുഭൂപമാന്യ

ള്ള ഗംഗയെസ്വീകരിച്ചവൻ ● നൃപൻരാജ്യംപ്രാപിച്ചിതുസുന്ദരി
യാമവളും ഉദ്യാനകേളിചെയ്യാനന്നവളോടൊത്തുമന്നവൻ ● രമിപ്പി
ച്ചിതുഭാവജ്ഞയവളാനൃപതീന്ദ്രനെ പേടമാൻകണ്ണിയോടൊത്തുശ
ചിയോടിന്ദ്രനെന്നപോൽ ● ക്രീഡിക്കുന്നവൻകാലംപോയതോർത്തി
ല്ലതെല്ലുമേ അവളും സദ്ഗുണംപൂണ്ടോരിവൻകാമവിചക്ഷണൻ ●
രമിച്ചാർദിവ്യമാംഗേഹേലക്ഷ്മീകേശവന്മാർപോൽ കുറേക്കാലംകഴി
ഞ്ഞിട്ടാനൃപനിൽനിന്നുഗർഭവും ● ധരിച്ചുപെറ്റാളവളുവസുവാംപുത്രനെ
ച്ചാലോചന ശിശുവിനെയവനെത്തന്നെയെറിഞ്ഞാളുടൻഗംഗയിൽ ●
രണ്ടുംമൂന്നുംനാലുമഞ്ചുമാറുംനൽബാലരേഴുമേ ഏഴാമനുംമരിച്ചപ്പോളം
ചിന്തിച്ചാൻനൃപനിങ്ങനെ ● 'എന്തുചെയ്യേണ്ടതെൻവംശമെറ്റുന്നം
നിലനിന്നിടും പുത്രന്മാരേഴുപേരെയീമാതാപാപിവധിച്ചുതേ ● തട
ത്താലെന്നാവിട്ടെല്ലാംകൊണ്ടുംപോയീടുമീയിവൾ എന്നിട്ടാപ്പോ
ലെത്തന്നെട്ടാമത്തുംഗർഭംധരിച്ചവൾ ● തടുക്കാഞ്ഞാലെന്തുകൊണ്ടുംവെ
ള്ളത്തിൽതാനെറിഞ്ഞിടും മേലാലുംഗർഭമുണ്ടാമോയില്ലയോയെന്തുനി
ശ്ചയം? ● ഉണ്ടായെന്നാലുമതിനെയീയിവൾകൊലചെയ്യുമോ? സന്നി
ശേഷമാമിക്കാര്യത്തിലെന്തുഞാൻചെയ്യേണ്ടതായ് ● വംശംനിലനിറു
ത്താനായ്ചെയ്യേണ്ടവലതംക്രമം ഏവംചിന്തിച്ചുവാഴുമ്പോൾമുനി
ഗോവെഹരിച്ചവൻ ● സ്ത്രീജിതൻവസുവെട്ടാമൻപുത്രനായിജനിച്ച
തെ ശിശുവേക്കണ്ടവൻകാലിൽവീണിട്ടവളോടോതിനാൻ: ● 'എടോ
തരുണി! നിൻദാസൻഞാനത്ഥിക്ഷണനെന്നോടായ് ഒരുപുത്രനെരക്ഷി
ക്കാംജീവനോടേകുകിന്നുനീ ● വല്ലരാമെന്നുപുത്രന്മാരെനീകൊന്നു
സുന്ദരി! രക്ഷിക്കുകെട്ടാംസുതനെഞാൻനിൻപാദത്തിൽവീണിടാം ●
അപൂർവ്വമാംനിന്നപേക്ഷസാധിക്കാംമറ്റുവല്ലതും മഹാശോഭനയാം
നീയെൻവംശംനിലനിർത്തണം ● അപുത്രനില്ലഗതിയെന്നോതുന്നു
വേദവിത്തുകൾ അതുകൊണ്ടെൻസുതൻതാനെപാലിച്ചിടേണ്ടതാൻ' ●
ഇതുചൊല്ലീട്ടുമവനെക്കൊണ്ടുപോവാൻതുടങ്ങിനാൾ ഉടൻകോപിച്ചു
ദുഃഖത്തോടവളോടോതിമന്നവൻ: ● 'ദുഷ്ടേ! ഞാനൊന്നുചെയ്‌വൂ,
നരകംപേടിയില്ലയോ? പാപംചെയ്യുന്നനീയേറ്റംപാപികൾക്കുള്ള
പുത്രിതാൻ ● പോകയെന്നിയ്യുയോചെയ്യുന്നില്ല കൈവിട്ടെന്തിന്നുഞാൻ
വംശനാശംചെയ്യിടുന്നനിന്നാലെന്തൊന്നുചെയ്‌വുഞാൻ' ● ഇതോതി
വെറുപ്പൻ, കൊച്ചുസുതനെക്കൊണ്ടുപോമവൾ അതികോപത്തൊടും.

കൂടിട്ടിവണ്ണംവാക്കുചൊല്ലിനാൾ ॥ 'പുത്രനേസ്സഹം കൊണ്ടിവനെഞാൻ
കാട്ടിൽപ്പോയ് വളർത്തിടാം കാലംവന്നാഗമിക്കുന്നേരമേകിച്ചുസത്യവും
ഭൂപൻ ॥ ദേവകാര്യത്തിനായ് വന്നഗംഗയെന്നറികെന്നെനീ വസു
ക്കളെമർത്ത്യയോനിപൂകകെന്നു വസിഷ്ഠനും ॥ ശപിക്കയാൽ പണ്ടുദുഃഖി
ച്ചുമന്നാ! കണ്ടവരോതിനാർ പാപമില്ലാതെനീ, ഞങ്ങൾക്കമ്മയായി
ട്ട് ഭവിക്കണം ॥ അവർക്കാവരവുംനൽകി ഭാഗ്യയായ് തീർന്നു, ഭൂപ!
ദേവകാര്യത്തിനാണെൻറജന്മമെന്നറികനീ ॥ വസുക്കൾനിന്നേഴു
പുത്രരൃഷിശാപത്തിൽമുക്തരായ് കരേറാമെന്നിവൻനിന്റെപുത്രനാ
യിട്ട് ഭവിച്ചിടും ॥ 'ഗംഗാദത്തനിവൻ, നീയുമാക്കൈക്കൊണ്ടീടുകശന്ത
നൊ! ദേവൻവസുവിതന്നൊരുപുത്രസൗഖ്യത്തെനേടുക ॥ ഗാം
ഗേയനാമിവൻഭൂപ! ബലവാനായ്ഭവിച്ചിടും കൊണ്ടുപോകുന്നിതു
നിന്നെഞാൻവരിച്ചപ്പോതലിക്കിനായ് ॥ എട്ടാമതായൊരുനാൾവന്നാൽനി
നക്കായിത്താരാംനൃപ! പൊരുന്നതിന്നിയെപുത്രൻജീവിക്കാന്നുഖിയാ
യിടാ' ॥ ഇതുചൊല്ലിപ്പുത്രനോടുംമറഞ്ഞാൾഗംഗയാമവൾ അതിദുഃ
ഖത്തോടുംഭൂപൻവസിച്ചാൻനിജമന്ദിരേ ॥ മറ്റൊരാ[illegible]മുഖപു
ത്രൻവേർപെട്ടദുഃഖവും സദാചിന്തിച്ചുഭൂപാലൻരാജ്യംരക്ഷിച്ചുവന്നു
തേ ॥ ഏവംകുറെക്കാലമായീവേട്ടക്കായ്പോയിമന്നവൻ കാട്ടുപോ
ത്തുകളെപ്പന്നിക്കൂട്ടത്തെയുംശരങ്ങളാൽ ॥ കൊന്നാശുഗമനാൽഭൂപൻ
ഗംഗക്കരയിലെത്തിനാൻ വിസ്മയിച്ചുനദ്യൽപ്പമായ്ക്കണ്ടൊരാനദികാണ്ക
യാൽ ॥ കരയ്ക്കുകണ്ടുവില്ലുകുലച്ചുശരങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചുകളിച്ചും
കൊണ്ടിരിക്കുന്നൊരുബാലനെ ॥ അവനെക്കണ്ടുള്ളത്തിൽപ്പെട്ടരിയതി
ല്ലൊരുനൃപൻ ഇവനെൻപുത്രനാണെന്നൊരുബോധംവന്നതില്ല
ഹോ ॥ അമാനുഷമതാംകർമ്മംചെയ്വാൻകയ്യിടെവേഗവും ആശ്ചര്യവി
ല്ല്യാകണ്ടുകാമനെപ്പോലെഴുന്നും ॥ വിസ്മയത്തോടുചോദിച്ചാൻ:
'നീയാരുടെനന്ദനൻ' ശരംവെച്ചുകൊടുത്താനാൽചൊല്ലാതാവീരബാ
ലകൻ ॥ മാഞ്ഞാനുടനാമന്നൻവിചാരംകൊണ്ടുദുഃഖിതനായ് ഇവനാ
രെന്തുസുതനോപോവതെങ്ങോനൽകേ ॥ സ്മരിച്ചാൻഗംഗയേയുടൻ
പനൃപൻ ടൻതന്നിതനുടൻ ആവൾപ്രത്യക്ഷമായ്പണ്ടത്തെപ്പോലെനല്ലഴ
കുള്ളവൾ ॥ മഹാസുന്ദരിയായുള്ളവളോടോതിമന്നവൻ: 'ഇവി
പ്പോയകുമാരൻനീയെനിക്കുകാട്ടീടണമുമേ' ॥

ഗംഗ പറഞ്ഞു.

ഇവൻനിന്നാഷ്ടമൻപുത്രൻഗാംഗേയൻതാപസോത്തമൻ വസു
വാണിവനെരക്ഷിച്ചുഞാനെന്നാളിൽതരുന്നഞാൻ ൦ നിൻകുലത്തിന്നുവലു
താംകീർത്തിയുണ്ടാക്കുമീയിവൻ ധനുർവ്വേദംമറവേദങ്ങളുംനന്നായ്പ
ഠിച്ചുതേ ൦ ഇതുനിൻസുതൻവസിഷ്ഠന്റെയാശ്രമത്തിലിരുന്നുതാൻ സ
ർവ്വാർത്ഥകലകൾഗുരുവിൻസവിധേപാഠമായിതെ ൦ ഏതെല്ലാമാഗമങ്ങ
ളുണ്ടതൊക്കെയും അറിയുന്നിവനെക്കൊണ്ടുപോയിവാഴ്ക
സൌഖ്യമായ് ൦ എന്നോതിപ്പുത്രനെഭൂപനായിനൽകിമറഞ്ഞവൾ
സന്തോഷത്തോടുമാഭൂപൻസുഖിയായിബ്ഭവിച്ചുടൻ ൦ പുണ്ണ
ന്നാൻമകനെന്നായിട്ടാകന്നാൻമസ്തകംനൃപൻ അവനെത്തേറിലേ
റ്റിത്തൻപുരത്തിന്നായ്തിരിച്ചുടൻ ൦ ഹസ്തിനാപുരമെത്തീട്ടുചെയ്താ
നുത്സവം ദൈവജ്ഞാനെവിളിച്ചിട്ടുചോദിച്ചാൻനല്ലതാംദിനം ൦
എല്ലാജനങ്ങളുംനല്ലമന്ത്രിമാരുംനിറഞ്ഞുടൻ ഗാംഗേയനായിമുറ
ട്ടുകെട്ടിച്ചുമന്നവൻ ൦ ധർമ്മിഷ്ഠനാംനൃപൻസർവ്വഗുണവുംചേർന്നപു
ത്രനെ യുവരാജനായാക്കിയിട്ടുസുഖിച്ചു [illegible] ൦

സൂതൻപറഞ്ഞു

വസുശാപത്തിന്റെവൃത്തമെല്ലാംനിങ്ങളോടോതിനേൻ ഗാംഗേ
യോല്പത്തിയും,ഗംഗയുണ്ടായതുമങ്ങനെ ൦ ഗംഗാവതരണംപുണ്യം;
വസുക്കളുടെജന്മവും [illegible] പാപനാശനമില്ലസംശ
യം ൦ പുണ്യം [illegible] വ്യാസനിൽ
നിന്നുകേട്ടോണംപറഞ്ഞതൻമുനിമുഖ്യരേ! ൦ ശ്രീമദ്ഭാഗവതംപുണ്യ
മനേകംകഥാമന്നു വേദവ്യാസൻപറഞ്ഞുള്ള [illegible]
ളു ൦ കേട്ടാല്പോക്കിപാപമെല്ലാംപോയ്ഗുണവുംസുഖവുംവരും പുണ്യ
മീയിതിഹാസംഞാൻമുനിമാരേ!പറഞ്ഞുതേ ൦

ശ്രീദേവീഭാഗവതം രണ്ടാംസ്കന്ധം

വസുസ്തുതി

നാലാമദ്ധ്യായം.

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

ഋഷികൾ പറഞ്ഞു.

ശാപംനിമിത്തമായ്സൂത!വസുക്കളുടെജന്മവും ഭീഷ്മോല്പത്തിയ

ത്തുന്നായ്പറഞ്ഞു ലോമഹർഷണൻ! * വ്യാസമാതാസത്യവതീകസ്തൂ
രിമണമുള്ളവൾ എവ്വണ്ണംഭാര്യയാക്കപ്പെട്ടതന്നമഹീശനാൽ * മ
ഹാധർമ്മിഷ്ഠനാംമന്നനൊരാട്ടാമുക്കവത്തിയെ വരിച്ചാൻവിസ്തരിച്ചോ
തിയെൻസന്ദേഹമകററുക * സമാനായാട്ടവാനാശയുള്ളാരാജർഷിശ
ന്തനു ചെന്നുകാട്ടിൽക്കൊന്നുകാട്ടുപോത്തുതൊട്ടുമൃഗങ്ങളെ * പുത്ര
നോടൊത്തുനാലാണ്ടുകളിച്ചുസുഖമാണ്ടുതേസുബ്രഹ്മണ്യനൊടൊത്തിട്ടു
പരമേശ്വരനെന്നപോൽ * പുലിപന്നികളെയെല്ലാംകൊന്നാരി
കൽശരങ്ങളാൽ വനത്തിൽച്ചെന്നുപിന്നീടാവരകാളിന്ദിയാണ്ടവൻ *
ചൊല്ലാൻവയ്യാത്തനൽഗന്ധമാഘ്രാണിച്ചുനൃപൻ അതിന്നുദ്ഭ
വമന്വേഷിച്ചുഴന്നാൻവനമൊക്കയും: * "കസ്തൂരിതൻഗന്ധമല്ല,മ
ന്ദാരത്തിന്റെയല്ലിതു് ചമ്പകംപിച്ചിക്കൈതപ്പൂക്കൾക്കുമല്ലീമണംവ
രാ * ഞാൻമുൻപനുഭവിക്കാത്തനല്ലകാററുവരുന്നിതാ എവിടന്നുവരു
ന്നെന്നെഭ്രമിപ്പിക്കുന്നവായുവും" * ഏവമോതിക്കൊണ്ടുതന്നെന്നട
ന്നാൻവനമൊക്കയും മണംകൊതിച്ചുമഹീപാൽക്കാററിനോടേറവുംശ
ന്തനു * നദീതീരത്തിലായ്ക്കണ്ടാനിരിക്കുന്നോരുസുന്ദരി മുഷിഞ്ഞമു
ണ്ടുടുത്തുംകൊണ്ടതിശൃംഗാരമുള്ളവൾ * ആമനോരമയെക്കണ്ടിട്ടധി
കാവിസ്മയിച്ചവൻ അവൾതന്നുടലിൻഗന്ധമിതെന്നായിട്ടറിഞ്ഞു
യാൽ * മഹാസുന്ദരരൂപമതിവസുന്ദരം | സുഗന്ധമവ്വണ്ണമശേഷസ
മ്മതം | വയസ്സുമായൌവനവും നൃപോത്തമൻ | നിരീക്ഷണംചെയ്തതി
വിസ്മയിച്ചുതേ: || "ഇതാരുതാനിന്നിവിടുന്നുവന്നതി | അമർത്ത്യയോ?
ഭൂമിയിലുള്ളനാരിയോ? | സുഗന്ധിനീയക്ഷിണി,നാഗകന്യയോ? |ധരി
പ്പതെന്തൊന്നിമിതിന്റെവാസ്തവം" || മനസ്സുകൊണ്ടങ്ങനെയോർത്തുമ
ന്നൻ | തനിച്ചുതാനൊന്നുമുറച്ചിടാതെ | നിനച്ചുതൻഗംഗയെമാരമാ
ലാൽ | തടത്തിൽവാഴുന്നവളോടുചൊന്നാൻ: || 'വരാംഗി!നീയാരു
ടെപുത്രിയാരി | ന്നെന്തിന്നുവാഴുന്നിവിടീരഹസ്സിൽ? | തനിച്ചു,നീവാഴ്
കയോ?വിവാഹം |കഴിഞ്ഞുവോ?ചൊൽകയതില്ലയോ?തേ || മനോ
ഹരേ!വക്രകടാക്ഷമേറ്റും | മനോരമേ!കണ്ണുകൊണ്ടുനിന്നെ | വല
ഞ്ഞു,നീയാരിനിയെന്തുചെയ്വാൻ | നിനച്ചിടുന്നൊക്കെയുരച്ചിടേണമാ
യ്' || ഇവണ്ണമോതുന്നൃപനോടുചൊന്നാൾ | വരാംഗി: 'ഞാൻമുക്ക
വപുത്രിയത്രേ | കുമാരി,യച്ഛൻവരുതിക്കുനില്ലേ | ളിതെന്നറിഞ്ഞീടു
കമന്നവേന്ദ്ര! |, നരേന്ദ്ര!ഞാനെൻപിതൃധർമ്മമോർത്തു | ജലത്തിലായ്

തോണികടത്തിടുന്ന । കടിസ്സൂത്രപോലെന്നെയെച്ചുന്നിപ്പോ ॥ ഉരച്ചു
രതാനംകളവല്ലനൃപ!' ॥ ഇതോതിയിട്ടങ്ങുനിവൃത്തിയപ്പോ । ഉരച്ചുകാ
മതത്തോടുമന്നനേവം: । 'സ്വയൌവനംനിഷ്ഫലമാക്കിടാസ്സാൻ । വരിക്ക
നീകൌരവനാകുമെന്ന ॥ എനിക്കവരേയൊരുമോഷ്യയില്ലാ വസിക്ക
നീയുത്തമപത്നിയായി । നിനക്കധീനൻതവദാസനീഞാ- । നപത്രവി
ക്ഷന്നായികാമമേവൻ ॥ സ്വകാന്ത,പോയെന്നെവെടിഞ്ഞുപിന്നീ । മടോ
മത്തിയില്ലാരുഴലാണ്ടിടുന്ന ।മനോജ്ഞയാംനിന്നെനിരീക്ഷണംമ്മെ-।
യ്യനിക്കവല്ലാതുഴലുന്നചിത്തം' ॥ സുധാരസംപോലതിരമ്യമാകും । നൃ
പൻറവാക്കൻപൊട്ടദാശകന്യാ । ശ്രവിച്ചുടൻസാത്വികഭാവമോടും।
പറഞ്ഞുധൈര്യത്തൊട്ടമന്നനോടായ്: ॥ 'ഏതോതിയങ്ങിന്നതുപോ
ലെയാക- । ട്ടതെ,ന്നഭിപ്രായവുമപ്രകാരം । സ്വതന്ത്രയല്ലപ്പുനെനി
ക്കദാതാ- । വുരക്കനീയായവനോട്ടവേഗം ॥ മുക്കാത്തിയാണെങ്കിലു
മൊത്തപോലെ । ചെയ്യോളുതല്ലപ്പുനകീഴ് നടപ്പാൻ । പ്രസിദ്ധനപ്പ
ൻതന്മെന്നെയെന്നാൽ । പിടിക്കുകെന്നിൻവശമായിടാംഞാൻ ।ദ്ര
ണോർശരപ്പീഡമേവാനിലേറാ- । മുണ്ടായിട്ടുന്നിത്താണിക്കമെന്നാൽ ।
ഉണ്ടാകണംനല്ലൊരുധൈര്യമുള്ളിൽ । കൊണ്ടാടണംതൻകുലനീതി
യാതും' ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു

അവൾതൻവാക്കിവണ്ണംകേട്ടുതികാമിയതാംനൃപൻ യാചിക്കാ
നായ് ദാശരാജഭവനത്തിങ്കലെത്തിനാൻ ● നൃപൻവരുന്നതുകണ്ടു വി
സ്മയിച്ചിട്ടുദാശനും നമസ്കരിച്ചുനൃപനേമെത്താഴ്ത്തുംകൊണ്ടുചൊല്ലി
നാൻ ●

ദാശൻ പറഞ്ഞു.

ദാസനാംഞാൻകൃതാർത്ഥൻനീയെഴുന്നള്ളുകകാരണം കല്പിച്ചാലു
മെഴുന്നള്ളാൻമൂലമെന്തു? മഹീപതേ! ●

രാജാവുപറഞ്ഞു.

നിൻപുത്രിയെധർമ്മപത്നിയാക്കാനിച്ഛിച്ചിടുന്നുഞാൻ നീയെനി
ക്കുതരുന്നെങ്കിൽസത്യമാണുപറഞ്ഞതു് ●

ദാശൻ പറഞ്ഞു.

യാചിച്ചാലെൻപുത്രിയെനീ,തരണംനൃപസത്തമ! തരാതിരിപ്പാ
ൻപാടില്ലിന്നൊന്നുകൊണ്ടും,തരാംനൃപ! ● ഇവൾക്കുണ്ടാംപുത്രനെനി
ന്നവസാനത്തിൽമന്നനായ് അഭിഷേകംചെയ്യിടേണംചെയ്യീടല്ലന്യ
പുത്രനെ ●

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ദാശന്റെവാക്യംകേട്ടിട്ടുവിചാരാതുരനായ്നൃപൻ ഗാംഗേയനേയുമുള്ളിലോർത്തിട്ടൊന്നുംചൊല്ലീലമന്നവൻ * കാമാതുരൻഗൃഹംപുക്കിവിചാരാക്രാന്തനായിതേ സഞ്ചരിച്ചില്ലുണ്ടുമില്ലുറങ്ങിയതുമില്ലവൻ * വ്യസനിക്കുന്നച്ഛനേക്കണ്ടപ്പോൾഗാംഗേയനാംസുതൻ ചെന്നുചോദിച്ചുനൃപനോടായിട്ടുദുഃഖകാരണം: * 'ജയിക്കാൻകഴിയാതെവൈരിയാര? ങ്ങെക്കീഴിലാക്കിടാം വിചാരമെന്താണെന്നതൊക്കസത്യംചൊല്ലൂനൃപോത്തമ! * അറിഞ്ഞുമദ്ദുഃഖമൊഴിച്ചിടാത്തൊ- । രുപുത്രനാണ്ടായ്ഫലമെന്തു?രാജൻ । അച്ഛന്റെമുജ്ജന്മകടംപിരിപ്പാൻ ; വരുന്നതാണായവനില്ലശങ്ക ॥ അച്ഛൻപറഞ്ഞിട്ടുവെടിഞ്ഞുരാജ്യം । സഭാര്യനായ്ലക്ഷ്മണനോടുകൂടെ । രഘൂദ്വഹൻരാമനണഞ്ഞുകാടും । ത്രികൂടമാമദ്രിയിൽവാണതില്ലേ? ॥ സുതൻഹരിശ്ചന്ദ്രനൃപന്റെകേൾവി- । യെഴുന്നവൻരോഹിതനാങ്കുമാരൻ । നൃപൻവിലയ്ക്കേകിവസിച്ചുവിപ്ര । ഗൃഹത്തിലായ്ദാസ്യമൊടൊത്തുമുന്നം ॥ മഹാനജീഗർത്തസുതൻശുനശ്ശേ । പനെവിലയ്ക്കേകിയവന്റെതാതൻ । ക്രതുപ്പശുക്കയറിയിൽനിന്നരക്ഷി- । ച്ചനന്തരംഗാധിസുതൻമഹാത്മാ ॥ മുറിച്ചിതംബെടെകഴുത്തുമച്ഛൻ । പറഞ്ഞുകോടാലിയെടുത്തുരാമൻ । അകാര്യമെന്നാകിലുമാചരിച്ചാ । മഹാത്മജന്മാരെവമുള്ളതാകിൽ ॥ നിനക്കുകീഴാണിവ, നൊന്നിന്നുമേ । കരുത്തുമില്ലെങ്കിലുമെന്തുവേണം । അഴൽപ്പെടേണ്ടീയിപ്പമുള്ളകാല- । ത്തു,സാദ്ധ്യമാംകാര്യവുമാണ്ടസാദ്ധ്യം ॥ വിചാരമെന്താണതുചൊൽകരാജൻ! । ധനസ്സുടത്തിന്നസാദ്ധ്യമാകാം । ക്രുതാർത്ഥനാമെന്നുടൽകൊണ്ടുതാൻ,ന- । ല്ലയെങ്കിലിപ്പോൾഫലമാം സകാര്യം ॥ എപ്പുത്രനച്ഛന്റെഹിതംവരുത്തു- । ന്നതില്ലതാൻശക്തനതായിരുന്നും । അവൻനികൃഷ്ടൻഫലമെന്തുപാർത്താ- । ലവന്റെജന്മംഫലമില്ലതന്നെ'.

സൂതൻ പറഞ്ഞു

പുത്രന്റെവാക്യമീവണ്ണംകേട്ടുശന്തനുവാംനൃപൻ ലജ്ജയോടുടനേപുത്രൻതന്നോടീമട്ടിലോതിനാൻ: * 'നീശൂരൻബലവാൻമാനിയുദ്ധത്തിൽവിജയിപ്പവൻ നീയെന്നോർത്തവൻപുത്രനെന്നോർക്കുംചിന്തയുണ്ടുകേൾ * നീയേകപുത്രനപ്പാ!യെൻജീവിതംവ്യർത്ഥമല്ലയോ? നീ പോരിൽപോയ്മരിച്ചെന്നാലേകൻഞാനെന്തുചെയ്തിടും? * ഇതാ

ണെൻവലുതാംചിന്തയതാണെൻദുഃഖകാരണം വേറൊന്നുംചിന്തയില്ലൊരുമുണ്ടെങ്കിലെന്നുനിന്നോടായ്.' ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഇവാക്കുകേട്ടുഗാംഗേയൻ പറഞ്ഞുമന്ത്രിമാരൊടായ്: "ലജ്ജകൊണ്ടു ചൊല്ലുന്നതില്ലെന്നോടീദുഃഖകാരണം ॥ നിങ്ങളാരെങ്കിലും ചോദിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുവൃത്തമെന്നോടു ചൊല്ലേണം മടിക്കാതതിനെഞാൻസാധിപ്പിക്കാം ധരിക്കവിൻ" ॥ അതുകേട്ടുനൃപൻപോയ്കാരണത്തെയറിഞ്ഞവർ ഗാംഗേയനോടോതി,സുകൃതമറിഞ്ഞതാന്നുചെയ്യുവാൻ ॥ അവരൊത്താമുക്കുവന്റെഗൃഹത്തിൽചെന്നുതൽക്ഷണം സ്നേഹത്തോടുംതാഴ്മയോടുമിപ്രകാരംപറഞ്ഞവൻ.

ഗാംഗേയൻ പറഞ്ഞു.

നിൻപുത്രിയാംസുന്ദരിയെപ്രാർത്ഥിക്കുന്നുഞാനകക എന്നച്ഛനായികട്ടെയവൾദാസനാകാമവൾക്കുഞാൻ ॥

ദാശൻ പറഞ്ഞു.

നീഗ്രഹിച്ചിവളെമാതൃയാക്കിയാലുംനൃപാത്മജ! നീയിരിക്കെയിവൾക്കുണ്ടാംപുത്രൻനൃപതിയായിടാ.

ഗാംഗേയൻ പറഞ്ഞു.

എന്നമ്മയീമുക്കുവസ്ത്രീ രാജ്യത്തെകൈക്കൊൾകയില്ലഞാൻ എല്ലാംകൊണ്ടുമിവൾപുത്രൻരാജാവാകും നിശ്ചയം.

ദാശൻ പറഞ്ഞു.

സത്യവാക്കിതറിഞ്ഞുഞാൻനിൻസുതൻശക്തനാസ്ത്രതം അവൻരാജ്യംബലംകൊണ്ടുകൈക്കലാക്കുമസംശയം ॥

ഗാംഗേയൻ പറഞ്ഞു.

വിവാഹമെല്ലാംകൊണ്ടുംഞാൻചെയ്യുകയില്ലെന്നുനിശ്ചയം സത്യവാക്കിതു,നഷ്ടിക്കുന്നുണ്ടുഞാൻഘോരമാംവ്രതം ॥

സൂതൻപറഞ്ഞു

ഈസത്യംകേട്ടുരാജാവിന്നായിസ്സുന്ദരിയായിട്ടും പുത്രിയാംസത്യവതിയെക്കൊടുത്താൻമുക്കുവാത്മജൻ ॥ ഈവണ്ണംസ്വീകരിക്കപ്പെട്ടവനാലവൾഭാര്യയായ് ശ്രേഷ്ഠമാംവ്യാസജനനമറിഞ്ഞില്ലാനൃപാത്മജൻ ॥

ശ്രീമഹാഭാരതം രണ്ടാംസ്കന്ധം

സത്യവതിവരണം

അമ്പതാമദ്ധ്യായം.

———0———

ആറാമദ്ധ്യായം.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഈവണ്ണംസത്യവതിയെവരിച്ചാനന്തരംശന്തനു രണ്ടുപുത്രന്മാരുണ്ടായികാലംമൂലംമരിച്ചവർ ● മുനിവീൎയ്യത്തിൽനിന്നുണ്ടായന്ധനാംധൃതരാഷ്ട്രനാം മുനിയെക്കണ്ടംബികയുംകണ്ണടച്ചതുമൂലമായ് ● വ്യാസനെവെളുനിറമായ്പൂണ്ടംബാലികയാകയാൽ മുനികോപംമൂലമുണ്ടായവൻ പാണ്ഡുവസംശയം ● വ്യാസനെദാസിസന്തോഷിപ്പിക്കയാൽകാമകേളിയാൽ ഉണ്ടായിവിദുരൻസത്യസന്ധൻകാലന്റെയംശമായ് ● അനുജൻപാണ്ഡുവെന്നാലുംവാഴിച്ചാനമന്ത്രിമാർ ധൃതരാഷ്ട്രനുകണ്ണില്ലാഞ്ഞില്ലാതായുഴിവാഴ്ചയും ● ഭീഷ്മക്കധീനത്തിൽരാജ്യംരക്ഷിച്ചുപാണ്ഡുശക്തിമാൻ ബുദ്ധിമാനാംവിദുരനുംമന്ത്രിയായിവസിച്ചുതേ ● ഗാന്ധാരീ,സൌബലീ,യെന്നുധൃതരാഷ്ട്രനാരണ്ടുപേർ ഭാൎയ്യമാർസൌബലീവൈശ്യയവളുംധൎമ്മപത്നിതാൻ ● പാണ്ഡുവിന്നുംരണ്ടുഭാൎയ്യമാരെന്നോതുന്നവരിവർ ശൂരസേനസുതാകുന്തി,മാദ്രി,മദ്രേശനന്ദിനി ● ഗാന്ധാരിനൂറുപുത്രരെപ്രസവിച്ചുതേ പ്രിയൻയുയുത്സു,വൊരുവനവനെപ്പെററുവൈശ്യയും ● കുന്തിബാല്യത്തിലേപെററാദിത്യനിൽനിന്നുകൎണ്ണനെ സ്വഗൃഹത്തിൽവസിക്കുമ്പോൾ പിന്നാണപ്പാണ്ഡുവേട്ടതും●

ഋഷികൾ പറഞ്ഞു.

ഇതെന്തൊരത്ഭുതംസൂത!നീചൊല്ലുന്നതുപാൎക്കിൽ മുൻപുണ്ടായ്നന്ദനൻപിന്നെവേട്ടാൻപാണ്ഡുവിതെന്നതായ് ●കന്യക്കസൂൎയ്യനിൽനിന്നുപുത്രനുണ്ടായതെങ്ങനെ? പിന്നെയുംകന്യയായ്പാണ്ഡുവേട്ടതെങ്ങനെചൊല്ലുക ●

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ശൂരസേനസുതാകുന്തിബാല്യത്തിൽതന്നെവിപ്രരെ! കുന്തിഭോജനൃപൻതന്നാൽപ്രാൎത്ഥിക്കപ്പെട്ടകന്യകാ ● ആകന്യയെക്കുന്തിഭോജൻപുത്രീഭാവത്തിൽവച്ചുടൻ അഗ്നിഹോത്രാദിശുശ്രൂഷക്കായിട്ടേല്പ്പിട്ടതിനാൻ ● ദുൎവ്വാസാവവിടെച്ചെന്നുചാതുൎമ്മാസ്യമിരുന്നുടൻ കുന്തിതൻശുശ്രൂഷകൊണ്ടുസന്തോഷിച്ചാൻമുനീശ്വരൻ ● ഏതുമന്ത്രത്താൽവിളിച്ചെന്നാൽ തനിയേവന്നുദേവകൾ ഇഷ്ടംനൾകിടു,മമ്മന്ത്രമവൾക്കായേകിനാൻമുനി ● പിന്നീടാമുനിപോയപ്പോൾഗൃഹത്തിൽവച്ചുക

ന്തിയും പരീക്ഷിപ്പാനോൎത്തു ചിന്തി"ച്ചേറ്റുദേവനെയോൎക്കണം" ✱ ഉ
ദിച്ചു സൂൎയ്യനടനെയവനെക്കണ്ടുകുന്തിയുംമന്ത്രം ചൊല്ലിവിളിച്ചപ്പോൾ
കാന്തിമാനായസൂൎയ്യനെ ✱ മണ്ഡലത്തിൽനിന്നുനല്ലനരരൂപത്തൊടാ
യവൻ വാനിൽനിന്നിട്ടുവന്നാനഗ്ഗൃഹത്തിലരികത്തുടൻ ✱ സൂൎയ്യൻവ
ന്നതുകണ്ടിട്ടുവിസ്മയത്തോടുകുന്തിയും വിറപൂണ്ടിതിരണ്ടാളസ്സുന്ദരീമ
ണിയാമവൾ ✱ സൂൎയ്യനെത്തൊഴുതുംകൊണ്ടുപറഞ്ഞിതപ്പോളലോചനാ:
പ്രീതിയായ്,ദൎശനംകൊണ്ടാ,മണ്ഡലത്തിന്നുപോകനീ' ✱

സൂൎയ്യൻ പറഞ്ഞു.

മന്ത്രംകൊണ്ടെന്തിനാണെന്നെവിളിച്ചതുമൃഗേക്ഷണേ! വിളി
ച്ചിട്ടെന്നെയെന്താണുപുണരാത്തതുസുന്ദരീ! ✱ കാമാൎത്തനാംസ്നേഹിതൻ
ഞാൻപുണൎന്നിടുകബാലികെ! മന്ത്രത്താൽനിൻകീഴിലായ് ഞാൻകളി
ക്കാൻകൊണ്ടുപോകമാം ✱

കുന്തി പറഞ്ഞു.

ഞാൻകന്യയാണുസൎവ്വജ്ഞ!സൎവ്വസാക്ഷിൻ!നമിച്ചിടാം ശ്രേഷ്ഠി
ത്തിയരഞ്ഞെയ്യുന്നൊരംഭകന്യയുമാണുഞാൻ ✱

സൂൎയ്യൻ പറഞ്ഞു

വെറുതേതിരികെപ്പോകാൻ ലജ്ജയുണ്ടധികമമ എന്നാലെല്ലാ
ദേവകളുമാക്ഷേപിക്കുമസംശയം ✱ ശപിക്കുംനിന്നെയുംമന്ത്രംതന്നൊ
രാദ്വിജനെയുമേ നീയെന്നെപ്പുണരാഞ്ഞിൽഞാനതിനില്ലൊരുസംശയം ✱
കന്യാധൎമ്മംപോകയില്ലിന്നറികില്ലജനങ്ങളും നിനക്കെന്നെപ്പോലെ
യൊരുപുത്രനുംജാതനാംശുഭേ! ✱ എന്നോതിലജ്ജയാതന്റെവശത്താ
യൊരുകന്യയെ പൂണ്ടുവൈരവുംനൽകിഗ്ഗമിച്ചാനങ്ങുസൂൎയ്യനും ✱ ഗ
ൎഭമുണ്ടായ്ഗ്ഗൃഹമായമന്ദിരത്തിങ്കൽവാണവൾ ബന്ധുവുംമാതാവുമറി
ഞ്ഞില്ലന്യരാരുമേ ✱ ഗൂഢമായാമന്ദിരത്തിൽജനിച്ചാൻകോമളൻ
സുതൻ നല്ലചട്ടയൊടുംകുണ്ഡലങ്ങളൊത്തവൻ ✱ രണ്ടാമാദി
ത്യനോ,രണ്ടാംപൂഷനോ, എന്നതോന്നിടുംലജ്ജിക്കുന്നവളോടോതിയു
പമാതാവെട്ടത്തെ: ✱ 'ചിന്തിപ്പതെന്തുനീകുന്തി!ഞാനിരിക്കുന്നതില്ല
യോ?' കുട്ടിയെപ്പെട്ടിയിൽവെച്ചുവിട്ടപ്പോൾകുന്തിചൊല്ലിനാൾ: ✱
'ഭീരുവാംഞാനെന്തുചെയ്‌വൂ?സൎവ്വലക്ഷണമൊത്തിടും പ്രാണതുല്യന
താംനിന്നെവിട്ടന്നുമന്ദഭാഗ്യയായ്' ✱ പോററട്ടേസൎവ്വദാനിന്നെഭഗവ
തീസൎവ്വേശ്വരിയാമംബികാ! നൽകട്ടേമുലയുംനിനക്കഖിലമാതാവായൊ

ഭക്താമതേ ! ആലിന്ത്യാത്മവനായകോമളനതാംനിന്നെമഹാഭാഗ്യത്താൻ തള്ളീട്ടിങ്ങനമറെറാരാററിലിനിമേലെന്നാണുകാണുന്നതും ॥ മൃഗങ്ങളിലായിഞാൻഭുവനമാതാവേഭജിച്ചില്ലപി- । നിൎജ്ജനത്തിലുമംബതൻസുഖകരംപാദംനിനച്ചില്ലഞാൻ । തന്മൂലംമകനേവെടിഞ്ഞതിതരാംഞാൻചെയ്തപാപത്തിനേ । ഇങ്ങോൎത്തിട്ടെന്നെസന്തതംപരിതപിക്കാൻകാലമായ്വന്നതേ.”

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഇതോതീട്ടുള്ളിശുവിനെയൊരുപെട്ടിയിൽവച്ചുടൻ ഈററമ്മതൻകരത്തിങ്കൽകൊടുത്തുകുന്തിഗൂഢമായ് ॥ കുളിച്ചുടൻഭയത്തോടുംവസിച്ചാൾപിതൃമന്ദിരേ എടുത്താനൊഴുകുംപെട്ടിയപ്പോളധിരഥൻമുദാ ॥ ആ സൂതഭാൎയ്യയാംരാധവാങ്ങിപ്പാലിച്ചുതൻഗൃഹേ ബലവാൻവീരനാംകൎണ്ണൻവളൎന്നാനവിടങ്ങനേ ॥ കന്യയാംകുന്തിയേവേട്ടാൻപാണ്ഡുഭൂപൻസ്വയംവരേ മദ്രന്റെപുത്രിയാംമാദ്രിയെയുമായവന്നുതാൻ ॥ ബലവാൻപാണ്ഡുകാട്ടിൽപോയ് വേട്ടയാടിക്കളിച്ചുതേ രമിക്കുംമുനിയെക്കൊന്നാൻമൃഗമെന്നോൎത്തുമന്നവൻ ॥ ഉടനെമുനികോപിച്ചുശപിച്ചാൻപാണ്ഡുഭൂപനെ: ‘സ്ത്രീസംഗംനീചെയ്യുമെങ്കിലുടൻതന്നെമരിച്ചിടും’ ॥ മുനിയേവംശപിച്ചപ്പോൾദുഃഖിച്ചാനധികംനൃപൻ ദുഃഖത്താൽനാടുവിട്ടിട്ടുകാട്ടിൽതാൻവാസമാക്കിനാൻ ॥ കുന്തിയുംമാദ്രിയുംകൂടിക്കാടുപൂകിവസിച്ചുതേ ശുശ്രൂഷിച്ചുസതീധൎമ്മംരക്ഷിപ്പാനായ്മുനീന്ദ്രരേ! ॥ ഗംഗാതീരത്തിൽമുനിമാരാശ്രമത്തിൽവസിച്ചവൻ ധൎമ്മശാസ്ത്രങ്ങളെക്കേട്ടുചെയ്താൻകഠിനമാംതപം ॥ അവൻകേട്ടാനൊരുദിനംധൎമ്മനേല്ലൎത്ഥപുഷ്ടിയും ചേൎത്തിട്ടുമുനിമാർചൊന്നവാക്യത്തെകഥചൊൽവതിൽ: ॥ ‘അപുത്രനില്ലഗതിയെന്നസ്വൎഗ്ഗവാസവുമില്ലെടോ എന്തെങ്കിലുമുപായത്താൽപുത്രനെനീചമയ്ക്കണം ॥ തൻപുത്രൻ,പുത്രിതൻപുത്രൻ,ക്ഷേത്രജൻ,ഗോളകൻ,നൃപ! കുണ്ഡൻ,സഹോഢൻ,കാനീനൻ,ക്രീതൻ,കാട്ടിൽക്കിടച്ചവൻ ॥ രക്ഷിപ്പാൻശക്തിയില്ലാതെനൽകപ്പെട്ടോന,മിങ്ങനെ അവകാശികൾപുത്രന്മാരിക്രമംപോൽനിരൂപിതരാം’ ॥ എന്നുകേട്ടാസുന്ദരിയാംകുന്തിയോടോതിനാൻനൃപൻ: ‘ശ്രേഷ്ഠനാംമുനിയെപ്പൂജിച്ചുനീജനിപ്പിക്കപുത്രനെ ॥ എന്നാലതെയാൽദോഷമില്ല,പണ്ടുസൌദാസനാംനൃപൻ ജനിപ്പിച്ചാൻപുത്രനെയാവസിഷ്ഠനെന്നുകേട്ടുഞാൻ’ ॥ അവനോടോതിനാൾകുന്തി:‘കാമദംമന്ത്രമുണ്ടുമേ ॥ പണ്ടുദുൎവ്വാസസ്സനിക്കേകീസദ്വിദ്യാസഫലംപ്രഭോ! ആമ

ന്ത്രംകൊണ്ടുഞാനാരെവിളിക്കേണ്ടുന്നുമന്നവ! * അവൻനിശ്ചയമായ്
കെട്ടപ്പെട്ടെന്നരികിലെത്തിടും' പതിതൻവാക്കിനാൽകുന്തിയോർത്തി
ട്ടായധർമ്മരാജനെ * പുനരൻപെററാളൊന്നാമതായുധിഷ്ഠിരപുത്രനെ *
വൃകോദരൻ,വായുവിൽനിന്നിന്ദ്രനിൽനിന്നർജ്ജുനവും ഓരോരോവർഷംകൊ
ണ്ടുമൂന്നുപുത്രന്മാരായിശക്തരായ് * പാണ്ഡുവോടോതിനാൾമാദ്രി:
'യേകണംപുത്രനെമമ എന്നുരചെയ്യുന്നുഞാൻനൃപ!എൻദുഃഖംനീയക
റേറണം' * പതിയാചിക്കയാൽകുന്തീകൃപയാമന്ത്രമേകിനാൾ ഒരു
പുത്രനെയാശിച്ചാശ്വപാദിനത്തിൽവാണവൾ * നാശ്വിനീദേവരെ
യോർത്താമദ്രരാജൻറപുത്രിയും നകുലൻ,സഹദേവാഖ്യനിവരെപ്രസ
വിച്ചുതേ * ഇപ്പഞ്ചപാണ്ഡവന്മാരാംക്ഷേത്രജന്മാരമർത്ത്യർ ഓരോ
കൊല്ലംകൊണ്ടുദ്ഭവിച്ചിതുമുനിവീരരെ! * ഒരിക്കൽഗൂഢമായ്പാ
ണ്ഡുവാശ്രമത്തിങ്കൽമാദ്രിയെ കണ്ടുകാമാർത്തനായ്പുണരാനണഞ്ഞാവ
ന്നടുക്കയാൽ * "അരുതേ അരുതേ" എന്നുനിഷേധിച്ചുവളെങ്കിലും ക
ർമ്മത്താലവളെപ്പുണർന്നുതാഴെവീണുമരിച്ചുതേ * മരത്തിലെവള്ളിമരംമു
റിച്ചാൽവീണിടുന്നപോൽ കരഞ്ഞുകൊണ്ടധികമായ്പതിച്ചാളങ്ങു
മാദ്രിയും * കുന്തിയുംബാലകന്മാരുംകരഞ്ഞോടിയടുത്തുടൻ മഹാന്മാ
രാംമുനികളുജ്ജ്വലംകേട്ടുവിടെത്തിനാർ * മരിച്ചപാണ്ഡുവിന്നപ്പോളു
ഗ്നികാര്യങ്ങളൊക്കയും ചെയ്യിച്ചുഗംഗക്കരയിൽവെപ്പിച്ചുമുനീശ്വ
രർ * പുത്രരെകുന്തിയെയേല്പിച്ചുവഹ്നിയോടൊത്തുമാദ്രിയും സതീധർമ്മ
ത്തെമുന്നിട്ടിട്ടുടൻതടയുമേറിനാൾ * ഉദകക്രിയചെയ്യിച്ചിട്ടവിടുള്ളമുനീ
ശ്വരർ പുത്രരോടവരെഹസ്തിനാപുരത്തിങ്കലാക്കിനാർ * വിദുരർ,ഭീഷ്മ
രും,പിന്നാപ്പുരവാസികളൊക്കയും കുന്തിവന്നതറിഞ്ഞപ്പോളവിടെ
യ്ക്കായിവന്നതെ * പുരവാസികളെല്ലാമപ്പാണ്ഡുവിൻശാപമോർത്തുടൻ
ചോദിച്ചി"പ്പുത്രരെതെ" ന്നായപ്പോൾകുന്തികരഞ്ഞുപോയ് * "കുരു
വംശത്തിലുണ്ടായവർദേവന്മാരുടെനന്ദനർ" എന്നോതിവിശ്വസിപ്പാ
നായ്വിളിച്ചാളവൾവിണ്ണരെ * വാനിൽവന്നവരുംചൊന്നാ: "ഇവർ
ഞങ്ങടെനന്ദനർ"ഭീഷ്മരാദ്ദേവവാക്യത്തെക്കേട്ടുകൈകൊണ്ടുപുത്രരെ *
ഭീഷ്മാദികൾകുന്തിയെയാപ്പുത്രരോടൊത്തുകൊണ്ടുപോയ് പുരത്തിൽ
വെച്ചുപാലിച്ചാരതിസന്തോഷയുക്തരായ് * പാർത്ഥന്മാരേവമുണ്ടായിര
ക്ഷിക്കപ്പെട്ടുഭീഷ്മരാൽ.

ശ്രീമഹാഭാഗവതം രണ്ടാംസ്കന്ധം

പാണ്ഡവോല്പത്തി

ആറാമദ്ധ്യായം.

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

അഞ്ചാംകളംമാനമേറീടുംസതിപാഞ്ചാലിഭാൎയ്യയായ് ഭൎത്താക്ക
ളിൽനിന്നഞ്ചായിസുതന്മാൎയോഗ്യരഞ്ചുപേർ ॥ കൃഷ്ണസോദരിയായീടും
നൽസുഭദ്രയെയൎജ്ജുനൻ ഹരിച്ചുകൃഷ്ണൻചൊല്ലീട്ടുപണ്ടുതൻഭാൎയ്യയാ
ക്കിനാൻ ॥ അവൾപുത്രൻമഹാവീരൻയുദ്ധത്തിങ്കൽമരിച്ചവൻ അഭി
മന്യു, മരിച്ചാരപ്പാഞ്ചാലിസുതരഞ്ചുംരണേ ॥ അഭിമന്യുവിവാഹംചെയ്താ
വിരാടൻറപുത്രിയെ ഒടുക്കമവൾപെറ്റനാൾബാണത്തീയാൽമരിച്ചു
തെ ॥ ദ്രൗണിബാണാഗ്നിയാൽനീറുംഭാഗിനേയൻറപുത്രനെ ജീവി
പ്പിച്ചാൻസ്വയംസാക്ഷാൽകൃഷ്ണനത്ഭുതവിക്രമൻ ॥ വംശാപരിക്ഷീ
ണമായകാലത്തുണ്ടാകകാരണം പരീക്ഷിത്തെന്നവൻപേരിബ്ഭുവി
ലെല്ലാംപ്രസിദ്ധമായ് ॥ പുത്രരെല്ലാംമരിച്ചപ്പോൾദുഃഖിച്ചുധൃതരാഷ്ട്ര
ൻ പാൎത്ഥനാട്ടിൽവാണാൻഭീമവാക്ശരംകൊണ്ടുഖിന്നനായ് ॥ ഗാന്ധാ
രിയുംപുത്രദുഃഖക്ഷീണയായ്വാണിതങ്ങനെ സേവിച്ചാനനാഥാപ
ത്തോടെപ്പൊഴുംധൎമ്മനന്ദനൻ ॥ ജ്ഞാനോപദേശവുംചെയ്താവിദുരൻ
ധൎമ്മതല്പരൻ യുധിഷ്ഠിരാനുവാദത്തോടവന്നരികിൽവാണതേ ॥ ധൎമ്മാ
ത്മാവാംധൎമ്മപുത്രരുമന്നേസ്സേവചെയ്തുടൻ പുത്രദുഃഖത്തെയോൎക്കാ
തെയിരിക്കാനെന്നപോലവേ ॥ സമീപസ്ഥൎക്കുകേൾക്കമാറായ്കോപ
ത്താൽഭീമസേനനും വാക്കാകുന്നശരംകൊണ്ടാമന്നനെപ്രഹരിച്ചുതേ ॥
ദുഷ്ടനാകുംകുരുടാ!നിൻപുത്രരെക്കൊന്നുപോരിൽഞാൻ ദുശ്ശാസനന്റെ
മധുരച്ചോരനന്നായ്കുടിച്ചുതേ ॥ ഞാൻതരുംചോറുതിന്നുന്നുപൊട്ട!
നീലജ്ജയെന്നിയെ കാക്ക,പട്ടി,യിവരൊപ്പമിത്രർവാഴുന്നതെന്തിനാ
യ് ॥ ഈവിധംക്രൂരവാക്യങ്ങൾചൊല്ലിദ്ദുഃഖിപ്പിക്കുമെപ്പൊഴും ധൎമ്മ
പുത്രരിവൻമൂൎഖനെന്നാശ്വാസപ്പെടുത്തിടും ॥ പതിനെട്ടാണ്ടായവി
ടെദുഃഖിച്ചുംകൊണ്ടുവാണവൻ ധൎമ്മപുത്രരോടായ്യാത്രചോദിച്ചുകാ
ട്ടുപൂകുവാൻ ॥ ധൃതരാഷ്ട്രൻധൎമ്മപുത്രരോടുചൊന്നാൻ: 'സുതാൎക്ക
ഞാനൗൎദ്ധ്വദേഹികകൎമ്മത്തെച്ചെയ്യാനാജ്ഞതരേണമേ ॥ ഔൎദ്ധ്വദേഹി
കമിബ്ഭീമൻചെയ്യാനെല്ലാക്കുമെങ്കിലും എൻപുത്രന്മാൎക്കുചെയ്തില്ലാ
പൂൎവ്വവൈരത്തെയോൎക്കയാൽ ॥ നീയെനിക്കുധനംതന്നാൽചെയ്യു
ഞാനൗൎദ്ധ്വദേഹികം സ്വൎഗ്ഗമേകുന്നതാംചെയ്യാൻ വനത്തിന്നായ്ഗ

മിച്ചീടാം' • ശുദ്ധമായ് വിദുരൻധർമ്മപുത്രരോടുരചെയ്കയാൽ അന്ധി
യാംധൃതരാഷ്ട്രനന്ദനനാമകാനറച്ചവൻ • തന്നിക്കുള്ളവരെയെല്ലാം
വിളിച്ചാനുപനോതിനാൻ 'ധനമാകിൻമഹാന്മാരെ!പിതൃക്കൾത്തി
നച്ചുനായ്'' • മഹാനാംജ്യേഷ്ഠനീവണ്ണംചൊല്ലിക്കേട്ടിട്ടുഭീമനും ധനാ
നമതിൽകോപിച്ചിപ്രകാരംപറഞ്ഞുടൻ: • 'ദുർയ്യോധനഹിതത്തിന്നോ
ധനംനൽകുന്നുനീവിഭോ? സുഖിക്കുന്നിവിടീയന്ധൻമൌഢ്യമെന്താ
ണിതിൽപരം • നിൻവിചാരംപിഴച്ചിട്ടുകാട്ടിൽദുഃഖിച്ചുപണ്ടുനാം ദു
ശ്ശാസനൻദ്രൌപദിയെസ്സഭയിൽകൊണ്ടുവന്നതെ • നിൻഹിതത്തിന്നു
താൻവാണാവിരാടഭവനത്തിലയായ് വീരരാംനമ്മളാമത്സ്യരാജ്യവൃ
ത്തിയെടുത്തതും • ജ്യേഷ്ഠനാമങ്ങുചൂതിന്നായിരിക്കാഞ്ഞാൽനശിക്കു
മൊ? ജരാസന്ധനെവെന്നോൻഞാൻവിരാടന്നോദനപാചകൻ • ഇന്ദ്ര
പുത്രൻമഹാവീരൻബൃഹന്നളയുമെങ്ങനെ? സ്ത്രീവേഷംപൂണ്ടുബാല
ന്റെനർത്തകസ്ഥാനമാണ്ടതും • ഗാണ്ഡീവത്താൽവിളങ്ങുംകൈകൾക
ണ്ണാൽവിളങ്ങിതെ നരജന്മത്തിലിതിനേക്കാളെന്താണൊന്നുദുഃഖമാ
യ് • തലയിൽമുടിയും,കണ്ണിൽമഷിയും,കണ്ടമേസുഖം വാളെടുത്തി
വനെവെട്ടികൊന്നാലേവനിട്ടദ്ധം • തീവച്ചുപണ്ടരക്കില്ലംമന്നനോ
ടോതിടാതെതാൻ ദഹിപ്പിക്കാൻ,ചാരനായദുഷ്ടനായപുരോചനൻ •
ഞാനങ്ങോട്ടോതാതെതാൻകൊന്നേൻകീചകന്മാരെയൊക്കയും കൊന്നി
ല്ലപ്പോഴും ഭാര്യമാരോടീയന്ധൻതന്റെമക്കളെ • ശത്രുക്കളാംകൌരവ
ന്മാർകെട്ടിൽപെട്ടുകിടക്കവേ ഗന്ധർവ്വരിൽനിന്നുമോചിപ്പിച്ചതുംനി
ന്റെസാധുത • ഓർക്കുന്നീധനംനൽകാൻദുർയ്യോധനഹിതത്തിനായ് എ
ന്തെല്ലാംനീപറഞ്ഞാലുംഞാനിന്നുധനമേകിടാ' • എന്നോതിപ്പോ
യവൻ: മറ്റുള്ളവരോടുംയുധിഷ്ഠിരൻ ധൃതരാഷ്ട്രനുവളരെധനമേ
കിവിനീതനായ് • വിധിപോലെകഴിപ്പിച്ചു പുത്രന്മാർക്കൌർദ്ധ്വദേ
ഹികം ധൃതരാഷ്ട്രൻബ്രാഹ്മണർക്കായ്ദാനംചെയ്തുംബികാസുതൻ •
ഗാന്ധാരിയോടുമൊന്നിച്ചതെല്ലാംചെയ്തിട്ടുമന്നവൻ വിദുരൻകുന്തി
യിവരോടൊത്തുടൻകാട്ടുപൂകിനാൻ • സഞ്ജയന്റെസഹായത്താൽ
ധൃതരാഷ്ട്രൻഗമിച്ചതെ പുത്രന്മാരതടുത്തിട്ടുംകാട്ടിനായ്പ്പോയി
കുന്തിയും • ഭീമനാംകൌരവന്മാരുംകരഞ്ഞുംകൊണ്ടുഗംഗതൻ കര
യോളംചെന്നു,വീണ്ടുംഹസ്തിനാപുരമെത്തിനാർ • ഗംഗാതീരത്തിലവ
രാശതയൂപാശ്രമത്തിലായ് പുൽവീടുണ്ടാക്കിയവിടെതപംചെയ്യാ

ഞാറപ്പോട്ടും• ആറുവത്സരമീവണ്ണംതപസ്സുചെയ്തുവസിക്കവെ വിരഹ
ശോകാൽധർമ്മപുത്രൻസഹോദരരൊടോതിനാൻ: • സ്വപ്നത്തിൽകണ്ടു
ഞാൻകാട്ടിൽസക്ഷീണംവാഴുമംബയെ അംബയെയുംമററുമിപ്പോൾ
കാണ്മാനാഗ്രഹമുണ്ടുമെ• മഹാത്മാവാംവിദുരരെമഹാൻസഞ്ജയനേയു
മെ നിങ്ങൾക്കുമിഷ്ടമാണെങ്കിൽകാണ്മാൻപോകാൻമനസ്സുമെ' • പി
ന്നെ സോദരരെല്ലാരുമപ്പാഞ്ചാലിസുഭദ്രയും വൈരാടിയാമുത്തരയുംപൌര
വാസികളൊക്കയും • പാർത്ഥന്മാരുംവനത്തിന്നായെല്ലാലോകരുമൊ
ത്തുപോയ് എല്ലാരെയുംചെന്നുകണ്ടാർശതയൂപാശ്രമത്തിലായ്• കാ
ണാഞ്ഞിട്ടാവിദുരരെച്ചോദിച്ചു ധർമ്മപുത്രനും: 'ധീമാൻവിദുരരെങ്ങെ
ന്നായ്'വനോടോതിമന്നവൻ:•'അവൻവിരക്തനായാശാബന്ധമെന്യെ
നടക്കയാൽ' എവിടെയോഗൂഢമായ്ധ്യാനത്തിൽവാണിടുന്നതെ'•
രാജാവാംദിനംഗംഗയിൽപോംവഴികാട്ടിൽയുധിഷ്ഠിരൻ കണ്ടാൻവിദു
രരെക്ഷീണിച്ചിട്ടാവ്രതതപങ്ങളാൽ• ചൊന്നാൻമന്നൻ: 'ധർമ്മപുത്രൻ
നിന്നെവന്ദിച്ചിടുന്നിതാ' അതുകേട്ടംചലിച്ചില്ലാവിദുരൻപാപമററ
വൻ • വിദുരന്നാത്മചൈതന്യംപുറപ്പെട്ടടനേ,യവർ രണ്ടുംധർമ്മാംശ
മതിനാൽധർമ്മജന്തങ്കലായിതെ • വിദുരൻപ്രാണനെവിട്ടു;ദുഃഖിച്ചാൻ
ധർമ്മനന്ദനൻ അവൻദേഹംദഹിപ്പിക്കാനുത്സാഹംതുടങ്ങിനാൻ•
ധർമ്മജൻകേൾക്കുമാററപ്പൊളുണ്ടായ് വാക്കശരീരിയായ്: 'വിരക്തൻദാ
ഹാർഹനല്ലിനിഷ്ടംപോൽപോകുഭൂപതെ!' • ഇതുകേട്ടവരെല്ലാരുംഗം
ഗയിൽപോയ്കളിച്ചുടൻ ധൃതരാഷ്ട്രരൊടായ്ചെന്നുചൊന്നാരെ
ല്ലാംസവിസ്തരം • പൌരന്മാരൊട്ടുംപാർത്ഥന്മാർവസിച്ചാരാശ്രമത്തിലാ
യ് അവിടാവ്യാസമുനിയുംനാരദൻ,താനുമെത്തിനാർ • മഹാന്മാർമ
ററൃഷികളുംവന്നാർധർമ്മസുതാന്തികെ കുന്തി,കാന്തിയെഴുംവ്യാസമുനി
യോടോതിനാളുടൻ: • 'മുനേ!എന്റെമകൻകർണ്ണൻപെററപ്പോൾക
ണ്ടതാണുഞാൻ മനംതപിക്കുന്നു.ഇനെക്കാട്ടുന്നംനീതപോധന • സമ
ർത്ഥൻനീമഹാഭാഗ!സാധിക്കെന്നാഗ്രഹംവിഭോ!'

ഗാന്ധാരി പറഞ്ഞു.

ദുര്യോധനൻപോരിനായ്പോയ് പിന്നെക്കണ്ടതുമില്ലഞാൻ അപ്പു
ത്രനെക്കാട്ടണംനീയനുജന്മാരൊടുംമുനേ!•

സുഭദ്ര പറഞ്ഞു.

അഭിമന്യുമഹാവീരൻപ്രാണപ്രിയനെനിക്കവൻ കാണ്മാനാഗ്ര
ഹമുണ്ടിപ്പോൾകാട്ടിടേണംമഹാമുനേ!

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഈവണ്ണമുള്ള വാക്യങ്ങൾകേട്ടിട്ടുവ്യാസനാംമുനി പ്രാണായാമം ചെയ്തു ചിന്തിച്ചീടിനാനാദിശക്തിയെ • സന്ധ്യാകാലത്തിലഗ്ഗംഗാനദിയിങ്കൽമഹാമുനി യുധിഷ്ഠിരൻമുതലെല്ലാവരോടുംകൂടിയെത്തിനാൻ • പുണ്യവെള്ളത്തുമാഗ്ഗംഗാജലത്തിങ്കൽകളിച്ചവൻ മണിദ്വീപിങ്കൽവാണീടുംഭുവനരൂപിണിയായിടും • മൂലപ്രകൃതിയായുള്ളദേവിയെസ്തുതിചെയ്തുടൻ ഹരീശരുംബ്രഹ്മനുമിന്ദ്രനന്തകൻ । കുബേരനംബുപനാമഗ്നി,ദേവരും । ഒരിക്കലില്ലാതെയിരുന്നകാലവും । വസിക്കുമംബയ്ക്കുനമിച്ചിടുന്നഞാൻ ॥ ഖ, മംബു, ഭൂ, വായു, വതിൻഗുണങ്ങളും । മനസ്സു, സൂര്യൻ, മതി, യിന്ദ്രിയങ്ങളും । മൃഗാങ്കനും, ശൂന്യമതായകാലവും । വസിക്കുമംബയ്ക്കുനമിച്ചിടുന്നഞാൻ ॥ പ്രപഞ്ചംഗുണംലിംഗദേഹങ്ങളെല്ലാ മടക്കീട്ടുചിത്തെസമാധിസ്ഥയായ്നീ । സ്വയംകല്പകാലംകഴിക്കുന്നിതപ്പോൾ । ധരിക്കില്ല, തത്ഭംഗുഹിച്ചോരമംബേ! ॥ മരിച്ചോരെക്കാണ്മതിന്നായ്പ്രാത്ഥിക്കുന്നിവരെന്നോടായ് ഞാനശക്തനിതിന്നംബേ!നീകാട്ടുകവരെക്ഷണം •

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഇപ്രകാരംസ്തുതിച്ചപ്പോൾമായാദേവിമഹേശ്വരി കാട്ടിനാളവരെയെല്ലാംവാനിൽനിന്നുവിളിച്ചുടൻ • സുഭദ്ര, കുന്തി, ഗാന്ധാരി,വിരാടദ്രുപപുത്രിയും പാണ്ഡവന്മാരുമവരെകണ്ടേറ്റംമോദമാണ്ടതേ • മഹാത്മാവ്യാസനവരെത്തിരിച്ചയച്ചുടൻ മഹാമായയെയോത്തുംകൊണ്ടിന്ദ്രജാലമതെന്നപോൽ • യാത്രചൊല്ലിപ്പുറപ്പെട്ടുപാത്ഥന്മാരുംമുനീന്ദ്രരും വഴിയിൽവ്യാസകഥയുംചൊല്ലിയാണ്ടുപുരംപുകൻ •

ശ്രീദേവീഭാഗവതം രണ്ടാംസ്കന്ധം

പാണ്ഡവകഥ ഏഴാമദ്ധ്യായം.

എട്ടാമദ്ധ്യായം

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

പിന്നെമൂന്നാംദിനത്തിങ്കൽധൃതരാഷ്ട്രൻമഹീപതി ഗാന്ധാരിയോടുംകുന്തിയോടുംകാട്ടുതീയതിൽവെന്തുപോയ് • ആമന്നനെവിട്ടുതീത്ഥയാത്രക്കായ്പോയിസഞ്ജയൻ നാരദൻചൊല്ലിയീവാത്തകേട്ടുദേവിച്ചുധമ്മജൻ • കൌരവന്മാർനശിച്ചിട്ടുമപ്പത്താറാണ്ടുചെല്ലവേ യദു

കൎമ്മവിപ്രശാപത്താൽപ്രഭാസത്തിൽനശിച്ചുപോയ് • മദ്യംസേവി
ച്ചുമത്താണ്ടുയുദ്ധംചെയ്തുപരസ്പരം രാമനുംകൃഷ്ണനുംകാണ്കെമരിച്ചാരവ
രൊക്കെയും • രാമൻത്യജിച്ചുദേഹത്തെകൃഷ്ണൻകമലലോചനൻ ശാ
പംപാലിച്ചുകാട്ടാളശരത്താൽസ്വൎഗ്ഗമാണ്ടുതേ • കൃഷ്ണന്റെദേഹത്യാ
ഗത്തെക്കേട്ടിട്ടാവസുദേവനും ധ്യാനിച്ചംബികയെത്യജൽപ്രാണനെ
കൈവെടിഞ്ഞുടൻ • പ്രഭാസത്തിൽച്ചെന്നുപാൎത്ഥൻദുഃഖത്തോടുമ
നന്തരം സംസ്കാരമവിടെല്ലാൎക്കുംയോഗ്യംപോലെകഴിച്ചുതേ • കൃഷ്ണ
ദേഹംകണ്ടുനല്ലവിറകാൽചിതകൂട്ടിനാൻ ഭാൎയ്യമാരെട്ടുപേരോടാദ്ദേഹ
ത്തെസ്സംസ്കരിച്ചവൻ • രാമദേഹംരേവതിയോടഗ്നിക്കേകീട്ടുഫൽഗ്ഗു
നൻ ദ്വാരകയ്ക്കുത്തിവെള്ളിയിൽവിട്ടാനപ്പുരരെക്ഷണം • കൃഷ്ണന്റെ
ദ്വാരകയുംമുങ്ങിപ്പോയാഴിയിലുടനായ് പാൎത്ഥനന്നവിടുള്ളോരെക്കൂ
ട്ടിക്കൊണ്ടുതിരിച്ചുതേ • കൃഷ്ണന്റെഭാൎയ്യമാൎക്കുള്ളധനമെല്ലാംഹരിച്ചു
ടൻ വഴിയിൽവച്ചുകള്ളന്മാരൎജ്ജുനൻക്ഷീണനാകയാൽ • പാൎത്ഥനി
ന്ദ്രപ്രസ്ഥമാണ്ടിട്ടനിരുദ്ധന്റെപുത്രനാം വജ്രനെയാദവന്മാൎക്കുനൃപനാ
ക്കിനാൻക്ഷണം • ശക്തിയില്ലാഞ്ഞയപ്പാൎത്ഥൻവ്യാസനോടോതി,
യാമുനി ചൊന്നാൻ:'വത്സയുഗത്തിൻകലെന്നോടറിവിച്ചിട്ടും • നിന
ക്കിനിയുമസ്ത്രങ്ങളാംശക്തിയെല്ലാമഫലമാമതെ!' അതുകേട്ടൎജ്ജുനൻപോ
യാഹസ്തിനാപുരമെത്തിനാൻ • വൃത്താന്തമെല്ലാംദുഃഖിച്ചുധൎമ്മപുത്ര
രോടോതിനാൻ കൃഷ്ണയാദവവൃത്താന്തംകേട്ടിട്ടാധൎമ്മനന്ദനൻ • മുപ്പ
ത്താംവയസ്സായപരീക്ഷിത്തിനെമന്നനായ് ആക്കിട്ടുഹിമവാനായി
പ്പോകുവാനായുറച്ചുടൻ • ഹസ്തിനാപുരിയിൽമുപ്പത്താറാണ്ടാണ്ടിട്ടുഭൂ
മിയെ പാഞ്ചാലിസോദരന്മാരൊത്തുകാട്ടിന്നുപോയ്നൃപൻ • ഹി
മാദ്രിയിൽച്ചെന്നുജീവനപേക്ഷിച്ചാറുപേരുമേ ധൎമ്മരൂപനാണ്ടുലോക
ത്തെ"പരീക്ഷിത്തു"സുധാൎമ്മികൻ • മഹിക്രമാന്തരംരക്ഷിച്ചാൻ'പിന്നെ
നായാട്ടിനായവൻ കൊടുങ്കാട്ടിൽപോയിരാജസത്തമനാമുത്തരാസു
തൻ' • താനെയ്തമാനിനെത്തേടിയുഴച്ചുകാട്ടിൽനൃപനേകനായ് വിശപ്പും
ദാഹവുംപൂണ്ടുതളൎന്നാൻകാട്ടിലേറ്റവും • വെയിൽകൊണ്ടുവലഞ്ഞാ
നന്നു;ശമീകൻധ്യാനമാണ്ടുടൻ വാഴുന്നമുനിയെക്കണ്ടുജലംചോദിച്ചുമന്നാ
ന്നവൻ • മൌനത്താലൊന്നുമോതീലാ,കോപിച്ചാനുടനേനൃപൻ ദാ
ഹംകൊണ്ടുതളൎന്നാനക്ഷമബാധിച്ചു,വില്ലിനാൽ • ചത്തസൎപ്പമെടു
ത്തിട്ടാൻമുനിതന്റെകഴുത്തിലായ് സൎപ്പത്തെയങ്ങനെയിട്ടിട്ടുംമിണ്ടീലാമ

നിസ്സത്തമൻ ● ധ്യാനംമൂലം ചലിച്ചില്ലാ, ഗൃഹംപൂകാൻ നരേന്ദ്രനും “ശ
വിജാത”നവൻപുത്രൻ കാനനിമാൻ താപസോത്തമൻ ● ദേവീദേവോ
ത്തമൻകാട്ടിൽ കളിക്കുമ്പോഴ് ശ്രവിച്ചതെ   ഇഷ്ടന്മാർചൊല്ലിനാർ:
'നിന്റെയച്ഛൻ തന്റെകഴുത്തിലായ് ● ആരോ ചത്തൊരു സർപ്പത്തെയി
ട്ടുകൾക്കുമുനീശ്വര!   ആവർത്തന്നാവാക്കുകേട്ടിട്ടതികോപത്തോടാമു
നി ● ജലംകയ്യിലെടുത്തേവം ശപിച്ചാനാനരേന്ദ്രനെ: 'ആരെന്നുച്ഛ
ന്റെകണ്ഠത്തിൽ ചത്തപാമ്പിനെയിട്ടവോ? കടിക്കട്ടെതക്ഷകനപ്പാ
പിയെയേഴുനാൾക്കകം'   മുനിശിഷ്യൻ ഗൃഹത്തിൽപോയ് വാഴുംനൃപ
നൊടോതിനാൻ ● മുനിപുത്രൻ ശപിച്ചോരു ശാപത്തിന്റെവിധ
ങ്ങിനെ അഭിമന്യുസുതൻ വിപ്രശാപംകേട്ടതൊഴിക്കുവാൻ ● സാദ്ധ്യമ
ല്ലെന്നറിഞ്ഞിട്ടുമന്ത്രിവൃദ്ധരൊടോതിനാൻ: 'എന്റെകർമ്മത്തിനെ
വിപ്രനായ് ശപിച്ചില്ലസംശയം ● ഇനിയെന്തൊരു ചെയ്യേണ്ടതു
പായംനിശ്ചയിക്കുവിൻ   തടുക്കാവൊന്നല്ലമൃത്യുവെന്നോതുംവേദവാദി
കൾ ● ശാസ്ത്രമ്പോലെന്തുചെയ്യേണമെന്നു സർവ്വധാബുധർ   വിദ്വാ
ന്മാർചിലർചൊല്ലീടുന്നുപായംകൊണ്ടു സർവ്വവും ● സാധിക്കാം, ബുദ്ധി
യില്ലാത്തോർക്കു സാദ്ധ്യം കർമ്മമെന്നതായ്   അചിന്ത്യമെന്നിമന്ത്രൗഷധാ
ദിമാഹാത്മ്യമേററവും ● അവയാൽഫലമില്ലെങ്കിലവചൊന്നാക്ക
കിംഫലം പണ്ടുപാമ്പുകടിച്ചിട്ടുമരിച്ചോരിന്ദ്രിയേ ● ആയുസ്സുപാ
തിനൽകീട്ടുജീവിപ്പിച്ചെത്രയാമുനി അറിവുള്ളോർചൊന്നതുകാര്യത്തെ
വിശ്വസിക്കൊലാ ● അതിൽപ്രത്യക്ഷദൃഷ്ടാന്തംകണ്ടാലും മന്ത്രിവീരരെ!
[illegible] ● ദൈവ
ത്തെത്താൻ വിശ്വസിച്ചുംകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടനോക്കുവിൻ? ധീയതൻസ
ന്നിപാച്ചാലുമിക്ഷ്വാകുസന്തതിക്കിട്ടം ഗൃഹസ്ഥന്റെഗൃഹത്തോറും,
പോയ് വിളിച്ചില്ലയെങ്കിലും ● മറ്റുള്ളുവാവല്ലുവതാംവായിൽക്കൊണ്ടു
കൊടുക്കിലും പ്രയത്നമൊന്നുംകൂടാതുള്ളിൽ ചെല്ലുന്നതെങ്ങനെ? ●
കാര്യത്തിങ്കൽപ്രയത്നിച്ചും സാധിച്ചില്ലയതെങ്കിലോ   വിധിയെന്നുള്ളതാ
ണെന്നായറിവുള്ളോർനിനക്കണം ●

മന്ത്രികൾ പറഞ്ഞു.

ആയുസ്സൊടുക്കിലും ജീവിപ്പിച്ചതുമാമുനി? മരിച്ചതവരെന്നു
ണ്ണ? ഉള്ളം ചൊൽക സവിസ്തരം ●

രാജാവു പറഞ്ഞു.

“പുലോമ”യെന്നപേരായ “ഭൃഗു”വിൻഭാര്യസുന്ദരി   അവളിൽ

"ച്യവനൻ"കീർത്തികേട്ടവൻമുനിജാതനായ് ॰ അവനശ്ശര്യാതിപുത്രി "സുകന്യാ"ഭാര്യയായിതേ അവളിൽകീർത്തിമാൻശ്രീമാനണ്ടായ്"പ്രമതി"യെന്നവൻ ॰ പ്രമതിക്കിഷ്ടയാംഭാര്യയഴകേറും"പ്രതാപിയും" അവൾപെററസുതൻതന്നേ"രുരു"വാംതാപസോത്തമൻ ॰ അക്കാലത്തതിധമ്മിഷ്ഠൻസത്യവാൻതപമാണ്ടവൻ "സ്ഥൂലകേശ"നിതെന്നുള്ള കീർത്തിമാൻവാണിരുന്നതെ ॰ ഇക്കാലത്തിൽമാനമുള്ളൊരപ്സരസ്സായ'മേനക' നദീതീരേകളിച്ചുംകൊണ്ടിരുന്നാളതിസുന്ദരി ॰ വിശ്വാവസുവിൽനിന്നിട്ടുഗർഭമുണ്ടായിവന്നവൾ സ്ഥൂലകേശാശ്രമത്തിന്റെയരികിൽപ്രസവിച്ചുടൻ ॰ ഉപേക്ഷിച്ചാൾനദീതീരേമഹാസുന്ദരിയായിട്ടും അനാഥയാംകന്യകയെ,ക്കണ്ടെടുത്താമുനീശ്വരൻ ॰ സ്ഥൂലകേശൻവളർത്താനങ്ങവൾനാമം"പ്രമദ്വരാ" യെന്നുമവൾവന്നകാലത്താൾസർവ്വലക്ഷണയുക്തയായ് ॰ അവളെക്കണ്ടു'രുരു'വാംമുനികാമാർത്തനായിതേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒന്നാംസ്കന്ധം

സപ്തദശാഹണം

ഒൻപതാമദ്ധ്യായം

ദേവി പറഞ്ഞു

'രുരു'കാമാർത്തനായിച്ചെന്നൊരാശ്രമംതന്റെയാശ്രമേ ദുഃഖിയാമവനോടപ്പൂർവ്വദുഃഖമെന്തെന്നുകേട്ടുടൻ ॰ കാമാർത്തനാമവൻചൊന്നാൻ: സ്ഥൂലകേശാശ്രമത്തിലായ് 'പ്രമദ്വരാ'കന്യകയുണ്ടവളെൻഭാര്യയാകണം' ॰ ഉടനേപോയ്'പ്രമതി'യുംസ്ഥൂലകേശമുനീന്ദ്രനേ കണ്ടുതോഷിപ്പിച്ചുയാചിച്ചീടിനാൻനല്ലകന്യയെ ॰ ശുഭമാംദിവസത്തിങ്കൽതരാമെന്നോതിയാമുനി ആവനത്തിൽ വിവാഹത്തിന്നൊരുക്കങ്ങൾതുടങ്ങിനാർ ॰ 'പ്രമതിസ്ഥൂലകേശന്മാർ'കല്യാണോത്സാഹയുക്തരായ് മഹാന്മാരാരണ്ടുപേരുമടക്കൽപ്പാർപ്പുമാക്കിനാർ ॰ അസ്സമയത്തില കന്യമാറത്തോടികളിക്കവേ ഉറങ്ങുന്നൊരുസർപ്പത്തെക്കാലുകൊണ്ടു ചവിട്ടിനാൾ ॰ സർപ്പംകടിക്കയാലപ്പോൾതന്നെവീണുമരിച്ചുപോയ് പ്രമദ്വരമരിച്ചപ്പോളുണ്ടായ്കോലാഹലംതുലോം ॰ മുനിമാരൊന്നിച്ചുകൂടിദുഃഖത്തോടുകരഞ്ഞുതേ മരിച്ചുഭൂവിൽതേജസ്സുകൊണ്ടേറെയുജ്ജ്വലയോടുടൻ ॰ കിടക്കുന്നവളെക്കണ്ടപ്പിതാദുഃഖിച്ചിതേററവും രുരുവും കേട്ടുകാമാർത്തനായ്കരഞ്ഞുംകൊണ്ടുവന്നുടൻ ॰ ഉറങ്ങുന്നവളെപ്പോ

ചെകിടന്നിട്ടങ്ങുകാമിനി കരയുന്നാസ്ഥൂലകേശൻമറ്റുള്ളോരൃഷിമുഖ്യ
ന്മാം • 'രുരു' കരഞ്ഞോട്ടമാറിപ്പോയ് കരഞ്ഞാൻവിരഹാർത്തനായ് 'കഷ്ട
മീപ്പാമ്പിനെദ്ദൈവമയച്ചതുമഹോൽക്കടം • എൻസുഖത്തെക്കെടുപ്പാ
നായിതെൻദുഃഖത്തിനല്ലയോ? ചെയ്യതെന്തിങ്ങുപോകേണ്ടു മരിച്ചെൻ
പ്രാണവല്ലഭ • പ്രിയയാമിവളെവിട്ടുജീവിക്കാനാശയില്ലമേ ഇവളെ
ഞാൻപുണർന്നില്ലാ ചുംബിച്ചില്ലിവൾതൻമുഖം • പാണിഗ്രഹണവും
ചെയ്തില്ലഹോനിർഭാഗ്യനായഞാൻ ഇവളോടൊത്തഗ്നിയിങ്കൽചെയ്തി
ല്ലാലാജഹോമവും • മനുഷ്യമോഹംനിന്ദ്യംതാൻപോകട്ടെൻപ്രാണനിപ്പ
ഴേ ദുഷ്കർമ്മത്താൽദുഃഖിതന്നുമരണംവരികില്ലതാൻ എന്നാൽഞാനാഗ്ര
ഹിക്കുന്നസുഖമുണ്ടാവതെങ്ങനെ? • കയത്തിലോതീയ്യിലോപോയ്
ചാടിപ്രാണൻകളഞ്ഞിടാം വിഷംകുടിക്കാംകണ്ഠത്തിൽകയറിട്ടുമരി
ച്ചിടാം' • കരഞ്ഞാൻ'രുരു'വീവണ്ണമുള്ളിലോർത്തിട്ടോരോവിധം പി
ന്നപായത്തെയോർത്താനാനദിക്കരയിൽവാണവൻ: • 'മരിച്ചാൽഫല
മെന്തുണ്ടാംഗതിയില്ലാത്തഹന്തിയിൽ ഞാൻമരിച്ചാലമ്മയച്ഛന്മാരെ
റെദുഃഖമാണ്ടിടും • ദേഹത്യാഗംചെയ്യോരെന്നെക്കണ്ടുമോദിക്കുമീശഠ
ൻ ശത്രുക്കളെല്ലാംമോദമായ് തോഷിക്കുംതാൻമരിക്കുകിൽ • പ്രിയയ്ക്കു
പ്പരലോകത്തിൽവരികില്ലുപകാരവും വിരഹാർത്തനതായീ ഞാൻതാ
നേതന്നെമരിക്കുകിൽ • ഇവളിപ്പാപിയാമെന്നെപ്പതിയാക്കില്ലപിന്ന
യും ഇവൾക്കുവേണ്ടിമരണംദോഷം,ജീവിക്കതാൻഗുണം • എന്നോർത്ത
വൻകുളിച്ചാചമിച്ചുവാണതിശുദ്ധനായ് ജലംകയ്യിലെടുത്തുംകൊണ്ടേ
വമായ്മുനിചൊല്ലിനാൻ: • 'ദേവപൂജാദിയാൽഭക്ത്യാഗുരുശുശ്രൂഷചെ
യ്കയാൽ വേദംപഠിക്കയാലെന്നുംഗായത്രീസേവചെയ്കയാൽ • ജപം
ഹോമംതപംകൊണ്ടുംപുണ്യലേശംഭവിക്കുകിൽ അതിനാൽസ്വർഗ്ഗമെ
സ്സേവിക്കുന്നോരിക്കുട്ടിയെൻപ്രിയാ • ജീവിക്കട്ടിലിവൾഞാനെൻപ്രാ
ണനേയുംവെടിഞ്ഞിടും എന്നോതിയജ്ജലംതാഴെവിട്ടാദ്ദേവകൾസാ
ക്ഷിയായ് •

ദൂതൻ പറഞ്ഞതു

ഖേദ്യാദുഃഖംകൊണ്ടിവണ്ണമുഴലും'രുരു'വോടുടൻ ദേവദൂതനൊരു
ത്തൻവന്നീവിധംവാക്കുചൊല്ലിനാൻ: • 'ജീവിക്കമോമരിച്ചെന്നാൽ
സാഹസംകാട്ടൊലാമുനേ! ആയുസ്സററവളിനല്ലഗന്ധർവ്വാപ്സരപുത്രി
യാൾ • വേറെകാമിക്ക,കല്യാണംകഴിഞ്ഞില്ലമരിച്ചിവൾ കരയുന്നോ
ന്തിനിവളിൽപ്രീതിയെന്തിതുദൃഢമതെ!' •

രുരു പറഞ്ഞു.

ദേവദൂത! വരികില്ല ഞാൻ വേറെയൊരു നാരിയെ ഇവൾ ജീവിക്കിൽ, അല്ലെങ്കിൽ ഞാനിപ്പോൾ മൃതനായിടും ॥

ദേവദൂതൻ പറഞ്ഞു

അറിഞ്ഞു 'രുരു'വിൻ ശാഠ്യം ദേവദൂതൻ പ്രസന്നനായ് സത്യമായുപേതമാമേവം നൽവാക്യമോതിനാൻ: ॥ ഉപായമേകം കേൾ വിപ്രേന്ദ്ര! വിധിച്ചതിതു ദേവകൾ നിന്നായുസ്സിൽ പാതി നൽകി ജീവിപ്പിക്കിവളെ ഭവാൻ ॥

രുരു പറഞ്ഞു.

ആയുസ്സു പാതി നൽകീടാമിവൾക്കിന്നില്ല സംശയം ജീവൻ വന്നെൻ പ്രാണനാഥയെഴുന്നീൽക്കട്ടെയിപ്പൊഴേ ॥ വിമാനത്തിൽ കൂടി വിശ്വാവസു വന്നവിടെത്തിനാൻ സ്വർഗ്ഗത്തിങ്കൽ നിന്നു പുത്രി മരിച്ചെന്നു ധരിക്കയാൽ ॥ ഗന്ധർവ്വരാജനവ്വണ്ണം ചൊന്നൊരു ദേവദൂതനാം ധർമ്മരാജാന്തികത്തിൽ ചെന്നീവണ്ണമറിയിച്ചിതു: ॥ 'വിശ്വാവസുസുതാ, ധർമ്മരാജാവേ! രുരുവല്ലഭ കന്യാ 'പ്രമദ്വരാ' പാമ്പു കടിച്ചിന്നു മരിച്ചുപോയ് ॥ മരിക്കാനായ് തുടങ്ങുന്നോ'രുരു'വിൻ വ്രതനിശ്ചയം ആയുസ്സിൽ പാതിയും കൊണ്ടിട്ടവളിപ്പോളെഴീക്കണം' ॥

ധർമ്മൻ പറഞ്ഞു

വിശ്വാവസുസുതാ കന്യാ ജീവിക്കാനിച്ഛയെങ്കിലോ രുരുവിൻ പാതിയായുസ്സാൽ ജീവിപ്പിച്ചുവരേകുക ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

'പ്രമദ്വരാ, സമീപത്തിൽ പോയേവം കേട്ടുടൻ താൻ 'രുരു'വിന്നവളെ ജീവിപ്പിച്ചുടൻ നൽകിനാനവൻ ॥ പിന്നെ നല്ല ദിനത്തിങ്കൽ വേട്ടാനവളെയാ'രുരു' മരിച്ചിട്ടുമുപായത്താൽ ജീവിച്ചാളേവമന്നവൾ ॥ മണിമന്ത്രൗഷധം കൊണ്ടു വിധിപോൽ പ്രാണരക്ഷയിൽ ഏതെങ്കിലും പ്രകാരത്തിലുപായം ചെയ്യണം ബുധം ॥ മന്ത്രിമാരോടിതോതീട്ടു രക്ഷയ്ക്കാളാക്കിനാൻ നൃപൻ ഉണ്ടാക്കിച്ചാനൊറ്റനിലയുള്ള നല്ലൊരു മാളിക ॥ മന്ത്രിമാരോടുടനതിൽ കേറി വാണിതു ഭൂസുതൻ രക്ഷിക്കാൻ മണിമന്ത്രങ്ങളുള്ളവരെയാക്കിനാൻ ॥ വാസനാമെൻറ കാററതെപ്പലവട്ടം ക്ഷമിക്കണം എന്നു ചൊല്ലാൻ 'ഗൗരമുഖ'മുനിയെ ചൊല്ലിവിട്ടവൻ ॥ മന്ത്രവാദി ബ്രാഹ്മണരെപ്പലരേയും വരുത്തിനാൻ ചുറ്റുമാനകളേയാക്കിക്കാത്താൻ മന്ത്രികമാരുമായ് ॥ ആ മാളികയിലാർക്കും പോയ്ക്കേറാൻ

വസ്തുതിരക്ഷയാൽ തടസ്സം ചെയ്യുതിൽകാററുപോലുംകേറാത്തമട്ടിലാ
യ് * സ്നാനസന്ധ്യാവന്ദനാദികൎമ്മങ്ങളുമൎത്തരം ഭക്ഷ്യഭോജ്യാദിയും
രാജാവവിടെത്തന്നെ ചെയ്യുതേ * അവിടത്തന്നെ ചെയ്യാനാരാജ്യകാൎയ്യ
ങ്ങളൊക്കയും മന്ത്രിമാരൊത്തുള്ള വസമെണ്ണിക്കൊണ്ടാനൃപോത്തമൻ *
മന്ത്രവാദികളിൽവെച്ചിട്ടുത്തമൻ'കാശ്യപ'ദ്വിജൻ മഹാനാംനൃപനി
ശ്ശാപമുണ്ടായെന്നങ്ങുകേട്ടുടൻ * ധനാൎത്ഥിയാംദ്വിജശ്രേഷ്ഠൻ'കാശ്യ
പൻ'ചികിത്സചെയ്യുതേ വിപ്രശാപത്തൊടാന്നൃപൻവാണീടുംഭിക്കിലെ
ത്തണം * എന്നുറച്ചാമന്ത്രവാദിവിദ്വാൻമുനിധനാൎത്ഥിയായ് തൻഗൃ
ഹത്തിങ്കൽനിന്നിട്ടുപുറപ്പെട്ടുനടന്നുടൻ *

ശ്രീദേവീഭാഗവതം രണ്ടാംസ്കന്ധം

ഭാഷാവിവരണം

ഒൻപതാമദ്ധ്യായം.

പത്താമദ്ധ്യായം.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

നൃപശാപമറിഞ്ഞതന്നുതന്നെ'തക്ഷക'നെന്നവൻ പുറപ്പെട്ടുഗൃ
ഹത്തിങ്കൽനിന്നുമാനുഷവേഷമായ് * വൃദ്ധബ്രാഹ്മണവേഷത്തോടവൻ
വഴിയിൽവച്ചുടൻ കണ്ടുരാജാന്തികത്തിങ്കൽപോകും'കാശ്യപ'വിപ്ര
നെ * ചോദിച്ചാൻ'തക്ഷകൻ'മന്ത്രവാദിബ്രാഹ്മണനോടുനീ! എവി
ടേക്കുന്നുചെയ്യാനായ്പോയിടുന്നിത്രവേഗമായ് *

കാശ്യപൻ പറഞ്ഞു.

പരീക്ഷിത്താംമന്നവനെതക്ഷകൻകടിക്കുമിടും രക്ഷിക്കാനവ
നെവേഗംപോകുന്നേനവിടേക്കുഞാൻ * വിഷനാശംവരുത്തുന്നമന്ത്ര
മുണ്ടിന്നുമന്നനെ ജീവിപ്പിക്കേണ്ടത,തിനാൽജീവിപ്പിച്ചീടുമിന്നുഞാൻ.

തക്ഷകൻ പറഞ്ഞു.

ഞാനാണാതക്ഷകൻ,വിപ്ര!കടിക്കുംനരപാലനെ ഞാൻകടി
ച്ചെന്നാൽരക്ഷിക്കാൻനീയശക്തൻമടങ്ങുക *

കാശ്യപൻ പറഞ്ഞു.

സൎപ്പമെ!നീശാപമാണന്നൃപനേപ്പോയ്കടിക്കുകിൽ മന്ത്രശക്തി
നിമിത്തംഞാൻജീവിപ്പിക്കുമസംശയം *

തക്ഷകൻ പറഞ്ഞു.

ഞാൻകടിക്കുംമന്നവനെനീജ്ജീവിപ്പിക്കുമെങ്കിലോ പാപമറാമ വാമനെന്നേകാട്ടുകാമന്ത്രശക്തിയേ ॥ വിഷപ്പല്ലാൽകടിക്കാമീവടവൃക്ഷത്തിൽഞാനിതാ.

കാശ്യപൻ പറഞ്ഞു.

ജീവിപ്പിക്കുംനീകടിച്ചുഭസ്മമാക്കീടിലുംവിഭോ! ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

കടിച്ചാപ്പാമ്പുവൃക്ഷത്തെബ്ഭസ്മമായുടനേയതു ജീവിപ്പിക്കിതിനേയെന്നാ"കാശ്യപൻ"തന്നോടോതിനാൻ ॥ പാമ്പിൻവിഷജ്വാലമൂലംഭസ്മമായമരത്തിനെ കണ്ടാകാശ്യപനബ്ഭസ്മംകൂട്ടിച്ചേർത്തവമോതിനാൻ: ॥ 'പന്നഗോത്തമ!നീകാൺകയെൻമന്ത്രത്തിൻെറശക്തിയെ നീനോക്കിനില്ക്കവേജീവിപ്പിക്കാംഞാനീമരത്തിനെ' ॥ എന്നോതീട്ടുജലംകയ്യിലെടുത്താമന്ത്രവിത്തമൻ വിഷച്ചാമ്പലിലായിട്ടുജപിച്ചപ്പോളൊഴിച്ചുതേ ॥ ആ വെള്ളംവീണുടൻതന്നെയാമരംമുൻപിരുന്നപോൽ ഉണ്ടായ്വന്നതിനേക്കണ്ടാത്തക്ഷകൻവിസ്മയിച്ചുതേ ॥ ചോദിച്ചുതക്ഷകൻവിപ്രനോടെന്തിന്നീശ്രമംവിഭോ! ആക്കാമംസാദ്ധ്യമാക്കാംഞാൻചൊല്ലുകാഗ്രഹമെന്തുതേ? ॥

കാശ്യപൻ പറഞ്ഞു.

ശാപവാർത്തയറിഞ്ഞിട്ടെൻവിദ്യകൊണ്ടാനരേന്ദ്രനെ ജീവിപ്പിച്ചുധനംവാങ്ങാൻഗൃഹത്തിൽനിന്നുവന്നുഞാൻ ॥

തക്ഷകൻ പറഞ്ഞു.

നൃപനെന്നോർത്തയച്ചീടുന്നാധനത്തെഗ്രഹിക്കനീ വാങ്ങിക്കൊണ്ടു ഗൃഹംപൂകുകെന്നാൽഞാനംകൃതാർത്ഥനാം ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

അവൻെറവാക്കുകേട്ടേവംസുകൃതജ്ഞൻകാശ്യപൻമുനി എന്തു ചെയ്യണമെന്നായിച്ചിന്തിച്ചാൻപലവട്ടവും: ॥ 'ധനംവാങ്ങിഗൃഹത്തിന്നായ്മടങ്ങിപ്പോകിലിന്നമേ ധനാശകൊണ്ടുലോകത്തിൽകീർത്തിയില്ലാതെവന്നുപോം ॥ ജീവിച്ചാലാനൃപശ്രേഷ്ഠൻകീർത്തിയുണ്ടാമമോഘമായ് ധനവുംവളരെക്കിട്ടുംജീവിപ്പിക്കനാപുണ്യവും॥ കീർത്തിതാൻനേടണംകീർത്തിയില്ലാതെന്തിന്നുമധനം രഘു,വിപ്രന്നുകീർത്തിക്കായേകിസർവ്വസ്വംപുരാ ॥ കർണ്ണൻ,ഹരിശ്ചന്ദ്രനൃപൻ,കീർത്തിക്കായേകിനാർധനം വിഷാഗ്നിയാൽദഹിക്കുന്നീനൃപനെഞാനൊഴിക്കയോ? ॥ രക്ഷി

ച്ചാൽ ഞാനവനെയീജനങ്ങൾക്കു സുഖമാണെന്നിട്ടും രാജാവില്ലാത്ത രാജ്യ
ത്തിൽ പ്രജാനാശം വരും ധ്രുവം • പ്രജാനാശത്തിലെപ്പാപമെനിക്കു
ണ്ടാമകീർത്തിയും ധനാശകൊണ്ടുലോകത്തിലെല്ലാം നൃപൻ മരിക്ക
കിൽ' • എന്നോർത്തപ്പോൾ ബുദ്ധിമാനാം കാശ്യപൻ ധ്യാനനിഷ്ഠയാൽ
കണ്ടാനായുസ്സറ്റവനെന്നപ്പരീക്ഷിത്തു നൃപനെ • ധ്യാനത്താൽ മരണം
നൃപന്നടുത്തെന്നോർത്തു കണ്ടവൻ തക്ഷകനേകുന്ന ധനവും വാങ്ങിപ്പോ
യാൻ ഗൃഹത്തിനായ് • അയച്ചവനെയസ്സർപ്പമേഴാം നാളാനരേന്ദ്രനെ
ക്കൊല്ലുവാനാഗ്രഹത്തോടാഹസ്തിനാപുരമെത്തിനാൻ • മണിമന്ത്രൗ
ഷധംതൊട്ടു രക്ഷയാണ്ടാ നരാധിപൻ സൌധത്തിൽ വാണീടുന്നെന്നാ
യ് കേട്ടാൻ പുരിയടുക്കവേ • വിപ്രശാപഭയംമൂലം വിചാരം പൂണ്ടുത
ക്ഷകൻ മാളികയ്ക്കുള്ളിലെത്തീടാൻ വഴിയെന്തെന്നു നോക്കിനാൻ. •
'വിപ്രശാപഹതൻ മൂഢൻ വിപ്രോപദ്രവിയാം ശഠൻ പാപിയീനൃപ
നെയെത്തുമട്ടിൽ വഞ്ചിച്ചിടുന്നു ഞാൻ • പാണ്ഡുവംശത്തിലീവണ്ണമുണ്ടാ
യിട്ടില്ലാത്തതാം ഇട്ടില്ലേ ചത്തസർപ്പത്തെത്താപസന്റെ കഴുത്തിലാ
യ്? • നിന്ദ്യകർമ്മം ചെയ്യുകാലഗതിയെയറിയുന്നൃപൻ ഭവനാരക്ഷചെ
യ്തിട്ടീ മാളികക്കുള്ളിലായിതാ • ഭയമില്ലാതെ വാഴുന്നു മൃത്യുതന്നെച്ച
തിച്ചവൻ വിപ്രപ്രേരിതനാം ഞാനാനൃപനെക്കൊൽവതെങ്ങനെ? •
തടുക്കാവൊന്നല്ല മൃത്യുവെന്നോർക്കാതില്ലമൂർത്തി രക്ഷയോടും മാളിക
യിൽ കേറിവാഴുന്നു സൌഖ്യമായ് • മഹാശക്തിയെഴും ദൈവം വിധി
ച്ചമൃത്യുവെങ്കിലോ കോടിയത്നങ്ങൾ ചെയ്താലും തടുത്തീടുന്നതെങ്ങ
നെ? • ഇപ്പാർത്ഥപൌത്രൻ മരണമറിഞ്ഞിട്ടുമടുത്തതായ് ജീവിക്കാ
നാശയാഗ്രഹം വാണീടുന്നതിധൈര്യമായ് • ചെയ്യണം ദാനധർമ്മങ്ങ
ളെല്ലാം കൊണ്ടു നരാധിപൻ ധർമ്മംമൂലം വ്യാധിനശിച്ചായുസ്സു ദീർഘമാ
യിടും • അല്ലെങ്കിൽ മൃത്യുകാലത്തു സ്നാനദാനാദികർമ്മവും ചെയ്താൽ
സ്വർഗ്ഗം ലഭിച്ചീടുമല്ലെങ്കിൽ നരകം വരും • വേറെയുണ്ടിവനാ വിപ്ര
ദ്രോഹത്താലുള്ള പാതകം ദ്വിജശാപം ഘോരമുണ്ടും മരണത്തിങ്കൽ വ
ന്നിടും • ദൈവംവിധിച്ചമരണം തടുക്കാൻ വയ്യയെന്നതായ് നൃപനോ
ടുധരിപ്പിക്കാനില്ലല്ലോ വിപ്രരാരുമേ' • ഈവണ്ണമോർത്തിട്ടാസ്സർപ്പം ത
ന്നെച്ചുറ്റിലെങ്ങെത്തും നാഗങ്ങളെത്താപസന്മാരാക്കീട്ടുവിടയച്ചു
തെ • നൃപനായ് ഫലമൂലങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നിട്ടു തക്ഷകൻ ആഹാര
ത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ പുഴുവായ് താനിരിപ്പുമായ് • ഫലങ്ങളെ ചെടു

ണ്ണുംകൊണ്ടുടനാസ്പദമാക്കയും ॥ കൊട്ടാരത്തിൽചെന്നുനിന്നാപ്രാസാദത്തിന്റെകീഴിലായ് ॥ ചോദിച്ചാമുനിമാരോടുകാര്യമെന്തെന്നുരക്ഷകർ: 'കാട്ടിൽനിന്നിന്നുനൃപനെക്കാണ്മാൻവന്നെന്നുചൊല്ലിനാർ ॥ അഭിമന്യുസുതൻവീരൻകലാശ്രേഷ്ഠൻമനോഹരൻ അവനെവേദമന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുരക്ഷിച്ചുപോററുവാൻ ॥ മുനിമാർവന്നതില്ലെന്നെന്നറിയിക്കകൾനൃപനെ അഭിഷേകംചെയ്തുനല്ലഫലംനാംഭിഗമിക്കണം ॥ ഒരുത്തന്റെകലത്തിങ്കലില്ലായ്മംദ്വാരപാലകർ മുനിക്കുനൃപനേക്കാണ്മാൻ വരേണ്ടുന്നംകേട്ടതില്ലെടോ ॥ കേറാംതെരംപരീക്ഷിത്തുനൃപൻവാഴുന്നമേക്കിലായ് ആശീർവാദംചെയ്തുയാത്രപറഞ്ഞിട്ടിങ്ങുപോരുന്നിടാം' ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

കാവൽക്കാരന്താപസന്മാർതന്റെവാക്കിതുകേൾക്കയാൽ ചൊല്ലിനാർവിപ്രരെന്നോടിന്താരാജകല്പനയിങ്ങനെ: ॥ 'വിപ്രരേ! നൃപനെക്കാണ്മാനിന്നുചെയ്യേണ്ടകാര്യമായ്‌വരാ നാളെയീമന്ദിരത്തിങ്കൽവരുവിൻനിങ്ങളെല്ലാകയും ॥ ദ്വിജന്മാർക്കുമാളികയിൽകേറിക്കൂടാമുനീന്ദ്രരേ! വിപ്രശാപഭയംമൂലംരാജാവാണതിതസംശയം ॥ ചൊല്ലിനാരുടനാവിപ്രർ:'ഫലമൂലജലങ്ങളെ ആശീർവാദത്തോടുനൃപൻഗ്രഹിക്കമറിയിക്കുക'. ॥ മുനിമാർവന്നതില്ലെന്നെന്നവർപോയറിയിച്ചുടൻ ഫലമൂലങ്ങളെക്കൊണ്ടുപോരുവാൻചൊല്ലിനാൻനൃപൻ ॥ കാര്യമെന്തെന്നുചോദിക്ക,വരാൻചൊല്ലുകരാവിലെ നമിക്കുന്നിന്നുകാണ്മാൻതരമില്ലെന്നുമോതുക ॥ അവർചെന്നായ്‌ഫലമൂലങ്ങളെല്ലാകയുംകൊണ്ടുവന്നുടൻ നൃപാന്തികേസമർപ്പിച്ചുബഹുമാനപുരസ്സരം ॥ വിപ്രവേഷമെടുത്തുള്ളൊരാസർപ്പങ്ങൾപോയശേഷമായ് ഫലംകയ്യിലെടുത്തുഭൂപാലൻമന്ത്രിമാരോടുചൊല്ലിനാൻ: ॥ 'വിപ്രന്മാരാൽതരപ്പെട്ടീഫലങ്ങൾനിങ്ങളെല്ലാകയും ഭക്ഷിക്കിൽവരുതാമൊന്നുഞാനുംഭക്ഷിച്ചിടാമിതിൽ' ॥ നൃപനീവണ്ണമോതിത്തന്നിഷ്ടമാക്കവനാകിനാൻ പഴുത്തതായൊന്നുതാനുമെടുത്തിട്ടതുകീറിനാൻ ॥ അതുകീറിമുറിച്ചപ്പോൾകണ്ടതിൽചെറുതാംപുഴു കണ്ണുരണ്ടുംകറുത്തിട്ടുംചുവന്നുടലുമായ്നൃപൻ: ॥ അതുകണ്ടുള്ളതംപൂണ്ടമന്ത്രിമാരോടുചൊല്ലിനാൻ: 'അസ്തമിക്കുന്നുവിഷത്താൽഭയമില്ലമേൽ ॥ സ്വീകരിക്കാംവിപ്രശാപംകടിച്ചീടട്ടെയിപ്പുഴു' എന്നുചൊല്ലിത്തൻകഴുത്തിൽകടിപ്പിച്ചുതിനേനൃപൻ ॥ സൂര്യനസ്തമിക്കുമ്പോൾകഴുത്തിൽചെത്താരപ്പുഴു മഹാഭയങ്കരൻകാലരൂപൻതക്ഷകനായിതേ ॥ ചുററപ്പെട്ടവനാൽവേഗംകടിക്കപ്പെട്ടുമന്നവൻ

മന്ത്രിമാരത്ഭുതപ്പെട്ടുദുഃഖിച്ചേററംകരഞ്ഞുടൻ ● ഘോരസൎപ്പത്തിനെ
കണ്ടുഭയപ്പെട്ടോടിനാരവർ ഹാഹാകാരംതുലോമുണ്ടായ്കാവല്ക്കാർ
വിളിക്കൂട്ടിനാർ ● സൎപ്പദേഹത്തിനാൽചുററപ്പെട്ടപൌരുഷഹീനനാ
യ് നൃപനൊന്നുംപറഞ്ഞില്ലങ്ങിളകാതയുമായിതേ ● തക്ഷകൻതൻ
മുഖത്തിൽനിന്നുണ്ടായതിഭയങ്കരം വിഷാഗ്നിയന്നുരാജാവിൻപ്രാണനെ
വേർപെടുത്തുടൻ ● തക്ഷകൻനൃപനെക്കൊന്നിട്ടുടനാകാശവാസിയാ
യ് കണ്ടിലോകംമോഹിപ്പിക്കാൻമിന്നൽക്കൊള്ളുവനേജനം ● വെന്തവൃക്ഷം
പോലെജീവൻപോയിവീണങ്ങുഭൂപതി മൃതനാമവനെക്കണ്ടുദുഃഖിച്ചാ
ൎജനമൊക്കയും ●

ശ്രീമഹാഭാഗവതം രണ്ടാംസ്കന്ധം
തക്ഷകദംശനം
പത്താമദ്ധ്യായം

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം.

സൂതൻപറഞ്ഞു.

രാജാവുമൃതനായപ്പോൾശേഷക്രിയകളൊക്കെയും മന്ത്രിമാർത
ന്നെ.ചെയ്താരപ്പുത്രൻബാലകനാകയാൽ ● ഗംഗക്കരയതിൽ,വെണ്ണ
ദ്ദുംപോലായമന്നാന അകിൽചന്ദനവുംചേൎന്ന ചിതയിൽകൊണ്ടു
വച്ചുതെ ● ദഗ്ദ്ധിപ്പെട്ടുഭൂപനായ്സംസ്കാരാദികളൊക്കയും വേദ
മന്ത്രങ്ങളാൽചെയ്താർപുരോഹിതർവിധിപ്പടി ●ബ്രാഹ്മണൎക്കായ്ഗോ
ധനാദിദാനംചെയ്തുയഥോചിതം അന്നദാനങ്ങളുംചെയ്തനേകംവസ്ത്രഭൂഷണ
വുമങ്ങനെ ●പ്രജകൾക്കൊക്കയുംപ്രീതിയുണ്ടാക്കംബാലപുത്രനെ സിം
ഹാസനത്തിൽവാഴിച്ചുനൻമുഹൂൎത്തത്തിൽമന്ത്രിമാർ ● ദേശക്കാരും
പൌരന്മാരാജചിഹ്നങ്ങളോടുടൻ ജനമേജയനെരാജാവാക്കിവാഴിച്ചു
ഭംഗിയായ് ● വളൎത്തമ്മമാരായദേരാജകാൎയ്യമെല്ലാംപഠിച്ചവൻ ദിനന്തോ
റുംവളൎന്നേററംബുദ്ധിമാനായ്ഭവിച്ചുതെ ● പതിനൊന്നാംവയസ്സിങ്ക
ലുചിതംപോൽപുരോഹിതൻവിദ്യയെല്ലാംപഠിപ്പിച്ചുപഠിച്ചു,ഭംഗിയാ
യവൻധനുൎവ്വേദംക്രപാചാൎയ്യൻപഠിപ്പിച്ചുതിഭംഗിയായ് മാൎഗ്ഗവൻദ്രോ
ണങ്കൾകള്ളാളുന്നമ്മാരെയെന്നപോൽ ● വിദ്യയെല്ലാംപഠിച്ചേററം
യോഗ്യനായ്ബലവാനുമായ് വേദമെല്ലാമറിഞ്ഞിട്ടുസൂക്ഷ്മജ്ഞാനിയുമാ
യവൻ●ധൎമ്മശാസ്ത്രാൎത്ഥകുശലൻ,സത്യവാദിജിതേന്ദ്രിയൻരാജ്യംരക്ഷി

ച്യുധർമ്മാത്മാധർമ്മപുത്രർക്കുതുല്യമായ് * 'സുവർണ്ണവർമ്മാ'കാശീശനവൻ
പുത്രി'വപുഷ്ടമാ' അക്കന്യയെയവൻനല്കീപരീക്ഷിത്തിന്റെപുത്ര
നായ് * അക്കോമളാംഗിയോടൊത്തുമോദിച്ചാൻജനമേജയൻ വിചി
ത്രവീര്യൻകാശീശപുത്രികാന്തയോടൊത്തുപോൽ * സുഭദ്രയോടൊ
ത്തുപണ്ടപ്പാർത്ഥനെന്നതുപോലെയും വനത്തിലുംനല്ലപൂങ്കാവനത്തിങ്ക
ലുമാനൃപൻ * ശചിയോടിന്ദ്രനെന്നോണംകളിച്ചാനവളോടുമായ് സു.
ഖലാളിതരായിട്ടുതുഷ്ടരായീജനങ്ങളും * അമാത്യന്മാർസമർത്ഥന്മാർകാ
ര്യമെല്ലാംനടത്തിനാർ ഈകാലത്തിങ്കലുത്തങ്കനെന്നപേരായമാമുനി *
തക്ഷകോപദ്രവംമൂലംഹസ്തിനാപുരമെത്തിനാൻ ആരുണ്ടവന്നപകരം
ചെയ്യാനെന്നോർത്തുകണ്ടതിൽ * ജനമേജയനെന്നോർത്തിട്ടവന്നരികി
ലെത്തിനാൻ *

ഉത്തങ്കൻ പറഞ്ഞു.

കാലത്തിനൊത്തുവേണ്ടുന്നതറിയുന്നില്ലനീനൃപ! വേണ്ടാത്തതെ
ല്ലാംചെയ്യുന്നുചെയ്യുന്നില്ലിന്നുവേണ്ടതു് * ഉത്സാഹമില്ലീർഷ്യയില്ലിന്ന
റിയുന്നില്ലവൈരവും അറിവില്ലാക്കളിക്കുട്ടിയെന്നപേക്ഷിപ്പതെന്തി
നായ്.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

വൈരമെന്തതറിഞ്ഞില്ലാചെയ്യില്ലെന്തുപ്രതിക്രിയ? മഹാത്മാ
വേ!പറഞ്ഞാലുംപിന്നെഞാനതുചെയ്തിടാം *

ഉത്തങ്കൻപറഞ്ഞു.

ദുഷ്ടനാംതക്ഷകൻനിന്റെഅച്ഛനെക്കൊന്നുനൃപതേ! മന്ത്രിമാ
രോടുചോദിക്കകച്ഛന്റെമരണംഭവാൻ *

സൂതൻപറഞ്ഞു.

അതുകേട്ടിട്ടുരാജാവുംചോദിച്ചാൻമന്ത്രിമാരോടായ് വിപ്രശാപ
ത്തിനാൽപാമ്പുകടിച്ചെന്നവർചൊല്ലിനാർ *

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

വിപ്രശാപംതന്നെനൃപൻമരിക്കാനുള്ളകാരണം ദോഷ തക്ഷ
കനെന്താണെന്നെന്നോടോതുകമാമുനേ!

ഉത്തങ്കൻപറഞ്ഞു.

കാശ്യപനുധനംനല്കിയയച്ചാനന്നുതക്ഷകൻ അച്ഛനെക്കൊ
ന്നവൻനിന്റെവൈരിയല്ലീനരാധിപ! * 'രുരു'വിൻഭാര്യയെപ്പണ്ടു
സർപ്പംതീണ്ടിമരിച്ചുപോം *വട്ടില്ലെന്നാലുമവളെജീവിപ്പിച്ചാമുനിശ്രേ

രൻ * ഞാൻകാണുന്നൊരുസർപ്പത്തെയെല്ലാംവെട്ടിനുറുക്കീടും എ
ന്നങ്ങൊരുഘോരമായുള്ള സത്യവുംചെയ്തിതാ'രുരു' * സത്യംചെയ്തുടനെ ശ
സ്ത്രപാണിയായ്'രുരു'വാംമുനി സർപ്പങ്ങളെക്കൊന്നുകൊന്നാടനാൻ
ഭൂമിയാകവേ * കാട്ടിൽവെച്ചുകദാകണ്ടാൻവൃദ്ധനായൊരുഡുണ്ഡുഭത്തെ
വടിയോങ്ങിക്കൊണ്ടുകൊല്ലാനടുത്താനതിനെയവൻ * ക്രുദ്ധനായിട്ടടിച്ചു
പ്പോളവനോടോതിഡുണ്ഡുഭം തെറ്റുചെയ്യാത്തൊരെന്നെനീവധിക്കു
ന്നെന്തിനായ് ദ്വിജ *

രുരു പറഞ്ഞു.

എൻപ്രാണനാഥയെസ്സർപ്പംകടിച്ചവൾമരിച്ചുടൻ ജീവിച്ചുഞാ
ൻചെയ്തതായസത്യമാണിതുസർപ്പമേ! *

ഡുണ്ഡുഭം പറഞ്ഞു.

ഞാനാരെയുംകടിക്കില്ലാകടിക്കുന്നതുപാമ്പുകൾ ശരീരസാമ്യം
കൊണ്ടെന്നെക്കൊന്നീടുന്നതുയുക്തമോ? *

രുരുവിൻ പറഞ്ഞു.

മനുഷ്യക്കൊപ്പമായ്ചൊല്ലുന്നനൽവാക്കുകേൾക്കയാൽ
ചോദിച്ചാൻ'രുരു'വാരാണുനീയെന്തിനീരൂപമായതും? *

ഡുണ്ഡുഭം പറഞ്ഞു.

വിപ്രനാകുന്നുഞാൻപണ്ടെന്നിപ്പനായ്'സത്യവാദിയായ് ജിതേ
ന്ദ്രിയൻവിപ്രനങ്ങായിരുന്ന'ഖഗമാ'ഖ്യൻ * ആഗരിയൊരുഭ്രാതന്തി
ങ്ങവൻവാഴുന്നനേരത്തിൽഞാൻ പുൽപ്പാമ്പുണ്ടാക്കിവച്ചിച്ചുപേടിപ്പി
ച്ചുമഹാമതേ! * പേടിച്ചവൻവിഹ്വലനായ്‌വിറച്ചുണ്ടുശപിച്ചുടൻ:
'എന്നെപ്പേടിപ്പിച്ചസർപ്പംതന്നെയാകുകനീ' * ഉടനെസർപ്പ
മാ,യേററംസന്തോഷിപ്പിച്ചുവിപ്രനെ അത്യംകോപംശമിച്ചപ്പോളെ
ന്നോടിങ്ങനെചൊല്ലിനാൻ': * "പ്രമതി"ക്കുസുതൻവിപ്രൻ"രുരു"
നിൻശാപമോചനം വരുത്തുംനിശ്ചയംസർപ്പമായിവാഴ്കതേവരെ *
ഞാനസ്സർപ്പനീ"രുരു"വുംകേൾക്കെൻനല്ലൊരുവാക്കിനെ അഹിംസ
താൻശ്രേഷ്ഠധർമ്മംവിപ്രന്മാൎക്കില്ലസംശയം * അറിവേറുംവിപ്രനെല്ലാ
യിടവുംദയവേണമേ യാഗത്തിലേഹിംസമാത്രംഹിംസയല്ലെന്നതാൻ
മതം.' *

രുരുവിൻ പറഞ്ഞു.

സർപ്പദേഹംവെടിഞ്ഞപ്പോൾമുന്നേപ്പോൽവിപ്രനായവൻ ശാ
പാന്തത്തെച്ചെയ്തഹിംസയുപേക്ഷിച്ചീടിനാൻ'രുരു' * മൃതയാംബാല
യെപ്പണ്ടെന്നജീവിപ്പിച്ചിട്ടുവേട്ടുടൻ പൂർവ്വവൈരത്തെയോർത്തീറെ

ഹിച്ചപാപിനെയവൻ ॥ അച്ഛനെക്കൊന്നസർപ്പത്തിൽവൈരത്തെ
വിട്ടനീനൃപ! കോപമില്ലാതിരിക്കുന്നതുഭവാനത്രേഷ്ഠമെങ്കിലും ॥ സ്നാനദാ
നങ്ങളെന്യേനിൻതാതൻവാനിൽമരിക്കയാൽ സർപ്പങ്ങളെക്കൊന്ന
തിന്റെപ്രതിക്രിയനടത്തുക ॥ പിതൃവൈരത്തെയോക്കാത്തോൻ മൃത
പ്രായനസംശയം അവരെക്കൊല്ലുവോളംനിന്നച്ഛന്നഗതിയില്ലെടോ! ॥
അംബായാഗമിതെന്നോതിസ്സർപ്പയാഗംതുടങ്ങുക പിതാവിനോടുസ
ർപ്പങ്ങൾക്കുള്ള വൈരത്തെയോർത്തുനീ ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

എന്നവൻചൊന്നതുംകേട്ടാജനമേജയനാംനൃപൻ അതിദുഃഖ
ത്തോടുംകണ്ണിൽനിന്നുകണ്ണീരുവാർത്തുതേ ॥ വൃഥാഭിമാനി,ദുർബ്ബുദ്ധി,
ഞാനെന്നേധിക്കരിക്കണം സർപ്പപീഡിതനായച്ഛൻഗതിയില്ലാതെ
പോകയാൽ ॥ ജ്വലിക്കുംതീയിലിട്ടെല്ലാസ്സർപ്പത്തേയുംവധിച്ചുഞാൻ
അച്ഛനായ്പകരംചെയ്യാനിന്നുയാഗംതുടങ്ങുവൻ ॥ മന്ത്രിമാരെയൊ
ക്കെവിളിച്ചീവണ്ണംചൊല്ലിനാൻനൃപൻ മന്ത്രിമാരേ!യാഗപദാർത്ഥങ്ങ
ളെശേഖരിക്കുവിൻ ॥ ഗംഗാതീരത്തുനൽഭൂമിയളപ്പിച്ചിട്ടുവിപ്രരാൽ നൂ
റുതൂണിട്ടുതീർക്കണംനല്ലതായൊരുമണ്ഡപം ॥ ഉണ്ടാകണംയാഗവേദി
നിങ്ങളെന്നുടെമന്ത്രിമാർ വിസ്താരമായ്സർപ്പസത്രമതിൽവച്ചുനടത്ത
ണം ॥ പറ്റുവാൻതക്ഷകൻതന്നെ,ഹോതാവൃത്തങ്കനാംമുനി ക്ഷണം
ക്ഷണിക്കണംനല്ലവേദമോതുന്നവിപ്രരെ ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

മിടുക്കേറുംമന്ത്രിമാരാരാജകല്പനപോലമായ് വട്ടങ്ങളെല്ലാംകൂട്ടീട്ടുവേ
ദിയുംതീർത്തുകേമമായ് ॥ ഹോമംതുടങ്ങി,യന്നേരമിന്ദ്രനേക്കണ്ടുതക്ഷ
കൻ ചൊന്നാൻശരണ്യയാത്തൻഞാനെന്നെപ്പാലിക്കണംഭവാൻ ॥ ഭയ
മുള്ളവനേയാശ്വസിപ്പിച്ചുസ്വാസനത്തിലായ് ഇരുത്തിയഭയംനൽകി
പ്പേടിവേണ്ടെന്നുചൊല്ലിനാൻ ॥ അഭയംനൽകിയവനായിന്ദ്രനെന്നത
റിഞ്ഞുടൻ ഉത്തങ്കനിന്ദ്രനോടുംകൂടാവാഹിച്ചുതിഷ്കതിയായ് ॥ ഉട
നൊളിച്ചാൻതക്ഷകനാജരൽകാരുജനായിട്ടും ആസ്തീകനെന്നപേരാണ്ട
ധർമ്മാത്മാവാംമുനീന്ദ്രനേ ॥ ജനമേജയനേവന്നുപുകഴ്ത്തീബാലനാമുനി
ബാലനാംനല്ലവിദ്വാനേക്കണ്ടുപൂജിച്ചുഭൂപതി ॥ പൂജിച്ചിട്ടവനോടായി
ച്ചോദിച്ചാനാഗ്രഹംനൃപൻ സർപ്പസത്രംനിറുത്തേണമെന്നപേക്ഷിച്ചു
മാമുനി ॥ സത്യാംബദ്ധിച്ചുകൂടക്കൂടപേക്ഷിച്ചതുമൂലമായ് നൃപൻനി

റ്റതിനാൽ സർപ്പയാഗത്തെമുടക്കിനാൽ * മാതുലന്മാരെയവനായി രക്ഷപ്പിച്ചാൻ വിപ്രസത്തമൻ ശാപത്തിൽനിന്നു പാമ്പുകളെ ഇന്നായ് രക്ഷിച്ചവൻ * പാലിപ്പാൻ പ്രാപ്തനായുള്ളൊരു ശാന്തിയെ വന്നവൻ ഏതുമോരോരുത്തരെയും പാലിക്കേണമെന്നു നിനച്ചു! * ആർക്കുമന്യന്മാരെ നിനയ്ക്കുന്നവനാകുന്നവൻ എന്തിനവനിന്നു നൽകേണമെന്നിങ്ങെ ഏതുമില്ലം * സുനമ്പൊലിക്കുന്ന മനസ്സിനായൊന്നൊപ്പിച്ചുകോൾ? ആ കാലത്തെന്നും പുകഴ്ത്തിയഴിവില്ലാതിരിക്കിൽ * മനശ്ശാന്തിക്കുള്ള മാർഗ്ഗമാൽക്കുമത്യന്തവിസ്മയം! സർപ്പംപ്രോച്ചിപ്പതൊന്നും ശാന്തിചേർക്കു മാതാവെന്നുപരതാ.

ശ്രീമഹാഭാരതം കിളിപ്പാട്ട്
സർപ്പസത്രത്തിൽ പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

നൃപന്റെയാജ്ഞയാൽ കേട്ടുമതി സഹ്യാതിസൂതൻ ആസ്തീകസ്സിനാൽ വെച്ചു പോകുന്നതോർക്കപ്പൊള്ളിനാൻ * പുണ്യവാനായ് ശിവനായ് താനാക പർക്കമൊക്കെ മാറ്റിനാന്മായ് അസ്തീകസംയോഗവചനമൊഴികൾക്കറിഞ്ഞു! * എത്രപേരുതന്നാലത്രേ നായ്ക്കുറിച്ചു യുദ്ധം പറഞ്ഞാൻ മന്ത്രാരന്യന്മാരെ ഞാനിനി നിരക്കപ്പെട്ടിരുന്നു! * ധർമ്മാർത്ഥകാമമോക്ഷങ്ങൾക്കെല്ലാം മൂലമത്രേ വാക്കുകിൽ വേദങ്ങളെക്കൊണ്ടും സാരസ്യമെത്രേ ദിവ്യമാകിടും.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

ആസ്തീകനാക്കുമപുത്രൻ യാഗവിഘ്നത്തിനെന്തിനായ് വന്നവൻ ഫലമെന്താണീസർപ്പരക്ഷയിലെൻ മുനേ! * വിസ്തരിച്ചുരത്തണമിതിനിന്നിനിയതുമെഹാമതേ! പുരാണമെല്ലാമതുപോൽ ചൊൽക വിസ്താരമായ് പ്രഭോ!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ശാന്തനായ ജരൽക്കാരു, വിവാഹം ചെയ്തില്ലെടോ കണ്ടാൻ വനത്തിൽ കഴിയിൽ തൃണങ്ങളിൽ തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്ന പിതൃക്കളെ * മുമ്പേ ജരൽക്കാരുവിനോടു ചൊന്നാർ ! പിതൃക്കൾ സ്വർഗ്ഗം, ഗതി, തൃപ്തി, മുക്തി ॥ നിനക്കുണ്ടാകേണ്ടുന്നാലെങ്ങനെയും । ഞങ്ങൾക്കു ചെയ്യുക നീ വിവാഹം ॥ പറഞ്ഞതു കേൾ നല്ല നാളിലായാലും । സമാനയായും വധുവെ ലഭിച്ചാൽ ॥ കഴിച്ചിടാം

ഞാനുടനേ വിവാഹം । പിതൃക്കളേ! ചൊൽവതു സത്യമത്രേ ॥ എന്നു ചൊല്ലിജ്ജരല്ക്കാരുവിവാഹം ചെയ്താനുടനേ തീയിൽ വീഴാനുന്നശപിച്ചു കദ്രു, നാഗങ്ങളെല്ലാം! ● വിനതാകദ്രുവുംരണ്ടു പേരും കാശ്യപഭാര്യമാർ സൂര്യന്റെ തേർക്കുതിരയെക്കണ്ടന്യോന്യമുരച്ചവർ ● കദ്രു, വിനതയോടോതിയിതു തേർക്കുതിരതന്നുടെ നിറമെന്തെന്നു വേഗത്തിൽ സത്യമായുര ചെയ്യുക.

വിനത പറഞ്ഞു.

വെളുത്തതാണിക്കുതിരനിറം ഋജ്ജുമാതെന്നുവാൻ നീയുമിറ്റ് ചൊൽകപിന്നെ വാളുക്രൂരാനനെമൃക്കകം.

കദ്രു പറഞ്ഞു.

കറുത്തതാണിക്കുതിരയെന്നു ഞാൻ ചൊല്ലിടുന്നതേ ഏറെനാടുക്കിവന്നാലുംതോല്ക്കുന്നോർദാസിയാകണം

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഇത്ഥമാം തൻപുത്രസർപ്പങ്ങളോടുകദ്രുവോതിനാൾ കുതിരയുടെ വാലെല്ലാം കറുപ്പാക്കുവിനെന്നുടൻ ● ചിലർ വരില്ലെന്നു ചൊന്നപ്പോൾ ശപിച്ചാളവരെയവൾ: 'ജനമേജയയാഗത്തിൽ തീയിൽ വീഴുകയെന്നതായ്' ● അന്യസർപ്പങ്ങൾമാതാവിന്നിഷ്ടത്തിന്നായ് ഫണങ്ങളാൽ കറുപ്പാക്കീകുതിരയേവാലിൽ ചുററിയുമങ്ങനെ ● ജ്യേഷ്ഠന്മാരജന്തികാർഭർ ന്നായശപാത്തെച്ചെന്നുനോക്കിനാർ കറുപ്പായതിനെക്കണ്ടു ദുഃഖിച്ചു വിനതാളുലോം ● അപ്പോളവളുടെസുതൻവന്നാനു ഗരുഡൻ ബലമുള്ളവൻ അമ്മയെദീനയായ്ക്കണ്ടു ചോദിച്ചാൻ പന്നഗാശനൻ: ● 'എന്തമ്മേ! സങ്കടംതോന്നുന്നതെന്നു പറവുക തായേ നീ ജ്യേഷ്ഠൻ ഞാനുംരണ്ടുമക്കൾ ജീവിച്ചിരിക്കവേ ● അമ്മദുഃഖിക്കുകിൽ കഷ്ടം ഞങ്ങൾക്കുള്ള ജീവിതം പുത്രന്മാരെയെന്തുഫലമമ്മദുഃഖിക്കിലേററവും ● അമ്മ! ചൊല്ലുകതിൻമൂലം ഞാൻ ദുഃഖംതീർക്കുന്നിതാ.'

വിനത പറഞ്ഞു.

എന്തു ചൊല്ലുന്നു വഞ്ചിച്ചു കദ്രു തൻ ദാസിയാക്കിനാൾ നീ ചുമക്കണമെന്നെയെന്നോർത്തുന്നു വല്ലതാണെങ്കിൽ.

ഗരുഡൻ പറഞ്ഞു.

ഞാൻ ചുമന്നെവിടെത്തേണമവിടെക്കൊണ്ടുയാക്കിടാം ● ദുഃഖിച്ചിടായ്ക നീ നിന്നെ ദുഃഖമററവളാക്കിടാം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നു കേട്ടാവിനിതയുംകദ്രുവിന്നരികെത്തിനാൾ ● മഹാബലൻ ഗരുഡനംദാസ്യത്തെവേർപെടുത്തുവാൻ പുത്രരോടെവളുകൊണ്ടുപോ

ഴികക്കാരെയാക്കിനാൻ. അങ്ങുപോയ് ഗരുഡൻ ചൊന്നാൻ: 'നമിക്കാമമ്പേ! ചൊല്ലുക എങ്ങനെന്നമ്മ ദാസ്യംവിട്ടൊഴിയും ശങ്കയെന്നിയേ!'

കദ്രൂ പറഞ്ഞു

സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു ബലമായമൃതംകൊണ്ടുവന്നുനീ എൻപുത്രർക്കേകിയമ്മയ്ക്കുള്ള ദാസ്യമൊഴിക്കുക.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നു ചൊല്ലപ്പെട്ടു വിണ്ണിലെത്തിനാനാമഹാബലൻ യുദ്ധംചെയ്തിട്ടു താനസ്സുധാകുംഭം ഖഗോത്തമൻ. കൊണ്ടുവന്നിതിന്നമ്മയ്ക്കേകിനാൻ വിനതാസുതൻ വിനതയ്ക്കുള്ള ദാസ്യത്തെയവിടെവെച്ചൊഴിച്ചവൻ. കളിക്കാൻപോയി സർപ്പങ്ങളിന്ദ്രൻ സുധ കൊണ്ടുപോയ് വിനതാദാസ്യവും തീർന്നു ഗരുഡന്റെ ബലത്തിനാൽ. സുധ വെയ്ക്കാൻ വിരിച്ചുള്ള ദർഭകൾ നക്കിപ്പാമ്പുകൾ ദർഭാഗ്രംതട്ടിയാ സർപ്പങ്ങളൊക്കെ ദ്വിജിഹ്വന്മാരായ്. അമ്മയോടന്നു ശാപമേറ്റോരാ വാസുകിമുഖരായവർ ബ്രഹ്മാവിങ്കൽ ചെന്നു പ്രാപിച്ചോതിനാർ ശാപഭീതിയെ. അവരോടോതിനാൻ ബ്രഹ്മാ ജരൽക്കാരു മഹാമുനി അപ്പേരുള്ളൊരു വാസുകിതൻ സഹോദരിയെ വേൾക്കും. അവർക്കുണ്ടാം സുതൻ രക്ഷിച്ചീടും നിങ്ങളെയാകയും ആസ്തീകനെന്നു പേരായിട്ടുണ്ടാകും ശങ്കയില്ലതിൽ. ബ്രഹ്മാവിൻ വാക്കു കേട്ടിട്ടു വനത്തിൽ ചെന്നു വാസുകി വിനയത്തോടവളെയാമുനിക്കായിട്ടേകിനാൻ. തൻപേരവൾക്കെന്നറിഞ്ഞിട്ടവളോടോതിയാമുനി: 'അപ്രിയം ചെയ്കിലവളെ ഞാൻ സന്ത്യജിച്ചിടും'. അതുപോൽ സത്യവും ചെയ്തിട്ടവളെ സ്വീകരിച്ചവൻ ദാനം ചെയ്തവളെ സർപ്പം, തൻഗൃഹത്തിന്നു പോയുടൻ. പർണ്ണശാലയുമുണ്ടാക്കീട്ടാവനത്തിങ്കലാമുനി അവളോടൊത്തു സുഖമായ് വസിച്ചാനന്ദപുംഗവ! ക്ഷീണനായ്ച്ചെയ്തലിന്നിജരൽക്കാരുറങ്ങിനാൻ അവിടെത്തരികത്തായിട്ടിരുന്നാസ്സർപ്പസോദരി. എന്നെ നീ എൻവല്ലഭേ! നീയുമൊരിക്കലുമുണർത്തൊലാ എന്നസ്സുന്ദരിയോടോതിട്ടുറങ്ങീ മുനിസത്തമൻ. ആദിത്യനസ്തമിച്ചപ്പോൾ സന്ധ്യാസമയമായിതേ എന്തു ചെയ്യുമെന്നുള്ളിലപേക്ഷിക്കമുണർത്തിയാൽ. ധർമ്മലോപഭയത്താലജ്ജരൽക്കാരവിയോർത്തുടൻ സന്ധ്യാകാലം നിഷ്ഫലമായ്പോമുണർത്താതിരിക്കിൽ.

ധർമ്മനാശത്തിനേക്കാളുമുപേക്ഷിപ്പതുനല്ലതാം ഭീതിയുംനന്നു, നരനാം
നരകംധർമ്മഹാനിയാൽ • എന്നോർത്താമുനിയെബ്ബാലയായുള്ളവല്ലഭന്നു
ണർത്തിനാൾ: 'സന്ധ്യാകാലംവന്നെഴുന്നേല്ക്കുകഴിക്കുകദൃഢവ്രത!' • എഴീ
റ്റാമുനികോപത്തോടവളോടോതിയിങ്ങനെ: 'പോകുന്നു ഞാൻ, ഭ്രാതൃ
ഗേഹേപോകനിദ്രാവിഘ്നാതിനു!' • എന്നുകേട്ടുവിറച്ചിട്ടാമുനിയോട
വൾചൊല്ലിനാൾ: 'ഭ്രാതാവെന്തിന്നെന്നെനൽകിയതെങ്ങനെവച്ചി
ട്ടു?' • അതുമുണ്ടെന്നവളോടായാമുനിചൊന്നാനസംശയം മുനിതള്ളീ
ട്ടവൾപുക്കാൾവാസുകിക്കുള്ളപത്തനം • പതിചൊന്നതുപോൽഭ്രാതാ
ചോദിച്ചിട്ടവളോതിനാൾ: 'ഉണ്ടെന്നോതിയുപേക്ഷിച്ചിട്ടെന്നെയാമു
നിപോയിതേ' • അതുകേട്ടാവാസുകിയുംസത്യവാക്കാണമാമുനി എ
ന്നുറച്ചിട്ടവളെയുംവാഴിച്ചുഭവനത്തിലായ് • കുറേക്കാലംകഴിഞ്ഞപ്പോ
ളുണ്ടായീമുനിബാലകൻ ആസ്തികനെന്നപേരോടുംകീർത്തിമാനായ്ല
സിച്ചതേ • അതിനാൽമാതൃപക്ഷത്തിൻരക്ഷകനാംസൂക്ഷ്മലോചനൻ
മുനിനിന്നരക്ഷയാഗത്തെമുടക്കീദ്വിജസത്തമ! • നീചെയ്യുമുത്തമംയാ
യാവരവംശസമുത്ഭവൻ വാസുകിക്കുസ്വസാപുത്രൻനിന്നാൽമാനിത
നായ്മുനി • ഭാരതംമുഴുവൻകേട്ടു, ബഹുദാനങ്ങളുംചെയ്തുനീ മുനിമാർ
പൂജിതന്മാരായ്, മംഗലംതേടിവച്ചിടും • നീചെയ്യുംസൽകൃതംമൂലംനിൻ
പിതാവിന്നുസദ്ഗതി വന്നില്ലേവംശമുഴുവൻശുദ്ധമായതുമില്ലയോ •
ദേവീക്ഷേത്രംഭക്തിയോടുംവിസ്താരത്തിൽചമയ്ക്കുക സിദ്ധിയെല്ലാമതി
ന്നുമുണ്ടാകുംജനമേജയ! • നൽഭക്തിയോടുപൂജിച്ചാലെല്ലാംനൽകീ
ടുവോൾശിവാ വംശവൃദ്ധിയതുംചെയ്യുമുറപ്പാമെന്റെവാക്യവും • ദേ
വീയാഗത്തെവിധിപോൽചെയ്കിലുത്തമമായിടും പുരാണമാംഭാഗവ
തംനീകേട്ടീടുകമന്നവ! • കേൾപ്പിക്കാംനിന്നെഞാനേറെഗുണമായായു
ള്ളൊരക്കഥ അനേകരസമോടൊത്തതഖിലവ്യാസംസാരനാശിനി • ഇപ്പു
രാണത്തിൽനിന്നന്യംകേൾപ്പാനില്ലൊന്നുമുർവിയിൽ ദേവീപാദത്തിൽ
നിന്നന്യമാരാധിപ്പാനുമില്ലഹോ! • അവർതന്നെബുധന്മാർധന്യ
ന്മാർഭാഗ്യമുള്ളവർ ആർക്കുള്ളിൽദേവിയെപ്പോഴുംവസിക്കുന്നതിഭക്തി
യാൽ • എവരംബയെയെപ്പോഴുമാരാധിക്കാതിരുന്നവോ അവർദ്ദുഃഖി
തരായ കാണപ്പെടുന്നിന്നീധരിത്രിയിൽ • ബ്രഹ്മാദിദേവന്മാരെല്ലാം
ദേവ്യാരാധനചെയ്യുവർ അദ്ദേവിയെത്തന്നെസേവിച്ചീടാതിരുന്നി
ട്ടുവൈചിത്ര്യമാമിതുകേട്ടാലുംകാമമെല്ലാംഫലിച്ചിടും വിഷ്ണുവിന്നായ്ദേവി

തന്നെയുപദേശിച്ചതുത്തമം • ഇതുനീകേൾക്കയാൽനിന്റെമനശ്ശുദ്ധി ഭവിച്ചിടും പിതൃക്കൾക്കക്ഷയസ്വർഗ്ഗംപുരാണാംകേൾക്കിൽവന്നിടും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം രണ്ടാംസ്കന്ധം

ആസ്തീകോത്ഭവം പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം

രണ്ടാംസ്കന്ധം സമാപ്തം.

ശ്രീലളിതാംബികായൈ നമഃ

ശ്ലൊ ൭൦.

മൂന്നാംസ്കന്ധം

ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു

ഭഗവാനേ! ഭവാൻചൊന്നോരംബായാഗംമഹത്തുതാൻ അംബയാരെവിട്ടന്നൊമ്മട്ടുണ്ടായെച്ചൊന്നമുൻപവർ? • അവൾതൻയാഗമെച്ചൊന്നമെന്തത്സ്വരൂപമോതുക? വിധാനവുംവിധിയെങ്ങുംകല്പം,നീസർവ്വജ്ഞൻദയാനിധി • ബ്രഹ്മാണ്ഡോല്പത്തിയുംചൊല്ലുകവണ്ണംവിസ്തരിച്ചുനീ? ഏതുചോദിക്കിലുംനീയിന്നതെല്ലാമറിയുന്നവൻ • ബ്രഹ്മാവും, വിഷ്ണുവും,രുദ്രൻ,മൂവരെക്കേട്ടുണ്ടുഞാൻ സൃഷ്ടിപാലനസംഹാരംചെയ്യോർസഗുണരാണിവർ • ഈമഹാന്മാർസ്വതന്ത്രന്മാരാണോ? ചൊൽകമഹാമുനേ! അതോപരാധീനരാണോ?കേൾക്കാനാഗ്രഹമുണ്ടമെ • ഇവർമരിക്കുന്നവരോ?സച്ചിദാനന്ദരൂപരോ? ആദ്ധ്യാത്മികാദിദുഃഖങ്ങളുണ്ടോരോ?ചൊല്ലുകില്ലയോ? • കാലത്തിന്റെവശത്താവിഷ്ടരാകുമൊവൈനായകർ? എന്തട്ടെതിൽനിന്നുണ്ടായോരിതെല്ലാമാണസംശയം • ഇവർക്കുസുഖദുഃഖങ്ങളുണ്ടോ,മടി,യുറക്കവും? തോലിതൊട്ടേഴ്ധാതുക്കൾകൊണ്ടാണോദേഹമല്ലയോ? • നിർമ്മിച്ചതെന്തിനാലേതിന്ദ്രിയങ്ങൾഗുണമേതുവാൻ? സുഖാനുഭവമെപ്പണ്ണമെന്തായുസ്സിന്റെനിർണ്ണയം? • ഇവർവാസസ്ഥാനമൈശ്വര്യവുംപിന്നെയുമസ്സുനി ഇച്ചരിത്രംവിസ്തരിച്ചുകേൾപ്പാനാശിച്ചിടുന്നുഞാൻ •

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ബുദ്ധിമാൻനീയതിൽനിന്നിബ്രഹ്മാദികൾഭവിച്ചതും? എന്തചോദിച്ചോരച്ചോദ്യംവൈഷമ്യംതന്നെമന്നവ! • ഇതുതാൻപണ്ടു

ചോദിച്ചേൻനാരദമുനിയോടു ഞാൻ വിസ്മയിച്ചെന്റെമുമ്പിൽവന്ന
തെറാതെ ചൊന്നതോതിടാം ● ഒരിക്കൽകണ്ടു ഞാൻഗംഗാതീരത്തിൽ
വെച്ചുശാന്തനായ് സർവ്വജ്ഞനായ്,വേദവിത്തായുള്ള നാരദനെമുദാ ●
ഉടനെഞാൻ ചെന്നവന്റെപാദങ്ങളിൽവണങ്ങിനേൻ അവൻ ചൊ
ന്നിട്ടരികിലായാസനത്തിലിരുന്നതെ ● കുശലപ്രശ്നവും ചെയ്തു ചോ
ദിച്ചാമുനിയോടു ഞാൻ ഗംഗക്കരമണൽത്തിട്ടിൽ മുനിയെ മുനിവാഴ
വെ: ● 'അതിവിസ്താരമായുള്ളീബ്രഹ്മാണ്ഡത്തിന്നമാമുനെ! പ്രധാന
കർത്താവാരെന്നവിസ്മരിച്ചു ചെവ്വോടം ● ഏതിൽനിന്നിബ്രഹ്മാണ്ഡ
മുണ്ടായി മുനിസത്തമ! അനിത്യമോ? നിത്യമോ? ഇതെന്നു ചൊല്ലുക ഗു
രോ! ● കർത്താവിതിന്നൊരാളാണോ? പലരോ? രണ്ടുമെന്നിയെ കർത്താ
വില്ലാതില്ല കാര്യമെന്നാണെന്ന പക്ഷവും ● ഈ സംശയസമുദ്ര
ത്തിൽമുങ്ങിവിസ്താരമായിട്ടും സംസാരത്തിലൂടെ ശോകമുള്ളതൊന്നകറ്റ
കേറുക ● സദാശിവൻ,മഹാദേവൻ,ജന്മനാശങ്ങളറ്റവൻ, ഭൂതാ
രാമൻ,സുരശ്രേഷ്ഠൻ,ത്രിഗുണൻ,നിർമ്മലൻ,ഹരൻ, ● സംസാരതാര
കൻ,നിത്യൻ,സൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തകാരണൻ, ശങ്കരൻതാനെന്നു ചൊല്ലും
ചിലർകാരണകാരണൻ ● സർവ്വലോകത്തിന്നാഥൻ,സർവ്വശക്തിയു
ള്ളവൻ അവ്യക്തൻ,പരമാത്മാവാമീശ്വരൻ,ഭക്തിമുക്തിദൻ ●
വ്യാപകൻ,വിശ്വംഭരൻ,നാശരഹിതൻഹരി എന്നോതിയന്യർവാ
ഴ്ത്തുന്ന മഹാവിഷ്ണുവിനെമുനെ! ● ഭൂതങ്ങളെ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നസർവ്വജ്ഞ
നായിട്ടും ചതുർമ്മുഖൻ,സുരശ്രേഷ്ഠൻ,നാഭിപത്മഭവൻ,വിധി ● സത്യ
ലോകത്തിൽവാഴുന്നോൻ,ലോകമെല്ലാം ചമച്ചവൻ ബ്രഹ്മാവാണ്സൃ
ഷ്ടികർത്താവെന്നോതും ചിലരൊക്കെയും ● വേദജ്ഞന്മാർ ചൊല്ലിടുന്നു
സൂര്യനെസ്സർവ്വനാഥനായ് രണ്ടുസന്ധ്യയിലും പോറ്റി സ്തുതിക്കുന്നവർനി
ത്യവും ● യജ്ഞാധീശൻ,സുരാധീശൻ,ത്രിലോകേശകൻ,ശചീപതി
സോമപൻ,യാഗഭോക്താവ് സോമപന്മാർക്കതിപ്രിയൻ ● ശതക്രതു
സഹസ്രാക്ഷൻ,ശ്രേഷ്ഠനാകുന്നവാസവൻ എന്നു ചൊല്ലീട്ടു യാഗത്തിൽ
പൂജിക്കുന്നിന്ദ്രനെച്ചിലർ ● ചന്ദ്രനെ,യഗ്നിയെ,പാശിതന്നെ,വായുവി
നെയുമേ കുബേരനെ,ത്വഷ്ടാവിനേയും,ജീവനെന്നുരാം ചിലർ ● കാര്യമെ
ല്ലാം സാദ്ധ്യമാക്കും ഹേരംബൻ കളഭാനനൻ ഗണനാഥൻ,സർവ്വനാഥ
നെന്നായ് മറ്റു ചിലരോ ● ആചാര്യന്മാർ ചിലർ,സർവ്വാർത്ഥങ്ങളേ
കാൻഭവാനിതാൻ ആദിമായാ,മഹാശക്തി,ഭുവനേശ്വരീയായിട്ടും ●

മൂലപ്രകൃതിയായുള്ളോരം,ബ്രഹ്മംതാനായിരിപ്പവൾ ദേവന്മാൎക്കുംസൎവ്വ
ഭൂതങ്ങൾക്കുംജനനിയായവൾ • ആദ്യന്തമററവൾ,പൂൎണ്ണാ,വ്യാപിച്ചോരം
സൎവ്വജന്തുവിൽ നിൎഗ്ഗുണാ,സഗുണാലോകങ്ങൾക്കെല്ലാമീശ്വരീശിവാ •
വൈഷ്ണവീ,ശാംഭവീ,ബ്രാഹ്മീ,വാരുണീ,വാസവീ,പരാ വാരാഹീ,നാര
സിംഹീ,നരസിംഹാകാര,ധീശിരാ • വേദാംബാ,യേകസംസാരവൃക്ഷവേ
രായിരിപ്പവൾ കാൎയ്യാൽകാമങ്ങൾനൽകുന്നോരം,വിദ്യ,മായയുംകെട്ടപ്പ
വൾ • നിഷ്കാമികൾക്കേകുമ്പോൾമോക്ഷം,കാമംകാമിക്കുന്നോൎക്കേവോരം
ഗുണങ്ങളെവിസ്തരിപ്പോരം,സഗുണ,ഗുണരഹിതവൾ • എന്നോതീട്ടാ
ദേവിയെത്താൻഭജിക്കണംമഹാമതിയായ് നിഷ്കളം,നിരാകാരം,നിൎല്ലേ
പം,നിൎഗ്ഗുണം,പരം • തത്ത്വം,വ്യാപകം,ബ്രഹ്മമെന്നോതുന്നു ഋഷി
മാൎച്ചിലർ തേജോമയനിരന്തനായിപ്പിലെടത്തോതിടുംശ്രുതി • ആ
യിരംതലയുംകണ്ണുമുള്ളവൻതനെകാരണം മുഖവും,ചെവിയും,കയ്യും,
കാലുമുണ്ടവനായിരം • അവനൻപതാമാകാശമെന്നോതുന്നുമനീഷി
കൾ ശാന്തരമെസ്സൎവ്വവിരാട്ടെന്നുംചൊന്നിട്ടുന്നവർ • പുരുഷോത്തമ
നെസ്സൎവ്വമെന്നുവായ് ചിലരൊക്കയും പ്രഭുവായീശനായാതമില്ലെന്നാ
യ് ചിലപൂരുഷർ • സ്വപ്രഭാവമാമീബ്രഹ്മാണ്ഡമുണ്ടായിതിന്നൊരിക്കലും
കൎത്താവായാതമില്ലെന്നതുചൊല്ലുന്നോതാന്മമാൎഗ്ഗകർ • ഇതിന്നൊരീശ
നില്ലാത്താചിന്മാട്ടെന്നമിതുമമത പ്രകൃതിക്കില്ലചൈതന്യ,മകൎത്താ
വാണാപൂരുഷൻ • എന്നതുചൊല്ലുന്നസാംഖ്യന്മാരായുള്ള കപിലാദികൾ
ഈമട്ടിപ്പംമററുമോരോന്നോരോജനമുരയ്ക്കയാൽ • ഭ്രമിയ്ക്കുന്നെന്മനം
തോന്നിന്നെന്നുചൊല്ലുണ്ടുമാമുനെ! ധൎമ്മാധൎമ്മങ്ങളറിയാതുഴയ്ക്കുന്നില്ല
മാനസം • അധൎമ്മമെന്നതുധൎമ്മമറിയുന്നില്ലലക്ഷണം സത്യധൎമ്മ
മതുംസതപ്പുണ്യവുംചൊന്നദേവകൾ • കേവലംപാപാസുരരാൽധൎമ്മ
സ്ഥിതിയുമെന്നതിൽ? എൻവംശജർപാണ്ഡവന്മാർ,സത്യവ്രതർ,ധ
ൎമ്മമൊത്തവർ • ദുഃഖിച്ചധികമായ്,ധൎമ്മസ്ഥിതിയെന്തിതിലൊതുക?
അതിനാൽസംശയംകൊണ്ടെന്മതിയിന്നുഴലുന്നതെ • ഭവാൻസമ
ൎത്ഥനിജ്ഞനായല്ലാമില്ലാതെയാക്കണം സംസാരമാംസമുദ്രത്തിൽമുങ്ങി
പ്പോങ്ങുന്നോരെന്നെനീ • ജ്ഞാനമാംകപ്പലിൽക്കേററിമറുതീരത്തി
ലാക്കുക.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം
ഉപന്യാസാദിനിൎണ്ണയം
ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

മഹാബാഹോ! കുരുശ്രേഷ്ഠ! നീ ചോദിച്ചതുതന്നെ ഞാൻ ചോദിച്ചേൻ നാരദൻതന്നോടവനന്തരമോതിനാൻ ●

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

മുനേ! നിന്നോടെന്തു ചൊൽവൂ പണ്ടെൻ സംശയമാണിതു ഇസ്സന്ദേഹമഹാമാരിയേററു ഞാനംവലഞ്ഞു പോയ് ● ഉടനേ സത്യലോകത്തിൽ ചെന്നു ഞാൻ കാന്തി ചേർന്നിടും എന്നച്ഛനോടു ചോദിച്ചേനിച്ചോദ്യംതന്നെമാമുനേ!: ● 'ഇബ്രഹ്മാണ്ഡമെതിൽനിന്നാണുണ്ടായ്വന്നതുമെൻഗുരോ! ഭവാനുണ്ടാക്കിയതോ? വിഷ്ണുഭഗവാൻ സൃഷ്ടിചെയ്തുവോ? ● രുദ്രൻ നിർമ്മിച്ചുവോ? സത്യം ചൊല്ലുന്നം നീ ജഗല്പതി ആരാദ്ധ്യനാരാരാകും ഭൂർണ്ണനാരാണെല്ലാററിനും പ്രഭു? ● എല്ലാമെന്നോടു ചൊല്ലീട്ടിസ്സന്ദേഹംനീയകററണം വ്യാജമായ് ദുഃഖമായുള്ളീസംസാരത്തിങ്കൽ മുങ്ങി ഞാൻ ● വേദങ്ങൾ നാലിലും തീർത്ഥങ്ങളിലും വേറെയൊന്നിലും സംശയിച്ചീലകന്നുള്ള മുറയ്ക്കുന്നില്ലതെല്ലുമെ ● പരമാത്മതത്ത്വമറിയാതെന്നുള്ളിൽ ശാന്തനായിടും? വലുതായ് ചിന്തയെന്നുള്ള മുറയ്ക്കുന്നില്ലൊരേടവും ● യജിക്ക, ചിന്തിക്കുകയും, സ്തുതിപൂജകൾ ചെയ്കയും ആരേ വേണം ഞാനറിഞ്ഞില്ലാത്മ സർവ്വേശപരേശൻ? ● ഞാനിക്കഠിനമാം ചോദ്യം ചോദിച്ചപ്പോൾ പിതാമഹൻ ഉത്തരം ചൊല്ലിനാനെന്നോടായിസ്സത്യവതീസുത! ●

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു.

എന്തു ചൊല്ലേണ്ടു ഞാൻ പുത്ര! നിന്റെയീച്ചോദ്യമുത്തമം നന്നായ്മഹാവിഷ്ണുവിന്നുമറിയാവുന്നതല്ലിത് ● അറികില്ലിതു സംസാരസക്തരായുള്ളോരുത്തരും മത്സരം പോയാശയററവിരക്തന്മാരറിഞ്ഞിടും ● പണ്ടീലോകം നശിച്ചിട്ടാപ്രളയം വന്ന വേളയിൽ പഞ്ചഭൂതങ്ങളുണ്ടായീ ഞാൻ താമരയിങ്കലും ● ഇല്ല ചന്ദ്രസൂര്യന്മാർ, വൃക്ഷങ്ങൾ, പർവ്വതങ്ങളും അത്താമരപ്പൂവിന്നുള്ളിൽ വാണേവം ചിന്ത ചെയ്തു ഞാൻ: ● 'എന്തിങ്കൽനിന്നു ഞാനുണ്ടായീ വൻകടലിൽ നീരിലായ് ആരെൻ കർത്താ, രക്ഷിതാവും, സംഹരിപ്പാനുമിന്നിമേൽ? ● തെളിഞ്ഞു ഭൂമികാണുന്നില്ലീ വെള്ളം നില്പതെങ്ങനേ? എന്തൊട്ടുണ്ടായ് താമരപ്പൂ? ഈ മുളയ്ക്കാൻ വെളിയെനിയേ ● ഇപ്പോളിപ്പങ്കജത്തിന്റെ മൂലം കണ്ടുപിടിക്കണം

[illegible] • [illegible]
[illegible] ബോധിപ്പാനായ്, [illegible]
[illegible] • "[illegible]" [illegible]
[illegible] • '[illegible]'
[illegible]
[illegible] • [illegible] ദൈത്യന്മാർ, [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible] ആകാശത്തിങ്കൽ വിളങ്ങി
[illegible] • ആ
[illegible] ആയിരം വത്സരങ്ങൾ [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]: '[illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible] പ്രജക
ളെയെല്ലാം സൃഷ്ടിച്ചുകൊള്ളുവിൻ'.

[illegible]

[illegible] വാക്കുകേട്ടുടൻ [illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]

ഇതുകേട്ടിട്ടുചിരിച്ചാൾജഗദംബികാ വാനത്തിൽനിന്നുവന്നിതപ്പോളൊരു നല്ലവിമാനവും ● 'ബ്രഹ്മവിഷ്ണുഗിരീശരെ!നിങ്ങളീവിമാനത്തിലേറുവിൻ നിങ്ങൾക്കുഞാനൊരാശ്ചര്യംകാട്ടീടാമെന്നുചൊല്ലിനാൾ' ● ഞങ്ങളാവചനംകേട്ടുസമ്മതിച്ചുടനെൻസുത! ആ വിമാനമതിലേറിയിരുന്നുഭീതിയെന്നിയേ ● മുത്തുമാലകളാൽതൂങ്ങുന്നകിങ്കിണീശബ്ദമുള്ളതിൽ ദേവസത്മസമരമ്യംവിമാനമതുനിർമ്മിതം ● ജിതേന്ദ്രിയരതാംഞങ്ങളിതിൽവാഴ്ത്തുകണ്ടുടൻ തൻശക്തിയാലാവിമാനംമാനത്തിൽക്കൂട്ടിവിട്ടവൾ ●

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

രണ്ടാമദ്ധ്യായം

സമാപ്തം.

മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു

ആവിമാനംമനോവേഗമായിമറ്റൊരിടത്തുപോയ് കണ്ടില്ലവെള്ളമട്ടികളിലാശ്ചര്യപ്പെട്ടു,ഞങ്ങളും ● അവിടെഭൂമിയും,നല്ലഫലമുള്ളമരങ്ങളും കുയിൽനാദം,മലകളും,വനപ്പൂങ്കാവനങ്ങളും ● സ്ത്രീകളുംപുരുഷന്മാരും,നദികളും,നൽപശുക്കളും,കുളവും കിണറു,പൊയ്ക,ചിറചോലയുമുണ്ടഹോ ● മുമ്പിലായ് നഗരം,ഗോമേടകൾ,യാഗശാലകൾ ചുറ്റുംമതിൽക്കെട്ടുകൊണ്ടുംശോഭിക്കുന്നൊരുമപ്പുരം ● അപ്പുരംകണ്ടുടൻ ഞങ്ങളോർത്തിതദ്ദേവലോകമാം ഇതെങ്ങുള്ളതെന്നുയാരാണിന്നിവിടുണ്ടാക്കിവച്ചതു ● ആരാട്ടിൽവേട്ടയാടീടുന്നൊരുഭൂപൻസ്വരൂപമൻ കണ്ടതെഞങ്ങൾവിമാനത്തിന്നാറത്തംബികവാഴ്‌വതും ● കാറ്റൂതിട്ടീട്ടാവിമാനമുടനെയവിടുന്നുപോയ് വേഗമേറാനൽദേശത്തെത്തിയാകാശമാർഗ്ഗമായ് ● അവിടെത്തുപ്പുമായുള്ള നന്ദനോദ്യാനമത്ഭുതം കല്പവൃക്ഷങ്ങളിലായ് നില്ക്കുന്നുകാമധേനുവും ● അതിന്നരികിൽനാല്ക്കൊമ്പനാനനില്ക്കസംഗിയായ് മേനകാദികളായുള്ളോരപ്സരസ്ത്രീസമൂഹവും ● പാടിയാടിക്കളിക്കുന്നശൃംഗാരാദിരസത്തോടും യക്ഷവിദ്യാധരന്മാരുംഗന്ധർവ്വന്മാരുമങ്ങനെ ● കല്പകപ്പൂമരക്കാവിൽപാടിക്രീഡിച്ചീടുന്നതേ ഇന്ദ്രനിന്ദ്രാണിയോടൊത്തുവസിക്കുന്നവിടത്തിലായ് ● ഞങ്ങളാദേവലോകത്തെക്കണ്ടുവിസ്മയമാർന്നിതു വരുണൻ,വൈശ്രവണനും,യമൻ,സൂര്യൻ,മഗ്നിയും ● മറ്റനേകംസുരന്മാരും,വാഴുന്നവിടെയുള്ള

ത്താം അവർക്കിപ്പിരിക്കുന്നാഗ്രഹത്തിൽനിന്നൊരുത്തമൻ * ചന്ദ്രനാമി
ന്ദ്രനെപ്പോലെപല്ലക്കിൽകേറിവന്നുടൻ ഞങ്ങൾമൂവരുംപൊൻവിമാ
നമുടനേയവിടന്നുപോയ് * ദേവന്മാരൊക്കെവന്ദിക്കുംസത്യലോകത്തു
ചെന്നതേ വിധിയെയവിടെങ്ങുംവിസ്മയിച്ചീശകേശവർ * അസ്സഭ
സ്സിൽസ്മൃതിമന്ത്രായ്സാംഗവേദങ്ങളാഴികൾ നദികളും,മലകളും,പന്ന
ഗോരഗന്മാരു,മൊക്കെയും * വിഷ്ണുശിവന്മാരെന്നോടി'ന്നിവനാം
വിധിയേതെടോ?' ഞാൻചൊന്നേനവരോടി'ന്നീവിധിയെയറികില്ല
ഞാൻ' * ഞാനാരിവനെന്നിന്നുവെന്നിയിന്നുമൊക്കെയും? മനോ
വേഗത്തിലുടനേവിമാനമവിടന്നുപോയ് * പുറപ്പെട്ടുടനേചെന്നു
കൈലാസശിഖരത്തിലായ് കല്പവൃക്ഷങ്ങളും,യക്ഷന്മാരും,കയിൽനി
നാദവും * മയിലിന്നൊച്ചയും,വീണയാലിയാംവാദ്യഘോഷവും ഉപ
ശാന്തംനല്ലസുഖംനൽകുംരമ്യമായുള്ളപർവ്വതം * അതിലന്നുഭഗവാനീശൻ
വൃഷാരൂഢൻത്രിലോചനൻ പഞ്ചകള്ളൊരുമുഖവുംചന്ദ്രകലാ
ധരൻ * പുലിത്തുകലുടുത്താനത്തോലുമിട്ടതനീയമായ് ഗണേശൻസ്ക
ന്ദനീവന്റെപുത്രന്മാർരണ്ടുപേരുമായ് * പുരികളിൽനിന്നുവന്നാനതി
തേജസ്വിയായുടൻ നന്ദികേശ്വരരായിട്ടുഗണനാഥനും * ജ
യിച്ചീടുകയെന്നാതിപ്പുറമൊപ്പുടിവന്നാതെ സപ്തമാതൃക്കളോടന്യ
തദ്ദണങ്ങളൊക്കെയും * സംശയിച്ചുതുടങ്ങിപ്പുറപ്പെട്ടുവസിച്ചുവേടനാരദ!
അവിടംവിട്ടുടൻപോയിവിമാനംവായുവേഗമായ് * ചെന്നുചെന്തരമാ
കാന്തൻവാഴുംവൈകുണ്ഠമന്ദിരെ അനന്തമായുള്ളശോഭമവിടെക്ക
ണ്ടുഞാൻസുത! * ത്രൈലോക്യമാറ്റുള്ളതാകണ്ടുവിഷ്ണുവുംവിസ്മയിച്ചുതേ അവ
നത്തിൽനിന്നുടനേവന്നാൻകമലലോചനൻ * കായാമ്പൂനിറമൊ
ത്തുള്ളോൻ,മഞ്ഞപ്പട്ടുധരിച്ചവൻ ചതുർഭുജൻഗരുഡനിൽ;ദിവ്യാഭര
ണഭൂഷിതൻ * ലക്ഷ്മിയാൽചാമരംവീശപ്പെട്ടവൻ,വിഷ്ണുവുത്തമൻ ആ
വിഷ്ണുവെക്കണ്ടുഞെട്ടിത്തെളിഞ്ഞിപ്പെട്ടിനാരദ * ആവിമാനത്തിലന്യോന്യം
നോക്കിക്കൊണ്ടുവസിച്ചുതേ അവിടുന്നുംപുറപ്പെട്ടാവിമാനംവായുവേ
ഗമായ് * തിരമാലകളോടുള്ളോരമൃതക്കടലിങ്കലായ് ജലജന്തുക്ക
ളാൽപൂർണ്ണം,മറിയുന്തിരമാലയും * മന്ദാരപാരിജാതാദിവൃക്ഷങ്ങളുമവ്വ
ണ്ണമതിൽ വിരിപ്പുകൾപലേമട്ടിലുണ്ടനേകാസ്തൃതങ്ങളും * മുത്തുമാല
കളുംപുഷ്പമാലയുംചുറ്റുമുണ്ടെടോ അശോകം,ബകുളം,തൊട്ടുമരം,കു
രവകങ്ങളും ചമ്പകം,കേതകികളുംചുറ്റുംനില്ക്കുന്നഭംഗിയായ് കോ

കിലാരവവും,നല്ലമണപ്പൂർചന്ദനാരമം ✱ വണ്ടുകളൊച്ചകൊണ്ടും
നിറഞ്ഞുള്ളതമായ്മുനേ! ✱ അദ്ദീപിങ്കൽശിവാകാരമാസനംസുമനോ
ഹരം ✱ നാനാരത്നങ്ങളെക്കൊണ്ടുശോഭിക്കുന്നമിതപ്രഭം അവകാരമ
യംതങ്ങൾമൂവരാംകണ്ടുകൊവേ ✱ പഞ്ചമട്ടവിരിപ്പോട്ടുംമഴവില്ലൊളിവീ
ശിയും ബ്രഹ്മേന്ദ്രസ്ഥമാമാസനത്തിലിരിക്കുന്നൊരുസുന്ദരി ✱ രക്തമാല്യാം
ബരംപൂണ്ടോരുരക്തഗന്ധംധരിച്ചവൾ രക്താക്ഷിയാൾവിളങ്ങുന്ന
കോടിമിന്നലിനൊപ്പമായ് ✱ ഏററവുംനല്ലമുഖവുംചാപ്പാൻധരതാം
ഗിയും ബാലാദിത്യന്റെനിറവുംജയിക്കുംകോടിലക്ഷ്മിയെ ✱ വരപാ
ശാങ്കശാഭീഷ്ടധരയാംഭുവനേശ്വരി ചിരിച്ചുംകൊണ്ടുവാഴുന്നുപണ്ടകാ
ണാത്തൊരംബിക ✱ മായാബീജംജപിച്ചിട്ടന്നവിടെപ്പക്ഷിയൊക്കെയും
ഞങ്ങളൊക്കെഞൊക്കാരാക്കമാർനിനവയെഴുന്നാ ✱ കൊഞ്ചുംപൈങ്കിളിയോ
ടൊത്തസർവ്വശൃംഗാരരൂപിണി താമരക്കോരകംപോലെപ്പൂകുചംകൊണ്ടുക
നിഞ്ഞവൾ ✱ നാനാരത്നങ്ങൾചേർന്നുള്ളഭൂഷണങ്ങൾധരിച്ചവൾ ക
ങ്കണാംഗദകേയൂരകിരീടങ്ങളുമാടെടുത്തവൾ ✱ ശ്രീചക്രത്തോടകൾ
കൊണ്ടുവിളങ്ങുംകുണ്ഡലാങ്ങവൾ ഏറ്റവുംബാലവണ്ണശ്രീയെന്നുള്ളനാമജ
പത്തോടും ✱ സഖിമാരൊക്കെവന്ദിക്കാംലോകനാഥാമഹേശ്വരി അ
നംഗകുസുമാംബാദിദേവിമാർചുററുമുണ്ടഹോ ✱ ഏറ്റല്ലയാദിയാം
ദേവകന്യകരോട്ടുകൂടവെ യന്ത്രരാജമതാംഷൾക്കോണത്തിൽവാഴുന്ന
ദേവിയും ✱ കണ്ടുള്ളതപ്പെട്ടങ്ങളെവിടത്തെന്നൊവാരാരെ ഞങ്ങൾമനോ
ഹരയാരാണമ്പേതെന്തിന്നറിയാതെതാൻ ✱ അഷ്ടശിരാകണ്ണ്,യിരം
കൈ,വദനങ്ങളുമായിരം ചന്ദ്രസന്നിഭയായ്തോന്നുംശ്രുതൌർനിന്ന
നോക്കിയാൽ ✱ അപ്പുസ്സുഗന്ധമ്പ്ലീതളപ്പാദവുമായിടും. പിന്നെ
യാഖിലവളെ...വിടപ്പാദമുണ്ടുനമ്മെ! ✱ ചിരിച്ചുംകൊണ്ടുവാഴുന്നാ
ദേവിയെക്കണ്ടുവിഷ്ണുവും ജ്ഞാനത്താലൻ ധ്യായിച്ചുണ്ടാതിങ്ങളോർക്കി
വളഞ്ചൊര ✱ ഈദേവിതാൻനമുക്കെല്ലാംകാരണംജഗദീശ്വരി മഹാ
വിദ്യാ,മഹാമായാ,പൂർണ്ണാ,ഭഗവതീപരാ ✱ അല്പർക്കറിവില്ലാത്ത
ത്തൊൾയോഗങ്ങൊണ്ടാണറിഞ്ഞിടേണ്ടവൾ ✱ ബ്രഹ്മത്തിനില്ലായാംശക്തി,
നിത്യാനിത്യസ്വരൂപിണി ✱ അല്പഭാഗ്യർക്കുസേവിക്കാൻകഴിയാത്ത മ
ഹേശ്വരി വേദമാതാ,വരേശശക്തീശ്വരീയാംശ്രീശ്വരീ,ശിവാ ✱ പ്രളയ
ത്തിൽവിശ്വമൊക്കെസംഹരിച്ചവളൊക്കെയും തന്നിലെല്ലാസൂക്ഷ്മദേഹ
ങ്ങൾചേർത്തുകളിപ്പതും ✱ ഇപ്പോളിവൾസർവ്വജീവമതിയായ് തന്നിൽ

പ്പുതും അരികിൽകാണാകുന്നനേകംവിഭൂതികൾവന്നിപ്പുളും * ദിവ്യാഭ
രണവുംപൂണ്ടുദിവ്യഗന്ധംധരിച്ചിതാ ഉപാസിച്ചുകൊണ്ടുനില്ക്കുന്നൊ
ല്ലാതംകാണുന്നിതെല്ലാം * ഭാഗ്യവാന്മാരായിനമ്മൾകൃതകൃത്യന്മാരായിതെ
സംശയമെതന്നെയിദ്ദേവീദർശനംസാധ്യമാകയാൽ * പൂർവ്വജന്മത്തിലധി
കംതപംചെയ്തിതുനമ്മളും അതിൻഫലവുമിന്നുണ്ടായിതെല്ലനാകി
ലെങ്ങനെ? * പുണ്യം,ദാനം,നൽതപസ്സും,ചെയ്തവർതന്നെകണ്ടിടും
കാണില്ലരാഗികൾസർവ്വമംഗളംചേർന്നദേവിയെ * സദാപുരുഷനോ
ടൊത്തമൂലപ്രകൃതിയാണിവൾ ഇവൾസൃഷ്ടിച്ചുകാട്ടുന്നുബ്രഹ്മത്തിന്നാ
യ്ജഗത്തിനെ * ദൃഷ്ടാവും,ദൃശ്യവും,ബ്രഹ്മാണ്ഡവും,ദേവതമാരുമെ ഇ
വൾതാനായവൾമൂലപ്രകൃതിജഗദംബിക * ഞാനന്നുമേവുകണ്ടുപക്ഷി
തൊട്ടുദേവപുരങ്ങളും എന്തൊരത്ഭുതദർശനം
ഞാൻബാലനായ്സമുദ്രത്തിൽകിടന്നന്നൊരായ്
ഉള്ളാരദ്ദേവിയിവൾതാനിദ്ദർശനം * കിടന്നവടമായുള്ളദേവി
ലത്തിൽതന്നിലായ് കാലിൻതള്ളവിരൽവായിൽവെച്ചു
ചിരിയും * ബാലമുകുന്ദരൂപനായ് വട
പത്രപുടത്തിൽകിടന്നസമയത്തിലായ് * എന്നെത്തൊട്ടിലിൽ
ഉള്ളപോലിതാട്ടിടുന്നപോൽ ബാലനാമെന്നെപ്പാലിച്ചുവരും
ൾകണ്ടറിയുന്നു ഞാൻ * ഇവൾനമ്മൾക്കമ്മയെല്ലാമിന്നിതാ
അതെ ദുർമ്മദം വിട്ടുകാണ്മാണം പറഞ്ഞു.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

ദേവീസ്തവം

മൂന്നാമദ്ധ്യായം

നാലാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

വിഷ്ണുവിതെന്നെചൊല്ലിപ്പറഞ്ഞാനവരോടെൻ വീണ്ടുംവീണ്ടും
മിച്ചിട്ടുചെല്ലാംനാമരികിൽക്ഷണം * ആളുമ്പോഴ്ച്ചെയ്യുമാമായനമ്മൾ
ക്കംവരദമേ സ്തുതിമാംസന്നിധാനത്തിൽചെന്നനാംശിതിയെന്നി

യേ• പരിചാരികമാർനമ്മെപ്പടിയിങ്കൽതടുക്കുകിൽ സ്തുതിക്കാമവിടെ
ത്തന്നെനിന്നിട്ടിന്നുമഹേശിയെ •

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു

വിഷ്ണുവിങ്ങനെ ചൊന്നപ്പോൾസന്തോഷിച്ചുഞങ്ങളും ദേവി
തന്നരികിൽപോവാനതിപ്രീതിയുമാന്നരെ • ശംഭുവുമൊന്നെചൊല്ലി
ട്ടാവിമാനത്തിങ്കൽനിന്നുടൻ ഇറങ്ങീടുവവാംചെന്നാപ്പടിയിൽസംശയ
ത്തോടും • ഞങ്ങളെപ്പടിയിൽക്കണ്ടൊരുദേവിതന്നെ പിടിച്ചുടൻ മൂവ
രെയുംസ്ത്രീകളാക്കിച്ചമച്ചാൾകേൾക്കനാരദ! • സൎവ്വാലങ്കാരവുംചേൎന്ന
നാരിമാരായിഞങ്ങളും വിസ്മയിച്ചുദേവിതൻസന്നിധിയിൽചെന്നുമന്ദ
മായ് • സ്ത്രീകളാംഞങ്ങളെക്കണ്ടപ്പൊളതിന്നധികതരമായ് സ്നേഹം
നിറഞ്ഞനേത്രത്താൽകടാക്ഷിച്ചാനന്ദാംഗിയായ് • അദ്ദേവിയെനമി
ച്ചിട്ടുമുമ്പിലായ്നിന്നുഞങ്ങളും സ്ത്രീരൂപംപൂണ്ടന്യോന്യംനോക്കി
ക്കൊണ്ടത്ഭുതത്തോടും • നാനാരത്നംപതിച്ചിട്ടുസൂൎയ്യകോടിപ്രകാശമാ
യ് വിളങ്ങുംപാദപീഠത്തിന്നരികെക്കൊണ്ടുവസിച്ചുതേ • ചിലരെല്ലാം
നീലവസ്ത്രം,ചിലർനൽപീതവസ്ത്രവും ചിലരെല്ലാംരക്തവസ്ത്രധര ,
ച്ചുള്ളസുന്ദരാംഗികൾ • സഹചാരിണികൾനല്ലഭൂഷണങ്ങളണിഞ്ഞവർ ശുശ്രൂഷയിൽതല്പരകളായിനിന്നരികിൽസദാ • ആടിയുംപാ
ടിയുംവീണാ,വേണുവാദികളുംമുദാ വായിച്ചുദേവിയെസ്സേവിച്ചീടുന്ന
ചിലനാരികൾ • കേൾക്കനാരദ!ചൊല്ലീടാംദേവിതൻപാദപങ്കജ ക
ണ്ണാടിപോൽപ്രകാശിക്കുംനഖത്തിൽകണ്ടൊരത്ഭുതം • എല്ലാബ്രഹ്മാ
ണ്ഡവുംസൎവ്വചരാചരവുമങ്ങതിൽ ഞാൻ,വിഷ്ണു,രുദ്രൻ,കാററ,ഗ്നി,യ
മ,നാദിത്യ,നിന്ദുവും • കുബേരൻ,വരുണൻ,ചന്ദ്രൻ,വിശ്വകൎമ്മാവു,മി
ത്രനാം ഗന്ധൎവ്വരപ്സരസ്ത്രീകൾ,മലയും,നദി,യാഴിയും • വിശ്വാവസു,
ചിത്രകേതു,ശ്വേതൻ,ചിത്രാംഗദാദ്യരാം നാരദൻ,തുംബുരുമുനി,ഹാ
ഹാ,ഹൂഹൂ,വുമങ്ങനേ • വസുക്കളെ,ശചീദേവർ,സാദ്ധ്യ,സിദ്ധർ,പിതൃ
ക്കളും ശേഷൻതൊട്ടുള്ളനാഗങ്ങൾ,കിന്നരോരഗരാക്ഷസർ • വൈകു
ണ്ഠവും,സത്യലോകം,കൈലാസംപൎവ്വതോത്തമം എന്നവേണ്ടാനഖ
ത്തിങ്കൽസൎവ്വവുംഞങ്ങൾകണ്ടുടൻ • ഞാൻജനിച്ചോരുതണ്ടാരിൽനാ
ന്മുഖൻഞാനമുണ്ടഹോ മധുകൈടഭന്മാർശേഷശായിയാംജഗദീശനും •
ഇതുവണ്ണംകണ്ടവിടെയാപ്പാദപത്മനഖത്തിലായ് ഇതെന്തെന്നായ്സം
ശയിച്ചുവിസ്മയിച്ചതിയായിഞാൻ • വിഷ്ണുവുംവിസ്മയപ്പെട്ടാൻശിവ

നവാണിതങ്ങനെ ഞങ്ങൾ ദേവിയെക്കണ്ടുടനെ നിനച്ചു ജഗദംബയായ് * സുധാമൃതമയദ്വീപിൽ,പരക്കുന്നൊരുകാന്തികൊണ്ടവെ രത്നവർഷംചൊരിവനാകെ ഴിഞ്ഞുഞങ്ങൾ ഞെട്ടിയതും * നരനാരായണന്മാരൊത്താൽവാഴുന്ദേവികളാ മവർ സഖിമാരെല്ലാരും ഭൂഷണങ്ങളെല്ലാമൊക്കെയും * ഞങ്ങ ളന്നാവിശേഷങ്ങൾകണ്ടുമോഹിച്ചുപോയുടൻ സസന്തോഷം ദേവി മാർതൻമധ്യേ കാന്തികണ്ടു നിന്നതേ * ശരിക്കൊരമരാദേവിയാകും ശ്രീഭ വനേശിയെ സ്തുതിച്ചാൻവിഷ്ണുഭഗവാൻനാരീരൂപംധരിച്ചവൻ.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു.

കല്യാണിതാൻ കാമദയായ് വൃദ്ധി,സിദ്ധിയതെന്നതായ് വിധാത്രിയായ് പ്രകൃതിയായുള്ള ദേവി!നമിച്ചിടാം * സച്ചിദാനന്ദരൂപകയായ് സംസാരക്ലേശകാരിണിയായ് സൃഷ്ട്യാദികൾക്കുമുഖ്യഭുവനനായികയായ്നമിച്ചിടാം * സർവ്വാധിഷ്ഠാനരൂപസ്ഥയായ് കൂടസ്ഥയായ് നമിച്ചിടാം അർദ്ധമാത്രസ്ഥ ഹ്രീമാതഎല്ലാർക്കുമായ് നമിച്ചിടാം * ഈലോകമൊക്കെയുമിരിപ്പതുനിന്നിലെന്നും | നിൻകണ്ണിൽനിന്നുളവായിനശിപ്പതെന്നും | നിൻശക്തി,സൃഷ്ടിയിലനല്പമിതെന്ന ... മദ്ധ്യേ!നീസർവ്വലോകമയിയെന്നറിഞ്ഞിതാനീം || സൃഷ്ടിച്ചുലോകമഖിലംസകലംസഗർഭീകരണം | കാട്ടുന്നൊരിഷ്ടമതിനായ് പുരുഷന്തകാലേ | തത്വങ്ങളേഴുപതിനാറിവയാൽവിളങ്ങി | തോന്നുന്നതാലതുപോലതുപാരതിന്നായ് || നിന്നെയൊഴിച്ചുപറയുന്നതൊരാശ്രവ്യംഞാൻ | കണ്ടില്ലനീയൊഴികെയീദിവംനിറഞ്ഞതായി | ചൊല്ലുന്നശക്തികളതൊപ്പുമാനശ്രയ- | നെന്നിങ്ങവാദമതിലൊരുബുദ്ധിമാന്മാർ || നീനിൻപ്രഭാവമതുകൊണ്ടുജഗത്തശേഷം | രക്ഷിച്ചിടുന്നു,തുടച്ചിപ്പതുനിൻപ്രകാശം | കല്പത്തിൽവേഗമിതുനീകളയുന്നു,നിന്റെ | സാമർത്ഥ്യമേതൊരുവനാണറിയുന്നതംബേ! || രക്ഷിച്ചുദേവിമധുകൈടഭരിൽനിന്നും | കാണിച്ചുവിസ്തൃതമതാംഭുവനങ്ങളെയും | പുണ്യാത്മകൻ ... സൌമ്യമേകാ | നിദ്രീപിൽഞങ്ങളെവരുത്തിയശേഷനാഥേ! || നിൻദിവ്യചരിതത്തെയറിഞ്ഞതില്ലീ | ഞാനംഹരൻവിധിയുമാരറിയുന്നപിന്നെ | മാഹാത്മ്യമാന്തവായുഷ്ടിയിലുൾപ്പെടുന്ന | ബ്രഹ്മാണ്ഡമെത്രയതുമിന്നറിയുന്നില്ലാ || ബ്രഹ്മാ,ഹരൻ,ഹരിയു,മീഭുവനത്തിൽവേറെ | യുണ്ടിന്നതെങ്ങളുമിങ്ങനെ ...ളി,തുപോലെവേറെ | ലോകങ്ങളുണ്ടതിലുമായവരില്ലയോ? നിൻ | വിസ്താരമാംമഹിമയെന്തറിയുന്നതാം |. യാചിച്ചിടുന്നതവപാദയുഗം

വന്നതി ! ശ്രീരൂപമെൻറയകതാരിൽവിളങ്ങിടേണം ! എൻനാവിൽ
നിന്റെതിരുനാമവുമെപ്പോഴുമിഹ ! പാദാംബുജദ്വന്ദ്വമമ്മേ!മേവി
ച്ചിടേണം !! നിദാനമാകുന്നവേദങ്ങളൊക്കെന്നതിലോ ! ഞാൻ
സ്വാമിനിയിതെന്നഖിലേശി!നിന്നെ ! തത്ത്വമമ്മമകന്നൊന്നപോ
ലെന്നമ്മ ! ഭക്തന്മാരായിട്ടുള്ളവരൊടമാഹാത്മ്യവുമുൾക്കൊണ്ടു ! ശുദ്ധാ
ത്മാപരമകാരുണ്യമെഴുന്നനീയി ! ബ്രഹ്മാണ്ഡമാകെയറിയും,ബ്രഹ്മാ
മരൻഞാൻ ! എന്തൊന്നു ചൊല്ലിയറിയിപ്പതുനിന്റെയടുക്കൽ ! ഭക്തി
യെചൊല്ലുവതുനീ പരന്തപനെന്നമ്മേ! !! ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുമഹേശ്വരാദി
നെല്ലാം ! സൃഷ്ടിസ്ഥിതിപ്രളയകാരകരെന്നകേൾവി ! നിന്നിച്ഛയാ
ലെ,തവശക്തിയൊടെല്ലാംതന്നെ ! ചെയ്യുന്നസൃഷ്ടിമുതലായ,തതാ
ണസത്യം !! ബ്രഹ്മാദിപ്രഭൃതിദേവരെല്ലാ,നിന്റെ ! യാധാരശക്തിയ
ല്ലാതെന്നെയറിഞ്ഞിടുന്നു ! ശോഭിച്ചിടുന്നതവകാന്തിയെയാണനൃത്തൻ !
നീനിർഗ്ഗുണയെന്നാകാശമിതുപോലെവിളങ്ങിടുന്നു !! ബ്രഹ്മാവും,ശിവൻ,
ഞങ്ങളൊന്നാകെനിൻ ! മാഹാത്മ്യമുലമുള്ളവരായവർനിത്യരല്ലോ ! ഇ
ന്ദ്രാദികളെപ്പോലെഞങ്ങളനിത്യന്മാരാം ! നീതന്നെനിത്യയായതവശം
പ്രകൃതിപുരാണാ !! ഹേദേവി!നീകരുണയെച്ചൊരിഞ്ഞുനിന്റെമുമ്പിൽ
വന്നൊരുഞാനറിയുമാദിപുമാനെയമ്മേ! ! അല്ലെങ്കിൽഞാൻവിഭു,
വനാലി,നിരാശ,നീശൻ ! ഞാനായിരുന്നിതിനിന്നമ്മമൊരജ്ഞനായി !!
നീബുദ്ധിയുള്ളപുരുഷന്മാർക്കുവിദ്യയമ്മേ! ! നീതന്നെശക്തികലർന്ന
വർതന്റെശക്തി ! ധീ,കീർത്തി,കാന്തി,കമലാ,മല,തുഷ്ടി,പുഷ്ടി ! ശാ
ന്തി,വിരക്തി,സമബോധമതിയുമെന്നും !! ഗായത്രിയും,പ്രണവവും,സ്വ
ധ,സ്വാഹയുംനീ ! നിർഗ്ഗുണാ,സഗുണരൂപയുമായ്നിരാമ്യാ ! നീതാനിഹ
കമ്മലകൾതന്നിലെന്നുമാപ്പോ ! ബ്രഹ്മാണ്ഡമെല്ലാംനിന്നാലെതന്നെയുള്ളൂ !!
പൂണ്ണാനന്ദവതിസംസാരമെന്നൊരാളിയുന്നോ ! മില്ലാസംഗ്രഹമല്ലമാ
യൊരവസ്ഥവിന്റെ ! അംശമല്ലാണിജീവനമായവസ്തു ! മോക്ഷ
ത്തിനായിവിരചിക്കുവതിപ്രപഞ്ചം !! കർത്തൃഭാവമായികൊന്നിനക്കുമാ
ക്കുറേറാളം ! നീയെന്നജീവ,നറിവാകിലടങ്ങിടുന്നീ ! നാശ്യംനെന്മനാ
സിതന്നതെസത്യമോർത്തു ! നന്നായ്നടിച്ചാട്ടവിലങ്ങനിവൃത്തിട്ടും
പോൽ !! മോഹാബ്ധിയിന്നുകരകേറുവതിന്നറിതാ ! അമ്മേ!ഭവാ
നി!ശരണാഗതനായിഞാനാം ! രാഗാദിദുഃഖമൂലമായൊരസത്യഭേദം !
നിഷേധനാരണ്യസംസാരപരിക്ഷയചെയ്യു!! നമിക്കാംഞാൻമഹാവിദ്യേ!

നമിക്കാംനിൻപാദാംബുജം । ശിവേ!സർവ്വാത്മമേകംനീ । ഞാനൊന്നത്തെ ത്തൊരണംമമ ॥

ശ്രീശിവപുരാണേ മൂന്നാംസ്കന്ധേ

വിഷ്ണുസ്തുതി

കഥാമാഹാത്മ്യം.

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു

വിഷ്ണുവിങ്ങനെചൊല്ലീട്ടനിരുത്തിയന്തരത്തിലായ് ചൊല്ലിനാൻ ശങ്കരൻശർവ്വൻമുൻപിൽനിന്നുനമിച്ചുടൻ ॥

ശിവൻ പറഞ്ഞു.

ഹരിതവാംശജനെങ്കിലനന്തരം । വിധിയുമങ്ങനെതന്നെജനിച്ചവൻ । തവതമോഗുണശക്തിജനാണുഞാൻ । സകലലോകവിധാനസമർത്ഥനീ ॥ പൃഥിവി,കാറ്റു,ജലം,വിയദ,ഗ്നിതൻ । ഗുണവു,മിന്ദ്രിയമൊക്കയു'മംബ!നീ । മനമതെന്നതുടങ്ങിയൊരുള്ളിലെ । കരണമായ്മരുവുന്നതുമങ്ങനെ ॥ ഹരിഹരാദികൾസൃഷ്ടി,ജഗത്തിതെ'। ന്നറിവകന്നവർതെററിയുമുള്ളിടം । ഹരിഹരാജരെനീവിരചിക്കയാ । ലവർചമച്ചുവതന്നചരാചരം ॥ ജഗദിദം,വിഷയങ്ങൾഗുണങ്ങളും । കലഃതഗനിജലാദികളങ്ങുതാൻ । അതുകൾനിന്നുടെയംശമതെന്നിയേ । ജനനി!യിന്നിവിച്ചതുമെങ്ങനേ? ॥ വിധിഹരീശചരരായ്വിരചിച്ചുനീ । സകലലോകവുമീശ്വരി!നീദ്രുതം । വിവിധവേലയെട്ടത്തുകളിച്ചിടും । പൊഴുതിൽനീവിരചിച്ചിടമിപ്പൊഴാൽ ॥ വിധിരമാപതി,ഞാനഗദേതപ്പുഴി । ബ്ഭുവനസൃഷ്ടിയതിന്നുനിനയ്ക്കുമോ? । തവപാദാംബുജധൂളിയെട്ടുവ । ച്ചതുനടത്തിടമപ്പൊഴുതംബികെ! ॥ വിധി, യെയുംഹരിയെപ്പുനരെന്നയും । ത്രിഗുണമൊത്തുളരാക്കിയകാരണം । അധികമാം കൃപങ്ങളിലിന്നുനി । ന്തിരുവടികളുവായിതുനിശ്ചയം ॥ നൃവർ, മന്ത്രികൾ,ഭൃത്യർദരിദ്രരും । ധനികരായവരും,നിറയുന്നതായ് । ഭുവനമിങ്ങനെനീവിരചിക്കയാൽ । വിഷമബുദ്ധിയുമുണ്ടുനിനക്കഹോ ॥ ഭുവനസൃഷ്ടിമുതൽക്കരുതുവാൻ । തവഗുണങ്ങളെതേമതി,യെങ്കിലും । വിധിഹരീശചരരാകിയഞങ്ങളെ । ബ്ഭുവനകാരണരാക്കിവതന്നുനീ ॥

വിധിരമാപതിയെന്നിവരൊത്തുഞാൻ । ശുഭവിമാനവുമേറിവരുംവി
ധൌ । പുതിയലോകഗണങ്ങൾവഴിക്കക । ണ്ടവചമൽപ്പുതുമായരചെ
യ്തുനീ ॥ ഭുവനസൃഷ്ടി,സുരക്ഷ,വിനാശമെ । ന്നവനടത്തുമജേ!തവശ
ക്തിയാൽ । സ്വവരനേകിട്ടമുരംപ്രിയവുംപരം । ജനനി!നിൻഗതിങ്ങ
ളെളുറിഞ്ഞിടാ ॥ തരുണിമാർവടിവാണ്ടാരിവൾക്കിനീ । തരികനിൻപാദ
പങ്കജസേവയെ । പുരുഷരാകിലുമിപ്പദതാർവെടി । ഞങ്ങിട്ടകിലിസ്സുഖ
മെങ്ങുലഭിച്ചിടും ॥ തവപാദാംബുജസേവവെടിഞ്ഞുഞാൻ . നരശരീര
മെടുത്തുജഗത്തതിൽ । മരുവിടുന്നതിലാഗ്രഹമില്ലമേ । ത്രിഭുവനാധിപ
തിതമൊടെന്തിലും ॥ തവപാദാന്തികസീമനിവാഴുവാൻ । തരുണിയാ
കിലുമാഗ്രഹമുണ്ടമേ । തവപാദാംബുജമൾനമെന്നിയേ । പുരുഷനാകി
ലുമില്ലൊരുസൌഖ്യവും । ഭവവിനാശനമായൊരുനിൻപദം । തരുണി
തൻവടിവാർന്നമിക്കയാൽ । ഇവനമിച്ചൊരുനിർമ്മലകീർത്തിമു । ന്ന
ലകിലുംതെളിവോടുവിളങ്ങണം ॥ തവപദാച്ഛ്യുനവിട്ടജഗത്തിലാ । രരി
യൊഴിഞ്ഞൊരുരാജ്യവുമാണ്ടിടും । തവപദാബ്ജമൊഴിച്ചുവസിക്കി
ലാ । നിമിഷവുംസ്വർഗമെന്നതുപോലെയാം ॥ തവപദാച്ഛ്യുനവിട്ടുതപ
സ്സിനായ് । കരുതിടുന്നൊരുനിർമ്മലതാപസർ । വിധിചതിച്ചുതുകൊ
ണ്ടുരുമുക്തിയിൽ । ചലിതരാംകലരുന്നവരംബികേ! ॥ ശമദമാദിതപം
വിധിപോലെയും । ശ്രുതശതങ്ങളുമല്ലനിനക്കെഴും । പദസരോജപരാ
ഗമതൊന്നുതാൻ । തരുവതബ്ധ്വഭവസാഗരമുക്തിയെ ॥ വിമലമായ്
ശുഭമായനവാക്ഷരമായ് । വിശദമായൊരുമന്ത്രജപത്തിനാൽ । സുഖ
മെനിക്കരുളിച്ചിതിനേവമാ । പരകനിരുയെന്നിലുമിക്കകിൽ ॥ പ്രഥ
മജന്മതിങ്കലറിഞ്ഞൊരു । നവനവാക്ഷരമിന്നുമറന്നുപോയ് । അതു
കഥിച്ചുവൊബ്ധിയിൽനിന്നുമാം । ഝടിതിനീകരകേററിടുകം
ബികേ! ॥

വ്യാസനുപറഞ്ഞു.

കാന്തിമാനീശനാലേവം ചൊല്ലപ്പെട്ടൊരുദേവിയും മന്ത്രംനവാ
ക്ഷരംനല്ലവെളിവായിട്ടുചൊല്ലിനാൾ ॥ ധരിച്ചുതുമഹാദേവനേററവും
മോദമാന്നതെ നമിച്ചുദേവിതൻപാദമവിടത്തന്നെവാണവൻ ॥ കാമ
മോക്ഷങ്ങളുതരുംബീജങ്ങളൊന്നനവാക്ഷരം വ്യക്തമായിജപിച്ചുംകൊ
ണ്ടിരുന്നാൻശങ്കരൻതദാ ॥ ലോകത്തിന്നുസുഖത്തെച്ചെയ്യുന്നീശനിമ്മട്ടിരി
ക്കവേ സമീപേനിന്നുഞാൻമായാദേവിയോടേവമോതിനേൻ ॥ അറി

ഞ്ഞീടാ,നിന്നാമറകളെല്ലാമെന്നപോലെത്തും നിറഞ്ഞൊളിലോകാംബെവി
കയിത് കഥിക്കുന്നിതുവയും ॰ വരുന്നുനിന്നാശംജനനി!മലതറാമങ്ങ
ളതിലും പരംസ്ഥാനാശയ്യാൻജനനി!ഉവനോൽകൃഷ്ണയതിനാൽ ॰
ഞാൻകർത്താവ്യ,രചിച്ചതുള്ളതമതായ് ബ്രഹ്മാണ്ഡമെല്ലാംമിടക്കാക്കാ
ണീളവനങ്ങൾമുന്നിലുമൊരാൾക്കെന്നോജയിച്ചീടുവാൻ ॰ഞാൻധന്യൻ
നദിശങ്ക,ലോകപതിയായീടുന്നധാതാവ്യങ്കാ നേവാംകേൾമവ സാഗ
രത്തിൽമുഴുകീടുന്നാക്കുന്നഞാൻഗർവിനാൽ ॰ ഇന്നമ്മേ!തവകാൽതളിർ
പൊടികളേറെന്നുള്ള ഗർവ്വത്തിനാൽ ധന്യൻഞാനിതിസത്യമാകുന്ന
മിടക്കംനിൻെറയാശിസ്സതാൻ ॰ സംസാരത്തെക്കയാർച്ചു മുക്തിയതും
നിന്നോടപേക്ഷിച്ചിടാ മഞ്ഞാനങ്ങൊട്ടേയമൈക്യമേകറിമ്പ്
കതിയേകിടണം॰ജനിച്ചേച്ചുഷഞാൻനീചമഹാബുജത്തിൽ। ഭവിക്കുന്നെ
നിക്കേതുമട്ടായിമോക്ഷം । തവാജ്ഞാകരൻകിങ്കരൻനിശ്ചയംഞാൻ
ഭവാബ്ധൗപതിച്ചുള്ളതെന്നായ്,രക്ഷചെയ്യു ॥ തവാദ്യംചരിത്രംപവി
ത്രംഗ്രഹിക്കാ । മുഴുക്കുന്നഞാൻനാഥനാണെന്നനാഥേ! । കഴിക്കുന്നയാ
ഗംജനംനാകമാളാൻ । ധരിക്കുന്നതില്ലാമതിനിൻപ്രഭാവം ॥ ജഗൽസൃ
ഷ്ടികേളിക്കകർത്താവതായ് നീ ।യിതെന്നീ,ധരിക്കുന്നഞാൻസൃഷ്ടിയെല്ലാം
ധരിക്കുന്നതില്ലുള്ളതൊന്നുള്ള ഗർവം । നടിക്കുന്നഞാൻ,നീപൊറുത്തീടുക
റാം ॥ ഭ്രമപ്പെട്ടമശ്ശാംഗയോഗംപഠിക്കാൻ ! സമാധിസ്ഥരായ് വാഴ
വോർമൂഢരത്രെ । അറിഞ്ഞില്ലവർനിൻെറമോക്ഷംകൊടുക്ക । ഒന്നാ
മാനാമമൊന്നുച്ചരിച്ചംവ്യഥാപി ॥ ചിലർസാംഖ്യതത്ത്വപ്രസംഖ്യാവി
ചാരാൽ । ഭ്രമിക്കുന്നവിട്ടിട്ടുന്നിൻനാമജാലം । അവർമൂഢരല്ലോ?ഭവാം
ഭോധിനീതാൻ । കടത്തുന്നതെന്നായ് ധരിക്കാത്തമൂലം ॥ മഹാജ്ഞാന
തത്ത്വംവിളങ്ങീടുമാല്യർ । ശ്രീവേദശാംബികാദ്യങ്ങൾനാമങ്ങളേയും । പ
രംഭ്രൂലോമാംന്നിൻചരിത്രങ്ങളേയും । ക്ഷണംപോലുമംബെ!മറന്നീടുകി
ല്ലാ ॥ കടാക്ഷങ്ങളാലായ് വിഭാഗിച്ചുലോകം । ചമയ്ക്കാൻമിടുക്കീനി
നക്കില്ലയെന്നോ? । കളിക്കാദികാലത്തിലെന്നോവിധാതാ । വരാക്കീട്ടു
സൃഷ്ടിച്ചിടുന്നീവിധംനീ ॥ സമുദ്രത്തിൽനീലൈത്യരിൽനിന്നരക്ഷി ।
ച്ചോരാവിഷ്ണുവോരക്ഷചെയ്യാൻസമർത്ഥൻ? । ഹരിച്ചീശനേപ്പണ്ടുനീ,
യല്ലയെങ്കിൽ । ജനിച്ചെന്നതെൻനെററിയിൽനിന്നുരുദ്രൻ ॥ നിന
ക്കെന്നമേജന്മമുണ്ടെന്നുകണ്ടി । ല്ലഹോകേട്ടുമില്ലെന്തിൽനിന്നുത്ഭവി
ച്ചോ? । അറിഞ്ഞില്ലതാരുംധരിച്ചില്ലവേദം । കഥിക്കുന്നതിന്നാർ ശ

ക്ഷീതിനിന്നോ ॥ അഹംവിഷ്ണുവുംരുദ്രനും സൃഷ്ടിരക്ഷാ । വിനാശങ്ങളും ചെയ്യുന്നതിന്നൊട്ടുകൂട । മിട്ടക്കില്ലനിന്നോട്ടഭേദാതെങ്ങളും കൈത്തൊഴ്മംബോ!നടത്താനതൊന്നും ॥ അഹംവിഷ്ണുവുംരുദ്രനുംമററുമേമുൻ । ജനിച്ചോ,രിരിക്കുന്നിതാ,മേൽജനിക്കും । വിവാദാസ്പദം ചിത്തമീനിൻവിനോദം । ഭ്രമിക്കാത്തതാരാണതിങ്കൽഭവാനി! ॥ ഗുണോപാധികാംശമായിട്ടെററാനകത്തേ । നിറഞ്ഞുള്ളവൻ,നിഷ്കളൻ,ദേവനീശൻ ! അവൻതന്നെനോക്കീട്ടുനിന്നീവിനോദം । മനപ്രീതിയാളുന്നിതെന്നാർമഹാന്മാർ ॥ ദൃഷ്ടാദൃഷ്ടമതായിട്ടഖിലപ്രപഞ്ചത്തിലാദ്യമായ് ഉണ്ടായ്,പരൻപുമാൻനിനിൽനിന്നു മൂന്നാമതില്ലാരാൾ • വേദവാക്യം മിഥ്യയെന്നുകല്പിക്കാൻവയ്യൊരിക്കലും വിരോധമാ,യതിന്നെന്റെയുള്ളിലുണ്ടൊരുസംശയം • രണ്ടില്ലാതൊന്നുതാൻബ്രഹ്മമെന്നുവേദങ്ങളോതിടും നീയോ അതിപ്പുരുഷനോ? സന്ദേഹം തീർത്തുചൊല്ലണം • ശംഭോ ചെയ്തന്നോടുള്ള മറയ്ക്കുന്നില്ലമാർഗ്ഗവം വിചാരത്തിങ്കൽമുങ്ങിപ്പോയൊന്നോർക്കണ്ടാ? ആതന്നതായ് •നിസ്സംഖംകൊണ്ടുതാനെന്റെ സന്ദേഹം നീയകററണം നിൻപാദസംഗമെൻപൂർവ്വപുണ്യത്താൽതാൻ ലഭിച്ചതും • നാരിയോ നീ പുമാനാണോ? വിസ്തരിച്ചെന്നോടോതുക മൂകനായ് ഞാൻഭവിച്ചീടാതറിഞ്ഞരുൾചെയ്കതിയെ •

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

ശിവബ്രഹ്മസ്തുതി

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

ആറാമദ്ധ്യായം

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു.

വിനയത്തോടെ ഞാനേവം ചോദിച്ചപ്പോൾമഹേശ്വരീ മുദവായ് ചൊല്ലിനാളെന്നോടാദ്യയാം ദേവിയിങ്ങനെ •

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു.

ഒന്നാണെല്ലായ്പോഴും ഭേദമില്ലഞങ്ങൾക്കൊരിക്കലും അവൻ ഞാൻ ഞാനവൻ ഭേദം തോന്നീടുന്നതുംഭ്രമത്തിനാൽ • ഞങ്ങൾക്കുള്ളന്തരം സൂക്ഷ്മം ബുദ്ധിമാനതറിഞ്ഞിടും ഉടൻ വിമുക്തനായ് തീരും സംസാരക്കെട്ടുവിട്ടുപോം • രണ്ടില്ലാതൊന്നുതാൻ ബ്രഹ്മമെന്നുമുള്ളതുമാണെ

ങ്ങു സൃഷ്ടികാലംവരുന്നേരമിങ്ങുരണ്ടായ്ഭവിച്ചിട്ടും ॥ ഉപാധികൊണ്ടൊ
കദീപംപലതാകുന്നപോലവെ കണ്ണാടിയിൽച്ഛായപോലെഞാനുമേ
ക്കിപ്രതിബിംബവും ॥ സൃഷ്ടിക്കായ്സൃഷ്ടികാലത്തിലുണ്ടാംഞാനുംഭ
ഭേദവും ദൃശ്യാദൃശ്യമതാംഭേദങ്ങൾരണ്ടായിട്ടപ്പോഴും ॥ സ്ത്രീയല്ല
ഞാൻപുമാനല്ലനപുംസകവുമല്ലഞാൻ സൃഷ്ടികാലത്തിലീഭേദംഞാനു
ണ്ടാക്കുന്നബുദ്ധിയാൽ ॥ ബുദ്ധിയുംശ്രീയുംധൈര്യമോർമ്മയുംകീർത്തി
യെന്നതും ശ്രദ്ധ,മേധ,ദയാ,ലജ്ജ,ക്ഷുധയുംതൃഷ്ണയുംക്ഷമാ ॥ കാന്തിയും
ശാന്തിയുംദാഹംമടി,നിദ്ര,ജരാജരാ വിദ്യാവിദ്യകളുംവാഞ്ഛ,സ്പൃഹ,
ശക്തിയശക്തിയും ॥ വസ,മജ്ജാ,ത്വക്ക്,ദൃഷ്ടി,വാക്കൃതാനൃതമായ
തും വശ്യന്തിമദ്ധ്യപരനാദികളുംഞാനിതൊക്കെയും ॥ സംസാരത്തി
ങ്കൽഞാനൊന്നല്ലെന്നീചരാചരത്തെന്നോടായ് എല്ലാംഞാനെന്നദൃഢ
മായറിഞ്ഞീടുകപരമജ! ॥ ഈയെൻനിശ്ചിതരൂപങ്ങളൊട്ടുകൂടാതെ
തെണ്ണുവാൻ ചൊല്ലുകീതിൻമൂലമിസ്സംസാരത്തിൽവ്യാപിച്ചപൂർണ്ണ
ഞാൻ ॥ ദേവന്മാരിൽസർവ്വരിലുംനാനാരൂപംധരിച്ചഞാൻ ശക്തിരൂ
പേണകാട്ടുന്നപലമട്ടുപരാക്രമം ॥ ഞാൻഗൌരി,ബ്രാഹ്മിയും,രൌദ്രി
വാരാഹി,വൈഷ്ണവീ,ശിവാ വാരുണീ,വാസവീ,നാരസിംഹീ,കൌബേ
രിയായതും ॥ കാര്യങ്ങളുൽഭവിക്കുമ്പോളവരിൽഞാൻകടന്നിട്ടും കാര്യ
ങ്ങളെല്ലാംഞാൻചെയ്യുമവരെനാഹേതുവാക്കീട്ടും ॥ സൂര്യനിൽകാന്തിയാ
യ്.ഛത്തായ്ചന്ദ്രനിൽ,ശീതമായ്ജലേ തീയിൽച്ചൂടായ്ഭവിക്കുന്ന
ഞാനെന്നിസ്ഥിതിനോർത്തപോൽ ॥ ഇസ്സംസാരത്തിൽഞാൻവിട്ടതൊ
ന്നുമൊന്നിളകീടുവാൻ പോലുംസമർത്ഥമാകില്ലെന്നതുനിശ്ചയമാംവി
ധേ! ॥ ഞാനപേക്ഷിക്കിലിലോകത്തിളകാനൊരുജന്തുവും ശക്തമാകി
ല്ലദൃഢമാണിതെന്നോർത്തുനിന്നോടായ് ॥ ഞാനെന്യേദൈത്യരെ
ക്കൊൽവാനീശൻപോലുമശക്തനാം ശക്തിയില്ലാത്തനരനെച്ചൊല്ലും
ദുർബ്ബലനായ്ജനം ॥ രുദ്രഹീനൻ,വിഷ്ണുഹീന,നെന്നരചൊൽകില്ലൊരു
ത്തരും ശക്തിയില്ലാത്തപുരുഷാധമനെന്നോർത്തുമേവരും ॥ വീണു,മട്ട്,
ഭയം,ക്ഷീണം,ശത്രുപീഡകം,തൊട്ടതിൽ അശക്തനെന്നൊഴിച്ചാരും
ചൊല്ലിടുന്നില്ലരുദ്രനായ് ॥ അതുകൊണ്ടതിനുംമൂലംശക്തിയെന്നുധ
രിക്കുക നീസൃഷ്ടിക്കാൻനിനയ്ക്കുമ്പോൾശക്തിയോടതുചെയ്യുവൻ ॥
ഹരി,രുദ്രൻ,സൂര്യ,നഗ്നി,കാററ്,കാലന,മിന്ദ്രനും വിശ്വകർമ്മാ,വരുണ
നും,ശക്തന്മാരായിശക്തിയാൽ ॥ എല്ലാംധരിപ്പാനിബ്ഭൂമിശക്തി

ചെന്നാൽസമൎത്ഥയാം ഞാനെല്ലെങ്കിലൊരുവെള്ളപ്പാവുംധരിപ്പാനസമൎത്ഥ
താൻ * ശേഷനും,കൂൎമ്മവും,ദിഗ്ഗജങ്ങളുശേഷവും തൻകാൎയ്യങ്ങൾ
നടത്തീടാനെന്നോടൊത്താൽസമൎത്ഥരാം * ജലമെല്ലാംകുടിച്ചീടാമഗ്നി
യെല്ലാംഹരിച്ചിടാം നിരുത്താംവായുവെ,യിന്നെനിക്കുമ്പോലെനടന്നി
ടാം * ഇല്ലാത്തതായവൃത്ത്യാദിതത്വമെല്ലാമൊരിക്കലും ഉണ്ടായെന്നു
ള്ള സന്ദേഹംവേണ്ടാതെകമലോത്ഭവ! * ഒരിക്കൽമുമ്പതില്ലാത്തപി
ന്നെങ്ങനായ്ഭവിച്ചിടും മൺകട്ടയിൽഘടാഭാവമെവ്വണ്ണമതുപോല
വെ * ഇന്നില്ലസൃഷ്ടിയെവിടെസ്സൃഷ്ടിപോയെന്നപാൎക്കിൽ അതതിൽ
പരമാണുക്കളായിത്തീൎന്നെന്നറിഞ്ഞിടാം * ശാശ്വതം,ക്ഷണികം,ശൂ
ന്യം,നിത്യാനിത്യംസകൎത്തൃകം അഹങ്കാരാദിയായേഴുവിധമായ്തി
ന്നെങ്കിലും *മഹത്തത്വമതിൽനിന്നഹങ്കാരംഭവിച്ചതെ മുൻപോൽ
ഭൂതങ്ങളെയെല്ലാമതിനാലെ ഭവിക്കുന്നിനിങ്ങൾപോയിഗ്രഹംനിൎമ്മിച്ചു
തിങ്കൽനിവസിക്കുക താന്താങ്ങൾക്കുള്ള കാൎയ്യങ്ങൾചെയ്യു പ്രാരബ്ധ
മൂലമായ് *സുന്ദരീപുഷ്ടിരി,തുകാരസ്വാഹം,ജ്ഞോദ്ധുണമൊടൊത്തവർ
കൾക്കാണുമനവാണിയായ്തിന്ത്തമയെന്നതിയ * വെള്ള വസ്ത്രംപൂ
ണ്ടിരിവ്വദിവ്യാലങ്കാരമാണവർ വദനാമ്പുജത്തിൽമേവുന്നോർ,ക്രീഡ
ക്കായ്ചെന്നിരിപ്പവർ * നിന്നോടൊത്തുനടപ്പോളായ് നീസ്വന്ദരി
തീൎന്നിടും അവമാനിക്കൊലാനീയെന്നംശമാണെല്ലവാണിയെ * ഇവ
ളോടൊത്തുനീവേഗംസത്യലോകത്തിലെത്തുക മഹത്തത്വത്തിൽനിന്നി
ന്നാലായ്സൃഷ്ടിക്കുകൊക്കയും * ലിംഗദേഹങ്ങൾജീവങ്ങളോടുംകൎമ്മ
ങ്ങളോടുമേ ന്നിച്ചുണ്ട,തിൽനിന്നുൻപോലവരെയവർപെടുത്തുക *
സ്വഭാവകാലകൎമ്മങ്ങൾകാരണങ്ങളോടുംഭവാൻ ശബ്ദാദികളോടും
ചെയ്യുമുൻപോലിന്നിച്ചുരാചരം * മാനിക്കണംനീഹരിയെപ്പൂജിച്ചിട
ണമെന്നുമേ അവൻസത്വഗുണംകൊണ്ടുനിന്നെക്കാൾശ്രേഷ്ഠനെപ്പോ
ഴും * നിങ്ങൾക്ക,സാദ്ധ്യമാംകാൎയ്യമെന്നാൎക്കൽഭവിക്കുമോ? അന്നു
ഭൂമിയതിൽവിഷ്ണുവുണ്ടാകുമവതാരമായ് * തിൎയ്യഗ്യോനിയതുംപിന്നെ
നരയോനിയുമാണവൻ കൊന്നീടുമസുരന്മാരെമഹാത്മാവാംജനാൎദ്ദ
നൻ * മഹാബലനതാംരുദ്രൻനിൻസഹായിയുമാദ്ധ്യതം നിൎമ്മിച്ചസുര
രെയെല്ലാംനീകളിക്കുകസൗഖ്യമായ് * ബ്രാഹ്മണർ,ക്ഷത്രിയർ,വൈ
ശ്യർ,വിധിപോൽപലയാഗവും സദക്ഷിണംചെയ്യുനിങ്ങൾക്കെല്ലാം
സന്തോഷമേകിടും * എൻപേരുചൊല്ലിയെല്ലാരുമെല്ലായാഗത്തിലും

സദാ സന്തുഷ്ടരായ്തൃപ്തരായുംമേവിപ്പിൻനിങ്ങൾമന്ത്രരേ! ॰ തമോഗു
ണംചേർന്നശിവൻസർവ്വധാമാനനീയനാം എല്ലായാഗത്തിലുംപൂജിക്ക
യുംവേണംവിശേഷമായ് ॰ സൂനോരക്ഷനതഃ പിക്കുംഭയംദൈത്യരിൽ
നിന്നുടൻ വാരാഹി,വൈഷ്ണവീ,ഗൌരീ,നാരസിംഹീ,സദാശിവാ ॰ എ
ന്നാദിയായുള്ള ദേവെൻറശക്തികൾദിവ്യരൂപമായ് പോക്കുംദൈത്യ
ഭയംഘോരവുംനീസൃഷ്ടിക്കുകപത്മജ! ॰ ബീജധ്യാനങ്ങളോടൊത്തമന്ത്രമാ
മീനവാക്ഷരം സദാജപിച്ചുംകൊണ്ടെല്ലാക്കാര്യവുംനീനടത്തുക ॰ സർവ്വ
മന്ത്രങ്ങളിൽവച്ചുംശ്രേഷ്ഠമെന്നതറിഞ്ഞുനീ സർവ്വാർത്ഥസിദ്ധിക്കായു
ള്ളിൽധരിച്ചാലുംസദാവിധേ! ॰ ചിരിച്ചുന്നോടിതോതീട്ടു ചൊന്നാൾ
വിഷ്ണുവൊടംബിക: 'പോകവിഷ്ണോ!ശ്രേഷ്ഠയാമീമഹാലക്ഷ്മിയോടൊ
ത്തുനീ ॰ മാറിടത്തിൽസദാവാഴ്ക വളില്ലൊരുസംശയം ക്രീഡയ്ക്കായ്
നൽകുമിശ്ശക്തിസർവ്വാർത്ഥങ്ങൾതരുംതവ ॰ അവമാനിക്കൊലാനീയുംമാ
നിച്ചീടുകസർവ്വദാ ഇച്ചൊല്ലുംകൊണ്ടുഞാനേകീലക്ഷ്മീനാരായണാഖ്യതെ
സുരക്ഷജീവനത്തിന്നുയാഗങ്ങൾഞാൻവിധിച്ചുതേ ഇഷ്ടമായ്നിങ്ങൾ
മൂന്നാളുംചെന്നുവാണീടുകെന്നുമേ ॰ ഭവാൻബ്രഹ്മാവുശിവനുമെൻഗു
ണത്തിൽഭവിച്ചവർ എല്ലാർക്കുംമാന്യരായ്,പൂജ്യരായും,തീരുമസംശയം
മന്ദന്മാർനിങ്ങളിൽഭേദബുദ്ധിയെച്ചെയ്തിടുന്നവർ ഭേദഭാവനയാൽ
ചെന്നുനരകത്തിൽപതിച്ചിടും ॰ ആരുവിഷ്ണുവവൻരുദ്രൻശിവനാരോ
വനാംഹരി ഇവർഭേദംകല്പിപ്പോൻനരകത്തിൽപതിച്ചിടും ॰ അറി
കപ്പോൽവിധിയെയുംവിചാരിക്കേണ്ടതില്ലിതിൽ ഗുണങ്ങൾവെവ്വേ
റെയാണ്,ഞാൻമേല്ലിതനിടാംഹരേ! ॰ പരമാത്മവിചാരത്തിൽ
മുഖ്യംതേസത്വമാംഗുണം ലക്ഷ്മിയോടുകളിക്കുമ്പോളോരോഭേദംവരു
മ്പോഴും ,ആശ്രയിക്കുംകീർത്തിക്കട്ടമറവുരണ്ടുഗുണങ്ങളും രജോഗുണത്തോ
ടൊത്തെന്നുംകളിക്കുകിവളോടുനീ ॰ വാഗ്ബീജവുംകാമരാജംമായാബീ
ജതൃതീയമായ് പരമാത്മാംനൽകിടുന്നൊരീമന്ത്രംഞാൻതരാംഹരേ! ॰
ഗ്രഹിച്ചെന്നുംജപിച്ചാലുംകളിച്ചാലുംയഥാസുഖം മൃത്യുവിൽനിന്നുകാല
ത്തിൽനിന്നുംഭീതിവരാ,തവ ॰ എൻെറയിച്ചീലയെന്നോളം,മിച്ചമാചര
മൊക്കയും എന്നുഞാൻസംഹരിച്ചീടു,മന്നോളംനീവസിക്കുക ॰ അ
ക്കാലംനിങ്ങൾമൂന്നാളുമെങ്കൽതന്നെലയിക്കുവിൻ എല്ലാരെപ്പോഴുംജപി
ച്ചാലുമീമന്ത്രംകാമമോക്ഷദം ॰ മോക്ഷകാമൻജപിക്കേണമീമന്ത്രംപ്ര
ണവത്തൊടും വൈകുണ്ഠമുണ്ടാക്കിയതിൽനീവാഴ്കപുരുഷോത്തമ! ॰

നിത്യയാമെന്നെയോൎത്തുംകൊണ്ടിഷ്ടംപോലെകളിക്കക്.

ബ്രഹ്മാവുപറഞ്ഞു

ഗുണംനിൎഗ്ഗുണവുംചൊന്നമൂലപ്രകൃതിയിങ്ങനെ വിഷ്ണുവോടോതിയമൃതവാക്കീശനൊട്ടുമോതിനാൾ ॥

ദേവിപറഞ്ഞു.

ഗ്രഹിക്കഹര!നീകാളിയാകുമീനല്ലഗൌരിയെ കൈലാസമുണ്ടാക്കിയതിൽനീകളിക്കകസൌഖ്യമായ് ॥ തമോഗുണംമുഖ്യമാംതേരജസ്സുതാങ്ങളല്പമാം ക്രീഡാ,സുരവധങ്ങൾക്കായാണീരണ്ടുഗുണങ്ങളും ॥ തപസ്സുചെയ്യാനതുപോൽ,ബ്രഹ്മധ്യാനമതിന്നുമായ് ശംഭു!നീശാന്തമാം സത്വഗുണത്തെസ്വീകരിക്കുക ॥ സൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തവുംചെയ്യുംനിങ്ങൾമുഗ്ഗുണമൊത്തവർ ഇഗ്ഗുണങ്ങളോടല്ലാതെയൊന്നുമില്ലജഗത്തതിൽ ॥ സംസാരത്തിൽകാണാമെല്ലാവസ്തുവുംമുഗ്ഗുണാന്വിതം ഗുണമററിങ്ങുജഗത്തിലില്ലുണ്ടാകയുമില്ലതാൻ ॥ നിൎഗ്ഗുണംബ്രഹ്മമെപ്പോഴുമതുകാണപ്പെടാത്തത് ഞാൻനിൎഗ്ഗുണാ,സഗുണയായ്തീരുംസൃഷ്ടിയതിങ്കലായ് ॥ ഞാൻകാരണംസദാശംഭോ!കാൎയ്യമല്ലൊരുനേരവും സഗുണാകാരണംമൂലം,പരമാത്മാവിൽനിൎഗ്ഗുണാ ॥ മഹത്തത്വാഹങ്കാരം,ശബ്ദംതൊട്ടുഗുണങ്ങളും പ്രസവിക്കുന്നസതതംകാൎയ്യകാരണരൂപമായ് ॥ അഹങ്കാരം സത്തിലുണ്ടായ്,ഞാൻകാരണവുമായുടൻ അഹങ്കാരമതെൻകാൎയ്യമതു മുഗ്ഗുണരൂപമാം ॥ മഹത്തത്വമഹങ്കാരത്തിൽനിന്നാണതുബുദ്ധിയാം മഹത്തത്വംതന്നെകാൎയ്യ,മഹങ്കാരന്നുകാരണം ॥ തന്മാത്രകളഹങ്കാരത്തിൽനിന്നുണ്ടാകുമെപ്പൊഴും, പഞ്ചഭൂതങ്ങൾക്കുമൂലമവതാനാദിസൃഷ്ടിയിൽ ॥ കൎമ്മേന്ദ്രിയങ്ങളഞ്ചഞ്ചുജ്ഞാനേന്ദ്രിയമതായതും മഹാഭൂതങ്ങളഞ്ചുമനസ്സാറാമതായ്‌വരും ॥ കാൎയ്യകാരണമെല്ലാമിപ്പതിനാറതിലുൾപ്പെടും പരമാത്മാവാദ്യ,നല്പകാൎയ്യംകാരണമായതും ॥ ആദികാലത്തിലീവണ്ണമാണെല്ലാമുത്ഭവിപ്പതും സംക്ഷേപമായ്ചൊല്ലിതൊനീയുതംവേതാനിനക്കെടോ ॥ കാൎയ്യങ്ങൾക്കെൻവിമാനത്തിൽകേറിപ്പോയ്ക്കൊൾകനിങ്ങളും സങ്കടത്തിങ്കലോൎത്തെന്നാൽ ഞാൻപ്രത്യക്ഷതയിൽവന്നിടാം ॥ ബ്രഹ്മമാമെന്നെയെപ്പോഴുമോൎത്തുകൊള്ളുകനിങ്ങളും പുമാനൊടെന്നെയോൎത്തെന്നാൽകാൎയ്യസിദ്ധിവരുംധ്രുവം ॥

ബ്രഹ്മാവുപറഞ്ഞു

ഏവംചൊല്ലിസ്സ്വശക്തികളെത്തന്നങ്ങൾക്കുദേവിയും വിഷ്ണുവിന്നുമഹാലക്ഷ്മി,മഹാകാളി,മഹേശന് ॥ സരസ്വതിയെനിക്കും,തന്നായ

ച്ചാളുവർകളെ അവിടംവിട്ടുപോന്നശ്ശേഷംപുമാന്മാരായ്ഞങ്ങ
ളും • ഞങ്ങളുള്ളതാമാംരൂപംമാറാതശീഘ്രമൊത്തുടൻ ആവിമാനമ
തിൽകേറിയിരുന്നുമുന്നപോലമായ് • അമൃതാബ്ധിയതും,ദ്വീപും,ദേ
വിയും,ഞങ്ങളോവുടൻ കാണപ്പെട്ടില്ലാവിമാനംമാത്രമുണ്ടായിരുന്നതേ•
വിസ്താരമായുള്ളവിമാനമേറീട്ടെത്തിപുരാവില്ലവുമാഴിയിങ്കൽ • ഊക്കു
ള്ളദൈത്യേശരെനിഗ്രഹിച്ചോരിങ്ങിലത്താമരതൻസമീപം•

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

[illegible]

ആറാമദ്ധ്യായം.

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു.

ഈവണ്ണംപ്രഭാവത്തൊടുദേവിയെ ഞങ്ങൾമൂവരും മററുദേവിക
ളോടൊത്തുകണ്ടുകൊണ്ടാടിനാരദ!•

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാവുചൊന്നതീവണ്ണംകേട്ടുനാരദനാംമുനി സന്തുഷ്ടനായി
ച്ചോദിച്ചാൻപ്രജാപതിയോടിങ്ങനെ•

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

ആദ്യൻപുമാൻനാശമററോൻനിർഗ്ഗുണൻനിത്യനവ്യയൻ അവ
നേക്കണ്ടെങ്ങനെവിച്ചോ?നീചൊല്ലുപിതാമഹ!• കണ്ടുനിർഗ്ഗുണമുള്ളോരാള
യെങ്ങനെഗ്ഗുണമററവരം അവർതൻരൂപവുംചൊല്ലുപുത്രസ്നേഹമെന്റെയു
ണ്ടെന്നുരോ! • ശ്വേതദ്വീപിൽഘോരമായ്ഞാൻതപിച്ചുഫലമായ്
മയാ കാണപ്പെട്ടുകോപമററസിദ്ധയോഗമഹർഷിമാർ • പരമാത്മാ
വിനെയെന്റെദൃഷ്ടിയാൽകണ്ടതില്ലഞാൻ പിന്നെയുംപിന്നെയും
ഘോരതപംചെയ്തിട്ടുമെൻവിഭോ! • ഇങ്ങനുള്ളമഹത്തുക്കതിന്നാൽകാ
ണപ്പെട്ടുമനോരമാ നിർഗ്ഗുണനിർഗ്ഗുണൻതാനതെങ്ങനുള്ളവർചൊല്ലുക •

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

തന്നാപ്പുന്നോടിപ്രകാരംചോദിച്ചാൻനാരദൻമുനി ചിരിച്ചുംകൊ
ണ്ടവനോടായ്ചൊന്നാൻസത്യംപിതാമഹൻ •

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു.

ദൃഷ്ടിഗോചരമാകില്ലനിർഗ്ഗുണത്തിനൊരാകൃതി ദൃശ്യമെല്ലാംന

ശോകംശമനരൂപംകാണുമതെങ്ങനെ? ॥ ഗുണമില്ലാശക്തിയേയുംഗുണമില്ലാപ്പുമാനെയും ജ്ഞാനംകൊണ്ടറിയാമപ്പോൾതാപികളാംമുനികൾ പക്ഷേ ॥ അത്യന്തമേറെ നേരാക്കെന്നപ്രകൃതിപൂരുഷർ വിശേഷംകൊണ്ടറിഞ്ഞിടാംവിശേഷിക്കാതുള്ളിൽവസ്തുതാൻ ॥ എത്രകൈതന്നുമിസ്സർവ്വഭൂതങ്ങളിലുമൊക്കനീ അതുതാൻപരമാത്മാവായതുതാൻ പുരുഷനെന്നുമേ ॥ അശ്ശക്തിയപ്പുമാൻതാനംസർവ്വവ്യാപികളായ്ക്ക അവരെന്ന്യേജഗത്തിങ്കലൊരുവസ്തുവുമില്ലഹോ ॥ കണ്ടാലുമവർമോഹത്തിലെന്നുംവാഴുന്നനിത്യരായ് ഗുണവുംമലവുംവിട്ടോരേകചൈതന്യരൂപികൾ ॥ ശക്തിയായതുതാനാത്മാവാത്മാവായതുതാനവൾ അവർക്കുതമ്മിൽഭേദമറികില്ലാരുമെൻസുത! ॥ ശാസ്ത്രമെല്ലാംപഠിച്ചാലും സാംഗവേദങ്ങൾചൊല്ലിലും അവർക്കുള്ളതത്വം വൈരാഗ്യംവിട്ടറിഞ്ഞിടാ ॥ അഹങ്കാരത്തിലുണ്ടാകുന്നിച്ചരാചരമൊക്കയും കല്പകോടികഴിഞ്ഞാലുമതില്ലാതാവതെങ്ങനെ? ॥ അഹങ്കാരിയുമാത്മാവേകള്ളിൽകാണുന്നതെങ്ങനെ സഗുണത്തോടഹോ താതാവേ! മനസാചിന്തചെയ്യുക ॥ പിത്തംകൂടുംനാവ്, കണ്ണ്, മധുരരസത്തെയും മഞ്ഞളിച്ചുനിറമായും, മുള്ളവസ്തുമറിഞ്ഞിടാ ॥ ഗുണങ്ങൾചേരും മനമാനിർഗ്ഗുണത്തെയറിഞ്ഞീടുമോ? ॥ അഹങ്കാരാത്മകം ചിത്തമനഹങ്കാരമാകുമോ? ഗുണങ്ങളുള്ളകാര്യത്തിലില്ലദർശനമൊന്നുമേ ॥ അനഹങ്കാരമാം ചിത്തമതിനെക്കണ്ടിടുന്നതേ.

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

മുഗ്ഗുണത്തിൻസ്വരൂപം,പിന്നമട്ടഗുണരൂപമായ് അഹങ്കാരമുണ്ടാവിധമിരിക്കുന്നതുമെൻവിഭോ! ॥ സാത്വികംതാമസംപിന്നെരാജസം മുഗ്ഗുണങ്ങളും ഭേദിച്ചിട്ടുസ്വഭാവങ്ങളതും,ചൊല്ലുമഹാമതേ! ॥ ഏതറിഞ്ഞാൽമുക്തനാം ഞാനതുമിപ്പോൾ ചൊല്ലണംവിഭോ! മുഗ്ഗുണത്തിന്റെ വിസ്താരമായലക്ഷണമൊക്കയും ॥

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു.

മൂന്നുശക്തികൾമൂന്നിന്നമുള്ളതാൻ ചൊല്ലിടാംതവ ജ്ഞാനശക്തി,ക്രിയാശക്തി,യർത്ഥശക്തിയുമിങ്ങനെ ॥ സത്വത്തിനാംജ്ഞാനശക്തിക്രിയാശക്തിരജസ്സിനും തമസ്സിനാംദ്രവ്യശക്തി,മൂന്നുമേചൊന്നോർനിനക്കുഞാൻ ॥ അതുകൾക്കുള്ളകാര്യങ്ങളുള്ളവണ്ണംപറഞ്ഞിടാം ശബ്ദസ്പർശരൂപായതമസ്സാംദ്രവ്യശക്തിയിൽ ॥ രൂപംരസംശ

ന്ധമതും,തന്മാത്രകളിതിന്നു പേർ ആകാശത്തിൻഗുണംശബ്ദം,സ്പർശം
വായുവിന്റെഗുണം • അഗ്നിക്കുള്ള ഗുണം രൂപം,അപ്പതിന്നു രസംഗുണം,
ഭൂമിക്കുഗുണമഗ്ഗന്ധം സൂക്ഷ്മഭൂതങ്ങളാണിവ • ദ്രവ്യശക്തിയൊടിപ്പ
ഞ്ചും ചേർന്നതാമസമായിട്ടും അഹങ്കാരത്തിൽനിന്നപ്പോലാണീബ്ര
ഹ്മാണ്ഡസൃഷ്ടിയും • രജോഗുണക്രിയാശക്തിയിൽനിന്നുണ്ടായിതേകേ
ൾക്കക ചെവിയും,തൊലിയും,നാവും,കണ്ണ്,മൂക്ക,നാമഞ്ചിവ • ജ്ഞാ
നേന്ദ്രിയങ്ങളെന്നോർത്തും,കേൾക്കകർമ്മേന്ദ്രിയങ്ങളെ വാക്കും,കയ്യും,കാ
ല്,മലദ്വാരം,ലിംഗവും,മഞ്ചിവ • പ്രാണനപാനൻ,വ്യാനൻ,സമാനനുദാ
നൻ,വായുവഞ്ചിവ പതിനഞ്ചിവരെന്നാൽ ചൊല്ലാം രാജസസൃഷ്ടി
യായ് • ക്രിയാശക്തിസ്വരൂപങ്ങളിവതാൻസാധനങ്ങളായ് ഇവ സ്ഥൂ
ലനിമിത്തംചെയ്പ്പതിന്നവൃത്തിതാൻ • ജ്ഞാനശക്തിയോടൊ
ത്തിട്ടുംസാത്വികത്തിൽ വിളങ്ങും ദിക്കുകൾ,വായുവും,സൂര്യൻ,പാശി,യ
ശ്വിനിദേവതാ • ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങളഞ്ചിന്നധിഷ്ഠാനദേവകൾ ച
ന്ദ്രൻ,ബ്രഹ്മാ,രുദ്രനും,നാരായണൻക്ഷേത്രജ്ഞനിവർ • അന്തഃകര
ണനാലിനുമൊത്തതിന്നധിദേവതമാർ ഇതാചാര്യത്താൻ ചൊല്ലുന്നി
ധിഷ്ഠാനദേവതായ് • മനസ്സോടൊത്തുമിവരപ്പതിനഞ്ചുവരുദ്ധം
സാത്വികാഹങ്കാരത്തിൻസൃഷ്ടി ,സാത്വികമെന്നുപേർ • സ്ഥൂലം,സൂ
ക്ഷ്മം,രണ്ടുരൂപം പരമാത്മാവിനുള്ളതിൽ ജ്ഞാനമായ് രൂപമില്ലാത്ത
സൂക്ഷ്മംതാൻസർവ്വകാരണം • ഉപാസകന്മാർക്കിന്നു സ്ഥൂലരൂപം
പറഞ്ഞിട്ടും ഇതുതാൻപരമാത്മാവിൻസൂക്ഷ്മരൂപംപ്രസിദ്ധമായ്
എൻശരീരംസ്ഥൂലമെന്നു ചൊല്ലുന്നു ലോകരൊക്കെയും • ബ്രഹ്മമാം പരമാ
ത്മാവിൻസ്ഥൂലദേഹംപറഞ്ഞിടാം ശ്രദ്ധയായ്‌ക്കേട്ടുകൊൾകതനയി
ത്വിജകനാരദ! • മുൻചൊന്നൻഭൂതസൂക്ഷ്മങ്ങളായതൻമാത്രയൊക്കെ
യും പഞ്ചീകരിച്ചതിൽനിന്നിപ്പഞ്ചഭൂതംപിറച്ചതെ • ഇപ്പഞ്ചീകരണ
ത്തെ ഞാൻചൊല്ലുവൻകേട്ടുകൊൾക നീ തന്മാത്രയെയൊക്കെയെട്ടു
ത്തിട്ടുമനസ്സതിൽ • സങ്കല്പിച്ചിട്ടിതിനെരണ്ടായ് ഭാഗിച്ചിട്ടതിലൊന്നി
ലായ് മറ്റുഭൂതങ്ങളെ ഭാഗിച്ചുചേർത്താലാകിയങ്ങനെ • അതല്ലോർത്താൽവി
ത്മാനമാലുംചേർത്തന്നാൽസ്ഥൂലഭൂതമാം പഞ്ചീകരിച്ചഭൂതത്തിൽ
ചൈതന്യംകേറിവാണിടും • അപ്പോളതെന്തെന്നസന്ദേഹമുണ്ടായീടു
ന്നനാരദ! അസ്ഥൂലദേഹാഭിമാനിയാം ചൈതന്യത്തെയേവരും • ആ
ദിനാരായണൻ,ദേവൻ,ഭഗവാനെന്നു ചൊല്ലിടും പഞ്ചീകരിച്ചഭൂത

ത്തിൻവിഭാഗംനൽപ്രകാശമായ് • ഗുണങ്ങളാൽവച്ചെന്നിട്ടിംഗുണാധി കൃതത്താരൊന്നതാം ആകാശത്തിന്നൊരുഗുണംശബ്ദ,മിട്ടിന്നുമാംഗു ണം • ശബ്ദവും,സ്പർശവും,രണ്ടുഗുണംകാററിന്നുചൊല്ലിടും ശബ്ദം,സ്പ ർശം,രൂപ,മഗ്നിക്കുമൂന്നുഗുണങ്ങളും • ശബ്ദം,സ്പർശം രസം,രൂപം,ഗു ണംനാലാംജലത്തിന് ശബ്ദം,സ്പർശം,രസം,രൂപ,ഗന്ധവും,ഗുണങ്ങ ളാം • ഏവംപഞ്ചീകരിച്ചുള്ളതിന്നു ബ്രഹ്മാണ്ഡമെന്നപേർ ബ്രഹ്മാ ണ്ഡാംശങ്ങളായുള്ള ജീവജാതികളൊക്കയും • എൺപത്തുനാലുലക്ഷം താനെന്നു ചൊല്ലപ്പെടുന്നതെ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

ഗുണതത്വനിരൂപണം

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

എട്ടാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഏവരാലിസ്സൃഷ്ടിചൊല്ലിച്ചിന്നതൊന്നരചേ ഇനിഗുണസ്വഭാ വംപറയാമിനിയ്ക്കേകരികശങ്കിയായ് • സത്വംമനഃപ്രീതികരം സ്വഭാവശുദ്ധിയാൽവരം ആർജവം,സത്യവും,ശൗചം,ശ്രദ്ധയും, ക്ഷമധൈര്യവും • ദയ,ലജ്ജയു,മല്ലാംശാന്തി,സന്തോഷമെന്നതും സത്വത്തിൻതോന്നിയാലുണ്ടാകുന്നലക്ഷണമായ് സദാ • സത്വംവെളു ത്തനിറമാം,ധർമ്മത്തിൽപ്രീതിയേറ്റതാം സച്ഛാസ്ത്രത്തിലുണ്ടാക്കും രുചിമാനവർക്കുള്ളതിടം • സാത്വികീ,രാജസീപിന്നെത്താമസീ,യെന്നമാ തിരി ശ്രദ്ധമൂന്നെന്നുചൊല്ലുന്നു,തത്വംകണ്ടറിഞ്ഞവർ • രജസ്സ് ചെന്തിറമായ്ചൊല്ലും,ദുഃഖവുമേകിടും എല്ലാത്തിലുമസന്തോഷമുള്ള തൽകീട്ടമൊന്നപോൽ • ദ്വേഷം,മഹാദ്രോഹം,മത്സരം,ദംഭ,നി ദ്രയും ആത്യാഗ്രഹ,മിതെല്ലാമാരാജസഗുണമായാണെടോ! • മാനം,മദം, ഗർവ്വിവയുമഗ്ഗുണത്തിൽവെച്ചുവ രജോഗുണത്തെവിപോരാകിവയാല റിയേണമെ • തമോഗുണംകറുപ്പാംപോൽ,മോഹംദുഃഖവുമേകിടും മ ടി,യജ്ഞാനവും,നിദ്രാ,ദൈന്യം,പേടിയു,മങ്ങനെ • വിവാദം,ലുബ്ധ്, കൗടില്യം,കോപം,വൈഷമ്യമെന്നതും നാസ്തികത്വംപരദോഷമുള്ളാ ത്ത ദോഷംകടിപ്പതും • ബുധന്മാരിലക്ഷണത്താലൂഹിക്കണംതമോഗു ണം താമസശ്രദ്ധയുണ്ടാക്കുംപരോപദ്രവമെപ്പോഴും • ശ്രമിച്ചിപ്പ

വൻസത്വംപ്രകാശിപ്പിച്ചീടുമാത്മകതേജസ്സിനെ;നശിപ്പിക്കതമസ്സെന്ന-
തിന്നെസ്സദാ * അന്യോന്യാക്രമമുണ്ടായാൽകലഹിക്കുമിന്നൊക്കയും അ-
ന്യോന്യാശ്രയമില്ലാതെയിരിക്കില്ലിവയെന്നമേ * ഒരിടത്തുംഗുണമിവ തമ-
മില്ലവണ്ണംരജസ്സതും എല്ലാമെല്ലായ്പ്പോഴുംചേർന്നുതമ്മിൽബന്ധിച്ചിരു-
ന്നിടും * അന്യോന്യംതങ്ങളൊന്നിക്കുംവിസ്തരിച്ചുപറഞ്ഞിടാം * അറി-
ഞ്ഞാലിസ്സംസാരമൂലമാനാംകർമ്മങ്ങളാലെ സംസാരംവേണ്ടിതിൽതെ-
ല്ലുംതോന്നാതിരുന്നുപോൽവരാം * കണ്ടുംകേട്ടുമറിഞ്ഞിട്ടാഫലംസത്താ-
യിരിക്കവേനന്നായനുഭവപ്പെട്ടവർ തന്നെത്താൻമറന്നിടാം * ഫലാനുഭ-
വമില്ലാത്തതാറിയപ്പെട്ടതാസ്സുരാ തിനൽത്തീർത്ഥമുണ്ടെന്നുകേട്ടുണ്ടായാ-
ശ,രാജസി * അവിടെച്ചെന്നുചെന്നിട്ടാതീർത്ഥത്തെക്കണ്ടുകേട്ടപോൽ
കളിച്ചുകർമ്മമോനങ്ങളെ ചെയ്തു,രാജസമായവൻ താമസത്രയമായതൊട്ടു
കാലംപാതിരാത്തതിലായ് * രാഗദ്വേഷങ്ങളുംപോയില്ല,കാമം,ക്രോ-
ധവും,മങ്ങനെ ഗൃഹത്തിൽവന്നവൻപിന്നെമുന്നെപ്പോലെവസിച്ചുതേ *
കണ്ടില്ലനുഭവിച്ചില്ലാതീർത്ഥത്തെയപ്പുമാൻമുനേ! ഫലാനുഭവമില്ലാ-
ത്തതിട്ടുള്ളകർമ്മമാത്തതെന്നാൽപോൽ * തീർത്ഥസ്നാനഫലം,പാപനശി-
ക്കുന്നതുതാൻമുനേ! കൃഷികളുള്ള ഫലംകൃഷിയിനിക്കണ്ടൊമെന്നപോൽ *
പാപദേഹസംബന്ധത്തിൽകാമം,ക്രോധം,മങ്ങനെ ലോഭം,മോഹം
ഇച്ഛ,വൈരം,രാഗം,മദ,മസൂയയും * ഈർഷ്യ,യഹങ്കാരം,ദ്വേഷ്യ,മിവയും
ഗങ്ങളാസ്സതും ഇവപോയില്ലെന്നാകിലവനാംപാപിയാംനരൻ * തീ-
ർത്ഥസ്നാനംചെയ്തുമല്ലാംദേഹത്തിൽതാനിരിക്കുകിൽ കൃഷിക്കുഫലമി-
ല്ലാപ്പോൾനിസ്സംശയംതന്നെയത്രേ * തെരന്തരിലാംകണ്ടെപ്പട്ടിസ്സമമ-
താക്കിനാൻ ഫലാശിയായ്ക്രമംചെയ്തുനല്ലവിത്തുംവിതച്ചതേ * അ-
ഹോരാത്രംഉദ്യമമോടുംരക്ഷിച്ചാൻഫലകാംക്ഷയാ കാലത്തിങ്കലുറങ്ങി-
പ്പോയ്,ഉഷ്ണമൃഗങ്ങൾവന്നുടൻ * ഭക്ഷിച്ചു,പാഴിലായ്തീർന്നു,ശേഷിക്കാ-
തായവേശവും അപ്പോൾതീർത്ഥമംപുത്ര!കർമ്മംതാൻഫലമേകിടാ
സത്വംപ്രകാശമാകുന്നോരുവർദ്ധിക്കുംശാസ്ത്രമൂലമായ് * താമസത്ത-
ത്തിൽവൈരാഗ്യമുണ്ടാം, തൽഫലമായ്മുനേ! രജസ്സുമതിസ്സനാവയെ
സത്വംപാകംബലത്തിനാൽ * രജോഗുണംപ്രകാശിച്ചാലഹങ്കാരമോ-
ടുംവളർന്നിടും രജോഗുണം,തമസ്സത്വാദിവരെതാഴ്ത്തുമങ്ങനെ *
തമോഗുണംപ്രകാശിച്ചാൽമോഹമോടുംവളർന്നിടും സത്വരജസ്സിവ-
കളെയാക്രമിക്കുംതമോഗുണം * അതാക്രമിക്കുന്നവിധംവിസ്തരിച്ചുപ-

റഞ്ഞിടാം സത്വംവർദ്ധിച്ചിട്ടന്നേരം ധർമ്മത്തിൽബുദ്ധിവന്നിടും • രജസ്തമസ്സുകളിലൊന്നൊന്നാർത്ഥങ്ങളെയോർത്തിടാ സത്വാത്മത്തെ ഗ്രഹിച്ചീടുംഗ്രഹിക്കില്ലന്യമൊന്നുമേ • ശ്രദ്ധമന്യേ ധർമ്മം,മാർഗ്ഗം യാഗത്തെയുംനിനച്ചിടും സാത്വികാനുഭവംമാത്രമാഗ്രഹിച്ചീടുമെപ്പൊഴും • രജസ്തമസ്സുമില്ലാതാംമോക്ഷത്തെത്തന്നെയോർത്തിടും ഏവംരജസ്സുമൻ വെന്നുജയിക്കുംതാമസത്തിനെ • ശുദ്ധസത്വമതൊന്നപ്പോൾശോഭിക്കുംമമനന്ദന! രജോഗുണംവൃദ്ധിയാകുമ്പോൾവേദിയുംനിത്യകർമ്മവും • ശ്രദ്ധയോടൊത്തിട്ടുചെയ്യുംകുത്സിതധർമ്മവും രാജസാത്മകഭാവംവർദ്ധിച്ചാലർത്ഥഭോഗങ്ങൾവളർന്നിടും • അപ്പോൾസത്വഗുണംപോകുംതമോഗുണവുമങ്ങനെ തമോഗുണംയാതൊരിക്കൽവർദ്ധിച്ചുവരുമപ്പോഴ് • അവിശ്വാസിക്കുംവേദമായ്വേദശാസ്ത്രങ്ങളെയാകവേ താമസശ്രദ്ധയുണ്ടായാൽധനനാശംവരുത്തിടും • ദ്രോഹമെല്ലാവർക്കുമേ ചെയ്യുംശാന്തനാകാതൊരിക്കലും രജസ്സത്വങ്ങളെവെന്നുകോപിയായ്ദുഷ്ടനായ്സദാ • കാമക്രോധങ്ങളെച്ചെയ്തിട്ടാവിഷ്കരിച്ചിടും സത്വം,രജ,സ്തമസ്സു,മൂന്നുമൊന്നായല്ലിരിപ്പത് • അന്യോന്യാശ്രയമായിട്ടുതാനിരിക്കുന്നതെപ്പൊഴും സത്വംരജസ്സുവിട്ടില്ലാരജസ്സില്ലതുവിട്ടുമേ തമസ്സുവിട്ടിട്ടീരണ്ടുമിരിക്കുന്നതുമില്ലെടോ! • രജസ്സത്വങ്ങളെവിട്ടുതമസ്സുംപാർക്കില്ലതാൻ എല്ലാംമിഥുനധർമ്മങ്ങളാകുംകാര്യാന്തരങ്ങളിൽ • അന്യോന്യംചേർന്നുവാണിടുംഗുണങ്ങൾവേർപിരിഞ്ഞിടാ ജനിപ്പിച്ചിടുമന്യോന്യം പ്രസവിക്കുന്നതാണവ • സത്വംചിലപ്പോൾപെറ്റിടുംമറ്റേരണ്ടുഗുണങ്ങളെ രജസ്സുമതുപോൽതന്നെ,തമസ്സുതാൻഗുണങ്ങളെ • സത്വംരജസ്സുന്നരണ്ടുംതമസ്സുംപെറുമിവിധം ജനിപ്പിച്ചിടുമന്യോന്യംമൺ,കടത്തിനെയെന്നപോൽ • ഗുണംബുദ്ധിസ്ഥമായ്കാമമറിയിക്കുംപരസ്പരം ദേവദത്താദികൾകൂടിപ്രവൃത്തിപ്പതുപോലവേ • സ്ത്രീയുംപുരുഷനുംചേർന്നുമിഥുനത്തിനൊടൊപ്പമായ് പരസ്പരാനുഗ്രാഹ്യാപിക്കുന്നുഗുണങ്ങളും • രജസ്സിൻമിഥുനംസത്വംസത്വത്തിൻമിഥുനംരജ തമസ്സിൻമിഥുനത്തിങ്കൽരജസ്സത്വങ്ങളോർക്കണീ •

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

ഇപ്രകാരംപറഞ്ഞെല്ലാൻശ്രേഷ്ഠമാംഗുണരൂപവും ഇതെല്ലാംകേട്ടുഞാൻപിന്നെച്ചോദിച്ചിതന്നുണ്ണിനോടുതാൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

ഗുണത്രയസ്വരൂപം എട്ടാമദ്ധ്യായം

ഒൻപതാമദ്ധ്യായം

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ഇന്നലെയിങ്ങനെയെല്ലാമെൻതാത! നീ ചൊല്ലിയെങ്കിലും നിൻവാക്കാമൃതംപാനംചെയ്തു വന്നില്ലതൃപ്തിയും • എന്റെയുള്ളത്തിലധികം ശാന്തിയുണ്ടാകിടുന്നതാം ഇന്നവർതൻപരിണയമുള്ള വണ്ണമുരെക്ക.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

നാരദനാകുമെൻപുത്രനേവം ചൊല്ലിക്കേട്ടുടനായ് രജോഗുണത്തിലുണ്ടാം ബ്രഹ്മാവീവണ്ണമോതിനാൻ.

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു.

കേൾക്കനാരദ! ചൊല്ലാം ഞാനിങ്ങുകളുടെലക്ഷണം മുഴുവൻ ഞാൻധരിക്കുന്നില്ലറിഞ്ഞതാണംപറഞ്ഞിടാം • ചെറിടത്തുണ്ടൊരു സ്വതന്ത്രം മാത്രംകാണുകയില്ലെടോ! പരസ്പരാശ്രയമൂലംമിത്രമായേയിരുന്നിട്ടു • സംസ്കാരമായുള്ള സൌന്ദര്യമെന്നുസുന്ദരി ശൃംഗാരാദിരസംകൊണ്ടു രാഗംതിങ്കാവിനേകിടും • മാതാപിതാബന്ധുവർഗ്ഗമിവകിട്ടാതെ നൽകിടും സപത്നിയിലവർതന്നോടുമാതെയുമണച്ചിടും • ഏവംസ്ത്രീത്വമതയാണ്ടു സ്വതന്ത്രാനുഭവാകിടുംഒരുസ്ത്രീമസ്സുകളെയുംസപസപത്നസ്വഭാവത്തെയും • രജസ്സുമസ്സ്ത്രീകൾക്കണ്ടുമിതുപോലെപരസ്പരം ചേർന്നിട്ടാരോവൃത്തികളെയുണ്ടാക്കിടുന്നനേകധാ • ഓരോഗുണങ്ങൾതന്നിലെയവാഴമെന്നാകിൽനാരദ! സ്വഭാവമെന്യേകാണില്ലവിപരീതങ്ങളെങ്ങുമേ • എന്നുമട്ടുമകൾനോക്കിയെന്നുംകൊണ്ടുപൂർണ്ണയായ് ലജ്ജാമാധുര്യവും,നല്ലവണ്ണകാന്തിമതെതരം • കാമശാസ്ത്രപരിജ്ഞാനം ധർമ്മശാസ്ത്രാത്ഥമിന്നയും ചേർന്നമോദംപതിഭക്തം,സപത്നിക്കതിശോകവും • മോഹാദിഭോഗങ്ങൾ നൽകും,ചൊല്ലുംസ്വതന്ത്രയെന്നതാൻ രജുപോൽസ്വതന്ത്രവികൃതിശോഭിക്കപ്പെട്ടുപോയ് • കള്ളത്താഴ്മചെകന്ന സാധുക്കൾക്കു,സ്വഭാവത്തെയും കുളിർമയും നൽകും, ചൈതന്യം,ഗുണവുമങ്ങനെ • അതാതുരീതിയൊപ്പിച്ചുവിപരീതത്തിലായുള്ളതും മേഘാമേഘംമറയുന്നാർത്തിനംപലമട്ടിലായ് • മൂടപ്പെട്ടിട്ടിരുട്ടായിട്ടിരിന്നാലുമൊത്തതായ് ഇരുട്ടിയെന്നോതുമാറായ്മഴപെയ്യുംകൂറേക്കാറ • കന്നിനെക്കെട്ടിയുഴുതിട്ടോരവേലകൾചെയ്തവൻ വിത്തിടുംകർഷകന്മാർക്കാർത്തിയായസ്വഭാവത്തെയും • മറിച്ചുപുരചോരനോക്കതിയാമസ്സ

ഖമെത്തയും വിറകിന്നായ്നടക്കുന്നോർക്കുചക്രവവുമങ്ങനെ ॥ പതിവ്ര തിലാംസ്ത്രീകൾക്കാലന്യരെത്തയു,മേകിടും അപ്രകാരംതന്നെയെല്ലാഗുണവൃാപലമട്ടിലാം ॥ ഇന്നലക്ഷണം സത്വാംശമിനിയും കേൾക്കനിസ്വത! സത്വം,പ്രകാശം,വിശദം,നിർമ്മലം,ഘനമററത് ॥ അംഗങ്ങളുമിന്ദ്രിയവുംലഘുവായ്,സ്വച്ഛമായ് ഗ്രഹിക്കാതെയുമോരോരോ വിഷയങ്ങളെയിന്ദ്രിയം ॥ വരുമ്പോളുശരീരത്തിൽസത്വത്തിൻവൃദ്ധിയോർക്കണം കോട്ടുവാ,മൂരി,മടിയും,മനശ്ചാഞ്ചല്യമെന്നതും ॥ വരുമ്പോളുശരീരത്തിൽരജസ്സിൻവൃദ്ധിയോർക്കണം പാപം ചെയ്യാനാഗ്രഹിക്കും, പോകുംഗ്രാമാന്തരങ്ങളിൽ ॥ ഭ്രമിക്കുമധികംചിത്തം വാദത്തിൽ ചെന്നുചേർന്നിടും അത്യാഗ്രഹവുമുണ്ടാകുമിന്ദ്രിയങ്ങൾമറന്നിടും ॥ അംഗമെല്ലാംഘനം തോന്നുമാഗ്രഹിക്കില്ലനിദ്രയേ മനസ്സുശൂന്യമായ്തീരുംതമോവൃദ്ധിയതിങ്ങനെ ॥ ഗുണങ്ങൾതൻലക്ഷണങ്ങളിതാണെന്നു ധരിക്കുക.

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

ഗുണങ്ങൾമൂന്നും ഭിന്നങ്ങളാണെന്നായ് ചൊല്ലിയില്ലയോ എവ്വണ്ണമവയൊന്നിച്ചുനിത്യം കാര്യങ്ങൾ ചെയ്തിടും ॥ ഭിന്നങ്ങളായാൽ ശത്രുക്കളിവർ ചേർന്നുപരസ്പരം ഒന്നിച്ചിതെന്തുകാര്യങ്ങൾ ചെയ്യുമതങ്ങനെ ചൊൽകനീ.

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു.

കേൾക്കപുത്ര! പറഞ്ഞീടാം ഗുണങ്ങൾക്കുള്ള വൃത്തികൾ വിളക്കൊരൊപദാർത്ഥത്തെ പ്രകാശിപ്പിപ്പതങ്ങനെ ॥ തിരി,തീയെണ്ണയും തമ്മിൽപരസ്പരവിരോധികൾ അഗ്നിയോടെണ്ണ ചേരുമ്പോളുവിരോധം വെളിപ്പെടും ॥ എണ്ണയും,തിരിയും വൈരം,തീയും തിരിയുമങ്ങനെ പ്രകാശിപ്പിക്കുമൊന്നിച്ചാൽ പദാർത്ഥങ്ങളെയായവ.

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

എടോ പ്രകൃതിയിൽനിന്നുണ്ടായ മൂന്നു ഗുണങ്ങൾതാൻ വിശത്തിൻമൂലമവയെച്ചൊല്ലിഞാൻ പണ്ടു കേട്ടപോൽ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

വിസ്താരമായെന്നോടെല്ലാമീവണ്ണം ചൊല്ലിനാരദൻ ഗുണങ്ങൾ തൻലക്ഷണവും കാര്യവും വേർതിരിച്ചുടൻ ॥ അതീവ വിശദംനിറഞ്ഞുള്ളോരവളെസ്സേവചെയ്യണം സഗുണാ,നിർഗുണായെന്ന് രണ്ടാം കാര്യം

വരുന്നാപോൽ • ആകർത്താപുരുഷൻപൂർണ്ണൻനിരാശൻപരനവ്യയൻ ഉൾപ്പാകുന്നീമഹാമായാവിശേഷസദസദാത്മകം • ബ്രഹ്മാവും,വിഷ്ണുവും, രുദ്രൻ,വരുണൻ,ചന്ദ്രനും,മിത്രനും വസുക്കൾ,അശ്വിനീദേവർ,ത്വഷ്ടാ,പാശി,കുബേരനും • അഗ്നിയും,വായുവും,കാലൻസുബ്രഹ്മണ്യൻഗണേശനും ശക്തിയേറിയോരിവകാരണങ്ങളെത്താൻശക്തരായുള്ളൂ • അല്ലെങ്കിലിവർക്കൊക്കെയും ശക്തിയേറ്റവർതാനവർ ജഗത്തിൻകാരണംസാക്ഷാൽ പരമേശ്വരിതാൻധ്രുവം • അവളെ നീ സേവചെയ്തു യാഗം ചെയ്തുവളെപ്രതി • മഹാകാളി, മഹാലക്ഷ്മി, മഹാവാണി, മായാന്വിതാ സർവ്വകാമാർത്ഥദാ,ശാന്താ,സർവ്വകാരണകാരണാ • സുഖസേവ്യാഖ്യപായുക്താ,ശ്രുതങ്ങൾക്കൊക്കെയീശ്വരി അവൾതൻപൂജവിധിപോൽഭക്തിയായ് ചെയ്തുനീ നൃപ! • നാമമാത്രംജപിപ്പോർക്കുമിഷ്ടമെല്ലാംകൊടുപ്പവൾ ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വീശരാലാരാധിക്കപ്പെട്ടവളീശ്വരി • മോക്ഷമിച്ഛിക്കുമോരോരോരാജർഷിവരിഷ്ഠതാപസികൾ അസ്പഷ്ടമായവൾനാമംപ്രസംഗത്തിങ്കലോതിനാർ • മഹത്ഭക്തമാമിഷ്ടമേകിനാളുളനംബികാ കാട്ടിൽവ്യാഘ്രാദിയെക്കണ്ടി 'ഐ' എന്നുച്ചരിത്തനായ് ബിന്ദുവില്ലാതുരച്ചിട്ടുമിഷ്ടംനൽകിമഹേശ്വരി സത്യവ്രതൻറെകേട്ടതാൻവൃത്താന്തംനൃപസത്തമ! • ജ്ഞാനംകൂടുന്നീമുനികൾക്കതുവൃത്താന്തമാണേടോ വിപ്രന്മാർബ്രഹ്മസഭയിൽവൃത്താന്തത്തിന്നതൽകഥാ • വിസ്താരമായ്മുഴുവനംകേൾപ്പിച്ചുതരുവിപ്പൊഞാൻ അക്ഷരജ്ഞാനമില്ലാത്തമൂർഖൻസത്യവ്രതദ്വിജൻ • ബീജഹീനാക്ഷരംപണ്ടുവന്നമുഖമുരച്ചുതകളിയായ് താനുച്ചരിച്ചുമഹാവിദ്വാനായുടൻ • ഐകാരമൊച്ചാരണംമൂലംപ്രസാദിച്ചംബികേശ്വരി കൃപയാലവനെശ്രേഷ്ഠകവിയാക്കിച്ചമച്ചുതേ •

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം.

ഗുണലക്ഷണം

നാലാമദ്ധ്യായം

പഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു.

ആരാസത്യവ്രതാഭിഖ്യബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠനോതുക? ഏതുദേശത്തിലുണ്ടായോനവനെങ്ങനെയുള്ളവൻ • ശബ്ദമാത്രമുച്ചരിച്ചുകൂട്ടായിക്കേട്ടുവിഭ്രാന്തമൻ അവന്നതൽക്ഷണംസിദ്ധിയുണ്ടായ്തന്നാതുമെങ്ങനെ? •

സർവ്വജ്ഞയായ്, സർവ്വഗയാം, ദേവിയെക്കുറിച്ചുള്ളതായ്! നല്ലൊരു കഥ
യെനീയുംവിസ്തരിച്ചുചൊല്ലുക.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ജനമേജയനാലേവം ചോദിക്കപ്പെട്ടമാമുനി ചൊല്ലിനാൻശ്രേഷ്ഠ
മാംവാക്യംപ്രീതിയായ്സമാധാനത്തോട്.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

കേൾക്കരാജൻ! കഥിക്കാംനല്ലൊരുകഥയിതു ഞാൻ മുനിമാർ
തൻസദസ്സിങ്കൽകേട്ടേൻപണ്ടുഭൂമിപാ! ഋഷികൾപണ്ടുഞാൻതീ
ർത്ഥസ്നാനംചെയ്യുവതിനുവഴി മുനിമാർവാണിടുന്നൊരുനൈമിശാരണ്യമാ
ണ്ടതേ. മുനിമാരെനമിച്ചിട്ടായവർക്കുള്ളതിലിരുന്നുഞാൻ വ്രതധരരായ്
മുക്തരായവിധിപുത്രരുമങ്ങതിൽ. കഥാപ്രസംഗമുണ്ടായിതാബ്രാഹ്മ
ണസദസ്സിലായ് മുനിമാരോടുചോദിച്ചാനതിലാജമദഗ്നിയും.

ജമദഗ്നി പറഞ്ഞു.

സംശയമുണ്ടെനിക്കുള്ളിൽശ്രേഷ്ഠരായമുനീന്ദ്രരേ! ഇസ്സമാജ
ത്തിൽവെച്ചെന്റെസന്ദേഹത്തിന്നറുതിയാം. ബ്രഹ്മാവും, വിഷ്ണുവും,
രുദ്ര, ഇന്ദ്രൻ, വരുണൻ, അഗ്നിയും കുബേരൻ, വിശ്വകർമ്മാവും, കാമദേവൻ, പൂ
ഷൻ, ഗണേശനും അശ്വിനീദേവകൾ, സൂര്യൻ, ഭഗൻ, പൂഷാവു, മിത്രവും
[illegible]വിലെക്കണ്ടതാരായ്? സ്വതന്ത്ര[illegible]
[illegible]വേദശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ നിങ്ങൾ ചൊ
ല്ലിത്തരേണമേ. [illegible]രോമശൻമുനിചൊ
ല്ലിനാൻ: 'ജമദഗ്നേ! കേട്ടുകൊൾകനീചോദിച്ചതുചൊല്ലിടാം. ശ്രീ
കാമികളെല്ലാരുംസേവിക്കേണ്ടതുശക്തിയെ. മൂലപ്രകൃതി, യത്ഭുത,
സർവ്വദാ, സർവ്വഗാ, ശിവാ ബ്രഹ്മാദിദേവകൾക്കെല്ലാമവർതാനമ്മയാ
യതും. മൂലപ്രകൃതിസംസാരദുഃഖദൂരവായവൾ. സ്മരിച്ചാലുച്ചരിച്ചാ
ലുമിഷ്ടമെല്ലാമൊരപ്പവൾ സേവിക്കിൽവരമേകിടാനലിഞ്ഞമനമുള്ള
വൾ. ഇതിഹാസമൊന്നുചൊല്ലിടാംഞാൻകേട്ടുകൊൾകമുനീന്ദ്രരേ! 'അ
ക്ഷരോച്ചാരണംമൂലംവിപ്രന്മാരായസിദ്ധിയേ' കോസലത്തിൽദേവ
ദത്തനെന്നുകീർത്തിയെഴുംദ്വിജൻ അനപത്യൻപുത്രനായിചെയ്താൻയാ
ഗംവിധിപ്പടി. തമസാനദിതൻതീരത്തുണ്ടാക്കിനല്ലമണ്ഡപം വര
ത്തിൽവേദജ്ഞരായയാഗശീലിച്ചവിപ്രരേ. നിശ്ചയിച്ചാൻവേദിയെന
ന്നായ്സ്ഥാപിച്ചാനഗ്നിയെയാകയും പുത്രേഷ്ടിയെവിധിക്കൊത്തുചെ
യ്താനാബ്രാഹ്മണോത്തമൻ. ബ്രഹ്മാവായിട്ടുകല്പിച്ചാൻസുഹോത്രമു

നിവൃത്തനെ തദാചാര്യവയ്യന്മാരെവരിച്ചുടൻ ഹോതാവായ്‌വന്നു ബൃഹസ്പതി •
വേദം ചൊല്‌വാൻ വൈശമ്പായനമുനി, ഗോഭിലൻ സാമഗാനവും ചിലരെപ്പേർ
തായുംവരിച്ചുകൊണ്ടാൻ വിധിപോൽ ധനം • സാമം ചൊല്‌വോൻ മഹാ
യോഗ്യൻ സപ്തസ്വരമൊടൊത്തുടൻ രഥന്തരമതാം സാമം പാടിനാൻ
സ്വരിതത്തോടും • സ്വരഭംഗം വന്നുപോയി ശ്വാസംവിട്ടതുമൂലമായ്
കോപിച്ചുടൻ ദേവദത്തൻ ചൊന്നാൻ ഗോഭിലനോടിദം: • 'മൂർഖൻ
നീ സ്വരഭംഗത്താലെയ്തു പുത്രസവത്തിൽ ഞാൻ യജിക്കുമ്പോഴേ കാര്യ
ഹത്തിനു മുടക്കിയതെന്തിനായ്' • ഗോഭിലൻ കോപമോടപ്പോൾ ദേവ
ദത്തനോടോതിനാൻ: 'നിന്നുടെ പുത്രൻ മൂർഖനായ് ശബ്ദനായ്‌വരും
ദൃഢം • ശ്വാസം സർവ്വപ്രാണികൾക്കുമൊഴിവാക്കാവതല്ലെന്നോർക്കിൽ അ
തിനാൽ സ്വരഭംഗം വന്നതിൽ ദോഷമില്ലതു സത്യവും' • ദേവദത്തൻ മഹാ
ത്മാവാം ഗോഭിലൻവാക്കുകേട്ടയാൽ ശാപഭയം പൂണ്ടു ദുഃഖ
ത്തോടിത്തു ചൊല്ലിനാൻ: • 'കോപിക്കൊല്ലാ വിപ്രേന്ദ്ര! കുറ്റം ചെയ്യും
ഞാനൊരന്നിൽ നീ ക്ഷമിക്കേണം മുനീന്ദ്രന്മാർ സ്വഭാവേന ക്ഷമാസർവ്വം • അ
പ്രാപ്താധമൂലമായീവണ്ണം നിന്നാൽ ശപിച്ചിടാം? പണ്ടു ഞാൻ പുത്രനില്ലാ
തെ വിചാരിച്ചിരുന്നതിങ്ങനെയായ് • മൂർഖപുത്രാൽ അപുത്രതാ നന്നെന്നാർ
വേദവിത്തുകൾ അതിലും മൂർഖനാം വിപ്രനെല്ലാർക്കും നിന്ദ്യനാണല്ലോ •
പശുവെപ്പോൽ ശൂദ്രനെപ്പോൽ കർമ്മങ്ങൾക്കയോഗ്യനാം മൂർഖനാം
പുത്രനെക്കൊണ്ടിങ്ങു ഞാൻ ചെയ്യേണ്ടതെന്തെടോ? • ശൂദ്രൻതാൻ മൂർ
ഖനാം വിപ്രനോടും സമനെന്നു സ്മൃതിയിൽ ദാനപൂജാദികൾക്കെല്ലാമയോ
ഗ്യൻ കർമ്മനിന്ദ്യനാം • ബ്രാഹ്മണൻ വേദമില്ലാതെയെല്ലാദേശത്തിലും കി
ടും ശൂദ്രനെപ്പോലവൻ ദുഃഖിതനാകുമെന്നുമേ • പിതൃകാര്യം ദേവ
കാര്യമിവയിൽ ചേരാതെയിവൻ മൂർഖനെയാസനത്തിലിരുത്തുകില്ലാ
രുമൊരുവനും • രാജ്യം ഭരിപ്പാൻ ശൂദ്രനെപ്പോൽ ചെയ്തൊരു കർമ്മത്തിലൊന്നുമേ
കൃഷിക്കാരനതായ് തന്നെയാകമാറേവ ഹീനനെ • ലിംഗനെന്യേ പല്ലു
കൂട്ടിമീട്ടിക്കൊണ്ടു കേഴിച്ചീടാം മൂർഖനാം വിപ്രനെക്കൊണ്ടു കഴിക്കാൻ
വയ്യാതിക്കലും • അറിവേറാനാരുമില്ലാതൊന്നുമാകുമോ കൊടുത്തിടാ
കൊടുത്താൽ പുണ്യർതാമാളും നരകത്തിൽ പതിച്ചുപോം • അറിവുറ്റ ജനം
വാഴും, പൂജിക്കാ മൂർഖവിപ്രനെ എത്ര രാജ്യത്തിലും രാജ്യാധികനിന്ദ്യമാ
ണ്ടതും • ആസനപൂജനം ദാനമിവകൊണ്ടെറിയാതദും മൂർഖന്മാരായ
തമൊരത്തെവിധാതാക്കൾതാനറിഞ്ഞിടും • മൂർഖരെയവിടെദ്ദാനമാന

താൽസ്വീകരിക്കുമോ? നാട്ടേശത്തിൽപണ്ഡിതന്മാർവസിക്കയെന്നതോ
രിക്കലും • അസത്തുക്കൾക്കഫലമാം,ഭജനംചെയ്യുമെപ്പോഴും വെ
പ്പുകായ് ച്ചതിറച്ചുവ്യാകാരകർമ്മഫലംവരു • വേദജ്ഞനന്നം
ക്ഷിച്ചാൽജപിക്കംവേദമെപ്പോഴും ദാതാവിൻപൂർവ്വജന്മാർജ്ജംസ്വർഗ്ഗ
ത്തിങ്കൽസുഖിച്ചിടും • വേദജ്ഞ!ഗോഭിലേ!മുനേ!നീയെന്താണൊരുചെയ്യു
ന്നും സംസാരമൂർഖപുത്രനാംശത്രുതാനെന്നെജയിച്ചിടും • അതിനാൽശാ
പമോക്ഷത്തിന്നായിനീകൃപചെയ്യണം ദീനർക്കസുഖമേകാൻനീശ
ക്തൻനിന്നെനമിച്ചിടാം •

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഏവംചൊല്ലിദ്ദേവദത്തൻഗോഭിലമുനിതന്നോടൻ കണ്ണുനീർത്തുള്ളി
കളോടുംപാദത്തിങ്കൽനമിച്ചുതേ • ഗോഭിലൻദീനനായുള്ളോരവനെ
കണ്ടുതുഷ്ടനായ് ക്ഷണക്കോപംമഹാത്മാക്കൾപാപികൾക്കനിലനില്ലതാം •
ജലംസ്വഭാവംശീതംതാൻ,തീയെയ്ക്കെടുവതെങ്കിൽ ഉഷ്ണമായ്
ത്തീർന്നിടുംവേഗം,ചൊന്നോരാൽശാന്തമായിടും • കൃപയാഗോഭിലൻ
ചൊന്നാൻദേവദത്തനോടായവൻ: • 'മൂർഖനാമിൻസുതൻപിന്നെ
വിദ്വാനായുംഭവിച്ചിടും' ഇങ്ങ്ശാപമോക്ഷംകൊണ്ടിട്ടാവിപ്രൻസന്തോ
ഷമാണ്ടവൻ • യാഗംകഴിച്ചുവിധിപോലയച്ചാൻമുനിമാരെയും കാലം
കൊണ്ടവിപ്രപത്നിരോഹിണീദേവിയെന്നവൾ • പതിവ്രതാരൂപ
വതിരോഹിണീഗർഭമാണ്ടതേ ഗർഭധാനാദികർമ്മങ്ങൾവിധിപോൽചെ
യ്തുവിപ്രൻ • ശൃംഗാരകരണം,പുംസവനവും,പുനരങ്ങനെ വേദത്തിൽ
ചൊന്നവണ്ണംതാൻചെയ്താൻസീമന്തമന്നതും • യാഗംസഫലമായി
ടാൻകൊടുത്താൻബഹുദാനവും നാൾരോഹിണീ,നല്ലദിനം നല്ലലഗ്ന
ത്തിൽരോഹിണീ • മകനെപ്പെറ്റു,വിപ്രേന്ദ്രൻചെയ്തിടൻജാതകർമ്മ
വും പുത്രന്റെവദനംകണ്ടാൻനാമകർമ്മംകഴിച്ചുടൻ • ഉതത്ഥ്യനെന്ന
പേരിട്ടാൻപൂർവ്വമുള്ളരീതിയായ് എട്ടാംവയസ്സതിൽനല്ലമുഹൂ
ർത്തംചെന്നാളിലായ് • പുത്രോപനയനംചെയ്താൻവിധിപോൽബ്രാ
ഹ്മണോത്തമൻ വ്രതംപൂണ്ടവനായിട്ടോതിക്കാൻവേദമോതി
നാൻ • ഉതത്ഥ്യനൊന്നുംചൊല്ലാതെമൂകനെപ്പോലിരുന്നടൻ അല്പ
നോതിച്ചുപഠനാർത്ഥധരിച്ചില്ലെന്നുമുള്ളാൻ • മൂഢനെപ്പോലിരുന്ന
പ്പോൾശിക്ഷിച്ചാൻതാതനേറെയും സദാപഠിപ്പിച്ചിവണ്ണംപന്ത്രണ്ടാ
മിവയസ്സുമം • പഠിച്ചില്ലുകഴിപ്പാനസ്സന്ധ്യാവന്ദനകർമ്മവും മൂർഖനാ

ണ്ടെന്നാലോകത്തിൽമഹിജന്മംമുനിവർഗ്ഗവും ● അന്യജംചൊല്ലിയിട്ടെല്ലാ
യിടവുംകേഴ്വിയായിതേ അവനെയെതിടത്തുംതാൻകണ്ടാൽനിന്ദി
ച്ചിടുംജനം ● മൂർഖനെന്നുശകാരിച്ചുപഴിച്ചാരഗ്ഗുനമ്മമാർ അഗ്ഗൃ,നം
മ്മ,ജനം,ബന്ധുക്കളും;നിന്ദിക്കമൂലമായ് ● വൈരാഗ്യമുണ്ടായാവി
പ്രൻവേഗത്തിൽകാട്ടുപൂകിനാൻ പൊട്ടനോപംഗുർവാഭോരമ്മാംകേൾകാ
ഞ്ഞില്ലിമൂർഖനന്ദനൻ ● എന്നാഗ്ഗുനമ്മമാർചൊന്നാർ,കാട്ടിലേക്കായ്
നടന്നവൻ ഗംഗക്കരയിൽനൽസ്ഥാനത്തുണ്ടാക്കിനല്ലൊരാശ്രമം ●
ഫലമൂലാശനത്തോടുംധ്യാനംചെയ്യ്തുപാർത്തതിൻ അസത്യംചൊല്ലു
യില്ലെന്നനിശ്ചയത്തോടുമദ്വിജൻ ● ബ്രഹ്മചര്യവ്രതത്തോടുംവസി
ച്ചാൻപർണ്ണശാലയിൽ.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം
സത്യവ്രതകഥ
പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം

—+•+—

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

വേദാദ്ധ്യയനമാവിപ്രനറികില്ലതുപോൽജപം ദേവതാരാധനം
ധ്യാനമതുമവ്വണ്ണമാംദ്രവ്യം ● ആസനങ്ങളുമവ്വണ്ണംപ്രാണായാമവുമങ്ങ
നെ പ്രത്യാഹാരം,ഭൂതശുദ്ധി,സൽക്കാരണനേയമെ ● ഗായത്രീ,കീല
കം,മന്ത്രം,മറികില്ലിവയൊന്നുമേ ശൌചം,സ്നാനവു,മവ്വണ്ണമാചരിക്ക
ണമീവിധം ● പ്രാണാഗ്നിഹോത്രംബലിയുമമ്മട്ടതിഥിപൂജയും ഹോ
മംസന്ധ്യോപാസനവുമറിയാമുനിയാമവൻ ● അവൻനേരത്തെഴീററിട്ടു
ചപ്പ്രാതരെല്ലാദ്യമാതിരി ശുദ്ധനെപ്പോൽഗംഗയിൽപോയ്മന്ത്രമെ
ന്യെകുളിച്ചിടും ● യദൃച്ഛയാവന്യഫലമദ്ധ്യാഹ്നത്തിൽഭുജിച്ചിടും ദ
ക്ഷ്യാദിക്ഷ്വെപരിജ്ഞാനമതുംതെല്ലേതുമില്ലവൻ ● കാട്ടിൽവാഴുംസമാന
ത്യംചൊല്ലുംകള്ളംപറകയില്ലഞാനംസത്യതപസ്സെന്നുപേരിട്ടാർവനാ
കയാൽ ● അഹിതംചെയ്യുകയില്ലാർക്കും,മാർഗ്ഗംചെയ്യില്ലൊരിക്കലും മതം
വിട്ടിങ്ങുചിന്തിച്ചുസുഖമായിട്ടുറങ്ങിടും ● എന്നിങ്ങനെപ്പോംമരണമോ?
കാട്ടിൽവാഴുന്നാളഖിലന്താൻ മൂർഖൻജീവിക്കിലെന്താണഫലംനീനല്ലതു
ചാവതാം ● ദൈവമെന്നുമൂർഖനാക്കിവേറേകാരണമില്ലമെ ശ്രേഷ്ഠ

ജനംവരില്ലിട്ടുംപാപമില്ലാതെനാശിതാ ॥ ഗന്ധര്യയാൾകാരുമാളുകേ
യില്ലാത്തമൃഗങ്ങളും ചൊല്ലിപ്പാപ്പുത്രവുംപോലെ ഫലൻജനവുമറിയ്യുവോ
ഭോ ॥ ദൈവമതിന്നയതെന്നിങ്ങനെ പരംശീവിധമായിതേ മഹാമേചിജ
നായ്ഗുണമുഖജനാതകിയതില്ലുജാൻ ॥ ദാനം ചെയ്തില്ലമുജനമതി
ങ്കൽതാൻഗുരുപവിത്ര്യം അക്കാതമുമൈരായ പൂർവ്വബ്രാഹ്മണാധമനാ
യിതാൻ ॥ തീർത്ഥസ്നാനം,തപം,സജ്ജനസംഗം,ചെയ്തില്ലപണ്ടുഞാൻ
ദ്രവ്യമേചിജാഭികിയില്ലിന്നതിനാൽ ദുഃഖമാപിത ॥ എത്രയോമുനിപു
ത്രന്മാർവേദശാസ്ത്രാർത്ഥപാരഗർ ഞാൻമാത്രംഹീനനായെന്ത് ദൈവ
യോഗംനിമിത്തമോ? ॥ തത്ത്വമപ്പൂർണ്ണമറിവില്ലറിവിനെന്ത്രചെയ്വു
ഞാൻ ഈവിധമാരറ്യുന്നു,ചെയ്തിട്ടില്ലവ്രതമൊന്നും ॥ പ്രധാനം
ദൈവമാണോർത്താൽ പൌരുഷം നിഷ്ഫലമെന്നു വ്യാസഗുരുമതം ചെയ്തു,കം
ർമ്മംദൈവതാൽതാൻ ഫലിപ്പിടും ॥ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവാദിപ്രാണിനിജ
മാദശവും കാലത്തിൻ വശത്താലെല്ലാമതയാർകടന്നിടും ॥
ദാവുംപെകലുഗീയജ്ഞാദമന്ത്രംകൊണ്ടമേചിജാതമൻ ഗംഗാതീരമ
തിൽസ്ഥലമൊന്നുമതിങ്കൽ വസിച്ചുതേ ॥ വിരക്തനായ് തീർത്ഥവിപ്രനാ
ശ്രമതിങ്കൽമേവിനാൻ. കാലംകഴിച്ചുനാളില്ലാകാട്ടിലാശ്രമതാം
മേചിജൻ ॥ ഈമട്ടിലഞ്ജനംചെയ്തു വനത്തിൽ വിപ്ര । നീയൊഴുവത്സരവു
മങ്ങുകഴിഞ്ഞിതപ്പോൾ । ഞാ ജാധനം,ജപവും,ഇല്ലാതമന്ത്രവുംതാൻ
കാലംകഴിച്ചുവന്നമിങ്ങനെ കാട്ടതന്നിൽ. ॥ ഘോരംവ്രതംമുനിചരിപ്പ
തുകേട്ടുലോകം । സത്യംകേൾക്കഭവനെന്നുതകെവിതായി । "സത്യവ്ര
തൻ"മുനിയിതെന്നൊരുപേരുമങ്ങനായ് । വ്യാജം പറഞ്ഞിടുകയില്ലവ
നെന്നുമപ്പോൾ । താക്കാട്ടിലുള്ളൊരുദിനം കിരാതൻകരാളൻ । കാണോ
പൻകരത്തിൽ കരവില്ലു ധരിച്ചുതാൻ । നായാടിനങ്ങനെകളിച്ചുവരു
മ്പോഴവൻ । തെറ്റിടിനാൻമുനിയിരിപ്പതിനൊട്ടടുക്കൽ । വില്ലാണ്ട
വേടൻബലമായിവിട്ട । ബാണംതറച്ചിട്ടൊരുപന്നിയപ്പോൾ । ഭയ
ന്നനായ്ബദ്ധവേഗമോടി । മുനീന്ദ്രനെന്നൊരുവനമൊന്നു നീങ്ങി. ।
വിറച്ചുമാറംതുടിക്കെന്നതു । ഒട്ടുന്നിതന്നാശ്രമമെന്നിയപ്പോൾ ।
സ്വദീനനായ്കണ്ടതിനെമുനിക്കു । ഉള്ളിൽ ദയാപാരമുദിച്ചുവന്നു ।
മുമ്പിൽ,ശരംകൊണ്ടുമുറിഞ്ഞുപന്നി । പോയോരു ഗുഹയോരുകണ്ടാകന്നി
യെന്നാൻ । കണ്ടിട്ടു കാരുണ്യമൊടേവിറച്ചു । സ്വാരസ്വതംബീജമുര
ചിപ്പൂൻ'॥ അറിഞ്ഞതുംകേട്ടതുമില്ലമന്ത്രം । ഭാഗ്യത്തിനാൽനാവിലുദിച്ചു

ബീജം ! നാറ്റത്തില്ലാമുനിപുംഗവനായോൻ । ദ്യോതയിൽഗുരുനാമഹാ
ത്മാവൻ ॥ ദേഹംവിറച്ചുംശരപീഡമൂലം । മാറ്റ്രംപറികാതതിദ്ദെ
ഹൊട്ടും । പെട്ടെന്നപ്പന്നിയുമാത്രമതിൽ । പെട്ടന്നവള്ളികൾക്കിടിലിനു
കടായ് ॥ അനന്തരംഞാനതവധിക്കനേരേ । വലിച്ചുവില്ലൊട്ടധയം
കൊടുപ്പാൻ വന്നൊരുപൻകാലനങ്ങന്തൂപാര । അപ്പന്നിയെത്തേടി
യലഞ്ഞു ചീറ്റം. ॥ കുശാസനത്തിൽമരുവുംമുനീന്ദ്രനെ । കണ്ടാനവൻ
സത്യതപസ്സിനെയ്യടനെ । നമിച്ചുമുൻനിന്നെവിടേയ്ക്കുപോയ്മുനേ । ക
ഠിക്കപ്പന്നിയിതെന്നുകേട്ടതേ. ॥ ചൊല്ലൊന്നുമെന്നിൽനിന്നുയറി
ഞ്ഞു തന്നെ । ചോദിച്ചിതവ്വേട്ടുമൃഗത്തെത്താനും । ചിരന്തകേട്ടന്നക
ട്ടാണുമെല്ലാം । മിപ്പ്രതിന്നിന്നിവിടെത്തിയീത്താൻ. ॥ ദ്വാരമാറ്യകല്പി
ച്ചതെന്നിക്കിതല്ലാ । തില്ലന്യമായുള്ളൊരുവൃത്തിസത്യം । ക്ഷുദ്രാഗ്നുംവാ
ള്ളുമവേട്ടനില്പ്പോരം । ഭക്ഷിക്കേണമെന്നല്ലകന്ധുംബമെല്ലാം. ॥ സത്യംകഥി
ക്കണസത്യവ്രതൻനീ । ചെപ്പുമത്തു ചാഴ്ന്നമൽബന്ധുവർഗ്ഗം । ഒരു
മിക്കാട്ടപോലയൻശരംകൊണ്ടപന്നി । ചോദിച്ചിട്ടന്നിനെച്ചൊല്ലീടവി
പ്ര. ॥ ചോദിച്ചിവണ്ണംമുനിയോടവേടൻ । മഹാനവൻസംശയമഗ്ന
നായീ । കണ്ടില്ലയെന്നോതുകിലെന്റെസത്യ । വ്രതംനശിച്ചീടുമിതെ
ന്നുവന്നു. ॥ അപ്പന്നിയെക്കാട്ടിയതെന്നമാതാൻ । പാടില്ലനേ
രം,കളവും,പ്രയാസം । വികാരമേചാലികൾക്കൊൻഷണത്തിൽ । വധി
ക്കപ്പന്നിയെയിന്നുകണ്ടാൽ. ॥ അസത്യമാം,ഹിംസപെട്ടന്നസത്യം ।
ഉയരുന്നതും,സത്യ,മസത്യവുംതാൻ । ഹിതംനടന്നോതുകഹേനോസത്യ ।
മസത്യമാമന്യവിധത്തിലെന്നാൽ. ॥ വിമലമാംഗലാഭിന്നമിത്ഥചതുമാ
മൊരുന്തരംസത്യവുമായിരിക്കണം । ഇനാച്ചിതേവംപിജയുക്തവാക്യ
മു-। ച്ചരിച്ചതില്ലിങ്ങിനെധർമ്മസങ്കടേ. ॥ ബാണംതറച്ചുള്ളൊരുപന്നി
യെക്ക-। ണ്ടവൻകനിഞ്ഞെന്തിനിയോഗാക്കിലമ്പ! । പ്രസന്നയായാദ്ദേവീജ
കനുമുഖ-। മവന്നുനൽകീപരയായവിദ്യാം.

ദേവീബീജോച്ചാരണംതാൻവിദ്യയെല്ലാംസ്ഫുരിച്ചതേ ചാത്മീ
കിയെന്നപോൽപൂർണ്ണമഹാകവിയായവൻ • നേരെവില്ലാണ്ടുവിട്ട
ന്നവേടനോടെവാരപേട്ട്യമായ് സത്യകാമൻധ്യാനിച്ചനവൻചൊന്നാ
ൻദയാനിധി • 'കാണുന്നതുരച്ചില്ലാ,പറയുന്നതുകണ്ടിടാ, വേ
ട!തൻകാര്യമായെന്തുചോദിച്ചീടുന്നപിന്നയും • മുനിയായിട്ടുചൊ
ല്ലപ്പെട്ടവൻപന്നിയിലാശയെ ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടുപോയ്തന്റെശാല

യെനോക്കിനന്നായ് ॥ വാത്മീകിമുനിയെപ്പോലെയാവിപ്രൻകവി
യായിതേ സത്യവ്രതനെന്റെപേരതുസൎവ്വലോകപ്രസിദ്ധമായ് ॥ പി
ന്നെസ്സാരസ്വതംബീജംവിധിപോലെജപിച്ചവൻ വിദ്വാനായ്കീ
ൎത്തിമാനായിതീൎന്നാൻഭൂമിയിലദ്വിജൻ ॥ ആവിപ്രകീൎത്തിയെവാഴ്വ
തോറുംപാടുന്നഭൂസുരർ ചരിത്രത്തെമുനികളുംകൊണ്ടാടുന്നുസവിസ്തരം
അതുകേട്ടിട്ടുതന്നെല്ലാനാളുംതന്നോടുത്യജിച്ചവൻ ആശ്രമത്തിൽവന്നുകൂട്ടി
ക്കൊണ്ടുപോയാൻഗൃഹത്തിനായ് ॥ ആദിശക്തിപരാദേവീജഗല്ക്കാര
ണമായവൾ ഭക്ത്യാപൂജിച്ചുസേവിക്കേണ്ടവളാണതിനാൽനൃപ! ॥ അ
വൾതൻയാഗവുംവേദവിധിപോൽചെയ്യണംഭവാൻ കാമമെല്ലാമെ
ന്നമേകുംനൂനംഞാൻചൊല്ലിയില്ലയോ? ॥ ഭക്ത്യാധ്യാനിക്കപൂജിക്ക,
യജിച്ചീടുക,നിത്യവും ചെയ്യാമേകംകാമമെല്ലാംതരുംകാമദാത്ര്യയും
ബുദ്ധിമാന്മാർകണ്ടതിനെയുപാസിച്ചിടണമിങ്ങനെ ദീനന്മാർ,രോഗികൾ
ദുഷ്ടർ, ദരിദ്രന്മാർ,വിശന്നവർ ॥ ദുഃഖിതന്മാർ ദുഃഖമായോർ,ശത്രുപീ
ഡയേറ്റോർ ഭൃത്യർ,കിങ്കര,ദാസന്മാർ,രോഗപീഡിതർ,തളൎന്നവർ ॥ അ
ല്പന്മാർഭോജനത്തിൽ,രോഗാൎത്ത,ജിതേന്ദ്രിയർ അശക്ത,ഭൂതഗ്ര
ഹിക,ആധിപീഡയേറ്റവർ ॥ ഇവർ,കാമങ്ങളേകുന്നദേവിയെപൂജി
യാത്തവർ ആമയൈശ്വൎയ്യസമ്പന്നർ;പുത്രപൌത്രരൊടൊത്തവർ ॥
രോഗങ്ങൾചേൎന്നവർ,പുഷ്ടശരീരർ,വേദവാദികൾ രാജശ്രീചേൎന്നവി
ദ്വന്മാർ, ജനരഞ്ജനയുള്ളവർ ॥ സ്വജനങ്ങളോടൊത്തുള്ളോർ,സൎവ്വല
ക്ഷണമുള്ളവർ ॥ ഇവരംബികയെത്തന്നെമാരാധിച്ചുവസിപ്പവർ പൂ
ജചെയ്യാത്ത, പൂജിക്ക,കൊണ്ടുമിരണ്ടുമാതിരി ॥ അതിനാലീപ്രപഞ്ച
ത്തിൽസുഖികൾദേവ്യുപാസകർ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ആമുനീന്ദ്രാസ്യസ്സിൽവച്ചീവണ്ണംകേട്ടുഞാൻനൃപ! ലോമശൻ
ചൊല്ലിനാൻനന്നായ്ദേവീമാഹാത്മ്യമുത്തമം ॥ ഇതോൎത്തുനീയുമദ്ദേ
വീപൂജചെയ്യുകനന്തരം നല്ലഭക്തിയോടുംസന്തോഷത്തോടുംനൃപസ
ത്തമ! ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

വാഗ്ബീജമാഹാത്മ്യം

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം.

പന്ത്രണ്ടാമധ്യായം

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

വഴിപോൽദേവിതൻയാഗവിധികളെല്ലാംകഥിക്കക കേട്ടതാൻ ചെയ്യേണ്ടാംസാമ്പ്രതം!ശക്തിപോൽമഹീശ്വര ? മന്ത്രങ്ങളും,പൂജാവിധിയുംഹോമദ്രവ്യവുമെങ്ങനെ ദ്വിജന്മാരെത്രപേർവേണമെന്നുള്ളതുകേട്ടിടണമെനിക്കു.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

രാജാവേ!കേൾക്കവിധിപോൽദേവിയാഗംപറഞ്ഞിടാം അറിഞ്ഞാലുംവിധികളെല്ലാംമൂന്നുമാതിരിയുണ്ടത്. സാത്വികം,രാജസം,താമസം,എന്നായ്മൂന്നുമാതിരി സാത്വികമെന്നിരിക്കുന്നു,രാജാക്കന്മാർക്കു രാജസം. താമസംരാക്ഷസന്മാർക്കെന്നറിഞ്ഞാലുംജ്ഞാനികൾക്കു മുക്തർക്കെല്ലാംജ്ഞാനമയം,വിസ്തരിച്ചുരചെയ്തിടാം. ദേശം,കാലം,വസ്തു,മന്ത്രം,ദ്വിജന്മാർസത്പാത്രമാദിയും ഇതെല്ലാമെത്രയാകിലുംസാത്വികമാകണമേടോ. ദ്രവ്യശുദ്ധി,ക്രിയാശുദ്ധി,മന്ത്രശുദ്ധിയതും,നൃപ! ഉണ്ടെങ്കിൽപൂർണ്ണഫലമുണ്ടാക,മില്ലെങ്കിലില്ലതാൻ. ദ്രവ്യമന്യായമായ്നേടി സ്സുകൃതംചെയ്തിടുകിലോ കീർത്തിയില്ലിഹലോകത്തിൽപരലോകത്തുമങ്ങനെ. ന്യായാർജ്ജിതധനംകൊണ്ടുപുണ്യംചെയ്യുകിൽസദാ പരലോകം,കീർത്തി,സുഖം,ഇവയെല്ലാംലഭിച്ചിടും. പാണ്ഡവന്മാർചെയ്തുള്ളരാജസൂയംമഹോത്സവം പൂർണ്ണദക്ഷിണയോടെതാനറിവില്ലേചൊന്നത്? അതിലുണ്ടല്ലോഹരിയാദവേന്ദ്രൻശ്രീകൃഷ്ണനാംഹരി ദ്വിജന്മാർപൂർണ്ണവിദ്വാന്മാർഭരദ്വാജന്മുഖരായുള്ളോർ. ആയാഗംപൂർണ്ണമായ്പിന്നെയൊരുമാസത്തിനുള്ളിലായ് മഹാകഷ്ടമവർക്കുണ്ടായ്,കൊടുതാം വനവാസവും. വസ്ത്രാക്ഷേപമതിൽദുഃഖംചൂതിലുംകാട്ടിലുമരണ്യദുഃഖങ്ങളും,ദാനവകരാലിടയ്ക്കായിതുനൃപ! വിരാടദാസരായ്തീർന്നുപാണ്ഡവന്മാരെശോകവും കീചകന്മൂലമുണ്ടായിപാഞ്ചാലിക്കതിസങ്കടം. ബ്രഹ്മദ്രോണന്മാർചതിച്ചുകാശീദ്രോഹമതെത്രയും പോയ് ആഭവത്തിൽവാസുദേവഭക്തിയും പോയതെന്തുവാൻ. നീതിയായ്ശ്രേഷ്ഠയായുള്ളകൃഷ്ണരക്ഷചെയ്യുവാൻ ആരുമില്ലാതെപോയതെല്ലാം കാമ്യമാറിവരികയാൽ. ദേവദേവൻകേശവൻ,ധർമ്മപുത്രനാരായണസന്നിധിയിൽ അധർമ്മംവരുവാനെന്തുകാരണംപോറ്റുകാരാകിൽ? വരമുള്ളതെന്തിനുപറഞ്ഞാൽവേദമൊക്കയും മന്ത്രങ്ങളെന്നിവയുള്ളായി

ത്തിന്നുമറവശമായ് • ദൈവം,പൌരുഷ,മിരണ്ടുമതുപോൽതന്നെയായി
ട്ടും പ്രാരബ്ധത്താൽ [illegible] തന്നെന്നോതിക്ഷീണിക്കിൽ • അസത്യ
മാം [illegible] കർമ്മമെല്ലാം [illegible] സ്വർഗ്ഗത്തിന്നായ് [illegible]
[illegible] നിഷ്പ്രയോജനം • [illegible] പ്രമാണമു
ള്ളതാം ദൈവം പൌരുഷമീരണ്ടും വിചാരിക്കേണ്ടതാണെടോ • വി
പരീതമതായ് കർമ്മഫലം വന്നുഭവിക്കുകിൽ കർമ്മം പിഴച്ചതെന്നോതിടും
പ്രാജ്ഞന്മാം [illegible] കർമ്മം [illegible] കാരകം
[illegible] കർത്താ,മന്ത്രം,ദ്രവ്യ,മെല്ലാം [illegible] ചൊല്ലിനാർ • പ
[illegible] വിപരീതം [illegible] അവൻ [illegible],കർമ്മ
[illegible] • [illegible]
[illegible]
വൻ • [illegible]
[illegible] മറിച്ചാനതിവേഗമായ് • [illegible]
[illegible] വൈകല്യമാണിതിൽ [illegible]
[illegible] • [illegible] പുത്രൻ [illegible]
[illegible] പുത്രൻ,പുത്രി, [illegible] • [illegible]
[illegible] പുത്രിയില്ലാതെ [illegible]
[illegible] • [illegible] കർമ്മം [illegible]
[illegible] വിപരീതഫലം വരും • [illegible]
[illegible] വിപരീതഫലം
വന്നു,[illegible] നരാധിപ! • [illegible] പുത്രൻ,[illegible]
[illegible] •
[illegible]
[illegible]! • [illegible]
[illegible]! [illegible] • [illegible]
[illegible] സാത്വികം [illegible],നിത്യമ
[illegible] • [illegible]
[illegible] സാത്വികം [illegible] • [illegible]
[illegible] രാജസം,[illegible]
[illegible] • [illegible],കോപം,മദവും,[illegible]
[illegible] താമസം • [illegible]

മായ്മയെജയിച്ചിരിക്കുന്നമുനികൾക്കുമാൻ സംസ്കാരസാധനവുമെന്തെന്നാ നന്ദയോഗമാക്കിൽ • മാറുള്ളയാഗങ്ങൾക്കെല്ലാംഫലംപ്രാപി ച്ചിട്ടു ദ്രവ്യംകൊണ്ടും,ദ്രവ്യംകൊണ്ടും,കർമ്മംകൊണ്ടും,മാന്ത്രികമായും • ഉ [illegible]കൊണ്ടും,സാധനങ്ങൾനിമിത്തവും മനോമാനസയോഗ ബോധംപൂർണ്ണമായ്വരികില്ലത്താൻ • ആദ്യംമനശ്ശുദ്ധമാക്കിഗ്ഗുണാവ ർത്തിതമാകെ [illegible] ശുദ്ധമായ്വന്നാൽവൈരാഗ്യംഗ്രഹമാംഉദയം • ശമ്യാദിയോടും [illegible]മനസ്സിനെപ്പൂർണ്ണവിദ്യയാം ഉടൻമാനസ യോഗത്തിനാധികാരിയുമായിടും • ബാഹ്യവിദ്യയുമായുള്ള [illegible] [illegible] യാഗങ്ങളാൽനല്ലതെറ്റെന്നാകുന്നതാകണം • ദ്ര വ്യവിധിയത്തിൽമനസ്സാം [illegible] കല്പിക്കണംവിശേഷാൽ ദൃഢചോദനിയോകയും • മനസ്സിനാൽതന്നെവരിച്ചീടണംവിപ്രന്മാ രെ ബ്രഹ്മാ,അദ്ധ്വര്യുവും,ഹോതാ,പ്രസ്തോതാ,വിവരണേച്ഛാ • ഉൽഗാ താ,പ്രതിഹർത്താവു,സബ്രഹ്മണ്യനെയുമെ പൂജിക്കണമെന്നല്ലവണ്ണംമന സ്സാവതിഭക്തിയായ് • പ്രാണാപാനവ്യാനസമാനോദാനൻതാൻ തങ്ങനെ [illegible]ഗ്നിയുംവേദിയിങ്കൽസ്ഥാപിക്കവിധിപ്പടി • ഗാർഹ പത്യാഗ്നി,പ്രാണ,നാഹവനീയം [illegible] ദക്ഷിണാഗ്നിയതാം വ്യാന നാവനംതല്ലോസമാനന് • ഉദാനൻസഭ്യനിയഗ്നിയ [illegible] ങ്ങളും [illegible] ദ്രവ്യമാകയും • യജമാനൻ മനസ്സാണ്ഹോതാവാകുന്നതെന്നും നിത്യനിർഗ്ഗുണമായുള്ള ബ്രഹ്മം താൻ [illegible] • നാൽക്കവർഗ്ഗമെന്നോർത്തു [illegible] ശി [illegible] ബ്രഹ്മവിദ്യ [illegible]താൻഹവമെന്നോർ • [illegible] ദ്രവ്യപ്രാണവഹ്നിയിൽ പിന്നെയിത്ത നിവ്വി [illegible] പ്രാണങ്ങളെയുമേ • സ്വച്ഛസ്ഥാനാദിയിൽശുദ്ധബ്രഹ്മ ത്തിൽ [illegible]കൊള്ളണം താനേസ്വാത്മവശംകൊണ്ടുതന്നാൽ [illegible] ഷേവിതു • ധ്യാനിക്കണംനിശ്ചലനായ്സമാധിയോടുകൂടവെ നാല്വ് തങ്ങളിൽതാനെ.സവ്വ്രതങ്ങൾതന്നിലും [illegible] ന്നങ്കാരന്തരേചിത്ത [illegible]ത്താനിയാകു മർ • [illegible] ശരീരങ്ങളി ട്ടതൊക്കെപ്രാണനിവ്യമാത്രമെന്നുതോ! • [illegible]മാർപ്പൂർണ്ണമ തിച്ചാൽമോക്ഷമാണിട്ടം [illegible]ത്താനായ്തനിയെ [illegible]യോഗം ബോധം • ധ്യാനിച്ചീടുകയെപ്പോഴുമതിനാൽഎവനേശിലെ [illegible]

പാർക്കുന്നരാധിപ! ശരീരത്തിൽമമതയെവച്ചാൻവൈരാഗ്യമെന്നി യെ ॥ ഒന്നെല്ലാത്തതെന്തഹോശത്രുവില്ലാത്തതാശ്ചര്യം ഞാൻജീവി പ്പതുമെപ്പുണ്യവശാൽമന്ത്രവാദികൾ ॥ ഔഷധമണിയുംമന്ത്രംനല്ലതാ മെങ്കയന്ത്രവും സമ്പാദിപ്പാനായിക്കതൻമുകളിൽകരിവരണവൻ ॥ സ്നാനമന്നമെൽചെയ്യീല്ലാസ്സരിപ്പിച്ചില്ലാത്തതേവിഭോ! കിടന്നമില്ലമെ ന്നാൻജോഷ്യമെന്നോർക്കുമുത്തിയിൽ ॥ കഴിവുവരുവിപ്രനിന്ദയായതുപാ പനിമിത്തമാത് ഘോരമാമിവ്വിധിയിൽപെട്ടസ്സെധസർപ്പത്തി നാൽമൃതി ॥ നരകംതാൻ പതിതൃവിവരയോരാനമരാക്കിൽ താപ്പാവ ത്തിൽനിന്നിലിനെയുള്ളനേകരകരവൂക.

സൂതൻ പറഞ്ഞു-

മഹാനായവ്യാസമുനിതൻവാക്കിവണ്ണംശ്രവിക്കയാൽ സാല്വക ന്റേതായ്ദുഃഖിതനായതഞ്ജനമേജയൻ ॥ നരകത്തിൽപിതാവിന്റെ ജീവിതംകഷ്ടമെത്രയും സമ്പൂർണ്ണഹോമമാണിട്ടുംമോക്ഷംഞാൻനോക്കിട്ടും ഉവം ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം.

ഭാഷാഭാഗവതവിധി

പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

ഹരിശ്ചന്ദ്രവിധംയാഗംചെയ്യാൻപണ്ടുപിതാമഹ: സദസ്സൂരണ ത്തുപണ്ടൊട്ടുള്ളവൻപ്രഭുവായവൻ ॥ സമ്മതമാകുംയാഗത്തിൽദക്ഷി ണാദാനമഹാപാല്യക വൈസൂരണംവരിച്ചീട്ടുമതിക്കകന്നോരവാൻ? ॥ വി സ്തരിച്ചതൊക്കെല്ലാംകേട്ടുഞാൻസാവധാനനായ് പിന്നീടമ്പിന്റെ യാഗാരംഭവിധിപോലവെ ॥

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു-

അങ്ങുന്നിങ്ങനെക്കേട്ടകാര്യംവിസ്തരിച്ചുപറഞ്ഞിടാം ഭഗവാൻവി ധിപോൽവഴങ്ങാതയായാഗത്തിനെനൃപ! ॥ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവന്മാരും സംശക്തികർമ്മംചെയ്തുവിട്ടുടൻ വിമാനത്തിൽവാണീടുമവർപ്രത്യക്ഷമാ യിതേ ॥ ദേവന്മാർകടലിൽനിന്നാദ്യവതംവിരുദ്ധയാതമാർ നിറ്റി പ്പാർഗുരുവിതെപ്പിനോടിവിട്ടുപറഞ്ഞിടും ॥ ഇങ്ങുകാരണമായാരംഭ

കൊണ്ടുണ്ടാക്കപ്പെട്ടദേവിയാൽ തദാധാരത്തിൽനിന്നു,ബ്രഹ്മാദികളെസ്സുരകൊ ണ്ടെന്നിയും ● മധുകൈടഭമേദസ്സിൻചേൎച്ചയാൽപൊങ്ങമേദിനീ ധാര ണാശനാൽപോതധരവിസ്താരംകൊണ്ടുപ്രകൃതിയും ● വലിപ്പത്താൽമേറ്, യശതവഹിക്കുന്നാദിശേഷനും ധരിപ്പാനായിനിൎമ്മിച്ചുവലുതാംപൊന്ത ങ്ങളെ ● മദ്ധ്യത്തിലുള്ളതായാണിതുനസ്സുമേരുവെന്നുള്ളതിനാൽ ചുറ്റുമുള്ള ളെല്ലാംനാട്ടിലുള്ളധരങ്ങളതിന്നുപേർ ● ബഹുയോജനവിസ്താരമനേകംമേ ഖലപറ്റുന്നു തരങ്ങളാംഗങ്ങളാൽശോഭിക്കുന്നതുമൊക്കയുള്ളതാം ● പുല സ്ത്യ,നത്രി,പുലഹൻ,മരീചി,ക്രതു,നാരദൻ ദക്ഷൻ,വസിഷ്ഠ,നിവരം ചൊല്ലൊല്ലോരുംബ്രഹ്മനന്ദനർ ● മരീചിജൻകശ്യപന്നുപതിമൂന്നാണ്ടാ ളുമാർ ദേവാസുരന്മാരധികമവരിൽനിന്നുജാതരായ് ● നാഗന്മാർപ ക്ഷികൾസൎപ്പങ്ങൾതൊട്ടനേകവിധത്തിലായ് വിസ്താരമായ് കശ്യപന്റെ സന്താനങ്ങൾവിളങ്ങുന്നു ● ബ്രഹ്മാവിൻപാതിദേഹത്തിലുണ്ടായ് സ്വാ യംഭുവൻമനു ഇടത്തെപ്പാതിദേഹത്തിലുണ്ടായാൾശതരൂപയും ● പ്രി യവ്രതോത്താനപാദരവർതൻസുതർരണ്ടുപേർ മൂന്നുസുന്ദരിമാർക്കു ന്യപുത്രിമാരുംവിളങ്ങുന്നു ● ബ്രഹ്മാവിതെല്ലാംസൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ടാക്കീസത്യ ലോകവും മനോഹരമതായുള്ള മേരുവിൻശിഖരത്തിലായ് ● [illegible] കേളിക്കുചിതംശ്രേഷ്ഠംലോകത്തിലൊക്കയും മുകളിൽഭഗവാൻവിഷ്ണു വൈകുണ്ഠത്തെരചിച്ചുതേ ● ശിവനുണ്ടാക്കിനാൻനല്ലകൈലാസമതു ന്നിരിപ്പിനായ് ഭൂതങ്ങളെല്ലാംവന്നിങ്ങുകൂടിച്ചുവിടെയിപ്പൊഴാൽ ● ക ല്പിച്ചുമേരുശിഖരത്തിങ്കൽസ്വൎഗ്ഗംത്രിവിഷ്ടപം അതിനാനാരത്നമയമി ന്ദ്രനെങ്ങോളിരിപ്പിടം ● പാലാഴിമഥനത്തിങ്കലുണ്ടായികല്പവൃക്ഷവും നാ ലുകൊമ്പുള്ളാനയതും,കാമദാകാമധേനുവും ● ഉച്ചൈശ്രവസ്സാംകുതി രയപ്സരസ്ത്രീസമൂഹവും സ്വൎഗ്ഗാലയാരമായെല്ലാംമഹേന്ദ്രൻസ്വീകരി ച്ചുതേ ● ധന്വന്തരിയുംവിളിച്ചാഴിയിൽനിന്നുതാൻ സ്വൎഗ്ഗ ത്തിലിവർശോഭിക്കുന്നോരനേകഗണങ്ങളോടും ● ഇപ്രകാരമനേകവി ധംസൃഷ്ടിയുണ്ടായ്ന്നുപോതരെ! ദേവതിൎയ്യങ്മനുഷ്യാദിഭേദത്തിൽപ ലതരത്തിലായ് ● മുട്ടയിൽ,വിയൎപ്പിൽ,[illegible],ഭൂമിപൊട്ടി [illegible] ങ്ങെല്ലാംനാലുമട്ടായുണ്ടായിക്കഴിഞ്ഞിതു ● ബ്രഹ്മാവിച്ചുതാദി ലോകമെല്ലാംസൃഷ്ടിച്ചു,[illegible] ഇരിപ്പിടമാക്കിപ്പുണ്യമെല്ലാംന ത്തിനാർ ● സൃഷ്ടിയിങ്ങനെയായപ്പോൾ [illegible] മഹാ ലക്ഷ്മി [illegible] ● [illegible]

ണെന്നാരിക്കവിരിക്കവേ പാഞ്ചജന്യത്തിൻ സ്വധാസിന്ധുവിലൊരുത്തനുദീപി
നൊടുക്കിവെച്ചിതോ • എവിടത്തോളവും നടക്കേണ്ടതിന്നു പ്രാപ്തമായി
തോ നൂറാൽത്താൻ നാഭിയായമായോഗരത്നക്കൊടി ഞാനെന്നിനച്ചുടൻ • ശ്രേ
ഷ്ഠകാമനോടികായാഗംചെയ്യാനായിട്ടൊരുത്തൻ ദൈവകണ്ടത്തിൽനിന്ന
ചൊന്നവിളിക്കപ്പെട്ടുവിട്ടുവാൽ • ബ്രഹ്മാ,ശിവൻ,പാശി,യിന്ദ്രൻ,ക
ബേരൻ,പാവകൻ,യമൻ വസിഷ്ഠൻ,കശ്യപൻ,ദക്ഷൻ,ഇന്ദ്രവും,വാമ
ദേവനും, • മഹാവിഭവമോടൊത്തുയാഗത്തിനായി,നല്ലതായ് വി
സ്താരമായ്,സാത്വികമായ്,കൃത്തിനാൻ വട്ടമൊക്കയും • പണിയിച്ചാ
രാമിമാരെക്കൊണ്ടു വിസ്താരമണ്ഡപം വരിച്ചുവിതാനത്തിൽ യാജക
ന്മാരെയും ഹരി • മൂന്നാകവിച്ചാൻ വേദികളും ചിതിയും വഴിയായുടൻ ദേ
വീവിതംചെയ്തുമന്ത്രാഭിഷേകിച്ചുർവിപ്രരൊക്കയും • ഹവിസ്സോമാദി
ധികളോടത്തോടണിയിവകൾ സവിസ്തരം ഹോമംചെയ്തീടവേ കേൾക്കുമ്പോ
ന്നവാക്കശരീരിയായ് • നല്ലോരു ദിവ്യമധുരമാമക്ഷരങ്ങളോടുകൂടവേ:
'ഹേ വിഷ്ണോ! ഹേ മഹാപുരുഷ ഭക്തന്മാർക്കാശ്രയമാകുന്നവനേ • സമസ്തനായ്
ദേവമാന്യനാകിയപൂജ്യനാകുന്നി ബ്രഹ്മാവിന്ദ്രൻ മുതല്പേരെല്ലാരുംവോമനേ
പൂജചെയ്തിട്ടും • സ്വർമാർഗ്ഗമിയിൽനിന്നെത്തനാരായ് ഭവിച്ചിട്ടും
അവരെല്ലാംപെരുനാരായ് ഭവിച്ചാലുമോവാനാരിന്നോ! • വേദമാർഗ്ഗിയാ
മെക്കുന്നോർ സർവ്വാൽപൂജ്യരാകുന്നി യാഗങ്ങളിൽ മുഖ്യനാന്നിപൂജ്യ
നാം യാഗവസ്തുവാൽ • ജനങ്ങളെനിന്നെ പൂജിക്കമവർക്കേകുന്നിവരം
ദൈത്യപീഡയതിൽനിന്നെയന്തിക്കും സ്വയംഭൂപൻ • ശരണന്നിവർ
എല്ലാംപുരാനായ്ലേണമെ! പുരാണംപുരുഷനിതിപ്പെന്നിരന്നെ
റവും • നിനക്കധികമായുള്ളകിരീടിയുമായിട്ടുയം ഭാഗത്തെ
പ്പോരുത്രവികലുണോം,സപാപശരണാരന്നി • ധർമ്മത്തെരണചെയ്തി
ടാനായിട്ടുവതരിക്കണം നിരന്തരംശാപതാക്കളട്ടുവിട്ടിട്ടെക്കട്ടിയാ
യ്യതം • ശാസ്ത്രതാക്ഷധികംമൊന്നുമായതിൻപുരുഷിയിൽ നാനാതാന്നി
യില്വരമാകമവതാരങ്ങളിലൊക്കയും • ലോകപ്രസിദ്ധനായിട്ടതിന്നാലും
മധുസൂദന! അവതാരത്തിലെല്ലാമെൻസർവ്വകാര്യസാധിനി •• ശ
ക്തി,ധനംക്ഷേമായ് നിന്നോടൊത്തുതന്നെഭവിച്ചിട്ടു ദ്വാരാദിനാരസി.
മഹിമയെന്നോരരാദേവകസോദരമെ • ശ്രേഷ്ഠനായുധനാവങ്ങളോടുംസഹ
പേർത്തുമുള്ളവർ അവരോടൊത്തുനീയന്തംസാധിക്കസുഖകാര്യവും •
എല്ലാർവരത്തിനായ് ലോകത്തെല്ലാംസാർവ്വമാത്സ്യഅവരെയവമാനിച്ചീ

ദാരങ്ങൾചാരുഭഗവിനാൽ ॥ പൂജിക്കമാനികൾകയുംവേണംയഥോന സവ്വഥാ പൂജിച്ചാലവരെബിംബങ്ങളിൽ,ഭാരതമായിട്ടം ॥ ഖണ്ഡത്തി ലിന്നരെക്കെല്ലാക്കാലവുംനൽകമായവർ, ദേവനമസ്കരിക്കുകൾക്കുള്ളിൽ ദീപുകളൊഴിലും ॥ വളരെക്കീർത്തിയുണ്ടായിവർധിക്കംദേവനായക! നര ന്മാർഭുവിലിപ്പഞ്ഞമൊഗ്രഹിച്ചവാനയും , ഭാവരെയുംസദാകാലങ്ങളി ലപൂജചെയ്താനമ! ॥ ഉപഹാരങ്ങളെക്കൊണ്ടുബിംബങ്ങളിലനേകധാ വേദമന്ത്രം,നാമജാല,മിവയാൽപൂജചെയ്യിട്ടം ॥ നിൻമാഹാത്മ്യംഭൂമി യിലുംസപ്തലോകത്തുമേറയാം നരന്മാർപൂജചെയ്യുന്നകാരണംമധുസൂ ദന! ॥

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അടങ്ങി,യാകാശവാക്കീവണ്ണമെല്ലാംകൊണ്ടുടൻ ഭഗവാനതി പ്രീതിക്കുവന്നാനന്തരകർമ്മങ്ങളാൽ ॥ യാഗംമുഴുവനാക്കീട്ടാശ്ഭഗവാൻഹ രിയീശപരൻ അയച്ചാനന്നാഭരണങ്ങൾചാമരംമുനിമാരയും ॥ ഭൃത്യന്മാ രോടൊത്തുപോയാൻവൈകുണ്ഠത്തിന്നകേശവൻ താന്താങ്ങൾക്കുള്ള സ്ഥാനംപ്രാപിച്ചാരനിലിവരും ॥ മുനിമാരുംവിസ്മയിച്ചാവാറ്റചൊ ല്ലിപ്പരസ്പരം സ്ഥലങ്ങളെപ്രാപിച്ചീടിനാരതിതൃപ്തരായ് ॥ മാധു ര്യത്തൊടധികമുള്ളമോവോനവാക്കിനെക്കേട്ടി- ട്ടെല്ലാവർക്കുംഭഗവതിയിലു ണ്ടായിതത്യന്തഭക്തി ॥ വേദമാതാംമുനിഗണവുമാദരാലെമാത്തുംവിധ ത്തിൽ കാമംനൽകുന്നവളുടെമേഹാപൂജയെചെയ്തുകൊണ്ടാർ ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം.

[illegible]

പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

പ തി നാ ലാ മ ദ്ധ്യാ യം

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു

കേട്ടുഞാൻഭഗവാൻചെയ്തയാഗംവിസ്താരമായ് ദ്വിജ! അംബാ മഹിമയുംകൂടിവിസ്തരിച്ചുരചെയ്യണം- ദേവീചരിത്രംകേട്ടിട്ട് ചൊല്ലാം ഞാൻശ്രേഷ്ഠയാഗവും ഭവൽപ്രസാദാമൂലംഞാൻശുദ്ധനായ്ഭവിച്ചി ടാം ॥

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

കേൾക്കരാജൻ!കഥിക്കാംഞാൻദേവീചരിതമുത്തമം പറഞ്ഞയുള്ളിതി

ഹാസത്തെവിസ്തരിച്ചുപറഞ്ഞിടാം • കോസലത്തിൽസൂര്യവംശോത്ഭ
വനായൊരുമന്നവൻ കാന്തിമാൻ പുഷ്ടനായൻ ധ്രുവസന്ധിയവന്റെ
പേർ •ധർമ്മനിഷ്ഠൻ,സത്യസന്ധൻ,വർണ്ണാശ്രമരതൻമഹാൻ സമൃദ്ധി
യുള്ളയോദ്ധ്യാരാജ്യംഭരിച്ചതിശൂരനായ് • ദ്വിജന്മാർ,ക്ഷത്രിയന്മാരും,
വൈശ്യർ,ശൂദ്രരു,മന്യരും സ്വവൃത്തിയോടാരാജ്യത്തിൽധർമ്മമോടുവ
സിച്ചുതേ • കള്ളന്മാർ,നുണചൊല്ലുന്നോ,രഹംകാരികൾ,ധൂർത്തരും
കൃതഘ്നന്മാർമൂർഖരു,മാരാജ്യത്തില്ലൊരിടത്തുമേ • ഇപ്രകാരമിരിക്കുന്ന
ഭൂമിപാലനരണ്ടുപേർ സൌന്ദര്യംതേടുന്നവർകാമസുഖംനൽകുന്നഭാര്യ
മാർ • സമാന,യശ്കേറുന്നോരൊന്നാംഭാര്യ'മനോരമ, ദ്വിതീയ'ലീലാ
വതി,യാമവളുംനല്ലസുന്ദരി • ഗൃഹാരാമങ്ങളിൽപോയികളിച്ചാനവ
രൊത്തവൻ കുളങ്ങൾ,ഗിരി,സൌധങ്ങൾ,തോറുംപോയിട്ടുമങ്ങനെ •
നല്ലകാലത്തുപെറ്റേറകപുത്രനേയാമനോരമാ രാജലക്ഷണസംയുക്തൻ
പോരവനാസുദർശനൻ • മാസമൊന്നായുടൻലീലാവതിയാംരാജപത്നി
യും നാൾതിനത്തിൽ സുന്ദരനാംപുത്രനെപ്രസവിച്ചുതേ • ജാതകർമ്മംമു
തലെല്ലാംചെയ്യാൻകുട്ടികൾരണ്ടിനും പുത്രരുണ്ടായമോദത്താൽചെ
യ്തുവിപ്രർക്കുദാനവും • നൃപനാനന്ദനന്മാരിലൊരുപോൽപ്രീതിയാണ്ടു
തേ സ്നേഹത്തിന്നവരിൽഭേദംചെയ്തില്ലവനൊരിക്കലും • ചൌളകർമ്മം
ചെയ്തുവക്ക് വിധിപോലാനരോത്തമൻ ഐശ്വര്യത്തിന്നൊത്തപോ
ലെയതിസന്തുഷ്ടനാകയാൽ • ചൌളംകഴിഞ്ഞാപുത്രന്മാർകവന്നാർ
താതമാനസം കളിക്കുന്നോർകോമളന്മാർജനരഞ്ജനയുള്ളവർ • ലീലാ
വതിക്കുള്ളപുത്രൻ'ശത്രുജിത്തെ,ന്നബാലകൻ വാശിയാണി,വരിൽവ
ച്ചുമൂപ്പുള്ളോനാസുദർശനൻറെപക്കൽപ്രീതിയേകുന്നോൻനല്ലവാക്കു
ള്ളസുന്ദരൻ ശത്രുജിത്തുജനങ്ങൾക്കുംമന്ത്രിമാർക്കുമതിപ്രിയൻ • ഗുണ
വാനായൊരവനിൽഭൂപനൊക്കനേയിഷ്ടനായ് അനിഷ്ടനായ്ഭാഗ്യമററ
സുദർശനനിലങ്ങനെ • കാലമിമട്ടുപോകുമ്പോൾധ്രുവസന്ധിനരോത്ത
മൻ വേട്ടയാടിടുവാനായിക്കാട്ടിനുള്ളിൽഗമിച്ചുതേ • ആന,പന്നി,മു
യൽ,കാട്ടുപോത്തു,മാൻ,ശരഭങ്ങളും പുലിക്കൂട്ടമതുംകൊന്നുകളിച്ചാൻ
കാട്ടിൽമന്നവൻ • ഘോരമാമാവനത്തിങ്കൽഭൂപനേവംകളിക്കവേ
കോപമേന്താന്നൊരുസിംഹത്താൻവള്ളിക്കെട്ടിന്നുചാടിനാൻ • നൃപ
ബാണങ്ങൾകൊണ്ടുമുറിഞ്ഞധികംകോപിയായുടൻ മുമ്പിലാനൃപനേക്കണ്ടു
ഗർജ്ജിച്ചാൻമേഘമെന്നപോൽ • വാലുയർത്തിപ്പിടിച്ചപ്പോൾസ്കന്ധ

രോമഞ്ചംപൊക്കിനാൻ രാജാവിനെക്കൊല്ലുവാനായ്മെല്ലെപ്പോൎക്കൊ
ന്നചാടിനാൻ • അതുകണ്ടാനൃപൻവേഗമെടുത്താൻകരവാളിനെ അ
ന്യസിംഹംപോൽപരിചയുമൊക്കക്കൊണ്ടുനിന്നവൻ • ഭൃത്യന്മാരൊ
ക്കയുംവിട്ടാൻക്ഷുരബാണസഞ്ചയം അതിശൌര്യത്തോടാസിംഹ
ശരീരത്തിങ്കലെങ്ങുമേ • ഘോരയുദ്ധംചെയ്തപ്പോളുള്ളൊരായുധശബ്ദ
വും രാജാവിൻമീതിലായ്ചാടിവീണാൻസിംഹമായവൻ • ചാടിവീ
ഴുന്നാന്നേരത്തുവാളിനാൽവെട്ടിയാനൃപൻ എങ്കിലുംകീറിനാൻസിംഹം
നഖംകൊണ്ടാനൃപപുംഗവം • നഖക്ഷീറലുകൊണ്ടിട്ടുപതിച്ചാൻമന്നിൽ
മന്നവൻ ശരപ്രയോഗമെയ്തപ്പോൾശബ്ദിച്ചുകൊണ്ടുസേനകൾ • രാ
ജാവുംസിംഹവുംവീണുമരിച്ചുവിടെവച്ചുടൻ മന്ത്രിമാരെച്ചെന്നുകണ്ടിട്ട
റിയിച്ചിതുസേനകൾ • മരിച്ചുനൃപനെന്നുള്ളവാൎത്തകേട്ടുമന്ത്രിമാർ
അക്കാട്ടിൽചെന്നുചെയ്യിച്ചാർസംസ്കാരാദികളൊക്കയും • പരലോക
സുഖത്തിന്നായ്പ്രേതകാൎയ്യമശേഷവും വിധിപോലെകഴിപ്പിച്ചാൻവ
സിഷ്ഠൻമുനിപുംഗവൻ • മന്ത്രിമാരുംപ്രജകളുംവസിഷ്ഠമുനിവൎയ്യനും
സുദൎശനനെരാജാവായ്വാഴിപ്പാൻചെയ്തുമന്ത്രവും • ധൎമ്മപത്നീസു
തൻ,ശാന്തൻ;നല്ലലക്ഷണമുള്ളവൻ ഇവൻസിംഹാസനത്തിന്നുയോഗ്യ
നെന്നോതിമന്ത്രിമാർ • ബാലനാണെങ്കിലുംധൎമ്മനിഷ്ഠനീരാജ്യമാളു
വാൻ യോഗ്യനെന്നായ്സമ്മതിച്ചാൻവസിഷ്ഠനനന്തരം • വൃദ്ധമ
ന്ത്രികൾമന്ത്രിച്ചമന്ത്രമുജ്ജയിനീപതി യുധാജിത്തുനൃപൻകേട്ടിട്ടുടനെ
യവിടെത്തിനാൻ • ജാമാതാവുമരിച്ചെന്നുകേട്ടുലീലാവതീപിതാ ഉട
നെയവിടത്തെത്തിപുത്രീപുത്രഹിതത്തിനായ് • വീരസേനൻവന്നു
പോൽസുദൎശനഹിതത്തിനായ്മനോരമയ്ക്കച്ഛനായകലിംഗാധിപനാം
നൃപൻ • രണ്ടുപേരുംസൈന്യമോടുംവന്നന്യോന്യംഭയന്നുടൻ വൃദ്ധമ
ന്ത്രികളോടായിമന്ത്രിച്ചാർരാജ്യമൂലമായ് • ചോദിച്ചുടൻയുധാജിത്തു
മൂപ്പാൎക്കാണിതിലെന്നതായ് ജ്യേഷ്ഠൻരാജ്യംഭരിക്കണമെന്നാണല്ലോരി
ക്കലും • വീരസേനൻപറഞ്ഞപ്പോൾധൎമ്മപത്നീസുതനത്രേതാൻ രാജ്യാ
വകാശമെന്നായിക്കേട്ടു,ശാസ്ത്രജ്ഞരോതിനാർ • യുധാജിത്തുടനെ
ചൊന്നാൻഗുണവാൻജ്യേഷ്ഠനാണിവൻ രാജലക്ഷണസമ്പന്നനല്ലിവ
ണ്ണുംസുദൎശനൻ • രാജ്യാശയാലാനൃപന്മാൎക്കുണ്ടായിതൎക്കമിവിധം ആ
രാണീസംശയംതീൎപ്പാൻസമൎത്ഥൻബുദ്ധസങ്കടേ • യുധാജിത്തോതി,ത
ന്നിഷ്ടംമന്ത്രിമാരിനിമന്നാൎക്കിടം സുദൎശനനെവാഴിച്ചുപണംവാ

ങ്ങാൻനിനക്കുമേയോ? ॥ നിങ്ങൾക്കുള്ളൊരഭിപ്രായം നല്ലവണ്ണമറിഞ്ഞു ഞാൻ ശക്തിമാൻശത്രുജിത്തെന്റെ സ്വമതൻനാട്ടുവാഴ്‌വാൻ ॥ ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടെന്റെ സൈന്യമൊത്തിങ്ങുവാൻജ്യേഷ്ഠനെയവൻ ഞാനിരിക്കെ നൃപദത്താനമന്ത്രജനായിനൽകിടും ॥ 'അവനെവേണ്ടി ഞാൻയുദ്ധത്തെച്ചെയ്യും ശ്രേവെൺറവാളിനാൽ ഖണ്ഡായ്‌തീരും, നിങ്ങളുടെകഥപിന്നെന്തു ചൊല്ലുവാൻ ॥ വീരസേനൻകേട്ടതിനെ യുധാജിത്തോടു ചൊല്ലിനാൻ: 'ദുർബുദ്ധികൾ ബാലന്മാർക്കെതിരെ ലോകത്തിൽ' ॥ നൃപന്മാർതങ്ങളിവണ്ണം തർക്കിച്ചുംകൊണ്ടിരിക്കവേ ഋഷിമാരും പ്രജകളും ദുഃഖിച്ചു വശരായിതേ ॥ സൈന്യത്തോടൊത്തു സാമന്തഭൂപന്മാർ പോരിനായുടൻ കൃഷിയാൻമടിയില്ലാതെയെത്തിനാർ ക്ഷണത്തിലായ് ॥ ശൃംഗിബേരപുരസ്ഥന്മാർ നിഷാദാളികളെത്തിനാർ നൃപൻമരിച്ചെന്നു കേട്ടാരാജദ്രവ്യം ഹരിക്കുവാൻ ॥ സുതരാം ബാലരന്യോന്യം യുദ്ധമുണ്ടെന്നു കേൾക്കയാൽ ഓരോദിക്കിൽനിന്നനേകം കള്ളന്മാർ പോന്നുവന്നാർ ॥ കലഹംമൂലമവിടെ വലുതായ്‌ തീർന്നുമായ് യുധാജിത്തും, വീരസേനൻതാനും പോരതിനൊരുങ്ങിനാർ ॥

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം.

സുദർശനോത്പത്തി

പതിന്നാലാമദ്ധ്യായം.

പ തി ന ഞ്ചാ മ ദ്ധ്യാ യം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ക്രോധലോഭവശരായ നൃപന്മാർ । ആയുധങ്ങളെയെടുത്തു ഘോരമായ് । പോരുചെയ്തു മൂവുനാലുഭാഗവും । ചെന്നുചേർന്നായതിരക്തകമമായ്, । നീണ്ടകൈകളോടു പോരിലാ, യുധാജിത്തു, വില്ലു ധരിച്ചു നിന്നതേ. । യുദ്ധനിശ്ചയമൊടൊത്തു തന്നുടെ । സൈന്യവാഹനസമേതനായുടൻ । സൈന്യസംഘമൊടു കൂടിയിങ്ങനേ- । ടൊത്തു ഭൂമിപതി വീരസേനനും. । ക്ഷത്രധർമ്മമൊടു പൌത്രബന്ധുവായ് । പോരിലെത്തിനിലയായിതങ്ങനെ । ശരങ്ങൾവർഷിച്ചുടനാനൃപൻ യുധാ- । ജിതം നൃപൻ പോരിലെത്തുക്കുലമായ് ॥ മഴയ്ക്കു മീതെഴ, മേഘമെന്നപോ- । ലതിക്രുധാ സത്വപരാക്രമൻ ബലീ । ബലം തുലോം വേഗവുമുള്ളിഷുക്കളാൽ । മറിച്ചെയ്തു,

ഞ്ഞോനടൽവീരസേധനം. ॥ മുറിച്ചവൻതന്നുടെബാണമൊക്കയും ।
സവേഗമാമമ്പുതൊട്ടറുത്തുമററവൻ । ഗജരഥഹയമെല്ലാംതമ്മിലുണ്ടാ
യപോര- । ന്നൂനമുനിമാതുംകണ്ടുകൊണ്ടാടിയേററം. ॥ വിവിധവി
ഹഗവൃന്ദങ്ങൾകൊണ്ടുവാനംനിറഞ്ഞോ- । പ്പിശിതമശ്ശുമ്ഭജിപ്പാൻകാകഗൃ
ദ്ധ്രാദിയാലും । ഘോരപ്പെരുമ്പുഴയേകരമായ്ബ്ഭവിച്ചാ । നാഗാശ്വവൃ
ന്ദമതിൽനിന്നുകണ്ടുവെന്നാൽ. ॥ പാപത്തോടൊത്തൊരുജനത്തി
നകാലന്തർനി- । ന്നണ്ടായവൈതരണിയാംനദിയെന്നുതോന്നും । തി
രപോലക്കതിവാപരമസ്തകങ്ങളും । കേശങ്ങളോടുവിലസുന്നതുതോ
ന്നിടുന്നു. ॥ കാളിന്ദിതൻകരയിലേപിലബാലരെല്ലാം । കേളിക്കതിങ്ക
ലിട്ടമച്ചുരതന്റെകാപ്പോൽ । തേർവിട്ടുവീണുമൃതനായൊരുവീരനെ
യും । മാംസാശിവാനിൽവളയുന്നപതത്രിനേയും. ॥ കണ്ടിട്ടുതന്റെയു
ൾപ്പൂകുവതിന്നുജീവ- । നാശിച്ചിടുന്നവശനെങ്കിലുമെന്നുതോന്നും ।
പോരിൽമരിച്ചൊരുവിമാനമതിൽക്കരേറി । യങ്കത്തിൻവാണസുരനാ
രിയൊടോതിടുകൻ. ॥ കണ്ടാലുമെന്റെവരദേഹമിതുഴിയിങ്ക । ല
മ്പേററതീവമുറിവേററതുകോമളാംഗി! । പോരിൽമരിച്ചോരു,വിമാന
വുമേറിവിണ്ണോർ । നാരീസമേതമണയുന്നുവഞ്ഞവാനിൽ. ॥ തല്പതി
യായസഖിയഗനിയതിൽവെച്ചു । തൻകാന്തനോടുകലഹന്നുബലത്തി
നോടും । അന്യോന്യമസ്ത്രമതുകൊണ്ടുമരിച്ചയോധ- । രൊന്നിച്ചുവാന
കത്തിലെത്തിയൊരപ്സരസ്ത്രീ. ॥ തന്നെക്കുറിച്ചുവിടയുംകലഹിക്കുമല ।
മന്യോന്യമായുധമെടുത്തവർപോർതുടങ്ങി । സൌന്ദര്യവുംഗുണവുമു
ള്ളൊരുദേവനാരി । തന്നോടുചേർന്നൊരുയുവാവതിരാഗമോടും. ॥ വ
ർണ്ണിച്ചുതന്റെഗുണമൊക്കെയുമുല്ലസിച്ചി । ട്ടത്യന്തമാപ്രമദയേവശമാക്കി
നന്നായ് । ഭൂവിതലമുള്ളപൊടിവാനിലണഞ്ഞുസൂര്യ । ബിംബംമറച്ചു
ഖതമാക്കിയപ്പോൾ. ॥ അന്നേരമേഴുകിക്കതനാളികകളു ।
സൂര്യൻവിളങ്ങിയതികാന്തിയൊടൊത്തുമംഗ്വാ । ഏകൻമരിച്ചുസുരലോ
കമണഞ്ഞുടൻതാ । നെത്തീടിനാൾസുഭഗയാമൊരുദേവനാരി. ॥
താൻബ്രഹ്മചാരിയിവനീയനശ്രുതനാമം । പോമെന്നുരച്ചുവളെവിട്ടുട
നസ്സമർത്ഥൻ. ॥ ഈവണ്ണമങ്ങവർനടക്കമ്പോൾയുധാജിത്തതിവീര്യവാൻ
തീവ്രബാണങ്ങളെക്കൊണ്ടുകൊന്നാനാവീരസേനനെ ॥ ഹനിക്കപ്പെ
ട്ടുതലയുംപൊട്ടിഭൂമിയിൽവീണവൻ മരിച്ചുവന്റെസൈന്യങ്ങളോ,
ടിനാർനാലുദിക്കിലും ॥ യുദ്ധത്തിലച്ഛൻമൃതനായെന്നുകേട്ടമനോരമ ശ

ത്തുവിന്റെവിരോധത്താൽഭയപ്പെട്ടവരായിതേ * പാപിയായ്,ദുഷ്ട
നാ,യുള്ള യുധാജിത്തിന്റെപുത്രനേ രാജ്യത്തിലാഗ്രഹംമൂലമാക്കാൻ
പോമെന്നമോർത്തവരം * ചെയ്യുന്നതെന്തെങ്ങുപോകുന്നു,തെന്നാപ്പൂർത്ത
ത്തുപോരതിൽ ഭർത്താവുംമൃതനായിനീപുത്രനാംബാലനെറാവും * അ
ത്യാഗ്രഹംമഹാപാപി,വശമാക്കുമതാരയും ആധിമൂലമാൽയുധാജി
ത്തിന്നെന്തുംചെയ്യുമസംശയം * അമ്മ,യച്ഛൻ,ഗുരുക്കന്മാർ,സ്വജന
ങ്ങൾ,സഹോദരർ ഇവരെയുംകൊല്ലുമെല്ലാലോഭംപെറുള്ളവൻദു
ഢം * ഭക്ഷിച്ചീടുമഭക്ഷ്യത്തെ,ഗമിച്ചീടുമഗമ്യയെ ധർമ്മമെല്ലാമുപേ
ക്ഷിക്കു,മത്യാഗ്രഹമെഴുന്നവൻ * എനിക്കിപ്പോൾസഹായിക്കാനച്ഛ
ബലമോടേതുമില്ലിഹ ആർക്കധീനത്തിൽവാണിട്ടെൻസുതനെരക്ഷചെയ്
വുന്നാൻ * നൃപനിപ്പുത്രനെക്കൊന്നാൽപിന്നിമ്മന്നെന്തൊന്നുചെയ്യു
ന്നാൻ സുഖമായെന്നെരക്ഷിപ്പാനാരുമില്ലജഗത്തതിൽ * സപത്നിയും
വൈരമോടുകൂടിവാണീടുമെപ്പോഴും ലീലാവതിക്കെക്കേറകത്തിൽവെ
വിക്കില്ലയോബലവം * യുധാജിത്തിഹവന്നെന്നാൽവെളിയിൽപോവതെ
ങ്ങനെ? ഇപ്പോഴെന്നെയറിഞ്ഞെന്നാലാക്ഷേപംകാരാഗൃഹത്തിലാം * പ
ണ്ടിന്ദ്രൻമാതൃഗർഭത്തിൽവെച്ചുംശത്രുക്കളായിട്ടും ദിതിപുത്രന്മാരെയേഴിനെയു
മേഴായിമുറിച്ചതേ * വജ്രത്തെക്കൊണ്ടുതാക്കീട്ടാമാതൃഗർഭത്തിലെറി
പോൽ നാല്പത്തൊൻപതുവായുക്കളവരാണെന്നുകേൾപ്പുഞാൻ * സ
പത്നിയാംരാജഭാര്യ സപത്നിക്കേകിപോൽവിഷം ഗർഭനാശത്തിനാ
യിട്ടുപണ്ടതുംകേൾവിയുണ്ടുമേ * വിഷത്തോടൊത്തുപിന്നീടന്നൊരാൾ
താനംജനിച്ചപ്പോൾ സഗരാഖ്യയതിമൂലമബ്ബാലനപ്രസിദ്ധനായ് *
ജീവിച്ചിരിക്കെ,കൈകേയിമൂലംദശരഥൻവനേ അയച്ചുരാമനെത്താ
നംമരിച്ചാവിരഹത്തിനാൽ * സുദർശനനെരാജാവായാക്കാമെന്നോർക്കാ
മന്ത്രിമാർ യുധാജിത്തിന്നധീനത്തിലായിത്തീർന്നഴലോടുമേ * എൻ
സോദരന്നിത്തരത്തിലെന്നെരക്ഷിക്കുവാൻപണി മഹാകഷ്ടവുമായി
ന്നാരെദൈവയോഗംനിമിത്തമായ് * എല്ലാം കാണുംപ്രയത്നിക്കാംവിധി
പോലെഫലംവരും പുത്രരക്ഷയ്ക്കുവേഗത്തിലുപായംനോക്കണംദൃഢം *
ബാലയാമിവളീവണ്ണംചിന്തിച്ചുവ്യാകുലനായ് സമർത്ഥനായുള്ള മന്ത്രി
വര്യനായവിദല്ലനെ * വിളിച്ചുബ്ബാലനെക്കയ്യിലെടുത്തുകൊണ്ടുദീനയാ
യ് കരഞ്ഞുകൊണ്ടവനോടിപ്രകാരംപറഞ്ഞുടൻ * 'പോരില
ച്ഛന്റെയച്ഛനിപ്പുത്രനൊരുബാലകൻ യുധാജിത്തുംനൃപൻശ

നെന്തു ചൊല്ലേണ്ടു ചൊല്ലു നീ?' * വിദല്ലനവളോടോതി:'യിവിടെപ്പോ
യ്കിടേണം പോക കാശിക്കരികിലുള്ളോരു വനത്തിന്നായ് ഗമിക്കണം *
അവിടെൻ മാതുലൻ ശ്രീമാൻ ബലവാൻ പാർത്തിടുന്നതേ സുബാഹുവെ
ന്നവൻ നമ്മെ രക്ഷിച്ചീടുമവൻ ദൃഢം * യുധാജിത്തേകനാമതിന്നീനഗ
രംവിട്ടു പോകണം അവിടുന്നു ഭയമേറിപ്പാർപ്പാനീടാം നാമശങ്കമായ്' *
അതു കേട്ടു വല്ലഭീലാവതി ചൊല്ലുന്നു കണ്ടുടൻ പറഞ്ഞതാളുച്ചനെക്കാ
ണാൻ പോകന്നു ഞാൻ സുലോചനേ! * എന്നു ചൊല്ലിത്തേരിലേറി
സൈരന്ധ്രിയോടുമങ്ങനെ വിദല്ലനോടുമൊന്നിച്ചു നഗരം വിട്ടു പോയ
വൾ * മയ,മെപ്പുറമരിച്ചുള്ള ഭേഷ,മാതുരമാവവും പൂർണ്ണമായ്യുധാജിത്തി
നെയുംകണ്ടു പൂർണ്ണൻറശരീരവും * സംസ്കരിച്ചുടനന്തവേഗം ഭയമൊടൊപ്പ വ
റ്റുവൾ രണ്ടുനാൾകൊണ്ടു ചെന്നെത്തി ഗംഗതൻ തടത്തിലായ് *
ഉച്ചസ്ത്രക്കളാംമുക്കൊരളികിൽ വച്ചുപദ്രവം ചെയ്യുമെല്ലാപ്പണവും തെ
ഹരിച്ചുംകൊണ്ടുപോയിതേ * കരഞ്ഞുകൊണ്ടവൾ പുത്രനോടൊ
ത്തു മനോരമ സൈരന്ധ്രിതൻ കൈപിടിച്ചുതെക്കുനെക്ക പോയ് *
ഭയനപോയതടിയിൽ കേറിഗംഗ കടന്നവൾ വേഗത്തിലെത്തിനാൾ
…ത്രികൂടപർവ്വതത്തിലായ് * ഭരദ്വാജാശ്രമത്തിങ്കൽ ചെന്നീടിനൊ
…ണം മുനിമാരെക്കണ്ടുടനേ ഭയമൊട്ടു ശമിച്ചുതേ * ചോദിച്ചു മുനിമാ
…രനീ നിൻ ഭർത്താവുമാരവാൻ? കഷ്ടപ്പെട്ടിവിടെന്തിന്നു വന്നു ചൊല്ലു
…സത്യമായ്? * എടോ സുന്ദരി! നീ ദേവസ്ത്രീയോ മാനുഷനാരിയോ?
ഭൊന്നതുമാശ്വാസ്സോടുവന്നെന്നായ് പത്മലോചനേ! * മുനിമാരിതു
ചോദിച്ചു,രോദിയില്ലോന്നുമസ്സതീ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു ചൊന്നാളവൾ ദ
…ചൊല്ലുവാൻ * വിദല്ലൻ ചൊല്ലിനാനേവം:'ധ്രുവസന്ധിനൃ
പാത്മജൻ അർഹതിൽ ധർമ്മപത്നിയിവൾ നാമം മനോരമാ * സ്പ
ത്രപ്പേരാമവൻ ശകുനൻ സിംഹം കൊന്നാനതെന്നേ അവൻ്റെന
ന്ദനനിവൻ പേരിവന്നു സുദർശനൻ * പോരിൽ ശമിച്ചു നാം താതൻ ദൌ
ഹിത്രന്നായ് മരിച്ചുതേ യുധാജിത്തിൻ ഭയമൂലം വന്നീനിർജ്ജനമാം വ
നം * ബാലനാം പുത്രനോടൊത്തരാജ്ഞി കാക്ഷരണം ഭവാൻ മഹാത്മാ
വായ്പുമേ! നീ ത്താനിവരെ രക്ഷചെയ്യണം * ആർത്തരക്ഷകരെ ചൊല്ലുന്നു
യാഗത്തിലധികം ഫലം ഭയാർത്തനെ രക്ഷചെയ്താലതിലേറെ ഫലം
മുതേ: *

ഋഷി പറഞ്ഞു:

മഹേ! കല്യാണി! ഭയം വേണ്ട പുത്രനെ രക്ഷ ചെയ്യും നീ ശത്രുക്കളിൽ

നിന്നെയിനിനക്കവരികില്ലിഹ ॥ ഊനൽപുത്രനെരക്ഷിക്കരാജാവായ്
അതിരമിസ്സുതൻ ഇവിടെദുഃഖകാര്യങ്ങളുണ്ടാകില്ലൊരുനാളിലും ॥

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

മുനിയാഭാഷിതുചൊല്ലപ്പെട്ടോരാഭാമിനിസുഖമായങ്ങു മുനിനാംകി
യൊരപ്പുണ്യശാലയിൽവാണാൾസൌഖ്യമായ് ॥ മൈത്രേയിയോടാവിധി
ല്ലമന്ത്രിയോടുംമനോരമാ സുദർശനനെരക്ഷിച്ചുംകൊണ്ടുപാർത്തുപതി
വ്രത ॥

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം
[illegible]
പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം

പതിനാറാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

പോരിൽനിന്നയുധാജിത്തുചെന്നയോദ്ധ്യയിൽവീണ്ടുവാൻ പുത്ര
ൻകൊല്ലുവാൻചോദിച്ചാൻമനോരമയെയവൻ ॥ ഭൃത്യന്മാരെനിയോ
ഗിച്ചാനവരെത്തിയൊന്നുടൻ നൽദിനെദൌഹിത്രനേയുംസ്ഥാപിച്ചാ
നാസ്ഥാനേ ॥ മന്ത്രിമാരോടാവസിഷ്ഠൻനല്ലമന്ത്രംജപിച്ചുടൻ അ
ഭിഷേകംചെയ്തുജലംനിറച്ചുകലശങ്ങളാൽ ॥ ഭേരിശംഖനിനാദങ്ങൾമ
റവാദ്യമുഴക്കവും അപ്പട്ടണത്തിലുണ്ടായിവലുതായുള്ളൊരുത്സവം ॥
ദ്വിജർതൻവേദഘോഷങ്ങൾസ്തുതിപാഠകശബ്ദവും ജയശബ്ദമതും
കൊണ്ടുഘോഷിച്ചുപ്പുരവാസികൾ ॥ ഹൃഷ്ടപുഷ്ടജനത്തോടുംസ്തുതി
വാദ്യസ്വനത്തോടും പുത്രതാംഗപനാൽപത്തൻപോലെശോഭിച്ചിതാ
പ്പുരി॥സാധുക്കളാംചിലർമാത്രംഗേഹത്തിൽവാണാർകേണതെസുദർശന
നെയോർത്തു,എങ്ങുപോയിന്നാരാജനന്ദനൻ ॥ എവിടെപ്പോയ്പുത്രനോട
സ്സതിയായമനോരമ രാജ്യംകൊതിച്ചുരിപുവർപിതാവെക്കൊന്നുപോ
രതിൽ॥ സമബുദ്ധിയെഴുംസാധുജനമാത്തിവിധത്തിലായ് ദുഃഖത്തോ
ടുശത്രുജിത്തിന്നധീനത്തിങ്കൽവാണവർ ॥ ദൌഹിത്രനേയുധാജിത്തുവാ
ഴിച്ചാൻവേണ്ടപോലവേ മന്ത്രിയെരാജ്യമേല്പിച്ച്ഗമിച്ചാൻതൻപുര
ത്തിനായ് ॥ മുനിമാർക്കുള്ളാശ്രമത്തിൽവസിക്കുന്നുസുദർശനൻ എന്നു
കേട്ടവനെക്കൊല്ലാൻചിത്രകൂടത്തിലെത്തിനാൻ ॥ നിഷാദരാജാവാം
ദുർജ്ജൻബലനെന്നവനോടവൻ ശൃംഗിബേരപുരാധീശദുർദ്ധർശാഖ്യനെ

വാണിതേ • തന്നെന്യെതൊട്ടുയുധാജിത്തുവന്നനനാമനോരമ കേട്ടപു
ത്രനൊടുമുദ്വിഗ്നവിച്ചാൾഭീതിയുമായ് • ഭയത്തൊടുകരഞ്ഞുംകൊ
ണ്ടു മന്ത്രിയോടോതിനാൾ 'യുധാജിത്തുവന്നെന്തു ചെയ്യേണ്ടു പോവതു
എങ്ങു ഞാൻ • എന്നച്ഛനെക്കൊന്നദൌഹിത്രനെവാഴിച്ചരീനൃപൻ
എൻപുത്രനെക്കൊല്ലുവാനായ് വന്നുസൈന്യമോടിഹ • 'കേട്ടേൻ
പണ്ടുപാണ്ഡവന്മാർവനത്തിങ്കൽവസിക്കവേ മുനിമാർതന്നാശ്രമ
ത്തിൽവാണുപാഞ്ചാലിയോടുമായ് • സോദരന്മാരഞ്ചുപേരും പോയാർ
നായാട്ടിനേകദാ പാഞ്ചാലിമുനിമാർക്കുള്ളാശ്രമത്തിൽവസിച്ചതേ •
ധൗമ്യ,നത്രി,ഗാലവനും,പൈലൻ,ജാബാലി,ഗൌതമൻ അത്രിഗോ
ത്രൻ,ച്യവനനും,കണ്വൻ,ഭൃഗു,ക്രതു • സുമന്തുവും,വീതിഹോത്ര
ൻ,വത്സലൻ,യജ്ഞദത്തനും കഹോഡൻ,ശതാനന്ദനും,ശുനശ്ശേ
ഫനും,തപക്രിയും • ഇവർ,വേറെമുനികളും തപോജാപ്യയോഗ്യരും വേദ
പാഠത്തോടെല്ലാരും വസിച്ചാർ പർണ്ണശാലയിൽ • ദാസിമാരോടുമവി
ടെപാർത്തുപാഞ്ചാലിയും ഹേ! സന്ന്യാസിമുനിമാർവാഴുന്നാശ്രമത്തിൽഭയം
വിനാ • വില്ലുമമ്പുമെടുത്തിട്ടാവീരന്മാരൈവരും മൃഗത്തെപ്പി
ന്തുടർന്നാരണ്യത്തിലും നടന്നതേ • അപ്പൊൾ സിന്ധുനൃപൻ സൈ
ന്യത്തോടും വഴിയിൽനിന്നുടൻ വേദഘോഷം കേട്ടുപർണ്ണശാലയ്ക്കരികിലെ
ത്തിനാൻ • അറിവുള്ളിന്നികളെച്ചെല്ലാം വേദക്കെട്ടുമഹീപതി അവരെ
കാണ്മതിന്നായ്തേരിൽനിന്നിട്ടിറങ്ങിനാൻ • ഭൃത്യന്മാർ രണ്ടുപേരോ
ടൊത്തവിടേയ്ക്കായ് നടന്നവൻ വേദമോതുംമുനികളെക്കണ്ടുനിന്നാൻവ
ണക്കമായ് • വേദപാഠമിൻ തന്റെ ശബ്ദം കൊണ്ടിട്ടന്നാനന്ദമോടുമവൻ
പ്രവേശിപ്പാൻമാമുനിമാർനിറയുന്നാശ്രമത്തിലായ് • ഉടനന്നൃപനെ
ക്കണ്ടാനന്ദത്തിനാശിഷ്ഠിപതിമാർ ഭവാനാരെന്നുചോദിച്ചാനാരിമാർ
ന്നൃപനോടുടൻ • അവർക്കിടയിലായ് വന്നാളുഴംകരുന്നിട്ടുമ്പേയും ജയദ്ര
ഥൻകണ്ടുടനെയവളെലക്ഷ്മിയെന്നപോൽ അഴകുള്ള വർണ്ണമേറുംസ്ത്രീയെ
പ്പാർത്തുകണ്ടുനൃപനും ചോദിച്ചുധൌമ്യനോടായീയൌവനം ചേർന്നസു
ന്ദരീ• ആരുടെയാൾ കർമ്മകളീസ്സുന്ദരിക്കെന്തുനാമവും ഈ രൂപലാവണ്യമുള്ളി
ന്ദ്രാണിതാൻ ഭൂമിയിൽവന്നുവോ? • മരങ്ങൾക്കിടയിലെലവംഗല
തപോലവേ ശോഭിക്കുന്നു രാക്ഷസികൾനടുവിൽ പെട്ടരംഭപോൽ സ
ത്യം ചൊല്ലുമഹാത്മാവേ! യിവളാരുടെവല്ലഭ ശോഭിക്കുന്നുരാജമാത്ര
പോലെയുള്ളമുനികന്യക •

ധൌമ്യൻ പറഞ്ഞു

പാണ്ഡവക്കുമിഷ്ടപത്നിദ്രുപദൻപുത്രിനല്ലവരം നാമംപാഞ്ചാലി,യെന്നിപ്പോൾവസിക്കുന്നിവിടത്തന്നെയായ് ॥

ജയദ്രഥൻ പറഞ്ഞു

പാണ്ഡവന്മാരെങ്ങുപോയശ്ശൂരന്മാർകീർത്തികേട്ടവർ ഞാവീരന്മാർദുഃഖമററിവനത്തിൽവാഴുകയല്ലയോ?

ധൌമ്യൻ പറഞ്ഞു

പാണ്ഡവന്മാരഞ്ചുപേരുംപോയ്നായാട്ടിന്നതേരത്തിൽ മൃഗങ്ങളോട്ടംമല്പോഷണമായാൽതിരികെയവരുനിട്ടം ॥ ധൌമ്യന്റെയാവാക്കുകേട്ടിട്ടെഴുന്നേററസ്സുപോത്തമൻ കൃഷ്ണതന്നരികിൽചെന്നുവണങ്ങീട്ടിങ്ങുചൊല്ലിനാൻ: ॥ 'വരാനനേ!ക്ഷേമമല്ലേ?വരന്മാരെവിടേയ്ക്കുപോയ്? വനവാസത്തിലീയാണ്ടുപതിനൊന്നാമതല്ലയോ? ॥ അപ്പോൾപറഞ്ഞുപാഞ്ചാലി,മംഗലംതേനൃപാത്മജ! വേഗംവരുംപാണ്ഡവന്മാർ വിശ്രമിച്ചാലുമങ്ങുനീ ॥ അവളേവംപറഞ്ഞപ്പോൾകാമത്തോടാസ്സുപാത്മജൻ മുനിമാരെഗ്ഗണിക്കാതെയവളെപ്പിടികൂടിനാൻ ॥ വിശ്വസിക്കരുതാരെയു,മെന്നതെല്ലറിവുള്ളവർ ദുഃഖിതംവിശ്വസിച്ചെങ്കിൽ,ദ്രുഷ്ടാന്തംബലിദാനവൻ ॥ വിരോചനസുതൻ,ശ്രീമാൻ,ധർമ്മിഷ്ഠൻ,സത്യസന്ധൻ യാഗംചെയ്തോൻ,ദാനശീലൻ,ശരണ്യൻ,സാധുസമ്മതൻ ॥ അധർമ്മമൊന്നുംചെയ്യാത്തോൻ,പ്രഹ്ലാദസുതനന്ദനൻ പൂർണ്ണദക്ഷിണയാംയാഗംതൊണ്ണൂററൊമ്പതുചെയ്തവൻ ॥ അവനെ,യോഗിസംസേവ്യൻസനാതനൻജനാർദ്ദനൻനിർവ്വികാരൻദേവകാര്യംസാധിപ്പാനായ്ത്രിവിക്രമൻ ॥ വ്യാജവാമനനായിട്ടുകശ്യപാൽജാതനായ് ചതിച്ചാഴികളിൽവീഴ്ത്തിയോർക്കുകൈകലാക്കിനാൻ ॥ സത്യവാക്കായ്താനിരുന്നാൻവിരോചനസുതൻബലി ചതിച്ചാനിന്ദ്രനായ്വിഷ്ണുവെന്നുകേൾ പണ്ടുതാൻമുനേ ॥ വിഷ്ണുവുംചെയ്തുതിവണ്ണംപിന്നെയാരിങ്ങുചെയ്തിടാ യാഗവിഘ്നംവാമനനായ്ചെയ്തില്ലേ?പുരുഷോത്തമൻ ॥ വിശ്വസിക്കരുതാരെയുമതിന്നാലെയാതൊന്നേടവും അത്യാഗ്രഹിക്കപാപത്തിൽമെയ്യമരുന്നുമഹാമുനേ! ॥ അത്യാഗ്രഹംകൊണ്ടുപാപമെല്ലാംചെയ്യുന്നുജീവികൾ പരലോകഭയംപോക്കിലക്ഷ്മിയില്ലാതകാലവും ॥ മനസാകർമ്മണാവാചാപരദ്രവ്യംഹരിച്ചിടും നരകത്തിൽപതിച്ചീടുമതികെട്ടാഗ്രഹത്തിനാൽ ॥ ദേവന്മാരെപ്പൂജചെയ്തിട്ടുപേക്ഷിക്കുംധനത്തിനായ് ദേവദ്രവ്യധനംകയ്യാൽകൊടുക്കാനസമർത്ഥർതാൻ ॥ ദാനം,കച്ചവടം

ചൗര്യം, ബലം, എന്നിവമൂലമായ് പരദ്രവ്യംകൈക്കലാക്കീട്ടിഷ്ടംസാധി
ച്ചീടുന്നതേ ॥ വില്പനായ് ധാന്യവസ്ത്രങ്ങളെടുത്തിട്ടങ്ങവൈശ്യന്മാം ലാ
ഭത്തിനായിപ്രാർത്ഥിച്ചുപൂജിച്ചീടുന്നദേവരേ ॥ വാണിജ്യത്തിൽപരദ്രവ്യ
കാംക്ഷയല്ലേ? പുരന്തപ! കടംകൊടുത്തക്രമമാംപലിശസ്സ്വീകരിച്ചി
ട്ടും ॥ ഏവംപ്രാണികളെല്ലാരുംപാരദ്രവ്യത്തിലിച്ഛയാ വാഴുന്നെല്ലാ
യ്പോഴുംബ്രഹ്മൻ! വിശ്വസിക്കുന്നതെങ്ങനെ? ॥ വ്രതാധ്യയനദാനങ്ങൾ
വെറുതേതന്നെനിശ്ചയം ലോഭംമോഹവുമുള്ളോരിച്ചെയ്യുന്നതെല്ലാംവൃ
ഥാഫലം ॥ അതുകൊണ്ടിവനെത്തന്റെരക്ഷണത്തിനായയക്കനീ പുത്ര
നോടുംവസിക്കാംഞാൻസീതയെപ്പോലെമാമുനേ! ॥ അവളിങ്ങനെ
ചൊന്നപ്പോൾയുധാജിത്തിന്നടുത്തുപോയ് തപസ്വിയാംഭരദ്വാജനവ
നോടിങ്ങുചൊല്ലിനാൻ: ॥ 'നിൻപുരത്തിന്നുപോയാലുമിഷ്ടംപോലെന്ദ്ര
പോത്തമ! വരുന്നില്ലീബാലപുത്രനോടുചേർന്നമനോരമ' ॥

യുധാജിത്തുപറഞ്ഞു

മുനേശാഠ്യംവെടിഞ്ഞാലുംവിട്ടാലുമിവളെബ്ഭവാൻ വിട്ടുപോകി
ല്ലിവളെഞാൻബലമായ് കൊണ്ടുപോയിടും ॥

ഋഷിപറഞ്ഞു

എന്നാലെന്നാശ്രമത്തിന്നുബലമായ്കൊണ്ടുപോകനീ വസിഷ്ഠ
ധേനുവെപ്പണ്ടുവിശ്വാമിത്രനെന്നപോൽ ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

ഭരദ്വാജാശ്രമപ്രവേശം

പതിനാറാമധ്യായം.

പതിനേഴാമധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

മുനിതൻവാക്യമീവണ്ണംകേട്ടിട്ടുനൃപസത്തമൻ വൃദ്ധമന്ത്രിയൊടാരാ
യ്ചോദിച്ചീടിനാൻമടിയെന്നിയേ ॥ ബുദ്ധിമാനാംഭവാൻചൊല്ലുക
ന്നുചെയ്യേണ്ടുഞാനിന്നു പുത്രനോടിസ്സുന്ദരിയെബലത്താൽകൊണ്ടുപോ
കയോ ॥ നിസ്സാരനാംശത്രുവെയുംനിന്ദിക്കരുതൊരിക്കലും ക്ഷയരോഗം
പോൽവളർന്നാമരണത്തേറാനത്തിടും ॥ ഇവിടില്ലാരെയോധാര്യംതങ്ങ
ളാകുന്നാരുസേനയും പിടിച്ചുകൊല്ലുകിലെന്താണീഭൗരാഹിതൻതന്റെ

വൈരിയെ • യതികാംബലമായ്,രാജ്യംനിഷ്കണ്ടകവുമായ്വന്നു സുദർശനൻമരിച്ചുന്നാൽഭയമില്ലാതെയായിട്ടും •

പ്രധാനൻപറഞ്ഞു·

മുനിതൻവാക്കുകേട്ടിട്ടല്ലീ? സാഹസംചെയ്യൊല്ലാഭവാൻ വിശ്വാമിത്രന്റെവൃത്താന്തംപറഞ്ഞില്ലേമഹാമതേ! • പണ്ടുഗാധിസുതൻ,ശ്രീമാൻ,വിശ്വാമിത്രൻ,പ്രസിദ്ധിമാൻ വസിഷ്ഠനാശ്രമംപ്രാപിച്ചീടിനാൻസഞ്ചരിച്ചവൻ • നമസ്കരിച്ചവനെയാവിശ്വാമിത്രൻപ്രതാപവാൻ മുനിയാസനവുംനൽകി,വസിച്ചാനതിലാനൃപൻ • ക്ഷണിച്ചു ഭോജനത്തിന്നാമഹാത്മാവാംമുനീശ്വരൻ സൈന്യത്തോടവിടെഗ്ഗാധിപുത്രൻപാർത്തികീർത്തിമാൻ • ഭക്ഷ്യഭോജ്യാദിയെല്ലാമങ്ങുണ്ടാക്കീ പശു,നന്ദിനി ഇഷ്ടംപോലെപൂജിച്ചാനാനൃപൻസൈന്യങ്ങളോടുമായ് • നന്ദിനിക്കുള്ളമാഹാത്മ്യമറിഞ്ഞിട്ടാനൃപോത്തമൻ ചോദിച്ചാനന്ദിനിയെവസിഷ്ഠമുനിയോടുടൻ •

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു

ഖർവ്വംപോലകിട്ടുള്ളൂ ദായിപ്പൻഗോക്കളെയേകിടാം ഈനന്ദിനിയെയേകേണമെനിക്കായ് മുനിസത്തമ! •

വസിഷ്ഠൻ പറഞ്ഞു

ഹോമത്തിനുള്ള പശുവിതൊന്നാക്കുംതരില്ലഞാൻ പശുക്കളെയായിരവുമിരിക്കട്ടേവേണ്ടതാൻ •

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു

പതിനായിരമോലക്ഷംതാനോനൽകാംമനസ്സുപോൽ ഇതിനേത്തരുന്നുസാധോ! കൊണ്ടുപോമല്ലയെങ്കിൽഞാൻ •

വസിഷ്ഠൻ പറഞ്ഞു

ഇഷ്ടംപോൽബലമായിട്ടുകൊണ്ടുപൊയ്ക്കൊൾകനൃപതേ! മനസ്സോടിനന്ദിനിയെത്തരികില്ലിവിടുന്നുഞാൻ • അതുകേട്ടുനൃപൻശക്തരായഭൃത്യരൊടോതിനാൻ നന്ദിനിപ്പശുവേക്കെട്ടിക്കൊണ്ടുപൊയ്ക്കൊൾകവീരരേ! • പശുവേശ്ശുലാലായ്കെട്ടിപ്പിടിച്ചാർഭൃത്യവർഗ്ഗവും പിറച്ചുകണ്ണുനീരോടുമുനിയോടോതിനപ്പശു: • 'വെടിയുന്നൊന്നുനീകെട്ടിവലിക്കുന്നെന്നെയീയിവർ' വസിഷ്ഠൻചൊല്ലിനാൻനൽപാൽത്തരംനീ! ന്നേത്യജിക്കുമോ?• ഞാൻപൂജിച്ചനൃപൻനിന്നെക്കൊണ്ടുപോകുന്നശക്തിയാൽ എന്തുചെയ്വൂമനസ്സാലെവെടിയുന്നില്ലനിന്നെഞാൻ മുനിയേവംപറഞ്ഞപ്പോൾകോപിച്ചാക്കാമധേനുവും "ഹംഭേ"എന്നലറി

നഗരംചേരുവാനെല്ലാമുഴറിനാരു ॥ അവരുംഗേഹത്തിൽനിന്നപ്പോളുടൻ സ്വ
ന്മാർ,ഭയങ്കരർ സായുധന്മാർ, ചട്ടയിട്ടോർ,നില്ലെന്നോതിട്ടു ചാടിനാർ
സൈന്യത്തെയൊക്കെയുംകൊന്നാലെന്നവേഗേവർപെട്ടതിനാർ വിശ്വാ
മിത്രൻമാത്രമേററംഖേദിച്ചുകൊണ്ടുപറയുടൻ ॥ ദുഷ്ടൻക്ഷേമനിന്ദി
ച്ചാൻവലുതാംക്ഷാത്രശക്തിയേ ബ്രാഹ്മംബലംമഹത്തെന്നുതപംചെ
യ്യാൻതുടങ്ങിനാൻ ॥ ബഹുവർഷംഘോരമായതപംചെയ്തുമഹാവനേ
ബ്രാഹ്മണ്യമാണ്ടാനാക്ഷാത്രവിധിയേവിട്ടുഗാധിജൻ ॥ അതുകൊണ്ടുവി
രോധത്തെ ചെയ്യൊലാഭൂനാഥ!ഭവാൻ മുനിമാരോടുള്ള വൈരംകുലനാ
ശംവരുത്തിടും ॥ തപസ്വിയാമീമുനിയേസന്തോഷിപ്പിച്ചുപോകനാം ഇ
വിടെസ്സുഖമായ് വാഴട്ടിസ്സുദർശനനൃപൻ ॥ ഭദ്രനായുള്ളിബ്ബാലൻ
നിന്നോടെന്തൊന്നു ചെയ്തിടും അനാഥൻ,ദുർബ്ബലൻ,ബാലൻവിരോധം
വരുത്തൊല ॥ ദൈവാധീനമത്രെയീലോകം,സർവ്വത്രഭൂപ വേണ്ടമേ ഈർഷ്യ
കൊണ്ടെന്തൊരുഫലം,വരാനുള്ളതുവന്നിടും ॥ ദൈവയോഗത്തിനാൽ
വജ്രംപുല്ലുപോലാമസംശയം പുല്ലുംവജ്രംപോലെയാകും ചിലേടത്തി
ടചരിച്ചാൽ ॥ വ്യാഘ്രത്തിനെമുയൽകൊല്ലുമാനയെക്കൊന്നിടുംകൊതു
സാധുവാംദൈവമിതൊക്കെയാവാമറിക,കേൾക്കനീനൃപ! ॥

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അവൻറെവാക്കുകേട്ടിട്ടായുധാജിത്തായമന്നവൻ ശിരസ്സുകൊ
ണ്ടുമുനിയെവന്ദിച്ചുപോയ് ഗൃഹത്തിനായ് ॥ സുഖമൊത്താശ്രമത്തി
ങ്കൽവസിച്ചാളുമനോരമ സത്യവ്രതനായസുദർശനനെരക്ഷചെയ്തു
വരം ॥ ദിനന്തോറുംവളർന്നാനാസുദർശനകുമാരനും ഋഷിപുത്രരൊ
ടൊന്നിച്ചുകളിച്ചുംകൊണ്ടുനല്ലവനു ॥ വിദ്വൻമന്ത്രിയൊരുനാളവിടെ
യ്ക്കായിവന്നുടൻ ക്ലീബ!യെന്നരികിൽച്ചെന്നുവിളിച്ചാൻമുനിനന്ദനൻ ॥
സുദർശനൻകേട്ടതിനെ,ധരിച്ചാലക്ഷരംസ്ഫുടം അനുസ്വാരംവിട്ടു
താൻകൂടക്കൂടെ ഉച്ചരിച്ചുതേ ॥ കാമരാജാഖ്യമാംബീജം,മനമൊന്നുധ
രിച്ചവൻ മനസ്സിൽവച്ചുശ്രദ്ധികമായ് ജപിച്ചാനധികാദരാൽ ॥ വരാന്ത
മെ ഉവന്നീടാൻ കാമരാജാഖ്യമുള്ളതും താനേതന്നെധരിച്ചാനാബ്ബാ
ലകൻ നൃപസത്തമ! ॥ അഞ്ചാംവയസ്സിലേകിട്ടിയവനീമന്ത്രമുത്തമം
ഋഷി,മന്ദസ്സുഖം,ധ്യാനം,ന്യാസ,മീവകയൊന്നിയേ ॥ ഉറക്കത്തിൽക്ക
ളിയിലുംമനസ്സാലെജപിച്ചുതേ സദായമെസാരമെന്നോർത്താൻമറന്നി
ല്ലതൊരിക്കലും ॥ പതിനൊന്നുവയസ്സായകാലത്തീനൃപബാലനെ ഉപ

നിച്ചിട്ടുവേദങ്ങളെല്ലാംപഠിപ്പിച്ചാൻമഹാമുനി ● സാംഗമായധനുർവേദം,വി
ധിപോൽനീതിശാസ്ത്രവും പഠിച്ചാനെനാക്കയുമെന്ത്രശക്തികൊണ്ടെന്ന
പോലവേ ● പ്രത്യക്ഷമായൊരുദിനംകണ്ടാൻദേവിയെയായവൻ ര
ക്തവസ്ത്രം,രക്തനിറം,രക്തസർവാംഗഭൂഷണം ● വാഹനംഗരുഡൻ,
വിഷ്ണുശക്തി,യത്തുതന്ത്രരൂപിണി ● സന്തുഷ്ടനായ്ത്തീർന്നവളെക്കണ്ടുടൻ
നൃപനന്ദനൻ അക്കാട്ടിലെനദീതീരത്താംബികാമേവിദയാടവൻ ● അറി
ഞ്ഞുവിദ്യാർത്ഥമെല്ലാംകളിച്ചു.കൊണ്ടിരുന്നതേ ഉഗ്രബാണങ്ങളും,വി
ല്ലും, പട്ട,നല്ലാവനാഴിയും● വനത്തിൽവച്ചംബികയാൽകൊടുക്കപ്പെട്ടു
ബാലനായ് ഇക്കാലംകാശിരാജാവിന്നിഷ്ടയാമേകമ്മായവൾ ● നാമം
'ശശികലാ'ദിവ്യസർവലക്ഷണമൊത്തവൾ സർവലക്ഷണസമ്പന്നൻ,
ശൂരൻ,കാമസമൻ,വനേ ● സുദർശനൻരാജപുത്രൻവസിക്കുന്നെന്നു
കേട്ടതേ സഞ്ചരിച്ചോതിയവനെസ്തുതിചാരകവർഗ്ഗവും● മനസ്സുകൊ
ണ്ടുകാമിച്ചാളവനെപ്പതിയായവൾ ● രാത്രിയിങ്കൽകിനാവിൽവന്നര
ച്ചാൾജഗദംബിക സമാശ്വസിപ്പിച്ചാരാജപുത്രിയോടിതുപോലവേ●
വരംതരാംവരിച്ചാലുമെന്റെഭക്തൻസുദർശനൻ ഏതെന്റവാക്കാൽനി
ന്റെയിഷ്ടമെല്ലാമെകിട്ടുമാറുപൻ● അംബതൻരൂപവുംവരക്ഷംകണ്ടും
കേട്ടുംകിനാവതിൽ മനമോടശശികലാബഹുസന്തോഷമാർന്നതേ●
സന്തോഷത്തോടുണർന്നാളാമാതിന്നുകാരണം ചോദിച്ചാളമ്മ
ലജ്ജിച്ചുപറഞ്ഞില്ലവളൊന്നുമേ ● പിന്നെയുംസ്വപ്നമോർത്തിട്ടുചിരി
ച്ചാൾമോദമോടവൾ സഖിയോടായ്വിസ്തരിച്ചുപറഞ്ഞാൾസ്വപ്ന
കാര്യവും ● ചമ്പകങ്ങൾചേർന്നപൂങ്കാവിൽകളിയാടുവാൻ സഖി
യൊത്തൊരുദിനംപോയാൾപ്പുത്രലോചന ● ചമ്പകത്തറയിൽ
ചെമ്പൂവറുത്തുനില്ക്കവേ ഒരു വിപ്രൻവേഗമോടുംവന്നിട്ടന്നുകണ്ട
ണ്ടവൾ ● ആ വിപ്രനെനമിച്ചിട്ടുചോദിച്ചാൾമധുരത്തോടും മഹാ
ത്മാവേവിടാനെത്തുദിക്കിൽനിന്നുവരുന്നതേ. ●

ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞു

ഭരദ്വാജാശ്രമത്തിൽനിന്നൊരുകാര്യത്തിനായിഞാൻ വരുന്നുനീ
യുമെന്താണ്ചോദിക്കുന്നതുചൊല്ലുക? ●

ശശികല പറഞ്ഞു

ആശ്ചര്യമായിട്ടെന്താണ്പർണ്ണശാലയിലുള്ളത് ശ്രുതിൽവിശേ
ഷമായുള്ളതറിയേണ്ടുന്നതല്ലയോ? ●

ശുനഃശേഫൻ പറഞ്ഞു

ധ്രുവസന്ധിസുതൻശ്രീമാൻ,സുദർശനനരാധിപൻ യഥാർത്ഥനാമാവാണ്ടുപാത്മാക്ഷി!പുരുഷോത്തമൻ • ആമന്നനേകജന്മങ്ങളിലാർജ്ജിതങ്ങളാം കർമ്മങ്ങൾ ഏററവുംനിസ്തുലങ്ങൾതാനെന്നാൽപക്ഷേവരാനനേ! • ഗുണങ്ങൾതൻവിളനിലം,കാണ്മാൻകൌതുകമാകയാൽ ഗുണങ്ങളെല്ലാംചേർത്തൊന്നായ് സൃഷ്ടിച്ചാനവനെവിധി • നിനക്കേറ്റം കനാവരനായ്ത്തീരാനുത്തമനാണവൻ പൊന്നുംതേറവുമൊന്നിക്കുംപോലെയോഗ്യതയുണ്ടെടോ! •

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

വിശ്വാമിത്രചരിതം

പതിനേഴാമദ്ധ്യായം

പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഈവാക്കുകേട്ടായുവതികൾതിരസ്കാരംചെയ്തുപോയ് സമാധാനത്തോട്ടുംവിപ്രനവിടുന്നങ്ങുപോയുടൻ • ആവിപ്രൻപോയതിൽപിന്നെയനുരാഗത്തിനാലവൾ കാമമാലോലമതിസ്വഹൃത്തിങ്കൽ മുഖിവസിച്ചുതേ * കുമാരൻവാർത്തയാൽചെയ്തിൽവികാരംവന്നുവെന്നതായ് കാമമൊട്ടോതിയിഷ്ടനെട്ടുണ്ടിശിയോടവൾ • കാമസാരംധരിക്കാത്തോൻകുമാരൻകലസംഭവൻ കാമൻവലയ്ക്കുന്നേനേ ഞാൻചെയ്‌വനെന്തുപോവതും • കാമനൊത്തൊരവൻ,കാണപ്പെട്ടെന്നാലക്കിനാവിപായ് ദൂരവാമെൻമനസ്സുററംവേകുന്നുവിരഹത്തിനാൽ • ചന്ദനംതേച്ചിലെൻമെയ്മേൽവിഷമാണെന്നുതോന്നിടും ഇതമാലപാമ്പിനെപ്പോലെ,തീപോൽതോന്നുന്നുചന്ദ്രിക * കളം,മാളിക,യാനം,സമൃദ്ധിമെച്ചുതങ്ങളും സുഖസാധനമൊന്നുമെസുഖമേകുന്നതില്ലകേൾ • താംബൂലം,മെത്തയും,പാട്ടും,കൊട്ടും,എൻമനസ്സിന്നുകണ്ണുകൾക്കുംതെല്ലില്ലസന്തോഷമൊന്നുമോർക്കാം • കുലസ്ത്രീയായഞാൻപിന്നസ്വതന്ത്രയുമാകയാൽ മുനിവൃന്ദംവസിക്കുന്നകാട്ടിൽപോകുന്നതെങ്ങനെ? • സ്വയംവരമെനിക്കച്ഛൻചെയ്യുന്നില്ലെന്നുചെയ്യുകിൽ ആർല്ലിലാശാരാജപുത്രനിഷ്ടംസാധിക്കുമായിരുന്നുഞാൻ • രാജ്യലക്ഷ്മിയൊ

ടൊത്തന്യനൃപന്മാരുണ്ടനേകമായ് ബോധിക്കുന്നില്ലി,വൻരാജ്യഹീനനെന്നാകിലുംമതി. ॥

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഏകാകി,ധനമില്ലാത്തോൻ,ബലഹീനൻസുദർശനൻ വനവാസി,ഫലാഹാരൻ,വസിക്കുന്നവനുള്ളിലായ് ॥ വാഗ്ബീജത്തിൻജപംമൂലമവർക്കസിദ്ധിവന്നതേ അവനംബ്യാനമോടൊത്തുകാമരാജംജപിക്കയാൽ ॥ സ്വപ്നത്തിൽകാണുമാറായസ്സുപ്തസമ്പന്നമേകിടും വിശ്വത്തിന്നമ്മയായുള്ള പൂർണ്ണയാംവിഷ്ണുമായയെ ശൃംഗിവേരപുരാധീശൻനിഷാദൻവന്നുതോഷമായും ॥ ചെന്നിട്ടുള്ള രഥംകൊണ്ടുവന്നവനായിനൽകിനാൻ കൊടിയോടുംനാലുനല്ലശ്വങ്ങളോടുംചേർച്ചപ്പുതാം ॥ തേരതുകാഴ്ചയതായ് രാജാവെന്നറിഞ്ഞതകിനാനവൻ സുദർശനൻപ്രീതിയോടും ഗ്രഹിച്ചിട്ടിഷ്ടനായിട്ടും ॥ നിഷാദനേവന്യമൂലഫലത്താൽസത്കരിച്ചുത സല്ക്കാരമേററാനിഷാദൻപോയപ്പോളതിഗൂഢമായ് ചൊല്ലിനാർ താപസന്മാരാംമുനിമാരതിഇഷ്ടമായ് ॥ 'രാജനന്ദന!നീയല്പദിവസങ്ങൾക്കകത്തുതാൻ ശ്രമംകൂടാതെനിൻരാജ്യംപ്രാപിക്കുംവിക്രമത്തിനാൽ ॥ പ്രസാദിച്ചുനിനക്കംബവരദാവിശ്വമോഹിനി സഹായവുംചെയ്തിട്ടിപ്പോഴെന്തിനുചിന്തിച്ചിടേണ്ടസുവ്രത!' ॥ മനോരമയോടാനല്ലമുനിമാരുരചെയ്തുടൻ: 'ഏതൊരുസുന്ദരി!നിൻപുത്രൻരാജാവായ് തീരുമിയിടെ ॥ ഇവൻ ഞങ്ങൾക്കുദാസൻ,സന്ദേഹമാലല്ലെന്തുവന്നിടാ ഫലിക്കട്ടെനിങ്ങൾ ചൊന്നതെന്നെല്ലാംമനോരമ ॥ സഹായവുംമന്ത്രിമാരുംധനംസൈന്യമെന്നിയേ എന്തുകൊണ്ടെൻസുതൻരാജ്യംപ്രാപിക്കാൻയോഗ്യനാകുന്നു ॥ നിങ്ങൾചൊല്ലുള്ളൊരാശീസ്സാലെൻസുതൻനൃപനായിടും ശങ്കയില്ലവേദജ്ഞന്മാരാംമന്ത്രജ്ഞരുത്തമരല്ലയോ? ॥

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ധീമാൻസുദർശനൻതേരിലെവിടെല്ലാംഗമിക്കുമോ അവിടെല്ലാം സൈന്യയുക്തനായിത്തോന്നുംസ്വതേജസാ ॥ മന്ത്രത്തിനുള്ളമാഹാത്മ്യമാണല്ലാതൊന്നുമല്ലത്; പ്രീത്യാജപിച്ചാനവനീഫലമുണ്ടായിമന്നവ! ॥ ശ്രേഷ്ഠമന്ത്രം,സദ്ഗുരുവിൽനിന്നുവാങ്ങീട്ടുശുദ്ധനായ് ശാന്തനായുച്ചരിച്ചെന്നാൽസാധിക്കുംസർവ്വകാമവും ഇച്ഛയാദേവിയിൽനിന്നുകിട്ടാത്തുള്ളൊരുവസ്തുവായ് ഭുവിൽസ്വർഗ്ഗമതിൽപ്പോലുമൊന്നുമില്ലനരോത്തമ! ॥ വിശ്വാസമില്ലാത്തദേവീപൂജതൊട്ടിട്ടൊരൊന്നിലും; അവരാംഭാഗ്യഹീനന്മാർമന്ദബുദ്ധിയുക്തരാം ॥ ദേവകർമ്മങ്ങൾമായയാൽബുദ്ധിയിൽ

പ്രോൽകൃഷ്ടമായ് ദേവികളായാദിമാതാവെന്ന നാമം പ്രസിദ്ധമായ് •
ബുദ്ധി,ധൈര്യം,കീർത്തി,ലക്ഷ്മി,ശക്തി,ശ്രദ്ധ,മതി,സ്മൃതി പ്രത്യക്ഷമിവ
യാതെല്ലാവർക്കും ശോഭിച്ചിടുന്നവൾ • മായയാൽ മോഹിതന്മാരായറിയു
ന്നില്ല മാനുഷർ കതക്കാരകാരണനോവിക്കുന്നില്ലാമംഗളരൂപിയെ • ബ്ര
ഹ്മാ,വിഷ്ണു,മഹാദേവ,നിന്ദ്രൻ,വരുണ,നന്തകൻ വായു,വഹ്നി,ഭഗൻ,
പൂഷാ,ത്വഷ്ടാ,വൈശ്രവണാദിദേവകൾ • രുദ്രൻ,വസുക്കളാ,ദിത്യർ,വിശ്വദേ
വർ,മരുത്തുകൾ സൃഷ്ട്യാദികൾ ചെയ്യുന്നവരെല്ലാം സേവിക്കുന്നവരൊക്കയും •
സേവിക്കയില്ലയോ വിശ്വനാഥയായുള്ള ശക്തിയെ? സുദർശനനറിഞ്ഞ
ത്ഥമെല്ലാമേകനാം ദേവിയെ • വിദ്യാവിദ്യാസ്വരൂപിണിയായ്,മോക്ഷ
കാംക്ഷികൾക്കൊക്കെ വിദ്യയായ് ബന്ധപ്രാപകയായ് യോഗഗമ്യയായിട്ടും ബ്ര
ഹ്മമാണവൾ • ഉത്തമസത്വരൂപ,മുമ്മൂർത്തികളെ വിചാരിച്ചിട്ടും അ
വർക്കുത്തമമായ് സൃഷ്ടിച്ചു,തന്നാൽ വെക്കാട്ടിടുന്നാദ്യോ • 'ആ ദേവിയെ മന
കൊണ്ടു ചിന്ത ചെയ്തു സുദർശനൻ രാജ്യഭാരത്തിലും സൈന്യം പൂണ്ടുവാ
ഴുന്ന കാട്ടിൽ • കാമരാജാക്ഷരത്തെ ശശികലയെന്ന കുമാരിയും ധ
രിക്കുന്നു,പാദങ്ങൾ ചെയ്തു സേവിച്ചു ദേവിയും • അറിഞ്ഞപ്പോൾ,പതി
കയായിക്കാതിരുന്നന്ന പുത്രിയെ സ്വയംവരത്തിനാലോചിച്ചീടി
നാൻ മടിയെന്നിയേ • സ്വയംവരം മൂന്നുവിധം വിദ്വാന്മാർ പറയുന്നതെ
രാജാക്കന്മാർക്കായിത്തന്നെ ചെയ്യുന്നതല്ലതാൻ • ഇച്ഛാസ്വയംവരമൊ
ന്നു,പണസ്വയംവരമുള്ളത് ത്ര്യംബകം വില്ലിന്നൊരാമൻ മുറിച്ചതിനുള്ള
മായ് • മൂന്നാമത്തേതു ശൂരർക്ക്,ശൌര്യംകൊടുന്നതാണത് ഇച്ഛാസ്വയം
വരംതാനന്നവിടെച്ചെയ്യുന്നു താതൻ • ശില്പിമാരെക്കൊണ്ടു നല്ലവിചി
ത്രപ്പാടൊത്ത മഞ്ചവും സഭാമണ്ഡപവും ചെയ്തീടിനാൻ,പലമട്ടിലു
യ് • വിവാഹത്തിന്നു വിസ്താരമായ് വട്ടങ്ങൾ കൂട്ടിനാൻ ചൊന്നാൾ ശ
ശികലാദേവിതാനതാ തൻ തോഴിയോടുടൻ: •'എന്റെ വാക്കിതെന്നമ്മയോ
ടു ചൊല്ലണം നീ രഹസ്യമായ് സുദർശനനെ ഞാൻ മുന്നം മനംകൊണ്ടു വ
രിച്ചതു • അവനെ വിട്ടൊന്നിനെ ഞാൻ വരിച്ചീടുകയില്ലതാൻ അവനെ
എന്റെ പതിയായ് നിശ്ചയിച്ചു ഭുവനേശ്വരി'. •

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഇത്തരം കേട്ടു തോഴി ഉടനെ ചെന്ന വൈദർഭിയായിട്ടും മാതാവിനോടു
മധുരമായോതീടുന്നു ഭാഷിണി: • 'സതിയാം പുത്രിമാരോടു ചൊല്ലുന്നു
ഞാൻ മുഖാന്തിരം കേൾക്കണീ വൃത്താന്തം ചെയ്ക കല്യാണി വേഗമാ
യ് • ഭാഗീരഥീമകൻ വാണീടുന്ന സുദർശനൻ വരിച്ചേനവനെ
ഞാൻ സ്വീകരിക്കില്ലന്യരൂപനെ'. •

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

രാജ്ഞികേട്ടതു,തൻകാന്തൻഗൃഹത്തിൽവന്നവേളയിൽ ഖേദാർത്തമായ്‌ധരിപ്പിച്ചാൾപുത്രിചൊന്നൊരുവാക്കിനെ ॥ അതുകേട്ടാശ്ചര്യപ്പെട്ടുചിരിച്ചുകൊണ്ടുവിസ്മയിച്ചിട്ടെഴുനേറ്റു അവൾ സത്യവാക്കിനേ: ॥ 'ആബാലനെഞാനറിയുംരാജ്യത്തിൽനിന്നു ഭ്രഷ്ടനായ് ഏകാകിയായമ്മയോടുംകാട്ടിൽവാഴുന്നകാമിനി! ॥ അവന്നായായുധാജിത്തുവധിച്ചാൻവീരസേനനെ ശരിദ്രനാമവൻചെന്നു ത്താവാകുന്നതെങ്ങനെ? ॥ എന്നാലുമായവർക്കിങ്ങല്ലാതെതാന്നുമുര ഒഴ്ച്ചാലാ വതംസ്വയംവരത്തിങ്കൽധനമേറുന്നമന്നവർ' ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

ശശികലാവിവാഹോദ്യോഗം

പതിനേഴാമദ്ധ്യായം

പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

പതിയാലിതുചൊല്ലപ്പെട്ടവൾപുത്രിയിരിക്കുന്നാൾ മകളെമടിയിൽവെച്ചുമാധുര്യത്തോടുചൊല്ലിനാൾ: ॥ എനിക്കപ്രിയമാംവാക്യമെന്തിനോതുന്നുബാലികേ! ഈവാക്കുകൊണ്ടുനിന്നച്ഛൻദുഃഖിക്കുന്നിതുസുവ്രതേ! ॥ സുദർശനൻ,ഭാഗ്യഹീനൻ,രാജ്യഭ്രഷ്ടൻ,നിരാശ്രയൻ ധനസേനകളില്ലാത്തോൻ,ബന്ധുക്കൾകൈവെടിഞ്ഞവൻ ॥ കാട്ടിലമ്മയോടുംമൂലഫലംഭക്ഷിച്ചിരിപ്പവൻ നിനക്കിവൻയോഗ്യനല്ലകാട്ടിൽവാഴുന്നഭിക്ഷുകൻ ॥ ബുദ്ധിമാന്മാർരൂപപുത്രരേറെ കരുനാസമ്മതർ രാജപുത്രരുണ്ടല്ലോനിനക്കൊത്തവരെത്രയോ ॥ കോസലത്തിലിവൻജ്യേഷ്ഠൻസർവലക്ഷണമുള്ളവൻ സൌന്ദര്യവാനവൻനാടുവാഴിയായ്‌വാണിടുന്നതേ ॥ ഞാൻകേട്ടിട്ടുണ്ടുവേറെയുംദോഷമുണ്ടുവരാനനേ യുധാജിത്തിവനെക്കൊൽവാൻതരംനോക്കുന്നുസർവദാ ॥ മന്ത്രിമാരോടൊത്തുവീരസേനനെക്കൊന്നതുപോലെ ദൌഹിത്രനേറ്റപസ്ഥാനത്താക്കീയുധാജിനിമിത്തമായ് ॥ ഭരദ്വാജാശ്രമംപ്രാപിച്ചവനെക്കൊല്ലുവാൻനൃപൻ മുനിപിന്നെത്തടുത്തിട്ടുഗമിച്ചാൻനിജമന്ദിരം'. ॥

ശശികല പറഞ്ഞു.

കാട്ടുവാഴിയതെന്നാലുമവൻതാൻസമ്മതൻമമ ● സതീ,സുകന്യാ,ശര്യാതിതൻറവാക്കുനിമിത്തമായ് ● പതിയാക്കിച്ച്യവനനെ ശുശ്രൂഷചെയ്കപോൽ ● സ്ത്രീകൾക്കുപതിശുശ്രൂഷകൊണ്ടുമോക്ഷമാർന്നകിടും അത്യാജ്ഞമായ് ചെയ്തുതാൻനാരികാംക്ഷസുഖപ്രദം ● കിനാവിൽശ്രേഷ്ഠവരനെച്ചൊല്ലിത്തന്നംബികേശ്വരി അവനെവിട്ടന്യരാജപുത്രനെഞാൻവരിച്ചിടാ ● വരച്ചൂത്രപനെയെൻറചിത്തമിത്തിയിലംബിക പ്രിയനാമവനെവിട്ടുവരിക്കില്ലന്യകാന്തനെ ●

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

തെല്ലിച്ചുനേകദ്ദ്യാനങ്ങളതൽവൈദർഭിയേയുടൻപുത്രിതൻവാക്കുവിലവുംപതിയോടോതിയായവൾ ● വിവാഹത്തിൻമുൻപുശാസ്ത്രജ്ഞനാംതന്നാപ്തവിപ്രനെ സുദർശനസമീപത്തേക്കയച്ചാളക്കുമാരിക: ● 'എൻചൊല്ലാലബ്ദ്ദേഭാരാശ്രമത്തിൽചെന്നവേഗമായ് അറിഞ്ഞിടാതെയെന്നച്ഛൻസുദർശനനോടോതണം ● സ്വയംവരംനിശ്ചയിച്ചാനെന്നിക്കെന്നാച്ഛനാണപൻ വരുന്നു,സേനയോടൊത്തിട്ടനേകംനൃപസത്തമർ ● ദേവജ്ഞ്യ!കിനാവിങ്കൽദേവിചൊന്നതുമൂലമായ് ഭവാനെഞാൻപ്രീതിയോടുംമനസ്സാലെവരിച്ചുതേ ● വിഷംകുടിക്കിലുമൊരുകാലും ജ്വലിക്കുന്നതീയിൽവീണിടും പിതാക്കളോതിലുംനിന്നെവിട്ടന്യനെവരിച്ചിടാ ● മനസാകർമ്മണാവാചാപതിയായ് നിന്നെയാണുഞാൻ ദേവിപ്രസാദംകൊണ്ടിട്ടനുകൂലസുഖവുംവരും ● ദൈവത്തെബലമായോർത്തുവാനിവിടെയെത്തണം ചരാചരങ്ങളെല്ലാമദൈവാധീനത്തിലല്ലയോ ● ശങ്കരാദികളാം ദേവകളെല്ലാംതാനമൃതകീഴിലല്ലോ? താൽദേവിതൻവാക്കസത്യമായിത്തീരില്ലൊരിക്കലും ● സുദർശനനൊടീവണ്ണംശ്രദ്ധയായ്ചൊല്ലണംഭവാൻ! എൻകാര്യംസാദ്ധ്യമായിടാൻതക്കവണ്ണംദ്വിജോത്തമ!' ● ഇതുചൊല്ലിദ്ദക്ഷിണയുംനൾകിവിട്ടവനെയവൾ ചെന്നെല്ലാംചൊല്ലിവേഗത്തിലവിടത്തന്നെവന്നവൻ ● ആവിപ്രൻബലമായുത്സാഹിക്കുലംസുദർശനൻ കല്യാണത്തിന്നുപോകാനായപ്പോൾതന്നെയുറച്ചുതേ ●

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

പോകാനായിത്തുടങ്ങുന്നോരവനോടാമനോരമ വിറച്ചുതേങ്ങികൊണ്ടുംകണ്ണീരോടോതിനാൾ: ● 'എവിടെയ്ക്കുഗമിക്കുന്നാമന്നന്മാർതൻസദസ്സിലേ? വൈരിയാനീതനിച്ചെന്നുചിന്തിച്ചങ്ങുഗമിപ്പതും ●

യുധാജിന്നൃപൻനിന്നെവധിക്കുന്നവിടെത്തിട്ടും നിനക്കാരുസഹായി
ക്കാനതിനാൽപോയിടേണ്ടനീ * നീയൊത്തനോടുംവാഴ്കഗതിയ
റ്റൊരുത്തീനഞാൻ മഹാത്മാവായനിയെയന്നെയാശ്രയററവളാക്കൊലാ *
അവിടെന്നെപ്പുനെക്കൊന്നയുധാജിത്തെത്തുമായവൻ നിന്നെഹനിച്ചുക
ണ്ടെങ്കിൽകൊല്ലുമില്ലാത്തസംശയം. *

സുദർശനൻ പറഞ്ഞു

വരാനുള്ളതുവന്നീടുമാലോചിക്കേണ്ടതില്ലതിൽ ശ്രീദേവിതൻ
കല്പനയാൽപോകുന്നുഞാൻസ്വയംവരേ * ക്ഷത്രിയസ്ത്രീയല്ലയോനീ
ഖേദിച്ചീടൊല്ലമംഗലേ!ദേവിതൻനൽപ്രസാദത്താൽഭയമില്ലാരെയുംമമ

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നുചൊല്ലിപ്പോയിടാനായ്തേരിൽക്കേറിയപുത്രനെ കണ്ടാ
ശീർവ്വാദങ്ങളെക്കൊണ്ടമ്മസന്തോഷമേകിനാൾ: * ‘രക്ഷിക്കംനിന്റെ
മുൻഭാഗമംബികാപൃഷ്ഠഭാഗവും പാർശ്വങ്ങളുംപൊറ്റുതിയംശി രക്ഷി
ക്കണമെപ്പോഴും * ദിക്കുകളിൽവാരാഹീ,ദിക്ക്.ദിക്കുകളായതിൽ പ
രമേശ്വരിയാംകാളി,പാലിക്കണമെല്ലപ്പോരത്തിൽ * മണ്ഡപത്തിങ്കൽമാതം
ഗീ,കല്യാണത്തിന്നൈശ്വര്യം ഭവാനീ,നൃപമദ്ധ്യത്തിൽപാലിക്കംഭവ
നാശിനീ * ഗിരിജാ,ഗിരിദുർഗ്ഗത്തിൽ ചാമുണ്ഡാ,ചത്വരങ്ങളിൽ കാടെ
ല്ലാംകാമഗാ,നിന്നെരക്ഷിച്ചീടുംസനാതനി * വൈഷ്ണവീശക്തി,രക്ഷി
ക്കംവിവാദത്തിൽരഘൂദ്വഹ! ഭൈരവീ,പോരിലുംവൈരിവന്നിട്ടെതി
രിടുമ്പോഴും * എങ്ങുമെല്ലാമെപ്പോഴും നിന്നെപ്പാലിക്കുംഭുവനേശ്വരീ മ
ഹാമായാ,ജഗദ്ധാത്രീ,സച്ചിദാനന്ദരൂപിണീ.’ *

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഇതോതീട്ടവനോടമ്മ,പേടിയോടുംവിറച്ചുടൻ പറഞ്ഞാൾ:നി
ന്നോടുഞാനുംവരുന്നൊണ്ടിന്നുസദ്വിധാ * അരക്ഷണംപിരിഞ്ഞൊവിട്ടിട്ടിരി
ക്കില്ലിവളേതുഞാൻ എന്നേക്കൂടിക്കൊണ്ടുപോകനീപോകുന്നൊരളി
ക്കിനായ് * മനോരമയിതോതീട്ടുസ്സഖിയോടുംതിരിച്ചുടൻ ബ്രാഹ്മണാ
ശീർവ്വാദമോടുംപുറപ്പെട്ടവർമോദമായ് * ഒത്തതേരൊടുചെന്നെത്തീകാ
ശിയിങ്കൽരഘൂത്തമൻ അറിഞ്ഞിട്ടവരെപ്പൂജചെയ്യാനപ്പോൾസുബാ
ഹുവും * അന്നപാനാദിയോടൊത്തഗൃഹം പാർപ്പാൻകൊടുത്തവൻ നി
യോഗിച്ചങ്ങുശുശ്രൂഷയ്ക്കായിസ്സേവകന്മാരെയുമേ * നാനാദേശാധിപന്മാ
രാംനൃപന്മാർവന്നുചേർന്നുടൻ ദൌഹിത്രനോടൊത്തുയുധാജിത്താംനൃ
പനുമെത്തിനാൻ * കരൂഷാധിപനാംനൃപൻ,പിന്നെമദ്രേശനാംനൃ
പൻ വീരൻസിന്ധുനൃപൻ,യോധാവായമാഹിഷ്മതീപതി * പാഞ്ചാ

ലൻവീഴ്പ്പവാൻകാമരൂപനപ്പൃത്ഥീശനും കണ്ണാടൻ,ചോളദേശീയൻ, ബലമേറുംവിദർഭനും * മൂന്നൊത്തനൃപതാമക്ഷൌഹിണീതന്നുടെസംഖ്യയാൽ നിറഞ്ഞിതാസിടയും ചുററപ്പെട്ടസൈന്യങ്ങളാൽപുരി * ഇവന്മെററനൃപന്മാർകാണ്മാനായസ്വയംവരം വലിയാനകളോടൊത്തിട്ടവിടെത്തിനിറഞ്ഞുതേ * അന്യോന്യംനൃപപുത്രന്മാർ ചെന്നിട്ടേവംപറഞ്ഞുടൻ: 'സുദർശനൻനൃപസുതൻവന്നിട്ടുണ്ടതിധൈര്യമായ്' * ഏകാകിയായ്തേരിലേറിയമ്മയോടുംമഹാമതി വിവാഹത്തിന്നുവന്നാനിന്നിവിടെയെല്ലാനിന്നാണത് * സൈന്യമായുധവുംചെന്നാരാജപുത്രരെന്നിയേ ഈമഹാളജ്ഞരാജപുത്രിയ്ന്നുവരിക്കുമോ? * യുധാജിത്താംനൃപശ്രേഷ്ഠനാനൃപന്മാരൊടോതിനാൻ: 'കന്യക്കുവേണ്ടിയിവനെക്കൊല്ലും ഞാനില്ലസംശയം' * അവനോടോതിയുടനെനീതിമാൻകേരളാധിപൻ: 'ഇല്ലാസ്വയംവരത്തിങ്കൽ യുദ്ധംനന്നല്ലമന്നവ! * ബലാല്ക്കാരം,പണയവുമിതിലില്ലതുനിശ്ചയം വരിക്കുമില്ലപോൽകന്യ,യതിലെന്തിന്നു യുദ്ധവും * അന്യായമായ്പണിവനാശ്യംകിൽനിന്നു തള്ളിനീ ബലമായ്രാജ്യമപ്പിള്ളമെടഹിത്തനായ് നൃപാധമ! * ഇവൻകോസലരാജന്റെസുതൻകാകുൽസ്ഥനല്ലയോ? കുററമില്ലാത്തിവനെനീകൊന്നീടുന്നതുമെങ്ങനെ? * അന്യായംചെയ്കിലതിന്നുഫലംകിട്ടുംനരേശ്വര! ഇജ്ജഗത്തിന്റെരക്ഷയ്ക്കായ്സൃഷ്ടനായിരമുണ്ടോരാം * ജയിക്കധർമ്മസത്യങ്ങളില്ല,ധർമ്മസത്യവും അനീതിചെയ്യോലാരാജൻകളകീപാപബുദ്ധിയെ * സുന്ദരൻനിന്റെദൌഹിത്രനവനുംവന്നുചേർന്നതെ ശ്രീമാൻ,രാജ്യംഭരിയ്ക്കുന്നോൻ,വരിക്കില്ലെന്നുകാണുമവർ * വേറെയുംബലമുള്ളോരായുള്ളരാജകുമാരകർ കന്യാസ്വയംവരത്തിങ്കൽവരിക്കുംകന്യയേകന * വരിച്ചാലതുപോൽ,വാമെന്നു?ചൊല്ലുമഹീശരേ! പരസ്പരംകോപമതിൽചെയ്കിടെണ്ടാവുള്ളവർ'.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം
സ്വയംവരഗമനം
പത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപതാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

കേരളാധിപനാംശ്രേഷ്ഠനേവമുരപ്പൊരുകേൾക്കവേ യുധാജിത്തന്നാശ്രീപാലന്തന്നെചൊല്ലിയിതൊരു * ക്രൂദ്ധാപരേതിശ്രീപരിൽവച്ചുസത്യവാക്കജിതേന്ദ്രിയൻ ചൊൽയാതൊന്നുചൊല്ലീടുന്നതെററംനിതിയോ.

വും ● യോഗ്യന്മാരേയുമുപേക്ഷിപ്പാനല്ലോരയോഗ്യൻനരോത്തമ! കന്യാരത്ന
ത്തെയിച്ഛിക്കുന്നീനീതിമതമൊ?തവ!● സിംഹഭാഗംഭുജിപ്പാനക്കുറുക്കൻ
യോഗ്യനാകുമൊ? അപ്പോൾസുദർശനൻകന്യാരത്നമർഹിപ്പതെങ്ങനെ?
ബ്രാഹ്മണർക്കുബലംവേദം,നൃപന്മാർക്കായുധംബലം അന്യായമെന്തുചൊ
ല്ലീടുന്നിതിങ്ങൽഞാൻനരോത്തമ! ● രാജാക്കൾക്കുവിവാഹത്തിൽവില
യായ്,ബലമോതിനാർ ബലവാൻസ്വീകരിക്കട്ടെരത്നമെന്നില്ലോരിക്ക
വും ● അതിനാൽപണയംവെച്ചിവിവാഹംചെയ്യുനീതിയാം അല്ലെങ്കി
ലൊക്കലഹമെന്നാവർക്കുചിച്ചിട്ടം ● വിവാദമിങ്ങുണ്ടായി നൃപന്മാർക്കുപ
രസ്പരം വിളിക്കപ്പെട്ടസഭയിൽസുബാഹുനൃപസത്തമൻ ● അറിവുള്ള
നൃപന്മാരാനൃപനോടിതുചൊല്ലിനാർ: 'ഈവിവാഹത്തിൽനീതന്നെ
യോഗമർഹമാചെയ്യുക ● നീയെന്തുചെയ്യാൻപോകുന്നിന്നതാലോചി
ച്ചുചൊല്ലുക മകളെയാർക്കുനൽകാനായാശിക്കുന്നുള്ളിൽനീനൃപ!'.

സുബാഹു പറഞ്ഞു.

സ്വീകരിച്ചുമനംകൊണ്ടുസുദർശനനെയെന്മകൾ അധികംഞാൻ
വിരോധിച്ചുൻകൈക്കൊള്ളുകയില്ലെന്റെവാക്കവൾ ● എന്തുചെയ്യു
ന്നെന്റെകീഴിലല്ലവൾതന്റെമാനസം ദുഃഖനായവനാംവണ്ണംചേർന്നി
രിക്കുന്നുചെയ്യുമായ്.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

സുദർശനൻതന്നെവിളിച്ചിട്ടാസന്നാമന്നവർ മടിവിട്ടോതിനാർ
തന്നോവനോടാസ്പ്രസന്നമോടിത് ● രാജപുത്ര!മഹാത്മാവെ!ആരുതനി
ന്നെക്ഷണിച്ചവൻ? ഈമന്നവർസദസ്സിങ്കൽവന്നതെന്തിനിച്ചുനീ? ●
മന്ത്രിമാർ,സൈന്യവും,ഭണ്ഡാരവും,ശക്തിയും,മെന്നിയെ എന്തിനായിട്ടു
വന്നെന്നസത്യംചൊല്ലുമഹാമതേ! ● സൈന്യസമ്പത്തൊടുംകന്യ
ക്കായിവന്നനൃപോത്തമർ പൊരിച്ചിക്കുന്നുനീയെന്തുചെയ്യാൻവാവി
ച്ചിട്ടിന്നതോ ● നിൻവൈരിയശ്ശർബലവാൻയുദ്ധേകൊല്ലിപ്പാനിവിടെത്തിനാൻ
വീരനാംയുധാജിത്തുസഹായിക്കാനാരുണ്ടെടോ! ● പോകനീനിൻ
ക്കയോഗ്യമുസത്യംഞാനുരച്ചതേ സൈന്യമില്ലാത്തനീയിപ്പോളി
ഷ്ടംപോൽചെയ്യുസുവ്രത!.

സുദർശനൻ പറഞ്ഞു.

സഹായമില്ലി,ല്ലസൈന്യം,ഭണ്ഡാരം,കോട്ടയെന്നതും ബന്ധുക്ക
ളില്ലി,ഷ്ടരില്ല,രക്ഷിപ്പാനില്ലഭൂപതം ● ഇങ്ങിസ്വയംവരംകേട്ടുകാണ്മാ
നായിട്ടുവന്നുഞാൻ കിനാവിൽദേവിചൊല്ലിക്കുതുകമായിട്ടുസംശയം ● മ

വികല്പിച്ചതല്ലാതവരെയില്ലൊരുകാൎയ്യം അവരെന്നുനിനക്കുന്നാ
ലതിന്നെണ്ണമാസംശയം ॥ സൎവ്വലോകമാതാവാം ദേവിയെക്കൊണ്ടമീ
മെ ശത്രുവായിട്ടാരുമില്ലാസംസാരത്തിങ്കൽമന്നരേ! ॥ ആരെന്നോടു വി
രോധത്തെചെയ്യുമോ? നൃപവീരരേ ശിക്ഷിക്കമവരെദ്ദേവി, ഞാൻശത്രു
ത്വംനിനച്ചിടാ ॥ വരാനുള്ളതുവന്നീടുമെന്റിച്ചില്ലനരേന്ദ്രരേ! വിചാരി
പ്പാനെന്തുസദാദൈവാധീനത്തിലാണുഞാൻ ॥ സുരന്മാർ, നരർ, ശ്രുത
ങ്ങൾ, എല്ലാത്തിങ്കലുമെപ്പോഴും എല്ലാക്കുംശക്തിയവൾതാൻമറിച്ചില്ല
മഹീശരേ! ॥ അവളാരെദ്ദുഃഖിതനാക്കാനൊരുങ്ങുന്നവനെയാക്കിടും ദരിദ്രനാ
ക്കണമെന്നുപോൽചിന്തിപ്പാനുള്ളതെന്തിതിൽ ॥ അപ്പരാശക്തിയെവിട്ടു
ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശന്മാർ ഇളകാൻശക്തരാകാ, പിന്നെന്തുചിന്തിക്കവാൻ
മമ ॥ അശക്തനോ ശക്തനാണോ ഞാനെന്നുപോലത്തുപോലതാൻ അവൾ
കല്പിച്ചിട്ടുവന്നെന്നിങ്ങുഞാനിസ്വയംവരേ ॥ അവളിച്ഛിച്ചപ്പോലെച്ചെയ്യും
വിചാരംകൊണ്ടെന്തുഫലം ഇതത്രേശങ്കിച്ചിടേണ്ടൊട്ടുംസത്യംതാൻ
ചൊല്ലിടുന്നുഞാൻ ॥ ജയിക്കിലുമതാപജയിക്കിലുമെനിക്കുയില്ലൊരുലേശവും
ദേവിക്കുതാൻപൂജ്യയവൾകഥിതാൻഞാനനാരതം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അവൻവാക്കിപ്രകാരത്തിൽകേട്ടിട്ടന്നൃപസത്തമർ അതിനിശ്ചയം
കണ്ടെഴുച്ചാരന്യോന്യംനോക്കിയിങ്ങനെ: "സത്യംചൊന്നതുനീസാധോ!
വ്യാജമല്ലെതാലിക്കലും! എന്നാകിലുംയുധാജിത്താഗ്രഹിച്ചീടുന്നതിൻവ
ധം ॥ നിൻവൃത്തിക്കണ്ടുയെയാൽനിന്നോടേതാംഉഹോമതി! മനസ്സു
കൊണ്ടുചിന്തിച്ചുയുക്തംപോൽചെയ്യണംഭവാൻ".

സുദൎശനൻ പറഞ്ഞു.

കൃപയുള്ളിഷ്ടരാംനിങ്ങളുരയ്ക്കുന്നതുവാസ്തവം ഇനിയുംഞാനെന്തു
ചൊല്ലുന്നതെന്യേചൊല്ലിയതെന്നിയേ ॥ ഒരാളുമൊരാൾക്കമരണംവരുത്തി
ടില്ലൊരിക്കലും ഇച്ചരാചരമാംലോകംദൈവത്തിൻകീഴിലല്ലയോ? ॥
ജീവൻ, തൻകീഴിലല്ലെന്നുംതൻകൎമ്മത്തിന്റെകീഴിലാം അക്കൎമ്മംമൂന്നു
വിധമായ്ചൊല്ലുന്നുതത്വദൎശികൾ ॥ സഞ്ചിതം, വൎത്തമാനം, പ്രാര
ബ്ധം, മൂന്നാമതിങ്ങനെ കാലകൎമ്മസ്വഭാവംകൊണ്ടിന്നീലോകംനിറ
ഞ്ഞതാം ॥ ദേവന്മാരെക്കൊല്ലാൻകാലമേതോരാതശക്തനാം നിമി
ത്തമാത്രംകൊല്ലുന്നോൻകാലംതാൻകൊൽവതോൎക്കിൽ ॥ എന്മ
ട്ടെൻവീരനാമച്ഛൻതന്നെസിംഹംവധിച്ചുവോ? യുധാജിത്തതുപോൽ
മാതാമഹനെയുംവധിച്ചുതേ ॥ ബഹുപ്രയത്നംചെയ്താലുംവിധിമൂലമെ

രിച്ചുപോം ശത്രുക്കളുമില്ലാതെതാനായിത്താണുവാണിടും • താൻയു
ധാജിത്തിനെപ്പേടിക്കില്ലൊട്ടുംധർമ്മനിഷ്ഠരേ! ദൈവംതാൻവലുതെന്നോ
ർത്തുസുഖമായ് വാണിടുന്നതേ • എന്നതുമെല്ലാമിപ്പോഴുംദേവീഭജനംചെ
യ്തിട്ടെന്നതാൻ കല്യാണിയാംവിശ്വമാതാവവർമംഗളമേകിടും • നല്ല
തോ ചീത്തയോ പൂർവകർമ്മമെല്ലാംഭുജിക്കണം താൻചെയ്തതുഭുജിച്ചാലെ
നശിച്ചുതീരൂ കർമ്മസഞ്ചയം • സ്വകർമ്മഫലഭോഗത്താൽദുഃഖിക്കുംമൂഢനാ
യവൻ മൂലകാരണമോർക്കാതെശരീക്കുന്നല്ലബുദ്ധിമാൻ • ഞാനോർക്കു
ന്നില്ലപ്രകാരംവൈരശോകമിയന്നുള്ള ഈനൃപർക്കുള്ള സഭയിൽവന്നിരി
ക്കുന്നതുമായ് • നല്ലസ്വയംവരംകാണ്മാനാഗ്രഹിച്ചുതനിച്ചുഞാൻ
വരാനുള്ളതുവന്നീടും വന്നതുഞാൻ ദേവീകല്പിച്ചതാൽ • ദേവീവാക്യംപ്ര
മാണംഞാനോർക്കുന്നില്ലന്യമൊന്നുമേ സുഖദുഃഖങ്ങളുവർത്താനേകന്തു
വേറെയില്ലതാൻ • യുധാജിത്തുസുഖിക്കട്ടെവൈരമില്ലവനിശരേ! ദേവ
മെന്നോർത്തുചെയ്യുന്നോനാണയാളീടുമതിൻഫലം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇത്തുചൊന്നോനവൻമന്നർസന്തോഷിച്ചുവസിച്ചുതേ അവനും
തൻഗൃഹത്തിങ്കൽചെന്നിരുന്നാൻസ പരിവാരങ്ങളോടും • പിറേറന്നാൾശുഭ
കാലത്തിൽക്ഷണിക്കപ്പെട്ടമന്നവർ സുബാഹുവാംമന്നവനാൽനല്ലാ
രമണ്ഡപത്തിനായ് • നൽവിരിപ്പോടുനിർമ്മിച്ചമഞ്ചങ്ങളതിൽമന്ന
വർ വിശേഷമാമലങ്കാരങ്ങളോടുംവന്നിരുന്നതേ • വിമാനത്തിൽദി
വ്യവേഷംധരിച്ചമരരെന്നപോൽ സ്വയംവരംകാണ്മതിന്നായ് വസ
ച്ചുവിശേഷയായ്നൃപൻ • കുമാരിയെപ്പോൾവന്നിടും,പുണ്യംഭാഗ്യവുമൊ
ത്തിടും നൃപനെയവൾകൈക്കൊള്ളും,മെന്നതോർത്തവരൊക്കയും • എ
പ്പോൾസുദർശനൻതന്നെഭാഗ്യത്താൽമാലയിട്ടിടും അപ്പോൾവിവാദമു
ണ്ടാക്കേവിച്ചീടുമസംശയം • എന്നോർത്തിട്ടുനൃപന്മാർമഞ്ചങ്ങളിൽവ
സിച്ചുതേ മണ്ഡപത്തിങ്കൽവലുതാംവാദ്യഘോഷംഭവിച്ചുടൻ • കുളി
ച്ചുവെള്ളപ്പട്ടണിഞ്ഞലങ്കാരങ്ങളോടുമേ കല്യാണസാധനത്തോടുംമഹാ
ലക്ഷ്മിക്കുതുല്യയായ് • ഇലിപ്പപ്പൂമാലപൂണ്ടദേവിയെച്ചിന്തചെയ്തിടും
സുതയോടു,ചിരിച്ചുകൊണ്ടോതിനാൻകാശിഭൂപതി: • 'നന്ദാലക
ത്തിൽവെച്ചുകൊണ്ടെഴുന്നെള്ളുകനീസുതേ! നോക്കുകീമണ്ഡപത്തിൽ
പോയ്മന്നവന്മാരെയൊക്കയും • നൽക്കുലത്തിൽജനിച്ചുള്ളഗുണ
വാൻസുന്ദരൻനൃപൻ നിന്നുള്ളിലാരിരിക്കുന്നിന്നവനെത്തീവരിക്കുക •

ദേശാധിപന്മാർവാണീടുന്നോരോമഞ്ചങ്ങൾതോറുമായ് അവരേനോക്കിനിനിഷ്ടംപോലെനീയുംവരിയ്ക്കുക.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇതോതുന്നാപിതാവോടാമിതഭാഷിണി ബാലിക മുഗ്ദ്ധയായ് ധമ്മമോടൊത്തവചനം ചൊല്ലിയിങ്ങനെ.

ശശികല പറഞ്ഞു.

രാജാക്കന്മാർവെട്ടമതിലായ് താത! പോയിടുകില്ലഞാൻ കാമുകന്മാർ തൻറദൃഷ്ടിൽപോകുന്നതസതീജനം ॥ ഹേതാത! ധമ്മശാസ്ത്രത്തിലീ വാക്യംകേട്ടിട്ടുണ്ടുഞാൻ ഒരാളെയേനോക്കിടാവൂനാരിനോക്കരുതന്യനെ ॥ ബഹുക്കാരെനോക്കിയെന്നാൽപോംപാതിവ്രത്യമപ്പോഴേ ഇവരെല്ലാംകൊതിപോലൾമൊസ്തായാക്കണമെന്നതാൻ ॥ കല്യാണമണ്ഡപത്തിൽഞാൻമാലയോടുംഗമിക്കുകിൽ വ്യഭിചാരിണിയെപ്പോലെയിവൾസാമാന്യയായിടും ॥ വേശ്യയങ്ങാടിയിൽചെന്നുപൂരുഷന്മാരെനോക്കുകിൽ അവർതൻഗുണദോഷങ്ങൾവേർതിരിക്കുംമനസ്സിനാൽ ॥ അവൾകാമുകനെന്നാനാരസഭാവത്തോടൊത്തുസേവിക്കിടും അതുപോൽമണ്ഡപത്തിങ്കൽഞാൻപോയ് നോക്കുകയോഗ്യമോ? ॥ ഈവ്യവസ്ഥാർ വിധിച്ചുള്ള ധമ്മംഞാനിന്നുചെയ്തിടാ വ്രതമൊന്നോടൊത്തഞാൻപാതിവ്രത്യംതാനാചരിച്ചിടും ॥ സാമാന്യ, സമ്പ്രാപിച്ചാലോചിച്ചിട്ടനേകമായ് ഒത്തതിനെവരിച്ചീടുമതുപോൽചെയ്കയില്ലഞാൻ ॥ സുദർശനനെമുമ്പിഞാൻമനഃപൂർവ്വംവരിച്ചതേ അവനെവിട്ടന്യനെ ഞാൻവരിക്കുന്നതുമല്ലകേൾ ॥ നല്ലനാളിലവന്നായ്വിവാഹവിധിയോടുമാം കന്യാദാനംചെയ്യുക,നിങ്ങളുമേചിച്ചിട്ടിന്നനീ ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

ഉപസംഹാരം

ഇരുപതാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

സുകന്തിയുക്തമാംകന്യാവാക്കുകേട്ടുസുബാഹുവും എന്തുചെയ്യേണ്ടുവെന്നുള്ള ചിന്തയോടുവസിച്ചതേ ॥ 'സൈന്യമൊത്താട്ടുഗ്രന്ഥ്യരോടുംവന്നിരിക്കുന്നവരാംമന്നവന്മാർപോരുചെയ്വാൻമഞ്ചങ്ങളിലിരിക്കവേ

മകളിപ്രകാരംവരുന്നില്ലയെന്നുഞാൻചെന്നുചൊല്ലുകിൽകോപംപൂണ്ടു
ടനവനെന്നെക്കൊല്ലുമില്ലൊരുസംശയം *ഈനൃപന്മാരെയെല്ലാംഞാൻ
ജയിക്കാൻശക്തനായിതാ അതിന്നുതക്കതായില്ലസൈന്യവുംകോട്ടയും
മമ * ഏകൻ,സുദർശനൻ,ബാലൻ,നിസ്സഹായൻ,ദരിദ്രനും എന്നു
ചൊല്ലുന്നുഞാൻദുഃഖമഗ്നനായിന്നുസർവ്വഥാ' * എന്നുചിന്തയോടാമ
നാൻമനക്കരികിലെത്തിനാൻ അവരേവനമനംചെയ്തുതാഴ്മയോടിതു
ചൊല്ലിനാൻ: * 'മാതാവുംഞാനുമധികംനിർബ്ബന്ധിച്ചിട്ടുമെൻമകൾ
വരുന്നില്ലീമണ്ഡപത്തിലെന്നുചൊല്ലുന്നുഭൂപരേ! * നിങ്ങൾക്കെല്ലാംദാ
സനീഞാൻനമിക്കുന്നുപദങ്ങളിൽ എൻസൽക്കാരംസ്വീകരിച്ചുഗൃഹ
ത്തിന്നായ്ഗമിക്കുവിൻ *ബഹുരത്നങ്ങൾവസ്ത്രങ്ങളുമാനതേതുകളുംതരാം
കൃപചെയ്തുവയേവാങ്ങിഗൃഹത്തിന്നായ്ഗമിക്കുവിൻ * എൻകീഴിലല്ലു
വൾബാലാദുഃഖിപ്പിച്ചാൽമരിച്ചുപോം മഹാദുഃഖമെനിക്കിപ്രകാരംചി
ന്തിക്കുന്നതുകൊണ്ടുഞാൻ * ദയവേറുന്നവർനിങ്ങൾധീരന്മാർഭാഗ്യമു
ള്ളവർ ഭാഗ്യമില്ലാവികൃതിയീമകളാലെന്തുവാൻഫലം * നിങ്ങൾക്കു
ഞാൻദാസനെന്നോർത്തെന്നെയാശീർവ്വദിക്കുവിൻ പുത്രിയെപ്പോൽനി
ങ്ങളെൻറമകളെയോർത്തുകൊള്ളുവിൻ *

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

സുബാഹുമൊഴികേട്ടോതിയില്ലൊന്നുംഭൂമിപന്മാർ യുധാജിത്തി
വനോടോതികോപാൽകണ്ണുചുകന്നവൻ: * 'മൂഢ!നീയെന്തുചൊല്ലു
ന്നുനിന്ദ്യകാര്യംനടത്തിടുവാൻ സന്നിധത്തിൽനിശ്ചയിച്ചതെന്തിനാ
ണിസ്വയംവരം * ഇതിന്നുനീവിളിച്ചിട്ടുവന്നോരീഭൂപരൊക്കെയും മട
ങ്ങിസ്വഗൃഹംപോവതിപ്പോഴെങ്ങനെയോഗ്യമാം * നിന്ദിച്ചിട്ടിവരെ
യെല്ലാ,മിസ്സുദർശനനെന്നുനീ കന്യാദാനംനിനച്ചീടുന്നെന്നാനീതിയിതി
ല്ലരം * ക്രമിച്ചീപ്പവൻകാര്യംമുൻനിനച്ചുതുടങ്ങണം നീയാലോചന
കൂടാതെതുടങ്ങിയിതുമന്നവ! * സൈന്യംവാഹനവുംചതംരാജാക്കന്മാ
രെവിട്ടുനീ ഇസ്സുദർശനനെബ്ഭർത്താവാക്കാനിച്ഛിപ്പതെന്തുവാൻ? *
ഞാൻനിന്നെക്കൊന്നുപാപിഷ്ഠ!സുദർശനനെയുംതഥാ ദൌഹിത്രനാ
യ്കന്യകയെക്കൊടുക്കുംശങ്കയില്ലതിൽ * ഞാനിരിക്കെയിലാരന്യൻകന്യ
യെക്കൊണ്ടുപോയിടും സുദർശനൻദുർബ്ബലൻതാൻനിർദ്ധനൻബാല
നെന്തിനാം * ഭാരദ്വാജമുനിക്കായ്പ്പണ്ടാശ്രമത്തിങ്കൽവിട്ടുഞാൻ ഇ
ന്നല്ലാതൊന്നുമവനെക്കൊല്ലുമില്ലൊരുസംശയം *മകളോടുംഭാര്യയോ

ട്ടുമാലോചിച്ചുറച്ചുകൊണ്ടുനീ എൻദൌഹിത്രന്നിഷ്ടയായകന്യാരത്നത്തെ
യേകുക * ഇക്കന്യയാംസുന്ദരിയേതന്നസംബന്ധിയാകനീ നന്മയി
ച്ഛിപ്പവൻചെയ്യീടേണ്ടതാംമഹാതാല്പൎയ്യം * ഏകാകിയായ്‌രാജ്യമില്ലാ
സ്സുദൎശനൻഭദ്രം ഇഷ്ടപുത്രിയെയേകീടിൽസുഖമെന്തുഭവാനതേവ? *
കുലം,ധനം,ബലം,രൂപം,രാജ്യം,കോട്ട,സുഹൃത്തെല്ലാം പാൎത്തുപുത്രിയെ
നല്കേണമല്ലെങ്കിൽസുഖമില്ലതാൻ * ധൎമ്മവുംനീശാശ്വതമാംരാജ
നീതിയുമോൎക്ക ഭംഗിയായ്‌ചെയ്കകാൎയ്യംനീചിന്തിക്കായ്കമറിച്ചിതിൽ
നിബന്ധുവാണെനിക്കേററംഹിതത്തെചൊല്ലിടുന്നുഞാൻ സഖിമാരൊ
ടുസുതയെമണ്ഡപത്തിൽവരുത്തുക * സുദൎശനനെയല്ലാതെയിവളാ
രൊരിക്കിലും ശങ്കയില്ലനടക്കട്ടെനിന്നിഷ്ടംപോൽവിവാഹവും * മ
ററല്ലാനൃപരംശജർകുലീനന്മാർസമാനരും വരിച്ചെങ്കിൽവൈര
മെന്തിന്നുപശാന്തമരേയിവർ * അല്ലെങ്കിൽഞാൻകൊണ്ടുപോകും
ബാലാലിനല്ലകന്യായെ എന്നോടസാദ്ധ്യമാംവൈരംവേണ്ടാനീപോക
മന്നവ! *

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

യുധാജിത്തുചൊന്നപ്പോൾശോകംപൂണ്ടുസുബാഹുവും ഏറ്റ
ഖേദാൽഗൃഹംപൂകിഭാൎയ്യയോടോതിഖിന്നനായ്‌: * 'ധൎമ്മജ്ഞേ!മകളോ
ടൊത്തു കലഹംവന്നടുത്തതായ്‌ എന്തുചെയ്യേണ്ടുഞാൻനിന്റെവശത്താ
ണസുലോചനേ!' *

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഭൎത്തൃവാക്യംകേട്ടപത്നിചെന്നുപുത്രിയൊടോതിനാൾ: 'കന്യേ
നിന്നച്ഛനിപ്പോഴുംഖിന്നനായ്‌വാണീടുന്നതേ * നീനിമിത്തംവൈരമേ
ററമുണ്ടായ്‌നൃപക്ഷേശഷവുംസുദൎശനനെവിട്ടന്യനൃപനെനീവരിക്കുക
കന്യേ!നീയവനേത്തന്നെബലമായിവരിക്കുകിൽ ബലവാനാംയുധാ
ജിത്തുനമ്മളെനിഗ്രഹിച്ചീടും * സുദൎശനനെയുംകൊല്ലുംബലമുള്ളപ്ര
താപവാൻ നിനക്കെന്താംഭൎത്താവുമുണ്ടാംയുദ്ധംനിമിത്തമായ്‌ * അതു
കൊണ്ടവനെവിട്ടിട്ടന്യനെത്താൻവരിക്ക നമ്മൾക്കുസുഖമില്ലിക്ക
ന്നെങ്കിൽനീശുഭലോചനേ!'. * എന്നമ്മയുപദേശിച്ചുപിന്നെരാജാവു
മോതിനാൻ അവർതൻവാക്കുകേട്ടോട്ടുംഭയമെന്യേപറഞ്ഞവൾ *

കന്യക പറഞ്ഞു.

അച്ഛൻചൊന്നതുസത്യംതാനറിയുന്നെൻവ്രതംഭവാൻ സുദൎശ
നനെവിട്ടെന്നുംവരിക്കില്ലന്യനൃപനെ * ഇബ് നൃപന്മാരിൽനിന്നൊരാ

മെമച്ചുന്നിരിക്കിലോ? സുദർശനനെനോക്കിയെന്നെവെളിയിൽവിട്ടയക്ക
ക • അവനെന്നെത്തേരിലേറ്റിപ്പുരിയിൽനിന്നുകൊണ്ടുപോം വരാനു
ള്ളതുവന്നീടുംപിന്നെവേറെവിഷമമോ • വരാനുള്ളതിലൊന്നുംതാനാ
ലോചിക്കേണ്ടമന്നവ! വരാനുള്ളതുവന്നീടുമെന്നതായാലുമസംശയം •

രാജാവു പറഞ്ഞു.

ഒരിക്കലുംബുദ്ധിയുള്ളോർക്കരുതീസ്സാഹസംസുതേ! ബലിഷ്ഠരോടു
ള്ളവൈരമാകായെന്നോതിവേദിയർ • വൈരമേറുംനൃപന്മാർക
ന്നെന്തുചെയ്യുന്നതാതംതായ് നിന്നോരാജസുതനെനോക്കിയെന്നുണ്ണിവിട്ടിട്ടു
ന്നുഞാൻ • നിനക്കതിഷ്ടമാണെങ്കിൽ പന്തയംനിശ്ചയിച്ചിടാം സീതാ
സ്വയംവരത്തിങ്കൽപണ്ടുജനകനെന്നപോൽ • ശിവന്റെവില്ലുപ്ര
കാരംനൃപൻപണയമാക്കിയോ? സുന്ദരി! ഞാനമറ്റുണ്ണാംവെയ്ക്കാംവ
ലിയപന്തയം • തുല്യമാമതിനാൽപ്രപഞ്ചില്ലാതാകുംവിവാദവും അതു
സാധിപ്പവൻനിന്റെപതിയായ്‌വരുംസുതേ! • സുദർശനനൃപന്താ
നോബലവാൻമറ്റൊരുത്തനോ പണനിശ്ചയവുംചെയ്തുസദ്ഗുണനി
ന്നെയാണിടും • ഇമ്മട്ടുചെയ്കിലോവാദംനശിക്കുംമന്നവർക്കിഹ പി
ന്നെഞാൻനിൻവിവാഹത്തെസ്സുഖമായികഴിച്ചിടാം •

കന്യക പറഞ്ഞു.

സംശയിക്കുന്നതില്ലീഞാൻമൂഢകൃത്യമിതാകയാൽ മറിച്ചില്ലവരി
ച്ചുള്ളിൽസുദർശനനെയന്നുഞാൻ • പുണ്യപാപങ്ങളാംകർമ്മമൂലംമനസ്സാ
ണുമഹീപതേ മനസ്സാലെവരിച്ചേനേവിട്ടന്യംകൊള്ളാവതെങ്ങനെ? •
പന്തയംവെച്ചുവെന്നാകിലെല്ലാർക്കുംവശമായിഞാൻ അനേകരോരണ്ടു
പേരോപലരോ? സാദ്ധ്യമാക്കിടും • വിവാദമുണ്ടാമുടനെതാത! ഞാനെ
ന്തുചെയ്യണം സംശയംചെയ്‌കാര്യത്തിൽബുദ്ധരാവശ്യന്നതില്ലഞാൻ •
ചിന്തിക്കേണ്ടനിന്നേയേകീടുകസുദർശനനായിനി വിവാഹംവിധി
പോൽചെയ്തുസുഖമേകംമഹേശപതീ • ചെവിതൻപേരുചൊന്നാലും
ദുഃഖമെല്ലാംനശിച്ചുപോം അപ്പരാശക്തിയെയോർത്തുധൈര്യമായ്‌ചെ
യ്യുകാര്യവും • നൃപന്മാരെല്ലാമിച്ചിട്ടുതൊഴുതോതുകഭൂപതേ! • "നാളെ
സ്വയംവരത്തിനുവരേണംനിങ്ങൾ"ളെന്നതായ് എന്നോതിയീനൃപന്മാ
രെയയച്ചീടുകനീഭൂപാൽ • വേദോക്തവിധിപോലിന്നുരാത്രിചെയ്യുക
വിവാഹവും യഥായോഗ്യംസ്ത്രീധനവുമവന്നേകീട്ടയക്കുക; • എന്നൊ
ട്ടുംകൊണ്ടുപോമിന്നുധ്രുവസന്ധിസുതൻനൃപൻ കോപിച്ചീമന്നർയു

ലത്തിനൊത്തവരുടെ കൈയിൽ നൃപരെപ്പോൾ സഹായിക്കാനെങ്ങാകും ലോകനായിക ഈ രാജപുത്രരോടായിട്ടവനാം പോരു ചെയ്തിട്ടും ॥ അവൻ പോരിൽ മരിച്ചെന്നാൽ മരിക്കും ഞാനക്ഷണം നന്ദിയുണ്ടാമെന്നേ കിഗ്രഹേ പാർക്കസമൈ സന്യാസിനായ് ഞാനേകയായ് തന്നെ പോകുമവനോടും രമിക്കുവാൻ

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അവൾ തന്നീവാക്കുകേട്ടു റപ്പോടും നൃപോത്തമൻ വിശ്വാസത്തോടപ്രകാരം ചെയ്യുവാൻ നിശ്ചയിച്ചതേ ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാം സ്കന്ധം.

വിവാഹനിശ്ചയം.

ഇരുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം

ഇരുപത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

പുത്രീഗിരംകേട്ടു നൃപൻ മഹാത്മാ । നൃപർക്കു തങ്ങളെ ന്നൊ ചൊന്നാൻ: । 'ഗമിക്കവാസസ്ഥലമിന്നു നാളെ । ദ്ദിനം നടത്താം നൃപരേ! വിവാഹം ॥ സുഭക്ഷ്യപേയങ്ങൾ തരാമതെല്ലാം । വധിക്കുവിൻ മന്നവരേ! സന്തോഷം । നാളത്തെദിനത്തിൽ വരുന്നകാര്യം । നടത്തുവിൻ വന്നിവിടെയ്ക്കു നിങ്ങൾ ॥ വരുന്നതില്ലിന്നിവ'ളെൻ കുമാരി । നരേന്ദ്രരേ! ഞാനതിനെന്തു ചെയ്‌വൂ । സമാശ്വസിപ്പിച്ചുവളെ വരുത്താം । മറ്റന്നാൾ പാർപ്പിടമിന്നു പൂകിൻ ॥ അനീതിപോരാശ്രിതരോടുമന്നാവ । ക്കുകണിഞ്ഞിടണമെൻ പുത്രിയിൽ । പറഞ്ഞു നരത്തവളെ വരുത്തിടാം । ഗമിക്കുവിൻ നിങ്ങളുമിന്നു ശ്രേഷ്ഠമായ് ॥ ഇവണ്ണമോ പറയുമോ വിചാരി- । ച്ചുറച്ചു നാളെയ്ക്കു വിവാഹമാവാം । നരേന്ദ്രരെല്ലാമിവിടെയ്ക്കു വന്നാൽ । സ്വയംവരം സമ്മതമോടു ചെയ്യാം". ॥ നൃപേന്ദ്രരൊന്നായ് ച്ചൊന്നതു കേട്ടുപോയാ । വാസസ്ഥലങ്ങൾക്കു നരേന്ദ്രരെല്ലാം । രക്ഷിച്ചു പുറവും നഗരം നടത്തി । മാങ്ഗല്യാദികളൊത്തൊരുകർമ്മമെല്ലാം. ॥ രഹസ്യമായിട്ടൊരു പത്തനത്തിൽ । സുബാഹു വൈവാഹവിധിജ്ഞരാകും । പുരോഹിതന്മാർ സ്വജനങ്ങളോടും । സുതാവിവാഹത്തിനു കോപ്പുകൂട്ടി. ॥ സ്നാനംകഴിച്ചഥ വരനെ ചെയ്തു- । ച്ചലംകരിപ്പിച്ചു നരേന്ദ്രൻ ! സു

രാദിയോടൊത്തുഗൃഹത്തിലേക്കായ് । വരുത്തിയിട്ടവൻപെട്ടപൂജചെ
യ്തു. ॥ പാദ്യാസനാർഘ്യാചമനങ്ങൾവസ്ത്രം । നൽകണ്ഠലപൊന്നാവുമേ
കി,മന്നൻ । മഹാബലൻവേദവിധിപ്രകാരം । കഴിക്കവാനോത്തുസു
താവിവാഹം ॥ അവൻഗ്രഹിച്ചായവമോദമോടും । മനോരമസ്മൃങ്ങ
ശമിച്ചുദ്വേഷം । സ്വബാലയെനൻനിധികന്യയെന്നും । നിനച്ചു,താനു
ത്തമനെന്നുമപ്പോൾ. ॥ അമാത്യർനൽഭൂഷണവസ്ത്രജാല- । മലങ്കരി
പ്പിച്ചുവധൂവരന്മാരെ । ഭാവിനാമംഗലമണ്ഡപത്തി- । ന്നകത്തു
പൂകിച്ചതിമോദമോടും. ॥ അലങ്കരിച്ചാവധുവേഷ്ടയാന- । മതിൽ
കരേറിട്ടുവിധിക്കുതുല്യം । വിധിജ്ഞരാംനാരികൾവേദിചേരും । സു
മണ്ഡപത്തിൻസമീപമാക്കി. ॥ വളർത്തിയോരഗ്നിയിലങ്ങുഹോമം । ക
ഴിച്ചുടൻതന്നെപുരോഹിതേശൻ । വിളിക്കവാനോതിനതീവമോദം ।
കലർന്നൊരാദ്ദംപതിമാരെയാരാൽ. ॥ വിധിക്കുതുല്യംമലരിട്ടുതീയിൽ ।
പ്രദക്ഷിണംചെയ്തുകഴിഞ്ഞുമപ്പോൾ । കഴിക്കവാനുള്ളതശേഷമ
പ്പോൾ । കഴിച്ചിതാദ്ദംപതിമാരുമാരം ॥ അലങ്കരിച്ചിട്ടിരുന്നുരുതേ
ര । ങ്ങുരങ്ങളോടശ്വസമൂഹമോടും । കൊടുത്തുടൻസ്ത്രീധനമായ്നൃ
പൻതൻ । സുതയ്ക്കുവേണ്ടീട്ടുമുദാന്വിതനായ്. ॥ പ്രിയത്തൊടബ്ഭൂപ
തിയദ്രിതുല്യ । ഗജങ്ങൾനൂറോടിയപത്തിയഞ്ചും । അലങ്കരിച്ചിട്ടവ
യേകൊടുത്താൻ । മഹാബലൻമാമവ,യായ്നൃപനായ്. ॥ വധൂക്കൾക്കും,ന
ല്ലൊരുഭൂഷണങ്ങ । ളുദാരമവൻപിടിയാനയേറും ॥ വരന്നുവേണ്ടീട്ടു
കൊടുത്തുഭൂപൻ । വിവാഹകാലത്തതിമോദമോടും. ॥ സവ്വായുധം,ഭൂ
ഷണവും,കൊടുത്താ । നൊരായിരംഭൃത്യരെയും,വിശേഷാൽ. ധനങ്ങൾ
വസ്ത്രങ്ങളനേകവർണ്ണം । കലർന്നതായുള്ളവയും,കൊടുത്താൻ ॥ വസിക്ക
വാനായ്ക്കുള്ളകേമൻ । മഠങ്ങൾ,സിന്ധൂത്തമമായിരിക്കും । മതിച്ചുമ
ണ്ടായിരമശ്വമേറെ । കുതിച്ചുചാടുന്നവയും,കൊടുത്താൻ ॥ വഹിക്ക
വാൻതക്കൊരുമൂന്നുതേരൊ । ട്ടുകങ്ങളും,വണ്ടികൾരണ്ടുനൂറും । കൊടു
ത്തുനൽമംഗികലർന്നതായി । ട്ടുവന്നാൻധാന്യസമൃദ്ധിയോടും ॥ മനോ
രമാരാജ്ഞിയെവന്ദനങ്ങൾ । സ്വരുപ്പുഭൂപൻതൊഴുകയ്യിനോടും । ധരി
ഷ്യാംനിന്നുടെദാസനിജോ । നമസ്തുനിന്നിന്റമനോഗതങ്ങൾ ॥ ഉ
രച്ചുവരംനല്ലതുവന്നിടുംതേ . കലത്തിന്നംവ്യസനിച്ചിടാതെ । ഇന്നു
മുട്ടുംനിന്നുടെപുത്രിയെഞാൻ । സുതന്നുനീനാംകിയകാരണത്താൽ. ॥
വിശിഷ്ടനാംനിന്മമബന്ധുവല്ലോ? । പുകഴ്ത്തുവാൻമാഗധിയല്ലതാനും ।

ധരാപതേ!നീമമപുത്രനായിസ്സുരേശതുല്യപ്രതാപവുമേകിയില്ലേ? ॥ വെ
ച്ചരിത്രംബഹുചിത്രമേററം । പവിത്രമെന്നോർത്തുരചെയ്തിടാംഞാൻ
വിരാജ്യനാമെൻസുതനേഭവാൻനിൻ । സുതയ്ക്കുവല്ലഭനാക്കിയി
ല്ലേ? ॥ വനത്തിൽവാഴുന്നദരിദ്രനേററം । ബലങ്ങളേതാതൊന്നുമില്ലക
ഷ്ടം! ഫലാശനൻതാനവനീന്ദ്രബാലം । വെടിഞ്ഞുനീപുത്രിയെനൽ
കിയില്ലേ? ॥ ധനം,കലം,ശക്തിയു,മൊത്തിരിക്ക । നാരണനെന്മ
കളേകൊടുക്കും । കൊടുക്കയില്ലാത്തവിവന്നനൃപ । ഗുണങ്ങളേറുന്നിവ
ളെയിദാനീം ॥ ബലിഷ്ഠരാംമന്നവർതന്റെവൈരം । സഹിച്ചുമെൻ
സൂനസുദർശനനായ് । കൊടുത്തുനീപുത്രിയെയെന്തുവന്നി । ച്ചിട്ടന്ത
നിൻധൈര്യബലത്തെയോതാം. ॥ ഇവണ്ണമോതുന്നതുകേട്ടുഭൂപൻ । പ
റഞ്ഞുമോദാൽതൊഴുകയ്യിനോടും: । 'ഗ്രഹിക്കകേൾപ്പിപ്പതുമെന്റെരാ
ജ്യം വസിച്ചിടാംഞാൻബലനാഥനായി. ॥ വസിക്കകല്ലെങ്കിലിതിന്റെ
പാതി । യെടുത്തുനീപുത്രനൊടൊത്തുസൗഖ്യാ । ത്തുജിക്കകാശിയിൽ
വാസമിപ്പോൾ । വനത്തിലേക്കാപ്പോയനിശ്ചമിമ്മേ ॥ പിന്നെയിവാഴ
ട്ടുന്നപേരെല്ലാം । പാർത്തിടാമൊവാതൊടുസാമം । കൊടുത്തുദാ
നംപുനരങ്ങേരെ । കൊടുത്തുപിന്നെപ്പുരയിലൂടെങ്ങാം.॥ ജയാജയംദൈ
വവിധിക്കധീനം । ജയിച്ചിടുംധർമ്മമധർമ്മമില്ലാ । അധർമ്മമാളുന്നവരാ
ണുപാരമാ! തെറിക്കലുമിന്നഫലിക്കയില്ലാ.॥ ഗുണംകലർന്നങ്ങനെയുള്ളവാ
ക്കുകേട്ടാ । ഹിതാശിയാംമന്നവനോടുചൊന്നാൻ. । മനോരമാമാന
മവ്യങ്കൽനിന്നാ । ണതിപ്രിയംപൂണ്ടിവമോദമോടും. ॥

മനോരമ പറഞ്ഞു

ഗുണംഭവിക്കട്ടെനിനക്കുരാജൻ! । ഭവാനിനാപുത്രരൊടൊത്തുരാ
ജ്യം । ഭരിക്ക,മൽപുത്രനമങ്ങയോദ്ധ്യാ । പതിക്കുമാനന്നതിടുമിങ്ങശ
ങ്കം. ॥ അയക്കപോകാൻഗ്രാഭിനതേങ്ങൾ । വനത്തിടുംതെല്ലുമെ
ൻമവാനിയും । എന്തിക്കപാതിതാക്കലോത്മചിത്തമില്ലെടോ! । ഇതെല്ലമം
ബികതൻപദാംബുജം; ॥ ഇവണ്ണമായവർപരസ്പരമേസ്സ്വയം നേ
രായവാക്കുകളുരച്ചുകഴിച്ചുരാത്രി । നേരത്തുമന്നവരറിഞ്ഞുവിവാഹകാ
ര്യം । ഭൂരാജമന്ദിരമടുത്തവരൊത്തുരച്ചാർ: । 'ഭൂപാലനീവനെയയോഗ്യ
തയോടുവാഴ് । നാബാലനോടുമൊത്തമിച്ചുവധിച്ചിടാം. ॥ ആരാജ്യല
ക്ഷ്മിയൊടുകന്യകയേഗ്രഹിക്കാ । മീലോകയാണ്ടുഗ്രഹമെന്തുകയുക്തമാ
ണോ? ॥ കേറിപ്പിൻപെരുമ്പടയടിച്ചുവളഞ്ഞ്നാഭ । മാമെല്ലമൊ..നി

കൾ,ശംഖനിനാദമോടും । വേദസ്വനങ്ങളെയുമങ്ങനെപാട്ടിനേയും ।
കീഴാക്കിട്ടന്നിഹ,നടത്തിനൃപൻവിവാഹം. ॥ നമ്മെപ്പുറത്തവനക
റ്റിയുടൻക്രമമ്പോൽ । ചെയ്യാൻവിവാഹവിധിയൊക്കയുമിന്നഹംഹോ ।
എന്തിന്നുചെയ്യുതിഹ!തമ്മിൽനിനച്ചനേകർ । ചിന്തിച്ചിട്ടന്നതുമനേ
നൃപരെല്ലാവരന്മാർ! ॥ ഏവംപറഞ്ഞുമതുനാളവനൃപന്മാ । ർവീര
നൃപതിനടത്തിവിവാഹമെല്ലാം । ഭൂവ്നാധിശരെവിളിപ്പതിന്നായിവ
ന്നാൻ । കണ്ടൂകഴിന്നനിജബന്ധുജനങ്ങളോടും. ॥ നേരിട്ടുംകാശിനൃപ
നെക്കണ്ടിട്ടാക്ഷിതിപാലകർ ഒന്നുംമിണ്ടാതെകോപത്താൽമൌന
ത്തോടൊത്തിതന്നതേ ॥ മന്നവൻചെന്നുവന്ദിച്ചുകൈക്കൂപ്പിക്കൊണ്ടു
ചൊല്ലിനാൻ: 'ഭോജനത്തിന്നെൻഗൃഹത്തിൽവരുവിൻരാജവീരരേ! ॥
ഇവൾവരിച്ചിവനെയെന്നിയ്ക്കാനിപ്പൊങ്ങളെന്തിതിൽ ദയവേറുംമഹാ
ന്മാരാംനിങ്ങളെല്ലാംപൊറുക്കണം' ॥ അവന്റെയാവാക്കുകേട്ടുനൃപ
ന്മാർകോപമാണ്ടുടൻ "ഗൃഹത്തിൽപോകനീ,ഞങ്ങൾംഭുജിച്ചു"വെന്നോ
തിയുത്തരം॥ ഇഷ്ടമ്പോൽചെയ്ക്കാര്യങ്ങൾചെയ്യേണ്ടല്ലാപുണ്യമിങ്ങനെ
നൃപന്മാരൊക്കയുംപോട്ടെത്താന്താങ്ങൾക്കുള്ളപത്തനേ ॥ സുബാഹു
വതുകേട്ടേറെശങ്കയാഗൃഹമാണ്ടുടൻ എന്തുചെയ്യുംകോപമാണ്ടുനൃപ
ന്മാരെന്നുചെയ്യുമോ?॥ അവൻപോയുടനേസത്യംചെയ്യാർമന്നവരിങ്ങ
നേ: 'സുദർശനനെമാറ്റത്തിൽക്കൊന്നിട്ടക്കന്യയെ' ॥ ചിലരോ
തി:'നമുക്കെന്തുവൈരമാനൃപബാലനിൽ': 'ഘോഷമെല്ലാംകണ്ടിനി
യുംവന്നപോലെഗമിക്കണം ॥ എന്നോതി'ചിലർമാറ്റത്തൊത്തുള്ളും
കൊണ്ടുനിന്നതേ സുബാഹുവുംഗൃഹത്തിൽപോയ്'ചെയ്യാൻമേൽവേ
ണ്ടതൊക്കയും. ॥

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം
സ്വയംവരവിവരണം
ഇരുപത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു:

അവനന്നല്ലഭോജ്യങ്ങൾവിധിപോൽനൽകിയാനൃപൻ ഭിന്നമാ
ക്കുഭിപ്പിച്ചാൻബഹുമാനപുരസ്സരം॥ വിവാഹകാര്യമെല്ലാമീവണ്ണംചെ

ളുസുബാഹുവും സ്ത്രീധനംമന്ത്രിമാരോടാലോചിച്ചുംകൊണ്ടുനല്കി
നാൻ ॥ മാറ്റലർതടഞ്ഞതകാദയദൃതന്മാർചൊന്നകേൾക്കയാൽ സുബാ
ഹുവതിതേജസ്വീഭയംപൂണ്ടുവസിച്ചതേ ॥ ഉടൻശത്രുജിത്തിനോടേറ്റി
വ്രതംപൂണ്ടസുദർശനൻ അയക്കത്തെ ജളേനിയുംപൊയ്യോളുമ്പോൾ
മെന്നിയേ ഭാരദ്വാജാശ്രമത്തിങ്കൽസമാധാനത്തോടെത്തിഞാൻ എ
ല്ലാംകൊണ്ടുംവസിക്കേണംകാര്യത്തെച്ചിന്തചെയ്തിടാം ॥ നൃപന്മാരിൽ
നിന്നുഭീതിയൊട്ടുമുണ്ടായിടേണ്ടാത ഭവാനിയാംജഗന്മാതാസഹായിക്ക
മെനിക്കകേൾ. ॥

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ജാമാതാവിന്നഭിപ്രായമറിഞ്ഞേവംസുബാഹുവും അയച്ചുധന
വുംനല്കി,പ്പുറപ്പെട്ടവനക്ഷണം ॥ ബഹുസൈന്യങ്ങളോടൊത്തുപു
റകേപോയ്സുബാഹുവും ഗമിച്ചാൻവഴിയേഭീതിവിട്ടതന്നേസുദർ
ശനൻ ॥ ഖഡ്ഗങ്ങൾചുഴവേഭാസ്ത്രയോടുംതെളിഞ്ഞനായകൻ പോകവേകണ്ടു
ഭൂപന്മാരുള്ള സൈന്യങ്ങളക്ഷണം ॥ സുബാഹുവവരെക്കണ്ടുദുഃഖവാ
നായ്ചിച്ചുടൻ വിധിപോൽശിവയെയുള്ളിലോർത്താൻമോദാൽസുദ
ർശനൻ ॥ ശ്രേഷ്ഠമേകാക്ഷരംകാമരാജമന്ത്രംജപിച്ചുടൻ ഭയശോകങ്ങ
ളെന്ന്യേതാൻപുത്തുമേസുവസാദത്തപൻ ॥ കോലാഹലരവംചെയ്യൊരുട
നൃപരൊക്കയും എത്തിനേരാർതന്നമോടികന്യയെക്കൈക്കലാക്ക
വാൻ ॥ സുബാഹുവവരെക്കണ്ടുകൊല്ലുവാനാഗ്രഹിക്കവേ ജയമേശ്ശ്രു
വായജാമാതാവിരോധിച്ചവരെക്ഷണം ॥ അന്യോന്യംകൊല്ലുവാനിച്ഛ
യുള്ളോരവരെല്ലാരും ശംഖഭേരിമൃദംഗങ്ങളവാദ്യഘോഷംമുഴക്കിനാർ
ശത്രുജിത്തുപുറപ്പെട്ടുകൊല്ലുവാൻമുമ്പിൽനിന്നുടൻ സന്നദ്ധനായ്യുധാ
ജിത്തുംസഹായിക്കാൻതുടങ്ങിനാൻ ॥ കണ്ടുനില്ക്കംചിലരവൻസൈ
ന്യത്തോടൊത്തുനിന്നുടൻ നേരിട്ടെപ്പോർക്കായാജിതസ്സുദർശനനടുത്തു
പോയ് ॥ അനുജൻശത്രുജിത്തുംകൂടെത്തീഭ്രാതൃവധത്തിനായ് അവർ
തമ്മിൽശരക്കൂട്ടംവർഷിച്ചുകോപമോടുടൻ ॥ വലുതായതിരക്കങ്ങളായ
വിടത്തിൽശരങ്ങളാൽ സുബാഹുവുടനേതന്നെബഹുസൈന്യങ്ങൾചുഴ
വേ ॥ വരജാമാതാവിനായിസ്സഹായിക്കാനടുത്തുതേ എവംരോമാഞ്ചമു
ണ്ടാക്കുംഘോരയുദ്ധംനടക്കവേ ॥ കാണമാറായിസിംഹത്തിൽമഹാദേ
വിയെയക്ഷണം ഭൂഷണായുധജാലങ്ങളാണ്ടതിഭംഗികലർന്നവൾ ॥ മന്ദാ
രമാലയാണ്ടുള്ളോൾദിവ്യവസ്ത്രംധരിച്ചവൾ അവളെക്കണ്ടുഭൂപന്മാർ

തിവിസ്മയമാർന്നതേ: ● 'സിംഹാരൂഢയിതാരിപ്പോളെവിടന്നാഗമി
ന്നതും, സുദർശനൻകണ്ടവളെന്നുബാഹുവോടിതോതിനാൻ: ● 'കാ
ൺകരാജൻ! മഹാദേവി, വന്നിരിക്കുന്നസുന്ദരി എന്നെയനുഗ്രഹിക്കാ
നായ് വന്നുകരുണയോടിവൾ ● ഭയമററവനാകാംഞാൻഭയഹീനൻ
നൃപോത്തമ!, സുദർശനസുബാഹുക്കളാവരാനന്ദമായിട്ടു ● ദേവിയെ
കണ്ടുസന്തോഷത്തോടുകൂടിവണങ്ങിനാർ സിംഹമൊന്നലറി, പേടി
ച്ചാനയെല്ലാംവിറച്ചുടൻ ● കൊടുങ്കാററുടനുണ്ടായങ്ങിളകി ദിക്കശേ
ഷവും തന്റെസേനാപതിയോടായ് പറഞ്ഞപ്പോൾ സുദർശനൻ: ●
'ഈ നൃപന്മാർനിന്നിടുന്നവഴിക്കായ് നീനടക്കുക കോപംകലർന്നൊരിട്ട
ശ്ശരിപ്പോഴെന്തൊന്നുചെയ്കിലും ● നമ്മെരക്ഷിപ്പതിന്നായിവന്നിരിക്കു
ന്നധീശ്വരി ഗമിക്കാംഭയമില്ലാതിവർ നൃപർനില്ക്കുന്നിടിക്കിലായ്' ● ഞാ
നൊക്കയാൽമഹാദേവിരക്ഷിക്കാനിവിടെത്തിനാൾ, സേനേശനാവാ
ക്കുകേട്ടിട്ടാവഴിക്കതിരിച്ചുടൻ ● കോപംപൂണ്ടായുധാജിത്തുനൃപന്മാ
രോടുചൊല്ലിനാൻ: 'കന്യയോടിവനെക്കൊല്ലുകെന്നുപേടിച്ചുനില്പതും?
ശത്രുവാംനമ്മെയവമാനിച്ചീനിസ്സാരബാലകൻ കന്യയെക്കൊണ്ടുപോ
കുന്നുഭയമില്ലാതെവേഗമായ് ● സിംഹത്തിൽവാഴുന്നവളെക്കണ്ടുപേ
ടിച്ചുനില്പതെന്ത്? ഉപേക്ഷിച്ചിന്നിവൻകൊല്ലേണമിവനാണൊക്കനിശ്ച
യം ● ഇവനെക്കൊന്നിട്ടുകാമനേത്രഭൂഷണപൂണ്ടകന്യയെ സിംഹമോ
ടംകൂടകരണ്ടോ, ലിവനില്ലാതെയാകമോ?' ● എന്നചൊല്ലിസ്സേനയോ
ടുംശത്രുജിത്തോടുമപ്പൊഴേ യുദ്ധംചെയ്യാൻകോപമോടായുധാജിത്തു
മടുത്തതേ ● സമരപുംഗവന്മാരാമവർ ചുഴുവുംനല്ലശരങ്ങളെ ദേവിയോളം
വിൽവലിച്ചുപ്രയോഗിച്ചുടൻവധിക്കുവാൻ ● സുദർശനശരീരത്തിൽതട്ടു
നാമാറുപോത്തമൻ ശരങ്ങളെക്കൊണ്ടവയെമുറിച്ചാനസ്സുദർശനൻ ●
ഏവംരണംനടക്കുമ്പോളേറെക്കോപിച്ചുചണ്ഡിക ദുർഗ്ഗാദേവിയുധാജി
ത്തിൻനേരെവിട്ടുശരങ്ങളെ ● പലരൂപങ്ങളെപ്പൂണ്ടുപലശസ്ത്രങ്ങളോടു
മേ ജഗദംബാഘോരമായയുദ്ധംചെയ്യാൻതുടങ്ങിനാൾ ● ശത്രുജിത്തും
യുധാജിത്തുംവധിക്കപ്പെട്ടുദേവിയാൽ തേരിൽനിന്നവർവീണപ്പോളു
ണ്ടായിജയശബ്ദവും ● അമ്മാവനുംമകൻതാനുംവീണുമരിക്കവേ നൃ
പന്മാരവരേക്കണ്ടിട്ടധികംവിസ്മയിച്ചുതേ ● സുബാഹുവുംരണത്തിങ്ക
ലവർചത്തതുകാണകയാൽ ദുഃഖനാശിനിയാംദുർഗ്ഗാദേവിയെസ്തുതിചെ
യ്തുതേ.

സുബാഹു പറഞ്ഞു.

ജഗദ്ധാത്രി!ശിവേ!ദേവി!നമസ്കാരംസദാനമഃ ദുർഗ്ഗേ!ഭഗവതീ
കാമദായിനി!തേനമോനമഃ • ശിവയായ്,ശാന്തിയായ്,ദേവിയായിട്ടും
മോക്ഷദേ!നമഃ ജഗദംബേ!ജഗദ്ധാത്രി!വിശ്വപാദ്യാദ്യേ!നമശ്ശിവേ! •
ഭാത്തിട്ടബുദ്ധിയതുകൊണ്ടുഗുണങ്ങളേററ । നിൻപോക്കതാൻസഗുണ
നിങ്ങറിയാതിരിക്കേ । കേതാത്തിഹന്ത്രി!മഹിമാകവെഴമാദിശക്തി । യാ
ദംബേ!നിന്നെയിവനേതുവിധംപുകഴ്ത്തും. ॥ വാഗ്ദേവി!സർവ്വഗതയായൊ
രബുദ്ധിയുംനീ । ദേവകൾക്കുള്ള ഗതിയും,മതി,വിദ്യയും,നീ । വാഗ്ഗുന
തെങ്ങനെയശേഷമർന്നോനിയന്ത്രി । യായാത്മരൂപിണിയുമായൊരുന
ന്നെയംബേ!. ॥ ബ്രഹ്മാ,ഹരൻ,ഹരി,യമർത്ത്യേശ,മെന്നുമന്തം, । കണ്ടി
ല്ലവാക്കിലതിൽനിൻറെഗുണങ്ങളെല്ലാം । പിന്നീടതാൻസഗുണ,ന
ഞ്ഞ,നസാര,നെന്നു । വാഗ്ഗുണനിന്നുടെ ചരിത്രമിപ്പോഴാം. ॥ സ
ത്സംഗമാശകരംവരുന്നുകയില്ലരപ്പാൽ । സത്താംചരിത്രമുള്ളവാംഗ്രഹ
പിന്നെങ്ങുമേ । നിൻദർശനാർത്ഥമിവനാളുണിക്കി । ഭാഗ്യത്തു
മായതവദർശനമിന്നുകിട്ടി. ॥ ബ്രഹ്മാ,ഹരൻ,ഹരി,മുനീന്ദ്ര,ദൈത്യ,രി
ന്ദ്രൻ । തൊട്ടുള്ളതത്വമറിയുന്നവരാകെതിക്കം । തത്വജ്ഞനാംപരമർ
ഷിമിന്നതംബേ! । സാധിച്ചുസമദമാദികളൊന്നുമെന്ന്യേ. ॥ എങ്ങി
നമന്ദമതിയാനസമം,ദേവാധി । ഞങ്ങനനിന്നുടെയദർശനമെന്റെദേവി!
നിന്നിൽമനോവയമെഴ്ക്കുന്നോന്നശേഷമില്ലനീ । കാരുണ്യമുള്ള വളു,റിഞ്ഞ
ളുദേവിപൂജ്യേ!. ॥ പാലിച്ചുനീപരമസങ്കടമാമവസ്ഥ- । യിങ്കൽസ്വഭർ
ത്തനെ,നിൻകഥയെന്തുചൊല്വൂ? । വേഗത്തിൽനീബലമൊടൊത്തരി
പുക്കളേയും । കൊന്നിന്ദ്ര,ഭക്തരിലെഴുംകൃപയതുളതംതെ. ॥ ആശ്ചര്യ
മല്ലിതഖിലേശ്വരി!പാർത്തുകണ്ടാൽ । നീകാത്തിടുന്നു,സചരാചരമായ
ലോകം । ആരിരിപുക്കളെവധിച്ചുകൃപാബലത്താൽ । പാലിച്ചുദേവി!
ധ്രുവസന്ധിജനെയുമിപ്പോൾ. ॥ നിൻസേവചെയ്യുമൊരുഭക്തനുകീർത്തി
പൂത്തി । കാട്ടുവാനെചെയ്യുകഥയാണിതുനീമഹേശി! । അല്ലെങ്കിൽമന്യ
നിവനെൻസുതയെവിവാഹം । ചെയ്തിട്ടപോരിൽവിജയിപ്പതുമെങ്ങുമ
ട്ടിൽ. ॥ ത്വൽകൃതി,ജന്മമരണാദിഭയാകെട്ടപ്പാ । നാണെന്തുചിത്രമൊ
രുഭക്തനരീസ്തുമമേകിട്ട്? । വാഗ്ഗുണനിസ്സഗുണ,നിർഗ്ഗുണ,പാപപുണ്യ ।
മില്ലാത്ത,പാര,യിതിഭക്തജനങ്ങളംബേ!. ॥ ത്വദ്ദർശനാലഹമഹോസു
കൃതീ,കൃതാർത്ഥൻ । ധന്യൻ,ചിരാത്തികയനാംഭവനേശി!ചിത്രം । നിൻ
സേവ,മന്ത്രമതുമീങ്ങറിവില്ലതായേ! । നിന്നിൽപെട്ടന്നമഹിമാവുവലി
പ്പമത്രേ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ശിവയാംദേവിയീവണ്ണമപേക്ഷിക്കപ്പെട്ടതുഷ്ടയായ് വരംവരിഷ്ഠ യെന്നായാനൃപന്നോടോതിയംബിക.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

ദേവീപ്രത്യക്ഷവൃത്തം

ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

—— ൦൦ ——

ഇരുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അദ്ദേവിതൻറവാക്യത്തെക്കേട്ടിട്ടുനൃപസത്തമൻ സുബാഹുവ വിടീവണ്ണംചൊന്നാൻഭക്തികലർന്നവൻ *

സുബാഹു പറഞ്ഞു

ഒന്നിൽബ്രഹ്മപദസ്ഥലോകങ്ങളൊന്നിൽനിൻദർശനത്തെയും വെച്ചു തൂക്കീടിലുംതുല്യമാകില്ലിതിനതോട്ടമേ * നിൻദർശനത്തിനൊത്തൊ ന്നുംത്രൈലോക്യകാണ്മതില്ലഞാൻ ഭുവിൽകൃതാർത്ഥനായ്ത്തീർന്നേൻ വരംചോദിപ്പതെന്തുഞാൻ * ഈവരംകേട്ടുകൊള്ളുകാംഞാനിതാണാ ഗ്രഹംബികേ! എന്നുംനിൻഭക്തിയിളകാതെന്നിലുണ്ടായിരിക്കണം * എന്റെയീനാട്ടിലെന്നുംനീവസിച്ചീടണമീശ്വരി! ദുർഗ്ഗയെന്നുള്ളപേ രോടുംപരാശക്തിയതാംശിവേ! * രക്ഷിക്കണമെനിക്കുള്ളീനഗര ത്തെയനാരതം ശത്രുപീഡയിൽനിന്നിന്നിസ്സുദർശനനെയെന്നപോൽ* വരാണസിയേയുംനിതാൻരക്ഷിച്ചീടണമംബികേ! സ്ഥിരമായ്കീർത്തി യോടെത്രനാളിപ്പുരിയിലിരിക്കുമോ? *അത്രനാളിവിടെ,ദുർഗ്ഗേ!ദേവി!വാഴു കൃപാനിധേ! ഈവരംനൾകണംവേറെയെന്തപേക്ഷിച്ചിട്ടുഞാൻ * സർവ്വകാമങ്ങളുംനൾകിദുഷ്ടശത്രുപീഡയകററണം ജനങ്ങൾക്കെഴുമാപത്തു മെന്നുംനീപോക്കടിക്കണം. *

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

പ്രാർത്ഥിക്കപ്പെട്ടിപ്രകാരംദുർഗ്ഗാ,ദുർഗ്ഗാർത്തിനാശിനീ സ്തുതിച്ചുകൊ ണ്ടുമുൻനിൽക്കുംനൃപനോടോതിയീവിധം. *

ദുർഗ്ഗാദേവി പറഞ്ഞു.

ഈമുക്തിപുരിയിൽവാഴാമെന്നുംഞാൻനൃപസത്തമ! ഇബ്ഭൂമി യെത്രകാലത്തേക്കിരുന്നീടുമതേവരെ * പിന്നെസ്സുദർശനൻമോദാല

വിടകൊള്ളുന്നഭക്തിയായ് നമസ്കരിച്ചിട്ടനന്നായ്സ്തുതിച്ചാൻജഗദംബി
യെ: 'നതഭക്തിയില്ലാത്തവനാകയാലെന്നെ । രക്ഷിക്കയാൽനിൻകൃപ
യുള്ളതന്താൻ ।എല്ലാവരുംഭക്തരെരക്ഷചെയ്യും നാഥക്തർതൻപാലന
വുംവ്രതംതേ. ॥ നീസ്സൃഷ്ടിചെയ്യുന്നജഗത്തുരക്ഷിച്ചിടുന്നു,നിൻസ്സൃഷ്ടി
ഹരിച്ചിടുന്നു । കല്പത്തിൽ,ഞാൻകേട്ടറിയുന്നിതെ,ന്നേ! രക്ഷിച്ചിതെ
ന്തുള്ളതമംബികേ!തേ?. ॥ ചെയ്യേണ്ടതെന്തംബ!നിനക്കുതോന്നി ! ന്നെ
ഞൊട്ടുപോകേണ്ടതുരാജ്യമൊരാൽ । ഞാൻകാര്യമൂഢൻ,ഭവതീനിയോ
ഗാൽ നടപ്പിരിപ്പുംകളിയെന്നതുംമേ. ॥

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

അമ്മട്ടുരത്തവനോടായ് കൃപയാദേവിചൊല്ലിനാൾ: 'അയോ
ധ്യയിൽപോയ്നീരാജ്യംവാഴ്കനിൻചലരിനിപ്പോൾ • എന്നോർത്തു നീ
നിനച്ചാലുംപൂജിച്ചാലുംവിധിപ്പടി നിൻരാജ്യത്തിലെന്നുംഞാൻസ്ഥി
തംനാംകാംനരോത്തമ! • അഷ്ടമീ,നവമീ,പിന്നെചതുർദ്ദശി,യതിങ്ക
ളും ബലിദാനത്തൊടൊത്തെന്നെപ്പൂജിച്ചാലുംവിശേഷമായ് • ന
ഗരത്തിങ്കലെൻപൂജയേറ്റിട്ടുളുകഭംഗിയായ് ത്രികാലമെന്നുംനൽഭ
ക്ത്യാപൂജിച്ചീടണമെന്നിനി • ആണ്ടുതോറുംമഹാപൂജ,ശരൽകാല
ത്തുചെയ്യണം നവരാത്രിവിധാനത്തോടതിഭക്തിയൊടു,നൃപ! • മേ
ഷം,തുലാം,കർക്കടകം,കുംഭം,മീനാലുമാസവും നവരാത്രികളിൽ,പൂജചെ
യ്യണംനിവിശേഷമായ് • കൃഷ്ണാഷ്ടമിയിലുംകൃഷ്ണചതുർദ്ദശിയതിങ്കലും
എൻഭക്തന്മാർനൃപശ്രേഷ്ഠ!പൂജിച്ചീടണമെപ്പോഴും' •

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

എന്നുചൊല്ലിമറഞ്ഞാളദ്ദുർഗ്ഗ,വൻദേവമാരുമോരും നമിക്കപ്പെ
ട്ടവനാൽസ്തുതിക്കപ്പെട്ടുമേററവുംശ്രേഷ്ഠാദേവിമറഞ്ഞപ്പോളാനൃപന്മാ
രശേഷവും നമിച്ചാരവനെച്ചെന്നാവിഭ്രോരിന്ദ്രനെയെന്നപോൽ •
സുബാഹുവുംനമിച്ചിട്ടുമുന്നിൽനിന്നതിനമ്രമായ് അയോധ്യാധിപ
നോടായിച്ചൊന്നാനടനെയാനൃപർ: •'ഞങ്ങൾക്കപ്രഭുവും,ശാസിതാ
വും,നീതന്നെയെപ്പോഴും അയോധ്യയാണ്ടുരക്ഷിക്കട്ടെ ഭവാകിയതെങ്ങ
ളെ • ധർമ്മാർത്ഥകാമമോക്ഷങ്ങൾനാംകിട്ടുന്നാദിശക്തിയാം ഭവാനി
യെക്കണ്ടുഞങ്ങൾനിൻപ്രസാദത്തിനാൽനൃപ! • ഭുവിൽധന്യൻ,കൃതാ
ർത്ഥൻനീപുണ്യവാൻ,നൃപസത്തമ! പ്രത്യക്ഷമായിവന്നല്ലോനിനക്കാ
യ്ജഗദംബിക • മായയാൽമോഹിതന്മാരാംഞങ്ങളൊക്കെമോഹിക്കലും
മഹാദേവീപ്രഭാവത്തെയറിയുന്നില്ലമന്നവ • ധനം,രാജ്യം,സുതൻതൊ,

ളചിന്തയിൽസക്തരെപ്പൊഴും കാമക്രോധാദിമത്സരങ്ങൾനിറയുന്നോരി
യാണവർ ॥ സത്യവ്രതൻനീമഹാഭാഗൻ ചോദിച്ചിട്ടന്നിതെന്നോടായ്
ശക്തിയാരെന്തിന് നിന്നുണ്ടായെന്തമഹിമചൊല്ലുക ॥ നീവൊഴിഞ്ഞോ
ന്നിയാകുംസാധ്യക്കൾക്കുമെവ്വുള്ളാർ? അതിനാൽചൊൽക കൃപാകുലസഖേ!
ദേവീമാഹാത്മ്യമുത്തമം ॥ പ്രഭാവമെന്തെന്നതും ദേവിയെങ്ങനെഭൂവായ
വൾ? അതെല്ലാംകേൾപ്പതിന്നാശ,നീചൊല്ലുകനൃപോത്തമ' ॥

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ചോദിക്കപ്പെട്ടിതവരാൽധ്രുവസന്ധിസുതൻനൃപൻ മനസാദേ
വിയെച്ചിന്തിച്ചവരോടോതിമോദമായ്. ॥

സുദർശനൻ പറഞ്ഞു

എന്നുചൊല്ലുന്നവർക്കെല്ലാം നൽച്ചരിത്രംകേൾക്കിതീശരേ! ബ്രഹ്മാദ്യ
റിയുന്നില്ലദേവന്മാരുംമഹേശനും ॥ ഉത്തമാ,സാത്വികീ,ശ്രേഷ്ഠാ,ജ
ഗൽപാലനതൽപ്പരാ എല്ലാത്തിന്നുംമുൻപുണ്ടായമഹാലക്ഷ്മിയതാ
ണവൾ ॥ രജോരൂപിണിയായ്സൃഷ്ടി, പാലനംസത്വരൂപിയായ്
സംഹരിക്കുംതാമസിയായ്,സദാത്രിഗുണയായ്മതം ॥ ഗുണമററപരാ
ശക്തിയെല്ലാക്കാമവുമേകവോൾബ്രഹ്മാവുതൊട്ടിട്ടെല്ലാർക്കുമവൾതാൻ
മൂലമായതും ॥ യോഗികൾക്കുംനിർഗ്ഗുണയാമവളെയറിവാൻപണി ബു
ധരാൽസേവ്യ,ചിന്തിപ്പാൻയോഗ്യയുംഗുണമുള്ളവൾ. ॥

ഋഷികൾ പറഞ്ഞു

കുട്ടിക്കാലത്തിലെന്തന്നോമയത്താൽകാട്ടുപൂകിനീ നിന്നാലപ്പര
യാംശക്തിയറിയപ്പെട്ടതെങ്ങിനെ? ॥ പൂജിച്ചതുംനീയെങ്ങനെയുപാസി
ച്ചുമങ്ങനെ? ക്ഷണംപ്രത്യക്ഷമായ്വന്നുസഹായിച്ചീടുവാൻനൃപ! ॥

സുദർശനൻ പറഞ്ഞു

ബാല്യത്തിലേകാമരാജംദേവീമന്ത്രംലഭിച്ചുമേ സുസമ്മതമതെ
ന്നുംഞാൻജപിച്ചോർക്കും,മഹേശിയെ ॥ ഋഷിമാർചൊല്ലിയറിവായെ
നിക്കംബികയാംശിവാ സ്മരിക്കുന്നേപ്പൊഴുംനല്ലഭക്തിയോടപ്പരാം
ബയെ. ॥

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

അവൻെറയാവാക്കുകേട്ടുഭക്തിയോടൊത്തുമന്നവർ അവളെപ്പ
രയാംശക്തിയെന്നോർത്തുഗ്രഹമെത്തിനാർ ॥ അവനോടോതിയുംകൊ
ണ്ടുപോയ്കാശിക്ഷ്മാപബാഹുവും സുദർശനൻനീതിയുള്ളോൻനല്ലകോ
സലമാണ്ടുതേ ॥ ശത്രുജിത്തുനൃപൻപോരിൽമരിച്ചന്നും,സുദർശനൻ

ഘോഷിച്ചെന്നും,കേട്ടമോദയുക്താന്മാരായിമന്ത്രിമാർ ॥ നൃപൻവരുന്നതേ
ാക്കേട്ടിട്ടയോദ്ധ്യാജനമൊക്കെയും തിരുമുല്കാഴ്ചയുംകൈക്കൊണ്ടെതിരേ
റ്റാൻതിരിച്ചുടൻ ॥ പൌരന്മാരൊക്കെയവ്വണ്ണംകണ്ണിൽകാഴ്ചകളോടുമാ
ത്മൃപസന്ധിജനെന്നോത്തുമോദമാമെതിരേറ്റുതേ ॥ സുദർശനൻമ
ഹോത്സവംപ്രാപിച്ചിട്ടങ്ങയോദ്ധ്യയെ സമ്മാനിച്ചുദേവരേയുംകൊട്ടാര
ത്തിങ്കലെത്തിനാർ ॥ സ്തുതിച്ചുവന്ദികൾ,മന്ത്രിമാരെല്ലാരുംവന്നങ്ങി
നാർ മലരുംപുഷ്പവുംക്രമിച്ചാർകന്യകാജനം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

വാരണാസീഗമനം

ഇരുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തിയഞ്ചാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അയോദ്ധ്യയിൽഗൃഹത്തിൽപോയ് നൃപൻബന്ധുക്കളോടുടൻ ദുഃ
ഖിക്കുംശത്രുജിന്മാതാവേ,നമിച്ചിട്ടുചൊല്ലിനാൻ: ॥ അംബേ!നിൻപുത്ര
നെയുംനിന്നച്ഛനേയുംരണത്തിൽഞാൻ കൊന്നില്ലമ്മട്ടുഞാൻനിന്റെ
കാലുതൊട്ടാണയിട്ടിടാം ॥ ദൈവയോഗാലവർകൊല്ലപ്പെട്ടെൻകുററമിതി
ലെന്നുവാൻ അവശ്യഭാവികാര്യത്തിന്നില്ലല്ലോപ്രതികാരവും ॥ മരിച്ച
പുത്രനെപ്പററിദുഃഖിച്ചീടേണ്ടനീയിനി തൻകർമ്മംപോലെജീവന്മാർസു
ഖദുഃഖങ്ങൾവന്നിടും ॥ മനോരമയെന്നപോലെനിനക്കുദാസനാണു
ഞാൻ അവളെപ്പോലെതാൻനീയുമമ്മേ!ഭേദമില്ലമേ ॥ അവശ്യ
മായ് ഭുജിച്ചീടണം ചെയ്യുകർമ്മത്തിന്നുള്ളതാം അതിനാൽസുഖദുഃഖങ്ങ
ളെങ്കിലും ചിന്തവേണ്ടതേ ॥ സുഖദുഃഖങ്ങളിൽകാണുകവരെയുംജന
ങ്ങളെ തന്നെശത്രുക്കളാം ദുഃഖസുഖങ്ങൾക്കാദിനൽകൊലാ ॥ ദൈ
വാധീനത്തിലാണെല്ലാമെന്നുംസ്വാധീനമല്ലതാൻ ബുദ്ധിമാനതി
നാൽദുഃഖംകൊണ്ടുതന്നെവരട്ടോലാ ॥ മരപ്പാവകളിങ്ങാക്കിവശത്തായ്
നിട്ടുന്നപോൽ ദേഹിയുംകർമ്മവശനായ്നടത്തീടുന്നശേഷവും ॥ അമ്മ
േ!ഞാൻകാട്ടുപൂക്കീട്ടുംദുഃഖിച്ചില്ലല്ലമെങ്കിലും ഭുജിക്കണംചെയ്യുകർമ്മ
മെന്നോർത്തു,തറിയുന്നഞാൻ ॥ മരിച്ചുവിട്ടെമുത്തച്ഛൻ,ദുഃഖത്തോടും
ഭീതിയാൽ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയെന്നെക്കാട്ടിലായുമ്മകാട്ടിൽ ॥

ഘോരപീഡയുമുണ്ടായിവഴിയിൽ, ചിലവാക്കവാൻ പണവുംപോയ് ദ്ര
വ്യവുംപോയ്, ബാലനാമെന്നോടൊത്തവർ * മാരപ്പെട്ടുമാത്രമതി
കൽ ചെന്നു ചെന്നാളനാഥയായ് ക്രൂടിയുണ്ടീവില്ലെൻ, ധാത്രേയിയാ
യൊരുനാരിയും * കനിവുള്ളൃഷിമാരോടൊത്തൃഷിപത്നികൾചൂഴവേ
ഫലവുംവരിയും തിന്നങ്ങിതനുങ്ങളിങ്ങുവരും * ദുഃഖിച്ചില്ലേണ്ട ഞാൻ
മോഹിക്കുന്നില്ലിന്നീസുഖത്തിലും വിരോധവുംമത്സരവുമില്ലൊരിക്കലുമു
ള്ളിൽമമ * രാജഭോഗത്തിനെക്കാളുംവരിഭക്ഷ്യപ്പുഉത്തമം രാജഭോഗി
ക്കനരകം, വരിതിന്നാൽവരില്ലത് * അറിവുള്ളനരൻധർമ്മമായുള്ളോ
ന്നാചരിക്കണം ഇന്ദ്രിയങ്ങളെവെന്നതാതിരിപ്പാൻനരകങ്ങളിൽ *
നല്ലീഭാരതഖണ്ഡത്തിൽനരജന്മംസുദുർല്ലഭം ആഹാരാദിസുഖംതിട്ട
മെത്രജന്മംലഭിക്കിലും * നരജന്മംലഭിച്ചുന്നാൽചെയ്യണംധർമ്മമൊക്ക
യും സ്വർഗ്ഗവുംമോക്ഷവുംകിട്ടാനന്യജന്മത്തിലില്ലത്'

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അവനാലിങ്ങുരചെയ്യപ്പെട്ടാലീലാവതിലജ്ജയാൽ പുത്രശോകം
കളഞ്ഞിട്ടുകരഞ്ഞുകൊണ്ടുചൊല്ലിനാൾ * 'സാപരാധയതായ്ഞാ
നായുധാജിത്താകമ്പുന്നാൽ നിൻപിതാമഹനേക്കൊന്നീരാജ്യംകയ്ക്കൊ
ണ്ടതില്ലയോ? * പുത്രനോടവനേയന്നുതടുക്കാൻഞാനശക്തയായ് അ
പരാധംചെയ്തതെല്ലാമവൻഞാനല്ലെടൊസുത! * മരിച്ചുകർമ്മദോഷ
ത്താലവർ, നിപച്ചുകാരണം പുത്രനേയോർത്തില്ലദുഃഖമവൻകർമ്മത്തെ
യോർത്തുതാൻ * നല്ലവൻനീയെൻറപുത്രൻ, നിന്മാതാവെൻറസോദരി
*കോപവുംദുഃഖവുംനിങ്കലില്ലെനിക്കില്ലിവൂസുത! * രാജ്യംരക്ഷിക്കനീപാ
ലിച്ചീടുകന്നീ ജനങ്ങളെ ദേവീപ്രസാദാലീരാജ്യംശത്രുവാവൂലഭിച്ചു
തേ. * അവർതന്നാവാക്കകേട്ടുനമിച്ചിട്ടാനൃപാത്മജൻ പണ്ടുതന്നമ്മ
പാർത്തോരാനല്ലകൊട്ടാരമെത്തിനാൻ. * മന്ത്രിമാരെയൊക്കെവിളിച്ചു
വിരുതകന്നപാർത്തവൻ ദൈവജ്ഞരോടുചോദിച്ചാൻനന്മുഹൂർത്തദിന
ങ്ങളും * സ്വർണ്ണസിംഹാസനംനന്നായുണ്ടാക്കിച്ചിട്ടതിങ്കലായ് വ
സിക്കുംദേവിയെഭക്ത്യാപൂജിക്കാംഞാനഹർന്നിശം * ധർമ്മാർത്ഥകാമമോ
ക്ഷങ്ങളേകുംദേവിയെയാസനേ വാഴിച്ചാൽനാട്ടുവഴ്ചംഞാൻ, ശ്രീരാമാ
ദികളെന്നപോൽ * പൌരന്മാരൊക്കെയെന്നുംശ്രീദേവിയെപ്പൂജചെ
യ്യണം മാനിക്കണംസർവകാമമേകുന്നജ്ജീവശക്തിയേ * പറയപ്പെട്ടി
തുമന്ത്രിമാർ, ചെയ്തുർരാജശാസനം ശില്പിമാരെക്കൊണ്ടുദേവാലയം
ചെയ്യിച്ചുമംഗിയായ് * ബിംബവുംപണിചെയ്യിച്ചു, നന്മുഹൂർത്തത്തിൽ

തിലായ് വേദജ്ഞവിപ്രരെക്കൊണ്ടുപ്രതിഷ്ഠിപ്പിച്ചുനൃപതി ॥ ഹോ
മത്തെവിധിപോൽചെയ്തുപൂജിച്ചുദൈവതങ്ങളെ വിമാനത്തിൽദേ
വിയെയുംപ്രതിഷ്ഠിപ്പിച്ചുമന്നവൻ ॥ വാദ്യഘോഷങ്ങളുംനാനാഗാന
ഘോഷങ്ങളുംനൃപ! വിപ്രവേദധ്വനികളുംകൊണ്ടുണ്ടായവിടുത്സവം ॥

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ദേവീപ്രതിഷ്ഠചെയ്യിച്ചുവേദവാദികളാൽനൃപൻ വിധിപോൽ
പൂജചെയ്യിച്ചാനൊട്ടനേകവിധത്തിലായ് ॥ പൂജചെയ്തിട്ടുഭൂപാലൻ
പിതാവിൻരാജ്യമാണ്ടതേ അയോദ്ധ്യാംകോസലത്തിങ്കൽദേവിയുംചീത്തി
യാന്നവൻ ॥ ധർമ്മംകൊണ്ടുഭരിക്കുന്നനൃപൻസിംഹാസനസ്ഥനായ് ന
ല്ലസാമന്തനൃപരെയെല്ലാംസ്വാധീനമാക്കിനാൻ ॥ ദിലീപൻ,രഘു,
ശ്രീരാമനി,വർരാജ്യത്തിലെങ്ങനെ പ്രജാരക്ഷവുമവ്വണ്ണംചെയ്താദയുമതെ
തരം ॥ വർണ്ണാശ്രമാചാരമെല്ലാംപൂർണ്ണമായിഭവിച്ചുതേ ഭുവിലാരുമ
ധർമ്മത്തിൽചിത്തംചെന്നില്ലതേവിധം ॥ ഗ്രാമങ്ങൾതോറുംക്ഷേത്രങ്ങ
ളുണ്ടാക്കിച്ചാർപ്രജകളും ദേവീപൂജയുമങ്ങുണ്ടായ് കോസലത്തിൽപ്ര
മോദമായ് ॥ സുബാഹുവുംകാശിയിങ്കൽദുർഗ്ഗാബിംബംമനോഹരം
ഉണ്ടാക്കിച്ചുപ്രതിഷ്ഠിച്ചാൻക്ഷേത്രത്തിങ്കൽഭക്തിപൂർവ്വമായ് ॥ അവി
ടെല്ലാപ്രജകളുംപ്രേമഭക്തിപുരസ്സരം വിധിപോൽപൂജയുംചെയ്താർ
വിശ്വനാഥനെയെന്നപോൽ ॥ പ്രസിദ്ധയായിതാദുർഗ്ഗാദേവിഭൂലോ
കമൊക്കെയും ദേശങ്ങൾതോറുംവർദ്ധിച്ചുദുർഗ്ഗയോടുള്ളഭക്തിയും ॥ എ
ല്ലാജാതിക്കുമക്കാലംഭാരതത്തിലശേഷവും ഭവാനിയാംദേവിപൂജ്യയായി
തെല്ലാവിധത്തിലും ॥ വേദസ്തോത്രം,ജപം,ധ്യാന,മിവയിൽസക്തി
യോടുമേ എല്ലാവരുംപരാശക്തിഭക്തന്മാർ,മാനികൾ,നൃപ! ॥ നവ
രാത്രിയിലെല്ലാരുംവിധിപോലെദിനംപ്രതി യാഗം,ഹോമം,പൂജ,യെ
ല്ലാംഭക്ത്യാസേവിക്കചെയ്തുതേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

സുദർശനസിംഹാസനാരോഹണം

ഇരുപത്തിയഞ്ചാമദ്ധ്യായം

ഇരുപത്തിയാറാമദ്ധ്യായം

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

നവരാത്രിവ്രതന്നേരമെന്തെല്ലാംചെയ്യണംമുനേ! വിധാനംവിധി
പോൽചൊൽകശരൽകാലവിശേഷമായ് ॥ ഫലമെന്തതിലെന്താണ്ട

വിധി?യെന്നുള്ളതുംവിഭോ! വിസ്താരമായ് പറഞ്ഞാലുംകൃപയാവിപ്ര
സത്തമ!.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

കേൾക്കരാജൻ,കഥിക്കാംഞാൻനവരാത്രിവ്രതംശുഭം വിശേഷ
മായ് വിധിക്കൊത്തുശരൽക്കാലത്തുചെയ്യണം * വസന്തത്തിലുമവ്വണ്ണം
ചെയ്യണംപ്രേമപൂർവ്വമായ് കാലരോഗങ്ങളാണെല്ലാവർക്കുമീരണ്ടൃതു
ക്കളും * ശരദ്വസന്തനാമങ്ങളാർത്തിമങ്ങൾജനത്തിന് അതിനാൽശ്ശുഭ
മിച്ഛിപ്പോനിതുചെയ്യണമെന്നുമേ * ശരദ്വസന്തങ്ങൾമഹാഘോര
ങ്ങൾരണ്ടൃതുക്കളും രോഗമുണ്ടാക്കമൊട്ടേറെജനനാശംവരുത്തിടും *
വിപ്രന്മാരതിനാൽശക്ത്യാചണ്ഡികാപൂജചെയ്യണം മേടം,തുലാം,മെ
ന്നീരണ്ടുമാസവുംനവരാത്രിയിൽ * അമാവാസിയിൽനൽപൂജാദ്രവ്യ
ങ്ങൾശേഖരിക്കണം ഹവിസ്സുകൊണ്ടന്നൊരിക്കൽമാത്രംഭക്ഷിച്ചുകൊ
ള്ളണം * സമമാംശുഭദേശത്തിൽതീർക്കണംനല്ലമണ്ഡപം ധ്വജം,തൂ
ണുകളുംനാട്ടി,മുഴമീരെട്ടുചുറ്റിലായ് * അഞ്ചെഴാൻപത്തുമായിടാംമു
ഴംചുററളവിന്നു,തൂൺ പതിനാറതിന്നുവേണം,നാലതിൽമദ്ധ്യഭാഗ
മായ് * വെള്ളമണ്ണുംചാണകവുംചേർത്തുനന്നായ്തളിക്കണം തന്മദ്ധ്യേ
സമമായ് ശുഭ്രവേദിവേണമുറപ്പോടും, * അതിനൊരുമുഴംപൊക്കം,
ചുററുനാലുമുഴംനൃപ! നൽപീഠസ്ഥാനമതുതാൻവിതാനിക്കസതോര
ണം * അമാവാസ്യാരാത്രിയിൽതാൻദേവീതത്പരരായിടും അദ്ധ്യാപ
രമേറുംവേദാന്തിദ്വിജരപ്പോൾക്ഷണിക്കണം * നദി,നദ,തടാക
ത്തിൽ,കുളം,കിണർ,ഗൃഹത്തിലോ പ്രഥമാദിവസംപ്രാതസ്സ്നാനംചെ
യ്തുവിധിപ്പടി * എല്ലാദ്ദിവസവും,മുൻപിൽദ്വിജന്മാരെവരിക്കണം മധു
പർക്കാർഘ്യപാദ്യാദിയെല്ലാംപിന്നീടുനൽകണം * വസ്ത്രംഭൂഷണവും,ത
ന്റെശക്തിപോലെകൊടുക്കണം ധനമുണ്ടെങ്കിലോചെറുതുംലുബ്ധ
കാട്ടരുതൊന്നിലും * വിപ്രർക്കമോദമുണ്ടായാൽകാര്യംസമ്പൂർണ്ണമാംദൃ
ഢം ജപത്തിനൊന്നുമൂന്നഞ്ചോൻപതാവേണംദ്വിജോത്തമർ * പാ
രായണത്തിനൊരുത്തനാൽശാന്തനേയുംവരിക്കണം ചൊല്ലിക്കണംവേദമ
ന്ത്രവിധിപോൽസ്വസ്തിവാചനം * വെള്ളപ്പട്ടിട്ടുനൽസിംഹാസനം
വേദിയിൽവെച്ചതിൽ കൈനാലിലായുധംപൂണ്ടദേവിയെവയ്ക്കണംനൃ
പ! * രത്നഭൂഷണമോരോന്നുംശോഭിച്ചുംമുത്തുമാലയാൽ ദിവ്യവസ്ത്ര
ത്തോടുംശാന്തയായെല്ലാലക്ഷണത്തോടും * ശംഖ,ചക്ര,ഗദാ,പത്മ,

26 *

ധരയായ് സിംഹവാഹയായ് പതിനെട്ടുഭുജത്തോടുംവസ്ത്രാമംഗളനിത്യ
യെ • ബിംബമില്ലെങ്കിലോയന്ത്രംനവാൎണ്ണമന്ത്രമുള്ളതായ് വയ്ക്കണം,
പീഠപൂജക്കായരികിൽകലശത്തെയും • പഞ്ചപല്ലവമാകെട്ടൊത്തുവേദ
മന്ത്രംജപിച്ചുമേ തീൎത്ഥതോയംനിറച്ചുംനൽസ്വൎണ്ണരത്നങ്ങളിട്ടുമേ • പൂ
ജാദ്രവ്യങ്ങളരികിൽവയ്ക്കണം,നാലുഭാഗവും ചെയ്യിയ്ക്കണംസ്തുതിതന്നാ
യ്,ഗാനവുംവാദ്യഘോഷവും • ഹസ്താൎക്കയുതംപ്രതിപദംപൂജക്കതിവി
ശേഷമാം വിധിപോലെന്നുപൂജിച്ചാൽസാദ്ധ്യമാംസൎവ്വകാമവും • സങ്ക
ല്പംചെയ്താലിതിങ്കൽപിന്നെപ്പൂജയുടങ്ങണം ഉപവാസിച്ചോ,രാത്രിമാത്രം
ഭക്ഷിച്ചോ,പകൽമാത്രമോ • "നവരാത്രിവ്രതംശ്രേഷ്ഠംചെയ്യാൻപോ
കുന്നതിന്നീ സഹായിക്കണമംബേ"യെന്നാപേക്ഷിക്കണമാദ്യമേ • വ്ര
തത്തിനുള്ള നിയമംശക്തിക്കൊത്താചരിക്കണം മന്ത്രപൂൎവ്വംവിധിക്കൊ
ത്തു പിന്നെപ്പൂജകഴിക്കണം • ചന്ദനാഗരുകൎപ്പൂരസൗഗന്ധകുസുമങ്ങ
ളാൽ മന്ദാരം, ചമ്പകം,അശോകം,കരഞ്ജം,കരവീരകം • ബ്രാഹ്മീപുഷ്പം
പിച്ചി,നല്ല വില്വപത്രം,അല്ലാതെയും ധൂപദീപങ്ങളെക്കൊണ്ടുംപൂജിക്ക
ജഗദംബയെ • നൈവേദ്യംകൊടുത്താലും ചലമട്ടുഫലങ്ങളും നാളി
കേരം,പഴം,മാതുലിംഗം,മാതളപക്വവും • നാരങ്ങാ,പനസം,നല്ലപൂ
ൎണ്ണപക്വങ്ങളെമൂക്കവുംനിവേദിച്ചിട്ടന്നദാനംഭക്തിയായിട്ടുചെയ്യണം•
മാംസഭക്ഷിപ്പവർ,പന്നി,കാട്ടുപോത്താടി,വറ്റയെ കൊന്നിട്ടുബലി
ദാനത്തെച്ചെയ്യുന്നതു വിശേഷമാം • ദേവീസന്നിധിയിൽകൊല്ലപ്പെട്ടു
ക്കുംസ്വൎഗ്ഗമാണിട്ടം കൊല്ലുന്നവൎക്കതിനാൽപാപമില്ലൊട്ടുമേനൃ
പ! • സൎവ്വശാസ്ത്രങ്ങളുംചൊല്ലുയാഗഹിംസയഹിംസയായ് ദേവത
യ്ക്കായ്‌വിട്ടജന്തുവിന്നസ്വൎഗ്ഗതിയുംധ്രുവം • ഹോമത്തിനായ്ത്രികോണ
ത്തിൽ ചതുരശ്രത്തിലെങ്കിലും അങ്ങുണ്ടാക്കണംനല്ലതായിട്ടുമുള്ളൊരുകു
ണ്ഡവും • നാനാദ്രവ്യങ്ങളാൽവേണംത്രികാലംപൂജയെന്നുമേ പാട്ടും,
കൊട്ടും,നൃത്തവും,മായ്‌വേണമുത്സവമായത്തും • കിടക്കണംനിലത്ത
ന്നും,കുസ്തുമാമന്നമേകിയും വസ്ത്രാലങ്കരണത്താലുംകുമാരീപൂജ,ചെയ്യ
ണം • എന്നുമോരോകന്യകയോടിന്നമോരോന്നുകൂട്ടിയോ രണ്ടാമു
ന്നോകൂട്ടിയിട്ടാനിത്യമൊൻപതുവീതമോ • പൂജിക്കണംതനിക്കുള്ള
ധനത്തിന്നനുരൂപമായ് ലുബ്ധകാട്ടിടൊലാദേവീയാഗത്തിങ്കലൊരി
ക്കലും • ആണ്ടൊന്നതികയാത്തുള്ള കന്യയെപ്പൂജചെയ്യൊലാ ഗന്ധാദി
സുഖമൊന്നുംതാനറിയുന്നില്ലതൊട്ടുമേ• "കുമാരി"രണ്ടാണ്ടായുള്ളോളാം

മൂന്നാണ്ടായോൾ "ത്രിമൂർത്തി"യാം നാലാണ്ടായവൾ "കല്യാണി"യഞ്ചാണ്ടായവൾ "രോഹിണി" • ആറാണ്ടായാൾ "കാളിക"യാമേഴാണ്ടായാവൾ "ചണ്ഡിക" എട്ടാണ്ടായോൾ "ശാംഭവി" താൻ "ദുർഗ്ഗ"യാമൊമ്പതാണ്ടായവൾ • "സുഭദ്ര" പത്താണ്ടായുള്ളോളെന്നു ചൊല്ലുന്നി, തിന്മേൽ പ്രായംചെന്നോരു കന്യക ത്യാജ്യനിന്ദ്യ പൂജാർഹയല്ലതാൻ • ഈ നാമങ്ങൾകൊണ്ടു പൂജ ചെയ്യുന്നം വിധിപോലവെ മുൻചൊന്നോൻ പത്തുപേർക്കുള്ള പൂജാഫലമരുളീടാം • കുമാരീപൂജയാലുണ്ടാം ദുഃഖദാരിദ്ര്യനാശനം ശത്രുക്ഷയം ബലാധിക്യമായുസ്സും ധനപുഷ്ടിയും • ത്രിമൂർത്തീപൂജയായുസ്സും, ധർമ്മം, കാമവു, മർത്ഥവും ധനധാന്യങ്ങളും, നൽകും പുത്രപൗത്രാദിവൃദ്ധിയും • വിദ്യാർത്ഥിയും, ജയം രാജ്യമതും കാമിച്ചുള്ളോൻ സുഖാർത്ഥിയും, കാമമേകും കല്യാണീപൂജ ചെയ്യണം • ശത്രുനാശത്തിനായ് ഭക്ത്യാ കാളികാപൂജ ചെയ്യുക ഐശ്വര്യധനകാമന്മാർ ചണ്ഡികാപൂജ ചെയ്യണം • ദുഃഖദാരിദ്ര്യനാശത്തിനായും, യുദ്ധേ ജയത്തിനും മോഹനത്തിനുമായ് നിത്യം ശാംഭവീപൂജ ചെയ്യണം • ക്രൂരവൈരി നശിപ്പാനായ്, സാധിപ്പാനുഗ്രകർമ്മവും പരലോകസുഖത്തിനും ഭക്ത്യാ പൂജിക്ക ദുർഗ്ഗയെ • ഇഷ്ടങ്ങളെല്ലാം സാധിക്കാൻ പൂജിക്കുക സുഭദ്രയെ രോഹിണീപൂജ വിധിയായ് രോഗശാന്തിക്കു ചെയ്യണം • "ശ്രീരസ്തു" വെന്ന മന്ത്രത്താൽ പൂജിച്ചീടുക ഭക്തിയായ് ശ്രീ ചൺ മന്ത്രം കൊണ്ടിട്ടോ ബീജമന്ത്രങ്ങളാലെയോ • കുമാരതത്വങ്ങളെയും, ബ്രഹ്മാദ്യരെയുമാത്തവാൻ ലീലയാ സൃഷ്ടി ചെയ്യുന്നു ഈ പൂജിക്കുന്ന കുമാരിയെ • ഗുണങ്ങളാലെ മൂർത്തിയായ നാനാസ്വരൂപിയാം ത്രികാലവ്യാപിനീശക്തി. പൂജിക്കുന്നു ത്രിമൂർത്തിയെ • ഭക്തന്മാർ പൂജ ചെയ്യുന്നാളെന്നും മംഗളമേകുവോൾ ഇഷ്ടം നൽകുന്ന കല്യാണിയെപ്പൂജിക്കുന്നു ഭക്തിയായ് • ദുഷ്കർമ്മബീജത്തെയാർ കിളിർപ്പിച്ചിടുന്നുവോ എല്ലാർക്കും, ഭാരോഹിണിയെപ്പൂജിച്ചീടുന്നു ഞാനിതാ • ആ കല്പാന്തകാലത്തിൽ ബ്രഹ്മാണ്ഡം സചരാചരം ലയിപ്പിക്കുന്നു ഈ പൂജിച്ചീടുന്ന കാളികയെയുമേ • കോപമുള്ളവളാച്ചണ്ഡമുണ്ഡരെക്കൊന്ന ചണ്ഡിക പൂജിക്കുന്നേൻ കോട്ടം പാപം കെടുക്കുന്നവളെയുമേ • അകാരണത്തിൽനിന്നുണ്ടായെന്നു വേദങ്ങളോതിടും സുഖമേകും ശാംഭവിയാം ദേവിയെപ്പൂജ ചെയ്തിടാം • കോട്ടം ദുഃഖം കെടുക്കുന്നോൾ ഭക്തരെക്കാത്തിടുന്നവൾ വിജ്ഞാത്മമറിവാകുന്ന ദുർഗ്ഗയെപ്പൂജ ചെയ്തിടാം • പൂജിച്ചാൽ തന്റെ ഭക്തർക്കു നന്മയെല്ലാം വരുത്തിടും തിന്മ

യെപ്പൊക്കടിക്കം, ഞാൻപൂജിക്കുന്നസ്സമ്പ്രദായം * കുമാരികളെപ്പിന്ന ങ്ങളാൽപൂജിക്കണം വസ്ത്രാലങ്കാരമാല്യങ്ങൾ നല്ലഗന്ധങ്ങളാലെയും.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം മൂന്നാം സ്കന്ധം

നവരാത്രിവ്രതവിധി.

ഇരുപത്താറാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തേഴാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഹീനാംഗം, കുഷ്ഠം, നാററമുള്ളോൾ, ദുഷ്കുലത്തിൽ ജനിച്ചവൾ നാംഗം മുഴുവനില്ലാത്തോൾ, ബാഹ്യരോമങ്ങളുള്ളവൾ * കോങ്കണ്ണി, യൊററ കണ്ണുള്ളോൾ, കണ്ണില്ലാതെ ജനിച്ചവൾ അഴകില്ലാത്തവൾ, രോഗമുള്ളോൾ, തീണ്ടാറിരിപ്പവൾ * ദരിദ്രോൾ, കന്യപെററവളുള്ളോൾ, ഗോളകാ, ശിശ്രുവായവൾ ഇവയൊന്നകന്യമാർ, കൊള്ളുകില്ലപൂജയ്ക്കൊരിക്കവും * അഴകുള്ളോൾ, രോഗമററോൾ, നല്ലവരി.ൃണാദിനായും തന്ന പ്പൂജനിരപ്പോളും, കൊള്ളാം പൂജിക്കുവാൻനൃപ! * ബ്രാഹ്മണീസർവ്വ കാര്യാർത്ഥം വിജയത്തിനും വൈശ്യസ്ത്രീകൾലാഭമതിനും, സ വ്വസമ്മതം * സജാതിയെവിദ്വൻ, ബ്രാഹ്മണക്ഷത്രിയജാതിയെ ശൂ ദ്രജാതിയെയും വൈശ്യൻ, നാലും പൂജിക്കശൂദ്രരാം * സജാതിസ്ത്രീകൾ താൻശില്പികൾക്കപൂജികളങ്ങനെ നവരാത്രിവിധിക്കൊത്തുകന്യാപൂ ജിക്കകെപ്പോഴും * നവരാത്രികളിൽപ്പൂജകഴിക്കാൻശക്തിയററവർ വിശേഷമായഷ്ടമിയിൽപ്പൂജചെയ്തീടണം സദാ * ദക്ഷയാഗം നശിപ്പി ച്ചുഭദ്രകാളി, യെങ്കിൽ യോഗിനിക്കൂട്ടമൊത്തതാ യതിയഷ്ടമിയാംദിനം * അതുകൊണ്ടഷ്ടമിക്കന്നുപൂജചെയ്യുവിശേഷമായ് പലമട്ടായനൈ വേദ്യം, ഗന്ധമാല്യാനുലേപനം * മാംസങ്ങളും, പായസങ്ങൾ, ഹോമം, ബ്രാഹ്മണഭോജനം ഫലം, പുഷ്പങ്ങ, ളിവയാൽസന്തോഷിപ്പിക്കണമംബ യെ നവരാത്രിയുപവസിപ്പാൻശക്തിയില്ലാതിരിക്കിലോ ഉപവാസിക്ക ദിനംമൂന്നുമാത്രംകിട്ടീടുമാഫലം * സപ്തമ്യഷ്ടമിയുംപിന്നെമഹാനവമി യിങ്ങനെ മൂന്നനാൾപൂജചെയ്യുകിലുംകിട്ടീടുമുഴുവൻഫലം * പൂജയും, ഹോമവും, കന്യാപൂജയും, വിപ്രഭുക്തിയും കൊണ്ടാവ്രതംപൂർണ്ണമായി

തീരുമെന്നോതിടുന്നതേ ॥ പലദാനങ്ങളും,ഭൂവിൽ,മറേറാരോരോ വ്രതങ്ങളും നവരാത്രിവ്രതത്തിന്നു സമമായിബ്ഭവിച്ചീടാ ॥ ധനധാന്യങ്ങളും നിത്യം സുഖം സന്താനവൃദ്ധിയും ആയുരാരോഗ്യവും സ്വർഗ്ഗം മോക്ഷവും നൽകുമീവ്രതം ॥ പുത്രനെയോ ധനത്തെയോ വിദ്യയെയോ കൊതിക്കുകിൽ സൌഭാഗ്യമകാമ്പുമോടീവ്രതം നോല്ക്കണം ശുഭാംഗിയായ് ॥ വിദ്യാർത്ഥികളീവ്രതംകൊണ്ടു വിദ്യയെല്ലാം ലഭിച്ചീടും രാജ്യഭ്രഷ്ടനതാം ഭൂപൻ രാജ്യത്തെയാണ്ടിടും ദ്രുതം ॥ ജന്മാന്തരത്തിൽ നോല്ക്കാത്തതാരാണീയുത്തമം വ്രതം ദാരിദ്ര്യം,രോഗവും,പുത്രനില്ലായ്മയു,മവർക്കുതാൻ ॥ ഭർത്താവും, ധനവും,പുത്രന്മാരു,മില്ലാത്തനാരിമാർ നോറ്റതില്ലീവ്രതം മുൻപിലെന്നായൂഹിച്ചുകൊള്ളുക ॥ നവരാത്രിവ്രതം ഭൂവിലനുഷ്ഠിക്കാത്തമാനവർ സമ്പത്തുമാണ്ടു സുഖം പൂണ്ടുമാളിച്ചീടുന്നതെങ്ങനെ? ॥ രക്തചന്ദനസമ്മിശ്രമായ വില്വപത്രങ്ങളാൽ അംബയെപ്പൂജചെയ്യുന്നവൻ മന്നിൽ മന്നവൻ ॥ ആരാധ്യാരാൽസേവിതയല്ല,ദിവ്യയാം । ജഗദംബാ,മംഗളസിദ്ധിയേകുവോരം । ഭദ്രദം,വൈരികളൊത്തുദുഃഖിയാ । യിരിപ്പവൻ താനു,മവൻ ധരിത്രിയിൽ ॥ സമസ്തകാമങ്ങളുമാണ്ടു ഇഷ്ടരാം । കമലാസനം,പാശി,വിധീശർ,വിഷ്ണുവും । നമിച്ചിടുന്നി,ന്ദ്ര,നഗ്നി,സൂര്യനാം । മനുഷ്യരദ്ദേവിയെയാർ ഭജിച്ചിടാ ॥ സ്വാഹാ,സ്വധാ,യെന്നിമന്ത്രശക്തിയാൽ । തൃപ്തിപ്പെടുന്നു,പിതൃദേവസംഘവും । മുനീന്ദ്രർയാഗങ്ങളിൽ വേദമോതുമ । ച്ചരിച്ചിടുന്നായതുമമ്മയേമുദാ ॥ അക്ലിഷ്ടമായിതഖിലം വിധി സൃഷ്ടിചെയ്യു । നാക്ലിഷ്ടമായവതരിച്ചുവതന്നുവിഷ്ണു । അക്ലിഷ്ടമായിഹരിപ്പു ഹരപിന്നെതദ്രു । നാദ്ദേവിയെ,നരരു,മെന്തു ഭജിച്ചിടാത്തു? ॥ ദേവൻ,നരൻ,പറവി,പാമ്പു,പിശാചു,വൃക്ഷം । ഗന്ധർവ്വ,രാക്ഷസരു,മൊന്നിളകാൻ നിനച്ചാൽ । ആ ശക്തി വേണമവളൊട്ടകലുന്നിടാതി । ലോകത്തിലെങ്ങുമൊരിടത്തൊരുവസ്തുവില്ലാ ॥ സേവിക്കില്ലാതവാനിഷ്ടമേകുമാനല്ലചണ്ഡിയെ പുത്രപൗത്രാദികൾക്കായതുനോല്ക്കില്ലവർ വ്രതത്തെയും ॥ മഹാപാപം ചെയ്യുവർക്ക് നവരാത്രിവ്രതത്തിനാൽ പാപങ്ങളെല്ലാമില്ലാതാം വിചാരിക്കേണ്ടതില്ലതിൽ ॥ പണ്ടുകോസലരാജ്യത്തിൽ ദാരിദ്ര്യംകൊണ്ടു ദുഃഖിയായ് കുഡുംബിയാമൊരു ചെട്ടിയെകൻ വാണിരുന്നുപോലമേ! ॥ വിശാലയുമാറുണ്ടായവന്നു ബാലകിടാങ്ങൾ അവർക്കന്നുമാത്രം താനല്പം ഭക്ഷണമുള്ളൂ ॥ അന്യന്നു വേലചെയ്തേററം വിശപ്പാണെങ്കിലും കുഡുംബഭരണം,ദുഃഖമെന്നിയെ ചെയ്യുവന്ന്

വൻ • ധൎമ്മനിഷ്ഠൻ,സദാചാരതൻ,സത്യവ്രതൻ,നന്ത്യമുള്ളവൻ അസൂയ,കോപം,മദ്യ,മററവൻവെടിഞ്ഞവൻ • പിതൃദേവാതിഥികളെനിത്യംപൂജിച്ചുശേഷമായ് ഭക്ഷ്യവസ്തുഭുജിച്ചിട്ടപിന്നെനാൾകഴിക്കമായവൻ • നാമംകൊണ്ടുംഗുണംകൊണ്ടുംസുശീലൻപോഷകാവലിനം ദാരിദ്ര്യത്താൽശാന്തവിപ്രനോട്ടകേട്ടാൻവിശപ്പെട്ടിട്ടും •

സുശീലൻ പറഞ്ഞു.

ഹേബ്രാഹ്മണ!കനിഞ്ഞിട്ടുചൊല്ലണംനീമഹാമതേ! ദാരിദ്ര്യനാശംഉദ്യമമായെപ്പോഴുണ്ടാവുമെന്നതായ് • വിത്തേഛയെനിക്കില്ലാ,ധനിയാവുവാനൊരാശയും കുടുംബഭരണത്തിന്നായ്ചോദിക്കുന്നേൻചിന്താതുര! • എൻപുത്രീനന്ദനൻബാലൻവിശന്നുകരയുന്നതേ അവന്നൊരുപിടിച്ചോറുകൊടുക്കാനില്ലമൽഗൃഹേ • വിശന്നലഞ്ഞുബാലൻ മൽഗൃഹംവിട്ടുതിരിക്കവേ കണ്ണുനീരോടെതാതനൊന്നുംചെയ്യുന്നുപണമെന്നിയേ? • മകൾക്കുകല്യാണംവേണംപണമില്ലതുചെയ്‌വാൻഞാൻ പതിനൊന്നുവയസ്സായിപെൺകൊടയ്ക്കുതിട്ടമായ് • ഉഴലുന്നതിനാൽവിപ്ര!സൎവ്വജ്ഞൻനീയൊന്നിധി തപസ്സ്,ദാനം,വ്രതമോ,മന്ത്രമോ;ചൊല്ലുക • എന്തുവിധത്തിനാൽപോററുമെൻകുടുംബത്തെയിന്നുഞാൻ അതുമാത്രംധനംവേണമാശയില്ലതിനപ്പുറം • എൻകുടുംബസുഖംനിന്റെപ്രസാദത്താൽഭവിക്കണം ജ്ഞാനംകൊണ്ടൊത്തുചെയ്യാലുമതുനീവിപ്രസത്തമ! •

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അവനിങ്ങനെചോദിച്ചിട്ടാവിപ്രൻവ്രതമാണ്ടവൻ സന്തുഷ്ടനായുടൻവൈശ്യനോടുചൊന്നാൻദ്വിജോത്തമൻ: • 'വൈശ്യവൎയ്യ!ഭവാൻനോല്ക്കൂനവരാത്രിവ്രതംശുഭം ശ്രീദേവീപൂജനം,ഹോമം,കന്യാബ്രാഹ്മണഭോജനം • വേദപാരായണംദേവീജപഹോമാദിയൊക്കയും ശക്തിപോൽചെയ്കനിൻകാൎയ്യമതിനാൽസാദ്ധ്യമായ്‌വരും • നവരാത്രിവ്രതത്തെക്കാൾശ്രേഷ്ഠമായിട്ടുഭൂമിയിൽ ഒന്നുമില്ല,സുഖംനല്കുന്നതുംശുദ്ധവുമാണതു • ജ്ഞാനവും,മോക്ഷവും,നല്കുംസുഖസന്താനവൃദ്ധിയും ശത്രുനാശമതും,ചെയ്യുംനവരാത്രിവ്രതംസദാ • രാജ്യഭ്രഷ്ടൻ,ദുഃഖമാൎന്നോൻ,സീതയോടുപിരിഞ്ഞവൻ രാമൻകിഷ്കിന്ധയിൽവെച്ചിട്ടനുഷ്ഠിച്ചീവ്രതത്തിനെ • സീതാവിരഹമാംതീയാൽതപിക്കുന്നോരുരാമനാൽ നവരാത്രിവ്രതംകൊണ്ടുപൂജിക്കപ്പെട്ടദേവിയും • മഹാൎണ്ണവ

ത്തിൽ പിറയുംതീർത്തുകൈകൊണ്ടുസീതയെ കുംഭകൎണ്ണൻ,രാവണനും, സുതനാംമേഘനാദനും ॰ കൊല്ലപ്പെട്ടവനാൽഭൂപനാക്കപ്പെട്ടവിഭീഷ ണൻ രക്ഷിക്കപ്പെട്ടപിന്നീടങ്ങയോദ്ധ്യയരിയററതായ് ॰ നവരാത്രിവ്ര തത്തിന്റെഫലമാണതിശക്തിമാൻ രാമനീഭൂതലത്തിങ്കൽസുഖമാണ്ട തശേഷവും ॰

വ്യാസന പറഞ്ഞു.

വൈശ്യനംവിപ്രവാക്കാംകേട്ടിട്ടാചിജവസ്തുനേ ഗുരുവാക്കിഗ്ര ഹിച്ചാൻനന്ദയാബീജാഖ്യമന്ത്രവും ॰ ഭക്തിശ്രദ്ധകളോടൊത്തുജപി ച്ചാൻനവരാത്രിയിൽ പൂജിച്ചാൻസാദരംനാനാവിധോപകരണങ്ങ ളാൽ ॰ ജപിച്ചുവിധമായ്മായാബീജമൊൻപതുവത്സരം ഒൻപതാം കൊല്ലമൊടുവിൽമഹാഷ്ടമിനിശീഥത്തിൽ ॰ പ്രത്യക്ഷദർശനംനൽകിയ വനങ്ങൾരാത്രിയിൽ കൃതാർത്ഥനാക്കിനാൾപിന്നെയൊട്ടനേകംവര ങ്ങളാൽ ॰

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

കുമാരീപൂജനം ॰

ഇരുപത്താറാമദ്ധ്യായം.

——൨൭——

ഇരുപത്തേഴാമദ്ധ്യായം.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

ശ്രീരാമൻനോററതെന്തുസ്വപദംമേവിതൻവ്രതം രാജ്യഭ്രഷ്ടനു മട്ടന്നായ്,സീതയെയാർഹരിച്ചതും? ॰

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

പണ്ടയോദ്ധ്യാധിപൻശ്രീമാൻഭൂപൻദശരഥാഹ്വയൻ സൂര്യവം ശത്തിലുണ്ടായിദേവീബ്രാഹ്മണപൂജകൻ ॰ അവന്നുനാലുപുത്രന്മാരു ണ്ടായിപേരുകേട്ടവർ രാമൻ,ലക്ഷ്മണനും,ശത്രുഘ്നനും,ഭരത,നെന്നു മായ് ॰ രാജാവിന്നിഷ്ടരെല്ലാരും,സദ്ഗുണന്മാർഗ്ഗുണങ്ങളാൽ കൌസല്യാ നന്ദനൻരാമൻഭരതൻകൈകയീസുതൻ ॰ മനോഹരന്മാരായ്‌രണ്ടുപേ രെപ്പെററുസുമിത്രയും ധരിച്ചാരവർബാല്യത്തിൽതന്നെവില്ലുംശരങ്ങ ളും॰ജാതകർമ്മാദിചെയ്യപ്പെട്ടുകിഭൂപനാതിപ്രിയം അവരന്നതനോടൊക്കാല ത്തുവന്നാപേക്ഷിച്ചുകൌശികൻ ॰ യാഗരക്ഷയ്ക്കുസുതനാമീരെട്ടാണ്ടായ

രാമനെ രാമലക്ഷ്മണരെയേകിയവനായാസ്സപോത്തമൻ • കോമളന്മാര
വർവിശ്വാമിത്രനെപ്പിന്തുടർന്നുടൻ • കൊന്നുതാടകയെരാമൻവഴിയിൽ
ഘോരരൂപയെ • ശരമ്പിനാൽസമോദമേകവോളേമുനീന്ദ്രരിൽ ശ്രേഷ്ഠൻ
സുബാഹുവെക്കൊന്നുരക്ഷിച്ചാൻയാഗമങ്ങവൻ • മാരീചനെമൃതപ്രാ
യനാക്കിനീക്കിച്ചിതമ്പിനാൽ ഇരുവരുംവലുതാംയാഗരക്ഷചെയ്തിട്ടന
ന്തരംമിഥിലയ്ക്കുഗമിച്ചാരാരാമലക്ഷ്മണകൗശികർ • പാപംപോക്കി
യഹല്യക്കുമോക്ഷവുംനൽകിരാഘവൻ • വിദേഹനഗരത്തിങ്കലെത്തി
നാർമുനിയോടവർ ജനകൻപണമായ്‌വെച്ചശൈവചാപംമുറിച്ചുടൻ • ല
ക്ഷ്മ്യംശമായ് ജനിച്ചുള്ള സീതയെവേട്ടുരാഘവൻ തൻപുത്രിയാമൂർമ്മിള
യെയേകിലക്ഷ്മണനായ്‌നൃപൻ • കുശധ്വജൻറമകളർകന്യമാർരണ്ടു
പേരെയും വേട്ടു,ഭരതശത്രുഘ്നന്മാർസുശീലർമനോഹരർ • ജ്യേഷ്ഠാനു
ജന്മാരായുള്ളോരവർനാല്വരുമിങ്ങനെ വിവാഹംചെയ്തുവിധിപോൽ
മിഥിലാനഗരത്തിലായ് • രാജ്യയോഗ്യൻപുത്രനെന്നുകണ്ടുദശരഥൻനൃ
പൻ തൻരാമനായ്‌രാജ്യഭാരംകൊടുക്കാൻനിശ്ചയിച്ചതേ • വരങ്ങളാം
കൂട്ടികണ്ടപ്പോൾ,കൈകേയിപണ്ടുവൊന്നതാം വരങ്ങളെയപേക്ഷി
ച്ചാൾസപത്നീശൻപതിയോടുടൻ • ഒന്നുകൊണ്ടുമഹാൻപുത്രൻഭരത
നായിരാജ്യവും മറ്റതൊന്നാൽരാമനീരേഴാണ്ടുവനവാസവും •
കൈകേയിവാക്കിനാൽരാമൻസീതാലക്ഷ്മണസംയുതൻ അരക്കര
ധികംവാഴുംദണ്ഡകാരണ്യമെത്തിനാൻ • രാജാദശരഥൻപുത്രവിര
ഹംകൊണ്ടുദുഃഖിയായ് വെടിഞ്ഞാൻപ്രാണനേപ്പൂർവ്വശാപമോർത്താ
മഹാമതി • ഭരതൻതന്നമാതുലപുരിയിൽനിന്നുമേ സമ്മതം
രാജ്യമാണ്ടില്ലഭ്രാതൃസ്നേഹത്തെയോർക്കയാൽ • ശ്രീരാമൻപഞ്ചവടി
യിൽവെച്ചുകാമിച്ചണഞ്ഞതിടം രാവണാനുജയാംശൂർപ്പണഖയ്ക്കേകി
വിരൂപതാ • മൂക്കറുത്തവളെക്കണ്ടുഖരൻതൊട്ടുള്ളരക്കരും മ
ഹാത്മാവാംരാമനോടുയുദ്ധംചെയ്താരുഗ്രമായ് • കൊന്നാനന്തിബ
ലംചേർന്നഖരൻതൊട്ടുള്ളരക്കരെ മുനിമാർക്കുഹിതത്തിനായ്‌രാമൻ
സത്യപരാക്രമൻ • ലങ്കയിൽപോയ്‌ശൂർപ്പണഖവിരൂപഖരദൂഷണർ
ഹതരായ് രാമനാ,ലെന്നാരാവണൻതന്നോടോതിനാൾ • രാത്രിഞ്ച
രന്മാർതൻനാശംകേട്ടുകോപാന്ധനായുടൻ തേരിലേറിപ്പുറപ്പെട്ടുമാ
രീചാശ്രമമെത്തിനാൻ • രാവണൻസീതയെമോഹിപ്പിക്കാനായ
പൂർവരീതിയിൽ മായയൊന്നപൊൻമാനായ്‌വിട്ടാൻ,താൻകൊണ്ടു
പോയവാൻ • അവൻപൊൻമൃഗമായ്ത്തീർന്നുസീതാസന്നിധിയെത്തി.

ഞാൻ മായാവിയാംമൊഹനാംഗൻസഞ്ചരിച്ചുവൾമുന്നിലായ് * അ
തു കണ്ടോതിനാൾസീത,വിധിയാൽപതിയോടുടൻ ഇതിനാൽകൊ
ണ്ടുവരികാന്ത!യെന്നായ്കല്പനയെന്നപോൽ * ലക്ഷ്മണൻതന്നെയ
വിടത്താക്കിച്ചിന്തവെടിഞ്ഞുതാൻ മാനിന്റെപുറകെരാമൻപോയ
നുംവില്ലുമായുടൻ * മഹാമായാവിയാംമാനുംരാമനെക്കണ്ടമാത്രയിൽ
കണ്ടുകണ്ടില്ലയെന്നായിട്ടാടിയകാട്ടിലൊക്കയും * അടുത്തങ്ങനെക
ണ്ടപ്പോൾരാമൻകോപിച്ചുവില്ലിനെ വലിച്ചുഗ്രശരംവിട്ടുകൊന്നാൻമാ
യാമൃഗത്തിനെ * അവനുച്ചേറുമച്ചോറു ചത്തുദുഃഖാൽവിളിച്ചുതേ
"ഹാലക്ഷ്മണ!ഞാൻഹതനായ്"മായാവീ,നശചരൻ,ഖലൻ * മുഴക്ക
ത്തോടുമറ്റൊച്ചമുടനേകേട്ടുജാനകി രാമന്റെയെന്നോർത്തുദുഃഖിച്ചോതി
ലക്ഷ്മണനോടവൾ: * 'സൌമിത്രേ!പോകനീവേഗംഹതനായ്‌രഘു
നന്ദനൻ നിന്നെവിളിക്കുന്നുവേഗം,സഹായിക്കുകലക്ഷ്മണ! * സീത
യോടവനപ്പോൾചൊന്നാൻ'അംബേ!രാമൻമരിക്കിലും പോകില്ലനിന്നെത്തന്നെ
യീയാശ്രമത്തിൽവെടിഞ്ഞുഞാൻ * രാമൻകല്പിച്ചുതിവിടെയിരിക്കെ
ന്നാണെജാനകി! അതുകേൾക്കാതെഞാൻനിന്നെത്യജിച്ചീടുകയില്ലെ
ടോ * രാമനേയൊരുമായാവികാട്ടിൽദ്രോഹനയിക്കയാൽ സുന്ദരീ!നി
ന്നെവിട്ടീഞാനൊരുകാലടിവച്ചിടാ * ദൈത്യപ്പെട്ടശക്തനില്ലരാമ
നെക്കൊല്ലുവാൻമേവി രാമാജ്ഞതെറ്റിനിന്നെവിട്ടിന്നുഞാൻപോകയി
ല്ലെടോ'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ദൈവകല്പനയാൽസൌമ്യയാമസ്സുന്ദരിചൊല്ലിനാൾ ക്രൂരവും
കാലക്ഷണങ്ങൾചേർന്നലക്ഷ്മണനോടുടൻ: * 'അനുരാഗംനിനക്കെന്നി
ലുണ്ടെന്നായറിയുന്നുഞാൻ ഭരതൻചൊല്ലിവന്നെന്നെക്കൊണ്ടുപോക
ന്നതിന്നുനീ * നീകള്ളനധമൻ,ഞാനല്ലമറ്റുള്ളവരെപ്പോലെ രാമൻ
മരിക്കിലുംകാമാൽപതിയാക്കില്ലനിന്നെഞാൻ * ശ്രീരാമൻവരുകില്ലെ
ങ്കിൽജീവനെഞാൻകളഞ്ഞിടും ജീവിക്കില്ലവനോടെന്ന്യേവേർപാടഴലു
മാണ്ടുഞാൻ * പോകയോനില്ലയോചെയ്യുന്നിന്നിഷ്ടമറിവില്ലമേ നീതി
മാൻജ്യേഷ്ഠനിൽചേതംനിന്നിഷ്ടമിതിലെന്തപോയ്?' * അവൾതൻ
നാവാക്കുകേട്ടുലക്ഷ്മണൻദീനചിത്തനായ് സീതയോടോതിനാൻതൊ
ണ്ടവിറച്ചുതൊണ്ടുതൽക്ഷണം * 'ശ്രീ ദേവി!യെന്നോടിക്കൊടുവാ
ക്കെന്തുരച്ചുനീ? കഠിനം,വലിയാപത്തങ്ങടുത്തെന്നറിയുന്നുഞാൻ'* എ

നോതിയവളെവിട്ടകരഞ്ഞുകൊണ്ടുവീണ്ടുവാൻ അവൻജ്യേഷ്ഠൻറകാ
ല്പാട്ടുനോക്കിട്ടു,വേഗേനപോയ് നൃപ! ● ലക്ഷ്മണൻപോയനേരത്തുകപ
ടാകൃതിരാവണൻ ഭിക്ഷുവേഷംധരിച്ചിട്ടായാശ്രമത്തിലെത്തിനാൻ ●
ഭിക്ഷുവെന്നോർത്തുടൻ സീതയർഘ്യംവന്യഫലങ്ങളും സാദരംഭക്ഷണായു
ള്ള രാവണനായിനൽകിനാൾ ● ചോദിച്ചവളോടദ്ദുഷ്ടൻതാഴ്മയായ്
മൃദുവായ്;'പ്രിയേ! വനത്തിൽതനിയേവാഴുന്നീയാരാകുന്നു?സുന്ദരി! ●
നിന്നച്ഛനാരുഭ്രാതാവാർപതിയാരു?വരാനനേ! മൃഗത്തെപ്പോലെതനി
യെവാഴുന്നതിവിടെന്തിനായ് ● നിർജ്ജനകാട്ടിലെപ്പർണ്ണശാലയിൽമുനി
പത്നിപോൽ ദേവസ്ത്രീമാതിരിസൗധാർഹയാംനീയെന്തിരിപ്പതും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നവൻവാക്കുകേട്ടിട്ടുസീതയുത്തരമോതിനാൾ പ്രാരബ്ധ
ത്താൽരാവണനെഭിക്ഷുവെന്നനിനച്ചയാൾ: ● 'ശ്രീമാൻദശരഥൻറ
പുനവനസുതർനാലുപേർ അതിൽജ്യേഷ്ഠൻരാമനെന്നകീർത്തിമാനെ
ൻറവല്ലഭൻ ● കൈകേയിതൻവരംമൂലംതാതനീരേഴുവത്സരം കാട
വനേകിയിവിടെപ്പാർക്കുന്നാനനോടുമായ് ● ജനകൻറമകൾ,സീത
യെന്നപേരാൽപ്രസിദ്ധഞാൻ ശൈവമാംവില്മുറിച്ചെന്നെവേട്ടാൻ
ശ്രീരാമനാമപ്രഭു ● രാമബാഹുബലത്താലെകാട്ടിൽവാഴുന്നനിർഭയം
പൊന്മാനെക്കണ്ടുകൊല്ലാനായ് പോയിരിക്കുന്നിതെൻപതി ● പിന്നെ
ജ്യേഷ്ഠൻറശബ്ദംതാൻകേട്ടിപ്പോൾപോയിലക്ഷ്മണൻ അവർകളുള്ളതി
നാൽപേടിയെന്യേവാഴുന്നുഞാനിഹ ● വനവാസത്തിലെവാർത്തയെ
ല്ലാംഞാനോതിയിങ്ങനെ അവർവന്നിട്ടുനിൻപൂജചെയ്തിടുംവിധിപോ
ലവെ ● യതി,വിഷ്ണുസ്വരൂപൻതാൻപൂജിച്ചെന്നതുകൊണ്ടുഞാൻ അ
ക്കർനിറയുംഘോരകാട്ടിലുണ്ടാക്കിയാശ്രമം ● ചോദിക്കുന്നേനതിന്നു
ലമെൻമുമ്പിൽസത്യമോതണം ആരുനീഭിക്ഷുവേഷത്തോടിക്കൊടുങ്കാ
ട്ടിൽവന്നവൻ?.

രാവണൻ പറഞ്ഞു.

ലങ്കേശൻഞാനരാളാക്ഷി!ശ്രീമാൻമണ്ഡോദരീപതി നിനക്കുവേ
ണ്ടിയീരൂപമെടുത്തേനബ്ജലോചനേ! ● ജനസ്ഥാനത്തുഹതരായ് ഭ്രാ
താക്കൾഖരദൂഷണർ എന്നോടോതിച്ചൊന്നന്നേയയച്ചാളിവിടെ
ത്തിഞാൻ ● രാജ്യം,ബലം,ധനമതുംവിട്ടുകാട്ടിൽവസിച്ചിടും നരനാം
രാമനെവിട്ടുരാജാവെന്നോവരിക്കനീ ● മണ്ഡോദരീക്കുമേലായ്നീവാഴ

കെൻപട്ടരാജ്ഞിയായ്‌ മാനസമാണെന്നിനക്കിഞാൻനീയെൻസ്വാമിനി
യാകുക ● ദിക്പാലരെജ്ജയിച്ചുള്ളോൻഞാൻവീഴ്ന്തുനിൻപാദങ്ങളിൽ ക
രംഗ്രഹിച്ചുനീയെന്നെനാഥയുള്ളവനാക്കുക ● നിന്നെപ്പണ്ടുനോട്ടന്നിന്നോ
ഞാൻയാചിച്ചുപണ്ടുസുന്ദരി! "പണയംചെയ്യപ്പോയ്ഞാ"നെന്നെ
ന്നോടവനമോതിനാൻ ● തദ്രചാപഭയംമൂലംഞാൻവന്നില്ലസ്വയം
വരേ അന്നതൊട്ടെൻറഹൃദയംവിരഹത്തിങ്കൽമഗ്നമായ് ● നീകാട്ടി
ലുണ്ടെന്നുകേട്ടാപ്പൂർവ്വസ്നേഹംനിമിത്തമായ് വന്നുഞാനെൻശ്രമത്തെനീ
യിപ്പോൾസഫലമാക്കുക.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

രാമായണകഥാ,

ഇരുപത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

മോഷംചെന്നാവാക്കുകേട്ടുസീതയേറെബ്ഭയത്തോടും വിറച്ചു,
റപ്പിച്ചുചിത്തം,വാക്യമീവിധമോതിനാൾ: ● കാമമോഹിതനായ്ചി
ത്തവാക്കെന്തൊട്ടുന്നുരാവണ! ധൃതിചാമിനിയല്ലീഞാൻവിശേഷിച്ചും
കുലാംഗന ● ലങ്കയ്ക്കുപോകവേഗംനീരാമൻനിന്നെവധിച്ചിടും ഞാൻ
നിമിത്തംനിനക്കിന്നുമരണംവന്നിടുംദൃഢം ● ഇതോതിയുടജത്തിങ്കൽ
പോയവൾവഹ്നിസന്നിധൌ പോകപോകെന്നുചൊല്ലീട്ടുജ്ജനദ്രോ
ഹിയരക്കനേ ● നിജരൂപമെടുത്തെത്തിയുടജത്തിലുടൻരാവൻ ഭയന്നു
കരയുംസീതയേഗ്രഹിച്ചുബലത്തിനാൽ ● "രാമ!രാമ!ലക്ഷ്മണ!"യെ
ന്നധികംവിളിക്കുട്ടിനാൾ എടുത്തുതേരിലേറ്റീട്ടാപ്പാപിവേഗംതിരിച്ചു
തേ. ● പോംവഴിക്കരുണൻപുത്രൻജടായുസ്സുതടുക്കയാൽ അവർക്കു
മ്മിലക്കാട്ടിലുണ്ടായ്വലിയസംഗരം ● അവനേക്കൊന്നുകരിപ്പക്ഷി
പോലെകരഞ്ഞിട്ടും സീതയേക്കൊണ്ടുപോയ്ലങ്കയ്ക്കായിട്ടാരാക്ഷസാ
ധിപൻ ● രാക്ഷസസ്ത്രീകളോടൊത്തുവെച്ചുശോകവനത്തിലായ് തൻ
നിഷ്ഠയിൽനിന്നിളകീലവൾസാമാദികൊണ്ടുമേ ● രാമനാമാനിനേ
ക്കണ്ടുമോദമായ്ക്കൊണ്ടുപോരവേ വരുംലക്ഷ്മണനേക്കണ്ടു'വിഷമം

ചെയ്യതെന്നുനി • തനിയേയസീതയെവിട്ടിട്ടിവിടെന്തിനുവന്നുനീ പാ പിതൻവിളികേട്ടിട്ടെന്നായിച്ചോദിച്ചു രാഘവൻ • ലക്ഷ്മണൻചൊ ല്ലിനാൻ:'സീതാവാക്ശരപ്പീഡയുമായ് പ്രഭോ!ഞാൻവന്നിവിടെയ ക്കാലയോഗത്തിനാൽദ്ദൃഢം • അവർ വേഗമാശ്രമത്തിൽ ചെന്നു നോ ക്കീട്ടു മൊഴിയാണ്ടിടൻ സീതയെത്തേടുവാനായിട്ടുടൻ ഇരണ്ടു പേരുമായ് • നിലത്തുവീണുപാകാറായ്കിടക്കുന്നജടായുവിൻ സമീപത്തെത്തിനാര ങ്ങമിങ്ങുംതേടിനടന്നവർ • 'രാവണൻകൊണ്ടുപോയിപ്പോൾസീത യേഞാൻതടുക്കയാൽ പാപി,യെന്നെയണത്തിങ്കൽവീഴ്ത്തിനാ'നെന്നുര ച്ചവൻ • ഇതോതിച്ചത്തു,തൻതാതൻസംസ്കാരാദികർമ്മം ചെയ്തതേ ശേ ഷക്രിയകളും ചെയ്തു,തിരിച്ചു രാമലക്ഷ്മണർ • കബന്ധനെക്കൊന്നുരാ മൻശാപമോക്ഷത്തെയേകിനാൻ അവന്റെവാക്കാൽസുഗ്രീവസഖ്യ വും ചെയ്തു രാഘവൻ • വീരനാം ബാലിയെക്കൊന്നാൻ,കിഷ്കിന്ധാരാജ്യ മുത്തമം സഖ്യത്തെ ചെയ്തായസുഗ്രീവന്നേകിനാൻകാര്യസാദ്ധ്യമായ • വ ർഷകാലത്തുസൗമിത്രിയോടും പാർത്തുവിട്ടതാൻ രാവണൻകൊണ്ടു പോയുള്ള പ്രിയസീതയെയോർത്തവൻ • സൗമിത്രിയോടോതിരാമൻ സീതാവിരഹപീഡയായ്: 'കൈകേയിതൻമനോഭാവമെല്ലാംസാധി ച്ചു ലക്ഷ്മണ! • ജാനകീസീതയെഞാനും,ജീവിക്കില്ലവളെനിയെ അ യോദ്ധ്യയ്ക്കവളെവിട്ടുപോകയും ചെയ്യില്ലഞാൻ • രാജ്യംപോയ്,കാ ട്ടിലായ്‌വാസ,മച്ഛൻ ചത്തു,ദുഃഖിതയായ് ദുഃഖിപ്പിക്കുന്നുദൈവമെ ന്തു ചെയ്യേണ്ടുഞാനിനി • പ്രാണികൾക്കുവരാനുള്ളതൊന്നുംമുൻപറി വാനാരാ നമുക്കപ്പ!മേലെന്തുകഷ്ടാവസ്ഥവരിക്കുമോ? • മനുവംശത്തി ലുണ്ടായരാജനന്ദനരാണുനാം പൂർവ്വകർമ്മത്തിനാൽകഷ്ടപ്പെട്ടനീകാട്ടി ലിങ്ങനെ • നീയും ഭോഗങ്ങളെവിട്ടിട്ടെന്നോടൊന്നിച്ചുവന്നതേ കർമ്മ ത്തിനാൽഭുജിക്കേണ്ടും വൻദുഃഖം നീ ഭുജിക്കുക • ആരും നമ്മുടെ വംശ ത്തിലെന്നെപ്പോലെ ദരിദ്രനായ് ദുഃഖിയായ്,ക്ഷീണനാ,യുണ്ടായില്ല ണ്ടാകയുമില്ലെടോ • ദുഃഖാബ്ധിയിൽമുങ്ങിഞാനിന്നെന്തുചെയ്യേണ്ടുല ക്ഷ്മണ! വഴിയുംകരകേറാനില്ലില്ലിങ്ങൊരുസഹായവും • ധനം,ബലവു മില്ലേകൻ,നീവീരൻകൂടിയുണ്ടുമേ സ്വകർമ്മഫലഭോഗത്തിലാരിൽകോ പിക്കുമോദര • കാട്ടിൽവന്നിന്ദ്രസമംപോലുള്ള രാജ്യമതങ്ങുപോയ് വാസവുംകാട്ടിലായ് ദൈവവിധിയെയാരറിഞ്ഞിടും • ചെറുപ്പംസീത യെന്നാലുംനമ്മോടൊത്തുതിരിച്ചവൾ ദുഷ്ടദൈവം,തരുണിയാമവൾ

ക്കുംദുഃഖമേകിനാൾ • പാതിവ്രത്യം,നല്ലശീലം,മതിസ്നേഹവുമുള്ളവൾ
അവൾക്കലങ്കയിൽപോയാലെന്തുദുഃഖംഭവിക്കുമോ? സീതയാരാവണ
ൻതന്റെവശത്താകില്ലലക്ഷ്മണ! ധൂർത്തനെപ്പോലെഞാനയാംജനകൻമ
കളുതമ* നിർബ്ബന്ധത്തിൽപ്രാണനേയുംത്യജിക്കുമവൾലക്ഷ്മണ! രാവ
ണന്റെവശത്തായിത്തീരുകില്ലെന്നുനിശ്ചയം •മരിച്ചുസീതയെന്നാകി
ൽഞാനുംപ്രാണൻകളഞ്ഞിടും ഞാൻസ്വർഗ്ഗംപ്രാപിക്കുന്നാൽഞാനിരിക്കുന്ന
തെന്തിനായ്" • ഈവണ്ണംകരയുംപങ്കജാക്ഷനാംരാമനോടൻ നീതി
മാൻലക്ഷ്മണൻസത്യവാക്കാശ്വാസത്തിനോതിനാൻ • ദീനതാന്തരതെ
കളഞ്ഞിട്ടധൈര്യപ്പെട്ടുകനിവിഭോ! രാക്ഷസാധമനേക്കൊന്നുസീതയെ
ക്കൊണ്ടുപോന്നിടാം • ആപത്തിസമ്പത്തിലധൈര്യാൽ ! സമരായ്‌വാഴുന്നാ
വർധീരർ ! ചാപലന്മാരാണിവയിൽ ! മുങ്ങിത്താഴുന്നവർരാമ. !! സുഖ
വുംദുഃഖവുംരണ്ടുംദൈവാധീനത്തിൽവന്നിടും ആത്മാവിനല്ലദേഹത്തി,
ന്നെന്തുദുഃഖിപ്പതിന്നതിൽ * രാജ്യംപോയ്കാട്ടിലജ്ഞാതവാസംസീതാവേർ
പാടുമെങ്ങനെ വന്നിടപ്പോൾ;നല്ലകാലത്തെമൊട്ടിലെല്ലാംതിരിച്ചുമാം •
സുഖദുഃഖങ്ങളെയെന്നാലുംതാന്താൻഭുജിക്കണം മറിച്ചില്ലതിനാൽ
ദുഃഖംത്യജിച്ചീടുകരാഘവ! • വാനരന്മാരങ്ങനേകംപോയിട്ടുണ്ടല്ലൊദി
ക്കിലും അറിഞ്ഞുകൊണ്ടുവന്നീടുംസീതാവാർത്തയശേഷവും • മാറ്റ്
സ്ഥിതിയറിഞ്ഞാൽഞാനവിടെപ്പോയ്പരാക്രമംകാട്ടിയാപ്പാപിയെക്കൊ
ന്നുസീതയെക്കൊണ്ടുവന്നിടാം• സൈന്യത്തോടുംഭരതശത്രുഘ്നന്മാരേവ
ന്നത്തിനാം ശത്രുക്കളെവധിച്ചീടാംദുഃഖിച്ചീടുന്നതെന്തിനായ്• ദിക്കശേ
ഷംജയിച്ചോൻപണ്ടൊരുതേരാലെയാരഘു ആ വംശത്തിൽജനിച്ചോൻ
നീദുഃഖിക്കുന്നതുയുക്തമോ• സുരാസുരരെയെല്ലാംഞാനേകൻപോരുംജ
യിക്കുവാൻസഹായിക്കിൽപിന്നെയെന്തിക്കലാധമരാവണനേ• വിദേ
ഹനേക്കൊണ്ടുവന്നാസഹായത്തിന്നുരാഘവ!കൊന്നിടാംദുഷ്ടനായ്ദേ
വശത്രുവായുള്ളരക്കനേ• സുഖസ്യാനന്തരംദുഃഖംദുഃഖസ്യാനന്തരംസുഖം
തേർവണ്ടിപോലെയാണെന്നുമാത്രംവരികയില്ലതിൽ• സുഖദുഃഖങ്ങൾവ
രവേമനസ്സൊന്നിളകീടുകിൽ ശോകാബ്ധിമഗ്നനാം,പിന്നെസ്സുഖിയാ
കില്ലാരിക്കലും • ഇന്ദ്രനുംവലുതാംദുഃഖമാണില്ലേ?പണ്ടുരാഘവ! ദേവ
ന്മാരിന്ദ്രപദമോനഹുഷന്നായ്കൊടുക്കയാൽ • ബ്രഹ്മവർഷഗണംപാ
ത്താൻതാമരപ്പൂവിനുള്ളിലായ് ദേവന്മാരറിയാതിന്ദ്രൻ,തൻപദംവിട്ട
ദീനനായ്•പിന്നെക്കാലംതിരിഞ്ഞപ്പോൾനിജസ്ഥാനത്തെമാഘവൻ

ശാപത്താൽനഹുഷൻഭൂവിൽപെരുമ്പാമ്പായിവീണുപോയ് ॰ ഇന്ദ്രാണിയെക്കാമിച്ചുപിന്നവമാനിച്ചുവിപ്രരെ അഗസ്ത്യകോപംപാമ്പാക്കിച്ചമച്ചുഭൂമിപാലനെ ॰ അതുകൊണ്ടാപത്തുവരുംനേരവുംധൈര്യമാളൊലാ ഉത്സാഹത്തിൽമനംവെച്ചുവാഴ്ണംബുദ്ധിയുള്ളവൻ ॰ സദ്ഗുണൻനീമഹാഭാഗ!സമർത്ഥൻനിജഗദ്ഗുരോ! കഷ്ടംപ്രാകൃതനെപ്പോലെയേറെശ്ശോകിപ്പതെന്തിനി ॰

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

ലക്ഷ്മണൻവാക്യമീവണ്ണംകേട്ടിട്ടാരഘുനന്ദനൻ ദുഃഖമെല്ലാമുപേക്ഷിച്ചുമോദവാനായ്ഭവിച്ചുതേ ॰

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

[illegible]

ഇരുപത്തൊമ്പതാമദ്ധ്യായം

മുപ്പതാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അവധീവണ്ണമോതീട്ടുനിവൃത്തിയതരത്തിലായ് വാനിൽനിന്നിട്ടുഭഗവാൻനാരദൻമുനിവന്നതെ ॰ സപ്തസ്വരാമൃതംമുഴങ്ങുന്ന"മഹതീ"വീണമീട്ടിയും ബൃഹദ്രഥംസാമഗാനംചെയ്തുംരാമനെയാണവൻ ॰ മുനിയെക്കണ്ടെഴീറ്റിട്ടുരാമ, നേകീട്ടർഘ്യമുടനെ ചെയ്താസനാർഘ്യപാദ്യങ്ങളും തെജസ്സേറുന്നവൻ ॰ ശ്രേഷ്ഠയാംപൂജചെയ്തിട്ടുതൊഴുകയ്യോടുനില്പുദേവമുനിചൊല്ലീട്ടരികിലായിരുന്നുരഘുസത്തമൻ ॰ സൌമിത്രിയോടുംദുഃഖിച്ചുവാഴുംരാമനോടായുടൻ നാരദൻകുശലപ്രശ്നംചെയ്താൻമുനിവരൻമുദാ ॰ ദുഃഖിക്കുന്നെന്തുനീരാമ!പ്രാകൃതൻനരനെന്നപോൽ സീതയെക്കൊണ്ടുപോയ്ദുഷ്ടരാവണൻതാനറിഞ്ഞതു ॰ ദേവലോകത്തുപോയപ്പോഴാകേട്ടുഞാൻസീതയെയവൻ തൻനാശമറിവില്ലാതെമോഹത്താൽകൊണ്ടുപോയതായ് ॰ നിൻജന്മംരഘുശ്രേഷ്ഠ!പൌലസ്ത്യന്റെവധത്തിനായ് ॰ അതിനായ്സീതയെക്കൊണ്ടുപോയവൻനരപാലക! ॰ മുൻജന്മത്തിങ്കൽവേദവതിയെന്നുള്ള ഋഷികന്യകാ തപിക്കുന്നൊരുസുന്ദരിയെക്കാട്ടിൽകണ്ടാൻദശാനനൻ ॰ ഭാര്യയാവാനപേക്ഷി

ച്ചാനവശ്യോദന്തരാവണൻ തള്ളിക്കളഞ്ഞവളവൻപിടിച്ചാൻവേണിയിൽബലാൽ ॥ സ്പർശംകൊണ്ടുദുഷിച്ചുള്ള ദേഹംപോക്കാൻനിനച്ചുടൻ ദശാസ്യനാട്ടുപിച്ചേറ്റംകോപിച്ചാത്താപസീമണി ॥ "ഇദ്ദേഹംവിട്ടു, ദിവ്യസ്ത്രീയായ് ഞാൻമന്നിൽജനിച്ചിട്ടും ദുഷ്ട!നിന്നുടെനാശത്തിന്നെന്നായ"ദേഹംത്യജിച്ചുടൻ ॥ അവൾലക്ഷ്മ്യംശമായ്‌വന്നുകൊണ്ടു പോയീദശാനനൻ കലനാശത്തിനായ്,മാലയെന്നോർക്കംപോലിനൊപ്പമായ് ॥ വിഷ്ണോരംശികയാൽനീയുംരാവണന്റെവധത്തിനായ് അജനാംവിഷ്ണുവിന്നംശാലജവംശേജനിച്ചതേ ॥ സതി,ധർമ്മിഷ്ഠ, വൈദേഹി നിന്നോടൊന്നിച്ചുസർവ്വദാ അവനവശയായ്പാർക്കുന്നെങ്ങനീദൈത്യമാളിക ॥ അയച്ചിന്ദ്രൻഭാജനത്തിൽകാമധേനുവിന്നുള്ളപാൽ സീതയ്ക്കു പാനത്തെവുസ്താനായ്കുടിച്ചാസ്സുധയേയവൾ ॥ പൈദാഹങ്ങളുമില്ലാതെവാഴുന്നപ്പാൽകുടിക്കയാൽ കണ്ടേൻ.തണ്ടാരിതാംകണ്ണിസീതയെ ഞാൻസുരപാത്തമ: ॥ അവനെക്കൊല്ലുവാൻതോന്നിന്നൊരുപായംപറഞ്ഞിടാം വ്രതമൊന്നുതുലാമാസത്തിങ്കൽനീയാചരിക്കണം ॥ നവരാത്രോപവാസംശ്രീദേവീപൂജയതും,നൃപ! ജപവും,ഹോമവും,വേണമുണ്ടാകംസർവ്വസിദ്ധിയും ॥ ശുദ്ധജന്തുക്കളെക്കൊന്നുദേവിക്കുബലിനൽകിനീ പത്തിലൊന്നതിൽഹോമിച്ചാൽമഹാശക്തനതാമിവാൻ ॥ വിധിവിഷ്ണുഹരന്മാരുംപണ്ടുനോററീവ്രതത്തിനെ സ്വർഗ്ഗമദ്ധ്യത്തിൽവാണീടുമിന്ദ്രനുംനോററിതങ്ങനെ ॥ സുഖിയെന്നാകിലുംനോൽക്കാംനവരാത്രിവ്രതങ്ങളും വിശേഷിച്ചുംകഷ്ടകാലമുള്ളവൻനോററുതീരണം ॥ ഈവ്രതം കൌശികൻനോററുശങ്കയില്ലതിൽരാഘവ! വസിഷ്ഠനും,കശ്യപനും,ഭൃഗുവുംനോററിതങ്ങനേ ॥ ഭാര്യയെക്കൊണ്ടുപോയപ്പോൾനോററാനിബ്ബൃഹസ്പതി അതിനാൽനോല്ക്കണംനീയുംരാവണന്റെവധത്തിനായ് ॥ വൃത്രനാശത്തിനായിന്ദ്രൻനോററീയുത്തമമാംവ്രതം ത്രിപുരാസുരരെക്കൊൽവാൻനോററാൻശങ്കരനുംപുരാ ॥ മധുനാശത്തിനായ്‌വിഷ്ണുമേരുവിൽവെച്ചുനോററതെ വിധിപോലതിനാൽനീയുംശ്രദ്ധയായ്നോല്ക്കുകീവ്രതം ॥

ശ്രീരാമൻ പറഞ്ഞു.

ദേവിയാരെന്തുമാഹാത്മ്യമെന്തുണ്ടായതെങ്ങുപേർ? വ്രതമെന്തു? വിധിപോൽചൊല്ലുസർവ്വജ്ഞനാണുനീ ॥

നാരദൻപറഞ്ഞു.

കേൾക്കരാമ!സദാനിത്യ,യാദിശക്തി,സനാതനീ ദുഷ്ടനാശംസ്വ

ങ്ങളെപ്പൂജിക്കിലേകുവോം ॰ ജന്തുക്കൾക്കൊക്കയും ബ്രഹ്മാദികൾക്കുമൂ
ലമായവൾ അപ്രകൃതിയെന്നിയെയാശ്രയിപ്പാൻ കുടിവരില്ലേതോ॰ എൻ
താതനാസൃഷ്ടിശക്തി,രക്ഷാശക്തി ഹരിക്കവൾ രുദ്രന്നു സംഹാരശക്തി,
പരാശക്തിയുമാണവൾ ॰ നല്ലതോ ചിത്തമോ ഇതാനീലോകങ്ങ
ളിലൊക്കയും അവളെല്ലാശക്തിയവൾ അവൾക്കില്ലത്തിയെങ്ങനെ!
ബ്രഹ്മാവും വിഷ്ണുവും രുദ്രനശ്വികൾ ചന്ദ്രസൂര്യന്മാരും ഇന്ദ്രാദിവിണ്ണോരെല്ലാരു
മില്ലാത്തുള്ളയുഗാദിയിൽ ॰ മൂലപ്രകൃതിയാം പൂർണ്ണസത്വാദ്ഗുണമാറ
വൾ പരമപുരുഷനോടൊത്തു കളിച്ചീടുന്നു രാഘവ! ॰ അവൾ ഗുണമായ
യ് പിന്നെ ലോകം സൃഷ്ടിച്ചിട്ടന്തെ ബ്രഹ്മാദികളെയുമുൻ സൃഷ്ടിച്ചവൾക്കു
കീട്ടശക്തികൾ ॰ അവളെയറിയുന്നോനിസ്സംസാരക്കെട്ടൊഴിഞ്ഞു പോം
വേദാന്ത,വേദംനിഷ്ടിച്ചോൾ,ബ്രഹ്മവിദ്യ,ധരിക്കനീ. ॰ ഗുണകർമ്മവി
ഭാഗംകൊണ്ടവൾക്കുള്ള രൂപഭേദങ്ങൾ ബ്രഹ്മാദികൾക്കുമെണ്ണാവ
ന്നല്ല,ഞാനെന്തു ചൊൽവതു ? ॰ സർവ്വജ്ഞനായ ശിവനുള്ള പത്താ
ന്നക്ഷരങ്ങളും ക്രീഡിച്ചീടുന്നതെല്ലാം ദേവിയുള്ളതു രാഘവ! ॰

രാമൻ പറഞ്ഞു.

ഈവ്രതത്തിന്റെ വിധിയെച്ചൊല്ലീടണം മുനേ! ഇന്നത
ന്നൊത്തു ഞാൻ ഭക്തിയായ് ദേവിപൂജയും ॰

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

സമസ്ഥാനത്തു പീഠം വെച്ചതിൽ സ്ഥാപിച്ചു ദേവിയെ വിധിയാ
യോൻ പത്തുദിനം വസിക്കു ഉപവാസമായ് ॰ ഇക്കർമ്മത്തിന്നു ഞാനാ
ചാര്യനായിട്ടുചിച്ചിടാം ദേവകാര്യം ഫലിക്കാനായുത്സാഹിക്കാം രഘൂ
ദ്വഹ ॰

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ആവാക്കുകേട്ടുള്ളതെന്നായോദ്ധ്യാരാമൻ പ്രതാപവാൻ നല്ലപീ
ഠത്തെയുണ്ടാക്കിസ്ഥാപിച്ചാൻ മംഗളാംബയെ ॰ വിധിയൊത്തിട്ടു പൂജി
ച്ചാൻ വ്രതത്തോടംബയെ ഹരി ആയദ്രിയിൽ വെച്ചു കന്നിത്തുലാമിരണ്ടു
മാസമായ് ॰ ഉപവാസത്തോടു രാമൻ നോറ്റാനുത്തമമാം വ്രതം ഹോമ
വുംവിധിപോൽ ചെയ്താൻ പൂജയും ബലിദാനവും ॰ രാമലക്ഷ്മണർ യോജി
ച്ചുനോറ്റാർ നാരദനിഷ്ഠമായ് അഷ്ടമിക്കർദ്ധരാത്രിക്കു ദേവീഭഗവതീശി
വാ ॰ സിംഹവാഹനയായിട്ടു ദർശനം നൽകിനാൾ മുദാ ഗിരിശൃംഗത്തിൽ
നിന്നിട്ടു രാമലക്ഷ്മണരോടവൾ ॰ ഇടിവെട്ടുന്നപോൽ ചൊന്നാൾ സ
ന്തോഷിച്ചിട്ടു ഭക്തിയാൽ.

ദേവി പറഞ്ഞു.

രാമ! രാമ! മഹാബാഹോ! തോഷിച്ചേൻ നിൻ വ്രതത്തിനാൽ മനസ്സിലുള്ളിഷ്ടമായ വരം ചോദിച്ചുകൊൾകനീ ⁕ രാവണന്റെ വധത്തിന്നായ് വിണ്ണോരർത്ഥിക്കയാൽ ഭവാൻ ശുദ്ധമാം മനുവംശത്തിലുണ്ടായ് നാരായണാംശമായ് ⁕ മത്സ്യത്തിൻ വടിവായ് മുന്നം കൊന്നിട്ടാരാക്ഷസേശനെ വേദങ്ങളെ രക്ഷിച്ചു ദേവന്മാർക്ക് ഹിതത്തിനായ് ⁕ ആമതൻ വടിവാണ്ടിട്ടു ധരിച്ചു മന്ദരാദ്രിയെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു വിണ്ണോരെപ്പാലാഴി മഥനത്തിനാൽ ⁕ പന്നിതൻ വടിവായ് പണ്ടുർവ്വിയെ തേറ്റകൊണ്ടു നീ ഉയർത്തി ഹിരണ്യാക്ഷനിഗ്രഹം ചെയ്തു രാഘവ! ⁕ കൊന്നു ഹിരണ്യകശിപുവേയും നീ നരസിംഹമായ് പ്രഹ്ലാദരക്ഷ ചെയ്യാനായിട്ടു രഘുനന്ദന! ⁕ ഇന്ദ്രാനുജനായ് പിന്നെ ദേവകാര്യത്തെ നേടുവാൻ വാമനാകൃതിയായിട്ടു ചതിച്ചു ബലിയെ ഭവാൻ ⁕ എൻ വിഷ്ണുവിന്നംശമോടും നീയപ്പരശുരാമനായ് മന്നക്ഷതി ചെയ്തിട്ടു വിപ്രർക്കായേകി ഭൂമിയേ ⁕ ഇന്നു വിണ്ണോർ ദശരഥൻ പുത്രനായി ജനിച്ചു നീ ദേവന്മാരൊക്കെയർത്ഥിച്ചിട്ടാണു രാവണപീഡയാൽ ⁕ ദേവാംശമായ് ബലം കൂടും കപികൾതേ സഹായമായ് ഭവിക്കുമിവരെല്ലാരുമെൻ ശക്തിയോടു കൂടിയോർ ⁕ ശേഷാംശമാം നിന്നനുജൻ കൊല്ലും രാവണപുത്രനെ സംശയിക്കേണ്ടിതിൽ ചെറ്റും പാപമില്ലാത്ത രാഘവ! ⁕ വസന്തകാലത്തവിടെ ഭക്ത്യാ പൂജിക്കകെന്നെ നീ പിന്നെ രാവണനെക്കൊന്നു സുഖമായ് വാഴ്ക രാജ്യവും ⁕ പതിനൊരായിരം വർഷം നന്നായാണ്ടിട്ടു മന്നിൽ നീ സ്വർഗ്ഗലോകം ഗമിച്ചാലും പിന്നെയെന്റെ രഘുനന്ദന!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

മറഞ്ഞിതോതി ദേവി, സന്തോഷിച്ചേറെ രാഘവൻ വ്രതം സമാപ്തമാക്കീട്ടു തിരിച്ചാൻ ശമീശിനേ ⁕ വിജയാപൂജയും ദാനങ്ങളും ചെയ്തിട്ടനേകമായ്. ⁕ കപിവരബലയുക്തൻ സാനുജൻ ശ്രീമണാളൻ ! തെളിവിലഖിലനാഥാപ്രേരിതൻ പൂർണ്ണകാമൻ ! ജലനിധിതടമാണ്ടസ്സേതുവും തീർത്തുകൊന്നാ ! നഗരരിപു ദശാസ്യൻ തന്നെ വൻ കീർത്തിയോടും ॥ ഭക്തിയോടാരാധകർക്കീ ദേവീചരിതമുത്തമം ഭവൻ ബുദ്ധിസുഖ

തൊട്ടുംപരമാംപദമാണിട്ടും ॥ വിസ്താരമായ്വേറെയുണ്ടുപുരാണങ്ങളനേകമായ് അവയൊന്നുമിതിന്നൊപ്പംവരില്ലെന്നൊരുറനിശ്ചയം ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മൂന്നാംസ്കന്ധം

നവരാത്രിവ്രതകഥനം

മുപ്പതാമദ്ധ്യായം

മൂന്നാംസ്കന്ധം സമാപ്തം

ശ്രീ ലളിതാംബികായൈ നമഃ

ശുഭം.

നാലാംസ്കന്ധം

ഒന്നാമദ്ധ്യായം

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു

വേദവ്യാസ!മുനിശ്രേഷ്ഠ!ചൊല്ലീടുന്നതിനൊടായ് ഞങ്ങൾക്കുള്ളൊരു സംശയംതീർപ്പിച്ചുപുണ്യനിധേ!വിഭോ! ॥ ശൂരസേനസുതൻ,ശ്രീമാൻ,വസുദേവൻ,പ്രതാപവാൻ ഞാൻകേട്ടിട്ടുള്ളവൻപുത്രനാവതേ ഹരിയാണതായ് ॥ ദേവന്മാർക്കുംപൂജ്യനവൻ,നാമമാനകദുന്ദുഭി അവക്ലിഷ്ടൻ,കംസകാരാഗൃഹത്തിൽപാർത്തതെന്തിനായ് ॥ ഭാര്യദേവകിയോടൊന്നിച്ചെന്തവൻതെറ്റുചെയ്തതും യയാതിവംശജൻകംസൻ പിന്നെദേവകിപുത്രരാം ॥ ആറുപേരെനിഗ്രഹിച്ചതെന്തുമൂലംമഹാമുനേ! കാരാഗൃഹത്തിൽശ്രീകൃഷ്ണനെന്തുകൊണ്ടുജനിച്ചതും ॥ ഗോകുലത്തിങ്കലവനെക്കൊണ്ടുപോയതുമെന്തിനായ്? കൃഷ്ണനാരാജജന്മംവിട്ടന്യജന്മമെടുത്തതും ॥ പിതാക്കളും,ചങ്ങലക്കെട്ടിൽവാണതുംപിന്നെയെന്തിനായ്? ജഗത്സൃഷ്ടിക്കുവിഭുതാൻ,മാതൃഗർഭത്തിൽവാണമേ ॥ പിതാക്കളും,വൃദ്ധരവരേപ്പേർപെട്ടതെന്തുതാൻ? കൃഷ്ണനാംപരമാത്മാവേജനിപ്പിച്ചോരവർക്കഹോ ॥ മഹാന്മാരുംധരിക്കാത്തമുൻകർമ്മമതുമെന്തുതാൻ? കംസൻകൊന്നോരുപുത്രന്മാരാരാർ?കല്പിലടിക്കവേ ॥ വാനിൽപോയെട്ടുകള്ളോട്ടംനിന്നബാലയുമാരവൾ? അനേകംഭാര്യമാര

ള്ള കൃഷ്ണൻഗാർഹസ്ഥ്യമെങ്ങനെ? * എന്തെല്ലാംചെയ്തു ഭഗവാനെന്നുമട്ടു
ടൽവെടിഞ്ഞതും? കൃഷ്ണന്റെ ചരിതം ഞാനിജ്ജനം ചൊല്ലീട്ടു കേൾക്ക
യാൽ * ഭൂമിഭാരം തീർത്താൻ സ്വകൃത്യമായിട്ടുമതും ധർമ്മന്റെ ത
നയന്മാരാം ചെണ്ണയുള്ള ഋഷിസത്തമർ * നരനാരായണന്മാരാം മഹാത്മാ
രാമുനീശ്വരർ ആഹാരമാശയും വിട്ടോർ വെന്നോർ കാമാദിയാവുമേ *
വിഷ്ണുവിന്നംശഭൂതന്മാർ, ജഗൽരക്ഷണത്തിനേറെനാൾ നൽതപം ചെ
യ്തു തേ പുണ്യം കൂട്ടം ബദരികാശ്രമേ * അവതാരാംശമായ് വന്നോർ കൃ
ഷ്ണാർജ്ജുനർ മഹാത്മാക്കൾ എന്നു ചൊല്ലുന്നു സർവ്വജ്ഞർ നാരദാദിമുനീശ്വ
രർ * നരനാരായണർ വാഴ്‌നിന്നമായവരെങ്ങനെ കൃഷ്ണാർജ്ജുനന്മാരാ
യിട്ടു വേറെ ദേഹമെടുത്തതും? * മോക്ഷത്തിനായുഗ്രതപം ചെയ്യുള്ള മുനി
സത്തമർ ദേഹാകർഷ്യത്താലുതെന്നു മട്ടുതപം കൂട്ടനായോഗികൾ * ശു
ദ്രൻ ധർമ്മിഷ്ഠനായിട്ടു മരിച്ചാൽ നൃപനാം ദൃഢം ശൂദ്രൻ സദാചാരനെ
ന്നാൽ ശ്രീജനായും ഭവിച്ചിടും * ശാന്തൻ നിരാശനെന്നാകിൽ ബ്രാഹ്മ
ണൻ മോക്ഷമാണെളിടും നരനാരായണർ മാത്രം കൊണ്ടെന്തു വിപരീതമായ് *
കർമ്മത്താൽ ശാന്തരാം വിപ്രവരരെങ്ങനെ ജാതരായ് പിന്നെ ക്ഷത്രിയ
വംശത്തിൽ, ശാപം കൊണ്ടായിരിക്കുമോ? * വിപ്രന്മാർ ക്ഷത്രിയന്മാരാ
യ് ഭവിക്കാനെന്തു കാരണം? നശിച്ചു യാദവർ വിപ്രശാപത്താലെന്നു കേ
ട്ടു ഞാൻ * കൃഷ്ണന്റെ വംശം ഗാന്ധാരീശാപത്താൽ പോയിതെന്നുമേ
പ്രദ്യുമ്നനെക്കൊണ്ടുപോയതെന്തുകൊണ്ടു ശംബരാസുരൻ * ജനാർദ്ദനൻ ദേവ
ദേവൻ വാസുദേവനിരിക്കവേ ദ്വാരകക്കോട്ടതന്നുള്ളിൽ കൃഷ്ണഗേഹം സു
ദുർഗ്ഗമം * അവിടീറ്റില്ലമാണിട്ടു കുട്ടിയെ കട്ടു ദൈത്യടം അവൻ ഹരിച്ചു
ള്ളതെന്തുകൊണ്ടറിഞ്ഞതില്ലെന്നു മാധവൻ * എനിക്കിതെല്ലാം സന്ദേഹം സം
ശയം തീർക്കനീ മുനേ! ശ്രീകൃഷ്ണൻ സർവ്വജ്ഞമാണപ്പോഴാം ഭാര്യമാർ ചോരരാ
ലു കഷ്ടം! * പീഡിക്കപ്പെട്ടു പഹരിക്കപ്പെട്ടെന്നതുമെന്തഹോ? മനസ്സി
നെച്ചലിപ്പിക്കും ശങ്കയുണ്ടു മഹാമുനേ! * വിഷ്ണ്വംശമായി ഭൂഭാരനാശത്തി
ന്നായ് ജനിച്ചവൻ മെന്തു മധുരാരാജ്യമുപേക്ഷിച്ചു ജനാർദ്ദനൻ * ബന്ധു
ക്കളും സൈന്യവുമായ് ദ്വാരകയ്ക്കെന്തുപോയതും? വിഷ്ണുവിന്നവതാരം
ഭൂഭാരത്തെ തീർത്തു ദുഷ്ടരെ * നിഗ്രഹിച്ചിട്ടു ധർമ്മത്തെ സ്ഥാപിക്കാനെന്നു
ചൊല്ലുവേ കൃഷ്ണനാലെന്തു കൊല്ലപ്പെട്ടില്ല ദുഷ്ടരുകളാമവർ * ഭീഷ്മദ്രോണ
വധം കൂടി ഭൂഭാരഹരണത്തിനായ് പാർത്ഥന്മാരെ ച്ചിലർ കൊണ്ടുപോയിട്ടും
കൃഷ്ണനീശ്വരൻ * സർവ്വജ്ഞൻ സൽപുമാനെന്തതറിഞ്ഞതില്ലേ? മുനീശ്വര!

മഹാന്മാർ, ധർമ്മനിഷ്ഠന്മാർ, ഉന്നതാചാരമുള്ളവർ • ദേവാംശസംഭ
വർ, കൃഷ്ണപക്ഷക്കാർ, പാണ്ഡുനന്ദനർ യുധിഷ്ഠിരൻമുതല്പേരുള്ളോർ, വി
ധിപോൽശ്രേഷ്ഠമായിട്ടം • രാജസൂയത്തെയധികംഭക്തിയോടുകഴിച്ചു
തേ പലമട്ടിൽബ്രാഹ്മണർക്കായ് ചെയ്തുദക്ഷിണയായതും • മഹാദുഃഖ
മവർക്കുണ്ടായ് സുകൃതമെന്തുപായ്? അത്രദുഃഖംവരാൻഘോര
പാപമെന്താചരിച്ചവർ • ഹോമകുണ്ഡത്തിലുണ്ടായോരയാംലക്ഷ്മ്യംശം
സതി, കൃഷ്ണനിൽ ഭക്തിയുള്ളവൾപാഞ്ചാലിയവളുംപിന്നെയങ്ങനെ •
കൂടെക്കൂടെമഹാദുഃഖംതുല്യമററാണ്ടതുംമുന്നേ തീണ്ടാറന്നോരാടയുംപൂ
ണ്ടയോൽവാഴുന്നവൾകഥം • പിടിച്ചുസഭയിൽദുസ്സാസനൻദുഃഖാൽ
നയിച്ചതേ വിരാടനഗരേരാജദാസിയായുംവസിച്ചവൾ • കരഞ്ഞുകര
രികെക്കാപ്പംകീചകൻപോയ്തടുക്കവേ പിന്നെജയദ്രഥൻകൊണ്ടു
പോയപ്പോളതിദുഃഖിയായ് • ബലമേറുംമഹാന്മാരാംപാണ്ഡവർവിട്ട
വിച്ചവൻ പൂർവ്വജന്മമഹാപാപംകൊണ്ടോപീഡകളിങ്ങനേ • വന്നു
ചേർന്നിട്ടവർദുഃഖിച്ചതുമോർക്കമഹാമതേ! എൻപൂർവ്വന്മാർശ്രേഷ്ഠമാ
യരാജസൂയംകഴിച്ചുമേ! • ശുഭകർമ്മമോപ്രാപിച്ചതീവൻദുഃഖമൊ
ക്കയും ദേവാംശജരവർക്കെന്ത് തത്തുതാൻബഹുസംശയം • ലോകംന
ശ്വരമെന്നായിട്ടറിയുംനല്ലപാണ്ഡവർ ധനത്തിനായ്ചതിച്ചിട്ടുകൊ
ന്നാർഭീഷ്മാദിയോഗ്യരേ • ഇക്കൊട്ടംപാതകംചെയ്യാൻമഹാനാംപര
മൻഹരി വാസുദേവൻപ്രേരണചെയ്തു, വർചെയ്തുകലക്ഷയം • ധന
ത്തിന്നായ്ഗുരുവാരെക്കൊല്ലാതെയുപജീവനം വരികൊണ്ടുംവേലചെ
യ്തുമുത്തമം, പിച്ചതെണ്ടിയും • മുടിഞ്ഞുപോയവംശംനീഗോളകന്മാർ
മഹാബലർ സുതന്മാരെജനിപ്പിച്ചുരക്ഷിച്ചില്ലേ? മുനീശ്വര! • കുറേ
ക്കാലംകഴിഞ്ഞെന്റെയപ്പൂപ്പനുത്തരതൻസുതൻ പാമ്പിനെമുനികണ്ഠ
ത്തിലെന്തിനാണിട്ടതുള്ളതും? • ചെയ്തിട്ടാബ്രാഹ്മണദ്വേഷംസ്വപാദശേ
ജ്ഞാതമേ മൌനിയാംമുനിയെപ്പിന്നെന്നപ്പൻശ്രദ്ധാഹിച്ചതെന്തിനായ്?
ഇരവണ്ണവുംമറവുമോരോരാശങ്കയാലാകുലംമനം അതെല്ലാംതീർക്കണംനീ
യോസർവ്വജ്ഞൻകരുണാനിധി.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം

കൃഷ്ണാവതാരപ്രശ്നം

ഒന്നാമദ്ധ്യായം

രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

കേട്ടീതെല്ലാം പുരാണങ്ങളെന്നാകം സത്യവതീസുതൻ വ്യാസൻ, പാരിക്ഷിതൻ ശാന്തൻ ജനമേജയനോടുടൻ • സംശയം പോക്കിടും വാക്യം ചൊന്നാൻ വാക്യവിശാരദൻ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്മട്ടിലുകഥിക്കുന്നു കർമ്മത്തിൻ പോക്കു ദുർഘടം, വിണ്ണോരറിയാ രാജൻ! പിന്നെയെന്തീനരൻ കഥ • ഇബ്ബ്രഹ്മാണ്ഡം മുഗ്ഗുണമോടെ ന്നതാൻ ജനിപ്പിച്ചവോ അനേകം ചെല്ലാവതും കർമ്മം കൊണ്ടാണുണ്ടായതും ധ്രുവം • ആബ്രഹ്മമാറു ജീവന്മാർ കർമ്മവിത്തിൽ കിളിർത്തവർ നാനായോനിയിലുണ്ടായി ക്രൂടെക്രൂടെ മരിച്ചിടും • കർമ്മമെന്ന്യേ മറ്റെ ബന്ധമുണ്ടാകില്ലാതനാളമേ ശുഭാ, ശുഭം, മിശ്രം, മെന്നു കർമ്മവും മൂന്നു മാതിരി • ഉണ്ടെന്നായ്‌ത്തതുമറിയും ബുധന്മാർ പറയുന്നതേ കെട്ടിക്കിടക്കുന്നു മേൽവരാൻ പോകുന്നതു, അങ്ങനെ • ഇപ്പോഴും ശരീരത്തിലുള്ളതെന്നു മൂന്നു വിധം നൃപ! ബ്രഹ്മാവു തൊട്ടെല്ലാരും കർമ്മാധീനത്തിലുള്ളവർ • സുഖം, ദുഃഖം, ജരാ, മൃത്യു, സന്തോഷവ്യസനാദികൾ കാമം, ക്രോധം, ലോഭം, മെന്നീ ശരീരങ്ങൾക്കൊക്കയും • ദൈവാധീനത്തിലെല്ലാർക്കുമുണ്ടാകുന്നു നരാധിപ! രാഗദ്വേഷാദിഭാവങ്ങൾ സംസർഗ്ഗലോകത്തുമുണ്ടുതാൻ • ദേവന്മാർക്കും മനുഷ്യർക്കും പശുക്കൾക്കും പക്ഷികൾക്കുമേ ഈ വികാരങ്ങളെല്ലാം താൻ ദേഹത്തോടൊത്തിരിപ്പവ • പൂർവ്വജന്മത്തിലെ സ്നേഹവൈരങ്ങൾക്കനുരൂപമാം കർമ്മം കൂടാതെ ജന്തുവിന്നുത്ഭവമില്ലെടോ! • സൂള്ളിൻ ചുററുന്ന കർമ്മത്താൽ ചന്ദ്രന്നാക്ഷയരോഗവും കപാലിത്വം ത്രിനേത്രനാം കർമ്മത്താൽ തന്നെ നിശ്ചയം • കർമ്മമുണ്ടായതിന്നപ്പോളെന്നാർക്കുമറിവില്ലതാൻ കർമ്മത്താൽ നിലനിന്നീടുന്നിച്ചരാചരമൊക്കയും • നിത്യാനിത്യവിചാരത്തിൽ ഭ്രമിക്കുന്നൃഷിമാർ സദാ അനിത്യമോ നിത്യമോയെന്നറിഞ്ഞീടാതെ കർമ്മവും • ജഗത്തു, മായയുള്ളപ്പോൾ തോന്നീടും നിത്യമെന്നതായ് കാര്യമില്ലെന്നാകെ ചൊല്ലുന്നല്ലോ ഭേദമിരിക്കവേ • മായയെല്ലാത്തിന്നും മൂലമെന്നും നിത്യവുമാണതു് അതിനാൽ ബുധരോർക്കണം നിത്യമായ് കർമ്മബീജവും • ജഗത്തെല്ലാം ഭ്രമിക്കുന്നീ കർമ്മത്തിൽപെട്ടു ഭൂപതേ! നാനായോനിയിലൊട്ടേറെയധർമ്മവിഷയത്തിലും • തേജ

സഖിയാംവിഷ്ണുവിന്നജന്മംന്നിശ്ചയോ?നൃപ! വിട്ടുവൈകുണ്ഠവാസ
ത്തൊടൊട്ടനേകസുഖങ്ങളെ * യുഗന്തോറുംനീചയോനികളിൽജന്മ
മെത്രയെന്ന മലമൂത്രമയംവാസംതിയന്നാശിച്ചിടുന്നതും* സുഖാസനം,
ജലക്രീഡ,പൂവിറുത്തുള്ളലീലയും വിട്ടെത്തുമതിമാൻഗർഭവാസത്തിന്നാ
യ്കൊതിച്ചിടും * ഹംസതൂലികയാൽചമച്ചുള്ളൊരുനല്ലമെത്തയെ
വിട്ടെത്തുവിദ്വാൻകാമിക്കുംതലകീഴായ് വസിക്കുവാൻ * നാനാരസമെ
ഴുന്നാട്ടംപാട്ടുംകൊട്ടുംവെടിഞ്ഞവൻ നരകത്തിൽവസിച്ചീടാൻമനസ്സാ
ചിന്തചെയ്തിടും· * ലക്ഷ്മികൈഴുമെസ്തൃതമാംഗ്രഹംഗോദിരസങ്ങളെ
ബുദ്ധിമാൻവിട്ടുവിൺമൂത്രരസപാനംകൊതിക്കുമൊ? * നരകംഗർ
വാസത്തിന്നിതെയില്ലൊരിടത്തുമെ മുനിമാരതിനെപ്പേടിച്ചാണല്ലൊചെ
യ്യുന്നുവൻതപം * സുഖരാജ്യവുംവിട്ടുകാട്ടാളുന്നമനസ്വികൾ അ
തുപ്പേടിച്ചേച്ചതുമൂഢൻഗർഭവാസംകൊതിച്ചിടും * കടിക്കുംകൃമി,താഴ
ത്തായ്മൂടെകുംജാഠരാഗ്നിയും ചുററിട്ടെതൊലിയുംകഷ്ടംഗർഭത്തിൽ
സുഖമെന്തഹൊ * കല്പകാലംതടവിൽചങ്ങലയിട്ടുതന്നിടലോ
വാസംകൊള്ളാം,ഗർഭവാസംതെണ്ണവുംസുഖമല്ലതാൻ * പത്തുമാസം
ഗർഭവാസംവൻദുഃഖംപ്രസവത്തിലും കഠിനംയോനിയന്ത്രത്തിൻവെ
ളിക്കാവത്തുമങ്ങനെ * ബാല്യത്തിലതുപോൽദുഃഖംമൂകതചംജഡതാന
ഹീനതാ പാരാധീനംഭയംപിന്നെപ്പെരുതാഹമറിയാതെയും *
ബാലൻവിശന്നുകരയുമമ്മദുഃഖിക്കുമേററവും രോഗമെന്തെന്നറിയാതെ
ന്നാലെത്രൌഷധമേകാൻതുനിഞ്ഞിടും. * പലമട്ടായദുഃഖങ്ങൾബാ
ല്യത്തിങ്കൽഭവിച്ചിടും സുഖമെന്തൊന്നോർത്തതാനേജന്മമാശിച്ചിടും
സുരർ * നിരന്തരസുഖംവിട്ടുസുഖനാശംതുടങ്ങിയും വരും,പോരസുര
ന്മാരോടാശിക്കുംമൂഢനേതവൻ? * എന്തായാലുംനൃപംശ്രേഷ്ഠ!ബുധമാ
ന്യമതഭേദവും തൻകർമ്മപരിപാകമ്പോലുള്ളസുഖദുഃഖവും* ദേവ
ന്മാരനേനാമരംപെറ്റുപക്ഷികളെല്ലാരും നല്ലതൊ ചീത്തയോ ചെ
യ്യുകർമ്മംതിട്ടംഭുജിക്കണം* യാഗംതപംദാനവുംകൊണ്ടിന്ദ്രതചംനരനാ
യിടും പുണ്യംതീർന്നാൽപതിച്ചീടുമിന്ദ്രനുംശങ്കയില്ലതിൽ* രാമാവതാ
രകാലത്താവിഷ്ണുവാർവാനരരായിതെ യാദവന്മാരുമായ്കൃഷ്ണസഹായ
ത്തിന്നതേതരം * യുഗംതോറുംവിഷ്ണുവിന്നുവതാരമനേകമായ് എടുക്കും
ധർമ്മരക്ഷക്കായ്ബ്രഹ്മാവിന്നപേക്ഷയാൽ * ക്രമേണദേവിഷ്ണുവി
ന്നനാനായോനിയിലിങ്ങനെ അവതാരങ്ങളുണ്ടാകുംതേർവരുന്നിയത

ളുന്നപോൾ • ഹരിതാൻതന്നെ,സുരരെനിഗ്രഹിപ്പാൻധരിത്രിയിൽ അം
ശങ്ങളാലവതരിക്കണംവൻപൻ,നൃപോത്തമ! •അതിനാൽതാൻനല്ല
കൃഷ്ണാവതാരകഥയോതിടാം യദുവംശത്തിലുണ്ടായഭഗവാൻവിഷ്ണു
വാണവൻ • കശ്യപൻമുനിതന്നംശാവസുദേവൻപ്രതാപവാൻ ഗോ
പനായ്തീർന്നതെരാജൻ!പൂർവ്വശാപംനിമിത്തമായ് • അദിതി,സുര
സാംയെന്നരണ്ടുകശ്യപഭാര്യമാർ ദേവകീ,രോഹിണീയെന്നസഹോദരി
കളായവർ • ശാപംനിമിത്തംഭൂവിങ്കൽഗോപസ്ത്രീകളുമായിതേ വരു
ണൻവലുതാംശാപംകോപിച്ചേകിയമൂലമായ്. •

രാജാവു പറഞ്ഞു.

എന്തുകാരണംകശ്യപൻചെയ്തുണ്ടുശാപത്തെയാമുനി ഭാര്യമാരോ
ട്, മെന്മേ ജനിച്ചാ?ന്നതുമൊത്തുക. • വൈകുണ്ഠവാസിയാംലക്ഷ്മീരമണാ
ളൻപൂർണ്ണനീശ്വരൻ വിഷ്ണുവാംഗോകുലത്തിങ്കൽജനിച്ചെന്നതുമെങ്ങ
നെ? • ആദിനാരായണൻസർവ്വധരൻസുരവാൻപ്രഭ അവ്യയൻഭഗവാ
നാർതൻചൊല്പടിക്കാണിരിപ്പതു? • വൈകുണ്ഠംവിട്ടവൻകർമ്മ കെട്ടു
ള്ള നരജന്മമായ് ജനിച്ചതെന്തിന്നുമൂലംചൊന്നാലുമതിശങ്ക,മെ • മ
നുഷ്യദേഹംപ്രാപിച്ചാകഷ്ടജന്മഗതിയായവൻ ദോഷങ്ങളുട്ടമൊരോകാ
ര്യങ്ങളെച്ചെയ്യുന്നതാമുനേ! •കാമം,ക്രോധം,ശോകം,മീർഷ്യാ, സന്തോഷ
സുഖദുഃഖവും വൈരം,ഭയം,ദീനഭാവം,സത്യവും,പാപപുണ്യവും •
താഡനം,പോഷണം,താപം,ചലനം,ധാളിക്ക്യവും അനുഗ്രഹം,മോഹ
വും,ഡംഭം,കളവാ,ലന്യമായയും • മാനം,വിശ്വാസമിവയുമെറുംതൊ
വങ്ങളൊക്കയും മനുഷ്യജന്മമാണ്ടിട്ടിലുണ്ടല്ലോമുനിപുംഗവ! • നി
ത്യമാംസുഖവുംവിട്ടമ്പ് ഭഗവാൻവിഷ്ണുവെങ്ങനെ ഈവിധങ്ങളാംവന്നകൃ
ട്ടംനരജന്മമെടുത്തതും? • മന്നിൽമാനുഷനായ്തീർന്നാൽസുഖമെന്തുമു
നീശ്വര! ഗർഭവാസമതുചെയ്തതെന്തിനാണാസ്സാക്ഷാൽജഗന്മയൻ? • ഗ
ർഭദുഃഖം,ജന്മദുഃഖം,ബാല്യത്തിൽബഹുദുഃഖവും യൗവ്വനത്തിൽകാമ
ദുഃഖം,ഗൃഹസ്ഥന്നതിദുഃഖവും • ഈദുഃഖമെല്ലാമുണ്ടാകുമെന്നതുസ്പഷ്ടമു
നീശ്വര! എന്മട്ടവതരിച്ചാനമ്പ് ഭഗവാൻപലവട്ടവും • ശ്രീരാമനാമ
ച്ഛതൻരാമാവതാരമെന്നതുമുടൻ ക്ലേശമാംവനവാസത്തിലുണ്ടായി
വലുതാമഴൽ • സീതാവേർപാടിനാൽദുഃഖംപിന്നെയുംപിന്നെയും
ണം സീതയെവിട്ടഴലുമാമഹാനനുഭവിച്ചതെ • അതുപോൽകൃഷ്ണനാംകം
രാഗൃഹത്തിങ്കൽജനിച്ചതും ഗോക്കളെമേച്ചതുംശ്രീമാൻഗോകലേ

ത്തിൽഗമിച്ചതും॰ കംസനെക്കൊന്നതും,ദുഃഖമൊടാണ്ടദ്വാരകയാണ്ടതും
ഇത്തരത്തുപല സംസാരദുഃഖംപൂണ്ടെന്തുമൂലമായ്? ॰ എന്തുമൂലംതാൻ ജ്ഞാനി
താനെദുഃഖത്തിന്നായ് തുനിഞ്ഞിട്ടും സമാധാനത്തിന്നായെന്റെസംശ
യംതീർക്കനീവിഭോ.॰

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം.

ജന്മകാരണനിരൂപണം

മൂന്നാമദ്ധ്യായം

മൂ ന്നാ മ ദ്ധ്യാ യ ം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഹരിതന്നവതാരത്തിന്നനേകംകാരണംനൃപ! ദേവന്മാർക്കംശാവ
താരമെല്ലാംകാരണമൊന്നുതാൻ ॰ വസുദേവാവതാരത്തിൻകാരണം
കേൾക്കനീയുക്തമായ് ദേവകി,രോഹിണി,യെന്നുള്ളവതാരങ്ങൾരണ്ടി
ന്നാം ॰ ഹരിച്ചാനിയാഗത്തിന്നായ് വരുണഗോവിനെ കശ്യപൻ,
വരുണൻവന്നുയാചിച്ചാൻനൽകിയില്ലവൻ ॰ ഉടനേവരുണൻചെ
ന്നാലോകനാഥൻവിരിഞ്ചനെ നമിച്ചുദീനനായ്ചൊന്നാൻതൻദുഃഖം
വിസ്മയത്തൊടും ॰ 'എന്തുചെയ്യുന്നെൻപശുവേതരുന്നില്ലിന്നുകശ്യ
പൻ ഞാൻശപിച്ചേൻമാനുഷനായ്ഗോപനായ് [illegible]വാൻവിഭോ ॰
കുട്ടികളപ്പശുവില്ലാതെദുഃഖിച്ചുവരിവാഴ്കയാൽ അവൻപത്നികളും
ദുഃഖാൽഭൂമിയിൽപോയ്ജനിക്കണം ॰ മരിക്കപുത്രന്മാരൊടൊത്തുംതട
വിൽപ്പെട്ടിങ്ങനെ ഭൂമിയിൽപോയദിതിയുംദുഃഖിച്ചീടണമെന്നമായ്"

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

വരുണൻതൻവാക്കുകേട്ടുവിരിഞ്ചനവിടെയുടൻ വിളിച്ചുകശ്യ
പൻതന്നോടിപ്രകാരംപറഞ്ഞുതേ ॰ 'എന്തുമൂലംമഹാഭാഗ!വരുണൻ
തന്റെഗോക്കളെ ഹരിച്ചിട്ടുകൊടുക്കാതെയന്യായംചെയ്തിടുന്നുനീ ॰
ന്യായമെല്ലാമറിഞ്ഞോൻനീ,പരദ്രവ്യാപഹാരമാം അന്യായംചെയ്ക
തെവ്വണ്ണംസർവ്വജ്ഞൻനീമഹാമതേ!' ॰ അത്ഭുതംലോഭമാഹാത്മ്യം
വൻപരെയുംവിടില്ലതു് ലോഭംനരകമേകീടുംപാപാകരമസമ്മതം॰ലോ
ഭംപോക്കാൻകശ്യപനുമിടക്കില്ലെന്നുചൊല്ലുകിൽ അതിനാൽവലുതായ്
തന്നിലോഭത്തെജയിച്ചിടുന്നജ്ഞാനി]॰ പ്രതിഗ്രഹംവെടിഞ്ഞുള്ളശ
മവൃന്ദശാന്തരാം മുനിമാർവൈഖാനസർതാൻധന്യർലോഭംതങ്ങളെ
ന്നാവർ ॰ സംസാരത്തിൽമഹാശത്രുലോഭമാണതല്ലോവും [illegible]

ഭാവിതൻ സ്വഹാൽ ശ്രേഷ്ഠനായ് തീർന്ന കശ്യപൻ • മറ്റാരെയും രക്ഷ
ചെയ്യാൻ ഭ്രമമാവും ഗോപന്മാരുതേ ഗോപുത്രനായ് ശ്രേഷ്ഠനായുള്ളൊരു
കശ്യപമുനീന്ദ്രനേ: • 'നിന്നംശേനാംശത്തിൽ ഭൂമിയിങ്കൽ മാതൃമാരോടുകൂടവേ
യദുവംശേ ജനിച്ചിട്ടു ചെയ്കനീ പശുപാലനം'. •

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ശപിച്ചേവം കശ്യപനേ വരുണൻ ബ്രഹ്മദേവനും അംശാവതാര
മതിനായ് ഭൂഭാരത്തെയകറ്റുവാൻ • ശപിച്ചുമട്ടദിതിയെ ദിതിയും
താപമൂലമായ് നിനക്കെണ്ണായ് സംഭവിച്ചീടുമെഴുനന്ദനനെന്നുമേ •

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

ശപിക്കപ്പെട്ടതെന്തിന്നു ജനനിയ്ക്ക് ഭഗവാൻ? ദിതിയാലുള്ളൊരു
ശാപവും ശോകവും ചൊൽകമാമുനേ. •

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

വ്യാസൻ സത്യവതീപുത്രൻ ജനമേജയമന്നനാൽ ചോദിക്കപ്പെട്ട
തിന്മുഖം ചൊല്ലിനാൻ സാവധാനനായ്. •

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ദിതിയെന്നോടദിതിയും ശ്രേഷ്ഠദക്ഷന്റെ പുത്രിമാർ ഭവിച്ചാർക
ശ്യപന്നിഷ്ടഭാര്യമാരായി നല്ലവർ • അദിതിക്കിന്ദ്രനാം പുത്രൻ വീരനെ
പ്പോൾ ജനിച്ചവൻ? അപ്പോൾ ചിന്തിച്ചു ദിതി ഞാനുമുണ്ടാക്കും വീരപുത്രനെ •
ധർമ്മിഷ്ഠനായ്, വീര്യവാനായ്, ധീരനായ്, ഇന്ദ്രതുല്യനായ് എനിക്കുമൊരുമക
നേകനാം കൈകനായ് പതിയോടോതിനാൾ • സപത്നിയായ വാഴ്ത്തു
നേപ്പോൾ നിനക്കുജാതനാം സുതൻ തൊൻപുറത്തെ വൃത്താന്തത്തിലെ
ന്നാൻ കശ്യപനാം മുനി • സമ്മതിച്ചവളുമുള്ളുമെന്നിവസിച്ചുനല്ലതാം
ഗർഭത്തെയും ധരിച്ചിട്ടു വ്രതത്തിനായ് തുടങ്ങിനാൾ • ഭൂമിയിൽത്തന്നെ
ശയനം പവിത്രാംകൾ ഭക്ഷിച്ചേറ്റവും താല്പര്യത്തോടുമേറ്റോളാനാരിമണി
പയോവ്രതം • വീര്യമുള്ള ഗർഭിണിയെ ദിനം പൂർണ്ണമാസിയുടൻ ശോഭാ
വെള്ളമുള്ളതാ ജനസ്വാതത്തവളെക്കണ്ടുപോറ്റുവാൻ • ദിതിക്കിന്ദ്രസമൻ വീര
പുത്രനുണ്ടാകുമെങ്കിലോ അപ്പോഴെന്റെ സുതൻ ശക്തിഹീനനായ്
ഭവിച്ചിടും • എന്നദേഷിച്ചുതൻ പുത്രനിന്ദ്രനോടായ് പറഞ്ഞവൾ:
'നിനക്കദിതിഗർഭത്തിലുണ്ടായ് വീര്യമെഴുമരിപു • ശത്രുനാശത്തിനായി
മാർഗ്ഗമാലോചിച്ചിനീ ചെയ്കനീ ദിതിക്കുള്ളൊരു ഗർഭത്തെ നശിപ്പിപ്പതു
നല്ലതാം • സപത്നീഭാവമാളുന്നൊരാ മാതാവെക്കണ്ടു ചിന്തയും ഭക്തമെല്ലാം
പിളർക്കുന്നൊരു ഖേദവും വളരുന്നു മേ • ക്ഷയരോഗം പോലെ വൈരി വളരുന്നു

ന്നാൽനശിച്ചിടാ ബുദ്ധിമാനതിനാലുണ്ടാകുമ്പോൾതന്നെയറിക്ക ണം ● അസ്ത്രമെന്റമാറത്തൊർ തമ്പാണിതറച്ചപോൽ എഴുപട്ടു മുനീയിന്നുനശിപ്പിക്കശതക്രതോ! ● ദിതിഗർഭത്തിൻവാഴുന്നശിശുവെ മെൻപ്രിയത്തിനായ് സാമം,ദാനം,ബന്ധനമാരണമോമഹാൻനിഗ്രഹസ ചെയ്യണം' ●

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

മാതൃവാക്യംകേട്ടുശക്രനാലോചിച്ചിട്ടനന്തരം പരമാതൃസമീപ ത്തിലെത്തിനാനമരാധിപൻ ● ദുർബുദ്ധിയോട്ടുദിതിതൻപാദംതൊഴു വണങ്ങിനാൻ ഉപവിഷ്ടനായ്മധുരവാക്കുചൊന്നാൻവണക്ക മായ് ●

ഇന്ദ്രൻപറഞ്ഞു.

അംബ!നീവ്രതമാണിപ്പോൾക്ഷീണിച്ചേറ്റമശക്തയായ് ശു ശ്രൂഷിപ്പാൻവന്നുഞാനാകമെന്തുചെയ്യേണമോതുക? ● നിന്നക്കാലുമമ്മേ ഞാൻതലോടാംനൽപതിവ്രതേ! ഗുരുശുശ്രൂഷയിൽപുണ്യംനിത്യമാം ഗതിയുംവരും ● എനിക്കെന്നമ്മയുംനീയുംഭേദമില്ലമ്മയാണെകേൾ' എന്നോതിക്കാലുകൾരണ്ടുംതലോടാനായ്ത്തുടങ്ങിനാൻ ● തലോടുന്ന സുഖംകൊണ്ടുകോമളാക്ഷിയുറങ്ങിനാൾ വിശ്വസിച്ചുവ്രതംകൊണ്ടു ക്ഷീണിച്ചോൾസതിയായവൾ ● ഉറങ്ങുന്നവളെക്കണ്ടുകൃശനായ്വജ്രപാ ണിയായ് സന്നാഹനായുള്ളിലേക്കുകടന്നാനിന്ദ്രനാമവൻ● അവൾതൻ ഗർഭപാത്രത്തിൽചെന്നുയോഗബലത്തിനാൽ വജ്രംകൊണ്ടിട്ടുഗർഭത്തെ യേഴായ്പ്പട്ടിന്നറുക്കിനാൻ ● വജ്രമേറ്റതിനാൽബാലൻകരഞ്ഞാനന്ന ന്നിന്ദ്രനും പതുക്കെ"മാരുദ"യെന്നവാക്കുബാലനോടോതിനാൻ ● ഉ ടനേയഴമേഴുഖണ്ഡമാക്കിമുറിച്ചവൻ അപ്പോൾനാല്പത്തൊൻപ താകുമത്രുക്കളുമായവ ● ദിതിയപ്പോളുണർന്നിന്ദ്രൻചതിചായ്ഗർ ഭംവിധം നശിപ്പിച്ചതറിഞ്ഞേറെക്കോപിച്ചാൾഘോരമാടവൾ ● ഇ തിന്നെതിരെചെയ്യുന്നായറിഞ്ഞിട്ടവൾക്രുദ്ധയായ് ശപിച്ചാളവളേയി ന്ദ്രനോടുംസത്യവ്രതസ്ഥിതാ ● എൻഗർഭംനിൻസ്വതൻവ്യാജാലെവ്വണ്ണം നഷ്ടമാക്കിയോ ത്രൈലോക്യരാജ്യവുമവണ്ണമുണ്ടാംനാശമായിടും ● പാ പിയാമമ്മയെവ്വണ്ണമെൻഗർഭംചലിപ്പിച്ചാക്കിയോ എന്റെപുത്രനയച്ചുവി ധംകൊല്ലിച്ചോൾക്രൂരയായവൾ ● അതുപോലവൾതൻപുത്രന്മാരായുള്ളവ യ്നശിച്ചുപോം പുത്രദുഃഖംപൂണ്ടുകാരാഗൃഹത്തിലവൾവാണിടും ● ഇ ത്ഥംപുത്രയതായ്തീരുമന്യജന്മത്തിലീയിവൾ ●

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഈശാപം കശ്യപൻ കേട്ടിട്ടുചാലിൽ സ്നേഹമുള്ളവൻ സമാധാനപ്പെടുത്താനായിവണ്ണം വചനം ചൊല്ലിനാൻ • 'കോപിക്കരുതു കല്യാണി! നിന്മക്കൾ ശക്തിയുക്തരായ് സുരാരാതിന്ദ്രസഹോദരന്മാരൊത്തുള്ളവരൊന്നുതം • ഇപ്പാപം തപത്തെത്താൻ തെറ്റാപരമായുഗേ ജാംശത്താൽ നരജന്മം പൂണ്ടിവർകളെല്ലാണിട്ടും പ്രിയേ! • ശപിച്ചാൻ വരുണൻ താനംശേ ചിപ്പിച്ചുള്ളമൂലമായ് രണ്ടുശാപം കൊണ്ടുമിവർ ജനിക്കും ഗോപനാരിയായ് •

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഭർത്താവിൻ മധുരവാക്യത്താൽ തോഷിച്ചുത്തമയാമവൾ പിന്നീട പ്രിയമായൊന്നും ചൊന്നില്ലാ വരവർണ്ണിനി • ഈവണ്ണം ചൊല്ലിനേൻ ഭൂപ! മുൻശാപത്തിന്റെ കാരണം അംശംകൊണ്ടിട്ടദിതി താനന്നേരായ് ദേവകിയായ് നൃപ •.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാം സ്കന്ധം.
അദിതിശാപകഥനം മൂന്നാമധ്യായം.

നാലാമധ്യായം.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

വിസ്മയിക്കുന്നു ഞാനിന്നീക്കഥ കേട്ടു മഹാമതേ! നരൻ പാപമെഴും സംസാരം വിട്ടെങ്ങനെ മുക്തനാം? • ത്രൈലോക്യസമ്പത്താണ്ടിട്ടുമിന്ദ്രൻ കശ്യപനന്ദനൻ ഈവണ്ണം ചെയ്യുവൻ പിന്നെ ദുഷ്കർമ്മം ചെയ്യാത്തവൻ • ഗർഭത്തിൽ ചെന്നഴിച്ചുവേകോനാനാ കഠിനമല്ലയോ? മാതൃശുശ്രൂഷയെന്നുള്ള വ്യാജത്തോടാണയിട്ടവൻ • ധർമ്മം ശാസിച്ചവൻ ത്രൈലോക്യത്തെ രക്ഷിച്ചുവാഴവോൻ അവനും ചെയ്തിതീവണ്ണം ചെയ്യാത്തോൻ പിന്നെയാരതാൻ? • എൻപിതാമഹന്മാർ പോരിൽ കുരുക്ഷേത്രത്തിലങ്ങനെ ക്രൂരമാം കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തു പാപമായുള്ളതും • കൃപരും ദ്രോണരും ഭീഷ്മർ കർണ്ണൻ പാണ്ഡവരൊക്കെയും വാസുദേവൻ പറഞ്ഞിട്ടു നിന്ദ്യകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തതേ • സംസാരമിതസാരം താനെന്നോർത്തോർമതിയേറിയോർ ദേവാംശമായ ധർമ്മിഷ്ഠർ ചെയ്തതെന്താണനീതികൾ? • ധർമ്മസ്ഥിതിയുമെന്നെന്തു പ്രമാണം ദൃഢമായതിൽ? ഇച്ചരിത്രങ്ങളെക്കേട്ടെന്മനം സംശയമാർന്നതേ • പ്രമാണമാപ്തവാക്യങ്ങളിലാരാപ്തൻ

യോഗ്യനല്ലയോ? വിനയാസക്തനായ് രാഗിയായീടുന്നോനുമയോഗ്യനാം ॥
കാൎയ്യാനൎഹിക്കുംവരാഗംദ്വേഷമായ്തീൎന്നിടുംദൃഢം ദ്വേഷത്തിലിഷ്ടസി
ദ്ധിക്കായ് വ്യാജംചൊല്ലുന്നതാസ്സത്തും ॥ ജരാസന്ധവധത്തിന്നായ് സ
ത്യമൂൎത്തിജനാൎദ്ദനൻ ഭീമാൎജ്ജുനന്മാൎകപടമായ് വിപ്രവേഷംധരിച്ചി
തേ ॥ ഈവണ്ണംകൃഷ്ണനാം ചെയ്യുന്നതാപ്പുന്നെന്തുപ്രമാണമായ്? യാഗത്തി
നായജ്ഞനാംചെയ്യുരിപ്പണ്ണാമല്ലയോ? ॥ ശുദ്ധമെന്ന്യേചെയ്യയാഗമെ
ന്തിനെന്നമട്ടിലുള്ളത്? പരലോകത്തിനോകീൎത്തിക്കോണോമററുഫല
ത്തിനോ? ॥ ധൎമ്മത്തിന്നാന്നാംകാൽസത്യമെന്നാണാവേദവാക്യവും
രണ്ടാംകാലതുപോൽശൌചംമൂന്നാംകാൽദയയെന്നതും ॥ നാലാംകാ
ലദ്ദാനമെന്നുംപുരാണജ്ഞർപറഞ്ഞിടും ധൎമ്മമെങ്ങനെനിന്നീടുമവയേ
വിട്ടുമംഗിയായ് ॥ ധൎമ്മമെന്ന്യേചെയ്യകൎമ്മമെല്ലാംഫലമേകിടാ ധൎമ്മ
ത്തിൽസ്ഥിരയാംബുദ്ധികാണുന്നില്ലാൎക്കുമെങ്ങുമേ ॥ ലോകേശൻവിഷ്ണു
വുംവ്യാജവടുവായ്ത്തീൎന്നുമാമുനേ! വഞ്ചിച്ചാൻബലിയെച്ചെന്നുവാമ
നൻതന്റെവേഷമായ് ॥ വേദാജ്ഞയെല്ലാംരക്ഷിപ്പാൻനൂറുയാഗ
ങ്ങളുംചെയ്യുവൻ ധൎമ്മിഷ്ഠൻ, സത്യവാൻ, നല്ല ദാനശീലൻ, ജിതേന്ദ്രി
യൻ ॥ ബലി, ആയവനെക്കൂടിസ്ഥാനഭ്രഷ്ടാക്കിനാൻഹരി ബലിയെ
വാമനൻതാനേജയിച്ചുന്നിതിൽമാമുനേ! ॥ വ്യാജംചെയ്താൻനിപുണ
നാംവടു,വഞ്ചിച്ചവെങ്കിലും വഞ്ചനയുള്ള സന്ദേഹമുണ്ടിതിൽസത്യമോ
തുക ॥ പുരാണകൎത്താമതിമാൻധൎമ്മജ്ഞൻനീമഹാമുനേ!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ജയംബലിക്കതാൻഭൂപ!ഭൂമിദാനംനിമിത്തമായ് ത്രിവിക്രമനവ
ന്മായിനാമംവാമനനെന്നതാൻ ॥ അസത്യംമൂലമായുണ്ടായതീവാമന
നെന്നപേർ ഭേദപാരണതായിട്ടുംതീൎന്നാൻവിഷ്ണുവനന്തരം ॥ ധൎമ്മ
ത്തിനുള്ള താല്പൎയ്യംസത്യംവിട്ടന്യമല്ലതാൻ പ്രയാസംതാൻസത്യനിഷ്ഠ
ദേഹിക്കെല്ലാവിധത്തിലും ॥ ബ്രഹ്മരൂപമെന്നവുംമായാമായബലത്ത
വാം ഗുണംമൂന്നംമിശ്രമായ് താൻവിശ്വംനിൎമ്മിച്ചതായവാം ॥ അത
നാൽവ്യാജമുള്ളതാനസ്സത്യത്തെകാപ്പതെങ്ങനേ? ഗുണങ്ങളാംമിശ്രമാ
യാണീലോകത്തിൻസ്ഥിതിയെന്നമേ ॥ വൈഖാനസമുനീന്ദ്രന്മാർകെ
ട്ടുംചെയ്യുമററവർ ആശ്രയംരാഗവുംവിട്ടോർസത്യമുള്ളവരാണവർ ॥
ഉദ്യാനത്തിന്നവരെയമൎത്തുസൃഷ്ടിച്ചുവിട്ടതേ മററുള്ളതെല്ലാംത്രിഗുണം
ചേൎത്തുസൃഷ്ടിച്ചതാംനൃപ! ॥ വേദപുരാണവുംതമ്മിൽമിന്നാഭിപ്രായ

ളുമെന്നോടോ ഉന്നതമാകുന്നവേദാംഗധൎമ്മശാസ്ത്രങ്ങൾതന്നിലും • സഗു
ണസഗുണനെന്നതാൻചെയ്യും,ചെയ്കില്ലനിൎഗ്ഗുണം ഗുണങ്ങളെല്ലാം
മിത്രങ്ങൾവൈരാഗ്യമുള്ളതല്ലവ • നിവ്യാജംസ്ഥിരധൎമ്മത്താലാക്
ങ്ങാംസ്ഥിരയാംമതി? സംസാരത്തിൽജനിച്ചെങ്കിൽമോഹിക്കുംമായ
യാലവൻ • ഇന്ദ്രിയങ്ങൾമനംവാട്ടമതവശ്യവശപ്പെട്ടും ബ്രഹ്മാവു
തൊട്ടുപുല്ലോളമിച്ചരാചരജീവികൾ • ഗുണങ്ങളാൽപ്രേരിതരായ്
ചെയ്യുന്നു പലകൎമ്മവും മായാവശന്മാരെല്ലാരും,കളിക്കുന്നവരാലവർ•
മയക്കുന്നാരെയുമവർവല്ലാതാക്കുന്നു ലോകവും അസത്യവാനായ്തീരു
ന്നുകാൎയ്യങ്ങൾക്കാര്യമായ്നരൻ • ഓരോവിഷയമിച്ഛിക്കുന്നതസാദ്ധ്യ
ത്തിലാകിലോ അതിന്നായ്ചെയ്തിടുംവ്യാജംവ്യാജാൽപാപത്തിലുംപെ
ട്ടും • കാമം,ലോഭം,ക്രോധവുംതാൻ,ബലമേറുന്നവൈരികൾ അവശ്യാ
ധീനനായ്മൎത്ത്യൻകൃത്യാകൃത്യമറിഞ്ഞിടാ • സമ്പത്തുകൂടെയുണ്ടെങ്കിൽ
നല്ലഹങ്കാരവുംവരും അഹങ്കാരംമോഹമേകുംമോഹത്താൽസ്തുതിയുംവെ
രം • ദുൎവ്വാചനകളുണ്ടാകുംസംശയങ്ങളുമായതിൽ ഈൎഷ്യാസൂയാ
ദോഷമതുംപ്രകാശിക്കുംമനസ്സിലായ് • അത്യാഗ്രഹം,ദീനഭാവം,ഡംഭമ
ന്യദ്രവ്യകാംക്ഷയും അധൎമ്മബുദ്ധിയുംമൎത്ത്യൎക്കുണ്ടാം മോഹത്തിൽനിന്നു
താൻ • യാഗം,ദാനങ്ങൾ,തീൎത്ഥങ്ങൾ,വ്രതങ്ങൾ,നിയമങ്ങളും അഹ
ങ്കാരംകൊണ്ടുതന്നെചെയ്യുന്നുള്ളാകിലുംനരൻ • അഹങ്കാരംകൊണ്ടു
ചെയ്യുന്നതൊന്നുംനൽശുദ്ധമായ്വരാ രാഗലോഭങ്ങൾകൊണ്ടുള്ളകൎമ്മമെ
ല്ലാമശുദ്ധമാം • ശുദ്ധമായ്നോക്കണംദ്രവ്യശുദ്ധിയെഅറിവുള്ളവർ
പരോപദ്രവമില്ലാത്തവിത്തംകൎമ്മത്തിനുത്തമം • ദ്രോഹിച്ചാൎജ്ജിച്ച
വിത്തത്താലെത്രസൽകൎമ്മവുംനരൻ ചെയ്യുവെന്നാൽഫലിക്കുമതുവി
പരീതത്തിലാദ്ധ്യമാം • മനസ്സുശുദ്ധമാക്കണംകൎമ്മത്തിലവനപ്പലം വ
ശിച്ചോളലഭിച്ചീടുമെന്നുബോധിക്കനീനൃപ! • മനക്കലക്കമുണ്ടെങ്കിലു
ല്പ്പവുംകിട്ടുകില്ലതാൻ കൎത്താക്കളാചാൎയ്യന്മാരതുമൎത്ത്യൎക്കുമതലേവരും •
മനശ്ശുദ്ധിപ്പെട്ടുന്നാരെന്നാകിൽപൂൎണ്ണഫലംവരും ദേശം,കാലം,ക്രി
യാ,ദ്രവ്യം,മന്ത്രം,കൎത്താവിതൊക്കയും • ശുദ്ധമെന്നാലനുഭവിച്ചീടാം
പൂൎണ്ണഫലത്തെയും ശത്രുനാശം സമ്പത്തിവൃദ്ധിയിവയെത്തൊട്ടുകൎമ്മമാർ•
ചെയ്യുന്നവനതുണ്ടാകുംവിപരീതമതാംഫലം ധനാസക്തൻധരിക്കില്ല
ഗുണദോഷങ്ങളൊന്നുമേ • പ്രാരബ്ധത്താൽനൃപാപംതാൻചെ
യ്യുംപുണ്യമല്ലെടോ ദേവന്മാരസുരന്മാരുംകശ്യപൻതന്റെപുത്രരായ്,

തൻകാൎയ്യംമൂലമവരുംപരസ്പരവിരോധികൾ സതോപാതകന്മാർവേ
ന്നാരെന്നുവേദോക്തി,മാനുഷർ ॰ രാജാതകന്മാർ,തിൎയ്യക്കുകളുമത്താ
മസോത്ഭവർ സതോപാതവക്രസുരരോടവർക്കുവരൊടെന്നുമേ ॰ തി
ൎയ്യക്കുകൾക്കന്യോന്യംജാതിവൈരംവരുന്നതിൽ ദ്രോഹംതപോവി
ഘ്നമത്സരംസാരപുത്രാദൈവകം ॰ ദോഷമെന്ന്യേലോഭമൂലംപരസ്പര
വിരോധമായ് ഇസ്സംസാരമഹങ്കാരത്തിങ്കൽനിന്നുളവാകയാൽ ॰ രാഗ
ദ്വേഷങ്ങളെവിട്ടജനിച്ചിട്ടുന്നതെന്തവൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാം സ്കന്ധം.

ഭാഗധൎമ്മസ്ഥിതി നാമ നാലാമദ്ധ്യായം.

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

വല്ലതെച്ചൊൽവതെന്തിന്നാ യിസ്സംസാരത്തിൽമന്നവ! ധൎമ്മി
ഷ്ഠൻനീതിമാനേകനുണ്ടാകംപ്രിലഭിക്കപായ് ॰ സദാരാചാരമാംലോക
രാഗദ്വേഷമയംനൃപ! ഞ്ഞാക്കാലത്തിലുംപിന്നെക്കലിയിൽപറയേ
ണമോ? ॰ ചതിവീൎയ്യദ്രോഹമത്സരമെന്നുംവിണ്ണോർക്കുമുണ്ടെടോ തിൎയ്യക്ക
ൎമ്മനുഷ്യർക്കുംവിശേഷിച്ചുണ്ടാമെല്ലാവരും ॰ ദ്രോഹിക്കുന്നവനെദ്രോ
ഹിച്ചെന്നാൽപകരമാമതു ദ്രോഹമില്ലാത്തവരെദ്രോഹം ദുഷ്ട
തയല്ലയോ? ॰ ജപധ്യാനങ്ങളെച്ചെയ്യുന്നോരെൻശാന്തതാപസൻ
അവന്നുജപവിഘ്നത്തിന്നായ് ചെയ്യുന്നിതിന്ദ്രനും ॰ യോഗ്യർക്കെന്നും
കൃതയുഗമയോഗ്യർക്കെന്നുമേകലി മദ്ധ്യമക്കാരദ്ധ്യകാലംക്രിയായോഗ
ങ്ങൾചേരുവ ॰ ഒരിടത്തിലവൻസത്യധൎമ്മങ്ങളോടുജാതനാം മ
റെറല്ലാമനുഷ്ഠിക്കുമന്നുള്ള യുഗധൎമ്മവും ॰ ധൎമ്മസ്ഥിതിക്കസൽപ്രകാര
ണാംകൎമ്മവാസനാ അതങ്ങമിന്നപ്പുത്രൻ ധൎമ്മവുമവിനപ്പെ ം ॰ വ്യാ
സനനശിപ്പിക്കാംസത്യത്തെയെയുമട്ടിലാ ബ്രഹ്മാവിൻഹൃദയത്തിൽ
നിന്നുണ്ടായ് "ധൎമ്മൻ" പ്രസിദ്ധമാന ॰ ബ്രാഹ്മണൻസത്യസമ്പന്നൻ
വേദധൎമ്മതൻസദാ വിവാഹവിധിപോൽപത്തുദക്ഷപുത്രികളെയ
വൻ ॰ മഹാൻവേട്ടിട്ടുവഴിപോൽ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമിയായിതേ അവരിൽപു
ത്രരെധൎമ്മൻജനിപ്പിച്ചതിസത്യവാൻ ॰ ഹരി,കൃഷ്ണൻ,നരൻ,പിന്നെനാ
രായണനെന്നുംനൃപ! ഹരിയുംകൃഷ്ണനുംയോഗാഭ്യാസത്തിലതിസക്തരാ

യ് • നരനാരായണന്മാരംപ്രാപിച്ചിട്ടുഹിമാദ്രിയെ ശുഭമേറുംബദരി കാശ്രമത്തിൽ ചെയ്തു പൻതപം • മഹാതപസ്വികൾ ശ്രേഷ്ഠർ പണ്ടെ യുള്ള ഋഷിസത്തമർ വിഷ്ണ്വാംശഭൂതർ വിസ്താരമേറും ഗംഗാതടത്തിലാ യ് • പരബ്രഹ്മത്തിനെ ധ്യാനംചെയ്തുകൊണ്ടിട്ടുപൂൎണ്ണമായ് ആയിരം വത്സരംഘോരതപം ചെയ്തുവസിച്ചുതെ • നരനാരായണന്മാരുടെ തപസ്സാൽ സചരാചരം ജഗത്തെല്ലാം തപിപ്പിച്ചു ശക്രനും ക്ഷോഭമാ ണ്ടവൻ • നരനാരായണർ ധൎമ്മസുതർ ധ്യാനനിഷ്ഠരായ് വസിക്ക യാലുടൻ വൃത്രാരിയാമിന്ദ്രൻ ചിന്തചെയ്തവൻ • തപസ്സിദ്ധിയി ലെന്റെ പദംകാംക്ഷമായവർ തപസ്സില്ലാതെയാക്കാനായ് വിഘ്നമെ ന്തുചെയ്യേണ്ടു? • കാമക്രോധങ്ങളേയോവൻ ലോഭത്തേയുമാവരത്തെണം എന്നാലെന്തിന്നാവതിന്റെപുറത്തുകയറ്റുവൻ • വിഘ്നംചെയ്‌വാൻ വേഗമോടുംഗന്ധമാദനമെത്തിനാൻ പുണ്യാശ്രമത്തിൽ ചെന്നിട്ടുക ണ്ടാനവരെയിന്ദ്രനും • തപസ്സുകൊണ്ടുജ്വലിച്ചും ബാലാദിത്യരെപ്പോലു മെ ഇവർ രണ്ടുപേരുമാരോ? നല്ലാഗ്നികളോയിവർ • ധൎമ്മജന്മാരൃഷി കളോ? തപസ്സാലെന്തുചെയ്യുമോ • എന്നോർത്തിട്ടുവരമേകായിച്ചൊന്നാ നിന്ദ്രനപ്പോൾ മഹാന്മാരേ! നിങ്ങൾ ധൎമ്മസുതരല്ലൊ കഥിക്കുക? • ശ്രേ ഷ്ഠമാം വരമേകിടാമതിന്നായിട്ടുവന്നു ഞാൻ നൽകാൻ വല്ലാത്തതും നൽകാം തപസ്സാൽ തുഷ്ടനായി ഞാൻ •

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

മുൻപിൽനിന്നിന്ദ്രനീവണ്ണം പലവട്ടം പറഞ്ഞതും ധ്യാനത്താൽ ദൃഢചിത്തന്മാരുത്തരം ചൊല്ലിയില്ലവർ • ഭയമോഹങ്ങളേകുന്നമായ യെസ്സൃഷ്ടിചെയ്തുടൻ ഭയപ്പെടുത്തിനാൻ ചെന്നായ്, പുലി, സിംഹങ്ങളാ ലയും • തീ, കാററു, മഴയും, സൃഷ്ടിചെയ്തിട്ടുപലവട്ടവും പേടിപ്പിച്ചുപി ന്നെമായയെക്കൊണ്ടുമവരേയവൻ • ഇമ്മെയ്പ്പാടുകൊണ്ടൊന്നും പേ ടിച്ചില്ലവരൊട്ടുമെ വരച്ചുവില്ലതികാററാൽ തീയില്ലതുപോലവേ • സിംഹവ്യാഘ്രാക്രമംകൊണ്ടുമിളകീലന്ന് ജാത്രമാൽ സമർത്ഥരല്ലിവൎക്കാ ലധ്യാനഭംഗംവരുത്തുവാൻ • എന്നിന്ദ്രനവരേക്കണ്ടോർത്തുതൻ തന്നുടെമന്ദിരം ഇന്ദ്രൻതൻപുരത്തിൽപോയ് ഭക്തിച്ചാൻ ചിന്തമൂലമാ യ് • ഇളകീലീമുനിശ്രേഷ്ഠർ മായാലോകങ്ങളാലെയും മൂലപ്രകൃതിയായ നിത്യയായുള്ള ജഗദംബയായ് • മഹാമായയതാമാദിശക്തിയെയോ ൎത്തിട്ടിവർ ബ്രഹ്മാദ്യാവലിയും ദേവാസുരർ തൻമായയെയാകയും •

ആരാലുമായവരാം തന്റെ ഭക്തരോടേ സമർത്ഥനാം ദ്രോഹിപ്പാൻ കൂപ ഞെവിട്ടായവരോടെന്നുമസാദ്ധ്യമാം ॰ വാഗ്ബീജം, കാമബീജം താൻ, മായാബീജവുമങ്ങനെ ആർക്കുള്ളിലുണ്ടായവനെ ബാധിപ്പാനാർ സമർത്ഥനാം ॰ മായാമോഹിതനാമിന്ദ്രൻ വിഷ്ണുതന്നോടുമപിനാഥൻ വസന്താകാമനിവരെ വിളിച്ചീവണ്ണമോതിനാൻ: ॰ 'ഹേ കാമ! രതിയോടൊത്തുവസന്തത്തോടുമിന്നിനി അപ്സരസ്ത്രീകളോടൊപ്പം പോയ് പുക്കു ഗന്ധമാദനം ॰ നരനാരായണർതിൽ പരമാമൃഷിസത്തമർ തപസ്സുചെയ്തുവാഴുന്നോരാന്തബദരികാശ്രമേ ॰ അരികത്തവിടെച്ചെന്നിട്ടവരിൽ ശരമെയ്യുനീ കാമമാലേകിയിട്ടിന്നെൻ കാര്യത്തെ സാദ്ധ്യമാക്കണം ॰ ശരം വിട്ടവരെ മോഹിപ്പിച്ചുടൻ ചിത്തം തന്നിൽ നീ ധർമ്മജന്മാർമുനികളാണെന്നാലും വശമാക്കണം ॰ ആരാണിന്നീപ്രപഞ്ചത്തിൽ ദേവാസുരമനുഷ്യരിൽ നിൻ ബാണമേറ്റേറിട്ടു വശമാകാതപൂരുഷൻ ॰ ബ്രഹ്മാവും ഞാൻ ഹരൻ മറ്റുള്ളവരും മോഹമാണ്ടവർ നിൻശരത്താൽ ലക്ഷ്യവിഷയമായില്ലയെന്നിവരൊക്കെയും ॰ ഈദേവസ്ത്രീകളുമങ്ങേവിടുന്നു നിൻസഹായമായ് അഴകെയുണ്ടിതാകട്ടോ രവിടെക്കായ് വന്നിടും ॰ നൽതിലോത്തമയും രംഭ താനുമേ പോയതിന്നോമാം നീയേകൻമാത്രമേ പോരുംശോനില്ലവർ തമ്മിൽ ॰ കാര്യം സാധിക്കണം നിന്റെയിഷ്ടം ഞാൻ വരുത്തിടാം വരമെന്നും തരാമന്നതപസ്വികളൊടോതി ഞാൻ ॰ ഇതു കിട്ടുന്നതെന്തെങ്കിൽ ഉത്രം പെറുതേയുമായ് ഞാനിപ്പോൾ മായയേ സൃഷ്ടിച്ചുവശ്യായ് ഭീതിയേകിടുന്നാൻ ॰ എന്നിട്ടുമില്ലകിലാശ, ശരീരത്തിലുമില്ലകേടം'

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

അവന്റെയീ വാക്കുകേട്ടിട്ടിന്ദ്രനോടോതി മന്മഥൻ നിനിച്ചമായകാര്യത്തെച്ചെയ്യുന്നുഞാനിന്നു വാസവ! ॰ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശന്മാരേയോ ന്യസ്തന യോഗികൾ ;॰ ധ്യാനിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നോനാകിലെനിക്കുവശമായിട്ടം ॰ കാമരാജം മഹാബീജം മനസ്സിൽ ചിന്ത ചെയ്തിടും ശ്രീദേവീഭക്തനെപ്പാട്ടിലാക്കാൻ ഞാൻ ശക്തനല്ലതാൻ ॰ സേവിക്കുന്നവരാം ശക്തിയേയും ദേവിയെയെന്നിലാ എൻശരത്തിനു ലാക്കായിത്തീരുകില്ലാത്തപസ്വികൾ ॰

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു.

പോകനീയൊത്തിതെല്ലാം നീ യിവരോടും മഹാമതേ! അസാദ്ധ്യമാണീങ്കൽ കാര്യം എന്നാലും തവ സാദ്ധ്യമാം ॰

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇങ്ങിനെ അനേകം കല്പിച്ചിട്ടവരെല്ലാം ഗമിച്ചശേഷം നരനാരായണന്മാർ ഘോരതപം ചെയ്യുന്നായിക്കിനായ്.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം

നാരായണകഥ

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

ആറാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അക്കാലമെക്കണ്ടു ചെന്നാനാനല്ലദ്രിയിൽ വസന്തവും വണ്ടിനം നിറഞ്ഞു പൂത്തു ശോഭിച്ചെല്ലാ ലതകളും. മാ, വിലത്തി, പയിൻ, പ്ലാശു, തിലകാദ്യമരങ്ങളും പൂത്തു ശോഭിച്ചു പനയും നൽപച്ചിലമരങ്ങളും. വൃക്ഷാഗ്രങ്ങളിലുണ്ടായീ കുയിൽനാദം മനോഹരം വല്ലികൾ പൂത്തു വൃക്ഷങ്ങളിലെല്ലാം പടർന്നുടൻ. സ്നേഹത്താൽ പ്രാണികൾ ഭാര്യമാരെ കാമിച്ചു മത്തരായ് പരസ്പരം ക്രീഡ ചെയ്യാൻ സക്തരായും ഭവിച്ചശേഷം. മന്ദവും മാന്ദ്യവും ചേർന്നു വന്നാൻ മലയമാരുതൻ സുഖിപ്പിച്ചിന്ദ്രിയങ്ങളെല്ലാമൃഷികൾക്കും വരുത്തിനാൻ. രതിയോടും കാമദേവൻ ശരമഞ്ചും തൊടുത്തുടൻ നരനാരായണന്മാർ തന്നാശ്രമേ പോയ് വസിച്ചശേഷം. ആ നല്ലാശ്രമമാണിട്ടരംഭതൊട്ടുള്ള നാരിമാർ സ്വരതാനങ്ങളോടൊത്തു പാടി, നൽപ്പാട്ടറിഞ്ഞവർ. കുയിൽനാദവുമാ നല്ല പാട്ടും വണ്ടിന്റെ മുഴക്കവും കേൾക്കയുമുണ്ടന്നാരാമുനിമാർ രണ്ടുപേരുമേ. നരനാരായണന്മാരാമൃഷിമാർ; കാലമെന്നിയെ വസന്തവും പൂത്തകാടും കണ്ടു ചിന്തതുടങ്ങിനാർ. എന്തന്നിപ്പോളകാലത്തിൽ വസന്തം വന്നുചേരുവാൻ കാരണമിപ്രാണികൾക്കെല്ലാം കാമമാൽ പാരവശ്യവും. വരാത്ത കാലവ്യത്യാസമിന്നു വന്നതുമെങ്ങനെ അത്ഭുതത്താൽ കൺവിടർന്നന്നരനോടോതി മററവൻ.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു.

ഭ്രാതാവേ! നോക്ക കീഴ്വൃക്ഷമെല്ലാം പുഷ്പിച്ചു മംഗിയായ് കുയിൽനാദം വണ്ടിനവും ചേർന്നു ശോഭിച്ചിട്ടുന്നിതാ. വസന്തസിംഹപ്പാശിൻ പൂക്കളാം തൻ വൻനഖങ്ങളാൽ ശിശിരത്തുവതാം ആനയെ കീറിവന്നിതാ. രക്താശോകങ്ങൾ കൈകളോടും പ്ലാശകാലുകളോടുമേ നീ

ചാരശോകക്രാന്തരോടും പുഷ്പാഞ്ചിതവനത്തോടും ഇന്ദീവരാക്ഷികളെ
ട്ടിക്രവളൿകാസ്ഥാനത്തോടും മുല്ലപ്പൂവാം പല്ലിനോടും പൂങ്കുലചൂഴിയോട്ടു
മേ ● ബന്ധുജീവാധരത്തോടും സിന്ധുവാരനഖത്തോടും പൂങ്കയിൽസ
രമോടും പൂക്കടമ്പാം വസനത്തോടും ● സരസകരാൽ ചിലമ്പോടും മയി
ലാഭൂഷണത്തോടും പിച്ചിപ്പൂവരത്താണോടും മന്ദമാം നടയോടും മ ●
പുത്രജീവാക്ഷവൃക്ഷങ്ങളാം രോമങ്ങളാം ചേർന്നതായ് വസന്തശ്രീയുവതി
യീയാശ്രമത്തിങ്കൽ വന്നതേ ● വന്നതെന്തിതകാലത്തിലാശ്ചര്യം തോ
ന്നിടുന്നമേ തവ പാവിത്ര്യത്തിനാണെന്നു ദേവേശ! ചിന്തചെയ്യുന്നി ●
ധ്യാനനാശത്തിനായ് ദേവസ്ത്രീകൾ പാടുന്നകേൾക്കക തപം മുടക്ക
വാൻ നമ്മോട് ഇന്ദ്രൻ ചെയ്യുന്നതാസ്ഥാനം ● അല്ലെങ്കിലിന്നീവസന്തം മു
ത്തേകിടുന്നതെന്താണ? ദേവപ്പെട്ടിന്ദ്രനീവിഘ്നം ചെയ്യുന്നതായ് തോന്നിടു
ന്നമേ ● ശീതമായ് മണമേറുന്നകാറ്റടിക്കുന്നനല്ലതായ് ഇന്ദ്രൻ ചെ
യ്യുന്നതല്ലാതില്ലമറെറാരു കാരണം ● നാരായണൻ, വിപ്രവര്യൻ,
വിളിച്ചീമട്ടരുളുമ്പോൾ കാമൻ തൊട്ടവരെല്ലാമാശ്രമത്തിൽവന്നതേ ●
നരനാരായണന്മാരങ്ങവരെയൊക്കെയും കണ്ടാളം വിസ്മയം ചേർന്ന
മനസ്സോടൊത്തുകൂടിനാർ ● കാമൻ, മേനകയും, രംഭ, തിലോത്തമ, സു
കേശിയും മനോരമ, മഹാശ്വേത, പുഷ്പഗന്ധ, പ്രമദ്വര, ● നല്ലപാട്ടറി
വോർ മന്ദഹാസം ചെയ്യുന്നഘൃതാചിയും ചന്ദ്രപ്രഭ, കുയിൽനാദം ചെന്നി
ടുംസോമ, യെന്നവർ ● വിദ്യുന്മാല, പിന്നെയംബുജാക്ഷി, കാഞ്ചനമാ
ലിനീ ഇവരൊക്കെയവർ മറ്റുനാരിമാരോടുമന്നേകേ ● പതിനാറായിര
ത്തൻപതെണ്ണം നാരികളേകമാം കാമസൈന്യമതെക്കണ്ടിട്ടവരും
വിസ്മയിച്ചുതേ ● ദിവ്യാഭരണമാണ്ടുള്ളോർ ദിവ്യമാല്യധരിച്ചുള്ളോർ ദേവ
ദാസികളെല്ലാവരും മുൻപിൽ വന്ദിച്ചുനിന്നുടൻ ● ശ്രുതിചേർന്നുള്ളൊരാ പാട്ടു
പാടിനാർ വ്യക്തമായവർ ശാസ്ത്രംപോലെ ദിവ്യമായ് കാമമാമേററം ചേ
ർത്തിടുന്നതായ് ● വിഷ്ണുവാം നരനാരായണൻ പാട്ടുകേട്ടതേ കേട്ടിട്ടവ
രോടായ് ചൊന്നാൻ പ്രീത്യാനാരായണൻ മുനി ● സുഖമായിരിക്കുന്നാ
ലും ചെയ്യാമാതിഥ്യമുത്തമം വിണ്ണിൽനിന്നിട്ടുവന്നതിഥികളായ് നിങ്ങൾ കോ
മളാംഗികൾ.

പ്രസംഗപാഠം.

നാരായണൻമുനിയുടൻ ദേവിച്ചാനഭിമാനിയായ് വിഘ്നം ചെയ്യാ
നെച്ചിന്ദ്രനിവരെയെന്നനിശ്ചയം ● നിസ്സാരമവർകളൊക്കെ സൃഷ്ടി

കാംപുത്തായിതാൻ ഇവരെക്കാൾനല്ലവരായ്കാണിക്കാമെൻത
പോബലം ॰ എന്നോതിട്ടുകരംകൊണ്ടുതുടമേലൊന്നടിച്ചവൻ സൃ
ഷ്ടിച്ചാനടനേയററമഴകുള്ളോരുനാരിയെ ॰ നാരായണോരുവിൽനി
ന്നുണ്ടായോ "ഉർവ്വശി"നല്ലവൾ അവരെല്ലാവരുംകണ്ടിട്ടുള്ളതപ്പെട്ടുനി
ന്നുപോയ് ॰ സംഭ്രമംവിട്ടുസൃഷ്ടിച്ചോരുനാരതന്നെയാമുനി അവൎക്കെ
ല്ലാംദാസിമാരായതുയന്നൊരിമാരയും ॰ ചിരിച്ചുംപൊടിയുന്നൊന്നാകാ
ശ്ചര്യങ്ങളൊട്ടുമായ മുനിമാരെനമിച്ചാഗ്രനിന്നവർതൊഴുകൈകളോട്ടം

മോഹിച്ചുഴമാറ് നികളുംസ്വനാദിമാരു। കണ്ടുതപസ്സിനെഴ
മുള്ളലയുനാവീഴ്ചും । തോരാഞ്ഞുമാണതന്നലല്ലികളുംഡ്യോബ്ധം । മു
ത്താൽപിടുന്നവരൊരീവിധമായുരച്ചാർ ॥ വാഴ്ത്തുന്നതെത്രവിധമീയറി
വററിടുന്നോർ । കണ്ടിട്ടുനിങ്ങളുടെ ധെയ്യൎത്ഥപോബലങ്ങൾ । ഞങ്ങൾ
ക്കെഴുന്നൊരുകടാക്ഷമതാംവിഷങ്ങൾ । ന്നബാധയേശുമവെൎ,നിങ്ങൾ
ക്കിളച്ചതില്ല ॥ വിഷ്ണ്വംശമീശമമവളതുമെന്നിട്ടു । താപമേവർനി
ങ്ങളുതങ്ങളറിഞ്ഞിലാനിം സംസൃഷ്ടിവണ്ണിവിഹവന്നവരല്ലതങ്ങ ।
ളിന്ദ്രന്റെകാര്യമുതെട്ടുവതിന്നുതന്നെ॥ ഞങ്ങൾക്കന ങ്ങളുടെദർശന
മെത്രഭാഗ്യം । കൊണ്ടെന്നുമാശിച്ചതറിവില്ലിതുപൂൎവ്വപുണ്യം। ഇതങ്ങൾ
ചെയ്തോരുപരാധമതിന്നുശാപ । മേകാതെ ദാമമുനിങ്ങടെശാന്തി
യത്രേ ॥ മാഹാത്മ്യമുള്ളൃഷികളുല്ലപാലംവരുത്തും । ശാപത്തിനാൽക
ളയുകില്ലതപസ്സുശേഷം ॥.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇതമട്ടുദേവവരനാരികൾതാഴ്മയോടും । ചൊല്ലുന്നവാണിയ
ങ്ങുകേട്ടുമുനിന്ദ്രർചൊന്നാർ । സന്തുഷ്ടർ,ധർമ്മസുതർ,വന്ദിതപാദരാണു
ശോഭി । ക്കുന്നോർ,പ്രസന്നമുഖർ,വെന്നവർകാമമെല്ലാം ॥.

നരനാരായണന്മാർപറഞ്ഞു.

ചൊല്ലുകിഷ്ടവരംനിങ്ങൾസന്തോഷത്തോടുതന്നിടാം മാൻക
ണ്ണാളീയുർവ്വശിയെക്കൊണ്ടുപോകുകവിണ്ണിനായ് ॰ ഇന്ദ്രന്നുനല്ലതാം ॰
ഴ്ചയായിട്ടീബാലയുംവരും ഞങ്ങൾതന്നീയുർവ്വശിയെപ്പുത്രിയായിതന്നതു
നായ്॥ വിണ്ണോർക്കെല്ലാംനന്മയുണ്ടാം ചൊന്നതോർക്കിലുത്തമനാത
പോൽ [illegible] പോകിലിനിമേൽചെയ്തുപോകൊലാ.

ദേവിമാർപറഞ്ഞു.

നാരായണ!സുരശ്രേഷ്ഠ!ഭക്തിയോടതിമോദമായ് നിൻപാദപ
ത്മമാണിട്ടുപോവതെങ്ങുമഹാമതേ! ॰ ഇഷ്ടമുള്ളവരംനൾകാം തെങ്ങ

ാക്കെന്നാകിൽമോദമായ് മധുസൂദന! പത്മാക്ഷ! പറയാം ഞങ്ങളാഗ്രഹം ● പതിയാകക ദേവേശ! വരമിന്നിതുനല്കിയാൽ പ്രീതിയുള്ളവരായ് നിന്നെസ്സേവിക്കാം ജഗദീശ്വര! ● നീ സൃഷ്ടിച്ചവരായുള്ളിയുർവ്വശ്യാദികളായിട്ടും കോമളാക്ഷികളും, വിണ്ണിൽ പോരട്ടെ നിന്റെയാജ്ഞയാൽ ● ഞങ്ങളീ പതിനാറായിരത്തിയൻപതു നാരിമാർ ഭുവിട്ടെപ്പാദശുശ്രൂഷ ചെയ്യാം നിങ്ങൾ ഹൃഷീകേശ! ● സാധ്വീകളിപ്രായം സത്യവാക്കാക മാധവ! ആശാമിനാരികൾക്കവധത്തിന്നൊപ്പമോതിനാർ ● കാമാർത്തകൾക്കധർമ്മിഷ്ഠതപഞ്ചമുനിമാതമായ് ചെയ്ത മാഗ്യത്തിനാൽ, വിൺവിട്ടെത്തീടസ്സുരാലത്തിന്നിതാ ● ഉപേക്ഷിപ്പതയുക്തം താൻ നീ സമർത്ഥൻ ജഗൽപതേ!.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു.

പൂർണ്ണമായായിരം വർഷം തപഞ്ചെയ്തിവിടത്തിലായ് ജിതേന്ദ്രിയനതായ് വിഘ്നമെന്യേ തന്നെ മട്ടുനിന്നതാൻ ● സുഖദുഃഖധർമ്മവും പോക്കം കാമേച്ഛ, ഖേദമില്ലാതെ പൂർണ്ണമായ്ക്കൊണ്ടതിൽ ബുദ്ധിമാനെന്നുമോദമാണിട്ടും.

അപ്സരസ്ത്രീകൾ ചൊന്നു.

ശബ്ദാദിയങ്ങളിലും വെച്ചിട്ടുത്തമം സ്പർശമാം സുഖം ആനന്ദം സുഖമൂലം താൻ വേറെയല്ല സുഖം മുനേ! ● അതിനാൽ ഞങ്ങളുടെയീവാക്കിനെ സ്വീകരിക്കണം ഞങ്ങൾ സുഖപൂർണ്ണ സഞ്ചാരികൾ കീഗന്ധമാദനേ ● സ്വർഗ്ഗമാശിച്ചിട്ടെന്നാകിലതില്ലിതിന്നുമേലെയായ് രമിക്കുകിനല്ലിടത്താമ്ശോ ദേവസ്ത്രീകളോടൊത്തുനീ.

ശ്രീ ദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം.

ഉർവ്വശീസൃഷ്ടി.

ആറാമദ്ധ്യായം.

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അവർതന്നീവാക്കുകേട്ടു ധർമ്മപുത്രൻ പ്രതാപവാൻ എന്തുചെയ്യേണ്ടൂതാനിപ്പോഴെന്നുള്ളിൽ ചിന്തചെയ്തതേ ● മുനികൾക്കിന്നുതാൻ നിന്ദ്യനായീടുമിവർ സംഗമാൽ ഇതഹങ്കാരമതിനാൽ വന്നദുഃഖമസംശയം ● അഹങ്കാരം തന്നെ ധർമ്മനാശത്തിന്നാദികാരണം അതിസ്സംസാരവൃക്ഷത്തിൻ വേരായ് സജ്ജനങ്ങൾ ചൊല്ലിടും ● ഞാനതറിഞ്ഞും മൌനിയായ്

കാതിരുന്നിട്ടിങ്ങുവന്നതേ വേശ്യാസ്ത്രീസഹവാസംകൊണ്ടീടിവ...
ചേർന്നമെ * തപോനാശംചെയ്യുമാപാർത്ഥ്യൂപ്പിച്ചേർന്നാരിമാരെ ഞാ
ൻ കാമംപൂണ്ടസുന്ദരിമാരെന്നേബാധിച്ചിട്ടുന്നിതാ * ചിലന്തിതന്റെ
യേത്തീത്ത വലയാലെന്നപോലെ ഞാൻ ബദ്ധനായ് നിശ്ചയം,ചെയ്യ
തെന്തിതിൽനിന്നുവേർപെടാൻ * സംശയംവിട്ടിവരെത്തൊന്നുപേക്ഷി
ക്കുന്നവെങ്കിലോ ആശാഭംഗത്തോടും ക്രുദ്ധം ശപിച്ചുകൊണ്ടുപോമിവർ
മുക്തനായാചരിച്ചീടാംവൻതപംവിജനത്തിൽ ഞാൻ അത്തുകൊണ്ടി
ന്നുകോപിച്ചിട്ടിവരെത്തള്ളിവിട്ടിടാം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

മനസ്സാലിങ്ങുചിന്തിച്ചിട്ടങ്ങുനാരായണൻമുനി സുഖമുണ്ടാകുവാ
നുള്ളിലാലോചനതുടങ്ങിനാൻ * സന്താപംനൽകുമീക്കോപം ഞാനാമ
ത്തെമഹാരിപു കാമക്രോധങ്ങളെക്കാളുംവൻപുള്ള തിരുഭൂമിയിൽ * കോ
പാക്രാന്തൻസർവ്വഭൂതങ്ങളിലുംദ്വേഷമേകിടും നരകപ്പുകാവിന്നു ചി
റയാംഹിംസചെയ്തിടും * ഇരസിത്തമിട്ടുണ്ടായതീയാവൃക്ഷത്തെയെ
ന്നപോൽ ദേഹോത്ഭവക്രോധം ദേഹത്തെച്ചുട്ടുബലാക്കിടും *

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ദീനമാനസനായ്ത്തീർന്നിട്ടോർക്കുമ്പൊഴുതങ്ങോട്ടായ് നരൻ യഥാർത്ഥവച
നം ചൊന്നാനന്നുജൻധർമ്മനന്ദനൻ.

നരൻപറഞ്ഞു.

നാരായണ! മഹാഭാഗ! കോപമൊതുക്കീടുക വധിച്ചാരിയമഹ
ങ്കാരംനശിപ്പിക്കുക ശാന്തനായ് * പണ്ടുനമ്മൾക്കഹങ്കാരദോഷത്താൽ
നഷ്ടമായ്തപം നൂറുദിവ്യമതാമേവർഷംമുഴുവൻപരമോത്തമം * പ്രഹ്
ളാദനോടഹങ്കാരംകൊണ്ടുപോർചെയ്തില്ലയോ? പലമട്ടിൽദുഃഖമു
ണ്ടായ് നമ്മൾക്കന്നു സുരോത്തമ! * കോപംകളഞ്ഞതിസ്വസ്ഥശാന്തനാ
കുമുനീശ്വര! ശാന്തമാവംതപസ്സിന്നുമൂലമെന്നാർമുനീശ്വരർ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അവന്റെയീവാക്കുകേട്ടുശാന്തനായ്ത്തീർന്നു ധർമ്മജൻ.

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു.

സന്ദേഹമുണ്ടു മഹർഷേ! വിഷ്ണുവിൻഭക്തനായവൻ ശാന്തൻ,മ
ഹാത്മാ,പ്രഹ്ളാദൻപണ്ടുപോർചെയ്തതെങ്ങനെ? * താപസന്മാർ,മ
ഹാശാന്തർ,ധർമ്മനന്ദനർ നരനാരായണരിവർപോരിനേറ
റതെങ്ങനെ? * എന്തുമട്ടിവരൊട്ടുണ്ടായാപ്രഹ്ളാദനസമാഗമം? ആമ

ഹാത്മാവിവരൊടായ്യുദ്ധംചെയ്യുന്നതെങ്ങനെ? ✻ പ്രഹ്ലാദനംശമ
നിഷ്ഠൻ, ജ്ഞാനവാൻ, വിഷ്ണുഭക്തൻ നരനാരായണൻസത്വഗുണത്തൊ
ടൊത്തതാപസർ✻ ഇവർതമ്മിലീവണ്ണംവിരോധംവന്നതെങ്കിൽ കേ
വലംഭ്രമമാകുന്നുതപസ്സുംധർമ്മമെന്നതും ✻ ജപമെന്നുതപസ്സുകളു,
പണ്ടുസത്യയുഗത്തിലും അവരുംവെന്നില്ലകോപാഹങ്കാരമയമാംമനം✻
ഇല്ലകോപംമത്സരവുമഹങ്കാരമതെന്നിയേ അഹങ്കാരത്തിൽനിന്നു
ണ്ടാംകാമക്രോധാദികളൊക്കയും ✻ ആയിരംകോടിവൎഷങ്ങൾചെയ്തതപം
ചെയ്യുവെങ്കിലും അഹങ്കാരമുണ്ടെങ്കിലതെല്ലാംനിഷ്പ്രയോജനം ✻ സൂ
ര്യോദയംവരുന്നേരമിരുട്ടങ്ങൾപോകുമോ? ഹ: അഹങ്കാരമൊന്നിനാ
ൽപോംപുണ്യമൊക്കയും✻ മഹാത്മാവാംപ്രഹ്ലാദൻപോരാടീവിഷ്ണു
വോടുമായ് അപ്പോളീമന്നിലെപ്പുണ്യമെല്ലാമെനിഷ്പ്രയോജനം ✻ നര
നാരായണന്മാരാംശാന്തന്മാർചെയ്തവൻതപം പോരാടിയപ്പോൾധർമ്മ
മെങ്ങുപോയിട്ടിപ്പുണ്യവും ✻ അഹങ്കാരത്തൊടീസത്വഗുണവാന്മാർ
മടങ്ങുകിൽ എന്നെപ്പോലുള്ളവർക്കുള്ള കഥയെന്തുപറവാൻമുനേ! ✻ ഉ
ണ്ടായിട്ടില്ലഹങ്കാരംവിട്ടൊരുത്തനുമേ മേലാലില്ലാകൊണ്ടതൊ
രാളുണ്ടാകുന്നുമില്ലതാൻ ✻ ഇന്ദ്രിയാദികളൊക്കെയൊതുക്കാനും കെട്ടു
പെടുവാൻ മറ്റാരുമില്ലഹങ്കാരംകെട്ടുപെട്ടോരനാദികം ✻ അഹങ്കാ
രത്തിനാൽമൂടപ്പെട്ടീലോകമശേഷവും മോഹിപ്പിക്കപ്പെട്ടുഴലുംപെറ്റം
സംസാരമെന്നതിൽ ✻ മോക്ഷമില്ലെന്നസംസാരംശൂന്യമായ്ജ്ഞാനമതെങ്ങു
വാൻ മീമാംസകമതാന്തരങ്ങളുമെന്നോതീട്ടിരിക്കുന്നതുമുനേ! ✻ മറ്റൊരുത്തൻകൂ
ടിയതെല്ലാംകാമക്രോധാദിയുക്തൻതാൻ എന്നെപ്പോലുള്ളവർക്കിനിക്ക
ലിയിൽകഥയെന്തുവാൻ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

കാര്യംകാരണമില്ലാതെയുണ്ടാകയില്ലെന്നോർക്ക! കാര്യംതോട്
കളുപോലത്താൽസംപൂർണ്ണതാനല്ലായോ നൃപ!? ✻ അഹങ്കാരത്തിലുണ്ടായി
ട്ടുണ്ടാണസംസാരകം ആയിരമതിനൊരുവാംവസ്തുക്കളതെന്യേവസ്തു
മെങ്ങനെ? ✻ ബ്രഹ്മാവുംതൊട്ടുപുല്ലോളംചരാചരമശേഷവും മായാഗു
ണങ്ങളാൽനിർമ്മിതമായുള്ളതിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കിൽ ✻ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവരും
മോഹിപ്പിക്കപ്പെട്ടുവന്നതിൽ അഗാധമായസംസാരത്തിൽഭ്രമിക്കുന്നു
നൃപതേ! ✻ വസിഷ്ഠനാരദാദ്യർമാമുനികൾജ്ഞാനമുള്ളവർ അവരും
ബുദ്ധ്യാമോഹിക്കുന്നീസംസാരമെന്നതിൽ ✻ ദേഹവാനായുള്ളോരു

അവൻ ത്രൈലോക്യത്തിലുമില്ലതാൻ ഈശമായാഗുണമില്ലാതെശാന്ത
നായ് ബ്രഹ്മനിഷ്ഠനായ്! ॥ അഹങ്കാരത്തിൽനിന്നുണ്ടായുള്ളോരു ക്രോധാദി
യൊക്കെയും ദേഹമുള്ള ഇന്ദ്രിയങ്ങളും വിടില്ലതു മാനവ! ॥ പുരാണപഠനം
വേദശാസ്ത്രാഭ്യാസം, സ്വാദ്ധ്യായം ധ്യാനം, തീർത്ഥാടനമത്തുംചെയ്യാലുംസ്വ
ധർമ്മം ॥ കള്ളനെപ്പോലെ ചെയ്യുന്നു വിഷയഭ്രാന്തനായ് പുമാൻ
കാമക്രോധങ്ങളെല്ലാം പരന്നാക്രമിക്കുന്നു വസുധയെ ॥ കൃതത്രേതാദ്വാ
പരങ്ങളാം യുഗങ്ങളിലുമുണ്ടായ ധർമ്മംപോയ്പോകുന്നു, പിന്നെനീക്കലി
യിൽ കാൺ ॥ ദ്വാപരത്തിൽ മാത്സര്യത്തോടുമേ, ലോഭം കാപട്യമൊപ്പം ഈ
ട്ടിലാണനന്തരം വിചാരിക്കേണ്ടതില്ലതിൽ ॥ കാമക്രോധങ്ങളോരോ
ദോഷങ്ങളും മത്സരങ്ങളും വിട്ടുള്ള ചില സാധുക്കൾ ലോകേ ദുർല്ലഭ
മാണവർ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അവർധന്യർ സുകൃതികൾ മമമോഹങ്ങൾ വിട്ടവർ ജിതേന്ദ്രി
യന്മാർ സന്തുഷ്ടന്മാരവർ വെന്നിതു ജഗത്രയം ॥ മഹാത്മാവവൻ പിതാ
വിന്റെ പാപങ്ങൾ പോകാനായ് തീരത്തു തപസ്സിനായിട്ടവൻ, പ
ണ്ടു പാണ്ഡവർക്കും ഒന്റെ കൺവെട്ടത്തവനങ്ങനാകുമോ ലോഭം
മോഹം കൊണ്ടറിയുന്നില്ലെന്നെല്ലാം മെലിൽ ഭവിക്കുമോ? ॥ മുഢൻമ
ഭ്രാന്തിമാനൊക്കെ വിട്ടുമെന്നതുമൊക്കുമോ? നിന്ദ്യകർമ്മങ്ങളെയുമപ്പോൾ
നരകത്തെയുമപ്പുറം ॥ നരനാരായണന്മാരെ പ്രഹ്ലാദനോടു ഘോരമാ
യ് യുദ്ധം ചെയ്തു പൂർവ്വവൃത്താന്തം വിസ്തരിച്ചുരചെയ്യുക ॥ സരസ്വതീനദീതീ
രപുണ്യക്ഷേത്രമാം പ്രഹ്ലാദനവിടെപ്പോയതാലും ചെയ്തതിനെ ചെ
ന്നാലും ॥ നരനാരായണർ ശാന്തതാപസർ, മുനിസത്തമർ എന്തുഹേതു
വിനാൽ യുദ്ധം ചെയ്തതും മോനവരെയിങ്ങനെ! ॥ തീർത്ഥയാത്രയോടുതന്നെ
വൈരമുണ്ടാം പരസ്പരം ഏഷണാത്രയമാറ്റുള്ളവർ പോരങ്ങനെ
ചെയ്തതും? ॥ ധർമ്മാത്മാവായ പ്രഹ്ലാദനിരന്തരം നിത്യാർച്ചവരാം നര
നാരായണർ, യാവൻ പോർചെയ്തതുമെന്തിനായ്? ॥ ഉരശിപ്പുത്രാ
ഹിതിൻ കേൾപ്പാനവിപ്പുലമായ് ചൊല്ക.

ശ്രീദേവീഭാഗവതേ നാലാംസ്കന്ധത്തിൽ

അഹങ്കാരലക്ഷണം

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

———

ഷഷ്ഠാമദ്ധ്യായം

സൂതൻപറഞ്ഞു.

ജനമേജയനാലേവം ചോദിക്കപ്പെട്ടമാമുനി വിസ്തരിച്ചുരചെയ്തെല്ലാം വ്യാസൻസത്യവതീസുതൻ ॥ പരീക്ഷിത്താമെന്നവന്റെവൃത്താന്തം തൽപരൻ ജനമേജയനോട്ടുള്ളിലധികം ദുഃഖമാണ്ടതേ. ॥ വിപ്രാവമാനപാപംകൊണ്ടന്തകാലയമാണ്ടോരാ പിതാവേക്കുറകേറ്റനായ് ചിന്തിച്ചു സന്തതം ॥ പുത്തെന്നനരകത്തിൽനിന്നുദ്ധരിക്കയാൽ പുത്രനെന്നുള്ളപേർസാർത്ഥമാകുന്നു മുനിവര്യരേ! ॥ ദ്വിജശാപാൽപരീക്ഷിത്തും സ്നാനദാനങ്ങളെന്നിയേ മേടയിൽപാമ്പു തൊട്ടിട്ടുമരിച്ചെന്നതറിഞ്ഞവൻ ॥ പരീക്ഷിത്താകുമച്ഛന്റെഗതികേട്ടീട്ടുപോത്തമൻ വൈരാഗ്യംപൂണ്ടുദുഃഖിച്ചു വിഹ്വലനായിതേ ॥ ഗൃഹാഗതൻ വ്യാസനോടുമേ ചോദിച്ചാൻ വലുതായിട്ടും നരനാരായണർതന്റെകഥയെല്ലാമനിന്ദിതൻ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ദുഷ്ടൻഹിരണ്യകശിപു വധിക്കപ്പെട്ടശേഷമായ് രാജാവാക്കപ്പെട്ടവന്റെമകൻ പ്രഹ്ലാദനെന്നവൻ ॥ ദേവബ്രാഹ്മണവിശ്വാസിയദൈത്യൻരാജ്യമാളവേ യാഗങ്ങൾ യജ്ഞാർഭൂമിയിങ്കൽ ശ്രദ്ധയാചെയ്തുന്നവർ ॥ തപംധർമ്മം തീർത്ഥയാത്രയിവയെച്ചെയ്തു ബ്രാഹ്മണർ സ്വവൃത്തിയാണ്ടുവൈശ്യന്മാർ, ശൂദ്രശുശ്രൂഷചെയ്തുമം ॥ നൃസിംഹനാക്കിപ്പാതാളത്തിങ്കലാദൈത്യരാജനെ രാജ്യം വാണവിടെത്തന്നെ പ്രജാപാലനതല്പരൻ ॥ പിന്നൊരിക്കൽ ഭൃഗുസുതൻ ച്യവനൻതാപസോത്തമൻ കുളിക്കാനൊങ്കാരകണ്ഡനർമ്മദാതീർത്ഥമാണ്ടുപോ ॥ ആമഹാനദിയേക്കണ്ടിട്ടിതിലേക്കായിറങ്ങിനാൻ കടിച്ചുകരകേറുമ്പോളൊരുസർപ്പം ഭയങ്കരൻ പാതാളത്തിൽതാഴ്ത്തിയപ്പോൾ പേട്ടാമുനീശ്വരൻ ജനാർദ്ദനൻദേവദേവനായവിഷ്ണുവെയോർത്തതേ ॥ വിഷ്ണുസ്മരണചെയ്തപ്പോളപ്പാമ്പു വിഷമറ്റതായ് തെല്ലില്ല ച്യവനന് ദുഃഖം പാതാളത്തിൽനയിക്കവേ ॥ എന്നാൽശപിക്കുമെന്നോർത്തു മഹാനായുള്ള താപസൻ എന്നോർത്തുവിനയത്തോടാമുനിയേവിട്ടു സർപ്പവും ॥ സഞ്ചരിച്ചാൻ നാഗകന്യമാരാൽപൂജിതനായ്മുനി നാഗങ്ങൾക്കസുരന്മാർക്കുമുള്ള വൻപുരമാണ്ടവൻ ॥ ഒരിക്കലപ്പുരത്തിങ്കൽ ചരിക്കുമ്പോൾ ഭൃഗുപുത്രനെ കണ്ടാനീ ദൈത്യരാട്ടായ

പ്രഹ്ലാദൻധൎമ്മതല്പരൻ * മുനിയെക്കണ്ടുടൻപൂജചെയ്താൻപ്രഹ്ലാദ
ദാനവൻ ചോദിച്ചാൻ,ചൊല്ലേറുന്നഭവാൻപാതാളത്തിൽവന്നതും *
ദൈത്യന്മാൎക്കറിയാമിന്ദ്രന്റെരാജ്യമെത്തനോക്കുവാൻ ചൊല്ലിവിട്ടോഭ
വാനെന്നിസത്യംചൊൽകമുനീശ്വര?

ച്യവനൻപറഞ്ഞു.

എന്തെനിക്കിന്ദ്രനാലെന്നോടവനെന്തുരച്ചീടും ഭൂതകാൎയ്യത്തി
നായ്നിന്റെരാജ്യത്തിൽവന്നതല്ലവാൻ * സ്വതന്ത്രൻ,ഭൃഗുപുത്രൻ
ഞാൻധൎമ്മിഷ്ഠൻനീധരിക്കുക ഇന്ദ്രൻചൊല്ലിയയച്ചെന്നശങ്കവേണ്ടവ
രാസുര! * കുളിക്കാൻനൎമ്മദാപുണ്യതീൎത്ഥത്തിൽവന്നൊൻനൃപ! ഇ
റങ്ങുമ്പോൾപിടിച്ചെന്നെവലുതായൊരുസൎപ്പവും * വിഷ്ണുസ്മരണകൊ
ണ്ടപ്പോളപ്പാമ്പുവിഷമററതായ് സ്മരണത്തിന്റെമാഹാത്മ്യാലവനെ
ന്നെവെടിഞ്ഞുടൻ * ഇവിടത്തെത്തിഞാൻരാജൻ! നിന്റെകാഴ്ചലഭി
ച്ചതേ വിഷ്ണുഭക്തൻഭവാൻവിഷ്ണുഭക്തനെന്നോൎക്കുകെന്നയും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇത്തരമാംവാക്കുകേട്ടുമന്നൻകശിപുനന്ദനൻ ഓരോതീൎത്ഥങ്ങ
ളെപ്പററിചോദിച്ചാനതിമുത്തോടും.

പ്രഹ്ലാദൻപറഞ്ഞു.

ഭൂമിയിൽപുണ്യതീൎത്ഥങ്ങളേതെല്ലാംമുനിസത്തമ!? വാനിൽ
പാതാളമതിലുംവിസ്തരിച്ചവചൊല്ലുക.

ച്യവനൻപറഞ്ഞു.

മനോവാക്കായശുദ്ധന്മാൎക്കെല്ലാംതീൎത്ഥങ്ങൾതാൻനൃപ! അ
ജ്ഞാനികൾക്കപ്രകാരമശുദ്ധംദേവഗംഗയും * ആദ്യംമനശ്ശുദ്ധമായി
പ്പാപവൎജ്ജിതമാകിലോ എല്ലാതീൎത്ഥങ്ങളുംശുദ്ധങ്ങളായ്തന്നെഭവി
ച്ചീടും * ഗംഗാതീരമുഴുവനംഗ്രാമങ്ങൾനഗരങ്ങളും എടത്തെരുവുമ
ങ്ങാടികളുമുണ്ടതിലംഗിയായ് * പറഞ്ഞെരുവുമവ്വണ്ണംമുക്കുവന്മാർഗൃ
ഹങ്ങളും ഹൂണൎവംഗൎഖസൎമ്ലേച്ഛരിവൎത്തൻഭവനങ്ങളും * ഇവരെ
ല്ലാംകുടിച്ചീടുന്നെന്നുംഗംഗാമൃതത്തിനെ മൂന്നുനേരംകുളിച്ചീടുന്നിഷ്ട
ബോലിവരൊക്കയും * അതിലൊക്കുമനശ്ശുദ്ധിവരുന്നില്ലസുരേശ്വര!
വിഷയാക്രാന്തചിത്തൎക്കുതീൎത്ഥത്താൽഫലമെന്തെടൊ? മനംതാൻകാ
രണംരാജൻ!വേറെയല്ലൊരുന്നോക്കുക * ശുദ്ധിയിച്ഛിപ്പവൻനിത്യംമ
നശ്ശുദ്ധിവരുത്തണം അന്യവഞ്ചനയാൽതീൎത്ഥവാസിയുംബദ്ധപാപി

യാം ॥ പാപ,മായവിടെച്ചെയ്യാലനന്തംദോഷമായ് വരും പഴ്ത്താലും സപാദ്വരാകമാട്ടിക്കായതെന്നപോൽ ॥ ദ്രവ്യശുദ്ധിയുണ്ടാകാതീൎത്ഥകോടികളിക്കിലും ഭ്രമിച്ചിപ്പവൻമുൻപെമനഃശുദ്ധിവരുത്തണം മനസ്സുശുദ്ധമായെന്നാൽദ്രവ്യവുംശുദ്ധമാകുടൻ ആചാരശുദ്ധിയുണ്ടാകമപ്പോൾതീൎത്ഥംഫലിച്ചിടും ॥ അല്ലെങ്കിൽചെയ്യുന്നതെല്ലാമുടൻതാൻ വ്യൎത്ഥമാകമേ തീൎത്ഥമാണെങ്കിൽസദാനീചസഹവാസംത്യജിക്കണം ॥ പരോപകാരവുംവേണംമനഃകായങ്ങളാൽസദാ തീൎത്ഥംചൊദിച്ചിടുന്നെങ്കിൽമഹാതീൎത്ഥങ്ങൾചൊല്ലിടാം ॥ പുണ്യനൈമിശമാണാദ്യം,പുഷ്കരം,ചക്രതീൎത്ഥവും സംഖ്യയില്ലാതെവറേയുമുണ്ടുതീൎത്ഥങ്ങൾഭൂമിയിൽ പുണ്യസ്ഥലങ്ങളുംശുദ്ധങ്ങളായുണ്ടധികംനൃപ!.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഈവാക്കുകേട്ടുദ്യതനായ്നൃപൻനൈമിശമെത്തുവാൻ അതിസന്തോഷമോടൊത്തിട്ടയച്ചാനസുരേന്ദ്രരെ.

പ്രഹ്ളാദൻപറഞ്ഞു.

എഴുനീല്പുമഹാന്മാരേ! പോകാനൊന്നൈമിശത്തിനായ് ദൎശിക്കാമച്യുതൻപീതാംബരനപ്പങ്കജാക്ഷനെ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

വിഷ്ണുഭക്തനിതോതീട്ടാദാനവന്മാരശേഷവും സന്തോഷിച്ചവനോടൊത്തുപാതാളംവിട്ടുപോയിതേ ॥ ദിതിതൻപുത്രരായുള്ള ബലമേറുന്നദാനവർ നൈമിശാരണ്യമാണഞ്ഞാമുദാസ്നാനംകഴിച്ചുടൻ ॥ പ്രഹ്ളാദനവരോടൊത്തതീൎത്ഥന്തോറുംനടക്കവേ പുണ്യാസരസ്വതീശുഭജലയാംനദികണ്ടുതേ ॥ ആസാരസ്വതതീൎത്ഥത്തിൽസ്നാനംചെയ്തുടനേയവൻ മഹാത്മാവായപ്രഹ്ളാദൻമനസ്സപ്പോൾപ്രസന്നമായ് ॥ ഏറെശുദ്ധമതായുള്ള തീൎത്ഥത്തിൽവച്ചുദാനവൻ പ്രസന്നനായ്കഴിച്ചാൻനൽസ്നാനദാനാദിയൊക്കയും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതത്തിൽ നാലാംസ്കന്ധം

നൈമിശതീൎത്ഥഗമനം

എട്ടാം അദ്ധ്യായം

ഒൻപതാം അദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

തീൎത്ഥസ്നാനംകഴിഞ്ഞപ്പോൾപ്രഹ്ളാദൻകണ്ടുമുമ്പിലായ് ഒരു

പേരാൽവൃക്ഷമേററംവലുതായ്നിഴലുള്ളതായ് • ചാണസ്സുവെച്ചതാ
യൊരൊവിധത്തിൽപലബാണവും കണ്ടാൻക്രൂരന്മാരുകളുമാകഴിവിൻറു
വലുള്ളതായ് • മനസ്സുകൊണ്ടു ചിന്തിച്ചാറിവ്വാണക്കൂട്ടമാരുടെ ഋഷി
മാർപുണ്യാശ്രമത്തിൽശ്രുയോതീർത്ഥസ്ഥലത്തിലായ് • ഋജുചിന്തി
കളവെണ്ണൂസ്സാജിനംജടയുമാണവർ മുനിമാർധർമ്മതനയർകാണപ്പെട്ടു
സുരേന്ദ്രനാൽ • ശാർങ്ഗ,മാജഗവംരണ്ടുനല്ലവില്ലുവർമുൻപിലായ്
ശരംതീരാത്താവനാഴികളുംതൂണങ്ങളംഗിയിൽ • ധ്യാനസ്ഥന്മാർമഹാ
ഋഗൃഷിമാർധർമ്മനന്ദനർ നരനാരായണരെയുംകണ്ടാൻപ്രഹ്ളാദ
നപ്പൊഴ് • കോപത്താൽകൺചുവന്നിട്ടിങ്ങിവർധർമ്മവിനാശമാ
യ് ഡംഭമെന്നുതുടങ്ങുന്നതെന്നുരചൊല്ലിച്ചൊന്നവൻ • ഇസ്സംസാരത്തി
ലെന്നുംഞാൻകണ്ടില്ലാകേട്ടതില്ലതാൻ വൻതപംചെയ്യയവ്വണ്ണംവില്ലു
മമ്പുംധർക്കയും • ഇതുതെററീയാളിയുഗത്തിങ്കൽകലിയിപ്പായിടാം
ബ്രാഹ്മണക്ഷത്രപംയുക്തമെന്നതിൽചാപധാരണം • ജടാധാരണമെ
ങ്ങിങ്ങാവനാഴിധരിപ്പതും ഡംഭുകാട്ടുന്നനിങ്ങൾക്കീധർമ്മാചരണയു
ക്തമായ്.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

എന്നവൻവചനംകേട്ടു നരനരചൊന്നാൻനരോത്തമ! ഞങ്ങൾ
ചെയ്യുംതപസ്സിങ്കൽവെറുതേചിന്തയെന്തിനേ • സമർത്ഥരെന്തുചെ
യ്യാലുമവർക്കുഫലിച്ചിടും ഞങ്ങളിരണ്ടിനാംമന്ദ!സമർത്ഥർലോകവിശ്രു
തർ! • യുദ്ധത്തിന്നുംതപസ്സിന്നു,മെന്തുചെയ്യുന്നപിന്നെനീ നിന്റെ
വഴിപോയാലുംപലനൃണ്ണത്തിനിങ്ങനേ? • ബ്രഹ്മതേജസ്സപ്രമേയം
ഭ്രാന്തൻനീയറികയില്ലത് സുഖമിച്ചിപ്പവർവിപ്രർഗുണദോഷങ്ങളോ
ർത്തിടാ.

പ്രഹ്ളാദൻപറഞ്ഞു.

ധർമ്മച്ചിറയുറപ്പിക്കംദൈത്യേന്ദ്രൻഞാനിരിക്കവേ മന്ദതാപസ
രാംനിങ്ങൾക്കുള്ളഗർവംഫലിച്ചിടാ • ഈതീർത്ഥത്തിൽയുക്തമല്ലന്നു
ധർമ്മംപെടുമെന്നതാഴിൽ യുദ്ധത്തിനെന്തുബലമതിപ്പോൾകാട്ടുകനീ
മുനേ!.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അവന്റെയാവാക്കുകേട്ടുനരനന്തരമോതിനാൻ നിർബുദ്ധിയി
മട്ടാണെങ്കിൽയുദ്ധംചെയ്കെന്നോടിന്നുനീ • അസുരാധമനാംനിന്റെ

തലയിന്നരച്ചൊളിച്ചിടാം യുദ്ധേശ്രദ്ധാനിനക്കുണ്ടാകാതെമേലൊരിക്കലും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അവന്റെയാവാക്കുകേട്ടുദൈത്യേന്ദ്രൻ ബലമുള്ളവൻ പ്രതിജ്ഞചെയ്യാൻപ്രഹ്ലാദനതികോപത്തോടൊത്തവൻ ॥ നരനാരായണർ ദാന്തരൃഷിമാർതപമുള്ളവർ ഈരണ്ടുപേരെയുംഞാനിന്നുമട്ടംജയിച്ചിടും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

എന്നുരച്ചങ്ങുപ്രഹ്ലാദൻവില്ലെടുത്തിട്ടതൽക്ഷണം വലിച്ചുവിട്ടിട്ടുണ്ടാക്കിച്ചെറുഞാണൊലിയേറവും ॥ നരനുംവില്ലെടുത്തിട്ടുവിട്ടാൻ ക്രൂരബാണസഹസ്രമായ് നിരന്തരമതായ്പ്രഹ്ലാദന്റെനേക്കരിശത്തോടും ॥ പ്രഹ്ലാദനേററിട്ടവയെസ്സുവർണ്ണ പുംഖങ്ങളാമമ്പുകളാൽമുറിച്ചാൻ; മുറിഞ്ഞതന്നമ്പുകൾകണ്ടുവേറെയയച്ചുകോപിച്ചു നരൻശരങ്ങൾ. ॥ അതുംമുറിച്ചുഗ്രശരങ്ങളാൽ,വിട്ടവന്റമേറി ദനുജൻശരൌഘം ॥ അതങ്ങുസ്ഥാനങ്ങൾതൊട്ടുത്തുമേലിച്ചവന്റെബാഹുക്കളിലെയ്തൃഷീന്ദ്രൻ. ॥ ആപ്പോതകാണ്മാൻസുരരിന്ദ്രനോടും വന്നാർവിമാനങ്ങളിലാസ്ഥലത്തായ് ॥ രണത്തിൽനരന്റെവീര്യം പുകഴ്ത്തിനാരങ്ങുസുരേന്ദ്രനേയും. ॥ പൊഴിച്ചുവില്ലാണ്ടുശരങ്ങൾദൈത്യൻ ഘനങ്ങൾവർഷിപ്പതുപോൽജലത്തെ ॥ എടുത്തുശാർങ്ഗംനരനപ്രമേയം ചൊരിഞ്ഞുപൊൻപുംഖമെഴുംശരൌഘം. ॥ അയച്ചുയോടാനമദാനവന്മാർക്കുടൻ ഒഴിച്ചുബാഹുഘോരയുദ്ധം! വാനോരെന്നോരിന്ദ്രാദികൾദിവ്യപുഷ്പ വർഷങ്ങൾപെയ്താരതിമോദമോടും.॥ കോപിച്ചുദൈത്യാധിപനാനരനെ അയച്ചുക്രൂരമ്പുകൾവേഗമോടും അതൊക്കയുതീക്ഷ്ണശരങ്ങൾവില്ലിൽ തൊടുത്തുവിട്ടാനരനുംമുറിച്ചാൻ. ॥ വലിച്ചുതൊട്ടുബാണങ്ങൾകൊണ്ടുപിന്നീട്ടുമാനവൻ ധർമ്മജൻപോരിനായേററനാരായണനെയെയ്തതേ ॥ നാരായണൻതാനുമുടൻക്രൂരമ്പുകളയക്കയാൽ ദുഃഖിപ്പിച്ചാനധികമായ്മുമ്പിൽനില്ക്കുന്നദൈത്യനെ ॥ കാണ്മാനായ്വാനിൽവന്നോരദ്ദേവമാനവരൊക്കയും ജയഘോഷങ്ങളോടൊത്തുതിരക്കിത്തിക്കിനിന്നതേ ॥ രണ്ടുപേരുടെയുംബാണവർഷത്താൽവാൻമറഞ്ഞുടൻ പകലുംരാത്രിയെപ്പോലെയിരുട്ടുണ്ടായിതേറവും ॥ ദേവദാനവരന്യോന്യംപറഞ്ഞാർ വിസ്മയത്തോടും അതിഘോരംരണംമുൻപിൽകണ്ടിട്ടില്ലിതിനൊപ്പ

മായ് * ഗന്ധർവ്വദേവമുനിമാർയക്ഷകിന്നരപന്നഗർ വിദ്യാധരർചാ
രണരുമേററവുംവിസ്മയിച്ചുതേ * നാരദൻപർവ്വതമുനിയിവരുംകണ്ടുനി
ല്പവേ നാരദൻചൊല്ലിനാൻപണ്ടുണ്ടായിട്ടില്ലിതുപോലവേ* താരകാ
സുരനോവൃത്രനോപോരുചെയ്തതേ മധുകൈടഭരോടൊത്തുവിഷ്ണു
വുംചെയ്തിവണ്ണമേ * പ്രഹ്ലാദൻപ്രബലൻശൂരൻനാരായണനോടൊ
പ്പമായ് യുദ്ധംചെയ്യുന്നു,വൻസിദ്ധിയുള്ളോൻവിക്രമിയെങ്കിലും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

പ്രഹ്ലാദനാരായണന്മാർരാത്രിയുംപകലൊക്കയും പിന്നയുംപി
ന്നയുംയുദ്ധംചെയ്താരതിഭയങ്കരം * നാരായണനെനാരമ്പെയ്തുപ്രഹ്ലാ
ദൻവില്ലുവേഗമായ് മുറിച്ചാനവനുംവേറെകയ്യോണ്ടാനൊരുവില്ലി
നെ* നാരായണനുടൻതന്നെവേറെയൊരുശരത്തിനാൽ ആവില്ലുംനടു
വിൽവച്ചുകയ്യുക്കാലെമുറിച്ചുതേ * മുറിഞ്ഞതെല്ലാമിട്ടിട്ടുവീണ്ടുംപൂ
ണ്ടാൻമഹാസുരൻ കോപിച്ചുനാലതുനാരായണൻഛേദിച്ചുതൽ
ക്ഷണം * ഇതുനുപലകകയ്യോണ്ടാനാവില്ലുംപോയദാനവൻ അതി
കോപാൽധർമ്മജനെയടിച്ചാൻമാറിലക്ഷണം * മുറിച്ചാൻബലവാ
നൊൻപതുനൂകരംവിട്ടഘോരമാം ഇതുനുപലക,താഡിച്ചാനവനെ
പ്പുഞ്ഞുവിട്ടുടൻ * ഇതുനുപിന്നാലുള്ള നല്ലഗദയാണ്ടിട്ടദാനവൻ അടിച്ചു
മുട്ടിൽകോപിച്ചാനാരായണമുനീന്ദ്രനെ * ഗദയേററുംപർവ്വതംപോൽ
നിന്നാനധർമ്മനന്ദനൻ സ്ഥിരചിത്തൻശക്തിയുള്ളോൻവർഷിച്ചാന
മ്പുപിന്നയും * മുറിച്ചാൻഭഗവാനപ്പോൾദൈത്യരാജന്റെവൻഗദ
വിസ്മയിച്ചാർവാനിൽവന്നുകണ്ടുനില്പോരശേഷവും * വീരരവർക
ളുക്കൊല്ലുംപ്രഹ്ലാദൻവേലെടുത്തുടൻ വേഗാൽനാരായണൻതന്റെ
മാറിടത്തിന്നുചാണ്ടിനാൻ * അതിന്റെവരവുംകണ്ടുകളിയായിട്ടൊര
മ്പിനാൽ ഏഴേഴായ്നുറുക്കിനാനേഴാൽതാഡിച്ചാനവനെമുനി * അവ
ർക്കായാത്രമത്തിങ്കലൊരുന്തൂറാണ്ടിതേവിധം ആശ്ചര്യവിസ്മയമേകുന്ന
ഘോരയുദ്ധംഭവിച്ചുതേ * ശംഖംചക്രംഗദാപത്മമിവയേനാലുകൈ
കളിൽ ധരിച്ചവൻരമാകാന്തൻപീതവസ്ത്രമണിഞ്ഞവൻ * ദൈത്യാ
രിഃഹരനാംവിഷ്ണുപ്രഹ്ലാദാന്തികമെത്തിനാൻ ഭഗവാൻവന്നതുംക
ണ്ടുപ്രഹ്ലാദൻബദ്ധഭക്തിയായ് * നമസ്കരിച്ചുതൊഴുതുകൊണ്ടിവ
ണ്ണമുണർത്തിനാൻ.

പ്രഹ്ലാദൻപറഞ്ഞു.

ദേവദേവ! ജഗന്നാഥ! ഭക്തവത്സല! മാധവ! ജയിക്കുന്നില്ലെന്നു ഞാനുപായമൊന്നിനീട്ടരേ? • യുദ്ധം ചെയ്തേൻ ഞാനൊരു ദിവ്യവത്സരം മുഴുവൻ വിഭോ! ജയിച്ചില്ലെന്നു മൂലം ഞാനതത്യുത്തരമോർക്കിൽ.

വിഷ്ണുപറഞ്ഞു.

എന്നംശമാം സിദ്ധരിവർ ജിതാത്മാക്കളാം താപസപ്രികരാം നരനാരായണന്മാർ നീയും ജയിച്ചില്ലെന്നതത്തരം? പാതാളത്തിൽ പോക നീയെൻ ഭക്തിയേറ്റമുദ്ഘമാക്കുക നിനക്കീമുനിമാരോടു വൈരം വേണ്ടാ മഹാമതേ!

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

കല്പിക്കപ്പെട്ടിതാ ദൈത്യൻ പോയാനസുരരോടുമായ് തപസ്സു ചെയ്യുവാനാരാൻ നരനാരായണന്മാർ നൃപ!.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം
പ്രഹ്ലാദനാരായണയുദ്ധം
ഒൻപതാമദ്ധ്യായം.

പത്താമദ്ധ്യായം.

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു.

എനിക്കീക്കഥയിൽ വന്നുചേർന്നു വലിയ സംശയം നരനാരായണന്മാർ ശാന്തർ വിഷ്ണ്വംശം പൂണ്ട താപസർ തീർത്ഥാശ്രയർ, സത്യയുക്തർ, ഫലമൂലങ്ങൾ ഭുജിപ്പവർ ധർമ്മപുത്രൻ, മഹാത്മാക്കൾ, സത്യവാന്മാർ തപോധനർ • യുദ്ധത്തിലാഗ്രഹമവർക്കുണ്ടായ്വന്നതുമെങ്ങനേ? അന്യോന്യം പോർ ചെയ്തതെന്തേ? വിട്ടിട്ടുത്തമമാം തപം • പ്രഹ്ലാദനോടൊന്നു ദിവ്യവർഷങ്ങൾ പൂർണ്ണമായ് വിട്ടു ശാന്തിസുഖം, യുദ്ധം ചെയ്തതെന്തു താപസർ • പ്രഹ്ലാദനോടാമുനിമാർ യുദ്ധം ചെയ്തതുമെങ്ങനേ? ആ യുദ്ധത്തിൻ കാരണത്തെ കഥിച്ചാലും മഹാമതേ? • കാമിനീ, കനകം, രണ്ടും കാരണം ചേർന്നിടുന്നുവാൻ അവയിൽ സക്തിയേറെയാകിൽ മട്ടുണ്ടായ് പോരതിൽ മതി? • അവർ തപം ചെയ്തതെന്തു മൂലം പറയേ! സ്വർഗ്ഗത്തിനോ സുഖത്തിനോ ളമിപ്പതിനോ മുനേ! • ഫലമെല്ലാം കൊടുക്കുന്നാചാർ തപം ചെയ്യുകിലും ആ ശാന്തമുനിമാർക്കുള്ള ഫലം കിട്ടിയതെന്തു? • തപസ്സാൽ കൃശമാം ദേഹം ദിവ്യമാമാണ്ടുവത്സരം വീണ്ടും വീണ്ടും പോരു ചെയ്തു ശ്രമപ്പെട്ടതെന്തോ • രാജ്യത്തി

ന്നോധനത്തിന്നോ ഭാര്യ്യക്കോ ഭവനത്തിന്നോ എന്തിനാണോമഹാത്മാ
വോടവർ ചെയ്യുന്നു സംഗരം? * ആശയമുള്ളവൻനിത്യധർമ്മത്തെയ
റിയുന്നവൻ സമാധാനംതകർന്നിട്ടുംപോരെന്തിമട്ടു ചെയ്യുന്നു * സൽ
ബുദ്ധിയുള്ളോൻസല്കർമ്മങ്ങളെ ച്ചെയ്യുംസദാമുനേ! ദുഃഖപ്രദങ്ങളേയി
ല്ലി,തിലെന്നോർക്കുമല്ലൊ * ധർമ്മജ്ഞർവിഷ്ണുപാദശ്രിതർസർവ്വജ്ഞന്മാർ
ണമേറിയോർ എവ്വണ്ണമഴലേകിട്ടുമധർമ്മപ്പോർ നടത്തിനാർ? * സുഖാ
രാമംബഹുഫലംസമാധിയെവെടിഞ്ഞുടൻ ഘോരയുദ്ധാനന്ദത്തിനാ
യാഗ്രഹിക്കില്ലമൂഢനും * യയാതിയാംനൃപൻപണ്ടുസ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു
ഭ്രഷ്ടനായ് അഹങ്കാരത്തിനാൽഭൂവിൽവീണതായ് കേട്ടിട്ടുണ്ടുഞാൻ *
യാഗവുംദാനവുംചെയ്തധർമ്മിഷ്ഠൻനൃപനാണേഞാൻ എന്നുച്ചരിച്ചുമാ
ത്രത്തിലിന്ദ്രൻതാഴ്ത്തിത്തള്ളിനാൻ * പോരുണ്ടാകില്ലഹങ്കാരമില്ലാഞ്ഞാ
ലതുനിശ്ചയം പുണ്യക്ഷയംവിട്ടപ്പോരിലാമുനിക്കെന്തുവാൻഫലം?.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ധർമ്മനിശ്ചയമാണുള്ളതു സർവ്വജ്ഞന്മാർമുനികൾനൃപ! മൂന്നുമട്ടാമഹ
ങ്കാരംചൊന്നാർസംസാരമൂലമായ് * ഉടലുള്ളോ[illegible]യെമട്ടുയോഗ്യനാ
മതുവിട്ടിടാൻ? കാര്യ്യംകാരണമില്ലാതെവിളങ്ങില്ലതുനിശ്ചയം * തപം,
ദാനം,യാഗമെല്ലാംസാത്വികത്താൽചെയ്തിട്ടും രാജസത്താലുമുണ്ടാകും;
കലഹംതാമസത്തിനാൽ * നല്ലതോചീത്തയോഭൂപ!പ്രവൃത്തിചെറു
തെങ്കിലും അഹങ്കാരംവിട്ടൊന്നുമുണ്ടാകില്ലൊരെടത്തുമേ * ബന്ധിപ്പ
വനഹങ്കാരത്തെക്കൊള്ളില്ലായ്മേൽവി പ്രപഞ്ചമതിനാൽസൃഷ്ടിച്ചതി
ല്ലാതാവതെങ്ങനെ? * അഹങ്കാരത്തോടൊന്നായ്ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേ
ശരും പിന്നെമററുള്ളമുനികൾക്കുള്ളവസ്ഥകഥിക്കണോ? * ജനിയും
മൃതിയുംവീണ്ടുമുണ്ടായകർമ്മതുല്യമായ് അഹങ്കാരംകൂടിയിട്ടീപ്രപഞ്ചം
തിരിയുന്നതേ * ഇസ്സംസാരത്തെവെടിയ്യുന്നരന്മാരുംസമാനൃപ! വണ്ടി
ച്ചക്രംപോലെയല്ലന്നെന്നോതുന്നറിവുള്ളവർ * വിസ്താരമാമിസ്സംസാര
ത്തിങ്കലോരോരോയോനിയിൽ വിഷ്ണുവിന്നവതാരത്തിൻസംഖ്യയേയുമ
റിഞ്ഞതാർ? * സാക്ഷാൽനാരായണൻവിഷ്ണു,മത്സ്യത്തിൻവടിവാണ്ടു
തേ കൂർമ്മം,വരാഹം,നരസിംഹവും,വടുവുമായവൻ * യുഗന്തോറുംവാ
സുദേവൻജഗന്നാഥൻജനാർദ്ദനൻ അസംഖ്യമവതാരങ്ങളെടുക്കുംകർമ്മ
ചോദിതൻ * ഏഴാമത്തേതായവൈവസ്വതമന്വന്തരത്തിലായ് ഹ
രിയാംഭഗവാൻചെയ്തോരവതാരങ്ങൾകേൾനൃപ! * ഭൃഗുവിൻശാപമാ

ണ്ടിട്ടദേവേശൻവിഷ്ണുവാംഹരി അനേകമവതാരങ്ങളെടുത്താനഖിലേശ്വരൻ.

രാജാവുപറഞ്ഞു.

സന്ദേഹമുണ്ടെൻമനസ്സിൽമഹാത്മാവേ!പിതാമഹ! ഭൃഗുവാൽ ഭഗവാൻവിഷ്ണുശപിക്കപ്പെട്ടതെന്തിനായ് * മഹിയാൾഭൃഗുവിന്നെന്താണപ്രിയംചെയ്തതുമുനേ! ശപിച്ചതെന്തുകോപത്താൽദേവേശൻവിഷ്ണുവെഭൃഗു?.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

രാജാവേകേൾക്കചൊല്ലീടാംഭൃഗുവിൻശാപകാരണം കശ്യപന്റെസുതൻപണ്ടുതപൻ"കശിപു"വെന്നവൻ * വാഴുമ്പോൾദേവദൈത്യന്മാർയുദ്ധംചെയ്താർപരസ്പരം പോരാട്ടമ്പോൾജഗത്തെല്ലാം വ്യാകുലപ്പെട്ടുപോയ്നൃപ! * അവൻമരിച്ചു,പ്രഹ്ളാദൻരാജാവായിബ്ഭവിച്ചുടൻ പീഡിപ്പിച്ചാൻദേവകളെപ്രഹ്ളാദൻശത്രുനാശനൻ. പ്രഹ്ളാദനുംശക്രനുമായ്ഘോരമാംപോർതുടങ്ങിനാർ നൂറുവർഷംമുഴുവനത്യാശ്ചര്യംതോന്നിടുംപടി * നിലിമ്പരുഗ്രപ്പോർചെയ്താർപ്രഹ്ളാദൻതോറ്റുപോയുടൻ നിത്യധർമ്മമറിഞ്ഞിട്ടുമഹാവൈരാഗ്യമാണ്ടവൻ * രാജാവാക്കീട്ടു"ബലിയെ"വിരോചനതനൂജനെ തപസ്സുചെയ്വാൻപ്രാപിച്ചാൻഗന്ധമാദനപർവ്വതം * ശ്രീമാനാംബലിയുംരാജ്യമാണ്ടാൻദേവവിരോധിയായ് പരസ്പരംയുദ്ധമുണ്ടായ്പിന്നെയുംബഹുഘോരമായ് * ഇന്ദ്രനുംവിഷ്ണുവുംകൂടിസ്സഹായിച്ചതുമൂലമായ് ദേവന്മാർദൈത്യരെരാജ്യത്തിൽനിന്നോടിച്ചുപിന്നെയും * തോറ്റിട്ടുശരണംപ്രാപിച്ചീടിനാർദൈത്യർശുക്രനെ ഞങ്ങൾക്കെന്തുതുണസ്സത്തമമുനേ! മഹിമയുള്ളനീ * മന്ത്രവിചാരനാമങ്ങൾക്കുസഹായിക്കാതിരിക്കിലോ ഇവിടെപ്പാർക്കുവാൻമേലാപാതാളത്തിന്നുപോയിടാം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഏവഞ്ചൊല്ലുംദാനവരോടോതിശുക്രൻകൃപാനിധി ഭയംവേണ്ടാ ഇരിക്കാംഞാൻമന്ത്രൌഷധികളാൽദൃഢം * ബ്രഹ്മതേജസ്സുകൊണ്ടുംസാഹായ്യംനിങ്ങൾക്കുചെയ്തിടാം ദുഃഖംവിട്ടുസാഹമോടുവാണാലുംനിങ്ങൾ ദൈത്യരേ! *

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അവർശുക്രാശ്രയംമൂലംഭയമററവരായിതേ ദേവന്മാർകേട്ടുവൃത്താന്തമെല്ലാം ചാരരെക്കൊണ്ടതാൽ * വിണ്ണോരുമിന്ദ്രനാംതമ്മിലുംലോ

ചനതുടങ്ങിനാർ ശുക്രമന്ത്രബലംമൂലംസ്ഥാനഭ്രംശംവന്നസുരവർ * ചെ
യ്യുംമുൻപേപോരിനായിപ്പോകാൻതിച്ചപ്പെട്ടതിനാർ ശേഷിച്ചോ
രെബലാൽവെന്തപാതാളത്തിങ്കലാക്കണം * എന്നോർത്തായുധവുംതാ
ങ്ങിപ്രാപിച്ചാരവർദൈത്യാര വിണ്ണോരിന്ദ്രാജ്ഞയാൽവിഷ്ണുവോടും
ദൈത്യരൊടേറ്റുടൻ * പ്രഹരിച്ചാരസുരന്മാർഭയവിഹ്വലരായിതേ ര
ക്ഷിച്ചീടണമെന്നോതിശുക്രനെയാശ്രയിച്ചവർ * ദേവപീഡിതരായ്
കണ്ടുശുക്രതരാംദൈത്യരെമുനി മന്ത്രൌഷധബലംകൊണ്ടുഭയംവേണ്ടെ
ന്നചൊല്ലിനാൻ * ശുക്രനെക്കണ്ടുദേവന്മാരവരെവിട്ടുപോയുടൻ.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം

ശുക്രശാപപ്രകരണം

പത്താമദ്ധ്യായം.

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

വിണ്ണോരങ്ങനെപോയപ്പോൾശുക്രൻദൈത്യരോടോതിനാൻ
ദൈത്യരേ!കേൾക്കുവിൻനിങ്ങൾപണ്ടുബ്രഹ്മാവുരച്ചത് * ദൈത്യനാ
ശേജ്ഞാശത്രുകൻവധിക്കുംദൈത്യരേഹരി കൊന്നാൻഹിരണ്യാക്ഷനേ
യുംവരാഹവപുവായവൻ * നൃസിംഹത്താൽനിഹതനായ്മഹാൻകശി
പുവെന്നവൻ പ്രയത്നംചെയ്തുപ്രകാരംകൊല്ലുമെല്ലാരെയുംഹരി * എൻ
മന്ത്രബലമൊട്ടുഫലിക്കുന്നില്ലവിഷ്ണുവിൽ അമ്മട്ടെൻരക്ഷയാൽനി
ങ്ങൾജയിക്കുന്നില്ലവിണ്ണോരെ! * അതുകൊണ്ടുകുറേക്കാലംനിങ്ങളെല്ലാം
ക്ഷമിക്കുവിൻ മന്ത്രത്തിന്നിന്നുപോകുന്നുഞാൻമഹാദേവസന്നിധൌ *
മഹേശനിൽനിന്നുമന്ത്രംഗ്രഹിച്ചെത്തുംക്ഷണേനഞാൻ ശരിയായതു
നിങ്ങൾക്കുതന്നീടാംദൈത്യവര്യരേ!

ദൈത്യന്മാർപറഞ്ഞു.

തോററവർബലരാംഞങ്ങളുത്രകാലവുമെങ്ങനെ? ഭൂമിയിൽസ്ഥി
തിചെയ്യാനായ് ശക്തരാകുംമുനീശ്വര! * മരിച്ചാർശക്തരെല്ലാരും
ശേഷിച്ചുചിലരാണവർ ഞങ്ങളിന്നുപോരിങ്കലേറ്റുനിൽപാനശ
ക്തർതാൻ.

ശുക്രൻപറഞ്ഞു.

ശിവങ്കൽനിന്നു മന്ത്രാർത്ഥമായെന്നു ഞാനിവിടെത്തുമേ? അന്നോ-
ളം പോയി തപം ചെയ്യിൻ ശമത്തോടെ മുനിവേഷം പൂണ്ടു സാമദാനാദികൾ
ചൊന്നാർ വിദ്വാന്മാർ കാലതുല്യമായ് ദേശകാലബലം പാർത്തു സാഹ-
ശക്തിയെടുക്കണം. ചിലപ്പോൾ ശത്രുവെ സേവിപ്പാൻ ചെയ്യണം ശത്രുസേ-
വയും ശക്തിവർദ്ധിച്ച കാലത്തിൽ കൊല്ലണം ബുധരായുള്ളവർ. ദൈത്യാജ്ഞമാ-
യിട്ടിരിക്കിലും ശാന്തരായ് വിനയത്തോടും ഞാൻ വരുംവരെയും നിങ്ങൾ ത-
പനത്തിങ്കൽ വാഴുവിൻ. ശിവങ്കൽനിന്നു മന്ത്രം ഞാൻ ഗ്രഹിച്ചു കൊ-
ണ്ടുവന്നിടാം നിങ്ങൾ വീണ്ടും പോർ ചെയ്യാം പിന്നെ മന്ത്രബലത്തിനാൽ.
ദൈത്യരോടോതിയീവണ്ണം പോയ് ശുക്രൻ നിശ്ചയത്തോടും മന്ത്ര-
ത്തിന്നായ് മഹാദേവസേവ ചെയ്യാൻ മുനീശ്വരൻ. ദേവന്മാർക്കായ
[illegible] സത്യമുള്ളവൻ പ്രഹ്ലാദനെ ച്ചൊല്ലിവിട്ടാനസു-
രർ [illegible]. വന്നാരവർ [illegible] പ്രഹ്ലാദൻ ദേവന്മാരോടു ചൊ-
ല്ലിനാൻ അസുരന്മാരാം [illegible] തപസ്സിനെ: 'പോരിന്നു
സാഹമില്ലാത്തിട്ടായുധം വെടിഞ്ഞെല്ലാം തപം ചെയ്യുന്നതിന്നുള്ളം വ-
ച്ചു [illegible]!' പ്രഹ്ലാദൻ തൻവാക്കു കേട്ടു സത്യമാണെന്നറി-
ഞ്ഞു ദേവന്മാർ [illegible] പോയിതേ. അ-
ദ്ധ്യം [illegible] ദൈത്യർ വിശ്വാസത്തോടു ദേവകൾ സ്വഗൃഹങ്ങളിലെ-
ത്തി വാണാർ ക്രീഡിച്ചു സൌഖ്യമായ്. ദൈത്യന്മാർ കപടം പൂണ്ടു ത-
പം ചെയ്യുന്ന താപസർ ശുക്രന്റെ വരവും നോക്കിപ്പാർത്താരാശ്രമപാത്ര-
മേ. കൈലാസത്തിൽ ചെന്നു ശുക്രൻ പ്രണമിച്ചാൻ ഗിരീശനെ. ഹര-
നാൽ കാര്യമെന്തെന്നു ചോദിക്കപ്പെട്ടു ചൊല്ലിനാൻ: 'ബൃഹസ്പതിയറി-
യാത്ത മന്ത്രമിപ്പോളിച്ഛിച്ചിടുന്നു ഞാൻ [illegible] ദേവകൾ ദൈത്യർ ജയി-
ക്കാനാം മഹേശ്വര!'.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അവന്റെയാവാക്കു കേട്ടു സർവ്വജ്ഞൻ ശങ്കരൻ ശിവൻ ഇനിയെന്താ-
ണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നും താനാൽ നിനച്ചതേ. സുരദ്രോഹത്തിനായ് മന്ത്ര-
ത്തിന്നു വന്നിവനേറ്റിവൻ ശുക്രൻ ദൈത്യർക്കുള്ള [illegible] വിജയത്തി-
നായ്. പാലിക്കണം ദേവകളെ ഞാനെന്നോർത്തിട്ടു ശങ്കരൻ അവനോടു
പദേശിച്ചാനസാദ്ധ്യം കഠിനവ്രതം. തലകീഴായ് നിന്നു കണധൂമമായി
ട്ടൊരാണ്ടുനീ പാനം ചെയ്താൽ ക്ഷേമമുണ്ടാം ലഭിക്കാം മന്ത്രവും തവ. ഇതു
കേട്ടു മുനിയും നമിച്ചിട്ടു മഹേശനെ വ്രതം കല്പിച്ചുപോൽ നോല്ക്കാമെ-
ന്നുള്ളൊരാഗ്രഹത്തൊടും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഹരനോടിതുചൊല്ലീട്ടാചരിച്ചാനന്തതമംവ്രതം മന്ത്രത്തിന്നായ് ധൂമപാനംചെയ്യുറപ്പോടുശാന്തനായ് * ദേവന്മാരതറിഞ്ഞിട്ടാശ്ശുക്രൻറവ്രതനിഷ്ഠയും ദാനവൻതൻകപടവും,ക്രിച്ചിതുടങ്ങിനാർ * എല്ലാവരുംകൂടിയൊന്നായ്യുദ്ധത്തിന്നായൊരുങ്ങിനാർ ആയുധത്തോടുചെന്നാരാദൈത്യർവാഴുന്നദിക്കിന്നായ് * വട്ടയിട്ടായുധംപൂണ്ടുവന്നനില്പുംനിലിനവരെ ചുററിലുംകണ്ടുദൈത്യന്മാർഭയപീഡിതരായിതേ * സന്നദ്ധരാംദേവകളെക്കണ്ടപ്പോളെഴുന്നീററവർ ബദ്ധക്രുദ്ധന്മാരരോടീസ്തുത്യമൊഴിചൊല്ലിനാർ: * 'അനായുധാൻ,ഭയപ്പെട്ടോ,നാചാര്യൻ, വ്രതനിഷ്ഠനും പോരിനാകാ,വന്നതെന്താണഭയംപെടുന്നൾകിയും * നിങ്ങൾക്കസത്യവുംവേദധർമ്മവുംപോയതെന്തുവാൻ ആശ്രയിച്ചോരസ്സുഹീനർഭയന്നോരുമവധ്യർതാൻ.'

ദേവന്മാർപറഞ്ഞു.

വ്യാജമായിട്ടയച്ചില്ലേമന്ത്രത്തിന്നശ്ശുക്രനെ അറിഞ്ഞിതപവുംഞങ്ങൾ,യുദ്ധത്തിന്നശക്തന്മാകയാൽ * ആയുധത്തോടുയുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങിക്കാർക്കനിങ്ങളും താഞ്ഞതിലരിയെക്കൊല്ലാമെന്നാണാനിത്യധർമ്മവും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ആവാക്കുകേട്ടദൈത്യന്മാരാലോചിച്ചുപരസ്പരം ഓടിപ്പോയവരെല്ലാരുംഭയമൊട്ടേറെപൂണ്ടയാൽ * ശുക്രമാതാവിനെച്ചെന്നുഭയത്തോടാശ്രയിച്ചവർ രക്ഷിക്കമവരെക്കാവിട്ടഭയംനൽകിനാളവൾ.

കാവ്യമാതാവുപറഞ്ഞു.

ഭയംവേണ്ടാഭയംവേണ്ടാഭയംതെല്ലുവേർപെടുന്നുവിൻ എൻപാൎത്തുള്ളൊവൻതന്നെബ്ബയംബാധിക്കവല്ലുതാൻ * ആവാക്കുകേട്ടദൈത്യന്മാർവസിച്ചാരാശ്രമത്തിലായ് ആയുധംവെച്ചുസംഭ്രാന്തരായിട്ടാതെലെന്നിയേ * ദൈത്യരോടിയതുംകണ്ടുദേവന്മാർപിന്നിലോടിനാർ ബലാബലംനിനയ്ക്കാതെബലാൽച്ചെന്നിതിട്ടതു * കാവ്യമാതാ,തടഞ്ഞിട്ടുമാശ്രമസ്ഥിതദൈത്യരെ കൊല്ലുവാനതിസാഹസമോടുംപ്രഹരിച്ചോട്ടുദേവകൾ * പീഡിപ്പിക്കുന്നതുംകണ്ടുചൊല്ലിനാൾഭീതിയോടവൾ തപോബലംകൊണ്ടുരക്ഷിക്കാനെന്നാണിവിത്തുനെന്താൻദ്രഢം * എന്നോതിനിദ്രയെവിട്ടാളതങ്ങവരെയങ്ങുതേ ഇന്ദ്രാദികൾനിദ്രപൂണ്ടുമൂകന്മാരൊടുതുല്യരായ് * നിദ്രയിൽനിന്നാശുവൾക്കോനേകണ്ടോതിനാൻഹരി

പ്രവേശിക്കപോലിദമന്നില്‍,ക്ഷേമമാം,കൊണ്ടുപോയിടാം * ഇതോർത്ത
വേഴിപ്പുവിതൻപ്രവേശിച്ചുപുരന്ദരൻ ഭയവുംനിദ്രയുംപോയീഹരിര
ക്ഷിക്കമൂലമായ് * ഹരിരക്ഷിച്ചുഴൽപോയയോരിന്ദ്രനെക്കാണ്മൂലമായ്
ശുക്രമാതാവുകോപിച്ചിട്ടീവണ്ണംമൊഴിചൊല്ലിനാൾ: * 'ദേവന്മാർകാ
ണ്കേവിപ്പുപോട്ടുംനിന്നെപ്പുരന്ദര! തപോബലത്താൽഭക്ഷിക്കമെൻ
തപസ്സുകതീയിങ്ങനെ'.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

എന്നവൾചൊല്ലവേദേവശ്രേഷ്ഠന്മാർഹരിശക്രരും അവമാനി
തരായ് സ്തംഭിച്ചവൾതൻയോഗവിദ്യയാൽ * അതിപീഡിതരായുള്ളോ
രവരെക്കണ്ടുദേവകൾ വിസ്മയിച്ചുഴലോകഷാണ്ടുകചൊല്ലാർകിലികിലാര
വം * വിളിക്കുട്ടംവിഷ്ണുവെക്കണ്ടിന്ദ്രൻവിഷ്ണുവോടോതിനാൻ ഞാന
ങ്കൾക്കിൾംതന്ദ്രവായ് തീർന്നിപ്പോൾമധുസൂദന! * നാംഭക്ഷിക്കുന്നതിൻ
മുൻപേതപസ്സാൽഗർവ്വമേറിടും ഇവളസ്തുവേകൊല്ലണംനീവിചാരംവേ
ണ്ടതിൽപ്രഭോ! * പ്രസിദ്ധനിന്ദ്രനീവണ്ണംചൊല്ലിട്ടഥ ഭഗവാൻഹരി
ചക്രത്തെയോർത്തുവേഗത്തിൽഭയമേവിട്ടമാധവൻ * ഹരിക്കധീനമാം
ചക്രമോർത്തപ്പോൾതന്നെവന്നതേ കയ്യിൽകോപിച്ചുടനിന്ദ്രനർഥി
ച്ചിട്ടുവധിക്കുവാൻ * അച്ചക്രംകൊണ്ടവൾക്കുള്ള ശിരസ്സപ്പോൾമുറിച്ചു
വൻ അവൾമരിച്ചതുകണ്ടുമോദിച്ചാനന്ദനിന്ദ്രനും * ജയിച്ചാലുംജ
യിച്ചാലുമെന്നുദേവകൾവിഷ്ണുവേ മോദിച്ചുവാഴ്ത്തി,യെല്ലാരുംതുഷ്ടരായ്
ദുഃഖശാന്തിയാൽ * ഇന്ദ്രനുംവിഷ്ണുവുംകൂടൻദുഃഖിച്ചാർസ്ത്രീവധത്തിനാൽ
ഭീതിക്കാനന്തരായുള്ള ശുക്രശാപത്തെയോർക്കയാൽ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം

ശുക്രജനനീവധം.

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം.

———— :o: ————

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അഘോരമാംവധംകണ്ടുകോപിച്ചാൻഭഗവാൻഭൃഗു ഏറെദുഃഖി
ച്ചുവിറയലോടുംവിഷ്ണുവോടോതിനാൻ.

ഭൃഗു പറഞ്ഞു.

അകാൎയ്യത്തെച്ചെയ്തുവല്ലോ! പാപശങ്കയറിയുന്ന നീ ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീവധം ചിത്തംകൊണ്ടുമോൎക്കാവതോ ഹരേ? * നീ സത്വഗുണവാൻ, ബ്രഹ്മാ, രജോഗുണമൊടൊത്തവൻ ശിവൻ താമസനെന്നോൎത്തുമേറിച്ചെറ്റുമെവിശവാൻ? * എറ്റവും നീ താമസനായ് ചെയ്തീക്കിന്ദിതമാം തൊഴിൽ അവദ്ധ്യയാം നാരിയേ നീ കററംവില്ലെന്നു കൊന്നതും? * ശചിക്കംദ്വേഷനാം നിന്നെ വേറെയെന്തൊന്നു ചെയ്വുഞാൻ ഇന്ദ്രനുവേണ്ടിപ്പാപൻ നീ വാക്കിയെന്നെയരാൎത്തനായ് * ശപിക്കുന്നില്ലിന്ദ്രനേ ഞാൻ വിഷ്ണോ! നിന്നെശ്ശപിച്ചിടും ദുർബുദ്ധി നീ കൃഷ്ണസൎപ്പംപോലുള്ളോൻ ചതിയൻ സദാ * നിന്നെസ്സാത്വികനെന്നോൎത്തു മുനിമാർമൂഢർ താനെടോ ദുഷ്ടൻ നീ താമസൻ തന്നെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു കേശവ! * എൻ ശാപത്താൽ നിനക്കുണ്ടാമവതാരങ്ങൾ ഭൂമിയിൽ പ്രായേണ ഗൎഭദുഃഖം തേ പാപത്താൽ സംഭവിച്ചിടും * അച്ശാപത്താൽ ധൎമ്മനാശം വരുമ്പോൾ പല കാലവും ലോകത്തിന്റെ ഹിതത്തിന്നായ് ജനിച്ചീടുന്നു ഭൂമിയിൽ.

[illegible] പറഞ്ഞു.

തേജസ്വിയുമ്പർക്കോൻമൂലം ദ്ദുഷ്പ്രതിമരിക്കവേ ഗാൎഹസ്ഥ്യം പിന്നെയെമ്മട്ടാമഹാത്മാവിന്നു വന്നതും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഈവണ്ണം വിഷ്ണുവേക്കോപാൽ ശപിച്ചുബ്ഭാൎയ്യതൻ തല എടുത്തു ചേൎത്തിട്ടുടലാൽ, ചൊന്നാൻ കാൎയ്യജ്ഞനാം ഭൃഗു * ധൎമ്മമെല്ലാം ഞാനറിഞ്ഞിട്ടാചരിക്കുന്നുവെങ്കിലോ? ഹരിയാൽ ഹതയാം നിന്നെ ജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നു ഞാനിതാ * ഞാൻ സത്യം ചൊല്ലുവോനെന്നാൽ ജീവിക്ക മതിശാലിവരം എൻ വൻ തേജോബലം കണ്ടീടട്ടേ ദേവകളൊക്കയും * സത്യം, ശൌചം, തപശ്ശക്തി, വേദവും, മേവ ചിക്കകിൽ ജീവിപ്പിക്കാം ശീതജലം തളിച്ചെൻ വൻ തപസ്സിനാൽ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

വെള്ളം തളിച്ചുടനെയബ്ഭാൎയ്യ മന്ദസ്മിതത്തോടും പരമപ്രീതയായ് ജീവിച്ചെഴുന്നേററു സുപ്പോത്തമ! * ഉറങ്ങിയെഴുന്നേററോണമവളെക്കണ്ടു സൎവ്വരും മുനിയോടവളെ നന്നന്നെന്നെങ്ങും പുകഴ്ത്തിനാർ * ഭൃഗുവാൽ ജീവനേകപ്പെട്ടിമ്മട്ടാവരവൎണ്ണിനി വിഷ്ണുവെന്നൊമിന്ദ്രൻ കണ്ടു വിസ്മയിച്ചുവതേററവും * ഇന്ദ്രൻ ദേവകളോടോതി ജീവിപ്പിച്ചിതവളെ മുനി വൻ തപംകൊണ്ടു മന്ത്രജ്ഞനിനിയെന്തൊന്നു ചെയ്യുമോ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

നിദ്രപോയിന്ദ്രൻ ഗേഹംവിട്ടങ്ങായിക്ഷണമെന്നിയേ ശുക്രൻമന്ത്രത്തിനായ് ചെയ്യുംവൻവ്രതംകൊണ്ടുഖേദിയായ് ॥ ഓർത്തിട്ടിന്ദ്രനാടൻതന്റെമകൾസുന്ദരിയായവൾ ജയന്തിയെന്നവളോടായ് ചിരിച്ചുകൊണ്ടിതോതിനാൻ: ॥ 'പോകപുത്രി! തപസ്സുള്ള ശുക്രനായ് നൽകിനിന്നെ ഞാൻ ശുശ്രൂഷിച്ചുവശത്താക്കുകെനിക്കായ് മുനിയെസ്സുതേ! ॥ മനസ്സിന്നിഷ്ടമാമോരോരുപചാരങ്ങൾകൊണ്ടുനീ ആശ്രമത്തിൽപോയവനെയാരാധിച്ചാറ്റുകെൻഭയം ॥ അവളപ്പൻചൊല്ലുകേട്ടുപോയാളായാശ്രമത്തിലായ് ധൂമപാനംചെയ്തുവാഴുംശുക്രനെക്കണ്ടുസുന്ദരി ॥ അവന്റെദേഹംകണ്ടപ്പൻവാക്കുമോർത്താവരാനനാ വാഴതന്നിലകയ്യോണ്ടുവീശിയാമുനിയെയുടൻ ॥ തണുപ്പംമണവുംചേർന്നുഘനമില്ലാത്തനൽജലം കൊണ്ടുവന്നുകുടിക്കാനായ്ക്കൊടുത്താളതിഭക്തിയായ് ॥ സൂര്യൻനേരെവരുന്നേരംവസ്ത്രമാംകുടയാൽനിഴൽ മറച്ചാൾതന്റെധർമ്മത്തിൽവാണിടുന്നകൃശാംഗിയാൾ ॥ പാകമായ്മധുരംചേരുംനൽഫലങ്ങളെടുത്തവൾ ഭക്ഷിക്കാനായാമുനിക്കുമുമ്പിൽകൊണ്ടന്നുവെച്ചിനാൾ ॥ ചോരൻനീളം,കിളിപോൽപച്ചനിറമാംനല്ലദർഭകൾ പൂക്കളുംനിത്യകർമ്മത്തിന്നായ്മുമ്പിൽപ്പരത്തിനിന്നവൾ ॥ ഉണ്ടാകിന്നോരുറങ്ങാനായ്തളിർകൊണ്ടാക്കിമെത്തയെ മന്ദമായ്ശുക്രനെവീശിനിന്നാളാദരവോടുടൻ ॥ വികാരങ്ങളെയുണ്ടാക്കുംഭാവഭേദങ്ങളൊന്നുമേ മുനിശാപഭയാലൊട്ടുമില്ലാഞ്ഞുജയന്തിയും ॥ മഹാത്മാവാമാമുനിക്ക്പ്രീതിയായനുകൂലമായ് നല്ലവാക്കുകളാലേറ്റംസ്തുതിച്ചാളാസ്സുഭാഷിണി ॥ ഉറക്കിലെഴുന്നീറ്റാചമിക്കാൻജലമേകിടും സമാധിനിഷ്ഠനിത്യംപോൽചെയ്യുവാനവിടാസ്സുരി ॥ ജിതാത്മാവാമാമുനിതൻവൃത്താന്തത്തെധരിക്കുവാൻ ദുഃഖമൂലംചൊല്ലിവിട്ടുദേവേന്ദ്രൻചാരന്മാരെയും ॥ ഇതുവണ്ണംവളരെക്കാലംശുശ്രൂഷിച്ചവസിച്ചവൾ കോപംവികാരവുംവിട്ടുബ്രഹ്മചര്യവ്രതത്തോടും ॥ ആയിരംവർഷമങ്ങനെപ്പോയ്പ്പോൾസന്തോഷിച്ചുമഹേശ്വരൻ വരംതരാമെന്നുചൊന്നാൻശുക്രനോടായ്പരൻമുദാ.

ഈശ്വരൻ പറഞ്ഞു.

എന്തെല്ലാമുണ്ടുലോകത്തിൽകാര്യമെന്നതൊക്കയുംഭവാൻ ഏതൊന്നവാച്യമെന്നവർമ്മതെല്ലാംനിജമിച്ചിടും ॥ ആചാര്യനാംസർവ്വഭൂതങ്ങൾക്കുംനിസ്സംശയംഭവാൻ പ്രജേശനായുംതീർന്നിടുമിന്നുനിർണ്ണയം!

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഏവംവരങ്ങളേകിമാഞ്ഞാനവിടെശ്ശിവൻ ജയന്തിയെക്കണ്ടു പിന്നെശ്ശുക്രനീവാക്യമോതിനാൻ: * 'നീയാരാർക്കുമകൾബാലേ!ചൊല്ലേണമെന്നോടിന്നെൻറകാംക്ഷയും എന്തിനായ്വന്നിവിടെനീകാൎയ്യംചൊല്ലുക സുന്ദരി! * എന്താശയമുള്ളിലുള്ളതായാലുംചെയ്യുന്നിതഞാൻ നിൻകൃത്യത്താൽതുഷ്ടനായേൻസത്യംതേ!ചേൽക്കണ്ണിവരം * ഓതിനാൾമുനിയോടപ്പോൾപ്രസന്നമുഖിയായവൾ എന്നാഗ്രഹംതപംകൊണ്ടിട്ടറിവാൻവിഭോതൻമേവാൻ'.

ശുക്രൻപറഞ്ഞു.

ഞാനറികഞ്ഞെങ്കിലുംനീയുംചൊല്ലുനിന്നാഗ്രഹത്തിനെ എന്നായാലുംക്ഷമമുണ്ടാംപ്രീതൻശുശ്രൂഷകൊണ്ടുഞാൻ.

ജയന്തിപറഞ്ഞു.

ഇന്ദ്രൻറപുത്രിഞാനെന്നെത്താതങ്കൊടുത്ത്നൾകിയച്ഛനും ജയന്തിയെന്നാണെൻനാമംജയന്തനനുജത്തിഞാൻ * ഞാനങ്ങയെയാഗ്രഹിക്കുന്നാളെനിക്കുംസാധ്യമാക്കുക നിന്നോടൊത്തുരമിച്ചീടാംധൎമ്മമായ് പ്രീതിയോടുഞാൻ.

ശുക്രൻപറഞ്ഞു.

എടോ!സുന്ദരി!എന്നോടുചേർന്നിപ്പത്തുവത്സരം ആരുംകാണാതെമട്ടായ്നിന്നിഷ്ടംപോലെരമിക്കുക.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇതോതിയവൾതൻപാണിഗ്രഹണംചെയ്തശുക്രനവളോടുംഗൃഹംപുക്കുവസിച്ചാൻപത്തുവത്സരം * മായകൊണ്ടുമറച്ചാരുംകാണാതവിധമാവിള ക്രതാൎത്ഥനായ്മന്ത്രമോടവനൊന്നായ്ക്കേട്ടമൈത്ര്യതം * ഗൃഹത്തിലവനെക്കാണ്മാൻസന്തോഷത്തോടുചെന്നതേ ജയന്തിയോടുംക്രീഡിക്കുംമുനിയെക്കണ്ടതില്ലവർ * ഉത്സാഹംപോയ്ദുഃഖമാണ്ടുചിന്താക്രാന്തരുമായുടൻ മായമൂടിട്ടവനെനോക്കിയുംപലവട്ടവും * കാണാഞ്ഞിട്ടുവിചാരത്താൽഭയപീഡിതരായുമേ വന്നോണം സ്വഗൃഹങ്ങൾക്കുപോയാരാദാനവോത്തമർ * രമിക്കുന്നതറിഞ്ഞേന്ദ്രൻ,മഹാത്മാവായതൻഗുരു ബൃഹസ്പതിയോടായ്ചോദിച്ചെന്തുചെയ്യേണ്ടുനാമിനി * ഇന്ദ്രനീചെന്നാസുരരെമോഹിപ്പിച്ചിട്ടമായയാൽ ബുദ്ധികൊണ്ടൊത്തതങ്ങൾക്കുകാൎയ്യസാദ്ധ്യംവരുത്തണം * ആവാക്കുകേട്ടു,മറച്ചായ്ശുക്രൻക്രീഡിച്ചിടുന്നതും അറിഞ്ഞുശുക്ര

വേഷത്തിൽ പ്രാപിച്ചസുരരെല്ലാം ॥ അവിടെപ്പോയസുരരേവിളി
ച്ചാനന്ദിതനായി അസുരന്മാരൊക്കെവന്നുകണ്ടുശുക്രനെമുൻപി
ലായ് ॥ നമിച്ചുനിന്നാരെല്ലാരുംശുക്രനന്നോത്തമോദമായ് അറി
ഞ്ഞില്ലാശുക്രവേഷംപൂണ്ടൊരഗ്ഗുരുമായയെ ॥ മായയാൽശുക്രനാംവ്യാ
ജമവരോടോതിയിങ്ങനേ: 'എൻശിഷ്യരെ! ക്ഷേമമല്ലേ? വന്നേൻനി
ങ്ങൾഹിതത്തിനായ് ॥ യഥാർത്ഥമായ്ധരിപ്പിക്കാംഞാൻപഠിച്ചോരു
വിദ്യയെ നിങ്ങൾക്കുമംഗളത്തിനായ്തോഷിച്ചീശൻതപസ്സിനാൽ' ॥
ആശ്ചര്യംകേട്ടസുരശ്രേഷ്ഠരധികംമോദമാണുടൻ കാര്യംസാധിച്ചുവെ
ന്നു,റിയാതെപുകഴ്ത്തിനാർ ॥ അഴലുംശങ്കയുംവിട്ടുമോദത്തോടുനമിച്ചു
വർ വിശ്വാസമേറിയില്ലാതെവസിച്ചാർനിരുപദ്രവം ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം.

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

—:o:—

പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

എന്നുചെയ്താൻശുക്രവേഷംപൂണ്ടോൻ ഗുരുവനന്തരം ധീമാൻ
ദൈത്യർക്കുപതിവായ്പൌരോഹിത്യംവഹിച്ചവൻ ॥ അംഗിരസ്സിൻ
സുതൻവിദ്വാൻദേവന്മാർക്കുസദാഗുരു വ്യാജംചെയ്താൻപുറപ്പെട്ടതെ
ന്തിന്നുമുനിയായവൻ? ॥ ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങളിൽചൊല്ലുംമുനിമാർ,ധർമ്മ
വേത്തുവായ് സത്യമെന്നതിനാൽകിട്ടുംപരമാത്മാവുകൂടിയും ॥ ബൃഹ
സ്പതിയുമീവണ്ണംദൈത്യർക്കായ്കളവോതുകിൽ സംസാരത്തിൽസത്യ
മോതുംഗൃഹസ്ഥൻപിന്നെയാരുതാൻ? ॥ ഇല്ലാഹാരത്തിലധികംബ്ര
ഹ്മാണ്ഡംപെയ്യുവൂന്നം അതിന്നീമുനിമാർവ്യാജംപ്രവൃത്തിക്കുന്നതെ
ന്തിനായ്? ॥ വിശിഷ്ടരില്ലെങ്കിൽനാശംപ്രാപിക്കില്ലേപ്രമാണവും? വ്യാ
ജംചെയ്താൽയോഗ്യനാവതെങ്ങനെയാണീബൃഹസ്പതി? ॥ വിദ്വാന്മാർസത്വ
ത്തിൽനിന്നുണ്ടായ് നരന്മാർരാജസത്തിലും തിര്യക്കുകൾതാമസത്തിലാ
ണെന്നാർമുനീശ്വരർ ॥ പ്രത്യക്ഷമായ്സുരന്മാർതൻഗുരുവുംകളവോ
തുകിൽ രാജസൻതാമസനുമാമോതാൻനേരുള്ളവൻ? ॥ എവിടെ
സ്ഥിതിയധർമ്മത്തിന്നെന്നാണെൻസംശയം ത്രൈലോക്യവുംവ്യാജ

മായാൽജന്തുക്കൾക്കെന്തുവാൻഗതി! ● ഇന്ദ്രൻബ്രഹ്മാവിഷ്ണുവാമാദ്യന്മാ
രാംദേവസത്തമർ   എല്ലാരുംചതിവിൽപ്പെട്ടർ നരർതൻകഥയെന്ത
ഹോ? ● കാമക്രോധാദിസന്തപ്തരാശയാൽനഷ്ടബുദ്ധികൾ കള്ളന്മാർ
വിണ്ണരെല്ലാരുംതപോധനമുനീന്ദ്രരും ● വിശ്വാമിത്രൻ,വാമദേവൻ,വ
സിഷ്ഠൻ,വ്യാഴ,മങ്ങനെ   ഇവരുംപാപനിഘ്നന്മാർധർമ്മത്തിൻഗതിയെ
ന്തിതിൽ? ● പരസ്ത്രീലോലരാണിന്ദ്ര,നഗ്നി,ചന്ദ്രൻ,വിരിഞ്ചനും   മുനേ!
മർത്ത്യലോകത്തിലെവിടത്തുരചെയ്യുക ● ലോഭോപഹതരായ്ത്തീർന്നാൽ
ദേവന്മാരുംമുനീന്ദ്രരും   എവർവാക്യോപദേശത്തിനായെടുക്കേണ്ടുമാനദ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

വിഷ്ണുവെന്നെന്തുശിവനുംബ്രഹ്മാവുംവ്യാഴമിന്ദ്രനും ദേഹമുള്ളോർ
വികാരങ്ങളോടുചേർന്നേവിച്ചിട്ടു ● ബ്രഹ്മാവും,വിഷ്ണുവും,രുദ്രൻതാനും,
രാഗത്തോടൊത്തവർ   രാഗമുള്ളോരകൃത്യത്തെച്ചെയ്യയില്ലേനരാധി
പ! ● ധൂർത്തുമുഖംരാഗിയെയുംകാണാംജനകനൊപ്പമായ് സങ്കടത്തിൽ
മുങ്ങുന്നോർ ബന്ധിക്കുമേവനേയുമേ● കാരണംകൂടാതെകാര്യമുണ്ടായിട്ടു
ന്നതെങ്ങനെ? ബ്രഹ്മാവുമുതലെല്ലാർക്കുംഗുണങ്ങൾതന്നെകാരണം ● ഇ
രുപത്തഞ്ചുതത്വങ്ങളിൽനിന്നാണവർദേഹവും   മരിച്ചല്ല,മരിച്ചീടും
കാലത്തിൽശങ്കവേണ്ടിവർ● അന്യന്മാർക്കുപദേശിപ്പാൻയോഗ്യരാണേ
റമേവരും തങ്ങൾക്കില്ലാത്തകാര്യത്തിൽമോഹമുംവരാനൃപ!● കാമ
ക്രോധ,മഹങ്കാരം ലോഭം,മത്സര,മെന്നതും   ഉപേക്ഷിക്കാൻദേഹമു
ള്ളോനെവൻതാൻശക്തനായിടും● എന്നുംസംസാരമീമട്ടെന്നോർക്കുക
നൃപസത്തമ! അല്ലെങ്കിൽഗുണദോഷങ്ങൾചേർന്നതാവില്ലലോകവും ●
ചിലപ്പോൾഭഗവാൻവിഷ്ണുഘോരമായ് ചെയ്തിടുംതപം   ചിലപ്പോൾ
പലമട്ടായയാഗങ്ങളെയുംസുരേശ്വരൻ ● ചിലനേരംലക്ഷ്മിയോടുമൊ
ന്നിച്ചാവിഭവാംഹരി വൈകുണ്ഠത്തിൽതദ്വശനായ്യുവാവായികളിച്ചി
ടും ● ചിലപ്പോൾദൈത്യരോടൊത്തുബാണപീഡിതനായ്ബലോം ഭയാ
ന്വിതമാകാനന്യഥാകൾചെയ്യുംഭയങ്കരം ● ചിലപ്പോൾജയമുണ്ടാകും
തോല്ക്കുംദൈവഹിതപ്പടി വിഷ്ണുവുംസുഖദുഃഖങ്ങളുള്ളവൻതാനസംശ
യം ● ചിലപ്പോളായോഗനിദ്രബാധിച്ചിട്ടാദിശേഷനിൽ   ഉറങ്ങും,സൃ
ഷ്ടികാലത്തിലുണർന്നിടുംസ്വഭാവമായ് ● ബ്രഹ്മാവുംവിഷ്ണുവുംരുദ്രനിന്ദ്രാ
ദികൾമുനീന്ദ്രരും   താന്താങ്ങൾക്കുവിധിച്ചിട്ടുള്ളായുസ്സോളമിരുന്നിടും ●
നിശാവസാനമായാലീജഗത്തുസചരാചരം   മരിക്കുമിതിലൊട്ടുംതെസ

ന്ദേഹംവെണ്ണീറാകിലും • ഐശ്വര്യസ്സാരാൽനശിച്ചീടുംശ്രദ്ധമാവുമതലേ വതം ഉണ്ടാകുംപിന്നെയുംവിപ്രന്മാരശക്രാദിദേവകൾ • ദേഹവാനതി നാൽപ്രാപിക്കുനകാമാദിഭാവവും നിനക്കതിൽവിസ്മയിക്കാനില്ലൊ ന്നുംപാർത്ഥിവോത്തമ! • കാമക്രോധാദികൾതിങ്ങീട്ടാണിസ്സംസാരമേ, നൃപ! അവയെവിട്ടുപുരുഷൻശ്ലേശംജ്ഞാനിയായവൻ • സംസാര ത്തിൽപെടിയുള്ളോൻസ്വീകരിക്കില്ലഭാര്യയെ സർവ്വസംഗങ്ങളുംവിട്ടഭ യമറ്റവനുനിന്നിടും • ചന്ദ്രൻബൃഹസ്പതിക്കുള്ള ഭാര്യയെസ്വീകരിച്ചതി പിന്നെത്തന്നജർതന്റെഭാര്യയെപൂണ്ടുഗ്രഹിച്ചു ഹി • ഇസ്സംസാരത്തി ലീവണ്ണംകാമക്രോധങ്ങളുണ്ടവൻ ഗൃഹസ്ഥവൃത്തിയിൽവാണിട്ടെവ്വ ണ്ണംമുക്തനായിടും • സംസാരത്തിൽസാരബുദ്ധിവിട്ടെല്ലാമൊന്നുമാക യാൽ സച്ചിദാനന്ദമയിയാംദേവിയെസ്സേവചെയ്യണം • അവൾമാ യാഗുണംകൂട്ടിനിച്ചരാചരമൊക്കയും ഭ്രമിക്കുന്നുഭ്രാന്തനംമദ്യപനെ പ്പോലശേഷവും • അവളെസ്സേവചെയ്യില്ലാഗുണവുംതാൻജയിച്ചു താൻ മുക്തനാകാംബുദ്ധിമാന്മറ്റുവേറെയില്ലൊരുമാർഗ്ഗവും • സേവിച്ചും ദേവിയെന്നൊളുംജപചെയ്യില്ലാതവരെ സുഖമെവ്വണ്ണമുണ്ടാകുംമറ്റാ ശ്രീപയുള്ളവർ? • ഏതുവളെസ്സേവചെയ്യുന്നാൽജീവന്മുക്തിഭവിച്ചി ടും നിത്യംജയായജിച്ചാലുംകൃപയുള്ളമഹേശ്വരിയെ • കിട്ടാത്തീമന വുംകിട്ടിദേവിയെസ്സേവിയാത്തവൻ എങ്ങിനെറെത്തചെന്നിദേവിഭണോ ടന്നോത്തിടുന്നജ്ഞാനി • ഇങ്ങനെചന്നദകാരംമാറിച്ചുകൈപ്പടംതെല്ലോം ബന്ധിച്ചുമഹീലോകത്തെമറികച്ചുമദ്യവിട്ടിടാം? • സേവ്യയാണതുകൊ ണ്ടെല്ലാംവിട്ടെല്ലാരാലുമീശ്വരി.

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു.

ശുക്രരൂപൻസ്വരാചാര്യനെന്നുചെയ്തുവിടത്തിലായ് എന്നശു ക്രൻവന്നതുംനീകഥിക്കപിതാമഹ!

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

രാജാവേ!കേൾക്കചൊല്ലീടാംവ്യാഴമുപയുക്തനന്തരം സ്വരൂപം ശുക്രരൂപംധരിച്ചാനന്ദമാനസനായ ബൃഹസ്പതി • ശുക്രനാംഗുരുവാണെന്നാദ്യൈ ത്യരെപാട്ടിലാക്കിയാൽ അസുരവിശ്വാസമോടപ്പോൾ ചൊല്ലുടികയായി ഭാവർ • ശുക്രനെന്നോർത്തുമാറിച്ചുവിദ്യകളായാശ്രയിച്ചവർ വ്യാഴ ത്താൽവഞ്ചിതന്മാരായ്, വേദതന്ത്രാർത്ഥമീച്ചിടാ • പത്തുവർഷംകഴി വനംജയന്തിയോട്ടുകൂടവെ രമിച്ചുശേഷംശുക്രൻചിന്തിച്ചാൻതന്റെ ശിഷ്യരെ • അശരിച്ചൻപരവുംനോക്കിനില്ക്കുമെൻശിഷ്യരൊക്കയും

യമേറുന്നവരെ ഞാൻ വേഗത്തെന്നങ്ങു കണ്ടിടാം * എൻ കേതകേതരെ വകളിൽനിന്നുമുണ്ടാകൊലാ ഭയം എന്നാലോചിച്ചുറച്ചിട്ടു ജയന്തിയോടു ചൊല്ലിനാൻ: * 'സേവിപ്പു വിണ്ണവരെത്താനെൻ ദൈത്യന്മാർ ചാരലോചനേ! തികഞ്ഞു, നിന്നാൽ ദശവർഷവുമിന്നെടോ! * അതിനാൽ ശിഷ്യരെക്കാണ്മാൻ പോകുന്നേൻ ഞാൻ സുമധ്യമേ! നിൻ ചാരത്തുവരാം ദേവി! താമസിക്കാതെ ഞാനിനി' * സമ്മതിച്ചവനോടോതി ജയന്തി ധർമ്മമറിയോൾ: 'ഇഷ്ടംപോൽ പ്പോക ധർമ്മജ്ഞ! നിൻ ധർമ്മം ഞാനകെടുത്തിടാ' * ആ വാക്കു കേട്ടുടൻ ശുക്രൻ പുറപ്പെട്ടതിവേഗമായ് ദൈത്യന്മാർക്കരികിൽ ചെന്നാൻ കണ്ടാൻ ഗുരുവിനെയുടൻ * വ്യാജരൂപധരൻ സൌമ്യൻ യാഗത്തെ നിന്ദചെയ്യുവൻ സ്ഥാപിച്ചിതു ജൈനധർമ്മം വ്യാജാൽ ചൊല്ലിക്കൊടുപ്പതും * നിങ്ങൾക്കെല്ലാം ഹിതം സത്യം ഞാൻ ചൊല്ലീടുന്നു ദൈത്യരേ! കൊല്ലാനേറോരയും കൊല്ലായ്കയല്ലോ പരമധർമ്മമാം * ഭോഗതല്പരരായ് നാകിൻരസികൾ ചിലർ വേദത്തിൽ കല ചൊല്ലപ്പെട്ടൊരാ ഹിംസതാൻ * ഇതമറ്റൊരൊരു വാക്യങ്ങൾ വേദശാസ്ത്രപരങ്ങളായ് ചൊല്ലുന്നു ഗുരുവേ കണ്ടുവിസ്മയം പൂണ്ടു ഭാർഗവൻ * മനസ്സുകൊണ്ടു ചിന്തിച്ചാൻ ശത്രുവായ ബൃഹസ്പതി ധൂർത്തൻ വഞ്ചിച്ചുവെൻ ശിഷ്യന്മാരെസ്സംശയമില്ലതിൽ * ഊർജ്ജിതം, നരകം, പാപം, ലോകത്തെഭീകരിപ്പതാൻ അപ്പാപത്താൽ പ്രേരിതനായ് ഗുരുവും വ്യാജമോതിനാൻ * വിണ്ണോരെല്ലാം ധർമ്മശാസ്ത്രപ്രവർത്തകനതാം ഗുരു അവൻ വാക്കു പ്രമാണം താനവനാപാപതല്പരൻ * പാപത്തെച്ചെയ്യുവതിന്നെന്തെന്തു? ചെയ്യില്ലാത്തതായ് ബൃഹസ്പതിയുമീവണ്ണം പാപാചാരം തുടങ്ങുകിൽ * നടവൃത്തിയെയാണ്ടിട്ടീലോ ജനെന്നു ടെ ശിഷ്യരാം മൂഢരാം ദാനവന്മാരെയെല്ലാം വഞ്ചിച്ചിടുന്നിതാ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാം സ്കന്ധം
ദൈത്യവഞ്ചനം
പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

പതിനാലാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നുള്ളിലോർത്തവരോടായ് ചിരിച്ചുകൊണ്ടു ചൊല്ലിനാൻ ദൈത്യരേ! ഗുരുവെൻ വേഷം പൂണ്ടു വഞ്ചിച്ചുവല്ലയോ? * ഞാൻ ശുക്രൻ, മേ

ഖകാൎയ്യങ്ങൾ സാധിക്കുന്നുതവാണിവൻ എൻശിഷ്യർ നിങ്ങളിവനാൽ
വഞ്ചിക്കപ്പെട്ടു നിശ്ചയം ● കേൾക്കാതിവാക്കിവൻ കള്ളനെന്റെ വേ
ഷം ധരിച്ചവൻ ശിഷ്യരെ! നിങ്ങളിവനെ വിട്ടെന്നോടൊത്തു ചേരു
വിൻ ● അവന്റെയീവാക്കുകേട്ടിട്ടവരെക്കണ്ടുത്ഭുതരായ് ഇവൻതാൻ
ശുക്രനെന്നോൎത്തിട്ടേറെ വിസ്മയമാണ്ടതേ ● ഭ്രമിക്കുന്നവരെക്കണ്ടു
ചൊല്ലിനാനബ്‌ബൃഹസ്പതി: 'എന്റെ രൂപത്തോടീവ്യാഴം വഞ്ചിച്ചീ
ടുന്നു നിങ്ങളെ ● ചതിപ്പാൻ നിങ്ങളെ ദേവകാൎയ്യത്തിന്നായിവന്നിവൻ
വിശ്വസിക്കായ്കിവൻ വാക്യം നിങ്ങൾ ദാനവവീരരേ! ● ശംഭുവിൽ
നിന്നു ഞാൻ വിദ്യ സമ്പാദിച്ചിട്ടു നിങ്ങളെ പഠിപ്പിക്കാം ദേവകളെജ
യിപ്പിക്കാമസംശയം' ● ശുക്രരൂപമെഴും വ്യാഴത്തിന്റെയീവാ
ക്കുകേൾക്കയാൽ ഉറച്ചു ശുക്രനിവനെന്നതിയായ് വിശ്വസിച്ചവർ ●
ശുക്രനോടേറെയെച്ചിട്ടുമറിഞ്ഞില്ലൊട്ടു ദാനവർ കാലദോഷത്തിനാൽ
വ്യാഴമായമൂലം ഭ്രമിക്കയാൽ ● ഉറച്ചിട്ടവരീവണ്ണം പിന്നെ ശ്ശുക്ര
നോടോതിനാർ: 'ഞങ്ങൾക്കുള്ളവിശ്ശുക്രൻ ധൎമ്മിഷ്ഠൻ ബുദ്ധി ചൊല്ലു
വോൻ ● പഠിപ്പിക്കുന്നിപ്പോളുള്ളൂ പത്തുവത്സരമായിവൻ നീക
ള്ളൻ ദൈത്യന്മാരുവും നീയല്ലങ്ങുഗമിക്കുക' ● എന്നോതിശ്ശുക്രനെ
നിന്ദിച്ചീടിനാർ മൂഢരേറവും നമസ്കരിച്ചുവന്ദിച്ചു കയ്യാണ്ടാർ ഗുരു
വേമുദാ ● തെററിദ്ധരിച്ചു ഗുരുവിൻ മതിമൂഢവശപ്പെട്ടും ദൈത്യരെ
കണ്ടു കോപിച്ചു ശപിച്ചാൻ ശുക്രമാമുനി: ● 'ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടുമെൻ
വാക്യം സ്വീകരിക്കാത്ത കാരണം നഷ്ടബുദ്ധികളായ് നിങ്ങൾ പ്രാപിച്ചീ
ടും പരാജയം ● സ്വല്പകാലംകൊണ്ടു കിട്ടുമെന്നെ നിന്ദിച്ചതിൻ ഫലം
അപ്പോളിവന്റെ കപടമെല്ലാം നിങ്ങളറിഞ്ഞിടും'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നു ചൊല്ലീട്ടുപോയ് വേഗം ശുക്രൻ കോപാകുലന്നവൻ മതി
മാൻ ഗുരുവും മോദാലവിടെത്തന്നെ പാൎത്തതേ ● പിന്നീടു ദൈത്യരെ
ശ്ശുക്രൻ ശപിച്ചതു ധരിക്കയാൽ അവരെ വിട്ടുപോയ് വേഗം തന്റെ
രൂപത്തോടാഗ്ഗുരു ● ചെന്നിന്ദ്രനോടോതിയുടൻ കാൎയ്യം സാധിച്ചു ഞാൻ ധ്രു
വം ശുക്രൻ ശപിച്ചു സന്തപ്പിക്കുന്നോൻ വിട്ടുപോന്നിതേ ● ശാപമേ
റ്റിട്ടോരാധാരമില്ലാതെത്തോരാക്കിഞാൻ ധ്രുവം ഭാഗ്യമേറുംവാനവരേ! യു
ദ്ധത്തിന്നായൊരുങ്ങുവിൻ ● ഗുരുവിൻ വാക്യമീവണ്ണം കേട്ടിന്ദ്രൻ മോദ
മാണ്ടതേ ദേവന്മാരും ഗുരുവിനെപ്പൂജിച്ചിട്ടതി തുഷ്ടരായ് ● വിജനത്തിങ്ക
ലാവിണ്ണോരാലോചിച്ചു പരസ്പരം ചെന്നിച്ചുല്ലാവതും ദൈത്യന്മാരോടാ

യ്പോരിനെത്തിനാർ. • ശക്തന്മാരായദേവന്മാർപോരിന്നുദ്യോഗമാ
ന്നിട്ടും ശുക്രൻമറഞ്ഞതുംപോർത്തദൈത്യർചിന്തതുടങ്ങിനാർ • ഇത
വിൻമായയിൽപ്പെട്ടദൈത്യരന്യോന്യമോതിനാർ: കോപിച്ചുപോയ്മ
ഹാൻശുക്രൻസന്തോഷിപ്പിച്ചിടേണമേ • വഞ്ചിച്ചുപോയ്പാപിയാ
മാവ്യാഴംകപടപണ്ഡിതൻഭ്രാതൃഭാര്യാപരൻദ്വേഷാണുള്ളിൽവെളിയിൽ
നിർമ്മലൻ • ചെയ്യരുതെന്നെന്തെപോറ്കണ്ടു,കോപംപൂണ്ടൊരുശുക്രനെ
സഹായഞ്ചെയ്യുവാൻസന്തോഷിപ്പിച്ചീടുന്നതെങ്ങനെ? • എന്നോ
ർത്തിട്ടുദൈത്യരെല്ലാമൊന്നിച്ചുതിരയത്തൊട്ടും പ്രഹ്ളാദനെമുൻപിലാ
ക്കി ശുക്രന്നരികിലെത്തിനാർ • നമിച്ചാർമൌനമായ്വാഴുംമുനി
തൻകാലിലായവർ കോപത്താൽകൺ ചുവന്നപ്പോളവരോടോതിനാ
ള്ജ്വൻ • ഇതവിൻമായയിൽപ്പെട്ടുനിങ്ങളോടുംപറഞ്ഞുഞാൻ കേട്ടി
ല്ല,ഹിതമാംനല്ലവാക്കപ്പോളെൻറശിഷ്യരെ! • അവൻകീഴായന്നെനി
ങ്ങളവമാനിച്ചുവിട്ടമാം മദമേറുന്നനിങ്ങൾക്കവന്നാനിന്ദിച്ചതിൻഫ
ലം • വിഷ്ണോർസഹായി,ചതിയൻ,കള്ളവേഷംധരിച്ചവൻ അവ
ൻെറയരികിൽപോകഞാനല്ലമട്ടുവഞ്ചകൻ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഈമട്ടുസംശയംതീരുംപാർത്തചൊല്ലുന്നശുക്രനെ കാലിൽവീണു
വണങ്ങിട്ടുപ്രഹ്ളാദൻചൊല്ലിനാനടൻ.

പ്രഹ്ളാദൻപറഞ്ഞു.

ദുഃഖിച്ചുവന്നശിഷ്യന്മാർഞങ്ങളേവെടിയായ്കനീ നിന്നിഷ്ടംനോ
ക്കിടുംപുത്രന്മാർഞങ്ങൾശുക്രമാമുനേ! • നീമന്ത്രത്തിന്നുപോയപ്പോ
ളദൃഷ്ടൻകള്ളവേഷമായ് നിൻവേഷമധുരാലാപങ്ങളാൽവഞ്ചിച്ചുഞ
ങ്ങളെ • അറിവറ്റുള്ള കാററത്തിൽകോപിക്കാ ശാന്തരായവർ സർവ്വജ്ഞ
ൻനീയറിയുന്നതെങ്ങൾക്കുള്ളാതങ്കെത്തിയും • ഞങ്ങളുള്ളന്തേപറ്റാൽ
കണ്ടുരിശംവിടണംഭവാൻ മുനിമാർക്ഷണകോപന്മാരെന്നുചൊല്ലുന്നു
സത്തുകൾ • ജലംസപാദാവമായ്ശീതംതീവെയിലൊന്നിവചേതകിൽ ചൂ
ടുണ്ടാമവവേർപെട്ടാൽശീതമായ്തന്നെതീർന്നിടും • കോപംചണ്ഡാല
രൂപന്താനെന്നമട്ടുംതള്ളുന്നോംബുധർപ്രസാദിച്ചാലുമതിനാൽകോപത്തെ
വിട്ടസത്തമ! • കോപംപോക്കാതെ,ദുഃഖിക്കുന്നെങ്ങളെത്തള്ളുകെങ്കി
ലോ നീയുപേക്ഷിച്ചിടുംഞങ്ങൾപാതാളംപൂകമേവിനോ!

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

പ്രഹ്ളാദൻതൻവാക്കുകേട്ടാശ്ശുക്രനാംജ്ഞാനദൃഷ്ടിയാൽ നോക്കി

സ്സന്തുഷ്ടനായ് തീൎന്നു ചിരിച്ചവരോടോതിനാൻ: ● 'ഭയംവേണ്ടാ ഗമിക്കേ
ണ്ടാ പാതാളത്തിങ്കൽ, നിങ്ങളെ ഫലിക്കുന്നൊരു മന്ത്രത്താൽ പാലിക്കാ
മെൻറശിഷ്യരേ! ● ഹിതമായ് സത്യമായുള്ള വാക്കു ചൊല്ലാം ശ്രവിക്കു
വിൻ ബ്രഹ്മാവിൽനിന്നു ഞാൻ പണ്ടു കേട്ടോരു ധൎമ്മനിഷ്ഠരേ! ● വരേ
ണ്ടുന്നോരു ദോഷങ്ങൾ വന്നേതീരൂ ധരിത്രിയിൽ പ്രാരബ്ധത്തെ മറിച്ചാ
ക്കാനാരൊരുത്തൻ സമൎത്ഥനാം ● കാലയോഗത്തിനാലിന്നു നിങ്ങൾ ദുൎബ്ബ
ലരായ് ദ്രുതം ദേവന്മാരോടൊന്നു കൂടിത്തോറ്റു പാതാളമാളുക നിങ്ങൾ
ക്കു കാലദോഷം വന്നെന്നു ബ്രഹ്മാവു ചൊല്ലിനാൻ സമൃദ്ധിയേറും രാജ്യ
ങ്ങളെല്ലാം നിങ്ങൾ ഭരിച്ചു താൻ വിണ്ണോർതൻ തലതാഴ്ത്തീട്ടു യുഗം പത്തു
തികഞ്ഞുതേ ദൈവയോഗംകൊണ്ടു നിങ്ങൾ ത്രൈലോക്യം വാണു ഭംഗി
യായ് ● സാവൎണ്ണിമനുവിൻ കാലത്തിനിയും രാജ്യമാണ്ടിടാം ത്രൈലോക്യ
ജയിയായ് രാജ്യം വാഴും നിൻ പൌത്രനാം ബലി ● എന്നു വാമനനായ് വി
ഷ്ണു വിതെല്ലാം കയ്യിലാക്കിയോ അന്നു നിൻ പൌത്രനോതപ്പെട്ടിവണ്ണം
വിഷ്ണുദേവനാൽ ● ദേവകാൎയ്യത്തിനായ് നിന്റെ രാജ്യം ഞാൻ ഹരി
ക്കയാൽ സാവൎണ്ണിമനുവിൻ കാലത്തിന്ദ്രനായ് നീ ഭവിച്ചിടും.

ശുക്രൻ പറഞ്ഞു.

ഏവം വിഷ്ണുവിനാൽ ചൊല്ലപ്പെട്ട നിൻ പൌത്രനാം ബലി ഭീതവേ
ഷ്പോൽ ചരിച്ചീടുന്നാരും കാണാതെയൂഴിയിൽ ● ബലിയിന്ദ്രഭയംമൂലം ക
ഴുതയ്ക്കുള്ള രൂപമായ് ശൂന്യഗൃഹത്തിങ്കൽ പോയ് വാണാനസുരേ
ശ്വര! ● ഇന്ദ്രൻ കണ്ടവനോടായിച്ചോദിച്ചാൻ പലവട്ടവും ബലേ! കഴു
തതൻ രൂപമെന്തിനായ് സ്വീകരിച്ചു നീ ● ലോകമെല്ലാം ഭരിച്ചോൻ നീ
ദൈത്യന്മാൎക്കൊക്കെ പാലകൻ നിനക്കീനിന്ദ്യമാം രൂപമെടുക്കാൻ ലജ്ജയി
ല്ലയോ? ● അവന്റെയാവാക്കു കേട്ടു ദൈത്യേശൻ ബലി ചൊല്ലിനാൻ
ഇന്ദ്രനോടിതിലെന്താണു സംകടം ദേവനായക! ● മഹാതേജസ്സെഴും
വിഷ്ണു മീനമാമയുമായപ്പോൾ ● ഞാനും കഴുതയായ് വാണീടുന്നു കാലം നി
മിത്തമായ് ● ബ്രഹ്മഹത്യാനിമിത്തം നീ താമരപ്പൂവിൽ വാണപ്പോൾ
ഞാനും പീഡിതനായിന്നു വാഴുന്നീ ഖരരൂപമായ് ● ദൈവാധീനമെന്ന
ദുഃഖസുഖമെന്നും ശതക്രതോ! കാലമിച്ഛിച്ചിടുമ്പോലെയെല്ലാം ചെ
യ്യിച്ചിടും ധ്രുവം.

ശുക്രൻ പറഞ്ഞു.

ഇവണ്ണമാബലീന്ദ്രന്മാർ പ്രസംഗമെത്രയും ഭംഗിയായ് ചെയ്താനവർ

വന്നതാനന്താഭ്ദംകളുളുമ്പികളിന്നു പ്രായിരത ॥ ഇതങ്ങകപ്രഹേതൻ ഞാനേവം ദൈവബലത്തിനെ ദൈവാധീനംജഗത്തെല്ലാംസമേലാസ്മരമാനാഷം.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം

ഇ തി സ മാ പ്തി

പതിനാലാമദ്ധ്യായം.

പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

മഹാനാംഭാർഗ്ഗവൻതന്റെമൊഴിയിങ്ങിനെകേൾക്കയാൽ പ്രഹ്ലാദനതിസന്തുഷ്ടനായിതിന്നാൻ്റുപോത്തമ! ॥ ദൈവംബലിഷ്ഠമെന്നോർത്തിട്ടവരോടവനോതിനാൻ ‘പോർചെയ്കിലുംജയംനമുക്കിന്നാകില്ലനിശ്ചയം’ ॥ ജയിപ്പാനിച്ഛയോടപ്പോൾമദമേറുന്നദാനവർ പോർചെയ്യുന്നതു് ദൈവത്തെയറിയുന്നില്ലതെല്ലും ॥ മടിയന്മാർക്കുതാൻദൈവംപ്രധാനംസുരാധിപ! ആത്മകണ്ണേവിടെകണ്ടുദൈവമെന്നാർചുമച്ചതും ॥ അതിനാൽബലമോടൊത്തുയുദ്ധംചെയ്യണമിന്നുനാം ചൊൻമുമ്പിട്ടിന്നാകുംസർവ്വജ്ഞൻനീമഹാമതി ॥ അവരിങ്ങനെചൊന്നപ്പോൾപ്രഹ്ലാദൻശത്രുനാശനൻ വിളിച്ചാൻപരിനായ്സേനാധിപനായിട്ടിരിന്നുമേ ॥ യുദ്ധത്തിന്നാറുനിലുന്നാദൈത്യരേകണ്ടുദേവാനവർ ഒക്കെത്തൊട്ടെല്ലാരുംയുദ്ധംചെയ്വാൻതുടങ്ങിനാർ ॥ ഇന്ദ്രൻപ്രഹ്ലാദനോടൊത്തുചെയ്താൻപോരതിഘോരമായ് നൂറുവർഷംമുഴുവനും മുനിമാർവിസ്മയിക്കവേ ॥ മഹായുദ്ധംനടക്കുമ്പോൾ ശുക്രൻപാലിക്കയാലമായ് പ്രഹ്ലാദൻതൊട്ടദൈത്യന്മാർജയംപ്രാപിച്ചുഭാരത! ॥ വ്യാഴംചൊല്ലീട്ടിന്ദ്രനപ്പോൾ സർവ്വദേവകളൊത്തിട്ടും മോക്ഷമേകംപരാശക്തിദേവിയെയുള്ളിലോർത്തുതേ.

ഇന്ദ്രൻപറഞ്ഞു.

ജയിച്ചാലുംമഹാമായേ!ശംഖചക്രങ്ങൾപത്മവും ശൂലംവാളുംകൈയ്യിലാണ്ടുരക്ഷിക്കുംദേവി!ചണ്ഡികേ! ॥ നമസ്കാരംലോകനാഥേ!ശക്തസമ്മതനായികേ! തതാംപതരായിട്ടന്നംബേ!മഹാബിന്ദുസ്വരൂപിണി! ॥ മഹാകുണ്ഡലിനീരൂപേ!സച്ചിദാനന്ദരൂപിണി! പ്രാണാഗ്നിഹോത്രവിദ്യേ!ഹേദേവി!ദീപശിഖാത്മികേ! ॥ പഞ്ചകോശാന്തരഗതേ!

പുഷ്പബാണവശസപത്നപാണി! ആനന്ദമയിയാമംബേ! സർവ്വോപനിഷ
ച്ചിതേ! അംബേ! പ്രസന്നമുഖിയായസുരേന്ദ്രരോടു തോററോരസുരബ
ലർത്തങ്ങളെരക്ഷ ചെയ്ക | ഞങ്ങൾക്കു നീശരണമാശുഭുവനത്തിൽമുഖ്യാ
വീർയ്യങ്ങളുള്ള വല്ലഴൽകളവാൻസമർത്ഥാ ॥ ധ്യാനിപ്പവർസുഖിക
ളായ്മരുവുന്നിതേററം ദുഃഖിച്ചിടുന്നഴലൊടുംഭയമോടുമന്യർ |
മോക്ഷേച്ഛയേറുമൊരുസജ്ജനങ്ങളാശയററു സംസാരവാരിധികടന്നു
വരുന്നതേപ്പോൾ ॥ നീയോപ്രസിദ്ധമഹിമാഭുവനത്തിനംബ രക്ഷ
ക്കവേണ്ടിയഴലാററുവതിൽസമർത്ഥ | ലോകംഹരിപ്പതിനുനീയൊരു
കാലരൂപ യാരംബ!മന്ദമതിനിൻചരിതംധരിക്കും? ॥ ബ്രഹ്മാഹരൻ
ഹരിയമൻവരുണൻമരുത്തു മിന്ദ്രാഗ്നിസൂര്യർമുനിമാർമഹിമാവെഴു
ന്നോർ | ആരുംമഹേശി!സമമററൊരുനിൻപ്രഭാവം വേദങ്ങൾശാ
സ്ത്രവുമറിഞ്ഞിടുകില്ലതെല്ലും ॥ നിൻഭക്തിയുള്ളവരുമഹത്തുകൾതന്നെ
ധന്യർ | സംസാരദുഃഖരഹിതർസുഖസിന്ധുമഗ്നർ | അല്ലാത്തവർജനി
മൃതിത്തിരമാലചേരും ദുഃഖാബ്ധിതൻകരയൊരിക്കലുമെത്തുകില്ല ॥ പ
ല്ലക്കിലേറിസ്സിതചാമരങ്ങൾ വീശിച്ചുക്രീഡിച്ചുവരുന്നധന്യർ, പൂജി
ച്ചുകൊണ്ടനേകംപൂജാ ദ്രവ്യങ്ങളാലെന്നുനിനച്ചിടുന്നു ॥ സംപൂജ്യരാ
യ്മത്തഗജങ്ങളേറി | വിലാസിനീവൃന്ദവിലാസമോടും | ചുററുംനമി
പ്പോരോടുമുള്ള ലോകം | പിൻപൂജചെയ്യുന്നുനിനച്ചിടുന്നു.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

വിശേഷശ്രീദേവിയെയപ്പോളിന്ദ്രനേവംസ്തുതിക്കവേ നാലുകയ്യുള്ള
വൾസിംഹമേറിപ്രത്യക്ഷമായിതേ • ശംഖചക്രഗദാപത്മങ്ങളോടും
ചാരുലോചനാ രക്തവസ്ത്രത്തോടുംദിവ്യമാല്യാഭരണമോടുമേ • ആ
വിർണ്ണാരോടുകല്പിച്ചാൾപ്രസന്നമുഖിയായവൾ: 'ഭയംത്യജിക്കസുരരേ!
ഞാൻസുഖംതരുവനിടാം' • എന്നുചൊല്ലീട്ടുടൻദേവീസിംഹമേറി
യസുന്ദരീ മദപൂർണ്ണമുള്ള ദൈത്യന്മാർവാണിടുംദിക്കിലെത്തിനാൾ •
പ്രഹ്ലാദൻതൊട്ടവർകണ്ടാർമുൻപിൽനില്ക്കുന്നദേവിയെ ഭീതിയോ
ടോതിയന്യോന്യംചെയ്യതെന്തിനിയെന്നതായ് • മഹിഷാന്തകിയാച്ച
ണ്ഡമുണ്ഡരെക്കൊന്നചണ്ഡിക പ്രാപിച്ചുദേവനായുള്ള നാരായണനെ
യിങ്ങിതാ • നമ്മളേയൊക്കെയുംകൊല്ലുംദേവിസംശയമില്ലതിൽ മധു
കൈടഭരെപ്പണ്ടുകടാക്ഷംകൊണ്ടുകൊന്നിവൾ • എവംചിന്തിക്കുമവരേ
ക്കണ്ടുപ്രഹ്ലാദനോതിനാൻ: 'യുദ്ധംവേണ്ടാനമുക്കോടിപ്പോകാംമാന

വചിരരേ!' ✱ ഓടാൻതുടങ്ങുമവരോടുടൻനാരദചൊല്ലിനാൻ: 'ജഗദം
ബവധിച്ചീടുംകോപിച്ചായുധങ്ങളാൽ ✱ വൃന്ദമായാൽദുഃഖമുണ്ടാ
കില്ലപ്പോൾചൊല്ലുന്നീവിടെ? നിവരെല്ലാരുംസ്തുതിച്ചാലുംകാത്തിടുമവ
ളാജ്ഞയാൽ'.

പ്രഹ്ലാദൻപറഞ്ഞു.

ശങ്കരാദികളും ചെയ്യുന്നോരംസൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തകാരിണീ സർവ്വമാതാ
വാമമായാശക്തിയെ ഞാൻസ്തുതിച്ചീടാം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇത്തരത്തിലാചിന്തിച്ചതൻപ്രഹ്ലാദനെറിവുള്ളവൻ സ്തുതിച്ചാൻ
തൊഴുകൈയ്യോടുമപ്പോളാജഗദംബയെ ✱ ജഗത്തെല്ലാംരജ്ജുസർപ്പം
പോലെതോന്നുന്നതാരിലോ? സർവ്വാധിഷ്ഠാനരൂപയ്ക്കാഹ്രീംമൂർത്തിക്കാ
യ്നമിച്ചീടാം ✱ ചരാചരജഗത്തെല്ലാംനിൻകണ്ണൊന്നുമായാലും നി
ന്നാൽനിർമ്മിതമാമെന്നാൽനിമിത്തത്തിന്നുമാത്രമേ ✱ എല്ലാക്കർമ്മംബയായു
ള്ളമായാദേവീ!നമിച്ചീടാം ദേവാസുരന്മാർനിൻസൃഷ്ടിയിവരിൽഭേദമെ
ന്തുതേ ✱ ശിഷ്ടരോദുഷ്ടരോഭേദമെന്താണമ്മയ്ക്കുപുത്രരിൽ അപ്പോൾ
വിണ്ണവരിലുംഞങ്ങളിലുംനീഭേദമാകയ്ക്കാലും ✱ ദേവന്മാരെപ്പോലെഞ
ങ്ങൾ ദൈത്യർനിൻപുത്രരല്ലയോ? നീ വിശ്വമാതാവാണെന്നുപുരാണ
ങ്ങളുരക്കയാൽ ✱ തൻകാര്യംദേവകൾനോക്കുന്നതുപോൽതന്നെഞ
ങ്ങളും ദേവാസുരർക്കില്ലഭേദംഭേദമജ്ഞാനസംഭവം ✱ ധനദാരാദിഭോ
ഗാശയുണ്ടുഞങ്ങൾക്കെപ്പോഴും ദേവകൾക്കാമതുപോലെന്നുതോന്നുംമഹേ
ശ്വരീ! ✱ അവരുംഞങ്ങളുംകശ്യപന്റെനന്ദനരല്ലയോ? അംബേ!
ഞങ്ങളിലെന്തിന്നവിരോധമുണ്ടാക്കുവാൻ? ✱ സർവ്വകാരണയാംനിന്നി
ലത്രചേരാത്തതംബികേ! വിണ്ണോരെയുംഞങ്ങളെയുംഭാവിച്ചീടുകതുല്യ
മായ് ✱ ഗുണമിശ്രത്തിലുണ്ടായൊരല്ലയോ?ദേവദാനവർ സത്വംമാ
ത്രം,ദേഹമുള്ളവിണ്ണോർക്കുണ്ടെന്നുവന്നിടും ✱ കാമക്രോധാദികൾസർവ്വ
ദേഹങ്ങളിലുമെപ്പോഴും? ഇരിക്കുന്നതിനാലാരുവൈരമില്ലാത്തപൂരുഷൻ ✱
ഭേദത്തിലുള്ളീവൈരംനിഗ്രഹമായ്പോരുകാണുവാൻ കൌതുകത്തോ
ടുമുണ്ടാക്കിയെന്നോർത്തീടുന്നുഞങ്ങളും ✱ അല്ലെങ്കിൽസോദരന്മാർക്കീ
വൈരമുണ്ടാവതെങ്ങനെ? ആശിക്കുന്നില്ലനീയെങ്കിൽചാമുണ്ഡേ!രംഗം
കണ്ടിടാൻ ✱ ധർമ്മംഞാനറിയുന്നില്ലൊന്നുംഞാനറിയുന്നതേ എന്നാ
ലുമെന്നുംഞങ്ങൾക്കുവൈരംഭോഗത്തിനംബികേ! ✱ ഇസ്സംസാരത്തിൽ
നീയെന്യേശാസിതാവില്ലമറ്റാരുമേ ആശചേർക്കാത്തവൻവാക്ക്

രകെ കൊള്ളുന്നോരുബുദ്ധിമാൻ ॥ ഒരിക്കൽ ദേവാസുരന്മാരൊന്നിച്ചാ
ഴികലക്കവേ സുധാരത്നങ്ങൾക്കൈതവം ചെയ്താൻ വ്യാജന വിഷ്ണുവും ॥ ജഗ
ദ്രക്ഷാകരനീതാപിച്ചുള്ളോരാവിശപനായകൻ അപഹരിച്ചവൻ താൻ ക
ല്പ്പാന്താൻ ദേവസുന്ദരിലക്ഷ്മിയേ ॥ ഉച്ചൈശ്രവസ്സ്, വെള്ളാന, മന്ദാ
രം, കാമധേനുവും ഇന്ദ്രനും, വിഷ്ണുഭഗവാനെല്ലാംവെണ്ണാതകസ്സലാക്കി
നാൻ ॥ അന്യായമമ്മട്ടുചെയ്തദേവന്മാർ യോഗ്യരായിതേ ധർമ്മലക്ഷണ
മോതാലോചകനൊരന്യഥാകാരകർ ॥ ഭാനിയാംവിഷ്ണുവവരെസ്വ
സ്ഥാനങ്ങളിലാക്കിനാൻ തൊററാരീഭാനവന്മാർകോഞ്ഞാംബേ! ധർമ്മല
ക്ഷണം ॥ ധർമ്മമെന്തെന്നധർമ്മംതാൻ കാര്യമെങ്ങനെസാധ്യത? നിരീ
ശ്വരമതംതന്നെയാരോപ്പോടാരുന്നതിനാൽ ഞാൻ ॥ താർക്കികർ യുക്തിവാദി
ച്ചോർ, വിധിജ്ഞർ വേദവാദികൾ പ്രപഞ്ചകർത്താവൊരുവനാണെന്ന
ഭേദർ ചൊല്ലുവർ ॥ വിസ്താരമായീസംസാരകർത്താവേകൻ ഭവിക്കകിൽ
അന്യോന്യവൈരമെന്തുണ്ടാം മകനെൻറ സൃഷ്ടിയിൽ ॥ വേദാഭിപ്രായ
മൊന്നല്ല ശാസ്ത്രങ്ങൾക്കുചിലതെന്നേ വേദവിത്തുകളോതുന്നവാക്കമല്ലാത
മാതിരി ॥ ധരാധരങ്ങളനേകെല്ലാംതൻ കാര്യത്തിന്നതല്പരം നിരാശനീജ
ഗത്തിങ്കലില്ലയാകയുമില്ലതാൻ ॥ ഛരിച്ചുബലമായ് ചന്ദ്രൻ ഗുരുപത്നി
മനീതിമാൻ ധർമ്മിഷ്ഠനിന്ദ്രനപ്പോൾ ഗൗതമപത്നിയേ ॥
ഗുരുവാണന്നാൻ ബലാൽ ഗർഭമുള്ളോരഭ്രാതൃപത്നിയെ ശപിച്ചുമട്ടുഗർ
ഭസ്ഥ ബാലനെയന്ധനാക്കിനാൻ ॥ ഭാർഗ്ഗവിൻ തല ചക്രത്താൽ മുറിച്ചാൻ
വിഷ്ണുവുംബലാൽ തെററാണെമെന്നിയേതാനസ്സുതപവാൻ ജഗദംബി
കേ! ॥ ധർമ്മിഷ്ഠന്മാരിലൊന്നാമനെൻ പൌത്രൻ സത്യമുള്ളവൻ യാഗ,
ദാനകൃൽശാന്തൻ സർവ്വജ്ഞൻ സർവ്വപൂജകൻ ॥ വഞ്ചിച്ചിട്ടാ ബലിയെ
യും ഹരിവാമനരൂപിയായ് ഹരിച്ചില്ലേ കപടമായ് പണ്ടവൻ രാജ്യ
മൊക്കയും ॥ എന്നിട്ടും വിണ്ണോർ ധർമ്മിഷ്ഠരെന്നോതുന്നു മനീഷികൾ ചാ
ടുവാക്കങ്ങളോതുന്നു ജയിച്ചു ധർമ്മവാദവും ॥ ഇതെല്ലാമോർത്തു നിന്നിഷ്ട
മ്പോലെ ചെയ്തീടുകംബികേ! രക്ഷയോ ശിക്ഷയോ ദേവി! ദൈത്യന്മാർ
ശരണാർത്ഥികൾ.

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു.

ദൈത്യരേ! നിങ്ങളെല്ലാരും പാതാളത്തെ ഗമിക്കുവിൻ ഭയവും
കോപവും വിട്ടുവസിക്കിനവിടിച്ചപ്പോൾ! ॥ ശുഭാശുഭങ്ങൾ കാലാകാ
ലമാണുകാലകവൻ ക്ഷമയുള്ളോർക്കേവിടയുംസതതംസുഖമത്രയും
അത്യാഗ്രഹികൾ ത്രൈലോക്യം ലഭിച്ചാലുംവരാ സുഖം സുഖമില്ലാശയു

ലോകഫലസിദ്ധിഭവിക്കിലും • അതിനാലെന്നാജ്ഞമൂലം കന്മഷം വിട്ടുനിങ്ങളും ഇബ്ഭൂമിയവെടിഞ്ഞിട്ടുപാതാളത്തേഗമിക്കുവിൻ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ദേവിതന്നാവാക്കുകേട്ടവണ്ണമെന്നറിയിച്ചവർ നമിച്ചനുഗ്രഹം വാങ്ങിപ്പാതാളത്തിൽഗമിച്ചുതേ • മറഞ്ഞാൾദേവിയുംപിന്നെപൂകിനാർവാനവാനവർ ദേവാസുരന്മാരെല്ലാരുംവിരോധംവിട്ടുപാർത്തുടൻ • ഇച്ചരിത്രമഖിലംകേൾക്കുന്നോർക്കന്നനന്തരം ദുഃഖമെല്ലാംവിട്ടുവന്നും മോക്ഷമുത്തമമാംപദം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം.
ദേവാസുരയുദ്ധശാന്തി.
പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

പതിനാറാമദ്ധ്യായം

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു.

ഏതുമന്വന്തരത്തിങ്കലുണ്ടായീയിവിധം മുനേ! വിഷ്ണുവിന്നവതാരങ്ങൾ ഭൃഗുശാപനിമിത്തമായ് • കേൾക്കുമ്പോൾസുഖമുണ്ടാകും പാപനാശംവരുത്തിടും ഹരിതന്നവതാരത്തിൻകഥയോതുകവിസ്തരാൽ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഹരിതന്നവതാരത്തിന്മന്വന്തരവുമങ്ങനെ യുഗവുംഞാൻപറഞ്ഞീടാംരാജാവേ!കേട്ടുകൊള്ളുക • വിഷ്ണുദേവതേജോരൂപത്തോടേതുകാര്യങ്ങളെല്ലാമതും ചെയ്താനതെല്ലാംനൃപതേ!ചൊല്ലാമിന്നുചുരുക്കമായ് • ചാക്ഷുഷംമന്വന്തരത്തിൽധർമ്മന്റെയവതാരമായ് നരനാരായണർധർമ്മസുതർഭൂവിൽപ്രസിദ്ധരായ് • ഈമന്വന്തരകാലത്തിൽപിന്നെയത്രിക്കുപുത്രനായ് ദത്താത്രേയാവതാരത്തെയെടുത്താൻഭഗവാൻ ഹരി • ദേവസത്തമരായുള്ള ബ്രഹ്മവിഷ്ണുഗിരീശർമൂവരും അത്രിമാമുനിയപേക്ഷിച്ചുപുത്രരായ്ത്തീർന്നവർകളാൻ • പതിവ്രതകളിൽവെച്ചുത്തമയാമത്രിവല്ലഭ പ്രാർത്ഥിച്ചീമൂർത്തികൾമൂന്നുംപുത്രരായിബ്ഭവിച്ചുതേ • ബ്രഹ്മാവുചന്ദ്രനായ് വിഷ്ണുദത്താത്രേയനുമായ്,ഹരൻ ദുർവ്വാസസ്സായത്രിപുത്രരായീമൂവർമൂവരും • ദേവകാര്യത്തിനായ് രണ്ടുരൂപംചേർന്നഴകുള്ളതായ് നാലാംയുഗത്തിൽനരസിംഹാവതാരംഭവിച്ചുതേ • ഹിരണ്യകശിപുതൻവധത്തിന്നുമാധവൻ വിണ്ണോർക്കുംവിസ്മയിക്കുന്നാ

സിംഹവടിവാണ്ടതേ ✱ ബലിയെയൊന്നടക്കാനായ് നല്ലത്രേതായുഗ
ത്തിലെയ് കശ്യപജനെന്നജൻ വാമനാവതാരമെടുത്തുതേ ✱ യാഗത്തിൽ
ബലിയെവഞ്ചിച്ചുടൻരാജ്യമൊക്കയും പാതാളത്തിങ്കലവനെയാക്കി
വാമനരൂപിയായ് ✱ പിന്നെപ്പത്തൊൻപതാംത്രേതായുഗത്തിൽഭഗ
വാൻഹരി ശക്തിയുംകീർത്തിയുംപൂണ്ടജമദഗ്നിജരാമനായ് ✱ ക്ഷത്രി
യാന്തകരൻ,ശ്രീമാൻ,സത്യവാദി,ജിതേന്ദ്രിയൻ മഹാത്മാവാംകശ്യപ
ന്നായ്ക്കൊടുത്താൻഭൂമിയൊക്കയും ✱ ആശ്ചര്യകർമ്മംചെയ്യുന്നാഹരി
തൻപാപനാശനം ചൊന്നേൻപരശുരാമാവതാരംഞാൻനൃപപുംഗ
വ! ✱ ത്രേതായുഗേദാശരഥിരാമൻരഘുകുലത്തിലായ് നരനാരായണാം
ശത്തിലുണ്ടായാർശാന്തരായ്മുനി ✱ കൃഷ്ണാർജ്ജുനന്മാർദ്വാപരത്തെട്ടാംദ്വാ
പരമാംയുഗേ കൃഷ്ണാർജ്ജുനന്മാർഭൂഭാരംതീർപ്പാൻഭുവിൽജനിച്ചവർ ✱
മഹായുദ്ധംചെയ്തു കുരുക്ഷേത്രത്തിലതിഘോരമായ് ഇത്ഥംപുണ്യമവതാര
ങ്ങൾയുഗാന്തരേഷ്വനേകമായ് ✱ ഹരിക്കുണ്ടായിട്ടുംരാജൻ! ദേവിതന്നിച്ഛ
പോലവേ ശ്രീദേവിതന്നധീനത്തിലാണീത്രൈലോക്യമൊക്കയും ✱ ഇ
ച്ഛപോലീജ്ജഗത്തെല്ലാം ഭ്രമിപ്പിക്കുന്നനന്തരം സൃഷ്ടിക്കുന്നീജ്ജഗത്താ
ദിപുരുഷനിഷ്ടമായവൾ ✱ പണ്ടുസൃഷ്ടിച്ചുഭഗവാൻ ചരാചരജഗത്തി
നെ സർവ്വാദി,സർവ്വഗൻ,ദേവൻ,ഗുണജ്ഞായൻ,ശ്രേഷ്ഠ,നാദ്യയൻ ✱ പ
രാൽപരൻ,നിരാലംബൻ,നിസ്പൃഹൻ,രൂപമററവൻ അവന്റെപര
യാംമായമൂന്നരിതാനന്തമുപാധിയാൽ ✱ സൃഷ്ടികാലംവരുന്നേരംവേ
റായ്ശോഭിക്കുമവ സൃഷ്ടിയുംരക്ഷയുംചെയ്യുന്നവളാണിഷ്ടമക
വോം ✱ കല്പാന്തത്തിൽസംഹരിക്കുംത്രിരൂപാവിശ്വമോഹിനി ബ്ര
ഹ്മാവുംവിഷ്ണുവുംരുദ്രനായുള്ള ശിവനുംനൃപ! ✱ അവരോടൊത്തുതാൻ
സൃഷ്ടിസ്ഥിതിനാശങ്ങൾചെയ്യുന്നു അവർതാൻപണ്ടുസൃഷ്ടിച്ചക്കാ
കൽസ്ഥന്നുപാവള്ളനേ ✱ സ്ഥാപിച്ചാളൊരതികിങ്കസുരന്മാരെവെല്ല
വാൻ ഇസ്സംസാരത്തിലിവർണ്ണംസുഖദുഃഖങ്ങൾചെയ്വോന്നവർ ✱ താനിപ്രാ
ണികളെല്ലാരുംവിധിയന്ത്രത്തിൽതിരിപ്പിനാൽ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം.

നാനാവതാരം.

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം.

പതിനേഴാമദ്ധ്യായം.

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു.

രാതിയങ്ങപ്സരസ്ത്രീകൾനരനാരായണാശ്രമേ നാരായണനെയാശ്രിച്ചതായ്കാമാൽകാമയാനകൾ * തുടങ്ങിനാൻശപിക്കാനായുടൻ നാരായണൻമുനി തടുത്താനതുധർമ്മിഷ്ഠനഗ്രജൻനരനെന്നവൻ * ആസ്സങ്കടത്തിൽകാമാർത്തിപൂണ്ടൊരപ്സരനാരിമാർ കാമിച്ചമുനിപിന്നീട്ടു ചെയ്യുന്നതെന്തു?മുനീശ്വര! * ഇന്ദ്രൻനിർമ്മിച്ചൊരാസ്ത്രീകൾവിവാഹത്തിന്നനേകമായ് പ്രാർത്ഥിച്ചുയാചിച്ചുടനങ്ങിഷ്ടംചെയ്തതുമെന്നുവാൻ? * നാരായണന്റെയാമോക്ഷമേകുന്നകഥകേൾക്കുവാൻ ആഗ്രഹിച്ചീടമെന്നോടുവിസ്തരിച്ചുരചെയ്യുനീ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ധർമ്മനന്ദനനായുള്ളൊരാമഹാന്റെകഥാമൃതം വിസ്തരിച്ചുപറഞ്ഞീടാംരാജാവേ!കേട്ടുകൊള്ളുക * ശപിക്കാനായ്തുടങ്ങുന്നനാരായണനെയാനരൻ കണ്ടാശ്വാസപ്പെടുത്തീട്ടുതടുത്താനന്നേരംമുനി * കോപംശമിച്ചുടൻചൊന്നാനവരോടാമഹാമുനി ധർമ്മജൻതാപസൻവാക്യംചിരിച്ചുകൊണ്ടുമംഗിയായ്: * 'നാരീമണികളേ!ഞാനിജ്ജന്മത്തിൽ വ്രതമാണ്ടവൻ വിവാഹംഞങ്ങൾരണ്ടാളുംചെയ്യില്ലൊരുവിധത്തിലും * അതിനാൽകൃപചെയ്യേണമ്പോയാലുംനിങ്ങൾവിണ്ണിനായ് അന്യക്കുവ്രതഭംഗത്തെച്ചെയ്യാധർമ്മമറിഞ്ഞവർ * ഇശ്ശൃംഗാരരസത്തിങ്കൽ സ്ഥായീഭാവംരതിക്കതാൻ അതെന്ന്യെചെയ്യതെങ്ങിനെസംബന്ധംനിങ്ങളോടുഞാൻ? * കാര്യംകാരണമില്ലാതെഭവിക്കില്ലിതുനിശ്ചയം രസംസ്ഥായീഭാവമെന്നുശാസ്ത്രംകവികൾചൊല്ലിനാർ * നിങ്ങൾക്കകൃത്രിമ പ്രീതിപാത്രമായതുകാരണം സുന്ദരൻ,ഭാഗ്യവാൻ,ധന്യൻതാനും,ഞാനിഭൂരിത്രിയിൽ, * മഹാഭാഗകളാംനിങ്ങളെൻവ്രതംരക്ഷചെയ്യുവിൻ അടുത്തജന്മംനിങ്ങൾക്കുപതിയായ്ഞാൻഭവിച്ചിടാം * ഭൂവിങ്കലിരുപത്തെട്ടാംദ്വാപരത്തിങ്കൽഞാൻദ്രുതം ദേവന്മാർതൻകാര്യസാദ്ധ്യത്തിന്നായവതരിച്ചിടും * രാജപുത്രികളായന്യജന്മമാണ്ടീനിങ്ങളും എന്റെവല്ലഭമാരായിത്തീർന്നാലുംമടവാർകളേ!' * എന്നാശ്വസിപ്പിച്ചുവരെക്കൊണ്ടുള്ളൊരാണയിട്ടവൻ വിട്ടയച്ചാനവർപോയാർസന്തോഷത്തോടുകൂടവേ * ഏവംവിശ്ലേഷപ്പെട്ടവനാൽവാനിൽപോയാവധുക്കളും കാര്യങ്ങളെല്ലാമറിയിച്ചീടിനാരിന്ദ്രനോടവർ * ഇന്ദ്രൻകേട്ടുമവർചൊ

ച്ചിട്ടവന്റെകഥയൊക്കയും കണ്ടിട്ടുമുർവ്വശികളുമായാമഹാനെപ്പുക
ഴ്ത്തിനാൻ.

ഇന്ദ്രൻപറഞ്ഞു

അന്യോന്യമെഴുംമുനിക്കേററമത്ഭുതംപോൽതാൻതപോബലം ത
പഃകൊണ്ടത്രപോലുള്ളൊരുർവ്വശിമാരെച്ചമച്ചവൻ * ഏവംസ്തുതിച്ചതിൻ
ശേഷംതുഷ്ടാത്മാവായിട്ടമ്പർകോൻ ധർമ്മിഷ്ഠൻനാരായണനന്തരംതപം
ചെയ്യാൻതുടങ്ങിനാൻ * നരനാരായണന്മാരാംമുനിമാർക്കുള്ളൊരുള്ള
തം വൃത്താന്തമെല്ലാമീവണ്ണംപറഞ്ഞു ഞാൻനൃപോത്തമ! * അവർകൃ
ഷ്ണാർജ്ജുനന്മാരായ് ഭൂഭാരഹരണത്തിനായ് ജനിച്ചാർഭരതശ്രേഷ്ഠ!ഭൃഗു
ശാപത്തിനാൽഭുവി.

രാജാവുപറഞ്ഞു.

കൃഷ്ണാവതാരചരിതംവിസ്തരിച്ചോതണംമമ സന്ദേഹമുണ്ടെന്റെ
യുള്ളിലതുനീക്കുകമാനദ! * വൻപരാംഹരിശേഷന്മാർപുത്രരായിബ
ലവിച്ചുമെ ദേവകീവസുദേവന്മാർദുഃഖിച്ചാരെന്തു?മാമുനേ! * കംസൻ
കാരാഗൃഹമതിൽപൂട്ടിപ്പിടിപ്പിച്ചാനനേകനാൾ തപസ്സാൽതോഷിതൻ
സാക്ഷാദച്യുതൻതാൻപുത്രനെങ്കിലും * ജനിച്ചീവൻമധുരയിൽഗോക
ലെപ്പോയതെങ്ങനെ? കൊന്നിട്ടുകംസനെദ്വാരവതിയിൽപാർത്ത
തെന്തിനോ? * ...ർമ്മ്യൻതാത്തോർപാർത്തദേശംനല്ലതല്ലയോ?
അതുവിട്ടന്യദേശംപ്രാപിപ്പാനെന്തുമാധവൻ? നിത്യനാംഹരിഭൂ
ഭാരംതീർപ്പാനായ്നിരിക്കവേ * വിപ്രശാപത്തിനാൽകൃഷ്ണവംശമ
ററതുമെങ്ങനെ? പാപികൾക്കുള്ളഭാരതാൽഭൂമിയാകുലയാകവേ *
കൃഷ്ണാർജ്ജുനന്മാർവീരന്മാർകൊന്നാരവരെയൊക്കയും വേഗംദേഹം
ത്യജിച്ചിട്ടാകൃഷ്ണൻനാകംഗമിച്ചതെ * ഹതരായില്ലെന്തുതൽപത്നി
കളെവന്നാതസ്കരർ? ഭീഷ്മൻ,ദ്രോണൻ,കർണ്ണൻ,നൃപൻശല്യമാബാഹ്ലിക,
സാംബപൻ * വികർണ്ണൻ,നന്ദനൻ,ധൃഷ്ടദ്യുമ്നനാം,ഭൂമിപാലരും പോരിൽ
നിഹതരായ്സോമദത്താദിനൃപരൊക്കയും * അവർമാരംപോയി,ഘോ
രഭാരംതീർക്കാത്തതെന്തുവാൻ? അംഗീതപ്പെട്ടെന്തൊട്ടുവ്ലാസതികാർകൃ
ഷ്ണപത്നികൾ? * വിട്ടഭപാകാതിരിക്കന്നിശ്ശങ്കയെന്നുള്ളിൽമാമുനേ!
അംഗീച്ചുപുത്രദൈവതാൽധർമ്മിഷ്ഠൻവസുദേവനും * പ്രാണൻകളഞ്ഞി
ട്ടെവ്വണ്ണമന്ത്യവർണ്ണത്തെയും ധർമ്മിഷ്ഠന്മാർപാണ്ഡവന്മാർകൃഷ്ണൻ
തൻമകരൊപ്പം * അവരംദുഃഖമാർന്നോരായ്തീർന്നതെന്താണ്?മാമു
നേ! ലക്ഷ്മീംശമോഹാമഹാഭാഗയഗ്നിയിങ്കൽജനിച്ചവൾ * പാഞ്ചാലി
യവളുംദുഃഖമാക്കാമിതീർന്നതെങ്ങനെ? ദുശ്ശാസനൻവേണിചുററിവ

ലിച്ചുസഭയിങ്കലായ് • തീണ്ടാരിയായിവാഴുമ്പോളവളെക്കൊണ്ടുവന്ന
തെ കാട്ടിൽവച്ചവളെദ്ദുഃഖിപ്പിച്ചിതാനൊട്ടുജയദ്രഥൻ • അവ്വണ്ണംതാൻ
കീചകനാൽകരഞ്ഞാളവളേററവും അഞ്ചുപുത്രരെയുംകൊന്നാനശ്വ
ത്ഥാമാവുമന്തിരെ • സുഭദ്രാസുതനാംപോരിൽബാല്യത്തിൽതാൻമരിച്ചു
പോയ് ദേവകീസുതരെയാറുപേരെക്കംസൻവധിച്ചതേ • ശാപവും
യാദവന്മാർക്കുപ്രഭാസത്തിങ്കൽനാശവും കൂട്ടിയാംവംശമുടിവുംഭാര്യമാ
രൊററിച്ചതും • സാക്ഷാലീശ്വരനാംവിഷ്ണുനാരായണനതെങ്കിലും മാ
ററിയില്ലീദൈവയോഗംകൃഷ്ണൻസാമർത്ഥ്യമുള്ളവൻ • ചെയ്യപ്പെട്ടവ
നാലുഗ്രസേനദാസ്യവുമെന്നുമേ • ഇസ്സന്ദേഹമെനിക്കുണ്ടാമുനിനാരായ
ണങ്കലും സർവ്വജ്ഞന്മാർക്കുംതുല്യംവ്യവഹാരത്തിലെങ്കിലും • സുഖദുഃഖാ
ദിഭാവങ്ങളെല്ലാർക്കുംതുല്യമാകുമോ? ഈശ്വരനാംഹരിതൻപോക്കമെറി
ച്ചുജനവണ്ണമേ • അതിനാൽവലുതാംകൃഷ്ണചരിതംചൊല്ലുവിസ്ത
രാൽ അലൌകികനവൻഭുവിൽകർമ്മങ്ങളെയ്യില്ലയോഹരി • ആയുസ്സു
ററാദൈത്യരെത്താൻകൊന്നാനൊറെറ്റത്രമതൊട്ടും പിന്നെക്കൃഷ്ണനിലെ
ന്തീശസാമർത്ഥ്യംവെളിവായതും? • രുക്മിണീവിവാഹത്തിൽകള്ള
നെപ്പോലെമാധവൻ അവളെയുമെടുത്തുംകൊണ്ടോടിനാനെന്നനിശ്ച
യം • കുലസമ്മതമാംനല്ലമധുരാപുരിവിട്ടവൻ ജരാസന്ധഭയംമൂലംപോ
രകസ്ഥലായ്ഗമിച്ചതേ • അപ്പോളാരുമറിഞ്ഞതില്ലവിഷ്ണുവീകൃഷ്ണനെന്ന
തായ് ഗോകുലേവളർന്നതുമൂലവുംചൊറവുചൊല്ലുക • ഇതുംവേറേവ
ളരെയുംസന്ദേഹംവാസവീസുത! സർവ്വജ്ഞനാംമഹാഭാഗ!തീർക്കണീയി
ന്നിതൊക്കയും • സന്ദേഹമൊന്നതിൽഗോപ്യംപോകുന്നില്ലമ[illegible]
ന്നുമേ പാഞ്ചാലിക്കഞ്ചുപതിമാർലോകനിന്ദ്യമതല്ലയോ • സദാചാ
രംതാൻപ്രമാണമെന്നോതുന്നുമനീഷികൾ പശുധർമ്മത്തെയെവ്വണ്ണം
കൈക്കൊണ്ടാരാര്യരാമവർ • ദേവാംശമാംഭീഷ്മർതാനുംഭൂമിയിൽ
ചെയ്യാതനന്തമോ അഗ്ഗോളകരെയുണ്ടാക്കിവംശംരക്ഷിച്ചതില്ലയോ? •
പുത്രോല്പാദനമെമ്മട്ടുംചെയ്യാമെന്നാമുനീശർതൻ ധർമ്മനിശ്ചയമത
ന്തകഷ്ടംതന്നൊമുനീശ്വര! •

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം

• ദേ വ ന ◦ ര വിവ ാ ദ പ്ര ◦ ശ്ന ം

പതിനേഴാമദ്ധ്യായം.

———:o:———

പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

രാജാവെ!കേൾക്കചൊല്ലീടാംകൃഷ്ണന്റെപാപഹൃതാംകഥ അത്ഭുതം കൃഷ്ണാവതാരമൂലംദേവീചരിത്രവും ॥ ഖലികളാൽഭൂമി,ഭാരത്താൽഗോരൂപംപൂണ്ടുദീനയായ് കൃശയായ്ഭീതയായ്‌വിണ്ണിൽകരഞ്ഞുംകൊണ്ടുപോയിതേ ॥ ഭയമെന്തുനിനക്കെന്നുമാരാൽപീഡിതയെന്നുമേ ദുഃഖമെന്തുനിനക്കെന്നുംചോദിച്ചാൻസുരപാടിന്ദ്രനും ॥ അതുകേട്ടോതിനാൾഭൂവ്വാ കേൾക്കെല്ലാംദേവനായക! ജരാസന്ധൻമഹാപാപിമാഗധന്മാരിലെൻപതി ॥ ശിശുപാലൻചൈദ്യനപ്പോൾകാശിരാജൻപ്രതാപവാൻ രുക്മിയും,ബലവാൻകംസൻനരകൻബഹുശക്തിമാൻ ॥ സാല്വൻസൌഭാധിപൻ,ക്രൂരൻകേശി,ധേനകവത്സകർ ധർമ്മവുമില്ലാത്തോർപരസ്പരവിരോധികൾ ॥ പാപംചെയ്യോർമദോന്മത്തർകാലരൂപികളിവർ അവരാൽഞാൻപീഡിതയായ്ഭാരംതാങ്ങാനശക്തയായ് ॥ എന്തുചെയ്യുന്നെങ്ങുപോകേണ്ടുഞാനിന്ദ്ര!ബഹുചിന്തമേ ഹരിയായ്പ്രളയായുള്ളവിഷ്ണുവെന്നെവരാഹമായ് ॥ ദുഃഖിപ്പിച്ചാനധികമായിന്ദ്ര!നീയുംധരിക്കുക ദുഷ്ടാസുരൻഹിരണ്യാക്ഷൻകശ്യപൻതന്റെനന്ദനൻ ॥ എന്നെബലാൽകൊണ്ടുചെന്നാവൻസമുദ്രത്തിൽമുക്കിനാൻ പന്നിതൻവടിവായപ്പോളവനെക്കൊന്നുവിഷ്ണുവും ॥ എന്നെപ്പൊക്കിയുറപ്പായിസ്ഥാപിച്ചാവടിവോടവൻ അല്ലെങ്കിൽസുഖമായ്‌വാഴുമായിരുന്നവടത്തിൽഞാൻ ॥ ദുഷ്ടഭാരംസഹിച്ചീടാൻശക്തിയില്ലിന്നുവാസവ! ഇരുപത്തെട്ടാമനാംദ്വാപരൻകലിവരുന്നിതാ ॥ അന്നുദുഃഖത്തിനാൽതാഴുംഞാൻപാതാളത്തിൽവേഗമായ് അതിനാൽദുഃഖമാമാഴിക്കക്കരക്കെന്നെയാക്കണം ॥ ദേവദേവേശനാംനീനിൻപാദങ്ങൾഞാൻനമിച്ചിടാം.

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു.

ഭൂമേ!ഞാനെന്തുചെയ്യേണ്ടുവിധിയെയാശ്രയിക്കനീ ഞാനുംകൂടിവരാംനിന്റെദുഃഖംതീർത്തരുംവിധി ॥ അതുകേട്ടവനെഭൂമിബ്രഹ്മലോകത്തിലെത്തിനാൾ ഇന്ദ്രനുംപുറകേപോയിട്ടുണ്ട്ദേവഗണത്തോടും ॥ അവിടെച്ചെന്നൊരാസ്ഥാവേധ്യാനത്താൽഭൂമിയെന്നതായ് അറിഞ്ഞുചൊന്നാനീവണ്ണംബ്രഹ്മാവുംസുപ്രസന്നമ! ॥ കരയുന്നെന്തുകല്യാണ

ചൊൽകെന്താണിന്നിനിനാഴൽ? പാപാചാരനെവൻനിന്നോടുപേക്ഷിപ്പിച്ചുവസുന്ധരെ!.

ഭൂമിപറഞ്ഞു.

വരുന്നീദ്വാപരകലി,ഞാൻപേടിക്കുന്നുബ് ഭയത്തിനാൽ അതിൽജനങ്ങളെല്ലാരുംപാപവൃത്തികരംതാൻപ്രായം • രാജാക്കന്മാർദുരാചാരർ പരസ്പരവിരോധികൾ കപടാസത്തരെല്ലാരുംചോരസർപ്പവിഷവൈരികൾ • അവരെക്കൊണ്ടുനിയിപ്പോളെൻഭാരംപിക്കണംവിധേ! മന്നർതൻസൈന്യഭാരത്താൽവലഞ്ഞുഞാൻപിതാമഹ!.

ബ്രഹ്മാവുപറഞ്ഞു.

ഞാൻശക്തനല്ലാഹേദേവി!നിൻഭാരത്തെയിറക്കുവാൻ ചക്രിയാംദേവദേവന്റെ വാസസ്ഥാനംഗമിക്കനാം • നിൻഭാരത്തെനശിപ്പിക്കമജ്ജനാർദ്ദനനായവൻ മുൻപിൽകഴിഞ്ഞകാര്യങ്ങളെല്ലാംചിന്തിച്ചുനോക്കുക • നാമരാധിപൻനീയുംവൈകുണ്ഠത്തിനുപോകെടോ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇതോതിയാദേവകൾത്താമ്രവുംവിഷ്ണുമൊത്തുടൻ അനന്തിൻമുകളേറിട്ടുവൈകുണ്ഠത്തിങ്കലെത്തിനാർ • സ്തുതിച്ചാൻവേദവാക്യങ്ങൾകൊണ്ടുഭക്തികലർന്നവൻ.

ബ്രഹ്മാവുപറഞ്ഞു.

ആയിരംതലയുംകണ്ണുംകാലുമുള്ളവനാണുനീ നീയാദിദേവപുരുഷൻദേവദേവൻസനാതനൻ • കഴിഞ്ഞതിപ്പോഴുള്ളതുംവരുവാനുള്ളതുംനിതാന്താണ്ട് ഞങ്ങൾക്കീശവരപാകമല്ലാപതേ! • ഇതുമാത്രംനിൻവലിപ്പമെന്നാർകണ്ടുജഗൽത്രയം? നീകർത്താരക്ഷിതാകൊൽവോനെല്ലാക്കുംഗതിയീശ്വരൻ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാദികൾക്കപ്രത്യക്ഷമായാനവൻപുകഴ്ത്തവെ നിർമ്മലൻസന്തോഷമോടുംഗരുഡധ്വജനാഹരി • ദേവന്മാരോടുകരുണചൊല്ലിച്ചാരിത്രന്വയം ഭിന്നാരമായതിൻശേഷംവെന്നത് ഞങ്ങളുടെയും • ഭൂമിതന്നാഴലൊക്കത്താനിബ്രഹ്മദേവൻനിമിച്ചുടൻ: 'ഭൂഭാരത്തെത്തീർക്കണംനീവിളിച്ചുവായജനാർദ്ദന: • ഭൂമിയിൽദോപരാന്തത്തിലവതാരമെടുത്തുതാൻ കൊന്നീടുദുഷ്ടപന്മാരെബ്ഭാരംതീർക്കമയാനിധേ!

വിഷ്ണുപറഞ്ഞു.

സ്വതന്ത്രനല്ലഞാനവ്വണ്ണംതാൻവിധിയുമീശനും ഇന്ദ്ര,ഗ്നി,യമനും,ത്വഷ്ടാ,പാശി,സൂര്യനമങ്ങനേ • ബ്രഹ്മാവുമതോട്ടുപുല്ലോളംച

രാജ്യമശേഷവും ഭോഗമായതകമധീനത്തിൽ കൊടുത്തതാമുണ്ടന്നു വിത്! • അവരാരുമിനി ദ്ദുഃഖമാലെന്തു ചെയ്യാനിരുന്നിച്ചിട്ടുന്നതോ? അതു പോൽ ചെയ്യിട്ടുള്ളതെല്ലാം തെരുതെരെയാണോ ടോ! • സ്വതന്ത്രനാണതോ നെങ്കിലൊന്നുമാകുകയെന്നു വരിയാൽ സമുദ്രംകടന്നുതാഴികയാമായാലും ശഠിക്കുമോ? • തീർത്ഥസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഭോഗമെന്തിനാതോ? കീർത്തിനൈശ്വര്യവും പുണ്യമെന്തെന്നു? ഫലവും ഫലദ്രവ്യാനിജനായമേ • പന്നിയായ് നരസിംഹം ഞാനായ് വാമനനുമായ് ഞാൻ ജമദഗ്നിസുതനായെന്തുമൂലം പിതാമഹ!? • ഭൂവിൽ ഞാൻ കൃത്യകർമ്മശേഷമുണ്ണാൻ ചെയ്യിട്ടുന്നതെ? കയമെല്ലാം മായകൊണ്ടു ഞാനനുഭവിച്ചിരിക്കുന്നു? • ജമദഗ്നിജനാം പ്രവർദ്ധനായ് ഞാനങ്ങനെ? പോർക്കുമന്നാരെ കൊന്നെൻ ക്രൂരൻ ഗർഭത്തെയുമേ • രാമനായ് തീർത്ഥവും! പ്രാപിച്ചുൻ മണ്ഡകവനം മഞാലും ജടയുമായ് കാൽനടയ്ക്കു നടന്നു ഞാൻ ധനസഹായവും വിട്ടു ജനമില്ലാതവൻ വനം പ്രാപിച്ചു നാണമില്ലാതെ നായാടിക്കൊണ്ടലഞ്ഞുതെ • പൊന്മാനിന്നു മായയാൽ ഞാനറിയാതെ ഇട്ടു സീതയെ പർണ്ണശാലയിൽ വിട്ടിട്ടു മാനിൻ പിന്നാലെ ഓടിനേൻ • അവളെയാലക്ഷ്മണനാം വിട്ടെൻ പിന്നാലെ വരാതിനാൻ അധികം ഞാൻ തട്ടതിട്ടുമെയ്യോ മമാഹന്നിമിത്തമായ് • കപടാകൃതിയായ് ഭിക്ഷുവേഷം പൂണ്ടു രാവണൻ രാക്ഷസൻ ദുഷ്ടമാടൊത്ത സീതയെ കൊണ്ടുപോയിതേ • ദുഃഖിച്ചു ഞാൻ കാട്ടിലൊക്കെ കരഞ്ഞും കൊണ്ടലഞ്ഞുടൻ കാര്യസാദ്ധ്യത്തിനായ് ചെയ്തേൻ സുഗ്രീവനോടു സഖ്യവും • അസത്യമൂലമായ് ബാലി കൊല്ലപ്പെട്ടു നീതിയായ് ലങ്കയിൽ പോയ് വാനരന്മാർ തൻ സഹായത്തോടൊത്തു ഞാൻ • ഭ്രാതാവാം ലക്ഷ്മണൻ ഞാനും നാഗപാശേന ബദ്ധരായ് ബോധമില്ലാതെ വീണപ്പോൾ ഉള്ള തപ്പെട്ടു വാനരർ • ഗരുഡൻ വന്നു മോചിപ്പിച്ചില്ലായാതിന്നു അപ്പോളതാ ഏന്തു ചെയ്തീടുമോ ദൈവമേ? എന്നെറൊരു ചിന്ത ചെയ്തു ഞാൻ • രാജ്യം പോയ് കാട്ടിൽ വാസാസംഘാതപുൻ, ഭാര്യ നഷ്ടയായ് യുദ്ധവുംവന്നു, മേൽ ദൈവമെന്തു കഷ്ടാവസ്ഥതുമാമോ? • രാജ്യം പോയ് കാട്ടിലെവാസമൊന്നാമതതിസങ്കടം യെന്നതിന്മേലെ ജനകപുത്രിയാളെനിക്കു നിവിചാരമ! • തന്നിലച്ഛൻ കാലശേഷം പോകുമ്പോൾ കാട്ടിലേക്കു ഞാൻ സഹോദരനു ധനവുമില്ലാതെ പോയെൻ നടന്നതാൻ • പതിന്നാലാണ്ടു ഞാൻ രാജധർമ്മം വിട്ടു മഹാവന കഴിച്ചുകൂട്ടിനേനന്നു കഷ്ടം കാട്ടാളവൃത്തിയായ് ഭാഗ്യം പോരിൽ ജയം വന്നു വധിച്ചു ദശകണ്ഠനെ സീ

തരയകിട്ടിയുടനെലഭിച്ചുരാജ്യവുംമമ ॥ കുറെക്കാലംകോസലത്തിൽസം
സാരസുഖമോടുഞാൻ സമ്പൂൎണ്ണമാംരാജ്യമെല്ലാംരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു
തെപെണ്ണിവണ്ണംരാജ്യമാണ്ടുവസിക്കുന്നവനായഞാൻ ലോകാപവാദം
പേടിച്ചുസീതയെക്കാട്ടിൽവിട്ടുതം ഭാൎയ്യാവിരഹമാംദുഃഖംപിന്നീടുണ്ടാ
യസഹ്യമായ് പാതാളംപൂകിനാൾപിന്നെബ്ഭൂപിളൎന്നഹോരാത്മജാ ॥
ഏവംരാമാവതാരത്തിൽദുഃഖമുണ്ടായ്നിരന്തരം അപ്പോഴാംസ്വതന്ത്ര
നാരാണീദൃശംഞാൻപരതന്ത്രനാം ॥ പിന്നെസ്സൂദഭാവാദ്ദ്വിഞാൻകാ
ലത്താൽസ്വൎഗ്ഗമാണ്ടതേ പരതന്ത്രതമറിയുംഞാനെന്താണെങ്കിലുംചെയ്യു
ന്നു ॥ പരതന്ത്രൻനിശ്ചയംഞാൻബ്രഹ്മാവേ!കേട്ടുകൊള്ളുക നീയുംരു
ദ്രനുമവ്വണ്ണംമറ്റുള്ളോരമരേന്ദ്രരും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം

[illegible]

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇത്തരമിവിഷ്ണുഭഗവാൻപിന്നെബ്രഹ്മാവോടോതിനാൻ മായാമോ
ഹിതരായോരപരമാത്ഥമറിഞ്ഞിടാ ॥ പരമൻ,പുരുഷൻ,ശാന്തൻ,സ
ച്ചിദാനന്ദ,നവ്യയൻ ജഗദ്ഗുരുവിനെന്നാലുംമായയാലൊപ്പ്രതില്ലതാൻ ॥
ഞാൻവിഷ്ണുവാണു,ബ്രഹ്മാണുനീ,ശിവൻഞാനെന്നഭ്രാന്തരായ് അനി
ത്യവസ്തുവെന്നമ്മളറിയുന്നില്ലപത്മജ! ॥ മായാകാരണാധീനമാംവിൽമരപ്പാ
വയതെന്നപോൽ ॥ പരാത്മമായയിൽമോഹിച്ചിരിപ്പുഞാൻസ
ദാ നീയുംഞാനുംശിവനുമായത്തുതാഴ്ച്ചിയിൽവച്ചുമുൻ അവൾതന്നുള്ള
ത്തെശക്തിംകണ്ടില്ലേ?പ്രളയത്തിലായ് ॥ മന്ദാരവൃക്ഷംപൃഷ്ഠനാമണിദ്വീ
പിൽകല്പിസ്ഥലേ കണ്ടു,കണ്ടുംകേട്ടുമില്ലാത്തവളെദ്ദാസിമാത്രമായ് ॥
ദേവന്മാരത്തുകൊണ്ടിപ്പോൾബ്രഹ്മത്തിന്നാദിശക്തിയാം കാമങ്ങളേകാ
ലരയാംശിവയെഞാൻപുകഴ്ത്തുന്നു.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

ഇത്തരത്തിപ്പെട്ടുഹരിയാൽവിധിതൊട്ടനിലിമ്പരും ലോകേശിനിത്യ
യാംയോഗമായയേച്ചിന്തചെയ്യുതേ പ്രത്യക്ഷമായതൊട്ടുടനേ,പാശാ

ശങ്കരവാരിജാസനം പൂജിച്ചിട്ടു മാധവനതിപ്പുനിറഞ്ഞൊടൊത്തു ദേവിയും • വിണ്ണോർപുകഴ്ത്തിയഴകുള്ള വാളുകണ്ടു മോദമായ്.

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു.

ചെമന്തിയിന്നുവലപോൽതീയിൽതിളപ്പാരിപോലെയും ആരിൽ നിന്നീജഗത്തുണ്ടായദേവിക്കായ്നമിച്ചിടാം • ചരാചരജഗത്തെല്ലാമാർ മായാശക്തികല്പിതം ചിന്തിക്കാംകൃപയെഴുന്നച്ചിദ്രൂപിണിയവളെ • മോക്ഷമാർഗമറിഞ്ഞിടിൽസംസാരമറിയാസ്റ്റിലും ആത്മജ്ഞാനസ്വരൂപിയേ യോഗ്യാംപ്രതിപ്പിക്കട്ടെബുദ്ധിയേ • നീമഹാലക്ഷ്മിയെന്നോർപ്പു ഞ്ഞാനികാംസർവശക്തിയേ നമ്മൊപ്രതിഷ്ഠതായവാം • തോഷിക്കകംബേ!ജഗദാത്രീഹരേ!നമിക്കാം ! മിക്കായുസാമർത്ഥ്യമതിനാൽസ്വയമേകണ്ടാംനി ॥ ഉഗ്രാരവുംകളുകളെ ദൈത്യവധിനതിനായി ! [illegible] വാനി! ॥ ഹേ ദേവി!നീയമരേശ്വരികൃപചെയ്തിലായ്ക്കിൽ ! പോരിൽശരം വിടുവതിനാവർശക്തരാമോ? ॥ നിയക്കൂ പ കൊടുത്തതി "തീർത്ത തെ ! യശോ!മേഹിച്ചു [illegible]" [illegible] ॥ കംസൻ,ബകൻ, യവനജൻ,നരകാസുരാദ്യർ [illegible] ബാണൻ,ബലി,മധു,ബതാസു, പമുഖ്യർ !॥ വേറെയുണ്ടു മുണ്ഡന്മുപരിഞ്ഞനെല്ലാംബലംബേ! ! നീകൊന്നു തിന്നുതരണംധരതന്റെഭാരം ॥ [illegible] രാൽ ! കൊല്ലപ്പെടാതുടിൽനിൻസ്വബലംമുഖാബ്ജം ॥ നോക്കിട്ടെത്തു [illegible] ! നീകൊന്നുപോരിലഖിലേശ്വരി!പ ത്തനേത്ര!നിൻശക്തിവിട്ടുഹരിശങ്കരർതൊട്ടുദേവ ! നാക്കുംമഹേശി! യിളകാൻബലമില്ലദേവി! । ത്രൈലോക്യപതിന്നാധാരണായായശക്തി ! വിട്ടില്ലനന്തനബലംചെറുപന്നഗേശ!

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു

വാണീരമാഗിരിജയെന്നവരെന്നിയെന്താൻ ! സൃഷ്ടിസ്ഥിതിപ്രളയ മെന്നവചെയ്തിന്നായ് ॥ ബ്രഹ്മാവജൻഗിരിശനാംബലഹീനരാകും ! ന്നാമൂവരോടിവരവല്ലസമർത്ഥരത്രേ.

വിഷ്ണു പറഞ്ഞു.

നിൻശക്തിവിട്ടുവിധി,ഞാൻ,ഹരനാംജഗത്തിൻ ! സൃഷ്ടിസ്ഥിതി പ്രളയവേലകൾചെയ്തിന്നായ് ॥ സാമർത്ഥ്യഹീന,രവയിൽതവശക്തി യത്രേ ! നൂനംസമസ്തവിഭവേശി!വിളങ്ങിടുന്നു.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ദേവിയേവംപുകഴ്ത്തപ്പെട്ടതേൻബ്രഹ്മാവൊടോതിനാൾ എന്തുകാ ര്യംഭീതിമെന്തെന്നുചൊല്ലുവിൻസാധ്യമാക്കിടാം • സാധിപ്പിക്കാംദേവകൾ

ഷ്ടും,ലോകത്തിങ്കലസാദ്ധ്യവും നിങ്ങൾക്കുംഭുവിനുംദുഃഖമെന്തുചൊൽക
നിലിമ്പരേ!.

ദേവന്മാർപറഞ്ഞു.

ഭാരംപൊറാഞ്ഞിട്ടുഭൂദേവിദേവന്മാർക്കരികെത്തിനാൾ കര
ഞ്ഞുംവിറയൽപൂണ്ടുംദുഷ്ടഭൂപാലപീഡയാൽ ॥ ഭൂഭാരത്തെനശിപ്പിക്ക
വേണംനീഭുവനേശ്വരി! നിലിമ്പാർക്കിപ്പൊളുള്ളൊരാശയിതുതാൻസർവ്വമംഗ
ലേ!॥നിന്നാൽപണ്ടുമഹാശക്തൻമഹിഷാസുരനെന്നവൻ ബദ്ധസൈ
ന്യങ്ങളോടൊത്തുവധിക്കപ്പെട്ടുശാംഭവി! ॥ അപ്പോൾശുംഭനിശുംഭന്മാരാ
ന്യനാരക്തബീജനും മഹാവീരർചണ്ഡമുണ്ഡരതുപോൽധൂമ്രലോച
നൻദുർമ്മുഖൻ,ദുസ്സഹൻ,പിന്നെക്കരാള,നതിവീര്യവാൻ മററുംദുഷ്ടര
നേകംപേർനിന്നാൽനിഹതരായിതേ ॥ അതുപോൽകാലമേപാരിലുണ്ടാ
പരെയൊക്കെയിന്നുനീ ഭൂമിക്കുവലുതാംദുഷ്ടഭൂപഭാരമകററുക.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

എന്നോതിയുടനദ്ദേവിദേവന്മാരോടുചൊല്ലിനാൾ അഴകുള്ളൊരു
ചിരിച്ചുംകൊണ്ടിടിവെട്ടുന്നൊരൊച്ചയിൽ.

ശ്രീദേവിപറഞ്ഞു.

ഇദ്ദുഷ്ടഭൂപരാലുള്ളഭൂഭാരത്തെയകററുവാൻ അംശാവതാരമുൻ
പിൽത്താൻതോന്നാത്തിട്ടുണ്ടുവിണ്ണവരേ! ॥ അറുതാംശത്തിലുണ്ടായജ
രാസന്ധാദിമന്നവർ സ്വശക്തിമൂഢരെൻശക്തികൊണ്ടുതാൻവധ്യ
രായിടും ॥ സ്വാംശങ്ങളെക്കൊണ്ടുമന്നിൽജനിച്ചിടുകനിങ്ങളും എൻ
ശക്തിചേന്നിങ്ങൾക്കുഭൂഭാരത്തെക്കളഞ്ഞിടാം ॥ ദേവപ്രജാപതിയ
താംകശ്യപൻഭാര്യയോടുമായ് വസുദേവനതായ്യാദവവംശേജനി
ക്കണം ॥ അതുപോൽഭൃഗുശാപത്താൽഭഗവാൻവിഷ്ണുവവ്യയൻ അം
ശംകൊണ്ടവിടെജ്ജാതനായിടുംവാസുദേവനായ് ॥ യശോദയിൽഗോ
കുലത്തിലന്നുഞാനുംജനിച്ചിടും ദേവകാര്യങ്ങളെല്ലാംസാധിപ്പാൻ
സുരവര്യരേ! ॥ കാരാഗൃഹത്തിൽനിന്നാക്കാംവിഷ്ണുവേഗ്ഗോകുലത്തിൽ
ഞാൻ ആക്കാംരോഹിണിയിൽദേവകീഗർഭനന്തനെ ॥ എൻശക്തി
യാൽവധിതരാമവരാംദുഷ്ടഭൂപരെ വധിക്കും,ദ്വാപരാന്തത്തിൽചെയ്യും
ടുംദുഷ്ടനാശവും ॥ ഇന്ദ്രാംശമർജ്ജുനൻസാക്ഷാൽസൈന്യനാശംവരു
ത്തിടും ധർമ്മാംശമായ്മഹാരാജാവായിത്തീരുംയുധിഷ്ഠിരൻ ॥ വായ്വം
ശമായ്ഭീമസേന,നശ്വിന്യംശമതാംയമർ വസുതന്നംശമായ്ഭീഷ്മർ
താനാം,ചെയ്യുംബലക്ഷയം ॥ നിങ്ങളിന്നുഗമിച്ചാലുംഭൂവുംവാഴട്ടെധൈ

ഷ്ടമായ് ഭൂഭാരനാശം ദൃഢമായ് ചെയ്തീടാം സുരവര്യരേ! • പിന്നെ മാ ത്രമവരെയാക്കിയെൻ ശക്തി കൊണ്ടു താൻ കുരുക്ഷേത്രത്തിൽ വച്ചിട്ടു ചെയ്യാം ക്ഷത്രിയനാശവും • ഈർഷ്യാ, സൂയാ, ഹമ്മതി, മിപ്സാ, മമത, തൃഷ്ണയും ജയേച്ഛ, കാമവും, കൊണ്ടു യാദവന്മാർ നശിച്ചിടും • വിപ്രശാപം കൊണ്ടു വംശനാശവും സംഭവിച്ചിടും ശാപത്താൽ ഭഗവാനും തൻ ശരീരത്തെ വെടിഞ്ഞിടും • നിങ്ങളും ശത്രുക്കളോടും സ്ത്രീകളോടും മധുരയിങ്കലും ഗോകുലത്തിങ്കലും കൃഷ്ണസഹായാർത്ഥം ഭവിക്കുവിൻ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇതോതിപ്പരമാത്മാവിൻ യോഗമായ മറഞ്ഞിതേ ദേവന്മാർ ഭൂമിയോടൊത്തു പോയാർ തങ്ങടെ മന്ദിരേ • വാണെന്നൗഷധീവ്രതകളോടൊത്തു ഭൂവതി ധൈര്യമായ് ദേവി തൻ വാക്കിനാൽ തുഷ്ടരായിട്ടു ജനമേജയ! • ജനങ്ങളും സുഖികളായ്, വിപ്രന്മാരങ്ങു വൃദ്ധിയെ ധർമ്മിഷ്ഠരായ മുനിമാരെല്ലാം സന്തുഷ്ടരായിതേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം.

ദേവസ്തുതി

പത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപതാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഭൂഭാരത്തെ യോഗമായ തീർത്തതാം ത്രിവിക്രമി കുരുക്ഷേത്രമത്തിൽ വച്ചും പ്രഭാസമതിൽ വച്ചും • യദുവംശ മഹാതേജസ്സോടൊപ്പം വിഷ്ണുവിന്നതു വം മഹാമായാബലം മൂലം ഋഷിശാപബലത്തിനാൽ • ഭൂവിലാ വിഷ്ണുവിൻ ജന്മം മായ ചെയ്യുന്നു യോഗമാം ഭൂഭാരത്തെ നശിപ്പിക്കാനായിട്ടെന്നെന്റെ നിശ്ചയം • ഈ മായ ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വീശരെയും വട്ടം കറക്കവോർ പിന്നെയെന്തുള്ളതരോ മന്ന്! മറ്റുള്ളോരെ പറ്റിയാരന്യരേ • മലമൂത്രങ്ങളുമിരുന്നീടും ഗർഭവാസമതാമഴൽ വരുത്തിനാൾ വിഷ്ണുവിന്നും നന്നായ് വൻകളിയുള്ളവൾ • പണ്ടു രാമാവതാരേ വാനരരാക്കിനിലിബന്ധരെ വിഷ്ണുവും ദുഃഖപാശത്തിൽ പെട്ടാനിതറിവുള്ളതേ • ജ്ഞാനമേറെയാം ന്നപാശത്തിലൊട്ടും കെട്ടപ്പെടാത്തവർ മോക്ഷേച്ഛയുള്ള യോഗീന്ദ്ര വിഷയേച്ഛകളും നൃപ! • ഉപാസിക്കുന്നു വിശേഷശി, ശിവ, യദ്ദേവിയെ സ്സദാ തൽകൃതി ലേശലേശാംശലേശലേശലവാംശവും • ലഭിക്കിൽ മു

കൃതനാംജന്തുവവളെയാർഭജിച്ചിടാ? ഭുവനേശ്വരി!യെന്നോതിൽകൊ
ട്ടങ്ങളുവനാശ്രയം • എന്തന്നരക്ഷിക്ക,യെന്നാകിൽകടപ്പെട്ടുവല്ലാമിട്ടം
വിദ്യാവിദ്യകൾക്കെവിക്കരണ്ടുരൂപങ്ങളോർക്കനീ • മുക്തനാംവിദ്യയാൽ,
ബദ്ധനാകുംജന്തുവവിദ്യയാൽ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമീശരെല്ലാതമവർകൾചൊല്ലടി
നില്ലുവർ • അവതാരങ്ങളെല്ലാംതാൻ ചരടിൽകോർത്തിരിപ്പതേ? സു
ഖിക്കാപാലാഴിയിൽവൈകുണ്ഠത്തിൽചിലനാൾഹരി • യജ്ഞംചെയ്യും
ബഹുക്രതുംഭാനവന്മാരോടൊട്ടുനാൾ യോഗയാഗങ്ങളെച്ചെയ്യുംചില
നാൾവിസ്മരിച്ചവൻ • ചിലപ്പോൾതീർത്ഥവിൽപോയ്ചെയ്തീടുംതീ
വ്രമാംതപം കുറേക്കാലംകിടന്നീടുംശേഷാങ്കൽയോഗനിദ്രയായ് • സ്വ
തന്ത്രനല്ലഭഗവാൻമധുസൂദനനെന്നമേ അച്യുതവിധിരുദ്രന്മാർ,കാ
ലൻ,വരുണൻ,നിർഋതൻ • കുബേര,നഗ്നി,രവി,യമമരുത്ത്യാസുരേന്ദ്രരും സ
നകാദിമുനീന്ദ്രന്മാർവസിഷ്ഠാദ്യമമങ്ങനെ • ദേവിക്കകീഴാ,മമെന്നുംക
ളിക്കാരന്റെപാവപോൽ മൃഗങ്ങളാംകയറാൽശോകമെല്ലണ്ണംകീഴ്ന
ടക്കമോ? • ദേവന്മാരൊക്കെയതുപോൽകാലപാശനിയന്ത്രിതർ സുഖ
ദുഃഖാദിഭാവങ്ങളുറക്കം,മടിതൊട്ടതും • എന്നമിദ്ദേഹികൾക്കെല്ലാംദേ
ഹത്തിൽചേർന്നിരുന്നിടും അമരർ,നിർജ്ജരർ,ദേവരെന്നാണക്കവിവാക്ക
കൾ • പേരമകാണവർവർണ്ണമർത്ഥംകൊണ്ടല്ല,തെവിധം ഉണ്ടായ്പ്പോ
ണനശിക്കനാവിലിന്നവരെയശേഷവും • ജരാമരണമില്ലാത്തോരെന്ന
ചൊല്ലുന്നതെങ്ങനെ? ദുഃഖംപ്രാപിക്കമോ? വിണ്ണോർവിബുധോത്തമ
രെങ്കിലോ • ദേവന്മാരെന്നോർക്കിലൊട്ടുഭേദത്തിൽകളിയെങ്ങനെ?
ഉൽപത്തിനാശങ്ങളെന്നുംകാണാനിവരിലുമുഗ്രമാം • ജലകീടങ്ങൾക്ക
മീച്ചുകൾക്കമെമ്മട്ടതെവിധം ഉത്പത്തിവക്കുല്യതപമെന്തില്ലമരണം
പോൽ • രണ്ടാം,മൊരുന്തുറാണ്ടാമനുഷ്യർക്ക,തിലേറെയാം ദേവ
കൾക്ക,തിലുംകൂട്ടമായുസ്സാബ്രഹ്മദേവനും • ക്രമത്തിൽവിഷ്ണുരുദ്രന്മാർക്കു
ണ്ണമതിലേറയാം നശിക്കപ്പിന്നെയുംവീണ്ടുംജനിച്ചീടുംമുറയ്ക്കവർ • ദേ
ഹികൾക്കാശുദ്ധമാംമരിപ്പവനജന്മവും ചക്രംപോൽചുറവുമെല്ലാരും
രാജാവേ!ശങ്കവേണ്ടതിൽ • മോഹങ്ങൾമൂടിജന്തുക്കൾമുക്തരാവി
ല്ലാരിക്കലും മായയുണ്ടായിരിക്കുമ്പോൾപോകില്ലാമോഹജാലവും •
ബ്രഹ്മാവുതൊട്ടിട്ടെല്ലാർക്കുമുണ്ടാമുല്പത്തി,സൃഷ്ടിയിൽ അതുപോൽകൽ
പകാലത്തിലുണ്ടാകുംനാശവുംനൃപ! • നിമിത്തമെന്തെന്തപ്പോക്കാനന്ത
തെപ്പോഴ്ക്കിട്ടുംനൃപ! അല്ലാതവന്നിടാമെവംകൽപിച്ചതല്ലനിബ

ണം ✽ ജന്മം,വ്യാധി,ജരാ,മൃത്യു,സുഖവും,ദുഃഖമായതും വരുന്നതിന്നൊ
ത്തുവശംമറിച്ചുവരികില്ലതാൻ ✽ ആദിത്യചന്ദ്രരെല്ലാർക്കുംപ്രത്യക്ഷംസു
ഖമേകുവോർ അവർക്കുപോയിട്ടന്നില്ലഗ്രഹപീഡയൊരിക്കലും ✽ ആ
ദിത്യന്റെമകൻമന്ദൻ,ക്ഷയമുള്ളോൻകളങ്കവാൻ ചന്ദ്രൻ,നോക്കുകദൈ
വസൂത്രംമഹാന്മാർക്കുമലംഘ്യമാം ✽ വേദകർത്താ,ജഗൽസ്രഷ്ടാ,ബുദ്ധി
മേറിയോൻചതുർമ്മുഖൻ ✽ അവനാകാമമോഹാന്ധ,കണ്ടുതൻപുത്രിവാ
ണിയെ ✽ ശിവനുംസതിയാംഭാര്യ്യദേഹംവെന്തുമരിച്ചുപോയ് ഏറെ
ദുഃഖിച്ചുകാമാർത്തനായബ്ഭ്രാന്താർത്തിഭാജനൻ ✽ കാമത്തിച്ചൂട്ടലോടും
വീണുകാളിന്ദിയിൽശിവൻ അതുംകറുത്തജലമായ്ത്തീർന്നച്ചൂടുനിമി
ത്തമായ് ✽ കാമാർത്തനായ്രമിച്ചുംകൊണ്ടത്തിനാൽനഗ്നനായ്ശിവൻ
അക്കാമാതുരനായപ്പോൾമുനിശപിച്ചാൻഭൃഗുവിങ്ങനെ: ✽ 'നിർല്ലജ്ജനാം
നിന്റെലിംഗംവീണുപോകട്ടെയിന്നുതാൻ' കടിച്ചാൻമുത്തിനാൽ ദൈ
ത്യർനിർമ്മിച്ചോരുതങ്ങളും ✽ ഇന്ദ്രനുംകാളയായ്ത്തീരിൽഭാരം വാഹിയു
മായിതെ സർവ്വലോകാദ്യനായ് സർവ്വജ്ഞനാംവിഷ്ണുവിന്നുന്നൃപ! ✽ പൊ
ന്മാനിൻസൂക്ഷ്മമാംജ്ഞാനമറിവില്ലാതെപോയിതു പ്രഭുശക്തിയതും
സർവ്വജ്ഞതാപവുംപോയതെങ്ങുവാൻ? ✽ മായാബലംകൊണ്ടുരാമൻകാ
മമോഹിതനായ്നൃപ! സീതാവിരഹദുഃഖത്താൽകരഞ്ഞാനതിദീന
നായ് ✽ എങ്ങുപോയ്സീതയാരാനുംഭക്ഷിച്ചോകൊണ്ടുപോയിതോ?
എന്നവൻമൂഢനായ്വൃക്ഷത്തോടുംചോദിച്ചുരക്കവേ ✽ കാന്താവിരഹ
ദുഃഖത്താൽസൌമിത്രി!ഞാൻമരിച്ചുപോം എന്റെദുഃഖത്തിനാൽവി
യുംകാട്ടിൽവച്ചിട്ടുസോദര! ✽ നാംമരിച്ചെന്നുകേട്ടെന്റെയമ്മയുംമൃത
യായിടും ശത്രുഘ്നനുംമഹാദുഃഖാർത്തനായ്ജീവിപ്പതെങ്ങനെ? ✽ പുത്ര
ദുഃഖത്തിനാൽജീവനപേക്ഷിക്കുംസുമിത്രയും പിന്നെക്കൈകേയിയുംപൂ
ർണ്ണകാമയാംപുത്രനോടുമേ ✽ ഹാസീതേ!പോയതെങ്ങെന്നോവെടിഞ്ഞി
മാരമാലോടും വരു,വരു,കുരംഗാക്ഷി!ജീവിപ്പിക്കുകസുന്ദരി! ✽ ചെയ്യു
തെന്തൊന്നുപോകുന്നുനിൻകീഴാണെന്റെജീവിതം ദീനനാംപ്രിയനെ
ന്നോനീയാശ്വാസിപ്പിക്കജാനകി! ✽ മഹാതേജസ്സുറ്റരാമൻകരഞ്ഞും
കൊണ്ടിതെത്തരം ✽ കാട്ടതോറുംസഞ്ചരിച്ചാൻസീതയെക്കണ്ടെത്തി
ല്ലവൻ സർവ്വലോകശരണ്യൻശ്രീരാമൻകമലലോചനൻ ✽ മായാ
മോഹിതനായാശ്രയിച്ചാൻവാനരരെയവൻ വാനരർതൻസഹായത്താ
ലാഴിയിൽചിറകെട്ടിനാൻ ✽ കാർകൾക്കാളികളോടുംകൊന്നാൻരാവണ

വിപിന ഗമനത്തിൽസീതയെ ദുഷ്ടരാവണൻകൊണ്ടുപോകയാൽ *
അഗ്നിപ്രവേശംചെയ്യിച്ചാൻരാമൻസർവ്വജ്ഞനെങ്കിലും എന്തുചൊല്ലു
ന്നവളുതായോഗ്യരായബലഃ പാപ! * അവൾകരക്കീട്ടീലോകമെല്ലാം
ചുറ്റുന്നതല്ലയോ? ഏതു ബന്ധനാവതാരത്തിൽശാപംപൂണ്ടിട്ടുവിഷ്ണു
വും * പലചേഷ്ടകൾചെയ്യുന്നതുദൈവാധീനത്തിലെപ്പോഴും നിനക്കഞാ
ൻപറഞ്ഞീടാംശ്രീകൃഷ്ണൻെറവിചേഷ്ടിതം * ദേവകാൎയ്യത്തിനായ്ഭൂമി
തന്നിൽവന്നുജനിച്ചതും പണ്ടുണ്ടായിമധുവനംനൽകാളിന്ദീതടത്തി
ലായ് * അവിടങ്ങളായ് മധുസുതൻകരുത്തൻലവണാസുരൻ വിപ്രന്മാ
ൎക്കഴലകന്നോൻ വരംകൊണ്ടുമദിച്ചവൻ * അവനെക്കൊന്നുശത്രുഘ്നൻ
ലക്ഷ്മണൻെറസഹോദരൻ ബലമുള്ളവനേപ്പോരിൽശത്രുഘ്നൻകൊന്ന
നന്തരം * അഴകാൽ'മധുരാ'യെന്നുപേരിട്ടിട്ടതിൽവാണവൻ ബുദ്ധി
മാൻതകതിമാൻകാന്തരെയിട്ടീടുംരണ്ടുപുത്രരെ * രാജ്യത്തിങ്കലിരുത്തീട്ടു
കാലത്തിൽസ്വൎഗ്ഗമാണ്ടതേ സൂൎയ്യവംശംനശിച്ചപ്പോൾയയാതിസുതർ
യാദവർ * മുഖ്യതയേകംമധുരാപ്പുണ്ടുകൈവശമാക്കിനാർ രാജാവാ
യ് അതിന്നവിടെയശ്ശൂരനാംശൂരസേനനാം * മധുരാരാജ്യവുംസപ്തരാജ്യ
വുംരക്ഷചെയ്തവൻ അവിടുണ്ടായ് കശ്യപാംശംജലനാഥൻശപിക്കയാ
ൽ * ശൂരസേനൻെറമകനായ്‌വസുദേവൻപ്രസിദ്ധിമാൻ അച്ഛൻമരി
ച്ചതിൽപിന്നീടവനുഗ്രസേനവ്യൎത്ഥിയായ് * പിന്നീടുണ്ടായുഗ്രസേനൻ
മഹാൻകംസനവൻമകൻ കശ്യപൻതൻെറപത്നികയുടൻദേവകപുത്രി
യായ് * ഉണ്ടായദിതിയുംപാൎശ്വപാ ർത്തുനിമിത്തമായ് അവരെവസു
ദേവന്നായ്കൊടുത്താൻദേവകൻമഹാൻ അവിവാഹനേടന്നപ്പോൾ
വാനിലിവാക്ക കേട്ടതേ * കംസ!കംസ!മഹാത്മാവേ!ദേവകീഗൎഭസംഭ
വൻ എട്ടാമനാംസുതൻശ്രീമാൻഭവിക്കുംനിൻെറകാലനായ് * ആവാ
ക്കുകേട്ടിട്ടുകംസൻവിസ്മയിച്ചാൻമഹാബലൻ ദേവ വാക്യംസത്യമ
തെന്നോൎത്തുചിന്തതുടങ്ങിനാൻ * ഞാനെന്തുചെയ്യതെന്നോൎത്തിട്ടാ
ലോചിച്ചുടനെയവൻ ഇന്നുതന്നെവേഗമിവളെക്കൊന്നാൽ ഞാനമരി
ച്ചിടാ * ദുൎന്നീതിയെഴുന്നീക്കാൎയ്യത്തിൽമറ്റില്ലുപായവും ഓൎത്താനി
വൾസപ്തസാപൂൎജ്ജ്യമിവളെക്കൊൽവതെങ്ങനെ? * പിന്നീടോൎത്താൻ
സോദരീ തൻമരണത്തിന്നുഹേതുവാം ബുദ്ധിമാൻപാപവുംചെയ്യുചെ
യ്യുന്നംദേഹരക്ഷയേ * പ്രായശ്ചിത്തത്തിനാലുണ്ടാംപാപത്തിൻശുദ്ധി
യെപ്പോഴും പാപംചെയ്തുംപ്രാണരക്ഷചെയ്യുന്നുബുധരെന്നേ ചിന്തിച്ചു

വണ്ണമക്കംസൻവാളുമെടുത്തുകൊണ്ടുവേഗമായ് കേശംചുററിപ്പിടിച്ചാന
സ്സുന്ദരീമണിയെദ്ദുഷ്ടൻ • ഉറയിൽനിന്നുവാളൂരിക്കൊൽവാനായദ്ദുരാ
ശയൻ പിടിച്ചാനേവതാംകാണെപ്പൂത്തായ്വേട്ടനാരിയെ • കൊൽ
വാൻതുടങ്ങുമവശബ്ദമുച്ചത്തിലായെന്നിയന്തേ വസുദേവന്റെഭൃത്യ
ന്മാർവീരർവില്ലുകൊണ്ടുപോരിനായ് • വിട്ടു,വിട്ടു,യെന്നവനോടോതി
നാർബലശാലികൾ കൃപയാവിട്ടുവിച്ചാരദ്ദേവകീദേവിയേയുടൻ • ധീ
രാംവസുദേവന്റെഭൃത്യന്മാർക്കുംമഹാനതാം കംസനുംതമ്മിലുണ്ടായി
ഘോരമായുള്ളസംഗരം • അവ്വണ്ണംഘോരമായ്രോമാഞ്ചമുണ്ടാം
പോർനടക്കവേ തട്ടത്താർവൃദ്ധരായുള്ളയാദവോത്തമർകംസനെ •
പൂജ്യയിന്നിവൾവീര!നിൻപെങ്ങളാണെറിവററവൾ വിവാഹോത്സവ
കാലത്തുവധിക്കേണ്ടവളല്ലെടോ! • കീർത്തിപോംപാപമുണ്ടാകുംസ്ത്രീഹ
ത്തിയിതസഹ്യമാം ആകാശവാണിവാതമാത്രംചെയ്യൊല്ലറിവുള്ളനീ
ഇവന്റെയോനിന്ദയോവൈരയേകൻമറഞ്ഞുതാൻ പറഞ്ഞതല്ലീ
യനർത്ഥവാക്കെന്നോർത്തനവണ്ടിടാംവസുദേവന്റമാർദ്ദവ്യമ്മനിനക്കും
കീർത്തിപോക്കുവാൻ വഞ്ചകൻവൈരിയാൽചൊല്ലപ്പെട്ടുതീവാക്കത്രേ
പതേ! • ഭയപ്പെട്ടുന്നുവീരൻനീയിബ്ഭൂതംചൊന്നവാക്കിനാൽ യശോ
നാശത്തിനായ്വൈരിചെയ്യുതാണീയുപായവും • നിൻസോദരി,വി
ശേഷിച്ചുംവിവാഹം,കൊല്ലൊല്ലാതേ പ! വരാനുള്ളതുവന്നീടുംമറിച്ചു
ങ്ങനെഭൂപതേ! • അവരീവണ്ണമോതീട്ടുമടങ്ങീലവനപ്പൊഴേ അവനോ
ടോതിനാൻനീതിയറിയുംവസുദേവനാം:• "കംസ!ഞാൻസത്യമോതുന്നു
സത്യേനിൽപ്പുജഗത്രയം തരാംഞാൻദേവകിക്കുണ്ടാം പുത്രരെയൊക്ക
യുംതവ • ഉണ്ടാമുണ്ടാംപുത്രരഞ്ഞാനങ്ങേക്കായിത്തരാമ്മലോ കംമീ
പാകംഘോരമതിൽവീഴട്ടെമേപൂർവ്വജർ" • ആസ്സത്യവാക്കുകേട്ടിട്ടുമുൻ
പിൽനിന്നപൌരവർ ബോധപ്പെട്ടോതിനാർകംസ!നന്നുനന്നെന്ന
നേകമായ് • ആസത്യംചൊല്ലുകിൽലേന്നംവസുദേവൻമഹാമതി വിട്ട
കേശംമഹാഭാഗ!സ്ത്രീഹത്തിയതിപാതകം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

യദുവൃദ്ധർമഹാന്മാരിതറിയിച്ചിട്ടുകംസനും സത്യവാക്കിങ്കൽമോ
ഹിച്ചാക്കോപംവിട്ടുമിണ്ടാതെ • പൌരന്മാരകൾഘോഷിച്ചുമററുവാ
ദ്യങ്ങളോടുടൻ മുഴക്കീജയശബ്ദങ്ങളെല്ലാരുംസമയിങ്കലായ് • യശസ്സു

ഴംശൌരിവിടീച്ചുമാറ്റുയേ പ്രമോദമക്കംസനന്മനാംകിവേഗം ॥ സപുത്ര
ന്ത്യരോടുംപുഷ്ടമാറ്റുംയാടും ഭയംവിനാപോയ് ബലവാൻഗൃഹത്തിൽ.

ശ്രീമഹാഭാഗവതം ദശമസ്കന്ധം.

കൃഷ്ണാവതാരകഥ

ഇരുപതാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

പിന്നിട്ടുകാലംവന്നപ്പോൾദേവക്രൂപിണിദേവകീ വസുദേവനോടായ്ചേൻവിധിപോൽഗർഭമാണ്ടതേ ॥ പത്തുമാസംതികഞ്ഞപ്പോളഴകാർന്നംഗപൂർണ്ണനായ് പ്രസവിച്ചാൾദേവകിയുമാദ്യോനല്ലൊരുപുത്രനെ ॥ ഭാവികാര്യത്തിനാൽസത്യവാക്കാൽതാവസുദേവനാം മഹാത്മാവോതിനാൻദേവമാതാദേവകിയോടുടൻ ॥ നംകംസപുത്രനെയുന്നൊൻസത്യംനീയറിയുന്നതേ വിട്ടുവിച്ചുനാണയിട്ടിട്ടുനനിനോവരാനനേ! ॥ ഈപ്പുത്രനെക്കൊല്ലുവാനായേകാംനിൻസോദരന്നുഞാൻ ദൈവത്തോടുംഇപ്രകംസനോടുംനീയെന്തുചെയ്തിട്ടും ॥ അറിയാമന്ദരാശ്ചര്യ്യങ്ങളാംകർമ്മഫലങ്ങളെ കാലപാശത്തിലുംപ്പെട്ടുജീവി,യെല്ലാംഭുജിക്കണം ॥ നല്ലതോചീത്തയോതങ്ങൾക്കുള്ള കർമ്മഫലങ്ങളെ പ്രാരബ്ധംസർവ്വജീവികളമെന്നുമാവിധികല്പിതം.

ദേവകിപറഞ്ഞു.

എന്നുംഭുജിക്കണംസ്വാമിൻ!പൂർവ്വകർമ്മങ്ങളെനരർ അതില്ലാതാകുമോ?തീർത്ഥപോദാനങ്ങൾകൊണ്ടുമേ ॥ പൂർവ്വജന്മത്തിലെപ്പാപം നശിക്കാനായ്മഹത്തുകൾ ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങളിൽപ്രായശ്ചിത്തമാംവിധി ചൊല്ലിട്ടും ॥ ബ്രഹ്മഹാ,സ്വർണ്ണഹർത്താവു,മദ്യപൻ,ഗുരുതല്പഗൻ പന്ത്രണ്ടാണ്ടെവ്രതംകൊണ്ടുശുദ്ധരായ് തീരുകില്ലയോ? ॥ മന്വാദ്യോർ പറഞ്ഞുള്ള പ്രായശ്ചിത്തംവിധിപ്പടി ചെയ്യാൽനരൻപാപമുക്തനാമോ?ചൊന്നാലുമില്ലയോ? ॥ യാജ്ഞവൽക്യാദിമുനിമാർധർമ്മശാസ്ത്രം ചമച്ചവർ തതംകാരണാരത്ഥമില്ലാവാക്കെന്നുമാവരോപ്പൂപ? ॥ വരാനുള്ള ദുഃഖനീടുമെന്നാൻ ശ്ചയമെങ്കിലോ കളവാം,മന്ത്രവാദങ്ങൾവൈദ്യശാസ്ത്രവുമങ്ങനെ ॥ വെറുതേതാനജ്യോതിഷങ്ങളേവംദൈവാജ്ഞയെങ്കിലോ വരാനുള്ള ദുഃഖനീടിൽകാര്യമില്ലപ്രവൃത്തിയാൽ ॥ സ്വർഗ്ഗസാധന

മാമഗ്നിഷ്ടോമാദികളൊന്തിനായ്? പ്രമാണമെല്ലാംവെറുതെചൊ
ല്ലപ്പെട്ടുള്ളമാഹാത്മ്യം ॥ പ്രമാണംകള്ളവാകമ്പോൾധർമ്മനാശംവരാതെതോ?
പ്രത്യക്ഷമായിക്കാണന്നതുക്രമത്താൽകാര്യസാദ്ധ്യവും ॥ എന്മക്കട്ടെൻബോ
ധനാംപുത്രൻക്ഷേമംപ്രാപിക്കുമാറിവിധം ഇതിൽക്രമിക്കകതിനാൽ,പ്ര
പഞ്ചംചിത്തകല്പിതം ॥ ശ്രമിപ്പിപ്പവൻവ്യാജമൊന്നുരച്ചെങ്കിലായ
തിൽ ദുഷ്യമൊട്ടുംകഥിക്കില്ലവിദ്വാന്മാരായോ പ്പവർ.

വസുദേവൻപറഞ്ഞു.

കേട്ടാലുംനീമഹാഭാഗേ!സത്യംഞാനിന്നുചൊല്ലിടാം ഉത്സാഹം
ചെയ്യുന്നന്തുനംഫലംമലൈദൈവേച്ഛപോൽവരും ॥ കർമ്മത്തെമൂന്നുവിധ
മായിസ്സംസാരത്തിലോതിടും ജീവികൾക്കപുരാണത്തിൽവേദങ്ങളിലുമ
ങ്ങനെ ॥ മുമ്പുള്ള,തിപ്പോഴുള്ളതും,വരുന്നുള്ളതുമിവിധം കർമ്മത്തെമൂ
ന്നതരമായ്ജീവികൾക്കരചെയ്യുന്ന ॥ ബഹുജന്മങ്ങളിൽചെയ്തുള്ളശുഭാ
ശുഭഫലങ്ങളാം ബീജങ്ങളായകർമ്മങ്ങളോരോകാലത്തുവന്നിടും ॥ പൂർവ്വ
ദേഹംവെടിഞ്ഞിട്ടുജീവൻകർമ്മവശത്തിലായ്സ്വർഗ്ഗമോനരകംതാനോ
പ്രാപിച്ചീടുംക്രമപ്പടി ॥ യാതനാദേഹമോദിവ്യദേഹമോപൂണ്ടോരോ
വിധം ഭോഗങ്ങളുഭുജിച്ചീടുന്നാസ്വർഗ്ഗനരകങ്ങളിൽ ॥ ഭോഗാവസാന
മാകുമ്പോളുൽപ്പത്തിക്കുള്ള കാലമാം അപ്പോൾജീവൻലിംഗദേഹ
ത്തോടുകൂടിജ്ജനിച്ചിടും ॥ അനന്തസഞ്ചിതമാകുമ്പൂർവ്വകർമ്മത്തിൽനിന്നൊ
രോഹരി യോജിപ്പിക്കപ്രാകൃതമാംകർമ്മത്തോടഖിലേശ്വരൻ ॥ ജീവനി
ദ്ദേഹമാണിട്ടുഭുജിക്കുന്നശുഭാശുഭം കർമ്മമാകുന്നുപ്രാരബ്ധകർമ്മമെന്നതു
സുന്ദരി! ॥ പ്രായശ്ചിത്തംകൊണ്ടുപോകുംവർത്തമാനങ്ങളൊക്കയും സ
ഞ്ചിതങ്ങളുമവ്വണ്ണം,പ്രാരബ്ധംപോകയില്ലതാൻ ॥ പ്രാരബ്ധത്തെഭുജിച്ചാ
ലെന്നശിക്കുമതാററമില്ലതിൽ അതിനാലെന്തുകൊണ്ടുംഞാൻസ്വതന്ത്രനേക്കം
ദശനേകക ॥ എൻവാക്കസത്യവുംലോകംനിന്ദിക്കുന്നതുമല്ലെടോ അ
നിത്യമാണയോഗ്യംധർമ്മസാരവുമായിടും ॥ സംസാരത്തിൽദൈവമ
തമാണാക്കർമ്മമൃത്യു,ജന്മവും അതിനാലീനരൻദുഃഖിച്ചിട്ടൊരാവശ്യമില്ല
താൻ ॥ സത്യമില്ലാത്തവൻജന്മംവെറുതെതന്നെവല്ലഭേ! അസത്യവാ
നിഹപരംരണ്ടുമില്ലവരാനഘേ! ॥ അതിനാൽപുത്രനെനമ്മക്കു,കംസ
നായ്ഞാൻകൊടുത്തിടാം സത്യംപാലിക്കകെന്നതിൽമേലാൽശുഭമുണ്ടാംപ
തിവ്രതേ! ॥ നരൻപുണ്യംചെയ്തിടേണംസുഖദുഃഖങ്ങൾരണ്ടിലും സ
ത്യസംരക്ഷണംകൊണ്ടുനല്ലതുമേൽവരുന്നതും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

കാന്തനിങ്ങനെ ചൊന്നപ്പോൾ ദുഃഖത്തോടൊത്തു ദേവകി വിറച്ചും കൊണ്ടു സുതനെക്കൊടുത്താളാമനസ്വിനീ * ധർമ്മിഷ്ഠൻ വസുദേവൻ കൈക്കൊണ്ടു തൻബാലപുത്രനെ മാർഗ്ഗജനസ്തുതിയോടും കംസമന്ദിര മെത്തിനാൻ.

ലോകർപറഞ്ഞു.

ലോകരേ! നോക്കുകീ വന്നു ധീമാനാം വസുദേവനെ തൻവാക്കോർത്തിവനാം കൊണ്ടുപോകുന്നു ബാലപുത്രനെ * കാലനായേകുവാനിന്നീ സ്സത്യവാനനസൂയകൻ ഇവൻറജന്മം സഫലം നോക്കുകിൻ ധർമ്മമുള്ളതം * പുത്രനെക്കൊണ്ടുപോകുന്നു കാലനാം കംസനേകുവാൻ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

ഏവം ജനസ്തുതിയോടും പ്രാപിച്ചാൻ കംസമന്ദിരം കംസനേകി ജാതമാത്രനാം ദിവ്യകുമാരനെ * വിസ്മയിച്ചാമഹാത്മാവിൻ ധൈര്യത്തെക്കണ്ടു കംസനാം ബാലനെ വാങ്ങിയിവാക്കു ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു ചൊല്ലിനാൻ: * 'നീ ധന്യനെന്നാറ് മദ്യുതോൻ ശൗരേ! പുത്രനിങ്ങറിയുക ലുകാശവാക്കിലെട്ടാമനിവനല്ലെന്റെ കാലനായ് * ഇപ്പുത്രനെക്കൊണ്ടു നല്ലുന്നാൽ പോകനീ നിൻഗൃഹത്തിനായ് എട്ടാമതേപുത്രനെ നീ തന്നീടേണം മഹാമതേ!' * ഇത്താതി വസുദേവനായ് കൊടുത്താൻ ശിശു വെ ഖലൻ പൂകട്ടെ ഗൃഹമിപ്പാലനെന്നോതി നല്ലവാക്കവൻ * അവനെക്കൊണ്ടുപോയാൻ തൻഗൃഹത്തിൽ വസുദേവനും മന്ത്രിമാരോടോതി കംസ: 'നിപ്പാലവധമെന്തിനായ്? * ദേവകീസുതനെട്ടാമൻ കൊല്ലുമെന്നാണുരച്ചത് ആദ്യത്തെസ്സുതനെക്കൊന്നു ഞാൻ പാപം ചെയ്യയില്ലതാൻ' * ആമന്ത്രിവരതംനേന്നങ്ങന്നോതി വസിച്ചതേ കംസനാൽ വിട്ടയക്കപ്പെട്ടവർ പോയാർ ഗൃഹങ്ങളിൽ * മന്ത്രിമാർ പോയതിൽ പിന്നെ വന്നു നാരദമാമുനി എഴിററിട്ടർഘ്യപാദ്യാദി ചെയ്താദ്യം പിന്നെയാനൃപൻ കുശലപ്രശ്നവും ചെയ്തു ചോദിച്ചാൻ വന്ന കാരണം ചിരിയോടവനോടോതിയീവാക്കു മുനിനാരദൻ: * 'എടോ കംസ! മഹാഭാഗ! ദേവവിൽ ചേർയിരുന്നു ഞാൻ ബ്രഹ്മാദിവിണ്ണോരവിടെ ചെയ്യുന്നാലോചനചെയ്തതു * വിഷ്ണുവാ വസുദേവൻറ ഭാര്യദേവകിയിങ്കലായ് ജനിക്കുംനിൻവധത്തിനായ് വിബുധനായകൻ * അതിനാൽ നീതിമാനാം നീ കൊന്നിടല്ലന്ത ഖൽപുത്രനെ.'

കംസൻപറഞ്ഞു.

കൊല്ലാംവിഷ്ണ്വാരെന്റെമൃത്യുവെന്നോർക്കട്ടാമുനേ!.

നാരദൻപറഞ്ഞു.

'അറിയാനീനൃപശ്രേഷ്ഠ!രാജനീതികളൊന്നുമേ വാനോർമായാശക്തിയുംനീയറിയാതോർവതെന്തുഞാൻ ॥ ശത്രുശേഷം ശ്രുവാംശ്രുതനല്പശത്രുവെയുംത്യജിക്കൊലാ ഒന്നിച്ചുകൂട്ടിയെണ്ണുംപോലൊത്തകൂട്ടാതൊക്കനി ॥ നീമൂർഖനിശ്ശത്രുവിനെവിട്ടതെന്താണറിഞ്ഞുമേ' ശ്രീമാനാംനാരദൻദിവ്യനിതോതിപ്പോയിവേഗമായ് ॥ നാരദൻപോകവേകംസനപ്പോലനവജാതനാം ആനകദുന്ദുഭിസുതനെ കല്ലിന്മേൽതല്ലിക്കൊന്നു ദുഃഖിച്ചുതേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം

॥ ദേവകീപുത്രവധം ॥

ഇരുപത്തൊന്നാമധ്യായം.

———:o:———

ഇരുപത്തിരണ്ടാമധ്യായം.

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു.

ജനിച്ചുടനെയിവ്വണ്ണംദുഷ്ടൻകംസൻവധിക്കുവാൻ എന്തുപാതകമപ്പാലൻചെയ്തതാണെന്റെപിതാമഹ!? ॥ ജ്ഞാനമുള്ളോൻ,ധർമ്മനിഷ്ഠൻ,നാരദൻമുനിസത്തമൻ ബ്രഹ്മസുതനീവണ്ണംപാപത്തെച്ചെയ്തതെന്തിനായ്? ॥ ചെയ്യിപ്പോനുംചെയ്യുവനുംതുല്യപാപംബുധോക്തിയാൽ ഖലനാംകംസനേയെന്തിന്നതസാഹിപ്പിച്ചതാമുനി? ॥ വലുതാം സംശയംചൊല്ലുകെല്ലാംവിസ്താരമായ്ഭവാൻ എന്തുകർമ്മഫലംകൊണ്ടാണപ്പാലൻമൃതനായതും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു:

നാരദൻകൗതുകംകാണ്മോനെപ്പൊഴുംകലഹപ്രിയൻ ദേവകാര്യത്തിനായ്വന്നിട്ടിവ്വണ്ണംചെയ്തുമാമുനി ॥ അസത്യംചൊല്ലുവാനോർക്കില്ലാമുനിയൊരിക്കലും സത്യംചൊല്ലുന്നവൻ,ശുദ്ധൻ,ദേവകാര്യാദിതല്പരൻ ॥ കംസൻകൊന്നോരാറുപേരേയിപ്രകാരംജനിച്ചുടൻ ഷൾഗർഭന്മാർശാപമൂലംജനിച്ചിട്ടുമരിച്ചതേ ॥ രാജാവേ!കേൾക്കചൊല്ലീടാമവർക്കൻശാപകാരണം സ്വായംഭുവേ,മരീചിക്കൂർണ്ണയിലായ്പുത്രരാറു

പേർ • ഊൎണ്ണയാംഭാൎയ്യയിൽധൎമ്മനിഷ്ഠരായിട്ടജാതരായ് ശകരെവേട്ടവി ധിയെക്കണ്ടിട്ടുപഹസിച്ചവർ • ശപിച്ചാനവരെബ്ബ്രഹ്മാദൈത്യരാകുനി ങ്ങൾഭൂമിയിൽ കാലനേമിക്കുസുതരായ് ജനിച്ചാരവരാറുപേർ • സുതർ ഹിരണ്യകശിപുവിന്നടുത്തൊരുജന്മവും പൂൎവ്വശാപഭയംമൂലമറിവുള്ളോ രമായിതേ • അജ്ഞാനംശാന്തരായ് കാമക്രോധമെന്യേതപിച്ചവർ പ്രീതനായിവരംനൽകിയാറുപേൎക്കുംപിതാമഹൻ.

ബ്രഹ്മാവുപറഞ്ഞു.

കോപാതുരംശപിച്ചേൻഞാൻനിങ്ങളെപ്പുണ്യപുത്രരേ! മഹാത്മാ രേ!തുഷ്ടനായേനിന്നുചൊല്ലിക്കവിൻവരം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാവിൻവചനംകേട്ടുപ്രീതമാനസരായവർ കാൎയ്യസാദ്ധ്യ ത്തിനായിട്ടുബ്രഹ്മാവിനോടുചൊല്ലിനാർ.

ഗൎഭന്മാർപറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാവേ!തുഷ്ടനായെങ്കിൽഞങ്ങൾക്കിഷ്ടവരംതരു ദേവന്മാരും നരന്മാരുംസിദ്ധഗന്ധൎവ്വവീരരും • മഹോരഗന്മാരുമാരുംഞങ്ങളെക്കൊ ല്ലൊലാവിധേ!.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അവരോടോതിനാൻബ്രഹ്മാവവ്വണ്ണംതാൻഭവിച്ചിടും സംശയം വേണ്ടസത്യംതാൻമഹാത്മാരേ!ഗമിക്കവിൻ • വരംബ്രഹ്മാവേകുകയാ ലവർസന്തോഷയുക്തരായ് ക്രുദ്ധൻഹിരണ്യകശിപുവവരോടിതുചൊ ല്ലിനാൻ: • 'നിങ്ങളെന്നെവെടിഞ്ഞിട്ടുതോഷിപ്പിച്ചുപിതാമഹനെ വര ങ്ങളോരിച്ചുവരുന്നുബലവാന്മാരുമായിതേ • നിങ്ങൾക്കെന്നോടുസ്നേഹമില്ല വെടിഞ്ഞതനുകൊണ്ടുഞാൻ ഷൾഗൎഭരന്നപേരോടുപാതാളത്തിൽ ഗമിക്കവിൻ • ബഹുകാലംനിദ്രയാലിട്ടുവിളങ്ങണംവാഴ്വിൻപി ന്നെദ്ദേഹികിനൻഗൎഭസ്ഥരായംജനിക്കവിൻ • നിങ്ങൾക്കച്ഛൻ കാലനേമിയപിട്ടെകംസനായ്വരും അച്ഛൻനിങ്ങളെക്കൊല്ലുംജനി ക്കുംസമയത്തിലേ'.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അവൻശപിച്ചിട്ടീവണ്ണംദേവകീഗൎഭമാണവർ ഷൾഗൎഭരസ്സു തരെശാപന്നാൽകൊന്നുകംസനും • ശേഷാംശമായിട്ടേഴാമൻദേവകീ ഗൎഭമാണുതേ അതുഗൎഭത്തെസ്രവിപ്പിച്ചാൾതൻശക്ത്യായോഗമായയും • ബലാൽപാകിച്ചാചിന്നിതന്നഗൎഭത്തിലലെടുത്തതേ സ്രവിച്ചുഞാനെന്നു മെന്നുലോകത്തിങ്കൽപ്രസിദ്ധമായ് • ദേവകീഗൎഭനാശംബോദ്ധ്യമാകവേ

നന്ദകംസനാം സ്വധാമകംവാൎത്തകേട്ടുള്ളൻസന്തോഷമാനസന • ദേവകീഗൎഭത്തിങ്കൽഭഗവാൻസാത്വതാംപതി വസിച്ചാൻദേവകാൎയ്യത്തിന്നായ് ഭൂഭാരമകററുവാൻ.

രാജാവുപറഞ്ഞു.

വസുദേവൻകശ്യപാംശം,മുന്നായ് ശേഷാംശമായതും വിഷ്ണുവിന്നംശവുംചൊല്ലിയപ്രകാരംഭവാൻമുനേ! • വേറെദേവാംശമായജ്ജനിച്ചോരേക്കഥിക്കുക ഭൂഭാരംതീൎക്കുവാൻഭൂമിയപേക്ഷിച്ചതുമൂലമായ് •

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ദേവാസുരന്മാൎതന്നംശമായിബ്ഭൂവിൽപ്രസിദ്ധരാം അവരെ ഞാൻചുരുക്കത്തിൽചൊല്ലാംകേൾക്കുന്നൃപോത്തമ • വസുദേവൻകശ്യപാംശമതിർന്നൃപ!ദേവകീ ബലദേവനനന്താംശമാണെന്നുവാഴ്വെ • ശ്രീമാൻധൎമ്മസുതൻനാരായണനെന്നുപുകഴ്ന്നവൻ വാസുദേവനവന്നംശമവൻജീവിച്ചിരിക്കവെ • അവന്നനുജനായുള്ളനരൻതന്നംശമൎജ്ജുനൻ യുധിഷ്ഠിരൻതാൻധൎമ്മാംശംവായ്വംശംഭീമസേനനാം • അശ്വിനീദേവർതന്നംശംനകുലംമാദ്രിതൻസുതർ സൂൎയ്യാംശംകേൾക്കുനാകൎണ്ണൻധൎമ്മാംശംവിദുരൻനൃപ! • ദ്രോണൻഗീഷ്പതിതന്നംശമശ്വത്ഥാമാശിവാംശജൻ ആഴി,ശന്തനുവെന്നോതുംമൊഴ്ക്കുംഗംഗ,ബുധർമതം ആഗമങ്ങളിൽദേവകനെച്ചൊല്ലുംഗന്ധൎവ്വനാഥനായ് മരുൽഗണംവിരാടൻതാൻവസുവാകുന്നുഭീഷ്മരും • ഓതുന്നരിഷ്ടസുതനാംഹംസനെദ്ധൃതരാഷ്ട്രനോട് മരുൽഗണന്താൻകൃപനംകൃതവൎമ്മാവുമങ്ങനെ ദ്വാപരാംശംശകുനിയാംകലിയംശംസുയോധനൻ • സോമൻപുത്രൻസുവൎച്ചസ്സാംസോമപുത്രൻഅഭിമന്യുവാം ധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻപാവകാംശംശിഖണ്ഡിരാക്ഷസാംശവും • സനൽകുമാരാംശമായിപ്രദ്യുമ്നനെയറിഞ്ഞിടും ദ്രുപദൻവരുണന്നംശംലക്ഷ്മ്യംശംദ്രൗപദീമതം • പാഞ്ചാലീപുത്രരഞ്ചാളും വിശ്വദേവാംശമാണെടോ സിദ്ധി കുന്തി,ധൃതി,മാദ്രി,മതി,ഗാന്ധാരിയാമവർ • കൃഷ്ണപത്നികളെല്ലാവുംദേവവേശ്യകളാംനൃപ! അവ്വണ്ണം നൃപരെല്ലാരുമസുരന്മാർ കരുതൊനവർ • ഓളുംഹിരണ്യകശിപുതന്നാംശംശിശുപാലനായ് വിപ്രചിത്തി,ജരാസന്ധൻപ്രഹ്ലാദൻതന്നെശല്യരും • ഹയഗ്രീവൻ,കേശി,കാലനേമിയാകുന്നുകംസനാം ഗോകുലേ കാളയായ്ച്ചുതാൻബലിപുത്രനരിഷ്ടനാം • അനുഹ്ലാദൻ,ധൃഷ്ടകേതു,ബാഹ്ലീകൻ,ഭഗദത്തനും ലംബൻ,പ്രലംബനായ്തീൎന്നുഖരൻ

ധേനുകനായിതേ അത്യുഗ്രനാം മാനവന്മാരാംവരാഹൻ, കിശോരനും ചാ
ണൂരമുഷ്ടികന്മാരാം മല്ലന്മാരായ് ജനിച്ചുതേ ॥ ദിതിപുത്രനരിഷ്ടൻതാൻ
ഗജംകുവലയാപീഡം ബലിപുത്രീപൂതനയാം, യറംകണ്ണജനായ് ബകൻ
യമൻ, തദ്രനമറ്റുള്ളകാമവുംക്രോധമെന്നതും ഈശ്വരശേഷശേഷമായുള്ളാ
യശപതഹാരാമഹാബലൻ ॥ അംശാവതാരമായ് മൂന്നംദൈത്യന്മാരമരക
ളും ദേവന്മാരുംജനിച്ചാരിമ്പ് ഭൂഭാരത്തെയൊടുക്കുവാൻ ॥ ദേവാസുര
ന്മാർക്കുള്ള ശേഷാവതാരങ്ങളെയൊക്കയും പുരാണത്തിൽ ചൊന്നവണ്ണം
ഞാൻപറഞ്ഞുതീരപോതുമേ! ॥ പാലാഴിയിങ്കൽതല്പിപ്പാൻ ഭൂവമാലി
കംഗതിച്ചുനാം കറുപ്പുംവെള്ളയുംരണ്ടുകേശങ്ങൾ നൾകിനാൻഹരി ॥
കറുത്തുള്ളതുതാൻകൃഷ്ണൻവെള്ളയബ്ബലഭദ്രനും ഭാരനാശത്തിനായ്‌ദേ
വാംശമായ്‌വന്നുജനിച്ചവർ ॥ അംശാവതാരമിതിനെ ഭക്തിയോടെ
ന്നുകേൾക്കുകിൽ സർവ്വപാപങ്ങളുംപോയിമോദിക്കാംസജ്ജനത്തോടും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം.

ഗദ്യാവതാരം.

ഇരുപത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

കംസൻദേവകിതന്നാറുപുത്രന്മാരെവധിക്കവേ സ്രവിക്കവേഗർഭ
മേഴാമത്തെതാമുനിചൊന്നപോൽ ॥ മരണത്തെവിചാരിച്ചുഭ്രമിച്ചോ
കംസനാംനൃപൻ എട്ടാംഗർഭത്തെരക്ഷിപ്പാൻപ്രയത്നങ്ങൾതുടങ്ങി
നാൻ ॥ അംശമായ് വസുദേവങ്കൽപ്രവേശിച്ചുക്രമപ്പടി കാലത്തിൽ
ദേവകീഗർഭംപ്രവേശിച്ചാൻരമാപതി ॥ യോഗമായയുമക്കാലമിട്ടു
പോലായശോദയിൽ പ്രവേശിച്ചാൾദേവകാര്യമെല്ലാംസാധിച്ചുകൊ
ള്ളുവാൻ ॥ രോഹിണീപുത്രനായ്‌രാമൻഗോകുലത്തിൽജനിച്ചവൻ അ
വളുകംസനേപ്പേടിച്ചുവിട്ടെപ്പോത്തിരുന്നതേ ॥ വിദ്വാന്മാർവാഴ്ത്തുംദേവ
കിയെപ്പിന്നെക്കാരാഗൃഹത്തിലായ് പാർപ്പിച്ചുകംസൻരക്ഷയ്ക്കായ്‌ഭൃത്യ
ന്മാരെയുമാക്കിനാൻ ॥ മറ്റ്വാദസ്സഹച്ചുടിനാൽബദ്ധനായ്‌വസുദേവ
നും പുത്രോല്പത്തിയെയോർത്തുതൻപത്നിയോടൊത്തുപാർത്തുതേ ॥ ദേ
വകാര്യത്തിനായ്‌വിഷ്ണുദേവകീഗർഭമാണവൻ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവാനോ

താൽക്രമംപോലെ വളർന്നവൻ ॥ പത്താംമാസമതാം ചിങ്ങമാസത്തിൽ കൃഷ്ണപക്ഷവും അഷ്ടമിരാവന്നിയുമൊത്തുള്ളതാസ്ഥാനനാൾദിനം ॥ ഭയവിഹ്വലനായ് കംസൻ പോന്നാൻ ദൈത്യരോടൊക്കയും രക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നതിങ്ങാം ദേവകീഗർഭമിതം ॥ ദേവകീപുത്രനെട്ടാമനെന്റെ ശത്രുവതാസ്തവം രക്ഷിക്കണം ക്രമപ്പെട്ടമസ്ത്രായകാലരൂപനാം ॥ ഇപ്പോൾ [illegible] ഗ്രഹിച്ചവനാ [illegible] ഒഴിയാതെയും പോമിതെട്ടാംപുത്രൻനശിക്കകിൽ ॥ വാളുംകുന്തംവില്ലുമായ് നിദ്രയും കളിയുമെന്നിയേ ദൃഷ്ടിവച്ചിട്ടവിടെ യുംകാത്തുനിൽക്കണമെവരും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ദൈത്യരോടിതു ചൊല്ലീട്ടയാംമൂലം പടച്ചുടനേ പ്രാപിച്ചു തൻഗൃഹം കംസനങ്ങയാതൊട്ടമസ്സുഖം വസുദേവനോടായ് ചൊന്നാളൻ രാത്രിയിൽ ദേവകീ ॥ കാന്ത! ഞാനെന്തുചെയ്യേണ്ടു പ്രസവത്തിന്നുകാലമായ് [illegible] ബന്ധുക്കൾ ॥ ഏഴാമനെന്നോടുചെയ്യിട്ടുണ്ടേയന്ന് [illegible] പുത്രനെയെന്റെ ഗൃഹത്തിൽനിന്നയച്ചീടുക [illegible] ॥ [illegible] നിന്നുമലത്തിനൽമാനിനി! കംസനോ വിശ്വസിപ്പിക്കാനെന്തു ചെയ്യേണ്ടതാം ॥ ഇപ്പോൾ [illegible] ഏതൊരുപായം! സന്താനമാറാം [illegible] ॥ [illegible] മുഖം തിരിച്ചങ്ങുമ [illegible] ഏതിക്കയിങ്ങുമെന്തൊരു [illegible] വ്യഞാൻ ॥ എന്നോതീട്ടാരാത്രിയിങ്കൽ പെറ്റാൾ ദേവകി മായയാം മ ഹാമായയെ [illegible] ॥ നല്ലൊരു [illegible] ങ്ങുവിസ്മയപ്പെട്ടുദേവകി [illegible] ॥ 'ഭാഗ്യവാനല്ലോ പുത്രൻ മനോകാന്തനീവിഭോ! കാലരൂപനാം കംസനിവനെയിന്നുകൊന്നിടും' ॥ [illegible] തന്നെയവൻ [illegible] പുത്രമുഖത്തെയാനന്ദനോക്കിനാൻ ॥ [illegible] പുത്രമുഖം [illegible] ഏതും [illegible] മിവൻമൂലമെന്നട്ടുവന്നിതാ ॥ എന്നവൻ ചിന്ത ചെയ്തപ്പോൾ [illegible] ദേവിയായ് വസുദേവനോടായ് [illegible] ॥ '[illegible]! നീകൊണ്ടുപോകേണം ഈ പുത്രനെ രക്ഷിക്കുന്നോരു [illegible] ॥ വാതിലെട്ടുംതുറക്കപ്പെട്ടു [illegible] വസുദേവൻ [illegible] ഈ [illegible] വേഗത്തോടെ [illegible] ബാലനെ ॥ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയുമിടാതെതന്നെ

രപാലകർ ● കാളിന്ദിതീരമാണഞ്ഞിട്ടുകണ്ടാൻവെള്ളംനിറഞ്ഞതാത നാര യൊട്ടുംജലംചുരന്നതായാനൽപുഴയപ്പുഴ ● യോഗമായാപ്രഭാവത്താൽ കടന്നാവസുദേവനും രാത്രിയിൽഗോകുലംപുക്കാൻവഴിയിൽജനമെ ന്നിയെ ● നന്ദന്റെപടിയിൽഗോസമ്മിളികളൊട്ടുനിന്നവൻ യോഗ മായാംശമാംദേവിയശോദാഗർഭമാണവം ● ത്രിഗുണാഷിവ്യരൂപത്തോ ടവിടെജാതയായുടൻ ● ജനിച്ചോരദ്ദിവ്യബാലയെത്തൻകയ്യിലെടുത്തു ടൻ ഒരു സന്ന്യസ്തരൂപയായ് വന്നാദ്ദേവിതാനവനേകിനാൾ ● പുത്രനേ യവൾതൻകൈക്കുള്ളിൽകൊടുത്തുവസുദേവനും വാങ്ങിബ്ബാലികയേ വേഗംനടന്നാൻഇഷ്ടചിത്തനായ് ● കാരാഗൃഹത്തിലുള്ളദേവകീശ യനത്തിലായ് കൊണ്ടിട്ടിട്ടരികിൽവാണാൻഭയചിന്തകളോടവൻ ● കാന്ത്യരകയക്കന്യയുടൻതാനുഞ്ഞികേൾക്കയാൽ രാത്രിയിൽകംസഭൃ ത്യന്മാർബാധാവന്നിട്ടെഴുന്നേറ്റ ● സംഭ്രമത്തോടുവേഗത്തിൽചെന്നു കംസനോടോതിനാർ ദേവകീസുതയുണ്ടായ്വന്നുവരികന്നിചി ലോ! ● അവർതന്നാരവംകേട്ടവേഗത്തിൽമന്ദിരം തന്നിൽ ത്തളച്ചുവാ തിൽക്കടന്നിട്ടുപിടിച്ചാൻവസുദേവനെ.

കംസൻപറഞ്ഞു.

വസുദേവ!ചൊന്നാലും!ദേവകീസുതനേതെവിടെ എട്ടാമനെൻമൃ ത്യുവാമീവരിയെഞാൻവധിച്ചിടും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

കംസന്റെ വാക്കുകേട്ടുവസുദേവൻഭയത്തോടും ഏകന്നാപുത്രി യെകയ്യിലെകിട്ടിയതൊടാനാപ്പോൾ ● പെൺകുട്ടിയെക്കണ്ടുപ്രപന്ന ധികംവിസ്മയിച്ചുടൻ ദേവവാക്യംനാരദന്റെവാക്കുംനിഷ്ഫലമായിതോ? ചതികൊണ്ടന്യനുതങ്ങെവാഴുംവസുദേവനശക്തനാം ഭ്രമയോടീക്കാകന്മാ രെല്ലാംകാർന്നുനിശ്ചയം ● ഇക്കന്യയെവിട്ടന്നണ്ടാകെയവിടെപ്പോയി തസ്സുതൻ സംശയിക്കയിതിൽകാലഗതിയിന്നറിവാൻപണി ● എ ന്നോർത്തുബാലയെകാലിൽപിടിച്ചവ്യഗ്രനായവൻ കല്ലിന്മേലടി ച്ചിടാനൊരുങ്ങിനായകലാധമൻ ● കയ്യിൽനിന്നുതിർന്നുവായാകാശത്ത ങ്കൽനിന്നുടൻ ദിവ്യരൂപത്തോടവൾതാനോതിനാൾഉച്ചമായ്: 'എന്തിനാകൊല്ലവാനുള്ളൂത,ജാതനായ്നിനക്കരിശാത്രനായ് നിന്നെക്കൊ ല്ലുമെല്ലാമെന്നാമവൻനൂനംനരാധമ!' ● ഇങ്ങനെയോതിവാനിൽപോയിപ്പുക ന്യകാകാമഗാമിവാ കണ്ടുനിന്നായതിശ്രുതിയുള്ളവർ ...

ത്തിനായ് * ബക,ധേനക,വത്സന്മാർതൊട്ടദൈത്യരെയൊക്കയും വ
രുത്തിച്ചൊല്ലിനാനേവംഭയകോപങ്ങളോടവൻ: * 'എൻകാര്യസാ
ദ്ധ്യമാക്കാനായ്ലോകത്തെദൈത്യരൊക്കയും വധിപ്പിനെവിടെച്ചെന്നുംജനി
ച്ചിട്ടുള്ള ബാലരെ * പുക്കാട്ടുബാലരെക്കൊല്ലുംപൂതനാനന്ദഗോകുലം ത
ന്നിങ്കൽബാലരെയെല്ലാംകൊല്ലുവാനെന്റെയാജ്ഞയാൽ * ധേനുകൻ,
വത്സകൻ,കേശീ,പ്രലംബൻ,ബകനെന്നവൻ നിങ്ങളെല്ലാരുമുട
നെൻകാര്യത്തെച്ചെയ്തുകൊള്ളുവാൻ * എന്നാജ്ഞാപിച്ചസുരരോ
ടൊലർപൂകിതൻഗൃഹം പിന്നീടുമവനോരോയോർത്തുമിനായ് ചിന്ത
യോടവൻ.

ശ്രീമദ്ഭാഗവതം നാലംസ്കന്ധം
ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

പ്രാതഃകാലമെഴുന്നന്ദൻപുത്രജന്മോത്സവംഗൃഹേ ജനശ്രുതി
യല്ലാംകേട്ടുകംസൻ പാരമരച്ചുമേപൊക്കിന്നവസുദേവന്റെഭാര്യാ,ഭൃത്യർ,
പുത്രരെല്ലാം നന്ദന്റെഗോകുലത്തിങ്കലെന്നു താനറിയുന്നതായ് * അതി
നാലദ്ഗോകുലത്തിലവന്തന്നെയായി സംശയം എല്ലാകാര്യങ്ങളുംമുൻപിൽ
ചെന്നാൻനാരദനാം നൃപ! * ഗോകുലത്തിങ്കൽനന്ദാദ്യർഭാര്യമാരുംസ്വ
താംശജർ ദേവകീവസുദേവാദ്യരെല്ലാംനിന്നുടെവൈരികൾ * എന്ന
ക്കലോധമൻകംസൻകൊടുംപാപങ്ങൾചെയ്യുവൻ മുനിവാക്യത്തിനാൽ
ബോധിച്ചുള്ളിൽകോപമിയന്നതേ * കൊന്നാൻപൂതനയെകൃഷ്ണനത്ഭ
ുതപരാക്രമൻ ബകവത്സാസുരരെയുംശകടൻധേനുകനേയുമേ *
പ്രലംബനെക്കൊന്നതുപോൽ,ഗോവർദ്ധനമെടുത്തവൻ ഇക്കമ്മംകേട്ടു
റപ്പിച്ചുകംസൻതൻമരണത്തെയും * കേശിയെക്കൊന്നതുമറിഞ്ഞവൻ
ഭേദിച്ചിതേററവും ധനുർയ്യാഗവ്യാജമൊട്ടാവരുത്താനായ് ശ്രമിച്ചുടൻ *
ക്രൂരബുദ്ധിയതാംകംസനക്രൂരനെയയച്ചുടൻ വരുത്തിക്കൊല്ലുവാൻശ
ക്തിയേറീടുംരാമകൃഷ്ണരെ * ഗോപാലരേതേരിലേററിഗോകുലത്തിങ്കൽ
നിന്നുടൻ മധുരെക്കെത്തിയക്രൂരൻകംസകല്പനകേൾപ്പവൻ * അവിടേ
ക്കുവരെത്തീട്ടുവില്ലിട്ടുള്ളുറ കൂടുൻ രജകൻ,കംസഗജവും,ചാണൂരൻ

മുഷ്ടികാഖ്യനാം • ശലതോശലന്മാം,പിന്നെവധിക്കപ്പെട്ടു കൃഷ്ണനാൽ കേ
ശംപിടിച്ചിഴച്ചു ട്ടുകളിയായ്കൊന്നു കംസനെ അഴിച്ചുവിട്ടൂനമ്മമാർ
തന്നുദ്ദേവകമകററിനാൽ ഉഗ്രസേനന്നു രാജ്യത്തെക്കൊടുത്താനർദ്ദനൻ •
ആയവർക്കായിതെല്ലുളിച്ചീടിനാൻവസുദേവനും മൈത്രീബന്ധനമോ
ടൊത്തിട്ടു പണ്ഡിത,വിധിപ്പടി • ഉപനിച്ചുടനെപുക്കാരവർസാന്ദീപനാ
ലയം വിദ്യാഭ്യാസംകഴിഞ്ഞിട്ടുമധുരയ്ക്കെത്തിപിന്നയും • വയസ്സുപന്ത്ര
ണ്ടാംവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്നുകരുത്തരായ് മധുരാപുരിയിൽവാണുവീരരാം
രാമകൃഷ്ണരും • മഗധേശൻജരാസന്ധൻജാമാതൃവധദുഃഖിതൻ സൈ
ന്യങ്ങളശേഖരിച്ചുകൊണ്ടെത്തിമധുരാപുരേ • പതിനേഴുംതവണ
യാമധുരാപുരവാസിയാം ബുദ്ധിമാനാംകൃഷ്ണനോട്ടയുദ്ധംചെയ്തിട്ടുതോ
റ്റുപോയ് • പിന്നീടയച്ചാനവനസ്സുരാജയവനാഖ്യനാ മ്ലേച്ഛന്മാ
ർക്കധിപൻഗ്ലൂനവൻയദുഭയങ്കരൻ • യവനൻവരവേക്കേട്ടായദ്രുത
മരെയൊക്കെയും വരുത്തീട്ടുടനേകൃഷ്ണൻരാമനോട്ടുപറഞ്ഞുതേ •
ശക്തൻജരാസന്ധനിൽനിന്നുണ്ടായ്നോക്കിവിടെബാധയും ചൊല്ലതെ
ന്നുമഹാന്മാരേ! യവനൻവരുന്നുപോൽ • പ്രാണൻരക്ഷിക്കണംവിട്ടും
ഗൃഹസൈന്യധനങ്ങളേ എവിടെസ്സുഖമായ്പാർക്കാമദ്ദേശംതന്നെ
പൈതൃകം • കുലോചിതമദ്ദേശമെന്തിന്നെന്നംശീതിവരുത്തുകിൽ ശൈ
ലാദ്രിസന്നിധാനത്തിൽപാർത്തീടേണംസുഖേന്ദ്രറൂപം • പണ്ഡിത
ന്മാർശത്രുപീഡയററലിക്കിങ്കൽവാഴണം ഉറക്കുന്നശേഷനായമെത്ത
യിൽസാഗരേഹരി • കൈലാസത്തിലടങ്ങിവാഴുന്നൂശ്രീശിവൻഹര
ൻ ശത്രുപീഡയെഴുന്നേമ്മളതിനാലിന്നുവാഴേവം • ദ്വാരകസ്സുഗമി
ച്ചീടാമൊന്നിച്ചീനമ്മളൊക്കെയും ഗരുഡൻചൊല്ലിനാൻനല്ലതാണെ
ന്നാദ്വാരകാപുരി • രൈവതാദ്രികടത്തീക്കരയിങ്കൽമനോഹരാ.

ദ്വാരകാഗമനം.

അസ്സത്യവാക്കുകേട്ടിട്ടുയാദവശ്രേഷ്ഠരൊക്കയും കുടുംബങ്ങളുംവാ
ഹനങ്ങളോട്ടുംയാത്രയ്ക്കൊരുങ്ങിതേ • ഒട്ടകത്തിൽവണ്ടിയിൽപെണ്ണുശക
ത്തിൽമഹിഷത്തിലും ധനമേററിപ്പുറപ്പെട്ടാനഗരംവിട്ടുയാദവർ • രാ
മകൃഷ്ണരെമുൻപാക്കിപ്പരിവാരങ്ങളോടവർ ജനങ്ങളേയുംമുൻവിട്ട് നട
ന്നാർയാദവോത്തമർ • ഏതാനുംദിവസംകൊണ്ടുദ്വാരകാപുരിയെ
ത്തിനാർ ജീർണ്ണോദ്ധാരംശില്പിമാരെക്കൊണ്ടുചെയ്യിച്ചുമാധവൻ • യാ
ദവന്മാരെയവിടെയാക്കീട്ടാബലകേശവർ വേഗംമധുരയിൽച്ചെന്നവാ

ണാർനിൽകുറമികളിലായ് ॥ ഉടനെയസ്ഥലത്തെത്തിബലവാൻയവനാ
ധിപൻ ആവൻവരവറിഞ്ഞിട്ടാപ്പുരിവിട്ടുപുറത്തുപോയ് ॥ യവനാ
ലെക്കാൽനടയായ്പുറപ്പെട്ടാൻജനാർദ്ദനൻ പീതാംബരധരൻശ്രീമാൻ
ചിരിച്ചുകൊണ്ടുമാധവൻ ॥ മുൻപിൽപോകുംപങ്കജാക്ഷൻകൃഷ്ണ
നെക്കണ്ടാകുലമായ് മൂഢൻയവനൻപിമ്പേകാൽനടയ്ക്കുനടന്നുപോ
യ് ॥ ഭഗവാൻകൃഷ്ണനക്കാലയവനന് തന്നൊട്ടുകിട്ടാതെ രാജർഷിമുചുകു
ന്ദാഖ്യനാരങ്ങുംഗുഹയിലെത്തിനാൻ ॥ മുചുകുന്ദനേയുംകണ്ടാൻമറഞ്ഞാ
നസ്ഥലത്തവൻ ഉറങ്ങുന്നവനെക്കണ്ടുചെന്നാൻയവനനങ്ങുതാൻ ॥
കൃഷ്ണനെന്നോർത്താനൃപനേച്ചവിട്ടീകാലുകൊണ്ടവൻ ഉണർന്നുകോപി
ച്ചുയവനനെദ്ദഹിപ്പിച്ചുമഹാബലൻ ॥ അവൻഭസ്മമാക്കിട്ടുകണ്ടാൻകൃഷ്ണ
നെയാനൃപൻ ദേവശന്മാംകേശവനെനമിച്ചാശ്രയിച്ചാൻവനം ॥ രാ
മനുംകൃഷ്ണനുംക്രീഡിച്ചുദ്വാരകാപുരമെത്തിനാർ ഉഗ്രസേനനൃപൻരാജാവാക്കി
ട്ടിഷ്ടരാമ്പാൽനടന്നതേ ॥ ഹരിച്ചാൻരുക്മിണിയെ … ചൈദ്യനീശൻതൻസ്വ
യംബരേ … സമാംവിവാഹംകൊണ്ടുകേശവൻ ॥ പി
ന്നെജാംബവതി, സത്യാ, സുദതീമിത്രവിന്ദയും കാളിന്ദി, ലക്ഷ്മണാ, ഭദ്ര,
യപ്പോൾനഗ്നജിത്തിന്റെ ॥ വേറെവേറെകൊണ്ടുവന്നുവേട്ടാനിവരെയും
ഹരി അതിമംഗലമുള്ളോരീയെട്ടുപേർമുഖ്യഭാര്യമാർ ॥ പെററു
രുക്മിണീകാമതുല്യനാംപ്രദ്യുമ്നപുത്രനെ അവന്നുജാതകർമ്മംതൊട്ടെ
ല്ലാംചെയ്താൻജനാർദ്ദനൻ ॥ ഹരിച്ചീററില്ലതിൽനിന്നാവനെശംബ
രൻബലീ പുരിക്കുകൊണ്ടുപോയ്മായാവതിക്കായേകികുട്ടിയെ ॥ കൃഷ്ണ
നാപ്പുത്രഹരണമറിഞ്ഞിട്ടില്ലാഞ്ഞതേ വൃത്രാസുരൻതൊട്ടുദൈത്യന്മാരെ
യെവരുംവധിച്ചവാ ॥ അദ്ദേവിയെത്താൻശരണംപ്രാപിച്ചാൻഭക്തി
യോടവൻ ശ്രേഷ്ഠാക്ഷരങ്ങളായിട്ടുമംഗലസ്തുതിവാക്കുകൾ ॥ കൊണ്ടി
ട്ടുപിന്നശ്രീകൃഷ്ണൻപുകഴ്ത്തീയോഗമായയെ.

ശ്രീകൃഷ്ണപ്രാർത്ഥന.

മുഞ്ജനാമണിദ്വീപകോത്രവാസിയായ് ഞാൻ । നാരായണാഖ്യയോ
ടനിവതപസ്സുചെയ്‍വാം ॥ സന്തുഷ്ടയാകിവരപ്പുഷ്പമെടുത്തുപൂജി । ച്ചെന്നെ
ക്കുതിരീകനന്ദിനിയാകാനോപാരയാ? ॥ ഈററില്ലമാണ്ടുമകനെമമകൊ
ണ്ടുപോയി । നാദോപവിരോധകൃത്തുക്കളിലൊന്നുമാം ॥ എൻമാനഹാ
നിയതിനായ്, ദുർമ്മതംബികേനിൻഭക്തന്മാരാകുമവരങ്ങനിന്നതന്നെ
വൻകാട്ടുയുണ്ട്, പുരിയിൽബാലരക്ഷയുമെന്നുൻ । ഹാസസ്ഥലംപുനര

തിൻനടുവു,മപ്രദേശം ॥ അന്തഃപുരം,മറവിലിറവുഗ്രഹം,ഹരിച്ചി।
തെൻബാലനേയവിടെനിന്നതുകണ്ടു ദോഷം ॥ ഞാനൊന്നുമെങ്ങളു മഹോ
പരമന്ദിരത്തിൽ । പോയില്ലവീരവരരക്ഷപുരിക്കുമുണ്ട് ॥ ഘോരൻഹ
രിച്ചൂശിശുവേയതുനിൻപ്രകാശ । മാകാപ്രഭാവമിയലുമനാതമായത
ന്നേ ॥ നിൻഗൂഢമാം ചരിതമിന്നറിവില്ലെനിക്കാ । ക്ലിഷ്ടനെമൂഢമനോ
ഭവന്നറിവാമെതംബ! ॥ കാണാതെയെൻമകനെ ഗ്രഹിച്ചവൻപോ
യ് । നിന്നാജ്ഞയിസ്സകണീതന്നെയിതെന്നതൂനം ॥ ഐശ്വര്യമല്ലിതുപ്പ
രാക്രമമാതുഗർ । മഞ്ജായമാസമതിൽമായയിനാൽ ഹരിച്ചു ॥ പെററ
ങ്ങരോരോന്നിയുമാഹലിദേയസപത്നി । ദുരത്തിൽ [illegible] കൊച്ചുയു
മററു സാധ്വീ. നിനിൻഗുണങ്ങളതിനാലനിശം ജഗത്തിൽ । ശ്രേഷ്ഠിസ്ഥി
തിപ്രമുഖമെന്നപചെയ്തിടുന്നു ॥ ആർനിൻചരിത്രമറിയും ദുരിതാന്തകാ
രി । യോഗിട്ടികൾക്കുമതുവാക്കവതംബനീതാൻ ॥ നൽകീട്ടപുത്രജന
നത്തിലതിപ്രമോദം । പിന്നീട്ടപുത്രവിരഹാത്തിയുമേകിയംബ! ॥ നീ
നിമന്ററനല്പമുളികൾകൊണ്ടുകളിച്ചിടുന്നില്ലെന്നാകിലെന്തു സുതലാഭമ
തും പുനരപായവും ॥ ഇപ്പാല,ബാലജനനീകരികത്തുല്യ । മെന്നന്തികേനി
ലവിളിച്ചുഴലെ കിടന്നു ॥ കഷ്ടം പ്രഭാവവതിനീയറിയുന്നതില്ലേ? । സം
സാരികൾക്കശരണം ജഗദംബ! നീതാൻ ॥ ചെല്ലും ഗ്രഹിക്കസുഖസീമ,
സുതാപ്തിയെന്നാ । ലതിന്നടുത്തിട്ട് പുത്രവിനാശമെന്നും ॥ സീമന്ത
പുത്രനിവനിന്നനശിച്ചു,ചെന്നു । തെന്നെന്മനസ്സുഴലിനാൽതകർന്ന
തായ! ॥ പൂജാപുതാകൃതുവതുംതവതുഷ്ടിയേകാൻ । ചെയ്യുന്നതൊൻന
ഖിലദ്ദുഃഖമകററുവാൻനീ । ജീവിച്ചിരിക്കിലവനെമമകാട്ടിടേണ
ന്നീതാൻസമസ്തഭയഴലൊക്കെയകററുവാനായ്.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ധർമ്മിഷ്ഠൻകൃഷ്ണനാലേവംസ്തുതിക്കപ്പെട്ടദേവിയും പ്രത്യക്ഷമായ്
വന്നാരതിമങ്ങളൾഉദ്ധാവാട്ടടൻ.

ശ്രീദേവിപറഞ്ഞു.

ദുഃഖിച്ചിടായ്കദേവേശ!പണ്ടുനിൻശാപമാണിതു ഹരിച്ചാൻശം
ബരൻനിന്റെപുത്രനെയതിനാൽബാലൻ * പതിനാറാംവയസ്സിങ്കല
വനെക്കൊന്നുനിർസ്സുതൻ എൻപ്രസാദത്തിനാലിങ്ങുവന്നീടുംശങ്ക
യില്ലതിൽ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇതോതിട്ടുമറഞ്ഞോള ച്ചണ്ഡികാദേവിയായവൾ ഭഗവാനാം പുത്ര ദുഃഖംവെടിഞ്ഞു സുഖമാണ്ടുതേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം

[illegible]

ഇരുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

നിൻവാക്കുകൊണ്ടു സന്ദേഹമുണ്ടാകുന്നു മുനീശ്വര! വിഷ്ണ്വംശജായകൃഷ്ണനാൽ ദുഃഖംവന്നതുകാണുകയാൽ ॥ നാരായണാംശസംഭൂതൻ വാസുദേവൻ പ്രതാപവാൻ ഈററില്ലംവിട്ടവൻ പുത്രൻ ഹരിക്കപ്പെട്ടതെങ്ങിനെ? ॥ രക്ഷയേറുംപുരദ്വാരരക്ഷയോടുള്ള മന്ദിരം അതിൽപ്രച്ഛന്നനായ്‌വിധമായ് ബാലനെക്കട്ടോരവൻ ॥ അറിഞ്ഞില്ലാവാസുദേവൻ ചിത്രം, തോന്നുന്നൊരത്ഭുതം മഹാമുനേ! എന്റെയുള്ളിൽതോന്നീടുന്നതിവിസ്മയം ॥ കൃഷ്ണൻ ദ്വാരകയിൽവാണിട്ടും ഗൃഹത്തിൽനിന്നു കുട്ടിയെ കൊണ്ടുപോയതറിഞ്ഞില്ല കാരണംചൊല്ലു നീ മുനേ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

പ്രസിദ്ധയാംശക്തമായാബലമുള്ളവരാം ഭൂപതേ! ഭ്രമിപ്പിക്കുംബുദ്ധി,യതിൽഭ്രമിച്ചീടാത്തതാരുവാൻ? ॥ മനുഷ്യജന്മംപ്രാപിച്ചാൽദേഹത്തിങ്കലിരുന്നിടും ഗുണമെല്ലാംമാനുഷംതാൻദേവാസുരന്മാണംവരാ॥ ക്ഷുപ്,ദാഹം,നിദ്ര,ഭയവും,സംശയം,മടി,മോഹവും സുഖം,ദുഃഖം,മാനമൂനം,ജരാ,മരണമെന്നതും ॥ വാദ്ദ,മത്സരാന,മപ്രീതി,ഈർഷ്യാ,സ്പൃഹാ,മദം,ക്രമം ഇവദേഹത്തിലുണ്ടാകുംഭാവങ്ങൾ താൻ്റ ഭൂപാതമ! ॥ മുൻപിൽനില്ക്കുന്നപൊന്മാനെബോധിച്ചില്ലെന്നുരാഘവൻ സീതാവിരഹവുംപിന്നെജടായുമൃതിയായതും ॥ അഭിഷേകദിനത്തിങ്കൽവനവാസവുമങ്ങനെ അറിഞ്ഞില്ലപുത്രദുഃഖംമൂലംതാതൻമരിച്ചതും ॥ കാടുതോറും ജാനകിയെനോക്കിക്കൊണ്ടുനടന്നവൻ അറിയാതെദശഗ്രീവൻബലമായ്കൊണ്ടുപോയതും ॥ ബലാലബ്ബാലിയെക്കൊന്നാനയച്ചാൻനാലുദിക്കിലും കപീന്ദ്രന്മാരെ,യവർസഹായിച്ചതുമൂലമായ് ആഴിയിൽ

ചിറയുംകെട്ടിക്കടന്നാനതിനെയവൻ പോർചെയ്യാൻഘോരമായ്ദുഃ
ഖംപ്രാപിച്ചാൻയുദ്ധഭൂമിയിൽ ⁕ രാമൻമഹാബലൻനാഗപാശത്താ
ൽകെട്ടപ്പെട്ടത ഒഴിച്ചുവിട്ടാൻപിന്നീടുഗ്ഗരുഡൻവന്നാരാമനെ ⁕ പാ
രിൽക്കൊന്നാൻരാവണനേകുംഭകർണ്ണനെയുംമഹാൻ മേഘനാദനികുംഭ
ന്മാരെയുംകോപിച്ചുരാഘവൻ ⁕ സീതതൻപതിധർമ്മത്തെയറിയാഞ്ഞ
തിനാലവൻ അഗ്നിപ്രവേശമവളെക്കൊണ്ടുചെയ്യിച്ചുദിവ്യമായ് ⁕ ലോ
കാപവാദമതിനാൽസതിയായുള്ള സീതയെ ദോഷമുള്ളവളെന്നോ
ർത്തിട്ടുപേക്ഷിച്ചാൻരഘൂത്തമൻ ⁕ കുശീലവന്മാർതൻപുത്രരറിഞ്ഞതി
ല്ലവരെയവൻ അജ്ഞതരെ നിൻസുതരെന്നോതിവാല്മീകിമാമുനി ⁕ സീ
താപാതാളഗമനമതുംബോധിച്ചതില്ലവൻ കോപിച്ചുജ്ജാനകക്കൊൽ
വാൻഭാവിച്ചുരഘുനന്ദനൻ ⁕ കാലൻറവരവുംചെറുമറിഞ്ഞില്ല
ക്‌ഖരാന്തകൻ മനുഷ്യദേഹംകളയ്യാനുചെയ്യാൻമനോഷ്ടചേഷ്ടയെ ⁕
വിചാരിക്കേണ്ടതില്ലപ്പോൾകൃഷ്ണനാനേരാഭവമാം അവൻകംസഭയാൽ
പണ്ടുഗോകുലത്തിൽവസിച്ചുതേ ⁕ ജരാസന്ധഭയാൽപിന്നെപ്പോയാ
ൻദ്വാരകയിങ്കലും അധർമ്മമായ്‌രുക്മിണിയെഹരിച്ചാൻശിശുപാലനാ
ൽ ⁕ സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടവൾനിത്യധർമ്മമറിഞ്ഞവൻ ദുഃഖിച്ചുകൃഷ്ണൻ
സുതനേശംബരൻ[illegible]പോകയാൽ ⁕ കാറ്റുധരിച്ചുമോഷിച്ചാൻസ്യ
മന്തകരത്നമുള്ളവൻ സത്യഭാമപറഞ്ഞിട്ടുദിവിയിൽചെന്നവർകോന്ത
മായ് ⁕ സ്ത്രീജിതപംവെളിക്കാക്കിപ്പോർചെയ്യാൻവിൺപതിനായ്
മടക്കീട്ടിന്ദ്രനെക്കല്പവൃക്ഷത്തെക്കൈക്കലാക്കിനാൻ ⁕ ഭാമതൻമാനരക്ഷ
യ്ക്കായ്ബാല്യചേഷ്ടമാവില്ല സത്യഭാമ[illegible]കെട്ടിട്ടുനാരദന്നാകില്ലെന്നു
ന്നേ ⁕ കനകംനൽകിയവനെവിടുവിച്ചതുസത്യ താൻ ഗ്ഗോമേദന്നാപ്ര
ദ്യുമ്നൻതൊട്ടോരേകാദശകാരണം ⁕ യാചിച്ചുജാംബവതിനൽപുത്രനെ
കൃഷ്ണനോടുതാൻ ശിവഭക്തൻതപംക്രൂരമുപമന്യുമുനീശ്വരൻ ⁕ വസി
ക്കുന്നദ്രിയിൽചെന്നാൻതപംചെയ്യാൻജനാർദ്ദനൻ ഗുരുവാക്കിട്ടാമുനി
യെപ്പുത്രനായ്‌ശിവദീക്ഷയെ ⁕ ഗ്രഹിച്ചുതലയൊടൊട്ടുംതാടിയോടുംകൂടി
വാണൊരാ അവിടായ്‌വൻതപംചെയ്യാനൊന്നാമാസംഫലാശിയായ് ⁕
ശിവധ്യാനത്തൊടുംകൃഷ്ണൻശിവമന്ത്രംജപിച്ചുമെ ഒരുകാലിൽനിന്നു
ണ്ടാംമാസത്തിൽജലപാനിയായ് ⁕ മൂന്നാംമാസംവായുഭക്ഷൻ,പാദാം
ഗുഷ്ഠാഗ്രമൂന്നിയേൻ ആറാംമാസംപ്രസാദിച്ചാൻഭക്തികൊണ്ടുമഹേ
ശ്വരൻ ⁕ ചന്ദ്രചൂഡൻദേവിയോടുംകൂടിപ്രത്യക്ഷമായിതേ യക്ഷഗ
39 ⁕

സുഖർന്നേവിട്ടുമിന്ദ്രാദികളോടുകൂടിത്താൻ ● ബ്രഹ്മാവോടും വിഷ്ണുവോടും കൂടികാളയിലേറിയിയാൻ ഭദ്രം! എന്നവിളിച്ചുചവമവനോടോതിശങ്കരനെ ● നിന്നുഗ്രമാംതപംകൊണ്ടു ഞാൻ തോഷിച്ചേൻ മഹാമതേ! ഇഷ്ടമാംവരമേകാംഞാൻ ചൊല്ലുയാദവ! ഭർന്നാൽ ● കാമപൂർത്തികരൻഞാൻ, തേ കാമശേഷം ഭവിക്കൊല്ലാ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇപ്പുനാംശിവനേക്കണ്ടു ഭഗവാൻ ദേവകീസുതൻ സന്തോഷം ചരണത്തിങ്കൽ സാഷ്ടാംഗം പ്രണമിച്ചുടൻ ● ശംഭുവിൻ മുമ്പിൽനിന്നിട്ടാ വാസുദേവൻ സനാതനൻ മേഘഗംഭീരയാം വാക്കാൽ സ്തുതിചെയ്യാൻ തുടങ്ങിനാൻ.

കൃഷ്ണൻപറഞ്ഞു.

ദേവദേവ! ജഗന്നാഥ! സർവ്വഭൂതാർത്തിനാശന! വിശ്വയോനേ! സുരാരിഘ്ന! തൊഴാം ത്രൈലോക്യനായക! ● നീലകണ്ഠ നമസ്കാരം ശൂലിയാം ത്വന്നമോനമഃ ദക്ഷയാഗഘ്ന! ഗിരിജാപതേ! നിന്നെനമിച്ചിടാം ● ധന്യൻ ഞാൻ കൃതകൃത്യൻ ഞാൻ നിന്നെക്കാണുകയാൽ വിഭോ! എന്റെ ജന്മം സഫലമായ് നിൻപാദം തൊഴുന്നമിക്കയാൽ ● ഇസ്സംസാരേ സ്ത്രീമയമാം ചാപശേഷിൽ കെട്ടപ്പെട്ടു ഞാൻ രക്ഷക്കായിന്നു മുക്കണ്ണ! ശരണാഗതനായിതേ● മനുഷ്യജന്മം പ്രാപിച്ചു ദുഃഖിയായ് ദുഃഖനാശന! സംസാരഭീതൻ ശരണാഗതൻ പാലിക്കുകെന്നെനീ● ഗർഭവാസമഹാദുഃഖം പൂണ്ടേൻ ഞാൻ കാമനാശന! ഗോകുലത്തിൽ കംസഭയം ജനനം മുതൽ കണ്ടു ഞാൻ● യാദവന്മാർക്കായി കരൾന്നന്ദപുത്രനായ് ജാതനങ്ങനെ കൊട്ടം വ്രജവാസനേ ഗോവിൻ പൊടിയേലതാകലത്തോടും● ലരിച്ചപിന്നെ ഭവനാൻ ഭയത്താൽ ദ്വാരക പൂക്കപോയ് പിതൃമായ് ഭൂമിയാൽ ഉള്ള മധുരം വിട്ടു ഞാൻ● യയാതിതൻ ശാപഭയാലവനായിന്നു നൽകിനേൻ രാജ്യം പൂജ്യമതെന്നാലും ധർമ്മത്തെ രക്ഷചെയ്യുവാൻ ● ഉഗ്രസേനനതകിട്ടു ദാസനായ് വാണു ഞാൻ വിഭോ! യദുരാജാവാക്കിയെന്റെ പൂർവ്വനാമുഗ്രസേനനെ ● ഗൃഹസ്ഥധർമ്മം ദുഃഖം, സ്ത്രീക്കധീനം, ധർമ്മനാശനം പരാധീനം, സന്താപബന്ധമാം ഗൃഹവാർത്തയുമറിന്താം ● രുക്മിണീപുത്രരേക്കണ്ടെൻ ഭാര്യ ജാംബവതി വിഭോ! പുത്രനായിതപംചെയ്യാനായച്ചാൾ മനോന്തക! ● ആ ശ്രേയോർക്ക് ഇതു ഞാനിന്നു പുത്രനായ് തപിച്ചുതേ ● ലജ്ജ തോന്നുന്നപേക്ഷിപ്പാൻ ദേവനാഥ! ജഗൽഗുരോ! എത്രമൂഢൻ മുക്തിയേകും നിന്നോടു സ

വിച്ചതുച്ഛമാം * നശിച്ചീടും ഫലം യാചിച്ചീടും നിസ്തുഷ്ടന്മാരാകുവോ അപ്പൃഥ
സുഖമാകുന്നയാചിച്ചീടുന്നതിന്നു ഞാൻ * സ്ത്രീതൻപ്രേരണയാൽ ശം
ഭോ! മുക്തിയെക്കൂടാതെ നിന്നോടായ് അനിത്യം, നശ്വരം, ദുഃഖം, സംസാരം,
ദുഃഖസാധനം * വരുന്നില്ലൊരു വൈരാഗ്യമതറിഞ്ഞിട്ടുമിന്നാമ നാരാ
യണാംശം ഞാൻ ഭൂവിൽ ശാപമൂലം ജനിച്ചതെ * ബഹുദുഃഖം ഭുജിച്ചീ
ടാൻ മായാപാശനിബദ്ധനായ്.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നോതും കൃഷ്ണനോടായിട്ടിത്തരം ചൊല്ലിനാൻ ശിവൻ: 'നിനക്ക
നേകം പുത്രന്മാരുണ്ടാകും ശത്രുസൂദന! * പതിനാറായിരത്തൻപത്തുണ്ടാ
കും തവ ഭാര്യമാർ അവരിൽ പത്തു പുത്രന്മാർ വീതമുണ്ടാകുമുത്തമരായ്'
പ്രിയദർശനനാം ശംഭുവിതോതീട്ടു നിവൃത്തിനാൻ നമിക്കും കൃഷ്ണനോട
പ്പോൾ ചൊന്നാൾ പാർവ്വതീദേവി: * 'കൃഷ്ണ! കൃഷ്ണ! മഹാത്മാവേ! യിസ്സം
സാരമതിൽ ഭവാൻ ഗൃഹസ്ഥശ്രേഷ്ഠനായിട്ടു ശോഭിച്ചീടും നരാധിപ! * നൂ
റുവർഷം കഴിഞ്ഞിട്ടു വിപ്രശാപം നിമിത്തവും ഗാന്ധാരീശാപമാണ്ടും നി
ൻകുലനാശം ഭവിച്ചീടും * ശാപമോഹിതരാം നിന്റെ സുതർ പോരിൽ
ജനാർദ്ദന! തമ്മിൽ തല്ലി മരിച്ചീടുമത്രേ ന്യായത്തിങ്കലും * നീയും രാമനുമവ്വ
ണ്ണം വിണ്ണിൽ പോം വിട്ടു ദേഹവും വരാനുള്ളതു വന്നീടും ദുഃഖിയായ്കതിൽ
നീ വിഭോ! * ദൈവമാം ഭാവികാര്യങ്ങൾക്കില്ലല്ലോ പ്രതികാരവും ദുഃഖി
ക്കായ്കതിൽ നീയെന്റെ മതമാണിതു സർവ്വഥാ * അഷ്ടാവക്രന്റെ ശാപ
ത്താൽ നിന്റെ പത്നികളൊക്കയും ചോരന്മാരാൽ സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടും നി
ഭൃതനായ പിൻ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ദേവിയും ദേവകളുമായിതോതീട്ടു മറഞ്ഞവൻ ഉപമന്യുവെ വന്ദി
ച്ചു കൃഷ്ണനും ദ്വാരകയ്ക്കു പോയ് * അധീശ്വരന്മാർ ബ്രഹ്മാദിദേവന്മാ
രെങ്കിലും നൃപ! മായാകല്ലോലയോഗത്താലിളകും മനമൊത്തവർ * മാ
യാധീനത്തിലെല്ലാരും, മരപ്പാവകണക്കിനെ പ്രേരിപ്പിക്കും ബ്രഹ്മരൂപി
യായീടും മായയെപ്പൊഴും * എല്ലാരെയും പൂർവ്വകർമ്മമെന്നതു പോല
വേ വൈഷമ്യവും നിർഘൃണയുമില്ലംബയിലൊരിക്കലും * ജീവികൾക്ക
ള മുക്തിക്കായെത്തിക്കുന്നവൾ നിശ്ചയം ചരാചരജഗത്തെല്ലാം സൃഷ്ടി
ച്ചീടാറുണ്ടീശ്വരി * മായാരഹിതമായെല്ലാം ജഡമായി ഭവിച്ചിടും അതി
നാൽ കൃപയാൽ ദേവീ ജഗത്തും ജീവജാലവും * സൃഷ്ടിച്ചിട്ടവയെയെന്നും

ചെയ്യുന്നവരല്ലോ ഭൂപതേ! ബ്രഹ്മാദിസ്തംബപൎയ്യന്തം ദേവദാനവമൊക്കയും ॥ മായയ്ക്കു വിലകപ്പെട്ടോർ സംശയിക്കേണ്ടതില്ലെടോ തന്നിഷ്ടംപോൽ കളിക്കുന്നോരിവിതന്നെ സ്വതന്ത്രയായ് ॥ അതുകൊണ്ടു മനഃപൂൎവ്വം സേവിക്കേണ്ടവളാണവൾ ശാംഭവിയിൽനിന്നധികമായൊന്നുമില്ല ജഗത്രയേ ॥ ഇതുതാൻ ജന്മസാഫല്യം പരാശക്തിപദസ്മൃതി ചലമെന്നാളും ദേവിയല്ലാതൊരുത്തിക്കൽ ജനിക്കൊലാ ॥ ഞാൻ ദേവിയന്യനല്ലീ ഞാൻ ബ്രഹ്മാദ്വൈഃ വിയല്ലൊ ഞാൻ ഭേദമില്ലാതെയിമ്മട്ടു ജഗദംബയെയോൎക്കണം ॥ അവളുടെ ഉരുവിൽനിന്നു വേദാന്തംകൊണ്ടറിഞ്ഞുടൻ നിത്യമേകാഗ്രമനസാ ചിന്തചെയ്യാത്മരൂപിയായ് ॥ മൃഗതനാമതിന്നാലാകാരകോടികൾ ഞാൻ ചെയ്യിലും നിൎമ്മലാശയർ ശോഭതാശോഭതരൻ, തൊട്ടു മഹൎഷിമാർ ॥ സംസാരം വിട്ടവർ ചെയ്തോരറിഞ്ഞാത്മസ്വരൂപിയേ ബ്രഹ്മാ, വിഷ്ണുവു, മഹേശ്വരൻ പാൎവ്വതീ, ലക്ഷ്മീദേവിയും ॥ ആ സച്ചിദാനന്ദരൂപിയെത്താൻ സേവിച്ചിടുന്നതേ ॥ സംസാരമീതനാകം നീ ചോദിച്ചതിതുപോലെ ഞാൻ പറഞ്ഞതിനിയും ഭൂപ! കേൾപ്പാനിച്ഛിപ്പതെന്തു നീ ॥ സൎവ്വപാപഹരം പുണ്യം പുരാണം പരമോത്തമം ശ്രേഷ്ഠമാമിച്ചരിത്രം ഞാൻ നിനക്കായിപ്പറഞ്ഞുതേ ॥ ഈപ്പുരാണം വേദതുല്യമാരു കേൾക്കുന്നു നിത്യവും പാപമെല്ലാം പോയവനും ദേവീലോകത്തിൽ വാണിടും

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

അമ്മോദമത്തെപ്പുരാണം ഞാൻ ശ്രീമദ്ഭാഗവതാഭിധം വേദവ്യാസൻ വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞു ഞാൻ ശ്രവിച്ചുതേ.

നാലാംസ്കന്ധം സമാപ്തം.

ശ്രീലളിതാംബികായൈ നമഃ

ശുഭം.

അഞ്ചാം സ്കന്ധം.

ഒന്നാം അദ്ധ്യായം

ഋഷികൾ പറഞ്ഞു.

എടോസൂത! ഭവാൻ പാപമെല്ലാം പോക്കുന്ന ദിവ്യമാം മഹദാഖ്യാനമാം കൃഷ്ണചരിതം ചൊല്ലിയില്ലയോ? ॥ സവിസ്തരം ചൊന്ന കൃഷ്ണചരിത

ത്തിൽമഹാമതേ! ഞങ്ങൾക്കിന്നുളവാകുന്നു സന്ദേഹംവളരാവര! * വനത്തിൽപോയ് വാസുദേവൻതപംചെയ്തു തിഘോരമായ് വിഷ്ണുപാംശമാമവൻചെയ്താൻശിവാരാധനയെന്നതും * ശ്രീദേവിതന്നംശമാകവേപൂർണ്ണയജ്ഞഗമംബികാ പാർവ്വതീദേവിയവളാൽനൾകപ്പെട്ടവരങ്ങളും * കൃഷ്ണനീശപരനെനന്തിനുപൂജിച്ചാനവരേയവൻ അവരേക്കാൾകൃഷ്ണനെന്നുകരവെന്നാണെന്നുസംശയം.

സൂതൻപറഞ്ഞു.

വ്യാസങ്കൽനിന്നുകേട്ടോണമതിൻകാരണമിന്നുഞാൻ പറയാം കേൾക്കവിൻകൃഷ്ണഗുണങ്ങൾചേർന്നതാംകഥ * വ്യാസനിൽനിന്നുവൃത്താന്തംകേട്ടിട്ടുജനമേജയൻ ബുദ്ധിമാൻപിന്നെയുംചോദിച്ചീടിനാൻ ബഹുസംശയം.

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു.

നന്നായ് സത്യവതീസൂനോ! കേട്ടേൻപരമകാരണം എന്നാലുമെൻമനോവൃത്തിവിട്ടുനില്ലിന്നുശങ്കയേ * കൃഷ്ണൻശംഭുവിനെഘോരതപംചെയ്തുഭജിച്ചതേ ദേവദേവേശൻവിഷ്ണുവല്ലോതാൻമഹാമതേ! * സർവ്വാത്മാസർവ്വലോകേശൻസർവ്വസിദ്ധിപ്രദൻപ്രഭു പ്രാകൃതന്നൊപ്പമെന്തിന്നവൻതപംചെയ്തുതാഹരി * ലോകംസൃഷ്ടിച്ചുരക്ഷിക്കാൻസമർത്ഥൻകൃഷ്ണനങ്ങനെ സംഹരിപ്പാനുമവനെന്തുചരിച്ചുമഹാതപം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

സത്യമോതീഭവാൻരാജൻ! വാസുദേവൻജനാർദ്ദനൻ ദൈത്യാന്തകൻദേവകാര്യമെല്ലാംചെയ്‌വാൻസമർത്ഥനാം * എന്നാലുംനരദേഹത്തെയാശ്രയിച്ചഖിലേശ്വരൻ വർണ്ണാശ്രമങ്ങളോടൊത്തനരകാര്യങ്ങൾചെയ്യുതേ * വൃദ്ധന്മാരെപ്പൂജചെയ്യുംഗുരുപാദംനമിച്ചുമേ വിപ്രന്മാരേസേവചെയ്യുംചെയ്യുംനൽദേവതാർച്ചനം * ദുഃഖംവരുമ്പോൾദുഃഖിച്ചുംഹർഷത്തിൽമോദമാണ്ടുമേ ദൈന്യാനാനാപവാദങ്ങൾകാമലീലയുമാണ്ടവൻ * കാമംക്രോധംലോഭമെന്നുംവേണ്ടകാലത്തുവന്നിടും ഗുണസ്വരൂപദേഹത്തിലുണ്ടാമോനിർഗ്ഗുണതാവും? * ഗാന്ധാരീശാപമവ്വണ്ണംവിപ്രശാപംനിമിത്തവും യാദവന്മാർതന്റെനാശംകൃഷ്ണൻതൻദേഹമോചനം * കൃഷ്ണപത്നികളിൽനിന്നഹരിച്ചുചോരരായതും അർജ്ജുനന്നാവുയച്ചീടാനസാമർത്ഥ്യവുമങ്ങനെ * അറിയാത്തതുമാപ്രദ്യുമ്നാനിരുദ്ധാപഹാരവും ഇതെല്ലാംനരനായ്തീർന്നുമൂലമോനുഷ്ഠചെയ്തായാം * വിഷ്ണുവി

ന്റെയുമാനാരായണനാം മുനിതന്റെയും അംശമാം കൃഷ്ണനെന്താണ
ത്ഭുതമാം ശിവസേവയിൽ? ॥ ശിവൻ സർവേശ്വരൻ ദേവൻ ഹരിക്കു മൂല
മായവൻ നാഥൻ കാരണദേഹത്തിന്നവൻ വിഷ്ണുപ്രപൂജിതൻ ॥ കൃഷ്ണാ
ദികളവന്നംശം പൂജിക്കില്ലെന്നുമറ്റവർ? അകാരം ഭഗവാൻ ബ്രഹ്മാ സാ
ക്ഷാൽ വിഷ്ണു ഉകാരവും ॥ മകാരം ഭഗവാൻ രുദ്രനർദ്ധമാത്രാ മഹേശ്വരി
ഈ ക്രമത്തോലുത്തമത്വമോർത്തുനിന്നറിവുള്ളവർ ॥ ശാസ്ത്രത്തിലെല്ലാ
മതിനാൽ ദേവി സർവോത്തമാമതാ അർദ്ധമാത്രാസ്ഥിതാ നിത്യവിശേഷി
ച്ചിന്നവാച്യയും ॥ ബ്രഹ്മാവിലധികൻ വിഷ്ണു വിഷ്ണുവേക്കാൾ മഹേശ്വ
രൻ അതിനാൽ സംശയം വേണ്ട കൃഷ്ണന്റെ ശിവപൂജയിൽ ॥ ബ്രഹ്മാ
വിന്റെ മുഖത്തിൽ നിന്നിച്ഛയാ വരമേകുവാൻ ആദിരുദ്രാംശമായ് ര
ണ്ടാം രുദ്രനുണ്ടായി വന്നതേ ॥ സർവപൂജ്യനിവൻ മൂലരുദ്രന്റെ കഥയെ
ന്തുവാൻ? ശിവന്നോർക്കുന്നതെന്നതും ദേവീസാന്നിദ്ധ്യമൂലമായ് ॥ യോ
ഗമായാപ്രഭാവത്താലവതാരം യുഗം പ്രതി വിഷ്ണുവിന്നു ഭവിച്ചീടും വിചാ
രിക്കേണ്ടതില്ലതിൽ ॥ ഏതദ്ദേവി കണ്ണിമയിളക്കലിനാൽ ജഗത്തിൻ । സൃ
ഷ്ടിസ്ഥിതിപ്രളയമൻപൊടു ചെയ്തിടുന്നു ॥ നാനാവതാരമതിലഗ്രഹി
ണാച്യുതേശ । നാരേക്കാരക്ഷവത്തുമായവരം ഗ്രഹമാവാ ॥ നന്ദന്റെ ഗേ
ഹമതിലും പ്രസവസ്ഥലത്തുനിന്നും മറച്ചു തദനന്തരമപ്രകാരം ॥ പ്രാപി
ച്ചുടൻ മധുരയെ, ഭയമോടു പിന്നീ । ടപാരകാഗമനവും ജഗദംബ ചൊ
ല്ലാൽ ॥ നൽസ്ത്രീകൾ ഷോഡശസഹസ്രമൊടൻപതെട്ടു । തന്നംശ
മായ് വരകളായ് മവർ കരമേറ്റാൾ ॥ ആസ്ത്രീകൾ തൻ കളിവശത്തൊടു
ഭൃത്യനാക്കി । വച്ചാളനന്തഭഗവാനെയുമംബ തന്നെ ॥ ബാദ്ധ്യപ്രതി
ന്നൊരവനെയൊരു നാരിപോലും । നന്നായിരുമ്പിലൊരു പഞ്ജരമെന്ന
പോലെ ॥ ഈരെട്ടായിരവുമൻപതു നാരിമാരും । ബന്ധിക്കയി
ല്ലെന്തുവിധം കിളിയേ കണക്കേ ॥ കാമാവശത്തിലതിമോദമൊടും സ്വൈര
ന്ദ്ര । ലോകത്തെയാണ്ടു മഘവാവൊടുപോരുമാടി ॥ മന്ദാരമാം മരവുമാ,
ഹരികൊണ്ടുവന്നാൻ । ഭാമാംഗണത്തിനതു ഭൂഷണമായ് ഭവിച്ചു ॥ ചൈ
ദ്യേശനാദികളെ വെന്നു ബലേന കൃഷ്ണൻ । രൈമിക്ഷതന്നുടയമോദപരം
കൊടുത്താൻ ॥ ധർമ്മിഷ്ഠനാകുമവനപ്പരപത്നിതന്നെ । കൈക്കൊണ്ട
തെന്തുവിധിയാണതു നീതിയാണോ? ॥ ക്രൂരോഗ്രമഹങ്കാരാധീനനായ്
പ്രാണി ചെയ്തിടും അതിനാലാക്രമിക്കപ്പെട്ടജ്ഞാനമൊണ്ടു മൂഢനായ് ॥
അഹങ്കാരത്തിൽ നിന്നുണ്ടായിട്ടുള്ളോരാചാരമൊക്കയും വിഷ്ണുവീശൻ മൂലമൂ

ഗ്രമതപ്രകൃതിസംഭവം ● അനഹങ്കാരിയായെന്നതീതമനാവിരിഞ്ഞു
നാം മുക്തനാമല്ലയെന്നാകിൽസംസാരിയവനാന്നൃപ! ● അനഹങ്കാരി
താൻമുക്തൻബദ്ധൻതദ്വശമാണവൻ ഗൃഹം,ധനം,നാരി,സുതർ,സ
ഹജന്മാരു,മല്ലുടോ ● ബന്ധനംപ്രാണികൾക്കൊത്താലഹങ്കാരംനൃപോ
ത്തമ! ഞാൻകർത്താശകതനാംഞാനിന്നികാര്യംചെയ്യുമേലിലും ● ചെ
യ്യുംചെയ്യുന്നിതാരയെന്നുബന്ധിക്കുംപ്രാണികൾസദയം കാര്യംകാരണ
മില്ലാതെഭവിക്കുന്നില്ലൊരേടവും ● കാണപ്പെടുന്നിവ്വണ്ണമായിക്കടംമൂൽ
പിണ്ഡമെന്നിയേ അഹങ്കാരത്തൊടുവിശേഷംപാലിച്ചിട്ടുന്നുവിഷ്ണുവും ●
അല്ലെങ്കിലെന്തുചെയ്വൂണ്ണം ചിന്താംബുധിയിൽമഗ്നനാം? അനഹങ്കാരി
യായെന്നതീതന്നാത്മാശയൻ ● അവതാരപ്രവാഹത്തിൽമുങ്ങീട്ടു
ന്നതുമെങ്ങനെ? മോഹമൂലമഹങ്കാരംസംസാരമതിൽനിന്നതാൻ ●
അനഹങ്കാരികൾക്കജ്ഞാനവുംസംസാരവുംനഹി രാജസൻ,സാത്വി
കൻ,താമസനെന്നായ്മൂന്നുമട്ടിലായ് ● ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വീശരാകുന്നപുരു
ഷന്മാരെയോതിട്ടും അഹങ്കാരവുമവ്വണ്ണമവരിൽമൂന്നുമട്ടിലായ് ● സൂ
ക്ഷ്മദർശികളായുള്ളമുനിമാർചൊല്ലിടുന്നതേ അഹങ്കാരംകൊണ്ടിവരും
ബദ്ധരാണില്ലസംശയം ● ഒരുന്നമായാമോഹത്താൽബുദ്ധികെട്ടമനീ
ഷികൾ അവതാരംസ്വേച്ഛപോലെചെയ്യുന്നുഹരിയെന്നതായ് ● ആ
ശിക്കാമെന്തിനംദുഃഖമേറുംഗർഭത്തിൽവാഴുവാൻ പിന്നെസ്സ്വർഗ്ഗത്തെനാം
വിഷ്ണുവാഗ്രഹിക്കുന്നതെങ്ങനെ? ● മറ്റുള്ളതൊക്കെയസത്യം തൻ,ദേവകി
തന്റെയും ഗർഭത്തിൽസ്വേച്ഛയാപുക്കാൻഹരിയെന്നന്ധരോതിടും ●
വിഷംപോൽദുഃഖമേകിടും ചിന്തകൾകോടിവന്നിടും വൈകുണ്ഠവാ
സവുംവിട്ടിഗർഭത്തിൽവാഴ്കസൌഖ്യമോ? ● തപംയോഗങ്ങളുംചെയ്യും
ബഹുദാനംകൊടുത്തിടും മഹാദുഃഖമാംഗർഭവാസമില്ലാതെയാകു
വാൻ ● സ്വതന്ത്രനാകിലെവ്വണ്ണമജ്ഞനാർന്നനാംഹരി ഭഗവാൻഗർഭവാ
സത്തിലിഷ്ടമുള്ളവനായിടും ● യോഗമായയ്ക്കധീനതിലാണിവിശേഷം
ധരിക്കനീ ബ്രഹ്മാദിസ്തംബപര്യന്തംദേവമാനുഷജന്തുകം ● ബ്രഹ്മവി
ഷ്ണ്വീശരാമായാതന്ത്രത്തിൽകെട്ടപെട്ടവർ കളിയായിഭ്രമിക്കുന്നുബ
ന്ധിക്കുന്നുചിലന്തിപോൽ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നാലാംസ്കന്ധം

അഹങ്കാരലക്ഷണം

ഒന്നാമദ്ധ്യായം

രണ്ടാമദ്ധ്യായം

രാജാവു പറഞ്ഞു.

യോഗമായാപ്രഭാവത്തെവിസ്തരിച്ചുരചെയ്യുനീ തച്ചരിത്രമുരച്ചാലുംകേൾപ്പാൻകൌതുകമുണ്ടുമേ * മഹാദേവീപ്രഭാവത്തെക്കേൾപ്പാനാരാഗ്രഹിച്ചിടാ ജഗത്തെല്ലാമവളിൽനിന്നുണ്ടായെന്നറിയുന്നവർ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

രാജാവേ!കേൾക്കചൊല്ലീടാംവിസ്തരിച്ചുമഹാമതേ! ശ്രദ്ധയോടുനശാന്തനായ്ചൊല്ലാഞാൻമന്ദബുദ്ധിയാം * ഭൂമിയിൽപണ്ടുമഹിഷൻരാജാവായിട്ടിരിക്കവേ ദേവാസുരന്മാർക്കുണ്ടായിഘോരമായുള്ളസംഗരം * മഹിഷാഖ്യൻമഹാമേരുവതിങ്കൽചെന്നുഘോരമായ് സുരന്മാരുംവിസ്മയിക്കുന്നതപംചെയ്താൻനൃപോത്തമ! * പതിനായിരമാണ്ടപ്പുദേവനെയുള്ളിലോർത്തവൻ അവനതുഷ്ടനായ്തീർന്നുബ്രഹ്മാലോകപിതാമഹൻ * ഹംസത്തിലേറിവിധിയന്നവിടെത്തീട്ടുചൊല്ലിനാൻ വരംവരിക്കധർമ്മിഷ്ഠ!സാധിക്കാംനിന്റെവാഞ്ഛിതം.

മഹിഷൻ പറഞ്ഞു.

ആശിക്കുന്നമരത്വംഞാൻദേവദേവ!വിധേ!വിഭോ! മരണംമൂലമായ്ഭീതിയുണ്ടാകാതാകണംദേവാൻ.

ബ്രഹ്മാവുപറഞ്ഞു.

ജനിച്ചോനുണ്ടുമരണംമരിച്ചോനുണ്ടുജന്മവും സർവ്വഥാജന്മമരണമുണ്ടീപ്രാണികൾക്കശേഷവും * കാലത്താൽനാശമുണ്ടെല്ലാപ്രാണികൾക്കുദൈത്യപുംഗവ! വലുതാംപർവ്വതങ്ങൾക്കുംനശ്വരങ്ങൾക്കുമങ്ങനെ * മരണത്തിൻകാര്യമൊന്നുവിട്ടുനിന്നുള്ളിലെണ്ണുവാൻ സാധോ!നീയാവരത്തെഞാൻപറഞ്ഞാലുംമഹീപതേ!

മഹിഷൻപറഞ്ഞു.

ദേവാസുരനരന്മാരാൽ മരണം മേ ഭവിക്കൊലാ പുമാനെന്നെക്കൊല്ലൊലാപിന്നൊരുനാരിവധിച്ചിടും * അതിനാൽസ്ത്രീയിൽനിന്നെന്റെമരണംനീവിധിക്കണം എവ്വണ്ണംശക്തയാമെന്നെക്കൊല്ലുവാനബലാവിധേ!

ബ്രഹ്മാവുപറഞ്ഞു.

എന്നാകിലുംനിനക്കുണ്ടാംമരണംസ്ത്രീയിൽനിന്നുതാൻ പുരുഷന്മാരിൽനിന്നുണ്ടാകില്ലെടോമഹിഷാസുര!

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഈവണ്ണംവരമേകീട്ടുവിധിയാംബ്രഹ്മനിജാലയം അദ്ദൈത്യവരനും മോദാൽപ്രാപിച്ചുതൻപദത്തിനെ.

രാജാവുപറഞ്ഞു.

ഏവന്റെപുത്രൻമഹിഷനെന്നുള്ളവനായ് മഹാബലൻ മഹാനാമവനെവ്വണ്ണംപോത്തിന്റെവടിവാണ്ടതും?.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

രണ്ടുപേർദനുവിൻപുത്രന്മാരായ് ഭുവിൽപ്രസിദ്ധരായ് രംഭനെന്നേകനപരൻകരംഭൻനൃപസത്തമ! ॥ അപുത്രന്മാരവർപുത്രന്മാർക്കായിബഹുവത്സരം തപംചെയ്താർപുണ്യപഞ്ചനദതീർത്ഥത്തിലേററവും ॥ ജലത്തിൽതാണുത്തമമാംതപംചെയ്താൻകരംഭനും രസാലവടമാണഗ്നിമദ്ധ്യത്തിൽതന്നെരംഭനും ॥ രംഭൻപഞ്ചാഗ്നിമദ്ധ്യസ്ഥനായിട്ടെപ്പോരംഭിച്ചുവോ അപ്പോളിന്ദ്രനറിഞ്ഞേററമഴലോടവിടെത്തിനാൻ ॥ ഇന്ദ്രൻപഞ്ചനദത്തിൽപോയ് മുതലയ്ക്കുള്ളരൂപമായ് കരംഭൻതന്റെ പാദങ്ങൾരണ്ടിലുംപിടികൂടിനാൻ ॥ ഇന്ദ്രൻവധിച്ചാൻദുഷ്ടനായിട്ടുന്ന കരംഭനെ ഭ്രാതാവിൻമൃതികേട്ടിട്ടതുഷ്ടനായേററംരംഭനും ॥ തീയിൽതൻതലഖണ്ഡിച്ചുഹോമിപ്പാനായുറച്ചവൻ കോപത്തോടുമിടങ്കയ്യാൽകേശത്തിങ്കൽപിടിച്ചുടൻ ॥ മൂർച്ചയേറുന്നവാളുംതൻവലങ്കയ്യാലെടുത്തുതേ ശിരസ്സറുക്കുമെന്നപ്പോളറിഞ്ഞഗ്നിപറഞ്ഞുടൻ ॥ മൂർഖൻനീയാഗ്രഹിക്കുന്നിന്നറുപ്പാൻനിന്റെമസ്തകം ദുസ്സാദ്ധ്യമാമാത്മഹത്തിക്കായ് തുടങ്ങുന്നതെന്തുനീ ॥ വാങ്ങുനീനിന്നിഷ്ടമായവരം,നല്ലതുവന്നിടും മരിക്കൊലാനിനക്കെന്തുകാര്യമീമൃതിയാൽവരും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അഗ്നിതന്നാനല്ലവാക്കുകേട്ടുടൻരംഭനാമവൻ കേശമുഷ്ടിത്തിനെ വിട്ടിട്ടുരച്ചാനീവചസ്സിനെ: ॥ 'ദേവേശ!നീതുഷ്ടനാകിലെന്നിഷ്ടവരമേകുക ത്രൈലോക്യജയിയാംവീരപുത്രൻമേജാതനാകണം ॥ ജയിക്കരുതവൻതന്നെദ്ദേവാസുരമനുഷ്യരും കാമരൂപത്തോടാവീരൻസർവ്വമാന്യനാകണം' ॥ അവനോടോതിനാനഗ്നി:'ധന്യനാംനിന്നിഷ്ടംപോൽസുതൻ മഹാഭാഗനതാംനീയീമരണംവിട്ടടങ്ങുക ॥ രംഭ!നീയെവളേകാമിച്ചീടുന്നവളിലായ്തവ കരുത്തേറുംവീരപുത്രനുണ്ടായീടുമസംശയം'.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

തന്നോടായഗ്നിയീവണ്ണംനല്ലവാക്കുപറഞ്ഞതും കേട്ടിട്ടഗ്നിയെ 40 ॥

വന്ദിച്ചുപോയാനദ്ദാനവോത്തമൻ ✱ യക്ഷർചൂഴുന്നൊരുകെഴുംനൽസ്ഥാ
നംകണ്ടുദാനവൻ സൗന്ദര്യപൂർണ്ണയായ് മത്തയായോരെരുമയെയു
ടൻ ✱ മററുനാരികളെവിട്ടുകാമിച്ചാൻദാനവോത്തമൻ പ്രാപിച്ചുതും
കാമമാലോടവളെയതിവേഗമായ് ✱ ഭാവികാര്യപ്രേരിതനായ്പ്രാപി
ച്ചൊരെരുമയെയവൻ ദാനവീര്യത്തിനാൽഗർഭമുണ്ടായായെരുമയ്ക്കുടൻ ✱
മഹിഷങ്ങളിൽനിന്നിട്ടുരക്ഷിപ്പാനിഷ്ടഭാര്യയാം അതിനെക്കൊണ്ടവൻ
പോയാൻനൽപാതാളമതിങ്കലായ് ✱ ഒരിക്കലോരിച്ചതിനെക്കാമംപൂ
ണ്ടൊരുപോത്തുടൻ അതിനെക്കൊല്ലുവാൻരംഭൻതാനുമങ്ങോടിയെ
ത്തിനാൻ ✱ ആത്തരക്ഷസ്സുവൻചെന്നിട്ടടിച്ചാൻമഹിഷത്തിനെ കാ
മമാലോടത്തുംനേരായ് കൊമ്പുകൾകൊണ്ടടിച്ചുതത ✱ ഹൃദയത്തില
തിൻതീക്ഷ്ണശൃംഗതാഡനമേല്ക്കയാൽ മൂർച്ഛിച്ചുഭൂമിയിൽവീണുമരിച്ചാ
നതിവേഗമായ് ✱ ഭർത്താവുമൃതനായപ്പോൾദുഃഖിച്ചോടിബ്ഭയത്തോ
ടുംയക്ഷർതന്റെവടംപ്രാപിച്ചവരെയാശ്രയിച്ചവൾ ✱ കാമത്താലപ്പോ
ത്തുമതിൻപുറകെയോടിയെത്തിനാൻ കാമയാന,നതാംഗീ,കാമിയാ
യുള്ളൂ വീഴ്ത്തുവാൻ ✱ ഭീയാലെറെറ്റീനയായിട്ടലറുന്നവളേയുമേ ഓടിയെ
ത്തുന്നവനേയുംകണ്ടുരക്ഷസ്സുകൾ ചെന്നവർ ✱ യക്ഷന്മാർക്കപ്പോത്തിനോട്ടു
ക്രുടിയുണ്ടായ്മഹാരണം ശരമേററുടനപ്പോത്തുഭൂമിയിൽവീണു ചത്തു
പോയ് ✱ ഏററവുംപ്രിയനാം പതിരംഭനെക്കൊണ്ടുവന്നവർ കയററിവ
ച്ചാർ ചിതയിൽദേഹത്തെസംസ്കരിക്കുവാൻ ✱ ചിതയിൽവച്ചപതിയെ
കണ്ടാമഹിഷിയഗ്നിയിൽ പ്രവേശിപ്പാൻനിശ്ചയിച്ചാൾഭർത്താവി
നൊട്ടുക്രൂരവേ ✱ യക്ഷന്മാരാൽതടുക്കപ്പെട്ടെങ്കിലുംസതിയാമവൾ ക
ത്തിക്കാളുന്നഗ്നിയെത്താൻപ്രാപിച്ചാൾപതിയോടുമായ് ✱ ചിതാമ
ദ്ധ്യത്തിൽനിന്നുണ്ടായ് ശക്തിമാൻ "മഹിഷാസുരൻ" പുത്രവത്സലനാം
രംഭനന്യദേഹമെടുത്തുടൻ ✱ രക്തബീജനുമായ്തീർന്നാൻ,മഹിഷൻ,
ബലമുള്ളവൻ ഹയാരി,യിവനായ് രാജ്യാഭിഷേകം ചെയ്തുദാനവർ ✱
ഉണ്ടായിതിങ്ങുമഹിഷൻ,വീരനാംരക്തബീജനാം സുരാസുരനരന്മാരാല
വദ്ധ്യൻതപോബലമേ! ✱ രാജാവേചൊല്ലിനേനേവമാമഹാൻതന്റെജ
ന്മവും വരദാനവുമവ്വണ്ണമെല്ലാംവിസ്താരമായ്നൃപ!.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം

മഹിഷോത്ഭവം

രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

൩-നാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

മഹിഷാസുരനീവണ്ണംവരലബ്ധിതനാകയാൽ രാജ്യമാണ്ടുജഗത്തെ
ല്ലാംവശത്താക്കിമഹാബലൻ ॰ കയ്യൂക്കകൊണ്ടിട്ടാക്രമിച്ചിട്ടാഴിപര്യന്ത
മൂഴിയെ ഏകച്ഛത്രാധിപത്യത്തിൽപാലിച്ചാൻവൈരിയെന്നിയെ ॰
അവന്നു "ചിക്ഷുരൻ" സൈന്യനാഥൻവീരൻമദോൽക്കടൻ താമ്രാസു
രൻധനാദ്ധ്യക്ഷൻബഹുസൈന്യങ്ങളുംചേർന്നവൻ ॰ അസിലോമാ,ബി
ഡാലാഖ്യ,നമക്കൻ,ബാഷ്കലാസുരൻ ത്രിനേത്രൻ,ബലമേറുന്നകാലബ
ന്ധകരാനവർ ॰ സൈന്യത്തോടിവരെല്ലാരുമാഴിചൂഴ്ന്നൊരൂഴിയെ
ചുററിസ്സൂക്ഷിയെറുന്നോരവനേക്കാത്തുപാർത്തുതേ ॰ പണ്ടുള്ളനൃപരേ
കപ്പംകൊടുപ്പോരാക്കിനാരവർ അതിൽചിലബലംക്രൂരംനൃപന്മാരെ
വധിച്ചുതേ ॰ മഹിഷൻതന്റെരാജ്യത്തിലുള്ളവിപ്രരശേഷവും യാഗഭാ
ഗമവന്നേകിവശത്തായിവസിച്ചുതേ ॰ ഏകാതപത്രമാകിട്ടാരാജ്യത്തെ
മഹിഷാസുരൻ വരലബ്ധിതനായ്സ്വർഗ്ഗംജയിപ്പാൻനിശ്ചയിച്ചുടൻ ॰
ഒരുദൂതനെയിന്ദ്രന്നായയപ്പാൻമഹിഷാസുരൻ വേഗംവിളിച്ചവനൊ
ടായ്ചൊല്ലിനാൻദൈത്യനായകൻ: ॰ 'എൻദൂതരാവമാണ്ടിന്നുദേവ
ലോകത്തുപോയിനീ വിണ്ണോർസഭയിൽവച്ചിന്ദ്രനോടുനിശ്ശങ്കമോതു
ക ॰ സ്വർഗ്ഗത്തെവിട്ടുവേഗംനീയിപ്പോൾപോകഗമിക്കണം അല്ലെങ്കിൽ
ചെന്നാശ്രയിക്കുമഹാൻമഹിഷനേവാൻ ॰ ശരണാഗതനാംനിന്നെ
രക്ഷിക്കുംനൃനമാന്നൃപൻ ; അതുകൊണ്ടാമഹിഷനെയാശ്രയിക്കശചീ
പതേ! ॰ എടുക്കുവജ്രമല്ലെങ്കിൽപോരിനായ്വലസൂദന ജയിച്ചുനി
ന്നെയെൻപൂർവ്വരറിയാംനിന്റെപൌരുഷം ॰ അഹല്യാജാര!ദേവേശ!
നിൻബലംഞാനറിഞ്ഞിടും പോർചെയ്യയോപേ ,യോനിനിഷ്ട
മ്പോൽചെയ്തുകൊൾകനീ.'

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അവന്റെയാവാക്കുകേട്ടുകോപംപൂണ്ടശ്ശതക്രതു ചിരിച്ചുംകൊ
ണ്ടിപ്രകാരമവനോടോതിനാൻനൃപ: ॰ 'ഞാനറിഞ്ഞില്ലമൂഢൻനീയെ
ന്തേവംമദമത്തനായ്? നിൻനാഥനുള്ളരോഗത്തിന്നിന്നുചെയ്യാംചി
കിത്സഞാൻ ॰ അതിന്നുമേലവൻമൂലനാശവുംഞാൻവരുത്തിടാം ദൂത!
നീപോകയെൻവാക്കിതവനോടുരചെയ്യുക ॰ ശിഷ്ടന്മാർദൂതരെക്കൊൽ

കില്ലയയ്ക്കുന്നതുകൊണ്ടുഞാൻ വേഗംവന്നുപോരിനാശയുണ്ടെങ്കിൽമഹിഷീസുത! • അറിഞ്ഞുനിൻബലംഞാൻനീപുല്ലുതിന്നുംജഡാകൃതി നിന്റെകൊമ്പുകളാൽതീക്ഷ്ണംമഹിഷ!നല്ലവില്ലുഞാൻ • കൊമ്പിൻബലംകൊണ്ടുമദംനിനക്കതറിയുന്നുഞാൻ ആക്കൊമ്പുകൾമുറിച്ചിട്ടീമദത്തെഞാൻകളഞ്ഞിടും • കൊമ്പിനുള്ള ബലംമൂലംബലദർപ്പിതനായി നീ കണ്ണുംനീയവയാൽപോരിൻമിടുക്കില്ലനിനക്കെടാ'.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇന്ദ്രനാലിതുചൊല്ലപ്പെട്ടദൂതൻപോയിവേഗമായ് മത്തൻമഹിഷനെപ്രാപിച്ചുരച്ചാൻപ്രണമിച്ചവൻ.

ദൂതൻപറഞ്ഞു.

ഇന്ദ്രനങ്ങുന്നിക്കുന്നില്ലൊട്ടുമേരാജസത്തമ! ദേവസേനകളോടൊത്തിട്ടൂക്ഷ്ണബലപൂർണ്ണനായ് • ആമൂർഖൻചൊന്നതല്ലാതെവേറെഞാൻചൊൽവതെങ്ങനെ? പ്രിയമായ് സത്യമായ് ഭൃത്യൻപ്രഭുവിൻമുമ്പിലോതണം • ശുഭമേകം ശുഭവുംപ്രഭുവോടായ് പ്രിയമായ സത്യമോതണം ശുഭകാരിണിയായുള്ളമന്ത്രിയായിട്ടുമന്നവ! • കേവലംപ്രിയമായ് ചൊന്നാൽനിൻകാര്യാവലിക്കില്ലതിൽ പരുഷംശുഭമിച്ചപ്പോൾചൊല്ലീടരുതൊരിക്കലും • വിഷസമാൽശത്രുവദനത്തിങ്കൽനിന്നുവരുംപടി എന്നുവാക്കുകൾഭൃത്യമുഖത്തിൽനിന്നുവന്നിടും • അവൻചൊല്ലിയ വാക്യങ്ങളെമട്ടുള്ളഭൂപതേ! ഞാനിപ്പോൾചൊല്ലുവാൻധൈര്യമെൻ നാവിന്നില്ലൊരിക്കലും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഹേതുഗർഭതരാദ്ദൂതവാക്കുകേട്ടന്നാശനൻ മഹിഷാസുരനത്യന്തംരുഷ്ടനായിഭവിച്ചുതേ • ദൈത്യന്മാരെവിളിച്ചോതിക്കോപത്താൽ കൺചുവന്നവൻ വാലുയർത്തീട്ടുമൂത്രത്തെത്യജിച്ചുംകൊണ്ടുമാനവൻ • ഭോ!ഭോ!ദാനവരേ!യുദ്ധകാമനായ് വന്നിതിന്ദ്രനും അസ്സുരാധമനെ വെൽവാൻസേനയെച്ചേർത്തുകൂട്ടുവിൻ • ഇന്ദ്രന്മാർകോടിവന്നാലുമെൻ നേരെനിന്നിടില്ലവർ ഭയമില്ലെനിക്കെന്നതുവധിക്കാമിന്നതന്നാഞാൻ • ശാന്തന്മാരിൽശൂരനിവൻതപിപ്പോരിൽകരുത്തനും വ്യാജാൽബലം കാട്ടുന്നോൻ,സ്ത്രീസക്തൻപരദാരഗൻ • അപ്സരസ്ത്രീബലോന്മത്തൻ,തപോവിഘ്നകരൻ,ഖലൻ ദ്രോഹിക്കുന്നോൻതരംനോക്കിപ്പാപൻവിശ്വാസഘാതകൻ • അനേകംശപഥംചെയ്തുംവ്യാജമായ് സ

ന്ധിചെയ്തുമേ ദുഷ്ടനാമിന്ദ്രനാൽകൊല്ലപ്പെട്ടാനമുചിയെന്നവൻ ॥ കപടത്തിന്നൊരാചാൎയ്യൻ,കള്ളൻ,ശപഥമൊത്തവൻ നാനാരൂപധരൻ,വീരൻ,ചതിചെയ്യുന്നവൻഹരി ॥ പന്നിതൻവടിവായ്കൊന്നാൻ ഹിരണ്യാക്ഷനെയായവൻ കൊന്നാൻഹിരണ്യകശിപുവെന്നസിംഹസ്വരൂപമായ് ॥ ഞാനവൻകീഴിലാകില്ലനിശ്ചയംദൈത്യവീരരേ! ഒരിക്കലുംവാനവരെവിശ്വസിക്കയുമില്ലഞാൻ ॥ വിഷ്ണുവെന്നേയെന്തുചെയ്യുംബലവാനാകമിന്ദ്രനും യുദ്ധത്തിലെന്നോടേററിടാൻരുദ്രനുംശക്തിയില്ലതാൻ ॥ സ്വൎഗ്ഗത്തെക്കൈക്കലാക്കീട്ടമിന്ദ്രൻ,വരുണ,നന്തകൻ ധനദൻ,പാവകൻ,സൂൎയ്യൻ,ചന്ദ്രനെയുംജയിച്ചുഞാൻ ॥നാമിപ്പോൾസോമപന്മാരാംയാഗഭാഗംഭുജിച്ചിട്ടും വിണ്ണോരെവെന്നിച്ചുപോൽഞാൻകളിക്കംദൈത്യരാട്ടമായ് ॥ ദൈത്യരേ!വരദാനത്താൽവാനോരെബ്ഭയമില്ലമേ നരനുംകൊല്ലുകില്ലെന്നൊനാരിയിന്നെന്തുചെയ്തിടും ॥ പാതാളത്തിൽപൎവ്വതത്തിൽനിന്നമെൻദ്വേഷ്യരായിടും സൈന്യേശരെന്നവന്മാരെവിളിച്ചിപ്പോളൊരുങ്ങുവിൻ ॥ ദേവശ്രേഷ്ഠരെവെൽവാൻഞാനൊരുത്തൻമതിയാസ്സരും ശോഭസ്ഥായ്നിങ്ങളെക്കൊണ്ടുപോകുന്നേനവിടേയ്ക്കുഞാൻ ॥ കൊമ്പുംകളമ്പുംകൊണ്ടിട്ടുവിണ്ണരെക്കൊല്ലുമിന്നുഞാൻ വരദാനപ്രഭാവത്താൽവാനോരെയുംശിവനേഹി ॥ സുരാസുരനരന്മാരാലവധ്യൻഞാനതെവിധം ഒരുങ്ങിക്കൊൾവിനതിനാൽദേവലോകംജയിക്കുവാൻ॥ ക്രീഡിക്കാംനന്ദനത്തിങ്കൽസ്വൎഗ്ഗലോകംജയിച്ചുനാം കല്പവൃക്ഷസുമംചൂടിദ്ദേവസുന്ദരിമാരുമായ് ॥ കളിച്ചുസുരഭിപ്പാലാ,ലമൃതുണ്ടുമദിച്ചുമേ ദേവഗന്ധൎവ്വർതൻനൃത്തഗീതാദിയിടചേരവേ ॥ ഉൎവ്വശി,മേനകാ,രംഭാ,തിലോത്തമ,ഘൃതാചിയും പ്രമദ്വരാ,മഹാസേനാ,മിശ്രകേശി,മദോൽക്കടാ ॥ വിപ്രചിത്തി,മുതൽക്കളെല്ലാർന്നൃത്തഗീതസമൎത്ഥകരം രഞ്ജിപ്പിക്കമെമാരോമദ്ദ്യസേവകൊണ്ടവർനിങ്ങളേ ॥ ഒരുങ്ങിക്കൊൾവിനെല്ലാരുംനന്ദിപ്പിൻസ്വൎഗ്ഗയാത്രയിൽ നല്ലമംഗളകൎമ്മത്തെച്ചെയ്യിൻദേവരണത്തിനായ് ॥ എല്ലാവരെയുംരക്ഷിപ്പാൻമുനിവൎയ്യൻവരൻഗുരു വിളിച്ചാശുക്രനെപൂജിച്ചിട്ടുയാഗത്തിനാക്കുവിൻ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ദൈത്യരോടിതുകല്പിച്ചാൻപാപിയാംമഹിഷാസുരൻ മോദപൂൎണ്ണമതിവേഗത്തിൽപ്രാപിച്ചാൻതന്റെമന്ദിരം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം

മഹിഷയുദ്ധോദ്യോഗം

മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

നാലാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അട്ടുതൻപോയതിൽപിന്നെ വരുണൻ, വായു, വന്തകൻ കുബേരനീസുരന്മാരെ വിളിച്ചിരുന്നിതോതിനാൻ: ● 'മഹിഷാഖ്യൻ ദാനവേശൻ രംഭപുത്രൻ മഹാബലൻ വരംകൊണ്ടു മദിക്കുന്നോൻ സമർത്ഥൻ ബഹുമായയാൽ ● സ്വർഗ്ഗകാമൻ ദുർബ്ബുദ്ധി അവൻ ചൊല്ലീട്ടു ദൈത്യദൂതനാം വന്നിന്നിവിടെയെന്നോടീവാക്കു ചൊന്നാൻ സുരേശരേ!' ● 'സ്വർഗ്ഗം വെടിഞ്ഞു നീയിപ്പോൾ പൊയ്ക്കൊള്ളുക വാസവ! അതു ചെയ്കയല്ലെന്നാൽ മഹാൻ മഹിഷദൈത്യനെ ● ഭയവേറുന്ന ദൈത്യേശൻ കല്പിക്കും ജീവനാശവും ഭൃത്യന്മാരിലവൻ കോപം കാട്ടുകില്ലൊരു നേരവും ● സൈന്യത്തെച്ചേർത്തു കൂട്ടീടുകല്ലെങ്കിൽ പോരിനായിനി ഞാൻ പോയാലദ്ദൈത്യനാഥൻ വേഗാലിവിടെ വന്നിടും ● എന്നോതിയദ്ദുഷ്ടദൈത്യദൂതനങ്ങു ഗമിച്ചു ഹേ ഇനിയെന്താണു ചെയ്യേണ്ടതതാലോചിച്ചു ചൊല്ലുവിൻ ● ദുർബ്ബലൻ ശത്രുവെന്നാലും തള്ളാലാ ബലവാനമേ വിശേഷിച്ചുമിവൻ ശക്തനസഹിഷ്ണു മദിച്ചവൻ ● ബുദ്ധിയും ബലവും പോലെ ചെയ്യണം നാം പരിശ്രമം ജയമോ തോൽവിയോ ദൈവാധീനം പോൽ വന്നിടും ദൃഢം ● സന്ധിപാടില്ലിവനുമായ് ഖലനിൽ സന്ധി നിഷ്ഫലം സാധുക്കളോടു നന്നായിച്ചിന്തിച്ചു ചെയ്യാം നടത്തണം ● യുദ്ധയാത്രയുമിന്നേരമാലോചിക്കാതെ ചെയ്തിടാ വേഗം ചെന്നുള്ളിലെത്തുന്നോർ, ചെയ്ച്ചുയാശയുമററവർ ● ഇംഗിതജ്ഞർ, സത്യവാന്മാർ, ദൂതന്മാരെയയക്കണം സൈന്യസംഖ്യ, പുറപ്പാടും, സേനതന്ത്രമെല്ലാം ● സൂക്ഷ്മമായ് വീരരേയും കണ്ടറിഞ്ഞു തെറ്റുവേഗമായ് മഹിഷന്റെ സേനകൾക്കുള്ള ശക്തിയറിഞ്ഞു നാം ● പിന്നെച്ചെയ്യാം കോട്ട രക്ഷിക്കുകയോ യുദ്ധയാത്രയോ ബുദ്ധിമാനെപ്പൊഴും കാര്യമാലോചിച്ചിട്ടു ചെയ്യണം ● പെട്ടെന്നു കാര്യം ചെയ്യുന്നാൽ സദാ ദുഃഖം വരുത്തിടും ബുധന്മാരതിനാലാലോചിച്ചു ചെയ്താൽ സുഖം വരും ● നന്നല്ല ഭേദവിധിയിദ്ദൈത്യന്മാരിലൊരിക്കലും ഐകമത്യത്തിനാൽ ദൂതരുകൊണ്ടിന്നു പോകണം ● അവൻ ബലാബലം പാർത്തു പിന്നെച്ചിന്തിച്ചു നീതിയും അവർ ചെയ്യാൻ പോവതുമോതിങ്ങു കാര്യം നടത്തണം ● മറിച്ചു കാര്യം ചെയ്യുന്നാൽ വിപരീതഫലത്തിലാം എന്നുകൊണ്ടു മതാം വൃന്ദമറിവെന്യേ മതത്തെപോൽ.'

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നാലോചിച്ചവരൊടായ് കാൎയ്യങ്ങളെന്നൊതല്ലൊതാനെ പറഞ്ഞയച്ചു ദേവേന്ദ്രനറിവാനായ് ഭൂപോത്തമ! * വേഗംപോയിത്തിരിച്ചെത്തി ദൂതനിന്ദ്രനോടായുടൻ അറിയിച്ചാൻമുഴുവനുംസൈന്യത്തിന്റെ ബലാബലം * ബലമുത്സാഹമിരണ്ടുമറിഞ്ഞതുള്ളതമാണവൻ അയച്ചിട്ടമരന്മാരെ,വേഗമാമന്ത്രവിത്തമൻ * ആചാൎയ്യനെവിളിച്ചിന്ദ്രനാലോചനതുടങ്ങിനാൻ വരാസനത്തിൽവാഴുന്നുള്ളതുവാചാട്ടുപറഞ്ഞിതേ.

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു.

ഭോ!ഭോ!ദേവഗുരോവിദ്വൻ!ചൊൽകഞാനെന്തുചെയ്യണം ഇക്കാൎയ്യത്തിങ്കൽഞങ്ങൾക്കുഗതിസൎവ്വജ്ഞനാംഭവാൻ * മഹാവീരൻമദം പൂണ്ടോൻമഹിഷാസുരനെന്നവൻ അസംഖ്യംദൈത്യരോടൊത്തുയുദ്ധംചെയ്വാൻവരുന്നതേ * മന്ത്രജ്ഞൻനീയിന്നിതിന്നുപ്രതിക്രിയനടത്തണം അവൎക്കുശുക്രനേപ്പോലെപ്രതികൎത്താവെനിക്കുനീ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ആവാക്കുകേട്ടിന്ദ്രനോടുപറഞ്ഞതാനാബൃഹസ്പതി ഉള്ളിലേറെവിചാരിച്ചുകാൎയ്യംനേടാൻസമുത്സുകൻ.

ഗുരു പറഞ്ഞു.

ധൈൎയ്യംകൈക്കൊണ്ടുനീയിന്ദ്ര!സ്വസ്ഥനായിട്ടിരിക്കുക വ്യസനം വന്നടുക്കുമ്പോൾധൈൎയ്യംവേഗാൽത്യജിക്കൊലാ * ജയാജയംരണ്ടുമിന്ദ്ര! ദൈവാധീനത്തിലെപ്പൊഴും ബുദ്ധിമാനതുകൊണ്ടെന്നുംധൈൎയ്യമാണ്ടു വസിക്കണം * വരാനുള്ളതുവന്നിടുംബോധമുണ്ടായതെങ്കിലും പരിശ്രമംചെയ്തിടേണംതന്റെശക്തിക്കുതക്കപോൽ * ദൈവാധീനത്തിലാണെല്ലാമെന്നറിഞ്ഞുംമഹൎഷിമാർ യോഗധ്യാനംചെയ്തുസദാമോക്ഷത്തിന്നായ്ശ്രമിപ്പവർ * അതിനാലെപ്പൊഴുംവേണംവ്യവഹാരോക്തമാംശ്രമം സുഖംവരട്ടെപോകട്ടെദൈവത്തോടെന്തുനീരസം? * പുരുഷശ്രമമില്ലാതെചിലപ്പോൾസിദ്ധിവന്നിടും പൊട്ടനെപ്പോൽഞൊണ്ടിയെപ്പോലെന്നാലുംശ്ലാഘ്യമാകൊലാ * പുരുഷശ്രമമുണ്ടായുംകാൎയ്യസിദ്ധിവരാഞ്ഞിലോ അവനതിൽദോഷമില്ലാദൈവാധീനമശേഷവും * കാൎയ്യസിദ്ധിവരാസൈന്യമന്ത്രാലോചനയൊന്നിലും ആയുധത്തിൽതേരിലുംതാൻ,ദൈവാധീനത്തിലേവരും * ബലവാൻദുഃഖമാളുന്നുസുഖമാളുന്നുദുൎബ്ബലൻ വിദ്വാൻവിശന്നിരിക്കുന്നുമൂഢൻനേടുന്നുഭോഗവും * ഭയശീലൻജയിക്കുന്നുതോററീടുന്നുപരാക്രമി ദുഃഖമെന്തിന്നുദൈവ

ത്തിൻകീഴാംസംസാരമെന്നതിൽ? ● നടക്കേണ്ടതിനുത്സാഹംചെയ്യനീ
സുരനായക! സുഖമോദുഃഖമോവന്നീടട്ടെചിന്തിച്ചിടേണ്ടതിൽ ● ദുഃ
ഖദുഃഖ്യാഢ്യരെന്നോക്കസുഖത്തിൽസുഖപൂൎണ്ണരെ ആത്മാവേസുഖദുഃ
ഖങ്ങൾക്കെകീടാസ്സരികൾക്കപോൽ ● ധൈൎയ്യംകയ്യാണ്ടിരിക്കേണം
സുഖദുഃഖങ്ങളിൽബുധർ അധൈൎയ്യത്തിൽവരുംദുഃഖമ്പോൽധൈൎയ്യ
ത്തിങ്കൽവന്നിടാ ● ബുദ്ധി,നിശ്ചയമായ്‌വന്നാൽസുഖദുഃഖങ്ങൾവന്നി
ടാ സുഖദുഃഖങ്ങൾനേരിട്ടാൽപ്രയാസംതാൻസഹിപ്പതും ● സുഖമെ
ന്താക്കിവാൻദുഃഖംനിൎഗ്ഗുണൻനിത്യനാണൊഞാൻ ഇതപൊതാലുതത്വ
ങ്ങൾകടന്നാൽസുഖദുഃഖമൊ? ● പൈ,ദാഹങ്ങൾപ്രാണനത്രെ,ശോ
കമോഹംമനസ്സിനം തന്നവിന്നാംജരാമൃത്യു,ഞാനാറുമ്മിവിട്ടംശിവൻ ●
ശോകമോഹംദേഹഗുണം, ചിന്തിച്ചാലെന്തെനിക്കതിൽ ശരീരമല്ല
ഞാൻജീവാത്മാവാകന്നതുമല്ലഞാൻ ● പതിനാറൊന്നേഴ്‌വികാരാദി
കൾവിട്ടഞാൻസുഖി യോനപ്രകൃതിവികൃതികളല്ലന്തഴൽപിന്നെ
മെ ● എന്നോത്തിന്ദ്ര!മനസ്സാൽ,നിൎമ്മമനായ്ഭവിക്കനീ നിൻദുഃഖ
ശാന്തിക്കിതുതാൻമുഖ്യോപായംശതക്രതോ! ● മമതാപരമംദുഃഖംനി
ൎമ്മമത്വംപരംസുഖം സന്തോഷംവിട്ടന്യമില്ലസുഖസാധനംശചീപതേ!
അഥവാമമതാനാശഞ്ഞാനംവന്നില്ലയെങ്കിലോ വിവേകംമേൽവരാന
മ്മകാൎയ്യത്തിങ്കൽഭവിക്കണം ● പ്രാരബ്ധകൎമ്മമെല്ലാംനാംഭുജിച്ചല്ലാതെ
തീരുമോ? നിൻബുദ്ധികൊണ്ടുംദേവന്മാരെല്ലാമൊത്തുതുണസ്സെങ്കിലും ●
വരേണ്ടതുവരുംചിന്തവേണ്ടാദുഃഖസുഖങ്ങളിൽ സുഖംപുണ്യക്ഷയത്തി
ന്നായ്ദുഃഖംപാപംനശിക്കുവാൻ ● സുഖക്ഷയത്തിലതിനാൽബുധർ
മോദിക്കണംദൃഢം ആലോചിച്ചഥവായിന്നുയത്നംചെയ്യവിധിപ്പടി ●
പ്രയത്നംചെയ്യിലുന്നതംവരാനമ്മതുവന്നിടും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം
ഇരുപതാമദ്ധ്യായം.
നാലാമദ്ധ്യായം.

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇതുകേട്ടസഹസ്രാക്ഷൻപിന്നെഗ്ഗുരുവൊടോതിനാൻ യുദ്ധോ
ദ്യോഗംതുടങ്ങാംഞാൻമഹിഷന്റെവധത്തിനായ് ● ഉത്സാഹമെന്ന്യേ

വരുമോ? രാജ്യം,കീർത്തി,സുഖങ്ങളും നിരുത്സാഹംവിക്രമികൾക്കുവാച്ചീടില്ല
ഉദയശീലരും ॥ യതികളശ്രുഷണാംജ്ഞാനം,ബ്രാഹ്മണർക്കുത്തമമാം സമ്പ
ത്തിച്ചീടിപ്പവർക്കൊത്താലുത്സാഹം,ശത്രുനാശവും ॥ വൃത്രൻ,വലൻ,നമു
ചിയുംഹേതരായെൻക്രമത്തിനാൽ ഞാനുപോലിമഹിഷനെക്കൊല്ലുമാ
ഞാൻമുനിസത്തമ! ॥ എനിക്കുള്ളതുവാംനീയുംവജ്രവുംതാൻബലമുളു
ലോം സഹായംഹരിയറുള്ളന്നിത്യനാംശിവനാംദൃഢം ॥ ജപിക്കരക്ഷോ
ഘ്നമന്ത്രംയുദ്ധോദ്യോഗംതുടങ്ങിടാം മഹിഷൻതനെക്കെൻറസേനയെ
യുംഞാൻകൊണ്ടുചെന്നിടാം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അവനാലിതുചൊല്ലപ്പെട്ടുരച്ചാൻ ചിരിപൂണ്ടുടൻ യുദ്ധത്തിനാ
യ്തുടങ്ങീടുമിന്ദ്രനോടുബൃഹസ്പതി.

ബൃഹസ്പതിപറഞ്ഞു.

അയക്കുന്നില്ലഞാൻനിന്നെത്തടുക്കുന്നതുമില്ലെടോ! ജയാജയം
സംശയമായുള്ളൊരിപ്പോരുചെയ്യുവാൻ ॥ നിൻദൃഷ്ടമില്ലിതിൽതെല്ലും
വരാനുള്ളതുവന്നിടും സുഖമോ ദുഃഖമോദൈവവിധിപോൽവന്നിടുംദൃ
ഢം ॥ മേൽദുഃഖമോസുഖമതാണോവരുന്നതറിവില്ലമേ എൻഭാര്യാഹര
ണത്തിങ്കലുണ്ടായതറിവില്ലയോ? ॥ ഇഷ്ടനാംചന്ദ്രനംപണ്ടെൻഭാര്യ
യെക്കൊണ്ടുപോകവേ ആശ്രമത്തിൽവാണുഞാനനമാണ്ടുപരമസങ്ക
ടം ॥ ബുദ്ധിമാനെന്നുഞാനെല്ലാലോകവുംകീർത്തികേട്ടവൻ ഭാര്യയെ
ക്കൊണ്ടുപോയപ്പോളങ്ങുപോയെൻറബുദ്ധിയും ॥ ബുദ്ധിമാന്മാര
തിൻമൂലമുപായംചെയ്യണംസദാ ദൈവാധീനത്തിലാകുന്നുകാര്യസാ
ദ്ധ്യംസദാധ്രുവം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഗുരുവിൻസാർത്ഥമാംസത്യവാക്കുകേട്ടുശചീപതി വിധിയെത്തുരണം
പ്രാപിച്ചുറിയിച്ചാൻനമിച്ചുടൻ:॥ ‘പിതാമഹ!സുരാദ്ധ്യക്ഷ!മഹിഷാസു
രനെന്നവൻ എൻസ്ഥാനംകയ്ക്കലാക്കാനായ് ചെയ്യീടുന്നുബലോദ്യമം ॥
ഞങ്ങളോരേതാംമറ്റുദൈത്യവീരരശേഷവും പോരിനാശിച്ചുവൻത
ൻെറസൈന്യത്തിൽചെന്നുചേർന്നതും നിൻസമീപത്തിലെത്തിനാലേറെ
പ്പേടിച്ചുവന്നുഞാൻ സർവ്വജ്ഞൻനീമഹാപ്രാജ്ഞൻസഹായംചെയ്യീ
ടേണമേ’.

ബ്രഹ്മാവുപറഞ്ഞു.

വേഗത്തിൽനമ്മളെല്ലാരുംകൈലാസത്തിന്നുപോയിടാം മുന്നി
ട്ടുകൊണ്ടാശിവനെപ്രാപിക്കാംബലികിട്ടുവെ ॥ പിന്നീടുദേശകാല

ങ്ങളോർത്താലോചിച്ചുദേവകൾ എല്ലാവരുംചേർന്നുകൂടിപ്പോർചെയ്തീ
ടാംശേഷിപ്പാതെ! • ബലാബലമറിഞ്ഞീടാതവിവേകത്തോടൊത്തുമേ
സഹായത്തെപ്രവർത്തിക്കുന്നവനുണ്ടാമധോഗതി.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അതുകേട്ടിന്ദ്രനുംലോകപാലന്മാരൊട്ടുകൂടവേ വിധിയേമുമ്പിലാ
ക്കീട്ടുകൈലാസത്തിന്നുപോയിതേ • പ്രാപിച്ചുശംഭുവേവേദമന്ത്രം
ചൊല്ലിപ്പുകഴ്ത്തീവേ തോഷിച്ചശിവനോടൊത്തുവൈകുണ്ഠത്തിന്നുപോ
യവർ • ആവിഷ്ണുവേസ്തുതിച്ചിട്ടുവരംകൊണ്ടുമദിച്ചിട്ടു മഹിഷാസുര
നിൽനിന്നുമുള്ളഭീതിയുണർത്തിനാർ • അവർമൊഴിയതുകേട്ടോരാദിദേവ
ന്മാരോടുവിഷ്ണുവും നമ്മൾക്കയുദ്ധംചെയ്തീടാംകൊല്ലാമദ്ദൈത്യവീരനെ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇപ്രകാരംനിശ്ചയിച്ചുവിധീന്ദ്രഹരിശങ്കരർ താന്താങ്ങൾക്കുള്ള
താംവാഹനങ്ങളേറിഗമിച്ചുതേ • ഹംസത്തിലേറിബ്രഹ്മാവാഗ്ഗരുഡ
ങ്കൽജനാർദ്ദനൻ ശങ്കരൻവൃഷഭത്തിങ്കലിന്ദ്രനൈരാവതത്തിലും • മയി
ലിന്മേലാറുമുഖൻമഹിഷത്തിങ്കലന്തകൻ അവരസ്സേനയോടൊത്തുപു
റപ്പെട്ടോരനന്തരമേ • മഹിഷൻറമദിച്ചുള്ളസൈന്യവുംവന്നുകൂടി
നാർ ദേവദാനവസൈന്യങ്ങൾക്കുണ്ടായിവൻപോരതപ്പോഴേ • ശര
ങ്ങൾ,വാളുകൾ,കുന്തം,വെണ്മഴുക്കളുലക്കകൾ ത്രുവം,ഗദാ,പട്ടിശ
ങ്ങൾ,ശക്തി,ചക്രങ്ങൾ,തോമരം • മുൽഗരം,ഭിണ്ടിപാലങ്ങൾ,മൂർച്ച
യേറുംകലപ്പകൾ മററായുധങ്ങൾകൊണ്ടിട്ടന്യോന്യംപ്രഹരിച്ചവർ •
ചിക്ഷുരാഖ്യൻദൈത്യസേനാനാഥനാനയിലേറിയോൻ താഡിച്ചാ
നഞ്ചുബാണത്താലിന്ദ്രനെയാമഹാബലൻ • വേഗത്തിലിന്ദ്രനവനെബാ
ണമെയ്തുമുറിച്ചവൻ മാറിൽതാഡിച്ചുൾചന്ദ്രബാണംകൊണ്ടുമിട്ട
ക്കൊട്ടം • ബാണമേററസ്സൈന്യനാഥൻമൂർച്ഛയാണ്ടാൻഗജോപരി വ
ജ്രംവിട്ടാൻഗജത്തുമ്പിക്കയ്യിലന്നേരമിന്ദ്രനും • വജ്രത്താൽമുറിവേററാന
യോടിസ്സൈന്യത്തിലെത്തിനാൻ അതുകണ്ടിട്ടുമഹിഷൻബിഡാല
നോടുചൊല്ലിനാൻ: • 'വീര!നീചെന്നുവനാലുംമദമേറുമനാമിന്ദ്രന
പാശിതാദ്യവാനോരെക്കൊന്നണികിലെത്തുക'.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അവൻറയാവാക്കുകേട്ടുബിഡാലാഖ്യൻമഹാബലൻ മദിച്ചാ
നയേറിപ്പോയിനേരിട്ടാനമ്പർകോനുമായ് • അവൻവരുന്നതുക

ണ്ടുകോപിച്ചുദേവനായകൻ വിട്ടാൻനൽസപ്പ്ത്തുല്യങ്ങളാകുമസ്ത്രങ്ങ
ങ്ങളെ ● തന്നെക്കൊന്നവൻവേഗംമുറിച്ചിട്ടുശരങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചാ
നൻപതനുകൊണ്ട [illegible] ● അപ്പോൾ [illegible] ന്ദ്രനാക്കോപാൽമു
റിച്ചിട്ടുശ്ശരങ്ങളെ പ്രഹരിച്ചാൻനൽസപ്പ്ത്തുല്യങ്ങളാംക്രൂരശരങ്ങളാൽ ● അ
വയെല്ലാമവൻവേഗംശരമെയ്തുമുറിച്ചു,തൻ ഗദകൊണ്ട [illegible] മി
കണ്ണിലായൊന്നടിച്ചതേ ● തൻകൂട്ടാനയടിയേററമാത്രസ്വര
ത്തോടും വേഗംകെറങ്ങിത്താഡിച്ചുബ്ധിമതു ദൈത്യസേനയെ● പോ
രിൽതിരിഞ്ഞോടിയെത്തുന്നാനയെക്കണ്ടുദൈത്യന്മാരും [illegible] പോ
രിന്നായ്ദേവന്മാരോടെത്തുന്നതേ ● രഥത്തിൽ പിന്നയും [illegible]
കണ്ടവാസവൻ സപ്പ്ങ്ങളെപ്പോലെയുള്ളശരങ്ങളുമയച്ചതേ ● അവ
ൻക്രുദ്ധനായ്ചെയ്യാനുഗ്രമാംബാണവൃഷ്ടിയെ ജയന്തൻ [illegible] പ്പോ
ളുണ്ടായിപ്പോരഘോരമായ് ● ഇന്ദ്രനശ്ശക്തനെക്കണ്ടുകോപിച്ചേററം
തളർന്നുടൻ ജയന്തനേമുൻപിലാക്കിപ്പോർചെയ്യാനവനോട്ടുടൻ●മറ്റൊ
രുന്നൊരുദൈത്യൻതന്റെമാറിൽജയന്തനും വലിച്ചുവിട്ടാൻതീഷ്ണങ്ങളാ
കുമമ്പുശരങ്ങളെ ● അപ്പോണമേററവനുടൻ രഥത്തിൽതന്നെവീണു
പോയ് സൂതൻതേരംപിൻതിരിച്ചുപോക്കിളുവെട്ടുപോയിതേ ● ബി
ഡാലാഖ്യനതാംദൈത്യൻമൂർച്ഛിച്ചിട്ടുപോകവേ [illegible] ഴക്ക
ത്തോടുണ്ടായ് വൻജയശബ്ദവും ● നിഖിലന്മാരെല്ലാംമോദിച്ചിട്ടുവാൻകൊ
ണ്ടെപ്പുകഴ്ത്തിനാർ പാടിഗന്ധർവ്വനാഗന്മാരാടിയപ്സരനാരിമാർ ● കോ
പിച്ചാൻമഹിഷൻവാനോർജയശബ്ദംശ്രവിക്കയാൽ ചൊല്ലിവിട്ടാനു
ടൻശത്രുമദംപോക്കുവനാതാമ്രനെ ● താമ്രനും ബഹുസൈന്യത്തോടെ
ത്തീട്ടായുധഭൂമിയിൽ മേഘമാഴിയിലെന്നോണംശരവർഷംതുടങ്ങിനാൻ
വരുണൻപാശവുംകയ്യിലാണ്ടവിടെയെത്തിവേഗമായ് [illegible] ത്തിൽ
കേറിട്ടന്തകനാംദണ്ഡുകയ്യിലാണ്ടുവന്നതേ ● ദേവാസുരന്മാർക്കന്യോന്യമ
വിടുണ്ടായ്മഹാരണം പരശ്വധം,ശക്തി,ബാണം,വാളു ചക്രങ്ങളാല
യും ● യമൻകയ്യാൽവിടപ്പെട്ടദണ്ഡേററുതാമ്രനാമവൻ അപ്പോ
ൾമൂർച്ഛിതനായ് [illegible] പരാക്രമി● ആയുധഭൂമിയിൽതാമ്രൻവീണുപെട്ട
ന്നുകലച്ചുടൻ ഇന്ദ്രൻതൊടുത്തുമോക്ഷിച്ചുവിട്ടാനൂറ്റന്തരശരങ്ങളെ ● ദേ
വന്മാരും [illegible] എന്നോതികൊണ്ടുത്തസ്ഥരായ് ദൈത്യരിൽ, [illegible]
യിൽത്തെച്ചുവിടുന്നബാണങ്ങളും വിട്ടതേ ● സുരബാണങ്ങളേററിട്ടുപോകി
ച്ചാൻ [illegible] ദൈത്യസേനകളും [illegible]

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം
ദൈത്യസൈന്യപരാജയം
അഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

ആറാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

താമ്രൻമൂർച്ഛിതനായപ്പോഴ്ക്രുദ്ധനായ് മഹിഷാസുരൻ വലുതാം
ഗദയുംകൊണ്ടമരേന്ദ്രന്മാരോടെതിർത്തുതേ • നിലിമ്പരെല്ലാംനിൽക്കട്ടെവ
ധിക്കുംഗദകൊണ്ടുഞാൻ കാഴ്കയെല്ലാംക്രുടിയാലുംബലമില്ലെന്നുമൊട്ടു
മേഷ്ഠതാതീട്ടമരന്മാരോടാനായിങ്കലിയന്നിട്ടും ഇന്ദ്രനെഗ്ഗദയാൽ
വേഗംമാറിൽതാഡിച്ചുവീഴ്ത്തുവാൻ• മുറിച്ചുഗ്ഗദയെഘോരവജ്രംകൊണ്ടി
ട്ടുവാസവൻ അവനെപ്രഹരിപ്പാനായതിവേഗമടുത്തുതേ • പ്രമേയവും
വാളുമായിക്കോപത്തോടാമഹാസുരൻ അടുത്താൻവീരനാമിന്ദ്രൻത
ന്നോടെട്ടുവതിന്നുപോൽ• അവർക്കണ്ടായുടൻയുദ്ധംസർവലോകഭയങ്കരം
മുനിമാർക്കുംവിസ്മയമായോരോരോമട്ടായുധങ്ങളാൽ • പ്രയോഗിച്ചാൻമഹാ
ദൈത്യൻ,ലോകമെല്ലാംമൂടിച്ചിട്ടും മുനിമാർക്കുമോഹമേകുന്നൊരാംബരീമാ
യയെയുടൻ• ഇതുപോലുള്ളതൊട്ടുമായുധത്തോടുക്രുദ്ധിയും കാണപ്പെ
ട്ടുദേവസൈന്യംമട്ടിക്കുംകോടിദൈത്യരെ • ഉമ്പർകോൻമഹിഷൻത
ന്റെമോഹമേകുന്നമായയെ കാൺകയാലത്ഭുതത്തോടുംഭയപീഡിതനാ
യിതേ • കുബേരനും,വരുണനും,യമൻ,സൂര്യൻ,അഗ്നിയും ശീതരശ്മിയുമ
വ്വണ്ണംഭയപീഡിതരായുടൻ • വാനോരെല്ലാമ്മോഹിതരായോടിപ്പോ
വാൻതുടങ്ങിനാർ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവന്മാരെയന്നായ് സ്മരിച്ചാതുരനേയവർ •
ഹംസ,താർക്ഷ്യ,വൃഷാരൂഢരായിനല്ലായുധത്തൊടും രക്ഷിക്കാൻവന്നാപി
ടയാബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശരും• മോഹിനീമായയെക്കണ്ടിട്ടുജ്വലിക്കുംസ്വദ
നം വിട്ടാൻവിഷ്ണുവതിൻകാരണമിളപ്പിച്ചാശുമായയെ • സൃഷ്ടിസ്ഥിത്യ
ന്തകർത്താക്കളവരെക്കണ്ടുപോരിനായ് ഓടിയെച്ചെന്നാനമഹിഷനാഹവ
ലത്തെതടിച്ചുടൻ • മഹിഷാഖ്യൻമഹാവീരൻചിക്ഷുരൻസൈന്യനാ
ഥനും ഉഗ്രാസ്യനുഗ്രവീര്യാഖ്യൻതാനുംയുദ്ധത്തിനോടിനാർ • ത്രിനേത്ര,
നസിലോമാവും,ബാഷ്കളാ,ന്ധകരെന്നൈത്യരും മറ്റനേകംദാനവരുംപോ
രിന്നവിടെയെത്തിനാർ • സന്നദ്ധരായ് വില്ലെടുത്തുതേരിലേറിമദത്തോ
ടും ചെന്നായ്ക്കൾപയ്യിൻകുട്ടികളെപ്പോൽവാനോരെവളഞ്ഞുതേ• പിന്നെ
ബ്ബാണങ്ങൾവർഷിച്ചാർമദത്തോടൊത്തദാനവർകൊല്ലാനിച്ഛിച്ചുപ്രകാ
രാവിണ്ണോരുംശരമെയ്തുതേ• അന്ധകൻവിഷ്ണുവോടേററു,തേച്ചവൻമൂർച്ച
യുള്ളതായ് വലിച്ചു,വിഷമുള്ളക്കേറീട്ടമഞ്ഞമ്പുവിട്ടുടൻ • രിപുനാശന

നാംവിഷ്ണുവവയേവാനിൽവച്ചുതാൻ മുറിച്ചമ്പുകളാലമ്പുശരംപിന്നെയു
മെയ്യുതേ *ഉലക്ക,വാറം,ശരം,ചക്രം,മഴു,വേൽ,ഗദകൊണ്ടുമേ ഹരിയും
ദൈത്യനുംതമ്മിൽചെയ്യാർപോരതിഘോരമായ് * ഒരൻപതുദിനം
പോരീഹരിയന്ധകർതമ്മിലായ് രോമാഞ്ചമേകുംയുദ്ധമായതുമോനേ
ടത്തിനാർ * ഇന്ദ്രൻബാഷ്കളനും,തമ്രൻതാനുംമഹിഷദൈത്യനും കാ
ലൻ,ത്രിനേത്രനും,ശ്രീദൻ,മഹാഹനുവുമങ്ങനേ * പ്രചേതാ,വസിലോ
മാവുംതമ്മിൽപോർചെയ്യുഘോരമായ് ഹരിവാഹംഗരുഡനേറ്റുമ
യാൽതപ്പുദാനവൻ * ഗദയേററവുതളന്നംഗമെല്ലാം,നിന്നേങ്ങലോട
വൻ മഹാബലൻഗരുഡനേദ്ദേവനായകനാംഹരി * വലങ്കയ്യാൽത
ലോടീട്ടങ്ങാശ്വസിപ്പിച്ചുനിന്നിതിനാൻ ശാർങ്ഗമാംവിൽവലിച്ചിട്ടുബഹു
ബാണങ്ങൾതൂകിനാൻ * അന്ധകൻമീതിലായെയ്യ്വാല്ലാനാഗ്രഹിച്ചുജ
നാർദനൻ ക്രൂരമെയ്യുവരയെയെല്ലാംഖണ്ഡിച്ചിട്ടന്ധകാസുരൻ * കോ
പിച്ചാവിഷ്ണുവിൽവിട്ടാൻശൂച്ച്യമ്മലാപതമ്പുകൾ അനല്പമ്പുകളെ
വേഗംമുറിച്ചിട്ടുജനാർദനൻ * സുദർശനംസഹസ്രാരചക്രംവേഗമയച്ചു
തേ തൻചക്രത്താൽദ്ദൈത്യവക്ഷുതകർത്തിട്ടതിനേയവൻ * വാനോരമോ
ഹിപ്പിക്കുംപോൽനന്നായൊന്നലറീടിനാൻ ദേവന്മാർവിഷ്ണുവിന്നുള്ള
ചക്രംനിഷ്ഫലമാകയാൽ * ദുഃഖിച്ചാ,രസുരന്മാരുംസന്തോഷിച്ചാരതേത
രം ദുഃഖിച്ചീടുംസുരന്മാരെക്കണ്ടുടൻവാസുദേവനും * കൌമോദകീഗ
ദയുമായ്ദാനവൻനെഞ്ചിൽപാഞ്ഞുതേ മായാവിയവനേത്തച്ചാൻവേഗ
മോടജ്ജനാർദനൻ * ഗദയേററവനംമോഹിച്ചിട്ടുഭൂമിയിൽവീണുപോ
യ് അവിധംവീണൊരവനേക്കണ്ടുകോപിച്ചുലച്ച്യയാൽ * വിഷ്ണുവി
ന്നുമീതിനാർകീട്ടെങ്ങിനാൻമഹിഷാസുരൻ കോപിച്ചുള്ളൂമഹിഷ
നേക്കണ്ടിട്ടുബ്ഭഗവാൻഹരി * ദേവന്മാർക്കസുഖംനൽകുന്നോരതോ
ണൊലിചെയ്യുതേ ശരവർഷമതുംചെയ്യാനടൻമഹിഷനിൽഹരി * അ
വൻമുറിച്ചാനവയെല്ലാമതാൽവാനിലെത്തവേ അന്യോന്യംഭയമേക
ന്നപോരവർചെയ്തുടൻ * മഹിഷന്റെതലയ്ക്കൊന്നുതച്ചാനദ്ദയാൽ
ഹരി തലയ്ക്കായടിയേററിട്ടുവീണവൻമന്നിൽമൂർച്ഛയാൽ * ഹാഹാശ
ബ്ദംകേമമായിട്ടങ്ങായസുരസേനയിൽ മോഹാലസ്യംതീർന്നവേഗമെഴു
ന്നാൻമഹിഷാസുരൻ * ഇതനുലക്കപൂണ്ടൊന്നുതച്ചാൻവിഷ്ണുശിരസ്സി
ലായ് അടിയേററുടനേവിഷ്ണുവിന്നുംമൂർച്ഛവീച്ചുതേ * മൂർച്ഛിച്ചുവിഷ്ണു
വേതാർക്ഷ്യൻപോരിൽനിന്നങ്ങുകൊണ്ടുപോയ് വിഷ്ണുവമ്മട്ടുപോയ

പ്പോളിന്ദ്രൻതൊട്ടുള്ള ദേവകൾ ॥ ഭയപ്പെട്ടാരഴലോടുംകരഞ്ഞാർയുദ്ധ
ഭൂമിയിൽ കരയുംസുരരെക്കണ്ടുശൂലംകയ്ക്കൊണ്ടുശങ്കരൻ ॥ വേഗംമ
ഹിഷനോടേററുകത്തിനാൻകോപമൊടവൻ വേലെടുത്തത്രിശൂല
ത്തെമുറിച്ചാമഹിഷൻബലാൽ ॥ ശിവൻെറമാറിൽചാടിട്ടുഗ്രനൊ
ന്നലറീടിനാൻ അതുമാറിൽപതിച്ചിട്ടുംദുഃഖിക്കാതെമഹേശ്വരൻ ॥
ത്രിശൂലത്താൽകുത്തിയൊന്നുകോപത്താൽകൺചുവന്നുടൻ ഉഗ്രനാം
ദൈത്യനോടേററശിവനെക്കണ്ടുവിഷ്ണുവും ॥ പ്രഹരത്തോലാണ്ടുമൂർച്ഛവി
ട്ടിട്ടുടനെവന്നതേ ഹരിശങ്കരരൊന്നിച്ചുവന്നതുംകണ്ടുദാനവൻ ॥ യുദ്ധ
കാരർ,മഹാവീരർ,ചക്രശൂലധരർ,വരർ അവർവന്നതുകണ്ടിട്ടുകോപി
ച്ചാൻമഹിഷാസുരൻ ॥ അപ്പൊഴ്നേരമ്പോരിന്നായ്ചെന്നാനപ്പോൾമ
ഹാബലൻ പോത്തിൻെറവടിവായ് വാലുംകടഞ്ഞുംകൊണ്ടുഘോരമായ്
ഖനവക്കിൽമിയന്നുംഘോരശബ്ദംമുഴക്കിനാൻ കൊമ്പുംകുലുക്കി,മേ
ഘമ്പോലുടലാണ്ടോൻഭയങ്കരൻ ॥ അടത്തെറിഞ്ഞാൻവലിയഗിരിശൃം
ഗങ്ങൾകൊമ്പിനാൽ അദ്ദൈത്യനെക്കണ്ടുമഹാവീരരദ്ദേവനായകർ ॥
ഭയങ്കരതാംബാണാവലീം ചെയ്താരവൻെറമേൽ ഹരിയുംശരങ്ങൾബാ
ണംവർഷിക്കുന്നതുകണ്ടവൻ ॥ എറിഞ്ഞാനദ്രിശൃംഗത്തെവാലാൽചു
ററീട്ടുഘോരമായ് അപ്പർവ്വതത്തിൻവരവസ്സാതപത്രാംപതികണ്ടുടൻ ॥
നൂറായ്ഖണ്ഡിച്ചുനുറുക്കി,ലയച്ചാൻചക്രമപ്പോഴ് വിഷ്ണു ചക്രംസഹി
ക്കാഞ്ഞുമോഹിച്ചാൻമഹിഷൻരണെ ॥ എഴുന്നേററുടൻതന്നെമനു
ഷ്യാകൃതിയോടവൻ മലപോലെമഹാഘോരൻകയ്യിൽഗദധരിച്ചവൻ ॥
ഖാനോക്കിംഭയമേകുന്നുട്ടലറീടുമേഘമെന്നപോൽ ഭഗവാനതുകേട്ടിട്ടു
ച്ചത്തിലൊന്നാർത്തുഘോരമായ് ॥ സചരാചരമായ് നല്ലപാഞ്ചജന്യംമു
ഴക്കിനാൻ അശ്ശംഖധ്വനിയാൽദൈത്യരെല്ലാംപേടിച്ചിതേററവും ॥
തപസ്സേറുന്നൃഷികളുംവിണ്ണോരുംമോദമാണ്ടുതേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പഞ്ചമസ്കന്ധം

ദേവാസുരയുദ്ധം.

ആറാമദ്ധ്യായം.

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഉടനെമഹിഷൻകണ്ടുട്ടേകിച്ചീടുന്നദൈത്യരെ പോത്തിൻെറരൂ
പംവിട്ടിട്ടുതീർന്നാനൊന്നുമൃഗേന്ദ്രനായ് ॥ ഉച്ചത്തിലലറിസ്സന്ധരമെ

ങ്ങളെവിട്ടത്തവൻ നഖങ്ങൾകാട്ടിബ്ഭീഷയേകിച്ചാടിനാൻദേവസേന
യിൽ * നഖങ്ങളാൽകീറിരക്തമണിയിച്ചാൻസപത്നനേ കീറിനാൻ
വിഷ്ണുവിൻകൈ,തൻനഖംകൊണ്ടിട്ടുകേസരി * അതുകണ്ടാവാസുദേ
വൻചക്രംകയ്യ്ക്കൊണ്ടുതൽക്ഷണം കൊല്ലുവാനാശയാനന്നായടുത്താൻ
കോപയുക്തനായ് * സുദർശനംമഹിഷനിൽപ്രയോഗിച്ചുടനെയവൻ
ബലമേറുന്നപോത്തായ് കൊമ്പുകൊണ്ടെററിവിഷ്ണുവേ * വാസുദേവ
നുമായേററവുമാറിലേററുതളർന്നുടൻ വൈകുണ്ഠലോകമതിനായോടിനാ
നതിവേഗമായ് * വിഷ്ണുവമ്മട്ടുപോയപ്പോൾഭയത്തോടൊത്തുശങ്കരൻ
അവദ്ധ്യനവനെന്നോർത്തുകൈലാസത്തിന്നുപോയിതേ * ബ്രഹ്മാവുംഭ
യമോടപ്പോൾസത്യലോകത്തിലെത്തിനാൻ വജ്രംകൈക്കൊണ്ടുദേ
വേന്ദ്രൻകരത്തൻനിന്നുപോരതിൽ * ധൈര്യത്തോടാവരുണനാംവേലു
മേന്തിട്ടുനിന്നതേ കാലനാംദണ്ഡുമായ് പോരുചെയ്യാനായിട്ടൊരുങ്ങി
നാൻ * പിന്നീടുവൈശ്രവണനാംതൊല്ലുയ്തപ്പെട്ടുപോരിടാൻ അഗ്നിയും
വേലുമായ്യുദ്ധംചെയ്യാനാസക്തനായിതേ * ദൈത്യാധീശൻമഹിഷ
നേക്കണ്ടിട്ടാചന്ദ്രസൂര്യന്മാർ യുദ്ധംചെയ്യാൻനിശ്ചയിച്ചുനിന്നാരൊന്നി
ച്ചുടനുടൻ * ഈവേളയിൽദൈത്യസൈന്യംക്രൂരസർപ്പങ്ങൾപോല
വേ ശരജാലങ്ങളാകോപാൽവർഷിച്ചുകൊണ്ടിട്ടുതേ * പോത്തിന്റെ
വടിവായ്നിന്നാനുടനേദൈത്യരാജനാം ദേവാസുരപ്പടകൾതൻശബ്ദ
മുണ്ടായികേമമായ് * മന്നിലുംവാനിലുംശബ്ദമുണ്ടായിടിയൊടൊപ്പ
മായ് ദേവാസുരപ്പടകൾതൻഘോരമായുള്ളസംഗരെ * അടുത്തെറി
ഞ്ഞാൻമഹിഷൻഗിരിശൃംഗങ്ങൾകൊമ്പിനാൽ ഖണ്ഡിച്ചാൻദേവസം
ഘത്തെമദംകൊണ്ടുമദിച്ചവൻ * കുളമ്പുകൊണ്ടുമവ്വണ്ണംവാനോരെപ്പോൾ
കരക്കിയും ഖണ്ഡിപ്പിച്ചൻകോപമോടാവിസ്മയംചേർന്നോനവൻ *
ഉടനെദേവഗന്ധർവ്വർനല്ലവണ്ണംഭയന്നുപോയ് മഹിഷാസുരനെക്കണ്ടി
ട്ടോടിനാൻദേവനായകൻ * ഇന്ദ്രാണീപതിയാമിന്ദ്രൻപോർക്കളംവിട്ടു
പോകവേ കുബേരൻ,പാശിയമനും,ഭയപ്പെട്ടുഗമിച്ചുതേ * മഹാജയ
മിതെന്നോർത്തദൈത്യൻതൻപുരമാണ്ടുടൻ പോയശക്രൻവെടിഞ്ഞു
ള്ളോരൈരാവതഗജത്തൊടും * ഉച്ചൈശ്ശ്രവസ്സോടുംസൂര്യൻതൻനൽ
സുരഭിയോടുമേ പിന്നെയവൻസേനയോടൊത്തുവാനിലെത്താൻനിന
ച്ചവൻ * സ്വർഗ്ഗലോകത്തിലെത്തീട്ടുവേഗമാമഹിഷാസുരൻ വാനോർ
ഭയന്നുപേക്ഷിച്ചസുരരാജ്യംഗ്രഹിച്ചുതേ * അവ്വണ്ണംമർത്ത്യമാമിന്ദ്രാസന

ത്തിൽകരിവാണവൻ വിശ്വം നാക്കിളക്കുമന്തോറും ദൈത്യന്മാരയുമാക്കി നാൻ * ആവുവത്സരമീവണ്ണം യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടാഘോരമായ് മല്ലേടുന്നമഹിഷൻ പ്രാപിച്ചാനൈന്ദ്രമാം പദം * അവൻ വൻപീഡയാൽ സ്വർഗ്ഗം വിട്ടുപോയ് വിണ്ണവരൊക്കയും ഈവണ്ണം വളരെക്കാലമലഞ്ഞാർ ദ്ദുഃഖതോയമേ * തളർന്നെല്ലാരുമന്നേരമാശ്രയിച്ചാർ വിരിഞ്ചനേ പ്രജാപതിജഗന്നാഥൻ, രജോരൂപൻ, ചതുർമ്മുഖൻ * പത്മാസനൻ, വേദഗർഭൻ, വേദവേദാന്തപാരഗൻ തൻപുത്രർ ശാന്തരായുള്ള മരീച്യാദിമുനീന്ദ്രരും * സിദ്ധഗന്ധർവ്വാദികളും ചുറ്റും സേവിച്ചിരിപ്പവൻ ദേവദേവൻ വിധാതാവേ സ്തുതിച്ചാർ ഭീതിയോടവർ.

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു.

സ്വർഗ്ഗം വെടിഞ്ഞുഴലുമാണങ്ങളിൽ മടങ്ങി- । പ്രാക്കന്നഘോരദുഃഖകളാണനസുരൻ നിമിത്തം ॥ കണ്ടിട്ടുമസ്സുരരെ, യബ്ജജനാഥരിതിയെല്ലാം । പോക്കം ഭവാനകനിവാററിതെന്തുമൂലം? ॥ സാരാപരാധശതമൊത്തൊരു ദുഷ്ടപുത്ര- । ന്മാരെപ്പിതാവു കനിവാറവുമെവടിഞ്ഞിടുന്നോ? ॥ ഈവാനവർത്തവ പദാംബുജഭക്തരാത്ത- । രിന്നെന്തിനീയസുരപീഡിതരേവെടിഞ്ഞു? ॥ അമരഭുവനമെല്ലാം ദാനവൻ വാണിടുന്നു- । ദ്വിജരൊട്ടുമഖഭാഗം കൈക്കലാക്കുന്നനന്നായ് ॥ സുരവരതരുപുഷ്പം ചൂടിടുന്നദ്ദുരാത്മാ- । വവനസുരരിതാനം ചൊല്പടിക്കക്കപ്പെടുന്നു ॥ അശേഷകാര്യങ്ങളറിഞ്ഞുനീയവൻ । വിചേഷ്ടിതം ജ്ഞാനമതാലശേഷവും ॥ കഥിപ്പതെന്തിനിന്നവർ കാര്യമത്തുളതം । പദേ പയത്തിങ്കൽ നമിച്ചിടുന്നതേ ॥ നിലിമ്പരെത്തന്നൊതുലികിലൊകവ- । നുപദ്രവിക്കുന്നതിപാപിയസ്സുരൻ ॥ അനേകമട്ടിൽ ദ്രുഢ, മിന്നരക്ഷിതാ- । വിവക്ഷനീതാൻ സുഖമേകണം വിഭോ! ॥ അല്ലങ്കിലദ്ദാവമഹാഗ്നിയാററുവാൻ । പോരുന്നൊരാരെന്നുരണം ഗമിപ്പതും ॥ പ്രജേശ, നിഷ്ഠൻ, വിധി, യാജ്ഞ്യ' നവ്യയൻ । വിരിഞ്ചനാം നിന്നെവെടിഞ്ഞുവാനവർ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നു വാഴ്ത്തീട്ടു ദേവന്മാർ നമിച്ചാരാവിരിഞ്ചനേ തൊഴുകയ്യോടുമെല്ലാരും ദുഃഖമേറുമുഖത്തൊടും * ദുഃഖിക്കുന്നവരെക്കണ്ടിട്ടുടനേയപ്പിതാമഹൻ സുഖമുണ്ടായിടും മട്ടിൽ ചൊല്ലിനാൻ നല്ലവാക്കിനേ.

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു.

എന്തു ചെയ്‌വൂ സുരന്മാരേ! മഹിഷൻ മദഗർവ്വിതൻ സ്ത്രീവദ്ധ്യൻ

ല്ലപ്പംവധ്യൻകൎത്തവ്യംപിന്നെയെന്നതിൽ * ദേവന്മാരൊക്കെയുംനല്ല
കൈലാസാദ്രിക്കുപോയിടാം കാൎയ്യങ്ങളൊക്കമിട്ടുകേറുംശിവനെമുൻന
ടത്തിനാം * ജനാൎദ്ദനൻവസിക്കുന്നവൈകുണ്ഠത്തിന്നുപോകണം നന്നാ
യെല്ലാവരുംചേൎന്നിക്കാൎയ്യാലോചനചെയ്യണം * എന്നോതിയന്നമേറീ
ട്ടുകാൎയ്യഗൌരവമോൎത്തജൻ ദേവന്മാരെപ്പിന്നിലാക്കികൈലാസത്തി
ന്നുപോയിതേ * ധ്യാനംകൊണ്ടുടനേദേവന്മാരൊടൊത്തിട്ടുപത്മജൻ
വരവുംകണ്ടുള്ളിൽനിന്നുംവെളിയിൽവന്നുശങ്കരൻ * ബ്രഹ്മേശർകണ്ടി
ട്ടന്യോന്യമഭിവാദ്യംനടത്തിനാർ വാനോരെല്ലാംനമിച്ചിട്ടുതുഷ്ടരായി
ബ്ഭവിച്ചുടൻ * വെവ്വേറെയാസനംനൽകിദേവന്മാൎക്കുമഹേശ്വരൻ
അവരെല്ലാമിരുന്നപ്പോൾതാനുംതൻപീഠമാണ്ടുതേ * ബ്രഹ്മാവിനോട്ടു
കുശലംചോദിച്ചിട്ടുവൃഷധ്വജൻ ദേവന്മാരോടുചോദിച്ചാനവിടെത്തി
യകാരണം.

ശിവൻപറഞ്ഞു.

ഇവിടെന്തിന്നുവന്നിരുന്നിതൊട്ടുവാനോരൊട്ടുംവിധേ! മഹാഭാ
ഗൻഭവാൻചൊല്ലുകതിന്നുള്ളൊരുകാരണം.

ബ്രഹ്മാവുപറഞ്ഞു.

ഈനിഖിലവിശ്വേശാ!മഹിഷാസുരപീഡയാൽ ഗൃഹന്തോറും
നടക്കുന്നുഭയപ്പെട്ടിന്ദ്രനോട്ടമായ് * യാഗംഭുജിപ്പോൻമഹിഷനവ്വണ്ണം
മറ്റുദൈത്യരും ദിക്പാലരുംദുഃഖിതരായ്എന്നേവന്നാശ്രയിച്ചുതേ *
ഞാൻകൊണ്ടുവന്നിങ്ങവരെക്കാൎയ്യത്തിൻഗൌരവത്തിനാൽ ദേവകാൎയ്യ
മിതിന്നീശൻനീയുക്തംപോലെചെയ്യുക * നിൻകലാക്കിദേവകൾതൻ
ഭാരത്തെശ്രുതഭാവന!

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇമ്മട്ടവൻവാക്കുകേട്ടുചിരിച്ചുംകൊണ്ടുശങ്കരൻ ഗൂഢവായുള്ളൊ
രീവാക്യംബ്രഹ്മാവിനോട്ടുചൊല്ലിനാൻ.

ശിവൻപറഞ്ഞു.

ഭവാൻതാൻചെയ്തുതിക്കാൎയ്യംവരംപണ്ടുകൊടുക്കയാൽ വാനോ
ൎക്കനൎത്ഥമായ്മേലാലെന്തുചെയ്യേണ്ടതുംവിഭോ! * ഈവണ്ണംബല
വാൻ,ക്രൂരൻ,സൎവ്വദേവഭയപ്രദൻ മദിച്ചോ,നവനെക്കൊൽവാനെന്നു
നാമിസമൎത്ഥയാം * എൻഭാൎയ്യനിൻവല്ലഭയുംപോരിനായ്പ്പോകയി
ല്ലടോ! പോയാലുമവരെവ്വണ്ണംപോർചെയ്യുംഭാഗ്യശാലികൾ? * ഇ
ന്ദ്രാണിയുംമഹാഭാഗ!യുദ്ധത്തിന്നുസമൎത്ഥതാൻ വേറെയാൎക്കുണ്ടുസാമ

ത്ഥ്യംകൊൾവാനപ്പാപിമതന്നേ ॥ എൻമതംകേൾക്കിന്നതന്നെഹരി
യെച്ചെന്നുവാഴ്ത്തിനാം ഉണർത്തിദ്ദേവകാര്യത്തിന്നുത്സാഹിപ്പിക്കണംക്ഷ
ണം ॥ മതിമാന്മാരിലൊന്നാമൻകാര്യംസാധിപ്പവൻഹരി അദ്ദേഹ
ത്തോടുചെന്നിട്ടുകാര്യാലോചനചെയ്യണം ॥ വിസ്താരബുദ്ധിമാൻവിഷ്ണു
വിക്കാര്യംസാദ്ധ്യമാക്കിടും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇത്രവാക്കിതുകേട്ടിട്ടുബ്രഹ്മാദിസുരസത്തമർ അവ്വണ്ണന്തന്നെയെ
ന്നോതിയെഴീറ്റുതങ്ങളോടുമായ് ॥ വാഹനങ്ങളിലേറീട്ടുവൈകുണ്ഠ
ത്തിന്നുപോയവർ കാര്യസാദ്ധ്യംവരുംനല്ലശകുനംകണ്ടുതുഷ്ടരായ് ॥ ശു
ഭംചൊല്ലുംമന്ദവായുവുണ്ടായീമണമോടുടൻ വഴിയെല്ലാംപക്ഷികളുംശ
ബ്ദിച്ചുനല്ലവാക്കുകൾ ॥ ഇതളെല്ലാദിക്കുകളുംവാനമപ്പോൾതെളിഞ്ഞു
തേ വാനോർതന്നായാത്രയിങ്കൽശുഭമായ്തീർന്നുസർവ്വവും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം
ദേവകലംസഗമനം
ഏഴാമദ്ധ്യായം.

എട്ടാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

വേഗമെത്തീട്ടവർകണ്ടാർവൈകുണ്ഠംവിഷ്ണുപാലിതം സർവ്വശോ
ഭയെഴുന്നോനാഗ്രഹംശോഭിച്ചിടുന്നതായ് ॥ കളംസരസ്സുംനദിയുംചേ
ർന്നാനന്ദംകൊടുപ്പതായ് സാരസംകോകിയന്നങ്ങളുതുംക്രീഡരമ്യമായ്
ചമ്പകാശോകകൽഹാരാദികളോടിടചേർന്നതായ് ഇലഞ്ഞിയമ്പഴം
പിച്ചിതിലകാദികൾചൂഴ്ന്നതായ് ॥ പികസന്നാദമോടാടുംമയിലുംചേ
ർന്നഭംഗിയായ് വണ്ടിൻശബ്ദാനിറഞ്ഞുള്ളനല്ലാരാമങ്ങളൊത്തതായ് ॥
സനന്ദനന്ദനർതൊട്ടപാർഷദന്മാർസ്തുതിപ്പതായ് അനന്യചിത്തരായു
ള്ളഭക്തരുംവാഴ്ത്തിടുന്നതായ് ॥ തങ്കച്ചിത്രങ്ങൾശോഭിക്കുംരത്നമേടകളുള്ള
തായ് മേഘംമുട്ടുംനല്ലസത്രങ്ങളെങ്ങുംനിറഞ്ഞതായ് ॥ ദേവഗന്ധ
ർവ്വപാട്ടോടപ്സരസ്ത്രീകൾകളിപ്പതായ് ശരിഗുണമേറുംനൽകിന്നരർ
പാടിടുന്നതായ് ॥ ശാന്തരാംമുനിമാരെല്ലാംവേദംചൊല്ലിസ്തുതിപ്പതാ
യ് സൂക്തസ്തുതികൾകൊണ്ടിട്ടുപൂർണ്ണമായ്,ഹരിമന്ദിരം ॥ വിഷ്ണുവിൻ

ഗൃഹമാണിട്ടുസ്വർണ്ണക്കോൽപൂണ്ടുസുന്ദരർ ജയൻ,വിജയനും,ദ്വാരപാലരെക്കണ്ടുരച്ചവർ: ● 'വിഷ്ണുദർശനകാരണമതിന്നായിബ്രഹ്മേശാദികൾവാതലിൽ വന്നുനില്ക്കുന്നതായ്നിങ്ങളൊരാൾപോയറിയിക്കണം'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ആവാക്കുകേട്ടുവിജയൻവിഷ്ണുസന്നിധിയാണ്ടുടൻ ദേവന്മാർവന്നു നില്ക്കുന്നതായ്നമിച്ചറിയിച്ചുടൻ.

വിജയൻപറഞ്ഞു.

ദേവദേവ!മഹാരാജ!ദാനവാരേ!രമാപതേ! പടിയിൽവന്നു നിൽക്കുന്നുവാനോരെല്ലാംമഹാപ്രഭോ! ● ബ്രഹ്മരുദ്രേന്ദ്രവരുണർകാലനഗ്നിയുമങ്ങനെ കാണ്മാനാശിച്ചവർനിന്നോവാഴ്ത്തുന്നുവേദവാക്കിനാൽ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

വിജയൻതൻവാക്കുകേട്ടാലക്ഷ്മീവല്ലഭനാംഹരി ബദ്ധതാൽപര്യമായ്വേഗംഗൃഹംവിട്ടാണ്ടു,വിഷ്ണുരേ ● തങ്ങൾപടിയിൽവാഴുംവാനോരെച്ചെന്നുകണ്ടുടൻ മോദിപ്പിച്ചാദുഃഖിതരെപ്രീതിയേറുന്നനോക്കിനാൽ. ദേവദേവൻവിഷ്ണുവിനെനമിച്ചാസ്സുരരൊക്കെയും വേദനിശ്ചിതനാംദാനവാരിയേസ്തുതിചെയ്തുതേ.

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു.

സൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തങ്ങൾചെയ്യുംദേവദേവ!ജഗൽപതേ! വിഷ്ണോ!ദയാബ്ധേ!പാലിക്കശരണാഗതർഞങ്ങളെ.

വിഷ്ണുപറഞ്ഞു.

ആസനങ്ങളിൽവാണാലുംവാനോരേ!ക്ഷേമവാർത്തയേ ചൊന്നാലും,നിങ്ങളെല്ലാമെന്തിനായിട്ടുവന്നതും? ● ചിന്തയുള്ളവശരായ് ദീനരായിട്ടുദുഃഖിപ്പതെന്തിനായ്? ബ്രഹ്മശങ്കരരൊന്നൊന്നു,വേഗംകൊണ്ടും കഥിക്കുവിൻ.

ദേവന്മാർപറഞ്ഞു.

അസാദ്ധ്യനധികംദൈത്യൻവരത്താലേമദിച്ചവൻ പാപിയാമഹിഷൻമൂലംഞങ്ങൾപീഡിതരായിതേ ● ബ്രാഹ്മണർചെയ്തിടുംയാഗഭാഗമെല്ലാമവന്നുതാൻ ഗിരിദുർഗ്ഗങ്ങളിൽവാനോരലയുന്നുഭയത്തൊടും● ബ്രഹ്മാവിൻവരദാനത്താലവൻദുർജ്ജയനായ്ഹരേ! ശരണംപ്രാപിച്ചുനിന്നെയതിനാൽകാര്യഗൗരവാൽ● കരകേറാൻനീസമർത്ഥൻദൈത്യമായയറിഞ്ഞവൻ അവൻതന്റെവധോപായമോർക്കനീദാനവാന്തക!പുരുഷന്മാർവധിക്കില്ലെന്നവനേകീവരംവിധി പോരിലദ്ദുഷ്ടനെക്കൊല്ലാൻ

തക്കനാരിയതാരവാൻ? • ഉമാ,വാണി,ശചി,ലക്ഷ്മി,യാർസമർത്ഥാവധി ക്കുവാൻ? ദുഷ്ടനാംമഹിഷൻതന്റെവരദാനബലത്തിനാൽ • വധ ത്തിൻകാരണംബുദ്ധികൊണ്ടുചിന്തിച്ചുവിണ്ണോർതൻ കാര്യങ്ങളെല്ലാം സാധിക്കേണ്ടതാമതസലനീവിഭോ!

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ആവാക്കുകേട്ടവരോടായ് ചിരിപൂണ്ടോതിനാൻഹരി: 'പണ്ടു വൻപോരുനാംദൈത്യവെന്നിട്ടുംചത്തതില്ലവൻ • ഇന്ദ്രവാനവർതന്നാം ശമായിടുംപൂർണ്ണതേതാട്ടും ഉണ്ടായാലേതുവധംപോരിലവനേക്കൊ ന്നിട്ടുംബലാൽ • ബ്രഹ്മമായാവിമഹിഷൻവരംകൊണ്ടുമദിച്ചവൻ നമ്മുടെ ശക്ത്യംശമാംനാരിയവനെക്കൊല്ലുവാൻമതി • സ്ത്രീകളോടൊത്തുതേ ജോംശങ്ങളെപ്രാർത്ഥിക്കേണമേവരും അത്തേജസ്സുകളൊന്നിച്ചിട്ടൊരുസുന്ദ രിയാകുവാൻ • അദ്രിതുടങ്ങിനാമെല്ലാംത്രിശൂലാദികളായിട്ടും ദിവ്യായുധ ങ്ങളെയെല്ലാമവൾക്കായികൊടുക്കണം • സർവ്വതേജസ്സോടുംകൂടിസ്സർവ്വാ യുധവുമാണ്ടവൾ ദുഷ്ടൻപാപിമദിച്ചുള്ളോരവനെനിഗ്രഹിച്ചിടും'.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

ഇതുവിഷ്ണുവുരയ്ക്കുമ്പോൾ ബ്രഹ്മവക്ത്രത്തിൽനിന്നുതാൻ അതി ദുസ്സഹമാംതേജഃപുഞ്ജംതാനേവെളിച്ചതേ • അല്പംതണുപ്പുള്ളരുണരശ്മി ക്കൂട്ടംവിളങ്ങിയും പുറപ്പെട്ടു,കണ്ടുവിഷ്ണുമഹാത്മാവായതങ്ങനേ • വൻ പന്മാരവർരണ്ടാളുംവിസ്മയിച്ചുധരാപതേ! ഹരദേഹത്തിൽനിന്നു ണ്ടായീബഹുവിസ്മയം • നോക്കാൻവയ്യാവെള്ളിനിറമുഗ്രംബഹുഭയങ്ക രം ദേവന്മാർക്കുള്ളതംപോംകൂന്നതുദൈത്യക്ഷീതിയും • രണ്ടാംതമോ ഗുണമ്പോലെമലപോൽലോകരൂപമായ് വിഷ്ണുദേഹത്തിൽനിന്നന്യ തേജോരാശിയതെന്നപോൽ, • നീലമായ് സത്വമയമായുണ്ടായ് പി ന്നെമഹാദ്യുതി ഇന്ദ്രനിൽനിന്നടത്തീടാൻവയ്യാത്താശ്ചര്യരൂപമാം • തേജസ്സെല്ലാഗുണത്തോടുംപുറപ്പെട്ടുനിറഞ്ഞതായ് കുബേരൻവരു ണൻകാലനഗ്നിയിൽനിന്നങ്ങനെ • മുഴുവെവലുതായുള്ളതേജസ്സുണ്ടാ യിമന്നവ! മറ്റുദേവകൾദേഹങ്ങളതിൽനിന്നുംവിളങ്ങിടും • തേജഃപു ഞ്ജംപുറപ്പെട്ടുജ്വലിച്ചുംകൊണ്ടുകേമമായ് രണ്ടാമതെത്രമലയ്ക്കൊത്തദി വ്യതേജസ്സുശേഷവും • കണ്ടിട്ടാമാധവൻതൊട്ടവാനോരുള്ളതമാണ്ടു തേ ദേവന്മാർകണ്ടുനില്ക്കുമ്പോൾതേജഃപുഞ്ജത്തിൽനിന്നുതാൻ • ഉ ണ്ടായതുള്ളതമേകനേൽശ്രേഷ്ഠയാകയായതുസുന്ദരീ ത്രിഗുണാശ്രീമഹാല ക്ഷ്മീസർവ്വദേവസമൂഹവോ • കണ്ണിരൊൻപതെഴരെന്ദാത്രിഗുണാവിശേഷ

മോഹിനി വെൺമുഖാകൺകറുപ്പേററം ചുവന്നാധരപല്ലവം * ചുവന്നകൈത്തലം ദിവ്യഭൂഷണം പൂണ്ടകോമളാ പതിനെട്ടുഭുജത്തോടുമായിരംകൈകളുള്ളവൾ * ദൈത്യനാശത്തിനായ് തേജോരാശിയിൽനിന്നു ജാതയായ്.

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു.

വേദവ്യാസ! മഹാഭാഗ! സർവ്വജ്ഞ! മുനിസത്തമ! അവർതൻദേഹമുണ്ടായതോതീടുക സവിസ്തരം * എല്ലാ തേജസ്സുമൊന്നിച്ചോ പ്രത്യേകിച്ചോ മഹാമുനേ! അംഗങ്ങളെല്ലാമെല്ലാർക്കുമുള്ള തേജോമയങ്ങളോ? * ഓരോ തേജസ്സു പ്രത്യേകം മുഖനാസാക്ഷിഭേദമായ് അംഗങ്ങളായിട്ടുണ്ടായോ? എല്ലാമൊന്നിച്ചുതന്നെയോ * ചൊൽക വിസ്താരമായ് വ്യാസ! ശരീരാംഗസമുത്ഭവം ഏതേതു ദേവതേജസ്സാലേതേതംഗം ഭവിച്ചതേ? * ആരെമ്മട്ടായുധാനർക്കീഭൂഷണാദികളായതും? നിൻമുഖാബ്ജത്തിൽനിന്നെല്ലാം കേൾപ്പാനാഗ്രഹമുണ്ടമേ * നിൻമുഖാബ്ജത്തിൽനിന്നൂറും മഹാലക്ഷ്മീചരിത്രമാം സുധാരസം കുടിച്ചിട്ടു തൃപ്തിവന്നില്ല ലേശവും.

സൂതൻപറഞ്ഞു.

ഇമ്മട്ടാനൃപവാക്യത്തെക്കേട്ടു സത്യവതീസുതൻ ഭൂപൻമോദിക്കുമാറായിട്ടോതിനാൻ ശ്ലക്ഷ്ണവാക്കിനെ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

രാജാവേ! കേൾക്ക ചൊല്ലീടാം വിസ്തരിച്ചു നിനക്കു ഞാൻ എൻബുദ്ധിപോലെയദ്ദേവീശരീരത്തിന്റെയുത്ഭവം * ബ്രഹ്മാവും വിഷ്ണുവും സാക്ഷാൽ ശിവനും പുത്രനാം അതുരൂപം ശരിയായോതാൻ ശക്തരാവില്ലൊരിക്കലും * ആദേവീരൂപമെവ്വണ്ണമെന്തിനാൽ ഞാനറിഞ്ഞിടും ഉണ്ടായെന്നോതുമെൻ ചൊല്ലോ, വാചാരംഭണമാത്രമാം * അവളെന്നും നിത്യ താനദ്ദേവകാര്യം നടത്തുവാൻ നാനാരൂപത്തിലായേകരൂപയാകിലും ശ്രീഗൌരവാൽ * ഒരുവൻ നടനെന്നാലും രംഗത്തിൽ പലവേഷമായ് ജനമോദം വരുത്താനായ് ഭവിക്കുന്നതുപോലവേ * അതുപോലവളും ദേവകാര്യങ്ങൾക്കായ് സ്വലീലയാ ബഹുരൂപമെടുക്കുന്നു നിർഗ്ഗുണാ സഗുണങ്ങളായ് * കാര്യവും കർമ്മവും പോലെ നാമങ്ങളുളവായിടും ധാത്വർത്ഥഗൌണപ്രധാനങ്ങളായിട്ടൊട്ടനേകമായ് * തേജസ്സിൽനിന്നിട്ടുണ്ടായോരവൾതൻ നല്ലാരാകൃതി എൻബുദ്ധിപോൽ നല്ലവണ്ണം പറഞ്ഞീടാം നരാധിപ! * ശങ്കരന്നുള്ള തേജസ്സുകൊണ്ടവൾമുഖപങ്കജം വെണ്മയായ് ശുഭമായേറ്റം ശ്രേഷ്ഠമായി ഭവിച്ചതേ * യമതേജസ്സിനാലുണ്ടായവൾതൻ

നല്ലകേശവും അററം ചുരുണ്ടു, നീളത്തിൽസ്നിഗ്ദ്ധമായ് മേഘവർണ്ണമായ് *
അഗ്നിതേജസ്സുകൊണ്ടുണ്ടായ് ദേവിതൻമൂന്നുകണ്ണുകൾ കറുപ്പും ചെന്നി-
റവും വെളുപ്പും ചേർന്നിടംഗിയായ് * രണ്ടുസന്ധ്യകൾതേജസ്സാം കാമവി-
ല്ലുകൾപോലവേ കറുത്തുവളവാം മേനിപ്പുരികങ്ങളുമായിതേ * വായു-
തേജസ്സിനാലുണ്ടായ് ശ്രേഷ്ഠമാം ചെവിരണ്ടുമേ മാരന്റെയൂഞ്ഞാലയെ-
ന്നോണം നീണ്ടല്ലതു ചുരുങ്ങിയും * ധനദൻതന്റെ തേജസ്സാൽസ്നിഗ്ദ്ധ-
വർണ്ണം മനോഹരം മൂക്കുമുണ്ടായെള്ളിൻപൂകുസുമത്തിന്നുതുല്യമായ് *
സാഗ്രങ്ങൾ പല്ലുകൾ മുല്ലമൊട്ടുകൾ പോൽമിന്നങ്ങിയും സമങ്ങളായും
പ്രജായാട്ടുണ്ടായ് ദക്ഷാദിതേജസാ * അരുണൻതന്റെ തേജസ്സാൽ ചു-
വന്നാരധരം നൃപ! നല്ലോഷ്ഠം ഷണ്മുഖൻതന്റെ തേജസ്സാലതുപോല-
വേ * കൈകളിരൊൻപതും വിഷ്ണുതേജസ്സാലുളവായിതേ വസുക്കളുടെ
തേജസ്സാൽ ചുവന്നവിരലൊക്കയും * ചന്ദ്രതേജസ്സിനാലുണ്ടായവൾ
തൻ നൽസ്തനങ്ങളും ഇന്ദ്രതേജസ്സിനാലപ്പോൾ മദ്ധ്യം ത്രിവലിചേർന്നതാ-
യ് * വരുണൻതന്റെ തേജസ്സാൽ ജംഘോരുക്കൾ വെളിച്ചതേ ഭൂവിൻ
തേജസ്സിനാലുണ്ടായ് വലുതാമാനിതംബവും * നല്ലാകാരം നല്ലശബ്ദമീ
വണ്ണമൊരുസുന്ദരി തേജോരാശിയിൽനിന്നുണ്ടായാവിധത്തിൽ കളുചേ-
ഹേ! * സർവ്വാംഗപൂർണ്ണസുദതിയാകുമപ്പാരുനേത്രയെ കണ്ടുമോദിച്ചുമഹി-
ഷപീഡയാണ്ടുള്ള ദേവകൾ * ഹരിവാനവരോരോതിയായുധാഭരണ-
ങ്ങളെ എല്ലാമിവൾക്കിന്നിങ്ങൾ നല്ലതായിട്ടു നൾകുവിൻ * സ്വായു-
ധങ്ങളിൽനിന്നുണ്ടാക്കീട്ടു തേജസ്സൊട്ടുംകഷണം ആയുധങ്ങളെയെല്ലാമി-
ന്നേകുവിൻനിങ്ങളൊക്കയും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം
ദേവ്യുൽപത്തി
എട്ടാമദ്ധ്യായം.

ഒൻപതാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

എല്ലാവരുംവിഷ്ണുഗിരംകേട്ടു സന്തോഷമോടുടൻ കൊടുത്തതാർനല്ല-
വസ്ത്രങ്ങളായുധാഭരണങ്ങളും * പാലാഴി, നേർത്തപൂതുതാം ദിവ്യരക്തതാം-
ബരങ്ങളും അവൾക്കപ്രീത്യാ, പ്രീതനായ് നല്ലഹാരവുമേകിനാൻ *

സൂൎയ്യകോടിപ്രഭയെഴുംനൽചൂഡാമണിയങ്ങനെ ശുഭ്രങ്ങളാംകുണ്ഡല
ങ്ങൾ കൈകൾക്കുകടകങ്ങളും • വളകൾതോൾവളകളുംനാനാരത്നംപ
തിച്ചവഅവൾക്കുവിശ്വകൎമ്മാവുംകൊടുത്താനതിതുഷ്ടനായ് • നൽപദ
ങ്ങൾക്കുത്വഷ്ടാവുംസൂൎയ്യനേപ്പോൽവിളങ്ങിടും ശബ്ദിക്കുംരത്നമയമാം
പൊൻചിലമ്പുകളേകിനാൻ • മഹാൎഹമവൾക്കേകിനൽകണ്ഠാഭര
ണത്തെയും അംഗുലീയങ്ങൾരത്നങ്ങളുംതേജസ്സുചേൎന്നതായ് • ഉ
ണൎമ്മവും,വണ്ടുവാഴുംവാടാപ്പങ്കജമാലയും അപ്രകാരംകൊടിക്കൂറയതും
വരുണനേകിനാൻ • സന്തോഷത്തോടുഹിമവാൻപലമാതിരിരത്നവും
സിംഹവാഹനവുംനൽകിമനോജ്ഞംസ്വൎണ്ണവൎണ്ണമായ് • നൽഭൂഷണ
ങ്ങൾചാൎത്തീട്ടുസൎവ്വലക്ഷണമൊത്തവൾ സിംഹവാഹനമേറീട്ടുവിളങ്ങീ
സൎവ്വമംഗലാ • തൻചക്രത്തിനൊട്ടുത്തേകിയവൾക്കായ്ചക്രമച്യുതൻ
അസുരത്തലകൊയ്യുന്നതായിരംമുനയുള്ളത് • തൻശൂലത്തിൽനിന്നെടു
ത്തുരുദ്രനംശൂലമുത്തമം ദേവിക്കേകിദേവവൈരിഹരംഭയവിനാശനം •
ഉജ്ജ്വലിക്കുന്നശംഖത്തെക്കൊടുത്താൻവരുണൻമുദാ ശബ്ദിക്കുന്നതുതൻ
ശംഖിൽനിന്നെടുത്തതിമംഗലം • മനോവേഗമതാംവേലുംശതഘ്നിയുമു
മഗ്നിയും സന്തോഷത്തോടവൾക്കേകീദൈത്യനാശത്തിനുള്ളവ • ബാ
ണംനിറച്ചാവനാഴിയതുമത്ഭുതമേകിടും ശബ്ദംകൂട്ടുംബലംചേരുംവില്ലും
മാരുതനേകിനാൻ • തൻഘോരവജ്രമതിൽനിന്നേകിനാൻവജ്രമിന്ദ്ര
നാം നൽശബ്ദത്തോടഴകേഴുംമണിയൈരാവതംഗജം • കാലദണ്ഡതിൽ
നിന്നിട്ടുകാലദണ്ഡിനെയേകിനാൻ കാലവരുണനോൾഗ്രഹങ്ങൾക്കെ
ല്ലാമന്തമതേകിടും • ഗംഗാജലംനിറച്ചുള്ളനൽകമണ്ഡലുവെവിധി
ജ്ഞാവൾക്കുനൽകിനാൻപാശമുഗ്രമാവരുണൻമുദാ • വാളുംപരിചയുംകാ
ലൻകൊടുത്താൻനരപാലക! വിശ്വകൎമ്മാവുച്ചിയുള്ളമഴുവേകിയവൾ
ക്കുടൻ • സുധാപൂൎണ്ണംസ്വൎണ്ണമയംപാനപാത്രംധനാധിപൻ വരു
ണൻദിവ്യമാമുള്ളപങ്കജത്തെയുമേകിനാൻ • അനേകംമണിശബ്ദിക്കും
കൗമോദകിയതാംഗദാ ദൈത്യനാശംവരുത്തുന്നതമ്മട്ടൊട്ടുറയസ്ത്ര
വും • അഭേദ്യച്ചട്ടയുംമോദാൽത്വഷ്ടാ,ദേവിക്കുനൽകിനാൻ ജഗതാം
ബക്കതൻരശ്മികളെനൽകീദിവാകരൻ • ആയുധാഭരണങ്ങൾപൂണ്ടുല
കെല്ലാംമയക്കിടും ദേവിയെവാനവർകണ്ടുവിസ്മയിച്ചുപുകഴ്ത്തിനാർ.

ദേവന്മാർപറഞ്ഞു

ശിവയായ്കല്യാണിയായിട്ടുപ്രകൃതിപുഷ്ടിയതെന്നുമായ് ഭദ്രാണി
യാംഭഗവതിയായദേവീ!നമിച്ചിടാം • രുദ്രാണിയായ്കാളരാത്രിയാമം

ബദ്ധ്യായിനമിച്ചിടാം സിദ്ധിയായ് ബുദ്ധിയായ് വൃദ്ധിയായവൈഷ്ണവി! തേനമഃ • ഭൂവിൽസ്ഥിതാ,ഭൂമിയാലജ്ഞാത,ഭൂമിയെയുള്ളിലായ് വാണിട്ടുനിയമിക്കുന്നപരമേശ്വരിയെത്തൊഴാം • മായാസ്ഥിതാ,മായയാലജ്ഞാത,യാനിത്യമായയെ ഉൾവാണുപ്രേരണംചെയ്യും പ്രേരയിത്രിക്കുവന്ദനം • ശത്രുപീഡിതരീങ്ങെങ്ങൾ,കാത്താലംബേ!രക്ഷചെയ്യുക ഖലൻ,മായയെഴുംഘോരൻ,സ്ത്രീവധ്യൻ,വരദൃപ്തിതൻ • ദേവന്മാർക്കഴലേകുന്നോൻ,നാനാരൂപധരൻ,ശഠൻ പാപൻ,മഹിഷനെക്കൊൽകനിൻ തേജസ്സാൽമയക്കിനീ • ദേവന്മാർക്കാക്കയുംനീതാൻശരണംഭക്തവത്സലേ! ദൈത്യപീഡയിൽനിന്നിന്നുപാലിച്ചാലുംനമിച്ചിടാം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു·

സുഖമേകുംദേവിയേവംസ്തുതിക്കപ്പെട്ടുവിണ്ണോരാൽ ശുഭവാക്കുവരോടോതിചിരിപ്പൂണ്ടാമഹേശ്വരി.

ദേവിപറഞ്ഞു.

മന്ദൻമഹിഷനെപ്പറ്റിഭയംവേണ്ടാനിലിമ്പരേ വരംകൊണ്ടുമദിച്ചോനെക്കൊല്ലാംയുദ്ധത്തിലിന്നുതാൻ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇതോതിവിണ്ണോരോടൊന്നുചിരിച്ചുച്ചത്തിലംബിക സംസാരത്തിലിതാശ്ചര്യംഭ്രമമോഹമയംജഗൽ • ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വീശർതൊട്ടോരമന്മർമറവൂനിലിമ്പരും ഭയപ്പെട്ടുവിറച്ചല്ലോവാഴുന്നുദൈത്യഭീതിയാൽ? • അഹോദൈവബലംഘോരംജയിക്കില്ലമരേശരും കാലംദുഃഖങ്ങളുണ്ടാക്കുംകാലത്തിൻപ്രഭുവീശ്വരൻ• സൃഷ്ടിസ്ഥിതിവിനാശങ്ങൾചെയ്തീടുന്നസമർത്ഥരും മോഹിക്കുന്നഴലാണേററംമഹിഷാസുരപീഡയാൽ • എന്നോർത്തുമന്ദഹാസംചെയ്തുലറീലോകനായിക ഉച്ചത്തിൽഘോരമായ് ദൈത്യന്മാർക്ക്ഭീതിവരുമ്പടി • അട്ടഹാസ്യംകേട്ടുടൻഭൂമികുലുങ്ങീവിസ്മയം നൃപ! അദ്രിയെല്ലാംകിടുങ്ങിപ്പോയ് കലങ്ങീവലുതാംകടൽ • മേരുവോനിളകീശബ്ദംപരന്നുദിക്കുംനിറഞ്ഞുതേ ആവൻശബ്ദംകേട്ടുടനെപേടിച്ചുദൈത്യരായവർ • രക്ഷിച്ചാലുംജയിച്ചാലുമെന്നാർമോദേനവാനവർ അട്ടഹാസ്യംകേട്ടുകോപിച്ചാൻമഹിഷൻമദഗർവ്വിതൻ • ശബ്ദംശങ്കിച്ചിതെന്തെന്നുചോദിച്ചാൻദൈത്യരോടവൻ: 'ശബ്ദമുണ്ടായതറിവാൻപോകട്ടെദൂതർവേഗമായ് • ചെവിപൊട്ടുന്നൊരത്യുഗ്രമീശ്ശബ്ദംചെയ്തതേതഖൻ സുരാസുരരിലാരാകട്ടിനാമെല്ലാമാക്കിയോൻ • ആ ദുഷ്ടനെപ്പിടിച്ചു

ന്റെയരികിൽകൊണ്ടുപോരുവിൻ അഹങ്കരിച്ചവരുമാദ്ദേഹത്തെ ഞാൻ വ
ധിച്ചിട്ടും ॰ ആയുസ്സുറ്റാമരന്മാരെ ഞാൻ കാരാഗൃഹത്തിലാക്കിയിട്ടും തോറ്റ
റെമ്പ് ഭീതരാം വാനവരെത്ര ഹാസിക്കയില്ലതാൻ ॰ ദൈത്യരെൻ വശ്യരായ്
ചെയ്യുന്നതാണീമൂഢപ്രവൃത്തിയെ ശബ്ദമേറ്റവറിഞ്ഞെന്റെ ചാരത്തെ
ത്തുക തൽക്ഷണം ॰ വ്യത്യസ്തമായ്ചെയ്ത പാപിയെ ഞാൻ ചെന്നു വധിച്ചി
ട്ടാം.'

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇതൊതപ്പെട്ട ദൂതന്മാർ, ദേവിസർവ്വാംഗസുന്ദരി കണ്ടിരിപ്പോൻ ചാരത്ത
ഴംഗി വ്യാസർവ്വാഭരണമണിഞ്ഞവൾ ॰ എല്ലാലക്ഷണവും ചേർന്നാൾ സർവ്വാ
യുധധാരിണി പാനപാത്രം കയ്യിലേന്തുന്നോ മധുകുടിപ്പവൾ ॰ അവളെ
കണ്ടു ശങ്കിച്ചു പേടിച്ചിട്ടു പോയിതേ മഹിഷന്നരികിൽ ചെന്നാശ
ബ്ദകാരണമോതിനാർ.

ദൂതന്മാർ പറഞ്ഞു.

കാണുന്നുണ്ടസുരാധീശ! പെണ്ണൊരുത്തിയൊരു ദേവിയെ സർവ്വാംഗശു
ഭലക്ഷണാനാനാരതാണതാൾ ശോഭയാണവൾ ॰ അവൾ ദേവസ്ത്രീ മാനുഷിയല്ല
സുരസ്ത്രീയുമല്ലവൾ പതിനെട്ടു കൈകളിലായുധമാണവൾ ॰
ശബ്ദിച്ചീടുന്നതാനാരി മദഗർവ്വിതയാണവൾ മദ്യപാനം സദാ ചെയ്തു, മ
ണ്ടാവല്ലഭനില്ലയാ ॰ വാനിൽവാഴുന്നവരെല്ലാമവളെ നോക്കി വാഴ്ത്തുന്നതു
സ്തുതിയായ് ജയിക്ക, ശത്രുവേ വെൽക, പാലിച്ചീടുകയെന്നുമേ ॰ അറിവി
ല്ലവളാരെന്നുമാർക്കുമവളെയെന്നാലും എന്തിനിവിടെ വന്നതെന്നതെ
ല്ലാം ചെയ്യുമെന്നാലും ॰ അവൾ തൻ കാന്തിയാൽ നേരേ നോക്കുവാനാ
ശക്തരായ് ശൃംഗാരവീരഹാസങ്ങൾ രൌദ്രാദ്ഭുതരസങ്ങളും ॰ ചേർന്ന
നാരിയെക്കണ്ടിട്ടൊന്നുമറിയാതെ വന്നതെ ഞങ്ങൾ നിന്നാജ്ഞയാരാ
ജൻ! മേൽ ചെയ്യീടേണ്ടതെന്തുവാൻ.

മഹിഷൻപറഞ്ഞു.

എന്നാലങ്ങതിനാൽ പോക മന്ത്രിശ്രേഷ്ഠ! വീര! സസൈന്യനായ് സാ
മാദ്യുപായങ്ങൾ കൊണ്ടിട്ടവളെക്കൊണ്ടുപോരണം ॰ അതുകൊണ്ടിവി
ടേയ്ക്കാതാവരാനവൾ നില്ലലോ വധിക്കാതസ്സുന്ദരിയെ നീയെന്നരികിലാ
ക്കുക ॰ പ്രീതിയോടക്കുരംഗാക്ഷി തനിയെയിവിടെയ്ക്കിൽ എൻ പട്ട
മഹിഷിസ്ഥാനമവൾക്കായേകിടാം മുദാ ॰ രസഭംഗം വരാതെന്റെയി
ഷ്ടം നീ സാദ്ധ്യമാക്കണം കേട്ടവൾക്കുള്ള സൌന്ദര്യമിന്നു മോഹിച്ചിടുന്നു
ഞാൻ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

മഹിഷൻ തൻ മൃദുഗിരം കേട്ടിട്ടാ മന്ത്രിസത്തമൻ തേരാനയും കുതി

രയുമായിവേഗംതിരിച്ചുതേ ॥ ചെന്നവളരുത്തുനിന്നിട്ടാമനസ്വിനിയോ
ടോതിനാൻ വണക്കത്തിൽമധുരമാംമൃദുവാംമൊഴിയായവൻ.

മന്ത്രിപറഞ്ഞു.

ആരുനീമധുരാലാപേ!യിവിടെന്തിനുവന്നതും? എൻമുഖംകൊ
ണ്ടുനിന്നോടുചോദിച്ചീടുന്നിതെൻപ്രഭു ॥ വാനോർക്കെല്ലാമവൻജേതാ
വവധ്യൻനരരാലവൻ ബ്രഹ്മാവിൻറവരംകൊണ്ടു ഗർവ്വിതൻചാരു
ലോചനേ! ॥ ഇദ്ദൈത്യേശൻമഹാശക്തൻകാമരൂപധരൻസദാ സുന്ദ
രീമണിയാളാംനീവന്നവെന്നതുകേൾക്കയാൽ ॥ കാണ്മാൻകൊതിക്കു
ന്നൻനാഥൻമഹിഷാഖ്യനതാംനൃപൻ മനുഷ്യരൂപമായ്ത്തന്നെനിൻ
ചാരത്തെത്തുമായവൻ ॥ നിന്നിഷ്ടമ്പോൽത്തങ്ങളെല്ലാമനുഷ്ഠിക്കാംമ
നോഹരേ! മാൻകണ്ണി!എന്നാൽവന്നാലുംധീമാനാമവനന്തികേ ॥ അല്ല
യെന്നാൽവരുത്താമിങ്ങിഷ്ടനാമാനൃപാലനേദേവേശി!നിന്നഭിപ്രായമെ
ന്തുവ്വണ്ണംനടത്തിടാം ॥ നിൻസൌന്ദര്യംകേൾക്കയാൽനിന്നധീനത്തിങ്ക
ലാണവൻ ചൊൽകസുന്ദരി!വേഗംനീഞാൻചെയ്യാമതുപോലവേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം
ആയുധസമർപ്പണം
ഒൻപതാമധ്യായം.

പത്താമധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

എന്നവൻവാക്കുകേട്ടൊന്നുചിരിച്ചിട്ടാവരാംഗനാ ഇടിവെട്ടുന്ന
പോൽചൊന്നാളവനോടുനൃപോത്തമ!

ദേവിപറഞ്ഞു.

സുരന്മാർക്കംബയെന്നെന്നെമന്ത്രിവര്യ!ധരിക്കനീ എൻറനാമംമ
ഹാലക്ഷ്മിദൈത്യരേക്കൊന്നൊടുക്കുവോൾ ॥ ദൈത്യപീഡിതരായാഗതോ
വൃന്ദപ്രായദേവകൾമഹിഷൻറവധത്തിന്നായപേക്ഷിച്ചതുമൂലമായ് ॥
അവനെക്കൊല്ലുവാനുദ്യോഗത്തോടിന്നാഗമിച്ചുഞാൻ തനിയായി
ട്ടെസ്സൈന്യങ്ങളെന്നിയെമന്ത്രിസത്തമ! ॥ ആദരിച്ചിട്ടുനീനല്ലവാക്കായ്
സ്വാഗതമെന്നോടായ് മാധുര്യമായ്ച്ചൊല്ലുകയാൽസന്തോഷിച്ചിന്നു
നിന്നിലായ് ॥ കാമാഗ്നിക്കൊത്തനേത്രത്താൽകൊല്ലുമല്ലെങ്കിൽനിന്നെ
ഞാൻ മാധുര്യവാക്യരൂപമായ്പ്രീതിയാക്കുവതെന്തിടോ? ॥ ചെന്നപ്പാ

പൻമഹിഷനോടെൻവാക്കാലിത്തുചൊൽകനീ ജീവിക്കാനാശയുണ്ടെ
ങ്കിൽപാതാളത്തിൽഗമിക്കുക * അല്ലെന്നാൽകൊന്നിടുംപോരിൽദുഷ്ട
നാമപരാധിയെ എന്നമ്പുകൊണ്ടുടൽമുറിഞ്ഞെത്തുംനീകാലമന്ദിരം *
ഇതെൻകരുണയെന്നോർത്തുനീഗമിക്കുകസത്വരം മൂഢനാംനീമരിച്ചെ
ന്നാൽവാനോർവാസനാണിടം * അതിനാലേകനായാഴിപൃഥ്വിയെ
വിട്ടുനീ എൻക്രൂരമ്പേൽപതിൻമുമ്പായ്മന്ദ!പാതാളമെത്തുക * ഉ
ള്ളിൽപോരിന്നിച്ഛയെന്നാൽവേഗംവരികദാനവ! ശക്തരാംവീരരോ
ടൊത്തുകാലന്തിക്കായയച്ചിടാം * യുഗന്തോറുംമഹാമൂഢനിന്നെപ്പോ
ലെയസംഖ്യരെ കൊന്നേൻഞാനതുപോൽനിന്നെപ്പോർക്കളത്തിൽവ
ധിച്ചിടാം * സാഫല്യമാക്കുകെൻശസ്ത്രധാരണം,ശ്രമമന്യഥാ യുദ്ധം
ചെയ്യുന്നൊടതിനാൽപോരിൽനീകാമമാലോടും * എനിക്കുബ്രഹ്മവ
രമുണ്ടെന്നഗർവ്വംനേടിക്കോലാ സ്ത്രീവധ്യനാകയാൽമൂഢ!നീപീഡിപ്പി
ച്ചുവിണ്ണോരെ * ബ്രഹ്മാവിൻവാക്കുകേൾക്കേണ്ടതതിനാലാഗമിച്ചുഞാൻ
അതുല്യനാരിയായ്സത്യം,വധിക്കാനപരാധിയെ * ജീവിക്കാനാശയു
ണ്ടെങ്കിൽദ്രുതംവിണ്ണുംവെടിഞ്ഞുനീ വല്ലിടത്തുംപോകപാമ്പുകൂട്ടംപാ
താളമോജ്ജ്വല!

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇതോതപ്പെട്ടമന്ത്രീന്ദ്രൻബലവാൻദേവിയാലുടൻ ഹേതുഗർഭിത
മാംവാക്കുകേട്ടിട്ടുത്തരമോതിനാൻ: * 'ദേവി!നാരിക്കൊത്തവാക്കുചൊ
ല്ലുന്നുനീമദത്തിനാൽ നീയെങ്ങെങ്ങവനെ,യുദ്ധംപോര,സംഭാവ്യമാ
ണിതു * ഏകനീബാലികാപിന്നെയത്യന്തമൃദുപേശലാ മഹാകാ
യൻമഹിഷനിച്ഛയോർക്കാവതല്ലതാൻ * ആനയശ്വംതേരുകളും
കാലാളുംനിറയുന്നതായ് നാനായുധങ്ങളാൽശോഭിക്കുംപടയുണ്ടവന്നേ
റ്റവും * പിച്ചിപ്പൂമർദനംചെയ്യാൻശ്രമമെന്തേകരീന്ദ്രന്? മഹിഷന്നു
ള്ളപോൽപോരിലന്നിന്നെക്കൊൽവാൻവരാനനേ! * ക്രൂരവാക്കൊന്നു
പോലുംഞാൻനിന്നോടായികഥിക്കുകിൽ ശൃംഗാരത്തിന്നുചേരാതാം
പേടിക്കുന്നാരസക്ഷയം * ദേവാരിഞങ്ങടെനൃപൻരക്തനായ്നിന്നിൽ
വാഴ്കയാൽ ഞാൻസാമവാക്കുചൊല്ലാവൂദാനത്തോടൊത്തുമങ്ങനേ *
അല്ലലന്നാലമ്പുകൊണ്ടിന്നുരൂപയൗവനഗർവ്വിനാൽ ഭ്രാജമാനനാരി
യായ്കള്ളംചൊല്ലുംനിന്നെവധിച്ചിടും * ലോകാധികംനിൻസൌന്ദ
ര്യംകേട്ടുമോഹിച്ചിതെൻപ്രഭു അവൻപ്രിയത്തിനായ്നിന്നോടിഷ്ടം

താൻഞാനായ്ക്കൂന്നം * രാജ്യവുംസൎവ്വധനവുംമഹിഷൻതന്നതല്ലയോ?
സ്നേഹിച്ചാലുമ്മതിവരുന്നീക്കോപാവിട്ടസുന്ദരി! * നിൻപാദങ്ങളിൽവീ
ഴുന്നേൻഭക്തിയോടെത്തുഞാനിതാ ഭോഗംമഹാരാജപട്ടരാജ്ഞിയാ
കല്പിച്ചീടുകെ! * ത്രൈലോക്യവിഭവംസൎവ്വംപ്രാപിക്കാംഭംഗിയായ്ത
വ അദ്വൈത്യനിൽചേരിലുണ്ടാംസംസാരസുഖമൊക്കയും.

ദേവിപറഞ്ഞു.

കേൾക്കെടോ!മന്ത്രി!ഞാൻചൊല്ലാംവാക്യത്തിൻസാരമുത്തമം
ശാസ്ത്രത്തിൽകണ്ടവഴിയായ് പാത്തുനീചിന്തചെയ്യുക * ബുദ്ധികൊണ്ട
റിവായ്നീയാമഹിഷന്നൊത്തമന്ത്രിതാൻ പശുബുദ്ധിസ്വഭാവൻനീ
യിപ്പോൾനിൻവചനത്തിനാൽ * നിൻസമൻമന്ത്രിയാംഭൂപൻബുദ്ധി
മാനാവതെങ്ങനെ? രണ്ടാൾക്കുംതുല്യമിച്ചേൎച്ചദൈവംകല്പിച്ചതല്ല
യോ? * സ്ത്രീസ്വഭാവമെനിക്കെന്നചൊന്നതെന്തോൎക്കമൂഢനേ! ഞാൻ
പുമാനല്ലാസ്വഭാവത്തോടിവേഷംധരിച്ചവൾ * സ്ത്രീയാൽവധംപണ്ടു
നിന്റെപ്രഭുവത്ഥിക്കമൂലമായ് മൂൎഖനാകുന്നല്പവീൎയ്യസംഘേറററിവു
ള്ളവൻ * സ്ത്രീയാൽവധംമൂഢനേകാംക്ഷതി,ദുഃഖം താനേത
ന്നെയത്ഥിച്ചാൻപ്രഭുവാംമഹിഷാസുരൻ * അതുകൊണ്ടീസ്ത്രീവടി
വായ് വന്നകാൎയ്യത്തിനായിഞാൻ ധൎമ്മശാസ്ത്രവിരോധംനിൻവാക്കതി
ൽഭീതിയെന്തിനായ് * ദൈവത്തിൻവിപരീതത്തിൽപുല്ലാവജ്രത്തിനൊ
പ്പമാം അനുകൂലംദൈവമെന്നാൽവജ്രവുംപഞ്ഞിപോലെയാം * വൻ
ദുഷ്ടായുധംസൈന്യമിവയെക്കൊണ്ടുരക്ഷവാൻ ആസന്നമരണമന്നാ
ളുപഫലംസൈന്യങ്ങളാലയും * കാലയോഗത്തിനാൽദേഹസംബന്ധം
ജീവനെപ്പൊഴോ അപ്പൊഴേയെഴതീസ്വാസുഖംദുഃഖംമരിപ്പതും * അ
തെപ്രകാരംമരണമീശ്വരൻനിശ്ചയിച്ചുവാ അപ്രകാരമവന്നുണ്ടാംമ
റിച്ചല്ലതുനിശ്ചയം * ബ്രഹ്മാദികൾക്കുംകാലത്താൽനാശോല്പത്തികൾ
വന്നിടും ഭേദമതുപോലന്യന്മാൎക്കെന്തേചിന്തചെയ്യുവാൻ * മരിക്ക
ന്നോർവരംവാങ്ങീട്ടഹങ്കാരസമേതരായ് മരിക്കില്ലെന്നറയ്ക്കുന്നീമൂഢ
രാംമന്ദബുദ്ധികൾ * അതിനാൽപോയ്നൃപനോടെൻവാക്കചൊല്ലുക
നീക്ഷണം നൃപൻകല്പിച്ചിടുമ്പോലെനീചെയ്തീടേണ്ടതല്ലയോ? * പ്രാ
പിക്കണംസ്വൎഗ്ഗമിന്ദ്രൻഹവിസ്സമ്പർഭുജിക്കണം പാതാളംനിങ്ങൾപൂ
കേണംജീവിക്കാനാശയെങ്കിലോ * ദുഷ്ടനാംമഹിഷന്നിഷ്ടംമരിച്ചാണെ
ന്നിരിക്കുകിൽ മരിക്കാനുള്ളതക്കത്തോടെന്നോടായ്പോരുചെയ്യ
ണം * വിഷ്ണ്വാദിവിണ്ണോർതോററാടിപ്പോരിലെന്നോൎത്തിടുന്നനീ അതി
ന്നുകാരണംദൈവംബ്രഹ്മാവിൻവരദാനവും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ദേവീവാക്കീവിധം കേട്ടൊരനവൻ ചിന്ത ചെയ്യിതേ എന്തു ചെയ്‌വൂ പിന്നെ ഞാനോ പോകയോ പോരുചെയ്കയോ? • വിവാഹത്തിന്നാഞ്ഞ നൽകീ കാമമാലോട്ടു ഭൂപതി വൈരംവരുത്തീട്ടെങ്ങട്ടു പോവതാണു പുനരിക്കേ • യുദ്ധം ചെയ്യാതെ പോകാമെന്നതുള്ളൊരിബുദ്ധിനല്ലതോ? വന്നൊന്നൊന്നെ ചിന്തവേഗത്തിൽ ഭൂപനോടറിയിച്ചിടാം • മേൽ ചെയ്യേണ്ടതവൻ തന്നെ നിശ്ചയിക്കട്ടെ ബുദ്ധിമാൻ ശ്രേഷ്ഠമന്ത്രികളോടാലോചിച്ചു തീർച്ചപ്പെടുത്തിടും • ഇവളോടൊത്തു പെട്ടെന്നു ചെയ്തീടേണ്ടതാരണതെ ഞാൻ ജയിക്കിലും തോല്ക്കിലും താൻ ഭൂപന്നു ദൂഷിച്ചിടാം • ഇവളെന്നെ വധിച്ചാലുമിവളെ ഞാൻ വധിക്കിലും എന്മട്ടു സംഭവിച്ചാലും കോപിക്കും മഹിഷാസുരൻ • അതുകൊണ്ടവിടെപ്പോയിട്ടവനോടറിയിച്ചിടാം ദേവി ചൊല്ലിയതെല്ലാമിന്നിഷ്ടമ്പോൽ ചെയ്തിടട്ടവൻ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഈവണ്ണമോർത്താമതിമാൻ നൃപസന്നിധിയെത്തിനാൻ നമിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു ദൈത്യനോടിതു ചൊല്ലിനാൻ.

മന്ത്രിപറഞ്ഞു.

രാജൻ! സുന്ദരിയാം ദേവി സിംഹവാഹനയായവൾ കൈക്കൊണ്ടൊരാൻ പതിനെട്ടാം ഭുജാവരായുധധരാപരാ • ഭജിക്ക നീ മഹിഷനെയെന്നായവളോടോതിനാൻ: 'പട്ടസ്ഥാനത്തിന്നാലും ത്രൈലോക്യാധിപപത്നിയായ് • നീയവൻ പട്ടമഹിഷിതാനായീടുമസംശയം നിൻകീഴിലായു പൻമാസനായും തീരുമവരാനനേ! • ചിരകാലം ഭജിച്ചാലും ത്രൈലോക്യൈശ്വര്യമൊക്കെയും മഹിഷൻപതിയേയാണിസ്ത്രീകളിൽ ശ്രേഷ്ഠയാകനീ' • എന്നൊന്നെൻ വചനം കേട്ടു മോഹിച്ചിട്ടു തിരഞ്ഞിനാൽ ചിരിപൂണ്ടോതിനാളെന്നോടീവാക്കപ്പൊതുമലോചനാ: • 'എത്രമക്കട്ടി പെറേറാനപ്പുത്രകൾക്കും നിക്രൃഷ്ടനെ ദേവിക്കുബലിയാക്കീട്ടും ദേവന്മാർക്കുഹിതത്തിനായ് • ലോകത്തിലെ മൂഢസ്ത്രീ പോത്തിനെപ്പതിയാക്കിടും എനിക്കൊരുത്താർക്കും മന്ദബുദ്ധേ! പശുഭാവം ഭജിക്കുമോ? • കൊമ്പുള്ളൊരു മൈക്കൊമ്പുള്ള പോത്തിനെപ്പതിയാക്കിടും കരത്തെയുംകൊണ്ടു, തിന്നൊപ്പമുള്ള ഭർതൃഗതിയല്ല ഞാൻ • പോർ ചെയ്യും ഞാൻ മല്ലസക്തനാം നിന്നെക്കൊന്നിടുമരണേ ജീവിതാശനിനക്കെങ്കിൽ പാതാളത്തിന്നു പോകനീ' • മലിച്ചുള്ളവളീവണ്ണം കോപവാക്കു പറഞ്ഞുതേ അതു കേട്ടാഗമിച്ചു ഞാൻ ക്രൂരയോടമരാരിതൻ സംഗമം വിചാരിച്ചു യുദ്ധം ചെയ്യില്ല

ഞാൻപ്രഭോ! നിന്നാജ്ഞയെയന്യേവെറുതേവൻശത്രുക്കളെച്ചെയ്യതെങ്ങ
നേ? ॥ വൻബലത്താൽമദംപൂണ്ടവാഴുന്നബദ്ധാമിനീ,നൃപ! അറിവില്ല
വരാനമ്മതെന്തെന്നാലതുവന്നിടും ॥ ഇക്കാര്യത്തിൽനീപ്രമാണമാലോ
ചനകൾക്കൊക്കെയും ഓടിപ്പോകുന്നതോ പോരെന്നല്ലതെന്നറിവില്ലമേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം

ശുകസംവാദം.

പത്താമദ്ധ്യായം.

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

എന്നവൻവാക്കുകേട്ടിട്ടാമഹിഷാസുരൻ മന്ത്രിവൃദ്ധന്മാരെ
യെല്ലാംവിളിച്ചീവാക്കുചൊല്ലിനാൻ.

രാജാവുപറഞ്ഞു.

ചൊല്ലേണമെന്നോടുച്ചീടിൻവിശ്വാസത്തോടമാത്യരേ! വന്നിട്ടി
ല്ലേവാനവർതൻമായശാംബരിയെന്നപോൽ ॥ സാമാദ്യുപായമിപ്പു
ണരിക്കാര്യത്തിൽസമർത്ഥരാം നിങ്ങൾ,ചൊല്ലേണമിവിടെയെന്തെന്നെ
ന്നോടുചൊല്ലുവിൻ.

മന്ത്രിമാർപറഞ്ഞു.

സദാസത്യംചൊല്ലീടേണംപ്രിയവുംനൃപസത്തമ! ബുധന്മാരോട
ചിന്തിച്ചുചെയ്കൊൾകഹിതമാംവാദം ॥ സത്യംഹിതത്തെച്ചൊല്ലീടമഹിത
ത്തെപ്രിയംനൃപ! അനിഷ്ടമൗഷധംരോഗനാശത്തെച്ചെയ്യുമ്പോൽ ॥
സത്യംകേൾപ്പാൻനിനപ്പോനില്ലപൃഥിവീപതേ! വക്താവുമില്ല
ന്തന്നധാരാളംപ്രിയമോതുവോർ വെളുതാമീച്ചിന്തയിങ്ങ[illegible]ചൊ
ല്ലേണ്ടുനൃപതേ! ശൂരനൃപന്മാരെയാരിന്നറിയുംഭുവനത്രയേ.

രാജാവുപറഞ്ഞു.

താന്താങ്ങൾബുദ്ധിപോൽവെവ്വേറെയിങ്ങുചൊല്ലുവിൻ എ
ന്റെവൃദ്ധമതിപ്രായം,ചിന്തിക്കാമതുകേട്ടഞാൻ ॥ അനേകംപേർമത
മറിഞ്ഞാലോചിച്ചിട്ടുപിന്നെയും നൽകാര്യമേതാതെച്ചെയ്തീടേണംകാ
ര്യവിചക്ഷണർ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അവന്റെയീവാക്കുകേട്ടുവിരൂപാക്ഷൻമഹാബലൻ വേഗംരാജാ
വിനെരഞ്ജിപ്പിച്ചീവാക്യമുരച്ചുത.

വിരൂപാക്ഷൻപറഞ്ഞു.

നിന്ദ്യയിനാരിരാജാവേ! മരകൊണ്ടൊതിട്ടന്നവരും ഭയപ്പെട്ടിളു വാൻമാത്രമീവാക്കെന്നുധരിക്കനീ ● ബൎപ്പേടിക്കുംനാരിതന്റെയുമോ ഹങ്കാരമെന്മൊഴി അസത്യസാഹസം നാരീവൃത്തിയെന്നറിയുന്നവൻ ● ത്രൈലോക്യത്തെജയിച്ചോൻനീവീരൻ നാരീഭയത്തിനാൽ ഭീനനായാ ലിന്നാകീൎത്തിയുണ്ടാംലോകത്തിൽനിശ്ചയം ● അതിനാലേകനായ്പ്പോ കാംഞാനാസ്ത്രീയോടുപോരിനായ് വധിക്കാമവളെയിന്നവാസ്സനിൎഭയ നായ്ഭവാൻ ● സേനയോടൊത്തു ഞാൻചെന്നുപലശാസ്ത്രങ്ങളെക്കൊ ണ്ടുമേ വെല്ലാംവിക്രമമേറുമഗ്ന്യോപമാളുന്നചണ്ഡിയെ ● സൎപ്പപാ ശങ്ങളാൽകെട്ടിക്കൊണ്ടുപോരാംതവാന്തികേ എന്നുംനിന്റെവശ ത്താകുംരാജാവേ! കാണ്മെമബലം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

വിരൂപാക്ഷോക്തികേട്ടിട്ടുദുൎദ്ധരൻമൊഴിചൊല്ലിനാൻ: 'ബുദ്ധി മാനാംവിരൂപാക്ഷൻസത്യവാക്കോതിമന്നവ! ● എന്റെയുംകൂറവാം വാക്കമതിമാനങ്ങൾകേൾക്കണം ഉടനേതാൽതോന്നിട്ടനാസ്ത്രീമാരാളു രയതേനാതായ് ● ഇതമാട്ടുമൂന്നായികമാർരൂപഗൎവ്വാൻതിന്നേടും ● അങ്ങെബ്ഭയപ്പെട്ടങ്ങുകിഴടക്കാമെന്നോതിട്ടനാവൾ ശൃംഗാരചേഷ്ട നാരികളിതുറിയുംരസികോത്തമർ ● കാമിനിക്കിതുവക്രോക്തിയാശി ക്കുംകാന്തനോടുമായ് കാമമാണെന്നിതറിയുംകാമശാസ്ത്രജ്ഞനാമ രൻ ● നിന്നേപ്പോരിൽശരംകൊണ്ടുകൊല്ലുമെന്നവൾചൊന്നതും ഹേ തുഗൎഭവാക്യമെന്നാക്ഷധരിക്കുംഹേതുവിത്തമർ ● നാരികൾക്കുകടാക്ഷ ങ്ങൾതാൻശരങ്ങൾപ്രസിദ്ധമായ് പൂജാൎഹങ്ങളതാംനമ്മാക്തികളും പുനരങ്ങനേ ● ഇമ്മട്ടെല്ലാക്കിന്നുശക്തിനിന്നിൽബാണമയയ്ക്കു വാൻ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശാദികൾക്കുമില്ലാത്തതായ്നൃപ! ● മന്നന്നി ന്നോക്കടാക്ഷത്താൽകൊല്ലുമെന്നവളോതിനാൾ രസജ്ഞനല്ലാതിവ നാധരിച്ചുവിപരീതമായ് ● നിൻനാഥനേപ്പൃതിപ്പിക്കമെന്നാൾപോർ മയക്കത്തയിൽ വിപരീതരതിക്രീഡാവാക്കെന്നുതുധരിക്കണം ● വിഗ തപ്രാണനാക്കീട്ടുമെന്നവൾവാക്കുചൊല്ലിനാൾ പ്രാണൻവീഴുംതളൎച്ച ഹീനനാക്കുമെന്നാണന്നിശ്ചയം ● വിപരീതാൎത്ഥമാംവാക്കാൽവരിക്കു ന്നവളെന്തമാ ശൃംഗാരശാസ്ത്രനിപുണർചിന്തിച്ചാലതറിഞ്ഞിടും ● എ ന്നോൎത്തുചെയ്യണംരാജൻ! ശൃംഗാരരസമൊത്തുതാൻ അവളിൽസാമ ദാനങ്ങളെന്ന്യേമററില്ലുപായവും ● കോപിഷ്ഠയോഗൎവ്വിതയോനാരിയാ

യാൽവശപ്പെട്ടും   അമ്മട്ടനല്ലവാക്കോതികൊണ്ടുപോരാംതവാന്തി
കേ ● എന്തിനേറെക്കഥിക്കുന്നുദാസിയെപ്പോലെയെന്നമേ ഞാൻചെ
ന്നനിന്നധീനത്തിലാക്കാമിന്നവളേനൃപ!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നവൻവചനംകേട്ടുതാമ്രൻസൂക്ഷ്മാധരിപ്പവൻ   പറഞ്ഞാൻ
നൃപതേ!കേൾക്കേകന്റെവാക്യാസകാരണം ● ധർമ്മവുംസവ്യഞ്ജിതം
നീതിയോടൊത്തിരുന്നിട്ടും   സമത്ഥയാമിവൾമാരാതുരതല്ലല്ലാരിഷ്ട
യും ● വിപരീതാത്ഥമായിട്ടല്ലവൾവാക്കുകളുംനൃപ! ഇതാശ്ചര്യംമഹാ
ബാഹോ!വരവണ്ണിനിയാമിവാം ● തനിച്ചോരാശ്രയംവിട്ടുവരുന്നതതി
സുന്ദരി പതിമനെട്ടുള്ളംചെൻ പരാക്രമമൊടൊത്തിട്ടും ● ഗൂഢയാംനാരി
യേകണ്ടുംകേട്ടുമില്ലാതമെന്നുമേ എല്ലാമെക്കൈകളിലുംപൂണ്ടിട്ടുന്നനല്ലാ
യുധങ്ങളും ● ഇതെല്ലാമക്കാലദോഷമെന്നാത്മിട്ടുന്നുഞാൻനൃപ! ദു
ന്നിമിത്തങ്ങളായുള്ളസ്വപ്നങ്ങൾകണ്ടുരാത്രിയിൽ ● അഭേത്തുവന്നിരി
ക്കുന്നെന്നുറയ്ക്കുന്നതുകൊണ്ടുഞാൻ   മുറാളുകരിമുഴങ്ങാട്ടംകരയുന്നൊ
തനാരിയേ ● സ്വപ്നംകണ്ടേനുഷസ്സിൽ ഞാൻനാശമാണെന്നതോർക്ക
ണം ഗ്രഹംതോറുംവികൃതമായ്രാത്രികൂകന്നപക്ഷികൾ ● ഉല്പാതങ്ങളു
മൊട്ടേറെയുണ്ടാകുന്നുഗ്രഹംപ്രതി   അതുകൊണ്ടുനിനയ്ക്കുന്നേനെന്തോ
കാരണമുള്ളതായ് ● ഉറപ്പായവൾനിന്നോടുപോരിനത്ഥിക്കകൊണ്ടു
മേ ഗാന്ധർവ്വിയുംമാനുഷിയുമസുരസ്ത്രീയുമല്ലിവൾ ● വരനോതുണ്ടാക്കി
നാർമോഹമേകംമായയെയോർക്കുക   ഭയപ്പെടേണ്ട ചെറുവുംനീയെന്നാ
ണെൻബലമാംമതം ● എന്തായാലുംരണംവേണംവരാനുള്ളതുവന്നിടും
ശൂരോത്തമന്മാരെദൈവംചെയ്യുന്നതാരറിയുന്നതേ? ധൈര്യംകൈക്കൊണ്ടിരി
ക്കേണംബുദ്ധിയുള്ളവരെപ്പോഴും ● ജീവിതംമരണംരണ്ടുംദൈവാധീന
ത്തിലാക്കുമേ മറിച്ചുചെയ്യാനവനുംയോഗ്യനല്ലജഗത്രയേ.

മഹിഷൻ പറഞ്ഞു.

യുദ്ധംചെയ്യാനതപ്പോട്ടംപോകതാമ്ര!മഹാമതേ! ധർമ്മമായാമാ
നിനിയെവെന്നിക്കൊണ്ടുപോരണം ● യുദ്ധത്തിലസ്സുന്ദരിനിൻവശ
ത്താകില്ലയെങ്കിലോ   കൊല്ലു,മറിച്ചുനീമാനിക്കേണ്ടാവല്ലവിധത്തിലും ●
സർവ്വജ്ഞനാംനീമഹാവീരൻകാമശാസ്ത്രവിശാരദൻ എതുപായമെടുത്തും
നീയവളെവിജയിക്കണം ●   ബദ്ധമസൈന്യങ്ങളോടൊത്തുവീര!വിക്ര
മിയായനീ അവിടെച്ചെന്നനന്നായിട്ടന്വേഷിച്ചുധരിക്കണം ● ഇതനാ
രിവരവാനുള്ള ഹേതുവാല്യമനന്തരം   കാമത്താലോവൈരമായോ

താൎത്തൻമായയെന്നതും • അതാൎയ്യംനിശ്ചയിച്ചിട്ടുമേലവൾചെയ്യ
തൊക്കുക നീതിയായിബ്ബലംപോലെപിന്നെപ്പോരതുടങ്ങണം • ദയ
വില്ലായ്മയുംഭീതിയുമെന്നതുംകൊണ്ടോലാമവാൻ എന്തവൾക്കുമനസ്സു
ന്നാൽചെയ്യേണം നീയുമാവിധം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

എന്നവൻവാക്കുകേട്ടിട്ടുതാമ്രൻകാലവശംഗതൻ നമിച്ചിട്ടാമഹി
ഷനെസൈന്യത്തോടൊത്തുപോയിതേ • പോകുന്നവഴിയിൽദുഷ്ടൻ
മൃതിസൂചകമായിട്ടും ശകുനംകണ്ടുതപ്പെട്ടീടിനാൻഭീതിയോടുമേ •
അവൻചെന്നങ്ങുവാനോരാൽവാഴ്ത്തപ്പെട്ടമൃഗേന്ദ്രനിൽ വാഴുന്നദേവി
യെക്കണ്ടാൻഭൂഷണായുധയുക്തയായ് • വിനീതനായവളോടായ്
ച്ചൊന്നാൻമധുരവാക്കിനേ സാമപൂൎവ്വതി,ലധികംവണക്കത്തോടുനി
ന്നവൻ • 'മഹിഷൻകേട്ടുമോഹിച്ചാൻനിൻറരൂപഗുണങ്ങളേ അനു
ഗ്രഹിക്കുന്നവൻദേവി!നിൻപാണിഗ്രഹണത്തിനായ് • വിജ്ഞാപിക്കു
ന്നവനെസ്സ്വീകരിക്കുകമൃഗേക്ഷണേ! മഹിഷൻഭൎത്താവായ്നന്ദനോദ്യാ
നത്തിൽകളിക്കനീ • സൎവ്വാംഗസുന്ദരംസൎവ്വസുഖാസ്പദവുമാമുടൽ എടു
ത്തതാലഴലാളാതെസുഖിക്കേണമതുനീതിയാം • എടുത്തതെന്തിനായി
ട്ടീയായുധങ്ങളെയൊക്കെയും പുഷ്പതാരേണ്യതാംനിൻറപത്മകോമള
പാണികൾ • പുരികക്കൊടിവില്ലുണ്ടുവില്ലാലെന്തു പ്രയോജനം? കടാ
ക്ഷബാണങ്ങളുണ്ടീവ്യൎത്ഥബാണങ്ങളെന്തിനായ്? • സംസാരേപോര
ഴൽനൾകുംചെയ്യില്ലതറിവുള്ളവർ അത്യാഗ്രഹികളന്യോന്യംയുദ്ധംചെ
യ്യുന്നസുന്ദരി! • പോരാടലൊലാപൂക്കളാലുംപിന്നെയുഗ്രശരങ്ങളാൽ
തൻദേഹത്തെമുറിയ്ക്കുന്നതാൎക്കുസന്തോഷമായ്‌വരും • പ്രസാദിച്ചീട
ണംനീയിന്നതിനാൽമങ്കമാർമണേ! ദേവാസുരർവണങ്ങുംമൽസ്വാമി
യെപ്പതിയാക്കുക • നിന്നിഷ്ടമാമഭിപ്രായമെല്ലാംസാധിക്കുമായവൻ
നീരാജപട്ടമഹിഷിതാനാകുംശങ്കയില്ലതിൽ • കേൾക്കെൻവാക്യംത്രൈ
ല്യരാജ്യസുഖത്തെനീയുമാണ്ടിട്ടും കഷ്ടപ്പെട്ടീടണംപോരിൽജയംസംശ
യമാണ്ടതും • വഴിപോലരാജനീതിയറിയുന്നവരാംഗിനീ ബഹുകാലം
രാജ്യസുഖംപൂൎണ്ണമായിബ്ഭുജിക്കുക • നിനക്കുണ്ടാംനല്ലപുത്രൻരൂപനാ
മകനുംത്തുമേ! മനൊത്സവത്തിൽകളിച്ചിട്ടുവാൎദ്ധക്യത്തിൽസുഖിച്ചിടാം'.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം

മഹിഷാസുരനേര

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം.

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇത്താദൃശവചനംകേട്ടജഗദംബികയാമവൾ ചിരിപൂണ്ടോതിയവനോടിടിവെട്ടുന്നൊരൊച്ചയിൽ.

ദേവിപറഞ്ഞു.

ചാപൽകപോയ്മൂതിച്ചിക്കുംമന്ദൻ,നിൻപതിയായിട്ടും കാമാർത്തൻ,മൂഢനറിവില്ലാത്തൊരുദൈത്യനാട്ടനീ ● എമ്മട്ടനിന്നുമ്പപ്പുല്ലതിന്നുന്നൊരമ്മയാമവൾ അപ്പോൾവൻവയറുംകൊമ്പുംവാലുമുള്ളവനല്ലഞാൻ ● കാമിക്കാതൊനിന്ദ്രനെയുംവിഷ്ണുശങ്കരരെയുമെ പാശിയെ വൈശ്രവണനെയഗ്നിയെവിധിയെയുമേ ● വിട്ടീവിലിവരെയെന്നുള്ളോരംകൊണ്ടൊരുകപോതിനെ വെറുതെഞാൻവരിക്കുന്നുലോകനിന്ദ്യവേണ്ടിയോ? ● പതിയെസ്വീകരിക്കുന്നോളല്ലഞാൻ,പ്രഭുവെൻപതി സർവ്വകർത്താ,സർവ്വസാക്ഷി,യകർത്താ,നിസ്പൃഹൻ,സ്ഥിരൻ ● നിർഗ്ഗുണൻ,നിർമ്മമൻ,നിത്യൻ,നിരാലംബൻ,നിരാശ്രയൻ സർവ്വജ്ഞൻ,സർവ്വഗൻ,സാക്ഷി,പൂർണ്ണൻ,പൂർണ്ണാശയൻ,ശിവൻ ● സർവ്വാവാസൻ,ക്ഷമൻ, ശാന്തൻ, സർവ്വദൃക്, സർവ്വഭാവനൻ അവനെവിട്ടുഞാൻമൂഢനിവനെയാശ്രയിക്കുമോ? ● ഇതറിഞ്ഞുനീട്ടനന്നായ്പോർചെയ്യുകൊല്ലുന്നുണ്ടുഞാൻ അല്ലെന്നാകിൽമനുഷ്യർക്കുജലവാഹകനാക്കിടാം ● ജീവിക്കാനാശയുണ്ടെന്നാൽപാതാളേപോകപാപ!നീ സർവ്വദൈത്യരൊടുംകൂടിക്കൊള്ളുമല്ലെങ്കിൽഞാൻരണേ ● സംഗരത്തിൽസമന്മാരാക്കേണം ബന്ധംസുഖമായ്വരും● മരിച്ചായാൽമോക്ഷമാമറിവില്ലാതെചൊല്ലുകിൽ മൂർഖൻനീയെൻസ്വാമിയെനിന്ദിക്കുന്നോതിട്ടുന്നതെ ● ഞാനെങ്ങനെകൊന്നൊരുപോരുംതാൻനേരംതെറ്റുകൊച്ചയാമോ? ● പോകപോർചെയ്യബന്ധുക്കളോടുംഞാൻകൊന്നിടുംദ്രുതം യാഗഭാഗംവിണ്ണുമുപേക്ഷിച്ചുല്ലെന്നാൽസുഖിക്കുക.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

എന്നോതിയദ്ദേവിയപ്പോൾ ഗർജ്ജിച്ചാളേററമുത്തമം കല്പാന്തംപോലെശബ്ദിച്ചാൾദൈത്യർപേടിച്ചിട്ടംപടി ● വിറച്ചുഭൂമിയതിനാലിളകീപർവ്വതങ്ങളും ദൈത്യപതികഠിനൻഗർഭംസ്രവിച്ചുഗർജ്ജിതത്തിനാൽ ● അശ്ശബ്ദംകേട്ടടൻതാന്ദൂതൻഭയകമ്പിതചിത്തനായ് ഓടിച്ചെ

ന്നിട്ടുമഹിഷാസുരനോടിക്കിളചെയ്തിനാൻ ✱ അഗ്നിക്കിലദൈത്യരെല്ലാമാ ലോചിച്ചുതുടങ്ങിനാർ ദേവികൾപൊട്ടിയോടാനായാരംഭിച്ചാർത്തു പോരുന്നു! ✱ കോപിച്ചുസ്സൂമായിട്ടൊന്നട്ടഹാസിച്ചുസിംഹവും അങ്ങ് ബ്ബവുംകേട്ടുദൈത്യാധിപൻമഹിഷൻ ദുഷ്ടൻ ✱ താഗ്രൻവന്നതിനെക്കണ്ടുമോ ഹിച്ചാൻദൈത്യരാജനാം മന്ത്രിമാരോടു ചിന്തിച്ചാൻ ചെയ്യേണ്ടതെന്തിനി യെന്നതായ് ✱ ഉഗ്രവിഗ്രഹം ചെയ്യണോനാം പോരിനായിപ്പോയശേഷ മായ് ഓടിപ്പോയാൽനന്നുമുണ്ടോ? നിങ്ങൾദാനവസത്തമർ ✱ ബുദ്ധി മന്മാർക്കോധഞ്ചർ നയശാസ്ത്രവിശാരദർ ആലോചിച്ചീടണംകാര്യസി ദ്ധിക്കതിരഹസ്യമായ് ✱ രാജ്യമാലോചനാമൂലമെന്നോർക്കന്നുസത്ത മാം മന്ത്രിമാരറിവുള്ളവരതുനന്നായ് രക്ഷിക്കണംസദാ ✱ ദുരാലോചന രൂപന്മാർ മന്ത്രിക്കനാശമായ്‌വരും തെററാതതിനാൽത്രതിയിച്ചി പ്പാൻചെയ്യേണ്ടുകായ് ✱ കാലദേശാനുസാരേണനീതിയുംപൊരുന്നുമ ന്ത്രിമാർ ഹിതമായിട്ടുചിന്തിച്ചുസകാരണമുരയ്ക്കണം ✱ വാനോർനിർമ്മി ച്ചോരിപ്പെൺസ്ത്രീയേകാകിനിയായിഹ അശ്രയംവിട്ടാഗമിച്ചകാര ണംചിന്തചെയ്യുവിൻ ✱ പ്രാർത്ഥിച്ചീടുന്നവർക്കുമേമെന്തായുസ്സിതിൽ പരം ശ്രേയസ്സിങ്ങുമറിയുന്നു? ലോകത്തിലാരതറിഞ്ഞിടും ✱ ബലുകളും തോററുപോകുംജയിച്ചിടുമൊരുത്തനാം ജയവുംതോൽവിയുംദൈവാധീ നമാണോർക്കുകെപ്പോഴും ✱ ഉപായവാദികൾചൊല്ലുംദൈവമെന്തെ വർകണ്ടവർ അദൃഷ്ടമെന്നതിൻപേരുപറയുന്നുമനീഷികൾ ✱ അങ്ങ് കതിക്കെന്നുദൃഷ്ടാന്തംമീതനാക്കതോരാശ്രയം കാണുന്നില്ലസമർത്ഥന്മാർ ദൈവത്തെയാരിടത്തുമേ ✱ ഉത്സാഹംദൈവമീരണ്ടുംശ്രേഷ്ഠമാമീതന്നാം മതം കേകയുംബുദ്ധികൊണ്ടോരത്തിക്കാര്യംചെയ്യണമാദരാൽ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഏവംമഹാത്മവെഴുശ്രേഷ്ഠവാക്യംകേട്ടതികീർത്തിമാൻ ബിഡാലാ ക്ഷൻമഹിഷനോടിതോതിനതാഴ്കയോടും ✱ രാജാവേ! ഇസ്സുന്ദരിയേ യതറിച്ചറികയിന്നിയും ഏത്തിക്കിൽനിന്നിവിടെവന്നിവളാരുടെവല്ലഭാ ✱ നിനക്കമരണംസ്ത്രീയാലെന്നറിഞ്ഞിട്ടുദേവകൾ മനഃപൂർവ്വംസപാതജ സ്സാൽചമച്ചിട്ടയച്ചതേ ✱ പോർകാണ്മാനവരും വാനിൽമറഞ്ഞുമ രുവുന്നിഹ തരംവന്നാൽപോരിനായ് സ്സഹായിക്കുമവർക്കവാർ ✱ നാരി യെമുൻപിലാക്കീട്ടാവിള്ളുതോളുവരൊക്കയും ഞങ്ങളേയാകയുംകൊ ല്ലുമവർപോരിൽദേവാനയും ✱ ഞാനറിഞ്ഞതുനിവർചെയ്യാൻപോകു

ന്നതിലുതാൻനൃപ! അറിവില്ലവരാൻപോകുന്നതെനിക്കൊന്നുകൊണ്ടു
മെ ॥ നീയിന്നുയുദ്ധംചെയ്യാനെല്ലുന്നാതാൻഞാനോക്കുമൻപ്രഭൊ! ഇന്ദ്ര
വകാൎയ്യത്തിൽനീതാൻപ്രമാണംനൃപോത്തമ! ॥ നിനക്കായിമരിക്കേണ
തിഞങ്ങൾക്കാൎയ്യമെന്തവാൽ കളിക്കേണ്ടുന്നിന്നോടിതന്നജീവികൾധ
ൎമ്മമാം ॥ സൈന്യംചെന്നുമഹാശക്തർനമ്മോടെത്തിച്ചിട്ടുന്നപോർ ഒ
രുകാമിനിയെന്നായിവലുതായ് ചിന്തയുണ്ടുമേ.

ദുൎമ്മുഖൻപറഞ്ഞു.

രാജൻപോരിൽജയംനമ്മൾക്കില്ലതിന്നറിയുന്നുഞാൻ ഓടിപ്പോ
യിട്ടാലാകീൎത്തിനാശംവന്നുചേരുംവന്നപോം ॥ ഇന്ദ്രാദ്യരോടുപോർചെ
യ്യുംവണ്ണമില്ലാനിന്ദ്യമാംതൊഴിൽ ശത്രുവിനോടേറ്റിട്ടുപിന്നെയാരോടു
മോൎക്കകിൽ ॥ ചെയ്യുന്നംയുദ്ധമതിനാൽമൃതിയോജയമോവരും വരാനു
ള്ളതുവന്നിട്ടുംചിന്തിപ്പാനെന്തുനാക്കകിൽ ॥ മരിച്ചാൽകീൎത്തിയുണ്ടാ
കുംജീവിക്കിൽസുഖവുംവരും രണ്ടുംവിചാരിച്ചുതന്നെയിന്നുയുദ്ധംതുടങ്ങ
ണം ॥ ആയുസ്സുറ്റമരിക്കുന്നാളോടിയാൽകീൎത്തിപോയിടും ജീവിച്ചാ
ലുംമരിച്ചാലുംദുഃഖിക്കേണ്ടതിനാൽവൃഥാ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ദുൎമ്മുഖൻറവാക്കുംകേട്ടുബാഷ്കളൻവാക്യകോവിദൻ നമിച്ചു
തൊഴുതുംകൊണ്ടുനൃപനോടോതിനാൻമൊഴി.

ബാഷ്കളൻപറഞ്ഞു.

ഭീതപ്പെടിയമായുള്ളകാൎയ്യത്തിൽചിന്തവേണ്ടതേ ഞാനൊരു
ത്തൻവധിക്കാമച്ചണ്ഡിയാംചപലാക്ഷിയെ ॥ ശൃംഗാരംസ്ഥായിയായു
ള്ളോരുത്സാഹംവേണമെപ്പൊഴും ഭയംവീരരസത്തിനുവൈരിയാണെ
ന്നുഭൂപോത്തമ! ॥ അതിനാൽഭയമെന്യേഞാനുദ്ധതപ്പോരുചെയ്തിട്ടും
അച്ചണ്ഡികയെഞാൻകാലപുരിക്കയക്കാംക്ഷ്മാപാലക! ॥ കാലനിന്ദ്രൻ,
വൈശ്രവണൻ,വരുണൻ,വായു,ശങ്കരൻ, സൂൎയ്യൻ, ചന്ദ്രൻ,വിഷ്ണു,വഹ്നി
യിവരെപ്പേടിയില്ലമെ ॥ മദഗൎവ്വിതയാമേകനാരിയെപ്പിന്നെയെന്തു
വാൻ കല്ലിൽതേച്ചുമൂൎച്ചകൂട്ടുംവാളുഞാൻവധിച്ചിടും ॥ ഇന്നെൻ
ബാഹുബലംകണ്ടുസുഖമായ്ക്രീഡചെയ്യുനീ ഇവളോടൊത്തുപോരി
ന്നായ്ഗമിക്കേണ്ടവനീപതെ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

മഹിച്ചുബാഷ്കളനിന്താരാജാവിനോടുചൊല്ലവെ ദുൎദ്ധരൻനൃപനോ
ടായിവാക്കുചൊന്നാൻനമിച്ചുടൻ.

ദുർദ്ധരൻ പറഞ്ഞു.

രാജാവേ! ഞാൻ ജയിച്ചീടാം വാനോർ നിർമ്മിച്ച ദേവിയെ ഇവളൊട്ടു കളുളാട്ടം കാരണത്താൽ വന്ന വരാംഗിയെ ॰ നിൻഭയം കൊണ്ടു നിർമ്മിച്ചുവർ വാനോർ ഭീമായ യെന്നൃപ! പേടിപ്പിക്കലിതെന്നോർത്തുംഘോഷത്തെക്കളകിന്നു നീ ॰ രാജനീതിയിതാകുന്നു ഏകം കേൾ നീ മന്ത്രികൃത്യവും സാത്വികർ, രാജസർ, പിന്നെച്ചിലർ താമസർ, ഇങ്ങനെ ॰ മന്ത്രിമാർ മൂന്നു വിധമായുണ്ടു ലോകത്തിലെൻ നൃപ! സാത്വികർ പ്രഭുവിൻ കാര്യം സാദ്ധ്യമാക്കും സ്വശക്തിയാൽ ॰ സ്വകാര്യവും സ്വാമികാര്യം വിരോധം കൂടാതെ ചെയ്തിടും ഐകമത്യമുള്ളോർ, ധർമ്മനിഷ്ഠർ, നല്ലാലോചന ചെയ്യുവോർ ॰ രാജസർ, ഭേദചിത്തന്മാർ, സ്വകാര്യം ചെയ്യുവോർ സദാ ചിലപ്പോൾ സ്വാമികാര്യങ്ങൾ ചെയ്തീടുന്നു യദൃച്ഛയാ ॰ താമസർ ലോഭമേറുന്നോർ തൻകാര്യം ചെയ്യുമെപ്പോഴും സ്വാമികാര്യം നശിപ്പിച്ചു തൻകാര്യം സാദ്ധ്യമാക്കിടും ॰ പരവഞ്ചനയാൽ മാറും സമയത്തിങ്കലായവർ കൂട്ടപ്പാർത്താ മർമ്മമെല്ലാം ശത്രുക്കൾക്കങ്ങു കാട്ടിടും ॰ കാര്യഭേദം സദാ ചെയ്യുമുറയിൽച്ചേർന്ന വാളുപോൽ ഭയപ്പെടുത്തും പുറപ്പോരിനായിട്ടുടങ്ങവേ ॰ ഒരിക്കലും വിശ്വസിച്ചീടരുതായവരെന്നൃപ! വിശ്വസിച്ചാൽ കാര്യനാശം മന്ത്രനാശമതും വരും ॰ വിശ്വസിച്ചെങ്കിലെന്നുള്ളതു ചെയ്യാലോചികളാംഖലർ താമസർ പാപികൾ ബുദ്ധിയില്ലാത്തവരങ്ങനെ അതിനാൽ പോരിനഗ്രേ പോയ് ഞാൻ കാര്യം സാദ്ധ്യമാക്കിടാം ॰ ഒന്നുകൊണ്ടും ചിന്തവേണ്ടാ നിനക്കു നൃപസത്തമ! ആ സ്ത്രീയെപ്പിടിച്ചു വേഗം ഞാൻ കൊണ്ടുവന്നിടാം ॰ കാണ്കിനെന്നൻ ബലശൌര്യങ്ങൾ സ്വശക്ത്യാ സ്വാമികാര്യവും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം
ഭാഷാവൃത്തവർണ്ണനം
പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നോതിയാവിക്രമികൾ ദൈത്യർ ബാഷ്കളദുർമ്മുഖർ മമ്മന്തരതായ്പോയാർ സർവ്വശസ്ത്രാസ്ത്രകോവിദർ ॰ അവർ ചെന്നു ദേവിയോ

ടുപോരിനായ് വാക്കുരച്ചുടൻ. മദോന്മത്തനരതാം ദൈത്യരിലിവെട്ടന്നൊ
രാൾ ചൊല്ലിയിൽ • 'വാനോർകളെ വെന്നവൻ ദേവി! മഹാൻ മഹിഷനാമവൻ
സർവ്വദൈത്യാധിപൻ ഭൂപനവനെ നീ വരിക്കുക • എല്ലാലക്ഷണവും ചേ
ർന്ന നരരൂപമെടുത്തവൻ ദിവ്യഭൂഷണമോടൊത്തു വിളങ്ങുന്നിന്നെ യാചി
ട്ടും • ത്രൈലോക്യവിഭവം മുറ്റും നിന്നിൽ ചേർത്താനനേ! സേവിക്ക
നീ മഹിഷനെ മുഴുവൻ മനോഗതം • നീ മൽസ്വാമിയവനെ സ്ത്രീ
കളിലുള്ളിടത്താം സംസാരസുഖമെല്ലാം തേടിക്കൊ സാരസേക്ഷണേ!'

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു

വിവേകമററ നീയെന്നോടെന്തു ബുദ്ധിബലത്തോടും കാമമോഹി
തയെന്നാലത്തായിട്ടു ഞാനെ വരിക്കുവാൻ! • കലശീലഗുണം ചേർന്നാൽ
വരിക്കും കലനാരിമാർ രൂപം, ക്ഷമാ, ബുദ്ധി, ശീല, മിവയിൽ മികവെങ്കി
ലും • ദേവരൂപിണിയാമെന്നു നാരികാമാൽ വരിച്ചിടും പശുക്കളിൽ വ
ച്ചുനിന്ദ്യനാമൊരു പിപ്പ്രുരൂപിയെ • ഗജതുല്യൻ കൊമ്പോടൊത്തോന
ദൈത്യനരികിൽ ക്ഷണം ചെന്നു ദാനവരാജനിങ്ങിനെ ചൊല്ലീടുക വിരണമൊ
ഴി • പാതാളം പൂകുകല്ലെങ്കിൽ വന്നു പോരാടുകെന്നോടായ് പോരു
ണ്ടായാൽ നിർദ്ദയനായ് തീരുമില്ലെന്ന സംശയം • നിന്നെ കൊന്നു ഞാൻ
ഗമിപ്പാൻ പാകമാകെ കൊല്ലാതെ തനധ്യയം ഇതറിഞ്ഞിട്ടു ദുർബുദ്ധേ! നീയി
ന്നെന്നോട് ചെയ്യുക • എന്നെ ജയിക്കാതിന്നു ഭൂവിലെങ്ങും സ്ഥാനം
നിനക്കില്ലോ പോരുക! വനിൽ ഗുഹയിലും ഒളിക്കില്ല നിശ്ചയം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

അദ്ദേവിയതുരചൊന്നപ്പോൾ കോപത്താൽ കൺകലങ്ങിയും വീര
നന്യം വില്ലുമാണ്ടും യുദ്ധത്തിനായൊരുങ്ങിനാർ • അട്ടഹാസിച്ചവർ, നി
ന്നാൾ മയമില്ലാതെ ദേവിയും ഞെട്ടപോതും ബാണവർഷം ചെയ്താർ ഘോരം
കരുമുപാഥ! • ദൈത്യന്മാരിൽ ശരക്കൂട്ടം വർഷിച്ചാൾ ജഗദംബയും ദേ
വകാര്യാർത്ഥസിദ്ധിക്കായ് ചെയ്തിട്ടു മധുരാരവം • അവരിൽ ബാഷ്കളൻ
വേഗമെതിർത്താൻ യുദ്ധഭൂമിയിൽ ദുർമ്മുഖൻ സാക്ഷിയായങ്ങു ദേവിതൻ
നേർക്കുനിന്നതേ • ദേവീ ബാഷ്കളരൊന്നിച്ചുപോർ ചെയ്താർ ഘോരമാ
യുടൻ ശരംചാപം പരിഘം കൊണ്ടും, മന്ദർപ്പെടിച്ചിട്ടുമ്പടി • പോ
രിൽ മരിക്കുമവനേകണ്ടു കോപിച്ചുടൻ ശിവാ ചൊവിയോളം വലിച്ചു
ഞാണെയ്താൾ നൽ മൂർച്ചയുള്ളതായ് • ദേവീബാണങ്ങളെ ക്രൂരമ്പുകളാ
ലറുത്തുടൻ സിംഹത്തിൽ വാഴുന്നവളിൽ വിട്ടാനനേകശരങ്ങളെ • ആഴ

ഷ്ടനിൽദേവിപത്തുപൊൻക്രൗമ്പുകൾവിട്ടതെ മുറിച്ചിട്ടവരെദൈത്യൻ
ചിരിച്ചാൻപലവട്ടവും ● അവന്റെവില്ലുഖണ്ഡിച്ചാളൾ മഹാശരത്തി
നാൽ ബാഷ്കളൻഗദയുംകൊണ്ടുവന്നാൻദേവീവധത്തിനായ് ● മരി
ച്ചുഗദയുംകൊണ്ടുനേരിട്ടന്നൊരദൈത്യനെ ചണ്ഡികാതന്റെ ഗദയിനാൽ
ഭൂതലത്തിങ്കൽവീഴ്ത്തിനാൾ ● ബാഷ്കളൻഭൂവിൽവീണല്പംകഴിഞ്ഞിട്ടെ
ഴുന്നീററുടൻ ചാണ്ടിനാൻതന്റെഗദയെദേവിയിൽ ചണ്ഡവിക്രമൻ ●
അതിന്റെവരവുംകണ്ടു,മാറിത്തൂശത്തിനാലവൾ കോപിച്ചുകുത്തിയ
വനെവീണവൻമൃതനായിതേ ● വീഴവേബാഷ്കളൻദൈത്യൻതദ്സൈ
ന്യംഭഗ്നമായ്നൃപ! വാനിൽനിൽക്കുംദേവകളുംജയിക്കെന്നോതിനാർ
മുദാ ● അങ്ങനവൻമരിച്ചപ്പോൾബലമേറുന്നദുർമ്മുഖൻ കോപാൽക
ണ്ണുചുവന്നെത്തിദേവിയോടുരണത്തിനായ് ● പിന്നെയുംപിന്നെയുംനില്ല
നില്ലെന്നോതീട്ടയോഗ്യനായ് വില്ലമ്പുംപൂണ്ടുതേരിലേറിച്ചുറ്റുമിട്ട
വൻ ● വരുന്നവരവുംകണ്ടുദേവിശംഖംമുഴക്കിനാൾ ചെയ്യാഞ്ഞെ
ണ്ണൊലിയുംകോപിപ്പിച്ചുദുർമ്മുഖദൈത്യനെ ● സർപ്പതുല്യങ്ങളാംക്രൂര
മ്പുകളെവിട്ടവൻജവാൽ ശരങ്ങളാലവമുറിച്ചട്ടഹാസിച്ചുദേവിയും ● ഉ
ണ്ടായിഘോരമായുദ്ധമായവർക്കുപരസ്പരം അമ്പു,വേൽ,തോമര,മിഷ
മ്പുലക,ഗദകൊണ്ടുമേറെയുദ്ധഭൂമിയിലുണ്ടായിതപ്പോൾരക്തപ്പുഴപെ
ഴ്‌ എററംശോഭിച്ചിതാവക്കിൽവീണോരങ്ങളയോകയുംഅക്കരയ്ക്കുക
ടക്കാനായ്പുളുതായതുസികയവാൻ കാലകിങ്കരർകൊണ്ടിട്ടചുരതൻകാ
കൾപോലവേ ● ഭൂവിൽവീണശരീരങ്ങൾതിന്നുവന്നായ്ക്കുറുക്കൻ
ഏററമെത്രമമായ് ഘോരമായിത്തീർന്നൊന്നാങ്കണം ● കഴുകൻപട്ടികഴു
കൻകാക്കയുംഗൃധ്രപക്ഷിയും പതുങ്ങിദൈത്യർതന്റെദേഹങ്ങൾതിന്നി
ട്ടണ്ടതേ ● ശവദേഹങ്ങളിൽതട്ടിദുർഗ്ഗന്ധക്കാററടിച്ചുടൻ ചെയ്തുകി
ലുകിലാശബ്ദംശവംതിന്നുന്നപക്ഷികൾ ● കോപിച്ചുദുർമ്മുഖനടൻകാ
ലമോഹിതനാകയാൽ നല്ലയുദ്ധത്തിനൊരുങ്ങാതിയീവാക്കദ്ദേവിയോ
ടവൻ ● പോകചണ്ഡിമഹാദുഷ്ടേ!നിന്നെക്കൊല്ലുവനിന്നുതാൻ മദ
മേറുംമഹിഷനെയല്ലെങ്കിൽ സ്വീകരിക്കണം.

ദേവിപറഞ്ഞു.

മൃതിക്കേററമടുത്തിട്ടുമോഹത്താൽചൊല്ലീടുന്നനീ ഇബ്ബാഷ്കളനെ
യെന്നോണംനിന്നെയുംകൊല്ലുമിന്നുതാൻ ● മൃതിധാശിക്കിൽനിന്നീടുക
ല്ലെങ്കിൽപോകനീജള! നിന്നെക്കൊന്നിട്ടുകൊന്നീടാംനിന്ദ്യൻമഹിഷ

ദൈത്യനെ • അവർതന്നാവാക്കുകേട്ടു ദുർമ്മുഖൻ താൻ മരിക്കുവാൻ വേലാ
ശരവർഷത്തെച്ചെയ്താൻ ചണ്ഡികയിങ്കലായ് • അമ്പുകളെല്ലാം
ഖണ്ഡിച്ചു ക്രൂരബാണങ്ങളെയംബിക കോപിച്ചു ദൈത്യനിൽ വിട്ടാളിന്ദ്രൻ വൃ
ത്രനിലെന്നപോൽ • അവർ യുദ്ധം ചെയ്തന്യോന്യമുണ്ടായതികഠോരമായ്
കാതരന്മാർക്കു ഭയമുണ്ടാക്കും ബലവത്തരം • അവൻറെ കയ്യിലെ വില്ലുവ
ഗം ഖണ്ഡിച്ചു ചണ്ഡിക അതുപോലവൻറെ ബാണതോൽ ഭേദിച്ചാളനേ
ല്ലുതേരും • ഗദയെപ്പൊടിയാക്കി വിട്ടവൻ ദുർമ്മുഖൻ ഭൂവിൽ നിന്നുടൻ വലു
താം ഗദ കയ്യിലെടുത്തു ദേവിതൻ നേർക്കടുത്താൻ • സിംഹത്തിൻറെ ത
ലയ്ക്കു ഗദ കൊണ്ടടിച്ചാൻ ഗദ കൊണ്ടവൻ ശക്തൻ സിംഹമതേററിട്ടും
സ്ഥാനം വിട്ടിളകീലഹോ! • മുൻപിൽ ഗദയുമായ് നില്ക്കുന്നവനെക്കണ്ടു
ചണ്ഡിക ഖഡ്ഗവാളാൽ മുറിച്ചിട്ടവൻ മകുടത്തോടവൻ തല • ദുർമ്മുഖൻ
തലയററപ്പോൾ ഭൂവിൽ വീണു മരിച്ചുപോയ് ജയശബ്ദം ചെയ്തുടനെ ത്രി
ദിവർ ബഹുമോദമായ് • ദുർമ്മുഖൻ മൃതനായപ്പോൾ വാഴ്ത്തിനാർ വി
ണ്ണവർ ദേവിയെ പുഷ്പവൃഷ്ടിയും ചെയ്താരെല്ലാം ആകാശവാസികൾ • ഋഷി
കൾ സിദ്ധഗന്ധർവ്വ വിദ്യാധരകിന്നരർ ഘോരബലവാനവന്റെ വധം കണ്ടു
സന്തോഷമാണ്ടതേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം
ബാഷ്കളദുർമ്മുഖവധം
പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

പതിനാലാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ദുർമ്മുഖൻറെ വധം കേട്ടു മഹിഷൻ ബഹുകോപിയായ് ദൈത്യ
രോടെന്തിനാലെന്തു വന്നെന്നു ചൊല്ലവതും • ശൂരരാം ദാനവർ ചത്തു
പോരിൽ ദുർമ്മുഖബാഷ്കളർ സ്ത്രീബാലത്വാശ്രയമതദൈവത്തിന്റെ ചേ
ഷ്ടനാകചിൻ • കാലന്താൻ ബലമായ് ചെയ്യുന്നു ദുഃഖങ്ങളെ സദാ പ
രതന്ത്രന്മാർ പുണ്യപാപാനുരൂപമായ് • മരിച്ചാർ ദാനവർ ശ്രേഷ്ഠ
രെന്തു ചെയ്യുന്നതിന്നിമേൽ ഇക്കാര്യം മഹിഷൻ ചെയ്തതെന്തെന്നോർത്തു
ചൊല്ലുവിൻ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

മഹാബലൻ മഹിഷനാം രാജാവുടനെ സേനാനിയവനോ

ടോതീചിക്ഷുരാഖ്യൻമഹാരഥൻ ● രാജാവെ!ഞാൻവധിക്കാംസ്ത്രീവധ
ത്തിൽചിന്തയെന്തിനായ് എന്നോതിസ്സന്നദ്ധനായൊട്ടൊരുതേരിലേറി
ത്തിരിച്ചിതേ ● പുറപ്പെട്ടുതീശനാകിബലവാനായതാമ്രനേ വലുതാം
സൈന്യഘോഷത്തോടുമായ്പോരിനിറങ്ങുന്നു ● അവൻവരുന്നതേക്ക
ണ്ടുദേവിഭഗവതീശിവാ മുഴക്കീശംഖവുംഞാണിൻശബ്ദവുമണിനാദ
വും ● അത്ഭുതംകേട്ടുപേടിച്ചുദാനവന്മാരശേഷവും ഇതെന്താണെന്നു
ചൊല്ലിക്കൊണ്ടോടിനാരതിഭീതിയാൽതാമ്രദേവിക്കവരെക്കണ്ടിട്ടുചി
ക്ഷുരാസുരൻ ഏറെക്കോപിച്ചുരചെയ്തുനിങ്ങൾക്കവന്നതും ● മല
മേരുബാലത്തോനിന്നുകൊല്ലുംശരങ്ങളാൽ ഭയമെന്ത്യോപാക്കളു
ത്തിൽനിന്നുവിൻനിങ്ങൾദൈത്യരേ! ● എന്നോതിയസുരശ്രേഷ്ഠൻബ
ലവാൻകയ്യിൽവില്ലുമായ് ● വന്നുപോരിൽദേവിയോട്ടുചൊല്ലിയിങ്ങ
നെമെയ്യുമായ്; ● 'ഭീരുക്കൾക്കഭയംനൽകുംമട്ടുഗർജ്ജിപ്പതെന്തുനീ ന
ൻ്റെചാപ്കൾകേട്ടിട്ടുഞാൻപേടിക്കില്ലസുന്ദരി ● സ്ത്രീവധംദോഷമ
ല്ലെന്നുവെച്ചിട്ടിതുയുദ്ധത്തിൽ ഉപേക്ഷയെച്ചെയ്യുകിട്ടെന്നാൻ ചിത്തം
ബാലത്വംഗണിക്കാതെ! ● ശൃംഗാരരസപ്പൂർണ്ണങ്ങൾകൊണ്ടുംതാൻനാരി
തൻമനം നിന്നുള്ളാക്കിത്തുമെന്നംയുക്തമല്ലശരങ്ങളാൽ ● പൂവാ
ലുംപോരിടായ്കശ്രേശരങ്ങളാൽതാഡിക്കുന്നോ? പിച്ചിപ്പൂവുമഴൽനാം
കംനിന്നോടൊതേർത്തനാകളെൽ ● ലോകത്തിൽക്ഷാത്രധർമ്മത്തിലു
ള്ളോർവൃത്തിനികൃഷ്ടമാം ലളിതപ്രേമമിന്നേകംതൃപ്തമായാൽമുറിവേററി
ട്ടും ● അശ്വംഗം,കുസുമം,കാററു,മിശ്രഭോജനമായതും കൊണ്ടുവർദ്ധിച്ചു
തീരുദേഹരിപുബാണംമുറിച്ചിട്ടും ● വാളാൽദേഹംമുറിഞ്ഞിട്ടുമാർജ്ജിക്ക
ന്നധനമെന്നതു മുൻദുഃഖമേകമാവിത്തപിന്നീട്ടുസുഖമേകമോ? ● പോ
രിനിച്ഛിക്കയാൽനീയുംമൂഢയാകുന്നസുന്ദരി! സംഭോഗസൌഖ്യംവിട്ടു
ദുഃഖമാക്കുന്നപോരിൽനീ? ● വാളുംഗദയുമേററിട്ടുംശരങ്ങൾകൊണ്ടുമു
റിഞ്ഞിട്ടും മരിച്ചുപോയാൽസംസ്കാരംകുറുക്കൻകഴിയായ്‌വരും ● അ
തിനെവൃത്തകവികൾപ്രശംസിക്കുന്നിതേററവും സ്വർഗ്ഗംപോരിൽമൃത
ക്കെന്നതപ്രമാണവചസ്സതാൻ ● നീയിച്ഛിക്കുമിടത്തേക്കിന്നതിനാൽ
പോകയോസതി! വരിക്കയൊചൊല്ലുകവരിപ്പുവാൻദൈത്യനാഥനെ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഏവംചൊല്ലുംദൈത്യനോടായുരച്ചാൾജഗദംബിക ചൊൽവ
തെന്തുമൂഢാ!ധീമാൻപണ്ഡിതനെന്നപോൽ ● അറിയുന്നില്ലനി

നീതിശാസ്ത്രവുമേണ്ടധനീതിയും നിർവ്യാജസേവയുമേതുമില്ലാധർമ്മബുദ്ധിയു
മില്ലതേ • മൂർഖസേവയതിൻമൂലം നീയുംമൂർഖനായ്വരാം ശങ്കാ രാജധർമ്മം
ധരിക്കാതെയെന്റെമുൻപിൽ ചൊൽവതെന്തു നീ • പോരിൽമഹിഷ
നെക്കൊന്നിട്ടെണ്ണാക്കിച്ചുരാജ്യം പാലി നാട്ടിസ്ഥിരജന സ്വസ്ഥംസുഖമാ
യിട്ടുപോയിടാം • വാനവർക്കഴലേകീട്ടം,മമമേവുന്നദുഷ്ടനെ ഞാൻകൊ
ല്ലുംചെയ്യപോർനീയുംസ്ഥിരനായിട്ടിരിക്ക • നിനക്കുംനിൻമഹിഷ
നുംജീവിപ്പാനാശയെങ്കിലോ എല്ലാദൈത്യരോടുംകൂടിപ്പാതാളത്തിനു
പോകണം • മരിക്കാനാശയെന്നാലോവേഗംയുദ്ധംതുടങ്ങുക എല്ലാവ
രെയുംകൊന്നീടാമെന്നെനിക്കുണ്ടു നിശ്ചയം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അവൾതന്നാവാക്കുകേട്ടുദാനവൻബലമേറ്റീടുന്ന മേഘംവർഷിച്ചി
ടുന്നപോലെപൊഴിച്ചാൻശരവൃഷ്ടിയെ • അവയോടെതിർചണ്ഡിച്ചാർക്രൂ
രമ്പുകളയച്ചുടൻ വിട്ടാളവനിലത്ര്യുഗ്രംസർപ്പംപോൽഭീഷണങ്ങളായ് •
അമ്പുകളായിതന്യോന്യമപ്പോളുള്ളതുമാംവിധം സിംഹത്തിൽനിന്നുഗ
ദകൊണ്ടവനെയൊന്നടിച്ചുടൻ • അങ്ങനെല്ലാരടിയേറ്റിട്ടുദുഷ്ടൻമൂർച്ഛി
ച്ചുതേരതിൽ നാലുനാഴികപര്യന്തമിരുന്നാൻ വീണയന്നപോൽ • മൂർ
ച്ഛിച്ചവനെയറ്റുകണ്ടുതാമ്രൻമഹാബലൻ ; ചാപല്യത്താൽദേവി
യോട്ടുപോരിനായെത്തിപ്പോക്കിലും • അവൻവരവുകണ്ടിട്ടു ചിരിച്ചു
ണ്ടാതിചണ്ഡിക: 'വരുവരുദൈത്യവീര!യമലോകത്തിലാക്കിടാം! •
ആയുസ്സറ്റോരശക്തന്മാർനിങ്ങൾവന്നെത്തുവാൻഫലം ഗൃഹത്തിൽമൂ
ഢമഹിഷൻചെയ്യുന്നോജീവനോദ്യമം • മന്ദരാനിങ്ങൾചത്തിട്ടുഫല
മെന്തൻക്രമംവൃഥാ സുരാരിദുഷ്ടൻമഹിഷൻപാപിജീവിച്ചിരിക്ക
വേ • അതിനാലവനേച്ചുനിങ്ങളയച്ചീടുകനിങ്ങളും കാണട്ടെയീവണ്ണ
ഗുണമോരോരെന്നയാമന്ദനായവൻ' • താമ്രനാവാക്കുകേട്ടിട്ടുബാണവർഷം
തുടങ്ങിനാൻ ചെവിയോളംവില്വലിച്ചുകോപത്തോടെട്ടാത്തുദേവി
യിൽ ദേവിയുംകൺചുവപ്പിച്ചുവില്ലുനന്നായ്വലിച്ചുടൻ • ബാണങ്ങ
ളെപ്രയോഗിച്ചാൾകൊല്ലുവാൻദേവവൈരിയെ • ബലവാൻചിക്ഷുരൻ
പിന്നെമൂർച്ഛവിട്ടെഴുന്നേറ്റുതേ ബാണവുംവില്ലുംധരിച്ചിട്ടുദേവിതന്നേ
ർനിന്നുടൻ • താമ്രനും ചിക്ഷുരൻതാനുംമഹാബലരെഴുന്നവർ വീര
ന്മാർദേവിയോടൊത്തുപോരാടീയുദ്ധഭൂമിയിൽ • ശരങ്ങളെവർഷി
ച്ചാർകോപത്തോടാമഹേശ്വരീ ലക്ഷപ്പെട്ടതീബാണങ്ങൾകൊണ്ടു

ദൈത്യരെക്കൊല്ലുന്നതും • ശരമേററിട്ടു ദൈത്യന്മാർകോപസംരബ്ധരായു-
ടൻ ശക്തിശൂലങ്ങൾ വർഷിച്ചു കോപത്തോടൊത്തു ദേവിയിൽ • വസന്ത-
ത്തിൽവനത്തിങ്കൽ പൂത്തുനിൽക്കുന്ന കിംശുകംപോലെ ദേവി പോരിൽ ബാണങ്ങ-
ളേററിട്ടു ശോഭിച്ചാൾ ദൈത്യരോടപ്പോൾ ദേവിയുടെ ക്രൂരമായുള്ള യുദ്ധമായ് ഭയാ-
നകമായുള്ള സംഗ്രാമം ... ഗണമെന്നാ ദൈത്യന്മാരധികം വിസ്മയിച്ചു തേ •
ഇതന്റെ കരയെ താമ്രൻ കണ്ടു കോപമുൾക്കൊണ്ടു ദേവം ... ത്തു ചാപം പിടിച്ചു
കൊണ്ടു കിൽ ചിലച്ചു നേരിട്ടിനാൻ • ... ദാനവനെ കണ്ടു കോപിച്ചിട്ടംബി-
കയപ്പോൾ ... ശരങ്ങളാൽ ... മൂർച്ചയുള്ള തീവ്രാസ്ത്രത്താൽ •
തലയററിട്ടു ... തീക്ഷ്ണമായ ... ഭൂമിയിൽ വീണു ...
ഉടനെ ദൈത്യരൊക്കെയും • ... ഭീമന്മാരുമൊക്കെ ...
മഹാബലൻ ചിക്ഷുരനും വാളുമായ് വേഗം ദേവിതന്നരികത്തിലായ് •
വാളുകൊണ്ടു വെട്ടുവാനായ് വന്നവനെ കണ്ടു ചണ്ഡികാ പോരിലംബിക
വെട്ടിമുറിച്ചാളവനെയുമപ്പോൾ • ദേവിയാൾ വാളുകൊണ്ടു തണ്ടാമരപോ-
ലററവൻ കരം കഴുത്തിൽനിന്നു തലയും മുറിച്ചു ശരങ്ങളാൽ • ഏവം മ-
ന്നവരെക്രൂരന്മാരരചരെയും ... യന്നൊടിയുടൻ സൈന്യം ദിനാ-
മായ് പലായിതവും • ശിഷ്ടരെല്ലാം ഓടിപ്പോയവർ ദൈത്യർകാരണ-
ത്താൽ പുഷ്പം വർഷിച്ചു വാനിൽ നിന്നമരരായ് ജയശബ്ദവും • മുനികളും, ദേ-
വർ, ഗന്ധർവ്വർ, വൈതാളർ, സിദ്ധർ, ചാരണർ ഇവർ ദേവി! ജയിക്കം-
ബേ! യെന്നോതി പലവട്ടവും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം
താമ്രചിക്ഷുരവധം
പതിന്നാലാമദ്ധ്യായം,

പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

മന്നൻകേട്ടാലുമപ്പോൾ ദാനവരേവരും കൊന്നതായ് അവളെ
കൊല്ലുവാൻ വിട്ടാൻ കനത്തെഴുന്ന ദൈത്യരെ • അസിലോമാബിഡാലാ-
ഖ്യർ തൊട്ടുള്ളോരു മഹാവീരരെ ആയുധങ്ങളും, മഹാസൈന്യ, മകമ്പടിക-
ളോടുമായ് • കണ്ടാരവർ പഞ്ചസിംഹസ്ഥയായുള്ളോരു ദേവിയെ ക-
ണ്ണിമൊൻപതെഴും ദിവ്യായുധങ്ങളെല്ലാം പൂണ്ടവൾ • അസിലോമ

ചിരിച്ചുംകൊണ്ടവനുംമുൻപെ ചെന്നതു ചൊല്ലിനാൻ ദൈത്യനാഥനൊല്ലിതയ
താംദേവിയോടവിനീതനായ്.

അസിലോമാവുപറഞ്ഞു.

ദേവി! സത്യമരുളുകളുമെന്തിനിവിടെ വന്നതി കററംചെയ്യാത്താന
വരെക്കൊന്നീടുന്നതുമെന്തിനായ്? • കാരണം ചൊൽകനീയിന്നു ചൊല്ലാം
ഞാൻ സന്ധിനിന്നോടായ് തന്നു ചൊല്ക കനകവുംനല്ലതാംഭാജനങ്ങളും •
ആഗ്രഹിക്കുന്നതെല്ലാംനീവാങ്ങിവേഗംഗമിക്കുക ദുഃഖസന്താപമിയ
ലുംപോരാശിക്കുന്നതെന്തിനായ്? • സുഖമെല്ലാംനശിപ്പിക്കുംപോരെ
ന്നോളുന്നവൻപതം പൂവേററാലുംസഹിക്കാതതൊരതികോമളമീയു
ടൽ • ശസ്ത്രമേററുസഹിക്കുന്നതെങ്ങിനെ സന്നാളുമംമമ സാമർത്ഥ്യ
ത്തിൻഫലംശാന്തിയെപ്പൊഴുംസുഖസേവയും • അതിനാൽ ദുഃഖമേക
ന്നപോരാശിക്കുന്നതെന്തിനായ്? ദുഃഖംതള്ളിസ്സുഖംകയ്ക്കൊൾകെ
ന്നാംസംസാരനീതിയും • നിത്യാനിത്യവിഭേദത്താൽ രണ്ടായ് ചൊല്ലു
ന്നിതസ്സുഖം ആത്മാനന്ദസുഖംനിത്യമനിത്യംഭോഗജംമതം • തള്ളു
ന്നുവേദശാസ്ത്രങ്ങളംഗനാകിട്ടുന്നലാഭസുഖം നീസൌഗതമതംകൈ
ക്കൊള്ളുന്നുവെന്നാൽ വരാനനേ! • നിനക്കുപരലോകത്തെപ്പററിസ്സം
ശയമെന്തിലോ ഭുജിക്കണം • യൌവനത്തിൽ സുഖഭോഗങ്ങളൊക്കയും •
ഭൂവിൽ താൻ സ്വർഗ്ഗഭോഗങ്ങൾ ഭുജിച്ചീടുക സന്തതം യൌവനംനിത്യമ
ല്ലന്നായതോർത്തിപ്പൊഴും ഭജിക്കണം • ചാർവ്വാകപ്രവരമതം താനുമേ പ
ഠിച്ചീടണം ബുധർ ധർമ്മാർത്ഥകാമമാം പ്രമാണംനീതിയായിട്ടു ചെയ്യണം •
കല്യാണി! നീയുമതിനാൽ ചെയ്യുന്നു ധർമ്മബുദ്ധിയെ എന്തിനായിവ
ധിക്കുന്നിക്കററംചെയ്യാത്ത ദൈത്യരെ • ഈശ്വരധർമ്മം കരുണാ, പ്രാണ
ൻസത്യത്തിൽ നില്പതാം ഏതാസത്യങ്ങളല്ലയെന്നുമതിനാൽ ബുധർകാക്ക
ണം • ദൈത്യരെക്കൊല്ലുവാനുള്ള കാരണം ചൊൽക സുന്ദരി!

ദേവി പറഞ്ഞു.

എന്തിന്നിവിടെ വന്നെന്നു നീ ചോദിച്ചു മഹാഭുജ! അതു ഞാൻ
ചൊല്ലിടാം, ദൈത്യവധത്തിന്നുള്ള മൂലവും • സഞ്ചരിക്കുന്നു ഞാൻ സർവ്വ
ലോകങ്ങളിലുമെപ്പൊഴും ജന്തുക്കൾ ചെയ്തിടുംന്യായാന്യായങ്ങൾ കണ്ടു
സാക്ഷിയായ് • [illegible] ധർമ്മമില്ലവിരോധവും ധ
ർമ്മത്തിന്നു [illegible] ൽ സാധുരക്ഷയായ് • ഇതു തന്നെ ദ്രവ്യ
ത്തെപ്പോറ്റിക്കുന്നു ഞാനെന്നുമസ്സദാ ശിഷ്ടരെ രക്ഷ ചെയ്യണം ദുഷ്ടന്മാരെ
വധിക്കണം • അവതാരം ചെയ്കുന്നതിനു ചൊല്ലണം വേദരക്ഷയും അതു

കൊണ്ടവതാരങ്ങൾ ചെയ്യുന്നൊരു ഭഗവാൻ യുഗങ്ങളിൽ • ദുഷ്ടനിഗ്രഹിപ്പാൻ കൊല്ലുന്നാരംഭിച്ചാൻ നിശിചരരെ താനറിഞ്ഞതിനെക്കൊല്ലാൻ വന്നോൻ ഞാനിന്നരാക്ഷസ! • രാക്ഷസർ, ദുഷ്ടൻ, ദേവവൈരിയവനെ ഞാൻ വധിച്ചിടും നിഷ്ഠുരയായപോകനരകാലയത്തിൽ സമുദ്രനോട്ടപോയ് • ചൊൽ കയൊരു ചെയ്യുകിലും ഞാൻ സത്യമുരചെയ്യുന്നേ അന്യരാരവനെന്താ യ്യുന്നതു താനേ ചെയ്യപ്പെട്ടുപോയവൻ • നിന്റെമനമാവനെന്നോടുസന്ധി ക്കാഗ്രഹമെങ്കിലോ പാതാളപ്പൂകകെല്ലാരും സുഖമായ് വൈരമെന്നി യേ • വാനോരെപ്പുരത്തിൽ വെന്നാണ്ട ദേവദ്രവ്യമശേഷവും തിരിച്ചു കിട്ടപ്പെട്ടാമൻ വാഴ്കപാതാളമെത്തുക.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

മുൻനില്ക്കുന്നസിലോമാവദ്ദേവിതൻ വാക്കുകേട്ടുടൻ വീരൻബി ദ്ധലനോടായിച്ചോദിച്ചാൻ പ്രീതിപൂർവ്വകം.

അഖിലദേവ്യു പറഞ്ഞു.

കേട്ടില്ലയോ നീ ബിദ്ധാലാഖ്യ! ദേവിയോതിയതൊക്കയും ഈവണ്ണം വന്നിരിക്കുമ്പോൾ ചൊല്ലൊവേണ്ടു സന്ധിയോ?

ബിദ്ധാലൻ പറഞ്ഞു.

രണത്തിൽ നാശം ഭേദമായറിഞ്ഞാലും । ദൃഢൻ നിന്നസ്ഥിയില്ലിഹ സന്ധി, മാനീ ॥ അവർ ചെയ്യുവർ ചളുമയച്ചുനമ്മെ । മിടുക്കനാരാവിധിയേ കടക്കാൻ ॥ കരിക്കലും മാനമണഞ്ഞിടാതോർ । വശത്തിലാണെന്നു വസിച്ചിടുന്നോർ ॥ പ്രയാസമില്ലസ്വകർമ്മം മാടും । പടിക്കനൽ പാവകൻ സൂത്രമൊൽ ॥ ഞാനാലവാനോനുചനോട്ടചൊന്നി– । ക്കലോരവാക്കൊത്തുവതെപ്രകാരം? ॥ സുരർക്കിനൽ ദ്രവ്യധനങ്ങളേകി । ഭൂമി ക്കുപാതാളമതിന്നിതന്നായ് ॥ പ്രിയം കഥിക്കേണമസത്യവും താൻ പ്രിയം പറഞ്ഞാൽ ഹിതവാക്യമാസ്സുരാ ॥ ഇതം പ്രിയം രണ്ടുമിണങ്ങി യൊക്കി– । ല്ലതാണമൌനം കലരുന്നുത്തമർ ॥ പറഞ്ഞിതൊല്ലാ കൊട്ടവാക്കവീരൻ । ക്ഷിതീശനോടെന്നുണ്ടുനീതിശാസ്ത്രം.

ഇതരോർ ഹിതമോതാൻ സംഗമിക്കേണ്ടതുനാം ദ്രഢം ചൊല്ലിക്കാ ണംഗമിച്ചുന്നാൽ കോപിച്ചീടും ക്ഷിതീശപരൻ • എന്നോർത്തു യുദ്ധ ത്തെപ്പോലണം ജീവിതം സംശയിച്ചുനാം സ്വാമികാര്യം ശ്രേഷ്ഠമോർത്തു ണമ്പോൾ മൃതിയത്രനേ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നോർത്തു വീരൻ പോരിൽ താല്പര്യത്തോടു നിന്നതേ രഥത്തി
ലേറി ബാണവും വില്ലും കൈക്കൊണ്ടാശരേന്ദ്രനായ് * ശുഭ്രാമതാൻ ബിഡാ
ലാഖ്യൻ വിട്ടോരസ്ത്രശരങ്ങളെ അന്തരാ തന്നെ അസിലോമാവുമ്പ്രത്തിൽ കണ്ടു
നിന്നുടൻ * ഏഴമ്പും തൻ ശരം കൊണ്ടു ഖണ്ഡിച്ചാൾ ജഗദംബിക നന്നു
ച്ചുഴന്നമ്മ മൂന്നമ്പു ബിഡാലാഖ്യനിൽ വിട്ടതേ * ബാണമേററിട്ടു വീണാ
നന്നേരമവൻ യുദ്ധഭൂമിയിൽ മൂർച്ഛിച്ചാൻ പിന്നെ വേഗത്തിൽ മരിച്ചാൻ
വിധിമൂലമായ് * അസിലോമാവു യുദ്ധത്തിലവൻ ചത്തതു കാൺകയാൽ
അമ്പും വില്ലും വെല്ലുമായി പ്രാപിച്ചായ് ചൊന്നിതേ * ഇതു കണ്ടു
യത്തിലെക്കാണവരെല്ലാം ചൊല്ലിനാരേവം: 'ദുഷ്ടദൈത്യർ മരിച്ചീടുമറിയുന്ന
തു ദേവി! ഞാൻ * എങ്കിലും ചൊല്ലുന്നേൻ യുദ്ധം പരാധീനത്തിനാൽ മമ
ഇഷ്ടാനിഷ്ടം ധരിക്കാതെ ഞാൻ ബുദ്ധിമാനാം അസുരൻ * ചൊല്ലുകില്ലവനോടീ
ഞാൻ ഹിതമപ്രിയമായെന്നും ധർമ്മമെതിയതാം വരട്ടേ നമ്മതിന്മ
യോ * ദൈവം താൻ വച്ചതെന്നോർക്കുന്നതാം പൌരുഷം വൃഥാ നിൻ
ശരംകൊണ്ടു ദൈത്യന്മാർ വേഗം ഭൂവിൽ പതിച്ചിടും * എന്നോതിട്ടാനവ
ന്ത്രേശ്വരൻ ശരവർഷം തുടങ്ങിനാൻ അടുത്തെത്തുന്നതിൻ മുമ്പേ ഖണ്ഡി
ച്ചാളവയെല്ലാം * വേറെ ശരങ്ങളും വിട്ടാളസിലോമാവിലക്ഷണം
കോപം തീരുമാറു വഴങ്ങി നോക്കിനില്ക്കയിൽ * ശോഭി
ച്ചാൻ മാനവൻ നല്ല ബാണമേറ്റുടൽ കീറവേ ധാരയായ് ചോരയൊഴു
കിപ്പാരിൻ പൂക്കൾ പോലെ തോന്നി പൊൻ * അസിലോമാവു വലുതായ ഗദയും
കൊണ്ടു വേഗമായ് ഓടിച്ചെന്നിട്ടു സിംഹത്തിൻ തലയിൽ പ്രഹരിച്ചു
തേ * അവന്റെ മാറിലായ് സിംഹം നഖങ്ങളെക്കൊണ്ടു കീറിനാൻ ഗ
ണിച്ചീടാതെ ബലവാൻ ഗദയേററ ശേഷവും * കുതിച്ചു ചാടിനാൻ
വേഗം ഗദയോടുകൂടാനവൻ സിംഹത്തിൻ തലയിൽ കേറിക്കൂടിയാൽ ത
ച്ചാൻ ദേവിയെ * ചതിച്ചാണവനുള്ള ദൈത്യനടിച്ചതെന്നുപോലെ! വാളു
കൊണ്ടു തനെ കണ്ഠം മുറിച്ചാൾ ജഗദംബയും * കഴുത്തറ്റുടനെ ദൈത്യ
ശ്രേഷ്ഠൻ ഭൂമിയിൽ വീണുപോയ് * അട്ടഹാസം ചെയ്തു ഹാഹാകാരമെ ചെ
യ്തിതു കേവലമായ് * ജനികൾ ദേവിയെ നമസ്കരിച്ചിനാർ ലോകനാഥയെ
വെളുമിശബ്ദിച്ചു പാടിനാർ കിന്നരർ പലർ! * ആ ദൈത്യന്മാർ ചത്തു
ഭൂമിയിൽ വീണതു കണ്ടതാൽ ബലാൽ ദൈത്യസൈന്യങ്ങളെല്ലാം സിംഹ
ത്തോൽ കൊന്നൊടുക്കിനാൻ * ചിലരെയൊക്കെയും തിന്നാൻ തിന്നപ്പോ

മിലശേഷരും ഭീരുവായ് ചിലമന്ത്രിമാരുമാണ്ടുകൊണ്ടു ദൈത്യനെ. രക്ഷി ക്കരക്ഷികയെന്നായ് കരഞ്ഞുംകൊണ്ടു ചൊല്ലിനാർ: 'അസിലോമബി ഡാലന്മാർ കൊല്ലപ്പെട്ടുപോയ് പ്രഭോ! നിന്റെ സൈന്യങ്ങളെയെല്ലാം ഭ ക്ഷിച്ചു സിംഹവും നൃപ!' ഏവമേവം ദൈത്യനോടോതീട്ടാരെ ദൈത്യർദുഃഖമാ ണ്ടതേ. അവർതന്നുടെ വാക്കുകേട്ടു മനസ്സുംവാടി മന്നവൻ വിചാരഭാര വശ്യതാൽ ദുഃഖിയായിരുന്നിതു.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം

[illegible]

പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം

പതിനാറാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അവർതന്നുടെ വാക്കുകേട്ടു കോപപൂർണ്ണനായധിപൻ വേഗം ദാരു കനോടോതി: 'എന്റെയുത്തമരഥം ആയിരം കഴുതയും ചേർ ത്തു ചേർത്തുകൊണ്ടുവാ ചക്രം നല്ലച്ചുതടിയും വെച്ചു ശസ്ത്രങ്ങളോടുമായ്'. കൊണ്ടുവന്നിട്ടു തേർ വേഗം സൂതൻ ഭൂപനോടോതിനാൻ: 'അലങ്കരിച്ച തേർ കൊണ്ടുവന്നു നില്ക്കുന്നു വാതിലിൽ. ആയുധങ്ങളോടും നല്ല വിരിപ്പോ ടും നരാധിപ!' തേരു വന്നതറിഞ്ഞിട്ടു ദൈത്യനാം മഹിഷാസുരൻ. മനുഷ്യദേഹം പൂണ്ടു പോരിൽ പോകാൻ തുടങ്ങിനാൻ. മൃഗരൂപത്തോ ടു കൊമ്പുള്ള പോത്തായ് കണ്ടെന്നെയംബിക. അനിഷ്ടയായ് ഭവി ച്ചീടുമെന്നോർത്താനുള്ളുകൊണ്ടവൻ. ഭൂപന്താൻ നാരികൾക്കിഷ്ടം രൂപ മുത്തമമല്ലോ. അതിനാൽ പോരിടാം ഭൂപ രൂപമുള്ളവനായിട്ടു ഞാൻ എന്നോർത്തു ഭംഗിയുള്ളവനായ് ചമഞ്ഞു മായാവി. എനിക്കു സുഖ മപ്പോഴെ വരുമെന്നോർത്തു ഒന്നിനാൽ വരാ മനസ്സുകൊണ്ടിതോർത്തിട്ടാ ദാനവേ ന്ദ്രൻ മഹാബലൻ. പോത്തിൻ വടിവു വിട്ടായി നിന്നാൻ പുരുഷര ത്നമായ്. അണിഞ്ഞാൻ ഭൂഷണം ശ്രീമാൻ ധരിച്ചാനായുധങ്ങളും. ദി വ്യാംബരധരൻ കാന്തൻ രണ്ടാം മന്മഥനെന്നപോൽ കേയൂരം മാലയും വില്ലുമമ്പും പൂണ്ടു രഥത്തിലായ്. സേനകളും ചൂഴവേ ദേവിക്കരികിൽ പോയ് മരിച്ചവൻ നാരിമാരെയകന്നാമനോജ്ഞവടിവാണ്ടുടൻ. ചുഴവേ ബഹു വീരന്മാർ വന്നാരെ ദൈത്യനാഥനെ കണ്ടപ്പോൾ ചണ്ഡി

കാമദേവിശംഖനാദംമുഴക്കിനാൾ • ജനങ്ങൾവിസ്മയിച്ചീടുമശ്ശംഖധ്വാ
നികേട്ടവൻ ദേവിതന്നരികിൽ ചെന്നു ചൊന്നാൻ പുഞ്ചിരിപൂണ്ട
പോൽ: • 'ദേവി!സംസാരചക്രത്തിൽവർത്തിക്കുംജനമൊക്കയും സ്ത്രീ
യോപുരുഷനോവാകട്ടിച്ഛിക്കുംസൽഗ്രഹാസുഖം • നരന്മാർക്കുസുഖംചേ
ച്ചുകൊണ്ടതാനില്ലതെന്നിയേ അരുച്ചുപലേടത്തുണ്ടുചൊല്ലാംഞാനതു
കേൾക്കനീ • പ്രീതി,ഹേതു,സ്വഭാവങ്ങൾ മൂലമേറിച്ചനകൈയാ അ
തിൽപ്രീതിഭാവംചൊല്ലാമാദ്യംഞാൻബുദ്ധിപോലവേ • രക്ഷന്നത
മാസ്സുത പിതാക്കൾക്കുള്ളചേച്ചയേ സോദരന്മാർക്കുള്ളചേച്ചക
ണേംകൊണ്ടുമാദ്യം • ഉത്തമംസ്വഭാവമാകുന്നതോർക്കുന്നതുമമായ
ബുധർ അല്പമാംസംസർഗ്ഗമാകിലേതുംമദ്ധ്യമാസ്സതം • മാരെ
ദേശങ്ങളിൽപോവാൻവാനതചൊല്ലീട്ടുചെന്നിട്ടും നാവികർചേച്ചു
യോർക്കുന്നബുധരെല്ലാംസ്വഭാവമായ് • അവരോർക്കുന്നധമമായിതത്തു
ല്ലസുഖത്തിനാൽ അന്യത്തമമതാംചേച്ചുസംസാരേസുഖംസദാ •
സമാനപ്രായരായീട്ടുംസ്ത്രീപുമാന്മാർവന്നിട്ടും ചേച്ചതാനുത്തമമമ
ന്നോർത്തീടുന്നവരാണനേ! • ചാതുര്യ,രൂപ,വേഷങ്ങൾ,കല,ശീല,ഗുണ
ങ്ങളാൽ ശ്രേഷ്ഠതചമന്യോന്യമുള്ളതോതരപ്പുട്ടുപരസ്പരം • അന്യത്ത
മസുഖംനൽകുന്നതാണുത്തമപ്രിയേ! വീരൻഞാനെന്നൊടേച്ചുച്ചു
നിനക്കുണ്ടാകുമെങ്കിലോ • അത്യുത്തമസുഖപ്രാപ്തിയുണ്ടാകുംശങ്കയി
ല്ലതിൽ ഇച്ഛപോൽപലവേഷങ്ങളെടുക്കാംഞാൻമൃഗേക്ഷണേ! • പോ
രിലിന്ദ്രാദിവാനോരേയശേഷംവിജയിച്ചുഞാൻ എന്റെയീഭവനത്തിൽ
തൻദിവ്യരത്നങ്ങളെല്ലാമേകയും • അതെല്ലാംനിജമിച്ചാലുംമാനമെല്ലാ
ഖുമിപ്പോൾ നീയിന്നുപട്ടമഹിഷിയാക നിൻദാസനാണുഞാൻ • ത്യ
ജിക്കാംസുരരോടുള്ളവൈരംനിൻവാക്കിനാൽദ്രുതം എന്മട്ടായാൽനി
നക്കുണ്ടാംസുഖമന്മട്ടുചെയ്തിടാം • കല്പിച്ചാലതുപോൽചെയ്യാമുടൻ
ഞാൻമാനിനിമണേ! മോഹിച്ചുനിന്റെരൂപംകണ്ടെൻചിത്തംമത്ത
കാശിനീ! • ആതുരൻഞാൻവരാരോഹേ!നിന്നെശ്ശരണമാശ്രയേ കാ
മമാലേറ്റാരത്രയ്ക്കുള്ളൂരെന്നെപ്പാലിക്കബാലികേ! • ധർമ്മങ്ങളിൽശ്രേ
ഷ്ഠധർമ്മംശരണാഗതരക്ഷണം നിന്റെസേവകനാകുന്നുഞാൻവധു
മൌലിമാലികേ! • മരണാന്തംവാക്കുസത്യംഞാൻചെയ്യില്ലമറിച്ചുകേൾ
ആയുധങ്ങളുപേക്ഷിച്ചുനിൻപാദങ്ങളിൽവീണിടാം • കൃപചെയ്യുക
ക്ഷീണനുമാരബാണങ്ങളേറ്റുഞാൻ ജന്മംമുതല്പുഞാൻദൈന്യംകണ്ടീ

ട്ടില്ലല്ലൊ ശങ്കരനെ! • ബ്രഹ്മാവുതൊട്ടുദേവന്മാരോടും നിന്നോടുംകാട്ടി
നേൻ എൻവിക്രമമറിഞ്ഞിട്ടും പോരിൽബ്രഹ്മാദികളാനവർ • അ
ഞാൻനിൻദാസനായ്തീർന്നേൻമുഖംനോക്കുകഭാമിനി!.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇവ്വണ്ണമോതുംമഹിഷാസുരനോടാമഹേശ്വരി ചിരിച്ചുമന്ദഹ
സിതത്തോടുംവാക്കുരചെയ്താൾ.

ദേവി പറഞ്ഞു.

ഞാനപ്പരൻപുമാനെവിട്ടന്യനെയാഗ്രഹിച്ചിടാ അവനെൻറയി
ഷ്ടൻഞാൻലോകമെല്ലാംസൃഷ്ടിച്ചീടുന്നവളും • മൂലപ്രകൃതിയാമെന്നെ
വിശ്വാത്മാവെന്നാക്കിടുന്നവൻ തത്സാന്നിദ്ധ്യവശാലുണ്ടായ്നിത്യമെച
തന്യമെങ്കിലും • ജഡയാംഞാനവൻചേർച്ചകൊണ്ടുചൈതന്യരൂപി
യായ് അയസ്കാന്തംകൊണ്ടിരുമ്പിൽചൈതന്യമുളവാമ്പടി • ഗ്രാ
മ്യമായസുഖത്തിങ്കലാശയില്ലെനിക്കേതും സ്ത്രീസംഗമാശയാൽമന്ദബു
ദ്ധിയാംമൂർഖനാണുനീ • ഓർത്തുനോക്കെന്നുബന്ധിക്കുന്നചങ്ങലനാരിയാ
യ് ചങ്ങലക്കെട്ടഴിയുമെന്നാംസ്ത്രീകെട്ടഴിഞ്ഞിടാ • സേവിച്ചുമൂത്രക്കു
ഴിയെയെന്തിച്ഛിക്കുന്നുമൂഢ!നീ സുഖത്തിനായ്ചെയ്യുംശ്രമംശമത്താൽ
വന്നിടുംസുഖം • മോഹിക്കുന്നെന്തുചൊൽദുഃഖംസ്ത്രീസംഗത്തിലറിഞ്ഞ
നീ ചരിക്കുവിധിയിൽവാനോരിൽവൈരമെന്തിനായ • ജീവിതാ
ശനിനക്കെങ്കിൽപാതാളത്തിനുപോകനീ • അഥവാചെയ്കപോരി
പ്പോൾബലമുള്ളവളാണുഞാൻ എന്നെഅയച്ചാർദേവന്മാരെല്ലാംനി
ന്നെവധിക്കുവാൻ • ചൊല്ലുന്നുസത്യംനീവാക്കാൽബന്ധുത്വംകാട്ടി
യാകയാൽ തോഷിച്ചുഞാൻജീവനോടുംസുഖമായ്പോകാമനഘ! •
സങ്കല്പിച്ചുവിവാഹമാകട്ടെ,വിടാംഒരുകാലുംതെയാകയാൽ മരിക്കുമെനി
ച്ചുയെന്നാൽനീവീര!പോർചെയ്കസത്വരമായ് • മഹാബാഹോ!നി
ന്നെഞാനുംവധിക്കുംശങ്കയില്ലതിൽ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

എന്നവളുടെവാക്കുകേട്ടിട്ടാനവൻകാമമോഹിതൻ പറഞ്ഞാൻപി
ന്നെയുമവളോട്മധുരമീന്നുവാക്കിനെഭയപ്പെടുന്നുഞാൻനിന്നെപ്രഹ
രിപ്പാൻവരാനനേ! സർവ്വാംഗസുന്ദരി,രമ്യാ,മോഹിപ്പിപ്പവൾ,നാരി,
നീ • വെന്നേൻദിക്പാലരെയെല്ലാംവിഷ്ണുപ്രീശാലികളെയുമേ യുക്ത
മോനിന്നോടേററാൻയുദ്ധംചെയ്യുന്നുസുന്ദരി! • ഇച്ഛിക്കുന്നെങ്കിൽ
നീയെന്നെവിവാഹംചെയ്തുവാഴ്ക അല്ലെങ്കിലിഷ്ടംപോൽപോകവന്ന

ഭിക്കുന്നതെന്നിനി ● നിന്നെ ഞാനിന്നു നിമിത്തം ഞാൻ പ്രഹരിക്കയില്ല
ടോ സ്ത്രീമാംസല്ലവാക്കോതിയതിനാൽ പോക നീ സൗഖ്യമായ് ● നാരാം
ഗി! നിന്നോടൊന്നുണ്ടു ചൊല്ലുന്നു ഞാൻ ● വ്യാഘ്രഹത്തിയും, ബ്രാഹ്മണഹ
ത്തി, ശിശുഹത്തിയും, മറ്റും ● നിന്നെപ്പിടിച്ചു ഗൃഹത്തിൽക്കൊണ്ടു
പോകാം വരാനനേ! എന്നാലും ഫലമില്ലില്ലബലാൽ ഭോഗത്തിൽ സു
ഖം ● ചൊല്ലുന്നതല്ല വാക്കിതു ഞാൻ നിന്നോടേറ വിനീതനായ് കാമം
മുഖാംബുജം വിട്ടു പുരുഷന്നു സുഖം വരാ ● അവ്വണ്ണമില്ല നാരിക്കും സുഖം പു
രുഷനെന്നിയേ ● സംഭോഗത്തിൽ സുഖാധിക്യം വേർപാടിൽ ദുഃഖസം
ഭവം ● നീ കാന്താരൂപസമ്പന്നാ സർവ്വാഭരണഭൂഷിതാ സാമർത്ഥ്യമില്ലേ?
നീയെന്നെ സ്വീകരിക്കാത്തതെന്തഹോ! ● ഭോഗങ്ങളെയുപേക്ഷിപ്പാനു
പദേശിച്ചതാരഹോ? ഏതു ശത്രുവിനാലോ നീ വഞ്ചിക്കപ്പെട്ടിതിഹ പ്രി
യേ! ● ഈ ദുരാഗ്രഹം വിട്ടുകനിക സ്വർഗ്ഗഭോഗനകാര്യവും വിവാഹം ചെയ്കിൽ
നമ്മൾക്കു സുഖമുണ്ടാകയില്ലയോ? ● ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുപിനാകി വാണി, ലക്ഷ്മി,
ഗൌരീ, സമേതർ താനിന്ദ്രാണിയോടുമ്പർകോനും ശോഭിക്കുന്നതു പോ
ലവേ ● ഭർത്താവില്ലാതെയുള്ള നാരിയാൾക്കു നിത്യമാം സുഖം എങ്ങനെ ദീന
ല്ലപതിയെ വരിക്കാത്തതു സുന്ദരീ! ● കാമനിന്നങ്ങു പായുന്നവൻ, മദ
മേകും മനോജ്ഞമാം അഞ്ചു ബാണമധികം ചേർന്നതാമധികാരം കൂടുമത
വൻ? ● രക്ഷ ഞാൻ കാമനിന്നിനിലെനിക്കിപ്പോൾ ക്രൂരയായ്പ്പോയവൻ അ
യക്കുന്നില്ല ബാണങ്ങൾ ഓർത്തിട്ടു ബലമെന്നതായ് ● എന്നതാവിരോധ
മെന്നോടുമുണ്ടു കാമനു കോമളേ! ആരാലും ചെയ്കിലും തടുത്തുകൂടാത്തതാണവ
വനമ്പുകൾ ● അഥവാ വൈരികൾ വാനോർ വന്നെപ്പോൾ തടുത്തിടും?
സുഖം പോകുന്ന ബാണങ്ങളവൻ നിന്നിൽ വിടാറില്ല ● ത്യജിക്കില്ലെ
ന്നെ നീ ബാലേ! പിന്നെപ്പരിതപിച്ചിടും നല്ലരാജാവതാമിഷ്ടപതിയെ
വിട്ടനന്തരം ● ദുഷ്ടനാം പതിയെയാണ്ടു മന്ദോദരിയെപ്പോലപ്പൊഴായ് കാമ
മോഹങ്ങളാൽ പിന്നെപ്പാരവശ്യമകന്നവൾ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാം സ്കന്ധം

മഹിഷസംഹാരം.

പതിനാറാമദ്ധ്യായം.

പതിനേഴാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസർപറഞ്ഞു

കേട്ടവൻമൊഴിയീവണ്ണംചോദിച്ചവനോടംബികാ മണ്ഡോദരിയു
മാരുമേതുപോൽനിവൃത്തമായവൾ? ॰ പിന്നത്തെത്തുറ്റപനാരച്ചരിത്രം
കഥിക്കനീ വിസ്തരിച്ചുനാരദരിപ്പിമന്നദുഃഖപൂർണ്ണത്വമെന്തനേ?

മുനിവർപറഞ്ഞു.

ഭുവിൽസിംഹളമെന്നായുണ്ടൊരുദേശംപ്രസിദ്ധമായ് തിങ്ങുംവൃ
ക്ഷങ്ങളാൽമനോജ്ഞധനധാന്യനിറഞ്ഞതായ് ॰ അവിടെ"ചന്ദ്രസേനാ
ഖ്യൻ"മന്നൻധർമ്മപരായണൻ ഞാനിപ്പാർന്നിരുന്നായ്,ശാന്തൻപ്ര
ജാപാലനതല്പരൻ ॰ നീതിമാൻ,സത്യവാൻ,ശൂരൻ,സമാധാനൻ,ക്ഷ
മിപ്പവൻ ശാസ്ത്രജ്ഞൻ,നേതൃ,ധർമ്മജ്ഞൻ,ധനുർവ്വേദമറിഞ്ഞവൻ ॰
അവന്റെപത്നി സുഭഗാ,ശുഭാ,സുന്ദരി,യുത്തമാ സദാചാരാ,ഭർത്തൃ
ഭക്തിയെഴുംസ്നേഹശീലയായാൾ ॰ നാമം"ഗുണവതി"കാന്താസർവ്വലക്ഷണ
മൊത്തവൾ ഒരുസുന്ദരരൂപസൗന്ദര്യശാലിനിയായവൾ ॰ നല്ലൊരു
പുത്രിയെക്കണ്ടിട്ടുസന്തോഷിച്ചിതിന്നാവും മുദാപേരിട്ടവൾക്കുമ്പർ
"മണ്ഡോദരി"യിതെന്നായ് ॰ ആപ്പെൺകുഞ്ഞവൾചന്ദ്രകലപോലെ
നാൾപ്രതി ഞാതിസുന്ദരിയാംകന്യകയായ്പ്പന്ത്രണ്ടുവയസ്സുടൻ ॰ തോവി
നായ്ഷിനത്തോറുംചിന്തിച്ചുനാഥൻപാരം മദ്രദേശാധിപൻശൂരൻ
"സുധന്വാ"വെന്നൊരുവൻ ॰ അവന്റെപുത്രൻമതിമാൻ"കംബുഗ്രീ
വൻ"പ്രസിദ്ധനാൻ നൃപനോടതിവിപ്രേം ... ചതുരുവൻമിവൾക്ക
വൻ ॰ എല്ലാലക്ഷണവുംചേർന്നാൻവിദ്യയെല്ലാംപഠിച്ചവൻ നൃപൻ
കേട്ടാൻഗുണവതിമാനിനിയാംഭാര്യയോടുടൻ കംബുഗ്രീവന്നുനാംക
ന്നൊരുകന്യയാംകോമളാംഗിയെ ॰ ഭർത്തൃവാക്യംകേട്ടുചോദിച്ചുവൾമക
ളോടമ്മതാൻ കംബുഗ്രീവനെയോർത്തുനിൻവിവാഹത്തിനുള്ളതാം ॰
ഞാനുരകേട്ടമ്മയോടിവാക്കാമണ്ഡോദരി ചൊല്ലിനാൾ; 'ഞാൻവരിക്കില്ല
പതിയെവിവാഹമുള്ളതുമില്ലമേ ॰ കാലംകഴിക്കുമെന്നുഞാൻകൗമാര
വ്രതമാണ്ടുതാൻ സ്വാതന്ത്ര്യമായ് ഘോരമായതപംചെയ്തിട്ടുമെപ്പഴും ॰
പരാധീനംമഹാദുഃഖമംബേ!സംസാരസാഗരേ സ്വാതന്ത്ര്യത്താൽമോ
ക്ഷമെന്നുചൊന്നാർശാസ്ത്രജ്ഞപണ്ഡിതർ ॰ മുക്തയാകാമാകയാൽ
ഞാൻപതിയാലില്ലമേഫലം അഗ്നിസന്നിധിയിൽവച്ചുവിവാഹമെ

ച്ചിട്ടുമേഴായ് ॥ നിന്നധീനനസമാനനെന്നോതണംവഴിപോൽമൊഴി
കാന്തന്റെയമ്മതെരട്ടാക്ഷ്മേസിയാകണമെന്ന് ഗ്രഹം ॥ ഭർത്താവിൻചി
ത്തമറിവതും പുരുഷംബദ്ധസങ്കടം അന്യസ്ത്രീയെ ഭജിച്ചെന്നാൽ ചില
പ്പോൾ പതിഷാമവൻ ॥ സപത്നീസംഭേദേഃഖമപ്പോൾ ഉറെബ് ഭവിച്ചി
ട്ടും ഉടനെയതീവ്യസ്ഥയുണ്ടാകുംഭർത്താവിൻ ക്രൂരവ്യാപാരം ॥ സ്വപ്നതുല്യമ
ായീടുംസംസാരസുഖമെന്തുവാൻ? സദാപരാധീനകളാംനാരികൾ
ക്കവിശേഷമായ് ॥ പണ്ടുഞാൻകേട്ടു ഞാനമ്മ! സർവ്വധർമ്മജ്ഞ "ഉത്ത
മൻ" ഉത്താനപാദതനയൻ ധ്രുവനെന്നസഹജൻസ്വപൻ ॥ പതിവ്രതാ,
ധർമ്മനിഷ്ഠാ, പതിഭക്തിയെഴുന്നവൾ ॥ ആ നല്ലപത്നിയെക്കാട്ടിൽ തള്ളി
നാൻ കാരണമന്നിയെ ॥ ഇതുവണ്ണമുള്ള ദുഃഖങ്ങളുള്ളപ്പോൾ തന്റെ വല്ല
ഭൻ കാലംകൊണ്ടു മരിച്ചെന്നാൽ ദുഃഖമാണ്ണമാം പ്രിയ ॥ ശോകസന്താ
പവുംനാരികൾക്ക് വൈധവ്യമതിനാടും [illegible] ഭർത്താവന്യത്ര പോയാലും ഗൃഹ
ത്തിൽ ദുഃഖമാറയാം ॥ കാമത്തിയാൽ മോഹിച്ചോൾക്കു സ്വപ്നമോ പതിയെ
ങ്കിൽ ആതിന്നുടെ സർവ്വപാദവും [illegible] താവെന്നാണെന്റെ മതം' ॥ ചൊ
ല്ലപ്പെട്ടിതു ഇത്താവാ [illegible] ഭേദമൊതിനാൾ: 'കൌമാരവ്രത
മൊക്കൊണ്ടു [illegible] ചിച്ചുകൊണ്ടുസർവ്വദാ ॥ സംസാരത്തിൽ വിമുഖയായാശി
ക്കുന്നില്ല കാന്തനെ കാമിക്കുന്നില്ല കല്യാണം [illegible] വൾ ॥
[illegible] കേട്ടുള്ളതെന്നോവാണ്ണാൻ [illegible] ഇഷ്ടമില്ലെന്നറി
ഞ്ഞിട്ടുവിവാഹം ചെയ്യുതില്ലവൻ ॥ പിതാക്കൾ പാലിച്ചിവൾ ഗൃഹ
ത്തിങ്കൽ വസിക്കവേ കാമംസ്ത്രീകൾക്കിളകീടുമെയൌവ്വനം വന്നൊര
ന്നുമായ് ॥ എന്നിട്ടും, സഖിമാർ പ്രേരിപ്പിച്ചിട്ടും പലവട്ടവും തത്ത
[illegible] ചൊല്ലികാമിച്ചില്ലവൾ കാന്തനെ ॥ അനേകവൃക്ഷംനി
റ്റന്നപൂങ്കാവിലൊരുനാളവൾ കൌതുകത്താൽ കളിക്കാനായ് സഖിമാ
രൊത്തുപോയിതേ ॥ കളിച്ചാളവിടെക്കണ്ടാൾ പൂത്തുനില്ക്കുന്നവല്ലി
കൾ സഖിമാരൊത്തുപൂവെല്ലാമവൾ [illegible] ഗിയാൾ ॥ ഉടനാവഴി
യിൽ [illegible] ധീനത്താൽ കോസലാധിപൻ ഏകാകിയായ് തേരിലേ
റി ച്ചിയ സേവകർ പൂഴവേ ॥ മഹാവീരൻ "വീരസേനൻ" കീർത്തിമാനവി
ടത്തിനാൽ അവന്റെ സൈന്യപുരകവാടങ്ങൾ [illegible] ॥ ഋ
[illegible] സഖി അവളോടോതിനാൾ: 'കാമ
നെന്നാണെ [illegible] പുരുഷൻ ॥ മഹാവീരൻ തേരിലേറി മാർഗ്ഗത്തൂടെ വ
ന്നിതാ [illegible] ഞാൻ'॥

ഇവ്വണ്ണമോതവെവന്നാനവിടെക്കോസലാധിപൻ അക്കോമളാംഗ
യേക്കണ്ടുവിസ്മയിച്ചാൻമഹീപതി • വേഗംതേരിൽനിന്നിറങ്ങിച്ചൊ
ദിച്ചാൻദാസിയോടവൻ ആർസ്സുന്ദരിയാംബാലയാർപുത്രിയുരച്ചു
നീ • ചോദിക്കപ്പെട്ടിതദ്ദാസി ചിരിച്ചുകൊണ്ടുചൊല്ലിനാൾ: • 'ആദ്യം
ചൊൽകെന്നോടായ്‌വീര!ചോദിച്ചീടുന്നനിന്നോടായ് നീയാരെന്തി
ന്നിവിടെവന്നെന്നുകാൎയ്യംകഥിക്കുക' • ദാസിയാലിത്തരംകേൾക്കപ്പെട്ടവ
ളോടോതിനാനവൻ: 'ശ്രീമത്തായുള്ളതാംദേശമുണ്ടുകോസലമെന്നതാ
യ് • അതിന്റെരക്ഷിതാവീഞാൻവീരസേനാഭിധൻപ്രിയേ! നാലംഗ
പ്പടയുംപിൻപെവരുന്നുണ്ടുശരീരമായ് • വഴിതെറ്റീട്ടിങ്ങുവന്നുകോസ
ലേശൻധരിക്കുഞാൻ.'

ദാസിപറഞ്ഞു.

ചന്ദ്രസേനസുതാരാജൻ!മനോരമയിവൾക്കുപേർ ഉദ്യാന
ത്തിൽകളിക്കാനായ്‌വന്നാളീക്കമലേക്ഷണ • ആവാക്കുകേട്ടുവളോ
ടോതിനാൻപിന്നെയുംനൃപൻ 'നീമിടുക്കുള്ളവൾദാസിരാജപുത്രിയൊ
ടോതുക • കകുത്സ്ഥവംശജൻനൃപനാണുഞാനേണലോചനേ! ഗാ
ന്ധൎവ്വമാംവിവാഹത്താലെന്നെക്കൈക്കൊൾകകാന്തനായ് • എനിക്കു
ഭാൎയ്യയില്ലിന്നു,ധൈൎയ്യംനല്ലവംശവും സൌന്ദൎയ്യവുംചേൎന്നോരിക്കാ
ശിക്കുന്നുവരാനനേ! • നിന്നാൽസ്സുഖദാവാനിനുവിധിപോലെകരമെങ്കി
ലൊ അനുകൂലനതാംഭൎത്താവാകാംഞാനില്ലസംശയം' •

മഹീശൻപറഞ്ഞു

അവന്റെയീവാക്കുകേട്ടുവളോടോതിദാസിയും ചിരിച്ചുമധുരം
വാക്യംകാമശാസ്ത്രമറിഞ്ഞവൾ; • 'സൂൎയ്യവംശജനാമെന്നാൻവന്നിരിക്കു
ന്നുസുന്ദരി! രൂപവാൻ,ബലവാൻ,കാന്തൻവയസ്സാൽനിന്നോടൊത്ത
വൻ • നിന്നിൽപ്രീതികലൎന്നോനായ്തീൎന്നിരിക്കുന്നുസൎവ്വഥാ വിവാഹ
കാലവുംനിന്റെവൈരാഗ്യമുള്ളമോൎക്കയാൽ • നിന്നാൽസ്സുതംവിശാലാ
ക്ഷി!ദുഃഖിച്ചീടുന്നുസൎവ്വദാ നെടുവീൎപ്പിട്ടുധികലബ്ധ്രൂപൻതങ്ങളെയോ
തിനാൻ• സേവിച്ചീടംദാസിമാരെ!രാജ്ഞിയോടിതുചൊല്ലുവിൻ ശ്രദ്ധ
യ്ക്കുമെഴുംനിന്നോടോതാൻഞങ്ങളശക്തകൾ • പ്രതിജ്ഞശ്രേഷ്ഠവൻധ
ൎമ്മംസ്ത്രീകൾക്കെന്നോതിനാൻമുനി പതിയെശ്ശുശ്രൂഷചെയ്യുന്നോൾസ്വ
ൎഗ്ഗലോകത്തെയാണ്ടിടും • അതുകൊണ്ടുവിധിക്കൊത്തുവിവാഹംചെയ്ക
സുന്ദരി!'

മഹാരാജ്ഞിപറഞ്ഞു.

പതിയെഞാൻവരിക്കില്ലതപംചെയ്യുന്നെന്നിട്ടും തടസ്സപ്പനേ ലജ്ജയെന്യേനോക്കുന്നതെന്തുമാം.

ദാസിപറഞ്ഞു.

മന്മഥൻ്റെഭുജംഗൻദേവി!കാലമോർക്കതിഭ്രമം അതുകൊണ്ടെൻ പത്ഥ്യവാക്കുകേൾക്കണംനീവരാനനേ! ॥ അല്ലെങ്കിൽഭ്രമമായ് ദുഃഖമുണ്ടാകുംശങ്കയില്ലതിൽ എന്നവൾവാക്കുകേട്ടിട്ടുസ്സഖിയോടോതികന്യക ദൈവംവരുത്തുന്നതെല്ലാംവരട്ടേശങ്കയെന്നിയേ വിവാഹംഞാനൊന്നുകൊണ്ടുംചെയ്യില്ലപരിചാരികേ!

മഹീശൻപറഞ്ഞു.

എന്നവൾക്കുള്ളനിർബ്ബന്ധമറിഞ്ഞവനോടോതിനാൾ: 'ഇഷ്ടംപോൽപോകനൃപ!സല്പതിക്കാശിപ്പതില്ലിവൾ' ॥ ആവാക്കുകേട്ടുരാജാവുംസൈന്യത്തോടൊത്തുപോയിതേ മനംവാടിക്കോസലത്തിന്നവളിൽസ്പൃഹയെന്നിയേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം തൃതീയസ്കന്ധം
[illegible]ചരിതം
പതിനേഴാമധ്യായം.

പതിനെട്ടാമധ്യായം.

മഹീശൻപറഞ്ഞു.

അവൾക്കിളയവൾകന്യാമ്പേ "ർദ്ദുമതി"നല്ലവൾ വിവാഹയോഗ്യയായ്തീർന്നാളവൾനല്ലഴകുള്ളവൾ ॥ സ്വയംബരമെന്തായിട്ടായവൾക്കുണ്ടായ് വിവാഹവും ബഹുദേശത്തിലെമന്നരെത്തിയാമണ്ഡപത്തിലായ് ॥ ബലവാനീക്കേവൃന്ദോൻകുലശീലങ്ങളൊത്തവൻ സർവ്വലക്ഷണവാനേകഭൂപാലനെവരിച്ചവൾ ॥ വിടനാംഭൂപനേക്കണ്ടുകാമമാലാണ്ടുമാറവൾ ചാതുര്യമുള്ളസ്ഥാനേകാമിച്ചാൾവിധിമൂലമായ് ॥ അച്ഛനോടോതിയച്ഛ!യെൻവിവാഹംചെയ്യുകയെന്നവൾ കണ്ടുമല്ലേശനേയിന്നിക്കണ്ണിക്കാശവെച്ചതേ ॥ രഹസ്സിൽപുത്രിതൻവാക്കാച്ഛന്ദനന്ദനുരവികയാൽ സന്തോഷമോടകാശ്ശത്തിൽഭ്രമമുള്ളവനായ്

ഗേൻ ॥ അഞ്ചുരൂപനെ ഗൃഹംപൂകിച്ചുവന്നായ്വിധിപോലവേ ബഹുസ്ത്രീ
ധനമോടേകിമന്ദോദരികമാരിയെ ॥ അസ്സുന്ദരിയെയാണിട്ടുമോദി
ച്ചാൻ "ചാതുര്യപ്പുന്നം" അവളോടൊമന്നവനാംസാഗ്രഹത്തിന്നപോയ്
മുദാ ॥ ആനാരിയോടുബഹ്വനാരംരമിച്ചാൻനൃപസത്തമൻ ഒരിക്കൽഗൃ
ഢമായ് ഇത്യർത്ഥ്യയോടുരമിച്ചുവൻ, ॥ ദാസിചൊല്ലീട്ടവൾകണ്ടാൾപ
തിയെയാവിധത്തിലായ് ശകാരിച്ചു ചിരിച്ചുതാനവനേകോപമോടു
ടൻ ॥ രഹസ്സിൽപിന്നെയോതനാളുഴകമെള്ളുദാസിയെ ലാളിച്ചുപും
കംപതിയെകണ്ടാണ്ടുദുഃഖമന്നമെ കണ്ടറിഞ്ഞില്ലപണ്ടിട്ടുവ്യലിയെ
ഞാൻസ്വയംബരേ ഇവൻചതിച്ചുമോഹത്താലെന്തുഞാൻചെയ്യുക
സ്വാമേ ॥ ഇന്നെന്തുചെയ്വൂദുഃഖേനഞാൻ,ദയയോടുമററിട്ടം ഇത്തരംപ
തിയിൽപ്രീതിയെന്തിന്നെൻജീവിതംവൃഥാ ॥ ഇന്നതൊട്ടിട്ടുപേക്ഷി
ച്ചേനിസ്സംസാരസുഖംദൃഢം മിത്രസംയോഗസന്തോഷമെല്ലാമിന്നുപേ
ച്ചുമെ ॥ അകാര്യംചെയ്യതിസ്സുഖമെനിക്കുണ്ടായിദുഃഖവും ദേഹത്യാഗം
ചെയ്യിൽഞാനമ്മതിയെവറയതിക്രമം ॥ വേഗമല്ലുൻഗൃഹംപൂകിൽമെ
വികാസുഖമന്ദമേ നിന്ദിക്കുംസഖിമാരെന്നെയതിന്നില്ലാത്തസംശ
യം ॥ അതുകൊണ്ടിവിടെത്തന്നെപാക്കാംവൈരാഗ്യമോടുഞാൻ കാ
ലദോഷംകൊണ്ടുവമലായ്വിട്ടീക്കാമസുഖത്തിനെ.

മഹിഷൻപറഞ്ഞു.

മന്ദോദരിയുമീവണ്ണംചിന്തിച്ചുഴലൊടേററവും സംസാരസുഖവും
മിത്രഗൃഹവുംവിട്ടിരുന്നതേ ॥ കല്യാണിനീയുമതിനാൽമന്നനാമെന്നെ
വിട്ടുമേൽ നിന്ദ്യനാമന്യനെക്കാമമാലിനാലാശ്രയിച്ചിടും ॥ നാരികൾ
ക്കഹിതംസത്യമെൻവാക്യംകേട്ടുകൊൾകനീ കേട്ടീലാസ്സിൽമഹാദുഃഖമു
ണ്ടാകുംശങ്കയില്ലതിൽ.

ദേവിപറഞ്ഞു.

മൂഢ!പൂക്കപാതാളമല്ലെങ്കിൽപോർതുടങ്ങുക നിന്നേയുംമൈ
ത്യരേയുംഞാൻകൊന്നുപോകട്ടെസൗഖ്യമായ് ॥ എന്നെന്നുദൈവ്യമു
ണ്ടാകുംസാധുക്കൾക്കവരേയുടൻ രക്ഷിപ്പാനായ്ശരീരംഞാൻകൈക്കൊ
ണ്ടീടുന്നുദാനവ! ॥ രൂപജന്മങ്ങളില്ലാതെത്താരെനിക്കായവണ്ണമേ ദേവ
രക്ഷക്കവേണ്ടിഞാൻദൃഢമെന്നുധരിക്കനീ ॥ സത്യംചൊല്ലാമറിഞ്ഞോ
ളുവില്ലെന്നാരത്ഥിക്കകാരണം ഹയാരെ!കൊന്നുഞാൻനിന്നെസ്ഥിരയാ
യിവസിച്ചിടാം ॥ പോർചെയ്കപൂകകല്ലെങ്കിൽദൈത്യർവാഴുംരസാത
ലം നിന്നെക്കൊല്ലുംസർവ്വഥാഞാനിതുചൊൽവതുസത്യമാം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അദ്ദേവിയാലിതോതപ്പെട്ടവൻകയ്യിലാണ്ടുവില്ലിനേ യുദ്ധാശയാ
ചെന്നുനിന്നാൻപോരതപയ്യേണഭൂമിയിൽ • വലിച്ചുചെവിയോളം
നൽമൂർച്ചയുള്ളബാണങ്ങളുടൻ ഇരുമ്പുക്രൂരമ്പുകളാലെകോപിച്ചുതൂമറിച്ചു
വരം • പരസ്പരമെവർഷണമായ്ദയമേകന്നതാരണം ജയേച്ഛയുള്ളവി
ഭിന്നാക്ഷമസുരന്മാർക്കമങ്ങനേ • മദ്ധ്യേദ്ധർമ്മമെതിർത്തു ഭയങ്കരശരങ്ങളെ
വിഷത്തിൽമുക്കിവിട്ടാനദ്ദേവികോപിച്ചിട്ടിവിധം • ക്രൂരമ്പുകൾവിട്ടവ
നേക്കൊന്നാൾകോപിച്ചുടൻശിവ മരിച്ചുഭുവിൽഗിരിതൻശൃംഗം
പോൽവീണാഭ്ധ്വരൻ • അന്ധൃഷ്ടൻ നാംത്രിനേത്രൻകണ്ടവനങ്ങനെ പ
ത്തും ദേവിക്കനേക്ഷവണ്ണേഴശരങ്ങൾവിട്ടാനവൻ • വാനിൽവന്ന
ദാനവഖണ്ഡിച്ചുവയേയമ്പുകൊണ്ടവൾ ത്രിനേത്രനേത്രിശൂലത്താൽനി
ഗ്രഹിച്ചുമഹേശ്വരി • ത്രിനേത്രൻമരണംകണ്ടിട്ടന്ധകൻവേഗമെത്തി
നാൻ ഇരുമ്പുഗദയാൽസിംഹശിരസ്സിങ്കലടിച്ചവൻ • നഖങ്ങളാൽകീ
റിയിട്ടുകൊന്നാനന്ധകനെക്ഷണം അവന്റമാംസവുംതിന്നാൻ
സിംഹത്താൻകോപമേറിയവൻ • യുദ്ധത്തിലവർനാശംകണ്ടുള്ളത
പ്പെട്ടാനവൻ വേഗംനൽമൂർച്ചയുള്ളശരങ്ങളെയയച്ചുതേ • അ
ട്ടഹാസംഎൻപാമ്പയമ്പുകളാലവമറിച്ചുടൻ അവന്റെമാറിൽഗദ
കൊണ്ടടിച്ചുജഗദീശ്വരി • ഗദയേററിട്ടുമൂർച്ഛിച്ചാനമരദ്രോഹിയാ
മവൻ സഹിച്ചുപ്പീഡായപായിച്ചിന്നുംവന്നവേഗമായ് • കോ
പിച്ചുഗദയാൽതച്ചാൻസിംഹത്തിന്റെശിരസ്സിലായ് ആമഹാസു
രനെസിംഹംകീറിനാൻതൻനഖങ്ങളാൽ • അവൻദാനവവേഷത്തെ
വിട്ടടൻസിംഹരൂപിയായ് മലിച്ചുദേവീസിംഹത്തെനഖങ്ങൾകൊണ്ടു
കീറിനാൻ • ആസിംഹത്തെക്കണ്ടുദേവികോപാൽസർപ്പസമങ്ങളാം ഇ
രുമ്പുക്രൂരശരംതീക്ഷ്ണശരക്കൂട്ടംപൊഴിച്ചുതേ • സിംഹരൂപംവിട്ടുദൈത്യൻ
മദമേഘമന്നാനയായ് ദേവിയിൽഗിരിശൃംഗത്തെത്തുമ്പിക്കൈ
കൊണ്ടെറിഞ്ഞുതേ • വന്നഗ്ഗിരിശൃംഗത്തെഖണ്ഡിച്ചാളെള്ളിനൊപ്പ
മായ് നൽമൂർച്ചയുള്ളമ്പുകളാൽചിരിച്ചാൾജഗദംബിക • സിംഹത്താ
നുടനേചാടിയവൻമസ്തകമേറിനാൻ കീറിനാനാനയായ് തീർന്നദൈ
ത്യനെതൻനഖങ്ങളാൽ • ഗജരൂപംവിട്ടുപോൽതീർന്നാൻശരഭമായ
വൻ ശങ്കരൻസിംഹത്താനെക്കാൽവതിന്നാശയാ • കണ്ടിട്ട
ശ്ശരഭത്തെ തൻവാളാൽകോപിച്ചുചണ്ഡിക തലയിൽവെട്ടി,യവ
ളംപ്രഹരിച്ചുവളേയുടൻ • അവർയുദ്ധമന്യോന്യമുഗ്രമായതിഭയപ്രദം

മഹിഷാകൃതിയായപ്പോൾതച്ചാൻകൊമ്പുകൾകൊണ്ടവൻ • ഭയങ്കരൻ
ഘോരരൂപൻതാഡിച്ചാന • മഹാസുരൻ വാൾവീശിയുംകൊമ്പുകൾ
കൊണ്ടടിച്ചുംജഗദംബയെ • വാലിനാൽബലമായ് കൊമ്പിൽപർവ്വത
ങ്ങളെടുത്തുടൻ ബദ്ധമോദത്തൊടപ്പാപികറക്കീട്ടെറിഞ്ഞതേ •
നീ പാർക്കളത്തിൽനിന്നാലുംരൂപയെൻവനയോഗ്യയാം നിന്നെവധി
ക്കുന്നോനിന്നെന്നാർവ്വലോന്മത്തനോതിനാൻ • മദിച്ചമൂഢനീമോഹിച്ചു
ന്നാടിപ്പോരതചെയ്കയാൽ ഏററംവ്യാജബലംകാട്ടുംകഴുതയെച്ചാത്ത
നാരിതാൻ • എദ്ദുഷ്ടർനാരിയെമുൻവിട്ടാശിക്കുന്നോനെന്നെവെല്ലുവൻ നി
ന്നെക്കൊന്നിട്ടുകൊല്ലുംഞാനാവ്യാജംകൂട്ടമുമ്പരേ•

ദേവിപറഞ്ഞു

ഗർവ്വുകാട്ടാതെമന്ദാത്മജൻനില്ലുനില്ലുരണാങ്കണേ നിരുപദ്രവ
രാക്കാംഞാൻനിന്നെക്കൊന്നസുരരെ • കുടിച്ചുമധുരംമെല്ലെമിന്നു,വി
ണ്ണോർക്കുദ്വേഷവും മുനിഭീതിയുമേകുന്നപാപിനിന്നെവധിച്ചിടാം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

എന്നോതിമല്ലേനിറയുംസപൂർണ്ണപാത്രമെടുത്തവൾ പിന്നെയുംപിന്ന
യുംപാനമചെയ്തുദൈത്യവധേച്ഛയാൽ • കുടിച്ചാൾമധുരക്താക്ഷാസ
വംശൂലമെടുത്തുടൻ ഓടിനാളസുരൻനേരേമോദിപ്പിച്ചാനിലിമ്പ
രേ • വാഴ്ത്തിനാരവളെവാനോർസ്സ്നേഹാൽവർഷിച്ചുപൂക്കളും ജയജീ
വതിയെന്നോതിട്ടുന്ദുഭിസ്വനമോടവർ • ഋഷികൾസിദ്ധർഗന്ധ
ർവ്വർപിശാചോരഗചാരണർ കിന്നരന്മാരുമപ്പോർകണ്ടാകാശേനി
ന്നുമോദമായ് • മായമെയങ്ങളാംനാനാരൂപമാണ്ടാണ്ടുദേവിയെ പ്ര
ഹരിച്ചധികംപോരിൽദൈത്യൻകപടപണ്ഡിതൻ • ദേവിയപ്പാ
പിതൻമാറിൽതീക്ഷ്ണശൂലമെടുത്തുടൻ കോപത്താൽകൺചുവന്നിട്ടു
ബലമായെന്നകുത്തിനാൾ • ഏററവൻഭൂമിയിൽവീണുമൂർച്ഛി
ച്ചാൻരണ്ടുനാഴിക എഴീററുദേവിയെപ്പിന്നെവേഗംകാലാൽചവി
ട്ടിനാൻ • കാലാൽതൊഴിക്കയാൽക്രുദ്ധദൈത്യൻചിരിച്ചുമേ
വാനാക്കിമയമുണ്ടാക്കമുഗ്രശബ്ദംമുഴക്കിനാൻ • ഉടൻദേവിസഹസ്രാ
രംസുനാഭംചക്രമുത്തമം കൈക്കൊണ്ടുമുമ്പിൽനിൽക്കുന്നദൈത്യനോ
ടോതിയുച്ചമായ് • 'നിൻകഴുത്തിന്നറക്കുന്നചക്രംകാണ്കമൂഢനീ
ഉറച്ചുനിന്നല്പമിപ്പോൾകാലന്തുക്കൽഗമിക്കുക' • എന്നോതിയുഗ്രചക്ര
ത്തെയയച്ചാൾജഗദംബിക അദ്ദൈത്യൻറശിരസ്സപ്പോൾപോരിൽ

ചക്രംമൂറിച്ചതേ ● കഴുത്തിൽനിന്നുഗ്ഗരക്തംവാർന്നുഗിരിയിൽനിന്നു
നൽ കാവിമണ്ണൊൽ ചുവപ്പുനിറംപെടുന്നരുവിയൊഴുകുംപോൽ ● തലയററ
ദൈത്യംദേഹംഇളകിബ്ഭൂവിൽപതിച്ചിതേ സുഖവർണ്ണമായ് വാനോർ
ജയശബ്ദംമുഴക്കിനാർ ● പിന്നീടുസിംഹമന്നേരമോടിദാൻമുവിച്ചുതേ
ദൈത്യരെ വിരുപ്പുള്ളവനേപ്പോലപ്പോരിൽക്കണ്ഠിച്ചുശക്തിമാൻ ● ക്രൂരൻ
ദൈത്യർമരിച്ചുതപ്പാറംശേഷിച്ചുള്ളോരസുരരാനവർ ഭയപീഡിതരായിട്ടു
പാതാളത്തിനുപോയ് നൃപ! ● പരമാനന്ദമാണ്ടെല്ലാവർമഹിഷൻമൃതനാ
കവേ മുനിമാരുംനരന്മാരുംമറ്റുസാധുക്കളുംഭുവി ● ദേവിയുംപോരിൽപെ
ക്ഷിച്ചുനൽസ്ഥലത്തായിരുന്നതേ വാനോർവാഴ്ത്തീടവേദേവനസ്തുതം
നല്കുമാംബയേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം
മഹിഷവധം
പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം.

പത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇന്ദ്രൻമുതലാട്ടുള്ള ദേവന്മാരെല്ലാംസന്തോഷമോടുടൻ മഹിഷ
ന്റെവധംകണ്ടുവാഴ്ത്തിനാർജഗദംബയെ.

ദേവകൾപറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാവുസൃഷ്ടി,ഹരിരക്ഷ,വിനാശമീശൻ। താനാനെന്നുവരുന്നി
ന്നടൈശക്തിമൂലം॥ സാമർത്ഥ്യഹീനരവർശക്തിയാതൊന്നിയെന്നി;താ
നിജ്ജഗൽസ്ഥിതിവിനാശിനിതന്നിമിത്തം॥ ധീ,കീർത്തി,യോർമ്മ,ഗതി,
നൽകരുണാ,ധരിത്രീ। ശ്രദ്ധാ,ദയാ,ധൃതിയു,മജ്ജ,ലക്ഷ്മിയും,നീ॥ പു
ഷ്ടി:,കലാ,ഗിരിജയും,വിജയാ,ജയാഖ്യാ। തുഷ്ടി:,പ്രമാ,രമയുമാണ്ടമ
ബുദ്ധിയുംനീ॥ വിദ്യാ,ക്ഷമാ,ത്രിഭുവനത്തിലുമംബനീതാ। നാമേധ
യായതുമശേഷവുമംബികേ!നീ॥ ഇന്നിന്റെശക്തികളെവിട്ടൊരു
വസ്തുവോതാ। നാർയോഗ്യനാംസകലലോകനിവാസഭൂമേ!॥ നീതാൻ
ധരിപ്പുവറംധരിത്രിയെയല്ലയെങ്കി। ലാമസ്ത്രനന്തനമെടപ്പതിനെന്തുശ
ക്തി?॥ നീതന്നെപൃഥ്വിയതു,മൊത്തതിരാര,മെല്ലാ। മല്ലെങ്കിൽവാ
നിൽനിലനില്പതുമെപ്രകാരം॥ ഏതെതുമർത്ത്യർവിധി,വിഷ്ണു,ഹരൻഗ
ണേശൻ। വഹ്നിന്ദുവായുമുതലായനിലിമ്പരേതൊൻ॥ വാഴ്ത്തുന്നമോ

ഹിതരവർതവമായയാലേ । നീചെന്നിടാതെയിവർകാര്യസമർത്ഥരാ
മോ? ॥ വിസ്താരയാഗമതിലഗ്നിയിൽ വിണ്ണവർക്കായ് । ഹോമിച്ചിടുന്ന
ധികമായിഹവിസ്സുബുധർ । നീ സ്വാഹയായ് മരുവിടായ്കിലവർക്കുഭാഗം ॥
കിട്ടീടുകില്ലവർയജിപ്പതുനിന്നെയല്ലേ? ॥ നീതാൻനഗത്തിനഖിലംസു
ഖമേകിടുന്നോരം । സ്വാംശങ്ങളാലഖിലജീവനമായ്ത്തരുന്നു ॥ പാലി
ച്ചിടുന്നതനന്തായനിലമ്പരപ്പോ । ചൈതന്യരേഖമതിനാൽ,ഭുവന
ത്തിനംബേ! ॥ പൂക്കില്ലകായ്ക്കുകയുമില്ലൊരുമരം,താൻ । കേളിക്ക
ണ്യമതിൽനട്ടുവളർത്തിയെന്നാൽ ॥ വെട്ടീടുകില്ലതിനെയൊട്ടുസമർത്ഥ
നെന്നും । രക്ഷിച്ചിടുന്നുസുരരെയതിനൊപ്പമായ് നീ ॥ പിൻനാരിമാ
രൊട്ടരതിക്കകൊതിക്കമൂലം । കൊല്ലുന്നധാന്തവരെയനുകമ്പകൊണ്ടു
പോരിൽ ॥ ദേഹാന്തരത്തിലുമവർക്കുകൃപാരസത്താൽ । നിൻകൃത്യമി
ന്നിതവരിൽകരംപൂർത്തിയാക്കാൻ ॥ കീർത്തിപ്പെടുന്നഭടജന്മരാക്കനശി
ച്ചുപോകാൻ । നിന്നുള്ളചോദമഖിലേശി!യിതുള്ളതന്താൻ ॥ ദൈത്യ
ക്കുവേണ്ടിയവതാരമെടുത്തതംബേ! । നിൻകേളിമേളമതു,വൈരമായ
ഹേതുവല്ല ॥ കൂട്ടാക്കിച്ചുകലികാലമതിങ്കൽനിന്നെ । സ്സേവിച്ചി
ടാതെനരരേച്ചുതിരസ്കൃതാലേ! ॥ നീസ്വപ്നത്തിൽചെയ്തുഹരിശങ്കരരബ്ജ
ജപ്പോനാക്കിപ്പുരാണനിപുണന്മാരെഴുതുന്നവർ ॥ നിൻകീഴിലാണ
സുരപീഡിതരാണുമാന ॥ മില്ലാനിലിമ്പരതറിഞ്ഞവർയോഗ്യർത്രി
വിൽ । സേവിപ്പതാ,യവർകരേണ്ടുമടിപ്പതെന്തി ॥ വീഴുന്നനിഷ്ക
ലമതായൊരുവൻകിണററിൽ ॥ നീതാൻസുഖാസുഖ,വിദ്യയവിദ്യ
താന ॥ മംബേ!നരക്ക്ജനനാതിഹരിപ്പതുംനീ ॥ മോക്ഷേച്ഛയുള്ള
വർഭജിപ്പവരും,ഭോഗകാമർ ॥ സേവിച്ചിടാത്തവളുമംബികയായെന്നീ
താൻ । ബ്രഹ്മാഹരൻഹരിയുമന്യനിലിമ്പരുംനിൻ ॥ പാദംഭജിച്ചുമരു
വുന്നുശരണ്യമംബേ! । അപ്പാദമെല്ലമതിയുള്ളവർസേവിയാത്തോർ ॥
വീഴുംഭ്രമിച്ചവർസമാഭവസാഗരത്തിൽ । നിൻപാദധൂളിയതുകൊണ്ടുജ
ഗത്തശേഷം ॥ സൃഷ്ടിച്ചിടുന്നുവിധിയാദിയുഗാദിയിങ്കൽ । രക്ഷിച്ചിടുന്നു
ഹരി,ശംഭുഹരിച്ചിടുന്നു ॥ നിൻസേവയററനരദിക്കൊരുഭർഗന്താൻ
വാദേവിയായതമരക്സുരക്ഷമേതാൻ । നീതാൻ.മഹേശ്വരിയായ്കിലി
ലവക്ഷമോതാൻ ॥ സാമർത്ഥ്യമില്ലദ്രുഹ,മായതിനാൽനരന്മാർ । മൂക
തപൂമാളശിഷനിമന്നാട്ടുചെന്നിടാഞ്ഞാൽ ॥ കോപാൽശപിച്ചുഹരി
യെള്ളുവെന്നുമൂലം । മീ,നാമ,പന്നി,നരസിംഹവുമായിപിന്നെ ॥ ഭൂവി
ങ്കൽ,വാമനനമായവരെഭജിച്ചാ । ലില്ലാതെയായിവരുമോ?ഭൃതിമീതി

യംബേ! ॥ ഭുവിൽപതിച്ചുവനമാണക്കഹരൻെറലിംഗം । ലോകപ്രസി
ദ്ധമിതുമഖേ! ഭൃഗുവിൻെറശാപം ॥ അജ്ഞരേവം ഭജിച്ചിടുവോർക്കു
പാതിത്യ । വെളുത്തമാണിഹപരങ്ങളിലംബ! സൌഖ്യം ॥ എന്മാതൃർ
ശംഭുസുതനായഗണേശനേതാൻ । സേവിച്ചിടുന്നറികയില്ലവരംബ!
നിന്നെ ॥ വിശ്വംചമച്ചുസകലാത്മഫലപ്രദാത്രി । യായുള്ളദേവി,സു
ഖസംവ്യാപിതെന്നനൂനം ॥ പോരിൽവധിച്ചസുരകളേദൂരമെയ്യുമാക ;
ലോകത്തിലാക്കമൊയനിൻകൃപയുള്ളതന്താൻ ॥ കർമ്മത്തിനാൽനരക
മാണ്ടതിദുഃഖമായോ । താപത്തിലായവർപതിച്ചിടുമല്ലയെങ്കിൽ ॥ ബ്ര
ഹ്മാഹരൻഹരിയുമപ്പുകഴുള്ളതാംതിൻ ॥ സതപാദിമുഖ്യഗണവിമോഹിത
രാകയാലേ ॥ ഗർവ്വാർന്നറിഞ്ഞിടുവതില്ലതവപ്രഭാവ । മറ്റേതുമർത്ത്യന
റിവാൻവിദഗ്ദ്ധരീടുന്നോൻ ॥ വേദങ്ങളൊക്കെമാതാവേദമതിൻെറസാ
ര । മാംസത്യതപമറിയാത്തഋഷിമാർവിമൂഢർ ॥ സൂര്യാഗ്നിസേവയൊടു
നിൻപദതാരമേയം । സേവിച്ചിടാതെബഹുദുഃഖമണഞ്ഞിടുന്നു ॥ വി
ന്യസ്തംസപമതിന്ന്മിതമാമൊരോരോ । തന്ത്രങ്ങളല്ലാലജ,ഗണേശ,
ദേവീ,ശ,സേവാ ॥ കല്പിച്ചുനിൻെറപദമേകതികമന്നിടാതെ । ഭക്തന്മ
ലോകരെയിതെന്നഹമോർത്തിടുന്നേൻ ॥ ശ്രീദേവരേയെവർ,ഹരിശപ
ാൾച്ചയൊത്തും । സോപാകതാഗമങ്ങളതിനാൽതവഭക്തിയേന്യേ ॥ ചെയ്യു
ന്നു,കോപമണയാതതിരുഷ്ടയായ്നീ । യാമോഹമന്ത്രികരിലേകിവ ഞ
ന്നവ്യധി ॥ സതപത്തിന്നധികശക്തി,യതിൽനശിക്ക । മത്തൊനശാ
സ്ത്രമതുമകൃതമാംയുഗത്തിൽ ॥ നിന്നെമറച്ചുകലിയിൽകവികൾസമ
ർത്ഥർ । നീസൃഷ്ടിചെയ്തുസുരസ്തുതിചെയ്തിടുന്നു ॥ ധ്യാനിച്ചിടുന്നമല
താപസർയോഗസിദ്ധ । മോക്ഷംതരുംപരയതാമൊരുവിദ്യ,നിന്നെ ॥
നിൻകേതരായിടുമവക്കിഹേരേർവാസ । മുണ്ടാകയില്ലധികധന്യതമാമ
ഹാന്മാർ ॥ നീബ്രഹ്മശക്തിയതിനാൽവൈകൃത്യമൂത്തായ് । ലോകപ്ര
സിദ്ധവുമതാ,യത്തു,വ്യക്തമായി ॥ ജഗന്ത്യനിജജഗതിന്നൊവെടി
ഞ്ഞുലോക । സൃഷ്ടപ്രാന്തകാരിയിളകനാവനാസ്പശക്ത്യാ? ॥ തത്വാ
ങ്ങൾപിലിപ്പിരഹിതങ്ങൾജഗത്തുസൃഷ്ടി । ച്ചിടാൻജഡങ്ങൾജഗദംബ!
പടുക്കളാമോ? ॥ പിന്നിന്ദ്രിയങ്ങൾഗുണകർമ്മയങ്ങളൂണ്ടു । നിന്നെ
വെടിഞ്ഞവയുമേകിടുമാ?ഫലങ്ങൾ ॥ യാഗത്തിലാഹുതിവിധിപ്പടിദേ
വകൾക്കാ । യേകീടിലുംമുനികൾഭാഗമവർഗ്രഹിക്കാ ॥ നീസ്വാഹയാ
കമൊയകാരണഭൂതയാകാ । തീരലോകരക്ഷയതുചെയ്യുമാകയാൽനീ ॥

നീതാൻ ചമച്ചൊരിലലോകവുമാരിയിങ്കൽ । പാലിച്ചിടുന്നതുഹരിയദ്രി-ഗീശരെന്നീ ॥ പോകുന്നൊട്ടുക്കമതുനിൻചരിതംവൈചിത്ര്യം । നിർഭാഗ്യ-രാംനരരറിഞ്ഞിടുകില്ലതെല്ലും ॥ നീയുഗ്രനായമഹിഷാസുരനെവധിച്ചു രക്ഷിച്ചുവാനവരെയാസകലംമഹേശി ॥ ഇന്നമരർനിൻസ്തുതികളെന്തറിയുന്നനാഥേ ॥ നിൻതത്ത്വമാമറകൾപോലുമറിഞ്ഞതില്ല ॥ സാധിച്ചുകാര്യമസുരൻഹതനായ്ജഗത്തിൽ । ഉർവ്വശിയാംഇവനകണ്മക-നപ്രമേയൻ । ലോകത്തിലപ്പുകഴുത്തുമഹാപ്രഭാവേ! ॥ പാലിച്ചുകൊൾകകൃപചെയ്തിവരെയുമംബേ!.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഏവംപുകഴ്ത്തുംവാനോരോടെതിനാളംബമന്ദമായ് ഉസ്സാഢ്യമാ-മന്യകാര്യംചൊല്ലുനിർജ്ജരവീരരേ! ● എപ്പോളെപ്പോൾദുഃഖമാംകാ-ര്യംനിങ്ങൾക്കവന്നിടും അപ്പോളെന്നെസ്മരിക്കുന്നാലുടനാപത്തുതീ-ർത്തിടാം ●

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു.

സർവ്വകാര്യങ്ങളുംചെയ്തങ്ങൾക്കിന്നംബികേ! ദൃഢം ശത്രുവായു-ള്ളമഹിഷാസുരനെനീവധിക്കയാൽ ● ജയിച്ചിടുന്നതെവ്വണ്ണംനിൻപാ-ദത്താരനാരതം അവ്വണ്ണംനിന്നിലിളകാമ്പ്ഭക്തിയെത്തരികംബികേ !● അപരാധസഹസ്രങ്ങൾബോധയപ്പോതസഹിച്ചിടും എന്നറിഞ്ഞുംജനം നിന്നെസ്സേവിച്ചീടാത്തതെന്തഹോ ● പക്ഷിരണ്ടിശ്ശരീരത്തിലുണ്ടവയ്ക്കു-ള്ളസഖ്യവും വേറെമൂന്നാംസഖാവില്ലീയപരാധംസഹിക്കവാൻ ● ജീ-വൻസഖാവാംനിന്നെവിട്ടതിനാലെന്തുചെയ്തിടും ഉഗ്രൻപാപിയവന-ദ്ദേവമാനുഷയോനിയിൽ ● കിട്ടാത്തദേഹംകിട്ടിട്ടുമൊക്കാനിൻപദമെ-ങ്ങളെൻ മനസാകർമ്മണാവാചാസത്യമോതുന്നനേകമായ് ● സുഖദുഃഖ-ങ്ങളിൽനീതാനംബേശരണമുള്ളതും രക്ഷിക്കതങ്ങളെയെന്നുംനിൻ-നൽസർവ്വായുധങ്ങളാൽ ● നിൻപാദമേരണ്ടുവല്ലാതെയില്ലേശരണമന്യ-മായ്.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

വാനോരേവംസ്തുതിച്ചംബയവിടെത്താൻമറഞ്ഞുതേ ●വിസ്മയിച്ചു-ധികംവിണ്ണോർകണ്ടൊപ്പോകുന്നദേവിയെ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം

ദേവസ്തുതി

പത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം

സമാപ്തം

ഇരുപതാമദ്ധ്യായം

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു

മഹേശിതന്നത്ഭുതമാംപ്രഭാവം । മുനേ!ജഗച്ഛാന്തികരംവരിഷ്ഠം ; നിനച്ചു,നീയോതിയ,തച്ചരിത്രം । ശ്രവിച്ചുമേതൃപ്തിഭവിച്ചതില്ല ।। ദേവാനിപോയങ്ങുമറഞ്ഞശേഷം । നിലിമ്പർതോട്ടുള്ളവരെന്തുചെയ്തു ?।। ശിവാചരിത്രംബഹുഗുഹ്യമെന്നും । ശ്രവിച്ചിടാപുണ്യവിഹീനരൊട്ടും ।। തൃപ്തിപ്പെടുന്നാരീകഥാമൃതത്താ । ലനല്പഭാഗ്യൻ,ചെവികേട്ടിടുന്നോൻ ।। ശ്രവിക്കിലാസാരമെഴുന്നമോക്ഷം । ശ്രവിച്ചിടാപ്പൂരുഷർനിന്ദ്യരത്രേ ।। ലീലാചരിത്രംജഗദംബതന്റെ । രക്ഷിച്ചിതദ്ദേവർമുനീന്ദ്രരേയും ।। കളഞ്ഞുവോന്നീനരദേഹമാപ്തി । കൃതഘ്നരെമ്മട്ടുപരിത്യജിക്കം ।। മുക്തർ,മുമുക്ഷുക്കളുമെന്നുവേണ്ടാ । സംസാരികൾ,ഭോഗികളാകുമന്യർ ।। ഇവർസമാകർണ്ണനമർത്ഥമേക । മിതെന്നുവേദജ്ഞരുരച്ചിടുന്നു ।। ധർമ്മാർത്ഥകാമങ്ങൾകൊതിച്ചുളവർ । വിശേഷമായ്ക്കേൾക്കണമപ്രകാരം ।। വിമുക്തരുംകേട്ടനുദിനം । ശ്രവിച്ചിടേണ്ടേ?പുനരന്യരായോർ ।। ആർചമ്പകംവിലപദങ്ങളുമില്ല । യിവററയാലംബയെമുൻഭജിച്ചാർ ।। സുഭോഗമാർന്നായവർമന്നിൽരാജാ । ക്കളായിട്ടുന്നന്നനമിച്ചിടേണം ।। ഇക്ഷ്മാഭുവിൽനരരായ്ജനിച്ചു । നതേകതരായംബയെയർച്ചിയാത്തോർ ।। ദരിദ്രരായ്സന്തതിയററരോഗ । സമേതരായിട്ടുഴവിച്ചിടുന്നു ।। ഭാരംവഹിച്ചാജ്ഞകൾകേട്ടുദാസ । രായിസ്സദാസപാർത്ഥപരതാപമോടും ।। ഒരിക്കലുംസോദരപൂർത്തിപോലും । വരാതെച്ചുററിത്തിരിയുന്നുനിത്യം ।। കണ്ണററുകാതററുമൂകരായി । കഷ്ടത്തൊട്ടുംഭുവിലഴല്പെട്ടിടുന്നോർ ।। ആരാധിയാത്തമ്മവരാംബയെയേ । നൃഹിച്ചിടേണംബുധരായിടുന്നോർ ।। രാജാക്കൾതൻഭോഗമൊടൃദ്ധിയോടും । സംസേവ്യരായൊട്ടധികംജനത്താൽ ।। കാണപ്പെടുന്നോർവിഭവങ്ങളോടി । നംബോത്തുചെയ്യുന്നനമിച്ചിടേണം.

അതുകൊണ്ടുമുനേ!ചൊല്ലു,ദേവീചരിതമുത്തമം കൃപചെയ്തുഭവാനിന്നു,കരുണാനിധിയല്ലയോ? ● കൊന്നിട്ടാമഹിഷൻതന്നെവിണ്ണോർ പൂജിച്ചുവാഴ്ത്തവെ സത്ത്വതേജസ്സിലുണ്ടായമഹാലക്ഷ്മിയുമെങ്ങുപോയ് വേഗംദേവിമറഞ്ഞെന്നുമഹാനെന്നിച്ചൊല്ലിയില്ലയോ? വാനിലൊളിച്ചു ലോകത്താവഴ്ന്നാബ്ഭുവനേശ്വരി? ● അവിടെത്താൻലയിച്ചോ

വൈകുണ്ഠത്തെയാശ്രയിച്ചുവോ? അഥവാമേരുവിൽപോയൊ? സൂ
ക്ഷ്മംനീയിന്നുരയ്ക്കുക.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

നിനക്കുഞാൻമുൻപുചൊന്നേൻമണിദ്വീപംമനോഹരം ദേവി
യ്ക്കുന്നുകളിസ്ഥാനമുൽകൃഷ്ടംപരമമേതം * സ്ത്രീരൂപമാണ്ടാരവിടെ
ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശ്വരർ പിന്നെപ്പുരുഷരായ്തങ്ങൾക്കുള്ള കാൎയ്യംനട
ത്തിനാർ * അമൃതാബ്ധിക്കുനടുവിൽദ്വീപംസുമനോഹരം പലരൂപ
ത്തിലവിടെക്കളിക്കുന്നൊന്നംബിക * വാനോർപൂജിച്ചുവാഴ്ത്തീട്ടാദ്വീ
പിങ്കൽതന്നെപോയവൾ കളിക്കുന്നവിടെത്തന്നംമായാശക്തിസനാത
നി * അപ്പൂൎണ്ണമാമഹാദേവിപോയതുകണ്ടുദേവകൾ സൂൎയ്യവംശോത്ഭ
വൻശക്തൻസൎവ്വലക്ഷണമൊത്തവൻ * അയോദ്ധ്യക്കധിപൻവീരൻശ
ത്രുഘ്നാരിധനാംനൃപൻ അവന്നുമഹിഷസ്ഥാനത്തിന്റെനൊട്ടുള്ളദേ
വകൾ * രാജ്യമേകീട്ടവൻഭൂമിപാലനാക്കിടിനാർനൃപ! അവരെല്ലാം
വാഹനങ്ങളേറീസ്വാലയമെത്തിനാർ * അദ്ദേവന്മാർപോയശേഷം
ഭൂമിയുംധൎമ്മരാജ്യമായ് പ്രജകൾക്കൊക്കയുംനല്ലസൌഖ്യമുണ്ടായിമ
ന്നവ! * മേഘംകാലത്തിൽവൎഷിച്ചുഭൂമിസസ്യസമൃദ്ധയായ് വൃക്ഷങ്ങൾ
പൂത്തുകായ്ച്ചുററംസുഖന്തേനൾകിയെപ്പൊഴും * കുടാമ്പാലകി,ടേറപ്പാൽ,
കാമധേനുക്കൾപൈക്കളും * തെളിഞ്ഞുശിതമായ് പക്ഷിരചന്നാരൊഴുകി
മാൎഗ്ഗമായ് വിപ്രന്മാർവേദതല്പരർയാഗത്തിൽതാല്പൎയ്യമുള്ളവർ *
അപ്പൂൎണ്ണനൃപർധൎമ്മിഷ്ഠർദാനാദ്ധ്യയനതല്പരർ ശസ്ത്രവിദ്യാരതർനി
ത്യംസൽപ്രജാപാലനോത്സുകർ * ന്യായദണ്ഡധരർശാന്തന്മാരെല്ലാ
ഭൂമിപാലരും ജനങ്ങൾക്കൊക്കയുംതമ്മിൽസ്നേഹമുണ്ടായിരുന്നവ! * ധ
നദാതാക്കൾവൎദ്ധിച്ചുവ്രജംഗോകുലപൂൎണ്ണമായ് * ബ്രാഹ്മണർക്ഷത്രിയർ
വൈശ്യർശൂദ്രരുംനൃപസത്തമ! എല്ലാവരുംമഹാദേവീഭക്തരായ് അ
ന്നുഭൂമിയിൽ * സൎവ്വത്രയാഗസ്തംഭങ്ങൾനല്ലതാംമണ്ഡപങ്ങളും വിപ്ര
ക്ഷത്രിയയാഗങ്ങൾകൊണ്ടുഭൂമിനിറഞ്ഞുതേ * പതിവ്രതകൾതാൻ
സ്ത്രീകൾസത്യവ്രതമുള്ളോർസുശീലകൾ പുത്രന്മാർധൎമ്മനിഷ്ഠന്മാർപിതൃഭ
ക്തികലൎന്നവർ * ഇല്ലഭൂമിയിലെങ്ങുന്താൻവേദനിന്ദയധൎമ്മവും വേദ
ശാസ്ത്രങ്ങൾവാദിക്കമില്ലമറെറാരുവാദവും * ഒക്കെയെങ്ങുംശരിയില്ല
ദൈന്യംദുൎബ്ബുദ്ധിയെന്നതും ജനങ്ങളെല്ലാംസുഖികൾകാലത്തിൽമൃതിയ
ങ്ങനേ * അപമൃത്യുംബന്ധുവേർപാടുമില്ലാരിക്കലുമാൎക്കുമേ ദുർഭിക്ഷ

മില്ലനാവൃഷ്ടിയതിവൃഷ്ടിയുമില്ലതാൻ ॥ രോഗമില്ലില്ലമാത്സൎയ്യംപരസ്പര വിരോധവും സൎവ്വത്രസുഖികൾതന്നെനരന്മാരാകമെ ॥ വാനിൽ ദേവകളെപ്പോലെകളിച്ചീടുന്നമാനുഷർ ഇല്ലനാ,ധാംഭികർ,ചോരർ, പാഷണ്ഡമതവാദികൾ ॥ നുണചൊൽവോർ,സ്ത്രീജിതന്മാർ,വഞ്ചിപ്പോർമൂഢരായവർ വേദദ്വേഷികളായീട്ടുമഹാപാപികളുംനൃപ! ॥ സൎവ്വധൎമ്മിഷ്ഠരെല്ലാരുംദ്വിജരേസ്വപാപർസദാ സൃഷ്ടിധൎമ്മംമൂന്നുകൂട്ടിലാകയാൽത്രിവിധംദ്വിജൻ ॥ സാത്വികർരാജസർ,പിന്നെയവ്വണ്ണംതാമസർപരർ വേദവിത്തുകളെല്ലാരുംസാത്വികർസത്വവൃത്തികൾ ॥ പ്രതിഗ്രഹംവാങ്ങിടാതെതാന്തങ്ങളോർദയയടക്കവും പുരോഡാശവിധാനത്തിൽസാത്വീകാംഗങ്ങൾകൊണ്ടുതാൻ ॥ യാഗംചെയ്വോർധൎമ്മനിഷ്ഠർപണ്ഡിതർവഹിംസിയാത്തവർ ദാനം,വേദാഭ്യാസമതും,യാഗഞ്ചെയ്യുമിങ്ങനെ ॥ ത്രികൎമ്മരസികന്മാരസ്സാത്വികർബ്രാഹ്മണർനൃപ! രാജസർ,വേദവിദ്വാന്മാർക്ഷത്രിയൎക്കുപുരോഹിതർ ॥ ഷൾകൎമ്മരതരെല്ലാരുംവിധിപോൽമാംസഭക്ഷകർ യാഗഞ്ചെയ്യുക,ചെയ്യിക്ക ദാനം വാങ്ങുക,നൾകുക ॥ വേദംപഠിക്ക,യവ്വണ്ണംപഠിപ്പിക്ക,യറിവ താമസർ കോപമോടൊത്തോർരാഗദ്വേഷങ്ങളുള്ളവർ ॥ എന്നുംദുഷ്കൎമ്മഭൃത്യന്മാരല്പംവേദംപഠിപ്പവർ ॥ ഹതനായ്ദൈത്യനല്ലാതെസുഖികൾ വേദതല്പരർ വ്രതത്തിലുംദാനധൎമ്മങ്ങളിലുംനിഷ്ഠരങ്ങനെ ॥ ക്ഷത്രിയർ പാലനംചെയ്വോർവൈശ്യർവാണിജ്യവൃത്തികൾ കുസീദം,കൃഷി, ഗോരക്ഷധനവ്യാപാരവ്യാപിലർ ॥ മോദിച്ചുലോകമീവണ്ണമാറിഷൻ ഹതനാകവെ ദേവകൃതാകെയുണ്ടായിതന്നേരംധനാഗമം ॥ ബഹു പാലുള്ളനൽഗോക്കൾജലപൂൎണ്ണങ്ങളാറുകൾ വൃക്ഷങ്ങൾഫലപൂൎണ്ണങ്ങളരോഗികൾമനുഷ്യരും ॥ പ്രജകൾബാധിയില്ലാത്തമതിവൃഷ്ട്യാദിദുഃഖവും.

ഭുവനജനനിതൻപാദതാരാംഭജിച്ചും । മറകൾപറയുമോരോധൎമ്മങ്ങളാചരിച്ചും ॥ സകലവിഭവമോടാരോഗ്യമെന്നുംഭവിച്ചും മനുജർമരണമാളാതായ,കാലത്തിൽവച്ചു.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഷ്ടമസ്കന്ധം

അന്നദാനതത്ത്വവൃത്തം

ദശമാദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

രാജാവേ! കേൾക്കചൊല്ലീടാം ദേവീചരിത്രമുത്തമം സുഖമേകുന്നതെല്ലാൎക്കും സൎവ്വപാപപ്രണാശനം ॥ ഉണ്ടായ് ശുംഭനിശുംഭന്മാർ, സോദരർ ബലശാലികൾ മഹാവീര,രവദ്ധ്യന്മാർപോലുംപുരുഷരാലവർ ॥ ബഹുസൈന്യമെഴുന്നോർസമാവാനവദുഃഖദർ ദുർവൃത്തന്മാർ മദോന്മത്തർ. ബഹുമന്ത്ര്യരൊടൊത്തവർ ॥ മഹാഘോരരണോത്സുകൻമാരായവരെന്നയാൽ സർവ്വാനചരരോടൊത്തു ദേവന്മാൎക്കഹിതത്തിനായ് ॥ മഹാബലർ ചണ്ഡമുണ്ഡ,രക്തബീജൻ,രക്തബീജനും ധൂമ്രലോചനനും യുദ്ധഭൂമിയിൽഹതരായിതേ ॥ അവരെക്കൊന്നവൾ വിണ്ണോൎക്കുമുഖമേകിനാൾ നൽമേരുവിൽവച്ചുപൂജിച്ചമരന്മാർ സ്തുതിക്കയാൽ.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

ആദ്യമിദ്ദൈത്യരാരെററംശക്തരായ്വന്നതെങ്ങനെ? സ്ഥാപിച്ചതാരാണിവിടെത്തന്നെസ്ത്രീവദ്ധ്യരായതും? ॥ തപസ്സാൽവരമാരേകിയവരത്യന്തശക്തരായ് കൊല്ലപ്പെട്ടതുമെവ്വണ്ണമെല്ലാംചൊൽകസവിസ്തരം.॥

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

സർവ്വപാപംകെടുത്തീടുമംബാചരിതമൊത്തിടും സൎവ്വാൎത്ഥഫലമേകീടുംദിവ്യസല്ക്കഥകേൾക്കനീ ॥ പണ്ടുശുംഭനിശുംഭന്മാർരണ്ടസുരന്മാർ സഹോദരർ സുന്ദരർവന്നു ചേർന്നാരപ്പാതാളംവിട്ടുഭൂമിയിൽ ॥ യൌവ്വനംവന്നടൻചെയ്താരവരുത്തമമാംതപം അന്നവുംജലവുംവിട്ടുഘോരമാംപുഷ്കരത്തിലായ് ॥ പതിനായിരമാണ്ടോളംയോഗാഭ്യാസതൊടൊത്തുതാൻ ഒരിടത്തായ്വാണുചെയ്താർഘോരമായതപസ്സവർ ॥ അവൎക്കുതുഷ്ടനായ്ബ്രഹ്മാസർവ്വലോകപിതാമഹൻ ഹംസവാഹനമേറീട്ടു ഭഗവാനവിടെത്തിനാൻ ॥ ധ്യാനത്തിൽവാഴുമവരെക്കണ്ടുചൊന്നാൻപ്രജാപതി:— 'എഴീല്ക്കുകമഹാന്മാരെ!തപസ്സാൽതുഷ്ടനായിഞാൻ ॥ ഇഷ്ടമാംവരമേകീടാമിപ്പോൾനിങ്ങളുരയ്ക്കുവിൻ ഞാൻകാമദൻകണ്ടുവന്നോൻനിങ്ങൾചെയ്യുന്നവൻതപം.'

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നു കേട്ടാനിഷ്ടുവിട്ടിട്ടന്നന്നായവരപ്പൊഴെ പ്രദക്ഷിണംവെച്ചു നമിച്ചീടിനാർ രണ്ടുപേരുമായ് ॥ ദണ്ഡംപോലെ നമിച്ചിട്ടാദരവോടുല്ലാകൃതി ചേർന്നവർ ദീനന്മാർ തൊണ്ണയ്ക്കരീട്ടാതിനാൽ മധുരമൊഴി ॥ ഭക്തന്മാർക്കഭയം നൾകും ദേവദേവ! ദയാനിധേ! നീ തോഷിക്കിൽ ഞങ്ങൾക്കിന്നമരത്വമതേകണം ॥ ഭൂമിയിൽ മരണത്തിങ്കലാരേറെയില്ലല്ലവും ഭയം ആയതിനാൽ ഭയപ്പെട്ടു നിന്നെ വന്നാശ്രയിച്ചു ഞങ്ങൾ ॥ കമലാജ്യ! ദേവദേവേശ! സ്രഷ്ടാവേ! രക്ഷചെയ്യുന്നി ഇല്ലാതാക്കുക വിശ്വാത്മൻ! രോഗംമരണഭീതിയെ,

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു.

ഇതെന്തപേക്ഷിച്ചു നിങ്ങൾ സ്വഭാവവിപരീതമായ്? ആർക്കുമാകും ജഗത്തിങ്കൽ നൾകീടില്ലിതൊരിക്കലും ॥ ജനിച്ചാൽ മരണം തിട്ടം മരിച്ചാൽ ജനനം ധ്രുവം പണ്ടീമർത്ത്യലോകത്തിലീശൻ വെച്ചതല്ലയോ? ॥ മരിച്ചീടണമെന്നുള്ളതെല്ലാപ്രാണികളും ധ്രുവം ചോദിക്കവേറെയില്ലിഷ്ടം വരം ഞാനതു തന്നിടാം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

വിധിതന്നാവാക്കുകേട്ടന്നന്നായ് ചിന്തിച്ചു ദാനവർ മുൻപിൽനില്ക്കുന്ന ബ്രഹ്മാവെ നമിച്ചിട്ടങ്ങനോതിനാർ ॥ വിണ്ണവർ തൊട്ടുപുമാന്മാർക്കും മൃഗപക്ഷികൾക്കുമേ അവധ്യരാകണം ഞങ്ങൾക്കീയിഷ്ടവരമേകണം ॥ ഞങ്ങളെക്കൊല്ലുവാനെത്തുന്നൊരിരുമ്പു ബലത്തോടും സ്ത്രീകളെപ്പേടിയില്ലാട്ടെ ത്രൈലോക്യത്തിങ്കലെങ്ങുമേ ॥ പുരുഷർ കൊന്നിടാതൊരായ് തീരാൻ ധാതാക്കൾ പത്മജ! സ്വഭാവമായബലകൾ സ്ത്രീകളെ ഭയമില്ലതാൻ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അവർതൻ വാക്കിവണ്ണം കേട്ടുകീട്ടിഷ്ടതരം വരം പ്രസന്നചിത്തനായ് സത്യലോകം പ്രാപിച്ചു പത്മജൻ ॥ ബ്രഹ്മാവു ഗൃഹമാണ്ടപ്പോൾ പുക്കീ ദൈത്യർ നിജാലയം ശുക്രനെ ഗുരുവാക്കിട്ടു പൂജിച്ചാദരവോടവർ ॥ സ്വപ്നത്തിനാൽ ചെയ്യുന്നല്ല ദിവ്യസിംഹാസനം മുനി ദാസ്യാർത്ഥമേകിനാൻ നല്ലനാളെല്ലാം തങ്ങളെമാംഭിനോ ॥ ശുംഭനാം ജ്യേഷ്ഠനായേകി ശുംഭന്നാജ്യാസനം കവി സേവയ്ക്കായുടനേ തന്നെ വന്നാർ ദാനവവീരരും ॥ ചണ്ഡമുണ്ഡർ മഹാവീരർ സോദരർ ബലശാലികൾ ആനന്തർ സൈന്യമൊപ്പം ഞങ്ങളിവ

യോടൊത്തുവന്നവർ • ധൂമ്രലോചനനാംദൈത്യൻതത്തുല്യൻ ചണ്ഡ
വിക്രമൻ കേട്ടീടു പിൻശുംഭനെന്നായ്സൈന്യത്തോടൊത്തുവന്നവൻ•
രക്തബീജാസുരൻശൂരൻവരത്താൽബലമേറിയോൻ അക്ഷൌഹിണി
കളോടൊത്തീട്ടുവിടേതീട്ടുപോന്നുതേ • വിശേഷമൊന്നവനുണ്ടുപോ
രിൽപോരാടീടുമ്പോഴായ് ശസ്ത്രമേറ്റുടലിൽനിന്നുമന്നിൽചോരപതി
ക്കകിൽ •ഉണ്ടാകുമവനെപ്പോലെ അസുരന്മാരനേകമായ് ശസ്ത്രപാണി
കളായ് ക്രൂരന്മാരായിബ്ഭൂരിപൗരുഷർ • പരാക്രമംരൂപമാകാരവുമായവ
നൊപ്പമാം പിന്നെച്ചോരയിലുണ്ടായപൂരുഷർപോർതുടങ്ങിടും • അ
തിനാലാമഹാവീരൻപോരിൽദുർജ്ജയനേററവും അവധ്യൻസർവ്വശത്രു
ക്കുംരക്തബീജൻമഹാസുരൻ • ശ്രേഷ്ഠന്മാർമററനേകംപേർ ചതുരംഗങ്ങ
ളോട്ടമായ് ശുംഭൻറപാലനെന്നോർത്തുസേവകന്മാരുമായിതേ • അ
സംഖ്യംസൈന്യമശ്ശുംഭനിശുംഭർക്കുളവായുടൻ ഭൂവിലെരാജ്യമെല്ലാംവൻ
ബലംമൂലംകരസ്ഥമായ് • സൈന്യത്തെക്കൂട്ടിയുടനേനിശുംഭൻബാഹു
വിക്രമീ വേഗമിന്ദ്രജയത്തിന്നായ് സ്വർഗ്ഗത്തിൽചെന്നുചേർന്നതേ•ദിക്പാ
ലർമുഴുവനെയുദ്ധാൻമാനവൻഘോരമാരണം മാറിൽതാഡിച്ചതേവ
ജ്രായുധംകൊണ്ടുമഹേന്ദ്രനും • അവജ്രമേററുഭുവിക്കൽപതിച്ചാൻമാന
വാനുജൻ മഹാത്മാവാംനിശുംഭൻറസൈന്യംഛിന്നിച്ചുപോയുടൻ•
ഭ്രാതാവിൻമൂർച്ഛയെക്കേട്ടുശുംഭൻപരബലാർദ്ദനൻ അവിടെച്ചെന്ന
വാനോരെയെല്ലാംതാഡിച്ചിട്ടു അല്ലാതുവലുതാംപോരുചെയ്തുഗ്രകർമ്മി
യാംശുംഭനൊട്ടുടൻ തോററിന്ദ്രൻതെററുവാനോരുംദിക്പാലന്മാരശേഷ
വും • കുബേരനാമവൻകൈക്കൊണ്ടീടിനാനൈന്ദ്രമാംപദം കാമധേ
നുവോടുംകല്പവൃക്ഷങ്ങളും മാട്ടുകൂടിയും • ഹരിച്ചാനാമഹാൻമൂന്നുലോക
വുംയാഗഭാഗവും നന്ദനോദ്യാനമാണൈരാവതമാദിച്ചാനാമഹാസുരൻ •
അദ്ദൈത്യനമൃതംപാനഞ്ചെയ്തിട്ടുസുഖമാണ്ടതേ അവൻകുബേരനേ
വെന്നാരാജ്യമാണ്ടീടിനാൻ • സൂര്യചന്ദ്രാധികാരങ്ങളുംവഹിച്ചാൻ
ശുംഭനാമവൻ യമനേവെന്നവനുള്ളസ്ഥാനവുംകൈക്കലാക്കിനാൻ•
പാശിതൻരാജ്യമതുപോൽ,•ചെയ്തുനാവഹ്നികർമ്മവും നിശുംഭൻ
സൈന്യമോടൊത്തുകാററിൻകാര്യംനടത്തിനാൻ • ഹരിച്ചുരാജ്യവും
ശ്രീയുമാട്ടിയോടിച്ചുവിണ്ണോരെ നന്ദനംവിട്ടവരുടൻഗിരിതൻഗുഹപൂകി
നാർ • അലഞ്ഞാരകൊട്ടുകാട്ടിലധികാരങ്ങളുംപോകയാൽ തേജസ്സും,
ധാമ,മാലംബം,മായുധങ്ങളു,മെന്നിയേ• നടന്നാരവരെല്ലാരുമാലതൻ

ഗൃഹതോറുമേ ശൂന്യോദ്യാനങ്ങളതിലുംനദിതൻഗുഹയിങ്കലും • പ്രാ
പിച്ചില്ലെങ്ങുമേസൌഖ്യംസ്ഥാനം • വിട്ടഴലാണവർ ദിഗീശന്മാർ, സുഖം
ദൈവാധീനമല്ലേ? നരാധിപ! • ബലവാന്മാർ, മഹാഭോഗർ, ധീമാന്മാർ,
ധനയുക്തരും ദുഃഖവുംദൈന്യവുംപ്രാപിക്കുന്നകാലത്തിൽമന്നവ! • ആ
ശ്ചര്യമാണരാജാവേ! കാലത്തിനുള്ള ചേഷ്ടകൾ കാലംരാജാവിനെഭിക്ഷു
വാക്കിത്തീർക്കുന്നുകേവലം • ദാതാവിനെയാചകനായ് ശക്തനെശക്തി
ഹീനനായ് വിദ്വാനെമൂഢനാക്കുന്നുശ്രീയവാക്കുന്നുദുർജ്ജനെ • യാഗങ്ങൾ
നൂറുചെയ്തിന്ദ്രാസനമുത്തമമാണ്ടവൻ പിന്നെദുഃഖിച്ചിട്ടേറ്റം,
കാലത്തിൻ, ഗതിയിങ്ങനെ • കാലമെപ്പോഴുംനരനെജ്ഞാനിയായ്
ധർമ്മനിഷ്ഠനായ് അവനെത്താൻമൂർഖനായുംപാപിയായിട്ടുമേറ്റവും •
ഒന്നുകൊണ്ടുംവിസ്മയിക്കാനില്ലിന്നിക്കാലചേഷ്ടയിൽ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുഹ
രാദ്യർക്കീവണ്ണംകഷ്ടചേഷ്ടകൾ • ജനിക്കുന്നുവിഷ്ണുപന്നിമുതലോരോ
തിര്യഗ്യോനിയിൽ തലയോടാണ്ടുഹരനുംകാലത്തിന്റെബലത്തിനാൽ •

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഷ്ടാദശസഹസ്രം

ചതുർത്ഥസ്കന്ധം

ഇരുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ദേവന്മാരൊക്കെയുംതോറ്റുംദൈത്യന്മാർരാജ്യംഭരിച്ചുതേ ഇരുപത്തൊന്നാ
യിരം വർഷം കഴിഞ്ഞുനൃപസത്തമ! • ത്വഷ്ടാവിന്ദ്രാദികൾവിദ്വാനാരെച്ചി
ന്തിച്ചനന്തരം സാദരംഗുരുവോടായിച്ചോദിച്ചാരഴലാണവർ • ചൊ
ല്ലുതെന്തുഗുരോ! ചൊൽക സർവ്വജ്ഞൻനീമഹാമുനി ഉപായമുണ്ടോ ദുഃഖ
ത്തിൻനിവൃത്തിക്കുമഹാമതേ! • ഉപചാരപരങ്ങൾതാൻവേദമന്ത്രങ്ങ
ളൊക്കെയും വാഞ്ഛിതാർത്ഥങ്ങൾസാധിക്കാൻസൂത്രങ്ങൾചൊൽവതില്ല
യോ? • സർവ്വകാമഫലങ്ങൾക്കുമോരോയാഗവുമോതിടും അവയെച്ചെ
യ്യ, നീനൂനംക്രിയയെല്ലാമറിഞ്ഞവൻ • ശ്രേഷ്ഠവേദത്തിൽവിധി, യെ
ന്നേട്ടാലുംശത്രുനാശമായ് അതുനീചെയ്കവിധിപോൽഞങ്ങൾക്കുമഴ
ഴൽപോമ്പടി • അംഗിരോഗോത്രജൻനീയഭിചാരംചെയ്യാൻസമർത്ഥനാം
അതുപോലുള്ളഭിചാരംദാനവന്മാർനശിക്കുവാൻ. •

ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു.

വേദങ്ങളോതിടുംമന്ത്രാംദൈവാധീനഫലപ്രദം സ്വതന്ത്രമല്ലർ
ഥമായ്ഫലമേകുവതുംതഥാ ॥ മന്ത്രദേവതമാർനിങ്ങൾ,കാലമൊന്നി
ട്ടുനിങ്ങളും ഭീരുക്കളായ്തീർന്നതെന്തൊതാഴ്ത്തിപ്പതെങ്ങനെ?॥
ഇന്ദ്രാഗ്നിപാശിമതരേട്ടാക്കാംപൂജ,യാഗത്തിലൊക്കയും ആനിങ്ങളാപ
ന്മാരെന്നുയാഗംഞാൻചെയ്തിടുന്നതും ॥ വന്നതിനുവരേതന്നുള്ളതി
നില്ലപ്രതികാരവും ഉപായംചെയ്യേണ്ടപിന്നെക്കല്ലിപ്പൂർയോഗ്യരാ
യവർ ॥ ബലമുള്ളനുദൈവന്താനെന്നോതുംചിലപണ്ഡിതർ ദൈവം
നിരർത്ഥമെന്നായിട്ടുപറയുന്നവർപറഞ്ഞിട്ടു ॥ ഉപായംദൈവമിരണ്ടും
സമ്മതിക്കുന്നപുരുഷർ ദൈവംതന്മാത്രമോർത്തുകൊണ്ടിരിക്കയുമൊ
രിക്കലും ॥ സ്വബുദ്ധിബുദ്ധികൊണ്ടൊന്നുചെയ്തീടണമുപായവും നന്നാ
യ്വിചാരിച്ചതിനാൽചൊല്ലുന്നുനിങ്ങളോടുഞാൻ ॥ മഹിഷാസുരനെപ്പ
ണ്ടുവധിച്ചോരംബികയായ് സ്തുതിക്കകൊണ്ടുനിങ്ങൾക്കവരവുംനൽ
കിനാളവർ ॥ ആപത്തിനെനശിപ്പിക്കാമെന്നുമെന്നോനിനയ്ക്കുകിൽ
എന്നൊന്നാപത്തുനിങ്ങൾക്കദൈവതാൽസംഭവിക്കുമോ ॥ ഞാനതോ
നോസ്മരിച്ചാലുമമരാ!നിങ്ങളൊക്കയും സ്മരിച്ചാൽഞാൻനശിപ്പിക്കാം
നിങ്ങൾക്കുള്ളതുകഷ്ടവും ॥ അതിനാലൊന്നിതിമനോഹരമായഹിമാ
ദ്രിയിൽ ചണ്ഡികാരാധനംചെയ്കഭക്തിയോടിന്നിവിബുധരേ! ॥ മായാ
ബീജവിധാനത്തിൽപുരശ്ചരണംചെയ്ക യോഗംകൊണ്ടറിയുന്നേൻ
ഞാനവർക്കുപ്രത്യക്ഷമായിടും ॥ ദേവാവസാനംനിങ്ങൾക്കകണ്ടീടുന്നിന്ന
സംശയം ഹിമവാനിൽസദാദേവിയുള്ളതായ്കേട്ടിട്ടുണ്ടുഞാൻ ॥ സ്തു
തിച്ചുവിചാരിച്ചിടുമെന്നെവാനമിതാർത്ഥങ്ങളേകിടും നല്ലനിശ്ചയമോടൊത്തു
ഹിമവാനിൽഗമിക്കുവിൻ ॥ കാര്യങ്ങളെല്ലാംനിങ്ങൾക്കസാദ്ധ്യമാക്കി
ട്ടുമീശ്വരി.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഗുരുവിൻവാക്കിവണ്ണംകേട്ടെത്തിമന്ത്രപ്രവരസ്സുരർ ദേവീസ്ഥാന
ത്തിലധികംനിഷ്ഠയോടുമ്പാർത്തുമ! ॥ മായാബീജംമനംകൊണ്ടുജപി
ച്ചിട്ടവരേവരും ഭക്തിയോടേകന്നദേവിയെപ്രണമിച്ചുതേ ॥ സ്തോത്ര
മന്ത്രങ്ങളാലേറെഭക്തിയോടുസ്തുതിച്ചവർ.

നമിക്കാംസുരാനന്ദേ!വിശ്വനാഥേ! । ജഗന്നായികേ!ശംഭു!രൂ
പവരസ്വരൂപേ! ॥ നമിക്കുന്നൊരുത്യാഗതേ!ഭക്തിശക്ത്യേ! । നമോക്ഷസ

വ്യാത്ഥമേകീടുമംബേ! ॥ നിനക്കുള്ള നാമംകണക്കില്ലരൂപം । ധരിച്ചാ
ത്താനാമിദേവാദിരൂപേ! ॥ പ്രജാസൃഷ്ടിസംഹാരകാലങ്ങളിൽനീ । യ
ശേഷത്തിലുംശക്തിയായ് വാണിടുന്നോരം ॥ നിനപ്പെന്നതുംധൈര്യ
വുംബുദ്ധിയുംനീ । ജരാ,പുഷ്ടി,തോഷം,ശമം,കാന്തിയുംനീ ॥ സ്വവിദ്യാ,
സ്വലക്ഷ്മീ,ഗതി,കീർത്തി,മേധാ । ജഗത്തിന്നുപണ്ടുള്ള വിത്തായതുംനീ ॥
ഭേദരൂപമായ് ചെയ്യുന്നീപണ്ടുകാര്യം । സ്വരക്ഷായവസ്ഥായ് നമിക്കാം
ഞാനാത്മം ॥ ക്ഷമാ,യോഗനിദ്രാ,ദയാ,ഭയനപോലാ । ഒളിക്കുന്ന
തൻരൂപമായതിലുംനീ ॥ മദാന്ധൻമഹാവൈരിപോലായദൈത്യൻ
ഹതൻദേവകാര്യത്തിനായ് പണ്ടുനിന്നാൽ ॥ സമാതെങ്ങളിൽതെക്കുപാ
വെണ്ണളുമെന്നുനരെല്ലാം നവേദംപുരാണങ്ങളാലും ഇതെന്തുള്ളതന്തൻ
സ്വതന്ത്രാമെയംബോ । വളർത്തുന്നരക്ഷിച്ചുവെണ്ണുന്നവണ്ണം ॥ ജനിപ്പിക്ക
യാലുമ്പരേനീസഹായി । ച്ചു,നിത്യോദയാപൂർണ്ണമായ് ചെയ്യുകാര്യം ॥ ന
നക്കുള്ള രൂപംധരിച്ചില്ലനിന്ന । ഗുണങ്ങൾകഴിഞ്ഞന്നതുംവിശേഷവ
ന്ദ്യേ! ॥ കൃപാപാത്രമീതെങ്ങളെന്നോർത്തുകൊ । സമർത്ഥ! സമാപോ
റണംഭീതിയിൽനിന്നും ॥ ഭയക്കാതെക്രമ്പേടിക്കാതെമൃഗ്ര്യാ । ധരി
ക്കാതെവേൽത്തുറവുംഖേദ്ഗവുംനീ ॥ കരുത്തുള്ള വംശത്രുനാശത്തി
നെന്നാൽ । കളിക്കുന്നതന്യോപകാരത്തിനായി ॥ ജഗത്തിനെയോർക്കി
ല്ലതാൻനിത്യമെന്നായ് ജനിച്ചീടുമോകാരണംവിട്ടുകാര്യം ॥ ഉറച്ചു
ന്നനീതാൻജഗൽകർത്രിയെന്നായ് । പുരാണാന്തമാനങ്ങളാൽ ഞങ്ങ
ളംബേ! ॥ അജൻവിഷ്ണുവുംരുദ്രനുംസൃഷ്ടിരക്ഷാ । വിനാശേശരെന്നാ
യ്പുരാണപ്രസിദ്ധം ॥ അവർമൂവരുംനിന്നിലുണ്ടായതല്ലേ? । യുഗാ
ദിക്കു,വക്ഷ്മദയാണാകയാൽനീ ॥ അവർമൂവരുംപണ്ടുസേവിക്കയാൽ
നീ । കൊടുത്തുമഹാശക്തികൾമൂന്നവർക്കായ് ॥ അവർനിന്നൊരോ
ത്തിജഗൽസൃഷ്ടിരക്ഷാ । വിനാശാദികാര്യങ്ങൾ ചെയ്യുന്നുമംഗ്യാ ॥
വിദ്യാപരാസകലകാമഫലപ്രദാനി । മുക്തിപ്രദാവിബുധവന്ദിതപാദ
പത്മാ ॥ വിശ്വാംബേ,നിൻെറപാദതാരർച്ചിച്ചിടാത്ത । സന്യാസിമാ
രറിവേററാതമൂഢരല്ലേ! ॥ നൽധാർമ്മികർവൈഷ്ണവർസൌരർതാ
നും । മഹേശി!യപ്പാഗ്ദുപതസ്ഥരുംതാൻ ॥ രമാ,സ്ഥിതി:,കാന്തി,യ
ശസ്സു,പുഷ്ടി । നീലജയും,നിന്നെനമിപ്പതില്ലാ ॥ ഹരിഹരാദികൾ
ദൈത്യമർത്ത്യരും । പരിചിൽനിൻപദപത്മനിഷേവകർ ॥ മതികറ
ഞ്ഞവർനിന്നെനമിച്ചിടാ । വിധിചതിച്ചുവർദ്ദുർവിലവർദ്ധനം ॥ ഹരി

ഗോപതോരജ്ജലോക്ഷതൻ । സകലമെട്ടത്തണിയിച്ചുവരുന്നതേ ॥ ഹരന്മഗ്ഗിരികന്യകതൻപദാം । ബുജപരാഗനിഷേവണതല്പരൻ ॥ അപരന്മാനരർതൻകഥയെന്തുവാൻ । തവപദാംബുജമെവർഭജിയാത്തവർ ॥ ഭാരിവെയ്യനൊരുതാപസർനീരദാ । ക്ഷരയിതെന്നുഭജിപ്പവർനിസ്പൃഹർ ॥ നിൻപ[illegible]ങ്ങളികലരാതമനുഷ്യരംബേ । സംസാരകൂപമതിൽ വീണവർഭ്രഷ്ടരല്ലേ ॥ ദാരിദ്ര്യഭുജഗവരകണ്ഠശിരോജഗാദി । യൊട്ടും സുഖങ്ങളണയാതെതളച്ചിട്ടിടുന്ന ॥ ഭാഗ്യാധനങ്ങളെവെടിഞ്ഞുഭജിച്ചുപുല്ലും । പേറുന്നനൻവിറകുമെതവർമൂഢരായോർ ॥ മുഞ്ഞുമെട്ടവർനിൻപദതാർഭജിച്ചോ । രല്ലെന്നതെങ്ങളറിയുന്നമഹാപ്രഭാവേ!.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ദേവന്മാർവാഴ്ത്തിയീവണ്ണംദേവിയെവുന്നൊരംബയെ രൂപയെഴു നന്മൊരൊത്തുപ്രത്യക്ഷത്തിങ്കൽവന്നാവൾ • ദിവ്യവസ്ത്രംധരിച്ചിട്ടുംദിവ്യാഭരണമാണ്ടുമെ ദിവ്യമാലകളുംദിവ്യഗന്ധവുംചാർത്തിയംബിക • ജഗന്മോഹനലാവണ്യാസർവ്വലക്ഷണമൊത്തവൾ അമിതീയസ്വരൂപത്തിൽദേവന്മാർക്കുകിടന്നു • ഗുഹയിൽനിന്നുവന്നാളുഗംഗയിൽ പോയ്കുളിക്കുവാൻ ദിവ്യരൂപധരാദേവികാമന്മമോഹാരകേവലം • സ്തുതിക്കുന്നസുരരോടാതിയിടിവെട്ടുന്നൊരൊച്ചയിൽ സ്നേഹപൂർവ്വംമന്ദഹാസംചെയ്തിട്ടാക്കയിൽവാണിയാൾ.

ദേവി പറഞ്ഞു.

അല്ലെനിലിമ്പരേ!നിങ്ങൾസ്തുതിക്കുന്നാരെയേററാവും? എന്തുകാര്യംപറഞ്ഞാലുമെന്തുകൊണ്ടീവിചാരവും?.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ദേവീവാക്യംകേട്ടുരൂപസമ്പത്താൽസംഭ്രമിച്ചവർ പ്രേമപൂർവ്വം പറഞ്ഞാരദ്ദേവിയോടതിമോദമായ്.

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു.

കൃപാബ്ധേ!ദേവി!നിന്നെഞാൻസ്തുതിക്കുന്നനമിച്ചിതാ ദുഃഖങ്ങൾ തീർത്തുപാലിക്കദൈത്യപീഡിതർഞങ്ങളെ • പണ്ടുനീകൊന്നദേവാരിയാകുംമഹിഷദൈത്യനെ വരവുംനൽകിഞങ്ങൾക്കാരെന്നോയാപത്തിലോർക്കവിൻ • ഓർത്താൽഉടനേശിപ്പിക്കാംദൈത്യപീഡയെയെന്നതായ് അതിനാൽനിന്നെയാർത്തംബേ!ഉദമായ്ഞങ്ങളിങ്ങനെ • ഇന്ദ്രത്തുംനിസ്തുംഅന്മാർഘോരന്മാർരണ്ടുദാനവർ വിഘ്നകാരികളുണ്ടായീപുരുഷന്മാർക്കവധ്യർപോൽ • രക്തബീജാസുരൻശക്തൻചണ്ഡ

മുണ്ഡന്മാരങ്ങനെ ഇവരോടുംമററുള്ളതാരോടുംസംഹരിച്ചവർ • വെ
റെന്തൊരുഗതിയില്ലംബേ നീതാൻമഹാബലേ! ദുഃഖികളാംദേവകൾ
ക്കുള്ള കഷ്ടം നീസാദ്ധ്യമാക്കുക.

എന്നാന്തവാക്ശ്രീഭജനാൽസ്തുതരായമരരാം (കാമപത്തുവന്ന
ബലമേറിയദൈത്യർമൂലം ॥ ഇന്ദ്രാദികൾതന്നെ ലോപിച്ചിട്ടിരുമ്പി
കേൾവൻ । സംസാരദുഃഖമൊഴിവാക്കുമാമാശ്രയംനീ ॥ സകലഭുവന
വുംനീരക്ഷചെയ്യുന്നു,നീതാ । നഖിലവുമിങ്ങുനിർമ്മിച്ചാദികാലത്തതാ
ണ്ടു ॥ സ്വബലമൊട്ടുമറിക്കുംപ്പ്രേമൃനാമദൈത്യർ । ജനനി!ജഗതിമെ
ല്ലുന്നെററവുംപീഡയിപ്പോരം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം

ദേവീപ്രാദുർഭാവം

ഇരുപത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം

ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ശത്രുപീഡിതരാംവിണ്ണോരാലേവംസ്തുതയായവൾ പ്രത്യക്ഷമായ്
സ്വദേഹത്തിൽനിന്നുമററൊരുരൂപമായ് • ശ്രീപാർവ്വതീശരീരത്തിൽനി
ന്നിട്ടാവിർഭവിക്കയാൽ കൗശികീയെന്നുലോകത്തിലെല്ലാംപേർചൊ
ല്ലിടുന്നതേ • പാർവ്വതീദേഹത്തോടംബയുണ്ടായശേഷമേ കറുത്ത
രൂപമായ്തീർന്നാൾചേതകാളികയെന്നുമായ് • മഷിവർണ്ണമഹാഘോ
രമദൈത്യക്ഷയകരവാൾ കാളരാത്രിയെന്നുംപേർസർവ്വകാമഫല
പ്രദാ • അംബതന്നുത്തമാംരൂപംശോഭിച്ചുബാഹ്യഭംഗിയായ് എല്ലാഭൂ
ഷണവുംചേർന്നിട്ടേററമെസ്സൗന്ദര്യമുള്ളതായ് • അപ്പാർവ്വതിയുമന്നേരം
ചിരിച്ചമരരോടോതിനാൾ:'ഭയമെന്ന്യേവാഴ്കനിങ്ങൾകൊന്നീടാംഞാൻ
രിപുക്കളെ • ചെയ്യേണ്ടതിദ്ദേവകാര്യംകളിക്കാംപോരിലെന്നുഞാൻ
നിസ്തുംഭാദികളെക്കൊല്ലാംനിങ്ങൾക്കേറെസുഖമേകവാൻ' • മഞ്ഞമേറു
മൊരദ്ദേവിയിതോതിസ്സിംഹമേറിനാൾ അരികിൽകാളികയോടുംരി
പുവിൻപുരിയെത്തിനാൾ • അവളക്കാളികയോടുംപോയ്‌വാണുപവ
നങ്ങളിലായി കാമനേയുംമയക്കുന്നനല്ലതാംപാട്ടുപാടിനാൾ • കേട്ടിട്ടാ

ഗ്ഗാനമാധുര്യ്യംമോഹിച്ചുമൃഗപക്ഷികൾ ആകാശത്തിൽനിന്നവാനോര
ധികംമോദമാണ്ടതേ• അന്നേരത്തവിടെത്തെത്തീട്ടുമ്മെസേവകർമാനവർ
ചണ്ഡമുണ്ഡാദിധർമ്മോരർകളിച്ചുംകൊണ്ടെട്ടുയാ • ദിവ്യരൂപിണി
യായ്പാടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നൊരംബയെ കണ്ടോർകാളികയാംദേവിമുൻ
പിൽനിന്നീടുമങ്ങനെ • അദ്ദിവ്യരൂപയെക്കണ്ടുവിസ്മയംപൂണ്ടുമാനവർ
ശുംഭനാമസുരൻതന്റെസമീപത്തിൽഗമിച്ചതേ • അവർചെന്നാഗ
ഹമലികൾവാഴുന്നദൈത്യേശനായിട്ടും നൃപനെന്നമനക്കെയ്തീനല്ലചാക്ക
റിയിച്ചിതേ: • 'കാമനാംകാമമേകീടുംകാമിനീമണിനായിക ഹിമവാനിൽ
നിന്നസിംഹമേറിവന്നത്തമോത്തമാം• സ്വർഗ്ഗത്തിലില്ലിവൾക്കൊപ്പംഗ
ന്ധർവ്വപുരിതന്നിലും ഭൂമിയിൽകണ്ടുംകേട്ടുമില്ലസ്ത്രീരത്നത്തിനതുല്യമായ് •
പാട്ടുമൊട്ടുപാട്ടുന്നുമനരഞ്ജനമായ് നൃപ! മൃഗവുംനൽസ്വരംമോഹി
ച്ചരികിൽവാണിടുന്നതേ • ആർപുത്രിയിവളെന്തിങ്ങുവന്നതെന്നറി
യേണമേ നിനക്കുപത്നിയാക്കാൻ ഗ്രഹിച്ചാലും നൃപോത്തമ! • അറിഞ്ഞു
ഭവനംപൂകിച്ചവളെഭാര്യയാക്കുക ഇപ്പോൾനാരിയിസ്സംസാരത്തി
ലില്ലതുനിശ്ചയം • ദിവിവർത്തന്നരത്നമെല്ലാംഗ്രഹിച്ചുനീനൃപോത്തമ!
എന്തുകൊണ്ടിസ്സുന്ദരിയെഗ്രഹിക്കുന്നില്ലഭൂപതേ! • ഐരാവതമത്ത
യ്യുപോൽകല്പകപ്പൂമരത്തെയും ഉച്ചൈശ്രവസ്സിനേയുംനീഗ്രഹിച്ചി
ല്ലംബരത്തിനാൽ • ബ്രഹ്മാവിൻദിവ്യമായുള്ള രത്നനിർമ്മിതമായിട്ടും
അരയന്നധ്വജംബ്രഹ്മവിമാനത്തെയുമങ്ങനെ • കുബേരൻതൻപത്മ
മെന്നനിധിയേയുംഹരിച്ചതേ പാശിതൻശുഭമാംഛത്രംബലമായ്ക
ക്കലാക്കിനീ • നിശുംഭനാംനിൻഭ്രാതാവപ്പാശവുംകൈക്കലാക്കിനാൻ
ബലാലാവരുണൻതന്നെജയിച്ചിട്ടുനൃപോത്തമ • നിനക്കുതന്നാനം
ബോധിവാടിടാപ്പത്മമാലയും രാജൻ!നിന്നെയെന്നിട്ടുപലമാതിരിരത്ന
വും • കാലന്റെവലുമൃത്യുന്തംയമൈകനാണ്ഡമും നീജയിച്ചുഹരിച്ചി
ല്ലേ? വഹ്നിപ്പാനന്തിതിൽപരം • വാഴുന്നിങ്ങിന്ദ്രകാമധേനുവുംനീ
ഹരിക്കയാൽ മേനകാദ്യപ്സരസ്ത്രീകൾവാഴുന്നുനിന്റെകീഴിലായ് • ര
ത്നങ്ങളെല്ലാമീവണ്ണംബലത്താൽകൈക്കലാക്കിനീ ഇവരാംഗനയാം
രത്നംഗ്രഹിച്ചീടാത്തതെന്തിനാൽ • നിൻഗൃഹത്തിലിരിക്കുന്നപത്മമാ
തിരിക്കുന്നവും ഇവളെക്കൊണ്ടുതാൻഭൂപ! രത്നഭൂതങ്ങളായിടും • മൂന്നു
ലോകത്തുമിവളെപ്പോലെയില്ലൊരുസുന്ദരി, ആ കാന്തയെക്ഷണത്തിൽ
നീവശത്തിലാക്കുക.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഇവർവാക്യം കേട്ടിവണ്ണം മധുരം മധുരാക്ഷരം മുമ്പിൽനിൽക്കുന്ന സുഗ്രീവനോടു ചൊന്നാൾ പ്രസന്നയായ് • ദൂത! സുഗ്രീവ! നീ പോക ചെയ്കകാര്യം വിചക്ഷണ! എന്നെക്കുറിച്ചവൻ ചൊന്നവാക്കുകൾ ... മിടുക്കന്മാർ പുരുഷന്മാർ ... സാമദാനങ്ങളെന്നോ ഇഹ ശൃംഗാരരസകോവിദർ • പ്രയോഗിച്ചീടുകിൽ ... സാമദാനങ്ങളെ വിച്ചിട്ടും ഭേദവും ശേഷം താൻ നിഷ്ഫലമെന്നു ബുധർ • സാമദാനങ്ങളാൽ നേരമ്പോക്കുള്ള മൃദുവാക്കിനാലേ വശത്താകില്ലയോ ഭൂതകാമമാലാണ്ട കാമിനി.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

സുഗ്രീവൻ കേട്ടുടൻ തൻ പടുവാം പ്രിയവാക്കിനെ ജഗദംബിക വാഴുന്നിടത്തിലായ് വേഗമെത്തിനാൻ • കണ്ടാൻ സിംഹത്തിന്മേലിരുന്നിടും മണിമണിയെയവൻ നമിച്ചിട്ടു ... മധുരവാക്യമോതിനാൻ.

ദൂതൻ പറഞ്ഞു.

സർവ്വാംഗസുന്ദരൻ ശുംഭൻ ദേവശത്രു ... ത്രൈലോക്യാധിപനാം ശൂരൻ വാഴുന്നവനവൻ! • നിൻ രൂപം കേട്ടുള്ള ... കാമഹാൻ നിൻ സമീപത്തിലായെന്നെ ചൊല്ലിവിട്ടാൻ വരാനനേ! • കൃശാംഗി! നീ അവൻ വാക്യം കേൾക്ക പ്രേമപൂർവ്വം നിന്നെ നമിച്ചു ദൈത്യന്മാർക്കധിപൻ ചൊല്ലിടുന്നത • ദേവന്മാരെയെല്ലാം ഞാനീ ത്രൈലോക്യനായകൻ യജ്ഞഭാഗങ്ങളെ ഞാൻ ഭുജിക്കുന്നിതു ... ഞാൻ • ... രത്നം ... ഹരിച്ചു ഞാൻ ... മായതും ദേവന്മാർക്കുള്ള രത്നങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ ... ക്കി നേൻ • മൂന്നുലോകത്തിലും ഞാൻ ... എല്ലാം ഭുജിപ്പവൻ ദേവാസുരമനുഷ്യന്മാരെല്ലാമെൻ വശവർത്തികൾ • നിൻ ഗുണങ്ങൾ ... ളിൽക്കൂടിയുള്ളിൽ കടക്കയാൽ നിൻ കീഴിലാകിയെന്നെ നിൻ മാനസം ... എന്തു ചെയ്‌വു ഞാൻ • നീയാജ്ഞാപിക്കവേ! ഞാൻ വശത്തായതു ചെയ്തിടാം നിൻ ... ഞാൻ ... ചെയ്കകാമബാണത്തിൽ നിന്നു നീ • കാമാതുരൻ തവാധീനനെന്നെനീ സ്വീകരിക്കുക ത്രൈലോക്യനാഥയായ് നല്ലഭോഗമെല്ലാം ഭുജിക്ക നീ • നിന്നാജ്ഞാകരനായ് ... ! ... മരണംവരെ ദേവാസുരന്മാർക്കവധ്യൻ ഞാൻ ... ! •

ണസൗഭാഗ്യപതിയായ്തീരുമെന്നുംനിനവരവർണ്ണിനി! ഏതിൽനിനക്കിഷ്ട
മെന്നാലതിൽക്രീഡിക്കസുന്ദരി! ॰ എന്നവൻവാക്കുനീയുള്ളിൽചിന്തി
ച്ചുറച്ചുമന്ദധരസ്മിതാൽചൊല്ലണംതാംനല്ലവാക്കിനെയുച്ചരിക്കുക ॰
വേഗംഞാനതിനെല്ലാംഭൂപനോടുചെന്നുപറഞ്ഞിടാം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അത്ഭുതമാം വചനംകേട്ടപ്പോൾ ദിവ്യകാന്തമുഖിയായ് നല്ലവാക്കവ
നോടോതിദേവിമൈവാഗ്ഗ്ഥസാധിക.

ശ്രീദേവിപറഞ്ഞു

നിശുംഭനെഞാനറിയും,വാനോരെവെന്നശക്തിമാൻ ശത്രുക്കളെ
ഹനിക്കുന്നോൻ,ദേവസമ്പത്തശേഷവും ॰ ഭുജിക്കുന്നോൻമഹാശൂരൻ,
സുന്ദരൻ,മന്മഥാഭമൻ ലക്ഷണംമൊപ്പിതിണങ്ങിയോനാൻ,ദേവമനു
ഷ്യരാൽ ॰ അവധ്യനാംശുംഭൻശുംഭനെയുംഞാനറിയുന്നതേ ആമ
ഹാസുരനെക്കാണ്മാനറിഞ്ഞിവിടെവന്നതൊൻ ॰ തൻഗോത്രകൂട്ടവാൻ
തന്നകനകങ്ങളോട്ടമാന്തിട്ടും ഇവിടെൻപതിയെക്കാണ്മാൻദൂരത്തിൽ
നിന്നുവന്നതാൻ ॰ വർണ്ണരേക്കണ്ടുഞാൻ,ഭുവിൽമാനുഷാമർത്ത്യരെയു
മേ ഗന്ധർവ്വരാക്ഷസന്മാരെ,പ്രിയദർശനരന്യരെ ॰ ശുംഭമീത്യാസംഭ്ര
മിച്ചുവിറയ്ക്കുന്നിവരൊക്കയും കേട്ടേൻശുംഭനെക്കാണ്മാനായിട്ടിന്നി
വിടെവന്നേൻ ॰ പോക ദൂത!മഹാത്മാവേ!ശക്തൻശുംഭനോടോതു
ക വിജനത്തിങ്കൽദൂതനായ്ഞാൻചൊല്ലീടുന്നവാക്കിനെ: ॰ 'അറി
ഞ്ഞേൻനിമഹാശക്തൻ,സുന്ദരൻസുന്ദരഗാത്രൻ ॰ ഉദാരൻ,ഗുണവാൻ,
ശൂരൻ,സർവ്വവിദ്യാവിശാരദൻ വിണ്ണോരെയൊക്കെയുംവെന്നോ,ദക്ഷൻ
ഭക്ഷൻ,കാലാന്തകൻ ॰ ഭോഗമെല്ലാംഭുജിക്കുന്നോൻ,സ്വാധീനൻ,സ്വ
ബലോന്നതൻ പതിയിൽകൊതിയുള്ളോരാം ഞാൻസത്യംതേ ചൊല്ലു
വോരാംനൃപ! ॰ നിൻറെസന്നിധിയിൽവന്നൂസഖ്യയാംഞാൻമഹാമതേ!
അല്പംവിശേഷമുണ്ടെൻറെവിവാഹത്തിന്നുഭൂപതേ! ബാല്യത്തിൽപ
ണ്ടുചെറുതാംശപഥംചെയ്തുഞാൻനൃപ! ॰ കളിക്കുമ്പോൾസഖികളോ
ടേകാന്തത്തിലെപ്പൊഴോ സ്വശക്ത്യാഹങ്കാരമൂലംഗ്രഹംതോഴികളും
മുൻപിലായ് ॰ എന്നെപ്പോർശക്തനാശൂരൻപോരിൽവെന്നിങ്ങയിച്ചി
ട്ടും അവൻബലാബലമറിഞ്ഞവനെഞാൻവരിച്ചിടും ചിരിച്ചാരാവാക്കു
കേട്ടേൻതോഴികൾവിസ്മയത്തോടും എന്തിവൾക്കുത്തമോസത്യംവേഗം
ചെയ്യിതൊരതുള്ളതാം ॰ രാജാവാമങ്ങുമതിപ്പോളറിഞ്ഞിട്ടെൻബലത്തിനെ

ജയിച്ചുന്നേനിൻബലത്താൽചെയ്യനീനിൻെറവാഞ്ഛയെ • നീയാ
നിൻസോദരൻതാനോവന്നിട്ടായുധഭൂമിയിൽ പോരിലെന്നെജയിച്ചി
ട്ടുവിവാഹംചെയ്യസുന്ദര!.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം

ഭാഷാപ്രബന്ധം

ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

ഇരുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ദേവിതന്നാവാക്കുകേട്ടുവിസ്മയിച്ചാതിദ്ദൂതനും എന്നുരചൊല്ലിനാ
ല്ലോകമി!സ്ത്രീസ്വഭാവേനസാഹസാൽ • ഇന്ദ്രാദിദേവദേവന്മാരാൽജൈ
ത്രയെയന്യരെയുമേ അവരെപ്പോരിലെങ്ങനെജയിക്കുന്നുഭാമിനി! • ഇ
ല്ലാതുംശൂരരാകുന്നുശുംഭനെപ്പോരിൽവെല്ലുവാൻ പോരിലിന്നവ
നോടേൽക്കാനാരുനീപത്മലോചനേ! • മാൻകണ്ണി!നീയുരക്കായ്ക വിചാ
രിക്കാതൊരിക്കലും തൻെറയന്യൻെറബലവുമറിഞ്ഞോതുകയുക്തമാ
യ് • ത്രൈലോക്യാധിപനാംശുംഭൻനിൻരൂപംകൊണ്ടുമോഹിതൻ പ്രാ
ർത്ഥിക്കുന്നാദ്ദൂപൻനിന്നോടുവന്നിച്ചുനടത്തുക • വിട്ടീമൂർഖസ്വഭാവ
ത്തെമാനിച്ചിട്ടെൻെറവാക്കിനെ ശുംഭൻനിശുംഭനെയോനീഭജിക്കൊന്നു
ഞാനോർഹിതം • ശൃംഗാരമെന്നതെല്ലാതുംഭജിക്കബുദ്ധമാരമായ്
ബുദ്ധിയുള്ളോ,രെൻപത്തിലുമല്ലാതാന്തരംസേ • വരുന്നില്ലെ
ങ്കിൽനീബാലേ!കോപിച്ചിട്ടാദ്ദൈത്യേന്ദ്രൻ ചികുരേത്യരെവിട്ടിന്നുബ
ലാൽതാൻകൊണ്ടുപോയിടും • ശക്തരായുള്ളോരവർനിൻവേണിമു
റിപ്പിടിച്ചുടൻ നിന്നെശുംഭസമീപത്തിൽ കൊണ്ടുപോകുംവരാന
നേ! • നീനിൻമാനത്തെരക്ഷിക്കുകകളകീസാഹസത്തിനെ മാനമുള്ള
വരുംനീമാനത്തോടവർപാർശ്വമെത്തുക • പോരെങ്ങുക്രൂരന്മാരാൽര
തിതർസുഖമെങ്ങുവാൻ സാരാസാരംതിരിച്ചുൻെറപട്ടുവാംവാക്കു
കേൾക്കനീ • ശുംഭൻനിശുംഭനെയോനീഭജിക്കണ്ടാപരംസുഖം

ദേവിപറഞ്ഞു

സത്യംദൂത!മഹാഭാഗ!സമർത്ഥൻനീകഥിക്കുവാൻ •അറിയുന്നേൻ
ശുംഭംശക്തനെന്നുംശ് ശുംഭനിശുംഭരെ ബാല്യത്തിൽതാൻചെയ്തസത്യം

മറിച്ചെല്ലുന്നവനിട്ടും അതിനാൽ [illegible] പോൽ
കനി • പോരില്ലാതായാമൻ [illegible] എ
ന്നെ ജയിച്ചുമവൻ താൻ കൈപിടിക്കട്ടിന [illegible] യാവണമേ.
ന്നോരംബാ തന്റെ ധരിക്കക യുദ്ധ [illegible] ന്നട
ത്തുക • എന്റെ ദുഃഖത്തിൽ നീ തിരിയ [illegible] ക ശ്രു
ത്വം വിട്ടും വിട്ടു ജീവിതെപ്പുമരണമല്ലോ [illegible] ടിപ്ര
കാരം [illegible] പോയ് [illegible] ന്യു
ക്തം പോൽ ചെയ്തിട്ടെത്താൻ • സത്യം [illegible] ത്തിൽ ധ
ർമ്മമായതും അതാചരിക്ക ധർമ്മജ്ഞ! [illegible]

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

നീതിയോടും ബലത്തോടും [illegible] പ്രയത്നമായ് [illegible] വാക്ക
കേട്ടവൻ പോയി വിസ്മയത്തോടും • [illegible] ദൈത്യ
നാഥനെ യാതൊരുവൻ [illegible] പോരിൽ [illegible] തിനാ
യ് • [illegible] ഴെ വാക്യങ്ങളെവായ് പ്രിയമായവൻ.

ഭീഷ്മർ പറഞ്ഞു.

സത്യം പ്രിയം [illegible] മാത്രം ചിന്തിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഞാൻ സത്യം
പ്രിയമുള്ള [illegible] ല്ലയോ? • അപ്രിയം ചൊൽകിലോ
ശ്രീ [illegible] കോപിക്കും [illegible] സാധുക്കൾ [illegible] സ്ത്രീ
യിൽ [illegible] • എന്തൊരു ന്നറിവാക [illegible] വൃത്താന്തമൊ
ന്നമെ ഗർവം [illegible] കൊണ്ടു [illegible] • അവരും
ചൊന്നതു കേട്ടാലും വഴിപോലെ മഹാമതേ!! 'ബാല്യത്തിൽ പണ്ടു
ഞാൻ ചെയ്തേൻ കളിയായ പ്രതിജ്ഞയെ • സഖിമാർ തൻ മുൻപിൽ വ
ച്ചെൻ വിവാഹത്തെക്കുറിച്ചുതാൻ പോരിൽ ജയിച്ചിട്ടാരെന്നെ [illegible] മി
ല്ലാതെയാക്കുമോ • [illegible] വനേ ഞാനെൻ പതിയായ്, സ്വീകരി
ച്ചിടും [illegible] സത്യം കെല്ലമാക്കി ചെയ്യാൻ മേലാ [illegible] പോതമ! • അ
തിനാൽ ചെയ്തു പോരെന്നവെന്നു നിൻവശമാക്കുക' അവളിങ്ങനെ
ചൊന്നാൾ ഞാനതു കേട്ടിട്ടു വന്നതേ • നിന്നിച്ചപോൽ നിൻപ്രിയ
ത്തെ നടത്തുന്നീ മഹാനൃപ! ഉറച്ചു പോരിനായ് സിംഹമറിയായുധമാണ
വർ • ഇരുകൂട്ടിൽ [illegible] വിധിക്കുന്നി.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അസ്സുഗ്രീവന്റെയീവാക്യംകേട്ടിട്ടശ്ശുംഭദാനവൻ ശുംഭൻശതാൻ സമീപസ്ഥൻനിശുംഭംതന്നൊടുരചെയ്തു.

ശുംഭൻ പറഞ്ഞു.

സത്യമായ്ചൊൽകഭ്രാതാവേ!ചെയ്യേണ്ടതെന്തൊന്നാമതേ! പോരാശിച്ചാവരുംവണ്ണംവിളിച്ചീടുന്നു സാമ്പ്രതം ॰ നീയോഞാനോമറ്റൊരന്യരാരാട്ടംപോരിനായിട്ടുപോകണം നിന്നഭിപ്രായമെന്തെന്നാലതു ഞാനിന്നുചെയ്തിടാം.

നിശുംഭൻ പറഞ്ഞു.

പോരിനായ് വീരനാംനീയുംഞാനുംപോവതയുക്തമാം ധൂമ്രലോചനനേവേഗമയക്കുകസുരേശ്വര! ॰ അവൻചെന്നവളെപ്പോരിൽജയിച്ചിട്ടാവരാംഗിയെ ഇവിടെക്കൊണ്ടുവന്നീടുംനടത്തീടാംവിവാഹവും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ശുംഭൻനിശുംഭാനുജന്റെവാക്കുകേട്ടിട്ടു,അസ്സുരനായ് അയച്ചാനരികിൽവാഴുംധൂമ്രലോചനനെയവൻ.

ശുംഭൻ പറഞ്ഞു.

ധൂമ്രലോചന!പോയാലുംവലുതാംസൈന്യമോടുനീ പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നാലുംമുഗ്ദ്ധയാംവിശ്വമോഹിനിയെ ॰ ദേവനോമാനവൻതാനോദാനവനോബലമേറിയോൻ അവൾക്കുപോരിൽതുണയായ്വന്നാൽകൊല്ലുകനീക്ഷണം ॰ പാർശ്വേവാഴുംകാളിയെക്കൊന്നവളെനീപിടിച്ചുടൻ നല്ലകാര്യംസാധിച്ചാലിങ്ങുപോരികശീഘ്രമായ് ॰ മൃദുവാദമയച്ചിട്ടുസ്വാധീനയാക്കചെയ്യണം നന്നായ്ശ്രമിച്ചാ,യവളോടുഗ്രമാക്രോശാദി ॰ പോരിലായുധമായെത്തിത്തുണയ്പ്പോരെവധിക്കുക ശ്രമിച്ചവളെരക്ഷിക്കുന്നതാരാലുംവധിക്കാമേ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

രാജാവിങ്ങനെകല്പിച്ചിട്ടുടനെധൂമ്രലോചനൻ നമിച്ചുശുംഭനെ വേഗംപോരിനായ്പോയ്സസൈന്യനായ് ॰ ദാനവന്മാരറുപതായിരമൊടൊത്തുചെന്നവൻ കണ്ടാൻരമ്യമതാമാരാമത്തിൽവാഴുന്നദേവിയെ ॰ അക്കുട്ടിമാൻകണ്ണിയെക്കണ്ടായവൻവിനയത്തോടും പറഞ്ഞു.

..പരസംഭേദ്യമതായതുവാക്കിനെ: ● 'കേശവ! ദേവി! മഹാഭാഗ! ഗ്രാ
മിൻനിൻവിരഹാളുതൻ ദീർഘാതനിന്നരികിലായയച്ചാനൊതന്ദ്രേത
ണേ ● നിന്നിലെ സംഗമേ കൊതിക്കയെന്നാൽസാമമോതുവാൻ തിരിച്ച
യന്നവൻ ചൊന്നാൻ വിപരീതമതായൊഴി ● അതുകൊണ്ടെൻ സ്വാ
മിമനാൻ ചിന്താവിഷ്ടമനസ്സനായ് രേവിച്ചുസമാഗ്ജ്ജനെ! ഗ്രാമൻകാ
മവിമോഹിതൻ ● നിൻപെങ്ങൾ ദ്വാരകാവാസ്യാവിഭായില്ലതന്നം അ
ർദ്ധനാരപാരിൽ വെയ്യുന്നൊന്നെനവാക്കകഴിപ്പൂ ● അവൻധരിച്ചി
ല്ലുണ്ടെവിധ:പോരെ നമോനിന്! ഉദ്ധവ: ഖേദം, രതിജ, മാനമൊക്കെ വാലി
തെളുകണോ ● രതിജനിന്നിൽ പാദമാധ:ശരികൾ സാഹസമതം സ്വ
ഭാമതിജം കാണു!ശേഷം ശത്രുജനം ● നിൻപാദം തൊഴുതിട്ടു
ന്നില്ലെനീ സുന്ദരിമാർമണി! മധുപാലിൻമാധവനൊന്നെന്റെയുള്ളത്തി
ലുള്ളതു ● ഇമ്മട്ടതറിയുന്നനെന്നിൽ സമീപത്തിലായ് ഗ്രാമൻ ഗ്രാമനി
ന്നമഹാഭാരതസന്ത്രത്തോട്ടകൂടിഅയച്ചതം നീ സമർത്ഥ മഹാഭാഗെ! കേശ
വകേൻനല്ലവാക്കിനെ ത്രിലോകേശൻ തേജപ്പെട്ടഹരൻഗ്രാമൻ, ജീക
ന്നി ● ഉദ്ധിതനെ ശ്രീരാമകൃഷ്ണമയസ്ഥാനപ്പെട്ടതാണിയായ് ഗ്രാമൻകാ
മബലാൽനരനൻ വീരൻനിന്നെയായിട്ടിട്ടം ● വിലിതുഗ്രാമഗോരചൊല്ലു
ചൊല്ലു, ഭാവങ്ങൾ ഗ്രാമനം ചൊല്ലു, ഗോളിയവ് കൈകളിൽ സാക്ഷിയാ
യ്യതം ● ജ്ഞാനാംബുജങ്ങളെയാഗതാലുംപരമാത്മജനെന്നെൻ പ്രഭു നിന്നോ
ജയിച്ചുനൻമൊനൊയിൽ തളർന്നുപോയിട്ടം ● മനങ്ങളാൽ വൃണചെയ്തി
ലുടൽക്കിറൽനഖങ്ങളാൽ വിദ്രുമാക്ഷിണവും നിന്നിലുണ്ടാകഗ്രാമൻ്റെ
പതി ● നിനക്കം രമിയാംപോഴ്ഗോവരമേവിച്ചിട്ടം കാഴ്ചയിൽ
താൻനിൻവശമാഗ്രാമൻസവിത്രമനാപ്പിയേ! ● പത്ഥ്യാഹിതംനിന
ക്കെന്റെനല്ലവാക്കെ, ഇക്കരംകൻനീ ശനിയായ് മാനമുള്ള രക്ഷംജീക
ശ്രൂഷേവിനേ ● ഭദ്രഗ്യൻ ഗ്രഹംശേശ്രുതമേതിൽ പ്രിതമുള്ളവർ രതി
സാമത്ര്യമവും നീയോഗ്യയല്ലതിനോരമേ! ● കാൽചവിട്ടാൽ പൂക്കമ
ശോകമ്പോൾചെയ്യുകൻപനേ മുഖമദ്യതാലിലത്തിവികസിക്കുന്ന
പോലയും.

ശ്രീമഹാഭാഗവതം ഏകാദശസ്കന്ധം
[illegible]
[illegible] അദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

ധൂമ്രലോചനനീവണ്ണംപറഞ്ഞിട്ടുനിവൃത്തിനാൻ • ഉഗ്രവാക്കോ ടിതാളപ്പൊരുംകേട്ടിട്ടുചൊന്നാൾകാളിയും • 'ദൈത്യകന്മീന്ദ്രനയച്ചു ള്ളോരുസേനാപതിവരികയായ് ബലവാനായ്വന്നുനീയൊട്ടുമാനംകൊടുത്തിട്ടുനൽ കാം • ഉണ്ടിതെന്തെങ്കിലുംശക്തനായെന്നിതേന്നത്തെച്ചൊന്നതേ യുദ്ധ ത്തെയുദ്ധപ്രധാനമാവിട്ടിപ്പൊരുംമൂഢനായിനി • മേടിച്ചുകൊണ്ടുപോൽശരം വിട്ടുകൊണ്ടുണ്ണുംനിന്നുള്ളതോ • ശൗര്യശക്തതയൊട്ടുമെന്തിപ്പോൾ ഭിക്ഷംനിജ മന്ദിരം മന്ദനായുള്ളവനെക്കണ്ടിവിടെപ്പോകാതിനിയാവരാം • പ്രപഞ്ച ത്തിലിവർതമ്മിൽവിവാഹമായുക്തമല്ലതാൻ സിംഹസ്ത്രീയതികാമ ത്താൽനരിയപതിയാക്കുമോ • കരിണീഗർദ്ദഭത്തെയുംകാമധേനുശശ ത്തെയും സത്യമെന്നവാക്കുപോരുമ്പോൾ നിങ്ങളൊക്കെയൊട്ടുചൊല്ലുന്നീ • പോ താളംപരവശത്തിൽപൂകാനുള്ളൽപോലെപോവുക.'

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

കാളികാവാക്യംകേട്ടിട്ടുദാനവൻധൂമ്രലോചനൻ കോപത്താൽ ചൊന്നാനുരുദ്ധനായിട്ടുമഹാനവമല്ലാദേവിതന്നോടു • 'മഗവിതസിംഹ ത്തോടൊന്നിച്ചുപോരിൽവധിച്ചുഞാൻ • ദുർദ്ദർശേ!നിന്നെ,ഇവളെയു പന്നായ്കൊണ്ടുപോയിട്ടും ഇച്ചന്തംസിംഹംതന്നിപ്പോളല്ലാതെന്റെ മമ • അല്ലെങ്കിൽനിന്നെക്രൂരമ്പോൽകൊല്ലുംഞാൻകലഹപ്രിയേ!.

കാളിപറഞ്ഞു.

കണ്ടുകൊണ്ടീയോദ്ധാമൂഢ!വില്ലാളികളിതയുദ്ധമാം വിട്ടബാണങ്ങ ളെശത്രുവാപൂകനീകാലമന്ദിരം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ആവാക്കുകേട്ടദൈത്യൻകൈക്കൊണ്ടുറപ്പുള്ള വില്ലിനെ നൻമുട്ടു യുമ്മക്രൂരമ്പിൻകൂട്ടംവർഷിച്ചുകാളിയിൽ • പൊൻവിമാനങ്ങളേറിട്ടുവാ നോർദ്ദിവ്യൻമുനിമാരുമാ വാഴ്ത്തീട്ടംബേ!ജയിക്കെന്നവാക്കൊടുംനോ ക്കിനില്ലേവെ • അവർതമ്മിലുണ്ടായിപോരതിഭയങ്കരം ഉഗ്രമായ് ശരം,വാൾ,ശൂലം,ശക്തി,ഗദ,ഇവയാലിരുവർ • കാളികാബാണമെയ്തിട്ടു

കൊന്നാളാശ്വംഭരങ്ങളെ തകർത്തവൻറവൻതേരും ചിരിച്ചാറം പലവട്ട
വും കോപത്താൽ പ്രജ്വലിക്കംപോൾ വേറെതേരേറിയായവൻ ഉഗ്രമാ
യ് ശരവർഷത്തെ ചെയ്യാൻ കാളികയിൽ നൃപ! • മുറിച്ചായവയെ ദേവിയ
ങ്ങെത്തുംമുമ്പുവേഗമായ് വിട്ടാളവൻറമേൽ വേറെയുഗ്രവേഗങ്ങളായ
വരം • അവയാൽ ചത്തുവന്നുള്ള സഹായികളശേഷവും ചരങ്ങളെസൂത
നോട്ടംകൊന്നതേരുംതകർത്തു—ൻ • വേഗംമുറിച്ചവൻവില്ലും സപ്പുളശ്വശ
രങ്ങളാൽ മുന്നെ തകിവിരണ്ണ് ഛിന്നുണ്ണം മുഴക്കീശംഖനാദവും • തേരെന്ന്യേ
ലോഹമെല്ലാമെങ്ങേററപ്പെള്ളൊതലക്കയ്യുംകൊണ്ടുകോപാൽവന്നുതേരി
ന്നുട്ടത്തെധൂമ്രലോചനൻ • വാക്കാൽ കാളിയെനിന്ദിച്ചാൻ കരാളൻ കാ
ലസന്നിഭൻ: 'നിന്നെയിന്നുവധിക്കുന്നോൻ കശ്രപേ! പിംഗലോചനേ!' •
എന്നോതീട്ടടനെ ചന്ദപരിഘത്താലടിക്കവേ ഉഗ്രകാരത്താൽ ഭസ്മമാ
ക്കിയവനെ അംബ പാർവ്വതി • അവനെഭസ്മമായ് കണ്ടുഭയപ്പെട്ടിട്ട
സൈന്യവും ഓടീവഴിയിലയ്യയ്യോതാത! എന്നോതിവേഗമായ് • ധൂമ്ര
ലോചനൻതന്നെ ഹതനായ് കണ്ടുദേവകൾ മോദത്തൊടും വാനിൽ
നിന്നു പുഷ്പജാലം ചൊരിഞ്ഞുതേ • ഭയങ്കരമതായ് തീർന്നിതപ്പോളായു
ധഭൂമിയും ദൈത്യശവങ്ങൾ കരികൾ ഖരങ്ങൾ തൻശവങ്ങളാൽ • പ
ത്തുംകഴുകംകാക്കനരിയോരോപിശാചുമേ പോക്കുമപ്രേതജാലത്തെ
ക്കണ്ടാടിത്തുള്ളിനിന്നുതേ • ദേവിയപ്പോൾക്കളംവിട്ടുദൂരത്തിൽച്ചെന്നുനി
ന്നുടൻ മുഴക്കിനാളുഗ്രമായശംഖനാദം ഭയപ്രദം • ഗൃഹത്തിൽവാണിടും
ള്ളുംതെല്ലുംഭയംപൂണ്ടിട്ടുടനെ കൈകാൽകണ്ണിവയില്ലാത്തോർമഞ്ച
ത്തിൽകേറിവന്നവർ • കഴുത്തപ്രാപ്തമരയുമററെക്കരയുന്നവർ തോ
റവുചോരയണിഞ്ഞെത്തുംദൈത്യരെയങ്ങുകണ്ടുമേ • നിശ്ശുംഭനോടും,
ചോദിച്ചാനെങ്ങുപോയ് ധൂമ്രലോചനൻ എത്രമേട്ടതോററുവന്നെന്നാന
യിച്ചില്ലാവരംഗിയെ • എങ്ങുപോയ് മൂഢരേ! സൈന്യം അംഗിയായവ
ചെയ്തുവിൻ കേൾക്കുന്നോർതൻ ശംഖനാദമിപ്പോൾ ഭീതിയെഴുന്നതി.

[illegible]

സൈന്യത്തെയാകെയുംവീഴ്ത്തി, ഹതനായ് ധൂമ്രലോചനൻ ചെയ്യാമ
മാനുഷാകൻ കൊള്ളികായുധഭൂമിയിൽ വാരണാക്കത്തിങ്ങിയിക്കേറപ്പ
തംബികാശംഖനിസ്വനം ചെയ്യുന്നവാനവർക്കെല്ലാം മോദം ദൈത്യർക്ക
ശോകവും • എപ്പോൾ സർവ്വരെയുംവീഴ്ത്തിയാസിംഹം തേർമുറിഞ്ഞുപോ
യ് ബാണപാതങ്ങളാലശ്വങ്ങളും വീണുനശിച്ചുതൻ സന്തോഷത്താൽ

പുഷ്പവൎഷം ചെയ്തമ്പർവാനിൽനിന്നവർ സൈന്യങ്ങൾ തോററതും ധൂമ്ര ലോചനൻ വീരൻ പോയതും • കണ്ടുനമ്മൾക്കു വിജയമുണ്ടാകില്ലെന്നുറ ച്ചുതന്മന്ത്രിമാരോടാലോചിക്കുക നീ നൃപ! • ഇതുളളതാം മഹാഭാഗ! ജഗദംബയൊരുത്തിയായ് സൈന്യമെന്യേനിങ്ങളോടു പോരിനായ് നിന്നിടുന്നതേ • തനിച്ചുനിൎഭയം ബാലാമദിച്ചോർക്കുമ്പോൾ ഹേമേരിയോൾ ഇതു താരത്തുളളതായ് തന്നെ ധരിക്കണം ഭൂപോത്തമ! • സന്ധി, പോർ ചെയ്ക, ഓദാസീനനായിരിക്കുക, ഓടുക ആലോചിച്ചിട്ടിമിവയിലേതെന്നാലതു ചെയ്ക നീ • സൈന്യങ്ങളായവർ കൊണ്ടു മില്ലെന്നാലുമ്പലൊക്കയും ആപത്തിങ്കൽ സഹായിപ്പാൻ വന്നു ചേരുകയില്ലയോ? • സമയത്തിൽ സമീപത്തിലെത്തീടും ഹരിശങ്കരർ അരികിൽ വാനിലായിനവാഴുന്ന ലോകപാലരും • ഭൂതങ്ങൾ, നരർ, ഗന്ധൎവ്വർ, കിന്നരന്മാരുമങ്ങനെ തരംവന്നാൽ സഹായിക്കുമവർക്കെന്നായ് നിനയ്ക്കണം • ബുദ്ധി കറവിനാൽ തന്നെ നാമൂഹിക്കുന്നിതൊക്കയും തുംബെയ്ക്കില്ല സഹായാശ തൻകാൎയ്യാശയുമൊന്നുമേ • ജഗത്തെല്ലാം നശിപ്പിപ്പാനേകയായവൾ ശക്തതാൻ എന്തുപിന്നീടു ദൈത്യർ തൻ നാശം നിശ്ചയമാണതു • നിനച്ചീവണ്ണമിഷ്ടം പോൽ ചെയ്യാലും നീ മഹാമതേ! ഹിതമായ് മിതമായ് സത്യമോതണം സഹചാരികൾ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അവർ തന്നാവാക്കു കേട്ടുടനെ പരബലാർദ്ദനൻ ചോദിച്ചാനനുജൻ തന്നെ വരുത്തീട്ടു രഹസ്യമായ് • ധൂമ്രലോചനനേയിന്നു കൊന്നാൾ കാളികാസോദര! നശിപ്പിച്ചു സൈന്യമെല്ലാം ഗണം തോററോടി വന്നതേ • മദഗൎവ്വിതയാമംബ ചെയ്യുന്നു ശംഖനാദവും അറിവുള്ളോരറിയാകാലത്തിൻ ഗതി സർവ്വദാ • പുല്ലു വജ്രമതായ് തീരും വജ്രം പുന്നറുമാശ്ചൎയ്യം ബലവാൻ ക്ഷീണനായിടും ദൈവത്തിൻ ഗതിയിങ്ങനെ • ചോദിച്ചീടുന്നു നിന്നോടായെന്തു ചെയ്യുന്നു നാമിനി ആരോഗ്യമാണംബന്ധനം ഹേതുവാലിങ്ങു വന്നവളോ? • കേട്ടന്നതായുധനായ്ക്കരമോളുക വശമായ്? ജ്യേഷ്ഠനെന്നനുജൻ നിന്നോടാക്കന്നിക്കാര്യം സകലം.

നിശുംഭൻ പറഞ്ഞു.

ഓടുന്നതൊരാശ്ചര്യം താനൊളിക്കണം ഇങ്ങനെ ഏറുവാനില്ലതും ഞാൻ താനിവളോടെന്തു കാരണമേ • പോകുന്നു ഞാൻ സൈന്യമോടൊത്തു പോർ ചെയ്വാൻ ശ്രേഷ്ഠരോടുമായ് വേഗം വെന്നമ്പലയാമിവളെ

നിഗ്രഹിച്ചുടൻ ॥ അഥവാബലമായ് ദൈവംമറിച്ചിന്നവളെത്തിഞാൻ
മരിച്ചുപോകിൽനീകാര്യം നന്നായോർത്തു നടത്തണം ॥ എന്നവൻവാക്കു
കേട്ടോരുശുംഭൻസോദരനോടുടൻ: 'നിൽക്കനീ ചണ്ഡമുണ്ഡന്മാർ
പോകട്ടേബലശാലികൾ ॥ പിടിപ്പാൻമൂഢയെന്നാരിയെയാക്കുകയുക്ത
മോ? വീരരാം ചണ്ഡമുണ്ഡന്മാരവളെക്കൊല്ലുവാൻമതി' ॥ നിശ്ശുംഭ
നോടിതോതീട്ടുടൻപിന്നെശ്ശുംഭനാശക്തരാം ചണ്ഡമുണ്ഡരോടീവാക്കു
ചൊല്ലിനാൻശുംഭദൈത്യപതി: ॥ 'സൈന്യങ്ങളോടൊത്തുനിങ്ങൾരണ്ടുപേ
രുംഗമിക്കുവിൻ യമന്യേമഞ്ഞീടുമാറാകിയെവധിക്കുവാൻ ॥
പോരിൽനിങ്ങൾവധിച്ചിട്ടാപിംഗലോചനകാളിയെ അവളെക്കൊ
ണ്ടുപോന്നിട്ടിവൻകാര്യംസാദ്ധ്യമാക്കുവിൻ ॥ മത്തംക്രൂരമവൾനിങ്ങൾ
പിടിച്ചിട്ടുവരാഞ്ഞാലോ ക്രുദ്ധനാൽനിഗ്രഹിപ്പിൻരണനായികയാം
ബലയെ'.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പഞ്ചമസ്കന്ധം

ധൂമ്രലോചനവധം

ഇരുപത്തഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്താറാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നാജ്ഞാപിച്ചുടൻവീരർചണ്ഡമുണ്ഡർമഹാബലർ വലുതാം
സൈന്യമോടൊത്തുവേഗംപോരിനുപോയിതേ ॥ ലേഖനാക്ഷിഹിതം
ചെയ്യുംദേവിയെയങ്ങുകണ്ടുടൻ സാമമായ്ചൊല്ലിനാർവാക്യമാമഹാ
വീരരായവർ ॥ ബാലേ! നീയറിയുന്നില്ലേ ശുംഭൻ സുരബലാർദ്ദനൻ
ഉമ്പർകോനെവെന്നമഹാവീരൻസോദരനായവൻ ॥ കാളിയുംസിം
ഹവുംചണ്ഡിനീദുർബ്ബുദ്ധിയെയോർത്തിതാൻ സർവ്വസൈന്യയുതൻ
ശുംഭൻനീയാശിക്കുന്നുവല്ലവാൻ ॥ നാരിയാനരയോബുദ്ധിചൊല്ലാ
നില്ലനിനക്കൊരാൾ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നനിൻനാശത്തിന്നായ് ജനിക്കുന്ന
വിണ്ണവർനിന്റെയന്യന്റെയുംശക്തിയോർത്തുനിചെയ്കകാര്യവും ॥ ക
ണ്ണവീരൻപരതന്നായ്നിവ്വഹാഗർവ്വനടികൊല ॥ സാധിക്കനീയ
വന്നിഷ്ടമവനാഗ്രത്തിലെത്തിനായ് ശൂമപ്പെരുളെല്ലാമെറെകൈകളായുധ
ജാലവുംഐരാവതകരച്ഛേത്താ,വാനവേക്കീറിടുന്നവൻ രണശൂരൻ,
ദേവജേതാ,സുരന്മാരെജയിച്ചവൻ ॥ ഗർവ്വിക്കുന്നുമഹാബാലേ!കേൾക്ക

കേൾനല്ലവാക്കിനെ ഹിതമാംതെവിശാലാക്ഷി! സുഖം ദുഃഖനാശ
നം • ദുഃഖമേകുന്നകാൎയ്യത്തെത്തള്ളണമെന്നല്ലോ ബുധർ ശാസ്ത്രജ്ഞ
ന്മാർ, സുഖമായുള്ളതെയാശ്രയിക്കണം • നീസമൎത്ഥകളിൽവാണി!
യോർക്കശുംഭന്റെവൻബലം • പ്രത്യക്ഷംശക്രമാംദേവസംഘത്തെയും
തകൎത്തു • അതേററാംനിസ്സാരമാക്കുംനിന്ദ്യഹാസ്യമല്ലയോ വിദ്വാ
ന്മാർസംശയാത്മകംകാൎയ്യത്തിൽപോയ്ക്കൂടെന്നാം • പോരിൽജയിക്കയ
നാംശുംഭൻവിണ്ണോർക്കൃതശത്രുവാം • ശുംഭപീഡിതരായ് നിന്നെയ
യക്ഷന്നതിനാലവർ അതുകൊണ്ടവർതൻനല്ലവാക്കാൽവഞ്ചിതയായി
നീ • സ്വകാൎയ്യസാദ്ധ്യമായ് വാനോർശിക്ഷ, നിന്നാഗലിന്നുതാൻ കാൎയ്യമി
ത്രത്തെവിട്ടിട്ടുസേവിക്കുംധൎമ്മബന്ധുവോ • വിണ്ണോരേററംസ്വാൎത്ഥപ
ർ, സത്യംചൊല്ലുന്നിന്നോടായ് ജേതാ, ലോകേശ്വരൻ, ദേവനാഥൻ,
ശുംഭൻജയിക്കുന്നി • ധന്യൻ, സുന്ദരൻ, ശൂരൻ, കാമശാസ്ത്രവിശാരദൻ
ശുംഭാജ്ഞയാൽനിൎപ്പാപിക്കുംലോകൈശ്വൎയ്യങ്ങളെല്ലാക്കയും • നന്നാ
യുറച്ചുമിത്രമായാനല്ലോനേവരിക്കുക'

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അച്ചണ്ഡവാക്യമീവണ്ണംകേട്ടിട്ടമ്മശാംഭവീക ഇടിവെട്ടുന്നപോ
ലട്ടഹാസിച്ചാംപിന്നെയോതിനാൾ: • 'പോകമൂഢ! വൃഥാചൊല്ലുന്ന
തുനീമതിവാക്കുകൾ ഹരിശാദ്യമരവിട്ടെമ്മട്ടവനെഞാൻവരിച്ചിടും •
എനിക്കൊരുവരൻവേണ്ടില്ലവനോടൊത്തുകാൎയ്യവും ശ്രുതങ്ങൾകൊക്ക
യുംഞാൻതാൻസ്വാമിനീനിസ്ത്രവിക്കുക • ഞാൻകണ്ടേനവളെന്റെസ്ത്രീംശി
നിശുംഭരെയുമിങ്ങനെ ദൈത്യമാനവരേയേറെപ്പണ്ടുകൊന്നിട്ടുള്ള
ഞാൻ • യുഗന്തോറുംദേവവൃന്ദമെൻമുൻപിൽനഷ്ടമായിട്ടും നാശംപ്രാ
പിച്ചിടുംപിന്നെയിന്നുദൈത്യസമൂഹവും • കാലൻതാൻവന്നിങ്ങുദൈ
ത്യസംഹാരംചെയ്യിടുന്നവൻ ആത്മസന്താനരക്ഷക്കായ് വൃഥാചെ
യ്യുന്നുനിൎണ്ണമം • പോർചെയ്യുനീവീര! ധൎമ്മംരക്ഷിക്കാനായ് മഹാമതേ!
തള്ളാവോന്നാവതുംശ്രുത്വ? കീൎത്തിരക്ഷിക്കണംബുധർ • നിശുംഭനാൽ
കാൎയ്യമെന്തുതദ്ദ്വൂൻശുംഭനാലെയും? പരമാംവീരധൎമ്മത്തെപ്പൂണ്ടു
വിണ്ണിൽഗമിക്കനീ • ശുംഭൻനിശുംഭനുമേറവുനിൻബന്ധുക്കളശേഷ
വും നിന്നോപിൻതുടരുംനിന്റെരക്ഷയുമുള്ളാതമിന്നുതാൻ • ക്രമ
ത്താൽദാനവന്മാരെയെല്ലാംഞാനിന്നുകൊന്നിടാം നീവിഷാദമുപേ
ക്ഷിച്ചുയുദ്ധംചെയ്യുവിശാലമതേ! • നിന്നെഞാൻകൊന്നിടാംനിന്റെ

ഭ്രാതാവിനെയുമിന്നുതാൻ നിശുംഭശുംഭരെപ്പിന്നെമത്തനാകെതമ്പി
ജനെ ● മറവുമാനവരെയുംഞാൻപോർക്കളത്തിൽവധിച്ചുടൻ സ്ഥാനം
പൂകാംനിൽക്കയാനീപോകയോമ്പാതാളമാഗമായ് '● നീയെന്നൊടി
ന്നുപോർചെയ്യശസ്ത്രമാണമിട്ടുവാംഭീക! ഭീമകരംകിസ്തമാംവ്യാർഥവാ
ക്കെന്തിനാതിട്ടുന്നഥീ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

പ്രേരിപ്പിച്ചിട്ടംബയേവംകോപിച്ചുബുദ്ധപ്പിതർ ചണ്ഡമുണ്ഡ
സുരർ,ഘോരമായിഞാണൊലിയിട്ടുതേ ● മുഴക്കിദേവിയുംശംഖംപെരു
മ്പറക്കംമുഴങ്ങവേ കോപാൽകതത്തൻസിംഹത്താനടനൊന്നലറീടിനാ
ൻ ● ആനാദംകൊണ്ടുശക്രാദിദേവന്മാർമോദമാണ്ടുതേ യക്ഷർ,ഗന്ധ
ർവ്വർ,മുനിമാർ,കിന്നരർ,സിദ്ധർ,സാദ്ധ്യന്മാരെന്നിവരാകിലമീയെകംയുദ്ധ
മുണ്ടായ്പരസ്പരം ചണ്ഡികാചണ്ഡർക്കുഘോരംബാണഖഡ്ഗഗദാ
ദിയാൽ ● ചണ്ഡൻവിട്ടശരംക്രൂരമ്പിനാൽദേവിമുറിച്ചുതേ സർപ്പങ്ങളെ
പ്പോലെപിന്നെയയച്ചാളുഗ്രചണ്ഡിക ● ആയുധത്തിൽശരശ്രേഷ്ഠംകൊ
ണ്ടാകാശംമറഞ്ഞുപോയ് കഷ്ടകർക്കഘനാന്തത്തിൽമീയെകംശലഭങ്ങ
ൾപോൽ ● പോരിൽപതിച്ചാൻസൈന്യങ്ങളോട്ടകൂടീട്ടുമുണ്ഡനും അ
സ്ത്രവർഷംചെയ്തുകോപിച്ചിട്ടമ്പുഷ്ടമയങ്കരൻ ● വലുതാംബാണജാല
ങ്ങളെറെക്കോപിച്ചിതംബിക കൃഷ്ണാംഗിന്നുമതായ്തീർന്നുകോപത്താല
വൾതൻമുഖം● വളഞ്ഞുപുരികം,നേത്രംകളിപുഷ്പതുല്യമായ് ക്രൂരയാ
യുടനുണ്ടായീനെററിയിൽനിന്നുകാളിയും● കട്ടുവാളെത്തൊലിയുടനൊന്നോ
ലുമിട്ടുതരീയമായ് മുണ്ഡമാലയൊടുംഘോരാട്ടഹാസ്യവാപിസമൊരൊ ●
ഖഡ്ഗപാശധരാമീയെകണ്ണാളുററംഭയങ്കരാ ഖട്വാംഗധാരണീരൌ
ദ്രാകാളരാത്രിയൊടൊത്തവൾ●വിസ്തീർണ്ണമുഖിയാൾനാവേക്രൂരടെക്രൂരട
തിളക്കവോൾ വിസ്താരഘോഷനാദവേഗാൽദൈത്യസൈന്യങ്ങളായിട്ടം ●
വീരാംദൈത്യരെകണ്ണിലാക്കിക്കോപത്തോടൊത്തുടൻ മന്ദംമന്ദംവാ
യിലാക്കിചവച്ചുനിഹനിച്ചുതേ ● ആനകാരൊട്ടുംകൂടിമണിഘണ്ടാഗ
ജങ്ങളെ കൈകൊണ്ടെടുത്തുതൻവായിലാക്കീട്ടലറിനാളവൾ ● ഒട്ടകാ
ശ്വങ്ങളേക്കേറുന്നൊരൊട്ടുംകൂടിയങ്ങനേ വായിലാക്കിപ്പല്ലുകൾകൊണ്ടു
ഗ്രമായിച്ചുവച്ചുതേ ● സൈന്യത്തെക്കൊന്നതുംകണ്ടാച്ചണ്ഡമുണ്ഡമ
ഹാസുരർ മറച്ചാർദേവിയെബാണവർഷങ്ങൾകൊണ്ടുപൂർണ്ണമായ് ●
ചണ്ഡൻവിഷ്ണുപായുധംസൂര്യന്നൊത്തചക്രത്തിനേക്ഷണം ദേവിയിങ്കൽ
പ്രയോഗിച്ചിട്ടലറീപലവട്ടവും ● അലറുന്നവനേക്കാളിസൂര്യന്നൊത്തു

ള്ള ചക്രവും കണ്ടതിപ്രമെറ്റുഗ്രമൊരസ്ത്രംതാൻമുറിച്ചുടൻ * കല്ലിൽ
തേച്ചുഗ്രമായുള്ള ക്രൂരബാണനിൽവിട്ടവൻ അസ്ത്രാണതാലടിപ്പെട്ടുവീ
ണാൻമൂർച്ഛിച്ചുഭൂമിയിൽ * സോദരൻവീണതുകണ്ടോരുമുണ്ഡൻദുഃഖ
ത്തോടപ്പോൾ കോപിച്ചുബാണവർഷത്തെച്ചൊരിഞ്ഞാൻകാളികതന്റെ
മേൽ * ചണ്ഡികാഘോരമായ്മുണ്ഡൻവിട്ടബാണമശേഷവും എള്ളു
പോലാക്കിനാൾവേഗംബലാൽമന്ത്രശരങ്ങളാൽ * എയ്ച്ചാളവനിൽ
പിന്നെയർദ്ധചന്ദ്രശരത്തിനെ ഘോരഘോഷമോടവൻ വീണാൻമന്നിമേലററതി
നാൽ ഭുവി * ഹാഹാകാരം വിളിച്ചപ്പോൾവലുതായ്ദൈത്യസേനയിൽ
ദുഃഖംപോയ്വന്നിൽവാണീടുന്നിലവർമോദമാണ്ടതേ * മൂർച്ഛപോ
യിട്ടവലുതാംഗദയെക്കൈക്കൊണ്ടു ചണ്ഡനാം കാളിതന്റെവലക്കയ്യിൽവെ
ഗംഭഞ്ഛന്നൊന്നടിച്ചതേ * ഗദയേറ്റകാതൊഴിഞ്ഞിട്ടുബന്ധിച്ചാൾ
ദൈത്യവീരനെ മന്ത്രിച്ചുവിട്ടതാംബാണപാശത്താൽകാളിയുംക്ഷണം *
ബലാൽചണ്ഡൻബദ്ധനായുള്ളതുനേരിറ്റാൻമുണ്ഡനക്ഷണം സന്നദ്ധനാ
യുദ്ധത്തിൽനല്ലവേലുമായോടിയെത്തിനാൻ * വേഗത്തിലോടിയെത്തുന്ന
ദൈത്യനെക്കണ്ടുകാളിയും ബന്ധിച്ചാൾദൃഢമായസ്ത്രസൂത്രമോടിരുവരെ
യുമേ * മൃഗങ്ങളെപ്പോലെട്ടതാവീരരാം ചണ്ഡമുണ്ഡരെ പിടിച്ചും
കൊണ്ടുച്ചത്തായിട്ടംബതൻ ചാരത്തെത്തിനാൾ * പ്രിയപ്പെട്ടംബികേഗ്രഹി
ച്ചീടണമിങ്ങിവർ ദൈത്യരാം പശുക്കളെ,ത്തന്നിയാഗത്തിനായിത്താൻ
കൊണ്ടുവന്നതേ * ചെന്നായ്ക്കളെപ്പോലവരെക്കൊണ്ടുവന്നതുകണ്ടുടൻ
അംബികാകാളിയോടോതിമാധുര്യമുള്ളോരുമൊഴി: * 'കൊല്ലായ്കു
നീയിവരിരുവരെ പ്രിയ,സമർത്ഥനീ വേഗംനീതാൻവധിക്കേണംവി
ച്ഛന്നോർതൻകാര്യസിദ്ധിയെ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

എന്നംബികാവാക്കുകേട്ടു വല്ലാതെതാനികാളിക പ്രസിദ്ധയുദ്ധയാ
ഗത്തിൽചെയ്യേണ്ടുന്നതിവൃത്തിതാൻ * ഹിംസയാകാതെവിധമായ്ചെ
യ്യാംയാഗവധത്തിനേ എന്നോതിവാളാലവർതന്റെതലയറ്റുവെട്ടി
നാൾ * സന്തോഷമായുടൻചോരകുടിച്ചാളക്കാളിവേഗമായ് എവംദൈ
ത്യവധംകണ്ടുസന്തോഷിച്ചതിമംബിക * സാധിച്ചസുരകാര്യംനീത
ന്നാമിനിമേലാകണമിതുവരെ ചണ്ഡമുണ്ഡവധംമൂലംപേർനിനക്കിന്നുകാളി
കേ * ചാമുണ്ഡയെന്നുഭൂവിങ്കൽവിളിച്ചീടുംപ്രസിദ്ധമായ്.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പഞ്ചമസ്കന്ധം

ചണ്ഡമുണ്ഡവധം

ഇരുപത്തൊന്നാമധ്യായം

ഇരുപത്തേഴാമദ്ധ്യായം

വൃത്രസംഹാരം.

നാരത്തെ ത്വഷ്ടാവുതാൻ കണ്ടുദേഷിച്ചുവല്ലാതമരസനകരം എല്ലാ
തുടരനേയോടിപ്പൊന്നരികിലെത്തിനാർ ॰ ചിലർബാണമൂന്നാഞ്ചു
ണ്ടെർകൈക്കൊണ്ടാറാർചിലരങ്ങനെ മെയ്യിൽപ്പാരയോലിക്കുന്നോർക
ളൊന്നും ചിലർപറഞ്ഞ ॰ അവർക്കുമിനെവാരോരെറപായിൽതള്ളിവി
ളിച്ചുരത രക്ഷാക്ഷമാനാരാജ്‌!ഭവികൾകൊള്ളതെ ആദെ ॰ അവളാൽഹ
തരായ് വണ്ടുമുണ്ടർ ചിലർസുരാർത്തർ ഭക്തിഹളപ്പെട്ടെസൈന്യങ്ങളും
ഭീതരായ് ഞെ ആദരതാഴ്ന്നതാൽ ॰ കാളിയപ്പ്രാൺകളുംഭീതിഭയകാമഭൂ
ക്കിനാറുമ്പോ! ഒട്ടകങ്ങളുംഗജാശ്വങ്ങൾകാലാളും മണ്ണുവീണുപോയ്
ചോരയാംപുഴയുണ്ടാക്കിമാംസമാംചളിയുമുള്ളോം ശോധിച്ചുകൾ
മാംചായൽതേർ വണ്ടിച്ചുഴികളെന്നതും ॰ മുറിഞ്ഞംഗങ്ങൾമീനങ്ങൾ, ചു
രയ്ക്കുവൃത്താംഗവും ചെന്നുവലിൽമോദമകന്നുകാതരഭീതിയും ॰
ഷണ്ഡരക്ഷിക്കരാജാവേ!പാതാളത്തിന്റെ പാകനീ കോപിച്ചുവെന്നലി
പ്പിക്കമിന്റസംശയമില്ലതിന ॰ ഭക്തിക്കുസിംഹവുംപോരിൽദൈത്യ
രമാനവേശം! സുവർണ്ണകുണ്ഡലങ്ങളംകൊല്ലംപലമട്ടുംശരങ്ങളാൽ ॰
വെട്ടുതമരണത്തിനായ് ഭ്രാതാവോടൊത്തു നീറുപ! നിശ്ചയിക്കുന്ന
തിന്നുവംകപിതാശയനായ് ദ്രഢം ॰ ഈനാരിയെന്തുചെയ്തീടുംക്രൂരാക
ലെവിനാശിനീ എന്നോർത്തുവസുനാശംനിയിച്ചിക്കനവരുംമൂലമാ
യ് ॰ ജയവുംതോലിയുംലോകരെവാധീനത്തിലാം നൃപ! അല്പതി
നായ് മഹാദുഃഖംകല്പിക്കതെല്ലുബുദ്ധിമാൻ ॰ ജഗദീശൻവിധിക്കുമ്പൊ
ൾമാത്രംചെയ്യുമേക്ക ഈനാരിയെകയാൽകൊല്ലപ്പെട്ടില്ലബദ്ധരാന
വർ ॰ നീലോകപാലരെവെന്നോനിപ്പോൾസൈന്യത്തോടത്തവൻ
പ്രാർത്ഥിക്കുന്നകയാംബാലചപാർചെയ്യാനിതൊരളുതം ॰ ശ്രേഷ്ഠ
മാംപുഷ്ടത്തിങ്കൽപണ്ടുനീ വസ്തുവൻതപം വന്നാൽവരംനൽകുവാ
നായ് ബ്രഹ്മാലോകപിതാമഹൻ ചൊന്നാൻസ്വതന്ത്രനാകനീവരം
വാങ്ങുകയെന്നതായ് ॰ ബ്രഹ്മാവിനോടുനീയപ്പോൾ ചോദിച്ചതി
ല്ലയോ? ദേവാസുരനരന്മാരാലന്നേകൊല്ലതകനെന്നതായ് ॰ സർപ്പകി
ന്നരയക്ഷന്മാർ, പുരുഷന്മാരെന്നതും നിന്നെക്കൊൽവാനതിനൂലം

വന്നാളീസുന്ദരീമണി • ഇവണ്ണമുള്ളോരുള്ളനൊന്നുംയുദ്ധംചെയ്യുന്നതിന്ന
ന്നീ ഈമഹാമായയാംദേവീമൂലപ്രകൃതിതാൻദൃഢം • കല്പാന്തത്തിൽസ
ർവ്വനാശംചെയ്യുന്നോരംബ ഭൂപപുംഗവ! സൃഷ്ടിക്കുന്നോരു ജഗത്തെല്ലാം
ദേവന്മാർക്കീശ്വരിയുമാം • ത്രിഗുണാ,താമസീദേവീ,സർവ്വശക്തിയോ
ടൊത്തവളം • അജയ്യാ,നിത്യകല്യാണി,സർവ്വജ്ഞാ,നാശമററവളം സ
ർവ്വദേവാലയാ,സന്ധ്യാ,ഗായത്രീസർവ്വസിദ്ധിദാ • നിർഗ്ഗുണാ,സഗ്ഗുണാ,
സിദ്ധാ,വേദങ്ങൾക്കംബ,യവ്യയ ബ്രഹ്മാനന്ദപ്രദാ.ഗൌരീ,ദേവന്മാ
ർക്കഭയപ്രദാ • അറിഞ്ഞീവണ്ണമിവളോടുള്ള വൈരംത്യജിക്കുക പ്രാപി
ക്കശരണം[illegible]! • ഇവൾതൻഭൃത്യനായ്
ത്തീർന്നിനിൻകുലംരക്ഷചെയ്യുനീ ചിരായുസ്സുകളാകട്ടെഹതശേഷാസുരർ
കളും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നവർതൻവാക്കുകേട്ടുശുംഭൻസ്വബലദർപ്പിതൻ വീരശ്രേഷ്ഠ
ർക്കുചിതന്നസത്യവാക്കരുളിചെയ്തുതേ.

ശുംഭൻ പറഞ്ഞു.

പോരിൽതോററുള്ളമന്നന്മാർനിങ്ങൾമിണ്ടാതിരിക്കുവിൻ വേഗം
പൂകുകപാതാളംജീവിതാശബലംവലോം • ദൈവാധീനംജഗത്തെല്ലാം
ചിന്തയെന്തിജ്ജഗത്തിന്മേൽ ഉമ്പർ,ബ്രഹ്മാദ്യരും,ദൈവാധീനർതാൻ
നമ്മളെന്നപോൽ • ബ്രഹ്മാവും,വിഷ്ണുവും,രുദ്രൻ,യമൻ,വരുണൻ,അ
ഗ്നിയും സൂര്യചന്ദ്രേന്ദ്രരെല്ലാരുമീദൈവാധീനത്തിലല്ലയോ? • മൂഢരേ!
ചിന്തയെന്തപ്പോൾവരാനുള്ളതുവന്നിടും ഉത്സാഹവുംചെയ്തീടുംവരാ
നുള്ളതിനൊപ്പമായ് • ഇതോർത്തുദൃഢമായ്ദുഃഖിക്കില്ലാരിക്കലുമേ
ബുധർ ധർമ്മംവിടില്ലമരണംഭയപ്പെട്ടറിവുള്ളവർ • സുഖം,ദുഃഖവു,മാ
യുസ്സു,മിരിക്കുക,മരിക്കയും, ദൈവാജ്ഞയാൽനരന്മാർക്കാക്കാലത്തിങ്കൽ
വരുംദൃഢം • ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വീശരക്കായുംവന്നാൽതാനേപതിച്ചിടും ഇ
ന്ദ്രാദിവിണ്ണോരെല്ലാരുമായുസ്സററാൽനശിച്ചുപോം • അപ്രകാരംഞാ
നുമിന്നകാലത്തിന്റെവശത്തുതാൻ ജയമോനാശമോവന്നിടട്ടെതാൻ
ധർമ്മരക്ഷയാൽ • പോരിനായിവിളിച്ചില്ലേ?ബലമില്ലാത്തൊരീയിവൾ
ഞാനൊടിപ്പോയിവളുമെക്കാലംജീവിപ്പതെങ്ങനെ? • യുദ്ധംചെയ്യാം
ഞാനമിന്നുവരാനുള്ളതുവന്നിടും ജയമോമൃതിയോരണ്ടിലൊന്നുഞാൻ
സ്വീകരിച്ചിടാം • ഉത്സാഹമുള്ളവിദ്വാന്മാരൊക്കുംദൈവത്തെമിഥ്യ

യായ് ആവാക്കയുംതീയുംകത്തുന്നതാണെന്നൊരുംശാസ്ത്രവിത്തുകൾ ● ഉത്സാഹമെന്യേസാധിക്കയില്ലകാൎയ്യങ്ങളൊന്നുമേ വരാനുള്ളതുവന്നീടുമെന്നഭീരുക്കൾചൊല്ലീടും ● ദൈവത്തെബലമായ്മൂഢരോതുംപണ്ഡിതരോതിദാ അതുണ്ടെന്നോൎത്തുപൂൎവ്വന്മാരുദ്ധ്യംകാണുകതെങ്ങനെ? ●ദൈവത്തെയൊക്കെപ്പഴിയേകാനിത്തുമൂൎഖരിൽ ഇതൊരാശ്രയമില്ലാതെമനസ്സിൽദ്വേഷമാകവാൻ ● തിരിപ്പുകൽതിരിക്കണോളതിൻചാരത്തിരിക്കിലും ശ്രമമെയ്യാതെതൃണമൊവുണ്ടാകുന്നതല്ലതാൻ ● ശ്രമമെയ്യാൽകാൎയ്യസിദ്ധിയുണ്ടാമീട്ടമസംശയം അതിന്റെകുറവിൽകാൎയ്യംചിലപ്പോഠംസാദ്ധ്യമായ്വരാ ● ദേശം,കാലം,തന്റെ,അന്യന്റെയുംബലമറിഞ്ഞുടൻ കാൎയ്യംചെയ്യാൽഫലിച്ചീടുംബൃഹസ്പതിപറഞ്ഞപോൽ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

എന്നുരച്ചാരക്തബീജമഹാസുരനെയാനൃപൻ വലുതാംസൈന്യമോടൊത്തുയുദ്ധത്തിന്നായയച്ചുതേ.

ശുംഭൻ പറഞ്ഞു.

രക്തബീജ!മഹാബാഹോ!പോകനീപോൎക്കളത്തിനായ് യുദ്ധംചെയ്യമഹാഭാഗ!ചൊൽപ്പൊങ്ങുംനിൻകരുത്തുപോൽ.

രക്തബീജൻ പറഞ്ഞു.

അല്പംപോലുംചിന്തവേണ്ടാനിന്നുള്ളിൽനൃപസത്തമ! ഇവളെഞാൻവധിച്ചീടാംനിന്നധീനത്തിലാക്കിടാം ● കാണുകെന്റെയുദ്ധസാമൎത്ഥ്യമെങ്കിലിപ്പോൾ,സുരപ്രിയാ പോരിൽബലാലിവളെഞാൻവെന്നുനിൻദാസിയാക്കിടാം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നോതീട്ടുകരശ്രേഷ്ഠ!രക്തബീജൻമഹാസുരൻ തേരിലേറിപ്പുറപ്പെട്ടാൻതന്റെസൈന്യത്തൊടവൻ ● ആന,അശ്വം,രഥം,കാലാൾക്കൂട്ടവുംചുററിനിൽക്കവേ തേരിലേറിപ്പൎവ്വതസ്ഥയാംദേവിക്കരികെത്തിനാൻ ● അവൻവരുന്നതുകണ്ടുദേവിശംഖംമുഴക്കിനാൾ ദൈത്യൎക്കിയുമുമ്പക്ഷോഭവുംവളൎത്തുന്നതായ് ● ഉഗ്രശംഖസ്വനംകേട്ടാരക്തബീജൻക്ഷണത്തിലായ് ചാമുണ്ഡയ്ക്കരികിൽചെന്നുദ്ദ്വായ്വാക്കചൊല്ലിനാൻ.

രക്തബീജൻപറഞ്ഞു

എന്നെനീഭീരുവെന്നോർത്തുപേടിപ്പിക്കുന്നബാലികേ! ശംഭുസപത്നതാ,ലോകൈകനാഥരുദ്രാലോചനനെന്നനീ ൧ എൻനാമംരക്തബീജൻ ഞാൻനിൻസമീപത്തിലെത്തിനേൻ ഒരുക്ഷണമാശങ്കിക്കേണ്ടെനിക്കുഭയമില്ലെടോ! ൨ കാണ്മിന്നെൻറബലംകൊണ്ടു!കണ്ടീടുകതൻബലം അതുപോലല്ലതാനിച്ഛയുണ്ടെങ്കിൽചെയ്യുനീരണം ൩ വൃദ്ധരെപ്പണ്ടുസേവിച്ചുകേട്ടുനീനീതിശാസ്ത്രവും അർത്ഥവിജ്ഞാനവുംവിദ്വൽസഭയിങ്കൽപഠിച്ചുതേ ൪ സാഹിത്യതന്ത്രവിജ്ഞാനംനിനക്കുണ്ടെന്നിരിക്കുകിൽ പഥ്യം,സത്യം,സപ്രമാണമെൻവാക്യംകേൾക്കസുന്ദരി! ൫ മുഖ്യംനവരസത്തിങ്കൽവച്ചുരണ്ടുരസങ്ങൾതാൻ ശൃംഗാരവുംശാന്തിയതും വിദ്വത്സഭകളായതിൽ ൬ രാജാക്കന്മാർക്കുശൃംഗാരരസമാണതിലുത്തമം ലക്ഷ്മിയോടൊത്തുവാഴുന്നുഹരി,വാണിയോടാവിധി ൭ ഇന്ദ്രനിന്ദ്രാണിയോടൊത്തുവാഴുന്നുമയോടുംശിവൻ വഹ്നിയോടമരം,ദാനം,പ്രാവും താനിണയങ്ങനെ ൮ ഏവംസർവ്വപ്രാണികളുംസംയോഗരസമാർന്നവർ ഭോഗസൌഖ്യംവിട്ടുവാഴുമന്യന്മാർഭീതിയുള്ളവർ ൯ അവർസന്യാസിമാരാകുംമൂഢന്മാർദൈവവഞ്ചിതർ അറിയാതിരിയോഗരസം,വാചാലന്മാർചതിപ്പവർ ൧൦ വഞ്ചിക്കയാ,ലവർശാന്തിരസത്തെയാശ്രയിച്ചിട്ടും ലോഭം,കോപം,മഹാമോഹം,മതിനാശവുമായിടും ൧൧ കാമമുണ്ടാകിൽ വൈരാഗ്യമെങ്ങനെയുണ്ടാമായതും കല്യാണി!യാനീയതിനാൽ വിണ്ണവരെവെന്നയോഗ്യനാം ൧൨ ഞാനേ,ബലവാനാംതൽഭർത്താവെയോ വരിക്കുക.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

ഇതോതീട്ടാരക്തബീജൻനിവൃത്തിമുന്നിൽനില്പവൻ ചിരിച്ചാർത്തുകേട്ടംബികയും, ചാമുണ്ഡ,കാളിയും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം

രക്തബീജാഗമനം

ഇരുപത്തൊമ്പതാമധ്യായം

ഇരുപത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

മരിച്ചിട്ടനേരേദേവിയവനോടോതിനാൾ നൃപ! ഇടിവെട്ടുന്ന പോൽഗതിയുക്തമാമീവാക്യത്തെ. 'ഗൎവ്വപ്പെട്ടോനോതിയതാമാത്മൻ ദൂതോക്തത്തിനാൽ യോഗ്യമായ് ഹിതമായുള്ളൊരു വചനം, നീയ്യിപ്പോൾ ചൊൽവതെന്തിനായ്? മന്ദനിക്കൊന്നുമേ ബലം, ധൈൎയ്യം, സാമൎത്ഥ്യവുമെഴുന്നോരാരും ത്രൈലോക്യത്തിലവരോടൊക്കുവാനില്ലിപ്പോൾ. എന്നാലി സത്യമാക്കുന്നതിനായ് ചൊൽകനീ പോൎചെയ്യുന്നവെന്നതിനാൽ വിവാഹം ചെയ്യേണ്ടപോൽ. അവനെന്റെ കാൎയ്യസിദ്ധിക്കായ് നീയവൻ ചൊല്ലിവന്നാവൻ പോർചെയ്യപൂകകല്ലെങ്കിൽ പാതാളത്തോടനോട്ടനി'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ദേവിതന്നാവാക്യംകേട്ടദൈത്യൻ ക്രോധാന്ധനായുടൻ വർഷിച്ചു വേഗം സിംഹത്തിന്മേലായുധങ്ങളെ. സൎപ്പങ്ങളോടൊത്തവയെ വാനിൽകണ്ടനംബിക കൈകൾകൊണ്ടിനാൽ വേഗം ക്രൂരമെയ്യുമുറിച്ചുതേ. വേറേശരങ്ങളുതിട്ടാഞ്ഞെയ്തംബികാസ്വയംഭൂവാൽ വലിച്ചാരം ഖാവിൽവിട്ടവരെന്നതുച്ചയുള്ളതാം. ശരങ്ങളേറവൾ ചില്ലപ്പാപിതേരിൽപതിച്ചതേ ഘോരം കാളരൂപമായ് കെത്തലീജൻപതിക്കവേ. സൈന്യമെല്ലാം കരഞ്ഞാതിന്നരിക്കുന്നതെല്ലനായ് അസ്ത്രക്രമമായ്പ്പൂട്ടിട്ടടനേഷ്ടുന്ദൈമാനവൻ. സൈന്യങ്ങളാംഞ്ഞാനാവക്ഷമെല്ലാം കല്പനനാംകിനാൻ.

ശുംഭൻ പറഞ്ഞു

സൈന്യങ്ങളെല്ലാടശേഷമേറിപ്പോകട്ടെദൈത്യരൊക്കയും ശക്തരാം ശൂരർവേറെയും വിശേഷാൽ കാലകേയരും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഇതുകല്പിക്കയാൽ ശുംഭൻ നാലംഗപ്പടയൊക്കയും മരിച്ചുദേവി തൻയുദ്ധക്കളത്തിൽ ചെന്നുചേൎന്നതേ. അദൈത്യസൈന്യവരവേക്കണ്ടു ചണ്ഡികതൽക്ഷണം ഘോരമേകനാദാംഘോരഘണ്ടാനാദംമുഴക്കിനാൾ. ശംഖനാദം ഞാണൊലിയും ചെയ്താളങ്ങനെ ഗംഭീരം ആനയെ പോൽകാളിയും താൻശബ്ദിച്ചാളതികേമമായ്. അഘോരശബ്ദം കേട്ടുമൊാവാഹമാം ബലവാൻഹരി ആശ്ചൎയ്യമാംഭയംനാംകം വിധമായ

ചരിടിനാൻ • ഇതനേരംകേട്ടുകോപാന്ധയായിട്ടുദൈത്യരാജനെയും അ സ്ത്രങ്ങളെദ്ദേവിയിങ്കൽപ്രയോഗിച്ചാർമഹാബലർ • ഭോഗാങ്ങളോടെക ണ്ടാലോകമോഹനമായ നേരപ്പോരതിൽ പ്രാപിച്ചുചണ്ഡികയെബ്ര ഹ്മാദിസുരശക്തികൾ • സ്വസ്വരൂപവേഷഭൂഷാവാഹനാ ന്വായുധരൂപമാർന്നെതിർപൊരിക്കശക്തികളെല്ലാം • അന്നത്തിന്മേ റിയിട്ടക്ഷസൂത്രവും ജലപാത്രവും പൂണ്ടെത്തിനാൾ ബ്രഹ്മശക്തി "ബ്ര ഹ്മാണി"യെന്നപേരോടും • ശംഖചക്രഗദാപത്മങ്ങളെപ്പൂണ്ടിട്ടു "വൈഷ്ണവി" പീതാംബരാഭരണമാർന്നുഗരുഡവാഹനയായ് • "ശാങ്കരി" വൃഷഭത്തിന്മേൽ നൽത്രിശൂലം ധരിച്ചവൾ ചന്ദ്രകലാധര സർപ്പഭൂഷണാശിവയെത്തിനാൾ • "കൗമാരി" മയിലേറിട്ടുവേൽ കൈക്കൊണ്ടാരണാംഗസുന്ദരി യുദ്ധത്തിനായ് വന്നാൾ സുബ്രഹ്മണ്യ സ്വരൂപിണീ • "ഇന്ദ്രാണി" വജ്രമുമ്പായെന്നാൾ വെള്ളാനപ്പുറമേറി യവൾ വന്ദ്യപൂർണ്ണേന്ദുസമാനമുഖശോഭയോടെ പോരിനായ്ത്തെത്തുവന്ന തെ • "വാരാഹി" പന്നിയായിവന്നെത്തി പ്രേതവാഹനയായ് "നാര സിംഹി" സിംഹത്തിന്നൊത്തരൂപമെടുത്തവൾ • "യാമ്യാ" മഹാപ്രേ താപോതത്തിലേറിട്ടു ദണ്ഡം ധരിച്ചവൾ ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു പോരിന്നാശു വന്ന കാലസ്വരൂപിണീ • "കൗബേരി"യും മറ്റോരോരുത്തരും "വാരുണി" ശക്തിയും അതാതുരൂപമാർന്നതിൽ സൈന്യങ്ങളോട്ടുചേർന്നു • അവർ വന്നതുകണ്ടിട്ടു ദേവിസന്തോഷമാണ്ടതേ സംസ്ഥരായുധവർഷമേറ്റിച്ചാർ പ്രാപ്പിച്ചാരസുരർമേയം • അവരോടൊരുമിച്ചുടൻ ലോകസുഖമേകുന്ന ശ ങ്കരൻ വന്നുപോരിൽ ചണ്ഡികയോടീവണ്ണമുരചെയ്തിതേ: • 'ദേവർ തൻകാര്യസിദ്ധിക്കായിപ്പോൾ ദൈത്യരെക്കണ്ടം നിശ്ശേഷമേരോ രോന്നിട്ടുനീ ദൈത്യരെക്കൊന്ന • സൈന്യങ്ങളോടുംകൊന്നൊക്കിജഗ ത്തിനെയമരേന്ദ്രാദികൾക്കുള്ള ഭവനപ്പെട്ടെദേവശക്തികൾ • വിഷ്ണ്വാർ യാഗഭാഗങ്ങളെ ഭൂസുരർ ഭക്തരൊക്കെസന്തോ ഷിക്കട്ടീച്ചുരാചരമശേഷവും • ഇതരബാധശമിക്കട്ടവ്വണ്ണം ലോക ങ്ങളും മേഘംകാലത്തിൽ വർഷിച്ചുഫലിക്കട്ടേറവും കൃഷി.'

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ലോകങ്ങൾക്കസുഖം ചേർക്കും ശിവനീവണ്ണമോതവേ ചണ്ഡികാ ദേഹത്തിൽനിന്നങ്ങായതിഭയങ്കരം • ഉഗ്രാകൃതിയാർന്നവൾ, ച ന്ദ്രകലാഭൃത്ശിവഞ്ചെന്നു ഘോരരൂപാ, ചിരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതേ

ശിവനോടവൾ: • 'ശുംഭനരികിൽ നീ വേഗം ദേവദേവ! ഗമിക്കുക കാമാതു
രൻ ശുംഭനോടും ബാല്യദൈത്യം വഹിച്ചുനീ • ഞാൻ ചൊല്ലീട്ട മമം ക്രമം
നിശുംഭനോടു മേ ശിവ! പാതാളം പൂകവിൻ നിങ്ങൾ സ്വൎഗ്ഗം കൈവിട്ടു
വേഗമായ് • സുഖിക്കട്ടെ ത്രിലോകത്തിലിന്ദ്രൻ സ്വാസനമാണ്ടുമേ യാഗ
ഭാഗത്തോടും സ്വൎഗ്ഗസ്ഥാനമാളട്ടെ വാനവർ • നിങ്ങൾക്കു വല്ലതാം ജീവി
താശയുണ്ടെന്നിരിക്കിലോ ദാനവന്മാർ വസിക്കുന്ന പാതാളത്തിന്നു
പോകുവിൻ • അഥ ബലശക്തിയാൽ പോരിനാശയെങ്കിൽ മരിക്കുവാൻ
വരുവിൻ തൃപ്തരാകട്ടീ മാംസത്താലെന്റെ ജംബുകർ.'

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ദേവിതന്നാവാക്കു കേട്ടു വേഗത്തിൽ പരമേശ്വരൻ ചെന്നാസ്സഭ
യിൽ വാഴുന്ന ശുംഭദൈത്യനോടോതിനാൻ.

ശിവൻ പറഞ്ഞു.

രാജൻ! ഞാനംബതൻ ദൂതൻ ത്രിപുരാന്തകൻ ഹരൻ വന്നേൻ നി
ന്നരികിൽ നിന്റെ ഹിതമെല്ലാമുരത്തുവാൻ • ഭൂമിയും സ്വൎഗ്ഗവും വിട്ടു, പ്ര
ഹ്ലാദൻ ബലവാൻ ബലി ഇവർ വാഴുന്ന പാതാളം പൂകവിൻ നിങ്ങൾ വേ
ഗമായ് • അഥവാ മരണത്തിനാണാശയെന്നാകിൽ നോക്കുവിൻ പോ
രിൽ നിങ്ങളെയെല്ലാം ഞാൻ തന്നെ നിഹനിച്ചിടാം • നിങ്ങൾക്കു
മംഗളത്തിന്നായ്ഥാരാജ്ഞയിതോതിനാൾ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നു ദൈത്യശരാസനീശൻ സ്വയം ചൊൽഹിതമായിട്ടും ദേവിതൻ
വാക്കുകേൾപ്പിച്ചു തിരിച്ചങ്ങു ഗമിച്ചതേ • ദൈത്യരോടംബയുദ്ധത്തിന്നായ്
ശിവനെയങ്ങയക്കയാൽ ശിവദൂതി, യിതെന്നാഖ്യേ കേട്ടു മൂവുലകിങ്കലും •
ദുഷ്ടരാം ദേവിതൻ വാക്യം ശിവൻ ചൊന്നവർ കേട്ടുടൻ ചട്ടയിട്ടായുധം
പൂണ്ടു പുറപ്പെട്ടു രണത്തിനായ് • വേഗത്തിൽ പോൎക്കളം പുക്കു ദൈത്യർ
ചണ്ഡികയിങ്കലായ് വലിച്ചുകല്ലിൽ തേച്ചുള്ള ശരമ്പുകളയച്ചതേ • ഗ
ദ്ദ്രുഘണം വലിവയാൽ ഖണ്ഡിച്ചവയൊക്കെയും ഭക്ഷിച്ചു ദൈത്യരെ,
കാളിനടന്നാൾ പോൎക്കളത്തിലായ് • ബ്രഹ്മാണിയപ്പോൾ കളത്തിൽ ജ
ലപാത്രത്തിലെ ജലം പ്രോക്ഷിച്ചു ശക്തിയേറുന്ന ദൈത്യരെ നിഗ്രഹിച്ചു
തേ • ത്രിശൂലത്തിനാൽ മാഹേശ്വരിയക്കാളയേറിയോൾ പോരിൽ ദാ
നവരെക്കൊന്നു ഭൂതലത്തിങ്കൽ വീഴ്ത്തിനാൾ • ഗദാചക്രങ്ങളാൽ ചിച്ചു
വൈഷ്ണവീ ദൈത്യരെക്ഷണം ശിരസ്സറുത്തിട്ടു ഗതപ്രാണന്മാരാക്കിയങ്ങ
നെ • ഐന്ദ്രീ വജ്രപ്രഹാരത്താൽ ഭൂതലത്തിങ്കൽ വീഴ്ത്തിനാൾ ഐന്ദ്ര

ഘനമെഴുന്നടിയാൽതൂത്തംമദൈത്യവീരരെ * വാരാഹിതേററതന്നററം
കുത്തിക്കാലടിച്ചുമെ ദൈത്യദാനവരെയേററംകൊന്നാൾകോപംകല
ന്നവൾ * നാരസിംഹിതീവ്രനഖക്കീറലാൽമദൈത്യവീരരെ ഭക്ഷിച്ചുസ
ഞ്ചരിച്ചാളപ്പോരിൽശബ്ദിച്ചുമേററവും * അലച്ചുതാൻഭൂവിൽവീണു
ദൈത്യരെശിവദൂതിയും ചാമുണ്ഡയുംകാളികയുംഭക്ഷിച്ചാരവരെക്ഷ
ണം * മയിലേറിയകൌമാരിവലിച്ചുനൂകരംവിട്ടുടൻ പോരിൽശത്രുക്ക
ളെകൊന്നാൾദേവന്മാർക്ഷ്ഹിതത്തിനായ് * വാരുണീകയറാൽകെട്ടി
യിട്ടാൾവൻപോർനടക്കവേ മൂർച്ഛിച്ചുബോധമററുള്ളദൈത്യരേത
ന്റെപിൻപിലായ് * മാതൃക്കൾപോരിലീവണ്ണമതിവീര്യപരാക്രമം
കാട്ടിമർദ്ദിക്കയാൽദൈത്യരോടാൻതുടങ്ങിനാർ * അന്നേരമാർത്തിയി
ലുണ്ടായതൃച്ചുംവായടിയൊച്ചയും ദേവീഗണത്തിൽപുഷ്പങ്ങൾവർഷി
ച്ചാരമ്പരപ്പോഴ് * ജയശബ്ദവുമാഘോരശബ്ദവുംകേട്ടുദാനവർ ഓട്
ന്നദൈത്യരെക്കണ്ടുകോപിച്ചുരക്തബീജനും * ശബ്ദിക്കുംസുരരെക്കണ്ടു
മപ്പോൾദൈത്യൻമഹാബലൻ തേജസ്വിയാംരക്തബീജൻരണമദ്ധ്യ
ത്തിലെത്തിനാൻ * തേരേറിക്കയുധത്തോടുംചെയ്തിട്ടുള്ളതപോബലി
കോപത്താൽകൺചുവന്നുത്സാഹിയായ്ദേവിയെയാണുടൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം

രക്തബീജയുദ്ധംവിസ്തരം

ഇരുപത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തൊമ്പതാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അദ്ദൈത്യനത്യുഗ്രതരമാമീവരംശിവനേകിനാൻ അതുമൊന്നുര
ചെയ്തീടാംരാജാവേ!കേട്ടുകൊള്ളുക * എപ്പോഴുംവീഴുംചോരയവൻദേ
ഹത്തിൽനിന്നുഭൂമിയിൽ അപ്പോഴ്ത്തൊകമാരുപമപ്പരാക്രമരോടുമേ *
മഹാവീരരനേകംപേർദാനവർരക്തസംഭവർ ഉണ്ടാകുമത്യുഗ്രതമായുള്ള
വരംശങ്കരനേകിനാൻ * അവനാവരമാനത്താൽഗർവ്വിച്ചുബഹുകോപി
യായ് പോരിലെത്തീക്ഷണംകാളിയോടുംദേവീവധത്തിനായ് * കണ്ടി
ട്ടുവൻവൈഷ്ണവിയാംശക്തിയെഗരുഡമേലായ് അപ്പൊത്തനേത്രയിൽ
ദൈത്യനാഥൻതൻവേലയച്ചുതേംഗദകൊണ്ടുതടുത്തിട്ടാശ്ശക്തികൂടന്ന

ളെവൈഷ്ണവി താഡിക്കയുംചെയ്തു ചക്രംകൊണ്ടിട്ടാരക്തബീജനെ •
ചക്രമേററധികംഘോരമായാഴിപ്പൃഷ്ഠത്തിൽനിന്നുടൻ വക്ത്രമേററദ്രിയിൽ
നിന്നുവരുംചെഞ്ചോലയെന്നപോൽ • ഏറ്റനേരംരക്തബിന്ദുക്കളാംഭ്രു
വിലെഴങ്ങളെപ്പിണരവോ അന്നേരമങ്ങുണ്ടായോരാറ്റുപോൽബഹുളമെ
നവർ • വജ്രമങ്കമൈന്ദ്രിയശ് ഘോരദൈത്യനാംരക്തബീജനെ പ്ര
ഹരിച്ചാൾകോപമോടമുണ്ടായീ ചോരയപ്പോഴും • അച്ചോരയിലുമു
ണ്ടായീരക്തബീജരസംഖ്യമായ് ആവിർഭൂതാരൂപവുംതാൻസായുധർയു
ദ്ധോന്മദർ • ബ്രഹ്മാണിബ്രഹ്മദണ്ഡത്താൽതച്ചുകോപത്തോടേററവും
മാഹേശ്വരീത്രിശൂലത്താൽകുത്തിനാൾരക്തബീജനെ • അദ്ദൈത്യനെ
നാരസിംഹികീറിനാൾവൻനഖങ്ങളാൽ അദ്ദൈത്യാധമനെകോപാൽ
തച്ചുവാരാഹിമുഷ്ടിനാൽ • കൌമാരിയത്തുപോൽവേലാൽകുത്തിദൈ
ത്യന്റെമാറിലായ് അവൻകോപിച്ചമ്പുകളാലവരെയുംമുറിച്ചുതേ •
ഗദാവേലിവയാൽമാതൃക്കളേവെവ്വേറെതച്ചവൻ അവനെയവർബാണ
ങ്ങൾവിട്ടുകോപാൽമുറിച്ചുതേ • മുറിച്ചവന്റെശസ്ത്രങ്ങൾക്രൂരംചെയ്തി
ട്ടുചണ്ഡിക അതികോപത്തോടവനെയെയ്താൾവെവ്വേറെശരങ്ങളാൽ • ഒ
ഴുകീബഹുധാരക്തമവന്റെദേഹത്തിൽനിന്നുടൻ അതുകൊണ്ടവനോടൊ
ത്തുഗ്രന്മാരായസംഖ്യമായ് • നിറഞ്ഞുലോകംരക്തോത്ഭവരാംര
ക്തബീജരാൽ സന്നദ്ധർ,സായുധർ,നല്ലപോർചെയ്യുന്നവരേററവും •
അവരെപ്രഹരിച്ചീടുമനേകരക്തബീജരെ കണ്ടുഭീത്യാദേവന്മാരഴലാ
ണ്ടോർവിഷണ്ണരായ് • മഹാകായർ,മഹാവീരർ,ദാനവർരക്തസംഭ
വർ അനേകംപേരേത്തുമട്ടായിവരിന്നുനശിച്ചിടും • ഒരുചണ്ഡികയേ
യൊഴിച്ചിങ്ങപ്പോൽമാതൃക്കൾകാളിയും ഇവരിദൈത്യരെയെല്ലാംവെല്ലു
ന്നാംകഷ്ടമാണല്ലൂ • നിശുംഭനോശുംഭനോതാൻസൈന്യത്തോടൊത്തു
വേഗമായ് പോരിന്നുവന്നാലധികമനർത്ഥംസംഭവിച്ചിടും.

വ്യൂഹസംഹാരത്തെ.

വാനോരേവംഭയപ്പെട്ടുവല്ലതായ് ചിന്തചെയ്യവേ പത്മാക്ഷ
യാംകാളിയോടായംബികാചൊല്ലിയിങ്ങനെ: • ‘ചാമുണ്ഡേ!വദനംവേ
ഗംബഹുവിസ്താരമാക്കുക എൻശസ്ത്രമേറ്റുവീഴുന്നരക്തംവേഗംകുടിക്കു
നീ • ഇപ്പോൾബാൽദൈത്യരായിതതിന്നുംകൊണ്ടുനടക്കനീ ശരമ്പു,ച
ക്രം,ഗദ,വാളിവയാൽഞാൻഹനിച്ചിടാം • കുടിക്കുകച്ചോരയുംനീയതു
പോൽദീർഘലോചനേ! തുള്ളിപോലുംഭൂവിലിപ്പോൾപതിച്ചീടാതെ

മട്ടിലായ് • ദൈത്യരെരക്ഷണമെങ്ങെസ്സാൽപിന്നെയുണ്ടാകയില്ലവർ അ
വർക്കുനാശമിമട്ടിലുണ്ടാംവേറെനശിച്ചിടാ • ഞാൻദൈത്യരെവധിച്ചീ
ടാംനീഭക്ഷിക്കവേഗമായ് ചോരയെല്ലാംകുടിച്ചിട്ടുശത്രുനാശംവരുത്തു
വാൻ • ദൈത്യനാശമിവണ്ണമെങ്ങിന്ദ്രനായ്സ്ഥിരമായിനാം വിണ്
രാജ്യമെല്ലാമേകിട്ടുസുഖമായിഗമിച്ചിടാം ’

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇത്തരമപ്പോളംബികയാൽചാമുണ്ഡാചണ്ഡവിക്രമാ രക്തബീ
ജനിൽനിന്നുണ്ടാകും ചോരയെല്ലാംകുടിച്ചുതേ • വാളുംകൊണ്ടുലക്കകൊ
ണ്ടിട്ടുംതച്ചുവാളുകളെയുമംബിക ചാമുണ്ഡാദേഹശകലങ്ങളവളെതിന്നുസുന്ദ
രി • ശരകൊണ്ടിട്ടുകോപിച്ചുതച്ചാൻചാമുണ്ഡായവൻ എന്നാലും
വേഗമവളച്ചോരയെല്ലാംകുടിച്ചുതേ • മറ്റുചോരചിലതാനായരക്തബി
ജന്മഹാബലർ അക്രൂരന്മാരതുചോരയറ്റുരക്ഷണംകൊണ്ടുനശിച്ചുപോയ് •
ക്രിത്രിമന്മാർക്ഷീണരായ്, സാക്ഷാലാരക്തബീജനെ ഖഡ്ഗംകൊണ്ടി
ട്ടുവണ്ടിച്ചുകൊന്നുതാഴത്തുവീഴ്ത്തിനാൾ • പോരിലാരെയുദ്രനാംരക്ത
ബീജൻവീണരഹിതരായ് വിറച്ചുവീണിയാൽശേഷംദൈത്യന്മാരൊക്കെ
യോടിനാർ • തളർന്നഹാഹാകാരത്തോടോതിനാർത്തുടനോടവർ സം
ഭ്രാന്തരായുധംപോരയാർചെ പറഞ്ഞാതുടർചോരയാൽ: • ‘രാജാവേ!
കൊന്നംബികയാരക്തബീജദൈത്യനെ ചാമുണ്ഡയുമവൻദേഹര
ക്തമെല്ലാംകുടിച്ചുതേ • ശക്തനാംവാഹനംസിംഹംശൂരരാംമറ്റുദൈ
ത്യരെ എല്ലാംകൊന്നുകാളിശേഷമുള്ളോരെതിന്നൊടുക്കിനാൾ • വ
ന്നുശങ്കമായുധച്ഛത്രതന്തുനിന്നോടോതുവാൻ പോരിലംബയ്ക്കു
ള്ളൊരത്യാശ്ചര്യമായചരിത്രവും • അജയയാണിവൾ ഭൂപ! ദൈത്യ
ന്മാരാൽദ്ദൃഢം ഗന്ധർവ്വരഗയക്ഷന്മാർദേവരാക്ഷസരാലെയും •
ഇന്ദ്രാഗ്നിതൊട്ടുവേറെയുംദേവിമാരങ്ങുവന്നതേ പോരിനായന്യവാഹ
ങ്ങളോടുമായ്ത്ത പരസന്തമ! • അന്യങ്ങളാലവർദൈത്യസൈന്യമെ
ല്ലാംഹനിച്ചുതേ രക്തബീജനെയുംവേഗാൽപതിപ്പിച്ചുനരേശ്വര! •
എങ്കയ്യുണ്ടെസ്സമാപിന്നിവർതാതകിലെന്തുവാൻ ശക്തനാംസിംഹ
വുംപോരിൽവധിച്ചീടുന്നദൈത്യരെ • മന്ത്രിമാരൊടുമായൊത്തുയുക്ത
മെന്തുചെയ്യനിന്നെല്ലാവരോടായ് വൈരംസന്ധിതന്നെസ്വപ്രം •
ഇത്തരംതാനെനേരത്തിവധിച്ചീടുന്നദൈത്യരെ രക്തബീജനെയും
കൊന്നാളവൻചോരകുടിച്ചുവാം • കൊന്നുമറ്റുള്ളവരെയുംപോരി
ലംബികയപ്പോഴേ! ചാമുണ്ഡയാൽമാംസമെല്ലാംഭക്ഷിക്കപ്പെട്ടപോരെ

തിൽ ✱ പാതാളത്തിൽപോകനല്ലതഥവാരവിദേശവരോ നന്നല്ല പോരംബികയോടൊത്തു ചെയ്യുമന്നവ! ✱ നിസ്സാരസ്ത്രീയല്ലിവളാരെ വകാര്യംനടത്തുവോരം ശക്തനാമായാദേവിയിവൾനാശത്തിനുതകവി ച്ചുവരം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

കേട്ടവർസത്യവാക്കേവംസ്സുതൻകാലവിമോഹിതൻ മരിക്കാനി ച്ഛയാ ചൊന്നുവിറച്ചുത്തരമോതിനാൻ.

സുധന്വൻ പറഞ്ഞു.

പാതു: ഉമാപ്പവിൻശ്രീയാൽശരണാഗതരാകണോ ചെയ്യിൻ, ഞാ നവളെക്കൊല്ലുംസോത്സാഹമവരെയുമേ ✱ പോരിൽവിണ്ണവരെക്കൊ ന്നരാജ്യംനിർബ്ബാധമാക്കിടും സ്ത്രീയേപ്പേടിച്ചുമട്ടിൽപാതാളംപൂക മിന്നുഞാൻ ✱ രക്തബീജൻതൊട്ടപാപ്പരോരെക്കൊന്നപോരിൽ ഞാൻ പ്രാണൻരക്ഷിക്കവാൻനല്ലകീർത്തിവെടിഞ്ഞുപോകയോ? ഭനി വാഴ്കുംപ്രാണികൾക്കമരണംകാലകല്പിതം ഉണ്ടാം ജനിച്ചാലഖിലർതി, ല്ലേക്കീർത്തിയാർവിടും ✱ സുസ്മേ! ഞാൻഗമിക്കന്നേൻതേരിലേറീട്ട പോരിനായ് അവളെക്കൊന്നുവന്നീടാമെതിർപ്പായാൽവരില്ലഞാൻ ✱ സേനയോടൊത്തുവീരൻനീസഹായിച്ചീടണംമമ വേഗംക്രമനുകം വിട്ടാനാരിയെനിഗ്രഹിക്കണം.

സുധന്വൻ പറഞ്ഞു.

ഞാനിന്നുപോയ്ദുഷ്ടയായകാളിയെനിഗ്രഹിച്ചുടൻ വേഗംവരാ മംബികയെഗ്രഹിച്ചുംകൊണ്ടുപോരെ ✱ ദിവ്യയാമിവളെപ്പററിച്ചിന്തി ക്കേണ്ടാസ്സോപാത്രമ! ഇപ്പോഴെയെങ്ങുശാപാവശ്യമാമെൻപരാ ക്രമം ✱ വനദേശംവിട്ടുനീരാജഭോഗമെല്ലാംഭുജിക്കുക മന്നമുള്ളാമാനി നിയെഞാനിപ്പോൾകൊണ്ടുവന്നിടാം ✱ ഞാനിതന്നീടവേനീയപ്പോ രിൽപോവതയുക്തമാം ജയശ്രീയെനിനക്കായിച്ചെന്നുഞാൻകൊണ്ടു പോന്നിടാം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ജ്യേഷ്ഠഭ്രാതാവൊടീവണ്ണമോതിഗ്ഗർജ്ജിച്ചുസോദരൻ വൻതേരിലേറി സന്നദ്ധനായിത്തൻസൈന്യമോടവൻ ✱ ചെയ്തുമംഗലവുംപോരിന്നായ് ഗമിച്ചതിവേഗമായ് അസ്ത്രാലങ്കാരങ്ങളോടുംവന്ദിസ്തുതർപുകഴ്കവേ.

ശ്രീമഹാഭാരതം അശ്വമേധം
ഏകത്രിംശാധ്യായം
ഇതിപരന്തപസംവാദോദ്ധ്യായം.

ഒമ്പതാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ജയിപ്പാനോമരിപ്പാനോനിശ്ചയിച്ചിട്ടുവീര്യവാൻ നിശുംഭൻ പോരിനായിട്ടാവഗാഹപ്രാപിച്ചുദേവിയെ ॥ ശുംഭനുംസൈന്യമോടൊത്തിട്ടവൻപിൻപേതിരിച്ചുതേ സാക്ഷിയായ്നിന്നവൻപോരിൽസംഗ്രാമരസപണ്ഡിതൻ ॥ രണാംകാണ്മാൻമേഘജാലാവൃതരിന്ദ്രാദിദേവകരും വാനിൽനിന്നാരപ്രകാരംയക്ഷന്മാരുടെക്കൂട്ടവും ॥ കൊമ്പുവില്ലും പൂണ്ടുപോരിൽചെണ്ടപിന്നെനിശുംഭനും ശരവർഷംചെയ്തുലോകാംബയ്ക്കുംഭീതിവരുംപടി ॥ ശരജാലമവൻപോരിൽവിട്ടീടുന്നതുചണ്ഡികകണ്ടുനല്ലാത്തവില്ലാണ്ടുപിരിച്ചുച്ചത്തിലേററവും ॥ കാളിയോടോതിനാൾദേവി:'കാണ്കിവർക്കുള്ള മൂഢത കണ്ടുമുഗ്രാസുരവധംകരുതംബീജാവസാനവും ॥ എൻമായയാൽമോഹിതരായ്ജയിപ്പാനാശയോടിവർ മരിക്കാനായെന്നരികിൽവന്നിരിക്കുന്നുകാളികേ ॥ ദേവമേരുഭോനാരീതാശ്രവിട്ടുപോകില്ലാരികളും സേനപോയ്ക്കൂട്ടുംതോററുകെട്ടോരമന്ദനേയുമേ ॥ ആശാപാശംകെട്ടുപെട്ടിട്ടിവർപോരിനുവന്നതേ എന്നാൽശുംഭനിശുംഭന്മാർപോരിൽകൊല്ലപ്പെടേണമവർ ॥ ദൈവംവിധിക്കയാൽവന്നാർമരണംവെന്നുടക്കയാൽ ദേവന്മാരൊക്കെയുംകാണ്കെ ഇവരെക്കൊല്ലുമിന്നുഞാൻ'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇങ്ങനാകാളിയോടംബവചിച്ചുസ്വശരങ്ങളാൽ മറച്ചാളംബ ഖണ്ഡിച്ചവൻറമുൻപിൽനില്പുനിശുംഭനെ ॥ ക്രൂരമ്പുകൾവിട്ടവനംബ ഖണ്ഡിച്ചാനല്ലവയെല്ലാം അവക്കന്യാന്യമുണ്ടായിയുദ്ധംബഹുഭയങ്കരം ॥ സിംഹംതൻകേശരാഗ്രങ്ങൾചടഞ്ഞതങ്ങുസൈന്യസിന്ധുവിൽ പ്രവേശിച്ചാൻശക്തിയുള്ളോനാനപ്പൊയ്കയിലെന്നപോൽ ॥ നഖങ്ങളാൽപല്ലുകളാലുംകൊണ്ടുംമുൻനിന്നദൈത്യരെ മുടിച്ചാൻ ഉദ്ധതനാംകുഞ്ജരങ്ങളെയെന്നപോൽ ॥ ഏവംസിംഹത്തിനാൽസൈന്യംമർദ്ദിക്കപ്പെട്ടവേളയിൽ നിശുംഭനൊടിവന്നാനാവഴിക്കപ്പെട്ടുവില്ലോടും ॥ ചുണ്ടുകടിച്ചിട്ടക്തനേത്രനായ്മററുദൈത്യരും അനേകംപേർകോപമോടുമെത്തിദേവീവധത്തിനായ് ॥ ഉടനേവന്നവിടെയസ്സൈന്യത്തോടൊത്തുശുംഭനും കോപാൽകാളികയെക്കൊന്നുഗ്രഹിക്കാൻജഗദംബയെ ॥

അവിടെത്തിട്ടുകണ്ടാനാപ്പോരിൽമുൻനില്ക്കുമംബയെ രൌദ്രത്തോടും, കാന്തയായേറ്റം ശൃംഗാരരസമുള്ളവരും * നെട്ടംകടക്കണ്ണാണ്ടുള്ളോരും ത്രൈലോക്യവരസുന്ദരി രക്താക്ഷി,രമ്യ,കോപംതാലേററംകണ്ണുചുവന്നവരും * മുമ്പെവിട്ടാവിവാഹേച്ഛയാശയുമങ്ങനെ ഉറച്ചുധൃതിയും ശുംഭൻനിന്നാനവില്ലുംകലച്ചുടൻ * ദേവിയദ്ദൈത്യനോടായിച്ചിരിച്ചിവാക്കചൊല്ലിനാരം: 'രണമദ്ധ്യേമതിൽക്കദൈത്യന്മാരെല്ലാംകേട്ടനില്ക്കുവെ * പാതാളമോസാഗരമോപാമരർനിങ്ങളാംപൂകുവിൻ ജീവിതാശയുറപ്പിച്ചിട്ടിങ്ങുവച്ചായുധങ്ങളെ * അല്ലെങ്കിലെൻശരംകൊണ്ടുമരിച്ചിയുദ്ധഭൂമിയിൽ പ്രാപിച്ചിട്ടുസ്വർഗ്ഗസുഖംക്രീഡിക്കിൻദുഃഖമെന്നിയെ * ദീനതപാവുംശുംഭനുംഭവിക്കില്ലൂനിശ്ചയം തരാംഞാനഭയം നിങ്ങൾസുഖമായിഗ്ഗമിക്കവിൻ.'

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ദേവിതന്നീവാക്കകേട്ടാനിശുംഭൻമദേവിതൻ കാന്തിയേറുംപെരിചയുംതീക്ഷ്ണവാളുമെടുത്തുടൻ * വേഗമോടിമദക്രുദ്ധമസ്സിംഹത്തിൻശിരസ്സിലായ ജഗദംബികയുംസഭൂമിക്കുമെട്ടാന്തവെട്ടിനാൻ * ഉടനേദേവിഗദയാൽതട്ടത്താവർവരുന്നതു മഴുവാലൊന്നുതാഡിച്ചാളുവനേകൈച്ചുവട്ടിലായ് * വാളാലുമാമലിച്ചാരെന്നുതാഡിച്ചാളവിടായവരും സഹിച്ചാവേദനയവൻവെട്ടിചണ്ഡികയേയുടൻ * ഭയമേകും ഘോരഘംരമാനാളതേദച്ചുദേവിയും ഖഡ്ഗപാനംതുടർന്നുലോമാനിശുംഭവധേച്ഛയാൽ * ഏവംപരസ്പരംയുദ്ധമുണ്ടായതിഭയങ്കരം ജയത്തെയാഗ്രഹിക്കുന്നവിശ്ശേക്ഷമസുരക്ഷമായ് * മാംസാശിപ്പക്ഷികൾകുറുപ്പട്ടികളുംജംബുകങ്ങളും കഴുകൻകാക്കയുംഗ്ഗാത്താഴചാടുമൂററംമോദമോടുടൻ * ശോഭിച്ചാരണഭൂവേരെറവീണദൈത്യശവങ്ങളാൽ ചെറിക്കം ചാരയോടൊത്തുംഗജാശചങ്ങളും കലർന്നമേ * വീണോരുദൈത്യരെക്കണ്ടുനിശുംഭൻകോപമോട്ടുടൻ ചെന്നാൻചണ്ഡികതൻനേരെയുഗ്രമാംഗദയോടുമായ് * ഗദയാൽതച്ചുസിംഹത്തിൻതലയ്ക്കുമദേവിതൻ പ്രഹരിച്ചുചിരിച്ചിട്ടൊന്നടിച്ചാൻദേവിയെയുമേ * അവളുതൊപ്പുയായേററംമുൻനിന്നുപ്രഹരിച്ചിട്ടും നിശുംഭനേകണ്ടുപിന്നെച്ചൊല്ലിനാരം വാക്യമിങ്ങനെ.

ദേവിപറഞ്ഞു

ഞാനിപ്പോളുന്നിൽക്കുടന്തമനീവാരംനിൻെറകഴുത്തിലായ് ഒപ്പോരംഞാനമയച്ചീടുമുടൻപോംകാലക്ഷേത്രനീ

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നോതീട്ടുടനേദേവീക്രുദ്ധയോടൊത്തുവാളിനാൽ ആനിശുംഭന്റെതലയെമുറിച്ചാൾ ചണ്ഡികാനൃപ! • ദേവിയാൽതലഖണ്ഡിക്കപ്പെട്ടുബീഷണമാമുടൽ കറങ്ങിഗദയോടുമ്പക്കെല്ലാക്ഷിതിവാസവ • ഖണ്ഡിച്ചാൾദേവിയുടനേകയ്യുംകാലുംശരങ്ങളാൽ മരിച്ചുഭൂമിയിൽവീണാനപ്പോളപ്പാപിയദ്രിപോൽ • മഹാവിക്രമിയാംദൈത്യൻ നിശുംഭൻപട്ടുവീഴവേ ഹാഹാകാരംതുടങ്ങീടാംചെയ്തോരെബ്ഭീയാന്നാസനകൾ • ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടസ്ത്രമെല്ലാംഘോരയുദ്ധപ്പൂണ്ടസേനകൾ വായിൽതല്ലിവിളിച്ചുകൊണ്ടെത്തിശുംഭഗൃഹത്തിലായ് • അവർവന്നതുകണ്ടശ്ശുംഭൻശത്രുനിഷൂദനൻ ചോദിച്ചുണ്ടുനിശുംഭൻ, തോറ്റോടുവാനെന്തുനിങ്ങളും • ശുംഭന്റെയാവാക്കുകേട്ടുനമിച്ചിട്ടുത്തതിനാരവർ: 'രാജൻചത്തുകിടക്കുന്നുയുദ്ധരംഗത്തിൽനിന്റെസോദരൻ • ശൂരർനിശുംഭനോടൊത്തവീരർപെട്ടുപോയ് നൃപ! വൃത്താന്തമെല്ലാംനിന്നോടുചൊല്ലുവാൻവന്നതാണ്ഞങ്ങളും • ഇന്നാചണ്ഡികയാലങ്ങനിശുംഭൻഹതനായിതേ കാലമല്ലിന്നുപോരിന്നായ്നിനക്കപ്പോർക്കളത്തിലായ് • ദേവകാര്യത്തിനായിട്ടുദൈത്യവംശമൊടുക്കുവാൻ പരമസ്ത്രീയിവൾവന്നാളെന്നോർക്കദൃഢമായ്നൃപ! • പ്രാകൃതസ്ത്രീയല്ലിവളൈശ്വര്യയാംശക്തിദേവിതാൻ തത്കാലത്തുമുമ്പർക്കറിവില്ലിവൾതൻകഥാ • നാനാരൂപധരാമായയെല്ലാംതന്മൂലമായവൾ ശുഭാവിചിത്രാഭരണാനാവ്യായുധവുമാണവൾ • ഗഹനാ,ഗൂഢചരിതാ,കാളരാത്രിയൊടൊത്തവൾ അപാരപാരഗാപൂർണ്ണാ,സല്ലക്ഷണമുള്ളവൾ • ദേവകാര്യംചെയ്യുമത്യുഗ്രയാംശ്രീമഹേശിയെ യജ്ഞത്തിൽനിന്നുപുകഴ്ത്തീടുന്നുണ്ടവർ • ദേവരക്ഷിക്കദൃഢമായ്ശ്രേഷ്ഠമാംയജ്ഞമേറ്റുക ളുണ്ടിവളെരക്ഷിച്ചാൽകാലമേൽശുഭമായ്വരും • നിനക്കപ്പോരിൽജയവുമന്നവാംഭൂപതേ!ദൃഢം ചിലപ്പോൾബലവാനാകുംകാലംദുർബലനായുമേ • കാലത്തെബലമാക്കീട്ടുജയത്തിന്നായ്ശ്രമിക്കണം കാലംചിലപ്പോൾദാതാവെയാചിക്കുന്നവനാക്കീടും • ഭിക്ഷുവേധനദാതാവായ് ചെയ്തീടുമൊരുവേളയിൽ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവരുംകാലത്തിന്നധീനരിൽ നിശ്ചയം • ഇന്ദ്രാദിവാനവരെല്ലാരും,കാലംതാൻസാരമായ്പ്രഭോ കാലത്തെക്കാക്കുകതിനാൽ,വിപരീതമതിന്നുതേ • നല്ലകാലംദേവകൾക്കെല്ലാംദൈത്യർക്കാനാശകാലവും കാലത്തിൻഗതിയെന്നതൊരുനാളുംപോലല്ലഭൂപതേ!• പലമട്ടിലുമാംകാലത്തിൻചേഷ്ടയറിയേണ്ടതാം

ചിലപ്പോഴെന്നതാകം വിധനേരംനടിച്ചിട്ടും • ഉല്പത്തികളും
നശിപ്പാനും കാലം വെവ്വേറെയാണല്ലോതാൻ ഉദ്ദ്യാന്തമല്ലേ? രാജാവേ ബ്ര
ഹ്മൻതൊട്ടുള്ള ദേവകൾ • കല്പാന്തത്തിനുപോലുമല്ലകാലത്തിങ്കൽനിന്നക
താൻ ഇന്ദ്രാദ്യരായുള്ളവരിപ്പോൾ ബലമേറുന്നതാണവർ • സ്ത്രീയാൽനി
ഹതരായ് കാലനാൽ മൈത്രാഗുരുക്കളും എന്നതുമുള്ളവരാം കാലതാ
നംകാരണമല്ലിതിൽ • ആലോചിച്ചിട്ടെത്രയുക്തരായ്തോന്നുന്നു
ചെയ്യുന്നീ ഇക്കാലം താൻ ഹേതുവിതിൽ ദൈത്യന്മാർക്കിനിക്ഷമ •
നിൻകുലപതിൽവന്നതോറിന്ദ്രൻ നിരായുധനായ്ക്കണ്ണ അറ്റുണ്ണവി
ട്ടുതന്ത്രമാർഗ്ഗനൽപാശികാലനാം • രാജാവേ! കാണിനീ കാലവശത്തെ
നീജഗത്തിനെ വേഗം പൂകകപാതാളം ജീവിച്ചാൽ മേൽ ഗുണം വേതം •
രാജാവേ! നീ മരിച്ചെന്നാൽ തുല്യരായ് നിന്റെ വൈരികൾ മംഗലങ്ങ
ളെയ്യും പോരെ നടക്കുമേ ഭിക്ഷവൊക്കയും.

ശ്രീമഹാഭാഗവതം അഷ്ടമസ്കന്ധം

സിദ്ധം ഭവതു.

ഇരുപതാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നവർവാക്കുകേട്ടിട്ടുഗ്രൻ ദൈത്യാധിനായകൻ കോപ
ത്താൽകൺചുവന്നിട്ടു ദൈത്യനികരങ്ങളോടോതിനാൻ.

ബലി പറഞ്ഞു.

എന്തോന്നുനാണക്കേടിക്കർമ്മം ഞാൻ ചെയ്തിരിക്കയോ? സോദരാ
മാത്യരെക്കൊന്നു നിർല്ലജ്ജൻ ഞാൻ നടക്കയോ? • ശുക്രാചാര്യർകൾ
കർത്താവല്ലായ്മ കാലമാം അല്പപാമരന്മാരെ ദേവാമതീശൻ ചിന്തയെന്തു
മേ? • വരേണ്ടതു വരട്ടേ ചെയ്യേണ്ടതു ചെയ്യണം താനേ തന്നെ ജീവിച്ചാലും മരി
ച്ചാലുമൊന്നിലും ചിന്തയില്ലെന്മേ • ആരാധിക്കിലും കാലം മാറ്റാനില്ലു
ള്ളമെങ്ങുമേ ചിങ്ങമാസത്തിൽ വർഷിക്കയില്ല മേഘമൊരിക്കലും • ചി
ലപ്പോൾ മകരമീനധനുസ്സിങ്കലുമില്ലതാൻ വർഷിച്ചീടുമകാലത്തും കാ
ലമല്ലതിനാൽവരം • കാലംനിമിത്തമാത്രന്താൻ ദൈവം താൻ ബലവ
ത്തരാം ദൈവനിർമ്മിതമാണെല്ലാം മറിച്ചുവരികില്ലതാൻ • ദേവന്മാരെ

[illegible]

ള്ളമംഗവും [illegible] യവനനോടൊന്നുപോയിതെ •

[illegible]

നീകാന്താസ് [illegible] • [illegible]

ലക്ഷണമൊത്തവൾ [illegible]

[illegible]

[illegible] • [illegible]

[illegible]

യ്യാതെ • [illegible]

[illegible] • [illegible]

[illegible] • [illegible]

[illegible]

[illegible] • [illegible]

കൊതുപായം ചെയ്യതെന്നുഞാൻ സ്ത്രീകളെവശ്യമാക്കുന്നമന്ത്രമില്ലെ

ന്നധീനമായ് • [illegible] മന്ത്രരൂപിണി ഇസ്സുന്ദ

രി [illegible] ? • [illegible]

[illegible] •

[illegible] സ്ത്രീ [illegible]

വധംനല്ലതല്ലകീർത്തിനശിച്ചുപോം ॰ ഋഷിമാർ ചൊല്ലിനാർ പോരിൽമ രണമുള്ളമെന്നതായ് സമാനന്മാരായ് പോരുക ചെയ്യുന്നോർക്കാണെന്ത ല്ലയോ? ॰ ഒരു വനിത്തിരയിനാൽ [illegible] സ്ത്രീകളുടെ [illegible] വെല്ലാ [illegible] വംശത്തെക്കുറിച്ച് [illegible] ॰ [illegible] കൊമിച്ചപ്പോളെന്തിന്നിപ്പോൾ [illegible] വാക്കിനാൽ ॰ [illegible] ഇ [illegible] ॰ [illegible] പോർ [illegible] പറഞ്ഞുവിളിച്ചിട്ടും,

[illegible] പറഞ്ഞു.

മനസ്സാകിത്തിരിച്ചപ്പോൾ [illegible] പൊരിന്ന [illegible] ॰ ‘[illegible] സ്ത്രീകൾ [illegible] ॰ സ്ത്രീകളെപ്പേടികൊണ്ടില്ല [illegible] വൻ ॰ [illegible] ॰ [illegible] സ്ത്രീകളിൽ [illegible] താൻ [illegible] ॰ പോർ [illegible] വിൽ [illegible]? ॰ [illegible] ബുദ്ധി [illegible] ॰ [illegible] ॰ [illegible] ॰ [illegible] ॰ കൊന്നപ്പോൾ [illegible] ഇത്തരം പറഞ്ഞുപോരിനായ് സ്ഥിരമായി നിൽക്കുക ॰ [illegible] ഞാൻ പോരിൽ [illegible] ഗ്രഹിക്കുവാൻ [illegible]! [illegible]!

[illegible] പറഞ്ഞു.

കാമാന്തനായ [illegible] ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു [illegible] വാക്കിനെ [illegible]!

ദേവിപറഞ്ഞു.

ദുർമ്മതിക്കന്നേറ്റം ദാനവന്മാർ! കാമമോഹിതനായനീ പോർചെയ്ക കാളിയോടായ് നീമൂഢ! ഞാൻനോക്കിനിന്നിടാം ॥ ചാമുണ്ഡയൊടുമാം, പോരിന്നായിവർ ചെയ്കനിനക്കെടോ! താഡിച്ചെവണ്ടപോരിൽ ചെയ്യുന്നില്ലനിന്നൊടുപോരതാൻ ॥ എന്നോതീട്ടു കാളിയോടായ് ചൊന്നാൾ മധുരമായവൾ ശൂരേ! കാളി! കൊല്ലുപോരിൽ കൃത്യപ്രിയനാണിവൻ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

എന്നോതപ്പെട്ടവാറുകാലപ്രതിതാകാലത്രുപിന്നീ വേഗംപോരിൽ ഗദയുമായെയോഷക്കടന്നാട്ടിനിന്നതേ ॥ അവർതന്നന്യോന്യമുണ്ടായീയുദ്ധംപെരുത്തയുതം മഹാന്മാരാംമുനികളുംവാനോരമരനോക്കിനിൽക്കവെ ॥ എടുത്തുഗദയുക്രൂരൻ പോരിൽ താഡിച്ചുകാളിയെ കാളിയും ശൂലമേനന്നായ് ഗദഖണ്ഡിട്ടുവിട്ടുതേ ॥ ഗദയാൽതാൻ പൊടിഞ്ഞണിഞ്ഞതേരുമുണ്ഡിച്ചുഅശ്വമായ് അവൻ കൊണ്ടുകൊന്നാൾ തേർഖരങ്ങളൊട്ടതുതന്നെ ॥ കോപിച്ചവൻ ഖഡ്ഗമായ് കാൽനടയായ് നടന്നവൻ ചിരിച്ചിട്ടാകാളി തന്റെ മാറിലായൊന്നടിച്ചുടൻ ॥ തട്ടതെറ്റാതെയവേഗംവാളെടുത്താ, യുധത്തൊടും ചന്ദ്രനേത്തെപ്പൂരവൻ ഖഡ്ഗത്താൽ കരമുറിച്ചുവാം ॥ തേരംപോയ് കൈയ്യുമറിട്ടുചാടി ഉഗ്രമൊരവൻ ഒചാലയോടും ചെന്നടനേകാളിയെപ്രഹരിച്ചുതേ ॥ വാളിനാൽകാളിശ്ശൂലമെന്റവലത്തെകൈമുറിച്ചുടൻ ചിരിച്ചുംകൊണ്ടുഗദതോറംവാളുമുന്നിവയോട്ടമേ ॥ കാലുകൊണ്ടുചവിട്ടാനായ് വേഗംകോപിച്ചു ചെന്നവൻ ഉടനേയക്കാലുകളേക്കൂളിഖണ്ഡിച്ചുവാളിനാൽ ॥ അവൻകൈകാൽകളററിട്ടുംനില്ലനില്ലെന്നചൊല്ലിനാൻ ഉഴന്നുചെന്നാൻകാളിക്കരിയെകാൻപോലവേഗമായ് കമലയോനിയാമവന്റെവരവെക്കണ്ടുകാളികാ ॥ അവൻകഴുത്തുഖണ്ഡിച്ചാളേററംകഠോരതയാടി മുറിക്കവേ തലയവൻമലപോൽവീണുഭൂമിയിൽ ॥ പ്രാണങ്ങളുംപോയവന്റെദേഹത്തിൽനിന്നവേഗമായ് ചത്തുവീണദ്ദാനവനെക്കണ്ടിട്ടിന്ദ്രാദിദേവകരം ॥ സ്തുതിച്ചാർദേവിയെ, ച്ചാമുണ്ഡായകാളികയെയുമേ ശ്രുമോസ്താ റടിച്ചുകളുത്തക്കകരംനിർമ്മലങ്ങളായ് ॥ ഹോമാഗ്നിജ്വാലകൾനന്നായ്ജ്ജ്വലനൊട്ടജ്ജ്വലിച്ചുതേ ഹതശേഷരതാംദൈത്യർനമിച്ചുജഗദംബയെ ॥ ആയുധംവച്ചുപാതാളേപ്പൂക്കിനാരെവരുംനൃപ! നിനക്കിതെല്ലാംചൊന്നേൻ

ഞാൻദേവീചരിതമുത്തമം ॥ ശുംഭാദിവധവുംവാനോരെപ്പാലിച്ചതുമ
ങ്ങനെ ഈയാഖ്യാനംമുഴുവനുംനരൻഭുവിൽപഠിക്കിലും ॥ കേൾക്കിലും
ഭക്തിയോടെന്നും,കൃതകൃത്യരതാംദൃഢം അപുത്രൻപുത്രവാനാകുംനിർദ്ധ
നൻധനിയാംതുലോം ॥ രോഗികൾരോഗമെല്ലാംപോംസാധിക്കുംകാമ
മൊക്കെയും ശത്രുവിൻഭയമില്ലാതാമാദിനാൽചരിതത്തിനെ ॥ പഠിക്ക
കേൾക്കയുംചെയ്യുന്നോനും,മുക്തനാമവൻ.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം
ശുംഭവധം
മുപ്പത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം

മുപ്പത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു.

വർണ്ണിച്ചുനീചണ്ഡികതൻമാഹാത്മ്യംമേഗിരായ്ഗുരോ! ആരാരാ
ധിച്ചുമുൻകാലമിച്ചരിത്രത്രയത്തിനാൽ? ॥ പ്രസന്നയായൊക്കവരംനൽ
കിയാളായവൻഫലം ആരാധിച്ചുക്കാമമയംദേവിയെച്ചൊൽകമാമു
നേ! ॥ ഉപാസനാവിധിയതുംപൂജാവിധിയുമങ്ങനെ ഹോമത്തിൻവിധി
യുംവിസ്തരിച്ചുമഹാമതേ!

സൂതൻപറഞ്ഞു.

രാജാവിൻവാക്കുകേട്ടവൻപ്രീതനായ്വ്യാസമാമുനി മഹാമായാ
പൂജയെയാനൃപനോടുരചെയ്തുതേ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

സ്വാരോചിഷാഖ്യമനുവിൻകാലത്തുസുരഥാഭിധൻ നൃപനാ
ണായ്ദാനശീലൻപ്രജാപാലനതല്പരൻ ॥ സത്യവാക്‌കർമ്മനിപുണൻവി
പ്രരെപ്പൂജചെയ്യുവൻ സ്വദാര്യാഗമനാസക്തൻഗുരുഭക്തിരതൻസദാ ॥
ഉദാരൻവൈരിയറ്റോൻവിൽവേലക്കാരകണ്ണവൻ ഏവംരാജ്യംഭരി
ക്കുമ്പോൾമ്ലേച്ഛരദ്രിയിൽവാഴുവോർ ॥ ബലാൽവൈരികളായ്ക്കോലാഹ
നന്തരംചമിങ്ങനെനാലംഗപ്പടയെച്ചേർത്തിട്ടവരെയാത്താമദോൽക്കടർ ॥
അന്യായാക്രമികൾരാജ്യഗ്രഹണേച്ഛയോടെത്തിനാർ സുരഥൻസേന
യോടൊത്തിട്ടെതിരായ്ചെന്നുനിന്നതേ ॥ അക്രൂരരോടവന്നങ്ങായ്
ഘോരമായുള്ളസംഗരം മ്ലേച്ഛർക്കബലമല്പന്താൻരാജാവിന്നധികംബ
ലം ॥ ജയിച്ചുന്നാലുമവരാനൃപൻതോറ്റ്ശപാദ്ദ്യയാൽ തോററു

തൻപുരിയിൽചെന്നരമിച്ചുകൊണ്ടുകോട്ടയേ • നൃപൻചിന്തിച്ചുമേ
ധാവീസമത്ഥൻനീതിയുള്ളവൻ മന്ത്രിമാർശത്രുപക്ഷത്തിൽചേൎന്നുക
ണ്ടിട്ടുദുഃഖിതനായ് • കിടങ്ങുംകോട്ടയുംപുഴവേലു പ്രധാനമാണ്ടതോ
കാലംതോറുംകണ്ടതാവശ്യമുണ്ടെംചെയ്യുമെന്നപ്പോഴും • മന്ത്രിമാർശത്രു
വശരായ്ത്തീൎന്നിപ്പാൻയോഗ്യരല്ലവർ എന്നുമെപ്പോഴുമതിനായിച്ചിന്തി
ച്ചാൻമനസാനൃപൻ • എന്നെപ്പിരിച്ചുപക്ഷേയപ്പാപിയന്മാർപര
ദ്വിതർ ശത്രുക്കളുംകൈക്കൊണ്ടതെങ്കിൽപിന്നെമയന്നുഭവിക്കുമേ • പാപ
ബുദ്ധികളായോരെവിശ്വസിക്കയരുതെന്നതേ എന്നുതാൻചൊല്ലീടലോ
മേവശരായുള്ളവർ • ഭ്രാതാവുപുത്രൻബന്ധുവിപ്ലൻമിത്രങ്ങളെയുമ
ങ്ങനെ നൃപപൂജ്യചിത്തനെയുംശേഷിക്കുംലോഭമാണ്ടവൻ • ഞാനുകൊ
ണ്ടിരുന്നുകൊണ്ടുംവിശ്വസിക്കുന്നതിനു ഞാൻ പാപിയാംമന്ത്രിമാര
ശ്ശത്രുവെയാശ്രയിക്കയാൽ • മനസ്സുകൊണ്ടിതോൎത്തിട്ടാനൃപൻപരമദുഃ
ഖിയായ് പുരത്തിൽനിന്നശ്വമേറിപ്പുറപ്പെട്ടാൻതനിച്ചവൻ • സഹാ
യമെന്യെപോയ്പ്രാപിച്ചീടിനാൻവലുതാംവനം ഇനിയുംഞാനെങ്ങു
പോകുന്നെന്നോൎത്താൻബുദ്ധിമാൻനൃപൻ • മൂന്നുയോജനദൂരത്തിൽ
സുമേധസ്സെന്നതാപസൻ വാഴുംനല്ലാശ്രമമറിഞ്ഞവിടെച്ചെന്നെത്തി
നാൻനൃപൻ • ബഹുവൃക്ഷങ്ങൾചേൎന്നനദീതീരത്തിലാണതു് നി
ൎമ്മലജലസമ്പൂൎണ്ണവാപികാദിമനോഹരം • ശിഷ്യാദ്ധ്യയനശബ്ദാ
ഢ്യമനേകമൃഗസംയുതം നീവാരാന്നഫലപുഷ്പകാപ്തതാരമരങ്ങ
ളും • ഹോമധൂമങ്ങൾകൊണ്ടുമെല്ലാകിലുംപ്രീതിദംസദാ വേദശബ്ദങ്ങ
ളാൽപൂൎണ്ണംസപത്നീകമനോഹരം • ആയാശ്രമംകണ്ടുനൃപൻ
ബഹുസന്തോഷയുക്തനായ് ഞാനിങ്ങൎഭയമില്ലാതെവിശ്രമിക്കാൻനി
നച്ചുതേ • കേട്ടീടുശപ്തെനെവൃക്ഷത്തിൽചെന്നാൻവിനയമോടവൻ ക
ണ്ടാൻവൃക്ഷത്തണലിലായ്സ്ഥാൻതോലിട്ടുവസിപ്പവൻ • തപസ്സുകൊണ്ട
തിക്രശൻപരിശുദ്ധൻമുനീശ്വരൻ ശിഷ്യൎക്കായ്വേദവുംവേദശാസ്ത്രാ
ദിവുമുരപ്പവൻ • ക്രോധലോഭങ്ങളില്ലാത്തോൻദമ്പാതിതൻവിമത്സ
രൻ ആത്മജ്ഞാനരതൻസത്യനിഷ്ഠൻശമമൊത്തവൻ • അവനെ
ക്കണ്ടുസാഷ്ടാംഗംനമിച്ചാൻഭുവിലാനൃപൻ ആനന്ദപൂൎണ്ണാക്ഷനായി
പ്രേമമോടമ്മാമുനിസന്നിധൌ • എഴുന്നേറ്റാലുംനമയൂണ്ടാമെന്നോതി
യൂടനേമുനി ഉരചൊല്ലാതെയുംശിഷ്യനവനായേകിയാസനം • എഴു
ന്നേറ്റുപവിഷ്ടനായാനാൻമുനിചൊദ്യമായ് സുമേധസ്സാൎഘ്യപാദ്യാദി

പൂജചെയ്തു വിധിപ്പടി • പൊരിച്ചുനീ ഭാരതത്തിങ്കിൽനിന്നവരെന്നുള്ള പി ന്നയും ശ്രദ്ധമോടെഹെതുവായാലെ വിപ്രാഃ പാരലൌകികനി • വന്നവാരനെ ന്നുമൂലംനിന്നഭിപ്രായവുമൊക്കുകം അസാദ്ധ്യമാകിലുമതിന്റെയഭിഷ്ടം തന്റെസാദ്ധ്യമാക്കിടാം.

ദ്രൌപദിപറഞ്ഞു.

സുഖദാരിദ്ര്യപ്പെട്ടവൻതാൻശത്രുക്കളുമോഹമടങ്ങിടയാൻ വിട്ടതാണ്ടും ഗൃഹമാളുമയല്ലേന്തെന്റാണെനഗതൻ • കഷ്ടമെന്നുതീയെന്നാൽ ജൌത്രാജ്ഞാനദ്ദൂരാവള്ളിയും നീയെന്ത്യാക്ക താവന്യഃന്ദ്രൈശ്വരിക്കിലാരി ട്രിയിൽ • വോട്ടതകൈചരിമന്ദ്രീപനിൽ പ്രാകരനിൽനിന്നവനെന്താൻ രക്ഷി ച്ചവുമൃതിപ്രൈശ്വരാഗതപെന്തയോ!

യുധിഷ്ഠിരൻപറഞ്ഞു.

മമൈശ്വര്യവ്യസ്തനിന്റെബലംമറന്നകൈവെയ്കരം വരികില്ലിങ്ങ ന്മെൻതപശ്ശത്തിൻ നാൽ വുപ! • വന്യതിഷൊത്തുഹിംസപ തിവിഷ്ടിവിടങ്ങിലായ് മൃഗങ്ങളുടെമാംസംകൊണ്ടുതാനാചജീവനം.

ദുശ്ശാസനൻപറഞ്ഞു.

എന്നവൻവാരമൊട്ടിടുമയില്ലാതെയായ്പ്പവൻ പാലമൂലങ്ങളുമ ക്ഷിച്ചിട്ടവിടെപ്പൂവ്വുമിവോനായ് • ഒരിക്കവനിടപ്പവൻ ചെന്നാവൃക്ഷ ച്ചുവട്ടിലായ് ചിന്താതനായിപ്പിടിച്ചുമാനാത്തുതൻതവനത്തിനെ • പാപിയ്യർഘൃണ്ണമല്ലുവെന്നതെന്തൊക്കെ സാധിനാർ ഖരയില്ല. തെരാക്കെപ്പിടിപ്പിക്കണോ • കിംനിമിച്ചുപാതിവാറിയില്ല തെന്നാവന്ദലംഗജങ്ങളും ശത്രുക്കളാൽപീഡിതങ്ങളായിസ്സന്തോഷ മില്ലതിൽ • എന്റെസേവകരെല്ലാരുംശത്രുക്കൾതൻവശത്തിലായ് ദുഃ ഖിപ്പോരായ്തന്നെത്തിയപെണ്ണൊന്റെക്ഷമചെയ്യുവർ • ദ്രവ്യംചെ യ്യുവൊർദർവൃത്തന്മർവൈരികളെന്ന്യനം മൃത്യു, ദോഷം, ശത്രുകൾക്ഷ മായിച്ചുലവുചെയ്യുമോ? • ദുര്യോധനാശംചെയ്യിട്ടദൈവത്താൽപാപ ബുദ്ധികൾ മന്ത്രിമാർ, ദുഷ്ടന്മാർ, സല്പാത്രത്തിൽ ദാനംകൊടുത്തവർ • എന്നോടുവൃക്ഷമൂലത്തിൽനിന്നുവോളമൊരപാത്തമൻ ഒരുവൈ ശ്യൻവന്നുചെന്നാനദൂപോൽദുഃഖമുള്ളവൻ • നൃപൻമുൻപിൽക്കണ്ട വനേയറികത്തായിരുന്നിനാൻ • ചൊല്ലിപ്പാനായന്നീയെങ്ങുനിന്നുവന്നു വനത്തിലായ്? • പേരെന്താനദൈവമാണ്ടുവിളറിട്ടീനനായതും സ ത്യംചൊല്ലുവിരമോ! ചണ്ഡാതിതാപംബന്ധുതയായ്മതം.

നൃപൻപറഞ്ഞു.

നൃപന്റെ വാക്കുകേട്ടു ചൊല്ലിനാൻ വൈശ്യസത്തമൻ ഉറച്ചി ത്തമാനസം ഗമനോത്സുകനൃപനോടുടൻ.

വൈശ്യൻപറഞ്ഞു.

സമാധിയെന്ന പേർകേട്ടോനിപ്പോൾ ഞാൻ വൈശ്യജാതിജൻ ധനവാൻ, ധർമ്മനിരതൻ, സത്യവാൻ, നസൂയകൻ ॰ ദുഷ്ടഭാര്യാപുത്രരെന്നെ വെടിഞ്ഞു ധനലോഭികൾ വന്ന്യാജമൈശ്വര്യമൊടുമിട്ടു ദസ്യുജമാ തായ ॰ ത്യക്തനായി സ്വജനത്താലും പ്രാപിച്ചേൻ വേഗമീവനം നീ യാരഹോ ഭാഗ്യവാനെന്നു തോന്നുന്നിപ്പോൾ കഥിക്ക.

രാജാവു പറഞ്ഞു

സുരഥാഖ്യൻ നൃപതി ഞാൻ ശത്രുപീഡനിമിത്തമായ് രാജ്യംപോയി കാട്ടിൽ വന്നേൻ മന്ത്രിമാരും ചതിക്കയാൽ ॰ ഭാഗ്യാനീയിങ്ങെന്റെ മിത്രമായ്ച്ചേർന്നു വൈശ്യസത്തമ! നന്മരം ചേരുമിക്കാട്ടിൽ സുഖമായ് സഞ്ചരിച്ചിടാം ॰ ശോകംവിട്ടു സുഖിച്ചാലും വൈശ്യവര്യ! മഹാമതേ! ഇവിടെത്താമെന്നൊരുമിച്ചിട്ടിഷ്ടംപോലെ വസിക്ക.

വൈശ്യൻ പറഞ്ഞു.

എന്നേക്രൂരമതെൻ കുഡുംബം ചിന്താദുഃഖങ്ങളോടുമേ വ്യാധികൊണ്ടും വലഞ്ഞിട്ടിരാശ്രയമതായിടും ॰ ഭാര്യയും പുത്രനും മഹാസുഖമില്ലാതെ തീരുമോ? എന്നോർക്കിൽപ്പെട്ടു ഞാൻ ഉഴലുന്നിതു നൃപതേ! ॰ ഭാര്യ,പുത്രൻ,ദാരം,ബന്ധുക്കളേയുംകാണാതെ ഞാൻ ഗൃഹമൊഴു ഴലുന്നോട്ടും സ്വസ്ഥമല്ലെൻ മനം നൃപ!

രാജാവു പറഞ്ഞു.

നിന്ദ്യർ,ദുർവൃത്തർ,നിൻപുത്രൻ തൊട്ടോർ,നിന്നെ വെടിഞ്ഞുതേ അവരെക്കണ്ടെന്തു സുഖം നിനക്കിന്നു ഭവിച്ചിടും ॰ ഹിതം ചെയ്യാൻ വൈരിയാമേ ദുഃഖൻ ബന്ധുവാകുമോ? മനസ്സുറച്ചാകയാൽ നീയെന്നോടൊത്തു കളിക്ക.

വൈശ്യൻ പറഞ്ഞു.

ഉറയ്ക്കുന്നില്ലെന്റെ മനം തെളിയുന്നില്ല നൃപതേ! മൂഢനാകുംവിടാൻ വയ്യാ കുടുംബത്തിന്റെ ചിന്തയാൽ.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

ദുഃഖമേകന്നേരത്താജ്യചിന്തയെന്റെ മനസ്സിലും ചൊല്ലിക്കാം ശ്രോത്രുഷിയോടൊഴിൽപോകാമെന്നൊരൌഷധം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ആരാജവൈശ്യന്മാർ വിഷണ്ണന്മാരായ് മുനിതന്നരി കിൽചെന്നാർ പ്രണമിച്ചാൻ ഭൂപകാരണം ॥ ആശ്രമത്തിൽ മുനിയെച്ചെന്നു നമിച്ചിട്ടോതിനാൻ നൃപൻ ശാന്തനായ് മഹർഷി തന്നരികിൽ വാണു ശാന്തനായ്.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം
രാജവൈശ്യസമാഗമനം
മുപ്പത്തിരണ്ടാമധ്യായം.

മുപ്പത്തിമൂന്നാമധ്യായം.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

ഈവൈശ്യനിക്കാട്ടിലെന്റെ ബന്ധുവായ്തീർന്നു മാമുനേ! പുത്രന്മാരാലും ഭാര്യയാലും തള്ളീട്ടിന്നെന്നോടൊത്തു കൂടിനാൻ ॥ കുഡുംബംവിട്ടിവൻ ദുഃഖിക്കുന്നേറ്റം ഖേദിച്ചുകൊണ്ടേറ്റം പ്രാപിക്കുന്നില്ലിപ്പൻ ശാന്തിയിന്നതോ ന്നോർത്തറിയാ ॥ രാജ്യംവിട്ടു ഞാനും ഖേദിക്കുന്നേൻ മഹാമതേ! കാരണംവിട്ടെൻ ചിത്തം പോകുന്നീലൊട്ടും തീർന്നിതു ദുഃഖമിന്നിതു മോഹം ചിര കാലം ശത്രുപക്ഷം പുക്കുള്ളോ? ദുഃഖമൊഴിഞ്ഞില്ലാതെ ഞാൻ എന്തു ചെയ്‌വു മുനേ? ॥ മൗഢ്യാൽ ഞാനശിച്ചീടും മന്ദബുദ്ധി കൾ ബലമായ് ക്ഷണം ഇവണ്ണമാകെത്തനിക്കില്ലനിർവൃതി ശാന്തമനസ്സില്ലാതാവതും ॥ സപത്നന്മാർ പോലി ങ്ങുഗതമെല്ലാമശിപ്പതെന്നറിയുന്നു ഞാൻ താഴ്ന്നിട്ടുമിങ്ങു മിക്കീടുന്നു ത്യാഗമെന്നമനമ്പ്രഭോ!॥ ഞാനാം മന്ദനായ ശത്രുക്കളെല്ലാം കൂടെ നിന്നിട്ടും മി ത്രങ്ങളുമില്ലപുത്രർ ദോഷം ചെയ്തിക്കുന്നിവരായതാൽ ॥ ഇങ്ങനെ മനമറിഞ്ഞിട്ടും മനസ്സിൽ മോഹമൊട്ടുമേ വിട്ടുമാറുന്നില്ലതിന്റെ ഹേതുവെന്തെന്നു ചൊല്ലു മുനേ! ॥ സ്വാമിൻ! സർവജ്ഞനാം സംശയനാശനൻ ഞങ്ങൾ ക്കുള്ളൊരു മോഹത്തിൻ മൂലം ചൊൽക ദയാനിധേ!.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

കേൾക്കപ്പെട്ടിതു രാജാവാൽ സുമേധസ്സ് ഋഷിസത്തമൻ മോഹങ്ങൾ പോക്കുവാൻ നൃപനോടോതിനാൻ.

ഋഷിപറഞ്ഞു.

രാജാവേ കേൾക്ക ചൊല്ലീടാം ബന്ധമോക്ഷനിദാനമായ് ഇപ്രാ ണികൾക്കൊക്കെയുണ്ടു മഹാമായ പ്രസിദ്ധമായ് ॥ ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുശിവർ

വായുവിന്ദ്രൻ വരുണനഗ്നനെ വാനോരെല്ലാംനരന്മാരുംഗന്ധർവ്വനാഗ രാക്ഷസർ * വൃക്ഷങ്ങളോരോലതകളം പന്നഗരംമൃഗ പക്ഷികളം എ ല്ലാമീമായയ്ക്കുകീഴ് ബന്ധരമായിങ്ങനെ [illegible] * അരാളാൽ സൃഷ്ടമ [illegible] മോഹ[illegible]പ്പെട്ടീടുന്ന വർകീഴിലായ് * നീയെന്തൊന്നറിയാതെ [illegible] ഞാനിതിൻ [illegible] മോഹ[illegible] ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശർ മായയാലശേഷം [illegible] മോഹിച്ചു [illegible] മിക്കവാറുമീ ജഗത്തതിൽ * പണ്ടുസത്യയുഗ[illegible] [illegible] ദീപകത്തിൽ [illegible] * പതിനായിരമാണ്ടോളം [illegible] ബ്രഹ്മവിഷ്ണുസകത നായി, പിന്നീടു ബ്രഹ്മ[illegible] * [illegible] [illegible] * [illegible] [illegible] * നീയാരിനി [illegible] ബ്രഹ്മാ [illegible] * [illegible] നിത്യൻ ജഗൽകർത്താ [illegible] [illegible] * [illegible] [illegible] * [illegible] [illegible] നിന്നെ [illegible] * [illegible] മൂഢ! [illegible] [illegible].

ഋഷി പറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മവിഷ്ണുക്കളിവണ്ണംവാദിച്ചിട്ടുപരസ്പരം വിറച്ചുചുണ്ടിളകീട്ടു [illegible] * വാദിക്കുന്നവർമദ്ധ്യത്തിൽ [illegible] [illegible] പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു [illegible] ലിംഗം [illegible] * അവിടെ [illegible] അന്യോന്യംവിവദിച്ചീടും [illegible]: * 'വിധേ! വിഷ്ണോ! ചെയ്തിടേണ്ടാ വിവാദം [illegible] ലിംഗത്തിന്നറ്റം കീഴിൽ മേലിലും * [illegible] [illegible] ഏകൻ പോ

കളെപ്പാതാളത്തെന്ന്യൎവാനിലുമിപ്പൊഴ ॰ നിരൎത്ഥവാക്കുരചെയ്തൊരുകെ
ൾൻറവാക്യംപ്രമാണമായ് ബ്രഹ്മദേവൻതൻവിവാദത്തിൽവേണംമദ്ധ്യ
സ്ഥനായിരിക്കാം.

ഋഷിപറഞ്ഞു.

ഇത്തരംവാക്യമവർകേട്ടുസാദരമൊന്നായെഴുന്നെറ്റുപോയാർ
മുൻനില്പുന്ന [illegible] തന്റെ [illegible] ॰ പാതാളത്തിന്നു
പോയ [illegible] ദേശത്തിൽവിരിഞ്ചനും [illegible]
ഹരി [illegible] ॰ [illegible] കുമായ
പ്രാപിച്ചീടാതെ [illegible] തിരിച്ചുട്ടിക്കവെ [illegible] ॰ വിധിമേൽ
പോട്ടുപോയ [illegible] ശിരസ്സിൽനിന്നു [illegible] കൈതപ്പൂവുകൊണ്ടതി
[illegible] ॰ ബ്രഹ്മാവേഗമ [illegible] ന്നായ
കേതകീദളംകാണിച്ചുട്ടമകൊണ്ടുമെ [illegible] നാൻ ॰
ലിംഗത്തിൽമൌലിയിൽനിന്നിട്ടുത്തെൻകേതകീദളം അടയാളത്തി
നായ്കൊണ്ടുവന്നെന്നു [illegible] വാൻ ॰ ബ്രഹ്മാവിന്നാവാക്കുകെ
ട്ടുകൊണ്ടു [illegible] കേതകീദളം [illegible] സിദ്ധമായ്കനിയിന്നു
സാക്ഷിയായ് ॰ [illegible],[illegible],[illegible],സമൻ,സത്യത്തനാ
യവൻ [illegible] സാക്ഷിയായിരിക്കണം.

ബ്രഹ്മാവുപറഞ്ഞു

[illegible] സാക്ഷിയായിട്ടുവന്നിട്ടും [illegible] കേതകീ
ദളംസത്യവാക്കതന്നെ പറഞ്ഞിട്ടും ॰ [illegible] ചെയ്യാന
കൈതപ്പൂവിനെവിധി സാക്ഷിചൊല്ലീട്ടുവേഗത്തിൽബോധിപ്പിച്ചുള
വിഷ്ണുവിനു ॰ ശിവമൌലിയിൽനിന്നെന്നെയെടുത്തുംകൊണ്ടുവന്നിവർ
ഇ [illegible] ത്തിൽനിന്നകൊണ്ടുംശങ്കരവണങ്ങാജനാൎദ്ദന ॰ ഇതിന്നുതകെ
ണ്ടുബ്രഹ്മദേവൻവാക്യംതാൻപ്രമാണമായ് ശിവമൌലിസമീപിച്ചുവ്വാ
[illegible] കൊണ്ടുവന്നതെ ॰ കൈതപ്പൂവാക്കുകേട്ടാരിവിരിഞ്ചനെ
ന്നപോതഹരി ഇപ്പൂവോതുംവാക്കിന്നുമെമഹാദേവൻപ്രമാണമായ്

ഋഷിപറഞ്ഞു.

ഹരിതന്നാവാക്കുകേട്ടുമഹാദേവൻസനാതനൻ കോപിച്ചുപ്പൂ
വിനോടോതീകള്ള!കള്ളമുരച്ചല്ലോ ॰ പോകനീഭൂമിനടുവിൽകിട്
യെൻശിരസ്സിന്നുവീഴവേ കള്ളനാംനിന്നെയെന്നുതൊന്നുപേക്ഷിക്കുന്നു
നിശ്ചയം ॰ [illegible] ബ്രഹ്മാവുടനെ വിഷ്ണുവേപോയ്നമിച്ചുതേ അന്നു
തൊട്ടുശിവൻതല [illegible] വച്ചകേതകി ॰ ഏവമായാപലംതാൻ

നികരംക്കമദോഷങ്ങൾ [illegible] മോഹത്തെപ്പററിയന്യന്മാൎക്കൊക്കെക്കഥ യെന്തുചൊൻ ॥ [illegible] കാൎയ്യസാദ്ധ്യത്തിന്നന്നു മാമധുസൂദനൻ പാപത്തിൽ [illegible] ലാഴ്ത്തീടുന്നമൈത്ര്യം ॥ നാനായോനിക ളിൽ [illegible] പതി വിട്ടാനന്ദസൌഖ്യം [illegible] ലോകനാഥൻ [illegible] വിഷ്ണുവിൻ [illegible] മായാബ ലംവിണ്ണാക്കാ, [illegible] കഥയെന്തുചൊൻ ॥ ജ്ഞാനിതൻ ചിത്തവും [illegible] ബലാൽ വലിച്ചു മോഹത്തിലാക്കീടുന്നമ ഹീപതേ! ॥ അദ്ദേവിയാൽ വ്യാപ്തമാണീ [illegible] ശേഷവും മോഹ വും, ജ്ഞാനവും, ബന്ധം, മോക്ഷവും, നരകവുമൊക്കവേ.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

ഭഗവാനേ! ചൊല്ലണം [illegible] ദേവീരൂപ [illegible] ഉല്പത്തിതൻകാരണവും [illegible].

ഋഷി പറഞ്ഞു.

[illegible] പാതമേ! നിത്യതാന [illegible] ആത്മാവാം [illegible] തന്നിലും [illegible] താൻ ശക്തി [illegible] പ്രാണി, യ [illegible] ॥ [illegible] പ്രത്യക്ഷവും [illegible] നേടുവാൻ ॥ [illegible] അവർതൻ [illegible] പ്രത്യക്ഷമായി [illegible] ശക്തിയൊടൊത്തമേ പ്രത്യക്ഷമായി [illegible] ॥ എല്ലാവരേയും [illegible] കാലത്തിൻ കീഴിലും, ദൈവകാര്യങ്ങ ളുവർ [illegible] ॥ [illegible] ജഗത്തെ ല്ലാം [illegible] താൻ [illegible] പുരാതന [illegible] ॥ [illegible] നെല്ലാം സംഹരിക്കുന്ന [illegible] ദേവിതാൻ നൃപ! ॥ [illegible] തൻ ശക്തി [illegible] ക്കിടാക്കീട്ടുന്നതിശക്തരായ് ॥ വാണീ, രമാ, ഗൌരി, [illegible] കളിവകളെയുമെ [illegible] വർ [illegible] ॥ [illegible] ഇതെല്ലാം ഞാൻ [illegible] ॥ [illegible] ബുദ്ധിപോലിതിന്നാന്തമ റിയുന്നില്ല ഞാൻ നൃപ!

ശ്രീദേവീഭാഗവതം [illegible]

[illegible]

[illegible] ദ്ധ്യായം

മുപ്പത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

ഭഗവാൻ പറഞ്ഞു.

ഇനി ഞാൻ ചൊൽകഭഗവാന്റെ ആരാധനാവിധി മന്ത്രങ്ങളും പൂജാ വിധിയും ഹോമത്തിൻവിധിയാദിയും.

ഈശൻ പറഞ്ഞു

രാജാവേ! കേൾക്ക ചൊല്ലാം നിന്നോടു പൂജാവിധിക്രമം നക്ഷത്ര ചന്ദ്രബലം പൊരുത്തം മാകസം, തന്നെയും പിന്നെ കട്ടിശൂ ആദ്യം കുളിച്ചുശുചിയായ് വെളുത്തവസ്ത്രം ധരിച്ചുടൻ ശുദ്ധമായ ആചമിച്ചിട്ടു ശുദ്ധമാം തൻഗൃഹത്തി ലായ് ✱ നിലംതളിച്ചു മെഴുകി ചിത്രമായുള്ളതാസനം അതിൽ ഇരുന്നു വീണ്ടും ആചമിച്ചിട്ടു വിധിപ്പടി ✱ പൂജാദ്രവ്യങ്ങളെയെല്ലാം ശക്തിപോൽ കൊണ്ടുവയ്ക്കണം പ്രാണായാമം ചെയ്തു പിന്നെ ചൊല്ലണം ഗുരുശ്ലോകി യും ✱ പ്രാണപ്രതിഷ്ഠ ചെയ്യേണ്ടും മന്ത്രം ചൊല്ലിത്തളിക്കണം സമ്പൂർണം ചെയ്തുവിധിപോൽ ചെയ്യണം ന്യാസവും നൃപ! ✱ ശുദ്ധമാം ചെമ്പു പാത്രത്തിൽ വെള്ളയാം ചന്ദനത്തിനാൽ അതുകൊണ്ടു പിന്നെട്ടുകോ ണമായ യന്ത്രം വരയ്ക്കണം ✱ അതിൽ നവാക്ഷരം മേവും മന്ത്രമങ്ങെഴുതീട ണം വേദമന്ത്രങ്ങളാൽ ചെയ്ക മന്ത്രപ്രാണപ്രതിഷ്ഠയും ✱ ലോഹബിം ബത്തിലും ചെയ്യാം, ദേവിതൻ പൂജ ഭംഗിയായ് ശിവോക്തമന്ത്രം കൊ ണ്ടാകുന്നതു ചെയ്യേണ്ടതും നൃപ! ✱ മനസ്സുകൊണ്ടു വേദോക്തപൂജയോ ചെ യ്യവേണ്ടപോൽ ജപിക്കണം നവാക്ഷരം പതിനായിരം മന്ത്രം നവാക്ഷരം ✱ ഹോമിക്കണം പത്തിലൊന്നു തർപ്പണം പത്തിലൊന്നതിൽ അതിൽപ ത്തിലൊരംശം ചെയ്യണം ബ്രാഹ്മണഭോജനം ✱ ചരിത്രത്രയവും നിത്യം വാ യിച്ചിട്ടു പൂജിക്കണം വിധി കൊണ്ടാചരിക്കേണം നവരാത്രിവ്രതമൊ ന്നും ✱ മേടം തുലാം രണ്ടുമാസം ശുക്ലപക്ഷത്തിലായ് നൃപ! നവരാത്രോപ വാസത്തെച്ചെയ്യണം ശ്രേഷ്ഠമാം പ്രവൻ ✱ ദേവീമന്ത്രം കൊണ്ടു ഹോമ ഞ്ചെയ്യണം പായസത്തിനാൽ നെയ്യും ശർക്കരയും തേനും ചേർത്തുന ന്നായ് ചമച്ചതാൽ ✱ ചെയ്യാം നല്ല വിൽവപത്രത്താൽ, ഛാഗമാംസത്തിനാ ലെയും ചുവന്ന താമരപ്പൂവാൽ, ഇളനീർ ചതുർത്ഥികൊണ്ടുമേ ✱ ദേവീ പൂജയ്ക്കു നവമി, ചതുർദ്ദശിയും, അഷ്ടമി വിശേഷമെന്നു പൂജിച്ചു വിപ്രന്മാർക്ക ളെയും ✱ ദരിദ്രൻ ധനിയാം രോഗിക്കില്ലാതാം രോഗമൊക്കയും അ പുത്രന്മാരാം സൽപുത്രൻ പിതാവിൻ വശവർത്തിയായ് ✱ രാജ്യഭ്രഷ്ടൻ

ന്നൃപൻ രാജ്യത്തിൽനിന്നകലഭിച്ചിട്ടും ദേവിതൻകൃപയാൽ കൊല്ലുംശേ
ഷം ശത്രുപീഡിതൻ വിദ്യാർത്ഥിയായ് ദേവി തന്റെ പൂജ ചെയ്തുകിതേ
ദ്ധനൻ അനേകമായ് ശ്രേഷ്ഠവിദ്യയെ പ്രാപിക്കുമസംശയം ॥ ബ്രാഹ്മ
ണൻ, ക്ഷത്രിയൻ, വൈശ്യൻ, ശൂദ്രനുമെന്തിപ്പൂർവ്വമായ് ജഗദംബാപൂജ
ചെയ്തു, ലഭിക്കും സൎവ്വസുഖങ്ങളും ॥ കന്യകാബന്ധതാരൊരുത്തരെത്രയും നവ
രാത്രിവ്രതത്തിനെ നോററാലിച്ഛപോലെ കിട്ടും സൎവ്വം ഭൂപാലക! ॥ ഇ
ഘൗമാനംശ്രേഷ്ഠപദങ്ങളെ നവരാത്രിവ്രതംശ്രേഷ്ഠം ചെയ്യാംനോററാൽ സൎവ്വകാ
ര്യങ്ങളും സാധിച്ചീടും ധ്രുവം ॥ വിധിപോൽ മണ്ഡപം പൂജാസ്ഥാനവും വി
രചിച്ചതിൽ കലശം വസ്ത്രേണ ചേർത്തൊരുഭാഗം ചൊല്ലിയതിനെ ॥ യ
ന്ത്രമങ്ങ് ശുദ്ധമാക്കീട്ടു വസ്ത്രേണ കലശോപരി കലശത്തിൻ പുറമേ വ
ച്ചിട്ടുമങ്ങനെല്ലായ്പ്പോഴും ॥ പൂമാലകെട്ടി മേൽഭാഗം ശോഭിപ്പിച്ചീടണം നൃ
പ! പൂജാഗൃഹം ധൂപദീപങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിറയ്ക്കണം ॥ ശക്തിപോൽ
ത്രികാലങ്ങളും ദേവിക്കു പൂജ ചെയ്യണം ധൂപമാല്യാക്ഷതാദ്യങ്ങൾ ഗന്ധ കാ
പൂജ ചെയ്യേണം ॥ പുഷ്പദീപഫലം പുഷ്പ നൈവേദ്യമനേകമായ്
പാട്ടും കൊട്ടും നൃത്തം പാഠം വേദഘോഷങ്ങളും ॥ പലവാദ്യങ്ങളും
ചെയ്തുകൊണ്ടുത്സവം നടത്തേണം ചെയ്യണം വിധിപോൽതന്നെ ക
ന്യകാപൂജയും ॥ വസ്ത്രം പലതരം ഭൂഷണങ്ങളും
സുഗന്ധചന്ദനമാല്യങ്ങളാലലങ്കരിക്കപ്പെട്ടവരെ ॥ ഇവകൊണ്ടു പൂജ
ചെയ്തു ഹോമം ചെയ്യപ്പെടി ചെയ്യണം വിധിപോലഷ്ടമിയിൽ ന
വമിയിലും ॥ ബ്രാഹ്മണർക്ക ദക്ഷിണ നൽകി പാരണ ശേഷമിവർ ചെ
യ്യണം കേവലം ഭക്തിയോടുള്ളമാനവും ॥ നവരാത്രിവ്രതമി
പ്രകാരം നടത്തുന്നവർക്കു പതിയും ലഭിക്കാത്തതായ് ഇല്ലാത്ത, സ
ന്തതികളോ ॥ ഇഹലോകത്തിൽ സുഖഭോഗങ്ങളാണ്ടിട്ടും ദേ
വീലോകവുമാളും ദേഹാന്തത്തിൽ വ്രതമിതുള്ളയാൾ ॥ മൃതനാമാംബികാ
ഭക്തി നല്ലവണ്ണമേറിക്കിൽ ജനിക്കും വിപ്രവംശത്തിൽ സദാചാരനാ
രാമവൻ ॥ നവരാത്രിവ്രതം ശ്രേഷ്ഠവ്രതമെന്നാർവ്രതങ്ങളിൽ അം
ബാരാധനയും സേവ ശ്രേഷ്ഠമെന്നുതെററവും ॥ ചണ്ഡികാരാധനം
ചെയ്യുകിവിധിപ്പടി നീ നൃപ! ശത്രുക്കളെ വെന്നു നല്ല രാജ്യം പ്രാപിച്ചീ
ടാം ക്ഷണം ॥ അതിയാം ദേഹസുഖവും പിന്നെ നിന്റെ ഗൃഹത്തിലായ്
പുത്രദാരങ്ങളോടെ ഭോഗവും വന്നിടും ധ്രുവം ॥ വൈശ്യോത്തമ! ഭക്തി
യാലുമവനു കാമമേകിടും വിശേഷമായിട്ടു സ്വർഗ്ഗപ്രാപ്തി ചെയ്തീടും

ദേവിമായയെ ॥ സജ്ജനങ്ങൾക്കനിമാന്യനായിട്ടു ഗ്രഹമെന്നിവ ൨൭
യശോദ്യം സംസാരസുഖം ഭുജിപ്പതിന്നാശേഷമായ് ॥ ദേവീലോകത്തുള്ളോ
മായ് വസിക്കാമില്ലസംശയം ദേവിയെ സ്സേവിയാതെതാർ താൻ നാക
ത്തിൽ പരിപ്പവർ ॥ ഇഹലോകത്തു രോഗാർത്തർ നാനാരോഗപ്രപീഡി
തർ ശത്രുക്കളാൽ കടക്കപ്പെട്ടോരായവർ താൻ നൃപ! ॥ ദാരിദ്ര്യപുത്ര
കില്ലാത്തോർ മന്ദഭാഗ്യരെന്നോർ താമരപ്പുവർക്കില്ലേ ബാധകം
ബഹുദു:ഖം ॥ കൊണ്ടുമെമ്പാടും പൂജ ചെയ്യാതെ രോഗ്യം ഉള്ളവർ
ദേവീഭക്തപുണ്യവാന്മാരായുള്ളോരിനി താങ്ങവർ.

ധനവിദ്യാസുഖാഢ്യന്മാരവർ മാനുഷരേ ൻ! ॥ സകലഗുണങ്ങ
ളോടൊത്തവർ പാർത്തിടുകിൽ ॥ ഈ പാരിൽ വർത്തുന്നവരെന്നു ചൊല്ലാ
തി ॥ ദേവിഭക്തന്മാരേ പൂജയെച്ചെയ്തുള്ളോരിൽ॥.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഷ്ടമസ്കന്ധം

തപോവനവർണ്ണനം

ഇരുപത്തൊമ്പതാമദ്ധ്യായം.

മുപ്പതാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നവൻ വാക്കുകേട്ടിട്ടു ഋഷികളും ഐവശ്യപാർത്ഥിവർ പ്രീത്യാന
മിച്ചുമുനിയെ വണങ്ങിത്തൊഴുതമറവും ॥ മോദത്താൽകണ്ടിട്ടിട്ടും
ശാന്തന്മാർ വാക്യകോവിദർ അതിഭക്തിയോടും കൂടിതൊഴുതുംകൊണ്ടു
ചൊല്ലിനാർ ॥ ദു:ഖിതർ ഞങ്ങൾ ശാന്തന്മാരായിങ്ങുവന്നെയ് മുനേ! ര
ഗിതൻ ഗംഗയാൽ പോൽ നിന്റെ നൻ വാക്കുകേട്ടതിനാൽ ॥ ഞാ
ങ്ങൾ സജ്ജനങ്ങൾക്കെല്ലാക്കും സുഖമേകുവോർ സാധുക്കന്മ
സാധുക്കൾ പരമോപകാരമായ് ॥ പൂർവപുണ്യഫലംകൊണ്ടു നിന്റെ
ഭീ നല്ലൊരാശ്രമം പ്രാപിച്ചു ദു:ഖനാശത്തിന്നായിട്ടിന്നു മഹാമതേ! ॥ ഭു
മിയിൽ നരരെല്ലാം തന്റെ കാര്യത്തിന്നു തല്പരർ ചിലർ ചിലരൊടൊത്തെ
പ്പോൽ പരമോപകാരികൾ ॥ മഹാമുനേ! ദു:ഖിതൻ ഞാനീ വൈശ്യ
നതിദു:ഖിതൻ സംസാരത്തിപ്പുറത്തെങ്ങൾ നിന്നാശ്രമപദമുള്ള ॥ കാ
ൺകയാൽ തന്നെ ഞങ്ങൾക്കീ മഹാദു:ഖം നശിച്ചുപോയ് മനസ്സിന്നാഴ
ലും നിന്റെ വാക്യത്താൽ പോയ് മഹാമുനേ! ॥ നിൻ വാക് സുധാരസം

കൊണ്ടു പ്രേരിതരായ് ഞങ്ങൾ ധന്യരായ് കൃതാന്തരായ് നിഷ്കൃപയാൽ ദ യാതൊന്നും ബുദ്ധിമാനേ! ഈ സംസാരാബ്ധിയിൽ മുങ്ങിട്ടുഴലും ഞങ്ങളെ രക്ഷണം സാധോ! മന്ത്രോപദേശത്താൽ കൈപിടിച്ചു കരകയറ്റേണമേ ദേവിയാ മായ തപിച്ചാരാധിച്ചിട്ടു ജഗദംബയെ പ്രത്യക്ഷമാക്കീട്ടു പിന്നെ പ്രാപിക്കാനിജ്ജന്മമിങ്ങു നിൻമുഖത്തിങ്കൽ കിട്ടിട്ടു ദേവീമന്ത്രം നവാക്ഷരം വ്രതത്തോടാഹാരമെന്യേ ജപിക്കാമിന്നു ഞങ്ങളും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

അവരീമട്ടപേക്ഷിച്ചു സുമേധസ് ഋഷിസത്തമൻ അവർക്കേകിത്തു മന്ത്രം ധ്യാനബീജപുരസ്സരം. മുനിയിൽനിന്നു മന്ത്രത്തെ പ്രാപിച്ചാ ഉത്തമരവർ നന്നദീക്കരയിൽ പോയാരാഞ്ഞെയ്താ വൈശ്യപാർത്ഥിവർ. ഏകാന്തവിജനസ്ഥാനത്തു കുശാസനമിട്ടവർ ഇരുന്നൊരല്ലുമാഹാരത്തോടും ഏകാഗ്രചിത്തരായ്. ചരിത്രത്രയം ചൊല്ലിക്കൊണ്ടു മന്ത്രം ജപിച്ചുംകൊണ്ടു [illegible] കഴിച്ചവർ. മാസവ്രതംകൊണ്ടു തന്നെ ദേവീപാദാംബുജങ്ങളിൽ പ്രീതിയുണ്ടായ പ്രകാരം ദൃഢഭക്തിയുമേറവും. [illegible] മുനി തൻ പാദങ്ങളിൽ അവർ പാലങ്ങളിൽ നമിച്ചിട്ടു വാണാർ ഭാസ്സനത്തിലാസ്. [illegible] മറവുകൾ [illegible] ദേവീധ്യാനത്തോടും നിത്യം സമാധിരൂപത്തോടും. [illegible] കഴിഞ്ഞിട്ടാർ മന്നവ! [illegible] ജപധ്യാനപരന്മാരായൊരവർ തസ്സ, ആയവർ ജിതേന്ദ്രിയർ തപോബലസ്സാത്വികന്മാർ. [illegible] വർഷം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ചിലപ്പോൾ കാണുമാറവർ സ്വപ്നത്തിങ്കൽ ദേവി തൻ രൂപമെന്നും സന്നാഹം. രക്താംബരം ചാർത്തി നല്ലഭൂഷണങ്ങളണിഞ്ഞിട്ടും ദേവിയെ മന്നവൻ കണ്ടു ചിലപ്പോൾ സ്വപ്നാവലയിൽ. അംബയെയവർ സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടു നന്ദസ്വരായിതെ [illegible] മൂന്നാം വർഷം ജലാഹാരം ചെയ്തു തന്നെ കഴിച്ചവർ. ഇതവണ്ണം മൂന്നു വർഷങ്ങൾ കഴിച്ചാ വൈശ്യപാർത്ഥിവർ ഉള്ളിൽ ചിന്തിച്ചു ദേവീദർശനം [illegible] വർ. [illegible] ലുള്ള ശാന്തിയേകും ദേവീപ്രത്യക്ഷദർശനം ലഭിച്ചില്ലെന്നോർത്തു നാം ദേഹത്യാഗം കഴിച്ചിടാം. ഇങ്ങനോർത്തു ദുഃഖമനം കൊണ്ടു കുണ്ഡമുണ്ടാക്കിനാൻ നൃപൻ മുക്കോണായ് [illegible] കൊണ്ടായുറപ്പായ് [illegible] തായ് തീയിട്ടതിൽ നൃപൻ ഭക്തിമാനാം വൈശ്യനങ്ങനെ ഹോമിച്ചു പിന്നീടംസ്സെരിച്ചു പലവട്ടവും. സ്വമാംസം വൈശ്യനാം കളും

തിയിലിട്ടാനന്തരം ദേവിക്കുത്സാഹമായ് ചെയ്യാർബലിയുംചാരക
ങ്ങളവർ ● അവർക്കപ്പോൾ ഭഗവതീപ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുചൊല്ലിനാൾ പ്രീതി
ഭാവാതുരന്മാരായ്കണ്ടുദുഃഖികളായവരെ.

ശ്രീദേവിപറഞ്ഞു.

ഉള്ളിൽനീയാഗ്രഹിക്കുന്നവരംവാങ്ങിക്കൊൾകഭൂപതേ! നിന്റെതപംകൊ
ണ്ടുഞാനിന്നുതോഷിച്ചേൻഭരതനായക. നീ ● ഉടൻചൊന്നാൾവൈ
ശ്യനോടായ് പ്രസാദിച്ചേൻമഹാമതേ നിനക്കമിഷ്ടമെന്തെന്നു ചൊൽ
കഞാനതുമേകിടാം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അവാക്കുകേട്ടുഭൂപാലൻതോഷിച്ചുവല്ലോചൊല്ലിനാൻ അരിയ
റെറന്റെരാജ്യംനീയിന്നെനിക്കേകണംബലാൽ ● അവനോടംബകല്പി
ച്ചുനിൻഗൃഹത്തിന്നുപോക നീ മടങ്ങിപ്പോയിട്ടുനിന്റെശത്രുക്കളുംബ
ലഹീനരാം ● നിൻമന്ത്രിമാർവന്നുനിന്റെപാദത്തിങ്കൽപതിച്ചിട്ടും
രാജ്യംപാലിക്കസുഖമായ്നീനിന്നഗരമൊന്നുടൻ ● പതിനായിരമാണ്ടാ
ണ്ടീടുംനിൻരാജ്യംനൃപസത്തമ! അന്തത്തിൽസൂര്യനിൽനിന്നുജനിച്ചുമനു
വാംഭവാൻ.

വൈശ്യൻപറഞ്ഞു.

വൈശ്യനംതൊഴുതിട്ടേവംദേവിയോടോതിസ്സുമനായ് എനിക്കു
കാര്യമില്ലംബേ!ഗൃഹപുത്രധനങ്ങളാൽ ● ഇതെല്ലാംബന്ധമുണ്ടാക്കും,
സ്വപ്നംപോൽനശ്വരംദ്രവ്യം ബന്ധംപോക്കുംമോക്ഷമേകുന്നജ്ഞാ
നംമമനൽകുക ● നിസ്സാരമാമിസ്സംസാരമുങ്ങുന്നുമൂഢർ,പാമരർ സം
സാരത്തിന്നക്കരെകേറുന്നു പണ്ഡിതർ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അതുകേട്ടംബയുംനിസ്സ്പൃഹവൈശ്യനോടരുളീടിനാൾ വൈശ്യവ
ര്യ!നിനക്കുണ്ടാംജ്ഞാനംസംശയമില്ലതിന് ● അവർക്കീവരമേകി
യവിടെത്താൻമറഞ്ഞവൾ ജഗദംബമറഞ്ഞപ്പോൾനൃപനാമുനിവര്യ
നെ നമിച്ചശ്വത്തിലേറിട്ടുഗമിപ്പാനായ് നിനച്ചനേ ഉടനേപ്രജകളുംമ
ന്ത്രിമാരോടവിടെയെത്തിനാർ ● നമിച്ചുവിനയത്തോടുംതൊഴുകയ്യോടു
മോതിനാർ: 'നിൻദുഷ്ടരാമരികളെപ്പോരിൽ ഞങ്ങളുംവധിച്ചുതേ നിഷ്ക
ണ്ടകമതാംരാജ്യംപാലിക്കപ്പുരമൊന്നുനീ' ആവാക്കുകേട്ടുരാജാവുംനമി
ച്ചിട്ടാമുനീന്ദ്രനെ ● ചോദിച്ചുകൊണ്ടുപോയ്മന്ത്രിമാരോടുംകൂടിനാട്ടി
നായ് രാജ്യത്തിൽചെന്നുതൻഭാര്യ,ബന്ധുക്കൾ,സ്വജനത്തോടും ●

പാലിച്ചാനാഴിചൂഴുന്നൊരൂഴിയെയൊക്കെയാനൃപൻ വൈശ്യനാംജ്ഞാനവാനായിട്ടൊന്നിലുംചെല്ലായെന്നിയേ ॥ തീൎത്ഥങ്ങളിൽസഞ്ചരിച്ചുപാടിച്ചുവിട്ടുണങ്ങളെ വിരക്തനായങ്ങുമിങ്ങുംചുററിക്കാലംകഴിച്ചുതേ॥ ഇതക്കേട്ടോതിനൻദേവീചരിതംപരമാത്ഭുതം വൈശ്യപാൎത്ഥിവൎസേവിച്ചുഫലപ്രാപ്തിഭവിച്ചതും ॥ ദൈത്യനിഗ്രഹവുംചൊന്നേൻനല്പ്രത്യക്ഷവുമങ്ങനെ ഈമാഹാത്മ്യമെഴുംദേവീഭക്തൎക്കുയശമേകവോൾ ॥ ഈയുത്തമചരിത്രത്തെയാരുകേൾക്കുന്നനിത്യവും പ്രാപിക്കുമാനരൻനൂനംസംസാരസുഖമത്ഭുതം ॥ ജ്ഞാനവുംമോക്ഷവുംനാകസുഖംകീൎത്തിയുമങ്ങനെ ഈയത്ഭുതചരിത്രത്തെക്കേട്ടാൽശ്രദ്ധയിലുംവരും ॥ ധൎമ്മങ്ങളെല്ലാംമുഴുന്നതഖിലാൎത്ഥവുമേകിടും ധൎമ്മാൎത്ഥകാമമോക്ഷങ്ങൾക്കിതുതാൻമുഖ്യകാരണം.

സൂതൻപറഞ്ഞു.

ജനമേജയരാജാവാൽചോദിക്കപ്പെട്ടുചൊല്ലിനാൻ സൎവ്വാൎത്ഥതത്വവിത്താകുംവ്യാസനിട്ടുവ്യാസഹിത ॥ ചണ്ഡികാചരിതംശുംഭദൈത്യസംഹാരസംയുതം പറഞ്ഞുഭഗവാൻവ്യാസൻകരുണാനിധിയാംമുനി ॥ പുരാണസാരമിവണ്ണംപറഞ്ഞേൻഞാൻമുനീന്ദ്രരേ!

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം
ദേവീപ്രത്യക്ഷവൎണ്ണനം
മുപ്പത്തഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

അഞ്ചാംസ്കന്ധം സമാപ്തം.
ശ്രീലളിതാംബികായൈ നമഃ ശുഭം.

ആറാംസ്കന്ധം.

ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

ഋഷികൾ പറഞ്ഞു.

സൂത!സൂത!മഹാഭാഗ!ത്വന്മുഖാദിൻവചനാമൃതം വ്യാസസാഹിതമത്ര കേട്ടിട്ടുതൃപ്തിവന്നില്ലശേഷവും ॥ പ്രസിദ്ധം, വേദവുംചൊല്ലും, ശുഭമാം, പാപമററിടും പുരാണകഥ,നിന്നോടായ്ചോദിച്ചീടുന്നപിന്നെയും ॥

വീരൻത്വഷ്ടാത്മജൻവൃത്രാസുരനെന്നപ്രസിദ്ധിമാൻ എവ്വണ്ണംപോ
രിലവനെക്കൊന്നാൻദേവേന്ദ്രനാംമഹാൻ? * വാനോർതൻപക്ഷ
മാത്വഷ്ടാ,ബലവാനാണവൻസുതൻ ദ്വിജനാമവനെയിന്ദ്രനെന്തു
മൂലംവധിച്ചതു? * വിണ്ണോർസത്വഗുണനോടുള്ളോർമനുഷ്യർരാജ
സോത്ഭവർ * തിര്യക്കുകൾതാമസന്മാരെന്നാർവേദജ്ഞരായവർ
വ്യാജമായ്ബലവാൻവൃത്രൻശതക്രതുമഹേന്ദ്രനാൽ കൊല്ലപ്പെട്ടതു
തോന്നുന്നവലുതാംവിപരീതമായ് * പ്രേരിപ്പിച്ചതതിൽവിഷ്ണുവവൻ
സത്വഗുണൻപരൻ പ്രവേശിച്ചാൻവജ്രമതിൽവ്യാജമായ്ഭഗവാൻ
പ്രഭു * ശക്തനാംവൃത്രനോടൊത്തുസന്ധിചെയ്താമഹേന്ദ്രനും കൊ
ന്നാർവെള്ളപ്പതയിനാലുപേക്ഷിച്ചിട്ടുസത്യവും * മഹേന്ദ്രന്മാർമഹത്തു
ക്കൾമോഹവാഞ്ഛിതരായവർ പാപബുദ്ധികളായിട്ടീസാഹസംചെയ്യു
മെന്നുവാൻ? * അന്യായമേറച്ചെയ്യോരായ്തീർന്നിട്ടന്നീസുരോത്ത
മർ ശാസ്ത്രംചൊല്ലുംസദാചാരനിഷ്ഠയാൽശ്രേഷ്ഠരെന്നതാൻ *
ഈവണ്ണമുള്ളധർമ്മത്താൽപിന്നെശ്രേഷ്ഠതയെങ്ങനേ? വിശ്വസ്തൻവൃത്ര
നെന്നിന്ദ്രൻചതിച്ചിട്ടുവധിക്കയാൽ * ബ്രഹ്മഹത്യാപാപഫലമവനു
ണ്ടായതില്ലയോ? ശ്രീദേവിയാൽവൃത്രവധംചെയ്യപ്പെട്ടെന്നുമുൻപുനീ *
പറഞ്ഞില്ലേ?മോഹമേകുന്നു,വാക്യംസൂത!ഞങ്ങളിൽ.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

മുനിമാരേ!കേൾക്കവൃത്രാസുരന്റെവധവൃത്തവും ബ്രഹ്മഹത്യയും
മഹേന്ദ്രൻപ്രാപിച്ചതുമതെന്തിനം * വ്യാസനോടിതുതാൻപണ്ടുചോദി
ച്ചാൻജനമേജയൻ അതിന്നവൻചൊന്നതിന്നുഞാൻനിങ്ങളോടുചൊ
ല്ലിടാം.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

വൃത്രാസുരൻപണ്ടെവ്വണ്ണംഹതനായിന്ദ്രനാൽമുനേ! ചതിയാൽ
സത്വഗുണനാംവിഷ്ണുസഹായത്തോടുമേ * അവനോട്ടേവിധയെവ്വണ്ണമെ
ന്തിനായിവധിച്ചതും ദൈത്യമന്റെവധംരണ്ടുപേർചെയ്യുന്നതുമെങ്ങ
നേ? * അതുകേൾപ്പാനെനിക്കുണ്ടുവലുതായുള്ളകൗതുകം മഹാന്മാർ
ചരിതംകേട്ടാലേതവൻതൃപ്തനായിടും? * അംബാമാഹാത്മ്യവുംവൃത്രവ
ധവുംനീകഥിക്ക.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഏവംപുരാണശ്രവണത്തിലാദരം ! ഭവിക്കയാൽധന്യനതായിനീ
നൃപ!!! നിരാശരാകുന്നോരപോലെയെപ്പൊഴും. കടിക്കകൊണ്ടിട്ടതി,

ങ്ങളുണ്ടവർ ॥ പുകഴ്ത്തീടുന്നതു ബ്രഹ്മശക്തിയെന്നും । ഭേദിച്ചീടുന്നിക്കഥ യിൽക്ഷിതീശ! ശ്രവിപ്പവൻ ശ്രദ്ധയോടൊത്തുകേട്ടാൽ കഥിപ്പവൻ ചൊല്ലുമതിപ്രമോദാൽ ॥ പണ്ടിന്ദ്രനാം വൃത്രനെക്കൊന്നതു പുരാണ വേദങ്ങളിൽ നൽപ്രസിദ്ധം । അപാപനാം വൃത്രനെ നിഗ്രഹിച്ചു । ദുഃഖ ഞ്ഞതും ഖേദമതാം, മഹേന്ദ്രൻ ॥ എന്നതുള്ള സംശയം പാർത്ഥിവേന്ദ്രർ ചതിച്ചു കൊന്ന കാര്യത്തിൽ മൂന്നു തലയുള്ളൊരു വൃത്രനെയും । ചെയ്യുന്ന പാപ ഭേദമുള്ള മാതാവെന്നും । മോഹിച്ചു മായയാൽ കൃത്യമനന്തമായി ॥ ശ്രീജാ നിസതപ്പെണ്ണവാൻ പതിയാലവൻ്റെ കാ ന്തീട്ടുന്നതാനവരെ മോഹമോ ടെപ്പോഴും താൻ ॥ അസ്സർവ്വമോഹിനി ഭവാനിയുമായമായാ । ദേവീജയ ത്തിനു കരുത്തെന്നൊരുത്തനാണോ? । ഭേദ്യാനന്തകാരണമനേകയുഗങ്ങ ളിൽ, മീൻ । തൊട്ടുള്ള യോനികളിൽ വന്നുജനിച്ചനന്തൻ । നാരായണൻ നരസഖൻ ഭഗവാനകൃത്യം । ചെയ്യുന്നു, നീതിയുമതുവിധമൊട്ടുകാലം ॥ എൻ ദേഹമെൻ്റെ ധനമെൻ്റെ ഗൃഹം പുത്രരെല്ലാ । ബന്ധുക്കളെന്നഖിലരും ഭ്രമമോടുപാപം । ചെയ്യുന്നു പുണ്യമതുമങ്ങനെ, ശക്തിദേവം । മായാഗു ണങ്ങളിൽ മയങ്ങി മയിത്തൊരാട്ടം ॥ ഭ്രമം വിട്ടാനെത്തുന്നവൻ ജഗത്തിൽ സമർത്ഥനാം കാരണകാര്യവേദിയും । ഭ്രമിച്ചു മറ്റെല്ലാ ഗുണങ്ങളാലവ ശ്ശ്യധീനനായാലിയലുമെ ഭവിച്ചുമേ.

ഹരീന്ദ്രർ മായകൊണ്ടന്നു മോഹിച്ചതുനിമിത്തമായ് വഞ്ചിച്ചു കൊന്നാർ സ്വാർത്ഥത്തിനായിട്ടു വൃത്രദൈത്യനെ • ഈ വൃത്താന്തം തെ നരശ്രേഷ്ഠ, വൃത്രന്മാരാൽ ഗ്രഹമായ് പറയുന്നുള്ളതാകെ ചരിതി ൻ കേളൂ ഭൂമിപാലക! • ഉണ്ടായിവൻ തപസ്സോടും ശ്രേഷ്ഠൻ ത്വ ഷ്ടാ പ്രജാപതി വിണ്ണവർക്കെല്ലാം കാര്യകർത്താവിപ്പുണ്ണൻ ബ്രാഹ്മണ പ്രിയൻ • ഉണ്ടാക്കിയിന്ദ്രദ്വേഷത്താൽ ത്രിശിരസ്സുള്ള പുത്രനെ വി ശ്വരൂപനവൻ നാമം, പ്രസിദ്ധൻ ബ്രഹ്മസുന്ദരൻ • ശ്രേഷ്ഠങ്ങളായ നൽമൂന്നുമുഖത്താൽ ശോഭമാനനവൻ ഓരോമുഖത്താലേ വേദകാ ര്യങ്ങളെച്ചെയ്തിതാ മുനി • ഒന്നിനാൽ വേദമോതീടും സേവിക്കും സുര യൊന്നിനാൽ മൂന്നാമത്തേതിനാലെല്ലാദിക്കുമൊന്നിച്ചു നോക്കിടും • ഭോഗങ്ങൾ വിട്ടവൻ ചെയ്താൻ ഘോരമായ തപസ്സിനെ തപസ്വി, ബ്രഹ്മ ധർമ്മിഷ്ഠൻ, ശാന്തൻ, ദാന്തൻ, ജിതേന്ദ്രിയൻ! • ഉഷ്ണകാലത്തു പഞ്ചാഗ്നി മദ്ധ്യത്തിൽ തലകീഴിലായ് വാണീടും ജലമദ്ധ്യത്തിൽ ഹേമന്തശിശി രങ്ങളിൽ • എല്ലാം വിട്ടു നിരാഹാരനായാഹാരമെല്ലാമെന്നിയേ മന്ദ

നാവാൽസാധ്യമല്ലാത്തപോലെചെയ്യാൻസുബുദ്ധിമാൻ • തപിക്കുന്ന
വനെക്കണ്ടുഖേദിച്ചാൻദേവനായകൻ വിഷാദിച്ചാനിന്ദ്രനായിട്ടിവൻ
തന്നെത്തന്നെവൻ • തേജസ്വിയാമവൻസത്യതപോവീര്യങ്ങൾകൊണ്ടു
യാൽ വലുതാംമിന്ദ്രത്വംപൂണ്ടാനെന്നുപാകശാസനൻ • ത്രിശിര
സ്സുവർദ്ധിച്ചുചെന്നെന്നാശങ്കിച്ചിട്ടും ബുദ്ധിമാൻ തപക്ഷ്യൻ
താൻവർദ്ധമാനനവൻദിപ്പ് • താപംകൂടക്കാനതിനാലിന്നുപായമെട്ടു
ക്കണം തപസ്സിൽനിന്നവനെക്കൊണ്ടുതാൻനാശമാംതപം • അ
വൻഭോഗാസക്തനായിതീരാനായ്വഴിനോക്കണം മനസ്സുകൊണ്ടിതോ
ർത്തിട്ടുബുദ്ധിമാനസ്സുരാധിപൻ • അപ്സരസ്ത്രീകളെവിട്ടാനവൻ ചിന്തി
ച്ചവൻ ഉർവ്വശി, മേനക, രംഭ, ഘൃതാചി, തിലോത്തമാ തുടങ്ങി
യുള്ളവരെവിളിച്ചിട്ടിന്ദ്രനാതിനാൻ: • ‘എൻപ്രിയമെല്ലാ
മിന്നുകാര്യംചെയ്കയാൽ • ഏറ്റംകഠിനമഹാശത്രുവുണ്ടായ്ചെയ്യുന്ന
വൻതപം നിങ്ങൾപോയ്വശമാക്കീട്ടുൻകാര്യംസാധിക്കേണ്ടതുണ്ട
ണം • ശൃംഗാരവേഷംകാട്ടിപ്പലതരമായ് വശീകരി
ച്ചുൻ ദേവന്തപസ്സിൽനിന്നുമുടക്കീടും • അസ്സുരനവൻതാനേറി
ത്തിട്ടായവൻതന്റെ തപോബലം ബലവാൻ ഭുവനങ്ങൾ നാശമാക്കും
ലാക്കീട്ടമായവൻ • വന്നനിങ്ങൾ ചെയ്യേണം പ്രീതിവധുക്കളേ!
ഇവനെ മെന്റകാര്യത്തിലൊന്നു ഉപകരിക്കുവിൻ’ • ആവാക്കുകേട്ട
വർമുൻപിൽനമിച്ചീവാക്കുചൊല്ലിനാർ: ‘ഒരപ്പോടേദേവ! തനി
ക്കാംവശമാക്കുവാൻ • യമമായവനിൽനിന്നു ചിഷ്ഠാനവിധത്തിലായ്
പാട്ടുകളികൾകൊണ്ടുംമുനിതന്നുള്ളുലച്ചിടാം • കടാക്ഷ,മാംഗ്യമിവ
യാൽമോഹിപ്പിച്ചവനെപ്പരമോ! അത്യാശാബലമാക്കീട്ടങ്ങൾക്ക
വശമാക്കിടാം’.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

പോയവരിന്ദ്രനാജ്ഞയാൽ ത്രിശിരസ്സിന്നടുത്തവർ കാമശാ
സ്ത്രത്തിനൊത്തോരോരോവകൾ ഉടക്കുവേ • മുനിക്കുമുൻപിലായോ
രോതാളത്തിൽപാടിയാടിനാർ ആനന്ദസ്ത്രീകൾവശത്താക്കാൻപ
ലചേഷ്ടകൾകാട്ടിനാർ • നോക്കിയില്ലവർകാട്ടുന്ന ചേഷ്ടയൊന്നും
തപോനിധി ഇന്ദ്രിയങ്ങളടക്കീട്ടുപൊട്ടുനെപ്പോലെയാണവൻ • അവ
ന്റെനല്ലാശ്രമത്തിൽപാർത്താരായവരൊട്ടുനാൾ മോഹിപ്പിക്കുന്നതാം
നല്ലപാട്ടുമാട്ടുവുമെന്നുതാൻ • ഭാവമേൾ ക്കളിക്കളത്തിട്ടുത്രിശിരസ്സായ

ലായുന്നിതിച്ചുകൊണ്ടടൻദേവേന്ദ്രനെപ്രാപിച്ചുദേവിമാർ • എല്ലാവരുമൊന്നായിട്ടുകൊണ്ടാമഹേന്ദ്രനൊടുകൂടെ ചൊല്ലിനാർ: • 'ത്വഷ്ടാവിൻ ഖിച്ചുവപാവമിളരിബ്ബേയഴിയായ് • ദേവ!ദേവ!മഹാരാജ!വൻ ക്രൂരംചെയ്യുന്നതെല്ലാം മഹായശനാവൻചെയ്തുവിടുന്നാൻശക്യമല്ലമോ!• വെയ്യുണം ഗുരുപായമിനിയിശ്വ മഹാ. കൽമഷന! ഞങ്ങടംവലമില്ലി നിജിതേന്ദ്രിയതപസ്വിയിൽ • അഗ്നിതുല്യൻമുനിമഹാൻതപംകൊണ്ടുജ്വലിപ്പവൻ ഭാഗ്യംകൊണ്ടുശപിച്ചില്ലതെങ്ങളെയായവൻക്രുദ്ധം'. • ആയവിട്ടുപരപ്പോരപബുദ്ധിയിന്ദ്രൻക്ഷണത്തിലായ് അവൻതന്റെവധോപായംചിന്തിച്ചാൻമന്ദനായവൻ • ലോകാപവാദവുംപാപമതുമോർക്കാതെതാൻതുട്ടമായ് അവനെക്കൊല്ലുവാനായിട്ടുറച്ചാൻപാപബുദ്ധിയെ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഭാഷ്യാനുസാരം.

ഷഷ്ഠസ്കന്ധത്തിൽ

ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അരിയലോകമിതൊക്കെനിന്ദ്യം । കഠിനതരംപരിയത്രിശിരസ്സുതൻ ।। അരികിലെത്തിയുടൻവെള്ളമിന്ദ്രൻ । പെരിയവിക്രമിയായചേതസാണ്ടതേ ।। ദൃഢതരാസനമാണ്ടതപസ്വി । യനലതുല്യതരൊരതേജതികാന്തിയാൽ ।। മുനിവരൻമതിവൃതസമാധിതൻ ।। ഗഗനാഗ്രകണ്ടഴിവാണവൻ ।। ഇവനെയെങ്ങനെകൊല്ലുവതിന്നഹൊൻ । മുനിയപാപരവൻജനസമ്മതൻ ।। ബഹുതപസ്സോടുമെൻപദകാമിയാ । യറിയുമായ്,വെടിയുന്നതുമെങ്ങനെ ।। ഇതിനിതപ്പുതപസ്സിൽവസിച്ചിടും । മുനിവരൻത്രിശിരസ്സുമിവൻസമം । ശശിദിവാകരർപോലെമിളുങ്ങിടും । പരമവജ്രമെടുത്തുമഹായുധം ।। മുനിയതേറവു പതിച്ചുധരിത്രിയിൽ । ധരിത്രിയിലെച്ചുന്നശേഷം! ,। കലിതമേറതിരാശിയെന്ദ്രിതൻ । ശിഖരമേറുപരിക്ഷുതുപോലവേ ।। മാമകാണ്ടഹരിയായമഹാമതി । പ്രാപ്യയിന്ദ്രനായനാലിതുചെയ്തു ।। കഷ്ടമന്ന്യഷികളുമിവമാമീശ । ഭർത്താവെമുതുചെയ്തിതേവലം !। തപസ്വിയേക്കൊന്നാതകാരണമന്ന്യ । ഭൂദേശമൻപാപിസുരാധി

നാഥൻ ॥ അവനുകിട്ടംഫലമീവിധത്തിൽ । ക്ഷണംവധിച്ചെന്നതു കൊണ്ടുതന്നെ ॥ നിഗ്രഹിച്ചവനൊയിന്ദ്രനവൻതാൻ ॥ സ്വൎഗ്ഗലോകമ തിലെത്തിവസിച്ചാൻ । കാന്തിമാൻമുനിമഹാൻഘൃതവ്രതനെയും ॥ ജീവ നുള്ളവനൊടൊത്തുവിളങ്ങി.

ഭൂവിൽവീണവനെജീവനുള്ളവനെപ്പോലെകാണുമ്പോൾ തള ൎന്നായതാരിന്ദ്രനിവൻമെല്ലെജീവിച്ചെഴുനീല്ക്കുമോ? എന്നമനസ്സാൽ ചിന്തചെ യ്യുറാംമുൻനിശ്ചയമായതച്ചനെ കണ്ടിന്ദ്രനവനോതിതൻകാൎയ്യത്തി ന്നൊത്തവാക്കിനെ ॥ 'കേൾക്കെൻവാക്യമിവനുള്ളതലകൾനീമുറിക്ക ണം ജീവിക്കരുതാകാന്തിമാൻതാനിനിജീവിക്കമെന്നപോൽ' ॥ എന്നവൻവാക്കുകേട്ടിട്ടുനിനച്ചുതച്ചനോതിനാൻ.

തച്ചൻപറഞ്ഞു.

വൻകഴുത്തുള്ളലോകമെല്ലാം തിലെൻമഴുവായുധം അതിനാൽനി ന്ദ്യമായുള്ളൊരിക്കാൎയ്യംചെയ്യുകയില്ലഞാൻ ॥ സത്തുക്കൾക്കൊക്കെയപമാ നംചെയ്യുമിന്നുചെയ്യുതൽവാനു ഞാൻപേടിക്കുന്നുപാപത്തെഎന്തതാകണ ക്കൊല്ലുവാനുമെ ॥ മഹാത്മാവീമുനിയെവധിച്ചാൽഫലമെന്തിശിരസ്സുകൾ ഇതിൽനിന്നകറ്റേയമെന്തുൎത്ഥമാവാനിന്ദ്ര!ചൊല്ലുക.

ഇന്ദ്രൻപറഞ്ഞു.

ജീവനുള്ളവൻപോലെതോന്നുന്നിദ്ദേഹംപ്രകാശമായ് മയമുണ്ട് തിന്നാൽജീവിക്കുമെന്നതിൻവൈരിയീമുനി.

തച്ചൻപറഞ്ഞു.

ഇവക്രൂരകൎമ്മംകൊണ്ടിട്ടുലജ്ജിക്കുന്നില്ലയോഭവാൻ? കൊന്നിട്ടീമു നിയെബ്രഹ്മഹത്യാഭയവുമില്ലയോ.

ഇന്ദ്രൻപറഞ്ഞു.

പ്രായശ്ചിത്തംചെയ്തിട്ടുഞാൻപിന്നെപ്പാപംനശിക്കുവാൻ ച തിച്ചുംശത്രുവാക്കൊല്ലാമെന്നുകൊണ്ടുംമഹാമതേ!.

തച്ചൻ പറഞ്ഞു.

ലോഭംബാധിച്ചുനീപാപംചെയ്യുന്നിവിടെവാസവ! അതെന്ന്യേ ഞാനെന്തിനായിപ്പാപംചെയ്യുന്നുചൊൽകനീ.

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു.

യാഗങ്ങളിൽഭാഗമെന്നുംനിനക്കുംഞാൻതരാംദ്രവ്യം പശുവിന്റെ തലയാഗത്തിൽതന്നെനിൻഭാഗമായ്നരർ ॥ പകുക്കുംമുനിശീൎഷങ്ങൾ മുറിച്ചെൻപ്രിയമേകുക.

വൃത്രോൽപത്തി

ഇന്ദ്രനേവമാക്കിവണ്ണം കേട്ടതുമൂന്നുമോദമോടുടൻ ഉഗ്രമാം വാൾ ഖണ്ഡിച്ചൂ മുനീന്ദ്രശിരസ്സുകൾ • മുറിഞ്ഞ മൂന്നു തലയും ഭൂമിയിങ്കൽ പതിക്കവേ അവയിൽ നിന്നുടൻ പിച്ചുപല മട്ടായ പക്ഷികൾ • കലവിങ്കം, തിത്തിരിയും, കപിഞ്ജലവുമങ്ങനേ മുഖത്തിൽനിന്നുടൻ വേഗം വെവ്വേറെയുത്ഭവിച്ചൂതേ • വേദമോതി സോമപാനം ചെയ്യുന്നതൊരു വക്ത്രമാം കപിഞ്ജലങ്ങളതിൽനിന്നുണ്ടായി ബഹുവേഗമായ് • ഏതു വക്ത്രം ഭക്ഷിപ്പാൻ പോലൊന്നാകമോ തേജസ്സുറ്റ തിത്തിരികളതിൽനിന്നുളവായിതേ • സുരാപാനമുഖത്തിൽനിന്നുണ്ടായി ചടകങ്ങളെല്ലാം ത്രിശിരസ്സിൽനിന്നിട്ടുണ്ടായി പക്ഷികളേവം • ഏവമുണ്ടായ്വ, അവയിൽ നിന്നു പക്ഷികളിന്ദ്രനും മനസ്സുകൊണ്ടു മോദിച്ചു സ്വർഗ്ഗത്തിൽപ്പോയി ഹന്ത! • തൽപ്പുത്രൻ സ്വഗൃഹത്തിങ്കൽപ്പോയിരുന്നപ്പോഴ് ഉള്ളിൽ കിട്ടീട്ടു ബ്രഹ്മഹത്യാമഹാരോഗം മാരണമന്നവ! • ശക്തനാം ശത്രുവെക്കൊന്നു ഗ്രഹമാണ്ടു ഇന്ദ്രനും കൃതാർത്ഥനെന്നു ചിന്തിച്ചാനേറ്റം ബ്രഹ്മഹത്യയെ • ത്വഷ്ടാവ് വിശ്വരൂപനാം പുത്രൻ ഹതനായെന്നു കേട്ടപ്പോൾ അതികോപമൊടും കൂടിട്ടീവണ്ണം വാക്ക ചൊല്ലിനാൻ • എൻപുത്രൻ മുനിയെക്കുറ്റമെന്നിയെ കൊന്ന കാരണം ഉണ്ടാക്കമിന്ദ്രനെ കൊന്നീടുവാൻ ഞാനൊരു പുത്രനെ • കാണട്ടെ വൃത്രനോരെൻ വീര്യം തപോബലവുമങ്ങനേ അറിയട്ടെ പാപി ഇന്ദ്രൻ ചെയ്തതിനുള്ളവൻ ഫലം • ത്വഷ്ടാവ് കോപിച്ചിതൊരിട്ടുണ്ടാക്കാനൊരു പുത്രനെ നല്ല ധ്വനിമന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു ഹോമം തുടങ്ങിനാർ • ഹോമം ചെയ്താനെട്ടാം ദിവസം ദക്ഷിണാഗ്നിയിൽനിന്നുടൻ പ്രത്യക്ഷനായൊരു പുമാനഗ്നിയോടു സമാനനായ് • വേഗമഗ്നിയിൽനിന്നുണ്ടായഗ്നിപോലെ വിളങ്ങീടും ശക്തനാം പുത്രനെക്കണ്ടാൻ ത്വഷ്ടാ തന്നുടെ മുൻപിലായ് • മുന്നിലുള്ള സുതനെക്കണ്ടിട്ടവനിവാക്ക ചൊല്ലിനാൻ: 'എൻ തപശ്ശക്തിയാൽ വർദ്ധിച്ചാലും നീയിന്ദ്രശത്രുവായ്' • കോപിച്ചു ത്വഷ്ടാവിവണ്ണമുരച്ചാനുടനേ, അവൻ, തീജ്വാലപോൽ നാകലോകം മുട്ടുമാറു വളർന്നതേ • മലപോൽ നിന്നതു സ്വീകാരം വൃത്രനെന്നപോൽ ചൊല്ലിച്ചാൻ ദുഃഖിയാം താതനോടേറ്റം ചൊല്ലിനാൻ • എനിക്കുപോലിട്ടു നാഥ! കാര്യം വ്യക്തം ചൊല്ലൂ സുവ്രത! ദുഃഖിക്കുന്നു നീയെന്നോടോതുക ദുഃഖകാരണം • നിൻ ദുഃഖം തീർക്കാമെന്ന സിദ്ധാന്തമാം വ്രതം അപ്പൻ ദുഃഖി

കിലുങ്ങായമകനെക്കൊണ്ടു കിംഫലം ● കടിക്കും കടൽവേഗം തോൻ
പൊരികാം പെട്ടതല്ലേ തടുക്കാമിന്ന് ഗ്രഹശ്മിയാദികൾക്കന്നാസൃഷ്ടിനെ
സ്വരോചിസ്സനെ, കാലം, ദേശം, മനോധർമ്മം ... ളിതം തകർക്കാം ക്രമി, യെറി
യാമാഴിയിൽ സപ്തർഷികളെ ● തപസ്വാദികൾ ... പുത്രൻ എന്റെ നല്ലതാം വാക്ക
കേട്ടവൻ ഉന്നതം ചൊല്ലിമലർ ... പാടിയായ് മുദാ: ● 'വൃജിന
ത്തിങ്കൽ നിന്നിന്ന് രക്ഷിക്കാൻ ശക്തനാമോ' ... അതിനാൽ വൃത്രനെന്നാ
യ്യ്ൾ നിനക്കെണ്ണാം പ്രസിദ്ധമായ് ● നിന്റെ താവുമഹോരോഗ! ത്രിശിര
സ്സുന്നതാപസൻ ഹിതമുള്ളവയായ് മുന്നശിർക്കൊള്ളുന്ന ചണ്ഡൻ ●
വേദവേദാംഗതത്വങ്ങൾ വിളിച്ചെല്ലാം ധരിച്ചവൻ ... കാര്യങ്ങൾ
സ്മരിക്കും തപ ... വസിപ്പവൻ ● അവനെയിന്ദ്രൻ ... കൊ
ന്നാൻ പുരന്ദരൻ അപരാധമതെന്യേ താൻ മുറിച്ചാൻ തല ...
ഷ്ട! നീയതിനാൽ കൊല്ലുക ... ബ്രഹ്മഹത്യയും
പാപൻ നിർല്ലജ്ജൻ ഇന്ദ്രനാണവൻ പുത്ര! ... തപസ്സാവിരതോ
തീർത്തൽക്കണം ദിവ്യങ്ങളായ യോദ്ധക്കൾ നിർമ്മിപ്പാനായുധങ്ങളെ ●
വാൾ, ശൂലം, ഗദ, വേൽ, പിന്നെ തോമരം തോട്ടിയൊക്കെയും ഉഗ്രങ്ങളവ
യെടുക്ക വേണമിന്ദ്രവധത്തിനായ് ● മകാന്തുവില്ലും ... പ്പെട്ടിരിക്കും പ
രിഘങ്ങളും സഹസ്രാരം ദിവ്യചക്രം സുദർശനമൊടൊപ്പമായ് ● നല്ല പ
ട്ട, ശരം, തീരാത്ത വനാഴികളങ്ങനെ ഭാരമേറും വേഗമുള്ള നൽതേരുമെ
ഴുത്തുള്ളമായ് ● പോരിന്നവ ... തെല്ലാമപ്പുത്രനെ ... കിനാൻ
പ്രേരിപ്പിച്ചാൻ കോപമോടും തപസ്വി ഇന്ദ്രവധത്തിനായ്.

ശ്രീമദ്ഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം
വൃത്രോത്പത്തി.
രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

വൃത്രസഞ്ചാരം.

വേദജ്ഞവിപ്രരാലാശീർവ്വദിക്കപ്പെട്ട വൃത്രനും തേരിലേറി ഗമിച്ചി
ന്ദ്രവധത്തിന്നായ് മഹാബലൻ ● പണ്ടുതോറ്റുള്ള ദേവന്മാർക്കാശ
സന്മാർഗപ്പോൾ വൃത്രസേവയ്ക്കുവന്നെത്തി ശക്തനെന്നു ധരിക്കയാൽ
പോരിനെത്തുന്നായവനെക്കണ്ടിട്ടിന്ദ്രന്റെ ദൂതരും വേഗം ചെന്നു ധരി
പ്പിച്ചാർ വൃത്രവൃത്താന്തമശേഷകം.

ദൂതന്മാർ പറഞ്ഞു.

സ്വാമിൻ വേഗം വന്നിങ്ങു വൃത്രൻ നിൻശത്രുവായവൻ ബലവാൻ തെളിഞ്ഞീട്ടു ത്വഷ്ടാവുണ്ടാക്കിവിട്ടപ്പോൾ • കോപംകൊണ്ടാഭിചാരത്താലഗ്നിയിൽ ചമച്ചു നിൻവധത്തിനായ് പുത്രഖേദംസഹിക്കാഞ്ഞു രാക്ഷസന്മാരായവൻ • യത്നം ചെയ്ക മഹാഭാഗ! വേഗമിപ്പോൾ വരുന്നതെ മെരുമന്ദരസങ്കാശൻ ഘോരശബ്ദം ചെയ്യുന്നവൻ • ഈയന്തരത്തിലങ്ങു ഒരിയപ്പെട്ടിട്ടു ലേഖകർ ചെന്നു ചൊന്നാരിന്ദ്രനോടായ് ദൂതർതൻവാക്കു കേൾക്കവെ.

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു.

ദുർന്നിമിത്തങ്ങൾ വാഴ്കുന്നീ സ്വർലോകത്തു വാസവ! ദയനൃപകരാ യേറെപ്പക്ഷികൾക്കുള്ള ശബ്ദവും • കാകൻ പരുന്തു കഴുകൻ കൊക്കു ക്രൂരപക്ഷിയും വികൃതസ്വരമായ് വ്യഗ്രമായ് മുള്ളുന്നു ഗൃഹംപ്രതി • ചീചീ ക്രൂരീ എന്നധികം ശബ്ദിച്ചീടുന്നു പക്ഷികൾ വാഹനാക്ഷികളിൽനിന്നു വീഴുന്നു ജലധാരയും • രാക്ഷസസ്ത്രീകൾ കരയുംപോലുതായുള്ള ശബ്ദവും കേട്ടീടുന്നു മഹാഭാഗ! രാത്രിയിൽ പതനോപരി • കാറ്റൊന്നിയെ താൻ വീഴുന്നു വേഗം കൊടിമരങ്ങളും ദ്യോവിൽ ചേലിങ്ങനെ ഉല്പാതം ധ്രുവാദികളിൽനിന്നുമെ • നാരികൾ കരിമുണ്ടോടും ചുറ്റിടുന്നു ഗൃഹം പ്രതി ചേർ കപോതകൾ ഗൃഹം വിട്ടെന്നോതിക്കൊണ്ടു വിലപിക്കും • ഗൃഹേ രാത്രിയുറങ്ങുമ്പോൾ സ്വപ്നത്തിൽ കാന്തമാരുടെ കേശരാശി കൾ ചെടിപ്പിച്ചു വ്യാഘ്രദേവനായ് • ഇതെന്യകൊള്ളിമീൻ ഭൂകമ്പാദിയും പിന്നെയങ്ങനെ മുറ്റത്തു വന്നു രാവിങ്കൽ കൂകുന്നു ജംബുകങ്ങളും • ഗൃഹംതോറും ചെവിച്ചീടുന്നോന്തിൻ കൂട്ടങ്ങളും തഥാ അംഗങ്ങളുടിക്കതാട്ടുള്ള ദുർന്നിമിത്തവുമുണ്ടല്ലോ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നവർ വാക്കു കേട്ടിട്ടു ചിന്താപൂർണ്ണ സുരേശ്വരൻ വ്യാഴത്തിനോടു വന്നിട്ടന്നഭിപ്രായം പറഞ്ഞുത.

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മൻ ഘോരനിമിത്തങ്ങൾ ചെവിച്ചീടുന്നതെന്തു വാൻ വൻകറ്റാടിക്കുന്നു വാനിൽനിന്നു വീഴുന്നു കേശവും • വിഘ്നം പോക്കീടുവാൻ യോഗ്യൻ സർവ്വജ്ഞൻ നീ മഹാമതെ! ബുദ്ധിമാൻ ശാസ്ത്രതത്വജ്ഞൻ വാനോക്കുന്നവനങ്ങനെ • ശാന്തി ചെയ്ക വിധാനജ്ഞ! ശത്രുനാശം വരുമ്പോലി എനിക്കു ഉണ്ടാവാനുള്ള വിധം ചൊല്ലുക.

ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു.

ഇന്ദ്ര! ഞാനെന്തു ചെയ്യുന്നതിന്നു നീ ചെയ്തൊരു ദുഷ്കൃതം കാരണം ചെ
യ്യാതെ മുനിയെക്കൊന്നൊരു ഫലമാകുന്നു • അത്യുഗ്രപുണ്യപാപങ്ങൾ
ക്കിങ്ങാകുമുടനെ ഫലം ഐശ്വര്യമൊക്കെ [illegible] തോർത്തിട്ടുവേണം കാര്യം
ഷ്ടത്രമാവാൻ • പരഹിംസയതാം കർമ്മം ചെയ്തിട്ടുള്ളതൊരിക്കലും പരദ്രോ
ഹം ചെയ്തിട്ടൊന്നൻ സുഖം പ്രാപിക്കയില്ലനാൻ • ഘോരമോരോഹങ്കാരം മൂ
ലനീ ചെയ്തപ്പോൾ ബ്രഹ്മഹത്യയെ ആ പാപത്തിന്റെ ബലം കൊണ്ടിട്ടി
ഫലം വന്നതെന്തെടോ • വിശ്വകർമ്മാവിന്റെ നല്ല തപസ്സിന്നു വൃത്ര
നെന്നവൻ ബദ്ധമാനവരോടൊത്തു നിന്നെക്കൊല്ലാൻ വരുന്നവൻ •
ചക്രത്രിശൂലങ്ങളായുധങ്ങളെല്ലാം സ്വയം ധരിച്ചു [illegible] കിനാൻ തപ
സ്സാവയാ പൂർണ്ണവനിവൻ • വജ്രമെന്നൊരു കാർവർണ്ണം [illegible] ഏറി
പ്രതാപിയായ് നാശം ചെയ്വാൻ മൃത്യുവവനുണ്ടാകില്ല നിർനായക! •
വൃഷ്ടിയെന്നെ ചൊല്ലുമ്പോളുണ്ടായ് കളകളാരവം യക്ഷകിന്നരഗന്ധ
ർവ്വർ തപോധനമുനീന്ദ്രരും • വാനോരെല്ലാരും ഭവനങ്ങളെ വിട്ടനോടി
നാർ ആമഹാവിസ്മയം കണ്ടിട്ടിന്ദ്രൻ ചിന്തയോടൊത്തുടൻ • സേനയെ
ച്ചേർത്തുകൂട്ടാനായ് സേവകന്മാരെ നിയമിച്ചാൻ: 'വിളിക്കിൻ വസുക്ക
ളാദിത്യ ശക്തിനീ [illegible] • പൂഷാ, ഭഗൻ, വായു, വൈശ്രവണന
കനെയും [illegible] വിമാനങ്ങളേറീട്ടായുധങ്ങളോടീശ്വരാധിപർ • വരട്ടേ വ
ജ്രമോടിപ്പോൾ വരുന്നതു [illegible] എന്നാജ്ഞാപിച്ചു ദേവേന്ദ്ര
നേറി ഐരാവതത്തിലായ് ഉടനെ [illegible] പിട്ടവന്റെ ഗൃഹത്തിൽ നിന്നു
പോയിതേ • വിശ്വന്മാരെല്ലാം [illegible] വാഹനം
യുദ്ധത്തിനായ് നിരയിച്ചു തിരിച്ചായുധങ്ങളോടും വൃത്രനും ദൈത്യ
രോടൊത്തു, ശോഭയോടൊത്തു [illegible] • സ്വർ [illegible] ഗന്ധർവ്വസേനാ
ഞ്ജരപർവ്വതം വാനോരൊന്നിച്ചു വന്നിട്ടാ പർവ്വതെതിരൻ [illegible] • വ്യാ
ഴത്തെ മുൻപിലാക്കീട്ടു യുദ്ധം ചെയ്വാൻ തുടങ്ങിനാൻ വൃത്രൻ [illegible]
ഘോരമായ യുദ്ധം ചെയ്വിച്ചുടൻ • ഗദ, വജ്രം, പരിഘം, പാശം, ശരം, വേൽ,
മഴുവാളെയും [illegible] വൻ പോരെ ചെയ്തവർ നന്നായ്ക്കും
മുനീന്ദ്രന്മാർ [illegible] കന്നാരട്ടിലായ് • ആശ്ചര്യമായ [illegible] വാ
യുഗണം നൃപ! അഗ്നി, കാലൻ, വാസവനമെല്ലാരും പോരാവിട്ടു പോ
യ് • ഇന്ദ്രൻ തൊട്ടുള്ള ദേവന്മാരോടിപ്പോയതു കാണുമ്പോൾ ആശ്രമ
ത്തിൽ മുമ്പോ വാഴും താതനെ യാത്ര വൃത്രനും • നമിച്ചു തപസ്സാനോടോതി:
'നിൻ കാര്യം ചെയ്തു താത! ഞാൻ ഇന്ദ്രൻ തൊട്ടുള്ള വാനോരെയെല്ലാം
പോരിൽ ജയിച്ചു ഞാൻ • ഓടിപ്പോയവർ സിംഹത്തെക്കണ്ടോരു ഗജ
ങ്ങൾ പോൽ ഇന്ദ്രൻ കാൽനടയായ് പോയീടക്കിളച്ചുൻ ഞാൻ ഗജേന്ദ്ര
നെ • ഐരാവതമിതെൻ സ്വാമിൻ! ഗ്രഹിക്കിലെന്തിനു [illegible] കൊന്നില്ല

വരെണ്ടാൻശീതവധംചെയ്താതാകയാൽ • താത!നിനിഷ്ടമൊരിട്ടുകി
ന്നോണ്ടാനെന്നുചെയ്യുണം • ഓരോന്നോരോന്നാക്കെയുംപോയീടുകെപ്പെട്ടതല്ലെന്ന
താൻ • ഇന്ദ്രസംബന്ധമാക്കോപിച്ചിട്ട കെട്ടാവതകെത്തയും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

കേട്ടീവണ്ണംപുത്രവാക്യംതപസ്വീശമീകനോടോതിനാൻ:'ഇന്നു ഞാൻ
പുത്രവാനായെൻജന്മവുംഫലമുള്ളതായ് • നിന്നാൽരക്ഷിതനായ് ഞാ
നെൻദുഃഖവുംപോയി നന്ദന! നിന്നെഗ്രഹിച്ചുംകണ്ടെൻറമനസ്സുമിളകാ
തെയായ് • കേൾക്കഞാൻചൊല്ലിടാമിന്നുനിൻഹിതംനീഗ്രഹിക്കുക
തപംചെയ്ക മഹാഭാഗ! സ്ഥിരനായ്സാവധാനനായ് • ധിശപസിക്കു
താരെയുംനിന്നക്കാവാസവൻതിപ്പു കപടപ്പെലഴ്ട്ടായിച്ചെയ്യാൻസാമ
ർത്ഥ്യമുള്ളവൻ • തപസ്സാൽവന്നിടുംലക്ഷ്മിതപസ്സാൽനല്ലരാജ്യവും തപ
സ്സാൽവൻബലമുണ്ടുംപോരിൽജയവുമങ്ങനെ • ബ്രഹ്മാവ് നേതിസവി
ച്ചുവാങ്ങിട്ടുത്തമമാംവരം വധിച്ചുലുബ്രഹ്മഹത്യചെയ്തനിന്ദ്ര
നെ • സ്ഥിരനായ് സാവധാനത്താൽഭക്തിക്കസ്വമൻചിധിനിന്നാല്ലവര
മേകിട്ടമവൻസന്തുഷ്ടനാകകിൽ തോഷിപ്പിച്ചുവിശപദയോനികാജസ്സു
രുംവിരഞ്ചനെ • തൃപ്തിയറവരംവാങ്ങിക്കൊല്ലുന്നപരാധിയെ എൻ
മനസ്സിലിരിക്കുന്നപുത്രനെക്കൊന്നനീശം നശിക്കുന്നില്ലസുഖമായുറങ്ങു
ന്നില്ലഞാൻസുത! • എൻസുതൻതാപസൻകുററമററവൻപാപത്തി
നാൽഹത സുഖമാളുന്നില്ലദുഃഖിതെന്നേനീകക്കറവുക.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അച്ഛന്റെയാവാക്കുകേട്ടുവൃത്രൻകോപത്തോടൊത്തുടൻ പി
താവിന്നാജ്ഞയോടൊത്തുപോയ് തപംചെയ്യുവാൻമുദാ • ഗന്ധമാദ
നമാണ്ടിട്ടുപുണ്യയാംദേവഗംഗയിൽ കുളിച്ചുവാണാൻസ്ഥിരമായ് ദ
ർഭാസനമതിങ്കലായ് • അന്നവുംജലവുംവിട്ടിട്ടുറപ്പുള്ളാസനത്തിലായ് •
ഉള്ളിൽബ്രഹ്മാവിനെദ്ധ്യാനിച്ചിരുന്നാൻയോഗനിഷ്ഠനായ് • അവൻ
തപസ്സുചെയ്യുന്നെന്നിന്ദ്രൻകേട്ടതിദുഃഖിയായ് വിഘ്നംചെയ്യാനൊട്ട
നേകംഗന്ധർവരെയയച്ചുതേ • സപ്തജരം,പന്നഗർ,യക്ഷരാക്ഷസരു
ന്നകിന്നരർ വിദ്യാധരന്മാർ,ഉരഗരപ്സരസ്സുകളെയുമേ • തൽപാവിഘ്ന
ങ്ങിനായംനോക്കിനാർചലമാഗ്ഗവും ധ്യാനംവിട്ടുചലിച്ചില്ലാവൃത്രൻ
പരമതാപസൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഷഷ്ഠസ്കന്ധം
പ്രഥമാദ്ധ്യായം
മൂന്നദ്ധ്യായം

നവമാധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

തപംമൂത്തംസ്യൂരാമുനിയെദ്ദേഹചിത്തനായ് കണ്ടിട്ടുതിരിയെപ്പോ യക്കൊള്ളുതിലംഭോരിരാശരായ് ഒരുവർഷംകഴിഞ്ഞപ്പോൾ ബ്രഹ്മാവലോ കപിതാമഹൻ വേഗത്തിലെഴുന്നള്ളിനാൻഹംസമേറിച്ചതുർമ്മുഖൻ • ചെന്നിട്ടുതപസ്സോടുതിയ്യത്രിസ്സുഖമംകൾ ധ്യാനംവിട്ടവരെക്കാം നീയിപ്പാമാംവരേക്കടം • തോഷമുണ്ടൻതപസ്സാനിന്നകൃശനായ് കായംമൂലവും നിന്നിപ്പോൾവരവേണ്ടിനക്കുള്ളമെപ്പാലം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അപ്പോൾവിരിഞ്ചന്മുതോഷമമായ്മുൻപിൽ । നിന്നോതിട്ടംവി ശമൊാംമൊഴികേട്ടവ്യത്രൻ ॥ ധ്യാനനിവൃത്തിയതിയായയൊഴകന്നസ ന്തോ। ഷത്തുക്കൾമെന്നയങ്ങളെല്ലാടങ്ങഴിറാൻ ॥ സ്നേഹകല ന്നവിധിയെസ്സിസോന്മ്പാൻ। കൈകൂപ്പിയിട്ടവിലങ്ങനെചൊന്നി ന്നാൻ ॥ തോഷമുള്ളരാവരമനാമവനോട്ടമചൊന്നാൻ। കെത്യാസഗൽ ഗലവപസ്സവണക്കമോട്ടം ॥ സ്വർല്ലോകമാസകലമിങ്ങലളിച്ചപാണ്ടേ ॥ നിൻധർമ്മമസ്വർല്ലഭമിന്നുകിട്ടി ॥ ഉസ്സാദ്ധ്യമായിട്ടമൊരാശനിക്ക ധീന । മമുള്ളിലുണ്ടപറയാമറിയാംഭവാനും ॥ ലോഹം,മരം,നനവുണ ങ്ങളുമുള്ളതും । മററായുധങ്ങളിവയാലതെൻവിനാശം ॥ വല്കിക്ക ണംബലപരാക്രമസ്സന്മാർ । ശക്തർ,ജയിക്കതുപോരതിലാവിധ ത്തിൽ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

പ്രാർത്ഥിക്കപ്പെട്ടിതബ്ബ്രഹ്മാചിരിച്ചവനോടോതിനാൻ എഴി ക്കപോകനിൻകാമസഫലം,തെഴുന്നേറ്റം • മരംകല്ലുനനത്തുള്ള തു ണങ്ങിയതിവററാൽ നിനക്കതിയുണ്ടാകില്ലിതുഞാൻസത്യമോതി നേൻ • ബ്രഹ്മാവീവരമേകിട്ടസത്യലോകത്തിലെത്തിനാൻ ആവരംവാ ങ്ങിയിട്ടാണ്ടാൻവൃത്രൻതൻഗൃഹത്തിനെ • മഹാനവനമാനന്ദമെപി തവിനോട്ടമചൊല്ലിനാൻ തപസ്സാതോഷിച്ചവരവും വാങ്ങിവന്നോരു പുത്രനെ • നിനക്കുള്ളശത്രുവിനെക്കൊല്ലുകെൻപുത്രവിക്രമ എൻപു ത്രനെക്കൊന്നപാപിയെയൊന്നിങ്ങുടമിക്കനീ • പോരിൽജയിച്ച

സ്വർല്ലോകാധിപനായ്നീവസിക്ക വലുതാമെൻപുത്രദുഃഖംനീയിന്നി
ല്ലാതെയാക്കണം • ഇരിക്കുമ്പോളാണതുകേൾക്ക,മരിച്ചാലനേകക്ര
ഗയാശ്രാദ്ധമതുംചെയ്തീടുന്നാൽപുത്രനപുത്രത • അതിനാലെന്റെ
വൻദുഃഖംനശിപ്പിച്ചീടണംസുത! ത്രിശിരസ്സുൻമനംവിട്ടുപോകുന്നി
ല്ലാതനേരവും • സുശീലൻസത്യമോതുന്നോൻതാപസൻവേദവിത്ത
മൻ അപരാധംവിട്ടുവധിക്കപ്പെട്ടപാപബുദ്ധിയാൽ.

വൃത്രൻപറഞ്ഞു.

എന്നവൻവാക്കുകേട്ടിട്ടുവൃത്രൻപരമദുഃഖിതൻ പിതാവിൻെറഗൃ
ഹംവിട്ടുതേരിലേറിഗമിച്ചുടൻ • പോർക്കുപ്രതാപവാൻതൻഘോഷംവലു
താംശംഖനാദവുംചെയ്തിട്ടുംകൊണ്ടുപോയാനാദാനവൻമദഗർവ്വിതൻ •
ഭൃത്യരോടിതുചൊല്ലിക്കൊണ്ടാണുപോയതുനീതിമാൻ: 'ഇന്ദ്രനെക്കൊ
ന്നുഞാൻസ്വർഗ്ഗംഗ്രഹിക്കുംവൈരിയററതായ്' • ഇതോതീട്ടുടനേപോ
യസൈന്യങ്ങളോടുകൂടവേ അമരാവതിയിൽചെന്നുകീട്ടാവൻപടയയ
ച്ചയാൽ • അവൻവരുന്നതുവെന്നായിട്ടറിഞ്ഞുടനേയിന്ദ്രൻ ഭയപ്പെട്ടു
കൊണ്ടുതന്റെസേനയെച്ചുറ്റുംകൂട്ടിനാൻ • വേഗംദിക്പാലരെയെ
ല്ലാംവിളിച്ചുഗ്രശാസനൻ കാന്തിമാൻപോരിനവരെപ്രേരിപ്പിച്ചുവിള
ങ്ങിനാൻ • ഉഗ്രയുദ്ധംതീർത്തുപിന്നെനിന്നാനാപാകശാസനൻ തന്നെ
നവിടെവേഗത്തിലാവൃത്രൻശത്രുസൂദനൻ • വൻപോർതുടർന്നുടൻപ്രേ
മാനവന്മാർതമ്മിലായ് ജയമിച്ഛിച്ചിട്ടുവൃത്രവാസവന്മാർതന്നെ •
ഏവംദേവാസുരന്മാരുമായപ്പോൾപരസ്പരം സന്തോഷിച്ചാർമാനവ
ന്മാർവാനോർചിന്തതുടങ്ങിനാർ • തോമരം,ഭിന്ദിപാലം,വെണ്മഴു,വാ
ൾ,പട്ടിശമെല്ലാം സ്വായുധങ്ങൾകൊണ്ടുതാഡിച്ചന്യോന്യംദേവമാന
വർ•രോമാഞ്ചമകംകൊണ്ടപ്പോൾവിണ്ണുണക്കവേ കോപിച്ചിട്ടുടനേവൃ
ത്രനിന്ദ്രനെപ്പിടികൂടിനാൻ • വസ്ത്രവുംചട്ടയുംതള്ളിവിഴുങ്ങീട്ടുടനിന്ന
വൻ പൂർവ്വവൈരത്തെയോർത്തിട്ടുമസ്സുനായ്തീർന്നതൽക്ഷണം • വൃത്ര
നിന്ദ്രനെയീവണ്ണംവിഴുങ്ങിയുടനാർത്തരായ് ഹാ!ഇന്ദ്ര!യെന്നുവാനോരും
ഭ്രമിച്ചുറെവിളിച്ചുതേ • വിഴുങ്ങിവസ്ത്രവുംനീക്കിട്ടെന്നറിഞ്ഞുവാനോ
രെയും നമിച്ചോതീടിനാർവ്യാഴമോടുദുഃഖമോടിനരായ് • എന്തുചെ
യ്വൂഗുരോ!ശ്രേഷ്ഠ!നീങ്ങാനാക്ഷേപകൻതാൻ വിഴുങ്ങിയിന്ദ്രനെവൃത്രൻതാ
ങ്ങിച്ചിട്ടുംസുരാധിപർ • എന്തുചെയ്യുന്നിന്ദ്രനെന്യേബലമില്ലാതങ്ങ
ങ്ങളും ആഭിചാരമെചെയ്യവേഗ. ശത്രുനാശംചെയ്യാൻവേഗാൻ.

ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു.

എന്നുചെയ്തുവിഴുങ്ങപ്പെട്ടിന്ദ്രൻശത്രുവതായിട്ടും വൃത്രന്റെയുദരത്തിങ്കൽവസിക്കുന്നു സജീവനായ്.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ചിന്താതുരന്മാരായ്വാനോരിന്ദ്രനെയാവിധത്തിലായ് കണ്ടിട്ടാലോചിച്ചുടനെവിടുവിക്കാൻതുനിഞ്ഞുതേ ॥ വിട്ടാർ'ജൃംഭിക'യെന്നുള്ളുഗ്രയായതിശക്തയായ് കോട്ടുവായിട്ടുടൻവൃത്രൻവായ്പിളർന്നവസ്ഥിച്ചുതേ ॥ വായ്പിളർന്നോരവൻതന്റെമുഖത്തിൽനിന്നു ചാടിനാൻ തന്നംഗങ്ങളും ചുരുക്കിക്കൊണ്ടാണുവന്നുള്ളുവാസവൻ ॥ കോട്ടുവായാണന്നുതൊട്ടിലോകത്തിങ്കൽജനങ്ങളിൽ തോഷിച്ചാർവാനവർകണ്ടിട്ടതിരിച്ചുതിയൊരിന്ദ്രനെ ॥ പിന്നീടവർക്കുപോരതുണ്ടായ്വത്സരംപതിനായിരം ഘോരം രോമാഞ്ചമുണ്ടാകുംലോകരെല്ലാംഭയപ്പെട്ടും ॥ ഒരിടത്തുസുരരെല്ലാരും പോരിനായൊത്തുനിന്നുതേ ഒരിടത്തബ്ബലംകൂട്ടുംവൃത്രനുംപോരിൽ നിന്നുതേ ॥ വർദ്ധിച്ചപ്പോൾപോരിൽവൃത്രൻവരംകൊണ്ടുമദിച്ചവൻ അവനോജസ്സിനാൽമങ്ങിമടങ്ങിയിന്ദ്രനപ്പോഴേ ॥ പരാജയംപോരിലുണ്ടായുടൻദുഃഖിച്ചുവാസവൻ ഇന്ദ്രൻതോററതുകണ്ടിട്ടുവിഷാദിച്ചാർ നിലിമ്പരും ॥ ഇന്ദ്രൻതൊട്ടുള്ളദേവന്മാരെല്ലാംപോരുവെടിഞ്ഞുപോയ് വൃത്രൻബലാൽചെന്നുദേവലോകവുംകൈക്കലാക്കിനാൻ ॥ ദേവോദ്യാനങ്ങളെയെല്ലാംഭുജിച്ചാൻബലമായവൻ ഗജശ്രേഷ്ഠനതായൈരാവതത്തെയുംഗ്രഹിച്ചുതേ ॥ എല്ലാവിമാനങ്ങളെയുമെടുത്താൻനരപാലക! ഉച്ചൈശ്ശ്രവസ്സശ്വരത്നമവന്റെവശമായുടൻ ॥ കല്പവൃക്ഷംകാമധേനുവപ്സരസ്സുകളങ്ങനെ രത്നങ്ങളായുള്ളതെല്ലാംഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടുവൃത്രനാൽ ॥ സ്ഥാനഭ്രഷ്ടരതായ്പാർത്താർഗിരിദുർഗ്ഗങ്ങളിൽസുരർ ദുഃഖിച്ചാരവരായാഗഭാഗംകിട്ടായ്കകൊണ്ടുമേ ॥ മദഗർവ്വിതനായ്വൃത്രൻപ്രാപിച്ചാൻസുരർതൻപദം ത്വഷ്ടാവുമേററംസുഖിയായ്മോദിച്ചാൻപുത്രനോടുമായ് ॥ ആലോചിച്ചാർഹിതംദേവന്മാരാമുനികളോടുമായ് ഇതിങ്കൽ ചെയ്യേണ്ടതെന്തെന്നായ്ചിന്തിച്ചിട്ടുഭയത്തൊടും ॥ ഇന്ദ്രനോടൊത്തുകൈലാസപർവ്വതത്തിങ്കലെത്തിനാർ നമിച്ചുശിവനോടോതിതൊഴുതുംകൊണ്ടുമാദരമായ് ॥ ദേവദേവ!മഹാദേവ!മഹേശ!കരുണാനിധേ! രക്ഷിക്കവൃത്രനോടേററുതോററുഴറിയോരെങ്ങളെ ॥ ഗ്രഹിച്ചാൻദേവലോകത്തെ ശക്തിയേറുന്നോരായവൻ മേലെന്തുചെയ്യുന്നംശംഭോ!സത്യംഞങ്ങ

ളെന്നോടോതുക ॥ ചെയ്യേണമെന്തെങ്ങുപോകുന്നീസ്ഥാനങ്ങൾ ബ്രഹ്മർമഹേശന്മാര
ദുഃഖനാശനത്തിനും മാർഗ്ഗമറിയുന്നില്ലശങ്കര! ॥ സാധ്യാധികൃപാരാശേ!
ഞങ്ങൾദുഃഖിതരായിതേ വരംകൊണ്ടുമദിക്കുന്നവൃത്രനെക്കൊല്ലുന്നതി
വാൻ.

ശിവൻ പറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാവിനെമുൻപിലാക്കിവൈകുണ്ഠത്തിന്നുപോകനാം ചെന്നു
വിഷ്ണുവിനോടാലോചിച്ചീടാംകൊല്ലുവാൻവഴി ॥ ശാന്തൻകരുണാമൂർത്തി
വെന്മബലവാൻബുദ്ധിമാൻ ശരണ്യൻകരുണാസിന്ധുവാസു
ദേവൻജഗന്നാഥൻ ॥ അദ്ദേവദേവശനനന്യകാര്യസിദ്ധിവരുത്തിടും
അതിനാൽ സർവ്വകാര്യാർത്ഥസിദ്ധിക്കായങ്ങുപോകണം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നാലോചിച്ചാനിമ്പർബ്രഹ്മാവിന്ദ്രൻമഹേശനും ഗമിച്ചാർ
വിഷ്ണുവിൻസ്ഥാനംശരണ്യംഭക്തവത്സലം ॥ വൈകുണ്ഠത്തിൽചെന്നു
വാനോർപരമേശനജഗൽഗുരു ഹരിയെയാദരാകസ്തുതിച്ചാ
ർസ്തുതിചെയ്യുന്നേ ॥ പ്രത്യക്ഷനായവർക്കപ്പോൾ ജഗന്നാഥൻരമാപതി
മാനിച്ചിട്ടവരെല്ലാം മുൻപിൽനിന്നിതുചൊല്ലിനാൻ ॥ എന്തിനാ
യിന്നുബ്രഹ്മാദികളൊട്ടുമായ് ലോകനാഥരേ! സുരസത്തമരേ!നിങ്ങളെല്ലാം
ചൊല്ലുകകാരണം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

വിഷ്ണുതന്നീവാക്കുകേട്ടിട്ടോതാതവരെല്ലാരുമേ ചിന്താവിഷ്ട
രായ്നിന്നാരെല്ലാരുംതൊഴുകയ്യോടും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം
[illegible] നാലാമദ്ധ്യായം.

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അമരർ ചിന്താതുരരായ്കണ്ണീരിട്ടെല്ലാരുമേറെയി അതിചെന്നു ഹാൽ
ഭ്രമിക്കുന്നോരവരോടോതി മാധവൻ.

വിഷ്ണു പറഞ്ഞു.

നിങ്ങൾക്കെന്തീമൗനമാവാൻചൊല്ലുകാരണമുമ്പര! [illegible]
ചിന്തയോ,കേട്ടിട്ടുപോക്കാൻശ്രമിച്ചിടാം.

ദേവൻ പറഞ്ഞു.

വിഭോ! നീയറിയാതെന്തീത്രൈലോക്യത്തിലശേഷവും അറിയുന്ന ഭവാൻപിന്നെന്നുപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നതെന്തിനായ് ॰ പണ്ടു നീ ബലിയെ വെന്ന ദ്ദേവരാട്ടാക്കിയിന്ദ്രനെ വാമനാകൃതിയായ് കാലാലമൂന്നു ലോകവും ॰ അളന്നുംതനതാർക്കാദൈത്യരേയും വധിച്ചു നീ സ്വന്തമാക്കിനാൻ നാഥ! താപത്തെല്ലാമകറ്റുവാൻ.

വിഷ്ണു പറഞ്ഞു.

ഉപായംവേണമെന്നില്ലുപായംഞാൻ ധരിക്കുന്നു വിണ്ണവരേ! അവനെക്കൊല്ലുവാൻ, പൊല്ലാംവന്നീടുമതിനാൽ സ്വയം ॰ ഞാൻ ചെയ്യുന്നാംനിശ്ചയമായ് നിങ്ങൾക്കെന്നുമുണ്ടാം ഹിതം ബലമർത്ഥംബുദ്ധികൊണ്ടും കാട്ടിയും വല്ലുകിളുവും ॰ സാമാദ്യുപായങ്ങൾനാലെന്നോതുന്നു തത്വദർശികൾ യുക്തമ്പോലവയെ ബന്ധുശത്രുക്കളിലെടുക്കണം ॰ ബ്രഹ്മാവിനെത്തപസ്സുചെയ്തു വരംവാങ്ങിച്ചു വൃത്രനും വരമാനപ്രഭാവത്താൽ ഉൾക്കടതപവുമാണവൻ ॰ തപസ്സാവാൻനിശ്ചിതൻ സർവ്വർക്കുമജയനായ് ബലത്താൽവൃദ്ധിയതിനാൽ പ്രാപിച്ചാൻ ശത്രുനാശനം ॰ ദുഃസാദ്ധ്യനീകവൈരി സാമത്തിന്മെയന്യേ നിലിമ്പരേ! ആശയകി വശത്താക്കി വധിക്കണമനന്തരം ॰ ഗന്ധർവ്വരെല്ലാമദ്ദുഷ്ടൻ സമീപത്തിൽഗമിക്കവിൻ പ്രയോഗിപ്പിൻ സാമമെന്നാലവനെനാംജയിച്ചിടാം ॰ ചൊന്നവൻചൊല്ലിടുംകാര്യംവിശ്വസിപ്പിക്കണമായാൽ ബന്ധുതാമത്രമുണ്ടാക്കിക്കൊല്ലണം നല്ലവൈരിയെ ॰ ആയതംകാണാതെഞാൻ വജ്രായുധത്തിൽകേറിപാർത്തിടാം ഇന്ദ്രനെഞാൻ സഹായത്തോടെ രക്ഷിച്ചിടാംദേവവർഗ്ഗരേ! ॰ കാലത്തെക്കാത്തിരുന്നീടിനായുസ്സറ്റമരിച്ചിടും നിശ്ചയം വിബുധന്മാരേ! മരിച്ചുവന്നുവന്നിടാ ॰ ഗന്ധർവ്വരേ! ഗമിച്ചാലും വ്യാജമായ് മുനിമാരൊടും ബന്ധുതാമിന്ദ്രനോടുണ്ടാക്കിടുവിൻ സാമവാക്കിനാൽ ॰ വഞ്ചിക്കവനെന്നും വിശ്വസിക്കുമതേവിധം മറക്കപ്പെട്ട വജ്രത്തിൽ ഗൂഢമായ് ഞാൻവസിച്ചിടാം ॰ വിശ്വസ്തൻ വൈരിയെയിന്ദ്രൻ കൊല്ലട്ടില്ലന്യമാംവഴി വിശ്വാസപാതകത്തെതൻപിൻഭാഗത്താക്കിയിട്ടഞാൻ ॰ എൻസഹായത്തൊടപ്പാപീവജ്രത്താൽഹതനായിടും ഞാനാം വൈരിയിൽശൗര്യംചെയ്യാനില്ലാത്തദോഷവും ॰ മറിച്ചുള്ളധർമ്മത്താലവശ്യൻഞങ്ങൾ താരിപ്പു മഹാബലിയെ വഞ്ചിച്ചു വാമനാകൃതിയായ് ഞാൻ ॰ മോഹിനീവേഷമാണ്ടെല്ലാദൈത്യരേയും ചതിച്ചതെ

ശിവാ, ഭഗവതീ, ദേവി, യവളെനിങ്ങളെല്ലാവരും സ്തുതിച്ചു ശരണം
പ്രാപിക്കുകനിലിമ്പരേ! സഹായം ചെയ്തിടും നിങ്ങൾക്കാമഹാമായയാ
യവൾ ॥ ആരാധിക്കുന്നുനാം സത്വാത്മികയാം പരയെസ്സദാ കാമമോ
ക്ഷദയാം ചൊല്ലു, കിട്ടാത്തൊരാൾ കാമികൾക്കവൾ ॥ സേവിച്ചു ദേവിയെ പൂ
ർവ്വം ഞാൻ പാലാഴിയിൽ വെച്ചിട്ടു മായാ, മോഹിനീ മോഹിപ്പിക്കയു
ണ്ടായി വൃത്രനെ ॥ അവൻ മോഹിതനായ്ത്തീർന്നാൽ മരിക്കും സുഖസാ
ധ്യനായ് പരാംബിക പ്രസാദിച്ചാൽ സർവ്വവും സാദ്ധ്യമായിടും ॥ അല്ലെ
ന്നാകിലൊരുത്തർക്കും സിദ്ധിവരുത്തിടാ സർവ്വാന്തര്യാമിയാണംബാ സ
ർവ്വകാരണകാരണാ ॥ മൂലപ്രകൃതിയാം ലോകാംബയെ ഭക്തിയോടാക
യാൽ ഭജിപ്പിൻ സത്വഗുണമായ് ശത്രുനാശത്തിനമ്പരേ! ॥ അദ്ധ്യായി
ഷ്വണ്ഡരം ഞാൻ ചെയ്തു ഘോരമാം രണം മധുകൈടഭരെപ്പണ്ടു നിഗ്ര
ഹിച്ചേൻ നിലിമ്പരേ! ॥ പ്രസന്നയായമ്മ ദേവി ഞാനന്നു സ്തുതിചെയ്ക
യാൽ മോഹിപ്പിച്ചവരെച്ചതിവിൽ ഞാൻ വധിച്ചതേ ॥ മരമെ
ന്നുവിചാരപ്പോൾ വഞ്ചിതരാകയാൽ അപ്പോൾ ഭക്തിയായ് നി
ങ്ങൾ ദേവിയെസ്സേവചെയ്യുവിൻ ॥ കാര്യസാദ്ധ്യം നിശ്ചയമാം സത്യമു
ണ്ടാം വിണ്ണവരേ! പ്രഭവം ചെയ്യുവാൻ വേഗം പറയപ്പെട്ടവാനവർ ॥ എന്തി
നാർവിൺമരംതേടി നാരദമന്ത്രത്തിലായ ജപം ധ്യാനം തപമിതും
ചെയ്താർ ചിരമായവർ ॥ സ്തുതിച്ചാർ സൃഷ്ടിസംഹാരകരിയാം ജഗ
ദംബയെ ഭക്തന്മാർക്കു സുഖസാരം ക്ലേശനാശിനി ദേവിയെ ॥

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു.

തോഷിക്ക ദേവി! യഴവാണ നിലിമ്പരെനീ । രക്ഷിക്ക, വൃത്രനൊടു
തോറ്റവർ പോരിലംബേ! ॥ ദീനാർത്തിനാശനപരേ! പരപിൽ സ്വരൂ
പേ! । നിൻപാദപത്മമതു താൻ ഗതിയെന്നു വന്നു ॥ നീ സർവ്വവിശ്വജ
നനീ സ്വതമേകയെന്നാകേ । പാലിക്കശത്രുഭയമാരണമാതൃ അമ്മയും ॥ ഇ
ല്ലംബ! നിന്നറിവു പാരിട്ടു ജഗത്തിലൊന്നു । മെന്നേവിടുന്നു സൃഷ്ടിപ്പൂർണ്ണനിലി
മ്പരെനീ? ॥ ഇന്നു നടക്കുമോ ആശയിൽ നീ ചെയ്യു । നിൻ കൈന്തു
താൻ ഫലിപ്പി ഭക്തമദേവി ... സ്വ... ന്ത്രമോരു വർണ്ണതത്തു കയല്ല
കാര്യം! നന്നായ്ക്കളിപ്പു ... വചിപ്പിവെട്ടാന ॥ മാതാവു ദീനർസു
തന്റെ പിഴചെയ്തിലൂപോ । ലിക്കുന്നു, ഭീതിയിതുവച്ചു ദേവി! നീ താൻ ॥
നിൻപാദമതിൽ പിഴയറ്റവർ ഞങ്ങളംബേ! । രക്ഷിച്ചിടാനതറിതു

ലെന്നുമീക്കൃപാംബുരാശേ! ॥ എൻസേവകൊണ്ടിവർമഹാപദമാണ്ടു,
ഭക്തി । ഭയമന്യസ്വഭാവൻഭവത്സ്വതന്ത്രമായതിൽത്താൻ ॥ ഞാനൊക്കെണ്ട
തല്ലിവരെയോർത്തുനീതിയോർത്ത । നാണംപൂണ്ടനമ്മിലിങ്ങനെകണ്ട
തില്ല ॥ നിൻസേവവിട്ടുസുഖലോലുപരായിഞങ്ങൾ । നീയമാസ്ഥമാ
യതുതങ്ങളിൽവന്നാമൂലം ॥ ഞങ്ങൾക്കൊരാക്ഷമതിലില്ല,നാഥാവ
രായ്‌നീ । കാരുണ്യമേറിയവളെന്നുകനിഞ്ഞിടാത്തു? ॥ നീപണ്ടുപോ
രിലതിശക്തികലർന്നദൈത്യ । രട്ടായിട്ടംമഹിഷനെനിഹനിച്ചതില്ലേ?
ഞങ്ങൾക്കവേണ്ടി,യതിഭീതിജഗത്തിനേക ॥ നീവൃത്രനെജനനി!യെ
ന്തുവധിച്ചിടാത്തു? ॥ ശ്രുംഭൻകനത്തനനുപോലന്തജൻനിശുംഭൻ ॥
ചെൻറുമുറെറസുരത്വംഹതരായിനന്നാൽ ॥ മത്തൻഖരൻപ്രബലന
ങ്ങനെവൃത്രനെയും । നീമോഹമകിനിഹനിക്കയോംബുരാശേ! ॥ പാ
ലിക്കനീയമരരേനസുരൻനിമിത്തം । ദുഃഖിച്ചതീവമയവിഹ്വലരായിടു
ന്നു ॥ തൻശക്തികൊണ്ടമരേശ്വമശേഷമാററാ । നില്ലന്യനിതുരിതന്റ
ത്തിലൊരത്തനംബേ! ॥ വൃത്രൻകലുംപുകഴ്‌ന്നുയെവങ്ങുവാഴ്കിൽ । ദ്രോ
ഹിക്കമെൻമലനിൽനിൾക്കമുഖവേഗം ॥ നല്ലൂത്രനൊക്കിന്‌ഹനിച്ചു
കർത്തവ്യകർല്ല । നാകിൽപതിക്കവനാരകേ,കബുധി ॥ നീപോ
രിലന്യകളുതച്ചുവിഭ്രമരാക്കി ॥ കൊന്നിട്ടുദൈത്യരെയതുളളിഞ്ഞനന്ന
ത്തിൽ ॥ രക്ഷിച്ചിട്ടനാകികളേയുമമംഗളത്തിൽ । നിന്നിട്ടു,വൃത്രനെയു
മെന്തുവധിച്ചിടാത്തു ॥ നിൻപാദഭക്തരമരർക്കുഴലുകിടന്നോ । നിഷ്പാ
പിയായരിപുനിന്നടെകതനല്ല ॥ നിൻഭക്തനായിട്ടകിലീവിധമീയി
വൻപീ । ഡിപ്പിക്കമോർത്തവപരാര്‌ത്തിതർക്കെങ്ങളെന്താൻ ॥ പൂതൊത്ത
തൊക്കെയുളവാക്കിയതംബേ!നീതാൻ । നിൻപൂജയെങ്ങനകഴിച്ചുവിട്ടു?
മന്ത്രമെല്ലാം ॥ ഈഞങ്ങളുടെസകലവുംപരശക്തിരൂപം । തന്ദ്വയമിന്ന
തവപാദത്തിൽനമസ്കരിക്കാം ॥ സംസാരമാംകടലിനിക്കൊനാശകപ്പലാം
നിൻ । പാദംഭജിച്ചുമതിവുംനിരർത്തകനായവർ ॥ മോഹാബ്ധിക്കരമേനരാ
ഗവുമററുമത്ത । ന്ദാമംസന്ധാകതതിട്ടുനാളു,ഫലത്താലിൽ ॥ വേദങ്ങ
ളൊക്കെയുമറിഞ്ഞൊരുരാജകന്മാർ । ഹോമത്തിൽനിന്നെനമസ്ക്കേറ്റ
മിചെയ്തിടുന്നു ॥ സ്വാഹായിതെന്നാമരതൃപ്തിവരാൻസ്വധായെ । നാ
യിട്ടുമപ്പിതൃഗണത്തിനതൃപ്തിയേകാൻ ॥ നീമേധ,കാന്തി,പുകഴാണ്ടി
ശാന്തിയുംനീ । നീതന്നെബുദ്ധിവിശദാത്മകമീന്നമക് ॥ നിയീവിള്ള
തിയമിലവിരചിച്ചുദേശ । ലക്കാക്കുമൂന്നുലകിലിംഗ്ലപാദുമലമെം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

വാസവനേവംസ്തുതിച്ചപ്പോൾപ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുദേവിയും സുരൂപാ
സുന്ദരീസർവ്വാഭരണങ്ങളണിഞ്ഞവൾപാശാങ്കുശവരാഭീതിയാണ്ടകൈ
നാലൊടൊത്തവൾ ശബ്ദിക്കുംമണികൾചേർന്നകച്ചപ്പുറമണിഞ്ഞ
വൾ ॥ വള്ളിയുംപോലെശരീരംപൂണ്ടകോമളവാണിയാൾ ചെറുചന്ദ്രൻ
ചേർന്നതായകിരീടത്താൽവിളങ്ങുവോൾ ॥ മന്ദഹാസംപൂണ്ടപത്മമു
ഖിമുക്കണ്ണിയായവൾ വിൺമറപ്പൂവതിൻകുങ്കുമനാളംപോൽനിറമുള്ള
വൾ ॥ രക്തവസ്ത്രംപൂണ്ടരക്തചന്ദനംതേച്ചസുന്ദരി പ്രസാദസുമുഖി
ദേവികരുണാരസസാഗര ॥ സർവ്വശൃംഗാരവേഷാഢ്യ സർവ്വദൈവതാ
കാരപര സർവ്വജ്ഞാസർവ്വവുംചെയ്യുന്നോൾസർവ്വാധിഷ്ഠാനരൂപിണി ॥ സ
ർവ്വവേദാന്തസംസിദ്ധാസച്ചിദാനന്ദരൂപിയാൾ മുമ്പിലദേവിയെക്കണ്ടു
നമിച്ചാനമ്പരോടേയും ॥ നമിക്കുമവരോടേറ്റംകാരുണ്യത്തോടുരച്ച
വൾ.

ദേവി പറഞ്ഞു.

സുരശ്രേഷ്ഠദേവന്മാരേവരിനീമോഹമേകണം അവനീവിബു
ധന്മാരെവിശേഷിക്കുന്നമട്ടിലായ് ॥ അവരെക്കൊല്ലുവാനായുധത്തിലുംശ
ക്തിനൽകണം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അരുളിയെന്നോതിയംബയവിടെത്താൻമറഞ്ഞിതേ സാഗ്രഹ
ങ്ങൾക്കപോയ് സന്തോഷത്തോടമരരൊക്കെയും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം അഷ്ടമസ്കന്ധം
ദേവവരദാനം
അഞ്ചാമദ്ധ്യായം

ആറാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇതുവരംവാങ്ങിവാസവനോടുംതാൻപ്രധാനമുനീന്ദ്രരും നല്ലവൃത്താന്ത
മപ്പോൾരാവലോചിച്ചിട്ടുശേഷവും ॥ ജപിക്കുംകാന്തിയോടൊത്തിട്ടുവ
ന്നെക്കണ്ടിതിനായ് ഭക്ഷിക്കുംസ്വർഗ്ഗദേശത്തേതാകുംത്രൈലോക്യമെന്ന
പോൽ ॥ വൃത്രൻമാറ്റുത്തുചെന്നോതിമുനിമാരിഷ്ടമാംമൊഴി ഹാമനാർ
തൻകാര്യസിദ്ധിക്കുസമായ് സാമരീതിയായ്.

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു.

വൃത്ര! വൃത്ര! മഹാത്മാവേ! സർവ്വലോകഭയങ്കര! നിന്നാൽ ബ്രഹ്മാണ്ഡമഖിലം വ്യാപിക്കപ്പെട്ടതില്ലയോ? ● ഇന്ദ്രനോടു നിനക്കുള്ള വൈരം സുഖവിനാശനം ദുഃഖവും ചിന്തയുമേറ്റമുപേക്ഷിക്കാവല്ലാതെ മറ്റവും ● സുഖമായ് നീയുറങ്ങുന്നില്ലതുപോൽ തന്നെയിന്ദ്രനും ചിന്താതുരനായിട്ടസ്വാസ്ഥ്യം ശത്രുഭീതിഭവിക്കയാൽ ● ബദ്ധകാലമിങ്ങനെ തമ്മിൽ യുദ്ധം ചെയ്തു കഴിച്ചതേ പിടിപ്പിക്കപ്പെട്ടവരെല്ലാമൊരുപോലെ ദുഃഖം ● ലോകനീതി സുഖമേകുകക്കാളുമുണ്ടോ ഖലത്വം വിട്ടു താൻ വൈരിയുള്ളവനിന്നാകയില്ല സൌഖ്യമസംശയം ● പോരിൽ സക്തിയേറുന്നോർ കൊണ്ടാടുന്നു രണത്തിനെ ഇല്ലിന്ദ്രിയാർത്ഥം പോക്കുന്നോരതേറ്റം ശോഭ പണ്ഡിതർ ● പോർചെയ്തെല്ലാവരും കളമാകം പിന്നെ ഗുരുക്കളാൽ ജയം പോരിൽ സംശയം താൻ നിശ്ചയം ബോണതാധനം ● ദൈവാധീനത്തിലീവിധം ജയം തോലിയുമാവിധം ദൈവാധീനത്തിലെന്നോർത്തു യുദ്ധമെല്ലാമൊഴിക്കവും ● കാലത്തിൽ കല്ലിയുണ്ടാവുന്നതാൻ അല്ലേ ശയിക്കയും ശുശ്രൂഷ ചെയ്കയുമാത്മവിത്തും സാരസുഖപ്രദം ● ബാണവൃഷ്ടിയേൽക്കെന്നാൽ കഠുഗ്രമായ് ഖഡ്ഗമേറ്റിടും പോരിലെന്തു സുഖം? ശത്രുവിന്നു സൌഖ്യമതേകിടും ● പോരിൽ മരിച്ചാൽ സ്വർല്ലോകപ്രാപ്തിയുണ്ടായിട്ടും ദുഃഖം എന്നതറിപ്പാൻ ചൂതിവാക്യം, രണപ്രേരണത്തിന്നായ് ● മുറിഞ്ഞുടൽ കാക്കകൾ ... ദുഃഖമാണേ പിൻ ഗൃധ്രമുഖങ്ങൾ കൊത്തച്ചീട്ടും സ്വർഗ്ഗലോകസുഖത്തിന്ന ● സഖ്യം നിനക്കിന്ദ്രനോടു കൂടിയുണ്ടാകണം സഖേ എന്നാൽ നിനക്കിന്ദ്രനും സുഹൃത്താകുമെപ്പോഴും ● മുനിമാർ ഗന്ധർവ്വന്മാരും വാസസ്ഥലങ്ങളിൽ നിങ്ങൾക്കു വൈരമതില്ലെന്നാൽ സുഖമായി വസിച്ചിടാം ● രാത്രിയും പകലും നിങ്ങൾ ... പോരുചെയ്യുകിൽ പീഡയുണ്ടാം മുനിഗന്ധർവ്വർക്കിന്നേക്കുമേ ● ശാന്തികാമർക്കുവേണ്ടിട്ടാശിക്കുന്നതെങ്ങൾക്കു സഖ്യവും ഇന്ദ്രൻ നീയും മുനികളും സുഖം പ്രാപിച്ചിട്ടീവിധം ● ദൈത്യേന്ദ്രന്മാരെ നിങ്ങൾക്കു വൃത്ര! സഖ്യം നടത്തുവാൻ യോജിപ്പിക്കാമിപ്പോളെ സത്യമെയുള്ളിച്ചിനി ഞങ്ങളു ● നീ ചൊല്ലുമ്പോൾ നിന്റെ മുൻപിൽ സത്യം ചെയ്തിട്ടു വാസവൻ നിൻ മനസ്സിന്നു സന്തോഷമുണ്ടാക്കീടുമസംശയം ● സത്യാധാരാ ഭൂമിയുണ്ടും സത്യത്താൽ താൻ ദിവാകരൻ തപിക്കുന്നതു കാറ്റും ... സത്യത്താൽ കാറ്റടിപ്പതും ● സത്യം കൊണ്ടാണതിരിനെ ലംഘിച്ചീടാതെ

ണ്ടിയും സത്യംകൊണ്ടതിനാൽസഖ്യംനിങ്ങൾക്കിന്നതിസൌഖ്യമാം ॥ കിട്ടീടിലിപ്പംചെന്നാവാംജഗൽ ഇന്ദ്രനുമൊത്തു സഖ്യംചെയ്തിട്ടുകാര്യങ്ങളെന്നാംനിങ്ങൾനടത്തുവിൻ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

മുനിമാർവാക്കുകേട്ടോതിനവരോടായിവൃത്രനും: 'പൂജ്യന്മാർഭഗവാന്മാരാംതപശ്രേഷ്ഠമുനീശ്വരർ ॥ ശരികളുംവ്യാജമൊത്തുകില്ലനിങ്ങളുമിന്ദ്രനും സദാചാരർശാന്തർനിങ്ങൾവ്യാജമെന്നതറിഞ്ഞിടാ ॥ മൂഢൻ,കള്ളൻ,വൈരി,വിടൻ,നിർല്ലജ്ജൻ,കീർത്തിയററവൻ അവനോടൊത്തുമതിമാൻസഖ്യംചെയ്യരുതെന്നുമേ ॥ ദുഷ്ടൻ,കാമി,ദുരാചാരൻ, നിർല്ലജ്ജൻ,ബ്രഹ്മഹാവിവൻ ഈവിധക്കാരനെവിശ്വസിച്ചീടരുതൊരിക്കലും ॥ യോഗ്യന്മാർനിങ്ങളെല്ലാരുമെന്നുംസത്യവ്രതരായവർ ശാസ്ത്രംകൊണ്ടറിയാകുന്നവരാണെസ്സാധുക്കളാകയാൽ".

മുനിമാർപറഞ്ഞു.

നല്ലതോ തീതയോ ചെയ്തകർമ്മങ്ങളനുഭവിക്കണം ദ്രോഹംചെയ്തിടിലാമൂഢനെവ്വണ്ണംദുഃഖമാണ്ടിടും ॥ വിശ്വാസഘാതകന്മാരോർന്നാൽ നരകത്തിൽപതിച്ചിടും വിശ്വാസഘാതകൻദുഃഖംപ്രാപിക്കാതിരിക്കയില്ലതിൽ ॥ വിശ്വാസഘാതകം,മിത്രദ്രോഹം,ബ്രാഹ്മണർതൻവധം മദ്യപാനമതുംചെയ്യോർക്കില്ലവയ്ക്കുപ്രതിക്രിയാ ॥ നിനച്ചപോലുള്ള സത്യംചൊൽക സർവ്വജ്ഞനാമിവൻ അസ്സത്യംകൊണ്ടുതാൻ ചെയ്തുനിങ്ങൾക്കിന്നവരില്ലയോ?.

വൃത്രൻപറഞ്ഞു.

വജ്രം,കല്ല്,മരം,ശുഷ്കം,നനഞ്ഞതിവകൊണ്ടുതാൻ പകലുംരാത്രിയുംദേവേന്ദ്രനും ചാനോക്കാശേഷവും ॥ അവദ്ധ്യനാകണംഞാനെന്നുമാത്രേശ്വരന്മാരായുള്ളമുനീന്ദ്രരേ! ഞാനെന്നുമിന്ദ്രനോടീസ്സന്ധി,ചെയ്യാമെന്നുവിധത്തിലായ്.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

അപ്പുണ്ണ്യാത്മാവനെന്നൃഷിമാരവനോടോതിസാദരം വരത്തിട്ടിന്ദ്രനോസത്യം ചെയ്യിപ്പിച്ചുടനെയവർ ॥ സന്തോഷത്തോടാണയിട്ടാനവിടെദ്ദേവനായകൻ അഗ്നിയെസാക്ഷിയായ്വച്ചാമുനിമാർതന്റെമുൻപിലായ് ॥ ഇന്ദ്രവാക്കുകളാൽവിശ്വാസിയുമായ്വൃത്രനപ്പോഴേ സഹവാസംചെയ്തശക്രനോടൊന്നിച്ചുമൊത്തുമായ് ॥ ചിലപ്പോഴെന്നുനാഥൻ

കൽ ഗന്ധമാദനമാണ്ടുമെ ചിലപ്പോഴപ്സരസ്സീതീരങ്ങളും സഞ്ചരിച്ചാരവർമു
ദാ ● ഈവണ്ണംസന്ധിചെയ്തപ്പോൾ മോദിച്ചാൻവൃത്രനേററവും ഇന്ദ്ര
നവധമിച്ഛിച്ചു ചിന്തിച്ചാനതിനായ് വഴി ● തരംനോക്കീട്ടു ദ്രോഹിച്ചാന
തിനായവനേററവും ഈവണ്ണം ചിന്തയോടിന്ദ്രനൊട്ടുകാലംകഴിഞ്ഞു
പോയ് ● ക്രൂരനാമവനെന്നന്നായ് വിശ്വസിച്ചു വൃത്രനാം സത്യത്തിൽ
പിന്നെച്ചിലനാൾകഴിഞ്ഞേതാനുമാണ്ടുകൾ ● ഇന്ദ്രനും വൃത്രനെക്കൊൽ
വാനാലോചിച്ചാനുപായവും ത്വഷ്ടാവിന്ദ്രനിൽ വിശ്വസ്തൻസുതനോ
ടോതിയേകമോ: 'വൃത്ര! പുത്ര! മഹാത്മാവേ! കേൾക്കകെൻഹിതമാം മൊ
ഴി വൈരമുള്ളിന്ദ്രനെനീയും വിശ്വസിക്കതൊട്ടുമേ ● നിന്നോടിന്ദ്ര
ന്നു വൈരമസൂയാനിധിയാണവൻ പരദുഃഖപ്രിയൻലോഭമത്തൻദ്വേ
ഷിച്ചിടുന്നവൻ ● പരദാരരതൻപാപശീലൻവഞ്ചന ചെയ്യുവൻ തരം
നോക്കീട്ടു ദ്രോഹിപ്പോൻമായാവീമദഗർവിതൻ ● വയററിൽ ചെന്നമാ
താവിൻഗർഭമേഴായ് നുറുക്കിനാൻ കരഞ്ഞിട്ടും കൃപയില്ലാതേഴുമേഴു
താക്കിനാൻ ● ഒരിക്കലുമതിന്നുമവനേ വിശ്വസിക്കൊലാ പാപങ്ങ
ചെയ്യാനും പിന്നീടും ചെയ്യാൻ ലജ്ജയേൽക്കുമോ?'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഏവംസകാരണം താതനുപദേശിച്ചൊരു മൊഴി സ്വീകരിച്ചില്ലവൻ
വൃത്രൻമരണം വന്നടുക്കയാൽ ● ഒരിക്കലിന്ദ്രൻ കടലിൻതീരത്തായ് ക
ണ്ടുവൃത്രനെ ഘോരമുഹൂർത്തത്തിൽ സന്ധ്യാകാലത്തിലങ്ങനെ ● ബ്രഹ്മാ
വിൻവരമാനതോർത്തിട്ടുടനെ വാസവൻ രാത്രിയല്ലല്ലപകലുമല്ലിതു
സന്ധ്യയിതാകയാൽ ● ബലമായ് ഞാൻവധിക്കേണമിവനേയില്ലസംശ
യം സമയോചിതമായ് ചിന്തിച്ചാൻ വിജനത്തിങ്കലേകനായ് ● എന്നോർത്തു
ള്ളിൽ വിചാരിച്ചാൻ നിത്യനായുള്ള വിഷ്ണുവേ ആരുംകാണാതെയവിടെ
യെത്തിനാൻ ഭഗവാൻഹരി ● വജ്രത്തിങ്കൽ പ്രവേശിച്ചു വസിച്ചാനജ
നാർദ്ദനൻ ഇന്ദ്രൻവൃത്രവധത്തിന്നായ് വേഗമപ്പോൾ നിനച്ചുടൻ ●
ദേവദാനവരാലേതുമജേയനിവനേവം ഞാൻവധിക്കുന്നതെങ്ങ
നെന്നോർത്താൻദേവനായകൻ ● വഞ്ചിച്ചീടാതിനേയിന്നു ഞാൻവധി
ച്ചില്ലയെങ്കിലോ ശ്രേയസ്സിനിക്കൊട്ടുമുണ്ടാവില്ലീശത്രുനിമിത്തമായ് ●
ലവണാബ്ധിയിൽ കണ്ടാനുടനേ പതയെയവൻ ആർദ്രവും ശുഷ്കവുമല്ലാത്ത വൃക്ഷ
ങ്ങളും ശസ്ത്രവുമല്ലതാൻ ● ആ വെള്ളത്തിൻ പതയാർദ്രശുഷ്കങ്ങളല്ലിയായിട്ടു

ളുടൻ അതിശക്ത്യാമഹാമായാദേവിയെച്ചിന്തചെയ്യാതെ ॥ ചിന്തിച്ചു
പ്പോളാകിലംബ, തന്നംശമപ്പോതയിങ്കലായ് വിഷ്ണുവോടൊത്തവജ്രത്തെ
പ്പുതയാർകൂടിനാളവർ ॥ പതയൂടിയവജ്രത്തെയിന്ദ്രൻവിട്ടാനവൻക
ലായ് പെട്ടന്നവജ്രമേററുള്ളോരദ്രിപോൽനിപതിച്ചവൻ ॥ വൃത്രൻ
നിഹതനായപ്പോൾസന്തോഷിച്ചാൻദേവനായകൻ മുനിമാരിന്ദ്രനെയാ
ദരസ്തോത്രംചൊല്ലിപ്പുകഴ്ത്തിനാർ ॥ ശത്രുവെക്കൊന്നമ്പരോട്ടംചെന്നി
ന്ദ്രനതിഹൃഷ്ടനായ് വൈരിനാശപ്രസാദിച്ചദേവിയെപ്പൂജചെയ്തതേ ॥
പ്രസാദിപ്പിക്കയുണ്ടായ്യാനോരോസ്തോത്രങ്ങൾമൂലമായ് ദേവിപ്രസാ
ദമുണ്ടാക്കിയിന്ദ്രാനന്ദനത്തിലായ് ॥ സ്ഥാപിച്ചാൻപത്മരാഗത്താൽ
ദേവീബിംബവുമായതിൽ മൂന്നുകാലത്തിലുംപൂജചെയ്താർവാനവരൊ
ക്കയും ॥ അന്നുതൊട്ടമരക്കിംബകളെല്ലാവുമായിതേ ത്രൈലോക്യനാ
ഥൻതാനെയുംപൂജിച്ചുമരാധിപൻ ॥ ദേവദ്രോഹിമഹാവീരൻവൃത്രൻ
നിഹതനാകവേ ഹൃഷ്ടമായ്ക്കാററടിച്ചില്ലാവാനോരുംമോദമാണ്ടതേ ॥
യക്ഷകിന്നരഗന്ധർവ്വരാക്ഷസന്മാരതങ്ങനെ വൃത്രനെയംദേവിപ്രവേശി
ച്ചതാംപതകൊണ്ടുതാൻ ॥ അവർമോദിച്ചു [illegible] ണ്ടുഹതനായിന്ദ്ര
നാൽക്ഷണം വൃത്രഹന്ത്രിയിതെന്നോതുന്നിനാൻദേവിയെദ്ദേവി ഇ
ന്ദ്രൻചധിക്കയാലിന്ദ്രൻകൊന്നവെന്നുകഥിച്ചിട്ടും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഷഷ്ഠസ്കന്ധം.

വൃത്രസ്വർവധം

ആറാമദ്ധ്യായം.

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

വൃത്രൻവീണളുകണ്ടിട്ടവെ ഗർവ്വംപൂകിനാൻഹരി അവനെക്കൊ
ന്നതീവഭംമനസ്സുകയായിന്ദ്രനം [illegible] ഭയസംത്രസ്തനായ് സപ്തലോകത്തി
ലേൽഗമിച്ചതേ വൃത്രൻമരിച്ചവേളിത്ത്വാഷ്ട്രചിച്ചാർമുനിവർയ്യരും ॥ വ
ധിച്ചു [illegible] വൃത്രനെനാമെങ്ങപ്പെട്ടതൊരുപാതകം മുനിശ്രേഷ്ഠന്റിയ
മായിന്ദ്രനാൽ [illegible] ॥ നാമചൊല്ലിട്ടുള്ളയാവൃത്രനിന്ദ്രനെവി
ശ്വാസിച്ചുള്ളം [illegible] സംഘാതിമ [illegible] നാമുംവിശ്വാസപാതകം ॥
കഷ്ടമീക്കതാ [illegible] പാപകാരണം വ്യാജംചെയ്തിട്ടുസതതാ

ലവനേനാം ചതിക്കയാൽ ॥ മന്ത്രിപ്പാൻബുദ്ധിചൊല്ലുന്നോൻപാപം ചെയ്യിച്ചിട്ടന്നവൻ പക്ഷപാതിയുമാണിന്ദ്രൻതന്നാംപാപംഭുജിച്ചിടും॥ ദേവേന്ദ്രനെസഹായിപ്പാൻവിഷ്ണുവുംചെയ്തുപാതകം അസ്സുതപെരുത്തിയും വജ്രമാണ്ടുവൃത്രനെവീഴ്ത്തിനാൻ ॥ നൃശംസപാൎത്ഥപരൻപ്രാണിപാപത്തിലൎത്ഥമററവൻ ഇന്ദ്രനോടൊത്തുചേർന്നിയുംചെയ്യാൻവലിയൊഷ്കൃതം ॥ പുരുഷാൎത്ഥങ്ങളിൽരണ്ടേയുള്ളുരണ്ടുനശിച്ചുപോയ് മൂന്നുലോകത്തുമധൎമ്മമോക്ഷങ്ങൾദുൎല്ലഭങ്ങളായ് ॥ അൎത്ഥകാമങ്ങളെല്ലാൎക്കുംസമ്മതങ്ങൾപ്രിയങ്ങളും ഇധൎമ്മാധൎമ്മവാഗപാലവെൻപക്ഷംധൎമ്മത്താൻദ്ധം ॥ പിന്നെയുംപിന്നെയുംദുഃഖിച്ചവരാമുനിവൎയ്യരും പോയാകസാഹമില്ലാതെദുഃഖത്തൊടാശ്രമങ്ങളിൽ ॥ തപസ്സാവിന്ദ്രൻ,തൻസ്വതനെനിഗ്രഹിച്ചെന്നുകേൾക്കയാൽ കരഞ്ഞാനതിദുഃഖത്താൽപിന്നീടാലസ്യമാണ്ടതേ ॥ വൃത്രൻവീണൊരുദിക്കിൽപോയ്കണ്ടാനവനെയങ്ങനേ സംസ്കാരംവിധിപോൽചെയ്യാൻപരലോകത്തിനായവൻ ॥ കളിച്ചുവന്നുതൎപ്പിച്ചുദശാഹക്രിയകൾചെയ്തുടൻ ശപിച്ചുദുഃഖിയായ്മിത്രദ്രോഹിയപ്പാപിയിന്ദ്രനേ: ॥ ‘സത്യംകൊണ്ടുചതിച്ചെൻപുത്രനേരയങ്ങനെകൊന്നവൊ അതുപോലിന്ദ്രനാണ്ടാകവെൻദുഃഖംദൈവനിൎമ്മിതം’ ॥ എന്നിന്ദ്രനെശപിച്ചിട്ടുതപസ്സാശോകത്തൊടൊത്തുടൻ മേരുവിൻശിഖരത്തിൽപോയ്ഘോരമായിതപം ചിയ്തുതേ.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

വൃത്രനെക്കൊന്നദേവേന്ദ്രനെന്തവസ്ഥയെയാണ്ടുതേ? സുഖമോ ദുഃഖമാമുൻപേ?ചൊല്ലെ,ന്നിക്കതുനീമുനേ!.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ചൊല്ലീക്കന്നെന്തുനീനൃപ!നിനക്കെന്താണസംശയം നിശ്ചയന്താൻഭുജിക്കേണംചെയ്തകൎമ്മംശുഭാശുഭം ॥ ബലവാനൊദ്ദുൎബ്ബലനൊസ്വല്പമോബഹുവോനൃപ! ദേവാസുരനരന്മാരുംചെയ്തകൎമ്മംഭുജിക്കണം ॥ വൃത്രനെക്കൊന്നനാളിന്ദ്രനിബുദ്ധിചൊന്നതുമാധവൻ സഹായമായ്പ്രവേശിച്ചാൻവജ്രത്തിങ്കലുമാധവൻ ॥ അപത്തിങ്കൽസഹായിച്ചില്ലൊട്ടുമാമധുസൂദനൻ സമയത്തിൽസഹായിക്കാലോകത്തിലാരുമ്പന്ധുവും ॥ ദൈവത്തിൻവിപരീതത്തിൽസഹായിക്കില്ലൊരുത്തരും പിതാമാതാസഹോദരൻഭാൎയ്യയുംനരപാലക!ഭൃത്യനാമിത്രവുംതന്നിൽനിന്നുണ്ടായൊരുപുത്രനും പ്രതികൂലംദൈവമെന്നാലൊരുമില്ലസഹായമായ്॥

പാപപുണ്യങ്ങളറിഞ്ഞിടാൻചെയ്യുവാൻതന്നെയെന്നമേ എല്ലാതംവൃത്ര
നെക്കൊന്നപോയ് നിസ്തേജസ്സുമായ് വൃഷാ • ബ്രഹ്മഹാവെന്നനി
ന്ദിച്ചാരവനെസ്സുരരൊക്കയും സത്യംചെയ്തിട്ടവൻസഖ്യവാക്കംചൊല്ലി
ട്ടനന്തരം • വിശ്വാസ്യനായ് ബന്ധുവായമുനിയെനിഗ്രഹിച്ചിട്ടും? സ്വധ
ർമ്മയത്നനാശനത്തിൽഗർഭസ്ഥന്മാരെച്ചേദിച്ചതിൽ • എല്ലാരിലുമകാ
ർയ്യംവിശ്വസിക്കുന്നതില്ലയോ? വൃത്രനെക്കൊല്ലുവാനിന്ദ്രൻചെയ്തതെന്താ
തപാതകം • ചതിച്ചുമുനിമാർക്കുമവിശ്വാസിപ്പിച്ചുവ്യാജമായ് വെളപ്പ
മാണവുംവിട്ടുകൈക്കൊണ്ടാൻമൂഢർതൻമതം • സാഹസത്താൽച
തിച്ചിട്ടുശത്രുവെനിഗ്രഹിക്കയാൽ വാക്കചൊല്ലിട്ടതൊക്കെതൻചെയ്തി
ട്ടുംവിപരീതമായ് • ഇന്ദ്രൻവിഷ്ണുവുമല്ലാതിവൃത്രനെക്കൊന്നതിതിയായ്യ
ളരായിവല്ലാവുംമററുപേരമാണങ്ങളിൽവാർത്തകൾ • തൻകീർത്തിഹാന
രായതാരൊവാർത്തകൾകേട്ടിതന്ദ്രതം ലോകത്തിൽകീർത്തിയില്ലാതായ്
വഴിയിൽസഞ്ചരിക്കവെ • വൈരികളെപ്പിടിച്ചുനായകൻജീവിച്ചുകിം
ഫലം? പരിച്ചാൻകീർത്തിനാശത്താലിന്ദ്രന്മരിനൽപ്പോലുമൻ • പു
ണ്യവാൻവിണ്ണിൽനിന്നിട്ടുവിപ്പാപിറീതിക്കമൊ അല്ലാപരാധിയാം
ശ്രീപൻപതിച്ചിടില്ലയതാരിയം • സ്വപൻകർക്കടമായ് തീർന്നാൻപതി
നെട്ടയുഗങ്ങളിൽ ശ്രീവിൻപതിതൻകണ്ണാംമുനിച്ചാൻദേവാൻഹരി •
ജനിച്ചാൻ ബ്രഹ്മശാപത്താൽ സ്വാദിപക്ഷയോനിയിൽ വിഷ്ണുവാമന
നായിട്ടുയാചിപ്പാൻബലിതൻഗൃഹേ • പിന്നാൻ,വെറെയെന്നൂഴിമേ
മാളുന്നുപാപിയാനെൻ രാമനാംവനവാസത്തിൽസീതവേർപെട്ടുമല
മായ് • പ്രാപിച്ചാനേററംദുഃഖംഭൃഗുശാപത്തിനാൽനൃപ! അതു
പോലിന്ദ്രനുംബ്രഹ്മഹത്തിയാലാണ്ടുവന്നിയം • പ്രാപിച്ചില്ലസുഖംനി
ജിലെല്ലാംചെയ്യുംഗൃഹത്തിലും ചോദിച്ചിന്ദ്രാണി,സഭയിൽചൊരാതത്വ
നാഥയോയായ് • ദീനനായ ഭീതനായ്‌ബോധംററുകണ്ടവർകോണി
ടായ്: 'ഇന്നത്താൻനീയിന്നതെന്തു? ഘോരൻനിൻവൈരിനഷ്ടനായ് •
ചിന്തയെന്തുനിനക്കിന്നുവൈരികളേതുനാ!വല്ലഭ! ദീർഘശോകസമാധിപ്പ
തെന്തുപ്രാകൃതനെന്നപോൽ • ബന്ധുക്കൾശത്രുവില്ലന്യൻനീദുഃഖിക്കുന്ന
തെന്തിനായ്'.

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു.

ശത്രുതൻവൈരമെനിക്കില്ലസുഖംശാന്തിയുമില്ലമെ ബ്രഹ്മഹത്യാ
ഭയംമൂലംപിരിയുന്നിന്ന് ഗൃഹത്തിലും • നന്ദനാദ്യാനമളുളുംഗേഹവുംസു

ഖമല്ലമെ ഗന്ധർവ്വർതൻപാട്ടുമപ്സരസ്സുകൾതന്റെയാട്ടവും • നീയുമെ
ന്റെ സ്ത്രീകളും മറ്റുമെനിക്കില്ലസുഖംമമ കല്പവൃക്ഷങ്ങൾകൊണ്ടെന്തുവരുമല്ലസു
ഖപ്രദം • ചെയ്യേണ്ടതെന്തെന്നു പറകെന്നോടെന്തിനെനിക്കു സുഖംവരും എ
ന്നുള്ള ചിന്തയാൽകാന്തേ സുഖമില്ലെനിക്കൊട്ടുമേ.

വൈശമ്പായനൻ പറഞ്ഞു.

ഏറെബ്ഭയന്നുപ്രിയയോടുകൂടാതിരുന്നസുരാധിപൻ ഇന്ദ്രൻതന്റെ
ഗൃഹവുംവിട്ടുപോയാൻമാനസഭംഗമെന്നതിൽ • ഗൂഢിയായ് പത്മനാള
ത്തിൽപ്രവേശിച്ചാൻഭയാതുരനായ് പാപങ്ങളാൽ മടങ്ങപ്പെട്ടെന്നറി
ഞ്ഞില്ലവാസവൻ • ഗൂഢമായ് വാഴ്‌വെ, വെള്ളത്തിൽ മറഞ്ഞു പോ
ന്നുപോൽ സഹായമെന്ന്യേ പോയിന്ദ്രൻ കലിതുള്ളിത്തിരിച്ചതാൽ •
ശ്രീമഹത്തിലെയും ഭൂലമിന്ദ്രനില്ലായ്കയാകവെ ചിന്താന്തനാരായ് വാ
ണോരങ്ങായ് ദുർല്ലക്ഷണങ്ങളും • ഋഷിമാർ, സിദ്ധർ, ഗന്ധർവ്വന്മാരുമെ
റ്റുമൊട്ടാതെയായ് രാജാവെന്ന്യേ ജഗത്തെല്ലാമാപത്തുണ്ടായിതെല്ലു
ത്ത • മഴയില്ലാതെയും തീർത്ഥങ്ങൾ ശുഷ്കിയാകയും ഒഴുകാതായ് ന
ദികളുമങ്ങനെയിരിപ്പായ് സർവ്വസ്ഥലം • മഴയില്ലാതീവിധത്തിൽ വന്നി
ട്ടൃഷികളുമെല്ലാം ആലോചിച്ചു നഹുഷനെയിന്ദ്രനാക്കിനാർ •
അവൻ ധർമ്മിഷ്ഠനെന്നാലുമഭിഷേകമുടനായതിൽ മാരബാണങ്ങളേറ
റ്റിട്ടാരജസ്സിനാകതൻമനാൽ • അപ്സരസ്ത്രീകളോടൊത്താനന്ദ
ത്തിൽ കളിച്ചവൻ ഇന്ദ്രാണിതൻഗുണംകേട്ടു കാമിച്ചു മെയ്യാറ്റവൻ •
ചൊല്ലിയൃഷികളോടെന്തിന്ദ്രാണിയിങ്ങു വരാത്തതും നില്പിനാലെന്നില
മായമെന്നോ വാസവനാകവേ • എന്തിനെൻ സവിധേ വരാനിന്ദ്രാണിയെനിക്ക
ള്ള ഭയമുമിൻ ഋഷിമാർ സ്വയം നിത്യം ചെയ്യാനൊക്കില്ലെൻ പ്രിയം •
ദേവന്മാർക്കിന്ദ്രനിന്നീഞാൻ ലോകങ്ങൾക്കീശനെന്നതോ എൻഗൃഹത്തിങ്ക
ലിന്ദ്രാണി വരട്ടെയിന്നു വേഗമായ് • എന്നവൻ വാക്കു കേട്ടിട്ടാദരാൽ ഭയം
മുനിമാരുമേ ദുഃഖത്തോടെ പോയ് നമിച്ചിട്ടിന്ദ്രാണിയോടു ചൊല്ലി
നാർ: • 'ഇന്ദ്രപത്നി! ഭോ! കേൾ നഹുഷൻ നിന്നിലാശയാ കാമിച്ചു
കൂശലിയെയൊന്നു ഞങ്ങളോടോതിനാൻ • അവനെക്കീഴാക്കി ഞങ്ങളും
ചെയ്യേണ്ടതെന്തെന്നുപദേശിക്ക' അന്നേരത്തിലുരുവാടിന്ദ്രാണി
യുമുടനേ • ഇക്കാര്യത്തിനായെന്താണുചെയ്ക ഗുരുവിനെന്നു ചോദിച്ചനാൾ.

ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു.

പാപിയാം നഹുഷൻ വരുമാറുപദേശിച്ചു . ഭദ്രേ! കേൾ ഇനി ഞാനും

ധൎമ്മംവെടിഞ്ഞിന്നിന്നെഞാനേകുകില്ലെടോ! ● ആൎത്തനായാശ്രയിക്കു
മ്പോളുപേക്ഷിക്കുന്നോരധമൻ നരകത്തിങ്കൽവീണീടുംഭൂദേവാ പതിവ്രതാക
കം ● സ്വാധ്വിയായ് വാഴുന്നിന്നെഞാനുപേക്ഷിക്കില്ലോൎത്തിടുവിൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം

നഹുഷാഭിഷേകം

ഏഴാമദ്ധ്യായം

സമാപ്തം

എട്ടാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

നഹുഷൻകേട്ടുഗുരുവചനവുംപോയാശ്രയിച്ചതായ് മാരമാല
ങ്കോപിച്ചാൻബൃഹസ്പതിയോടായവൻ ● സുരന്മാരോടുരച്ചാൻ
ഞാൻവ്യാഴത്തെനിഗ്രഹിച്ചിടും അവൻഗൃഹത്തിൽശചിയെരക്ഷിക്കു
ന്നെന്നുകേട്ടുഞാൻ ● ഏവംകോപിക്കുമവനെകണ്ടിട്ടുസുരർമുനീന്ദ്രരും
ഘോരൻനഹുഷനോടപ്പോൾസാമവാക്കുരചെയ്തിതേ ● കോപംകളക
രാജേന്ദ്ര!വിടുകിപ്പാപബുദ്ധിയും നിന്ദിക്കുന്നുധൎമ്മശാസ്ത്രംപരസ്ത്രീഗമ
നത്തിനെ ● സദാപതിവ്രതയവൾജീവിക്കുന്നവൾകാന്തനാം പിന്നെയ
ന്യനെയെങ്ങനെസ്സതിയാൾപതിയാക്കിടും ● ത്രിലോകേശൻനീയുമി
പ്പോൾധൎമ്മംശാസിപ്പവൻവിഭോ! അധൎമ്മംചെയ്കിൽനിൻമൂലമൎത്ത്യർ,ന
ശിക്കാംപ്രജകളൊട്ടുവേ ● പ്രഭുവെന്നുസദാചാരംരക്ഷിച്ചീടാവതാകണം
ഇന്ദ്രാണിക്കൊത്തനേകംപേർവാഴുന്നു സുരവേശ്യകൾ ● ഭോഗാതുരാ
നാംസ്സ്വൎഗ്ഗമെന്നുരച്ചോർമഹത്തുകൾ ബലാല്ക്കാരംചെയ്യുന്നാൾരസ
മില്ലാതെവന്നിടും ● രണ്ടാൾക്കുമൊരുപോൽസ്നേഹമുണ്ടെങ്കിൽപാ
ൎത്ഥിവോത്തമ! സുഖസമ്പത്തിരണ്ടാൾക്കുമെക്കാലത്തുംലഭിച്ചിടും ● അതു
കൊണ്ടുപരസ്ത്രീയിലുള്ളാശയെവെടിഞ്ഞുനീ സൽബുദ്ധിയാകുന്നല്ലി
ഭ്രപഭാവത്തെസ്വീകരിച്ചുനീ ● പാപത്താൽവൃദ്ധിയില്ലാതാംപുണ്യത്താൽ
വൃദ്ധിയേറിടും പാപത്തെവിട്ടാകയാൽനീപുണ്യത്തിൽബുദ്ധിവെക്കുക.

നഹുഷൻപറഞ്ഞു.

വ്യാഴത്തിൻഭാര്യയെചന്ദ്രൻ ഗൗതമപത്നിയെ പ്രാപിച്ചു
പ്പോൾനിങ്ങളെല്ലാമെങ്ങുപോയിരിവിബുധർ! ● അന്യനാൎക്കുപദേശി
ച്ചീടുന്നവരെല്ലാംസമൎത്ഥരാം ഉള്ളിൽതാനാചരിക്കുമുപദേശമെല്ലാവരും
നരൻ ● നിങ്ങൾക്കുനല്ലിതല്ലെന്നാലെനിക്കുചെയ്തുതന്നുഷി ഏന്നാകു

വരുംകാതിസ്സുഖംമറിച്ചീടുംനിലിമ്പരേ! • തോഷിക്കില്ലമറച്ചീടാൻ സത്യംതാൻചൊല്ലിടുന്നതേ നീതിയാലോബലംകൊണ്ടാവതളുകവളെക്ഷണം • എന്നവൻവാക്കുകേട്ടിട്ടാമുനിമാത്രമമർത്ത്യന്മാർ കാമിയാമാനഹുഷനോടോതിനാരതിഭീതരായ് • 'നിൻ ചാരത്തവളെക്കൊണ്ടുവന്നീടാംനല്ലവാക്കിനാൽ' എന്നുചൊല്ലിട്ടുടൻപോയാർഗുരുവിൻറഗൃഹത്തിനായ്.'

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

വ്യാഴത്തെക്കണ്ടുദേവന്മാർതൊഴുതുകൊണ്ടുചൊല്ലിനാർ: 'ഇന്ദ്രാണിനിൻഗൃഹത്തിങ്കൽവാഴുന്നെന്നറിയുന്നതേ • തരേണംനഹുഷന്നായിട്ടവളെയിന്ദ്രനാണവൻ • പതിയായവനെക്കൈക്കൊള്ളട്ടെയിവരവർണ്ണിനി' • അക്രൂരവാക്കുകേട്ടിട്ടുസ്സുരരോടോതിനാൻഗുരു: 'സതിയായെന്നാശ്രയിച്ചോളവളെഞാൻകൈവെടിഞ്ഞിടാ'.

ദേവന്മാർപറഞ്ഞു.

മറ്റുപായംചൊല്ലുകെന്നാലിന്നവൻതുഷ്ടനാകുവാൻ അല്ലെങ്കിലക്കോപയുക്തൻതന്നോസഹിക്കുവാൻപണി.

ഗുരുപറഞ്ഞു.

ഇന്ദ്രാണിയവിടെച്ചെന്നവഞ്ചിച്ചീടട്ടെവാക്കിനാൽ കാന്തൻവൃത്തിയറിഞ്ഞേനംഞാനെസ്സേവിക്കാമെന്നസത്യവും • ചെയ്യട്ടെ,പതിജീവിക്കിലെന്തുന്യനെയാണിട്ടു പോകുന്നോനാമവാൻതന്നെയന്വേഷിക്കുന്നതിന്നിതാ • ഇതുവണ്ണംസാമവാക്കോതിവഞ്ചിച്ചിട്ടാനൃപാധമനെ ദൈത്യാവിനെവധിച്ചീടാനെന്റെചാക്കാൽത്രമിക്കുക • ഇതുവിധംചിന്തചെയ്തിട്ടാവ്യാഴമുൻപായദേവകൾ ഇന്ദ്രാണിയോടുമൊന്നിച്ചാനഹുഷൻമുമ്പിലെത്തിനാർ • ഇന്ദ്രാണിയോടൊത്തവരെക്കണ്ടാദ്ദ്രുതിമവാസവൻ സന്തോഷിച്ചിട്ടവളോടായോതിനാൻപ്രീതിയോടുടൻ: • 'ഇന്ദ്രനാണിന്ദ്രനായ്ഞാനേ!മജ്ജികേ!ണ്ണേ മൃഗേക്ഷണേ! പതിയായ്സർവ്വലോകേശനാക്കിനാരെന്നെവിണ്ണവർ' • എന്നോതപ്പെട്ടവൾചൊന്നാൾലജ്ജിച്ചുവിറപൂണ്ടുടൻ: 'നിൻകേന്നൊരുവരംകിട്ടാനഞാനാഗ്രഹിക്കുന്നു പതേ! • ഇന്ദ്രൻമരിച്ചോജീവിക്കുന്നോയെന്നായ്ശങ്കയുണ്ടഹോ അതുനിശ്ചയമാംകാലത്തോളംനീപാർത്തിരിക്കണം • നിശ്ചയംവരികിൽനിന്നെസ്സേവിക്കാംപിന്നെഞാൻദൃഢം അതുവരെയ്ക്കുംക്ഷമിച്ചാലുമിതുസത്യംനരാധിപ! • ഇന്ദ്രൻവല്ലിടവുംപോയോമരിച്ചോതിട്ടമില്ലമേ' ഇ

മേതാതപ്പെട്ടശചിയാൽ നഹുഷൻ ദുഷ്ടനായുടൻ • അറ്റുണ്ണന്തന്നെയെ
ന്നോതിയ വാളവിട്ടവൻമുദാ വിടപ്പെട്ടവനാൽ വേഗംപോയ് ചൊ
ന്നാളുമ്പാഴുടവം • നന്നാശ്ശിന്ദ്രമം ചെയ്തു നിന്നിന്ദ്രനെ വരുത്തു
വാൻ നസമുമ്മശ്ശുഭവാക്കുകൾ ചിരചൊന്നതു കേട്ടവർ • ശ്രദ്ധയോടി
ന്ദ്രനെക്കാണ്മാനാശു ഘോഷനത്തുടങ്ങിനാർ വൈകുണ്ഠത്തിൽ ചെന്നുടനെസ്സ്
തിച്ചാർ വാസുദേവനെ • ദേവദേവൻ ജഗന്നാഥൻ ശരണാഗതവ
ത്സലൻ അനുകമ്പാടോതിനാർ ദുഃഖത്തോടാവാസകല്ലാംസുരർ: • 'ബ്ര
ഹ്മഹത്യാപീഡിതനായ് ദേവദേവൻ സുരാധിപൻ ആരുംകാണാതെവി
ടെയോ വസിച്ചിട്ടുന്നു വാസവൻ • നിൻ ചൊല്ലാൽ വൃത്രനെക്കൊന്നു
ബ്രഹ്മഹത്യ പിടിച്ചുതേ പ്രഭോ! നീ താൻ വാസവന്നും ഞങ്ങൾക്കും ഗതി
ഞങ്ങളും • ആശ്രയിച്ചോർ ഖേദം ചെയ്തു ചൊല്ലിന്ദ്രൻ വരുവാൻ വഴി' വാ
നോർ തൻ ഖേദമോടൊത്ത വാക്കുകേട്ടോതിനാൻ ഹരി: • 'ഇന്ദ്രപാപനി
വൃത്തിക്കായശ്വമേധം കഴിക്കുവിൻ പുണ്യമാമശ്വമേധത്താൽ ശുദ്ധ
നായ്ത്തീർന്നു വാസവൻ • ഭയമില്ലാതെ വന്നിട്ടമിനിയും ദേവനാഥനായ്
അശ്വമേധം കൊണ്ടു സാക്ഷാൽ ജഗദംബിക തുഷ്ടയായ് • ബ്രഹ്മഹത്യാദി
പാപങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചിടുമേവം അവളെയോർക്കിലും ക്രൂരപാപമെല്ലാം
നശിച്ചുപോം • ദേവിപ്രീതിക്കശ്വമേധം ചെയ്താൽ പിന്നെയും ചൊല്ലു
വാൻ ഇന്ദ്രാണിയെന്നും ചെയ്യട്ടെ ശ്രീദേവീപൂജകതിയായ് • സുഖ
ത്തെപ്പെട്ടിട്ടും സർവ്വമംഗളാരാധനം ദ്രുതം മോഹിച്ചാൻ നഹുഷൻ താ
നം ദേവിതന്നുടെ മായയാൽ • സ്വകർമ്മം ചെയ്തു പാപത്താൽ നശിക്കുമ
വനമ്പരെ! അശ്വമേധം കൊണ്ടു ശുദ്ധനായി [illegible]ട്ടമിന്ദ്രനും • താമ
[illegible]പിക്കാതെ പ്രാപിക്കുമിന്ദ്രൻ തന്നുടെ പദം തേജസ്സും വിഷ്ണുവി
ന്റെ ഉത്തമമാം വാക്കു കേട്ടവർ • ഇന്ദ്രൻ വാഴുന്ന ദേശത്തിലെത്തിനാരുട
നേ നൃപ! അവനെയാശ്വസിപ്പിച്ചു വ്യാസനൊത്തുള്ള വാനവർ ചെയ്തി
പ്പിച്ചാൻ പൂർണ്ണമായിട്ടശ്വമേധം മഹാക്രതു • നദി, വൃക്ഷം, ഭൂമി, മല, നാ
രിമാരിവരായുടൻ ഭാഗിച്ചിന്ദ്രൻ കൊടുത്തു ബ്രഹ്മഹത്യാപാപമശേഷവും •
അതിനെയകറ്റിൽവച്ചു പാപമറ്റു സുരാധിപൻ സുഖിയായ്ക്കാലകാ
ത്തുജലത്തിൽ താൻ വസിച്ചിതേ • ആരും കാണാതെയപ്പത്മനാളത്തി
ങ്കലിരുന്നവൻ അഭ്യുത്കർഷമാക്കൊണ്ടും ചെയ്തുനിർപ്പോയവിണ്ണിനായ് •
ഇന്ദ്രാണിയുമവൾ താനോ ദുഃഖിച്ചു മഹാദുഃഖയായ് കാണപ്പെട്ടന്നില്ലെ
ന്നിന്ദ്രൻ ഭാഗമെല്ലാം വിട്ടുഴന്റുപോൻ • എന്നുടെ പതിയെക്കാണുമു
പായം ചൊല്ലുകെന്നുമേ:

ബൃഹസ്പതി പറഞ്ഞു:

ഇന്ദ്രാണി! നീ ഭജിച്ചാലും ശിവയാം ജഗദംബയെ • കാട്ടിത്തരും നിന്റെ പാപഹീനനാം പതിയെയവൾ • ആരാധിച്ചാൽ നഹുഷനാം ദുഷ്ടനെയുമൊഴിച്ചിട്ടും മോഹിപ്പിച്ചു സ്വസ്ഥാനം വിട്ടോടിച്ചീടുമംബിക • അവനായവൾ ഭീവർണ്ണമാനപ്പെട്ടു ധരിച്ചതേ സാംഗമായ്ത്തവയിൽനിന്നും ദേവീമന്ത്രം വിധിപ്പടി • വാങ്ങീട്ടുത്തവയിൽനിന്നും ഭുവനേശ്വരിദേവിയെ സേവിച്ചാലും വഴിപോൽ നല്ലബലിപൂജകൾകൊണ്ടുമേ • അന്യഭോഗങ്ങളെ വിട്ടു താപസീവേഷമാണവൾ പതിയെക്കാണ്മതിന്നായിദ്ദേവിപൂജകഴിച്ചതേ • കുറച്ചുകാലംകൊണ്ടംബ സന്തോഷിച്ചിട്ടു കീർത്തനം [illegible] ദേവീ വരദാ ഹംസവാഹനാ • ഒരുകോടി സൂര്യചന്ദ്രന്മാരൊന്നിച്ചുദിച്ചപോൽ കോടിമിന്നൽക്കൊടിക്കൊപ്പം, വേദമെന്നറിയേണ്ടവൾ • പാശാങ്കുശവരാഭീതിയാണ്ട തൻ കൈകളോടുമായ് പാദത്തോളം കിടക്കുന്ന മുത്തുമാല ധരിച്ചവൾ • മുന്നാണ്ട പുഞ്ചിരിക്കൊള്ളും മുഖവും മുക്കണ്ണുമായ് ആബ്രഹ്മകീടജനനീ കരുണാമൃതസാഗരാ • അനേകകോടിബ്രഹ്മാണ്ഡനായികാ പരമേശ്വരീ ശാന്തിതോട്ടു [illegible] കണ്ടവൾ • സർവ്വജ്ഞാ സർവ്വലോകേശീ ശിവാ ബ്രഹ്മസ്വരൂപിണീ പ്രസന്നയായ്, ഭജിച്ചീടുമിന്ദ്രാണിയോടു ചൊല്ലിനാൾ • ഇടിവെട്ടുന്നപോലെ ഘോരം സന്തോഷമേകുന്ന [illegible] മാറുടൻ.

ദേവി പറഞ്ഞു.

വരം വരിക്കകിന്ദ്രാണി! സുഭഗേ! ശക്രവല്ലഭേ! തരാം, നിന്നാൽ പൂജിതയായേററവും ഞാൻ പ്രസന്നയായ് • വരം തരാൻ വന്നു ഞാനെൻ ദർശനം ബഹുദുർല്ലഭം അനേകജന്മത്തിൽ പുണ്യങ്ങളാൽ ലഭിച്ചീട്ടു • ഇന്ദ്രാണിയുമിതോതപ്പെട്ടരികിൽപോയ് നമിച്ചുടൻ പ്രസന്നയായൊരസ്സാക്ഷാൽ ജഗദംബയോടോതിനാൾ: • 'ആശിക്കുന്നംബികേ! ത്വദ്ദർശനം ബഹുദുർല്ലഭം [illegible] നഹുഷനിൽനിന്നുള്ള ഭയനാശവും.

ദേവി പറഞ്ഞു.

ഇത്തിയൊടും നീ പോകകാ മാനസസരസ്സിനായ് വിശോകാഖ്യയാണ പേരെൻ ബിംബമങ്ങുണ്ടു നിശ്ചലം • കാണാമെയാത്താൻ [illegible] പ്രാണനാഥനിന്ദ്രനെയവിടത്തിലായ് മോഹിപ്പിക്കാനെ നഹുഷനെയല്പകാലത്തിനു

ങ്ങളിൽഞാൻ • നൃപസ്ഥയായ് വാഴ്കനാൻനിന്റെയാഗ്രഹംസാദ്ധ്യമാക്കിടാം മോഹിപ്പിച്ചവനെയിന്ദ്ര ഭവനത്തിൽനിന്നയച്ചതാൻ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ദേവീഗുരുതീശചിയെയനുഗ്രഹിച്ചുംകൊണ്ടുതൽക്ഷണം പോയ് ഗുരുസന്നിധാനത്തിലവളെക്കൊണ്ടുവിട്ടതേ • മറഞ്ഞുവാഴുംദേവേശൻ പതിയെയവൾകണ്ടുടൻ സന്തോഷിച്ചാൾപുലോമജയേറെക്കാലംകാണാൻകൊതിക്കയാൽ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം

ഇന്ദ്രാണീശോകം എട്ടാമദ്ധ്യായം.

ഒൻപതാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ദുഃഖിക്കുമസ്സുന്ദരിയാംപ്രാണനാഥയെവാസവൻ രഹസ്സിൽകണ്ടുതപ്പെട്ടവളോടോതിനാനുടൻ • എവ്വണ്ണമിങ്ങുവന്നുനീയറിഞ്ഞിതി വിടെയെന്നനീ ഞാനൊരുത്തരുമറിയാതെഞാൻവാഴുന്നുവരാനനേ!.

ഇന്ദ്രാണി പറഞ്ഞു.

അംബികാസ്ഥലത്തെദേവീപ്രസാദംകൊണ്ടറിഞ്ഞുഞാൻ അതുകൊണ്ടാണെനിൻപാദത്തിന്നടുത്തുവന്നതുംവിഭോ! • രാജർഷിയാം നഹുഷനെനിൻപദത്തിങ്കലാക്കിനാർ മുനിമാർസുരരുംബാധിക്കുന്നെന്നെ നിത്യമാപ്പാപൻ • സുരേശനിന്ദ്രൻഞാനെന്നുപതിയാകുകസുന്ദരി! എന്നെന്നോടപ്പാപിചൊല്ലുന്നെന്തുചെയ്‌വൂതീ വലാർദ്ദന!.

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു

എത്രയുമായിന്നുകാലംകാത്തുവാഴുന്നുഞാൻപ്രിയേ! മനസ്സുറച്ചപ്രകാരംനീയുംപൊറുക്കുകസുന്ദരി!.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

യോഗ്യനാംപതിയാലേവംചൊല്ലപ്പെട്ടപ്പുലോമജാ ദുഃഖിച്ചു ഞെളിവിറച്ചുംകൊണ്ടവനോടുരചെയ്തിതേ: • 'എവ്വണ്ണംഞാൻവസിച്ചീടും വരത്താൽഗർവ്വിതനാണവൻ മദോന്മത്തൻപാപിയെന്നെവശത്താക്കീടുമാപ്പാപൻ • ദേവന്മാരുംമുനികളുംഭയപ്പെട്ടെന്നോടോതിനാർ: 'ശചി കാമിയാംദേവരാജനെനീവരാനനേ!' • ബ്രാഹ്മണൻബലമില്ലാ

ഞാൻ ദുർവ്വൃത്തനാമവനെങ്ങനെ എന്നെ രക്ഷിക്കുവാൻ ശക്തനാകുന്ന ദേവ
വംശപരൻ? ॥ ചിന്തയുണ്ടതിനാലേറ്റം നാഥനേറ്റവുമൊരിഞാൻ
അവനവശമായ്ത്തീർന്നിട്ടുള്ളപ്പോൾ ലക്ഷണം ചെയ്തീടും ॥ കുലസ്ത്രീയായ
ഞാൻ നിന്നെയാശ്രയിക്കുന്നു പതിവ്രതാ ആരാണെന്നെ രക്ഷചെയ്യാനെ
നിക്കില്ലതൊരാശ്രയം.

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു.

ഉപായം പറയാമിന്നു ചെയ്ക നീയതു സുന്ദരി! ആപത്തിൽനിന്നു
നിൻപാതിവ്രത്യം താൻ രക്ഷ ചെയ്യണം ॥ അനേകോപായങ്ങൾകൊ
ണ്ടുമന്യൻ രക്ഷിച്ചിടുന്നവൾ ചപലനിശ്ചയില്ലാത്തോളവളല്ല പതിവ്ര
താ ॥ പാപത്തിൽനിന്നു പാലിക്കാൻ സ്ത്രീകൾക്കു പ്രതിനിധ്യതാൻ പാ
തിവ്രത്യത്തോടതിനാൽ വാഴ്ക നീ സ്ഥിരയായ് ശുഭേ! ॥ ദുഷ്ടനാം നഹു
ഷൻ നിന്നെ ബലമായ് സ്വീകരിക്കുകിൽ കണ്ടിതാ അവനെയപ്പോൾ സ
ത്യമെന്നുമ്മ ചതിക്കനീ ॥ ഏകാന്തത്തിലവൻ ചാരത്തെത്തിനീ ചൊല്ക
സുന്ദരി! 'ദിവ്യമാമൃഷിയാനത്തിലെന്നെ പ്രാപിക്ക നീ വിഭോ! ॥ എന്നാൽ
നിൻവശമാകാമെൻ വ്രതമീവിധമെന്നതായ്' ഇവ്വണ്ണം ചൊല്ലിയവ
നോടു സന്തോഷിതനായ് നൃപൻ ॥ കാമാന്ധൻ തൻ വാഹകന്മാരാക്കി
ട്ടു മുനീന്ദ്രരെ ശപിച്ചു ശേഷമാക്കീടുമെന്നു മാനവനേകമ്പം ॥ ഇഗ്ഗംഭീര സ
ഹായിക്കും നിനക്കെന്നു നിശ്ചയം വരില്ലാരിക്കലും ദേവീ പലർകേൾക്കസ
ങ്കടം ॥ വന മേതൊരുത്തൻ താനൊരുത്തനെന്നു നിനയ്ക്കണം അതിനാൽ നീ
മനഃപൂർവ്വം മണിദീപത്തിൽ വാണിടും ॥ ഇവനോടു ചരിയെയെല്ലാം ചൊല്ലു
മ്പോൾ സേവ ചെയ്യുക.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇന്ദ്രനവ്വണ്ണം പറഞ്ഞപ്പോളതുപോൽ സമ്മതിച്ചവൾ വിശ്വസ്ത
യായ് നഹുഷനെ പ്രാപിച്ചാൾ ശോചികാർത്തയായ് ॥ അവളെ കണ്ടു നഹു
ഷൻ സന്തോഷത്തോടു ചൊല്ലിനാൻ: 'സ്വാഗതം, നിന്നധീനത്തിലാണു
ഞാൻ സത്യഭാഷിണി! ॥ നിനക്കു ദാസൻ ഞാൻ നിന്റെ സത്യം പാലിച്ചു
നീയുണ്ടോ! എൻ ചാരത്തെത്തിയതിനാൽ തോഷിച്ചേൻ ഞാൻ സുലോച
ണേ! ॥ ലജ്ജിക്കാതെ നീ ചൊല്ലു ഭക്തനാകുമെന്നോടതെന്നോ നീ നിന്നിഷ്ടം
ചൊല്ലു നീ സാദ്ധ്യമാക്കാം ഞാനതു സുന്ദരി!

ഇന്ദ്രാണി പറഞ്ഞു.

എന്നിലെല്ലാക്കാര്യവുമിന്നി സാദ്ധ്യമാക്കീ സുരാധിപ! എന്നാലൊരാശ

ഭയന്നിങ്ങനെയുരചെയ്കകൊണ്ടെന്തുവിശേഷം! ॰ അതുസാധിച്ചുവെന്നാൽ നിൻവശത്തായ്ഞാൻവസിച്ചീടാം ചൊല്ലാമെന്നാലതുസാധമിന്നീ സാദ്ധ്യമാക്കണം.

നഹുഷൻപറഞ്ഞു.

കാൎയ്യംനീചൊല്ക സാധിക്കാമെന്നിന്നിപ്പോൾ താമരാക്ഷിമണേ! അലഭ്യമാകിലുംനൽകാമിനിക്കിന്നൊട്ടു ചൊല്ലുനീ.

ഇന്ദ്രാണിപറഞ്ഞു

വിശ്വാസമില്ലനിക്കതെങ്ങനെ ഞാനെന്നതുനെ പറഞ്ഞിട്ടും നിൻപ്രിയതചെയ്കിലാമെന്നസത്യംചെയ്തീടണംഭവാൻ ॰ സത്യവാക്കുള്ള ഭൂപന്മാർ ഭൎത്തൃക്കൾതന്നെ ഭൂമിയിൽ സത്യംചെയ്തീടുകിൽപിന്നെ പറയാം ഞാൻധരാപതേ! ॰ സാദ്ധ്യമാകകിലെന്നിഷ്ടമെന്നാൽ നിൻകീഴിലായി ഞാൻ വാഴ്‌വീടാമെൻെറവാക്കുസത്യമാണെന്നു നരനാഥ!

നഹുഷൻപറഞ്ഞു

കേൾക്കാംഞാൻനീചൊല്ലീടുന്നവണ്ണംനിൻപ്രിയമോമലേ! സത്യംചെയ്യുന്നിതെൻയാഗദാനപുണ്യങ്ങൾകൊണ്ടുഞാൻ.

ഇന്ദ്രാണിപറഞ്ഞു.

ആനതരംഗങ്ങളും തേരുമിന്ദ്രൻതൻവാഹനങ്ങളാം ഹരികൾ ഗരുഡൻ കാലനുമുണ്ണും പോത്തുവാഹനം ॰ ഹരനാം വൃഷഭം ഹംസം ബ്രഹ്മന്റെ രൂപമാം വിനതാസുതൻ കാൎത്തികേയന്റെ മയിലാണെന്നതാഗണേശനും ॰ അപൂൎവ്വവാഹനം കാമിക്കുന്നു ഞാൻ നിനക്കതാനം ദേവാസുരർക്കും വിഷ്ണുപി ശങ്കരൎക്കുമില്ലാത്തതൊട്ടിലായ് ॰ വഹിക്കട്ടെ നിന്നെയാര്യന്മാർ വ്രതമേറും മഹർഷിമാർ പല്ലക്കിൽവച്ചു, താനെന്റെ ആഗ്രഹം രാജസത്തമ! ॰ ദേവശ്രേഷ്ഠനായ് നിന്നെ നിനച്ചീടുന്നു ശേഷരും തേജോവൃദ്ധിനിനക്കേറ്റമതിനാൽ ഭൂപതേ ഭവിച്ചുകൊള്ളുമേ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

അവൾതൻവാക്കുകേട്ടിട്ടുചിരിച്ചിട്ടുറിവന്നവൻ ലോകരെമോഹിപ്പിക്കാമെന്നുപിന്നുമോഹിതനാകയാൽ ॰ ഇന്ദ്രാണിയെസ്തുതിച്ചുംകൊണ്ടുരച്ചാൻ ഭൂപതിയിങ്ങനെ.

നഹുഷൻപറഞ്ഞു.

വാഹനം നല്ലതല്ലോനീസത്യമായ്ചൊല്ലുന്നതേ നീപറഞ്ഞതു പോൽക്ഷണംചെയ്യാം ഞാൻ നിസ്സംശയം ॰ മുനിമാരെ വാഹക

ന്ധാരാക്കന്നോൻ ബ്രഹ്മപീഠനാം ഞാനപ്പല്ലക്കിലേറീട്ടു നിൻ സമീപ
ത്തിലെത്തിടാം • സപ്തർഷികളെവമുനിമാരെക്കൊണ്ടെന്നെ ചുമപ്പിച്ചി
ട്ടുന്നലോകത്തിലുമാശ്ചര്യമെന്നതേവമൊല്ലാം സ്വാതന്ത്ര്യമേ!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇന്ദ്രാണിയോടേവമോതിസ്സന്തോഷത്തോടെയപ്പോളുടൻ വിളിച്ചൃ
ഷികളെയെല്ലാം കൊണ്ടുവന്നിട്ടു ചൊല്ലിനാൻ.

നഹുഷൻ പറഞ്ഞു.

ഞാനിന്നിന്ദ്രൻ മുനികളേ സർവ്വശക്തിയുമുള്ളവൻ എൻ കാര്യമെനി
ക്കിന്നു ഗർവ്വേണ ത്വന്നിഷ്കർഷം ചെയ്യണം • ഇന്ദ്രാസനം ഞാൻ പ്രാപിച്ചുൻ
പ്രാപിച്ചില്ലെന്നതല്ലപി സ്നേഹത്തോടീ വാക്ക ചൊല്ലിവിട്ടിക്കന്നെ
ന്നായവൻ • മുനിയാനത്തിലെന്നീ പ്രാപിച്ചാലുമൊരധിപ!
എന്നിഷ്ടം ചെയ്ക നീ മാനമേറിടട്ടെ സുരനായക! എന്നാലസാദ്ധ്യമിക്കാര്യ
മേററവും മുനിവര്യരേ! • മഹാദേവനുനിങ്ങളാൽ താൻ സാദ്ധ്യമാകുമതു സംശ
യം ഇന്ദ്രാണി മുഖമായ് കാമൻ ചെയ്പ്പിക്കുന്നിതെന്നമനം • ഇങ്ങനെയുള്ള
ള്ളതാകൊണ്ടു ചെയ്യാനിന്നു മുനിമാരെല്ലാം നിത്യമായുള്ളവൻവാക്ക
കേട്ടഗസ്ത്യൻ തുടങ്ങിയോർ • കൃപയുള്ള ഋഷിമാർ സമ്മതിച്ചാരമ്പോ
ടിക്കാര്യമായ് ആ വാക്കമുനിമാർ തൽപം ചുമന്നവർ സമ്മതിക്കവേ • ഇ
ന്ദ്രാണിയിൽ ഭ്രമിക്കുന്നാനഹുഷൻ രാജമാണ്ടുടൻ • വേഗം നല്ലൊരു ക
നകപ്പല്ലക്കിൽ കേറിവാണവൻ ചൊല്ലും മുനികളോടോതി "സർപ്പസർപ്പ" യെ
ന്നതന്നാവൻ • മൂഢനാം കാമമതൊഴിച്ചു മുനിതൻ മസ്തകത്തിലായ് അഗ
സ്ത്യൻ താപസശ്രേഷ്ഠൻ ലോപാമുദ്രയുടെ വല്ലഭൻ • വാതാപികാല
നംമോദിയശോഷിപ്പിച്ചോനവനേററതൽ ചവിട്ടിക്കൊണ്ടെന്നോടിച്ചാൻ
മാരമാലറയേററവൻ • ശപിച്ചിതപ്പോളായ് തന്നെ, 'സർപ്പ' യെന്നോതി
മുനിമാരോടായ് അഴിയെററവനേകാപ്പോൾ ശപിച്ചാനാകുംഭസംഭവ
ൻ. • 'ഭർഗ്ഗ്യനൻനികാട്ടിയുഗ്രൻ പെരുമ്പാമ്പായ് ചവിട്ടുക വെള്ളളവ
ത്തോടും കൂടിയനേകായിരം വത്സരം • സഞ്ചരിച്ചിട്ടുവീണ്ടും നാമം, പിന്നെ
സ്വർല്ലോകമാണ്ടിടും കണ്ടായുധിഷ്ഠിരൻതന്നെ പ്രശ്നോത്തരംവന്ന
ശ • ചോദ്യമവൻ ധർമ്മപുത്രരിൽനിന്നു കേട്ടുടൻ'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ശാപമാവേശമാം മുനിപൻ സ്തുതിച്ചിട്ടാനിന്ദ്രനെ കണ്ണനം സ്വർഗ്ഗം
വിട്ടുവീണ പെരുമ്പാമ്പായ് ഭവിച്ചുടൻ • ബൃഹസ്പതിയുമനന്തരം ചെന്നിട്ടാ

മാനസസരസ്സതിൽ വിസ്മരിച്ചിന്ദ്രനൊക്കെല്ലാവൃത്താന്തവുമുരച്ചുതെ ॥ നൃപനസ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നങ്ങുപതിച്ചതുമുതല്ക്കുടൻ കേട്ടിട്ടവിടെത്തന്നിലൂഷ്ടനായ് വാണവാസവൻനഹുഷൻവിനതേക്കണ്ടുവാനൊരുമുനിമാരുമായ് സരസ്സിൽവാഴുന്നിന്ദ്രന്റെസമീപത്തിങ്കലെത്തിനാർ ॥ ഉടനെയവരെല്ലാരുമാശ്വസിപ്പിച്ചുശക്രനെ ബഹുമാനത്തൊടുംദേവലോകത്തിൽക്കൊണ്ടുവന്നതേ ॥ ഇന്ദ്രനവന്നതുകഴിച്ചിട്ടുമുനിമാരന്നിമിഷം സ്ഥാനത്തിൽവച്ചുടൻമംഗലാഭിഷേകംചെയ്തതിനാർ ॥ സ്നേഹമോടുംശചിയൊടുംസ്വർഗ്ഗത്തിൽതൻപദത്തിലായ് വാണിന്ദ്രൻമൈത്രമാം നന്ദനോദ്യാനത്തിൽകളിച്ചുതേ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

ഇങ്ങവണ്ണംഘോരമാംദുഃഖംപ്രാപിച്ചാനമരാധിപൻ കാമരൂപൻ വിശ്വരൂപനാംമുനിയെനിഗ്രഹിക്കയാൽ ॥ പിന്നെയംബാപ്രസാദത്താൽപ്രാപിച്ചാൻതൽപദത്തിനെ നിരൂപിച്ചതിനായതൊരുവൃത്രാസുരവധംകഥ ॥ അത്ഭുതമെഴുംവണ്ണംനിനക്കായാതിനെന്നൃപ! എവ്വണ്ണംചെയ്യുംലോകർതൻവണ്ണംഫലവുംവരും ॥ നല്ലതോചീത്തയോചെയ്ത കർമ്മംതാനതാനുഭുജിക്കണം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം

ഇന്ദ്രാഭിഷേകം

ഒൻപതാമദ്ധ്യായം.

പത്താമദ്ധ്യായം

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

ചിത്രമേനിക്കൊന്നൊരിന്ദ്രന്റെചരിതംചൊല്ലിനീമുനേ! സ്ഥാനഭ്രഷ്ടംവിശേഷിച്ചുദുഃഖപ്രാപ്തിയുമങ്ങനെ ॥ അതിൽദേവീമഹിമയുംവർണ്ണിച്ചുഭംഗിയായ് ഭവാൻ സന്ദേഹമുണ്ടതിൽചൊല്ലാംശക്രൻവൻതപമാണ്ടവൻ ॥ ശതാശ്വമേധംചെയ്തുംദേവാധിപത്യമാണ്ടുംദുഃഖംഭുജിച്ചുതേ ആശ്ചര്യമാംപെരുന്തവുംഭാഗങ്ങളെല്ലാട്ടുമായ് ॥ പ്രാപിച്ചിട്ടുംസുരേശത്വം സ്ഥാനഭ്രഷ്ടായതെങ്ങനെ? എനിക്കിതിൻഹേതുവെല്ലാംചൊല്ലണംനീ കൃപാനിധേ! ॥ പുരാണമെല്ലാംനിർമ്മിച്ചസർവ്വജ്ഞൻനീമുനീശ്വരൻ ത്രിലോകംശിഷ്യന്മാരെന്നുമുള്ളൊരുചെയ്യുംമഹത്തുകരം ॥ അതുകൊണ്ടെന്റെ സന്ദേഹംതീർക്കണംനീമഹാമതേ!

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ചോദിക്കപ്പെട്ടിപ്രകാരം വ്യാസൻ ഭൂമിപാലനാൽ ഉത്തരം ചൊല്ലിനാൻ മേളത്തോടനുക്രമമായുടൻ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ആശ്ചര്യമാംകാരണം നിശ്ചയിച്ചു ലഘു നൃപോത്തമ! കർമ്മങ്ങൾ ത്രിവിധമായ് ചൊല്ലുന്നു തത്ത്വവിത്തുകൾ • പ്രാരബ്ധം, സഞ്ചിതം, വർത്തമാനമെന്നായ് തിരിച്ചതാൻ ബഹുജന്മങ്ങളിൽ ചെയ്തു നാനാ സഞ്ചിതമായതും • സാത്വികം, രാജസം, പിന്നെ താമസം, മൂന്നുമാതിരി സഞ്ചിതം ബഹുകാലം താൻ ചെയ്ത കർമ്മശുഭാശുഭം • അതവശ്യം ഭുജിക്കേണം പുണ്യമോ പാപമോ നൃപ! ഒരു ജന്മത്തിലും ജീവികൾക്കസ്സഞ്ചിതമൊക്കിൽ • തീരെക്ഷയിച്ചുപോകില്ല കല്പങ്ങൾ കോടിയാകിലും ഇപ്പോഴുമാണ്ടു ചെയ്യുന്നതായ കർമ്മം ശുഭാശുഭം • വർത്തമാനമതെന്നാണ്ടു തത്ത്വം കണ്ടൊരു താപസർ കാലം ജന്മകാലത്തസ്സഞ്ചിതത്തിങ്കൽ നിന്നു താൻ • ചിലകർമ്മമെടുത്തിട്ടു പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു മന്നവ! അതു പ്രാരബ്ധമാം കർമ്മം ഭുജിച്ചുതീർന്നു ദൃഢം • പ്രാരബ്ധത്തെയനുഭവിക്കേണം പ്രാണികൾ നിശ്ചയം നല്ലതാകിലും തീയതാകിലും മുൻപിൽ ചെയ്യുകർമ്മങ്ങളൊക്കെയും • ഭുജിക്കേണമവശ്യം താൻ സന്ദേഹം ചെറുതില്ലതിൽ യക്ഷകിന്നരഗന്ധർവ്വ ദേവാസുരമനുഷ്യരും • കർമ്മം താൻ കാരണം ദേഹമുണ്ടാവാൻ നൃപ! നിശ്ചയം കർമ്മനാശം ജന്മനാശം പ്രാണികൾക്കില്ല സംശയം • ബ്രഹ്മവിഷ്ണുഗിരീശേന്ദ്രാദി ദേവന്മാർ ദൈത്യന്മാരങ്ങനെ യക്ഷഗന്ധർവ്വരെല്ലാരും കർമ്മത്തിൻ കീഴിലല്ലയോ? • മറിച്ചു ദേഹസംബന്ധമുണ്ടായിടുന്നതെങ്ങനെ? ദേഹികൾ, സുഖദുഃഖങ്ങൾ ഭുജിക്കാനുള്ള ഹേതുവായ് • ബഹുജന്മമായുള്ള സഞ്ചിതത്തിനൊരോന്നരി കാലപാകത്തിനാൽ വന്നുകൂടീടുമൊരു വേഗമായ് • അതു പ്രാരബ്ധമതാം പിൻ ചെയ്തീടും പുണ്യമാനവൻ പാപവും ചെയ്യുമതുപോലിന്ദ്രാദികളുമങ്ങനെ • ധർമ്മനന്ദനരായുള്ള നരനാരായണർ നൃപ! വിഷ്ണുവിന്നംശമായ് കൃഷ്ണാർജ്ജുനരായി ജനിച്ചതെ • പുരാണത്തിങ്കൽ മുനിമാരതു ചൊല്ലും പ്രമാണമായ് ദേവാംശമാണെന്നറ മാഹാത്മ്യത്തോടൊത്തു ജനിപ്പവൻ * ഋഷിയല്ലാതെ കവിയുമശിവൻ ശിവഭക്തനും അദ്ദേവനന്നേ മല്ല വിഷ്ണുവൊത്ത രൂപനും • ഇന്ദ്ര, നഗ്നി, യമൻ, വായു, കുബേരന്മാരിൽ നിന്നു താൻ പ്രഭുത്വം, മഹിമാ, കോപം, പരാക്രമമിതൊക്കെയും • എടുത്തിട്ടു ശരീരമെന്നിയുണ്ടാക്കീടുന്നു

നിശ്ചയം ബലവാൻ,ഭാഗ്യവാൻ,വിദ്വാൻ,ഭോഗവാൻ,ധനവാനുമെ *
ദേവാംശമാം ശ്രീകൃഷ്ണനെന്നാലിട്ടന്നത നവ്വണ്ണന്താൻപാ
ണ്ഡവരെല്ലാപ്പൊഴും രക്ഷിച്ചതഹോ! * ദേവാംശമായ്;വിഷ്ണുവാകുമല്ലൊ
നാം കൃഷ്ണനായുമെ * സ്വയം ഭഗവാൻ പ്രാണികൾക്കെന്നും ...
ൽ ശരീരമുള്ളോരു നാകംസുഖങ്ങളെല്ലാം * ശരീരി,തൻകീഴി
ല്ലരേ വത്തിൻകീഴിലെപ്പൊഴും ജഗത്തു സുഖംദുഃഖമതും സ്വാധീന
മല്ലതാൻ * പാണ്ഡവന്മാർകാട്ടിലുണ്ടായ് പിന്നെ സൽഗുണമാണ്ടതെ
കണ്ണുനീർ കൊണ്ട പർണ്ണശാല്യും മഹാക്ലേശം * വനവാസം ചെയ്തന്ന
ഋഷിമാതാവ്കൾ സ്യമന്തകം * അജിതേന്ദ്രിയർചെയ്യാതവൻതപം
ചെയ്യഹർഗ്ഗനാൻ * സുന്ദരനാർത്തുണ്ടായ് പിന്നെനല്ലതാംവരമേകിനാ
ർ വനവാസത്തിലൊരോന്നംചെയ്തുപുണ്യവുമെങ്ങുപോയ്? * നരവരം
മന്നാട്ടംചെയ്യാൻ തപംചെയ്തകാലത്തുമ പിന്നീടിങ്ങിനാമഹത്തിലുണ്ടാ
യില്ലഫലമഹോ! * പ്രാണിദേഹമെട്ടക്കുമോകർമ്മത്തിൻപോക്കറ്റ
ഘംഭം വരുന്നതുമറിവൻമേലാനരർതൻകഥനമെന്നുവാൻ? * ജനിച്ചു
കൃഷ്ണൻ ദൈവമേറുംകാരാഗൃഹത്തിലായ് വസുദേവൻകൊണ്ടുപോയാൻ
നന്ദഗോപന്റെഗോകുലെ * പതിനൊന്നുവയസ്സുവരെയവിടെപ്പാർത്തു
മാതേ! ബലാൽമധുരയിൽചെന്നുകൊന്നാൻപിന്നീടുകംസനെ * അ
ഴിച്ചുവിട്ടാനധികംദുഃഖിക്കുന്നപിതാക്കളെ രാജാവാക്കിയുടൻകൃഷ്ണൻമ
ധുരയ്ക്കുഗ്രസേനനെ * മെന്നിട്ടായവനോരു ദ്വാരകയ്ക്കുഗമിച്ചതെ കർമ്മ
ത്തെയൊന്നുചെയ്യാൻവൻപൌരുഷങ്ങളേശേഷവും * ഏറെക്കാലത്തെ
ചെയ്തിട്ടുകൃഷ്ണൻദ്വാരകയിങ്കലായ് സകലംബോപ്രഭാസത്തിലുടൻ
വിട്ടതിവിണ്ണതിൽ * ബന്ധുക്കൾപുത്രപൌത്രന്മാർകളസ്ത്രീകൾസ
ഖാക്കൾ യാദവന്മാരെല്ലാംപ്രഭാസത്തിൽനശിച്ചതേ * ചൊന്ന
നേവമെല്ലാമകർമ്മത്തിൻഗതിനിമിത്തമായ് * കൃഷ്ണനാം ഭഗവാനെ
ന്താൽസ്വർഗ്ഗംപ്രാപിച്ചുമന്നവ!.

ശ്രീമഹാഭാഗവതം ഏകാദശസ്കന്ധം

കൃഷ്ണോപകഥനം.

പഞ്ചമാദ്ധ്യായം.

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

ഭാരംതീർപ്പാൻ ശ്രീകൃഷ്ണനവതാരം ചെയ്തുനീ എന്ന സംശയമു ണ്ടെന്റെ മനതാരിൽ ചൊല്ലേണമേ! * പണ്ടു ഗോരൂപമായ് ഭൂമിയാത്രു തിച്ചുവിരിഞ്ചനെ ഭാരത്തിൽ വലഞ്ഞു താനേറക്കൊണ്ടിതിന്നു യായ് * പ്രാർത്ഥിച്ചിട്ടു വിധാതാവും ഭഗവാൻ വിഷ്ണു വന്ന് ഭൂഭാരംതീ ർപ്പതിന്നായും സാധുസംരക്ഷണത്തിനും * നല്ല ഭാരതഖണ്ഡത്തിൽ ദേവന്മാരൊട്ടുകൂടവേ വസുദേവഗൃഹത്തിങ്കൽ ജനിച്ചാൻ കമലാപതി * ഏവം പ്രാർത്ഥിക്കയാൽ ഭൂവനേശഭഗവാൻ ദേവകീസുതൻ ഭൂഭാരംതീർ പ്പാൻ ഭൂമിയോടുകൂട ജനിച്ചതേ * അനേകം ദുഷ്ടരെക്കൊന്നതിനാലെന്തൊരു ബ് ഭാരമെന്തു താൻ? ദുഷ്ടരാം പാപികൾ ഭൂപന്മാരെല്ലാമെന്നറിഞ്ഞാലുമേ * വിരാടൻ, ദ്രുപദൻ, ഭീഷ്മദ്രോണരും സോമദത്തനും ബാല്ഹീകൻ ധൃഷ്ടദ്യു മ്നനാം കല്ലില്ലാത്തോരായിതേ * ധനാർത്ഥം ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ നാരിമാരെയപ ഹരിച്ചവർ ദസ്യുക്കൾ ഭൂവിൽ വാഴുന്നു നശിപ്പിക്കാത്തതെന്തവൻ? * ഇട യന്മാരവർ കൂട്ടമനേകം ശകരുമേ കണ്ടിതിക്കലിയിൽ പാപം ചെ യ്യും പ്രജകളേയുമേ * ബുദ്ധമാർഗ്ഗികളായവർ തൻ ഭാരം പോകാത്തതെ ന്തുവാൻ? പോകുന്നില്ലെന്നുള്ളിൽ നിന്നിസ്സന്ദേഹം മുനിസത്തമ!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഏതേതു യുഗത്തിങ്കൽ ജനിച്ചീടുന്ന മാനുഷർ അങ്ങതാൻവരും ന്നു യുഗധർമ്മതസ്ത്വതഃ * ധർമ്മദേവൻ ജീവനെല്ലാമുണ്ടായ് കൃതയുഗത്തി ലായ് ത്രേതായുഗത്തിലുണ്ടായി ധർമ്മാർത്ഥനേമുള്ളവർ * ധർമ്മാർത്ഥകാ മരസികർ ദ്വാപരത്തിൽ ജനിച്ചതേ * ജനിക്കുന്നു കലിയിലർത്ഥകാമ പരർ ദൃഢം * മറിച്ചാരികിലില്ലെന്നും യുഗധർമ്മം നരോത്തമ! ധർമ്മാധർമ്മ ങ്ങളെച്ചെയ്യിട്ടുന്നതു കാലമാണെന്നു താൻ.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

ധർമ്മിഷ്ഠരായ് കൃതയുഗത്തിങ്കൽ വന്നു ജനിച്ചവർ പുണ്യവാന്മാരവെ ങ്ങിനെ വാഴുന്നു മാമുനേ! * മന്ത്രതപർ ത്രേതാദ്വാപരങ്ങളിലുള്ള വർ മുനിമാരവരും വാണീടുന്നതെങ്ങനെ ചൊല്ലുനീ * ഇന്നീക്കലിയിലുണ്ടാ യോർ പാപികളെല്ലാമാരവർ വേദനിന്ദകർ ദുർവൃത്തന്മാരങ്ങുപോല

കൃതമാംയുഗം? ഇതെല്ലാമുരചെയ്യാവും വിസ്തരിച്ചു മഹാമതേ! കേൾപ്പാനാശിച്ചീടുന്നേറ്റുകൊണ്ടുമിങ്ങെൻമനിശ്ചയം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ആരെല്ലാമീകൃതയുഗത്തിങ്കലുണ്ടായിതാനരർ പുണ്യകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടു ദേവലോകംഗതരായിട്ടും ● ബ്രാഹ്മണർക്ഷത്രിയർവൈശ്യർശ്ശൂദ്രരും പരന്തപ! സ്വധർമ്മനിരതരായ്ക്കർമ്മംപോലൊരോരോലോകമാളുമേ ● സ്വാദ്ധ്യായഗമനം, സത്യം, ദാനം, കരുണയങ്ങനെ അഹോഭാവവും സമതയും തങ്ങളിലശേഷവും ● ഇതു സാധാരണംധർമ്മമാണ കൃതയുഗത്തിലായ് സ്വർഗ്ഗംപ്രാപിച്ചിട്ടുമറ്റുനീചരംധർമ്മനിഷ്ഠരാൾ ● ത്രേതായുഗംദ്വാപരമാംയുഗത്തിലുമതേവിധം കലിയിൽദുഷ്ടനരരാനരകത്തിൽഗമിച്ചിട്ടും ● യുഗാവസാനമാവോളമതിങ്കലവർവാണീട്ടും പിന്നെയുംനരലോകത്തിലാനരന്മാർജനിച്ചിട്ടും ● കലിപോയകൃതയുഗംവരുംകാലത്തുമന്നവ! പുണ്യവാന്മാർനരർസ്വർഗ്ഗത്തിങ്കൽനിന്നുംജനിച്ചിട്ടും ● ദ്വാപരംപോയ്ക്കലിയുഗംവരുംകാലത്തുമങ്ങനെ പാപികൾനരകത്തിങ്കൽനിന്നുർവ്വിയിൽവരിച്ചിട്ടും ● ഏവംകാലസമാചാരമെറിയ്യാകില്ലൊരിക്കലും ദോഷംചെയ്യാൻകലി, യതിനുജനങ്ങളുമതേതരം ● ചിലപ്പോഴൊരൈവയോഗത്താൽ വ്യത്യാസം ചിലതിൽവരും സാധുക്കളാദ്യയുഗത്തിങ്കലുള്ളവരിൽചിലർ ● ത്രേതാദ്വാപരങ്ങളിലുംസംഭവിച്ചിട്ടും ഉണ്ടാകുംകലിയിൽസത്യയുഗത്തിൽദുഷ്ടരായവർ പൂർവ്വകർമ്മബലാൽപ്രാപിച്ചീടുംദുഃഖങ്ങളേയുമേ ● യുഗത്തിന്നൊത്തുപിന്നീടുംകർമ്മംചെയ്യുമതേവിധം.

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു.

യുഗധർമ്മങ്ങളെയെല്ലാംചൊല്ലണംനീമഹാമതേ! ഏതിലേതുവിധംധർമ്മമറിവാനാശയുണ്ടുമേ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ധരിച്ചാലും നൃപശ്രേഷ്ഠ! ചൊല്ലാംദൃഷ്ടാന്തമായി ഞാൻ ഭവിക്കുംയുഗധർമ്മത്താൽസാധുക്കളുടെചിത്തവും ● നിന്നച്ഛനതിധർമ്മിഷ്ഠൻമഹാൻതൻബുദ്ധിയെങ്ങനെ? കലിയാൽവിപ്രനിന്ദ്യാരായൊങ്ങയെട്ടതുപോലവേ ● മറിച്ചാക്ഷത്രിയശ്രേഷ്ഠൻ യയാതികുലസംഭവൻ എവ്വണ്ണമിട്ടാൻമുനിതൻകണ്ഠത്തിൽചത്തപാമ്പിനെ? ● അറിവാളുമാൻധരിക്കേണംസർവ്വവുംയുഗധർമ്മമായ് അറിഞ്ഞിട്ടുയുഗധർമ്മത്തെചെയ്യണം

സാവധാനമായ് ॥ നൂനം കൃതയുഗത്തിങ്കൽ ദ്വിജന്മാർ വേദപാരഗർ ദേ
വീപൂജാരതർ ദേവീലോകേച്ഛയുള്ളവർ ॥ ഗായത്രീപ്രണവാസക്തർ
ഗായത്രീധ്യാനതല്പരർ ഗായത്രീജപനിഷ്ഠന്മാർ മായാബീജം ജപിപ്പ
വർ ॥ ഗ്രാമന്തോറും പരാംബയ്ക്കായ് ക്ഷേത്രം നിർമ്മിച്ചിടുന്നവർ സത്യ
ശൗചദയായുക്തർ സ്വധർമ്മരതരേവ തേ ॥ വേദകർമ്മമനുഷ്ഠിപ്പോർ ത
ത്ത്വജ്ഞാനവിശാരദർ രാജാക്കന്മാരായുഗത്തിൽ പ്രജാപാലനതല്പരർ ॥
വൈശ്യന്മാർ കൃഷിവാണിജ്യഗോരക്ഷാസക്തരങ്ങനെ ശൂദ്രർ സേവാപ
രർ പുണ്യരാം കൃതയുഗത്തിലായ് ॥ എല്ലാജാതികളും ദേവിപൂജയിൽ
ഭക്തിയേറിയോർ അല്പം കുറഞ്ഞ പ്രകാരം ധർമ്മം ത്രേതായുഗത്തിലും ॥
ദ്വാപരത്തിൽ കുറച്ചുകൂടിയ ധർമ്മസ്ഥിതിയാണെന്നോർപ്പാം അത്യുഗ്രരാക്ഷസ
രായുള്ളോർ കലിയിൽ ദ്വിജരായിട്ടും ॥ വേദനിന്ദകരാസ്തികവാദംവഞ്ച
കരായുമേ അസത്യം ചൊല്ലുമെല്ലാരും വേദധർമ്മം വെടിഞ്ഞിടും ॥ വേദം
പഠിക്കാതുദ്വിജർമിട്ടുകേവലനാമാനികരാം ഓരോ മതങ്ങളും നിർമ്മിപ്പോരാം
ശൂദ്രസേവാപരായണർ ॥ ധർമ്മഭ്രഷ്ടർ വാദമുള്ളോർ ക്രൂരന്മാർ വേദനി
ന്ദകർ എത്രത്തോളം കലിവളർന്നീടുന്നതിനനുല്യമായ് ॥ വാദം നിശ്ച
യമായാലി ധർമ്മത്തിന്നംശവിച്ചിടും അവ്വണ്ണം ക്ഷത്രിയർ വൈശ്യർ ശൂദ്ര
രും ധർമ്മഹീനരാം ॥ കലിയിൽ പാപികൾ ധർമ്മമറ്റോർ മറ്റുജാതി
യും ദാനംവാങ്ങാൻ ശ്രദ്ധയുള്ളോർ ദ്വിജന്മാർ ശൂദ്രവൃത്തികൾ ॥ കലികാ
ലത്തീവിധത്തിലനേകംപേർ ഭവിച്ചിടും കാമലോഭങ്ങൾ വർദ്ധിക്കും സ്ത്രീ
കൾക്കാചാരമില്ലപോൽ ॥ പാപികൾ വ്യാജമാളുന്നോരവർ ദ്വേഷം വ
ളർത്തുവോർ ധർമ്മമോതാൻ മിടുക്കുള്ളോർ വഞ്ചിപ്പോർ തന്റെ കാന്ത
നെ ॥ ഏവം പാപികളായ്തീരും കലിയിൽ സ്ത്രീജനങ്ങളും ശുദ്ധാഹാര
ത്തിനാൽ ചിത്തശുദ്ധിയുണ്ടാം നൃപോത്തമ! ॥ ധർമ്മപ്രകാശമാം ചിത്തം
ശുദ്ധമായ്ഭവിക്കുകിൽ ആചാരദോഷംകൊണ്ടുണ്ടാം ധർമ്മദോഷം ന
രാധിപ! ॥ ധർമ്മദോഷത്തിനാലുണ്ടാം ജാതിദോഷമതും ദൃഢം ന്യായധർമ്മ
വുമില്ലാതാമേവം കലിയിൽ മന്നവ! ॥ സ്വജാതിധർമ്മമെന്നുള്ള വാക്ക
പഴഞ്ചൊല്ലപൂർവ്വമാം ॥ ധർമ്മങ്ങൾക്കാകെ ഹാനിയാമധർമ്മം ചെയ്യുമേ നൃപ! ക
ലിസ്വഭാവമിതുതാൻ മാറ്റാവൊന്നല്ലോർക്കണം ॥ സ്വഭാവമായിട്ടു
ത്തിനാൽ പാപം ചെയ്യോർക്കു നിഷ്കൃതിയായ് പ്രതിക്രിയകളില്ലൊട്ടുമൊന്നും
സാമാന്യമായ് ദൃഢം.

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു.

ഭഗവൻസൎവ്വധൎമ്മജ്ഞ!സൎവ്വശാസ്ത്രവിശാരദ! അധൎമ്മമേറുംകലിയിൽമനുജൎക്കെന്തുവാൻഗതി? • നിവൃത്തിമാൎഗ്ഗമുണ്ടെങ്കിലതെന്നോടുരചെയ്യണം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

നിവൃത്തിയൊന്നുമാത്രംതാൻവേറെയില്ലതിൽമന്നവ! സൎവ്വദോഷനിവൃത്തിക്കായ്ദേവീപാദാംബുജചിന്തനം • പാപംപോക്കീടുവാൻദേവീനാമങ്ങൾക്കുള്ളശക്തിയോ പാപങ്ങൾക്കുമില്ലെന്നുനിശ്ചയംപിന്നെക്ഷിതീശ്വര! • കല്പിച്ചവിധിപോലല്ലാതവർനാമംജപിക്കിലും ഏതുകാരണമെന്തെന്നറികില്ലതിനെയാശിവാദ്യരും • ദേവീനാമജപംപ്രായശ്ചിത്തംപാപത്തിനൊക്കയും കലിഭീതിയെഴുംമൎത്ത്യൻപുണ്യക്ഷേത്രത്തിൽവാണിടുക • സദാപരാംബതൻമന്ത്രസ്മരണംചെയ്യണംനൃപ! ശ്രുതസ്മൃത്യുദിതങ്ങളുംചെയ്യേണമെന്നിട്ടു ജഗത്തിനെ കാത്തീടുംദേവീസേവചെയ്യോൻപാപത്തിനുവകപ്പെടാ • സൎവ്വശാസ്ത്രരഹസ്യത്തെഞാൻനിന്നോടോതിയിങ്ങനെ ഇതെല്ലാമോൎത്തുനീദേവീപാദപത്മംഭജിക്കുക • അജപായെന്നഗായത്രിജപിച്ചീടുന്നശേഷവും മാഹാത്മ്യമതധരിക്കാതവൻമായാവൈഭവത്തെയും • ജപിച്ചീടുന്നഗായത്രീനിത്യംബ്രാഹ്മണരൊക്കയും മഹിമാവറിയുന്നില്ലാമഹാമായാപ്രഭാവവും • നിവേദിച്ചുതശേഷംഞാൻപറഞ്ഞുജനമേജയ! യുഗധൎമ്മങ്ങളിനിയുംകേൾപ്പാനാഗ്രഹമുള്ളതേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏകാദശസ്കന്ധം

ഭാഷാ

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം.

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

ദേവൻപറഞ്ഞു.

ഭൂമിയിൽപുണ്യതീൎത്ഥങ്ങളെല്ലാംചൊല്ലുമംഗിയായ് ക്ഷേത്രങ്ങളുംനദികളുംനൽക്കൎമ്മമെല്ലാമവൻ • അതിതീൎത്ഥസ്നാനദാനങ്ങൾ

കൊണ്ടുണ്ടാംഫലമെന്തുവാൻ? തീൎത്ഥയാത്രയ്ക്കുവിധിയെന്തെന്നതിൻ
നിയമങ്ങളും?

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

രാജാവേ! കേൾക്കചൊല്ലീടാംതീൎത്ഥങ്ങളുചിലങ്ങളും നൽസ്ഥാ
നങ്ങളിതാദേവിതൊട്ടോക്കളുംവല്ലഭതേ! • ഗംഗാ,നദികളിൽശ്രേഷ്ഠ
യമുനാ,നൽസരസ്വതീ, നൎമ്മദാ,ഗണ്ഡകീ,സിന്ധു.ഗോമതി,തമസാന
ദീ • കാവേരി,യശ്ശുതദ്രുതാഗാപുണ്യാവേത്രവതീശുഭാ ചൎമ്മണ്വതീ,നൽ
സരയൂ,താപീസാഭ്രമതീ,നൃപ! • മുഖ്യങ്ങളിവയൊന്നാളുംമറ്റുമുണ്ടന
ന്തസംഖ്യമായ് ഇവയിൽതാനാഴിയേചതന്നവപുണ്യാധികങ്ങളാം • അവ
യിൽശ്രേഷ്ഠകൾനിത്യമെഴുകുന്നവമന്നവ! അവ,ചിങ്ങംകന്നിരണ്ടുമാ
സംതിങ്ങളാറിയന്നിട്ടും • മഴകൊണ്ടുഗ്രാമ്യജലംചേൎന്നിട്ടുംജനമേജയ!
പുഷ്കരം,നൽകുരുക്ഷേത്രം,ധൎമ്മാരണ്യംവിശുദ്ധിദം • പ്രഭാസംനൽ
പ്രയാഗംതാൻ,നൈമിശാരണ്യമങ്ങനെ കേൾവിശുദ്ധമൎബ്ബുദാരണ്യം,
ശുദ്ധശൈലങ്ങളാവിധം • ശ്രീശൈലം,മഹാമേരു,ഗന്ധമാദനപൎവ്വ
തം സരസ്സുകൾവിശുദ്ധങ്ങൾ,കീൎത്തിയേറുന്നമാനസം • നല്ലബിന്ദുസര
സ്സുമച്ഛോദംബൌദ്ധപാവനം മഹാന്മാർമുനികൾക്കുള്ളാരാശ്രമങ്ങളു
മങ്ങനെ • വിശുദ്ധകീൎത്തികേട്ടീടുന്നൊരുബദരികാശ്രമംനരനാരായണ
രതിൽതപംചെയ്തോരൃഷീശ്വരർ • വാമനാശ്രമമൊന്നാണ്ടുംശതയൂപാ
സനംനൃപ! തപിച്ചതിൽവാമനനായ്പ്പുരകൊണ്ടുപ്രസിദ്ധമായ് • പു
ണ്യസ്ഥാനങ്ങളിവയുണ്ടനേകംധരിത്രിയിൽ ശുദ്ധങ്ങളായിട്ടൃഷിമാർ
കൊണ്ടാടുന്നവല്ലഭതേ! • ദേവിസ്ഥാനങ്ങളിവയിലെല്ലാമുണ്ടധിക്കക
ക്കുണ്ടാംപാപനാശംക്രമമായ്ഞാനുരച്ചിടാം • ഏതന്നാംസ്ഥാന
മവയിൽമേൽപ്രസംഗംവരുമ്പോഴായ് • തീൎത്ഥം,ദാനം,വ്രതം,യാഗം,തപ
സ്സുംപുണ്യകൎമ്മവും • ദ്രവ്യശുദ്ധിമനശ്ശുദ്ധിക്രിയാശുദ്ധികളാലെയും ഫ
ലമേകീടുമല്ലാതെതനിയെനാൽകിടായ്നൃപ! • ശുദ്ധിതീൎത്ഥം,വ്രതം,നല്ല
തപസ്സുന്നിവകൾക്കൊക്കെ ചിലനേരംസംഭവിക്കും ദ്രവ്യകൎമ്മങ്ങൾശു
ദ്ധമായ് • ആക്കമെന്നുംമനശ്ശുദ്ധിവരുന്നതതിദുൎല്ലഭം മനസ്സുച
ഞ്ചലനാനാവിഷയാശ്രിതമല്ലയോ • ശുദ്ധമാകുന്നതെങ്ങിനെബദ്ധചി
ത്തകൾചേരുകിൽ കാമം,ക്രോധം,മഹങ്കാരം,ലോഭം,മദവുമങ്ങനെ •
സൎവ്വവിഘ്നങ്ങളാമെല്ലാരുമെൻതപംതീൎത്ഥവ്രതങ്ങൾക്കും അഹിംസ,സത്യ

നൈൎമ്മല്യം, ശൌചമിന്ദ്രിയനിഗ്രഹം • സ്വധൎമ്മനിഷ്ഠയും ഭൂപ! സത്സ്വ
തീൎത്ഥഫലപ്രദം വഴിയിൽനിത്യകൎമ്മംപോമുണ്ടാംസംസൎഗ്ഗദോഷവും •
ശേഷിക്കും പാപമൊന്നങ്ങുതീൎത്ഥയാത്രാശ്രമംവൃഥാ തീൎത്ഥങ്ങൾകള
യുംദേഹത്തിങ്കലെചെളിനിശ്ചയം • മനസ്സിലെചെളികളഞ്ഞീടുവാൻ
മതിയാവ്വാ അതിന്നശക്തമുണ്ടെങ്കിൽഗംഗാതീരനിവാസികൾ •
മഹാന്മാർമുനിമാർദ്രോഹംചെയ്തീടുന്നതുമെങ്ങനെ? ഗംഗാദിപുണ്യതീ
ൎത്ഥങ്ങൾമനശ്ശുദ്ധിവരുത്തുകിൽ • വസിഷ്ഠനോടങ്ങവർശാന്തർവി
ശ്വാമിത്രൻതുടങ്ങിയോർ രാഗംദ്വേഷമതുംകാമംക്രോധവുംപൂണ്ടതെ
ങ്ങനെ? • ജ്ഞാനനിഷ്ഠന്മാരാഗ്യത്താൽസത്സംസൎഗ്ഗാന്തരം ബു
ദ്ധികലങ്ങിപ്പോകിടുമുള്ളിലെചെളിയാകയും • വേദം, ശാസ്ത്രം, വ്രതം,
യാഗം, തപം, ദാനമിതൊന്നുമേ ചിത്തശുദ്ധിവരുത്തീടാൻഹേതുവാകി
ല്ലനിശ്ചയം • വസിഷ്ഠൻവിധിതൻപുത്രൻവേദമെല്ലാംപഠിച്ചവൻ
ഗംഗാതീരത്തിൽവാഴുന്നോൻരാഗദ്വേഷങ്ങളുള്ളവൻ • പൊന്മാനാ
യിട്ടവൻകൊക്കായ്തീൎന്നൊരുഋഷികനോടുമായ് ദ്വേഷത്താൽചെയ്തു
വൻപോരാവാനോടുംവിസ്മയിച്ചുതേ • മഹാതാപസനാംവിശ്വാമി
ത്രൻകോപിന്റെരൂപമായ് വസിഷ്ഠശാപമായിട്ടാഹരിശ്ചന്ദ്രൻനി
മിത്തമായ് • വസിഷ്ഠൻപൊന്മാനായാവിശ്വാമിത്രൻശപിക്കയാൽ
പൊന്മാനുംകൊക്കുമായ്തീൎന്നാരവരിരുമുനിവൎയ്യരും • വസിച്ചാൎമാന
സസരസ്തീരത്തിലവരൊത്തുടൻ ചുണ്ടുനഖങ്ങൾകൊണ്ടുപോർചെ
യ്താരതിഘോരമായ് • പതിനായിരമാണ്ടോളംകോപത്തോടാമുനീശ്വ
ർ സിംഹങ്ങളെപ്പോലന്യോന്യംപോർചെയ്താർമദമത്തരായ്.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

ഏവ്വണ്ണമാമുനീന്ദ്രന്മാർതാപസർധൎമ്മതല്പരർ പരസ്പരംവൈരി
കളായ്തീൎന്നാർകാരണമെന്തുവാൻ? • ശപിക്കാനുംഹേതുവെന്താണ
വരന്യോന്യമിങ്ങനെ • ക്രുദ്ധരായ്ദുഃഖമുണ്ടാക്കി, കേൾപ്പോൎക്കുംദുഃഖമൂ
ലമായ്.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

പണ്ടുത്രിശങ്കുതനയൻഹരിശ്ചന്ദ്രഭൂപോത്തമൻ സൂൎയ്യവംശത്തി
ലുണ്ടായിരാമചന്ദ്രന്മുൻപിലായ് • സന്താനമില്ലാതബ്ഭൂപൻവരു
ണനോടവൻക്രൂര പ്രതിജ്ഞചെയ്താൻപുത്രനായ്നരമേധംസ്വയം

രം • അവനുവരുണൻതുഷ്ടനായിങ്ങിനാൻപ്രതിജ്ഞയാൽ ഗർഭധരി
ച്ചാൾരാജാവിൻഭാര്യ്യസുന്ദരിയായവൾ • അത്യുന്നമവളേക്കണ്ടൊരുനൃപ
നാമോദമേററാത ഗർഭസംസ്കാരകർമ്മങ്ങളുംവിധിപോലെകഴിച്ചുടൻ •
എല്ലാലക്ഷണവുമൊന്നപുത്രനെപ്രസവിച്ചവൾ പുത്രൻജനിക്കയാൽ
ഭൂപൻസന്തോഷിച്ചാൻധരാപതേ! • ജാതകർമ്മാദിസംസ്കാരവിധിയെ
ല്ലാംകഴിച്ചവൻ ഗോക്കളായ്പാൽപശുദ്ദാനംബ്രാഹ്മണർക്കുചെയ്യുകിവിത്ത
വും • ജനനോത്സവമീവണ്ണംനടക്കുമ്പോൾഗൃഹത്തിലായ് വിപ്രവേ
ഷംധരിച്ചിട്ടാവരുണൻവന്നുചേർന്നതേ • പൂജിച്ചാൻവിധിപോൽഭൂപ
ൻകൊടുത്താനാസനത്തെയും കാര്യംചോദിക്കവേചൊന്നാൻ:'വരുണ
ൻഞാൻധരാപതേ! • പുത്രനെപ്പശുവാക്കിട്ടുചെയ്കനീയജ്ഞയാഗവും
നീനകല്പിച്ചതെല്ലാംസത്യവാക്കാകമാനവ!' • അതുകേട്ടതളർന്നേ
റാംദുഃഖിച്ചിട്ടാനരാധിപൻ അവനോടോതിനാൻഭൂമൌമടക്കിത്തൊഴുക
യ്യോടു: • 'സ്വാമിൻവിധിക്കൊത്തുഞാനീയാഗംചെയ്യാമസംശയം
നിന്നോടുചെയ്തസത്യംസ്വാ,മെൻവാക്കുസത്യമാകിടാം • മാസംതിക
ഞ്ഞാലെൻപശുവിന്നുദ്ധരാകുംസുരോത്തമ! ശുദ്ധമായാൽകഴിക്കാം
ഞാനീയാഗംപശുവൊട്ടതാൻ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇതോതപ്പെട്ടനൃപനാൽവരുണൻപൂകിതൻഗൃഹം രാജാവുമ്പ്രി
ചിന്തയോടുംതുഷ്ടനായ്‌വസിച്ചുതേ • മാസംതികഞ്ഞുടൻപിന്നെപ
തീക്ഷ്ണകായ്വന്നവൻ സുവേഷനായ്പാശിയായവിപ്രനായ്നൃപമ
ന്ദിരേ • പൂജയേററുസുഖംവാഴ്പാശിയോടാനരാധിപൻ ഹേതുഗർഭ
താംവാക്കുചൊല്ലിനാൻവിനയത്തോടും • 'സംസ്കരിക്കാത്തസുതനെ
സ്സുചെപബന്ധിപ്പതങ്ങനെ? സംസ്കാരത്താൽശുദ്ധനാക്കികഴിക്കാംയാഗ
മുത്തമം • ദയചെയ്തുദാസനെയെന്നിട്ടിനാനെന്നറിഞ്ഞുനീ അസം
സ്കൃതൻബാലനെന്നുംദേവയാഗ്യനല്ലെന്നറിയുക.

വരുണൻപറഞ്ഞു

ആദ്യംസത്യംചെയ്തുപിന്നെവഞ്ചിച്ചീടുന്നനീനൃപ! പുത്രസ്നേഹം
മൂലംത്യജിക്കാറില്ലതാനറിഞ്ഞുഞാൻ • നിൻനല്ലവാക്കിനാൽപോക
ന്നിതാഞാനെൻഗൃഹത്തിനായ് കുറേക്കാലംകഴിഞ്ഞിട്ടുനിൻഗൃഹത്തി
ങ്കൽവന്നിടും • നീയപ്പോൾസത്യവാക്കായിത്തീരണംനരപാലക! അ
ല്ലെങ്കിൽനിന്നെക്കോപിച്ചുശപിക്കുംഞാൻധരിക്കനീ

ശൈബ്യ പറഞ്ഞു

സമാവർത്തനമാം കർമ്മം കഴിഞ്ഞാൽ ഭദ്രമായ് വിഭോ! പുത്രനെ പശുവാക്കീട്ടു യാഗമെല്ലാം വിധിപ്പടി.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

നൃപൻ തന്നാവാക്കു കേട്ടു വരുണൻ പ്രീതചിത്തനായ് അപ്രകാരമെന്നു ചൊല്ലീട്ടു പോയ് വേഗം, ഇഷ്ടനായ് നൃപൻ. രോഹിതാഖ്യനാമവൻ പുത്രൻ കീർത്തിമാനതിവീര്യവാൻ സമർത്ഥനായ് സർവ്വവിദ്യാനിധിയായി ഭവിച്ചുതേ. വിസ്തരിച്ചു യാഗകാര്യമെല്ലാമവനറിഞ്ഞുടൻ തൻനാശത്തെ വിചാരിച്ചു ഭയപീഡിതനാകയാൽ. ചെടിയാരണ്യം ഗമിക്കാമെന്നുറച്ചിതൻ ഗൃഹം വിട്ടു മെന്നപോലവൻ [illegible] നൃപബാലകൻ. വരുണൻ പിന്നെയും യാഗത്തിന്നായന്നൃപമന്ദിരം പ്രാപിച്ചിട്ടവനോടോതി: 'യാഗം ചെയ്യുക നീ നൃപ!' തല്ലൻ [illegible] ട്ടവനോടോതിനാനവൻ എന്തു ചെയ്യുന്നുവിടെയൊ പോയ് പുത്രൻ സുരസത്തമ! ആ വാക്കു കേട്ടു വരുണൻ കോപപൂർണ്ണം ശപിച്ചുതേ അസത്യവാദിയായുള്ള ഭൂമിപാലനെ ഇങ്ങനെ: 'ജലോദരം വ്യാധി നിന്റെ ദേഹത്തിൽ സംഭവിച്ചിടും സത്യം ചെയ്തിട്ടു ലംഘിച്ചെന്നെ വഞ്ചിക്കയാലെടോ!' ശപിച്ചിട്ടു വരുണൻ പോയതിന്നതിനാലുടൻ വ്യാധിപീഡിതനായ് ഭൂപൻ ഗൃഹത്തിൽ പാർത്തു ദുഃഖിതൻ. ശാപം മൂലം മഹാരോഗിയായപ്പോളാനൃപാലകൻ പുത്രൻ കേട്ടു താതനേറെ രോഗപീഡിതനെന്നതായ് ജലോദരം താതന്നു ശാപത്താൽ നൃപനന്ദനൻ! ദുഃഖിക്കെന്നറിഞ്ഞുകൊണ്ടാനന്ദൻ പുത്രനോടോതിനാൻ വ്യാധാജനിച്ചു നിൻജനകന്നിപ്പോൾ [illegible] മന്നവൻ! ദുഃഖിക്കുന്നു തെരുവിട്ടി ഗൃഹത്തിൽ വസിക്കയാൽ. ഇദ്രൻ കൊണ്ടറിഞ്ഞു വന്നുടൻ സാഹസ്യമിന്നതേ അച്ഛനെ ദുഃഖിതനാക്കീട്ടു വാഴ്വതെന്തു ഹേ നൃപ! അച്ഛനെ വെടിഞ്ഞു പുത്രൻ വേറിട്ടു ജീവിക്കുന്നതും [illegible] വ്യാധിയാൽ ഭൂപൻ ദുഃഖിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നതും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

പിതാവിന്റെ ധർമ്മമെന്ന സത്യവാക്കുകൾ കേട്ടയാൾ ദുഃഖിച്ചു പിന്നെയച്ഛനെ കാണാൻ പോകുവാൻ നിശ്ചയിച്ചവൻ. ഉടനെ വിപ്രനായി ഇന്ദ്രൻ വന്നു കിട്ടിനാൻ ഗൃഹം പോകുവോനോടോതിനാൻ വചനം

പോൽ: ● 'മൂർഖൻ നീ രാജതനയ! പോയിട്ടന്നിങ്ങു നിസ്തുലം വ്യാധാകുലൻ താതനെ നന്നായി നോക്കിക്കൊൾക വേറൊന്നിനാവാൻ.'

ശ്രീ ഭവിഷ്യോത്തരം സ്കന്ധം

വരുണോപാഖ്യാനം പതിനാറാമദ്ധ്യായം

പതിനേഴാമദ്ധ്യായം.

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു.

വരുണനിഷ്ടസുതനെ പുത്രനാക്കിട്ടന്നവൻ യാഗം കഴിക്കാമെന്നാണയിട്ടാൻ പണ്ടത്തു സാഹസം ● നിൻ പാകിൽ ക്രൂരനായ് വിധിനെ യൂപത്തിൽ കെട്ടി നിൻപിതാ പുത്രനാക്കി വധിച്ചീടും ഏൽ മതോടും ഓഹാമതേ! ● മഹാനർമിന്ദ്രപീഡ നീ വധിച്ചതിനാലവൻ മഹാമായാ മോഹിതനായവിടെത്തന്നെവണാതെ ● രോഗിയാണെ പുനന്നായിക്കേട്ടിട്ട പലവട്ടവും പോകാനൊരുങ്ങിനാന ഇപ്പോഴെല്ലാമിന്ദ്രൻ വിലക്കിനാൻ ● ദുഃഖാന്തനായഹരിശ്ചന്ദ്രൻ, സർവ്വജ്ഞൻ ഹിതമോതുവോൻ വസിഷ്ഠൻ തുഴവുമായിച്ചോദിച്ചൂൻ വിജനത്തിലായ്.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

ഭഗവൻ ചെയ്യാതന്തിനൊരു മാൽ ഭീമമാണ് ഞാൻ മഹാവ്യാധി മയാതിനെ ഞാൻ ദുഃഖിപ്പാൻ കേവലം ചെയ്തു നീ.

വസിഷ്ഠൻ പറഞ്ഞു:

രാജാവേ! രോഗനാശത്തിനുപായം ശ്രുതിചൊൽക പതിമൂന്നുവിധം പുത്രരെന്നോതും ധർമ്മശാസ്ത്രവും ● അതിൽ വിലയ്ക്കു വാങ്ങുന്നോൻ പുത്രനാൽ ചെയ്യുന്നവരും ചോദിക്കുന്ന ധനം നൽകി വതനൊത്തു കൊണ്ടു വിപ്രനെ ● ഇതമട്ടു യാഗം ചെയ്താൽ നിൻ രോഗനാശം വരും നൃപ! സന്തോഷിക്കും വരുണനും വേണ്ടാ പോലില്ല സംശയം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഏവം വസിഷ്ഠവാക്യം കേട്ടോതി മന്ത്രിയോടന്നൃപൻ അന്വേഷിക്കനീ മശഃരാനൊന്നായ് മഹാമതേ! ● അത്യാഗ്രഹിയതാമപ്പൻ ചിലപ്പോൾ പുത്രനേതരം തവൻ ചോദിച്ചിടും ദ്രവ്യമേകി നീ കൊണ്ടു

പോരണം • ദൃഢമായ്കൊണ്ടുവരണംയാഗാൎത്ഥംവിപ്രബാലനെ എ ന്നികാൎയ്യത്തിനൊട്ടുംനീതാമസംനിനയ്ക്കൊലാ • ഏതുവിപ്രനോടെ ന്നാലുമപേക്ഷിക്കപുത്രനെ പുത്രനെയാഗപശുവായ് തന്നാലദ്രവ്യ മേകിടാം • ഇതോതപ്പെട്ടനൃപനാൽസചിവൻകാൎയ്യഗൌരവാൽ അ ന്വേഷിച്ചാൻപുരംഗ്രാമംഗൃഹങ്ങളിലുമങ്ങനെ • അന്വേഷിച്ചുമവിടങ്ങ മൊരുദിക്കിൽദരിദ്രനായ് യോഗിയായുത്തമനൊരുപാൎത്തു “അജീഗൎത്ത” നെന്നൊരാൾ • അവന്റെമദ്ധ്യമൻപുത്രൻശുനശ്ശേഫനെവാങ്ങി നാൻ ചോദിച്ചധനമേകീട്ടാവിപ്രനായ്മന്ത്രിസത്തമൻ • യാഗത്തി ന്നായ്കൊണ്ടുവന്നാൻശുനശ്ശേഫനെയായവൻ ഭൂപനോടോതിയ ബ്ബാലൻയാഗത്തിന്നൊത്തനല്ലത്രേ • അവനാൽതുഷ്ടനായ്ഭൂപൻവേ ദിജ്ഞമരാതിടം വിപ്രന്മാരെവരുത്തീട്ടുവട്ടംകൂട്ടീമഖത്തിനായ് • യാ ഗംതുടങ്ങവേകെട്ടീയൂപത്തിൽദ്വിജനെനൃപൻ അതുകണ്ടുവിരോധി ച്ചാൻവിശ്വാമിത്രൻമഹാമുനി • ‘സാഹസംചെയ്യൊല്ലാരാജൻ!വിട്ട കീവിപ്രബാലനെ ആയുസ്സൎത്ഥോനപേക്ഷിക്കാംനിനക്കിന്നുസുഖംവ രും • കരയുന്നിശ്ശുനശ്ശേഫൻദ്വിജവിപ്പിക്കുന്നമാമയോ മയോവാനാക രാജാവേ!കേൾക്കമൽവാക്യംഭൂപാൻ • അന്യദേഹത്തെരക്ഷിപ്പാൻ സ്വദേഹത്തെയാചരർ വ്രതനിഷ്ഠൎസ്സൽപുരുഷർസ്വൎഗ്ഗത്തിന്നായ് കൊടുത്തിടും • സ്വദേഹംരക്ഷയ്ക്കായ്നീയുംകൊല്ലുന്നിതാജനംബലാ ൽ ഇവനിൽകൃപതോന്നീട്ടുപാപമേതുമില്ലനാവ • സ്വദേഹപ്രീതി യെല്ലാൎക്കുംതുല്യമെന്നറിയുന്നനീ അതിനാലിബ്ബാലനെനീവിടുകെൻവാ ക്കുകേൾക്കുകിൽ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ആവാക്കുമാദരിക്കാതെയധികംദ്വേഷിയായ്നൃപൻ വിട്ടില്ല,കോ പിച്ചവനിൽവിശ്വാമിത്രൻമഹാമുനി • അശ്ശുനശ്ശേഫനായിട്ടൊരു ’പദേശംകൊടുത്തുതേ വരുണന്റെമഹാമന്ത്രംമയോദേവദേവതമാൻ • ശുനശ്ശേഫനമാമന്ത്രമധികം,വധമാലിനാൽ പ്ലുതസ്വരത്തിൽവരു ണദ്ധ്യാനത്തോടോതിയുച്ചമായ് • മുനിപുത്രൻസ്തുതിക്കെന്നറിഞ്ഞാ യാദസാംപതി ശുനശ്ശേഫനെയക്ഷതിവിട്ടയച്ചാൻദയാനിധി • നൃ പരോഗമതേതുംപോക്കിവരുണൻപുക്കാൻഗൃഹം മരണംനിക്കിരക്ഷി ച്ചാൻവിശ്വാമിത്രൻകുമാരനെ • കേൾക്കായ്മൂലംനൃപൻവിശ്വാ മിത്രൻചൊന്നൊരുവാക്കിനെ ഉറച്ചുരോഷമവനിൽവിശ്വാമിത്രനു

ഹൃത്തിലായ് * ഒരിക്കൽശാപമേറ്റിട്ടാമന്നവൻകാട്ടപൂകിനാൻ പന്നി
യെക്കൊല്ലുവാനിച്ഛപൂണ്ടാൻ കൌശികിതൻതടം* വൃദ്ധബ്രാഹ്മണനാ
യ വിശ്വാമിത്രൻവഞ്ചിച്ചു നൃപനെ പ്രാർത്ഥിച്ചവൻകൈക്കലാക്കിനാനുല്ല
താംരാജ്യമൊക്കയും * യജമാനൻഹരിശ്ചന്ദ്രൻതുലോംപീഡിതനാക
യാൽ കൌശികൻകാട്ടിൽവന്നപ്പോൾ വസിഷ്ഠൻകോപിച്ചുയകമേ: *
'ക്ഷത്രിയാധമ! ദുർബുദ്ധേ! വൃഥാനീ ബ്രാഹ്മണവേഷമായ് കൃത്രിമംചെയ്തുവെ
റുതേഗർവ്വിക്കുന്നെന്തുധാംഭിക! * യജമാനനെ നീ [illegible] ഉപദ്രവിക്കുന്ന
തെന്തിനായ് അപരാധംവിട്ടുമൂർഖ! ദുഃഖിപ്പിച്ചതുമേററവും * നീകൗ
ടില്യംചെയ്തുമൂലം ബകമായിബ്ഭവിക്കുക ഏവംശപിച്ചുമുനിയോടുടൻ
കൌശികനോതിനാൻ * ഞാൻകൊക്കായ് വാഴുവോളംനീപൊന്മാനാ
യുംഭവിച്ചിടും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

കോപംപൂണ്ടവരന്യോന്യം ശപിച്ചിട്ടു പരസ്പരം കൊക്കുംപൊന്മാ
നുമായ് തീർന്നാർമുനിമാർമാനസത്തിലായ് * ദിവ്യമാംമാനസസരസ്സി
ങ്കൽകൊക്കായകൌശികൻ ഒരുവൃക്ഷമതിൽകൂടുംകെട്ടിയങ്ങുവസിച്ചു
തേ * മറെറാന്നിൽകൂടുകെട്ടിട്ടപ്പൊന്മാനായവസിഷ്ഠനും വസിച്ചു[illegible]
വരന്യോന്യംപോർചെയ്വാനാഗ്രഹത്തോടും * യുദ്ധംചെയ്തോർദിനന്തോ
റുംകോപിച്ചാരണ്ടുപേരുമായ് ശബ്ദിച്ചും[illegible]ലോകർക്കുദുഃ
ഖിച്ചിടുംപടി * നഖങ്ങൾ[illegible]കൊണ്ടുപരസ്പരം മുറി
ക്കപ്പെട്ടപോൽചോരയണിഞ്ഞുംകൊണ്ടടിച്ചവർ * ഇവണ്ണംബഹു
വർഷങ്ങൾമുനിമാർപക്ഷിരൂപമായ് അഹോ[illegible]രാജാവേ!ശാപ
ത്താൽകെട്ടുപെട്ടവർ *

രാജാവുപറഞ്ഞു.

വസിഷ്ഠകൌശികർശാപമുക്തരായ് തീർന്നതെങ്ങനെ? അതെനി
ക്കോതണംകേൾപ്പാനധികംകൗതുകംമുനേ!.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

പോർചെയ്യുമവരെക്കണ്ടു ബ്രഹ്മലോകപിതാമഹൻ ദേവേന്ദ്രം
വാനവരോടൊന്നിച്ചവിടെവന്നതേ * യുദ്ധംവിലക്കീട്ടവരെയാശ്വാസി
പ്പിച്ചുപത്മജൻ വേഗമാമുനികൾക്കുള്ളശാപവുംവേർപെടുത്തിനാൻ*
സ്വാലയങ്ങൾക്കുപോയാര് വാനോരവരെക്കയനന്തരം ഹംസത്തിലേറി
ബ്രഹ്മാവുംസത്യലോകത്തിലെത്തിനാൻ * ഉടനേകൌശികൻപോയി
വസിഷ്ഠൻപൂകിയാശ്രമം അന്യോന്യംസ്നേഹമായിട്ടുബ്രഹ്മാവിൻവാക്ക

മൂലമായ് • മൈത്രാവരുണിയും ഭാർഗ്ഗവനും കാരണമെന്നിയേ പ
രസ്പരംദ്വേഷമേകംവിധംകൈക്കൊണ്ടുനാട്ടമായ് • ദേവാസുരന്മാരിലാ
ഭംഗമാനജഗത്തതിൽ അഹങ്കാരത്തിനെവെന്നിട്ടനുസുഖമോടാ
ന്നവർ? • മഹാന്മാർക്കുമനഃശുദ്ധിയതിനാൽദുർല്ലഭംനൃപ! പ്രയത്നം
ചെയ്യിലുമാകും,തീർത്ഥംദാനംതപസ്സുതം • ധർമ്മസാധനമെല്ലാം
താനതന്യേന്ദ്രിയാർജ്ജനം സാത്വികീരാജസീപിന്നെത്താമസിയെന്നു
മട്ടിലായ് • ശ്രദ്ധയെന്നാർന്നതെല്ലാംധർമ്മകർമ്മങ്ങളിൽനൃപ! ഫലം
മുഴുവനേകിടുംസാത്വികശ്രദ്ധദുർല്ലഭം • രാജസശ്രദ്ധലോകത്തിൽപ
കുതിപ്പഫലമേകിടും താമസശ്രദ്ധയെവരുതേകീർത്തിപോലുമവരില്ലതി
ൽ • കാമക്രോധങ്ങളെല്ലാമടക്കാത്തജനങ്ങൾക്കസ്സാധ്യമേ! ശ്രവണാദി
കളാൽചിത്തംവാസനാഹീനമാക്കണം • സദാദേവീപൂജയോടുംതീ
ർത്ഥാദികളിൽവാഴണം ദേവീനാമജപത്തോടുംതൽഗുണസ്തുതിയോടു
മേ • കലിദോഷമയോൽദേവീപദധ്യാനത്തോടുംനൃപ! ഒരിക്കലുംകലി
യംവരില്ലുവന്നടുക്കുകിൽ • പാപിയുംശ്രമമെന്ന്യേതാൻസംസാരം
വിട്ടുമുക്തനാം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം

ശുനശ്ശേഫസംരക്ഷണം

പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

പതിനാലാമദ്ധ്യായം.

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാവിൻപുത്രനായീടുംവസിഷ്ഠമുനിതന്റെപേർ മൈത്രാവരുണിയെന്നമ്മാറ്റാതിനീമുനിപുംഗവ! • എന്തുകർമ്മത്തിനാലിപ്പേരുണ്ടായതെന്തെന്നതിനാൽ അവന്നീപ്പേരുവരുവാൻമൂലമെന്തുരചെയ്യുനീ?

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ധരിച്ചാലുംനൃപശ്രേഷ്ഠ!വസിഷ്ഠൻവിധിതൻസുതൻ നിമിശാപം മുതൽവിട്ടാമഹാൻപിന്നെജ്ജനകയാൽ • മിത്രാവരുണരിൽനിന്നിട്ടപ്പേർകൊണ്ടുപ്രസിദ്ധനായ് മൈത്രാവരുണിയെന്നായീലോകംമുഴുവനുംനൃപ!.

രാജാവു പറഞ്ഞു

ധർമ്മിഷ്ഠൻമുനിരാജാവാൽശപിക്കപ്പെട്ടതെന്തിനായ്? മുനിക്കക്കെട്ടനൃപൻതന്നുഗ്രശാപംഫലിച്ചതും? • കുറ്റംചെയ്യാത്തമുനിയെരാജാവെന്തുശപിച്ചതും സർവ്വജ്ഞനെൻനീയാദിതൊട്ടുശാപകാരണമോതുക

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഗൂഢമാംകാരണംമുൻപിൽഞാൻനിനക്കപറഞ്ഞതേ നിറഞ്ഞതല്ലെസംസാരമായതൻമുഗ്ഗുണങ്ങളാൽ? • ധർമ്മംചെയ്യട്ടെഭൂപാലൻ തപിച്ചീടട്ടെതാപസർ ഗുണവ്യാപിക്കയാലാർക്കുംവരില്ലശുദ്ധപ്രകാശമായ് • കാമക്രോധങ്ങളാണ്ടുള്ളോർമുനിമാരുംക്ഷിതീശരും ലോഭാഹങ്കാരങ്ങളോടുംതപംചെയ്യുന്നുഘോരമായ് • രജോഗുണത്തിൽമുങ്ങീട്ടുയാഗംചെയ്യുന്നുമന്നവർ. അതുപോൽചിത്തംസത്വഗുണംചേർന്നവരല്ലതാൻ • നിമിയെമുനിയുംഭൂപൻമുനിയെയുംശപിച്ചതേ മഹാദുഃഖരങ്ങളപേക്ഷമുണ്ടായ്ദൈവബലത്തിനാൽ • ദ്രവ്യശുദ്ധി,ക്രിയാശുദ്ധി, ശുദ്ധമാംചിത്തശുദ്ധിയും ദുർല്ലഭംമുഗ്ഗുണംതിങ്ങുംസംസാരത്തിങ്കലാക്കമേ • ദേവീപ്രഭാവമാണാർക്കുമെങ്ങുംതാനതലംഘ്യമാം അവളാരിൽകനിഞ്ഞീട്ടുമവൻഗുണവിഹീനനാം • മോചിക്കുന്നില്ലതമരാംബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവമുഖ്യരും സത്യവ്രതൻതൊട്ടുപാമരന്മാർമോചിച്ചിട്ടുന്നതേ • ദേവീസ്വഭാവമറികില്ലിജ്ജഗത്തിങ്കലൊരുത്തനും എന്നാലുംനിശ്ചയം കൈവശ്യയാണവൾമന്നവ! • അവൾതൻഭക്തിതാൻവേണമതിനാൽദോഷമറ്റിടാൻ ഭാഗാഹങ്കാരമെയിയാംഭക്തി,നാശംവരുത്തിടും • ഇക്ഷ്വാകുകുലസംഭൂതൻനിമിയെന്നായമന്നവൻ രൂപവാൻ,ഗുണസമ്പന്നൻ,ധർമ്മജ്ഞൻജനരഞ്ജകൻ • യാഗംചെയ്യുന്നവൻ,ശുദ്ധൻ,ദാന്തൻ,സത്യമോതുവോൻ ഇക്ഷ്വാകുവിൻപുത്രനാമൻ,സ്വതന്ത്രധീമാൻ സുരക്ഷകൻ • ബ്രാഹ്മണർക്കുഹിതത്തിന്നായ്ജയന്തമെന്നോരുപുരം ഉണ്ടാക്കിച്ചുകൊടുത്താനങ്ങുഗൗതമാശ്രമസന്നിധൌ • യാഗംചെയ്യണമെന്നുള്ളായ്ബുദ്ധിരാജർഷിയായുടൻ ബഹുകാലംകൊണ്ടുതീരുന്നതായ്ദക്ഷിണചേർന്നതായ് • യാഗകാര്യത്തിനായിക്ഷ്വാകുവംശമുള്ളവൻതാതനെയാൽ മഹാന്മാർനിശ്ചയിച്ചാണംകൂട്ടിനാൻവട്ടമൊക്കെയും • അംഗിരസ്സോ,ഭൃഗുമുനി,ഗൌതമൻ,വാമദേവനും വസിഷ്ഠൻ,പുലസ്ത്യാഖ്യ. ഋചീകൻ,പുലഹൻ,ക്രതു • യാഗംചെയ്യാൻസമർത്ഥന്മാർ,താപസർ,വേദവിത്തമർ സർവ്വജ്ഞരീശ്രേഷ്ഠരാംമുനിമാരെക്ഷണിച്ചുഹാ

വട്ടങ്ങളെല്ലാമൊരുക്കീട്ടു ധർമ്മിഷ്ഠൻ ഭൂമിപാലകൻ വസിഷ്ഠൻ വംശഗുരുവോ ടോതിനാൻ വിനയത്തോടും: • 'യാഗമൊന്നുദ്ധീടണം ചെയ്യേണമെന്നിക ജ്ഞാനനിധേ! സർവ്വജ്ഞൻ ഭവാനിയിപ്പോൾ മേ കാര്യം സാദ്ധ്യമാക്കണം • യാഗത്തിനായ് വേണ്ടതെല്ലാം ഭംഗിയായ് കൊണ്ടുവന്നതേ ദീക്ഷയ യായിരം വർഷം ചെയ്യാനാശിച്ചിട്ടുണ്ടു ഞാൻ • എല്ലാ യാഗത്തിലാചാര്യ ശ്രീദേവീജഗദംബികാ ആരാധിപ്പതിനായ് യാഗം ചെയ്യണം വിധിപോ ലവേ' • നിമിതൻ വാക്കുകൾ കേട്ടോതി വസിഷ്ഠനവനോടേവം: 'ഇന്ദ്രനെ ന്നെ മുൻപു തന്നെ വിളിച്ചിട്ടുണ്ടു മന്നവ! • ദേവീയാഗത്തിനായുത്സാഹ ത്തോടു പാകശാസനൻ ഞാൻ ദീക്ഷിപ്പിച്ചായവനെയഞ്ഞൂറാണ്ടേക്ക ഭൂമിപ! • ക്ഷമിക്ക നീയുമതിനന്ത്യകാലംവരയ്ക്കുമേ സ്വർഗ്ഗനാകമി ന്ദ്രന്റെ യാഗകാര്യം കഴിഞ്ഞു ഞാൻ • വന്നീടാം നീയുമത്രോളം ക്ഷമിക്ക കണ്ണപോതമേ'.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

യാഗത്തിനായ് ഞാൻ വേറെ മുനിമാരെ ക്ഷണിച്ചുപോയ് വട്ടങ്ങ ളൊക്കയുമൊരുക്കീട്ടിരിക്കുന്നു ഗുരോ ഞാനും • ഇക്ഷ്വാകുക്കൾക്കൊക്കെ വേദവിത്താം നീയല്ലൊ ഗുരുവാകയാൽ എൻകാര്യം വിട്ടു നീ പോകാൻ തുടങ്ങു ന്നതുമെന്തൊന്നു? • നിഷ്ഠുരത്വമല്ലൊ എന്റെ യാഗംവിട്ടങ്ങു പോവതും പോകുന്നതു ധനാശയാലെന്നാകിൽ ലോഭിയതാം ഭവാൻ • നൃപൻ തടുത്തിട്ടു മിന്ദ്രയാഗം പ്രാപിച്ചിതാ മുനി • കണ്ടിതത്തോടാശ്രയിച്ചാൻ പോയ ഗ്ഗൗതമനെ നൃപൻ ഹിമവൽപാർശ്വേ വാരാശിക്കരികിൽ ചെയ്തു യാഗ വും • യാഗത്തിൽ ബ്രാഹ്മണർക്കായിട്ടുപദേശിച്ചു ചെയ്തു നിമിയ യ്യായിരം വർഷം ദീക്ഷിച്ചിരുന്നിതു മന്നവ! • ഋത്വിക്കുകളെയത്യന്തം പൂ ജിച്ചാൻ ധനധാന്യങ്ങളാൽ അഞ്ഞൂറാണ്ടുകളതാകെ യിന്ദ്രയാഗം ക ഴിഞ്ഞുടൻ • വസിഷ്ഠൻ വന്നു രാജാവിൻ യാഗശാലയിലെത്തിനാൻ ഇഷ്ടനാനവികളുടെ യാഗം കാണ്മതിനായ് മുനി • നിമിയപ്പോൾ നല്ല വണ്ണം നിദ്ര ചെയ്യുകയുമായ് ഉണർത്തിയില്ല ഭൃത്യന്മാർ, വന്നില്ലൃഷി സന്നിധൌ • അവമാനത്തിനാൽ കോപമുണ്ടായപ്പോൾ വസിഷ്ഠനും നൃപനെക്കാണായ്കമൂലം കോപിച്ചാൻ മുനിസത്തമൻ • ശപിച്ചാൻ നി മിയെ കോപത്തിന്നധീനതിലായവൻ: 'നിൻ വംശഗുരുവാമെന്നെയ വമാനിച്ചുതള്ളി നീ • അന്യനെ ഞാൻ തടുത്തിട്ടും ഗുരുവാക്കിയതി നാൽ ശിക്ഷിക്കയാൽ നീ വിദേഹനായിത്തീരും നരാധിപ! • ഇതു നിന്റെ ദേ ഹം പതിക്കട്ടെ നീ വിദേഹനാകുക'.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

എന്നവൻവാക്കുകേട്ടിട്ടാനൃപൻറെ പരിചാരകർ ഉണർത്തിട്ടരനി
ചൊന്നാർമുനികോപിച്ചിടുന്നതായ് • കോപിക്കുമുനിയെ പ്രാപിച്ചി
ട്ടിനാൻനിമിഭൂപൻ യുക്തിയായ് തുഷ്ടയായ് ചൊന്നാൻ ഹേതുഗർ
ഭതാംമൊഴി: 'എൻദോഷമല്ലധർമ്മജ്ഞ! നൃപോയത്യാഗ്രഹത്തിനാൽ•
യജമാനനതാമെന്നെവിട്ടുഗമിച്ചിട്ടുമേറെഞാൻ ഇനനിന്ദ്യകർമ്മംചെയ്തി
ട്ടുമൊഴിപ്പാൻലജ്ജയില്ലയോ • ധർമ്മത്തിൻനിഷ്ഠയറിയുംനിനക്കുമുനി
സത്തമ! നീസാക്ഷാൽബ്രഹ്മതനയൻവേദവേദാംഗവിത്തമൻ • മഹ
ത്താംദ്വിജധർമ്മത്തിൻസൂക്ഷ്മാപ്രാപ്തമറിവില്ലതെ നിൻദോഷമെന്നിലാ
ക്കിട്ടുശപിക്കാനാശകേ വൃഥാ • സന്തർകോപംവിടുംകോപിചണ്ഡാ
ലനിൽനികൃഷ്ടനാം നീയെന്നെവൃഥാകോപംകലർന്നിട്ടുശപിച്ചതേ •
പതിക്ക നിൻറയീകോപംകലർന്നോരുശരീരവും ശപിച്ചാൻമുനിയെ
ഭൂപനവ്വണ്ണംമുനിഭൂപനെ • അന്യോന്യംശാപമേററിട്ടതീർന്നാർദുഃഖി
കളായവർ ഏററെപ്പിന്തിരിച്ചുവിധിയെയാശ്രയിച്ചാൻവസിഷ്ഠനും • രാ
ജാവിൻശാപവൃത്താന്തമവനോടറിയിച്ചുടൻ.

വസിഷ്ഠൻപറഞ്ഞു.

പിഴവെന്നിൽഹേതുവെന്നായ് നിമിയെന്നെശപിച്ചതേ കഷ്ടംശരീ
രംവീണിടുംതാത! ഞാനെന്തുചെയ്യേണ്ടും? • വേറെദേഹമെടുക്കാൻമേലാ
ത്തതെന്തുകഥിക്കനീ മുൻപോലെയെൻറെദേഹമുണ്ടായിടുംപിതാമ
ഹ! • ഇശ്ശരീരത്തിലേജ്ഞാനംപോലെയുണ്ടാക്കണം നീസമർത്ഥൻ
മഹാഭാഗ! പ്രസാദിച്ചീടണംവിഭോ! വസിഷ്ഠവാക്യംകേട്ടിട്ടുചൊന്നാൻ
സ്വതനൊടാസ്വയംഭു: • 'മിത്രാവരുണതേജസ്സിൽസ്ഥിതമായ് നീകടക്കുക
അയോനിജനതാസ്ത്രീരൂപകാലംകൊണ്ടതിൽനിന്നനീ • പിന്നെയുംദേഹ
വാനായിതീർന്നിടുംധർമ്മനിഷ്ഠനായ് സർവ്വജ്ഞനായ്‌വേദജ്ഞനായ്പൂജ്യ
നായ്നീഭവിച്ചിടും' • ബ്രഹ്മാവിതുരചെയ്തപ്പോൾ പ്രാപിച്ചാൻവരു
ണാലയം ഭക്ത്യാപ്രദക്ഷിണംചെയ്തുനമിച്ചിട്ടാപിതാമഹനെ • ആമിത്രാ
വരുണർക്കുള്ള ശരീരംപൂകിനാൻമുനി നല്ലാംതന്റെദേഹത്തെവിട്ടുജീ
വാംശമോടുടൻ • ഒരിക്കൽവന്നുർവ്വശിയാവരുണാലയമാമതിൽ യദൃ
ച്ഛയാസഖികളോടൊന്നിച്ചധികസുന്ദരി • അഴകുള്ളസ്വർഗ്ഗസ്ത്രീയാമവ
ളെക്കണ്ടാകുലമായ് മിത്രാവരുണർകാമാർത്തരായിട്ടുദേവകന്യയാം • മ
നസ്സിളക്കമില്ലാത്തനാരിരത്നത്തോടോതിനാർ: 'ഉത്തമാംഗേ ഞങ്ങളെക്കാ
മുഗ്ദ്ധാംഗിയാംനീവരിക്കുക• ഇഷ്ടംപോലെവിടെപ്പൂത്തകളിച്ചീടുകസുന്ദരി!

അവർക്കധീനമായുള്ളതൊക്കെയും കൊള്ളുകയായവർ • മിത്രാവരുണന്മാർ തൻവാസസ്ഥലത്തിൽസ്ഥിരമായവരായ് അവർക്കുള്ളൊരു പ്രായമറിഞ്ഞിട്ടാളുകൾ ... ദൈവാൽപതിച്ചവർവീര്യം കുംഭത്തിലായ് • അതിൽനിന്നുളവായ് രണ്ടുമുനിമാർ തേജസ്സുള്ളവർ അഗസ്ത്യനാകുന്ന ജ്യേഷ്ഠനാമവൻ വസിഷ്ഠനതുപോലവേ • മിത്രാവരുണവീര്യത്തിൽനിന്നു താപസസത്തമർ ബാല്യത്തിലേ വനം പൂകീ വൻതപസ്സുള്ള അഗസ്ത്യനും • വസിഷ്ഠനാം ബാലനെ ഇക്ഷ്വാകുക്കൾ വരിച്ചിതാൻ നിജവംശസുഖത്തിനായ് ലാളിച്ചാൻ ജനമേജയ! • അധികം പ്രീതിയുള്ളവനായി മുനി മന്നോർത്തമ നൃപ! വസിഷ്ഠൻ മുനിശാപംകൊണ്ടു മിത്രാവരുണന്മാർതൻകായം • അന്യദേഹമെടുത്തിടാൻ ഹേതുവല്ലോ പറഞ്ഞതൊക്കെ ഞാൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം
വസിഷ്ഠജന്മാന്തരപ്രാപ്തി
പതിനാലാമധ്യായം.

പതിനഞ്ചാമധ്യായം

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു

വസിഷ്ഠന് ദേഹസംപ്രാപ്തി പറഞ്ഞിതല്ലോ വ്യാസമുനേ! നിമിപിന്നെ ദേഹമാർന്നതെന്നതും ചൊല്ലണം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

വസിഷ്ഠൻ പിന്നെയും ദേഹമെടുത്തില്ലേ നരാധിപ! ശാപാനന്തരമുള്ളദേഹമെടുത്താൻ നിമിയുംതദാ • വസിഷ്ഠശാപമേറ്റപ്പോൾ നിമിയാഗത്തിൽ വാണിട്ടും ഋത്വിക്കുകളായുള്ളവർ ചിന്തതുടങ്ങിനാർ • നാമിപ്പോളെന്തു ചെയ്യേണ്ടതീ ശ്രേഷ്ഠൻ ശാപമാർന്നതേ യാഗവും പൂർത്തിയായില്ല ദീക്ഷിതൻ ധാർമ്മികൻ നൃപൻ • എന്തു ചെയ്യേണ്ടതെന്നും പിന്നീടറിയായ്കതേ വരേണ്യന്മാർ വരുന്നതിനു മുന്നേ തടുക്കാൻ വല്ലാതെ ... ബ്രാഹ്മണരെല്ലാം പ്രാജ്ഞന്മാർ തൈലത്തിലാക്കി ... സൂക്ഷിച്ചിട്ടിരുന്നിതിനാർ • ഗന്ധമാല്യങ്ങളാലതു പൂജിച്ചു മന്ത്രശക്തിയാൽ ... ശരീരത്തെ സ്ഥാപിച്ചുവർ നിശ്ചലമായ് • യാഗം സമാപ്തമായപ്പോൾ വന്നാർ ദേവകളൊക്കെയും ഋത്വിക്കുകൾ ... മുനിമാർ ... ഇച്ചിട്ടാനു

പറഞ്ഞോരോതിവാനവർ: 'ഇഷ്ടമായ്ത്തങ്ങൾക്കു ഭൂപാല! വരം വാങ്ങുക സുവ്രത! • ഈ യാഗത്താൽ ശ്രേഷ്ഠജന്മം വിധിക്കുന്നിന്നതെല്ലാം നരദേഹമതോ ദേവദേഹമോ മാനിന്റെ നില്ക്കുമ്പോൾ • വസിഷ്ഠൻ ദേഹമാണിങ്ങു ഗമിച്ചോട്ടം വാണിടുന്നപോൽ' ഇത്താതപ്പെട്ടു ഭൂപാത്മാ സുരരോടോതിനാൻ മുദാ: • 'ഈ നശ്വര ശരീരത്തിലില്ലൊട്ടും വാഞ്ഛയീമമ എന്റെ വാസം ഭവിക്കാട്ടെ ജന്തുദൃഷ്ടികളിൽ സദാ • ചരിക്കാം വായുവായ് സർവ്വഭൂതാക്ഷികളിലും ദ്രുതം' ഇത്താതപ്പെട്ടു നിമിതന്നാത്മാവോടുരചെയ്തവർ • അപേക്ഷിക്കുക ലോകേശി നായികേ ദേവിയോടു നീ ഈ യാഗത്താൽ ഇഷ്ടമായിട്ടു വരം നിന്നിഷ്ടമേകിടും • സുരരാലിതു ചൊല്ലപ്പെട്ടവൻ പ്രാർത്ഥിച്ചു ദേവിയെ ദിവ്യസ്തോത്രങ്ങളാൽ തോഷമായിടുറിക്കൊണ്ടു ഭക്തിയായ് • സന്തോഷിച്ചിട്ടു രാജാവിൻ പ്രത്യക്ഷത്തിങ്കൽ വന്നവൾ കോടിസൂര്യനൊടൊപ്പം നല്ലഴകുള്ളൊരു ദേവിയെ • കണ്ടിട്ടവർ ഇഷ്ടരായ് കൃതകൃത്യതമായിതേ വരം വരിച്ചാൻ ഭൂപാലൻ ദേവി പ്രത്യക്ഷമാകവേ • മോക്ഷത്തിനായ് നിർമ്മലമാം ജ്ഞാനവും, സർവ്വഭൂതർതൻ നേത്രങ്ങളിൽ വാസവും മേ ഭവിച്ചീടണമെന്നതാൻ • പ്രസന്നയായ ദേവേശി ലോകമംബികചൊല്ലിനാൾ ശുഭജ്ഞാനം ഭവിക്കും സർവ്വഭൂതാക്ഷിവാസവും • പ്രാരബ്ധകർമ്മാന്തം വരെ തവ ചൊല്ലും ഭവിച്ചിടും ഇമച്ചിമിഴിയുണ്ടാകും നിന്നാവല്ലാക്ഷമകണിയിൽ • നിൻ വാസത്താൽ കണ്ണിമപ്പോളാകും നരർ ചതുഷ്കങ്ങളും പക്ഷികളും അതുണ്ടാകും ദേവന്മാർക്കണ്ണിമച്ചിടാ • ശ്രീദേവി ഭുവനേശി വർണ്ണം വരം നൽകിട്ടു തൽക്ഷണം മുനിമാരോട്ടു മാതീട്ടു മറഞ്ഞാളവിടത്തിലായ് • മഹാദേവി മറഞ്ഞപ്പോളവിടുള്ള മുനീശ്വരർ ചെന്നാലോചിച്ചു നിമിതൻ ദേഹത്തെക്കൊണ്ടുവന്നതേ • അരണിക്കൊകോൽകൊണ്ടു കടഞ്ഞാർ മന്ത്രമോട്ടടൻ നിമിക്കു പുത്രനുണ്ടാവാൻ ഹോമിച്ചാർ മന്ത്രമാതിനാർ • ആ മഹാന്മാർ കടഞ്ഞപ്പോളുണ്ടായി പുത്രനുത്തമൻ എല്ലാലക്ഷണവും ചേർന്ന സാക്ഷാലാനിമിയെന്നപോൽ • മഥിയെന്നായി പേരന്നാ മഥനത്താൽ ജനിക്കയാൽ ജനകൻ ജനകത്താലകവുമുണ്ടാകും ജനകനെന്നുമായ് • വിദേഹനാം നിമിയിൽനിന്നുണ്ടായ മുനിമിത്രമായ് വിദേഹനെന്നാ വംശത്തിൽ ഭൂപന്മാർ കീർത്തികേട്ടതേ • ഏവം നിമിസുതൻ കീർത്തിപ്പെട്ടാൻ ജനകനെന്നതായ് ഗംഗാതീരത്തിലുണ്ടാക്കി നല്ലതാം പുരിയാ നൃപൻ • ഗോപുരം മാളികയുമായ് ഏറ്റുമേൽക്കേട്ടുമിഥിലാപുരി നിറഞ്ഞും ധനധാന്യങ്ങളൊക്കെ ടിക്കാവിളങ്ങിയും • ഈ വംശ

ജാതരാം ഭൂപരെല്ലാം ജനകരെന്നുതാൻ കീർത്തികേട്ടാർ വിദേഹന്മാരെന്നും ജ്ഞാനികളായവർ • നിമിതന്നുടെയാഖ്യാനമീമട്ടോതിനിനക്കു ഞാൻ വിസ്താരമായിട്ടിഹഹേതാം ശാപംകൊണ്ടുളവായ ദുഃഖം.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

നിമിശാപത്തിൻഹേതുവുച്ചനീ മഹാമുനേ! കേട്ടിട്ടെൻ ചഞ്ചലം ചിത്തം സന്ദേഹം പൂണ്ടിടുന്നേറെ • വസിഷ്ഠൻ ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠൻ താമവിൻറപുരോഹിതൻ വിധിജൻ മുനിയെവ്വണ്ണം ശപിക്കപ്പെട്ടു ഭൂപനാൽ? • ഗുരു,വിപ്രനിതെന്നോർത്തും ക്ഷമിച്ചില്ലാത്ത ഭൂപൻ നിമി ഗുരുത്യാഗം കഴിച്ചിട്ടുമെവ്വണ്ണം കോപമാണ്ടവൻ? • ധർമ്മത്തിൻപോക്കറിഞ്ഞിട്ടുമിക്ഷ്വാകുകുലസംഭവൻ ഗുരുവാം വിപ്രനേ കോപത്തോടു ക്രുധി ശപിച്ചതേ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അജിതേന്ദ്രിയരായുള്ളോർക്കേററവും ദുർല്ലഭം ക്ഷമാ ലോകത്തിൽ ദുർല്ലഭം തന്നെ ക്ഷമിക്കനിപുണൻ നൃപ! • വിശേഷിച്ചും സർവ്വസംഗമററവൻ മുനി താപസൻ ദേഹാഭിമാനമില്ലാത്തോൻ യോഗത്തിൽ നിഷ്ഠയുള്ളവൻ • അവനെ വെന്നിടാ ദേഹത്തിങ്കലുള്ള രിപുക്കളാം കാമക്രോധലോഭമോഹാഹങ്കാരമെന്നിവയൊട്ടും • ഉണ്ടായില്ലെന്നവൻ കീഴിലിന്നുമില്ലിനിമേലിലും ഉണ്ടാകില്ലീ വൈരികളെ ജയിപ്പാനീ ജഗത്തിൽ • സ്വർഗ്ഗത്തിലും ഭൂമിയിലും ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വീശർ വാണിടം ലോകങ്ങളിലുമില്ലവനിശ്ശത്രുക്കളെ വെന്നവൻ • ബ്രഹ്മപുത്രർ മുനീന്ദ്രന്മാർ മററു താപസവർയ്യരും മറ്റുന്നാളെൻറിവർ പിന്നാർ ഭുവിലീരരെ വെല്ലുവാൻ? • ശ്രീമാൻ മഹായോഗി സാംഖ്യമതജ്ഞൻ കപിലൻ മുനി വിധിയാലവനും ഭസ്മമാക്കീ സഗരപുത്രരെ • അതുകൊണ്ടീ മഹാകാരത്താൽ ക്രോധരായ് ഭുവനത്രയം കാർയ്യകാരണമാവതോലതില്ലാത്താവരങ്ങനെ? • ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശാദ്യർ ഗുണങ്ങളെക്കെട്ടപ്പെട്ടവർ ഉണ്ടാമവർക്കുമഹന്തിയോരോരോ ഭാവങ്ങളെന്നവ: • സമാസങ്ങൾ ഗുണനിശ്ചയ ചൊന്നാൽ മനുഷ്യർക്കു ഗുണസംഗതി? ഗുണങ്ങൾ തമ്മിൽ ചേർന്നിട്ടാണിതുനീട്ടന്നതങ്ങനെ • ചിലർക്കു സത്വാധികം ചിലർക്കെല്ലാം രജോഗുണം തമസ്സേറും ചിലർക്കില്ല സമമായവയൊക്കവേ • നിർഗ്ഗുണൻ പരമാത്മാവു നിർല്ലേപൻ ശ്രേഷ്ഠനവ്യയൻ അദൃശ്യൻ സർവ്വഭൂതശ്ശ്രമപ്രമേയൻ സനാതനൻ • ബ്രഹ്മസ്ഥിതാപരാശക്തി താനും നിർഗ്ഗുണയങ്ങനേ അല്ലൽകറിവിലെത്താത്തോളെല്ലാർക്കുമാദി

പ്പവരം ॥ ആസക്തിയുംപരാത്മാവുമൈക്യമാണ്സമാദൃഢം ദോഷമെ
ല്ലാംപോമവളാൽബ്രഹ്മമെന്നറിവാകകിൽ ॥ ആത്മജ്ഞാനത്താൽമുക്തി,മു
ഴക്കുന്നുവേദാന്തമേരിയും അറിഞ്ഞോർമുക്തന്മാരിതുംസംസാരംവിട്ടുമു
ക്തനാം ॥ ജ്ഞാനംരണ്ടുവിധംശാബ്ദം സംബന്ധംപ്രഥമംമതം ബുദ്ധിമാ
ന്മാർക്കുണ്ടാകുംവേദശാസ്ത്രാർത്ഥചിന്തയാൽ ॥ അന്തഃകൽബുദ്ധിയുണ്ടാ
കുംസംശയങ്ങളനേകമായ് ദുസ്തർക്കം ചിലർചെയ്തിട്ടുംനൽതർക്കംചില
രന്നേ ॥ ദുസ്തർക്കത്താൽമോഹമുണ്ടാംമോഹത്താൽ ബുദ്ധിമാന്ദ്യവും ബു
ദ്ധിമാന്ദ്യംജ്ഞാനനാശംപ്രാണികൾക്കരുതാത്തിട്ടും ॥ രണ്ടാമത്തെതനുഭ
വജ്ഞാനംദുർല്ലഭമോർക്കമെ ആതങ്ങൾ അവസ്ഥതൻറസത്സംഗത്താൽലഭി
ച്ചിടും ॥ ശാബ്ദജ്ഞാനത്തിനാൽകാര്യസിദ്ധിയുണ്ടായിടാനൃപ! അതി
നാൽനല്ലനുഭവജ്ഞാനവുംവരികില്ലതാൻ ॥ ഉള്ളിലുള്ളിരുൾപോകാ
നാശാബ്ദജ്ഞാനമശക്തമാം ഇരുട്ടുപോകയില്ലുംല്ലാദീപമെന്നുരചെയ്യു
കിൽ ॥ ബന്ധംപോക്കുന്നതെകർമ്മംമുക്തിക്കുള്ളതുവിദ്യയും മറ്റുക
ർമ്മംശ്രമത്തിന്നായ് വിദ്യശിൽപ്പനിപുണതമേ ॥ ശീലം,പരഹിതം,കോപ
മില്ലായ്മ,ധൃതി,മോദവും ക്ഷമയുംവിദ്യതൻപാകംവന്നതായുള്ളനൽഫ
ലം ॥ തപസ്സുംവിദ്യയുംകൊണ്ടുംയോഗാഭ്യാസമതെന്നിയേ കാമാദികൾ
വൈരികൾതൻനാശമെന്നുംഭവിച്ചിടാ ॥ മനസ്സടക്കാൻപണിതാൻ
പ്രകൃത്യാചഞ്ചലംനൃപ! ത്രിഗുണങ്ങളാടതിൽകീഴിലാകണെല്ലാംജഗ
ത്തിൽ ॥ മനസ്സിൽനിന്നുതാനുണ്ടാംകാമക്രോധാദിയൊക്കെയും മന
സ്സിനെജയിച്ചുന്നായുണ്ടാകില്ലവയൊന്നുമേ ॥ ക്ഷമിച്ചില്ലതിനാൽവസി
ഷ്ഠൻമുനിയാനിമിയിങ്കലായ് ശപിച്ചുശുക്രനിൽമുന്നംക്ഷമിച്ചില്ലായയ
യാതിപോൽ ॥ തെറ്റുചെയ്തിട്ടുമാശുക്രൻ,യയാതിനൃപസത്തമൻ
കോപാൽശപിക്കാതവനെക്കൈക്കൊണ്ടാൻജരയേക്ഷണം ॥ ഒരു
ത്തൻസൌമ്യനായ്തീരുംക്രൂരനാമൊരുമന്നവൻ സ്വഭാവമേമാറ്റാ
ക്കാദോഷംകല്പിച്ചിടുന്നിതിൽ ॥ ഹൈഹയർധനലോഭത്താൽപണ്ടുഭൃ
ഗുവരായിടും പുരോഹിതബ്രാഹ്മണരെയശേഷംനിഗ്രഹിച്ചുതേ ॥ ബ്രഹ്മ
ഹത്യയിൽനിന്നുണ്ടാംപാപത്തെഗണിയാതെതാൻ.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം

നിമിചരിതം പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

പതിനാറാമദ്ധ്യായം

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

ഏതുവംശത്തിലുണ്ടായോരാ ഹൈഹയരാജനൃപർ ബ്രഹ്മഹത്യ
യെയോർക്കാതെവിപ്രരെനിഗ്രഹിച്ചുവർ? ॥ വൈരഹേതുവവർക്കുണ്ടു
ചൊല്ലണംനീപിതാമഹ! ഹേതുവില്ലാതെകോപിപ്പതെവ്വണ്ണംയോ
ഗ്യരായവർ? ॥ പുരോഹിതന്മാരെന്തേവർക്കുണ്ടായതെങ്ങനെ? അല്പ
മാംഹേതുവാൽവൈരംക്ഷത്രിയർക്കുഭവിച്ചിടാ ॥ മറ്റുള്ളേതുകാര്യമെ
ന്ന്യേകൊന്നതുപൂജ്യവിപ്രരെ ക്ഷത്രിയർശക്തരെന്നാലുംപാപത്തിൽഭ
യമില്ലയോ? ॥ അല്പാപരാധത്തിലേതുനൃപൻകൊല്ലുംദ്വിജേന്ദ്രരെ ശങ്ക
യുണ്ടുമുനിശ്രേഷ്ഠ! കാരണംചൊല്ലണംഭവാൻ?

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

വ്യാസനാംമുനിയീവണ്ണംചോദിക്കപ്പെട്ടുഭൂപനാൽ പരമപ്രീതി
യോടോതിയോർത്തകഥമനസ്സിനാൽ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

പണ്ടുള്ളോരാക്ഷത്രിയർതൻകഥയെക്കേൾക്കമാനവ! ആശ്ചര്യമു
ണ്ടാംപരഞ്ഞാലറിയപ്പെട്ടതാണതു ॥ കാർത്തവീര്യനതെന്നുണ്ടായ്
ഹൈഹയൻഭൂമിപാലകൻ ആയിരംകയ്യുള്ളശക്തനാർജ്ജുനൻധർമ്മതല്പ
രൻ ॥ വിഷ്ണുവിന്നവതാരംതാൻദത്താത്രേയനുശിഷ്യനാം സിദ്ധൻ,സ
ർവ്വജ്ഞൻ,യോഗീന്ദ്രൻ,ഭൃഗുക്കൾക്കുയാജ്യനാം ॥ യാഗംചെയ്യാൻധ
ർമ്മനിഷ്ഠൻ,സദാദാനപരായണൻ ബഹുയാഗംചെയ്തുവിത്തംഭൃഗുക്കൾ
ക്കേകിയാനൃപൻ ॥ നൃപദാനാലവർഭൃഗുക്കൾധനവാന്മാരുമായിതേ
അശ്വരത്നസമൃദ്ധന്മാർപ്രസിദ്ധന്മാരുമായവർ ॥ കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനൻ
രാജശ്രേഷ്ഠൻസ്വർഗ്ഗംഗമിക്കവേ ഹൈഹയന്മാർദരിദ്രന്മാരായവർകാ
ലക്രമത്തിനാൽ, ॥ ഒരിക്കൽഹൈഹയന്മാർക്കുധനമാവശ്യമാകയാൽ
ഭൃഗുക്കളോടുയാചിക്കാൻചെന്നാരായവർമാനവ! ॥ ചിന്തയൊടുഭൂപ
ന്മാർയാചിച്ചാരധികംധനം കൊടുത്തീടാതെലോഭത്താലില്ലയില്ലെന്നു
ചൊല്ലിനാർ ॥ ചിലരെല്ലാംഭൂമിയിങ്കൽസ്ഥാപിച്ചാർവളരെധനം വി
പ്രാദികൾക്കേകിചിലർഭയപ്പെട്ടുഭൂപാലരെ ॥ ധനങ്ങളെല്ലാംമാററിട്ടു
ഭൃഗുവംശജരൊക്കയും ആഗ്രഹത്താലാശ്രമങ്ങളെല്ലാംവെടിഞ്ഞുഗമിച്ചു
തെ ॥ ദുഃഖിക്കുംയജമാനന്മാർക്കേകിടാത്താശയുള്ളവരായ് ഓടിച്ചെന്നിട്ടു

പട്ടാരങ്ങൊരൊന്നു ഗൃഹകൎമ്മതൊഴുമെ • കാൎയ്യത്തിൻഗൌരവംമൂലമഴ
ഖാണ്ടിട്ടഥൈവഹേയർ ശൂദ്രന്മാർ തന്നാശ്രമങ്ങടെ തേറ്റംപോയാർധന
ത്തിനായ് • കണ്ടാരാജികൾ വിട്ടുത്തുന്യത്രമങ്ങളെയശേഷവും കഴിച്ചാർശൂ
ദ്രിയെദ്രവ്യത്തിനായ് ശൂദ്രാലയെവെറവും • കഴിച്ചിട്ടൊരവൻകണ്ടാൻ
ധനംശൂദ്രഗൃഹത്തിലാരു് കണ്ടാരതെന്റ് ശൂദ്രരെല്ലാംക്രമംകൊണ്ടുതളൎന്നി
വർ • ഗൊരമാരൊടികിൽനിന്നിട്ടുമെട്ടതാർവദ്ധനെധനം അട്ടുത്തു
വാഴുംഭൂപജർതൻഗൃഹങ്ങളിലമാന്നപർ • കഴിച്ചെട്ടത്താർവദ്ധദൈധ
നമത്യാഗ്രഹത്തിനാൽ വിപ്രരെല്ലാംകരങ്ങളുംകൊണ്ടാശ്രയിച്ചാർഭയ
ത്തൊടും • ഭിരണ്ണതറംഭൂജർതന്റെധനമെല്ലാംഹരിക്കയാൽ
കൊന്നാർശരങ്ങളാൽകോപാലാശ്രയിച്ചാരവിപ്രരെ • ശൂദ്രന്മാർ
വാണിടുംഭിക്കിലൊടിനാർശേഷമുള്ളവർ ഗൎഭമുതല്ലൊഖണ്ഡിച്ചീ
ബ്ഭൂമിയെല്ലാംനെടന്നവർ • കൊന്നാൻവന്നെന്നുമൊരൊരൊശൂദ്രക്കളു
ഷമമ്പിനാൽ ആബാലവൃദ്ധംപാപത്തെഗണിക്കാതന്യരെയുമെ • ഏ
വംശൂദ്രക്കളെയെല്ലാംവധിച്ചിട്ടുആമിഷമായ് നാരിമാരെപിടിച്ചിട്ടുചെ
യ്യാരജ്ഞൎന്നാശവും • ദുഃഖിച്ചാനാരിമാർതൊറ്റുപക്ഷികൾപോൽകര
ഞ്ഞുതേ പാപിഷ്ഠരാക്ഷത്രിയന്മാർഗൎഭംഛിദ്രിക്കമൂലമായ് • അന്യസ്ത്രീ
കളിതോതികേട്ടുഷികരതീൎത്ഥവാസികൾ യോവധംവിപ്രരോടികൊ
പംവിട്ടകളപരെ! അയുക്തമാംനിന്ദ്യകൎമ്മങ്ങളെങ്ങിനിങ്ങളൊക്കയും •
ശൂദ്രപതികൾതൻഗൎഭമെല്ലാംഛേദിച്ചുവീരരെ! കൊടുതാംപുണ്യപാ
പങ്ങൾക്കിങ്ങുതന്നെഫലംവരും • അതിനാൽക്രൂതിയിച്ചിപ്പൊൾനി
ന്ദ്യകൎമ്മംത്യജിക്കണം ഏവമുള്ളമുനികളൊടോതികോപിച്ചവൈഹേ
യർ • സാധുക്കൾനിങ്ങൾ, ഇപ്പോഴെചെയ്യുംഹേതുവറിഞ്ഞുവോ? മഹാ
ന്മാർപൂൎവ്വജർതന്റെധനമെല്ലാംഹരിച്ചവർ • ചതിചെയ്തിട്ടുകള്ള
ന്മാർ, വഴിയിൽചെന്നപ്പോൽ ധാംഭികന്മാർ. ചതിക്കുന്നോ
വർ, കപടവൃത്തികൾ • പ്രാൎത്ഥിച്ചുതാഴ്മയായ്ഞങ്ങളത്യാവശ്യത്തി
നായ് ധനം കൂട്ടിത്തരാംനാലിലൊന്നെന്നോതീട്ടുംനൽകിയില്ലിവർ •
ദുഃഖിക്കുന്നെങ്ങളൊടില്ലയെന്നോതീട്ടുമകിലതാൻ കാൎത്തവീൎയ്യൻകൊ
ടുത്തുള്ളധനംഭക്ഷിച്ചതെന്തിനായ് • യാഗംചെയ്തില്ലധികമായ്
ദാനവുംചെയ്തതില്ലിവർ ഒരിക്കലുംധനംവിപ്രർക്കുകട്ടിവച്ചുതങ്ങ
ളെ യാഗവുംദാനവുംചെയ്യുന്നനായന്നരിവിക്കണം • ദ്രവ്യത്തികൾ
ചൊരിതിരൊക്ഷിതിയുമെന്നെ അംഗതിയുമെന്റെറംഘൊരമാം

ധൃതരീതിയും • രക്ഷിച്ചീടുംധനംവല്ലവിധവുംചിലവാക്കണം അല്ലെ ന്നാകിലതിൽദ്രവ്യംവിട്ടുദുർഗ്ഗതിയാണിടും • നാലിലൊന്നോടേകിടണ മെന്നാഘോഷിച്ചുതങ്ങടെതാഴ്മയായ് ഞങ്ങൾക്കെന്നിട്ടുമേകീലധനംലോ ഭാൽപുരോഹിതർ • ദാനം,ഭോഗം,നാശമതും,ധനത്തിൻഗതിയിങ്ങ നെ ധന്യർദാനഭോഗങ്ങൾനാശംപ്രാപിയ്ക്കുമന്യരും • ദാനഭോഗങ്ങ ളെവിട്ടുകാത്തീടുംലുബ്ധനായവൻ ദണ്ഡ്യൻരാജാവിനാലെന്നുമക്കളുമ ന ഭിലുംവരും • അതുകൊണ്ടുഹൈഹയന്മാർകളുമിപ്പുവിപ്രരെ കൊല്ലാൻ തുടങ്ങീകോപിച്ചീടുമതിനിങ്ങളുതമർ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

സകാരണമിതോതീട്ടാശ്വസിപ്പിച്ചാമുനീന്ദ്രരെ ഭൃഗുപതികളെ യെല്ലാമന്വേഷിച്ചുനടന്നവർ • ഭയപ്പെട്ടവരൊച്ചുറാറംക്ഷീണിച്ചിട്ടുകര ഞ്ഞുടൻ ഹിമവാനിൽചെന്നുചേർന്നാർഭൃഗുപതികളൊക്കയും • ധനം കൊതിച്ചുനൃപന്മാർവിപ്രക്ഷിതിയഴലേകിനാർ പാപകമ്മംതുടങ്ങീട്ടുവധി ച്ചാരിപ്പുപോലവേ • ലോഭനെന്നമനുഷ്യർദേഹത്തിൽവാണിടുംരി പു ദുഃഖങ്ങളെല്ലാമേകുന്നോൻ,പ്രാണനാശകനായവൻ • പാപത്തി ന്നെല്ലാംവേരായോ,നെന്നമാഗ്രഹമൊത്തവൻ സർവ്വാർത്തികാരണൻ,കൃ തജ്ഞാതിക്കംവൈരമേകുവോൻ • ലോഭത്താൽധർമ്മമില്ലാതാംകുലധർമ്മ വുമങ്ങനെ മാതാപിതാക്കളെ,ബന്ധുവരെയും,സോദരനെയുമേ • ഗുരുപു ത്രൻ,സോദരിതൻപതി,സോദരിയെയുമേ വെട്ടിയുംപാപിയാംലുബ്ധ നെന്തകൃത്യംനടത്തിടാ? • കാമക്രോധാഹംകൃതികളേക്കാൾവൻവൈ രിലോഭമാം പ്രാണനംവെടിയുംലോഭാൽപിന്നെയെന്തൊന്നുചെയ്യി ടാ • സദ്വൃത്തന്മാർധർമ്മനിഷ്ഠർനിരന്തരപൂജ്യരായവർ പാണ്ഡവർ കൌരവന്മാരുംലോഭംമൂലംനശിച്ചതേ • ഭീഷ്മർ,ദ്രോണർ,കൃപർ,ക ർണ്ണൻബാൽഹീകൻഭീമസേനനും ധർമ്മപുത്രനർജ്ജുനൻകൃഷ്ണനുമിന്നവും നൃപ! • അത്യുഗ്രമായുള്ളയുദ്ധംചെയ്തില്ലപരസ്പരം ലോഭത്താലവ രങ്ങളാക്കിഗ്രഹച്ഛിദ്രവുമേററവും • ഭീഷ്മർ,ദ്രോണർ,പാണ്ഡവർതൻസ്വ ത്വംഹതരായിതെ പിതാക്കൾ,സോദരർ,പുത്രരെല്ലാരുംഹതരായ് ര ണേ • അതിനാലെന്തുചെയ്യില്ലാലോഭംബാധിച്ചപൂരുഷൻ ക്രൂരന്മാർ ഹൈഹയർകൊന്നാർഭൃഗുക്കളെയശേഷവും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഷഷ്ഠസ്കന്ധം

ഭൃഗുവധം

പതിനാറാം അദ്ധ്യായം.

പതിനേഴാമദ്ധ്യായം

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

ആട്ടേ: ഘോരവിപത്തിവിധം മോചിച്ചു ഭൃഗുപത്നികൾ പിന്നെയാവിപ്രർതൻവംശം നിലനിന്നതുമെങ്ങനെ? • വൃദ്ധന്മാർക്ഷത്രിയർപാപാചാരർഹൈഹയരായവർ ഭൃഗുക്കളെനിഗ്രഹിച്ചുശേഷമെന്തുനടത്തിനാർ? • നിൻകഥാമൃതപാനത്താൽതൃപ്തിവന്നില്ലതോതുക പരലോകഫലംനൽകുന്നുള്ളതാംനരസുഖപ്രദം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

രാജാവേ!കേൾക്കചൊല്ലീടാംപാപംപോക്കുന്നസൽക്കഥ വലുതാമായഴൽവിട്ടുസ്ത്രീകൾമോചിച്ചരീതിഞാൻ • ഹൈഹയോപദ്രവം കൊണ്ടുഭയന്നാ ഭൃഗുപത്നിമാർ ഭയാശങ്കയോടുംഹിമവാൻപർവ്വതത്തിൽഗമിക്കവേ • ഗൗരീബിംബത്തെയുണ്ടാക്കീനദിക്കരയിൽമണ്ണിനാൽ ഉപോസിച്ചുമരിപ്പാനായ് ചെയ്താർനിശ്ചയവുംനൃപ! • സ്വപ്നത്തിങ്കൽവന്നുദേവിമാനതസ്ത്രീകളോടോതിനാൾ: 'ഇതനിങ്ങളിലൊരുത്തിക്കുണ്ടാകുമൂരുവിൽനിന്നൊരാൾ • എന്നംശമെൻശക്തിയോടും നിങ്ങൾക്കേകുമവൻസുഖം' എന്നോതീട്ടപ്പരാദേവിപിന്നീടങ്ങുമറഞ്ഞുതേ • ഭയമോടാവസ്ത്രീകളെല്ലാംപ്രാപിച്ചുണർന്നിതന്ന അവരിൽവെച്ചുത്തമയാമൊരുമാന്യകാമിനി • ഗർഭംധരിച്ചാൾവംശത്തിൻവൃദ്ധിക്കായ് ഊരുവിലന്നതിൽ ഗർഭത്തോടേബ്രാഹ്മണികൾദുഃഖംപൂണ്ടോടിയെന്നതായ് • ക്ഷത്രിയർകണ്ടനേരത്തങ്ങവരെക്രുദ്ധിയോടിനാർ സ്ത്രീകൾഗർഭത്തോടോടുന്നുപിടിക്കിൻനിഗ്രഹിക്കുവിൻ • എന്നോതിക്കൊണ്ടുവാളോങ്ങിമാനാരിയൊടടുത്തവർ അവർതൻവരവുംകണ്ടുകരഞ്ഞാർഭയമോടവർ • ഗർഭക്ലേശാധികമായ്‌യേറെവിളിക്കൂട്ടിനാർ രക്ഷയേകാൻ,നിരാധാര,ദീനാ,നിലവിളിപ്പവർ • കണ്ണുനീരാണവർഭൂപന്മാരാൽപീഡിതയായവർ സിംഹംപിടിച്ചുഗർഭത്തോടമ്മ പെൺമാനൊന്നോടൊത്തവർ • വിറയ്ക്കുന്നോളു,മാതൻറെകരച്ചിൽകേട്ടുബാലകൻ രണ്ടാമാദിത്യനെന്നോണംതേജസ്സോടുജ്വലിച്ചുവന്നവൻ • ശുഭനാംബാലകൻക്ഷത്രിയനേത്രങ്ങളെമയക്കിനാൻ അവനെക്കണ്ടശേഷംകണ്ണുകാണാതെയായിതേ • കാട്ടീഗിരിയിൽത്തങ്ങൾതോറുംജന്മാന്ധർപോലവേ ഇതെന്തിപ്പോൾവന്നതെന്നുചിന്തിച്ചാരവരേറെയും • ബാലനെക്ക

ണവർക്കൊന്നുമാകുന്നില്ലാതെദേവിയാൽ ഇതെല്ലാമവർണ്ണിയ്ക്കുമപാതിവ്ര ത്യമാഹാത്മ്യമാണിതു ॰ സങ്കല്പമെല്ലാംപോയ്‌വേഗംഭേദിച്ചു ഒന്നൊന്നുചെയ്‌വുനാം മനസ്സുകൊണ്ടിതോർത്തിട്ടുകണ്ണില്ലാത്തനിരാശ്ര ന്റെ ॰ മൂഢന്മാരെന്നപോലവർ,വിപ്രസ്ത്രീയെ പരാശ്രയിച്ചതെ ഒന്താഴ ത്തുകൊണ്ടായവളെനമിച്ചീതിരവാടവർ ॰ ഭയപ്പെട്ടന്നവളോടായി യാ ചിനാർക്ഷത്രിയന്മാർ: 'പ്രസാദിക്കണമംബനീ തങ്ങൾക്കു നിൻഭൃത്യ ല്ലായോ? ॰ അപരാധങ്ങൾചെയ്തിന്നീക്ഷത്രിയർപാപബുദ്ധികൾ നിൻദർശനത്താലെല്ലാരുംകണ്ണില്ലാത്തവരായിതേ ॰ കാണുന്നില്ലിന്നിൻ മുഖവുംജന്മാന്ധർപോലെഭാമിനി! പാപങ്ങളേറ്റമാരെന്തുചെയ്‌വൂ? നിൻതപോബലമത്ഭുതം ॰ ശരണാഗതരായ്‌നേത്രങ്ങളെനൽകുകമാ നമേ! മരിക്കുന്നതിലുംകഷ്ടമന്ധതാം കൃപചെയ്യുനീ ॰ വീണ്ടുംനേത്രങ്ങ ളുതന്നെങ്ങളെ ഭൃത്യരാക്കുക പാപകർമ്മങ്ങൾചെയ്യാതെങ്ങളെ ല്ലാംഗമിച്ചിടാം ॰ ഇനിമേൽഞങ്ങളീമട്ടുകർമ്മംചെയ്യില്ലൊരിക്കലും ഭാ ർഗ്ഗവന്മാർക്കുപദ്രവം ശിക്ഷിക്കൽമാസരല്ലല്ലോ? അറിവില്ലാതെചെയ്തപാ പങ്ങളെക്ഷമിച്ചീടണമിന്നുനീ ॰ ഇനിമേൽക്ഷത്രിയർക്കില്ലീഭൃഗുക്കളോടുന്നീ തമ്പസത്യംചെയ്യാംവേണ്ടപ്രകാരമായിരിക്കുംഞങ്ങൾമൈത്രരായ്‌ ॰ പുത്രനോടുംവാഴ്ക നീ തന്നനമിച്ചീടുന്നു സുന്ദരി! പ്രസാദിക്കുക കല്യാണി! ദ്വേഷിക്കില്ലെങ്ങളൊരുനാളുമേ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അവർതൻവാക്കുകേട്ടാശ്ചര്യത്തോടാഭാമിനി അതിയാശ്ചര്യ സമായ്‌ഭൂപാൽനമിക്കുന്ധരോടുടൻ ॰ 'ഞാൻരേപാകയില്ലയൂപരേ! നിങ്ങൾക്കുള്ളതാകണ്ണുകൾ കോപിച്ചുമില്ലെന്നതിനുകാരണം കേൾ ക്കസത്യമായ്‌ ॰ ഈയൂരുജൻനിങ്ങളോടുകോപിച്ചാനൊർവ്വൻ ഭൃഗുവംശം നിങ്ങൾക്കുള്ളതാകണ്ണുകളെല്ലാംപോകുവാനൊരുകോപമോടിവൻ ॰ കുറ്റം ചെയ്യാത്തധർമ്മിഷ്ഠർതൻബന്ധുക്കൾതപസ്വികൾ ഗർഭമതോടുമവ രെവധിച്ചതുയർക്കയാൽ ॰ നിങ്ങളെല്ലാരുംഗർഭങ്ങൾനശിപ്പിച്ചുതേവ ളയിൽ തുടകൊണ്ടിവനേറ്റുവർഷംഗർഭധരിച്ചുഞാൻ ॰ സാംഗവേദ ങ്ങളെയെല്ലാംധരിച്ചാൻവേഗമോടിവൻ ഗർഭസ്ഥനായ്‌ത്തന്നെബാലൻ വംശരക്ഷിക്കുവാൻ ॰ നിങ്ങൾതൻവധമിപ്പൊക്കുന്നവൻപിതൃവധ ത്തിനാൽ ദേവീപ്രസാദംകൊണ്ടുണ്ടായിടുന്നതെന്റെപുത്രനായ്‌ ॰ അ വന്റെദിവ്യതേജസ്സാൽമങ്ങിപ്പോയികണ്ണുകൾ അതിനാൽനിങ്ങ

ളെൻപുത്രനോടപേക്ഷിക്കതാഴ്മയായ് ● നമസ്കരിക്കവിൻനിങ്ങൾക്കിവൻകണ്ണുകളെന്നതും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു:

അവർതന്നാവാക്കുകേട്ടുവനെവാഴ്ത്തിനാരവർ നമിച്ചുവിനയത്തോട്ടജനാംമുനിവര്യനെ ● സന്തോഷത്തോടവൻചൊന്നാനന്ദനമവരോടുടൻ: 'ഗൃഹത്തിൽപോയ്മഠാഖ്യാനംപറിച്ചീടുകഭൂപരേ! ● വരാനുള്ളതുവന്നീടുംദൈവസങ്കല്പമാണതു അതിൽദുഃഖിക്കയില്ലൊട്ടുമറിവുള്ളവരാരുമേ ● നിങ്ങൾക്കുസുഖമായ്കാണ്മൂന്നൊപ്പോലെമേവിച്ചീടും കോപമില്ലാതെസുഖമായ്പ്രാപിക്കുകഗൃഹങ്ങളെ' ● അവൻതന്നിയോഗത്തെമൂലംപ്രാപിച്ച്ട്ടക്ഷികരാനൃപർ ചൊല്ലിച്ചുംകൊണ്ടുമുനിയോടിഷ്ടംനാൽപൂകിനാർഗൃഹം ● അദ്രിവ്യപുത്രനോടെത്തീസപാത്രംവിപ്രാമിനീ ശ്രോധായോടാരാജതുല്യതേജസ്വിയെവളർത്തിനാൾ ● ഈവണ്ണംട്ടിന്നാശംഞാൻനിന്നോടോതീനൃപബാലക! ചെയ്യുതല്പരത്യാശമൂലംപാതകമല്ലയോ?

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു:

ക്ഷത്രിയന്മാർചെയ്യാഘോരകർമ്മത്തെഞാൻശ്രവിച്ചതേ ലോഭംതാൻകാരണംരണ്ടുകൂട്ടർക്കുംവന്നദുഃഖവും ● ഇതിൽകുറച്ചുസന്ദേഹംകേൾപ്പാനിച്ഛിച്ചിടുന്നുഞാൻ ഹൈഹയന്മാരെന്നവർക്കുപേരവ്വണ്ണംപ്രസിദ്ധമായ് ● ഹേമവർ യയാതി നിന്നതേതങ്കന്നതാതർ ഹൈഹയൻസ്റ്റപതിവംശത്തിങ്കലുണ്ടായിരുന്നതോ? ● അതിൻമൂലംശ്രവിപ്പാൻഞാനാശിക്കുന്നുകൃപാനിധേ! എന്തുമൂലംഹൈഹയന്മാരായെന്നതേക്ഷത്രിയരായതും?

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഹൈഹയോൽപത്തികേട്ടാലുംവിസ്മയിപ്പിക്കുന്നരോത്തമ! പുണ്യംപുരാതനംപാപംനശിപ്പിക്കുന്നസൽക്കഥ ● ഉണ്ടായ്പണ്ടൊരുകാലത്തു സൂര്യപുത്രൻസുശോഭനൻ "രേവന്ത"നെന്നുവിഖ്യാതൻസുന്ദരൻകാന്തിയേറിയോൻ ● ഉച്ചൈശ്രവസ്സാംനല്ലശ്വരത്നത്തിൽകേറിയായവൻ ഗമിച്ചാൻവിഷ്ണുവാണ്ടീടുംവൈകുണ്ഠംമേസ്തുതാത്മജൻ ● ഭഗവദ്ദർശനത്തിനായശ്വമേറിട്ടങ്ങവൻ അശ്വരത്നം വച്ചുകാണപ്പെട്ടവനാലക്ഷ്മിദേവിയാൽ ● കണ്ടാക്ഷീരാബ്ധിജാത്രാ ശ്രവാംശിവ്യാശ്വത്തെയായവൾ അഴകാൽവിസ്മയിച്ചുവന്നിരിട്ടുനിന്നുപോയ് ● അശ്വത്തിൽവന്നീടുമവനെകണ്ടുപിന്നവൾ ചോദിച്ചാൻലക്ഷ്മിയോടായിസ്സ

ഹാസത്തോടജനാർദ്ദനൻ • 'ശ്രീമാംതങ്ങൾശരണെന്നോർപ്പുശാപമേറിയി താരിവൻ കാന്തേ!ദൃശ്യകംമോഹിപ്പിച്ചുംകൊണ്ടുവരുന്നവൻ? • കണ്ടി ട്ടുമെന്നാൽ ഭാഗ്യമായുള്ളതാകയാൽ പറഞ്ഞില്ലെന്നുമധി കംചോദിച്ചിട്ടുംരമാപതി.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അശ്വത്തിൽസക്തയായിട്ടുള്ളചപലയായ്മോഹമാർന്നവൻ സ്നേ ഹത്തോടുംനോക്കിനിൽക്കുംലക്ഷ്മിയെക്കണ്ടുവിഷ്ണുവും • ചോദിച്ചാൻ കോപമേറ്റെന്നുനോക്കീടുന്നസുലോചനേ? അശ്വത്തിങ്കൽഭ്രമിച്ചോ ന്നുംചോദിച്ചുംചൊൽവതില്ലനീ • എന്തുംരമിക്കയാൽനാമംരമയെ ന്നായ്വന്നതുവചലയെന്നുംചഞ്ചലതാഗുണഹേതുവായിട്ടുസംശയം • ഭവി ക്കുംനീചഞ്ചലയായ്പ്രാകൃതസ്ത്രീയെന്നപോൽ സ്ഥിരയായൊരുനാ ളുംനീഭവിച്ചിട്ടില്ലമംഗലേ! • നീയെന്നരികിൽവച്ചിട്ടീയശ്വത്തിങ്കൽ ഭ്രമിക്കയാൽ ഘോരമാംനരലോകേബഡവാശ്വമായുംഭവിച്ചിടും • ദൈ വയോഗത്തിനാലേവംശപിച്ചു ലക്ഷ്മിയെഹരിയെവുംദുഃഖവുംപൂണ്ടുവി റച്ചേററംകരഞ്ഞവൾ • താഴ്മയായ്തന്റെപതിയെനമിച്ചാച്ചാരു ഹാസിനി ശങ്കിച്ചുംകൊണ്ടാഹരിയോടോതിനാളീവിധത്തിലായ് • 'ദേവദേവജഗന്നാഥ!കരുണാകര!കേശവ! അൽപാപരാധേഗോ വിന്ദ!ശാപമേകിയതെന്തുനീ • പ്രഭോ!നിൻകോപമീവണ്ണംഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ലൊരിക്കലും നിൻസ്നേഹമെന്നിൽസഹജംനശിക്കാതതുമെ ങ്ങുപോയ്? • ശത്രുവിങ്കൽപതിപ്പിക്കാംവജ്രംബന്ധുവിലാവതോ? വരത്തിനർഹതാഞാനെന്നുണ്ണീശാപയോഗ്യയായ്? • നീകാൺ കെനിൻമുൻപിലുവച്ചെൻപ്രാണനെഞാൻവെടിഞ്ഞിടും നീയെ ന്നൃവിരഹത്തിയിൽപെട്ടുജീവിപ്പതെങ്ങനെ? • പ്രസാദിക്കണമീയു ഗ്രശാപത്തിൽദേവനായക! സുഖമായ്നിൻസമീപംഞാനെന്നാ ളുംശാപമുക്തയായ്?,

വിഷ്ണുപറഞ്ഞു.

എന്നൊപ്പ്രാലെന്നുഭ്രുവിങ്കൽനിനക്കുണ്ടായിടുംസുതൻ പ്രാപിച്ചി ട്ടന്നുനീയെന്നെസുഖിക്കസുന്ദരിമണേ!

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം

മൂലംസംഹിത പതിനേഴാമദ്ധ്യായം

പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

കോപിച്ചാവിഷ്ണുവിനെശ്ശപിച്ചിട്ടുസിന്ധുസംഭവാ എന്തുമട്ടുപെൺകുതിരയായ്‌ദേവദേവനെച്ചെയ്തതെന്നുപാരേ? ॥ പെണ്ണശ്വത്തിൻസ്വരൂപമോടുരമയെങ്ങിനെതനിച്ചുവാണു ഭർത്താവിൻവിരഹംപൂണ്ടുനാരികൾക്കാശ്ചര്യംവസിച്ചതും? ॥ ഭർത്താവിനെപ്പിരിഞ്ഞെത്രകാലംനിർജ്ജനമാംവനേ വസിച്ചുപിന്നെയാലക്ഷ്മിയെന്തുചെയ്തുമഹാമുനേ!? എന്നാണവൾക്കുണ്ണിയോടൊത്തുചന്തംപോലെനീയായവൾ ॥ പുത്രനുണ്ടായതെങ്ങനെപതിയെവിട്ടിരുന്നമേ? വിസ്തരിച്ചീച്ചരിത്രംനീപറഞ്ഞീടേണമെന്നോടായ് ॥ കേൾപ്പാൻഞാനാഗ്രഹിക്കുന്നീയുത്തമോത്തമമാംകഥ.

സൂതൻപറഞ്ഞു.

ജനമേജയനാലേവംചോദിക്കപ്പെട്ടമാമുനി സവിസ്തരംപറഞ്ഞാനിച്ചരിത്രംവിപ്രവര്യരേ!.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

രാജാവേ!കേൾക്കചൊല്ലാംഞാൻപുരാണകഥയുത്തമം കണ്ണാനന്ദകരംസ്ത്രീലംവിശോകകരസംയുതം ॥ ഒരുനാൾകണ്ടുഹരിയാൽശപിക്കപ്പെട്ടലക്ഷ്മിയെ ദ്രുതംനിന്നുഹരിയെനമിച്ചിട്ടുഭയത്തോടും ॥ കോപവുംകണ്ടുവേഗത്തിൽപിതാവിന്നരികത്തിന്നാൻ സൂര്യനോടറിയിച്ചാനുള്ളാപരാധവുമായവൻ ॥ ദുഃഖത്തോടുംനമിച്ചിട്ടുവിഷ്ണുവേകമലാലയാ സുന്ദരീനാലോകത്തെപ്രാപിച്ചാളവനാജ്ഞയാൽ ॥ പണ്ടുഗ്രമായ്സൂര്യപത്നിതപംചെയ്തൊരുസ്ഥലത്തിൽ തന്നെച്ചെന്നുപെൺകുതിരയുടെരൂപമെടുത്തവൾ ॥ കാളിന്ദിതമസാസംഗംസുപർണ്ണാക്ഷത്തിന്നരികം നൽകുംകാമപ്രദംനല്ലശോഭയുള്ളമഹാവനം ॥ അവിടെപ്പെൺകുതിരയായ്പാർത്തേകാഗ്രമനസ്സോടും ഭജിച്ചാൾശൂലപാണിയാം ചന്ദ്രകലാധരൻ ॥ പഞ്ചാനനൻദശഭുജൻഗൗരീദേഹാർദ്ധമുള്ളവൻ കർപ്പൂരധവളൻനീലകണ്ഠൻമുക്കണ്ണനീശ്വരൻ ॥ വ്യാഘ്രചർമ്മംധരിക്കുന്നോൻഗജചർമ്മോത്തരീയകൻ തലയോട്ടിൻമാലസർപ്പപ്പൂണൂലും ധരിപ്പവൻ ॥ അദ്ദേവനെക്കുറിച്ചിട്ടതീവതിഷ്ഠചെയ്തു ൻതപം പാലാഴിതൻതനയയായുള്ളമംഗലദേവതാ ॥ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടുദേവ

ഭാഗ്യത്തോടുമല്ലുരുമുദനേ ദിവ്യവർഷസഹസ്രങ്ങൾകഴിച്ചാൻനര
പാലക! • തോഷിച്ചുടൻമഹാദേവൻമുക്കണ്ണൻദേവിയോടുമായ് കാ
ളമേലേറിയിശാനൻപ്രത്യക്ഷത്തിങ്കൽവന്നതേ • ഗണത്തോടവിടെ
ത്തീട്ടുശിവൻപെണ്ണുശരീരപമായ് തപംചെയ്യുംമഹാഭാഗവിഷ്ണുപ
ത്നിയോടോതിനാൻ: • 'കല്യാണി!ലോകമാതാവേ!തപിക്കുന്നെന്തു
ചൊല്ലുനീ സർവ്വാർത്ഥദൻനിന്റെകാന്തൻലോകമെല്ലാംചമച്ചവൻ •
ലോകേശൻഹരിയേവിട്ടിന്നെന്തിനോവാഴ്കീടുന്നുനീ? വാസുദേവൻ
ജഗന്നാഥൻഭുക്തിമുക്തിദനാണവൻ • സ്ത്രീകൾക്കുപതിതാൻദൈവ
മെന്നാണല്ലോവേദവാക്യവും അന്യനിൽഭക്തിയാർക്കുംതാനരുതൊട്ടുമൊ
രിക്കലും • സ്ത്രീകൾക്കുനിത്യമാംധർമ്മംപതിശുശ്രൂഷതാൻധ്രുവം യോ
ഗ്യനാമഷ്ടനോസേവിക്കണംനന്മകൊതിപ്പവൾ • വിഷ്ണുവോസർവ്വ
സംസേവ്യൻസദാ,യോഗ്യനസംശയം അദ്ദേവദേവനെവിട്ടെന്തിന്നോ
ർദ്ധ്യാനിച്ചിടുന്നുനീ.

ലക്ഷ്മി പറഞ്ഞു:

[illegible]

ന്നിയേ • എൻഭർത്താർവിഷ്ണുനിന്ദചെയ്യുന്നോരങ്ങനേകമായ് വിഷ്ണുഭക്തരനേകംപേരെന്നെനിന്ദിച്ചിടുന്നവർ • ഉണ്ടാകുംകാലഭേദത്താൽകലികാലേവിശേഷമായ് അകൃതാത്മാക്കളറിയാത്തതെവ്വണ്ണമറിഞ്ഞുനീ? • ഹരിയുംഞാനുമൊന്നാണെന്നറിയുന്നോർ ചുരുക്കമാം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഇഷ്ടനാംശംഭുവാലേവംചോദിക്കപ്പെട്ടപത്മജാ അവളാലറിയപ്പെട്ടവൃത്താന്തംശിവനോടുടൻ • പ്രസന്നമുഖിയായിട്ടുപറവാനായ് തുടങ്ങിനാൾ.

ലക്ഷ്മി പറഞ്ഞു:

പത്മാസനസ്ഥനായ്വിഷ്ണുവൊരിക്കൽധ്യാനനിഷ്ഠയിൽ തപം ചെയ്തുകാണപ്പെട്ടെന്നാൽശുദ്ധസ്ഥലത്തിലായ് • ധ്യാനംകഴിഞ്ഞുമോദേനവാഴുന്നോനെന്നറിഞ്ഞുടൻ താഴ്മയായ്വിസ്മയിച്ചിട്ടുചോദിച്ചേൻപതിയോടുഞാൻ • 'ദേവദേവജഗന്നാഥ!ബ്രഹ്മാദിസുരർദൈത്യരും പാലാഴിയെക്കടഞ്ഞപ്പോൾപുറപ്പെട്ടതിൽനിന്നുഞാൻ • എല്ലാവരേയുംനോക്കിനൽപതിക്കാശിച്ചതൽക്ഷണം നിന്നെദ്ദേവശ്രേഷ്ഠനെന്നതിച്ഛയാക്ഷിവരിച്ചുതേ • ദേവേശനാംനീധ്യാനിപ്പതാരെയെന്നതിസംശയം നീയെൻപ്രിയൻകൈടഭാരിയിസ്സന്ദേഹമകററുക.

വിഷ്ണു പറഞ്ഞു:

വല്ലഭേ!കേൾക്കചൊല്ലീടാംഞാനേതോഷിപ്പവൻവിഭൂ പാർവ്വതീപതിയെയുള്ളിൽധ്യാനിക്കുന്നവനാണഹോ! • എന്നെധ്യാനിക്കുമീശാനൻചിലപ്പോളതിശക്തിമാൻ ധ്യാനിക്കുംഞാനമദ്ദേവനാഥൻത്രിപുരവൈരിയെ • പ്രിയപ്രാണൻശിവനെഞാനെനിക്കുമ്മട്ടുശങ്കരൻ അന്യോന്യാസക്തചിത്തന്മാർഞങ്ങൾക്കില്ലന്തരംപ്രിയേ! • ശിവദ്വേഷികളെൻഭക്തർനരകത്തിൽപതിച്ചിടും ശങ്കയില്ലവിശാലാക്ഷി!ഞാൻസത്യംചൊല്ലിടുന്നതേ • ദേവേശൻപ്രീതനാംവിഷ്ണുദേവനെന്നോടുചൊല്ലിനാൻ വിജനത്തിങ്കൽഞാൻചോദിക്കയാലിന്ദുകലാധര! • ധ്യാനിക്കുന്നോൻഹരിക്കിഷ്ടൻനീയെന്നോർത്തുകൊണ്ടുഞാൻ ചെയ്തുനീവിഷ്ണുവിൻചൊല്ലെനിക്കുണ്ടായിട്ടുംപടി.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു:

ലക്ഷ്മിതൻവാക്കിവണ്ണംകേട്ടുത്തരംചൊല്ലിനാൻശിവൻ പ്രിയവാക്കാലാശ്വസിപ്പിച്ചവളെവാഗീശയായവൻ • 'നിൻതപസ്സാൽതുഷ്ട

നായ് ഞാൻസപത്നീരഹിതയായ് വാഴ്ക സുന്ദരി! വിഷ്ണുവോടു നിനക്കുണ്ടാം ചേർച്ച സംശയമില്ലതിൽ • ഭഗവാൻ വിഷ്ണു വിരിഞ്ചനും ശിവനും ചേർന്ന രൂപമായ് എന്നാളതു മൂലം നിന്നാശയെല്ലാം സമ്പൂർണ്ണമാകുവാൻ • ഞാനാ വിഷ്ണുപാദഭൃത്യൻ കേട്ടാലും വരാനനേ! മരണമേറും കതിയായ് നിന്നെ പ്രാപിക്കുമായവൻ • ഹരികൊപ്പം നിനക്കുണ്ടാം ശ്രുവികളൊത്ത നന്ദനൻ എല്ലാവരും നമിക്കുന്ന രാജാവായ് തീരുമായവൻ • നിനക്കു പുത്രനുണ്ടായിട്ടു ബദ്ധനായോടു കൂടി നീ അവന്നു പ്രിയയായ് നല്ല വൈകുണ്ഠത്തിൽ ഗമിച്ചീടും • ഏകവീരാഖ്യയോടും നിൻപുത്രനേററം പ്രസിദ്ധനാം ഹൈഹയവംശമവനാൽ ഭൂമിയിൽ സ്ഥാപിതമായിട്ടും • എന്നാൽ നീയുമെളിൽ വാഴുന്ന ദേവിയെ മമ ഭക്തയായ് മറന്നുപോകയാലുണ്ടായ നിനക്കീ വന്നുമിഫലം • അതിനാലുള്ള ദോഷശാന്തിക്കായ തളപിന്നിയും ബഹിയേ സർവ്വാത്മനാ നീ ശരണം പ്രാപിച്ചീടേണമബ്ധിജേ! • മറിച്ചു നിൻമനസ്സു സുഖചന്നമുള്ളതാവസ്സിലായ് ?'

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു:

ലക്ഷ്മിക്കീ വരമേകിട്ടു ഭഗവാൻ ചന്ദ്രശേഖരൻ മറഞ്ഞാൻ പാർവ്വതീദേവിയോടു കൂടി മഹേശ്വരൻ • അതിക്കിൽ തന്നെ വാണാളു കമലവാസിനിയാമവൾ ദേവസ്വരൂപം ഭോഗങ്ങളിൽ ചെന്നു ചേർന്നിട്ടും • ഹരിഭക്തിയോടേ ദേവി പാദാംഭോജം സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു ഭക്തിയാൽ തൊഴുതു വിടർന്നു തിങ്ങുംപലവട്ടവും • അശോകമായ് വരുമാ വിഷ്ണു ചാകം പതിയെന്നോർക്കിയും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഷഷ്ഠസ്കന്ധം

ഹൈഹയകഥ,

പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം.

പത്തൊമ്പതാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അവർക്കവരവും നൽകി യഥേഷ്ടം കാംവിണ്ണവും നിറയുന്ദ്യോമായുള്ള കൈലാസത്തിന്നു പോയ് ശിവൻ • അവിടെച്ചെന്നു പ്രാപ്യ മിട്ടക്കൊരും ചത്രുപഗണത്തിനെ ലക്ഷ്മീകാര്യാർത്ഥസിദ്ധിക്കായ് വൈകുണ്ഠത്തിന്നയച്ചുതേ.

ശിവൻ പറഞ്ഞു

ചിത്രരൂപ!പറഞ്ഞാലുംഹരിയോടെന്റെവാക്കിനി ദുഃഖിക്കലേ
കുളിതൻദുഃഖമില്ലാതാക്കണമെന്നതായ് * എന്നോതപ്പെട്ടവേഗ
ത്തിൽചിത്രരൂപൻഗമിച്ചുതേ വിഷ്ണുപാർഷദർമുഴ്ന്നവൈകുണ്ഠാപരമ
പദം * നാനാവൃക്ഷതടാകങ്ങൾകൊണ്ടുശോഭിപ്പതറാവും അന്നങ്ക
യിൽകോഴിമയിൽകിളിയുംനിറയുന്നതു * കൊടിക്കൂറാകൾശോഭിപ്പത
സംഖ്യംമേടയുള്ളത് ഗീതങ്ങൾചേർന്നവള്ളി താവിൻമരങ്ങ
ളും * ഇലഞ്ഞിചമ്പകാശോകതിലകാമ്രമരങ്ങളും പക്ഷികൾകൂകിടും
നല്ലശബ്ദങ്ങളുമെഴുന്നതു * ആവൈകുണ്ഠാംകണ്ടുപുരമൊട്ടുംപടിയിൽ
നിന്നിട്ടും ജയൻവിജയനേയുംപ്രണമിച്ചിട്ടിതുചൊല്ലിനാൻ.

ചിത്രരൂപൻപറഞ്ഞു.

ഹരിയാംപരമാത്മാവോടാളുചെന്നറിയിക്കുവിൻ ശിവദൂതൻശി
വൻചൊല്ലാൽവന്നുനില്ക്കുന്നുവെന്നതായ് * അവന്റെയാവാക്കുകേട്ടു
ജയൻപരമബുദ്ധിമാൻ ഹരിയെപ്പോയ്നമിച്ചിട്ടുതൊഴുതുംകൊണ്ടു
ചൊല്ലിനാൻ: * 'ദേവദേവ!രമാകാന്ത!കരുണാകര!കേശവ! പടിയിൽ
വന്നുനില്ക്കുന്നുദൂതൻശിവനയച്ചവൻ * പ്രവേശിപ്പിക്കയോനല്ലതല്ല
യോചൊല്ലുനീവിഭോ! ചിത്രരൂപധരൻകാര്യഗൌരവംതൊന്നറിഞ്ഞതു
ടോ' * ഇതുകേട്ടോതിജയനോടറിഞ്ഞകാരണംഹരി പ്രവേശിപ്പിക്കസ
മയംകാത്തിട്ടുംശിവദൂതനെ * എന്നതുകേട്ടുജയൻവേഗംചെന്നാത്യുള്ള
ചിത്രരൂപനാം ശിവദൂതനെവന്നീട്ടകത്തുകൂട്ടാൽവിളിച്ചുതേ * ജയനു
ള്ളിൽവിട്ടചിത്രരൂപൻസ്തുതിയായവൻ ഭഗവാനമിച്ചിട്ടവനെതൊ
ഴുതുംകൊണ്ടുനിന്നുടൻ * ചിത്രരൂപധരൻശംഖചക്രധരൻവിനയാനത
ൻ അവനെക്കണ്ടുഗരുഡവാഹനൻവിസ്മയിച്ചുടൻ * ചിരിച്ചുംകൊ
ണ്ടുചോദിച്ചാനവനോടുരമാപതി: 'സകലംമംഗളംദേവദേവനസുഖമാ
യ്മരുവുന്നിതോ? * നിന്നെയെന്തിവിടെയ്ക്കീശനയച്ചുകാര്യമൊന്നുക
വരെനോക്കതന്നെയധവാകാര്യമല്ലംവിച്ചിതോ?'.

ദൂതൻ പറഞ്ഞു.

ലോകത്തിൽനീയറിയാത്തകാര്യമെന്തുള്ളതേ!; ത്രിലോകപ
നാഥാംനിന്നെ ഞാൻചൊല്ലിയറിയിക്കുവാൻ * എന്നാലുമറിയിക്കാനാ
യെന്നെശ്ശിവനയച്ചയാൽ നിന്നോടശ്ശിവവാക്യത്തെയറിപ്പിക്കാംരമാ
പതേ! * ഇതാതിനാൻശിവൻനിന്റെപതിനാർമങ്കയായവർത

പംചെയ്യുന്നകാളിന്ദീതമസാസംഗമത്തിലായ് ॰ സൽപ്പാത്രസിദ്ധിയേ
കുന്നോരംപെണ്ണശ്വത്തിന്റെരൂപമായ് സുരാസുരന്മാരാൽസേവ്യ
യാംദേവിയായവരം ॰ അവളെന്ന്യേജഗത്തിങ്കൽസുഖിയാകില്ലൊരുത്ത
നും അവളെവിട്ടുനീയെന്തുസുഖിച്ചീടുന്നുകേശവ!? ॰ പാലിക്കുമാര്യ
യെദ്രവ്യഹീനനുംബലഹീനനും കാമംവിട്ടെന്തുപേക്ഷിച്ചുനീയാമംഗല
ദേവിയെ? ॰ ലോകത്തിങ്കലെവൻഭാര്യാദുഃഖംപ്രാപിച്ചിട്ടുണ്ടവോ? അ
വന്റെജീവിതംകഷ്ടമാക്കേണമിച്ഛിക്കുമരിപുക്കളും ॰ ദുഃഖിക്കുമലക്ഷ്മിയേ
വിട്ടുനീവാഴുന്നതുകാണുകയാൽ സന്തോഷിക്കു,മതിനായ്കൊതിക്കുന്നി
ന്റെവൈരികൾ ॰ എല്ലാലക്ഷണവുംചേർന്നോരുസുശീലാസുന്ദരീമാ
അവളെനീരമിപ്പിക്കമടിയിൽവച്ചുകൊള്ളുക ॰ അബ്ഭാര്യയാംസുന്ദരി
യോടൊത്തുനീസുഖിയാകുക രാമന്തുദുഃഖഹീനൻഞാൻഭാര്യാവിരഹ
സങ്കടം ॰ ദക്ഷയാഗത്തിൽമൃതയായെന്റെഭാര്യസതിയെന്നവൾ അന്നു
ണ്ടായ്ദുസ്സഹംദുഃഖമെനിക്കുകമലേക്ഷണ! ॰ ഇസ്സംസാരത്തിലെന്നെ
പ്പോലുണ്ടാകരുതൊരുത്തനും എന്നോളംപെട്ടിദുഃഖിച്ചുഞാനവൾവിര
ഹത്തിനാൽ ॰ കോപാൽയോഗേദഹിച്ചാളുമലതൻമകളാകവേ ബ
ഹുകാലംഘോരതപംചെയ്തുഞാൻസ്വീകരിച്ചുതേ ॰ ആയിരംവത്സരം
നീയാരമയെവിട്ടുമാധവ! തനിയെപാർത്തതിൽവച്ചുസുഖമുണ്ടായതെ
ന്തുതാ ॰ ചെന്നാശ്വസിപ്പിച്ചവളെക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടിങ്ങുപോരിക അല
ക്ഷ്മിയെവിട്ടൊരുത്തനില്ലസംസാരമായതിൽ ॰ അവളോടശ്വവടിവാ
യ്ചെന്നുചേർന്നീടണംഭവാൻ നൽപുത്രനെജനിപ്പിച്ചിട്ടവളെക്കൊണ്ടു
പോരണം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

ചിത്രരൂപന്റെയാവാക്യംകേട്ടിട്ടങ്ങ്ഭഗവാൻനൃപ! അവ്വണ്ണമെ
ന്നോതിവിട്ടാൻദൂതനെശ്ശ്രീവസന്നിധൌ ॰ ദൂതൻഗമിക്കവേവൈകുണ്ഠ
ത്തിൽനിന്നശ്വരൂപിയായ് പെണ്ണശ്വമായിത്തീർന്നുതപംചെയ്യുന്ന
ദിക്കതിൽ ॰ ചെല്ലുവാനായ്പുറപ്പെട്ടാൻകാമമാലാണ്ടുകേശവൻ അ
വിടെച്ചെന്നുരമയെക്കണ്ടാൻപെണ്ണശ്വമായവൻ ॰ അവളുംഹരിയെ
ക്കണ്ടാളശ്വത്തിൻവടിവായുടൻ അറിഞ്ഞുതേഴലൊട്ടുംനോക്കിനിന്നാളു
ദാര്യമാർന്ന്സതി ॰ കാളിന്ദീതമസാസംഗേവിഷ്ണുലോകപവിത്രതം
കാമാന്ധരാമവർകണ്ടായ്ചേർന്നുതട്ടിക്കളിവച്ചുതാൻ ॰ ഗർഭംധരിച്ചാൾ
പെണ്ണശ്വരൂപയാംഹരിവല്ലഭാ അവിടപ്പോറവഞ്ഞണവാമെന്നോരുകോമള

ബാലനെ * ചിരിച്ചായവളോടോതിസമയോചിതമായ്ഹരി: 'ഭദ്രേ ഹ
യരൂപംവെടിഞ്ഞതിന്നപൂർവ്വംമഹോമൊട്ടകന്നീ * വൈകുണ്ഠത്തിൽഗമിക്കുമ
ഗാംനിജദേഹമതോടൊത്തുതാൻ നീപെറ്റൊരിപ്പാലനിങ്ങുതന്നെവാ
ഴട്ടെസുന്ദരി'.

ലക്ഷ്മിപറഞ്ഞു

എങ്ങിനെഞാൻപെററപുത്രൻതന്നെവിട്ടങ്ങുവന്നീടും? പുത്രസ്നേ
ഹമുപേക്ഷിക്കാവുന്നതല്ലോർത്തുമെവിഭോ! * ജനത്തിന്നിന്നിതിരമനാഥൻ
ശിശുവായവൻ സാമർത്ഥ്യഹീനനിവനിങ്ങെന്തുവാൻഗതിമാധവ!? *
സുതനെനെഞ്ഞിതിയെന്യേവിട്ടങ്ങുപോവതിനെന്മനം ഭയപ്പെടുന്നതെങ്ങനെ
മുറച്ചീടുംദയാനിധേ!? * പൊൻവിമാനമതിൽദിവ്യദേഹമോടൊത്തു
വാണോരെൻ ലക്ഷ്മീനാരായണൻവാനിൽസ്തുതിക്കപ്പെട്ടുവിണ്ണോരാൽ * പോ
വാനിച്ഛിച്ചിടുംകാന്തനോടപ്പൂമാളുചൊല്ലിനാൾ: 'ഇപ്പുത്രനെയെടുത്തൊ
ലുത്യജിക്കാൻശക്തയല്ലഞാനു * എന്റപ്രാണപ്രിയനിപ്പുത്രൻനിൻതു
ല്യൻകാന്തികൊണ്ടിവൻ ഇവനെക്കൊണ്ടുപോകാംനാംവൈകുണ്ഠത്തി
ന്നുകേശവ'!.

വിഷ്ണുപറഞ്ഞു

നീവിഷാദിച്ചിടേണ്ടൊട്ടുംവല്ലഭേ!വരവർണ്ണിനി! സുഖമായിങ്ങി
വൻവാഴട്ടെൻരക്ഷയിവിടുണ്ടാകും * മഹാവിസ്മയമായൽപംകാലംകൊ
ണ്ടുവരാനനേ! ഇപ്പുത്രനെത്തള്ളവാൻഞാൻപറയാംനീധരിക്കുക * യ
യാതിപുത്രൻഭുവികൽകീർത്തിമാൻപേരു"തുർവ്വസു" "ഹരിവർമ്മാ"വെ
ന്നവനുതാതൻപേരിട്ടുകേട്ടീയായ് * പുത്രനുവേണ്ടിയിങ്ങുഭതീർത്ഥ
ത്തിൽഘോരമാംതപം ചെയ്തീടുന്നാനുനൃപനിപ്പോളായിരംവർഷമായി
തേ * അവന്നായിട്ടിവനെഞാൻനിർമ്മിച്ചുകമലാലയേ! അവിടെച്ചെ
ന്നാനൃപനെപ്രേരിപ്പിച്ചിട്ടുസാമ്പ്രതം * അനുഗ്രഹിക്കെന്നാരവനായ്
നൽകാമീപുത്രനെപ്രിയേ! എടുത്തുതൻഗൃഹത്തിന്നായിവനെക്കൊണ്ടു
പോമന്നൃപൻ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

എന്നാശ്വാസിപ്പിച്ചവളെരക്ഷിച്ചിട്ടവനേഹരി മഹാലക്ഷ്മിയൊ
ടുംകൂടിവിമാനത്തിൽഗമിച്ചുതേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം
ലക്ഷ്മീശാപമോചനം പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം

ഇരുപതാമദ്ധ്യായം.

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു

വലുതാം സംശയമിതിൽ ജനിച്ചുടനെയുള്ളിലു തനിയെ വിജനത്തി
ങ്കൽ മുക്തനായ ആരെടുത്തുതേ? * അബ്ബാലനെന്തു ഗതിയങ്ങുണ്ടായ് സത്യ
വതീസുത! വ്യാഘ്രസിംഹാദിജന്തുക്കളവനെ തൊട്ടതില്ലയോ?

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

ലക്ഷ്മീകേശവരങ്ങിക്കവിട്ടൊപ്പം പോയിതപ്പോൾ മദനാലസ
യാംഭാര്യയോടും ക്രീഡിച്ചീടുന്നൂ വാ * വിദ്യാധരൻ "ചമ്പകനെ"ന്നുള്ള
പേരാണ്ടവൻ നൃപ! നൽവിമാനമതിൽ കേറീട്ടവിടെയ്ക്കായിവന്നതേ *
സുഖമായിക്കളിക്കുന്നോൻ ദേവപുത്രനോടൊത്തവൻ ശ്രേഷ്ഠൻ ബാ
ലൻ ഭുവി ലേകനായ് കിടപ്പതുകണ്ടുടൻ * വിമാനം വിട്ടിറങ്ങീട്ടുള്ളിലു
വേഗ്ഗംപോകൽക്ഷണം എടുത്തുമോദിച്ചു ധനനിധിയെയെന്നപോല
വേ * എടുത്തങ്ങാമനോടൊത്ത ശിശുവാം നല്ലബാലനെ മദനാലസ
യാംഭാര്യക്കേകിനാൻ ചമ്പകൻ നൃപ! * വാങ്ങീട്ടുള്ളതക്കോമളാംഗങ്ങളൊ
ടക്കൂട്ടിയയവൾ മാറത്തണച്ചാക്കണ്ഠത്തിൻമുഖം ചുംബിച്ചിതേറ
വും * ചുംബിച്ചാലിംഗനം ചെയ്തുമോദത്തോടതിനെയവൾ തൻപുത്ര
നെപ്പോലെതന്നെ മടിയിൽവച്ചുതേ! * മടിയിൽവച്ചാവിമാനമേറു
ന്നോരാത്തോദരായവർ ഉടനെ പതിയോടായിച്ചോദിച്ചാൾ ചിരിപൂണ്ട
വൾ * ആർതൻപുത്രനിവൻ കാന്ത! കാട്ടിൽ തള്ളിയതെന്തുവാൻ?
എനിക്കിബ്ബാലനേകുന്നു പാർവ്വതീവല്ലഭൻ ശിവൻ.

ചമ്പകൻപറഞ്ഞു

പ്രിയമേറുന്നിതേ ചൊല്ലിക്കാം സ്വർഗ്ഗത്തെൻ ശക്രനോടുനാം ദേവ
നോടൊ ദൈത്യനോ ഗന്ധർവ്വനോ ഇങ്ങിപ്പോൾ വന്നതായ് * അവൻ ചൊല്ലാൽ
പുത്രനാക്കാം കാട്ടിൽ കിട്ടിയ ബാലനെ കാര്യമൊട്ടും ചിന്തിയാതെ ഞാൻ
ചെയ്കില്ലതു നിശ്ചയം * എന്നോതിയാ വിമാനത്തിൽ ചമ്പകൻ ബാല
നോടുമായ് മോദത്താൽ കണ്‍വിടുന്നിട്ടു വേഗം സ്വർഗ്ഗത്തിലെത്തിനാൻ *
ഇന്ദ്രനെ ചമ്പകൻ പാദങ്ങളിൽ പ്രണമിച്ചുടൻ തൊഴുതുംകൊണ്ടു
ചൊല്ലിച്ചാൻ കാട്ടിത്തബ്ബാലനെയവൻ * 'കാളിന്ദീതമസാസംഗമസ്ഥ
ലത്തിൽ വച്ചു മ കിട്ടിയിക്കാമനോടൊത്ത കുട്ടിയെ ദേവനായക! *
ആർതൻപുത്രനിവൻ കാന്തൻ കാട്ടിൽ വിട്ടതുമെന്തിനായ്? നീയാണതോ

ചിക്കകിൽഞാനീബാലനെപുത്രനാക്കിടാം ✱ അതിസുന്ദരനിബ്ബാലനെൻകാന്തയ്ക്കേററവുംപ്രിയൻ ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങളുംചൊല്ലുന്നുണ്ടുകൃത്രിമപുത്രനെ.

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു.

അശേഷരൂപംധരിച്ചോനാവിഷ്ണുവിൻസുതനാണിവൻ ലക്ഷ്മിപെറേറാൻ ഹൈഹയനീമഹാഭാഗൻപരന്തപൻ ✱ കാര്യത്തിനായിട്ടിവനെയുല്പാദിപ്പിച്ചുമാധവൻ യയാതിസുതനാംഭൂപന്നേകുവാൻശങ്കയില്ലതിൽ ✱ വിഷ്ണുപ്രേരിതനായിട്ടാഭൂപൻപരമധാർമ്മികൻ പുത്രനെവേണ്ടിയാനല്പതീർത്ഥത്തിന്നാഗമിച്ചിടും ✱ നീയുമാസ്സമയത്തിങ്കൽബാലനോടങ്ങുപോകണം ഹരിപ്രേരിതനായ്ഭൂപൻസുതന്നായ്വന്നിടുമ്പോഴായ് ✱ വേഗത്തിലിവനെക്കൊണ്ടുപോയട്ടിക്കിൽകിടത്തണം കാണാഞ്ഞിൽബാലനെഭൂപൻദുഃഖവാനായ്ഭവിച്ചിടും ✱ നീയുപേക്ഷിക്കകതിനാൽപുത്രനാക്കട്ടെയാഭൂപൻ ഭൂവിൽപ്രസിദ്ധനായീടുമേകവീരാഖ്യയോടിവൻ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇന്ദ്രന്റെവാക്യമീവണ്ണംകേട്ടുവേഗേനചമ്പകൻ ബാലനേയുമെടുത്തുംകൊണ്ടുസ്ഥലത്തെത്തിനാൻനൃപ! ✱ മുൻപിയന്നൊരിടത്തിൽ താൻകിടത്തീട്ടവനേയവൻ തൻവിമാനമതിൽകേറീട്ടാശ്രമത്തിന്നുപോയിതേ ✱ ഉടനേകമലാകാന്തൻലക്ഷ്മിയോടുംജഗൽഗുരു വിമാനത്തിങ്കലാഭൂപൻവാണിടുംദിക്കിലെത്തിനാൻ.

കണ്ടാനടൻനല്ലവിമാനവുംവി । ട്ടിറങ്ങിടുംവിഷ്ണുവിനെക്ഷിതീശൻ ॥ ജനാർദ്ദനൻതന്നുടെദർശനത്താൽ തോഷിച്ചുനന്നായിനമസ്കരിച്ചാൻ ॥ നമിച്ചതൻഭക്തനെയാശ്വസിപ്പി । ച്ചുരച്ചെഴുന്നേല്ക്കയെന്നുവിഷ്ണു ॥ മഹാനൃപൻഭക്തിയോടുച്ചമായി । പ്പുരസ്ഥിതൻവിഷ്ണുവിനേസ്തുതിച്ചാൻ ॥ ദേവാധിദേവാഖിലലോകനാഥ! । ദയാനിധേ!ലോകഗുരോ!രമേശ! ॥ നിൻകാഴ്ചയീമന്ദനുദുർല്ലഭംതാ । മുഖ്യമായോഗികളായവർക്കും ॥ ആക്കാശയില്ലീവിഷയത്തിലൊന്നും । നിൻദർശനംസൌഖ്യമവർക്കുമാത്രം ॥ ആശാപരൻനിന്നുടെദർശനത്തി । നായോഗ്യനീഞാൻഭഗവൻമുരാരേ! ॥ പുകഴ്ത്തവേഭൂപനിവണ്ണമപ്പോൾ । സ്വധാമയംവാക്യമുരച്ചുവിഷ്ണു ॥ വരിക്കനിന്നിഷ്ടവരംതരാമി । തപസ്സുമൂലംപ

ഭിഷ്ടനായ്ഞാൻ ॥ ഉടൽപതഞ്ഞിങ്ങനമിച്ചുനൃപൻ । പുനരഥഹിതൻ
വിഷ്ണുവിനോടുരച്ചാൻ ॥ സുതനെവേണ്ടീട്ടുതപസ്സുചെയ്തേൻ । സമാന
നായ്പുത്രനെയേകണമേ ॥ സുദർശനപ്രാർത്ഥനകേട്ടുകല്പി । ച്ചുമാ
ധവാക്യമുപവല്ലഭനോടായ് । കളിന്ദകന്യാതമസാസംഗമ । തീർത്ഥ
ത്തിലായ്പോകയയാതിസൂനോ! ॥ എൻവീര്യജാതൻമമപൊററപുത്രൻ ।
നിന്നിഷ്ടമൊത്തോനമിതപ്രഭാവൻ ॥ നിനക്കവേണ്ടീട്ടുവിടെത്യജിച്ചു
ന്നെടുത്തുപാലിക്കകഭൂമിപാല! ॥ മനോജ്ഞമാംവിഷ്ണുവചസ്സുനൃപൻ
ശ്രവിച്ചുസന്തുഷ്ടമനസ്കനായാൻ ॥ വരംകൊടുത്തിങ്ങനെലക്ഷ്മിയോടും
ഗമിച്ചുവൈകുണ്ഠമതിങ്കൽവിഷ്ണു ॥ ഗമിക്കവേശൌരിമുകുന്ദമൊത്തും । വ
രാത്തതേരിൽതനയൻവസിക്കും ॥ സ്ഥലത്തുഗോവിന്ദനരുളുമൂലം ।
ഗമിച്ചുപ്രേമത്തൊടുഭൂമിപാലൻ ॥ അവൻഗമിച്ചിട്ടുതനിച്ചുമണ്ണിൽ
കളിച്ചുകാലിൻവിരൽതൻകരത്താൽ ॥ മുഖത്തണച്ചിട്ടുമനോജ്ഞനാ
യി । കിടക്കുമപ്പാലനെയങ്ങുകണ്ടാൻ ॥ താർമങ്കപെറെറാൻഭഗവാ
ന്റെയംശം താനേവനാഥൻഹരിയോടുതുല്യൻ ॥ വിടർന്നിതപ്പു
ണ്ഡനയനങ്ങൾകണ്ടി । ട്ടുമപ്രമോദേനെയുപാനനാബ്ജം ॥ ഗ്രഹിച്ചുവേഗം
കരപങ്കജത്താൽ । ഭവിച്ചുപ്രേമാബ്ധിയിൽമഗ്നനായി ॥ ശിരസ്സുചും
ബിച്ചുതിമോദമോടും । പുനഃനന്ദിച്ചുവനെക്ഷിതീശൻ ॥ മനോജ്ഞമാ
മായുള്ളമുഖത്തുനോക്കി । ട്ടുരച്ചുതേന്തൊണ്ടവിറച്ചുനൃപൻ ॥ ജനാർദ്ദ
നൻനൽകിയെനിക്കരക്ഷി । ക്കണംകുമാര!നരകത്തിൽനിന്നും ॥ നിന
ക്കവേണ്ടീട്ടതിഘോരമായ്ഞാൻ । തപസ്സുചെയ്തേനൊരുനൂറുവർഷം ॥
ന്നതിൽപ്രസാദിച്ചിവനേകിനിന്നെ । മുകുന്ദനീലോകസുഖത്തിനായി ॥
നിന്നമ്മയുംനിന്നെയെനിക്കവേണ്ടി । ത്യജിച്ചുപോയാൾഹരിയോടുകൂ
ടി ॥ കരേറിയങ്കേഷിരിപൂർണ്ണനിന്നെ । സുഖിപ്പതാരാണവൾതന്നെധ
ന്യാ ॥ നിന്നേയുമാംബുധിയെത്തകപ്പലായ്താ । നങ്ങാക്കിനാൻശ്രീര
മണൻകുമാര! ॥ എന്നോതിയപ്പാലകനെയെടുത്തു । കൊണ്ടെത്തി
നാൻതൻഭവനത്തിൽമന്നൻ ॥ പുരിയ്ക്കുടെത്തിയനൃപനെക്ക । ണ്ടു
വൻമന്ത്രീന്ദ്രർപുരോഹിതന്മാർ ॥ ജനങ്ങളുംകാഴ്ചകളോടുമന്ന । ന്ന
ടുത്തുവന്നിട്ടതിരേററുനിന്നാർ ॥ സൂപന്മാരെന്നസ്തുതിപാഠകന്മാർ । സു
ഗായകർസ്സൂതരുമാർത്തുവന്നാർ ॥ പുരത്തിലെത്തിട്ടുസമാശ്വസിപ്പി । ച്ചു
രത്നവീക്ഷിച്ചുമശേഷരേയും ॥ അന്തഃപുരത്തിൽസുതനോടുകൂടി ॥ ജന
ങ്ങളാൽപൂജിതനായിവാണാൻ ॥ പശിച്ചുചുററുംഭൃതനൂനബലജം । സു

ങ്ങളും ഭൂപതിയേററുവന്നാൻ॥ അമാത്യരോടുംസുതനെക്കരത്തിൽ ധരി
ച്ചുനൽപത്തനമെത്തിമന്നൻ ॥ കൊടുത്തുരാജ്ഞിക്കുടനെമനോജ്ഞൻ।
മനോജ്ഞവാമൻസുതനെക്ഷിതീശൻ। കുമാരനെക്കയ്യിലെടുത്തുലാളി।
ച്ചുനിന്ദിതാരാജ്ഞിനൃപാലനോടായ് ॥ ലഭിച്ചുമത്കുക്ഷിയതിൽനിന്നാത്മ
ജൻ। ദേവാന്തകാകാരമനിക്കുമാരൻ ॥ കന്ദർപ്പകേളിച്ചിടണമിസ്സുതൻ
മേ। മനംകലർന്നാൻമമജീവനാഥ! ॥ ഉരൻപറഞ്ഞുനൃപനെൻപ്രി
യേ!കേൾ। ളിനിക്കാണിസ്സുതനാകുമുന്ദൻ ॥ പൂമാതുപെററാൻപുരു
ഷോത്തമാംശം। കരത്തനേററംകമലായതാക്ഷി! ॥ എടുത്തുലാളിച്ചു
മനോയവാന। ല്പാത്മാവംശപതിയുംനടത്തി॥ കൊടുത്തുവിത്തങ്ങളു
മർത്ഥികൾക്കായ്। മുഴക്കിഗാനത്തൊടുവാദ്യമെല്ലാം ॥ കൈചെയ്തുസവ
ത്തേനൃപ"നേകവീര"। നെന്നാത്മജന്നായൊരുപേരുമിട്ടാൻ ॥ സുഖി
ച്ചുമോദിച്ചുമരേന്ദ്രനെപ്പോൾ। വസിച്ചുനന്ദിച്ചുയയാതിപുത്രൻ ॥ ഹരി
ക്കുതുല്യൻസുതനെലഭിച്ചാ। പ്പിതൃക്കൾതൻനൽകടവുംകൊടുത്താൻ ॥
അഖിലഗുണഗണാഢ്യൻപുത്രനെയിപ്രകാരം। സകലവിബുധനാഥൻ
നൽകിവാഴിട്ടുഭൂപൻ ॥ പലകളികളുമാടിബ്ഭാര്യയോടുംസുഖിച്ചാ।
വനമതിൽവസിച്ചാൻശക്രതുല്യപ്രതാപൻ.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം

ഏകവീരചരിതം

ഇരുപതാമദ്ധ്യായം

ഇരുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

ജാതകർമ്മാദിസംസ്കാരങ്ങളെല്ലാന്തനയനൃപൻ ലാളിച്ചിട്ടവളർ
ന്നാനപ്പോൾബാലകൻദിവസംപ്രതി • സംസാരസുഖമപ്പുത്രൻമൂലംപ്രാപി
ച്ചുമന്നവൻ ആമഹാനാൽകടംമൂന്നുംതീർന്നുവെന്നംനിനച്ചതേ • ആ
റാംമാസത്തിൽവിധിപോൽചെയ്യാൻചോറൂണമാനൃപൻ മൂന്നാംകൊ
ല്ലമതിൽചൗളമങ്ങുംരംഗ്യാനടത്തിനാൻ • വിപ്രന്മാരെപ്പൂജചെയ്തിട്ടേ
കിനാൻഗോധനങ്ങളു യാചകന്മാർക്കധികംധനമാനൃപനേകിനാൻ •
പതിനൊന്നാംവയസ്സിങ്കലുപനിച്ചിട്ടുപുത്രനെ ധനുർവ്വേദംപഠിപ്പിക്കാ

നാക്കിനാനനന്തരം ശേഖരൻ * വേദംപഠിച്ചു രാജാവായ്തീരുവാൻ യോഗ്യ
നാകയാൽ അവനു രാജ്യാഭിഷേകം ചെയ്യാൻ ചിന്തിച്ചു നൃപതി * പൂയം
നക്ഷത്രവും ഞായറാഴ്ചയും ചേർന്ന നൽദിനേ അതിനു വേണ്ടവട്ടങ്ങൾ കൂ
ട്ടിച്ചാദരവോടവൻ * ക്ഷണിച്ചാൻ വേദശാസ്ത്രങ്ങളറിഞ്ഞീടുന്ന വിപ്ര
രെ രാജ്യാഭിഷേകം ചെയ്യിച്ചാൻ പുത്രനായിട്ടു മന്നവൻ * വരുത്തിനാൻ
തീർത്ഥതോയമാഴിയിൽനിന്നുമങ്ങനെ അഭിഷേകം ചെയ്തു നല്ലദിനത്തിൽ
വിധിപോലവേ * ധനം വിപ്രർക്കേകി, രാജ്യമതുമാക്കീട്ടു പുത്രനിൽ സ്വ
ദ്ദാരനതാം നൃപൻ വേഗത്തിൽ കാട്ടുപൂകിനാൻ * രാജാവാക്കീട്ടേകവീ
രൻ തന്നെ മാനിച്ചു മാത്യരെ മുഖ്യരോടും കാട്ടുപൂകി ജിതേന്ദ്രിയനതാം നൃ
പൻ * വാനപ്രസ്ഥാശ്രമത്തോടും മൈനാകശിഖരത്തിലായ് ഇലയും
ഫലവും തിന്നാദേവീധ്യാനത്തിൽ വാണവൻ * ഏവം വാണിട്ടു പ്രാര
ബ്ധം തീർന്നപ്പോൾ ഭാര്യയോടുമായ് മരിച്ചവൻ ദേവലോകം പ്രാപി
ച്ചാൻ സുകൃതത്തിനാൽ * സ്വർഗ്ഗം പ്രാപിച്ചു തൻ താതനെന്നു കേട്ടിട്ടു
ഹൈഹയൻ ശേഷക്രിയകളെ ചെയ്യാൻ വേദത്തിൽ ചൊല്ലീടുന്ന
പോൽ * അപരക്രിയയെല്ലാം ചെയ്തവനാനൃപനന്ദനൻ ബുദ്ധിമാന
പ്പിതാവിൻറെ രാജ്യം രക്ഷിച്ചു നീതിയായ് * ധർമ്മിഷ്ഠനാമേകവീരൻ ശ്രേ
ഷ്ഠരാജ്യത്തെയാണ്ടവൻ ഭുജിച്ചാൻ പലഭോഗങ്ങളുമമാത്യന്മാർക്കു മാന്യനാ
യ് * പ്രതാപത്തോടൊരുദിനം മന്ത്രിപുത്രരുമൊത്തവൻ അശ്വത്തി
ൽകയറിപ്പോയാൻ ഗംഗതൻറെ തടത്തിലായ് * പൂത്തും കായ്ച്ചും വ
ണ്ടിനങ്ങൾ ഭംഗിയായിട്ടു തിങ്ങിയും കുയിൽനാദം ചേർന്നവൻ കണ്ടാൻ
നല്ല മരങ്ങളെ * വേദശബ്ദം മുഴക്കീട്ടും ഹോമധൂമങ്ങൾ പൊങ്ങിയും ക
ണ്ടാൻ മാൻകുട്ടികൾ ചേർന്ന മുന്യാശ്രമവരങ്ങളും * നെല്ലെല്ലാം പാകമാ
യ്സ്ത്രീകൾ കാക്കും നല്ല നിലങ്ങളും താമരപ്പൊയ്കകൾ നല്ല വള്ളിക്കുടിലു
മേറെയും * മുരൾ, ചമ്പകവും, പ്ലാവു, മിലഞ്ഞി, തിലകങ്ങളും കടമ്പും പൂ
ത്തു ശോഭിക്കും മന്ദാരദ്രുമവൃന്ദവും * പയിൻ, ഞാവൽമരം, മാവും, പനപ
ച്ചിലവൃക്ഷവും കണ്ടുപോയിടവേ, ഗംഗാജലത്തിലിതരംഗങ്ങളോടും *
വിടർന്നുമണമേറുന്ന പത്മം കണ്ടു മന്നവൻ അതിൻറെ തീരേ പാർശ്വ
ത്തിൽ സുവർണ്ണനിറമാണവൾ * കംബുഗ്രീവാ, പത്മനേത്രാ, മേഘകേ
ശീ, കൃശോദരീ [illegible] ബിംബോഷ്ഠി, യതിസുന്ദരി *
സുനാസാ, കന്യകാരത്നം തനിയേ സഖിയെന്നിയേ ദുഃഖത്താൽ കണ്ണുനീ
രാണ്ടു കുരരപ്പക്ഷികണക്കിനേ * ഉച്ചത്തിൽ കരയും നല്ല ബാലയെ കണ്ടു

ഭൂമിപൻ അക്കോമളാംഗിയോടായിച്ചോദിച്ചാൻദുഃഖകാരണം • 'നീ
യാരാകുന്നാക്ഷമകൾപൂർണ്ണചന്ദ്രനിഭാനനേ! ഗന്ധർവ്വിയാസുരസ്ത്രീയോചാ
കരയുന്നെന്തുസുന്ദരി!? • തനിച്ചുനിന്നെയാരെന്തിനുപേക്ഷിച്ചതുബാ
ലികേ! നിൻകാന്തനോതാതനോതാനെങ്ങുപോയിനചൊല്ലുക • എ
ന്തുദുഃഖംനിനക്കിന്നുനീയതുംചൊല്ലുകെന്നോടായ്? ഏതുമട്ടാനിൻദുഃഖ
നാശംവരുത്താംഞാൻവരാനനേ! • പീഡിപ്പിക്കില്ലെൻറരാജ്യത്തി
ങ്കലാരുമൊരുത്തരും ചോരഭീതിയുമവ്വണ്ണമില്ലരാക്ഷസഭീതിയും •
ഞാൻഭരിച്ചീടവേരാജ്യംഘോരദുർല്ലക്ഷണങ്ങളും ആർക്കുമില്ലഭയം
വ്യാഘ്രസിംഹാദികളിൽനിന്നുമേ • കരയുന്നെന്തിനായ്ഗംഗാതീര
ത്തിൽനീയനാഥയായ് ചൊൽകസുന്ദരി!നിൻദുഃഖോഹത്തുവെന്തെ
ന്നോരോതുക? • ദൈവത്തിൽനിന്നോനരരിൽനിന്നോവൻദുഃഖമൂഴി
യിൽ പ്രാണികൾക്കുഭവിച്ചാൽതാൻതീർക്കമെൻവ്രതമാണിതു • നി
ന്നഭിപ്രായവുംസാദ്ധ്യമാക്കാംഞാനെന്നാലോചനേ! എന്നാനൃപഗിരം
കേട്ടുചൊല്ലിനാൾമുദ്ദുവായവൾ: • 'രാജാവേകേൾക്കചൊല്ലീടാമെൻ
ദുഃഖത്തിൻറകാരണം ആപത്തില്ലാതെന്തിനായിക്കരയുംപ്രാണിഭൂപ
തേ!? • ഞാനെന്തിനാകരഞ്ഞീടുന്നതെന്നുംചൊല്ലാംമഹാമതേ! നിൻരാ
ജ്യംവിട്ടന്യദേശത്തിങ്കലുണ്ടതിധാർമ്മികൻ • "മൈത്രൻ" പേരുറ്റപാർത്ഥിവ!
സന്താനരഹിതൻനൃപൻ അവൻഭാര്യ"ചന്ദ്രരേഖ"യെന്നുചൊൽ
ക്കൊണ്ടസുന്ദരി • സമസ്താസതിയായുള്ളോൾസർവ്വലക്ഷണമൊത്ത
വൾ പതിയോടൊത്തുമീവണ്ണംപുത്രനില്ലാതെതുസർവ്വദാ • ഭൂമിയിൽപു
ത്രനില്ലാതെദുഃഖിക്കുംവന്ധ്യതന്നുടെ 'ജീവിതംനിഷ്ഫലംകാന്ത!നിന്ദ്യമാ
ണെന്റെജീവിതം • ഇവ്വണ്ണംഭാര്യയാൽഭൂപൻചൊല്ലപ്പെട്ടൊരന
ന്തരം ശ്രേഷ്ഠരാംവിപ്രരെക്കൊണ്ടുകഴിപ്പിച്ചാൻവിധിപ്പടി • പുത്രാ
ർത്ഥമായ്വേണ്ടതുപോലെകിന്നാൻവളരെധനം ഹോമിക്കവേതന്നെയുടനേ
കംജ്വലിക്കുംതീയ്യിൽനിന്നുതാൻ • പ്രത്യക്ഷമായ്ലക്ഷണങ്ങളെല്ലാ
മൊത്തമകന്യകാ തൊണ്ടിപ്പഴംപോലധരംസ്ഥതിസുന്ദരീമണി •
കനകാംഗി കുരുകേശികണ്ണുംപോൽകൈകളുള്ളോവൾ രക്താക്ഷി,രക്ത
നിറമായുള്ളപാദങ്ങളൊത്തവൾ • ഉണ്ടായഗ്നിയിൽനിന്നിട്ടാഹോമി
പ്പോൻസ്വീകരിച്ചുടൻ കൈക്കൊണ്ടിട്ടാസ്സുന്ദരിയെപ്പറ്റിനാമോതു
നാണവൻ • സർവ്വലക്ഷണമൊത്തോളിപ്പുത്രിയെനിഗ്രഹിക്കുക ഹോമക

ണ്ഡത്തിൽനിന്നങ്ങുണ്ടായ്മുക്താമാലയ്ക്കുതുല്യമായ് * അതുകൊണ്ടിങ്ങു
ഞ്ഞെ 'ഏകാവലി'യെന്നു പ്രസിദ്ധമാം സുഖിക്കനീസുതനൊക്കന്നിവളെ
ക്കൊണ്ടുമന്നവ! * തോഷിക്കവിപ്പുവാൽനാംകപ്പെട്ടന്റെപുത്രിയാണി
വൾ ഹോതാവിൻവചനംകേട്ടുംകണ്ടുംനൽകന്യയെനൃപൻ * കൈ
ക്കൊണ്ടാൻബഹുസന്തോഷത്തോടവൻകയ്യിൽനിന്നുടൻ വാങ്ങിക്കൊടു
ത്താൻതൻഭാര്യയ്ക്കായാസുന്ദരിയെയവൻ * തക്ഷമരേഭേ! ഗ്രഹിച്ചാലും
പുത്രിയെയെന്നുരച്ചുമെ അവളാനൽസുന്ദരിയാംകന്യയെസ്വീകരിച്ചു
ടൻ * പുത്രനെക്കിട്ടിയതുപോൽ സന്തോഷിച്ചുസുഖിച്ചുതേ പുത്രജന്മ
ത്തിൽചെയ്യുംജാതകർമ്മാദിയായിട്ട * ശ്രുതകർമ്മങ്ങളെയെല്ലാമുടൻചെ
യ്യാൻവിധിപ്പടി ധനംവിപ്രർക്കിയാഗംപൂർത്തിയാക്കീട്ടുമന്നവൻ * പ
റഞ്ഞയച്ചാനവരെവസിച്ചാൻബഹുതുഷ്ടനായ് വളർത്താർപുത്രനെ
പ്പോലെലാളിച്ചാക്കോമളാംഗിയെ * സന്തോഷിച്ചാളധികമാരാണി
യുംപുത്രിമൂലമായ് പുത്രജന്മോത്സവംഘോഷിച്ചീടിനാനന്നുഭൂപനും *
ആ കന്യകാപുത്രനെപ്പോലേറവുംപ്രിയയായിതേ ആനൃപൻതൻമ
ന്ത്രിപുത്രിയാണേതാൻകാമകോമളേ! * എൻപേർ "യശോവതി"യെ
ന്നും സമപ്രായത്തിലുള്ളവൾ കളിക്കാനവളോടിഷ്ടയാകിനാളെന്നെ
മന്നവൻ * സ്നേഹത്തോടെപ്പോഴും ഞങ്ങളൊരുമിച്ചു നടന്നിടും ഏകാവ
ലിക്കെന്നുമേതം താമരപ്പൂക്കൾ കാൺകിൽ * അവിടത്താൻ കളിച്ചീടും
സുഖിക്കില്ലന്യദിക്കതിൽ ഗംഗാതീരത്തിലധികംഭൂരിപ്പത്മങ്ങളുണ്ടവൾ
കളിക്കാനവിടേയ്ക്കുന്നുമെന്നോടുംസഖിയോടുമായ് ; ചൊല്ലോതിനേൻ
ഭൂപ! നിന്റെപുത്രിപൊയ്കകളുന്നോക്കുവാൻ * ദൂരമുണ്ടിങ്ങുനികാട്ടിൽ
പോകുന്നതെന്തിനെന്നതായ് ; വിരോധിച്ചാൻനൃപൻപൊയ്കനിർമ്മി
ച്ചാൻവനത്തിലായ് * നട്ടുവിച്ചാൻപൂത്തുവരുന്നതാമരയേറവും
എന്നാലുംപോകുമവളുതാമരപ്പൂകൊതിക്കയാൽ * ആയുധത്തോടുടൻ
രക്ഷിപ്പോരെയുള്ളിയയച്ചവൻ എന്നോടുംസഖിയോടുംചെന്നവൾക്ഷ
ണരോടവൾ * ഗംഗതന്നിൽകളിക്കാനായ്വന്നുപോകുന്നുനിത്യവും

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഷഷ്ഠസ്കന്ധം

ഏകവീരചരിതം

ഇരുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം

ഇരുപത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

യശോവതിപറഞ്ഞു

കാലമങ്ങനെ ശീററത്തനപാംഗിസഖിയോടുംതിരിച്ചുതേ ചാമരംവീശിച്ചു,നേകംരക്ഷകർശാസ്ത്രപാണികൾ ॰ സന്നദ്ധരവരോടൊത്താവലവണ്ണിനിയായവൾ കളിക്കാനിനല്ലതായപൊയ്കയിൽവന്നസുന്ദരി ॰ ഞാനുമായവളോടൊത്തിങ്ങുംഗാത്രിതങ്ങിലെത്തിനേൻ അപ്പസ്ത്രീകളൊന്നിച്ചുപ്പൂക്കളാൽകളിയാടിനാൾ ॰ ഏകാവലിയുമവ്വണ്ണംഞാനും ക്രീഡിച്ചുനില്ക്കവേ "കാലകേതു"വിതെന്നായിപ്രസിദ്ധനൊരുദാനവൻ ॰ ഉലക്കവാൾതോമരവുംഗദയുംവില്ലുമാണ്ടിട്ടും ബഹുരാക്ഷസരൊടൊത്തുവേഗമങ്ങോടിയെത്തിനാൻ ॰ തങ്ങാംതങ്ങൾമകൾക്കൊപ്പംതങ്ങൾകൊണ്ടുകളിച്ചിട്ടും കൊണ്ടൽവേണിയതാമേകാവലിയെക്കണ്ടുമാനവൻ ॰ അവളോടൊത്തിയുമന്നേഞാൻ,ഹതനെന്നായദാനവൻ പത്മാക്ഷി!നാംരക്ഷകർതൻമദ്ധ്യത്തിങ്കൽഗമിച്ചിടാം ॰ എന്നോതിട്ടവളും ഞാനുംവേഗപ്പെട്ടതിവേഗമായ് ആയുധപൂർണ്ണസൈന്യത്തിൻനടുവിൽ പോയിമന്നവ! ॰ കണ്ടൊക്കിയവളെക്കണ്ടുകാമമത്താൽകാലകേതുവും വലുതാംഗദയുംകൊണ്ടങ്ങോടിയെത്തിടിനാൻക്ഷണം ॰ ഭീത്യാവിറച്ചുകയ്യേകാവലിമനോജ്ഞയെ പിടിച്ചാൻരക്ഷകന്മാരെയ്യംതാക്കിട്ടുദാനവൻ ॰ ഇവളെവിട്ടെന്നെനീയുംഗ്രഹിക്കെന്നോതിഞാനവൻ ഗ്രഹിച്ചില്ലെന്നെയവളെക്കൊണ്ടുപോയ് കാമമാലിനാൽ ॰ നില്ലുനില്ലെന്നു ചൊല്ലീട്ടുക്രുദ്ധന്മാരേറരക്ഷകർ തടുത്തുള്ളതമായുള്ളപോർചെയ്താരവനോടുടൻ॰ ശസ്ത്രപാണികൾതൽക്ഷത്രിയർക്രുദ്ധരായുള്ളരക്ഷരും അവനവേണ്ടിപ്പോർചെയ്തുരക്ഷകന്മാരുമായ് നൃപ! ॰ കാലകേതുവുമപ്പോൾസ്സഹായിച്ചുമൂലമായ് രക്ഷിപ്പോരെനിഗ്രഹിച്ചാരാക്ഷസന്മാരുമൊത്തുടൻ ॰ അവളെയുംകൊണ്ടുപോയാൻതൻപുരത്തിന്നശക്തിമാൻ കൊണ്ടുപോമളവെൻതോഴികരയുന്നതുകണ്ടുഞാൻ ॰ പുറകേ പോയായവളെക്കൊണ്ടുപോകുന്നതിക്കനായ് വിളിക്കയോൾപിന്നിലെന്നെക്കാണാത്തക്കവിധംവിരോ॰ ഞാൻകൂടിപ്പോകയാലപ്പോൾഞാനുമായവൾതന്നാഴൽ അവൾതന്നരികിൽചെന്നെത്തിച്ചേർന്നുകൊണ്ടാരെന്നു ഞാൻ ॰ എന്നേയട്ടുതുകണ്ടപ്പോൾദുഃഖിക്കമവളോറവും ദുഃഖിച്ചുറങ്ങൊണ്ടുവിറച്ചതിയായക്കരഞ്ഞുമേ ॰ പ്രീതിയോടക്കാലകേതു

വോതിനാനെന്നോടീമൊഴി ആശ്വസിപ്പിക്കലോലാക്ഷി! നിൻതോഴി
ഭയമാണ്ടുതേ • ദുഷ്ടസ്പർശമില്ലാകമോടൊത്താരെൻ്റരികിൽവന്നാകാ
രണം നിൻദാസൻതിയാലിഞാൻ കരയുന്നൊരുളിതയായ് • ബാലേ!
ദുഃഖിച്ചിടാരുതേ നീനിൻതോഴിയോടുരചൊൽക നീ എന്നോതീട്ടെന്നെ
നൽതേരിൽ സഖികരികിൽ വച്ചുടൻ • അവനെൻ്റെ നൽപുരിക്കായ്ത്തുഷ്ടൻ
വേഗം ഗമിച്ചുതേ വലുതാം സൈന്യമോടേറ്റം പ്രസന്നമുഖനായ് നൃ
പ! • ഏകാവലിയെയെന്നോടുമാക്കിനാനൊരുനൽഗൃഹേ രക്ഷയ്ക്കാ
യിനിയോഗിച്ചാൻ ബഹുരാക്ഷസരേയുമേ • രണ്ടാംദിവസമെന്നോടു
ഗൂഢമായ് ചൊല്ലിനാനവൻ വിരഹംകൊണ്ടുദുഃഖിക്കും നിൻതോഴി
യോടുരയ്ക്ക നീ • എൻഭാര്യയായിട്ടിഷ്ടംപോൽ സുഖിച്ചീടുക സുന്ദരീ!
നിൻരാജ്യമിതു ഞാൻ നിൻ്റെദാസൻ ചന്ദ്രനിഭാനനേ! • ആക്രൂരവാ
ക്യം കേട്ടപ്പോൾ ഞാനീവണ്ണമുരച്ചുതേ പറകില്ലീയപ്രിയം ഞാൻ നിതാ
ന്തിവളോടോതുക • എന്നുരച്ചളവദ്ദുഷ്ടദൈത്യൻ കാമവശംവദൻ താഴ്
മയായ് ചൊല്ലിനാൻ കോമളാംഗിയെൻ സഖിയോടുടൻ • വശീകരിച്ചു
നീയെന്നെ കാന്തേ! കമലലോചനേ! നീഹരിച്ചതിനാലെൻ്റെ ചിത്തം
നിൻ്റെ വശത്തിലായ് • അതിനാലിന്നു നിൻദാസനാക്കിയെന്നെയസം
ശയം ഭജിക്കുകെന്നേ ഞാൻ മാരശരമേറ്റതിദുഃഖിയായ് • താരുണ്യ
വും പോയിടുന്നു ദുർല്ലഭം ചഞ്ചലം പ്രിയേ! സാഫല്യമാക്കണം കാന്തനാ
ക്കീട്ടെന്നെ പുണർന്നു നീ.

ഏകാവലി പറഞ്ഞു

പണ്ടേന്നേ ഹൈഹയൻ ഭൂപനെക്കാൻതാനന്നാസ്ഥയാൽ അവ
നെ ഞാൻ മനംകൊണ്ടു വരിച്ചേൻ മാനവോത്തമ! • നിത്യധർമ്മം വെടി
ഞ്ഞെങ്ങനെ മറ്റൊരുത്തനെ ഞാൻ വരിച്ചിടും കന്യാധർമ്മവുമെന്ന്യേ, നീയറിവോൻ
ശാസ്ത്രനിശ്ചയം • പിതാവാർക്കേകിയവനെ പതിയാക്കീടണം സുതാ
കന്യകക്കില്ല സ്വാതന്ത്ര്യമെന്നുമന്യന്നധീനതാൻ • എന്നോതിയുമട
ങ്ങാതെ മോഹത്താൽ പാപിയാമവൻ വിട്ടില്ലായവളെ പാർശ്വത്തിങ്കൽ
നിന്നീടുമെന്നെയും • പാതാളപോരമതിലാണപ്പുരം ബഹുസങ്കടം രക്ഷി
തം രാക്ഷസന്മാരാൽ ദുർഗ്ഗമം നൽകിടങ്ങിനാൽ • അതിൽവാഴുന്നെൻ്റെ
പ്രാണപ്രിയയാം തോഴിമന്നവ! ആവേർപാടുനിമിത്തം ഞാൻ ദുഃഖിച്ചു
കരയുന്നതേ.'

ഏകവീരൻപറഞ്ഞു

അദൃഷ്ടമൻറപുരത്തിൽനിന്നെമ്മട്ടിവിടെവന്നുനീ? എനിക്കതോർത്തിട്ടാശ്ചര്യംതോന്നുന്നോളുകസുന്ദരീ! • ഹൈഹയന്നേകവീരൻകല്പിച്ചവളെയത്ത്രനെന്നുനീ എന്നോടുരച്ചവാക്കിങ്കലിന്നു സംശയമുണ്ടു മേ• ഹൈഹയൻഭൂപനെന്നോളുന്നവൻഞാനന്യനല്ലടൊ നിൻതോഴിയാംസുന്ദരിയെയെനിക്കേകാനുറച്ചുവോ? • ഇതാണെൻസംശയം ബാലേ!നീയതില്ലാതെയാക്കണം അവളെക്കൊണ്ടുപോന്നീടോരദൃഷ്ടനെ വധിച്ചുഞാൻ • നിനക്കസ്ഥാനമറിയാമെങ്കിൽകാട്ടിത്തരുകമേ ഇദ്ദുഷ്ടമാണുതൻതാതനെയധിപ്പിച്ചതെന്നവൾ • അറിഞ്ഞതില്ലപഹരിച്ചെന്നായിഷ്ടയല്ലെന്നുപന്നിവൾ? മോചിപ്പിക്കാൻശ്രമിക്കാതെതാതൻവാണുള്ളമെന്തിനാൽ • തൻപുത്രിതടവിൽപെട്ടന്നറിഞ്ഞുംസ്ഥിരചിത്തനായ് സാമർത്ഥ്യമില്ലയോഭൂപന്നോതണംകാരണംക്ഷണം? • നിൻതോഴിയാംസുന്ദരിതൻനൽഗുണങ്ങൾപറഞ്ഞുനീ ഹരിച്ചേൻഹൃദയം ഞാനുപ്പുവമ്പൻറവശത്തിലായ് • ഇതുകേട്ടെതെപ്പോകിഞാനക്കന്തയേക്കാണുമെപ്പൊഴോ എന്നെൻറഹൃദയമെന്നായ് കൊതിക്കുന്നുവരാനനേ! • അദൃഷ്ടപുരത്തിങ്കൽഗമിപ്പാൻവഴിചൊൽകനീ നിയുമദൃഷ്ടംവിട്ടെവ്വണ്ണംവന്നതുമോളുക?

യശോവതിപറഞ്ഞു

ബാല്യത്തിലേ, സിദ്ധനാകുമൊരുവിപ്രനിൽനിന്നുമേ ലഭിച്ചുദേവിതൻമന്ത്രംബീജധ്യാനങ്ങളോടുമായ് • അദ്ദിക്കിൽവച്ചതിനെയെൻ മനതാരിൽസ്മരിച്ചുഞാൻ ആരാധിച്ചേൻചണ്ഡശക്തിയെഴുംചണ്ഡികയെസദാ • ഭക്ത്യാഭജിക്കുകിൽബന്ധമോക്ഷത്തെച്ചെയ്തിടുന്നവൾ സർവ്വംസാദ്ധ്യമാക്കുന്നോരംബികാവത്സലയായവൾ • തൻശക്തിയാൽ ജഗത്തെല്ലാംസൃഷ്ടിച്ചിട്ടുമരിപ്പവൾ ഒടുക്കംസംഹരിക്കുന്നോരംബികാനിരാശ്രയാ • എന്നുചിന്തിച്ചുശിവയാംജഗദീശ്വരിയംബയെ ധ്യാനിച്ചേൻശാന്തയായ്ഭക്തവശ്യയായ്ലോലനേത്രയായ് • ദേവീരൂപത്തെയോർത്തുള്ളിൽജപിച്ചേൻമന്ത്രമേററവും ഞമാസമുപാസിച്ചേൻ ഞാനേകാഗ്രമനസ്സോടും • എൻഭക്തിയാൽതുഷ്ടയായിസ്വപ്നത്തിൽ വന്നുചണ്ഡിക നിദ്രയായെന്നെബോധിച്ചാളെന്നോടുത്തരവാക്കിവൾ • എഴീയുല്ലവേഗംനൽഗംഗാതീരത്തിങ്കൽഗമിക്കനീ വന്നിടുമാസ്ഥലത്തിന്നാഹൈഹയൻനൃപപുംഗവൻ • ഏകവീരൻമഹാവീരൻസർവ്വശത്രുവിമർദ്ദനൻ ദത്താത്രേയനവന്നായെൻശ്രീവിദ്യാമന്ത്രമുത്തമം • കൊ

ട്ടതാനവനാംഭക്ത്യാസേവിക്കുന്നെപ്പോഴും എന്നിൽതല്പരനാ
യ് നിത്യംചെയ്തീടുന്നെൻറപൂജയും ॥ എന്നാലല്ലാതനായ് ധ്യാനി
ക്കുന്നുസർവ്വജഗത്തിലും മഹാത്മാവാമവൻനിൻെറദുഃഖനാശംവരുത്തി
ടും ॥ നിൻരക്ഷിതാവായവനെത്തുംകളിച്ചാലക്ഷ്മീതൻസുതൻ ഘോരരാ
ക്ഷസനെക്കൊന്നുസർവ്വശാസ്ത്രവിശാരദൻ ॥ ഏകവീരൻവേഗമേകാവി
ലിയെവിട്ടുവിച്ചിടും പിന്നെനീമാനല്ലരാജപുത്രനെപ്പതിയാക്കുക ॥ മറ
ഞ്ഞാൾദേവിയീവണ്ണമോതീട്ടനന്തരംഞാൻ ജപിച്ചതുംസ്വപ്നമുണ്ടാ
യതുംഞാനതുചെയ്കയാൽ ॥ കേട്ടുകാവലിയത്യന്തംപ്രസന്നമുഖിയാ
യിതേ വിശേഷിച്ചുംതുഷ്ടയായിപിരിച്ചെന്നോട്ടുചൊല്ലിനാൾ ॥ വേഗം
പോയവിടെയെല്ലാമെൻറകാര്യംസാധിക്കണംപ്രിയേ! സത്യമോതീദേവി
നമ്മെവിടുവിച്ചീടുമായവൾ ॥ എന്നോതപ്പെട്ടുഞാനെൻെറയിഷ്ടയാ
യുള്ളതോഴിയാൽ ഉടനേയവിടംവിട്ടുയാത്രയന്നറച്ചുഞാൻ ॥ പുറ
പ്പെട്ടുമഹാദേവിപ്രസാദംകൊണ്ടുവേഗമായ് മാർഗ്ഗത്തിൽജ്ഞാനവുംശീ
ഘ്രഗതിയുംവന്നുടൻമമ ॥ എൻദുഃഖത്തിനുള്ളമൂലമെല്ലാംഞാനേവ
മോതിനേൻ നീയാർസുതനാരെന്നുമുള്ളവണ്ണംകഥിക്കുക.'

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം

ഏകാവലീകഥ ഇരുപത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അവൾതൻവാക്കുകേട്ടിട്ടാലക്ഷ്മീപുത്രൻപ്രതാപവാൻ പ്രസന്ന
മുഖനായിട്ടായവളോടോതിനാനിവ!

ഹൈഹയൻ പറഞ്ഞു.

നീമംഗിയായിചോദിച്ചാരെൻവൃത്താന്തംശ്രവിക്കുക ഹൈഹ
യൻഞാനേകവീരൻനാമംമിന്നിരതൻസുതൻ ॥ നിനാൽപ്പരാധീന
മാക്കപ്പെട്ടേൻചിത്തംഭേദേക്ഷണേ! ചെയ്യേതെന്തെങ്ങുപോകേണ്ടുവിത
ഖാതുരനായിഞാൻ ॥ ആദ്യംവർണ്ണിച്ചനീരൂപലാവണ്യാലോകദുർല്ലഭം
അതിനാൽകാമമാലാണ്ടെൻമനം ചാഞ്ചലമായിതേ ॥ പിന്നെഗ്ഗുണങ്ങ
ളെച്ചൊല്ലീകവന്നവയുംമെൻമനം പിന്നീടതാതിയനിൻവാക്കാലുണ്ടാ
യ് വിസ്മയവുംമമ ॥ വരിച്ചുഞാൻഹൈഹയനേയവനേയിട്ടൊന്ന്യ

ന്നെ വരികില്ലെന്നവർകൾ ദൈത്യന്മാരോടുറപ്പായുരച്ചതായ് • ആ വാക്കാ
ലിന്നു ഞാൻ ദാസനാക്കപ്പെട്ടു വരാനനേ! നിന്നാലവർകൾക്കു ദ്രോഹം ചെയ്തീട
ണം നിങ്ങൾ കേൾപ്പാൻ കഴിഞ്ഞാൻ • അറികില്ലദ്ദുഷ്ടനായ രാക്ഷസൻ പുരി
യിന്നു ഞാനെ ഗതിയില്ല സ്ഥലമെന്തെന്നാരെന്നറിഞ്ഞാൽ സഖിമാർ മണേ! •
എന്നോടവിടെയാക്കാൻ നീ ശക്തനാകിൽ വഴി ചൊല്ലുക നിൻ തോഴി വാഴ
ന്നിടത്തിലാക്കുകെന്നാക്ഷണേനനീ • വിവശനാം നിൻ പ്രിയാ ദുഃഖിക്കുന്നോ
ളാ രാജപുത്രിയെ കൊന്നാക്രൂരൻ രാക്ഷസനെയിപ്പോൾ ഞാൻ വിട്ടയ
ച്ചിടാം • ദുഃഖം പോക്കീട്ടു ചൊല്ലാം ഞാൻ വേഗം നിന്റെ പുരത്തിനായ്
കന്യയെ കാവലിൽ ഞാനേകാമവർ പിതാവിനായ് • പുത്രീവിവാഹം
ചെയ്തീടുവിൻ ഭൂപനനന്തരം എന്റെയും നിന്റെയും കാമമീവിധ
ത്തിൽ പ്രിയംവദേ! • ഇപ്പോൾ സമ്പൂർണ്ണമായിട്ടു ഭവിക്കും നീ നിമിത്തമാ
യ് വേഗമപ്പുരി കാണിക്കു കണ്ടു കൊൾക എൻ പരാക്രമം • കൊന്നീടുമ
ഞാൻ ദുഷ്ടനാമപ്പുരോരാപഹാരിയെ പ്രിയമമ്മട്ടു നീ ചെയ്ക ശക്തനാ
കുന്നു സുന്ദരി! • അപ്പുരത്തിൻ ദുർഗ്ഗമമാം മാർഗ്ഗം കാട്ടിടുകിന്നു നീ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

പ്രിയമാമാ വാക്കു കേട്ടു മോദം പൂണ്ടായശോവതി ആലക്ഷ്മീസുത
നോടോതി ഗമനോപായമുടനാൽ • സിദ്ധിയേറും ഭഗവതീമന്ത്രത്തെ
നീ ഗ്രഹിക്കണം കാട്ടിത്തരാം രാക്ഷസന്മാർ പാലിക്കും ദൈത്യപത്തനം •
എന്നോടൊന്നിച്ചു പോയീടാനൊത്തെളിക്കാം കനീ വിഭോ! വലുതാം
സൈന്യമൊടൊന്നിച്ചു, വിടെപ്പോർ ഭവിച്ചിടും • ശക്തരാം രാക്ഷസ
ർ ചൂഴും കാലകേതു മഹാബലൻ മന്ത്രം ഗ്രഹിച്ചായതിനാലെന്നോടൊ
ത്തെഴുന്നു പോക നീ • അദ്ദുഷ്ടന്റെ പുരത്തിന്നു വഴി കാട്ടിത്തരാം തവ അ
പ്പാപിയെക്കൊന്നു വേഗമെൻ തോഴിയെ വിടീക്ക നീ • ആ വാക്കു കേ
ട്ടു കവീരൻ വേഗം മന്ത്രം ഗ്രഹിച്ചതേ ഞാനത്രേ താൻ മഹാമന്ത്രമാനീ വന്ന
മൂലമെട്ടുള്ളതാ • യോഗശക്തീമഹാമന്ത്രം ത്രിലോകാതിലകാദി ധ്രുവം സ
ർവ്വജ്ഞതാനവ് രഹസ്യമാണതിൽ • പാതാളത്തെ പാമ്പു
കൾ പോൽ ഘോരരാക്ഷസർ ചൂഴ്ന്നിടും അദ്ദുർഗ്ഗമപുരം വേഗം പ്രാപി
ച്ചാനവളോടുമായ് • യശോവതിയോടും ഘോരപ്പടയോടും നരശ്രേ
ഷ്ഠൻ ആഗമിപ്പതു കണ്ടേറാനെയെന്നാർ ദൈത്യകിങ്കരർ • ശക്തന്മാരവ
റിഞ്ഞു കാലകേതുവെയറിയാതെ ദുർഗ്ഗകാവലിസമീപത്തിൽ കാമമോ
ഹിതനായുടൻ • സാമോപായം പ്രവർത്തിക്കുമവനോടവർ ചൊല്ലി
നാർ.

ദൂതന്മാർ പറഞ്ഞു

രാജൻ! യശോവതീനാമിയിവൾ തൻ തോഴിയായവൾ സസൈ
ന്യനാം രാജപുത്രനോടു കൂടി വന്നിതാ • അവൻ ജയന്തനോ സുബ്രഹ്മ
ണ്യനോ രാജസത്തമ! വന്നീടുന്നു മഹോന്മത്തനായിട്ടു പടയോടുമായ് •
പോരിന്നു വന്നിരിക്കുന്നു നീ യത്നമിയിരിക്കുക ഇവരോടു പോർ
ചെയ്യുകയല്ലെങ്കിലിവളെ വിട്ടു • മൂന്നു യോജന ദൂരത്തിലായ സൈന്യങ്ങ
ളൊക്കെയും സന്നദ്ധനാക നീ കാട്ടി ഘോഷിക്കുക പെരുമ്പറ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

അവർ തന്നാവാക്കു കേട്ടു രാക്ഷസൻ ബഹുകോപിയായ് ശക്തരാ
മായുധം പൂണ്ട ഭൃത്യരെ ചൊല്ലിവിട്ടിതേ • ശസ്ത്രപാണികളായ് നേരേ
ചെല്ലുവിൻ നിങ്ങൾ ദൈത്യരേ! അയച്ചിട്ടവരെ ദൈത്യൻ സമീപത്ത
തിദുഃഖിയായ് • വാഴുമേകാവലിയോടായ് ചോദിച്ചാൻ പ്രണയത്തൊ
ടും: 'ഇങ്ങു വരുന്നവനാരന്യൻ താനെന്നിന്നു ചൊല്ലു നാഗ്രജേ! • നിനക്കവ
നിപ്പടയോടെടുത്തുന്ന സത്യമോർക്കുക? വിരഹാതുരനായ് താതൻ നയി
പ്പാനാഗമിക്കുകിൽ • അറിഞ്ഞീടേണമദ്ദേഹത്തോടു ഞാൻ പോരു ചെ
യ്യില്ലാ ഗ്രഹത്തിൽ കൊണ്ടുവന്ന ശംഖനാവസ്തുക്കളേകി ഞാൻ • പൂജി
ച്ചേൻ ഗ്രഹമാർമ്മളോനെസ്സൽകരിക്കുമസംശയം അന്യൻ പ്രാപിച്ചുവെ
ന്നാകിൽ ക്രൂരബാൽ നിഗ്രഹിച്ചിടും • വലുതാം കാലമവനെ വരുന്നീമര
ണത്തിനായ് അതിവാൽ ചൊൽക നീ മന്നിൽ വരുന്നവനാരപ്പോൾ? •
ശക്തൻ വീരൻ കാലരൂപനീയെന്നെയറിയാതെ താൻ.

ഏകാവലി പറഞ്ഞു

വേഗത്തിലീ വരുന്നോനാരെന്നെനിക്കറിവില്ലഹോ! ഞാനിക്കാട്ടി
ൽ വാഴുന്നെന്നറിഞ്ഞിട്ടില്ലായതെനാം; • ഇതപ്പുനല്ല ഭ്രാതാവല്ലന്യനാര
ണാരു ശക്തിമാൻ എന്തിനിങ്ങു വരുന്നെന്നും ഭേദമായറിവില്ലമേ.

ദൈത്യൻ പറഞ്ഞു

ദൂതർ ചൊല്ലുന്നു നിൻ തോഴിയായുള്ളൊരു യശോവതി ഭ്രമിച്ചാവീ
രനെക്കൊണ്ടുവന്നീടുന്നവിതെന്നതായ് • താൻ തോഴിയെത്തേടിപ്പോയ് കാ
ന്തേ! കാര്യസാമർത്ഥ്യമുള്ളവൾ • എനിക്കന്യൻ വൈരിയില്ലിന്നൊന്നോ
ളം ബലമുള്ളവൻ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഈയന്തരത്തിലെത്തിയന്യരാം ചില കിങ്കരർ ഗ്രഹവാഴ്‌ംകാ
ലകേതുവോടോതിയവർ ഭീതരായ് • സപ്രസ്ഥനായെത്തിരിക്കുന്നൊരു സൈ

ന്യംവന്നിങ്ങടുത്തുതേ വൻമൈസന്യംപുഴാവനിയുംനഗരംവിട്ടുചെല്ലു
ക് * എന്നവർവാക്കുകേട്ടിട്ടാകാലകേതുമഹാബലൻ വേഗത്തിൽത്തേ
രിലേറീട്ടുതൻപുരംവിട്ടുപോയിതേ * പ്രതാപവാനേകവീരൻതാനുമ
ശ്വത്തിലക്ഷണം കന്യാവിരഹദുഃഖേനതാടവിക്കുള്ളാഗമിച്ചുതേ * അ
വൾക്കുമാമുണ്ടായിവൃത്രേന്ദ്രന്മാർക്കുതുല്യമായ് ശസ്ത്രാസ്ത്രങ്ങളനേകായു
ധങ്ങളുംശോഭിച്ചിട്ടമ്പടി * കാതരന്മാർക്കരിയേകംയുദ്ധമപ്പോൾനടക്കേ
വെ അടിച്ചുഗദകൊണ്ടിട്ടുദൈത്യനെക്കമലാസുതൻ * മരിച്ചവൻഭൂ
വിൽവീണാൻവജ്രമേററദ്രിയെന്നപോൽ ഭയപീഡിതരായോടിപ്പോ
യാൻഭൃത്യരശേഷവും * യശോവതിയുടൻപോയിട്ടേകാവലിയൊടോ
തിനാൾ അതിമോദത്തോടാശ്ചര്യംതോന്നുംമധുരവാക്കിനേ * 'വത്സ
തോഴീരാജപുത്രനിദ്ദൈത്യനെവധിച്ചതേ ഏകവീരൻധീരനാരാർന്നു
ദ്ധമെയ്യിട്ടുഘോരമായ് * പുരാന്തത്തിങ്കലാമന്നാൻനിൽക്കുന്നിപ്പോൾ
ശ്രീമാനവൻ നിന്റെരൂപഗുണംകേട്ടുമശിപ്പാനാഗ്രഹത്തോടും * കാമ
തുല്യൻനൃപനവൻകാണ്മതീപങ്കജാക്ഷണേ! ഗംഗാതടത്തിൽവച്ചോ
തിനിൻകാര്യമവനോടുഞാൻ * അതിനാൽപൂർണ്ണാനുരാഗിയായ്ചേർ
പ്പാടിലാണവൻ ആശിക്കുന്നുഴകേറുന്നിതിനോക്കാണുതിനാനൃപൻ' *
യശോവതീവാക്കുകേട്ടിട്ടവൾപോകാൻനിനച്ചുതേ കുമാരിയാകയാൽ
പേടിച്ചുററംലജ്ജയോടൊത്തവൾ * അവശാകന്യതാനെന്നമട്ടിൽക്കി
ച്ചീടുമവൻമുഖം പിടിക്കുമെന്നോമാതൃനവനെന്നോർലാൽസതീ *
യശോവതിയൊടുംകൂടിനടയാനതിലെത്തിനാൾ പുരാന്തത്തിൽമവി
നയായ്മലിനാംബരധാരിയായ് * അവൾവന്നതുകണ്ടിട്ടുചൊല്ലിനാൻ
നൃപനന്ദനൻ ധന്യംതവജന്മംബാലേ!കൊതിക്കുന്നെന്റെകണ്ണുകൾ *
കാമമാലോകനത്തെയുംലജ്ജപൂണ്ടവളേയുമേ കണ്ടിട്ടുനീതിമതിയാംയ
ശോവതിയുരചെയ്തിനാൾ: * ഇവളേയിവർതൻതാതൻനിനക്കേകുന്ന
തോർത്തമ!നിൻകീഴിലാണിവൾദ്രവ്യംപിന്നീട്ടാനിന്നൊടീയിവൾ * ഞാനി
ക്കല്യാണപ്പൂന്റെയരികിൽകൊണ്ടുപോകനീ വിവാഹവിധിയെച്ചൊല്ലി
ട്ടുകമാമന്നവൻദ്രവ്യം * ആരാക്ഷസത്യമെന്നോർത്തിട്ടവൻകന്യയെ
മേതനായ് തൽപിതാവിൻസമീപത്തിലെത്തിയാദരവോടെത്തും *
പുത്രിതൻവരവുണ്ടുകേട്ടുമന്ത്രികളോടുമായ് വേഗംപ്രമത്തോടൂന്നി
ട്ടിയെതിരേററാൻനരാധിപൻ * കണ്ടാൻമലിനവേഷയെന്നാളായ്കര
ണാതപുത്രിയെ യശോവതിയുടൻചൊന്നാൾവൃത്താന്തങ്ങൾസവിസ്ത
രംഗ്രഹാപൂകിച്ചുകവീരനോടുമോദമോടവൻവിവാഹംവിധിപോൽ

പുണ്യദിനത്തിങ്കൽനടത്തിനാൻ ॥ സ്ത്രീധനങ്ങളുമേകീട്ടുപൂജിച്ചാൻവിധിപോലവെ യശോവതിയെയുംനൽകിപുത്രിയെയങ്ങയച്ചുതേ ॥ ഈവിവാഹംനടന്നപ്പോൾസന്തോഷിച്ചുരമാസുതൻ ഗൃഹത്തിൽപോയ്ഭാൎയ്യയോടുംഭുജിച്ചാൻപലഭോഗവും ॥ അവനവളിലുണ്ടായീകൃതവീൎയ്യാഭിധൻസുതൻ കാൎത്തവീൎയ്യനവൻപുത്രനീവംശംഞാൻപറഞ്ഞുതേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഷഷ്ഠസ്കന്ധം

ഹൈഹയോത്ഭവം ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം.

രാജാവുപറഞ്ഞു

ഭഗവാനേ! ഭവാനോടുദിവ്യമായകഥാരസം പാനംചെയ്തിട്ടസുധപോൽതൃപ്തിയുണ്ടാവതില്ലമേ ॥ വിചിത്രമാമീയാഖ്യാനം ഭവാനെന്നോടുരച്ചതേ വിസ്മയംനൽകിടുംമഹാഹരിയാൽചെയ്തതതിവിസ്മയം ॥ അത്യന്തകൌതുകംകേൾപ്പാൻഭഗവാൻകമലാപതി ദേവദേവൻജഗന്നാഥൻസൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തകാരകൻ ॥ അച്യുതൻവിഷ്ണുവെവ്വണ്ണമശ്വത്തിൻരൂപമാണ്ടതേ? സ്വതന്ത്രൻപുരുഷശ്രേഷ്ഠനെവ്വണ്ണംപരതന്ത്രനായ് ॥ എന്നെനിക്കുണ്ടുസന്ദേഹമിന്നുതീരുതകാരണം സൎവ്വജ്ഞൻ നീയത്ഭുതമാമീവൃത്താന്തംകഥിക്കുക.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

രാജാവേ!കേൾക്കചൊല്ലീടാമിസ്സന്ദേഹംനശിക്കുവാൻ പണ്ടുനാരദനിൽനിന്നുഞാൻശ്രവിച്ചതുപോലവേ ॥ ബ്രഹ്മാവിൻമാനസൻപുത്രൻതാപസൻനാരദാഭിധൻ സൎവ്വജ്ഞൻസൎവ്വഗൻശാന്തൻസൎവ്വലോകപ്രിയൻകവി ॥ സ്വരതാനങ്ങളോടുംതൻമഹതിവീണയിങ്കലായ് പലമട്ടിൽസാമവേദങ്ങളെവായിച്ചുകൊണ്ടുമേ ॥ ഗായത്ര്യമൃതംപാടിക്കൊണ്ടുമെന്നാശ്രമത്തിലായ് ഭൂവെല്ലാംസഞ്ചരിച്ചുംകൊണ്ടെത്തിനാനൊരുനാളിലായ് ॥ സരസ്വതീനദിയിലായ് വിസ്തൃതംമുനിസേവിതം ശമ്യാപ്രാസംമഹാതീൎത്ഥംസുഖജ്ഞാനപ്രദായകം ॥ അതിന്നാൾവന്നവൻബ്രഹ്മപുത്രൻകാന്തികലന്നവൻ കണ്ടെഴീറ്റിട്ടുഞാൻചെയ്തേനൎഘ്യപാദ്യാദിപൂജകൾ ॥ ഇരുന്നാനാസനത്തിങ്കൽമഹാതേജസ്വിയാംമുനി അവന്നരികിലായ്ഞാനുമിരുന്നൂതപസത്തമ! ॥ ശാന്തൻമഹാ

ജ്ഞാനിയവൻവിശ്രമിപ്പതുകണ്ടുഞാൻ ചോദിച്ചനവനോടിപ്പോൾ
നീ ചോദിച്ചതുമനഘ! ॥ അസാരമാമീസംസാരപ്രാണികൾക്കെന്തു
വാൻസുഖം? വിചാരിച്ചിട്ടുകാണുന്നില്ലാക്കമെങ്ങുമൊരിക്കലും ॥ ദ്വീ
പിൽജനിച്ചുഞാനെന്നെയുപേക്ഷിച്ചുതന്നമ്മയും നിരാശ്രയനതായ്ക്കാ
ട്ടിൽവളർന്നുകർമ്മശക്തിയാൽ ॥ ഉഗ്രമായ്തപവുംചെയ്തേനദ്രിയിൽ
ബഹുവത്സരം പുത്രനെവേണ്ടിദേവഷെ!സേവിച്ചേൻശിവനെയുമേ ॥
പിന്നെശുകൻപുത്രനുണ്ടായ്ജ്ഞാനവാന്മാരിലുത്തമൻ ആദ്യമേ
വീഭാഗവതംപഠിപ്പിച്ചേൻമഹാമുനേ! ॥ എന്നെവിട്ടെസ്ഥലത്തോ
പോയ്വിരഹത്താൽകരഞ്ഞുഞാൻ ലോകമെല്ലാംനടന്നപ്പോൾനിൻ
വാക്കാലറിവായിതേ ॥ പിന്നെഞാൻപുത്രദുഃഖത്താൽവെടിഞ്ഞാമേ
രുപർവ്വതം അമ്മയെയുമുള്ളിലോർത്തിട്ടുപ്രാപിച്ചേൻകുരുജാംഗലം ॥ പുത്ര
സ്നേഹംകൊണ്ടധികംചടച്ചുദുഃഖമാണ്ടുമേ സംസാരംമിഥ്യയെന്നോ
ർത്തുംമായാപാശനിബദ്ധനായ് ॥ അറിഞ്ഞെന്നമ്മയെവേട്ടവനാശ്ശ
ന്തനവാംനൃപൻ സ്വസമ്പത്തീമാണ്ടീയാശ്രമത്തിങ്കൽവാണുഞാൻ ॥
മരിച്ചുശന്തനവുമെന്നമ്മദുഃഖിച്ചിതേററവും രണ്ടുപുത്രരൊടുംസാധ്വീര
ക്ഷിക്കപ്പെട്ടുഭീഷ്മരാൽ ॥ ബുധോത്തമനാംഭീഷ്മർചിത്രാംഗദനെനൃപനാക്കി
നാൻ കാലംകൊണ്ടസ്സുന്ദരനെൻഭ്രാതാവുംമൃതനായിതേ ॥ പിന്നെസ്സ
ത്യവതീ,മാതാശോകസാഗരമഗ്നയായ് കരഞ്ഞുക്ഷീണയായേററംത
ന്റെപുത്രൻമരിക്കയാൽ ॥ സതിയാമവൾദുഃഖിപ്പതറിഞ്ഞവിടെയെ
ത്തിഞാൻ മഹാനാംഭീഷ്മരോടുംചെന്നാശ്വസിപ്പിച്ചിതേററവും ॥ വി
ചിത്രവീര്യൻരണ്ടാമൻവീര്യവാൻ,ഭൂമിപാലനായ് അവനെയാക്കിനാൻ
ഭീഷ്മർസ്സ്വരാജ്യങ്ങളെവിട്ടവൻ ॥ ബലത്താൽസ്വയംവരെവെന്നുകാശിരാ
ജകുമാരികൾ രണ്ടുപേരഴകുള്ളോരെക്കൊണ്ടുവന്നു നൽകിനാനവൻ ॥ വി
വാഹവുംനൽദിനത്തിൽനിശ്ചയിച്ചെന്റെസോദരൻ വിചിത്രവീര്യനാ
യപ്പോൾഞാൻസന്തോഷിച്ചിതേററവും ॥ ആവീരനാമെൻഭ്രാതാവും
യൗവനത്തിൽമരിച്ചുപോയ് രാജയക്ഷ്മാവിനാൽ,പുത്രനെന്യേദുഃഖി
ച്ചിതമ്മയും ॥ പതിയെമൃതനായ്ക്കണ്ടകാശിരാജകുമാരികൾ പാതിവ്ര
ത്യംകലർന്നീടുംസഹോദരികളായവർ ॥ ദുഃഖിച്ചുകരയുംസത്യവതിയോ
ടിതുചൊല്ലിനാർ ‘അംബേ!നിൻപുത്രനായീടുംപതിയോടൊത്തുഞങ്ങ
ളും ॥ അഗ്നിയിങ്കൽപ്ര [illegible] ലൊന്നിച്ചുപോയ്മോ ക്രീഡി
ക്കാന്നന്ദനോദ്യാനമതിങ്കൽപരമപ്പടയ് ॥ സ്നേഹംകൊണ്ടുംഭീഷ്മർ

തൻെറവാക്കാലുമവരമ്മയാൽ തട്ടക്കപ്പെട്ടാവലുതാമുദ്യമത്തിങ്കൽനി
ന്നുടൻ • എന്നമ്മയുംഭീഷ്മരുമായാലോചിച്ചുപരസ്പരം സംസ്കാരാദി
കൾ ചെയ്യേണമെന്നു ചിന്തിച്ചാർഹസ്തിനത്തിലായ് • അമ്മയെന്നെനിന
ച്ചപ്പോളഭിപ്രായമറിഞ്ഞുഞാൻ വേഗത്തിലാഹസ്തിനമാംപുരിയിൽ
ചെന്നചെന്നേരത്തെ • മാതാവിനെനമിച്ചിട്ടുപുത്രദുഃഖനിമിത്തമായ് ത
പിക്കുന്നവളോടായിത്തൊഴുതുംകൊണ്ടു ചൊല്ലിനേൻ: • 'അംബേ!നീ
യെന്തിനായെന്നെ ചിന്തിച്ചതു തപസ്വിനി! കല്പിക്കദാസൻ ഞാനെന്തു
വൻകാര്യത്തെനടത്തണം? • നീതാനെൻപരമാംതീർത്ഥംസാക്ഷാലപ്പ
രദൈവവും ചിന്തിച്ചിട്ടിങ്ങുവന്നേൻനിൻപ്രിയമാംകാര്യമോതുക'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു:

ഇത്തോതിട്ടമ്മതൻമുൻപിൽഞാൻനില്ക്കുമ്പോൾമഹാമുനേ! അ
രികിൽഭീഷ്മരെനോക്കീട്ടെന്നോടവളിതോതിനാൾ: • 'രാജയക്ഷ്മാവി
നാൽനിൻെറസോദരൻമൃതനായ് സുത! വംശനാശഭയംമൂലംദുഃഖിക്കു
ന്നതുകൊണ്ടു ഞാൻ • അതിൻനിവൃത്തിക്കായിന്നു ഭീഷ്മർതൻസമ്മത
ത്തോടും മതിമാനായിട്ടുംനിന്നെച്ചിന്തിച്ചിങ്ങുവരുത്തിനേൻ • സ്ഥാപി
ക്കണംശന്തനുവിൻനശിച്ചോരികുലത്തെനീ വംശനാശമഹാദുഃഖത്തി
ങ്കൽപാലിക്കകെന്നെയും • വിചിത്രവീര്യനാകുംനിന്നനുജൻസാധുവാ
മവൻ ഭാര്യമാരഴകുള്ളോരുകാശിരാജകുമാരികൾ • അവരിൽച്ചെന്നു
നീപുത്രോല്പാദനംചെയ്യണംബുധിമൻ! ദോഷമില്ലിതിലൊട്ടുംനീരക്ഷിക്കു
ബ്ഭാരതംകുലം'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നമ്മതൻവാക്കുകേട്ടുഞാൻ ചിന്താതുരനായുടൻ താഴ്ചയായ
ധികംലജ്ജിച്ചവളോടുപറഞ്ഞുതേ: • 'അംബേ!മഹാപാപമാണീപര
ഭാര്യാപ്രവേശനം നന്നായ് ധർമ്മമറിഞ്ഞുംഞാൻചെയ്യതെങ്ങട്ടുതാദ
രാൽ • പുത്രിയെന്നോളമുറ്റുള്ളനുജൻതൻെറഭാര്യയെ വ്യഭിചാരം
ചെയ്യാതതുവിധംവേദംപഠിച്ചഞാൻ? • അന്യായമായ് വംശരക്ഷചെ
യ്കിലതെന്താരിക്കലും പാപംചെയ്യുന്നവൻതൻെറപിതൃക്കൾക്കരകേറി
ല്ല • ജനങ്ങൾക്കുപദേശിപ്പാൻപുരാണങ്ങൾചമച്ചവൻ എന്മട്ടവൻ
നിന്ദ്യകർമ്മമറിഞ്ഞുംചെയ്യുമെന്നതും?' • പുത്രദുഃഖംകൊണ്ടധികംകര
ഞ്ഞരികിൽവന്നുടൻ വംശരക്ഷയെയാശിച്ചെന്നമ്മപിന്നെയുമോതി
നാൾ: • 'സുത!പാരാശര്യ!ദോഷമില്ലെൻെറമൊഴികൊണ്ടുതേ ഇത

കൾക്കവർക്കസത്യംതാൻദോഷമാണെങ്കിലുംനരർ • ശിഷ്ടാചാരപ്രമാണത്താൽചിന്തിക്കാതനുഷ്ഠിക്കണം നിനക്കദോഷമില്ലെൻറവാക്ക കേൾക്കകനന്ദന! • പുത്രനെനീജനിപ്പിച്ചിട്ടതിസന്താപയുക്തയായ് ശോകക്കടലിൽമുങ്ങുംനിന്നമ്മയ്ക്കുസുഖമേകുക' • അവൾതന്നിവാക്ക കേട്ടഭീഷ്മരെന്നോടുചൊല്ലിനാൻ സൂക്ഷ്മധർമ്മങ്ങളറിയുന്നവരിൽവച്ചുത്തമൻ: • 'പാപമില്ലാത്തനീയോട്ടുംവിചാരിക്കേണ്ടതില്ലിതിൽ മാതാവിൻവചനംകേട്ടസുഖംപോലെകളിക്കുക.'

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അംബാപേക്ഷയുമീവണ്ണംഭീഷ്മവാക്കുംശ്രവിച്ചുഞാൻ അനിന്ദ്യമായകാര്യത്തിൽശങ്കയററവനായിതേ • ഋതുകാലത്തംബികയിൽചെന്നരാവിങ്കൽഞാൻമുദാ നിത്യതാപസനാമെന്നോടുമനസ്സില്ലാതെപൂണ്ടവൾ • ശപിച്ചേനവളെയാത്യസംഗത്തിൽതന്നെഞാനുമുനേ! നിൻ്റെപുത്രനന്ധനാംനിൻ്റെകണ്ണുകൾനീയടച്ചുയാൽ • രണ്ടാംദിവസമെന്നോടുചോദിച്ചാളമ്മഗൃദ്ധമായ് 'സുതനുണ്ടാകുമോപുത്ര!കാശിരാജകുമാരിയിൽ?' • ലജ്ജിച്ചുമുഖവുംതാഴ്ത്തിട്ടമ്മയോടുപറഞ്ഞുഞാൻ: 'ഉണ്ടാകുമന്ധനാംപുത്രനെൻശാപമൂലമായ്ദൃഢം' • ക്രൂരവാക്കോതിനാളെന്നോനിന്ദിച്ചവൾമഹാമുനേ! നിൻപുത്രനന്ധനാമെന്നീയെവ്വണ്ണംശപിച്ചതേ!.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം

വ്യാസചരിതം ഇരുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം.

ഇ രു പ ത്ത ഞ്ചാ മ ദ്ധ്യാ യം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഏവമെൻവാക്കുകേട്ടിട്ടുദയനാവതസ്യവിൻസുത പുത്രനുവേണ്ടി ദുഃഖതോടെന്നോടീവണ്ണമോതിനാൾ: • 'വധുവംബാലികാധന്യാകാശിരാജസുതാസുത! വിചിത്രവീര്യൻ്റെഭാര്യാവിധവാദുഃഖമാണവൾ • സർവ്വലക്ഷണസമ്പന്നാരൂപയൌവ്വനശാലിനീ ജനിപ്പിച്ചാലുമവളിൽ ചെന്നുനീനല്ലപുത്രനെ • യോഗ്യനല്ലന്ധനാംശ്രേഷ്ഠനതിനാൽശ്രേഷ്ഠപുത്രനെ ഉൽപാദിപ്പിക്കുകെൻവാക്കാലിവളിൽമനമുള്ളനീ' • ഇതോതപ്പെ

ഭ്രമയാൽ ഞാനവിടത്തന്നെ വാണരുത ഇളയവളാംരാജപുത്രിക്കൊക്കം
കാലമൊളവും കിടക്കമുറിയിൽഗൂഢമായെന്നരികിലെത്തിനാൾ ലജ്ജ
പൂണ്ടഴകറിട്ടവളമ്മയുരച്ചതാൽ * വിരസൻജടിലൻശാന്തനെന്നെ
ക്കണ്ടവൾതൻമുഖം വിയർത്തുവിളറീദേഹംവെറുത്തുമനവുംഭയാൽ *
രാത്രിയിൽവിറയൽപൂണ്ടെന്നരികിൽവന്നുനിന്നിട്ടും ആരാജപുത്രിയെ
ക്കണ്ടിട്ടേറെക്കോപമാർന്നു ഞാൻ * ഈവണ്ണമെന്നെക്കണ്ടു നീഗർവ്വംനിമിത്തം
പാണ്ഡുവർണ്ണയായ് അതിനാൽനിൻസുതൻപാണ്ഡുവായിത്തീരുംവര
നനേ! * എന്നോതീട്ടവളോടൊന്നിച്ചന്നാരാത്രിവസിച്ചു ഞാൻ അവ
ളപ്പൂർണ്ണമമ്മയോടും ചൊല്ലീട്ടാശ്രമമാണ്ടേൻ * അന്ധനും പാണ്ഡുവുമാ
ണ്ടുപുത്രരെപ്രസവിച്ചവർ "ധൃതരാഷ്ട്രൻ" "പാണ്ഡു"വെന്നും രണ്ടു
പേരും പ്രസിദ്ധരായ് * അമ്മയവ്വണ്ണമവരെക്കണ്ടു ദുഃഖിച്ചു പിന്നെയും
ഒരുവർഷം കഴിഞ്ഞെന്നെ വിളിച്ചിങ്ങിനെ ചൊല്ലിനാൾ: * 'ഈപുത്ര
ന്മാർ രാജ്യഭാരയോഗ്യരല്ലാതെതീർന്നുപോയ് പ്രിയനായിട്ടെനിക്കിക്ക
വേറെനല്ലൊരുപുത്രനേ' * അതും ഞാൻ സമ്മതിച്ചുടനെന്നമ്മയുമൊ
ഴൊണ്ടുടൻ പുത്രനുവേണ്ടിപ്രാർത്ഥിച്ചാൾ കാലത്തംബികയോടവൾ: *
'വ്യാസനെപ്പൂർണ്ണത്തമനാംപുത്രനെപ്രസവിക്കനീ വംശകർത്താവുമായ്
രാജ്യംരക്ഷിപ്പാനും സമർത്ഥനായ്' * ലജ്ജകൊണ്ടവളന്നേരമോതിയില്ലൊ
ന്നുമുത്തരം കിടക്കമുറിയിൽപോയ് ഞാനമ്മ ചൊല്ലീട്ടുരാത്രിയിൽ * വി
ചിത്രവീര്യൻതൻദാസിയെ യൗവനമേന്തുന്നസുന്ദരി അയക്കപ്പെട്ടംബിക
യാൽ, കറിക്കൂട്ടമണിഞ്ഞവൾ * ദിവ്യാഭരണവസ്ത്രങ്ങളും പൂണ്ടും പൂമാല
ചൂടിയും ശൃംഗാരരസമോടൊത്തുംവന്നാളിന്ദുസമാനനാ * എന്നോടൊട്ടു
ത്തു വാണാളകട്ടിലിൽപ്രേമമോടവൾ സന്തുഷ്ടനായുടൻ ഞാനായവൾ
തൻഭാവചേഷ്ടയാൽ * ക്രീഡിച്ചുനാരാത്രിയിങ്കൽപ്രേമത്തോടവളോ
ടുമായ് അവൾക്കു വരവും നൽകി സന്തോഷിച്ചിട്ടു ഞാൻമുനേ * 'നിന്ന
ക്കെല്ലാലക്ഷണവുംചേർന്നമാമോഹനനന്ദനൻ സുന്ദരൻസദ്ധർമ്മജ്ഞൻ
സത്യവാൻശാന്തനായവൻ * വിദുരൻജാതനായപ്പോൾ, മൂന്നുപേർപു
ത്രരായിമെ പരസ്ത്രീകളിലുണ്ടായെൻമായാമോഹംബലത്തിനാൽ * ശു
കൻതൻദുഃഖമേകുന്നവിരഹം തന്നെമറന്നു ഞാൻ വീരരാമെൻമൂന്നുപുത്ര
ന്മാരെക്കണ്ടിട്ടുധീരനായ് * അജിതേന്ദ്രിയരാൽതള്ളപ്പെടാത്തൊരുമായശ
ക്തതാൻ ജ്ഞാനികൾക്കുംമോഹമേകുന്നോരാൾ പാലംബലമേറവൾ *

മാതാവിലെസ്നേഹമിപ്പോഴുംപുത്രന്മാരിലുമായിഹ വനത്തിൽശാന്തമാ
യ്നിൽക്കുന്നില്ലെൻചിത്തംമഹാമുനെ! * ഹസ്തിനാപുരിയിൽചെല്ലും
ചിലപ്പോളിളകീട്ടതു പിന്നെയെന്നാശ്രമത്തിങ്കൽപോരുമുറച്ചങ്ങുമിരുന്നി
ടാ * ചിലപ്പോഴുംഞാനമോർത്തോന്നപ്പോഴും ചിന്തിക്കുമിങ്ങനെ: ഈ
പ്പുത്രരാരെന്തുമോഹംദ്രോഹത്തിന്നർഹരല്ലിവർ * വ്യഭിചാരത്തിലുണ്ടാ
യസുതന്മാർസുഖമേകുമോ? ബലമേറുംമായമോഹിപ്പിക്കുന്നെന്റെമ
നസ്സിനെ * വ്യഥാമോഹാന്ധകൂപത്തിൽപതിക്കുന്നറിവുള്ള ഞാൻ, ഏ
വമേഹസ്സിൽചിന്തിച്ചുചിലനേരത്തുശാന്തനാം * ഭീഷ്മസമ്മതനായ്
പിന്നെരാജ്യംപ്രാപിച്ചുപാണ്ഡുവും പുത്രനെന്നോർത്തുഞാനപ്പോഴുംസ
ന്തോഷിച്ചുമുനീശ്വര! * "കുന്തിയും""മാദ്രിയും"ഭാര്യമാരവനാഴകുള്ള
വർ ശൂരസേനസുതാകുന്തീമാദ്രിമദ്രനൃപൻസുതാ * വിപ്രശാപംകൊ
ണ്ടുപാണ്ഡുഭാര്യമാരൊടുകൂടവേ ദുഃഖിച്ചുരാജ്യവുംവിട്ടുവനത്തിന്നായ്ഗ
മിച്ചുതേ * കാട്ടിൽവാഴുന്നസുതനെന്നതുകേട്ടഴലാണ്ടുഞാൻ ഗമി
ച്ചേൻഭാര്യമാരൊന്നിച്ചവൻവാഴുന്നദിക്കിലായ് * അവനെയാശ്വസി
പ്പിച്ചിട്ടത്തിനെൻഹസ്തിനാപുരം ധൃതരാഷ്ട്രനെയുംകണ്ടെന്നാശ്രമ
ത്തിന്നുപോന്നുഞാൻ * ജനിപ്പിച്ചാൻക്ഷേത്രജന്മാരായഞ്ചുസുതരേ,വ
നേ കാലൻകാററിന്ദ്രനാസത്യവൈദ്യന്മാരിവരിൽനിന്നമേ * യുധിഷ്ഠി
രൻഭീമസേനനർജ്ജുനൻമൂന്നുപാണ്ഡവർ കുന്തീപുത്രർപ്രസിദ്ധന്മാർധ
ർമ്മാനിലസുരേശജർ * മാദ്രിതൻപുത്രരാകുന്നനകുലൻസഹദേവനും ഒ
രിക്കൽഗൂഢമായിട്ടുമാദ്രിയെപ്പുണർന്നുപാണ്ഡുവും * ശാപംമൂലംമരിച്ചാനാ
മുനിമാർസംസ്കരിച്ചുതേ പതിയോടുംപ്രവേശിച്ചാളുജ്വലിക്കുന്നൊരഗ്നി
യിൽ * മാദ്രി പുത്രരൊടുംകൂടിവസിച്ചാഴുംകുന്തിയായവൾ പതിയെ
ന്യപുത്രരൊടുംദുഃഖിക്കുംകുന്തിയേയുടൻ * മുനിമാർകൊണ്ടുചെന്നാ
ക്കീഹസ്തിനാപുരിതന്നിലായ് ഏല്പിച്ചുഭീഷ്മരേശ്രേഷ്ഠനാകുംവിദുരനേ
യുമേ * സുഖദുഃഖങ്ങളാംപീഡിപ്പിക്കുന്നോരീയനർഹർമുഖവും ഭീഷ്മർവിദു
രരുംപ്രീത്യാബുദ്ധിമാൻധൃതരാഷ്ട്രരും * പാണ്ഡുവിൻസുതരേരക്ഷിക്കു
ന്നവെന്നുള്ള ചിന്തയാൽ ധൃതരാഷ്ട്രസുതർക്രൂരന്മാരെദ്ദുര്യോധനാദി
കൾ * ദ്രോഹിക്കുന്നൊരുപോരിൽതന്നുകേൾക്കയാലതിദുഃഖമേ! ദ്രോ
ണാചാര്യൻചെന്നവിടെയ്യുദ്ധമാന്തിച്ചുഭീഷ്മരും * പുത്രന്മാരെപ്പഠിപ്പി
ക്കാൻപാർപ്പിച്ചുപ്പുരിയിങ്കലായ് ജനിച്ചപ്പോഴുംതന്നെകർണ്ണൻത്യജിക്ക
പ്പെട്ടുകുന്തിയാൽ * പാലിച്ചധിരഥൻസുതൻനദിയിൽനിന്നെടുത്തുടൻ
ദുര്യോധനന്നിഷ്ടനായിത്തീർന്നാൻകർണ്ണൻപരാക്രമി * ഭീമദുര്യോധന

ന്മാൎക്കവൈരമായിപരസ്പരം ധൃതരാഷ്ട്രതനുപുത്രവിരോധത്തെനിന
യ്ക്കയാൽ ॥ പാൎപ്പിച്ചുവൈരംതീൎപ്പാനായ്ശ്രേഷ്ഠരാംപാണ്ഡുപുത്രരെ വാര
ണാവതമെന്നുള്ള നഗരത്തിങ്കൽമാമുനേ! ॥ ദുൎയ്യോധനനരക്കില്ലംതീർ
പ്പിച്ചാനങ്ങുമംഗിയായ് ദ്രോഹിപ്പാൻതൻമിത്രമായപുരോചനനെവി
ട്ടവൻ ॥ പാണ്ഡവന്മാരതിൽകുന്തിയോടുംചതത്തെന്നുകേട്ടവൻ പൌത്ര
ഭാവത്തിനാലേററംദുഃഖിച്ചേൻമുനിപുംഗവ! ॥ ദുഃഖംമൂലമതെള്ളന്നനേപ
ക്ഷിച്ചിട്ടുകാട്ടിലെപ്പോഴും അതിദുഃഖത്തൊടവരെക്കണ്ടുഞാനേകചക്ര
യിൽ ॥ ഉടൻസന്തുഷ്ടനായ്ത്തീൎന്നവരെക്കാണ്മൂലമായ് അയച്ചേൻ
വേഗമവരെപ്പാഞ്ചാലന്റെപുരിയ്ക്കുഞാൻ ॥ നമിച്ചവർദുഃഖമോടുംവി
പ്രവേഷധരർകൃശർ മാൻതോലുടുത്തവർവേഗംപോയസ്സഭയിൽവാ
ണരതേ ॥ ലക്ഷംഖണ്ഡിച്ചുവിജയൻദ്രുപദന്തന്റെപുത്രിയെ വേട്ടാന
വർഭാൎയ്യയായുള്ളോരാംഗംകുന്തിചൊൽകയാൽ ॥ അവർവേട്ടതുക
ണ്ടപ്പോൾഞാൻസന്തോഷിച്ചിതേററവും ഹസ്തിനാപുരിയിൽപോയാർ
പിന്നപ്പാഞ്ചാലിയോടവർ ॥ ഖാണ്ഡവപ്രസ്ഥവാസത്തെകല്പിച്ചുധൃത
രാഷ്ട്രനും പാണ്ഡവൎക്കുമുനിശ്രേഷ്ഠ!,വസുദേവന്റെപുത്രനാം ॥ കൃഷ്ണ
നോടുള്ളൂനൻസന്തോഷിപ്പിച്ചാനഗ്നിദേവനെ ചെയ്യുവാനഥരാജസൂ
യമപ്പോഴുംമോദമാണ്ടുഞാൻ ॥ മയൻനിൎമ്മിച്ചസഭയുമവർതന്നദിവ്യ
ശ്രീയും കണ്ടസൂയപ്പെട്ടുദുൎയ്യോധനൻചൂതുകളിച്ചതേ ॥ കള്ളച്ചൂതോടുമ
ന്നാവ,നറിയാചൂതുധൎമ്മജൻ രാജ്യവുംധനവുംകയ്ക്കലാക്കിദുഃഖിച്ചദ്രൌ
പദി ॥ പന്ത്രണ്ടാണ്ടേയ്ക്കവരെയപ്പാഞ്ചാലിയൊട്ടുകൂടവേ അയച്ചുകാ
ട്ടിലേയ്ക്കന്നുദുഃഖിച്ചുഞാൻതുലോംമുനേ! ॥ സുഖവുംദുഃഖവുംചേരുമീ
സംസാരത്തിലിവിധം ഭ്രമിച്ചുമുങ്ങിത്താഴുന്നാനിത്യധൎമ്മമറിഞ്ഞതാൻ ॥
ഞാനാരിവരെൻപുത്രന്മാരാരെന്നുവാൻസ്വയം സമ്മോഹിച്ചെ
ന്റെചിത്തംഭ്രമിപ്പിക്കുന്നമട്ടിലായ്? ॥ ചെയ്യേണ്ടതെന്തെങ്ങുപോകേണ്ടു
വരുന്നില്ലസുഖംമമ ചലിക്കുന്നതെൻചിത്തമുറയ്ക്കുന്നില്ലതെല്ലുമേ
നിസ്സംശയംമുനിശ്രേഷ്ഠനെൻസന്ദേഹമകററുക എനിക്കുദുഃഖംചോ
യെററംസുഖമുണ്ടാംവിധത്തിലാണ്.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം

വ്യാസമോഹപ്രകരണം ഇരുപത്തഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്താറാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നൊരെന്റവാക്കുകേട്ടിട്ടത്തപോധനനാരദൻ ചിരിച്ചിട്ടാ മോഹഹേതു ചോദിച്ചോരെന്നോടോതിനാൻ.

നാരദൻപറഞ്ഞു

പാരാശര്യ്യ!പുരാണജ്ഞ!ചൊല്ലിപ്പാനെന്തുസംശയം ഇസ്സംസാരത്തിൽമോഹിക്കാതില്ലദേഹിയൊരുത്തനും. ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുശിവൻസാക്ഷാൽസനകൻകപിലൻമുനി മായാവേഷ്ടിതരെല്ലാരുമീസംസാരത്തിൽ ഭ്രമിപ്പവർ. ജ്ഞാനിയെന്നോതിടുന്നെന്നെ,ഭ്രമിപ്പോൻഞാനുമങ്ങനെ മുന്നാമെൻപൂർവ്വവൃത്താന്തംചൊല്ലാംഞാൻകേട്ടുകൊൾകനീ. ഞാനുണ്ടാക്കിയമോഹത്താൽദുഃഖ്യായ്‌വാസവീസുത! പണ്ടെനിക്കധികം ദുഃഖമുണ്ടായതുമതേതരം. വിണ്ണിൽനിന്നൊരുനാൾവന്നുഞാനപ്പർവ്വതനോടുമായ് നല്ലിബ്ഭാരതഖണ്ഡത്തെക്കാണ്മാനായിട്ടുഭൂമിയിൽ. ഞങ്ങളൊന്നിച്ചുനൽതീർത്ഥങ്ങളുംക്ഷേത്രസ്ഥലങ്ങളും ആശ്രമങ്ങളുമും നോക്കിക്കൊണ്ടുഭൂവിൽചരിച്ചുതേ. ആദ്യമൊരു ദേവലോകത്തിൽവെച്ചു ഞങ്ങൾപരസ്പരം നിശ്ചയിച്ചീവിധംസത്യംചെയ്തിട്ടങ്ങുതിരിച്ചുതേ. ആർക്കുള്ളിൽചിത്തവൃത്തിയുണ്ടാകുന്നതുള്ളതും നല്ലതോചീത്തയോ ചെറ്റുംമറയ്ക്കരുതൊരിക്കലും. ഭോജനേച്ഛരതിക്കിച്ഛധനേച്ഛയിവയൊക്കെയും ആർക്കുള്ളിലുണ്ടായന്യോന്യമവരായതുചൊല്ലണം. എന്നുസത്യംചെയ്തുഞങ്ങൾവിണ്ണിൽനിന്നങ്ങുഭൂമിയിൽ മുനിമാരായേകചിത്തരായ് ചരിച്ചിട്ടുപോലവേ. ഏവമങ്ങനെയീലോകത്തിൽഗ്രീഷ്മകാലാന്തമാകയാൽ നൃപനാം"സഞ്ജയൻ"തന്റെനൽപുരംപ്രാപ്തരായിതേ. സഞ്ജയൻബഹുമാനിച്ചുഭക്ത്യാപൂജിച്ചുഞങ്ങളെ ആമഹാന്റെഗൃഹത്തിങ്കൽചാതുർമ്മാസം കഴിഞ്ഞതേ. മഴക്കാലംനാലുമാസങ്ങളിംമാർഗ്ഗമെപ്പൊഴും അതിനാലൊരിടത്തപ്പോൾപാർക്കണംഉദ്ധരായ് ബുധർ. അന്യസ്ഥലത്തെട്ടുമാസംപാർക്കാംകാര്യവശാൽദ്വിജൻ വർഷകാലത്തന്യദിക്കിൽപോകൊലാസുഖമോർപ്പവൻ. എന്നോർത്തപ്പോൾസഞ്ജയൻതൻഗൃഹത്തിൽപാർത്തുഞങ്ങളും മഹാനാമാനൃപൻമാനിച്ചാതിഥ്യംചെയ്തുഭംഗിയായ്. "ദമയന്തീ"കീർത്തികേട്ടോളാനൃപന്ത

ന്റെനന്ദിനീ സുന്ദരീസുദതീശുശ്രൂഷയ്ക്കായവളെയാക്കിനാൻ • വിവേകജ്ഞയാം വിശാലാക്ഷിയാമാജസുതഞങ്ങൾക്കു ണ്ടുപേരേയുമുത്സാഹത്തോടുംസേവിച്ചുസർവ്വദാ • ജലംകളിക്കാൻകാലത്തിങ്കലുഷ്ണമായ് നല്ല ഭോജനം സുഖമായ്വാസമെന്തിഷ്ടമതെല്ലാമനേകമായവൾ • ഞങ്ങൾക്കുണ്ടാക്കിയിട്ടുകിന്നതെല്ലാംസാധ്യമാക്കിടും വിരിക്കുംമെത്തേ വിഷ്ണുനല്ലാസനംകൊണ്ടുവന്നിടും • സേവിക്കപ്പെട്ടീവിധമഗ്രഹത്തിൽ ഞങ്ങൾവാണുതേ വേദവ്രതമനുഷ്ഠിച്ചുംവേദമോതിയുമങ്ങനെ • എടുത്തേൻവീണ ഞാൻകയ്യിൽ ശ്രുതികൂട്ടീട്ടുമംഗിയായ് വായിക്കുംസാമവേദത്തെക്കൂട്ടിഞങ്ങൾക്കതിമോദമായ് • എൻമനോഹരമാംസാമഗാനം കേട്ടുസ്വരാർത്ഥയാം കുമാരിക്കെന്നിലുണ്ടായിസ്നേഹവുംപ്രീതിയുംതുലോം അനുരാഗമവൾക്കെങ്കൽദിനന്തോറുംവളർന്നുതേ എനിക്കുമിപ്പയ്യമ്മായാപ്രീതിയുള്ളവളിൽപരം • എനിക്കുമേചനംഭോജനാദികൾക്കവളന്തരം ചെയ്യാതെന്നിൽപ്രീതിമൂലംസേവയ്ക്കുംമെകുളിക്കവാൻ • കാഞ്ഞവെള്ളംപെയ്തന്നശീതമായുള്ളവെള്ളവും എനിക്കവൾതന്നമെവ്വണ്ണം ഭാവവംവിളമ്പീടും • എനിക്കതിപ്രീതിയോടെവ്വണ്ണംമെത്തവിരിക്കുമേ വിരിക്കുകില്ലപ്രകാരംപർവ്വതന്നവൾമംഗിയായ • സ്നേഹത്തോടെന്നനേകം കിട്ടുമവനേനോക്കുകില്ലവൾ അവൾതന്നീസ്നേഹഭാവം കണ്ടിട്ടുപർവ്വതൻമുനി • മനസ്സുകൊണ്ടു ചിന്തിച്ചാൻവിസ്മയിച്ചെന്തിതെന്നതായ് ചോദിച്ചാൻഗൂഢമെന്നോടുസൂക്ഷ്മം ചൊല്ലുക നാരദ! • നിന്നിൽ കാട്ടുന്നതിസ്നേഹംതോഷിച്ചീനൃപനന്ദിനി [illegible]ങ്ങളെല്ലാംതേനാൾകന്നുസ്നേഹപൂർവ്വമായ് • സ്നേഹമില്ലതുപോലെന്നിൽമെന്തുണ്ടുസംശയം നിന്നോടു ഞാൻവാക്കുവാനായോർക്കുന്നീക്കന്യകാലലം! • ലക്ഷണംകൊണ്ടുതോന്നുന്നു ഭാവനിങ്കലുള്ളതായ് മുഖഭാവങ്ങളാലുമിന്നിൽപ്രേമംതോന്നുന്നതേ • നേരുതാൻചൊല്ലണം വ്യാജവാക്കുനീചൊല്ലൊലാമുനേ! സത്യംചെയ്യാവിന്നുനിന്നുംപുറപ്പെട്ടതുമോർക്കുക.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ബാലാഭിക്കായ്യമെന്നോടുചോദിച്ചാൻപർവ്വതൻമുനി ലജ്ജിച്ചുപോയ് ഞാനന്നേനേപിന്നീവമെനാടോതിനേൻ: • എന്നോടു മിത്രാവരക്കുവാനായ് ശ്രമിക്കുന്നിവൾപർവ്വത! എനിക്കുമിവളിൽപ്രേമംവർദ്ധിക്കുന്നതിശേഷമായ് • സത്യമാമാവാക്കുകേട്ടുകോപിച്ചുമുനിപർവ്വതൻ

പിന്നെയും പിന്നെയും കഷ്ടം കഷ്ടമെന്നന്നൊരോതിനാൻ: ● 'സത്യം ചെ
യ്തു ദ്രോഹമെനിക്കെന്നെ വഞ്ചിക്കമൂലമായ് വാനരത്തിൻ മുഖമിതദ്ദ്രോ
ഹിയാം തേ ഭവിച്ചിടും' ● കോപഹൃത്താരാം മഹാത്മാനന്നേയിപ്രകാരം ശപി
ക്കയാൽ തീർന്നേൻ ഞാനന്നേ ഘോരനാകാവാനരവക്ത്രനായ് ● ക്ഷമി
ച്ചില്ലെൻ ഭാഗിനേയനായുള്ളവനിൽ ഞാനന്നു മ വിണ്ണിൽ തേ ഗതിയുണ്ടാ
കില്ലെന്നു കോപാൽ ശപിച്ചു ഞാൻ ● അല്പാപരാധത്തിലെന്നെ നീ ശപി
ച്ചതു മൂലമായ് ഉണ്ടാം നിനക്കും മന്ദാത്മൻ! മൃത്യുലോകമതിൽ സ്ഥിതി ●
പർവ്വതൻ കല്പിതത്തോടു മപ്പുരം വിട്ടു പോയുടൻ വാനരത്തിൻ മുഖത്തോ
ടു കൂടി ദുഃഖിച്ചുവനായി ഞാൻ ● ക്രൂരവാനരമായ് കണ്ടിട്ടെന്നെയാ രാജ
നന്ദിനി വീണ കേൾപ്പാൻ ത്വരയുള്ളോരു ഏറവും ഖേദമാർന്നുതേ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്തുണ്ടായ് പിന്നെ യശ്ശാപം നിവർത്തിച്ചിട്ടു നീ മുനേ! മനുഷ്യമുഖ
നായ് തീർന്നതെവ്വണ്ണം ചൊല്ലു, സൂക്ഷ്മമായ്? ● എങ്ങു പോയ് പർവ്വതൻ
പിന്നെ നിങ്ങളൊന്നിച്ചതെന്നവാൻ എങ്ങിക്കിൽ വച്ചാണെവ്വണ്ണമെ
ല്ലാം ചൊൽക സവിസ്തരം?.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

എന്തു ചൊൽവൂ മഹത്താകും മഹാമായാവിചേഷ്ടിതം കോപിച്ചു
വൻ ഗമിച്ചു ഞാൻ പ്രാപ്പ അധികം ഖേദമാണ്ടു ഞാൻ ● അപ്പോളൾന്നേയധികമാ
യ് ശുശ്രൂഷിച്ചോരു ഭൂപാത്മജാ ഗമിക്കവേ പർവ്വതൻ ഞാനൊരാശ്രമ
ത്തിങ്കൽ വാണൊരെ ● ദീനനായ് ഖേദമോടൊത്താ വാനരത്തിൻ മുഖ
ത്തോടും ചിന്താന്വിതനായ് വിശേഷിച്ചു ദുഃഖമാർന്നൊരുത്തുകൊണ്ടു മേ ●
സഞ്ജയൻ തന്റെ യൗവനം വന്ന പുത്രിയെക്കണ്ടനന്തരം ആയവൾക്കു തൻ വിവാ
ഹത്തിന്നായി മന്ത്രിയോടോതിനാൻ: ● 'വിവാഹകാലമെൻ പുത്രിക്കി
പ്പോൾ വന്നുചേർകയാൽ യോഗ്യനായ് നൽസമ്മതനായ് ശൗര്യപൗരുഷ
ഗുണാഢ്യനായ് ● സൽകുലോത്ഭവനാമേതു രാജപുത്രനെയോർക്കുക പുത്രി
വിവാഹം വിധിപോലിപ്പോൾ ചെയ്യുന്നതുണ്ടു ഞാൻ ● ഓതിനാൻ മ
ന്ത്രി രാജാവേ! യോഗ്യരാം രാജനന്ദനർ ഭൂവലയത്തിൽ നിൻ പുത്രിക്കൊ
ത്തോർ സർവ്വഗുണാന്വിതർ ● ആരെ ഇഷ്ടം നിനക്കെന്നാൽ വിളിച്ചാലുമ
നേകർ ഞാനുതശേഷമധികം ധനവും ചേർത്തു കന്യയെ.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

അപ്പുൻ ചെയ്യാൻ പോവതറിഞ്ഞവനോടു സമർത്ഥയാം ദമയ
ന്തീവളത്തമ്മയെക്കൊണ്ടോതിച്ചു ഗൂഢമായ്.

വസുന്ധരപറഞ്ഞു

ദമയന്തീനിൻകുമാരിയുരചെയ്തെന്നോടുമന്നവ! എന്നീവാക്കുകളുന്നോ
ദായിച്ചോൽകനീയെൻസുഖത്തിനായ് * വരിക്കപ്പെട്ടമതിമാൻവീണ
യേന്തുന്നനാരദൻ നാദമോഹിതയാമെന്നാൽപ്രിയനില്ലന്യനിങ്ങമെ *
എന്നിഷ്ടമ്പോലാമുനിക്കെൻവിവാഹംനീനടത്തുക പതിയായവരനവ
ട്ടിട്ടന്യനേഞാൻവരിച്ചിടാ * അക്ഷാരം,സുഖസമ്പൂർണ്ണം,തിമിംഗിലവി
വർജ്ജിതം രസാത്മകം,നക്രഹീനമാനാദാബ്ധിയിൽമുങ്ങിഞാൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം

നാരദമോഹനം

ഇരുപത്താറാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തേഴാമദ്ധ്യായം

നാരദൻപറഞ്ഞു.

അപ്പുത്രിതൻഗിരംശ്രവണംചെയ്തുവിസ്മയിച്ചുടൻ ചാരത്തുവാഴുംതൻഭാര്യകൈകേയി,യോടുചൊല്ലിനാൻ:

രാജാവുപറഞ്ഞു.

കേട്ടില്ലേവല്ലഭേ!നീയിന്നിവൾചൊല്ലിയവാക്കിനെ? കപിവക്ത്രൻനാരദനാംമുനിയേസ്വീകരിച്ചതാത് * ഇതെന്തുചിന്തയിബ്ബുദ്ധിയററചെയ്യുമെന്തുവാൻ? ഇക്കന്യയെയെന്തുവിധംനാംകാക്കപ്പെടുമഞാൻ? * കുരൂപനിബ്ഭിക്ഷുവെങ്ങെൻമകളെങ്ങതിസുന്ദരി; വിപരീതത്തിലിക്കാര്യ്യംചെയ്യാവോന്നല്ലൊരിക്കലും * മുനിയിൽസക്തയാംമൂഢപുത്രിയെഗ്ഗൂഢമായിനീ തടുക്കണംബലാൽശാസ്ത്രയുക്തികൾകൊണ്ടുമന്ദിരി! * പതിവാക്കിതുകേട്ടമ്മയവളോടുരചെയ്തുടൻ നിൻരൂപമെങ്ങധനൻവാനരാനനനാംമുനി * സമർത്ഥയാകുംനീയെന്തബ്ഭിക്ഷുവിങ്കൽരമിക്കുവാൻ? സ്വർണ്ണക്ഷാംഗനബ്ഭിക്ഷുനീലതാരകോമളാകൃതി * വാനരാനനനോടൊത്തുവാസത്തിനുംമംഗിയാതവ പ്രീതിയെന്താനിന്ദ്യനായപുമാനിൽതവഭാമിനേ!? * നിൻഭർത്താവാംരാജപുത്രൻ വ്യൂഢാശാവശ്യംതുടങ്ങാലാ ഭാവിച്ചിട്ടുന്നനിന്നപ്പുനവർചൊന്നതുകേൾക്കയാൽ * മുൾമരത്തിൽചേന്നനല്ലമാലതീലതകാണാകിൽ മതിമാന്മാ

മേതവന്നുഭവിക്കില്ലതിസങ്കടം? • ദാസീപുത്രനുകേഷിപ്പാൻനൽതാം
ബുലീമുങ്ങളെല്ല ലോകത്തിലേതവൻനാംകുംമൂർഖനാണെന്നിരിക്കിലും? •
വിവാഹത്തിൽനാരദൻതൻകൈപിടിച്ചിരികന്നുനീ നിന്നുകാണ്ണിലെ
വന്നുള്ളദോഹിക്കാതെയിരുന്നിടും? • കവക്ത്രനോടുസംസാരംതുചിക്കെ
ല്ലാഴ്മാകയാൽ കാലംകഴിപ്പതെന്ന്വണ്ണംനീമരിക്കംവരയ്ക്കുമേ.

നാരദൻപറഞ്ഞു.

എന്നമ്മതൻവാക്കുകേട്ടിട്ടതിദുഃഖത്തോടായവർ അമ്മയോടോ
തിനാളെന്നിലുറച്ചുവാദമെയത്തൊടും: • 'മൂർഖൻ,സാമർത്ഥ്യമില്ലാത്തോൻ
രസങ്ങളറിയാത്തവൻ അവൻെറരൂപധനവുംരാജ്യവുംകൊണ്ടുകിംഫ
ലം? • കാട്ടിലെണങ്ങളുംനാദത്തിൽഭ്രമിച്ചിട്ടതിസൗഖ്യമായ് പ്രാണ
നേഗായകന്നേകുന്നീ,ലോകെമൂർഖർനിന്ദ്യർതാൻ • ഗാനവിദ്യയെ
വ്വണ്ണമറിയുന്നിന്നുനാരദൻ അവ്വണ്ണംശിവനേവിട്ടുമൂന്നാമനറികില്ലാ
രാം • മൂർഖരൊത്തുള്ളവാസത്തേക്കാളുടൻമരണംവരം നിർഗ്ഗുണൻ
ത്യാജ്യനാണെന്നുംസ്വരൂപൻധനിയെങ്കിലും • വൃഥാഗർവിച്ചിടുംമൂർഖപ്പു
പൻകൽമൈത്രിനിന്ദ്യതാൻ ഗുണങ്ങൾനാരിക്കുചികൾശ്രേഷ്ഠാ,വാ
കാൽസുഖംവരും • മൂർഖനാണ്ടാനാരദൻതൻസപ്തഗ്രാമങ്ങളൊന്നങ്ങ
നേ രസമെട്ടുംധരിപ്പോൻദുർല്ലഭൻദുർബലനാകിലും • ഗംഗാസര
സ്വതിയമുനയുംപ്രാപിപ്പിക്കുന്നപോലവേ കൈലാസത്തിൽകൊണ്ടുപോം
കംസ്വരജ്ഞാനവിശാരദൻ • സ്വരമാനംധരിക്കുന്നോൻദേവൻതാൻ
നരനെങ്കിലും സപ്തസ്വരംധരിക്കാത്തോൻവെറുതാകിലുംപശു • മൂർ
ച്ഛനാതാനമാർഗ്ഗത്തെക്കേട്ടുമോദിച്ചിടാത്തവൻ പശുവാകുന്നപാതാ
ലാമാനല്ലപശുവായതു • വിഷമേറുന്നസർപ്പങ്ങൾചെവിയില്ലെന്നിരി
ക്കിലും നല്ലനാദത്തിൽമോദിക്കുംമോദിക്കാത്തവർനിന്ദ്യർതാൻ • ബാ
ലരുംവൃദ്ധരുംനല്ലഗാനംകേട്ടിട്ടുമുഗ്ദ്ധരാം നിന്ദ്യരാകുന്നുഗാനത്തിൻഗുണ
മതെയറിയാത്തവർ • എന്നാൽപ്പുനറിയുന്നില്ലെനാരദൻെറഗുണങ്ങളെ
അവനൊപ്പംസാമഗനായില്ലന്യൻഭുവനത്രയേ • അതിനാലവനെപ്പ
ണ്ടുവരിച്ചേൻചേർന്നുവാഴ്കയാൽ പിന്നീട്ഗ്ഗുണവാൻശാപംമൂലംവരുന്ന
രേവക്ത്രനായ് • കിന്നരന്മാരെചമുഖർഗാനവിദ്യാവിശാരദർ ആക്ക
താൻപ്രിയനല്ലമ്മേ!നൻമുഖംകൊണ്ടുകിംഫലം • അപ്പനോടോതു
ണ്ണാനീയാമുനിയെത്താൻവരിച്ചതായ് ദുർബുദ്ധിവിട്ടവനെന്നുസന്തോ
ഷത്തോടുനൾകണം.

നാരദൻപറഞ്ഞു.

പുത്രീഗിരംകേട്ടാരാജ്ഞിരാജാവോടറിയിച്ചിതു നാരദനുചവം ക്കുള്ളോരാഗ്രഹത്തെധരിക്കയാൽ • ദമയന്തീവിവാഹംനൾകിനത്തിൽ ചെയ്കമന്നവ! സർവ്വജ്ഞനാമാമുനിയെമനമൊന്നുവരിച്ചുവാം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ഉത്സാഹിപ്പിക്കയാലേവംരാജ്ഞിയസ്സൃഞ്ജയൻനൃപൻ വിവാഹ വിധിയെയെല്ലാംവിധിപോലെനടത്തിനാൻ • ഭാർയ്യയെസ്വീകരിച്ചു വംവാനരത്തിൻമുഖത്തൊടും ദുഃഖിച്ചുംകൊണ്ടപ്പോഴ്ഞാനവിടത്ത ന്നപാർത്തതേ • ശുശ്രൂഷചെയ്തുന്നരികിലാഭാർയ്യയെപ്പോഴുംവിച്ചു വോ അപ്പോഴ്ഞാനേററവുംദുഃഖംപൂണ്ടേൻകപിമുഖത്തിനാൽ • അ വളെന്നേകണ്ടുനല്ലപ്രസന്നമുഖിയായിതേ വാനരത്തിൻമുഖംകൊണ്ടു ദുഃഖിച്ചില്ലൊരുലേശവും • ഏവംകാലംകഴിക്കവേപോഴ്വേഗമപ്പർവ്വതൻ മുനി ബഹുതീർത്ഥങ്ങളാടീട്ടുകാണ്മാനായ്വന്നുചേർന്നതേ • പ്രേമത്തോ ടൊത്തുമാനിച്ചുപൂജിച്ചേൻഞാൻവിധിപ്പടി ദിവ്യാസനത്തിൽവാഴണെ ന്നെക്കണ്ടേററംദുഃഖമാണ്ടവൻ • സഭാര്യ്യൻ,വാനരമുഖൻ,ദീനൻ,ചി ന്താതുരൻ,തുലോം കൃശൻമാതുലനാമെന്നോടിതോതീദയയാന്നവൻ • 'മുനേ!നാരദ!നിന്നേഞാൻകോപംകൊണ്ടുശപിച്ചുപോയ് അശ്ശാപ ത്തിന്നിന്നുമോക്ഷംതരാംനീകേട്ടുകൊള്ളുക • എൻപുണ്യത്താൽസ്വമു ഖനായ്ഭവിച്ചീടുകനാരദ! ഇരാജപുത്രിയേക്കണ്ടിന്നെന്നുള്ളിൽകൃപ വന്നതേ'.

നാരദൻപറഞ്ഞു.

പർവ്വതൻവാക്കുകേട്ടുഞാനേനിക്കുംകനിവാകയാൽ ഭവാനുംശാ പമോക്ഷംഞാനരുളേതന്നരുളുകിന്നേൻ • വിണ്ണിൽഗതിഭവിച്ചീ ടുംഭാഗിനേയ!നിനക്കുമേ ശാപമോക്ഷംഭാഗിയായിത്തന്നേൻഞാനിന്നു പർവ്വത!.

നാരദൻപറഞ്ഞു.

ആവാക്കിനാൽസ്വമുഖനായ്ഞാനവൻനോക്കിനില്ക്കവേ സന്തോ ഷിച്ചാൾനൃപസുതാവേഗമമ്മയോടോതിനാൾ: • 'അമ്മേസ്വമുഖനാ യ്നിന്റെജാമാതാവാംമഹാമുനി പർവ്വതൻമുനിതൻവാക്കാലിന്നവൻ ശോഭമുഖനായ്' • അതുകേട്ടാരാജ്ഞിചെന്നുരാജാവോടതുചൊല്ലി നാൾ രാജാവുംമുനിയെക്കാണ്മാൻപ്രീതിപൂണ്ടുഗമിച്ചുടൻ • എനിക്കും

ഭാഗിനേയനാംമഹാത്മാവാകുമാനൃപൻ സ്ത്രീധനംനല്കിനാനേററം
സന്തോഷത്തോടുകൂടവെ ॥ ഏൻപുരാതനവൃത്താന്തമെല്ലാംനിന്നോടു
ചൊല്ലിനേൻ മായാബലത്തിൻമാഹാത്മ്യംകൊണ്ടന്നനുഭവിച്ചു
പോൽ ॥ മായാഗുണംചമച്ചോരീമിഥ്യാസംസാരമായതിൽ സുഖിയി
ല്ലാരുമുണ്ടായിട്ടില്ലുണ്ടാകയുമില്ലതാൻ ॥ കാമം,ക്രോധം,മത്സരവും,മദം,
മമത,മോഹവും അഹങ്കാരവുമാർവല്ലുമെല്ലാംവൻബലമുള്ളവ ॥ മൂന്നുഗു
ണങ്ങൾസത്വരജസ്തമസ്സുകളുമങ്ങനെ ; പ്രാണികൾക്കസമാധാനമുണ്ടാ
വാൻകാരണംമുനേ! ॥ വിഷ്ണുദേവനോടൊത്തൊരുദിനംകളിയായിവന
ത്തിൽഞാൻ സഞ്ചരിക്കുന്നസമയംനാരിയായിട്ടുതീൎന്നുപോയ് ॥ മായാ
ബലത്താൽമോഹിച്ചുരാജവല്ലഭയായിഞാൻ ബഹുപുത്രരെയുംപെററാ
ന്നൃപഗേഹത്തിൽവാണതേ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

സാധോ!നിൻവാക്കുകേട്ടിട്ടുവലുതായുണ്ടുസംശയം പരമജ്ഞാനി
യാംനീയെവ്വണ്ണംസ്ത്രീയായ്ഭവിച്ചതേ? ॥ പുമാനായ്തീൎന്നതുംപിന്നെ
യെവ്വണ്ണം?ചൊല്ലുകാകയും ഏതുഭൂപൻഗൃഹത്തിൽവാണുമക്കളുണ്ടാ
യിപുത്രരും? ॥ മോഹിപ്പിക്കുന്നതാരാണിനിച്ചുരാചരമൊക്കയും അ
മ്മായതന്നുള്ളതമാമോചിതംനീകഥിക്കുക ॥ സൎവ്വസംശയവുംപോക്കും
സൎവ്വഗ്രന്ഥാൎത്ഥസംഗ്രഹം നീചൊല്ലുംകഥ,കേട്ടിട്ടുതൃപ്തിവന്നില്ലമാ
മുനേ!.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം

നാരദവിവാഹം ഇരുപത്തേഴാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

കേൾക്കഞാൻചൊല്ലുമീനല്ലകഥയെമുനിസത്തമ! അറിവാകില്ല
യോഗീന്ദ്രന്മാൎക്കുമാമായതൻബലം ॥ ബ്രഹ്മാദിസ്തംബപൎയ്യന്തംചരാച
രമശേഷവും അനാദിയാംമഹാമായാമോഹിപ്പിക്കുന്നതാമുനേ! ॥ സത്യ
ലോകംവിട്ടൊരിക്കൽവൈകുണ്ഠത്തിന്നുപോയിഞാൻ ആശ്ചൎയ്യകൎമ്മം
ചെയ്തീടുംഹരിതൻദൎശനത്തിനായ് ॥ സ്വരതാനങ്ങൾശോഭിക്കുംമഹതീ

വീണമീട്ടിയും വായിച്ചുംസാമവുംഗായത്രിയുംസപ്തസ്വരത്തോടും * മേഘശ്യാമൻ,ദേവദേവൻ,ഗദാചക്രങ്ങളുംപൂണ്ടവൻ ചതുർഭുജൻ, കൌസ്തുഭത്താൽവിളങ്ങുംമാറോടൊത്തവൻ * പീതാംബരൻ,ഹൃഷീകേശൻ,മകുടാംഗദശോഭിതൻ സമാലക്ഷ്മിയോടുംക്രീഡിക്കുന്നൊ,ന്നാൽതുഷ്ടനായവൻ * പൂമാതെന്നകണക്കേഗൃഹംപൂകിയുള്ളിക്കവിട്ടുടൻ സർവ്വലക്ഷണസമ്പന്നാ,സർവ്വഭൂഷണഭൂഷിതാ * കാന്താ,സീമന്തിനീരത്നം,രൂപയൌവ്വനഗർവ്വിതാ തപ്തസ്വർണ്ണപ്രഭാ,വാസുദേവൻതന്റെകുടുംബിനീ * മുലമൂടിഗൃഹത്തിന്നുംപൂകവേയാവരാംഗനാ ചോദിച്ചുതാൻദേവദേവനായിട്ടുംവിഷ്ണുവോടുതാൻ: * 'ഭഗവൻ!ദേവദേവശ!പത്മനാഭ!ജഗൽഗുരോ! അരികിൽനിന്നുപോയെന്തെൻവരവുംകണ്ടുപത്മജാ? * വിടനല്ലല്പധൂർത്തൻഞാൻതാപസൻഞാൻജനാർദ്ദന! ജിതേന്ദ്രിയൻ,ജിതക്രോധൻ,ജിതമായൻ,ജഗൽഗുരോ.

നാരദൻപറഞ്ഞു.

കുറെഗ്ഗർവ്വാർന്നോരെൻവാക്യംകേട്ടിട്ടാമധുസൂദനൻ വീണാസ്വരത്തോടെന്നോടു ചിരിച്ചുംകൊണ്ടുചൊല്ലിനാൻ.;

വിഷ്ണുപറഞ്ഞു.

നാരിമാർപതിതൻമുൻപിലല്ലാതന്യന്റെസന്നിധൌ ഒരിക്കലും നില്പതെന്നാണുമര്യാദനാരദ! * വായുഭക്ഷണരായോഗികൾമായജ്ജയതാൻമുനേ! സാംഖ്യന്മാർക്കുംനിരാഹാരൻജിതേന്ദ്രിയഋഷിക്കുമേ * വർണ്ണൊക്കും,ജിതമായൻഞാനെന്നുനീചൊന്നവാക്കപ്പോൾ പറഞ്ഞുകൂടാസുഭഗംഗീതജ്ഞ!മുനിസത്തമ! * ബ്രഹ്മാവുംശിവനുംഞാനുംസനകാദിമുനിവൃന്ദവും വെന്നോരല്ലാമായയേനീയുംമറ്റുംപിന്നെയെന്തുചൊൻ? * ദേവന്മാരുംനരന്മാരുംസർവ്വജ്ഞകളുമങ്ങനെ ശരീരിയാകിലെമ്മട്ടാമായയെവെന്നുനിന്നിടും? * മായാജയത്തിന്നവ്വണ്ണംശക്തൻമറ്റുണണ്ടെവൻ വേദജ്ഞൻ,യോഗി,സർവ്വജ്ഞൻ,വിജിതേന്ദ്രിയനെങ്കിലും * മായാരൂപംകാലമതുംരൂപഹീനസ്വരൂപകൻ തദധീനതയിൽവിദ്വാനും,മൂർഖൻ,മദ്ധ്യമനും,മുനേ! * കാലംധർമ്മജ്ഞനാക്കീടുംചിലപ്പോൾമൂഢലച്ചിടും സ്വഭാവംകർമ്മമിവയാൽദുർജ്ഞേയംകാലചേഷ്ടിതം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

നിവൃത്തിയേവമോതീട്ടാഹരി,വിസ്മയമാർന്നുഞാൻ അനിത്യനാം വാസുദേവനോടുചോദിച്ചിതേവിധം: * 'രൂപമെന്തേതുമട്ടുള്ളോരാം

മഹാമായതമാപതേ! ബലമെന്താധാരമെന്താണെങ്ങിരിപ്പതുമൊരു
കീ॥ മായാദൎശനമാശിക്കുന്നെന്നൊക്കാട്ടുകനീവിഭോ! മായയെയറിവാ
നാഞാനിച്ഛിച്ചിട്ടെന്നുചൊൽകനീ"?

വിഷ്ണു പറഞ്ഞു.

ത്രിഗുണാ,നിഖിലാധാരാ,സൎവ്വജ്ഞാ,സൎവ്വസമ്മതാ അനേകരൂ
പാ,സമ്പൂൎണ്ണാ,ജയിപ്പാൻകഴിയാത്തവൾ॥ കാണ്മാനിച്ഛനിനക്കെ
ങ്കിൽഗരുഡങ്കൽകരേറുക ഞാനുംവരാംപോയിടാംനാമിപ്പോൾമ
റെറാരടിക്കിനായ്॥ അജിതേന്ദ്രിയൎക്കുവെല്ലാത്താമായയെക്കാട്ടിടാംത
വ ബ്രഹ്മപുത്രൻനീയവളെക്കണ്ടുദുഃഖിച്ചുപോകൊല്ല॥ എന്നോതീട്ടാ
രമാകാന്തൻചിന്തിച്ചാൻപക്ഷിരാജനെ അസ്ഥലത്തെത്തിനാനോൎത്ത
നേരമപ്പക്ഷിനായകൻ॥ ഗരുഡൻവന്നനേരത്തിലവന്മേലേറിനാൻഹ
രി എന്നെയുംപിൻപുറത്തേററിക്കൊണ്ടുനാരദവോടവൻ॥ ഗരുഡൻ
വായുവേഗത്തിൽവൈകുണ്ഠംവിട്ടുപോയുടൻ ഹരിചൊല്ലുകയാലെ
താൻനിശ്ചയിച്ചുവനത്തിനായ്॥ കൊട്ടാരങ്ങളും,നല്ലസരിത്തുകളു
മങ്ങനെ പുരങ്ങൾ,മഹാഗ്രാമം,കളികൾ,ഗോസമൂഹവും॥ ഉദ്യാനങ്ങ
ളും,നല്ലതാംഗിരിയോരങ്ങളും കമലങ്ങൾവിളങ്ങുന്നവൻപൊയ്ക,
ചെറുപൊയ്കയും॥ പന്നിക്കൂട്ടം,മൃഗക്കൂട്ടങ്ങളെയുംകണ്ടുതെക്കുപോയ്
കാന്യകുബ്ജസമീപത്തിലെത്തീഗരുഡവാഹനായ്॥ അവിടെപ്പലവ
ൎണ്ണത്തിൽവിടൎന്നകമലങ്ങളും താമരക്കോഴിയും,രാജഹംസവും, ചക്രവാ
കവും॥ ശൃംഗാരാവങ്ങളും,ചേൎന്നനൽജലംകൊണ്ടുപൂൎണ്ണമായ് ദിവ്യമാ
യിവിളങ്ങുന്നനൽസരസ്സൊന്നുകണ്ടതേ॥ പാലാഴിയോടുപോരാടുംശുദ്ധ
ശീതോയംനിറഞ്ഞതാം ആനൽതടാകംകണ്ടെന്നോടോതിനാൻഭഗ
വാൻഹരി.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു.

ശുദ്ധതോയംനിറഞ്ഞതാംതാമരപ്പൂക്കളാൽചേൎന്ന വണ്ടാരം
കോഴികൾക്രൗഞ്ചാവലിയുതാംപൊയ്കകാണുക॥ സ്നാനംചെയ്തിത്തിൽക
ന്യാകുബ്ജംനൽപുരമാണ്ടിടാം എന്നോതിയെന്നെഗ്ഗരുഡനെന്നിറക്കി
ട്ടിറങ്ങിനാൻ॥ ചിരിച്ചുംകൊണ്ടെൻകയ്യുംപിടിച്ചുംകൊണ്ടുമാധവ
ൻ പൊയ്കയെവാഴ്ത്തിയിട്ടെന്നെക്കൊണ്ടുപോയത്തടത്തിലായ്॥ അവി
ടെത്തണലിൽവാണുവിശ്രമിച്ചിട്ടുമാധവൻ നൽജലംനീയിതിൽസ്നാ
നംചെയ്കയെന്നെന്നോടോതിനാൻ॥ പിന്നീടുഞാൻശുദ്ധമാമീതടാ

കത്തിൽകളിച്ചിടാം സാധുക്കൾതൻമനംപോലിജ്ജലംപരമനിർമ്മലം* വിശേഷിച്ചുംതാമരപ്പൂമ്പൊടിതൻമണമുള്ളത് ഇതോർത്തപ്പോൾഹരിയാപരഞ്ഞൻമാൻതോൽകൾവീണയും * വച്ചിട്ടുപോയെൻസ്നാനത്തിനായട്ടാടയൊട്ടൊന്ന് കയ്യുംകാലുംശുദ്ധമാക്കിജ്ജടകെട്ടിപ്പവിത്രവും * പൂണ്ടാചമിച്ചജലത്തിൽശുദ്ധനായിക്കുളിച്ചുഞാൻ അതിൽകുളിക്കവേഞാനാവില്ലുറവുംനോക്കിനിൽക്കവേ * പുരുഷത്വംവിട്ടുനല്ലനാരിയായട്ടുതീർന്നുപോയ് ഹരിയെൻവീണയുംതോലുമെടുത്തുംകൊണ്ടുതൽക്ഷണം * ഗരുഡനാകൽകരേറീട്ടുവൈകുണ്ഠത്തിന്നുപോയിതേ നൽഭൂഷണങ്ങൾപൂണ്ടുള്ള നാരിയായ്ഞാനെനിക്കടൻ * മറന്നുപോയ്പൂർവ്വദേഹംമെന്താരിതെല്ലാമേ എൻവീണയുംമറന്നേൻഞാൻഹരിയേയുംമറന്നുപോയ് * മോഹിനീരൂപമോടന്നത്തടാകംവിട്ടുപോയിഞാൻ കണ്ടേൻപത്മങ്ങൾതിങ്ങുന്നാനൽജലംചേർന്നപൊയ്കയെ * ഉടനേഞാനിതെന്താണെന്നോർത്തുവിസ്മയമാണ്ടതേ നാരീരൂപത്തോടിവണ്ണംചിന്തിച്ചീടുന്നാഞാനുടൻ * കണ്ടേനങ്ങിക്കൽ വന്നോര"താലധ്വജ"നരേന്ദ്രനെ ആനതേരശ്വജാലങ്ങൾപൂണ്ടവെന്നല്ലതേരിലായ് * യുവാവാഭരണംപൂണ്ടോൻതൻമാരനൊടൊത്തവൻ എന്നെയാമന്നനംകണ്ടാൻദിവ്യഭൂഷണയുക്തയായ് * പൂർണ്ണചന്ദ്രാനനത്തോട്ടു,മധികംവിസ്മയിച്ചവൻ ചോദിച്ചാനാമന്നീബാലേ!ആരുള്ളനോരമർത്ത്യനോ? * ഗന്ധർവ്വരോഗമർത്ത്യന്മാരിലാരാണമാവരെ!? തനിച്ചെന്തേവസിക്കുന്നുരൂപയൗവനമൊത്തനീ * കന്യയോപതിയുള്ളോളോസത്യംചൊൽകസുലോചനേ! എന്തിനാണിത്തടാകത്തെനോക്കിനിൽക്കുന്നുസുഭ്രുവേ! * കാമനുംമോഹമേകുംനിൻകാര്യമെന്താണരയ്ക്കനീ? ഭുജിക്കനീഭോഗമെല്ലാമെന്നോടൊത്തുവരാനനേ! * സാധിക്കനിന്നിഷ്ടമെന്നെപതിയാക്കിട്ടുബാലികേ!.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഷഷ്ഠസ്കന്ധം

മലയാളഭാഷ

ഇരുപത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ഇത്തരംചൊല്ലപ്പെട്ടുഞാനന്നാതാലധ്വജനരേന്ദ്രനാൽ നല്ലവണ്ണംവിചാരിച്ചിട്ടവനോടുപറഞ്ഞുതേ! * 'രാജാവേ!ദൃഢമായിട്ടെന്നച്ഛനെയ

റികില്ലഞാൻ പിതാക്കളെയെന്നൊരീപ്പൊയ്കയിൽചെന്നുവെന്നാലും •
എന്നുരചെയ്യുന്നെന്നപോകനാദ്യന്തമംഗലംവരും ഞാൻനിരാധാര
യായെന്നുരചെയ്യാതെന്നോതീട്ടരുതെ • ദൈവശ്രേഷ്ഠമെനിക്കുള്ള
പൌരുഷംനിസ്തയാജനം നിധർമ്മിപ്പൻനരശ്രേഷ്ഠ!നിന്നിഷ്ടമ്പോലെ
ചെയ്യുക • എനിക്കുരക്ഷിതാവാരുമില്ലനിൻകീഴിലായിഞാൻ ആർദ്ര
നില്ലമയില്ലില്ലഗൃഹവുംബന്ധുവുംമമ" • എന്നാലിവണ്ണമോതപ്പെട്ടനം
ഗാത്മജനായവൻ അഴകരുന്നൊരെന്നകണ്ണേമംത്രിയൊടോതിനാ
ൻ: • 'നാലാളെടുക്കുന്നൽപല്ലക്കിവർകേറിഗമിക്കുവാൻ വരുത്തീട്ട
കവേഗത്തിൽപട്ടുകൊണ്ടുമറച്ചുമേ • ചമ്രങ്ങളും,സ്വർണ്ണമയം,വിശാ
ലം,സുമനോഹരം നൽവിരിപ്പുവിരിച്ചിട്ടുമുത്തുമാലകരംവളക്കിയും,• അ
വൻറയാവാക്കുകേട്ടുവേഗത്തിൽമന്ത്രിവര്യൻ എനിക്കായ്ദിവ്യ
മാംമൂടുപല്ലക്കുംകൊണ്ടുവന്നുതേ• അതിൽകരേറിയുടനെഞാനവനെൻറ
ഹിതത്തിനായ് എന്നെഗൃഹത്തിലബ്ഭൂപൻമോദത്തൊടൊത്തുകൊ
ണ്ടുപോയ് • നൽനാളിൽശുഭലഗ്നത്തിലഗ്നിസാക്ഷികമായവൻ വി
വാഹംചെയ്തുവിധിപോലെഗൃഹത്തിങ്കൽവച്ചുതാൻ • അവനുഞാൻ
പ്രാണനേക്കാളിഷ്ടയാംഭാര്യയായിതേ "സൌഭാഗ്യസുന്ദരീ"യെന്നാ
ണെനിക്കുള്ളനാമവും • കാമശാസ്ത്രത്തിലോതുമ്പോലോരോരോഗ
ൻസത്തോടും എന്നോടുകൂടിക്രീഡിച്ചുസുഖിച്ചാനാമഹീപതി • രാജ്യ
കാര്യങ്ങളുംവിട്ടുസദാകാമവിലോലനായ് ക്രീഡിക്കയാലറിഞ്ഞില്ലകാ
ലംപോയതുമന്നവൻ • പൂങ്കാവനം,ഗൃഹം,നല്ലകുളം,മല,യതിങ്കലും
നല്ലമേടയിലും,ലംഗിയേറുംപൊയ്കകൾതന്നിലും • കാര്യങ്ങളെല്ലാംവി
ട്ടെന്നൊടൊത്തവൻമഹ്യമത്തനായ് പലമട്ടിൽകളിച്ചെൻറവശത്താ
യിഭവിച്ചുതേ • അവനൊടൊത്തുഞാനന്നേൽക്രീഡകൊണ്ടുവശത്തി
ലായ് മറന്നുപോയ്പൂർവ്വദേഹംപുരുഷൻമുനിയെന്നാലും • ഇവനെൻ
പതിഞാൻഭാര്യമാരിൽവച്ചിഷ്ടയാംസതീ പട്ടരാജ്ഞീവിലാസങ്ങളൊ
സഫലംമമജന്മവും • എന്നു ചിന്തിച്ചാനൃപനുമിഷ്ടയായിട്ടുസന്തതം
സ്വച്ഛയായാട്ടുംക്രീഡിച്ചാനൃപാധീനത്തിൽവാണുതേ • ബ്രഹ്മവി
ജ്ഞാനവുംനിത്യബ്രഹ്മജ്ഞാനവുമങ്ങുപോയ് ധർമ്മശാസ്ത്രജ്ഞാനവും
മെ,വാണുഞാനാമനസ്സോടും • ക്രീഡയിൽസക്തയായങ്ങുഞാനീവ
ണ്ണംകേളിക്കവേ വർഷംപന്ത്രണ്ടുനിമിഷംപോലെനിക്കുകഴിഞ്ഞുപോ
യ് • ഗർഭംധരിച്ചെനിക്കപ്പോൾസന്തോഷത്തോടുമന്നവൻ ഗർഭസംസ്കാ

രകർമ്മങ്ങൾചെയ്യിച്ചാൻവിധിപോലവെ • തോഷിപ്പിച്ചിട്ടുയെ
ന്നെന്നെചോദിച്ചാൻബുദ്ധിമാന്നൃപൻ അതിപ്രീതിയോടൊന്നുംഞാ
നോതിയില്ലന്നേരംലജ്ജയാൽ • പത്തുമാസംതികഞ്ഞപ്പോൾജനിച്ചൂതന
യൻമമ ഗ്രഹനക്ഷത്രലഗ്നങ്ങൾബലമാംനല്ലനാളിലായ് • കൊട്ടാര
ത്തിൽ പുത്രജന്മോത്സവമുണ്ടായിഭംഗിയായ് പുത്രനുണ്ടാകയാൽഭൂപ
നതിസന്തുഷ്ടനായിതേ • പന്ത്രണ്ടാംനാൾപുത്രമുഖംകണ്ടുതോഷിച്ചുമ
ന്നവൻ ഞാനാരാജാവിനത്യന്തംപ്രിയമുള്ളോരുഭാര്യയായ് • രണ്ടുവ
ൎഷംകഴിഞ്ഞിട്ടുപിന്നെയുംഗർഭമാണ്ടുഞാൻ ഉണ്ടായ്രണ്ടാമതുംപുത്രൻ
സൎവ്വലക്ഷണയുക്തനായ് • "സുധന്വാ"വെന്നവന്നുപേരിട്ടാനാന
ന്ദത്തോടെ "വീരവർമ്മാ"വെന്നുമൂത്തപുത്രനുംവിപ്രർചൊൽകയാൽ •
നൃപസമ്മതരായേവമുണ്ടായ്പന്ത്രണ്ടുനന്ദനർ മോഹിച്ചിട്ടവരെപ്രീ
ത്യാലാളിച്ചുവളർത്തിനേൻ • പിന്നീട്ടുമുണ്ടായ്നൽപുത്രരെട്ടുപേരാ
ണ്ടുതോറുമായ് അങ്ങനിക്കസ്സുഖംനൽകുംഗാർഹസ്ഥ്യംപൂർണ്ണമായി
തേ • കാലത്തിൽചെയ്തുകല്യാണമവൎക്കുചിതമായ്നൃപൻ പുത്രർക്കുംഭാ
ൎയ്യമാരുംവൻപരിവാരംഭവിച്ചുതേ • പിന്നെപ്പൌത്രരുമുണ്ടായിക്രീഡാ
ക്കാനായ്തുടങ്ങിനാർ നാനാരസമൊട്ടുമോഹംവളർപ്പിപ്പവരായ്തു
ലോം • ചിലപ്പോൾസുഖമൈശ്വര്യംചിലപ്പോൾദുഃഖമേറവും ദേ
ഹസന്താപമേകിടുംരോഗംപുത്രർക്കുവന്നിടും • പുത്രന്മാർക്കുംനാരിമാർക്കും
ചിലപ്പോളതികേമമായ് വിരോധംതമ്മിലുണ്ടാകുംദുഃഖിക്കുമതുകൊണ്ടു
ഞാൻ • • സുഖദുഃഖാത്മകം,ഘോരം,മിഥ്യാചാരകരം,പരം ക്ഷുദ്രം,
സങ്കല്പജനിതം,ഇതിൽഞാൻമഗ്നയായ്മുനേ! • മറന്നുപൂർവ്വവി
ജ്ഞാനംശാസ്ത്രജ്ഞാനവുമങ്ങുപോയ് നാരിയായ്ഗൃഹകാര്യങ്ങളതിൽ
തൽപരയായ്സദാ • ഏറ്റംമോഹംവളർത്തുന്നൊരഹംകാരവുമാണ്ടു
ഞാൻ ഇവരെൻശക്തരാംപുത്രർകുലത്തിൽചെന്നഭാര്യമാർ സന്തു
ഷ്ടരായ്കളിക്കുന്നിസ്സുതരെൻറഗൃഹത്തിലായ് • ലോകത്തിലെസ്ത്രീക
ളിൽവച്ചേററവുംധന്യയാണുഞാൻ നാരദൻഞാൻമായകൊണ്ടുവഞ്ചി
ക്കപ്പെട്ടുവിഷ്ണുവാൽ • എന്നുചിന്തിച്ചതില്ലെൻറയുള്ളിൽഞാനൊ
ന്നേരവും രാജപത്നീ,സദാചാരാ,ബഹുപുത്രാ,പതിവ്രതാ • ലോക
ത്തിൽവച്ചുത്തമഞാനെന്നുമോഹിക്കയാൽമുനേ! • പിന്നീടൊരുനൃ
പൻവീരശ്രേഷ്ഠൻബുദ്ധിശക്തിമാൻ! എൻകാന്തനാംമന്നവൻതൻശ
ത്രുവായിഭവിച്ചുതേ • ഒരുനാളവൻസൈന്യവുംചേർത്തുകൂട്ടിക്കൊണ്ടു

ണത്തിനായ് കന്യാകുബ്ജപുരത്തിങ്കൽവന്നു പുറവുംവെളുത്തു തേ • സൈന്യത്തോടൊത്താരബ്ധപനോവം ചെയ്തുള്ളകാരണം യാൽ എൻപുത്രരും പൗത്രരും മാനഗരംവിട്ടുപോയുടൻ • അവർക്കുതമ്മിലുണ്ടായി വലുതായുള്ള സംഗരം കാലത്താലെൻപുത്രരെല്ലാംവധിക്കപ്പെട്ടു ശത്രുവാൽ • പോരിൽ താരാറെറൻവല്ലഭനും ഗൃഹത്തിൽവന്നു ചെന്നവൻ ഘോരമാംപോരിലെൻപുത്രർമരിച്ചെന്നായ് ശ്രവിച്ചു ഞാൻ • എൻപുത്രരെപ്പൗത്രരോട്ടാമകാണ്മാനവൻപോയ് സസൈന്യനായ് ഞാനുച്ചത്തിൽകരഞ്ഞുംകൊണ്ടങ്ങെത്തിയപ്പോൾക്കളത്തിലായ് കണ്ടേൻ ചത്തുകിടക്കുന്നപുത്രരെപ്പൗത്രരെയുമേ കരഞ്ഞു ഞാനധികമായ് ദുഃഖസാഗരമഗ്നയായ് • ഹാപുത്രരേ! പോയതെങ്ങ് ദുഃഖത്താൽഹതയായി ഞാൻ ദുർവാരമാംശക്തിയേറുംദൈവമെന്നാളുതിച്ചതേ • ഇയ്യന്തരത്തിങ്കലെത്തി ഭഗവാൻമധുസൂദനൻ വേദവിത്തായ് സുന്ദരനായ് നല്ലവസ്ത്രം ധരിച്ചുടൻ • വൃദ്ധബ്രാഹ്മണവേഷത്തോടെൻസമീപത്തിൽവന്നതേ പോർക്കളത്തിൽദുഃഖമോടുകരയുന്നെന്നോടോതിനാൻ.

ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞു

നീദുഃഖിക്കുന്നതെന്തിന്നീപതിപുത്രഗൃഹാത്മകം ഭ്രമംമൊന്നുമാകുലമുണ്ടായ് പ്രകാശിക്കുന്നസുന്ദരി! • ആരാണീയാൾപുത്രന്മാരാരിവർ? തത്വമോർക്കുക ദുഃഖംവെടിഞ്ഞെഴുന്നേറ്റു സംസ്ഥയാക സുലോചനേ! • തിലദാനംസ്നാനവുംനീപുത്രർക്കായിട്ടുചെയ്യുക മരിച്ചവർക്കൊക്കെയായിട്ടുള്ളാരേകാമിനി! • സ്നാനംഗൃഹത്തിലല്ലതീർത്ഥത്തിൽപോയ് കുളിക്കുക ബന്ധുവിന്മൃതിയിൽധർമ്മശാസ്ത്രനിശ്ചയമാണത്.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ഏവമാവൃദ്ധനാംവിപ്രൻപറഞ്ഞിട്ടറിയിക്കയാൽ എഴീറ്റു ഞാൻസ്വപതിയോടുംബന്ധുക്കളോടുമൊത്തുടൻ • നടന്നുമുൻപിലാവിപ്രവേഷത്തിൽഭഗവാൻഹരി പിൻപേ ഞാനുംമെതനമോടൊന്നൽതീർത്ഥത്തിന്നുപോയിതേ • പുണ്യതീർത്ഥമാംസരസ്സിങ്കൽ ഞാൻ പരിയോടെത്തുമളവേ അവൻ വിപ്രവേഷധരൻമൈക്കാണാതെപോയിട്ടിപ്പറഞ്ഞുമോതിനാൻ: • 'കുളിക്കകീ ശുദ്ധതരമാകുന്നതീർത്ഥംമിവരാനനേ! പുത്രർക്കിപ്പോൾക്രിയകൾചെയ്തു കാലംവൃഥാ ദുഃഖിച്ചിടായ്ക നീ • ജന്മംതോറുംനിനക്കുണ്ടായ് മരിച്ചുകോടിനന്ദനർ പിതാക്കളുംപതികളുംസോദരന്മാരുംസുഹൃത്തും • അഴിലെകംവ്യർത്ഥമാമീ

സ്വപ്നത്തോടു സമാനമാം മനോഭ്രമത്തിൽ നീയാക്കുവേണ്ടി ദുഃഖിക്കരൊല്ലുക്.

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

എന്നവൻ വാക്കുകൾ കേട്ടിട്ടു പ്രത്യാഖ്യാതനായിട്ടും തീർത്ഥത്തിങ്കൽ കുളിക്കാൻ തോന്നി ഹരി ചൊൽകയാൽ ॥ ആ തീർത്ഥത്തിൽ മുങ്ങി നേർ ഞാനോടൻ പുരുഷനായിതേ ഹരി വീണയുമായ് നിന്നാൻ തീരത്തിൽ തന്റെ രൂപമായ് ॥ മുങ്ങിക്കേറിട്ടു കണ്ടേൻ ഞാൻ ഹരിയെക്കരെ തന്നിലായ് അപ്പോളെല്ലാമോർമ്മയുണ്ടായെനിക്കുള്ളിൽ ദ്വിജസത്തമ! ॥ ചിന്തിച്ചു നാരദൻ ഞാനീ ഹരിയോടിങ്ങു വന്നവൻ മായാമോഹം നിമിത്തം ഞാൻ നാരിയായ് ഭവിച്ചതേ ॥ ഏവം ചിന്തിക്കവേ എന്നോടായിട്ടു ഹരി ചൊല്ലിനാൻ 'വരൂ നാരദ! വെള്ളത്തിൽ നിന്നു ചെയ്യുന്നതെന്തു നീ? ॥ നാരീഭാവത്തെയോർത്തിട്ടു വിസ്മയം പൂണ്ടു ഞാൻ തുലോം എന്നു മുമ്പെന്നെയിപ്പോൾ പുമാനായ് തീർന്നവനാളും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാം സ്കന്ധം

നാരദപുത്രശോകം

ഇരുപത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം.

മുപ്പതാമദ്ധ്യായം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

എന്നെയും ദ്വിജനെയും കണ്ടാശ്ചര്യപ്പെട്ടു മന്നവൻ എൻ ഭാര്യയെങ്ങു പോയെങ്ങുനിന്നു വന്നീ മുനീശ്വരൻ ॥ ഹാ ഭാര്യേ! ദുഃഖിയാമെന്നെ വിട്ടു നീയെങ്ങു പോയ് പ്രിയേ! പിന്നെയും പിന്നെയും ദീനനേവം ചൊല്ലിക്കരഞ്ഞു താൻ ॥ എൻ ജീവിതം ഗൃഹമിതും നീയെന്യേ നിഷ്ഫലം സതി! എന്റെ രാജ്യവുമെന്തിന്നു സുന്ദരീ! ചൊല്ക തന്വി ഞാൻ? ॥ നിന്റെ വേർപാടിനാലിന്നെൻ പ്രാണങ്ങൾ പോവതില്ലെടോ നിന്നെ വെടിഞ്ഞു ജീവിപ്പാൻ പ്രീതിയില്ലാത്തലേശവും ॥ ചൊൽകിഷ്ടമാമുത്തരം ഞാൻ ദുഃഖിക്കുന്നല്ലോ കേശിനി! മുമ്പനിലുള്ളിഷ്ടമെല്ലാമെങ്ങു പോയിന്നു സുന്ദരി!? ॥ ജലജന്തുക്കൾ ഭക്ഷിച്ചോ ജലത്തിൽ താണുപോയിതോ? എൻ ഭാഗ്യക്കുറവാൽ നിന്നെ പിടിച്ചോ വരുണൻ പ്രിയേ! ॥ ഏണാക്ഷി! ധന്യയാം നീ പുത്രന്മാരോടൊത്തു പോയിതോ? അകൃതാർത്ഥൻ പുത്രരിൽ നിൻ സ്നേഹം കോകിലഭാഷിണി! ॥ പുത്രസ്നേഹനാൽ ദുഃഖിക്കും ദീനൻ നിൻ പതി

യെന്നനീ വിട്ടുപിരിഞ്ഞുപോയതൊട്ടുംയുക്തമല്ലവരാനനെ! * പുത്രൻഭാൎയ്യയുംരണ്ടുംപോയെനിക്കെന്റെവല്ലഭെ! എന്നാലുമററംദുഃഖിക്കെനിക്കില്ലതിയില്ലതാൻ * ഭാൎയ്യാവിരഹസന്താപമറിഞ്ഞീടുന്നരാഘവൻ അദ്ദേഹശുദ്ധിയില്ലിന്നുപോവതെങ്ങുഞാൻ പത്നിയും? * വിപരീതംചെയ്തുളെവംക്രൂരനിഷ്ഠുരനിയതന്നിലായ് മൃതി, ഭിന്നംമൃത്യുചിന്തയെഴുംമെയേതിരാക്കിഹ * നാരികൾക്കുപകാരംതാൻ ചെയ്തുമുനികളഗ്നിയിൽ പതിയോടുംപ്രവേശിപ്പാൻശാസ്ത്രത്തിങ്കലുരക്കയാൽ * ഇതുവണ്ണം വിലപിക്കുന്നനൃപനെഭഗവാൻഹരം യുക്തിയുള്ളവാക്യത്താൽസമാധാനപ്പെടുത്തിനാൻ.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു.

വിഷാദിക്കൊന്നുനീനിൻഭാൎയ്യയെങ്ങുഗമിച്ചതെ കേട്ടിട്ടില്ലെ ശാസ്ത്രം,മാശ്രയിച്ചില്ലെബുധരെപ്പോൽ * ആരുനീയാരവൎകൾനിന്റെ പെറ്റവർപാടെങ്ങനെ? പ്രവാഹരൂപസംസാരെ ജനകടക്കുന്നുക്കപോൽ * ഗൃഹത്തിൽപോകനാഥാ! വേറുതേകരയണ്ടനീ നൽതൻപെറ്റവൎപാടുംദൈവാധീനംതിലെപ്പൊഴും * ഇവളോടുള്ളനിൻ ചേൎച്ചയിന്നുതീൎന്നുനരാധിപ! സുന്ദരിതന്നായിട്ടവളെനീപിരിഞ്ഞുതെ * തൽപിതാക്കളെയുംകണ്ടില്ലാസ്വസ്ഥിലെപ്പോഴുമ്പോ നിനക്കുകിട്ടി,വന്നോണമവളുങ്ങുഗമിച്ചതെ * ദുഃഖിച്ചീടായ്കരാജാവേ!കാലത്തെയാൎകന്നിട്ടും? ഗൃഹത്തിൽപോയ്കാലതുല്യംഭോഗമെല്ലാംഭുജിക്കനീ * വന്നതെവ്വണ്ണമാണവയതുപോലെ ഗമിച്ചതെ പണ്ടത്തെപ്പോലെയും പെന്നു നിൻകാൎയ്യംനീനടത്തുക * നീകരഞ്ഞീടിലിനിയവരികില്ലാവരാനനെ വൃഥാദുഃഖിച്ചിടുന്നിപ്പോഴുംവിധിയെസ്വീകരിക്കനീ * കാലത്താൽപോച്ചുയുണ്ടാകുമതുപോൽതന്നെപോയിടും ദുഃഖിച്ചീടായ്കഫലമില്ലാത്ത സംസാരരീതിയിൽ * എങ്ങുംസുഖംമാത്രമില്ലദുഃഖമാത്രവുമങ്ങനെ സുഖദുഃഖങ്ങൾഘടികായന്ത്രംപോലെകറങ്ങിടും * മനസ്സുറപ്പിച്ചുരാജ്യംരക്ഷിക്കസുഖമായിനീ അല്ലെങ്കിലതുപുത്രനുമാക്കിനീകാടുപൂകുക * ക്ഷണനശിക്കുമീമൎത്ത്യദേഹംപ്രാണികൾക്കെല്ലാം ലഭിച്ചതെങ്ങുനിൎണ്ണയമാത്മജ്ഞാനത്തെനേടണം * ഭക്ഷണംവിഷയംരണ്ടുംപശുജാതിക്കുണ്ടല്ലോ! ജ്ഞാനംമൎത്ത്യൎക്കുമാത്രംതാനന്യജാതിക്കതില്ലകേൾ * ഭാൎയ്യാദുഃഖംവിട്ടതിനാൽഗൃഹത്തിങ്കൽഗമിക്കനീ ഇതുതേ വിഷ്ണുമായയാപാരംമോഹിപ്പിക്കുന്നു വിഷ്ടപം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ഇതോതപ്പെട്ടു ഹരിയാൽ നമിച്ചവനെ മന്നവൻ സ്നാനം ചെയ്തിട്ടു
വിധിപോൽ തൻഗൃഹത്തിന്നു പോയിതേ ◆ രാജ്യം പൌത്രന്നു നൽകീട്ടു
സംഗമെല്ലാം വെടിഞ്ഞുടൻ വനത്തിൽ പോയി നൽതത്വജ്ഞാനവും
പൂണ്ടു നൃപതി ◆ രാജാവും പാകവേയെന്നെ നോക്കി പുഞ്ചിരിതൂകിടും ഭഗ
വാനാം ജഗന്നാഥൻ വിഷ്ണുവോടും പറഞ്ഞു ഞാൻ: ◆ 'വഞ്ചിക്കപ്പെട്ടു
ഞാൻ നിന്നാൽ മായാബലമറിഞ്ഞിടാതെ കഷ്ടമിപ്പോൾ നാരിയായി
ച്ചെയ്തു കാര്യങ്ങളെല്ലാമേയും ◆ ചൊൽക നീ ഞാൻ സരസ്സിൽ പോയ് സ്നാ
നം ചെയ്തു മൂലമായ് വേർപെട്ടു പോയതെന്താണെൻ പൂർവ്വജ്ഞാനം ജ
നാർദ്ദന!? ◆ മോഹിച്ചുപോയി ഞാൻ നാരീദേഹമാണ്ടു ജഗൽഗുരോ! ത്ത
പനെപ്പതിയാക്കീട്ടു് ദ്രാണിയിന്ദ്രനെയെന്നപോൽ ◆ പണ്ടെയുള്ള ഉ
താൻ ചിന്തമുതലായുള്ള ദേഹവും അവ്വണ്ണം ലിംഗവും ജ്ഞാനം മാത്ര
മെന്തേ പോയിതേ? ◆ ജ്ഞാനനാശത്തിന്നേറ്റവും അധികം വിസ്മയം പ്ര
ഭോ! അതിൻ കാരണമെന്തെന്നു സ്പഷ്ടമായ് ചൊൽക കേശവ! ◆ നാരി
യായ് തീർന്ന ഞാനോരോ ഭോഗമെല്ലാം ഭുജിച്ചതേ വിധിയെന്യേ ഭുജിച്ചു
ഞാൻ മദ്യം സേവിച്ചിതങ്ങനെ ◆ നാരദൻ മുനിയാണീ ഞാനെന്നറിഞ്ഞതി
ല്ലതെല്ലുമേ ഇന്നാക്ഷണത്തു വിശദമായന്നറിഞ്ഞില്ലിതെവിധം.

വിഷ്ണു പറഞ്ഞു

മായാവിലാസമാണെന്നു കാണുക നീയിതിനെ മുനേ! ജന്തുക്കൾക്കൊ
ക്കെ ദേഹത്തിലുണ്ടനേകമവസ്ഥകൾ ◆ ജാഗ്രൽ, സ്വപ്നം, നൽസുഷുപ്തി,
തുരീയാവസ്ഥയും തഥാ പിന്നെ ദേഹാന്തരത്തിങ്കൽ സംശയിപ്പതിനെ
ന്തു വാൻ? ◆ ഉറങ്ങുന്നോനില്ലറിവൊന്നും കേൾക്കില്ല ചൊല്ലിടാ ഉണ
ർന്നാലുടനെയെല്ലാമറിഞ്ഞീടുന്നിതായവൻ ◆ ചലിക്കം നിദ്രയാൽ ചി
ത്തം കണ്ടീടും പല സ്വപ്നവും ഉണ്ടാമോരോ മനോഭാവങ്ങളെങ്ങുമതിലിങ്ങ
നെ ◆ ആനകൾ താൻ വരുന്നെന്നോ ഓട്ടവാൻ ശക്തിയില്ലമേ സ്ഥലമി
ല്ലെന്നു ചെയ്വു ഞാനെങ്ങു പോകേണ്ടു വേഗമായ് ◆ കാണും മരിച്ചവ
ന്തച്ഛൻ ഗൃഹത്തിങ്കൽ വന്നതായ് അവനോടൊത്തിരുന്നിട്ടു ഭുജിച്ചെന്നും
നിനച്ചിടും ◆ ഉണർന്നാലറിയും സ്വപ്നം കണ്ട ദുഃഖസുഖങ്ങളെ എല്ലാം
മൊത്തു സവിസ്താരമന്യന്മാരോടുരമാതിടും ◆ സ്വപ്നത്തിലറിയാവ്യാജമാ
ണിതെന്നാരുമേ ദ്രഢം അതുപോൽ താൻ ദുർജ്ഞേയമാം മായാവൈഭവവും മു
നേ! ◆ അതിരഹസ്യമാം മായാഗുണങ്ങൾക്കുള്ള ഗൂഢത്വവും ജ്ഞാനംചെയ്ത

നം, ശർവ്വൻ താനുമൊട്ടുമറിഞ്ഞിടാ • മന്ദനാമന്യനറിവാൻ പിന്നെ
യെങ്ങനെ യോഗ്യനാം? മായാഗുണപരിജ്ഞാനമില്ലാത്തതർക്കുമെങ്ങു
മേ • മുഗ്ഗുണംകൊണ്ടു നിർമ്മിച്ചതാണീലോകമശേഷവും ഗുണങ്ങളെ
ന്ന്യേ സംസാരം വർത്തിച്ചീടില്ലതെല്ലുമേ • സത്വപ്രധാനൻ ഞാൻ
മറ്റുഗുണങ്ങൾ രണ്ടുമുള്ളവൻ മുഗ്ഗുണം വിട്ടിരിക്കില്ല ഞാൻ ലോകേ
ശ്വരനെങ്കിലും • നിൻപിതാവിധിയവ്വണ്ണം രജോമുഖ്യൻ പ്രസിദ്ധ
മായ് തമസ്സത്വങ്ങളും ചേർന്നോനവയററവനല്ലവൻ • ശങ്കരനീശൻ ത
മോമുഖ്യൻ രജസ്സത്വങ്ങളും ചേർന്നവൻ ഗുണങ്ങൾ മൂന്നും വേറാതെ ഞാൻ
കേട്ടിട്ടില്ലൊരുത്തനെ • ഇസ്സംസാരത്തിലതിനാൽ മോഹിക്കൊല്ല മുനീ
ശ്വര! അപാരം ദുർഘടം മായാനിർമ്മിതം സാരവർജ്ജിതം • ഇന്നുനീ മായ
യെക്കണ്ടു ലജ്ജിച്ചു ഭോഗമൊക്കെയും മായാചരിത്രമാശ്ചര്യം പിന്നെ ചോദി
പ്പതെന്തു നീ?

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം
മായാപ്രഭാവകഥനം മുപ്പതാമദ്ധ്യായം.

മുപ്പത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

സ്പഷ്ടമായിട്ടു ചൊല്ലീടാം രാജാവേ! കേട്ടുകൊൾക നീ മായാമാഹാ
ത്മ്യമതു ഞാൻ നാരദനോടു കേട്ടപോൽ • സർവ്വജ്ഞനാം നാരദനോടാ
യിച്ചോദിച്ചു പിന്നെ ഞാൻ അവനനാദിയായ് തീർന്ന കഥയെല്ലാം ശ്രവി
ക്കവേ ചൊൽക നാരദ! പിന്നീട ഭഗവാനെന്തുരച്ചതു? എങ്ങുപോ
യ ജഗന്നാഥൻ ചൊന്നോരെടോത്തു മാധവൻ.

നാരദൻപറഞ്ഞു

എന്നോതി ഭഗവാനന്നാനൽ തടാകത്തിൽ വച്ചുടൻ വൈകു
ണ്ഠത്തിൽ ഗമിപ്പാനായ് ഗരുഡൻമീതിലേറിനാൻ • എന്നോടോതീര
മാകാന്തനിഷ്ടംപോൽ പോക നാരദ! എൻലോകത്തിൽ വരൂ പൂജ്യനാക
മല്ലെങ്കിലിഷ്ടംപോൽ • പ്രാപിച്ചു ഞാൻ സത്യലോകം ചൊല്ലിക്കൊണ്ടു
വനൊട്ടുടൻ ഗരുഡൻമീതിലേറിട്ടു ഭഗവാൻ മധുസൂദനൻ • വൈകുണ്ഠ
ത്തിനു പോയിഷ്ടംപോൽ ചെല്ലുകെന്നോതിയെന്നോടായ് • ഹരിയങ്ങു
ഗമിച്ചപ്പോൾ സത്യലോകത്തിലെത്തി ഞാൻ • ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടുള്ളത
മാം സുഖദുഃഖങ്ങളൊക്കെയും അപ്പനെപ്പോയ് നമിച്ചിട്ടു മുൻപിലായിവ
സിച്ചു ഞാൻ ചിന്തകൊണ്ടു തളർന്നെന്നെക്കണ്ടു ചോദിച്ചുടൻ പിതാ.

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു

എങ്ങുപോയെന്നു നീ ചിന്താതുരനായ് തീർന്നനന്ദന!? നിൻമനം സ്വാസ്ഥമെന്നിയെ തോന്നുന്നില്ല മുനീശ്വര! • ആരാൽ വഞ്ചിതനായെന്നുള്ളതമോ കണ്ണുനീരൊടെ വിഷണ്ണനായ് ബോധമറവുനിന്നെക്കാണുന്നതെന്തെടോ!

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ആസനത്തിലിരുത്തീട്ടന്നപ്പൻ ചോദിച്ചിതിങ്ങനെ മായാബലചരിത്രം ഞാനെൻ താതനോടു ചൊല്ലിനേൻ: • 'പ്രബലയായുള്ള ഹരിയാൽ വഞ്ചിക്കപ്പെട്ടു ഞാൻ ഗുരോ! അനേകം വത്സരങ്ങൾ ഞാൻ നാരിയായിട്ടു തീർന്നുപോയ് • വൻദുഃഖവും ഭുജിച്ചേനെൻ പുത്രന്മാർ ചത്തുപോകയാൽ അറിയില്ലാൻ പിന്നെ വിഷ്ണുദേവൻ നല്ലവാക്കിനാൽ • പുമാൻ നാമെന്നായ നസ്സരസ്സിങ്കൽ കളിച്ചുടൻ ഞാനന്നേവം ഭ്രമിച്ചീടാനുള്ള കാരണമെന്തുവാൻ?• • മോഹിച്ചു ഞാൻ പൂർവ്വമേറെ ജ്ഞാനമെല്ലാം മറന്നുപോയ് ദുർജ്ജയം തന്നെയീ മായാബലമെന്നോർത്തിടുന്നു ഞാൻ • ജ്ഞാനമില്ലാതെയാക്കീടും മോഹിപ്പിക്കുന്ന ദൈവമേ! അറിഞ്ഞതനുഭവിച്ചു ഞാൻ സുഖദുഃഖങ്ങളൊക്കെയും • നീയെന്തു വിഷ്ണുമായയിച്ചൊന്നതെന്നോടു ചൊല്ലുക താതാ!?

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

ഇതോതപ്പെട്ടു ബ്രഹ്മാവും സന്തോഷത്തോടനന്തരം ചിരിച്ചുംകൊണ്ടുമന്നോടായിച്ചൊല്ലി താൻ വാസവീസുത!•

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു.

മഹാത്മാക്കാം മുനീന്ദ്രർക്കും വിഷ്ണോർക്കും മായ ദുർജ്ജയാ ജ്ഞാനികൾക്കും തപോധനയോഗികൾക്കുമതേവിധം • ബലമേറും മായയെ ജ്ഞാനറിവാൻ ശക്തനല്ല ഞാൻ വിഷ്ണുവും ശക്തനല്ല വിഷ്ണുതാൻ ഗൗരീമണാളനും • ദുർജ്ഞേയയാം മഹാമായ സൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തകാരിണി ഉപാദാന നിമിത്തങ്ങൾ കാരണങ്ങളെല്ലാമൊടാണവൾ • മതിമൻ! നീ ദുഃഖിയാതുള്ളു ബലമേറുന്ന മായയിൽ വിസ്മയിക്കുകയും വേണ്ട ഭ്രമിച്ചീടുന്നതെങ്ങളും.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ഇതപ്പൻ ചൊല്ലവേ ചൊല്ലിക്കൊണ്ടു ബുദ്ധിപ്പെടാതെ ഞാൻ മഹാതീർത്ഥങ്ങളാടിക്കൊണ്ടിങ്ങുവന്നേൻ മഹീപതേ! • അതിനാൽ സംശയം പോക്കി മോഹമെല്ലാം വെടിഞ്ഞു നീ സുഖമായിവിടെക്കാലം കഴിക്കു മുനിസത്തമ! • നല്ലതാം ചിന്തയോടെ ചെയ്യുക കർമ്മമെല്ലാം ഭുജിക്കുക എന്നാനിർബന്ധമായിട്ടുള്ളിൽ സഞ്ചരിക്കുക സന്തതമായ്.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

ഇതോതീട്ടു പറഞ്ഞുംകൊണ്ടങ്ങു പോയ്നാരദൻ നൃപ! അവനെ ന്നോട്ടരച്ചോരാവാക്യം ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടു ഞാൻ • വന്നു സരസ്വതീതീരെ കല്പംസാരസ്വതത്തിലായ് രചിച്ചുനീബ് ഭാഗവതം കാലംബോധവതിന്നു ഞാൻ • പുരാണമുത്തമം ഭൂപ! സർവ്വസംശയനാശനം ആഖ്യാനം പലതും വേദപ്രമാണങ്ങളൊത്തതായ് • ഇതിങ്കൽ സംശയമെല്ലാം വേണ്ടാ ഭൂപതിസത്തമ! ജാലക്കാരൻ കയ്യിൽ വച്ചു മരപ്പാവയെയിട്ടുപോൽ • ചൊൽപ്പടിക്കാട്ടമാടിപ്പതെന്നതുപോലവേ മായയാടിക്കയാണെല്ലാ ച്ചരാചരജഗത്തും • ബ്രഹ്മാദിതൃണപര്യന്തം ദേവാസുരമനുഷ്യരും പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളോരോന്നോരിഷ്ടമാലെന്നപ്പോവർ • ഗുണന്താനാക്കുമെന്നും കാരണം നരപാലക! കാര്യംകാരണമെന്നോന്നും വേർപെടുംശങ്കയില്ലതിൽ • മായാഗുണങ്ങളോരോരോ സ്വഭാവങ്ങൾ കരുപോല! ശാന്തൻ, ഘോരൻ, മൂഢനിവർ വെവ്വേറെ മട്ടിലാകയാൽ • ഗുണയുക്തൻ പുമാൻ നിത്യമെവ്വണ്ണം ഗുണഹീനനാം വന്നുകൂടെന്നിമ്മയലോകത്തിങ്കൽ വന്നിടുവതെങ്ങനെ? • ത്രിഗുണം വിട്ടതിന്നൊപ്പം ഭേദിയില്ലതു നിശ്ചയം ദേവർതിര്യക്കർമ്മർത്ത്യാദിയോനരപാലക! • ഗുണങ്ങൾ വിട്ടില്ല, കടം മണ്ണില്ലാതെ ജനിക്കുമോ? ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശന്മാർ മൂവരും ഗുണമൊത്തവർ • ചിലപ്പോൾ പ്രീതരപ്രീതരാമാം പിന്നെയങ്ങനെ ഗുണമൊത്തു വിഷമിക്കും ചിലപ്പോൾ മറ്റുവിധം ബ്രഹ്മാസത്വത്തിൽ വാഴുമ്പോൾ ശാന്തനായ് ധ്യാനനിഷ്ഠനാം പ്രീതനാം സൃഷ്ടിഭൂതങ്ങൾ തന്നിലു ജ്ഞാനയുക്തനായ് • സത്വം വിട്ടു രജസ്സാലും നേരത്തു കമലാസനൻ ഘോരനായിട്ടശേഷവും പ്രീതിഹീനനുമായിടും • വിധിയപ്പോളധികമാം തമോഗുണമൊടൊത്തിടും അന്നേരം ദുഃഖിയാം മൂഢനായും തീരുമസംശയം • മാധവൻ സത്വഗുണവാനെന്നു മക്കാലമായവൻ ശാന്തനായ് പ്രീതനായേററം ജ്ഞാനം പൂണ്ടുവസിച്ചിടും • അവൻ രജോഗുണം ചേർന്നു പ്രീതനായും ഭവിച്ചിടും തമസ്സു ചേർന്നാലെല്ലാർക്കും ഘോരനായിട്ടമങ്ങനെ • പ്രീതിമാൻ ശാന്തിമാൻ സത്വഗുണം ചേർന്നാൽ മഹേശ്വരൻ പ്രീതിഹീനൻ ഘോരനവൻ രജോഗുണമൊടൊക്കുകിൽ • ദുഃഖിപ്പോൻ മൂഢനവനത്രെ തമസ്സോടൊത്തു ചേരുകിൽ ഗുണാധീനത്തിലായീടില ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശരും • സൂര്യവംശം സോമവംശത്തിലുമുണ്ടായ ഭൂപതം മനുക്കളും പതിന്നാലു ചേരുമോരോ യുഗങ്ങളിൽ • മുമ്പിലാമന്യരെവ്വണ്ണം സംസാരഗുണാധീനരാം? സുരാസുരനരർ ചേർന്ന

ലോകംമായക്കധീനമാം * അതുകൊണ്ടിതിലൊട്ടുമിസംശയിക്കേണ്ട മന്നവ! ദേഹീമായക്കുകീഴ് വർത്തിക്കുന്നതിന്റെവശത്തിലായ് * പാത്രമതാംസംവിദ്രൂപത്തിൻകീഴിൽമായയും ജീവജാലത്തിൽവാഴുന്ന തൽപ്രേരണയിനാൽസദാ * മായാധിഷ്ഠിതയായുള്ളൊരന്തസ്സംവിത്താംമഹേശ്വരീ മായേശ്വരീഭഗവതീസച്ചിദാനന്ദരൂപിണീ * അവളേയോർത്തുസേവിച്ചുജപിച്ചുപ്രണമിക്കുക അതുകൊണ്ടുകനിഞ്ഞേകുംമോക്ഷമിങ്ങുപായേറിയോരാം * നൽകിസദാനന്ദദേവംതന്റെമായയെപ്പോക്കിടും ഉദ്ഭവം ജഗത്തെല്ലാംമായ,യതിന്നംബതാനൊരുനായിക * ഭുവനേശ്വരിയെന്നോതപ്പെടുന്നാദ്ദേവിയാകയാൽ മനസ്സുവള്ളിലാസക്തമായീടിൽ സതതംനൃപ! * ഇല്ലണെന്നായുള്ളമായയെക്കാണെന്നുവരുന്നതും? അതിനാൽമായയെപ്പോക്കാനില്ലമറെറാരുദൈവവും * സമർത്ഥമായ് ബ്രഹ്മരൂപിയാകുംശ്രീദേവിയെന്നിയേ ഇതട്ടിന്നില്ലസാമർത്ഥ്യമിതരർക്കുതമകററുവാൻ * സൂര്യചന്ദ്രാഗ്നിനൽമിന്നൽപ്രഭകൾക്കുമതെന്നിയേ സ്വയംപ്രകാശ,സംവിത്തായുള്ളമായേശിയംബയേ * ആരാധിക്കുക നീഭക്ത്യാമായാമോഹമകററുവാൻ എവംനന്നായ് പറഞ്ഞുഞാൻവൃത്താന്തപൂർവധാരികം * നീചോദിച്ചതു,പവനെയനുഗ്രഹിക്കുന്നകേൾക്കുവാൻ പുരാണത്തിന്റെപൂർവ്വാർദ്ധംഞാൻനിനക്കുപറഞ്ഞുതേ * വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടിതിൽദേവീമാഹാത്മ്യംവിസ്തരിച്ചുതാൻ ശ്രീമാതാവിൻരഹസ്യംനീയിതാർക്കുമേചൊല്ലൊലാനൃപ! * ഭക്തൻ,ശാന്തൻ,ദേവിതന്റെ ഭക്തരിൽഭക്തിയുള്ളവൻ ഗുരുഭക്തൻ,ജ്യേഷ്ഠപുത്രൻ,ശിഷ്യനമിവർക്കുചൊല്ലിടാം.

അഖിലകഥകളിൽവച്ചുത്തമമീപുരാണം
നിഖിലമറകളുംസാരമെല്ലാമടങ്ങും
പരിചിനൊടിതുപാഠംചെയ്യിലുംകേൾക്കിലുംതാൻ
വരുമവനതിവിത്തംജ്ഞാനവുംമാനവേന്ദ്ര!

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ആറാംസ്കന്ധം
[illegible]

ആറാംസ്കന്ധം സമാപ്തം.

ശ്രീലളിതാംബികായൈ നമഃ

ശുഭം.

ഹരിഃ ശ്രീഗണപതയെ നമഃ

അവിഘ്നമസ്തു

ശ്രീഭുവനേശ്വര്യൈ നമഃ

ശ്രീദേവീഭാഗവതം

ഭാഷ.

ഏഴാംസ്കന്ധം.

ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ഇത്തിവ്വകഥ കേട്ടിട്ടു ചോദിച്ചാൻ മുനിവര്യരേ! വ്യാസനോടു മുദാ ഭൂപൻ ധർമ്മിഷ്ഠൻ ജനമേജയൻ.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു

സൂര്യവംശം ചന്ദ്രവംശത്തിലുമുണ്ടായ മന്നവർ തൻവംശവിസ്തരം കേൾപ്പാനാഗ്രഹിക്കുന്നേൻ മുനേ! ॰ രണ്ടുവംശത്തിലും ജാതരായ മന്നവർ തൻകഥ പാപം പോക്കുന്നതതിനെ സർവ്വജ്ഞൻ നീ കഥിക്കണം॰ അവരെല്ലാം പരാശക്തിഭക്തരെന്നായ് ശ്രവിച്ചു ഞാൻ ദേവീഭക്തന്റെ ചരിതം കേട്ടാലാർക്കു തൃപ്തിയാം? ॰ ജനമേജയനാലേവം ചോദിക്കപ്പെട്ടൊരാമുനി വ്യാസൻ പ്രസന്നമുഖനായവനോടിതു ചൊല്ലിനാൻ ॰

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

കേട്ടുകൊള്ളുക രാജാവേ! വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞിടാം സൂര്യസോമാന്വയോത്ഭൂതരമ്മന്നവർ വൃത്തവും॰ വിഷ്ണുവിൻ നാഭിപത്മത്തിൽ നിന്നുണ്ടായ് നാന്മുഖൻ വിധി തപസ്സു ചെയ്തു സേവിച്ചിട്ടു വന്ദ്യജഗദംബയെ॰ അവരം തൻ വരവും വാങ്ങി ജഗത്സൃഷ്ടിക്കൊരുങ്ങിനാൻ മനുഷ്യരെ സൃഷ്ടിചെയ്‌വാൻ ശക്തിയെന്യേ പിതാമഹൻ ॰ മനസ്സുകൊണ്ടു ചിന്തിച്ചു നോക്കിനാൻ പലമാതിരി സൃഷ്ടിച്ചാനാമഹാൻ നല്ലപൂർത്തിയായതില്ലു പിന്നെയും॰ മനസ്സിൽനിന്നു നിർമ്മിച്ചാനേഴു പുത്രരെയവൻ മരീചി, യംഗിരസ്സ്, അത്രി, പുലസ്ത്യൻ, പുലഹൻ, ക്രതു॰ വസിഷ്ഠ, നേവം പേർകേട്ടോരേഴു മാനസനന്ദനർ രുദ്രൻ കോപത്തിൽനിന്നുണ്ടായ് മടിയിൽനിന്നു നാരദൻ॰ അംഗുഷ്ഠത്തിൽ ദക്ഷനുണ്ടായ് മനസ്സിൽ സനകാദികൾ വാമാംഗുഷ്ഠത്തിൽനിന്നുണ്ടായ് സുന്ദരീരത്നവല്ലഭ॰ "വീരിണി" എന്ന

പെർകെട്ടാറും പുരാണങ്ങളിൽ മന്നവ! "ശാസിക്ക നീ" എന്നരുളിച്ചെയ്തി ട്ടരുളായവളിൽ നാരദൻ • വിധിതന്റെ മാനസസുതൻ ദേവർഷിപ്രവരൻ മുനി.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു

ദക്ഷപുത്രീവീരിണിയിൽ നിന്നുണ്ടായ് മുനിയെന്നതായ് കേൾപ്പാൻ • ചൊല്ലിയ വാക്കിങ്കലെനിക്കുണ്ടായി സംശയം • നാരദൻ മുനിയെങ്ങു ജനിപ്പാൻ ദക്ഷപുത്രിയിൽ? • ബ്രഹ്മാവിന്റെ മനസ്സിൽ നിന്നുണ്ടായൊരു ഋഷിസത്തമൻ ദക്ഷൻ പിതാവായവളിൽ നിന്നുണ്ടായ് മുനിയെന്നതായ് നീയുരച്ചു ചൊല്ലുക? • ആർ ശാപത്താലെ ഇതുവിധം പൂർവ്വദേഹം വെടിഞ്ഞവൻ സർവ്വജ്ഞൻ നാരദൻ പിന്നെ ജന്മമെന്തിന്നെടുത്തതും?

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

വൃദ്ധിക്കായ് നീ പ്രജകളെ സൃഷ്ടിച്ചീടുക എന്നതായ് ബ്രഹ്മാവാണത്രെ പിതാമഹൻ ചൊല്ലിയവൻ ദക്ഷൻ • ജനിപ്പിച്ചു വീരിണിയിൽ ശതമായുള്ള പുത്രരെ ഹര്യശ്വരെന്ന പ്രജാപതി ദക്ഷനവരെ! • കണ്ടു പ്രജകളെ വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതിനായ് നാരദൻ ചിന്തിച്ചു കൊണ്ടായവരോടോതിനാൻ കാരണമായിട്ട്: • 'ഭൂമിയുടെ അറ്റമറിയാതെ പ്രജാസൃഷ്ടി ചെയ്യുന്നതെന്തിന്നു? ലോകനിന്ദിതരായിട്ടുണ്ടാകും സംശയം • ഭൂപ്രമാണമറിഞ്ഞിട്ടു സൃഷ്ടി ചെയ്യാൻ തുടങ്ങുകിൽ സാദ്ധ്യമാം കൊള്ളുമല്ലാതില്ല, സന്ദേഹമില്ലതിൽ • ഭൂമിയുടെ അളവിനെയറിയാതെ ജനങ്ങളെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന്നിങ്ങിനെ ബുദ്ധി തോന്നുന്നതിനാൽ'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഹര്യശ്വന്മാരെല്ലാം കേട്ടു നാരദമുനിയുടെ വാക്ക് സത്യമാണെന്നറിഞ്ഞവർ • ഭൂപ്രമാണമറിഞ്ഞിട്ടു വേണമായ് സൃഷ്ടി ചെയ്യുവാൻ എന്നോർത്തു ചെല്ലുകയെന്നുള്ള മതിയായ് • എല്ലാവരും അറിഞ്ഞിടാൻ നാരദൻ വാക്കുപോൽ ചിലർ കിഴക്കായി ചിലർ പടിഞ്ഞാറു ചിലർ • ഉത്സാഹമായ് പടിഞ്ഞാറും തെക്കു ചിലർ വടക്കു പുത്രന്മാർ പോകയാൽ ദക്ഷൻ വ്യസനം പൂണ്ടിതായ് തന്നെ • സൃഷ്ടിക്കായ് നിശ്ചയിച്ചു പുത്രരെ നിർമ്മിച്ചു മന്നവ! ആയിരം പ്രജാസൃഷ്ടിക്കായ് ശ്രമിച്ചു തുടങ്ങവെ • മുൻപിലെപ്പോലെ അവരോടും പറഞ്ഞാൻ നാരദൻ മുനി ഭൂമിയിങ്കൽ അളവറിയാതെ താൻ • ജനങ്ങളെ സൃഷ്ടിചെയ്യാൻ തുടങ്ങുന്നതു മൂഢമായ്? മുനിവാക്യം കേട്ടവർ സത്യമെന്നായ് ഭാവിക്കയാൽ • മുൻപിൽ സോദരരെന്നോണമെല്ലാവരും ചെന്നുപോയിതെ അപ്പുത്രരും പോകയാൽ ദക്ഷൻ

കോപമെന്തൊരുകൂട്ടുണ്ടതു ॰ ശപിച്ചുനാനാമെന്നപുത്രന്മാരെന്നിമിത്ത മായി.

മനുപറഞ്ഞു

നശിക്കുന്നീയെന്റെപുത്രനാശം [illegible] കാരണം ഇപ്പാപത്താൽ [illegible] ॰ എന്റെപുത്രനായ് [illegible] പുത്രനേയീയൊക്കെയാൽ [illegible] ജനിച്ചാൻ നാരദൻമുനി ॰ [illegible] അതിൽപതിമൂന്നുപേരെമഹാൻകശ്യപനേകിനാൻ ധർമ്മനായ് പത്തു, പതിനാറിൽപത്തേഴുപേരെയും ॰ [illegible] നാലുപേരെയും കൃശാശ്വനായ്ക്കൊണ്ടു, [illegible] ॰ അവർതൻപുത്രപൌത്രന്മാർ [illegible] നായ്നരപാലക! ॰ [illegible] മാതാക്കന്മാരിതെല്ലാം [illegible] ശപിച്ചുതേ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]ദ്ധ്യായം.

[illegible]ദ്ധ്യായം.

[illegible]പറഞ്ഞു

സൂര്യവംശത്തിലുണ്ടായ [illegible] പാർത്ഥൻവംശവിസ്താരമെന്നോടു ചൊല്ലുക [illegible]!

സൂതൻപറഞ്ഞു

സൂര്യാന്വയത്തിൻവിസ്താരം [illegible]! നാരദൻമുനിയിൽനിന്നുപണ്ടുകേട്ടതുപോലെ ഞാൻ ॰ സരസ്വതീനദീതീരത്തിലപ്പുണ്യാശ്രമത്തിലായ് [illegible] നാരദൻമുനി ॰ നമസ്കരിച്ചിട്ടവനെ [illegible] ഞാൻ [illegible] ॰ [illegible] ഞാൻ [illegible] ॰ [illegible] അവർതൻ [illegible] വിസ്താരമായ് [illegible]! ॰ [illegible]

യക! തത്വജ്ഞനാം നാരദനോടിതു ഞാൻ കേൾക്കവേയവൻ • ചിരിച്ചുംകൊണ്ടുരച്ചാൻ സൂൎയ്യവംശം മുദാ നൃപ!.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

രാജാക്കൾതൻ ശ്രേഷ്ഠവംശം കേൾക്ക സത്യവതീസുത! ധൎമ്മജ്ഞാനാദിസംയുക്തം ശ്രുതം കൎണ്ണസുഖപ്രദം • വിഷ്ണുവിൻ നാഭിപത്മത്തിൽനിന്നു സ്രഷ്ടാവതാം വിധി സൎവ്വജ്ഞൻ ശക്തിമാൻ സൎവ്വകൎത്താ താനെ ജനിച്ചവൻ • പണ്ടുണ്ടായെന്നു ചൊല്ലുന്നു പുരാണത്തിൽ പ്രസിദ്ധമായ് പതിനായിരമാണ്ടോളം പരാശക്തിയെയായവൻ • ധ്യാനിച്ചുംകൊണ്ടു സൃഷ്ടിക്കായെന്നു നന്നായ് തപിക്കയാൽ നിൎമ്മിച്ചാൻ ലക്ഷണങ്ങൾ ചേരുന്നല്ല മാനസപുത്രരെ • മരീചിയവരിൽ വച്ചു സൃഷ്ടിചെയ്താൻ പ്രസിദ്ധമായ് അവന്നു കശ്യപൻ പുത്രൻ പ്രസിദ്ധൻ സൎവ്വസമ്മതൻ • തൽപത്നിമാർ പതിമൂന്നുപേരു ദക്ഷന്റെ പുത്രികൾ അവരെന്നുളവായ് ദേവാസുരർ പന്നഗയക്ഷരും • പശുക്കളും പക്ഷികളും കാശ്യപസൃഷ്ടിയാണല്ലൊ പ്രസിദ്ധൻ സുരരിൽ സൂൎയ്യൻ വിവസ്വാനെന്ന പേർ • വൈവസ്വതൻ മനു അവൻ നന്ദനൻ കീൎത്തികേട്ടവൻ ഇക്ഷ്വാകുവാണവൻ പുത്രൻ സൂൎയ്യവംശവിവൎദ്ധനൻ • ഇക്ഷ്വാകുവെന്നാദ്യമനുവിന്നുണ്ടായി പത്തുപേർ സുതർ ശ്രദ്ധയായവർതൻ നാമങ്ങളെ കേൾക്ക നീ നൃപ! • ഇക്ഷ്വാകു, പിന്നെ നാഭാഗൻ, ധൃഷ്ടൻ, ശൎയ്യാതിയെന്നവൻ നരിഷ്യന്തൻ, പ്രാംശു, നൃഗൻ, ദിഷ്ടനെട്ടാമനായവൻ • കരൂഷ, പൃഷധ്രൻ, താൻ മനുവിൻ പുത്രർ പത്തുപേർ ഇപ്പത്തുപേരിലിക്ഷ്വാകുവാകുന്നു ജ്യേഷ്ഠനായവൻ • അവന്നു നൂറുപേർ പുത്രർ വികുക്ഷിയതിൽ മൂത്തവൻ ശൂരരാം മനുപുത്രന്മാർ മററുള്ളോൻ പത്തുപേരുടെ • വംശവിസ്താരവും ഭൂപ! കേട്ടുകൊൾക ചുരുക്കമായ് പ്രതാപവാനംബരീഷൻ നാഭാഗൻ തന്റെ നന്ദനൻ • സത്യസന്ധൻ ധൎമ്മനിഷ്ഠൻ പ്രജാപാലനതല്പരൻ ധൃഷ്ടാ, കൎമ്മശ്രേഷ്ഠകളൊക്കെയൊത്തിട്ടാക്ഷത്രമായതും ബ്രാഹ്മണത്വവുമുണ്ടായി ധൃഷ്ടങ്കൽനിന്നു ധാൎഷ്ടകം ശൎയ്യാതിക്കു സുതൻ കീൎത്തികേട്ടോനാനൎത്തനെന്നവൻ • പുത്രീ സുകന്യയവ്വണ്ണം മഹാസുന്ദരിയായവൾ അന്ധനാം ച്യവനന്നായിട്ടവളെയേകിനാൻ നൃപൻ* അവൾ ശീലഗുണംമൂലം അന്ധതാം പോക്കിനാനവൻ ആശ്വിനിക്കശ്ചിനീദേവന്മാരെന്നായ് കേട്ടിട്ടുണ്ടു ഞാൻ.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

നീ ചൊന്നൊരാശ്ചൎയ്യത്തിൽ വലുതായുണ്ടു സംശയം എന്താണന്ധനാകീടാൻ നൃപനേകാനെളുതാംഗിയേ? • വിരൂപയോനിക്കുന്നൊരാളെസ്ത്രീരത്നം ചെന്നുപുത്രിയെയോ? പുത്രിയുണ്ടാകവേ ജനകനറിഞ്ഞുംകൊ

ണോന്ധനാം • മുനിക്കായിക്കൊടുത്തീടാൻമൂലമെന്തുമുനീശ്വര! അ
നുഗ്രാഹ്യൻസമാനനകാരണംചൊല്ലുകെന്നോടമായ് .

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ജനമേജയവാക്യമേവംകേട്ടിട്ടാവ്യാസമാമുനി സന്തോഷിച്ചുചിരി
ച്ചുംകൊണ്ടവനോടുപറഞ്ഞുതേ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

വൈവസ്വതസുതൻശ്രീമാൻശർയ്യാതിക്ഷ്മനരോത്തമ! നാലായി
രംസുന്ദരിമാർഭാർയ്യമാരായ് ഭവിച്ചുതേ • എല്ലാലക്ഷണവുംചേർന്നോർ
രാജപുത്രികളായവർ സുസമ്മതകളെല്ലാരുമിഷ്ടകരംസ്നേഹമുള്ളവർ •
അവർക്കെല്ലാംസുന്ദരിയാംസുകന്യയൊരുപുത്രിതാൻ അക്കുമാരിപിതാ
വിന്നുമമ്മമാർക്കുമതിപ്രിയ • മാനസമ്പോൽസരസ്സുണ്ടാനഗരത്തിൻ
സമീപമായ് പടികളംകൊണ്ടുശോഭിച്ചുനിറഞ്ഞുംസ്വച്ഛമാംജലം •
നീർക്കാക്കയന്നവുംനല്ലവണ്ടാരംകോഴിയായതും പത്മങ്ങളെന്നിവിധ
വുംപക്ഷികളുംവണ്ടിനങ്ങളും • മധ്യത്തിലുംപുറവുമായിപ്പലതട്ടുവിള
ങ്ങിയും നാലുപാർശ്വത്തിലുംനല്ലവൃക്ഷക്കൂട്ടങ്ങളുംതിങ്ങിയും • തമാലം,
മരുതും,പുന്ന,യശോകം,സരളദ്രുമം ആലും,കടമ്പു,മന്ദാരമാവാഴ
ക്കൂട്ടവുമിന്നലും • പ്ലാവു,മാതളംനല്ലനാരകങ്ങളുമങ്ങനേ തെ
ങ്ങും,കവുങ്ങും,മന്ദാരം,പിച്ചിപ്പൂക്കൈതയായതും • ഇംഗിയെവുംകറു
കമൊഴിമച്ചുടിക്കൂട്ടവുമാവിധം പുളി,മാവും,ഞാവ,ലാചി,കടകപ്പാലവൃ
ക്ഷവും • പ്ലാശു,വേപ്പും,കരിങ്ങാലി,കൂവളം,നെല്ലിവൃക്ഷവും മറ്റുവൃ
ക്ഷങ്ങളുംപൂത്തുംമയിലുംകുയിൽവണ്ടും • കൂകീട്ടുംശോഭതേടുന്നസ്സ
രസ്സിന്നരികെയറ്റവും ഭാർഗ്ഗവൻച്യവനൻശാന്തൻമുനിയാവിജനസ്ഥ
ലം • അറിഞ്ഞിട്ടവിടെപ്പാർത്തുതപംചെയ്യാൻജിതേന്ദ്രിയൻ പ്രാണ
ങ്ങളെവെന്നദൃഢാസനത്തിൽവാണുമൗനിയായ് • ഇന്ദ്രിയങ്ങളടക്കി
ക്കൊണ്ടാഹാരവുമെന്നിയേ ജലപാനംകൂടിവിട്ടുദേവിയെയോർത്തു
പാർത്തുതേ • മേലെപുറ്റായ്തീർന്നുവള്ളിക്കൂട്ടംചുററിപ്പിണഞ്ഞവൻ ഉ
റുമ്പുകൾക്കൂടുവച്ചുകുറേക്കാലംകഴിഞ്ഞതിൽ • അവ്വണ്ണംച്യവനൻമു
റവുംമൺപുറ്റൊന്നാണമായിതേ നാരീഗണത്തോടുംകൂടിയൊരുനാ
ളാഭൂപോത്തമൻ • ആനൽസരസ്സിൽക്രീഡിക്കാനായിവന്നാൻധരാ
പതേ! ശർയ്യാതിയാത്രയോജലംനിറയുംനല്ലപൊയ്കയിൽ • ഭാർയ്യമാരോടു
മൊന്നിച്ചുകളിച്ചുംകൊണ്ടിരുന്നതേ സുകന്യാസുന്ദരീതോഴിമാരുമായ്
വനമാണ്ടവൾ • പൂക്കളെല്ലാംപറിച്ചുംകൊണ്ടങ്ങുമിങ്ങുംനടന്നുതേ
ശോഭിക്കപാദശരവുംഭൂഷണങ്ങളുമാണ്ടവൾ • നന്നാമുനിവാഴുന്നപു
റ്റിന്നരികിലെത്തിനാൾ അസ്ഥലത്തുകളിച്ചുംകൊണ്ടിരിക്കുന്നനേരമാ

യവറം ● പുററിൻപോരമതിൽകണ്ണുകാന്തിമിന്നാമിന്നുപോൽ ഇ
തെന്തെന്നോൎത്താച്ചാളപ്പുററുകെട്ടിച്ചുനോക്കവാൻ ● കൂൎത്തതാംമു
ള്ളുകൊണ്ടിട്ടുവേഗമത്തണ്ണീമണി സഞ്ചരിച്ചൃതിക്കൊപ്പംവന്നൊര
ക്കൊണ്ടൽവേണിയാറം ● പുററുമെല്ലിക്കവാന്തസാഹിപ്പതായ്കണ്ടു
തൽക്ഷണം അബ്ബാലയാംസുന്ദരിയെനോക്കീട്ടവളോടോതിനാൻ ● ക
ല്യാണി!യെന്തിതെന്നായബ്ഭാഗ്യവൻതാപസോത്തമൻ വരാനനേ!
വിശാലാക്ഷി!പോകതോന്നാതതാപസൻ മെല്ലിക്കാസ്ഥിപ്പുററിനെനീമു
ള്ളുകൊണ്ടുകൃശോദരി! ● മുനിയീവണ്ണമോതീട്ടവറംകേറംക്കാസ്ഥകാര
ണം ഇതെന്തെന്നായുരച്ചിട്ടാമുനിക്കളുടാതകണ്ണുകറം ● കുത്തിപ്പൊ
ട്ടിച്ചതിൻശേഷംഗമിച്ചാറംവിധിമൂലമായ് ഞാനെന്തുകഷ്ടംചെയ്യു
ന്നെന്നോൎത്തുംകൊണ്ടുകളിച്ചുമെ ● കോപിച്ചാനാവിധംകണ്ണുപൊട്ടീട്ടാ
കോപമുള്ളവൻ അതിവേദനകൊണ്ടിട്ടുദുഃഖിച്ചുററംതളൎന്നു ●
സൈന്യങ്ങറംക്കടനേതന്നേമലമൂത്രങ്ങറംനിന്നുപോയ് വിശേഷിച്ചാ
നന്നവന്മന്ത്രിമാൎക്കുമതേവിധം കുട്ടകളും ഗജാശ്വങ്ങളെല്ലാപ്രാണി
ക്കളുമേനൃപ! മലമൂത്രങ്ങടവിനാൽശൎമ്മാതിക്കതിദുഃഖമായ് ● മലമൂത്രം
നിന്നവൎന്നായവനോടോതിസൈന്യവും അതിനുമൂലമെന്തെന്നചി
ന്തിച്ചാൻനരപാലകൻ ● ചിന്താൎത്തനായ്ഗൃഹംപൂകിട്ടുകൃത്യംചെയ്യു
താതവാൻ എന്തുചോദിച്ചുസൈന്യങ്ങളോടുമന്യരോടുംനൃപൻ ● സ
ജ്ജനിൻറപടിഞ്ഞാറവനത്തിങ്കൽതപോധനൻ ച്യവനൻവഹി
ച്ചുശൻതപംചെയ്യുന്നുണ്ടൊരമായ് ● അവനുചിതമായാരോപോയ്
ചെയ്തിട്ടുണ്ടോതപദ്രവം എല്ലാവൎക്കുമതിസ്സുഖമില്ലദുഃഖംവാച്ചനിശ്ചയം ●
ശ്രേഷ്ഠൻവൃദ്ധൻതപോവൃദ്ധൻമഹാത്മാഭാഗ്യവൻമുനി അപകാരമവ
ന്നാരോചെയ്യുന്നായോൎത്തിടുന്നുഞാൻ ● അറിഞ്ഞോഅറിയാതെയന്യ
ഥോ,അതിൻറഫലമണിത് നിശ്ചിച്ചാനാതാപസനെദ്രോഹിച്ചാമവ
നോടുവം ● ഇതുചോദിക്കവേചൊന്നാർദുഃഖിച്ചീടുന്നസൈനികർ മ
ഹാഭാഗരക്കളുടെൽദ്രോഹമറിയാതെങ്ങറംമന്നവ!.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാം സ്കന്ധം
സൂൎയ്യവംശകഥ
രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ചോദിച്ചാൻനൃപനീവണ്ണംദുഃഖിച്ചവരോടൊക്കയും ഇങ്ങി

ധംപിണങ്ങീട്ടുംബന്ധുക്കളോടുമങ്ങനെ • സൈന്യവുംതാതനുംദുഃഖി
പ്പൂതുകണ്ണസ്സുകന്യയും പുറവുപൊട്ടിച്ചതോർത്തിട്ടാസ്സുചനോടിങ്ങചൊ
ല്ലിനാൾ • അയ്യോ!കാട്ടിൽകളിക്കുമ്പോൾവല്മീകംപൂഴ്ന്നൊരപ്പൊട്ടും
പോരങ്ങൾരണ്ടുപൊൻപോൽകണ്ടേൻനല്ലൊരുപുററിനെ • അതിങ്ക
ലൊരുതേജസ്സുംകണ്ടുമിന്നാമിനുങ്ങുപോൽ മിന്നാമിനുങ്ങെന്നോർത്തിട്ടു
സൂചികൊണ്ടതുകുത്തിനേൻ • വെള്ളംപൊഴിഞ്ഞുകണ്ടേൻഞാനതുനാ
സൂചിമന്നവ! ഹാഹായെന്നൊരുച്ചയുംകേട്ടുപുററിൽനിന്നുപെട്ടെന്നവെ •
ഇതെന്തെന്നായ് സംശയിച്ചിട്ടുടനേവിസ്മയിച്ചുഞാൻ അപ്പുററിലെ
ന്തിനെക്കുത്തിയെന്നറിഞ്ഞതുമില്ലതാൻ • സുകന്യാവചനംകേട്ടാസ്സു
പൻശർയ്യാതിയായവൻ മുനിദ്രോഹമറിഞ്ഞിട്ടുപ്പുററിന്നരികിലെത്തി
നാൻ • കണ്ടാനതിങ്കൽഋഷിശ്രേഷ്ഠംച്യവനൻമുനിവര്യനെ മുനിതന്നുടൽ
മൂടീട്ടംപുററുപൊട്ടിച്ചുമന്നവൻ • അവനെഭൂമിയിൽവീണുനമിച്ചാൻ
വടിപോലവൻ സ്തുതിച്ചാൻതൊഴുതുംകൊണ്ടുതാഴ്മയോടാമുനീന്ദ്രനെ •
ഈയകൃത്യംചെയ്തുപോയെൻമകളിങ്ങുകളിക്കവേ അറിവെന്ന്യേബാല
യായോളിവളെന്നെന്നീക്കുമിക്കണം • ഞാൻകേട്ടിട്ടുണ്ടുമുനിമാർശാന്തരെ
ന്നുമഹീമതേ! ബാലികതൻകുററംനീയുംപൊറുക്കുക.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഭൂപവാക്കിതുകേട്ടിട്ടുച്യവനൻമുനിചൊല്ലിനാൻ കണ്ടിട്ടുദുഃഖി
യായൊരാവിനയത്തോടുഭൂപനേ.

ച്യവനൻ പറഞ്ഞു.

ഒരിക്കലുംഞാൻകോപിക്കയില്ലതെല്ലുംനരോത്തമ! നിൻപുത്രി
പീഡിപ്പിച്ചിട്ടുംശപിച്ചില്ലിന്നിനിഞാൻ • കുററംചെയ്യാതെ
യെൻനേത്രംകുത്തിപ്പൊട്ടിച്ചുനിൻമകൾ ആപാപംകൊണ്ടുനീയിന്നു
ദുഃഖിച്ചീടുന്നുമന്നവ! • വൈദികതാപദ്രോഹംചെയ്തിട്ടുതോന്യപൂരു
ഷൻ ശിവൻതാൻരക്ഷചെയ്താലുംസുഖിയായിവസിച്ചിടാ • കണ്ണില്ലാ
തായിവൃദ്ധൻഞാനെന്നുചെയ്യേണ്ടൂഭൂപതേ! അന്ധനായവനെയാരുശു
ശ്രൂഷിക്കുംനരോത്തമ!

രാജാവു പറഞ്ഞു.

ബഹുസേവകർനിൻസേവചെയ്യുമെല്ലായ്പ്പോഴുംമുനേ! ക്ഷമിച്ചാ
ലുംമഹാത്മാവേ!,താപസർകോപമററവർ.

ച്യവനൻ പറഞ്ഞു.

സഹായമില്ലാതെവൃദ്ധൻതപംചെയ്തീടുമിന്നുഞാൻ നിൻസേവ
കരെനിക്കെന്തൊരിഷ്ടത്തെച്ചെയ്തിടുംനൃപ! • ക്ഷമിപ്പിക്കുന്നുനീയെ
ന്നെയെങ്കിലെൻവാക്കുകേൾക്കുക എൻശുശ്രൂഷക്കുകണ്ണാംനിൻകന്യ

യാംകമലാക്ഷിയെ • നിന്നീപുത്രിനിമിത്തം ഞാൻ സന്തോഷിക്കാമെ
ന്നോർത്തേ! തപസ്സുചെയ്യും ഞാനെന്റെ ശുശ്രൂഷയവൾ ചെയ്തിടും •
ഇതു ചെയ്തീടിലിന്നവർക്കൊരു പേക്കിരെസുഖംവരും ഞാൻ സന്തോഷി
ക്കിലുണ്ടാകും സൈന്യങ്ങൾക്കും സുഖോദ്ഭവം • കന്യാദാനംചെയ്കമനം
കൊണ്ടു ചിന്തിച്ചു നീ നൃപ! വ്രതനിഷ്ഠൻ താപസൻ ഞാൻ ദുഷ്യമില്ലിതി
ലൊട്ടുമേ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

മുനിവാക്യം കേട്ടു ചിന്താതുരനായ്ത്തീർന്നു മന്നവൻ തരാംതരികയി
ല്ലെന്നൊന്നും ചൊല്ലീലൊരുത്തരം! • വിരൂപ,നന്ധ,നിവ്വൃദ്ധനെവ്വണ്ണം
കോമളാംഗിയാം എൻപുത്രിയെയ്‌വന്നേകിസ്സുഖിയായ്‌ വാണിടുന്നു
ഞാൻ • പാപിയാം മൂഢനെന്നാലും ഗുണദോഷമറിഞ്ഞവൻ പുത്രി
തൻ സൌഖ്യമില്ലാതെയാക്കും തന്റെ സുഖത്തിനായ് • അന്ധൻ വൃ
ദ്ധൻ ച്യവനനെ വരിച്ചിട്ടു കൃശോദരി മാരമാലാണ്ടുകാലത്തെ കഴിച്ചീടു
ന്നതെങ്ങനെ? • സദ്ഗുണൻ പതിയെന്നാലും യൌവനത്തിങ്കൽ മന്മഥൻ
ഉൾക്ഷയൻ സുന്ദരികളെ,ത്തുച്ചെയ്യുമീയന്ധനോടവർ • ഗൗതമൻമു
നിയെയാണ്ടുരൂപയെ യൌവനയുക്തയാം അഹല്യയിന്ദ്രനാൽ പണ്ടുവഞ്ചി
ക്കപ്പെട്ടു സുന്ദരി • അവൾ തൻ ധർമ്മദോഷത്താൽ ശപിച്ചാൻ പതി
ഗൌതമൻ വരട്ടെ ദുഃഖമതിനാൽ കൊടുക്കില്ലെന്റെ പുത്രിയെ • എ
ന്നുറച്ചു ഗൃഹംപൂകി കണ്ണീരൊടു മന്നവൻ മന്ത്രിമാരെ വരുത്തീട്ടു ചി
ന്തിച്ചാനഴലോടവൻ • മന്ത്രിമാരേ! പറഞ്ഞാലുമെന്തു ചെയ്യേണ്ടതിന്നു
ഞാൻ? മുനിക്കിവളെയേകേണമല്ലെങ്കിലഴലാകണം • നല്ലതെന്താ
ണിതിൽ,ചെന്നു ചിന്തിച്ചീടുകനിങ്ങളും.

മന്ത്രിമാർ പറഞ്ഞു.

ഫലമാമിസ്സങ്കടത്തിൽ ഞങ്ങളെന്തു പറഞ്ഞിടും എവ്വണ്ണമിസ്സുന്ദ
രിയെ ഭർഗ്ഗന്നേകിടുന്നതും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

പിതാവുമാമന്ത്രിമാരും ദുഃഖിക്കുന്നതു കാണുകയാൽ ചിരിച്ചുംകൊ
ണ്ടിംഗിതത്തെയറിഞ്ഞു കന്യ ചൊല്ലിനാൾ: • 'ചിന്തകൊണ്ടെന്തു നീ
താത! തളർന്നിടുന്നതേററവും എനിക്കുവേണ്ടി ദുഃഖിച്ചു വലഞ്ഞു വാടിയീ
വിധം • ഞാൻ ദ്രോഹം ചെയ്ത മുനിയെപ്പോയ്ക്കണ്ടാശ്വാസമേകി ഞാൻ
തോഷിപ്പിക്കാമവനായിത്തന്നെയേകീടു മന്നവ' • സ്വകന്യതൻവാ
ക്കിവണ്ണം കേട്ടിട്ടാ രാജസത്തമൻ മന്ത്രിമാർ കേൾക്കവെ ചൊന്നാനവ
ളോടു പ്രസന്നനായ്: • 'കോപമുള്ളോൻ,വൃദ്ധ,നന്ധ,നവനാബലയായ
നീ [illegible] ചെയ്തു വിധം വസിച്ചീടും വരാനനേ! • രതിക്കുതുല്യമാ

ത്തീട്ടമീരൂപം ചേർന്നിരിക്കുന്ന ഞാൻ എൻസുഖത്തിന്നന്ധനായ വൃദ്ധനെ
കാമിക്കുന്നതെങ്ങനെ? • അച്ഛൻ മകളെയേകേണം യുവാവായ് ശക്തനായി
ട്ടും ധനധാന്യസമൃദ്ധനായുമുള്ളവന്നത്രേ • നിൻരൂപമെങ്ങു ക
ല്യാണി! യെങ്ങീവൃദ്ധൻ വനേചരൻ അരോഗ്യനാമവന്നായെവ്വണ്ണമേ
കുന്നിരിക്കുന്നു ഞാൻ? • ഉടജത്തിൽ സദാ ചരസമവനമദിരേക്ഷണേ!
അവനെന്നിൻറെ പതിയായ് ഞാൻ കല്പിക്കുന്നതെങ്ങനെ? • എനിക്കീ
ശൈസ്ത്യമൊത്തിരുമരണാന്തമന്നായു കാലം എനിക്കനിരുന്നയന്ധനു
കൊടുക്കാനില്ലസമ്മതം • വരാനുള്ള ദുഃഖമിട്ടും ധൈര്യം തേവിട്ടുകില്ല
ഞാൻ ഉറപ്പായ് പറയുന്നിതാ ബാലേ! കൊടുക്കില്ലന്ധനായ് ദ്വിജം • പോ
യീടിലുമിരുന്നാലുമെൻ രാജ്യം ദേഹമായതും ഞാനന്ധനാമെച്ചന്നേകുകി
ല്ലനിന്നെ മനോഹരേ!' • അച്ഛനെൻറ വാക്കുകേട്ടോതീ സുകന്യയവനോട
ടൻ പ്രസന്നമുഖിയായേററം സ്നേഹത്തോടീവചസ്സിനെ.

സുകന്യ പറഞ്ഞു.

മുനിക്കെന്നേയിന്നുനൽകുകെനിക്കില്ലായ ചിന്തയും ഞാൻ നിമി
ത്തം ഭവിക്കട്ടേ ജനങ്ങൾക്കെല്ലാർക്കും സുഖം • മഹാത്മാ വൃദ്ധനാമപ്പ
തിയെ ഞാൻ ഭജിച്ചിടാം ഋഷയാം ജനമില്ലാത്ത വനത്തിലതികാതി
യായ് • നന്നായ് പതിവ്രതാധർമ്മമനുഷ്ഠിച്ചീടുമങ്ങു ഞാൻ ഭോഗേച്ഛയി
ല്ലെനിക്കച്ഛാ! സ്വാധ്വമാണെൻറ ചിത്തവും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

അവൾതന്നാ വാക്കുകേട്ടു മന്ത്രിമാർ വിസ്മയിച്ചുതേ രാജാവുമതി
മോദത്തോടെത്തി താൻ മുനിസന്നിധൌ • ചെന്നാമുനിയെ വന്ദിച്ചു
ചൊന്നാൻ മന്നവനാമവൻ: 'സ്വാമിൻ! ഗ്രഹിക്ക വിധിപോൽ സേവ
ക്കായെൻറ പുത്രിയേ' • എന്നോതീട്ടു നൽകി വിവാഹവിധിയാ
ടവൻ ആ കന്യയെ സ്വീകരിച്ചു ഇഷ്ടനായ് ഭാർഗ്ഗവൻ മുനി • രാജാവേ
കാൻ നിനച്ചു സ്ത്രീധനം വാങ്ങിയില്ലവൻ കൈക്കൊണ്ടാൻ കന്യയെ
മാത്രം തൻറെ ശുശ്രൂഷ ചെയ്യുവാൻ • മുനി സന്തുഷ്ടനായപ്പോൾ, സുഖം
പ്രാപിച്ചു സൈനികർ ഉടൻ താൻ പരമാഹ്ലാദമുണ്ടായീ നരപാലനും •
കന്യാദാനം ചെയ്തു ശ്രീപൻ ഗൃഹത്തിന്നായ് ഗമിക്കുവാൻ നിനച്ചു ദയയോടെ
വനോടന്നു കന്യ പിന്നെ ചൊല്ലിനാൾ.

സുകന്യ പറഞ്ഞു

'അച്ഛ! നീ സ്വീകരിച്ചാലുമെൻ വസ്ത്രാഭരണങ്ങളെ വല്ക്കലം നല്ല
തായും നീ ധരിക്കാനായിനൽകുക • മുനിപത്നീവേഷമോടും നല്ലവണ്ണം
തപസ്സിൽ ഞാൻ ശുശ്രൂഷിക്കാം, നിൻറെ കീർത്തി നിലനിർത്താനായിട്ടി
ലായ് • ചെയ്താലും ഭൂമിയിലും സ്വർഗ്ഗത്തിലുമങ്ങനെ പരലോകസു

ഖത്തിന്നായ് ധർമ്മകാക്ഷനായൊരൻ സദാ ॥ അന്ധനാം വൃദ്ധനായെൻ നൽബാലപുത്രിയെയേകിനാൻ എന്നുമെപ്പൊഴുമിങ്ങു കാണുവന്നോ ചെയ്യാവല്ലനീചിരമൊ! ॥ ഭൂമിയിൽ വസിഷ്ഠനെന്നവണ്ണം ധർമ്മപത്നിയെ ബാധ തിയൊന്നവണ്ണമരുന്ധതിയെന്നപോലെ ലക്ഷണമൊത്തിപ്പതിൽ ॥ അത്രിപത്നിയു മെവ്വണ്ണം ഭൂമിയിൽ കീർത്തികേട്ടതെ അവ്വണ്ണം നിൻപുത്രിയാകുമൊരാ കീർത്തി വളർത്തിടും ॥ സുകന്യതൻ വാക്കുകേട്ടാ നൃപൻ പരമധാർമ്മികൻ ഉടനെ കേകിട്ടാവരാംഗിയാളെ കണ്ടുകരഞ്ഞാൻ ചിത്രശോഷണനാം ന്യ മുനിസ്ത്രീവഷമാകയാൽ മുഖം വാടിട്ടുപോയനിമന്നാ നൃപതിഞ്ഞു താൻ ॥ തോലുംവല്കലവും പുണ്ടപുത്രിയെ കണ്ടരാജനികം കരഞ്ഞാ കഴിവൊരുണർവ്വിറയ്ക്കുന്നവരെന്നപോൽ ॥ പുത്രിയോടു പറഞ്ഞുംകൊ ണ്ടാ നൃപൻ മന്ത്രിമാരുമായ് ഭേദിച്ചപ്പിച്ചൊരവളെ വിട്ടുപോയ് നഗര ത്തിനായ്.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം ഏഴാം സ്കന്ധം

സുകന്യാവിവാഹം ॥

മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

—:o:—

നാലാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

രാജാവുപോകവെ ധർമ്മശ്രദ്ധയുള്ള സുകന്യകാ മതിയായ് ശുശ്രൂഷ ചെയ്യാളഗ്നികൾ സേവയും ॥ സപാദ്യക്രമപ്പെട്ടവിധംഫലമു ലങ്ങളെ യവൾ കൊണ്ടുവന്നുമുനിക്കു ശ്രദ്ധയാസ്തുതിസേവയിൽ ॥ പതിയെ കാഞ്ഞവെള്ളത്തിൽ കുളിപ്പിച്ചിട്ടു, മാൻതുകൽ പുതപ്പിച്ചുവ സിപ്പിക്കും നല്ലതാമാസനത്തിലായ് ॥ യവ,മെള്ളും,ദർഭയുംമുൻവച്ചിട്ടു ജലപാത്രവും അവനോടോതിടും നിത്യകർമ്മം ചെയ്കമുനീശ്വര! ॥ നി ത്യകർമ്മം കഴിഞ്ഞിട്ടു കൈപിടിച്ചുടൻ കൊണ്ടുപോയ് ഇരുത്തിടും വിരി പ്പിങ്കലാസനത്തിങ്കലെങ്കിലും ॥ ഫലമൂലങ്ങളെപ്പിന്നെക്കൊണ്ടുവന്നാ ന്നുപമന്നഭ ക്ഷിപ്പിക്കും ശ്രദ്ധയായവരിച്ചൊരുത്തമകിടം ॥ തൃപ്തിയായി ഭക്ഷിപ്പിച്ചാചമിപ്പിച്ചതിനെതിരായ് പാക്കും വെറ്റിലയും പിന്നെക്കൊ ടുക്കും വയ്പ്പിനതിനായ് ॥ ഏവം തൊട്ടുതമകീട്ടങ്ങിരുത്തും നല്ലൊരാ സിനെ തലോടൊതോടും പിന്നെ തൻ ദേഹകാര്യം നടത്തിടും ॥ താനും മെല്ലെക്കിച്ചിട്ടു പിന്നെയും ചെന്നവന്നിയെ സ്നേഹത്തോടേതുമെ ന്താണ്കല്പിക്കുന്നതുമാമുനേ! ॥ ഇഷ്ടമെന്നെങ്കിൽ തൊനിപ്പോൾ ചെ

൭൭

ഭോദാംനിൻറെ കാലുകരം പതിയിൽ ശ്രദ്ധയോടെവം ശുശ്രൂഷിച്ചുവരം
നിത്യവും • ഹോമംകഴിഞ്ഞാൽ സന്ധ്യയ്ക്കുംസപാദ്രക്കൂടംമ്രദക്കളും പ
ഴങ്ങളുംകൊണ്ടുവന്നാമുനിക്കായിക്കൊടുത്തിട്ടും • തിരുങ്ങളെയോടവരം
ശേഷം ഭക്ഷിക്കാമെന്നുറയ്ക്കായ് ശയ്യയിലവിരിപ്പിട്ടുകിടത്തുമവനെയ
വരം • സുഖമായിക്കിടക്കുമ്പോരംതലോടുമവരംകാലുകരം ചോദിക്കുമ
നിയോടായിപ്പലസ്ത്രീധർമ്മങ്ങളെല്ലാം • കാലുതണുംതലോടിട്ടു രാത്രിയിൽ
മേതിയാംവണ്ണം ഉറങ്ങുമ്പോരംകാൽക്കലായിക്കിടന്നുറങ്ങിട്ടും • മുന്നു
കാലത്തുമെഴുന്നേറ്റുടനെപ്പതിയേയുമവരം വിധിച്ചപോലെ തൊഴുതെപ്പിക്കുന്ന
ശൌച്യമുണ്ടാക്കുന്നതിനായി • ശൌചകാലത്തുമവിടെ നിന്നുകൂട്ടിട്ടു സമീപ
മായ് ഇരുന്നിട്ടുടനെ ചെന്നായിട്ടുള്ളവിക്കുമപ്പോഴും • നേരത്തെ
ന്തിറവുജലവും പാത്രവുമെണ്ണമായവരം ശൌചത്തിന്നായ് കൊണ്ടുവച്ചു
പ്പതിയെയപ്പോഴുണർത്തിട്ടും • ദന്തധാവനം കൊണ്ടാക്കിനിന്നിട്ടു ദിനേപ്രായ് സഖി
മായവരം ശൌചംകഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെയപ്പോഴുടൻ ആശ്രമത്തിലായ്
കൊണ്ടുവന്നിട്ടുമാസനത്തിലിരുത്തിട്ടും • വിധിപോൽ ജലവുമെ
ണ്ണയുംകൊണ്ടു കാൽകഴുകിച്ചിട്ടു മുഖം കഴുകിച്ചുവെന്നോണംപല്ലുതേ
പ്പിച്ചവൾ • കമ്പും മറ്റുംകൊണ്ടുവന്നവച്ചുമാരാജനന്ദിനി ശുദ്ധ
മാനൊരു ജലംകൊണ്ടുവന്നു കുളിപ്പാൻ • കൊള്ളിവച്ചിട്ടുചോദി
ക്കുമെന്നവനോടുകൂടവേ എന്തുചെയ്യേണ്ടു മഹർഷിശ്രേഷ്ഠ! പല്ലുതേച്ചുകഴി
ഞ്ഞുവോ? • കാന്തനെ വരുത്തി ഉറായിമന്ത്രപൂർവ്വം കുളിക്കണി പൂർവ്വ സ
ന്ധ്യയിതാവന്നു ഹോമത്തിന്നുള്ള കാലമായ് ഹോമം ചെയ്തിട്ടു വിധി
പോൽ ചെയ്യുന്നീദേവതാർച്ചനം • തപസ്വിയാംവല്ലഭനെയിച്ചകന്യ
തീവിധം പ്രീത്യാനിത്യംനിഷ്ഠയോടും ശുശ്രൂഷിച്ചാളനിന്ദിത • ശുശ്രൂ
ഷചെയ്തുമവ്വണ്ണം പാനമന്ന്‌ക്കനികരംക്കളെ ആരാധിച്ചാരം ച്യവന
നെമാത്രം തൊട്ടാവരാനന • ഒരിക്കൽസൂര്യപുത്രന്മാരശ്വിനീദേവർക
ളും പിന്നീട് കളിച്ചുംകൊണ്ടുവന്നാരായാശ്രമത്തിൻസമീപമായ് • സ്നാ
നംചെയ്താശ്രമത്തിന്നാരേ കുമ്പോളവരാശ്വിനീദേവർ സുകന്യയെക്കണ്ടു
സൂര്യസുതരാരന്തുസ്പതരെ • ദേവസ്ത്രീയെന്നോരവളെ കണ്ടു ചാരത്തു
തൽക്ഷണം ചെന്നുമോഹിതരായിട്ടു പറഞ്ഞാരവരാരിരാൽ • 'കന്നി
യ്ക്കുകനിന്നോടു ചോദിക്കുന്നതു സുന്ദരി! ദേവന്മാർക്കെല്ലാം നീ സത്യം
ചൊല്ലണംമെല്ലവേ ചെന്നെ! • നിന്നെപ്പോൽ ഒരുവളൊരുതിനിക്കാട്ടിൽവ
ന്നതും തനിയേ ഇത്തടാകത്തിൽ സ്നാനത്തിനുംവരാനതെ? • ഞങ്ങ
ളൊരുമകരംനിന്ദ്യന്നിനും താനിന്നു കാന്തിയാൽ നീയാരെന്നറി
വാനിച്ഛയുണ്ടു ചൊല്ലുകശോഭനേ! • ചന്ദ്രലോകത്തിലെ ചന്ദ്രപ്പുത്രിയോനിൻ
പാദപങ്കജങ്ങളെ ഭൂവിൽചവുട്ടിനീ പാവത്തിലേക്കെന്താണിങ്ങുള്ളിൽ •

നടന്നീടുന്നതെന്തിന്നാസ്സിമാനാഥയതായനീ മറവെന്ന്യേ വനത്തിനാൽ സഞ്ചരിപ്പതുമെന്തുനീ? ॰ ദാസീഗണങ്ങളോടൊന്നും കൂടാതെയുമെന്തിനാൽ രാജസ്ത്രീയോ ചൊല്ലുകനീ സത്യമപ്സരനാരിയോ? ॰ ധന്യരാം നിൻജനകനും മാതാവും നീനിമിത്തമായ് ॰ നിൻപതിക്കെഴുമൊരു ഭാഗ്യം ചൊൽവാൻ ഞങ്ങളശക്തർതാൻ ॰ നിൻപാദങ്ങൾവച്ചു ഭൂമിശുദ്ധയായ്തീർന്നുകാരണം ദേവലോകത്തിനേക്കാളും ശ്രേഷ്ഠതാൻ ചാരുലോചനേ! ॰ മഹാഭാഗ്യം ചെയ്തുനിന്നെക്കാണാൽ മൃഗങ്ങളും കാട്ടിലുള്ള പ്രാണികളും ഭൂമിയും ശുദ്ധയായിതേ ॰ നിന്നെയേറെസ്തുതിച്ചുള്ള സാദ്ധ്യംനീസത്യമോതുക? നിന്നപ്പൂനാരെങ്ങു കാന്തൻമുഖാകാണണമതിനാഗ്രഹം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

അവർവാക്കിതുകേട്ടിട്ടുമഹാസുന്ദരിയാമവൾ അതിലജ്ജയോടെ ദേവപുത്രന്മാരോടുരചൊല്ലിനാൾ: ॰ 'ശര്യാതിപുത്രിഞാൻസാധ്വീമുനിപത്നിധരിക്കുക യത്ര്ന്നപൂർവ്വതാതനെനിക്കു ച്യവനനെന്നേകിനാൻ ॰ ദേവന്മാരേ! വൃദ്ധൻ, അന്ധൻ, താപസൻ, മമവല്ലഭൻ അദ്ദേഹത്തിന്നു ശുശ്രൂഷചെയ്യുന്നുഞാൻസാദരം ॰ ഈയാശ്രമത്തിലാണോ, തനിക്കുള്ളിരിക്കുന്നുവന്നതും? ശുഭമാമാശ്രമത്തിൽവന്നാതിഥ്യം സ്വീകരിക്കുവിൻ! ॰ ആവാക്കുകേട്ടവർചൊന്നാരവളോടു നരാധിപ! 'തപസ്വികായിനിന്നൊനിന്നപ്പനെങ്ങനെനൽകിനാൻ ॰ ശോഭിക്കുന്നതല്ലമിന്നൽകൊടിപോലീവനത്തിലനീ ദേവസ്ത്രീകളിലും നിന്നെപ്പോൽ കണ്ടിട്ടില്ലൊരുത്തിയെ ॰ ദിവ്യവസ്ത്രോചിതാശോഭിക്കുന്നില്ലിതുകൾകൊണ്ടുനീ ലാവണ്യപൂർണ്ണയാകുന്നിതുഷണോചിതയല്ലയോ?'

വയസ്സുനീയന്ധതപസ്വിയെവരനേ । മണാളനാക്കിട്ടുനിനക്കുസങ്കടം ॥ ഇയൌവനത്തീശിനരൈവചേഷ്ടിതം । നിനസ്സുിലെററംകൊഴിഅവരന്തനേ! ॥ അവൻവൃദ്ധാവെട്ടചെറുപ്പമാണെന്നീ । സമർത്ഥകേളികളുംഗ്രഹിയില്ലതേ ॥ അനംഗനെസ്സുന്നൊരബാണമെന്നകെ പതിക്കയ്ല്ലിപ്പതിയന്ധവൃദ്ധനിൽ ॥ ചെറുപ്പമായുള്ളൊരുനിന്നെമന്ദനാം । ചിരജ്ഞാനീപ്പൊട്ടനൊഴ്ത്തയാക്കിനാൻ ॥ നിനക്കിവൻചേർന്നവനല്ലൊ ധന്യനേ । വരിക്കനീവല്ലഭനായ് വരാനനേ! ॥ നിരർത്ഥമായ് നിന്നുടെജന്മമന്ധനാം । തപസ്വിയെനീവരനായ് വരിക്കയാൽ ॥ വനത്തിൽവാഴ്വുംതുകൽവസ്ത്രവുംനിന । ക്കണിക്കലുംയോഗ്യതയില്ലസുന്ദരി! ॥ ഉറപ്പൊടുംതെങ്ങളിൽനിലയാതെതനേ । വരിച്ചുകൊൾകിന്നതുകൊണ്ടുബാലികേ! ॥ വൃദ്ധനെച്ചുന്ധനെയെന്തിനാണീ । സ്സുയൌവ്വനാഢ്യത്വമതാകിടുന്ന । ഭജിപ്പതെന്തിന്നിഹ? ഭാഗ്യഹീനൻ । ഭരിപ്പതിന്നും

കഴിയരുതെന്താരന്ധൻ ॥ സുഖത്തിനാകാതിവരനവെടിഞ്ഞുനീ । വ
രിക്കോടോതെങ്ങളിലിന്നൊരാളേ ॥ കളിക്കനീരമൈത്രഥത്തിൽന
നായ് । സുനന്ദനാദ്യോനമതികളുംതാൻ ॥ വയസ്സുനാമന്ധനൊടൊ
ത്തുമാനം । വെടിഞ്ഞുകലംകളയുന്നതെന്തേ? ॥ നൃപാത്മജാനീബ
ഹുസുന്ദരാംഗി । സുഖങ്ങളെല്ലാമറിവുള്ളബാലാ ॥ തനിച്ചുനീകാട്ടി
ലിങ്ങുകാലം । കഴിപ്പതെന്മട്ടൊരസൌഖ്യമെന്യേ? ॥ എന്നാക
യാൽഭവതിഞങ്ങളിലിന്നൊരാളെ । നന്നായ് വരിക്കുകനിനക്കുസുഖ
ത്തിനായി ॥ വേഗംവെടിഞ്ഞുമുനിവൃദ്ധനെവിണ്ണിലുള്ള । ഭോഗ
ങ്ങളെങ്ങളൊടുകൂടുഭുജിക്കനൃപപുത്രി ॥ ഈവൃദ്ധനോടൊത്തുവനത്തിൽവാ
ണാ । ലെന്തേസുഖംതേനളിനായതാക്ഷി! ॥ നവംവയസ്സങ്ങളെനയ
ന്ധനരേശാ । ദുഃഖിക്കവാനാഗ്രഹമോവരാംഗി! ॥ സുമുഖി!നീയതി
കോമളയാകയാൽ । ഘനജഘനാഭരണം ചിതമല്ലതേ'.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം

അശ്വിനീസുതാഗമനം

നാലാമദ്ധ്യായം.

നാ ലാ മ ദ്ധ്യാ യം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അവർതന്നാവാക്കുകേട്ടുവിറച്ചിട്ടാനൃപാത്മജ ധൈര്യംപൂണ്ടവ
രോടായിപ്പറഞ്ഞുമിതഭാഷിണി: ॥ 'സർവ്വജ്ഞന്മാർസുരശ്രേഷ്ഠർനി
ങ്ങളാസൂര്യനന്ദനർ ധർമ്മിഷ്ഠസതിയാമെന്നോടുരച്ചീടരുതിങ്ങനേ ॥
യോഗിയായമുനിക്കെന്നെനൾകിയെന്നാൽ നൃപൻ എങ്ങിനംകല
ടായധർമ്മംസ്വീകരിക്കുന്നതിന്നുഞാൻ? ॥ കശ്യപന്റെസുതൻസർവ്വലോ
കദൃശ്യൻദിവാകരൻ കർമ്മസാക്ഷിപിതാ,നിങ്ങളീവണ്ണമുരചെയ്യൊ
ലാ ॥ കുലസ്ത്രീപതിയെവിട്ടിട്ടന്യനെസ്വീകരിക്കുമോ? അസാരസംസാ
രത്തിങ്കൽനിങ്ങൾധർമ്മജ്ഞരല്ലയോ? ॥ ഇഷ്ടംപോൽപോകവിൻനി
ങ്ങളല്ലെന്നാൽശാപമേകിടും ശർയ്യാതിതൻമകൾപാതിവ്രത്യമുള്ളവ
ളാണുഞാൻ'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നവൾവാക്കുകേട്ടേററംവിസ്മയിച്ചശ്വിനീസുതർ ഭയപ്പെട്ടി
ട്ടുമുനിയെയവളോടോതിനാരുടൻ: ॥ 'സന്തുഷ്ടരായ്നിന്റെധർമ്മം
കൊണ്ടുഞങ്ങൾനൃപാത്മജേ! വരംതരാംവരിച്ചാലുംനിൻശ്രേയസ്സി
നുസുന്ദരി! ॥ സമകെല്പുള്ളശ്രേഷ്ഠരാകുന്നതുഞങ്ങളെന്നധരിക്കനീ നിൻ

കാന്തനെ യുവാവാക്കിക്കണ്ണുരണ്ടും തെളിച്ചിടാം • ഇവ്വണ്ണം പറഞ്ഞീടിനോ
രായിട്ടു ഞങ്ങൾ മൂവരിൽ ഒരാളെ നീ വല്ലഭനായ് വരിച്ചീടുക മനന്തരം' •
എന്നശ്വിവാക്യം കേട്ടു സുകന്യ തൻ പതിയോടുടൻ ചെന്നതിനാൽ
ഉത്തമാരവർ ചൊല്ലിയവാക്കിനെ.

സുകന്യ പറഞ്ഞു.

സ്വാമിൻ! സകലൈശ്വര്യരായീടും ദേവന്മാർ സൂര്യനന്ദനർ സ്വരൂപ
ന്മാരീവനത്തിൽ വന്നാർ ഞാൻ കണ്ടതൽക്ഷണം • ഏഴകരുണന്മാരെ
ന്നെക്കണ്ടവർ കാമാതുരരാകയാൽ നിൻ തിരുവാംഗ്രിയെയും കണ്ണുരണ്ടും
തെളിച്ചുടൻ • യുവാവാക്കി ദിവ്യദേഹനാക്കീടാമെന്നു ചൊല്ലിനാർ
ഞങ്ങളെല്ലാമൊത്തിരുപതിയാകുംന്നിന്നിടെകാന്തനെ • ഞങ്ങളിൽ മൂ
വരിൽ നീയൊരാളെ പ്രതിയാക്കണം ഇതിന്നു സമ്മതം കേൾക്കണം നീ
യെന്നുമായവർ ചൊല്ലിനാർ • അതു കേട്ടിങ്ങു വന്നേനാൻ ഇതു നി
ന്നോടോതുവാൻ എന്തു ചെയ്യേണ്ടതീ കാര്യം സങ്കടത്തിങ്കൽ ഞാനിന്നു!?
അവർ കൈതവവും ദേവമായയും ഞാനറിഞ്ഞീലാ നിന്നഭിപ്രായമെ
ന്തെന്നാലതു ഞാൻ ചെയ്തിടാം വിഭോ!

ച്യവനൻ പറഞ്ഞു.

എൻ വാക്കിനാൽ ചെന്നു വേഗം പ്രകൃഷ്ടരൊടുരച്ചാലും അവ
രെയിവിടെക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നീടു സുവ്രതേ! • അവർ പ്രതിജ്ഞായ ചെയ്ത
തു വിചാരിക്കേണമീയതിൽ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇവണ്ണമങ്ങു താപിക്കപ്പെട്ടവൾ ചെന്നവരോടു ചൊല്ലിനാൾ: 'അ
ശ്വിനീസുതന്മാരേ! വേഗം ചെയ്യുവിൻ നിൻ പ്രതിജ്ഞപോൽ' • സുകന്യാ
വാക്കു കേട്ടാശ്രമത്തിൽ പോയശ്വിനീസുതർ അവളോടോതിനിൻ
ഭർത്താവിറങ്ങട്ടു സരസ്സിലായ് • ഇറങ്ങീ ച്യവനൻ വേഗം യുവാവാകാൻ
സരസ്സതിൽ അശ്വിനീസുതരും പിന്നെ പ്രവേശിച്ചാരതിങ്കലായ് • ക
രേറിനാർ മൂന്നുപേരുമസ്സരസ്സിങ്കൽനിന്നുടൻ യുവാക്കളായ് ദിവ്യദേ
ഹത്തോടു കൂടീട്ടു തുല്യരായ് • തുല്യവയവരായ് ദിവ്യാഭരണങ്ങളണി
ഞ്ഞുള്ള മഹാന്മാരാമവർ ചൊന്നാർ: 'ഞങ്ങളും ചെയ്തു പ്രതിജ്ഞപോ
ൽ • 'ഇവളിൽ അധികം പ്രീതിയിന്നാളുകൾ ഞങ്ങളിൽ അവനെ നീ
വരിച്ചീടുക വരവർണ്ണിനിമാർമണേ!'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇവ്വിധം പ്രവയസ്സോടും തുല്യമാകും സ്വരത്തോടും തുല്യവേഷത്തോ
ടും ദേവതുല്യരായ് മൂന്നുപേരെയും • ഒന്നുപോൽ കാണുകയാൽ തന്റെ
പതിയെയറിയാതൊരാൻ ശങ്കയോടും സംശയിച്ചിട്ടീവണ്ണം ചിന്തചെ

സ്സ്വരൂപം. രൂപതുല്യന്മാരാരെന്നു ഞാൻ പരിച്ഛേദിപ്പതറിവില്ലയെ ഇവരെന്റെ പതിയെയിന്നു സംശയത്തിലാക്കിനാർ. ഇതിന്നു ഞാൻ നിർമ്മിച്ചീടുവതി ന്ദ്രജാലമസംശയം എള്ളോളം പോലുമേ തെറ്റുന്നതില്ലെൻ മനമെന്നതു മം. പതിയെ വിട്ടിങ്ങു വന്നോരു സ്ത്രീയായാലും ഒരുനാളും ഞാൻ വരിക്കില്ലതിൽ സന്ദേഹമില്ലഹോ. മനസ്സുകൊണ്ടേവമോർത്തിട്ടു വി ശേഷശേഷിവയായിട്ടും ദേവിയെ ധ്യാനവും ചെയ്തു വന്ദനം നന്നായ് സ്തുതി ച്ചുതേ.

സുകന്യ പറയുന്നു

ഞാൻ ദേവി! നിന്നെ നമിക്കുന്നേൻ ശരണം ജഗദംബികേ! രക്ഷിക്ക കെൻ സതീധർമ്മം ഞാൻ നമിക്കുന്നു നിൻപദം. പദ്മാലയേ! വാണി! നമ സ്കാരം നമിക്കുന്നേൻ ശിവപ്രിയേ! വിഷ്ണുപ്രിയേ! ലക്ഷ്മി! വേദമാതാവേ! വാണി! തേ നമഃ. ചരാചരങ്ങളെല്ലാം നീതാൻ സൃഷ്ടിച്ചതീശ്വരി! നന്നായ് പാലിപ്പതും നീതാനൊടുവിൽ സംഹരിപ്പതും. ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേ ശരെയും നീതാൻ ജനിപ്പിച്ചു നിശ്ചയം. അനന്തൈശ്വര്യമിയന്നോരം ജ്ഞാനികൾക്കറിയേണ്ടവൾ. പൂർണ്ണയായ പരമാനന്ദ, മൂലപ്രകൃതി, നീ ശിവേ! ഭുക്തിയും മുക്തിയും നീതാൻ ജ്ഞാനികൾക്കു കൊടുക്കുന്നവൾ. അ ണ്ഡങ്ങൾക്കെല്ലാമാധാരമെന്നു കർമ്മസ്വരൂപങ്ങളും സിദ്ധിയും യോഗികൾക്കു ള്ളൊരു ബോധിജയങ്ങളും. നിന്നെ ഞാൻ ശരണം പ്രാപിക്കുന്നേൻ വി സ്മയമോടിതാ. ശോകത്തിൽ മുങ്ങിനിന്നു നീയെൻ പതിയെ കാട്ടുക നന്മ മേ. ഇവർ തൻ മധ്യത്തിൽ മാമുനിശ്രേഷ്ഠനെ ഞാൻ സ്വീകരിച്ചിടും. എൻ ധർമ്മമൊത്തു സർവ്വജ്ഞേ! നീ കാട്ടിത്തരിക കാന്തനെ.

വ്യാസൻ പറയുന്നു

സ്തുതിക്കപ്പെട്ടിപ്രകാരം മഹാത്മ പരമേശ്വരി സുമതിക്കേകിനാളപ്പോൾ ജ്ഞാനമവൾക്കാദേവിയേകിനാളുടൻ. മനസ്സുകൊണ്ടുറച്ചിട്ടു മൂവരാമു ന്നുപേരെയും നോക്കി തൻ പതിയെത്തന്നെ വരിച്ചാൾ പതിവ്രത. മുനിയെത്താൻ വരിച്ചപ്പോൾ സന്തോഷിച്ചശ്വിനീസുതർ പാതിവ്ര ത്യത്തെയോർത്തേറ്റം പ്രീതിയോടേകിനാർ വരം. ശ്രീദേവി തൻ പ്രസാ ദത്താൽ പ്രസാദിച്ചശ്വിസുതന്മാർ യാത്ര ചൊല്ലീട്ടു മുനിയോടുടൻ പോ കാനൊരുങ്ങിനാർ. മുനിക്കു യൗവ്വനം മെയ്യ്, രൂപം, കണ്ണും, ബലിഷ്ഠമായ് മോദിച്ചു സുസ്മിതരോടോതിയിമ്മൊഴി മാമഹാൻ. 'നിങ്ങളീയുപകാ രത്തെച്ചെയ്തല്ലോ നിങ്ങൾ സുരേന്ദ്രരേ! എന്തൊരു സുഖം വന്നതിനിൽ സം സാരമായതിൽ? അന്ധനായ് വൃദ്ധനായ് ഭോഗഹീനനായ് കാനന ത്തിൽ ഞാൻ അഴകും മറ്റും ഇല്ലാതെ സമാധിച്ചു പാർത്തുതേ. കണ്ണും യൗവ്വനവും നല്ലരൂപവും നിങ്ങളേകിയ നിങ്ങൾക്കതിനാൽ ചെയ്യാ

മുപകാരംകരുതുന്നോൻ ॥ ബന്ധുവാമുപകാരിക്കുപകാരംചെയ്യീടാത്ത
വൻ കടപ്പെട്ടവനായ് നിന്ദ്യനായീടുംഭുവിൽ വിണ്ണോരേ! ॥ അതിനാലെ
ഞാനായിന്നുപകാരമിഷ്ടമേകിടാം പ്രീതനാമെൻ കടംതീർത്തുകൊ
ള്ളുവാനായ് സുരേശരേ! ॥ ദേവാസുരന്മാർക്കും കിട്ടാത്തതായുദ്ദേശിച്ചുള്ളതു
ചൊല്ലുവാൻ പറഞ്ഞാലതുനൽകാം ഞാനിപ്പോൾ കൊണ്ടുതുഷ്ടനായ് ॥
ച്യവനൻതൻവാക്കുകേട്ടിട്ടാലോചിച്ചുപരസ്പരം സുകന്യയോടും വേഴ്
ന്നോരവനോടോതിനാരവർ ॥ 'മുനേ! ത്വൽപ്രസാദത്താൽ സാദ്ധ്യമായി
ട്ടുള്ളതാകയും സുരരൊത്തു സോമപാനം ചെയ്യാനായുണ്ടാരാഗ്രഹം ॥
ബ്രഹ്മാവുമേതുവിധം ചെയ്യുവൻ യാഗത്തിങ്കൽ വാസവൻ വൈദ്യന്മാ
രെന്നുചൊല്ലീട്ടു സോമപാനം വിലക്കിനാൻ ॥ അതുകൊണ്ടു നിനക്കി
പ്പോഴും ശക്തിയുണ്ടെന്നിരിക്കുകിൽ ഞങ്ങൾക്കിഷ്ടമതായുള്ളൊരതിക്കാ
ര്യം സാദ്ധ്യമാക്കണം ॥ ഞങ്ങൾക്കു സോമപാനം സാധിക്കുമാറിന്ദ്രശാ
സനയാ അസാദ്ധ്യമാകുമീയാശ നിന്നാൽ സഫലമാക്കണം' ॥ എന്നുള്ളവാ
ക്കുകേട്ടതിനവരോടായ് മുനീശ്വരൻ 'വൃദ്ധനാം ഞാൻ സുന്ദരനായ്
യുവാവായും ചമച്ചു നിങ്ങൾ ॥ ഭാര്യയുമെനിക്കു ചമച്ചു നൽ ശ്രേഷ്ഠരാം നി
ങ്ങൾമൂലമായ് സോമപായികളാക്കാം ഞാൻ മുദാ നിങ്ങളെയാകയാൽ ॥
ഇന്ദ്രൻ നോക്കിയിരിക്കെത്താൻ ഞാനീ ചെയ്യാൽ വരു സത്യമാം മയാൻ
ശര്യാതിഭൂപൻതൻ വലുതാം മഖമായതിൽ' ॥ എന്നുകേട്ടവർമോദിച്ചു
വിണ്ണിനായിഗ്ഗമിച്ചുടൻ ഭാര്യയോടും ച്യവനനും പ്രാപിച്ചു തന്റെയാ
ശ്രമം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതേ സപ്തമസ്കന്ധേ
ച്യവനയൗവനപ്രാപ്തി
രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

മൂന്നാമദ്ധ്യായം

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

അവരെമുനിയെങ്ങിനെ സോമപായികളാക്കിനാൻ എങ്ങിനെ സ
ത്യമായ്ത്തീർന്നാ മഹാത്മാവിന്റെ വാക്യവും ॥ ഇന്ദ്രശക്തിനിരോധിച്ചാലീ
നരന്റെ ബലമെന്തുവാൻ? നിഷിദ്ധരാം വൈദ്യരെ യജ്ഞത്തിന്നർഹരാ
ക്കിനാൻ? ॥ അതെല്ലാം നീ ധർമ്മിഷ്ഠ! വിസ്തരിച്ചുരചെയ്യണം ച്യവനൻ
കഥകേട്ടീടാനിന്നത്യാഗ്രഹമുണ്ടുമേ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഭുവിൽശര്യാതിതൻ യാഗത്തിൽ ച്യവനൻമുനി ചെയ്തോരാ
ശ്ചര്യമാം കാര്യം കേട്ടുകൊള്ളുക മന്നവ! ॥ സുകന്യയാം ഭാര്യയോടും ച്യ

വനൻസുരസന്നിഭൻ • പ്രസന്നനായിക്രീഡിച്ചുനിന്നുനിന്നാണിതൊട്ടു
പോൽ • ശര്യാതിതന്നിഷ്ടമാർന്നൊരുനാളതിദുഃഖിയായ് കരഞ്ഞും
കൊണ്ടുപതിയോടോതിനാൾ ചിറപ്പൂണവൾ • പുത്രിയെയന്ധനായു
ള്ള മുനിക്കായ്കാട്ടിലേകിനീ അവളുമാമരിച്ചാളെന്നോ നീ ചെ
ന്നന്വേഷിക്കണം • മുനിതന്നാശ്രമത്തിങ്കൽപ്പോയിട്ടവളെച്ചെന്നു നീ അ
ന്ധനോടൊത്തെന്തുചെയ്യുന്നവളെന്നാരാഞ്ഞുനോക്കുക • അവളുടെമ
ത്തെൻറയുള്ളം ദഹിക്കുന്നുനരോത്തമ! അനവധി, തപഃക്ലിന്നയാമവ
ളെയെൻസമീപമായ് • ക്രശയായ് വൽക്കലപ്പുടവകളുമായാണെൻ
ദൃഢം അന്ധൻ പതിയോടെൻപുത്രി ദുഃഖിച്ചീടുന്നസ്വന്തമി.

ശര്യാതി പറഞ്ഞു.

പോകാമിന്നു വിശാലാക്ഷി! കാണ്മാനെൻ പ്രിയപുത്രിയാം സുക
ന്യയെവ്രതം തെറ്റിപ്പോകാത്ത മുനിയോടുമായ്.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ദുഃഖിതന്മാരായാദമ്പതിമാരുമതുചെന്നിട്ടാശ്രമപാർശ്വമൻ മതിലേറിക്ക
ണ്ണാൽപ്രാപിച്ചീടിനാൻ നൃപനാശ്രമം • അതിൽ ചെന്നൊഴുകുന്നയുവാ
നാം മുനിയെയുടൻ • ദേവപുത്രനെയെന്നോണം കണ്ടാൻ ശര്യാതിമന്ന
വൻ അമരാകാരനവനെക്കണ്ടു വിസ്മയമാർന്നവൻ • എൻപുത്രിയെന്തി
ദ്ദുഷ്കർമ്മം ചെയ്തു ലോകനിന്ദ്യമായ്? വൃദ്ധനാംശാന്തനന്ധ
നാം മുനിയെയിവളുംനിഗ്രഹിച്ചു നൂതനകാമമാലിനാൽ സ്വീകരിച്ചതീ
മന്മഥൻ ദുസ്സഹൻ താനെന്നയാവനത്തിൽ വിശ്വാസമായ് • മനുവംശ
ത്തിലുണ്ടാകുംകുലകളങ്കംപോലെനായിവൾ നിന്ദ്യയാംപുത്രിയുണ്ടായൻതന്റെ
വംശ്യർ വിത്തൽനിന്ദിതം • മഹാപാപത്തിനാൽപ്പുത്രിയുണ്ടാകുന്നിഴലോക
വാൻ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനായിഞാൻ ചെയ്യുയുണ്ടുമല്ലയത്രാമിക്കൊഴിൽ •
മനഃപൂർവ്വം നൽകിയില്ലേ? പുത്രിയെയന്ധവൃദ്ധനായ് യോഗ്യനായിട്ടുക
ളെയല്ലൻ മനഃപൂർവ്വം കൊടുക്കണം • ഞാൻ ചെയ്തതിന്നാപ്പരമായഫല
മിപ്പോൾ വിപ്പാതെ ദുഷ്കൃതംചെയ്യുവോരീപ്പുത്രിയെ ഞാൻ വധിക്ക
കിൽ • സ്ത്രീഹത്യാപാപമുണ്ടാമെവിശേഷിച്ചിവൾപുത്രിയും ബ്രഹ്
മാംമനുവംശത്തിനുണ്ടാക്കീ ഞാൻ കളങ്കവും • ലോകാപവാദംകൊണ്ടിനം
ദുസ്സഹം സ്നേഹബന്ധനം • ചെയ്യുമതെന്തെന്നുമറിയാൻ ചിന്താകുലി
തനായ് • സുകന്യയുമന്നേരം കണ്ടുമവൾ ചിന്താതുരനാം പിതാവിനെ
തിലപ്പിതാവിൻറയരികിൽ ചെന്നു സുന്ദരി • 'അച്ഛൻ പരിതാപിച്ചു ചാലി
ച്ചെത്തുമിൽ സ്നേഹംനിറഞ്ഞവൾ ചിന്തകൊണ്ടു മുഖം വാടിയിരിക്ക
ന്നതെന്തുനീ? • താതന്നു മഴകാലമോ മുനിയെക്കണ്ടോ കാരണം വേഗം

വന്നോൻ കാന്തൻ നീ നമിക്കുന്നതോത്തമ! വിഷാദിക്കേണ്ട നീയൊട്ടും മനാവംശശിഖാമണേ!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

പുത്രിതന്നീവാക്കു കേട്ടു കോപിച്ചു നരപാലകൻ മുൻപിൽനിൽക്കുന്നോരവളോടായിട്ടീവാക്കു ചൊല്ലിനാൻ.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

മകളേ! താപസൻ വൃദ്ധൻ ച്യവനൻ മുനിയെങ്ങുപോയ്? ഈ യുവാവാരെന്നാകാശങ്കയുണ്ടിതിലേറ്റവും • വധിച്ചോ മുനിയെ പാപിയാം ദുരാചാരയായ നീ കുലനാശിനി! കൈക്കൊണ്ടോ പുതുതായൊരു കാന്തനെ? • ചിന്തയുണ്ടു ലോകം കാണാത്തവനെയിവിടത്തിലായ് കലാവൃത്തിയായ ദുഷ്കൃതം ചെയ്തു നീ സുതേ? • നീ ചെയ്തോരിദ്ദുരാചാരദുഃഖക്കടലിൽ മുങ്ങി ഞാൻ ഇദ്ദിവ്യനാം പുരുഷനെ മുനിവേഷം വിട്ടു കാണ്കയാൽ • പിതൃവാക്യം കേട്ടവളും ചിരിച്ചു വന്നോടോതിനാൾ പതി തന്റെ സമീപത്തിൽ കൊണ്ടുപോയിട്ടു സാദരം • 'നിൻ ജാമാതാവിവൻ താത! ച്യവനൻ മുനിതാൻ ദൃഢം അശ്വിനീദേവരാലേവം മഹാസുന്ദരനായിവൻ • അവരീയാശ്രമത്തിങ്കലൊരുനാൾ വന്നപ്പോൾ ദയതോന്നീട്ടീവിധത്തിലാക്കിയീ മുനിയെ നൃപ! • ഇദ്രൂപം കണ്ടു നീയോർക്കുംപോൽ പാപം ചെയ്തിടുന്നവൾ അല്ല നിൻ പുത്രിയായുള്ള ഞാനെന്നറിക മന്നവ! • ഇതോർത്തിവൻ ച്യവനനെന്നമിച്ചീടുക താത നീ! ചോദിക്ക കാരണം ചൊല്ലുമെല്ലാം വിസ്താരമായിവൻ • എന്നപ്പുത്രീഗിരം കേട്ടു വേഗം ശര്യാതിമന്നവൻ മുനിയെപ്പോയ് നമിച്ചിട്ടു ചോദിച്ചാൻ വിനയത്തൊടും.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

നേത്രമുണ്ടായി വൃദ്ധത പോയ് നിനക്കു മുനീശ്വര! അതിന്നു ഹേതുവെന്തെന്നായ് ചൊല്ലേണം ഭംഗിയായ് ഭവാൻ? • അഴകേറുന്നോരീ രൂപം കണ്ടെനിക്കുണ്ടു സംശയം വിസ്തരിച്ചുരചെയ്താലും കേട്ടു ഞാൻ സുഖമാർന്നിടാം.

ച്യവനൻ പറഞ്ഞു.

സ്വർവൈദ്യരശ്വിനീദേവർ വന്നിങ്ങിവിടത്തിലായ് ഉപകാരമവർ ചെയ്തു കൃപയാൽ നൃപസത്തമ! • അവർക്കതിന്നുപകാരം വരവും ഞാൻ കൊടുത്തു തേ സോമപായികളാക്കീടാം യാഗത്തിലെന്നതായ് • ഈവണ്ണമഴകും കണ്ണും ലഭിച്ചൂ മമ മന്നവ! സംശയം വിട്ടു നീയീയാസനത്തിലിരിക്കുക • സന്തുഷ്ടൻ മുനിയീവണ്ണം നൃപനോടുരചെ

ണ്ടായാൽ മാരെന്നതു കഥയും ചൊല്ലി സുഖമായി വസിച്ചവൻ. പിന്നീ
ടൊരു പർവ്വതായി ച്യവനൻ മന്ദമായതിനാൻ 'യാഗം ചെയ്യിച്ചീടാമെ
ന്നു വന്നുകൂടുകമ്പരേ! സോമപായികളാക്കാമെന്നവരോടു പറഞ്ഞു
ഞാൻ വലുതാം നിന്റെ യാഗത്തിലതു സാധിക്കണം നൃപ! തപോ
ബലത്താൽ, കോപിക്കുമിന്ദ്രനെ ഞാൻ തടുത്തിട്ടും ചെയ്യിക്കും നിന്നെ സോ
മയാഗമതിങ്കൽ സോമപാനവും' മുനി തൻ വചനം കേട്ടു മുദാ ശര്യാതി
മന്നവൻ അതിമാത്രസന്തോഷത്തോടു കൊണ്ടാടിനാൻ നൃപ! മാ
നിച്ചിട്ടാ ച്യവനനെ മുദാ ശര്യാതി നൃപൻ മുനിവാക്യമതും ചൊല്ലി
നല്ലൊരു ദിനമുപായിതേ. യാഗത്തിനായ് നൽദിനത്തിൽ സർവ്വകാമ
സമൃദ്ധിയാൻ ഉണ്ടാക്കിച്ചാനുത്തമമാം യാഗശാലയെ നൃപൻ. ഭൃഗു
വ്യാസ വസിഷ്ഠാദിമുനിമാരെ വരുത്തിനാൻ ഋത്വിക്കായ് ച്യവനൻ യാഗം
ചെയ്യിച്ചാനന്നേരം. ആ വൻ യാഗത്തിലിന്ദ്രൻ തൊട്ടുള്ള ദേവ
കളെല്ലാരും വന്നാർ, സവൈദ്യന്മാരും വന്നു സോമപാനത്തിനായതിൽ
ഇന്ദ്രൻ സവൈദ്യരെ കണ്ടു ചോദിച്ചാൻ സംശയിക്കയാൽ ദേവക
ളോടെന്തിനാണീയാഗത്തിലിവർ വന്നതും? സോമാർഹരല്ലീ വൈദ്യ
ന്മാർ കണ്ടിച്ചതിവരെയവൻ? ചൊല്ലിയില്ലാരുമപ്പോളന്നേരമാ യാ
ഗത്തിലുടൻ മുനി. എന്തിനാണശ്വിനീദേവന്മാർക്കായ് സോമം നൽകാ
തെ? തടുത്തിന്ദ്രൻ സോമപാത്രമിവർക്കു കൊടുക്കൊല്ലെന്നാൻ. മുനി ചൊ
ന്നാനിന്ദ്രനോടു 'മന്മട്ടീ സൂര്യനന്ദനർ അനർഹരായിനാ സത്യർ സത്യം
ചൊൽക ശചീപതേ? അല്ലുവോ ശ്വാസ്ത്രർ സൂര്യൻ ധർമ്മപത്നിക്കു
ന്ദനർ എന്തു ദോഷത്തിനാൽ സോമാനർഹരീ വൈദ്യസത്തമർ? തീ
ർച്ചയാക്കണമീ യാഗത്തിങ്കൽ ദേവകളെല്ലാരും പാനം ചെയ്യിക്കുമിവ
രെസ്സോമം സോമപരാക്കിടാൻ. എന്നാൽ പ്രേരിതനായിട്ടീയാഗം
ശര്യാതി മന്നവൻ ഇതിന്നായിട്ടു ചെയ്യുന്നു സത്യമെൻ വചനം വിഭോ!
കണ്ണാമെയെപ്പോഴും നൽകിയെനിക്കീ വൈദ്യരായവർ ഞാനും പ്രത്യുപ
കാരമെന്തു ചെയ്യുന്നു ശക്ര! നിശ്ചയം.'

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു.

വൈദ്യന്മാരാകിയിവരെസ്സുരന്മാർ, നിന്ദ്യരാണിവർ സോമാന
ർഹരിവർക്കായിസ്സോമമേകീടൊലാ വിഭോ.

ച്യവനൻ പറഞ്ഞു.

അഹല്യാജാരവൃത്രഘ്ന! വൃഥാ കോപിച്ചിടായ്ക നീ എന്തുകൊണ്ടി
ന്നു സോമാർഹരല്ലീ യോഗ്യതയുള്ളിവർ?

ഇരട്ടവാദിച്ചതിലാശ്ചര്യമാണ് ! പറഞ്ഞതില്ലാ മുനിയോടു നൃപ! ||

തപോബലത്താൽച്യവനൻമുനീന്ദ്രൻ । കൊടുത്തവർക്കൻപൊടുസോമപാത്രം

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം
[illegible]
ആറാമദ്ധ്യായം.

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

പാത്രംകൊടുക്കവേശക്രനേററുകോപിച്ചുചൊല്ലിനാൻ ച്യവനൻമുനിയോടായിക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടസപശകതിയേ ॥ 'ജാതിമാത്രബ്രാഹ്മണൻപിരിയരുത്തുചെയ്യൊലാ ദ്രോഹിയാംനിന്നെ ഞാൻകൊല്ലുംവിശേഷിപ്പനെന്നുചൊൽ.

ച്യവനൻപറഞ്ഞു.

ദൈത്യാന്തനാദേവന്മാർക്കൊപ്പമായെന്നയാക്കിയോർ മഹാന്മാരാമിവരെനീയാക്ഷേപിക്കൊല്ലവാസവ! ॥ നിന്നെവിട്ടുള്ള വിണ്ണോർക്കിസോമഗ്രഹണമെങ്ങനേ? വീർവിണ്ണോരിവരെയുംനിയ്യുണ്ണംനിനയ്ക്കുക.

ഇന്ദ്രൻപറഞ്ഞു.

സോമാർഹരല്ലദേവവൈദ്യന്മാർയാഗത്തിലതുനിശ്ചയം മന്നാംനീ കൊടുത്താൽനിൻതലഖണ്ഡിക്കമിന്നുഞാൻ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇന്ദ്രനാതിലയോരാവാക്യമാദരിക്കാതെഭാർഗ്ഗവൻ എടുപ്പിച്ചാൻ പാത്രമേററമിന്ദ്രനെന്നുചെയ്യുമ്പോൾ ॥ പാനംചെയ്യാൻസോമപാത്രമശ്വികൾക്കുടക്കവേ കണ്ടിട്ടിന്ദ്രൻചൊല്ലിനാനീവാക്കിനേജനമേജയ! ॥ 'തൻകാര്യമായ് സോമപാനംചെയ്യിക്കിലിവരെവാൻ വജ്രംനിന്നിലയക്കുംഞാൻവിശേഷിപ്പനിതെന്നപോൽ' ॥ ഇന്ദ്രനാലേവമോതപ്പെട്ടതിഗർവ്വത്തോടാമുനി കോപിച്ചുവിധിപോൽസോമപാനംചെയ്യിച്ചുതന്നുടെ ॥ ഇന്ദ്രൻവജ്രായുധംകോപിച്ചയച്ചാൻമുനിയിങ്കലായ് സൂര്യകോടിപ്രഭം,സർവ്വവിണ്ണരനോക്കിനില്ക്കവേ ॥ തേജസ്സുറ്റൊന്നാമിന്ദ്രന്റെവജ്രത്തിൻവരവാമുനി കണ്ടിട്ടുതൻതപോബലംസ്തംഭിപ്പിച്ചിതിനേക്ഷണം ॥ കൃത്യയെക്കൊണ്ടിന്ദ്രനാശംചെയ്വാനായുമൊരുങ്ങിനാൻ ഹോമംചെയ്യാൻതീയിൽമന്ത്രംകൊണ്ടു,വേദ്യഹവിസ്സിനെ ॥ കൃത്യയുണ്ടായതിലവൻതൻതപസ്സിൻബലത്തിനാൽ പ്രബലൻപുരുഷൻ

ക്രൂരൻ മഹാകായൻ മഹാസ്യൻ • [illegible] "മഭ" എന്നാണവന്റെ പേർ [illegible] കൻ • [illegible] വൻ [illegible] [illegible] • [illegible] ങ്ങളതാം കൈകളാണവന് [illegible] വൻ • [illegible] [illegible] • [illegible] വൻ • [illegible] മായിട്ടെന്നവൻ • [illegible] • [illegible] ഗ്രഹിക്കുവാൻ [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] യാൽ • [illegible] • [illegible] ഗണങ്ങളായ മഹാസ്യന്റെ [illegible] • [illegible] മുനിയെ [illegible] • [illegible] കൃത്യയേ [illegible] ശക്തനാം?

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഇത്ഥം [illegible] ചൊല്ലപ്പെട്ടിട്ടൻ മുനിയെ [illegible] നമിച്ചിട്ടവനോടോതിനാൻ [illegible]: 'ക്ഷമിക്ക മുനിശാർദ്ദൂല! ശമിപ്പിക്ക കൃത്യയേ പ്രസന്നനാകണം [illegible]! [illegible] ഞാൻ • [illegible] മുനീശ്വര! സത്യമീവാക്കു [illegible] നിൽ പ്രസാദിക്കുക [illegible]! • [illegible] സഫലമായ്തീരട്ടെ മുനിപുംഗവ! [illegible] ഞാൻ •

സവൈദ്യന്മാരെന്നാനിങ്ങൾ സോമപാനത്തിനർഹരായ് തീരുംശസ്ത്രാതി ഗ്രഹണവർജ്ജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവല്ലോ • നിൻവീര്യംവെളിവാകുമെന്നാ ലിങ്ങൾമംമുനിസത്തമ! നിൻപരീക്ഷയ്ക്കുഞാൻപോരുമെന്നെന്നിവരുമു ൾക്കക • പ്രസാദിച്ചിരിക്കിലുമാതമദമനസ്സുംഹരിക്കനീ ചെയ്യാമംഗല മിപ്പറഞ്ഞൊക്കെല്ലാംനീയരുളീടുക' • എന്നൊരുപ്പെട്ടിരുന്നാലപ്പുമൊ ഴിഞ്ഞതൊരാമുനി വിശേഷമൃതുജന്മാരായോരക്കൊപരത്തെയകിനാൻ ഉത്സാഹിയാകുംമന്നനെയാഗംചെയ്യിപ്പിച്ചനന്തരം അവനെപ്പൂജിച്ച്,നായാ ട്ട്,പാനം,സ്ത്രീയിലുമാക്കിനാൻ • ഭാഗിച്ചുവെച്ചുമിന്ദ്രനാലപാസ ത്തായുമേകിനാൻ എല്ലാവരെയുമൊട്ടുംമന്ദിയായശ്വപ്പൂർത്തിയാ ക്കിനാൻ • അതിങ്കൽക്രുദ്ധനാംസോമംമറാത്തമാവിന്ദ്രനാട്ടകയ് അ ഥവിനിസ്വതരെ പാനംചെയ്യിച്ചാൻ ച്യവനന്മുനി • സൃഷ്ടനാമർസപ ബൈദ്യവരെയാമുനിശാപൻ തപോബലംതാലിന്നുംസോമപാനാ ർഹരാക്കിനാൻ • ച്യവനാശ്രമവുംനല്ലസ്സ്വർഗ്ഗസ്ഥവെഴിഞ്ഞപാലരവ ശ്രി ങ്കംമധികംകീർത്തികേട്ടതായ് തീർന്നന്നവ! • ആയാഗംകൊണ്ടുശര്യാ തിനൃപന്നുംപൂർണ്ണനായ് യാഗംകഴിഞ്ഞമാതൃനാമൊട്ടുംനഗരമാ ണവൻ • രാജ്യംരക്ഷിച്ചുധർമ്മിഷ്ഠൻമന്നപുത്രൻപ്രതാപവാൻ അവ നപുത്ര"നാനർത്ത"നവന്നാ"രേവതൻ"സുതൻ • കുശസ്ഥലീപുരിയ വൻനിർമ്മിച്ചാഴിക്കുമദ്ധ്യമായ് അതിൽവാണുഭരിച്ചാനർത്താദിദേശമ ങ്ങവൻ • അവന്നുണ്ടായ് നൂറുപുത്രർശ്രേഷ്ഠൻജ്യേഷ്ഠൻ"കകുത്മി" യാം സുന്ദരിലക്ഷണംചേർന്നോരുപുത്രി"രേവതി"യെന്നവൾ • വി വാഹകാലമപ്പുത്രിക്കാകവെരേവതൻനൃപൻ ചിന്തിച്ചാൻനൽകലത്തി ങ്കലുണ്ടായനൃപപുത്രരെ • രേവതംപെറ്റുതന്നിങ്കൽപോയിട്ടുവെണ്ണീ പതി ആനർത്തമാംരാജ്യമെല്ലാംരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുവാണതേ • എൻ പുത്രിക്കേതാകവേണംനാഥകാന്തനൊന്നാത്തമന്നവൻ സർവ്വജ്ഞൻവി ധിയെക്കണ്ടുചോദിക്കാമെന്നുറച്ചുതാൻ • അപ്പുത്രിയാംരേവതിയോ ടൊത്തുലോകപിതാമഹൻ ബ്രഹ്മാവിനോടുചോദിക്കാൻസത്യലോക ത്തിലെത്തിനാൻ • അതിങ്കൽമറകൾ,വിണ്ണോർ,യജ്ഞങ്ങൾ,പർവ്വ തങ്ങളും സമുദ്രങ്ങൾ,നദികളുംവാഴ്ന്നുദിവ്യരൂപമായ് • ഋഷികൾ, സിദ്ധർ,ഗന്ധർവ്വർ,ചാരണർ,പന്നഗങ്ങളും എല്ലാംപണ്ടുള്ളവർവാ ഴ്ത്തിനിൽ അന്തരതാഴ്കളൂട്ടം.

ശ്രീമദ്ഭാഗവതം നവമസ്കന്ധം

സവൈദ്യസോമപാനം

മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

എട്ടാമദ്ധ്യായം.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

എൻമനസ്സിങ്കൽവലുതാംശങ്കയുണ്ടുമുനീശ്വര! സത്യലോകത്തിലെത്തുന്നപോലെയൻപുണ്ണ്യമെങ്ങനെപൻ? • ബ്രാഹ്മണർക്കുമപ്പോ ഴ്രേയസ്സപോലെയുണ്ടുകർത്തക്കം ബ്രഹ്മജ്ഞാനികളിബ്രഹ്മലോകത്തിൽപോകുമെന്നതാവ് • താമസരവതിയോടെത്തത്തി നാൽക്കുമിൽനിന്നവർ? ഇപ്രകാരം സത്യലോകത്തിങ്കലെന്നാണസംശയം • മർത്ത്യൻസ്വർഗ്ഗമാണിട്ടമെന്നാണാശാസ്ത്രനിശ്ചയം മർത്ത്യരേതരന്മാർക്കുന്നബ്രഹ്മലോകംഗമിപ്പതും? • ഏതെങ്കിലതിന്നു താനനീയിന്നില്ലാതെയാകണം ഈ പൻബ്രഹ്മലോകത്തിനെക്കാളുമാവി ക്കപ്പായതെങ്ങനെ?

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

മേരുവിൻശിഖരത്തിങ്കലാണുലോകങ്ങളെല്ലാമെയും ഇന്ദ്രലോകം വഹ്നിലോകംഅവിടെയാകുന്നു • കൈലാസമെന്നതുംസത്യലോകവുംഅപ്രകാരം! അതിൽതന്നെവിഷ്ണുപദമെന്നവൈകുണ്ഠലോകവും • മർത്ത്യലോകത്തിനുമപ്പാർശ്വത്തിലുള്ളവർ ഇന്ദ്രലോകത്തുപോയാലുമവർക്കില്ലുപരോ • അതിങ്കൽപാർത്ഥമനുഷ്യന്നവരെപോൽതന്നെമന്നവ! കർമ്മഫലത്തൊട്ടുമറവുമില്ലുപരമപ്പോ യതില്ലയോ • സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ശക്തരായുള്ളമർത്ത്യർമുന്നമിഷ്ടങ്ങൾനേടാതെ പോൽ സ്വർഗ്ഗമയച്ചതിൽ മനംപോയതില്ലേ? യയാപതേ • സത്യലോകത്തുപോയ്പരിശ്രമാനന്തരമാമഹാശിഷൻ അവിടെക്കണ്ടു പോലെമഹാസുന്ദരിഗംഗയെ • തട്ടില്ല കാറ്റടിച്ചിട്ടവരംപന്നുമഴിഞ്ഞുപോയ് സുന്ദരമസ്സുന്ദരിയെനോക്കിനാനല്ലമാത്തൂപൻ • കാമാർത്തനായ്ചിരിച്ചുൻപുണ്ണിപൂണ്ടാർക്കുഗാക്കയും അവരെക്കണ്ടു ബ്രഹ്മാവുശപിച്ചാൻഭൂമിയാണവർ • വൈകുണ്ഠത്തിൽമൈത്ര്യപിഡമൂലംമർത്ത്യകളോക്കയും ഹരിയെവാഴ്ത്തുവാനായിഗമിച്ചാർപലവട്ടവും • ഒരിക്കലുംനീയതിങ്കൽസംശയിക്കേണ്ടമന്നവ! എല്ലാലോകത്തിലുംപോകാമെന്നഷ്ടാക്ഷനരാധിപ! • നിശ്ചയംപുണ്യവാന്മാർക്കുതപസ്സുള്ളവർക്കുമങ്ങനെ പുണ്യാധിക്യംതന്നെയാണത്തമനത്തിന്നുകാരണം • യാഗങ്ങളൊട്ടേറ്റംബ്രഹ്മലോകത്തിൽപോയിടാമൃപ!.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

ശ്രീമാനാംദേവതിമഹാരാജാവുദേവതൻ സത്യലോക

ത്തിലെത്തീട്ടു ചെയ്യുന്നതെന്താണമ്മാമുനേ! • ബ്രഹ്മാവെങ്ങനെയതിനെ ദൂര ത്തുപനാശം കൊടുത്തതും? വിസ്താരമായതെല്ലാം നീ ഇങ്ങനെ ചൊല്ലേണം മുനേ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

കേട്ടുകൊള്ളുക രാജാവേ! ദേവകൻ നരപാലകൻ പുത്രിതൻ വരനെക്കാണ്മാൻ ബ്രഹ്മലോകം ഗമിക്കവേ • പാട്ടുനാസ്സഭയിൽ കേട്ടു പ്പൂനാകാതെയാപ്പൻ ക്ഷണനേരം പുത്രിയോടുകൂടിക്കളിച്ചു നിന്നു പോയ് • പാട്ടതിന്റവിൽ മൌനമിച്ചിട്ടാവിരിഞ്ചനെ സുതയെ കാട്ടിയവനോടറിയിപ്പാൻ മനോഗതം.

രൈവതൻ പറഞ്ഞു.

ഇക്കന്യയെന്റെ മകളാണറിയുക പത്മാസനവിഭോ! ആർക്കിവളെ കൊടുക്കണമെന്നായതു ചോദിപ്പാനിങ്ങു വന്നു ഞാൻ • യോഗ്യരാം രാജസുതരെ വളരെക്കണ്ടു ഞാൻ വിധേ! ബോധിച്ചില്ലാരെയും മനമേതും, പലരിക്കരെന്റെ മനസ്സതിൽ • അതുകൊണ്ടിങ്ങു വന്നീടിന്നു ഞാൻ ചോദിപ്പാനായിനിന്നോടായ് അതാണതാം ലോകസ്രഷ്ടാവേ! യോഗ്യൻ രാജസുതന്റെ വരൻ • കുലീനൻ ബലവാനെല്ലാലക്ഷണങ്ങളുമൊത്തവൻ ദാനശീലൻ ധർമ്മനിഷ്ഠനാരിവൾക്കൊത്തവല്ലഭൻ?

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

രാജാവാം രൈവതൻ തന്നാവാക്കു കേട്ടിട്ടു പത്മജൻ ചിരിച്ചവനോടോതിനാൻ കണ്ട കാലത്തിന്റെ വൃത്താന്തം.

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു.

വരരായ് നീ നിനച്ചുള്ളിലോർത്ത രാജപുത്രരശേഷവും ബന്ധുവർഗ്ഗത്തോടും കൂടി കാലംകൊണ്ടു നശിച്ചു പോയ് • ഇപ്പോഴിരുപത്തെട്ടാം ദ്വാപരമാം യുഗം അവരുടെ വംശമെല്ലാം പോയ് ദൈത്യരാക്രമിച്ചുപ്പെടുത്തയും • സോമവംശത്തിലുണ്ടായോരു യാദവകുലസംഭവൻ പ്രസിദ്ധ "ഉഗ്രസേനാ"ഖ്യൻ മധുരാധിപനായവൻ • ഭൂപനിപ്പോളവന്നാരാജ്യമെല്ലാം നടത്തുന്നു! ഉഗ്രസേനസുതൻ കംസൻ സ്വരവേഷി മഹാബലൻ • ദൈത്യാംശൻ, ദുഷ്ടനക്കാരാഗൃഹത്തിലവനാക്കിനാൻ താതനെ രാജ്യം വാണു തൻ മറവു പാർത്തുനസ്സുതാൽ • ദുഷ്ടരാം ഭൂപതിമാരെ സന്യങ്ങളും വധിക്കകാരണം ശ്രീ,ഭാരാൽ തളർന്ന് ഭൂമി ബ്രഹ്മാവിനെ ചെന്നുവിളിച്ചു • അംശാവതാരം ചെയ്യപ്പെട്ടതിനായ് സുരവര്യരാൽ വാസുദേവൻ സംഭവിച്ചു കൃഷ്ണൻ കമലലോചനൻ • ദേവകീദേവിയിലവൻ നിത്യൻ നാരായണൻ മുനി • ധർമ്മപുത്രൻ നരനൊരുവൻ ഘോരമായിത്തപിച്ചുവൻ • ഗംഗാതീരത്തിലുള്ള പുണ്യമാകും ബദരികാശ്ര

മെ ജാതൻ യദുകുലേ വാസുദേവനെന്നു പ്രസിദ്ധനായ് ॥ ആ കൃഷ്ണൻ പാപിയായുള്ള കംസനാം ദുഷ്ടപുത്രനെ നിഗ്രഹിച്ചിട്ടു രാജ്യത്തെയുഗ്രസേനന്നു നൽകിനാൻ ॥ കംസന്റെ ശ്വശുരൻ പാപി ജരാസന്ധൻ മഹാബലൻ കോപത്തോടും മധുരയിൽ ചെന്നു പോർ ചെയ്തു മേന്മേമായ് ॥ മഹാബലൻ ജരാസന്ധൻ തോല്പിക്കപ്പെട്ടു കൃഷ്ണനാൽ സൈന്യത്തോടും യവനനെപ്പിന്നെ വിട്ടാൻ രണത്തിനായ് ॥ സസേനൻ യവനൻ ക്രുദ്ധൻ വരുന്നെന്നു കേൾക്കയാൽ കൃഷ്ണൻ മധുരയെ വിട്ടു ദ്വാരകാപുരിയെത്തിനാൻ ॥ ജീർണ്ണയാമതിനെ ക്രൂരേടെ ചെന്നു ശില്പികളാലവൻ പണിയിച്ചാൻ കോട്ടയോടും മണ്ഡപാദികൾ വിളങ്ങിയും ॥ ജീർണ്ണോദ്ധാരമതിൽ ചെയ്തു കൃഷ്ണൻ തൻ വശവർത്തിയാം ഉഗ്രസേനനെ രാജാവായ് വാഴിച്ചാനാ പ്രതാപവാൻ ॥ യദുക്കളെയും പോഷിച്ചാൻ കൃഷ്ണൻ ദ്വാരകയിങ്കലായ് ബന്ധുക്കളോടൊത്തിങ്കൽ വാഴുന്നിതായദൂത്തമൻ ॥ കൃഷ്ണാഗ്രജൻ കീർത്തികേട്ടോൻ ബലഭദ്രൻ ഹലായുധൻ ശേഷാംശം വീരനെ വന്നീടിൻ സുതയുമത്തമൻ വരൻ ॥ നിന്റെ സുന്ദരിയായുള്ള രേവതി പുത്രിയെയവൻ വിവാഹവിധിയോടു നൽ ബലഭദ്രന്നു നൽകണം ॥ നൽകണം നൽകീട്ടു നീ ബദരികാശ്രമത്തിനായ് ഗമിക്ക ॥ തപം ചെയ്താൻ സുരാരാമം ഗുഹകം കാമമെപ്പൊഴും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ആ ജനാധിപനെപ്പുട്ടി ബ്രഹ്മവൈവരുതൻ പ്രത്യയോനിയാൽ കന്യയോടൊത്തു ഭൂലോകത്തിൽ ചെന്നാൻ ദ്വാരകയിങ്കലായ് ॥ കൊടുത്താൻ ബലഭദ്രനായ് ലക്ഷണം ചേർന്ന പുത്രിയെ പിന്നെ ഗംഗാതടത്തിൽ പോയുഗ്രമായി തപിച്ചവൻ ॥ കാലാന്തരത്തിൽ തന്റെ ദേഹം വിട്ടു സ്വർല്ലോകമാണ്ടതേ.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

ഭഗവാനേ! ഭവാൻ ചൊന്ന കഥയത്യന്തമത്ഭുതം പുത്രിക്കായ് സത്യലോകത്തിൽ ക്ഷണം താൻ നിന്നമന്നവൻ ॥ ആ നേരം കൊണ്ടു നൂറെട്ടു യുഗമങ്ങു കഴിഞ്ഞുവോ വൃദ്ധതാം കന്യയാണില്ലന്നപോലന്നമേറവും? ॥ പൂർണ്ണായുസ്സവർക്കിത്ര കാലമുണ്ടായതെങ്ങനെ?.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ജരയും ഭയവും മൃത്യുവിശപ്പും ദാഹമായതും ക്ഷീണവും ബ്രഹ്മലോകത്തിലുണ്ടാകില്ലൊരു നേരവും ॥ ശത്രുജിത്തിനായ് പ്രാർത്ഥിപുത്രർ ദേവന്മാർ രാക്ഷസർ കണ്ഠസ്ഥലിയിൽ വിട്ടങ്ങമിങ്ങും ചുറ്റി നടന്നവർ ॥ മനുവിൻ തുമ്മലിൽ നിന്നിട്ടുണ്ടായിപ്പിൻ വാൻസുതൻ "ഇക്ഷ്വാകു"വെന്നു വിഖ്യാതൻ സൂര്യവംശവിവർദ്ധനൻ ॥ നാരദന്റുക്തിയിൽ നിന്നു പ്രാപി

ച്ചുതമ്മഹിക്കയെ തപംചെയ്യാൻവംശവൃദ്ധിക്കായിട്ടംബികയെസ്സദാം അയോദ്ധ്യയിങ്കൽവാണാനാനൃപനിക്ഷ്വാകുവായവൻ പ്രസിദ്ധനായ വന്നനാളായ് പുത്രന്മാർനൂറുപേർനൃപ! • "വികുക്ഷി"യെന്നവീര്യവാനാണവരിൽവച്ചുമൂത്തവൻ നൃപൻശകുനിതാനുംശകുനൻപത്തുപുത്രരെ • പൂർവ്വോത്തരപ്രദേശങ്ങൾപാലിക്കാനായങ്ങനാക്കിനാൻ പടിഞ്ഞാറുമതിന്നൊന്നുംതെക്കെദിക്കിലുമാമഹാൻ • നാല്പത്തെട്ടുസുതന്മാരെരക്ഷിപ്പാനാക്കിവച്ചുതെ അബ്ധിപാരിക്കിൽവാണിതുസേവകരായ് മറവുണ്ടുപേർ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം

ദേവീചരിതം

എട്ടാമദ്ധ്യായം

ഒമ്പതാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഒരിക്കലഷ്ടകാശ്രാദ്ധത്തിൽവികുക്ഷിയെയാമോതിനാൻ ഇക്ഷ്വാകുഭൂധനല്പാമെതാൻ:'മാംസംകൊണ്ടുപരീക്ഷണം • ശ്രാദ്ധത്തിനായ്വനത്തിൽപോയ് ശുദ്ധമായിട്ടുസാദരം' കൽപിച്ചുതാവാമെന്നോതിപ്പുകിലാടായുധത്തോടും • ചെന്നുകൊന്നാനമ്പുകളാൽ മുയൽമാൻപന്നിയെയുമവിശപ്പുകൊണ്ടുനവൻക്ഷീണിച്ചുറാംതളർന്നുപോയ് • ശ്രാദ്ധംമറന്നുഭക്ഷിച്ചാൻശശത്തെക്കാട്ടിൽവച്ചുതാൻ ശേഷമുള്ളതാമംസംപിതാവിന്നായേല്പിച്ചതവൻ • ശ്രാദ്ധത്തിനായ്കൊണ്ടുവന്നമാംസത്തെക്കണ്ടുമാമുനി അനർഹമെന്നറിഞ്ഞിട്ടുവസിഷ്ഠൻകോപമാർന്നതു ഉജ്ജിച്ചുശേഷംശ്രാദ്ധത്തിന്നനർഹമെന്നതുതാൻ നൃപനോടറിയിച്ചാനാമാംസദോഷംമുനിശ്രേഷ്ഠൻ • പുത്രൻചെയ്തതറിഞ്ഞാനാക്ഷിതിപോത്തമനവൻ അതിൽകോപിച്ചുരാജ്യത്തിൽനിന്നയച്ചാൻവികുക്ഷിയെ • "ശശാദ"നെന്നനാമമവന്നുണ്ടായ് നാമംപ്രസിദ്ധമായ് പിതൃകോപംഗണിക്കാതെശശാദൻപൂകിനാൻവനം • ഫലമൂലങ്ങളാൽകാലംകഴിച്ചാൻധർമ്മനിഷ്ഠനായ് അങ്ങാതതാവുരാജ്യത്തിൽവന്നാനപ്പുർമ്മിക്കവ • ശശാദൻഭൂമിരക്ഷിച്ചാനയോദ്ധ്യാപതിയായ് സ്വയം സരയൂക്കരയിൽചെയ്താൻബഹുയാഗങ്ങൾപൂർണ്ണമായ് • ശശാദന്"കകുൽസ്ഥ"ന്എന്നൊരുപുത്രനുണ്ടായിതുകീർത്തിമാൻ അവന്റെനാമമേതാ"ഇന്ദ്രവാഹൻ"പുരംജയൻ."

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

ആരാജപുത്രനെന്തിന്നുനാമധേയം ചൊല്ലിച്ചതു? എന്തുകർമ്മത്തിനാലുണ്ടായതാണാകാരണം മുനേ!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ശശാദൻ മൃതനായപ്പോൾ കകുൽസ്ഥൻ ഭൂമിപാലനായ് പൃത്ഥ്വീരാജ്യത്തെ പാലിച്ചാൻ നീതിയായ് ബലാൽ • ഇക്കാലത്ത സുരന്മാരാൽ തോൽപിക്കപ്പെട്ട ദേവകൾ ഹരിയെച്ചെന്നു ശരണം പ്രാപിച്ചാർ ഭൂപസത്തമ! • നിത്യനാമമരാകാന്തനമരന്മാരോടോതിനാൻ.

വിഷ്ണു പറഞ്ഞു

കകുൽസ്ഥനോടപേക്ഷിക്കിൻ രക്ഷിതാവായിരിക്കുവാൻ ആ നൃപൻ ദൈത്യരെപ്പോരിൽ വധിക്കുന്നുണ്ടു വേഗത്തിൽ! • വിഷ്ണുകൊണ്ടു സഹായിക്കാൻ വരും ധർമ്മിഷ്ഠനാമവൻ പരാശക്തിപ്രസാദത്താലവൻ സാമർത്ഥ്യമുള്ളതാം • വിഷ്ണുവിൻവാക്കിനാലിന്ദ്രൻ തൊട്ടു ദേവകളൊക്കെയും അയോദ്ധ്യയിൽ ശശാദൻ തൻപുത്രൻ പാർത്തേടമെത്തിനാർ • വരുന്നോരസ്സുരരെക്കണ്ടു നൃപൻ പൂജിച്ചു ഭംഗിയായ് താൽപര്യത്തോടു ചോദിച്ചാൻ വരവാനുള്ള കാരണം.

രാജാവു പറഞ്ഞു

ഇന്നെൻ ജന്മം സഫലമായ് ധന്യനായ് ഞാൻ വിശുദ്ധനായ് എൻ ഗൃഹത്തിൽ വന്നല്ലോ നിങ്ങൾ സന്തതം ഭൂപരായ് • സത്യം ചൊല്ലുക മത്കർമ്മസാദ്ധ്യമല്ലാതവൻ പെട്ടും കർമ്മസാദ്ധ്യമാകാം ഞാൻ നിങ്ങൾക്കമരരേ! ദൃഢം.

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു

സഹായം ചെയ്ക നീയിന്ദ്രസഖാവായ് തീർന്നു ഭൂപതേ! ദേവന്മാർക്കും ജയത്തിനായ് ദൈത്യരെപ്പോരിൽ വെല്ലുക • നിനക്കു ദേവീകൃപയാലെങ്ങുമില്ലൊന്നസാദ്ധ്യമായ് ഹരിപ്രേരിതരായ് ഞങ്ങൾ നിൻ സമീപത്തിൽ വന്നതേ.

രാജാവു പറഞ്ഞു

വിഷ്ണ്വാജ്ഞ ഞാൻ രക്ഷിതാവായ് ചെയ്തീടാം നിങ്ങളമരരേ! എനിക്കിന്ദ്രൻ വാഹനമായ് തീരണമെങ്കിൽ സുരാധിപൻ • പോർ ചെയ്യാം ദേവകൾക്കായിട്ടസുരന്മാരോടിന്നു ഞാൻ ഇന്ദ്രനിൽ കയറിപ്പോകാം ഞാനിച്ചൊൽ വളരെ സത്യമാം • ദേവന്മാരിന്ദ്രനോടോതി: 'യിക്കാര്യം നീ നടത്തണം ഭൂപന്നു നീ വാഹനമായ് തീരണം ലജ്ജയെന്നിയേ' • ലജ്ജിച്ചു നിന്നിന്ദ്രനെ വിഷ്ണുവും ചൊൽകയാലവൻ മഹാവൃഷഭമായ് തീർന്നാൻ ശിവവാഹനമെന്നപോൽ • പോരിന്നു പോകുവാനായിട്ടതിലെ

ൻപനേറിനാൻ ഇരിക്കയാൽകകുത്തിങ്കൽപേരവന്നു "കകുൽസ്ഥ"
നായി • ഇന്ദ്രൻവാഹനമായ്തീൎന്നി "ട്ടിന്ദ്രവാഹന"നായവൻ "പുരം
ജയാ"ഖ്യദൈത്യർതൻപുരത്തെ വിജയിക്കയാൽ • ദൈത്യരെവെന്നു
ദേവന്മാൎക്കുതൻവിത്തമേകിനാൻ ഇന്ദ്രസഖ്യമവനോടവന്നു,യാ
ത്രപറഞ്ഞുപോയ് • കകുൽസ്ഥനതിവിഖ്യാതനവൻവംശജരാം നൃ
പർ കാകുൽസ്ഥരെന്നു ഭുവികേൾകീൎത്തികേട്ടവരായിതേ • ഉണ്ടായ്
കകുൽസ്ഥന്നു പുത്രൻബലവാൻധൎമ്മപത്നിയിൽ "കാകുൽസ്ഥ"നായ
വൻപുത്രൻവിദ്വാൻ "പൃഥു"വെന്നവൻ • അവൻവിഷ്ണ്വംശമാക
ന്നൂദേവീഭക്തശിരോമണി പൃഥുവിൻനന്ദനൻ "വിശ്വഗന്ധി"യെന്ന
നരാധിപൻ • അവന്നുനന്ദനൻശ്രീമാൻ "ചന്ദ്രൻ"വംശകരൻനൃ
പൻ "യുവനാശ്വ"നവൻപുത്രൻകാന്തിമാൻബലശക്തിമാൻ • യു
വനാശ്വന്നു "ശാവസ്തൻ"സുതൻപരമധാൎമ്മികൻ ശാവസ്തീപുരിയു
ണ്ടാക്കിയിന്ദ്രന്റെപുരിപോലവൻ • "ബൃഹദശ്വൻ"മഹാത്മാവാം
ശാവസ്തന്റെതനയനവൻ അവന്റെപുത്രൻ "കുവലയാശ്വ"നാം നര
പാലകൻ • നിഗ്രഹിച്ചാൻധുന്ധുവെന്ന ദൈത്യനെയവനാകയാൽ
"ധുന്ധുമാരാ"ഖ്യയോടേററം കീൎത്തിപ്പെട്ടാൻധരിത്രിയിൽ • "ദൃഢാ
ശ്വ"നാണവന്റെപുത്രൻ അവൻപാലിച്ചുഭൂമിയെ ദൃഢാശ്വന്റെസു
തൻശ്രീമാൻ "ഹൎയ്യശ്വൻ"ധരണീപതി • "നികുംഭ"നാണവൻപുത
നായഭൂപാലകന്നൃപ! "ബൎഹണാശ്വ"നവൻപുത്രനവൻപുത്രൻ
"കൃശാശ്വനാം" • "പ്രസേനജിത്തു"ബലവാൻകൃശാശ്വന്നു പനന്ദ
നൻ അവൻപുത്രൻമഹാഭാഗൻ "യൌവനാശ്വൻ"പുകഴ്ന്നവൻ •
യൌവനാശ്വസുതൻശ്രീമാൻ "മാന്ധാതാ"വാം മഹീപതി നൂററെട്ടു
ദേവീക്ഷേത്രങ്ങൾമഹാതീൎത്ഥങ്ങളിന്തന്നിലായ് • ഉണ്ടാക്കിച്ചാന
വൻദേവീപ്രസാദത്തിന്നുമന്നവ! മാതൃഗൎഭേജനിച്ചാനല്ലവൻതാത
സമുത്ഭവൻ • പിതാവിന്നുദരംഭേദിച്ചുണ്ടായനരപാലകൻ.

രാജാവു പറഞ്ഞു

കണ്ടിട്ടുമില്ലകേട്ടിട്ടുമില്ലീയൊരുതിയരീതിയിൽ അവന്റെജന്മമീവ
ണ്ണംസംഭവിക്കുന്നതെങ്ങനെ? • ചൊൽകവിസ്താരമായ് മാന്ധാതാ
വിൻജനനകാരണം ഗൎഭോദരത്തിലെങ്ങുജനിച്ചാൻസമൎത്ഥൻസു
തൻ?

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ധൎമ്മിഷ്ഠനാം യൌവനാശ്വന്നുപന്നില്ലൊരുപുത്രനും നൂറുപേർ
ഭാൎയ്യമാരായിട്ടുവന്നെങ്കിലും • സന്താനത്തിന്നു ചിന്തിച്ചു
ചിന്തകൊണ്ടുതളൎന്നവൻ ദുഃഖംതാങ്ങാതെയാശ്രമത്തിന്നായ്

ഗമിച്ചുതേ ॥ പുണ്യാശ്രമമതിൽവച്ചുമുനിമാർകണ്ടിരിക്കവേ വി
ഷാദിച്ചതിദുഃഖത്താൽദീർഘശ്വാസങ്ങളുംവിട്ടവൻ ॥ നൃപന്റെദുഃഖം
കണ്ടിട്ടാകൃപയുള്ളമുനീശ്വരർ ചോദിച്ചാരവനോടെന്തുദുഃഖിച്ചീടുന്ന
നീനൃപ! ॥ നിൻദുഃഖമെന്തുമൂലംനീപറഞ്ഞീടുകസത്യമായ് തീർത്തീ
ടാമല്ലോഞങ്ങൾദുഃഖത്തിന്നനിശ്ചയം.

യുവനാശ്വൻ പറഞ്ഞു

രാജ്യംധനംവാഹനവുമുണ്ടെനിക്കമുനീന്ദ്രരേ! നല്ലസുന്ദരിമാർഭാ
ൎയ്യമാരാകെയുണ്ടൊരുനൂറുപേർ ॥ എനിക്കബലവാന്മാർവൈരിയില്ലമുവ
ലകിലും സാമന്തരുംമന്ത്രിമാരുമെന്റെചൊൽപടിനില്പവർ ॥ സ
ന്താനദുഃഖമൊന്നല്ലാതില്ലമറ്റൊരുദുഃഖവും അപുത്രനില്ലഗതിയും.
സൎവ്വജ്ഞമുനിവീരരേ! ॥ അതുകൊണ്ടിസ്സപുത്രനായ്വേണ്ടിദുഃഖിച്ചിടു
ന്നുഞാൻ വേദശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരാംനിങ്ങൾതാപസന്മാർശ്രമിപ്പവർ ॥ സ
ന്താനാർത്ഥംയാഗമെനിക്കൊന്നുചെയ്യിക്കണമെ കൃപതോന്നിയെ
ന്റെകാൎയ്യംസാധിപ്പിക്കമുനീന്ദ്രരേ!.

ശുകൻ പറഞ്ഞു

നൃപൻതന്റെവാക്കുകേട്ടാറെകൃപയോടാമുനീശ്വരർ ഇന്ദ്രദേവ
തയെന്നുള്ളയജ്ഞംചെയ്തുതുടങ്ങിനാർ ॥ ജലംനിറച്ചുകലശംവച്ചു
യാഗത്തിലന്നവർ നൃപനുപുത്രനായ് വേദമന്ത്രമെല്ലാംജപിച്ചുതേ ॥
രാവിലെയ്ക്കാലത്തിലന്നാമന്നൻദാഹനിമിത്തമായ് ഉറങ്ങുംവിപ്രരെ
കണ്ടജലംതാനേകുടിച്ചുതേ ॥ മന്ത്രംകൊണ്ടുസംസ്കരിച്ചജലംപിള്ളക
ളുണ്ടാകാൻ അറിവില്ലാതെനൃപാലൻദാഹംമൂലംകുടിച്ചുപോയ് ॥ ക
ഴിഞ്ഞകലശംകണ്ടുസംശയിച്ചുമുനീശ്വരർ ജലംകുടിച്ചതാരെന്നു
ചോദിച്ചാർനൃപനോടുതാൻ ॥ അറിഞ്ഞവൻകുടിച്ചെന്നായൊടുവാ
വൻദൈവഗതിയെ യാഗംചെയ്തവരാകട്ടെഗ്രാമങ്ങൾക്കായ്ഗമിച്ചു
വർ ॥ ഉടൻഗർഭംധരിച്ചാനാമന്നവൻമന്ത്രശക്തിയാൽ ജനിച്ചാൻ
പൂർണ്ണമായപ്പോൾഭേദിച്ചുദക്ഷിണോദരം ॥ പുത്രനെക്കൊണ്ടുമന്ന
ന്റെകളൊന്നുംരാജമന്ത്രികൾ അതിൽകരച്ചില്ലവനാവാനാൎക്കുള്ളതുക
ബോധാൽ ॥ ഇന്ദ്രനവൻ"കംധാസ്യതി"യെന്നമാത്യർവിളിക്കുട്ടിനാർ
"മാംധാതാ"യെന്നിന്ദ്രനോതിച്ചുണ്ടാണിവിരലേകിനാൻ ॥ അവൻ
കാരണനാംമാംധാതായെന്നുനൃപനായിതേ അവന്റെയുത്തമവംശി
ന്നോർക്കേട്ടതിവിസ്താരമായിതാൻ.

ശ്രീമദ്ഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം
[illegible]
[illegible]

പത്താമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

സത്യവാനായ ഭൂപാലൻ മാന്ധാതാ ചക്രവൎത്തിയായ് എല്ലാരാജ്യങ്ങളുമവൻ ജയിച്ചു നൃപതിശേഖരൻ • ത്രസിച്ചു ദസ്യുക്കളെല്ലാം ഗുഹതോറും ഗമിക്കയാൽ പേരിട്ടു നൃപനിന്ദ്രൻ "ത്രസദസ്യു"വിതെന്നതായ് • ശശബിന്ദുസുതാ "ബിന്ദുമതി"യെ വേട്ടു മന്നവൻ അവളും പതിവ്രതാസൎവ്വലക്ഷണങ്ങളുമൊത്തവൾ • ജനിപ്പിച്ചാനവളിലായ് രണ്ടു പുത്രരെയന്നൃപൻ "പുരുകുത്സൻ" കീൎത്തികേട്ട "മുചുകുന്ദ"നുമാണവർ • "അനരണ്യൻ" മഹാധൎമ്മനിഷ്ഠനപ്പുരുകുത്സജൻ ബൃഹദശ്വനമാത്മജനവൻ പിന്നെക്കേതനമാനവൻ • "ഹൎയ്യശ്വ"നാണവന്റെ പുത്രൻ തൽപുത്രൻ ധാൎമ്മികൻ "ത്രിധന്വാ"വാണവന്റെ പുത്രനവ"ന്ത്രയ്യാരുണ"നാത്മജൻ • അതിന്നു സുതൻ ശ്രീമാനായ "സത്യവ്രതൻ" നൃപൻ തോന്നുംപോൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന കാമുകനായ്‌വന്നവൻ • അപ്പാപിയാരോ ദ്വിജപുത്രൻ ഹരിച്ചാൻ കാമമാലിനാൽ വിവാഹത്തിലതിൻ വിഘ്നം ചെയ്തിട്ടാ വിപ്രപത്നിയെ • അതിന്നു നൃപനോടായാവിപ്രന്മാരൊരുമിച്ചുപോയ് നശിച്ചു ഞങ്ങളെന്നായിട്ടതിദുഃഖത്തോടോതിനാർ • ദ്വേഷംപെട്ടോടെ വിപ്രരോടു ചോദിച്ചു മന്നവൻ എൻപുത്രനെന്തൊരപരാധം ചെയ്തു നിങ്ങളോടീ വിപ്രരേ! • അതുകേട്ടു മന്നവനോടോതിനാർ ബ്രാഹ്മണന്മാർ ആശീൎവ്വാദങ്ങളും മുമ്പിൽ ചെയ്തിട്ടതിവിനീതരായ്.

ബ്രാഹ്മണർ പറഞ്ഞു

ദ്വിജകന്യാവിവാഹത്തിൽ വച്ചു നിന്നുടെ നന്ദനൻ ബലമായ് കൊണ്ടുപോയാനക്കന്യയെയിന്നു മന്നവ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

വിപ്രർതൻ സത്യവചനം കേട്ടു ധൎമ്മിഷ്ഠനാം നൃപൻ സുതനോടോതി: 'ദുഷ്ടൻ നീ നിൻ നാമം വ്യൎത്ഥമായിതേ • ദുൎവൃത്തൻ നീയെൻ ഗൃഹത്തിൽനിന്നു ദൂരെ ഗമിക്ക, നീ പാപി എന്റെ രാജ്യത്തിൽ പാൎത്തീടരുതിനിമേലും' • താതൻ കോപിച്ചേവം കേട്ടാനെങ്ങു പോകേണ്ടതെന്നവൻ അവനന്നു ചൊല്ലിനാൻ: 'പോക ചണ്ഡാലന്മാരോടൊത്തു നീ • നീചകൃത്യം വിപ്രപത്നീഹരണം ചെയ്തോരോ നീ ചണ്ഡാലരോടു സംഗത്തും ചെയ്തു വാഴ്ക സൌഖ്യമായ് • കുലപാംസനനാം നിന്നെക്കൊണ്ടു പുത്രാൎത്ഥിയല്ല ഞാൻ ഇഷ്ടംപോൽ പോക നീ ദുഷ്ടൻ കീൎത്തിനാശം വരുത്തിയോൻ' • കോപിച്ചിട്ടു മഹാത്മാവാം പിതാവിൻ വാക്കു കേട്ടവൻ

അപ്പുറംവിട്ടുപോയിട്ടു ചണ്ഡാളന്മാരൊത്താശു താൻ • അവരോടൊത്തു ന്യത്തിൽപാർത്താൻ സത്യവ്രതന്നൃപൻ • [illegible] മടിയിട്ടാൻ ശ്രീമാൻവിപ്പനൃപാത്മജൻ • കോപത്താൽ [illegible] താതനവനെയ ങ്ങയക്കവാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചാൻ നൃപനെ [illegible] യവൻ • വസിഷ്ഠൻ ശാസ്ത്രമറിവാൻ [illegible] നാവനിൽകോ പമുള്ളോനായ്ത്തീർന്നാൻ സത്യവ്രതന്നൃപ! • [illegible] കാരണമുണ്ടായിട്ടി വൻതാതൻ നരാധിപൻ പുത്രനായി [illegible] പുരംവിട്ടെത്തി നാൻ വനം • പന്ത്രണ്ടുവർഷമക്കാലമാ [illegible] ദേശവാസവൻ • മഴ പെയ്തില്ലതില്ലോട്ടു [illegible] മായ് • [illegible] വിട്ടന്നവി ശ്വാമിത്രൻ [illegible] മഹാമുനേ! കൌശികിക്കരയിൽ തപസ്സു ചെയ്യുവാൻ മഹാതപം • കുടുംബമന്നൊരെവെച്ചാൻ [illegible] കെട്ടവൻ [illegible] തള്ളുന്നോൻ • [illegible] മിക്കപുത്രരെസ്സൂതി കണ്ടിട്ടു [illegible] നായിതെ • വിശന്നു [illegible] നൃപനില്ലിളെ [illegible] പ്പുതാരൊരെ [illegible] • [illegible] പുത്രരെ കനായ [illegible] • [illegible] ന്നവിട്ടുൻ [illegible] തപസ്സിനായ് [illegible] • [illegible] വിശന്നൊന്നാം [illegible] പുത്രന്മാരെ [illegible] • പുത്രനെ [illegible] മറ്റുപുത്രരെ [illegible] ണെൻ [illegible] • അല്ലെങ്കിൽ [illegible] സ്തനം വില്ക്കാം [illegible] സുതനെ [illegible] • കട്ടു പ്പ [illegible] താൻ [illegible] ന്റെ തൻ കഴുത്തിങ്കലായ [illegible] • [illegible] കെട്ടിപ്പിടിച്ചു കൊണ്ടു തൽക്ഷണം മറ്റുപുത്രരെ [illegible] വിട്ടു തിരിച്ചു [illegible] • സത്യ വ്രതൻ കണ്ടിവന്നു [illegible] താപസനാരിയെ [illegible] ചോദിച്ചാനവളോടു [illegible] നീ വരാനനേ! • [illegible] ബാലനെക്കെട്ടിവലിക്കുന്നവളാ ണു നീ? എന്തിനാണെന്നു [illegible] ചൊല്ലുക [illegible]!

[illegible]

വിശ്വാമിത്രകളത്രം ഞാനിവനെന്നൗരസൻ സുതൻ [illegible] വിൽക്കാൻ പോയീടുന്നിവനെ [illegible]! • അന്നമില്ല, തപ [illegible] വിടേ പോയി വല്ലഭൻ വിശന്നു വിൽക്കുന്നിവനെ മറ്റു [illegible] ള്ളവരെ പുലർത്തുവാൻ.

രാജാവു പറഞ്ഞു

രക്ഷിക്കപ്പുത്രനെകാന്തൻകാട്ടിൽനിന്നുവരുംവരെ പതിവ്രതേ!
നിൻകുഡുംബമെല്ലാമിഞാൻഭരിച്ചിടും ⁕ നിന്നാശ്രമസമീപത്തിൽ
നിൽക്കുംവൃക്ഷത്തിലെന്നുമെ ഭക്ഷ്യംകെട്ടിത്തൂക്കിയിട്ടുപോരാംഞാൻ
സത്യമാണിതു ⁕ നൃപനാലിതുചൊല്ലപ്പെട്ടനേരംകൗശികഭാര്യയും പു
ത്രന്റെകെട്ടഴിച്ചാശ്രമത്തിന്നായിനടന്നുതേ ⁕ ഗളബന്ധനാലാമഹാന
പേരു"ഗാലവനെ"ന്നമായ് ആശ്രമത്തിൽച്ചെന്നാളുംമോദിച്ചാൾ
സുതരോടുമായ് ⁕ കൃപയോടുംഭക്തിയോടുംകൂടിസ്സത്യവ്രതൻനൃപൻ
വിശ്വാമിത്രമുനീന്ദ്രന്റെകളത്രത്തെരക്ഷിച്ചുതേ ⁕ മഹിഷംപന്നിമൃ
ഗാദ്യോന്നമാംസമെടുത്തവൻ വിശ്വാമിത്രവനത്തിൽപോയ്മരത്തിൽ
കെട്ടിവച്ചിടും ⁕ ഇമ്മുനിപത്നിയെടുത്തിട്ടുപുത്രന്മാരുമൊന്നിച്ചേ നൽ
ഭക്ഷണംകിട്ടുകയാൽസുഖിച്ചാരവരേറ്റവും ⁕ തപസ്സിന്നായതന്നാം
ശ്രീപാലൻപോയവേളയിൽ അയോദ്ധ്യയന്തഃപുരം വസിഷ്ഠൻരക്ഷ
ചെയ്യുന്നതേ ⁕ പുരത്തിൻവെളിയിൽകാട്ടിൽധർമ്മിഷ്ഠൻനൃപനന്ദനൻ ശാ
പവ്രതമോടൊത്തുപാർത്തുവാണാനേറെനാളായ് ⁕ സത്യവ്രതൻഹേതുവി
ല്ലാതെയകാര്യംനിമിത്തമായ് സർവ്വവസിഷ്ഠനിൽകോപമധികംപൂണ്ടു
വാണുതേ ⁕ അച്ഛൻകാട്ടിൽവിട്ടും,ഭാഗ്യനിഷ്ഠനായുള്ള പുത്രനെ തട
കാൻഹേതുവായുംചെയ്തില്ലതിനെയാമുനി ⁕ പാണിഗ്രഹണമന്ത്രാ
ന്തമസ്സപ്തപദീകത്തിലാം വിപ്രപത്നീഹരണമില്ലതിനാലെന്നറിഞ്ഞു
തേ ⁕ ഒരുനാളിൽവനത്തിങ്കൽമൃഗമില്ലായ്കയാൽനൃപൻ വസിഷ്ഠന്റെ
കറക്കുന്നപശുവെകണ്ടുകാട്ടിലായ് ⁕ കോപമോഹക്ഷുധകളാലതിനെ
ക്കൊന്നുവൈരിപോൽ വൃക്ഷത്തിൽകെട്ടിയാമാംസംതാനുംഭോ
ജിച്ചുതേ ⁕ ആമാംസത്തെസുതന്മാർക്കായേകിനാളൃഷിപത്നിയും ഗോ
വിന്റെയെന്നോർത്തിടാതെനിനച്ചുമൃഗമാംസമായ് ⁕ പശുഹത്യയറി
ഞ്ഞിട്ടുകോപിച്ചുമുനിചൊല്ലിനാൻ! 'ദുഷ്ട!ഗോഹത്തിയാലെന്തുപാ
പംചെയ്തുപിശാചുപോൽ മൂന്നാണികൾക്രൂരമായിട്ടുണ്ടാകമതുകൊ
ണ്ടതേ ⁕ ഗോവധം,ദാരഹരണം,പിതൃകോപ,മിവററയാൽ ത്രിശങ്കു
വെന്നുലോകത്തിൽപേരുണ്ടാംപ്രസിദ്ധമായ് ⁕ പിശാചരൂപിയാ
യതംകാണുന്നതകവിധത്തിൽനീ.'

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

വസിഷ്ഠനാൽശപിക്കപ്പെട്ടേവംസത്യവ്രതൻനൃപൻ ആയാശ്ര
മത്തിൽതാനവാണുതപംചെയ്തുതിഘോരമായ് ⁕ ഒരുതാപസനിൽ
നിന്നുമൂലപ്രകൃതിയായിടും പരയാംശിവതൻമന്ത്രംവാങ്ങിട്ടുധ്യാന
മോടുമേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം സത്യവ്രതകഥ പത്താമദ്ധ്യായം.

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു

വസിഷ്ഠനാൽശപിക്കപ്പെട്ടത്രിശങ്കുനൃപാത്മജൻ എമ്മട്ടതിൽ നിന്നുമുക്തനായീടു ചൊല്ലുകമാമുനേ!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ശപിക്കപ്പെട്ടപ്രകാരംപിശാചവടിവാണവൻ ശ്രീദേവിയിൽ ഭക്തിയോടാശ്രമത്തിങ്കൽവാണുതേ • അവൻനവാക്ഷരമന്ത്രം ജപിച്ചിട്ടൊരുനാളതിൽ ഹോമത്തിന്നായ്പുരോഹിതപ്പോയ് നമിച്ചിട്ടതിനെ ക്കിമായ്: • 'നമിക്കുന്നെൻവാക്കുരുചിക്കുവരേ!നിങ്ങൾകേൾക്കവിൻ എനിക്കുയാജകന്മാരായ്തീരേണംനിങ്ങളേവരും • വിധിവൽചെയ്യണംഹോമംജപത്തിൽപത്തിലൊന്നുതാൻ മറയോർക്കുമെന്നാലുകരംനിങ്ങളെൻകാര്യ്യസാധ്യമായ് • സത്യവ്രതൻക്ഷ്മാപപുത്രനാണുഞാൻവിപ്രവര്യരേ! എൻസുഖത്തിന്നുവേണ്ടീട്ടികാര്യ്യംനിങ്ങൾനടത്തണം.' • അതുകേട്ടുബ്രാഹ്മണന്മാരുപ്രത്യുത്തരംചൊല്ലിനാർ: 'ശപിക്കപ്പെട്ടതാവാൽപിശാചവടിവാണുനീ • വേദാധികാരിയല്ലിന്നുതാഗോപഹനങ്ങളും ഇല്ലഹോ സർവ്വലോകത്തിലുംനീദുർന്നിശാചതമത്തമത്രെനീ.'

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

അവർതന്നാവാക്കുകേട്ടുഖേദംപൂണ്ടുനൃപാത്മജൻ ഏറെദ്ദീ ജീവിതംകഷ്ടംകാട്ടിൽവാണെന്നുചൊയ് വുഞാൻ • അച്ഛനെന്നെ വെടിഞ്ഞുവൻശാപംഗുരുവുമേകിനാൻ രാജ്യഭ്രഷ്ടംപിശാചതമത്തും വന്നെന്നുചൊല്ലിയും • നൃപാത്മജൻവിറകിനാൽചിതികൂട്ടിട്ടതിന്മേലായ് അതിൽചാടുവതിന്നുള്ളുന്നിറച്ചാൻചണ്ഡികാംബയെ • മുമ്പിൽ തീയുംജ്വലിപ്പിച്ചിട്ടന്നീരജഗദംബയെ സ്നാനവുംചെയ്തുചാരേനാ ധ്യാനിച്ചിട്ടുംകൊണ്ടുനിന്നുതേ • നൃപൻമരിപ്പാനൊരുങ്ങുന്നതറിഞ്ഞിട്ടുമഹേശ്വരി അവന്റെമുൻപിലാസ്ഥാനിൽപ്രത്യക്ഷത്തിങ്കൽവന്നുതേ • മേഘനാദംകലയിട്ടുംബയവനോടോതിനാളുടൻ സിംഹവാഹനയായുള്ളോരുമിടിമേവട്ടന്നാരൊരുച്ചയിൽ.

ദേവി പറഞ്ഞു

സാധോ!നിൻക്രമമെന്തഗ്നിയിങ്കൽവീണുമരിക്കേണ്ടാ സ്ഥിരനായ് വാഴ്കനിന്നച്ഛൻവൃദ്ധനായ്മേവുന്നതേ • രാജ്യംനിനക്കേകിയവൻ തപിക്കാൻകാട്ടുപൂകിടും മറന്നാലും,നീവിഷാദത്തെക്കളഞ്ഞീടുക നവ! • പിതാവിൻമന്ത്രിമാർനിന്നെക്കൊണ്ടുപോകാൻവരുന്നതേ എൻപ്രസാദത്തിനാൽനിന്നെനൃപനാക്കീട്ടുനിൻപിതാ • വിരക്തനായ് ബ്രഹ്മലോകംഗമിക്കുമെന്നുനിശ്ചയം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഇത്ഥം താതിയവർനാടുംചെയ്യവിട്ടതാൻമറഞ്ഞുടൻ തീയിൽവീ
ണുമരിച്ചതറിഞ്ഞിതാരിപുത്രന്മാർ ● അന്നേരമേവ്യയിൽവെച്ചവരെന്നെ
ഹോമമാവായനാരെൻ ഉപചാരരാതിനാനാലിതു ദുർവൃത്താന്തമെ
ല്ലാം ● ഉപചാരങ്ങൾ പൂകാതെ പുത്രൻറെ മരണവൃത്താന്തം ബുദ്ധിമാനി
നയോടെ ചൊല്ലിയാനധികം! ● മന്ത്രിമാരെല്ലാരുമതിനാനന്ത
രമിവർപുത്രന്മാരായ്: 'സത്യവ്രതൻബുദ്ധിമാനെന്നെപുത്രനാകാ
ട്ടിലാക്കിഞാൻ ● അറിയുന്നവരായമാത്യന്മാർതന്നുഗ്രമായ ഏ
ന്നാജ്ഞയാൽപോയസുതൻരാജ്യാർഹനറിവേറിയോൻ ● മതിമാനായ്
ക്ഷമയോടുംപോയ്തന്നവാസത്തിലായ് നടന്നിരുന്നാൻ ശാപിക്കപ്പെ
ട്ടാണുകേട്ടുംപോവതുമാവും ● അന്നു തൻ പിതൃനിയോഗത്താൽതീയിൽ ചാ
ടിമരിക്കവാൻ തുടങ്ങവേ ഞാൻ തടഞ്ഞു പറഞ്ഞുവിലക്കിനിർത്തിയവൻ ● മേ
ന്മേൽപോയ്നിജഭവനത്തിൽ മാതാവിനോടുമൊത്തു വാഴ്കയാലവനെ
സിംഹാസനത്തിലിരുത്തുവിൻ ● യോഗ്യനാണവനെന്നതുമ
നാംസത്യമെന്നുപറഞ്ഞു ശാന്തനായി വനത്തിൽപോയ് തപ
ശ്ചര്യാമഗ്നനായ് ● ഏതാനും ദിവസങ്ങളെ യാത്രയാനന്തരമായി
പിൻ പുത്രനെക്കൊണ്ടുവന്നവർ തിരുമുടിയിട്ടോരു ● ആമന്ത്രി
മാർ വന്നടപ്പെൻറെ സഭയിലിരുത്തിയെ അഭിഷേകം ചെയ്തവരെല്ലാരും
വന്നു മനോരഥം രാജപുത്രനെ ● ഉജ്വലൻ, മടിയൻ, ക്രൂരൻ, ചോ
ളപ്പാൻ, മലനാട്ടുവാൻ സത്യവ്രതൻപുത്രനെക്കൊണ്ടുവന്നതില്ലവ
നവൻ ● ഏറാവുംകേറിനരെ ചെയ്യിനിവരെക്കൊണ്ടു തൻ വിട്ടുതാൻ രാജ്യാ
ർഹൻ ബുദ്ധിമാൻ ധർമ്മതത്വജ്ഞനുമായിവൻ ● ഏന്നെല്ലാമോർത്ത
സ്സുതനെപൂണ്ടിട്ടുമഹീപതി അഭിഷേകം ചെയ്തുകിലാ ദ്ധ്യാസനത്തിലി
രുത്തിനാൻ ● ഇതു നാട്ടുകാരായിപ്പുറത്തും സ്നേഹമോടുടൻ പ്രേമ
ത്താൽതന്നയിടറിക്കാണ്മാനീതിവിക്രമൻ.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു

ധർമ്മബുദ്ധിസമാനേ ഞാൻവിപ്രപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു ഗ്രഹിക്കണം
ന്യായധനംപ്രജയെക്കാത്തുകൊള്ളുന്നു ● അന്തമെന്തെന്നോ ഹാരമനു
ഷ്യർ വന്നുകരയുന്നതും കേൾക്കണം ശ്രേഷ്ഠർതൻ വാക്യംപൂജിക്കണമു
ചിതമേ ● വധിക്കണം ദുഷ്ടരായ ബലവാന്മാരിത്തരം ജയിക്ക
ണം സദാകാര്യസിദ്ധിക്കായിട്ടു മന്നവർ ● മന്ത്രിമന്ത്രികളോടുമൊന്നു
ശ്രദ്ധയോട്ടു ചൊല്ലണം ഉപേക്ഷിക്കരുതെന്നതോർക്കണം ചിന്തയും
അതും ● നമ്മളിലുള്ള ധർമ്മകർമ്മങ്ങൾ മന്ത്രിമാർ മുഖേനയോരോ ദേവ
ദേവാലയങ്ങൾ ചാരന്മാരെകൊണ്ടറിയേണം ● ധർമ്മശാസ്ത്രമെന്നറിയേണം●

മാനമെന്തുള്ളതൊന്നതി ദുഃഖിതരെ ചെയ്യുന്നോർ സഹവാസം ത്യജി
ക്കണം • ചെയ്യുന്നോരാമാർഗങ്ങൾ മുനിമാരെവെണ്ണക്കണം നാരി,പൃ
ത്ഥി,വിദ്വ,നീയിവരെവിശ്വസിക്കൊലാ • നാമാട്ടിലധികസ്വത്തി
യുണ്ടാകണമതാതിക്കലും ദുർമ്മത്സ്യം,പാത്രം,നായി,മാതിലുമെതിർക്കാ
നി • ഇവരെവിട്ടുപൃജകളുമെക്കണിക്കണം നൃപ! എന്നുമുദ്യാനത്തി
ലുറക്കവേടിട്ടുമിക്കണം • സ്നാനംതൊട്ടുള്ള കർമ്മങ്ങൾ വിധി
പോലെനടത്തണം വിധിപോലെക്കതിപായിച്ചിപ്പുരുമെ ചെയ്യണം
ഭവാൻ • ജന്മസാഫല്യമിതുതാൻപരാശതിപദാംബുജം ഭക്തൻ
പൂജചെയ്യുംബോൾ പാദതീർത്ഥം കടിക്കുകിൽ • അവനെനക്കൊരുഗൽപ്പെ
ക്കില്ലന്നിശ്ചയം ജീവാശേഷങ്ങളാകവെല്ലാം ദേവിയെന്തിന്റെ രൂപം
എന്നാഭാവനയോടെന്നുമെയെന്നെന്ന്യ ചരിക്കണം നിത്യകർമ്മം ചെയ്തു
വിപ്രസന്തതികൾ ഗമിക്കണം • ധനമെവെന്നതറിയുമ്പോൾ ജനാനമി
ളിച്ചുനീ പൂജിച്ചിട്ടു പരിക്കായിടക്കാൻ കഴിയണമെന്നിശ്ചയം • സമ
പാത്രത്തിൽ നൽകേണം പുറമേയന്നെങ്കിലും, അവിടെപോയനാമെത്രയാ
ണെന്നുമിക്കയതും ... കെഅന്നമേകിനാനതു ...
കൊട്ടിലെ ... ... ഏതു! •
വിപ്രാപമാനമിനിയെന്ത് വെങ്കിലുമാനമെയായാലും കനിക്കണംനെ
ല്ലാണിന്നുമന്ന്യരുടെ ബലം • കാരണങ്ങളാൽ വിപ്ര
ന്മാർതാനസംശയം ശാപ,ജപ,ഹോമ,നാദിലുമായ് ലോകരാ,ഗതി,ക
ന്നവർ • സർവ്വ്യാപിയാർ തന്നു പലിതാൻപൂജിച്ചിട്ടു മന്ത്രി
ക്കണംമിത്രാതെയതുകൊണ്ടുപൻ... • വിനമത്തൊന്നവിവ
യാൻ ഭ്രമിച്ചിക്കുകിൽ സമാ ധർമ്മശാസ്ത്ര... പാലയെന്തപ്രകാശി
ക്കനടത്തണം • ന്യായമായധനംകൊണ്ടുള്ള ധാരത്തെനിറക്കണം.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം

ത്രിശങ്കുകഥ

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ത്രിശങ്കുവല്ലോ നാലുവരൊത്തപ്പെട്ടുനശിച്ചുടൻ പ്രേമത്താൽ ഞാൻ
ണയിടറിയിട്ടാതിയല്ലന്നമെന്നതായ് • വസിഷ്ഠാദിസമോന്യനെല്ലാരും
മന്ത്രമതെവിപ്രരെ അഭിഷേകത്തിനായെല്ലാരിട്ടുംകൂട്ടിനാൻനൃപൻ •

വത്തിനാൻ സർവ്വതീർത്ഥങ്ങളിൽനിന്നും ജലങ്ങളും ജനങ്ങളേയും സാമന്തരൂപരെയും ക്ഷണിച്ചുതേ ● നൽദിനത്തിങ്കൽ വിധിപോലവനാസനമേകിനാൻ അഭിഷേകംചെയ്തു പുത്രനാം ത്രിശങ്കുവിനെ നൃപൻ ● വാനപ്രസ്ഥാശ്രമം ഭാര്യയോടുംകൂടി ഗ്രഹിച്ചവൻ കാട്ടിൽച്ചെന്നു തപം ചെയ്താൻ ഗംഗക്കരയിലുഗ്രമായ് ● പ്രാപിച്ചാൻ സ്വർഗ്ഗമൊടുവിൽ ● പൂജിക്കപ്പെട്ടു വിണ്ണോരാൽ ഇന്ദ്രന്നരികിൽവാണിട്ടാശ്ശോഭിച്ചാൻദേവപോൽസമം.

രാജാവു പറഞ്ഞു

മുൻപിൽകഥിച്ചിക്കഥയിൽ ഗോവധത്തിനാൽ ശപിക്കപ്പെട്ടാക്കോപത്താൽ ഗുരുവായ വസിഷ്ഠനാൽ ● സത്യവ്രതൻ പിശാചത്വം പ്രാപിച്ചാനെന്നു മാമുനേ! എങ്ങിനെപ്പിശാചത്വമില്ലാതായെന്നു സംശയം ● ശാപത്തോടൊത്തവൻ സിംഹാസനത്തിന്നർഹനല്ലതാൻ മുനിയാലോ മറ്റു കർമ്മം കൊണ്ടോ ശാപം നശിച്ചതു? ● ഇതശാപം തീരുവാൻ മൂലമെന്നോതേണം മാമുനേ! പിശാചവടിവിൽ താതൻ ഗ്രഹം പൂകിച്ചതെങ്ങനേ?

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ശപിക്കപ്പെട്ടതിൻ തന്നെ പിശാചവടിവാർന്നവൻ വിരൂപനായ് ക്രൂരനായിട്ടു ഭയങ്കരനായിതേ ● സത്യവ്രതൻ ഭക്തിയോടും ദേവിതൻ സേവചെയ്കയാൽ അവൾ പ്രസന്നയായ് ദിവ്യദേഹത്തെ നൽകിനാൾ ● പിശാചത്വമൊഴിഞ്ഞായ് തൽപാപം നഷ്ടമായിതേ നിഷ്പാപനായ് കാന്തിമാനായ് ദേവിതൻ കൃപയാലഹോ, ● ശ്രീദേവിതൻ പ്രസാദത്താൽ ഇഷ്ടനായാൻ വസിഷ്ഠനും പിതാവും പ്രിയമുള്ളോനായവൻ ദേവിതന്നനുഗ്രഹാൽ ● പിതാവു മൃതനായപ്പോളവൻ രാജ്യം ഭരിച്ചുതേ പലയാഗങ്ങളും ചെയ്താൻ ദേവിപ്രീതികരനാമവൻ ● അവന്നു പുത്രനായി ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ സുശോഭനൻ ശാസ്ത്രജ്ഞൻ ലക്ഷണം ചേർന്നാനതിസുന്ദരനായവൻ ● അവനെ യുവരാജാവായ് കല്പിച്ചിട്ടു ത്രിശങ്കുവും ഉടലോടും സ്വർഗ്ഗലോകമാളുവാനാഗ്രഹിച്ചുതേ ● വസിഷ്ഠന്നാശ്രമത്തിൽ പോയ് വിധിപോൽ പ്രണമിച്ചവൻ തൊഴുതുംകൊണ്ടിപ്രകാരം പറഞ്ഞു പ്രീതിയോടവൻ.

രാജാവു പറഞ്ഞു

ബ്രഹ്മപുത്ര! മഹാഭാഗ! സർവ്വമന്ത്രവിശാരദ! എന്റെയീയറിയിപ്പുകളെല്ലാമോടും ശ്രവിക്കണം ● എനിക്കിന്നിച്ഛയുണ്ടൊരു സ്വർഗ്ഗലോകസുഖത്തിനായ് ഇദ്ദേഹത്തോടൊത്തു തന്നെ ദിവ്യഭോഗം ഭുജിക്കുവാൻ ● നന്ദനത്തിൽ കളിപ്പാനപ്സരസ്ത്രീകളോടുമായ് ദേവഗന്ധ

ർത്തൻഗാനംകേൾപ്പാനുംകൊതിയുണ്ടമേ • എപ്പോഴുമായാലുമലോ
കോത്തമസ്വർഗ്ഗത്തിൽവാണിടാം അതിനാതകത്താംയാഗം ചെയ്യിച്ചീട
കനിവോടെ! • മുനിശ്രേഷ്ഠൻസമർത്ഥൻനീയെൻകാര്യംസാദ്ധ്യമാക്കേണം
വേഗംയാഗത്തിനാൽദേവലോകമതണയേണം.

വസിഷ്ഠൻ പറഞ്ഞു

ഉടലോടുംസ്വർഗ്ഗവാസംദുർല്ലഭംതന്നെമന്നവ! മരിച്ചാൽപുണ്യ
കർമ്മത്താൽസ്വർഗ്ഗമെന്നോതിടുന്നുബുധം • ഭയപ്പെടുന്നാകയാൽഞാൻ
സാദ്ധ്യമല്ലാത്തതാശയാൽ ദേവസ്ത്രീകളോടുംവാസംജീവനുള്ളോ
ർക്കുദുർല്ലഭം • യാഗംചെയ്യൂ,മരിക്കുമ്പോൾസ്വർഗ്ഗംകിട്ടുംമഹാമതേ!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നാവൻവാക്കുകേട്ടിട്ടാമന്നവൻദുർമ്മനസ്സോടുംഅത്യുഗ്രകോപി
ച്ചുമുനിയോടായിപ്പിന്നായുമോതിനാൻ: • 'നീയെന്നെക്കൊണ്ടിന്നുയാ
ഗംചെയ്യിച്ചീടാഞ്ഞീലോമുനേ! അന്യനെക്കൊണ്ടാക്കീട്ടുയാഗംചെയ്യിച്ചീട
മിന്നുഞാൻ' • അവന്റെയാവാക്കുകേട്ടുവസിഷ്ഠൻകോപമാണ്ടവൻ
ഉടനേ'ദുഷ്ട!നീചണ്ഡാലനാകെന്നുശപിച്ചിതേ • ഇപ്പോഴേശാപമ
നായ് തീരുമിദ്ദേഹത്തോടുംഭവാൻ സ്വർഗ്ഗനാശന!പാപിഷ്ഠ!പശു
നിഗ്രഹദൂഷിത! • വിപ്രസ്ത്രീഹർത്താവേ!ദുർബ്ബുദ്ധേ!ധർമ്മമാർഗ്ഗവിദൂഷക! നി
നക്കാസ്വർഗ്ഗഗമനംമരിച്ചാലുംലഭിച്ചിടാ.'

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഇതുവസിഷ്ഠൻചൊല്ലപ്പെട്ടതിൽക്ഷണം ചണ്ഡാലതാ
യവിടെയ്ക്കുടനേതൊടുക്കുന്നേ • അവൻകനകകുണ്ഡലങ്ങളുംകല്ലായ്തീ
ർന്നുഹേനൃപ! ചന്ദനത്തിൻമണംപോയല്ലോദുർഗ്ഗന്ധമായ് • ദിവ്യ
പീതാംബരങ്ങൾനീലവസ്ത്രമായുടൻ ദേഹംകറുത്തനിറമായ് മ
ഹാമുനിശാപത്താൽ • ചെവിമുതൽതന്റെകോപത്താലിപ്പൊഴുവന്ന
ന്നാവശത്താൽതന്നെയാണ്ടുനിന്നിച്ചീടത്താകയാൽ • ഗായ
ത്രീജപസന്നിഷ്ഠൻവസിഷ്ഠൻമുനിസത്തമൻ നിത്യമാംതൻശരീ
രത്തെയുപേക്ഷിച്ചന്നവൻ • ദീനൻഗൃഹത്തിൽപോയില്ലകാട്ടിലെ
ല്ലാനേരത്തേ ചെന്തീയിൽവെന്തടിവണ്ണംചിന്തിച്ചാനാത്തിശങ്കവും •
'ചെയ്യാത്തതെന്തുപാതകമതെൻദേഹംബാധിതമെന്തീട്ടേ
നിവൃത്തിക്കായ് ചെയ്യേണ്ടതറിവില്ലമേ • ഗൃഹത്തിൽപോകിലെൻ
പുത്രൻദുഃഖിയായിപ്പിച്ചിടും ചണ്ഡാലനായുള്ളെന്നെക്കൈക്കൊണ്ടീടുകി
ല്ലെന്റെഭാര്യയും • അമാത്യന്മാരുമീമട്ടിൽക്കണ്ടെന്നെയാദരിച്ചിടാ
ബന്ധുക്കളുംസ്വജനവുംസേവിക്കില്ലുണ്ടെന്നുചൊല്ലുകിൽ • ത്യജിക്കും
ഞാൻജീവിപ്പതിൽനന്നുമരിപ്പതാം വിഷംകഴിച്ചോഞാനിപ്പോൾ

നദിയിൽചെന്നു ചാടിയോ • കഴുത്തിൽകയറിട്ടെന്നാൽമരണമാകാം വരുത്തിടാം ജ്വലിക്കുന്ന തീയിലെന്നെഹോമിക്കാംവിധിപോലവെ • മുഷിപ്പുള്ളിവർകളുമെ പടിഞ്ഞാറേക്കരയിൽനിന്നുഞാൻ ആത്മഹത്യ ചെയ്തിടും സന്താപത്താൽമനസ്സേറെ • ചണ്ഡാളരൂപം,ശാപമതുംവന്ന ദോഷംനിമിത്തമായ് പിതാവുമെന്നെ പരിത്യജിച്ചിതു പുറത്താക്കിയി ങ്ങനെ • [illegible] ഞാൻ [illegible] ടിക്കാട്ടിൽ [illegible] • കർമ്മമെല്ലാംമുടക്ക പോലെ [illegible] പാപം [illegible] കർമ്മത്തിനാലെത്തനാശിക്കില്ലതുനി ശ്ചയം • അതിനാൽ ഞാൻ [illegible] ചെയ്യുകമ്മം [illegible] പു ണ്യാശ്രമസമീപത്തിൽ [illegible] ചെയ്യുന്നു ഞാൻ • [illegible] നവും ചെയ്തു [illegible] ചെയ്തുകാട്ടിൽവസിച്ചിട്ടുകർമ്മനാ ശംവരുത്തിടാം • [illegible] ട്ടും [illegible] • [illegible] തിൽ [illegible] [illegible] ഉടൻ • [illegible] മന്ത്രിമാരവിടെച്ചെന്നു [illegible] ചൊല്ലിനാർ • ദുഃഖിച്ചു ള്ളൊരു ചണ്ഡാളനൃപനെ പ്രണമിച്ചുടൻ: 'നിൻപുത്രനാം [illegible]' ചൊല്ലിയിട്ടുവന്നാരവർ • [illegible] ന്നൃപ! [illegible] പുത്രൻ [illegible] • '[illegible]' [illegible] [illegible] മന്ത്രിമാരും [illegible] [illegible] • പ്ര [illegible] [illegible] • [illegible] വന്നാ [illegible]!.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ചണ്ഡാളനൃപൻകേട്ടീമന്ത്രിമാരുടെവാക്കിനെ നിശ്ചയിച്ചി ട്ടുവിധത്തിൽ [illegible] • അവരോടോതിനാൻ: 'നി [illegible] എന്റെവാക്കാൽമഹാന്മാരേ!സ്വ [illegible] • ഞാൻവരുന്നില്ലനീരാജ്യംപാലിച്ചീടുകപുത്ര [illegible] • നിന്ദ്യ [illegible] വരില്ലതൊന്നുവേ [illegible] • എൻശകതനാം [illegible] പുത്ര നെയെന്റെയാജ്ഞയാൽ സിംഹാസനത്തിൽവച്ചിട്ടുരാജ്യകർമ്മങ്ങ

[illegible]

[illegible]

പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

യവനാൽവിശന്നേററംതളൎന്നുഞാൻ ചൊന്നേൻതൊണ്ടവിറച്ചുംകൊ
ണ്ടവനോടായിവല്ലഭേ!: ‘ബ്രാഹ്മണൻഞാൻമഹാഭാഗ!മുനിയേററ
വിശപ്പിനാൽ കള്ളനെപ്പോലെപാത്രത്തിൽക്കിടക്കുന്നതിലെന്നതെ.
നിനക്കതിഥിഞാൻശ്രേഷ്ഠ!കള്ളനെപ്പോലെവന്നവൻ ആഞാപി
കവിശക്കുന്നീനല്ലമാംസംഭുജിച്ചിടാം.’

വിശ്വാമിത്രൻപറഞ്ഞു

ഉറപ്പാമെൻവാക്കുകേട്ടിട്ടവനെന്നോടുചൊല്ലിനാൻ: ‘ഭക്ഷിക്കരു
തുവിപ്രേന്ദ്ര!ചണ്ഡാലഗൃഹമാണിതു. നായ്മാംസമുള്ളമാണതിൽവച്ചി
രിക്കുന്നതും രക്ഷിക്കുന്നതിൽബ്രാഹ്മണത്വംകെട്ടും, സത്യമല്ലയോ?
ഭക്ഷണംചെയ്യരുതിതുലോകനീതിക്കധികം കഷ്ടമല്ലയോ? ചണ്ഡാ
ലന്റെവാക്കിനാൽ. ശാപംനൽകാൻഞാൻകഷ്ടയോഗ്യനല്ലസംശയമില്ല
തിൽ അതിനാലെന്റെബുദ്ധികൊണ്ടുള്ളതല്ലഞാൻ. ജാതിഭ്ര
ഷ്ടനിന്നുമാകൊലാബ്രാഹ്മണസത്തമ!

വിശ്വാമിത്രൻപറഞ്ഞു

സത്യമോൎത്തുനീധൎമ്മജ്ഞ!ബുദ്ധിമാൻനീയുമന്ത്യജ! എന്നാലുമാപ
ൽക്കാലത്തിൽതരംഞാനറിയുമായിരുന്നില്ലിതാം. ഭക്ഷണത്തെച്ചെയ്യു
കൊണ്ടാലനന്തരം പാപാന്തത്തിൽ ചിത്തശുദ്ധിക്കായ് പ്രായശ്ചിത്തംക
ഴിച്ചിടാം. “അനാപത്തിൽ ശ്രുതിതാൻപാപത്തെ,ചില്ലതാപത്തി”
വിശപ്പിനാൽമരിച്ചെന്നാൽനരകംതാനസംശയം. അതിനാൽക്ഷുധ
മിക്കവിശപ്പാൻതീൎന്നാംതൻവിശപ്പിനെ മോചനംചെയ്യുമതിനാൽ
ഭക്ഷിച്ചിടുന്നുഞാൻ. മഴയില്ലാതെമൊഴിച്ചാൽപാപമെ
ന്തൊന്നുമോബുധർ അപ്പാപംമഴപെയ്യിക്കാത്തവനെസംഭവിച്ചിടും.

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു

ഇവണ്ണംഞാനുച്ചരിപ്പാൻകൊതിച്ചിട്ടന്നവൻമഴ വാനിൽനി
ന്നാനതൻതുമ്പിക്കൈപോലുണ്ടായിധാരയായ്. ഞാൻമിന്നലോടും
വൎഷിക്കുംമേഘത്തെക്കണ്ടുതുഷ്ടനായ് ഉടനെയഗ്രഹംവിട്ടുസന്തോഷ
ത്തോടുപോയിതേ. പ്രാണിനാശനമത്യന്തക്രൂരമാക്കാലമങ്ങനെ
നീകഴിച്ചവനങ്ങൾപറഞ്ഞാലുംപതിവ്രതേ!.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നവൻവാക്കുകേട്ടോതീപതിയോടായപ്രിയംവദ: ‘കേൾക്കതൊ
ന്നീക്കാട്ടുകാലംകഴിച്ചവിധമിന്നുനീ. നീപോകവേമുനിശ്രേഷ്ഠ!വൻ
ക്ഷാമംവന്നുചേൎന്നതേ. അന്നംകിട്ടാതെപുത്രന്മാരെല്ലാംദുഃഖിച്ചി
തേററവും. തളൎന്നപുത്രരെക്കണ്ടിവനമെല്ലാംവരിക്കഞാൻ ഏററം
ദുഃഖിച്ചുലഞ്ഞിട്ടുകരച്ചവരിലങ്ങുമായ്. കുറേമാസങ്ങളീവണ്ണംവര

നെല്ലാൽകഴിച്ചുഞാൻ അത്രാകിട്ടാതെയായ് പിന്നെ ചിന്തിച്ചുന ലിൽവല്ലഭ! ॥ വനത്തിൽവാഴുന്നെല്ലാമ്പ്ലീക്ഷാരത്തിന്റെ ഭിക്ഷയെന്നാലും ഫലങ്ങളില്ലവൃക്ഷങ്ങൾക്കുപിതരൂപകളുമായും ॥ വിശന്നുദുഃഖിച്ചുധീ കംകരഞ്ഞിട്ടു ബാലകർ ഏറ്റമെപ്പൊഴുമെന്നൊടുപാകമെന്നൊന്നു തൊഴുന്നി വരൊട്ടുഞാൻ ॥ ഈവണ്ണം ചിന്തമപ്പൊഴിട്ടെന്നുള്ളൊരുകൊണ്ടൊന്നുറച്ചു തേ ധനവാനൊരുവനെന്റെ പുത്രനെക്കൊടുവിററീടാം ॥ അതിന്നുവി ലവാങ്ങീട്ടു ധനംകൊണ്ടു ഭരിപ്പിച്ചാൽ ശിഷ്ടബാലരെ പാലിച്ചീടാം മററില്ലുപായവും ॥ എന്നോർത്തു നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടെന്നാൽ വിൽപതി നിസ്സ്വതൻ അതിദുഃഖത്തോടെനേകത്തെത്താനിതാനററാവും ॥ കഴു ത്തിൽ വലിയകോൽ പറഞ്ഞാൻ മണ്ണെയന്നിയേ ദുഃഖത്തോടെന്നവ ഴിയിൽകണ്ടു സത്യവ്രതൻനൃപൻ ॥ ചോദിച്ചു: 'എന്തിനാണെന്തെ യന്നാളുബാലകൻ' ഉടനേ ഞാനവനോടായ് പറഞ്ഞെന്നിതുവല്ലഭ! ॥ 'വിൽക്കാനായ് ഞാൻകൊണ്ടുപോകുന്നിവനേയിന്നുമന്നവ!' എൻവാ ക്കുകേട്ടാദ്രപോലൻദയയുമുള്ളവനുടൻ ॥ 'ഗൃഹത്തിന്നിവനേകൊ ണ്ടുപോക'യെന്നോടന്നോതിനാൻ 'നിൻപുത്രന്മാർക്കുക്ഷിപ്പാൻവേ ണമാംസമിന്നുപ്രതി ॥ മുനിവന്നീട്ടുവേൾക്കുഞാൻകൊണ്ടുവന്നുതരാം ഞാൻ!' കൃപയോടെന്നു ബന്ധുപൻകൊന്നുപന്നിമൃഗാദിയെ ഈവൃക്ഷ ത്തിൽകൊണ്ടുവന്നുകെട്ടിത്തൂക്കിട്ടുപോയിട്ടും ॥ പാപവഴിയിൽനിന്ന വൻതാൻപാലിച്ചാനിവരെപ്രിയ! വസിഷ്ഠനാൽശപിക്കപ്പെട്ടമന ൻഞാൻനിമിത്തമായ് ॥ അവനുമാംസമൊന്നാകാട്ടിൽകിട്ടായ്ക കാരണം വസിഷ്ഠപശുവെക്കൊന്നാൻകോപിച്ചാനതിനാൽമുനി ॥ ത്രിശങ്കുവെന്നു ബന്ധുപനുപേരിട്ടുവധത്തിനാൽ ॥ കോപത്തോ ടായവനേകി ചണ്ഡാലത്വവുമക്കഥാൻ അതിനാൽ ഞാൻദുഃഖിതയാ യവൻദുഃഖിക്കയാൽമുനേ! ॥ ചണ്ഡാലത്വം ഞാൻനിമിത്തംപ്രാപി ച്ചാൻനൃപനന്ദനൻ ഏതുപായമെടുത്തുംനീബലമായതപസ്സിനാൽ ॥ അവന്റെ ചണ്ഡാലത്വത്തെമാററിക്കളിക്കണം ദേവം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഓള്ളാവാക്കിവിധംകേട്ടകൗശികൻമുനിസത്തമൻ ദീനയാമവ ളോടതിസമാധാനപ്പെട്ടിംപെടി.

വിശ്വാമിത്രൻപറഞ്ഞു

ശാപത്തിൽനിന്നുമോചിപ്പിച്ചീടാമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടോ ... മുഖം രംവെച്ചുകാട്ടിൽവച്ചു രക്ഷിക്കുകനന്നം ॥ വിപ്രബാലം അപേക്ഷിതയാ ലുഞാൻദുഃഖമാററിടാം എന്നാശ്വസിപ്പിച്ചുവളൂപ്രത്തെത്തിനാ മുനി ॥ ചിന്തിച്ചുനൃപനെവണ്ണംദുഃഖനാശംവരുത്തിട്ടും എന്നൊന്നുള്ളു

പോയാത്രിശങ്കുഭൂപൻ ചണ്ഡാളരൂപനായ് • ദീനനായിവസിച്ചീടും
ശ്വപചഗ്രാമമായതിൽ മുനിതൻവാക്യംകേട്ടുവിസ്മയിച്ചാനരാധി
പൻ • വേഗംപോയങ്ങളിൽവീണുസാഷ്ടാംഗംപ്രണമിച്ചുതൻ നല്ലിക്കം
രുപരോക്ഷമുള്ളാൽപിടിച്ചുടനെയാമുനി • എഴീപ്പിച്ചിട്ടുവന്നനായ്
സാവധാനമങ്ങോട്ടോതിനാൻ: 'എൻമൂലംനീശപിക്കപ്പെട്ടതിനാലാ
വസിഷ്ഠനാൽ • നിന്നിഷ്ടംസാദ്ധ്യമാക്കാംഞാനെന്നുറച്ചുകൊള്ളുക'

രാജാവു പറഞ്ഞു

ഒരുയാഗംകഴിപ്പിക്കാനപേക്ഷിച്ചേനിതോറിയം സുഖമേകുന്ന
വിണ്ണിൽഞാനിദ്ദേഹത്തോടുംപോകുവാൻ • ഇയ്യൊരാൾക്കുശ്രേഷ്ഠമാം
യാഗംനീചെയ്യിക്കുകമാമുനേ! എന്നാവസിഷ്ഠനോടായിമുൻപപേ
ക്ഷിച്ചുഞാൻമഖം • എന്നോടോതിയുടൻകോപിച്ചവൻ:'ദുർബുദ്ധി
യാംനൃപ! നരദേഹത്തോടുസ്വർഗ്ഗവാസമുണ്ടാകയില്ലതേ' • സ്വർഗ്ഗാ
ശയാൽപിന്നെയുംഞാനാമഹാത്മാവോടോതിനേൻ: 'അന്യനെക്കൊ
ണ്ടാക്കീട്ടുചെയ്യുംഞാൻയാഗമുത്തമം' • ഉടൻമുനിശപിച്ചെന്നെ'മൂഢ!
ചണ്ഡാളനാകനീ' ശാപമുണ്ടാകുവാൻമൂലമെല്ലാമീവണ്ണമോതിനേൻ •
എൻദുഃഖമതുനശിപ്പിക്കാൻസമർത്ഥൻനീമുനിശ്രേഷ്ഠ!; എന്നോതിയ
തിദുഃഖത്തോടേവം ഭൂപൻവിരമിച്ചതേ • അവന്റെശാപംനീക്കാനാ
യ്ചിന്തിച്ചാനാമുനീന്ദ്രനും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം
വിശ്വാമിത്രസമാഗമം
പതിമ്മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

പതിനാലാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അതുകേട്ടുഗാധിപുത്രൻ,കൃത്യമെന്തെന്നുമനസ്സിനാൽ യാഗവട്ടങ്ങ
ളൊരുക്കിമുനിമാരെക്ഷണിച്ചുടൻ • ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടാമുനിയാലറിഞ്ഞാ
യാഗമായവർ വസിഷ്ഠനാൽതടുക്കപ്പെട്ടാഗമിച്ചില്ലൊരുത്തനും • അ
തറിഞ്ഞുഗാധിപുത്രൻചിമനസ്സോടുദുഃഖിയായ് ത്രിശങ്കുവാംനൃപൻ
വാഴുമാശ്രമത്തിങ്കലെത്തിനാൻ • കോപത്തോടവനോടോതി:'വസി
ഷ്ഠൻപോയ്തടുക്കയാൽ യാഗത്തിനായിമുനിമാരാരുംവന്നില്ലമന്ന
വ! • എൻതപസ്സിദ്ധികണ്ടാലുംനിന്നെസ്വർഗ്ഗത്തിലാക്കിഞാൻ നി
ന്നാഗ്രഹംസാദ്ധ്യമാക്കാംരാജവംശശിഖാമണേ!' • എന്നോതീട്ടുജലം
കയ്യിലെടുത്താമുനിസത്തമൻ അവന്നുനൽകിനാൻപുണ്യംഗായത്രീജ

പസംശയം • നൃപന്നു പുണ്യമകിട്ടായവനോടു പറഞ്ഞിതു: 'മരിച്ചിട്ടെന്നപോയാലും സ്വർഗ്ഗത്തിന്നായിനിനൃപ!, • ബഹുകാലംകൊണ്ടു സമ്പാദിച്ചോരെൻസുകൃതത്തിനാൽ 'ഇന്ദ്രലോകത്തുപോയാലുമങ്ങുതേമംഗളംവരും'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നോതവേമുനിശ്രേഷ്ഠൻ ത്രിശങ്കുനരപാലകൻ ഉല്പതിച്ചാൻ പക്ഷിയെപ്പോൽതപസ്സിൻശക്തിയാലുടൻ • വാനിലായുല്പതിച്ചിട്ടാ നൃപൻസ്വർഗ്ഗത്തിലെത്തവേ കാണപ്പെട്ടു വിണ്ണവരാൽ ക്രൂരൻ ചണ്ഡാലരൂപവാൻ • ഇന്ദ്രനോടോതിനാരിങ്ങു വേഗംവന്നവനാരിവൻ? ദേവനെപ്പോലെ, ചണ്ഡാലരൂപിയാംക്രൂരനായവൻ • അമരാധിപനതിന്ദ്രൻ ചെന്നുനോക്കിട്ടതൽക്ഷണം ത്രിശങ്കുവെന്നറിഞ്ഞിതാക്ഷേപിച്ചു വേഗമുച്ചൈസ്തഃ • 'നിന്ദ്യൻനീശ്വപചൻ സ്വർഗ്ഗത്തിങ്കൽവന്നതുമെന്തെന്നെ? വേഗംഭൂവിൽഗമിച്ചാലും നിൻവാസംയുക്തമല്ലിഹ' • എന്നോതപ്പെട്ടാനന്ദ്രേൻ സ്വർഗ്ഗംവിട്ടിളകിട്ടുടൻ പുണ്യംനശിച്ചദേവൻപോൽ കീഴ്പ്പോട്ടു പതിച്ചിതു • ദീനാത്തനായ് വിണ്ണിൽനിന്നും വേഗംവീഴുന്നതെൻമുനേ! എന്നേറ്റവിലപിക്കുമീയവനെ വിളിച്ചാനേറ്റം മസ്തുപൻ • കീഴ്പതിക്കുന്നനൃപനെറ വിളിച്ചിട്ടു ഗാധിജൻ വീഴുന്നനൃപനോടു 'നില്ല നില്ലെ'ന്നു ചൊല്ലിനാൻ • അവാക്കിനാലവൻ വാനിലവിടത്തന്നെനിന്നതേ സ്വർഗ്ഗംവിട്ടുപതിച്ചിട്ടും മുനിതന്റെ തപോബലാൽ • അമരീച്ചിട്ടോരുമഹായാഗംചെയ്യാനായ്ത്തൻമുനി പുതുതായന്യമാം സ്വർഗ്ഗലോകം സൃഷ്ടിപ്പതിന്നതാൻ • അറിഞ്ഞിട്ടുടനേയിന്ദ്രൻ വിശ്വാമിത്രന്റെയുദ്യമം വേഗത്തിലാമുനീന്ദ്രന്റെ സമീപത്തിങ്കലെത്തിനാൻ • മുനേ! നീയെന്തു ചെയ്യുന്നു കോപിക്കാനെന്തു കാരണം? മതിയാക്കീടുകീസൃഷ്ടി ഞാൻനിനക്കെന്തു ചെയ്യണം.

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു

നിന്റെലോകത്തിലാക്ഷണമതിൽനിന്നുപതിക്കയാൽ ദുഃഖിക്കുമീനൃപതിയെപ്രീതിയോടെടുത്തു നീ വിഭോ!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

അവന്റെയാ നിശ്ചയത്തെയറിഞ്ഞിട്ടിന്ദ്രനുഗ്രമാം തപോബലവുമോർത്തേറ്റം ശങ്കയാൽ സമ്മതിച്ചുടൻ • ദിവ്യദേഹം നൃപന്നേകി വിമാനത്തിൽകരേറിനാൻ • പൂജിച്ചുംകൊണ്ടു മുനിയോടിന്ദ്രൻ വിണ്ണിൽഗമിച്ചിതു • ത്രിശങ്കുവോടൊത്തു ശക്രൻ സ്വർഗ്ഗത്തിങ്കൽ ഗമിക്കവേ വിശ്വാമിത്രൻ സ്വാശ്രമത്തിൽ സുഖമായ് ചെന്നുപാർത്തിതു • വിശ്വാമിത്രസഹായത്താലേ ലൂൻ വിണ്ണിൽ ഗമിച്ചതായ് ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ

കേട്ടു സന്തോഷിച്ചു പാലിച്ചു ഭൂമിയെ • രൂപയൗവനമാധുര്യയുക്തയായി വിളങ്ങീടും ഭാര്യയോടൊത്തു ക്രീഡിച്ചാനയോദ്ധ്യാധിപനാമവൻ • കാലമായീടിലും ഗർഭം ധരിച്ചീലാ സ്ത്രീയാലവം ചിന്തയോടും ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ ദുഃഖിയായ്ത്തീർന്നിതേററവും • വസിഷ്ഠാശ്രമമാണ്ടിട്ടാമുനിയെപ്പ്രണമിച്ചവൻ പുത്രനില്ലാത്ത സന്താപമറിയിച്ചാൻ വസിഷ്ഠനോടു: • 'ദൈവജ്ഞനാണു നീ ഗുരോ! മന്ത്രവിദ്യാവിശാരദൻ ഉപായമൊന്നു ചൊല്ലു ധർമ്മജ്ഞ! സന്തതിക്കായെനിക്കു നീ • അപുത്രന്നില്ല ഗതിയെന്നറിയുന്നവനാം ഭവാൻ മുനേ എന്തുപേക്ഷിപ്പതെൻ ദുഃഖം കണ്ടും കേട്ടുമിങ്ങനെ? • ശിശുലാളനയാൽ ധന്യമല്ലീ പക്ഷിവർഗ്ഗവും ദുഃഖിക്കുന്നീ ഭാഗ്യമററ ഞാൻ സർവ്വോപായകജ്ഞ മുനേ!'

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഏവം ഭൂപതിതൻ ദുഃഖവാക്കു കേട്ടാ വസിഷ്ഠനാം മനസ്സുകൊണ്ടു ധ്യാനിച്ചിട്ടിതു ചൊന്നവനോടോതിനാൻ.

വസിഷ്ഠൻ പറഞ്ഞു

സത്യമേ ചൊല്ലുന്നതീ വാക്കു താൻ, സംസാരത്തിങ്കൽ മന്നവ! പുത്രനില്ലാത്ത ദുഃഖംപോലില്ല മററായ ദുഃഖവും • വരുണൻ സാമ്പ്രതിയായീട്ടാപാശിയെ ത്വം ഭജിക്കുന്നീ ആരാധിക്കെന്നായിട്ടവൻ നിന്നിഷ്ടമേകിടും • സന്താനം നൽകുവാൻ പാശിയെക്കാളില്ലാ ദേവനും അവനെ നീ ഭജിച്ചെന്നാൽ നിൻ കാര്യം സാദ്ധ്യമാകുമേ • ദൈവം പൗരുഷമെന്നീ രണ്ടിലും മാനികളാം നരർ ഉത്സാഹമില്ലാതെയുള്ളോർ കാര്യസിദ്ധിയെ വിട്ടിടും • ഉത്സാഹിച്ചീടണം തത്ത്വജ്ഞന്മാരാം മാനുഷരിതിൽ ശ്രമിച്ചാൽ സാദ്ധ്യമാം കാര്യം അല്ലെന്നാകില്ല മന്നവ! • തേജസ്സ്വീ വസിഷ്ഠൻ വാക്കീവണ്ണം ശ്രവിച്ചവൻ നമിച്ചിട്ടു തപസ്സിന്നായ്ക്കൊണ്ടു ഗമിച്ചുതേ • ഗംഗാതീരത്തിൽ നൽസ്ഥാനത്തവൻ പത്മാസനസ്ഥനായ് ധ്യാനിച്ചിട്ടാ വരുണനെ ചെയ്തു തീവ്രതപം നൃപൻ • ഏവം തപസ്സു ചെയ്യുമ്പോൾ കൃപയോടൊത്തു പാശിയും പ്രസന്നമുഖനായ് ഭൂപൻ തൻ പ്രത്യക്ഷത്തിൽ വന്നുതേ • ഹരിശ്ചന്ദ്രനോടായിട്ടീ വാക്യം വരുണനോതിനാൻ 'വരം വരിക്ക ധർമ്മജ്ഞ! തപസ്സാൽ തുഷ്ടനായ് ഞാനോ'

രാജാവു പറഞ്ഞു

സന്താനമില്ലെനിക്കു കിട്ടണം നിന്നരുൾപ്പുത്രനെ മുക്കണ്ണനിട്ടുവാനായിട്ടിങ്ങപേക്ഷിച്ചിടുന്നു ഞാൻ • ദേവിച്ചീടും ഭൂപതിതന്നേററം വാക്കു കേട്ടവൻ വരുണൻ തിങ്കളിൽ പ്രസന്നനായ് ചിരിച്ചു പാശി ചൊല്ലിനാൻ.

വരുണൻ പറഞ്ഞു

നിന്നിഷ്ടമ്പോൽ ഞാനിന്നു പുത്രനെ യജിക്കിൽ കാര്യം സാധിച്ചു നിനക്കെന്നു പറയാമെന്നു ഞാൻ പറയുന്നു? • ദന്തമില്ലാത്ത പുത്രനെ യജ്ഞപശുവാക്കീടരുതെന്നില്ല ദന്തങ്ങൾ മുളയ്ക്കുമെന്നാകിൽ നിനക്കവനെ ഏകിടാം.

രാജാവു പറഞ്ഞു

ദീക്ഷിതനായവൻറെ വന്ധ്യത്വം പോക്കേണമെന്നാണല്ലോ അധിപ! പുത്രനെ പല്ലുവാകിട്ടിട്ടാകൊടുക്കാമെന്നു ഞാൻ പറയുന്നു • ദന്തങ്ങൾ മുളയ്ക്കുംവരെ വന്ധ്യതപോക്കുവിൻ മഹാത്മൻ! അങ്ങു കനിഞ്ഞീടുകെന്നു ഞാൻ പുത്രനെ തരാൻ ഒരുക്കമാകുന്നു.

വരുണൻ പറഞ്ഞു

രാജാവേ! പുത്രനെ നീ ഗൃഹത്തിനായ്ക്കൊണ്ടുപോക എന്റെ മുൻപിൽ ചൊന്നൊരു വാക്കു സത്യമായ്ത്തീർക്കേണം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

പാശിയാലിത്ഥം ചൊല്ലപ്പെട്ടവൻ പത്തനമതിൽ വന്നെത്തി ചിത്രമായുള്ളതെല്ലാം ചെയ്തു സന്തോഷിച്ചാൻ • അവനുടെ കഴിഞ്ഞൊരു നാളിമാരുണ്ടായതാൽ പട്ടരാജ്ഞി സ്വയം പത്നീ പതിവ്രതാ • കുറഞ്ഞൊരുനേരം മങ്ങാതെ ഭർത്താവിനെ പൂജിച്ചും വൃദ്ധന്മാരാണെന്നു കേട്ടു സന്തോഷിച്ചാനധിപൻ • രാജാവും സ്വകുലത്തിനു വിധിപോലെ തന്നിൽ പുത്രനുണ്ടാകയാൽ പ്രാർത്ഥിച്ച പോറ്റാം വസ്തുതോഷനാൽ സുതനെ ഗൃഹത്തിൽ വളർത്തിനാനവൻ • പുത്രജനനത്തിൽ പൂർവ്വം കഴിച്ചുള്ള ജാതകർമ്മം ചെയ്യിച്ചു ചെയ്യേണ്ടതെല്ലാം ചെയ്തു • പുത്രജന്മംകൊണ്ടു പരമാനന്ദമൊക്കെയും പരമോദാരനായ് തീർന്നു ധനധാന്യങ്ങളെല്ലാം വർഷിച്ചവൻ • വിശേഷദാനവും ചെയ്യാൻ പാത്രമായ്ത്തീർന്നവൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാം സ്കന്ധം

ഹരിശ്ചന്ദ്രകഥ

പതിനാലാമദ്ധ്യായം

―――

പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

―――

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

പുത്രോത്സവം നടക്കുമ്പോളാനൃപന്റെ ഗൃഹത്തിലാഗ് വന്നുവരുണനും നല്ല വിപ്രവേഷം ധരിച്ചവൻ • സ്വസ്തിയെന്നോതി: 'വരുണൻ ഞാൻ, നീ കരുതിക്കൊണ്ടു ചൊല്ലിനാൻ പുത്രനെയായ് നിനക്കെന്റെയാ

ഗംചെയ്യുവനായ്ക്ഷ്മാപൻ • നീപറഞ്ഞോതിയതാം വാക്കുസത്യമാക്കുക
ഭൂപതേ! എൻവരത്താലേ വന്നല്ലോ വന്ധ്യതാദോഷം പോയതില്ലയോ?' •
എന്നവൻ വാക്കുകേട്ടിട്ടു ചിന്തിച്ചാനന്നരാധിപൻ മഹാസുന്ദരനാമെ
ന്റെസുതനെക്കൊൽവതെങ്ങനെ • വീണ്ടും വരുണൻ വിപ്രവേഷ
ത്തോടാഗമിച്ചതു ഭൂമിപ്പുംഗവൻ ദേവനിന്ദ ചെയ്യുമതെന്നോർത്തു •
ജന്തുകർമ്മം ചെയ്ത പുത്രസ്സുഖം ദസ്തുക്യമേററവും ചെയ്തതെന്തിനുവിധ
മിതസുതനാലെൻസുഖംവരും • ശൈത്യപൂജനമിച്ചിട്ടു പൂജചെയ്തുവ
ണേറ്റപൻ യുക്തമായ് താഴ്ത്തമായ് മാധുര്യമായിവാക്കു ചൊല്ലിനാൻ.

രാജാവു പറഞ്ഞു

ദേവേശ! നിന്നാജ്ഞയെ ഞാൻ കേട്ടിടാം കരുണാനിധേ! ബാല്ക്കിണാമായ് യാഗമതുചെയ്യാം വിധിപ്പടി • കർമ്മാനർഹൻ പിതാപുത്രനുമിന്നു പുത്രൻ ജനിക്കുകിൽ മാസമൊന്നായ് ശുദ്ധിചെയ്യുവോർ തന്നുകർമ്മകാരണർ • സജ്ജനങ്ങൾ നിഷ്ക്രമതസ്സാവിത്ര്യധർമ്മമറിഞ്ഞവൻ കൃപചെയ്ക ജലാധീശ! ക്ഷമിക്കപരമേശ്വര!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

നൃപനാലേവമോതപ്പെട്ടതാമെ ചൊല്ലിയപ്പതി: 'ശുഭംവരും ഗമിക്കുന്നേൻ നിൽക്കു ശ്രീമാനിന്നു ക • ദശമാസം കഴിഞ്ഞെത്തുന്നെല്ലുന്നു യാഗമന്നുതാൻ പുത്രനു ജാതകർമ്മം തൊട്ടെല്ലാം ചെയ്തിട്ടുമന്നവ!' • ഭൂപനോടിവിധം സാമവാക്കു ചൊല്ലിഗ്ഗമിച്ചവൻ സന്തോഷിച്ചാൻ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ വരുണൻ പോയ വേളയിൽ • കടൊപൊലികിടായ് കൊടിപ്പതനന്നിലതേ പുത്രനുള്ള മാതൃരക്ഷകിനാൻ ചെയ്യാൻതിലപ്പെട്ടതാനവും • നൃപൻ പുത്രമുഖം നോക്കിട്ടധികം സുഖമാർന്നാൻ അവനു വിധിപോൽ പേരമിട്ടാൻ "രോഹിത"നെന്നതായ് • ദശമാസം കഴിഞ്ഞിട്ടു വരുണൻ വിപ്രവേഷമായ് പിന്നെയും ചെയ്യുനീയാഗമെന്നോതിക്കൊണ്ടുവന്നതേ • പാശിനെക്കണ്ടുടനാശു ഭൂപൻ ദീർഘസാഗരമഗ്നനായ് നമിച്ചാതിഥ്യംചെയ്തു തൊഴുതുകൊണ്ടു ചൊല്ലിനാൻ: • 'നീയാഗമിച്ചതെൻ ഭാഗ്യമെൻ ഗൃഹം ശുദ്ധമായ് വിഭോ! നിന്നിഷ്ടയാഗം ചെയ്യാം ഞാൻ വിധിപോലെ ജലാധിപ! • പല്ലില്ലാപ്പശു പശ്യയെന്നരായേവമോതികരം പല്ലുണ്ടായിട്ടതിന്നു വംശചെയ്യാം ഞാനാമഹാമഖം'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നോതപ്പെട്ടു നൃപനാൽ സമ്മതിച്ചു ജലേശ്വരൻ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ മോദമോടുവസിച്ചാൻ തൻ ഗൃഹത്തിലായ് • പിന്നെപ്പല്ലുകിളിർച്ചപ്പോൾ ദ്വിജവേഷത്തോടപ്പതി യാഗം ചെയ്യേണമെന്നു ചൊല്ലിക്കൊ

ണെന്നതിനാൻറു പപ്പങ്ങനെ • ചിത്രവക്ത്രത്തിൽവന്നോരപ്പ്രാശ്രിയ
കണ്ണുമനനവൻ നമിച്ചു സന്തോഷിച്ചു സമ്മാനപൂജകൾ ചെയ്തുടൻ • സ്തുതി
ച്ചിട്ടു പറഞ്ഞാനിവചനം വ്യുൽപന്നനായ്: 'ഏറ്റം മഹത്തിനെ ചാറ്റം
ഞാൻ യാഗം ചെയ്യുമാറിധിപ്പടി • പൈതൃകം ചെയ്തു പിതൃപ്രാപ്തം
ശർമ്മകർമ്മങ്ങൾ യാഗപ്പെരുവിനാശകരനായ്ക്കൊണ്ടുവ്യയമാ
തിങ്ങാൻ • നിത്യധർമ്മത്തെയൊന്നി ഉറ്റതൊട്ടുംകണ്ടിക്കെ പൈത
ൃകം കഴിഞ്ഞാൽ തന്നെ കർമ്മം കഴിച്ചിടാം' • അവന്റെ വാക്ക
കേട്ടുപിന്നെ ചൊല്ലിയപ്പതി: 'പലവട്ടം ചൊല്ലിയ വാണീ വാക്കി
ങ്ങതാമ്പ! • നിന്നുടെ വാക്കിൽ സത്യം ഗ്രഹത്തിന്നിരിക്കിലും
പുത്രനുണ്ടാകേണ്ടതു വിപ്രന്മാർ കർമ്മം • പൈതൃകം കഴിഞ്ഞു
നീ യാഗം ചെയ്യാതിരിക്കിൽ അന്നു ഞാൻ കോപിക്കും
കൊടുക്കയും കിട്ടും • ഇന്നു പോകുന്നു ഞാൻ നിന്റെ വാക്കുക
ട്ടതൊക്കെ! അസത്യമാകെയാണിന്നു വാക്കിന്നു പാകമായ!' •
ഇതെന്നതിയന്നു പൂർണ്ണ മൗലീന്ദ്രൻ പോയ്‌ പോയിന്റെ കണ്ടം രാജാവുമാത്ര
ഹത്തിനു വാഴിച്ചാനതിനു പിന്നായ് • മഹോത്സവം മഹാകാല
ത്തിൽ നടത്തുന്നു പിന്നെയും വേഗം ഗൃഹത്തിൽ പാർത്തി
രുന്നിരുന്നാൻ • സ്വന്തനേരം ചെയ്ത ഗർഭത്തിൽ ഉപസമീപനായ് ശ്രീ
യംകാമനി പിതാവിനെ വന്നെത്തി • സ്വസ്ഥമായ് വ്രത
ശീലനോടൊപ്പം വന്നിട്ടു കണ്ടാൻ ചെയ്തുവന്നാൻ ശ്രീമാൻപ്ര
ത്യക്ഷപ്പെട്ടവനിലപ്പോൾ • അവനെ കണ്ടു ഉപാസനതിന്നൊപ്പമനാ
ളുടൻ മുമ്പിൽ വീണു നമിച്ചിട്ടു തൊഴുതു വണങ്ങിനാൻ • വിധിപോൽ
പൂജയും ചെയ്തു വന്നോരു ദേവനോടിനാൻ: 'നമ്മുടെ വിധികൾ ഞാൻ
ചെയ്തിടാഞ്ഞാലെന്നോടാമത് • പറയാനെന്തിനു സംപൂർണ്ണമായത്
കേൾക്കണംവിഭോ! യുക്തമെന്നാകിലെങ്ങിനെ നിന്റെ മുമ്പിൽ പറ
ഞ്ഞിടാം • ബ്രാഹ്മണർ ക്ഷത്രിയർ വൈശ്യർ സംസ്കാരമായി ദ്വിജാതികൾ
ദ്വിജാതികളല്ലെങ്കിൽ ശൂദ്രർതാൻ വേറെയാകിലും • ഇപ്പത്തിനതി
നാലിനുത്തമന്മാരായ വിപ്രന്മാർ ഉപനിച്ചാൽ കർമ്മയോഗ്യരെ
ന്നാണാവേദ നിശ്ചയം • പതിനൊന്നു വയസ്സായാൽ ക്ഷത്രിയർക്കുപനി
ക്കണം എട്ടാം വയസ്സിൽ വിപ്രർക്കും പന്ത്രണ്ടിൽ വൈശ്യനവിഭോ •
നിൻമനസ്സിനൊന്നിൽ മനം താമസമായിതാ ഉപനിച്ചിട്ടു
ചെയ്യാതൊന്നും കൂടാതെ ഞാനിതാമായം • നീയാകപ്പാടെ ധർമ്മങ്ങളെ!
സർവ്വശാസ്ത്രവിശാരദൻ ഇതുവാക്ക് സത്യമെന്നോർക്കിൽ വനത്തിനു
പോകണം.'

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നവൻവാക്കുകേട്ടു് കൃപയുള്ള ജലാധിപൻ അത്യന്തപ്രസന്നമനായ് സന്തോഷിച്ചിട്ടുപോയ് നൃപ! • വരുണൻപോകവേ നൃപനതിസന്തോഷയുക്തനായ് പുത്രസൌഖ്യത്തെയിന്നു പ്രാപിച്ചിട്ടു സുഖിച്ചുതേ • ജാതകർമ്മങ്ങളെയെല്ലാമവനപ്പോൾ നടത്തിനാൻ വത്സരമ്പഞ്ചും പുത്രന്നു കാലംകൊണ്ടു തികഞ്ഞുതേ • ഉപനീതിക്കവനെയന്നേ കൂട്ടിനാൻ പട്ടരൊക്കയും ശ്രേഷ്ഠ്യേ വമന്നവരോടും തൻമന്ത്രിമാരോടുംകൂടിയും • പതിനൊന്നാംവയസ്സിങ്കലുപനീതിയുമന്നൃപൻ വിധിപോലെ നടത്തീടുവിനാ കൊണ്ടുതന്നെ പോയ് • പുത്രോപനയനം ചെയ്യാ നൃപനൊട്ടിരിക്കവേ വിപ്രവേഷത്തോടുംകൂടി വരുണൻ വന്നുവേഗമായ് • അവനെക്കണ്ടു മന്നൃപൻ നമിച്ചു തൊഴുകയ്യോടും പ്രീതനായ് മുമ്പിൽനിന്നിട്ടു സ്വാഗതമെന്നോതിനാൻ: • 'ഭാഗ്യവാനീ നിന്റെ പുത്രൻ പുണ്യവാനൃ ജലാധിപ! വന്ധ്യാപവാദശോകം നിൻപ്രസാദത്താലെനിക്കു പോയ് • ബഹുമക്കളുണ്ടാകും യാഗം ചെയ്യാനിരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു ഞാൻ സമയത്തിൽ, കേൾക്കുക വിഭോ! സത്യം ഞാനൊട്ടു നന്ദനെ സമാവർത്തനവും ചെയ്യുന്നതാമെന്നാക്കിടാം കൃപ ചെയ്യേണമിവനാരംഭമുള്ളോനിക്കുമിക്കണം'.

വരുണൻ പറഞ്ഞു

പുത്രസ്നേഹത്തിനാലെന്നെ ചതിച്ചിട്ടുണ്ടു നീ നൃപ! പിന്നെയും പിന്നെയും യുക്തിയുക്തമാം നല്ലവാക്കിനാൽ • നിൻവാക്കാലെന്തൊരു സാരമായിതു മന്നവ! സമാവർത്തനകാലത്തിലാഗമിച്ചീടുമിങ്ങു ഞാൻ • എന്നോതിപ്പോയ് നൃപനോടു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു പാശിയും • മോദത്തോടെയൊരു നൃപൻ മേൽ വേണ്ടുംകർമ്മങ്ങൾ നടത്തിനാൻ • പാശിവന്നതു കണ്ടിട്ടു യാഗകാലമറിഞ്ഞു മെയ് വിഷാദമുള്ളവനായ്ത്തീർന്നാൻ മിടുക്കുള്ള കുമാരകൻ • ചോദിച്ചിട്ടുള്ളോരു ശ്രീപിതാവിൻ ദുഃഖകാരണം അറിഞ്ഞാൻ തൻവയസ്സുബാലൻ നിനച്ചാൻ ഗമനത്തിനായ് • മന്ത്രിപുത്രരോടാലോചിച്ചുറച്ചു ബലമായവൻ നഗരം വിട്ടിറങ്ങീട്ടു വനത്തിൽ ചെന്നു ചേർന്നുതേ • പുത്രൻ പോയീടവേ നൃപാലൻ ദുഃഖിച്ചിട്ടേറെയും അന്വേഷിപ്പാനായവനെയയച്ചാൻ തന്റെ ദൂതരെ • കാലമിങ്ങനെ പോകുമ്പോളെത്തിനാൻ പാശിയാഗ്രഹ ദുഃഖിക്കും നൃപനെ നോക്കിക്കൊണ്ടു യാഗം കേൾക്കുവാൻ • നഗരത്തിൽ നൃപനെയുൾക്കൊണ്ടിലോ മെന്നു ഞാൻ പോയ് മെയ്പ്പെട്ടു, നിന്നതില്ല ചെയ്യേണ്ടതിന്നു ഞാൻ വിഭോ! • പുത്രനെങ്ങുമില്ലാതായോ ഗിരിഗുഹാന്തരത്തിലും അന്വേഷിച്ചാരെന്റെ ദൂതർ കണ്ടതില്ല ജലാധിപ! • പൊയ്ക്കളയുന്നു സുതൻ ഞാ

നിന്നെന്നുമെ പാൎത്തുകൊള്ളുക ഇതിലെൻദോഷമില്ലാട്ടുംഭാഗ്യദോഷമസംശയം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഏവംഭൂപതിയാൽകേട്ട വരുണൻബഹുരുഷ്ടനായ് പിന്നെയുംപിന്നെയുംവഞ്ചിക്കയാൽകോപാൽശപിച്ചിതു: 'രാജാവേ!ഞാൻവഞ്ചിതനായ്തീൎന്നാനിന്റെ വാക്കിനാൽ ജലോദരംമഹാവ്യാധിനിന്നെബാധിക്കുമാകയാൽ'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

കുപിതൻപാശിയാലേവംശപിക്കപ്പെട്ടമന്നവൻ ദുഃഖമേറും വ്യാധിമൂലമതിപീഡിതനായുടൻ. ഭൂപനപ്പാശിയിൽവന്ന ശപിച്ചിട്ടാണ്ടുതൻഗേഹം മഹാവ്യാധിയെപിച്ചിട്ടാതാജരവുംബഹുദുഃഖിയായ്.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം

വരുണശാപം

പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

പതിനാലാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

വരുണൻപോയശേഷം ഭൂപൻരോഗപീഡിതനായ്മേവാം ദുഃഖമേറി നേൽദുഃഖമാണ്ടുമഹാദുഃഖിതനായ് ഭൂപ! രോഗപീഡിതനായ്താതനെന്നുകേട്ടു രോഹിതൻ ദുസ്സഹമായ്വനംവിട്ടു ഗമിപ്പാനായ് നിനച്ചുതെ. ഒരുവൎഷംകഴിഞ്ഞപ്പോൾ താതനെക്കാണ്മതിനാദരാൽ പോകാനിച്ഛിച്ചുമറിഞ്ഞവിടേക്കുടൻ തിവാസവൻ. വിപ്രവേഷംധരിച്ചിട്ടു വേഗമസ്സുരനായകൻ പോകാൻനിനച്ചുമവനെതടഞ്ഞാൻയുക്തിവാക്കിനാൽ.

ഇന്ദ്രൻപറഞ്ഞു

അപൂൎവ്വമാംരാജനീതിയറിയാതിന്നു ഭൂപാത്മജ! മൂഢൻനീയതിനാൽപോകാനാഗ്രഹിച്ചു നൃവ്യൎത്ഥമായ്. വേദന്മാരാം ഋത്വിക്കുകളെ കൊണ്ടുനിൻതാതനാം ഭൂപൻ വേദനപ്പെട്ടു വാക്കീട്ടു ഹോമംചെയ്തീക്കാഗ്നിയിൽ. ആത്മാവല്ലോപ്രാണികൾക്കു പ്രിയമാകുന്നതു ധ്രുവം. അതിനായിട്ടിഷ്ടങ്ങൾ പുത്രദാരധനാദികൾ. ആത്മരക്ഷയ്ക്കു പുത്രനായനിന്നെവധിപ്പവൻ ഹോമംചെയ്യിച്ചിട്ടു രോഗമുക്തനായ്വരുമിപ്പോൾ. പിതാവിൻഗൃഹത്തിങ്കലതിനാൽപോകരുതാരും. വാൻ അച്ഛൻമരിച്ചശേഷംനീരാജ്യത്തിനായ് ഗമിക്കണം. തടക

ച്ചപ്പെട്ടിപ്രകാരമിന്ദ്രനാൽക്ഷിതിപാലതനയൻ പിന്നെയുംവനമദ്ധ്യത്തിലൊ
രുവർഷംവസിച്ചുതേ • അതിദുഃഖിതനാണച്ഛനെന്നതുകേട്ടിട്ടരോഹിതൻ
ശോകവാനായ്സ്വീകരിച്ചാൻമരണംനിശ്ചയിച്ചുതാൻ • ഇന്ദ്രൻബ്രാ
ഹ്മണരൂപത്തോടവിടെച്ചെന്നുപിന്നെയും യുക്തിവാക്കുകൾക്കൊണ്ടവ
നെത്തടുത്താനക്കുമാരനെ • ദുഃഖാർത്തനാംഹരിശ്ചന്ദ്രൻവസിഷ്ഠഗുരു
വോടടുത്ത് ചോദിച്ചാൻരോഗശാന്തിക്കുള്ളൊരുപായംനല്ലതേതെന്നായ് •
വസിഷ്ഠനവനോടോതി:'യാഗംചെയ്യൂനൃപോത്തമ! വിലവാങ്ങിസ്സുത
നെയ്ജ്ഞപശുവാക്കാം ചമച്ചിട്ടും • പുത്രന്മാർപത്തുവിധമെന്നോതിനാർ
വേദപാരഗർ ക്രയ്യത്താൽപുത്രനെവാങ്ങിട്ടുവന്നാൽചെയ്യുനീമഖം •
പ്രസാദിച്ചിട്ടുവരുണൻനിനക്കുസുഖമേകിടും ലോകത്താൽപുത്രനെ
നൽകുമിട്ടിക്കിലൊരുബ്രാഹ്മണൻ' • മഹാൻവസിഷ്ഠനിവണ്ണംസന്തോഷി
ച്ചിടക്കൂലമായ് അതിനെപ്രാപിപ്പതിന്നായിട്ടയച്ചാൻമന്ത്രിവരനവൻ •
അദ്ദേശത്തിങ്കലുണ്ടൊരു"അജീഗർത്താഭിധൻദ്വിജൻ മഹാദരിദ്രനീവിപ്ര
ന്നുണ്ടുനന്ദനർമൂന്നുപേർ • ഇദ്ദ്വിജനോടായിമന്ത്രിചോദിച്ചുപു
ത്രനെ:'ഭൂപയാഗേവേണ്ടതാംയാഗപശുവിന്നായ്പുത്രനെത്തക • "ശുനഃപു
ച്ഛൻ""ശുനശ്ശേഫൻ,ശുനോലാംഗൂലൻ"എന്നതിൽ മദ്ധ്യമനെനൽകിടാ
ലുന്നീനൂറുഗോക്കളെയേകിടാം • അതുകേട്ടജീഗർത്തൻക്ഷുത്തുകൊ
ണ്ടതിപീഡിതൻ നിനച്ചാൻവില്പാനായിട്ടവരിൽവെച്ചാത്മജനെ
കർമ്മാർഹനെന്നുചിന്തിച്ചുജ്യേഷ്ഠനെനൽകിയില്ലവൻ ഇവനെന്റെയി
ഷ്ടനെന്നോതീട്ടേകിലമ്മകനിഷ്ഠനെ • ശുനശ്ശേഫൻമദ്ധ്യമനെനൂറുഗോക്ക
ൾക്കുനൽകിനാർ കൊണ്ടുപോയ്നരമേധത്തിൽപശുവാക്കിനരാധി
പൻ • ഭയപ്പെട്ടുവിറച്ചുറക്കെദുഃഖംകൊണ്ടുകരഞ്ഞുമേ യൂപത്തിൽ
കെട്ടിയവനെക്കണ്ടിട്ടുഋഷികൾകരുണയാർന്നവർ • ഏറ്റെടുപ്പിച്ചാനവനെയാഗ
വധത്തിന്നായിമന്നവൻ വധിപ്പവൻവാളെടുത്തില്ലബ്ബാലനെവധിക്ക
വാൻ • ദീനൻഭയവശംവണ്ണംകരയുംശിശുനന്ദനൻ വധിക്കയില്ലിവ
നെഞാൻലോകമെങ്കാകണ്ടെന്നുചൊല്ലിനാൻ അടക്കിനാനിരുന്നിട്ടാക്ക
ർമ്മത്തിൽനിന്നവൻ • സത്യമൊട്ടെന്നുചൊല്ലുണ്ണതെന്നുചോദിച്ചുമ
ന്നവൻ ഉണ്ടായുടൻകളകളദ്ധ്വനിച്ചുവരവേണം • സഭയിങ്കൽശുന
ശ്ശേഫൻകരയുന്നനേരമെറാവും എഴുന്നേറ്റജീഗർത്തനബ്ഭൂപനോടു
ചൊല്ലിനാൻ: • 'നിൻകാര്യമെന്നാൽസാദ്ധ്യമാക്കാംസഫലമാക്കാംഞാൻഭൂപ
തേ! ഇരട്ടിക്കൂലിതന്നീടിൽപശുവെഞാൻവധിച്ചിടാം • ധനാശയാ
കുഞ്ഞിനെനിന്റെയാഗകാര്യംനടത്തിടാം ഭയമാകധനാർത്ഥനെന്നോമനസ്സു
ഖമതെപ്പൊഴും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

അവന്റെവാക്കുകേട്ടുസന്തോഷത്തോടുമന്നവൻ അവനോ
ടോതി:'ധീമൻ!കാര്യം നല്ലതായ് ഭൂപശാർദ്ദൂല' ॥ അതുകേട്ടപ്പിതാപുത്ര
വധത്തിന്നായൊരുങ്ങിനാൻ ലോഭംബാധിച്ചവൻപുത്രവധത്തിന്നുമുറ
ച്ചുതേ ॥ അതിന്നൊരുങ്ങുമവനെക്കണ്ടസ്സുഹൃജ്ജനങ്ങളും ദുഃഖത്തോടും
കൂടെഇന്നവാക്കുചൊല്ലിവിളിച്ചുതേ ॥ മഹാപാപിയവന്റെപ്പുരൻപി
ശാചിയാചിതന്നുപനായ് കലാധമഃവൻപുത്രനിഗ്രഹോത്സാഹിയാക
യാൽ ॥ പറയന്നൊത്തനിൻപാപകർമ്മമത്യന്തനിന്ദിതം പുത്രനെ
ക്കൊന്നവാങ്ങീടിൽധനമെന്തുസുഖംവരും? ॥ ആത്മാ,വംശത്തിൽനി
ന്നുണ്ടാം പുത്രനായെന്നതാൻശ്രുതി അതിനാൽപാപബുദ്ധേ!നീയെ
പ്പാപകർമ്മം തുടങ്ങിയ ॥ ഏവമുണ്ടാകർ പരകോലാഹലമക്കൗശി
കൻമുനി രാജാവിന്നരികിൽചെന്നു ചൊല്ലിനാൻകരുണാനിധി.

വിശ്വാമിത്രൻപറഞ്ഞു

ശുനഃശേപനെവിട്ടാലുംകരയുന്നതിമാലിനാൽ നിൻയാഗംപൂ
ർണ്ണമാംരോഗനാശവുംവന്നിടുംനൃപ! ॥ ഒരുത്തൊപ്പംപെന്യമില്ലഹിംസ
പോലില്ലപാപവും രാഗികൾക്കതുചിലർക്കു്,പ്രേരിപ്പിക്കുന്നഹിം
സയെ ॥ ആത്മദേഹത്തെക്കാപ്പാൻപരദേഹവിനാശനം ചിലരും
ചെയ്യുന്നുദുഷ്ടരെല്ലാപ്പവൻനൃപ! ॥ സർവ്വഭൂതദയാ,കിട്ടുന്നതുകൊണ്ടു
തൃപ്തിയും ജിതേന്ദ്രിയതയുംകൊണ്ടുതോഷിച്ചീടുംജഗൽപതി ॥ ത
ന്നെപ്പോലെതന്നെല്ലാ ജന്തുസർവ്വജ്ഞരുള്ള ജീവിപ്പതിന്നുമെല്ലാ
ർക്കുംപ്രിയമാണെന്നുനിശ്ചയം ॥ നീയിപ്പൂമന്നനെക്കൊന്നിട്ടിട്ടുക്കുന്നു
സുഖിക്കുവാൻ തൻസ്വാസ്ഥ്യമാംദേഹരക്ഷയെന്തൊക്കിപ്പവൻ? ॥
ദുഃഖത്തിന്റെചെയ്യുകെചേരമിക്കമാതനൊടില്ലാതെ കുറ്റംചെയ്യാത്തൊ
രിവനെവധിപ്പാനൊരുങ്ങിയതെന്തിനായ്? ॥ സകാമനായതൊല്ലാംമെന്യേ
കൊല്ലുന്നവനയായവൻ ജന്മാന്തരത്തിൽജന്മത്തെയെടുത്തുനിഹ
നിച്ചിടും॥ഇവന്റെയപ്പൂർവ്വജന്മത്തിൽനിന്നവനെയകിനാൻ പാപ
ങ്ങളൊഴിഞ്ഞാൻമഹാദുഃഖൻധനലോഭനിമിത്തമായ് ॥ ലുബ്ധപുത്രപ്പൂതാ
ൻവേണംഗംഗയിൽപോയൊരാളതിൽ അശ്വമേധംചെയ്യുമൊരാൾ
വിട്ടുനീലവൃഷഭൻ ॥ സംശയത്തിൽപാപകർമ്മമൊരുവൻചെയ്തു
വെങ്കിലോ രാജാവപ്പാപപഞ്ചാംശം ഭുജിക്കുംശങ്കയില്ലതിൽ ॥ പാപം
ചെയ്യുന്നനാരെങ്ങാനുമാരാംവിരോധിച്ചീടണംനൃപൻ തൻപുത്രനെവി
റ്റിട്ടുമോരാംവിരോധിക്കാതതെന്തുനീ ॥ സൂര്യവംശോത്ഭവൻനീയത്രി
ശങ്കുതനയൻശ്രുമൻ ശ്രേഷ്ഠനാണീയയോഗ്യമന്റെതൊഴിൽചെയ്യു
ന്നതെന്തുവാൻ ॥ ഇവന്റെമാചനംകൊണ്ടുമൻവാക്കുപീകാരമുഖവും

ശഠീ സ്വഭാവമുണ്ടാകുംനിനക്കില്ലൊരു സംശയം • ശാപംമൂലം നിനക്കിനി ട്ടുൻ ദുർമ്മാർഗ്ഗിയായ് നൃപ! ഇങ്ങനെ ഞാനോടു വന്നെന്നാൽ വിശ്വസി ലാക്കിനിപ്പിച്ചു ഞാൻ • ഞാൻനല്ലിയോതെന്നു നീയെന്റെവാക്കുകൾ കേൾക്കുമെന്നോ വ! നിന്നുരചെയ്തെന്നാലുമിതിനാൽ ബാലനെയിട്ടുകളഞ്ഞു നീ • ഇത്ര രാജസൂയയാഗ ത്തിന്നു ഫലം കിട്ടുന്നതിൽ തന്നാൻ അപേക്ഷ കേട്ടിട്ടാണോ നീ നടത്ത ത്തുവിപ്പിച്ചതു? • പ്രാർത്ഥിച്ചതു കണ്ടു ഞാനും മാഗത്തിലെത്തി മന്നവ! അല്ലെങ്കിൽ പാപമുണ്ടാകും നിനക്കതു നിശ്ചയം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

വിശ്വാമിത്രന്റെ വാക്യം കേട്ട് നൃപോത്തമൻ മഹാരാജാ വാമുനിയോടുത്തരം ചൊല്ലിയിങ്ങനെ: • 'ജലോദരംകൊണ്ടു ഞാനതി ദുഃഖിതനാകയാൽ വിട്ടുകില്ലിവനെ വരെയൊന്നാപേക്ഷിക്കിലും കൗ ശിക! • എന്നാൽ സമാധാനത്തിന്നായി ഞാൻ കഴിവുള്ളതു ചെയ്യാം' നൃപൻ തന്നാ വാക്കുകൾ കേട്ടിട്ടു കോപിച്ചു കൗശികൻ • ദീനനാം ബാലക ന്നിട്ടു തിരിച്ചു പോയിതേ

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാം സ്കന്ധം

ശുനഃശേപകഥ

പതിനാറാമദ്ധ്യായം

പതിനേഴാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

കരയും ബാലനെക്കണ്ടു കൗശികൻ കൃപയോടെ ചെന്നിട്ടു ശുനശ്ശേപനരികിൽ ചെന്നിതോതിനാൻ: • 'മന്ത്രം ഞാനുപദേശി തൻ തന്ത്രം മനസ്സിങ്കൽ സ്മരിച്ചു നീ ജപിക്കിൽ ഉണ്ടാകും നന്ദനാ നിന്നാൽ സ്വസ്തി!' • വിശ്വാമിത്രഗിരം കേട്ടു ശുനശ്ശേപൻ ദുഃഖിതൻ ജപിച്ചാൻ മനസാ മന്ത്രം മുനിപ്രോക്തം സ്പഷ്ടാക്ഷരം • ജപിക്കുന്നോര വൻ മുൻപിൽ ക്ഷണം പാശിയാകും വരുണൻ പ്രസന്നനായുടനവിടെ പ്രത്യ ക്ഷപ്പെട്ടു മന്നാ! • അവൻ വന്നതു കണ്ടെല്ലാരുമത്ഭുതപ്പെട്ടു ശേഷം ഞാൻ നവും കാണുമാറായി പാശിയെ സ്തുതിച്ചു തേ • രാജാവും വിസ്മയ ത്തോടു നമിച്ചാൻ പാശിയെ സ്തുതിച്ചാൻ തൊഴുതുകൊണ്ടു മുൻ നിൽക്കും പാശിയോടവനേ.

ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു

ദേവദേവ! കൃപാസിന്ധോ! മന്ദൻ ഞാൻ പാപിയായവൻ അപ രാധങ്ങളൊക്കെ നീ പൊറുത്തീടണമെന്നതി • നിന്നെ നിന്ദിച്ചപൊല്ലു

ദുഃസ്സഹതാപമേഴിയാണ്ടു ഞാൻ ക്ഷമിക്കണം മഹാനാം നീ ദുർബ്ബുദ്ധികെ
ട്ടുകററമായ്? • അറിയാതോപമത്ര്യാശ, പുത്രാശയുകൊണ്ടു ഞാൻ
നിന്നെ വഞ്ചിച്ചു ദേവശ! വിഭോ! നരകഭീതിയാൽ • സ്വർഗ്ഗ്യംഗതി
യും പുത്രനില്ലാത്തോനില്ല നിശ്ചയം എന്ന വാക്യംകൊണ്ടു ഭയപ്പെട്ടുനി
ന്നിച്ചു നിന്നെ ഞാൻ • മൂഢന്റെ ദുഃഖം പോക്കാൻ വിഭോ! ക്ഷമിക്കേണമല്ലൊ
ഞാൻ വ്യാധിപീഡിതനാം എന്നെ ബോധിപ്പാനെന്റെ പുത്രനും • എൻ
പുത്രനെങ്ങു പോകയെന്നായറിയുന്നില്ല ഞാൻ പ്രഭോ! എന്നെ വഞ്ചിച്ചു
കാട്ടിൽ പോയവൻ മരണഭീതിയാൽ • ദ്രവ്യം കൊടുത്തു വാങ്ങീ ഞാനൊരു
ദ്വിജപുത്രനെ അപ്പുത്രനെക്കൊണ്ടു യാഗം ചെയ്യുന്നതു നിൻ പ്രീതിക്കു
നായ് • പ്രസന്നനായ് നീയെന്നെക്കാത്തുകൊണ്ടരുളേണം ദുഃഖമെ
ല്ലാം നശിപ്പിച്ചു പാലിക്കു ജലനായക!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

രോഗാതുരൻ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ തന്റെയീ വാക്കു കേട്ടുടൻ കൃപയേറും
വരുണനാം രാജാവിനോടു ചൊല്ലിനാൻ.

വരുണൻ പറഞ്ഞു

ഗുണമുള്ള പന്നെ വിട്ടാലും സ്തുതിക്കുന്നെന്നയാത്തനായ് നിൻ യാ
ഗം പൂർണ്ണമാം നിന്റെ രോഗവും പോയിടട്ടേ നൃപ! • എന്നോതി വരുണൻ
വേഗം സ്വർന്നരോഗമെന്നിയെ സ്വസ്ഥനാക്കീട്ടിനാനക്ഷണം സ്വർക
ങ്ങളിരിക്കവേ • മഹാനാം പാശിയാൽ വിപ്രൻ ബന്ധനം വിട്ടുമുക്തനായ്
ജയശബ്ദം മുഴങ്ങീ യാഗശാലയിലക്ഷണം • രോമിച്ചു മന്നവൻ വേഗം
മഹാവ്യാധി ശമിക്കയാൽ രൂപമുക്തൻ ശുനശ്ശേപൻ താനും സന്തുഷ്ട
നായ് നൃപ! • ഈ യാഗത്തെ പൂർണ്ണമാക്കീ വിനയത്തോടു ഭൂപതി സദ്യ
രോട്ടെന്നപോലൻ തൊഴുതുകൊണ്ടുരത്തിനാൻ: • 'ധർമ്മജ്ഞന്മാർ സദ്യ
രേ! നിങ്ങൾ വാസ്തവം പറയുന്നവർ വേദശാസ്ത്രങ്ങളൊപ്പിച്ചു ധർമ്മനി
ർണ്ണയമോതുവിൻ • ഞാനാക്കിപ്പുത്രനാരാണെന്നു പ്രധാനപ്പെട്ടതാതനും?
സമ്മതർ നിങ്ങളോതീടിലുള്ളതും ഞാൻ നടന്നിടാം' • എന്ന വാക്കാ
ലവെ സദ്യരന്യോന്യം ചൊല്ലിതേ.

സദ്യർ പറഞ്ഞു

അജീഗർത്തന്റെ പുത്രൻ താനെന്നു മറ്റു ചിലരാമിവൻ അംഗങ്ങ
ളിൽ നിന്നുണ്ടായോ, നവൻ തന്നെ സ്വന്തമതിനാൻ • അന്യനാമവൻ ത
ന്റെ പുത്രനാവില്ല നിശ്ചയം അതുകേട്ടന്യസദ്യരോട്ടുവാമദേവൻ പറ
ഞ്ഞുടൻ: • 'അന്നാതൻ ധനലോഭത്താൽ വിററില്ലേ? തന്റെ പുത്രനെ
ധനമേകിയ രാജാവിൻ പുത്രൻതാനീയിവൻ ധ്രുവം • അഥവാ പാശി
തൻ പുത്രൻ പാലിച്ചാൻ പ്രാണനേയവൻ അന്നം, വിദ്യ, വിത്തം, മെ

ന്നീടയോരോന്നു നോക്കിടുന്നവർ ॥ ഭ്രാതാ, ജന്മദാതാ, പിതാക്കളി
വരെവം' ചിലരപ്പനെന്റമ്മയെന്നോതീ ചിലർ ഭൂപനെന്റെയെന്നുടൻ ॥
വരുണനെന്റെ സുതൻ താനെന്നാർത്തക്കാതീന്നിതില്ലതിൽ ഇവണ്ണം സം
ശയിക്കുമ്പോൾ വസിഷ്ഠൻ മുനി ചൊല്ലിനാൻ: ॥ വാദിക്കും സഭ്യരോടാ
ത്തിസ്സർവ്വജ്ഞൻ സർവ്വപൂജിതൻ: 'മഹാന്മാരേ! കേട്ടുകൊൾവിൻ വേദസ
മ്മതന്നിർണ്ണയം ॥ സ്നേഹമെന്യേ വിലയ്ക്കു കിട്ടിയെന്നാലിവനെയുടൻ അ
ച്ഛന്റെ സംബന്ധം പോയീ ധനത്തെ സ്വീകരിക്കയാൽ ॥ ഹരിശ്ചന്ദ്ര
ന്റെ സുതനായ്ത്തിലവാങ്ങുകമൂലമായ് യൂപത്തിൽ കെട്ടവേ പുത്രനല്ല
ന്നായും വെച്ചിവൻ ॥ ഇവൻ സ്തുതിക്കയാൽ പാശി തുഷ്ടനായിട്ടുവിച്ചു
തെ അതുകൊണ്ടല്ലിക്കുമാരൻ പ്രചേതസ്സിന്റെ പുത്രനും ॥ മന്ത്രങ്ങ
ളാൽ സ്തുതിച്ചീടിൽ പ്രസാദിച്ചുള്ള ദേവനും ധനം, ഗോ, പ്രാണൻ, ഭൂ, മോ
ക്ഷമെല്ലാമേകിടുമിപ്പോൾ ॥ സങ്കടത്തിങ്കൽ പാശിതന്റെ ദിവ്യമന്ത്രം
കൊടുത്തുടൻ മൃതിയിൽനിന്നു രക്ഷിച്ചു വിശ്വാമിത്രന്നിവൻ സുതൻ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

വസിഷ്ഠവചനം കേട്ടു ശക്തിയെന്നാർ സഭ്യരും സ്നേഹത്തിങ്ങിവ
ന്റെ പുത്ര! ഗൃഹത്തിന്നു നടച്ചുടൻ ॥ കൌശികൻ തൻ വലംകയ്യാൽ പി
ടിച്ചാനക്കുമാരനെ ഉടനെയാശ്രമത്തേക്കു പിൻ ഗമിച്ചാനവനോടുമായ് ॥
മോദത്തോടവരുണനും പ്രാപിച്ചാൻ തന്റെ മന്ദിരം സഭ്യരും യാജക
ന്മാരും സ്വഗൃഹങ്ങൾക്കു പോയുടൻ ॥ അതിസന്തുഷ്ടനായ്ത്തീർന്നു പ
ണ്ടു രോഗമുക്തനായ് പ്രസന്നഹൃദയത്തോടും ചെയ്യുന്നതിനുനരക്ഷയെ
വരുണൻ തന്റെ വൃത്താന്തം കേട്ടു രോഹിതാഖ്യനും ഘോരമാം ഗുഹ
വിട്ടിട്ടു ഗൃഹത്തിൽ വന്നു മോദമായ് ॥ പുത്രൻ വന്നതു ദൂതന്മാർ പോയ്
ധരിപ്പിച്ചു നൃപനെ മോദത്തോടാശു സന്ദേശനവനെയെതിരേറ്റുടൻ ॥
അപ്പന്റെ വരവും കണ്ടു സംഭ്രമപ്രീതിയുക്തനായ് സന്താപാശ്രുക്കളോ
ടൊത്തു സാഷ്ടാംഗം പ്രണമിച്ചവൻ ॥ എഴീപ്പിച്ചവനെ നൃപൻ പുണ
ർന്നിട്ടതിമോദത്തോടും ആഘ്രാണിച്ചാൻ ശിരസ്സിങ്കൽ ചോദിച്ചാൻ കുശല
ത്തെയും ॥ മോദത്തോടവനെ തന്റെ മടിയിൽ വച്ചു ഭൂപതി മൂർദ്ധാവി
ലഭിഷേകമൊഴുക്കിന്നു നേത്രജലങ്ങളാൽ ॥ പ്രിയനാം പുത്രനോടൊത്തു രാ
ജ്യം രക്ഷിച്ചു മന്നവൻ വിസ്തരിച്ചുരചെയ്താൻ നരമേധചരിത്രവും ॥
രാജസൂയമഹായാഗം ചെയ്താനാനൃപസത്തമൻ ഹോതാവാക്കീട്ടു പൂജി
ച്ചാൻ വസിഷ്ഠമുനിയേയുമേ ॥ പൂജിക്കപ്പെട്ടധികമായ് യാഗാന്തത്തിങ്കലാ
മുനി വസിഷ്ഠൻ ശക്രാംസംസല്ലോകത്തിൽ ചെന്നിതാദരാൽ ॥ അവ
നോടൊത്തു പോയ്‌വിശ്വാമിത്രനാം മുനിയും നൃപ! മഹാന്മാരവരെക്കന്ന

ച്ചാസപങ്ക്തികളിലിരിക്കവേ ॥ മോദിച്ചു പൂജ്യനായുള്ള വസിഷ്ഠനോടു കൌശികൻ സുധർമ്മയിൽവച്ചു പറഞ്ഞു വിസ്മയചിത്തനായ്.

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു

ഈ മഹാപൂജയെങ്ങിനെ ലഭിച്ചു ഞങ്ങൾക്കു മാമുനേ! ആരുടെ ചെയ്ത ഹോതാവേ! ചൊല്ലുകെന്നോടു സത്യമായ്.

വസിഷ്ഠൻ പറഞ്ഞു

യജമാനനെനിക്കുണ്ടു ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ പ്രതാപവാൻ രാജസൂയമവൻ ചെയ്യാൻ ദ്രുതിതേടിണയോടുമായ് ॥ ഈവണ്ണമില്ല നൃപൻ സത്യവാദി ധൃതവ്രതൻ ധർമ്മശീലൻ, മഹാദാതാ, പ്രജാപാലനതല്പരൻ ॥ ആനൃപൻ ചെയ്ത യാഗത്തിലെന്നെ പൂജിച്ചു കൌശിക! പിന്നെയും ചോദ്യമെന്തിനായ്? സത്യം താൻ ചൊല്ലിടുന്നു ഞാൻ ॥ ഹരിശ്ചന്ദ്രോപമൻ രാജാവില്ലുണ്ടാകയുമില്ല താൻ സത്യവാദീ, മഹാദാതാ, ശൂരൻ പരമധാർമ്മികൻ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നവൻ വാക്കുകേട്ടേറെക്കോപിച്ചു കൌശികൻ മുനി ക്രോധത്താൽ കൺചുവപ്പിച്ചു വസിഷ്ഠനോടു ചൊല്ലിനാൻ.

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു

ഏവംവാക്കു, നൃപൻ വ്യാജമാത്രവാൻ കപടപ്രിയൻ വരംവാങ്ങീടുവാൻ പിന്നെ വഞ്ചിപ്പാൻ പാശിദേവനെ ॥ ഞാനിജ്ജന്മത്തിലാർജ്ജിച്ച തപസ്സിൻ പുണ്യമൊക്കെയും നിൻതപഃഫലവും വെച്ചു പണമായി മഹാമതേ! ॥ സത്യം, ദാനം, ജ്ഞാനം, മെന്നീഗ്ഗുണമില്ലാത്തോരത്തേനായ് നീ പുകഴ്ത്തുന്നോരവനെ വേഗം ഞാനാക്കിടാമല്ലോ ॥ നശിക്കട്ടെന്റെ യീജന്മത്തിങ്കലെപ്പുണ്യമൊക്കെയും അല്ലെങ്കിൽ നിൻപുണ്യമെല്ലാം, കൈനവാർജ്ജിച്ചിട്ടുന്നു ഞാൻ ॥ വാദിച്ചു പന്തയം വെച്ചിട്ടേവമായ മുനീശ്വരർ അതികോപത്തോടുംകൂടി യാത്രയായ്‌പോയ് സ്വപ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം

ശുനശ്ശേപമോചനം

പതിനേഴാമദ്ധ്യായം

പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഒരിക്കലാഹരിശ്ചന്ദ്രൻ വേട്ടയ്ക്കായ്ക്കാട്ടിൽ പൂകിനാൻ അഴകേറുന്നോരേണാക്ഷികരയുന്നതു കാതുകളാൽ ॥ ചോദിച്ചാൻ താനാരെന്നു മാട്ടു

ത്തവൻകരുണയുള്ളവൻ: 'പെതപ്പതൃകഷണേ! ബാലേ! കരഞ്ഞീടുന്ന
തെന്തു നീ! ॥ നിന്നെ ദ്രോഹിച്ചതാരെന്നു നിൻദുഃഖം ചൊല്ലു, സുന്ദരി! ഇതു
വൻകാടാണെന്നിയാരാരെന്നു നിൻപതിയാരവൻ? ॥ രാക്ഷസൻപോ
ലുമെൻനാട്ടിൽ ബാധിക്കില്ല നാരിയെ അവനെക്കൊല്ലുവനേനേ, നി
ന്നെ ബാധിപ്പതാരെടോ? ॥ ചൊൽക ദുഃഖം വരാരോഹേ! കരയാല്ലകൃ
ശോദരി! പാപമെയ്യാനെൻറനാട്ടിൽ വാഴുന്നില്ലല്ലോ ചാരനേ! ॥
എന്നവൻവാക്കുകേട്ടിട്ടുമുഖത്തിൽ നിന്നു കണ്ണുനീർ തുടച്ചിട്ടാഹരിശ്ചന്ദ്ര
നൃപേന്ദ്രനോടിതോതിനാൾ.

നാരി പറഞ്ഞു

ബാധിക്കുന്നെന്നെയധികം കൗശികൻ മുനിമന്നവ! ഏറിക്കവേ
ണ്ടിയാണുഗ്രതപം ചെയ്യുന്നു മാമുനി ॥ നിൻരാജ്യത്തുകൊണ്ടീഞാൻ
ദുഃഖിച്ചീടുന്നു സുവ്രത! അവൻകാമിക്കുകൊണ്ടാണു സങ്കടം നീ ധരി
ക്കുക.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

സ്വസ്ഥയായ് വാഴ്കിനിമേൽ ദുഃഖമുണ്ടാകയില്ലതെ നിനക്കു ദുഃഖ
മുണ്ടാക്കുമവനെയൊൻ തടുത്തിടാം ॥ എന്നാശ്വസിപ്പിച്ചവളെ നൃപൻ
കൗശികനെക്ഷണം പ്രാപിച്ചു നമസ്കാരം ചെയ്തിട്ടവനോടു പറഞ്ഞുതേ: ॥
'സ്വാമിൻ തപസ്സാചരിക്കുന്നതേറ്റം ചെയ്യുന്നതുമഹാപീഡനീ നിന്നാലേ
മിതെന്തിനായ് ചൊല്ലൂ സത്യമഹാമതേ! ॥ സാഫല്യമാക്കാം ഞാൻ
നിൻെറയാഗ്രഹംമുനിസത്തമ! എഴീക്കഴിക്കവേഗം നിൻതപസ്സിനി
നിറുത്തണം ॥ എൻെറരാജ്യത്തു സജ്ജനങ്ങൾ ലോകപീഡവരുംപടി മ
ഹാഘോരതപസ്സാരും ചെയ്തീടരുതാരിക്കലും' ॥ ഏവം നിവേദിച്ച
വനേ നൃപൻ പ്രാപിച്ചതൻഗൃഹം ഉള്ളിൽ കോപത്തോടുകൂടിപ്പോ
യീകൗശികനും നൃപ! ॥ നീതിവിട്ടു നൃപൻ ചെയ്ത തപസ്സിൻ പ്രതി
ഷേധവും വസിഷ്ഠസംവാദമതും ചിന്തിച്ചിട്ടാമഹാമുനി ॥ അവനപ
കാരം ചെയ്യാൻ, കോപംബാധിക്കുമുലമായ് വിചാരിച്ചിട്ടുപലതും
ഘോരനാമൊരു ദൈത്യനെ ॥ പന്നിയാക്കീട്ടയച്ചാനന്നൃപൻ വാഴുന്ന
ദിക്കിനായ് ഉഗ്രനാദം മുഴക്കീട്ടപ്പന്നിയത്യുഗ്രനായവൻ ॥ നൃപാരാമ
ത്തിലപ്പാലകർക്കതിഭയകിളയത്തിനാൻ മാലതീമല്ലികാമുല്ലനൽകദ
മ്പിൻെറ കൂട്ടവും ॥ നൽപ്പൂവുണ്ടാകും കേതകിപൂങ്കാവിൻ സമൂഹവും രാ
ശ്ശണങ്ങളുമോരോനൽപൂച്ചെടിക്കൂട്ടമൊക്കെയും ॥ രംഗ്യങ്ങളുമനേകം വൃക്ഷത്തിട്ട
ശോഭിക്കുന്നതരുക്കളും ഒസ്സുകരമേറെക്കാരണകൊമ്പുവമോട്ടുമാ
യ് ॥ പിന്നെയും പിന്നെയും ന്നായിളക്കിപ്പിഴുതേറ്റവും ഉന്മൂലനാശം
ചെയ്യാനപ്പൂങ്കാവനമശേഷവും ॥ ആയുധത്തോടുമോടിച്ചെന്നാരാമ

കാത്തിട്ടുന്നവർ ഹാഹായെന്നോതിനാർമാലാകാരരാതുരരായ് ഉ
ലോം • ശരമെയ്തിട്ടുമൊടുങ്ങാ ബലവാനായൊരു സൂകരം ഉപദ്രവിച്ചുനാവ
രേയൊക്കയുംചേർമെന്നിതേ • അവരെല്ലാംചേർന്നപ്പോഴ് നൃപനെയാശ്ര
യിച്ചുടൻ വിറപൂണ്ടാതിയവനോടായിരക്ഷിക്കയെന്നതായ് • ഭയാ
ർത്തരായിവന്നുള്ളോരവരെക്കണ്ടുടൻനൃപൻ ചോദിച്ചാൻ:'ഭയമെന്താ
ണിൽനിന്നിങ്ങളുഴലുവിൻ • ദേവാസുരരെയുംഭീതിയില്ലരക്ഷകരേ!
മമ എന്നോടേറ്റുമൊല്ലുകാരിൽനിന്നുണ്ടായി ഭയമെന്നതായ് • കൊല്ലാ
നൊരുനായാട്ടിനുമതാലിപ്പോളുട്ടുവൈരിയെ ലോകത്തിലെൻദൈവ
ഥിയായിമുണ്ടാവുകയൊരുവിമന്നാരോ • ഉണ്ടാകിലപ്പാപിയെഞാൻ
കൊല്ലുംക്രമേണയച്ചുടൻ ബലമേറുന്നതുവൻ്റെ ഉപമെങ്ങുവാഴുന്നിതാ
യവൻ?

മാലാകാരന്മാർ പറഞ്ഞു.

ദേവനല്ലല്ലമാനുജൻയക്ഷനല്ലല്ലകിന്നരൻ ആരാമത്തിങ്കൽവാ
ണീടുന്നോരുപന്നിതളിച്ചുവൻ • പുഷ്പവൃക്ഷങ്ങളെയെല്ലാംനശിപ്പിക്കു
ന്നതേററയാൽ പൂന്തോട്ടമെല്ലാംക്രൂരനവൻകിളച്ചുണ്ടുമറിച്ചുതേ • ഞ
ങ്ങൾകണ്ടിട്ടസ്ത്രമെയ്തുവടികൊണ്ടുമടിച്ചുടൻ ഭയമെന്യേവധിപ്പാനാ
യോടിച്ചുതെങ്ങളെ നൃപ!•

നൃപൻ പറഞ്ഞു

അവർതന്നീവാക്കുകേട്ടുകോപത്തോടൊത്തുമന്നവൻ വേഗമശ്വ
ത്തിലേറീട്ടാവനത്തിന്നായ് തിരിച്ചുതേ • അസംഖ്യമാനരതരംചംകോ
ലാളെന്നിവരൊന്നിട്ടും മഹാരസൈന്യത്തൊടുംകൂടീട്ടാരാമത്തിങ്കലെത്തി
നാൻ • അതിങ്കൽഘോരമായ് ചീറുംപന്നിവീരനെയുംനൃപൻ ന
ശിപ്പിച്ചവനത്തെയുംകണ്ടുകോപിഷ്ഠനായ് നൃപ! • വില്ലിൽബാണം
തൊടുത്തിട്ടുവലിച്ചപ്പാപിയായിട്ടും സൂകരത്തെവധിപ്പാനായ് തുടങ്ങി
യുടനെയവൻ • കോപത്തോടവായ്ക്കുന്നനൃപനെക്കണ്ടുസൂകരം അല
റിക്കൊണ്ടവൻനേരേയോടിനാനതിവേഗമായ് • വിരൂപനാംപന്നി
നേരിട്ടെത്തീടുന്നതുകാണുകയാൽ അതിനെക്കൊല്ലുവാനായ്ക്കൂരത്തെവി
ട്ടുമന്നവൻ • ബലാലെല്ലാരെതെറ്റുന്നുടനേപന്നിയാമവൻ ഓടി
നാൻനൃപനെലംഘിച്ചതിവേഗത്തോടൊത്തുതാൻ • ഓടുന്നപന്നി
യെക്കണ്ടുനൃപൻകോപസമേതനായ് വലിച്ചുബലമായ്‌വിട്ടാൻമൂർച്ച
യുള്ള ശരങ്ങളെ • ക്ഷണേന നൃപൻകാണാതായപ്പന്നികാണാതെയായുടൻ.
പലമട്ടലറുംപിന്നെയവമോടിക്കലുണ്ടുതേ • അതികോപേനഭൂപാ
ലൻവായുവേഗാശ്വമേറിയെൻ അമ്പുംവില്ലിൽതൊടുത്തുംകൊണ്ടു
പിൻപിന്നിൽഗമിച്ചുതേ • സൈന്യങ്ങളുംകൂട്ടത്തോടുമങ്ങുമിങ്ങുംനട

നൃപൻ ഗ്ലാനനേകാകിയായ് തീർന്നാപ്പന്നിയെപ്പിൻതുടർന്നുപോയ് ॥ മ
ദ്ധ്യാഹ്നസമയത്തെത്തി ജനമേററാത്തകാട്ടിലായ് വിശപ്പും ദാഹവും കൊ
ണ്ടുതളർന്നു ഗ്ലാനശരീരവും ॥ കണ്ടതില്ലപ്പന്നിയെയും വിചാരാതുരനായു
ള്ളൻ വഴിയെതററിയക്കാട്ടുംകാട്ടിൽ മീനനേപ്പോൾ വസിച്ചവൻ ॥ സൈ
ന്യമെന്തെങ്ങുപോയ് കണ്ടതുമില്ലീവനത്തിൽമേ എൻമാർഗ്ഗമറിവി
ല്ലെങ്ങുപോകുന്നെന്നോർത്തുഴന്നവൻ ॥ ഏവം ചിന്തിക്കവേ ഭൂപനംഗനി
ർജ്ജനവനത്തിലായ് വിചാരാതുരനായ് കണ്ടാനൊരു നിർമ്മലയാംനദീം
മോദത്തോടതുകണ്ടശ്വത്തിന്നു വെള്ളംകൊടുത്തവൻ ഇറങ്ങീട്ടതിൽ
നിന്നാനന്ദജലം താനും കുടിച്ചുടനെ ॥ ജലപാനംകൊണ്ടു സുഖിച്ചുള്ളോ ഭൂ
പനവിടത്തിലായ് ദിക്ഭ്രമംകൊണ്ടു മോഹിച്ചു പുരിക്കു വഴി തേടിനാൻ ॥
ഉടനക്കത്തിന്നാൻ വൃദ്ധവിപ്രനായ് കൗശികൻമുനി അദ്ധ്വാനക്ക
ണ്ടു ഭൂപൻ നമിച്ചാശീർഭിരേതിയായ് ॥ നമിക്കുന്നവനോടായിപ്പറഞ്ഞു
ഗാധിജൻമുനി: 'രാജാവേ! ഇതുമെന്താകമിവിടെയ്ക്കുവന്നു നീ? ॥ ഈ
വനത്തിങ്കലേകാകിയാകുംതേ കാര്യമെന്തുവാൻ! എല്ലാം പരിഭ്രമിക്കാ
തെ ചൊല്ലണം നീ സ്വപ്രേംതമേ!'

രാജാവു പറഞ്ഞു

ശകനാമെന്തവൻ പന്നിവന്നെൻ പൂങ്കാവശേഷവും നശിപ്പി
ച്ചു കോമളങ്ങളായോരു പുഷ്പങ്ങളും ॥ അതിനെത്തെടുപ്പാനായ് സൈ
ന്യത്തോടൊത്തു വില്ലുമായ് ഞാനെൻ നഗരവും വിട്ടു പുറപ്പെട്ടു മുനിശ്രേ
ഷ്ഠ! ॥ എൻ പന്നി വട്ടംവിട്ടു പോയപ്പാപിമായാവിവേഗമായ് പുറകേ
ഞാനതുമെത്തീ മൽസൈന്യംപോയതെങ്ങെന്നറിഞ്ഞീലാ ॥ വിശന്നു ദാഹിച്ചി
ക്കാട്ടിൽവന്നു ഞാൻ സൈന്യമെന്നിയേ അറിവില്ലെൻ വഴിയും സൈ
ന്യം പോയുന്ന ദേശവും ॥ നഗരത്തിന്നു പോകുന്നെൻ വഴി നീ ചൊല്ലണം
വിഭോ! ഇക്കൊടുങ്കാട്ടിൽ നീയെൻ ഭാഗ്യത്താൽ വന്നു ചേർന്നതേ ॥
അയോദ്ധ്യാധിപനാണീ ഞാൻ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ പ്രസിദ്ധിമാൻ രാജസൂയമ
ഖം ചെയ്തോനെന്നും ഇഷ്ടം കൊടുപ്പവൻ ॥ യാഗം ചെയ്യാൻ ധനത്തിന്നാ
യ് നിനക്കിച്ഛയിരിക്കുകിൽ അയോദ്ധ്യക്കു വന്നു വേണ്ടവിത്തം ഞാൻ കൊടു
ത്തിടാം ദ്വിജോത്തമ!

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാം സ്കന്ധം
വിശ്വാമിത്രാഗമം
പതിനേഴാമദ്ധ്യായം.

പത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഏവംഭൂപതിതൻവാക്യംകേട്ടുകൌശികനാംമുനി ഹരിശ്ചന്ദ്രനോടായൊന്നുചിരിച്ചുത്തരമോതിനാൻ: ॰ 'ഇത്തീൎത്ഥംപാവനംഭൂപ! പുണ്യംപാപവിനാശനം സ്നാനംചെയ്തുപിതൃക്കൾക്കുതൎപ്പണംചെയ്തുകൊണ്ടുവാൻ ॰ ഇക്കാലംശുഭമാകുന്നിതിതീൎത്ഥസ്നാനംകഴിച്ചുനീ ശുഭതീൎത്ഥത്തിൽവച്ചുശക്തിപോൽചെയ്തുദാനവും ॰ പുണ്യതീൎത്ഥത്തിൽവന്നിട്ടുഗമിക്കരുത്സ്നാനമെന്നിയേ ആത്മഹത്യാസമംപാപമെന്നാണുമനുവിൻമൊഴി ॰ ഇത്തീൎത്ഥത്തിലതിസ്വല്പംപുണ്യംചെയ്കശക്തിപോൽ വഴികാട്ടിത്തരാംപിന്നെനഗരത്തിന്നുപോകനീ ॰ നിനക്കുവഴികാട്ടീടാൻഞാനുംകൂടിവരാംനൃപ! നിന്നോടൊന്നിച്ചുനിൻദാനംകൊണ്ടുസന്തോഷയുക്തനായ് ॰ ചതിക്കാനായവൻചൊല്ലുംവചനംകേട്ടുമന്നവൻ വസ്ത്രംധരിച്ചുവിധിപോൽസ്നാനാൎത്ഥംനേരിയാണ്ടുതേ ॰ കെട്ടീട്ടുപോകുമാവൃക്ഷത്തിൽമോഹിച്ചുമുനിവാക്കിനാൽ വരേണ്ടുവരാനായാമുനിതൻവശമായവൻ ॰ സ്നാനംചെയ്തുപിതൃക്കൾക്കുതൎപ്പണംചെയ്തുഭൂപതി മുനിയോടോതിനാൻസ്വാമിൻദാനംചെയ്യുന്നുഞാനിതാ ॰ എന്തിച്ഛിക്കുന്നുനീയെന്നാലതങ്ങേയ്ക്കിന്നുഞാൻതരാം ഗോഭൂമിപൊൻഗജാശ്വങ്ങളെന്തോവാഹനമോവിഭോ! ॰ തരാൻവയ്യാത്തതില്ലാതുമെനിക്കെൻവ്രതമാണിതു അനുഷ്ഠിച്ചിതുഞാൻരാജസൂയത്തിൽമുനിസന്നിധൌ ॰ വന്നുചേൎന്നുഭവാനിന്നിപ്പുണ്യതീൎത്ഥത്തിൽമാമുനേ! എന്തുനിനക്കിഷ്ടമെന്നായ്ചൊല്ലുകഞാനതുതന്നിടാം.

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു.

നിൻമഹാകീൎത്തിഞാൻപണ്ടുകേട്ടിട്ടുണ്ടുധരാപതേ! ഭുവിൽദാതാവില്ലിതുപോലെന്നുരച്ചുവസിഷ്ഠനും ॰ സൂൎയ്യവംശത്തിലുണ്ടായഹരിശ്ചന്ദ്രൻപ്രതാപവാൻ ത്രിശങ്കുതനയൻഭുവിൽപരമോദാരനാണവൻ ॰ അവനുതുല്യനായ്ദാതാവില്ലുണ്ടാകയുമില്ലതാൻ അൎത്ഥിക്കുന്നതിനാലുണ്ടുവിവാഹംപുത്രനിയിടെ ॰ അതിന്നുവേണ്ടിവിത്തംനീതന്നാലുംരാജസത്തമ!.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

വിവാഹംചെയ്യുവിപ്രേന്ദ്ര! നീചൊല്പ്പതുഞാൻതരാം വളരെധനമിച്ഛിക്കിലതുഞാൻതന്നിടാംദ്രുതം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

നൃപനോടേവമോതീട്ടാവഞ്ചനാതല്പരൻമുനി ഗന്ധർവ്വമായയെ നിർമ്മിച്ചവനെക്കാട്ടിനാനടൻ ॥ കോമളൻബാലനേപ്പത്തുവയസ്സാം കന്യയെയുമേ വിവാഹമിതിവർക്കിന്നു ചെയ്യിക്ക നൃപസത്തമ! ॥ രാജസൂയാധികംപുണ്യംഗൃഹസ്ഥനീവിവാഹമാം വിപ്രബാലവിവാഹമെന്നോർത്തുണ്ടായീടുംഭവാനതു് ॥ ആ വാക്കുകേട്ടവൻമായകൊണ്ടുമോഹിച്ചുടനവൻ പ്രതിജ്ഞചെയ്യാനവ്വണ്ണമോതീലൊന്നുമുടൻമുനി ॥ വഴികാട്ടികൊടുത്താനാനൃപൻപോയ്പുരിപൂകിനാൻ ചതിച്ചിട്ടവനേവേഗംമുനിയുംപൂകിയാശ്രമം ॥ വിവാഹംവിധിപോൽചെയ്തിട്ടബ് ഭൂപനരികിൽമുനി ചെന്നുഹോമപ്പുരയിൽവച്ചുരചിച്ചാൻമാനമില്ലപ്പോൾ.

രാജാവു പറഞ്ഞു

നിനക്കഭീഷ്ടമെന്തെന്നാലതുഞാൻതന്നിടാംദ്വിജ! അസാദ്ധ്യമില്ലും, കീർത്തിയ്ക്കായിക്കന്നിതാരശുചി ॥ ധനമുണ്ടായിതന്നിട്ടുംപരലോകസുഖത്തിനായ് സൽകീർത്തിസമ്പാദിക്കായ്കിൽജീവിതംനിഷ്പ്രയോജനം.

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു

ഗജാശ്വരഥരത്നാഢ്യംനിന്റെരാജ്യമശേഷവും ഈഹോമപ്പുരയിൽവച്ചിന്നെനിക്കായിട്ടുനൾകുക.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

മുനിവാക്യംകേട്ടമായകൊണ്ടുമോഹിച്ചമന്നവൻ വിചാരിക്കാതെപെട്ടെന്നുതന്നേനെന്നുപറഞ്ഞുതേ ॥ സ്വീകരിച്ചുനൃനനാവനോടോതിനാൻക്രൂരനാമുനി ദാനദക്ഷിണതന്നാലുംരാജൻ!ദക്ഷിണയെന്നിയേ ॥ ദാനമൊന്നുമൊട്ടുമില്ലഫലമെന്നോതിനാൻമനു അതുകൊണ്ടുഫലത്തിനായ് വേണമേദക്ഷിണചെയ്യുനീ ॥ എന്നോതപ്പെട്ടടൻഭൂപൻവിസ്മയിച്ചേവമോതിനാൻ: 'എത്രയാകിലുംധനംഞാനിന്നു നിർമ്മായിട്ടുനൾകണം ॥ പറഞ്ഞാലുംഭവാൻസ്വാമിൻ!വിധിപോലുള്ളദക്ഷിണ ദാനപൂർത്തിക്കേകിടാംസ്വസ്ഥനായ്വാഴ്കമാമുനേ!' ॥ അതുകേട്ടാബ് ഭൂപനോടുപറഞ്ഞുമുനികൌശികൻ: 'കനകംരണ്ടരഭാരമിന്നുദക്ഷിണനൾകണം' ॥ തരാമെന്നായ്സമ്മതിച്ചിട്ടുള്ളതപ്പ [illegible] കാടെല്ലാംനൃപനെനോക്കീട്ടടൻസൈന്യങ്ങൾവന്നതേ ॥ ഭൂപനേദ്ദുഃഖിയായ് കണ്ടുംമോദമോടൊത്തുവാഴ്ത്തിനാർ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു:

അവർതൻവാക്കുകേട്ടാനുമുരച്ചീടാതെമന്നവൻ താൻചെയ്തകാര്യമോർത്തന്തഃപുരത്തിങ്കൽഗമിച്ചുതേ ॥ സർവ്വസമ്മാനങ്ങളൊന്നുമേ

ണെന്നുവാൻസമ്മതിച്ചതും മുനിയെന്നേക്കാട്ടിൽവച്ചുചതിച്ചാൻകു
ള്ളൂർന്നനപോൽ ॥ സാംഗമാംരാജ്യമെല്ലാംഞാനേകുവാൻസമ്മതി
ച്ചപോയ് സുവർണ്ണംരണ്ടുമരബ്ഭാരം,ദക്ഷിണയ്ക്കുമതേവിധം ॥ മോ
ഹത്താൽമുനിതൻവ്യാജമറിഞ്ഞതില്ലെന്നുചെയ്‌വുഞാൻ തപസ്വി
യാംവിപ്രനെനോക്കണംകൊണ്ടുചതിച്ചഹോ ॥ ദൈവസങ്കല്പമറി
വില്ലെന്നതല്ലാംവേദമോവിഭോ! എന്നോർത്തഴലൊടുകൂടീട്ടമ്പ് ഭൂപൻ
പൂകിനാൻഗൃഹം ॥ ചിന്തിതംപേടിയോടെണ്ടാരാഞ്ഞുചോദിച്ചുകാര
ണം: ദുഃഖമുണ്ടെന്നതോന്നുന്നുചിന്തയെന്തോതണംവിഭോ! ॥ വനം
വിട്ടെത്തിനാൻപുത്രൻകഴിഞ്ഞുരാജസൂയവും ദുഃഖിക്കെന്നുനീകാ
ന്തപറഞ്ഞീടുകകാരണം ॥ ബലവാനോദുർബ്ബലനോശത്രുവില്ലെങ്ങു
മേതാവ വജ്ഞനൻതുഷ്ടനായേററംഭുവിൽനീകൃതകൃത്യനായ് ॥ ക്ഷയി
ക്കും ചിന്തയാൽദേഹം ചിന്തപോൽനാശമില്ലതാൻ ഉപേക്ഷിച്ചാലു
മിതിനേധീരൻനീവാഴ്ക സ്വസ്ഥനായ് ॥ ഭാര്യതൻവാക്കുകേട്ടിട്ടാമന്ന
വൻപ്രീതിയോടുടൻ ഗുരോഗ്രമേതാംദുഃഖകാരണംസ്വല്പമോതിനാ
ൻ ॥ ചിന്തകൊണ്ടുതളർന്നിട്ടുക്ഷീണിച്ചില്ലാനമൈത്തമൻ നൻമെത്തയി
ൽകിടന്നിട്ടുമുറങ്ങീലൊട്ടലേശവും ॥ നേരത്തെഴുന്നറവുഭൂപാലൻചിന്ത
കൊണ്ടേററമന്ധനായ് നിത്യകർമ്മങ്ങൾചെയ്യുമ്പോളെത്തിനാൻമു
നികൗശികൻ ॥ ഭോസ്ഥൻപോയറിയിച്ചിങ്ങുവന്നിട്ടുപലവട്ടവും ന
മിക്കംനൃപനോടോതീമുനിസർവ്വസ്വഹാരകൻ.

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു.

രാജ്യംവെടിഞ്ഞനിക്കേകുവാൻകൈവന്നതുപോൽ ഭവാൻ സ്വ
ർണ്ണവുംനൽകിയിട്ടിപ്പോൾസത്യവാനായ് ഭവിക്കുക.

ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു.

സ്വാമിൻ!ഭവാനുഞാനിന്നേൻരാജ്യംനൽകിയതില്ലയോ ശമി
ക്കാമിട്ടിക്കവിട്ടുചിന്തവേണ്ടാമഹാമുനേ! ॥ സർവ്വസ്വവുംഭവാൻവാ
ങ്ങീവിധിപോൽബ്രാഹ്മണോത്തമ! സ്വർണ്ണംവേണംചെയ്വാൻഞാനി
ന്നശക്തൻമഹാമുനേ! ॥ രാജ്യമിന്നതാമെല്പകാലംകൊണ്ടുധനംമമ ഉ
ണ്ടാകുമ്പോൾദക്ഷിണയുംതന്നുതീർക്കാംമുനീശ്വര! ॥ ഇതോതിമാധവീ
ഭാര്യയോടുംപുത്രനോടുംനൃപൻ പറഞ്ഞുവേളിയിൽവച്ചുൻരാജ്യമി
ഭിജ്ഞനകിഞ്ഞാൻ ॥ രത്നംപൊന്നാനതേരശ്വമിവയോടുമശേഷവും
നമ്മളീരുവരെന്ന്യേമറെറല്ലാമിപ്പനൽകിനേൻ ॥ അയോദ്ധ്യയെയു
പേക്ഷിച്ചുപോകുന്നുകാട്ടിലേക്കുഞാൻ ഐശ്വര്യപൂർണ്ണമീരാജ്യംസ്വീ
കരിക്കട്ടെമാമുനി ॥ അവരോടിതുചൊല്ലിത്തൻഗൃഹവുംവിട്ടുമന്നവൻ
ധർമ്മനിഷ്ഠൻപുറപ്പെട്ടാൻമാനിച്ചിട്ടാചിലേന്ദ്രനേ ॥ നൃപൻപോകുന്ന

ന്തെക്കണ്ണുട്ടുഃഖത്താൽവാടിയാനനം ഭാൎയ്യയുംപുത്രനുംകൂടിപ്പുറകേതാൻ തിരിച്ചുതേ ॥ അയോദ്ധ്യാപുരിയിൽവാഴുംജനമൊക്കയുമക്ഷണം അവരായവിധംകണ്ടുഹാഹാകാരംമുഴക്കിനാർ ॥ എന്തുകൎമ്മംചെയ്യുന്നതെന്നുമുഴുംദുഃഖമാൎന്നിച്ചുതേ വൻപനാംവിധിതാൻവിധിനാവഞ്ചിച്ചു മന്നവോത്തമ! ॥ ഭാൎയ്യയോടുംമഹാത്മാവാംപുത്രനോടുംക്ഷിതീശനെ കണ്ടു നാനാജാതികളുംഖേദിച്ചാർജനങ്ങളെ! ॥ ദുഷ്ടനാമാബ്രാഹ്മണനെന്നിന്ദിച്ചാർപുരവാസികൾ ദുഃഖാന്ധരായിവർമന്നനാമിട്ടാർത്തരായ് വിലപിച്ചാരവർ ॥ നഗരംവിട്ടുപോകുന്നനൃപനോടെത്തുപോയ്മുനി അവനോടിനിഷ്ഠുരമായുള്ളവാക്കുപറഞ്ഞുതേ: ॥ 'സ്വൎണ്ണംകൊടുക്കാതെ ന്നിട്ടുപോകനീദുഷ്ടപാലക! അല്ലായ്കിൽചൊല്ലുതരികില്ലെന്നുപേക്ഷിച്ചിടാമതെ ॥ നിനക്കത്ത്യാശയുണ്ടെന്നിൽവാങ്ങിക്കൊള്ളുകരാജ്യവും ഞാനെന്നോൎത്തിട്ടെന്നാകിൽതരണംസമ്മതിച്ചപോൽ' ॥ ഏവമാത്തുമുനിയേനമിച്ചിട്ടുതിരിച്ചാനായ് തൊഴുതുകൊണ്ടുരച്ചാനാഹരിശ്ചന്ദ്രമഹീപതി.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം
രാജ്യവിഭാഗം നാമ
പത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപതാമദ്ധ്യായം

ഹരിശ്ചന്ദ്രൻപറഞ്ഞു

സ്വൎണ്ണമങ്ങേക്കുനൽകാതെഭോജനംചെയ്യുകയില്ലഞാൻ ഇതെൻ പ്രതിജ്ഞയാകുന്നുവിശ്വാമിത്രമഹാമുനേ! ॥ സൂൎയ്യവംശസമുൽഭൂതൻ ക്ഷത്രിയൻഞാൻമഹീപതി രാജസൂയംകഴിച്ചോനേതിഷ്ടവുംനൽകിട്ടനാവൻ ॥ സ്വാമിൻ!മറ്റുള്ളദാനംകിട്ടില്ലെന്നോൎണ്ണമാതിടം എൻ കടംഞാൻനിശ്ചയമായ്ത്തീൎത്തിടാംവിപ്രസത്തമ! ॥ നിന്നിഷ്ടംപോൽസ്വവൎണ്ണംഞാൻതരാംനീചാല്ലസ്വസ്ഥനായ് എനിക്കധനമുണ്ടാകുംവരെയല്ലംക്ഷമിക്കണം.

വിശ്വാമിത്രൻപറഞ്ഞു

എങ്ങനിന്നുനിനക്കുണ്ടാംധനംമേലിൽനരാധിപ! രാജ്യംഭണ്ഡാരവുംപോയിദ്രവ്യസാധനസൈന്യവും ॥ നിന്നാഗ്രഹംവ്യൎത്ഥമെന്നായെന്നുമപേക്ഷണ്ടുഞാൻനൃപ! നിന്നെനിന്നാലോൎത്തതാൽഞാൻപീഡിപ്പിപ്പതെന്തിനായ് ॥ അതിനാൽതരികില്ലെന്നുനീയിപ്പോൾചൊല്ലുക ഇനിയെൻവലുതാമാശവിട്ടുഞാനങ്ങുപോയിടാം ॥ ഇഷ്ടമായാൽ

പോക നീ ഭാൎയ്യയോടും പുത്രനോടും നൃപ! സ്വൎണ്ണമില്ലാതിനിക്കിന്നു തരി
കില്ലെന്നു ചൊല്ലുക.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

പോകുമ്പോൾ ഭൂപനാ വിപ്രവാക്യമിങ്ങനെ കേൾക്കയാൽ ഉത്ത
രം ചൊല്ലിനാൻ: 'ചെയ്യപ്പെട്ടാലുമത്തൊന്തരാം ॥ നല്ല ദേഹമെനി
ക്കുണ്ടെൻ ഭാൎയ്യയും പുത്രനും മുനേ! അതു വിററുതരാം നിനക്കുടൻ, മിട്ടി
ക്കിൽ വാങ്ങുവാൻ ॥ ആളുണ്ടോ നോക്കുക, ഇല്ലെങ്കിൽ കാശിയിൽ ചെന്നു
ഞാൻ പ്രഭോ! ഭാൎയ്യാപുത്രരോടും കൂടി ദാസനായിട്ടു തീൎന്നിടാം ॥ കനകം
തന്നരമ്പ് ഭാരം ഞങ്ങളെ മൂന്നു പേരെയും വിലയ്ക്കു വിററു വാങ്ങീട്ടു ഭവാൻ
സന്തുഷ്ടനാകുക' ॥ ഏവം ചൊല്ലീട്ടു പോയാനാശു ഭാൎയ്യാപുത്രരോടൊത്തു
ഭൂപൻ ശ്രീവിശ്വനാഥനമരുന്നൊരു പട്ടണം കാശിയിൽ ॥ ഏററ
മേകമാനല്ലപട്ടണം കണ്ടു മന്നവൻ കൃതാൎത്ഥനായ് ഞാനീ നല്ല പുരിക
ണ്ടെന്നു ചൊല്ലിനാൻ ॥ ഗംഗാസ്നാനം ചെയ്തു പിന്നെ ദേവതൎപ്പണമായ
തും ദേവാൎച്ചനമതും ചെയ്തു ദിക്കെല്ലാം നോക്കിനാനവൻ ॥ വാരാണസീ
പുരിയിലായ് പ്രവേശിച്ചിട്ടു മന്നവൻ ഇതു മൎത്ത്യൻ രക്ഷചെയ്യും പുരിയ
ല്ല. മഹേശ്വരൻ ॥ പാലിപ്പതെന്നോൎത്തു ദുഃഖിച്ചുലഞ്ഞാൻ ഭാൎയ്യയോടെ
തിൽ വലയ്ക്കാകാമതെന്നാൽ വാങ്ങുമീശൻ താനെന്നോൎച്ചനേരം കണ്ടാൻ
ദക്ഷിണ ചോദിക്കും മുനിതന്നെയവിടത്തിലായ് ॥ അവൻ വന്നതു കണ്ടിട്ടാ
ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ വണക്കമായ് ॥ തൊഴുതുകൊണ്ടിപ്രകാരം ചൊന്നാനരചൻ
ല്ലതേ: 'ഇബ്ഭാൎയ്യയും പുത്രനുമെൻ പ്രാണങ്ങളും വിപ്രസത്തമ! ॥ ഇവരെ
സ്വീകരിച്ചാലും കാൎയ്യമുണ്ടെങ്കിലിന്നു നീ വേറെ കാൎയ്യം ഞങ്ങളെക്കൊണ്ടു
ണ്ടെന്നാലതുമോതുക.'

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു

ഒരുമാസം തികഞ്ഞിപ്പോളെൻറ ദക്ഷിണ നൾകുക ഇതിനെപ്പ
ററി നീ മുൻപു ചൊന്നതോൎക്കുന്നുവെങ്കിലോ.

രാജാവു പറഞ്ഞു

ഇന്നോളം പൂൎണ്ണമായിട്ടില്ലല്ലോ മാസം മഹാമുനേ! പാതിനാളുണ്ടു
ഇനിക്കൂടി നോക്കണം പിന്നെ വേണ്ടതാൻ.

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു

ആകട്ടെയാവിധം പിന്നെ വരാം ഞാൻ രാജസത്തമ! അന്നു തന്നി
ല്ലയെന്നാകിൽ ശപിക്കും നിന്നെ ഞാൻ ദൃഢം ॥ ഏവമോതീട്ടു പാൎത്ഥി
പ്രഭൻ ചിന്തിച്ചു മന്നവൻ മുനിക്കു പൂൎണ്ണമേകം ഞാൻ സമ്മതിച്ചു
ദക്ഷിണ ॥ ബന്ധുക്കളും ദ്രവ്യവുമുള്ളോരില്ലിപ്പോളൎത്ഥവും മമ പ്രതിഗ്ര
ഹം രാജവൃത്തിയല്ല, യാചിപ്പതെങ്ങനെ? ॥ ത്രികൎമ്മം താൻ ക്ഷത്രിയൎക്കു

ധർമ്മശാസ്ത്രംവിധിച്ചതാണ് മുനിതൻധനമേകാതിപ്രാണനേതാംസ്ത്യ ജിക്കകിൽ • ബ്രഹ്മസ്വഹാരി, കൃമികായധമാധമപാപിയാം അല്ലെ ങ്കിൽപ്രേതമാം, ശ്രേഷ്ഠമെന്നോർപ്പിച്ചു താൻ ദൃഢം.

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ചിന്താർത്തനായ് മുഖംതാഴ്ത്തിഭൂമിപൻ ഭൂപനോടുടൻ ചൊല്ലി നാൾതാങ്ങായിവരികൊണ്ടുതന്റെകുടുംബിനീ: • 'ത്യജിക്ക ചിന്തനീ ന്ദ്രപ! സ്വധർമ്മംരക്ഷചെയ്യുക സത്യഹീനൻനരൻവഞ്ചിക്കേണ്ടവൻ പ്രേതമെന്നപോൽ • സ്വധർമ്മത്തെരക്ഷചെയ്യുന്നതിനേക്കാൾവിശേ ഷമായ് ഒരുധർമ്മവുമീമർത്ത്യനില്ലെന്നുപറയുന്നതേ • അഗ്നിഹോത്രം, വേദപാഠം, ദാനം, കർമ്മങ്ങളെല്ലാമെയും ഫലമില്ലാതെയായിടുമസത്യം ചൊല്ലീടുകിൽ • ധീമാന്മാർക്കുത്തമംസത്യമെന്നോതീധർമ്മശാസ്ത്രവും മോക്ഷത്തിന്നു, പോൽമർത്ത്യർക്കസത്യംനരകത്തിനാം • നൂറശ്വമേധ വുംരാജസൂയവുംചെയ്തമന്നവൻ യയാതിയൊരസത്യത്താൽസ്വർഗ്ഗംവിട്ടു പതിച്ചുപോയി.

രാജാവു പറഞ്ഞു

ഇപ്പുത്രനുണ്ടിവൻബാലൻവംശവൃദ്ധികരൻപ്രിയേ! ഭാവിച്ചതെ ന്തുചെയ്വാൻനീയതുചൊല്ലുകസുന്ദരി!

രാജ്ഞി പറഞ്ഞു

സത്യംവിടരുതേയുണ്ടുഫലമൊട്ടുമൽപുത്രനെന്നിയേ? അതിനാ ലെന്നെവിറ്റിട്ടുധനത്താൽചെയ്കദക്ഷിണ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

മോഹാലസ്യപ്പെട്ടുപോയരാവാക്യംകേട്ടുഭൂപതി ബോധംവ ന്നിട്ടധികമാംദുഃഖത്തോടുകേണുതേ • നീയെന്നോടിങ്ങുചൊല്ലുന്നത തിസങ്കടമെൻപ്രിയേ! നിൻപുഞ്ചിരിക്കൊണ്ടുൾവാക്കിപ്പാപിയാം ഞാൻമറക്കുമോ? • കഷ്ടമെവ്വണ്ണമീവാക്കുനീയുരയ്ക്കുന്നുസുന്ദരി! ചൊ ല്ലാൻവയ്യാത്തൊരീവാക്കുനീചൊല്ലീടുന്നതെങ്ങനെ? • എന്നോതി ട്ട് മാല്ലുവവില്ലുവാൻധൈര്യമില്ലാതെമന്നവൻ മൂർച്ഛിച്ചേറ്റംതളർന്നി ട്ടാശ്രുജലത്തിൽപതിച്ചുപോയ് • അവ്വിധംഭൂമിയിൽവീണുകിടക്കുംപ്രാ ണനാഥനെ കണ്ടേറ്റംദുഃഖമോടേവമോതീകരുണയാൻവാം: • 'ക ഷ്ടമാർ തന്നാകൃത്യത്താലിതുവന്നതുപോൽതമ!! നന്മെത്തയിൽകിട ക്കുംനീമരംപോൽഭൂവിൽവീണുതെവിപ്രർക്കായേകിനാൻകോടിദ്രവ്യം പണ്ടീനരോത്തമൻ എൻകാന്തനാംചക്രവർത്തിഭൂവിൽമൂർച്ഛിച്ചുവീ ണുപോയ് • ഹാകഷ്ടംദൈവമേ!നിന്നോടെന്തുചെയ്തീക്ഷിതീശൻ ഇന്ദ്രോപേന്ദ്രർക്കുമിവനീക്കഷ്ടതവരുത്തുവാൻ' • എന്നോതീട്ടു

ദേവിയുംമിത്ഥ്യാദുഃഖംസഹിക്കവാൻ ശക്തിയില്ലാതെരോഹിതൻമൂർച്ഛി ച്ചങ്ങുപതിച്ചുടനേ പോയ് ॥ വിശപ്പുകൊണ്ടുദുഃഖിച്ചിട്ടവരോടോതിനാൻ ബാല കൻ: 'അന്നംനൾകുകമേ താത! മാതാവേ! ഭോജനംതരൂ ॥ എനിക്കേ റെവിശക്കുന്നു ചൊല്ലുന്നെന്റെനാവുള്ളം.'

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം
ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനം
ഇരുപതാമദ്ധ്യായം

ഇ രു പ ത്തൊ ന്നാ മ ദ്ധ്യാ യം

കൌശികൻവൻതപസ്സുള്ളോരന്നേരത്തിലായ് കാല ന്തുല്യൻകോപിച്ചുതന്റെ ദക്ഷിണവാങ്ങുവാൻ ॥ അവനേക്കണ്ടുഭൂ പാലൻവീണുമൂർച്ഛിച്ചുഭൂമിയിൽ വെള്ളംതളിച്ചുപ്രകാരമവനോടോ തികൌശികൻ: ॥ 'രാജാവേ! നീയെഴുന്നേറ്റിട്ടെൻധനംവേഗത്തിൽനൾ കുക കടമുള്ളോർക്ക സന്താപം വർദ്ധിക്കുമെപ്പോഴും' ॥ ഏറ്റവുംശീത മായുള്ള വെള്ളംകൊണ്ടിന്നുളിക്കയാൽ ബോധമാന്നഹരിശ്ചന്ദ്രൻവി ശ്വാമിത്രനെയുടനെക്കണ്ടിട്ട് ॥ മോഹിച്ചാൻപിന്നെയുംഭൂപൻകോപി ച്ചാനന്നേരമുനി നൃപനേ ശാപംശപിപ്പിച്ചിട്ടീവണ്ണംചൊല്ലിനാനവൻ.

വിശ്വാമിത്രൻപറഞ്ഞു

സത്യമുണ്ടെങ്കിൽനീയെന്റെ ദക്ഷിണയേനൾകുക സത്യത്തിൽ ഭൂമിനില്ക്കുന്നു തപിക്കുന്നതിലർക്കനും ॥ സത്യത്തിൽതാൻസ്വർഗ്ഗലോ കംസത്യംതാൻശ്രേഷ്ഠധർമ്മവും അശ്വമേധ സഹസ്രത്തോടൊക്കുമേ സ ത്യമെന്നോർത്താലും! ॥ സഹസ്രമശ്വമേധത്തെക്കാൾശ്രേഷ്ഠമൊരു സത്യ മാം അഥവാ സാദ്ധ്യമെന്താണിതാൻ ചൊല്ലീടുന്നവാക്കിനാൽ ॥ സൂ ര്യനിന്നസ്തമിക്കുംമുമ്പെന്റെവിത്തംതരാഞ്ഞിടിലോ അസ്തമിച്ചാലുടൻനി ന്നെശപിക്കുംഞാനസംശയം ॥ ഏവമോതീട്ടുപോയ്വിപ്രൻഭയംകൊ ണ്ടാർത്തനായ് നൃപൻ സ്വപത്നീസത്യരക്ഷയ്ക്കായ് ദുഃഖിച്ചാൻക്രൂര പീഡയാൽ ॥ വേദജ്ഞനൊരുവിപ്രേന്ദ്രൻബഹുവിപ്രരൊടൊത്തു ടൻ തൻഗൃഹത്തിൽനിന്നിറങ്ങീട്ടപ്പോളവിടെവന്നതേ ॥ തപസ്വി യാമവൻതന്റെ ഭാര്യയാകെക്കണ്ടുടൻ അർത്ഥവുംധർമ്മവുംചേരുംവാ ക്കാനൃപനോടോതിനാൻ: ॥ വിപ്രൻതാൻഗുണമോതിക്കൊടുത്താലവ ന്നോതിടുന്നതേ പുത്രന്മാർപിതൃദ്രവ്യംഗ്രഹിക്കാമില്ലസംശയം ॥ അ തുകൊണ്ടിവനോടർത്ഥമർത്ഥിക്കാമെന്നുമെൻമതം.

രാജാവു പറഞ്ഞു

വാചികയില്ലഞാൻ ഭൂപനാകകൊണ്ടു പ്രതിഗ്രഹം യാചനം ബ്രാഹ്മണർക്കാവാം ക്ഷത്രിയർക്കതെൻ പ്രിയേ! ॥ വിപ്രൻ ജാതിശ്രേഷ്ഠനായ് പൂജിതനാകുമ്പോഴും അതിനാലവനോടൊട്ടും യാചിച്ചീടരുതീനൃപൻ ॥ ദാനം കൊടുക്ക, യാഗങ്ങൾ ചെയ്ക, വേദം പഠിക്കയും ദുഷ്ടരക്ഷ, പ്രജാരക്ഷ, നൃപന്മാർക്കിവതാൻ വിധി ॥ തരികയെന്നാകൃപണവാക്കിവനോടോതുകില്ല ഞാൻ തരാമെന്നുള്ള വാക്കാണെന്നുള്ളിലുള്ളതു വല്ലഭേ! ॥ എമ്മട്ടും ധനമാർജ്ജിച്ചു ഞാനീ വിപ്രന്നേകിടാം.

ഭാര്യ പറഞ്ഞു.

കാലം സമവിഷമകരം । പരിഭവസമ്മാനമാനദം കാലം ॥ കാലം ചെയ്യുന്നു നരനെ । ദാതാവായ് യാചിതാവായും ॥

വിദ്വാനായ് മൂഢനായേററം ബലവാനായ വിപ്രനാൽ നൃപന്ന പോയ് ദുഃഖ,സുഖവും കാലത്തിൻ ചേഷ്ടനോക്കുക.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

മൂർച്ചയുള്ളൊരു വാളാലെൻ നാവു രണ്ടായ് മുറിക്കിലും തരുതരു എന്ന വാക്യമൊന്നും വിട്ടോതുകില്ല ഞാൻ ॥ ക്ഷത്രിയൻ ഞാൻ മഹാഭാഗേ! യാചിക്കില്ലൊന്നുമിന്നു ഞാൻ കൊടുക്കുമെന്റെ കൈയ്യാൽ നേടീട്ടു ധനമെന്നുമേ.

ഭാര്യ പറഞ്ഞു.

യാചിപ്പാനായ് മനശ്ശക്തി നിനക്കില്ലെങ്കിൽ മന്നവ! എന്നെ വിററുപണം വാങ്ങിട്ടതു വിപ്രന്നു ധനമേകുക ॥ നിനക്കെന്നോ ഭീതിയായിട്ടു കിയിന്ദ്രാദിദേവകൾ ശക്തിശാലിക്കിലും ദേവൻ ശിക്ഷിക്കിലുമൊരനാശമാർന്നം ॥ ഇവണ്ണം വാക്കുകേട്ടിട്ടു ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ മഹീപതി ഹാ കഷ്ടം കഷ്ടമെന്നോതിക്കരഞ്ഞു താനതിദുഃഖിയായ് ॥ പിന്നെയും ചൊല്ലിനാൾ പത്നീ ചെയ്യുകെന്റെ വാക്കുപോൽ വിപ്രശാപാഗ്നിയിൽ പെട്ടു നീചനാമല്ലയെങ്കിൽ നീ.

രാജ്യാർത്ഥമല്ലല്ല സുഖത്തിനായും । മദ്യാർത്ഥമല്ലല്ലിതു ദ്യൂതിനായും ॥ ഭൃത്യാർത്ഥമായെന്നെ വിലയ്ക്കു നൽകി - സത്യവ്രതത്തെ സഫലീകരിക്ക ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാം സ്കന്ധം

ഉപാഖ്യാനം

ഇരുപത്തൊന്നാം അദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

പിന്നെയും പിന്നെയുമാര്യ പ്രേരിപ്പിക്കകയാലവൻ ഭദ്രേ! നിന്നെ നിഷ്കൃപനായില്ല ഞാനെന്നു ചൊല്ലിനാൻ • ഇതു ചെയ്യില്ലെങ്കിൽ നന്മാതഞാനതു ചെയ്തിടാം ഇതക്രൂരവാക്കോതുവാൻ നിൻനാവു പൊങ്ങുന്നതെങ്ങനെ • എന്നോതി ദുഃഖിയായ് ഭൂപൻ നഗരത്തിൽ ഗമിച്ചുടൻ തൻപത്നിയെ രാജമാർഗ്ഗത്തിങ്കലേക്കായിറക്കിനാൻ • ഉടനെ കണ്ണയിടറിക്കൊണ്ടീവണ്ണമുരച്ചവൻ: 'ഹേ ഹേ നാഗരികന്മാരേ! നിങ്ങളെൻ വാക്കുകൾ കേൾപ്പിൻ • ഞാൻ ചൊല്ലുന്നവിധമുള്ളൊരെൻ ഭാര്യയെ ദാസിയാക്കുവാൻ ആവശ്യമുള്ളോരുണ്ടെങ്കിലുരച്ചീടട്ടെ തൽക്ഷണം' • ഭാര്യയെ വില്ക്കുവാൻ വന്നതിയാരെന്നവർ കേട്ടതേ.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

ആരെന്ന ചോദ്യമെന്തിനായ് ക്രൂരൻ ഞാൻ അനാര്യമാനുഷൻ കഠിനൻ രാക്ഷസൻ തന്നെ ചെയ്യുന്നു പാപമാകയാൽ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

അക്കാലമൊരു വൃദ്ധൻ തന്നെ വൃദ്ധബ്രാഹ്മണവേഷമായ് വിശ്വാമിത്രൻ ഹരിശ്ചന്ദ്രഭൂപനോടു പറഞ്ഞുതേ • ദാസിയായിവളെ തന്നാലും ഞാൻ വാങ്ങാം ധനവും തരാം എനിക്കുണ്ടധികം വിത്തം ഭാഗ്യമാണെന്റെ ഭാര്യയും • വേല ചെയ്യാൻ ശക്തി പോരാതെന്നീടുകതിനാലിവൾ ദാസിയായിട്ടു വാങ്ങാം ഞാൻ ധനമിന്നു തരാം ക്ഷണം • ആ വിപ്രനിതുരച്ചപ്പോൾ ഹരിശ്ചന്ദ്രന്റെ മാനസം ദുഃഖംകൊണ്ടു തകർന്നൊന്നുമവനോടോതിയില്ലുടൻ • വേലയ്ക്കുമീ ഭാര്യയോ രൂപശീലങ്ങൾകൊണ്ടു സമർത്ഥയായ് ഇവൾക്കു വിലതന്നീടാമിവളെ വിൽക്കുക • ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങളിൽ സ്ത്രീക്കും പുമാനും വില ചൊല്ലീട്ടും ലക്ഷണം രൂപവും ഗുണവും, സാമർത്ഥ്യം നല്ല ശീലവും • ചേർന്നോരിക്കു പൊൻകോടി പത്തുകോടി പുമാനാമാം എന്നവൻ വാക്കു കേട്ടിട്ടു ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ മഹീപതി • വലുതായുള്ള ദുഃഖത്താലോതിലവനോടൊന്നുമേ ആ വിപ്രനുടനെ ഭൂപൻ മുമ്പിൽ ചീരം വിരിച്ചതിൽ പണം വെച്ചു രാജ്ഞി തന്റെ വേണി ചുറ്റിപ്പിടിച്ചുതേ.

രാജ്ഞി പറഞ്ഞു.

എൻ പുത്രനെയൊന്നു നോക്കുംവരയ്ക്കും വിട്ടീടണം വിപ്ര! ഇവന്റെ കാഴ്ചയിനിമേൽ സാധ്യമാകില്ലല്ലോ പ്രഭോ • ഇന്നു ദാസിയായ മാതാവാമെന്നെക്കണ്ടിന്നു നന്ദന! തൊടായ്ക നീ രാജപുത്രൻ തൊടുവാൻ

യോഗ്യയല്ലഞാൻ ॥ ദാസിയാമംബയെക്കണ്ടിട്ടന്നേരക്കുമാരകൻ അംബേ! യെന്നുവിളിച്ചശ്രുനേത്രനായ് കൂടെയോടിനാൻ ॥ കാകപക്ഷധരൻകാലുവെച്ചുവസ്ത്രംവലിച്ചുമേ അബ്ബാലനെദ്വിജൻകോപിച്ചുടനെയൊന്നടിച്ചുതേ ॥ എന്നിട്ടുമംബയെന്നോതിയവളെവിട്ടതില്ലവൻ.

രാജ്ഞി പറഞ്ഞു.

ഇബ്ബാലനെക്കൂടിവാങ്ങാൻപ്രസാദിക്കുകനീവിഭോ! ഞാൻവില്ക്കപ്പെട്ടുമിവൻവിട്ടെൻകാര്യങ്ങൾസാധിയാ ॥ നിർഭാഗ്യയാമെന്നിലേവംദയചെയ്തീടണംഭവാൻ.

ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞു.

ഇതവിത്തവുംവാങ്ങുകനീതത്രബാലനെയുംമമ സ്ത്രീപുമാന്മാർക്കശാസ്ത്രത്തിലോതുന്നവിലനീതിയായ് ॥ നൂറാ, യിരം, കോടി, ലക്ഷം, തരത്തിലൊന്നാംപ്രമാംവില ലക്ഷണംമൊപ്പത്തുംരണ്ടുംമിടുക്കുംനല്ലശീലവും ॥ ഉള്ളോർക്കുകോടിയെന്നോതീപത്തുകോടിപുമാന്നമേ.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ബാലന്നുവിലയുംമുണ്ടിൽവച്ചിട്ടന്നേരമങ്ങനെ പിടിച്ചവനെയമ്മാതാവോടുമൊത്തങ്ങുകെട്ടിനാൻ ॥ ഗൃഹത്തിനായ്പുറപ്പെട്ടാനവളോടൊത്തവൻമുദാ പ്രദക്ഷിണംവെച്ചാരാജ്ഞിമുട്ടുകുത്തിനമിച്ചുടൻ ॥ കണ്ണീർക്കെട്ടുമായ് ദുഃഖിച്ചീവണ്ണമുരചെയ്തുതേ: 'ദാനവുംഹോമവുംവിപ്രപൂജയുംചെയ്തിരിക്കിൽ ഞാൻ ॥ ആ പുണ്യത്താൽഹരിശ്ചന്ദ്രൻമേലുമെൻപതിയാകണം' പാദത്തിൽവീണൊരാപ്രാണനാഥയെക്കണ്ടുമന്നവൻ ॥ ഹാഹായെന്നോതിയംഗങ്ങൾതളർന്നുവിലപിച്ചുതേ ഇസ്സത്യശീലഗുണമുള്ളവൾവേർപെട്ടതെങ്ങനെ ॥ നിഴൽമരത്തെവേർപെട്ടുപോകുന്നില്ലൊരുനേരവും എന്നോതീട്ടുഭാര്യയിങ്കൽബോധനായിട്ടുനിന്നിടും ॥ തൻപുത്രനോടുചോദിച്ചാൻപോവതെങ്ങെന്നെവിട്ടുനീ എങ്ങിനിപ്പോകുന്നെൻദുഃഖംപോക്കുവതാരവൻ? ॥ രാജ്യദുഃഖമതുംകൂട്ടിൽപാർപ്പുംദുഃഖവുമുണ്ടുമേ പുത്രദുഃഖമതുംവന്നുവെന്നോതീവിപ്രനോടവൻ ॥ ലോകത്തിൽപതിയിൽനിന്നുസുഖംനേടുന്നമാതൃമാർ നീയെന്നാൽത്യക്തയായിട്ടുദുഃഖിച്ചീടുന്നുമംഗലേ! ॥ ഇക്ഷ്വാകുകുലസംഭൂതൻഞാനാരാജ്യസുഖോചിതൻ ഇതയെന്നേപ്പതിയാക്കീട്ടുദാസിയായ് തീർന്നിതുമേ! ॥ വലുതായുള്ളൊരീദുഃഖക്കടലിൽമുങ്ങിടുന്നമാം പണ്ടത്തെക്കഥകൾചൊല്ലിക്കരകേറുന്നതാരവൻ.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

ആ നൃപൻനോക്കിനില്ക്കുമ്പോൾ ചാട്ടകൊണ്ടതിഘോരമായ് അടിച്ചിട്ടവരെ വിപ്രൻ കൊണ്ടുപോകാൻ തുടങ്ങിനാൻ ॥ ഭാര്യയെയും പുത്രനെയും കൊണ്ടുപോവതു കണ്ടവൻ പിന്നെയും പിന്നെയും ദീർഘശ്വാസം വിട്ടുകൊണ്ടുരചെയ്തു ॥ ജനങ്ങൾ സൂര്യചന്ദ്രന്മാർ കാറ്റും പണ്ടാവരാംഗിയെ കണ്ടിട്ടില്ലാ രാജപത്നി ദാസിയായ് തീർന്നുപോയഹോ ॥ സൂര്യവംശത്തിലുണ്ടായോരിവനത്യന്തകോമളൻ വില്ക്കപ്പെട്ടിവനാഹന്ത! നിർബ്ബുദ്ധിയായ ഞാൻ ॥ ഹാ പ്രിയേ! ഹാ ശിശോ! കഷ്ടം എന്റെ അന്യായം കഷ്ടം ദൈവബലത്താൽ ഞാൻ മരിച്ചീടാതിരിപ്പതും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

ഏവം കേഴും നൃപൻ മുൻപിൽ വൃക്ഷഗൃഹങ്ങളിൽ മറഞ്ഞിതാനവരെ കൊണ്ടുപോകുമാറു ബ്രാഹ്മണൻ ക്ഷണം ॥ ഉടൻ താനനിഷ്ഠുരനാം തപഃശ്രേഷ്ഠം മുനീശ്വരൻ കൗശികൻ ശിഷ്യരോടൊന്നിച്ചെത്തിനാൻ ക്രൂരദർശനൻ

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു

നീ മുൻപുരച്ചോരു രാജസൂയദക്ഷിണ നൽകുക സത്യത്തെ മുൻനിറുത്തീട്ടു വസിച്ചീടുകിൽ നിന്നു!.

ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു

രാജർഷേ! ഞാൻ നൽകീടാം ഈ ദക്ഷിണ വാങ്ങുക ഞാൻ പണ്ടു ചൊന്നതായുള്ള രാജസൂയത്തിനുള്ളതും.

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു

ദക്ഷിണാർത്ഥം ദ്രവ്യമെങ്ങുനിന്നു ലഭിച്ചു തേ എന്മട്ടാർജ്ജിച്ചു നീയെന്നു ചൊല്ലീടുക നരോത്തമ!.

രാജാവു പറഞ്ഞു

നിനക്കിന്നതു ഞാൻ ചൊല്ലിക്കൊള്ളുന്നെന്തു മഹാമുനേ! അതുകേട്ടിട്ടുകിൽ ദുഃഖം വർദ്ധിക്കുമേ വിപ്രസത്തമ!.

ഋഷി പറഞ്ഞു

അശുദ്ധവിത്തം വാങ്ങാ ഞാൻ ശുദ്ധമായ് തന്നീടണം ദ്രവ്യമുണ്ടായതെങ്ങനെന്നും പറഞ്ഞീടുക വാസ്തവം?

രാജാവു പറഞ്ഞു

ഒരുകോടിപ്പൊന്നിനായെൻ ഭാര്യയെ വിറ്റു ഞാൻ മുനേ! അയ്യഞ്ഞൂറു പൊന്നിനു കാടിക്കെൻ പുത്രൻ രോഹിതനെയുമേ ॥ പത്തുമൊന്നും സ്വർണ്ണത്തിൻ കോടി വാങ്ങുക നീ വിഭോ!.

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ഭാര്യയെ വിറ്റൊരാ ദ്രവ്യം സ്വല്പമാണെന്നു കൗശികൻ പറഞ്ഞു ദുഃഖമോടൊത്ത ഭൂപനോടതികോപിയായ്.

ഋഷി പറഞ്ഞു

ഇതല്ലാരാജസൂയത്തിന്നുള്ള ദക്ഷിണ മന്നവ! വേറെയാണിതിപ്പോളായതു നീ തരികപ്പുത്തരണം ക്ഷണം ॥ മൂഢൻ നീയെൻ യോഗ്യതയുള്ളൊരു പോരാ ധനമെന്നതായ് നിനയ്ക്കിൽ ശുദ്ധ വിപ്രന്മാർ ഘോരമായിട്ടു ചെയ്യുന്നതാം ॥ തപസ്സിൻ വലുതായുള്ള ഫലം കാട്ടിത്തരാം ക്ഷണം എൻമാഹാത്മ്യത്തിന്റെയും നിൻ ചെയ്ത പാപത്തിന്റെയും.

രാജാവു പറഞ്ഞു

അത്യന്തരാമൽപ്പനേരം ക്ഷമിക്കുക മഹാമതേ! ഇപ്പോൾ താൻ വിറ്റതെൻ ബാലപുത്രനോടൊത്തു ഭാര്യയെ.

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു

ഇപ്പകലിന്റെ കാൽഭാഗമിന്നു ബാക്കിയുണ്ടു നൃപ! അത്രയും ഞാൻ ക്ഷമിച്ചീടാം പിന്നീടവധി ചൊല്ലൊലാ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാം സ്കന്ധം

ഭാഷാവിവൃതം

ഇരുപത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

കൃപയെന്യേ കഠിനമായ് നൃപനോടോതിയീവിധം അരുവിത്തരമെല്ലാം കൊണ്ടങ്ങുപോയി കുപിതനായ് മുനി ॥ വിശ്വാമിത്രൻ ഗമിച്ചപ്പോൾ ദുഃഖത്തോടൊത്തു മന്നവൻ ദീർഘശ്വാസം വിട്ടുച്ചൊൻ മുഖം താഴ്ത്തിയുറക്കവേ: ॥ 'പാപിയെന്നെ വിലയ്ക്കായി വാങ്ങീട്ടാവശ്യമാക്കുവതാൻ? പറയട്ടെയവൻ വേഗം' എന്നുള്ളിതിപ്പുകൾ ധർമ്മൻ ചണ്ഡാലരൂപത്തോടവിടെയുള്ള നേരത്തിനാൽ ॥ ക്രൂരൻ വിരൂപൻ ദുർഗന്ധമുള്ളവൻ ദീർഘനീണ്ടവൻ ഘോരൻ ലംബോദരൻ സ്നിഗ്ദ്ധൻ കറുത്ത പുരുഷാധമൻ ॥ ജീർണ്ണദണ്ഡധരൻ വീരൻ ശവമാലയണിഞ്ഞവൻ.

ചണ്ഡാലൻ പറഞ്ഞു

ഞാൻ വാങ്ങാമധികാവശ്യമുണ്ടെനിക്കു ഭൃത്യനാൽ വിലയെന്തെന്നു വേഗത്തിൽ ചൊല്ലുകിന്നുതന്നിടാം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ദുശ്ശീലൻ കഠിനൻ ക്രൂരദൃഷ്ടിയീവണ്ണമോതുവോൻ അവനെക്കണ്ടു ചോദിച്ചു ആരാണു നീയെന്നു മന്നവൻ.

ചണ്ഡാലൻ പറഞ്ഞു

“പ്രവീര”നെന്നു പേർകേട്ട ചണ്ഡാലൻ ഞാൻ നൃപോത്തമ! എൻ ചൊൽപ്പടിക്കു വാഴേണം ശവവസ്ത്രാദികൾ വാങ്ങുവാൻ ॥ ഇവണ്ണം

ചനോതപ്പെട്ടവനോടിങ്ങനെ ചൊല്ലിനാൻ: 'ശ്വപചനൊബ്രാഹ്മണൻതാ നൊവാകിലാകാനെനിക്കൊരു സമ്മതം ഉത്തമനുത്തമധർമ്മമെന്ന്യേമറ്റെന്ത്യ ന്മനമാം അധമന്നധമധർമ്മമെന്നൊരു നിർണ്ണയം.'

ചണ്ഡാലൻപറഞ്ഞു

രാജവര്യ! ഞാനൊന്നു ചൊന്നവണ്ണം താൻ ധർമ്മലക്ഷണം അതോർത്തീടാതെനീയെന്റെമുൻപിലിപ്രകാരം പറഞ്ഞുപോയ് ॰ വിചാരിച്ചുപറഞ്ഞോരാലുള്ള സംസർഗ്ഗമായിട്ടും വിചാരിക്കാതെ ചൊല്ലുവാനുള്ളതെ നീയിങ്ങുരച്ചതെ ॰ നിനക്കു സത്യമുണ്ടെങ്കിൽ ഗ്രഹിച്ചുകൊൾകിനിഞാൻ ദുഃഖം.

ഹരിശ്ചന്ദ്രൻപറഞ്ഞു

അസത്യത്താൽ നരൻ ക്രൂരനരകത്തിൽ പതിച്ചീടും ചണ്ഡാലത്വമതിൽ ശ്ലാഘ്യം അസത്യം നല്ലതല്ലമേ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

അവനിങ്ങനെ ചൊല്ലുമ്പോളതിനാൻ കൗശികൻമുനി കോപത്താൽ കണ്ണുചുവപ്പിച്ചു ഹരിശ്ചന്ദ്രനോടോതിനാൻ: ॰ ഇച്ചണ്ഡാലനിരിക്കുന്ന ദിനിത്യാൽ ഞാൻ ധനം തരാം യാഗദക്ഷിണയെല്ലാം നീ തരുന്നില്ലെന്നു കൊണ്ടുമേ?

രാജാവു പറഞ്ഞു

ഭഗവൻ! സൂര്യവംശത്തിൽ ജനിച്ചോൻ ഞാൻ ധരിക്കുക വിത്തദേയാലിച്ചണ്ഡാലദാസനാകുന്നതെങ്ങനെ?

വിശ്വാമിത്രൻപറഞ്ഞു

നിന്നൊ ചിററവനിൽ നിന്നേൻ ധനം വാങ്ങിത്തരാഞ്ഞീടിലോ ശപിക്കുംനിന്നെ ഞാനൊട്ടും ശങ്കയില്ല നരാധിപ! ॰ ഇക്കാലത്തിൽ നിന്നൊ വിപ്രങ്കൽനിന്നോനീ ധനമേകുക ചണ്ഡാലനല്ലാതില്ല മററാരും ധനമേകുവാൻ ॰ ധനമെന്ന്യേ പോകയില്ലനൃപതേ! ഞാനസംശയം ഇപ്പോഴും താനെനിക്കു ധനം ശ്രീപ! നീ തരുന്നില്ലയെങ്കിലോ ॰ നിന്നെസ്സന്ധ്യയടുക്കുമ്പോൾ ശാപത്താൽ ചാമ്പലാക്കിടും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

ജീവിച്ചിരിക്കിലും ചത്തതിന്നൊപ്പമുടനാനൃപൻ പ്രസീദയെന്നാർത്തനായാമുനിതൻകാല്ക്കൽ വീണതേ.

ഹരിശ്ചന്ദ്രൻപറഞ്ഞു

ആർത്തൻ, ദീനൻ, ദാസനീ, ഞാൻ വിശേഷാൽ നിന്റെ ഭക്തനാം പ്രസാദിക്കുക വിപ്രർഷേ! കഷ്ടം ചണ്ഡാലസംഗമം ॰ ധനശേഷത്തിനി നിന്റെ വശത്തായുള്ളഭൃത്യനാം നിൻ ചിത്തമനുവർത്തിക്കും ഭൃത്യനായ്ത്തീർന്നമുനേ!

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു

അച്ചുണ്ണും താൻ നൃപശ്രേഷ്ഠ! ദിവാനെൻ ഭൃത്യനാകുക എന്നാൽ ഞാൻ പറയുംവണ്ണമോരോന്നു ചെയ്യേണം നൃപ!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഇവണ്ണം വാക്കു കേട്ടപ്പോൾ സന്തോഷത്തോടു മന്നവൻ വീണ്ടും ജയിച്ചു താനെന്നു ചിന്തിച്ചു മനോമോദേനോതിനാൻ: • 'ഉപകാരായ് നിന്നു ഞാനേകർമ്മമെന്നു ഞാൻ ശങ്കയില്ലതിൽ കല്പിച്ചാലും നിനക്കായ് ഞാനെന്തു ചെയ്യേണ്ടു മാമുനേ!'

വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞു.

വരിക ചണ്ഡാല! നീ എന്റെ ഭൃത്യനു വില നൽകിട്ടു ഞാൻ നിനക്കു വിലസ്സിപ്പോൾ തദാ ദാസനാവുക • എനിക്കു ദാസനാൽ കാര്യമില്ല വിത്താശയുണ്ടു മേ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഇതോതപ്പെട്ട മുനിയാൽ ചണ്ഡാലൻ ഇഷ്ടചിത്തനായ് അരികിൽ ചെന്നു വേഗത്തിൽ വിശ്വാമിത്രനോടോതിനാൻ.

ചണ്ഡാലൻ പറഞ്ഞു

പത്തു യോജന വിസ്താരമെത്രയും വിളയുമാനിലം പ്രയാഗമണ്ഡലത്തിങ്കൽ നിന്നക്കൊടുപ്പേൻ ഭോ ദ്വിജോത്തമ! • ഇവനെ വിറ്റതിൻമൂലം തീന്നു വന്നുള്ള ദ്രവ്യവും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു:

രത്നങ്ങളും മണികളും സ്വർണ്ണവും സംഖ്യയെന്നിയേ ചണ്ഡാലൻ നൽകിനാൻ വിപ്രനതെല്ലാം സ്വീകരിച്ചു തദാ • നിർവ്വികാരമുഖത്തോടു നിന്നാനാ ഭൂപനന്നേരം എന്റെ സ്വാമി മേ ദ്വിജൻ താനെന്നവൻ ചിന്തിച്ചു ധൈര്യമായ് • ഇവൻ ചൊല്ലിപ്പതെല്ലാം ഞാൻ ചെയ്തീടണമെന്നുമേ ആകാശത്തിങ്കലുടനേ വാക്കുണ്ടായശരീരിണി • അനൃണൻ താൻ മഹാഭാഗ! നീ ദക്ഷിണ കൊടുക്കയാൽ വാനിൽനിന്നുടനേ ഭൂപമൌലിയിൽ പെയ്തു പൂമഴ • നന്നനന്നെന്നോതിയോജസ്സുറ്റമിന്ദ്രാദിദേവകൾ അതിമോദത്തോടാ ഭൂപൻ മുനിയോടിതു ചൊല്ലിനാൻ.

രാജാവു പറഞ്ഞു

നീ താനെൻ ബന്ധു മാതാവും പിതാവും നീ മഹാമതേ! ഋണത്തിൽ നിന്നു നീയെന്നെ മോചിപ്പിക്കയാലിന്നു • ശ്രേയസ്സിനിക്കു നിൻ വാക്യമെന്തു ചെയ്യേണ്ടു ഞാൻ മുനേ! നൃപനീവാക്കു ചൊന്നപ്പോൾ വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞുതേ.

വിശ്വാമിത്രൻപറഞ്ഞു

നീയിന്നുതൊട്ടിച്ചണ്ഡാലൻപറയുന്നതുകേൾക്കണം [illegible] കരുതാതെ [illegible] ചെയ്തു പാർക്ക നീ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം

ആത്മവിക്രയം

ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

—

ഇരുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം.

ശൌനകൻപറഞ്ഞു

പിന്നെച്ചണ്ഡാലഗേഹംപുക്കെന്തുചെയ്തു നരാധിപൻ? [illegible] മിക്കമെന്നോടതുനീസൂതവര്യ! കഥിക്കണം.

സൂതൻപറഞ്ഞു

വിശ്വാമിത്രൻഗമിച്ചപ്പോൾ ചണ്ഡാലൻ ഹൃഷ്ടചിത്തനായ് ധനംമുനിക്കേകുകയാൽ ബന്ധിച്ചിട്ടാനവേഗത്തിൽ • കള്ളൻനീപാപകമെന്നോതിവടികൊണ്ടാനാഞ്ഞടിച്ചുടൻ അടിയേററുഭ്രമിച്ചേററംവ്യാകുലേന്ദ്രിയനായ്ക്കാലം • ബന്ധുവിരഹിതനായിട്ടവനെക്കൊണ്ടുപോയ് ഗൃഹേ സമീപത്തിൽനിറുത്തീട്ടുസുഖമായ് നിദ്രചെയ്തവൻ • നൃപൻചണ്ഡാലഗേഹത്തിലവനരികിലിങ്ങനെ അന്നപാനങ്ങൾകൂടാതെ സദാ ദുഃഖിച്ചുനിന്നതേ • ദുഃഖിച്ചുൻഭാര്യാസുതന്മാരെ മനസ്സിൽകണ്ടിട്ടു ദീനനായ് എന്നെയോർക്കും, കരഞ്ഞീടുമവൾ [illegible] ധനമാർജ്ജിച്ചുനിൻതാതൻതീർത്തിട്ടാമുനിതൻകടം [illegible] വിട്ടയക്കുമെൻസുത! • അച്ഛനെൻറയരികിൽപ്പോരുവാൻ ബാലൻ കരയുമ്പോഴും അച്ഛ! അച്ഛ! എന്നു വിളിക്കുമ്പോഴും [illegible] • [illegible] ഞാൻ ചണ്ഡാലനായതായ് [illegible] പുത്രവൈരാഗ്യം • പിന്നെച്ചണ്ഡാല [illegible] ഇവണ്ണംനാലുദിവസം ദൈവപീഡനിമിത്തമായ് • ഭാര്യാപുത്രരെയും ചിന്തിച്ചിരുന്നങ്ങുകഴിച്ചവൻ അഞ്ചാംദിനത്തിൽ ചണ്ഡാലനരികിൽ നിന്നുഭൂപനെ • ശവവസ്ത്രാദികൾ വാങ്ങാനായ് നിയോഗിച്ചിട്ടയച്ചതേ ക്രുദ്ധനായ് ക്രൂരവാക്യങ്ങൾകൊണ്ടു ഭർത്സിച്ചനേകധാ • മഹാശ്മശാനം കാശിക്കു തെക്കുഭാഗത്തിലുണ്ടല്ലോ വിട്ടുമാറാതതിനെനീ രക്ഷിച്ചീടുക നീതിയായ് • ജർജ്ജരംദണ്ഡുംകൊണ്ടിന്നുനീവേഗംപോകുക [illegible] കൊണ്ടു മിതാവീരബാഹുവിൻ ദണ്ഡിതനായ്.

സൂതൻപറഞ്ഞു

ഏറെക്കാലംശവവസ്ത്രംപിടിച്ചുവാൻപിന്നെയാസ്സാപൻ ഹരിശ്ച
ന്ദ്രൻശ്മശാനത്തിലവൻപൊല്പടിവാണുതേ ॥ ചണ്ഡാലഭൃത്യനായിട്ടുശ
വത്തിൻകൂലിവാങ്ങുവാൻ വീരബാഹുവുരച്ചിട്ടാശ്മശാനത്തിങ്കലെത്തി
നാൻ ॥ കാശിക്കുതെക്കുഭാഗത്തിൽചുടുകാട്ടുഭയങ്കരം ശവക്കൂട്ടങ്ങ
ളാൽവ്യാപ്തംദുർഗ്ഗന്ധപ്പുകചേർന്നതു് ॥ ഘോരശബ്ദങ്ങളാൽപൂർണ്ണംജം
ബുകങ്ങളാംനിറഞ്ഞതു് കഴുകൻപട്ടിചെന്നായുമങ്ങുമിങ്ങുംനടപ്പതു് ॥ ബ
ഹുദുർഗ്ഗന്ധമാടസ്ഥിക്കൂട്ടംവ്യാപിച്ചിരിപ്പതു് ചിതയിൽപാതിവെന്തി
ട്ടുശേഷംചൊല്ലുകിരിക്കയാൽ ॥ ചിരിക്കയോയെന്നുതോന്നുമേവമാണാശ
വസ്ഥിതി മരിച്ചോർതൻബന്ധുനാരാംമുറവിളിക്കിലും ॥ ഹാപു
ത്ര!മിത്ര!ഹാബന്ധോ!പ്രിയ!വത്സ!സഹോദര! വിട്ടെന്നെന്തൻഭാഗി
നേയ!മാതാമഹ!പിതാമഹ! ॥ അപ്പ!മാതുല!ഹാപൌത്ര!ബന്ധുനി
ങ്ങളെങ്ങുപോയ്,വല്ല മുഴക്കിക്കൊണ്ടിതന്നേവംക്രൂരശബ്ദങ്ങളുദ്ഭവതം ॥
മാംസാദികംഭക്ഷിക്കാമ്പോംക്രൂരമെന്നവമൊട്ടടൻ ചീതൻചടപടാ
ശബ്ദമതിലുണ്ടായ്ഭയങ്കരം ॥ കൽപാന്താഗ്നിയൊക്കൊത്തീടുംശ്മശാന
മതിഭീഷണം അതിൽചെന്നാസ്സപൻദുഃഖത്തോടുംചിന്തിച്ചിതിങ്ങ
നെ ॥ ഹാഭൃത്യരേ!മന്ത്രിമാരെ!നിങ്ങളെങ്ങെൻരാജ്യവും ഹാപുത്ര!
മൽപ്രിയേ!നിങ്ങൾവിപ്രകോപത്തോടൊത്തുതാൻ ഈമന്ദഭാഗ്യനെ
വിട്ടിട്ടെങ്ങുപോയ്ക്കാണിടുന്നുവോ ॥ ധർമ്മമെന്ന്യേനരർക്കൊന്നായീടുകില്ലെ
ന്നമെങ്ങുമം യത്നിച്ചതിനാൽധർമ്മമാചരിച്ചീടണംപുമാൻ ॥ ഏവം
ചിന്തിച്ചു,ചണ്ഡാലൻദ്രുതമായിപ്പറഞ്ഞപോൽ ശവങ്ങളെനോക്കുവാ
നായ്പ്പോയാൻമലിനവേഷമായ് ഭൃത്യനേപ്പോലങ്ങുമിങ്ങുമോടിനാനാ
ശോത്തമൻ ॥ ഇതാശവമിതിൻകൂലിമുഴവൻമുമ്പുവാങ്ങിടാം ഇതെനിക്കാ
ഇതാരാജാവിന്നിതുചണ്ഡാലവീരനും എന്നോർത്തിട്ടാഹരിശ്ചന്ദ്രൻകഷ്ടാ
വസ്ഥയിൽവാണുതേ ॥ ജീർണ്ണമാമേകവസ്ത്രത്തോടുത്തരീയവുമെന്നി
യേ ശവഭസ്മംമുഖംകൈകാലുദരത്തിലുമാണ്ടവൻ ॥ മേദോമജ്ജാ
വസാജാലംകയ്യിൽപറ്റിട്ടുമേയായ് വായ്ക്കരിച്ചോറുഭക്ഷിച്ചുവിശ
പ്പുതീർത്തുകേവലം ॥ ശവമാലകൾകൈക്കൊണ്ടുശിരസ്സിങ്കലണിഞ്ഞു
മേ ഹാഹാഎന്നോതിയിട്ടല്ലുംപകലുംനിദ്രയെന്നിയേ ॥ ഒരുവർഷം
പോലിവണ്ണംകഴിച്ചാനാതവത്സരം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം

[illegible]

ഇരുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

ഇരുപത്തഞ്ചാമദ്ധ്യായം

സൂതൻപറഞ്ഞു

ഒരിക്കലാരോഹിതാഖ്യൻബാലകൻബാലരോട്ടമായ് വാരാണസിക്കരികിലായ് കളിക്കാനായ് ഗമിച്ചിതേ. കളിച്ചിട്ടനേകശ്രമമുൾത്താംബൂലാർഭകരം ചുവടോട്ടമറപ്പാനായ് തുടങ്ങീതന്റെ ശക്തിപോൽ. അത്യുപ്രീതികൈക്കൊണ്ടു പൊല്ലിപ്പണിപ്പെട്ടിതക്കൈകളാൽ വിറകുംകെട്ടിന്നുമൊന്നു സമിത്തും വെട്ടിനാനവൻ. ബ്രാഹ്മണൻ ചമതയുംഹോമത്തിന്നന്നാക്കെട്ടുതേ നടന്നാനതിഖേദലച്ഛമിട്ടുംകൊണ്ടു ബാലകൻ. ജലാശയംകണ്ടു ദാഹംനിമിത്തമുടനേയവൻ ഇറങ്ങിനാൻ ചുമടിനേയതിന്നരികിലായുടൻ. വെള്ളംകുടിച്ചുള്ളൊരനന്തരം വിശ്രമിച്ചിട്ടനന്തരം പുററിൽനിന്നാച്ചുമടിനെയെടുക്കാനായ് തുടങ്ങിനാൻ. വിശ്വാമിത്രാജ്ഞയാലപ്പോൾ കൃഷ്ണസർപ്പം ഭയങ്കരം മഹാവിഷം മഹാഘോരം പുററിൽനിന്നിട്ടുവന്നതേ. കടിച്ചിതപ്പോൾ ബാലകനേയുടനേവീണുപോയവൻ രോഹിതൻമൃതനായപ്പോൾ ബാലർ പൂക്കാലജാലന്മം. അതുകണ്ടോട്ടു വേഗത്തിലവൻമാതാവൊടോതിനാർ: 'ഹേ വിപ്രദാസി! നിൻപുത്രൻ ഞങ്ങളോടുംകളിക്കുവാൻ. വെളിയിൽവന്നു പച്ചപാമ്പുകൊത്തിമരിച്ചുപോയ്' അവളപ്പോളിടിക്കൊത്തൊരവർതൻവാക്കുകേട്ടതാൽ. മൂർച്ഛിച്ചുഭൂമിയിൽവീണാൾ വെട്ടിയിട്ടൊരുവാഴപോൽ കോപത്തോടുള്ളിൽ വിപ്രൻജലമങ്ങോരിതളിച്ചുടൻ. ഉൾത്താപംകൊണ്ടഴിറെറപ്പോളവളോടോതിയിങ്ങനെ.

ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞു

നിന്ദ്യമസ്ത്രീകരം സന്ധ്യക്കറിവുള്ളവളായനീ കരയുന്നതു നിന്നിൽ ലജ്ജയില്ലാത്തതെന്തെടോ? ദ്വിജനേവംപറഞ്ഞിട്ടുമൊരുള്ളില്ലൊന്നുമായവൾ പുത്രദുഃഖത്തിനാൽദീനയായിട്ടേററംകരഞ്ഞുതേ. കണ്ണീരൊട്ടുമലിനയായഴിഞ്ഞകചമോടുമേ. കോപത്തോടുടനാവിപ്രൻ രാജപത്നിയൊടോതിനാൻ: 'കഷ്ടമെൻവിലയുംവാങ്ങി വേല ചെയ്യാത്തതെന്തു നീ. വേലയ്ക്കുശക്തിയില്ലെങ്കിലെന്തിനായ് വാങ്ങിയെൻധനം'? ഈ വാക്കേവമാവിപ്രൻ പലവട്ടംകഥിക്കയാൽ കരഞ്ഞുംകൊണ്ടതിൻഹേതുവോതിനാൾ ഗദ്ഗദത്തൊടും: 'സ്വാമിൻ! ബാലകനെൻപുത്രൻപാമ്പുകൊത്തിമരിച്ചുപോയ് അങ്ങേന്നവനെ കാണ്മാനാജ്ഞതന്നരുളീടണം പോവാൻ. ഉള്ളംമേലിലവനെക്കാണ്മതും മഹാവ്രത!' ഇതോതീട്ടവൾപിന്നീടും കൃപാപാത്രം കരഞ്ഞുതേ. കോപിച്ചുപിന്നെയും വിപ്രനാരാജസ്ത്രീയൊടോതിനാൻ.

ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞു

ദുഷ്ടേ! ദുശ്ചരിതേ! പാപം വിചാരിക്കാത്തതെന്തു നീ? സ്വാമി
തൻശമ്പളം വാങ്ങി വേല ചെയ്യാതിരിക്കിൽ • ഘോരരൗരവമെന്നു
ള്ള നരകംപൂകമായവൻ കല്പകാലമതിൽ വാണു പിന്നെക്കൊഴിയുമാ
യിട്ടം • അഥവാ ഞാനിഹ ധർമ്മമുരച്ചിട്ടെന്തു ഫലം? ദുഷ്ടൻ പാപ
തൻ മൂർഖൻ ക്രൂരൻ നീചൻ ശഠൻ ദുർമ്മദം • അവൻ വാക്യം നിഷ്ഫലമായ്
ഊഷരഭൂമിയിൽ വിത്തുപോൽ വന്നീടും പരലോകത്തെ ഭയമുണ്ടാകിലി
ങ്ങനി • എന്നോതപ്പെട്ടവൾ ചൊന്നാൾ വിറപൂണ്ടവനോടുടൻ: 'എ
ന്നിൽ നീ കൃപ ചെയ്താലും പ്രസാദിക്കുക തുഷ്ടനായ് • ബാലനേക്കാണു
വാൻമാത്രം നേരമെന്നോർക്കുക' എന്നോതീട്ടവളാ വിപ്രപാദങ്ങ
ളിൽ നമിച്ചുടൻ • കരഞ്ഞു കരുണം പുത്രദുഃഖത്താൽ ദീനയായവൾ
അപ്പോൾ കോപിച്ചോതി വിപ്രൻ കോപത്താൽ കൺചുവന്നവൻ.

വിപ്രൻ പറഞ്ഞു

നിൻപുത്രനാലെന്തെനിക്ക കാര്യം നീ വേല ചെയ്യുക ചാട്ടകൊ
ണ്ടടി കിട്ടുന്നാകിലെൻ കോപമറിവില്ലയോ? • ഇതോതപ്പെട്ടവൾ ദു
ഃഖാൽ ഗൃഹകാര്യങ്ങൾ ചെയ്തവൾ കാൽതളർന്നോടുകൂടെയോരോന്നോചി
യാൽ പാതിരാവുമായ് • ബാലൻറയരികിൽ പോകകെന്നപ്പോൾ
ചൊല്ലിനാൻ ദ്വിജൻ 'ഹേ നാരികൾ ചെയ്തിട്ടവശമിന്നാഗമിക്കണം •
നേരത്തെൻ ഗൃഹകാര്യങ്ങൾ കഴിഞ്ഞിക്കാതെയൊട്ടുമേ' ഉടനേ തനിയേ രാ
വിൽ കരഞ്ഞുകൊണ്ടുപോയവൾ • ചത്തതൻപുത്രനേക്കണ്ടിട്ടത്യ
ന്തമഴലാണ്ടതേ കഷ്ടം പിരിഞ്ഞതമ്മാനിന്നെക്കാവില്ലാപ്പുഷ്ടമൊപ്പമായ് •
കാശിക്കവെളിയിൽ ഭൂവിൽ കാഷ്ഠംപോലുവറലായ് ചത്തുവീണു കി
ടക്കും തൻപുത്രനേക്കാണ്ടകാരണം ക്രൂരമായതി ദുഃഖത്തോടുച്ചത്തിൽ
വിലപിച്ചതേ എൻ നേരേവരികെന്തിപ്പോൾ കോപിച്ചീടുന്നു ചൊൽക
കനീ • എൻനേരേ വരികെല്ലായെന്നമ്മയെന്നോതിനീ സമാ കാൽ
തട്ടിച്ചുന്നവൻ തിതിലവൾ മൂർച്ഛിച്ചുവീണുപോയ് • മൂർച്ഛവിട്ടവ
നേക്കെട്ടിപ്പിടിച്ചു കൈകൾ കൊണ്ടുടൻ തന്മുഖത്തിൽ മുഖം വെച്ചുകര
ഞ്ഞാളാർത്തനാദമായ് • കൈകൊണ്ടടിച്ചാൾ തന്നേത്താൻ ശിരസ്സി
ലുദരത്തിലും ഹാ ബാല! ഹാ ശിശോ! വത്സ! ഹാ കമാരക! സുന്ദര! • ഹാ
താതാ! വേ! യെങ്ങുപോയ് നീ നോക്കുകിന്നിൻറ പുത്രനേ, മൃതനായിക്കി
ടക്കുന്നു പ്രാണനേക്കാൾ പ്രിയൻ ഭൂവി • ജീവനുണ്ടോയെന്നു നോക്കി
പിന്നെയും സംശയിച്ചവൾ നിർജ്ജീവമാം മുഖം കണ്ടു മൂർച്ഛിച്ചു പതി
ച്ചുടൻ • മുഖം കൈകൊണ്ടുയർത്തീട്ടു പിന്നെയിങ്ങനെ ചൊല്ലിനാൾ:
'ശയനം കഠിനം ബാല! ക്ഷണം നീ എഴുനീൽക്കുക • നരികൾ കൂകിടു

ന്നോരുപാതിരാവായിനേരവും ഭൂതപ്രേതപിശാചാദികളും ശബ്ദിച്ചീ
ടുന്നതേ ॥ നിന്നിച്ചൂർവന്നസന്ധ്യക്കനീമൂത്തുംവാഴ്ത്തതെന്തിഹ?'.

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ഇതോതീട്ടവൾ പിന്നീട്ടും സമയം വിലപിച്ചതേ ഹാ ശിശോ! ബാ
ല! ഹാ വത്സ! രോഹിതാഖ്യ! കുമാരക! ॥ പുത്ര! നീയെന്തിനാലോതീടുന്ന
തില്ലെന്നോടുത്തരം? നിന്നമ്മ ഞാൻ ശോകമാകനേയറിയുന്നില്ലയോ
സുത! ॥ ദേശവും രാജ്യവും ഹേ പോയും ദാസിയായ് വിററുമെൻപതി ദേ
വമേ നിൻമുഖം നോക്കിക്കൊണ്ടു ജീവിച്ചിരുന്നു ഞാൻ ॥ വ്യർത്ഥമായ് നീ
ജനിച്ചപ്പോൾ ജ്യോതിജ്ഞന്മാരോടു ചൊല്ലിയതും ദീർഘായുസ്സായ് ഭൂപതിയായ് പു
ത്രപൌത്രസമേതനായ് ॥ വേദ ദ്വിജപ്രീതനായ് ശൌര്യബലയു
ക്തനായ് പിതാക്കൾക്കിഷ്ടനായ് സത്യവാക്കായ് ജിതശത്രുനായ് ॥
ഉദാരനായ് തീരുമെന്നതെല്ലാമിപ്പോളസത്യമായ് ചക്രം മത്സ്യം കട
യത്രം ശ്രീവത്സം സ്വസ്തികം ധ്വജം ॥ കലശം ചാമരം നിൻറെ കയ്യിലീ
രേഖയാകയും ലക്ഷണം പന്ത്രണ്ടു മററുമുള്ള കരരേഖകളശേഷവും ॥
എല്ലാമിപ്പോൾ നിഷ്ഫലമായ് വിചിത്രമേ തനയ! ഹാ ഭൂപതേ! നിൻറെ
രാജ്യമെങ്ങു മന്ത്രിവീരരെങ്ങു ॥ ഛത്രസിംഹാസനവും ചാമരവും ധനവു
മെങ്ങുവാൻ അയോദ്ധ്യയെങ്ങെങ്ങമേടപ്രജാതേശപമാനയും ॥ എ
ന്നോട്ടമിവയെ വിട്ടുൻ പുത്ര! നീയെങ്ങു പോയിതോ ഹാ കാന്ത! നീവ
ന്നുകാൺകിപ്രിയനാം നിൻറെ പുത്രനെ ॥ ബാല്യത്തിങ്കലിവൻ നിൻറെ അ
ങ്കമേറിച്ചു മാറിടം തൻറെ ദേഹപ്പൊടികളാലഴുക്കാക്കിയതില്ലയോ? ॥
ബാല്യത്തിലീ നിൻറെ മകൻ മടിയിൽ വാണു നിന്നുടെ നെററിയിൽ ചെ
ന്തൊകസ്തൂരീതിലകം മാച്ചതില്ലയോ? ॥ ചുംബിച്ചു പണ്ടു ഞാൻ സ്നേ
ഹാൽ മണ്ണു ചേർന്നോരിവൻ മുഖം ഈച്ചയും പുഴുവും പൊതിക്കാണുന്നതാ ദു
ഃഖമിന്നു ഞാൻ ॥ കിടക്കുന്നു സുതൻ ചത്തതിനാൽ, കാണ്മേൻ ഹാ പാപ!
ദുർജ്ജന്മത്തിങ്കൽ ഞാനെന്തു പാതകം ചെയ്തു ദൈവമേ! ॥ അപ്പാതകഫ
ലത്തിന്നോരററം കാണുന്നതില്ല ഞാൻ ഹാ പുത്ര! ഹാ ശിശോ! വത്സ!
ഹാ കുമാരക! സുന്ദര! ॥ അവളുടെ വിലാപമീവണ്ണം കേട്ടാ നഗരപാലകർ
ഉണർന്നു വേഗമോടുചെന്നു ഞെട്ടിവിളിച്ചിതന്നാർ.

ഭടന്മാർ പറഞ്ഞു

നീയാരീ ബാലനാരുള്ളോൻ നിൻറെ വല്ലഭനെങ്ങുപോയ് തനി
ച്ചുതന്നെ തേരുന്നു കരയുന്നിങ്ങു രാവിൽ നീ? ॥ ചോദിക്കപ്പെട്ടമീവണ്ണമോ
ന്നുമില്ലോതിയവൾ ചോദിച്ചപിന്നെയും മൌനിച്ചു പോയതു കണ്ടിട്ടേ
റെയും ॥ കണ്ണുനീരൊഴുകിക്കൊണ്ടു തീവിലപിച്ചതേ ഭയപ്പെട്ടിട്ട

രോദനംചെയ്തിട്ടന്യോന്യമോതിനാർ ॥ അവളിൽസംശയത്തോടു
മായുധങ്ങൾധരിച്ചവർ: 'ഒന്നും ചൊല്ലാതെ സ്ഥലം നേരിയല്ലവളെന്നി
ശ്ചയം ॥ ഖതിച്ചമതിനാൽവദ്ധ്യയാകുന്നീബാലഘാതിനി ഇപ്പാതി
രാവിലിക്കിൽവന്നമോഷ്ടുമയാകകിൽ ॥ ഭക്ഷിപ്പാനായതുടെയോശി
ശുചകൊണ്ടുവന്നിവൾ' എന്നോതിഗ്ഗാഢമാക്കേശംവണിയിങ്കൽ
പിടിച്ചവർ ॥ കൈകളിൽ ചിലർ വൃണ്ണംപിടിച്ചന്യർകഴുത്തിലും ഇവം
ചെയ്തിപോന്നാർശസ്ത്രപാണികളൊട്ടുപേർ ॥ വലിച്ചുതെരുവിൽ
കൊണ്ടുവന്നിച്ചണ്ഡാലനോടുതിനാർ ചണ്ഡാല! ഹേതുക്കൾകണ്ടിട്ടും
ബാലഘാതിനിനാരിയെ ॥ വധമേർബന്ധനന്താർനോർചെയ്യുവേഗംബാഹി
സ്ഥലേ ചണ്ഡാലനവളെനോക്കീട്ട,റിഞ്ഞിവളുംപ്രസിദ്ധിതാൻ ॥ മുൻ
പാർക്കേണ്ടകിട്ടാത്തോരുംഭക്ഷിച്ചാൾബാല്യബാലകേ നിങ്ങൾകണ്ട
പിടിച്ചല്ലോപുണ്യമുണ്ടെന്നുചൊല്ലിനാൻ ॥ സുഖമാസ്സോകവിൻനി
ങ്ങൾക്കെന്നാകിലിന്നിരുലോകവി ചിങ്ങസ്ത്രീബാലഗോഘാതീസപ്പിണ്ണം
മോഷിച്ചിടുംനരൻ ॥ മാറ്റുഘാതീമദ്യപനുംതിവരച്ചാൻഗുരുതൽപ
ഗൻ മഹാജനദ്രോഹിയിവർവധംപുണ്യത്തെനൽകിടും ॥ സ്ത്രീയായാ
ലുംബ്രാഹ്മണനായീടിലുംദോഷമില്ലതിൽ എനിക്കയോഗ്യമിവൾതൻ
വധമെന്നോതിയിട്ടവൻ ॥ താഡിച്ചാൻവേണിയിൽപാശംനന്നായ്ക്കെ
ട്ടിവലിച്ചവൻ ഉടനെയായുധംഖഡ്ഗംനാട്ടരച്ചാൻകഠോരമായ് ॥ 'ഇത്ര
ഷ്ടമായതൊരാസ! വിരഞ്ചനീപലികെ ഇടിവെട്ടന്നപോലുള്ളൊരു
വാക്യംകേട്ടുമന്നവൻ ॥ വിറപൂണ്ടവളോടോതിയുടൻസ്ത്രീവധശങ്ക
യാൽ: 'ശങ്കനല്കിത്തുചൊല്ലൂനീ ... ॥ ...
മായത്തുംചെയ്യാംനിങ്ങൾക്കവാകാലിതെന്നിയേ' ഉപൻചൊല്ലിയവാ
ക്യത്തെക്കേട്ടാശ്രചപചനോതിനാൻ ॥ 'യാംവേണ്ടാവാളെടുക്കുകിവ
ളെക്കൊൽകപുണ്യമാം ബാലൻ്റെയുമേകനോൾരക്ഷ്യയല്ലോതനാള
മേ' അവന്റെയാവാക്കുകേട്ടുമന്നവൻചൊല്ലിനാൻഗിരം: ॥ 'രക്ഷിക്ക
ണമെന്നോരിമാരെവധിക്കുന്നതാരിക്കലോ സ്ത്രീവധംപാപമെന്നല്ലോമുനി
മാർധർമ്മതൽപരർ ॥ അറിഞ്ഞുമറിയാതെയുംസ്ത്രീയെക്കൊല്ലുകിലാന
രൻ മഹാരൌരവമെന്നുള്ളനരകത്തിൽപതിച്ചിടും.'

ചണ്ഡാലൻപറഞ്ഞു.

ചൊല്ലാസ്സ്ത്രീനല്ലവാളുംവാങ്ങിന്നാൽകൊടിയോടോതിടും ഇത്
യേകയെനിഗ്രഹിച്ചാൽബ്രഹ്മലോകസുഖംവരും ॥ ഭൂപിയിഷ്ടംകക്ഷി
ച്ചാളൊട്ടനേകംശിശുക്കളെ ഇവൾതൻഹിംസനാലുണ്ടാമതിപുണ്യമ
സംശയം ॥ കൊന്നാലുമതിനാൽവേഗംസപ്രസ്ഥരാകട്ടമാനുഷർ.

രാജാവു പറഞ്ഞു

ജന്മംമുതൽ സ്ത്രീവധം ഞാൻ ചെയ്കയില്ലെന്നുള്ളൊരീവ്രതമാം വ്രതമുണ്ട തിനാലിന്നു ചെയ്കയില്ലിതു ഞാൻ പ്രഭോ!

ചണ്ഡാലൻ പറഞ്ഞു

സ്വാമികാര്യത്തിനേക്കാളും വ്രതമെന്തന്യമായ് ശഠ! വാങ്ങിക്കൊണ്ടെൻ ശമ്പളം നീ മടിക്കുന്നെന്തു വലയ്ക്കിലും? ॰ ശമ്പളം വാങ്ങിയുംകൊണ്ടാരവലച്ചെയ്യാത്തവനാകേറ്റം ബഹുകൽപം കഴിഞ്ഞാലും നരകം താനൊരാശ്രയം.

രാജാവു പറഞ്ഞു

വേറെ കർമ്മം ഘോരമായ് നീ യഥേഷ്ടം നിയുക്തനാക് നിൻശത്രുവല്ലോ ഞാൻ കരവശം കൊന്നിടാം ഞാനസംശയം ॰ അസ്ത്രശസ്ത്രജ്ഞനാം ഞാൻ കൊന്നിട്ടു നിനക്കായ് ഉദ്ധരിച്ചീടാം ഉരഗങ്ങളും ദേവർഗന്ധർവ്വന്മാരും ചേർന്നിരിക്കിലും ॰ ദേവേന്ദ്രനെയും ഞാനിന്നെൻ ശരം കൊണ്ടു വിജയിച്ചീടാം ഹരിശ്ചന്ദ്രന്റെയീവാക്കു കേട്ടു ചണ്ഡാലനാമവൻ ॰ വിറയ്ക്കുന്ന നൃപനോടായ് ഉപഹാസത്തോടെ ചൊല്ലിനാൻ.

ചണ്ഡാലൻ പറഞ്ഞു

ഈ വാക്യമൊക്കെയും സമ്മതിക്കില്ല ചൊല്ലിനതല്ലെടോ! ചണ്ഡാലദാസനായും നീ ഉള്ളിൽ വീര്യം കാട്ടീടുന്നതെന്തിനു ॰ എന്തിനായിട്ടുള്ളോരെൻ വാക്കാകരുതക്കകദാസ! നീ നിർല്ലജ്ജ! നിന്നുള്ളിൽ പാപഭീതി ഉണ്ടാകിൽ ॰ ചണ്ഡാലന്റെ ഗൃഹത്തിങ്കൽ ദാസനായതുമെന്തിനായ് ഈ വാളെടുക്ക നീ ഇവളുടെ തലകൊയ്യുക ॰ എന്നോതിട്ടു നൃപന്നായവൻ ഖഡ്ഗമേകിനാൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം

ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനം

ഇരുപത്തഞ്ചാമദ്ധ്യായം

—॰—

ഇ രു പ ത്താ റാ മ ദ്ധ്യാ യം

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

മുഖം താഴ്ത്തീട്ടു ഭൂപാലൻ രാജ്ഞിയോടു പറഞ്ഞുടൻ പാപിയാമെൻ മുൻപിലിങ്ങു ബാലികേ! നീ ഇരിക്കുക ॰ വധിക്കാൻ ശക്തിയുണ്ടെന്നാകിൽ നിൻ തലവെട്ടിടാം എന്നോതി വാളുമോങ്ങിക്കൊണ്ടടുത്താൻ കൊല്ലുവാൻ നൃപൻ ॰ ഭാര്യയെന്നാവതും ഇത്താവെന്നറിഞ്ഞില്ല രാജ്ഞിയും തന്റെ ഭർത്താവിനോടേറ്റം ഖേദിച്ചിട്ടവളോതിനാൾ,

സ്ത്രീ പറഞ്ഞു.

ചണ്ഡാല! കേൾക്കകല്പാന്തിനിന്നു ഞാനങ്കി, ചെൻമൊഴി ഇപ്പു രികാലെ പളിക്കിടഞ്ഞൻ പുത്രൻ ചത്തുകിടക്കയാൽ ॥ അവനെക്കൊണ്ടു വന്നിങ്ങുദഹിപ്പിച്ചീടുവോളവും ക്ഷമിക്കേണം പിന്നെയെന്നെ നിഗ്രഹിക്കവാളിനാൽ ॥ ആകട്ടെയെന്നോതിയവൻ ബാലൻ ചാരത്തയച്ചുടൻ ദുഃഖാർത്തയായ് ഘോരമായിക്കരഞ്ഞു കൊണ്ടുപോയിതേ ॥ സർപ്പം കടിച്ചപുത്രൻ തന്നരികിൽ പ്രലപിച്ചുതേ ഹാ പുത്ര! ഹാ വത്സ! എന്നെയെന്നോതിക്കരഞ്ഞവനക്ഷയാ ॥ ക്രൂരാവിധന്നാമഹീനാഥപൊടിരേണിയിലാണു വാം ശ്മശാനത്തിൽ പുത്രനെക്കൊണ്ടിട്ടാഭൂമിയിൽ വീണു പോയ് ॥ ഇഷ്ടരോട്ടം കളിക്കുമ്പോൾ സർപ്പം തൊട്ടു മരിക്കയാൽ കാണുന്നിന്നീപുത്രനെയിപ്പ് ഭൂതലത്തിങ്കൽ മന്നവ! ॥ ഏനാരിതൻ വിലാപത്തെക്കേട്ടിട്ടാനരപാലകൻ ശവത്തിന്നരികിൽ ചെന്നാമൂടുവസ്ത്രമെടുത്തുടൻ ॥ ചിരം വേർപെട്ട ദുഃഖത്താൽ പിന്നിട്ടെണ്ണായെന്നാറിപ്പോൾ അവ്വണ്ണം കാര്യം സ്ത്രീയെ മുഴുവനറിയാതെ താൻ ॥ സുകേശൻ നൃപനേയന്നു ഒരായോരോട്ടു കാണയാൽ അറിഞ്ഞില്ലവളം പുത്രവൃക്ഷത്തിൻ തൊലിയെന്നപോൽ ॥ സർപ്പം കടിച്ചുള്ള ഭിക്കൽ കിടക്കുന്ന കുമാരനെ രാജലക്ഷണമോരോട്ടുകണ്ടു ചിന്തിച്ചിതാനൃപൻ ॥ ചന്ദ്രനെപ്പോലിവനെൻ വാൾമുഖക്കാരൊത്തതല്ലോ നം കണ്ണാടിപോൽവിളങ്ങുന്നീതടിച്ചുള്ള കവിൾത്തടം ॥ കേശങ്ങൾ നീചമായേറം ചുരുണ്ടോപ്പത്തിൽ നീണ്ടു പ പത്മം പോൽ കണ്ണുകൾ ചുണ്ടാരത്തൊണ്ടിതൻ പഴമെന്നപോൽ ॥ വിശാലമാറുന്നതാം സന്ദീർഘാക്ഷൻ ദീർഘബാഹുകൻ വിശാലപാദൻ ഗംഭീരൻ സൂക്ഷ്മാംഗുലിനരാധിപൻ ॥ മൃണാളപാദൻ ഗംഭീരനാഭിയുന്നതകന്ധരൻ കഷ്ടമേതോ നരേന്ദ്രന്റെ കുലത്തിൽ ജാതനാണിവൻ ॥ ദുഷ്ടനാമന്തകൻ കാലപാശത്താൽ കൊണ്ടുപോയിതേ.

സൂതൻ പറഞ്ഞു

മാതാവിൻ മടിയിൽ വച്ചാബ്ബാലനെ നോക്കിയിങ്ങനെ ഉടൻ തൻ പുത്രനെന്നോർത്തു കഷ്ടമെന്നു കരഞ്ഞവൻ ॥ കഥിക്കയും ചെയ്തെൻ പുത്രനീയവസ്ഥയിലായിതോ? അവനെ ഘോരനാം കാലൻ തന്നധീനത്തിലാക്കിയോ ॥ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ വിചാരത്തോടെവ്വണ്ണമിരുന്നപ്പോയ് രാജ്ഞിയപ്പോൾ മഹാദുഃഖാവേശത്താലിതു ചൊല്ലിനാൾ.

രാജ്ഞി പറഞ്ഞു.

ആരുടെ ചെയ്യാത്ത പാപത്താലീ മഹാഘോരമായിട്ടും ദുഃഖം കഷ്ടം നിരക്കമായെന്നറിഞ്ഞില്ല ഞാൻ സുത! ॥ ഹാ നാഥ! ഭൂപനീയെറാം

ദുഃഖിക്കുന്നേരമന്നൊവിട്ടുപോയ് ഏതുദേശത്തു വാഴുന്നു സമാധാനവുമെ
ന്തുതാൻ. രാജ്യനാശം സ്വഗൃഹത്യാഗം ഭാര്യാതനയവിക്രയം രാജർഷി
യാം ഹരിശ്ചന്ദ്രനൊന്താപത്തെ കിന്നീവിധി? എന്നവൾ വാക്കുകേട്ട
പ്പോൾ സന്താനഭ്രഷ്ടൻ നരാധിപൻ ഭാവം ഭാര്യയ്ക്കുരച്ചാൻ തൻസുത
നെന്നുമറിഞ്ഞുതേ, കഷ്ടമെൻഭാര്യയിവളിപ്പോളെന്നെ ഞാനെന്ന
അറിഞ്ഞിട്ടുഴലാൽ വീണുപ്രാപിച്ചാൻ മൂർച്ഛയേററവും. ആമട്ടിൽ
വാഴുമവനെയറിഞ്ഞിട്ടവളും ഭൂമി ആർത്തയായിട്ടു മൂർച്ഛിച്ചുമോഹമായ
ന്നു പതിച്ചുതേ. രാജാവും രാജ്ഞിയും ബോധം വന്നൊന്നിച്ചുഴന്നേ
ററുടൻ കരഞ്ഞാർ തപ്തരായേററം ശോകഭാരനിമിത്തമായ്.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

ഹാ വത്സ! നിന്മോഹനമാം കുടിലാളകമാം മുഖം ദീനമായ്ക്ക
ണ്ടെൻഹൃദയം നശിച്ചിടാതെന്തുതാൻ? അച്ഛാ! അച്ഛാ! എന്നു മം
ഗ്യാവിളിച്ചു തനിയേ വരും നിന്നെപ്പുണർന്നുകൊണ്ടാരെ
ന്നോതുമെന്നു ഞാൻ. ആർത്തൻ ജാനുക്കളിൽ ചേർന്നു പിംഗമാം പൂഴി
മൂലമായ് മെയ്യെന്നുതസംഗവും വസ്ത്രവും മലിനമായിട്ടും. ഇന്നോളവും
പുത്രസുഖം തൃപ്തിയായില്ലനന്ദന! വത്സ! വിട്ടപ്പോൾ നിന്നെ വിട്ടേറാരെപ്പു
നാൽപിതൃമാൻ ചോദ്യൻ? നഷ്ടമാകുന്നെൻ ധനവും രാജ്യവും ബന്ധുവ
ർഗ്ഗവും ക്രൂരനാം ദുഷ്ടദൈവത്താൽ കാണപ്പെട്ടു വമ്മൻസുതൻ. സ
ർപ്പം കടിച്ചോരെൻ പുത്രമുഖപത്മമതെങ്ങിനെ ഞാൻ: കാണുകയാൽ ഘോ
രമാം ശോകവിഷം വ്യാപിച്ചുള്ളിതെന്നിലും. എന്നോതി ഞൊണ്ടവിറ
യലോടെടുത്തു കുമാരനെ പുണർന്നു നിശ്ചേഷ്ടനായി മൂർച്ഛയോടു പതി
ച്ചുതേ. അവൻ വീണതു കണ്ടിട്ടു രാജ്ഞി ചിന്തിച്ചിതിങ്ങനെ വിധേ
ജനമനശ്ചന്ദ്രൻ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ നരോത്തമൻ. തന്നെയിപ്പുരുഷവ്യാ
ഘ്രൻ സ്വരംകൊണ്ടറിയുന്നു ഞാൻ അച്ചൊൽ പൊങ്ങും മഹാത്മാ
വിൻ മുല്ലമൊട്ടൊത്ത പല്ലുകൾ. എള്ളിൻപൂ പോലുന്നതമാം മൂക്കും
കാണുന്നു ശ്രീയായ് ഈ ഭൂപനീദൃശാനത്തിലിന്നു വന്നതുമെങ്ങി
നേ? വീണുരാപ്പതിയെക്കണ്ടു പുത്രദുഃഖം വെടിഞ്ഞവൾ ദുഃഖി
യായ് വിസ്മയിച്ചാളും ഭർത്തൃപുത്രാർത്തിദീനയായ്. നൃപനെ നോക്കി
യുടനെ വിമൂർച്ഛിച്ചു വീണപ്പോൾ കുറേ കഴിഞ്ഞു മോഹം തീർന്ന
ച്ചൊറ്റം ഗൽഗദത്തോടും. 'ധിക്കരിക്കുന്നു നിന്നെ ഞാൻ നിന്ദ്യനാം ക്രൂര
ദൈവമേ ശ്വപാകനാക്കി നീയിന്ദ്രതുല്യനാമീ നൃപാലനെ. രാജ്യനാ
ശം സ്വഗൃഹത്യാഗം, ഭാര്യാതനയവിക്രയം അവയും വിട്ടിവനെക്കിയി
ല്ലേ നീ ശ്വപചപതിത്വവും. സിംഹാസനം കാണ്മതില്ലാ വെൺകൊറ്റക്കു
ടയേതുമില്ല ചാമരവും എന്തു നിർഭാഗ്യമാണിതു. ഇവൻ പോ

യീടവെപണ്ടുട്ടിതൃന്മാരായിമന്നവർ പൊടിപററാതെഭൂവിങ്കലുതരി യംവിരിച്ചിട്ടും ॰ ആയിവൻതലയോടോട്ടകലംമുണ്ടുംനിറഞ്ഞതായ് ശവമാലാസൂത്രയുക്തമാകേശത്താൽതീർകൊട്ടപ്പുതായ് ॰ അങ്ങുമിങ്ങും ളുഷ്ടമാംസംകൊണ്ടുശോഭിച്ചിടുന്നതായ് കരിചാരംപാതിവെന്തൊ രെല്ലുമജ്ജയുമുള്ളതായ് ॰ നരിയുംകഴുവുംകഴുപ്പക്ഷിയുംക്രൂകിടുന്നതാ യ് പുകയാംവൻപടകൊണ്ടിട്ടെങ്ങുമെങ്ങിലവർണ്ണമായ് ॰ ശവംതി ന്നീടുമോരോരോപിശാചുക്കളുംനിറഞ്ഞതായ് ഉള്ളിലെന്നുള്ളശ്മശാന ത്തിൽചാർച്ചിടുന്നദുഃഖിയായ് ॰ എന്നോതീട്ടാബ്ഭൂപകണ്ഠത്തിങ്കൽ കെട്ടിപ്പിടിച്ചുവൾ ദുഃഖത്തോടുംകഷ്ടമാത്തനാമെയായിക്കരഞ്ഞുതെ ॰ സ്വപ്നമെന്നോസത്യമെന്നോനീയാക്കുന്നിളമന്നവ! അത്തചൊൽക മഹാഭാഗ!ഭ്രമിക്കുന്നെന്റമാനസം ॰ ഇതെല്ലാംസത്യമാണെങ്കിൽ ധർമ്മത്തിൻഫലമില്ലതാൻ സത്യരക്ഷയിലുള്ളൊരുദേവവിപ്രാച്ചനത്തി ലും ॰ ധർമ്മമില്ലെ,ദൈവാൻ സത്യംനേരുംകള്ളവുമില്ലതാൻ നീരാജ്യഭ്ര ഷ്ടനായ് തീർന്നമഹാധർമ്മിഷ്ഠനാകയാൽ.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

എന്നവൾവാക്കുകേട്ടേങ്ങലോടുംതൊണ്ടവിറച്ചവൻ അവളോ ടോതിനാൻചണ്ഡാലത്വംവന്നോരുകാരണം ॰ ഏങ്ങലോടുംകരഞ്ഞ ങ്കരഞ്ഞീശലോദരയവളുമൊത്തായാണയൊടിപ്പിച്ചാൾതൻപുത്രമരണ ത്തിനെ ॰ രാജാവാവാക്കുകേട്ടിട്ടുഭൂമിയിങ്കൽപതിച്ചുപോയ് എന്റെ പുത്രനെനാവാൽനക്കിനാൻചലവട്ടവും ॰ അബ്ഭൂപനോട്ടതന്റാ ജ്ഞയിയുരച്ചാൾഗൽഗദത്തോടും എൻശിരസ്സറുമിച്ചാനിൻസ്വാമിത ന്നാജ്ഞകേൾക്കണം ॰ സ്വാമിദ്രോഹംചെയ്യാലാനിയതതൊട്ടുമസ ത്യവും അസത്യവുംപരദ്രോഹദോഷവുംനിന്നിലില്ലതാൻ ॰ ഇതുകേ ട്ടുനൃപൻഭൂമിതന്നിൽമൂർച്ഛിച്ചുവീണതെ ക്ഷണംബോധംവന്നുദുഃഖ ത്തോടൊത്തുവിലപിച്ചവൻ.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

അതിക്രൂരംനീയുരച്ചകാര്യമെന്തന്നുമെൻപ്രിയേ! ചെയ്തീടുംഞാൻ കഥിക്കാനുംശക്തിയില്ലമെനിക്കുകേൾ.

രാജ്ഞിപറഞ്ഞു

ഞാൻപൂജിച്ചഗൌരിയേയുംദേവബ്രാഹ്മണരേയുമെ അന്യജന്മ ത്തിലുംനീതാനെൻഭർത്താവായ്‌വരുംപ്രഭോ! ॰ ഹരിശ്ചന്ദ്രനമ്മാവാ ക്യംകേട്ടുഭൂമിയിൽവീണുടൻ മൃതപുത്രന്റെവക്ത്രം ചുംബിച്ചാൻസങ്ക ടത്തോടും.

രാജാവുപറഞ്ഞു

ഇത്ഥം ദുഃഖം വളരെക്കാലം ഭുജിപ്പാനിഷ്ടമില്ലമേ എന്നാത്മാവെൻ വശത്തല്ലനോക്കുകെൻ ഭാഗ്യഹീനതാ ॥ ചണ്ഡാലനെന്നെയന്യൊനഗ്നിയിൽ വെന്തുചാടുകിൽ ചണ്ഡാലദാസനായിട്ടുമന്യജന്മത്തിലും പ്രിയേ! ॥ ലോകമോന്നരകത്തിങ്കൽ വീണുദുഃഖിക്കുമേററവും മഹത്താം രൌരവത്തിങ്കൽ പതിച്ചു ദുഃഖമാർന്നിടും ॥ ദുഃഖക്കടലിൽ മുങ്ങീട്ടന്നവനെപ്പതിയുന്നതാം എനിക്കിപ്പോളനേകവൻ വംശവൃദ്ധികരൻ സുതൻ ॥ അവനുംവലുതാമെൻറനിർഭാഗ്യത്താൽമരിച്ചുപോയ് ദുഷ്ടൻ പരാധീനനെന്നാലുടൻ പ്രാണൻകളയുന്നു ഞാൻ ॥ എന്നാലും ദുഃഖമാർന്നാലെൻ ദേഹത്തെ വെടിഞ്ഞിടും പുത്രദുഃഖസമം ദുഃഖമാകവെ വേറൊന്നിലുമില്ല ॥ തൈർത്ഥാകൃത്തിലുമില്ലില്ലഅസിപത്രവനത്തിലും ആ ഞാൻ സുതശരീരത്തോടൊത്തുകാളുന്നോരഗ്നിയിൽ ॥ ചാടുമിന്നെൻറ അപരാധം ക്ഷമിക്കണമതുതാൻ പ്രിയേ! എൻറെയീവാക്കുകേട്ടിട്ടുസഹിക്കാത്തവളായിനീ ॥ ഇതിനെപ്പററിയൊന്നും താൻ പറഞ്ഞീടൊല്ല സുന്ദരി! ഞാൻ സമ്മതിച്ചു നീ വിപ്രഗേഹത്തിങ്കൽ ഗമിക്കുക ॥ പൂജിക്കപ്പൂജ്യരെയൊന്നഹോ ദാനഹോമവും ചെയ്തുവെങ്കിൽ ഞാൻ പരലോകത്തിലെൻ പുത്രരോടൊത്തുചേർന്നിടും ॥ ഇഹലോകത്തിൽ ഫലിക്കുന്നതുമെങ്ങനെ? ഗൂഢമായ് ഞാൻ സഹിക്കാതെ തന്നിന്നാലെതിയതൊക്കയും ॥ സഹിക്കണം പത്നി നീ ഞാൻ പോകുന്നതുകൊണ്ടു നീ രാജ്ഞിയെന്നഗർവ്വാലെന്നാൽ വിപ്രനെ നിന്ദചെയ്യൊലാ ॥ ശ്രമപ്പെട്ടും ശുശ്രൂഷ ചെയ്ക സ്വാമിയീശ്വരസന്നിഭൻ.

രാജ്ഞിപറഞ്ഞു

ഞാനും കാളുന്നൊരഗ്നിയിൽ പതിക്കും രാജസത്തമ! ദുഃഖഭാരമസഹ്യമായ് വന്നതുനിന്നോടൊത്തു ഞാൻ ॥ നിന്നോടൊത്തെൻ ഗമനം ശ്രേയസ്സന്യഥാ ഇല്ലമേ സ്വർഗ്ഗമോ നരകം താനോ നിന്നോടൊത്തു ഭുജിച്ചിടും ॥ അതുകേട്ടാതിനാൽ നൃപൻ സാധ്വി! അങ്ങനെ താനും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം

ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനം

ഇരുപത്താറാമദ്ധ്യായം

സമാപ്തം

ഇരുപത്തേഴാമദ്ധ്യായം

സൂതൻപറഞ്ഞു

ചിതനിർമ്മിച്ചതിൽ തൻെറ പുത്രനെ വച്ചു മന്നവൻ ഭാര്യയോടൊ

ളൂംതാഴ്ത്തിക്കൊണ്ടവൻചിന്തചെയ്യുതേ ॥ പരമേശാനിതായ് ലോകേശ്വരിതായതാക്ഷിയെ പഞ്ചകോശാന്തരഗതാ,പുച്ഛബ്രഹ്മസ്വരൂപിണി ॥ രക്തവസ്ത്രംധരിച്ചുള്ളോൾകരുണാരസസാഗരാ നാനായുധധരാദേവീജഗൽപാലനതൽപരാ ॥ അവളെച്ചിന്തചെയ്യുമ്പോളിന്ദ്രൻതൊട്ടുള്ളദേവകൾ ധർമ്മരാജനെമുൻപിലാക്കിവേഗത്തിൽ വന്നതേ ॥ അവർവന്നെത്തിനാർ,കേൾക്കമഹാത്മാവേ! നൃപോത്തമ! സാക്ഷാൽപിതാമഹൻധർമ്മഭഗവാൻതന്നെയങ്ങനെ ॥ സാധ്യർ, വിശ്വർ,മരുത്തുക്കൾ,ലോകപാലകർ,ചാരണർനാഗങ്ങൾ,സിദ്ധർ,ഗന്ധർവ്വ,രശ്വിനീദേവർ,രുദ്രരും ॥ ഇവരുംമററുപലരുംവിശ്വാമിത്രനുമങ്ങനെ വിശ്വത്രയങ്ങളൊന്നാകെമൈത്രിചെയ്യാനൊരുങ്ങുന്നധർമ്മമായ് ॥ നിന്റെയിഷ്ടത്തിനിച്ഛിക്കുന്നാവിശ്വാമിത്രനേററവും.

ധർമ്മൻപറഞ്ഞു

സാഹസംചെയ്യൊല്ലാധർമ്മൻഞാൻനിന്നെപ്രാപ്തനായ് നൃപ! ജിതേന്ദ്രിയൻസത്യവാൻനീനിൻഗുണംകൊണ്ടുതുഷ്ടനായ്.

ഇന്ദ്രൻപറഞ്ഞു

ദേവേന്ദ്രൻഞാൻഹരിശ്ചന്ദ്ര! നിൻസമീപത്തിൽവന്നതേ നിത്യലോകങ്ങളെവെന്നു,ഭാര്യാപുത്രരോടൊത്തുനീ ॥ അവരോടുംസ്വർഗ്ഗലോകംപ്രവേശിക്കുകമന്നവ! അന്യന്മാർക്കുദുഷ്പ്രാപംനിൻകർമ്മത്താൽജയിച്ചുനീ.

സൂതൻപറഞ്ഞു

അപമൃത്യുനശിപ്പാനായമൃതംവാനിൽനിന്നവൻ വർഷിച്ചാൻചിതയിൽചെന്നബാലനിൽദേവനായകൻ ॥ പുഷ്പവർഷംവിശേഷിച്ചുററംദുന്ദുഭിതന്റെനിനാദവും എഴുന്നേററാനാമഹാത്മാവാംനൃപന്റെമൃതനാംസുതൻ ॥ പ്രസന്നനായ്സുന്ദരനായ് സ്വസ്ഥനായ് പ്രീതചിത്തനായ് ഹരിശ്ചന്ദ്രൻനൃപനപ്പോൾഭാര്യയോടക്കുമാരനെ ॥ പുണർന്നു,രാജശ്രീയോടുദിവ്യമാല്യാംബരത്തോടും സ്വസ്ഥനായതിമുത്തോടുമൊത്തുസമ്പൂർണ്ണചിത്തനായ് ॥ ഭവിച്ചാ,നവനോടപ്പോൾചൊല്ലിനാനിന്ദ്രനിങ്ങനെ സത്തുക്കളോടുംസ്വർല്ലോകംപ്രാപിച്ചീടുകമന്നവ? ॥ നിൻകർമ്മത്തിന്റെഫലമായ് ഭാര്യാപുത്രരോടൊത്തുനീ.

ഹരിശ്ചന്ദ്രൻപറഞ്ഞു.

സ്വാമിയാംശ്വപചൻതന്റെയാജ്ഞവിട്ടമരനായക! അവന്നുപകാരംചെയ്യാതസ്വർഗ്ഗത്തിൽവരില്ലഞാൻ.

ധർമ്മൻപറഞ്ഞു.

നിന്റെയീവിധദുഃഖത്തെയറിഞ്ഞിട്ടെന്റെമായയാൽ ഞാൻ താൻപറയനായ്ത്തീർന്നുകാട്ടിനേൻശ്വതത്വവുംതവ.

ഇന്ദ്രൻപറഞ്ഞു

ഭുവികളെല്ലാംവെന്നുപ്രാർത്ഥിച്ചീട്ടുത്തമമാംപദം പുണ്യമേറുംനാരക്കുള്ള താനസ്ഥാനത്തിൽ ഗമിക്കനീ.

ഹരിശ്ചന്ദ്രൻപറഞ്ഞു

ദേവരാജൻ! നമിച്ചീടാമെന്റെയീവാക്കുകേൾക്കനീ പ്രജകൾ കോസലത്തിങ്കലെന്നെയോർത്തതിദുഃഖമായ് • വാഴുന്നവരെവിട്ടിങ്ങാനെവ്വണ്ണം സ്വർഗ്ഗമാണ്ടിടും? ബ്രഹ്മഹത്യ, സുരാപാനം, സ്ത്രീവധം, ഗോവുതൻവധം • ഇവയോടുസമം ഭക്തത്യാഗത്തിൽ പാപമേറിടും ഭജിക്കുംഭക്തനായൊരു ഭൃത്യരിൽ സ്നേഹമറ്റുവാൻ? • അവരെത്യജിക്കില്ല! പോകനീയിങ്ങില്ലാകയാൽ എന്നോടൊത്തവരും സ്വർഗ്ഗം പ്രാപിച്ചീടിൽ സുരേശ്വര! • ഞാനും വരാമായവരോടൊന്നിച്ചു നരകത്തിലോ.

ഇന്ദ്രൻപറഞ്ഞു

അവർക്കുപുണ്യപാപങ്ങളധികംഭേദമുള്ളവ ഒന്നിച്ചുമട്ടുസ്വർല്ലോകംപൂകാനാശിച്ചിടുന്നുനീ.

ഹരിശ്ചന്ദ്രൻപറഞ്ഞു

ജനപ്രഭാവങ്ങളാൽ ഞാൻ രാജ്യമാളുന്നതിനിശ്ചയം മഹായാഗങ്ങൾ ചെയ്തീടുന്നോരുകർമ്മങ്ങളും പ്രഭോ! • പ്രജാസാമർത്ഥ്യമാണിഞാൻ ചെയ്തീടുന്നതശേഷവും സ്വർഗ്ഗാശയാൽ കൂടെനോർക്കുമവരെ ഞാൻ വെടിഞ്ഞിടാ • യാഗംദാനംജപംകൊണ്ടുമതിനാൽ പുണ്യമൽപവും എനിക്കെങ്കിൽ തെങ്ങൾക്കു സമമായിട്ടിനിമേലതു • എൻകർമ്മഫലമായ് സ്വർഗ്ഗഭോഗംനീണാളിരിക്കുകിൽ അവരോടൊത്തതായെന്നാൽ മതിനിൻപ്രീതിമൂലമായ്.

സൂതൻപറഞ്ഞു

ഏവം ചൊല്ലിക്കഴിഞ്ഞനേരത്തിന്ദ്രൻ ത്രിഭുവനേശ്വരൻ പ്രസന്നൻ ധർമ്മൻ വിശ്വാമിത്രൻ ഗാധിനന്ദനൻ • ചെന്നു ജാതികൾ നാലും പാർപ്പുള്ളയോദ്ധ്യയിലെത്തിനാർ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻകേൾക്കമാറായുരഞ്ഞാൻ വിബുധാധിപൻ: • 'ജനങ്ങളെല്ലാമാം സ്വർഗ്ഗത്തിൽ വരുവിൻ ക്ഷണം ധർമ്മദേവപ്രസാദത്താൽ നിങ്ങൾക്കിന്നു ലഭ്യമായ്;' ധർമ്മിഷ്ഠനായ ഭൂപാലൻ ഹരിശ്ചന്ദ്രനമോദിനാൻ പൗരരോടായ് സ്വർഗ്ഗലോകം പ്രാപിച്ചീടുവിനെന്നതായ്.

സൂതൻപറഞ്ഞു

ഇന്ദ്രനങ്ങുചൊല്ലുംവാക്കുകേട്ടവർ തുഷ്ടരായ് സംസാരത്തിൽ വിരക്തന്മാർ സുതരിൽ ഭാരമൊക്കെയും • വച്ചുമോദത്തൊടുംകൂടി സ്വർഗ്ഗത്തിന്നായ് ഗമിച്ചതേ ദിവ്യദേഹത്തൊടെല്ലാരുമതിസന്തോ

ഷ്ടരായ് ॥ പിന്നെ സൽക്കർമ്മവിമാനത്തിലേറിയാനന്ദാധിപൻ റ്റമ്പുരുഷരോടുകൂടെ അയോദ്ധ്യാപുരത്തിലായ് ॥ രാജ്യാഭിഷേകം സുതനായ രോഹിതാശ്വന്നു ചെയ്തവൻ പൂജിച്ചിട്ടിനിയിപ്പാരിടം തന്നൊട്ടുമേ ദേവന്മാർ പ്രീതിപൂർവ്വം കൊണ്ടുപോയിതാം ॥ മഹാകീർത്തിയോടും ക്രിയാ ഹരിശ്ചന്ദ്രനവൻ ഭഗവൽകീർത്തിയിലന്ത്യ വിമാനമതിൽ വാണിതേ ॥ ശുക്രമുനി പറഞ്ഞാനന്ദമോടെ ഇങ്ങനേരമാൽ ദൈത്യാചാര്യൻ മഹാഭാഗൻ സർവ്വശാസ്ത്രജ്ഞനാം കവി.

ഋഷി പറഞ്ഞു

സത്യവ്രതത്വമാഹാത്മ്യമാർന്നൊരാക്കർമ്മതൻ ഫലമതെന്തെന്നും ഹരിശ്ചന്ദ്ര രാജേന്ദ്രസാലോക്യം പ്രാപിക്കയാൽ ॥

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിത്രമെന്നീ പുണ്യപവിത്രമാം കഥയതിനെൻ ദുഃഖത്തിൻ കർമ്മമിതു കേൾക്കുന്ന സർവ്വരാഗവൈരാഗ്യം ॥ സമ്പത്താർത്ഥികൾക്ക് സമ്പത്തും പുത്രാർത്ഥികൾക്കു പുത്രനും രാജ്യാർത്ഥികൾക്കു രാജ്യവും.

ശ്രീമഹാഭാഗവതേ നവമസ്കന്ധേ
ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനം
ഇരുപത്തേഴാമദ്ധ്യായം

ഇരുപത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു

ശതാക്ഷിതൻ പാദപത്മങ്ങളിൽ ഭക്തിയാർന്ന ധാർമ്മികൻ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻതൻ ചരിതം വിസ്തരിച്ചു സ്വയം ॥ ശതാക്ഷിയെന്തിനായിട്ടു ദേവീഭഗവതി ശിവാ അനുഗ്രഹമരുളീയതെങ്ങനെ ഭയങ്കരാംഗസ്വരൂപമാകുകെ ॥ പണ്ടൊരുനാൾ ശതാക്ഷിയുടെ ചരിത്രങ്ങൾ കേൾക്കേണമെനിക്കാശ്ചര്യം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

രാജാവേ! കേൾക്ക ചൊല്ലീടാം ശതാക്ഷീസംഭവം ശ്രേഷ്ഠം ദേവിതൻ കീർത്തനം ഭക്തനാം നിന്നോടിങ്ങു വാക്യമായ് ॥ ദുർഗ്ഗമാഖ്യൻ മഹാദൈത്യൻ ഹിരണ്യാക്ഷന്റെ വംശത്തിൽ പണ്ടുണ്ടായ് രുരുപുത്രനായ് ॥ ദേവന്മാർക്ക് ബലം വേദമതിൻ നാശത്തിലായവർ നശിക്കുമെന്നു വേദനാശം ചെയ്യണമാകയാൽ ॥ എന്നോർത്തവൻ തപം ചെയ്യാൻ ഹിമവാനിൽ ഗമിച്ചവൻ ധ്യാനിച്ചുംകൊണ്ടു വിധി

ഴേ,വസിച്ചാൻവായുഭക്ഷനായ് • ഉഗ്രമായിത്തപംചെയ്യുന്നേരം
വൽമീകമനേ സന്താപ്പ ... പുല്ലുകളാൽമൂടപ്പെട്ടു മാംസങ്ങൾ • ഹംസത്തി
ലേറിയുടനേ സരോജഭവൻ പ്രസന്നമുഖനായിത്താനവന്ന
വരമേകുവാൻ • സമാധിയിൽ കണ്ണടച്ചിരിക്കുന്നവനോടന്നുടൻ ബ്രഹ്മാ
വോതി:'നിനക്കിഷ്ടവരംവാങ്ങുക ... ഇഷ്ടനായിനീവര
മേശത്തിൽവന്നതോൻ' ബ്രഹ്മാവിൻവാക്കുകേട്ട് ദൈത്യനന്നെഴുന്നേറ്റു
ടൻ • പൂജിച്ചു.കരുവശങ്ങളെല്ലാമേകോർപ്പൂരവം മനസ്സിലോകത്തി
ലുംവിപ്രർവിള്ളുന്നമറിയുന്നതാം • ബ്രഹ്മാവെല്ലാമെൻസന്നിധാന
ത്തിൽവരണമോവിഭോ! ദേവന്മാരെജയിപ്പാൻബലവുംമനോരങ്ങങ്ങളും •
എന്നവൻവാക്കുകേട്ടുള്ളതെന്നൊന്നാമിതാവിധി ബ്രഹ്മദേവ
ൻ സത്യലോകത്തിനായ് ഗമിച്ചാൻ • അപ്പോൾഹിരണ്യൻ
ക്കുവരമെല്ലാമേറന്നപോയ് സ്നാനംഹോമംനിത്യകർമ്മംശ്രാദ്ധയാഗ
ജപാദിയും • കറഞ്ഞു,ശ്രുതിഘോഷങ്ങൾ ... ഹാഹാകാരവുമേറവും ഇതെ
ന്തിതെന്നന്ന്യോന്ന്യംചോദിച്ചുവിപ്രരൊക്കയും • വേദംനശിക്ക
യാൽനമ്മൾക്കാലക്കേടുവന്നതെന്തേ? ശ്രുതിലോപമെന്നാൽ
ഘോരമായിഭവിക്കുമേ • നമ്മൾക്കുപോയി ... ഗംഗാദിതന്നി
യെ അവൈരിദൈത്യന്റെ ... താപസർ • ആവർത്തി
ഹനോടേറ്റുപോർചെയ്വാൻശക്തിയില്ലാത്തതുകൊണ്ട് പ്രാ
ണരക്ഷക്കായ് കാനനംതന്നിലായ് • ... പരാശക്തി ... ധ്യാ
നിച്ചുകൊണ്ടവർ ഗിരിഗുഹകളിൽപാർത്തുതപവിൽ ... •
ഹോമങ്ങളെല്ലാം ... നാഥ! ... ഇല്ലാതെ ...
ല്ലാമുണങ്ങിജലഹീനയായ് • ഉണങ്ങിപ്പോയ കുളങ്ങളും വാപികൂപങ്ങ
ളാകവേ ഇതേ സൃഷ്ടിയുണ്ടായിട്ടില്ല ... ! ... • ജനങ്ങൾ
തങ്ങളേറെമണ്ണടഞ്ഞവയെല്ലാം ... മോർത്തൻശവമു
ട്ടനിറഞ്ഞുതേ • ഏവംകഷ്ടംഭവിച്ചപ്പോൾ ... ജനങ്ങൾ
ദേവിസർവ്വമഹിമവാൻതന്റെപാർശ്വത്തിലെത്തിനാർ ധ്യാനപൂജ
കളാലെന്നുംദേവിയെയവർവാഴ്ത്തിനാർ • ആധാരംവിട്ടാശ്രയിച്ചാര
വളങ്ങനേരക്തിയായ് കൃപചെയ്യണമഹേശാനി!ലോകമാതൃജനങ്ങ
ളിൽ • അപരാധികളെന്നാലും,ശ്ലാഘ്യമല്ലിതെന്തശിവേ! കോപംകള
കദേവേശി! സർവ്വാന്തര്യാമിരൂപിണി! • നീപ്രേരിപ്പിച്ചതെല്ലാമേ ചെ
യ്യുന്നെല്ലാമീജനം കണ്ടില്ലേപലനാളുകളായി ഞങ്ങൾക്കില്ലന്യഗതിയെന്ന
നി • ഇപ്പിക്കലോൾചെയ്യുന്നതിനന്നീസാമർത്ഥ്യമെഴുന്നവൾ ഇതമഹാ
സങ്കടത്തിങ്കൽനിന്നരക്ഷിക്കണമമ്മേ • ജലമില്ലാതെയീഞങ്ങൾക്കി

വിളിച്ചീടുന്നതെങ്ങനെ? ജഗദംബേ! പ്രസാദിക്ക പ്രസാദിക്ക മഹേശ്വരി! ॥
അനന്തകോടിബ്രഹ്മാണ്ഡനാഥേ! നിന്നെ നമിച്ചിടാം ശുദ്ധസത്വരൂപയാം
ചിദ്രൂപിണിയായ നിന്നെ നമിച്ചിടാം ॥ വേദാന്തവേദ്യയാം ലോകനാഥേ! നി
ന്നെ നമിച്ചിടാം ഇതല്ലിതല്ലെന്നു വേദമെല്ലാം ചൊല്ലുന്നതാരെപ്പോ ॥
സർവ്വകാരണയദ്ദേവിതന്നെ ഞാൻ നമിച്ചിടാം ഏവം പ്രാർത്ഥിതയാ
യിട്ടാദിലോകേശി ജഗദംബിക ॥ പാർവ്വതീ ബഹുനേത്രങ്ങളുള്ളൊരാകൃ
തികാട്ടിനാൾ നീലാഞ്ജനംപോൽ, നേത്രങ്ങൾ നീലത്താമരയിതൾപ്പോ
ടി ॥ ഒന്നുപോൽ പൊങ്ങിവൃത്തത്തിൽ തടിച്ച കഠിനസ്തനം ശരം, പ
ത്മം, ജരാമരം വിശപ്പുമാററുന്ന പൂക്കളും ॥ തളിരും ഫലമൂലങ്ങൾ ശാകാ
ദികളുമങ്ങനെ അനന്തരസമേതങ്ങളും, വില്ലും, കൈകളിലാണ്ടുമേ ॥
സർവ്വസൗന്ദര്യസാരത്താലതിലാവണ്യശോഭിതം കോടിസൂര്യപ്രഭ
യൊത്തൊരംഗം, കരുണാരസസാഗരം ॥ ഇത്തരം രൂപം കാട്ടിയിട്ടെല്ലാ നയനങ്ങ
ളിൽനിന്നുമേ വർഷിച്ചാൾ ഭൂമിയിൽ ദേവി ജലധാരകളേറെയും ॥ നവരാ
ത്രം മഹാവൃഷ്ടിയുണ്ടായന്നേത്രജലങ്ങളാൽ എല്ലാവരേയും ദേവി തോഷി
പ്പിച്ചിതു ദയാലുവാൾ ॥ തോഷിപ്പിച്ചാളൗഷധികളാലും ലോകങ്ങളെ
യുമേ നദീനദപ്രവാഹങ്ങളെ ജലത്താൽ നിറച്ചുതേ ॥ മുൻപൊളിച്ചുവ
സിച്ചോരാ വിണ്ണോർ വെളിയിൽ വന്നുടൻ സ്വരങ്ങൾ വിപ്രരുമൊന്നായ് വാ
ഴ്ത്തിനാരാമഹേശിയെ ॥ നമോ വേദാന്തസംവേദ്യേ! നമോ ബ്രഹ്മസ്വരൂ
പിണി! മായകൊണ്ടു ജഗത്സൃഷ്ടി ചെയ്യുമംബേ! നമോ നമഃ ॥ ഭക്ത
വിൺമരമേ! ദേവി! ഭക്തർക്കായ് ദേഹധാരിണി! നിത്യതൃപ്തേ! നിരുപ
മേ! ഭുവനേശ്വരി! നമോ നമഃ ॥ ഞങ്ങൾക്കനുഗ്രഹമേറെക്കണ്ണുകൾ നീ
ധരിക്കയാൽ "ശതാക്ഷി"യെന്നു നിൻ നാമം വിളിച്ചീടട്ടെ സുന്ദരി! ॥ സ്തു
തിപ്പാൻ ശക്തിയില്ലംബേ! ക്ഷുധാപീഡിതരാകയാൽ കൃപ ചെയ്യുക
വേദങ്ങളേയും നീ കൊണ്ടുവരിക.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നവർ വാക്കു കേട്ടംബ ഭക്ഷിപ്പാനായി നൽകിനാൾ കയ്യിലു
ള്ള ശാകങ്ങൾ സ്വാദേറും ഫലമൂലവും ॥ അന്നങ്ങളും പലവിധം പെ
ട്ട ഭോജ്യങ്ങളോടതും അനന്തരസമൊടൊത്തു പുത്തനായുളവിച്ചവ ॥
ഉണ്ടായന്നുമുതൽ "ശാകംഭരി"യെന്നുള്ള നാമവും അപ്പോളുണ്ടായ് ക
ളികളും, ദുർഗ്ഗൻ ചൊല്ലിയറിക്കയാൽ ॥ സസൈന്യനായ് പോരിനെത്തി
സായുധൻ ദുർഗ്ഗമാസുരൻ വേഗത്തിൽ ശരമെയ്തക്ഷൗഹിണിയായിര
മൊത്തവൻ ॥ ആർത്തം തട്ടത്താൻ ദേവ്യഗ്രനിൽക്കുമാ ദേവസംഘയേ
എല്ലാ വിപ്രഗണത്തെയുമവ്വണ്ണം താൻ തട്ടവൻ ॥ വിണ്ണോർസംഘ
ത്തിലുണ്ടായിതപ്പോൾ കിലികിലാരവം സ്വാത്മം ചേർ ...

യെന്നുവിളിച്ചതെ ॰ അവൾക്കു ചുറ്റും രക്ഷയ്ക്കായ് ചക്രം തേജോമയം
ക്ഷണം നിർമ്മിച്ചതിൻ വെളിയിലായ് നിന്നാളു ജഗദംബിക ॰ ദേവി
ക്കും ദൈത്യന്മാർക്കുമിടയ്ക്കപ്പോളുണ്ടായി സംഗരം ശരവർഷം കൊണ്ടു സൂര്യ
ബിംബം മൂടിട്ടുള്ളതാം ॰ പരസ്പരം ശരം തട്ടിട്ടുണ്ടായ് തീപ്പൊരിയോടുമെ
കഠോരമാം ഞാണൊലിയാലെല്ലാദിക്കും മുഴങ്ങീടും ॰ ദേവീദേഹത്തിൽ
നിന്നുണ്ടായുടനെ ഘോരശക്തികൾ കാളികാ, താരിണീ, ബാലാ, ത്രിപു
രാ, ഭൈരവി, രമാ ॰ ബഗളാ, പിന്നെ മാതംഗി, സാക്ഷാൽ ത്രിപുരസു
ന്ദരീ കാമാക്ഷീ, തുളജാ, ദേവീ, ജംഭിനീ, മോഹിനീ, തഥാ ॰ ഛിന്നമ
സ്താ, ഗുഹ്യകാളീ കൈകൾ പത്തായിട്ടുള്ളവർ മുപ്പത്തിരണ്ടു, അറുപത്തിനാ
ലു ശക്തികൾ വേറെയും ॰ പിന്നെയും ദേവിമാരുണ്ടായാരസംഖ്യങ്ങളസം
ഖ്യമായ് മൃദംഗശംഖവീണാദിനാദപൂരിതമായ് രണം ॰ ശക്തികൾ
കൊന്നു തെരുതെരെ ദൈത്യാക്ഷൗഹിണിയെയുടൻ സേനാനായകനായ്
മുൻപിൽ വന്നു നിന്നിട്ടു ദുർമ്മൻ ॰ അശ്ശക്തികളോടൊന്നിച്ചു പോർ
ചെയ്യാനാദ്യമാരിപു മഹത്താം യുദ്ധമുണ്ടായതങ്ങുണ്ടായ് ഘോരപ്പെരു
മ്പുഴ ॰ അക്ഷൗഹിണികളെല്ലാം താൻ നശിച്ചു പത്തു നാളിനാൽ പ
തിനൊന്നാം ദിനം ഘോരമുടനെ ചൊന്നു മാറവേ ॰ ചുവന്ന ചന്ദനമാല്യ
വസ്ത്രവും പൂണ്ടു ദുർമ്മൻ മഹോത്സവം ചെയ്തു യുദ്ധത്തിനായി തേരിലേ
റിനാൻ ॰ മഹാവേഗത്തോടശ്ശക്തികളെയെല്ലാം ജയിച്ചവൻ ദേവി
തൻ തേരിനു നേരെ തന്റെ തേരുകൊണ്ടു നിറുത്തിനാൻ ॰ ദേവിക്കും ദൈത്യ
നും തമ്മിലുണ്ടായ് വൻ ഘോരമാം രണം രണ്ടുയാമം വരെയും മുറ്റും തീ
യുണ്ടായിട്ടും പോരി ॰ അയച്ചു പതിനഞ്ചുഗ്രശരങ്ങളുടനംബിക നാലു
കൈകളെ നാലമ്പാൽ തേരാളിയെയൊരമ്പിനാൽ ॰ രണ്ടമ്പാൽ കണ്ണു
തോറും രണ്ടാലൊരമ്പാൽ ധ്വജമായതും അഞ്ചമ്പാൽ ദൈത്യന്റെയുള്ളും
താൻ ഭേദിച്ചു ജഗദംബിക ॰ ചോര ഛർദ്ദിച്ചംബികതൻ മുൻപിൽ വീണു
മരിച്ചവൻ അവന്റെ തേജസ്സുമന്നിട്ടു ദേവിയിൽ ചെന്നു ചേർന്നിതു ॰ ആ
വീരൻ ഹതനായപ്പോൾ ശാന്തമായി ജഗത്ത്രയം ബ്രഹ്മാദികളൊന്നായെ
ല്ലാരും വാഴ്ത്തിനാരുടനംബയെ ॰ ഹരിശങ്കരന്മാർ മുൻപിലാക്കിക്കൊണ്ടു
സഗദ്ഗദം.

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു

ജഗദ്ഭ്രമാ, ന്യൂഭാവകാരണേ! പരമേശ്വരി! ശാകംഭരി! നമ
സ്കാരം ശതനേത്രേ! ശിവേ! നമഃ ॰ സർവ്വോപനിഷദുൽഘുഷ്ടേ! ദുർഗ്ഗമാ
സുരനാശിനി! നമോ മായേ ശ്വപരിശിവേ! പഞ്ചകോശാന്തരസ്ഥിതേ! ॰
ധ്യാനിക്കുന്നാരെ മുനിമാർ നിർവ്വികല്പമനസ്സിനാൽ ഭജിക്കാം പ്രണവാ
ർത്ഥത്തിൻ രൂപമായുള്ളവളേ ശിവേ ॰ അനന്തകോടിബ്രഹ്മാണ്ഡനാ

ഷ്ടിക്കുംദിവ്യരൂപയാം ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വാദിമാതാവേവമന്പോടു വാഴ്ത്തുന്നതിച്ചി ടാം • ശതാക്ഷിപരമശാന്തിരൂപയുള്ളംബയെന്നിയേ ഇവ്വണ്ണമാരെ ശരണാർത്ഥികൾക്കേകിടുംസർവ്വേശ്വരനെന്നവൻ?

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വാദിസുരന്മാർവാഴ്ത്തപ്പെട്ടവളംബിക പൂജിക്കപ്പെ ട്ടോരുദ്രവ്യങ്ങളാൽ, സന്തുഷ്ടയായുടനെ • വേദങ്ങളെക്കൊണ്ടുവന്നുടൻ വിപ്രർക്കുനൽകിനാൾ വിശേഷിച്ചുരചെയ്താളപ്പികഭാഷിണിമധുരാ രി • 'എന്റെയീതനുവൽകൃഷ്ടാ പാലിക്കുകവിശേഷമായ് ഇന്നതെ ന്യവന്ദനീയനർത്ഥംകേണ്ടില്ലേ?നിങ്ങളിന്നുതാൻ • പൂജ്യ ഞാൻ നിങ്ങളാ ലെന്നുംസമാസംസേവ്യയായവൾ മംഗലത്തിന്നിതന്നീതയിപ്പോ ഴും ഞാനരുളുമാൻ • എന്നീയുത്തമമാഹാത്മ്യം പഠിച്ചിടുകനാളുതോ റുമതിനാൽതുഷ്ടയായോപദങ്ങളൊക്കെ ഞാൻ സംഹരിച്ചിടാം • ദുർഗ്ഗമാ സുരസംഹാരാൽ "ദുർഗ്ഗ"യെന്നാണെനിക്കുപേർ ശതാക്ഷിയെന്നമിവ ളെയുഗ്രഹിപ്പോൻമുക്തനായിടും • എന്റെയെന്തിനുരയ്ക്കുന്നതത്ര ത്തായ് സാരമോതിടാം എല്ലാദേവാസുരന്മാരാലും ഞാൻ സംസേവ്യയെ പ്പോഴും'.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഇതോതിട്ടുമറഞ്ഞാളദ്ദേവിവാനവർകാണവേ തോഷമിട്ട ന്നുകീർത്തിച്ചിടാനന്ദരൂപിണി • ശ്രേഷ്ഠമാഹാത്മ്യം ഞാനിതെ ല്ലാംനിന്നോടോതിനേൻ ഗൂഢമായ് വച്ചുഞാനെന്നാൽ സർവ്വകല്യാണ മേകിടും • ഇതദ്ധ്യായംകേട്ടിയോട്ടാർക്കുംകുന്നനിത്യവും സ ർവ്വേഷ്ടസിദ്ധിയോടവൻ ദേവിലോകസുഖിച്ചിടും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം
ശതാക്ഷീമഹിമ
ഇരുപത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

സൂര്യവംശനൃപന്മാർതൻശ്രേഷ്ഠം ചരിതമിങ്ങനെ സോമവംശ ജർതൻവൃത്താന്തങ്ങളൊന്നിത്തെളളമോതിടും • പരാശക്തിപ്രസാദ ത്താൽവൻപുള്ളോരായ്ഭവിച്ചവർ എന്നതന്നതറിഞ്ഞാലുംബുദ്ധ മാർഹിട്ടുമന്നവ! • ഐശ്വര്യശ്രീയുജ്ജ്വലതയുംചൊടുജന്തുക്കളൊക്കയും പാരാക്ഷാത്യംശമായുണ്ടായവരെന്നധരിക്കനീ • ഇവതംമറവൃ്പതം

ശക്ത്യുപാസകരായവർ സംസാരവൃക്ഷവേരിന്നുകോടാലികളുമായ് വ്വ
പ! ॥ അതുകൊണ്ടുപണിപ്പെട്ടും സർവ്വയാണാമഹേശ്വരി ഉമയെ
യറിയിപ്പിപ്പാൻപോൽപ്പിട്ടമറവുസേവകർ ॥ പരാശക്തിപരമ
ജ്ഞാനമായഭവാനെക്കട്ടിത്തൊന്ന വേദമാംപോൽക്കതേർക്കണ്ടു, തിനാൽ
താൻക്രമേണതന്നായ ॥ പരബ്രഹ്മസ്വരൂപമായ് മററില്ലാത
ദേവത സർവ്വാത്മരൂപിണിയായ്പരബ്രഹ്മമയിയായതും ॥
അതിൽനിന്നധികം മറ്റു പദ്യതമംവേദപാഠകനാൽ ജഗത്തെല്ലാമ
തിൽകൊത്തുമുള്ളവളെപരമേശ്വരി ॥ അവളെയറിയാതവർമൂഢരാ
ണല്ലുനിശ്ചയം വാനരശേഷരുകളിന്മേവിളിപ്പിട്ടുന്നുമാനവർ ॥ ദേവീ
രൂപംധരിക്കാതെമുക്തരായിബ് ഭവിപ്പിട്ടും അതിനാൽതാനൊരുവ്യൂനാ
...ശ്രാവണയിൽ.

"ധ്യാനത്താലായവർ, തൻഗുണത്തിൽ
മറഞ്ഞചിച്ഛക്തിയെയങ്ങുകണ്ടാർ".

അതുകൊണ്ടു പണിപ്പെട്ടു ജന്മസഫലമാകുവാൻ പ്രേമംചേ
ർത്തുഭക്തിയോടെ, ... ശ്രദ്ധയോടെ ॥ സംഗമെല്ലാംവിട്ടു
... മനസ്സിങ്കൽ ശ്രീദേവിനിത്യനായ് വരേണ്ടുന്നാ
... ॥ നൽപ്പിറപ്പുറത്തിൽവ്യാജനയെങ്കിലും
... ബന്ധനംവിട്ടുമുക്തനാം ॥ നന്നായ് പണിപ്പെ
ട്ടുതന്നാൽ ... ദേവിയെ വിരാഡ് രൂപം, സൂത്രരൂപ യന്തര്യാമി
സ്വരൂപിണീ ॥ പടിപ്പടിയായ് ചിത്തശുദ്ധിയോടുമാകെട്ടുമുമ്പിലായ്
സച്ചിദാനന്ദലക്ഷ്യാത്മരൂപാബ്രഹ്മസ്വരൂപിണീ ॥ ...
... മനംലയിക്കിലവളിലതംബോധയു
ഗം ... ॥ ദേവീകഥകൾ ... മനസ്വി
കൾ ... ബഹുപാവനം ॥ മോക്ഷം, പുണ്യം, ധർമ്മബു
ദ്ധി, കീർത്തിയുന്നംകമക്കൾ അതുതാനോതിനീവരെയെന്തിപ്പിക്ക
ണക്കേൾക്കുവാൻ.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുമഹേശന്മാരും ... വാണീലക്ഷ്മീ
ഗൌരികളെന്നുള്ള ... ॥ പ്രസിദ്ധം ഗൗരിലക്ഷണമ
കളായിവരാണന്മേ പാർവ്വതീതൻമകനും മഹാലക്ഷ്മിയെന്നപേരുഞ്ഞി
ട്ടും ॥ മൂലദേവിയിലുണ്ടായ, ദേവമാത്രവ്യക്തി വർകന്യകൾ? ഇതുസംഭാവ്യമാ
കുന്നുമുനേ! സംശയമുണ്ടിതിൽ ॥ സംശയച്ചേദി, നീയതൊന്നുവാളുമെ
ന്നുടെ ഛേദിക്കണം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു:

രാജാവേ! കേൾക്ക ചൊല്ലീടാം രഹസ്യം പരമാത്ഭുതം ശ്രീദേവീകഥനാംനിന്നോടില്ലൊന്നുംതനവാച്യമായ് ॥ ത്രിമൂർത്തികൾക്കന്നു ദേവീത്രയത്തെനൾകിയപ്പൊരാ അന്നുതൊട്ടവർമൂന്നാളുംസ്വസ്വകൃത്യാദികൾ നടത്തിനാർ ॥ ഹാലാഹലാഭിധർദൈത്യരൊരുകാലത്തുമന്നവ! മഹാപരാക്രമികളായ് ലോകംമൂന്നുംജയിച്ചതേ ॥ ബ്രഹ്മാവിൻവരദാനത്താൽമദിച്ചിട്ടസുരസൈന്യരായ് കൂട്ടത്തോടുചെന്നുകൈലാസവൈകുണ്ഠങ്ങളുമായവർ ॥ ഹരനുംഹരിയുംഘോരമായിട്ടറുപതിനായിരം വത്സരംമുഴുവൻപോരുചെയ്തുദൈത്യരൊടുമ്മാറ് ॥ ഹാഹാകാരമുളൊരുണ്ടായ് ദേവമാനവസേനയിൽ പണിപ്പെട്ടുവധിച്ചാരദ്ദൈത്യരെ ഹരിശങ്കരർ ॥ സ്വസ്ഥാനങ്ങളിലെത്തീട്ടുനടിച്ചാരഭിമാനവും ദൈത്യരെക്കൊല്ലുവാൻമൂലമായശക്തികൾമുൻപിലായ് ॥ അവർതന്നഭിമാനംകണ്ടുപർവ്യാജാൽചിരിച്ചതേ ഗൗരിയുംലക്ഷ്മിയുംവ്യാജാൽചിരിക്കുന്നതുകണ്ടപ്പോൾ ॥ അഭിമാനത്തിൽമോഹിച്ചുകോപിച്ചുഹരിശങ്കരർ പറഞ്ഞോരവമാനത്താലവരൊട്ടുടനന്തരം ॥ അപ്പോളായവരെവിട്ടുദേവിമാർരണ്ടുപേരുമായ് മറഞ്ഞുടനെഹാഹാകാരവുംസംഭവിച്ചതേ ॥ അവരെയവമാനിക്കകൊണ്ടിട്ടുഹരിശങ്കരർ ത്യക്തരായിട്ടുതേജസ്സുംശക്തിബോധവുമറ്റുപോയ് ॥ ഇതെന്തുസംഭവിച്ചുന്നാവിധിചിന്തതുടങ്ങിനാൻ ഇരുവരെയുമൊന്നുംസ്വകാര്യങ്ങൾക്കശക്തരായ് ॥ ഹേതുവില്ലാതെയെന്താണിസ്സങ്കടംവന്നുചേരുവാൻ? കുറവില്ലാജഗത്തിന്നാപ്രളയംസംഭവിക്കയോ ॥ അറിയുന്നില്ലിതിൻമൂലംപകരംചെയ്യുന്നതെങ്ങനെ? ഇച്ചിന്തയാൽതളർന്നേറം കണ്ണടച്ചുധ്യാനനാകിനാൻ ॥ ഇതുവന്നുപരാശക്തികോപത്താലെന്നറിഞ്ഞുടൻ സാവധാനനായ്തീർന്നാൻപത്മജൻഭൂപസത്തമ! ॥ അവർചെയ്യേണ്ടകാര്യങ്ങളുടൻതാന്താൻനടത്തിനാൻ സ്വശക്തിതൻപ്രഭാവത്താൽകുറേക്കാലംതപോനിധി ॥ വിഷ്ണുപീശർക്കുസുഖത്തിനായ് മന്നതൊട്ടവരേക്ഷണം സനകാദികളാംതന്റെപുത്രരൊടുംവരുത്തിനാൻ ॥ നമിച്ചാരവരോടീവാർത്തയിനാനന്തരമോതിനാൻ ഞാൻ കാര്യാസക്തനാണിപ്പോൾതപംചെയ്യുതിനക്ഷമൻ ॥ ജഗൽകാര്യം നടത്തുന്നപരാശക്തിക്കതിനായ് ശിവനുംവിഷ്ണുവുംവീണാർമദികോപിക്കകാരണം ॥ അതിഭക്തിയൊടാശ്ചര്യ്യതപംചെയ്തുഭവരായ് അപ്പരാശക്തിയെനിങ്ങൾപ്രസാദിപ്പിക്കണംക്ഷണം ॥ ശക്തിയൊടവരെവ്വണ്ണംമുൻപിലെപ്പോലെയാകുമോ അവ്വണ്ണമെയ്യുനി

അറംക്കവർക്കിങ്കീർത്തിയേററവും • ഏവൻകുലത്തിലുണ്ടാകുമങ്ങതി
കളവൻകുലം ജഗത്തെല്ലാംശുദ്ധമാക്കംകൃതകൃത്യമായിടും.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

ബ്രഹ്മാവിൻവാക്കുകേട്ടിട്ടക്ഷണംതാട്ടവരൊക്കയും ദേവീസേവ
യ്ക്കരണ്യങ്ങളെപ്രാപിച്ചാർശുദ്ധമാനസർ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം
ഗൌര്യവതാരകാരണം
ഇരുപത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം

മുപ്പതാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

അവർപിന്നെവനത്തിങ്കൽഹിമവാന്റെതടത്തിലായ് മായാ
ബീജജപത്തോടുംതപംചെയ്താർസമാഹിതർ • ലക്ഷംവർഷംവരെ
പരാശക്തിധ്യാനത്തോടാണവർ അപ്പോൾദേവിപ്രസാദിച്ചുപ്രത്യ
ക്ഷപ്പെട്ടുമന്നവ! • പാശാങ്കുശവരാഭീതിനാലുംകൈകൂടുംകണ്ണുമായ് ക
രുണാരസസമ്പൂർണ്ണസച്ചിദാനന്ദരൂപിണി • ശുദ്ധരാംമുനിമാർലോ
കാംബികയെക്കണ്ടുവാഴ്ത്തിനാർ: 'വിശ്വരൂപസ്വരൂപമാംവൈശ്വാനരമൂർത്തി
ക്കമായ്നമഃ • നമസ്തൈജസരൂപസ്ഥിലിംഗദേഹങ്ങളൊക്കയും എ
തിൽബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നാസൂത്രാത്മവപുഷേനമഃ • നമഃപ്രാജ്ഞസ്വ
രൂപസ്ഥായ് നമോവ്യാകൃതമൂർത്തയേ നമഃപ്രത്യക്സ്വരൂപസ്ഥായ് നമസ്തേ
ബ്രഹ്മമൂർത്തയെ • നമസ്സർവ്വസ്വരൂപക്കായ് സർവ്വലക്ഷ്യാത്മമൂർത്തയേ' എ
ന്നിയാൽതൊഴുതെയിട്ടറിസ്തുതിച്ചീടുന്നദേവിയെ • നമിച്ചാർപാദപത്മ
ത്തിൽഭക്താലികളൃഷീന്ദ്രരുംഉടൻപ്രസാദിച്ചുരുവിചൊല്ലിനാളംബിക
ഭാഷിണി: • 'മഹാന്മാരേ!വരംകേൾക്കുകെന്നുഞാൻവരദാമതാ' അ
വളുടെതൻവാക്കുകേട്ടിട്ടുവിപ്രന്മാർശക്തിയോടാന്തിയും • ശക്തിലാഭമെല്ലാം
സ്വീകരിച്ചാർമന്നവസത്തമ! ദേവനപ്പോളെൻകുലത്തിൽദേവി!നീ
ജാതയാകണം • കൃതാർത്ഥനാകമെന്നാൽഞാനംബികയെന്നുചൊ
ല്ലിനാൻ ജപം,ധ്യാനം,പൂജയതും,സ്ഥാനങ്ങൾവിവിധങ്ങളും • എനി
ക്കനിൻമുഖംകൊണ്ടുതാൻചൊല്ലീടണമെന്നുമേ.

ദേവിപറഞ്ഞു

അവക്കീസ്ഥിതിയെൻശക്തികളെനിന്ദിച്ചുവന്നതേ എനിക്കൊ
ന്നിക്കലുംചൊല്ലാസ്സുപാദാധമിതേവിധം • ഇപ്പോളവർക്കെൻകൃപയാൽശരീ
രംസ്വസ്ഥമായ്ത്തും ഉണ്ടാമസ്സക്തികൾപോലാഴിയിലുംനിൻഗൃഹത്തിലും

എന്നാജ്ഞകൊണ്ടുവിഷ്ണ്വീശന്മാരെപ്പോഴുമോയവർ മായാബീജമ
ന്ത്രമെനിക്കെന്നുമേറ്റവും പ്രിയമുള്ളതാം • ധ്യാനിക്കേണ്ടെൻ വിരാട്ട് രൂപ
മല്ലെന്നാലീസ്വരൂപമോ സച്ചിദാനന്ദമാം രൂപമോ,മൽസ്ഥാനങ്ങളോ
ള്ളതാൻ • എന്നെ ധ്യാനിക്കേണം നിങ്ങളാം സദാ,പൂജിക്ക സർവ്വദാ.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

എന്നോതീട്ടു മറഞ്ഞാളംബ ത്രിപുരവാസിനി ദക്ഷാദികളാം മു
നികളും ബ്രഹ്മാവിന്നരികെ ചെന്നിതാർ • വിനയത്തോടു വൃത്താന്തമെല്ലാം
വിധിയോടോതിനാർ ഹരീശരും സ്വാസ്ഥ്യരായി സ്വകാര്യക്കാരരായ് നൃ
പ! • ഗർവ്വും പോയ് പരാശക്തിപ്രസാദത്താൽ വർദ്ധിതൻ കാലാന്തരെ
പരാശക്തി ജന്യ സ്വവതരിച്ചതേ • അക്കാലത്തിങ്കലുണ്ടായീതെത്ര
ലോകങ്ങളിലുമുത്സവം സന്തോഷത്താൽ പുഷ്പവർഷം ചെയ്തു ദേവകളൊ
ക്കെയും • പെരുമ്പറകൾ വിണ്ണിങ്കൽ കൊട്ടിമുഴക്കിനാർ ശു
ദ്ധാത്മാക്കളുള്ളതാം സാധുക്കൾക്കു ചിത്തം പ്രസന്നമായ് • ഒഴുകീ പുഴകൾ
ശംസ്യാനൃത്തൻ സുപ്രസന്നനായിതേ അതിമംഗലജനിച്ചപ്പോളുണ്ടായ് സർവ്വ
ത്ര മംഗളം • പേരിട്ടു സതിയെന്നാ ബ്രഹ്മരൂപവിക്കയാൽ ശിവന്ന
താനേകി,മുന്നം ശിവൻ തൻ ശക്തിയാകയാൽ • ദക്ഷൻ തൻ ദൈവ
യോഗത്താൽ ദേഹിച്ചു തീർന്നിലായവൾ.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു

അനർത്ഥകരമീവാക്യം കേൾപ്പിച്ചു നീ മുനീശ്വര! ഇതമഹാദേവസ്സ
ദേവിയുമഗ്നിയിങ്കൽ ദേഹിച്ചുപോയ്? • തന്നാമമോർക്കിൽ മർത്ത്യർക്കി
ന്നും സംശയമേറ്റം കേട്ടും ദക്ഷൻ തന്നോടു കർമ്മത്തിൻ ഫലത്താലെന്തു
ശമമായ്.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

കേൾക്ക രാജൻ! പുരാവൃത്തം സതീദഹനകാരണം ദുർവ്വാസസ്സെന്നാ
നാർ ജാംബൂനദത്തിൽ വാഴുമംബയെ • ചെന്നു ദർശിച്ചു തൻ മായാബീജം
മന്ത്രം ജപിച്ചവൻ പ്രസാദിച്ചു തന്നെ ദേവി വണങ്ങിനാനംബ നിറഞ്ഞിട്ടും •
പൂത്തൊന്നാലിക്കും തൻ കണ്ഠമാലയെയവനേകിനാൾ പ്രസാദിച്ചേകമ
തിനെ ഗ്രഹിച്ചാൻ ശിരസാ മുനി • ആകാശമാർഗ്ഗമായിട്ടന്നേ വേഗം ചെ
ന്നത്തുപോയവൻ സതീതന്റെ പിതാം ദക്ഷൻ വസിക്കുമിടത്തെത്തി
നാൻ • സതിയെക്കാണ്മതിന്നായ് ദേവിപാദം വണങ്ങിനാൻ ദക്ഷൻ
മുനിയോടിദ്ദിവ്യമാലയാർക്കുള്ളതെന്നേ • കിട്ടീ ഭൂമിയിൽ മർത്ത്യർക്ക്
കിട്ടാത്തതാണെന്നു കേട്ടു തൻ ദക്ഷൻ തന്നായാചിക്കെ മുനികളിലേകിട്ടേ
കിനാൻ • അതുല്യമാം ദേവി തന്റെ പ്രസാദത്തെ സ്സുഗന്ധമാം ആമാല
യെ മുനിയോടായ് പ്രാർത്ഥിച്ചു സതി തൻ പിതാ • മൂന്നു ലോകങ്ങളിലുള്ള

ന്തംശവീഭൂതനായിട്ടായ് എന്നോർത്തവന്നാശ്വസിച്ചാനാമാലമുനി സത്തമൻ • ഭക്തനാമായവയവാങ്ങിവച്ചാൻതന്നുടെമന്ദിരേ മാല്യാദി ത്താക്കളെല്ലാന്നിച്ചുശ ദിക്കണ്ണനായിക്കിലായ് • കാലാഗന്ധത്തിൽമോ ഷിച്ചുരാവിൽസംഗമസക്തനായ് അപ്പാപത്താലവൻശങ്കരങ്കലുംദേ വിമായിട്ടും • സതിക്കുമൊപ്പുന്നുംവെച്ചാൻദ്വേഷബുദ്ധിയായ് അ ദ്വേഷത്താലവനിൽനിന്നങ്ങാമായാതടസ്സതി • മഹിപ്പിച്ചു സതീയ ന്മേരെന്നുയോഗാഗ്നിയിങ്കലായ് ഹിമവാനിൽനിന്നുപിന്നീടാമഹസ്സു ത്ഭവിച്ചതേ.

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു

തൻപ്രാണപ്രിയയാംദേവിയുടൽവിട്ടുവാണ്ണിവൻ വേർപാടി നാൽദുഃഖിയായിട്ടെന്തുചെയ്തു മഹാമുനേ!

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

പിന്നീടുണ്ടായകർമ്മംഞാൻചൊല്ലുവാൻശക്തനല്ലതാൻ ശിവ കോപത്തിനാലുണ്ടായ് ത്രൈലോക്യപ്രളയംനൃപ! • ഉണ്ടായ് ഗണ ത്തോടുംവീരഭദ്രനാമ്രുദ്രകാളിയും ആരംഭിച്ചാൻവീരഭദ്രൻഭൈത്രലോ ക്യത്തെമുടിക്കുവാൻ • ബ്രഹ്മാദിവാനോർശരണംപ്രാപിച്ചുശിവനേയു ടൻ സർവ്വസംഹാരംചെയ്യുന്നപ്പോൾകരുണാനിധിമഹേശ്വരൻ • അവർക്കി യമേകിട്ടൊരാട്ടിന്റെതലചേർത്തുടൻ ജീവിപ്പിച്ചാൻദക്ഷനെ,താൻ ഖിന്നനായനന്തരം • യാഗശാലയതിൽചെന്നുകണ്ടാൻദുഃഖദുഃ ഖിയായ്കണ്ടാൻതീയിൽദഹിക്കുംചിൽകലയാംസതിദേഹത്തെ • ചേർത്തു ഉൾകയറിനാൻ കഷ്ടം സതി! എന്നന്ദതിനാൽ ദുഃഖനാനാദേശങ്ങ ളിൽചുറ്റിയലഞ്ഞാൻഭ്രാന്തചിത്തനായ് • അപ്പോൾബ്രഹ്മാദിദേവ ന്മാരേറംചിന്തയുള്ളവരായ് ഹരിയപ്പോൾവില്ലുകൊണ്ടുമുറിച്ചാൻനൽ ശരങ്ങളാൽ • സതിയുടെയംഗമെല്ലാം,പൊഴ്ന്നിടുണ്ടായാരോദിക്കിലായവ നാനാകൃതിയോടുള്ളികളെല്ലാംവാണാൻമഹേശനും • സ്വരൂപത്തോടേതി നാനീശനീസ്ഥാനങ്ങളിലംബയേ അതിഭക്ത്യാഭജിപ്പോർക്കില്ലൊന്നുംദു ർല്ലഭമായ്ദ്ധ്രുവം • തന്നംഗങ്ങളിലായ്വാഴുന്നീസ്ഥാനങ്ങളിലംബിക യെ സ്ഥാനങ്ങളിൽമർത്ത്യന്മാർപുരശ്ചരണംചെയ്യുകിൽ • വേഗംമന്ത്രാ സിദ്ധിയാകുംമായാബീജംവിശേഷമായ് എന്നോതിട്ടാദിക്കിലെല്ലാം വിരഹാൾനോയ്ശിവൻ • ജപധ്യാനങ്ങളോടൊന്നുവാണുകാലംകഴി ച്ചതേ.

ജനമേജയൻപറഞ്ഞു

സ്ഥാനങ്ങളവയേതെല്ലാംസിദ്ധപീഠങ്ങളായവ എത്രയുണ്ടെന്നു നാമങ്ങളവ,ലോകനാട്ടുചൊല്ലുക • ആസ്ഥാനങ്ങളിലേദേവീനാമങ്ങ ളുമെല്ലാം കൃതാർത്ഥനാംഞാനതിനാൽകൃപാബ്ധേ! മുനിപുംഗവ!

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

രാജാവേ! കേൾക്കെ ചൊല്ലീടാം ദേവീപീഠങ്ങളിന്നു ഞാൻ അവ
യേ കേൾക്കിലുടനാനരൻ പാപവിഹീനനാം • ശ്രുതിക്കും മന്ത്രസിദ്ധിക്കു
മംബയേ സേവചെയ്യുവാൻ ഉള്ളൊരാപ്പീഠമെല്ലാം ഞാൻ സൂക്ഷ്മമായി
ട്ടു ചൊല്ലിടാം • കാശിയിങ്കൽ വിശാലാക്ഷി ഗൌരീമുഖനിവാസിനീ
നൈമിശാരണ്യമാം ക്ഷേത്രേ ലിംഗധാരിണിയെന്നവൾ • പ്രയാഗ
യിൽ ശ്രീലളിതാ, കാമുകീ ഗന്ധമാദനേ തെൻമാനസത്തിൽ കുമുദാ,
സർവ്വകാമവുമേകിടും • വിശ്വകാമാ ഭഗവതീ വടക്കേമാനസത്തിലും
ഗോമതീ ഗോമന്തത്തിങ്കൽ, മന്ദരേ കാമചാരിണീ • മദോൽകടാ
ചൈത്രരഥേ ജയന്തീ ഹസ്തിനാപുരേ കാന്യകുബ്ജത്തിൽ ഗൌരീ മല
യാദ്രിയിൽ രംഭയും • ഏകാമ്രപീഠമതിലദ്ദേവി കീർത്തിമതീ നൃപ! വി
ശ്വേശ്വരീ വിശ്വമതിൽ, പുഷ്കരേ പുരുഹൂതയും • കേദാരപീഠമതി
ലദ്ദേവി സന്മാർഗ്ഗദായിനീ മന്ദാഹിമവൽപൃഷ്ഠേ, ഗോകർണ്ണേ ഭദ്രക
ർണ്ണിക • സ്ഥാനേശ്വരീ ഭവാനീ, വില്വകേ വില്വപത്രിക ശ്രീശൈ
ലേ മാധവീ ദേവി, ഭദ്രാ ഭദ്രേശ്വരത്തിലും • ജയാ വരാഹഗിരിയിൽ, കമ
ലാ കമലാലയേ രുദ്രാകോടിയിൽ രുദ്രാണീ, കാളി കാലഞ്ജരത്തിലും • സാ
ളഗ്രാമേ മഹാദേവീ, ശിവലിംഗേ ജലപ്രിയ മഹാലിംഗേ കപിലയാം, മാ
കോടേ മുകുടേശ്വരി • കുമാരി മായാപുരിയിൽ, സന്താനേ ലളിതാംബി
ക • ഗംഗയിൽ മംഗലാദേവി, വിമലാ പുരുഷോത്തമേ ഉൽപലാക്ഷി സ
ഹസ്രാക്ഷേ, ഹിരണ്യാക്ഷേ മഹോൽപല • വിപാശയിലമോഘാക്ഷി,
പാടലാ പുണ്ഡ്രവർദ്ധനേ നാരായണീ സുപാർശ്വത്തിൽ, ത്രികൂടേ ഭദ്ര
സുന്ദരീ • വിപുലേ വിപുലാദേവി, കല്യാണി മലയാദ്രിയിൽ ഏകവീരാ
സഹ്യഗിരൌ, ഹരിശ്ചന്ദ്രേ ചന്ദ്രിക • രമണാ രാമതീർത്ഥത്തിൽ, യമു
നായാം മൃഗാവതി കോടവീ കോടതീർത്ഥത്തിൽ, സുഗന്ധാ മാധവേ വനേ
ത്രിസന്ധ്യാ ഗോദാവരിയിൽ, ഗംഗാദ്വാരേ രതിപ്രിയ • ശിവകുണ്ഡേ ശു
ഭാനന്ദാ, നന്ദിനീ ദേവികാതടേ രുക്മിണീ ദ്വാരവതിയിൽ, രാധാ വൃന്ദാ
വനത്തിലും • ദേവകീ മഥുരയിൽ, പാതാളേ പരമേശ്വരീ ചിത്രകൂ
ടമതിൽ സീത, വിന്ധ്യനിൽ വിന്ധ്യവാസിനീ • കരവീരേ മഹാലക്ഷ്മി,
യുമാദേവി വിനായകേ ആരോഗ്യാ വൈദ്യനാഥത്തിൽ, മഹാകാളേ മ
ഹേശ്വരി • ഉഷ്ണതീർത്ഥത്തിലഭയാ, നിതംബാ വിന്ധ്യപർവ്വതേ മാണ്ഡ
വ്യേ മാണ്ഡവീ ദേവി, സ്വാഹാ മാഹേശ്വരീപുരേ • ഛാഗലണ്ഡേ പ്രച
ണ്ഡാഖ്യാ, ചണ്ഡികാ മകരന്ദകേ സോമേശ്വരേ വരാരോഹാ, പ്രഭാസേ
പുഷ്കരാവതി • ദേവമാതാ സരസ്വത്യാം, പാരാവാരാബ്ധിതൻ തടേ മ

ഫാലമെന്നമഹാഭാഗ,ചൊല്ലാം പിംഗലേശ്വരി ॥ സിംഹികാകൃതി
ശൌചമന്നി,ഖതിശം കരികാതികേ ഉല്പലാവാത്തങ്കലോലാ,സുഭദ്ര
ശോണനസംഗമേ ॥ മാതാസിദ്ധവനങ്ങളിൽ,യനംഗാമിതൊല്ലുമേ ജാല
ന്ധരേവിശ്വമുഖീ,താരാകിഷ്കിന്ധപർവ്വതേ ॥ ദേവദാരുവനേപുഷ്ടി,മേ
ധാകാശ്മീരമണ്ഡലേ ഹിമവാനിൽഭീമദേവി,തുഷ്ടിവിശ്വേശ്വരത്തിലും
കപാലമോചനേശുദ്ധി,മാതാകായാവരോഹണേ ശംഖോദ്ധാരെധരാ
ദേവിധൃതിപിണ്ഡാരകത്തിലും ॥ ശിവയായ്ത്തന്നെ ചന്ദ്രഭാഗ, അച്ഛോദ
ത്തിൽകല വേണ്ണതിൽ ദേവിയമൃതാ,ബദര്യാമുർവ്വശിയാം ॥ ഔഷധി
ശ്ചോത്തരകുരൌ,കുശദ്വീപിൽകുശോദക മന്മഥാ ഹേമകൂടത്തിൽ ,കുമു
ദേ സത്യവാദിനി അശ്വത്ഥേ വന്ദനീയാം ഭോതിധിഃ വൈശ്രവണാലയെ
ഗായത്രീ വേദവദനേ,പാർവ്വതി ശിവസന്നിധൌ ദേവലോകത്തിലിന്ദ്രാ
ണീ,ബ്രഹ്മാസ്യത്തിൽസരസ്വതി ॥ സൂര്യബിംബെ പ്രഭാദേവി,മാതൃക
ളിൽവൈഷ്ണവി അരുന്ധതീ സതികളിൽ നാരിമാരിൽ തിലോത്തമ ॥
ചിത്തെ ബ്രഹ്മകലാ ദേഹികൾക്കെല്ലാം ശക്തിയായവൾ ആറിട്ടെട്ടാ
ണപീഠങ്ങളിവ ഭൂപശിഖാമണേ! ॥ അവയ്ക്കു നാഥന്മാർ ചൊന്നതു
യും ദേവിമാരെയും സവിശേഷം പീഠങ്ങളെല്ലാം ചൊല്ലിയുള്ളതെ ചെയ്തൊൻ ॥
പ്രസംഗത്താൽ മറവ്വുവിച്ചുള്ള മുഖ്യസ്ഥലങ്ങളും ശ്രേഷ്ഠരീതിയിൽ റെട്ടു
നാമങ്ങൾക്കും കണ്ണൊന്നു കേട്ടവൻ ॥ പാപങ്ങളെല്ലാം പോയ് ദേ
വീപദത്തിൽ ചേർന്നിടും ഈ പീഠങ്ങളിൽ മാനവിധി പോലുള്ള
യാത്രയായ് ॥ പിതൃക്കൾക്കു തൃപ്തിയും ശ്രാദ്ധാദികർമ്മവും ശ്രീ
ദേവിതൻമഹാപൂജയും ചെയ്യുവിൽ ॥ പിന്നെയും ക്ഷമിക്കണം ദേ
വിയോടപേക്ഷിക്കേണമായവൻ താനന്തഃകൃതാർത്ഥനായിത്തീരുമെന്നോർക്കുക
പാർത്ഥ! ॥ ഭക്ഷ്യഭോജ്യങ്ങളെ വിപ്രർ,സുവാസിനികൾ, കന്യകൾ ബ
ടുകാദ്യാദിവർക്കെല്ലാം ഭുജിപ്പിച്ചീടണം നൃപ! ॥ ഈ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ വാഴ
ന്നോർ ചണ്ഡാലാദികളെങ്കിലും ദേവീസ്വരൂപരാണെല്ലാം പൂജിച്ചീട
ണമാകയാൽ ॥ പ്രതിഗ്രഹാദിയെല്ലാം വർജ്ജിക്കണം നൃപ! പുര
ശ്ചരണമന്ത്രത്തിൻ ചെയ്യുന്നം ശക്തിപോലവെ ॥ മായാബീജംകൊണ്ട
താഴ്ത്തീടത്തിൽ വാഴുകെന്നവ പൂജിക്കിലാവനണ്ഡേ മന്ത്രസിദ്ധിയ
സംശയം ॥ വിത്തശാഠ്യം ചെയ്യാതെ ദേവീക്ഷേത്രത്തിൽ താനെവൻ ദേവി
യിൽ പ്രീതനായവൻ യാത്ര ചെയ്യുന്നതാണവൻ ॥ ആയവൻ ശ്രേഷ്ഠമാ
യുള്ള ബ്രഹ്മലോകത്തിലായിരം കല്പകാലം വാഴുമവൻ പിതൃക്കൾ ശ്രീ
പുരത്തിലും ॥ ഒടുവിൽ ജ്ഞാനിയായ്ത്തീർന്നു മുക്തനായ്മരിച്ചിട്ടും ഇന്ന
ാറിട്ടെട്ടു നാമങ്ങൾ ജപിച്ചോർ പലർ സിദ്ധരായ് ॥ ഇവരെല്ലാമെഴു
തിയ സ്ഥലത്തുണ്ടാകും പുസ്തകം ഗ്രഹമാരിഭയം ചെറുമാത്സലത്തിൽ

ഭവിച്ചിടാ ॥ സൌഭാഗ്യമെന്നും വർദ്ധിക്കും പെട്ടെന്നു മാസിയിലാഴി
പോൽ ഈനാമങ്ങളും ജപിപ്പോനില്ലാതെല്ലുമായ്‌ നൃപ! ॥ ദേവി
തൻ ദിവ്യനാമാമൃതം കൃതകൃത്യനാമവൻ ഭക്തിമാനവനേവാനോർക്കെ
വിശ്വപാവനൻ ദേവം ॥ എന്നും ദേവകളും പൂജിക്കും ഭിന്നദേവതിങ്ങളെ
അമർ ശ്രാദ്ധകാലത്തിലിന്നാറിയെട്ടു നാമം ജപിക്കുകിൽ ॥ പിതൃക്കളും
തൃപ്തരായിട്ടു പരമാം ഗതിയാണ്ടിടും ॥ മുക്തിക്ഷേത്രങ്ങളാണെല്ലാം സാ
ക്ഷാൽ ജ്ഞാനമന്ത്രങ്ങളും സിദ്ധപീഠങ്ങളും ബോധിച്ചുമാനവർ പോയ്
ഭജിക്കണം ॥ ശ്രീദേവിതൻ രഹസ്യാതിരഹസ്യങ്ങളശേഷവും ॥ നീ ചോ
ദിച്ചതുകൊണ്ടുമേലെന്തിച്ഛിക്കുന്നു കേൾക്കുവാൻ?

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം
ആകെത്തീർത്ഥപീഠവർണ്ണനം
മുപ്പതാമദ്ധ്യായം.

മുപ്പത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു

ഹിമവാനിൽനിന്നു ദേവീമഹത്ത്വങ്ങളായിതെന്നതി മുൻപുരച്ചതു
നികഴിപ്പോർ വിസ്തരിച്ചുരചെയ്യണം ॥ ഏവനൊരാളെവൻ ദേവീകഥാ
സുധകുടിക്കിൽ? സുധാപാനേതൃപ്തിയുണ്ടാകില്ലതിക്കഥ കേൾക്കുകിൽ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

കൃതാർത്ഥൻ, ഭാഗ്യവാൻ, ധന്യൻ പരാശക്തി ശിക്ഷിതൻ പോൽ നി
ർവ്യാജമാം ഭക്തിപരാശക്തിയിൽ ചേർപ്പിക്കയാൽ ॥ കേൾക്കപ്പു
രാവൃത്തം സതീദേഹം ദഹിക്കവേ ഭ്രാന്തനായ് ചുറ്റിത്തിരിഞ്ഞു
നടന്നസ്ഥിരനായ് ശിവൻ ॥ പ്രപഞ്ചത്തിൻ ചിന്ത വിട്ടു സമാധിയിലേറ്റു
ക്രമവേ ധ്യാനിച്ചംബികയെയാത്മവാനായ്ക്കാലം കഴിച്ചുതേ ॥ ദേവശ
ത്രുമില്ലാതായ്തീർന്നു ത്രൈലോക്യത്തിങ്കലൊക്കെയും ഭൂമിയാഴികളോടെ
ല്ലാജഗത്തും ശക്തിഹീനമായ് ॥ അശേഷക്ഷമ ചിന്താതുരമാനന്ദം കുറ
വായ് നൃപ! ചിന്താതുരന്മാരായ് സുരന്മാരൊക്കെയും ॥ ദുഃഖാഗ്നി
മഗ്നരായെന്നും രോഗഗ്രസ്തരായിതേ ഗ്രഹങ്ങൾ ദേവകളും വിപരീത
ത്തിലായുടൻ ॥ ദേവിയെന്യേ ദുഃഖദൈവങ്ങളാൽ മന്നവർ ഖിന്നരായ്
ഇക്കാലത്തിങ്കലുണ്ടായി താരകാഖ്യൻ മഹാസുരൻ ॥ ത്രൈലോക്യനാഥ
നായ്ത്തീർന്നു ബ്രഹ്മാവിൻ വരത്തിനാൽ ശിവപുത്രനെന്ന്യേ ശിച്ചാൽ കൊ
ല്ലുകില്ലെന്നതാൻ വരം ॥ വിധിയേവമവൻ തൃപ്തികല്പിച്ചീടുകയാലവൻ
ശിവന്നു പുത്രനില്ലായ്കയാൽ മോദത്തോടലറീടിനാൻ ॥ അസുരോപദ്രവം

മൂലം സപ്താസനം വിട്ടുവെച്ചകം ശിവനപുത്രനില്ലാഞ്ഞിട്ടധികം ചിന്ത
വെച്ചൂതെ ● [illegible] ഭാഗ്യമില്ലാ
[illegible] ● എന്നാൽ തമ്മെയെല്ലാം
[illegible] ഏകാന്തേ [illegible] ,ഉപായവു
[illegible] ● [illegible] വാഴ്ന്നി
ല്ലമന്നിമ [illegible] ● [illegible]
[illegible], പരമില്ലിതിൽ നമ്മെപ്പെട്ടിപ്പിച്ചീടാനായവരം തൻ ശിക്ഷയാ
ണിതു് ● [illegible] ശിക്ഷകളായും ഉണ്ടോ
[illegible] ● പിന്നാമ്പൊന്നായം [illegible]
[illegible] [illegible] ഭൂവിൽ സഹി
ച്ചിടം ● [illegible] നി
വ്യാജഭക്ത്യാ, [illegible] ● സ്വര [illegible]
തീട്ടാ [illegible] പുറപ്പെട്ടാനായ [illegible]
യകൻ ● പ്രാപിച്ചാർ [illegible] പുര
[illegible] ● [illegible],അ
തിൻ [illegible]
യും ചിലർ [illegible], ചിലർ [illegible] ● ചിലർ സ്വ
[illegible], [illegible] ചിലർ [illegible] ചിലർ ക്രൂ
[illegible] ചിലർ ● [illegible] ചിലർ [illegible]
[illegible] ● ഇവവണ്ണം [illegible]
[illegible] മാസത്തിൽ നവമീവെളളി
യാഴ്ചയിൽ ● [illegible]
[illegible] ● [illegible]
[illegible]
[illegible] ● [illegible]
[illegible] ● സ്ത്രീയല്ല
[illegible]
[illegible] ● [illegible] കാലത്തു [illegible]
[illegible] ● [illegible]
[illegible]
[illegible] കേയൂരമം
[illegible] ● [illegible]
[illegible] ● നി
[illegible] വന്നിതാം

ന്ദുഖംപോലെയുള്ളൊളിതവളം ॥ നൽതങ്കത്തോടകശോഭിപ്പിച്ചീടുംവ ക്ത്രാബ്ജമുള്ളവളം അഷ്ടമിച്ചന്ദ്രനെപ്പോലെനെററി,നീണ്ടുള്ള ചില്ലി കളം ॥ ഫുല്ലാംബുജാക്ഷികളം,നല്ലനാസികം,മധുരാധരം മുല്ലമൊട്ടൊ ത്തദന്തങ്ങളം,ശോഭിക്കുമുത്തമാംഗകം॥ മണിക്കളെയെഴുന്നൊരത്നകിരീടവുമ ണിഞ്ഞവളം കേശത്തിൽമല്ലികാപിച്ചിമാലയാലുംലസിപ്പവളം ॥ ക സ്തൂരീതിലകംനേത്രത്രയമെകാണുംവിളങ്ങുവോളം പാശാങ്കുശവരാഭീതി നാലുകൈകളിലാണ്ടവളം ॥ രക്തവസ്ത്രംധരിച്ചുള്ളോളം,മാതളനൂവി നൊത്തവളം സർവ്വശൃംഗാരവേഷാഢ്യാവാനോരെല്ലാംനമിപ്പവളം ॥ സർവ്വാശാപൂരികാസർവ്വമാതാസർവ്വവിമോഹിനി പ്രസന്നസുമുഖീദേവിമ ന്ദസ്മിതമുഖാംബുജ॥ അവ്യാജകരുണാമൂർത്തിയവളെക്കണ്ടുമുൻപിലായ് ആകൃപാമൂർത്തിയെക്കണ്ടുനമിച്ചാർസുരരൊക്കയും ॥ ശക്തരായില്ലാ ഞ്ഞുമോതാൻബാഷ്പസംരുദ്ധകണ്ഠരായ് പണിപ്പെട്ടാണ്ടുധൈര്യത്തെ ഭക്ത്യാവലംബിച്ചുടൻ ॥ പ്രേമാശ്രുപൂർണ്ണനേത്രന്മാർസ്തുതിച്ചാർജഗ ദംബയെ.

ദേവന്മാർപറഞ്ഞു

നമോദേവി!മഹാദേവി!ശിവേ!തേസതതംനമഃ പ്രകൃതിക്കായ് നമസ്കാരംഭദ്രക്കായ് നമനംസദാ.

സർവ്വജ്ഞയാമീശ്വരി! ശ്രീവഹ്നി! । സ്വധാരേ!കർമ്മഫല പ്രദാത്രി! ।। ദേവാഗ്നിതന്നകമേയാകൾവോളെ । ത്ര്യംബികേ!തേഞങ്ങൾന മിച്ചിടുന്നു ॥ പ്രാണങ്ങൾശോഭിപ്പാതുവാഗ്രൂപത്രയം । ഉണ്ടാക്കി, യോതുന്നതുമൂഢർതെല്ലും ॥ മേത്തനകശക്തിപൃഥക്കാമധേനുവാ । വാ ദേ ഞങ്ങൾക്കതുകളേപുഷ്ടിയായ് ॥ വിധിസ്സുതാ,വൈഷ്ണവി,ലോക നാശിനി । ഗിരീന്ദ്രജാ,വാണി,സുരാംബിക,സതീ ॥ നമിച്ചിടാമവമ നേകരൂപമായ് । വിളങ്ങിടുംപാവനപാദാംബുജേ ॥ മഹാലക്ഷ്മി യെയോർക്കുന്നു । ധ്യാനിക്കാംസർവ്വശക്തിയേ ॥ തോന്നിക്കട്ടവാംബു ദ്ധിയെ !

നമോവിരാട്സ്വരൂപക്കായ് നമഃസൂത്രാത്മരൂപിണി! നമോവ്യാ കൃതരൂപക്കായ് നമഃശ്രീബ്രഹ്മരൂപിണി! ॥ യദജ്ഞാനാജ്ജഗത്സർപ്പം പോൽരജ്ജുവിൽ ഭിക്ഷുവിഷ്ടം യജ്ജ്ഞാനാത്തതുവതില്ലാതാമാരൂപിക്കായ് നമിച്ചിടാം ॥ നമസ്തൽപദലക്ഷ്യാർത്ഥേ! ചിദേകരസരൂപിണി! അഖ ണ്ഡാനന്ദരൂപേ!വേദാന്തൈർപുഷ്ടിമിക! ॥ പഞ്ചകോശാതിരിക്തേ ശി!സാക്ഷിസ്വരൂപാഖ്യിനി! ദേവി!തത്പദലക്ഷ്യാർത്ഥേ!പ്രത്യഗാത്മ സ്വരൂപിണി!॥ ഹ്രീംകാരമൂർത്തേ!പ്രണവസ്വരൂപേ!തേനമോനമഃ നാ നാമന്ത്രാത്മികേ!ദേവികരുണേ!തേനമോനമഃ ॥ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവരാലെ

[illegible]

ശ്രീമഹാദേവി പറഞ്ഞു

[illegible]

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു

[illegible]

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

[illegible]

ദേഹിഭേദനാതാം യോഗം ജ്ഞാനവും വേദസമ്മതം ചൊല്ലുന്നാം പര
മേശാനി നിതാൻ ജ്ഞാനായ് ഭവിക്കുവാൻ.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നവൻ വാക്കുകേട്ടു പ്രസന്നമുഖപത്മയായ് വേദത്തിന്റെ
രഹസ്യാർത്ഥം പറവാനായ്ത്തുടങ്ങിനാൾ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം സപ്തസ്കന്ധം
ഭാഷാതിലകമാകുള്ള
മുപ്പത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം.

മുപ്പത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു.

ഞാൻ ചൊല്ലുന്നതു വാക്കെല്ലാം ദേവന്മാരും ശ്രദ്ധിക്കുവിൻ പ്രാ
പിക്കാമെന്റെ സ്വരൂപത്തെ ഇതുകൾ കേൾക്കുന്നമാത്രയിൽ. ഞാൻതാനി
തന്നാദ്യമന്യമൊന്നുമില്ല നഗാധിപ! അതാത്മരൂപം, ചിൽ, സംവിൽ,
പരബ്രഹ്മമേകനാമകം. അപ്രതർക്ക്യമനിർദ്ദേശ്യമനൌപമ്യമനാമയം
അതിന്നുണ്ടായ് സ്വയം ഒരു ശക്തിയെന്നാത്മശക്തി വിശ്രുത. സത്തല്ലത
ന്നസത്തല്ലതുഭയത്താൽ സമസ്തത്തും ഇവലക്ഷണങ്ങൾ പരാർത്ഥ
വാച്യമവസ്തുവാണതു്. ഇതഗ്നിക്കുഷ്ണതപോലെ സൂര്യന്നു കിരണങ്ങൾ
പോൽ ചന്ദ്രന്നു ചന്ദ്രികയെപ്പോലെ എന്നോടു ഇതു ജനിച്ചവൾ. അവളി
ൽ, പ്രളയേ ജീവാത്മാക്കളും, കർമ്മങ്ങളും, കാലവും സുഷുപ്തൌ വ്യവഹാര
ത്തോടു ലയിച്ചീടുന്നമട്ടായ്. എൻ മായാശക്തിയോടു ചേർന്നീ ഞാൻ ജഗൽ
കാരണഭൂതയായ് മായക്കു ദോഷമാധാരമാമാത്മാവേ മറയ്ക്കുന്നതാൻ.
ചൈതന്യാഭേദമായ് ചിന്മായക്കു നിമിത്തത പറഞ്ഞിട്ടും പ്രപഞ്ചത്തിന്നു
മാലുപാദാനത്വമതായിട്ടും. തപം, തമസ്സ്, ജാ, ജ്ഞാനം ജഡം, പ്രകൃതി,
ശക്തിയും പ്രധാനമെന്നു മൊഴിഞ്ഞീടും മായയെ ചിലതായ് ചിലർ ചൊല്ലിടുന്നു മാ
യയെന്നും ശൈവശാസ്ത്രവിശാരദർ അവിദ്യതാൻ മായയെന്നു വേ
ദതത്വാർത്ഥചിന്തകർ വേദാന്തികളിലിവ ഒന്നെന്നു ചൊല്ലീടും പലനാമവും ദൃ
ശ്യതയാൽ ജഡമതാം ജ്ഞാനനാശാലസത്തുമാം. ദൃശ്യതയില്ലചൈ
തന്യത്തിനെന്നാലതാം ജഡം സ്വയംപ്രകാശം ചൈതന്യമല്ലത
ന്യപ്രകാശിതം. അനവസ്ഥയിനാൽ തന്നാലും പ്രകാശിതമല്ലതു് കർത്താ
കർമ്മവുമൊന്നാകാ, ദീപംപോലതിനാലതു്. സ്വയംപ്രകാശമന്യത്തെ
പ്രകാശിപ്പിച്ചിടുന്നതും നിത്യതയതിനാൽ താനാബോധരൂപിണി

യാംമമ • ജാഗ്രൽസ്വപ്നസുഷുപ്ത്യാദൈരൂപ്യംവ്യത്യാസമെങ്കിലും
ബോധവ്യത്യാസാന്തരംലേശമില്ലാക്കമെടോ മമ • ഉണ്മയെന്നോതീടില
തിനെസാക്ഷിയായ് കണ്ടറിഞ്ഞിട്ടു ജ്ഞാനരൂപംതന്നെ ഭജിച്ചീടും
പിന്നെയുമൊക്കക • അതിനാൽതന്നെനിത്യത്വം ചൊല്ലുന്നുശാസ്ത്രവെ
ദികരും പരപ്രേമാസ്പദത്വത്താലതിന്നാനന്ദരൂപവും • ഭവിച്ചീല്ലെന്നല്ല
സുഖാമെൽഭവിച്ചീടുമെന്നതായ് അന്യമെല്ലാംവ്യാജമാകയകൊണ്ടസം
ഗത്വവുംഭദ്രം • അതുകൊണ്ടപരിച്ഛിന്നത്വവുമുണ്ടിയിനിക്കതാൻ
ആജ്ഞാനം,അല്ലേതവധർമ്മംധർമ്മികളണ്ടാംബാധത്വവും • ജഡാധീനത്വ
വും ജ്ഞാനത്തിനില്ലണ്ടാവതുംനഹി ചിദാത്മത്വവുമില്ലല്ലോചിത്തു
ചിത്തിനാമെളിയാ • ആത്മാജ്ഞാനസ്വരൂപൻതാൻസ്വരൂപന്തമെ
പ്പോഴും നിത്യൻപൂർണ്ണൻചെച്ചവിട്ടോൻമൈചതജാലവിവർജ്ജിതൻ •
അവനക്കാരകർമ്മാദിരൂപമംതന്നുടമായയാൽ പൂർവ്വവാസനയാൽക
ർമ്മകാലങ്ങൾപാകമാകവെ • തത്വങ്ങളെല്ലാമിരിപ്പാനായ്സൃഷ്ടികാമ
നതായിട്ടും അബ്ധോപൂർവ്വമീസൃഷ്ടി,യഹോ! നിന്നോടുരച്ചീടുന്നേൻ • എൻ
ലോകാതീതമായുള്ള രൂപവുംതാൻപറഞ്ഞിതേ അവ്യാകൃത"മതവ്യ
ക്തം"സർവ്വകാരണകാരണം • മായാശബളമെന്നുമെചൊല്ലീടുന്നുശാസ്ത്ര
മാകയും തത്വങ്ങൾക്കാദ്യമുണ്ടായസച്ചിദാനന്ദവിഗ്രഹം • സർവ്വക
ർമ്മത്തിനുംസാക്ഷിയിച്ചുജ്ഞാനക്രിയാശ്രയം ഹ്രീങ്കാരമന്ത്രവാച്യ
താൻതത്വങ്ങൾക്കാദിയായതും • അതിലാകാശമുണ്ടായിശബ്ദതന്മാ
ത്രരൂപകം സ്പർശാത്മകംവായുവത്രേരൂപാത്മാവാമായാമഗ്നിയും • രസാ
ത്മകംജലംപിന്നെഗന്ധാത്മികയതാംധര ശബ്ദൈകഗുണമാകാശം
വായുസ്പർശവാനപിതൻ • ശബ്ദംസ്പർശംരൂപമതുംചൊല്ലുമഗ്നിഗുണ
ങ്ങളായ് ശബ്ദംസ്പർശംരൂപമതുംരസവുംഗുണമപ്പിന • ശബ്ദംസ്പർശം
സംരൂപംഗന്ധവുംഗുണങ്ങളാം അത്രതങ്ങളിൽനിന്നുണ്ടായ് സൂത്രം,
ലിംഗമതിന്നുപേർ • സർവ്വാത്മകമതാത്മാവിൻസൂക്ഷ്മദേഹംഹിമാല
യ! മുൻപോതിനേൻജ്ഞാനവ്യക്തമതുകാരണദേഹമാം • ലിംഗാത്മ
വമതിൽ,ബീജരൂപമായ് വാസ്തുജംഗികൾ സർവ്വതത്വങ്ങളംപിന്നീടുപ്പ
ഞ്ചീകരണമാർന്നവ • അവയെണ്ണമായ്തീർന്നിട്ടുന്നാവിധംതൊന്നേ
ചെയ്തീടും മുൻചൊന്നൊരപ്പഞ്ചതത്വങ്ങളെണ്ണായ് പ്പകത്തതിൽ •
എല്ലാത്തിലുമെരോരംശംനാലാക്കിയവനാലുമെ ത്താത്തുവിട്ടന്യാം
യിൽചേർത്താലഞ്ചിലുമഞ്ചുമാം • തൽകാര്യംതാൻവിരാട്ദേഹമീ
യെൻസ്ഥൂലശരീരവും വെവ്വേറെയാപ്പഞ്ചതത്വാംശങ്ങളിൽനി
ന്നതാൻ ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങളുമുണ്ടായ്,പിന്നക്കണ്ണംഗിരെ! അ
തൊന്നാമെങ്കിലുംവ്യഷ്ടിമെതാൽനാലുമാതിരി. അതിന്നുനങ്കല്ല

വികല്പരൂപത്വം । ബോധിപ്പിടുന്നോരുമനമെന്നനാമം ॥ പഞ്ചഭൂതാദിയെ
ന്നാലമാലക്കളതന്ന്യേ । സ്വനിശ്ചയത്തോടറിയുന്നതെന്നോ ॥ ചിന്തനമെ
ന്നോരുമതിനെ യന്ന്വസന്ധാനവേളയിൽ അഹങ്കാരവൃത്തിയാകിൽ
പൊരഹങ്കാരമെന്നുമാം ● ശ്രുതങ്ങൾതന്നെരജോംശങ്ങളൊരോന്നിൽനിന്നു
ളിന്നമായ് കൎമ്മേന്ദ്രിയങ്ങളുണ്ടായിതെന്നാപ്രാണങ്ങളെയുരെ ● ഹൃ
ത്തിൽപ്രാണൻഗുദെഅപാനൻസമാനൻനാഭിയിങ്കലും ഉദാനൻകണ്ഠദെ
ശത്തിൽ, വ്യാനൻദേഹത്തിലൊക്കയും ● ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങളഞ്ചുമൊ
ന്നു കൎമ്മേന്ദ്രിയങ്ങളും അഞ്ചുപ്രാണങ്ങളുംബുദ്ധിമനസ്സുമിപ്പതിനേഴുമാ
യ് ● വരുന്നുസൂക്ഷ്മദേഹം, അതിനെലിംഗമെന്നുംപറഞ്ഞിടും ● ഞാനെന്ന
പ്രകൃതിതെളിഞ്ഞുവിധമായ്ചൊല്ലിടുന്നതെ ● ശുദ്ധസത്വാത്മികാമാ
യ, യവിദ്യ, ഗുണമിശ്രിതാ സ്വാശ്രയത്തെമറയ്ക്കാതരക്ഷിക്കുന്നതുമാ
യയാം ● അതിൽസ്വരൂപനാമാത്മാപ്രതിബിംബിക്കമായവൻ തന്നെ
യീശനാകുന്നതുഗുണാതീതസകലപരൻ ● സൎവ്വകൎത്താവുസൎവ്വ
ജ്ഞൻസൎവ്വാനുഗ്രഹകാരകൻ അവിദ്യയിലുമാത്മാവുപ്രതിബിംബിക്ക
ലുമാം ● ജീവനെന്നാണതിൻനാമംസൎവ്വദേഹാശ്രയംഗിരെ! വി
ദ്യോപാധികൾകൊണ്ടുപിംബിയ്ക്കുന്നതൊന്നുതന്നെയാം ● ദേഹത്രയാഭിമാന
ത്താലുമായ് മൂന്നുനാമവും കാരണത്തിന്നുപ്രാജ്ഞൻതാൻസൂക്ഷ്മ
ത്തിന്നതൈജസൻ ● സ്ഥൂലത്തിന്നുവിശ്വനെന്നുംമൂന്നായിച്ചൊല്ലി
ടുന്നതെ ഈശ്വരം, സൂത്രം, വിരാട്, എന്നുമെല്ലാമീശനാമങ്ങൾ ● വ്യഷ്ടി
സ്വരൂപൻതാൻജീവൻസമഷ്ടിരൂപകനീശ്വരൻ സൎവ്വേശ്വരൻതാൻ
ജീവാനുഗ്രഹത്തിന്നിച്ഛതാൻ ● നാനാഭോഗാസ്പദംനാനാവിധംവി
ശ്വംചമച്ചിടും അവരൊന്നിൽകല്പിതംഞാൻശക്തിപ്രതിഷ്ഠിതനെപ്പോ
ഴും ●

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഭാഷാഗദ്യം.

● ദേ വി ഗീ ത യി ൽ ത ത്വ നി രൂ പ ണം ●

മുപ്പതിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

മു പ്പ തി മൂ ന്നാ മ ദ്ധ്യാ യം.

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു

ചരാചരജഗത്തെല്ലാമെൻമായാശക്തികല്പിതം പരമാൎത്ഥ
ത്തിലാമായയെന്നിൽനിന്നന്യമല്ലതാൻ ● വ്യവഹാരാവസ്ഥയിങ്കൽ
മായാവിദ്യകളെന്നു ചൊല്ലിടും അതില്ലവാസ്തവത്തിങ്കൽകേവലംതത്വ
മാണുതാൻ ● ഞാനാകൎമ്മാദിയുതയായ് ഞാൻസൃഷ്ടിച്ചിജ്ജഗത്തിനെ പ്ര

വേശിക്കുന്നതിന്നുള്ളിൽ പ്രാണനെന്നുൻപറയാക്കിഞാൻ. പ്രാണനെന്ന
ക്രിയാവ്യാപകത്തിന്നു കാരണമാകയാൽ ഞായാദികളെക്കൊണ്ടുണ്ണ
ന്നൊരാകുന്നതുപോലെയവ. ഉപാധിയാൽ ഭിന്നയായിട്ടാൻ പലഭാവങ്ങളെ
ന്നോപ്പമായ് നിന്ദ്യാന്ന്യങ്ങളായുള്ളവയെ സംശോധിപ്പിക്കുന്നതാകുന്നൻ. ദോ
ഷിയല്ലയുള്ളപോൽ ശോഭനമല്ലാത്തവയെ കാണിക്കും ആരോപിക്കുന്നു ബു
ദ്ധ്യാദികർത്തൃത്വം ചിലരെന്നിലായ്. ചെയ്താവാതായാവണം ബോളുന്നറി
വറക്കണ്ണുമിക്കും ജ്ഞാനമാക്കൊണ്ടുമാകുമായാലും കൊണ്ടതെവിധം.
ജീവശബ്ദവിഭാഗങ്ങൾ കല്പിച്ചിട്ടിതായയാൽ ഘടാകാശമഹാ
കാശമെന്നുകൽപിച്ചിടുന്നപോൽ. കല്പിതം ജീവപരമാത്മാക്കളിൽ
ഭേദമങ്ങനെ ജീവത്വമൈശ്വര്യമൊന്നാകൽപിതം സ്വഭാവമല്ലതാൻ.
അതുപോൽ താനീശബ്ദനാമിക്കൊല്ലുംബെറ്റുതാവും ദേഹേന്ദ്രിയാദി
സംഘത്തിൻ വാസനാഭേദഭിന്നയും. അവിദ്യതാൻ ജീവഭേദഹേതുവ
ല്ലന്യമാകുന്നമേ ഗുണത്തിന്റെ വാസനാഭേദഭിന്നയായുള്ള മായതാൻ.
പരമേശ്വരനോടേതുവന്യമല്ലായെനാളുകേ എന്നിലാണീജഗത്തെ
ല്ലാം കോർത്തിരിപ്പതുപർവ്വത! ഞാനീശൻ ഞാൻ സൂത്രാത്മാ ഞാനാ
കുന്നൂ വിരാട്ടും ഞാൻ ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുരുദ്രൻ വാണീലക്ഷ്മീഗൌരി
യും. ഞാൻ സൂര്യൻ ഞാൻ താരകകൾ ഞാൻ താനചന്ദ്രനായതും പശു
പക്ഷിസംഘമപരം ഞാൻ ചണ്ഡാളൻ, കള്ളനുഗ്രമം. വ്യാധൻ ഞാൻ
ക്രൂരവൃത്തൻ ഞാൻ സൽകൃതൻ ഞാൻ മഹാജനം സ്ത്രീപുന്നപുംസകാകാ
രമുള്ളോന്താനസംശയം. എന്തൊരുതരം വസ്തുവതങ്ങു കാണുന്നതു
കേട്ടീടുന്നതും ഉള്ളിൽ വെളിയിലും ഞാനതെല്ലാം വ്യാപിച്ചിരിപ്പവൾ.
ചരാചരങ്ങളെന്നോവിട്ടില്ലല്ലൊരു വസ്തുവും ഉണ്ടെങ്കിലതുശൂന്യം താ
ൻ വന്ധ്യാപുത്രനതുല്യമായ്. സർപ്പമാദിഭേദങ്ങൾ തോന്നുമാറോ
ന്നായൊരുരജ്ജുവിൽ എന്നിൽ തോന്നുന്നതാണീലോകഭേദങ്ങളൊക്കെ
യും. അധിഷ്ഠാനമില്ലാതെ ശോഭിക്കുന്നില്ല കല്പിതം അതുകൊണ്ടുമെൻ സ
ത്തയാൽ താൻ വിളങ്ങുന്നിതു സമസ്തപോൽ.

ഹിമവാൻ പറഞ്ഞു.

ഈ സമഷ്ടിസ്വാത്മകം ദേഹമൊന്നീ ചൊല്ലിയതുപോലവേ കാണുമാനിച്ഛി
ച്ചിടുന്നെന്നിൽ കൃപയുണ്ടെങ്കിലംബികേ!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നവൻ വാക്കു കേട്ടിട്ടാഹരിയാദിവാനവർ തുഷ്ടരായിട്ട മോ
ദിച്ചാർ കൊണ്ടാടീട്ടാവചസ്സിനെ. അറിഞ്ഞിട്ടവർതന്നിഷ്ടം കാമധേ
നുസമാശിവ തൻ രൂപം കാട്ടിനാൾ ഭക്തകാമപൂരിണിയംബിക. പ
രമാമാവിരാട്‌രൂപം കണ്ടാർ ദേവകളൊക്കയും സ്വർല്ലോകം മസ്തകം സൂ

ൎയ്യചന്ദ്രന്മാർ നേത്രകണ്ണുകൾ ॥ ദിക്കുശ്രോത്രമമരർ വാക്കാം പ്രാണനാകുന്ന വായുവും വിശ്വംഹൃദയമെന്നോത്തും ശ്രവണജഘനമാമത്രും നഭസ്സു ലംനാഭിദേശം ജ്യോതിശ്ചക്രം വക്ഷസ്ഥലം മഹർല്ലോകംകണ്ഠദേശം ജനലോകംമുഖംമത്രം ॥ സത്യലോകാധസ്ഥിതമാം തപോലോകംലലാടവും ഇന്ദ്രൻതൊട്ടവർ ബാഹുക്കൾ ശബ്ദം ശ്രോത്രേന്ദ്രിയം തഥാ ॥ നാസത്യർ നാസകൾ ഗന്ധം ഘ്രാണമെന്നോതിടും ബുധർ അഗ്നിവക്ത്രമഹോരാത്രങ്ങൾ താൻ പക്ഷ്മങ്ങളായവ ॥ ബ്രഹ്മസ്ഥാനം ഭ്രൂവിലാസമപ്പുകൾ താലുവായത്രും രസം നാവെന്നു ചൊല്ലുന്നു കാലൻ ദംഷ്ട്രങ്ങളെന്നുമേ ॥ സ്നേഹലേശങ്ങൾ ദന്തങ്ങൾ മായയാകുന്നു പുഞ്ചിരി സൎഗ്ഗം കടാക്ഷം താൻ ലജ്ജയാകുന്നു മേലോഷ്ഠമായത്ര് ॥ ലോഭം കീഴ്ചുണ്ടധർമ്മം താൻ പൃഷ്ഠമെന്നോതിടുന്നതേ പ്രജാപതിയതാം മേഢ്രം ലോകം സൃഷ്ടിച്ചിടുന്നവൻ ॥ സമുദ്രങ്ങൾ കുക്ഷിയാണ് മലകൾ തന്നെയസ്ഥികൾ നദികൾ നാഡികൾ വൃക്ഷങ്ങളാണംഗരുഹങ്ങളും ॥ കൗമാരയൌവ്വനജരാവസ്ഥകൾ താൻ വയോഗതി മേഘങ്ങൾ തന്നെ കേശങ്ങൾ സന്ധ്യകൾ രണ്ടുമംബരം ॥ രാജൻ! ശ്രീജഗദംബികചന്ദ്രനാകുന്നു മാനസം ഹരിബുദ്ധിയവൾക്കന്തഃകരണം രുദ്രനായവൻ ॥ നാനാജാതിപശുക്കളവൾ ശ്രോണിദേശസ്ഥിതങ്ങൾ താൻ അതലംതൊട്ടലോകങ്ങൾ കട്യധോഭാഗങ്ങളാം ॥ ഈവണ്ണമാമഹാരൂപം കണ്ടമരപുംഗവർ ജ്വാലാകലംജഗതെല്ലാം നാവുകൊണ്ടിട്ടു നക്കിയും ॥ ദംഷ്ട്രാകടകടാശബ്ദം ചൊരിച്ചും നേത്രവഹ്നിയും പൂണ്ടുനാനായുധം ബ്രഹ്മക്ഷത്രമോദനമായുമേ ॥ ആയിരം തലനേത്രങ്ങളായിരം കാലുമായിരം കോടിസൂര്യപ്രഭം മിന്നൽ കോടിപോൽ ശോഭയുള്ളത് ॥ ഭയങ്കരം മഹാഘോരം ഹൃന്നേത്രങ്ങൾക്കതിഭീതിദം കണ്ടിട്ടമരരെല്ലാരും ഹാഹാകാരം മുഴക്കിനാർ ॥ മനസ്സിളകിയത്യന്തം മൂർച്ഛിച്ചുപോയവരൊക്കയും ഇവളംബികയാണെന്നോർമ്മയും കൂടിമാഞ്ഞുപോയ് ॥ ദേവിതൻ നാലുഭാഗത്തും നില്ക്കും വേദങ്ങൾ തൽക്ഷണം ഏറ്റം മൂർച്ഛിച്ചോരവരെയതിൽനിന്നുണർത്തിനാർ ॥ ധൈര്യമാന്നവരന്നേരം ശ്രേഷ്ഠശ്രുതിലബ്ധിയാൽ പ്രേമാശ്രുപൂർണ്ണനയനന്മാരായ് തൊണ്ടയടച്ചുമേ ॥ ബാഷ്പഗദ്ഗദയാം വാക്കാൽ സ്തുതിപ്പാനായ്തുടങ്ങിനാർ.

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു

നിൻ കേൾക്കുന്നായതങ്ങൾക്കുള്ള പരാധം ക്ഷമിക്കനീ കോപംകളയുകീരൂപംകണ്ടുഞങ്ങൾ ഭയന്നുപോയ് ॥ മൂഢരാം വാനവർ ഞങ്ങൾ നിന്നെ വാഴ്ത്തുന്നതെങ്ങനെ? അറിയാ ഞങ്ങളെങ്ങൾ നിന്നെയമ്മേട്ടറിഞ്ഞിടും ॥ പിന്നീടുണ്ടായവർക്കമ്മേ അറിവാം നിൻ പരാക്രമം? നമ

സ്ഥൂലവനേശാനി! നമസ്തുപ്രണവാത്മികേ! ॥ സർവ്വവേദാന്തസംസിദ്ധേ! നമോഹ്രീങ്കാരരൂപിണി! ഏതിൽനിന്നാണുത്ഭവിച്ചതഗ്നിയുംസൂർയ്യചന്ദ്രരും ॥ ഔഷധിക്കൂട്ടമുള്ളതസ്സർവ്വാത്മാവേനമിച്ചിടാം ഏതിങ്കൽനിന്നുണ്ടായ് ദേവകളുംസാദ്ധ്യരുംപക്ഷിവൃന്ദവും ॥ പശുക്കളുംമർത്ത്യരുമാസ്സർവ്വാത്മാവേനമിച്ചിടാം പ്രാണാപാനവ്രീഹിയവതപഃശ്രദ്ധകൾസത്യവും ॥ ബ്രഹ്മചര്യംവിധിയുമിങ്ങതിൽനിന്നതിനായ്നമഃ സമിത്ത്, പ്രാണ, നച്ചിസ്സ്, ഹോമം, ലോകമിതൊക്കയും ॥ ഏഴേഴെതിൽനിന്നുമുണ്ടായസ്സർവ്വാത്മാവിനായ്നമഃ സമുദ്രങ്ങൾമലകളുംനദീനദസമൂഹവും ॥ ഏതിൽനിന്നോഷധിരസങ്ങളുമായതിനായ്നമഃ യജ്ഞം, ദീക്ഷാ, യൂപം, ഓരോരോവിധദക്ഷിണകളൊക്കയും ॥ സാമം ഋക്ക് യജുസ്സെതിന്നസ്സർവ്വാത്മാവിനായ്നമഃ മുൻപിലുംപിൻപിലുംരണ്ടുപാർശ്വങ്ങളിലുമായ്നമഃ ॥ കീഴിലുംമേലിലുംനാലുദിക്കിലുംതേനമോനമഃ അലൌകികമതാംനിന്നീരൂപത്തെനീമറയ്ക്കണം ॥ അതിസുന്ദരമാംനിൻമുൻരൂപത്തെത്തന്നെകാട്ടുക.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഏവംഭയന്നസുരരെക്കണ്ടകരുണയുള്ളവൾ ഘോരരൂപംമറച്ചിട്ടുകാട്ടിനാൾസുന്ദരാകൃതി ॥ പാശാങ്കുശവരാഭീതിധരംസർവ്വാംഗകോമളം കരുണാപൂർണ്ണനയനംമന്ദസ്മിതമുഖാംബുജം ॥ കണ്ടസ്സുന്ദരരൂപത്തെഭയമില്ലാതെദേവകൾ അതിമോദത്തോടുംകൂടിനമിച്ചാർശാന്തചിത്തരായ്.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം
വിരാഡ്രൂപദർശനം
മുപ്പത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

മുപ്പത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു

നിർഭാഗ്യരാംനിങ്ങളെങ്ങിതെൻരൂപംമഹാത്ഭുതം എങ്കിലുംഭക്തവാത്സല്യാലിതുനിങ്ങൾക്കുകാട്ടിനേൻ ॥ യാഗംദാനം, തപംവേദപാഠംയോഗമിതൊക്കയും കൊണ്ടുംകാണ്മാൻശക്യമല്ലീരൂപമെൻകൃപയെന്നിയേ ॥ പ്രകൃതംകേൾക്കരാജേന്ദ്ര! പരമാത്മാവുജീവനായ് ഉപാധിമൂലംകർത്തൃതാദികളുംവന്നവൻ ॥ കാരാക്രിയകൾചെയ്യുന്നുധർമ്മാധർമ്മനിദാനമായ് നാനായോനികളെപ്രാപിച്ചുള്ളസുഖദുഃഖവും ॥ അതിൽവാസനയാൽനാനാകർമ്മതൽപരനായ്സദാ നാ

നാമമേവമെട്ടുകന്ദ്രിയങ്ങൾക്കന്തൃസ്വാഭാവികം ॥ ഏടീഷണത്രയംപോലെയാ
തിന്നില്ലനശമൊന്നാകിലും ജ്ഞാനത്താൽമൃത്യുഭവപിന്നെ, പ്പിന്നീട
കർമ്മവും അതിനാൽ മർത്ത്യന്മാരജ്ഞാനനാശത്തിന്നായ് ശ്രമിക്കണം ജ്ഞ
ജ്ഞാനനാശനം തന്നെ ജ്ഞാനസാഫല്യമാകിലും ॥ ജീവന്മുക്താവസ്ഥയ
ങ്ങും പുത്രഷാത്മസമപ്പിതും നല്ലവിദ്യകൊണ്ടു താൻ കരിയജ്ഞാനത്തെയ
കറവുവാൻ ॥ അജ്ഞാനജ കർമ്മജ്ഞാനത്തെപ്പ്രാപിപ്പാരികളും
ജ്ഞാനംപോക്കുവാൻ കർമ്മം കൊണ്ടു സിദ്ധിക്കുമോ ദ്വേഷവും ॥ അനർത്ഥ
ങ്ങൾ കർമ്മങ്ങൾ പിന്നെയും പിന്നെയും അതിൽ രാഗദ്വേഷങ്ങളാ
യുണ്ടായീടുമനർത്ഥവും ॥ അതുകൊണ്ടു പണിപ്പെട്ടു ജ്ഞാനം നേടീടണം
നരൻ "കർമ്മം ചെയ്യേണ്ടതാനെന്നോ, വശ്യം കർമ്മവുമാകയാൽ, ॥ ജ്ഞാ
നത്താൽത്തന്നെ കൈവല്യമതിനാൽ ജ്ഞാനമുഖ്യം ജ്ഞാനത്തിന്നു സ
ഹായിക്കും കർമ്മം ചെയ്യുംപടിതന്നെയും" ॥ ചിത്തശുദ്ധിയുണ്ടാകുമെവിരോ
ധാൽ വരികില്ലതു് ഹൃദയഗ്രന്ഥിഭേദം ജ്ഞാനത്താൽ കർമ്മം ഗ്രന്ഥി
സംഭവം ॥ കർമ്മജ്ഞാനങ്ങൾ ചേരില്ലന്യോന്യം പൊരുതികില്ലതന്നെ സം
ഭവിക്കില്ലാന്നേ പിന്നെ തമ്മിൽ പുലിത്തുമൊന്നും ॥ കർമ്മങ്ങളെല്ലാമതിനാൽ
ചിത്തശുദ്ധിവരുംവരെ വിധിപോലെ പിന്നിട്ടു ചെയ്യേണ്ടതിനെമഹാ
മതേ! ॥ ശമം, ദമം, തിതിക്ഷാ, വൈരാഗ്യവു, "ചിത്തശുദ്ധിയാം" ക
ർമ്മങ്ങളുപവ്ത്രന്തനിമ്പാപമതിനപ്പുറം ॥ ചിത്തശുദ്ധൻ സന്ന്യസിച്ചു
വിജിതേന്ദ്രിയനായവൻ ജ്ഞാനിയാം നല്ലഗുരുവെ ഭക്തിയോടാശ്രയിക്ക
ണം ॥ വേദാന്തശ്രവണം നിത്യം ചെയ്യേണം മടിയെന്നിയേ തത്ത്വമസ്യാ
ദിവാക്യങ്ങൾക്കർത്ഥം ചിന്തിക്കണം സദാ ॥ തത്ത്വമസ്യാദിവാക്യം താൻ
ജീവബ്രഹ്മൈക്യബോധനം ഐക്യം വന്നാൽ ഭിദിയെന്നിൽ രൂപമാ
യ്ത്തീരുമായവൻ ॥ പദാർത്ഥജ്ഞാനമില്ലാതെ വാക്യാർത്ഥം ചിന്തചെ
യ്യേണ്ടതല്ലതതിന്റെ ജ്ഞാനത്തിനാകുന്നു പ്രസിദ്ധമായ് ॥ ത്വം
പദത്തിന്റെ വാച്യാർത്ഥജീവൻ തന്നെ സംശയം തത്പദമെന്നൈക്യമ
സിയാം പദമെന്നതിട്ടുബുധർ ॥ പരോക്ഷമായ്ജീവശക്തിയാകിലെല്ലു
ക്യമെങ്കിലും വേദാന്തം ത്വം പദത്തിന്റെ ലക്ഷണയാൽവരും ॥ അ
വർ ചിത്തത്താൻ ലക്ഷ്യമതിനാൽ വന്ന ഐക്യവും ജീവശിവൈക്യ
ജ്ഞാനത്താൽ, താൻവേറല്ലാതെകാരകനാം ॥ ഇവൻതാനിപ്പറഞ്ഞ
തെന്ന പാരോക്ഷ്യലക്ഷണ സ്ഥൂലദേഹമില്ലതെല്ലാമായ്ത്തീർന്നി
ട്ടവൻ ॥ പഞ്ചീകൃതമഹാഭൂതസംഭൂതം സ്ഥൂലമാം തന്നു ഭോഗാലയം
ജരാവ്യാധിസംയുതം കർമ്മകാരണം ॥ മിഥ്യാഭൂതമായകണ്ടു ശോഭി
ക്കുന്നുമിങ്ങിയായ് ഉത്തമാവായിട്ടുമൻ സ്ഥൂലോപാധിയാണല്ലയ
ര! ॥ ജ്ഞാനകർമ്മേന്ദ്രിയങ്ങളും പഞ്ചപ്രാണനും മനസ്സുംബു

ധിയും സ്ഥൂലദേഹമന്നാർക്കഹങ്കാരം ॥ അപഞ്ചീകൃതഭൂതജാതമാം
സൂക്ഷ്മദേഹം, ദ്വിതീയമാം ആത്മോപാധി, ചിതാകുന്ന സ്വപ്നദേഹാഭി
ബോധകം ॥ അവ്യാകൃതമായദ്വിതീയമറ്റൊന്നുണ്ടല്ലോ തൃതീയമാം ആ
ത്മോപാധി, വിളങ്ങീടുന്നു കാരണദേഹമായ് ॥ കേവലാത്മാവു ദേ
ഹത്രയോപാധികൾ കലർന്നിരിക്കവേ പഞ്ചകോശങ്ങളിൽ ഹൃത്തിൽ കൂടിക്കളി
ക്കുന്നു ॥ പഞ്ചകോശങ്ങളെ വിട്ടാൽ ബ്രഹ്മപൂർണ്ണമായിട്ടിരിക്കുന്നു. എന്ന
തുപോലെ നേതി നേതി വാക്യങ്ങൾകൊണ്ടു ചൊല്ലുന്നു ॥ ജനിക്കില്ലമരി
ക്കില്ലെന്നാകില്ലെന്നായുമില്ലവൻ ॥ പുരാണൻ ശാശ്വതൻ നിത്യൻ ഇന്ദ്രിയ
ഗോചരനല്ലവൻ ॥ ഹന്താവെന്നാത്മാവിനെക്കൊൾവോർ ഹതൻ എ
ന്നതിനെയറിയാത്തവർ ॥ രണ്ടുപേർക്കുമില്ലറിവു കൊല്ലുന്നില്ല കൊല്ലപ്പെടുന്നില്ലവൻ.

അവനാത്മസ്വരൂപ [illegible] മാതാപിതാക്കളുമില്ലാ
ത്തവനായാത്മാവു ॥ വികല്പമറ്റാമവൻ മാവുമൊരാൾ । തിരിച്ചറിഞ്ഞാൽ ശ
ങ്കാവിശോകനാകാം. ॥

ശരീരത്തിൽ സ്വാമിയാത്മാവെന്നു ധരിക്കുന്നു ബുദ്ധിമാന്മാർ
ആകുന്നകടിഞ്ഞാണെന്ന് മനസ്സുതാൻ ॥ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ കുതിരകൾ മാർഗ്ഗങ്ങൾ
വിഷയങ്ങളാം ക്ഷേത്രമാം രഥത്തിനാൽ അനേകർ മനീഷികൾ ॥
സ്ഥൂലമാം ദേഹിതൻ വിചാരമില്ലാതെ കാനജിതേന്ദ്രിയൻ ഇവർക്കാത്മപദം
കിട്ടില്ല സംസാരഗതി ॥ സമ്പൂർണ്ണ ചെയ്യുന്നവൻ വിവേകി ജിതേ
ന്ദ്രിയൻ സമ്പൂർണ്ണം പ്രാപിക്കുമെതിൽ നിന്നിട്ടു പിന്നെ ജനനമില്ലയോ? ॥
വിജ്ഞാനസാരഥിയുള്ള മനഃ പ്രഗ്രഹവാൻ നരൻ അവൻ വഴികട
ന്നാൽ പരമമാം പദമാണിതും ॥ ശ്രവിച്ചാലെന്നും ചെയ്യേണ്ടതറിഞ്ഞോ
ത്മാവു യാതനാനിദിദ്ധ്യാസനമായാത്മരൂപമാമെന്നോർക്കണം ॥
നിർവ്വിശേഷമൻപുള്ളിൽ മൂന്നക്ഷരത്തെ ധ്യാനിച്ചു ചെയ്യണം മായാബീജമ
തിൻമന്ത്രവാച്യമിപ്രാണത്തിനാണെന്നു ॥ ഹകാരം താൻ സ്ഥൂലദേഹം ര
കാരം സൂക്ഷ്മദേഹവും ഈകാരം കാരണം നാലാമതാം ഹ്രീങ്കാരമാണെ
ന്നോൻ ॥ സമഷ്ടിദേഹിയെന്നറിഞ്ഞാത്മാക്ഷരങ്ങളെ സമഷ്ടിവ്യഷ്ടി
യൊന്നാക്കി ബുദ്ധിമാൻ ചിന്തചെയ്യണം ॥ സമാധിവന്നിട്ടും മുമ്പീവ
ണ്ണം ഭാവിച്ചനാരതം ധ്യാനിക്കണം ജഗന്മാതാവാകുമെന്നായനന്തരം ॥
നാസാഗ്രങ്ങളാം പ്രാണാപാനനായമൊന്നപ്പോൾ അടക്കീട്ടു, വിഷയ
ങ്ങളെ വിട്ടു വിശുദ്ധനായ് ॥ നിർവ്യാജഭക്ത്യാ ഗുഹയിൽ നിർജ്ജനസ്ഥ
ലവാസിയായ് വിരാട്ടാത്മാവാം ഹകാരത്തെ രകാരത്തിലടക്കണം ॥
ഹിരണ്യഗർഭാത്മാവാം രകാരത്തെ ഈകാരത്തിലടക്കണം പ്രാജ്ഞാത്മാവീ
കാരത്തെ ഹ്രീങ്കാരത്തിലടക്കണം ॥ നാദചൈതന്യശിഖാഗ്രത്തിൽ വാ
ക്യവാചകഹീനമാം അഖണ്ഡസച്ചിദാനന്ദാത്മകമായ് ചിന്തചെയ്യ

ണം ॥ ധ്യാനിച്ചിട്ടെന്നെയീവണ്ണം നേരെ പ്രത്യക്ഷമാക്കുകിൽ തന്മയ
നാകന്താനന്ദരൂപനായ് താൻ തീരുമായവൻ ॥ യോഗത്താൽ പര
മാത്മാവാമെന്നെക്കാണുകിലപ്പോഴേ സകാര്യമാകമത്തൊന്നെല്ലാം ത
ന്നെ നശിച്ചുപോം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം
ദേവീഗീതയായദേവീമാഹാത്മ്യം
മുപ്പത്തിനാലാമദ്ധ്യായം.

മുപ്പത്തഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

ഹിമവാൻ പറഞ്ഞു.

ജ്ഞാനമാം സാംഗയോഗം നീ ചൊല്ലണം പരമേശ്വരി! തത്ത്വം
കാണുമാറെന്നുടെ സ്വാൽ യോഗ്യനാം ഞാനതേവിധം.

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു.

യോഗം നഭസ്തലം ഭൂമി സ്വർഗ്ഗങ്ങളിലുമല്ല, തു് യോഗജ്ഞന്മാർ, ജീ
വപരന്മാരൈക്യം താനെന്നു ചൊല്ലിനാർ ॥ യോഗത്തിന്നാറുശത്രു
ക്കൾ വിഘ്നകാരികളായവ കാമം ക്രോധം ലോഭമോഹം മദം മത്സര
മെന്നതും ॥ അഷ്ടാംഗങ്ങൾക്കൊണ്ടവയെ വെന്നു യോഗികളാം, ബുധർ
യമം, നിയമവും, പ്രാണായാമ, മാസനമായതും ॥ പ്രത്യാഹാരം, ധാര
ണയും, ധ്യാനം, പിന്നെസ്സമാധിയും അഷ്ടാംഗമിവ യോഗിക്ക യോഗം
സാധിച്ചുകൊള്ളുവാൻ ॥ അഹിംസാ, സത്യ, മസ്തേയം ബ്രഹ്മചര്യം മാ
ർജ്ജവം ക്ഷമ, ധൈര്യം, മിതാഹാരം ശൗചം, മിപ്പത്തുതാൻ യമം ॥
തപം, സന്തോഷ, മാസ്തിക്യം, ദാന, മദ്ദേവപൂജനം വേദാന്തശ്രവണം,
ലജ്ജ, മതി, ഹോമം, ജപങ്ങളും ॥ ഇപ്പത്തും നിയമങ്ങൾ ഞാനുരച്ചേൻ
ഗിരിനായക! പത്മാസനം, സ്വസ്തികവും, ഭദ്രം, വജ്രാസനം തഥാ ॥ വീ
രാസനവു, മീവണ്ണം ചൊല്ലുന്നാസനങ്ങളെ തുടകൾ രണ്ടിലും മേൽഗ്ഗ്യാ
വച്ചു പാദതലങ്ങളെ ॥ അംഗുഷ്ഠങ്ങൾ വ്യുത്ക്രമമായ് കൈകൾകൊണ്ടു
പിടിക്കണം യോഗികൾക്കിഷ്ടമായുള്ള പത്മാസനമതാസ്മൃതം ॥ തുട
യും മുട്ടിനും മദ്ധ്യേ വച്ചു പാദതലങ്ങളെ ഉള്ളുദേഹത്തൊടും വാഴുന്നതു
താൻ സ്വസ്തികാസനം ॥ ഉൽഫങ്ങൾ വൃഷണത്തിൻകീഴ് സീവിനിക്ക
രികാകണം പാദപാർഷ്ണികൾ കൈകൊണ്ടു ദൃഢമായിപ്പിടിക്കണം ॥
യോഗികൾ ബഹുമാനിക്കും ഭദ്രാസനമിതാസ്മൃതം കാലുകൾ തുടമേൽ വ
ച്ചു കൈകൾ മുട്ടിൽ തിരിച്ചുമേ ॥ വച്ചിരിക്കുന്നതാകുന്നു വജ്രാസനമന
ന്തരം ഒരുപാദം താഴെ വച്ചിട്ടന്യം തുടയിൽ വച്ചുമേ ॥ ഉള്ളുകായനതാ

യ് വാഴ്ന്നീടുവിരാസനംഗിരേ! ഉൾവലിച്ചിടായാൽബാഹ്യവായു
ഷോഡശമാത്രയാൽ • പൂരണം ചെയ്യണംയോഗിയതുവത് നാലുമാത്ര
യാൽ ദ്വാത്രിംശന്മാത്രയാകുംസുഷുമ്നാമദ്ധ്യേവായുവേ • പിംഗലാനാ
ഡിയിൽക്കൂടിവിടണംയോഗവിത്തമൻ പ്രാണായാമമിതെന്നോതും
യോഗശാസ്ത്രവിശാരദർ • ബാഹ്യവായുവിനാലേവം ചെയ്യണംപല
വട്ടവും പന്ത്രണ്ടാപ്രതിനാറോതാൻക്രമമായ് മാത്രകൂട്ടണം • ജപ
ധ്യാനങ്ങളോടൊത്താപ്രാണായാമംസഗർഭമാം വിഗർഭമവചെയ്യാത്ത
തെന്നുംചിലർപറഞ്ഞിടും • ക്രമാഭ്യാസംകൊണ്ടുദേഹംവിയർക്കുമധമ
ത്തിന്നു വിറയ്ക്കുംമദ്ധ്യമത്തിന്നുത്തമംക്രു വിട്ടുപോങ്ങിടും • ക്രമിവിട്ടുകി
ളുന്നീടുംവോളംശീലിക്കണംക്രമാൽ വിഷയങ്ങളതിൽച്ചെല്ലുമിന്ദ്രിയങ്ങ
ളെയൊന്നുപോൽ • ബലാൽപിടിച്ചുടക്കൽതാൻപ്രത്യാഹാരമതെ
ന്നത്രേ അംഗുഷ്ഠംകാൽമുട്ടുതുടമൂലലിംഗസ്തനാദികൾ • ഏതാണ്ടെണ്ണംനാ
ഡികൾരണ്ടുംചേർന്നിട്ടുള്ളതാനാസിക നെററിമൂർദ്ധാപാദശാന്തംവരെ
യുംവിധിപോലവേ • പ്രാണവായുവതിൻധാരണംതാൻധാരണയായി
ട്ട് ചൈതന്യത്തിങ്കൽവർത്തിക്കുംസമാഹിതമനസ്സിനാൽ • ഇഷ്ടദേ
വതതൻധ്യാനംധ്യാനമെന്നുപറഞ്ഞിടും സജീവപരമാത്മൈക്യ
ഭാവനയോഗികൾ • സമാധിയെന്നോതുമതിനെൻതാനഷ്ടാംഗ
ലക്ഷണം ശ്രേഷ്ഠമാമന്ത്രയോഗംതാൻനിന്നെപ്പഠിപ്പിച്ചിടാം • പ
ഞ്ചഭൂതാത്മകംചന്ദ്രസൂര്യവഹ്നിസമന്വിതം ജീവബ്രഹ്മൈക്യസഹിതം
വിശ്വത്താനിശ്ശരീരവും • നാഡികൾമൂന്നരക്കോടിയിശ്ശരീരത്തിലുണ്ടു
കേൾ പത്താണവയിൽമുഖ്യങ്ങൾമൂന്നാണവയിൽചൊല്ലുമ • മുഖ്യങ്ങ
ളവനട്ടെല്ലിൽസൂര്യചന്ദ്രാഗ്നിരൂപികൾ ഇടത്തിഡാനാഡിശുഭ്രാചന്ദ്ര
രൂപിണിയാണത് • ശക്തിസ്വരൂപമാനാഡിസാക്ഷാദമൃതവിഗ്രഹ
വലത്തുപിംഗലാനാഡീപുംരൂപാസൂര്യരൂപിണീ • സർവ്വതേജോമയീ
നാഡീസുഷുമ്നാവഹ്നിരൂപിണീ തന്മദ്ധ്യേചിത്രാഖ്യനാഡിയിച്ഛാ
ജ്ഞാനക്രിയാത്മികാ • മദ്ധ്യേസ്വയംഭൂവാംലിംഗംകോടിസൂര്യസമപ്ര
ഭം സബിന്ദുനാദംഹ്രീങ്കാരമായാബീജംതദൂർദ്ധ്വമായ് • അതിന്നുമേൽ
കുണ്ഡലിനീകതാപീ പശിഖാസമാ ദേവ്യാത്മികയിതെന്നോതുമെ
ന്നിൽനിന്നതിനായാം • അതിന്റെവെളിയിൽതപ്തസ്വർണ്ണാഭമാ
ലിതൾനാലൊട്ടും വാദിസാന്താക്ഷരംചേർന്നപത്മത്തെച്ചിന്തചെയ്യ
ണം • അതിന്മേലനലപ്രഖ്യംഷഡ്ദളംചേർന്നാറോടും ബാദിലാന്താക്ഷ
രംചേർന്നംസ്വാധിഷ്ഠാനമന്നത്തമം • മൂലമായ് തീർന്നുഷട്കോണമൂ
ലാധാരമതിന്നുപേർ പരാധിഷ്ഠാനമതിനാൽസ്വാധിഷ്ഠാനമതിന്നു

പേർ ॥ അതിന്നുമേൽനാഭിയിങ്കൽമണിപൂരംമഹാപ്രഭം മേഘപ്രഭം
വിദ്യുദാഭംപത്രംതേജോമയംതുലോം ॥ മണികൾപോൽപ്രകാശിക്കു
ന്നതിനാൽമണിപൂരകം ഡാദിഫാന്താക്ഷരമേഴയംദളങ്ങൾപത്തുമു
ന്നു ॥ വൈകുണ്ഠൻവാണിടുംപത്മംവിഷ്ണുദർശനകാരണം അനാഹ
തംപത്മമതിൻമുകളിൽസൂര്യസന്നിഭം ॥ കാദിഠാന്താക്ഷരമേ പന്ത്ര
ണ്ടുദളമുള്ളതു് തന്മധ്യത്തിൽബാണലിംഗംസൂര്യായുതസമപ്രഭം ॥
ശബ്ദബ്രഹ്മമയംശബ്ദംതാഡിക്കാതതിൽവാഴ്കയാൽ അനാഹതംപ
ത്മമെന്നുമുനിമാർപറയുന്നതേ ॥ തത്രവാഴുന്നതാണാനന്ദത്തിന്നു
തൊരിരിപ്പിടം വിശുദ്ധിയാണതിൻമീതെസ്വരങ്ങൾപതിനാറോ
ടു ॥ പതിനാറുദളംധൂമ്രവർണ്ണംപത്മംമഹാപ്രഭം വിശുദ്ധമാകുമാ
ത്മാവേകണ്ടിട്ടജീവനെയാകയാൽ ॥ വിശുദ്ധിയെന്നതിൻനാമമാ
കാശാഖ്യംമഹാത്ഭുതം ആജ്ഞാചക്രമതിന്മേലെയാത്മാവാഴുന്നതാ
ണതു് ॥ ആജ്ഞയെല്ലാമതിൽ ചെയ്യുമീശനാജ്ഞാഖ്യയാകയാൽ ഹ
ക്ഷാക്ഷരംരണ്ടുദളംപത്മമേറാംമനോഹരം ॥ കൈലാസാഖ്യമതിന്നും
മേലതിൻമുകളിൽരോധിനി ഏവമായാചക്രങ്ങളുരച്ചുതവസുവ്രത! ॥
ബിന്ദുസ്ഥാനമതിന്നുമേലായിരംദളമുള്ളതു് ഇവ്വണ്ണം,ശ്രേഷ്ഠമാംയോ
ഗമാർഗ്ഗംഞാനുരചെയ്തതേ ॥ വായുവോടുംമനസ്സോടുംമൂലാധാരത്തിലാ
ക്കണം പീഡിപ്പിച്ചുകുണ്ഡലിനീശക്തിയെയുണർത്തണം ॥ ലിംഗ
മേക്രമാൽ ബിന്ദുചക്രത്തിങ്കലുമാക്കണം ശിവനോടൈക്യമായിട്ടു
ശക്തിയെച്ചിന്തചെയ്യണം ॥ അതിലുണ്ടായിടുംലാക്ഷാരസതുല്യാമൃത
ത്തിനെ പാനംചെയ്യിക്കണംസിദ്ധികരംമായാഖ്യശക്തിയെ ॥ ഷൾ
ചക്രദേവതകളെത്തൃപ്തിപ്പെടുത്തമൃതത്തിനാൽ ആമാർഗ്ഗമായ്തന്നെമൂലാ
ധാരത്തിൽചേർക്കണംബുധൻ ॥ ഈവണ്ണംദിവസന്തോറുമഭ്യസിക്കു
കിൽനിശ്ചയം ഉഗ്രമന്ത്രങ്ങളുംസിദ്ധിച്ചീടുമദ്രിനൃപാഗിരേ! ॥ സം
സാരദുഃഖമററീടുംജരാമരണദുഃഖവും ജഗന്മാതാവതാംദേവിയാമെൻ
നുണ്ണമശേഷവും ॥ അസ്സാധകനിലുണ്ടാകുമതിനില്ലാത്തസംശയം ഇവ
വണ്ണംശ്രേഷ്ഠമാംവായുധാരണംഞാനുരച്ചുതേ ॥ ചിത്തധാരണചൊ
ല്ലീടാമിനിയുംകേൾക്കത്തിരേതായ് ദിക്കാലാദ്യനവച്ഛിന്നദേവിയിൽ
ചിത്തമാക്കണം ॥ ജീവബ്രഹ്മൈക്യമായ് വേഗംതന്മയത്വംഭവിച്ചി
ടും അല്ലലാം ചിത്തമെന്നാകിൽവേഗംസിദ്ധിഭവിച്ചിടാ ॥ അപ്പോ
ളെന്നാഴ്കേവുംതൈകകാൽതൊട്ടോരോതരഭാഗവും പ്രത്യേകംചിന്തചെ
യ്തഭ്യസിക്കണംയോഗിയായവൻ ॥ മന്ത്രത്തോടംഗമോരോന്നായൊത്തു
ചിത്തമുറയ്ക്കണം രൂപമെഴുവതംപിന്നെധ്യാനിക്കവിശുദ്ധനായ് ॥
ലയിക്കമെന്നുമനമാസ്സംവിത്തായുള്ളദേവിയിൽ അന്നോളമിഷ്ടമന്ത്ര

തിൻപുരശ്ചരണം ചെയ്യുന്നു ॥ സന്ന്യാസയോഗത്താൽ ജ്ഞാന
ജ്ഞാനം ലഭിച്ചിട്ടും യോഗമെന്നുമന്ത്രമൊക്കെ മന്ത്രമില്ലാതെ യോഗ
വും ॥ കൊണ്ടു മറ്റുള്ളതിലെ മുന്നാൽ ബ്രഹ്മസംസിദ്ധിവന്നിട്ടും ഫലമേറി
പാരമകാണ്മതിനു ഒരിയിൽകണ്ടിടുന്നപോൽ ॥ മായക്കൂടിട്ടമതാമവൻ
ഗുരുകൊണ്ടുകണ്ടിടാം സാംഗയോഗംമുഴുവനും പറഞ്ഞിവണ്ണമിന്നു
ഞാൻ ॥ ഗുരുപദേശമില്ലെങ്കിൽ ഫലിക്കാ കേട്ടീടാന്തവും.

ഇതി ശ്രീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ
ഏകാദശസ്കന്ധേ
ഇരുപത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്താറാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു.

ഇത്ഥം യോഗം സാധ്യമായെന്നാലോ സന്നോവാൺ കേതിയായ് ബ്രഹ്മ
രൂപിണിയാകമെന്നു ധ്യാനം ചെയ്യുകണം ഗിരേ ॥ പ്രകാശമന്തികസ്ഥം
ഏൽ പരം ധ്യാനിപ്പമേൽ അതിൽനിന്നെങ്കിലും ക്രിയ ചേർത്തീരപ്
ക്ഷ്യാദി കൽപിതം.

ബ്രഹ്മം ധരിക്ക, സത്തുക്കളിൽ വരേണ്യം । ബുദ്ധിക്കഗോചരമാ
താംവിധമായ് വരിഷ്ഠം । തേജസ്വരൂപം, മനോവിനാശം, വാണതിലൊൽ ।
ലോകങ്ങൾ ലോകികളുമങ്ങനെ കൽപിതം താൻ ॥

അന്തക്ഷരം ബ്രഹ്മമതു പ്രാണൻവാക്കുമനസ്സുമും അതു താൻ സത്യ
മെന്തെന്നറിഞ്ഞ് ബോധത്താൽ മുറിക്ക ॥ ധ്യാനവൃത്തിയോടെ ദ്ഥാല്പമകൈപ്
തജ്ഞാനവില്ലിനാൽ വിഷയങ്ങളിൽനിന്നിന്ദ്രിയങ്ങളാലൂമ്മംവലിപ്പി
താം ॥ ഹൃദയത്തോടൊല്ലുവരലായക്കകാഗ്രമായ് മുറിക്കണം പ്രണ
വംവില്ലമ്പു ചിത്തം ബ്രഹ്മംലാക്കെന്നു ചൊല്ലിനാർ ॥ ഏകാഗ്രചിത്ത
നായ് ലാക്കുഭേദിച്ചാൽ തന്മയതപമാം.

ദേഹാവും, പ്രാണൻ, ബുദ്ധി, മനസ്സും, വിയത്തും । വാഴുന്നതൊന്നിലാ
ത്മാവതേക്ക് ॥ മറ്റൊരൊന്നായ് ചൊൽവതെല്ലാംഭ്രമിക്കി । സം
സാരഃ ശ്ലിക്കാനന്നതേസ്തുവേല്ലി ॥

തേരിന്നുവണ്ടികൾപോലെയും । നാഡികളൊട്ടേറെയുണ്ടഹൃദയ
ത്തിൽ ॥ ആത്മാവവയിൽവസിച്ചിട്ടുന്തഃകരണം മുതൽക്കുപാധിക
ളായ് ॥

പ്രണവത്തെയാത്മാവായ് । ധ്യാനിക്കുകമുക്തിയുംവരുന്നുള്ള
വും ॥ ദിവ്യമതാകുംഹൃദയാകാശത്തിൽതാനിരുന്നിടുന്നാത്മാ ॥

മനോമയൻപ്രാണശരീരനേതാ । വസിപ്പവൻബുദ്ധിയെന്നന്നമദ്ധ്യേ ॥ അതങ്ങറിഞ്ഞിട്ടതിധീരർകാണ്മൂ । നാനന്ദമായുള്ളമൃതസ്വരൂപം ॥

ഹൃദയഗ്രന്ഥിപൊട്ടീടുംശങ്കയെല്ലാമകന്നിടും । കർമ്മമെല്ലാംക്ഷയിച്ചീടുമാത്മാപ്രത്യക്ഷമാകുകിൽ ॥ ആനന്ദമയകോശത്തിൽനിഷ്കളംനിർഗ്ഗുണംപരം । ശുഭ്രംജ്യോതിസ്സിനുംജ്യോതിസ്സാത്മാവെന്നാർമഹത്തുകൾ ॥

ആത്മാവിന,ർക്ക,ന്ദ്ര,ശ്ശ,വിദ്യുദാദികൾ । പ്രകാശമേകാ,പുനരഗ്നിയെന്തുവാൻ? ॥ അതിൻപ്രകാശാലിവയൊക്കെയൊന്നുപോൽ । പ്രകാശമോരൊന്നുവിളങ്ങിടുന്നതേ ॥

മുൽപ്പിലുംപിമ്പിലുംബ്രഹ്മമിടത്തുംതാൻവലത്തുമേ കീഴിലുംമേലിലുംബ്രഹ്മംബ്രഹ്മമീലോകമൊക്കയും * എവന്നണഞ്ഞീയനാദ്വംകൃതകൃത്യനവൻധ്രുവം അവൻബ്രഹ്മഃസുപ്രസന്നൻകാമംദ്വേഷവുമററവൻ * മമത്വമനാത്താൽമിതിയുണ്ടാമെന്നാൽമയമില്ലതാൻ അവൻവേർപാടെനിക്കില്ലെൻവേർപാടായവനംഗിരേ! * ഞാൻതാൻജ്ഞാനിയവൻജ്ഞാനംദ്രഢമായ് നിശ്ചയിക്കുക എൻജ്ഞാനിയെങ്ങുവാഴുന്നാലിക്കിൽകണ്ടീടുമെന്നെയും * തീർത്ഥക്ഷേത്രകലാസങ്കേതകങ്ങളിലൊന്നിലുമല്ലഞാൻ വസിച്ചിടുന്നതെൻജ്ഞാനിതൻഹൃൽപത്മത്തിനുള്ളിലായ് * എൻജ്ഞാനിതന്നെകപൂജയെൻപൂജാകോടിതൻഫലം ചിത്തംചിത്തിൽലയിപ്പോൻതൻമാതാവുകൃതകൃത്യയാം * കുലവുംശുദ്ധമാംപുണ്യവതിയാമവനാൽക്ഷിതി നീചോദിച്ചുള്ളതാംബ്രഹ്മജ്ഞാനമെല്ലാംനിനക്കുഞാൻ * ഓതി,യില്ലിതിനെക്കാളുമൊന്നുരക്കാൻഗിരിസത്തമ സുശീലനായ്ഭക്തനാകുംജ്യേഷ്ഠപുത്രനിതോതിടാം * ശിഷ്യോത്തമനുമവ്വണ്ണം,മററാർക്കുമിതുരയ്ക്കൊലാ ദേവങ്കലക്കററഭക്തിയുള്ളപോൽഗുരുവിങ്കലും * ആമഹാന്നുപ്രകാശിക്കുമിച്ചൊന്നോരർത്ഥമൊക്കെയും ഈവിദ്യയുപദേശിക്കുന്നവൻതാൻപരമേശ്വരൻ * അവന്നുപകരംചെയ്യാൻശിഷ്യനാകമൊഴിവൻ ബ്രഹ്മജ്ഞാനോപദേഷ്ടാവപിതാക്കളിലുമുത്തമൻ * പിതാക്കളേകുംജന്മംപോം,മിജ്ജന്മമനശ്വരമായിടാം ഗുരുദ്രോഹംചെയ്യുമതെന്നോർത്തുവേണമേവംനഗ! * ബ്രഹ്മദാതാഗുരുശ്രേഷ്ഠനെന്നാണാശാസ്ത്രവാക്യവും ശിവകോപേഗുരുത്രാതാഗുരുകോപേവൃഥാശിവൻ * നന്നായ്ശ്രമിച്ചുമതിനാൽഗുരുപ്രീതിവരുത്തണം ദേഹംവാക്കുമനസ്സാലുംഗുരുതൽപരനായ്സദാ * കൃതഘ്നനാകുമെല്ലങ്കിൽപ്രായശ്ചിത്തവുമില്ലതിൽ അധശ്ശുനന്നിദ്രാനാതീശിവ

ച്ഛേദപ്രതിജ്ഞയാൽ • അവൻസപക്ഷൈശ്വൎയ്യരാരോതി, ഇന്ദ്രൻവെട്ടി
ശിരസ്സും അവരാമുനിതന്നശ്വശിരഃച്ഛേദംനിമിത്തമായ് • ജീവിപ്പി
ച്ചാരവൻതൻമുൻശിരസ്സുംചേൎത്തനന്തരം ഏവംകഷ്ടംസഹിച്ചിട്ടും
വാങ്ങിനാൻബ്രഹ്മവിദ്യയെ • ലഭിച്ചീടിലവൻധന്യൻകൃതകൃത്യനുമാ
ണവൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം
ദേവീഗീതബ്രഹ്മസ്വരൂപവൎണ്ണനം
മുപ്പത്താറാമദ്ധ്യായം.

മുപ്പത്തേഴാമദ്ധ്യായം

ഹിമവാൻപറഞ്ഞു

നിൻഭക്തിലക്ഷണംചൊല്ലുകെന്നുള്ളംഭക്തിഹീനനാം മൎത്ത്യമൻ
നന്നംഭക്തനായീടുംജഗദംബികേ!

ശ്രീദേവിപറഞ്ഞു

മോക്ഷപ്രാപ്തിക്കുമാൎഗ്ഗങ്ങൾമൂന്നാകുന്നുപ്രസിദ്ധമായ് കൎമ്മയോ
ഗം, ജ്ഞാനയോഗം, ഭക്തിയോഗവുമിങ്ങനെ • ഇതുമൂന്നിലുംഭക്തിയോ
ഗമാൎഗ്ഗംതന്നെയുത്തമം സുലഭംമാനസംദേഹചിത്തപീഡകളററ
തു • മൎത്ത്യൎക്കുണ്ടല്ലൊതാൻഭക്തിമൂന്നുവിധംവരും മത്സരംകോപ
വുംചേൎന്നിട്ടഹങ്കാരത്തൊടൊത്തുടൻ • പരപീഡകചെയ്തീടിൽതാമ
സീഭക്തിയാണതു് പരപീഡകളോൎക്കാതെതന്റെശ്രേയസ്സിനായ് സ
ദാ • സകാമനായ്സുഖത്തിന്നുംയശസ്സിന്നുംകൊതിക്കയാൽ അവയെ
ല്ലാംലഭിപ്പാനായുപാസിക്കുന്നഭക്തിയായ് • തന്നിൽനിന്നന്യ
യെന്നെന്നെയാമൂഢൻചിന്തചെയ്കയാൽ രാജസീഭക്തിയെന്നൊന്നു
മവന്നുള്ളതാംഭക്തിയെ • ഈശനൎപ്പണമാൎഗ്ഗത്തിൽപാപമെല്ലാംനശി
ക്കുവാൻ വേദോക്തിയാൽചെയ്യുന്നതൊന്നിതിന്നെയെന്നുറച്ചവൻ •
ഭേദബുദ്ധിയോടെന്നാലുംദേവപ്രീതിക്കുചെയ്യുകിൽ ആഭക്തിയെ
സാത്വികിയാംഭക്തിയെന്നുപറഞ്ഞിട്ടും • പരഭക്തിയിതാണന്യംരണ്ടു
മാത്രഭേദബുദ്ധിയാൽ പരഭക്തികളാവില്ലകില്ലപൎവ്വതസത്തമ! • പരഭ
ക്തിയതിപ്പോൾഞാൻപറയാംനീധരിക്കുക എന്റെഗുണംകേൾക്കയും
നിത്യമെന്റെനാമംജപിക്കയും • സൽഗുണാകരയാമെന്നിലെണ്ണതൈലധാ
രയ്ക്കുതുല്യമായ് ചിത്തംമുറിഞ്ഞിടാതെധ്യാനംചെയ്യുംചെയ്യണംഗിരേ!
ഫലാപേക്ഷകളൊന്നുംതാനതിന്നുണ്ടാകരുത് സാമീപ്യസാൎഷ്ടി

സായൂജ്യസാലോക്യങ്ങളുമൊക്കെയോ • എൻസേവാധികമായൊന്നും
ചിന്തിച്ചീടായ്കയുമേ സേവ്യസേവകഭാവത്തിലിച്ഛിച്ചീടുകയുമായതു
വും • എന്നെ സാദരമായ് ഭാവിച്ചീടുന്നു താൻ കേവലമെന്നിയേ അതി
ഭക്തിയോടെന്നെ താൻ ഗുരുവായ് ചിന്തചെയ്യുന്നു • എൻ രൂപ
മായ് ജീവികളെയെല്ലാം താനെന്നോർത്തുകൊള്ളുന്നു സ്വാത്മാവെപ്പോലെ
യന്യാത്മാക്കളിലും പ്രീതിയാർന്നീടുന്നു • ചൈതന്യം തുല്യമെന്നോർത്തു ഭേദം
ഭാവിച്ചീടാതെയവൻ സദാ സർവ്വത്ര വാണീടുന്നു സർവ്വത്ര പ്രീതിയോടെയാം •
പൂജിച്ചുറന്നു നമിച്ചീടുമാ ചണ്ഡാലനേയും നഗേശ്വര! ദ്രോഹിച്ചീടില്ലൊരുത്തനെയും
താനേകചൈതന്യമാകയാൽ • എൻക്ഷേത്രങ്ങളെ കണ്ടാലും ഭക്തന്മാരെയും പ്രാ
ന്തികെത്തുകിൽ എൻ ശാസ്ത്രമെൻ മന്ത്രതന്ത്രങ്ങളിലും ശ്രദ്ധയോടെ •
എന്നിൽ പ്രേമാകുലചിത്തത്തോടെ മെയ്യിലുടലിൽ സദാ രോമാഞ്ചം പ്രേമാശ്രു
സമ്പൂർണ്ണം ഗൽഗദസ്വരമേററവും • ജഗദ്യോനിയതായ് സർവ്വകാരണി
യാം നിന്നെ എന്നെയനന്യഭാവേന സേവിച്ചുകൊള്ളുമാതാപൂജ്യം • ശ്രേ
ഷ്ഠങ്ങളാമെൻ വ്രതങ്ങളും നിത്യമനുഷ്ഠിക്കുന്നു • വിത്തശാഠ്യം വിട്ടു
സന്തോഷത്തോടാചരിക്കയും • എന്നുത്സവങ്ങൾ കാണ്മാനാശയെന്റെയു
ത്സവങ്ങൾ കഴിക്കയും സ്വഭാവമായ്ക്കൊണ്ടു തന്നെ എൻ നാമങ്ങൾ ജപി
ക്കയും • എൻനാമമുച്ചത്തിൽ പാടി നൃത്തം ചെയ്യുമങ്ങനെ ദേഹം
താനെന്ന ഭാവം വിട്ടഹങ്കാരവിഹീനനായ് വന്നതെല്ലാം പ്രാരബ്ധം
ഹാ സംശയമൊന്നുമില്ലാതെ • വിചാരമില്ലെനിക്കെന്നു നിനച്ചുംകൊണ്ടിരി
ക്കയും പരഭക്തിയേവനുള്ളൂ അവനെല്ലാമുള്ള ഭക്തനാകുന്നിതാൻ • അതിൽ ഭാ
വിക്കതില്ലൊന്നുമേ ചൈതന്യത്തിൽ നിന്നന്യതായ് പരഭക്തിയെ വർണ്ണനവമു
ണ്ടായീടുന്നു സ്പഷ്ടമായ് • ചിദ്രൂപത്തിലവനപ്പോൾ ലയിക്കുന്നു വിലയം ഗിരി
ശ! ജ്ഞാനമെന്നതിനു ഭക്തി തന്നെ അതിരുമാകുന്നു • വൈരാഗ്യസി
ദ്ധിയും അതിൽ ജ്ഞാനത്തിൽ വന്നിടും എൻ ജ്ഞാനം ഭക്തി വന്നിട്ടും പ്രാ
രബ്ധത്തിൻ ബലത്തിനാൽ • മുക്തിവന്നില്ലയെന്നാൽ മണിദ്വീപം പ്രാപിക്കു
മായവൻ ഇച്ഛയില്ലെങ്കിലുമതിൽ പോയ് ഭോഗങ്ങൾ ഭുജിച്ചീടും • ഒടു
വിൽ മംഗലമെന്റെ ചിദ്രൂപജ്ഞാനവും വരും അതിനാൽ മുക്തനാം
ജ്ഞാനം കാരണമന്യമുക്തിവന്നിടാ • ഇവിടെത്തന്നെയാളൊക്കന്റെ
സംവിദ്രൂപമതായിടും ആത്മാവിൽ ജ്ഞാനമുണ്ടാകുന്നതെന്നാൽ മരണം വരാ
ദ്രവമായൂന്നുണ്ടാകും ബ്രഹ്മം താൻ ബ്രഹ്മവിത്തു് കേൾ കണ്ണാടിയെ
മെച്ചമായ് ജ്ഞാനതോൽമറ ഞാനപോലെ • അജ്ഞാനം പോയ് ജ്ഞാനമു
ണ്ടായിട്ടും കിട്ടിയതാണ്ണ് വിലിതാവിലിതങ്ങൾ വിട്ടന്യമാണെന്റെയാ
ത്മം • കണ്ണാടിയിൽ പോലാത്മാവിൽ പിതൃലോകത്തിലും ജലത്തിലും
നിഴലുംപോലെ വ്യത്യാസപ്പെട്ട ഭാവിധം • അതുപോലെ ജ്ഞാനാനന്ദവും
ജ്ഞാനദീപിൽ വെളിച്ചീടും ജ്ഞാനമില്ലാതെ വൈരാഗ്യത്തോടുകൂടിമലി

ശ്ശവൻ • കൽപകാലംവരെബ്രഹ്മലോകത്തിൽതാൻ വസിക്കണം അ വൻപിന്നെജനിക്കുംനരശ്രീമാന്മാർതൻഗൃഹത്തിലായ് • സാധകം ചെയ്തിട്ടുപിന്നെജ്ഞാനിയായ്ഭവിച്ചിട്ടു പലജന്മങ്ങൾകൊണ്ടുജ്ഞാ ജ്ഞാനം,ഇല്ലെങ്കിൽമാനം അതുകൊണ്ടുപരിശ്രമിച്ചുജ്ഞാനത്തിനായ് ശ്രമിക്കണം അല്ലെന്നാകിൽവിനാശംതാൻ,ദുർല്ലഭംനരജന്മവും • അ തിലുംദുർല്ലഭംവിപ്രജന്മവുംവേദസിദ്ധിയും ശമാദിഷൾകസമ്പത്തി യോഗസിദ്ധിയുമങ്ങനെ • ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കസാമർത്ഥ്യംകൾ സംസ്കൃതദേ ഹവും അതിലുംസൽഗുരുപ്രാപ്തി,ഇവയെല്ലാംസുദുർല്ലഭം • അനേക ജന്മപുണ്യങ്ങൾകൊണ്ടിമ്മോക്ഷമൂർത്തിയംവരും ഏവമെല്ലാസ്സാധനവും ലഭിച്ചിട്ടുമതവൻ • മോക്ഷത്തിനായ്ശ്രമിക്കുന്നില്ലവൻജന്മംനി രർത്ഥകം അതിനാൽശക്തിപോൽ ഭൂപ! ജ്ഞാനത്തിനായ്ശ്രമിക്കണം അശ്വമേധഫലംകിട്ടുമോരോപടിയിലുംധ്രുവം.

ഏവമുപായസിദ്ധിക്കു ! ഭാഗ്യമാജ്ഞാനമാർഗ്ഗം ! സന്തതംശരണംചെയ്യൂ ! ഏതുമാർഗമാകിലിരട്ടറാം !

ജ്ഞാനാൽ കൃതാർത്ഥനാമെന്നാണാവേദാന്തപ്പെരുമ്പറ എല്ലാം പുരുഷമാരായാതിച്ചിനിയെന്നുറപ്പിക്കണം?

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം

[illegible]

മുപ്പത്തേഴാമദ്ധ്യായം

മുപ്പത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം

ഹിമവാൻപറഞ്ഞു

ഭൂവിൽമുഖ്യങ്ങളായ് ശുഭങ്ങളായ് ദേവീപ്രിയങ്ങളായ് സ്ഥാന ങ്ങളെത്രയാകുന്നതാണെന്നു വയംബികേ! • വ്രതങ്ങളേതെല്ലാംമോ ദമേകുന്നുത്സവങ്ങളും കൃതാർത്ഥനാകുവനെന്നോടിന്നതെല്ലാംക ഥിക്കണം.

ശ്രീദേവിപറഞ്ഞു

കാണുന്നതെല്ലാമെൻസ്ഥാനംകാലമെല്ലാംവ്രതങ്ങളും ഉത്സവ ങ്ങൾസദാജ്ഞാനസ്സർവ്വരൂപിണിയാകയാൽ • എന്നാലുംഭക്തവാത്സ ല്യാലല്പമല്പംപറഞ്ഞിടാം ശ്രദ്ധയോടൊത്തുകേട്ടാലുമെൻവാക്യംപർവ്വ തോത്തമ! • കോലാപുരംമഹാസ്ഥാനം,ലക്ഷ്മിവാഴുന്നതിൽസദാ സ ഹ്യാദ്രിയതിലായ്ത്തുളീപുരം,രേണുകവാഴ്വൂ • മൂന്നാമത്തേതുതുളജാപു രാൻ,സപ്തശൃംഗവും ഹിംഗുലാസ്ഥാനവും,ജ്വാലാമുഖീസ്ഥാനവുമങ്ങ

ന്ന • ശാകംഭരീസ്ഥാനവും,നൽഭ്രാമരീസ്ഥാനമായതും ശ്രീരക്തദന്തി
കാസ്ഥാനം,ദുർഗ്ഗാസ്ഥാനമതേവിധം • വിന്ധ്യാദ്രിയിൽവസിപ്പോരം
തൻസ്ഥാനംസർവ്വോത്തമോത്തമം അന്നപൂർണ്ണാമഹാസ്ഥാനം, കാഞ്ചീ
പുരമനുത്തമം • ഭീമാദേവീമഹാസ്ഥാനം,വിമലാസ്ഥാനമായതും ക
ർണ്ണാടേ ചന്ദ്രലാസ്ഥാനം,കൌശികാസ്ഥാനമായതും • നീലാംബരീമഹാ
സ്ഥാനം,നീലപർവ്വതമദ്ധ്യമായ് ജാംബൂനദേശ്വരീസ്ഥാനം,രമ്യം ശ്രീ
നഗരം തഥാ • ഗുഹ്യകാളീമഹാസ്ഥാനംനേപ്പാളത്തിങ്കലാണത് ചി
ദംബരത്തിൽമീനാക്ഷീദേവിതൻസ്ഥാനമുത്തമം • വേദാരണ്യംമഹാ
സ്ഥാനംസുന്ദരീദേവിവാഴ്കുത് • ഏകാംബരംമഹാസ്ഥാനംപരശക്തി
വസിപ്പത് മദാലസാമഹാസ്ഥാനംയോഗേശ്വരിവസിപ്പതാം • ചീ
നദേശേനീലസരസ്വതീസ്ഥാനംപ്രസിദ്ധമാം വൈദ്യനാഥേബഗള
തൻസ്ഥാനംസർവ്വോത്തമംമതം • ശ്രീലോകേശ്വരിയെൻസ്ഥാനംമ
ണിദ്വീപംമനോഹരം ത്രിപുരാഭൈരവീസ്ഥാനംകാമാഖ്യായോനിമണ്ഡ
ലം • ഭൂമിയിങ്കൽക്ഷേത്രരത്നംമഹാമായാധിവാസിതം ഇതിനേക്കാളു
ത്തമമാംസ്ഥാനമില്ലധരിത്രിയിൽ • രജസ്വലമാംദേവിയതിങ്കൽപ്രതി
മാസവും അതിൽവാഴുന്നദേവന്മാരെല്ലാംപർവ്വതരൂപമായ് • മുഖ്യദേ
വതമാരുംവാണീടുന്നപ്പർവ്വതങ്ങളിൽ ആഭൂമിയൊക്കയുംദേവീരൂപമെ
ന്നാർമഹത്തുകൾ • ഈക്കാമാഖ്യായോനിമണ്ഡലത്തേക്കാൾശ്രേഷ്ഠമി
ല്ലതാൻ ഗായത്രിതൻമഹാസ്ഥാനംശ്രീമൽപുഷ്കരമായതും • അമരേ
ശേചണ്ഡികയല്ലപ്രഭാസേപുഷ്കരേക്ഷിണീ നൈമിശാരണ്യമാംസ്ഥാനേ
ലിംഗധാരിണിയംബിക • പുരുഹൂതാപുഷ്കരാക്ഷേരതിയാഷാഢതീര
ത്തിങ്കലാ ചണ്ഡമുണ്ഡീമഹാസ്ഥാനേദണ്ഡിനീപരമേശ്വരി • ഭാരഭൂ
തിയതിൽഭൂതി,നാകുലേനകുലേശ്വരീ ഹരിശ്ചന്ദ്രേചന്ദ്രികയാൾശ്രീഗി
രൌശാംകരീഗിരേ! • ജപ്യേശ്വരേത്രിശൂലാംബാസൂക്ഷ്മാചാമ്രാതകേ
ശ്വരേ മഹാകാളേശാങ്കരിയാംശർവ്വാണീമദ്ധ്യമത്തിലും • കേദാരമാം
മഹാക്ഷേത്രേമാർഗ്ഗദായിനിയംബിക ഭൈരവത്തിൽഭൈരവിയാംഗയ
യിൽമംഗലാംബിക • സ്ഥാണുപ്രിയാകുരുക്ഷേത്രേസ്വായംഭുവികനാ
കുലേ ഉഗ്രാദേവീകനഖലേവിശ്വേശാവിമലേശ്വരേ • അട്ടഹാ
സേമഹാനന്ദാമഹേന്ദ്രത്തിൽമഹാന്തകാ ഭീമേശ്വരീദേവിവസ്ത്രാ
പഥത്തിങ്കലായ് • ഭവാനീശാങ്കരീ,രുദ്രാണിയർദ്ധകോടിയിൽ
അവിമുക്തവിശാലാക്ഷീമഹാഭാഗാമഹാലയേ • ഗോകർണ്ണേഭദ്ര
കർണ്ണീഭദ്രാംബാഭദ്രകർണ്ണകേ ഉൽപലാക്ഷീസുവർണ്ണാക്ഷേസ്ഥാണ്വീശാ
സ്ഥാണുവിങ്കലും • പ്രചണ്ഡാച്ഛഗലണ്ഡത്തിൽകമലാകമലാലയേ ക
ണ്ഡലത്തിസന്ധ്യാംബാമാകോടേമുകടേശ്വരീ • ശാണ്ഡകീമണ്ഡ

ലോകത്തിൽകാട്ടികാളംജരത്തിലും ധ്യാനിയാംശങ്കരകണ്ണത്തിൽസ്ഥൂലാം
ബാസ്ഥ്യപികേശപാദേ • ഇതൊക്കെ തന്റെ ഏൽപതമഹ്ലൂളാമ്
വാരംശക്തി ദേവിപ്രിയങ്ങളായുള്ളോരീസ്ഥാനങ്ങളുരച്ചേനാൻ • അ
താതിനുള്ള മാഹാത്മ്യമാര്യനെന്നെയറിഞ്ഞീടേൻ അതിൽചൊല്ലുന്നവി
ധിപോൽപൂജിച്ചീടണമംബയെ • അഥവാകാശിയിൽതന്നെയുള്ളി
ക്ഷേത്രങ്ങളൊക്കയും അതിൽദേവീഭക്തിയോടുംവസിച്ചീടുകനിത്യ
വും • കണ്ടറിഞ്ഞവരെദ്ദേവീമന്ത്രപാരായണത്തോടും ദേവീപദ്ധ്യാ
നമോടും,മുക്തനായ്തീർന്നിടുംദ്രുതം • പ്രാതഃകാലത്തിലിദ്ദേവീനാമ
മെല്ലാംപഠിക്കകിൽ പാപങ്ങളെല്ലാമുടനെഭസ്മമായ്തീർന്നിടുംനഗ! •
ശ്രാദ്ധകാലേപിജാഗ്രത്തിലിനാമങ്ങൾപഠിക്കകിൽ പിതൃക്കളെല്ലാം
മുക്തന്മാരായിസൽഗതിസ്സയേന്നിടും • നാരിമാർനരന്മാരുനോറ്റിടേണ്ട
താമവ്രതങ്ങളേ നിന്നോടിപ്പോൾപറഞ്ഞിടാംകേട്ടുകൊള്ളുകസുവ്ര
ത! • കേൾക്കനന്തതൃതീയാഖ്യംരസകല്യാണിനീവ്രതം ആർദ്രാനന്ദ
കരംപേരതൃതീയകളുമൂന്നാൽകണം • ശുക്രവാരവ്രതംകൃഷ്ണചതുർദ്ദശി
വ്രതംതുരീം കജവാരവ്രതംപിന്നപ്രദോഷവ്രതമായതും • പ്രദോഷ
ത്തിൽമഹാദേവൻപീഠത്തിൽവച്ചദേവിയെ മുൻപിൽദേവകളോടതേ
ത്തുനൃത്തംചെയ്യുന്നസന്ധ്യയിൽ • അന്നുപോസിച്ചുസന്ധ്യക്കദേവി
യെപൂജചെയ്യണം വിശേഷമായിപ്പക്ഷംതോറുംദേവീപ്രിയത്തി
നായ് • എനിക്കേറ്റംപ്രിയംസോമവാരവ്രതമതുംഗിരേ! അന്നുപൂ
ജിച്ചംബികയെരാവിൽഭക്ഷിച്ചുകൊള്ളണം • നവരാത്രിവ്രതംരണ്ടു
മെനിക്കേറ്റംപ്രിയംദ്രുതം ഏവമന്യങ്ങളായുള്ള നിത്യനൈമിത്തികങ്ങ
ളാം • വ്രതങ്ങളുമനോററിടുന്നോനെൻപ്രീതിക്കായ് വിമത്സരം എൻ
ഭക്തനെൻപ്രിയനായെൻസായൂജ്യമണഞ്ഞിടും • ഡോളോത്സവം
തൊട്ടുള്ളോരോത്സവങ്ങൾനടത്തണം ശയനോത്സവമെന്നുള്ളതന്ന
ജാഗരണോത്സവം • രഥോത്സവമതുംചെയ്യേദമനോത്സവവുംമമ പ
വിത്രോത്സവമെൻപ്രീതിക്കായിട്ടാശ്രാവണത്തിലും • എൻഭക്തനാ
യോൻചെയ്യണമേവംമററുത്സവങ്ങളും സുവാസിനികളോടെന്റ
ഭക്തർക്കുകളുമതിയും • കുമാരികുംശംവടുകന്മാർകൾമുബോധയോ
ടുതാൻ! ധനലുബ്ധനിയെപുഷ്പാദികളാൽപൂജചെയ്യുക • ഇവണ്ണം
വത്സരന്തോറുമാതചെയ്യുന്നഭക്തിയാൽ കൃതകൃത്യനവൻധന്യനൻ
പ്രീതിക്കൊത്തപാത്രമാം • എൻപ്രീതികരമായുള്ളതെല്ലാംനിന്നോടു
രച്ചുഞാൻ ശിഷ്യനോതാംഭക്തിഹീനനർക്കൊരുനാളുമേ.

ശ്രീദേവിഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം

മഹാത്മാത്സവവ്രതകഥനം

മുപ്പത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം.

മുപ്പത്തൊമ്പതാമദ്ധ്യായം

ഹിമവാൻ പറഞ്ഞു

ദേവദേവി! മഹാമായേ! കരുണാരസസാഗരേ! നിൻപൂജാവിധി അതന്നോടു ചൊന്നാലും വിധിപോലവേ.

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു

അത്യന്തശ്രദ്ധയോടൊത്തു കേൾക്ക പർവ്വതപുംഗവ! ദേവീപൂജാവിധിയെ ഞാൻ പ്രിയമോടെ പറഞ്ഞിടാം ● ബാഹ്യമാഭ്യന്തരം രണ്ടുവിധമാകുന്നെൻറ പൂജയും വൈദികീ താന്ത്രികീയെന്നു രണ്ടാണാ ബാഹ്യപൂജയും ● വൈദികപൂജയും മൂർത്തിഭേദത്താൽ വിവിധം ഗിരേ! വൈദികീ വൈദികർ ചെയ്യും വേദദീക്ഷയോടൊത്തവർ ● താന്ത്രികീപൂജ ചെയ്തീടും തന്ത്രദീക്ഷയോടൊത്തവർ പൂജാരഹസ്യമീവണ്ണമറിയാതെ മറിച്ചവർ ● പൂജിച്ചീടുന്നവൻ ഘോരനരകത്തിൽ പതിച്ചിടും ആദ്യം ചൊന്നോരു വൈദികപൂജയെ ഞാൻ പറഞ്ഞിടാം ● എൻറെ സാക്ഷാൽ പരരൂപമതിനാൽ കണ്ടിടാം ഗിരേ! മഹത്ത്വസംഖ്യാന്തലക്കൈകാലക്ഷികളുമുള്ളതു് ● പരാൽപരം സർവ്വശക്തിയുക്തം പ്രേരകമായതു് പൂജിക്കയതിനെയെന്നും ധ്യാനിക്കുക നമിക്കുക ● ഇതു താൻ വൈദികീപൂജാസംക്ഷേപം ഞാൻ പറഞ്ഞതേ ഏകാഗ്രചിത്തനായ് ശാന്തദംഭാഹങ്കാരഹീനനായ് ● തദ്യാജിയായ്ത്തൽപരനായതിനെയാശ്രയിക്കുക മനസ്സാലതിനെക്കണ്ടു ജപധ്യാനങ്ങൾ ചെയ്യുക ● ഭക്ത്യാ മൽഭാവഭാവത്തോടനന്യപ്രേമയുക്തനായ് യാഗദാനതപംകൊണ്ടുമെൻ പ്രീതിക്കായ് ശ്രമിക്കുക ● എന്നനുഗ്രഹമീവണ്ണമുണ്ടായാൽ മുക്തനായിടും സക്തിയേവുമെൽപരാം ഭക്തരെന്നറിവാകകിൽ ● അവരെക്കരകേററും ഞാൻ സംസാരാബ്ധിയിൽനിന്നുടൻ സകർമ്മധ്യാനമതിനാൽ ഭക്തിജ്ഞാനംനിമിത്തവും ● പ്രാപ്യയാകുന്നു ഞാൻ, നല്ല വേറു കർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടുതാൻ കർമ്മത്താൽ ഭക്തിയുണ്ടാകും ഭക്തിയാൽ ജ്ഞാനവും വരും ● ശ്രുതിസ്മൃതികൾ ചൊല്ലുന്നതേതതാകുന്നു കർമ്മവും കർമ്മാഭാസമിതെന്നോതുമന്യശാസ്ത്രങ്ങൾ ചൊല്ലുകിൽ ● സർവ്വജ്ഞയാം സർവ്വശക്തിയെന്നിൽനിന്നുണ്ടായ വേദവും പ്രമാണം താൻ, തദജ്ഞാനമെനിക്കില്ലായ്കകാരണം ● മനാദിസ്മൃതിയെല്ലാമാ വേദാർത്ഥമുള്ളതായാൽ വേദങ്ങളെപ്പോലവയ്ക്കു പ്രാമാണ്യം താനതിനുണ്ടായ് ● ചിലപ്പോൾ ചിലടത്തെല്ലാം തന്ത്രാർത്ഥം പോലെയന്യമാം ധർമ്മവും ചൊല്ലുമതിനെ സ്വീകരിക്കില്ല വൈദികർ ● മറവുള്ള ശാസ്ത്രകർത്താക്കൾ അജ്ഞാനാംശ ചതമാകയാൽ പ്രമാണ

ശാസ്ത്രീതകില്ലായവൎക്കു ചൊല്ലുന്നതു ദോഷിതം * മുമുക്ഷുവതിനാൽ, വേദധൎമ്മ
ത്തിന്നാശ്രയിക്കണം രാജഭോഗാദ്യങ്ങളെല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കയതതിൻപ
ടി * സൎവ്വേശ്വരനാകുമെന്നാൽ ജന്മാവേദശാസ്ത്രകൎത്തൃകരായ എന്നാൽ
യേൎക്കുമ ചൊല്ലാൻ ബ്രഹ്മക്ഷത്രിയജാതിയെ * സൃഷ്ടിച്ചതാകുന്നൻ മഹ
ന്ത്യവേദവാക്യം ധരിക്കനീ എപ്പോഴെപ്പോഴും ധൎമ്മഹാനിയധൎമ്മത്തി
ന്നുദ്ധിയും * ഉണ്ടാമപ്പോഴെല്ലാമുണ്ടാമവതാരമെടുത്തിട്ടും വേദം
രക്ഷിപ്പവർ ദേവർനശിപ്പിപ്പവർ ദൈത്യരും * വേദധൎമ്മം ത്യജിപ്പോ
രെശിക്ഷിപ്പാൻ നരകങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കിയെന്നാനവയെകൊണ്ടിളം
തമായിട്ട് * വേദത്തെവിട്ടന്യധൎമ്മമെഷ്ഷിം ധൎമ്മവിഹീനരെ രാജാവുംതെ
ന്റെരാജ്യത്തിൽനിന്നു നാട്ടുകടത്തിടും * ശ്രുതിക്കപന്തിയിൽ ചെക്കി
ല്ലില്ലദോഷിക്കയും ചിലർ ശ്രുതിസ്മൃതിവിരോധങ്ങളെ ന്യശാസ്ത്രങ്ങളത്രയോ
ലോകത്തിലുണ്ടായവയെല്ലാല്ലിട്ടുംതാമസങ്ങളായ് വാമം, കാപാലി
കം, കൌളം, ഭൈരവാഗമമെന്നതും * മോഹിപ്പിക്കാൻ ശിവൻനിൎമ്മി
ച്ചിവതില്ലന്യകാരണം ധീ വക്കുന്നോർ, വിഷിവരെറാരെപിക്കയാൽ
വേദധൎമ്മം വെടിഞ്ഞുള്ള വിപ്രരെക്കരകേറുവാൻ പടിപ്പടിയതായിട്ട
നിൎമ്മിച്ചാൻ ശങ്കരൻ വിട്ട * ശൈവം വൈഷ്ണവമെല്ലാം സൌരവും ശാ
ക്തമായതും ഗാണാപത്യമതും പിന്നെ, യാഗങ്ങളിവയൊക്കെ പേർ വേദധ
ൎമ്മം പോലവയിൽ ചിലതുണ്ടു പറഞ്ഞിട്ടും സ്വീകരിച്ചാൽ വൈദികർ
ക്കൊരു ഗമില്ലില്ല ദോഷവും * വേദംവിട്ടുള്ള ധൎമ്മത്തിന്നൎഹനല്ലദ്വിജം ചി
ജൻ വേദാധികാരമില്ലാത്തോനതിന്നൎഹനല്ലോ * പണിപ്പെട്ടും
വൈദികരാവേദധൎമ്മം നടത്തേണം ധൎമ്മം ചെയ്യെന്നതാം ജ്ഞാനം ബ്രഹ്മ
ത്തെ വെളിവാക്കിടും * എന്നെത്താൻ ശരണം പ്രാപിച്ചിട്ടുമെല്ലാം
വെടിഞ്ഞു ഞാൻ ശ്രുതങ്ങളിൽ ഭയമൊട്ടും മാനാഭിമാനഹീനരായ് * ചി
ത്തപ്രാണങ്ങളെന്നിൽ ചേൎത്തൻ സ്ഥാനങ്ങളുരച്ചുമേ * ബ്രഹ്മചാരി
ഗൃഹി, വാനപ്രസ്ഥൻ സന്യാസിയും സദാചിരം ഗ്രഹ്യോപാസനയെ ച
ഷ്ഠാനുഷ്ഠിതപൂൎവ്വമായ് * നിത്യമിമ്മട്ടു ചെയ്യുന്നോൎക്കുള്ള ജ്ഞാനതമസ്സു
താൻ ജ്ഞാനസൂൎയ്യപ്രകാശത്താൽ നശിപ്പിക്കുമെന്നു ശ്രേയം * ഒന്നാമതാ
യെൻ്റെ വൈദികപൂജാലക്ഷണമിങ്ങനെ ചൊൽക്കമായ്തച്ചു ഞാൻ രണ്ടാമത്തെതു
മൊതിടാം * ബിംബം, നൽനിലമായിത്യബിംബം, മച്ചുന്നരണ്ഡലത്തോണ
ലിംഗം, ജലം, നന്ദ്രം, വസ്ത്രം, ശ്രീയന്ത്രമായംബുജം * ധ്യാനിക്കപ്പെട്ടിവയി
ലെതിങ്കലും ശ്രീപരാംബിക സൎവ്വജ്ഞാകതണോം പൂൎണ്ണാതങ്ങളിയതണാ
തണാ * സൌന്ദൎയ്യസാരസീമാനൽസൎവ്വാവയവസുന്ദരി ശൃംഗാരരസ
സമ്പൂൎണ്ണാസമാക്കെന്താൻ നാശിനീ * പ്രസാദസുമുഖീദേവീ ചന്ദ്രക്കല
ധരിച്ചുവരം പാശാങ്കുശവരാഭീതിധരമാനന്ദരൂപിണീ * അവളുടെ

പചാരങ്ങൾകൊണ്ടു പൂജിക്ക ശക്തിപോരാ എന്നില്ലാത്തവർ പൂജയ്ക്കുമ
ധികാരമല്ലോ പാരേ * ഇബ്ബാഹ്യപൂജ ചെയ്യേണമതുപിമ്പന്നായെ വെടിഞ്ഞി
ടാം സംവിത്തിൽ ലയമാക്കണമെന്നായോർക്കുന്നാന്തരപൂജയെ * ഉപാധി
യറ്റൊരു സംവിത്തതു താൻ പരരൂപവും അതിനാൽഹൃദയത്തെ
സ്സംവിത്തു പത്തിലാക്കണം * സംവിത്തു പാർത്തിട്ടു ജഗത്തെല്ലാം മായയാ
സത്യമാം മോക്ഷത്തിന്നിതിനാൽ സർവ്വസാക്ഷിയാമാത്മരൂപമേ *
നിർവ്വികല്പമനസ്സോടും ഭാവിച്ചീടുക ശക്തിയായ് * വിസ്താരമായിട്ടിനി
മേൽ ബാഹ്യപൂജ പറഞ്ഞിടാം സാവധാനമനസ്സോടും കേൾക്ക പർവ്വത
സത്തമ!.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം
ദേവീപൂജനം
മൂപ്പത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം;

നാല്പതാമദ്ധ്യായം

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു

നേരത്തെഴീറ്റു നൽപത്മം ശിരസ്സിൽ ചിന്തചെയ്യതിൽ കർപ്പൂരാഭൻ സുപ്രസന്നൻ ഭൂഷണങ്ങളണിഞ്ഞവൻ * സരൂപൻ ശക്തിസംയുക്തൻ ഗുരുവെച്ചിന്ത ചെയ്യണം നമിച്ചിട്ടാക്കുണ്ഡലിനീശക്തിയേയും സ്മരിക്കണം.

ശോഭിപ്പവരം ബ്രഹ്മബിലപ്രയാണേ! പ്രതിപ്രയാണേ സുധയോടു ചേരുന്നോരം !! സുഷുമ്നയിൽ തന്നെ ചരിച്ചിടുന്നോരം ! വൻശക്തിയാനന്ദമതാത്രയം മേ. !!

ഏവമാത്തമ്ലിചാമാദ്ധ്യേ സച്ചിദാനന്ദരൂപയാം എന്നെ ധ്യാനിച്ചു ശൌചാദിക്രിയയെല്ലാം കഴിച്ചുടൻ * എൻപ്രീതിക്കായഗ്നിഹോത്രമതും ചെയ്തു പിന്നെയുടൻ സ്വാസനത്തിൽ വാണു പൂജാസങ്കല്പം ചെയ്യണം ഗിരേ! * ഭൂതശുദ്ധികഴിച്ചാദ്യം മാതൃകാന്യാസമായതും ഏല്ലേവമാതൃകാന്യാസം പിന്നെയും ന്യസിക്കണം * മൂലാധാരത്തിൽ ഹ്രീംകാരം താൻ തന്നെ ഹൃദയത്തിലും ഭ്രൂമദ്ധ്യത്തിങ്കലീകാരം ഹ്രീംകാരം മസ്തകത്തിലും * അന്യന്യാസങ്ങളുമതിൻ മന്ത്രംകൊണ്ടു കഴിക്കണം കല്പിക്കണം സ്വദേഹത്തിൽ പീഠം ധർമ്മാദിയാലുടൻ * പ്രാണായാമാൽ വിടർന്നോരെൻ സ്ഥാനമാം ഹൃദയാംബുജേ പഞ്ചപ്രേതാസനത്തിങ്കൽ പരയാമെന്നെയോർക്കണം * ബ്രഹ്മാവും വിഷ്ണുവും രുദ്രനീശാനൻ ശ്രീസദാശിവൻ ഇവരഞ്ചു മഹാപ്രേതന്മാരെൻ കാല്ക്കീഴിൽ വാഴുവോർ * പഞ്ചഭൂതാത്മ

കർപ്പബോധാവസ്ഥാത്മകരമാണിവർ അവ്യക്തചിദ്രൂപിണിതാനവരെ
യുംകേണ്ടുന്നവരം * അതിനാൽ പീഠമായ് തീർന്നാർശക്തിതന്ത്രങ്ങളിൽ
സദാ എവംമനസ്സിൽദ്ധ്യാനിച്ചുപൂജിച്ചിട്ടുജപിച്ചുടൻ * ജപംദേവി
യിലർപ്പിച്ചിട്ടർഘ്യസ്ഥാപനംചെയ്യണം പാത്രസാദനവും,പൂജാദ്രവ്യശോ
ധനവുംതഥാ * ജലത്താൽമൂലമന്ത്രാസ്ത്രമന്ത്രങ്ങളാംകൊണ്ടുദേശികൻ
ദിഗ്ബന്ധനംചെയ്തുശേഷംഗുരുവന്ദനംചെയ്യണം * ഗുരുവിന്നാജ്ഞ
വാങ്ങീട്ടാബാഹ്യപീഠത്തിലായുടൻ [illegible] ഭാവിച്ചോരെൻദിവ്യമാം
മനോഹരമൂർത്തിയെ * ആവാഹിച്ചീടണംപ്രാണപ്രതിഷ്ഠാമന്ത്രമോ
തിയും നല്ലാസനാർഘ്യപാദ്യാചമനങ്ങളുമതെവിധം * സ്നാനംവസ്ത്ര
മുപവീതംഭൂഷണങ്ങളശേഷവും ഗന്ധപുഷ്പങ്ങളുംദേവിക്കേകിയി
ട്ടതിഭക്തിയായ് * യന്ത്രാവരണപൂജയുമാരംഭിച്ചീടണംബുധൻ ദി
നന്തോറുമശക്തർക്ക്ശുക്രവാരംവിധിച്ചതേ * മൂലദേവീപ്രഭകളാണം
ഗദേവികളെന്നതും ത്രൈലോക്യമപ്രഭാജാലവ്യാപ്തമെന്നറിയേണം *
പിന്നെപ്പൂജിക്കണംസാംഗയാകുമമൂലദേവിയെ സുഗന്ധമേറുംഗന്ധം
നൽപുഷ്പംനൈവേദ്യങ്ങളെന * തർപ്പണംനല്ലതാംബൂലംദക്ഷിണാദി
കളംകൊണ്ടുമെ തൃപ്തനാമസാഹസ്രംകൊണ്ടുംമെതോഷമേക
ക * കവചംകൊണ്ടുമഹംരുദ്രനെന്നസൂക്തംകൊണ്ടും ദേവ്യഥർവ്വശി
രോമന്ത്രംഹൃല്ലേഖോപനിഷത്തിവം * മഹാവിദ്യാമഹാമന്ത്രങ്ങളുമെ
ന്റെജപിക്കണം പ്രേമാർദ്രഹൃദയത്തോടുംഭക്തിയോടുംഗദ്ഗദത്തോ
ടും * രോമാഞ്ചത്തോടുമാനന്ദാശ്രുനിർഝരമയോചനംചെയ്യണം നൃത്ത
ഗീതാദിഘോഷങ്ങളാലേകൊണ്ടുംപ്രീതിവരുത്തണം * പുരാണപാഠംവേ
ദജപമിവകയാലുമെ ഞാനിവണ്ണംപ്രീതയാകുംതോഷിപ്പിക്കണമങ്ങ
നെ * സർവ്വസ്വസഹിതംദേഹമർപ്പിക്കുകയായ് ഹോമംചെയ്തു
വിപ്രരെയുംസുവാസിനികളെയുമെ * ദേവീബുദ്ധ്യാപൂജിപ്പിക്കവടുകാദി
കളെയുമെ നമിച്ചുഹൃദയത്തിങ്കൽവിസർജ്ജിക്കുകമുദ്രയാൽ * എൻപൂ
ജയെല്ലാംഹൃല്ലേഖകൊണ്ടുചെയ്കസുവ്രത! ഹൃല്ലേഖയാണമന്ത്ര
ങ്ങൾക്കെല്ലാമുത്തമമായതു * ഹൃല്ലേഖാദർപ്പണത്തിൽ ഞാൻപ്രതിബിം
ബിച്ചുവരുംസദാ ആമന്ത്രത്താൽചെയ്തിട്ടെല്ലാമന്ത്രംകൊണ്ടുചെയ്തു
പോൽ * ഗുരുവിൻപൂജയുംചെയ്തിട്ടോർത്തുകൊള്ളുകകൃതാർത്ഥനായ് ആ
രെവംശ്രീമഹാദേവീപൂജചെയ്യുന്നവനുകേൾ * എങ്ങുംദുർല്ലഭമായതാ
ന്നൊരുനാളുംഭവിച്ചിടാ ദേഹാന്തത്തിൽമണിദ്വീപംപ്രാപിക്കുംമദ്രൂപ
മായവൻ * ദേവീരൂപനവൻനിത്യംദേവന്മാരുംനമിച്ചിടും ശ്രീദേവീ
പൂജയീവണ്ണംനിനക്കായിട്ടുചൊല്ലിനേൻ * അറിഞ്ഞിട്ടീവകെല്ലാംനീയധി
കാരാനുരൂപമായ് എൻപൂജചെയ്യുവെന്നാൽമേവിച്ചീടുംകൃതാർത്ഥ

നായ് ॥ എൻ ഗീതാശാസ്ത്രമിതിനെശിഷ്യന്നല്ലാതുരയ്ക്കൊലാ ദുർബു ദ്ധികൾക്കുംധൂർത്തന്മാൎക്കുമതിഹീനന്മാൎക്കുമതൊലാ ॥ ഇതിൻപ്രകാശനംമൊ ഋസ്സനാലിംഗനമെന്നപോൽ അതുകൊണ്ടിതു യത്നാൽ ഗൂഢമായ്സൂക്ഷി ച്ചുകൊള്ളണം ॥ ഭക്തനാംശിഷ്യനും ജ്യേഷ്ഠപുത്രനുംതാൻസ്വഭാവേന സുശീലനമെഹാദേവീഭക്തനാമെ ചൊല്ലിടാമിതു ॥ ശ്രാദ്ധകാലത്തിങ്കൽ വിപ്രർകൾക്കമറാൽ ഘോഷിക്കുകിൽ പിതൃക്കൾക്കുതൃപ്തരായ് പ്രാപിച്ചീടുമ ത്യുത്തമപദം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു.

എന്നരുൾചെയ്താപ്പരാദേവിയവിടെനിന്നുമറഞ്ഞുതെ തുഷ്ടരായമർ വാനവന്മാർ ദേവിതൻദർശനത്തിനാൽ ॥ ഹിമവൽപുത്രിയായുണ്ടായി ചെന്നതു ഹൈമവതിനൃപ! ഗൌരിയെന്നുള്ള പേരോടുംനൽ കല്പിട്ടു ശിവ ന്നവൾ ॥ അദ്ദേവിയിൽസ്കന്ദനുണ്ടായ്വന്നു താരകനെക്കൊന്ന പാലാ ഴിമഥനത്തിങ്കലുണ്ടായ് രത്നങ്ങളാഴിയിൽ ॥ ലക്ഷ്മീപ്രാപ്തിക്കുദേവകളത്യാ സ്തുതിച്ചാർദേവിയെസ്സുരർ അവർക്കനുഗ്രഹത്തിനായുണ്ടായീലക്ഷ്മീദേ വിയും ॥ വിഷ്ണുവിന്നാകിനാർ വാരാഹിയാൽ സുഖമാർന്നവൻ ദേവീ മാഹാത്മ്യമീവണ്ണം നിന്നക്കോതിയുത്തമം ॥ ഗൌരീലക്ഷ്മീസമുൽപ ത്തിവിഷയം സർവ്വകാമദം രഹസ്യമായ് ചൊന്നതിനാലിതന്യനാക്കരു തല്ലൊലാ ॥ ഗീതാരഹസ്യമാണെന്നറിഞ്ഞുഗോപ്യമാസ്സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളണം പാ പഹീനൻഭഗവാൻ കേട്ടതെല്ലാമെ ചൊല്ലിപൃഥക്കിനി ഞാൻ ॥ പവിത്രം പാവനം ദിവ്യാകേൾപ്പാനെന്തിച്ഛയിന്നിമേൽ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം സപ്തമസ്കന്ധം

ദേവീഗീത

നാല്പതാമദ്ധ്യായം.

സപ്തമസ്കന്ധം സമാപ്തം

ശ്രീജഗദംബികയെ നമഃ

ശുഭം.

എട്ടാംസ്കന്ധം.

ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു.

സ്വായംഭുവമനുവിൻ ഉത്പത്തി പിന്നെ സൽക്കഥാശ്രിതം ചരിതം നീ യരുളിച്ചെയ്തുകൊണ്ടതെല്ലാം വിസ്തൃതം ॥ ഇപ്പോൾ കേൾപ്പാനിച്ഛയുണ്ടെനിക്കു ഋഷി യാം ജഗദംബിക മനുവായ് മന്വന്തരത്തിൽ പൂജ്യമായതാമോ॥ എന്തെല്ലാം കർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടെല്ലാം ആരാധനാവും മുനേ! ശരീരമേതാണ് പൂജിച്ചാൽ ഫലമേകീടും ശിവേ ॥ ഏതു മന്ത്രം കൊണ്ടു പൂജിക്കേണമെ ന്നെല്ലാം കേൾക്കിലായ് ദേവിയോടു സ്വരൂപത്തിന്നു സ്വരൂപമെന്തെ ന്നു? ॥ ധ്യാനമെന്താകുന്നു ചൊല്ലുക സ്വരൂപത്തിലമ്മ എന്നു? ഇതൊക്കെയു നിക്ഷേപമാകുന്നതെല്ലാം ചൊല്ലുക മുനേ!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

രാജാവേ! കേൾക്കണം ചൊല്ലീടാം ദേവ്യാരാധനമുത്തമം നന്നാകുന്നു ചെയ്യുന്നാൽ കേൾക്കിലും മംഗളം വരും ॥ നാരായണനോടീ ചോദ്യം ചോദിച്ചു പണ്ടു നാരദൻ ആ യോഗീശനവൻ ചൊന്നതിന്നു ജ്ഞാനമതു ചൊ ല്ലീടാം ॥ ഒരിക്കൽ നാരദൻ ശ്രീമാൻ സഞ്ചരിച്ചീ ധരിത്രിയിൽ നാരാ യണാശ്രമത്തിൽ ചെന്നു നാൻ ബോധമെന്നിയെ ॥ ആ യോഗിയെ നമിച്ചിട്ടാനാരദൻ മുനിസത്തമൻ നിശ്ചയിച്ചെല്ലാമീ ചോദ്യം താൻ ചോദി ച്ചു ജനമേജയ!

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

ദേവദേവ! മഹാദേവ! പുരാണപുരുഷോത്തമ! ജഗദാധാര! സർവ്വ ജ്ഞ! മഹാസൽഗുണവാരിധേ! ॥ ജഗത്തിന്നാദ്യമായതും പരമതോ ഒരി ട്ടകന്നിരുന്നതും എന്തിൽനിന്നുതാൻ ഉളവായിതെന്നും ശേഷവും? ॥ അവസാനമതും സർവ്വഫലമാമവും എന്തിലാവാൻ കൃപയറിഞ്ഞീടി ലീമോഹമെല്ലാമൊഴിഞ്ഞുപോയിടും? ॥ പൂജാജപധ്യാനവുമെല്ലാം ചെയ്യാൽ മനസ്സിലായ് വെളിച്ചമുണ്ടായിട്ടതിങ്കലവിടെ തെളിച്ചപോ ൽ ॥ ആ ജ്ഞാനം ഞാനും അറിഞ്ഞീടാൻ ഈ ചോ ദ്യം ശേഷം നീയരുളിച്ചെയ്തീടണമുത്തമം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഏവം നാരദനാൽ കേൾക്കപ്പെട്ടാൽ പ്രാചീനനാം മുനി നാരായ ണൻ മഹായോഗി കൊണ്ടാടിക്കൊണ്ടു ചൊല്ലിനാൻ.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു.

ദേവർഷിപുത്ര! കേട്ടാലും ജഗത്തിൻ തത്വമുത്തമം അതറിഞ്ഞാൽ

ഭേദംമൎത്ത്യനാരാകെയില്ലജഗൽഭ്രമം • ജഗത്തിൻതത്വമദ്ദേവിയാമെ ന്നോൎത്തുന്നവരൊന്ത്രേഷം ഋഷിമാർദേവർഗന്ധൎവ്വർമററുമുള്ള ബുധന്മാരു മന്നേ! • ജഗത്തെല്ലാംസൃഷ്ടിക്കുന്നവളുംതാൻരക്ഷചെയ്യുന്നതും സംഹരിപ്പ തും,മെന്നോൎത്തപ്പെട്ടന്ത്യത്രിഗുണങ്ങളാൽ • സിദ്ധേശ്വരിപദ്മമദ്ദേവീസ്വ രൂപംതാൻപറഞ്ഞിടാം സ്മരിപ്പാൽപാപമെല്ലാംപോംകാമമോക്ഷ ങ്ങളുംവന്നിടും • പുരാതപവാൻബ്രഹ്മപുത്രനാദ്യൻസ്വായംഭുവൻമനു ശതരൂപാപതിശ്രീമാൻസൎവ്വമന്വന്തരാധിപൻ • അവൻപിതാവാം വിധിയെഭക്ത്യാശുശ്രൂഷചെയ്യവേ ശുഭൻബ്രഹ്മാവുതൻപുത്രൻമനു വോടിത്തുചൊല്ലിനാൻ: • "പുത്ര!നീചെയ്യണംഭക്ത്യാദേവ്യാരാധനമു ത്തമം നിനക്കുംബാപ്രസാദത്താൽപ്രജാസൃഷ്ടിപ്രസിദ്ധമാം" • വിധി യാലിത്തുചൊല്ലപ്പെട്ടസ്വായംഭുവനാംമനു ജഗന്മാതാവീശ്വരിയെ തോഷിപ്പിപ്പാൻതപസ്സിനാൽ • ആദ്യാമായയാസൎവ്വശക്തിസൎവ്വകാര ണകാരണം ആദേവിയെസ്തുതിപ്പാനാരംഭവേകാഗ്രചിത്തനായ്.

മനു പറഞ്ഞു.

നമോനമസ്തേദേവേശി!സൎവ്വകാരണകാരണേ! ശംഖചക്രഗദാ പത്മഹസ്തേ!വിഷ്ണുഹൃദിസ്ഥിതേ! • ജഗദംബേ!വേദമൂൎത്തേ!മായാ സ്ഥാനസ്വരൂപിണി! വേദത്രയപ്രമാണാംഗേ!സൎവ്വദേവനതേ!ശി വേ! • മഹേശ്വരി!മഹാഭാഗേ!മഹാമായേ!മഹോദയേ! മഹാദേവാ ൎദ്ധാംഗവാസേ!മഹാദേവപ്രിയങ്കരി! • മഹോത്സവേ!മഹാനന്ദേ!ജ്യേ ഷ്ഠേ!വിന്ധ്യാദ്രിവാസിനി! മഹാമാരീഭയഹരേ!നമോദേവാഭിപൂജി തേ! • സൎവ്വമംഗലമാംഗല്യേ!ശിവേ!സൎവ്വാൎത്ഥസാധികേ! ശരണ്യേ! ത്ര്യംബകേ!ഗൌരി!നാരായണി!നമോസ്തുതേ • ഏതിൽനിന്നീവിശ്വ മേതിനാൽവ്യാപ്തം,കോൎത്തിരിപ്പതും ഏകംചൈതന്യമാത്യന്തരഹി തംതേജസ്സാംനിധി • ബ്രഹ്മാവാർതൻകരുണയാൽ സൃഷ്ടിച്ചീടുന്നി തൊക്കയും പാലിപ്പതുംവിഷ്ണു,വെല്ലാംസംഹരിപ്പതുമീശ്വരൻ • മധു കൈടഭരിൽനിന്നുവേറെപ്പെട്ട് പത്മജൻ ആരെസ്തുതിച്ചാപത്താംഭയ ത്തിൽനിന്നുമുക്തനായ്? • ഹ്രീ,കാന്തി,യോൎമ്മയും,കീൎത്തി,രമാ,ശ്രീ ഗൌരിയുംസതി ദാക്ഷായണി,വേദഗൎഭാ,ബുദ്ധിമാ,മേധിനിയും • ആ നിന്നെവാഴ്ത്തുംപൂജിക്കാംജപിക്കാം ഞാൻനമിച്ചീടാം ധ്യാനിക്കാംഭാ വനചെയ്യാംനോക്കാംകേൾക്കാംപ്രസീദമേ • വേദത്തിൻനിധിയാ യ്ബ്രഹ്മാലക്ഷ്മീപതിയായ്ഹരി ത്രൈലോക്യാധിപനായിന്ദ്രൻവ രുണൻജലനാഥനായ് • നിധീശനായ്വൈശ്രവണൻകാലനാംപിതൃ നാഥനായ്രക്ഷോനാഥൻനിരൃതിയായ് ചന്ദ്രൻത്രൈലോക്യവന്ദ്യനാ യ് • നിൻകൃപാബലമാണെല്ലാംലോകേശി!ശിവരൂപിണി! അനേകം ഞാൻനമിച്ചീടാംജഗദംബേ!നമോനമഃ.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു.

സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവളായ്ക്കൊണ്ടു നാരായണീപരാ പ്രസന്നയായ്ബ്ര
ഹ്മപുത്രൻമനുവോടിങ്ങനെ ചൊല്ലിനാൾ.

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മപുത്ര നിനക്കിഷ്ടമാംവരം നീ വരിക്കുക ഇസ്തോത്രത്താൽതു
ഷ്ടയായ് ഞാൻകേൾപ്പാനാസവിക്ഷകകാണുമേ.

മനു പറഞ്ഞു.

പ്രസാദിച്ചുകനിഞ്ഞീടുകയെന്റെഭക്തികൊണ്ടുകൃപാംബുധേ! നിർവ്വി
ഘ്നമായ് പ്രജാസൃഷ്ടിചെയ്വാൻനീയനുഗ്രഹിക്കണം.

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു.

പ്രജാസൃഷ്ടിഭവിച്ചീടുംനിനക്കെന്റെയനുഗ്രഹത്താൽ നിർവ്വിഘ്നമാ
യ്പ്രപഞ്ചസൃഷ്ടിമേല്ക്കുമേലഭിവൃദ്ധിയായ്. നീചെയ്തോരീസ്തോത്രമാ
മെൻഭക്തിയോടോതുമെപ്പോഴും അവർക്കുണ്ടാം സന്തതിയുംകീർത്തിയും
കാന്തിയുംധ്രുവം. ധനധാന്യങ്ങളും വർദ്ധിക്കുംനശിച്ചീടാത്തശക്തിയും
എങ്ങുംവിജയവുംശത്രുനാശവുംസുഖവുംവരും.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മപുത്രൻമനുവിനീവരങ്ങളൊന്നരുൾകിയിട്ടവൾ അന്തർദ്ധാനം
ചെയ്തു ബുദ്ധിമാനവൻലോകനിന്ദ്യവം വർണ്ണിച്ചിട്ടാബ്രഹ്മപുത്രൻ
മനുപ്രതാപവാൻ വിധിയോടോതിപിതാമഹ സ്ഥാനംനൽകുകതാതാ
മേ. അതിൽവാണിട്ടുഞാൻനന്നായ് പ്രജാസൃഷ്ടിനടത്തിടാം യാഗ
ങ്ങളുംചെയ്യാംദേവകളെന്തിനാലാരാധിക്കണം? പുത്രന്റെയീവാ
ക്കുകേട്ടപ്പോൾവാഗ്മിയായദേവൻ ഒത്താൻസ്വചിത്ത,മിക്കാര്യമെങ്ങനെ
സാദ്ധ്യമെന്നതായ്. അനേകംകാലമായ്സൃഷ്ടിയില്ലാതായിട്ടുനിക്ക
താൻ ഭൂമിവെള്ളത്തിൽമുങ്ങിപ്പോയ്സർവ്വത്രജലമായിത. ഞാൻ
ചിന്തിച്ചിട്ടുമിക്കാര്യംഭഗവാനാദിപൂരുഷൻ സഹായിച്ചിട്ടുസാധിക്കേ
ണ്ടുന്നവനാണെൻകരുപ്പവൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം എട്ടാംസ്കന്ധേ

മന്വന്തരേ

ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു.

മനുവാദികളും,മുനിശ്രേഷ്ഠർമരീചിമുഖ്യരുമവരും ചൂഴവേ,വിധിയീ
വണ്ണംചിന്തിച്ചുംകൊണ്ടിരിക്കവേ. ബ്രഹ്മാവിന്റെമൂക്കിൽനി

ന്നംഗുഷ്ഠത്തിന്നുതുല്യമായ് ഒരുപന്നിക്കുട്ടിയുണ്ടായായവൻനോക്കിനി ല്ക്കവെ ॥ ആകാശദേശമതിലായ്നിന്നുവേഗേനനാരദ! അത്യാശ്ചര്യ മാമാറാനസ്ഥൂലതുല്യമായ് തീൎന്നതപ്പോഴേ ॥ മരീച്യാദിദ്വിജരോടുംസന കാദികളോടുമായ് ബ്രഹ്മാവാപ്പന്നിരൂപത്തെക്കണ്ടുസംശയമാൎന്ന തേ ॥ അത്ഭുതസത്വംതാനിപ്പോൾപന്നിവ്യാജേനവന്നുവോ? അത്യ ത്ഭുതമിതെൻമൂക്കിൽനിന്നീവണ്ണംവെളിച്ചതും ॥ അംഗുഷ്ഠമാത്രനായ് കണ്ടുതൽക്ഷണംമലപോലെയായ് യജ്ഞനാംഭഗവാനെന്നെഖേദി പ്പിപ്പതിന്നായിതു ॥ ഇതുവണ്ണംസംശയിക്കുമ്പോളാപരബ്രഹ്മസന്നി ധൌ മലതുല്യാകൃതിപ്പന്നിരൂപൻഘോരമായൊന്നലറീടിനാൻ ॥ ആമുനീ ന്ദ്രരോടുംബ്രഹ്മാവിന്നുമോദംവരുമ്പടി പ്രതിധ്വാനിവരുംവണ്ണംദിക്കെ ല്ലാംതന്നെയപ്പോൾ ॥ ജനസ്തപസ്സത്യലോകവാസികൾസുരനായകർ ഖേദംപോക്കിടുമാധുൎയ്യംപോരവന്നതുചിച്ചുടൻ ॥ സ്തുതിച്ചാരൃഗ്യജു സ്സാമാഥർവങ്ങളതായിട്ടും വേദസ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടാദ്യനാമപ്പരംപു രുഷം ॥ അവർതൻസ്തുതികേട്ടാശ്ശൎഭഗവാൻഹരിയീശ്വരൻ കൃപാ കടാക്ഷംചെയ്തിട്ടുപ്രവേശിച്ചു ജലത്തിലായ് ॥ പ്രവേശിച്ചുളവിൽക്രൂര സ്കന്ധരോമപ്രപീഡയാൽ ഭക്തവത്സലനീയെന്നെരക്ഷിക്കെന്നബ്ധി യോതിനാൻ ॥ ഏവംസമുദ്രവചനംകേട്ടിട്ടാബ്ഭഗവാൻഹരി ജലജന്തു ക്കളെല്ലാംഭേദിച്ചാഴിക്കുള്ളിൽകടന്നതേ ॥ അങ്ങുമിങ്ങുംനടന്നന്വേഷി ച്ചാൻഭൂമിയെയാവിഭു കണ്ടെത്തീടിനമാഘ്രാണിച്ചു ഘ്രാണിച്ചതിന്നെ ഹരി ॥ സൎവ്വസത്വാശ്രയത്തോടുംജലത്തിന്നുള്ളിൽദേവിട്ടും ഭൂമിയെ ദേവദേവേശൻപൊക്കിനാൻതേറ്റകൊണ്ടുടൻ ॥ തേറ്റയിങ്കലതും കൊണ്ടായജ്ഞേശൻയജ്ഞപൂരുഷൻ ശോഭിച്ചാൻദിഗ്ഗജംതുമ്പിക്ക യ്യിൽപത്മിനിയോടുപോൽ ॥ തേറ്റയാൽഭൂമിപൊക്കുന്നദേവദേ വേശനെയുടൻ മനുപാലികളോടുംകൂടെ വന്ദിച്ചീനാൻവിധിയീവിധം.

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു

ജയിക്കപുണ്ഡരീകാക്ഷ! കൈതവാത്മിനാശന! ആൎദ്രീകൃത സജ്ജനലോകിസൎവ്വകാമഫലപ്രദ! ॥ ഇബ്ഭൂമിയാനതൻതുമ്പിക്ക യ്യിൽപത്മാഢ്യയായിട്ടും പത്മിനിക്കൊപ്പമായ്നിന്നിൽശോഭിക്കു ന്നു സുരേശ്വര ॥ ഇന്നിൻശരീരവുംഭൂമിയെന്നിട്ടിന്നൊരുപങ്കജം ക ള്ളിലെന്നാകരീന്ദ്രൻറദേഹംപോൽശോഭയാൎന്നതേ ॥ നമോനമസ്തേ ദേവേശ!സൃഷ്ടിസംഹാരകാരക! ദൈത്യനാശത്തിനായ് നാനാരൂപമെ ടുക്കുമൊപ്രഭോ! ॥ മുൻപിൽനമിച്ചിടാംനിന്റെപിൻപിലുംഞാൻന മിച്ചിടാം വരേക്കാധാരഭൂതൻനീബ്രഹ്മശോമ!നമോസ്തുതേ ॥ പ്രജാ സൃഷ്ടിക്കുനീയെന്നെനിയോഗിച്ചുസകൎത്താവായ് നിന്നാജ്ഞാവശനാ

[illegible]

നാരദൻ പറഞ്ഞു

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

വേ! തജ്ജസ്സേ! നന്ദന! ഭോഗത്തിൽവാണൊന്നീയും പ്രജാസൃഷ്ടിനട
[illegible] ശ്രേഷ്ഠങ്ങളായയജ്ഞസാധനങ്ങളാൽനീയജിക്കുക യജ്ഞേശ
നാ[illegible]നെദേശകാലാനുരൂപമായ് ॥ വർണ്ണാശ്രമമതാംധർമ്മംശാ
സ്ത്ര[illegible]ചരിക്കുക ക്രമമായതനുഷ്ഠിച്ചാൽപ്രജാവൃദ്ധിവരിച്ചിടും ॥
വിദ്യ[illegible]നയവും,നല്ലാചാരവും,കാന്തി,കീർത്തിയും ഉണ്ടാവും॥ ചന്ദ്രാ
ന്തതുല്യ[illegible]രയുള്ളവരാകിനീ ॥ ചൊല്ലൊണ്ടമായവർക്കേകിയിട്ടുകന്യ
കമാരെ[illegible]മനസ്സടക്കീട്ടുപ്പരംപുരുഷനിൽസദാ ॥ പരിചാർത്ഥാ
ഭക്തിമർദ്ദ[illegible]ചെയ്യ്തായിട്ടും യോഗികൾക്കിഷ്ടയാകുംസൽ
ഗതിയെനീഗമി[illegible] ॥ ഇവണ്ണമാശാസിപ്പിച്ചുവിധി,തൻപുത്രനെ
യുടൻ പ്രജാസൃഷ്ടിചെയ്യേണമെന്നുകിട്ടൂത്യലോകംഗമിച്ചുതേ ॥ പിതാ
വിൻറനിയോഗത്താൽനൃപൻസ്വായംഭുവൻമനു നല്ലവണ്ണംപ്രജാ
സൃഷ്ടിചെയ്യുവാനായ് തുടങ്ങിനാൻ ॥ "പ്രിയവ്രതോത്താനപാദർ"മ
ഹാന്മാർമനുനന്ദനർ പുത്രിമാർമൂന്നവർക്കുള്ള നാമവുംനിരൂപിക്കുക ॥
ഒന്നാമത്തവ"ളാകൃതി"പിന്നെയ"ദേവഹൂതി"യും പിന്നെ"പ്രസൂ
തി"ലോകത്തിൽപ്രസിദ്ധാഗുണമായവരാം ॥ "രുചി"ക്കാകൃതിയെദേ
വഹൂതിയെ"കർദ്ദമ"നെ പ്രസൂതിയെ"ദക്ഷനേ"കിയവർസന്താനമീ
പ്രജ ॥ ആകൃതിയിൽനിന്നു"യജ്ഞൻ"ഭഗവാനാദിപൂരുഷൻ ജനി
ച്ചാൻ"കപിലൻ"ദേവഹൂതിതങ്കലുമങ്ങനെ ॥ സാംഖ്യാചാര്യൻസർവ്വ
ലോകപ്രസിദ്ധൻകപിലൻപ്രഭു അസംഖ്യംകന്യമാരുണ്ടായ് പ്രജകൾ
ദക്ഷഭാര്യയിൽ ॥ അവർതൻസന്താനമാണീദേവതിര്യങ്നരാദികൾ
ലോകവിഖ്യാതരായ് തീർന്നാർസർവ്വസൃഷ്ടിപ്രവർത്തകർ ॥ മനസ്സുകളിൽ
നിന്നാണന്നുവേദജ്ഞനാംവിഷ്ണു ഭക്തിപ്പാൻയാമാഖ്യദേവഗണമതോ
ടൊത്തുനാരദ! ॥ കപിലൻഭഗവാൻ[illegible]സ്വാശ്രമത്തിങ്കൽവാണവ
ൻ ദേവഹൂതിക്കന്നു ജ്ഞാനംസർവ്വവിദ്യാവിനാശനം ॥ വിശേഷമാ
യ് ധ്യാനയോഗമദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനനിഷ്ഠയും അജ്ഞാനമെല്ലാംപോയീ
ട്ടുകപിലംശാസ്ത്രമാകയും ॥ ഉപദേശിച്ചതിൻശേഷംപുലഹാശ്ര
മമണ്ടുതേ ഇന്നുംവാഴുന്നുഭഗവാൻസാംഖ്യാചാര്യൻമഹാശയൻ ॥
സിദ്ധിയാംസാംഖ്യമാംയോഗംതന്നാമസ്മരണത്തിലും വരികണ്ടാവരം
നൽകുംകപിലാചാര്യയോഗിയ ॥ മനുകന്യാവംശമതിൻനൽവിസ്താ
രമിതൊതിനേൻ കേൾപ്പവർക്കുപഠിപ്പോർക്കുംപാപമെല്ലാംനശിച്ചു
പോം ॥ ഇനിമേൽമനുവിൻപുത്രവംശമോതാതിടാം പ്രാപിക്കാ
മതുകേട്ടീടിൽപരമാംപദമേവനും ॥ വ്യവഹാരപ്രസിദ്ധിക്കുംസർവ്വത
സുഖത്തിനും അത്രിപീപസമഗ്രാദിവ്യവസ്ഥയവർചെയ്തുതേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം എട്ടാംസ്കന്ധം

മന്വംശവൃത്താന്തം മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

നാലാമദ്ധ്യായം

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

മന്വന്തരംസ്വായംഭുവമനുതൻപുത്രൻപ്രിയവ്രതൻ പിതൃസേവാ
പരൻനിത്യംസത്യധർമ്മപരായണൻ ॥ വിശ്വകർമ്മാവായിട്ടുള്ള പ്രജാ
പതിസുതാവരാ രൂപശീലഗുണം "ബർഹിഷ്മതി" യെന്നവളെയവൻ ॥
ജനിപ്പിച്ചാനവളിൽ യോഗ്യരാം പത്തുപുത്രരെ ശ്രീമതിയിളയതാമൂ
"ർജ്ജസ്വതി" യാംകന്യയേയുമേ ॥ "അഗ്നീധ്ര" നിധ്മജി
ഹ്വൻ,മൂന്നാമൻ യജ്ഞബാഹുവും നാലാമനാം മഹാവീരൻ,ഹിരണ്യരേ
തസ്സ്,പഞ്ചമൻ ഘൃതപൃഷ്ഠൻ,സവനൻ,മേധാതിഥി,യജ്ഞമാൻ വീ
തിഹോത്രൻ,കവിയുമെല്ലാർക്കുമഗ്നിതന്റെപേർ ॥ ഇപ്പുത്രന്മാർപ
ത്തുപേരിൽമൂന്നുപുത്രർവിരക്തരായ് കവിയുംസവനൻതാനുംമഹാ
വീരനുമീയിവർ ॥ ആത്മവിദ്യാതല്പരന്മാരൂർദ്ധ്വരേതസ്സുകളുംമുനേ! കു
മാരന്മാർപരമഹംസാശ്രമത്തിൽ,നിഷ്ഠരായ് ॥ അന്യഭാര്യയിലുള്ള
യിങ്ങുണ്ടായ് നന്ദനർമൂന്നുപേർ ഉത്തമൻ,താമസൻ,രൈവതനെ
ന്നംകീർത്തികേട്ടവർ ॥ മന്വന്തരാധിപതിമാരായിത്തീർന്നോരീസുതർ
പ്രിയവ്രതൻരാജ്യംഭരിച്ചാൻഭൂമിയാകെയും ॥ നന്നായ് ആറ്റി
പ്പത്തുകോടിവത്സരക്കാലമെന്നിയേ ഭൂമിതന്നർദ്ധഭാഗത്തിലാദിത്യൻ
സഞ്ചരിക്കവേ ॥ ഉണ്ടായിട്ടന്നന്ധകാരംമറ്റേഭാഗത്തിലന്നമേ ഇത
വ്യത്യാസമേറ്റംകണ്ടിട്ടാത്താനധികമാന്നൃപൻ ॥ തേജസ്സുള്ളൊ
രേകംതാനിഭ്രമിക്കവേ ഇല്ലാതാക്കീടുമതിനായ് താനെൻയോഗബ
ലത്തിനാൽ ॥ എന്നതിന്നായ് ശ്രമിച്ചാനസ്വായംഭുവസുതൻനൃപൻ
ഏഴുവട്ടംസൂര്യനെപ്പോൽപ്രകാശിക്കുന്നതേരതിൽ ॥ ഭൂവെപ്രദക്ഷി
ണംചെയ്തോരഥചക്രങ്ങൾഭൂമിയിൽ കഴിഞ്ഞിട്ടേഴാഴികളായ് തീർന്നുലോ
കഹിതത്തിനായ് ॥ അതിൻമദ്ധ്യപ്രദേശങ്ങൾസപ്തദ്വീപുകളായി
തേ അന്തർവണ്ടിത്തടങ്ങൾതാനേഴാഴികളുമായതിൻ ॥ മദ്ധ്യപ്രദേ
ശങ്ങൾതന്നെസപ്തദ്വീപുകളുംമുനേ! ജംബു,പ്ലക്ഷം,ശാല്മലിയും,കു
ശം,ക്രൌഞ്ചവുമങ്ങനെ ॥ ശാകദ്വീപം,പുഷ്കരവുംദ്വീപുകൾക്കിതു
പേരുകൾ വിസ്താരമതിരട്ടിച്ചാണിവകൾക്കുത്തരോത്തരം ॥ [illegible]
വെളിയായ് ചുറ്റുമാണീദ്വീപുകളൊക്കെയും ലവണ,ഇക്ഷു,സുരാ,സ
ർപ്പി,ദധി,ക്ഷീരമയങ്ങളും ॥ ശുദ്ധോദകവുമാമേഴാഴികളെപ്പറയുന്ന
തെ അന്നീയേഴാഴിയുംഭൂവിൽകീർത്തികേട്ടവയായ് മുനേ! ॥ ക്ഷാരാബ്ധി
ചൂഴുമാദ്യത്തെജംബൂദ്വീപമതിങ്കലായ് പ്രിയവ്രതൻനാഥനായിട്ടാ

[illegible]

ശ്രീദേവീഭാഗവതം [illegible]

[illegible]

[illegible]

അ ഷ്ടാ മ സ് ക ന്ധം

[illegible]

[illegible]

ആറാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

അരുണോദാഖ്യമാം നദി മന്ദരമാമലയിൽ നിന്നിളാവൃതമദ്ധ്യ ത്തിൻകിഴക്കായൊഴുകുന്നതേ ॥ അതിന്റെ ജലപാനംകൊണ്ടിട്ടായക്ഷഗ ന്ധർവ്വപത്നികൾ ദേവിദാസികൾതൻദേഹങ്ങളിൽതട്ടിയ വായുവും ॥ സൗരഭ്യത്തോടുവീശുന്നു പത്തുയോജനച്ചുററിലും ഞാവൽപഴങ്ങളും ഗോപുരത്തിൽനിന്നാനകളെന്നപോൽ ॥ കുരുവെന്ന്യേവീണുപൊട്ടി ച്ചിതറീട്ടാരസത്തിനാൽ ഉണ്ടാകുന്നു ജംബുവെന്നനദിയാമേരുമന്ദ രാൽ ॥ പതിച്ചിളാവൃതത്തിന്റെ തെക്കായിട്ടൊഴുകുന്നതേ ജംബൂഫ ലാസ്വാദമുള്ളോർ ജംബുവാരിനിഷേവികൾ ॥ അസ്ഥലത്തുള്ള വാനോരും ഭക്ഷ്യനാഗങ്ങൾ മുഖ്യരും ഹത്യാപൂർവ്വിച്ചിട്ടെന്നെന്നേക്കും പയ്യുള്ളവരാണ വർ ॥ പാപപരേതരായ നരകത്തിൽ രോഗമാറുന്നപാവനീ കീർത്തി കളിൽവിളങ്ങുംപോകുന്നോർ വാനോർമാനിച്ചിടുന്നവർ ॥ കോകിലാ ക്ഷീകാമകലാകന്നാകാമപൂജിത ശ്രീദേവിപൂജ്യാധന്യാകാന്തി കലന്നവർ ॥ സ്തുതിക്കണേന്നെ നാമങ്ങളെക്കൊണ്ടവളെനമർ ജംബൂ നദിക്കരയിലെമണ്ണാജംബൂരസമൊട്ടും ॥ കാററുമാവെയിലുംതട്ടിട്ടോ ഷപാകത്തിലാകയാൽ വിദ്യാധരാമരസ്ത്രീകൾക്കാഭരണങ്ങൾഭൂഷണങ്ങ ളായ് ॥ തീരുന്നുസുവർണ്ണാകരജാംബൂനദസുവർണ്ണവും ആഭരണങ്ങൾ കാമുകന്മാർസ്ത്രീകൾക്കായിട്ടുണ്ടാതാം മകുടാംഗങ്ങൾതൊട്ടതെല്ലാം നിർമ്മിച്ചിടുന്നതേ ॥ അതോതിയസുപാർശ്വാദ്രിയിലുവെവൻകദമ്പ ത്തിൽ കോടരങ്ങളിൽനിന്നുവഴിയായിട്ടതിൻരസം ॥ സുപാർശ്വ ഗിരിയിൽവീണുഭൂമിയിലൊഴിച്ചുടൻ അഞ്ചായിളാവൃതത്തിന്റെപ ടിഞ്ഞാറൊഴുകുന്നതേ ॥ ആരസത്തെ ഭുജിക്കുന്നവാനോർതൻമുഖഗ ന്ധവാൻ കാററുംചുററുംചരിക്കുന്നുനൂറുയോജനയോളവും ॥ ഭക്തന്മാ ർക്കിഷ്ടമേകീടുംധരേശ്വരിമഹേശ്വരി ദേവപൂജ്യാമഹോത്സാഹാകാല രൂപാമഹാനന ॥ വാഴുന്നു കർമ്മഫലദാകാന്താരഗ്രഹണേശ്വരി കരാ ളദേഹാകാളാംഗീകാമകോടിപ്രവർത്തിനീ ॥ ഇന്നാമങ്ങൾകൊണ്ടുപൂ ജ്യാദേവിസർവ്വേശ്വരീ! കുമുദത്തിൽശതബലംപേരാർന്നിട്ടുള്ളന്ന തിന്റെ ശാഖകൾതൊട്ടുവീഴുന്നനദങ്ങൾകുമുദാദ്രിയിൽ ॥ പാൽ,ത യിർ,തേൻ,നെയ്യ്,ഗുളാന്നം,മെത്ത,വസ്ത്രാ,സനങ്ങളും ഭൂഷണങ്ങളു മാകുന്നിച്ഛിക്കുന്നവയൊക്കയും ॥ ഇളാവൃതത്തിൻവടക്കുഭാഗത്താ യൊഴുകുന്നവ അതിൻതടത്തിൽമീനാക്ഷീദേവിദേവാസുരസ്തുത ॥ നീ ലാംബരാരൗദ്രമുഖീനീലാളകസമന്വിത വിണ്ണിൽവസിപ്പവർക്കെല്ലാം ഫലംവെവ്വേറെകൊടുപ്പോൾ ॥ അതിമാന്യാമഹാപൂജ്യാമത്തമാതംഗഗാമി

നീ മദനോന്മാദിനീ, മാനപ്രിയാമാനപ്രിയാന്തരാ ॥ മാരവേഗധരാ, മാരപൂജിതാമാരമാലിനീ ധ്യേയപദശോഭാദ്ധ്യാസ്ഥമനേത്രപ്പുരാററാമീ ശചീ ॥ ആമീനാക്ഷിദേവിയെയീനാമങ്ങൾകൊണ്ടുവാഴ്ത്തുകിൽ സ്ത്രീക്കിലുംകാമമോക്ഷങ്ങളേനൽകീടുമായവൾ ॥ ആനങ്ങളിലേതോയപാനംചെയ്യുന്നവർക്കോ ഭേകിതില്ലാതകാലത്തുംജരാനരകളോട്ടുമേ ॥ സൌഗന്ധ്യവുംബുദ്ധിശക്തിയുമങ്ങനെ ശീതമുഷ്ണംകൊറവുകൊണ്ടുംവൈവർണ്യം, മുഖരോഗവും ॥ ആപത്താനന്ദേചേർന്നിടാതെസുഖിക്കാംമരണംവരെ ഉണ്ടാമിടയിടാതുള്ള സുഖമത്യുത്തമത്തോടും ॥ ഇനിയുംഞാനുരച്ചീടാംമഹാമേരുവതിന്നുടെ സ്ഥിതിയുംപോലദ്രികൾതൻസ്ഥിതിയുംമുനിസത്തമ! ॥ കർണ്ണികാരൂപമാംമേരുവിൽചൂഴ്ന്നിരുവതദ്രികൾ കേസരങ്ങൾക്കൊപ്പമായാമേരുവിൻമൂലഭാഗമായ് ॥ നില്ക്കുന്നചുറ്റുമവതൻനാമങ്ങൾകേട്ടുകൊള്ളുക കുരംഗംകുരംഗംപിന്നെകുസുംഭംതാൻവികങ്കതം ॥ ത്രികൂടം, ശിശിരം, പിന്നെപ്പതംഗം, രുചകംമുനേ! നിഷധം, നൽശിതി, വാസം, കപിലം, ശംഖമെന്നതും ॥ വൈഡൂര്യം, ജാരുധി, ഹംസം, ഋഷഭമെന്നതും നാഗംകാലഞ്ജരം, പിന്നെനാരദമെന്നുപർവ്വതങ്ങളിവ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം എട്ടാംസ്കന്ധം
ഏഴാമദ്ധ്യായം
സമാപ്തം.

എട്ടാമദ്ധ്യായം.

ദ്രിമര്യാദകൾ പറയുന്നു.

മേരുവിന്റെകിഴക്കായ് രണ്ടദ്രികളോരോൻപതിനായിരം യോജനാവലിയാംഗംനീണ്ടു, മുപ്പതിൽരണ്ടുസഹസ്രകം ॥ ഓരോന്നിന്റെ വലുപ്പം, രണ്ടദ്രിപശ്ചിമഭാഗമായ് പവമാനംപാരിയാത്രംപോകംവിസ്താരമായതും ॥ മുൻപുരച്ചതുപോൽതന്നെയാണെന്നോർക്കനാരദ! മേരുവിൻതെക്കുഭാഗത്തായ് കൈലാസംകരവീരവും ॥ അദ്രിശ്രേഷ്ഠങ്ങൾമുൻപോൽതാൻകിഴക്കോട്ടുനീണ്ടവ വടക്കുഭാഗത്തിവണ്ണംത്രിശൃംഗമകരാദ്രികൾ ॥ ഈയെട്ടദ്രികളാൽചുറ്റപ്പെട്ടിട്ടതിത്യമന്നപോൽ സുമേരുവാംസുവർണ്ണാദ്രിയേററംശോഭിച്ചിടുന്നതേ ॥ അതിൻമുകളിലായ്മദ്ധ്യഭാഗത്താവിധിതൻപുരി വിളങ്ങീടുന്നു പതിനായിരംയോജനവിസ്താരം ॥ സമാനചതുരശ്രത്തിൽതങ്കത്താലുള്ളതെന്നതായ് വർണ്ണിച്ചീടുന്നിതതിനെതത്വജ്ഞാനികളാണവർ ॥ അതതിന്നെന്താണതിന്റെ

കാല[illegible]ക്കൊണ്ട് അംഗുലികപാലകൾക്കുപ്പരികരമുനിസത്ത
മ! • അ[illegible]ർന്നപൂർണവസ്തുക്കളെയത്രെയുള്ളവെക്കൊണ്ടും ഉൻപതാ
ണ്ടുപ്പുരികളുമെന്നാവസ്ത്യമാവതി • ദേവാവതി,സംജ്ഞ,പീ,ക്കുട്ടം
ഗണ,ധൂമപാന ഭൂയാവതി,ഗന്ധവതി,ഭദ്രംപോൽതാൻമണ്ഡലത്തോടെ
ഇളാവതീപ്രമാൽത്രൃമെന്നുഗന്ധ്യർനിവസിപ്പതാം മേരുവിൽ
താൻക്ഷ്വാമയോക്യന്നരോഹിതമെന്ന • ഭൂമികൊണ്ടവരുവിലുവിൽനടം
കൊണ്ടുവരുന്നത് അണ്ഡകടാഹഭാഗം ധ്വരത്തിൻമദ്ധ്യത്തിൽ കൂടി
വന്നവൻ • ഋഷിസപ്തർഷിമാർവിറപ്പീഗംഗയതാനെ സ്വർല്ലോക
ത്തിനാംപാദപാദപോഷണങ്ങൾ[illegible]ന്നു • ലോകപ്രസിദ്ധമായാവി
ട്ടുപദിയായിരുന്നതാൻമുനേ! ബ്രഹ്മകാലം[illegible]പോലെയിരുന്നുഗംഗയെൻപു
ത്താനില്ല • ധ്രുവൻമുതലായിട്ടവഴന്നുമപദവിശാലി ലോ
കവിശ്രുതമായവിഷ്ണുപദമെന്നസ്ഥാനമതിൽ • ഭഗവൽപാദപ
ത്മത്തെ[illegible]മനമുള്ളിലെപ്പോഴും വഴിപോലെയപ്പോഴിന്ന
മനനത്തുന്നാ 'ധ്രുവൻ' • സ്വമിയമാകംപാദമിലെയിടംവെച്ചു
നിന്നതാമവൻ ഗംഗാമഹാതൃതാറിയുന്നപ്പൂഷ്ടികളുമായതിൽ •
പ്രദക്ഷിണംചെയ്തിട്ടന്നു സപ്തലോകമീശ്വരനായ് മോക്ഷതപ
സ്സികർ[illegible]ഗംഗയാനന്ദത്തുകൊണ്ടുന്നവൻ • സ്നാനം ചെ
യ്യുന്നതിൽ മനമുണ്ടായിടുന്നവർ പിന്നെയവിഷ്ണുപദം വിട്ടുവി
മാനംബഹുകോടികൾ • നിറഞ്ഞവിമാനങ്ങളിൽ നിറ്റവ
ഗംഗയും ചന്ദ്രമണ്ഡലവുമൊക്കെയിട്ടുരുളുന്നു ബ്രഹ്മമന്ദിരം • ബ്രഹ്മലോ
കമതിൽ വച്ചുതന്നെയെങ്കുമവൾ തന്നെയും നാലുമിക്കാതെയുമായ് നാലുനാമ
ങ്ങളോടൊഴുകിട്ടവൻ • നദീനമധിപതിയാമബ്ധിയിൽ ചെന്നിട്ടതാതെ
സീതയും,ചാല്ലകനന്ദാ,നൽചക്ഷു,ഭദ്രയുമെന്ന്യേകം • ഗംഗസീതയും
ബ്രഹ്മലോകംവിട്ടിളകേസരങ്ങളൊന്ന് മേലെന്നൊഴുകുന്നാൾ വൻശില
കളിൽനിന്നാണവൻ • ഗന്ധമാദനമുകിളിൽ വീണിട്ടപ്പോൾപ്പരമിനി
ന്നീ ഭദ്രാശ്വവർഷത്തിൽ കൂടിക്കിഴക്കോട്ടൊഴുകിട്ടവൻ • ക്ഷാരാബ്ധിയിൽ
പതിക്കുന്നു ചന്ദ്രമീമാല്യവാനിതാ മാല്യവാനിൽനിന്നു ചക്ഷുസ്സെന്നവ
ൾതാനിതി • കേതുമാലവർഷത്തെക്കൂടിക്കൊണ്ടുമാലയായ്വന്നവൻ
പടിഞ്ഞാറേയിഷിലെക്കൊഴുകിടുന്നു,ഭദ്രയവർ • വന്നിരുളവി
ഴന്നു പൂർവ്വോത്തരിൽനമ! പിന്നിട്ടെകനായ്യാരുന്നുരകവഴി
യാമിനി • സൂര്യലോകത്തിൻ മഹാഗിരിയിൽകൂടിവന്നവൻ വന
ങ്ങളും ഗിരികളും കണ്ടുനടന്നെന്നു • ഗിരിയിൽ ചെന്നതിൽനിന്നും
പുറപ്പെട്ടതിവേഗമായ് ഉത്തരകുരുമതായുള്ള വർഷത്തിൽകൂടിയങ്ങ
നെ • തെക്കോട്ടു മുതലങ്ങുപോയ് ചെന്നീടുന്നതിപാവന അതിൽ

സ്നാനത്തിനായ്പോകം മനുഷ്യർക്കു പാപം പ്രതി • രാജസൂയാശ്വമേധാ
ദിഫലമുള്ളതല്ലൊതാൻ പിറന്നാലൊരിക്കൽ വഴിയാം ബ്രഹ്മാഖ്യാഗംഗയാം
നദീ • ഭഗവൽപാർശ്വത്തിങ്കൽനിന്നു തരകന്യകളെ കടന്നു വന്നു
ർ ചെന്നവരെങ്ങു സ്വർഗ്ഗത്തിലായ് • നദീനദങ്ങളും വേറെയുണ്ടു രാഷ്ട്ര
ത്തിലൊക്കയും മേരുതൊട്ടു മലകളിൽനിന്നുണ്ടായിട്ടനേകമായ് •
ഇവയിൽ ഭാരതം വർഷം മാത്രം താൻ കർമ്മഭൂമിയായ് മറ്റെട്ടു വർഷങ്ങ
ളിൽ താൻ സ്വർഗ്ഗഭോഗം കൊടുപ്പവ • സ്വർഗ്ഗപുണ്യാവശിഷ്ടമെല്ലാം
ഭുജിക്കേണ്ടുന്നിടങ്ങളാം പതിനായിരമായുസ്സവർക്കു ദേഹർ സ്വരൂപന്മാർ •
പതിനായിരമാനയ്ക്കു തുല്യരായ് ബലമുള്ളവർ മാല്യമാരൊടു സുരതക്രീ
ഡചെയ്തു സുഖിപ്പവർ • വയസ്സൊന്നാമൻ പുരുഷർക്കു ധരിക്കും സ്ത്രീകളാ
യതിൽ ത്രേതായുഗം പോലെയാണു കാലമെല്ലാമെപ്പോഴും മുനേ!

ശ്രീദേവീഭാഗവതം എട്ടാംസ്കന്ധം
ഭാരതവർഷവർണ്ണനം
ഏഴാമദ്ധ്യായം.

എട്ടാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

മുൻപൊന്നുവാനൊരാക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ശ്രീദേവിയെസ്സദാ സേവിച്ചു
ന്നാസ്തുതികളാൽ ജപധ്യാനങ്ങളോടുമായ് • സർവ്വർത്തുകുസുമശ്രേണി
ശോഭിക്കും വനരാജികൾ ഫലപല്ലവസംയുക്തതരുക്കളില്ലാത്തിലുമൊ
ന്നപോൽ • വർഷാദ്രികളതിൻമേലെക്കാനനങ്ങളിലൊക്കയും സാനുപ്ര
ദേശമതിലും നിർമ്മലപ്പൊയ്കതാറുമായ് • കമലോല്പലപുഷ്പങ്ങളും വി
ടർന്നു വിലസുന്നതിൽ കളിക്കുന്നരയന്നങ്ങളോരോരോ പക്ഷിവർഗ്ഗവും ജ
ലക്രീഡയവറ്റിൽ ചെയ്യുന്ന രക്ഷിമണിമാരൊടും നൽഗൃഹങ്ങളിലും
മോദാൽ കളിച്ചീടുന്നു രംഗിയായ് • നാരിമാരൊടുമാവർഷങ്ങളിൽ വാ
ഴുന്നവാനോർ നവവർഷങ്ങളിലുമാണ് ഭഗവാനാദിപൂരുഷൻ • നാരാ
യണാഖ്യൻ ലോകാനുഗ്രഹത്തിനായ് മഹേശിയെ സേവിച്ചുകൊണ്ടു
വാഴുന്നു പൂജ്യനായഖിലർക്കുമേ • മൂർത്തിഭേദസാന്നിദ്ധ്യം കാട്ടുന്നു ലോക
പൂജയാൽ ഇളാവൃതത്തിൽ ബ്രഹ്മാവിന്റെ നേത്രത്താൽ സംഭവിച്ചവൻ •
രുദ്രനാം ഭഗവാൻമാത്രം പുരുഷനായിരിക്കൊട്ടും അവിടെപ്പാർവ്വതീദേ
വിതൻശാപംകൊണ്ടു പൂരുഷർ • പ്രവേശിക്കില്ലപോയീടിലുടൻനാ
രികളാമവർ ഭവാനീനാഥനാം ഗണകോടികളാലവൻ • ചുററ
പ്പെട്ടു ഭജിച്ചുംകൊണ്ടു സങ്കർഷണമൂർത്തിയെ തൻഹേതുവാം താമസി

യായിട്ടനൊരുതുരീയമാം • മൂർത്തിയെയുംഭദ്രശ്രവാസേവിക്കുന്നു ലോകഹിതത്തിനായ് ഏകാഗ്രമാംമനസ്സോടുമരികിൽവാണുസന്തതം.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു

"മഹാപുരുഷനായ് സർവ്വഗുണപ്രകാശനായ് അനന്തനായ് അവ്യക്തനായിരിക്കുന്ന ശ്രീഭഗവാനായിക്കൊണ്ടു നമസ്കാരം."

ഭക്തഷഡംഗഭാവിതഭൂതഭാവനൻ । ജഗത്തിനെല്ലാമൊരുമുഖ്യകാരണൻ ॥ ശരണ്യപാദൻഭവനാശനൻ,ഭവം । ഭജിക്കമാവന്ദ്യനെ ഞാൻഭജിച്ചിടാം ॥ അവന്റെമായാഗുണവൃത്തിലേശവും । ജഗത്തിനെ നോക്കിലുമതറിവിച്ചിടാ ॥ നമുക്കുകാമാദികൾപോയുമാവിധം പ്രയാസമൊട്ടവനെയാർഭജിച്ചിടാ ॥ അങ്ങൊന്നുമുള്ളോരക്കൊരമല്യമത്തനാം । ഭയങ്കരൻപോൽവിലസുന്നിതായവൻ ॥ തദഗ്രിതൊട്ടുള്ള ചലിച്ചുലഞ്ഞയോ । ലശക്തർകൾ,പൂജയിൽനാഗകന്യകൾ ॥ മന്ത്രങ്ങളോതുന്നോവനേയനന്തനായ് । സൃഷ്ട്യാദികൃത്യായവയോടുഹീനനായ് ॥ സഹസ്രശീർഷങ്ങളിലെങ്ങുമാണുതീക । ധരിപ്പതില്ല,കടുകൊത്തതാം ധരാ ॥ അവൻകലസ്സത്വഗുണപ്രധാനനാം । മഹാ,നവൻതന്നാജനാംഭവിപ്പതേ ॥ അവൻകലത്തൊ,ത്രിഗുണശക്തികൊണ്ടുതാൻ । ഭവിച്ചിടുന്നിന്ദ്രിയ,ഭൂത,ദേവതെ ॥ ഇതൊക്കെയുമുദ്ധനമാന്നുപക്ഷികൾ । കണക്കവൻകീഴിൽവസിച്ചിടുന്നതേ ॥ സൃഷ്ടിച്ചിടുന്നൂതവനനുഗ്രഹത്തെലാ । മുൻചൊന്നവസ്തുക്കളുതൊക്കെയുമുവനം ॥ ഭേച്ചുസൃഷ്ട്യാ,തവകർമ്മഹേതുവാം । മാമായയേലോകരറിഞ്ഞിടുന്നതേ ॥ ധരിപ്പതില്ലായതിൻനിവാരണം । നമിച്ചിടാമപ്രളയോദയാത്മനെ.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഈവണ്ണംഭഗവാൻരുദ്രൻസങ്കർഷണമൂർത്തിയെ ഇളാവൃതത്തിൽ സേവിച്ചീടുന്നു ദേവീഗണത്തോടും • ഭദ്രശ്രവസ്സെന്നപേരാംധർമ്മപുത്രനാമവനെ തൻകുലത്തിൽജനിച്ചുള്ള തന്റെ സേവകരോടുമായ് • ഭദ്രാശ്വവർഷത്തിലവാസുദേവന്റെ പ്രിയമാം ഹയഗ്രീവാഖ്യയാമേറെപ്പെട്ടൊരാശ്രേഷ്ഠമൂർത്തിയെ • ഏകാഗ്രമാംമനസ്സിങ്കലാക്കിപ്പൂജിച്ചുപലം സ്തുതിച്ചുംകൊണ്ടിരിക്കുന്നു സന്തതം തത്സമീപമായ്.

ഭദ്രശ്രവസ്സുകൾ പറഞ്ഞു

ധർമ്മനായ് ആത്മവിശോധനനായിരിക്കുന്ന ശ്രീഭഗവാനായിക്കൊണ്ടു നമസ്കാരം."

ഹാ!ഭൂതവേതണ്ടമറിഞ്ഞിടാജനം । മഹാവിചിത്രംഭഗവദ്വിചേഷ്ടിതം ॥ പാപത്തിനായ്താൻവിഷയേസുഖിച്ചിടു । ന്നപ്പൂൻസുതൻചത്തുതൽപ്പെട്ടുവന്നുമേ ॥ ചൊല്ലുന്നുവിശോകവികൾനശിപ്പതാ

യ് । കാരണന്മസത്തുക്കളൂതസ്സമാധിയിൽ ॥ എന്നാകിലുംമോഹിതർ
നിന്റെമായയാൽ । നിൻചേഷ്ടചിത്തംനമനംചെയ്വാനിതാ ॥ ഇതലോ
കസൃഷ്ട്യാദികൾനിന്റെവേലനീ । കർത്താവുമല്ലില്ലനിനക്കബന്ധ
വും ॥ കാര്യത്തിനുംകാരണമാത്മവസ്തുവാം । നിനക്കുചെയ്യുന്നതൃത
ല്ലാതുള്ളതും ॥ വേദങ്ങൾകല്പാന്തേജനൻഹരിച്ചതു । രസാതലാദേശ
മുഖത്തൊടൊത്തനീ ॥ എടുത്തെത്തിച്ചുവിധിക്കനൽകിയ । സ്സുസത്യ
സങ്കല്പനത്തോൻനമിച്ചിടാം ॥

വാഴ്ത്തുന്നുവഹയഗ്രീവമൂർത്തിയാംലോകനാഥനെ തദ്ഗുണങ്ങ
ളെയുംഭദ്രശ്രവസ്സുകളതാമവർ * ഇപ്പരിത്രചൊല്ലുകയുംകേൾക്കയും
ചെയ്തിടുന്നവൻ പാപച്ചുട്ടുവെടിഞ്ഞിട്ടാദ്ദേവീലോകത്തിലെത്തിടും.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം എട്ടാംസ്കന്ധം
ഇളാവൃതസമാചാരം
എട്ടാമദ്ധ്യായം.

ഒൻപതാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഹരിവർഷത്തിൽപാപനാശനൻഭഗവാൻഹരി യോഗത്തോടുവ
സിക്കുന്നുഭക്തന്മാർക്കുഹിതത്തിനായ് * അവന്റെകോമളംരൂപംപ്ര
ഹ്ലാദൻഭക്തസത്തമൻ ഭക്ത്യാനോക്കിസ്തുതിക്കുന്നുതൽഗുണങ്ങളറി
ഞ്ഞവൻ.

പ്രഹ്ലാദൻ പറഞ്ഞു

“നരസിംഹസ്വരൂപനായ് തേജസ്സുകൾക്കും തേജസ്സായിരിക്കു
ന്ന ശ്രീഭഗവാനായിക്കൊണ്ടു നമസ്കാരം. അതി പ്രകടമായിരിക്കു
ന്ന സംസാരത്തിന് വജ്രദംഷ്ട്രകളായിരിക്കുന്ന കർമ്മവാസനകളെ
ഹരിപ്പിച്ചാലും, ഹരിപ്പിച്ചാലും. അജ്ഞാനത്തെ നശിപ്പിച്ചാലും. എ
ന്റെ ആത്മാവിൽ അഭയം ഭവിക്കട്ടെ.”

സ്വസ്തിജഗത്തിന്നുഖലന്മശാന്തിയും । വരട്ടെയോർക്കട്ടെദ്ദേവതംപ
രാംബയെ ॥ മനസ്സുകളട്ടെമുകുന്ദനിൽസമം । വരട്ടെയെങ്ങൾക്കുമുക്ക
ക്തിയും ॥ ഭവിക്കൊല്ലാഗ്രഹാദിസക്തി,സം । ഭവിക്കണംമാധവ
ങ്ങളക്കതസംഗമം॥ വിരക്തിയാൽഭക്തരുടൻവിമുക്തരാം । ഗൃഹസ്വരി
പ്പോനതുപോലെയായിടാ ॥ ഭക്തന്റെസംഗാൽഭഗവൽകഥാമൃതം
ശ്രവിപ്പവർക്കുമലമാത്മരൂപിതാൻ ॥ കളഞ്ഞിടും,തീർത്ഥമതിൽക
ളിച്ചിട । ന്നവർക്കുബാഹ്യമലത്തെയെന്നപോൽ॥ നിഷ്കാമയാകുംഹ
രിഭക്തിവായ്ക്കിലോ । യവങ്കൽവാഴുംസുരർസൽഗുണത്തൊടും ॥ അ

ബ്ഭക്തിയററാൻവിഷയങ്ങളിൽഭ്രമി । ച്ചിടുന്നവനില്ലൊരു,വൻ ഗുണങ്ങളും ॥ ശരീരികൾക്കാഹരിയാംപോൽപ്പുരാ । നാന്മാവുമെന്നു തിനശേഷമപ്പോൾ ॥ അംഗവനെവിട്ടു,ഗൃഹാദിസക്തനാ । വയ സ്സുകൊണ്ടുള്ള വലിപ്പമൊന്നുതാൻ ॥ കാമാദിയെന്നിങ്ങനിവൃത്തിഹേതു വാം । ഗൃഹംവെടിഞ്ഞിട്ടുകൊണ്ടുനിങ്ങളും ॥ ഒരിക്കലുമീതിവന്ന തിടാതതാം । ഈ സിംഹപാദങ്ങൾഭജിച്ചുകൊള്ളുവിൻ.

ആപ്രഹ്ലാദനമീവണ്ണംഭജിക്കുന്നതുപോൽനിത്യവും വാഴുന്നു,പാ പമാതംഗസിംഹമമൊറ്റുസിംഹനേ । കേതുമാലമതാംവർഷഭഗ വാൻകാമരൂപിയായ് വാഴുന്നവൾ സന്ധ്യാർക്കപ്പൂർവ്വംപൂജനീയനാ യ് । ഈ സ്വാത്മജാഖ്യമാകാരത്താൽ സംസേവിച്ചിട്ടുള്ളതാർ ൨കൾ ആ വ ർഷത്തിൻനായികയാംമഹാ താംമാനദാതിക.

രമ പറഞ്ഞു.

"ഹൃഷീകേശനായ് എല്ലാ ശ്രേഷ്ഠവസ്തുക്കളാലും ലക്ഷീകൃതമാ യിരിക്കുന്ന ആത്മാവോടുകൂടിയവനായ് ക്രിയകൾക്കും ജ്ഞാനങ്ങൾ ക്കും സങ്കല്പാധ്യവസായാദികൾക്കും അവയുടെ വിഷയങ്ങൾക്കും അ ധിപതിയായ് ഏകാദശേന്ദ്രിയപഞ്ചവിഷയലക്ഷണനായ് ഛന്ദോ മയനായ് അന്നമയനായ് അമൃതമയനായ് സർവ്വമയനായ് സഹ സ്സായ് ഓജസ്സായ് ബലമായ് കാന്തനായ് കാമനായിരിക്കുന്ന ശ്രീ ഭഗവാനായിരിക്കുന്ന എന്റെ നമസ്കാരം എപ്പോഴും ഭവി ക്കട്ടെ".

വ്രതങ്ങളാൽസ്ത്രീകൾഭജിച്ചുനിൻപദം । ലഭിച്ചിടുന്നു വരനെയവ ർക്കവർ ॥ സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലാത്തതിനാൽസമർത്ഥര । ല്ലപത്യവിത്താദികൾ ക്കുരക്ഷചെയ്യുവാൻ ॥ നീതാനനാഥൻപതി,ഭീതിയററവൻ । ഭയ പ്പെട്ടിടുംലോകരെരക്ഷചെയ്യുവൻ ॥ നീയാത്മലാഭാൽപരമോത്സിതാ ത്തവൻ । സ്വാതന്ത്ര്യനാകൻപ്രഭുവായിരിപ്പവൻ ॥ നിഷ്കാമമായ്നിൻ ചരണംഭജിപ്പവർ । കളശേഷകാമങ്ങളുമപ്പോ സാദ്ധ്യമാം ॥ ഒരാശയു ണ്ടെങ്കിലതേകിടുംഭവാ । നനന്തരംഭേദിച്ചുമാകുമായവർ ॥ സുഖത്തി നായ്ദേവകളെന്നെയാളുവാൻ । കൊതിച്ചുചെയ്യുന്നതിഘോരമാം തപം ॥ നിന്നിഷ്ടമാർജ്ജിപ്പവരാകമെന്നനൻ । പരാത്മ്യമൊവിട്ടേ വർത്തനണത്തിടും ॥ നിൻവന്ദ്യമാംകേതശിരസ്സിൽവച്ചിടും । കര ത്തെവച്ചീടുകയൻശിരസ്സിലും ॥ ധരിച്ചുമാംവക്ഷസികസ്തമാതി നിൻ । വിചാരമാരിന്നറിയുന്നമായയാൽ.

സ്തുതിക്കുന്നുവമാലോകബന്ധുവാംകാമദേവനെ പ്രജാപതിമു

തൽകാമസിദ്ധിക്കായ് വർഷനായകർ • എന്നും രമ്യകവർഷത്തിൽമ
വാസ്യർ പണങ്ങളിട്ടും ഭഗവാൻതൻ മത്സ്യമൂർത്തി തന്നെ വാഴുന്നിതാ
മനു.

മനു പറഞ്ഞു

"മുഖ്യതമനായിരിക്കൊണ്ടു നമസ്കാരം. സത്വപ്രധാനനായ് സൂത്രാത്മാവായ് ഓജസ്സായ് ബലമായിരിക്കുന്ന മഹാമത്സ്യത്തിനായിക്കൊണ്ടു നമസ്കാരം."

അദൃശ്യനായ് ദിക്പതികൾക്കുള്ളിലും । വെളിക്കുമായ് വേദമവൻ ചരിപ്പുനീ ॥ ഋഗ്വേദാദിയാൽ കീഴിലടക്കി വിശ്വവും । നരൻ മരപ്പാവയെയെന്നപോലവെ ॥ നരൻമൃഗംസ്ഥാവരജംഗമങ്ങളെ । കൊണ്ടന്നതൊന്നും പരിരക്ഷചെയ്യുവാൻ ॥ നീയെന്നിയെയില്ലൊരു ലോകപാലരും । വെന്നാപ്പിരിഞ്ഞും വല്ലദൈത്യരുമിക്കിലും । മഹായുഗാന്താബ്ധിയിലൊന്നായോഷധീ । ലതാദിയും ചേർന്നിട്ടമിഴിയിൽ ത്രീയേ ॥ ബലത്തിനാൽകൊണ്ടു നടന്നരക്ഷചെയ് । തെല്ലാമജഗൽപ്രാണഗണാത്മനേ നമഃ ॥

മത്സ്യാവതാരമൊന്നുള്ള ഭഗവാൻ ശങ്കാപോക്കുവാൻ അവസ്ഥ വാഴ്ത്തീട്ടനേകം മന്ത്രം പ്രാർത്ഥിച്ചീവണ്ണമൻ • ധ്യാനയോഗത്തിനാൽ പാപമശേഷവും പെട്ടവൻ ശുശ്രൂഷിച്ചു വസിക്കുന്നതെന്ന്യാൽ ഭഗവാനതെന്മൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം എട്ടാംസ്കന്ധം

ഹരിവർഷാദിവർണ്ണനം

ഒമ്പതാമദ്ധ്യായം

പത്താമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

ഹിരണ്മയമതാം വർഷേ ഭഗവാൻ കൂർമ്മരൂപകൻ യോഗത്തോടും വസിക്കുന്നു സേവിച്ചീട്ടിന്നിതര്യമാ.

അര്യമാവു പറഞ്ഞു

"കൂർമ്മസ്വരൂപനായി നിറ്റുണ്ണ സത്വഗുണവിശേഷണനായിരിക്കുന്ന നോപലക്ഷിതസ്ഥാനനായിരിക്കൊണ്ടു നമസ്കാരം. വർഷീയനായിരിക്കൊണ്ടു നമസ്കാരം. സർവ്വഗതനായിരിക്കൊണ്ടു നമസ്കാരം. സർവ്വാധാരനായിരിക്കുന്ന അങ്ങേയ്ക്കു നമസ്കാരം."

നിൻമായനിർമ്മിച്ചതാം ഭൂമിതൊട്ടേതു । നിൻരൂപമൊക്കുന്നിതനേകരൂപമായ് ॥ അതെണ്ണമറ്റുള്ള ഗുണിച്ചീടുകയാ । ലവാച്യമാ

ന്നിടുന്നനമിച്ചീടുന്നിതാ !! ജരായുജാണ്ഡസ്വേദജോത്ഭിജ്ജം ! ചരാ
ചരംപ്രപിതൃദേവവർഗ്ഗവും !! മുനീന്ദ്രർവാനപ്രസരിത്തുക്കളൊട്ടും ! വി
ദ്യാധരവരനേകരന്യേ!നപ്പോതകരും!! വിശേഷനാമങ്ങളനേകരൂപവും ! ര
ചിച്ചിടുന്നു കവികൾ കാംബോജകലായ് !! തതാജ്ഞതർതള്ളുന്നിവരെയൊക്ക
യുംനമി ! ച്ചിടുന്നതൊന്നല്പ്പമാത്രരൂപിയെ.

വർഷപാലരൊരെട്ടുമെത്രരൂപിയായുള്ള വിഷ്ണുവെ സ്തുതിച്ചുപൂജചെ
യ്തീടുന്നിപ്പാവതിലെങ്ങിതിയായ് ॥ ഉത്തരകുരുവർഷത്തിൽ ഭഗവാൻയ
ജ്ഞപുരുഷൻ വരാഹമൂർത്തിയെസേവിച്ചീടുന്നു ഭൂമിയെപ്പൊഴും ॥ മന
സ്സലിഞ്ഞുവിധിപോലതിഭക്തികലർന്നവരം ദൈത്യാന്തകനതാമവ്വരാഹ
ത്തെവാഴ്ത്തുന്നാരെ!.

ഭൂമി പറഞ്ഞു

“മന്ത്രതത്വലിംഗനായ് യജ്ഞനായ് ക്രതുവായ് മഹാദ്ധ്വരാ
വയവനായ് മഹാവരാഹനായിരിക്കുന്ന ശ്രീഭഗവാനായിക്കൊണ്ടു ന
മസ്കാരം. കർമ്മശുക്ലനായ് ത്രിയുഗനായിരിക്കുന്ന അങ്ങേയ്ക്കു നമ
സ്കാരം.”

തെരുന്നനിന്നബ്ബുധർക്കുപോലെഹ്യതിനാൽ ! ദേഹാദിയിൽതീ
യരത്തിലെന്നപോൽ !! അദൃശ്യനായ് കർമ്മപാലനെ,കാണുവാ ! ന
ടൻപ്രകാശിപ്പവനായ് നമിച്ചീടാം !! ഇദ്ദേഹകാലാദികളായമായ
തൻ ! ഗുണങ്ങളാലെന്നിങ്ങനെദൃശ്യനെങ്കിലും !! ജ്ഞാനംപെടുംയോ
ഗിയിൽനിർദ്ധയാത്മനാ ! കളഞ്ഞിടുംമായനസ്സുവന്നിതാ !! നിസ്സാ
ക്ഷിസ്സൃഷ്ട്യാദികളിന്നിർവ്വഹിച്ചുത ! ശ്ലിതമായോഹനചലിച്ചീടുന്ന
പോൽ !! നിൻസന്നിധാനാലവരായതൻഗുണം ! നമിച്ചീടാമിങ്ങുന
കർമ്മസാക്ഷിയെ !! വരാഹരൂപേണരസാതലാൽഭവാ ! നയത്നിമാം
തെററയിനാൽഗജോപമൻ !! മഹാസുരൻതന്നെവധിച്ചു,കണ്ഠരം
കളിച്ചിടുമ്പോൾതവഞാൻനമിച്ചിടാം !! കിമ്പുരുഷവർഷത്തിൽ ! ഭ
ഗവാൻസർവ്വേശനായഭാരതി !! സീതാരാമൻദേവൻ ! ശ്രീഹനുമാ
നാമഹാത്മനെവാഴ്ത്തുന്നു.

ഹനുമാൻ പറഞ്ഞു.

“ഉത്തമശ്ലോകനായ ശ്രീഭഗവാനായിക്കൊണ്ടു നമസ്കാരം. ‘എ
ന്ന’ ആര്യ്യലക്ഷണശീലവ്രതനായിക്കൊണ്ടു നമസ്കാരം. സംയതചി
ത്തനായിരിക്കുന്ന ഉപാസിതലോകനായിക്കൊണ്ടു നമസ്കാരം. സാധു
വാദത്തിന്റെ പരമസീമാവായിരിക്കുന്ന അങ്ങേയ്ക്കായിക്കൊണ്ടു നമസ്കാ
രം. ബ്രഹ്മണ്യദേവനായ് മഹാപുരുഷനായിരിക്കുന്ന മഹാഭാഗനാ
യിക്കൊണ്ടു നമസ്കാരം,” “എന്നു”

സാക്ഷാൽചിൽബ്രഹ്മാനന്ദസ്വരൂപം । സ്വതേജസാധ്വസ്തഗുണവ്യവസ്ഥം ॥ തത്വം പ്രശാന്തം സുധിയോപലഭ്യം । വിനാമരൂപം നിരഹം പ്രപദ്യേ ॥ മർത്ത്യാവതാരം തവ മർത്ത്യശിക്ഷണം ; രക്ഷോവധം മാത്രവുമല്ലതിൻഫലം ॥ അല്ലാത്മാരാമനാമീശ്വരനു ഹാ । സീതാനിമിത്തം വ്യഥ വന്നതെങ്ങനെ? ॥ ധീരം ഭവാനാത്മാവു സുഹൃത്തമൻ ഭവാ । നിസ്സംഗലോകത്തിലുമല്ല സക്തൻ ॥ ആയതമസ്ത്രീജനത്തെ ഭവ ലിഞ്ഞതും । തപിച്ചതും കൈവല്യമൂലമായ് ഭവാൻ ॥ രൂപം കുലം വാക്കിന്ദ്രിയം ഗീർജാതിയും । വിനാ ഭവാൻ ചേർന്നോരു വാനരങ്ങളെ ॥ നിൻ ഭക്തിമാത്രം കൊണ്ടനുകൂലമായ് । സഖാക്കളാക്കീട്ടു പയേറിട്ടും വിഭോ! ॥ സുരാസുരർ വാനരരും മനുഷ്യരും । സർവ്വാത്മനാ നല്ലകൃതജ്ഞനുത്തമൻ ॥ നയിപ്പവൻ വിണ്ണിലയോദ്ധ്യയിൽ പെട്ടും । ജനങ്ങളെയാരാഘവനെ ഭജിക്കണം.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു.

ഏവം കിമ്പുരുഷവർഷേ സത്യസന്ധൻ ദൃഢവ്രതൻ പത്മാക്ഷൻ രാമനെ ശ്രീമാൻ ഹനുമാൻ വാനരോത്തമൻ ⁕ ഭക്ത്യാ സ്തുതിച്ചു പാടിട്ടു പൂജിക്കുന്നു സദാ നൃപ! ഈ രാമചരിതം ഭക്ത്യാ കേൾക്കുന്ന പൂരുഷൻ ⁕ സർവ്വപാപങ്ങളും പോയി ശ്രീരാമലോകം ഗമിച്ചിടും.

ശ്രീമഹാഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം

[illegible] പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം.

പത്തൊമ്പതാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഞാനിഭാരതവർഷത്തിൽ വസിക്കുന്നാദിപൂരുഷൻ ⁕ എന്നെ നീ താൻ സദാകാലം സ്തുതിച്ചീടുന്നു നാരദ!

നാരദർ പറഞ്ഞു

“ഉപശമശീലനായ് നിരഹങ്കാരിയായിരിക്കുന്ന ശ്രീഭഗവാനായിക്കൊണ്ടു നമസ്കാരം. ദരിദ്രക്കധനനായ് ഋഷിശ്രേഷ്ഠനായ് നരനാരായണനായ് പരമഹംസപരമഗുരുവായിരിക്കുന്ന ആത്മാരാമാധിപതിക്കായിക്കൊണ്ടു നമസ്കാരം നമസ്കാരം.” “എന്നു”

സർഗ്ഗാദി ചെയ്കിലും ബന്ധമാം ! കർത്തൃത്വമൊന്നും നഹി ദേഹിദേഹിയെങ്കിലും ॥ ദൃഷ്ട്വാപ്യുതാനന്ദ്രിയങ്ങളെ ദർശിച്ചീലാ । തങ്ങൾക്കു നമോ സക്തവിവിക്തസാക്ഷിണേ ॥ ഉച്ചൈഃ യോഗേശ! സമർത്ഥമാകുമീ । യോഗം മഹാനാം ഭഗവാൻ പ്രജാപതി ॥ ഭക്ത്യാന്തകാലേ പര! നിൻ കലാസ്സു

നം । ജഡാഭിമാനംകലരാതവസ്ഥവാൻ ॥ സ്വതന്ത്രഭാരങ്ങളെയോ
ന്നുമില്ലാ । പൂർത്തിലുംഭോഗസുഖംകൊതിച്ചുമെ ॥ മല്പ്പതേ! നി
ല്ലുയുംബുധന്മാ । അവന്റെഗാത്രമമാണകേവലം ॥ നിന്മായ
കൊണ്ടിജ്ജഡമാന്തായതോ । നെന്റെതിതന്നുള്ളഭിമാനശത്രു
വേ ॥ വെന്നീട്ടവാനേകനിൻകലായ് ഭവാൻ । സ്വഭാവമായുള്ളാ
ത്മയോഗമുത്തമം ॥

സ്തുതിച്ചീടുന്നിപ്രകാരംനാരദൻസപ്പ്വിത്തമൻ അനാമയനായ
ഷീട്ടുംശ്രീനാരായണമൂർത്തിയെ * ഇങ്ങിബ്ഭാരതവർഷത്തിൽനദികൾ
പർവ്വതങ്ങളും അവയെഞാൻപറഞ്ഞീടാംശ്രദ്ധയാശ്ശൃണുകോൾകനീ *
മലയം,മംഗലപ്രസ്ഥം,മൈനാകം,ചിത്രകൂടവും ഋഷഭം,കടകം,കൊ
ല്ലംസഹ്യൻ,ദേവാദ്രിയങ്ങനെ* ശ്രീശൈലം,നൽഋശ്യമൂകം,വെങ്കിടാ
ദ്രി,മഹേന്ദ്രവും വാരിധാരം,വിന്ധ്യനെന്നതാൻ,ശുക്തിമാനൃക്ഷപർവ്വതം *
പാരിയാത്രം,ദ്രോണവും,നൽചിത്രകൂടാദ്രിയായതും ഗോവർദ്ധനം,രൈ
വതകം,കകുഭം,നീലപർവ്വതം * ഇന്ദ്രകീലംഗൌരമുഖം,കാമശൈലവു
മങ്ങനെ ഇവയുംമററുമുണ്ടേറെപ്പുണ്യമേകീടുമദ്രികൾ * അസംഖ്യമു
ണ്ടിവയിൽനിന്നുണ്ടാംനദികളുണ്ടഹോ!പാനാവഗാഹനസ്നാനദർശനാൽ
കീർത്തനങ്ങളാൽ * ദേഹികൾക്കാമുന്നവിധംപാപവുംപോക്കിടുന്നവ
താമ്രപർണ്ണീ,ചന്ദ്രവശാ,കൃതമാലാ,വടോദക * വൈഹായസീ,നൽകാ
വേരീ,വേണാ,പിന്നെപ്പയസ്വിനി തുംഗഭദ്രാ,കൃഷ്ണവേണാ,ശർക്കരാവ
ർത്തകാനദി * ഗോദാവരീ,ഭീമരഥീ,നിർവ്വിന്ധ്യാ,നൽപയോഷ്ണിക താ
പീ,രേവാസുരസയും,നർമ്മദാ,നൽസരസ്വതി * ചർമ്മണ്വതീ,സിന്ധു
നദീ,അന്ധശോണനദങ്ങളും ഋഷികുല്യാ,ത്രിസാമാവും,വേദസ്മൃതി,മ
ഹാനദീ* കൌശികീ,യമുനാ,പിന്നെമന്ദാകിനി,ദൃഷദ്വതി ഗോമതീ,
സരയൂ,രോധവതീ,സപ്തവതീനദി * ശതദ്രുവും,സുഷോമാവും,ചന്ദ്രഭാ
ഗാ,മരുദ്വൃധാ വിതസ്താ,നല്ലസിക്നീ,കേൾവിശ്വാ,യെന്നുപറഞ്ഞി
ടാം * സ്വതപാദികർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടീവർഷത്തിൽജാതരായവർ സ്വർഗ്ഗ
ലോകനരകഭോഗമെല്ലാംഭുജിച്ചിട്ടും * പലമട്ടായഭോഗങ്ങൾഭേദിക്ക
ന്നിവിടെക്കർമ്മ വർണ്ണങ്ങൾക്രമമാശ്രയാനന്താശ്ഭേദിച്ചീടുന്നുമോക്ഷവും *
പ്രധാനമായീവർഷത്തിൽകർമ്മസിദ്ധിയതോന്നുതാൻ എന്നോതുന്നാ
വാനവരുംവേദജ്ഞർമുനിമാരുമേ.

അഹോ ഇവർചെയ്യാത്തപുണ്യമെന്തുവാ? । നിവർക്കുസാക്ഷാൽ
ഭഗവാൻപ്രസന്നനായ് ॥ കൊതിച്ചിടുന്നേവരുമത്യരായ് ।
ജനിച്ചിവർഭാരതവർഷമായതിൽ ॥ യജ്ഞാദികൾകൊണ്ടുലഭിച്ചതുള്ള
താം । സ്വർല്ലോകമാളുന്നതിലെന്തുവാൻഫലം? ॥ ഇതിങ്കലില്ലാഹരി

പാദസേവയിൽ । സ്ത്രീജനങ്ങൾതൻ നൽസുഖമൊന്നുമാത്രമാം ॥ ഇതിൽ
ചിലംവാൺജനിപ്പതിന്നുവോ । ക്ഷണംവസിക്കുന്നു ഭാരതത്തിലാ
യ് ॥ ആകുന്നുമേധമൊന്നൊട്ടുകൾമൊക്കെയും । വെടിഞ്ഞവർവിഷ്ണുപദ
ത്തെയാണ്ടിടും ॥ ഇല്ലിങ്ങുവൈകുണ്ഠകഥാസുധാധ്വം । കഥാരതർ,
ഭാഗവതപ്രധാനരും ॥ ശ്രീവിഷ്ണുഭാഗങ്ങളുത്സവങ്ങളും । പോകുമെ
തി, ഒന്നതിന്നു സത്യലോകവും ॥ മനുഷ്യരായ്ഭാരതവർഷമന്നവർ ।
ജ്ഞാനക്രിയാദ്രവ്യസമൂഹസംയുതർ ॥ മോക്ഷത്തിനായിട്ടു ശ്രമിച്ചിടാ
യ്കിലോ । വീണ്ടും പിടിപ്പെടും പക്ഷികൾപോലെ ബന്ധനം ॥ ഹവിസ്സു
ശ്രദ്ധാവിധിപോൽ സമന്ത്രകം । സദേവതക്കായിതിലേകുമവയവർ ॥
അനേകനാമങ്ങൾവിളിക്കുമേകനാം । മഹാനുഗ്രഹിക്കുന്നു, പൂർണ്ണനാ
കയാൽ ॥ അർത്ഥിപ്രവാക്യങ്ങളശേഷമേകുമീ । ലർത്ഥിപ്പിടാതുള്ള വി
ധത്തിൽമേലിവം ॥ നിഷ്കാമമേകുന്നത് പദാശ്രയെക്കള്ള । ഭക്തകാന്തതൻ
പാദസരോജമാഹരി ॥ നാകത്തിൽ സ്വർഗ്ഗസുഖാവശിഷ്ടമാ । യിതി
ങ്കിൽമുൻ ചെയ്തുള്ള പുണ്യസഞ്ചയം ॥ ജനിക്കണം ഭക്തിയാലൊരു
ഭാരതേ । ജനിപ്പവർക്കേകുമതിൽ സുഖം ഹരി.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

സ്വർഗ്ഗത്തിലേവർക്കെവെച്ചാർസിദ്ധതം മുനിവര്യ! ഭാരതത്തിന്റെ
ഉൽകൃഷ്ടമാം മാഹാത്മ്യം പറയുന്നതേ । ജംബുദ്വീപിന്നു വേറെയെട്ടുപ
ദ്വീപുകൾ മുനേ! യാഗാശ്വാന്വേഷണം ചെയ്തിട്ടുണ്ടാക്കിയ സഗര
ർ । സ്വർണ്ണപ്രസ്ഥം, ചന്ദ്രശുക്ലം, ആവർത്തനം, രമണകം മന്ദഹാരിണ
വും പിന്നെപ്പാഞ്ചജന്യവുമങ്ങനെ । സിംഹളം, ലങ്കയിവറ്റയുപദ്വീപെ
ട്ടുമോതിടാം ജംബുദ്വീപിന്നുള്ളവ ഞാൻ വിസ്താരത്തോടു ചൊല്ലിനേൻ ।
പ്ലക്ഷദ്വീപത്തൊട്ടു ചൊല്ലാം ദ്വീപമാറിനെയുമേവ.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം എട്ടാംസ്കന്ധം
ഭാരതവർണ്ണനം
പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം.

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

മുൻ ജംബുദ്വീപത്തിന്നുള്ള വിസ്താരമുരചെയ്തപോൽ ലക്ഷംയോ
ജനയുള്ളുപ്പുകടലാൽ ചൂഴ്ന്നതാണതു । ജംബുദ്വീപപ്പുകളിയിവ
യാൽ മേരുവെന്നപോൽ രണ്ടുലക്ഷമതാം പ്ലക്ഷദ്വീപാൽ ക്ഷാരാബ്ധി
ചൂഴ്ന്നതാം । പരിഖാ, ബാഹ്യോപവനങ്ങൾകൊണ്ടു ചുററപ്പെട്ടിന

പോൽ തൻ നാമമായുള്ളവായ് നില്ക്കുന്നതിലെ പ്രധാനമായതിൽ * ഞാ
വൽപോലെ,യതിൻകീഴിൽ സപ്തജിഹ്വാഖ്യനെന്നിട്ടും മൃതിയിലാന
ഗനിവസിക്കുന്നു,പ്രിയവ്രതസുതൻ വില * ദ്വീപത്തിന്നധിനാഥനിദ്ധ്മജി
ഹ്വനായി [illegible] നെയവൻ ഏഴു വർഷങ്ങളായ് ഭാഗിച്ചു ഏഴു പുത്രർക്കുമേകി
നാൻ [illegible] ത്തുപിന്നെക്കൾ മാനിക്കും യോഗ മാർഗ്ഗമായവൻ തന്മാ
ത്മാവായ് [illegible] പരമാം ഭഗവാൻപദം * ശിവം,യവസവും,ഭദ്രം,
ശാന്തം,ക്ഷേ [illegible] ങ്ങളും അഭയം,സപ്ത വർഷങ്ങളിവയെന്നോർത്തു
കൊൾകനീ [illegible] മൊല്ലുമേഴുനദികൾ പർവ്വതങ്ങളും അരു
ണാ,നൃമ്ണാ, [illegible] ത്രി,സുപ്രഭാതയും * ഋതംഭരാ,കേൾ
ക സത്യംഭരയും,ന [illegible] ! മണികൂടം,വജ്രകൂടം,ഇന്ദ്രസേനവുമങ്ങ
നെ * ജ്യോതിഷ്മാനും,സുവർണ്ണാദ്രി,ഹിരണ്യഷ്ഠീവമെന്നതും മേഘമാ
ലവും,മന്നായതും പ്ലക്ഷദ്വീപ്ഗിരികൾ * നദീജലം കൊണ്ടു തൊട്ടിട്ട
കളൊട്ടൊഴുകവരായ് ജീവന്മാരങ്ങുമിങ്ങും പോയവരാണതിൽ വാഴു
വോർ * ഹംസർ,പതംഗർ,ഊർദ്ധ്വായനരങ്ങനെ സത്യാം
ഗർ നാലുജാതിയും പ്ലക്ഷദ്വീപവാസികൾ * ആയിരം വർഷമായുസ്സു
ള്ളോരവർ ദേവസന്നിഭർ സ്വർഗ്ഗദ്വാരാഖ്യനായ് വിഷ്ണുരൂപനായ് പല
മട്ടിലും * ധർമ്മാധർമ്മങ്ങളെ ബോധിപ്പിക്കും വേദത്തിനൊക്കയും ആ
ത്മാവാം സൂര്യനെ വേദത്രയം സേവിച്ചിടുന്നവർ * പ്ലക്ഷദ്വീപുമുതല്ക്കു
ള്ള ദ്വീപിലെല്ലാരുമോർക്ക നീ! ആയുസ്സിന്ദ്രിയമോജസ്സും ബലം വുദ്ധി
ശക്തിയും * പരാക്രമം സിദ്ധിയിതൊക്കെയും മാനുഷർക്ക് സർവ്വദാ പ്ലക്ഷദ്വീപി
ന്നപ്പുറമായ് ശർക്കരാംബുധി ചുറ്റുമായ് * പ്ലക്ഷദ്വീപത്തിനെ ചുറ്റി
ക്കിടന്നിട്ടന്നതിൻ ശാല്മലദ്വീപമുണ്ടല്ലോ ലക്ഷം യോജന വിസ്താരമേ
റാകുന്നതാം സുരാസിന്ധു പിന്നാലെ ദ്വീപു ചുഴന്നു അതിലൊരു പ്ലാവ
തിൽനിന്നിട്ടന്നാകെ ശാല്മലിയാമത് * മഹാനാം ഗരുഡൻ പക്ഷിരാ
ജൻവാഴുന്നതാണതു പ്രിയവ്രതാത്മജൻ യജ്ഞബാഹു ദ്വീപനായ
കൻ * ഏഴുമായ് പകുത്തേഴുപുത്രർക്കായിക്കൊടുത്തു താൻ ആ വർഷ
ങ്ങൾക്കവരുടെ നാമമെല്ലാം ചൊല്ലാം ശ്രവിക്കനീ * സുരോചനം,സൌമ
നസ്യം,രമണം,ദേവവർഷകം പാരിഭദ്രം,ആപ്യായനം,വി
ജ്ഞാതമെന്നതും * അതിലുണ്ടേഴു നദികൾ പർവ്വതങ്ങളുമേഴു താൻ സ
ന്ധി സംശയമെന്ന്യേ സുരസ മേധാവിയും * കുമുദം,പുഷ്പവർഷം നൽ
സഹസ്രശ്രുതിയിങ്ങനെ ഏഴദ്രികൾ നദികൾ തൻ പേരുമെല്ലാം പറ
ഞ്ഞിടാം * സിനീവാലി,അനുമതി,കുഹു,രജനി,നന്ദ
യും,രാകാ,എന്നു കീർത്തിക്കുഴുന്നവ * ആ വർഷപുരുഷന്മാരും നാലുജാ
തിയായുള്ളോരവർ ശ്രുതധരർ,വീര്യധരർ,വസുന്ധര,ഇഷുന്ധരർ * ശ

ഗവാൻ വേദമയനാം സനാതനൻ സ്വയംഭൂവർ പിതൃദേവകന്മാരെ
ശ്രാദ്ധങ്ങൾ കൊണ്ടു ഭജിക്കുന്നു * പ്രസാദിക്കപ്പെട്ടവനെല്ലാർക്കും ഭഗവാൻ സ്വാ
മിനായവൻ സ്വർഗ്ഗാപവർഗ്ഗങ്ങൾ നൽകീടുന്നു ഭജിക്കുന്നവർക്കെ * കുശദ്വീ
പു വിളങ്ങുന്നു ഘൃതാബ്ധിയാൽ ചുഴന്നതായ് നൽകുശസ്തംബമൊന്നതുമായ
തിൽ തന്നെ മഹേശ്വരനായ് * തൻ ജ്വാലയാൽ ദീപിച്ചു ദിക്കുകൾ ശോഭിപ്പി
ക്കുന്നു ദിക്കുകൾ ഹിരണ്യരേതസ്സധിപൻ പ്രിയവ്രതനന്ദനൻ * തൻ
പുത്രരേഴുപേർക്കായിട്ടു ദ്വീപം പകുത്തുകൊടുത്താൻ വസു, വസുദാ
നം, ദൃഢരുചി, നാഭിഗുപ്തം, സ്തുത്യവ്രതം, വിവിക്തനാം
മരദേവകനും ഇവർ പുത്രരേഴു സീമാദ്രികളേഴുമേഴു നദികളും
നദികളും പേരുകൾ നീ കേൾക്ക മാത്രം, പിന്നെ ബഭ്രു, ചതുശ്ശൃംഗം, കപിലം,
ചിത്രകൂടവും * ദേവാനികം, ഊർദ്ധ്വരോമാക്കൾ [illegible]
രസകുല്യാ, മിത്രവിന്ദാ, മധുകുല്യാ, ഘൃതച്യുതാ * ശ്രുതവിന്ദാ, ദേവഗർഭാ,
മന്ത്രമാലികയായതും കുശദ്വീപികളെല്ലാം [illegible] *
കുശലർ, കോവിദർ, പിന്നെയഭിയുക്തരുമങ്ങനെ കുലകർ, ജാതികൾ
നാലിവരാണെന്നറിഞ്ഞീടും * സർവ്വകർമ്മകൗശലന്മാരായ് [illegible]
വനെയായവർ ഭജിച്ചീടുന്നു [illegible] *
ജാതവേദസ്സ് നീ [illegible] ബ്രഹ്മത്തിൻ [illegible] അംഗമാം
നിർമ്മലത്വം [illegible] താൻ * യജിക്കുന്നവരെ ദ്വീ
പിലുള്ളോരെല്ലാം [illegible].

ശ്രീമദ്ഭാഗവതം അഞ്ചാം സ്കന്ധം
[illegible]
പത്തൊമ്പതാമദ്ധ്യായം

പതിരുന്നാമദ്ധ്യായം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ശേഷം ദ്വീപിൻ ലക്ഷണവും മേൽകസ്സ്വന്തന്നോടെ [illegible] എല്ലാ
മറിഞ്ഞാൽ പരമാനന്ദമെനിക്കുണ്ടാമതേവിധം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

കുശദ്വീപിൻ പുറമേയായി ഘൃതാബ്ധി ചുഴലുന്നതേ ക്രൗഞ്ചദ്വീ
പാം [illegible] അതിന്നളവിരട്ടിക്കുമാം * ക്ഷീരാബ്ധി ചൂഴ്ന്നതതിലാ
ക്രൗഞ്ചാദ്രിവിലസുന്നതേ അതിന്റെ ക്രൗഞ്ചമെന്ന ദ്വീപിന്നുണ്ടാ
യിനാമവും * ഗുഹന്റെ ശക്തിയാൽ [illegible] ക്ഷതിയായ് പണ്ടെന്നതിലും
ക്ഷീരാബ്ധിയാൽ നനച്ചു രക്ഷിക്കുന്നു ജലാധിപൻ * ഘൃതപൃഷ്ഠൻ മ

ഹാഭാഗൻ സർവ്വലോകനമസ്കൃതൻ പ്രിയവ്രതസുതൻ ശ്രീമാനദ്ദീപിന്നു
ധിപൻമാനേ! • ഏഴാമദ്ദീപുഭോഗിച്ചു പുത്രന്മാർക്കായിനൽകിനാൻ
അവർതൻപേരെഴും വർഷങ്ങളിൽ പാലകരാക്കിനാൻ • ആയവൻ പ
രമാംവിദ്യപരത്തെയാശ്രയിച്ചിതേ ആമം, മധുരുഹം, പിന്നെമേഘപൃ
ഷ്ഠം, സുധാമകം • ഭ്രാജിഷ്ഠം, ലോഹിതാർണ്ണം, കേരവനസ്പതിയുമിങ്ങ
നെ നലിയോരെഴുഗിരികളും ഭൂമിയിങ്കൽ കീർത്തികൂടുവ • ഉപബർഹണവും,
ശുക്ലം, ഭോജനം, വർദ്ധമാനവും നന്ദനം, സർവ്വതോഭദ്രം, നന്ദാ, ശൈലേങ്ങ
ളിവയിവ • അരുണതരഹാ തീർത്ഥവതി, ആയാ, പിന്നെയാർത്ഥ്യയും വൃത്തി
രൂപവതി, ശുക്ലാ, പവിത്രവതിയങ്ങനെ • ഇവതൻ നൽജലം പാനം
ചെയ്യുന്നു നാലു ജാതിയും പുരുഷർ, ഋഷഭർ, പിന്നെ ദ്രവിണർ, ദേവകർ
തഥാ • നാലുജാതികളിവർണ്ണംവസിക്കുന്നോരതിങ്കലായ് ആപോമയൻ
ദേവനാമപ്പുതിരേയയജന്നങ്ങളും • പൂർണ്ണാഞ്ജലിയിനാൽ മർത്ത്യാഭജി
ക്കുന്നു പലേവിധം അപ്പു! നീ ഭഗവതീയ്ക്കുംത്രൈലോക്യശുദ്ധമാക്ക
വോൻ • നീ പാപഹാരിനീ സ്വർഗ്ഗോൽ ദേഹത്തെ ശുദ്ധമാക്കുക എന്നേവം
ചൊല്ലി സ്തുതിക്കുന്നു പലമട്ടാസ്സുവങ്ങുവാൻ • ക്ഷീരാബ്ധിക്കപ്പുറം ചുറ്റും
ശാകദ്ദീപം മുനീശ്വര! യോജനാനാമെട്ടു ലക്ഷം വിസ്താരത്തോടു മേ
ന്നു • ആ രണ്ടാകിൽ ദധിമയക്കടലാൽ ചൂഴ്ന്നതാണതും അതിൽ
നില്ക്കുന്നതു മനോജ്ഞമാം ശാകം മഹാമരം • അതിൻ മൂലമതിന്നുണ്ടായ്
ശാകദ്ദീപെന്ന നാമവും പ്രിയവ്രതാത്മജൻ മേധാതിഥിയാം നായകനാ
യതേ • സുതർനാമങ്ങളാമേഴുവർഷമാക്കിട്ടവനവിൽ തന്നേഴുപുത്ര
ന്മാരെ സ്ഥാപിച്ചിട്ടവൻ യോഗിയായിതേ • പുരോജവം, പിന്നെ മനോജ
വവും, പവമാനവും ധൂമ്രാനീകം, ചിത്രരേഫം, വിശ്വധൃക്, ബഹുരൂപ
വും • മന്ത്രാദ്രികളേഴു നലിയുമെ ചൊല്ലിടുന്നതേ ഈശാനം, ഉരുശൃം
ഗം, ബലഭദ്രം, ശതകേസരം • സഹസ്രസ്രോതകം, ദേവപാലം, പിന്നെ
മഹാനസം • ഇവയേഴദ്രികൾ ചൊല്ലാം നദീനാമങ്ങളോതുവൻ • അനഘാ,
പിന്നെയായുർദ്ദാ, ഉഭയസ്പൃഷ്ടിയായതും സഹസ്രശ്രുതിയും പഞ്ചനദി
നല്ലപരാജിതാ • കേൾക്കു നിജധൃതി സുപ്തനദികൾ ഭംഗിയുമവ സ
ത്യവ്രതർ, ക്രതുവ്രതർ, ദാനവ്രതരുമങ്ങനെ • അനുവ്രതരുമീനാലു ജാതി
ദ്ദീപവാസികൾ പ്രാണായാമത്തൊടുമപ്പ്രാണ വായുവാം ഭഗവാൻ
പരൻ • ഹരിയെസ്സേവചെയ്യുന്നോർ പാപമെല്ലാമകന്നവർ ഭൂത
ങ്ങൾക്കുള്ളിൽ വാണന്തര്യാമിയായ് പ്രാണവൃത്തിയാൽ • ഭൂതങ്ങളെല്ലാ
രക്ഷിക്കുന്നോൻ രക്ഷിക്കട്ടെ ജഗല്പതി ശാകദ്ദീപതിരട്ടിച്ചു വിസ്താരത്തോ
ടൊത്തുവേ • പുഷ്കരദ്ദീപുണ്ടധിക്കലിന്നപ്പുറം മുനേ! ആ കണ്ണക്കാര്
ശുദ്ധജലക്കടലാൽ ചൂഴ്ന്നതാണതു • തീപ്പാൽ ശോഭിച്ചതിൽ സ്വ

ഷ്ടമയമാംപതിനായിരം യോജനകളോടും രാജിച്ചുനിൽക്കുന്നതൊരുപുഷ്ക
രം ॥ ഇതിനെ ലോകഗുരുവാം വിധിയാം ഭഗവാനുടെ പീഠമായിട്ടു കല്പി
ച്ചു ലോകസൃഷ്ടിക്കുമാമുനേ! ॥ ഇദ്വീപിലൊന്നുതാനദ്രിമാനസോത്തര
മെന്നുള്ള മദ്ധ്യേനിന്നതിരിക്കുന്നു കീഴ്മേൽ രണ്ടു വർഷമായ് ॥ പരപ്പും
പൊക്കവുമതിന്നയുതം യോജനാമുനേ! ഇന്ദ്രാദികൾക്കു പുരികൾ നാലു
ദിക്കിലുമുണ്ടതിൽ ॥ ആദിത്യൻ സഞ്ചരിക്കുന്നതതിൻമേൽ ഭാഗമാമേ
കേറം മേരുപ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു ചുറ്റുന്നവിടെയാരവി ॥ അയനം
ഒന്നോട്ടം സംവത്സരചക്രം കേറങ്ങവേ പ്രിയവ്രതസുതൻ വീതിഹോത്ര
നാം ദ്വീപനായകൻ ॥ രമണൻ, ധാതകിയുമാം വർഷനാമങ്ങൾ ചെയ്തി
ട്ടു രണ്ടുപുത്രരെയും രണ്ടുവർഷങ്ങളിലുമാക്കിനാൻ ॥ പിന്നെപ്പൂർവ്വന്മാരെ
പ്പോലെയവരാം ഭരിക്കുന്നനായ് ആവർഷപുരുഷർ ബ്രഹ്മാവായീടും ഭ
ഗവാനെ ॥ കർമ്മയോഗംകൊണ്ടു തന്നെ ഭജിച്ചീടുന്നു സർവ്വദാ കർമ്മത്തിൻ
ഫലരൂപംതാൻ ശാന്തമേകാന്തമഭയം ॥ ബ്രഹ്മമെന്നായ് ഭജിക്കുന്നാ
ഭഗവാനായ് നമിച്ചിടാം.

ശ്രീമദ്ഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം
ഭൂദ്വീപാദിവർണ്ണനം
പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

പതിന്നാലാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

ശുദ്ധോദധിക്കപ്പുറമായ് ലോകാലോകാഖ്യപർവ്വതം ലോകാലോ
കങ്ങൾക്കു മദ്ധ്യേനിൽക്കുന്നു മുനിസത്തമ! ॥ മാനസോത്തരമാമദ്രിമുത
ലാമേരുവോളവും മദ്ധ്യസ്ഥലംസ്വർണ്ണഭൂമിയാകുന്നതു ശുദ്ധോദമാണതു ॥ ക
ണ്ണാടിക്കുള്ള പോലുള്ളതില്ലാത്തതൊരു ജന്തുവും ഉണ്ടാകില്ലാസ്ഥലത്തി
ങ്കൽ നൽപദാർത്ഥങ്ങളൊന്നുമേ ॥ അതിനാൽ പ്രാണിവർഗ്ഗങ്ങളൊന്നുമി
ല്ലവിടത്തിലായ് പ്രാണിയുള്ളതു, തില്ലാത്തതിന്നുദേശങ്ങൾക്കു മദ്ധ്യമാ
യ് ॥ നിന്നീടുന്നതിനാൽ ലോകാലോകമെന്നായതിന്നു പേർ അമ്മഹീ
ശനാൽ ത്രൈലോക്യാന്തത്തിലതു നിർമ്മിതം ॥ സൂര്യാദി ധ്രുവപര്യന്തമു
ള്ളവർക്കുള്ള രശ്മികൾ ലോകമെല്ലാം പ്രകാശിപ്പിച്ചീടുന്നവരൊക്കെ
യും ॥ അതിനപ്പുറം വ്യാപിച്ചീടാത്തുള്ള വിധത്തിലായ് പൊക്കം
വിസ്താരമതുമുണ്ടാമഹോ ശ്രീക്കനാരദ! ॥ ഭൂഗോളത്തിൻറെ വിസ്താരം കോ
ടിയൻപതിതന്നതായ് പുരാതനന്മാരായുള്ള വിദ്വാന്മാർ പറയുന്നു
തേ ॥ അതിൻനാലൊന്നു വിസ്താരം ലോകാലോകമതാംഗിരി അതി

ൻറുകളിൽനാലുദിക്കിലുംപാരമുള്ളതാൽ • സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടതാം ദിഗ്ഗജമതാംതന്നെചതുഷ്കമെന്നി ഋഷഭൻ,പുഷ്പചൂഡൻ,വാമനൻ, നല്ലപരാജിതൻ • ചൊല്ലുന്നിവർ സർവ്വലോകസ്ഥിതിക്കായെന്നാ തായ് അവർക്കുംലോകപാലകർക്കുവീര്യവുംപ്രതാപവും • ഐശ്വ ര്യവുംവൃദ്ധിയായിട്ടുവാനായ് ഭഗവാൻഹരി വിഷ്വക്സേനാദികളോടൊ ത്തുപാർഷദികളോടുമായ് • സ്വായുധങ്ങൾകൊണ്ടുകൈകളോടുകൂടി ട്ടുചുററിലും സർവ്വലോകഹിതത്തിനായ് വാഴുന്നു പരമേശ്വരൻ • ആ കല്പമീവണ്ണമേവവിഷ്ണുവാം സനാതനൻ സ്വമായാമയമാംവി ശ്വാരക്ഷിപ്പാൻവാണീടുന്നതേ • മദ്ധ്യവിസ്താരമിതിനാലോകപരി മാണമായ് പറഞ്ഞതാം,ലീലാകാരലോകമെന്നാണുമദ്രിതൻ • വെ ളിയിൽകുത്സിതജ്ഞാനമാർക്കറിവാകാതെയ്ക്കപ്പെട്ടിടം സൂര്യാണ്ഡഗോളമ ധ്യംകേളിവൈഷ്ണവദ്വാരകാടിയാം • സ്വർഗ്ഗമദ്ധ്യമാമണ്ഡമദ്ധ്യത്തിൽ നിൽപവൻരവിമാർത്താണ്ഡനാമമൃതമാമീയണ്ഡത്തിൽവാഴ്കയാൽ • ഹിരണ്യഗർഭൃനതാംഹിരണ്യാണ്ഡമതിനാൽ ദിക്,സ്വർഗ്ഗം,ഭൂ മ്യോ,വിതെല്ലാംവേർതിരിക്കുന്നിതാരവി • സ്വർഗ്ഗാപവർഗ്ഗമേകളിത ലംമൃതലായങ്ങും ദേവതിര്യങ്നരന്മാർക്കുംപരാപരജഗത്തിനും • സർവ്വ പ്രാണികൾക്കുമാത്മാവാകുന്നുവനിസ്സംഗൻനിൽപവൻ ഭൂഗോളസ്ഥിതിയി വണ്ണമേമൊഴിപ്പെടുന്നതേ • ഇങ്ങിപ്പോൾതാൻസ്വർഗ്ഗമതുംവർണ്ണിക്കുന്നി റിവുള്ളവർ ബീജമായമാംഒരുവിനോടൊന്നായ്മാററുമെപ്പോഴുമേ • അന്തരിക്ഷം,ദ്യോവുമിരണ്ടെന്നതാകുട്ടാമദ്ധ്യമാം അതിൻമദ്ധ്യത്തിലാ കന്തരീക്ഷഗോളനാം തപനൻരവി • ആതപത്താൽമൂവുലകുംപ്രകാശിപ്പി ച്ചിടുന്നവൻ ഉത്തരായണമാകുമ്പോൾഗതിമാന്ദ്യംവരുംമുനേ! • കേറി പ്പോകേണ്ടതാസ്ഥാനമ്പോകളൊട്ടുവുമാകയാൽ ദക്ഷിണായനമാക മ്പോൾഗതിവേഗത്തിലാണ്ടതാം • ഇറങ്ങേണ്ടസ്ഥാനമതാപ്പകലൊട്ടുക റഞ്ഞുപോം വിഷുവത്തിൽവരുന്നേരംസാമ്യമായ് തീർന്നിടുംഗതി • സ മമാംസ്ഥാനങ്ങൾതാപ്പകലുംസമമായ് വരും മേടംതുലാംരണ്ടുമാസംസ ഞ്ചരിച്ചീടവേരവി • പകലുംരാത്രിയുംതുല്യമായിത്തീരുംമുനീശ്വര! ഇ ടവംതൊട്ടഞ്ചുരാശികളിൽസൂര്യൻചരിക്കവേ • പകലെല്ലാമേറുമൊ ട്ടുകുറയുംരാത്രിയാകവേ വൃശ്ചികാദികളിൽസൂര്യൻസഞ്ചരിക്കുന്നവേ ളയിൽ • രാത്രിയെല്ലാമേറുമൽപംപകലുംകുറവാകുന്നതാം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം എട്ടാംസ്കന്ധം

ലോകാലോകവർണ്ണനം

പതിനാലാമദ്ധ്യായം

പതിനാലാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഇനി ഞാൻ പറഞ്ഞീടാം സൂര്യന്റെ ഗതിയുത്തമം ശീഘ്രമന്ദാദിഗതികൾകൊണ്ടു മൂന്നുവിധത്തിലാം ॥ ഗ്രഹങ്ങൾക്കൊക്കയും സ്ഥാനം മൂന്നെന്നറിക നീ മുനിസത്തമ! ജാരൽഗവം മദ്ധ്യമാകുമൈരാവതമുത്തരം ॥ വൈശ്വാനരം ദക്ഷിണവും സ്പഷ്ടമായ് നിശ്ചയിച്ചുവ അശ്വിനി തൊട്ടു മൂന്നു നക്ഷത്രം നാഗവീഥിയാം ॥ രോഹിണ്യാദികളാം മൂന്നും പറയും ഗജവീഥിയായ് പുണർതം തൊട്ടുള്ള മൂന്നൈരാവതവീഥി മുനിശ്രേഷ്ഠ! ॥ ഇമ്മൂന്നു വീഥിയും ചൊല്ലീടുന്നുത്തരമാർഗ്ഗമായ് മകമാദികളാം മൂന്നാർഷഭീവീഥിയാം പിന്നെ ॥ ഹസ്തം ചിത്തിരയും സ്വാതിയും ഗോവീഥിയല്ലോ വിശാഖാദികളാം മൂന്നു ജാരൽഗവീയുമേ! ॥ ഇമ്മൂന്നു വീഥിയും ചൊല്ലീടുന്നു മദ്ധ്യമാർഗ്ഗമായ് മൂലം പൂരാടമുത്രാടമെന്നജവീഥിയാം ॥ തിരുവോണമുതൽ മൂന്നും മൃഗവീഥിയല്ലോ പൂരുരുട്ടാതിതൊട്ടുള്ള മൂന്നും വൈശ്വാനരീയുമേ! ॥ ഇമ്മൂന്നു വീഥിയും ചൊല്ലീടുന്നു ദക്ഷിണമാർഗ്ഗമായ് അച്യുതന്മായതിൽ പിന്നെ വായുവാം ചണ്ഡപാശവും ॥ ഉദരത്തിന്റെ കറങ്ങീടുന്നതാണുത്തരായണം ... സൂര്യരഥത്തിന്റെ ഗതിയാകയാൽ ॥ മാന്ദ്യം ... ദക്ഷിണായനമായീടുന്നു, ദക്ഷിണായനത്തിന്റെ ക്രമമാണിതു ॥ ദക്ഷിണായനമാം പ്രദേശമത്രയും ... വീഥിയിൽ പോയിടുന്നപ്പോളതിനാൽ ഗതിവേഗമാം ॥ പകൽക്കുറഞ്ഞിട്ടു രാത്രിയേറുമെന്നും ചൊല്ലീടും ... സൂര്യന്നാം സമമാം സ്ഥിതിയാകയാൽ ॥ മദ്ധ്യമായീടിനൻ, രാവും പകലും സമമാമല്ലോ പറഞ്ഞുള്ളതിലൊക്കെയും ... ! ॥ അതിൽ പെട്ടിട്ടിനൻ മണ്ഡലങ്ങളോട്ടം വലിഞ്ഞീടും അവയെത്താനെയുള്ളവിടം കാലത്തിലാമല്ലോ ॥ അങ്ങുപോൽ വെളിയിൽ പോമാ സൂര്യന്റെ മണ്ഡലങ്ങളും മേരുവിന്റെ കിഴക്കു പുരിയാം ദേവധാനിക ॥ ... സംയമനീയെന്നാകുന്നുള്ള മഹാപുരി നിമ്ലോചനി പടിഞ്ഞാറുവടക്കുന്നതാം പുരി ॥ ... വിഭാവരിയതാം പുരി ... സൂര്യനുദിക്കുന്നതെന്നു ചൊല്ലിനാർ ॥ മദ്ധ്യാഹ്നം ... നിമ്ലോചനിയിലാം ... സൂര്യൻ വിഭാവരിയിലാകുമ്പോൾ ... രാത്രിയും ॥ ... തൻ പ്രവൃത്തികളും ... സൂര്യന്റെ ഗതിയോതിഞാൻ ... ॥ മേരുവിൽ വസിപ്പോർക്കു സദാ മദ്ധ്യാഹ്നമാമല്ലോ! സൂര്യനാ മേരുവിൽ നിന്നു വലം ചുറ്റുന്നു നിത്യവും ॥ ഉദയത്തിൽ ...

ദിഗ്വിദിക്കുകളെല്ലാറ്റിങ്കലുമാദിത്യനായവൻ • ആരെന്നു സൂര്യനെക്കാ
ണുന്നതവർക്കുദയം മുനേ! മറഞ്ഞീടുന്നതെദ്ദിക്കിലതുതാനസ്തമിപ്പതും •
ഉദയാസ്തമനാദികളവർക്കില്ലെന്നവൻ സദാ അവനെക്കാണ്മതും കാണാതെ
യാകയാലതുമാണവ • സ്വർല്ലോകന്തപുരംമൂന്നമൈന്ദ്ര്യാദികളിൽനിന്നി
നൻ കോണിൽനിന്നാൽതൊട്ടുമൂന്നുകോണാംരണ്ടുപുരങ്ങളും • ദീ
ർഘവർഷങ്ങൾക്കശേഷം ചുടക്കാമേരുവിൻസ്ഥിതി ആരെന്നു സൂര്യനെ
ക്കാണുംകിഴക്കെന്നതുചൊല്ലിടും • അതിന്നിടത്തുഭാഗത്താംമേരുവിൻ
സ്ഥിതിനിശ്ചയം പത്തുരണ്ടുംനാഴികകൊണ്ടെണ്ണിവിട്ടിളകീട്ടിനാൻ
രണ്ടുകോടിയതും മുപ്പത്തേഴുലക്ഷവും, മായിരം ആറുപത്തുമായിട്ടും
യോജനാ, യാമ്യയാംപുരി • അതിങ്കൽ ചെല്ലു, മവിടംവിട്ടമീക്രമമോട
വൻ വാരുണീ, സൗമ്യ, യിന്ദ്രൻ്റെപുരികളിലുമെത്തിടും • കാലച
ക്രാത്മകൻകാലംബോധിപ്പിപ്പാൻകറങ്ങുവോൻ ദ്യോവിൽ ചരിക്കും
ചന്ദ്രൻതൊട്ടുള്ള മറ്റുഗ്രഹങ്ങളും • നക്ഷത്രങ്ങളുമീവണ്ണമുദിച്ചിട്ടസ്ത
മിച്ചിടും മുഹൂർത്തംകൊണ്ടിപ്രകാരം രഥത്തോടൊത്തുഭാസ്കരൻ • ല
ക്ഷംനാലുമുപ്പത്തെണ്ണൂറുംയോജനചുറ്റുമേ പോംനാലുംനാലുമിക്കംപ്ര
വഹാഖ്യൻസമീരണൻ • നിമിത്തംകാലചക്രത്തിൽകറങ്ങുന്നാളയീ
രഥൻ അതേതെന്നാൽചക്രംപന്ത്രണ്ടരംമൂന്നുനാഭിയും • നേമിയാ
റതിന്നെല്ലാംവത്സരാത്മകമെന്നതായ് അച്ചുതണ്ടാമേരുവിങ്കൽ
മാനസോത്തരമെന്നതിൽ • മറ്റേയറ്റം, രഥത്തിൻ്റെചക്രം ചുറ്റു
ന്നതിങ്കലായ് എണ്ണയാട്ടുന്നചക്കിൻ്റെചക്രത്തിന്നുസമാനമായ് •
മാനസോത്തരമെന്നുള്ള മേട്ടിയിൽ ചുറ്റിടുന്നിതാൻ ആ അക്ഷത്തിൽ
ചുവടൊട്ടും "ഒന്നാമക്ഷം" ധ്രുവത്തിലായ് • നാലിലൊന്നളവിൽമേത
ലയന്ത്രത്തിന്നച്ചുതണ്ടുപോൽ മുകൾഭാഗവുമാം, സൂര്യൻതൻരഥത്തി
ങ്കലുള്ളതാം • നീളവും മുപ്പത്താറുലക്ഷംയോജനവിസ്താരം അതിൻ
നാലൊന്നുനീളത്തിലാകന്നാരതന്നേതൻനൊകം • അതിൽകെട്ടീട്ടുവാ
നായിട്ടുണ്ടല്ലോഴുവാജികൾ അവയെയത്തണാൻസൂര്യൻതൻ്റെതേരാ
ളിയായവൻ • ചേർത്താനതുവഹിക്കുന്നുലോകങ്ങൾക്കുസുഖത്തിനാ
യ് സൂര്യൻ്റെതേരിലരുണൻമുൻഭാഗംനോക്കിവാണിടും • സദാതേ
രാളിയായിട്ടുണ്ടഗ്രജനായവൻ അങ്ങുഷ്ഠപർവ്വമാത്രന്മാർബാലഖി
ല്യൃഷീശ്വരർ • ആറുപത്തായിരംപേരായിട്ടുചൊല്ലപ്പെടുന്നവർ സ്തു
തിക്കുന്നുസൂക്തവാക്യങ്ങളെക്കൊണ്ടാദിത്യനെസദാ • അതുപോൽമ
റ്റൃഷികളുംഗന്ധർവ്വോരഗരാക്ഷസർ സുരർ, ഗ്രാമണികൾപിന്നെയപ്സ
രസ്സുകളായവർ, • ഈരേഴുകൂട്ടങ്ങളായ് മാസംതോറുംഭജിച്ചിടും

ക്കോടിയോജനപ്പുറമൻപതിനായിരത്താനൂലക്ഷവുമായിട്ടും • ഭൂമണ്ഡലമാർണ്ണവപ്പുരതാകും നാഴികകൊണ്ടുതാൻ പൂർവ്വന്നമേവമേവേശൻചിരപ്രാപിനിരന്തരം.

ശ്രീമദ്ഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം
സൂര്യഗമനം
പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

പതിനാറാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ചന്ദ്രാദികൾ ഗമിച്ചീടും സ്ഥാനങ്ങൾ കേട്ടീടുകിന്നിയും അവയെക്കൊണ്ടറിഞ്ഞീടാം നരന്മാർതൻ ശുഭാശുഭം • കുലാലചക്രം പോലെ താരകാവലിതിങ്കൾ മേവീടുന്നിട്ടും കീടാദികൾക്കന്യമായ ഗതി, വരുന്നപോലെ താൻ • രാശിവൃന്ദത്തോടൊത്തീടുംകാലചക്രത്തിലൂടവേ മേരുധ്രുവങ്ങളെച്ചുറ്റിയെപ്പൊഴും സഞ്ചരിച്ചിടും • ആദിത്യാദിഗ്രഹങ്ങൾക്കൊന്നുമേ രണ്ടായ്ഗതി രാശിനക്ഷത്രമിവയിൽ ചേർന്നീടുന്ന ഗതിക്കയാൽ • സ്വ, ചക്രഗതികൾ രണ്ടും ഭേദമില്ലാതെ ദൃശ്യം അസ്സാക്ഷാൽ ഭഗവാനാദിപുരുഷൻ ലോകഭാവനൻ • നാരായണൻ ജഗൽക്ഷേമത്തിനായിസ്സഞ്ചരിപ്പവൻ വേദംകൊണ്ടറിവീടുമാദിത്യൻ വെളിച്ചം നൽകുന്ന • ആത്മാവേകൻ ശ്രുതികളായ് പന്ത്രണ്ടായ് വിളങ്ങുന്നവൻ വസന്താദ്യ ലായുള്ള ഋതുക്കളിലും സ്വയം • ശീതോഷ്ണാദികളൊക്കെയുമെല്ലാം പ്രയുക്തകർമ്മയോഗമായ് ആയിപ്പുരുഷൻ ലോകർ സമാവേശിക്കുമാറു • വർണ്ണാശ്രമാചാരമാർഗ്ഗമോടെ കർമ്മങ്ങൾ കൊണ്ടുമേ യോഗാഭ്യാസങ്ങളെക്കൊണ്ടും ധികം ശ്രദ്ധയോടുമായ് • സേവിച്ചീടുന്നിഷ്ടമെല്ലാം സാധിച്ചീടുന്നിതായവർ ലോകത്താവാമവൻ ജ്യോതിശ്ചക്രത്തിൻ മദ്ധ്യവർത്തിയായ് • ഉദിക്കുന്നകാലചക്രവത്സരാവയവങ്ങളാം മാസങ്ങളെ രാശികളാൽ, പക്ഷം രണ്ടായമാസമാം • പിതൃക്കൾക്കദിനം ചന്ദ്രമാസപക്ഷമതാകിനാൽ രണ്ടുമാസം, വത്സരത്തിന്നാറിലൊന്ന് ഋതുക്കളേ • ഋതുവെന്നു ചൊല്ലുന്നു പണ്ടുള്ള ജ്ഞാനികൾ! ഉള്ള ഋതുക്കൾ സൂര്യൻ വ്യോമത്തിങ്കൽ ചരിക്കവേ • പറഞ്ഞീടുന്നയനമെന്നതിനേയ പ്പുരാതനർ അന്തരിക്ഷത്തിലാദിത്യൻ നാഴികമൊക്കയും • ചുറ്റിടുന്നതികാലത്തെച്ചൊല്ലും വത്സരമെന്നതായ് സംവത്സരമിഡാവത്സരം പിന്നെപ്പരിവത്സരം • അനുവത്സരമിദ്വത്സരമെന്നായ ഞ്ചുമാനവിൻ മന്ദാദിഗതികൾ കൊണ്ടു ചൊല്ലുന്നു കലാവിത്തമർ • സൂര്യ

ന്റെ ഗതിയീവണ്ണംകേൾക്ക ചന്ദ്രാദ്യർതൻഗതി ആദിത്യമണ്ഡലംവി
ട്ടുലക്ഷംയോജനമേൽശശി * സൂര്യന്റെ വർഷഗതിയെ രണ്ടുപക്ഷങ്ങളാ
യിട്ടും ഒരുമാസംകൊണ്ടുതന്നേസാധിച്ചീടുന്നിനന്റെയാ* മാസത്തിൽ
ഗതിയെ രണ്ടുകാല്യങ്ങൾകൊണ്ടുമങ്ങനേ രാശിചക്രത്തെയീവണ്ണംശീ
ഘ്രം ചുറ്റുന്ന ചന്ദ്രനും * വർദ്ധിച്ചീടുംകലകളാൽസുരർതൻപ്രീതിദായ
കിയും ക്ഷയിച്ചീടുംകലകളാൽപിതൃക്കൾക്കേകിയുംമുദാ* അവക്ഷരാ
വുംപകലുംപക്ഷങ്ങൾകൊണ്ടു ചെയ്യുമേ പ്രാണികൾക്കൊക്കെയുംപ്രാ
ണൻസർവ്വജീവനകാരണൻ * മുഹൂർത്തംമുപ്പതായോരോരാശിയെല്ലാംഭു
ജിപ്പവൻ ആയിവൻഷോഡശകലൻപുരുഷൻനിത്യനായവൻ * മ
നോമയൻ അന്നമയൻസുധാനിധിസുധാകരൻ പിതൃദേവനരന്മാരും
ചരാചരമശേഷവും * ജീവിപ്പാൻകാരണൻ, സർവ്വമയനെന്നോർത്തുമാക
യാൽ നക്ഷത്രചക്രംകേൾമൂന്നുലക്ഷയോജനമേലിലായ് * ഈശ്വരൻ
കാലചക്രത്തിനോടുമായ് ചേർത്തിരിപ്പതാം നക്ഷത്രമിരുപത്തെട്ടെണ്ണ
മഭിജിത്തോടുകൂടവേ * പിന്നെശ്ശുക്രൻരണ്ടുലക്ഷംയോജനയ്ക്കൂർദ്ധ്വഭാ
ഗമായ് സൂര്യന്മുൻപിലുംപിൻപുംക്രമിയുംസഞ്ചരിപ്പവൻ * ശീഘ്ര
മന്ദസമാനങ്ങളാകുംഗതികൾമൂലമായ് ലോകങ്ങൾക്കനുകൂലൻതാൻ
മിക്കവാറുമിവൻശുക്രൻ * മഴപെയ്യിച്ചീടുന്നോനീശോർവൻസർവ്വദാമു
നേ! ശുക്രനുമേൽരണ്ടുലക്ഷംമേൽഭാഗത്താബുധസ്ഥിതി * ശീഘ്രാ
ദിഗതികൾകൊണ്ടുശുക്രനോടൊത്തവൻബുധൻ സൂര്യനിൽനിന്നുവ്യ
ത്യാസപ്പെട്ടുംകാലത്തിലായവൻ * സൂചിപ്പിക്കുംകൊടുങ്കാറ്റുമനാവൃ
ഷ്ട്യാദിയായതും അതിനുമേൽരണ്ടുലക്ഷയോജനക്കപ്പുറംകുജൻ * മൂ
ന്നുപക്ഷങ്ങൾകൊണ്ടിട്ടിവനോരോരോരാശിയെ കടക്കുംവക്രനായ്
തീരാതിരുന്നീടിൽമഹാമുനേ! * രോഗാദ്യപാർപ്പാൻമിക്കവാറുമീയി
വൻപാപസൂചകൻ അതിനുമേൽരണ്ടുലക്ഷംയോജനക്കപ്പുറംഗുരു *
ഓരോരാശിയുമോരോരോവത്സരത്താൽകടപ്പവൻ വക്രനാകാതിരിക്കിലോ
ബ്രഹ്മവാദികൾക്കനുകൂലനാം * പിന്നെശ്ശനൈശ്ചരൻരണ്ടുലക്ഷം
യോജനമേലിലായ് ഘോരൻസൂര്യസുതൻമുപ്പതുമാസങ്ങൾകൊ
ണ്ടവൻ * ഒരുരാശികടക്കുന്നോൻമഹാഗ്രഹമവൻമുനേ! സർവ്വർക്കശു
ഭൻമന്ദനെന്നോളുംകൊള്ളുവിതെന്മർ * അതിനുമേൽപതിനൊന്നുല
ക്ഷയോജനമേലിലായ് സപ്തർഷികൾസഞ്ചരിക്കുംമണ്ഡലംമുനിസത്ത
മ! * ലോകങ്ങൾക്കുശുഭത്തിന്നായ്മുനിമാരേഴുപേരുമേ പാരംവിഷ്ണുപ
ദസ്ഥാനംവലംവെയ്ക്കുന്നു നാരദ!

ശ്രീദേവീഭാഗവതം എട്ടാംസ്കന്ധം

സോമാദിഗതി

പതിനാറാമദ്ധ്യായം.

പതിനെഴാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഋഷിസ്ഥാനാൽപതിമൂന്നുലക്ഷംയോജനമീതിലായ് പരമാകും വിഷ്ണുപദസ്ഥാനമെന്നോതിടുന്നതേ ॥ മഹാഭാഗവതൻശ്രീമാൻലോകവന്ദിതനാംധ്രുവൻ വാനിലിന്ദ്രൻകശ്യപനാധൎമ്മനീയിവരോടവൻ സമകാലൻവസിക്കുന്നുത്താനപാദന്റെനന്ദനൻ സദാനോക്കീട്ടുമാനിച്ഛായവർത്തൻതെക്കുഭാഗമായ് ॥ ആകല്പജീവിഭഗവൽപദംസേവിച്ചിട്ടുന്നവൻ ചിരമവ്യക്തവേഗത്തിൽഭഗവാൻതാൻകറക്കിടും ॥ ഗ്രഹനക്ഷത്രാദികളാംജ്യോതിസ്സിന്നൊക്കയും ധ്രുവൻ അവഷ്ടംഭക്കുററിപോലെചമയ്ക്കപ്പെട്ടവനീശനാൽ ॥ ഭാസിപ്പിപ്പാൻതന്റെധാമ്നാൽ ഭാസിപ്പാൻദേവപൂജിതൻ തിരകുററിയതിൽധാന്യംതിരിക്കുംപൈപശുക്കൾപോലവേ ॥ ത്രികാലവുംമണ്ഡലങ്ങൾ ധ്രുവനെച്ചുററീടുന്നതേ ഗ്രഹനക്ഷത്രാദിയെല്ലാമീവണ്ണംതാൻയഥാക്രമം ॥ കാലചക്രത്തിന്നകത്തുംപുറത്തുംകല്പിതങ്ങളായ് ധ്രുവനെതാനാശ്രയിച്ചുകറങ്ങിക്കൊണ്ടുമൂലമായ് കെൽപത്തെത്താലുംചരിക്കുന്നുവാനിൽപക്ഷികളെന്നപോൽ സഹായംവായുവശമാററിൻവശത്താണിവയൊക്കയും ॥ ഈജ്യോതിസ്സിൻകൂട്ടമെല്ലാംഭുവിൽചിരംതിരിപ്പതും അനുഗ്രഹിക്കയാലാണെന്നു സാക്ഷാൽബ്രഹ്മസ്വരൂപിണി ॥ ജ്യോതിശ്ചക്രംചിലർചൊല്ലുംശിംശുമാരസ്വരൂപമായ് നില്ക്കുന്നുഭഗവദ്യോഗധാരണാത്മകമെന്നതായ് ॥ വളഞ്ഞുതലകീഴായിനിന്നീടുമതിന്നുടെ പുച്ഛാഗ്രത്തിങ്കൽകല്പിതനാംധ്രുവനുത്താനപാദജൻ അതിൻവാലിൽ ക്രമേണയായ്പ്രജാപതിയുമഗ്നിയും ॥ ഇന്ദ്രനുംധൎമ്മനുംവാണീടുന്നുവെന്നോതിടുന്നതേ ധാതാ,വിധാതാ,പുച്ഛമൂലത്തെ,മദ്ധ്യേസപ്തൎഷികളുംമുനേ! ॥ വലത്തുഭാഗമായിട്ടുവളഞ്ഞുമേനിതന്നുടെ ദക്ഷപാൎശ്വത്തിലായുത്തരായനൎക്ഷങ്ങളൊക്കയും ॥ വാമപാൎശ്വത്തിലാംദക്ഷിണായനൎക്ഷങ്ങളായവ കുണ്ഡലീകൃതനാംശിംശുമാരൻതന്നിരുഭാഗവും ॥ നക്ഷത്രങ്ങൾപതിനാലുവീതമാകുന്നനാഥ! അജവീഥിപൃഷ്ഠഭാഗേസ്വൎഗ്ഗംഗയുദരത്തിലും ॥ ഇടംവലംശ്രോണികളിൽപൂയംപുണർതമെന്നതും തിരുവാതിരആയില്യംരണ്ടുംപാദങ്ങൾരണ്ടിലും ॥ ഇടംവലംമൂക്കുകളിലുത്രാടമഭിജിത്തുമാം പൂരാടംശ്രവണംരണ്ടുംഇടംവലവുമായിടും ॥ നേത്രങ്ങളിൽപറഞ്ഞീടുന്നിതേച വുംമഹത്തുകൾ അവിട്ടംമൂലവുംദക്ഷവാമകൎണ്ണങ്ങളിൽമുനേ! ॥ മകംമുതലെട്ടെണ്ണംദക്ഷിണായനഭാക്കുകൾ മുതുകിൻവാമപാൎശ്വത്തിൽ ക്രമമായ്ചേർന്നിരുന്നിടും ॥ മൃഗശീരഷംതൊട്ടുത്തരായണൎക്ഷങ്ങൾപി

ന്നതെന്നുമേ വൃഷത്തിൻ്റെ പാർശ്വത്തിൽപ്രതിലോമമായെന്നും • പാതംകേട്ടുകൊണ്ട മഹാഭാഗന്മാരേ! അഗസ്ത്യനന്തരമഗ്ഗത്തിലധരോഷ്ഠത്തിലായമൻ • മുഖത്തിൽകരനായിട്ടുപപദത്തിൽ ശനൈശ്ചരൻ പിൻകഴുത്തിൽസംവർത്തകൻ വക്ഷസ്സിൽ ദിവാകരൻ ഹൃത്തിൽനാരായണൻ ചന്ദ്രൻമനസ്സിൽ മേവുന്നുതേ സ്തനങ്ങളതിൽ നാസത്യർശുക്രൻനാഭിയതിൽ,ബുധൻ • പ്രാണാപാനങ്ങളിൽ,കണ്ഠേരാഹു,കേതുക്കളായവർ സർവ്വാംഗങ്ങളിലും,രോമകൂപതാരാഗണങ്ങളുംതാൻ • വൈകുണ്ഠൻതൻസർവ്വദേവമയമാംരൂപമാണിതു് ശുദ്ധനായ് മൗനിയായെന്നുംസന്ധ്യയിലകത്തസ്സിക്ഷണം • അതുനോക്കിബ്ബുദ്ധിച്ചീടവേണമീമന്ത്രമതിയും ജ്യോതിസ്സകംകാണുമനാഥരാ ചക്രസ്വരൂപിയായ് • സ്വദേശനായമ്മ മധാപുരുഷനായിനമിച്ചിടാം.

ഗ്രഹർക്ഷതാരാമയമാധിദൈവതം । ത്രികാലമീമന്ത്രമുരപ്പവരും ॥ നമിപ്പവരാപ്പവരാംത്രികാലം । നശിക്ക,തൽകാലജമായപാപം ॥

ശ്രീദേവീഭാഗവതം എട്ടാംസ്കന്ധം
ഭുവനകോശവർണ്ണനം
പതിനേഴാമദ്ധ്യായം

―――

പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം

―――

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു

ഇനിയൊരുപതിനായിരംയോജനയ്ക്കുകീഴ് രാഹുമണ്ഡലം നക്ഷത്രംപോൽ ചരിക്കുന്നതെന്നുസംഹികേയനനീതിമാൻ • സൂര്യചന്ദ്രന്മാരെയെന്നും ദ്രോഹിക്കുന്നവനാണവൻ വിഷ്ണുവിൻകൃപയാൽകിട്ടിയമരത്വംഗ്രഹത്വവും • യോജനായുതമാകുന്നു സൂര്യന്റെതന്മണ്ഡലം പതിമൂവായിരമാംസോമമണ്ഡലത്തിന്റെവിസ്താരം • മറയ്ക്കുന്നു പതിമൂവായിരംയോജനരാഹുവും വിരോധത്താൽപർവ്വങ്ങളിൽമാച്ചീടുന്നിതായവൻ • മുന്നമിങ്കൽനിന്നസൂര്യചന്ദ്രന്മാരെ മുനീശ്വര! അതുകേട്ടാരങ്ങിടത്തുംസ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടവിഷ്ണുവാൽ • തൻസുദർശനമാം ചക്രംജ്വാലാമാലാതിഭീഷണം അതിൻ്റെദുസ്സഹതേജസ്സിൽ പാർശ്വംവ്യാപിക്കകാരണം • ക്ഷണംമറച്ചുദ്വേഷിച്ചുശങ്കയാലൊത്തുള്ളോരവ പിൻമാറീടുന്നിതായാലുംജനം "ഗ്രഹണ"മെന്നതായ് • ഇതിനെത്താൻകഥിക്കുന്നുലോകമദ്ധ്യത്തിൽനാരദ! രാഹുവിൻകീഴിലായ് പൊല്ലുലോകങ്ങളുംപാവനങ്ങളായ് • സിദ്ധചാരണവിദ്യാധരന്മാർക്കുള്ളവയാണവ യോജനായുതമാരാഹുവി

ങ്കൽനിന്നിട്ടുകീഴിലായ് • പിശാചപ്രേതഭൂതങ്ങളും യക്ഷരക്ഷോഗണ
ങ്ങളും വസിച്ചീടുംസ്ഥാനമതിൻകീഴിലാകുന്നതാരോമലേ! • അന്തരിക്ഷമ
തിൻനാമംതിരുമായിട്ടുവായുവും മേഘവുംസഞ്ചരിച്ചീടുന്നദിക്കിലവധി
യോളമേ • ഭൂലോകമായതിൽനിന്നു നൂറുയോജനതാഴ്ചയായ് പറഞ്ഞു
കൾ കഴുകുകൾ ഹംസങ്ങൾ സാരസാദികൾ • ഭൂചികാദികളാമെത്രപ്പോ
ട്ടുപറക്കുന്നിതേതോളവും വഴിപോൽ ധൃമ്പിലോതീടാൻ ഭൂമണ്ഡലമതിൻ
സ്ഥിതി • ഭൂമിക്കുകീഴിലുണ്ടേഴുവിവരങ്ങളോരോന്നിനും ഓരോന്നുവി
സ്താരവുംയോജനായുതങ്ങൾകൊണ്ടാരോമലേ • സർവ്വർത്തുസുഖമേകീടുന്നവയാ
ണവയൊക്കെയും ഒന്നാമതതലം രണ്ടാമതു വിതലംപിന്നെയുള്ളതു • ഇതി
യം സുതലംപിന്നെച്ചൊൽതാൻ തലാതലം മഹാതലംപിന്നെ മഹാമഹി
ശ്രമമായരസാതലം • സപ്തമംകേൾ പാതാളംവിവരങ്ങളതിലിവ സ്വ
ർഗ്ഗങ്ങളെക്കാളധികമിമ്പമേറും പട്ടണങ്ങളെഴിലും • കാമഭോഗൈശ്വര്യവി
ചെന്നീടുന്നഗൃഹങ്ങളിൽ ഉദ്യാനങ്ങളിലുമാനന്ദായ് ക്രീഡിച്ചുംകൊണ്ടു
സൗഖ്യമായ് • വാഴുന്നുശക്തിയേറീടുംദൈത്യന്മാരും സർപ്പസംഘവും സ
ദാമോദപുത്രബന്ധുവർഗ്ഗങ്ങളോടനവരതമായ് • ഇത്യാദികളൊക്കെക്കും ഗൃ
ഹനായകരായവർ ഈശനാലുംകാമനില്ലാവരാരേതാർമായയുള്ളവർ
വസിക്കുന്നവരൊക്കെയും സർവ്വർത്തുസുഖമോടെ മായയേറുന്നമയനാ
ലവയിൽനിർമ്മിതങ്ങളാം • ശോഭയേറുന്നതോരണങ്ങളെക്കൊണ്ടുള്ളപുരികൾ
ബഹു വിചിത്രമാം മന്ദിരങ്ങൾ മേടകൾ ഗോപുരങ്ങളും • പ്രാസാദ
ങ്ങൾസഭകളുംവാനോളമുള്ളവതാൻ നാഗാസുരസ്ത്രീപുരുഷർ
പ്രാക്കളുംനൽത്തുകങ്ങളും • ചെന്നുകൂത്തിമഞ്ജുരാഗംവിവരശൃംഗങ്ങ
ളാൽ ശോഭിച്ചുണ്ടവിടങ്ങനല്ലാരാമങ്ങളൊട്ടമായ് • മനപ്രസാദ
മുണ്ടാക്കും ഫലപുഷ്പങ്ങൾതിങ്ങീടും സ്ത്രീകൾകളിക്കുംസ്ഥാനങ്ങൾ കൊ
ണ്ടുംശോഭിച്ചീടുന്നതേ • പലപക്ഷികളുംവാഴുംജലരാശികളങ്ങനേ ന
ല്ലതാംജലവും മത്സ്യങ്ങളുംമേളകയങ്ങളും • ജലജന്തുക്കളുംനല്ലനീര
ജത്തിൻസമൂഹവും കുമുദോല്പലകൽഹാരനീലരക്തോല്പലങ്ങളും •
നിറയുന്നവയിൽ ക്രീഡിച്ചുംയിതോഗൃഹങ്ങളും ഇന്ദ്രിയാനന്ദമുണ്ടാക്കും
ശൃംഗാരാവങ്ങളൊട്ടുനും • സ്വർലോകത്തിന്റെശോഭജയിച്ചീടുന്ന
താരമ! ദിനരാത്രികളാൽഭീതിയില്ലവിടെക്കിതാകെ • അഹിപ്രവരർ
തൻമൗലിയിൽകാലകാന്തിയേറീടും രത്നങ്ങൾകളാകുമന്ധകാരം
വരായ്കയാൽ • അവയിൽപാർത്തിടുന്നോർക്കുദിവ്യൗഷധിരസായനം
മൂലംസ്നാനാന്നപാനങ്ങളാലില്ലാധികൾവ്യാധിയും • ജരാനരകൾവൈ
വർണ്ണ്യംസ്വേദദൗർഗ്ഗന്ധമായതും അനന്തസാഹസംവയോവമമെതുംബാധി
ച്ചിടാതുഭദ്രം • മംഗലന്മാരവർക്കില്ലമൃത്യുവിൽനിന്നുഭീതിയും സുദർ

നംവിഷ്ണുതേജസ്സിവയിൽനിന്നുമെന്നിയേ • അതിൽചെന്നാൽദൈ
ത്യനാരിമാർതൻഗർഭങ്ങൾനാരദ! മിക്കവാറുംഭയംമൂലംസ്രവിച്ചില്ലാ
തെവന്നുപോം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം എട്ടാംസ്കന്ധം
ഗ്രഹണലക്ഷണം
പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം.

പത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

അതലാഖ്യമതാമാദ്യവിവരത്തിങ്കൽനാരദ! മയപുത്രൻബലൻ
വാഴുന്നതിഗർവ്വിഷ്ഠനാമവൻ • തൊണ്ണൂററാറുമഹാമായകളെസ്സൃഷ്ടിച്ചു,
വററയിൽ ചിലതെല്ലാംധരിച്ചീടുന്നിന്നുംമായാവികൾചിലർ • ജൃം
ഭമാണനവൻതന്റെമുഖത്തിലുളവായിതേ ലോകമോഹിനികൾമൂന്നും
നാരീവർഗ്ഗങ്ങൾപുംശ്ചലീ • സ്വൈരിണീകാമിനികളെന്നേററവുംകീ
ർത്തികേട്ടവർ അവരെല്ലാംബിലംപ്രാപിച്ചീടുംപുരുഷനെയുമേ • ഹാട
കാഖ്യരസംകൊണ്ടുബലവാനാക്കിയേററവും വിലാസാലോകാനുരാഗ
സ്മിതാദ്യുപഗൂഹനങ്ങളാലെയും • സല്ലാപാദികൾകൊണ്ടിട്ടുംരമിപ്പിക്കും
നിരന്തരം സ്വേച്ഛയാസ്വാദനാലാപുമാന്മാരോർക്കുമിങ്ങനെ • സി
ദ്ധൻഞാനീശ്വരൻഞാൻതാൻപതിനായിരമാനതൻ ബലമുള്ളവനെ
ന്നോർത്തുകയുംചെയ്യുംമദിച്ചുപോൽ • അതലത്തിൻവിധംനിന്നോടീ
വണ്ണമുരചെയ്തുഞാൻ രണ്ടാംവിവരമായിട്ടാംവിതലത്തെധരിക്കനീ • ഭൂ
വിൻകീഴ് വിതലത്തിങ്കൽഭഗവാൻഭവനായവൻ ഹാടകേശാഖ്യയോ
ടൊത്തുവാണീടുന്നുസപാർഷദൻ • ബ്രഹ്മാവുചെയ്യുമീലോകസൃഷ്ടിതൻ
ബംഹണത്തിനായ് ഭവാനീദേവിയോടൊത്തുക്രീഡിച്ചുദേവപൂജിതൻ •
അവർവീര്യത്തിൽനിന്നുണ്ടായ് ഹാടകീനദിയുത്തമാ കാററാലൊത്ത
ഗ്നിതേജസ്സാൽപാറിച്ചീടുന്നൊരുനദി • തീരത്തുജന്മമാർക്കുമതേ
കുന്നുസ്വർണ്ണമായ് ദൈത്യസ്ത്രീകൾധരിക്കുന്നുസമാനൽഭൂഷണങ്ങളാ
യ് • അതിൻകീഴായ് ചൊല്ലുന്നുസുതലാഖ്യംമഹാബിലം വിരോച
നസുതൻവാഴ്കുന്നതിൽപുണ്യവാൻബലി • ദേവേന്ദ്രൻതൻപ്രിയം
ചെയ്യാനവനെഭഗവാൻഹരി ത്രിവിക്രമൻസുതലമാംവിവരത്തിങ്കലാ
ക്കിനാൻ • അദ്ദൈത്യരാട്ടിൻത്രൈലോക്യശ്രീയശേഷംകളഞ്ഞുതാൻ
ഇന്ദ്രാദികൾക്കുംകിട്ടീടാത്തശ്രീവർത്തിക്കുന്നവങ്കലായ് • ഭക്തിയോടൊത്തു
ഹരിയെയാരാധിക്കുന്നവൻസദാ ഇന്നുംവാഴുന്നുസുതലാധിപനായ് ശ്രീ

തിരയുന്നീയെ • പാത്രമാംവിഷ്ണുപിൽഭ്രമിതാനംപ്രസ്ഥഫലത്തിനാൽ എന്നോളുന്നമഹാത്മാക്കൾംയുക്തമല്ലിതുനാരദ! • പുരുഷാർത്ഥപ്രദൻ സാക്ഷാൽഭഗവാനായ്മഹാബലി ഇട്ട [illegible] സ്ഥഫലമീബിലെലശ ഷ്ഠമതല്ലകേൾ • അദ്ദേഹത്തെവെനാമങ്ങളോ [illegible] യാന്തരങ്ങളിലും കർമ്മ ബന്ധംനശിച്ചീട്ടുമുടനേതന്നെനിശ്ചയം • [illegible] ബന്ധനംനീക്കീ ടാൻസാംഖ്യയോഗാദിയായെല്ലാം അനാസ്ഥിക്കുന്നയ [illegible] ഭഗവൽപര മായ്സദാ • സർവ്വക്ലേശത്തിൻമൂലംഅഹംസ്മൃതിവിനാശനം മായാമ യംബിലെലശപൂർവ്വഭോഗമബ്ഭഗവാൻപരൻ • തന്നനുഗ്രഹമായ്നൽകീട്ടുള്ളതല്ലിതുനിശ്ചയം • സർവ്വോപായങ്ങൾതാനാംവിഷ്ണുവുപായാന്തരമെ ന്നിയെ • യാചിച്ചാവ്യാജേനൈശ്വര്യലോകമപഹരിച്ചീടശേഷമായ് ബന്ധിച്ചിട്ടാവരുണമാംപാശത്താൽ,ഗിരിഗഹ്വരേ • അതുകൊണ്ടാകെ കിലുംദുഃഖംവിട്ടേവംചൊല്ലിനാൻബലി: കഷ്ടമിന്ദ്രൻമഹാമൂഢൻസ ഹായിയായവനല്ലയ • ലോകസമ്പത്തിനെത്തുച്ഛമായാചിച്ചുതാനവനെന്നാ വും എത്രയോതുച്ഛമാകുന്നുമന്വന്തരലോകൈശ്വര്യമാക്കിൽ • മോ ക്ഷത്തെവിട്ടതിൽസക്തനായാനാംമൂഢനായവൻ എൻപിതാമഹനാം ശ്രീമാൻപ്രഹ്ലാദൻഭഗവൽപ്രിയൻ • വിഷ്ണുദാസ്യംവരിച്ചാൻസ്സർവ്വ ലോകോപകാരകൻ പിതൃവൈശപാന്തശ്രുതമവനെഹരിയേകിയും • ഭഗവൽപ്രിയനിഷ്ഠിച്ചില്ലവൻതാതൻമരിക്കവെ മഹാന്മാവനാംലോ കോപാധിമാൻഹരിതന്നകേ • അന്തംപാകംവരാത്തുള്ളൊരെൻതുല്യ രറികില്ലതാൻ പൂജ്യൻദൈത്യേശനായുള്ള മഹാബലിയുമിങ്ങനെ • സു തലത്തിൽവസിക്കുന്നഹരിതാൻദ്വാരപാലനായ് ഒരിക്കൽദിഗ്ജയ ത്തിങ്കൽരാവണൻലോകരാവണൻ • സുതലത്തിൽവന്നഭക്തവത്സ ലൻഹരിതൽക്ഷണഃ പാദാംഗുഷ്ഠാഗ്രകോണയുതംയോജനപ്പാടെറി ഞ്ഞുതേ • ഏവംമാഹാത്മ്യമോടൊത്തുസുഖമായിമഹാബലി ദേവദേ വപ്രസാദത്താൽവാഴുന്നുസുതലത്തിലായ്.

ശ്രീഭാഗവതം എട്ടാംസ്കന്ധം
ബലിവർണ്ണനം
പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

ഷോഡശാദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

അതിന്റെകീഴിലുള്ളോരുവിവരംതാൻതലാതലം മയനാംദാനവ ശ്രേഷ്ഠൻത്രിപുരാധിപനാംമഹാൻ • ശിവനാൽപാലിതൻഭക്തപൂജ

ത്രിതയനായവൻ തൽപ്രീത്യാലബ്ധമായുള്ള രാജ്യശ്രീയോടുമൊന്നവ ൻ • മായാകർമ്മങ്ങളെക്കൊണ്ടു ചാറ്റൻ നാനാമായാവിശാരദൻ വാഴുന്ന രക്ഷോൽക്കൃഷ്ടസിദ്ധിക്കായ് പൂജ്യനായതിൽ • അതിന്നു കീഴിൽവിഖ്യാ തമായുള്ളോരു മഹാതലം കദ്രുപെറവുള്ള സർപ്പങ്ങളനേകം ഫണമുള്ള വ • വാഴുന്നതിലവരിലോരോന്നു പ്രധാനികളെയൊക്കെയും കുഹകൻ,ത ക്ഷകൻ,പിന്നെസ്സുഷേണൻ,കാളിയൻ,മുനേ! • മഹാഫണങ്ങളുള്ളോ രോരോതോർശക്തന്മാർ കോപമേറിയോർ ഇവരെല്ലാം ഗരുഡനെ ഭയ പ്പെട്ടുവസിപ്പവർ • ബന്ധുപുത്രകളത്രങ്ങളോടുമൊന്നിച്ചും ചിലർ പ്രമത്തരായ്ക്കളിക്കുന്നു പ്രമത്തർകളിവർ • രസാതലം വിവര മാണതിൻകീഴിലതിൽ മുനേ! ദൈത്യന്മാരാപ്പണികളെന്നോരുമൊന്ന വവീരരും • കാലകേയരും ഹിരണ്യപുരവാസികൾ നിവാത കവചന്മാരെല്ലാരും ദേവവൈരികൾ • ജന്മനാൽതാൻ സാഹസികർ മഹൌജസ്സുകളായവർ വിഷ്ണുവിൻതേജസാ വിക്രമങ്ങളെല്ലാം നശിച്ചു വർ • സർപ്പങ്ങളെപ്പോൽ പാഴ്നാവിവരത്തിങ്കലെപ്പോഴും അവരി ന്ദ്രൻ ചൊല്ലിവിട്ടു സരമദ്ദൂതിയാൽ സദാ • ചൊല്ലപ്പെട്ടും വാക്കുകളാൽ സഭയം വാണിടുന്നതേ പാതാളമാണതിൻ കീഴിൽ നാഗങ്ങളതിൽ നാ യകർ • വാസുകിപ്രമുഖർ,ശംഖൻ,കുളികൻ,ശ്വേതനായവൻ ധന ഞ്ജയൻ,മഹാശംഖൻ,ധൃതരാഷ്ട്രനങ്ങനേ • ശംഖചൂഡൻ കംബളാ ശ്വതരൻ,ദേവദത്തനും മഹാഫണികൾ കോപിഷ്ഠർ വാണീടുന്ന വിഷോൽബണർ • ഫണമഞ്ചുള്ളവർ ചിലർ ചിലർക്കേഴു പത്തികൾ പ ത്തുപത്തി ചിലർക്കെല്ലാം നൂറുപത്തി ചിലർക്കുകൾ • തോംവിളങ്ങും ഫ ണമുണ്ടോട്ടുചിലർക്കായിരം മുനേ! പാതാളത്തിന്ധകാരം ഫണത്തിൻ രത്നകാന്തിയാൽ • കോപത്തോടു സദാകാലമില്ലാതാക്കുന്നിതായവർ ഇതിൽനിന്നു മുപ്പതിനായിരം യോജനതാഴെയായ് • വസിച്ചീടുന്ന നന്താഖ്യാ സച്ചിദേവപ്രപൂജിതാ ഭഗവാൻ തൻ താമസിയാം കല,നൽ ഭക്തരൊക്കെയും • ഞാനെന്നുള്ളഭിമാനത്താൽ ദ്രഷ്ടൃദൃശ്യങ്ങൾ തന്നു ടെ സമ്യക്കാം കർഷണം മൂലമെ ചൊല്ലും സങ്കർഷണാഖ്യയും • ആയിരം ഫണമുള്ളോനാമനന്തൻ പ്രഭുതന്നുടെ ഫണമൊന്നിൽ ധരിച്ചീടുന്നി ബ്ഭൂമണ്ഡലമൊക്കെയും • കാണപ്പെടുന്നു കടുകിന്നൊപ്പമീബ്ഭൂമി യായതിൽ ചരാചരം സംഹരിപ്പാനൊത്തീടുന്നൊരു കാലമഹാൻ • തൻ ഭ്രൂമദ്ധ്യത്തിൽനിന്നിട്ടായുദ്രൻ സാങ്കർഷണാഭിധൻ ഏകാദശരായുള്ള ഉഗ്രൻ തൻമൂർത്തിയോടുമായ് • മുനമൂന്നുള്ള ശൂലം ധരിച്ചീടും ത്രി ലോചനൻ ഉണ്ടാകുന്നു മഹാസന്താപൻ മഹോഗ്രഭയങ്കരൻ • അന ന്താംഘ്രികളിൽ നാഗങ്ങളാടികളോടൊപ്പമായ്, ചുവന്ന നൽകാന്തി

തിങ്ങിവിളങ്ങീടുന്ന ഗുഹകളിൽ • ദാനവന്മാരും നാഗന്മാരും വസിക്കുന്നിതു തൊട്ടുള്ള പൂജാവിധാനത്താൽ വിളങ്ങീടുന്ന വനങ്ങളും സരസുകളും • ശോഭിക്കുന്ന ഉദ്യാനങ്ങളും പൂത്തുനിന്നീടും മനോഹരങ്ങളാം ഗന്ധസാധനങ്ങളെല്ലാമങ്ങനെ • ദാനവസുന്ദരിമാരായ നാഗരാജകുമാരികളും ധവളങ്ങളായ ഗൃഹനീരാജികളെന്നിട്ടും • ഗന്ധങ്ങളാലെല്ലാമേ ശോഭിച്ചുവിളങ്ങീടും മഹാതലമെന്നല്ലോ കസ്തൂരിയുമണിയുന്നു • അവൻ മയൻ മഹാദാനവൻ പിടികൊണ്ടു തളർന്നവൻ ഇങ്ങനെ പലവിധം കൊണ്ടു വാഴ്ത്തീടുന്നതാണെ • ബലവാനായ മഹേന്ദ്രൻ ചൊല്ലിയപ്രകാരമായ പുരാണ കഥകളുമോർക്കുന്നവനാമഹാബലം • അനന്തൻ മഹാദേവൻ മഹാസാത്വൻ മഹാബലൻ അനന്തനെന്നു നാമമുള്ളവൻ കാന്തികലർന്നവൻ • ലോകങ്ങളെല്ലാം ശിരസ്സിൽ താങ്ങിനിൽക്കുന്നവൻ മഹാസത്വഗുണത്തോടു വാഴുന്നു സുരപൂജിതൻ • സഹസ്രശിരസ്സുകളുള്ളവൻ സിദ്ധഗന്ധർവ്വന്മാരും വിദ്യാധരമുനികളും സ്തുതിച്ചീടുന്നനിത്യവും • സങ്കർഷണനെന്നുള്ള പേരായ വിദ്യുത്, തൻ പാദത്തിൽ വീണു വണങ്ങി വാഴ്ത്തുന്നു • മദിച്ചിളകീടുന്നവൻ വൈജയന്തിയെന്നുള്ള മാലയണിഞ്ഞുള്ളവൻ വിളങ്ങീടും • നീലാംബരം ധരിച്ചവൻ തുളസിമാലയണിഞ്ഞവൻ ഹലായുധൻ ദേവൻ ധരിപ്പവൻ ഗന്ധം • ഐരാവതത്തിന്റെ ഉടലിൽ പൊൻമാലയണിഞ്ഞുള്ളവൻ ഇന്ദ്രൻ വാരണേന്ദ്രൻ പോൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവൻ • ലക്ഷ്മീകാന്തൻ അനന്തനെന്നുള്ളവൻ.

ശ്രീമഹാഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം

കിളിപ്പാട്ടു

ഇരുപതാമദ്ധ്യായം

ഇരുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം

നാരദൻ പറഞ്ഞു

സനാതനൻ ബ്രഹ്മപുത്രനനന്തൻ തന്റെ വൈഭവം ബ്രഹ്മാവിൻ സഭയിൽ പാടിക്കൊണ്ടു സേവിച്ചീടുന്നതേ.

സൃഷ്ടിസ്ഥിതിലയകാരണമായ തൻ ഗുണങ്ങളും । സത്വം തമോ രജസ്സുമിവനീക്ഷണാൽ ഭവിച്ചു ॥ ഇല്ലാതെയന്തവുമിവനേകനാകുന്നനേകം । രൂപത്തെയിവനറിയുന്നനന്തതയാം ॥ കൈകൊണ്ടാൻ കൃപയോടീ ദേവൻ സത്വമയം । ഭക്തന്മാർക്കു മനസ്സിൽ സന്തോഷം നൽകി ശരണാഗതമാനസമോടും, തൻ കീർത്തി കേൾക്കാനാണേ,

പൻ ॥ നനാമസൂനെ തത്താനാപതിരൂപൻ । താമനോഴ മസ്തിട നമസ്കരിച്ചുകൊണ്ടും । പാപങ്ങൾ പാരമകന്നു തെളിഞ്ഞുള്ളവരെ । യാതൊരാവന്നകവെടിഞ്ഞു സർവ്വരും ॥ മൂർദ്ധാവിൽ കട്ടകത്തുപോലെ വഹിയ്ക്കുന്നു । ന് ഭൂവലയമെന്നൊഴിവാകെയുമാത്രം ॥ വണ്ണിപ്പാനെവനതിനിക്രമത്താലൊക്കും । ശേഷൻതൻമഹിമാവനേകനാളെങ്കിലുമൊന്നും ॥ ആദ്യവായ്പ്രമാണൻഭഗവാനനന്തൻ । ഉന്നതവീര്യൻ സൽഗുണാധാരൻ ॥ ഭൂചക്രം സകലം പാതാളം ബിഭ്രൂ । വഹിച്ചിട്ടുന്നുജനരക്ഷ ചെയ്യുന്നോൻ.

കർമ്മനിർമ്മിതരാം കാമകാമികരെക്കാട്ടിലുമവരെ ഗമിച്ചീടാമപ്പുറമായ്ഗതിയിൽ പ്രാക്തനമുനേ! ॥ ശാസ്ത്രങ്ങളാലോകങ്ങളെക്കാമിച്ചിരുന്നിട്ടും ധർമ്മമാർഗ്ഗമത്യുഗ്രപക്ഷം ഗമിക്കുന്നിതോ ॥ കർമ്മത്തിൻ ഫലമായിട്ടുംഗതിയിൽവിവിധമാമെ ലഭിച്ചീടുന്നറിഞ്ഞാലുംനീ പാരിച്ചുള്ളതൊക്കെ ഞാൻ.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ലോകത്തിനുള്ളൊരു വൈചിത്ര്യം എന്തിനാൽ നിർമ്മിച്ചതെങ്ങനെ? സൂക്ഷ്മം ചൊല്ലുക കർമ്മങ്ങളും സമമായിട്ടിരിക്കവേ.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു.

കർത്താവിൻ ശ്രദ്ധപോൽ കർമ്മഗതികൾ പലമട്ടിലാം ത്രിഗുണത്താലുള്ളതാം ഫലങ്ങളുമതേവിധം ॥ സാത്വികശ്രദ്ധയാൽ കർമ്മികളാകുന്നുസുഖമെപ്പോഴും രാജസശ്രദ്ധയാൽ ദുഃഖകർമ്മികളാകുമല്ലോനേ ॥ താമസശ്രദ്ധയാലുണ്ടാം മൂഢത്വമാത്രവും ശ്രദ്ധതൻ താരതമ്യത്താൽ ഫലവ്യത്യാസമുണ്ടല്ലോ ॥ അനാദ്യവിദ്യയാൽ ചെയ്യും കർമ്മത്തിൻ പരിണാമമായ് അനേകം ഗതിഭേദങ്ങളുണ്ടായിടുന്നു നാരദ! ॥ അതുഭേദങ്ങളെയെല്ലാം ഞാൻ വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞിടാം ത്രിലോകത്തിന്നന്തരാളത്തെക്കുറിച്ചിനിമേൽ മുനേ! ॥ ഭൂമിക്കുകീഴ്ഭാഗത്തിട്ടങ്ങതലത്തിന്നുമേലിലായ് അഗ്നിഷ്വാത്തൻ പിതൃക്കൾ തൻഗണങ്ങൾ വാണിടുന്നതേ ॥ അവർ തൻ വംശജർക്കെല്ലാമാശിസ്സുകളശേഷവും പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു പരമായസമാധിയാൽ ॥ ഭഗവാൻ പിതൃരാജാവാം പ്രാണിവർഗ്ഗം സ്വഭൃത്യരാൽ മരിച്ചു തൻപുരത്തിങ്കൽ നയിക്കപ്പെട്ടവേളയിൽ ॥ ഉന്നധികാരങ്ങളോടു ഭഗവാൻ തന്റെ ആജ്ഞയാൽ കർമ്മദോഷങ്ങളെല്ലാം വിചാരിച്ചിട്ടു ഭംഗിയായ് ॥ ധർമ്മതത്പരനാം തൻ ഭൃത്യന്മാരെയശേഷവും പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു സതതം നീതിപോൽ ശിക്ഷചെയ്യുവാൻ ॥ ഇരുപത്തൊന്നു നരകം ചിലർ ചൊല്ലുമെ ഇതു പലതെന്നു ചിലർ പറയാം ഞാനതൊക്കയും ॥ താമിസ്രമ

ന്ധതാമിസ്രം പിന്നാലെ രൗരവം മഹാരൗരവം കുംഭീ പാകമനന്തരം * കാലസൂത്രമതും പിന്നീടസിപത്രവനമെടോ! സൂകരാസ്യമതും പിന്നെ അന്ധകൂപം കൃമിഭോജനം * സന്ദംശം തപ്തസൂർമ്മിയും, വജ്രകണ്ടകശാല്മലി, വൈതരണീ, പിന്നെയും പൂയോദം * പ്രാണരോധം വിശസനം ലാലാഭക്ഷമതും പിന്നെ സാരമേയാദനം പിന്നെ അവീചി * അയഃപാനം, ക്ഷാരകർദ്ദമമതും രക്ഷോഗണഭോജനം ശൂലപ്രോതമനന്തരം * ദന്ദശൂകം, അവടനിരോധം, പര്യാവർത്തനകമെടോ! സൂചീമുഖവുമിങ്ങിനെ ഇരുപത്തെട്ടുണ്ടു കേൾ! * ഇവതാൻ നരകങ്ങളാകുന്നു കർമ്മമാർഗ്ഗത്താൽ ബഹുക്കളായ പ്രാണികൾക്കൊക്കെ ഗതിയാൽ പ്രാപിച്ചീടുന്നവയറികെ *

ശ്രീമഹാഭാഗവതം അഞ്ചാം സ്കന്ധം

നരകസമുദ്രം

ഇരുപത്തഞ്ചാമധ്യായം

ഇരുപത്തിയാറാമധ്യായം

രാജൻ പറഞ്ഞു

എന്തെല്ലാം കർമ്മങ്ങളെക്കൊണ്ടാൽ നരകത്തിൽ പതിച്ചീടും അതൊക്കയും ഭവാൻ ചൊല്ലിക്കേൾപ്പാനാഗ്രഹമുണ്ടു മേ.

ശ്രീശുകമുനി പറഞ്ഞു

പരദ്രവ്യാപത്യദാരങ്ങളെല്ലാമാരൊരുത്തൻ ഹരിച്ചീടുന്നിതിട്ടവൻ തന്നെ കാലന്റെ കിങ്കരർ * ഭയങ്കരന്മാർ പാശത്താൽ കെട്ടി വേഗേനയെറിടും താമിസ്രനരകത്തിങ്കൽ പതിപ്പിച്ചിട്ടനന്തരം * അടിച്ചും ഭീഷണിപ്പിച്ചുമതിക്ലേശം വളർത്തിടും യമകിങ്കരർ ചെയ്യുന്ന പീഡകൊണ്ടു തളർന്നവർ * മൂർച്ഛിച്ചു വിവശന്മാരായ്‌നിന്നിടുന്നു മഹീപതേ! ചതിച്ചു പതിയെയവൻ ഭുജിച്ചീടുന്ന ഭാര്യയെ * അവനെയന്ധതാമിസ്രത്തിങ്കൽ തള്ളുന്നു കിങ്കരർ അതിൽ പതിപ്പവനൊന്നായിട്ടു നഷ്ടമാവനെ * നശിപ്പിടും കണ്ണുകളും ബുദ്ധിയും നേരമാമുടൻ പതിക്കും വേരറ്റുള്ളൊരു വൃക്ഷത്തിനു സമാനമായ് * അതിനാലന്ധതാമിസ്രമെന്നോതുന്നിതിനെ ബുധർ ഇതെന്റേതാണെന്ന ബുദ്ധ്യാ പരദ്രോഹത്തോടേതവൻ * എന്നും കൊണ്ടു സ്വനായ്ക്കൾ തന്റെ കുടുംബത്തെ പുലർത്തിടും അവൻ മരിക്കവേ രൗദ്രജന്തുക്കൾ നിറയുന്നതാം * രൗരവാഖ്യമതിങ്കൽ നരകത്തിൽ പതിച്ചീടും അവൻ മുമ്പിൽ പണ്ടു ഹിംസിച്ച ജന്തുക്കളെല്ലാം രുരുക്കളായും * അവരൊക്കെയിന്നു വന്നു പീഡിപ്പിക്കുന്നിതിങ്കലായ് അതിനാൽ രൗരവംനാമ

മന്തിന്നൊന്നും പാതകൻ • സർപ്പത്തെക്കാളതിക്രൂരനുള്ളവാകുന്നതാകയാൽ
ദന്ദശൂകാഖ്യനരകത്തിൽ, പുരുഷനായവൻ അതിൽപതിച്ചീടും ക്രൂ
രന്മാരാമഞ്ചാസ്യസർപ്പങ്ങളും • ദേഹത്തിലുണ്ടായ്‌ക്കൊണ്ടിക്കുമവൻ
മാംസങ്ങളെ ഏറ്റവും ക്രൂരന്മാർ ഭുജിക്കുന്നു പക്ഷിഗണങ്ങളെ •
ഹിംസിച്ചു ആനവനെ കൊണ്ടുപോകത്തിൽകാലകിങ്കരർ തീയിലിട്ടു
തിൽനിന്നായോരോരോ പഞ്ചരോദനവും • കണ്ണുകാണാതിരുട്ടിൽ വീണു
ടുന്നോരേ! ചില വിപ്രദ്രോഹിയേ, കീഴ്ഗതിയെ ക്ലേശമേറും • തപി
പ്പിക്കുമോ സൂത്രനരകത്തിങ്കലിട്ടിട്ടു ദേഹമുള്ളിൽ വെളിയിൽ ചു
ട്ടും സഹിയാതവൻ • ഏഴിരുപതിനായിരം കിടന്നുമറയുന്നതും
ആതാപത്തിൽ വേദനയും ചുട്ടു പൊള്ളുന്നതായിട്ടും • പാപിയായ സി
ഷ്യന്മാരെ കൊല്ലുന്നവരുടെ കിങ്കരർ തള്ളിയിട്ടിട്ടുമടിക്കുന്നു പലപ്പോ
ഴും • ഛേദിപ്പിക്കുമതിൽ തന്നെയുടനെയവനെയവർ അംഗങ്ങളും നട
ന്നിട്ടു ഭേദിപ്പിച്ചീടുമേറ്റവും • അസിപത്രമതിൻധാരകൊണ്ടു വെട്ടി മു
റിച്ചിട്ടും സർവ്വാംഗവുമുറിഞ്ഞിട്ടു പതിക്കുമ്പോൾ ദുഃഖമേറുമവൻ • ഏഴിക്കാ
പിന്നെയും വീഴുമതിൽ വന്നുള്ളമായ് താൻ ചെയ്തോരാവേദനിന്ദ്യാപാപ
മെല്ലാം ഭുജിച്ചീടും • നീതികെട്ടന്യായം ചെയ്യുന്നത്‌ചില രാജന്മാർ തന്റെ ദേഹ
ദണ്ഡവും ചെയ്തീടുന്നു പന്നിമുഖമായവരുടെ സൂകരമുഖാഖ്യമാം • നരകത്തി
ൽ പതിച്ചീടും യമകിങ്കരന്മാരുമായി ബലമായി പിളർന്നീടും ദേഹമെല്ലാം
കരിമ്പുപോൽ • മൂർച്ഛിച്ചു പോമത്തനായ്‌ത്തന്നെ ദുഃഖിക്കുമേറ്റവും
ബദ്ധപീഡകളാലുണ്ടാമതിവേദനയായതും • ജീവജന്തുക്കളെ ഒരു
റിവില്ലാതെ ഉന്മാദത്തോടെ അറിവില്ലാതെ ചെയ്തീടി
ലുള്ളകൊണ്ടവൻ • അന്ധകൂപാഖ്യനരകത്തിൽ പതിച്ചീ
ട്ടു അതിൽ ക്രൂരങ്ങളായീടും പക്ഷി മൃഗാദിയും • ഉരഗം ദംശകാദികം
ചൊന്നുമൂട്ടക്കൂട്ടവുമങ്ങനെ ഇതൊക്കെയും വന്നു പിന്നെ ഉപദ്രവിപ്പിക്കുന്നി
തല്ലോ • അവൻകാരണമതിലകമാമഹ, ജീവനെന്നപോൽ തനി
ക്കുള്ളതാവും സമ്പത്തും കാകൻപോൽ, ശാസ്ത്രരീതിയായ് • പഞ്ചയജ്ഞ
ത്തിനാൽ വാനോർക്കുകൊടാതെ ഭുജിച്ചീടും പാപിയാകും ദുഷ്ടന്മാർ ബ
ഹുദണ്ഡങ്ങൾ ചെയ്തവൻ • ക്രിമിഭോജനമെന്നുള്ള നരകത്തിലാക്കിടും
ലക്ഷം യോജനവിസ്താരം ക്രിമികുണ്ഡം ഭയങ്കരം • ക്രിമിയായീട്ടുടനെ ഭ
ക്ഷിക്കും ക്രിമിവർഗ്ഗവും ദേവാതിഥികളെ സൽക്കരിക്കാതെ താനതിൽ വീ
ണീടും • വിപ്രാദികൾക്കുള്ള ധനം മോഷ്ടിക്കയുമങ്ങനെ ആപത്തിങ്ക
ലുമല്ലാതെ ബലമായിഹരിക്കയും • ചെയ്യുന്നോരാസംദംശമാകുന്ന നരകേ യ
മകിങ്കരർ കടിച്ചു ചുട്ടുപഴുപ്പിച്ചു തൊലിയെല്ലാം പറിച്ചിടും • വ്യഭി

ചാരംചെയ്തീടുന്ന നരന്മാരെയും * യമകിങ്കരർ ബന്ധിച്ചു ലോഹം
കൊണ്ടുള്ള പാവയെ പഴുപ്പിച്ചതിനെയാലിംഗനം ചെയ്യിച്ചീടുന്നു
ലോകം * നാരികൾ പുരുഷന്മാരും പുമാനപ്പാവനാരിയും മഹാവിശേഷമോ
ടെന്നുമെന്നീടുന്ന പാപിയെ * വജ്രമുള്ളുനിറഞ്ഞുമറ്റുമിരുമ്പാലു
ള്ളുള്ളതാമ [illegible] കൊമ്പുകളിൽ [illegible] വലിച്ചിടും *
രാജാക്കന്മാരും രാജപുത്രന്മാരും [illegible] ധർമ്മാതിരി
വെടിഞ്ഞീടുന്നവരിവർ [illegible] * അസ്ഥി [illegible] നരകത്തി
ലിട്ടീടും ദുർഗന്ധ [illegible] പൂർണ്ണമായീടുന്നതിനു [illegible] * [illegible]
[illegible] കൊല്ലാതെ [illegible] മായ്‌വ
[illegible] * [illegible] മൂലമായ് മുനിപുംഗ
വ! [illegible] * [illegible]
[illegible] കഷ്ടപ്പെടുത്തീടും വൃഷലീപതികളും വിപ്രർ [illegible]
[illegible] * [illegible] അ [illegible]
[illegible] കഫവും [illegible]
[illegible] *
[illegible] വെട്ടിയിട്ടുവി [illegible]
[illegible] * അവർ [illegible] കാലകി
ങ്കരർ [illegible] പ്രയോഗിച്ചു [illegible] * ധാർമ്മികർ [illegible]
[illegible] ചെയ്യാൻ [illegible]
[illegible] * പതിപ്പിച്ചീടുന്നത് [illegible] ചീടുംമറ്റവും
സ്വജാതിബ്രാഹ്മണ [illegible] കൊണ്ടു [illegible] * [illegible]
[illegible] കാലകിങ്കരർ [illegible] തിലിട്ടിട്ടു [illegible]
[illegible] മറ്റവും * [illegible] കിടക്കയോ [illegible]
[illegible] ഗ്രാമങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുകയോ [illegible]! * [illegible]
[illegible] മരിക്കുമ്പോളവരെ കാലകിങ്കരർ പതിപ്പിച്ചീടുമാശപാനാഖ
നരകത്തിലായ് * [illegible] കളായ
[illegible] മായിക്കടിപ്പിച്ചീടുമതേറ്റം [illegible]! * ഇനിയും ഞാൻ പറ
ഞ്ഞീടാമവിടെയുള്ളതും.

ശ്രീമദ്ഭാഗവതം അഞ്ചാംസ്കന്ധം

[illegible]

ഇരുപത്തിയാറാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ക്രയവിക്രയകാര്യങ്ങളിൽ സാക്ഷിയായ് കണ്ടുനിന്നവർ ദുർബ്ബുദ്ധികൾ കണ്ടതില്ലെന്നസത്യമുരച്ചെങ്കിൽ • മരിക്കുമ്പോളവരെ ചെന്നുവീഴുമവീചിനരകത്തിലായ് നൂറുയോജനപൊക്കത്തിൽ ഗിരിമൂർദ്ധാവിൽ നിന്നവർ • തലകീഴായതിൽ വീഴുമൊരാലംബവുമെന്നിയേ വീചിയോടൊത്ത ജലമാണിതെന്നാലോർത്താൽ സ്ഥലം • വീചിയേറ്റതിൽ വീണാലുമണുപോൽ തകരുംതന്ന മരിക്കയില്ല പിന്നീടുമീവണ്ണംതന്നെ വീഴണം • ദ്വിജൻ താൻ പത്നിയും മദ്യപാനവും, ക്ഷത്രവൈശ്യരും വ്രതസ്ഥരായ് സോമപാനമല്ലാതെ പശ്ചാൽ പ്രമാദമായ് • അവരെ നിരയത്തിങ്കലിട്ടിട്ട് യമകിങ്കരർ കാരിരുമ്പുലയിൽ വച്ചിട്ടു തിളക്കുമെന്നപോൽ • അതിലിട്ടു കുടിപ്പിക്കുമധികം വിധിനന്ദന! ഏറ്റമത്യാധമൻ തന്റെ സത്ഭാവനനിമിത്തമായ് • വിദ്യാജന്മതപോവർണ്ണാശ്രമമാചാരമിവറ്റയാൽ അധികം ശ്രേഷ്ഠനെയൊട്ടും ബഹുമാനിച്ചതില്ലയോ • അവനെ യമദൂതന്മാർ ക്ഷാരകർദ്ദമമെന്നതിൽ തലകീഴായ് നിറുത്തീട്ടു പീഡിപ്പിച്ചീടുമേറ്റവും • നരന്മാർ നരമേധയാഗം ചെയ്യുവാൻ കീട്ടുകാളിയായ് ഏതവർ നരമേധത്തെ ചെയ്തീടുന്നവരെയുമേ! • കൊലപ്പെട്ട പശുക്കൾ താൻ ചെന്നിട്ടവരുമങ്ങനെ രക്ഷോഗണങ്ങളായ് തീർന്ന് വാളാൽ വെട്ടിമുറിച്ചുടൻ • രക്തപാനമതു ചെയ്തു പാടിയാടീടുമേറ്റവും മാംസം ഭക്ഷിച്ചിടും ക്രൂരന്മാരായ പുരുഷാധമർ • സാധുക്കളായ് കാടുകളിൽ ഗ്രാമങ്ങളിലുമങ്ങനെ ജീവിക്കും ജന്തുവർഗ്ഗത്തെ ചതിയാലെ പിടിച്ചുടൻ • ശൂലസൂത്രാദിയിൽ കോർത്തു കളിച്ചുഴൽവരുണ്ടെങ്കിൽ അവരെച്ചെന്നിട്ടും ശൂലപ്രോതത്തിങ്കൽ മരിക്കവേ • ശൂലത്തിൽ കോർത്തിട്ടും കപോതാദികളെക്കൊണ്ടു വലച്ചിട്ടും കങ്കം കഴുകൻ കാക്കകൾ കൊണ്ടു കൊത്തിപ്പറിച്ചിടും • പീഡയാൽ തൻ പാപമെല്ലാമപ്പോളോർത്തീടുമെന്നെ! സർപ്പങ്ങൾപോൽ ക്രൂരരായ് ജന്തുവർഗ്ഗത്തെയെപ്പോഴും • പീഡിപ്പിക്കുന്നവർ ദന്ദശൂകാഖ്യമായിടും നരകത്തിൽ പതിച്ചീടും സർപ്പങ്ങളതിലൊക്കെയും • അഞ്ചേഴു ഫണം ചേർന്നതിക്രൂരങ്ങളാമവ മൂഷികങ്ങളെയെന്നോണം വിഴുങ്ങുമവരെയുമേ! • പൊട്ടക്കിണറ്റിൽ ഗുഹയിലിട്ടുമറ്റതിനിലും ജന്തുക്കളെയിട്ടടയ്ക്കുന്നവരെ യമകിങ്കരർ • അവയിൽ താനടച്ചിട്ടു വിഷം ചേർന്നഗ്നിയാൽ പുകച്ചു ബുദ്ധിമുട്ടിക്കും മരിച്ചിട്ടങ്ങു ചെല്ലവേ • ഗൃഹസ്ഥരാം ചിലർ കാലത്തെത്തീടും വഴിപോക്കരെ കോപിച്ചിട്ടും പാപദൃഷ്ട്യാ നോക്കുകിലവ്വണ്ണമവർ •

പശ്വാവത്തുപാകേതമുള്ള മേഷിതമുള്ളാതകളുകൾ കഴുകങ്കാക നാമെന്റവും വജ്രംപോലുള്ള കൊക്കിനാൽ • കൊത്തിപ്പറിച്ചുണ്ടിച്ചീടും,ക്രൂരസ്വഭാവികൾ അഹങ്കാരംദ്രവ്യഗർവ്വമിവയാലൊന്നുമോർക്കാവാൻ • പോലും ദ്രവ്യവ്യയം ചിന്തിച്ചുതുംചെയ്യാതെകേവലം വ്യയവും ചിലവുംതന്നെ സദാചിന്തിച്ചുദുഃഖിയായ് • മനസ്സുംമുഖവുംവാടികരിഞ്ഞും ചിന്താമൂലമായ് ഭൂതംപോലെപണംകാക്കുന്നവനങ്ങുമരിക്കുകിൽ • ദുഷ്കർമ്മത്താലിട്ടുംസൂചീമുഖത്തിൽകാലകിങ്കരർ അവനെത്തന്നുപാപന്മാർപോലെസൂചികൾകൊണ്ടവർ • അംഗങ്ങളെല്ലാംനൂൽ കോർത്തുനെയ്യുകുത്തിപ്പെട്ടിടും പാപംചെയ്യുന്നോർവിധത്തിൽതന്നെയുണ്ടുകേൾ • തീവ്രവേദനയേകിടുംനരകങ്ങളസംഖ്യമായ് ചിലപാപികൾമുല്ലൊന്നാന്നവംപാപികളന്യതം • പതിച്ചീടുന്നതെഘോരനരകങ്ങളിലങ്ങനെ പുണ്യവാന്മാർപുണ്യലോകങ്ങളിലുംചെല്ലുമീവിധം • സ്വർഗ്ഗലോകംഗമിച്ചീടാൻഹേതുവാംദേവിതന്റെ പൂജാദികളുംശേഷം ഞാൻ ബഹുധാനിനക്കാദ്ദോതിനേൻ • അവയെച്ചെയ്യുമെന്നാകിൽനരകംവേറെകില്ലതാൻ സംസാരബ്ധികടത്തീടുംപൂജികളവർമർത്ത്യരേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം എട്ടാംസ്കന്ധം
നരകവർണ്ണന
ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ദേവ്യാരാധനതൻ ധർമ്മലക്ഷണം ചൊല്ലുകെങ്ങനെ പരമാംപരമേശ്വരീം സേവിച്ചാലവളേകിടും • സേവാവിധിയുമെന്താണെന്നാരായിച്ചുള്ളമോതുക എന്തിനാൽഘോരനരകംപോക്കിരക്ഷിക്കമായവർ?

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു

ശ്രദ്ധയായ്കേട്ടുകൊണ്ടാലുംദേവർഷേ! ഞാൻപറഞ്ഞിടാം ധർമ്മാരാധനയാൽദേവിപ്രസാദിക്കുന്നരീതിയെ • സ്വധർമ്മമിന്നതെന്നും ഞാൻപറഞ്ഞീടാംധരിക്കനീ അനാദിയാമിസ്സംസാരേ ദേവിയെപ്പൂജചെയ്യുകിൽ • ഘോരദുഃഖങ്ങളിൽനിന്നുരക്ഷിച്ചീടുമവൾമുനേ! അവളെലോകർപൂജിക്കുംവിധിയേക്കേട്ടുകൊൾകനീ • പ്രഥമാതിഥിയിൽ നെയ്യാൽദേവിയെപൂജചെയ്യണം നൽകണംവിപ്രനായ്നെയ്താൻരോഗശാന്തിയതാംഫലം • ദ്വിതീയതിൽശർക്കരയാൽപൂജിക്കജഗദംബയെ ശർക്കരാദാനവുംചെയ്കദീർഘായുസ്സായ്വരുംനരൻ • തൃതീയയിൽ

പൂജചെയ്യുന്നവൻ ശ്രീമാനാകുന്നു നാരദ! പാൽദാനം ചെയ്യു വിപ്രന്നായ് ദുഃ
ഖമെല്ലാം നശിച്ചിടും * ചതുർത്ഥിയിങ്കൽ പൂജയ്ക്കു ചെയ്യപ്പം തന്നെ
യുത്തമം ചെയ്‌വാനതിന്നും, വിഘ്നമൊന്നാകില്ലതു കാരണം * പഞ്ചമീ
തിഥിയിൽ വാഴപ്പഴം നൈവേദ്യമാക്കണം ഫലം താൻ ദാനവും ചെയ്യു
ബുദ്ധിമാനായ് വരുന്നവൻ * ദേവീപൂജയ്ക്കു തേൻ ചൊല്ലീടുന്നു ഷഷ്ഠി
യിൽ നാരദ! ദാനത്തിന്നതാകുന്നു കാന്തിമാനായ് ഭവിക്കുവാൻ * ഗു
ളം ദേവിക്കു നൈവേദ്യം സപ്തമീതിഥിയിങ്കലായ് ഇതു താൻ ദാനവും
ചെയ്താൽ ദുഃഖമെല്ലാം നശിച്ചിടും * നൈവേദ്യമാക്കണം നാളികേര
മഷ്ടമിയിൽ മുനേ! [illegible] താൻ ദാനം ചെയ്യുന്നോൻ താപഹീന
നാം * ലാജം [illegible] നവമീതിഥിക്കർപ്പിച്ചു ദാനവും ചെയ്യൊരിഹപരം
രണ്ടു ലോകത്തും സുഖമായ് വരും * കാരെള്ളു താൻ ദശമീതിഥിക്കു ബ
ലിയ്ക്കു വിപ്രനും കാലലോകഭയം പാരം സംഭവിക്കാതിരിക്കുവാൻ *
ഏകാദശിക്കു ദേവിക്കു തൈർ വിപ്രന്നു ദാനവും അതു താൻ ചെയ്യുകിൽ ദേ
വിക്കധികം പ്രിയനാമവൻ * ദ്വാദശിക്കു [illegible] വിപ്രന്ന
ർക്കുകിൽ അതു താനാം, അവൻ ദേവീപ്രിയനായി ഭവിച്ചിടും * ത്ര
യോദശിക്കു [illegible] നൈവേദ്യം ചൊല്ലീടുന്നതു അതു താൻ ദാനവും ചെ
യ്യോൻ സന്താനത്തെ ലഭിച്ചിടും * ചതുർദ്ദശിക്കു സക്തുക്കളും നൈ
വേദ്യമാക്കണം അവ [illegible] ശിവപ്രിയനാമവൻ *
പായസം പൗർണ്ണമിക്കും നൈവേദ്യം വിപ്രദാനവും ചെയ്തീടിൽ പി
തൃക്കളെല്ലാം കരകേറുമവനാകേൾ * ദേവീപ്രീതിക്കായ് തിഥിയിൽ
ചെയ്യുന്ന ഹോമവും മുനേ! തിഥിദ്രവ്യങ്ങളെല്ലാം കൊണ്ടു, ദോഷ [illegible]
നാശനം * പായസം ഞായറാഴ്ചയ്ക്കു നൈവേദ്യം പറയപ്പെട്ടു തിങ്ക
ളാഴ്ചയ്ക്കു പാലെന്നും ചൊവ്വയ്ക്കു കദളിപ്പഴം * ബുധനാഴ്ചയ്ക്കു [illegible]
പുതുവെണ്ണ നിവേദ്യമായ് വ്യാഴാഴ്ചയ്ക്കു [illegible]
സാരവും * ശനിയാഴ്ചയ്ക്കു പശുവിൻ നെയ്യെന്നു [illegible] പറഞ്ഞിടും ഇ
രുപത്തേഴു നക്ഷത്രനൈവേദ്യം കേൾക്ക നീ മുനേ! * ഘൃതം, തിലം, ശർ
ക്കര, ദധി, ദുഗ്ധം, കിലാടകം, [illegible], മോദകവും, ഫേണിയും, ഘൃതമ
ണ്ഡകം * കംസാരം, വടപത്രം, [illegible] പൂരങ്ങളെന്ന വടകം,
കോകരസവും, പൂരണം, മധുശീർഷകം * ഗുഡം, പൃഥുകവും, ദ്രാക്ഷാ, ഖ
ർജ്ജൂരം, ശർക്കരാചാരകം, അപൂപം, നവനീതം, കർമ്മുദ്ഗം, മോദകമാ
യതും * മാതുലിംഗവും [illegible] നൈവേദ്യമാകയും വിഷ്ക
മ്ഭാദ്യങ്ങളാം യോഗങ്ങളിൽ നൈവേദ്യമതിതാം * [illegible]
[illegible]
[illegible] * [illegible]

കപ്പഴംപഴംഞാവൽപഴംമാറാവിൻപഴമെല്ലാം * നാരങ്ങാമാതളങ്ങായും നല്ലമുന്തപ്പഴങ്ങളും നെല്ലിക്കാപായസംനല്ലൊരവൽകടലയാതുമും* നാളികേരംസുജംബീരംകാച്ചിയനെല്ലുചനയും ക്രമമായിച്ചൈത്രാന്നത ല്ലാന്നനൈവേദ്യങ്ങളാണ്ടതം * വിസ്തരേണികളാമേയോഗങ്ങളിൽസ ത്തുക്കൾക്കൊപ്പാനവ കരണങ്ങൾക്കെനൈവേദ്യംവേറെപറയാമിനി* കംസാരം,മണ്ഡകം,ഫേണി,മോദകം,വടകം,തൃകം ലഡ്ഡുകം ഘൃത പൂരം,കരംതിലം,ദധിന്യന്നം,മധു*ഇവികരണങ്ങൾക്കനൈവേദ്യ ങ്ങളതിനിവ ദേവിപ്രീതിക്കവേറയുംവിധാനംപറയാമല്ലോ * ശ്രദ്ധ യായിട്ടുനീകേട്ടുകൊൾകനാരദമാമുനേ! ചൈത്രമാസത്തിൽദിതീയയ്ക്കു നൽമധുകശാഖിയും * പൂജിച്ചുപഞ്ചഗവ്യാദിനിവേദിക്കുകയെന്ന് യായ് ത്രിതീയയാകലിംഗ്ങ്ങമാസപഞ്ചമിക്കു ക്രമാൽവിധിപോൽ ശുക്ലപക്ഷത്തിൽനൈവേദ്യംഞാൻപറഞ്ഞിടാം വൈശാഖമാസേ നൈവേദ്യ ശുദ്ധാന്നം മുനിസത്തമ!* ജ്യേഷ്ഠമാസമതിൽദേവിപ്രീതിക്ക മധുപായസം ആഷാഢത്തിന്നുനൈവേദ്യമാഷാഢോപ്പുതുമെന്നുതാൻ* ശ്രാവണേഽധികൈനൈവേദ്യങ്ങളത്തിൽനല്ലശർക്കര ആശ്വിനത്തിൽ പായസം താൻ പാലടപ്പായതിക്കയിങ്കലും* മാർഗ്ഗത്തിൽഫേണിയെന്നോ തുംപൌഷമതിൽദധിക്കൂട്ട്ക മാഘമാസത്തിൽനൈവേദ്യംപശു വിൻനെയ്യൊപ്പം ഫാൽഗുനത്തിൽപറഞ്ഞിട്ടുനാരികേളംനിവേദ്യ മായ് ക്രമാലിട്ടുപന്ത്രണ്ടുനൈവേദ്യംചെയ്കിലക്കണം * മംഗളാ, വൈഷ്ണവി,മായാ, കാളരാത്രി,ദുരത്യയാ മഹാമായാ,മാതംഗി,കാ ളി,കമലവാസിനി*ശിവാ,സഹസ്രചരണാ,സർവമംഗളരൂപിണീ മധു കതിഥീനാമങ്ങളാൽപൂജികൾവിരാ * സ്തുതിക്കണംപിന്നെമധു ദ്രുതത്തിൽവാഴ്മാംബരേ ഇഷ്ടസാമ്രാജ്യത്തിനായിട്ടുവ്രതപൂർത്തിക്കമായ് മുനേ! * നമഃ പുഷ്കരനേത്രായ് ജഗദ്ധാത്രിനമോസ്തുതേ മാഹേ ശ്വരി!മഹാദേവി!മഹാമംഗളരൂപിണി! * പാപഘ്നേ!പാപസംഹർത്രി! പരമേശ്വര്യമായിനി! പരമേശി!ജഗത്കർത്രി!പരബ്രഹ്മസ്വരൂപി ണി! * ദദാത്രി!മമോന്നതേ!മാനഗമ്യേ!മഹോന്നതേ! മനസ്വിനി! മുനിധ്യേയാ!സൂര്യമണ്ഡലവാസിനി! * ജയലോകേശപ്രിയേ!പ്രാണേശ്വരി! പുണ്യാംബുജസന്നിഭേ! മഹാമോഹനാശിപ്പനായ്മധുമർദനപൂജി തേ! * യമലോകനാശിപ്പിക്കയമപൂജ്യേ!യമാഗ്രജേ! യമനെയുംനിഗ്ര ഹിക്കംസർവപൂജ്യനമോനമഃ * സമസ്തരൂപേ!സർവേശി! സർവസംഗ വിവർജ്ജിതേ! സംഗനാശിനി!ഏകകാര്യരൂപേ!കാരുണ്യവിഗ്രഹേ! * കങ്കാളരൂപേ!കാമാക്ഷി!മീനാക്ഷി!മർമ്മഭേദിനി! മാധുര്യരൂപശീ ലേനൽപ്രണവമൊണ്ടുപൂജിതേ! * മഹാമന്ത്രാദിമന്ത്രാഗമ്യേ!നിർമ്മലേ

സപ്രിയങ്കരി! മനുഷ്യമാനസഗേ! ഗന്ധഹാരിപ്രിയങ്കരി! • അതയാൽ വെപ്പുപേരാൽമാവെലന്തകണ്ണവീരവും ഭൂപ്രവെതക്കംവ്യാമേവൃമീ പ്പാദ്യൃക്ഷസംപൂജിതെ! • ദേശം ല്ലിയിൽവാണീടുംദേവീയേയാധികെ! ദാക്ഷിണ്യകരുണാത്മേ! ജയസർവ്വജനാവല്ലഭേ! • പൂജിച്ചശേഷമീസ്തോത്രംകൊണ്ടുനന്നായ്സ്തുതിക്കണം ആവൃതത്തിൻപുണ്യമെല്ലാംലഭിക്കുമുടനേദ്രുതം • ഇന്ദ്രവീപ്രിയമാംസ്തോത്രമെന്നുമാരുജപിക്കമോ അവന്നാധിവ്യാധികളുംശത്രുപീഡയുമററുപോം • അത്ഥാത്ഥികൾത്ഥമുണ്ടാകുംധനാത്ഥികൾധനംവരും കാമിക്കുകാമംസാധിക്കും മോക്ഷാത്ഥികൾക്കുമോക്ഷവും • ബ്രാഹ്മണൻവേദവിത്താകുംജയിക്കും ക്ഷത്രിയൻമുനേ ധനധാന്യാഢ്യനാംവൈശ്യൻശൂദ്രൻസുഖിയുമായിടും • ശ്രാദ്ധകാലത്തിലിസ്തോത്രംശുദ്ധനായിജപിക്കുകിൽ കല്പാന്താളംപിതൃക്കൾക്കനശിക്കാത്തൃപ്തിവന്നിടും • അംബാരാധനമേവംതാനാച്ചുസുപൂജിതം ഭക്ത്യാചെയ്യുന്നവൻദേവീലോകത്തിങ്കൽഗമിച്ചിടും • ശ്രീദേവീപൂജയാൽസവ്വകാമവുംസാധ്യമാംമുനേ അന്ത്യകാലേവരുംപാപഹാനിയുംശുദ്ധബുദ്ധിയും • സവ്വത്രപൂജ്യനായ്മാനധനങ്ങൾകൊണ്ടുമാന്യനായ് തീരുംപൂജിപ്പവൻദേവീപ്രസാദംകൊണ്ടു നാരദ! • സ്വപ്നത്തിലുംഭവിച്ചീടില്ലവന്നുനരകാൽഭയം മഹാമായാപ്രസാദത്താൽപുത്രപൌത്രാദിപൂണ്ണനായ് • ഭവിക്കുംദേവിതൻഭക്തൻവിചാരിക്കേണ്ടതില്ലതിൽ ഏവംനിന്നോടുരച്ചേൻഞാൻനരകോദ്ധാരലക്ഷണം • സവ്വംശ്രവമേകീടുംമഹാദേവീപ്രപൂജനം മധുകപൂജയുംമാസങ്ങളിൽചെയ്യുന്നപൂജയും • മധുകാഹ്വയമാംപൂജയെല്ലാംചെയ്യുന്നതാരവൻ അവന്നുരോഗബാധാദിഭയമുണ്ടാകയില്ലതാൻ • ഇനിയുംഞാൻപറഞ്ഞിടാംപ്രകൃതിക്കുള്ളപഞ്ചകം നാമത്തുപാല്പങ്ങൾകളാൽജഗദാനന്ദദംപരം • മാഹാത്മ്യാഖ്യാനങ്ങളുംചെന്നാലും,കൌതുകമേകിടും മോക്ഷവുംസംഭവിച്ചീടുംകേട്ടുകൊള്ളുക നാരദ!.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒമ്പതാംസ്കന്ധം

[illegible]

ഇരുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം.

ഒമ്പതാംസ്കന്ധം സമാപ്തം.

ശ്രീമൂകാംബികായൈനമഃ.

ഒമ്പതാംസ്കന്ധം

ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു

ഗണേശജനനിയാംദുർഗ്ഗാ, രാധാ, ലക്ഷ്മീ, സരസ്വതീ സാവിത്രീ, സൃഷ്ടിയിൽപഞ്ചവിധംപ്രകൃതിനാരദ!

നാരദൻപറഞ്ഞു

എന്തിനാണായ് പ്രകൃതിയാരാകുന്നുജ്ഞാനവിത്തമ! എന്തുലക്ഷണമഞ്ചോമിതിന്നതെന്തിനാൽചൊല്ലുക! ● അവർതൻചരിതംപൂജാവിധിയുംതൽഫലങ്ങളും എന്താണെന്നവതാരങ്ങളുംചൊല്ലുക നീവിഭോ!

നാരായണൻപറഞ്ഞു

എവൻസമർത്ഥനായീടുംചൊല്ലാൻപ്രകൃതിലക്ഷണം കറച്ചുതാനെങ്കിലുംഞാൻധർമ്മനിൽനിന്നുകേട്ടപോൽ ● പ്രകൃഷ്ടവാചകം താൻ"പ്ര""കൃതി"യസ്സൃഷ്ടിവാചകം സൃഷ്ടിക്കുമുഖ്യയെന്നർത്ഥംപ്രകൃതിക്കുമുനിപ്രവര! ● മുഖ്യസത്വഗുണത്തിനും"പ്ര"ശബ്ദംപറയുന്നതേ "കൃ"യെന്നോതുംരജസ്സിനു"തി"യെന്നോതുംതമസ്സിനും ● ത്രിഗുണാത്മികയായുള്ളശക്തിയോടുകൂടിനിന്നിട്ടും പ്രധാനസൃഷ്ടികർത്രിയെച്ചൊല്ലുംപ്രകൃതിയെന്നപേർ "പ്ര"യ്ക്കുമുഖ്യാർത്ഥംപ്രഗമത്തിങ്കൽ"കൃതി"യസ്സൃഷ്ടിവാചകം സൃഷ്ടിക്കാദ്യമുള്ളവളെന്നർത്ഥമാംപ്രകൃതിക്കു ● സൃഷ്ടിക്കായാത്മാപ്രകൃതിയോടൊത്തുരണ്ടുവിധത്തിലായ് വലത്തുപാതിപുരുഷൻ ഇടത്തുപ്രകൃതീപരാ ● അനാദിയായ് ബ്രഹ്മരൂപയായീട്ടുനിത്യയാണവൾ ആത്മാവെപ്പോലെയഗ്നിതന്നിൽ ദാഹശക്തിപോൽ ● സ്ത്രീപുംഭാവംനിനയ്ക്കാത്തതിനാൽതന്നെയോഗികൾ എണ്ണുംബ്രഹ്മമയം ബ്രഹ്മൻ!നിത്യങ്ങളുവയെന്നുമേ ● സ്വച്ഛന്ദനാകുംശ്രീകൃഷ്ണനിച്ഛപോൽസൃഷ്ടിചെയ്യുവാൻ വേഗത്തിലുണ്ടായ്വന്നാളാമൂലപ്രകൃതിയീശ്വരി ● സ്വേച്ഛയാപഞ്ചവിധമായ്ഭേദിച്ചാൾസൃഷ്ടികാര്യമായ് ഭക്താനുഗ്രഹത്തിനുംഭക്തവത്സലയാകയാൽ ● ഗണേശജനനിയാംദുർഗ്ഗാ ശിവരൂപാശിവപ്രിയാ നാരായണീവിഷ്ണുമായാപൂർണ്ണാബ്രഹ്മസ്വരൂപിണീ ● മനുക്കൾദേവർമുനിമാരിവരാൽപൂജ്യയായവൾ സർവ്വാധിഷ്ഠാത്രിയാംദേവിസർവ്വോപാസനാതനീ ധർമ്മസത്യപുണ്യകീർത്ത്യായശോമംഗളദായിനീ ദുഃഖങ്ങളെല്ലാംപോക്കുന്നോൾബ്രഹ്മാനന്ദംകൊടുപ്പവൾ ● ശരണാഗതദീനാർത്തപരിത്രാണപരായണ തേജഃസ്വരൂപാപരാൾക്കു

ബുദ്ധ്യധിഷ്ഠാതൃദേവത * സർവ്വശക്തിസമാസാക്ഷാൽ ബ്രഹ്മത്തിൻശ
ക്തിയായവരം സിദ്ധേശപരിസിദ്ധിരൂപാസിദ്ധിദാസിദ്ധിധീശ്വരി *
ബുദ്ധി,നിദ്രാ,ക്ഷുൽപിപാസ,ച്ഛായാ,തന്ദ്രാ,ദയാസ്മൃതി,ജാതി,ക്ഷമാ,ഭ്രാ
ന്തി,ശാന്തി,കാന്തി,ചേതനയായതും * തുഷ്ടി,പുഷ്ടിയതും,ലക്ഷ്മി,ധൈ
ര്യം,മായയുമങ്ങനെ കൃഷ്ണനാം പരമാത്മാവിൻ സർവ്വശക്തിയുമാണവരം*
വേദാഗമങ്ങളിൽ ഗുണങ്ങൾ വിസ്തരിച്ചിട്ടും അനന്തമതാകല്പോ
ഞാൻ പറഞ്ഞു,കേൾക്ക കന്യകേ * !സതപസ്വരൂപാംലക്ഷ്മീപരമാ
ത്മാവുതന്നുടെ സർവ്വസമ്പദ്രൂപസമ്പദധിഷ്ഠാത്രിയുമായവരം * കാന്താ
ശാന്താ,ദാന്തയേററം,സുശീലാസർവ്വമംഗല ലോഭമോഹംകാമക്രോധാ
ഹങ്കാരങ്ങളറ്റവരം * മഹാപതിവ്രതാഭക്തവത്സല,പതിയായി
ട്ടും ഭഗവാൻതൻ പ്രാണതുല്യാസ്നേഹപാത്രം പ്രിയംവദ * സർവ്വധാന്യാ
ത്മികാദേവിജീവനോപായരൂപിണി വൈകുണ്ഠത്തിൽ വാഴിക്കുന്ന
പതിസേവയോടാദ്യ * സ്വർഗ്ഗത്തിങ്കൽ സ്വർഗ്ഗലക്ഷ്മിരൂപക്കാരാജ
ലക്ഷ്മിയും ഗൃഹലക്ഷ്മിഗൃഹസ്ഥാനാംഗൃഹസ്ഥന്മാർക്കതുവിധം * ദ്രവ്യങ്ങ
ളുംപ്രാണികൾക്കെല്ലാംസൌന്ദര്യലക്ഷ്മിയും കീർത്തിലക്ഷ്മിസുകൃ
തികൾക്കാഭാലക്ഷ്മിനൃപർക്കവരം * വണിക്കുകൾക്കുവാണിജ്യശ്രീ,ജ്യ
ഷ്ഠാപാപികൾക്കവരം കരുണാശാലിനീവേദഘോഷിക്കുംസർവ്വസ
മ്മത * സർവ്വപൂജ്യാസർവ്വവന്ദ്യ,യന്യയെക്കേൾക്കചൊല്ലിടാം ആത്മാ
വിൻവാഗ് ബുദ്ധിവിദ്യാജ്ഞാനാധിഷ്ഠാത്രിയാംപര * സർവ്വവിദ്യാരൂ
പിണിയാംസരസ്വതിമഹാമുനേ! മേധാനൽ ബുദ്ധികവിതാപ്രതിഭാ
സ്മൃതിയായിനി * !നാനാസിദ്ധാന്തഭേദാർത്ഥങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തിടുന്നവ
ൾ സർവ്വസന്ദേഹവും പോക്കും വ്യാഖ്യാബോധസ്വരൂപിണി * വിചാര
കാരിണീഗ്രന്ഥകാരിണീശക്തിരൂപിണി സംഗീതാനുസന്ധാനതാ
ളകാരണരൂപിണി * വിഷയജ്ഞാനവാഗ്രൂപാസർവ്വജീവോപജീവിനി
വ്യാഖ്യാവാദകെഭിശാന്താവീണാപുസ്തകധാരിണി * ശുദ്ധസത്വസ്വ
രൂപാകേൾസുശീലാശ്രീഹരിപ്രിയാ ശുഭ്രപുഷ്പങ്ങൾതിൻ രൂപതുല്യമിവരുടെ
കാന്തിയാർന്നവരം * ആത്മാവാംകൃഷ്ണനെ രത്നമാലയാൽ പൂജചെയ്യുവ
ൾ തപോരൂപാതപസ്യാൽ തപസ്സിൻഫലദേശവാം * സിദ്ധി
വിദ്യാരൂപിണിയാം സർവ്വസിദ്ധിപ്രദായിനി ജനങ്ങളിവളില്ലാഞ്ഞാൽ
മൂകന്മാർശവസന്നിഭർ * വേദാഗമങ്ങൾഘോഷിക്കും മൂന്നാംപ്രകൃതി
ദേവിയെ ചുരുക്കിച്ചൊല്ലിനേൻ,ബോധിച്ചാലും നീയിനിയന്യയെ *
സന്ധ്യാവന്ദനമന്ത്രങ്ങൾ തന്ത്രങ്ങൾ നാലുജാതികൾ സാംഗവേദങ്ങൾ
ഛന്ദസ്സുകൾക്കും ജനനിയായവരം * വിപ്രജാതിസ്വരൂപാനൽ ജപരൂ
പാതപസ്വിനി ബ്രഹ്മണ്യതേജോരൂപാകേൾ സർവ്വസംസ്കാരരൂപി

ണ്ണീ॰ ശുദ്ധസത്വസ്വരൂപാ സാവിത്രീഗായത്രീവിധിതൻപ്രിയ ഓക്കുന്നാകിൽ
വിശുദ്ധിക്കായ്തൻസ്പർശതീർത്ഥമാകയും॰ ശുദ്ധസ്ഫടികസങ്കാശാശു
ദ്ധസത്വസ്വരൂപിണീ പരമാനന്ദരൂപാ സാക്ഷാൽകൃഷ്ണാനിത്യയായവ
ൾ॰ നിർവ്വാണപദമേകീടും പരബ്രഹ്മസ്വരൂപിണീ ബ്രഹ്മതേജോമയീ
ബ്രഹ്മതേജോധിഷ്ഠാത്രിയാകും॰ ജഗത്തെല്ലാം ശുദ്ധമാക്കിയവൾതൻപാ
ദധൂളിയാൽ നാലാം പ്രകൃതിയെച്ചൊല്ലാം നന്നായോർത്തു കേട്ടീടുക॰ ജ്ഞാ
പ്രാണനധിഷ്ഠാത്രി പഞ്ചപ്രാണസ്വരൂപിണീ പ്രാണാധികാ പ്രേമാധി
ക മഹാസുന്ദരിയായവൾ॰ ഗൌരവർണ്ണത്തോടുകൂടിയുള്ളോൾ സർവ്വസൌഭാ
ഗ്യമാനിനി ഗുണകാന്തികളാൽ തുല്യയാവാതാം ഗോപീസ്വരൂപിണീ॰ പരാവ
രസാരഭൂതാ പരമാദ്യാ സനാതനി ധന്യമാന്യാ സർവ്വപൂജ്യാ പരമാനന്ദ
മയി॰ ശ്രീകൃഷ്ണപരമാത്മാവിൻ രാസക്രീഡക്കധീശ്വരി രാസമണ്ഡ
ലസംഭൂതാ രാസമണ്ഡലമണ്ഡിതാ ॰ രാസേശ്വരി സുരസികാ രാസാവാ
സനിവാസിനി ഗോപസ്ത്രീകൾക്കെല്ലാമീ ഗോലോകത്തിൽ വസിപ്പവ
ൾ॰ ആഹ്ലാദരൂപിണീ മഹാസന്തോഷരൂപിണി ഗുണാതീതാ നി
രാകാരാ നിർല്ലിപ്താത്മസ്വരൂപിണി॰ നിരീഹാ നിരഹങ്കാരാ ഭക്താനുഗ്രഹ
കാരിണി വേദോക്തമാകും ധ്യാനത്താൽ ധ്യാനിക്കപ്പെട്ടവളുമെന്ന! ॰
സുരേശമുനിമാരെല്ലാം കണ്ണാൽ കാണപ്പെടാത്തവൾ തീയുമേ ദഹിപ്പിക്കാ
ത്താട ഭൂഷണങ്ങളുമാണവൾ॰ കോടിചന്ദ്രപ്രഭാപൂർണ്ണാ സർവ്വസൌന്ദ
ര്യവിഗ്രഹ! ശ്രീകൃഷ്ണഭക്തിയും സർവ്വസമ്പത്തുകളുമേകുവോൾ വാരാഹ
കല്പേ "വൃഷഭാനു"വിൻ സുതയായവൾ അവൾതൻ പാദപത്മത്തിൻ
സ്പർശത്താൽ ഭൂമി ശുദ്ധയായ്॰ ബ്രഹ്മാദ്യർക്കദൃഷ്ടാ വൃന്ദാവനേ സർവ്വദൃഷ്ടാ
യായ് സ്ത്രീരത്നസാരഭൂതാ ശ്രീകൃഷ്ണവക്ഷസ്സിൽ വാഴുവോൾ॰ വാനിൽ
കാർമേഘമദ്ധ്യത്തിൽ മിന്നൽക്കൊടിയതെന്നപോൽ അറുപതായി
രം വർഷം തപിച്ചുള്ളാൻ പണ്ടു പത്മജൻ॰ തൽപാദമോർത്തതിന്നായാത്മ
ശുദ്ധിക്കവേണ്ടിയും കിനാവിലും കണ്ടതില്ല പ്രത്യക്ഷകഥയെന്തുവാൻ!॰
ആ തപസ്സിൻ ബലംകൊണ്ടു കണ്ടാൻ വൃന്ദാവനത്തിലായ് അഞ്ചാമ
ത്തെ പ്രകൃതിയാം രാധയെയും പറഞ്ഞു ഞാൻ॰ അംശങ്ങളായ് കലകളാ
യ് കലാംശാംശങ്ങളായുമേ ജഗത്തിൽ സ്ത്രീകളായ് തീർന്നെല്ലാം പ്രകൃ
തിതാൻ ദ്രവം॰ പൂർണ്ണാവതാരമെവരിൽ വച്ചിട്ടീയഞ്ചു ദേവിമാർ പ്രകൃ
ത്യംശങ്ങളാം ദേവിമാരെയോരോന്നേ ചൊല്ലിടാം॰ തദംശത്താൻ ജഗൽശുദ്ധി
വരുത്തും ഗംഗയായവൾ പ്രകൃത്യംശിന്നനാം വിഷ്ണുവിൻ കാൽനിന്നൊഴുകു
ന്നവൾ!॰ പാപമാം വിറകിന്നേറെ ജ്വലിക്കും തീയോടൊത്തവൾ സ്പർശ
നസ്നാനപാനങ്ങൾക്കു കാണ്മമോക്ഷം കൊടുപ്പവൾ॰ ഗോലോകഗമന
ത്തിന്നേകെ വെണ്ണിപ്പടിയായവൾ തീർത്ഥങ്ങളാം നദികളിൽ വാഴുന്നോരം

ശുദ്ധയായവൾ • ശംഭുവിൻജടയാംകൈതവിന്നുനൽഹാരമായവൾ ഭാ
രതത്തിൽതപംചെയ്വോർക്കുതെററംസിദ്ധിയാകുമവൾ • ചന്ദ്ര,പത്മ,
ക്ഷീര,നിഭശുഭ്രസ്വരൂപിണി നിർമ്മലാനിരഹങ്കാരാസതീനാ
രായണപ്രിയ • പ്രകൃത്യംശാതുളസീവിഷ്ണുപ്രിയതുളസിയുംമുനേ! വി
ഷ്ണുഭൂഷണരൂപാത്രീവിഷ്ണുപാദസ്ഥിതാസതി • തപസ്സങ്കല്പപൂജാദിഫ
ലമെല്ലാംകൊടുപ്പവൾ പുഷ്പങ്ങളിൽസാരഭൂതാശുദ്ധാപുണ്യപ്രദായി
നീ • ദർശനസ്പർശനംകൊണ്ടുംക്ഷണംമോക്ഷംജനത്തിനേകുവോൾ ക
ലിയിൽപാപവിറകത്തിനുപോൽഭസ്മീകരിപ്പവൾ • തല്പാദസ്പർശനംമൂ
ലംവേഗമിദ്ധരിത്രീശുദ്ധമായ് തീർത്ഥങ്ങളുമവൾസ്പർശംകൊണ്ടിട്ടുക്കുന്നു
ശുദ്ധിയെ • അവളെന്യേനിഷ്ഫലംതാൻലോകത്തിൽസർവ്വകർമ്മവും കാ
മദാകാമിനീദേവിമുമുക്ഷുക്കൾക്കുമോക്ഷദ • ഭാരതത്തിൽകല്പവൃക്ഷസ്വ
രൂപാവൃക്ഷരൂപിണി പരദേവതതാനൊന്നായ്ഭാരതീയർക്കുമതിനായ് •
പ്രകൃത്യംശംകശ്യപജാ "മനസാ" ദേവിയുംമുനേ! ശങ്കരൻതന്നിഷ്ടശി
ഷ്യാമഹാജ്ഞാനവിശാരദ • നാഗേശനാംവാസുകിതൻഭഗിനീനാഗ
പൂജിതാ നാഗേശ്വരീനാഗമാതാസുന്ദരീനാഗവാഹിനി • നാഗേന്ദ്രഗ
ണസംയുക്താനാഗാഭരണഭൂഷിതാ നാഗേന്ദ്രവന്ദിതാസിദ്ധായോഗിനീ
നാഗശായിനി • വിഷ്ണുരൂപാവിഷ്ണുഭക്താവിഷ്ണുപൂജാപരായണ തപ
സ്സിൻഫലംമേകുന്നോൾതപസ്സായോൾതപസ്വിനി • മൂന്നുലക്ഷംദി
വ്യവർഷംഹരിയെത്തപസ്സുചെയ്തവൾ ഭാരതത്തിൽതപംചെയ്യുന്നവരിൽ
വച്ചുപൂജ്യയായ് • ബ്രാഹ്മണ്യത്താൽജ്വലിക്കുന്നോൾസർവ്വമന്ത്രാധി
ദേവത ബ്രഹ്മസ്വരൂപാപരമാബ്രഹ്മജ്ഞാനാതിതല്പര • കൃഷ്ണാംശമാം
ജരൽക്കാരുമുനിതൻവല്ലഭാസതി മഹാതപസ്വിയാമാസ്തികൻതൻജന
നിയായവൾ • പ്രകൃത്യംശംതാദേവസേനയാംദേവിയുംമുനേ! മാ
തൃകാശ്രേഷ്ഠയെന്നേററംശ്രേഷ്ഠയെന്നുപുകഴ്ന്നവൾ • പുത്രപൌത്ര
ദരേകുന്നോൾജഗദ്ധാത്രിയതാംസതി ഷഷ്ഠാംശമാംപ്രകൃതിതൻഷ
ഷ്ഠിയെന്നോതുമാകയാൽ • മുഖ്യാശിശുക്കൾതൻസ്ഥാനെ,യോഗിനീ
വൃദ്ധയായവൾ പ്രസവംതൊട്ടുപന്ത്രണ്ടുമാസവുംപൂജചെയ്യണം • അ
ല്ലങ്കിലിതുപത്തൊന്നാംദിനമാറാംദിനത്തിലോ സൂതികാമന്ദിരത്തി
ങ്കൽപൂജിക്കുകശുഭത്തിനായ് • മുനിവന്ദ്യയിവൾനിത്യകാമമാതൃക
യായവൾ ജലംസ്ഥലംഗ്രഹസ്ഥാനംവാനിലുംതാൻശിശുക്കളെ • ദ
യാരൂപിണിയാംദേവിസംരക്ഷിച്ചിടുന്നവൾ പ്രകൃത്യംശംതന്നെയാ
ണദ്ദേവിമംഗലചണ്ഡിയും • മുഖത്തിൽനിന്നുത്ഭവിച്ചോൾസർവ്വമംഗ
ലദായിനി സൃഷ്ടിയിൽമംഗലാകാരാ,സംഹാരേകോപരൂപിണി • ശ്രേ
ഷ്ഠർമംഗലചണ്ഡ്യാഖ്യയതിനാൽചൊല്ലിടുന്നതേ പൂജിക്കുന്നുജഗത്തി

ആൎത്തുൎവ്വാരത്തിലൊക്കയും • പുത്രപൌത്രധനൈശ്വൎയ്യയശോമംഗ
ലമായിനി തോഷിപ്പാലിപ്പതെല്ലാംസൎവ്വസ്ത്രീകൾക്കമേകുവോൾ •
കോപിക്കിൽസംഹരിപ്പാനംശക്തയാണീജഗത്തിനെ പ്രകൃത്യംശംത
ന്നെപത്മനേത്രയാംകാളിയുംമുനേ! • ദുൎഗ്ഗാലലാടജാശുംഭനിശുംഭര
ണമായതിൽ ദുൎഗ്ഗാൎദ്ധാംശഗുണംതേജസ്സാലുംദുൎഗ്ഗയൊടൊത്തവൾ •
കോടിസൂൎയ്യപ്രഭാകാന്തിവിളങ്ങുംതനുവാൎന്നവൾ ശക്തികൾക്കൊക്ക
യുംമുഖ്യാശക്തതാമെസന്യയാംപരാ • സൎവ്വസിദ്ധിപ്രദാദേവിപരമാ
യോഗരൂപിണി കൃഷ്ണഭക്താകാന്തിവിക്രമങ്ങളാൽകൃഷ്ണനോടൊത്തവൾ •
കൃഷ്ണഭാവനയാലെന്നുംകൃഷ്ണവൎണ്ണാസനാതനി നിശ്വാസത്താൽപ്രപ
ഞ്ചംസംഹരിപ്പാൻശക്തിയുള്ളവൾ • ലോകശിക്ഷാൎത്ഥദൈത്യരോടുകളി
യായ്പോരിടുന്നവൾ പൂജിക്കിൽധൎമ്മാൎത്ഥകാമമോക്ഷങ്ങൾനൽകി
ടുന്നവൾ • മനുക്കൾമുനിമാർവാഴുന്നോർനരന്മാരുംവാഴ്ത്തിടുന്നവൾ സൎവ്വ
സസ്യങ്ങൾക്കുംപ്രഭവവസുന്ധരയുംമുനേ! • പ്രകൃതിക്കുള്ള താമംശംത
ന്നെയെന്നോതിടുന്നതേ രത്നാകരാജഗൽസൎവ്വരത്നാകരോത്തമാ •
പ്രജാപ്രജേശരാലെന്നുംവന്ദിതാപൂജിതാ,ധരാ സൎവ്വോപജീവ്യയായു
ള്ളോൾസൎവ്വസമ്പത്തുമേകുവോൾ • അവളെന്ന്യേനിരാധാരംജഗത്തു
സചരാചരം പ്രകൃതിക്കുള്ളകലകൾചൊല്ലാംകേൾക്കമുനീശ്വര! •
ഏവൎക്കവൎക്കൊത്തുമാതിരിയിംവൎണ്ണിച്ചിട്ടാംതവ സ്വാഹാദേവിവഹ്നി
പത്നിപൂജിതാലോകമൊക്കയും • അവളെന്ന്യേശക്തരാകാവാഞ്ഞാൻ
വാനോർഹവിസ്സിനെ ദക്ഷപത്നിദക്ഷിണയാംദീക്ഷാസൎവ്വത്രപൂജി
ത • ലോകത്തിലവളില്ലാഞ്ഞാൽനിഷ്ഫലംസൎവ്വകൎമ്മവും സ്വധാപി
തൃക്കൾതൻപത്നിമനുക്കൾമുനികൾനരർ • ഇവരാൽപൂജിതവ്യൎത്ഥ
മവളെന്ന്യേപിതൃക്രിയ സ്വസ്തിദേവിവായുപത്നിപൂജിതാലോകരാൽ
സദാ • ദാനമാദാനവുംവ്യൎത്ഥമവളെവിട്ടുനാരദ! ഗണേശപത്നിയാം
പുഷ്ടിജഗത്തിൽപൂജ്യയായവൾ • സ്ത്രീകളുംപുരുഷന്മാരുംക്ഷീണരാമ
വളെന്നിയേ അനന്തപത്നിയാംതുഷ്ടിപൂജിതാവന്ദിതാസദാ • അവ
ളെന്ന്യേതുഷ്ടരാകില്ലങ്ങാരുമെന്മുനീശ്വര! ഈശാനപത്നീസംപത്തി
സുരമാനവപൂജിത • ദാരിദ്ര്യമവളില്ലെങ്കിലുണ്ടാംലോകത്തിലൊക്ക
യും ധൃതി:കപിലപത്നിയാൾപൂജ്യയാണാൎക്കുമെങ്ങുമേ • അവളില്ലെ
ങ്കിലീലോകരെല്ലാമധൈൎയ്യവിഹീനരാം മുക്തൎക്കുംപൂജ്യയാലോകപ്രിയ
യാംസത്യശക്തികേൾ • അവളില്ലെങ്കിലീലോകരെല്ലാംബന്ധുവിഹീ
നരാം ജഗൽപ്രിയാസതിപൂജ്യാമോഹപത്നിയാംമുനേ! • ആരുമെ
ങ്ങുംക്ഷീണന്മാരായീടുമവളെന്നിയേ പുണ്യപത്നിപുണ്യമേകുംപ്രതി
ഷ്ഠാസൎവ്വപൂജിത • ജീവച്ഛവംതന്നെയാണവളില്ലെന്നിരിക്കുകിൽ സൽ

ന്മപത്നീ സംസിദ്ധാ കീർത്തി, ധന്യപ്രപൂജിത • അവളെന്യേ കീർത്തി
യററുളളപ്രാണതാംജനം ക്രിയ, ഉദ്യോഗത്തിൻ പത്നി പൂജിതാ സർവസ
മ്മത • വിധിഹീനം ജഗത്തെല്ലാമവളില്ലെങ്കിൽനാരദ! അധർമ്മത്തിൻ
പത്നി മിഥ്യാ സർവ്വധൂർത്തപ്രപൂജിത • ജഗത്തിലവളില്ലെങ്കിൽ ധൂർത്ത
രില്ലെന്നു വന്നുപോം അവളില്ലാ കൃതയുഗേ, ത്രേതായാം സൂക്ഷ്മരൂപി
ണി • അർദ്ധരൂപിണിയാകുന്നു ദ്വാപരത്തിങ്കലാവലം മഹാപ്രഗ
ല്ഭയായെങ്ങും വ്യാപിക്കും കലിതൽ യുഗേ • ഭ്രാതാവാം കപടത്തോടും
ഗൃഹന്തോറും ചരിച്ചിടും സുശീലത്തിന്നു നല്ല ശാന്തി ലജ്ജകളെന്ന പ
ത്നികൾ • അവരെന്യേ ജഗത്തെല്ലാമുന്മത്തം പോലെയായിടും ബുദ്ധി
മേധാധൈര്യമെന്നിവ ജ്ഞാനത്തിൻ പത്നികൾ • അവരെന്യേ ജ
ഗത്തെല്ലാം മൂഢമെന്നു സമം സദാ ധർമ്മപത്നി മൂർത്തി, കാന്തിരൂപയാ
യാൾ മനോഹര • പരമാത്മാവുമവളെ വിട്ടീടിൽ നിരാശ്രയൻ ജനൻ
ലക്ഷ്മീമൂർത്തിമതീ ശോഭാരൂപയാ അവളെങ്ങുമേ • ശ്രീരൂപാ മൂർത്തിരൂപാ
കേൾ മാന്യാ ധന്യാ സുപൂജിത കാലാഗ്നിരുദ്രൻ തൻപത്നി സിദ്ധയോഗി
നി നിദ്രയും • ലോകരെല്ലാം രാത്രിതോറുമവളാൽ കൊണ്ടു വാണിടും സ
ന്ധ്യാ രാത്രി ദിനം കാലത്തിന്നിവർ മൂന്നുമാത്മജർ • ഇവരെന്യേ ശക്ത
നാകാ വിധിയും കാലനിർണ്ണയേ മാന്യകൾ പൂജ്യകൾ ക്ഷുൽപിപാസകൾ ലോ
ഭപത്നികൾ • അവരാൽ വ്യാപ്തമായ് ലോകം ചിന്താതുരമായ്
സദാ പ്രഭാ ദാഹികയിരണ്ടും തേജസ്സിന്റെ പത്നികൾ • സൃഷ്ടി
നാശമില്ലിവരെ വിട്ടാൽ കാലീശനിന്നും ജരയും മൃത്യുവും കാലകന്യകൾ ജ്വ
രപത്നികൾ • ഇവരില്ലെങ്കിലീ ലോകം നശ്വരമല്ല സംശയം നിദ്രതൻ
കന്യമാർ തുഷ്ടി, പ്രീതിയും സുഖപത്നികൾ • സൃഷ്ടികാലം മുതൽ വ്യാപ്ത
മവരാൽ സർവലോകവും ശ്രദ്ധയും ഭക്തിയും വൈരാഗ്യത്തിൻ പത്നികൾ
പൂജ്യകൾ • ജഗത്തിലവർ താൻ ജീവന്മുക്തത്വത്തിൻ ഹേതുഭൂതകൾ ദേ
വമാതാവദിതിയും ഗോമാതാ കാമധേനുവും • ദൈത്യമാതാ ദിതി, തന്നെ,
വിനതാ, കദ്രുവും മുനേ! പ്രകൃതിക്കുള്ള കലകൾ താൻ, സൃഷ്ടിക്കുപയുക്ത
കൾ • മറ്റും കലകളുണ്ടേറെച്ചൊല്ലാം ചിലതവറ്റയിൽ ചന്ദ്രപത്നി
രോഹിണിയും സംജ്ഞയാം സൂര്യപത്നിയും • ഇന്ദ്രാണിയാമിന്ദ്രപത്നി
ശതരൂപാ മനുപ്രിയ ബൃഹസ്പതിൻ ഭാര്യയാം താര, വസിഷ്ഠൻ തന്നരുന്ധ
തി • അഹല്യാ ഗൌതമൻ ഭാര്യ യനസൂയാത്രിപത്നിയും ദേവഹൂതി
കർദ്ദമൻ തൻ, ദക്ഷൻതന്നാം പ്രസൂതിയും • പിതൃക്കൾക്കു മാനസീകന്യാ
മേനകയെപ്പററമെന്നതും ലോപാമുദ്രാ കുന്തിദേവീ കുബേരൻ തന്റെ
പത്നിയും • വരുണാനീ സുപ്രസിദ്ധ വിന്ധ്യാവലിയുമങ്ങനെ യശോ
ദാ ദേവകീ കീർത്തിയായിടും മേനയിങ്ങും • ഗാന്ധാരീ ദ്രൗപദീ ശൈബ്യ

യായോരം സത്യവതീപ്രിയ വൃഷഭാനുപ്രിയാരാധാമാതാവായ പതിവ്ര
ത • മന്ദോദരീനൽകൗസല്യാസുഭദ്രാകൈകേയിയുംനന്! ദേവകിസത്യ
ഭാമാനൽകാളിന്ദികളീക്ഷ്മണ • മിത്രവിന്ദാജാംബവതീസുശീനാ
ഗ്നജിതിയുമാ സാക്ഷാലലക്ഷ്മിയെന്നോളംസീതാശുഭിണിയായവ
ൾ • കാളി, യോജനഗന്ധാ, ത്രീവ്യാസമാതാ, സതിമണീ ബാണപുത്രിയു
ഷാ, ചിത്രലേഖ മാമവൾതൻസഖി • പ്രഭാവതീഭാനുമതീമായാവതിയു
മങ്ങനെ രേണുകാഭൃഗുവിൻമാതാ രാമമാതാവുമാംരോഹിണി • ഏകാനംശാ
ദുർഗ്ഗയാകും ശ്രീകൃഷ്ണഭഗിനീ സതി പ്രകൃതിക്കുള്ള കലകൾസതികളേ
ഖർഭാരതേ • ഏവമംശകലകൾ താനെന്നാഗ്രാമദേവികളൊക്കയും ലോക
ത്തിലെസ്ത്രീകളെല്ലാം തൽകലാംശാംശജന്മകൾ • സ്ത്രീകളെയപമാനി
ച്ചാൽ പ്രകൃതിക്കപമാനമാം വസ്ത്രാലങ്കാരഗന്ധങ്ങൾകൊണ്ടുനൽപ
തിപുത്രന്മാം • ഉള്ളോരാബ്രാഹ്മണസ്ത്രീയെപൂജിക്കിലവൾപൂജതാൻ
വസ്ത്രാലങ്കാരഗന്ധങ്ങൾകൊണ്ടിട്ടുവായെന്നുമ്പോഴും • വിപ്രകന്യകയെ
പ്പൂജിക്കിലുംപ്രകൃതിപൂജതാൻ ഉണ്ടായ് പ്രകൃതിയിൽ സ്ത്രീകളുത്തമാധ
മമധ്യകൾ • സത്വാംശകൾസതികളാമുത്തമസ്ത്രീകളാമവർ രജോം
ശകൾമധ്യമകൾ വിഷയാസക്തിയുള്ളവർ • താൻകാര്യംകാണുവോർ
നിത്യംസുഖസംഭോഗവശ്യകൾ തമോംശകൾദുഷ്ടവംശത്തിലുള്ളോരധ
മകളാമവർ! • കലഹപ്രിയകൾദുർമ്മുഖികൾധൂർത്തകൾകുലടാവേശ്യകൾ ഭു
വിൽകുലടകൾസ്വാതന്ത്ര്യമിങ്ങവർപ്പുന്നോരമ്മാർ • ഈസ്ത്രീകളുംപ്രകൃതി
തൻ തമോംശത്തിൽജനിച്ചവർ പ്രകൃതിക്കുള്ളൊരു പണ്ടൊന്നിവർണ്ണമു
ചെയ്യുന്നേൻ • ഇവരെല്ലാംഭാരതമദ്ധ്യേവിൽപൂജ്യകൾതാൻദ്ധ്രുവം സുര
ഥൻ പണ്ടുപൂജിച്ചാൻദുർഗ്ഗാദേവിയെമുന്നേ! • രാമൻപിന്നീടുപൂജി
ച്ചാൻരാവണന്റെ വധത്തിനായ് മൂന്നുലോകത്തിലുംപിന്നെപൂജിക്ക
പ്പെട്ടശങ്കരി • അവൾതാൻദക്ഷസുതയായ് തീർന്നാൾദൈത്യവധത്തി
നായ് ദേഹത്യജിച്ചാൾയാഗത്തിൽപതിയെനിന്ദചെയ്കയാൽ ഹിമ
വാൻപുത്രിയായ് തീർന്നുശിവനെപ്പതിയാക്കിനാൾ ശ്രീകൃഷ്ണൻതാൻഗ
ണപതി, സ്കന്ദൻവിഷ്ണുകലോത്ഭവൻ • പിന്നദ്ദേവിക്കിവർരണ്ടുപു
ത്രന്മാരായ് ഭവിച്ചുതേ ലക്ഷ്മിയെപ്പണ്ടുപൂജിച്ചാൻമംഗലാഖ്യൻധരാ
പതി • സ്വർഗ്ഗംമർത്ത്യംപിന്നെപ്പൂജിച്ചു മൂന്നുലോകവും സാവിത്രിയ
ശ്വപതിയാൽപൂജിക്കപ്പെട്ടിതാദ്യമായ് • പിന്നെപ്പൂജിതയായ് മൂന്നു
ലോകത്തുംദേവമർത്ത്യരാൽ ബ്രഹ്മാവാദ്യംപൂജചെയ്തു സരസ്വതിയെ
ന്നാമൻ! • ത്രൈലോക്യത്തിങ്കലുംപിന്നെപ്പൂജിച്ചാർസുരമാനവർ കൃ
ഷ്ണനാംപരമാത്മാവാൽകാർത്തികപൗർണ്ണമാസിയിൽ • ആദ്യംപൂജിത

യായ്‌രാധാഗോലോകേരാസമണ്ഡലേ ബാലികാബാലകന്മാരുംഗോ
പികാഗോപവൎഗ്ഗവും * ഗോസമൂഹംസുരഭിയുംപിന്നെനാരായണാം
ശത്തെയാൽ ബ്രഹ്മാവുമതാട്ടസുരന്മാരുംമുനിമാരുമുതൻമുദാ * പുഷ്പധൂപാ
ദികൾകൊണ്ടുപൂജിച്ചാർബഹുഭക്തിയായ്‌ ആദ്യംസുയജ്ഞേനാൽഭു
വിൽപൂജിക്കപ്പെട്ടരാധയും * ശിവോപദേശവിധിയോടിബ്ഭാരത
ങ്കലായ്‌ പരമാത്മാവുതാനായതകൊണ്ടുടൻമൂന്നുലോകവും * ധൂപ
ദീപാദികൾകൊണ്ടുഭക്ത്യാപൂജിച്ചൂ,ഋഷീശ്വരർദേവികലകളെയെല്ലാം
പൂജിച്ചീടുന്നുമാരതെ* ഗ്രാമദേവതമാരേയുംപൂജിക്കുന്നുമുനീശ്വര! ഏ
വംപ്രകൃതിതൻനല്ലചരിത്രമുരചെയ്യുന്നേൻ * വേദലക്ഷണമായതു
കേൾപ്പാനാശവാനിനി.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം

പ്രകൃതിലക്ഷണം

ഒന്നാമദ്ധ്യായം

ഒ ന്നാ മ ദ്ധ്യാ യം

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

പൃഥക്കായ്‌ കേട്ടുഞാനിദ്ദേവീചരിതമൊക്കെയും നല്ലവണ്ണംധരി
ച്ചീടാൻവിസ്തരിച്ചുരചെയ്യണം * സൃഷ്ടിക്കാദ്യാസൃഷ്ടികാലത്തുണ്ടായു
ന്നതുമെങ്ങനെ? അങ്ങോട്ട്‌ തീർന്നതുമെവ്വണ്ണം ചൊൽകനീവേദവിത്ത
മൻ * ത്രിഗുണാത്മികയാംദേവികലയോടിജ്ജഗത്തിൽ ഭവിച്ചവർ
തൻകഥകൾകേൾപ്പാനിന്നിച്ഛയുണ്ടുമേ * ജന്മങ്ങളുമവർകളുടെപൂജാ
ധ്യാനക്രമങ്ങളും സ്തോത്രംകവചമൈശ്വര്യംശൌര്യവുംചൊല്ലണം
മഹാമതേ.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

നിത്യങ്ങൾതാൻജീവ,കാല,ദിക്‌,നഭസ്സുകളൊക്കെയും ബ്രഹ്മാണ്ഡ
ഗോളങ്ങളും,നിത്യംഗോലോകമായതും * ഗോലോകത്തിന്നേകദേശം
വൈകുണ്ഠമതിന്നുകീഴ്‌ സനാതനീബ്രഹ്മശക്തിയാനിത്യപ്രകൃതിയുംത
ഥാ * വഹ്നിയിൽജ്വാലാ,സോമേചന്ദ്രപത്മങ്ങൾക്കി,നനപ്പുമ വേദാക
ശിവപോലാത്മാവിങ്കൽപ്രകൃതിയുംസദാ * സ്വർണ്ണമെന്യേസ്വർണ്ണ
കാരൻകുണ്ഡലംചെയ്യാത്തപോൽ കുലാലൻമണ്ണുകൂടാതെകുംഭനി
ർമ്മിച്ചിടാത്തപോൽ * ആത്മാവുമവളില്ലാതിസ്സൃഷ്ടിചെയ്യില്ലനിശ്ച
യം സർവ്വശക്തിമതിദേവിശക്തിമാനവളാൽപരൻ * "ശ"എ

എന്നശബ്ദവചനം “ക്തിഃ” പരാക്രമവാചകം അവതൻ്റെരൂപ,യവ
യയേകുന്നാം ശക്തിയെന്നവർ • ജ്ഞാനം സമൃദ്ധിസമ്പത്തി
യശസ്സും ബലവും മേനം അത്ഥുചേർന്നാം ഭഗവതീഭഗരൂപയുമാണ
വർ • അവർ ചേർന്നീ,ടുമാത്മാവേ ഭഗവാനെന്നു ചൊല്ലിടും ദേ
വിതന്നിഷ്ടമവനാനന്ദരൂപൻ രൂപമററവൻ • തേജോരൂപൻ നിരാകാ
രൻ യോഗികൾക്കുള്ളിൽ വാഴുവോൻ പരബ്രഹ്മം പരാനന്ദമെന്നോ
തുന്നവനേവനേ! • അദൃശ്യൻ സർവ്വദ്രഷ്ടാവു സർവ്വജ്ഞൻ സർവ്വകാര
ണൻ അസ്സർവ്വരൂപനേയവരോത്തീടുന്നില്ലവൈഷ്ണവർ • തേജസ്വി
കണ്ണിലതേജസ്സാക്കെന്നോതുന്നിതായവർ തേജോമണ്ഡലമദ്ധ്യസ്ഥ
ൻ ബ്രഹ്മതേജസ്വിയാം പരൻ • സ്വേച്ഛാമയൻ സർവ്വരൂപൻ സർവ്വകാര
ണകാരണൻ അതിസുന്ദരമാംരൂപംധരിപ്പോൻ സുമനോഹരൻ • ബാ
ലൻ ശാന്തൻ സർവ്വകാന്തനായീടുന്ന പരാൽപരൻ പുതുതാംകൊണ്ടലൊ
ടൊത്തനിറത്തിലുള്ളോന്നവൻ • ശരന്മദ്ധ്യാഹ്നപത്മശോഭാ
മോചനലോചനൻ മുത്തിൻകാന്തികളെവെല്ലും പല്ലുകൾകൊണ്ടുമോ
ഹനൻ • മയിൽപീലിയണിഞ്ഞുള്ളോൻ മാലതീമാലപൂണ്ടവൻ സു
നാസൻ സസ്മിതൻ കാന്തൻ ഭക്താനുഗ്രഹകാരണൻ • കാളുന്നഗ്നി
ക്കൊത്തപീതാംബരംകൊണ്ടുവിളങ്ങുവോൻ ദ്വിഭുജൻ മുരളീഹസ്തൻ
രത്നാഭരണഭൂഷിതൻ • സർവ്വാധാരൻ സർവ്വനാഥൻ സർവ്വശക്തിയുതൻ
വിഭു സർവ്വൈശ്വര്യപ്രദൻ സർവ്വസ്വതന്ത്രൻ സർവ്വമംഗലൻ • പരിപൂ
ർണ്ണതമൻ സിദ്ധൻ സിദ്ധേശൻ സിദ്ധികാരകൻ നിത്യനാം ദേവനേയേ
വം ധ്യാനിച്ചീടുന്നു വൈഷ്ണവർ • ജന്മമൃത്യുജരാവ്യാധിശോകഭീതിഹരൻ
പരൻ ബ്രഹ്മാവിൻറവയസ്സാലമവനൊന്നിമേഷമാം • അവനാ
ത്മാപരബ്രഹ്മംകൃഷ്ണനെന്നുപറഞ്ഞിടും “കൃഷ്”ന്നതൽഭക്തിവാക്യ
“ന”തദ്ദാസ്യമുപ്പുള്ള • കൃഷ്ണനാം ഭക്തിദാസ്യങ്ങളേകുന്നവനെന്നു
താൻ “കൃഷ്” പ്രപഞ്ചവചനം “ന” കാരം ബീജവാചകം • അവൻ കൃ
ഷ്ണൻ, സർവ്വസൃഷ്ട്യാദ്യാദിയിൽ സൃഷ്ടികാമനായ് തദംശമായകാലത്താ
ലേററം പ്രേരിതനാകയാൽ • സ്വേച്ഛാമയൻ സ്വേച്ഛയാലേ രണ്ടുരൂപ
ത്തിലായിതേ ഇടത്തുഭാഗം സ്ത്രീരൂപം വലത്തു പുരുഷാകൃതി • അക്കാമേ
ശനൊക്കാമേശ്വരിയെയൊന്നുനോക്കിനാൻ മഹാരസസൗന്ദര്യവതിയാ
ണായവർ സാരസാന്ന • ചന്ദ്രബിംബങ്ങൾ തോററോട്ടം നിതംബയു
ഗമൊത്തവർ കദളീസ്തംഭകല്യങ്ങളൂരുക്കളുള്ളവർ • ശ്രീവളക്കാ
ഷ്ഠംപോൽത്തണ്ടുകചാക്കൊണ്ടുകനിഞ്ഞവർ പൂവണിഞ്ഞോരം സു
ലിയാം ക്രൂരമദ്ധ്യാമനോഹര • ഏററവും സുന്ദരീശാന്താ പുഞ്ചിരി

കൊണ്ടുനോക്കുവോരും നൽനിതംബം ധരിച്ചുള്ളോരും ഘനാലങ്കാരഭൂഷി
ത • മുഖാംബുജനേത്രചകോരങ്ങളാൽ കോടിചന്ദ്രനെ വെല്ലുന്ന കൃഷ്ണവ
ദനേന്ദുവെ നോക്കിബ്ഭുജിപ്പവൾ • നെററിയിൽ നല്ലസിന്ദൂരപ്പൊട്ട
തിൻകീഴിലായ് മുനേ! ചന്ദനപ്പൊട്ടു കസ്തൂരിപ്പൊട്ടും ഭംഗ്യാ ധരിച്ചു
വൾ • വേണിയിൽ മാലതീമാലാജാലം നന്നായണിഞ്ഞവൾ നന്മു
ത്തിമാലപൂണ്ടോൾ കാന്തനിൽ കാമമേറിയോൾ • കോടിചന്ദ്രപ്ര
ഭയൂഖത്തെ ശോഭകൊണ്ടുല്ലസിപ്പവൾ മരാളഗജഗർവ്വെല്ലാമടക്കുംന
ടന്നവൾ • അവളെക്കണ്ടവളോടൊന്നിച്ചേർന്നു രാസമണ്ഡലേ രാ
സോല്ലാസേ സുരസികൻ രാസക്രീഡ കഴിച്ചിതേ • നാനാപ്രകാരശൃംഗാ
രങ്ങളോടു ശൃംഗാരിയാമവൻ സുഖസംഭോഗവും ചെയ്തു ബ്രഹ്മാവി
ൻറെ ദിനംവരെ • തളർന്നിട്ടവളോടൊന്നിച്ചുകൊണ്ടു ജഗൽപിതാ
വീര്യാധാനമതും ചെയ്താൻ ശുഭകാലത്തിലായ് മുനേ! • സുരതാന്ത
ത്തിന്നൊരളവേ ഖേദത്തിൽ നിന്നവൻ ഒഴുകീ നൽശ്രമജലം ഘർമ്മതേജ
സ്സിനാലുലകം • മഹാശ്രമജലമുണ്ടായ് നിശ്വാസമായതും
അത്തോയമെല്ലാം അഖിലമാം വിശ്വഗോളമായിച്ചമതേ • നിശ്വാസവായു
വും സർവ്വാധാരനായ് തീർന്നതൽക്ഷണം ജഗത്തിൽ പ്രാണികൾക്കെല്ലാ
മവൻ നിശ്വാസവായുവായ് • മൂർത്തിമാനായ് തീർന്നു, വാമാംഗത്തിൽ
തല്പത്നി ജാതയായ് പ്രാണികൾക്കുള്ള അഞ്ചുപ്രാണങ്ങളവർതൻ
സുതർ • പ്രാണാപാനൻ സമാനൻ കേളുദാനൻ വ്യാനനിങ്ങനെ ഉപ
പ്രാണന്മാരായ് നാഗാദികളഞ്ചുപേർ • അഥ ഘർമ്മതോയാധിപ
നായുണ്ടായ് വരുണനാം മഹാൻ വാമാംഗത്തിലവൻ പത്നി "വരുണാ
നി" ഭവിച്ചതേ • ഗർഭം ധരിച്ചാളുടനെ കൃഷ്ണശക്തിയാമവൾ ബ്രഹ്മ
തേജസ്സിനോടേററം നൂറുമന്വന്തരംവരെ • കൃഷ്ണപ്രാണാധിദേവി
കൃഷ്ണപ്രാണാധികപ്രിയ കൃഷ്ണനിൽ ചേർന്നവൾ നിത്യാ കൃഷ്ണവക്ഷസ്സിൽ
വാഴുവോൾ • നൂറാം മന്വന്തരാന്തത്തിൽ സുവർണ്ണാഭയാമവൾ പെ
ററാൾ സ്വർണ്ണാഭമാമണ്ഡം വിശ്വാധാരം ഭയങ്കരം • ആയണ്ഡമതിനെ
ക്കണ്ടു ഖിന്നയായിട്ടുടൻ ക്ഷണം ബ്രഹ്മാണ്ഡഗോളതോയത്തിൽ കോപ
ത്തോടിട്ടെറിഞ്ഞിതേ • ശ്രീകൃഷ്ണനതുകണ്ടേററം കഷ്ടമെന്നു പറഞ്ഞു
ടൻ ശപിച്ചുന്നവളെ ദേവദേവൻ തൽകാലയുക്തമായ് • നിഷ്ഠുരേ!
'നീ കോപമോടീ പുത്രനെ സന്ത്യജിക്കയാൽ ഇന്നുതൊട്ടനപത്യതയും നി
നക്കുണ്ടായിടും ധ്രുവം • നിൻറെയംശങ്ങളാം ദേവസ്ത്രീകളുമെത്രവൃന്ദ
ങ്ങളോടും അനപത്യകളായ് തന്നെ തീരും നിന്നോടു തുല്യമായ്'' • ഇത
ന്തരത്തിലദ്ദേവീനാവിന്നഗ്രത്തിൽ നിന്നുതാൻ വെളുത്തനിറമായു

സ്സിൽജഗത്തെല്ലാമസംശയം * നിത്യയാമവർസംസാരവൃക്ഷത്താലേ
തനാദി സമിത്രൂപാബുമിത്രൂപാഫലത്രൂപയുമാണവർ * മൈപെമാ
ഹാത്മ്യമെഴ,ന്ദ്രാക്ഷയുമേടിമയുള്ളവ്വ ശാന്തി,ലജ്ജാ,തുഷ്ടി,പു
ഷ്ടി,ഭ്രാന്തി,കാന്തിയുമാനവർ * അവർസാർവ്വശനെ വാഴ്ത്തീട്ടവൻമുൻ
പിലിരുന്നുതേ ആ സിംഹാസനമവർക്കേകിനാൻആധികേശവൻ *
ഇക്കാലങ്ങളെ സാവിത്രിയോടുകൂടിച്ചതുർമ്മുഖൻ ഉണ്ടായിപത്മനാ
ഭൻതൻനാഭിപത്മത്തിൽനിന്നുടൻ * കമണ്ഡലുധരൻശ്രീമാൻത
പസ്വിജ്ഞാനാധികൻ സ്തുതിച്ചാൻകൃഷ്ണനെനാലുമുഖത്താൽകാന്തി
മാനവൻ * ഉടൻവെളുത്തിട്ടുദേവീശതചന്ദ്രസമപ്രഭ അഗ്നിശുദ്ധാം
ബരധാരേതരാഭരണഭൂഷിത * കൃഷ്ണനാംപരമാത്മാവെസ്തുതിചെയ്തിട്ടു
മുൻപിലായ് ഇരുന്നാരംതൻനാഥനോടുംതന്റെസിംഹാസനേമുദാ *
ഉടനെകൃഷ്ണനാം ദേഹരൂപമായിബ് ഭവിച്ചതേ ഇടഭാഗംമഹാദേവൻവ
ലത്താശ്ശ്രീപികാപതി * ശുദ്ധസ്ഫടികസങ്കാശൻനൂറുകോടിരവി
പ്രഭൻ ത്രിശൂലപട്ടിശധരൻവ്യാഘ്രചർമ്മാടചാർത്തിയോൻ * തപ്ത
പൊൻനിറംകലർന്നുള്ളജടാഭാരധരൻപരൻ ഭസ്മോദ്ധൂളിതസ
ർവ്വാംഗൻസസ്മിതൻചന്ദ്രശേഖരൻ * ദിഗംബരൻനീലകണ്ഠൻസർപ്പാ
ഭരണഭൂഷിതൻ വലംകയ്യിൽസംസ്കരിച്ചരത്നമാലധരിച്ചവൻ * ബ്ര
ഹ്മജ്യോതിസ്സന്തതവുമഞ്ചുവക്ത്രംകൊണ്ടുംജപിപ്പവൻ സത്യസ്വരൂപനാംകൃ
ഷ്ണൻപരമാത്മാപരമേശ്വരൻ * കാരണൻകാരണങ്ങൾക്കും സർവ്വമംഗ
ലമംഗലൻ ജന്മമൃത്യുജരാവ്യാധിശോകഭീതിഹരൻപരൻ* സ്തുതിച്ചിട്ടു
കാലകാലൻതന്നെമൃത്യുഞ്ജയാഖ്യനായ് മുൻപിൽഹരൻതാൻസിംഹാ
സനത്തിങ്കലിരുന്നതേ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മഹാപുരാണം നവമസ്കന്ധം
പ്രകൃതിഖണ്ഡം
രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

മൂന്നാമദ്ധ്യായം!

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാവിന്റെവയസ്സൊടുങ്ങിയിട്ടണ്ടാമത്തേല കാലംസമ്പൂ
ർണ്ണമാനപ്പോൾശൂന്യമായിട്ടുപിന്നെതാ* ഉണ്ടായതിൽബാലനേകൻശത
കോടിരവിപ്രഭൻ പിതാക്കളുമാതൃക്കളുമായജലത്തിൽഗതിയെന്നി
യേ * സ്തന്യപാനവുമില്ലാതെവിശന്നാറാംകരഞ്ഞുടൻ ബ്രഹ്മാണ്ഡ

ങ്ങൾക്കീശ, നനാഥൻപോൽ തോല്പിച്ചിട്ടാക്കിനാൻ • സ്ഥൂലത്തിലും
സൂക്ഷ്മത്തിൽ, വിരാട്ടെന്നാണവൻ പേർ അണ്ഡാവിൽ വെച്ചുണ്ടല്ലോ
സ്ഥൂലസൂക്ഷ്മങ്ങളിൽ വെച്ചവൻ • കൃഷ്ണന്റെ ശക്തിയിൽ ഷോഡശാം
ശമാകുന്നിതാശിത്രു വിരാഡായാൻ മഹാവിഷ്ണുരായ പ്രകൃതിസംഭവൻ
• ഇവന്റെയാരോമകൂപത്തോറും വിശ്വങ്ങളെല്ലാമുണ്ടവ തൻ സം
ഖ്യയെ ചൊല്ലുവാൻ ശക്തരാകുന്നില്ലാരുമേ! • ഉണ്ണിക്കുളം പാംസുക്കളെ പാ
ണിവിശങ്ങളെണ്ണുവാൻ അതുപോലറിവാൻ മേലാ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവ
സംഖ്യയും • വിശ്വത്തിലെല്ലാമുണ്ടല്ലോ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവാദികൾ
പാതാളംതൊട്ട് 'ബ്രഹ്മാണ്ഡം' സത്യലോകംവരെയുള്ളതാം • അതിന്നു
വെളിയിൽ മീതെ വൈകുണ്ഠം മുനിസത്തമ! ഗോലോകമതിന്നു മീതെ വി
സ്താരം കോടിയോജന പത്തു • നിത്യം സത്യസ്വരൂപം ശ്രീകൃഷ്ണനെപ്പോലെ
താനത്രേ ദ്വീപുകളേഴും ഏഴുവീതമുണ്ടിപ്പൃഥിയിൽ • നാല്പത്തൊൻ
പതുപദ്വീപും ബഹുശൈലവനങ്ങളും മേലേയുണ്ടേഴുലോകങ്ങൾ ബ്ര
ഹ്മലോകംവരെയുള്ളതായ് • ഏഴുകീഴിലുമവ്വണ്ണം ബ്രഹ്മാണ്ഡമിതുതാനമു
നേ! ധരയ്ക്കു മേലിൽ ഭൂർലോകം ഭുവർലോകമനന്തരം • അതിന്നു മേൽ
സ്വർല്ലോകം ജനലോകമതിന്നു മേൽ തപോലോകമതിൽ പിന്നെ സ
ത്യലോകമതിന്നു മേൽ • ബ്രഹ്മലോകമതിൻ മീതെ മറ്റൊന്നില്ല നി
റഞ്ഞതു • അങ്ങുമിങ്ങും എല്ലാമോർത്താൽ കൃത്രിമമായതാകയും ഇ
വയെല്ലാം നാശകാലത്തിൽ നശിച്ചീടുന്നശേഷവും • ജലബുദ്ബുദങ്ങൾ പോ
ലെ നിത്യം വിശ്വങ്ങളെല്ലാമതാകയും ഗോലോകം വൈകുണ്ഠലോകം രണ്ടും നി
ത്യമകൃത്രിമം • രോമകൂപങ്ങൾതോറും ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളെയെണ്ണുവാൻ
ശ്രീകൃഷ്ണനും സാദ്ധ്യമാകില്ലന്യർ തൻ കഥയെന്തുരാകുമോ? • ബ്രഹ്മാണ്ഡം
തോറുമുണ്ടോരോ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവാദികൾ മുപ്പത്തുമുക്കോടിദേവന്മാരു
ണ്ടോരോന്നിലുമങ്ങനെ • ദിക്പാലന്മാരുമെല്ലാനക്ഷത്രങ്ങൾ ഗ്ര
ഹങ്ങളും ചരാചരങ്ങളെല്ലാം, കിന്നരന്മാർ, ജാതിനാലിലും • ഭുവി
ലാത്ത ബ്രഹ്മാണ്ഡത്തിൽ മേലിൽ നോക്കീട്ടുമൊട്ടുനാൾ ശൂന്യമല്ലോർത്താൽ
മറ്റൊന്നുംകാണാത്തതു നിമിത്തമായ് • ചിന്തചെയ്യുവാൻ വശമേറെറ
കണ്ടതുംകൊണ്ടു നാരദ! ധ്യാനിച്ചാൻ വാസനാ ജ്ഞാനംകൊണ്ട് ശ്രീകൃഷ്ണ
നെയവൻ • കണ്ടാനന്ദമെന്ന ബ്രഹ്മജ്യോതിസ്സാം നിത്യനെയുമാ ബാല
കന്റോടുനൽകൊണ്ടൽവർണ്ണനായ് പീതവസ്ത്രനായ് • മുരളീഹസ്ത
നായ് ഭക്തപ്രിയനായ് സുപ്രസന്നനായ് ചിരിച്ചാൻ തുഷ്ടനായ് ബാ
ലൻ കണ്ണനനകനീശനെ • വരംകൊടുത്താനവനായ് വരമൻകാല
യുക്തനായ് നീയെന്നെപ്പോൽ ജ്ഞാനവാനായ് ചൈതന്യങ്ങളുമെന്നി
യെ • ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങൾക്കൊക്കെ വാസസ്ഥാനമാം പ്രളയംവരെ ഏ

ല്ലാഴ്കവേണമെന്നായ് ഭഗവാൻ വിധിച്ചിതു് • രോഗംജരാമൃത്യുശോക പീഡാദികളൊന്നുമേ എന്നതല്ലിട്ടൊരുമാറിയിൽ ഘോരദുഃഖഭാരം • വേദാംഗപ്രവരൻ ശ്രീവ്യാസമുനി വട്ടം പറഞ്ഞതു പ്രണവാദിമ ന്ത്രങ്ങൾ കൃഷ്ണപഞ്ചാക്ഷരമായം • പഞ്ചാക്ഷരമായുള്ള തത്ത്വവി ദ്യയാകുന്ന മന്ത്രം നാം കിട്ടുകില്ലിങ്ങനായുള്ള വേദവാക്യം • ഞങ്ങ ളിന്നോടു ചൊല്ലുന്നോർ കേട്ടുകൊള്ളുക നാഥ! ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളിൽ ഒന്നവേദ്യം ചെയ്യുന്നവിൽ ചൊല്ലുന്നവർ • ദൈവജ്ഞന്മാരിൽ ഘോ ഡശാംശം ശ്രേഷ്ഠമിയന്ന താൻ നിത്യതൃപ്തൻ നിർഗ്ഗുണനാഥൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ പൂർണ്ണനാകയാൽ • ഒന്നവേദ്യനായവന്നില്ലപോലുമില്ല പ്രയോജനം അവന്നൊരിക്കലും നൈവേദ്യമർപ്പിച്ചീടുന്നവർ • ഉടനവർ ഭക്തന്മാർ ഇവരായ് ഉദ്ധരിക്കുന്നു ഗുണം ഉണ്ടായ്വരുന്നു എന്നതില്ലോ • വേദത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നവൻ ചൊല്ലിക്കൊണ്ടതാം കൃഷ്ണൻ തൻ വാക്കുകേട്ടുട നാരദായ് പറഞ്ഞു മാമുനി • ബാലകന്മാരോ ചൊ ല്ലിനാനപ്പോൾ സമ്മോദമോടെ!

ബാലകൻ പറഞ്ഞു

നിൻ പാദഭക്തിയെ പ്രാപിച്ചിട്ടിങ്ങനെ മറവും ഞങ്ങൾക്കൊ ഴിഞ്ഞീടാൻ ചിരപ്പൂണ്ടവരെങ്ങനെ • നിൻ ഭക്തിയുള്ളവൻ ലോക ത്തിൽ ജീവന്മുക്തൻ സംശയമില്ല. ഭക്തിയില്ലാത്തോരു മൂർഖൻ ശവം ജീവിക്കില്ലോ ദൂരം • ജപം യോഗം തപം പൂജ മിഥ്യയാകുന്നു ഫലം ശ്രദ്ധാ തപ ദാന പുണ്യങ്ങൾ തീർത്ഥസ്നാനങ്ങളെക്കൊണ്ടും • ശ്രീകൃ ഷ്ണഭക്തിയില്ലാത്ത മൂർഖൻ തൻ ജീവിതം വൃഥാ താനൊരാത്മാവിനാൽ ജീവിക്കുന്നില്ലയവൻ • ദേഹത്തിലാത്മാവെന്നാളുമന്നോ ളം ശക്തിമാനവൻ അതാത്മാവു പോകിൽ പോയിടും സ്വാതന്ത്ര്യം എന്നതൊക്കുമിക്കാലം • അതാത്മാവു നീ താൻ സർവാത്മാവാം പര ല്ലവൻ ബ്രഹ്മജ്യോതിസ്സ് സർവ്വജ്ഞൻ നിത്യൻ സ്വച്ഛന്ദമയൻ പ്രഭു • അ ന്നു ബാലകന്മാർ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞിട്ടു നിവൃത്തിനാൽ പറഞ്ഞു കൃഷ്ണനതിനീശ്വര മുത്തമമായ മഹാമന്ത്രം.

ശ്രീകൃഷ്ണൻ പറഞ്ഞു.

എന്നെപ്പോൽ നീ സ്വസ്ഥരായ് ബഹുകാലം വസിക്ക വിനാശി ക്കില്ല ബ്രഹ്മാക്കളനേകം പേർ നശിക്കിലും • വാസ്തവിനവിരോധായ് നീ ബ്ര ഹ്മാണ്ഡം തോറും ശരായ് നിൻ നാഭിപത്മത്തിൽനിന്നും ബ്രഹ്മസൃഷ്ടിക്ക യാനവിധി • ബ്രഹ്മാവിൻ നെറ്റിയിൽനിന്നു രുദ്രന്മാർ പതിനൊന്നു പേർ ശിവാംശമായിട്ടങ്ങിനെ ജഗത്തെല്ലാം ഹരിക്കുവാൻ • കാലാഗ്നി രുദ്രനവരിൽ മുഖ്യൻ സംഹാരകാരകൻ ഞാൻ അംശമാം വിഷ്ണുവെല്ലാം പാ ലിക്കും വിഷയമേ ശ്രീവായ് • എൻ വരത്താൽ ഭക്തനായി മേവിക്കും

വിഷ്ണുവെപ്പോഴും ധ്യാനംചെയ്യുന്നവൻ നിത്യസ്വരൂപകനായവൻ ബ്രഹ്മം • എന്നുവചനസ്സിദ്ധംവരാണ്ടിട്ടുണ്ടതാമിരിക്കട്ടെ വത്സ! ഞാനിപ്പോൾ ഞാൻപോയി ഞാനനായിട്ടിരുന്നവൻ • ഗോലോകത്തിൽ ചെന്നു ബ്രഹ്മാണ്ഡത്തോടൊത്തിരിപ്പാൻ സൃഷ്ടിപ്പാനായ് വിധിയോടുചേരിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്നു.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു.

മഹാവിരാട്ട്രൂപകൃപണങ്ങളിലൊരോ വിരാട്ടുകൾ പോകസൃഷ്ടിക്ക വർണ്ണാദിപത്മജാത താവുംജപിക്കവാൻ • ബ്രഹ്മാവിൻറെനാഭിതോറുംസംഭവിക്കാൻപോകുന്നു ശിവ! അംശമായ് തീർന്നു, വളരെക്കാലം ചെയ്ക തപസ്സുമം • എന്നുപറഞ്ഞു ജഗന്നാഥൻ വിരമിച്ചാൻ മുനിശ്രേഷ്ഠ! നമിച്ചിട്ടു ഭഗവാനെ ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങൾ ഗമിച്ചുതേ • മഹാവിരാട്ടു ബ്രഹ്മാണ്ഡം പരമായിട്ടിരിക്കമായ് ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളിലെല്ലാം ഒന്നൊന്നായി തോടൊവിച്ചുതേ • ശ്യാമൻയുവാപീതവസ്ത്രൻ ജലത്തിങ്കൽ ശയിപ്പവൻ പുഞ്ചിരികൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്നവൻ വിശ്വവ്യാപി ജനാർദ്ദനൻ • അവൻതൻനാഭിപത്മത്തിൽ വിധിയാം വിധിപത്മജൻ ലക്ഷംയുഗങ്ങളുള്ളതനാളത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചുമേ • അവനാപ്പത്മനാളാന്തം കണ്ടുകിട്ടായ്കയാൽ പത്മജൻ കുറിച്ചുറപ്പാം പിന്നെ മുട്ടിനിന്നപിതാ • സ്വസ്ഥാനത്തിൽവന്നു പിന്നെ ധ്യാനിച്ചാൻ കൃഷ്ണപങ്കജം! ബ്രഹ്മാണ്ഡഗോളതോയത്തിൽകിടന്നീട്ടെന്നതല്ലാതാം • വിരാട്ടാംവിഷ്ണുവിങ്കൽ ദിവ്യചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടവൻ എവൻതൻ രോമകൂപത്തിൽ ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളശേഷവും • ഗോലോകത്തിൽ ഗോപഗോപീയുതനാം കൃഷ്ണനെയുമേ • അവനെവാഴ്ത്തിവരവും വാങ്ങി സൃഷ്ടിക്കിനാൻ ബ്രഹ്മാവ് മാനസപുത്രർ സനകാദ്യർകളെ വിച്ചുതേ • ശിവൻതന്നംശമായുള്ളോരായ് രുദ്രന്മാർ പതിനൊന്നുപേർ വിരാട്ടിൻ വാമപാർശ്വത്തിൽനിന്നുണ്ടായ് പാലകൻ ഹരി • ചതുർഭുജൻ വിഷ്ണുവാവൻ ശ്വേതദ്വീപിലിരുവസിച്ചുതേ • വിരാട്ടിൻനാഭിപത്മത്തിൽ വിശേഷം സൃഷ്ടിച്ചുന്നാൻമുഖൻ പാതാളംഭൂ, സ്വർഗ്ഗം, മീതെയുള്ളതാം സപ്തലോകം • രോമകൂപത്തോരോന്നിലും പ്രത്യേകംവിശേഷത്തിന്നു വിശേഷം തോറുംവിരാട്ടുണ്ടു ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശരും • കൃഷ്ണസങ്കീർത്തനം ഞാനമീ വണ്ണം പറഞ്ഞതാൽ സുഖമോക്ഷങ്ങൾ ഭദ്രമന്ത്രങ്ങൾ കേൾക്കുന്നവർ അറിയും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒമ്പതാംസ്കന്ധം.

ദേവതാസൃഷ്ടി

മൂന്നാമധ്യായം.

നാലാമദ്ധ്യായം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

നിൻപ്രസാദംകൊണ്ടുകേട്ടേനെല്ലാംഞാനമൃതോപമം വേറെ വേറെപ്രകൃതികൾപൂജയിപ്പോൾകഥിക്കണം * ആരാരെപ്പൂജചെയ്തു മുട്ടതുഭുവിൽപ്രകാരമായ് എന്തെന്തുമന്ത്രസ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടാരെയാർജ്ജിച്ചതും * അവർതൻധ്യാനചരിതസ്തോത്രശക്തികളെങ്ങനെ എന്തുദേവികളാർക്കെവിവരങ്ങൾചൊല്ലുകൊകയും?.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

ഗണേശന്നമ്മയാംദുർഗ്ഗാ,രാധാ,ലക്ഷ്മി,സരസ്വതി സാവിത്രി,യീ പ്രകൃതികൾസൃഷ്ടികാലത്തിലഞ്ചുപേർ * പ്രസിദ്ധമാണിവർപൂജാവിധിനല്ലാപ്രഭാവവും സർവ്വമംഗലമേകിടുംചരിത്രമമൃതോപമം * ശ്രുതങ്ങൾതാൻപ്രകൃത്യംശങ്ങളാമോരോർചരിതങ്ങളും ശ്രദ്ധയായ് കേട്ടുകൊണ്ടാലുമെല്ലാംനിന്നോടുചൊല്ലിടാം * കാളിവസുന്ധരാ,ഗംഗാ,ഷഷ്ഠീ മംഗലചണ്ഡിക തുളസി,മനസാ,നിദ്രാ,സ്വധാസ്വാഹാ,സുദക്ഷിണാ ഇവർതൻചരിതംപുണ്യംസംക്ഷേപിച്ചുമധുരംതുലോം ജീവകർമ്മവിപാകംഞാനതുചൊല്ലാമെന്നാദരം * ദുർഗ്ഗാരാധാചരിത്രങ്ങളേറ്റംവിസ്താരമുള്ളവ സംക്ഷേപങ്ങൾകേൾക്കകാര്യമവപിന്നെപ്പറഞ്ഞിടാം * ആദ്യംസരസ്വതീപൂജകൃഷ്ണനാലതുനിർമ്മിത അവൾതൻകൃപയാൽമൂർഖൻതാനുംപണ്ഡിതനായിടും * രാധതന്റെമുഖത്തിൽനിന്നുണ്ടായസതിയൊരുവൾ കൃഷ്ണനെപ്പതിയാക്കീടാനിച്ഛിച്ചാൾമാരമാലൊടും * സർവ്വജ്ഞനെന്നുസർവ്വതോവിലെന്റയിച്ഛയറിഞ്ഞുടൻ പറഞ്ഞുഹിതമാംസത്യംപരിണാമസുഖപ്രദം.

ശ്രീകൃഷ്ണൻ പറഞ്ഞു.

വരിക്കകെന്നംശമാമീനാലുകയ്യുള്ളവിഷ്ണുവേ എൻതുല്യൻസുന്ദരൻസർവ്വഗുണമുള്ളയുവാവിവൻ * സ്ത്രീകൾതൻകാമമറിവോനതെല്ലാംസാദ്ധ്യമാക്കുവോൻ കോടിമന്മഥസൌന്ദര്യലീലാലംകൃതനീശ്വരൻ * നീയെന്നെപ്പതിയാക്കിക്കൊണ്ടിച്ഛിച്ചാലിങ്ങുവാഴുവാൻ ശുഭം ലഭിക്കില്ലീരാധനിന്നെക്കാൾബലമുള്ളവൾ * രാധയെക്കാളുശക്തൻഞാൻനിന്നെരക്ഷിച്ചുകൊള്ളുവാൻ അനീശ്വരൻനിന്നെഞാനംരക്ഷിച്ചീടുന്നതെങ്ങനെ? * സർവ്വശാസ്താവാകിലുംഞാൻജയിക്കില്ലിന്നുരാധയെ രൂപഗുണംകാന്തിയാലുമെന്നോടൊത്തവളാണവൾ * എൻപ്രാണാധാരയവൾതാൻപ്രാണനെയാർവെടിഞ്ഞിടും? പുത്രൻ പോലുംപ്രാണനെക്കാൾപ്രിയനല്ലാർക്കുമെങ്ങുമേ * നിനക്കുശുഭമുണ്ടാ

ന്നാലെവൈകുണ്ഠത്തിന്നുപോകനീ വിഷ്ണുവിൻപ്രീതിയാകിട്ടുചിരംമോദിച്ചു
വാഴ്ക * കാമംക്രോധംലോഭമോഹമദംഹിംസകളററവൾ ത്രിഗു
ണംകടന്നിയാച്ചംനിർമ്മനാട്ടസമയാരമെ * പ്രീതിയോടവളോടൊത്തുപാ
ർത്തുകാലംകഴിച്ചിടാം നിങ്ങളൊരുപോലെയുംഇച്ഛ്യാമയോർത്തിട്ടംഹരി*
പ്രിയമാണധംതാവുമൊന്നിന്നപൂജിക്കംഗൌരവത്തോടും വിദ്യാരംഭംമാ
ഘശുക്ലപഞ്ചമിക്കുകഴിച്ചിട്ടും * മനുക്കൾനരർദേവന്മാരുമോക്ഷകാമ
ൾക്കുമുനീന്ദ്രരും വസുക്കൾയോഗികൾനാഗഗന്ധർവ്വാരഗർസിദ്ധ
രും * കല്പംതോറുംഭയത്തോടുംപൂജിക്കുംദേവരത്തിനാൽ പതിനാറു
പചാരങ്ങൾകൊണ്ടെററംഭക്തിയുക്തരായ് * കണ്വശാഖോക്തവി
ധിപോൽധ്യാനംസ്തോത്രമിവററയാൽ പൂർണ്ണകുംഭത്തിലോപുസ്തകത്തി
ലോജിതചിത്തരായ് * കവചംഭൂർജ്ജപത്രത്തിൽഗന്ധംകൊണ്ടെഴുതി
ട്ടതെസുവർണ്ണക്കുഴലിൽധരിച്ചിട്ടുവലംകയ്യിൽകഴുത്തിലോ * വിദ്വാന്മാർപൂ
ജചെയ്യുമ്പോൾജപിക്കുംകവചംതവ എന്നോർത്തിക്കണ്ണനാസർവ്വപൂജ്യ
യെപൂജചെയ്തു * അപ്പൂജയെച്ചെയ്തുപിന്നെബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവാദി
കൾ അനന്തൻധർമ്മൻപിന്നെസനകാദിമുനീന്ദ്രരും * ദേവന്മാരുംമു
നികളുംനൃപന്മാരുംമനുഷ്യരും സരസ്വതിസർവ്വലോകപൂജ്യയായ്തീ
ർന്നാരെ!

നാരദൻപറഞ്ഞു.

പൂജാവിധാനം,കവചം,ധ്യാനം,പിന്നെനിരന്തരം പൂജയ്ക്കുവേ
ണ്ടുന്നൈവേദ്യംഗന്ധപുഷ്പാദികളേതുമെയും * വേദവിത്താംഭവാൻചൊ
ല്ലുകകേൾപ്പാൻകൌതുകംമമ വർദ്ധിക്കുന്നുസന്തോഷത്തിൽകണ്ണാലുത
ളിതല്ലയോ?

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു.

ജഗന്മാതാവാണിതൻറപൂജാവിധിയതൊക്കെയും കണ്വശാ
ഖോപദിഷ്ടിയെച്ചൊല്ലിടാംകേൾക്കനാരദ! * മാഘശുക്ലപഞ്ചമിയിൽ
വിദ്യാരംഭദിനത്തിലായ് സങ്കല്പംപൂർവ്വാഹ്നത്തിൽചെയ്തിട്ടുശുദ്ധമനസ്സോ
ടും * കഴിച്ചുനിത്യകർമ്മങ്ങൾചെയ്തുകൊണ്ടുഭക്തികലായ് വേദോക്തവിധി
യായിട്ടോതാന്ത്രികവിധിപോലെയോ * ഗണേശനെമുൻപുപൂജിച്ചു
ചിച്ചിട്ടുകവാണിയെ വിധിപോൽപൂർണ്ണകുംഭത്തിലാവാഹിച്ചിട്ടുദേവി
യെ * പതിനാറുപചാരങ്ങൾകൊണ്ടുപൂജിക്കഭക്തിയായ് വേദാഗമ
ങ്ങളിൽപൂജാനൈവേദ്യംപറയുന്നപോൽ * ചിലതെല്ലാമറിഞ്ഞതാ
ണംപറയാംകേട്ടുകൊള്ളുക പുത്തവെണ്ണതയിർപാൽനൻമലർകാരമ്പ
ളഭലഡ്ഡുകം * വെള്ളക്കരിമ്പിൻചെറുതേൻപഞ്ചസാരയും
മംഗലദ്രവ്യമെല്ലാംതാൻനൻവെണ്ണയെഴുമക്ഷതം * വെളുത്തമോദ

കാമവൈരിയെന്റെപൊടിയാതവൻ നെയ്യിലുപ്പം ചേർന്നവലോ-
കത്താംപോലുള്ള ഹവിസ്സതും • യവംഗോതമ്പിവയ്ക്കുള്ള മാവുംനെയ്യൊ-
ടുചേർന്നതായ് നല്ലമാവുകളെല്ലാംതാൻ വാഴപ്പഴംപോലെയായതും •
മന്നപ്പായസംനിർമ്മലമാംശുദ്ധോന്നമതുമങ്ങനെ നാളികേരംകരിക്കും
നൽകരിമ്പുമുമാർദ്രകം • പഴുത്തുവന്നുപാകമാനല്ലവന്നപ്പഴമായതും
കാലദേശോദ്ഭവംനല്ലവെളുത്തപഴമാകയും • വെളുത്തനറുംപുഷ്പ-
മെല്ലാംസുഗന്ധംശുക്ലചന്ദനം വെളുത്തവസ്ത്രവുംനല്ലോരഴകേറുന്നശംഖ-
വും • വെളുത്തമാലകൾഹാരങ്ങളുംനൽഭൂഷണങ്ങളും വേദത്തിൽ
ചൊല്ലിടുംധ്യാനംശ്രേഷ്ഠംകർണ്ണമനോഹരം • മോഹംപോക്കുന്നതായി-
ട്ടതുനീകേട്ടുകൊള്ളുക "സരസ്വതീംശുക്ലവർണ്ണാംസസ്മിതാംസുമനോഹ-
രാം • കോടിചന്ദ്രപ്രഭാനല്പപൂർണ്ണശ്രീയുക്തവിഗ്രഹാം അഗ്നിശുദ്ധാംബര-
ധരാംവീണാപുസ്തകധാരിണീം • സാരരത്നേന്ദ്രനിർമ്മാണഭൂഷാഭൂഷിതാം
ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുശിവൻതൊട്ടദേവന്മാരാൽസുപൂജിതാം • നമാമി
ഭക്ത്യാഭവാനീംവന്ദിച്ചീടുന്നതോൻ" ധ്യാനിച്ചുപവിത്രംമന്ത്രം
കൊണ്ടുനൽകീട്ടശേഷവും • കവചത്താൽസ്തുതിച്ചിട്ടസാഷ്ടാംഗം പ്രണ-
മിക്കണം വർഷന്തോറുമീക്കർമ്മമെല്ലാം ചെയ്തീടുകിവിധത്തിലായ് •വിദ്യാ-
ഭേദങ്ങളോടുവിപ്രീതിയെചെയ്യണം സർവ്വത്തിനുംമൂലമാണീവൈദി-
കാഷ്ടാക്ഷരംപരം • ആർക്കുകിട്ടിയവർക്കെല്ലാത്തിനുംമൂലമിതാകയാൽ
സരസ്വതീചതുർത്ഥ്യന്തംവഹ്നിജായാന്തമാമിതിൽ • ലക്ഷ്മീമായാബീജ-
യുക്തമീമന്ത്രംകല്പപാദപം കൃപയേറുംവിഷ്ണുപണ്ടുവാൽമീകിക്കിതു
നൽകിനാൻ • ഭാരതത്തിൽപുണ്യമേറുംഗംഗാതീരത്തിൽവച്ചുതാൻ
പുഷ്കരക്ഷേത്രംപർവ്വത്തിൽ ഭൃഗുക്കുന്നിതുചൊല്ലിനാൻ • ചന്ദ്രപർവ്വമതിൽ
വ്യാഴത്തിന്നായ്മാരീചനുമേനേ! മാർഗ്ഗവന്നേകിനാൻബ്രഹ്മാവുമാബദര-
ികാശ്രമേ • ആസ്തീകനുജരൽക്കാരുവോതീക്ഷീരാബ്ധിസന്നിധൗ വിഭ-
ണ്ഡകൻമേരുവിൽവച്ചൃഷ്യശൃംഗന്നമങ്ങനെ • ശിവൻഗൗതമനായീ-
ടുംകണാദന്നാതിനാൻമുദാ യാജ്ഞവല്ക്യനുമങ്ങുന്നുംകാത്യായനനു-
മാരവി • പാണിനിക്കുംഭരദ്വാജമുനിക്കുംസുതലത്തിലായ് ശാകടായന-
നുംനൽകീശേഷനന്നുബലിസന്നിധൗ • നാലുലക്ഷംജപിച്ചെന്നാൽന-
രനോക്കിതുസിദ്ധമാം മന്ത്രസിദ്ധിവരിച്ചീടിലവൻവാക്പതിയുമാം

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം
സരസ്വതീപൂജ
നാലാമദ്ധ്യായം

[illegible]ദ്ധ്യായം

ശ്രീ[illegible] പറഞ്ഞു

[illegible] കൊണ്ടു [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible]

[illegible] പറഞ്ഞു

[illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] വ്യാസൻ

പുരാണസൂത്രത്തെ വാത്മീകിയോട്ടുകേൾക്കവേ — മൌനത്തോടവൻ
വാണീദേവിയെത്തന്നെയോൎക്കയാൽ • മോഹമകന്നു മനസ്സിന്നു ദീപമാം
ജ്ഞാനമാൎന്നവൻ പുരാണസൂത്രസിദ്ധാന്തം ചെയ്യാൻ ദേവീപദത്തിനാ
ൽ • ആസൂത്രങ്ങൾ കേൾക്കയാൽ വ്യാസൻ കൃഷ്ണദ്വൈപായനൻ അദ്ദേ
വിയെ നൂറുവൎഷം ധ്യാനിച്ചാൻ പുഷ്കരത്തിലായ് • സല്ക്കവീന്ദ്രനായ്
തീൎന്നാൻ പിന്നവൻ കൈക്കൊണ്ടവൻ ശിവേ! വിഭാഗിച്ചാൻ വേദമെല്ലാം പു
രാണങ്ങൾ ചമച്ചതേ • തത്വജ്ഞാനം ശിവനോടായ് ചോദിച്ചാൻ പ
ണ്ടു വാസവൻ — വാണിയെച്ചിന്തചെയ്തോതിയവന്നായ് ജ്ഞാനമീശ
നും • ചോദിച്ചാൻ ശബ്ദശാസ്ത്രത്തെ ഗുരുവോടിന്ദ്രനേകദാ ആയിരം ദി
വ്യവൎഷങ്ങൾ നന്നായ്സ്സേവിച്ചു പുഷ്കരേ • വ്യാഴം നിൻ വരവും വാങ്ങീട്ടാ
യിരം ദിവ്യവത്സരം — അൎത്ഥത്തോടും ശബ്ദശാസ്ത്രമവന്നാലിപ്പറഞ്ഞു
തേ • പഠിച്ചതെല്ലാം ശിഷ്യന്മാൎ പഠിപ്പിച്ചു ഋഷീശ്വരർ? പ്രവൎത്തിക്ക
ന്നതിന്നായത്തിവളെല്ലാം സുരേശ്വരി! • നിന്നെപ്പൂജിച്ചുവാഴ്ത്തുന്നു സ
ൎമ്മൎത്ത്യർ മനുക്കളും — ദൈത്യേന്ദ്രന്മാർ മുനികളും ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശ
രും • ചതുൎമ്മുഖസഹസ്രാസ്യപഞ്ചവക്ത്രഷഡാസ്യരാം ആനിന്നെവാഴ്ത്തു
വാൻ ഞാനാശക്തനാകുമോ പിന്നാൻ • എന്നോതിട്ടായ്യാജ്ഞവല്ക്യൻ
ഭക്തികൊണ്ടു കനിഞ്ഞവൻ നിരാഹാരൻ നമിച്ചിട്ടു കരഞ്ഞാനധികം മു
നേ! • ദേവി പ്രത്യക്ഷയായിട്ടായവനോട്ടുകവീന്ദ്രനായ് — തീരെന്നിയെ
ന്നരുളിട്ടു വൈകുണ്ഠത്തിൽ ഗമിച്ചതേ • ഇതു യാജ്ഞവല്ക്യകൃതമാം വാ
ണീസ്തോത്രം പഠിപ്പവൻ — കവീന്ദ്രനായ് വാഗ്മിയായിത്തീൎന്നിടും ഗീഷ്പതി
യെന്നപോൽ • ദുൎബ്ബുദ്ധിയാം മാനുഷനൊരുവൎഷം പഠിക്കുകിൽ ബു
ദ്ധിമാനായ് വിദ്വാനാം കവിശ്രേഷ്ഠനാം ധ്രുവം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാം സ്കന്ധം

സരസ്വതീസ്തോത്രം

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം

ആറാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

സരസ്വതീ വൈകുണ്ഠത്തിൽ വാണു നാരായണാന്തികേ — ഗംഗാ
ശാപം കൊണ്ടു വല്ലു നദിയായ് തീൎന്നവളതേ • പുണ്യദാ പുണ്യരൂപാ
നല്പുണ്യതീൎത്ഥസ്വരൂപിണീ — പുണ്യവാന്മാർ സേവ ചെയ്തു വസിക്കു
ന്നാശ്രമത്തിലായ് • തപിപ്പോൎക്കു തപോരൂപാ തപസ്സിൻ ഫലമേക

വാൾ പാപമാംവിറകിന്നെല്ലാംകത്തിക്കാളുന്നതീയവൾ • സരസ്വ-
തീജലത്തിങ്കൽജ്ഞാനത്തോടുമരിപ്പവർ വൈകുണ്ഠേവിഷ്ണുസഭയിൽ
ചിരകാലംവസിച്ചീടും • പാപംചെയ്യുന്നതിൽചെന്നുകളിയായിക-
ളിക്കിലും പാപങ്ങളെല്ലാംപോയ് വിഷ്ണുലോകത്തിൽവാണീടുംചിരം •
ചാതുർമ്മാസ്യംപൌർണ്ണമിയക്ഷയയാംനവമീതിഥി വ്യതീപാതംഗ്രഹ-
ണമിത്യാദിപുണ്യദിനങ്ങളിൽ • ശ്രദ്ധയില്ലാതെവിത്തത്തിന്നായിസ്നാ-
നംകഴിക്കിലും വിഷ്ണുസാരൂപ്യമാർന്നീട്ടുവൈകുണ്ഠത്തിൽവസിച്ചിടും • വാ-
ണീമന്ത്രംമാസമൊന്നതീർത്ഥത്തിങ്കൽജപിക്കുകിൽ മൂർഖനെന്നാലുംക-
വിശ്രേഷ്ഠനാകുംസംശയമില്ലതിൽ • സരസ്വതീജലേനിത്യസ്നാനം
ചെയ്കിൽവിധിപ്പടി പിന്നീടവൻഗർഭപാത്രംപ്രവേശിക്കില്ലനിശ്ച-
യം • ഏവംപറഞ്ഞതല്പംഞാൻവാണീതൻഗുണകീർത്തനം സുഖദം
കാമദംസാരമിനിക്കേൾക്കേണ്ടതെന്തുവാൻ?

സൂതൻപറഞ്ഞു

നാരായണൻറവചനംകേട്ടുനാരദമാമുനി ചോദിച്ചുപിന്നെയും
തൻറസന്ദേഹമിങ്ങനെ!

ശ്രീനാരദൻപറഞ്ഞു

ഗംഗയാൽകലഹംമൂലംശപിക്കപ്പെട്ടുഭൂമിയിൽ എവ്വണ്ണമംശ-
മായ് പുണ്യനദിയായസ്സരസ്വതി? • സാരങ്ങളാംകഥകളെകേൾപ്പാ-
നേറുന്നകൌതുകം കഥാമൃതത്തൃപ്തിയില്ലശ്രേയസ്സിൽതൃപ്തിയാകതാൻ
സതാപസപ്പിണീഗംഗാപുണ്യശ്ലോകപൂർവ്വകാർവ്വാരം പൂജ്യയാംവാണി-
യെതെന്തുമൂലംശപിച്ചുവൾ • തസമരണാന്തികഥകളുള്ളതത്ത്വം
ശ്രവിക്കവാൻ പുരാണത്തിൽഉള്ളമാണതനിക്കമോഹമുണ്ണം.

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു

കേൾക്കനാരദ!ചൊല്ലീടാമിച്ചരിത്രംപുരാതനം പാപമെല്ലാംന-
ശിച്ചീടുമിങ്ങുകേൾക്കുന്നമാത്രയിൽ • ലക്ഷ്മീസരസ്വതീഗംഗാഹരിക്കീ
മൂന്നുഭാര്യമാർ സ്നേഹത്താൽതുല്യകൾവാണുസന്തതംവിഷ്ണുസന്നിധൌ
ഒരിക്കൽഗംഗയാവിഷ്ണുവിൻമുഖംനോക്കിമറ്റവും കാമത്തോടുംകടാ-
ക്ഷിച്ചുചിരിച്ചാൾമന്ദസ്മിതം • ഉടനെഗംഗയെനോക്കിച്ചിരിച്ചു വിഷ്ണു-
വുംമെല്ലെ കണ്ടതാലക്ഷ്മീസഹിച്ചില്ലസരസ്വതീ • സഖീരൂപി-
ണിയാംലക്ഷ്മിനപ്രധാനപ്പെട്ടതിയും ശാന്തയാകാതെയത്യന്തംക്രുദ്ധ-
യായ്തീർന്നുവാണിയും • ചുവന്നുമുഖവുംകണ്ണുംതുടിച്ചുചുണ്ടുമേറ്റവും
വിറച്ചു കോപവേഗത്താലുരച്ചുപതിയോടുടൻ.

സരസ്വതീപറഞ്ഞു

ധർമ്മിഷ്ഠനാംനല്ലഭർത്താവിന്നുപത്നികളിൽസമാ സമബുദ്ധിഭവി

ച്ചീടുംവണ്ണമുരച്ചുതാൻ • ഗംഗയിൽസ്നേഹമധികംവെച്ചങ്ങനെ
റിഞ്ഞുതാൻ ഒട്ടുമേപാൽതാൻലക്ഷ്മിയില്ലാതെല്ലുമില്ലുരൾനിശ്ചയം
ഗംഗാംഗകണ്ടുകളുമഞ്ഞിൽസ്നേഹമുള്ളവർതാൻതുടങ്ങാം സഹിച്ചതു
കൊണ്ടാവിപരീതമതിയുമെന്ന • ഭാഗ്യമില്ലാത്തതാൻകീവിളിച്ചി
ന്നിട്ടുണ്ടു പാൻഫലം? ഞാനവിനിന്ദ്യമില്ലാതെതാംക്ഷീണിക്കുന്നതുനിന്നു
ലം • സത്യസ്വരൂപനായ്നിന്നെയുള്ളാക്കിടുന്നനീക്ഷികം നിൻസ്വ
ഭാവംയഥേക്കാത്തതാൻവലംകേകംക്കാതപാദർ • മനനിശ്ചയത്തുടയ
സ്തുതിമീവാക്യങ്ങൾകേൾക്കകൊണ്ടുമദ ആശാവിച്ചിട്ടുടനാൻഗമിച്ചു
വേഗത്തിൽ • ശമമന്യേകോപമോടുംഗംഗയോടുപറഞ്ഞുതാ സ
സ്വതിയുമീവാക്യംകേട്ടുരണ്ടുകാരമായ് • കാമമേറുന്നനില്ലു
ണ്ടേ!കാട്ടുന്നാമെന്തു സർപ്പവീ? ഞെരിയിരുന്നവോർത്തുസ്നേഹമതൃണ
മുള്ളതായ് • വിസ്മൃതിമേൽപ്പിൽ പച്ചിനനിർമാനംതെൻകളത്തി
ടം നിൻകാന്തനെന്നുചെയ്തിടുമതാമതി, തവൻപ്രിയ • ഏതാനാ
തിങ്ങഗതൻകേൾക്കചിട്ടുപനായ് തുടങ്ങനാം ഉടനെനാട്ടിൻതെ
ലതട്ടിനാളുവരുമ • ശപിച്ചാൻമയവാനീമഹാബലവതീസതീ
നമിതായുംവൃക്ഷമായുംനികന്നീയസംശയം • വിപരീതാകാരങ്ങളും
തെല്ലുതള്ളാൻശക്തിയെന്നിയെ വൃക്ഷത്തോയിലെല്ലാപ്പഴിയും നം
സഭയിങ്കൽനീ • ശാപംകേട്ടുശേഷിക്കാതെകോപിക്കാതമുമായമ വാ
ണിയെയുംപിടിച്ചുകൊണ്ടവൾലോകമുനിന്നത • കോപമുൾപൂണ്ടുശപി
ച്ചാനാവാണിയെയങ്ങുഗംഗയും മഹാസുന്ദരിയായവ്ളെഭദ്രമോടിതു
ചൊല്ലിനാൾ.

ശ്രീഗംഗ പറഞ്ഞു

ഇത്ര ക്രൂരയായിട്ടെന്തിനിവളെന്നോടു ചെയ്തിടും? നാരിയുള്ളാൾ
ബുദ്ധിയില്ലാമഹാപാപശാലിയാണിവൾ • വാഗാധാരാസതതവുംകലഹ
പ്രിയയായവൾ ബലമോടിട്ടു ദുഷ്ടയായുള്ളവൾക്കുമിട്ടുതാപാൽ
വാദംചെയ്തുമട്ടമെന്നോടുകൂടിട്ടേറുമിയായവൾ സ്വബലംമൽബല
വുമിന്നിപ്പിക്കുന്നറിവാനിവൾ ഞങ്ങളിൽബലമാർക്കാണെന്നറിയട്ടെയ
ശേഷം • ശപിച്ചാളിളകൊണ്ടുഗംഗവാണിയെയിങ്ങനെ നിമ്ന
ഗ്ഗ്രപിച്ചുവെള്ളംനദിയായിബ്ഭവിച്ചിടും • പാപികൾവാണിടുംഭൂ
വിൽഗമിച്ചീടട്ടെയാതു ഗ്രഹിക്കട്ടെപാപികൾതൻപാപങ്ങൾകലി
യിൽധ്രുവം • ഇതുകേട്ടാവാണി ഗംഗാദേവിയെയുംശപിച്ചുതേ നീയു
മങ്ങുവിൽപോയ്പാപംസ്വീകരിച്ചീടുമെന്നതായ് • ഇവമന്തരത്തി
ലക്ഷ്മിയിലെങ്കിനാൻഭഗവാൻഹരി നാലുബാഹുക്കളോടൊത്തനാലു
പാർഷദരോടുമായ് • കയ്യിൽഗ്രഹിച്ചുവക്ഷസ്സിലാക്കിനാൻ വാണിയെ

യവൻ അവർതൻധർമ്മം ശോഭ പരാക്രമംകൈക്കൊണ്ടവരായ് • ഭൂമി
ച്ചിരുന്നവരൊടൊക്കെ സമയമാകുന്ന കാലത്തിൽ പുരാതനന്മാരെല്ലാമ
സ്സുകൾ പറയുന്നു.

ശ്രീശുകൻ പറഞ്ഞു

ധർമ്മപാദത്തിനു ക്ഷയം കലികാലത്തിൽ! അതെന്തിനെ
ത്രേ ശ്രുതിയിൽ നന്നായ് പുത്രിയാകുക • നിർഭാഗ്യത്താൽ വൃക്ഷമായുള
വിത്തൊന്ന് ഓർക്ക ഏതാംശമസ്യ "ശംഖചൂഡൻ" തൻമാതൃയാ
യിനി • മക്കൾപിന്നെയൻപത്നിയായിത്തന്നെ വിച്ചിടാം "തു
ളസി" എന്നപേരോട് കാനനത്തിൽ വിശ്രുതയായ് • കലയാൽനരിയാ
യുണ്ടായ ഒരു സ്ത്രീ! വരണീയപത്നിയായ് ശ്രുവിൽ "പത്മാ
വതി" യിനി • ഗംഗാദികൾ തൻപാപമെല്ലാം
നീക്കുവാൻ ശ്രുതയായി • ഭഗീരഥ
ന്റെ പേരെഴുന്ന "ഭാഗീരഥി" നാമമൊടുംവിളങ്ങും
ശ്രുതയായി • എന്നംശമാം സമുദ്രത്തിൻമാതൃയായിട്ടമർന്നു മല്ലി
കാംശംതന്നെ പിൻപത്നിയായി ജനിച്ചിട്ടു • ഭാരതത്തിൽ പോകവാ
നിനി ഗംഗാ പറഞ്ഞാൽ സരസ്വതീകലയത്തിന്റെ ഫലമെന്നാ
യ് ചൊല്ക • പൂർണ്ണാംശമായ് വിരിഞ്ചിൻമാതൃയായും വിളങ്ങി ശി
വനെ ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു താൻ • ശാന്തയാം സ്വാ
ത്മ പ്രസന്നമാകുന്ന മനോപതിവ്രതാനല്ലധർമ്മത്തെയാചരി
പ്പവൾ • ഇപ്പോഴങ്ങോൻധർമ്മിഷ്ഠകളായിത്തീരുക സുശീലകൾ
ശാന്തകളുംനല്ലനാരികളൊക്കെയും • മൂന്നുലോകർക്ക് ത്രയർബന്ധു
ക്കൾ, നിന്ദ്യമാം വേദത്തിനവിരോധം താൻ ശ്രുതയാകില്ല
വർ • ഇവർതന്റെ ശാസ്ത്രീയ പൂർവ്വമാൻ പാപനാശകം പൂമാൻ
അവർജന്മംനിത്യം താനന്ദം ശ്രുതം സമം എവൻതാഴ്ന്ന യോനിക
ൾക്കാവിൻമേൽ വൃത്തം • അവൻകാട്ടിൽ പോകണം ഗൃഹ
ത്തിൽനിന്നുകാട്ടുതാൻ കാട്ടിൽഫലങ്ങൾകിട്ടിടും ജലവും സ്ഥലവും ഉ
ണ്ടാം • അവനവഗ്രഹത്തിങ്കലുള്ളപോൽകിട്ടിടാത്തവം ശ്രേഷ്ഠമതിയിൽ
വാഴുന്നവർക്ക് സന്നിധിയുംസുഖം • പുരാണങ്ങളിലും കണ്ടുള്ളനാരിക
ൾസന്നിധി ദേവഗേഹം വിഷ്ണുപാലയത്തും സഹ്യവനാന്തേ: ശ്രേഷ്ഠനാരി
മുഖജാലങ്ങൾ മക്കൾക്കു സഹ്യമാം സ്ത്രീജനങ്ങൾമണ്ഡലം ഗ്രാമ
യില്ലതാൻ • സർവ്വധർമ്മം ചെയ്കിലതിനും ഫലമുണ്ടായിടാത്തവം ഇഹവും
പരവും വിട്ടു നരകം പൂകുമാറവൻ • സത്കീർത്തിയില്ലവനജീവിക്കലും മ
രണമൊക്കെ ശ്രുതിയാകില്ലെന്നിപ്പുറം ശാസ്ത്രിൽ ബ്രഹ്മസംഹിതാ
കൾ • സ്വധർമ്മക പതിവ്രതാംബ്രഹ്മപതിവ്രതമൊട്ടുമേ • ശംഖേ

പോകശിവസ്ഥാനേവാണീ!നീബ്രഹ്മസന്നിധൌ എൻഗേഹത്തിൽ വസിക്കട്ടെസുശീലാലക്ഷ്മിയാമിവൾ•സതീസുശീലാസുഭഗോത്തമയാകു ങ്ങളവനെതാൻ ഭുവിലുംവിഷ്ണുലോകേ സൌഖ്യംധർമ്മമോക്ഷങ്ങളെല്ലാറ്റെയും • സതിയാംഭാര്യയുള്ളോൻതാൻമുക്തനാംസുഖിയുംസദാ അസതീപതിദുഃഖിപ്പാനുള്ളവൻമൃതസന്നിഭൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നവമം സ്കന്ധം

ശാപവൃത്താന്തം

ആറാമദ്ധ്യായം.

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

ഇത്ഥമോതീട്ടുജഗന്നാഥൻവിരമിച്ചാൻമുനിശാർദൂല! ആലിംഗനംചെയ്തുരസ്യാന്യം,കരഞ്ഞാർദേവിമാർമൂവരും • ഹരിയെന്നാകിലെല്ലാരുംമുറയിട്ടങ്ങനെചൊല്ലിനാർ വിറച്ചുകണ്ണീരോടുംഭയദുഃഖങ്ങളോടുമേ.

സരസ്വതി പറഞ്ഞു.

ശാപമോക്ഷംതരുനാഥ!കഷ്ടമാജന്മമീയഴൽ നൽകാന്തനാൽത്യക്തകളാംസ്ത്രീകൾജീവിപ്പതെന്തിനായ്? • യോഗത്താൽഭുവിലെൻദേഹംത്യജിക്കുംഞാനസംശയം അതിശ്രേഷ്ഠൻനിശ്ചയമായ് പാലിപ്പാൻയോഗ്യനാണെന്നീ.

ഗംഗ പറഞ്ഞു.

എന്തുകുറ്റത്തിനാൽനിന്നാൽത്യക്തയായ് ഞാൻജഗൽപ്രഭോ!? ദേഹംത്യജിക്കുന്നിർദ്ദോഷാവധംചെയ്കയാൽകനിവിലമോ! • നിർദ്ദോഷിയാംനാരിയെയാർഭൂമിയിൽസംത്യജിച്ചീടും സർവേശനാകിലുംഘോരനാരകംപൂകുമായവൻ.

ലക്ഷ്മി പറഞ്ഞു.

സത്വസ്വരൂപൻനീനാഥ!കോപമെങ്ങനെവന്നതേ? പ്രസാദിച്ചീടുകിവരിൽശ്രേഷ്ഠന്മാരാംക്ഷമ • വാണീശാപേനഞാൻഭുവിൽകലയോടുംഭവിച്ചിടാം അങ്ങെത്രനാൾവാഴണംനിൻപാദമെന്നലഭിച്ചീടും? • പാപങ്ങളെന്നിലാക്കീടുംസ്നാനംകൊണ്ടിട്ടുപാപികൾ അതെല്ലാംപോയെന്നുപ്രാപിച്ചീടുംഞാൻനിൻപദത്തിനെ കലയാഞാൻതുളസിയായ് ധർമ്മധ്വജനപുത്രിയായ് • തീർന്നിട്ടെന്നാണെനിൻപാദംപ്രാപിക്കുന്നതുമാധവ!? വൃക്ഷമായ് തീർന്നിടാംഭുവിൽനിന്നായി

ഷ്ഠയാളാമേവത • നീയെന്നെക്കരകേറ്റീട്ടുമെല്ലെ പെരുപ്പിച്ചുപാതിയേ!? വാണീശാപത്തിനാൽഗംഗമാരതത്തിൽ ഭവിക്കകിൽ • ശാപവും പാപവുംതീർന്നു നിന്നെപ്രാപിപ്പതെന്നുവാൻ? ഗംഗാശാപംകൊണ്ടു ഭൂവിൽ ഭവിക്കിൽവാണിദേവിയും • ശാപംതീർന്നു നീയാൻനിന്റെപാദത്തെയാശ്രയിപ്പതും? വാണിയസ്സത്യലോകത്തും ശിവലോകത്തു ഗംഗയും • പോകൻകല്പിച്ചതിപ്പോൾനീയില്ലാതാകിലെന്നാവിഭോ! ഇതോതിവിഷ്ണുവിൻപാദംപിടിച്ചു വന്ദിച്ചുടൻ • തൻകേശങ്ങളെക്കൊണ്ടുമറച്ചിട്ടതിലെറാകരഞ്ഞുടൻ മാറിൽധരിച്ചാളെയവളോടോതിനാൻഹരി • മന്ദഹാസത്തോടുംകൂടിഭക്താനുഗ്രഹകാരകൻ.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു.

നീപറഞ്ഞതുപോലെ ചെയ്യാമെൻവാക്കനുസരിച്ചുടൻ ശരിയാകംബന്ധുവാക്കുംകേൾക്കനീകമലേക്ഷണേ • അംശമായ് വാണി പോകട്ടെനദിയായിട്ടുഭൂമിയിൽ അർദ്ധാംശമായ് ബ്രഹ്മഗേഹേസപത്നം വാഴട്ടെയെൻഗൃഹേ • ഭഗീരഥൻനയിച്ചീടുംഗംഗയോരാംശത്താലായ്, ത്രൈലോക്യശുദ്ധമാക്കീടാൻ,സ്വാംശംവാഴട്ടെയെൻഗൃഹേ • ഏകാംശത്തോടുവാഴട്ടെയവൾശിവശിരസ്സിലും സ്വാംശമെശുദ്ധയെന്നാലുമതുകൊണ്ടുവിശുദ്ധയാം • കലാംശാംശത്തോടുഭൂവിൽപോകനീയുംസുലോചനേ! പത്മാവതീസരിത്തായുംതുളസീവൃക്ഷമായുമേ • കലിയബ്ദായിരംവർഷംചെല്ലുമ്പോൾശാപമൊഴിയും നിങ്ങൾക്കുമാമെൻഗൃഹത്തിൽവന്നുചേരുവിനപ്പോഴേക്കുംപത്തന്നാളുസമ്പത്തിൻമൂലമാം ദേഹികൾക്കൊക്കെയും ഇസ്സംസാരത്തിലാക്കാപത്തെന്യേസമ്പത്തുപത്മജേ! • എൻഭക്തർതൻസ്നാനപാനസ്പർശനാദികൾമൂലമായ് നദീരൂപകളാംനിങ്ങൾക്കുള്ള പാപങ്ങളറുംപോം ഭൂമിയിൽപുണ്യതീർത്ഥങ്ങളുമതെല്ലാമുണ്ടാകയും എൻഭക്തർതൻസ്നാനപാനങ്ങളാൽശുദ്ധങ്ങൾനിശ്ചയം • എൻമന്ത്രോപാസകർക്കെത്ര്യാവിക്രമിക്കുന്നരോരോ ഭൂമിയേശുദ്ധയാക്കിട്ടുകരകേറുവതിന്നുതാൻ • ഭക്തന്മാർ വാണപാദങ്ങൾകഴുകീട്ടുന്നിടങ്ങൾതാൻ ശുദ്ധങ്ങളാംപുണ്യതീർത്ഥങ്ങളായിട്ടുഭവിപ്പവ • സ്ത്രീവിപ്രഗോഹത്തിലെചസ്തോർകൃതഘ്നർഗുരുതല്പഗർ ഇവരുംശുദ്ധരാമെന്റെ ഭക്തർതൻദർശനത്തിനാൽ • ഏകാദശീവ്രതംനിത്യകർമ്മവുംവിട്ടനാസ്തികൻ നരഘ്നൻ ശുദ്ധനാമെൻഭക്തർതൻദർശനത്തിനാൽ • മഷി,ധാന്യം, ക്ഷേത്രമിവയാൽജീവിപ്പോർഗ്രാമയാചകർ വൃഷവാഹനമെൻഭക്തദർശനാൽശുദ്ധരായിടും • വിശ്വാസഘാതിമിത്രഘ്നൻകള്ളസ്സാക്ഷികഥിപ്പവൻ നിധിഹാരിയുമെൻഭക്തദർശനാൽ ശുദ്ധനാം • ഉഗ്രവാക്ദൂഷകൻ,ജാര്യനസതീപതിയായവൻ മസീപുത്രനുമെൻഭക്തദ

ശ്നാമകാം ഗുണമാനാം • പുരോഹിതൻതന്റെ തൃഷ്ണ ഗുരുപാഠകനായ
വൻ ഭക്ഷിതനമെന്നതുതരത്താൽ വിഗ്രഹം • അമ്മ,നാ
ന്മ,മകൻ,പുത്രി,തനുജൻ,ഗുരുവിൻകളം മാതൃപിതാക്കൾ,ഭഗിനിക
ളുകാണാതബാന്ധവർ • ഇവരെക്കണ്ടു ത്യാജിതമഹാപാപികളും
ഗുരോ! എൻകീർത്തനശ്രവണാൽ ശുദ്ധരായിബ്ഭവിച്ചിടും • അന്ന
യാൽ വെട്ടിവാണോൻ ഭക്തനോനെ സ്വർണ്ണം ഗുരുനാമജിത
ജനംഗുരുഭേദം മത്ഭക്തനാൽ • വൈഷ്ണവം വിപ്രവധനവും മദിരപ്പാ
നവും,ലോഭവും ഗുരുതരം,തൻപുത്രിയെയും പരിഗ്രഹിച്ചവരെന്തോ •
മഹാപാപികളും ശുദ്രർതൻശവം ചുട്ടവരേ എൻകീർത്തനമാകുന്നു
വെന്നാൽ ശുദ്ധന്മാരായ് ഭവിച്ചിടും.

ശ്രീമഹാലക്ഷ്മി പറഞ്ഞു

നിൻകീർത്തനശ്രവണമാകുന്ന പാതകനിർമ്മിതവത്സ! ഹരിതൻ
കീർത്തിയില്ലാത്തവരെങ്ങനെ പാപികളായവർ • ആത്മപ്രശംസകർ,ധൂർത്തർ,
ശഠന്മാർ,സ്വധർമ്മനിന്ദകർ • എവർതൻ ദർശനം കൊണ്ടിട്ടുനരാധമർക്കു
ഭേദം എവർസ്നാനാദികൾകൊണ്ടു തീർത്ഥങ്ങൾ ശുദ്ധമാക്കുവോർ • പാ
ദരേണുധൂളികൊണ്ടവർ ശുദ്ധയാക്കിടും എവരെക്കൊണ്ടു തിന്നാ
ശിക്കുന്നവർ മാത്രത്തിലായ്; • വലുതാം ഭാഗ്യമാണാക്കിംവിഷ്ണുഭക്ത
സമാഗമം ദേവൻമാരുംകൂടി ഇല്ലയവും തീർത്ഥമല്ലതാൻ • പിതാവവർ
ശുദ്ധിയാകുമുടനേ വിഷ്ണുഭക്തന്മാ.

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

മഹാലക്ഷ്മിവാക്കുകേട്ടു ചിരിച്ചുകൊണ്ടു മാധവൻ രഹസ്യമായു
ള്ള തത്വമുരചെയ്യാൻ തുടങ്ങിനാൻ-

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു

ഭക്തർതൻ ലക്ഷണം ഗ്രന്ഥം വേദാദികളിലൊക്കയും പാപമില്ലാ
സുഖം ഭക്തിമുക്തി പുണ്യവർമ്മം • സാരരഹസ്യംഖലരോടുരയ്ക്കാൻ
വഹിയാതെന്തു നിന്നുടെ എൻ പ്രാണതുല്യ ചൊല്ലാം നിന്നോടു കേൾക്ക
ക • ഇതിൽനിന്നെതാവൻ വിഷ്ണുമന്ത്രം ലഭിച്ചവൻ അവനേ
ക്ഷേത്രവ്രതം ശുദ്ധനെന്നോതും വേദമമാകയും • പൂർവ്വികന്മാർ തൃപ്ത
രായവൻജന്മനിമിത്തമായ് മുക്തരാം സപ്തജന്മകങ്ങളിലെതിലിരിക്കി
ലും • ഏതൊരുമാർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു മേളുജന്തുപങ്കൽജനിക്കിലും ശുദ്ധനായ് മു
ക്തനായ് വിഷ്ണുലോകംപ്രാപിക്കുമായവൻ • മത്ഭക്തനെൻ ഗുണം
കേൾക്കുന്നോൻ മുക്തനാമില്ല സംശയം മൽകഥാനന്ദനാമെന്നും മത് ഗുണാ
ധീനവൃത്തിയായ് • മത് ഗുണശ്രവണംകൊണ്ടുരോമാഞ്ചനന്ദയുക്ത
നായ് കണ്ണീരോടിടംതാണുവിറച്ചു ഗുരുതനൊന്നു മറന്നുപോയ് • സാലോ

ക്ഷ്യാദികളും മറ്റതിനെപ്പോലും പാപമിക്കയല്ലതാൻ വാണിമായയൻസേവ
യിൽമാത്രം, ബ്രഹ്മതപമമരതപവും • മന്ത്രപം ശുദ്ധിമായവേദതപംസപ
ൎസ്സവങ്ങളും മനഃകൃതനാമയാൻ സ്വപ്നത്തിൽപോലും വാണിമായെക്കയി
ല്ലക്കേകം • പരിക്ഷംമാത്രത്തിങ്കൽ വർജ്ജ്യസൂത്രസ്സ്യം മൽഗുണം കേട്ടു
നൽപാട്ടുംപാടിട്ടാനന്ദയുക്തരായ് ശ്രുത്യായകിട്ടവർ ഞാൻ വാഴ്ത്തി
ത്തങ്ങളിൽവരും • ഇത്ഥംചൊല്ലിനേൻ പത്മ! യുക്തരായാൽ ദേവ
ഷ്ഠകോടികന്നി നിന്നവണ്ണം പോലവാതം പെയ്യുന്നവസ്വിച്ചു വിഷ്ണുവാസരം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം

[illegible]

ഏഴാമദ്ധ്യായം

എട്ടാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

വാണിമാതവൃന്ദത്തിൽ പുണ്യക്ഷേത്രത്തിലംശമായ് • ഗംഗാ
ശാപംകൊണ്ടുപോയി, വൈകുണ്ഠവാണപുണ്യയായ് • ഭാരതിയാ
യ് "ഭാരതി"യായ് ബ്രഹ്മാവിൻ പ്രിയ ബ്രഹ്മിയായ് വാണ്യായാൽ 'വാ
ണി'യെന്നും ചൊന്നാമങ്ങൾ പ്രസിദ്ധമായ് • സരസ്സ് വാപി സ്രോതസ്സു
കളിലുള്ളതിവാസ്തവാൽ "സരസ്വാൻ" തൻ ശക്തിനാമം 'സരസ്വതി'
യിതെന്നാകേ • സരസ്വതി നദിരൂപത്തിൽ പ്രയാണമായവൾ പാപ
ങ്ങളെഹനിപ്പിക്കാൻ കാളിന്ദിപോലെയുള്ളവൾ • പിന്നെ ഭഗീരഥ
ൻ ഭൂവിൽ ഗംഗയെക്കൊണ്ടുവന്നത വാണീശാപമൂലമംശമായ് ഗമി
ച്ചുവളർന്നു! • ഉടനെത്തന്നെ അവളെ ധരിപ്പാൻ ശിവസാശിവൻ ഭുവി
ൻ പ്രാർത്ഥനയാൽ വേഗം സഹിപ്പാൻ ശക്തനാകയാൽ • അംശമായ് ത
ലയേൽ പതിയാം നദിയായുടൻ വാണീശാപാത് ഭുവിലെത്തി,
വൈകുണ്ഠവാണപുണ്യയായ് • ദേവമായാംശമായ് ഭുവിൽ ജനി
ച്ചു പിന്നെയാമ ധർമ്മധ്വജന്റെ പുത്രിയായ് തുളസീനാമമൊട്ടുമേ • വാ
ണീശാപം വിട്ടുശാപമിവയാലവളംശമായ് വൃക്ഷരൂപിണിയായിട്ടും
തീർന്നു ശുദ്ധയാകുവാൻ • വർഷമയ്യായിരം വാണകലിയിൽ ഭാരത
ത്തിലായ് നദീരൂപം വിട്ടു പിന്നെ ചെമ്മേ ശ്രീഹരി തൻ പദം പ്രാപ്യമാവനം
കാശിയിൽ വിട്ടു മറ്റുതീർത്ഥങ്ങളൊക്കെയും അവരോടൊരുമിച്ചു വൈകുണ്ഠം പ്രാ
പിക്കുമേ ധവാങ്ങളാൽ • സാളഗ്രാമം ശക്തി ശിവൻ വിഷ്ണുവും വിട്ടുമാ
താ കലിപന്തായിരം വർഷമായാൽ പൂകും നിജപദം • പുരാണം, ശാ

ച്ചു,സാധുക്കളും,ശ്രാദ്ധം തർപ്പണമായതും വേദോക്തകർമ്മമെല്ലാന്താനേ
വിട്ടൊഴിഞ്ഞീടുമപ്പോൾ • ദേവപൂജാദേവനാമകീർത്തനങ്ങളും കീർത്ത
നം വേദവേദാംഗശാസ്ത്രങ്ങളെല്ലാമുപേക്ഷിക്കുമേ • സജ്ജനങ്ങളും
ഗ്രാമദേവന്മാരും നൽസത്യധർമ്മവും വ്രതം തപസ്സും ദാനമവരൊട്ടും ഭംഗ
മിച്ചിടും • വാമാചാരതന്ത്രികളെല്ലാരും കപടത്തോടും പൂജാദ്യുപാ
സനയന്ത്രാദികൾ വെടിഞ്ഞീടുമന്നേരം • ക്രൂരർ ശഠർ ധാർമ്മികരും അധാർമ്മി
കന്മാരായുള്ളോർ • ഭോഗികളും ഹിംസകന്മാരും ചോരന്മാരുമശേഷവും •
സ്ത്രീപുമാൻജാതികളൊക്കെ തമ്മിൽ ചെയ്യുന്ന വിവാഹവും വസ്തുക്കളും ചി
ത്ത പുത്രന്മാർപോലും നൽകാ പരസ്പരം • പുരുഷന്മാർ സ്ത്രീകൾക്കധീനന്മാർ
സ്ത്രീകളെല്ലാം വ്യഭിചാരികൾ ഭയപ്പെട്ടീടുമെല്ലാം അതിക്രൂരവാ
ക്കിനാൽ • ഗൃഹേശപതിമാരും സ്ത്രീകൾക്കെല്ലാം ഭയമൻപതി ദാസരായി
കാമപോലെ സ്ത്രീകൾ പതിയെ നിന്ദിക്കുമല്ലോ • ഗൃഹങ്ങൾതോറും കാർവ്വ
സ്ഥർ വധൂബന്ധുക്കളേറ്റം നീതിതൃണോടു സംസാരംപോലുമില്ലാ
തെയായിടും • പണ്ടുപണ്ടുള്ള സമ്പ്രദായങ്ങളൊക്കെ ഇല്ലാതെ പുരുഷബാന്ധവർ
നാരികൾ നാളതു വിട്ടിട്ടൊന്നും നടത്താതെ നടക്കുമാം • വിപ്രാദി നാലുജാ
തിക്കും ജാത്യാചാരം നശിച്ചുപോം സന്ധ്യാവന്ദനവും യജ്ഞസൂത്രവും ഉ
പ്പെടാതെവരും • മ്ലേച്ഛാചാരമന്ത്രികളും നാലുജാതിയുമൊന്നപ്പോൾ
തൻശാസ്ത്രങ്ങളുപേക്ഷിക്കും മ്ലേച്ഛശാസ്ത്രം പഠിച്ചിടും • വിപ്രാദികൾ
കലിയിലെ ശൂദ്രർ നന്മാർ സേവയായിടും മഹാപാപികരാം കാലമതിൻ
മേൽകരേറീടും • സത്യഹീനന്മാരാം മ്ലേച്ഛരീ സന്ധ്യാവിഹീനരാം തങ്ങ
ളെക്കൊല്ലീടാതെ കന്യാരികൾ വന്ധ്യമാരാമാം • ഗോപകരും കീഴ്പാൽ
കറന്നീടും പാലിൽ വെള്ളം ചേർക്കുമേവരും അനിഷ്ടരാം യതിമാർ ഗൃഹ
സ്ഥർ സത്യഹീനരാം • ഗുപതിക്കാരിഷ്ടമാം ലോകർ കരമേകി വലഞ്ഞു
പോം മഹാനദികളും ക്ഷേത്രങ്ങളും ജലഹീനങ്ങളാമിതും • ധർമ്മവും പുണ്യവും
നാലുജാതിക്കും ചേരായുള്ളതെല്ലാം ഭക്ഷം ചേരിതപുണ്യം ദാനമായ് കാണുകി
ല്ലെങ്കിലുമേ • നിന്ദ്യരാകാം വിപ്രന്മാർ, നൽനാരികളും ബാലരും വൃ
ദ്ധന്മാരും വേദമൊഴിച്ചീടും മ്ലേച്ഛവൃത്തരായ് • ചിലദിക്കിൽ ഭയം നൽകുമേമാ
ഷിതനഗരങ്ങളാം ചിലദിക്കുന്നതാരാരോട്ടാതെ തോന്നാകാതിരിക്കിപ്പെന്തു •
ഗ്രാമങ്ങളും നഗരവും കാട്ടുകരിപ്പെട്ടിട്ടും കാട്ടിൽ പാർപ്പവരും ജനലോ
ഗങ്ങൾ കൊണ്ടുതാസ്സതും • നഷ്ടമാകിയവയിൽ വിക്ക സസ്യസംഘം
കഷ്ടമന്മാർ ഹീനരായുള്ള പിക്കം കലിതൻ യുഗേ • അസത്യമോതും ധൂ
ർത്താരായുംതീർന്നിട്ടുമായവർ ഉണ്ടാകയില്ല സത്യങ്ങൾ നന്നിലങ്ങളി
ലുംശ്രദ്ധം • നാസ്തികന്മാർ അതിഹീനർ ഹിംസകർ ഉപദ്രവർ ഹീ

നന്മാർദ്ധനികർ പെരുകുമേറെ ഗ്രഹിച്ചിടും • സ്ത്രീപുമാന്മാർക്കൊ
ഗയുക്തന്മാരെ [illegible] ആയുസ്സുകൾ ഭോഗ [illegible]
ഞ്ഞുപോയപ്പെന്നധീനരാം • പതിമാരിൽ [illegible] ക്കൂട്ടയിൽ
സ്ത്രീകളുള്ളിൽ തിരഞ്ഞീടുന്നോരായുധമുള്ളപ്പോൾ • പ്രസവിക്കും [illegible]
പതിനാറിൽ [illegible] പതി, പുത്രർ [illegible] സ്ത്രീകൾ
വന്ധ്യകൾ • പുത്രിമാരെ [illegible] പിറന്നിടും [illegible]
മാത്സ്യാസ് [illegible] ജനിച്ചീടും • പുത്രീ [illegible]
മന്നവന്മാരെ [illegible] കലിയിൽ [illegible] • മാ
ന്മെച്ചപ്പെട്ടു [illegible] പ്പിന്നെയാവൻ മനസ്സിലെല്ലാ
ചൊല്ലിത്തരിപ്പോരെയാച്ചിടും • [illegible]
രെയൊരന്യനോ [illegible] ചൊല്ലി [illegible]
മെ • പുത്രിയെ സ്വീകരിച്ചീടും ചിലർ ശത്രുക്കളെപ്പോൽ [illegible]
പുത്രന്മാരെയും ചിലരെല്ലാവരെയും • [illegible]
സപത്നീമാതൃഗാമികൾ [illegible] ഗാമികളും ചിലരാക്കലിതൻ
യുഗേ • ഗൃഹത്തെ [illegible] ഗമ്യാഗമനങ്ങളും [illegible]
നിയൊഴിച്ചുള്ളതിലക്രീഡിക്കുമെങ്ങുമേ • [illegible]
ക്കില്ല കലിയിൽ പതികൾക്കുമേ [illegible]
പോലെതാൻ • അസത്യം ചൊല്ലുമെല്ലാം [illegible] കാമമേറിയോർ
[illegible] • [illegible]
വൈശ്യന്മാരും പാപികളായ് [illegible] പ്പുനീചകരായ
വിൽക്കുമേവരും • കാളമേ [illegible] വിപ്ര [illegible]
ദ്രാനത്തെ ഭജിച്ചീടും [illegible] പതിമാരുമാം • [illegible]
വാസിയാവിൽ ഭജിച്ചീടും [illegible]
സൂത്രവും • [illegible] വാം, ചലിശവാങ്ങിവാം
പാകം ചെയ്തിടുമിവരാവിപ്രമോജനശാലയിൽ • [illegible]
യമയോനികൾക്കുമവിശേഷമായ് [illegible], കലി
യിൽ [illegible] വരും • ഏവം കലിയുഗത്തിങ്കലെല്ലാം [illegible]
മുഴപ്രമാണമാം വൃക്ഷമെല്ലാം [illegible] കൽക്കിയന്നാവിഷ്ണുയശസ്സി
ന്നവിപ്രന്റെ പുത്രനായ് നാരായണാംശമായ് ശക്തനായിട്ടവതരിച്ചീടും
ദീർഘമാം വാളെടുത്തിട്ടെല്ലാ [illegible] വാഹനത്തൊടും • മൂന്നുനാളാൽ മ്ലേ
ച്ഛശൂന്യയാക്കും ഭൂമിയെയവൻ [illegible] മ്ലേച്ഛന്മാർ ഭൂവിലില്ലാതെയായവ
പ്പോൾ മറഞ്ഞിടും • ഭൂപരാജകരായ് ശത്രുഗ്രസ്തരായും ഭവിച്ചീടും ഭൂമി
വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങിപ്പോം വർഷംകൊണ്ടൊരു രാത്രിയാൽ [illegible] വൃക്ഷ
ങ്ങളെല്ലാമില്ലാതെയും വരും [illegible] ഭരിച്ചീടുമന്ന

ലം • ആതേജസ്സാൽ ഭൂമിയെല്ലാമമാനന്ദപൊലെകരിഞ്ഞുപോം ഉഷ്ണനാംക
ലിയെപോയശേഷമാളുന്നകൃതയുഗമെന്നേ! • പൂർണ്ണമായ് സത്വമയമാം തപ
സ്സുമുള്ളവരാകുന്ന താപസികൾ ധർമ്മിഷ്ഠരാവരന്നേർവിപ്രരുമേവ • ഗൃ
ഹിണിമാരാം സ്ത്രീകൾ ധർമ്മിഷ്ഠകളാം സതിമാരുമാം വിപ്രർതൻമക്കളാം ശ്രു
ചർ തപസ്വികളല്ലയൊ • പ്രജാപാലന്മാർ ധർമ്മിഷ്ഠർ പുണ്യകർമ്മങ്ങ
ളെചെയ്യുവർ ധർമ്മിഷ്ഠരാമവൈശ്യർ വാണിജ്യം ചെയ്യും ദ്വിജഭക്തരായ് •
പുണ്യശീലർ ശൂദ്രർ ധർമ്മനിഷ്ഠരാം "വിപ്രമാനസരാം വിപ്രക്ഷത്രിയവൈ
ശ്യന്മാർ ദേവീഭക്തന്മാരാം സമാരാധ്യാനിക്കം ദേവിയെയെന്നും ദേവീമന്ത്രം
ജപിച്ചിട്ടും ശ്രുതിസ്മൃതിപുരാണങ്ങൾ പുകഴ്ത്തും യുഗാദികൾ! • അധ
ർമ്മലേശമില്ല ധർമ്മത്തിന്നും നാലുകാൽ ത്രേതായുഗത്തിങ്കലോ
പാപത്തിങ്കൽ അല്പകാല • ഒന്നുകാൽ ഇല്ലപിന്നെ ധർമ്മമില്ലാതെയാ
ണ്ടും ദ്വാപരമെന്നുള്ള പ്രതിസന്ധികൾ ചൊല്ലിട്ടും • മാസം ചന്ദ്ര
ന്റെ പ്രകാരമൊരൊന്നായിരുപ്പത്തഞ്ചും ... യതു നാലുമാകുന്ന
ളാംദിനം • രാത്രിയും നാലുപക്കത്തിലൊന്നിൽ പ്രത്യേകമാസമാം വർഷമതു
വിധമെചൊല്ലുംകാലസംഖ്യവിധിപ്പതിൽ • ഇവയെല്ലാം പ്രത്യേകമന്നാലു
യുഗവും വന്നുപോയിട്ടും മനുഷ്യർതന്നാകവർഷംവരുന്നോക്കിനാരാത്രി
കൾ • മുന്നൂറാറുവതിർത്ത്യയുഗം ചൊല്ലുന്നവരുടെ ദേവന്മാർക്ക
യുഗമാകുമെന്നോതുന്നു മനീഷികൾ • എഴുപത്തൊന്നു ദിവ്യയുഗം മ
ന്വന്തരമെന്നേ ഇന്ദ്രായുസ്സാതന്നെ മന്വന്തരകാലമാസ്ഥം • ഇതുപ
തെത്തിന്ദ്രനായാൽ വിധിക്കൊരുനാളാകും നൂറെട്ടുവർഷമാകുമ്പോൾ
ബ്രഹ്മാവങ്ങുപതിച്ചുപോം "പ്രാകൃതപ്രളയം" ഇതിനെപ്പറഞ്ഞു കാണ
പ്പെടാതെ മരം • വിശാലമാം ... ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശന്മാ
ർനാനന്മാരും മുനികളും ചിരംതന്മയിൽ ലയിച്ചിട്ടും • അതിൽ പ്രകൃതി
യുംചേതനമാം പ്രാകൃതികലയം ബ്രഹ്മാവും നിപതിച്ചീടും പ്രാകൃതപ്രള
യമെന്ന! • നിമേഷമാത്രമാം കാലം ശ്രീദേവിക്കെന്നു ചൊല്ലിനാർ ഇതു
വണ്ണം താൻ നശിച്ചീടും ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളശേഷവും • നിമേഷാന്തകാ
ലത്താലുണരും സൃഷ്ടിപിന്നെയും എത്രയായ് ഇവ്വണ്ണം പിന്നെ സൃ
ഷ്ടിയുമെത്രയായ് കല്പമെത്ര കഴിഞ്ഞതും അറിവില്ലാക്കർക്കതുമേ • ബ്ര
ഹ്മാദികളുമവ്വണ്ണം സൃഷ്ടികൾ പ്രളയങ്ങളും കഴിഞ്ഞതെത്രയാണെന്നാ
യറിഞ്ഞീടുന്നതേതവൻ! • ഏതെന്നറിയാൻ ... ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങൾ
അശേഷവും സർവ്വാത്മാവാം പരബ്രഹ്മം സച്ചിദാനന്ദരൂപകൻ • മഹാ
വിരാട്ടെന്നാം ബ്രഹ്മാദികളുമങ്ങനെ അല്പമായവിരാട്ടുകൾ, മൂലപ്ര
കൃതിയാണവൻ • ഗോപാലസുന്ദരീ സങ്കേതാവളിയിൽ നിന്നുള്ളവർ

ഉണ്ടായ്‌വന്നായ്‌ദ്വിഭുജനും ചതുർഭുജനുമായിതേ ॥ ചതുർഭുജൻ വൈ-
കുണ്ഠത്തിൽ ഗോലോകേ ദ്വിഭുജൻ സ്വയം ॥ ബ്രഹ്മാദിതൃണപര്യന്തമെ-
ല്ലാം പ്രാകൃതികം മുനേ! ॥ നശിക്കുമാപ്രകൃതിയിൽനിന്നുണ്ടായവയൊ-
ക്കെയും പ്രകൃതിക്കുമപരം സത്യം നിത്യം നിർഗ്ഗുണമായതു ॥ നിരുപാധി നി-
രാകാരം ഭക്താനുഗ്രഹകാരകം ॥ സ്വപ്രേമയം പരബ്രഹ്മമതാം സൃഷ്ടി-
ക്കേതുവായ് ॥ തദ്ദേവീമയമാം താനംശേനകൊണ്ടുസൃഷ്ടിപ്പവൻ വിധി ॥
ശിവൻ മൃത്യുഞ്ജയൻ സർവ്വതത്വജ്ഞാനസംഹരിപ്പവൻ മഹദൈശ്വര്യവാ-
നായ സർവ്വജ്ഞൻ സർവ്വദർശനൻ ॥ സർവ്വവ്യാപി സർവ്വഗതൻ സർവ്വസമ്പൽ-
പ്രദായകൻ തപസ്സുകൾക്കെല്ലാം ജ്ഞാനദാതാൾ ദേവിപ്പാൻ സർവ്വനാഥനായ്
ശ്രീദേവീസേവയാൽ ശ്രീമാനായ് സർവ്വശോഭനായ് ഹരി ॥ മൂലപ്രകൃതി-
യാം മായാ സർവ്വശക്തിമയീ മുനേ! ॥ അവൾതന്നെ ഭഗവതീ സച്ചിദാനന്ദ-
രൂപിണീ ദേവീ ജ്ഞാനതപശ്ശക്തിസേവയെന്നിവകൊണ്ടുതാൻ ॥
സാവിത്രീ വേദമാതാവായ് വേദാധിഷ്ഠാത്രിദേവിയായ് വേദജ്ഞരായ്
പൂജ്യരായോരും ജ്ഞാനംസേവിക്കയാൽ ॥ പരമാം ധ്യാനയോഗംവി-
ദ്വാന്മാർ സംപൂജ്യയായിതേ മൂലപ്രകൃതിദേവസ്സേവചെയ്കയാൽ തന്നെ
ലക്ഷ്മിയും ॥ ഗ്രാമാധിദേവിയായ് സ്വസമ്പൽപ്രദയായ് സർവ്വനാഥയായ്
പൂജ്യാമിനിയായ് സർവ്വവന്ദ്യയായ് ഭവിച്ചുകരം ॥ ദുർഗ്ഗയും വന്ദ്യയാ-
യ്ത്തീർന്നു ദേവിയെസ്സേവചെയ്കയാൽ കൃഷ്ണപാദാംഗസംഭൂതാ കൃഷ്ണപ്രാ-
ണാധിദേവത ॥ കൃഷ്ണപ്രാണാധികാ രാധാ ദേവിശക്തിസേവയാൽ
മാനംഗൌരവവും സൌന്ദര്യവും സൌഭാഗ്യമതും ॥ ഭക്താനുഗ്രഹം കൃ-
ഷ്ണവക്ഷസ്ഥലസ്ഥാനവുമാണ്ടതേ അവൾപണ്ടു തപം ചെയ്തു ശതശൃ-
ംഗാദ്രിയിലായ് ॥ ദിവ്യമാമായിരംവർഷന്തത്ര തപംചെയ്തു ദേ-
വീപ്രസാദാൽ, ചന്ദ്രന്റെ കലപോലുജ്ജ്വലാ രാധയായ ॥ കൃഷ്ണൻ മാറോടണ-
ച്ചിട്ടുകണ്ണെതൃപ്പം ചെയ്ത ഗോകുലത്തിനായവൾക്കൊക്കെയാദരാലവ-
ൾക്കെല്ലാം ॥ എൻമാറിടത്തിലെൻകൂടെ വാഴിട്ടെന്നും വസിക്കനീ ഭാഗ്യ-
ഭാഗ്യഗൌരവംമാനം സ്ത്രീമതിയായോട്ടമായ് ॥ നീ ശ്രേഷ്ഠയാമെന്റെ
മേന്നിഷ്ടാ സർവ്വസ്ത്രീകളിൽവച്ചുമേ വരിഷ്ഠാഗൌരവം പൂണ്ടുമന്നാളെ-
ന്നാൽപൂജ്യയുമാംശ്രേഷ്ഠേ! ॥ എന്നതിനാൽ സൌഭാഗ്യൻ ഞാൻ വശ്യനാം പ്രാ-
ണവല്ലഭേ! ഇതൊന്നിട്ടവളെവെറേ സപത്നികളുമെന്നിയേ ॥ തൻപ്രാ-
ണപ്രിയയായിട്ടുവരിച്ചാനാജഗൽപ്രഭു മറ്റുദേവികളും പൂജ്യമാരായ
ശ്ശക്തിസേവയാൽ ॥ തപസ്സാൽ ക്ഷുധിമാണന്തായു വിധമാംപ്രഭവം
ആയിരംദിവ്യവർഷങ്ങൾ തപംചെയ്തു ഹിമാദ്രിയിൽ ॥ ദുർഗ്ഗയാ സമാനമാ-
ണെല്ലാവർക്കും സംപൂജ്യയായിതേ തപം ചെയ്തു ഗന്ധമാദനാദ്രിയിൽ

കൽസരസ്വതീ • ലോലകാംദിവ്യവസ്ത്രം സൎവ്വവന്ദ്യയുമായ് മുനേ! ആറു
ദിവ്യയുഗം കഴിഞ്ഞ് പുഷ്കരത്തിൽ മഹേശ്വരിയെ • സേവിക്കയാൽ സൎവ്വസ
മ്പൽപ്രദനായ്തീൎന്നാനല്ലോ! സാവിത്രീമലയത്തിങ്കൽ സേവിച്ചാൻ മു
ഗമാംബയെ • ആറുപത്തായിരം ദിവ്യവൎഷങ്ങൾ വരം പൂജ്യയായ് ആറുമ
ന്വന്തരം പൊരുതപം ചെയ്യാൻ മഹേശ്വരൻ • ജപിച്ചു ദേവിതൻ മ
ന്ത്രം ആറുമന്വന്തരം വിധി ആറുമന്വന്തരം സേവിച്ചിട്ടു പാലകനായ് ഹ
രി • പത്തുമന്വന്തരം കൃഷ്ണൻ ഘോരമായി തപിക്കയാൽ ദിവ്യഗോ
ലോകമാൎന്നാൻ മോദിക്കുന്നതിലായവൻ • പത്തുമന്വന്തരം ധൎമ്മൻ
തപം ചെയ്തിട്ടു ശക്തിയായ് സൎവ്വാധാരൻ സൎവ്വപൂജ്യൻ സൎവ്വപ്രാണനുമാ
യിതേ • ദേവിയെ സ്തവം ചെയ്തു പൂജ്യരായ് സൎവ്വദേവരും മനുക്കളും
മുനികളും ഭൂപർ വിപ്രരും വന്ദ്യരായ് മുനേ! • ഏവം ഭാഗമതോടൊത്ത
പുരാണം ഞാൻ പറഞ്ഞു തേ ഗുരുവിൽ നിന്നു കേട്ടോണമിനി കേൾക്കേ
ണ്ടതെന്തുവാൻ?.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാം സ്കന്ധം.

കിളിപ്പാട്ട്

എട്ടാമദ്ധ്യായം.

ഒൻപതാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരദൻ പറഞ്ഞു

ദേവീനിദേശമാത്രത്താൽ ബ്രഹ്മാവങ്ങു പതിച്ച ശേഷം പ്രാകൃത
പ്രളയം ബ്രഹ്മപാതമെന്നമതേ വിധം • ജലത്തിൽ ഭൂമി മുങ്ങിപ്പോം പരനി
ൽ ചൊന്ന ദേവതം ഭൂവും കാണപ്പെടുകയില്ലെന്നനായ് മുതൽ ചൊന്നി • ജല
ത്തിൽ മുങ്ങിയ ഭൂമിയിങ്ങനീടുന്നതെങ്ങുവാൻ പിന്നെ സൃഷ്ടിയിലു
ണ്ടായിവന്നീടുന്നതുമെങ്ങനെ? • മാന്യയായ് ധന്യയായ് സൎവ്വാശ്രയ
യായുള്ള ഭൂമിതൻ മംഗലം നൽകിടും ജന്മകഥയും നീ കഥിക്ക.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

ജഗത്തിൻ സൃഷ്ടിലയമീയിവതൊക്കെ ശേഷവും ശ്രീദേവിയിൽ നി
ന്നുണ്ടാകുന്നെന്നു വേദമുരച്ചിടും • സൎവ്വമംഗലമേകീടും ഭൂവിൻ ജന്മം ശ്രോ
വിക്ക നീ വിഘ്നനാശകരം പാപനാശനം പുണ്യവൎദ്ധനം മധുകൈടഭ
മേദസ്സാൽ ഭൂമിയുണ്ടായി വന്നതായ് • ചിലരെല്ലാം പറഞ്ഞീടുന്നതു
തെററാണതു കേൾക്കുക ഹരേ! നിൻ ചോദ്യത്തിന്നു സ്മൃതിയിവയാൽ ഞങ്ങളും
ദൃഷ്ടരായ് • ജലമില്ലാത്ത ഭൂവിൽ വച്ചു വധവും സമ്മതിച്ചുവർ അവർ ജീ
വിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ കണ്ടിട്ടേയില്ല ഭൂമിയെ • മരിച്ചതിൽ പിന്നെയുണ്ടാ

യ്മേദസ്സായഭൂമിയിൽ ചേൎന്നമേദിനിയെന്നായിനാമമുണ്ടായിനാഥ
! • ജലത്തിൽനിന്നാമേദസ്സുസംബന്ധിച്ചുളളുരുവമായ് ഭൂവിൻജന്മ
സൂക്ഷ്മമായിനിന്നൊരുപാദയാംഗുണം • വേദോക്താംപുണ്യമാപൊരുൾ
നിന്നിന്നുകേട്ടപ്പോൾ ജലസ്ഥമായുളള മഹാവിരാട്ടിന്റെമനസ്സുതും •
കാലത്താൽപ്രാപ്തമായ്തീൎന്നുസൎവ്വാംഗത്തിലുമൊന്നപ്പോൾ ആത്മ
നസ്സുപ്രവേശിച്ചുമോക്ഷപത്തിലൊക്കയും • ബഹുകാലംകഴിഞ്ഞിട്ടു
ഭൂമിയായ്ചമച്ചുതെ ഇരിക്കുന്നോരമക്ഷപതോരുഭൂവതുസൎവ്വദാ • ഉ
ദോജലത്താൽപോൽമറയുംപലവസ്തുവും സൃഷ്ടികാലത്തിലുണ്ടായി
ജലത്തിൻമീതിൽനിന്നിടും • പ്രളയത്തിൽജലത്തിന്റെയുളളിലേക്ക
മറഞ്ഞുപോം കാട്ടുമലയുമായ് ഭൂവബ്രഹ്മാണ്ഡമെന്നാരുമുണ്ടുതാൻ •
ഏഴാഴികളോടുംസപ്തദ്വീപുകളെന്നിട്ടുമങ്ങനെ സപ്തപാതാളമാംമേല
പോട്ടുംഗ്രഹചന്ദ്രാൎക്കരോടുമേ • ഭൂമിമേൽസ്വൎഗ്ഗലോകമുവർത്തന്നാ
ണയോടുമായ് പുണ്യഭാരതഖണ്ഡംനൽപുണ്യതീൎത്ഥങ്ങളോടുമേ •
സപ്തഭൂമിയോടുംമേലേഴുലോകങ്ങളോടുമായ് പാതാളമതാദ്ദേഴു
ലോകംകീഴിൽമേൽസത്യലോകവും • ധ്രുവലോകവുമൊട്ടിക്കിലിതുതാൻ
വിശേഷമാകയും ബ്രഹ്മാണ്ഡമെല്ലാമീവണ്ണംഭൂമിയിൽനിൎമ്മിതങ്ങൾ
താൻ • നശിക്കുന്നവരാണെല്ലാംഭൂതങ്ങളുമാണവ പ്രാകൃതപ്രളയ
ത്തിങ്കൽബ്രഹ്മാവഞ്ചുപതിക്കവേ • മഹാവിരാട്ടിനെസൃഷ്ടിച്ചീടിനാൻ
കൃഷ്ണനാംപരൻ സ്ഥിതിയുംലയവുംനിത്യംകാൎയ്യകാലേശരോടുമായ് •
വാരാഹകല്പേനിത്യാധിഷ്ഠാത്രിദേവതയാംധരാ • പൂജിക്കപ്പെട്ടഗന്ധ
ൎവ്വമനുവിപ്രസുരേശരാൽ വരാഹമൂൎത്തിതൻപത്നിയതാദേവിസമ്മ
താ • തൽപുത്രൻമംഗലൻമംഗലന്റെപുത്രൻഘടേശനാം.

നാരദൻപറഞ്ഞു.

വാരാഹത്തിങ്കൽവാരാഹീഭൂമിസൎവ്വാശ്രയാസതീ മൂലപ്രകൃതി
സംഭൂതാപഞ്ചീകരണമാൎഗ്ഗമായ് • ഏതുരൂപത്തിലവരെപ്പൂജിച്ചിതമ
രാദികൾ അവൾതൻപൂജയെവ്വണ്ണംകീഴിലുംമേലിലുംപ്രഭോ!? • മഹാ
മംഗലമാംജന്മമതുംചൊല്ലുസവിസ്തരം.

നാരായണൻപറഞ്ഞു

വരാഹത്തിൽവിധിപൂൎവ്വംവരാഹത്തെസ്തുതിച്ചുതേ പൊക്കിളു
വേഹിരണ്യാക്ഷൻതന്നെക്കൊന്നുരസാതലാൽ • സ്ഥാപിച്ചുപത്മപ
ത്രംവെൻകയത്തിൽപോലെമാധവൻ അങ്ങുതാൻമംഗിയായ്വിശ്വമെ
ല്ലാംനിൎമ്മിച്ചുനാന്മുഖൻ • ആഭൂമിയെക്കാമമാൎന്നുകണ്ടുകൊണ്ടുകനാംഹ
രിവരാഹരൂപൻഭഗവാൻകോടിസൂൎയ്യസമപ്രഭൻ • രതിക്കുയോഗ്യ
മാംനല്ലരൂപത്തെപ്പൂണ്ടുഗൂഢമായ് ദിവ്യമതാംവൎഷംക്രീഡചെയ്യാ

നാഗ്നിശം • ശ്രവാഃ സുന്ദരിമൂർച്ഛിച്ചാൾ സുഖസംഭോഗംനിമിത്തമായ് നിമഗ്നസ്സുസമസ്തൻ തൻ സംഭോഗാധികം സുഖം • സംഭോഗത്താലറിഞ്ഞില്ല രാത്രിയും പകലും ഹരി വർഷാന്തത്തിൽ കാമുകിയെ വിട്ടാനകാമിയാമവൻ • കല്പിയായ് മുൻ വരാഹത്തിൻ രൂപത്തെയും ധരിച്ചവൻ ധ്യാനിച്ചു സ്തുതിയാൽ ശ്രീദേവിയെ പ്പൂജചെയ്തുതേ • ഗന്ധസിന്ദൂരനൈവേദ്യധൂപദീപങ്ങൾ പൂക്കളും വസ്ത്രങ്ങൾ ബലികൾ കൊണ്ടു പൂജിച്ചു വളരെ മോദിതനാൻ.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു

മന്ദദേവമുനീന്ദ്രർക്കും സിദ്ധന്മാർക്കും സുരർക്കുമേ നീ പൂജ്യയായ് ഭവിച്ചാലുമംബുധാരണതാം ശുഭമേ • തീർന്നായിരിക്കുമേവമേ വിട്ടു നിന്നെ സുരാദികൾ ഗൃഹവാപിതടാകാരംഭത്തിലും കൃഷിയിങ്കലും • ഗൃഹപ്രവേശത്തിലുമെൻ വരത്താൽ പൂജചെയ്തിടും പൂജചെയ്യാത്ത മൂഢന്മാർ പതിക്കും നരകത്തിലായ്.

ഭൂമി പറഞ്ഞു

വരാഹരൂപം വിശ്വകല്പിയായ് നിന്റെ ആജ്ഞയാൽ വരാഹരൂപമായിട്ടു വഹിക്കാം ഞാൻ ജനാർദ്ദന! • സാളഗ്രാമം മുക്താദേവീബിംബവും ശിവലിംഗവും മാണിക്യം വജ്രവും ശംഖും ദീപവും നല്ല യന്ത്രവും • പുഷ്പം പൂവെള്ളത്തേയും തുളസിയും ജപമാലാ പുഷ്പമാലാ കർപ്പൂരം നൽ സ്വർണ്ണവും • ഗോരോചനം ചന്ദനവും സാളഗ്രാമസ്നാനതീർത്ഥവും വഹിക്കാൻ ഞാൻ ശക്തയാകില്ലയെല്ലാം ശ്രവിക്കനീ.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു

മൂഢരാമേവർ വയ്ക്കിൽ നിന്നിൽ വസ്തുക്കൾ സുന്ദരി! കാലസൂത്രം പൂകമേവർ ദിവ്യാബ്ദം നൂറുവത്സരം • ഏവമേ ചൊല്ലീട്ടു ഭഗവാൻ വിരമിച്ചു മഹാമുനേ! ഞങ്ങൾ താൻ മംഗലനാമ ഗ്രഹിച്ചവർ വിളങ്ങിനാർ • ഹരിതന്നാജ്ഞയാൽ പൂജചെയ്താർ ഭൂമിദേവിയെ കണ്വശാഖയിലോതുമ്പോൾ സ്തോത്രം കൊണ്ടും സ്തുതിച്ചുതേ • ധ്യാനം ചെയ്താർ മൂലമന്ത്രം കൊണ്ടു നൈവേദ്യമാദിയായ് സ്തുത്യയായ് പൂജ്യയായ് തീർന്നാൾ ഭൂമി മൂവുലകിങ്കലും.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ഭൂവിൻ ധ്യാനസ്തോത്രങ്ങളും മൂലമന്ത്രവുമെന്മുനേ! പുരാണങ്ങളിൽ ഗൂഢം കേൾപ്പാൻ കൗതുകമുണ്ടമേ.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

വരാഹമാദിയിൽ പൂജചെയ്താനാ ഭൂമിദേവിയെ പിന്നീടായവളെക്കണ്ടാ പൂജചെയ്താൻ ചതുർമുഖൻ • മനുക്കളും മാനവരും മുനിമാരുമ

നന്തരം ധ്യാനവുംസ്തോത്രവുംമൂലമന്ത്രവുംകേൾക്കനാരദ! • മായാശ്രീ കാമബീജങ്ങളുംപ്രണവാദി, ചതുർത്ഥിയായ് വസുധാ, പണ്ടുപൂജിച്ചാനീമന്ത്രംകൊണ്ടുമാധവൻ • വെൺതാമരനിറംപോലുള്ളോരുശരച്ചന്ദ്രനിഭാനന ചന്ദനാചിതസർവ്വാംഗി രത്നഭൂഷണഭൂഷിത • രത്നാധാരരത്നഗർഭ രത്നാകരസമന്വിത സസ്ഥിതാവരദാനിത്യംധരിച്ചോളുവരളുമതോഴീടം, • ഈധ്യാനംകൊണ്ടുപൂജിക്കാമെല്ലാവർക്കുംഭൂമിദേവിയെ കണ്വശാഖയതിൽചൊല്ലുംസ്തോത്രംകേൾക്കനാരദ!

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു

ജയ!ജയജലാധാരേ!ജയശീലേ!ജയപ്രദേ! യജ്ഞസൂകരജായേ! നീജയംനൽകുജയാവഹേ! • മംഗലേ!മംഗലാധാരേ!മംഗല്യേ!മംഗലപ്രദേ! മംഗലാർത്ഥംമംഗലേശേ!മംഗലംനൽകണംഭൂമി • നീസർവ്വാധാരസർവ്വജ്ഞേ!സർവ്വശക്തിസമന്വിതേ! സർവ്വകാമപ്രദേ!ദേവി!ഭൂവിസർവ്വേഷ്ടമേകുക • പുണ്യസ്വരൂപേ!പുണ്യത്തിൻബീജരൂപേ!സനാതനി! പുണ്യാശ്രയേ!പുണ്യവാന്മാർക്കാലയേ!പുണ്യദേ!വിഭോ സർവ്വസസ്യാലയേ! സർവ്വസസ്യാഢ്യേ!സർവ്വസസ്യദേ! സർവ്വസസ്യഹരേ!കാലേസർവ്വസസ്യാത്മികേ!ഭുവി • ഭൂമേ!ഭൂപതിസർവ്വസ്വേ!ഭൂമിപാലപരായണേ! ഭൂപർക്ക്സുഖദേ!ഭൂദാനംകൊണ്ടംമേഭൂമിദേ! • ഈമഹാപുണ്യമാംസ്തോത്രംപ്രാതഃകാലെപഠിപ്പവൻ കോടിജന്മംഭൂമിപനായ്ബലവാനായ്ഭവിച്ചിടും • ഇസ്തോത്രപാഠംഭൂമിദാനത്തിൻഫലമേകിടും ഭൂമിദാനംവാങ്ങിയതിൻപാപവുംപോമസംശയം • ഭൂദേശപാലയാംനാളിൽകഴിച്ചീടുന്നപാപവും അന്യൻകഴിച്ചകൂപത്തെപ്പുതുതാക്കുന്നപാപവും പരഭൂമിഹരിച്ചീടുംപാപവുംപോയിടുംദൃഢം • ഭൂവിൽബീജംവെച്ചുവീഴ്ത്തുംജിജ്ഞപാപമതെല്ലാം ഇസ്തോത്രപാഠംകൊണ്ടുനാശിക്കുംമുനിസത്തമ! • ദേവിക്കശ്വമേധംചെയ്യുന്നതിൽപുണ്യവുംദൃഢം ഭൂദേവിതൻമഹാസ്തോത്രംസർവ്വകല്യാണദായകം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം

[illegible]

ഒൻപതാമദ്ധ്യായം

പത്താമദ്ധ്യായം

നാരദൻപറഞ്ഞു

ഭൂദാനംപുണ്യമതിനെവാങ്ങീടുന്നതുപാതകം പരഭൂഹരണംപാ

പരപെരുപാപംകഴിക്കയും • പിതൃത്യജിക്കതിന്നൊന്നുകഴിപ്പതുമങ്ങ
നെ ദിപാലിഡാപനംപാപമെറമ്ളൂവികൾനിന്നെഴും, • പാപങ്ങളു
മാഹ്നമ്മ പ്രതികാരങ്ങളായതും കേൾപ്പാനിപ്പിട്ടന്നുണ്ടാകിലോതാൽ
കനിവോമതേ!

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ശുദ്ധനാംവിപ്രനായ്പന്നുണങ്ങുംവക്രമാതെ ദാനങ്ങൾചെയ്യില
ലവൻകൈലാസത്തിങ്കൽപോയ്സുഖിച്ചിട്ടും • ദ്വിജന്നായ്സദ്വസ
ന്ത്രങ്ങൾദാനംഭൂമികൊടുക്കുകിൽ ബ്രാഹ്മണരവാളംവർഷങ്ങൾവിഷ്ണുലോ
കത്തുവാണിടാം • ധാന്യഗ്രാമംഭൂമിയേയുംബ്രാഹ്മണ നന്നുകൊടുപ്പവൻ
സദ്വപാപങ്ങളുംതീർന്നുദേവീലോകത്തിൽവാണിടും • കാലത്തിൽഭൂ
മിദാനത്തെമംഗിയായ് ചെയ്തിട്ടിന്നവൻ വൈകുണ്ഠത്തിൽപുത്രമിത്രക
ളത്രത്തോടുംവാഴ്കമെ, • താനോമറ്റന്യനോദാനംചെയ്തുഭൂമിഹരിക്കുകിൽ
ചന്ദ്രാർക്കവൻകാലസൂത്രത്തിൽനിവസിച്ചിട്ടും • ദരിദ്രയായിബ്രഹ്മ
ഹീനരാമവൻപുത്രപൌത്രരും • സന്താനമററായവരും പതിക്കുംഘോ
രവത്തിലാഹ് • ചെപക്കംമരുന്നതിങ്കൽപോയ്കൃഷിചെയ്യുന്നപൂരു
ഷൻ • കദിപാകത്തിൽവാണിടുംദിവ്യമാംനൂറുവത്സരം കളംതൊഴ
ത്തിവകമേൽഗ്രഹിച്ചുകൃഷിചെയ്യുവൻ • പതിന്നാലിന്ദ്രർതൻകാലമ
സിപത്രംവസിച്ചിട്ടും അമ്പുകമണ്ണെടുക്കാതെതാൻകളത്തിൽകളി
പ്പവൻ • നരകത്തിൽപതിച്ചിട്ടുംസ്നാനവുംഹീനമാം കാമിയായ്
ഭൂമിയിൽ പിതൃത്യജിച്ചിട്ടുന്നാരാമഷൻ • ബ്രാഹ്മണരവോളവുംവർഷംഘോ
രവത്തിൽവസിച്ചിട്ടും ഭൂമിതിന്നൊന്നു തിക്കരനോടുംകൃഷിചെയ്യുന്നപൂരു
ഷൻ • ചതുർയുഗംമുഴുവൻകൂടിശരത്തിൽവാഴണം അന്യൻറെപ
ട്ടുകിണറുനാശിപ്പവനാണെങ്കിൽ വിട്ടുന്നനായ്പുഴുക്കന്നുവമനായു
ള്ളപൂരുഷൻ • തപ്തകുണ്ഡത്തിൽവീണുതൻഫലമെല്ലാംപരന്നമാം
പതിന്നാലിന്ദ്രർതൻകാലംതപിച്ചുതിൽവസിച്ചിട്ടും • അന്യനമ്മത
ടാകത്തിൽപങ്കാദിപാകങ്ങളിപ്പവൻ അപ്പോൾകൊപ്പമാംവർഷംബ്ര
ഹ്മലോകത്തിൽവാണിടും • പിണ്ഡംസംഭൂമിനാഥന്നുകൊടുത്തിടാ
തെവുധനാം നരൻശ്രാദ്ധംകഴിച്ചീടുന്നാൽനരകംപൂകുമാമവൻ • ഭൂ
വിൽദീപംവെയ്ക്കുന്നമൂഢമാംവെനനാഥനാം ശംഖംഭൂവിൽവയ്ക്കില
ങ്ങാംകല്പാന്തരത്തിലായ് • മുത്തുംമാണിക്യവുംവൈരപ്പൊന്നും
മറെറത്തും ഈരണ്ടുംഭൂവിൽവയ്ക്കുന്നൊരുദ്ധനന്തത്തിലന്ധനാം • ശം
ഖവീണശിലാപാലഗ്രാമങ്ങൾഭൂവിൽവയ്പവൻ നൂറുമന്വന്തരത്തോളം
കൃമിഭക്ഷിച്ചുവാഴണം • ശംഖംയന്ത്രാസ്വമംതീർത്ഥംതുളസീദളമായതും
ഭൂവിൽവയ്ക്കുമവൻവീണുനരകത്തിലസംശയം ഗോരോചനപ്പെരുമാ

ലാകർപ്പൂരംജപമാലയും ഭൂവിൽവച്ചുംമുഖമംപോയ് വീണിട്ടുംനരക
ഭവം • തസ്മാത്തംമന്ത്രംതീർത്ഥൃ ഭൂമിയിൽവച്ചവൻ ഒരുമന്വന്തര
ത്തോളംനരകത്തിൽവസിച്ചിടും • യജ്ഞസൂത്രംപുസ്തകവുംഭൂമിയിൽവ
ച്ചിടുന്നവൻജന്മാന്തരത്തിൽവിപ്രനായ് ജനിക്കില്ലനിശ്ചയം • കെട്ടി
ട്ടതായജ്ഞസൂത്രംപൂജ്യംജാതിക്കനാലിനും ബ്രഹ്മഹത്യാപാപമുണ്ടാ
മതിനെഭൂവിൽവച്ചുകിൽ • രാഗംപെരുത്തവൻഭൂമൌ നന്നായുറങ്ങില്ല
പാലനാൽ ഏഴുജന്മംതപ്തനായിത്തപ്തഭൂപുരഃമായവൻ • ഗ്രഹണ
ത്തിൽഭൂമികുഴിച്ചവൻഭൂവശഴിപ്പവൻ മന്വന്തരപാപിയായിട്ടുംഗൃ
ഹീനനുമാംധ്രുവം • എല്ലാവർക്കുംവെച്ചാണതിനാൽ ഭൂമിയെന്നപേർ
കാശ്യപീകശ്യപൻമകളാകയാൽ • വിശ്വംഭരാധാരണ
യാലനന്താനന്തയാകയാൽ വിസ്താരംപ്രഥ്വികന്യാതപാംകൊണ്ടുംപൃ
ഥിവിയായ് മുനേ!

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം

ഭൂമ്യുപാഖ്യാനം

പത്താമദ്ധ്യായം

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം

നാരദൻപറഞ്ഞു

കേട്ടുപൃഥിവ്യുപാഖ്യാനമേറവുംസുമനോഹരം ഗംഗോപാഖ്യാ
നമിനിയുംചൊല്ലീടുകവിഭോ! • വാണീശാപത്തിനാൽഭൂവിൽപ
ദയാംവിഷ്ണുരൂപിണി സുരേശ്വരീഗംഗയാരാംസാദരംവേഗമിച്ചു
ലോകെ എതുയുഗത്തിങ്കലാരാൽ പ്രാർത്ഥിച്ചിട്ടുവന്നിതാർ? ഇച്ഛിക്കുന്നേനതുകേൾ
പ്പാനായ് പാപഘ്നംപുണ്യദംശുഭം.

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു.

രാജരാജേശ്വരൻശ്രീമാൻ സഗരൻസൂര്യവംശജൻ "കേശിനീ"
"സുമതീ"യെന്നുപേരാവന്നുള്ള ഭാര്യമാർ • അവരിൽകേശിനിക്കുണ്ടായ്
സുമനോഹരനാമൊരുതൻ അസമഞ്ജസ്സെന്നുനാമം വിഖ്യാതൻകുമാര
ൻതാൻ • സേവിച്ചാൾശിവനെപുത്രന്നായിസ്സുമതിയുംമുനേ! അവൾ
ക്കംഗർഭമുണ്ടായീശംഭുവിൻവരംതിനാൽ • പ്രസവിച്ചാൾമാംസപി
ണ്ഡംനൂറുവർഷംകഴിഞ്ഞവൾ അതുകണ്ടുശിവനെധ്യാനിച്ചുമാറാംകര
ഞ്ഞുതേ • അവൾക്കന്തികിൽവിപ്രവേഷമായ്വന്നുശങ്കരൻ ആറു
പത്തായിരമതായ്ഖണ്ഡിച്ചാൻമാംസപിണ്ഡവും അതിശക്തിയെഴും

പുത്രരായിത്തീർന്നു ഷഷ്ടിസഹസ്രകരും ⁕ ഗ്രീഷ്മമദ്ധ്യാഹ്നസൂര്യൻതൻകാന്തി
പോലുജ്വലോഗ്രമായ് കപിലൻതന്റെശാപത്താൽ ഭസ്മമായ്ഭവിച്ച
വർ ⁕ അത്രകേട്ടതിദുഃഖിച്ചാരാജാവുംകാട്ടുപൂകിനാൻ അസമഞ്ജസ്സുല
ക്ഷാബ്ദംഗംഗാനയനാർത്ഥമായ് ⁕ തപംചെയ്തിട്ടുകാലത്താൽമരിച്ചു
മുനിസത്തമ! തല്പുത്രനാമശ്രേഷ്ഠമാനംഗംഗയെക്കൊണ്ടുപോരുവാൻ ⁕ ല
ക്ഷംവർഷംതപിച്ചിട്ടുകാലത്താൽമൃതനായിതേ ഭഗീരഥനവൻപുത്രൻമ
ഹാഭാഗവതൻസുധീ ⁕ വൈഷ്ണവൻവിഷ്ണുവിൻഭക്തൻഗുണവാനജ
രാമരൻ ലക്ഷംവർഷംതപംചെയ്താൻഗംഗതന്നെവരുത്തുവാൻ ⁕ ക
ണ്ടാൻഗ്രീഷ്മസൂര്യകോടിസന്നിഭാംഗനാംകൃഷ്ണനെ ദ്വിഭുജൻമുരളി
ഹസ്തൻഗോപന്മാർചൂഴ്ന്നബാലകൻ ⁕ ഗോപാലസുന്ദരീരൂപൻഭ
ക്താനുഗ്രഹരൂപവാൻ സ്വേച്ഛാമയൻപരബ്രഹ്മംപരിപൂർണ്ണതമൻ
പ്രഭു ⁕ ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വീശർമുനിമാരെല്ലാംവാഴ്ത്തപ്പെടുന്നവൻ നിസ്സംഗൻ
നിർഗ്ഗുണൻസാക്ഷിരൂപനായപരാൽപരൻ ⁕ പുഞ്ചിരിക്കൊണ്ടുവദനൻ
ഭക്താനുഗ്രഹകാരണൻ അഗ്നിശുദ്ധാംബരംപൂണ്ടോൻരത്നഭൂഷണഭൂ
ഷിതൻ ⁕ അവനെക്കണ്ടുഭൂപാലൻനമിച്ചുടനെസ്തുതിച്ചതേ വാഞ്ഛിതം
ശങ്കരനേകീടാൻകഴിയായ്കിലുംമെഡവരം ⁕ സ്തുതിച്ചാൻദിവ്യമാംസ്തോത്രം
കൊണ്ടുരോമാഞ്ചയുക്തനായ്.

ശ്രീഭഗവാൻപറഞ്ഞു

വാണീശാപത്തിനാൽഗംഗേ!ഭാരതത്തിൽഗമിക്കനീ സഗരൻ
തൻപുത്രരെയെന്നാജ്ഞയാൽശുദ്ധമാക്കുക ⁕ നിൻകാറ്റേറ്റിട്ടായവ
രെൻമന്ദിരത്തിങ്കൽവന്നിടും എന്നെശപ്ത്തതൊടുംകേറിദ്ദിവ്യമായു
ള്ളതേരതിൽ ⁕ എന്റെപാർഷദരായ്ത്തീരുമെന്നാമദുഃഖമെന്നിയേ ബ
ഹുജന്മങ്ങളിൽച്ചെയ്തകർമ്മമെല്ലാംക്ഷയിച്ചതാൻ ⁕ ഭാരതത്തിൽനരർ
കോടിജന്മങ്ങൾചെയ്തപാപവും ഗംഗക്കാറ്റേല്ക്കുകിൽപോകുമെന്നു
വേദംപറഞ്ഞിടും ⁕ തൊടുകിൽകാണിലുംപുണ്യംപത്തിരട്ടിവിധിച്ചിടും
ഉലകപോൽമുങ്ങിയാലുംസാമാന്യദിവസേനരൻ ⁕ നൂറുകോടിജന്മ
പാപംനശിക്കുംവേദവാക്കിതു് ബ്രഹ്മഹത്തിമുതല്ക്കുള്ളനാനാപാപ
ങ്ങളൊക്കയും ⁕ മനഃപൂർവ്വംതാനനേകംജന്മത്തിൽചെയ്തപാപവും ഉ
ലക്കപോൽമുങ്ങുകിലുംനരന്മാർക്കുനശിച്ചുപോം ⁕ വേദവുംപുണ്യദിവ
സസ്നാനത്തിന്റെഫലങ്ങളെ മുഴുവൻചൊല്ലുവാൻശക്തിയെന്ന്യേചൊ
ല്ലുന്നില്ലമായ് ⁕ ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വീശാദികളുംചൊല്ലുന്നില്ലപൂർണ്ണ
മായ് സാമാന്യദിവസസ്നാനസങ്കല്പഫലമോതിടാം ⁕ സങ്കല്പത്തോടെ
തിൽസ്നാനംപത്തിരട്ടിഫലംശ്രേഷ്ഠ! സംക്രാന്തിസ്നാനമേമുപ്പതിരട്ടി

ള്ളോരപുണ്യമാം അന്നുപോൽവാവിലും, ഒക്കിനായനത്തിലിട്ടിയാം • പത്തിരട്ടിഫലമുത്തരായണമായതിൽ ചാതുർമ്മാസ്യപ്പൊഴു മസ്സുക്കിയതാംനവമികളെ • സ്നാനപുണ്യത്തിനുള്ളതാമെന്നു ചൊല്ലുന്ന വേദവും അനന്തപുണ്യമിവയിൽസ്നാനവുംദാനവുംശ്രാദ്ധം • സാമാന്യ ദിവസസ്നാനമാനത്തിൽനൂറിരട്ടിയാം ഗ്രഹണാദിതിഥിയിൽയുഗാ ദിയിച്ചമെങ്ങനെ • മാഘെവെൺ സപ്തമിയിലുംഭീഷ്മാഷ്ടമിയതിലും അ ശോകാഷ്ടമിയിൽരാമനവമീതിഥിയിലും • നൂറിരട്ടിയുള്ളസുകൃതംനന്ദ യിൽതപർപ്പിതം യുഗാദികളൊത്തുതാൻനല്ലശേഷിതിഥിതന്നിലും • ന ന്ദാപാദ്യാമാണ്ടിമാഹപാർത്തിനായിട്ടിയാം ദശഹരാവാരുണിയ തതിലുംനായിട്ടിയാം • സാമാന്യദിവസസ്നാനത്തെക്കാൾകോടിഗുണം മുനേ! ചന്ദ്രസൂര്യോപരാഗങ്ങൾക്കതിലുംപത്തിരട്ടിയാം • അതിലുംനൂ റുപങ്കുമർദ്ധോദയസ്നാനത്തിലെഫലം ഫലിനായവരോടേവമുച്ചൈട്ടറിവു ത്തിനാൻ • അവനോടേതിനാരംഗംഗയെക്കതിരായിട്ടമിച്ചുടൻ.

ഗംഗ പറഞ്ഞു

വാണീശാപത്തിനാൽനിൻറെയാജ്ഞയാലൊത്തു ഞാൻ വിഭോ! തപസ്സോടുംകൂടിയിട്ടു ഭാരതത്തിൽഗമിക്കുകിൽ • പാപങ്ങളേകയ ന്നിവായ്ച്ചുമപാപികളായവർ എന്നിലവർനശിപ്പിക്കുന്ന പാപം നീക്കിടുകേ എത്രകാലമൊള്ളന്നാണ ഭാരതത്തിൽവസിക്കണം? സ്വാപിക്കുന്നതുമെന്താണവിടുന്നു പിൻപറഞ്ഞാലും? എൻകാന്തമെല്ലാം സർവ്വജ്ഞനാകുംനീയറിയുന്നതേ സർവ്വാന്തര്യാമിയാംനീ മായതിൻകാര്യ വുമോളുക.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു

ഗംഗേ!നിൻവാഞ്ഛയെല്ലാമെനിക്കറിയുന്നു സുരേശ്വരി ജലരൂപ യതാംനിൻറെപതിയാലവണാബ്ധിതാൻ • എൻസ്വരൂപമവൻനീ യോലകമ്മിരുപിണിയായവൻ വിശേഷസ്ത്രീവിശേഷൻ തൻ ചെയ്യുമാ റാങ്ങനംശുവി • ഭുവിൽഭാരതെതിങ്ങിയോറാമാതാദിയുക്തമീലോകയും ലവണാബ്ധിക്കുമുതേ ശതിങ്കൽനീമുഖ്യയാമാണ് • ഇന്നുതൊട്ടുകലിതൻ വർഷമയ്യായിരംവരെ നീഭാരതത്തിലാവാണീശാപാമൂലംവസിക്കണം; നീയെന്നുമബ്ധിയോടൊത്തുസുഖമായ് തിലെ ചെയ്തിടും ഭഗീരഥനെന്മ ന്നോർനീരസികശ്രേഷ്ഠനാണവൻ • ഭഗീരഥൻ തൻസ്തോത്രംകൊണ്ടുനി ന്നെസ്തുതിച്ചിടും ഭക്ത്യാപൂജിക്കയുംചെയ്യുംനിന്നെ ശുദ്ധിയിൽമാന ഷർ • കണ്വശാഖയിലോതുംപോൽസ്തുതിച്ചുംപ്രണമിച്ചുമേ ധ്യാനിച്ചു മെന്നുംപൂജിപ്പാൻ ഹോമധഫലംവരും • ഗംഗാഗംഗേതിയെന്നായിക്കാശ്ശ

ഭഗവാനെയകസ്സിലും പാപങ്ങളെല്ലാംപോയ് വിഷ്ണുലോകംപ്രാപിക്ക
മായവൻ • ആയിരംപാപികൾസ്നാനംചെയ്യണംപാപവുംതവ ദേ
വീകതനെനായതെൻതൻസ്നാനംകൊണ്ടുനശിച്ചുപോം • ആയിരംപാ
പമേറിട്ടുംശവങ്ങളെതൊട്ടുപാപവും ദേവീമന്ത്രോപാസകൻതൻസ്നാ
നംകൊണ്ടുനശിച്ചുപോം • ഗീതൽസംസ്പതിമുതലെല്ലാമുള്ളാദികളോട്
മായ് ഭാരതത്തിൽവാഴുംശാപമോക്ഷമുണ്ടാമെന്നതും • എങ്ങുദേവീ
ഇണവോണ്ണുന്നസ്ഥലംതീർത്ഥമാസ്സതും ഗംഗാജലപ്രവാഹംകൊണ്ടുപാപിയും
ശുദ്ധനായിടും • ബഹുവർഷമവൻവാഴുംമണിദ്വീപിങ്കൽനിശ്ചയം
ജ്ഞാനാന്തത്തോടെൻനാമമോതിഗ്ഗംഗയിങ്കൽമരിച്ചിട്ടും • ഭക്തന്മാരാ
വിഷ്ണുവിൻെറപദത്തെയാശ്രയിച്ചിട്ടും ഹരിപാർഷദരായിട്ടുംദേവിക്കടു
ത്തായവർ • കണ്ടീടുമവരെത്രെയേറെപ്രാകൃതപ്രളയങ്ങളും പുണ്യംമൂലംനി
ന്നിലിട്ടുംശരീരത്തിൻജീവനായതും • വൈകുണ്ഠത്തിൽചെന്നുവാഴും നീ
വാഴുംകാലമൊക്കയും ശരീരങ്ങളൊട്ടുതിട്ടുതൻകർമ്മങ്ങൾക്ഷീണിക്കുവ •
പാർഷദത്വമതിന്നേകുമെൻസാരൂപ്യവുമങ്ങനെ അജ്ഞാനിയുംനിൻ
ഭൂയിൽതാൻപ്രാണനെത്യജിക്കിൽ • അവന്നുമെൻെറസാലോക്യ
സാരൂപ്യങ്ങളുംവരുമ്പോൾ നിൻനാമത്തെസ്മരിച്ചന്യത്രയ്ക്കിൽപ്രാണനെ
ത്യജിപ്പവൻ • സാലോക്യമതിനീടുമബ്രഹ്മാവിൻകാലത്തോളവും
ഭക്ത്യാഗംഗയെയോർത്തന്യദിക്കിൽവച്ചുമരിക്കിലും • ഒന്നത്രേയിൽപാ
ർഷദന്മാരോടുകൂടിക്കരേറിയൊന്ന് സാരൂപ്യംനൽകുമവനായസംഖ്യംപ്ര
ളയംവരെ • ഗോലോകത്തിങ്കലെന്നപ്പോൽവാഴുമായവനങ്ങനെ തീ
ർത്ഥത്തിങ്കലതീർത്ഥത്തിൽമുക്തിക്കുമേലേമറ്റവർ • മന്ത്രോപാസകർനൈ
വേദ്യമക്ഷിച്ചീടുന്നമർത്ത്യരും ത്രൈലോക്യവുംപവിത്രമാക്കാൻ
സമർത്ഥരാം • നല്ലതേവിമാനത്തിൽഗോലോകത്തിലുമെത്തിടും എൻ
ഭക്തർതൻെറബന്ധുക്കളാകുംപശ്വാദിവർഗ്ഗവും • തേയാനത്തിലേ
റീടുംഗോലോകമതിലുള്ളതും ജ്ഞാനികൾനിന്നെയുള്ളിൽവച്ചും
ജ്ഞാനമെന്തോടേക്കകിതു • എൻഭക്തിയാൽശുദ്ധരായമുക്തരായുംഭ
വിച്ചിടും ഗംഗയോടിങ്ങനെചൊല്ലീട്ടാശ്രുപനോടേഥിനാൻഹരി • ഇങ്ങു
ഗയെഭക്തിയോടുംവാഴ്ത്തിപ്പൂജിക്കണംഭവാൻ ഭഗീരഥൻഭക്തിയോടും
വാഴ്ത്തിപ്പൂജിച്ചതൽക്ഷണം • കൌഥുമോക്തമതാംധ്യാനസ്തോത്ര
ങ്ങൾകൊണ്ടനേകധാ ശ്രീകൃഷ്ണപരമാത്മാവാമീശനെയുംനമിച്ചുതേ •
ജാഹ്നവീഭഗീരഥന്മാർക്കുപിൻഗംഗയോടുംമറഞ്ഞുടൻ.

നാരദൻപറഞ്ഞു

എന്തുപൂജാക്രമധ്യാനസ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടുമന്നവൻ സേവി
ച്ചാൻഗംഗയെയെന്നുചൊല്ലുനീവദവിത്തമ!

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു

ചെയ്തിട്ടുനിത്യകർമ്മങ്ങളെചെയ്തുവെൺപട്ടുടുത്തുടൻ ജിതേന്ദ്രി
യനായിട്ടാദ്യംദേവതകളായിട്ടും ഗണേശൻസൂര്യൻവഹ്നിവിഷ്ണുപര
മശിവൻശിവാ ഇവരെപൂജചെയ്യുന്നാൽപൂജിപ്പാനധികാരിയാം ഗ
ണേശനെവിഘ്നനാശനാർത്ഥമാരോഗ്യത്തിന്നുസൂര്യനെ ശുദ്ധിക്കായഗ്നിയെ
ശ്രീക്കായ്പൂജിക്കഹരിയെയുമേ ജ്ഞാനത്തിനായ്ശിവനെയുംമു
ക്തിക്കായ്ദേവിയെയുമേ പൂജിച്ചീടണമല്ലെന്നാൽവിപരീതഫലംവ
രും ധ്യാനിച്ചീടണമീധ്യാനംകൊണ്ടതേനന്നുരച്ചിടാം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒമ്പതാം സ്കന്ധം
ഗംഗാസ്നാനമാഹാത്മ്യം
പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു

ധ്യാനമക്കണ്വശാഖോക്തംസർവ്വപാപപ്രണാശനം വെൺതാ
മരപ്പൂപ്രഭയാംഗംഗാപാപവിനാശിനി കൃഷ്ണദേഹത്തിലുണ്ടായോരു
ശുദ്ധയല്ലോപരാസതി നീരാളവസ്ത്രംപൂണ്ടുള്ളോരുരത്നാഭരണമാണ്ട
വർ ശരത്തിലെന്നപൂർണ്ണചന്ദ്രപ്രഭയോടൊത്തവർ പുഞ്ചിരി
കൊണ്ടുൽമുഖിയാംനിത്യയൗവ്വനമുള്ളവർ നാരായണപ്രിയശാ
ന്താനൽസൗഭാഗ്യംകലർന്നവർ മാലതീമാലയോടൊത്തകബരീഭാര
മാർന്നവർ ചന്ദനപ്പൊട്ടോടുനല്ലസിന്ദൂരപ്പൊട്ടണിഞ്ഞവർ കവി
ളിൽപലപത്രലേഖാപങ്ക്തികൾവിലസിച്ചവർ തൊണ്ടിപ്പഴത്തെവെല്ലും
നൽചുണ്ടുകൊണ്ടുവിളങ്ങുവോർ നൻമുത്തിൻപ്രഭയെവെല്ലുംപല്ലുകൊ
ണ്ടുല്ലസിപ്പവർ സ്വപാംഗവക്രനയനംസുകടാക്ഷംമനോഹരം കുചമു
കുളയുഗ്മോന്നതകുട്ടികചമൊടൊത്തവർ വ്യാഘ്രനിതംബസംയു
ക്താരംഭാസ്തംഭങ്ങളെവെല്ലുവോർ തൻപാദപങ്കജത്തിലുൾക്കുങ്കുമമണിഞ്ഞ
തായ് ഇന്ദ്രൻമുടന്നപൂമാലത്തേനൊലിച്ചുചുവന്നതായ് സുര
സിദ്ധമുനീന്ദ്രന്മാർതൃപ്തിക്കുന്നർഘ്യയുക്തമായ് തപസ്വിമാർമൌലി
മാലാവലിപങ്കജനിരന്നതായ് കാമവുംമോക്ഷവുമ്പ്രാർത്ഥിച്ചീടുംവ
ണ്ണംകൊടുപ്പതായ് സ്ഥലപത്മപ്രഭയേഴുംപദപത്മംധരിച്ചവർ വ
രാംഗരമ്യാവരദോക്താനുഗ്രഹകാരിണി ഏവംനാരായണിവിഷ്ണുപദമേ
ജ്ഞാഗംഗയെഞാൻഭജിച്ചീടാം ധ്യാനിച്ചാസ്തുതിയാംനല്ലഗംഗയെവിപ്

ധമ്മജ്ഞനേ! ॥ പതിനാറുപചാരങ്ങൾകൊണ്ടു പൂജകഴിക്കണം ആസനം പാദ്യാർഘ്യാചമനീയങ്ങൾ സ്നാനം നല്ലനുലേപനം ॥ ധൂപദീപങ്ങൾ നൈവേദ്യം താംബൂലം ശീതളമാം ജലം വസ്ത്രമാഭരണം മാല ഗന്ധമാചമനീയകം ॥ നല്ലതാം മെത്ത, യീവണ്ണം നൽകണം പതിനാറുമേ ഭക്ത്യാ നന്നായ് സ്തുതിച്ചിട്ടു വന്ദിച്ചു പ്രണമിക്കണം ॥ ഏവം പൂജിപ്പവന്നുണ്ടാമശ്വമേധത്തിൻ ഫലം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

പാപം പോക്കും പുണ്യമേകും ഗംഗാസ്നാനം ജനാർദ്ദന! ദേവനാഥ! രമാകാന്ത! കേൾപ്പാനാശിച്ചിടുന്നു ഞാൻ.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

രാജാവേ! കേൾക്ക ചൊല്ലീടാം പാപഘ്നം പുണ്യവർദ്ധനം ശിവന്റെ പാട്ടിൽ മോഹിച്ചു കൃഷ്ണാംഗം ദ്രവമായവൾ ॥ രാധാംഗജലസംയുക്തമാം ഗംഗയെ നമിച്ചിടാം സൃഷ്ട്യാദിയിലവൾ ജന്മം ഗോലോകത്തു രാസമണ്ഡലേ ॥ ശിവന്റെ സന്നിധാനത്തിലഗ്ഗംഗക്കായ് നമിച്ചിടാം ഉണ്ടായീ ഗോപഗോപന്മാർക്കു ഹറായാമമഹോത്സവേ ॥ കൃത്തികാ പൌർണ്ണമിയിലഗ്ഗംഗയെ ഞാൻ നമിച്ചിടും കോടിയോജനവിസ്താരം ലക്ഷം യോജന നീളമായ് ॥ ഗോലോകത്തെച്ചുററി വാഴും ഗംഗക്കായ് ഞാൻ നമിച്ചിടാം ഷഷ്ടിലക്ഷം വീതി നാലിരട്ടിയോജന നീളവും ॥ വൈകുണ്ഠത്തെച്ചൂഴ്ന്നിരിക്കും ഗംഗയെ ഞാൻ നമിച്ചിടാം വീതി ലക്ഷം മുപ്പതോടും നീളമഞ്ചുമടങ്ങുമായ് ॥ സത്യലോകത്തിനെച്ചൂഴ്ന്ന ഗംഗക്കായ് ഞാൻ നമിച്ചിടാം വീതി ലക്ഷം മുപ്പതാൻ നാലുപങ്കതിൽ നീളവും ॥ ശിവലോകം ചുററി വാഴും ഗംഗയെ ഞാൻ നമിച്ചിടാം ലക്ഷം യോജനവിസ്താരം നീളമതെഴിരട്ടിയായ് ॥ ധ്രുവലോകത്തിനെച്ചൂഴ്ന്ന ഗംഗക്കായ് ഞാൻ നമിച്ചിടാം ലക്ഷം യോജനവിസ്താരമഞ്ചു പങ്കുള്ള ദൈർഘ്യവും ॥ ചന്ദ്രലോകം ചുററി വാഴും ഗംഗയെ ഞാൻ നമിച്ചിടാം അറുപതിനായിരം വീതി നീളം നൂറുമടങ്ങുമായ് ॥ സൂര്യലോകത്തിനെച്ചൂഴ്ന്ന ഗംഗയെ ഞാൻ നമിച്ചിടാം ലക്ഷയോജനവിസ്താരം നീളമഞ്ചുമടങ്ങുമായ് ॥ തപോലോകത്തിനെച്ചൂഴും ഗംഗയെ ഞാൻ നമിച്ചിടാം ആയിരം വീതി നാഴ് നീളം പത്തിരട്ടിയുമായതിൽ ॥ ജനലോകത്തിനെച്ചൂഴ്ന്ന ഗംഗക്കായ് ഞാൻ നമിച്ചിടാം ലക്ഷയോജനവിസ്താരം നീളമഞ്ചുമടങ്ങുമായ് മഹർലോകത്തിനെച്ചൂഴും ഗംഗയെ ഞാൻ നമിച്ചിടാം വീതിയായിരമായ് നീളം നൂറിരട്ടിയുമായ് മുനേ! ॥ കൈലാസത്തെച്ചൂഴ്ന്നിരിക്കും ഗംഗയെ ഞാൻ നമിച്ചിടാം നൂറു യോജനവിസ്താരം പത്തു പങ്കതിൽ നീളവും

ഇന്ദ്രലോകംപുക്കുന്നമന്ദാകിനിയെഞാൻനമിച്ചീടാം പത്തുയോജന
വിസ്താരംപെറ്റുപരന്നീടുവും * പാതാളത്തിൽവാണീടുംഗം
ഗയെഞാൻനമിച്ചീടാം ക്രോശമാത്രംവീതിയായുംചിലടത്തുചാരത്തു
മെ * ഭൂഗംഗയാകുമലകനന്ദയ്ക്കായ്ഞാൻപ്രണമിച്ചീടാം ക്ഷീരവർണ്ണാ
കൃതയുഗേത്രേതയിൽചന്ദ്രവർണ്ണയും * ദ്വാപരത്തിൽചന്ദനാഭയെന്നുള്ളഗം
ഗയ്ക്കായ്നമിച്ചീടാം ജലപ്രമാണ്യമാത്രംകലിതൻയുഗമായതിൽ *
സ്വർഗ്ഗത്തിലെന്നുംക്ഷീരാഭയെന്നുള്ളഗംഗയ്ക്കായ്നമിച്ചീടാം ഗംഗാജലബിന്ദു
തൊട്ടാൽപാപിയുംജ്ഞാനിയായിടാം * ബ്രഹ്മഹത്യാദിയായ കോടിജ
ന്മപാപംഹനിച്ചീടാം ഗംഗാപദ്യങ്ങളിതുപത്തൊന്നിവണ്ണംപറഞ്ഞു
ഞാൻ * പാപാപഹംപരമംസ്തോത്രംപുണ്യവിവർദ്ധനം ഗംഗയെപ്പൂ
ജചെയ്യുന്നംഭക്തിയോടുപഠിപ്പവൻ * അശ്വമേധഫലമെന്നത്രേ പ്രാ
പിക്കുംശങ്കയില്ലതിൽ അപുത്രനെങ്കിൽസൽപുത്രൻമെല്ലാഹിനൻസമാപ്പ
നാം * രോഗിക്കുരോഗമെല്ലാംപോംബന്ധനമുക്തനുമായ്‌വരാം കീർത്തി
ഹീനൻകീർത്തിമാനാംമൂർഖൻപണ്ഡിതനായ്‌വരും * പ്രാതഃകാലത്തിലീ
നല്ലഗംഗാസ്തോത്രംജപിപ്പവൻ ദുസ്വപ്നഹീനനായ് ഗംഗാസ്നാന
ത്തിൽഫലമാർന്നിടും.

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു.

ഭഗീരഥനമീസ്തോത്രത്താൽസ്തുതിച്ചിട്ടുഗംഗയെ അവളേയുംകൊ
ണ്ടുസാഗരന്മാർകിടക്കുന്നേടത്തെത്തിനാൻ * ഗംഗക്കാറ്റേറ്റവരുടൻവൈ
കുണ്ഠത്തിൽഗമിച്ചുതേ ഭഗീരഥൻനയിച്ചിട്ടുഭാഗീരഥിയിതെന്നുപേർ
ഗംഗോപാഖ്യാനമെല്ലാംഞാൻചൊല്ലിനേനേവമുത്തമം പുണ്യദംമോ
ക്ഷദംസാരം, കേൾക്കേണ്ടതിനിയെന്തുതാൻ.

നാരദൻപറഞ്ഞു

ജഗത്തെല്ലാംഗ്രസിക്കുംഗംഗയുണ്ടായതെങ്ങനെ എങ്ങുമേകിയി
ലെവ്വണ്ണമതെല്ലാമുരചെയ്യണം? * ആലോകത്തുള്ളവർചെയ്തസൽകൃത
ങ്ങളുമെന്തുവാൻ? ഇതെല്ലാംബഹുവിസ്താരമായിട്ടെന്നോടുചൊല്ലണം.

നാരായണൻപറഞ്ഞു

കാർത്തികപൗർണ്ണമിയിലായ് രാധതന്നുത്സവത്തിലായ് കൃഷ്ണനാ
രാധയെപൂജിച്ചിതന്നാൾരാസമണ്ഡലേ * കൃഷ്ണൻപൂജിച്ചോരവളെപ്പൂ
ജചെയ്തതിരുഷ്ടരായ് ബ്രഹ്മാദികൾശൗനകമുനീന്ദ്രരുംവന്നിരുന്നതേ
ഈയവസരത്തിൽസംഗീതനിപുണാവാണിയായവൾ പാടിതാള
ത്തൊടുംവീണവായിച്ചാൾസുഖമായങ്ങലാം * മോദിച്ചുതനവൾക്കേക
കീർത്തനമാലികനാഥൻ ബ്രഹ്മാണ്ഡമുള്ളതെന്നോതുമമൂല്യകിരീടമ
നാം * സർവ്വരത്നോത്തമമതാംകൌസ്തുഭംകൃഷ്ണനേകിനാൻ വിലയില്ലാ

ഞാനൻമുത്തുമാലയെനൽകിരാധയും • നാരായണനുമവ്വണ്ണംകൊടുത്തു
രത്നമാല്യം അമൂല്യതരം ചെമ്പൊൻകുണ്ഡലം നൽകിനാൾ രമ • ബ്രഹ്മ
മായാഭഗവതീമൂലപ്രകൃതിയീശ്വരി ദുർഗ്ഗാനാരായണീ നൽകീടിനാളന
ല്പമാമത്തിയെ • സല്ക്കീർത്തിയും ധർമ്മബുദ്ധിയും ധർമ്മൻ കൊടുത്തുടൻ
അഗ്നിശുദ്ധസംവസ്ത്രമഗ്നി, കാൽചിലമ്പുകൾ വായുവും • ഇതനന്ത
രത്തിൽ ബ്രഹ്മാവുമുത്സാഹിപ്പിക്കയാൽ ശിവൻ രാസോല്ലാസം ചെന്നു
ള്ളിപ്പാട്ടുപാടാൻ തുടങ്ങിനാൻ • മൂർച്ഛിച്ചാദേവകൾ ചിത്രപ്പാവകൾ
പോൽ വസിച്ചിതേ ബോധംവന്നു പിന്നെപ്പെട്ടെന്നവർ കണ്ടിതാർ രാസമണ്ഡ
ലം • സ്ഥലമെല്ലാം ജലമയം കൃഷ്ണനില്ലില്ല രാധയും കരഞ്ഞാർത്തരായ്
ഗോപർ ഗോപികൾ സുരർ വിപ്രരും • കൃഷ്ണൻ രാധയോടൊത്തു ദ്രവി
ച്ചീനല്ലതീർത്ഥമായ് തീർന്നുവെന്നാനന്ദധ്യാനമൂലം ധരിക്കയാൽ
ബ്രഹ്മാവുമുതലെല്ലാരും കൃഷ്ണനെ സ്തുതിചെയ്തുതേ പ്രത്യക്ഷമാക നിങ്ങ
ളെങ്കൾക്കുത്തമാഭീഷ്ടമാം വരം • അപ്പോളുദ്ധികിലുണ്ടായ് വാക്കശരീരി
ണിയായ് ഹേ! വ്യക്തമായുമശരീരവാക്കുകേട്ടാരശേഷരും • സ
ർവ്വാത്മാവാം ഞാൻ ശക്തിയിവൾ ഭക്താനുഗ്രഹവിഗ്രഹ മിഥ്യാദേഹങ്ങൾ
ങ്ങൾക്കാവയവമെന്തു ഫലം? • മനുക്കൾ മാനവന്മാരും വിഷ്ണു
ഭക്തർമുനീന്ദ്രരും എൻമന്ത്രപൂതരായവരെന്നെക്കാണ്മാൻ പ്രാപിക്കുമെൻ
പദം • എൻദേഹം വ്യക്തമായ് നിങ്ങൾ കാണ്മാനിച്ഛിക്കിൽ വിഷ്ണുരേ!
ഞാൻ ചൊല്ലീടുന്നോരീവാക്യം കേൾക്ക ചന്ദ്രശേഖരൻ • വിധേ! ശ
വന്നാശിവനായിക്കല്പിക്കണം സ്വതം വേദാംഗമായ് ശ്രേഷ്ഠമായ
തന്ത്രശാസ്ത്രം ചമയ്ക്കുവാൻ • അഭീഷ്ടഫലദം പൂർവ്വമന്ത്രങ്ങളോടുമംഗി
യായ് പൂജാവിധികളും നാനാസ്തോത്രങ്ങളുമടങ്ങിയും • എൻമന്ത്രകവ
ചസ്തോത്രങ്ങളോടുമതിഗൂഢമായ് നിർമ്മിക്കട്ടെ ലോകരെല്ലാമെന്നിൽ
വിമുഖരാംപടി • ആയിരംപേരിലേകനെൻമന്ത്രത്തെ ജപിപ്പ
വൻ എൻമന്ത്രപൂതരായുള്ളോരെൻപദം പ്രാപ്തരായിടും • അല്ലെ
ങ്കിലാതങ്ങൾ ഗോലോകവാസത്തിന്നർഹരല്ലതാൻ ജനങ്ങളെല്ലാം ശൂന്യമായ്
ഭൂവിൽ സംപൂർണ്ണമതികളും • സൃഷ്ടിക്കുക തന്ത്രശാസ്ത്രം കൊണ്ടുലോ
കരശേഷവും ഗോലോകം ചേർന്നു ബ്രഹ്മാണ്ഡം മുഴുവൻ ശൂന്യമാമിതാ
എൻതന്ത്രശാസ്ത്രം നിർമ്മിപ്പാൻ സുരർതൻ സഭയിൽ ശിവൻ • ഗംഗ
പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തുന്നാൽ കാണാമെന്നു ദൈവത്തിന്മേ സനാതനൻ
വാനിലേവം പറഞ്ഞിട്ടു നിവൃത്തിനാൻ • അതുകേട്ടിട്ടു വിധിയും
ശിവനോടോതിനാൻ മുദാ ബ്രഹ്മാവിൻ വചനം കേട്ടാജ്ഞാനേശൻ
ജ്ഞാനികൾക്കുവരൻ • പ്രതിജ്ഞയെ ചെയ്തു ഗംഗാജലം കയ്യിൽ ധരിച്ചു

ടൻ വേദത്തിൻസാരമായ് നല്ലൊരുപാഠമന്ത്രമൊടും ചേർന്നതായ് ● നൽത ന്ത്രത്തെ വിക്കാംതാൻ പാലിപ്പാനായ് പ്രതിജ്ഞയായ ഗംഗാജലംകൊ ണ്ടുള്ളതിയസത്യമെ ചൊല്ലിടുന്നവൻ ● ബ്രഹ്മാവിൻറ വയസ്സോളംകാ ലമ്പൂതത്തിൽവാണിട്ടും എന്നേയ്ക്കുമവൻ ഗോലോകത്തിൽ ദേവസ ന്നിധിലായ് ● ശ്രീകൃഷ്ണൻരാധയോടൊത്തുപ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുനാരദ! അ ത്തേവനേകജന്മമൊരുമിച്ചുതാനുണ്ടായ്വരും ● മൈവ്വുതസംസാരവും പിന്നെപ്പരമാനന്ദപൂർണ്ണമായ് മുക്തിയിപ്പതൊന്നിതിച്ചുഞാൻകാലഭേദം ഒന്നുമേലെണം ● ഗോപ്യമെങ്ങുമായുള്ളതിനെ വദ്ധമെല്ലാന്തൻ കൃഷ്ണൻ ഉപദേശിച്ചതാൻ ഗോലോകത്തിലുണ്ടായി ഗംഗയും ● രാധാകൃഷ്ണാംഗസംഭൂ തന്ത്രകതിമുക്തിഫലപ്രദാ ഓരോസ്ഥാനത്തിലെ വാഴുമവൾ പാർപ്പാൻ കൃഷ്ണ നാംപരൻ ● കൃഷ്ണരൂപയവൾ ശ്രേഷ്ഠാ സർവ്വബ്രഹ്മാണ്ഡപൂജിതാ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നവമസ്കന്ധം

ഗംഗോത്പത്തി

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം

പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

നാരദൻപറഞ്ഞു

കലിയുഗായിരംവർഷമായപ്പോൾ ഗംഗയായവൾ പോയതെങ്ങി ങ്ങിലതു നീ ചൊല്ലണം സുരനായക!

നാരായണൻപറഞ്ഞു

വാണീശാപാൽഗംഗ ഭൂവിൽ ഗമിച്ചിട്ടു ശാപാവസാനമായാൽ വൈകു ണ്ഠത്തിൽതന്നെ പോയാൾ ശാപത്തിന്നിട്ടു പിന്നെയും ● വാണിയും ലക്ഷ്മി യെവിട്ടു ഹരിതൻപദമാന്നതേ പത്മാവതിയുമപ്പൂണ്ണാംശാപാന്തേ ഗംഗ യുമഹോ! ● ഗംഗാവാണീമൊരൂന്നുപേരുമാഹരിപത്നികൾ തുളസീദേ വിയുംചേർന്നാലുപേർ വേദപ്രോക്തിനാൽ.

നാരദൻപറഞ്ഞു

വിഷ്ണുപാദത്തിലുണ്ടായ ഗംഗയെച്ചൊൽവതെന്തുവാൻ? ശിവ പ്രിയ, വിരിഞ്ചൻതൻജലപാത്രസ്ഥയെന്നമേ ● വിഷ്ണുവിൻഭാര്യയാ യ്തീർന്നതെങ്ങനെ ഗംഗയായവൾ ആശ്ചര്യമാണതെന്നോടു ചൊല്ലണം നീ മുനീശ്വര!

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു

പണ്ടുണ്ടായ് ഗംഗ ഗോലോകത്തിങ്കൽ നൽജലരൂപയായ് രാധാ കൃഷ്ണാംഗങ്ങളിൽനിന്നംശമായ് തൽസ്വരൂപമായ് ● അത്യുഗ്രരൂപിണീ

ഭുവിൽജപാധിഷ്ഠാതൃദേവത നല്ലമൈശ്വര്യസംപന്നാസർവ്വാഭരണഭൂഷി
താ ● ശരൽപൂർവ്വാബ്ജവദനാപുഞ്ചിരിക്കൊണ്ടസുന്ദരി തപ്തസ്വർണ്ണസ
മാനാമശേഷപ്രസന്നാനനാ ● മിന്നൽകാന്തിയോടുള്ളോരംഗങ്ങളാലസ്തപ്ര
ഭാശ്രീപിണി സ്വർണ്ണരത്നാഢ്യസംയുക്താ നല്ലവസ്ത്രംധരിച്ചവൾ ● തി
ലകമാക്കിട്ട ഫാലത്തിൽ കസ്തൂരിയും രണ്ടുകാതിലും രത്നമിന്നുന്ന തോട
കളും പൊഴിയുന്ന ചന്ദ്രപ്രഭാവും ● മാലതീമാലകൾ പൂണ്ട വേണീകല
ബാരവും ചന്ദനപ്പൊട്ടോടുംകൂടി ശോഭിതസിന്ദൂരബിന്ദുവും ● കസ്തൂരികൊ
ണ്ടു പത്തികളിറ്റാണ്ടതാം രണ്ടുഗണ്ഡവും മുരിക്കിൻപൂവൊടൊത്തിട്ടു
നല്ലോരോഷ്ഠാധരങ്ങളും ● മാതളക്കുരുവൊത്തൊരു പല്ലിന്റെ പം
ക്തിയും ദിവ്യവസ്ത്രങ്ങളും ഭംഗ്യാധരിച്ചുവിലസുന്നവൾ ● കാമത്തോടും
മന്ദഹാസത്തോടും കൃഷ്ണനരികിലായവൾ വസ്ത്രാഞ്ചലംകൊണ്ടുമുഖംമൂടിക്കണ്ണുകൾ
കൊണ്ടുകൃഷ്ണനെ ● നിമേഷമെന്യേ സതതം നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നവൾ
തായി പ്രസന്നമുഖിയായേറ്റം നവസംഗമബാലയായ് ● തട്ടുപൊക്കൊ
ണ്ടുരോമാഞ്ചിതമായാംഗത്തോടു വാണവൾ തത്ര കണ്ടുമനോഹരം പുളകം
മുപ്പത്തുകോടിയും ● മൂന്നാമതായതാംമധ്യേ കാടിമന്ദസ്മിതം
കോപിച്ചുകൊണ്ടുമുഖിയായ് ഭാവനാതുല്യമായുടൻ ● ചമ്പകപ്പൂനിറം
പൂണ്ടോരംഗമുള്ളോരു ഗോപികാ അമൂല്യരത്നശോഭിതാംഗങ്ങളാൽ ഭൂഷണ
ഭൂഷിതാ അംഗത്തിൽ ശൃംഗാരമായിട്ടണിഞ്ഞൊരു മഞ്ഞപ്പട്ടുമ ● ദിവ്യമാ
യുള്ളനീലവസ്ത്രം ധരിച്ചവൾ കൃഷ്ണനോടൊത്ത് സംയുക്താകോമളം
സുന്ദരാംഗി ● സ്വച്ഛതരമൃദുപാദകമലം പത്മാപദ്മം ● ദിവ്യമാ
യവിമാനത്തിൽനിന്നിറങ്ങിട്ടു ഗോപികൾ ● വെൺചാമരം വീശിടുന്നകാ
റ്റേറ്റുംകൊണ്ടങ്ങനെ കസ്തൂരിതിലകത്തോടും നൽ ചന്ദനമണിഞ്ഞു
മേ ● സീമന്തത്തിൽ കീഴിലായി തൂക്കിയ നല്ലനെറ്റിയിൽ ദീപ്തദീപ
പ്രഭയോടൊപ്പം സിന്ദൂരപ്പൊട്ടുമാത്തിയും ● കല്പകപ്പൂമാലയോടു മന്ദമാ
ഗ്യാചുകുണ്ടതാം നല്ലാഭരണകുന്തളത്താൻ മലർച്ചൂടിട്ടുള്ള കബരിയും ●
കോപത്തോൽ നല്ലമന്ദഹാസത്തിൻ ചിറപ്പിച്ചുള്ള മൊഴിനാ സഖിമാരുമൊത്ത്
പുറപ്പെട്ടുമാവിൻപ്രിയാ ● ഉടനെ കൃഷ്ണനരികത്തേ പിന്നെത്തി
പിന്നാലെ ശ്രീകൃഷ്ണൻ രാധയെക്കണ്ടിട്ടു മനോമോഹം പൂണ്ടുസാദരം ● സംഭ്ര
മിച്ചുചിരിച്ചുംകൊണ്ടുരച്ചാൻ നല്ലവാക്കുകൾ ഗോപന്മാരും ഗോപിമാരും പൊട്ടന
മിച്ചാർ വിനയത്തോടും ● സ്തുതിക്കയും ചെയ്തുകൊണ്ടു, ശിവനും സ്തുതിചെ
യ്യുതേ എഴുന്നേറ്റിട്ടു നേരം ഗോപിമാരും പലരും ഉത്സവമാം ● നീല
സ്ഥാനത്തുനിന്നേറ്റു കണ്ടോരു സുന്ദരൻ ഭീതിയോടു വണക്ക
ത്തിൽ ചോദിച്ചാൻ ശങ്കരനെയും ● ശ്രീകൃഷ്ണപാദപത്മത്തെയായുധി

ച്ചാറം മനസ്സിനാൽ കൃഷ്ണൻതന്നെ ഉള്ളിൽവാഴുന്ന ഗംഗെസ്സൂര്യമകിനാൻ സൎവ്വശോഭാവരം [illegible] സേവിതചിത്തയായ് സിംഹാസനത്തിൽമേൽ [illegible] വസിതായവാം • തേജസ്സിനാൽ ജ്വലിച്ചീറാംസ്സിശ്ശ യായ് കോമളാംഗിയായ് [illegible] സ്വഷ്ടിയിൽ [illegible] ച്ചവാം [illegible] യുവതിജനസേവിതാ • [illegible] കിവ [illegible] കാന്താശാന്താനിത്യ [illegible] സതി • [illegible] കൃഷ്ണ [illegible] സൎവ്വാംഗ സുന്ദരികളിൽവച്ചിട്ടധികസുന്ദരി • കൃഷ്ണാൎദ്ധാംഗാ, കൃഷ്ണതുല്യാപ്രായം കാന്തിയിൽ [illegible] തമായവാം • പ്ര [illegible] സഖിമാരെക്കാൾ [illegible] ആജ്ഞാസൎവ്വം [illegible] കൃഷ്ണപ്രാണപ്രിയാ [illegible] കൃഷ്ണ പ്രാണാധിദേവതാ • ഗംഗയാരാധയേ [illegible] ലേശവും നിമേഷഹീന നേത്രങ്ങൾകൊണ്ടു നോക്കീടിനാൾ [illegible] • ഇതയനന്തരത്തിൽ [illegible] കൃഷ്ണ [illegible] ശാന്താനായമായ് [illegible] വാകിനാൻ.

[illegible]

ആദിമംഗലേ, [illegible]! [illegible] കൊണ്ടുനിൻമുഖം കടക്കണ്ണിട്ടു നോക്കി [illegible] • നിന്റെരൂപത്തിൽ മോഹി [illegible] • [illegible] ഞാൻഗോ [illegible] നീതാൻ [illegible] • ഞാൻ [illegible] വിടനാം നീ [illegible] • അല്ലയോ [illegible] കൃഷ്ണ! [illegible] ഗോപി യോടൊത്തു [illegible] ഞാൻ • കണ്ടു, സഖിച്ചു [illegible] തോഴിമാർ [illegible] വാക്കിനാൽ [illegible] കേട്ടമാത്രത്തിൽ • [illegible] കോടി [illegible] തിൽ [illegible] • [illegible] മായുണ്ടല്ലൊ! ഞാൻ [illegible] • [illegible] ത്തിൽനിന്നി [illegible] • [illegible] ക്കുക [illegible] നീ ഇന്ന് • അവളിൽ [illegible]

ത്തായ് സപ്തസമുദ്രങ്ങളനന്തരം ചമ്പകക്കാവിലുംശോഭാഗോപികയോട
ങ്ങകണ്ടുതാൻ * അന്നുംനീയെന്നൊച്ചകേട്ടനേരംതന്നെമറഞ്ഞുതത്
ശോഭാദേഹംത്യജിച്ചിട്ടുപ്രാപിച്ചാൾചന്ദ്രമണ്ഡലം * അവൾതന്നുദേ
ഹവുംസ്നിഗ്ദ്ധതേജസ്സായ്തീൎന്നുതൽക്ഷണം അഴകൊടുപകുത്തുപലതി
ന്നായ്കൊടുത്തുനീ * രത്നത്തിനുംശ്രേഷ്ഠമായമണിക്കുംകനകത്തിനും അ
ല്ലംനാരിമുഖങ്ങൾക്കുമെല്ലംനൃപന്മാൎക്കുമേ * അല്ലമല്ലംതളിരുകൾക്കല്ലം
പുഷ്പചയത്തിനും സസ്യങ്ങൾക്കല്ലുമല്ലംനൽപാകംവന്നപഴത്തിനായ്
ഗൃഹാദിയെവുംപ്രപൎദേവൎഗൃഹങ്ങൾക്കുമൊരേകമേ അല്ലംനൂതനപത്ര
ങ്ങൾക്കല്ലംപാലിനുമങ്ങനേ * പ്രഭയാംഗോപികയൊടൊത്തുകണ്ണൻ
വൃന്ദാവനത്തിലും അന്നുംമറഞ്ഞുനീയെന്റെയൊച്ചകേട്ടതുമാത്ര
യിൽ * ദേഹംത്യജിച്ചാപ്രഭയുംപ്രാപിച്ചു സൂൎയ്യമണ്ഡലം അവൾതൻ
ദേഹവുംതീവ്രതേജസ്സായ്തീൎന്നുതൽക്ഷണം * കരഞ്ഞുംകൊണ്ടുഞാൻഭോ
ഗിച്ചേകീസ്നേഹേനപണ്ടുനീ കണ്ണുകൾക്കൊട്ടുയെച്ചുനാണമപ്പെട്ടിട്ടുല
ഞ്ഞുയാൽ * അഗ്നിക്കല്ലംകളായണ്ണനാമാരാജാക്കന്മാരതേവിധം; അല്ലം
പുരുഷസിംഹങ്ങൾക്കല്ലംദേവകൾക്കുമേ * അല്ലംവിഷ്ണുജനങ്ങൾക്കാ
യല്ലംസൎപ്പവൃന്ദത്തിനും തപസ്വികൾക്കുംവിപ്രന്മാൎക്കുമുനിമാൎക്കുമേറെക്കു
റെ * സൌഭാഗ്യമേറുംസ്ത്രീകൾക്കുംകീൎത്തിമാന്മാൎക്കുമങ്ങനെ എല്ലാവ
ൎക്കുമായേകീട്ടുമൊവാൻപണ്ടുകരഞ്ഞുനീ * ശാന്തിയാംഗോപികയോടൊ
ത്തുംകണ്ടുഞാൻരാസമണ്ഡല പുഷ്പമെത്തയിൽവസന്തത്തിൽഗന്ധമാല
കൾചാൎത്തിയും * രത്നദീപങ്ങൾശോഭിക്കുംരത്നഗേഹമതിങ്കലായ് ര
ത്നാഭരണയോടൊത്തുംധരിച്ചുരത്നഭൂഷണം * അന്നവൾതന്നതാംബൂ
ലംവാങ്ങിഭക്ഷിച്ചുപോൻവിഭോ? ഉടനെയെന്നൊച്ചകേട്ടുമറഞ്ഞുനീ
ക്ഷണേനതാൻ * ഭീത്യാദേഹമുപേക്ഷിച്ചുലയിച്ചു ശാന്തിനിങ്കലായ്
തീൎന്നുഉത്തമശ്രേഷ്ഠമായശ്ശാന്തിതൻദേഹമപ്പൊഴേ * കരഞ്ഞുംകൊ
ണ്ടുഭോഗിച്ചുന്നതുംനീറാകിയില്ലയോ? ബ്രഹ്മാണ്ഡത്തിൽകാട്ടിലല്ലം
ബ്രഹ്മാവിനുമെനിക്കുമേ * ശുദ്ധസത്വസ്വരൂപയ്ക്കുമെല്ലംലക്ഷ്മിക്കു
മായ് വിഭോ! നിൻമന്ത്രോപാസകന്മാൎക്കുംശാക്തന്മാൎക്കുമേറെക്കുറെ *
തപസ്വികൾക്കുംധൎമ്മങ്ങൾധൎമ്മിഷ്ഠന്മാൎക്കുമങ്ങനെ ക്ഷമയാംഗോപി
യെയൊത്തുംവാണേകണ്ടുപണ്ടുഞാൻ * സുവേഷനായ്മാലചാൎത്തി
നൽചന്ദനമണിഞ്ഞുമേ രത്നഭൂഷണയായിട്ടാച്ചന്ദനംചാൎത്തിയോളുമാ
യി * സുമൂൎച്ഛിതനായ്പൂവുംഗന്ധവുംചേൎന്നമെത്തയിൽ ത്യാക്ഷീ
ണിച്ചുറങ്ങുമ്പോൾനീനായ്കെട്ടിപ്പിടിച്ചുമേ ,* ഞാനോൎമ്മിപ്പിച്ചുകാ
ട്ടുണ്ടങ്ങെല്ലാംനീയതൊന്നുനോക്കുക നിൻമനോഹരമായുള്ളമുരളീപീത

വസ്ത്രവും • വനമാലാകൌസ്തുഭവും ഗോരോചനാഗന്ധമായതും ധരിച്ചു സഖി
കളെച്ചൊല്ലീട്ടനുപിന്നിട്ടനങ്ങൊൻ • പാപംകൊണ്ടും ലജ്ജയാലും കൃ
ഷ്ണവർണ്ണനായ് ഭവാൻ ദേഹംതൊടിഞ്ഞാക്ഷമയും ലജ്ജയാൽ ഭ്രമിപ്പൂ
കിനാറം • തീർന്നുള്ളനാൾ ശ്രേഷ്ഠമായ് താനവളും തൻദേഹവും ക്ഷണം ക
ണ്ണും കൊണ്ടു ഭാഗ്യത്താലും പ്രമത്തതാരകിനി • വിഷ്ണുവിനാകരേ
മെച്ചുവന്നോർ മതുര പാലവേ • ധാർമ്മികർക്കും ധർമ്മനയും ബലഹീനർക്ക
ല്ലരായ് • തപസ്വികൾക്കും വാനോർക്കും പിണ്ഡിതന്മാർക്കുമങ്ങനെ ഇ
തെല്ലാം ചൊല്ലിനെന്നിത നാടിനിക്കേൾപ്പെണ്ണതെന്നുവാൻ • അറി
യുന്നില്ലതാൻ ശ്രേഷ്ഠരാകുംനിൻഗുണമൊക്കയും പത്മാക്ഷിയാംരാധ
യേവം പറഞ്ഞിട്ടതിലജ്ജയാം നിൽക്കുന്നഗംഗ താൻ താഴിപ്പറവാനായ്
തുടങ്ങിനാൾ അരഹസ്യമറിഞ്ഞിട്ടാരയാഗതാഗംഗയായവൾ • സ
ഭവിട്ടമാഞ്ഞിട്ടു പ്രവേശിച്ചാൾ ജലത്തിലായ് യോഗത്താൽ ഗംഗതസ
ർവ്വസമയായ് കണ്ടിട്ടരാധയും • ജലമെല്ലാം കുടിപ്പാനായ് തുടങ്ങി സിദ്ധ
യോഗിനി യോഗജ്ഞാനത്തമയാംഗംഗയറിഞ്ഞിട്ടാരഹസ്യവും • ശ്രീ
കൃഷ്ണനെയാശ്രയിച്ചു പാദാബ്ജത്തിൽ ഗമിച്ചുതേ ഗോലോകം പിന്നെ
വൈകുണ്ഠം സത്യലോകാദിലോകവും • അന്വേഷിച്ചിട്ടുമാരാധഗംഗയെ
കണ്ടതില്ലതാൻ ജലമില്ലാതെയായവർക്കും കമലങ്ങൾക്കും കരിഞ്ഞുപോയ് •
മരിച്ചു ജലജന്തുക്കളശേഷവുമതുവിധം ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവാനന്തധർമ്മ
ന്ദ്രേന്ദുഭാസ്കരർ • മനുക്കൾ മാനവന്മാരും ദേവർ സിദ്ധർ മുനീന്ദ്രരും കൃ
ഷ്ണനെക്കാണ്മാനായ്‌വന്നാർ ഗോലോകത്തിലെത്തിനാർ • അവരാൽ
നതനായ് കൃഷ്ണൻ ലോകനാഥൻ പരാത്പരൻ വരൻ വരേണ്യൻ വരദൻ വ
രിഷ്ഠൻ വരകാരണൻ • ഗോപഗോപീസമൂഹത്തിന്നെല്ലാം പ്രവരനാം
പ്രഭു നിരീഹനാം നിരാകാരൻ നിർല്ലിപ്തൻ വിശ്വതോമുഖൻ നിർവ്വികാരൻ
നിത്യസാക്ഷി ഗുണാതീതൻ നിരഞ്ജനൻ • സ്വേച്ഛാമയൻ നൽസാകാ
രൻ ഭക്താനുഗ്രഹകാരകൻ സത്യസ്വരൂപൻ സത്യേശൻ സാക്ഷിരൂപൻ
സനാതനൻ പരൻ പരേശൻ പരമൻ പരമാത്മാ പരാത്പരൻ • സ്തുതി
ച്ചാരവനെ ഭക്ത്യാനമിച്ചിട്ടു വണങ്ങിട്ടായ് രോമാഞ്ചദേഹരായ് സാശ്രു
നേത്രരായ് ഗദ്ഗദത്തോടും • വാഴ്ത്തപ്പെട്ടോരു സർവ്വേശനാഥൻ ഭഗവാനാം പ
രാത്പരൻ ജ്യോതിർമ്മയൻ പരബ്രഹ്മം സർവ്വകാരണകാരണൻ • അമൂ
ല്യരത്നഖചിതചിത്രസിംഹാസനസ്ഥിതൻ വെൺചാമരമേന്തുമാർ ഗോപ
ന്മാരാൽ വീശപ്പെടുന്നവൻ • ഗോപസ്ത്രീകൾ ചെയ്തിട്ടുള്ള നൃത്തങ്ങളെ
ദർശിപ്പവൻ പ്രാണാധികപ്രിയയതാം രാധാവക്ഷസ്സിൽ വാഴുവോൻ •
അവരുളകന്നതാം താംബൂലം താൻ ഭക്ഷിച്ചിട്ടുസുഗന്ധവാൻ പരിപൂർണ്ണൻ ദൃ
ഷ്ടനായവനു ശേഷൻ രാസമണ്ഡലേ • മുനികൾ മാനവർ സിദ്ധർ താപസ

കളുമേററവും പ്രഹൃഷ്ടമാനസന്മാരായിട്ടു വിസ്മയമാർന്നുടൻ * പരസ്പ
രം നോക്കിട്ടു ബ്രഹ്മാവിനോടു ചൊല്ലിനാർ ഞങ്ങൾക്കുള്ളിലുള്ള മാലോക
നാഥനോടു ചൊല്ലുവാൻ * അതുകേട്ടിട്ടു ബ്രഹ്മാവും വേഗത്തിൽ ഹരിയെ
യുമേ ഇടത്തു ശിവനേയും കൊണ്ടു ചെന്നു കൃഷ്ണസന്നിധൌ * പരമാന
ന്ദമോടെത്തി പരമാനന്ദരൂപമായ് സർവ്വവും കൃഷ്ണമയമായ് കണ്ടാനാ
സഭാമണ്ഡലേ * സമാനവേഷന്മാരെല്ലാം രത്നപീഠത്തിൽ വാഴുവോർ
പീതാംബരധരന്മാർ വനമാലയണിഞ്ഞവർ * ശംഖചക്രഗദാപത്മധർ
കൈകളിൽ ധരിച്ചവർ ഏററവും കമനീയന്മാർ സുന്ദരർ ശാന്ത
വിഗ്രഹർ * ഗുണഭൂഷണരൂപങ്ങളും തേജസ്സും ... കാന്തിയും സർവ്വവും
സർവ്വമായൈശ്വര്യങ്ങളും പൂർണ്ണമായവർ * കണ്ടിട്ടാർ ദേവകൾ സേവ്യ
രായ്മറന്നോരാനാശക്തനായ് ക്ഷണം ... സ്വരൂപങ്ങളായ് കാ
ണുകയും ക്ഷണേ * ക്ഷണം സാകാരമായ് കാണും നിരാകാരനായ് ക്ഷണം
രാധയോടെന്നിയെ കാണുമേകനായ് കൃഷ്ണനെ ക്ഷണം * പ്രത്യേകപീഠ
ത്തിന്മേൽ കാണും രാധയുമായുടൻ കൃഷ്ണനെ രാധയായ് കാണും രാധയെ
കൃഷ്ണനായുമേ * സ്ത്രീയോ പുരുഷനോ എന്നറിയാഞ്ഞിട്ടു പത്മജൻ
ആത്മാവാം കൃഷ്ണനെ ധ്യാനം ചെയ്തു ഹൃൽക്കമലത്തിലുടൻ * സ്തുതിച്ചാ
നപരാധങ്ങൾ ക്ഷമിപ്പാനായനേകധാ കൃഷ്ണന്റെ ആജ്ഞയാൽ പിന്നെ
ത്തുറന്നാൻ തന്റെ കണ്ണുകൾ * കണ്ടാൻ രാധാമാറിടത്തിൽ വാണീടും
കൃഷ്ണനെ മുമ്പിന്നവൻ പാർഷദന്മാരാൽ ഗോപീമണ്ഡലമദ്ധ്യഗൻ *
പരംപുമാനാമവനെ നമിച്ചു സ്തുതിച്ചുടൻ അഭിപ്രായമറിഞ്ഞിട്ടാ
യവരോടോതിയാവിഭു * സർവ്വാത്മാ ഹരി സർവ്വേശൻ സർവ്വജ്ഞൻ സർവ്വ
ഭാവനൻ.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു

ക്ഷേമമല്ലേ? ബ്രഹ്മൻ വന്നാലും കമലാപതേ! വരിക ശങ്കര! നി
ങ്ങൾക്കകുശലം വരുമോ എപ്പോഴും * "ഗംഗയെക്കൊണ്ടുപോവാനായ് മ
ഹാന്മാർ നിങ്ങൾ വന്നതേ അഗ്ഗംഗയെന്റെ പാദത്തെയാശ്രയിച്ചീടു
മെന്തിനാൽ * അവളെ രാധ രക്ഷിക്കയെന്നിൽ മറഞ്ഞു തന്നിലെ നിങ്ങ
ൾക്കായ് ഗംഗയെ, നിങ്ങൾ ഏററവുമാക്കുവിൻ * ശ്രീകൃഷ്ണൻ തൻ വാ
ക്കുകേട്ടു മോദിച്ചുംകൊണ്ടു പത്മജൻ സ്തുതിച്ചാൻ കൃഷ്ണനെ പൂജിക്കുമന്നാ
ർ ... രാധയെ * വേദങ്ങൾ നാലിനും കാതാവായുള്ള ചതുരാനനൻ മു
ഖങ്ങൾ നാലുകൊണ്ടിട്ടും വാക്കിനാൽ ഭക്തിപൂർവ്വമായ്.

ചതുരാനനൻ പറഞ്ഞു.

കൃഷ്ണൻ ചരണം നിന്നിലുണ്ടായ് ഗംഗ ആ രാസമണ്ഡലേ ശിവഗീത
ത്തിൽ മോഹിച്ചു നിങ്ങൾ തൻ ദ്രവരൂപയായ് * നിന്നംശം നിൻ കന്യക

ഷ്ണുശേഷംനിൻതൃപ്പാദനിൻപ്രിയ പൂജിക്കട്ടെഗംഗനിന്നെന്നിൻമന്ത്രത്തെ
ഗ്രഹിച്ചവൻ • അവനാം പതിയാകട്ടെയെന്നുകണ്ടശങ്കരൻ മൂർത്തിയിൻ
അംശമായ് ഭൂവിൽവാഴ്കവൻ ചെയ്തോവാകട്ടെമന്ത്രിയും • ഭൂലോക
ത്തിൽവാഴ്കമാമവൻവാഴ്കട്ടെസർവ്വദിക്കിലും അവനാം തന്നാണെനിമെല്ലേറിയ
നന്ദിനിൻകന്യമാണവാം • സതീകരിച്ചാൾ ബ്രഹ്മവാക്യം ചിരിച്ചാകൊ
ണ്ടരാധിക കൃഷ്ണപാദം ഗ്രഹിച്ചുന്നവൻ ഗ്രഹിതന്നെ വിഗംഗയും • ഉടൻ
തന്നെ സൽകൃതയായ് നിന്നാളാ ഭഗവൽമദ്ധ്യമായ് ജലത്തിൽനിന്നുയർ വി
ഷ്ണുജലവാശ്രയം വത • അത്തോയമാൽ ഭഗവാൻ ജലപാത്രത്തി
ലാക്കിനാൻ അല്ലയോ പാതാൻശിരസ്സിനാൽ മൂർദ്ധാവിൽ ചെയ്താന്തം • ഗം
ഗയായുപദേശിച്ചാൻ രാധാമന്ത്രം ചതുർഭുജൻ കവചംസ്തോത്രം പൂ
ജാവിധിയും ധ്യാനമായതും • അതെല്ലാം സമസ്തലോകത്തെ പൂജാ
വിധാനവും രാധയും ഗംഗ പൂജിച്ചാൾ ഉടൻ ഭക്തിയോടുകൂടവേ • ല
ക്ഷ്മീസരസ്വതീഗംഗാതുളസീവിശ്വപാവനികൾ നാലുപേരും
ഭാര്യമാരായി തന്നെ പതിയാക്കി • ബ്രഹ്മാവിനോടു കൃഷ്ണൻ ചിരിച്ചും
കൊണ്ടു ചൊല്ലിനാൻ അന്തർഗതമായ കാലത്തിൻ്റെ ചെഷ്ട
യെയാകയും.

ശ്രീകൃഷ്ണൻ പറഞ്ഞു

ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവന്മാരും ശ്രവണം ചെയ്തുകൊള്ളുക ഗംഗയെ കാലത്തി
ൽ ചൊല്ലുവതെല്ലാം കേട്ടുകൊള്ളുക പത്മജ! • നിങ്ങളും മറ്റു സുരന്മാ
രും മുനിമാരും മനുഷ്യരും ഒരോരോ ലോകങ്ങളിൽ ഭോഗിച്ചുവരുന്നതും
ഒക്കെയും • ജീവികളൊക്കെയും കാലചക്രമില്ലാതെ ഗോലോകമായതിൽ വിരാജവ
ത്തിൽ മുങ്ങിപ്പോയിപ്പോം പ്രളയമാകയാൽ • ചമച്ചോരന്യവിശ്വങ്ങ
ളാം ബ്രഹ്മാദികളെൻകലയായ് വൈകുണ്ഠമന്യമൊക്കെയെല്ലാം ജലത്തിൽ മു
ങ്ങിപത്മജ! • പ്രപഞ്ചം സത്യലോകം തൊട്ടിപ്പോയ് സൃഷ്ടിചെയ്യു നി
ന്നിതികൾനിന്റെ ബ്രഹ്മാണ്ഡം പുറകെ ഗംഗവന്നിട്ടും • അന്യവിശ്വങ്ങ
ളിൽ സൃഷ്ടിക്കായ് ബ്രഹ്മാദ്യരെയിങ്ങനെ സൃഷ്ടിക്കാം ഞാൻ സ്വരൂപൊട്ടൊന്നി
ച്ചും പോയ് സൃഷ്ടിചെയ്യുക • കാലംവളരെയായ് നിങ്ങൾ കണ്ട ബ്രഹ്മാ
ക്കൾപോയിതോ ഇനിമേലുദിച്ചീടുമെത്രയും പത്മസംഭവർ • ഇ
തൊക്കെയധികാനാഥൻ പോയാനന്തസ്പൃശത്തിനായ് വരുന്നവർ ചെന്നു
പണിപ്പെട്ടു സൃഷ്ടിചെയ്യാനൊന്നതും • ഗോലോകത്തു ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവന്മാ
രും ലോകങ്ങളെന്നിലൂ താൻമുൻപിലേതിലൊക്കെയല്ലാം പോണിത്തീർക്കി
ലൊക്കയും • പരമാത്മാവു തന്നാൽ ഞായോടപ്പോയ് വാണു ഗംഗയും ഉ
ണ്ടായ് വിഷ്ണുപദിനാമവും വിഷ്ണുപാദാബ്ജസംഭവൻ • ഗംഗോപാഖ്യാ

നതിവണ്ണം പറഞ്ഞു ഞാൻ ഹേ ജ്ഞാത്തമ! സുഖമോക്ഷദം സാമ്മിനി ക്കുറെച്ചൊന്നുമപ്പുരാൻ·

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം
ഗംഗോപാഖ്യാനം
പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

പതിനാലാമദ്ധ്യായം.

നാരദൻപറഞ്ഞു

ലക്ഷ്മീസരസ്വതീഗംഗാതുളസീമുഖ്യയോഷകളാവോരി നാലുപേരിവ രനാരായണപത്നികളെന്നതേ ॰ വൈകുണ്ഠത്തിന്നുപോയ് ഗംഗയെ ന്തിന്നിയുമപ്പുറത്ത എങ്ങിനെ വിഷ്ണുവിൻ ഭാര്യയായാളെന്നോതിയി ട്ടുനീ

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു

വൈകുണ്ഠത്തിൽ ചെന്നു ഗംഗാപുരാ കൽപ്പോയ് വിരിഞ്ചനും അവ ളോട്ടം കേശവന്നു നമിച്ചിട്ടു ചൊല്ലിനാൻ.

ബ്രഹ്മാവുപറഞ്ഞു

രാധാകൃഷ്ണാംഗസംഭൂതയായിവൾ ജലരൂപിണി നവയൗവനസ മ്പന്നാ സുശീലാ ബഹുസുന്ദരി ॰ കോപത്താലന്നു രാധയാൽ ദ്രവരൂ പസ്വരൂപിണി വരികില്ലവളെവിട്ടു കൃഷ്ണാംഗമവനന്യനെ ഗോലോ കത്തിൽ വച്ചധികം തേജസ്സുറ്റ രാധിക പാനമെയ്യാൻ നിനച്ചാളി ങ്ങംഗമേറിടവേ ॰ പ്രവേശിച്ചാൾ മഹാത്മാവാം കൃഷ്ണൻ തൻ പാ ദപങ്കജേ ജഗത്തെല്ലാമുണങ്ങിട്ടു കണ്ടതെല്ലാം ഗമിച്ചുടൻ ॰ ഗോലോക ത്തിലുവാകൃഷ്ണനോടീവൃത്താന്തമോതുവാൻ സർവാന്തരാത്മാ ഞങ്ങൾക്ക ളഭിപ്രായമറിഞ്ഞു താൻ ॰ ഗംഗയെ വെളിയിൽ വിട്ടാൻ പാദാംഗുഷ്ഠാ ഗ്രമാർഗ്ഗമായ് ഓരോമന്ത്രമവൾക്കേകീ വ്യാപിപ്പിച്ചു ജഗത്തിലും ॰ രാ ധശാന്തമാക്കി ഗംഗയോടിങ്ങു വന്നു ഞാൻ ഗാന്ധർവമാം വിവാഹ ത്തെയിവളെ സ്വീകരിക്കനീ ॰ സുരേശരിൽ നിരസികൻ ചൊന്നാളീരസി കത്തിയും സ്ത്രീകളിൽ വച്ചിവൾ രത്നം നീപുമാന്മാരിലങ്ങനെ ॰ സമ ത്വമുള്ള സമ്മാനൻ തന്മേ ചേർച്ചയേറുന്നതപ്രമേ താൻ ദേവതങ്കന്യകയെ സ്വീകരിക്കാതിരിക്കുകിൽ ॰ അവനെത്തുന്നതായ് ലക്ഷ്മീവിട്ടുമാറുമസംശ യം വിടാൻ പോലും പ്രകൃതിയേയപമാനിക്കയില്ലതാൻ ॰ പുമാന്മാര

വല്ലിൽജാതർപ്രകൃത്യംശങ്ങളാനാരിമാർ പ്രകൃതിക്കംപരൻനാഥൻനി
ർഗ്ഗുണൻഭഗവാൻഭവാൻ ॥ ഗോലോകംതന്നിൽശ്രീകൃഷ്ണൻവാമാംഗത്തിങ്കലീച
യ്ത്തുണ്ടായി കൃഷ്ണവാമാംഗത്തിൽനിന്നുണ്ടായി പണ്ടുരാധിക ॥ ലക്ഷ്മിതാൻ
ശംഖപാണിയാംദേവവാമാംശമൊക്കെയായവൾ വർദ്ധിക്കുന്നതിനാൽനിന്ന
നിൻമനസ്സിനുമായ്മറിവാൻ ॥ പ്രകൃതിക്കംശമായോരുകാലൈകാം
ഗംഗപോക്കിൽ ബ്രഹ്മാവിങ്കൽനിന്നവളെ വരണോയ്തിലിച്ചുതേ ॥ പൂവും
ചന്ദനവുംകൈകൾതോരമിക്കുംകൈകൊണ്ടടിച്ചുടൻ ഗാന്ധർവ്വമാംവിവാഹ
ത്താൽഗ്രഹിച്ചുനാൻവള്ളഹരി ॥ ഭക്തിപൂണ്ടങ്ങനെയായ്ക്കൊണ്ടുമാനാ
രായണൻവിട്ട ഗ്രാമിൽപ്പോയ്പിന്നെയിങ്ങുംശംഖചൂഡൻ വന്ന
തേ ॥ ഉണ്ടായ്വിഷ്ണുപദീനാമം വിഷ്ണുപാദാബ്ജസംഭവാൽ മൂർച്ഛയ
യവൾപ്രാപിച്ചാൾപുത്രാന്തരത്തിലേയാൽ ॥ ഭസിതാസൃഷ്ടസ
ഗംഗപ്ലാക്ഷസികനോട്ടമായ് അതുകണ്ടിട്ടുദേവി ചൊല്ലിനാൾവാണിലക്ഷ്മിക
ളുമ്മേ ॥ അന്യമയെന്നാംവാണീലക്ഷ്മിയെപ്പോലെഗംഗയാണിയിൽ ഹരി
തന്നിഷ്ടയാംഗംഗശപിച്ചാൾവാണിയുമന്നേ ॥ ഹരിക്കിഷ്ടംഗംഗയും ച
ന്ദ്രനുംചതുർഭുജന്മാർ തുളസീദേവിയുംചേർന്നാലുംപറയേന
നരം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒമ്പതാം സ്കന്ധം

ശംഖചൂഡവധം

പതിനാലാമദ്ധ്യായം

പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

നാരദൻപറഞ്ഞു

ഏതുമിക്കിൽവിഷ്ണുവിൻപൂർവ്വജന്മത്തിലെങ്ങനെ നാരായണന്നു
പ്രിയയായ്തീർന്നുതുളസിയാംസതി? ॥ ആർതൻകുലത്തിലുണ്ടായി
താൻകന്യകയായവൾ? എപ്രകാരംതപംചെയ്തു വിഷ്ണുവല്ലഭയായിതാൾ?
നാൾ? ॥ നിർവ്വികാരൻനിർവ്വികാരൻസർവ്വവിശ്വസാക്ഷികൻ നാരായ
ണൻപരബ്രഹ്മമാംപരമേശൻഈശ്വരൻ ॥ സർവ്വാരാദ്ധ്യൻസർവ്വനാഥൻ
സർവ്വജ്ഞൻസർവ്വകാരണൻ സർവ്വാധാരൻസർവ്വരൂപൻസർവ്വപാലകനാ
മവൻ ॥ ആവിഷ്ണുവിൻപത്നിയായതെങ്ങനെവൃക്ഷമായ്തീർന്നതെങ്ങനേ?
തപസ്സുകൊണ്ടവളെദൈത്യൻപിടിപ്പിച്ചതുമെങ്ങനേ? ॥ മോചമാമെന്റെമ
നസ്സിന്നേപ്രേരിപ്പിക്കുന്നുകേൾക്കുവാൻ സന്ദേഹംതീർക്കണംസർവ്വശങ്ക
യുംതീർത്തിടേണംഭവാൻ.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

[illegible]

ധ്യേമല്ലാപ്രമ പിന്തങ്ങാകാൻബ്രഹ്മാകാടിയും • ക്രുദ്ധനായ് ശിവനെ ന്നൊരുർദ്ധ്യാനിച്ചീട്ടനുസർവ്വം ജപിക്കുന്നൻമന്ത്രമന്ത്യുമ്പലംകൊ ണ്ടുംസ്വരത്തിയായ് • ഈവണ്ണം ശിവനെ ധ്യാനിച്ചീട്ടനിരെ പ്പോഴും എന്നെപ്രാപിച്ചിട്ടരന്നാക്കമിക്കുന്തോ [illegible] • ശിവ സന്തുപൻശോഭാൻമോക്ഷദായിപ്രസന്നായാൻ ശിവനന്നാരവനെ ന്നശിവംവാല്ക്കനാടുമായ് • ഈ [illegible] ക്കിൽശങ്കരൻ വന്ന [illegible] ശ്രുപൻകോട്ട മിൻമീ [illegible] പറഞ്ഞു • [illegible] ത്ത്യാവിരിതന്നായ് കാളയിങ്കൽനിന്നിട്ടിറങ്ങിനാൻ [illegible] നായ്ശാന്തൻഭക്തികാന്തൻപാദ്യൻ [illegible] സിംഹാസനാസീനൻ തോരമന്നുഷിതൻ കിരീട [illegible] • [illegible] കോണൽനെറ്റിക്കണ്ണൻ നാലുതൃക്കൈകളുമൊത്ത [illegible] വാ മപാദാഗ്രന്മാർവീശിക്കാരൊററിരിപ്പവൻ • സർവ്വാംഗംകളഭമൊ ന്നാനപീതവസ്ത്രംധരിപ്പവൻ [illegible] ചെയ്യുന്നവൻ• വിദ്യാധരികൾതൻനൃത്തംകണ്ടുപുഞ്ചിരിതൂകുവോൻ ഈശ്വരൻ [illegible] • നമിച്ചുനവനെ [illegible] സൃഷ്ടനാശിവനെന്ന് [illegible] ഭിച്ചുത • [illegible] തിച്ചിട്ടുനമിച്ചുടൻ ശിവൻവി [illegible] • സുഖാസനത്തിൽസുഖമായ് വാണിട്ടാവിഷ്ണു പാർഷദർ [illegible] ചാമരങ്ങൾതൻകാറെറല്ലൊരു മൊട്ടടൻ സുധപോൽമധു [illegible] ക്കാതിനാൻർമ്മി.

വിഷ്ണുപറഞ്ഞു

എന്തിനായിങ്ങാഗമിച്ചു [illegible] കോപമെന്തുവും?

മഹാദേവൻപറഞ്ഞു

എൻപ്രാണപ്രിയനെൻഭക്തൻവൃഷധ്വജനരേശ്വരൻ [illegible] ച്ചാൻസൂര്യനവനെയതാരെന്നൻകോപകാരണം • ഭക്തസ്നേഹം കൊ ണ്ടൊന്നംകൊല്ലുവാൻ [illegible] ബ്രഹ്മാവിനെയാശ്രയിച്ചാൻ സൂര്യൻബ്രഹ്മാവുതന്നെയും • [illegible] സ്മരിക്കിലും [illegible] • പ്രത്യക്ഷമാ യാശ്രയിപ്പോർതൻ [illegible] തന്നുതാൻ? [illegible] സ്തോക്ഷമയം [illegible] • [illegible] നിമിത്തമായ് നിത്യീകനായ് [illegible]

വിഷ്ണുപറഞ്ഞു

[illegible] കാലമിപ്പോൾ [illegible] • വൃഷധ്വജൻ [illegible]

മാംകാലത്താൽമരിച്ചുപോയ് ॥ "രഥധ്വജൻ" തൻസുതനുംമരിച്ചു ശ്രീ
വിഹീനനായ് ॥ തൽപുത്രന്മാർമഹാത്മാക്കൾ "ധർമ്മധ്വജകുശധ്വജർ"
നിശ്ശ്രീകരായ് സൂര്യശാപാൽ, തീർന്നു വൈഷ്ണവമുഖ്യരായ് ॥ ലക്ഷ്മിയെ
യവർസേവിച്ചു ശ്രീയുംപുത്രരും നശിക്കയാൽ അവർക്കുള്ള ഭാര്യമാരിൽ
ജനിക്കും ലക്ഷ്മ്യംശമായ് ॥ അക്കാലത്തവർസമ്പന്നരൂപരായുംഭവി
ച്ചിടും നിൻഭക്തൻ ഭൂതനായ് ശംഭോ! ലോകലോകങ്ങളിലും ॥ ഇ
തോതീട്ടാലക്ഷ്മിയോടും പൂകിയന്തഃപുരം ഹരി പോയാൻ വാസസ്ഥല
ങ്ങൾക്കായ് സുരരുംപ്രീതിയോടുടനെ ॥ ശിവനും പോയ് തപസ്സിനായ്
പരിപൂർണ്ണതമൻക്ഷണം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം
തുളസ്യുപാഖ്യാനം
പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം

പതിനാറാമദ്ധ്യായം

ശ്രീവേദവതീജനനം

ലക്ഷ്മിയെയുഗ്രമായുള്ള തപസ്സാൽസേവചെയ്തവർ ഇഷ്ടമായുള്ള
വരവുംവെവ്വേറെവാങ്ങിനാരെ! ॥ ലക്ഷ്മീവരത്താൽതാൻ ഭൂപവരരായ്
തീർന്നായവർ പുണ്യവാന്മാർപുത്രവാന്മാർ "ധർമ്മധ്വജകുശധ്വജർ" ॥
കുശധ്വജൻതന്റെഭാര്യാദേവി "മാലാവതി" സതി ബഹുകാലംകൊ
ണ്ടുപെറ്റു ലക്ഷ്മീതന്നംശമായിടും ॥ മകളെപ്പെററിതവളും തിന്നാൾനല്ല
ജ്ഞാനയുക്തയായ് വേദസ്വനത്തോടീറ്റില്ലംവിട്ടെഴീററാൾകുമാരി
ക ॥ ജനിച്ചപ്പോൾതന്നെവേദമോതിനാൾബാലയാമവൾ അതി
നാൽവേദവതിയെന്നവളെച്ചൊല്ലീടുംബുധർ ॥ ജനിച്ചപ്പോൾതാൻകു
ളിച്ചുവനത്തിൽപ്പോയ് തപസ്സിനായ് എല്ലാവരുംതടുത്തിട്ടുംനാരായണ
പരായണ ॥ ഒരുമന്വന്തരംപുഷ്കരത്തിലായത്തപസ്വിനി അത്യുഗ്ര
മാംതപംചെയ്താൾകളിയായിട്ടുനാരദ! ॥ ക്ലേശിച്ചില്ലൊട്ടുമെന്നിട്ടുംപു
ഷ്ടയായ് താൻഭവിച്ചിവൾ അശരീരിണിയാംദേവവാക്കുകേട്ടാളുടൻസു
മാ ॥ ജന്മാന്തരത്തിൽനിൻഭർത്താവായീടുംസ്വയമേഹരി ബ്രഹ്മാദികൾക്കും
ദുരാരാധ്യൻനിനക്കുപതിയായ് വരും ॥ എന്നുകേട്ടവൾതോഷിച്ചുപി
ന്നെയുംചെയ്തു വൻതപം അതിനിർജ്ജനമാംഗന്ധമാദനാദ്രിയിലങ്ങിരായ്
അതിൽത്തന്നെതപംചെയ്താൾവിശ്വാസത്തോടനേകനാൾ ॥ ക്രൂര
നാംരാവണൻതന്നെക്കണ്ടാളങ്ങൊരുനാളവൾ പാദ്യവുംശീതജലവും

നല്ലതായ ഫലങ്ങളും • ഭക്തിയോടേകിയവനായോരതിഥിയെന്ന
താമ് അവയെല്ലാം ഭുജിച്ചിട്ടവൾ സമീപത്തിൽ വാണവൻ • ചോദി
ച്ചാനിത്ഥം, കല്യാണി! യാതൊരിവിടെ വാഴുമവാറ്? വരാരോഹാ പങ്കജാ
ക്ഷി സുമുഖി സുമതി സഖി • പിന്നെ സുന്ദരി സുന്ദരാംഗിയവളെ കണ്ടുരാവ
ണൻ കൃപണൻ മൂർച്ഛ പ്രാപിച്ചിതിനാൻ മാരമോഹിനാൽ • പിടി
ച്ചാൻ മൈഥിലിയെ കൈകളാൽ സംഗമം ചെയ്യാനായും തുടങ്ങിനാൻ അത്തുകടനവനെ
സ്തംഭിപ്പിച്ചാൾ കോപത്തോടസ്സതി • കയ്യും കാലും തളർന്നാനവൾ മു
ട്ടാൻ ശക്തിയെന്നിയേ മനസ്സുകൊണ്ടപ്പതിവ്രതയെ ഭാവിയെയോർത്തവൻ വാ
ഴ്ത്തിനാൻ • അതിനാലവൾ തോഷിച്ചിട്ടവനായ്പുണ്യമാകിനാൾ ശപി
ച്ചാൾ ഞാൻ നിമിത്തം നീ വംശത്തോടു നശിച്ചുപോം • എന്നെ നീ കാമി
യായ് തൊട്ടമൂലം കണ്ടാലും മെൻബലം എന്നാരതിട്ടവൾ യോഗത്താൽ
ത്യജിച്ചു തൻ ശരീരവും • ആ ദേഹം ഗംഗയിൽ തള്ളിയിട്ടു പോയ് രാവ
ണൻ ഗ്രഹേ എന്തത്ഭുതമിവൾ ചെയ്തതെന്നു കണ്ടമിതെന്നവൻ • ചി
ന്തചെയ്തിട്ടധികമായ് കരഞ്ഞു പലവട്ടവും ജനിച്ചാൾ ജനകൻ തന്റെ
മകളായ് പിന്നെയസ്സതി • സീതാഖ്യയായവൾ മൂലം താൻ മരിച്ചാൻ
ദശാനനൻ മഹാതപസ്വിനിയവൾ പൂർവ്വജന്മതപസ്സിനാൽ • ലഭി
ച്ചാൾ രാമനെ ഭർത്താവായ, വൻപൂർണ്ണനാം ഹരി പ്രാപിച്ചാളാശ്രമാദ്യ
ന്നീശനെ വൻതപസ്സിനാൽ • രമിച്ചാളസ്സുന്ദരിയാളെങ്കൊരാമനൊടു ചി
രം പൂർവ്വജന്മം സ്മരിപ്പോളതപസ്സിൽ ദുഃഖം മറന്നപോയ് • സുഖം മൂലമ
തെല്ലാം പോയ് ഫലത്താൽ ദുഃഖവും സുഖം സുകുമാരൻ രാമനോടുമ
യോധ്യനം മേന്നാരായവൾ • ഭുജിച്ചാൾ പലമട്ടായ സുഖഭോഗങ്ങ
ളൊക്കയും ഗുണവാൻ രസികൻ ശാന്തൻ കാന്തൻ രാമനനന്തമൻ •
സ്ത്രീമനോജ്ഞൻ രമിച്ചിട്ടാക്കാലമവൾ തന്നെയിപ്പോൾ പിതാവിൻ
സത്യരക്ഷക്കായ് സത്യസന്ധൻ രഘൂദ്വഹൻ • വനത്തിന്നു ഗമിച്ചാൻ വ
കാലത്തിന്റെ ബലത്തിനാൽ • വാണാൻ സമുദ്രതീരത്തിൽ സീതാലക്ഷ്മ
ണയുക്തനായ് • ദ്വിജവേഷം ധരിച്ചഗ്നി ആയോഗിയെയങ്ങു കണ്ടവൻ രാ
മനെ ദുഃഖിയായ് കണ്ടവനെ ദുഃഖമാറ്റാൻ തേ • സത്യമായ് പ്രിയമാ
യവ പറഞ്ഞു സത്യവാനവൻ.

ദ്വിജൻ പറഞ്ഞു

ശ്രദ്ധാലുവായിരിക്കുന്നു ഭഗവാൻ രാമ! കേൾക്കനീ സീതയെ ഹര
ണം ചെയ്യാനുള്ള കാലം സമീപമായ് • ദൈവത്തെയാർ തടുത്തിട്ടില്ല
ദൈവാധികൻ ബലി സീതയെയെന്നിലാക്കീട്ടു ഛായയെ വച്ചുകൊൾക
നീ • പരീക്ഷാസമയത്തിൽ ഞാൻ നിനക്കു സീതയെത്തരാം ദ്വിജനാല്

ഗ്നിയാം സീതാൻ ദേവന്മാർ ചൊല്ലിവിട്ടവൻ ॥ അതു കേട്ടാലക്ഷ്മണനെ ക്കറിയിക്കാതെ രാമനും ദുഃഖമേറ്റം മനസ്സോടാവാക്കിനെ സ്വീകരിച്ചു തെ ॥ അഗ്നിയിൽ സീത ചെന്നപ്പോളഗ്നി പോലൊരു സീതയെ മായയാ ലഗ്നി നിർമ്മിച്ചു രാമന്നായ് നൽകിനാരല്ലോ! ॥ രഹസ്യമിതു ലക്ഷ്മണനോ ടസ്സീതയോടഗ്നിപോയ് സൌമിത്രിയുമറിഞ്ഞില്ലിതന്യർ തൻ കഥ യെന്തു പറവൻ ॥ പൊന്മാനിനെയാശ്രീരാമൻ കണ്ടാസീതയെന്നതിലായ് പ്രേരിപ്പിച്ചും പിടിപ്പാനായതിന്നസ്സീതയെയേററവും ॥ സീതാക്ഷേപക നെ സൌമിത്രിതന്നെയാക്കിട്ടു രാഘവൻ താനെ കാട്ടിൽ ചെന്നതിനെ വ ധിച്ചാൻ നല്ലമ്പിനാൽ ॥ ലക്ഷ്മണ!യെന്നലച്ചു തെല്ലു ചത്താമായാ മൃഗം ക്ഷണം മുൻപിലായ് ഹരിയെ നോക്കി ധ്യാനിച്ചുംകൊണ്ടു മറ്റുട ൻ ॥ മൃഗദേഹം വെടിഞ്ഞു ധരിച്ചു ദിവ്യദേഹവും തേരായ വിമാനത്തി ലേറി വൈകുണ്ഠമെത്തിനാൻ ॥ മാരീചൻ രാമന്റെ വൈകുണ്ഠദ്വാരപാ ലക്കിങ്കരനായ് ആവർത്തനാണതെന്നാൽ പിന്നെയുമുറക്കെയത്രെ ॥ ലക്ഷ്മണാ!യെന്നൊരു ദുഃഖശബ്ദം കേട്ടു ജാനകി രാമസന്നിധിയിൽ പോ ക്കുവാൻ ചൊല്ലിവിട്ടാൾ ലക്ഷ്മണനെ ക്ഷണം ॥ ലക്ഷ്മണൻ പോയനേരത്തിൽ ക്രൂരനാ യുള്ള രാവണൻ സീതയെയും കൊണ്ടു ലങ്കയ്ക്കായ് താനെ പോയിതല്ലോ ॥ സൌമിത്രിയെ വനത്തിങ്കൽ കണ്ടു ദുഃഖിച്ചു രാഘവൻ വേഗം ചെന്നാ നാശ്രമത്തിൽ കണ്ടില്ലസ്സീതയെയുടൻ ॥ മൂർച്ഛിച്ചു ഏററവും പിന്നെ ക്കരഞ്ഞാനധികം കൂന്നേ! അന്വേഷിച്ചുംകൊണ്ടവരങ്ങനെ നടന്നങ്ങുമി ങ്ങുമായ്, ഗോദാവരീതീരം തന്നിൽ നിന്നറിഞ്ഞാനവർ വാർത്തയെ ॥ വാനര ന്മാർ സഹായിച്ചിട്ടാഴിയിൽ ചിറകെട്ടിനാൻ ലങ്കയിൽ പോയ് വൈശ്രവ ണൻ നിഗ്രഹിച്ചാൻ ശരത്തിനാൽ ॥ കാലം കൊണ്ടാ രാവണനെ ബന്ധു ക്കളോടുകൂടവെ പരീക്ഷിച്ചാനഗ്നിയിങ്കൽ സീതയെ ഭഗവാനും ॥ മാറഗ്നികളോടായ് ഛായാസീതയൊളിച്ചതായ് മായ വ്യക്തമാ യുള്ളതൊന്നൊന്നോതാമതാപിക്കുന്നില്ലും.

ശ്രീരാമനും അഗ്നിയും പറഞ്ഞു

പുണ്യമേകം പുഷ്കരത്തിൽ തപസ്സിന്നായ് ഗമിക്കുന്നീ അതിൽ തപ സ്സു ചെയ്തിട്ടതീവനീ സ്വർഗ്ഗലക്ഷ്മിയായ് ॥ തപം ചെയ്താൾ പുഷ്കരത്തി ലവർ തൻ വാക്കുകേട്ടവൾ മൂന്നു ലക്ഷം ദിവ്യവർഷം വെച്ചാൾ സ്വർഗ്ഗല ക്ഷ്മിയായ് ॥ തപസ്സാൽ പിന്നെയുണ്ടായി യാഗകുണ്ഡത്തിൽ നിന്നവൾ ദ്രൌപദിയായ് പാണ്ഡവന്മാർക്കൊരുത്തിയായ് ॥ കൃശോദരി സ്വയം വേദവതിയായ് കൃതായുഗേ ത്രേതായുഗേ രാമപത്നി സീതയെന്നു കണ്ടി നീ ॥ ഛായാസീതാ ദ്വാപരത്തിൽ ദ്രൌപദിയായ് ത്രിഹായ ണിയതെന്നോളും യുഗം മൂന്നിൽ ചൊല്ലിയാൽ.

നാരദൻപറഞ്ഞു.

പാഞ്ചാലിക്കെങ്ങിനെ പഞ്ചഭർത്താക്കന്മാരായതെങ്ങിനെ? എന്നാ
നിക്കീ സംശയം തീർത്തുതരികവേണമേ!

നാരായണൻപറഞ്ഞു

സത്യസ്ഥിതമായ ലങ്കയിൽ രാമനിൽ മഹിഷിയായി സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്ന [illegible] ശ്രീരാമൻ [illegible] അഗ്നിയിൽ [illegible] എന്നു പറഞ്ഞു. [illegible] ശിവനെ [illegible] പഞ്ചവാരം പതിയെ തരണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചു [illegible] പതിനാലായിരം [illegible] ധർമ്മപുത്രാദികളായ പാണ്ഡവന്മാരെ [illegible] പതിമാരായി പ്രാപിച്ചു. [illegible] ധർമ്മപുത്രാദികളായ പാണ്ഡവന്മാരെ [illegible] യിക്കുന്നു.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഭാഷാഗദ്യം
[illegible]
പതിനാറാമദ്ധ്യായം

പതിനേഴാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു.

ധർമ്മധ്വജൻ തന്റെ പത്നി "മാധവി" എന്നവളുടെ കൂടെ ശ്രീഗന്ധമാദനപർവ്വതത്തിൽ [illegible] സകലൈശ്വര്യങ്ങളോടും കൂടി [illegible] ബഹുകാലം [illegible] കഴിഞ്ഞു [illegible] പിന്നെയൊരിക്കൽ [illegible] കാമദേവന

വർഷങ്ങളും തൃപ്തിവന്നില്ലെങ്കിലും • ഗർഭംധരിച്ചാൾസതി മാധവി
നൂറുവത്സരം ശ്രീവർദ്ധിച്ചൂദിനംതോറുംശ്രീയഗ്രത്തിൽവന്നൂയാൽ •
ശുഭയോഗശുഭദിനശുഭലഗ്നശുഭക്ഷണം ശുഭഗ്രഹശുഭസ്പാദിശു
ഭാംശമുറ്റൊരുതിട്ടം ഏറ്റം കാർത്തികപൗർണ്ണമിയിലാശുക്രവാരമിന്നതി
ലായ് • ലക്ഷ്മ്യംശമാംപത്മിനിയെപ്രസവിച്ചാൾമനോഹര ശരച്ചന്ദ്ര
മുഖി നല്ലശരൽപങ്കജലോചനാ • ബിംബാധരീപുഞ്ചിരിയൊടൊരാ
ത്തെനോക്കിടുന്നവൾ ചുവന്നൊരുകൈകാൽതളിരോളൊപ്പമേതാണ്ടും
മനോജ്ഞമായ് • ആനന്ദംകീർത്തികർമ്മങ്ങളുള്ളതായനിതംബവും
സുഖോഷ്ണംശീതകാലേഗ്രീഷ്മത്തിൽസുഖശീതളാ • ശ്യാമാമനോ
ഹരനാരീരത്നമാകുമവൾ മമ്പകൂപ്പിനാൾ മന്നാൾ
മഹാസുന്ദരിയാവാൾ • മനമുള്ളവരെല്ലാവരുമസൂയരതായ് അ
തിനാൽതുളസീനാമമവൾകരതിമനീഷികൾ • ജനിച്ചപ്പോൾത
ന്നെയവൾയോഗ്യാപ്രകൃതിയെന്നപോൽ തടഞ്ഞിട്ടുംതപംചെയ്വാൻ
പോയപ്പൂമരികാശ്രമം • ഒരുലക്ഷംദിവ്യവർഷംഘോരമായിതപം ചെയ്തു
തെ ബദര്യാശ്രമത്തിൽവിഷ്ണുവെന്നതാൻനിരൂപിച്ചവൾ • ഗ്രീഷ്മ
പഞ്ചാഗ്നിമദ്ധ്യത്തിൽശീതകാലജലത്തിലും നവവർഷകാലത്തി
ലാസനത്തിലിരുന്നവൾ • ഒരുപത്തായിരംവർഷംഫലപത്രാശനത്തൊ
ടും ജലമാത്രംഭുജിച്ചിട്ടുംവർഷംമുപ്പതിനായിരം വായുഭക്ഷണമായിട്ടുവ
ർഷംപത്തിനായിരം ആഹാരമെല്ലാമുപേക്ഷിച്ചുവത്സരംപത്തിനായിരം
ഒരുകാലൂന്നിയുംപിന്നെതപംചെയ്തവൾ കഴിഞ്ഞിട്ടാശുകമലാസനൻ
സഫലപ്പെടുത്തുവാൻ • നമിച്ചുനിന്നുബ്രഹ്മാവിനെസ്തുതിച്ചു ചൊല്ലിയ
ടി അവൾഎന്നോടൊപ്പമരുളുകനാഥാ ലോകസ്രഷ്ടാവെന്നുമവൻ.

ബ്രഹ്മാവുപറഞ്ഞു

വരംവരിക്കതുളസി!നിന്നിഷ്ടമെല്ലാമേകുവാൻ ഹരിഭക്തിയോ വിഷ്ണു
ഭക്തിയോ ജന്മവിമുക്തിയോ പരമാം.

തുളസിപറഞ്ഞു

എന്നിഷ്ടംഞാൻപറഞ്ഞീടാംകേൾക്കനീപരമാത്മ സർവ്വ!
ജ്ഞനാകുംനിന്നോടെൻറമുൻപിലെനിക്കില്ലൊരുലജ്ജയും • തുളസീയെന്നപേരി
ലാണിഞാൻമുമ്പ്ഗോപികയായിരുന്നവൾ കൃഷ്ണപ്രിയാകൃഷ്ണസഖി
കൃഷ്ണാംശഭൂതകിങ്കരി • ഞാൻകൃഷ്ണരതിയിൽതൃപ്തിപ്പെട്ടിരുന്നപ്പോൾ
വൈ കണ്ടരാധ തന്നെവന്നൊരുനാൾ ശപിച്ചാരാസമണ്ഡലേ • കൃഷ്ണ ന്നിത്യ
സംഗംചെയ്യുമോൾ കോപിച്ചെന്നെശപിച്ചതു ജനിക്കനീമർത്ത്യയോനി
യിങ്കലെന്നാണശാപവും • പറഞ്ഞുകൃഷ്ണനെന്നോടംശമായിട്ടുള്ള ച
തുർഭുജൻ നിർമ്മലനാകുംതപംചെയ്താൽ ലഭിക്കും ബ്രഹ്മവരത്തിനാൽ •

ഏവമെന്നോതിപ്പോട്ടുമറഞ്ഞാൻ കൃഷ്ണനംവിധ രാധയിൽ ജീവിതാത്മാവേ
ഗോവിന്ദവിൽ ജനിച്ചോൻ * ശാന്തൻ കാന്തൻ സുന്ദരനാംഎൻ നാരാ
യണൻ തന്നുടെ പതിയാവാനപേക്ഷിക്കുന്നാവതല്ലേ കുമാരീ!

ബ്രഹ്മദേവൻ പറഞ്ഞു

സുദാമാവെന്ന ഗോപൻ ശ്രീകൃഷ്ണദേവ സമുന്നതൻ കൃഷ്ണാംശമ
തിന്നു ജന്മം രാധാശാപംനിമിത്തമായ് * ഭാരതത്തിൽ പരമാംശത്തി
ൽ വന്നു ജനിച്ചുള്ള "ശംഖചൂഡാഖ്യ" നവനെപ്പോലെ ചില്ലിസുന്ദര
ഗോലോകത്തിൽ പണ്ടുനിന്നെക്കണ്ടു കാമിച്ചിതായവൻ രാധാപ്രഭാവം
കൊണ്ടാലിംഗനം സാധിച്ചതില്ലറികം * സുദാമാവുമഖം കാലപ്പോൾ ല
ഭിച്ചാനിങ്ങു സുന്ദരി നീയും മൂഢമാനമാക്കുന്നാളിൽ ക്കൃഷ്ണമറിയുന്നത *
അവൻ തൻ പത്നിയായിപ്പോരുക വിക്കനീ വരാനന! പിന്നെ നാരായ
ണൻ തന്നെക്കാന്തനായ് നീ വരിച്ചീടും നാരായണകൻ റശാപത്താലംശ
ത്താൽ ശാപമോക്ഷമായാൽ വിശ്വപാവനമൂർത്തിയാകുന്നൃക്ഷമായും മേ വിക
ള * പുഷ്പപ്രധാനയായ് വിഷ്ണുപ്രാണാധികയുമായ്ത്തം നീയെന്ന്യേ പൂ
ജയെല്ലാം താൻ ഫലമില്ലാതെയായ് പോം * വൃന്ദാവനത്തിൽ മരമായ്വൃ
ന്ദാവനിയുമാഖ്യയാം നിൻ ദളംകൊണ്ടു പൂജിക്കും കൃഷ്ണനെ ഗോപഗോ
പിമാർ * വൃക്ഷാധിദേവിയായിട്ടും പിന്നെ കൃഷ്ണനോടെപ്പോഴും സ്വച്ഛ
മായ് വിഹരിച്ചീടും മിച്ചമെന്നോരു വരത്തിനാൽ * ഇവ്വണ്ണം വാക്യ
കേട്ടിട്ടു പുഞ്ചിരികൊണ്ടു തുഷ്ടയായ് ബ്രഹ്മാവിനെ നമിച്ചിട്ടു പറഞ്ഞു ദ്ധ്യാ
നമെചയ്തു വരം

തുളസി പറഞ്ഞു

ദ്വിഭുജൻ സുന്ദരൻ കൃഷ്ണനാകുന്നിക്കുള്ളൂ വാഞ്ഛയോർപ്പാൽ ചതുർഭു
ജൻ സത്യത്തിൽ വാഞ്ഛയില്ല പിതാമഹ! * ദൈവത്താൽ വന്നൊരു
കൃഷ്ണവിരഹം സഹ്യമല്ലമേ ചതുർഭുജപ്രാർത്ഥനയും കൃഷ്ണൻ തൻ വാക്കുമൂല
മായ് * ദുർല്ലഭൻ കൃഷ്ണനെ നിൻ പ്രസാദം കൊണ്ടു മേലിലും ദൃഢമായി
ലഭിക്കണം രാധാഭീതിയകറ്റണം

ബ്രഹ്മദേവൻ പറഞ്ഞു

ഷോഡശാക്ഷരമാം രാധാമന്ത്രം നൽകാം ഗ്രഹിക്ക നീ അവൾക്കു
നീ പ്രാണനോടു തുല്യയാമെൻ വരത്തിനാൽ * നിന്നെ കൈക്കൊള്ളുമതശ്രൃം
ഗാരമറിഞ്ഞീടില്ല രാധിക കൃഷ്ണനനീ രാധയാട്ടുല്യയായും വരംഗ്രഹേ! *
ഇതോതീട്ടാദേവികൾക്കൻറ ഷോഡശാക്ഷരമായിട്ടും മന്ത്രം സ്തോത്രം കവ
ചവും പൂജാസംവിധാനേകിനാൻ * പൂർവ്വോക്തമായും സത്ത്വപൂജാവിധിയുമ

അന്നേ ശ്രീരാവും ഗ്രാമെകിട്ടമാപ്പൂജയവർ ചെയ്യുന്നു * സിദ്ധനായ്
തീർന്നവൻ ദേവീപ്രീത്യാലക്ഷ്മിയോടൊപ്പമായ് ചൊന്നപോൽ പതിയെ
യഥാവിധി മന്ത്രസിദ്ധിയാൽ ഭോഗമെല്ലാമൊക്കെ ഭോഗമെല്ലാം ഭുജി
ച്ചവൻ * തപസ്സും ശമവും പേക്ഷിച്ചാലതിമോദം ദേവിക്കായാൽ മഹസി
ദ്ധിയിൽ മർത്ത്യർക്ക് സുഖവും സുഖമാസ്സനം * ഭജിച്ചാൻ പിന്നെയും ചെയ്യാ
ൻ ശമിച്ചാൽ തിരുഷ്ഠയായ് ചന്ദനം പൂക്കളും ചേർത്തു നല്ലമെത്തയിൽ
നാളെ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാം സ്കന്ധം
ഉഷസ്യോപാഖ്യാനം
പതിനേഴാമദ്ധ്യായം.

പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

സന്തോഷത്താൽ തുളസിയും സുഖമായിട്ടു ഭക്തിനാൽ നാരായണൻ്റെ
നസംബന്ധനായ ധർമ്മധ്വജൻ തന്നോടു * ഉടനെ കാമനായകൻ വിട്ടാൻ തൻ
പഞ്ചബാണവും കാമച്ചൂടേറവും പുഷ്പചന്ദനങ്ങളണിഞ്ഞു * ഭോ
രോമാഞ്ചമുണ്ടായതിൽ വരച്ചുവൽ കർണ്ണനേത്രയായ് ക്ഷണം പെട്ടെന്നുമോഹാ
സ്യവുമുണ്ടായിതക്ഷണം * ദുഃഖമുണ്ടായ് ക്ഷണമുടൻ മടിയുണ്ടായ് സു
ഖത്തിലും ക്ഷണം സന്താപമുണ്ടായി ക്ഷണം ചേർച്ചമങ്ങനെ * ക്ഷണം
സചേതനയുമായ് ക്ഷണമങ്ങു വിഷണ്ണയായ് ക്ഷണം തല്പവിട്ടുമാറിയ
തിൽ താൻ ചെന്നതൽ ക്ഷണം * ക്ഷണം കരങ്ങളിൽ ഉപഗാത് ക്ഷണം പി
ന്നെയിങ്ങനെ ക്ഷണം ക്ഷീണിച്ചുറങ്ങീതൽ ക്ഷണം തന്നെയുണർന്നു
പോയ് * ചന്ദനം പൂക്കളും ചെന്നിരുന്നതെയും ബൃഹദ്ദുഃഖമായ് വിഷ
മാവാലായ് സുഖനാകും ജലവും നൽ ഫലങ്ങളും * ശയനം വെടിഞ്ഞാൽ
തോന്നി നൽ വസ്ത്രങ്ങളിലും തുല്യമായ് പതികിടാവുംശ്രമത്തിന്തുല്യ
മായ് ദുഃഖമായ് മുനേ! * മോഹത്തിങ്കൽ ക്ഷണം കണ്ടാൻ സ്വപ്നവേഷൻ
പതിയേയവൻ യുവാവാം രസികൻ നല്ല പുഞ്ചിരിക്കൊണ്ടു സുന്ദരൻ *
സർവ്വാംഗം ചന്ദനം തേച്ചാൻ ഭൂഷണഭൂഷിതൻ വന്നവൻ മാലയു
ള്ളവൻ പാദം ചെന്താർ നിലായതം * പിന്നെയും പിന്നെയും ശൃംഗാരതി
കാതുകപ്പെട്ടവൻ ശ്രുണ്ഠപോൾ മെത്തയിൽ ക്രീഡിച്ചും ശ്ലേഷിച്ചും വസിപ്പ
വൻ * ഉടൻ ഗമിപ്പവൻ പിന്നെയരികത്തുവന്നവൻ ചോകയോ
എൻ പ്രാണനാഥ! വാഴ്കെന്നു വചസ്സാതിനാം * ബോധം വന്നിട്ടധിക

മാഴ്കരഞ്ഞാളുടനെയവരം ഇതുവണ്ണം മൈത്ര്യനതിങ്കൽപാൎത്താളുടി
ക്കിൽനാരദ! • ശംഖചൂഡൻമഹായോഗിയൈജൈഗീഷവ്യങ്കൽനിന്നുമെ
ത്തുള്ളൻറമന്ത്രോപദേശത്താൽ പുഷ്കരസിദ്ധിമാക്കിനാൻ • ധരിച്ചാൻതൻ
മംഗലമാംകവചംതൻകഴുത്തിലും വാങ്ങിനാൻവിധിയോടായിട്ടിഷ്ടമാം
യവരങ്ങളും • ബ്രഹ്മാജ്ഞയാൽബദരികാശ്രമത്തിങ്കലുംചെന്നിനാൻ ഇ
ളസ്വീരവിയൊക്കകണ്ടവ നിൎത്തനാഥവാൻമുനെ! • നവയൌവനസമ്പന്ന
ൻകാമദേവസമപ്രഭൻ വെൺചമ്പകം ചൂടിനാൻ നാനാഭൂഷണഭൂ
ഷിതൻ • നല്ലതഴമാലിതം കണ്ണൻ ശരച്ചന്ദ്രസമാനനൻ സുഭ്രതാമയമാം
നല്ലവിമാനത്തിൽവസിപ്പവൻ • ദോഷഗന്ധയശസ്സാൽചെല്ലുമംഗ
ഗന്ധമാന്യവൻ വിൺകല്പവൃക്ഷമാലപൂണ്ടോൻപ്രസന്നമുഖപങ്കജൻ •
ചന്ദനാകുങ്കുമകസ്തൂരിയുമണിഞ്ഞവൻ അവൻതന്റെമുൻപിലായ് കണ്ടുക
ടാക്ഷിച്ചുചിരിപ്പവൾ • കുണ്ഡലംകൊണ്ടുമുഖംമൂടിനാക്കിനാലോലപട്ട
വും മുഖവുംതാഴ്ത്തിനാളൊപ്പംകാൺകയാലുള്ളലജ്ജയാൽ • ശരദിന്ദുവി
നെവെല്ലുംമുഖംകൊണ്ടുലസിപ്പവൾ അമൂല്യരത്നംകൊണ്ടുള്ള പാദാഭര
ണസംയുതാ • സദ്രത്നംചേൎത്തൊരുകൊണ്ടുചിലമ്പാൽവിളങ്ങു
ന്നവൾ മാലതീമാലയാൽചേൎത്തകബരീഭാരമെന്നവൾ • സദ്രത്നംചേൎ
ത്താംരത്നാഭരണങ്ങളണിഞ്ഞവൾ കസ്തൂരിയാൽതിലകംഗന്ധ
ങ്ങൾകൊണ്ടുശോഭിതാ • നന്മുത്തുമാലചിലമ്പുംചേൎത്തു
ടെന്നവൾ രത്നകങ്കണകേയൂരങ്ങളാൽ ഭൂഷിതാ • രത്നച്ചവി
യുംവിലസുംവിചിത്രവിചിത്രമായവൾ കുങ്കുമസുന്ദരിചാരണിയും
മണിമാലയെ • സമീപത്തുചിന്തിച്ചുപറഞ്ഞുമംഗിയായവൻ.

ശംഖചൂഡൻപറഞ്ഞു

ആരുനീയാരുടെമകൾ സ്ത്രീരത്നധന്യമായവൾ കല്യാണമെ
ല്ലാമകന്നകല്യാണിമാതാവെ! • മൌനംവെടിഞ്ഞുരച്ചാലുംകാന്തേ!
നിൻദാസനാണഞാൻ ഇങ്ങനെകൂട്ടമറ്റവോലമേപറഞ്ഞുചൊല്ലി
നാൻ • ചിരിച്ചുമുഖവുംതാഴ്ത്തിക്കൊണ്ടുകാമിനിയോടായവൻ.

തുളസിപറഞ്ഞു

ധൎമ്മധ്വജന്റെസുതഞാൻ വനത്തിൽതപസ്സിനായ് വന്നിരിക്കു
ന്നിമതാണിഷ്ടയോഗമിക്കുക • കന്യസ്ത്രീമാംനാരിയോടായ്ക
ഥിക്കുവാനുള്ളൊരുനീ ഒന്നുംചോദിക്കയില്ലെന്നായ്വേദത്തിൽകേട്ടു
ള്ളുണ്ടോൻ • നൽകുലത്തിൽജനിക്കാതെയോധൎമ്മിഷ്ഠനായവിദ്യ
ൻ വേദശാസ്ത്രമറിയാത്തുള്ളോൻചോദിക്കുന്നതിതെന്നായ് • നാരി
പ്പിപ്പോളവുമുള്ളോൎമതോപുരുഷനാരീനി വിഷകുംഭത്തിനൊക്കു
മെന്നാളുതന്ത്യനാഥനെ • മനോഹരിമുന്നിലായ്സ്വരാംസമാധുര

ഭാഷിണി • തൻകാര്യത്തിൽസദാകാലമതിതാല്പര്യമുള്ളവരും സ്വാമികാര്യധീനാകാര്യത്തിലതില്ലെന്നാകിലല്ലവരും • ഉള്ളിൽകപടമാന്നുള്ളോരും പ്രസന്നാരവെളിയിൽസദാ അവർതൻചരിതംപുരാണങ്ങളുംകേഷിച്ചിട്ടും • അവരുടെയാശയവിദ്യാനംമൂഢനുംവിശ്വസിച്ചീടാ ദൃഢമായിട്ടവർക്കില്ലമിത്രംശത്രുവുമങ്ങനെ • സ്വവേഷാദംപൂരുഷനേകങ്ങളാലിംഗിക്കുമായവർ പതിവ്രതാധർമ്മമെറയുമെന്നായിരാദിച്ചിട്ടും ആചരിക്കുംസദാകാമംകാമാധാരകളായിട്ടും ലജ്ജിക്കുംവെളിയിലഗ്രഹമാത്ത് ഫലിക്കുംമെന്നാലുനേരംകോപിക്കുംമൈഥുനാരുമ്പൊഴേവകലഹിച്ചിടുമേറാവും മൊഴിക്കുമറെസംഗത്താൽ ദുഃഖിക്കുംനാരവാക്കിൽ • ദുഷ്ടാന്നപാനമത്നായ്കാംക്ഷിക്കുംമാനസത്തിലായ് സ്വന്തംതന്റെസ്വഭാവനില്ലയുവാവാംകാന്തനെസദാ • പുത്രനേക്കാളുതിസ്നേഹംഭാവിക്കുംസിങ്കുമായ് പ്രാണാധികപ്രിയതമൻ സംഭോഗകുശലൻപതി • ആയവൻവൃദ്ധനാകയെന്നാൽശത്രുവായ്പാർത്തിനച്ചീടും കോപിച്ചായവനോടെന്നുംശ്രേയസ്സുണ്ടാക്കമായവർ • വാക്കാൽതിരിക്കുമവനേയലിയേസപ്പമെന്നപോൽ സർവ്വദോഷാശ്രയകരംദുസ്സാഹസത്തൊടുകൂടിയവർ • ബുദ്ധമാലികൾക്കുംദുസ്സാദ്ധ്യമാർമോഹിപ്പിച്ചിടുന്നവർ തപോമാർഗ്ഗംതടുക്കുന്നോർമോക്ഷമാർഗ്ഗതടപ്പവർ • വിഷ്ണുവിൻഭക്തിയില്ലാത്തോർമായസ്സ്ഥാനമായവർ സംസാരത്തടവിനെന്നുംവിലക്കിന്തുപമായവർ • ഇന്ദ്രജാലത്തിനൊക്കുന്നോർനിത്യകംസ്വപ്നരൂപകം വെളിക്കുംഭംഗികാട്ടുന്നോർനിന്ദ്യയോനിധരിപ്പവർ • മലമൂത്രമലക്രൂങ്ങൾകലർപ്പുടമായവർ ദുർഗ്ഗന്ധദോഷംപെറ്റിട്ടുംശ്ലേഷ്മമിതപ്പാടും • മായാരൂപത്തിൽനിർമ്മിച്ചു മായികംകളിവരവിധി മോഹകമത്ത്രക്കുംകളവിഷമസഹായികാമികൾക്കുമായ് • എന്നോതീട്ടവനോടായുള്ളസ്ത്രീവിഗ്രഹിച്ചതേ. ശംഖചൂഡൻചിരിച്ചുംകൊണ്ടെതരം ചൊല്ലിയീവിധം.

ശംഖചൂഡൻപറഞ്ഞു

ദേവൻവ്യാജമല്ലല്ലേദേവി!നീയുരെചൊല്ലതു് കുറെസ്സത്യംകുറെവ്യാജം,ഞാൻചൊല്ലാംകേട്ടുകൊൾകനീ • സത്വരൂപത്തിനേസ്സത്യമായുമസത്യമായുമേ നാരീരൂപമതാംബ്രഹ്മംതൻസൃഷ്ടിച്ചിതീശൻ • ലക്ഷ്മീസരസ്വതീദുർഗ്ഗാസാവിത്രീരാധയാദ്യവർ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടാദ്യമായിസൃഷ്ടിമൂലസ്വരൂപകം • ഇവർതന്നംശമാംനാരീരൂപവുംസത്യമാകിൽ അതാംസ്സത്യംകീർത്തിരൂപംസർവ്വമംഗലകാരകം • ശതരൂപാ, ദേവഹൂതി,ദക്ഷിണ,സ്വധ,സ്വാഹയും ച്ഛായാവതി,രോഹിണിയും,

ശചിയും, വരുണാനിയും * ദിതിയെന്നോളദിതിയും കർദ്ദമൻതന്റെമാ
ള്യയും ലോപാമുദ്രാതുളസിയുംകോടവിയനസൂയയും *, അരുന്ധതീമേന
താരാമന്ദോദരിയഹല്യയും ദമയന്തീദേവവതിമനസാനല്ലഗംഗയും *
സ്മൃതിമേധാതുഷ്ടിപുഷ്ടികാളികാനൽവസുന്ധരാ ധർമ്മപത്നീധൃതിയുമ
ഷഷ്ഠീമംഗളചണ്ഡിയും * സ്വസ്തിയുംശ്രദ്ധയുംകാന്തിശാന്തി
യുംക്ഷാന്തിയുംപ്രേമ! നിദ്രാതന്ദ്രാക്ഷുൽപ്പിപാസാസന്ധ്യാരാത്രിദിനങ്ങളും
സംപത്തിധൃതിയുംകീർത്തിക്രിയാശോഭാപ്രഭാശിവാ കലാംശമായ്,
യുഗാന്തരവൃന്ദമാംസ്ത്രീരൂപമൊക്കെയും * ഉത്തമം പുംപ്രകൃതീരൂപ
മായിവിശ്വത്തിൽവാണിട്ടും സർവ്വശക്ത്യാദികമാംരൂപമപ്രശസ്യ
വൃന്ദങ്ങളം * സത്വപ്രധാനമായ്മാഹാത്മ്യത്തോട്സത്വംകലന്ന
തായ് ഉത്തമനായീരൂപമെല്ലാംമുന്നംസ്ത്രീത്വരമററവും * അതുവാ
സ്തവമാംരൂപമെന്നംമേ ചൊല്ലുംമനീഷികൾ രജോരൂപത്തെരാരൂപം
കലകൾപലമട്ടിലാം * രാജസംശകൾമദ്ധ്യമകൾഭോഗത്തിൽകൊ
തിയേറിയോർ തൻകാര്യത്തിൽതല്പരകൾസദാസംഭോഗവശ്യ
കൾ * ധർമ്മാർത്ഥത്രയിയില്ലാത്തോർമോഹിപ്പിക്കുന്നകളികൾ *
ലജ്ജയുത്തമമില്ലാത്തസന്തികൾതന്നെടാത്തവർ * ഇവരെ
താൻമദ്ധ്യമകളെന്നോതുന്നു മനീഷികൾ ഇന്നിവാദ്ധ്വംതമോരൂപ
ചൊല്ലുന്നധമമായ്ബുധർ * വിദ്വാൻകവിനൽചൊദികയില്ലന്യ
സ്ത്രീയാരോടുമേ തനിച്ചുവിജനവാസംപരനാരിയൊടൊട്ടും * വി
ധിതന്നാജ്ഞയായിന്നിനസ്ഥാനത്തിൽവന്നതാൻ നിന്നെഞാനധുന്നു
മായിട്ടുംവിവാഹത്താൽവരിക്കുവാൻ * താൻശംഖചൂഡൻസുരരെയെ
ല്ലാമോടിച്ചിട്ടുന്നവൻ ഹരിതന്റെസഖാപണ്ടുസുദാമാവിനഭൃത്യ
നായ് * എട്ടുഗോപരിൽതാനേകൻകൃഷ്ണപാർഷദനായവൻ രാധാശാ
പത്തിനാൽതാനിന്നുദാനവനായിതേ * കൃഷ്ണമന്ത്രപ്രഭാവത്താൽപൂ
ർവ്വജന്മമറിയുന്നവൻ നീയുംപൂർവ്വജന്മമാകുന്നു തുളസികൃഷ്ണവല്ലഭ *
രാധാശാപംകൊണ്ടുനീയുംഭാരതത്തിൽജനിച്ചതേ നിന്നെക്കാമിച്ചുമാ
ധവൻതിരുവുള്ളസാമ്യമായ് * അവനെവരിച്ചിട്ടുരമിച്ചാൻമഹാമു
നേ! ചിരിപൂണ്ടുത്തരംചൊന്നാൾമുദാതുളസിയായവൾ.

തുളസിപറഞ്ഞു

ഈവണ്ണമുള്ളപുരുഷൻലോകത്തിൽശ്രേഷ്ഠനെന്നെപ്പോഴും ഏതൊരു
ധമംപതിയെനാരിയിച്ഛിച്ചീടുന്നസന്തതം * നിന്നാൽവാദംനിമിത്തം
ഞാൻതടുക്കപ്പെട്ടസത്യമായ് അഗ്രത്തിൽനിന്നുതാൻസ്ത്രീയാൽജിതനാ
യുള്ളപുരുഷൻ * നിത്യംസ്ത്രീജിതൻതന്നെഅബദ്ധപിള്ളരുള്ളം

ഉള്ളകൊണ്ടമമ പുത്രന്മാർപോലുംസോദരതുല്യരാം ✱ പുത്രഹസ്സാൽ പിജൻസ്രമൻജന നംഗമനത്തിലും പുത്രന്മാർകൊണ്ടുപൻ വൈശ്യരത്വേംബോഹസ്സിനാൽ ✱ ശൂദ്രൻമാസംകൊണ്ടുമിശ്രജാതിജൻ മാത്രയാതിർപാരർ സ്ത്രീജിതൻ പിതൃയിൽ പിൻമോഹിക്കയോവാംപിണ്ഡ നാം ✱ തൻപിണ്ഡതർപ്പണംഇപ്പൂഗ്രഹിക്കില്ലപിതൃക്കളും അവ ൻറപൂവുംജലവുംസ്വീകരിക്കില്ലദേവകരം ✱ ജ്ഞാനംതപസ്തപം ഹോമംപൂജയെന്നിവകൊണ്ടുമേ വിദ്യകൊണ്ടുംകീർത്തികൊണ്ടും സ്ത്രീജി തന്നെത്രപാൻഫലം ✱ വിദ്യാപ്രഭാവമറിവാൻപരീക്ഷിച്ചിന്നുനാനാ ജ്ഞാൻ പുമാൻതന്നേ പരീക്ഷിച്ചു പതിയാക്കണംനാരിമാർ ✱ ജ്ഞാനഹീ നൻവൃദ്ധനായദരിദ്രനായ്വിദ്യയില്ലാത്തവൻ നിന്ദിതൻമൂർഖനായവൻ മൂ ർഖരോഗിയായവൻ ✱ അതികോപിഷ്ഠനായവൻ അത്യുഗ്രനാ നായവൻ ✱ അംഗഹീനൻബധിരൻഅന്ധൻബധിരനായവൻ ജ ഡവൻ ക്ലീബൻജഡൻപാപിഷ്ഠനവർക്കായ്തൻറെകന്യയെ ✱ കൊ ടുക്കുന്നവനബ്രഹ്മഹത്യാപാപംവരുംധ്രുവം ഇന്നവാൻ സദ്ഗുണൻശാ ന്തൻവിദ്വാൻതരുണനായവൻ ✱ ഇത്തരമവർക്കുകന്യയെ ധർമ്മശാ ലയിൽഫലംവരും പാലിച്ചുതൻകന്യകയെവിദ്വാനായവൻകൊടുക്കുകി ൽ ✱ അത്യാഗ്രഹിയായവൻകന്യാവിക്രയത്തിൽപതിച്ചീടും കന്യതൻമല മൂത്രഭക്ഷണത്തിലായവൻ ✱ പതിന്നാലിന്ദ്രർതൻകാലംകഴിക്കു .... ✱ ഏ ണം .... എന്നാരതിന്നു സിദ്ധംവിരമിച്ചാർതപോനിധി!.

ബ്രഹ്മാവുപറഞ്ഞു

ശംഖചൂഢദേവനെന്നുതങ്കിക്കന്നവളോടുരചെയ്ത ✱ ഗാന്ധർവ്വവി ധിയാലിപ്പോളിവളെസ്വീകരിക്കുക ✱ സ്ത്രീരത്നമാണിവൾനീയോ പുരു ഷന്മാരിലുത്തമൻ ഗുണമാർന്നസമർത്ഥനസമത്വംസംഗമംപരം ✱ താ നേവരുംരണ്ടുമാംസുഖമായഭേദിച്ചിടും? അന്യസുഖത്തെഭുജിക്കുന്നാ ൻചൊല്ലുവാനില്ലസംശയം ✱ സതിയാംനീയുമിതുഹതൊപ്പിക്കിച്ചു തെതിന്നാൾ ഏപാന്ധന്മാരെയെല്ലാംമർദ്ദിക്കുന്നവനാണിവൻ ✱ ല ക്ഷ്മീവിഷ്ണുവിലെന്നതുപോലെ ശ്രീകൃഷ്ണനിലെന്നപോലെ സാവിത്രിയെന്നപോലെ ശിവ നിൽഭവാനിദേവിയെന്നപോലെ ✱ ധരാദേവിവരാഹത്തിലെന്നപോലെ ദക്ഷിണ ഭയജ്ഞത്തിന്നനന്തനിലെന്നപോലെ അനസൂയയത്രിയിൽ ✱ രോഹിണീചന്ദ്ര ൻകാമദേവനിൽരതിയെന്നപോലെ അരുന്ധതിവസിഷ്ഠനിൽ അദിതിയകശ്യ

പങ്കജം • അന്യദൈവതമകൾ കർദ്ദമങ്കൽ ദേവഹൂതിയും തടാകത്തു ഹസ്തിനിയിലുമെന്നപിൽ ശതരൂപയും • യജ്ഞത്തിങ്കൽ ദക്ഷിണയും സ്വാഹയെ വൈശ്വാനരങ്കലും ഇന്ദ്രാണിയിന്ദ്രനിൽ പുഷ്ടി ഗണേശനിലെന്നതേ • ദേവസേനാ സ്കന്ദനിലാധർമ്മനിൽ ധൃതിയും സുപ്രിയാസ്വാഗാനിയും ശംഖചൂഡനിലങ്ങനെ • ഇന്ദുസുന്ദരനോടൊരത്ത രോഹിണി രവിയോടു ഛായ • ഇങ്ങനെയോർക്കുമ്പോൾ ശ്രീദേവി ചൊല്ലീടുമോരോ സ്ഥാനങ്ങളിൽ സദാ • ഗോലോകത്തിൽ കൃഷ്ണനായ പിതൃഭ്യപ്പോൾ ചൊല്ലീടുന്നോരു! ദൈവാ ധീനത്തിൽ വിഷ്ണുരൂപയും ശംഖചൂഡൻ മരിക്കവേ.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം ഒമ്പതാം സ്കന്ധം

തുളസീവിവാഹം

പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം

പത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

വിചിത്രമാണീയാഖ്യാനം ഭവാനിപ്പോൾ പറഞ്ഞതു് ഇതുകേട്ടിട്ടെനിക്കൊട്ടും തൃപ്തിയുണ്ടായതില്ലതാൻ • പിന്നീടുണ്ടായ കഥ ദിവ്യമെന്നെ കമനോഹരമതു!.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഏവമാശീർവ്വദിച്ചിട്ടു സ്വസ്ഥാനത്തേക്കു പോയ് വിധി ഗാന്ധർവ്വമാം വിവാഹത്താൽ വരിച്ചാനവളെയവൻ • വാനിൽ ദേവദുന്ദുഭികളുണ്ടായ് പുഷ്പവൃഷ്ടിയും രമിച്ചാനങ്ങു ശംഖചൂഡൻ ഗൃഹത്തിലവളോടുമായ് • പുതുതാം സംഗമം മൂലം മൂർച്ഛിച്ചാൾ തുളസിയുമോടുമവിടെ രമിച്ചാൾ ഭോഗസുഖം പ്രീതിയാലവൾ • അറുപത്തിനാലു കലകൾക്കൊപ്പ മ്പിട്ടീടും സുഖമൊക്കെയും അംഗപ്രത്യംഗസംശ്ലേഷപൂർവ്വം സ്ത്രീപുരുഷന്മാരുമായ് • രസികന്മാർക്കിഷ്ടമായിക്കാമശാസ്ത്രം കഥിപ്പതും എല്ലാ ശൃംഗാരവും ചെയ്താൻ രസികശേഖരനാമവൻ • ചന്ദനപ്പുഷ്പമാലകൾ ചേർന്നിരിക്കുന്ന രതിയിലെ സാധുവായിട്ടതിരമ്യ സ്ഥലത്തിലായ് • പുഷ്പശയ്യാതലത്തിൽ പുഷ്പഗന്ധമാർന്നൊരു മെത്തയിൽ പുഷ്പഗന്ധം തന്നെ ഭൂഷണങ്ങളും ചാർത്തി രമ്യമാം • തുളസിദേവിയോടൊത്തു താനൊരു ദിനം ഭൂഷിതൻ രതികളിൽ വിദഗ്ദ്ധനായാലസത്തെക്കില്ലലേശവും • ശ്രീധരകൊണ്ടു ഹരിച്ചു തുളസി തന്റെ മനോ സന്തതി ഹരിച്ചാന രസികതന്റെ മനോവ്യാധി ശീലിക്കാത്തവൻ • പതി തന്റെ തിലകം മാച്ചാളവളച്ചന്ദനത്തെയും അ

വനായവർതൻനല്ലസിദ്ധപ്പെട്ടാട്ടമാപ്പുതെ • ഖാട്ട്യന്നാണങ്ങളിലവൻ
നമ്പപ്പാറത്വത്തിനാൽ പതിഗർവ്വാദപദ്മത്തിലൊരപ്പാവ
ളുമൊരാ • അവർതന്നധരസൈപല്ലവമായില്ലവൻപല്ലുകൊണ്ടവൻ താവും
ചുംബിപ്പവൻ മുലമേറിപ്പുനാലിട്ടിളൊര • ആലിംഗനം ചുംബന
വുമർദ്ദനങ്ങളുമങ്ങനെ പരസ്പരംചെയ്യുന്നതായ് ക്രീഡിപ്പാൻ വരേറെ
വും • അവസ്ഥാന്തത്തിലെലതമിള പൂഴനീറാടുകൻ ഇന്ദ്രനാവൈ
വേഷങ്ങൾവേണ്ടപോതംധരിപ്പുതെ • മന്ദാനകങ്കമപ്പെട്ടുംധരിപ്പിപ്പാൻ
പതികവർ അഴകേറുന്നാംഗമെല്ലാംചാർത്തിട്ടതതുവിധം • ദിവ്യവ
സ്ത്രങ്ങളുംനല്ലതാംബൂലമഷകിനാർ • ദാരാഗങ്ങളുമപ്പാൻമങ്കള
വൃക്ഷസുമങ്ങളും • ദിവ്യതേജസ്സുതന്നിലുള്ള രത്നമോതിരങ്ങളും
ലോകത്തിലെങ്ങും കിട്ടാത്തതാകും കവനനതാവും • ഞാനങ്ങേദ്രാസി
യെന്നോതിട്ടേകിനാർപലവട്ടവും ഗന്ധവാനാം രസന്തനമിപ്പാളതി
ക്കതിയായ് • കുടുക്കസ്പൃഷ്ടിതിളെതിസുന്ദരമായിട്ടും അരുണ
ശുഭപത്മതേജസ്സിമയ്യാതെ നാകിനാർ • പിടിച്ചുമ്പമായ് മാ
റിൽചേർത്താനാപ്രിയയെയവൻ മുണ്ടാൽമൂടിപ്പിരിക്കനാമുഖത്തേക്കാ
ണുകാന്തരാം • ഗണ്ഡായരങ്ങളിൽചുംബിച്ചിരിനാൻപലവട്ടവും പാ
ശിയിൽനിന്നാഹരിച്ചവസ്ത്രയുഗമവർക്കവൻ • ത്രൈലോക്യമുല്ലംതെ
ന്നമാലയുംനൽകിനാനവൻ സ്വാഹയിൽനിന്നാഹരിച്ചുണ്ട പാദശര
ങ്ങളും • സ്വായതൻതോൾവളകളും ഭൂഷണങ്ങളും രതിതൻ
കൈകളിൽചേർത്തോരങ്ങുമോതിരങ്ങളും • വിശ്വകർമ്മാവിനാൽ
തീർത്തങ്ങല്ലാമരഞ്ജുതംചുവും നൽപത്മരാഗമണിമാംഗ്രൈവേയമുഖശ
യ്യയും • ഭൂഷണങ്ങളുമേകിട്ടാശ്ലേഷമുഗ്ധൻമിരിപ്പുടൻ അവർതൻ
കണ്ഠത്തിൽചേർത്താൻമംഗല്യഭൂഷണം • കവിൾത്തടങ്ങളിൽന
ല്ലപത്രികതിറവുമതേവിധം കസ്തൂരിയൊടുകളോടുംചുരുളൻചന്ദന
ത്തോടും • വാകകുമബിന്ദുക്കളാട്ടംകൂട്ടിട്ടുമംഗിയായ് ജ്വാലൽദീപം
പോലെചേർത്താൻസിന്ദൂരതിലകത്തെയും • സ്ഥലപത്മമോളമെല്ലാം
തല്പാദയുഗളത്തിലായ് നഖങ്ങളിൽചേർത്തചന്ദനത്തിപ്പാരും ചാ
ർത്തിനാനവൻ • മന്ദഹാസൽതൻമാറിലവർതൻപാദംചേർത്തിളനന്ത
രം ഹേദേവി!നിൻദാസനീഞാനെന്നോതിപ്പലവട്ടവും • സാമന്താര
ക്കൈകളാലതൻവക്ഷസ്സിൽപുണർന്നുടൻ തപോവനംവിട്ടാശ്രമപന്ന്യ
സ്ഥാനത്തിലെത്തിനാൻ • മലയംദേവനിലയംശൈലങ്ങൾനൽതപോ
വനം ത്ര്യമ്പകസ്ഥാനങ്ങൾ ജനമില്ലാത്തപുഷ്പവനങ്ങളും • അഴകേറുന്നമീ
തീരമേലിതൻകന്ദരങ്ങളും തണുത്തകാററടിക്കുന്നപുഷ്പഭദ്രനദീതടം • ഭൂ

നാരിമാരോടുംകൂടെത്തൊട്ടുള്ള ദിവ്യതടങ്ങളും വനങ്ങളിലുള്ളവിന
ങ്ങളുമുള്ളകേളീസ്ഥലങ്ങളും • വിസ്തൃതനംസ്യന്ദനംസൌഗന്ധമാ
ദിയായ ദേവോദ്യാനമെന്നാദികൾ ചിത്രമായ്നാകുന്ന • പൂക്കളുള്ള പ
ങ്കജങ്ങൾ ചെത്തിമുല്ലകൾ പിച്ചകം വനങ്ങൾ ദേവകൾ വസിച്ചുവരുന്ന
ഉദ്യാനങ്ങളും • കല്പവൃക്ഷങ്ങൾ നിറഞ്ഞ പാരിജാതങ്ങളും നിർജ്ജ
രകാമ്യ സ്ഥാനമായുന്നകാമ്യനപ്പുര • കാഞ്ചീമണികിങ്ങിണികാ
കണ്ടുകൊണ്ടനാകമ പുഷ്പമന്ദിരങ്ങൾ കളിൽമൂന്നിലങ്ങളും •
പൂന്തോട്ടത്താമരകുളങ്ങളാൽ നിറഞ്ഞ ഭൂവായ് ക്രീഡാസ്ഥാനങ്ങ
ളാക്കിത്തീർത്തു പാലകനായ് • തുളസികൾ വനപുഷ്പവ
ന്നിട്ടുവന്നു കാണ്മ പച്ചിളംതളിർവിസ്താരമായിരുന്നപോൽ •
അവർക്കുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലുള്ള മനോഹരമായിട്ടും കേളീസ്ഥാനങ്ങളുമ
ചെയ്യിച്ചാൻ പലവട്ടവും • പ്രതാപവൻശംഖപൂർണ്ണം കേളിച്ചുതാ
മ്രവീവിധം ഭവനങ്ങളിൽ [illegible] • ദേവ
[illegible] ഗന്ധർവ്വകിന്നരന്മാരോ
ടുസഹിതമായ്പ്രവർത്തൻ • [illegible] മഴക്കാർപോൽ
ചലിച്ചു [illegible] • വ്യ
തിരിക്ത [illegible] അവരൊടൊത്തു
വിധിയും [illegible] • [illegible] തിരി
ച്ചാ [illegible] • ലോ
കപാലരും [illegible] ലോകമതിലായ്‌വേ
ഗത്തിൽ [illegible] • കണ്ണാടിതന്നെ പീഠത്തിൽവസിക്കുംപോഴ
പാലക പീത [illegible] ശോഭിക്കുന്നവർ വനമാലയും • സപ്ത
പോൽ [illegible] ശംഖചക്രഗദാപത്മ
ങ്ങൾനാലുകരങ്ങളിൽ • പങ്കജാക്ഷർസ്വന്തമാർപുഷ്പിച്ചുകലർന്ന വർ
ധനത്തിൻ [illegible] പിതാമഹൻ • [illegible]
കിന്നരങ്ങളിൽകടന്നാനവരാണതയാൽ ഭേദങ്ങൾപതിന്നാറേവാക
ടന്നാൻസ്വാതന്ത്ര്യമായ് • ദേവർഷികൾകൈകൂപ്പിക്കൊണ്ടു നിന്നുകൊണ്ടു പ
ലർക്കുമേൽ വിഷ്ണുഭക്തർ [illegible] • പുത്ര
താമതിബിംബംപോൽ [illegible] വി
വശാധികം വിലസുന്നതായ് • ഹരിതൻ [illegible]
ഗ്ര [illegible] മാണിക്യമിശ്ര [illegible] തായ് •
വൃന്ദ [illegible] പതിച്ചതായ് ചിത്രലേഖകൾ ചിത്ര
ങ്ങളിവയാൽ വിചിത്രമായ് • [illegible] കൊണ്ടുനെൽമ

ഗിരമെന്നതായ് സ്വച്ഛതകതോരൽഗിരിമ്പൂന്നതൃ സോപാനങ്ങളുള്ളതായ് • ചന്ദനങ്ങളിൽനൽപ്പട്ടുപടങ്ങൾകെട്ടപ്പെട്ടതായ് നല്ലിന്ദ്രനീലസ്തംഭങ്ങളാൽപൂവുമെന്നുപ്രസിദ്ധതായ് • തോരണമുത്തുമാലാട്ടുന്ന കുന്തങ്ങികകളുള്ളതായ് വിൺകൊത്തുന്ന കാകകൾതൻജാലത്താൽശോഭിക്കുന്നതായ് • കസ്തൂരികുങ്കുമകിർഗന്ധദ്രവ്യചന്ദനംപൂവതെൻറസുഗന്ധത്താലെങ്ങുംനൽക്കാററടിപ്പതായ് • വിദ്യുദ്ദീപ്തജാലംകൊണ്ടുശോഭിപ്പിട്ടതായ് സഹസ്രമേമാദിനമിലക്കിലങ്ങോർന്നിറഞ്ഞതായ് • ഉജ്ജ്വലമാംവിപ്പുസഭയെപ്രാപിച്ചാൻപരമസംഭവൻ താരങ്ങൾചൂഴ്ന്നചന്ദ്രനുമ്പോലെ തൻബന്ധുവാസികൾ • ഹരിയെകണ്ടു സ്വതംവിധിയുംചന്ദ്രചൂഡനും ഭദ്രസിംഹാസനത്തിങ്കൽവസിപ്പിട്ടുന്നമാധവൻ • കിരീടംകുണ്ഡലംനല്ലപീതാംബരമുള്ളവൻ ചന്ദനാങ്കിതസർവ്വാംഗൻഭൂഷാപരമായിച്ചവൻ • സ്തവ്യംഗീതവുംകണ്ടും കേട്ടുംപൂജിച്ചുമവൻ ശാന്തർവാമനിപടൻവക്കുന്നലാട്ടുംപൊരുപൂജകൻ • മെയ്കന്നനൽതാംബൂലത്തെവാങ്ങിച്ചിട്ടുന്നവൻ ഗംഗവെൺചാമരങ്ങൾക്കിസ്വയേശാസ്താററിപ്പവൻ • ഭക്തിയോടേവങ്ങൾവാഴ്ത്തിസ്തുതിക്കസ്തുതികരെപ്പവൻ പരിപൂർണ്ണതൻശ്രേഷ്ഠനവനെകണ്ടുവിണ്ണവർ • വിധിയുംഹരനുംനാരദനുംചെയ്തുവാഴ്ത്തിനാർ ഭുവനങ്ങളുംഗരുഡനുംചേർന്നനല്ലശ്രുതതായ് • അതിലകതിലെയാട്ടംഭക്തർമിതിയാലെട്ടുതാഴ്കലായ് തെളിഞ്ഞുംകൊണ്ടനെയിലോകസ്രഷ്ടിച്ചുന്നവൻ • അറിവിച്ചാൻവിപ്പുനോക്കിപ്പതാന്തരങ്ങളശേഷവും സർവ്വജ്ഞിമിസർവ്വതെൻഹരിനാരദൻകേട്ടവൻ • ചിരിച്ചുംകൊണ്ടീരഹസ്യംബ്രഹ്മാവിനോട്ടുചൊല്ലിനാൻ.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു.

ശംഖചൂഡൻറവൃത്താന്തമെല്ലാംതൊന്നറിയുന്നതേ മുന്നത്താനാം ഗോപനാണമഹാതേജസ്വിയാമവൻ • അവനതൻറപൂർവ്വത്തമെല്ലാമിനികേൾക്കപത്മജ! ഗോലോകത്തിൻറവരിതംപാപമല്ലാപ്പുണ്യവർണ്ണനം • സുദാമാവെന്നഗോപൻപുരാണൻപാർഷദനായവൻ രാധതൻറശാപത്താലെപ്പിറന്നതായിതേ • ദാനവിങ്ങനിങ്ങിനംപായിതാമസുരയോനിയിൽ നിജാങ്ഗോപിയോടൊന്നൻപ്രാണനോടൊത്തധ്യേയം • വിജയുക്തനെന്നാനന്നസഖിയിൽ നിന്നുകേൾക്കയാൽ കോപമാർന്നുകൂടവന്നാരംകണ്ടെന്നോയതെ ഖിധം • മറന്നുഞാൻപിന്നെങ്ങശാപിച്ചുന്നതിയാകിനാം നിജാലയത്തിന്നുമനെനക്കുന്നിനാൻ • സുദാമാവോട്ടമൊത്തതെ,

ടന്നുഗ്രഹത്തിൽകണ്ണനന്തരം ദേവസ്ത്രീകളേററവും ഞാനാണെന്നുപൃച്ഛ വസിച്ചതേ ॰ അതുകേട്ടുസുരാമാവുമേകാപിച്ചുനരാമേളാട്ടരൻ ദേവി ച്ചാലവനേയുംമൻസന്നിധാനേ നിൽക്കുക ॰ മേരാപത്താൽവയവങ്ങ ൾക്കതപങ്കജനേത്രയായ് ഏ ഞാനാപിച്ചാൽ സുരാരാണ സ്വർഗ്ഗമതിൽനി ന്നിറക്കുവാൻ ॰ ഏഴീറേറിട്ടുമേനാലെതാനുവിക്രമനേതിരെ ബാർ വെ ളിയിൽതള്ളിനാശമെന്ത ശിക്ഷവരുമാനെക്കണം ॰ അവൻതാഡിച്ചിത വരെയതറിഞ്ഞുശപിച്ചുവരം എടാനീതെളെ ത്യനാരീതിരക്കമേനാട കോട്ടു പാകിനാൽ ॰ ശാപംമൂലംകരഞ്ഞനന്നമിച്ചുണ്ടഗരിക്കാറ ത്തുതാരംഗൂഢയായ് ദുഃഖിച്ചുവന്നാരു പമ്പാവാരം ॰ മഹാ ദേവ! നില്ല പോകാതുനീ പാപിട്ടുന്നതെങ്ങുവാൻ എന്നാലതീവ്രധികംപരയാതെ പിച്ചുമോധികളേ ॰ ഗോപനാതഴഗോപികളുംഷ്ഖഡച്ചിട്ടുള ത്തുത സമായനാപ്പെട്ടു നിന്തെനാവാരാരാരെതയോധയ ॰ കണ്ണാ ൾംകോപമെന്തൻറശാപംപാവിച്ചിട്ടില്ല തന്നെനീ സുരാമാവേ! യതംകൃ തമെന്നമോക്ഷവുമേകിനാം ॰ ഗോലോകത്തിൽക്കണ്ണനാൾതാരെ ന്ന മഹാപാതകശുദ്ധി എന്നുചൊല്ലുന്നവെന്നാഗ്നിധരിച്ചിട്ടുകപാലമേ! ॰ ഇല്ലംബൃവൃഢനിതിയുംഗോലോകതിന്നുപോയിട്ടു മഹാബലവിഷ്ണു യോഗീന്ദ്രസർവ്വമായാവിശാരദൻ ॰ എങ്കൻറബ്രഹ്മായുധതോട്ടുനി ലെ ശ്രുവിൽഗമിച്ചുവിൽ ശിവൻകൊല്ലുമെട്ടുവശ്ശ്രീംകാണുതാൻ ശംഖചൂഡനെ ॰ എകെ റനൽകാലപാകംഞായധരിച്ചിട്ടുനിതാനവൻ അതുകൊണ്ടൊലോകത്തിൽമഹിമ്നാങ്ങളമാപവൻ ॰ അതുമപ്പൊ ളായവനെനിഗ്രഹിച്ചില്ലാതനന്തരം വർണ്ണിച്ചാരെതുതാൻവിഷ്ണൻ തന്റെവേഷംധരിച്ചുപോയ് ॰ അവൻമാതൃഭക്ഷണപാതിവ്രത്യം ഗംഗ വിഷ്ണുമോ അന്തർനാശമവനെനാശിപ്പിക്കുവാൻവരം ॰ അവ ളിൽ ഞാനുമെൻവിശ്രമപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടന്ന്ശേഷം ഉടനേതാനവന്കുതൃക വിഷ്ണുംശങ്കയില്ലതിൽ ॰ അവരംപിന്നെസ്ത്രീംവിട്ടുമൻറപനായുമാ യിട്ടും എന്നുചൊല്ലിസ്ത്രീവിന്നായിഗ്രവ്യനാകിനാൻഹരിശ്രേഷ്ഠനാം കീട്ടുവേഗത്തിൽമറഞ്ഞുവിഷ്ണുവുംമുദാ ബ്രഹ്മാവുംശിവനംദേവന്മാരും പ്രാപിച്ചുമോദം.

ശ്രീമദ്ഭാഗവതം കല്പകമുദ്രണം

ഇതി ത്രിപുരവധം

പഞ്ചത്രയോദശാദ്ധ്യായം.

ഇരുപതാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു

ശിവനോടദൈത്യനാശംചെയ്വാൻചൊല്ലീട്ടുപത്മജൻ സ്വാലയത്തിന്നുപോയ്വേഗംസുരന്മാർവിണ്ണിലെത്തിനാർ ॥ ചന്ദ്രഭാഗാനദീതീരേനല്ലപേരാൽചുവട്ടിലായ് മഹാദേവനിരുന്നാനാദേവകാര്യംനടത്തുവാൻ ॥ ഗന്ധർവ്വനാഥനാംചിത്രരഥനെതന്റെദൂതനായ് ॥ ചൊല്ലിവിട്ടാൻശംഖചൂഡസമീപത്തേക്കതൽക്ഷണം ശിവാജ്ഞയാലവൻവേഗംതൽപുരത്തിങ്കലെത്തിനാൻ ॥ അതിന്ദ്രനഗരത്തേക്കാൾശ്രേഷ്ഠംകുബേരനഗരാധികം അഞ്ചുയോജനവിസ്താരംപത്തുയോജനനീളവും ॥ സ്ഫടികാകാരമിവപോൽനിർമ്മിതംഗോപുരാഞ്ചിതം അതിദുർഗ്ഗമമായേഴുകിടങ്ങളൊടൊത്തുചേർന്നു ॥ കാളുംതീയോടൊത്തകോടിരത്നങ്ങൾകൊണ്ടുനിർമ്മിതം മണിവേദികൾചേർന്നിട്ടുംബഹുവീഥികളുള്ളതു ॥ പുറവുംചുവന്നതോരണങ്ങൾകൊണ്ടലങ്കരിച്ചുമിണങ്ങിയായ് ദിവ്യവസ്തുക്കൾചേർന്നുമന്നാരവസ്ത്രസൌധങ്ങളാലുമേ ॥ ദിവ്യാശ്രമങ്ങളെക്കൊണ്ടുമധികംശോഭയാർന്നു അതിൽചേർന്നിട്ടമദ്ധ്യത്തിൽകണ്ടാനദൈത്യമന്ദിരം ॥ പൂർണ്ണചന്ദ്രമണ്ഡലംപോലെവൃത്തമായ്ഭംഗിയായ് ജ്വലാം ദുർഗ്ഗമംശത്രുവിനാക്രമ്യംക്ഷമസുഗമംസുഖം ॥ കാളുന്നതീജ്വാലപോൽനാലുകിടങ്ങളോടൊത്തതു് അത്യുച്ചമണിശൃംഗങ്ങൾകൊണ്ടുശോഭിച്ചിടുന്നതു് ॥ ദ്വാരപാലരൊടീരാറുവാതിൽകൊണ്ടുലസിപ്പതു് മണിമന്ദിരജാലങ്ങൾതൻശതസഹസ്രവും ॥ രത്നപ്പടികളുംചേർന്നിട്ടധികംഭംഗിയാർന്നതു അതിന്റെനൽഗോപുരത്തെക്കണ്ടാനപ്പുഷ്പദന്തനും ॥ ദ്വാരപാലൻശൂലഹസ്തൻതാമ്രവർണ്ണൻഭയങ്കരൻ പിംഗലാക്ഷനതിൽനിൽപ്പോനവനോടുവാദവും ॥ തൻചരിത്രംചൊല്ലിവാങ്ങീട്ടുകവാടംകടന്നതേ നടന്നാനങ്ങുവിലക്കായിതൊട്ടതില്ലാതെദൂതനും ॥ പോയങ്ങാൻവരുദ്ദൂതനെന്നറിഞ്ഞതുമൂലമായ് ഉള്ളിലുള്ളദ്വാരമൊന്നിൽദ്വാരപാലനെക്കോതിനാൻ ॥ യുദ്ധത്തിൻകഥയെല്ലാംനീവേഗത്തിലറിയിക്കുക അറിയിച്ചുവന്നാട്ടുള്ളിൽവിട്ടാൻദൂതനെയായവൻ ॥ മനോഹരൻശംഖചൂഡനെതന്നെപ്പോയ് കണ്ടുദൂതനും രാജമണ്ഡലമദ്ധ്യസ്ഥൻസ്വർണ്ണസിംഹാസനസ്ഥിതൻ ॥ ശ്രേഷ്ഠരത്നമയംദിവ്യഗന്ധങ്ങളിൽധരിച്ചവൻ കുത്തിമങ്ങളതാംരത്നപ്പൂക്കളാൽശോഭിക്കുന്നവൻ ॥ ചിത്രിയ്ക്കുന്നിതവൻഭൃത്യൻപൊൻമയക്കിമ്പംഗിയായ് പാർഷദന്മാർനല്ലവെൺചാമരംവീശുന്നിതങ്ങനെ ॥ സുവേഷൻസുന്ദരവരൻരത്നഭൂഷണഭൂഷിതൻ ച

ദാനംമാലയുംനല്ലവസ്ത്രങ്ങളുമണിഞ്ഞവൻ • സുവൎണ്ണാംശുകകോടി ദൈത്യരാൽചൂഴ്‌ന്നിരിപ്പവൻ ഭേദാസാദ്ധ്യമായ് പുറമൂന്നുകോടി കളാലുമേ • ഈവണ്ണമിവനാൽ ചെയ്യപ്പെട്ടതെല്ലാം ചൊല്ലിനാൻ ശങ്കരൻചൊല്ലിവിട്ടവൃത്താന്തമിങ്ങനെ.

പുഷ്പദന്തൻ പറഞ്ഞു

രാജേന്ദ്ര!ശിവഭൃത്യൻഞാൻപുഷ്പദന്താഖ്യൻപ്രഭോ! ശിവൻകല്പിച്ചതെല്ലാംഞാൻചൊല്ലാംനീകേട്ടുകൊള്ളുക • അധികാരംരാജ്യവും നീദേവന്മാൎക്കുകൊടുക്കണം അവർചെന്നുശരണംപ്രാപിച്ചുചക്രപാണിയെ • അതിനാൽശിവനായ്ക്കൊണ്ടുവന്നതിനുകൊടുത്താൻ മാപതി ചന്ദ്രഭാഗാനദീതീരേപുഷ്പഭദ്രവടമൂലേയുണ്ടവൻ • വന്നു ചെയ്ക രണം രാജ്യത്തെപ്പോരിൽപോരചെയ്യുന്നീ ശിവനോടേറ്റു ചെല്ലേണ്ടതാരുനീയെന്നോടോതുക • ദൂതന്റെവാക്യംകേട്ടുശംഖചൂഡൻചിരിച്ചുടൻ പുലൎച്ചെവന്നാംനാൾചെല്ലാൻപോകനീയെന്നുചൊല്ലിനാൻ • വടമൂലത്തിൽ ചെന്നുവേഗംശങ്കരനോടവൻ അറിയിച്ചാൻശംഖചൂഡൻപറഞ്ഞമൊഴിയൊക്കയും • ഈയന്തരമതിൽസ്കന്ദൻപ്രാപിച്ചാൻശിവാന്തികം വീരഭദ്രൻനന്ദിമഹാകാളൻപിന്നെസ്സുഭദ്രകൻ • വിശാലാക്ഷൻ ബാണനെന്നോൻപിംഗലാക്ഷൻവികമ്പനൻ വിരൂപൻവികൃതിയും ബാഷ്കളൻമണിഭദ്രനും • കപിലാക്ഷൻദീൎഘദംഷ്ട്രൻവികടൻതാമ്രലോചനൻ കാലകണ്ഠൻബലീഭദ്രൻകാലജിഹ്വൻകുടീചരൻ • ബലോന്മത്തൻരണശ്ലാഘിദുൎജ്ജയൻദുൎഗ്ഗമൻമുനേ! എട്ടുഭൈരവരാംവീരരുദ്രന്മാർപതിനൊന്നുപേർ • വസുക്കളെട്ടുപേരിന്ദ്രൻചന്ദ്രസൂൎയ്യാഗ്നികളായവർ ഹുതാശനൻവിശ്വകൎമ്മാശ്വിനീസുതർചന്ദ്രനും • കുബേരനന്തകൻപിന്നെജയന്തൻനളകൂബരൻ വരുണൻവായുമീശാൻ ബുധൻമംഗലനങ്ങനെ • ധൎമ്മൻശനിയുമീശാനൻ പിന്നെകാമദേവനും ഉഗ്രദംഷ്ട്രഉഗ്രചണ്ഡാകോടരാനല്ലകൈടഭി • എട്ടുകൈകളുള്ളദേവീഭദ്രകാളീയെന്നിവൾ ശ്രേഷ്ഠരത്നങ്ങളാലുള്ളവിമാനത്തിലിരിപ്പവൾ • രക്തവസ്ത്രംധരിക്കുന്നോൾരക്തമാല്യാനുലേപനാ പാടിച്ചിരിച്ചധികമായ്നൎത്തനംചെയ്യുന്നവൾ • ഭക്തൎക്കഭയവുംശത്രുക്കൾക്കഭീതിയുമേകുവോൾ വലുതാംചാലനാവുള്ളോളൊരുയോജനയോളവും • ശംഖംചക്രംഗദാപത്മംവാൾവില്ലിപ്പരിശയന്ത്രകം ഖഡ്ഗംവജ്രമുഗ്രാകാരംഗംഭീരംയോജനായതം • വാനിൽമുട്ടുംത്രിശൂലമേറ്റംനീളമുള്ളൊരു ശക്തിയുംമുൽഗരംമുസലംവജ്രംഖേടംഫലകമുജ്ജ്വലം • വൈഷ്ണവാസ്ത്രംവാരുണാസ്ത്രമാഗ്നേയംനാഗപാശവും നാരായണാസ്ത്രംഗാന്ധൎവ്വം

ബ്രഹ്മാന്യംഗാത്മധാന്യവും ● പഞ്ചന്യാന്യംപാഠ്യപതംപാർത്ഥി ഷ്യംഞ്ഞെന്യവും മാതാമഹശാലാന്യംവാദ്യശയ്യഗന്ധംസമ്മോഹനാന്യവും ● അന്യാന്യമന്ദ്രാതിവ്യാന്യംനൽകി വ്യാന്യങ്ങളെല്ലാകയും മുക്കോടി യോഗിനികളോടൊത്തു പന്നഗ്ഗനിരയും ● മൂന്നുകോടിഡാകിനിമാർ വികടാനനമാരെ ശ്രുതപ്രവാചിശാമൃത്യുങ്കാന്ദ്രോന്മത്തഭൈരവന്മാ ക്കനസർ ● വേതാളങ്ങളാകെ ബ്രഹ്മരാക്ഷസങ്കിന്നരന്മാർ അവരൊട്ടുമൊന്നിച്ചുവന്ന ശിവനാലും പ്രസന്നനായി കൃഷ്ണൻ ● തപോജ്ഞനായ സഹോദരി പ്രാന്തികിൽ ചെന്നതിന്നതേ അപ്പൊതൊപ്രാമതിൽപിന്നെശംഖചൂഡൻ പ്രതാപവാൻ ● ഉള്ളിൽചെന്നാത്തുമസിയോടെ ശോഭിച്ചിവാതിര യോടുകയും ചോരിൽ ഒന്നാകട്ടുംകൂട്ടപ്രാപ്രാമവാഴ്വതണവമേറാവും ● ഭേഷത്തോട്ടമെഴുമ്മോചിപണ്ണുമ്മെചെയ്തു.

ഋഷി പറഞ്ഞു.

ഹേ പ്രാണബാന്ധവ! ഹേ നാഥ! ഞാനെന്മാറിൽ വാഴ്കനീ ഹേ പ്രാണാധിപ്യാത്മാവേ! ഞാൻ നിന്നെക്കാണ്മതെന്നിനി ● ഇങ്ങനെയതി ങ്ങളിലെയ്ക്കംഗങ്ങളെല്ലാമെടുത്തു ഞാൻ പ്രേമ നിന്നെക്കണ്ണുകളാൽകാ ണുന്നതെപ്പോൾ ● എൻപ്രാണങ്ങൾ ചലിക്കുന്നു മഹിക്കുന്നു നംസമ: ഉസപപ്പു ദുഃഖങ്ങളാനീ പ്രായരാത്രിയോട്ടുമായ് ● ഇങ്ങ ശിവകങ്കുഞ്ഞെ ക്രീഡിച്ചിട്ടു ഭൂതത്തിൻ സത്യമായ് പതിവ്രതയായി വാക്കാപ്രാണനാഥൻ ചെയ്തു.

ശംഖചൂഡൻ പറഞ്ഞു.

കാലത്തെക്കടന്നതിനാൽ കാലഭേദങ്ങളെല്ലാകയും ബ്രഹ്മ ഹർഷാംസുഖദുഃഖംമംഗളങ്ങളിതിലാകവും ● ഉദിച്ചുകാലത്തിൽവൃക്ഷ ങ്ങളുണ്ടാംകാലനകാന്തകം കാലത്താലപവൃത്തിട്ടുകാലചിത്രനായു മങ്ങനെ ● കാലത്താൽതാൻവൃക്ഷഫലംപകാരമായിവിപ്പുണ്ടും ഫലി ച്ചതിനാൽകാലത്താൽതാൻവീഴുന്നുമായവ ● ലോകംകാലത്തിൽ ജനിക്കുംകാലത്തിങ്കൽനശിച്ചുപോം കാലത്താൽവിധിസൃഷ്ടിച്ചുംപോ ലിസ്സുംഹരിയങ്ങനെ ● സംഹരിച്ചുംശിവൻകാലചക്രത്താൽമൂവരാ യവർ പരാപ്രകൃതിതൻബ്രഹ്മാവിഷ്ണുശിവശക്തിപരൻ ● സൃഷ്ടിസ്ഥി തികംക്ഷിണനത്താകാലമെന്നാൽകളിയാടുവോൻ കാലത്താൽതാനാ പ്രതിവുംതാനാംപ്രകൃതിയെസപരം ● നിർമ്മിച്ചിട്ടീജഗത്തെല്ലാമുണ്ടാ ക്കീസചരാചരം സർവ്വേശനാംസർവ്വരൂപൻസർവ്വാത്മാപരമേശ്വരൻ ● ജനങ്ങളെജനിപ്പിച്ചുരക്ഷിക്കകഹരിക്കയും ജനങ്ങളാൽതാൻചെയ്തി ക്കുമവനാപ്രഭുമത്താഴിം ● ലോകത്തിലീക്കാറലിപ്പിച്ചീടുന്നതായതൊ

ളതെന്നാൽ ക്രമമായ് സൃഷ്ടിനാരംഭത്തെ ചിപ്പതായവരുടെയാളതെന്നാൽ •
ഇന്ദ്രൻവർഷിപ്പതും കാലൻജീവ്യാവിനാശം ചെയ്പതും • അഗ്നിജ്ജ്വ
ലങ്ങളും മറ്റേക്രമമായ് പുറപ്പെടുന്നതും • വിഷ്ണുവിൻ്റെ ഭൃത്യകാലകാലൻ
യമനാദികൾ • സ്രഷ്ടാവിനെയും സ്രഷ്ടിപ്പാൻ തെളിപ്പാൻ ര
ക്ഷിതാവെയും സംഹർത്താവെ സംഹരിപ്പാനവനെയൊക്കെയും നീ •
ആത്മകർബന്ധവുമെല്ലാം ബന്ധമായ് വരികിലേക ഞാനാകുന്നിയവരുടെ
നൽകി മരിക്കാൻകഴിവില്ലാതവിധി • മേലാൽനമ്മൊരു വർപെടുന്നു
കർമ്മത്താൽതന്നെ മായവൻ ആത്മപത്തിലന്നാൻ മുക്തിയില്ല മുക്തിയില്ല
റിവുള്ളവൻ • സുഖദുഃഖങ്ങൾവന്നുചേരുന്നകാലംമുക്തനിലയാപ്പകായ് മു
ക്തമായ് വിശ്വസിനീയുംപതിയായിരിപ്പൂതും • അതിനായ് നിർബന്ധി
കാമ്പോൾ ചെയ്യപ്പെട്ടവനാൽ എന്നിക്ഷണിതപ്പെട്ടതായും കൊണ്ടു
ഇരിപ്പവൻ • തപംകൊണ്ടുള്ള വലിയൊരു മായയെയും ചെയ്യുന്നു ഗോ
ലോകത്തിൽ കൃഷ്ണനിലുണ്ടാകുന്ന വൃന്ദാവനത്തിൽനി • ഞാനുമിങ്ങെത്തി
ദേഹംവിട്ടു ലോകത്തിങ്കൽ വന്നിടാം അവിടെക്കൊണ്ടുമെനാനീ, യി
പ്പോഴും കാണുന്നില്ല ഞാൻ • രാധാശാപംകൊണ്ടുവന്നു ശ്രേഷ്ഠമാം
ഭാരതത്തിലായ് ശാപംതീർന്നശേഷമിക്കൊന്നൻ ദുഃഖമെന്താണതിൽ പ്രി
യേ! • നീയുംവേർതിരിഞ്ഞോരത്രയുമെല്ലാമെത്തുടൻ പ്രാപിയ്ക്കും
നമ്മുടെ പാദംസേവിച്ചിടുന്നവൻ പ്രിയേ! • എന്നാതിട്ടൊരുത്തിയെ
ലോകമാകെയുള്ളൊരു സൗഭാഗ്യമായ് പൂവും പാദവും മാറി നൻമകളെ ചില
റങ്ങിനാൻ • തെരിപ്പിളളവും രാസമണ്ഡലമൊന്നു പൻ പലരോഗങ്ങള
ളുമെല്ലാമൊള്ളുന്നാഴ്ത്തിച്ചവൻ • ഖിന്നകംപെയ്തുംകൊണ്ടു മാതൃ
ദേഹവുമണിഞ്ഞിതേ • തുടർന്നുമെന്നുമുഖംസ്നേഹമായിക്കണ്ടെത്തിടും മ
ണ്ണിലോരടമുള്ളതൊൻ്റമകൊടുത്തവൻ • കൃഷ്ണൻപണ്ടൊരു ഗോകുല
ത്തിലുപദേശിച്ചുദിവ്യമാം സർവ്വലോകമോക്ഷത്തെപ്പറ്റുമന്ത്രജ്ഞാനമയം
പരം • അതിനാൽ മനസ്സിന്നു ശിഷ്യാൾക്കുപദേശിച്ചു ഞാനാവൻ തത്വോപ
ദേശമതിനാൽ പ്രസന്നമുഖിയായവൾ • എല്ലാംനമഃപരമേശ്വരനാത്ഥു
ക്രീഡിച്ചുംമധികമെരോ ക്രീഡയെല്ലാമതിമാർസുഖ ഭോഗങ്ങളായ •
സർവ്വാംഗപുഷ്ടകണ്ടൊട്ടുംകൂർക്കുള്ളിച്ചുർവിജനമിലായ് ആനന്ദപ്രത്യ
ഗസംയുക്തർ സുപ്രീതരായ്മനസ്സുകൾ • അങ്ങിനാതീപ്രേമത്തെപാ
ലികമാഗോരാമതരുമേനിയേ പ്രാണാധികൻപ്രാണനാഥനെന്നാർത്തുവാം
ഉമസിസതി • പ്രാണാധികാപ്രാണനാഥയെന്നാമഞ്ജു ബന്ധുവാം മു
ങ്ങാർസുഖമായ് നിദ്രചെയ്യുമാരാന്നിഷ്ടമംഗിയാൾ • സ്വപക്ഷത്തിക
വാനാർമോഗത്താൽ ചെയ്തുവരും വർഷണംബോധംവന്നയ്യോ മന്ത്രാ
ന്യംപോൾ മറിട്ടും • ദിവ്യസൽക്കഥയൊരോന്നൊന്നുമേറാം പിരിയ്ക്കുമ

രസമാവണ്ണത്തോടൊത്തിട്ടുപിന്നെക്രീഡിച്ചുമായവർ * സൌഖ്യത്തോടെവ
ക്കില്ലാതൊരിക്കലുംപൂലയെക്കൂടെ ഭോഗംഭോജനംചെയ്തീടുമതിൽതോഷമി
ല്ലാത്തവരും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം
ഭാഷാപ്രബന്ധത്തിലെ
ഇരുപതാമദ്ധ്യായം

ഇരുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ശ്രീകൃഷ്ണനായുള്ളദേവനെത്തന്നെചിത്തേ കൃഷ്ണപരായണൻ നേരത്തു
നൽമംഗളകുട്ടംമെത്തമേലിൽനിന്നെഴീറ്റുടൻ * വിഴ്പ്പുമാറ്റിസ്നാനംചെ
യ്തിട്ടുനല്ലജലത്തിനാൽ വെൺപട്ടുടുത്തുജലമാംതിലകംതൊട്ടുമംഗി
യായ് * നിത്യകർമ്മധർമ്മദേവപൂജയുംചെയ്തനന്തരം തയിർനെ
തേൻലാജമെന്നിവറ്റുവസ്തുക്കൾനോക്കിനാൻ * നവരത്നങ്ങളുംപൊ
ന്നുംനല്ലവസ്ത്രസമൂഹവും ബ്രാഹ്മണർക്കായ്തിവ്യപോൽകൊടുത്താന
തിമകതിയായ് * അമൂല്യരത്നംമാണിക്യംമുത്തുംവൈരവുമങ്ങനെ യാ
ത്രാമംഗളത്തിന്നായ് ഇവവാംപിളജനേകിനാൻ * നല്ലപശുക്കൾവാ
ജിങ്ങൾരത്നങ്ങൾകനകങ്ങളും ദ്വിജേന്ദ്രന്മാർക്കുകൊടുത്താൻമം
ഗലത്തിനായ് * മുന്നുലക്ഷത്തിലധികം നഗരങ്ങളും നൂറു
കോടിഗ്രാമത്തുംവിപ്രന്മാർക്കേകിനാൻമുദാ * രാജ്യത്തിൽപുത്രനെത്ത
ന്നൃപനാക്കിയവൻകലയായ് എല്ലാമെല്ലാൻരാജ്യവുംസർവ്വസമ്പത്തുംമൊ
ത്തുയെയുമേ * പ്രജകൾക്കുത്യർയനെങ്ങൾമുന്നാരെങ്ങുമങ്ങനെ പോരി
നായ്വില്ലുകയ്യിലാണ്ടുനിന്നാൻസനാതനനാമ്ന്പൻ * ഉത്തരവിട്ടു
റപ്പോൾചേർത്താൻസൈന്യത്തെയാകയും മൂന്നുലക്ഷംരഥികൾലെ
ക്ഷംശ്രേഷ്ഠഗജങ്ങളും * വില്ലാളികൾമൂന്നുകോടിനൽരഥപതിനായി
രം ചട്ടയിട്ടോർമൂന്നുകോടിയത്രയുംശൂലപാണികൾ * മേനാവതൻ
സേനകളെയൊക്കെയുംചേർത്തുകൂട്ടിനാൻ യുദ്ധശാസ്ത്രത്തിൽനിപുണൻ
രഥികൾക്കൊക്കയുംവരൻ * മഹാരഥനാമവർക്കുള്ളൊംസേനാനായകനാ
യവൻ ത്രിലക്ഷാക്ഷൌഹിണികൾക്കധിനാഥനായിട്ടുയവനോന്നൃപൻ * മുപ്പത്
ക്ഷൌഹിണികളാൽചെയ്യാൻയുദ്ധമെക്കയും പുറപ്പെട്ടാൻമനസ്സിൽ
ശ്രീകൃഷ്ണനെയോർത്തുകൊണ്ടവൻ * സുരത്നമയമായുള്ള വിമാനത്തിങ്കലേ
റിനാൻ ഇഷ്ടകളെമുൻനടത്തിശ്ശങ്കരാന്തികമെത്തിനാൻ * പുഷ്പഭദ്രം

തടത്തിങ്കൽപോരായിന്നുസമീപമായ് സിദ്ധക്ഷേത്രംസിദ്ധിദമാകിട്ടുംസിദ്ധാ
ശ്രമമനന്തരം • പുണ്യമാശ്രമാന്തരത്തിൽകപിലന്റെതപസ്ഥലം മ
ലയത്തിൻപശ്ചിമമായ് പശ്ചിമാബ്ധിക്കുപൂർവ്വമായ് • ശ്രീകൈലാസോത്ത
രമായ് ഗന്ധമാദനത്തിന്നുതെക്കമായ് അഞ്ഞൂറുയോജനവിസ്താരംനീളമ
ന്നൂറുയോജനം • ശുദ്ധസ്ഫടികസങ്കാശാമൃതത്തിൽസുപുണ്യമാം വറ്റാ
ത്തജലംകൊണ്ടുപൂർണ്ണാപുഷ്കരിണീശ്രുതം • ലവണാബ്ധിക്കിഷ്ടമാംമാസ
രോമസൗമ്യഗൃഹവം ഹിമാദ്രിയിൽനിന്നുണ്ടായ ദ്രംശരാവതിയോ
ടൊത്തവം • ഗോമതിസ്സുവലത്തുടെപശ്ചിമാബ്ധിയിൽവീഴുവോരം
ശംഖചൂഡനതിൽപണ്ടേദർശിച്ചാൻ ചന്ദ്രചൂഡനെ • പേരാൽചുവട്ടിൽ
വാഴുന്നോൻസൂര്യകോടിസമപ്രഭൻ യോഗാസനസ്ഥൻനാഗേന്ദ്രധരി
ച്ചോൻമന്ദഹാസവാൻ • ശുദ്ധസ്ഫടികസങ്കാശൻജപിച്ചിപ്പോൻബ്രഹ്മ
തേജസാ ത്രിശൂലപട്ടിശധരൻപുലിത്തോലാടയാണവൻ • മൃത്യു
ഹരൻശാന്തൻഗൗരീകാന്തൻമനോഹരൻ തപസ്സിൻഫലവുംസർവ്വ
സമ്പത്തുംനൾകിടുന്നവൻ • ആശുതോഷൻപ്രസന്നാസ്യൻഭക്താനു
ഗ്രഹകാരകൻ വിശ്വനാഥൻവിശ്വബീജംവിശ്വജൻവിശ്വരൂപവാൻ
വിശ്വംഭരൻവിശ്വവരൻവിശ്വസംഹാരകാരകൻ കാരണൻകാരണാ
ണാംനരകാർണ്ണവതാരണൻ • ജ്ഞാനപ്രദൻജ്ഞാനബീജൻ
ജ്ഞാനാനന്ദൻസനാതനൻ വിമാനംവിട്ടിറങ്ങീട്ടാശ്ശിവനെക്കണ്ടുമാന
വൻ • എല്ലാവരോടുംകൂടെഭക്തിയോടുനമിച്ചുതേ ഇടത്തുകാ
ളിയെമുമ്പിൽനിൽക്കുന്നസ്കന്ദനെയുമേ • അനുഗ്രഹിച്ചാർശിവനങ്ങു
ഹനുംഭദ്രകാളിയും എഴീറ്റാരാദ്ധവുകണ്ടുടൻനന്ദീശ്വരാദികൾ • ശി
വനങ്ങുപാനമേൽസംസാരിച്ചിട്ടന്നേരം ശിവസന്നിധിയിൽത്താന
ശ്ശംഖചൂഡനിമ്മന്നേരം • പ്രസന്നനായ് മഹാദേവനവനോടിതുചൊല്ലി
നാൻ.

മഹാദേവൻപറഞ്ഞു

ലോകസ്രഷ്ടാവിൻബ്രഹ്മധർമ്മജ്ഞൻധർമ്മപാലകൻ മരീചി
യാണവൻപുത്രൻകൈവശ്ശവൻബഹുധാർമ്മികൻ • തൽപുത്രനാംക
ശ്യപനാംധർമ്മനിഷ്ഠൻപ്രജാപതി പത്തുമൂന്നുപുത്രികളെയവന്നായ്ദ
ക്ഷനേകിനാൻ • ഒന്നത്തിയാണവരിൽ "ദനു" ഭാഗ്യവതി സതീ ദനുവി
ന്നുണ്ടത്രേവസുതർനാൽപത്തുമാന പർ • അദൈത്യന്മാരിലൊരുവൻ
"വിപ്രചിത്തി" മഹാബലൻ തൽപുത്രൻധാർമ്മികൻ "ദംഭൻ" വിഷ്ണുഭ
ക്തൻജിതേന്ദ്രിയൻ • ശുക്രാനുവാക്കേട്ടുകൃഷ്ണമന്ത്രമുത്തമംല
ക്ഷംവർഷംപുഷ്കരത്തിൽവച്ചുകേട്ട്യാജപിക്കയാൽ • ശ്രീകൃഷ്ണഭക്തനാ
നിന്നെപുത്രനായ്ലഭിച്ചുതേ കൃഷ്ണപാർഷദനാംഗോപൻപണ്ടുനീബഹു
ധാർമ്മികൻ രാധാശാപത്തിനാലിപ്പോൾഭൂമിയിൽദാനവേശനായ് പ്ര

പരമമല്ലന്നിസ്സാരമെന്നോർത്തിട്ടവരെവെല്ലുവൻ * സദ്വാക്യസാർ
ഷ്ടിസായൂജ്യസാമീപ്യങ്ങളുമങ്ങനേ ദേവീസേവയൊഴിച്ചന്യവരവും വാ
ങ്ങുകില്ലവർ * വൈഷ്ണവന്മാർ ബ്രഹ്മപദംനിസ്സാരമെന്നപോലും മറ്റതും
പിന്നെയത്രൈതന്മാത്രമൊക്കില്ലസാരമായ് * ഭക്തന്മാർമിഥ്യയാമൈശ്വ
ര്യത്താലെന്തുതാഫലം? കൊടുക്കരാജ്യമേവ നൃപർക്കൻപ്രീതിയ്ക്കായ്
ക്ഷിതീശരാം! * സ്വാരാജ്യവാഞ്ഛനീയേറെനാളാസ്ഥാനത്തിൽവാണിട്ടും
പോരാഞ്ഞത്രെ ദ്രോഹമെല്ലാം ചെയ്യും കശ്യപവംശജർ! * ബ്രഹ്മാവതിമുതൽ
കളുമെന്തോ പാപങ്ങളൊന്നുമേ ജന്മാന്തരദ്രോഹത്തിൻഫലമാകും ശ
മേന്തുംചെയ്തിടാ * ചാരുത്തൂക്പരികർമ്മൻസമ്പത്തന്നേനീചനെന്നു ചൊല്ലു
കിൽ എന്തുംസമാവസ്ഥയാക്കി താൻചെയ്തിട്ടുമൊന്നുപോൽ * പ്രാകൃ
തപ്രളയത്തിങ്കൽ ബ്രഹ്മാവിന്നലയംവരും ഉണ്മാരവൻകാറങ്ങാംക
ഴിഞ്ഞിട്ടീശനെല്ലാരാൽ * തപംകൊണ്ടുളവാം ജ്ഞാനസിദ്ധിയുംസ്മൃതി
ലോപവും ക്രമത്താൽസൃഷ്ടിചെയ്തിട്ടുംജന്മാന്തരമാപ്പിതാമഹൻ * സ
ത്യത്രേതാദ്വാപരയുഗധർമ്മസംപരിപൂർണ്ണനാം ത്രേതായുഗേ കാൽഭാഗം
ദ്വാപരേ പാതിയാമവൻ * നാലിലൊന്നാം കലിതന്നിൽ ഛേദമെത്തിട്ടു
ക്രമത്തിനാൽ കലാമാത്രനാം ചന്ദ്രനമാവാസ്യയിലെന്നപോൽ, ഗ്രീഷ്മ
ത്തിലെസൂര്യകാന്തിപോലല്ലശശിയിത്രവിൽ പകൽ, കാലത്തുമദ്ധ്യസ്ഥം
വസ്തുതിട്ടുംതുല്യമല്ലയ് * കാലത്തിലുദിച്ചിട്ടുബാലനായ്‌വളർന്നിനൻ പ്ര
ചണ്ഡനായകാലത്തിലസ്തമിക്കുമനന്തരം * പകൽമറഞ്ഞുപോംക്രമാ
ലർക്കലംമേഘംമറയ്ക്കുന്നാൽ രാഹുവാൽഗ്രസ്തനായ് ദുഃഖിച്ചീടുംപിന്നെ
പ്രസന്നനാം * വെളുത്തവാവിൽ സംപൂർണ്ണനായിത്തീരും നിശാപതി
അതുപോലല്ലന്നവൻദിനംതോറുംക്ഷയിച്ചുപോം * കറുത്തവാവു
ത്തന്നെല്ലാനാളുംവളരുമങ്ങനെ സമ്പന്നൻശുക്ലപക്ഷത്തിൽ കൃഷ്ണപ
ക്ഷേക്ഷയിപ്പവൻ * രാഹുഗ്രസ്തനിൽമറഞ്ഞാൻമേഘത്താൽമറഞ്ഞോ
ത്തവൻ കാലത്താൽ, ശുക്ലനാംകാലമെന്നിശ്രീകനാംശശി * ഇന്ദ്രനാം
ബലിയാം, ശ്രീയറ്റിപ്പാൾസുതലവാസിയായ് സർവ്വശ്രീയുതനാംശ്രീ
കാലത്താൽസംപൂർണ്ണനാം * വെള്ളത്തിൽമുങ്ങികാലത്താൽമറ
ഞ്ഞുപോകുമീധര വിശേഷങ്ങൾകാലത്തിലില്ലാതാംകാലത്താലുളവായി
ട്ടും * ചരാചരങ്ങളുംകാലംകൊണ്ടുണ്ടായിനശിച്ചുപോം സമത്വംപര
മാത്മാവിനെന്നും ബ്രഹ്മത്തിന്നാൽ * ഞാൻകൃത്യംജയമെന്നല്ലോസം
ഖ്യാപ്രളയങ്ങളിൽ കാണാനില്ലാത്തതാംകാരണംപിന്നെ, യേവമനേക
മായ് * അവൻപ്രകൃതിരൂപൻതാനവൻതാൻപുരുഷൻവിളങ്ങവനാ
ത്മാവവൻജീവൻനാനാരൂപധരൻപരൻ * സർവ്വമുണ്ണുന്നതുന്നതൻ

തന്നാമഗുണകീർത്തനം ചെയ്തവനജാദ്യന്മാരോരോഗതികളൊക്കയും • സൃഷ്ടിപ്പാൻവിധിയേയാക്കിയവൻ കൈയിലുള്ള പിച്ചുവ ഹരിപ്പാനൊന്നു മുണ്ടെങ്ങാളൂദേരാകമേറ്റുനടന്നവോർ • കാലാഗ്നിരുദ്രസംഹാരകാർഷ്ട്ര ദേഹംപിടിച്ചുമൂലമായ് ഞാൻ ചെയ്യുന്ന സമാകായും തന്നാമഗുണകീർത്തനം • കൃഷ്ണാംശഭൻ ഞാനതിനാലിന്ന ഭഗവാനെ കൊണ്ടുന്നിൻ മൻ കൃത്യമിട്ടു പോകുന്നു നാൾകസ്യനകണമെപാന്മുപോൽ • ഇത്താംഗിരൂപസ്സുള്ള നാഥൻസർവ്വസത്തോപനായകൻ ശംഖപാസതെയിൽവച്ചുവിമെച്ചുൻമുനിശ്രേഃ! • രാജാവാവാക്കകേട്ടിട്ടുപ്രശംസിച്ചാനനേകധാ പരത്തൻ ശംഖവാരറവിനയത്തോട്ടുഭാഷിയായ്.

ശംഖചൂഡൻ പറഞ്ഞു

വിഭോ! ഭവാൻ ചൊന്നവാക്യംമറിച്ചോർക്കുന്നതില്ല ഞാൻ എന്നാലും വാസ്തവംസകലമറിയിച്ചീടുന്നേൻ വിഭോ! • ഞാനതിരുദ്രാഹംകാര പാപമെന്നീ ചൊല്ലിയില്ലയോ? സർവ്വസത്വംകർമ്മവശാൽ ബലിയേ വിട്ടുനിൽക്കും • ഓരോശപ്പെട്ടുതെളിച്ചവിലാക്കിസ്വതലത്തിങ്കൽനിന്നു ഞാൻ ബലിയെയാക്കവാൻമേലാപോലെ ഗദാധരൻ • സഹോദരൻ ഹിരണ്യാക്ഷൻ ഹിംസിക്കപ്പെട്ടതെങ്ങനെ? ദ്രുമാദിദൈത്യന്മാരെ വന്നാലോലപാതിത്വമെങ്ങനെ? • പാലാഴിമഥനത്തിങ്കൽ ഭക്ഷിച്ചസുധ ദേവകരം ഒരുശത്രുക്കളെക്കൊണ്ടുപോയ് ഹരിയായവർ • പരമാത്മാപ്രകൃതിതൻകളിപ്പാട്ടങ്ങളിലും അവർ ഭൂമിക്കുമേലേ ള്ളുമവന്നേണമാമതെന്നു • ദേവാസുരന്മാർക്കുള്ള തർക്കംനിമിത്തംമാത്രമെപ്പോഴും ജയിക്കുകയും തോല്ക്കുകയും കാലംപോലെ ക്രമപ്പടി • ഞങ്ങളെ ണ്ടാംവിരോധത്തിൽ നീവരുന്നതുനിഷ്ഫലം സർവ്വശനാതിനകോത്താൽ സമന്മാർ ദേവദാനവർ • ഞങ്ങളോടെതിർപോർ ചെയ്യുന്നതേറവും ലജ്ജയാണതെ അതിനിന്ദിതമായതെങ്കിലും തോറ്റായത് ചൊല്ലിലും ഇതു കേട്ടു ചന്ദ്രചൂഡൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടനന്തരം • തൽക്കാലോചിതമായ് ശംഖചൂഡനോടു പറഞ്ഞുതേ.

മഹാദേവൻ പറഞ്ഞു

ബ്രഹ്മവംശജനായ നിങ്ങളോടെതിർപ്പാൻ ചെയ്യുകിൽ ലജ്ജയെന്തധികം രാജൻ! തോൽക്കിലെന്താണു കീർത്തിയും? • മധുകൈടഭരോടാദ്യം യുദ്ധം ചെയ്താൻ ജനാർദ്ദനൻ വീരൻ ഹിരണ്യകശിപുവോടും ചെയ്താനനന്തരം • ഹിരണ്യാക്ഷനോടും യുദ്ധം ചെയ്താൻ പിന്നെ ഉമാപതി ഞാനും യുദ്ധം ചെയ്തു പണ്ടു ത്രിപുരന്മാരുമായ് നൃപ! ശുംഭാദികളുമായ് മുന്നം ചെയ്തിട്ടുള്ള തരാകണം • സർവ്വേശപതി ജഗന്മാതാവുഗ്രയുദ്ധം ചെയ്തില്ലയോ? • കൃഷ്ണൻ പരമാത്മാവിൻ പാർഷദപ്രവരൻ ദാനവൻ ചെ

തിൽമരിച്ചാലിദ്ദൈത്യരാജനിൻതുല്യരെല്ലാരും * നിന്നോടുകൂടി പ്പോർചെയ്യാനധികംബലമെന്തുള്ളൂ? സുരപാലകനായിട്ടുള്ളവനോ ട്ട്പോരിനെതിർക്കുന്നതാൻ * ഉറപ്പായ് പറയുന്നു ഞാനിതുംബോധനോർന്നു നീകേ ണം യുദ്ധംചെയ്യേണമല്ലെങ്കിൽവാഗ്വാദംകൊണ്ടെന്തുഫലം? * വിരചി ച്ചുനിപ്രകാരംപറഞ്ഞിട്ടുമഹേശൻ എഴുന്നേറ്റാൻമന്ത്രിമാരോടുകൂട നെശംഖചൂഡനും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം

ശ്ലോകം ൬൦

ഇരുപത്തൊന്നാമധ്യായം

ഇരുപത്തിരണ്ടാമധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

ശംഖചൂഡനമനംചെയ്തുദാനവേന്ദ്രൻപ്രതാപവാൻ അമാത്യന്മാ രൊടുവേഗംവാഹനത്തിങ്കലേറിനാൻ * പ്രേരിപ്പിച്ചാൻശിവൻതാ ന്റെസൈന്യത്തെസുരരോട്ടൊത്തുസമസൈന്യനായ്ശംഖചൂഡൻതാനും പോരിന്നൊരുങ്ങിനാൻ * ഇന്ദ്രനുംവൃഷപർവ്വാവുമായേറ്റുയുദ്ധംതുടങ്ങി നാൻ ദിവാകരൻവിപ്രചിത്തിയോട്ടടുത്തുപോരുചെയ്തുതേ * ചന്ദ്രൻ ദംഭനോടേറ്റേറ്റാഘോരമായ്ചെയ്തുസംഗരം കാലൻകാലസ്വര നോടുംവഹ്നിഗോകർണ്ണനോടുമേ * വിശ്വകർമ്മാമയനോടുംകുബേരൻ കാലകേയനാം മയനോടുമൃത്യുവുമായ്സംഹാരൻയമനോടുമായ് * വി കങ്കണൻവരുണനുംവായുചഞ്ചലനോടുമേ ധൃതരാഷ്ട്രൻബുധനോടും രക്താക്ഷൻശനിയോടുമായ് * ജയന്തനൊ സാരമാരാചിട്ടുള്ളവരവ സുക്കളും സമരംചെയ്താർദിതിപുത്രന്മാരുമവർതമ്മിലും * ധൂമ്രധ്വ ജൻധർമ്മനോടുമശ്വികളുമായിമംഗലൻ ശോഭാകരനോടായ്മന്മഥ നൻപീഠനോടുമായ് * രുദ്രന്മാർഗോകാമുഖൻ,ഖഡ്ഗൻ,പിണ്ഡൻ, ധൂമ്രൻ,മഹാബലൻ കാഞ്ചിമുഖൻ,നന്ദികനെന്നോൻപലാശൻ,വി ശോകനന്നവൻ * ഇവരോടുംപോരുചെയ്താരാദിത്യാദികളെല്ലാരും ഉ ഗ്രനാകുംഗണങ്ങളോടുമൊന്നുംദൈത്യരോടേറ്റുതേ * മഹാമാരിപോരു ചെയ്തുള്ളചണ്ഡാദികൾതന്നെ നന്ദീശ്വരാദികൾദൈത്യഗണങ്ങ ളോടുമങ്ങനെ * പ്രളയത്തിൽകാണുംപോൽതിതിയുണ്ടാംമഹായുദ്ധമായൊടുങ്ങിനാർ വളരെപ്പേരങ്ങുശിവൻകാളിമാരോടുസമേതനായ് * യുദ്ധംചെയ്താർ സൈന്യസംഘമെല്ലാംചേർന്നിട്ടുനാലുതും കോടിദൈത്യരോടൊത്തിട്ടു

ന്ന സിംഹാസനത്തിലായ് ● തന്നുഷ്ണവും പൂണ്ടു വസിച്ചാൻ ശംഖചൂ
ഡനാം ദൈത്യേശ്വരൻ തേരേററ താററിട്ടുങ്ങൾ തന്റെ ദായാധനം ● ദേവാ
നോർമ്മേഘമേറിഞ്ഞതേററാർത്തിതിരേമാടോടിനാർപ്പുന! ഗുഹൻ കോപി
ച്ചായുധവർഷായുധവർഷത്തെ കൊണ്ടിനാനടൻ ● താൻ തേജസ്സാൽ ഗണങ്ങൾക്കു
ദീപ്പിച്ചാൻ ബലത്തെയും ഏകനായ് ദൈത്യസംഘത്തോടേററു
പോരിനു തുടങ്ങിനാൻ ● വധിച്ചാനൊന്നൊരക്ഷൗഹിണിയെപ്പാരി
ലുഗ്രൻ പതിപ്പിച്ചാളശ്വരെ പത്മാലോചനൻ കാളയേയും ● ദൈത്യർ
തൻ കതൃവും പാനമെല്ലാം കോപത്തോടേവരും പുളളിലക്കാന്ത
വൃക്ഷം കോടിയും ഗജവീരരെ ● കൈകൊണ്ടെടുത്തുകളിയായ് ക്ഷേപി
ച്ചാൻ തൻ മുഖത്തിലായ് ആയിരം തലയററു വീണുടൻ ക്രൗഞ്ചാദ്രി പോ
ലായ് ● സ്കന്ദൻ തൻ ശരമേററു ററമറിഞ്ഞു ലോകവും പീഡാം
ദൈത്യരെല്ലാമോടിനാർ തിമിരമായ് ● വൃഷപർവ്വാ, വിപ്രചിത്തി, ശം
ബരൻ, പിമന്നാവികങ്ങൾ ഇവരെസ്കന്ദനോടേററു പോർ ചെയ്താർ വിക്ര
മത്തോടും ● പിൻതിരിഞ്ഞില്ല പോർ ചെയ്യാളാമഹാമാരിയും തുലോം!
സുബ്രഹ്മണ്യൻ തന്റെ ബലമേററിട്ടു പരാക്രമം ഒത്തു ● മയൻ പ്പെട്ടോടിയി
ല്ലതാപിവാനിൽ തിരിച്ചു വർഷവും പ്രാകൃത പ്രളയത്തിങ്കൽ മഹാമേഘ
ങ്ങളോടൊപ്പമായ് ● ദൈത്യന്മാരൊന്നിച്ചിട്ടു സ്കന്ദന്റെ പാദകാ
ലോമാൽ വിമാനമേറിക്കൊണ്ടു വർഷിച്ചാൻ ശംഖചൂഡനും ● ചേരുമാറി
പോയവൻ ചെയ്യും ശരൗഘം നിമിത്തമായ് മഹാന്ധകാരമുണ്ടായിതീ
ശുംഭന്നായ് ഭയപ്പെട്ടു ● ദേവന്മാരോടിനാർ നന്ദികേശ്വരൻ തൊട്ടോ
ഷ്ഠുക്രൂരം സുബ്രഹ്മണ്യനോടേററു താൻ നിന്നതായുധഭൂമിയിൽ ● മ
ഴകൾ കല്ലുകൾ ഗോളങ്ങൾ വൻ മരങ്ങളും അസഹ്യമായിവർഷി
ച്ചാൻ ഗുഹൻ മീതിവ രമ്പര ● അവന്റെ ശസ്ത്രജാലങ്ങളേററിട്ടുവന്ന
നന്ദൻ വൻ തേരേററു മറന്നതിൽ സ്വസ്ഥനോടു സമാനനായ് ● വീണ്ടും
മുറിച്ചാൻ സ്കന്ദൻ തന്റെ ബലം കൂട്ടാവില്ലിനെ തേരിൻ പീഠങ്ങളും തേരും
തകർത്താനാമഹാബലൻ ● ദിവ്യാസ്ത്രം തന്നാൽ മയിലിനെ കീറിപ്പി
ച്ചാൻ ഗുഹാലയമവൻ ഗുഹൻ തന്റെ മാറിൽ സൂത്രമൊന്നാമത്തോടവൻ വെടിവാ
ങ്ങിനാൻ ● ക്ഷണം മൂർച്ഛിച്ചു പോയ് പിന്നെ ബോധം വന്നിട്ടെഴുന്നേറ്റു
ടൻ എടുത്താൻ വിഷ്ണു ഭഗവാൻ കല്പിച്ചോരാനല്ലവില്ലവൻ ● തന്നാലം
വിളങ്ങുന്ന വിമാനത്തിങ്കലേറിനാൻ ശസ്ത്രാസ്ത്രങ്ങൾ തൊടുത്തേററം
ഘോരമായ് പോർ തുടങ്ങിനാൻ ● പർവ്വതങ്ങൾ കല്ലുകളും സർപ്പങ്ങളും
വൻ മരങ്ങളും ദിവ്യാസ്ത്രം കൊണ്ടു തടുത്താൻ കോപത്തോടേ വാതജ
ൻ ● ആഗ്നേയാസ്ത്രം ശമിപ്പിച്ചാൻ പർജ്ജന്യാസ്ത്രം തന്നാൽ പ്രതാപവാൻ

ശംഖചൂഡൻ തന്റെ ശരവും വില്ലും ക്ഷണമിട്ടു മുറിച്ചുവിട്ടതായ് * ദൈത്യേന്ദ്രനവളും സൂതനേയും കിരീടത്തെയുമന്നേരം അയച്ചാൻ ശസ്ത്രങ്ങളോടൊത്തവയെല്ലാം തെന്റമാറിപോയ് * മോഹിച്ചാൻ തൽക്ഷണം തന്നെ ബാധമന്നാൻ ധരാപതി വേഗം വേറെ വില്ലുമായി വാഹനത്തിങ്കലിരുന്നാൻ * മഹാമായാവിവശിച്ചാൻ മായയാൽ ശരജാലവും ശരൗഘംകൊണ്ടു സൂര്യമണ്ഡലമേറെ മൂടിനാൻ മുനേ! * സൂര്യപ്രഭയേഴും പ്രളയാഗ്നിക്കു തുല്യമാം വില്ലാൽ തന്നുടയ ശരങ്ങൾ ദിവ്യമായുള്ള വേലിനെ * എടുത്തു കാട്ടുഹനിമ്മ വിട്ടാൻ കോപേന ദാനവൻ പതിച്ചിതു ഗാത്രത്തിൽ കാളിക്കു തീക്ഷ്ണ പാവകവേഗം * ശതനാമുഖമന്തഃശതമായ് മൂർച്ഛിച്ചുപോയുടൻ എടുത്താശു കാളിയവനെ നയിച്ചാൾ ശിവസന്നിധൗ * ജ്ഞാനം കൊണ്ടിട്ടവനെ ജീവിപ്പിച്ചാൻ മഹേശ്വരൻ മഹാബലമതും നൽകി, ഭയശീലനാന്നിനനന്ദൻ * സ്കന്ദൻ തന്റെയും മരണത്തിക്കാൻ കാളിയപ്പോളിളകിയെത്തിനാൾ നന്ദീശാദി വീരന്മാരവരുമൊത്തൊത്തു പാലിതേ * യക്ഷരാക്ഷസഗന്ധർവ്വരോടിന്ദ്രാദി ദേവകളും ഘോഷിച്ചാർ ചിലർ വാദ്യങ്ങൾ മുഴങ്ങുംകൊണ്ടുപാർത്തുപായ് ചിലർ * കാളിയപ്പോരതിലെത്തി സിംഹനാദം മുഴക്കിനാൾ ആ നാദം കേട്ടു മൂർച്ഛിച്ചാർ ദാനവന്മാരശേഷവും * മഹാട്ടഹാസം ചെയ്താളമ്പിക വീണ്ടുമാവൾ മധുപാനം ചെയ്തു രണാങ്കണത്തിലായ് * അതുപോലെ കാടകിയും പാനം ചെയ്തിതു മധു യോഗിനീഡാകിനീഗണസമൂഹങ്ങളുമന്നേരം * കാളിയെക്കണ്ടു ദൈത്യേശൻ ക്ഷണം പോർക്കളത്തിങ്കൽ ദാനവന്മാർ ഭയപ്പെട്ടാരെയനേകം കിനാൻ നൃപൻ * ക്ഷേപിച്ചാളഗ്നിവൽ കാളി പ്രളയാഗ്നിയൊടൊപ്പമായ് വഹ്ന്യസ്ത്രംകൊണ്ടുകളിയായ് തടുത്താൻ ശംഖചൂഡനും * വിട്ടാളത്യുഗ്രം വാരുണാസ്ത്രത്തെയാ ഭവാനി കളിയായ് താൻ മാഹേന്ദ്രൻ ഗാന്ധർവ്വത്താൽ തടുത്തുതേ * മാഹേശാസ്ത്രം ഗഗനസ്ഥ തുല്യമായ് വിട്ടു കാളികാ വൈഷ്ണവം കൊണ്ടു വ്യവായതും ശമിപ്പിച്ചു ദാനവൻ * നാരായണാസ്ത്രം ദേവിയയച്ചാൾ മന്ത്രപൂർവ്വമായ് നമിച്ചാനതിനെ തേരിൽനിന്നിറങ്ങീട്ടു ദാനവൻ * പ്രളയാഗ്നിക്കു സമമായൊരസ്ത്രം വന്നിതു കണ്ടപ്പോൾ നമിച്ചാനതിനെ ദണ്ഡപ്രണാമം ചെയ്തിനയുമായവൻ * ബ്രഹ്മാസ്ത്രത്തെ മന്ത്രപൂർവ്വം കൊടുത്തയച്ചു വിട്ടുടൻ ബ്രഹ്മാസ്ത്രത്തെക്കൊണ്ടതിനെ ശമിപ്പിച്ചിട്ടാനവൻ * ഉടനേ ദേവി ദിവ്യാസ്ത്രമയച്ചാൾ മന്ത്രപൂർവ്വമായ് തടുത്താനതു ദിവ്യാസ്ത്രജാലത്താൽ തന്നെയന്നവൻ * യോജനായതമുള്ളോരോരു ശൂലം വിട്ടു കാളി കോപത്തോടും നൃപൻ ദിവ്യാസ്ത്രജാലത്താലതു നുറുക്കിനാൻ

രുക്കിനാൻ • കോപിച്ചുവാമപാദാഗ്രപാതംമന്ത്രാപുഷ്പമെടുത്തതെ അയ
ച്ചീടാതിരിപ്പാനായുണ്ടായ്‌വാക്കശരീരിയായ് • ഉന്നുവിപ്രപ്പാദ്രപ
ത്രംകൊണ്ടുമീന്ദ്രപനോക്കിൽ ഹരിതൻമന്ത്രകവചംധരിയ്ക്കുംകാല
മൊളവും • പാതിവ്രത്യമവൻപത്നിയ്ക്കുള്ളകാലംവരെയ്ക്കും ജരാമൃത്യു
ക്കളുണ്ടാകില്ലന്നുബ്രഹ്മാവുതൻവരം • എന്നതുകേട്ടപ്പോൾരുദ്രപതംവിട്ടി
ട്ടുബ്രഹ്മകാളിയും തരളക്കണ്ഠാനാവരെക്കുറിയാമിവിഴുങ്ങിനാൾ • രൂ
പമനയുംവിഴുങ്ങാനായ്പുറപ്പെട്ടാൾമെയ്ക്കി ഉഗ്രവ്യാഘ്രമതിനാൽ
തടഞ്ഞാൻശംഖചൂഡനും • ശ്രീഭദ്രസ്വാമിനീപരമേശ്വരിച് ഗമമങ്ങുമാളുംബ
യങ്ങനെ ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളങ്ങുനേരവുമ്പടധമാക്കിനിനാനവൻ • വിഴുങ്ങ
നാശായവന്നേപ്പിന്നെയും ചണ്ഡികാംബിക ശ്രീകാന്തസിംഹേശ്വരൻ
ദൈത്യൻവളർന്നാനേറവുമൊന്നേ! • മുഷ്ടികൊണ്ടവനെക്കാളീകോപ
ത്തോടുംവേഗേന ഇടിച്ചാളപ്പോൾശംഖചൂഡന്റെ തിരനെയുംവധിച്ചാൻ • പ്രള
യാഗ്നിശിഖപോലെരുദ്രശൂലമെടുത്തവ ശംഖചൂഡനും
ശ്രൂതിതട്ടിതാനതിനെക്കണ്ട • മഹാകോപത്തോടവനെക്കതിനാൾ
മുഷ്ടികൊണ്ടവാം വട്ടംകറങ്ങിമൂർഛിച്ചുവീണാനായിടിയേററവൻ •
ബോധമുണ്ടായെഴുന്നേറ്റിട്ടങ്ങതിൽശംഖചൂഡനും ബാഹുയുദ്ധം
കാളിയോടുചെയ്തീടാതെനാമിച്ചതു • മുറിച്ചുവൻ
ഹിച്ചാൻതന്റെതേജസാ ഹരിഭക്തൻമാതൃഭക്തികണ്ടങ്ങു ചൊല്ലു
ന്നുവും • പിടിച്ചിട്ടവനെക്കാളീകറക്കിപ്പലവട്ടവും അതികോപ
ത്തോടുകൊണ്ടുമേൽഭാഗത്തേക്കെറിഞ്ഞുടൻ • ആകാശത്തിൽനിന്നുവേ
ഗത്തിൽഭുവിൽവന്നുപതിച്ചവൻ ഉടനേകാളിയെപ്രത്യാനമിച്ചി
ട്ടെഴുന്നേററുടൻ • തെളിച്ചുയരെനൃത്യുവതിരതിസന്തോഷയുക്തനാ
യ് തേനിർമ്മിതമാംനല്ലവിമാനത്തിലേറിനാൻ • ദൈത്യന്മാർതൻ
രക്തമെല്ലാംപാനംചെയ്തിട്ടുകാളിയും ക്ഷുത്താപമാർന്നംസന്തുഷ്ടിനശങ്കരാ
ന്തികമെത്തിനാൾ • ഞെനുദ്ധമാനകാര്യംതോട്ടശേഷമറിയിച്ചതു
ദൈത്യനാശംകേട്ടംകളുമപിടിച്ചാൻ ചന്ദ്രശേഖരൻ • ഞാൻദൈ
ത്യരെഭുജിച്ചപ്പോൾവായിൽനിന്നുപതിച്ചവർ ലക്ഷംദാനവരങ്ങി
പ്പോൾശേഷമെല്ലാംഭുജിച്ചുഞാൻ • ഭവാനെക്കൊല്ലുവാൻപാദ്രപ
ത്രത്താൽഞാൻതുടങ്ങവേ നിന്നാൽവധ്യനിവനെന്നുണ്ടായ്‌വാക്കശരീ
രിയായ് • ശംഖചൂഡൻമഹാജ്ഞാനീമഹാബലപരാക്രമൻ എൻകി
ലസ്ത്രമയച്ചില്ലമുറിച്ചാനവന്റെസായകം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം

ശംഖചൂഡയുദ്ധം.

ഇരുപത്തിഒന്നാമദ്ധ്യായം

ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ശിവൻ തത്ര ചിന്തിച്ചിട്ടു തത്ത്വജ്ഞാനവിശാരദൻ താനെന്തന്നെ പുറപ്പെട്ടാൻ രണത്തിനായ് ഗണങ്ങളോടും ॥ അതുകണ്ടു ശംഖചൂഡൻ വിമാനം വിട്ടിറങ്ങിനാൻ [illegible] വീണിട്ടു നമിച്ചു ഭക്തിയായ് ॥ നമിച്ചിട്ടു വിമാനത്തിൽ താൻ വേഗത്തോടു കേറിനാൻ സൈന്യത്തോടും ചേർന്നു നല്ല വില്ലുകളെടുത്തവൻ യുദ്ധം ചെയ്താൻ പണ്ടു നൂറു വത്സരം ശിവനോടുമായ് ॥ ജയിച്ചതോറ്റതില്ലപ്പോൾ ശിവനും ശംഖചൂഡനും ॥ ഭഗവാനായുധം വച്ചു [illegible] രഥത്തിൽ വാണു ദൈത്യശ്രേഷ്ഠൻ [illegible] ചന്ദ്രചൂഡനും ॥ ദാനവന്മാരനേകർ പേർ മരിക്കപ്പെട്ടു ശങ്കരൻ തൻ കൂട്ടത്തിൽ മരിച്ചോരെ ജീവിപ്പിച്ചാൻ ശിവൻ പിന്നെ ॥ ഇതിന്നന്തരത്തിൽ [illegible] വൃദ്ധബ്രാഹ്മണൻ [illegible] ശംഖചൂഡന്നരികിൽ വന്നവനോടിങ്ങു ചൊല്ലിനാൻ.

വൃദ്ധബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞു

വിപ്രനായ എനിക്കിപ്പോൾ ഭിക്ഷ നൽകുക ഭൂപതേ! തന്നിട്ടില്ലെന്നതായ് നീ സർവ്വസമ്പത്തുമേകുവാൻ ॥ [illegible] കാര്യം പിന്നെപ്പറഞ്ഞീടാം സത്യം ചെയ്യുന്നതാകിലായ് ॥ പ്രസന്നനായ് തദാ [illegible] സത്യം ചെയ്താനന്നപോതുമൻ [illegible] കവചം [illegible] നിക്കേകിനാനവൻ ॥ കൊടുത്താനതിസ്നേഹത്താൽ കവചം വാങ്ങിനാൻ ഹരി തുളസീദേവിയെപ്രാപിച്ചീടിനാൻ ശംഖചൂഡനായ് ॥ [illegible] ശിവൻ ॥ ഗ്രീഷ്മമദ്ധ്യാഹ്നസൂര്യൻ പോൽ പ്രളയാഗ്നിക്കു തുല്യമായ് [illegible] ॥ സർവ്വശാസ്ത്രാസ്ത്രസംഘാതൻ [illegible] വിഷ്ണു [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ശംഖചൂഡനിൽ [illegible] ശിവനുടെ കൈകൊണ്ടും ॥ [illegible] ॥ [illegible] ദൈത്യശരീരത്തിൽ പതിച്ചുടൻ [illegible] ॥ ദിവ്യ [illegible]

സ്സൻദിവ്യന്മാരായങ്ങളോടും. നൽ ശ്രേഷ്ഠന്മാരാം പുഷ്പങ്ങളെ തൻ ഗോപന്മാർ
പരിവേഷ്ടിതൻ ഗോലോകത്തിന്നു മറ്റീട്ടു തന്നിൽ ചെന്നു ചേർന്നിതു.
വൃന്ദാവനത്തിലാരാസമണ്ഡലത്തിൽ ശംഖചൂഡൻ രാധയെയും കൃഷ്ണനെ
യും നമിച്ചു തന്റെ തിരുമുമ്പിലായ്. സുദാമാവായ് ... പ്രസന്നമുഖപ
ത്മരായ് അതിസ്നേഹത്തോടും കൃഷ്ണപൂർവ്വസ്ഥാനത്തിലാക്കിനാർ. ...
... കൃഷ്ണൻ തന്നെ പ്രാപിച്ചു സാദരം. ശംഖചൂഡാസ്ഥികൾ ശം
ഖജാതിയായി ഭവിച്ചുടൻ. നാനാപ്രകാരമായ് ദേവപൂജകൾക്കുപ
കാരമായ് ശംഖതോയം തീർത്ഥം ദേവപ്രീതികരം പരം. തീർത്ഥതോയ
സ്വരൂപമതിപവിത്രം ശിവനെന്നിയെ ശംഖത്തിൻ ജലം ചേർത്തിക്കി
ക്കിൽ സ്ഥിതനാകുമേ. ... സ്നാനഫലം ...
തം ശംഖം ... ശംഖത്താൽ ...
ട്ടികളിൽ ... സ്ത്രീകൾക്കും ശൂദ്രന്മാർക്കും ...
മൊട്ടടൻ. അട്ടിസ്സ ... കൃഷ്ണീതനായ് ...
ദൈത്യനെക്കൊന്നു ശിവലോകത്തിലെത്തിനാൻ. വൃഷഭാരൂഢനായ്
തന്റെ ഗണങ്ങളോടു പ്രഹൃഷ്ടനായ് പരമാനന്ദമാകെ ...
നിലെത്തിനാർ. ഗന്ധർവ്വർ പാടിനാർ വാനിൽ പുഷ്പങ്ങൾ ... പു
ഷ്പവൃഷ്ടിയായി ശിവന്റെ ... മുനീന്ദ്രന്മാർ ... പ്ര
ശംസിച്ചാർ മഹേശനെ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതേ നവമസ്കന്ധേ
ശംഖചൂഡവധോനാമ
ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

നാരദൻ പറഞ്ഞു

വിഷ്ണു ... തുളസിയിൽ ഭഗവാൻ ഹരി എങ്ങനെ ചെയ്തതെന്ന
തവൾ എന്നോടു പറഞ്ഞീടണം വിഭോ!

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

നാരായണൻ ദേവകാര്യം സാധിപ്പാൻ തന്റെ മായയാൽ ശംഖ
ചൂഡന്റെ കവചത്തെ കൈക്കലാക്കീട്ടനന്തരം. ശംഖചൂഡന്റെ രൂപത്തി
ൽ പ്രാപിച്ചാൻ തുളസീഗൃഹം. പാതിവ്രത്യം കെടുപ്പിച്ചു ദൈത്യനെ നിഗ്ര
ഹിക്കുവാൻ. ... തുളസീ ...
പ്പിച്ചാൻ ... ഹരി. ... കൂട്ടുകിൽ മായ്

ന്തോഷിപ്പാൻ പതിവ്രത ശോഭിതനാം കിളിവാണികൾ ക്രീഡിയായൊരു വി
ധിയിൽ * വിപ്രന്മാർക്കു ദാനങ്ങൾ ചെയ്തു പിന്നെ മംഗളത്തെയും ചെയ്തു
കൊണ്ടു വാദ്യങ്ങൾ ഘോഷമാക്കിടിനാൾ ദിനം * തേർ പിടിച്ചിട്ടു പ്രാ
പിച്ചാൻ മെല്ലെയാ ഗൃഹാന്തരം തോഴിമാരോടു സംയുക്തൻ സ്വന്തം
ൻ വല്ലഭൻ * തന്മുമ്പിലായ് വന്നെത്തിട്ടു വന്ദനം ചെയ്താനവൾ മോദേന താൻ
പാദങ്ങളെ വണങ്ങി പ്രണമിച്ചു കരങ്ങളോടെ * ശോഭിതമായവൻ വാ
ഴിച്ചാൾ കനകാസനം കർപ്പൂരാദികൾ ചേർന്ന താംബൂലമേകി
നാൾ * സാഫല്യമായതിന്നവൾ ജന്മവുംജീവനായതും ചോദിൽ
പ്രായംകൊണ്ടങ്ങാൻ ഗൃഹത്തിൽ വന്നുകാണുകയാൽ * സന്തോഷമോടും
കടാക്ഷിച്ചു പുഞ്ചിരികൊണ്ടു കാമിയായ് ചേർത്തിച്ചാൾ അംഗിമായിട്ടാ
ണവ്വണ്ണമാക്കയും.

തുളസിപറഞ്ഞു

ശിവനോടൊത്തുള്ള പാർവ്വതിയ്ക്കെന്നപോലെ വന്നുചേരുമെന്നെ? സംശയി
ച്ചു കൃപാലോശിയതിനിയെല്ലാം കേൾക്കുന്നോരായ് * തുളസിവചനം കേട്ടു വി
രിച്ചു കമലാപതി ശംഖചൂഡന്റെ പറഞ്ഞായൊതിരിനല്ലവാക്കിനം

ശ്രീദേവൻ പറഞ്ഞു.

ആരുസംവാദം തങ്ങളോടുമെ. ചെയ്യുവതാണേ! മാനവർക്കാക
യുംനാശം വരിച്ചുവാർതലാപന്നെ! * ഭാവിപ്പെട്ടതിനാണപ്പോൾ ഞങ്ങ
ളെപാത്രമായ്സ്വ പദം ത്രിപുരവിനാശനായൽവാനോർക്കിന്നധി
കാരവും * ഞാനെൻഗൃഹത്തിന്നായ് വന്നു ശിവനോടിണ്ണുപായ് ശി
വൻ ഏതെന്നാരോമൽ ജയ ഗണാധരൻ ശയിപ്പാനവർ കൂട്ടമായ് * ഞാനെന്തി
നോവുമായ് തരിപ്പാനൊറവുമെന്നെ! വൃന്ദാവനതിയസ്സംഗത്തിൽ
കണ്ടാപ്പതിവ്രതാ * സംശയപ്പെട്ടുചാലിച്ചാളുവനിലയന്നോരെ!

തുളസിപറഞ്ഞു

ചൊൻകനിയാതമായ ഹേ! മായയാൽ പുറം കിരിയന്നെന്നീ നാശി
പ്പിച്ചു നീ ധർമ്മം ശപിയ്ക്കുന്നിതെന്നായിനിതോർ * തുളസീവാക്കുകേട്ടിട്ട
വളശാപഭയത്തിനാൽ അതിമോഹനമാം തന്റെ രൂപത്തെ സ്വീക
രിച്ചുതേ * അവൾ തന്മുമ്പിലായ് കണ്ടാൾ ദേവദേവൻ സനാതനൻ ന
വനീരദശ്യാമൻ ശരത്പങ്കജലോചനൻ കോടികന്ദർപ്പലാവണ്യൻ ര
ത്നഭൂഷണഭൂഷിതൻ * പുഞ്ചിരികൊണ്ടു വദനൻ പീതവസ്ത്രം ധരിച്ചവ
ൻ അങ്ങുവന്നകണ്ടവളുമെർ പ്പിച്ചാളധികമോദേ* മോഹംവന്നിട്ടുപി
ന്നീടു പറഞ്ഞാളവനോടവൾ.

തുളസി പറഞ്ഞു

നിനക്കുമയവില്ലാട്ടന്നിൻ മനം കല്പതാൻ പ്രഭോ! എൻ ധർമ്മം പതിയായ് വേപാക്കിലെക്കന്നേ ഭീയമെൻറെ ഭാരതേ • നിട്ടി ഒൻ കല്പ്യതേ നാടൊക്കം മനാഴുള്ള നാരാകയാൽ കല്പായ് നീ ഭുപ്രപഞ്ചത്തിലെല്ലുകൊണ്ടു ഭവാൻ ദ്രവം • ജ്ഞാനന്മാർ താൻ ഭവാന് താനേ യോഗ്യനെന്നു കഥിപ്പവർ കാറാം ഭവ്യ ഭാർ ഭർത്തനിന്നീയന്യർ വയ്ക്കൊന്നതെങ്ങനെ? • ബുധികളേ! ഭാര്യമാരൊത്തു കരന്തോള്ളവരേറാവും ഭീനാമവർതക്കത്തെ ണാനിധിയാംമാരി • നാരമാരുവരോടൊരു തീസമാധാനപ്പെടുത്തുവാൻ.

ശംഖചൂഡൻ പറഞ്ഞു

ഭദ്രേ! ഞാൻ പതിയായ് തീരാൻ തപിച്ചു ഭാരതത്തിൽ നീ നിരാശ്ശയാകുവാൻ ശംഭോ പൂർവ്വനാം ചെയ്ത വൻതപം • അവനന്ന് തൽക്ഷണം നിന്നെ ഭാര്യയാക്കി മെല്ലുന്നു നിന്നതപസ്സിൻ ഫലം നാം കിട്ടണതിന്നു ചിന്തുള്ളേ! • ഇന്ദ്രിയങ്ങളുപേക്ഷിച്ചു ദിവ്യാഭരണമെട്ടുന്നു രമിക്കുക ഒന്നോട് നീ ലക്ഷ്മിയോടു സമനന്താൻ • മർത്ത്യർക്കു പുണ്യമേകുന്ന ഗണ്ഡകീനദിയെന്നതായ് ഭവിക്കനീ ഭാരതത്തിൽ ദേഹം കൊണ്ടു താൻ ശുഭേ! • പുണ്യവൃക്ഷമതായ് തീരും നിൻ കേശത്തിൻ സമൂഹവും ഉണ്ടാം തുളസിയെന്നായ് പേർ തുളസീദളസംഭവാൽ • ദേവകളിൽ പൂജ ചെയ്യാനുള്ള പുഷ്പങ്ങളിൽ ഏറ്റം പ്രധാനമായ് നീ താൻ തുളസി മേന്മയെന്നാ! • ഗോലോകം പിന്നെ വൈകുണ്ഠം ബ്രഹ്മലോകം ഇവിടങ്ങളിലും തുളസിവൃക്ഷമായ് തീരം പൂക്കളിൽ ശ്രേഷ്ഠയായ് തീ • ഗോലോകം വിരജാതീരം രാസം വൃന്ദാവനം വനം ഭണ്ഡീരം ചമ്പകവനം രമ്യം ചന്ദനകാനനം • മാധവീകേതകീകുന്ദമാലികാമാലതീവനം നിൻ പുണ്യവാസമീ പുണ്യസ്ഥലങ്ങളിലുണ്ടാവതും • പുണ്യദമാം തുളസീവൃക്ഷമൂലസ്ഥലങ്ങളിൽ പുണ്യപ്രദം പുണ്യതീർത്ഥമങ്ങെല്ലാം വക്കും എപ്പോഴും • അതുകൊണ്ടു ദേവകളൊക്കയാക്കത്തിൽ താൻ വസിച്ചിടും തുളസീപത്രപതനം കാത്തിരുന്നിടുമാനന്നേ! • തുളസീദളതോയത്താൽ സ്നാനം ചെയ്യുന്നതേതവൻ സർവ്വതീർത്ഥസ്നാനമവൻ ദീക്ഷിച്ചുള്ളവൻ താനാകയാം • ഹരിക്കു തുളസീപത്രം ലക്ഷം കൊടുക്കിൽ വരുന്ന ഫലം തുളസീദളം ഒന്നിൽ പത്രമർപ്പിച്ചാൽ കിട്ടും വരം ദ്രവം • ശോഭനമാം തുളസി വൃക്ഷമൊന്നു വച്ചുവളർത്തുക താൻ തുളസീദളം ദാനം കൊടുക്കുകിൽ • തുളസീപത്രമൊന്നു ചവക്കിൽ ചെയ്ത പാപങ്ങളെല്ലാം പോയ്ച്ചിട്ടു കൺപ്രാപിക്കുമവൻ നിത്യവും തുളസീ തീർത്ഥം സേവിച്ചിട്ടുന്നതേതവൻ ജീവന്മുക്തനവൻ ശുദ്ധം ഫലം അശ്വമേധത്തിന്റെ ലക്ഷം കൈകളിലും തുളസീദളമോടു മായ് തീർത്ഥങ്ങളിൽ മറ്റുള്ളവരാർ ചിട്ടുമ്പോൾ ഭാഗ്യ തരിക്കുന്നത്രേ • തുളസി

കമ്പുകൊണ്ടുള്ള മാലയെ ധരിപ്പവൻ പ്രാപിച്ചീടും പദം താനുമേ ശ്രേയസ്സൊടു ചാമൃതം • തുളസിയുക്തനായ് ചെയ്യും സത്യങ്ങൾ ഭംഗമാകിൽ അവൻ ചന്ദ്രാർക്കം വസിച്ചീടും കാലസൂത്രത്തിലായവൻ • കള്ളസ്സത്യം തുളസിയോടൊത്തു ചെയ്യുന്ന പൂരുഷൻ പതിനാലിന്ദ്രന്മാർ തൻകാലം ഘോരകുംഭീപാകത്തിൽ വാണിടും • തുളസീദളമന്തകാലത്തു ലഭിപ്പവൻ രത്നയാനത്തിൽ വൈകുണ്ഠം പ്രാപിച്ചീടുമസംശയം • അമാവാസ്യാ പൌർണ്ണമിയിൽ ദ്വാദശി സംക്രമത്തിലും എണ്ണ തേച്ചിട്ടുമുച്ചരാത്രിയിൽ സന്ധ്യയിങ്കലും • ഭോഗം ചെയ്യാൻ പുഷ്പമാരൻ ശുദ്ധം മാറീട്ടുമേതവൻ ഹരികിൽ തുളസീപത്രം ഛേദിക്കുമെന്നിരിക്കിലോ • ഇവ്വണ്ണം തുളസീപത്രം ഗ്രഹിക്കുന്നു ദിനംവരെ ശ്രാദ്ധം വ്രതം പൂജാദാനമിവയെല്ലാമായിട്ടെടുത്തതും • പൂജിച്ചതും വിഷ്ണുവിന്നു ജന്മങ്ങളിൽ വീണതും ശ്രാദ്ധം താൻ കഴികിട്ടന്യകർമ്മങ്ങൾക്കെടുത്തിടാം • നീ ഗോലോകത്തിലും വാസവൃന്ദാധിഷ്ഠാത്രീദേവിയായ് അതിൽ കൃഷ്ണനോടൊത്തു ക്രീഡിക്കണം നിത്യവും ഭദ്രേ! • ഭാരതത്തിൽ വസിച്ചീടും നദ്യധിഷ്ഠാത്രിദേവിയായ് എന്നംശമാം സമുദ്രത്തിൻ പത്നിയായും ഭവിച്ചിടും • വൈകുണ്ഠത്തിങ്കൽ നീയെന്റെ സമീപത്തിൽ പതിവ്രതേ! ലക്ഷ്മിക്കൊപ്പം പൂർണ്ണയായും വസിച്ചീടുമസംശയം • നീ ശപിച്ചതിനാലിപ്പാരിടം നല്ലൊരിമ്പ് ഭാരതത്തിൽ ഞാൻ ഗണ്ഡകീനദിതൻ തീരെ ശൈലമായിബ് ഭവിച്ചിടാം • അതിങ്കൽ കോടികീടങ്ങൾ ഉഗ്രദംഷ്ട്രായുധങ്ങളാൽ തച്ഛിലാകുഹരം തോറുമെൻ ചക്രമുണ്ടാക്കിടും • ഏകദ്വാരം നാലു ചക്രം വനമാലാവിഭൂഷിതം പുത്തൻമേഘനിറം ലക്ഷ്മീനാരായണമതിന്നു പേർ • ഏകദ്വാരം നാലു ചക്രം പുത്തനാം കാർമുകിൽ പോൽ നിറം വനമാലയതില്ലാത്തതു ലക്ഷ്മീജനാർദ്ദനം • ദ്വാരദ്വയം നാലു ചക്രം ഗോഷ്പദം കൊണ്ടു രാജിതം രഘുനാഥമതിൻ നാമമില്ലതിൽ വനമാലിക • അതിക്ഷുദ്രം രണ്ടു ചക്രം നവമേഘസമപ്രഭം വനമാലികയില്ലാത്തതതു വാമനനാമകം • അതിക്ഷുദ്രം രണ്ടു ചക്രം വനമാലാവിഭൂഷിതം അതിന്നു ശ്രീധരം നാമം ഗൃഹസ്ഥന്മാർക്കു ശ്രീപ്രദം • വൃത്താകാരം സ്ഥൂലമില്ലാത്തതു താൻ വനമാലയും രണ്ടു ചക്രം സ്പഷ്ടമതിൽ ദാമോദരമതിന്നു പേർ • ചെറുചക്രം മധ്യമവൃത്തം ബാണക്ഷതസമന്വിതം രണരാമമതിൻ നാമമായുധാഴിയുമുള്ളതു • ഏഴു ചക്രം മധ്യമം നൽ ഛത്രത്തൊടു യുക്തമതു രാജസമ്പൽപ്രദം രാജരാജേശമിതിന്നു പേർ • സ്ഥൂലമാം പതിന്നാലു ചക്രം പുത്തൻമേഘമതിൻ നിറം പുരുഷാർത്ഥങ്ങളേകുന്നതതിൻ നാമമനന്തമാം • ചക്രാകാരം രണ്ടു ചക്രം സശ്രീകം ജലദപ്രഭം സഗോഷ്പദം മധ്യമം പേരതിന്നു മധുസൂദനം • ഗദാധരം സുപ്തചക്രമേകചക്രം സുദർശനം ഹയഗ്രീവം

രണ്ടു ചക്രമശോഭിതന്മാരായത്തു് * വിസ്താരവദനാം രണ്ടു ചക്രം പെറ്റുള്ളതാ
മതം നരസിംഹം ദാമോദരനെന്നാഗ്യം നിർണ്ണയിച്ചിടുന്നതു് * വിസ്തൃതാ
സ്യം രണ്ടു ചക്രം വനമാലാവിഭൂഷിതം ലക്ഷ്മീനൃസിംഹമെന്നാക്കുന്നു ഗ്രന്ഥ
സമ്മതം സുഖപ്രദം * ദ്വാരത്തിൽ താൻ രണ്ടു ചക്രം സശ്രീകം ഭിന്നവർണ്ണ
വും വാസുദേവമതിൻനാമം സർവ്വകാമഫലപ്രദം * പ്രദ്യുമ്നം സൂക്ഷ്മച
ക്രനൽപുഷ്പമേഘത്തിൻനിറം ബഹുച്ഛിദ്രങ്ങളും സുഷിരം ഗ്രന്ഥസമ്മതം
സുഖപ്രദം * രണ്ടു ചക്രങ്ങൾ ന്യാസ്യം തൊട്ടുപൃഷ്ഠം വിശാലമായ് സങ്ക
ർഷണമതിൻറെ പേർ ഗൃഹികൾക്കു സുഖപ്രദം * അനിരുദ്ധം പീതവർണ്ണം
വൃത്താകാരം സുശോഭനം ഗൃഹസ്ഥർക്കു സുഖം നൽകുന്നതെന്നാക്കുന്നു
സജ്ജനം * സാളഗ്രാമങ്ങളെത്തൊട്ടിട്ടുള്ളതിൽ ഭഗവാൻ ഹരി വാഴുമെ
പ്പോഴുമവയിൽ സർവ്വതീർത്ഥങ്ങളോടുമായ് * ബ്രഹ്മഹത്യാദിയായിട്ടു
ള്ളോരോ പാപങ്ങളൊക്കെയും നശിച്ചുപോം നിശ്ചയം തൊട്ടാൻ സാളഗ്രാമശി
ലാസ്പർശനാൽ * ഛത്രാകാരം രാജ്യമേകും ശ്രീയേകും വൃത്തമായത്തു് ദുഃഖ
ങ്ങൾ ശകടാകാരം ശൂലാഗ്രം മൃതിയേകിടും * പിംഗലം ഹാനിയുണ്ടാക്കും
വികൃതാസ്യം ദരിദ്രത ഭഗ്നചക്രം വ്യാധികരം ഭിന്നം മൃതികരം ധ്രുവം *
ജ്വാലാപൂജാവ്രതം ദാനം പ്രതിഷ്ഠാവിധിയൊക്കെയും സാളഗ്രാമത്തിൻ
മുൻപിൽ ചെയ്യിലിങ്ങു ഫലമേറവും * സർവ്വതീർത്ഥസ്നാനമതും വേദ
നാലും പഠിക്കയും ദീക്ഷിക്കയും യാഗമെല്ലാം ഫലം ചെയ്യുമേറവും *
വ്രതങ്ങളെയനേകങ്ങളെ [illegible] ങ്ങളൊക്കെയും ചെയ്തുപുണ്യം ലഭിച്ചീ
ടും സാളഗ്രാമാർച്ചനത്തിനാൽ * സാളഗ്രാമത്തിൻ തീർത്ഥം കൊണ്ടു നി
ത്യം ഭജിപ്പവൻ [illegible] പൂജ്യനായ് വന്നിടും *
സാളഗ്രാമശിലാതീർത്ഥമെന്നും സേവിച്ചിടുന്നവൻ ദേവന്മാർതൻ പ്ര
സാദത്തെ പ്രാപിച്ചീടുമസംശയം * അവൻതൻ സ്പർശമിച്ഛിച്ചു ഭൂവിൽ
തീർത്ഥങ്ങളൊക്കെയും ജീവന്മുക്തനവൻ പ്രാപിച്ചു വിഷ്ണുവിൻ
പദം വൈകുണ്ഠത്തിൽ വിഷ്ണുവോടും ദാസ്യകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തവൻ ഒട്ടുനേ
കം പ്രാകൃതമാം പ്രളയങ്ങൾ വസിച്ചിടും * ബ്രഹ്മഹത്യ തുടങ്ങീട്ടുള്ളോ
രോ പാപങ്ങളൊക്കെയും അവനെക്കണ്ടു പേടിച്ചു പ്രാണൻ താർക്ഷ്യനെക്ക
ണ്ട പാമ്പു പോൽ * അവൻറെ കാൽപ്പൊടിയിനാൽ വേഗത്തിൽ ശു
ദ്ധമാം ധരാ അവൻറെ ജനനം കൊണ്ടു [illegible] * മ
രിക്കുന്നളവിൽ സാളഗ്രാമതീർത്ഥം ലഭിക്കുകിൽ പാപങ്ങളെല്ലാം പോ
യ് വിഷ്ണുലോകം പ്രാപിക്കുമായവൻ * കർമ്മബന്ധങ്ങളെല്ലാം പോം
മുക്തിയേയും ലഭിച്ചിടും ലയിക്കും വിഷ്ണുവിൻപാദത്തിങ്കലില്ലാ സംശ
യം * സാളഗ്രാമം ധരിച്ചിട്ടുള്ള സത്യം ചൊല്ലുവൻ കുംഭീപാകത്തിൽ വാ

ണീട്ടുള്ളോരുമാവിൻകാലമൊളവും ॥ സാളഗ്രാമം ധരിച്ചിട്ടു സങ്കല്പത്തെ മുട
ക്കുവോൻ അസിപത്രമതിൽ വീഴും ലക്ഷം മന്വന്തരം വരെ ॥ സാളഗ്രാ
മം തുളസിയും തമ്മിൽ വേർപാടു ചെയ്യുവോൻ ജന്മാന്തരത്തിൽ പ്രാപി
ച്ചിടും ഭാര്യതൻ വിരഹത്തിനെ ॥ ശംഖത്തിൽനിന്നു തുളസീദളത്തെ വേർ
പെടുത്തുവോൻ ഏഴു ജന്മത്തിലും ഭാര്യയന്യരോഗിയായ് ഭവിച്ചിടും ॥
തുളസീശംഖവും സാളഗ്രാമവും ചേർത്തു വെപ്പവൻ ഹരിതൻ പ്രിയനാം
ദിവ്യജ്ഞാനിയായും ഭവിച്ചിടും ॥ മന്ത്രജ്ഞന്മാരാകുമായ് തീർന്നിട്ടോരന്നാ
ളിൽ സുഖികളിലും അവർ തമ്മിൽ പിരിഞ്ഞീടിൽ ദുഃഖമുണ്ടാം പരസ്പ
രം ॥ ഇതുമന്തരം ശംഖചൂഡൻ തൻ ഭാര്യയായിനി ശംഖനോടുള്ള
വേർപാടുദുഃഖം നീക്കുക വലതേ ॥ ഭഗവാൻ ഹരിയിപ്രകാരം പറഞ്ഞി
ട്ടനിവൃത്തിനാൻ അവളും ദേഹവും വിട്ടു ദിവ്യദേഹമെടുത്തുടൻ ॥ ലക്ഷ്മി
ക്കു തുല്യയായ് വിഷ്ണുവക്ഷസ്സിങ്കൽ വസിച്ചുതേ അവളോടൊത്തു ദേവ
ലോകം പ്രാപിച്ചാൻ കമലാപതി ॥ ലക്ഷ്മി സരസ്വതീ ഗംഗാ തുളസീനാ
ലുപേരിവർ ഭഗവാനാം വിഷ്ണുവിന്റെ പത്നിമാരായിനാരഹോ! ॥ ഉടനേ
യവൾ ദേഹത്തിൽനിന്നുണ്ടായ് ഗണ്ഡകീനദി അതിൻ കരയ്ക്കു ഹരിയും
പുണ്യമേകുന്ന ശൈലമായ് ॥ അതിൽ ശിലകളനേകമുണ്ടാകും പുഴ
കളും ജലത്തിലവ വീണിട്ടു ഫലങ്ങളുമുണ്ടാം ॥ സ്ഥലസ്ഥലങ്ങളിൽ നി
ഷ്ഠവങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുകളൊക്കെയും എല്ലാമവ പറഞ്ഞു താപസി
ക്കേകും ... വാൻ!.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാം സ്കന്ധം
തുളസീവചനം
ഇരുപത്തിനാലാമധ്യായം

ഇ രു പ ത്തി യ ഞ്ചാ മ ധ്യാ യം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

വിഷ്ണുപത്നീ തുളസിയെയെപ്പോൾ പൂജിച്ചിടേണമതും അവൾ തൻ
പൂജയും സ്തോത്രമതും നീയുരചെയ്യണം ॥ ആദ്യം പൂജിച്ചതാരാരാണവ
ളെ സ്തുതിചെയ്തതും എന്തുകൊണ്ടാണവൾ പൂജ്യയായതും ചൊല്ലുക
ന്നോരായ്.

സൂതൻ പറഞ്ഞു

നാരദൻ തൻ വാക്കുകേട്ടു ചിരിച്ചാ മുനിപുംഗവൻ പാപം പോക്കു
ന്നതാം നല്ലകഥ ചൊൽവാൻ തുടങ്ങിനാൻ.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

പൂജിച്ചിട്ടുള്ളു തുളസിദേവിയെ മുമ്പിൽ നാരായണൻതാൻ ലക്ഷ്മിയോടൊപ്പ മവളേയാരാധിച്ചാൻ ഭഗവാനതിനാൽ * സൗഭാഗ്യവതിയായ് തൻ സംഗം ലക്ഷ്മിയുംഗംഗയുംമുന്നേ! അത്യുത്തമയാം ഗോലോകത്തിലാദ്യം പൂജിച്ചിട്ടുള്ളു സര സ്വതി * പ്രഹരിച്ചാൾ വിഷ്ണുവിന്റെ മുമ്പിൽ വച്ചിട്ടെന്നാകിൽ അ വൾ മറഞ്ഞു മറഞ്ഞിട്ടു പമാനം നിമിത്തമായ് * സൎവ്വസിദ്ധേശ്വരീമ ഹീജ്ഞാനസിദ്ധിപ്രദപിന്നീ ത്രൈലോക്യമായ് തീൎന്നോ കോപശമം വിഷ്ണു വിന്റെ ൧൨* കാണാഞ്ഞിട്ടു വന്നു പിന്നെ, വാണീ ദേവിയോടു പറഞ്ഞു ഭഗവാൻ തന്നാജ്ഞയും വാങ്ങിത്തുളസീവനത്തിൽ നിന്ന് * അതിൽ വെച്ചന്ന ങ്ങു പൂജിച്ചിട്ടാളുതുളസീദേവിയെ ഹരി ധ്യാനം ചെയ്തു പൂജ ചെയ്താൻ സ്തുതി ച്ചാനതിഭക്തിയായ് * ലക്ഷ്മീമായാ ബീജം വാണീബീജപൂർവ്വം ദശാക്ഷരം വൃന്ദാവനീയെന്നതു ത്രൈലോക്യ ഹിതം വാഞ്ഛാ സമന്വിതം * കല്പവൃക്ഷത്തിനോ ടൊക്കുമീ മന്ത്രം കൊണ്ടു വേണ്ടപോൾ പൂജിച്ചീടുന്നവനുണ്ടാം സൎവ്വസി ദ്ധികളും ദൃഢം * ധൂപദീപം ചന്ദനവും സിന്ദൂരം നല്ലപൂക്കളും നൈവേ ദ്യമുപചാരങ്ങൾ സ്തോത്രങ്ങൾ കൊണ്ടു മാധവൻ * സേവിച്ചാൻ, തുള സീവൃക്ഷം വിട്ടു പ്രത്യക്ഷമായവൾ ആശ്രയിച്ചാൾ മോദമോടു ഹരിപാ ദാംബുജങ്ങളെ * നീ ന. വിപൂജ്യമായ തീരുമെന്നെന്നും ഹരി ധരി ക്കാം നിന്നെ ഞാൻ മൂർദ്ധാവിലും മാറിലും സുന്ദരി! * ധരിക്കും നിന്നെ മൂ ൎദ്ധാവിൽ ദേവന്മാർ തൊട്ടശേഷം എന്നാതിട്ടവളോടെ മാത്രം വൈകു ണ്ഠത്തിന്നു പോയ് വിഭു.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

സ്തോത്രമെന്തെന്നു ധ്യാനമെന്തു പൂജാവിധാനവും തുളസിക്കു ള്ളതെന്നാദരിച്ചീടുക നീ വിഭോ!.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

അവൾ മറയവേ വൃന്ദാവനത്തിൽ വെച്ചു മാധവൻ സ്തുതിച്ചാനാ ത്തുളസിയെ വിരഹാതുരനായ് തുലോം.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു

വൃന്ദങ്ങളായ് വൃക്ഷങ്ങളെപ്പോളെങ്ങുമേ വിളങ്ങീടും എൻപ്രിയാ വൃ ന്ദയെന്നോതു, മവളെ ഞാൻ ഭജിച്ചീടാം * പണ്ടു ദേവിയുണ്ടായിതാ ദ്യം വൃന്ദാവനത്തിലായ് വൃന്ദാവനാഖ്യയാണീടുമവളെ ഞാൻ ഭജിച്ചീ ടാം * പൂജിച്ചീടുന്നതാരെയാണെല്ലാ ലോകത്തിലും സദാ വിശ്വപൂജിത യാം പൂജ്യയവളെ ഞാൻ ഭജിച്ചീടാം ആരാൽ സൃഷ്ടമാം ലോകങ്ങൾ ലോകങ്ങ ളെയുമെപ്പോഴും ഭജിക്കുന്നവിരഹിയായ് വിശ്വപാവനി യെ ഭജി

ത്തുല്യരാകില്ലവാര നാരദമതൊന്നില്ലാതെപൂക്കളാൽ കാണ്മാനിച്ഛിച്ചിട
ഉന്നതശ്രേഷ്ഠ്യതാം പുഷ്പസാരയെ ॥ ഭക്തന്മാർക്കിളകിട്ടീടിലുണ്ടാമാനന്ദ
മേററവും നന്ദിനീനാമമാകുന്നതൊരവൾ മേ പ്രീതയാകണം ॥ ഏവരാം
തുല്യയില്ലാത്തലോകത്തിങ്കലുമെന്നപോൽ തുളസീനാമമെന്നോമലാ
രവൾ തുളസിയാശ്രയിച്ചീടാം ॥ ശ്രീകൃഷ്ണൻതൻപ്രാണതുല്യപ്രേമപ്രിയതമാ
സതി അക്കൃഷ്ണജീവനീ പാലിയ്ക്കട്ടെയെന്നുടെജീവനെ ॥ ഈവണ്ണം
സ്തുതിചെയ്തിട്ടുവസിച്ചനാരമാപതി കണ്ടാൻസാക്ഷാൽതുളസിയെ
പാദപത്മത്തിൽവീണമെ ॥ കരഞ്ഞുമുപമാനത്താൽമാനിനിമാനവ
റിതമാം അവരെക്കണ്ട വൻവേഗം ധരിച്ചാൻതന്റെമാറിലായ് ॥ വാ
ണീതന്നാജ്ഞയാവാപോയാൻ വൈകുണ്ഠത്തിന്നുമാധവി മെല്ലനവ
ളോടൊത്തിട്ടതിയായാമഹാപ്രഭ ॥ സർവ്വപൂജിതയാംനീയെന്നവൾക്ക
വരമേകിനാൻ കൃതം ചെയ്കശേഷസ്സിങ്കൽധന്യാമാന്യയെനിക്കുമേ ॥
ആവകൊണ്ടെമറെറവർക്കുംതുഷ്ടയായ ബ്ബധിച്ചുത അവളെക്കൊണ്ടു
പോയ്വാണിപശ്ചാത്തൻ സമീപമായ് ॥ ലക്ഷ്മിയുംഗംഗയുംമന്ദഹാ
സമുഖസ്സ്വഖനക്കരായ് പ്രവേശിപ്പിച്ചിതപ്പോൾഗൃഹത്തിന്നുള്ളിലേ
യ്ക്കവൾ ॥ വൃന്ദാ,വൃന്ദാവനീ,വിശ്വപൂജിത,വിശ്വപാവനി, പുഷ്പസാ
ര,നന്ദിനീനൽതുളസീ,കൃഷ്ണജീവനി ॥ അർത്ഥത്തോടിങ്ങനെയെട്ടുനാമ
മാംസ്തോത്രമിതവൻ ചൊല്ലിപ്പൂജിയ്ക്കുമവനശ്വമേധത്തിൻഫലം ॥
കാർത്തികപൌർണ്ണമിയിലത്തുളസീജന്മമംഗലം അന്നുപൂജിച്ചിതവളെ
ഭഗവാൻപണ്ടുനാരദ! ॥ അന്നാവിശ്വപാവനീമുദമവൾതൻപൂജ
ഭക്തിയായ് ചെയ്യുന്നവൻപാപമററവിഷ്ണുലോകംഗമിച്ചീടും ॥ വൃശ്ചി
കെത്തുളസീപത്രംവിഷ്ണുവിങ്കൽ താനർപ്പിച്ചവൻ ഗോദാനമയുതംചെയ്തഫ
ലംപ്രാപിച്ചീടുംദൃഢം ॥ പുത്രനുണ്ടാമപുത്രനുമാർഗ്ഗഹീനനുമാർഗ്ഗവും
ബന്ധുഹീനനുനൽബന്ധുവുണ്ടാംസ്തോത്രംശ്രവിക്കിലും ॥ രോഗിയ്ക്കു
രോഗമില്ലാതാമരുംബദ്ധനുബന്ധനം തീരുന്നബ്ദമവുംപോംപാ
പിയ്ക്കപ്പാപമററുപോം ॥ ചൊല്ലിനേൻസ്തോത്രമീവണ്ണം,കേൾക്കപൂ
ജാവിധിക്രമം കണ്വശാഖോക്തമറിയുന്നവേദത്തിൽനിന്നിത് ॥
അവളെതൻപൂജ ചെയ്യുക്കലിലാവാഹനംവിനാ ധ്യാനിച്ചിട്ടുപചാര
ത്താൽപൂജിയ്ക്കിൽപാപനാശനം ॥ തുളസിപുഷ്പസാരാനൽസതിശ്ശുഭാ
മനോഹര പാപമാംവിറകിന്നഗ്നിജ്വാലയ്ക്കൊത്തിരിയ്ക്കുന്നൊരവൾ ॥
തുളസിസമമായില്ലപൂവൊന്നായ്ദേവപാദങ്ങളും എല്ലാത്തിലുംവെച്ചുത്ത
മയെന്നായിക്കേൾവിയുള്ളത് ॥ ധരിക്കേണ്ടത്തെള്ളിഷ്ടമെല്ലാമേകവേദാൻവി
ശ്വപാവനി ഭക്തിമുക്തിദജീവൻമുഖ്യയായോൻഭജിച്ചീടാം ॥

ഏവംധ്യാനിച്ചുപൂജിച്ചുവാഴ്ത്തീട്ടുപ്രണമിയ്ക്കണം ॥ തുളസ്യുപാഖ്യാനമോ
തിയിനിക്കേൾക്കേണമെന്തു വാൻ?

ശ്രീമഹാദേവീഭാഗവതം ഒമ്പതാംസ്കന്ധം
തുളസ്യുപാഖ്യാനം
ഇരുപത്തഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്താറാമദ്ധ്യായം

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ഏവംതുളസ്യുപാഖ്യാനംകേട്ടേനാനന്ദദായകം മേലതിൽ വിസ്താ
രമാംസാവിത്ര്യുപാഖ്യാനമെനിക്കിനി ॥ വേദമാതാവുസാവിത്രിയതു
വിഷ്ണുമൊക്കനേ ആദ്യംപൂജിച്ചതാർപിന്നെപൂജചെയ്യുന്നതാരവർ?

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

സാവിത്രിയാദ്യംവിധിയാൽപ്പൂജിയ്ക്കപ്പെട്ടുനാരദ! പിന്നെദ്ദേവ
കൾപൂജിച്ചുവിദ്വാന്മാരനന്തരം ॥ പൂജിച്ചാനശ്വപതിയാംഭൂപനും
ഭാരതത്തിലായ് നാലുജാതികളുംപിന്നെപൂജിച്ചാരവളെമുനേ!

നാരദൻ പറഞ്ഞു

അശ്വപതിയാംഭൂപനവൾപൂജിച്ചതെന്തിനായ് വിപ്രന്മാ
രന്യരുമാരുംപൂജചെയ്യുന്നതെന്തിനായ്.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

മദ്രദേശത്തിലുണ്ടായിതുഭൂപ "അശ്വപതി"മഹാൻ ശത്രുവർഗ്ഗങ്ങ
ളിക്കന്നോൻമിത്രങ്ങൾക്കുസുഖപ്രദൻ ॥ "മാലാവതി" യവൻപട്ടമഹി
ഷിയശ്വപാരിണീ വിഷ്ണുവിന്നുമഹാലക്ഷ്മിയെന്നപോൽകീർത്തികേട്ട
വൾ ॥ വസിഷ്ഠനുപദേശിക്കകൊണ്ടിട്ടാവന്ധ്യയാമവൾ സാവിത്ര്യാ
രാധനംചെയ്താൾകീർത്തിമായൊത്തുനാരദ! ॥ വരമേകിച്ചില്ലദ്ദേവിപുത്ര
മില്ലംബയേയവൾ അതിദുഃഖമൊട്ടുംഗൃഹംപ്രാപിച്ചിതങ്ങനെ ॥
ദുഃഖിക്കുമവളെക്കണ്ടുസമാധാനംപറഞ്ഞുടൻ പുഷ്കരത്തിന്നുചെന്നു
ഭൂപൻസാവിത്രിസേവചെയ്യുവാൻ ॥ തപംചെയ്തുനൂറുവർഷംജിതേ
ന്ദ്രിയനതായവൻ സാവിത്രിയെക്കണ്ടതില്ലവാക്കുണ്ടായശരീരിയായ് ॥
ഗായത്രിപത്തുലക്ഷംനീജപിച്ചിട്ടുകയെന്നതായ് ആകാശത്തിങ്കലു
ണ്ടായൊരാവാക്യംകേട്ടമന്നവൻ ॥ ഇടയന്തരത്തിലങ്ങെത്തിയാന
പ്പരാശരൻ ഉടനേനമനംചെയ്തുപന്നോടോതിയാമുനി.

മുനി പറഞ്ഞു

പകൽചെയ്യുന്നപാപംപോമൊരാമഗായത്രികൊണ്ടതാൻ പ

ത്തായതിൽനിന്നാൽ രാവും പകലും ചെയ്ത പാപവും * നൂറാവൎത്തിയതാൽ
ഒരുമാസത്തിൽ ചെയ്ത പാതകം വത്സരം ചെയ്ത പാപം പോം സഹ
സ്രാവൎത്തി ചെയ്യുകിൽ * ലക്ഷത്താൽ ജന്മജം പോം പത്തുലക്ഷത്താലന്യജന്മ
ജം സൎവ്വജന്മകൃതം പാപം പോം കോടിജപിക്കിൽ * പത്തുകോടി
ജപം കൊണ്ടുവരം ദേവിപ്രസന്നമൂൎത്തിയും വലത്തുകൈ കമഴ്ത്തി മേലോട്ടു
പാമ്പിന്റെ പത്തിപോൽ * ചെരിച്ചു ഊൎദ്ധ്വമുഖനായ് കണ്ണടയ്ക്കാതെ
ജപിക്കണം അനാമികാമദ്ധ്യരേഖാരംഭം കീഴ് പ്രദക്ഷിണാവൎത്തനരീതിയായ് *
തൎജ്ജനീമൂലപൎയ്യന്തം, കൈകൊണ്ടു ജപിക്കണം സ്ഫടികം പവിഴം താമര
ക്കുരുമണി ജീവകമായവ * ശുദ്ധമാക്കി ജപിക്കണം തീൎത്ഥക്ഷേത്ര
സ്ഥലങ്ങളിൽ ആശ്രയാലയത്തിൽ പാത്രങ്ങളിൽ ഭാവപൂൎണ്ണമായേ * ഗോ
രോചനാ മഞ്ഞൾ ചന്ദനം കുങ്കുമം തിരികൾ ജലം ആദിഗായത്രീവിധിപോ
ലതിൽ തെളിച്ചു പൂജിക്കണം * അല്ലെങ്കിൽ പഞ്ചഗവ്യത്തിലിട്ടു ശുദ്ധിവരു
ത്തണം ഗംഗാജലത്തിൽ മുക്കിട്ടും ശുദ്ധമാക്കാം വിശുദ്ധനായ് * ഇതുമാ
ലയാൽ ശുദ്ധി വരുത്തിച്ചു ജപിച്ചീടുക നാരദ! കാരണം സാവിത്രീജപം മൂ
ന്നിലെപ്പാപമറുക്കും * കാലത്തു ചെയ്യും ജപം ചെയ്തീടുന്നതിനാൽ പ്രതി
സന്ധ്യാകൎമ്മ, മതുവന്നില്ലെങ്കിലതൊരുവൻ ശൂദ്രൻ * സന്ധ്യാഹീനൻ
ശുദ്ധിയറ്റോൻ കൎമ്മാനൎഹൻ എന്നാലും പാതകം! പകൽ ചെയ്യുന്ന സൽക്കൎമ്മ
മവന്നഫലമായ് വരാ * പൂൎവ്വപശ്ചിമസന്ധ്യാവന്ദനം ചെയ്യാത്ത ദ്വി
ജൻ അനൎഹൻ വിപ്രകൎമ്മങ്ങൾക്കെല്ലാം ശൂദ്രതുല്യമായ് * ജീവി
ച്ചോളം സന്ധ്യയുപാസിക്കുന്ന പൂരുഷൻ തേജസ്സാലും തപം കൊണ്ടും
സൂൎയ്യതുല്യനാം * അവന്റെ പാദധൂളികൊണ്ടു, ശുദ്ധയാമീവ
സുന്ധര സന്ധ്യാപൂതൻ ദ്വിജൻ ജീവന്മുക്തൻ തേജസ്വിയായവൻ *
തൽസ്പൎശത്താൽ ശുദ്ധമായിത്തീരും തീൎത്ഥങ്ങളൊക്കെയും പോകും പാ
പങ്ങൾ സൎപ്പങ്ങൾ താൎക്ഷ്യനെക്കണ്ടിട്ടെന്നപോൽ * സന്ധ്യാഹീ
നൻ ബ്രാഹ്മണന്റെ പിതൃക്കൾ തൎപ്പണത്തെയും ദേവന്മാർ പൂജകളെയും
തൃപ്തരായ് സ്വീകരിച്ചിടാ * ആത്മവിദ്യയില്ലാത്തോൻ തൻ മന്ത്രാ
ദി ജപിക്കാത്തവൻ ഉത്സവം ചെയ്തിടാത്തോനും പെരുമ്പാമ്പിനോടൊ
ത്തവൻ * വിഷ്ണുമന്ത്രം ജപിക്കാത്തോൻ സന്ധ്യാവന്ദനവൎജ്ജിതൻ ഏ
കാദശീവ്രതാനുഷ്ഠാനമില്ലാതോൻ പെരുമ്പാമ്പിനോടൊത്തവൻ * ഭക്തിക്കാ
ത്തോൻ വിഷ്ണുവിന്റെ മന്ദിരം വൎജ്ജ്യവാഹകൻ ശൂദ്രാന്നഭോജി ദ്വിജ
ൻ പെരുമ്പാമ്പിനോടൊത്തവൻ * ശൂദ്രപ്രേതം വഹിപ്പിപ്പോൻ വൃഷ
ലീപതിയാം ദ്വിജൻ ശൂദ്രപാചകനാം പാതകൻ പെരുമ്പാമ്പിനോടൊ
ത്തവൻ * ശൂദ്രപ്രതിഗ്രാഹി ശൂദ്രന്നു യജിപ്പിച്ചിടുന്നവൻ മഷിജീവി

ഖഡ്ഗശ്രീവിദ്യയുംപത്മമാലിനിയെന്നവൻകന്യമയയുംവിദ്യയിന്റെ
നാമവുംചിററിട്ടന്നവൻ ഇരുസ്സനാനവന്ധ്യനാമമാതാ ചാത്മത്തു വി
പ്രന്നാം ● മഗജിവിപ്രതിശവാങ്ങിട്ടകാലംകഴിപ്പവൻ വിദ്യയെവിററിട്ട
ന്നൊന്നംപത്മമാമ്പിനൊമതെത്തവൻ ● സൂയ്യാദമെനിദ്രചെയ്യാൻ.
മത്സ്യംഭക്ഷിച്ചിട്ടുംചെയ്കൻ ശേഷിച്ചപൂജിയാതെന്നനാമംപത്മമാലി
നിയെൻെറതവൻ ● എന്നേതിട്ടാമുനിശ്രേഷ്ഠൻസാവിത്രീപൂജയേയാക
യും അവനായുപദേശിപ്പാൻനൽധ്യാനാദികളുംമുനേ! ● ഇതെല്ലാം
ഉപദേശിച്ചാപിച്ചാൽതന്റെമാത്രം സാവിത്രിയെപ്പൂജചെയ്യുവ
വരുംവാങ്ങിനാണ്ഡുചൻ.

നാരദൻപറഞ്ഞു.

സാവിത്രിതൻധ്യാനമെന്തപ്പൂജാവിധിയുമെങ്ങനെ എന്തുമന്ത്രം
സ്തോത്രമതുംനൽകിയപ്പോൾയാൻപരാശരൻ ● ഉപനാവേദജനനീപൂജ
യെത്തുവിധിപ്പെട്ട്ചെയ്തിട്ടെന്തുവരംവാങ്ങി?വിധിപോൽപൂജചെയ്യുമ്പോ
ൾ ● മാഹാത്മ്യമറിവതെങ്കേൾപ്പാൻകൊതിച്ചിട്ടുന്നാൻ മഹാസ്യമാ
കയാൽവേഗം പുരക്കിപ്പറയുന്നതേ ● കൃഷ്ണയജുർവേദശാഖയുക്തമാകാ
വേചക്ത്രി ഇവയിൽകാതിരേമാരമാദിസ്ത്രീ നന്നെല്ലാംദിവ്യം ● മനെ
വെള്ളങ്ങൾപതിനാലുപതിനാലുഫലങ്ങളും അപ്പിച്ചുധൂപദീപംചെ
യ്തിട്ടങ്ങനെചെയ്യേണം ● വസ്ത്രംയജ്ഞോപവീതംനൽഭോജനംവി
ധിപോലെയും നൽകിട്ടുമംഗലഘടേസാവിത്രിപൂജചെയ്യണം ● ഗണേ
ശൻസൂര്യൻവഹ്നിവിഷ്ണുവുംശിവനുംശിവാ പൂജിച്ചിട്ടിവരപ്പിന്നെ
ഘടപൂജകഴിയ്ക്കണം ● മാധ്യന്ദിനത്തിൽചൊല്ലുകേൾസാവിത്രീമ
വിതന്നുടെ ധ്യാനംസ്തോത്രംപൂജസവ്വകാമദമെന്നമന്ത്രവും ● ശരത്ത്വ
ഞ്ഞാദിത്യവന്തേജസ്സിനാലറാംജ്വലിപ്പവൾ തന്നെയായിട്ടീശ്വരിധ്യാന
സ്മൃതിതൻരൂപമായുള്ളവൾ ● പുഷ്ടിയേകാമതൽമുഖിയാൾതന്നെശ്രേഷ്ഠ
ഭക്തന്മാർതീയിൽവെച്ചാങ്ങോരോടാർക്ഷിക്കാൻഅനുഗ്രഹവിഗ്രഹ ● സ
ഖമാമൂർത്തിയാശാന്താകാന്താരമാകവിധിക്കവൾ സവ്വസമ്പൽസമ്പ
ത്തുനൽസമ്പത്തെല്ലാംകൊടുപ്പവൾ ● വേദാധിഷ്ഠാനമായുള്ളവൾ
വേദശാസ്ത്രസപ്തഭൂപിനി യെന്നുന്നൻവേദമാതാ പരമപ്രണവരൂപ
യെ ● ഏവംധ്യാനിച്ചുതൊഴുതുവള്ളിച്ചിട്ടുപ്രണമിയ്ക്കണം പിന്നെഘ
ടത്തിൽധ്യാനിച്ചിട്ടാവാഹിയ്ക്കണമതിനായ് ● പതിനാറുപചാര
ങ്ങൾചെയ്യണംമന്ത്രപൂർവ്വമായ് പൂജിച്ചുവിധിപോൽസ്തോത്രംചൊല്ലിഭ
ക്ത്യാനമിയ്ക്കണം ● ആസനംപാദ്യമർഘ്യംസ്നാനംഗന്ധാനുലേപ
നം ധൂപംദീപംനൈവേദ്യംതാംബൂലംശീതജലം ● വസ്ത്രംഭൂഷ

ഞവുംമാല്യംഗന്ധാദ്യാചമനീയകം മനോഹരമതാംതൽപാദ്യത്തിനായി
വയായ്‌വയം • ചന്ദനംകൊണ്ടുനിർമ്മിച്ചംസുവർണ്ണമയമായതും ആസ
നംപുണ്യംദേവി!നിനക്കർപ്പിച്ചിടുന്നുഞാൻ• ദിവ്യതീർത്ഥോദകംപുണ്യദമാം
പാദ്യംപ്രീതികരംഉമാലോം പൂജയ്ക്കംഗംമഹാതൃപ്തൈനിനക്കർപ്പിച്ചിടുന്നു
ഞാൻ • കറുകപ്പൂവാടുംചന്ദനംഅശാംതോയംസുപുണ്യദം പവിത്രരൂപ
മാമർഘ്യമർപ്പിക്കുന്നുനിനക്കുഞാൻ • സുഗന്ധമാംഗന്ധതോയംസ്നാന
ത്തിന്നായിന്നിനക്കിതാ ഭക്തിയോടുംസമർപ്പിക്കുന്നതിനെസ്വീകരിയ്ക്കു
നീ•ഗന്ധദ്രവ്യാതയോഗപുണ്യംപ്രീതിദംദിവ്യഗന്ധദം ഗന്ധതോയംസ
മർപ്പിക്കുന്നംബികേഞാൻനിനക്കിതാ•സർവ്വമംഗലമേകീടുംസർവ്വമംഗല
രൂപമാം പുണ്യധൂപമിതാദേവി!സ്വീകരിക്കമഹേശ്വരി! • സുഗന്ധ
യുക്തംസുഖദംനിനക്കർപ്പിച്ചിടുന്നുഞാൻ ജഗത്തെല്ലാംജ്വലിപ്പിക്കുമിരു
ട്ടെല്ലാംകെടുത്തിടും • പ്രകാശിക്കുംപ്രദീപംഞാൻനിനക്കർപ്പിച്ചിടുന്നി
താ തുഷ്ടിയുംപുഷ്ടിയുംനൽകുംപക്വരൂപോപ്രതിവാച്ചിടും • പുണ്യദംരു
ചിരമേറീടുംനൈവേദ്യംസ്വീകരിക്കനീ രമ്യമായുള്ളതാംബൂലംകർപ്പൂരാ
ദിസുവാസിതം • പുഷ്ടിമെത്തുഷ്ടിദംഞാനിന്നർപ്പിക്കുന്നുനിനക്കിതാ സു
ശീതളംശീതമായംദാഹനാശകരംപരം • ജഗത്തിൽജീവനാംനല്ലജലം
നീസ്വീകരിയ്ക്കുക ദേഹശോഭാകരംനല്ലസൽശോഭാവിവർദ്ധനം • വല
കൊണ്ടുള്ള ഉൾപ്പെട്ടവസ്ത്രങ്ങൾസ്വീകരിക്കനീ സുഖദംപുണ്യദംസുവർണ്ണ
ന്നങ്ങൾകൊണ്ടുനിർമ്മിതം • ശ്രീകരംശോഭിയേറുന്നഭൂഷണംനീഗ്രഹിക്കു
ക പലവൃക്ഷത്തിലുണ്ടായിപ്പഴുത്തുവിളഞ്ഞിടും • ഫലസ്വരൂപംഫലദം
ഫലത്തെസ്വീകരിക്കനീ സർവ്വമംഗലരൂപംനൽസർവ്വമംഗലമംഗലം •
നാനാപുഷ്പമയംനന്നായ്ശോഭിച്ചിടുന്നതെല്ലാഴും • പുണ്യദംപ്രീതി
ദംമാല്യംസ്വീകരിച്ചീടുകംബികേ! ഗന്ധാഢ്യംപുണ്യദംഗന്ധംനീഗ്ര
ഹിക്കുകനാറിയിത് • ശോഭയേറുംവരുത്തീടുമുത്തമംഭൂഷണങ്ങളിൽ
ഏറ്റവുംരമ്യമായുള്ള സിന്ദൂരംസ്വീകരിക്കനീ • പുണ്യസൂത്രകൃതംശുദ്ധ
മേറീടുംകെട്ടമന്ത്രം മന്ത്രശുദ്ധംയജ്ഞസൂത്രമിതുനീസ്വീകരിക്കുക •
ഇതെല്ലാംമൂലമന്ത്രംകൊണ്ടംബികേ ഭക്തൻസ്തുതിക്കണം പിന്നെബ്ര
ഹ്മാദികൾക്കായുംദക്ഷിണായികൊടുക്കണം • ലക്ഷ്മീമായാകാമബീജം
സാവിത്രീനൽചതുർത്ഥിയായ് അഗ്നിതൻപത്നിയുംമൂലമന്ത്രമെട്ടക്ഷരം
മതാം • മാധ്യന്ദിനോക്തമാംസ്തോത്രംസർവ്വകാമഫലപ്രദം വിപ്രജീവ
നരൂപംഞാൻപറയാംകേട്ടുകൊൾകയും • ഗോലോകത്തിൽവിധിക്കു
ശ്രീകൃഷ്ണൻസാവിത്രിയെപ്പണ്ട സത്യലോകത്തിലവനൊടൊത്തുപോകാഞ്ഞു
താലവൾ • കൃഷ്ണൻതന്നാജ്ഞയാൽബ്രഹ്മാവവളെസ്തുതിചെയ്തതേ ഉട
നേയവൾതോഷിച്ചാവിധിയെപ്പതിയാക്കിനാൾ.

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു

സച്ചിദാനന്ദരൂപേ! നിർഗ്ഗുണപ്രകൃതിയായവൾ ഹിരണ്യഗർഭരൂപേ! നീ പ്രസാദിക്കക സുന്ദരി! • തേജസ്സ്വരൂപേ! പരമേ! പരമാനന്ദരൂപിണി! ദ്വിജന്മാർതൻ ജാതിരൂപേ! പ്രസാദിക്കക സുന്ദരി! • നിത്യേ! നിത്യപ്രിയേ ദേവി! നിത്യാനന്ദസ്വരൂപിണി! സർവ്വമംഗളരൂപേ! നീ പ്രസാദിക്കക സുന്ദരി! • സർവ്വസ്വരൂപേ! ദ്വിജർതൻ മന്ത്രസാരേ! പരാത്പരേ! സുഖദേ! മോക്ഷദേ! ദേവി, പ്രസാദിക്കക സുന്ദരി! • വിപ്രർതൻ പാപപാവകിന്നഗ്നിക്കൊത്ത തേജസ്സേ! ബ്രഹ്മതേജഃപ്രദേ! ദേവി! പ്രസാദിക്കക സുന്ദരി! • ദേഹംവാക്കുമനസ്സാലും ചെയ്യും പാപമശേഷവും നിന്നെസ്മരിക്കിലുടനെനാശിച്ചുപോം • ഏവംസ്തുതിച്ചു ബ്രഹ്മാവു സഭ സ്ഥിതന്മാരോടേ സാവിത്രിയാം വിധിയോടും ഗമിച്ചു ബ്രഹ്മലോകം • ഈ നൽസ്തോത്രത്തിനാലശ്വപതിയും സ്തുതിചെയ്തതാൽ സാവിത്രിയക്കണ്ടുവരംവരിച്ചാനിഷ്ടരൂപാലയേ • സന്ധ്യാവന്ദനവും ചെയ്തിട്ടിന്നൽ സ്തോത്രം പഠിക്കുകിൽ വേദം നാലും ജപിച്ചീടിലുണ്ടാം പുണ്യം ലഭിച്ചിടും

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം
സാവിത്രീപൂജാവിധി
ഇരുപത്താറാമദ്ധ്യായം

ഇരുപത്തേഴാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

വിധിപോൽപൂജചെയ്തശ്വപതിയീസ്തുതിയോതിനാൻ ദർശിച്ചാനായിരംസൂര്യപ്രഭചിതനായദേവിയെ ധ്യാനമായ് മന്ദഹാസത്തോടുമച്ചാരംനൃപനോടേവം പുത്രിക്കംവിളങ്ങിക്കൊണ്ടമ്മ പുത്രനോടെന്നപോൽ.

സാവിത്രി പറഞ്ഞു.

രാജാവേ! നിൻമനസ്സിങ്കലുള്ളതിഷ്ടമറിയുന്നു ഞാൻ നിൻപത്നിതന്നിഷ്ടവും, തന്നേയെല്ലാമസംശയം • സതിയാം നിൻഭാര്യ മിഛിച്ചീടുന്നിതെന്നതപുത്രിയെ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു പുത്രനെ നീയുണ്ടാം രണ്ടും ക്രമത്തിനാൽ • അവളേവിധിയിങ്കൽ വാങ്ങീട്ട് സത്യലോകം ഗമിച്ചു താൻ നൃപനും പുക്കിനാൻ ഗേഹമാദ്യമുണ്ടായി കന്യക • തന്മാതാക്കന്മാർ കമലക്കൊപ്പം വിധിയെസ്സേവ ചെയ്തതാൽ സാവിത്രിയെന്നു പേരിട്ടു നൃപൻ • കാലംകൊണ്ടു വളർന്നാളാരാജാവിൻമകളായവൾ വും ചന്ദ്രലേഖ പക്ഷത്തിൽ വളരുന്നപോൽ • ശ്ലേഷമതോ

തന്നെപ്പതിയായ് സ്വീകരിച്ചുവല്ലോ സത്യവാനെന്നവൻനാമം സത്യശീ ലൻദ്യുമത്സേനപുത്രൻ ॥ അവന്നായവളെ വധുവായ് നൽകിനാൻ പിതാ അവളോടുംഗൃഹം പ്രാപിച്ചീടിനാൻ മോദമോടവൻ ॥ ഒരു കാലംകഴിഞ്ഞിട്ടാസത്യവാൻസത്യവിക്രമൻ ഗമിച്ചാൻഫലകാഷ്ഠ ങ്ങൾക്കായ് മാതാപിതൃശാസനയാൽ ॥ അവളും പുറകേ പോയി ദൈവ യോഗനിമിത്തമായ് കാനനത്തിൽസത്യവാൻവൃക്ഷമേറി വീണുമരിച്ചു പോയ് ॥ അംഗുഷ്ഠമാത്രനാക്കിട്ടായവനെക്കെട്ടിയന്തകൻ ഗമിച്ചാൻ സതിയാംസാവിത്രിയും പിന്തുടർന്നിതേ ॥ അവളെപ്പുറകേ കണ്ടായ മൻസംയമനീപതി മാധുര്യത്തോടു കല്യാണസ്തുതിയായ് ചൊന്നിതിനീതിമാൻ.

ധർമ്മരാജൻ പറഞ്ഞു.

സാവിത്രി! എങ്ങു പോകുന്നീ നരദേഹത്തോടൊട്ടുമീ ദേഹത്ത്യ ജിച്ചു പതിയോടൊത്തു പോകണമെങ്കിലോ ॥ പാഞ്ചഭൗതികദേഹ ത്തോടെ എന്റെ ലോകത്തിൽ മാനുഷൻ വരുവാൻ ശക്തനായീടില്ലിദേ ഹം നശ്വരം സദാ ॥ ഭുവിൽ നിന്റെ പതിക്കിപ്പോളായുസ്സെല്ലാം തീർ ന്നുപോയ് സ്വകർമ്മങ്ങൾ ഭുജിപ്പാനെന്റെ ലോകത്തിങ്കൽ വരുന്നവൻ ॥ കർമ്മത്താൽ ജന്തു ഉണ്ടാകും കർമ്മത്താൽ താൻ നശിച്ചുപോം സുഖദുഃഖം ഭയം ശോകമെല്ലാം കർമ്മനിമിത്തമായ് ॥ കർമ്മത്താലിന്ദ്രനാം ജീവൻ ബ്ര ഹ്മപുത്രനായിട്ടും കർമ്മം കൊണ്ടിട്ടു ഹരി തൻ ഭക്തനായ് മുക്തനായി ട്ടും ॥ ഉണ്ടാം സിദ്ധികൾ കർമ്മത്താലമരത്വവുമങ്ങനെ സാലോക്യാദിക ളുണ്ടാകുന്നതും കർമ്മനിമിത്തമായ് ॥ രാജേന്ദ്രത്വം മനുത്വം നല്ലമരത്വ വുമങ്ങനെ കർമ്മത്താൽ താൻ ഗണേശത്വം ശിവത്വമിതുവിധം ॥ ക ർമ്മത്താൽ താൻ മുനീന്ദ്രത്വം തപസ്വിത്വമതും കർമ്മമൂലം ക്ഷ ത്രിയത്വം വൈശ്യത്വമതുമങ്ങനെ ॥ മ്ലേച്ഛത്വവും താൻ ചെയ്യുന്ന ക ർമ്മംകൊണ്ടാണ് സംശയം ശൂദ്രത്വവും തന്റെ കർമ്മത്താൽ താൻ ഭ വിച്ചിടും ॥ കർമ്മംകൊണ്ടാം രാക്ഷസത്വം കിന്നരത്വവുമാവിധം ക ർമ്മംകൊണ്ടാണാധിപത്യം വൃക്ഷമായ് തീർന്നിടുന്നതും ॥ പശുത്വം വന ജീവിത്വവും കർമ്മനിമിത്തമായ് ക്രിമിത്വം ക്ഷുദ്രജന്തുത്വമതുമുണ്ടാ യിടുന്നതും ॥ ദൈത്യത്വം ദാനവത്വം അസുരത്വവുമങ്ങനെ കാലൻ സാവിത്രിയോടേവമുരചെയ്തുനിറുത്തിനാൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം

സാവിത്രീചരിത്രം

ഇരുപത്തേഴാമദ്ധ്യായം.

ഇരുപത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

യമന്റെ തൻ വചനം കേട്ടു സാവിത്രിയാൾ പതിവ്രത അതിഭക്ത്യാ സ്തുതിച്ചിട്ടാ കാലനോടിങ്ങനെ ചൊല്ലിനാൾ.

സാവിത്രി പറഞ്ഞു

കർമ്മമെന്തൊന്നതിനു ലക്ഷണമെന്തതിൻ കാരണമെന്തു വാൻ ദേഹമെന്തോ അവാൻ ദേഹി കർമ്മകർത്താവുമാരതാൻ • ജ്ഞാനമെന്തെന്നു വാൻ ബുദ്ധിയെന്തോന്നി പ്രാണനെന്നാലും ഇന്ദ്രിയങ്ങളുമെന്തെല്ലാമവ ലക്ഷണങ്ങളുമെന്തവർ • ഭോക്താവാരാർ ഭുജിപ്പിപ്പോൻ ഭോഗമെന്തെന്നതാരെന്നതാവും ജീവനാരാത്മപരനാരെ ചൊല്ലുകെന്നോടിതൊക്കെയും

ധർമ്മൻ പറഞ്ഞു

വേദം വിധിപ്പതാം ധർമ്മമത്രെ താൻ ശുഭകർമ്മവും • വേദം നിഷേധിച്ചിട്ടുള്ള കർമ്മം തന്നാശുഭം ശുഭേ! • സങ്കല്പലേശമില്ലാതെ ചെയ്തീടും ദേവസേവയും കർമ്മമെല്ലാം നശിപ്പിച്ചു ഭക്തിയെ ശുദ്ധിവരുത്തിടും • ആസക്തനാം ബ്രഹ്മഭക്തൻ പിന്നെ ജന്മമില്ലിട്ടാ ജന്മമൃത്യുജരാവ്യാധിശോകഭീതിയെ വിട്ടിടുന്നവൻ • മുക്തനെന്നാകത്ത്യന്തതാൻ ചൊല്ലീടുന്നു വേദവും ഭക്തിയും രണ്ടുവിധം വേദം ഘോഷിച്ചിടുന്നതു • നിർഗ്ഗുണാത്മികയും പിന്നെ സഗുണാത്മികയെന്നുമാം • സഗുണാത്മികയാം ഭക്തിയാഗ്രഹിക്കുന്നവരെപ്പൊഴും • നിർഗ്ഗുണാത്മികയെ ജ്ഞാനമേറും യോഗികളാമവർ കർമ്മത്തിൻ ബീജവും കർമ്മഫലത്തെ നൽകിടുന്നതും • കർമ്മരൂപൻ മാത്രമാവാം പരൻ പ്രകൃതിയീശ്വരൻ കർമ്മത്തിൻ മൂലവുമവൻ ദേഹം നശ്വരമെപ്പൊഴും • പൃഥ്വി വായുവുമാകാശം ജലമഗ്നിയിവററാൽ താൻ ദേഹാദികാളബ്രഹ്മസ്രഷ്ടാസൃഷ്ടിച്ചിടുന്നതും • ജീവൻ കർത്താവു ഭോക്താവും ഭുജിപ്പിപ്പതു നീശ്വരൻ സുഖദുഃഖങ്ങൾ താൻ ഭോഗമെന്താകൃതിയുമായ് വരും • ആത്മാവു മായയിവൻ വിവേകം ജ്ഞാനമങ്ങനെ ഘടപടത്തോട്ടതെല്ലാമേമാണെന്നായ് നിശ്ചയിപ്പതും • ജ്ഞാനമിതാം നിശ്ചയം താൻ ബുദ്ധി, ഭേദവുമങ്ങനെ വായുഭേദങ്ങൾ പ്രാണങ്ങൾ ദേഹികൾക്കവ താൻ ബലം • ഇന്ദ്രിയശ്രേഷ്ഠമാത്മാംശം സംശയാത്മകമായുള്ള കർമ്മപ്രേരകമാകും താനവശ്യം ചഞ്ചലം ചൊല്ലാം • അവിചാരത്തിലുള്ളതു നൽബുദ്ധിതൻ ഭേദമാം മനം ത്വക് ചക്ഷുശ്ശ്രോത്രവും മൂക്കും നാക്കും ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങളാം • ദേഹികൾക്കുള്ള അവയവം കർമ്മപ്രേരകമാകയും ശത്രുമിത്രങ്ങളായ് ദുഃഖസുഖദങ്ങളുമാമവ • സൂര്യൻ വാ

ധർമ്മരാജ്യസംബന്ധികളിൽ ശ്രേഷ്ഠനായകൻ പുണ്യവാനായ ഭക്തനായ ധർമ്മിഷ്ഠനായവൻ ● പതിവ്രതകൾക്കു ശുഭഗുണങ്ങൾ പറഞ്ഞവൻ കാമനകൾ കൊടുക്കുന്നവൻ ധർമ്മത്തിന്റെ വർദ്ധനൻ ● നിന്നോടിച്ചതു ഞാനിതെൻ പറഞ്ഞു പരിതിയായി ജ്ഞാനികൾക്കു ഞാൻ ഒന്നു പരം സ്വർഗ്ഗാദിഭോഗകർമ്മവാക്കിൽ!

സാവിത്രി പറഞ്ഞു

പോവതെങ്ങനെ കാന്തനോടുകൂടാതെ ഞാനിവിടെനിന്നിവിട്ടു ഞാൻ ഏതു പ്രകാരം ചെയ്യുന്നവൻ ശുഭത്തിനാൽ ● ജീവന്മാർ ഏതു കർമ്മത്താൽ ഏതു യോനിയിൽ ഏതു കർമ്മത്തിനാൽ സ്വർഗ്ഗമെന്തിനാൽ നരകം വിഭോ! ● ദീർഘായുസ്സു കൊണ്ടുവരാമല്ലായുസ്സു മെന്തിനാൽ ഏതു കർമ്മത്തിനാൽ മനുഷ്യനതിരോഗി ● രോഗിയായും രോഗിയായും തീർന്നിടുന്നതുമെന്തിനാൽ ഏതു കർമ്മത്തിനാൽ ദുഃഖമെന്തിനാൽ സുഖമാകയും ● ഏതുകൊണ്ടു ധനാഢ്യനാകുന്നു കുഷ്ഠിയായതെന്തിനാൽ ● ഏതു കർമ്മത്തിനാൽ വരും ഏതിനാൽ സിദ്ധിയും നാശവും പ്രാപ്തിയും സംഭവിച്ചിടും ● തപസ്വികൾക്കു ബ്രഹ്മത്വമെന്തിനാൽ വൈകുണ്ഠാസക്തി ഭോഗാദികളും എന്തുവാൻ ● സർവ്വാൽ കൃഷ്ണനിത്യഗോലോകവുമെന്നിവിടെത്തുമായ് ഏതെല്ലാം ചെയ്തിട്ടെന്തെന്നു പറക ● ആരെല്ലാം നരകത്തിൽ ചെല്ലുന്നു ഏതെല്ലാം പാപകർമ്മങ്ങളാലെന്നും വ്യാധികളെങ്ങനെ? ● ഞാനിപ്പോൾ ചോദിച്ചതെല്ലാം നീ പറഞ്ഞീടുക.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മഹാപുരാണം

നവമസ്കന്ധം

ഇരുപത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം

ഇരുപത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

സാവിത്രീവചനം കേട്ടു വിസ്മയിച്ചു ചിരിച്ചു യമൻ ജീവികൾക്കു കർമ്മപാകം പറവാനായി തുടങ്ങിനാൻ.

യമൻ പറഞ്ഞു.

വത്സേ! നിനക്കു പുത്രരെ വരം സ്വീകരിക്കായവളെങ്കിലും നിൻ ജ്ഞാനം വൃദ്ധന്മാർക്കുമില്ല യോഗികൾക്കുമില്ല താൻ ● സാവിത്രി തൻ വരംകൊണ്ടു

[illegible] ... പതിവ്രതേ! [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... മഹാദേവി! ... പതിവ്രതേ!.

സാവിത്രി പറഞ്ഞു

സത്യവാക്കെന്നിക്കെങ്കിലും [illegible] മഹാത്മാവേ! [illegible] ... [illegible] ... സത്യവാനോടുകൂടി ഞാൻ [illegible] ... [illegible].

[illegible] പറഞ്ഞു

പതിവ്രതേ! നിനക്കെല്ലാമറിയാവുന്നതായ് [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... അതിലും ശ്രേഷ്ഠനാം [illegible]

ൻറുമാവാം സകാമനെന്നറിഞ്ഞീടേണമെന്നരുളിച്ചെയ്തു • സകാ
മനോ കാമപ്രധാനൻ നിഷ്കാമൻ ഭക്തനായവൻ കർമ്മയോഗി സകാമ
ൻ താൻ നിഷ്കാമൻ നിരപേക്ഷൻ • അവൻ ഭേദം വെടിഞ്ഞിട്ടു നിത്യമാ
യമരാന്തരം നിഷ്കാമികളെയാകില്ല പുനരാഗമനം സതി! • ഗോലോക
ത്തിങ്കലങ്ങേകതാനന്മാരായി ദിവ്യരൂപനായ് സേവിക്കും പരമാത്മാവാം
പീതാംബരൻ കൃഷ്ണനായവൻ • സകാമികൾ വൈഷ്ണവന്മാർ വൈകുണ്ഠത്തി
ൽ ഗമിച്ചിട്ടും പിന്നെയും ഭാരതത്തിങ്കൽ ജനിച്ചു വിപ്രജാതിയായ് •
ക്രമത്താലവരും നിഷ്കാമികളായി ഭവിച്ചിട്ടും അവർക്കു പിന്നീടങ്ങു
ചതുർഭുജാകൃതിയല്ലോ ദേഹം • ജന്മാന്തരവും വിപ്രരായ് വൈഷ്ണവരായി
സ്സകാമരാം വിഷ്ണുവിൻ ഭക്തിയില്ലാതെ ശുദ്ധ ബ്രഹ്മഭാവമില്ലാതോർ • തീ
ർത്ഥാശ്രിതരമായോ മറ്റാതപോധനന്മാരും ബ്രഹ്മലോകത്തെയാ
ണ്ടുനും പിന്നെയും ഭാരതത്തിലായ് • സ്വധർമ്മനിരതന്മാരാം തീർത്ഥ
വാസികളും വങ്കം ഭാരതത്തിൽ സത്യലോകത്തിൽ ചെന്നിട്ടനന്തരം • ധ
ർമ്മിഷ്ഠരാം സൂര്യഭക്തന്മാർ ഭാരതത്തിലായ് ജനിച്ചു സൂര്യലോകത്തെ
യാത്ര ചെയ്തു പിന്നെയും • മൂലപ്രകൃതി ഭക്തന്മാർ നിഷ്കാമർ ധർമ്മചാരി
കൾ പുനരാവൃത്തിയില്ലാതെ മണിദ്വീപിൽ ഗമിച്ചിട്ടും • ധർമ്മനിഷ്ഠർ ഭ
ക്തരായോർ ഗാണപത്യർ ശൈവർ ശാക്തരും ശിവലോകത്തെയാണ്ടി
ട്ടും പിന്നെയും ഭാരതത്തിലായ് • ധർമ്മിഷ്ഠരന്യദേവഭക്തരാം വിപ്ര
രും സതി! അതാതു ലോകം പൂകീട്ടു പിന്നെയും ഭാരതത്തിലായ് • ഹരിഭക്ത
ർ കാമമറ്റോർ ധർമ്മിഷ്ഠർ പരമാം ചെയ്തോർ ഹരിലോകം ഗമിച്ചീടും ക്രമാൽ
ഭക്തി ബലത്തിനാൽ • ധർമ്മമെന്യേ ദേവസേവ ചെയ്തന്യസേവയൊഴിച്ചവർ
സകാമരായ് ദുഷ്ടരായ് നരകത്തിൽ പതിച്ചിട്ടും • സ്വധർമ്മനിരതന്മാ
രായീടിൽ താൻ നാലു ജാതിയും സൽകർമ്മഫലഭോക്താക്കളായിത്തീരു
വരാണെന്നു! • നരകത്തിൽ തന്നെ വീഴും സ്വധർമ്മത്തെ ത്യജിപ്പവർ ഭാരത
ത്തിൽ കർമ്മഫലങ്ങൾ ഭുജിക്കയുമില്ലവർ • സ്വധർമ്മരതരായ് തന്നെ വാഴ
ണമെന്നാലു ജാതിയും സ്വധർമ്മനിരതൻ വിപ്രൻ സ്വധർമ്മത്തെ വിപ്രനാ
യ് • തൻ കന്യയെ കൊടുത്തീടിൽ ചന്ദ്രലോകം ഗമിച്ചിട്ടും പതിന്നാ
ലിന്ദ്രർ തൻ കാലമതിൽ വാണീടുമായവൻ • ഇരട്ടിഫലമുണ്ടാകുമലങ്കാര
ത്തോടെ ചെയ്കിൽ നിഷ്കാമരാം ലോകമാളും സാധു ജനം കാമമറ്റവർ • ഫല
ത്തെയാഗ്രഹിക്കാത്തോർ പ്രാപിക്കും വിഷ്ണുലോകവും വസ്ത്രം പൊൻ
കവച്ചതിഫലവും നെയ്യും പാലുമതേവിധം • പിതൃക്കൾക്കന്നമേകുന്നോർ
ചന്ദ്രലോകം ഗമിച്ചിട്ടും ഒരു മന്വന്തരത്തോളമതിൽ വാണിടുമായവർ •
നല്ലവണ്ണമെഴും ഗോക്കൾ താമ്രാദികളുമേകുവോർ ഏറാവും വെള്ള

ക്കാലംവസിച്ചീടുംവരാനനേ! * ഗൃഹോപകരണംനൽകീടിൽസൂർയ്യലോക
ത്തുചെന്നിട്ടു അതിങ്കലുംവസിച്ചീടുംവത്സരംപതിനായിരം * വിസ്താര
മുള്ളതിൽവാഴ്കസുഖമായ് ഏറ്റകാലവും അധികംധനവുംശ്രീയുംവിള
ക്കായിക്കൊടുപ്പവൻ * ശോഭനദീപംവിഷ്ണുലോകമതുംപ്രാപിച്ചീടുംഉ
ഡ്വം ചന്ദ്രാർക്കന്മാരുള്ളിടത്തോളമതിൽതന്നെവസിച്ചീടും * പുണ്യവാനധി
കംകാലംവാഴുമാവിസ്തൃതഭൂതലെ ഭേരിയായിട്ടുവിളക്കുമേകുന്ന
മാനുഷർ * സുവർണ്ണംകൊടുത്തായ വിഷ്ണുലോകത്തുചെന്നവൻ ഗൃഹത്തി
ൽപൊരിമയായൊക്കക്കാലമായതിൽവാണിടും * ക്ഷീരമാലയധികംകാ
ലംവസിക്കുംസുഖന്മാർ ഏറ്റവുംദേവന്മാർക്കായിക്കൊടുക്കുന്നമാ
നുഷർ * ആദ്യപാലോകത്തോളംപ്രമാണമുണ്ടാവസിച്ചീടും പതിനെട്ടി
ഫലംകേൾസൗഖ്യം,ദേശാന്തരമതിൽ * ഇഷ്ടിഫലംദേശത്തിന്ന
ന്നാൽകരമൊഴിപ്പവൻ പാപമെല്ലാംനശിപ്പാനായ്തടാകംനൽകിട
ന്നവൻ*ഏറ്റവുംവളരെക്കാലംജനലോകത്തിൽവാണിടും കൂപംകഴിപ്പ
തെക്കാളുംപതിനെട്ടിഫലംവരും * അതുമാനകൂപസ്ഥലമുണ്ടാംതടാകസ
മാംഫലം ദീർഘവുംവീതിയുംനാലായിരംവില്ലാടികിലും * വീതിയൊ
ട്ടുമില്ലെന്നാകിലുമായതുവാപിതാൻ പാത്രത്തിൽകന്യകാദാനംപത്തു
വാപീസമംഫലം* അലങ്കരിച്ചിട്ടാണെങ്കിൽഇരട്ടിഫലംവരും തടാകം
ചെയ്യപ്പെട്ടന്യതാനതുന്നാക്കിടുന്നതും * കിണർകഴിപ്പാൻഫലമൊക്കുമുതവെ
ട്ടിക്കളയുംവരം അതയാൽനട്ടായതിനെപ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നപൂരുഷൻ * ത
പോലോകത്തിൽവാണീടുംവത്സരംപതിനായിരം ഐശ്വര്യത്തിന്ന
നൽപൂങ്കാവനമുണ്ടാക്കിനാൽകിൽ * ധ്രുവലോകത്തിൽവാണീടുംപ
തിനായിരമാണവൻ ഭാരതത്തിൽവിമാനത്തേറിവിഷ്ണുപിന്നെകൊടുപ്പവ
ൻ*മന്വന്തരത്തോളംവിഷ്ണുലോകത്തുവാണിടും നാലിരട്ടിഫലംപി
തൃദേവന്മാരാംവലുതാകിലോ അതിൽപാതിഫലംനല്ലപല്ലക്കുകിട്ടി
ലുംവരും* മിക്കതിനോടൊക്കെക്കായിരുന്നെങ്കിൽ ധർമ്മകന്യാദാനം ഭൂമി
ദാനത്തുകാലംവിഷ്ണുലോകെവസിച്ചിടും* രാജമാർഗ്ഗംപൊന്നാവാ ഗൃഹ
ലവുംവിളക്കിപ്പവന് പതിനായിരമാണ്ടുകൾ ബ്രഹ്മലോകസുഖിച്ചിടാം *
ദേവന്മാർക്കും ബ്രാഹ്മണർക്കുംഐശ്വര്യത്തിൽ സമംഫലം കൊടുത്തുള്ളതി
ച്ചീടുകൊടുത്തിടാതതില്ലതാൻ* സപ്തദ്വീപുകളിൽ വാണിടുന്നവൻ
മാനത്തിലായ് ശ്രീമാൻമന്വന്തരംവാഴ്ന്തവൻ അതിങ്കൽജനിച്ചിടും*
പുണ്യമാർഗ്ഗത്തിൽ സപ്തദ്വീപലോകംപ്രാപിച്ചുപിന്നെയും വിപ്രനായ്താൻ
ജനിച്ചീടുംഭക്തിമാനായിയുമിങ്ങനെ * ഗുപ്തദാനമഹാഫലംകൊണ്ടുമാനകത്തി
കാലംകഴിക്കിലും തപസ്സുകൊണ്ടുംവിപ്രതപംപ്രാപിക്കില്ലെന്നതാ ... ശ്രേ

ത്തി * കൎമ്മം ഭുജിച്ചതിന്നിട്ട കല്പങ്ങൾ കോടിയാകിലും അവശ്യം താൻ ഭുജിക്കേണം ചെയ്ത കൎമ്മം ശുഭാശുഭം * ദൈവതീൎത്ഥസഹായത്താൽ ശുദ്ധിയാം ജന്മകോടിയാൽ അല്ലാം നിനക്കിഹ തീൎത്ഥാനി കേൾക്കേണ്ടതെന്തുവാൻ?

ശ്രീദേവീഭാഗവതം നവമസ്കന്ധം
കൎമ്മഫലം
ഇരുപത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം

മുപ്പതാമദ്ധ്യായം

സാവിത്രി പറഞ്ഞു.

പുണ്യമേറുന്ന മൎത്ത്യന്മാർ സ്വൎഗ്ഗവും മറ്റു ലോകവും എന്തു കൎമ്മത്തിനാൽ പ്രാപിക്കുന്നു നീയിതു ചൊല്ലുക.

ധൎമ്മദേവൻ പറഞ്ഞു.

അന്നദാനം ചെയ്തിട്ടൊന്നാമതത്തിങ്കൽ വിപ്രനായ് അന്നപ്രമാണമാം വൎഷം ശിവലോകേ സുഖിച്ചിടും * വിപ്രൎക്കല്ലാതന്യൎക്കന്നദാനം കൊടുപ്പവൻ അന്നദാനത്തോളം ലോകത്തുതന്നെ സുഖിച്ചിടും * അന്നദാനാൽ ശ്രേഷ്ഠദാനമില്ലെന്നാകയുമില്ലതാൻ അദ്ദാനത്തിന്നില്ല പാത്രകാലനിയമമായതും * ആസനം ദേവകൾക്കും ശ്രേഷ്ഠന്മാൎക്കും കൊടുക്കുകിൽ പതിനായിരമാണ്ടോളം വിഷ്ണുലോകത്തു വാഴുമിടും * ബ്രാഹ്മണനായ് കറക്കുന്ന പശുവിനെ കൊടുപ്പവൻ അതിൻ രോമത്തോളം വൎഷം വിഷ്ണുലോകേ സുഖിച്ചിടും * നാലുപങ്കാം പുണ്യദിനേ തീൎത്ഥത്തിങ്കൽ ഫലം വിഷ്ണുക്ഷേത്രത്തിലദ്ദാനം കോടിപുണ്യഫലം വരും * ഭക്തിയോടായ് വിപ്രന്നേകീടിൽ വൃഷത്തെ സുഖിച്ചു ചന്ദ്രലോകത്തിൽ വത്സരം പതിനായിരം * ബ്രാഹ്മണനായ് ശയ്യക്കേ ദാനം കൊടുപ്പവൻ അതിൻ രോമത്തോളമാണ്ടു വിഷ്ണുലോകേ സുഖിച്ചിടും * ബ്രാഹ്മണനായ് നല്ല വെള്ളക്കുടയെ നൽകീടുന്നവൻ മോദിച്ചു മയുതം വൎഷം വരുണാലയമായതിൽ * പീഡിതാംഗൻ വിപ്രനായിരണ്ടു വസ്ത്രം കൊടുപ്പവൻ സുഖിച്ചു വായുലോകത്തു വത്സരം പതിനായിരം * വിപ്രന്നു വസ്ത്രസഹിതം സാളഗ്രാമം കൊടുപ്പവൻ ചന്ദ്രാൎക്കന്മാരുള്ള കാലം വൈകുണ്ഠത്തിൽ സുഖിച്ചിടും * ബ്രാഹ്മണനായ് നല്ലതായ മെത്തദാനം കൊടുപ്പവൻ ചന്ദ്രാൎക്കരുള്ള നാളോളം ചന്ദ്രലോകേ സുഖിച്ചിടും * ദേവന്മാൎക്കും ബ്രാഹ്മണൎക്കും ദീപദാനം കൊടുക്കുകിൽ മന്വന്തരമവൻ വഹ്നിലോകേ സുഖിച്ചിടും * ഭാരത

ത്തിൽവിപ്രനായിട്ടന്നമേകിയോനവൻ ഇന്ദ്രൻവാഴുംകാലമൊക്കെ
ന്ദ്രലോകവാസിയാം * മാസത്തിൽ ബ്രാഹ്മണന്നായ്ക്കൊടുത്തീടുന്നോർകി
ട്ടുന്നവൻ മൊട്ടിയ്ക്കും പാശിതൻലോകപതിന്നാലിന്ദ്രരുള്ളനാൾ * ന
ല്ലപല്ലക്കവിപ്രന്നായ് മാനമേയുന്നമർത്ത്യനും മാളിയ്ക്കപോലെതൻ
ലോകപതിന്നാലിന്ദ്രരുള്ളനാൾ * ബ്രാഹ്മണന്നായ് നല്ലപൂന്തോപ്പനം
മാനമേകൊടുപ്പവൻ ഒരുമന്വന്തരംവായുലോകത്തിങ്കൽസുഖിച്ചിട്ടും *
ബ്രാഹ്മണന്നായാലവട്ടമെവൻ ചാമരവ്യജകവുമവൻ സുഖിയ്ക്കുംവായു
ലോകത്തിൽ ഒരുവർഷം പതിനായിരം * ധാന്യവും തൈവും മാനമെ ചെ
യ്യുവൻ ചിരജീവിയാം മാതാവും പാലിട്ടുന്നോനും ഒക്കെ ചോർപൂകിടും
ദ്വാരം * സദതംശിവനാമമാരാതത്തിൽ ജപിപ്പവൻ ചിരജീവിയാ
യി രക്ഷകന്നായുധ്യപാടിയൊളിച്ചിട്ടും * എത്രവിളപാൻ ചെപ്പിലെന്നാരാ
ശ്രയത്തിൽ മാതത്തിലായ് ചെയ്യിപ്പോൻ ഡോളനാഴിവന്ധതന്നാ
യിരവിപ്പിട്ടും * ഇഹലോകസുഖിപ്പതേ പ്രാപിയ്ക്കും ചിത്തവാകവും
ന്യൂനമന്വന്തരമതിൽവസിച്ചിട്ടവസാനം * ഉത്തമക്ഷേത്രത്തിലായാ
ലിരട്ടിക്കതിർവ്വം കൻവന്തിബിയായ്തീരുമവനെന്നാൻ പിതാ
മഹൻ * മാതത്തിൽ ബ്രാഹ്മണന്നായ് തിലമേനാംകൊടുപ്പവൻ ശി
വലോകത്തിൽ മാലിയ്ക്കും തിലത്തിന്നൊത്തവത്സരം * പിന്നെസ്സ്വയോനി
യിൽ ജാതനായിട്ട് ചിരജീവിയാം ചെമ്പുപാത്രത്തിലായിട്ടിലിട്ടിയ്ക്കു
മതിൻഫലം * സാലങ്കാരാസുന്ദര്യസമ്പൂർണ്ണസുന്ദരിയായവൾ അ
പ്പതിവ്രതയവിപ്രന്നേകയോൻമാതത്തിലായ് * പതിന്നാലിന്ദ്ര
ൻകാലം ചന്ദ്രലോകസുഖിച്ചിട്ടും അതിൽസൌഖ്യമേറ്റംകൊണ്ടുര
മിച്ചീടുമവൻ സദാ * പിന്നെ ഗന്ധർവ്വലോകത്തും വത്സരം പതിനായിരം
രാത്രിയും പകലും മേളിച്ചീടുമുർവ്വശിയോടുമായ് * ഉണ്ടാകുമായിരം ജന
നമേകുന്നതിന്ന്യും സതിയായ് ഭാഗ്യവതിയായ് പ്രിയംവദയുമായ് സ
ദാ * ഫലമേന്ന ബ്രാഹ്മണന്നായ് ചെയ്തീടുന്നവനുത്തമൻ ഫലങ്ങൾ
ക്കൊപ്പമാം വർഷമിന്ദ്രലോകസുഖിച്ചിട്ടും * സ്വയോനിയിൽജനിച്ചാ
ലും പിന്നെസ്സത്പുത്രനായവൻ ആയിരംഫലമാലമേതെന്നല്ലവൃക്ഷ
ങ്ങൾ വിപ്രനായ് * കൊടുപ്പോനല്ലയെന്നാകിൽഫലമാത്രമേകൊടു
പ്പവൻ സുചിരംവാനിലായ് വസിച്ചൊജനിയ്ക്കുംഭാരതത്തിലായ് * നാ
നാദ്രവ്യത്തോടൊന്നാം ഗൃഹസൂതത്തെ കൊടുക്കുന്നവൻ
ത്തിൽ ചിരജനായ് വാഴുമാഗ്രഹം * ഒരു മന്വന്തരമവൻസ്വർഗലോക
ത്തുവാണീടും സ്വയോനിയിൽജനിച്ചോരാധനവാന്മനന്തരം * സ
സ്യസമ്പത്തുംവിസ്തൃതമാം ഭൂമിയേയുമപൂരുഷൻ പുണ്യമാം ഭാരത

തിൽ വിപ്രനായ്ജനിച്ചിതിമായ് * ഒരുമന്വന്തരമവൻ വൈകുണ്ഠ
ത്തിൽ സുഖിച്ചിട്ടും സ്വയോനിയിൽ ജനിച്ചിട്ടു പിന്നെരാജാവുമായ്ഭൂമൗ *
ഒരുജന്മംതൃജിക്കില്ലായവൻ പിന്നെയും പുത്രവാൻധനവാൻശ്രീ
മാൻതാനുമായ്ഗാനശേഷൻ * ശ്രേഷ്ഠഗ്രാമംശ്രേഷ്ഠമോടുചേർന്നായിട്ടു
നൽകുകിൽ ലക്ഷംമന്വന്തരംവൈകുണ്ഠലോകത്തിങ്കൽ സുഖിച്ചിട്ടും * പി
ന്നെസ്സ്വയോനിജാതനായ്ഗ്രാമലക്ഷാധിനാഥനാം ഒരുജന്മംപക്ഷി
കില്ലവനേതുമൊട്ടുപിന്നെയും * ശ്രേഷ്ഠമായുള്ള ജാതങ്ങളോടുഫലംസസ്യജ
ളോടുമായ് പൊൽത്തുള്ളവൃക്ഷംഫലംവെള്ളിയിൽമാടമതേവിധം * നഗരം
ങ്ങളെത്തിങ്കൽവിപ്രനായികൊടുപ്പവൻ ലക്ഷംപതിറ്റാണ്ടുകാലം
കൈലാസത്തിൽ സുഖിച്ചിട്ടും * സ്വയോനിയിൽ ഭാരതത്തിൽ പിന്നെരാ
ജാവുമായവൻ ശങ്കയില്ലെന്നിച്ചിട്ടും വിശ്രുതംനഗരങ്ങളും * പതിനായി
രമാംജന്മംതൃജിക്കില്ലവനെന്നും പരമൈശ്വര്യവാനായിട്ടേവിച്ചി
ട്ടവൻ ഭൂവി * തടാകംവാപിയുംപരിശോഭനാവൃക്ഷങ്ങളും തിങ്ങിയും
കൃഷിയുംജനവുംഭൂഭാഗങ്ങളുംചേർത്തുമ * ശ്രേഷ്ഠമായുള്ള ദേശത്തെ
ബ്രാഹ്മണന്നു കൊടുപ്പവൻ വൈകുണ്ഠത്തിൽ സുഖിച്ചിട്ടും കോടിമന്വ
ന്തരംവരെ * പിന്നെസ്സ്വയോനിജനതായ് ജംബുദ്വീപിൽ ജനിച്ചിട്ടും പ
രമൈശ്വര്യവാനായിട്ടന്നേപ്പോലെ ഭൂമിയിൽ * ശ്രേഷ്ഠനാം കോടി
ജന്മങ്ങൾതൃജിക്കില്ലവനെന്നുമേ കല്പാന്തജീവിയായ് ഭൂജരാജശേഖ
നമായവൻ * സമ്പൂർണ്ണമാം സസ്യവുമാം ബ്രാഹ്മണന്നു കൊടുപ്പവൻ
വിഷ്ണുലോകെ വിൽനാലുമടങ്ങുമാമഹാവംശം * തപസ്വിയാം ബ്രാഹ്മ
ണന്നായ് ജംബുദ്വീപു കൊടുപ്പവൻ വിഷ്ണുലോകെ ഒരുമടങ്ങുഫ
ലവും ഭൂമം * ജംബുദ്വീപു കൊടുപ്പോന്നു സപ്തദ്വീപനിഷേവി
യും തപസ്സെല്ലാം ലഭിപ്പോന്നും ഗ്രഹങ്ങൾ നൽകുവോനുമേ * ദാനമെ
ല്ലാംകൊടുപ്പോൻ സർവ്വസിദ്ധോപനേതം പുനരാവൃത്തിയുണ്ടാകുമോ
വീക്കത്തന്നതില്ലതാൻ * ലഭിച്ചീടുമവൻ ബ്രഹ്മപ്രളയസംഖ്യയെന്നി
യേ മണിദ്വീപിൽ ദേവിതന്റെ പദത്തിൽ വാഴുമായവൻ * ദേവീമ
ന്ത്രം ജപിപ്പോന്നോൻ നരദേഹം വെടിഞ്ഞുടൻ ധരിപ്പുമദിവ്യമാം രൂപം
ജന്മമൃത്യുജരാഹരം * ദേവീസരൂപ്യമാടും ശ്രീദേവിയെസ്സേവ ചെയ്തി
ട്ടും കൽപ്പവൃക്ഷവുംകാണുംമണിദ്വീപിങ്കൽ വച്ചവൻ * നശിപ്പോമസ
ങ്ക്യസിദ്ധന്മാർ ബ്രഹ്മബന്ധമാകയും ജന്മമൃത്യുജരാദിനിർഭേദിക
ന്മാർനശിച്ചിടാ * വൃശ്ചികത്തുള്ള സീമാനം ഹരിപ്പാനായ് ചെയ്തിടുന്നവൻ
വിഷ്ണുലോകത്തുവാണിട്ടും യുഗമൊന്നവരെക്കുമേ * പിന്നെസ്സ്വയോനി
യിൽജാതനായിട്ടു ഹരികേതനാം മഹാജിതേന്ദ്രിയനാമാം ഭാരതത്തിങ്കൽ

ലായവൻ * അരുണോദയകാലത്തിൽഗംഗയിൽപോയ്കുളിപ്പവൻ
സുഖിയ്ക്കുംവിഷ്ണുലോകത്തിലാറുപതനായിരംയുഗം * പിന്നെസ്സ്വയോനി
ജനതാംലഭിയ്ക്കുംവിഷ്ണുമന്ത്രവും പിന്നെയുംനരദേഹംപോയ് ഹരിലോക
ത്തുവന്നിടും * വൈകുണ്ഠാവിളവന്നില്ലപുനരാവൃത്തിഭൂമിയിൽ ഹ
രിദാസ്യംചെയ്തു സാരൂപ്യവുംപ്രാപിയ്ക്കുമായവൻ * ഗംഗാസ്നാനന്നി
ത്യമുള്ളോൻശുദ്ധൻസൂര്യതുല്യനായ് പദാന്തരംലഭിച്ചീടുമശ്വമേ
ധമതിൻഫലം * അവന്റെകാൽപൊടിയിനാൽഭൂമിയുംശുദ്ധയായി
ടും ആചന്ദ്രാർക്കമവൻമോദിച്ചീടുംവൈകുണ്ഠമായതിൽ * സ്വയോനി
യിൽജനിച്ചിട്ടുപിന്നെയുംവിഷ്ണുഭക്തനാം തപസ്വിയായിതേജസ്വിയാ
യിഭക്തനുമാമവൻ * ജിതേന്ദ്രിയൻധർമ്മനിഷ്ഠൻശുദ്ധൻവിദ്വാനുമാ
യിടും മീനകർക്കമധ്യത്തിൽസൂര്യൻനില്ക്കുന്നവേളയിൽ * സ്വവാസിതം
ജലംമാസത്തിലാലകാട്ടക്കമാ പതിന്നാലിന്ദ്രർതൻകാലംകൈലാ
സേവാഴുമായവൻ * സ്വയോനിയിൽസുന്ദരനായുണയ് പിന്നെസ്സുഖി
ച്ചിടും ശിവഭക്തൻകാന്തിമാനുംമഹാജ്ഞാനിയുമായിടും * വൈശാഖ
ത്തിൽപിഷ്ടമാനംപിജനായ് ചെയ്തിടുന്നവൻ പിഷ്ടതന്റെപ്രമാണമാ
ബ്ദംകൈലാസത്തിൽസുഖിച്ചിടും * ഭാരതേവസിയ്ക്കുമിഹവിൽകൃഷ്ണജന്മാ
ഷ്ടമീവ്രതം നൂറുജന്മംചെയ്തപാപമവനില്ലാതെയാംധ്രുവം * പതി
ന്നാലിന്ദ്രർതൻകാലംഗോലോകത്തുസുഖിച്ചിടും * സ്വയോനി
യിൽകൃഷ്ണഭക്തനായുംപിന്നെജനിച്ചിടും ശിവരാത്രിവ്രതംഭാരതത്തിലാ
യാചരിപ്പവൻ * മോദിയ്ക്കുംശിവലോകത്തിലേഴ്മന്വന്തരത്തോ
ളം വില്വപത്രംസമർപ്പിപ്പോൻശിവനായ് ശിവരാത്രിയിൽ * മോ
ദിയ്ക്കുംശിവലോകത്തിൽവില്വപത്രത്തോളംയുഗം സ്വയോനിജനനാ
യിട്ടുപിന്നെയുംശിവഭക്തനാം * വിദ്യാവാൻപുത്രവാൻശ്രീമാൻപ്രജാ
വാൻഭൂമിവാനുമാം മേടത്തിൽശിവനെമാഘത്തിൽവാപൂജിച്ചിടുന്നവൻ
ഏഴാംപത്തുനാൾപത്തുമഞ്ജനാളോതുമാസമോ പുരവോടുംസ
മാഭക്ത്യാനൃത്യംചെയ്യുന്നമർത്ത്യനാം * സുഖിയ്ക്കുംശിവലോകത്തിലി
ന്ദ്രരെക്കാപ്പമാംയുഗം ഭാരതത്തിലനുഷ്ഠിപ്പോൻശ്രീരാമനവമീദിനം *
വൈകുണ്ഠത്തിങ്കൽമോദിയ്ക്കുമേഴുമന്വന്തരംവരെ സ്വയോനിയിൽപി
ന്നെരാമഭക്തനായിജനിച്ചിടും * ജിതേന്ദ്രിയശ്രേഷ്ഠനായിട്ടധികംധന
വാനുമാം പ്രകൃതിക്കായ്മഹാപൂജശരൽകാലത്തുചെയ്യുവൻ * കാട്ടു
പൊതോടിവയ്ക്കുമൂടുമാംസത്താൽബലിദാനവും നൈവേദ്യമുപചാര
ങ്ങൾധൂപദീപങ്ങളോടുമായ് * നൃത്യഗീതാദിവാദ്യങ്ങൾകൊണ്ടുമായ്
കൌതുകത്തോടും ശിവലോകത്തുവാണിടുമേഴുമന്വന്തരംവരെ * സ്വ

യോനിയിൽ പിറന്നുപിന്നെയൊട്ടും പിന്നെ ജനിച്ചവൻ പുത്രപൌത്രാ
ദ്യന്വിതനായ് ഭവിച്ചിടും * മഹാപൃഥ്വീപനായ് ധനധാന്യങ്ങളി
വന്നോട്ടുമായ് രാജരാജേശനാം തീർത്ഥമവനില്ലാ സംശയം * മഹാ
ലക്ഷ്മീപൂജയുള്ളൊരഷ്ടമിതോറും തിഥിയായ് വ്രതപക്ഷഭേദത്തിൻ കൂട
ങ്ങിടാതെ ചെയ്യുന്നവൻ * പതിനാറുപചാരങ്ങളും ചെയ്യുന്നവൻ പ
തിനാലിന്ദ്രർതൻകാലമാരെ ഗോലോകത്തിൽ വസിച്ചിടും * രാജരാജേശ
നായ് പിന്നെ ജനിച്ചീടും സ്വയോനിയിൽ രാസമണ്ഡലമുണ്ടാക്കിക്കൃതി
കാമപൌർണ്ണിമാദിനം * ഗോപന്മാർകളോടും ഗോപികളൊ
ടുമായ് ബിംബത്തിൽ ശിലയിൽ മാറ്റുമോദിരാധയോടൊത്ത കൃഷ്ണനെ * പതി
നാറുപചാരത്താൽ ഭക്തിയോടെ പൂജ ചെയ്യുന്നവൻ ബ്രഹ്മാവിന്റെ വയസ്സോ
ളം ഗോലോകത്തിൽ വസിച്ചിടും * പിന്നെയും ഭാരതജാതനായിട്ടു കൃ
ഷ്ണഭക്തനാം ക്രമത്താൽ ഭക്തിവർദ്ധിച്ചാ വിഷ്ണുമന്ത്രം ലഭിച്ചവൻ * ദേ
ഹത്തെ വെടിഞ്ഞു പിന്നീടു ഗോലോകത്തിലെത്തിടും കൃഷ്ണസാരൂപ്യംപാ
ർഷദതയേയും പ്രാപിച്ചിടും * പുനരാവൃത്തിയില്ലാതാം ജരാമൃത്യുവിഹീന
നായ് ശുക്ലപക്ഷങ്ങൾ കൃഷ്ണപക്ഷങ്ങൾ ഏകാദശിനോല്ക്കുവൻ * ബ്രഹ്മാവി
ന്റെ വയസ്സോളം വൈകുണ്ഠത്തിൽ സുഖിച്ചിടും ഭാരതത്തിൽ കൃഷ്ണഭക്ത
നായും പിന്നെ ജനിച്ചിടും * ക്രമത്താൽ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടു ഭക്തിയും വിഷ്ണുഭക്തി
യും ദേഹം ത്യജിച്ചു പിന്നീടും ഗോലോകം പൂകുമായവൻ * പ്രാപിക്കും
കൃഷ്ണസാരൂപ്യം പാർഷദത്വം മടങ്ങെന്നു പുനരാവൃത്തിയില്ലാതാം ജരാമൃത്യു
ഹീനനായ് * കനിഷ്ഠൈകാദശിയിൽ വിഷ്ണുപൂജിച്ചിടുന്നവൻ തിരു
പന്തായിരം വർഷമിന്ദ്രലോകം സുഖിച്ചിടും * രവിസംക്രമത്തിൽ
ഉള്ളൊരു സപ്തമിതിഥിയും, ഭക്തരാം സ്വർഗ്ഗമ്പൂജിച്ചു ഗംഗാവിഷ്ണുപൂജിപ്പവൻ *
പതിനാലിന്ദ്രർതൻകാലം സൂര്യലോകം സുഖിച്ചിടും ജനിച്ചു ഭാരതേ പി
ന്നെയൊരിക്കലായിട്ടു രോഗിയാം * സാവിത്രിയെ പൂജ ചെയ്യോൻ ജ്യേഷ്ഠ
കൃഷ്ണചതുർദ്ദശി സുഖിച്ചു ബ്രഹ്മലോകത്തിലേഴുമന്വന്തരംവരെ * പി
ന്നെ ഭൂവിൽ വീണ്ടും വരികയായ് ജനിക്കും ശാസ്ത്രയുക്തനാം ചിരജീവിയു
മാം തപസ്വിയായും ഭവിച്ചിടും * ശുക്ലപഞ്ചമിയിൽ മാഘമാസത്തി
ലുള്ളതിൽ പരിതനായ് പതിനാറുപചാരങ്ങൾ കൊണ്ടു പൂജിച്ചിടുന്ന
വൻ * ബ്രഹ്മാവിന്റെ പകലോളം മണിദ്വീപിൽ സുഖിച്ചിടും പിന്നെ
ജനിച്ചു കവിപണ്ഡിതനായും ഭവിച്ചിടും * ഗോവും സ്വർണ്ണാദിയും നല്ല
വിപ്രന്മാർക്കു കൊടുപ്പവൻ ഏതുവിധം ഭൂവിൽ കേതനായിരം തീർത്ഥപുള്ളൊ
ന്നിടും * രോമത്തിനു സമപാതാളവിഷ്ണുലോകത്തു സൌഖ്യമായ് ഹരി
യോടൊത്തു ക്രീഡിച്ചുംകൊണ്ടു വാഴുമിപ്പിട ഉദ്ദേശം * പിന്നെ ജനിച്ചൊ

ജാധിരാജനായും വാഴിച്ചിട്ടും പുത്രവാൻ ജ്ഞാനവാൻ ശ്രീമാൻ ബലവാൻ
സുഖിയുമായിട്ടും * ബ്രാഹ്മണർക്ക് ... വിപ്രരോടുമ ... ഭാരതത്തിലായ്
വിപ്രരോടുമപ്രകാരം ... വിഷ്ണുലോകത്തെ സുഖിച്ചീടും * പിന്നെയും ഭൂമിയിൽ
ജനിച്ചിട്ടു സുഖിയായ് ധനവാനുമാം ശ്രീമാൻ ബലവാൻ വിക്രമിയും ചിരം
ജീവിയുമായിട്ടും * ഭാരതത്തിൽ വിഷ്ണുനാമം ജപിച്ചീടിൽ കോടികല്പം
സഹസ്രംനാമമൊത്തു ... വിഷ്ണുലോകേ സുഖിച്ചിട്ടും * പിന്നെയും ഭൂമി
യിൽ വന്നു സുഖിയായ് ധനവാനുമാം വിഷ്ണുക്ഷേത്രത്തിൽ ...
കോടിപ്രദക്ഷിണഫലം * വിഷ്ണുക്ഷേത്രത്തിൽ ... കോടിജപി
പ്പവൻ സർവ്വപാപവിനിർമ്മുക്തനായ് ... * പുന
ർജ്ജന്മവുമില്ലാതെ വൈകുണ്ഠത്തിൽ സുഖിച്ചിട്ടും വിഷ്ണുസാരൂപ്യവും കിട്ടും
പതിച്ചീടില്ലൊരിക്കലും * ഭാരതത്തിൽ ... വിഷ്ണു ... മാന്നി
ട്ടും പാർത്ഥിവശിവലിംഗത്തെ നിത്യവും പൂജചെയ്യുകിൽ * ജീവപര്യ
ന്തം മവനങ്ങു ശിവലോകത്തിൽ വാണിടും ...
ത്തിൽ തന്നെ സുഖിച്ചിട്ടും * ഇമ്പ് ഭാരതവർഷത്തിൽ ... ജനി
ക്കുമേ സാളഗ്രാമത്തിൽ ... നിത്യം ജപിപ്പവൻ * നൂറു ബ്ര
ഹ്മാവിന്റെ കാലം വൈകുണ്ഠത്തിൽ സുഖിച്ചിട്ടും ജനിച്ചു പിന്നെയും വി
ഷ്ണുഭക്തസത്തമനായവൻ * വിഷ്ണുലോകത്തിലെത്തിട്ടും പിന്നെ ഭൂ
വിൽ പതിച്ചിടാ ... പൂജ ... * പ
തിനാലിന്ദ്രർതൻ കാലം വൈകുണ്ഠത്തിൽ വസിച്ചിട്ടും പിന്നെയും ഭാര
തത്തിങ്കൽ ജനിച്ചിട്ടു ... പുനർജ്ജന്മം ... ഇല്ലാതെ മുക്തനായിട്ടു
വിച്ചിട്ടും ... തീർത്ഥസ്നാനമെല്ലാം കഴിപ്പവൻ * പുന
ർജ്ജന്മവുമില്ലാതെ മുക്തനായി ... പുണ്യം ... ഭാരതത്തിലെ
ശ്വമേധം കഴിപ്പവൻ * ...
യാം നാലിരട്ടി ഫലം രാജസൂയമാകിൽ ... * എല്ലാ യാഗങ്ങളിൽ
വച്ചും ദേവീയാഗം മഹത്തരം ... ചെയ്യാറുണ്ടു പണ്ടു ...
നേ! * ശിവനും ത്രിപുരന്മാർതൻ നാശത്തിന്നായ് കഴിച്ചതേ സർവ്വയ
ജ്ഞങ്ങളിൽ വച്ചും ശക്തിയജ്ഞം പ്രധാനമാം * ...
മായ് ... ചെയ്യപ്പെട്ട ...
ളാകമായ് * ദക്ഷനും ശിവനും തമ്മിൽ കലഹിച്ചാരതിൽ സതി! ശപി
ച്ചാർ നന്ദിയെ വിപ്രർ നന്ദിയാ വിപ്രരേയുമേ * ...
ത്തിയാഗം മഹേശൻ ദേവീയാഗത്തെ ... ചെയ്തു
ത * ധർമ്മനും കശ്യപൻ താനും ശേഷൻ കർദ്ദമനും ... സ്വായംഭുവൻ
മനുവവൻ പുത്രനായ പ്രിയവ്രതൻ * ശിവൻ സനൽകുമാരൻ താൻ ധ്രുവൻ
കപിലനും ശുഭേ! ദേവീയാഗം രാജസൂയസഹസ്രത്തിൻ ഫലപ്രദം *

ദേവീമന്ത്രത്തിലതിയായില്ലൊരുപാദഫലപ്രദം ആരുവരിംപോലെജീവ ന്മുക്തനാക്കുമെപ്പൊഴുമവൻ ॰ ജ്ഞാനംകൊണ്ടും കീർത്തികൊണ്ടും വിഷ്ണുവി ന്നുസമാനനാം സൂരരിൽ വിഷ്ണു വൈഷ്ണവരിൽ ഭക്തരിൽ നാരദൻ ॰ ജാതിനാലിൽ ബ്രാഹ്മണൻ ശാസ്ത്രങ്ങളതിൽ വേദവും തീർത്ഥങ്ങളിൽവ ച്ചുഗംഗ ശിവൻ ഭക്തരിലെങ്ങനെ ॰ പുഷ്പങ്ങളിൽ തുളസിയേകാദശി ഗൾവ്രതങ്ങളിൽ നക്ഷത്രങ്ങളതിൽ ചന്ദ്രൻ താർക്ഷ്യൻ പക്ഷിഗണങ്ങ ളിൽ ॰ നാരിമാരിൽ പ്രകൃതിയും ഭൂമിയും വാണിമായയും വേഗം ചലി ച്ചീടുമിന്ദ്രിയങ്ങളിൽ മനമെന്നപോ ॰ പ്രജാപതികളിൽ ബ്രഹ്മാ പ്രജ യിങ്കൽ പ്രജാപതി വൃന്ദാവനം കാടുകളിൽ വർഷങ്ങളിൽ ഭാരതം ॰ ശ്രീയുള്ളോരിൽ ലക്ഷ്മീ വിദ്യയുള്ളോരിൽ വാണിയും പതിവ്രതകളിൽ ദുർഗ്ഗാ സൌഭാഗ്യമുള്ളോരിൽ രാധയും ॰ എന്നതുപോൽ ദേവീഭാഗം യോ ഗങ്ങളിൽ മുഖ്യം ആദരേണ ചെയ്യുന്നാകിൽ ദേവിയെ സേവിച്ചിടാമ ആയിരം ചെയ്യിൽ പ്രാപിച്ചിടാൻ വിഷ്ണുവിൻപാദം പൃഥ്വീ സർവ്വതീർത്ഥസ്നാന ങ്ങളും ചെയ്യിലും യാഗമൊക്കെയും ॰ വ്രതമെല്ലാമനുഷ്ഠിക്ക തപസ്സെല്ലാം ചരിക്കയും ഭൂപ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുവതും നാലും പഠിക്കയും ॰ ഇവ യെല്ലാം ഫലം ദേവീസേവനംതന്നെയാകുന്നു പുരാണവേദേതിഹാസ ങ്ങളായുള്ളവയൊക്കെയും ॰ ഘോഷിച്ചീടുന്നതിൻ സാരം ദേവീപാദാം ബുജാർച്ചനം ശ്രീദേവീവർണ്ണനം ധ്യാനം ശ്രീദേവീഗുണകീർത്തനം ॰ ദേ വീസ്തോത്രം വന്ദനവും ദേവീമന്ത്രജപിപ്പതും നിത്യം ദേവീതീർത്ഥമെന്നോ വേല്യങ്ങൾ ഭക്ഷിച്ചീടുന്നതും ॰ മുഖ്യമെന്നാണ് ശേഷമുണ്ടായുള്ള സ ന്തം പരാപരം ബ്രഹ്മമവളെന്നുമിജ്ജീക്കുക ॰ പതിയെനിഗ്രഹിച്ചാ ലും വരം സാവിത്രി! വാങ്ങുക വശ്വം നിനക്കിതോതീടാൻ കർമ്മവിപാകം സ ർവ്വമംഗലം ॰ തത്വജ്ഞാനപ്രദം സർവ്വാഭിപ്രായം സർവ്വസമ്മതം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം

കർമ്മവിപാകം ॰

മുപ്പതാമദ്ധ്യായം.

മുപ്പത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

സർവ്വേശൻ കൃഷ്ണാരാധനത്തെ യമൻ ചൊല്ലിത്തരുവിച്ചുവരം ബ്ര ഹ്മയോഗ്യങ്ങളൊക്കെയും ചോദിച്ചാളവനോടുടൻ

സാവിത്രി പറഞ്ഞു

സർവ്വോൽകൃഷ്ടാശക്തിയെന്നസമ്മതിക്കുന്നു സർവ്വരും കേൾക്ക

ന്നോക്കുംകൊല്ലാവാക്കുംജന്മമൃത്യുജരാപഥം • സിദ്ധന്മാർക്കുംമാനവക്കും തപസ്സിൻപരമംപദം • രോഗവും ദേവതൃക്കൾ ... താൻ ചൊല്ലീട്ടു ന്നതും • ദേവതാപ്രകൃതിയുംസർവ്വസിദ്ധാന്തങ്ങളുമൊക്കെ ശ്രീദേവി കന്നങ്ങളാകുമ്പോലുണ്ടാകില്ലോ മന്ത്രം • അവളെയെന്നുവിധിയായ് ഭജിച്ചീടണമൊരുക നരർതൻശുഭകർമ്മത്തിൻവിപാകംകേട്ടുഞാൻ വിഭോ! • കർമ്മങ്ങളുടെവിപാകംനീയിന്നൊന്നാട്ടെചൊല്ലേണം സാവിത്രിയിതുചൊല്ലീട്ടകത്തിരുന്നു നമിച്ചുടൻ • ധർമ്മരാജാവിനെവമ്പസ്തുതികൊണ്ടുപുകഴ്ത്തിനാൾ.

സാവിത്രി പറഞ്ഞു

സൂര്യൻപണ്ടൊപ്പുഷ്കരത്തിൽതപംചെയ്തിട്ടുധർമ്മനെ പുത്രനാക്കി ധർമ്മനെത്താൻനാക്കസ്സുധർമ്മരാജനായ് • സർവ്വസാക്ഷിയുമായേകസമമീസർവ്വജന്തുവും ശമനൻനാമമതിനാലവനെഞാൻനമിച്ചിടാം • ലോകത്തിൽജന്തുവിന്നെല്ലാമന്തത്തെച്ചെയ്യുന്നതവൻ കാലനെന്നാലിച്ചുകയിട്ടാകൃതാന്തനായ്നമിച്ചിടാം • ശുദ്ധിക്കായിപ്പാപികളെദണ്ഡിപ്പാൻദണ്ഡമെടുത്തിടും സർവ്വശാസ്ത്രാവതാംദണ്ഡധരനെഞാൻനമിച്ചിടാം • സർവ്വജന്തുക്കളാലൊടുത്തിടുമാകകെല്ലാംതെപ്പവൻ ഒന്നിവാഴ്വു നമാംഞാനന്തകനെപ്പണമിച്ചിടാം • ബ്രഹ്മനിന്ദ്രതപസ്സെന്നുമൻ സംയമിവിജിതേന്ദ്രിയൻ ജന്തുവിൻകർമ്മഫലദനമിക്കനായമനെ ഞാൻ • പുണ്യർതൻപാപികർക്കെല്ലാമന്യവാന്മാർക്കമിത്രവും സ്വാത്മാരാമൻപുണ്യമിത്രമവനെഞാൻനമിച്ചിടാം • ബ്രഹ്മാംശമായിട്ടു ജ്വാലയാൻജ്വലിപ്പോൻബ്രഹ്മതേജസാ ബ്രഹ്മജ്ഞാനമഹാവിചാരാ നാഥനായ്നമിച്ചിടാം • ഏവംചൊല്ലീട്ടുസാവിത്രിനമിച്ചാൾധർമ്മരാജനെ ദേവിമന്ത്രാകർമ്മപാകമതുംചൊല്ലീടിനാൻ പരം • യമാഷ്ടകമിതാരെന്നും പ്രാതഃകാലേപഠിച്ചിടും അവനപാപമെല്ലാംതീരും ശിക്ഷയുമില്ലിതിയും • മഹാപാപിയുമീസ്തോത്രംനിത്യം പഠിച്ചെങ്കിൽ ക്രമത്താലവനെശുദ്ധനാക്കിത്തീർത്തിടുമന്തകൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒമ്പതാംസ്കന്ധം

യമസ്തുതി

മുപ്പത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം

മുപ്പത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

മായാബീജം മഹാമന്ത്രംകൊണ്ടു ജപിച്ചിട്ടു വിധിപ്പടി അവളോടോതി നാൻധർമ്മൻകർമ്മങ്ങളുടെവിപാകവും

ധർമ്മരാജാവു പറഞ്ഞു

ശുഭകർമ്മംകൊണ്ടുനരൻനരകംപൂകയില്ലതാൻ കർമ്മസൂത്രവിഭാ
ഗംഞാൻപറയാംകേട്ടുകൊൾകനീ • ഓരോപുരാണത്തിൽനാമ
ഭേദംനിമിത്തവും നാനാപ്രകാരമാംസ്വർഗ്ഗം,കർമ്മത്താൽജീവനാന്നി
ട്ടും • നരകത്തിൽപതിക്കില്ലശുഭകർമ്മത്തിനാൽനരൻ ദുഷ്കർമ്മത്താൽ
പലവിധംനരകങ്ങളിൽവീണിടും • ഉണ്ടാംനരകകുണ്ഡങ്ങൾപലമട്ടാ
യ് വരാനനേ! ഓരോശാസ്ത്രപ്രമാണത്താൽകർമ്മഭേദത്തിനൊത്തപോ
ൽ • അഗാധങ്ങൾവിസ്തൃതങ്ങൾഘോരങ്ങൾനിന്ദിതങ്ങളും ഭയങ്ക
രങ്ങൾദുഃഖമത്ത്യാപികൾക്കേകിടുന്നവ • എൺപത്താറുണ്ടുമുഖ്യ
ങ്ങൾവേറെയുംപലതുണ്ടുകേൾ വേദപ്രസിദ്ധങ്ങളതിൻനാമങ്ങളു
രചെയ്തിടാം • വഹ്നികുണ്ഡം,തപ്തകുണ്ഡം,ക്ഷാരകുണ്ഡംഭയാനകം വി
ൺമൂത്രകുണ്ഡങ്ങൾരണ്ടുശ്ലേഷ്മകുണ്ഡംസുദുസ്സഹം • ഗര,ദൂഷി,വസാ,
ശുക്ലകുണ്ഡങ്ങൾനാലതവിധം അശ്രുകുണ്ഡംമഹാനിന്ദ്യംഗാത്രകുണ്ഡ
വുമങ്ങനെ • മലംകൊണ്ടുംകർണ്ണമലംകൊണ്ടുംരണ്ടുവരാനനേ! മജ്ജാ
കുണ്ഡം,മാംസകുണ്ഡം,നക്രകുണ്ഡംസുദുസ്സഹം, • രോമ,കേശാ,നഖ,
കുണ്ഡങ്ങൾകടക്കാൻവഹിയാത്തവ താമ്രകുണ്ഡം,ലോഹകുണ്ഡംപ്ര
തപ്തംക്ലേശമുള്ളതാം • ചർമ്മകുണ്ഡം,തപ്തസുരാകുണ്ഡവുംകീർത്തികേ
ട്ട തീക്ഷ്ണകണ്ടകകുണ്ഡം,കേൾവിഷോദംവിഷകുണ്ഡവും • പ്ര
തപ്തതൈലകുണ്ഡം,നല്ലായുധംപോന്നകുണ്ഡവും കൃമികുണ്ഡം,പൂയസ
ർപ്പകുണ്ഡങ്ങൾദുസ്സഹങ്ങളായ് • മശകാദംശകുണ്ഡങ്ങൾഭീമംഗരളകു
ണ്ഡവും വജ്രദംഷ്ട്രകൾതൻകുണ്ഡം,വൃശ്ചികങ്ങൾനിറഞ്ഞതും • ശ
രം,ശൂലം,ഖഡ്ഗമെന്നീകുണ്ഡങ്ങൾഭീഷണങ്ങളായ് ഗോളകുണ്ഡം
നക്രകാകകുണ്ഡങ്ങൾഭീമങ്ങളും • മന്ഥാനബീജകുണ്ഡങ്ങൾദുസ്സ
ഹംവജ്രകുണ്ഡവും തപ്തപാഷാണകുണ്ഡംനൽതീക്ഷ്ണപാഷാണകു
ണ്ഡവും • ലാലാ,മസി,ചൂർണ്ണമിവയുള്ളകുണ്ഡങ്ങളങ്ങനെ ചക്രകു
ണ്ഡംവക്ര,കൂർമ്മകുണ്ഡങ്ങൾദുസ്സഹങ്ങളും • ജ്വാലാകുണ്ഡം,ഭസ്മ,ദഗ്ദ്ധ
കുണ്ഡങ്ങളുമുഗ്രങ്ങളാമേ! തപ്തസൂർമ്മിയസിപത്രം,ക്ഷുരധാരവും •
ഗോകാമുഖം,നക്രമുഖം,ഗജദംശം,കഗോമുഖം കുംഭീപാകം,കാലസൂ
ത്രം,മത്സ്യോദം,കൃമികന്തുകം • പാംസുഭോജ്യം;പാശവേഷ്ടം,ശൂല
പ്രോതം,പ്രകമ്പനം ഉൽകാമുഖം,അന്ധകൂപം,വേധനം,താഡനംശു
ഭേ! • ജാലരന്ധ്രം,ദേഹചൂർണ്ണം,ദലനം,ശോഷണം,കഷം ശൂർപ്പം,ജ്വാ
ലാമുഖംപിന്നെധൂമാന്ധം,നാഗവേഷ്ടനം • ഇവകുണ്ഡങ്ങൾസാവി
ത്രി!ദുഷ്ടദുഃഖപ്രദങ്ങളാം നിയതംകിങ്കരന്മാരാൽസതതംരക്ഷിതങ്ങ

ളും ● ബന്ധഹസ്തർ പാശഹസ്തർ മുദ്ഗരധരന്മാർ ശക്തിഹസ്തർഗ ദാഹസ്തർ ഭയാനകന്മാർ വാളുധരിച്ചവർ ● തമോയുക്തന്മാർ ദയാഹീനരെ ങ്ങുംനിർദ്ദയന്മാർ തേജസ്സുള്ളോർ ശങ്കയറ്റോർ ഭ്രുകുടിഭീഷണാനനർ ● യോഗയുക്തർ സിദ്ധിമാന്മാർ നാനാരൂപികളാം ദൂതർ ഭൂ സന്നത്വവിൽ പാപികൾക്കു കാണപ്പെടുന്നവർ ● ശാക്തർക്കും കർമ്മ നിഷ്ഠർക്കും സൌരർക്കും ഗാണപത്യർക്കും സിദ്ധന്മാർക്കും യോഗികൾക്കും ധർമ്മ നിഷ്ഠർക്കുമങ്ങനെ ● ശൈവർക്കും പുണ്യവാന്മാർക്കും വൈഷ്ണവന്മാർക്കും സ്വപ്നമായി ലായ് ഇദ്ദൈവത്തിനെ കാണുന്നോർക്കും കാണപ്പെടാത്തവർ ● ഏവം നിന്നോടുരച്ചേൻ ഞാൻ കുണ്ഡത്തിൻ നാമമൊക്കയും ആചാരത്തി ൽവാഴുന്നവരെ ചൊല്ലാം ധരിയ്ക്കുക.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം

നരകകുണ്ഡകഥനം

മുപ്പത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം

മുപ്പത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

ധർമ്മരാജാവു പറഞ്ഞു

ദൈവികന്മാർ ഗുരുജനായാൻ യോഗിയും ശ്രോത്രിയൻ ഇവ്വണ്ണം തപസ്വിയും ബ്രഹ്മചാരി, നരകം പൂകില്ലിവർ ● ബന്ധുക്കളെ ക്രൂരവാക്കാലാരും കാരമെഴുന്നോരൻ ദഹിപ്പിക്കിൽ തീവ്രമാം, വഹ്നികുണ്ഡത്തിൽ വീഴുമായവൻ ● തൻരോമങ്ങളെക്കൊണ്ടു വഹ്നിയോഗത്തിൽ വസിച്ചവൻ വെയിൽ കാട്ടിൽ മൃഗജന്മം പെറ്റുവായി ജനിച്ചിട്ടും ● തപ്തപാത്രങ്ങളോട്ടും വിപ്രൻ ദാഹവാരംസപാത്രത്തിലായ് ഉഴിപ്പിക്കൊണ്ടാരുവൻ തപ്തകുണ്ഡത്തിൽ വീണിട്ടും ● ദേവമന്ദിരത്തിലെ പാത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടാണ്ടുവാണവൻ ഏഴുജന്മം തപ്തവെയിൽ കാട്ടിൽ പക്ഷിയുമായിട്ടും ● രവിവാരമമാവാസ്യസംക്രമം ശ്രാദ്ധനാളിലും രജകന്നാം കിട്ടും വസ്ത്രം ധരിച്ചീടുന്ന പൂരുഷൻ ● അതിൻ ദ്രവിണൊപ്പമാം ക്ഷാരകുണ്ഡത്തിൽ വാണിട്ടും ഏഴുജന്മം രജകനായിട്ടും ഭൂവിൽ ജനിച്ചിട്ടു മൂലപ്രകൃതിയെ നിന്ദിച്ചീടുന്ന പുരുഷാധമൻ ● നിന്ദിപ്പോന്തും വേദശാസ്ത്രപുരാണങ്ങളേയുമൊക്കയും ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവന്മാരെ നിന്ദിപ്പോരുമതേവിധം ● വാണീലക്ഷ്മീഗൌരികളെയും നിന്ദിക്കുന്ന ജനങ്ങളും നികൃഷ്ടമായുള്ള ദയാനകകുണ്ഡത്തിൽ വീണിട്ടു ● ഇതിൽപരം ദുഃഖമൊട്ടു വേറെയില്ലാത്ത കുണ്ഡവും ബാഹുകല്പമതിൽ വാണു പാമ്പായ് പിറന്നു ജനിച്ചിട്ടും ● മൈചിനിന്ദാപരാധത്തിൻ പ്രായശ്ചിത്തമതില്ലതാൻ ഹരികണ്ണനാൻ

വവിപ്രന്മാൎക്കന്നംകിഴിവൃത്തിയെ • അറുപതിനായിരംവൎഷംവിട്ഭാണ്ഡ
ത്തിൽ പതിച്ചിടും വിട്ഭോജിയായത്രകാലമതിൽതന്നെവസിക്കുമെ •
അത്രകാലംവിട്ക്രിമിയായ്ഭുവിലുംപിന്നെവാണിടും അന്യൎതന്റെ
തടാകത്തെവെട്ടിപ്പൊട്ടിക്കുംബലത്തിനാൽ • ജലമൂത്രമെഴുംഘോരമൂ
ത്രകുണ്ഡത്തിൽവീണിടും തദ്രേണുതുല്യസംഖ്യമബ്ദംകിടന്നതിൽവസിച്ചി
ടും • കാളയായ്തീൎന്നിടുംപിന്നെആറുവൎഷമവൻഭുവി തനിച്ചുമൃഷ്ടപ്രാ
ശിപ്പോൻശ്ലേഷ്മകുണ്ഡത്തിൽവീണിടും • അതുഭക്ഷിച്ചതിൽവാഴും
ആറുവൎഷംവരെയുമവൻ ഭുവിൽപിന്നെയവൻപ്രേതമായ്വാഴുംശതവത്സ
രം • ഭുജിക്കുംശ്ലേഷ്മമൂത്രങ്ങൾശുദ്ധനാകുമനന്തരം ഗുരു,അമ്മ,പിതാ,
ഭാൎയ്യ,യജമാനൻ,പുത്രി,പുത്രർ • പാലിക്കാത്തോർചെന്നുവീഴുംഗന്ധ
ന്ധമതികളായ് വിഷംപോലെ കുണ്ഡത്തിൽ താൻ വാണിടുംനൂറുവത്സ
രം • അത്രകാലംഭൂതമായുംതീൎന്നുപിന്നീട്ശുദ്ധനാം കണ്ടിട്ടതിഥിയെ
ക്രൂരദൃഷ്ട്യാനോക്കുന്നവന്നഹോ • പിതൃക്കളുമാപ്പാപിനൽകുംജലത്തെ
സ്വീകരിച്ചിടാ ബ്രഹ്മഹത്യാദിയായിട്ടുമൊരോപാപങ്ങളൊക്കെയും •
ചെയ്യുന്നോർഭൂഷികാകുണ്ഡം പ്രാപിച്ചീടും പതിവ്രതേ! ആറുവൎഷം
നേത്രമലംഭക്ഷിച്ചായതിൽവാണിടും • അന്ധനായുംദരിദ്രനായുംതീ
ൎന്നുംപിന്നെവിശുദ്ധനാം ബ്രാഹ്മണന്നുധനംനൾകീട്ടതുതാനന്യനാ
കിൽ • ആറാണ്ടുവസഭക്ഷിച്ചുവസാകുണ്ഡത്തിൽവാണിടും അ
ഥ നാഗമായേഴുജന്മം ഭാരതത്തിൽജനിച്ചിടും • പിന്നെയുമിദ്ദേനാ
യൽപായുസ്സായ്ക്കൃശനായിടും • പുമാനെന്സ്ത്രീപുമാൻസ്ത്രീയെന്നോ
ക്കിപ്രേമംനിമിത്തമായ് ശുക്ലംപതിപ്പിക്കിലവർശുക്ലകുണ്ഡത്തിൽ
വീണിടും • ശുക്ലംഭുജിച്ചുറാണ്ടായതിൽതന്നെവസിച്ചിടും ക്രിമിയാ
യുംനൂറുവൎഷംവസിച്ചിട്ടുവിശുദ്ധനാം • ഗുരുവേദതാഡനംചെയ്തുരക്ത
ത്തെവീഴ്ത്തിടുന്നവൻ ആറുവൎഷംരക്തകുണ്ഡവസിച്ചുംരക്തഭോജിയാ
യ് • ഏഴുജന്മംവ്യാഘ്രമായുംതീൎന്നുപിന്നീട്ഭാരതെ ശുദ്ധനായിക്രമ
ത്താലെമൎത്ത്യനായുംഭവിച്ചിടും • ഭക്തൻഭക്ത്യാപാടിടുമ്പോളാനന്ദാ
ശ്രുക്കളെറ്റവൻ ശ്രീകൃഷ്ണഗുണഗാനത്തിൽഹസിച്ചീടുന്നമൎത്ത്യനാം •
അശ്രുകുണ്ഡമാറുവൎഷമതുംഭക്ഷിച്ചുവാണിടും പിന്നെചണ്ഡാലനാം
മൂന്നുജന്മംപിന്നെവിശുദ്ധനാം • ബന്ധുക്കളിൽസദാശാഠ്യംകാട്ടിടു
ന്നപൂരുഷൻ ഗാത്രമലകുണ്ഡത്തിൽകിടക്കുംനൂറുവത്സരം • പിന്നെ
കഴുതയായ്തീരുംമൂന്നുജന്മത്തിലായവൻ മൂന്നുജന്മംപൂച്ചയായുംതീൎന്നും
പിന്നെവിശുദ്ധനാം • സപാദിക്കുനാൽ ബധിരനെനിന്ദിച്ചിട്ടുഹസിപ്പതു
മൎത്ത്യൻ ആറുവൎഷമതുംതിന്നുകൎണ്ണവിൾക്കുണ്ഡമാൎന്നിടും • പിന്നെയും

[illegible]

ണിൽ വാണിട്ടു • വേടനായും ഒരു ജന്മം പിന്നെ [illegible] ഏഴുജ
ന്മം [illegible] രോഗിയായും തീർന്നിട്ടു ശുദ്ധനാം • [illegible]
[illegible] ഭാരതത്തിലായ് [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
കൊണ്ടുവധിപ്പവൻ [illegible] ത്തിൽ വാണിട്ടു [illegible]
പിന്നെ [illegible] ദുഃഖിക്കും [illegible]
[illegible] ശുദ്ധനായിട്ടു • [illegible]
[illegible] കുണ്ഡത്തിൽ [illegible]
ട്ടു • [illegible] വർഷമതിന്നതിൽ വാഴണം മൂന്നുജന്മം
[illegible] പിന്നെയും [illegible] യിട്ടു • ശുദ്ധനാമൊന്ന് [illegible]
[illegible] ! [illegible] കുണ്ഡത്തിൽ
വാഴണം • [illegible] പീഡയിൽ അ
[illegible] തിന്നതിൽ വാണിട്ടു [illegible] • ഏഴുജന്മം ഭാരതത്തിൽ
[illegible] • നൽ
സർപ്പങ്ങളെക്കൊണ്ടു വധിപ്പിച്ചിട്ടു [illegible]
[illegible] സർപ്പകുണ്ഡത്തിൽ വാണിട്ടു • സർപ്പം [illegible]
കിങ്കരർ സർപ്പത്തിൽ [illegible] • [illegible]
[illegible] രോഗിയായും [illegible] സർപ്പം [illegible]
[illegible] • [illegible] വധിപ്പവൻ [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] ബന്ധിച്ചിട്ടു [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] കിൽ [illegible]
[illegible] • [illegible] ജാതി
യിൽ [illegible] • [illegible]
[illegible] കുണ്ഡത്തിൽ [illegible] •
[illegible] കടിക്കുമവയെൻ
[illegible] • [illegible]
[illegible] ! ഏഴുജന്മം [illegible] • [illegible]
[illegible] ശുദ്ധനാം [illegible]
[illegible] വൃശ്ചിക കുണ്ഡത്തിൽ [illegible] • ഏഴു
ജന്മം വൃശ്ചികമായ് തീരും [illegible]

[illegible] • [illegible]
[illegible] സന്ധ്യാകർമ്മാദി ത്യജിപ്പവൻ • [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible] കുണ്ഡത്തിൽ വീഴണം [illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] കുണ്ഡത്തിൽ
വാഴണം • പിന്നെ [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible] കുണ്ഡത്തിൽ [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] കുണ്ഡത്തിൽ [illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible]
കുണ്ഡത്തിൽ [illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible] കുണ്ഡത്തിൽ [illegible]
കുണ്ഡത്തിൽ [illegible] • [illegible]
[illegible] •
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] കുണ്ഡത്തിൽ [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible] കുണ്ഡത്തിൽ വാഴണം • [illegible]

ന്ത്യേതിങ്ങും പിന്നീടുള്ളവനാം * സ്വപ്രയോനിജനതായ്പിന്നെ ച്ചെയ്യുമിട്ടും ഉള്ളകർമ്മവും.

ശ്രീമദ്ഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം

ഭാഷാപദ്യപരിഭാഷ

മുപ്പത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

മുപ്പത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

യമധർമ്മൻ പറഞ്ഞു

ഉരവേന്ത്യകഠിനനായ് ധനംമോഹിച്ചുകൊണ്ടു വാളുകൊണ്ടന്ന്യനെ വെട്ടിക്കൊന്നീടുന്നോരു പൂരുഷൻ * പതിന്നാലിന്ദ്രർതൻകാലമസിപത്രത്തിൽവാണിട്ടും ശതമന്വന്തരം ... ദ്വിജവിപ്രനെ ഗ്രഹിച്ചുകിൽ വാളുകൊണ്ടു മുറിപ്പെട്ടു വാണീടുന്നുള്ളം ... തൻബന്ധമറുകതെന്തുമ * മന്വന്തരമാം സപ്തജന്മം സപ്തജന്മങ്ങളും പിന്നീയാം ഏഴുജന്മം കാഴിയാകും ഏഴുജന്മം സൂകരനാം * വ്യാഘ്രമായും ജന്മം ... ജന്മം വൃകമായിട്ടും ഏഴുജന്മം തവളയായും ... ഈശ്വരപീഡയും * പിന്നീടവൻ മാതംഗത്തിൽ പോത്തായ്ക്കിന്നീട്ടുള്ളവനാം നഗരംഗ്രാമമിവയിൽതീവച്ചീടുന്നപൂരുഷൻ * ... യുഗംമുറിപ്പെട്ടുകിടക്കണം തീമുഖപ്രേതനായ് പിന്നെ ... ശൂലയോടെയും മലശിലയായേഴുജന്മമത്രജന്മങ്ങളും പ്രാവുമാം ഏഴുജന്മം മഹാരോഗിയായിട്ടു നേരമായിട്ടും * ഏഴുജന്മംഗതരോഗിയായും പിന്നെയുള്ളവനാം കേറുംകരവരോഗിയായ് കൊല്ലിക്കെട്ടിടാതെ ... പരദോഷഗ്ലാനിയായോൻ ... അന്തികൻ സൂചീമുഖമുനയുഗം സൂചിതച്ചുകിടക്കണം * ഏഴുജന്മം വൃശ്ചികമായും സർപ്പമായുംമേവിച്ചിട്ടും ഏഴുജന്മം ... കീടമസ്സുകീടങ്ങളായിട്ടും മന്ദഭാഗ്യനായ് പിന്നെ മഹാരോഗിയായിട്ടുള്ളവനാം ഗൃഹസ്ഥർതൻഗൃഹം തീവച്ചീടുകയും ഗോക്കളെയും * മോഷ്ടിച്ചീടുന്നവൻ ഗോക്കാമുഖത്തിൽ ചെന്നുവീണിട്ടും യുഗം മൂന്നെൻ കിങ്കരർതൻ ബന്ധമേറ്റതിൽ വാഴണം * ഏഴുജന്മം രോഗമേറും പോത്തായും ആടായിട്ടും മേവിച്ചീട്ടും മൂന്നു ജന്മത്തിലങ്ങനെ * പിന്നെ ദരിദ്രനായ് നിത്യരോഗിയാം നരനായിട്ടും ബന്ധുബന്ധുവുമില്ലാതെ ദുഃഖിച്ചിട്ടങ്ങുള്ളവനാം * സാമാന്യവിത്തം മോഷ്ടിപ്പോൻ വിഴുങ്ങുമുഖത്തിലായ് വർഷം മൂന്നെൻ കൃതപിണ്ഡയേറ്റിട്ടതിൽ വസിക്കണം * ഏഴുജന്മം രോഗമേറും കോഴിയായും മേവിക്കണം പിന്നീട് രോഗിയാം ദരിദ്രനാ

ഷിക്കുന്നിട്ടുള്ളവനാം * ദേവബ്രാഹ്മണവൃക്ഷങ്ങളിവയെ നിന്ദിച്ചി
ട്ടം പാപിക്കു നരകം വിശ്ലംശശൂലത്തിൽ സതി! • താഡിച്ചുമതിലെ
നാക്കാവച്ചുവെന്തിട്ടുള്ളവരെപ്പഴും ദുഃഖജങ്ങളാലേ പീഡയേല്ക്കുമി
ന്നിതാനവർ • ശൂദ്രനായും ഗോക്കളായുംതിരിച്ചിന്നിട്ടുള്ളവനാം
ജലപാനം ചെയ്യുന്ന പട്ടുപോലപോയ് തപ്പുവർ • ഗോകുലകാര
സഹകൃത്യമശനാദിതം ശകനാ ഗൗണത്തിൽപിച്ചുകൊല്ലി
ഞെന്നുവാകൈന്നരിതെന്നു രോഗിയായിക്കിതാനാവൻ കൂർജനം
ശൂദ്രനാകുന്നുവെന്നാക്കിതരം • ഗോഹത്യയും ബ്രഹ്മഹത്യയും
ഹനിക്കുന്നതേവിധം അഗസ്ത്യരിൽ ഗമിച്ചിട്ടു പോപവും ചെയ്യുതെന്നു
തം • ഭിഷഗ്വരത്വാദ്യങ്ങം ഹത്യതന്നെ പത്തുന്നതേവിധം പതിനാലി
ന്ദ്രന്മാർകാലം ശിവപാകത്തിൽവാഴുന്നു • എൻകുണ്ഡങ്ങളിട്ടു
ദേവവലത്തിൽ മുമ്പിലും തീയിലുംവേഗം പതിച്ചിടുന്നവർ •
തപിച്ചുകൊണ്ട് ഭിൽവീണുകൂടാനാസേതി പിച്ചുന്നു തപ്തപാപങ്ങളുടെ
ദേതപ്പന്ത ശുഭതിങ്കലും • ഏഴു ജന്മങ്ങളിൽ ചണ്ഡാലനായ്പിറന്നിടാം
കുഷ്ഠരോഗിയായും ചൊറിയായിട്ടുമേ പിറന്നിടാം • ഒരു പത്തായിരംവ
ർഷം ശലഭത്തിൽ കൃമിയായിട്ടും പലതിലും കാട്ടുമൃഗമായിട്ടും ജനിക്കും
വരും.

സാവിത്രി പറഞ്ഞു

ശാസ്ത്രോപദേശമനുസരിച്ചുള്ള ഗൃഹത്തിലെ പുണ്യ ബ്രഹ്മഹത്യയും എന്താ
ണഗസ്ത്യരോടുള്ളൊരു? സന്ധ്യാഹീനന്മാരെന്താണ്? • അധികമായ് പൃ
മാനാരാണ്ടു പ്രതിഗ്രഹ? ഗ്രാമയാജിച്ചിവനാരാണ്ടിവരാരെ
ന്നാവാൻ? • ശൂദ്രപാചകനായ് ആര് പതിതനാർ? ഇ
വർതങ്ങൾക്കുണ്ടാവുന്ന ഭാഗ്യമെങ്ങനെ പറയേണമിതെ!.

ധർമ്മദേവൻ പറഞ്ഞു

ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ കൃഷ്ണപൂജനത്തിലുമേകാദശിയിലും ശിവങ്കൽ ശിവ
ലിംഗത്തിൽ സൂര്യനിൽ ഗ്രഹങ്ങളിലും • സൂര്യകാന്ത ഗണേശന്മാർക്കുള്ള പ
ക്ഷപാതത്തിലും സതി! ഭേദബുദ്ധിയോടൊത്തുള്ളോൻ ബ്രഹ്മഹത്യയ്ക്കു
പാത്രമാം • മാതാവിലിഷ്ടദൈവത്തിൽ ഗുരുവിങ്കലുമങ്ങനെ ഭേദബു
ദ്ധിയോടൊത്തുള്ളോൻ ബ്രഹ്മഹത്യയ്ക്കു പാത്രമാം • ഭക്തന്മാരിൽ വി
ജന്മാരിൽ മറ്റോരോ ജനത്തിലും ഭേദബുദ്ധിയോടൊത്തുള്ളോൻ
ബ്രഹ്മഹത്യയ്ക്കു പാത്രമാം * നൽ സാളഗ്രാമതീർത്ഥത്തിൽ വിഷ്ണുപാ
ദോദകത്തിലും ഭേദബുദ്ധിയോടൊത്തുള്ളോൻ ബ്രഹ്മഹത്യയ്ക്കു പാത്ര
മാം • ശിവനൈവേദ്യമതിലും വിഷ്ണുനൈവേദ്യകത്തിലും ഭേദബുദ്ധി

വരുത്തുന്നോൻ ബ്രഹ്മഹത്യക്കു പാത്രമാം ◆ സർവ്വശോഭൻ സർവ്വസ
ന്ത്യൻ സർവ്വാത്മൻ സർവ്വകാരണൻ സർവ്വനാഥൻ ഹരിയാം കൃഷ്ണൻ മായയാൽ
പരബ്രഹ്മമായ് ◆ തിരുവടിയാം കൃഷ്ണനെ തന്റെ ഭക്തന്മാരോടു ഭിന്ന
മെന്നോർത്തീടുന്നോനും ബ്രഹ്മഹത്യക്കു പാത്രമാം ◆ ദേവീഭക്തരി
ലും ദേവീ ഭാഗ്യവതികളിലും ദേഷ്യമുൾക്കൊള്ളുന്നോൻ ബ്രഹ്മഹ
ത്യക്കു പാത്രമാം ◆ പിതൃദേവാർച്ചനം ശാസ്ത്രവിധിപ്രകാരം ചെയ്യാത്ത
വൻ നിഷിദ്ധകർമ്മം ചെയ്യുന്നോൻ ബ്രഹ്മഹത്യക്കു പാത്രമാം ◆ ഗുരു
മാതാപിതൃനിന്ദ ചെയ്യുന്നവൻ നിത്യം നരകവാസി ദേവന്മാർ ഭക്ത
ജനങ്ങൾ സ്ത്രീ ബ്രാഹ്മണർ ഇവരെ ദുഷിക്കുന്നോൻ ◆ അതിഥി സൽക്കാരം
ചെയ്യാതെ തനിച്ചിരുന്നവൻ ഭുജിക്കുന്നോനും ബ്രഹ്മഹത്യക്കു
പാത്രമാം ◆ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു വശപ്പെട്ടു പാപകൃതിയായവൻ സർവ്വദാ
വന്ധ്യയായുള്ളവൻ സർവ്വദാ പാപി ◆ സർവ്വകാരണനാം പരമാത്മാവി
ലിരിക്കുന്ന ഭക്തി വിട്ടു അവരെ നിന്ദിക്കുന്നോൻ ബ്രഹ്മഹത്യക്കു പാ
ത്രമാം ◆ കൃഷ്ണജന്മാഷ്ടമീവ്രതം ശ്രീരാമനവമി ശിവരാത്രിയും
ഏകാദശിയും ചെയ്യാതിരിക്കിൽ ◆ പഞ്ചപർവ്വങ്ങളിൽ മത്സ്യമാംസാദികൾ ഭക്ഷി
ക്കുന്നവർ ബ്രഹ്മഹത്യക്കു പാത്രമാം ◆ ശ്രുതി
കളെ നിന്ദിക്കുന്നോൻ ദൈവശാസ്ത്രം പാഠിക്കാത്തവൻ ◆ ദേവസ്ഥാനം മോഷ
ണം ചെയ്യുന്നോൻ ബ്രഹ്മഹത്യക്കു പാത്രമാം ◆ മാതാ, പിതാ, ഭാര്യ, പുത്രൻ, പു
ത്രി, തന്റെ ഗുരു ഇവരെ നിത്യം രക്ഷിച്ചിടാത്തോനും ബ്രഹ്മഹത്യക്കു
പാത്രമാം ◆ വിവാഹം ചെയ്യിക്കാത്തോനും പുത്രനില്ലാത്തമർത്ത്യനും മറ്റു
ക്രിയകളെ വെടിഞ്ഞോനും ബ്രഹ്മഹത്യക്കു പാത്രമാം ◆ നല്ലപാതിവ്രത്യ
ധർമ്മത്തെ നിത്യം പൂജിച്ചിടാത്തവൻ അവനെ വെറുത്തു ഉപേക്ഷിപ്പാനും ബ്ര
ഹ്മഹത്യക്കു പാത്രമാം ◆ ഗോപുരം മുതലായ മന്ദിരങ്ങളിൽ വാഴുന്നോരാം
മർത്ത്യനും ഗോവിപ്രന്മാരെ അവമാനിക്കുന്നവനും ഗോഹത്യക്കു പാത്രമാം ◆
ഗോവിനെ ബന്ധിച്ചിട്ടു കൂടെ കാളയെ കൊണ്ടുവരുന്ന വിപ്രനും ഗോഹത്യയിൽ
നിന്നൊഴിയാ പാത്രമാമില്ല സംശയം ◆ ഗോക്കളെ കൊല്ലിക്കുന്നോൻ വൃ
ഷവാഹനന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചേർന്നു ഗോഹത്യയാലും പാ
പിയായവൻ ◆ വൃഷലീപതിയായവനും ചെയ്യുന്നവർ വിപ്രവൻ ആയ ഗോ
ഹത്യയിൽ തൻ പാപമുള്ളവനല്ലതിന് ◆ തീയിൽ ചവിട്ടുവാൻ ഗോ
വെ കാലാൽ താഡിച്ചിടുന്നവൻ ക്ഷേത്രത്തിൽ ചവിട്ടുന്നവൻ
നും ഗോഹത്യക്കു പാത്രമാം ◆ ആർദ്രമാം ഭൂമിയിൽ കിടപ്പോനും ഭിക്ഷ
യെടുത്തു ഉണ്ണാതെ സൂര്യോദയം കഴിഞ്ഞും കിടപ്പോനും ഗോഹത്യക്കു പാത്രമാം ◆
ഭക്തിവിധിയായി ചെയ്യേണ്ടുന്ന വൈദിക കർമ്മങ്ങളുപേക്ഷിക്കുവോർ ത്രിസന്ധ്യാവന്ദനം

ന്നരഗോഹത്തിന്നു പാത്രമാം * ദൈവത്തിലും പതിയിലും ദ്വേഷബുദ്ധി നിനപ്പവർ കൊടുംബന്ധകമാതിട്ടുള്ളോൻ ഘോരഗോഹത്തിന്നു പാത്രമാം * പശ്ചാത്തേടുന്നിടം ഉള്ളത്തോടകമിവയിങ്കലായ് കൃഷിചെയ്യുന്നവനും ഗോഹത്തിലെല്ലാം പാത്രമാം * അജ്ഞാനത്താൽ പുത്രന്മാരെക്കൊണ്ടു ഗോഹത്തിങ്കലായ് പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യിപ്പോൻ താനും ഗോഹത്തിപാത്രമാം * കാമക്രോധാദിപ്രവൃത്തിൽ ദോഷ രക്ഷിച്ചിട്ടവൻതാൻ ദുഃഖമുണ്ടാക്കിടും ദുർഹർതാനും ഗോഹത്തിപാത്രമാം * പൂജ, അഗ്നി, ജലം, കനക വസ്ത്രവും, പുഷ്പവും അന്നവും പാദികൾക്കൊന്നും ഗോഹത്തിലെല്ലാം പാത്രമാം * അതിഥികൾക്കില്ലയെന്നായിട്ടുള്ളവർ ശങ്കിച്ചവൻ ദേവദ്വേഷികളുമെല്ലാം ഗോഹത്തിപാത്രമാം * ദേവബിംബം, ബ്രാഹ്മണൻ, തീർത്ഥമിവയിൽ ദ്രോഹി! കാണുമ്പോൾ പ്രണമിക്കാതൊൻ താനും ഗോഹത്തിപാത്രമാം * കോപത്താൽ പ്രണമിപ്പാനില്ലാതുള്ളോൻ ദിവ്യൻ തീർത്ഥിലും ബ്രാഹ്മണൻതാനും ഗോഹത്തിപാത്രമാം * ശാസ്ത്രപോലബ്രഹ്മഹത്യാദിഗോഹത്തിലുള്ള മാതിഞ്ഞാൻ ഗമ്യയാമന്ത്രമെല്ലാം കേട്ടുകൊള്ളുക സുന്ദരി! * ഭൃത്യവർഗ്ഗംഗമ്യതാൻ ഇല്ലയെന്നവേദാന്തശാസനം അഗമ്യയാം അന്യനാരിയെന്നോളും വേദവിത്തുകൾ * സാമാന്യവിധിയിവണ്ണം വിശേഷവിധികൾകേൾ നീ അഗമ്യകളെല്ലാമവർ അനിയിച്ചീടുക * ശൂദ്രർക്കെല്ലാം വിപ്രപത്നി ചിലർക്കാൾ ശൂദ്രനാരിയും അഗമ്യമാനിന്ദ്യമായ നരലോകം വേദമാതിടും * ശൂദ്രൻ ബ്രാഹ്മണിയിൽ ചെന്നാൽ ബ്രഹ്മഹത്യാവ്രതം ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീയുമപ്പോൾ കുംഭീപാകേ പതിച്ചിടും * ശൂദ്രർക്കെല്ലാം വിപ്രപത്നി വിപ്രർക്കു ശൂദ്രനാരിയും ശൂദ്രസ്ത്രീയിൽ ചേർന്നൊന്ന് വൃഷലീപതിയായിടും * ചിലർ നിന്ദ്യനായവൻ ചണ്ഡാലനെക്കാളുമധമൻ ആയവൻ അവൻ പിണ്ഡം മലംപോൽ താൻ മൂത്രം തപ്പിച്ചിടും ജലം * സ്വീകരിക്കില്ലവൻ തന്നെ പിതൃദേവർകളും കോപിച്ചവൻ തപം ചെയ്യും പൂജിപ്പും ഫലമാകയും * വൃഷലീസ്സ്വാഹമുണ്ടായാൽ ചിലരറവും പോം ശ്രേഷ്ഠം വൃഷലീപതി, വിടർ ബോജി, മദ്യപൻ, ക്രമിഭൂപൻ * വൈദ്യപൻ, തപ്പമ്പ്രാകൻ, ശൈവൻ, ശൂദ്രാങ്കിതൻ, ചിലർ ഹരിവാസരാശൻ താനും കുംഭീപാകത്തിൽ വീണിടും * ഗുരുപത്നി, രാജപത്നി, സപത്നീജനനി, സുതാ പുത്രമാരും, പൌത്രവധൂ, അതിഥിയും ഭഗിനിയും സോദരി * പിതാമഹി, സോദരന്റെ ഭാര്യ മാതുലപത്നിയും മാതാമഹി, തൽ സഹോദരിയും, ഭഗിനി, ഭ്രാതൃപുത്രികൾ * ശിഷ്യാ, ശിഷ്യന്റെ ഭാര്യ, ഭാഗിനേയന്റെ ഭാര്യയും ഭ്രാതാവു തൻ പുത്രഭാര്യ, അഗമ്യകളാണിവർ * കാമത്താലിവരെ പ്രാപിച്ചിടുന്നോൻ

നരാധമൻ മാതൃഗാമി, ഗുരുബ്രഹ്മഹന്താവാനെന്നതാൻ ശ്രുതി • ലോകാവതങ്ങളിൽനിന്നുർകക്ഷാനരനായി പോമിവൻ അപ്പോ പിന്നെ ഘോരമാം കുംഭീപാകത്തിങ്കൽപതിച്ചീടും • സന്ധ്യയാവിധിവിട്ടിട്ടുപേക്ഷിച്ചാൽ ചെയ്യാതിരിപ്പവൻ "സന്ധ്യാഹീനൻ" താൻ ത്രിസന്ധ്യയനുഷ്ഠിക്കാതെ വിപ്രനും • ശൈവശാക്തവൈഷ്ണവനും ഗാണപത്യസൌരമന്ത്രവും അഹങ്കാരാൽഗ്രഹിക്കാത്ത "അദീക്ഷിത"നെന്നപേർ • ഗംഗാപ്രവാഹം തൊട്ടിട്ടുഴിഞ്ഞാലിനകിഴിചായ് ധനായിവ സശിഷ്യൻ ഗംഗാഗർഭത്തിൽമാധവൻ• അതിങ്കൽ ദൃശ്യനായിമായനാൽ ദ്രോഹിച്ചുംവിഷ്ണുവിൻ പദം വാരാണസീ, ബദരികാ, ഗംഗാസാഗരസംഗമം • പുഷ്കരം, ത്ര്യംബകം, പിന്നെപ്രഭാസം, കാമരൂപം കേദാരവും, ഹരിദ്വാരം, മഥുരാപുരവും, തഥൈവ • സരസ്വതീനദീതീരം, പുണ്യവൃന്ദാവനം, വനം ഗോദാവരീ, കൌശികിയും, ത്രിവേണി, ഹിമശൈലവും • ഇത്തീർത്ഥങ്ങളിലാശിച്ചദാനംവാങ്ങുന്നവനപ്പേർ "തീർത്ഥപ്രതിഗ്രാഹി"യവൻ കുംഭീപാകത്തിൽവീണിടും • ശൂദ്രസേവി ശൂദ്രപുരോഹിതനും "ഗ്രാമയാജി" താൻ ദേവനെക്കൊണ്ടുജീവിപ്പോൻതന്റെ പേർ "ദേവ"ലനെന്നുമാം • "സൂപകാര"നിതെന്നോർക്കശൂദ്രപാചകവിപ്രനെ സന്ധ്യാപൂജനമില്ലാത്തോൻ തന്റെനാമം "പ്രമത്തനാം" • വൃഷലീപതിതൻകാര്യമെല്ലാത്തോനിങ്ങനെയുള്ളതെ മഹാപാപികളിച്ചൊന്നോർകുംഭീപാകത്തിൽ വീണിടും • അന്യഗ്രന്ഥങ്ങളിൽവിസ്തീർണ്ണമായെല്ലാംധരിക്കനീ.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ
നവമസ്കന്ധേ [illegible]
മുപ്പത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

മുപ്പത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

ധർമ്മരാജൻ പറഞ്ഞു

ദേവസേവാപ്രിയേ കേൾക്ക, കർമ്മസംഗമില്ലാത്താൽ സൽകർമ്മം സൽകർമ്മബീജമായ്ക്കർമ്മനരകത്തിനും • പുണ്യവാന്മാരുജീവിക്കുന്നോരനവർക്കുപൂജവിപ്രനാം [illegible] കാലസൂത്രത്തിൽവീണിടും • [illegible] അട്ടത്തെ [illegible] രോഗത്തിൽപെട്ടുപിന്നീട്ടുഴന്നിടാം • പതിവ്രതകളു [illegible] കാന്തൻകളെടുക്കാതെ [illegible] [illegible] [illegible] • [illegible] [illegible] കാലം • [illegible]

ധർമ്മിണി, പുംശ്ചലി, പുംഗി, വേശ്യമാരെയും ഗമിച്ചീടും ദ്വിജൻ മഹാരൌര
ത്തിൽ വീഴുമസംശയം • ശതാബ്ദം കുലടാഗാമി ധൃഷ്ടഗാമി ചതുർഗ്ഗുണം
ഒരു പങ്കാം പുംശ്ചലിസ്ത്രീവേശ്യകൾക്കു ഷഡ്ഗുണമാം • പുംഗിസ്ത്രീ പഞ്ചപ
കാലംവസിച്ചീടുന്നതായതിൽ അതിലുമ്പഞ്ചഗുണം യോനിമഹാഘോരദശ്യ
വാരങ്ങൾ • ബ്രഹ്മഹത്യചെയ്തുള്ളവനോ പതനാർത്തനായ് ധർമ്മിണീഗാമി
ദ്വിജൻ കാകൻ കുലടാഗാമി തിത്തിരി • പുംശ്ചലീഗാമി കയിലാമപ്പോ ദൌ
മാം വേശ്യതൻ പതി പുംഗീഗാമി പന്നിയാം ഏഴുജന്മങ്ങൾ ഭോഗത •
മഹാവേശ്യാഗാമിയായ ശാല്മലി വൃക്ഷമായിടും ഗ്രഹണത്തി
കലഗ്നിവന്നു ഭുജിപ്പവൻ • അതന്ത്രതന്ത്രപ്രാപ്തിക്കന്നതാകെ
ങ്കവത്സരം മനുഷ്യനായ്‌തീർന്ന് പിന്നീടുമുടരോഗയുക്തനാം • ഗുരു
ഭാര്യ പൊട്ടനായ്‌ത്തീർന്നതായിട്ടു ഭവിക്കുന്നു വാക്കുകൊല്ലീട്ടു പിന്നാ
ൽ തൻ കന്യാകരണം ചെയ്കിടുന്നവൻ • ആദ്യം ചണ്ഡാലത്വം തിന്നുപ്രാപ്യസ്ഥാനം
ത്തിൽ വാഴണം അത്രനാൾ പാംസുവേഷ്ടത്തിൽ വാഴണം ദൃഢമാകെ
ൻ • ശംശോഷ്ടികയിലെൻ ദ്വിജരെ അത്രയും വസിക്കണം പാർത്ഥിവം ശിവ
ലിംഗത്തെ കത്യാപൃജിച്ചിടാ ദ്വിജൻ • ശൂലികാ പങ്കകൊണ്ടെയോ ശൂ
ലപ്രോതത്തിൽ വീഴണം ശതാബ്ദാവാസമെഴുജന്മത്തിലും ശാപമാ
വൻ • ഏഴുജന്മംദേവലനാം പിന്നെ പിന്നീട്ടു ശുദ്ധനാം കട്ടിയതാം ദ്വി
ജനെക്കൊണ്ടു പൂജിപ്പവൻ • പ്രകമ്പനം വസിപ്പിടും ദ്വിജരോ
മസമാബ്ദകം കോപിച്ചു തൻ പതിയെ നോക്കീട്ടു കടുവാക്കുകൾ • ഉ
രയ്ക്കുന്നവൾ പിന്നീടുൽമുഖമതിങ്കലായ് തീക്കൊള്ളികൊണ്ടെന്റെ
ദൃഷ്ടികൾ തിരുമ്പവും താഴെ • അഗ്നിയിൽ വാഴും ശതവർഷം
തനത്തവത്സരം പിന്നെ മാനുഷിയായ്‌ ഏഴുജന്മം വിധവയായിടും • ശുദ്ധി
ച്ചു രോഗവും വൈധവ്യവും പിന്നീട്ടു ശുദ്ധയാം ബ്രാഹ്മണി ശൂദ്രനിൽ ചേ
ർന്നാലന്ധകൂപത്തിൽ വീഴണം • തപ്പശൌചമാകമിഷ്ടൃതിന്നതി
ലെപ്പോഴും സന്തപിച്ചു വസിച്ചീടും കാലകിങ്കരപീഡയിൽ • പതി
നാലിന്ദ്രർതൻ കാലം ശൌചമാകെനിമഗ്നയാം ആ ജന്മം കാക്കയാ
കത്തുജന്മങ്ങൾ പന്നിയാം • കറുകന്നാം ഏഴുജന്മം പിടക്കോഴിയുമത്രനാൾ
പെൺപ്രാവായേഴു ജന്മത്തിൽ പെൺകുരങ്ങായ് മഞ്ഞും • പിന്നെ ച
ണ്ഡാലിയായ്‌ത്തീർന്നു സർവ്വരോഗ്യയുമായവൾ ജഗകന്യപുംശ്ചലിയായ്
കണ്ഠരോഗവുമാർന്നിടും • വീണ്ടുമൊട്ടുനാളെ ശകാംബ്ഗുവിയായിട്ടു ശുദ്ധയാ
യാം വസിക്കുന്നവനെ വേശ്യപുംശ്ചലിയും ദ്വിജൻ ശൂദ്രൻ
വേശ്യാവാഴും കുലടാമെഹാവുസ്ത്രീകെ കൈസ്ത്രീയിലനത്തിങ്കൽ ശുദ്ധാ
ശോഷണമായതിൽ • വാഴുംവേദനയോടെ അന്ന്പൂർത്തിൻ പീഡയാ

റകേ മലമൂത്രങ്ങൾക്കിഷ്ടമായ്മനാപാന്തംവരെ • ലക്ഷംവർഷംവി
ഷ്ക്രിമിയാം പിന്നെപിന്നീട്ശൂദ്രനായാം • ബ്രാഹ്മണൻബ്രാഹ്മണിയെക്ഷത്രിയ
നാക്ഷത്രിയനാരിയെ • വൈശ്യൻവൈശ്യയെയുംശൂദ്രൻശൂദ്രയെയും
ഗമിയ്ക്കുകിൽ കഷായകുണ്ഡത്തിൽവീഴുമാസ്ത്രീകളോടുമായവർ • പ
ന്ത്രണ്ടാമതപ്പുകഷായംകുടിച്ചതിൽവാഴണം ശൂദ്രരായ്പിന്നെയാ
വിപ്രർക്ഷത്രിയരാദികളായിട്ടും • സ്ത്രീകൾക്കുശുദ്ധിയുണ്ടാകുമെന്നു ബ്ര
ഹ്മവൈവർത്തമോതുന്നു ക്ഷത്രിയൻവൈശ്യനോവിപ്രസ്ത്രീയെപ്രാപിയ്ക്കു
കിലന്നതി! • മാതൃഗാമിയവൻശൂർപ്പനഖത്തിൽപതിച്ചിട്ടും സ്ത്രീയോ
ടൊത്തവർ ശൂർപ്പാകാരകീടങ്ങൾതിന്നിട്ടും • തപ്തസൂർമ്മികുണ്ഡത്തിൽ
[illegible] പതിന്നാല്ഇന്ദ്രർതൻകാലംവാഴുംവൈതരണിയാം
[illegible] • ഏഴുജന്മംപിന്നീടാ [illegible] ശൂദ്രനാം കണ്ണിൽഉള്ള [illegible]
[illegible] ചെയ്യുന്നവൻ • കള്ളസ്സത്യം ചെയ്യുന്നവൻ [illegible]
ഴുംജ്വാലാകുണ്ഡത്തിലായ് ഗംഗാജലം കയ്യിൽ വച്ചു ചെയ്യുസത്യംത്യജിയ്ക്കി
ലും • സാളഗ്രാമത്തെ [illegible] തൊട്ടുശപഥമതിലും വലത്തുകയ്യി
ൽ [illegible] ചെയ്യുസത്യാത്യജിയ്ക്കിലും • ക്ഷേത്രത്തിൽവച്ചു ചെയ്യുകിലും വീഴും
ജ്വാലാകുണ്ഡത്തിലായ് [illegible] ചെയ്യുന്നാലും വീഴുമതിൽ
ആയ് • സത്യം [illegible] വീഴും ജ്വാലാകുണ്ഡത്തിലായ് വി
ശ്വാസഘാതകി [illegible] • കള്ളസ്സാക്ഷി [illegible]
[illegible] വീഴും ജ്വാലാകുണ്ഡത്തിലായ് പതിന്നാല്ഇന്ദ്രർതൻകാലമിവരെ
യതിൽ വാണിട്ടും • [illegible] തൻപിന്നെയായിട്ടും
[illegible] ഏഴുജന്മം [illegible] ശൂദ്രനാം • [illegible]
നായി ശൂദ്രനാം [illegible] സാളഗ്രാമസ്പർശിയായ് [illegible] ക്രിമി
യായിട്ടും • [illegible] ഏഴുജന്മം [illegible] വിപ്രനിന്ദ ശൂദ്ര
നാം കണ്ണിലെച്ചോനായ് ഏഴുജന്മം സർപ്പമാം • പിന്നെ [illegible]
ശൂദ്രനാകുന്നതും ഏഴുജന്മം [illegible] ക്ഷേത്രത്തിൽ വ്യാജമാതി
യോൻ • വിപ്രാദ്യർകൾതൊട്ടു [illegible] പിന്നെ
[illegible] ജന്മം [illegible] • പിന്നെ [illegible]
[illegible] ശൂദ്രനാം [illegible] തൻവംശമററവൻ •
വിശ്വാസഘാതകി [illegible] ഏഴുജന്മം [illegible]
കള്ളസ്സാക്ഷിപറഞ്ഞവൻ • [illegible] പതിച്ചു
പോം നിത്യകർമ്മം ചെയ്യാത്ത [illegible] • [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] • [illegible]

ഴണം ജലജന്തുവുമായ്ത്തൃജന്മത്തിങ്കലവൻ ക്രൂരാൽ ॰ പിന്നെപ്പലതരം മത്സ്യമായിത്തീൎന്നിട്ടുണ്ടെന്നാം ॰ നിന്ദിച്ചീടുന്നവൻ ദേവവിപ്രന്മാൎക്കളെല്ലാരെയുമന്നം പതിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള പൂൎവ്വപരന്മാരേയവമേഴ്വീതമായ് ॰ പൃകശല്യമെഴും ധൂമ്രാന്ധത്തിൽവീണീടുമായവൻ വാഴുംനാലുയുഗം ധൂമ്രഗ്ഗ്രശിവാൻ ധൂമ്രകേതുനായ് ॰ പിന്നെമൃഗികനായ്ത്തീരമെഴുജന്മങ്ങളും മാതതേ പിന്നീടോരോപക്ഷിയായും ക്രിമിയായുംഭവിച്ചീടും ॰ നാനാവൃക്ഷങ്ങളാംപിന്നെപശുവായുംഭവിച്ചുടനം ദൈവജ്ഞൻ വൈദ്യനും ദേവാഹമരക്ഷവില്ലുവോനമേ ॰ ഉപ്പതൊട്ടുള്ളതുംവിററുജീവിച്ചീടുന്ന വിപ്രനും നാഗങ്ങൾചൂഴ്ന്നീടുന്നൊരുഭവഗ്ഗത്തിൽപതിച്ചീടും ॰ നാഗപാശംപെട്ടുവാഴുമേഴുവ്യാബ്ദമായതിൽ പിന്നീടോരോരോപക്ഷിജാതിയായിത്തീൎന്നീടുമായവൻ ॰ ഏഴുജന്മാന്ത്യജോത്സ്യനായും വൈദ്യനായുംഭവിച്ചീടും ഗോപൻകമ്മാളൻകന്നാനായുംതീൎന്നീടുമെന്നാം ॰ പ്രസിദ്ധിയേറുംകണ്ഡങ്ങളെച്ചൊല്ലീടിനേൻഞാൻപതിവ്രതേ! ക്ഷുദ്രകണ്ഡങ്ങളേവരേയുമുണ്ടുകീൎത്തിക്കാനാവ ॰ കൎമ്മങ്ങളിപ്പാൻപാപിഷ്ഠർ വീണീടുന്നവയിങ്കലും നാനായോനിജരായ്ത്തീൎന്നിട്ടനിശംകേണുഴന്നുവാൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മഹാപുരാണം

നവമസ്കന്ധം

മുപ്പത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

മുപ്പത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

സാവിത്രിപറഞ്ഞു.

ധൎമ്മരാജ! മഹാത്മാവേ! വേദവേദാംഗപാരഗ! നാനാപുരാണേതിഹാസസാരംനീയുരചെയ്യുക ॰ സൎവ്വപ്രിയംസൎവ്വസാരശ്രേഷ്ഠംസകലസമ്മതം കൎമ്മവിച്ഛേദനംശ്രേഷ്ഠംസുഖമേകുന്നതാകുമേ? ॰ സൎവ്വമംഗലവുംമൎത്ത്യന്മാൎക്കെല്ലാനേരംകിട്ടുന്നതും ഏതിനാൽഭയദുഃഖങ്ങളുംനരന്മാൎക്കുനശിച്ചുപോം ॰ വീരാകണ്ഡങ്ങളിൽകാണാപാലകൎക്കില്ലെന്നുഫലമായ് ജന്മങ്ങൾപൃക്കളെപ്പോലെക്ഷമമാകുമ്മുരചെയ്യനീ ॰ പാപിഷ്ഠർവാഴുംകണ്ഡങ്ങളെമുട്ടുമേവരെയങ്ങനെനിൎമ്മിച്ചുപ്പെട്ടതാരെല്ലാമേവരാലെന്നുമോതുക? ॰ തൻദേഹംചാമ്പലായ്ത്തീൎന്നാൽനരൻലോകാന്തരത്തിലായ് സുഖദുഃഖംഭുജിക്കുന്നതേതുദേഹത്തിനാൽപ്രഭോ! ॰ നശിക്കില്ലേദേഹമേറക്കാലംദുഃഖംഭുജിക്കിലും അദ്ദേഹമേതുവിധമാണെന്നുംനീയെന്നോടോതുക?

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

സാവിത്രീവാക്കുകളിട്ടുഹരിസ്തുതികേട്ടന്തകൻ കർമ്മബന്ധം ശില്പിക്കുംകഥചൊല്ലുവാൻതുടങ്ങിനാൻ.

ധർമ്മരാജൻ പറഞ്ഞു

ധന്യത്തേ! സംഹിതാദികളാംപുരാണങ്ങളതിലും ഇതിഹാസംപാഞ്ചരാത്രംമുതലായവയതിലും * ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങളതിലുംവേദാംഗങ്ങളിലൊക്കെയും സർവ്വസമ്മതമാംസാരംപറയുന്നുവേദപ്രപൂജിതം * ജന്മമൃത്യുജരാവ്യാധിശോകസന്താപനാശനം സർവ്വമംഗളരൂപംനൽപരമാനന്ദകാരണം * കാരണംസിദ്ധികൾക്കെല്ലാംനരകാർണ്ണവതാരണം കർമ്മവൃക്ഷംവെട്ടിമുറിച്ചുതാക്കുംഭക്തിയാമതു * ലോകങ്ങളല്പമിതാമനന്തം നിലനിൽക്കുന്നതാംപദം സത്യപ്രകൃതികളാംനാലുംനാംകീർത്തിക്കുന്നു ഭഗലം * എൻകിങ്കരന്മാർപാലിക്കുംലോകങ്ങൾകാണുകില്ലതാൻ സ്വപ്നത്തിലുംപരമേശ്വരനെപ്പൂജിച്ചീടുന്നോർ * കണ്ടീടുമെൻപുരംഭക്തിയില്ലാത്തപൂരുഷർ തീർത്ഥസ്നാനങ്ങളെ ചെയ്യുന്നംഹരിവാസരനിഷ്ഠരും * ഹരിയെനിത്യംപൂജിച്ചീടുന്നമർത്ത്യരും ഘോരമാമെൻപുരത്തിങ്കൽവരികില്ലവരാനഘേ! * ആചാന്തിത്യംസന്ധ്യാകർമ്മാചരിച്ചീടുന്നവിപ്രരും ദേവിയെസ്സേവചെയ്യുന്നതമോക്ഷംപ്രാപിക്കയില്ലകേൾ * ബാഹ്യാന്തസ്സദാചാരനിരതന്മാരെന്നതേ മൾപ്പീടുന്നമൂവിലായ്കാണുകില്ലെന്റെഭൃത്യരെ * താർക്ഷ്യനപ്പാമ്പുകളെപ്പോലെപേടിച്ചുവിറകൊണ്ട പാശമേന്തിത്തുമിക്കുന്നഭൃത്യരെന്നാൻവിലക്കിടും * ദേവീഭക്തന്മാരവിടെത്തുമെന്റെതർഗമിച്ചിടും താർക്ഷ്യനെപ്പാമ്പുകൾപോലെപേടിക്കുംകൃഷ്ണഭക്തരെ * അങ്ങനെയാണെന്നാൽ ചിത്രഗുപ്തനെഴുതിവെച്ചുള്ളതെങ്കിലും ദേവീമന്ത്രോപാസകർതൻനാമങ്ങളവർമായ്ച്ചിടും * പലവട്ടമവർക്കുമധുപർക്കാദികളെയും ബ്രഹ്മലോകംതന്നെത്തുംദേവീലോകത്തിലായവർ * അവരെത്തൊട്ടുവെന്നാലുംപാതകങ്ങൾനശിച്ചുപോം ഉണക്കപ്പുല്ലുകൾകാളുമഗ്നിയിൽചെരിലെന്നപോൽ * ഭാഗ്യവാന്മാരവർതന്നെ സഹസ്രകുലപാവനർ അവരിൽചേരുകില്ലാട്ടമൊരുമോഹവുമന്തകെ! * കാമംക്രോധംലോഭമിതുംപ്രാപിക്കില്ലവരെദ്ദ്രഢം ജരയുംരോഗവുംശോകങ്ങളുമൃത്യുവുമങ്ങനെ * കാലമൃത്യുമഹാകർമ്മഫലഭോഗങ്ങളായതും [illegible] ഭീതിയുമവർക്കില്ലായവരെഞാൻപറഞ്ഞു * ആഗമംപോലെചിന്തിച്ചീടുംഞാൻത്രിവിക്രമനീ ഭൂമിവായുവുമാകാശമഗ്നിയുംജലമായതും * ദേഹങ്ങൾക്കുവീജങ്ങൾസ്രഷ്ടാവിന്നാദിസൃഷ്ടിയിൽ ഭൂവാദിപഞ്ചഭൂതങ്ങൾകൊണ്ടുലോകമന്നാദിയിലുള്ളതു * കൃത്രിമംനശ്വരംചാമ്പലായ്ത്തീരുന്നതാണതു

ബന്ധക്കളില്ലാപുരുഷൻതന്നെയാണസ്സുഖ്യവാത്മനായ് * കർമ്മഭോഗത്തി
നായ് സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നവൻസതി! ബ്രഹ്മാദിസ്തംബപര്യന്തമുള്ള
പ്രപഞ്ചവും ജഗത്തില്ലാസ്ഥാനമായി പ്രകാശിച്ചിടുന്നുണ്ടല്ലോ * നാരി
സ്സ്ത്രീകളിലേന്നതുംശ്രേഷ്ഠകർമ്മങ്ങളില്ലാസതി! തപ്പുംതപ്പഫലം
തപ്പതാംശരിയുകൊണ്ടുമെ * കുണ്ഡപാതത്തിന്നുമാത്രമേയുള്ളൂ
ഭേദമീയം ഭോഗഭൂമികളല്ലാതെ മറ്റില്ലപർത്രാതന്! * പാപത്താലെ
ത്തന്നെ തന്റെ ഭോഗമെന്നോർസകലം കുണ്ഡങ്ങളെല്ലാംസ്വീയരി
ഞ്ഞീടാൻപറഞ്ഞിടാം.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ നവമസ്കന്ധേ

കുണ്ഡവർണ്ണനം നാമ

ഷട്ത്രിംശോദ്ധ്യായഃ

മുപ്പത്തേഴാമദ്ധ്യായം

ധർമ്മരാജൻ പറഞ്ഞു.

പൂർണ്ണചന്ദ്രസമാനങ്ങളാവൃത്തങ്ങൾ കുണ്ഡങ്ങളും കല്ലാദിത്

[illegible]

[illegible]

ച്ചാതിനാതിൽ വാഴുന്ന പാപികൾ ഭൂതപീഡയിൽ പ്രതപ്തതൈലപൂ
ർണ്ണംതൽകുണ്ഡാകീടാദിവർജ്ജിതം * കനൽപ്പൊട്ടയതിൻമദ്ധ്യേ മഹാപാപി
കളാണിട്ടും കാകശരീരത്തോടുചേരും ഭൂതർതൻ ദണ്ഡമേററവർ * ഇതു
റമഹാഘോരം ദീർഘക്രോശവിസ്തൃതം ലോഹകുണ്ഡം തീക്ഷ്ണലോഹശ്രു
ലശസ്ത്രങ്ങൾ പൂഴ്ന്നതു * ശസ്ത്രശയ്യാസമം പങ്കാൽ വിളിപ്പൊടാണവി
സ്തൃതി മൂന്നുനിൽക്കുന്നതാം തങ്ങളേററതിൽ പാപരൊക്കയും * ഭൂതപീ
ഡയോടും തൊണ്ണവരണ്ടതിൽ വസിച്ചീടും തീക്ഷ്ണദന്തങ്ങളുഗ്രങ്ങൾ
സർപ്പങ്ങൾ പോൽ തടിച്ചവ * പുഴുക്കളവരെത്തിന്നമിതട്ടമറിയാന്നതു
എൻട്ടർതൻ ജനമേവ്വം മഹാപാപികളാമവർ * നാലുനാഴികവി
സ്താരം പൂയകുണ്ഡം പൊറത്തിടോം തൽഭക്ഷരായ് ഭൂതപീഡയേററീടും പാ
പരായതിൽ * സർപ്പകുണ്ഡം താലമൊത്തകോടിസർപ്പങ്ങളുള്ളതു സർപ്പ
ഭക്ഷിതർ സർപ്പത്താൽ വേഷ്ടിതർ പാപരായതിൽ എൻട്ടന്ത്യരാൽ താഡി
തരായ് കരഞ്ഞീടുന്നിതേററവും മശാദിമൂന്നം ശകാദികളാൽ പൂർണ്ണമാ
യവ അരനാഴികവിസ്താരം മഹാപാപികൾ ചേർന്നവ * കയ്യുംകാലും കെട്ട
പെട്ടിട്ടൊളിപ്പിച്ചിട്ടതത്രവും എൻട്ടർതൻ ദണ്ഡമേററുഹാഹായെ
ന്നലറുന്നവർ * വജ്രവൃശ്ചികകുണ്ഡങ്ങളവയാൽ പൂർണ്ണമായതു വാപിക
ൾപോലെ പത്തതു വജ്രവൃശ്ചികമംശിതം * ശരാദിമൂന്നകുണ്ഡങ്ങളവയാ
ൽ താൻ നിറഞ്ഞവ തപ്തലോഹപ്പാപകർ തീൽ വാപിതർ പാതിവിസ്തൃ
തി * ഗോളകുണ്ഡം തപ്തതോയമിതട്ടമയമായതു കീടഭക്ഷിതരാം പാപ
രാരെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞതു * വിസ്താരം വാപിയിൽ പാതികീടത്തെയവർ
തിന്നിട്ടും ഭൂതദണ്ഡത്തിലലറുന്നോരു നാഴികകൾക്കവ * അതിദുർഗ്ഗ
ന്ധമയമപ്പാപികൾക്കേകിടും നക്രകുണ്ഡം ഘോരനക്രകോടിഭക്ഷി
തർ പാപികൾ * ആനവാഴുന്നതിലായ് വിസ്താരം മുൻപുരച്ചപോൽ
കാകകുണ്ഡം കാകകോടികാകഭക്ഷിതർ ദുഃഖം * മലമൂത്രം ശ്ലേഷ്മ
മെന്നിതിന്നം പാപികൾ ചേർന്നതു മന്ഥാനബീജകുണ്ഡങ്ങൾ രണ്ടുവില്ലാട
വിസ്തൃതി * കൃമിപൂർണ്ണം സമരാദിക്കനാകൃമികടിക്കയാൽ വജ്രകു
ണ്ഡം വജ്രദംഷ്ട്രകീടങ്ങൾ കടിക്കയാൽ * രോദിക്കും പാപരതിലാ
യ് രണ്ടുവില്ലാടവിസ്തൃതി * തപ്തപാഷാണമാം കുണ്ഡം വിസ്താരം രണ്ടുവാ
പിപോൽ കാളുംകനലിലൊട്ടുന്ന പാപന്മാരാൽ നിറഞ്ഞതു * തീക്ഷ്ണ
പാഷാണമാം കുണ്ഡം തീക്ഷ്ണപാഷാണനിർമ്മിതം മഹാപാപി
യുതം ലാലാകുണ്ഡം ലാലാപൂരിതമത്രകം * ഒരുനാഴികവിസ്താരം ഘോരമ
കിങ്കരതാഡിതം മഷീകുണ്ഡം തപ്തമഷിതരുവില്ലാടവിസ്തൃതി * എൻ
ട്ടർതൻ പീഡയേററുവാഴുന്നു പാപരായതിൽ ചൂർണ്ണകുണ്ഡം വിളിപ്പാ
ടൊപ്പം ചൂർണ്ണസ്ഥപാപികൾ * അങ്ങതിന്നതപിച്ചുണ്ടെൻറ ഭൂതപീഡയിൽ

വാണിടും ചക്രകണ്ഡം കൊണ്ടു ചക്രംപോൽ ചുററുമെപ്പൊഴും •
പതിനാറിലെയൊട്ടുഗ്രപാപന്മാരെപ്പൊടിപ്പതു് നിത്യംവക്രാവക്ര
ണ്ഡംവിസ്താരംനാലുനാഴിക • തപ്തതായമയംനെയ്യൂഹയൊടൊത്ത
താണതു് ജലജന്തുക്കൾക്കിക്കുംമഹാപാപികളായതിൽ • തപിച്ചു
കരയുംഘോരമിതട്ടുമുറിയാണതു് ക്രൂരകണ്ഡംകോടിയോജനക്രോശയു
ക്തംഭയങ്കരം • ജലത്തിലവർക്കിക്കും പാപരാൽപൂർണ്ണമാണതു് ഒരുനാ
ഴികയാംജ്വാലകണ്ഡം തീജ്വാലയൊത്തത • അലക്ഷ്യപാപരോടൊത്ത
തതികളേമൊരെപ്പൊഴും മസ്യകണ്ഡം തപ്തമസ്യംഘോരംനാമസമന്വി
തം • മസ്യംതിന്നുതപിച്ചീടും പാപന്മാരോട്ടാകുന്നതു് തപ്തപാഷാണ
ലോഹത്തിൻക്രൂട്ടമങ്ങുംനിറഞ്ഞതു് • ഭയരായ് തൊണ്ടവരളും മഹാ
പാപികളുള്ളതു് ശൈലകണ്ഡാഖ്യമെല്ലാംദിനസംഭവമായതു് •
പീഡയുംമോഹവുംമൂലം ശൈലകണ്ഡമതിന്നുപേർ തപ്തക്ഷാരജലംനെല്ലതി
രമാലകൾ ചെന്നതു് • നാനാവിധത്തിൽ ശബ്ദിക്കും ജലജന്തുക്കളുള്ള
തു് ഇതട്ടുമുറിഗംഭീരം വിസ്താരം നാലുനാഴിക • കടിക്കും ജലജന്തുക്ക
ൾതൻക്ഷേർപാപരായതിൽ തപിച്ചുതമ്മിൽകാണാതെ രോദിച്ചീ
ട്ടുന്നതേററവും തപ്തസൂചീകണ്ഡമതിൻക്രൂട്ടമേറെ ഭയങ്കരം •
അസിപത്രംതാലപത്രം പോലുള്ള പാൽമൂർച്ചയുള്ളവ അരനാഴികവിസ്താ
രംവീഴുംപത്രങ്ങളായതിൽ • വൃക്ഷാഗ്രങ്ങളിൽനിന്നിട്ടുപാപന്മാരെമുറി
ച്ചിടും ഭക്ഷിക്കയെന്നായുള്ളതെറ്റ്ര ഗൂർ വിളിക്കുന്നിടും • അന്ധകാരമയം
ഘോരം രക്തകീടസമന്വിതം അസിപത്രമതിന്നുള്ള നാമമെററം ഭയങ്ക
രം • കുഠാരം കത്തികളാൽപൂർണ്ണം വില്ലിട്ടുന്നവരെക്കാലമങ്കര പാപിക
ൾതൻദേഹമൊക്കെ നിറഞ്ഞതു് • സൂചീമുഖം പാപരക്തം സൂചീമുഖശ
ങ്ങളുള്ള വില്ലാണ്ടിന്റെ ഇതു വിസ്താരമതിൽ [illegible] സതി • ഗോകാമുഖം ഗോ
കജന്തുമുഖാകൃതിയിലുള്ളതു്, [illegible] പത്ര്യമഹാഘോരം വില്ലാണ്ടിതുപാതുള്ള
തു് • പാപികൾക്കധികം ദുഃഖമുണ്ടാക്കിടുന്നതാണതു് [illegible] കീടഭക്ഷി
തന്മാരായ് വാഴുംനിഗ്രസ്ഥരാമവർ • കണ്ഡം നിഗ്രഹവാകാരം വില്ലാട്ടപ
ത്തിനാറുകേൾ ക്രൂരബാലതിഗംഭീരം സദാപാപർനിറഞ്ഞതു് • നൂ
റുവില്ലാട്ട വിസ്താരം ഗജദംശം സപാപരാം വില്ലാട്ടമുപ്പത് [illegible] ഗോമു
ഖാകാര കണ്ഡവും • പാപികൾക്കസഹ്യദുഃഖം വരുത്തീടുന്നതാണതു് കും
ഭീപാകം കാലചക്രംചുററുന്നതുള്ളതാകും • നാലുനാഴികവിസ്താരം [illegible]
കാരമിതട്ടുറ [illegible] പാകിനിന്നിട്ടും [illegible] നെക്കൊണ്ടാഴ്ത്തുന്നതു് • അ
തിൽതാമ്രമിയന്ത്രം തപ്തം [illegible] കൂട്ടപ്പെട്ടും • മൂർച്ഛിച്ചീടും പാപി
കളും കൃമിക്കൂട്ടവുമുണ്ടതാൻ പാത്രം [illegible] കൊണ്ടു [illegible] ഭിച്ചീടുന്നതാം •

ഉലക്കമുൽഗരംകൊണ്ടുംതാഡിക്കുമെകിങ്കരർ പലവട്ടംമൂർച്ഛയോടും
വീഴുംകണ്ണുന്തുറിച്ചവർ * എൻട്രിയാൻപാർത്ഥിതരായ്‌ഭോജിക്കപ്പെടുന്ന
ഘുക്ഷണം എത്രപാപികളുമെല്ലാമന്ധങ്ങളില്ല,മായതിൽ * നാലു
പങ്കങ്ങളുഴലെഴുംകുംഭീപാകമതിങ്കലായ് ഏറെക്കാലംകൊല്ലുകില്ലാതെ
ഗാത്രദാഹംനശിച്ചിടാ * എല്ലാക്കണ്ഡങ്ങളിൽവച്ചുംകുംഭീപാകംപ്രധാന
മാം കാലസൂത്രംകാലസൂത്രനിബദ്ധർപാപരായതിൽ * കരകേറീട്ടങ്ങൾ
മുക്കമതിൽതാനിട്ടുകിങ്കരർ ശ്വാസംമുട്ടുംവരെനരംഭോഗിക്കുമാദ്യനേയ
വർ * ഏറ്റവുംദുഃഖമുണ്ടാകുംവൻകഷ്ടപ്പാടുമൂലമായ് തപ്തമായതി
നാൽപൂർണ്ണംകാലസൂത്രംവലാനനം! * മത്സ്യോദംവൻകിണറുപോൽകു
ഴിയാണെന്നുചൊല്ലിടും വില്ലാടിയപതുംനാലുപൂർണ്ണതപ്തജലത്തി
നാൽ * തപ്തംഗരംപാപികളാൽവ്യാപ്തമാണായതെപ്പോഴും ഞാൻ
ണ്ടിച്ചീടുമവരവരോടൊവുമാമ്യയാം * നൂറുവില്ലാടതിൽവീഴും
പാപികൾക്കാജലത്തിനേ സ്പർശിച്ചീടുകിലുണ്ടാകുമുടനെവ്യാധിക്ക
ക്കയും * ഈറച്ചയുംകൃമിയുംതന്നെകൃമികളാകുമെന്നതിൽ ഹാഹാശ
ബ്ദംമുഴങ്ങീടുമതന്നുമിവമോമ്യയാം * പാംസുഭോജ്യമിതിതിന്ത
പ്തപാംസുനിറഞ്ഞത് നൂറുവില്ലാടമുന്തിനാൽപ്പാപികൾവാഴമായ
തിൽ * പാശവേഷ്ടനമാംകുണ്ഡപാപംശതൈർവലിതിങ്കിൽ ഒരു
നാഴികവിസ്താരമെന്നോതുംപാശവേഷ്ടനം ശൂലപ്രോതംപതിക്കു
മ്പോൾശോകംശൂലത്തിങ്കലായ് * വില്ലാടിയപതാകുന്നപ്പാപരാൽ
പൂർണ്ണമായതു പ്രകമ്പനംപതിക്കുമ്പോളിളക്കംപാപരെല്ലാം *
ഒരുനാഴികവിസ്താരംമേയുമവയുള്ള പ്രകമ്പനം ഉൽകാമുഖംപാപി
കൾതൻമുഖത്തീക്കൊള്ളിവച്ചിടും * വില്ലാടിയപതാകുന്നതദിക്കൊ
ള്ളികൾനിറഞ്ഞത് അന്ധകൂപംനൂറുവില്ലാടാണതിന്നുള്ള വിസ്തൃ
തി * ലക്ഷംമർത്ത്യരെക്കൊണ്ടുംതാഴ്ന്നനാനാകൃമികൾചെന്നു കൂപവോൽ
വൃതമായുള്ള അന്ധകാരംനിറഞ്ഞതു പരസ്പരംനശിപ്പിക്കുംപാപർ
തൽക്ഷണമായതിൽ * കീടംതിന്നുതപ്പെത്തായമഗന്ധരായിക്കുലച്ചിടും
കണ്ണുകാണില്ലിതെട്ടങ്ങാകയാലേറെംഭയങ്കരം * വില്ലാടിയപതാകുന്നു
വേധനംകുണ്ഡമെന്നതു് നാനാശസ്ത്രങ്ങളേറ്റിട്ടുദുഃഖിക്കുംപാപരായ
തിൽ * ദണ്ഡംകൊണ്ടടിച്ചിട്ടുതാഡിക്കുമെൻറ്റുതർപാപരെതിൽ വില്ലാ
ടിയെട്ടുവിസ്താരമക്കണ്ഡംദണ്ഡതാഡനം * ജാലരന്ധ്രംമീനിനെപ്പോലം
പാപിക്കവലയുള്ളതു് വില്ലാടിയപതാകുന്നകുണ്ഡത്തിന്നുള്ളവിസ്
തൃതി * ദേഹചൂർണ്ണംപതിക്കുമ്പോൾദേഹമെല്ലാമുടഞ്ഞുപോം
ങ്കോടിമർത്ത്യർകരംപോകനിറുത്തിക്കുംതാഴ്ത്തതിങ്ങകേൾ * ഇതുദളു

ഘോരഘോരംവിസ്താരമുള്ളതാമതു മൂർച്ഛിച്ചീടുംജനങ്ങൾതാൻമഹാപാ
പികളായതിൽ • ഉലക്കണ്ഠമെന്നുള്ളതാഡിക്കുന്നുരൂപമായ്
പാപികൾമലിനന്മാരാംവിസ്താരമേറ്റവിസ്തൃതി • ശൂലകണ്ഠാഖ്യ
ത്താലുക്കളാകുംപാപർപതിക്കവേ തപിക്കുമെന്നാലിൽ,വിസ്താരമെഴുപ്പ
തുവിസ്തൃതി • താഡനംതാഴ്ചമഹാമേലാമിതുമയങ്ങുമപ്പോഴും പാ
പികൾക്കേറ്റവുമറിട്ടുമുശോഷണംകണ്ടുതാന്നിതു • നാനാചർമ്മകഷാ
യങ്ങളാൽപൂർണ്ണംവിസ്താരമേറുകെ ദുർഗ്ഗന്ധമതുകരികം പാപരായവ
ർക്കുകഷം • ശൂർപ്പാകാരംശൂർപ്പമുഖംവിസ്താരമാവുവിസ്തൃതി തപ്ത
മണൽപൂർണ്ണമാൽപാപികൾതിങ്ങിയുള്ളതു • ദുർഗ്ഗന്ധമതുശോഭിച്ചീടും
പാപരാൽപൂർണ്ണമായതു വിസ്താരമാവുമാത്രംതാൻ ശൂർപ്പാകാരമുഖ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
തിലപതിക്കുന്നുമൂർച്ഛിക്കുംപാപിയായവൻ • ധൂമാന്ധകൻ
ധൂമാന്ധമതിൽപാപികളെപ്പോഴും ധൂമാന്ധകാരമേറ്റവും
[illegible]
പികൾവീണിട്ടുകരയുന്നുതാഴെ • ഏറ്റംസർപ്പങ്ങ
ളുവിസ്താരമിതുതാൻനാഗവേഷ്ടനം തൻറെയെല്ലാംചുറ്റിയുണ്ടായ്
ശ്രവിച്ചനീയിനിക്കേൾക്ക
ക്കേണ്ടതാകുക.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒമ്പതാം സ്കന്ധം
മുപ്പത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

മുപ്പത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

സാവിത്രി പറഞ്ഞു

ഭക്തിബീജംനരകക്ലേശനാശകം സാരങ്ങളിൽസാര
ശ്രീദേവിഭക്തിതന്നെ • ഭക്തിസാരമതിൻഹേതു
പാപമെല്ലാംപോയിപ്പോം • ഭക്തി
ദേവീഭക്തിയതിൻ
ധർമ്മംകർമ്മനാശകം •
ഭഗവതി! • ശ്രീ

ന്തേ പഞ്ചയാഗമത്തും ദാനവും തീർത്ഥസേവയും ജ്ഞാനമേകുന്നതിന്നു മൂ-
പതിനാറാംശവും പോരാ ॥ അപൂർണകാമൻ ശൌരവൻ താൻ പത്തുപങ്ക-
മാനിച്ചിടും അമ്മേ മക്കാരം പത്തുപങ്കാ ജ്ഞാനം നാം കേണ്ണവന്നുമ്മ.

ധർമ്മരാജാവു പറഞ്ഞു

മുൻപു നിന്നിമേശ പാപമെല്ലാവരെയും തീർക്കാനം ഇപ്പോളു-
ണ്ടാമെൻ വരത്താൽ ദേവീഭക്തിയത്തുംഗുരേ! ॥ കേൾപ്പെനിപ്പിച്ചിട്ടു-
ണ്ടിനിശ്രീദേവീഗുണകീർത്തനം ചൊല്ലുന്നവർക്കാം പുണ്യം വർദ്ധാകുലതാര-
ണമാണെന്നു ॥ സമർത്ഥനാകില്ലതിനെച്ചൊല്ലുവാനാദിശേഷനും അ-
ഞ്ചുവക്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടാളുന്ന ഗജാനനനുമെന്നെ ॥ വേദംനാലും ഭാഗവത-
ത്തും സൃഷ്ടികർത്താവായ വിരിഞ്ചനും നാലുവക്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടും വിഷ്ണുവും ശ-
ങ്കരനായിടും ॥ ഷൺമുഖൻ സ്കന്ദനാം ശക്തനായിതിരില്ല ചൊല്ലുവാൻ
യോഗീന്ദ്രന്മാരായിട്ടും ഗണനാഥനാരുമെന്നെ എല്ലാശാസ്ത്രങ്ങളിൽ വ-
ച്ചും വേദത്തിൻ സാരമുള്ളവ അറികില്ലവയും ദേവീഗുണാംശം ബുധനും
സതി! ॥ ശ്രീദേവീവർണ്ണനത്തിങ്കൽ അധിക്ഷേപത്താൽ സനത്കുമാരൻ
ധർമ്മൻ സനന്ദനൻ നൽസനാതനൻ ॥ സനകൻ കപിലൻ സൂര്യൻ ബ്ര-
ഹ്മാവിൻപുത്രന്മാരും വർണ്ണിക്കില്ലവരെപ്പിന്നെ എന്താണീ മൂഢബു-
ദ്ധികൾ ॥ സമർത്ഥരല്ല സിദ്ധന്മാർ യോഗീന്ദ്രർ മുനിമാരുമേ അന്യദേ-
വീതങ്ങളെന്തതുദേവി താനാപ്പു കല്പിക്കുവാൻ ॥ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവന്മാരും ധ്യാ-
നിക്കുന്നവരാം തൻപദം കണ്ണാ സാധ്യയവരാം ശക്തൻ വൃദ്ധികരല്ല-
ള ॥ പരമച്ചൂതജ്ഞനറിയു. ദേവീതൻ ശ്രേഷ്ഠമാം ഗുണം അതിനെക്കാളു-
റിഞ്ഞിട്ടും ബ്രഹ്മാ ബ്രഹ്മവിശാരദൻ ॥ അതിനെക്കാളറിഞ്ഞിട്ടും ജ്ഞാ-
നിയാകും ഗണേശരൻ എല്ലാവരെക്കാളറിയും സർവ്വജ്ഞൻ ശംഭുവാം
വിഭു ॥ കൃഷ്ണനാം പരമാത്മാവാമവനായ് ജ്ഞാനമേകിനാൻ വിജന-
ത്തിങ്കൽ വച്ചിട്ടു ഗോലോകേ രാസമണ്ഡലെ ॥ ദേവീഗുണങ്ങളും
ചൊന്നാനതിങ്കൽ ശിവൻ നേരവൻ ശംഭുവാൾ ശിവലോകത്തിൽ ധർമ്മ-
നോടതു ചൊല്ലിനാൻ ॥ ധർമ്മൻ ചോദിക്കയാൽ ചൊന്നാൻ സൂര്യനോ-
ടായതൊക്കെയും തപസ്സാൽ ദേവിയെ പ്രാപിച്ചീടിനാനെൻ പിതാവി-
നൻ ॥ ഞാനം പരമ്പരൻ രാജ്യത്തെ സ്വീകരിച്ചില്ല സുവ്രതേ! വൈ-
രാഗ്യത്താൽ തപസ്സിന്നു പോകാനായിനിന്നച്ഛനെ ॥ ഉടനെന്നച്ഛ-
നെന്നോടു പറഞ്ഞു ദേവീതൻ ഗുണം ആഗമം പോലെതാനിതിനെ ഗ്ര-
ഹനീയമിക്ക ॥ അറിയാ ദേവിയുമതിന്നന്യർ അർക്കറ കഥയെന്തു വാൻ?
ആകാശത്തെയെന്നുള്ളൊരറിയുന്നില്ലതിൻ പടി ॥ സർവ്വാത്മാ സർവ്വഭഗ-
വാൻ സർവ്വകാരണകാരണൻ സർവ്വജ്ഞൻ സർവ്വമറിവോൻ സർവ്വേശൻ സ-
ർവ്വപാലകൻ ॥ നിത്യരൂപൻ നിത്യദേഹൻ നിത്യാനന്ദൻ നിരാകൃതി നി

ഭക്തശരൻ നിരാശനാൻ ഗുണഹീനൻ നിരാമയൻ സർവ്വാധാരൻ സർവ്വസാ
ക്ഷിസംഗമറ്റോൻ പരാൽപരൻ ॥ മായേശൻ താൻ പ്രകൃതി, യാവികാ
രതമെന്നാൽ പ്രാകൃതം പുരാണമാം പ്രകൃതിയിൽ [illegible] പരസ്യം ॥ ശി
ന്നനല്ലഗ്നിതൻ ശക്തിയോടെ [illegible] മതേവിധം ഈശശക്തികളോടൊ
യാ സച്ചിദാനന്ദരൂപിണി ॥ ചതുർബാഹുവതിയായ് ഭക്താനുഗ്രഹ
കാരിയായ് ഗോപാലസുന്ദരീരൂപമെടുത്താൾ വരാര്യയായ് ॥ ഏറ്റ
വും കമനീയം നല് സുന്ദരം സുമനോഹരം ഗോപബാലകവേഷം നല് പു
ത്തമായ സമ്പൂർണ്ണം ॥ കോടികന്ദർപ്പലാവണ്യലീലാധാമസ്വരൂപമാ
നാം ശരൽമധ്യാഹ്നപത്മ [illegible] ॥ ശരൽ
കോടിപ്പൂർണ്ണചന്ദ്രസമാനവദനാംബുജം അമൂല്യരത്നവലിതം നാനാ
ഭൂഷണഭൂഷിതം ॥ അമൂല്യപീതവസനസംസ്ഥിതം [illegible] രു
ചിരതേജോരൂപം സാക്ഷാൽ പരബ്രഹ്മസ്വരൂപകം ॥ സുദുഷ്കരമഹാ
ശാന്തരാധാകാന്തനന്ദകം സമന്ദഹാസശോഭി [illegible]
നോഹരം ॥ രാസമണ്ഡലമദ്ധ്യസ്ഥം രത്നസിംഹാസനസ്ഥിതം [illegible]
മുരളീഹസ്തം വനമാലാവിഭൂഷിതം ॥ കൌസ്തുഭ [illegible]
[illegible] കുങ്കുമാഗരുകസ്തൂരീചന്ദനാർച്ചിതവിഗ്രഹം ॥ മാല
തീമാലകാ [illegible] ശരച്ചന്ദ്ര [illegible]
[illegible] ॥ ധ്യാനിച്ചിതെങ്ങനെ [illegible] ഭക്തികളാൽ
തൻ സൃഷ്ടിക്കുന്നവൻ [illegible] ॥ [illegible]
ട്രാൽ കർമ്മങ്ങൾക്കു സമാനമായ് താനേ കൊണ്ടുതാൻ കർമ്മഫലമേ
കുന്നതുമവിധി ॥ എല്ലാവർക്കുമേ പാലിക്കുന്നതും തൻ [illegible] ഹരി
സംഹരിക്കുന്നതും രുദ്രൻ [illegible] ॥ [illegible] ജയൻ
പൂർണ്ണജ്ഞാനികളെ [illegible] യൽ [illegible] ഭ
ക്തിയെ [illegible] ॥ [illegible]
യിങ്ങ് [illegible] കാലടികളിൽ [illegible]
ൻ ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] പാലിക്കുന്നതാൾ [illegible] ॥ ഭ്ര
മിക്കുന്നതാം [illegible] കൊണ്ടു [illegible]
പൂർണ്ണകാര്യം [illegible]! ॥ [illegible] കൊണ്ടുതാൻ [illegible] കാലത്തിങ്കൽ
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible] സ

ഷ്ടത്തെയും വഹിച്ചീടുന്നവൻതന്നായുസ്സുമൂലമായ് * ഇന്ദ്രനൊരുവനാൽ തന്നെയുണ്ടായ് വാഴുന്നെണ്ണിപ്പതും ഏഴുപത്തൊന്നതാം ദിവ്യയുഗമിന്ദ്രന്റെകാലമാം * ഇരുപത്തെട്ടിന്ദ്രർകാലംബ്രഹ്മാവിൻപകൽരാത്രിയും ഏവംമുപ്പതുനാളുമാസം ഈരാറുമാസം സംവത്സരമാകുന്നു * ഇതുപോലെ നൂറാണ്ടവും ബ്രഹ്മവയസ്സാകും ബ്രഹ്മപാതം ഹരിക്കോർത്താൽ ചക്ഷുരുന്മീലനം സതി! * ചക്ഷുരുന്മീലനമതാം പ്രാകൃതപ്രളയം ശുഭേ! പ്രാകൃതപ്രളയത്തിങ്കൽ സചരാചരദേവകൾ * ബ്രഹ്മാദിവൃന്ദം ലീനമാകും കൃഷ്ണൻതന്നാഭിപദ്മേ * വൈകുണ്ഠവാസിയായീടും ചതുർഭുജനതാം ഹരി * കൃഷ്ണനാം പരമാത്മാവിൻ വാമപാർശ്വത്തിൽ ലീനനാം * ജ്ഞാനേശനാം ശിവൻ കൃഷ്ണജ്ഞാനത്തിൽ വിലയിച്ചീടും * വിഷ്ണുമായാദുർഗ്ഗയിങ്കൽ ചേരും ശക്തികളൊക്കെയും കൃഷ്ണബുദ്ധിയിലെത്തും ബുദ്ധ്യധിഷ്ഠാതൃദേവത * നാരായണാംശമാം സ്കന്ദൻ താതാങ്കസ്ഥിൽ ലയിച്ചീടും കൃഷ്ണാംശമാം ഗജമുഖൻ ലയിക്കും കൃഷ്ണബാഹുവിൽ * തദംശകലകളെല്ലാമെ യാരാധതന്നിലും ഗോപസ്ത്രീകൾ ദേവസ്ത്രീകളിവരൊക്കെ ലയിച്ചീടും * കൃഷ്ണപ്രാണാധികാ ദേവി കൃഷ്ണപ്രാണനിൽ വാണീടും സാവിത്രി വാണിയിൽ ചേരും വേദശാസ്ത്രങ്ങളോടവൾ * പരമാത്മാവു കൃഷ്ണൻ തൻ ജിഹ്വയിങ്കൽ വസിച്ചീടും ഗോലോകഗോപന്മാരെയും കൃഷ്ണരോമങ്ങളിന്നിലായ് * സർവ്വപ്രാണങ്ങളുമവൻ പ്രാണങ്ങളിൽ വഹ്നിയും ജഠരാഗ്നിയതിൽ ചേരും ജലം തജ്ജിഹ്വാഗ്രത്തിങ്കലും * വൈഷ്ണവർ ചരണാബ്ജത്തിൽ പരമാനന്ദയുക്തരായ് ഭക്തിരസസുധാപാനത്തോടു കൂടി ലയിച്ചീടും * മഹാവിരാട്ടിൻ ചെറിയ വിരാഡംശങ്ങൾ കൃഷ്ണനിൽ മഹാവിരാഡ്ദേഹരോമകൂപങ്ങളിൽ ബ്രഹ്മാണ്ഡമാകെയും * കൃഷ്ണൻ തൻ ചക്ഷുരുന്മേഷാൽ പ്രാകൃതപ്രളയം സതി! ചക്ഷുരുന്മീലനത്തിങ്കൽ സൃഷ്ടിയും പിന്നെ വന്നിടും * എത്രകാലം നിമേഷം താനുന്മീലനവുമെത്രനാൾ ബ്രഹ്മാവിൻ ശതാബ്ദാന്തം തന്നതിൽ സൃഷ്ടിലയങ്ങളും * ബ്രഹ്മസൃഷ്ടിലയങ്ങൾക്കസംഖ്യയില്ലാരാനനേ! ഭൂരജസ്സിൻ സംഖ്യപോലെയറിയാവുന്നതല്ലഹോ! * ആത്മാവായുള്ള കൃഷ്ണൻ തൻ നിമേഷം പ്രളയം ശുഭേ! ഉന്മീലനം സൃഷ്ടിയുണ്ടാം പിന്നീടുമവനാജ്ഞയാൽ * ലയിക്കും പ്രളയത്തിങ്കൽ കൃഷ്ണൻ പ്രകൃതിയിങ്കലായ് * ഒന്നതാനപ്പരാശക്തിനിന്നു നൻപരമൻപുമാൻ അദ്വൈതംചൊല്ലുസത്യനായ് ദേവവാദികൾ ചൊല്ലീടും * മൂലപ്രകൃതിയവ്യക്തയവ്യാകൃതപദാഭിധ ഖിലെന്നയവർമാത്രം പ്രളയത്തിങ്കൽ വാണീടും * തൽഗുണം കീർത്തനം ചെയ്യാൻ ലോകത്തിൽ ശക്തനെന്തവൻ? മുക്തിയെ നാലുവിധമായ് ചൊല്ലീടുന്നാലുവേദവും * മുക്തികളെക്കാളിതാ കൃഷ്ണപ്രദമധികം ശുഭേ! സാലോ

കൃമെന്നതാംകിട്ടുംസാരൂപ്യവുംവരെയൊന്നുകേൾ • സാമീപ്യമുത്തമ കിട്ടുംസായൂജ്യമുത്തമമെന്നറിഞ്ഞിടുകില്ലിവ ഭക്തർക്കവർക്കു സ്വയമാ ന്നിയേ • ശിവതപഃമരണാദി ... ധം ജന്മമൃത്യുജരാ വ്യാധിഭയശോകാദികളെല്ലാം • നിർവ്വാണമാംമുക്തിയതാണ്ടിവപ്രദം ധരിക്കതാൻ സേവാരഹിതതാൻമുക്തിമുക്തിസേവാവിധിർനി • മ ക്തിമുക്തികാംതൻ്റെ ... താതാംകൾ ... നം നിഷേകമെന്നാർ ബുധരാരെപ്പൊഴുതുണ്ടു ... • തഴവണ്ഡനമ്മൂർത്തിനാലോകംഭഗവാൻ സേവതാനത്രേ ലോകവേദങ്ങളിൽ ... നിതാന്തം ... സതി! • നിർവ്വിഘ്നമുണ്ടാമേ ... നിത്യംപോൽ നിന്നിമിഷ എന്നാതിതൃപ ംഭത്താരവരുളിച്ചെയ്തു ... • നന്ദനാശിസ്സുമാനർകിങ്ങമി പ്പാനായിട്ടുടങ്ങിനാർ ... സാവിത്രിപ്രണമിച്ചു തൻ • കാലിൽകെട്ടിക്കരഞ്ഞാളുസ്സാധ്വി വിരഹത്തിനാൽ സാവിത്രി ക്കോമനം കേട്ടുകരഞ്ഞനാഥിയായവൻ • ഇതുപണ്ടു ... യൊതിതാ നാംകൂടിക്കരഞ്ഞുപോൽ.

യമൻപറഞ്ഞു

ലക്ഷംവർഷം ഭാരതത്തിൽ സുഖമനുഭവിച്ചിട്ടുപിന്നെനീ സാക്ഷാൽ ശ്രീദേവിവാഴുന്നലോകംതന്നിൽ ഗമിച്ചിടും • അതിമഹിമഗൃഹത്തിൽ പോയ് സാവിത്രീ വ്രതമുള്ളോളേ! ഇതുമുഴു ... നാരികൾ കാരണം മാണെന്നു • സാവിത്രീവ്രതം ... ജ്യേഷ്ഠകൃഷ്ണചതുർദ്ദശി ... ഷ്ഠമിയിലാചരിക്കേണ്ടുന്ന വ്രതമെന്നപോൽ • ഇതുകേട്ടു ... ന്നാ ർത്തു,നാരികളായവർ ഭക്തിയോടാചരിച്ചുന്നാൽ ... പിൻപഴമാന്നി ടും • മാസാന്തരം ... ഷഷ്ഠി ... യിൽ ... ദേവിതൻ മംഗ ലമാംവാരം ... • സിദ്ധിയ ... മനസ്സായ ... ത്തിൽ സം ക്രമത്തിലും ... പൗർണ്ണമിയിലാരാധനയും ചെയ്താൽ! • ശുക്ലാ ഷ്ടമിയുപോസിച്ചു ... ദേവിപോലെ ... ... • പതിപുത്രസമൃദ്ധ ... മൂലപ്രകൃതിയെയുമേ പ തിവ്രതകളിൽ ... സ്ഥാനം ... നിലും • സന്താനത്തിന്നു വേണ്ടീട്ടുംഭക്തയായ്പൂജചെയ്തുകിൽ ഇഹലോകസുഖം ... വി ൻപരമമാന്നിടും • ദേവീവിഗ്രഹത്തിയെ ... ഭക്തൻപൂജിക്കണംസമാ സത്തുരൂപാസമാസേവ്യ ... പിന്നി • ഇതിനേക്കാളൊന്നുമി ല്ലകൃതികൃത്യതയേകുവാൻ എന്നോതീട്ടായമ്മരാജൻഗമിച്ചാൻതന്നെ മന്ദിരം • സാവിത്രിയുംപതിയോടൊരാമത്തിനാംതൻഗൃഹത്തിലാ യ് സാവിത്രിയുംസത്യവാനുംവേഗന്നാണംതാൻതിരിച്ചുപോയ് • അന്യ

രെട്ടുമൊപ്പാമിപ്പത്താനാണ്ടുകളുമായവർ സവിത്രിതൻപിതാവിന്നുപുത്രന്മാരായ് ശ്രുതിപ്പെട്ടു • രാജ്യംകണ്ണുംശ്വശുരനുംകിട്ടിപുത്രരവർക്കുമെലക്ഷംവർഷംഭാരതത്തിൽസുഖിച്ചിട്ടാപ്പതിവ്രത • ഗമിച്ചാൾപതിയോടൊത്തല്ലോ ദേവീലോകത്തിൽനാരദ! സാവിത്ര്യന്നധിദേവീമന്ത്രാധിഷ്ഠാനദേവത • വേദങ്ങളെപ്രസവിച്ചുള്ളോർസാവിത്രീനാമമാകയാൽ ഏവം നിനക്കരുച്ചേർത്തോർസാവിത്ര്യാഖ്യാനമുത്തമം • ജീവകർമ്മവിപാകത്തൊടിനിക്കേൾക്കേണ്ടതെന്തുവാൻ?

ശ്രീദേവീഭാഗവതം മഹാകാവ്യസ്കന്ധം
സാവിത്ര്യുപാഖ്യാനം
മുപ്പത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം

മുപ്പത്തൊൻപതാമദ്ധ്യായം

നാരദൻ പറഞ്ഞു

മൂലപ്രകൃതിതൻകീർത്തഗായത്രികളുടെകീർത്തിയും സാവിത്രിയമസംവാദത്തിങ്കൽനിന്നായ് ശ്രവിച്ചേൻ ഞാൻ • മംഗലംമംഗലത്തിന്നുതൽ ഉണ്ടാൽകീർത്തനഗ്രാഹം ലക്ഷ്മ്യുപാഖ്യാനമധുനാകേൾപ്പാനിച്ഛിച്ചിട്ടുന്നേൻ ഞാൻ • ആദ്യംപൂജിച്ചതാരെന്തുമന്ത്രത്താലുമെങ്ങനെ? തൽഗുണങ്ങളെനിക്കായിച്ചൊല്ലുന്നീവേദവിത്തമ!

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

സൃഷ്ട്യാദിയിൽപണ്ടുകൃഷ്ണൻപരമാത്മാവുതന്നുടെ വാമാംസമതിൽനിന്നുണ്ടായ് രാധാരാസമണ്ഡലേ • ഏറാവുന്നസൌന്ദര്യമാവടലങ്കാരമെന്നിവ വയസ്സുപന്ത്രണ്ടായോളെപ്പോഴെന്നുംസ്ഥിരയൌവന • വെൺതാമരപ്പൂവിനൊപ്പംസുഖദൃശ്യാമനോഹര ശരൽകോടിനിശാനാഥസമാനമുഖപങ്കജ • ശരന്മദ്ധ്യാഹ്നപത്മൌഘപ്രഭാമോചനലോചന യെച്ചാൾരണ്ടുവിധമായീശപാദേച്ഛയിനാലവൾ • രൂപം നിറംകാന്തിവയസ്സുതേജസ്സുകൊണ്ടുമെ അലങ്കാരംകീർത്തിവസ്ത്രങ്ങളെണമാകൃതിതുല്യരാ • സ്മിതംപ്രേമംവീക്ഷണവുംനീതിയുംകൊണ്ടുമങ്ങനെ വാമാംഗത്തിൽനിന്നുമെ ദക്ഷിണാംഗത്തിൽരാധിക • രാധയാദ്യം ദ്വിഭുജനാംകൃഷ്ണനെപ്പതിയാക്കിനാൾ കാമിച്ചാൾപിന്നെയാലക്ഷ്മീതാനുന്നാഥകൃപകന • കൃഷ്ണനാംഗൌരവംമുഖംമവിച്ചു രണ്ടുരൂപമായ് ദ്വിഭുജൻതൻദക്ഷിണാംഗംവാമാംഗംചതുർഭുജൻ • ചതുർഭുജനായ്

ചെയ്യുന്നവർക്കു ലക്ഷ്മിയെന്നാകിനാൾ വാണിജ്യാത്മികാ വ്യാപാരിക്കുത്സാഹ വൃദ്ധിയിനാൽസദാ • മഹതീദേവിദിവ്യലോകൽ മഹാലക്ഷ്മിയെന്നവർക്കപ്പോൾ ചേർന്നുജനൻരാജ്യത്തൻകാന്താൻ ലക്ഷ്മീകാന്തൻ മാത്രൻ ക്രമേണ • ഗോപഗോപികളെപ്പോഴ് നീസ്സ്വരൂപിണി രാധിക രാജസൂയലക്ഷ്മിയോട്ടുമൊരുവൾ സ്വർഗ്ഗത്തിൽഗമിച്ചുതേ ഭൂഷണമാകുന്നവന്നർസർവ്വ ശോഭകൾകൊണ്ടുംസമനർത്താൻ പലരൂപത്തിലായ് തീർന്നുവായ ഗേഹങ്ങളിലക്ഷ്മിയും • വൈകുണ്ഠത്തിൽ പൂർണ്ണയായിട്ടിരിപ്പിടുന്നിതായവൾ സർവ്വദേവതമാഗ്ഗ്യമാടൊത്തുള്ളസ്വതസ്സ്വരൂപിണി • അന്യസ്ത്രീകളിൽവെച്ചുള്ളമാക്കിയയാണവളേറവും സാക്ഷാൽ സ്വർഗ്ഗലക്ഷ്മീശക്തിസമ്പൽസ്വരൂപിണീ • പാതാളങ്ങളിൽ നാഗലക്ഷ്മീരൂപിണിയായ രാജലക്ഷ്മിയും ഗൃഹലക്ഷ്മീ ഗൃഹദേവതാ ഗൃഹസമ്പത്തുകളുമാമവൾ • സമ്പൽസ്വരൂപിണിദേവി സർവ്വമംഗലമംഗല യജ്ഞപത്നീദക്ഷിണയും കാമധേനുവുമായവൾ • ക്ഷീരാബ്ധികന്യയായുള്ളോരു ശ്രീരൂപാനുരൂപതമി സൂര്യചന്ദ്രരിലെല്ലാശ്ശോഭ തൻരൂപമായവൾ • അലങ്കാരം ഫലം തോയം ഭൂഷണങ്ങളിലുമങ്ങനെ ദിവ്യസ്ത്രീകൾരൂപങ്ങളിലും ഗൃഹങ്ങളിലുമായവൾ • വസ്ത്രങ്ങൾസർവ്വസസ്യങ്ങൾനൽസ്ഥാനങ്ങൾതിങ്കലും നല്ലദേവപ്രതിമകൾപൂർണ്ണകുംഭങ്ങൾതന്നിലും • മാണിക്യങ്ങൾമുത്തുകളിൽനൽമാലകളതിങ്കലും ശ്രേഷ്ഠരത്നങ്ങളിൽക്ഷീരം ചന്ദനമിവറ്റിലും • കർപ്പൂരത്തിലുമല്ലിപുഷ്പവൃക്ഷശാഖയതിങ്കലും ലക്ഷ്മീപ്രാണങ്ങളിൽ വിഷ്ണുവിനാൽപൂജിക്കപ്പെട്ടവളാദിയിൽ • പിന്നെ ബ്രഹ്മാവിനാൽ ദേവകളെല്ലാരും ക്ഷീരാബ്ധിയിൽ വച്ചു ദേവിയെപ്പൂജിച്ചുവിട്ടു പുരന്ദരൻ! • സ്വായംഭുവമനുവുമാമാനവേന്ദ്രശേഷവും ഋഷിമാരും സത്തുക്കളും മുനിമാരും ഗൃഹസ്ഥരും • ഗന്ധർവ്വന്മാരും പൂജചെയ്തുപാതാളേ നാഗവർഗ്ഗവും ഭാദ്രശുക്ലാഷ്ടമിയതിൽ പൂജിച്ചു പണ്ടു നാഗേശൻ • ഒരു പക്ഷം ഭക്തിയോടു ക്രൂടശ്രവ്യവുമകിങ്കലും പൗഷമാസത്തിലെ ചെന്ത്യം മംഗളവാരവും • പൂജിക്കപ്പെട്ടവൾ ഗത്തിലെ മട്ടുമൂവുമകിങ്കലും ആവാഹിച്ചിട്ടുവന്നാരാധനാ പൗഷസംക്രാന്തിയിങ്കലായ് • അവളെ മനുപൂജിച്ചാനല്ലോ മാകപ്രസിദ്ധമാമ് ഇന്ദ്രൻമംഗലനാം ശ്രീപൻകേദാരൻനീലനാഗൻ • സുബലൻനാരദൻമനൻ ശ്രീപദ്മനാഭാത്മജൻ ശുക്രാംഗിരസ്സിന്റെ പുത്രമഹാബലിയുമങ്ങനെ • കശ്യപൻദക്ഷൻകർദ്ദമൻവിവസ്വാനാംഭാനുതനം പ്രിയവ്രതൻചന്ദ്രനമാവതന്നൻ മനുവായുവൻ • യമനും വഹ്നിയുംപൂജിച്ചാരാമംഗലദേവിയെ ഇതാദ്യന്തമെങ്ങുമാവളുംസർവ്വപൂജിതയായവളം • സർവ്വൈശ്വര്യാധിദേവിനാ സർവ്വ സമ്പത്സ്വരൂപിണി.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം, ഒമ്പതാംസ്കന്ധം

ലക്ഷ്മ്യുപാഖ്യാനം

ദ്വാത്രിംശോദ്ധ്യായം

നാല്പതാമദ്ധ്യായം

നാരദൻപറഞ്ഞു

നാരായണപ്രിയാദേവി വൈകുണ്ഠവാസിനീ വൈകുണ്ഠാധി ഷ്ഠാത്രുദേവീമഹാലക്ഷ്മീസനാതനീ ॥ എവ്വണ്ണമുണ്ടാമവൾ ഭൂമിയിൽ സിന്ധുകന്യയായ്? അവളെയാർസ്തുതിച്ചാദ്യമതെന്നിക്കരുൾചെയ്യണം?

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു

ഇന്ദ്രൻനിശ്രീകനായ്പണ്ടു ദുർവ്വാസസ്സു ശപിക്കയാൽ ദേവന്മാരൊക്കെയും ഭൂവിൽ ചേർന്നാരൊന്നിച്ചു നാരദ! ॥ സ്വർഗ്ഗാദിയെവിട്ടു കോപാൽ ദുഃഖിച്ചു ലക്ഷ്മിയായവൾ വൈകുണ്ഠത്തിൽ ചെന്നു തിങ്കൽ ലയിച്ചാൾ മുനിസത്തമ! ॥ ദുഃഖിച്ചു വാനോരെല്ലാരും ബ്രഹ്മാവിൻ സഭ പുക്കുടൻ ബ്രഹ്മാവിനെ മുൻപിലാക്കി വൈകുണ്ഠത്തിങ്കലെത്തിനാർ ॥ ഹരിയെശ്ശരണം പ്രാപിച്ചീടിനാർ വേറായതിൽ ശുഷ്കകണ്ഠോഷ്ഠരായേറ്റം ദീനരായ്ബ്ഭവിക്കയാൽ ॥ വിഷ്ണുവിന്നാജ്ഞയാലപ്പോളംശമായിട്ടു ലക്ഷ്മിയും സിന്ധുവിൻകന്യയായ്ത്തീർന്നാൾ സർവ്വസമ്പത്സ്വരൂപിണീ ॥ ദേവാസുരന്മാരൊന്നിച്ചു പാലാഴി കടയുന്നനാൾ ഉത്ഭവിച്ചു മഹാലക്ഷ്മി അവളെക്കണ്ടു കേശവൻ ദേവന്മാർക്കു വരം നൽകി പ്രസന്നമുഖിയായവൾ വനമാലയെയർപ്പിച്ചാൾ മഹാവിഷ്ണുവിനായുടൻ ॥ ദൈത്യർവശഗരാജ്യത്തെ പ്രാപിച്ചാരന്നുവിണ്ണവർ ലക്ഷ്മിയെപ്പൂജചെയ്തു സമ്പത്തേറ്റു സുഖിച്ചതേ.

നാരദൻപറഞ്ഞു

ദുർവ്വാസസ്സാം മുനിശ്രേഷ്ഠനെന്നതിന്നു ശപിച്ചതും? എന്തൊരു ദോഷത്തിനാൽ ബ്രഹ്മൻ തപോധനൻ ബ്രഹ്മവിത്തമൻ ॥ പാലാഴിയെയേതുവിധം മഥിച്ചാരമരാദികൾ? ഇന്ദ്രൻസ്തുതിച്ചതെവ്വണ്ണം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതങ്ങനെ ॥ മുനീന്ദ്രർതമ്മിൽ സംവാദമുണ്ടായതുമുരയ്ക്കുക.

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു.

ത്രൈലോക്യനാഥനാമിന്ദ്രൻപണ്ടു മദ്യമത്തനായ് ക്രീഡിച്ചാൻ വിജനത്തിങ്കൽ സകാമം രംഭയോടുമായ് ॥ കാമമേറുന്നോരവളാൽ ഹരിക്കപ്പെട്ട ഹൃത്തൊടും വാണാൻ വനത്തിൽ ക്രീഡിച്ചുകൊണ്ടേറ്റം മോദമാലൊടും ॥ ദുർവ്വാസസ്സന്നു വൈകുണ്ഠം വിട്ടു കൈലാസമായതിൽ ബ്രഹ്മതേജസ്സോടും പോകുന്നതു കണ്ടാൻ പുരന്ദരൻ ॥ ഗ്രീഷ്മകാലസഹസ്രാർക്കപ്രഭയൊത്തു വിളങ്ങുവോൻ തപ്തസ്വർണ്ണസമൻ നല്ല ജടാഭാരം ധരിച്ചവൻ ॥ യജ്ഞോപവീതം ദണ്ഡും നൻമരത്തോൽ ജലപാത്രവും ചന്ദ്രനപ്പോൽ തിലകവും ധരിച്ചിട്ടു ജപിപ്പവൻ ॥ വേദ

രോമാംഗരെറിയുമെക്ഷംശിഷ്യരോടൊത്തവൻ • നമിച്ചാനവനേക
ങ്ങാമരിച്ചുള്ള പുരന്ദരൻ സ്തുതിച്ചാർശിഷ്യരുടനേ ഭക്തിയോടതിഇഷ്ട
നായ് • അവരോടൊത്തുമുനിയങ്ങശേിഷ്യാരങ്ങൾനൽകിനാൻ വിഷ്ണുദ
ത്തം പാരിജാതപുഷ്പമേററം മനോഹരം • ജരാമരണസന്താപരോഗ
ഹ്ലാദകാരകം ശ്രീമത്തനാമിന്ദ്രനായിനൽകിനാൻവാങ്ങിവാസ
വൻ • വച്ചാനൈരാവതത്തിൻെറമസ്തകത്തിങ്കലപ്പോഴ് അതതിൻ
സ്പർശമാത്രത്തിൽ ഗുണംരൂപമിവററയാൽ • തേജസ്സാലും വയസ്സാലുംവി
ഷ്ണുവാടുസമനായ് ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടിന്ദ്രനവൻവനത്തിൽ പ്രായിത
ങ്ങും • തേജസ്സാൽശക്തനായില്ലപാലിപ്പാനതിനെയവൻ പുഷ്പംവെ
ടിഞ്ഞതാരണ്ടുകൾതാനക്കണ്ടുമുനീശ്വരൻ • ഏററവുംകോപമോടൊ
ത്തിശാപവാക്യമുരച്ചുതേ.

മുനിപറഞ്ഞു

ശ്രീമത്തനാകുംനീയെന്നെയപമാനിപ്പതെന്തെടോ? ഞാൻതന്ന
പുഷ്പംഗർവ്വത്താൽവച്ചുനീകരിമസ്തകേ • വിഷ്ണുനൈവേദ്യവുംനിർമ്മാല്യ
മാം ഫലജലാദിയും കിട്ടുമ്പോൾതാൻഭുജിക്കേണമല്ലയോ ബ്രഹ്മഹാവ
വൻ • ഭാഗ്യത്താൽവിഷ്ണുനൈവേദ്യംലഭിക്കുമ്പോൾത്യജിക്കുകിൽ പൂ
ർവ്വംബുദ്ധിയുംശ്രീയുമവനങ്ങുനശിച്ചുപോം • നൻനൈവേദ്യലഭിക്കു
മ്പോൾ ഭുജിക്കിൽവിഷ്ണുഭക്തനാം കരേകറവുംതുരുപഭക്തനായും
ഭവിച്ചിടും • നൈവേദ്യഭോജിയായ്നിത്യംവിഷ്ണുവെപ്രണമിക്കയും പൂ
ജിപ്പുവാൻസ്തുതിക്കയും ചെയ്യിലും വിഷ്ണുതുല്യനാം • അവൻതൻകാററുതട്ടി
ടിൽപോലുംതീർത്ഥംവിശുദ്ധമാം തൽപാദധൂളിയേററീടിൽഭൂമിയുംശു
ദ്ധയായിടും • പുംശ്ചല്യന്നമവീരാന്നംശൂദ്രശ്രാദ്ധാന്നമായതും വിഷ്ണു
നൈവേദ്യമല്ലെന്നാൽമാംസത്തിന്നുസമാനമാം • ശിവലിംഗപ്രദാനാ
ന്നം ശൂദ്രയാജികൊടുപ്പതും ചികിത്സകബ്രാഹ്മണാന്നംദേവലാന്നവുമ
ങ്ങനെ • കന്യാവിക്രയിയുംയോനിജീവിയുംനൽകുമന്നവും ഉച്ഛിഷ്ടാ
ന്നംപര്യുഷിതംസർവ്വഭക്ഷാവശേഷവും • ശൂദ്രാപതിബ്രാഹ്മണാന്നംവൃ
ഷവാഹദ്വിജാന്നവും അദീക്ഷിതബ്രാഹ്മണാന്നംശവദാഹികളന്നവും •
അഗമ്യയെഗ്ഗമിച്ചീടുംദ്വിജന്മാർനൽകുമന്നവും വിശ്വാസഘാതകം
ചെയ്വോൻമിത്രദ്രോഹികൃതഘ്നരും • കള്ളസ്സാക്ഷിപറഞ്ഞീടുംവിപ്ര
ന്മാർനൽകുമന്നവും ഇതെല്ലാംശുദ്ധമായ്തീരുംവിഷ്ണുനൈവേദ്യഭക്ഷ
ണാൽ • വിഷ്ണുഭക്തൻശ്വപചനുംകോടിജന്മംകരേറിടും തന്നെ
ഭക്ഷിക്കയാൻഭൂപാലപ്രശക്തൻഭക്തിയററവൻ • വിഷ്ണുനൈവേദ്യമാ
യുള്ളതരിവന്യഗ്രഹിക്കിലും ഏഴുജന്മംചെയ്തപാപം നശിക്കുംശങ്ക
യില്ലതിൽ • അറിവോടുംഭക്തിയോടുമാനൈവേദ്യംഗ്രഹിക്കിലോ

കോടിജന്മങ്ങളിൽ ചെയ്ത പാപമെല്ലാം നശിച്ചുപോം • ഗർവ്വിനാലീ പാരിജാതം വച്ചു നീ ഗജമസ്തകന്തന്നിൽ വിട്ടതിനാൽ പോകും ലക്ഷ്മി വിട്ടു പദത്തിലായ് • പേടിക്കേണ്ടാ നീ വിഷ്ണുവെ തൻ സുരരേ വിധിയെയുമേ മൃത്യുകാലം ജരയെയും പിന്നെയന്യരെയെന്തിനാൻ? • നിർത്താത നാം കശ്യപനന്ദനൻ ഞാൻ പാപാൽ പതിതരാവാ നിശ്ശങ്ക നാമമെന്നോടെന്തു ചൊല്ലിടും സുരനായക! • എവൻ ശിരസ്സിലിപ്പുഷ്പമവൻ തൻ പൂജ താൻ വരം ഇതു കേട്ടു സുരാധീശൻ മുനി തൻ കാലിൽ വീണുടൻ • ദുഃഖിച്ചേറ്റം കരഞ്ഞുകൊണ്ടവനോടിത്ഥം ചൊല്ലിനാൻ.

ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു

ഉചിതം മായയേൽപ്പാൻ ശാപമേകിയതെന്നിൽ നീ യാചിച്ചിട്ടുന്നില്ല ശ്രീയെ ഞാനോ നാഗനാനേകനാരോ • ജ്ഞാനം തന്നു ക്ലേശമൊഴ്ത്തും വിത്താണ്ടാപത്തിനേകയും മുക്തി ഭക്തിദായാം താൻ ഭക്തിയെയും മറച്ചിടും.

മുനി പറഞ്ഞു

ജന്മമൃത്യുജരാശോകരോഗങ്ങൾക്കെല്ലാം ബീജമാം സമ്പത്തിനെത്തിനാലന്ധൻ മുക്തിമാർഗ്ഗമറിഞ്ഞിടാ • സമ്പൽമത്തൻ മൂഢനായോൻ മദ്യമത്തനുമാണവൻ ബന്ധുതാപത്താൽ ബന്ധുജനങ്ങളവനെച്ചുററിവാണിടും • സമ്പത്തിമത്തൻ താൻ വിഹ്വലൻ വിഷയാന്ധനാം മഹാകാമി രാജസികൻ സത്വപാതകനെ കണ്ടിടാത്തവൻ • രാജസൻ താമസൻ രണ്ടുവിധമവിഷയാന്ധനാം ശാസ്ത്രജ്ഞൻ താമസനാം ശാസ്ത്രജ്ഞൻ രാജസാധിയൻ • ശാസ്ത്രവും രണ്ടുമാർഗ്ഗമതകാട്ടീടും സുരപുംഗവ! • പ്രവൃത്തി ബീജമൊന്നൊന്നു നിവൃത്തിക്കുള്ള കാരണം പ്രവൃത്തിയാം ദുഃഖമാർഗ്ഗേ ചരിക്കും ജീവിയാദ്യമായ് • ഇച്ഛപോൽ തുഷ്ടനായിട്ടു മദമത്തനതുല്യമായ് ഉമരംഭ്യുദയാൽ പാതത്തിൽ പെട്ടിടുന്നപോൽ • സ്വബുദ്ധ്യാ ദുഃഖമേറും സംസാരത്തിൽ പെടും ജനം ബഹുജന്മം ഭ്രമിച്ചിട്ടസ്സംസാരത്തിങ്കലായവർ • തൻ കർമ്മംപോൽ ജനിച്ചീടുമോരോരോ യോനികളിൽ ക്രമാൽ ഉണ്ടാം സത്സംഗവും പിന്നെയീശൻ തന്റെയനുഗ്രഹാൽ • ആരായിരം പേരിലുണ്ടാകുമൊരുത്തൻ മുമുക്ഷുവായ് മുക്തിമാർഗ്ഗത്തിനെ കാട്ടും തപസ്സിലേപനസാധ്യവും • ജനനമൊന്നുമുടൻ ജീവൻ കർമ്മബന്ധമകറുവാൻ അനേകജന്മം കൊണ്ടോരോ വ്രതതപമിവററയാൽ • നിർവ്വിഘ്നമായ് സുഖമാം മുക്തിമാർഗ്ഗം ലഭിച്ചിടും ഉപദേശിച്ചതിപ്രകാരം കേട്ടീടുന്നതു വക്ത്രത്തിൽ നിന്നു താൻ • മുനി തന്നുടെ വാക്കുകേട്ടിട്ടു ദേവേന്ദ്രനേറ്റം വിരക്തനായ് • വർദ്ധിച്ചുമിവനേററമായും വൈരാഗ്യമവനേറെയും മുനിയെ വിട്ടു പോയ്ക്കൊണ്ടാനമരാവതിയിലുടൻ • ദൈത്യന്മാരാൽ പു

ണ്ണമായിരിയാർമ്മതായ്ത്തുവാം ബന്ധുക്കളോടുമ്പെരനെവിപ്രരനേ
രെനിറഞ്ഞുമ • പിതൃമാതൃകളത്രാദിയററുചണ്ഡാലമേറിയും ശത്രു
സ്സൂയതായിട്ടുംകണ്ടുവഗംനടന്നവൻ • ഗംഗാതീരത്തിങ്കൽവാഴുന്നുള്ള
വിൽപ്രചണ്ഡചെന്താത ഗംഗാതീരത്തിൽസാക്ഷാൽബ്രഹ്മധ്യാന
ത്തിൽവാഴുവാൻ • സ്വസ്ഥാത്മികനായ്പൂർവ്വമുഖരാംസർവ്വതാകുമ്പൻ
സന്ത്രോദനുന്ദസരോമാത്മർപരമാനന്ദസംയുതൻ • മഹാൻവരിവ്വ
ൻധർമ്മിവ്വർമ്മന്ദ്ര്യസപിതനായവൻ ബന്ധുക്കളിൽരേണ്ടുനായ്യാ
നറിവ്വുമൂമാലിപ്പുന്മകൾ • ദുർവൃന്ദങ്ങളിൽദ്രോഹ്യർമൈത്ര്യങ്ങൾല്ലാ
മനിഷ്ഠനാം ജപിക്കുന്നുവേകണ്ടാദ്ദിക്കിപിന്നർവസിച്ചുത യോമാന്ത
ത്തിലെഴീററപ്പ്രാംനമിച്ച്വൻമാതിരാന്ത്ഹരി പാദങ്ങളിൽനമിച്ചി
ട്ടുകരഞ്ഞാനച്ചുമായ്ത്തുമൊ • പറഞ്ഞാനുന്നിശാപാദിവ്യനോന്നങ്ങ
ളുംശേഷവും പിന്നെന്നാമനാപരമേശനെപ്പൂജിച്ചുംചൊല്ലിനാനവ
ൻ • വൈദികരന്തൻറപ്രിയയാക്രമിച്ചുമുഖങ്ങനെ ശിഷ്യരെൻറ
വാക്കുകേട്ടിട്ടാബ്രഹ്മിമാനാംബ്രഹസ്തുതി • പറഞ്ഞാനിന്ദ്രനായ്ക്കി
ക്കൊപസംഹരത്തനേതുനായ്.

ഉദ്ധവരണം

എല്ലാംകേട്ടുസർവ്വജ്ഞ്യ!കരയാസ്തുത്തുകേൾക്കനി ന്നുപതിനാൽ
നീതിയുമേലൊൻലീനകിൽല്ലാരികവും • ത്രേമതിന്നൊത്തുസമ്പൂർണ്ണ
മാപത്തുംനശപരങ്ങളുംതാൻ പൂർവ്വകർമ്മത്തിനൊത്തുണ്ടാംതാൻതാൻക
ർത്താവുമായിട്ടും • ജന്മാന്തരമശേഷകർമ്മസ്വധർമ്മങ്ങളുംവന്നിട്ടും വ
ന്നിച്ചുക്രാകാരങ്ങൾബാലത്തിൽദ്ദമിപ്പുതെന്തിനായ്? • ഭുജിക്കണംചെ
യ്യുകർമ്മമാത്രമെന്നോതിട്ടുന്നതേ കർമ്മത്തേരാഗത്തേജ്ഞാനംഭുജിക്കപ്പുരുഷ
ൻഭോഗം • ഭുജിക്കാതെനശിക്കില്ലകല്പങ്ങൾകോടിയാകിലും അവശ്യം
താൻഭുജിക്കണംചെയ്യകർമ്മംശുഭാശുഭം • എന്നുവേദങ്ങളോതുന്നപ
രമാത്മാവുക്രുന്നും ചൊല്ലുന്നു സാമവേദത്തിൽബ്രഹ്മാവിനോടിതേവി
ധം • ജന്മഭുജിച്ചുശിഷ്ടത്താൽകർമ്മംചെയ്യുകശേഷവും കർമ്മാനുരൂ
പമായ്ജന്മംഭാരതത്തിൽഭവിച്ചിട്ടും • മുനിശാപങ്ങളുംകർമ്മകർമ്മത്താ
ൽതാൻഗ്രഹങ്ങളും കർമ്മത്താൽശ്രീമുഖങ്ങളാകുംകർമ്മത്താൽദീനമാവ
വും കോടിജന്മാർജ്ജിതംകർമ്മംജീവികൾക്കവതംഭ്രമം • കർമ്മത്തിൻ
കാര്യമെന്നാണംകർമ്മരോഗംപ്രഭോ! കാലമേതും ദേശമേതും പാത്രമേ
തുമങ്ങനെ • ന്യൂനാധിക്യമതിൻഭാവമല്ലംകർമ്മത്തിനാൽദ്ദുഃഖം ദിന
ന്തോറുമോരോസ്ഥാനത്താപത്തുപോൽഫലം • ദിനമേരേകോടിപ്പ
ണ്യാമസംഖ്യവ്യമതസ്ത്ഥം സമദേശവസ്ഥാനംസമപുണ്യമതസ്ഥം •

ദേശഭേദങ്ങളാൽ കാലിക സംഖ്യാവ്യത്യസ്തമാം ദ്രവ്യപാത്രസമർപ്പണ്യാ
വസ്ഥാനത്തിനാൽ വരാം • പാത്രഭേദങ്ങൾകൊണ്ടും ഫലസംഖ്യാവ്യത്യസ്
തം ക്ഷിതികൾക്കു സന്ധ്യക്കും ക്ഷേത്രഭേദമെന്നിയെ തോന്നായ് • കുറച്ചുമ
റിഞ്ഞുവന്നീട്ടാൽ താൻ ഫലഭേദവും സാമാന്യദിവസ ഫലപ്രമാണം
സമഫലം ഭവം • അമാവാസ്യാസംക്രമങ്ങളതിൽ നൂറു മടങ്ങാം ചാ
തുർമ്മാസ്യാം പൌർണ്ണമിയിൽ നവ്യത്യാസമില്ല ഫലത്തിന * ചന്ദ്രൻ തൻ ഗ്രഹ
ണത്തിങ്കൽ ഫലം കോടിമടങ്ങാം സൂര്യഗ്രഹണത്തിലതിലും പ
ത്തിരട്ടികരം * അക്ഷയാനവമിക്കാകിൽ ഫലമക്ഷയമാം വരാം മററു
പുണ്യദിനങ്ങളോരോ ഫലമധികം ചൊല്ലപ്പെട്ടതാം • ഓരോ സ്ഥാനങ്ങൾ പുണ്യ
കർമ്മവും വരുമിങ്ങനെ കർമ്മത്തിൻ ഫലമീവണ്ണം [illegible] ഭവിച്ചി
ട്ടും • ശംഖം പുഷ്പം ശരാവം തൻ [illegible] കൊണ്ടിട്ടുമെങ്ങനെ [illegible]
ന്ത്രംകൊണ്ടിട്ടും [illegible] നിന്നപ്പോൾ • കർമ്മത്തിൻ ഫലമതാവും
നാനാകർമ്മത്തിൻ ഫലം [illegible] വന്നീടുകി
ക • വിധാതാവിനു വൻ ധാതാക്കൾ [illegible] ധാതാവിനും [illegible]
വിന്നാം കാലകാലൻ [illegible] • സംസാരത്തിൽ [illegible]
തിൽ [illegible] വിപത്തെ [illegible]
ൻ ശിവൻ • എന്നാൽ [illegible] ആശി
ർവാദമെന്നും കേട്ടുണർന്നിതു നാരദ!

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം നവമസ്കന്ധം
ഭാഷ
നാല്പതാമദ്ധ്യായം

നാല്പത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു.

ഇന്ദ്രൻ ബൃഹസ്പതിയോടും ബ്രഹ്മാവിൻ സഭയാന്തരേ [illegible]
ൻപിലാക്കിട്ടു ദേവന്മാരോടുകൂടവെ • ബ്രഹ്മലോകമതിൽ ചെന്നുക
ണ്ടാൻ വേഗം ചതുർമ്മുഖനെ നമിച്ചാദേവനോടു ദേവന്മാരങ്ങുതവുമിന്ദ്രനും •
ബ്രഹ്മാവിനോടു വൃത്താന്തമുരച്ചാനാബൃഹസ്പതി അതുകേട്ടു ചിരിച്ചും
കൊണ്ടിന്ദ്രനോടോതിനാൻ വിധി.

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു.

എൻ വംശജാതൻ നീ മിന്ദ്ര! എൻ പ്രപൌത്രൻ വിചക്ഷണൻ ബൃ
ഹസ്പതിക്കു ശിഷ്യൻ നീ ദേവന്മാർക്കു നായകൻ • പ്രതാപവാൻ വി
ഷ്ണുഭക്തൻ [illegible] കലത്രയങ്ങളുമാമാർക്കു [illegible]

ഭിരാമവാൻ ● മാതാപിതൃവ്രതനിരതൻ പിതൃഗുരുഭക്തിയുറ്റിയൻ മാതാമഹൻമാതുലൻതാതനോടൊക്കെയിനി ● അപ്പൂർവ്വന്മാർ നിവർത്തന [illegible] ജനങ്ങളുമായും ഗുണദോഷപരദോഷങ്ങൾകൊ ണ്ടെല്ലാം [illegible] ● സർവ്വാന്തരാത്മാവിശ്വാസസ്വപ്രിയനിവാസ കർ ആർത്തർ [illegible] വിട്ടുപോകാത്തവരാകുന്നവർ ● ഇന്ദ്രിയഗ ൺമനസ്സിനാൽ [illegible] [illegible] പ്രകൃതിയാകാ [illegible] ● പ്രകൃത്യാദികളാകുന്ന [illegible] ശക്തി കൾ ആത്മാവിൽ പ്രതിബിംബംതാൻ [illegible] ● അ ത്മാവിനുംസൃഷ്ടിക്കരണങ്ങളും [illegible] പരമാത്മാവിൻ [illegible] [illegible] ● [illegible] വി [illegible] ● ശിവനാൽ [illegible] [illegible] [illegible] ● [illegible] ● ദൈവം [illegible] [illegible] ● [illegible] [illegible] ● വി [illegible] [illegible] ● [illegible] ● അ [illegible] [illegible] ● [illegible] ● [illegible] ● [illegible] [illegible] ● [illegible] ● [illegible] ● വാമനാദികളില്ലാ [illegible] ● [illegible] കേശവൻ.

[illegible]

[illegible] ● [illegible] ● സമയോചിതമായല്ലയെന്റെ വാക്കിനെ [illegible] ● [illegible]

ധീനനാക്കുള്ളോരെക്കതിരേപോൽ * ആരിൽകോപിച്ചിട്ടെന്നന്നുദു
റ്റാംഭക്തികളെന്നവൻ തൻഗൃഹത്തിൽവസിക്കില്ലലക്ഷ്മിയാതൊന്നു
ഞാൻഭേദം * ദുർവ്വാസസ്സാംശങ്കരാംശമവെച്ചുവൻഭൂല്ലോയെന്നാൻ അ
വൻശപിക്കയാൽസപത്ന്യംവിട്ടഞാൻലക്ഷ്മിയോട്ടമായ് * ശംഖശബ്ദം
തുളസിയുംശിവപൂജാർച്ചനങ്ങളും ഇല്ലാത്തേടിക്കിലാലക്ഷ്മിവസിക്കില്ല
ഇന്നിശ്ചയം * എന്നെയുമെൻഭക്തരെയുംനിന്ദിക്കുന്നോരുടിക്കില്ലാ
കോപംനിമിത്തമായ്ലക്ഷ്മിവസിക്കില്ലന്നിശ്ചയം * ഹരിവാസരമാ
കുന്നവർമൂഢനായേകതിതേറവൻ ഏൻറെവ്രതംനോററിടാത്തവൻതൻ
ഗൃഹവുംവിട്ടുപോമവൾ * സ്വകന്യയെയുമെൻനാമത്തെയുംവിററിട്ട
ന്നവൻ അതിഥികന്നമേകാത്തോൻതൻഗൃഹംവിട്ടമരുന്ന * പുംശ്ച
ലീപുത്രനാംവിപ്രൻപുംശ്ചലീപതിപാപികൾ ശൂദ്രശ്രാദ്ധാന്നഭോ
ക്താവിയിവർവാഴുംഗൃഹങ്ങളും * അതികോപമൊടുമാറാതെ പോകുമാ
ലക്ഷ്മിയായവൾ ശൂദ്രപ്രേതംവഹിപ്പിക്കുംഭാഗ്യഹീനൻദ്വിജാധമൻ *
താമസിക്കുംവിട്ടുപോകുംകുലവാസിനി ശൂദ്രപാചകനാംവിപ്രൻവൃ
ഷവാഹകനാംദ്വിജൻ * തത്തോയപാനമീത്യാതത്ഗൃഹംലക്ഷ്മിവെ
ടിഞ്ഞിടും അശുദ്ധഹൃദയൻക്രൂരൻഹിംസകൻനിന്ദകൻദ്വിജൻ * ശൂ
ദ്രയാജിദ്വിജനിവർഗൃഹംവിട്ടുംഗമിച്ചിടും അവീരാന്നംഭുജിക്കുന്നോൻ
തൻഗൃഹംവിട്ടമരുന്നു * നഖത്താൽപുല്ലറുക്കുന്നോനതാൽഭൂമിവ
രയ്ക്കുവൻ നിരാശനാംവിപ്രനിവർഗൃഹംവിട്ടുഗമിച്ചിടും * സൂര്യോദയ
ത്തിൽഭക്ഷിപ്പോൻദിവാസ്വാപിയതാംദ്വിജൻ ദിവാമൈഥുനക
ർത്താവിവരെയുംവെടിഞ്ഞിടും * ആചാരഹീനനാംവിപ്രൻശൂദ്രദാ
നപ്രതിഗ്രഹി അദീക്ഷിതൻമൂഢനെയുംവെടിയുംലക്ഷ്മിയായവൾ * അ
റിവൊടന്യസ്ത്രീശുദ്ധപാദൻനഗ്നനായുംശയിപ്പവൻ സദാവാചാലനാ
യുള്ളോൻഗൃഹവുംവെടിയുംരമ * തൈലാൽശിരസ്സ്നാതനായിട്ടന്യാംഗ
ങ്ങളെത്തൊട്ടനവൻ സ്വാംഗങ്ങളെകൊട്ടുന്നവനിവർഗൃഹവുംവിട്ടുപോമ
വൾ * വ്രതോപവാസമില്ലാത്തോൻസന്ധ്യാഹീനൻദ്വിജാധമൻ ഹ
രിയിൽഭക്തിയില്ലാത്തോനെയുംവെടിയുമാരമ * വിപ്രന്മാരെനിന്ദചെ
യ്തിട്ടന്നംദ്രോഹിച്ചിട്ടുന്നവൻ ജന്തുക്കൾക്കുഹിംസചെയ്യുന്നോനെയുംല
ക്ഷ്മിവെടിഞ്ഞുപോം * വിഷ്ണുവിൻപൂജയുംനാമസങ്കീർത്തനവുമെങ്ങുതാ
ൻ സർവ്വമംഗലയായിട്ടവളുള്ളിക്കിൽവാണിടും * കൃഷ്ണപ്രശംസയെങ്ങി
ക്കിൽകൃഷ്ണഭക്തപ്രശംസയും * അങ്ങിക്കിലെന്നുംവാണിടുംകൃഷ്ണൻതൻ
പ്രിയയാമവൾ സാളഗ്രാമംശംഖമതുംതുളസീദളമാദിയും * ഹരിസേവ
യുമുള്ളോരെങ്ങിക്കിലുംലക്ഷ്മിവാണിടും ശിവലിംഗാർച്ചനംസാക്ഷാൽശിവ

കീർത്തനമായുള്ളം ഒട്ടുവീണാം കീർത്തനവും ചെയ്താൽ ലക്ഷ്മീനാഥൻ വിഷ്ണു
ർ തന്റെ മന്ദിരം പൂകും അതുവരെ * ആയുസ്സിന്നു കഴിഞ്ഞാലി
ങ്ങനെ കേട്ടു നിന്നു സ്തോത്രമതിനാൽ ദിവ്യമാം ഫലത്തെ
ന്നാൽ അംശമായിട്ടില്ല ഭാഗ്യമുള്ളവർക്കല്ലാതെ കിട്ടുകയില്ല പ്രിയ! * എന്ന
ങ്ങനെ ചൊല്ലീട്ടു കേൾക്കുന്ന ബ്രഹ്മവാദികളോടു ചൊല്ലിനാൻ മഹേശ്വരൻ താനും
തന്മഹാത്മ്യമെല്ലാം ശിവൻ പറഞ്ഞു! * ഞാനിപ്പോളതു ചൊല്ലുന്നുള്ളു
ചൊല്ലീടുമവൻ മഹാകാലം കൊണ്ടുപോലും ശിവപദം പ്രാപിച്ചീടും
ർ * ലക്ഷ്മിയെ ആരാധിക്കുന്നവർ പുത്രന്മാരും ശിഷ്യന്മാരുമായി
ക്കിട്ടും മഹാപുരുഷന്മാർ * ധനധാന്യസമ്പത്തുള്ളവരായി വസ്ത്രാഭ
രണവും ലഭിക്കും ഗൃഹങ്ങളിൽ ലക്ഷ്മിയും വസിച്ചീടും * ധനമായ
തെല്ലാം ചൊല്ലീടുന്നവരായിട്ട് പരിപാലിക്കും സ്തോത്രം
വിഷ്ണുവും ശിവനും ബ്രഹ്മാവും പൂജിച്ചു വാഴ്ത്തി
നാർ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ബ്രഹ്മാവും പരമപദം തന്നോടു ചേർന്നു
പ്രാപിച്ചവർ അനേകം ഐശ്വര്യവും സൗഭാഗ്യവും മഹാലക്ഷ്മിപ്ര
സാദത്താൽ വരും എന്നറിഞ്ഞീടുക * എല്ലാം മനുഷ്യർ ഞാൻ ലക്ഷ്മീ
പൂജാവിധാനമും സ്തോത്രം ചൊല്ലുന്നതിനായി ഇനിയും പറയുന്നു

ഇതി ദേവീഭാഗവതേ ഒമ്പതാം സ്കന്ധേ
ലക്ഷ്മീപൂജാ
നാല്പത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം

നാല്പത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ഹരിതൻ കീർത്തനം ശ്രേഷ്ഠമാം പുണ്യത്തിൽ ജ്ഞാനാമൃതം ലക്ഷ്മീപൂജാ
ധ്യാനവും കേട്ടു ധ്യാനം സ്തോത്രവും മാത്രം.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

പണ്ടിന്ദ്രൻ സ്നാനവും ചെയ്തു വെള്ള വസ്ത്രം ധരിച്ചു പിന്നെ പാലാഴിയി
ൽ ഘടം വെച്ചു പൂജിപ്പാനാരംഭിച്ചു * ഗണേശനഗ്നിയും സൂര്യൻ വിഷ്ണു
വും ശിവനും ശിവാ പുഷ്പഗന്ധാദിയാൽ ഭക്ത്യാ പൂജിച്ചീടിനാനവൻ *
ഐശ്വര്യം പിന്നെ ശ്രീദേവിയെ ആവാഹിച്ചിട്ടനന്തരം ബ്രഹ്മാവോടും വി
ധിയോടും പൂജ ചെയ്വാൻ വിധിപ്പെട്ട് * മുനിമാരും സ്വർഗ്ഗവാസികളും വി
പ്രവര്യരും ഹരിയും ഹരനും ഭഗവാൻ പിന്നെയായിട്ടിരിക്കവേ * നന്ദന
ത്തിൽ മുഖ്യമാം പാരിജാതപുഷ്പങ്ങളാൽ ധ്യാനം ചെയ്തിട്ടു പൂജിച്ചാൻ
മഹാലക്ഷ്മിയെ നാഥേ! * സാമവേദോക്തമാം ധ്യാനം ഹരി ചൊന്നതു മി

കപാനങ്ങളേകളെത്തിയും * നിവേദിക്കണമെന്നാദരവോടതിനെ ഗ്രഹി
ച്ചുക [illegible] * [illegible]
[illegible]! സ്വീകരിച്ചു [illegible] കർപ്പൂരാദിസു
വാസിതം * [illegible] സ്വീകരിക്ക സുഗ
ന്ധ[illegible] * [illegible]
[illegible] *
[illegible] സ്വീകരിച്ചാലും [illegible]! [illegible]
[illegible] * [illegible] സ്വീകരിക്ക
[illegible] * [illegible]
[illegible] ഗ്രഹിക്ക [illegible] മംഗലം * ഗ
ന്ധവസ്ത്ര[illegible] സ്വീകരിച്ചാലും [illegible]! പുണ്യ[illegible]
[illegible] * കൃഷ്ണ[illegible]! [illegible]
[illegible] ഗന്ധപുഷ്പ[illegible] * [illegible]
[illegible] ഗ്രഹിക്ക [illegible]
[illegible] * [illegible] ഗ്രഹിക്ക [illegible] മന്ത്ര[illegible]
[illegible] * [illegible] മന്ത്രം
ജപിച്ചു [illegible] മന്ത്രസിദ്ധിയും * മന്ത്ര
[illegible] ലക്ഷ്മി, മായ, കാമ,
[illegible] * [illegible] മന്ത്രമി
[illegible] മന്ത്ര[illegible] * [illegible]
[illegible]! [illegible] മന്ത്ര[illegible] മംഗല
[illegible] * [illegible]
[illegible] മന്ത്ര[illegible] ജപിക്കയാൽ * മ
ന്ത്രസിദ്ധി[illegible] പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] * [illegible]
[illegible] * [illegible]
[illegible] * [illegible]
[illegible] ബ്രഹ്മാവിനാൽ [illegible]
[illegible] * [illegible] തൊഴുതുകൊണ്ടു
[illegible]! നമിച്ചിടാം * കൃഷ്ണപ്രി
യേ! മഹാലക്ഷ്മി! [illegible] നമിച്ചിടാം [illegible]! ദേവി!
നമിക്കാം [illegible] * [illegible]! [illegible]! ഞാൻ നമിക്കാം [illegible]
വി! [illegible]! സർവ്വാരാധ്യേ! [illegible] സർവ്വസമ്പത്സ്വരൂപിണി

ഹരിഭക്തിപ്രദേ!ഹർഷപ്രദേ!നിന്നെനമിച്ചീടാം കൃഷ്ണവക്ഷസ്ഥിതേ!ല
ക്ഷ്മി!കൃഷ്ണേശേ!ഞാൻനമിച്ചിടാം• ചന്ദ്രശോഭേ!രത്നപത്മസ്ഥിതേ!സം
പത്സ്വരൂപേ! സംപത്ത്യധിഷ്ഠാതൃദേവി!മഹാദേവി! തേ നമഃ • വൃദ്ധി
യെല്ലാംകൊടുത്തീടുംവൃദ്ധിരൂപേ!നമോസ്തു തേ • വൈകുണ്ഠത്തിൽമഹാല
ക്ഷ്മി ലക്ഷ്മിയിക്ഷീരസാഗരേ • ഇന്ദ്രഗേഹേ സ്വർഗ്ഗലക്ഷ്മിരാജലക്ഷ്മിനൃപാ
ലയേ ഗൃഹലക്ഷ്മിഗൃഹസ്ഥർക്കാഗേഹത്തിൽഗൃഹദേവത• ക്ഷീരാബ്ധിജാ
സുരഭിയുംദക്ഷിണായജ്ഞപത്നിയുംദേവമാതാവദിതിയുംനീതന്നെകമ
ലാലയേ!•സ്വാഹയുംസ്വധയുംനീതാൻഹവ്യകവ്യങ്ങൾനാംകൊടു വി
ഷ്ണുസ്വരൂപയുംനീതാൻസർവ്വാധാരവസുന്ധര • ശുദ്ധസത്വസ്വരൂപാ
ൻനാരായണപരായണേ കോപഹിംസാവർജ്ജിതവരദേ ശാരദേ ശു
ഭേ•പരമാർത്ഥപ്രദേ നീയാണ്ഹരിദാസ്യപ്രദായിനി നീയില്ലാത്തിൽജഗത്ത
ല്ലാംനിസ്സാരംഭസ്മമാംപരേ! • ചത്തതിന്നൊക്കയെല്ലാംനീയത്രേ സൃഷ്ടി
വിക്കിലുംസദാ എല്ലാവർക്കുംശ്രേഷ്ഠമാതാവ്ബന്ധുസ്വരൂപിണി • ധ
ർമ്മാർത്ഥകാമമോക്ഷങ്ങൾക്കെല്ലാംനീതന്നെകാരണം സ്വരൂപാനിജ്ജ
ക്കൾക്കവാത്സല്യമാതാവിനൊപ്പമായ് • സർവ്വർക്കെല്ലാംകൊണ്ടുംനീ
മാതാവാകുന്നസർവദാ സ്തനപാനമാത്രമിന്നർഭകൻജീവിച്ചിടുന്ന
തേ • ജീവിക്കയില്ലനിന്നോടുപിരിഞ്ഞാൽനിശ്ചയമാണിതു • സുപ്രസന്ന
സ്വരൂപാനീപ്രസാദിച്ചീടുകംബികേ! വൈരിഗ്രസ്തംരാജ്യമെനിക്കേക
ണംനീസനാതനി! • ഞാനിനിനാട്ടുപരാഞ്ഞതാൽ ബന്ധുഹീനനും ഭി
ക്ഷുവാം സർവ്വസമ്പത്തുമറ്റവനാകുന്നതൊരുവല്ലാതെ • ജ്ഞാനവും ധ
ർമ്മവുംസർവ്വസൗഭാഗ്യങ്ങളിഷ്ടംപോൽ പ്രഭാവംനൽപ്രതാപംസർവ്വാ
ധികാരവുമേകുക • ഇമ്മട്ടോരോന്നുരചെയ്തിൽ,പരദൈവശ്രേഷ്ഠമാരുമാ
ഇന്ദ്രനോരാതിട്ടുസ്സുമനോരെഅടാറോനിച്ചു സുരനായകൻ പിന്നെയുംപിന്നെയും
സാഷ്ടാംഗമായ് പ്രണമിച്ചതേ • ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവരുംശേഷൻതാനു
മധർമ്മദേവനും എല്ലാവരുംസുരന്മാർക്കുവേണ്ടിപ്രാർത്ഥിച്ചിതേറവും •
വരംസുരന്മാർക്കേകീട്ടുനല്ലതാംപുഷ്പമാലയേ ഹരിക്കായ് സഭയിൽവച്ചു
നൽകിനാൾലക്ഷ്മിയായവൾ • സന്തോഷമുൾക്കൊണ്ടുപോയാരെല്ലാവരും
ജീവിതരായ് ലക്ഷ്മിദേവൻമാരുടെ സ്ഥാനംപ്രാപിച്ചുലക്ഷ്മിയും •
ബ്രഹ്മാവുംശിവനുംപ്രാപിച്ചീടിനാർസ്വഗൃഹങ്ങളെ നല്ലാശിസ്സുക
ളേദേവന്മാർക്കേകീട്ടുതുഷ്ടരായ് • പുണ്യമേറീടുമീസ്തോത്രംപഠി
പ്പോൻസന്ധ്യമൂന്നിലും മഹാനാംരാജരാജേശനായ് കുബേരതുല്യ
നാം • പഞ്ചലക്ഷംജപിച്ചിട്ടീസ്തോത്രസിദ്ധിവരുത്തിടും ഇതസ്തോ

ത്തുംസിദ്ധിയാം തീന്നിട്ടത്തമാസം പഠിക്കകിൽ • ഏററവുംസുഖിയാ
യ് ഭജിച്ചീടുന്നാകമസംശയം.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം
മഹാപുരാണവിവരണം
നാല്പത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

നാല്പത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

നാരായണമഹാഭാഗ! നാരായണസമപ്രഭോ! തേജസ്സാർത്ഥംവര്ചസ്സാലും ഗുണങ്ങളാലുമേ • ജ്ഞാനികൾക്കസിദ്ധന്മാർക്കും യോഗീന്ദ്രന്മാരിൽ ശ്രേഷ്ഠനാണെന്നി തപസ്സുകൊണ്ടു മുനികളിൽവച്ചുംനീ വേദവിത്തമൻ • ലക്ഷ്മിതന്റെ ഉപാഖ്യാനമുള്ളതും ഞാൻ ധരിച്ചതു രഹസ്യമായുള്ളൊരു ന്യൂപാഖ്യാനമുള്ളതും • സർവ്വോപാഖ്യാനത്തിലും ശ്രേഷ്ഠമായതു് പുരാണങ്ങളിലില്ലാതെ വേദത്തിൽമാത്രമുള്ളതു്.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

പുരാണങ്ങൾക്കുചിതമായൊരു ഉപാഖ്യാനമസംഖ്യമായ് ഉണ്ടുമേല്പ്പെട്ടവ്വുമായുള്ളതു കേട്ടിട്ടുണ്ടല്ലോ നീ • അവയിൽ സാരമായ്യുള്ളവ കേൾപ്പാനിച്ഛിച്ചീടുന്നെന്നി അതെന്നാൽ പറഞ്ഞാലും പിന്നെ ഞാനത്തു ചൊല്ലിടാം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ദേവകൾക്കു ഹവിസ്സാം സ്വാഹാദേവി പ്രശസ്തയാം പിതൃക്കൾക്ക് സ്വധാദേവി ദക്ഷിണാദേവിശ്രേഷ്ഠ തതിയും • ഇവർതൻ ചരിതം ജന്മഫലം മാഹാത്മ്യമായതും കേൾപ്പാനിച്ഛിച്ചീടുന്നു ഞാൻ ചൊല്ലുനീ വേദവിത്തമ!

സൂതൻ പറഞ്ഞു.

നാരദൻതന്റെ വചനം കേട്ടപുഞ്ചിരിയോടവൻ പുരാതനിയതായിട്ടം കഥചൊല്‌വാൻ തുടങ്ങിനാൻ.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

സൃഷ്ടിക്കുമുമ്പിൽ ദേവന്മാർ സ്വാഹാരാർത്ഥം ഗമിച്ചുതേ ബ്രഹ്മലോകത്തിലാനല്ല ബ്രഹ്മാവിന്റെ സദസ്സിലായ് • ആഹാരഹേതുവായെല്ലാംവിധിയോടറിയിച്ചുടൻ കേട്ടിട്ടു ഇതിൽനിശ്ചയിച്ചോ ഹരിയെ സേവിച്ചിനാനവൻ.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ഭഗവാനംശമായിത്താൻ ദേവി പൂർണ്ണരൂപിയായ് ഭോജിച്ചർ ഹവി
സ്സായതെങ്ങിനെ സുരർക്കന്നതില്ലയോ ?

നാരായണൻ പറഞ്ഞു.

ഹവിസ്സുകൾ വിപ്രന്മാർ ഭക്തിയായ് ക്ഷത്രിയാദിയും അഗ്ദാന
ത്താൽ സുരന്മാക്കമിക്കുന്നില്ലതെല്ലാമേ • വിഷാദമാർന്നോരാകയാൽ താ
നവരെല്ലാരൊന്നിച്ചുമെത്തിൽ ചെന്നറിയിപ്പിച്ചാരാഹാരാഭാവമതു പ
റഞ്ഞതുകേട്ടു വിധിയാ കൃഷ്ണനെയാശ്രയിച്ചവൻ തന്നാജ്ഞയാൽ പൂജചെ
യ്താൻ മൂലപ്രകൃതിയംബയെ • അവർ തന്നംശമായിട്ടു സർവ്വശക്തിസ്വ
രൂപിണി ഏറ്റവും സുന്ദരീ ശ്യാമാ രമണീയാ മനോഹരാ • പുഞ്ചിരി
ക്കൊണ്ടമുഖിയാൾ ഭക്താനുഗ്രഹകാരിണി ഇത്ഥം താൻ വിധിതൻമു
മ്പിൽ, വരൻ തന്നെ വരിക്കുക • ബ്രഹ്മാവാവചനം കേട്ടു സംഭ്രമത്തോടു
ചൊല്ലിനാൻ.

പ്രജാപതി പറഞ്ഞു.

സ്വാഹയെന്നഗ്നിതൻ നല്ലദാഹികാശക്തിയാകനീ നിന്നെവിട്ടു
ദഹിപ്പിക്കാൻ ശക്തനല്ല ഹുതാശനൻ • മന്ത്രാന്തത്തിൻ നാമമോടും
ഹവിസ്സു നരനേകുകിൽ സുരന്മാർക്കായവരതു പ്രാപിച്ചീടും സന്തോഷ
രായ് • അഗ്നിസമ്പത്സ്വരൂപയായ് ശ്രീരൂപയായി ഗൃഹേശിയായ് നരന്മാ
ർക്കും സുരന്മാർക്കും പൂജ്യയായും ഭവിക്ക നീ • ബ്രഹ്മാവുതൻ വാക്കുകേട്ടു വി
ഷാദത്തോടുമായവൾ അവനോടുരചെയ്താൾ തന്നഭിപ്രായത്തെയി
ങ്ങനെ.

സ്വാഹാ പറഞ്ഞു.

ബഹുകാലം തപം ചെയ്തു കൃഷ്ണനെത്താൻ ഭജിച്ചിടാം കൃഷ്ണനെവിട്ട
ന്യമെല്ലാം നോക്കുന്നതു മിഥ്യയാം വിധേ! • ജഗൽസ്രഷ്ടാവായ ഭവാൻ കൃത്യം
ഭജനെല്ലാം ദേവാംഘ്രി ശേഷനും ധർമ്മനും വിശ്വപാലകൻ ഭജിച്ചീട്ടുന്നു സർവ്വദാ •
മുമ്പിൽ പൂജ്യൻ ഗണനാഥൻ താൻ ദേവന്മാരശേഷവും സർവ്വപൂജ്യാ പ്ര
കൃതി താനവളെസ്സേവചെയ്കയാൽ • ഋഷിമാരും മുനികളും പൂജ്യരായി ഭ
വിച്ചതേ നല്ലാപദപത്മം ഭജിച്ചുള്ള ലോകർ സർവ്വദാ • കൃഷ്ണനെ
പതിയാക്കാനായതോർത്തിട്ടു ദേവി ഞാനോ വിധിയോടുപറഞ്ഞിട്ടു തപ
സ്സിന്നായ് നടന്നതേ ഒരു കാലിൽ തപം ചെയ്താൾ ലക്ഷവർഷങ്ങളോളമേ •
കണ്ടാൾ നിർഗ്ഗുണനായിട്ടു മാനവായുള്ള കൃഷ്ണനെ അതിശോഭിതമാം രൂ
പം കണ്ടിട്ടാച്ചാരുരൂപിണി • മാരമാലാൻ കാമതാൻ മോഹാലസ്യ
ത്തിൽ വീണുപോയ് അഭിപ്രായമറിഞ്ഞിട്ടു സർവ്വജ്ഞനിതു ചൊല്ലിനാ
ൻ • ഉണർന്നിട്ടവൾ തപസ്സാൽ ക്ഷീണിച്ചോരംഗിയെ.

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു

വാരാഹകല്പേ നീ ദേവി ശോഭമായിട്ടുർപത്നിയായിട്ടും നാമം "നഗ്നജിത്തി" നഗ്നജിത്തു തൻ നന്ദിനീ ശുഭേ! • അഗ്നിതൻ പത്നിയായിപ്പാരം ദാഹികാശക്തിയായിക മന്ത്രാംഗരൂപയായ് പൂജ്യയാകും നീയെൻവാക്യത്തിനാൽ • പൂജിക്കും ഋഷിമുനിമാനവരൊക്കെയും ഹുതാശനൻ രമിക്കുന്നു നൽസുന്ദരിയാം നിന്നോടുകൂടാതതിമൂഢതയോടും • അവളോടിങ്ങു ചൊല്ലീട്ടു മറഞ്ഞാൻ കൃഷ്ണൻ താൻ പരൻ ബ്രഹ്മാജ്ഞകൊണ്ടിട്ടഗ്നികളിന്റെ യംഭൂതഗ്നിയെത്തിനാൻ • സാമമന്ത്രം കൊണ്ടു നന്നായ് ധ്യാനിച്ചും കൊണ്ടു ദേവിയെ പൂജിച്ചിട്ടു ഗ്രഹിച്ചാൻ തൽപാണി ദേവിയും നാമന്ത്രകം • ദിവ്യവർഷശതം സ്ത്രീധർമ്മം ചെയ്യുന്നാളവിടൊട്ടുമായ് സംഭോഗസുഖമേകീട്ടു ഗ്രഹമാകേക്കിൽ നാരദ! • അഗ്നിതന്റെ തേജസ്സാൽ പൂർവാഴിയുള്ള പുത്രന്മാരെ ദിവ്യ ധരിച്ചാളതിനേയവൾ • പ്രസവിച്ചാൾ പിന്നെ മൂന്നു പുത്രരെ ദക്ഷിണാഗ്നി ഗാർഹപത്യൻ പിന്നെയാഹവനീയനും • ഋഷിമാർ മുനികളും വിപ്രന്മാർ ക്ഷത്രിയരൊക്കെയും സ്വാഹാന്തം മന്ത്രമോതീട്ടു ഹോമം ചെയ്വോർ ഹവിസ്സിനെ • സ്വാഹായുക്തമതായിട്ടു ശ്രേഷ്ഠമന്ത്രം ഗ്രഹിക്കുകിൽ അവർ തൽക്ഷണം തന്നേ സിദ്ധിയെല്ലാമെ വിച്ചിടും • വിഷമില്ലാപ്പാമ്പും വേദമില്ലാ ദ്വിജനും ഭർത്താവില്ലാത്ത വധുവും വിദ്യയില്ലാത്ത മർത്ത്യനും • ഫലമില്ലാത്ത മരവും നിന്ദിക്കപ്പെട്ടിടുന്ന പോൽ സ്വാഹാഹീനം മന്ത്രവും ഹോമത്തിൽ ഫലഹീനമാം • വിപ്രേന്ദ്രന്മാർ തികവിൽ കിട്ടിയ ദ്വിപ്രരൊക്കെയും സ്വാഹാന്തമായ മന്ത്രത്താൽ സർവ്വം സഫലമായിതേ • എല്ലാമേവം പറഞ്ഞു ഞാൻ സ്വാഹോപാഖ്യാനമുത്തമം സുഖമേകും ഇനി കേൾക്കേണമെന്തു വാൻ?

നാരദൻ പറഞ്ഞു

സ്വാഹാപൂജാവിധാനം നൽധ്യാനം സ്തോത്രമെന്നും മുനേ! അഗ്നി പൂജിച്ച വിധവും നീയെനിക്കോതിടേണം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ധ്യാനം സ്തോത്രം പൂജയും സാമവേദത്തിലോതിടും അവയേ ഞാൻ പറഞ്ഞീടാം കേൾക്ക നീ സാവധാനനായ് • യജ്ഞാരംഭത്തിലെല്ലാം താൻ സാളഗ്രാമഘടങ്ങളിൽ സ്വാഹാദേവി പൂജ ചെയ്തിട്ടു യജ്ഞം ചെയ്താൽ ഫലം വരും • സ്വാഹാമന്ത്രം ഗ്രഹിക്കുന്നാൾ മന്ത്രസിദ്ധി സ്വരൂപിണി സിദ്ധാദേവി സിദ്ധമാതൃകകൾക്കിൻ ഫലമേറ്റമാം • മൂലം കൊണ്ടിട്ടു പാദ്യാദികൾ ചെയ്തും ധ്യാനിച്ചു നാം കണ്ടു സ്തുതിക്കണം സേവിച്ചു.

ഖിയുണ്ടാം,മൂലംശ്രാവികനീപ്രണവംമായ,മാ,വഹ്നിജായാദേവിയെ
ന്നിയും ഇതിനാലാരാധിക്കുന്നവന്നിഷ്ടങ്ങൾസാദ്ധ്യമാം.

അഗ്നിപറഞ്ഞു

സ്വാഹാ,വഹ്നിപ്രിയാ ॰ വഹ്നിജായാ,സന്തോഷകാരിണീ ശക്തി ക്രിയാകാലദാത്രീ പരിപാകകരീ ധ്രുവാ ഗതിഃ സദാനരദാഹികാ, ദഹനക്ഷമാ ॰ സംസാരസാരരൂപാ,നരലോകസംസാരതാരിണീ ദേവജീവനരൂപാ, ദേവപോഷണകാരിണീ ഇതനാമങ്ങളെപ്പതിനാറും ഭക്തിയോടുപഠിക്കുകിൽ ഇഹലോകപരലോകത്തുംസിദ്ധിയെല്ലാംവരും ധ്രുവം ॰ അവൻചെയ്യുംകർമ്മമെല്ലാംശുഭമായ്പൂർണ്ണമായ്‌വരും പുത്രനുണ്ടാമപുത്രന്നുഭാര്യാഹീനന്നതുപോൽ ॰ ഭാര്യയുണ്ടാമവരെല്ലാം സുഖിക്കുമവനെന്നോർ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഭാഷാഗ്രന്ഥം
സ്വാഹോപാഖ്യാനം
നാല്പത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

നാല്പത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു.

ചൊല്ലാംകേൾക്കമുനേ! സ്വധോപാഖ്യാനമുത്തമം പിതൃക്കൾക്കുംതൃപ്തിയുണ്ടാം ശ്രാദ്ധാന്നഫലവർദ്ധനം ॰ സൃഷ്ട്യാദിയിൽജഗന്നാഥൻനിർമ്മിച്ചുപിതൃക്കളെ മൂർത്തരേഴുപേരായ്‌ക്രൂരർതേജസ്സാർന്നരൂപരും ॰ കണ്ടിട്ടീശ്രേഷ്ഠരേഴുകൂട്ടംപിതൃഗണങ്ങളെ അവരാഹാരത്തെ നിശ്ചയിച്ചാൻശ്രാദ്ധംതർപ്പണപൂർവ്വകം ॰ സ്നാനംതർപ്പണംപൂർണ്ണംശ്രാദ്ധം,നൽദേവപൂജനം ആഹ്നികംകർമ്മത്രിസന്ധ്യാന്തംവിപ്രർക്കുനോ തിരവയും ॰ അതുചെയ്യാത്തവരെല്ലാംനേടത്തിൽത്തന്നെസൂര്യൻ വേദം ജപിക്കാത്തവനുംവിഷമില്ലാത്തപാമ്പുപോൽ ॰ നൈവേദ്യംഭക്ഷിയാ ത്തോനാംദേവീസേവാവിഹീനനും അസ്സുരാജീവനാന്തംകർമ്മാന്നർ ഹന്നമാണവൻ ॰ ശ്രാദ്ധാദികർമ്മംനിർമ്മിച്ചാൻപിതൃക്കൾക്കായ്‌ പി താമഹൻ കിട്ടുന്നില്ലപിതൃക്കൾക്കവിപ്രർകൊടുത്തവയും ॰ അവരെ ല്ലാംക്ഷുധിതരായ്‌ ചെന്നാരവ്‌ ചൊല്ലിനാർ വിധാതാവിനോട ങ്ങിട്ടീവൃത്താന്തമെല്ലാമേവവും ॰ മനസ്സുകൊണ്ടുസൃഷ്ടിച്ചാൻനല്ലകന്യ തയായവിധി രൂപയൗവനസമ്പന്നാശതചന്ദ്രനിഭാനനാ ॰ വിദ്യാവ തിഗുണവതീസുന്ദരീസതിയായവൾ വെൺചമ്പകനിറമെഴുന്നോരം ഭൂഷണഭൂഷിത ശുദ്ധാപ്രകൃതിതൻശംസസ്മിതാവരദാശുഭാ സ്വ

ധാമിധാസ്വരതിയാറുലക്ഷ്മിലക്ഷണമൊത്തവൾ • പത്മപത്രങ്ങളെ
യെല്ലാംനിന്ദിക്കുംപാദപങ്കജ പിതൃക്കൾപത്നിപത്മാസ്യപത്മജാപ
ത്മലോചനാ • കല്പിച്ചിട്ടുപിതൃക്കൾക്കായ്നൽകിനാനബ്ജഭൂവിധി
വിപ്രരോടുപദേശിച്ചാൻഗൂഢമായുടനെയവൻ • സ്വധാന്തമാംമന്ത്ര
മോതിപ്പിതൃക്കൾക്കേകുവിൻ ക്രമേണാലതുപോലേകിപിതൃക്കൾ
ക്കായിവിപ്രരും • സ്വാഹാദേവ്യഗ്നിദേവന്നു പിതൃദേവർക്കു സ്വധാമതാ
സർവ്വത്രദക്ഷിണാദേവ്യുത്തമായജ്ഞത്തിലെപ്പൊഴും • പിതൃദേവക
ൾവിപ്രർമുനികളുംമനുക്കളും ശാന്തമാംസ്വധയെപ്പൂജിച്ചുകൊണ്ടത്യാ
സ്തുതിച്ചുതേ • ദേവന്മാരുംതുഷ്ടരായിവർകാരിതങ്ങൾഫലിക്കയാൽ പി
തൃക്കൾ വിപ്രമന്നുംസ്വധതന്റെവരത്തിനാൽ • എല്ലാമെവിപര
ത്തോതാർ സ്വധയാഖ്യാനമായതും സർവ്വതുഷ്ടികരം ദേവ്യാ വിനീതക
ർണ്ണനോടുത്തുവാൻ?

നാരദൻപറഞ്ഞു.

സ്വധാപൂജാവിധാനംതൽധ്യാനംസ്തോത്രമതുംമുനേ! കേൾപ്പാനി
ച്ഛിച്ചിടുന്നുഞാൻചൊല്ലണംവേദവിത്തമ!

നാരായണൻപറഞ്ഞു

ധ്യാനംസ്തോത്രമതുംവേദപ്രോക്തംതാൻസർവ്വമംഗലം അറിയു
ന്നുവോനെല്ലാമിനിയിച്ചൊല്ലപ്പെടുന്നതിനായ് • ശരൽകൃഷ്ണത്രയോദശ്യാം
മഘത്തിൽശ്രാദ്ധവാസരേ സ്വധയെപ്പൂജചെയ്തിട്ടു പിന്നെ ശ്രാദ്ധംതുട
ങ്ങണം • അഹങ്കാരത്തിനാൽശ്രാദ്ധംചെയ്യിൽതൽപൂജയെന്നിയെ അ
വിപ്രനാശ്രാദ്ധതർപ്പണങ്ങൾക്കുണ്ടാംഫലിച്ചിടാ • ബ്രഹ്മാവിൻമാനസീക
ന്യസ്ഥാസുസ്ഥിരയൗവനാ പിതൃപൂജ്യാശ്രാദ്ധഫലംനൽകിടുമവളെ
ന്നോർക്കം • ഇതധ്യാനത്തോടുശിലയിൽ താനോ നല്ല ഘടത്തിലോ മൂലം
കൊണ്ടുകണ്ണംപാദ്യംതൊട്ടതന്നോതിവിദ്വാൻ • പ്രണവം,മായ,മാ,
കാമ,സ്വധാദേവി,പോതറിയും ചൊല്ലിപ്പൂജിച്ചുവണങ്ങീടുണമിച്ചീട
ണംദ്വിജൻ • സ്തോത്രംകേൾക്കമുനിശ്രേഷ്ഠ ബ്രഹ്മപ്രോക്തംവിശാരദ! ബ്ര
ഹ്മാവിനാൽചെയ്യപ്പെട്ടസർവ്വകാമപ്രദംശുഭം.

നാരായണൻപറഞ്ഞു

സ്വധോച്ചാരണമാത്രത്താൽതീർത്ഥസ്നാനഫലംവരും പാപങ്ങ
ളെല്ലാംപോയ്വാജപേയത്തിൻഫലമാർന്നിടും • സ്വധാസ്വധാസ്വധാ
യെന്നായ്സദാകാലംജപിപ്പവൻ ബലിനൽകിപ്പിന്നശ്രാദ്ധമിവതൻ
ഫലമാർന്നിടും • ശ്രാദ്ധകാലെസ്വധാസ്തോത്രംശ്രദ്ധയോടൊത്തുകേൾ
ക്കുകിൽ ശ്രാദ്ധത്തിൻപൂർണ്ണമായുള്ള ഫലംപ്രാപിച്ചിടുംദ്രുതം • സ്വ
ധാസ്വധാസ്വധായെന്നായ്ജപിപ്പാൻസന്ധ്യമൂന്നിലും അവന്ന്

യായ് സ്വധാപിതൃശാന്തമോർത്തീയെയാന്നിടും • പിതൃപ്രാണസമാനീയ ദ്വിജജീവനരൂപിണീ ശ്രാദ്ധാധിഷ്ഠാതൃദേവീനൽശ്രാദ്ധാദിഫലദേക വോടം • നിത്യസത്യസ്വരൂപാനീസ്വവ്രതാപുണ്യരൂപിണീ സൃഷ്ടി യിൽജാതയാംപിമനാലയിക്കംപ്രസൂയത്തിലായ് • പുനൈവംസ്വസ്ഥാ മനംസ്വധനീസ്വാഹമക്കിണ നിരൂപിതാമറകളാൽശ്രേഷ്ഠയായ്ക ഷ്ടികരംക്കമെ • കർമ്മപൂർത്തിക്കദൈവത്താൽനിർമ്മിക്കപ്പെട്ടനീള്ളമേ! ഇതോതീട്ടു വിധാതാവുംസത്യലോകംഗമിച്ചുടൻ • വസിച്ചാൻസ്വധ യുംവേഗംപ്രത്യക്ഷത്തിങ്കൽവന്നതേ പിതൃക്കൾക്കാസ്സുന്ദരിയെനൽകി നാൻകമലോത്ഭവൻ • അവരോടൊത്തായവതംഗമിച്ചാരതിഇഷ്ട മായ് സ്വധതന്നിപ്പുണ്യമേകംസ്തോത്രംനന്നായ്ശ്രവിപ്പവൻ • സർവ്വ തീർത്ഥസ്നാതനായേനിക്കംഫലമാന്നിടും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം

സ്വധോപാഖ്യാനം

നാല്പത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

നാല്പത്തിയഞ്ചാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു

സ്വാഹാ സ്വധോപാഖ്യാനങ്ങൾ ശ്രേഷ്ഠങ്ങളിവകേട്ടനീ ദക്ഷിണോ പാഖ്യാനമെന്തിടാംശ്രദ്ധയായിട്ടുകേൾക്കുക • സുശീലാഗോപികാമുഖ്യ യായ് ഗോലോകേകൃഷ്ണപത്നിയായ് രാധയ്ക്കൊപ്പംമേചർന്നുവാഴുംധന്യാ മാന്യാമനോഹര • ഏറ്റവുംസുന്ദരീമാമാസൌഭാഗ്യവതീസതീ അതി ശുഭലക്ഷണംചേർന്നോൾവിദ്യാഗുണസമന്വിത • കലാവതീകോമളാം ഗീകാന്താകമലലോചന സുശ്രോണിസുസ്തനീശ്യാമാവടവൃക്ഷസമാ ജ്വല • സ്മിതപ്രസന്നമുഖിയാൾരത്നാലങ്കാരഭൂഷിത വെൺചമ്പകനി റംചേർന്നോൾബിംബോഷ്ഠീമൃഗലോചന • കാമശാസ്ത്രത്തിൽനിപു ണാകാമിനീഹംസഗാമിനീ ഇഷ്ടമാത്രമുരചെയ്യുന്നോൾകൃഷ്ണൻതൻ പ്രിയകാമിനി • രസജ്ഞാരസികാക്രീഡാരസകൗതുകമാർന്നവൾ വ സിച്ചാൾകൃഷ്ണവാമാങ്കേരാധതൻമുമ്പിലായവൾ • രാധയെക്കാണുകയാൽ കൃഷ്ണൻമുഖംതാഴ്ത്തിവസിച്ചതേ പ്രധാനഗോപിമാരിൽവെച്ചുത്തമയാരാ ധയാമവൾ • കാമിനീരക്തവദനാരക്തപങ്കജലോചന വെറയ്ക്കുന്ന ദേഹമെല്ലാംസ്ഫുരിക്കുന്നധരംതുടോം • കോപത്തോടാഗമിച്ചീടുമവളെ ക്കണ്ടുമാധവൻ വിരോധമുണ്ടാമെന്നോർത്തുമറഞ്ഞാൻമധുസൂദനൻ • ശ ന്താന്തൻകോമളനാംകൃഷ്ണൻമറയുന്നതുകാണ്കെയാൻ സുശീലമുതലെല്ലാ

തംശയപ്പെട്ടുവിറച്ചുതേ ॥ സുശീലാസഖനേകങ്ങളാംഗോപിമാർലക്ഷ
കോടിയും ഭയത്തോടുംഭീതിയോടുംതാഴ്ത്തുംകൊണ്ടുരാധയെ ॥ ഭക്തി
കൊണ്ടുനമിയെന്നായിപ്പറഞ്ഞു പലവട്ടവും നമിക്കയുംചെയ്തുരാധാപാദ
പത്മങ്ങളായതിൽ ॥ മൂന്നുലക്ഷംകോടിയുള്ള സുദാമാദികളാംഗോപന്മാ
രാധാപാദങ്ങളിൽവീണുസമാധാനംപറഞ്ഞുടൻ ॥ മറഞ്ഞുപോയിതു ശ്രീ
കൃഷ്ണനെന്നറിഞ്ഞിട്ടുരാധിക ശപിച്ചാൾകൃഷ്ണനോടൊത്തുമറഞ്ഞവളാം
സുശീലയെ ॥ സുശീലയാംഗോപിയിന്നുതൊട്ടിഗ്ഗോലോകമായതിൽ
വന്നുവെന്നാകിലുടനേഭസ്മമായ്ത്തീർന്നിടുംധ്രുവം ॥ ഏവംശപിച്ചുദ
[illegible]കോപിച്ചാളെ[illegible] ദേവേശിരാധിക രാസമണ്ഡലമദ്ധ്യേകൃഷ്ണനെയും
വിളിച്ചുതേ ॥ മുമ്പിൽകാണാഞ്ഞുവിരഹംസഹിക്കാൻശക്തിയെന്നി
യേ ക്ഷണവുംകോടിയുഗമായ് നിനച്ചാളാപതിവ്രത ॥ പ്രാണനാഥ! ഹ
രേ! കൃഷ്ണ! വരൂപ്രാണാധികപ്രിയ! പ്രാണവാസ! ഭവാനെന്യേപ്രാണ
ങ്ങൾപോയിടുന്നുതേ ॥ സ്ത്രീഗർവ്വം ഭർത്തൃസൗഭാഗ്യമൂലം വർദ്ധിച്ചിടുംസ
ദാ വലുതാംസുഖവും, സേവിക്കേണം പതിയെയാകയാൽ ॥ കുലസ്ത്രീകൾ
ക്കു പതിതാൻബന്ധുവും ദൈവവുംസദാ ഗതിയുംനല്ല സമ്പത്തുംസു
ഖാനന്ദസ്വരൂപമാകയും ॥ ശാന്തിയും പ്രീതിയുംനല്ലധർമ്മവുംനാംകിടന്ന
വൻ സമ്മാനിക്കുന്നവൻമാനാപമാനങ്ങൾക്കു[illegible]വാൻ ॥ സാരമ
ൽസാരതരൻസ്വാമിബന്ധുവർഗ്ഗനായവൻ ഭർത്താവാംബന്ധുവി
നൊപ്പംബന്ധുവൊന്നുമില്ലതാൻ ॥ ഭരണത്താൽഭർത്താവാംപതി,
പാലിക്കയാലായ് ശരീരേശൻസ്വാമിയെന്നോൻകാമൻകാന്തനാ
യവൻ ॥ സുഖവൃദ്ധ്യാബന്ധുവവൻപ്രീതിദാനാൽപ്രിയാഹ്വയൻ ഐശ്വ
ര്യദാനംകൊണ്ടീശൻപ്രാണേശൻപ്രാണനായകൻ ॥ രമണൻ
രതിദാനത്താൽപ്രിയനില്ലപ്രിയന്നുമേൽ ഉല്പാദിപ്പിക്കയാൽഭർത്താ
പുത്രൻപ്രിയനായിതേ ॥ സതികൾക്കവൻനൂറുപുത്രരെക്കാളതിപ്രി
യൻ ദുഷ്കുലത്തിൽജനിച്ചോളിതറിയുന്നില്ലകാന്തനെ ॥ സർവ്വതീർത്ഥ
സ്നാനമെല്ലാംയാഗദക്ഷിണയൊക്കെയും ഭൂപ്രദക്ഷിണവുംസർവ്വതപസ്സുകളു
മങ്ങനെ ॥ എല്ലാവ്രതങ്ങളുംപുണ്യമേറുംദാനങ്ങളായതും പുണ്യോപ
വാസവുംകേൾക്കിൽപുണ്യമായ്ക്കുന്നതൊക്കെയും ॥ ഗുരുസേവാവിപ്ര
സേവാദേവസേവയുമാവിധം പതിസേവാപുണ്യമതിൻപതിനാറാംശ
വുംവരാ ॥ ഗുരുദേവ[illegible]ന്മാരിൽവച്ചുംതൻപതിതാൻഗുരു പുമാന്മാ
വിദ്യാദാതാവേക്കാൾകുലസ്ത്രീക്കവല്ലഭൻ ॥ ലക്ഷംകോടിഗ്ഗോപിമാ
ക്കുംഗോപന്മാർക്കുമേറ്റം ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങൾക്കുമവയിൽവസിപ്പോർക്കും
[illegible] ॥ വിശ്വംമുതൽഗോലോകംവരെയൊത്തുണ്ടല്ലയാൽ നാഥ

ത്ത്ഞാനറിഞ്ഞില്ലകഷ്ടമെന്തെന്നഹസ്ഥമെൻമനം ⁕ ധ്യാനിച്ചാളിത്ഥമെ ചൊ
ല്ലിട്ടുകൃഷ്ണനാരാധികയുമായ് പ്രാണനാഥ!ചൊന്നെന്നചൊല്ലീടുന്നേരക്ക
ണ്ണൊഴുതി ⁕ ഭേന്നന്തരാനന്നാഥ! വിരഹഃദുസ്സഹംവിഭോ! ഉടനെക്ഷി
ണാമെവിശോകകംവിട്ടിറങ്ങിനാൾ ⁕ ബഹുകാലംതപംചെയ്തുപൂകി
നാൾലക്ഷ്മിയിങ്കലായ് യാഗംചെയ്യാർദ്ദ്രബ്രഹ്മമെയുമവൻവാനോർത്തുട
ങ്ങിയോർ ⁕ ഫലംലഭിക്കാഞ്ഞുടനെവിധിദമൈച്ചെന്നുകണ്ടതേ അവർ
ചൊല്ലിയവ്വണ്ണമാത്രാകേട്ടിട്ടുവിധിവിഷ്ണുവെ ⁕ ബഹുകാലംഭക്തിയോ
ടുംധ്യാനിച്ചാളങ്ങനെയവാങ്ങിനാൻ ലക്ഷ്മീദേഹത്തിൽനിന്നപ്പോൾഭഗ
വാൻവിഷ്ണുവാമവൻ ⁕ ലക്ഷ്മീക്ഷിണമതേ ബ്രഹ്മാവിനായിനൽ
കിനാൻ കർമ്മപൂർത്തിയ്ക്കായവർക്കെല്ലാമന്നായന്നൽകിനാൻവിധി ⁕ യ
ജ്ഞൻപൂജിച്ചുവിധിപോൽ സ്തുതിച്ചാനന്തരംമുദാ തപ്തസ്വർണ്ണംപോലെ
ദേഹംചന്ദ്രകോടിസമപ്രഭാ ⁕ ഏററവുംസുന്ദരീനല്ലകമനീയാമനോ
ഹരാ കമനാസ്യ[illegible]ശീകമലായതലോചനാ ⁕ കമലാദേഹസം
ഭൂതകമലാസനപൂജിതാ തിരിൽവെക്കാത്താപ്പൂർണ്ണമാർബിംബോ
ഷ്ഠീസുതേതിയതീ ⁕ മാലതിമാലചെന്തുക്കബരീഭാരമാണവൾ പുഞ്ചി
രിക്കൊണ്ടേത്മുഖിയാൾ ഭൂഷണഭൂഷിതാ ⁕ സ്നാനംചെയ്താൾസു
വേഷാഢ്യാമുനിമാനസമോഹിനീ കസ്തൂരിയുംനൽസുഗന്ധംചന്ദനം
ചന്ദനമാതളും ⁕ സിന്ദൂരബിന്ദുവുംശ്യാമലാടത്തിൽധരിച്ചവൾ സു
പ്രശസ്തനിതംബാഢ്യാകഠിനാൽകനിത്തവൾ ⁕ കാമദേവാധാരമ്രു
പാകാമബാണകപീഡിതാ ആദ്ദേവിയെക്കണ്ടുടനേമോഹിച്ചാൻയജ്ഞ
പൂരുഷൻ ⁕ അവളെത്താൻപത്നിയായിഗ്രഹിച്ചാൻവിധിചൊല്ലയാ
ൽ അവളോടേകനായ്ദിവ്യവർഷമേകംവിജനേ ചിലായ് ⁕ അതിസന്തുഷ്ട
നായിട്ടുമേളിച്ചാൻയജ്ഞപൂരുഷൻ ഗർഭംധരിച്ചാൾപന്ത്രണ്ടുദിവ്യവർ
ഷമായവൾ ⁕ കർമ്മത്തിൻഫലമാംപുത്രൻതന്നെപ്പിന്നെപ്രസവിച്ചുതേ
കർമ്മങ്ങൾപൂർത്തിയാകുമ്പോളപ്പുത്രൻഫലദായകൻ ⁕ യജ്ഞൻദക്ഷി
ണയോടൊത്തഫലമാംപുത്രനോട്ടുമായ് കർമ്മികൾക്കഫലംനൾകുന്ന
തേവേദജ്ഞർചൊല്ലിടും ⁕ യജ്ഞൻദക്ഷിണയുംകർമ്മഫലമേകുന്നപു
ത്രനും എല്ലാവർക്കുംകർമ്മഫലംനൾകിനാർമുനിസത്തമ! ⁕ പൂർണ്ണാമി
പ്രായരായിട്ടുതുഷ്ടരായ് തീർന്നുദേവകൾ സന്തോഷമാർന്നാരിങ്ങനെഞാൻധ
ർമ്മൻചൊല്ലിക്കേട്ടിരിപ്പുതേ ⁕ കർത്താവുകർമ്മംചെയ്തിട്ടുവേഗംദക്ഷിണന
ൾകണം ഉടനേഫലമുണ്ടാമെന്നുവേദംചൊല്ലുന്നിതിങ്ങനെ ⁕ കർമ്മികർമ്മാ
വസാനത്തിൽതന്നെദക്ഷിണവിപ്രനായ് അറിവെന്നിയെകൊടുക്കാതെ
യിരുന്നീടുന്നുവെങ്കിലേറെക്കാലംപോയീടിലിട്ടിച്ചുളുന്നൽകണം

ദ്വൈരാത്രികഴിഞ്ഞനാൽ സ്വപ്നങ്ങൾ കാട്ടേണം ഏവംമൂന്നു ദിനാരംഭ
ന്നാൽ, നാലുനാൾകഴിഞ്ഞിട്ടിയും ● ലക്ഷണംപ്രദം കണ്ണൻ ദാസരോടുകൂടെ ചെല്ലു
കിൽവിപ്രനായ് സംവത്സരം കഴിഞ്ഞതിൽ ദർശനം ദിവ്യങ്ങൾ കാട്ടേണം ●
അക്കർമ്മവും നിർവ്വഹിക്കാം യജമാനനിശ്ചയം ബ്രഹ്മ ബ്രഹ്മചാരിയുംകർമ്മ
ശ്രുതിഹീനരുമായവൻ ● ദരിദ്രനും രോഗിയുമാം പാപവൃത്തനാമായിട്ടും ത
ൽഗൃഹം വിട്ടു പ്രാർത്ഥിച്ചാലും കീർത്തിയാലോ പാപം ● ചിത്തശുദ്ധി സ്വീക
രിക്കില്ല തൽഗ്രാമംതപ്പുന്നതല്ലും ഗ്രഹിക്കില്ലസ്വാമിമാർ തൽപൂജ, യാ
ഗ്ഗാദികളുമിയും ● സങ്കല്പമാനം ചെയ്യാതെ താനായ് യാചിച്ചുവിപ്രനാം ക
യററകടമ്പോലെ നരകത്തിൽ പതിച്ചിടും ● യാചിച്ചുമറ്റു ദക്ഷിണ
കൊടുത്തിടാത്തയവൻ ബ്രഹ്മ ബ്രഹ്മചാരിയായ് തീർന്നാൽ പാപത്തി
ൽവീണിടും ● ലക്ഷംവർഷംകൊണ്ടു തന്നെയാമരത്തിൽവാഴണം പിന്നെ
ച്ചണ്ഡാളനായ് രോഗിയായിട്ടേറ്റവിധനായ ● പതിപ്പിച്ചിടുമേഴേഴു
പൂർവ്വാപരരെയാമവൻ പറഞ്ഞതൊക്കെല്ലാം ഞാനിനി കേൾക്കേണ
മെന്നുവാൻ.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ദക്ഷിണാഹീനമാം കർമ്മഫലമാരുഭുജിച്ചിടും? യജ്ഞത്തിൻ ദക്ഷിണ
യെപൂജിച്ചുള്ളതെന്തെന്നും മാതുക.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

ദക്ഷിണാഹീനമാം കർമ്മത്തിന്നില്ലഫലമൊട്ടുമേ ദക്ഷിണായുക്ത
മാം കർമ്മത്തിന്നതാൻ ഫലമുള്ളതു ● ദക്ഷിണാഹീനകർമ്മത്തിൻ ഫലം
ബലി ഭുജിച്ചിടും വാമനൻ പണ്ടായതിന്നു ബലിക്കായിട്ടു നൽകിനാൻ ●
വേദഹീനർ ചെയ്ത ശ്രാദ്ധം ശ്രദ്ധയില്ലാത്ത ദാനവും വൃഷലീപതിവിപ്രൻ
തൻപൂജാദ്രവ്യാദിയുംമൂന്നു ! ഉച്ഛിഷ്ടവിപ്രർതൻ യാഗമശുദ്ധമാം ത
ന്റെപൂജയും ● ഗുരുവിൽ ഭക്തിയില്ലാത്തോർ കർമ്മവും കൊണ്ടുപോം
ബലി ദക്ഷിണാധ്യാനവുംപൂജാവിധിയും സ്തോത്രമാമതും ● കണ്വശാ
ഖോക്തമായുള്ള ചൊല്ലാം ഞാൻ കേട്ടുകൊൾകനീ കർമ്മദേവതദക്ഷിണ
യെപ്രാപിച്ചാൻ പണ്ടു യജ്ഞനും ● മാതാവാമവരോടുള്ള കണ്ടു മോഹി
ച്ചുവാണിന്നാൻ ● ഗോലോകത്തിൽ പണ്ടു ഗോപിമാരില്വച്ചുത്തമയായനീ ●
രാധാസഖിതൻ സുശീലാഖ്യ ശ്രീകൃഷ്ണനിഷ്ടയാംപ്രിയ ധന്യാകാരമുണ്ടായ്
ലക്ഷ്മീതുല്യസൗന്ദര്യമുള്ളവൾ രാധയോടൊത്തു വസിക്കവേ ● ലക്ഷ്മിതൻ ദക്ഷിണാംശത്തിൽനി
ന്നുണ്ടായ് ദക്ഷിണാഖ്യ സുശീലാദ്യാപരേതി നിന്ദശീലരൊന്നുപുക
ഴ്ന്നവർ ● രാധാശാപാൽ ലക്ഷ്മിദക്ഷിണാംശം സുശീലദക്ഷിണയായിനീ എ
നിക്കുള്ളമഹാഭാഗ്യത്താൽ ഗോലോകംവിട്ടുവന്നതെ ● കൃപചെയ്യുമഹാ

[illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] ദക്ഷിണാ [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • കർമ്മത്തിനെല്ലാം ഫലം [illegible] • [illegible] ഏവം ധ്യാനിച്ചാ [illegible] പൂജ ചെയ്യണം • [illegible] കൊടുക്കണം പ്രണവം, ശ്രീകാരം, മായാ, ദക്ഷിണാ, വഹ്നി [illegible] • ദക്ഷിണാപൂജ [illegible] കഴിക്കണം ഏവം [illegible] ദക്ഷിണാധ്യാനം [illegible] മുനിസത്തമ! • കർമ്മത്തിനെല്ലാം ഫലം [illegible] ദക്ഷിണാധ്യാനമിതി [illegible] • [illegible] • [illegible] പുത്രൻ [illegible] • [illegible] പുത്രവതി [illegible] • സതി [illegible]

ാദിത്യന്മാർ കൂടെ ദിതിപുത്രന്മാരാം ॥ ശ്രീഹരി നാരായണിയുണ്ടാം പ്രജാ
പതിനന്ദനൽപ്രജാ സംസാരബന്ധവിമോചനം ചൊല്ലീടിനാൽ ചിപഞ്ചി
യും ॥ മാനസമോദമിതുകേട്ടീടിലുണ്ടാമതിന്നില്ലിഹ സംശയം.

ശ്രീമഹാഭാഗവതം ഷഷ്ഠസ്കന്ധം.

മരുദുൽപത്തി

സമാപ്തമായധ്യായം

നാല്പതാറാമധ്യായം.

രാജാവ് പറഞ്ഞു

ശ്രേഷ്ഠങ്ങളാം പുംസവനവ്രതത്തെ ചൊല്ലിത്തന്നാൽ വേദവി
ത്താം ഭവാൻ കേട്ടറിവിലേതു ചൊല്ലുക.

ശുകമുനി പറഞ്ഞു

സൎവ്വകാമങ്ങളും നൽകും വ്രതമേതൊന്നു മുൻപുരത്തുതിലാ
ക്കിയ പത്നിയെക്കുറിച്ചുള്ള!

രാജൻ പറഞ്ഞു

ഷഷ്ഠിയാം ശുക്ലപക്ഷദിനത്തിൽ സൎവ്വകാമങ്ങളെ ഇവർ തൻ പാ
ദാംബുജങ്ങൾ കേൾപ്പിക്കണമെനിക്കായ്.

ശുകമുനി പറഞ്ഞു

മാർഗ്ഗശീർഷത്തിൽ ശുക്ലപക്ഷത്തിൽ ഷഷ്ഠിയുദിക്കുമ്പോൾ ബാലാ
ധിഷ്ഠിതയായ്ത്തീർന്നു വിപ്രന്മാരെപ്പോലെ ॥ വിഖ്യാതമാകുന്നുക
ളിൽദേവസനാഥ്യാ ചന്ദ്രമ പ്രാണാധികപ്രിയാസുഭദ്രമന്ത്രദേ
വ്യാപതിവ്രതാ ॥ ബാലക്കാരിപ്പൂതനാക്ഷിപ്പുതയെപ്പോലവളുമ്
ദേവാം ശുശ്രൂഷയിൽ വാഴ്കിന്നാൾ യോഗത്താൽ സിദ്ധിയെ കാണവാ
ൻ ॥ തൽപൂജാവിധി സംബന്ധിച്ചിതിഹാസം ഉരിയാടിനീ ധൎമ്മൻ പറ
ഞ്ഞതാണേറെ സുഖം പുത്രലാഭം! ॥ പ്രിയവ്രതന്റെ പത്നിയായ്
സ്വായംഭുവപുത്രനാമ് തപസ്വിയാമായോഗീന്ദ്രൻ സ്വീകരിച്ചില്ല
ന്നുള്ളതേ ॥ വിധിതന്നാജ്ഞയാൽ വേട്ടാൾ ശ്രേഷ്ഠപ്പെട്ടോരെന്നാലിയ
ഗേഹത്തെ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടാകാഞ്ഞിട്ടു നന്ദനൻ ॥ ചെയ്യിച്ചാൻ കശ്യപൻ
പുത്രന്മാരുണ്ടാവാനായിട്ട് ഇഷ്ടിയെ ॥ ശ്രേഷ്ഠയാം മാലിനി കേകയ്യന്ന തി
ൻ പാരെവാമുനി ഉരുക്ഷിച്ചവർക്കുണ്ടായ് താമസിക്കാതെ ഗർഭവും ॥
ധരിച്ചാൾ ദിവ്യ ഗൎഭം പുത്രങ്ങൾക്കായവൾ കനകപ്രഭനാം പുത്ര
ൻ താനും പിന്നെ സവിച്ചുതേ ॥ സൽപ്രായമായ പുത്രൻ കണ്ട് ഇന്നിമ്മ ഒത്തു
മരിച്ചുവൻ അവനെക്കണ്ടു ദോഷിച്ചാർ ബന്ധുസ്ത്രീകളും ഉടനിന്നവർ ॥

വലുതാംപുത്രദുഃഖത്താലമ്മമോഹിച്ചുപോയുടൻ* ബാലനെയുംകൊണ്ടു
നൃപാലൻ ശ്മശാനത്തിന്നുമന്നവൻ കരഞ്ഞാനക്കാട്ടിലവൻമാറിൽ ചേർ
ത്തിട്ടുബാലനെ * കളഞ്ഞില്ലപ്പുത്രനെത്താൻമരിക്കാനായ്തുടങ്ങിനാൻ
വലുതാംപുത്രദുഃഖത്താൽ ജ്ഞാനയോഗംമറന്നുപോയ് * ഈയവസ
രത്തിലദ്ദിക്കിൽ കണ്ടാനൊരുവിമാനവും ശുദ്ധസ്ഫടികസങ്കാശം തേജോ
വിരാജിതം * വെള്ളപ്പട്ടാൽവിളങ്ങുന്നതേററവുംകാന്തിയുള്ളതു് നാ
നാചിത്രവിചിത്രംനൽപുഷ്പമാലകളാൽ ചേർന്നതു് * അതിൽദേവിയെ
യുംകണ്ടാൻ കമനീയാംഗനാവരാം * വെൺചമ്പകനിറം ചേർന്നാൾ
നിത്യയൌവനഭാസുരാം പുഞ്ചിരിക്കൊണ്ടമുഖിയാം രത്നഭൂഷണ
ഭൂഷിത * കൃപാമയീ യോഗസിദ്ധാ ഭക്താനുഗ്രഹകാരകി വരം സ്തുതി
ച്ചാൻമുൻപിലവളെക്കണ്ടിട്ടു നൃപസത്തമൻ * ബാലനെദ്ദേവിക്കു വ
ച്ചിട്ടു ചെയ്യാൻതൽപൂജയായതും ശ്രീഷഷ്ഠ്യാഖ്യാനസൂക്തൻപോൽ തേ
ജസ്സേറെജ്വലിച്ചിട്ടും * ഇഷ്ടമാം സ്കന്ദപത്നിയെക്കണ്ടു ചോദിച്ചു ഭൂപതി.

രാജാവു പറഞ്ഞു.

ആരെന്നീശോഭനേ! നിന്റെ താതനാരാണു ചൊല്ലുമേൻ? സുവ്രതേ! നാരി
മാരിൽവെച്ചുത്തമയാണു നീ * നൃപേന്ദ്രൻതൻവാക്കുകേട്ടു ജഗന്മം
ഗലചണ്ഡിക ദേവസേനാദേവിയുംചൊല്ലുന്നാളിതുചൊല്ലിനാൾ *
ദൈത്യഗ്രസ്തസുരന്മാർക്കു സേനയായ് തീർന്നപണ്ടു ഞാൻ ജയംനൽകിയതാ
ലു ദേവസേനാനാമധേയിപ്പുഞാൻ.

ശ്രീദേവസേന പറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാവിൻമാനസീകന്യാ ദേവസേനാഖ്യയീശ്വരീ മനസ്സാലെ
ന്നെ നിർമ്മിച്ചു സ്കന്ദനായേകിനാൻവിധി വിഖ്യാതമാതൃകകളിൽ സ്ക
ന്ദൻതൻഭാര്യ സുവ്രതാ * ഷഷ്ഠ്യാംശപ്രകൃതികളിൽ ഞാൻ ഷഷ്ഠിയെ
ന്നുപേർ ഞാൻ പുത്രനേകുന്നതാണപുത്രന്മാർക്കു ദരിദ്രന്മാർക്കു ധനം ക
ർമ്മികൾക്കു കർമ്മഫലങ്ങളും സുഖം ദുഃഖം ഭയം ശോകം ഹർഷം മംഗളമാ
യതും * സമ്പത്തു വിപത്തുമുണ്ടാകുന്നതു കർമ്മംനിമിത്തമായ് കർമ്മത്താൽ ബ
ഹുപുത്രത്വം കർമ്മത്താൽ വംശനാശവും * കർമ്മത്താൽ മൃതപുത്രത്വം കർമ്മ
ത്താൽ ചിരജീവനം   കർമ്മത്താൽ ഗുണവാനാകും കർമ്മത്താലംഗഹീ
നനാം * കർമ്മത്താൽ ബഹുഭാര്യാത്വം ഭാര്യാനാശവുമങ്ങനെ   തൻകർമ്മ
ത്താൽ സുന്ദരനാം രോഗിയാം ധർമ്മനിഷ്ഠനാം * കർമ്മത്താൽതാൻവ്യാ
ധിയുണ്ടാമാരോഗ്യമതുമാകയാൽ കർമ്മം മുഖ്യമാണെന്നോതുന്നു
വേദമൊക്കെയും * ഇത്തരം ചൊല്ലി ബാലകനെയെടുത്താൾ ദേവസേനയും
കളിയായിമഹാജ്ഞാനമൂലം ജീവനമേകിനാൾ   സുവർണ്ണപ്രഭൻ സസ്മി

തന്നാബാലനെക്കണ്ടുമന്നവൻ • [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] • [illegible] •
[illegible]
[illegible]

ദേവി പറഞ്ഞു

സ്വായംഭുവമന്വന്തരത്തിൽ [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] "[illegible]" [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible] • [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]! [illegible] • [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]

ഫലങ്ങൾകൊണ്ടുമങ്ങനെ [illegible] ഷഷ്ഠീദേവി [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] ഫലപ്രദം [illegible]

[illegible]

നമോദേവി! കമലാലയേ! സിദ്ധേ! ശാന്തേ! നമിച്ചിടാം [illegible] ദേവസേനയ്ക്കായ് ഷഷ്ഠിയ്ക്കായ് ഞാൻ നമിച്ചിടാം • [illegible] പുത്രദയ്ക്കായ് ധനദയ്ക്കായ് നമിച്ചിടാം [illegible] ഷഷ്ഠീദേവിക്കായ് ഞാൻ നമിച്ചിടാം • [illegible] ഷഷ്ഠീദേവി! നമിച്ചിടാം [illegible] നമിച്ചിടാം [illegible] ഷഷ്ഠീദേവിക്കിതാ [illegible] • കല്യാണദായി! കല്യാണി! [illegible] ഷഷ്ഠീദേവി! നമിച്ചിടാം [illegible] നമിച്ചിടാം [illegible] ഷഷ്ഠീദേവി! നമിച്ചിടാം [illegible] • [illegible] • [illegible] ഷഷ്ഠീദേവിക്കായ് നമിച്ചിടാം • [illegible] സുപൂജിതേ! കല്യാണ [illegible] ഷഷ്ഠീദേവി! നമിച്ചിടാം • [illegible] ഷഷ്ഠീദേവീപ്രസാദംകൊണ്ടു [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] ഷഷ്ഠീപ്രസാദത്താൽ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം [illegible]

[illegible]

[illegible]

നാല്പത്തിയെഴാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഇപ്രകാരം നിന്നോടാഗമം ചൊൽകപ്പെട്ടു ഷഷ്ഠ്യുപാഖ്യാനമതിനേൽ [illegible] മംഗലചണ്ഡികയുടെ പാഖ്യാനം [illegible] • [illegible] ധർമ്മത്തിൽ [illegible] മംഗലചണ്ഡികയും [illegible] • മംഗലചണ്ഡി [illegible] പൂജിതാ [illegible] മംഗലചണ്ഡിക • മംഗലൻ [illegible] പൂജിക്കയാലിപ്പോൾ [illegible] മംഗലചണ്ഡിക [illegible] • [illegible] പൂജിക്കപ്പെട്ടിതാദ്യമായ് [illegible] • [illegible] ബ്രഹ്മാ [illegible] • [illegible] മംഗലചണ്ഡിയും • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] വിഷ്ണു [illegible] • [illegible] • [illegible] ബ്രഹ്മാവും വിഷ്ണുവും [illegible] • ബ്രഹ്മവിഷ്ണു [illegible] പൂജിപ്പാൻ [illegible] മംഗലചണ്ഡിയെ • [illegible] • [illegible] • [illegible] മൂലമന്ത്രം ജപിച്ചിട്ടു [illegible] • [illegible] മംഗലചണ്ഡി [illegible]

ക്കുള്ള മൂലമന്ത്രമെന്നറിക്കുക * ഭക്തർക്കിഷ്ടമാംനൽകീടുന്നതല്ലവിതെ
രാണെന്നു് പത്തുലക്ഷം ജപിച്ചുന്നാൽ മന്ത്രസിദ്ധിവരുംദ്ധ്രുവം * ധ്യാനം
കേൾക്കതാൻ മെല്ലാംവേദോക്തം സർവ്വസമ്മതം പതിനാറുവയസ്സു
ള്ളോരുമനോഹരി സുസ്ഥിരയൌവ്വന * ബിംബോഷ്ഠിസുദതിശുദ്ധാംഗി
പത്മസമാനനേ! ശ്വേതചമ്പകനിറം രത്നാഭരണവിഭൂഷിതേ
ന ജഗദ്ധാത്രിയശേഷകാംസർവ്വസമ്പത്തുനൽകുന്നോരാം സംസാരസാഗര
ത്തിന്നുജ്യോതിസ്സ്വരൂപമുള്ളവളെന്നുമോ * ഇവണ്ണംധ്യാനമതിൽതാൻ
സ്തോത്രമിനികേട്ടുകൊള്ളുക.

മഹാദേവൻപറഞ്ഞു

രക്ഷരക്ഷജഗന്നാഥേ! ദേവിമംഗലചണ്ഡികേ! വിപത്തെല്ലാംഹ
രിക്കുന്നോരാംഹർഷമംഗലമേകുന്നോളേ * ഹർഷമംഗലദക്ഷേ! ഹർഷമംഗലദേവ
ദേകുവോരാം ശുഭേ! മംഗലദക്ഷനൽശുഭമംഗലചണ്ഡികേ * മംഗലേ!
മംഗലാർഹേ! സർവ്വമംഗലമംഗലേ! സൻമംഗലപ്രദേ! ദേവി! സർവ്വ
മംഗലാലയേ! * പൂജ്യമംഗലവാരേ! ദേവൻമംഗലാഭീഷ്ടദേവതേ! മ
ന്ത്രവംശ്യൻമംഗലനാംശുംഭനാൽപൂജിതേ! സദാ * മംഗലാധിഷ്ഠാതൃദേ
വി! മംഗലങ്ങൾക്കുമംഗലേ! സംസാരമംഗലാധാരേ! മോക്ഷമംഗലദായി
നി! * സാരേ! സൻമംഗലാധാരേ! പാരേ! സകലകർമ്മണാം പ്രതിമംഗല
വാരംസംപൂജ്യേ! സർവ്വസമ്പ്രദേ! * ഇസ്സ്തോത്രത്താൽസ്തുതിച്ചിട്ടു
ശൻമംഗലചണ്ഡികയെപ്രതിമംഗലവാരംനൽപൂജനം കഴിച്ചുതേ *
സർവ്വമംഗലദേവ്യാംപൂജിച്ചാൻ പരമേശ്വരൻ ഒന്നാമതായ് പൂജചെ
യ്തു ശിവനായുള്ള മംഗലം * രണ്ടാമതായ് മംഗലനാം ശുഭൻപൂജിച്ചിതം
ബയെ പിന്നെമംഗലവാരന്തിൽ ശ്രീകരന്മാരായ നാരിമാർ * മൂന്നാമതായ്
മംഗലത്തിന്നായിട്ടുനരരൊക്കയും ലോകത്തിലെല്ലാംപൂജിച്ചുലോകനാ
യികയംബയെ * എല്ലാടത്തും സമ്പൂജ്യയായിതന്നിന്നാം മഹേശപ
ത്നിയെന്നാൽമനകാരംകൊണ്ടാകുന്നാകർമ്മ * ദേവിതൻമംഗലസ്തോ
ത്രശ്രവണമായ് കേട്ടീടുന്നവൻ മംഗലങ്ങളെയന്നിട്ടപ്രാപിക്കുമെല്ലാ
മംഗലം * ദിനന്തോറുംപെരുത്തപൌത്രരോടുംവർദ്ധിച്ചിടും ദൃഢം.

നാരായണൻപറഞ്ഞു

പറഞ്ഞേനുണ്ടുപാഖ്യാനമാംഗലത്തിലെല്ലാപ്പോൾ കേട്ടാലുംമനസാ
ദൃഢം ധർമ്മിനിൽനിന്നുകേട്ടപോൽ * കശ്യപൻതൻമാനസിയാംകന്യ
യെന്നോരിയാവരം അതിനാൽമനസാനാമംദേവിക്കായിവന്നതോ *
ധ്യാനിക്കുന്നമനസ്സാലപ്പരമാത്മാവിനെയവം അതിനാൽമനസാ, ദേ
വിയോഗത്താൽവിളങ്ങുവോം * ആത്മാരാമയായ് ദേവിയെ
ട്ടി സിദ്ധയോഗിനി യുഗംമൂന്നതപിച്ചിട്ടാണകൃഷ്ണപരമാത്മാവിനെ

[illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] കളിച്ചിതേ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

നാല്പത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം

[illegible]

[illegible]! [illegible]

ളും സാമവേദത്തിൽ ചൊല്ലിയപോൽ • വേദൻ ചമ്പകനിറമേ
ന്നാലന്തോറ്റു ചതുർഭുജ തീയിൽ വേകാത്താരപൂണ്ടോ ... ഗ
യത്താപവീതിനി മഹാജ്ഞാനായുതാദ്രവീണാനാമമ്മാലയുതമ •
സിദ്ധാധിശ്രീ ത്രയിമനസ്സിദ്ധാസിദ്ധിപ്രദാമുനേ! ഏവം ധ്യാനിച്ചാ
വർളമൂലത്താൽ പൂജചെയ്യണം • ഫലമൊന്ന് ... ഗ
ന്ധമിവററയാൽ വേദത്തിൽ ചൊല്ലിട്ട മൂലമന്ത്രം ... കിട്ടും •
കല്പവൃക്ഷസമം മന്ത്രം അക്ഷരത്താൽ ... പൃ ... ക്കി
ബീജമിവകയാലിയായ് • ആദ്യം ... ജപിച്ചന്നാൽ മന്ത്രസിദ്ധി
വിച്ചിടും മന്ത്രസിദ്ധിവച്ചുണ്ടാൻ ജഗത്തിൽ സിദ്ധനായവൻ • വി
ഷ്ണുസ്വയമ്പണ്ടങ്ങു സമൻധന ... ക്കവൻ സ്നാനം ചെയ്തിട്ടു സംക്രാ
ന്തിയിങ്കൽ ശുദ്ധ സ്ഥലത്തിലായ് • ആവാഹിച്ചാമനസി ... കേവലമാ
യ് പൂജചെയ്യണം ബലിദാനം ചെയ്തിടേണം ... തിഥിയിങ്കലാ
യ് • ... പുത്രനും പൂജാവിധിപ
റഞ്ഞു ... തന്ത്രമിങ്ങനെ • ധർമ്മിഷ്ഠൻ ... കേട്ടാണം
നക്ഷത്രം ... സപ്തയോഗങ്ങളിലാം • അ
വരെല്ലാം കശ്യപനാം മുനിയെപ്പോയ് വണങ്ങിനാർ മന്ത്രം ചൊല്ലുവിധി
യോടും ചൊന്നിമിച്ച കശ്യപൻ • വിധിതാനുപദേശിച്ചവേദബീജാ
ക്ഷരങ്ങളാൽ നിർമ്മിച്ചാനാമനസ്സായമന്ത്രാധിപത്രിദേവ്യദേ മന
സ്സുകൊണ്ടിട്ടതിനാൽ മനസാദേവിയെന്നു പേർ ബാല്യത്തിലവളേകക
ലാസത്തിൽ ചെന്നതിമോദിയായ് • ചന്ദ്രശേഖരനെ പൂജചെയ്തിട്ടുടനെ
സ്തുതിച്ചുതേ ആയിരം ദിവ്യവർഷങ്ങൾ തപിച്ചാൾ മുനികന്യക അവൾക്ക
ലുഷ്ടനായ് തിന്നാനാശുതോഷൻ മഹേശ്വരൻ • സാമവേദം പഠിപ്പി
ച്ചാൻ ദിവ്യജ്ഞാനവുമേകിനാൻ ലക്ഷ്മീമായാകാമബീജം കൃഷ്ണമന്ത്രം ച
തുർത്ഥിയായ് • അഷ്ടാക്ഷരം കൊണ്ടമിക്ക്യമന്ത്രവുമേകിനാൻ ഭവനേശ്വര
കൃഷ്ണമന്ത്രം കവചം പൂജനക്രമം • വേദോക്തമാം പുരശ്ചര്യാക്രമമാ
യതുമങ്ങനെ മൃത്യുഞ്ജയങ്കൽ നിന്നിട്ടുവാങ്ങിക്കൊണ്ടപ്പതിവ്രതയോജ്ജ
യന്തം തപം ചെയ്യാൻ പുഷ്കരത്തിൽ ഗമിച്ചുതേ യുഗം മൂന്നു തപം ചെയ്താള
ത്മാവാം കൃഷ്ണനായവൾ • സിദ്ധയായാളന്നു തന്നെ കണ്ടാൾ കൃഷ്ണനെ
മുൻപിലായ് കൃശയാമംബാലികയെക്കണ്ടിട്ടക്കരുണാനിധി • ഇഷ്ടനാ
യ് പൂജചെയ്യിച്ചാൻ താനം പൂജകഴിച്ചുടൻ ലോകത്തിൽ പൂജിതയാമെ
ന്നു വരംകൊടുത്താനവരം • അക്കല്യാണികൾ മതകിട്ടുമറഞ്ഞുപോയിതുടനേ
ഹരി കൃഷ്ണനാം പരമാത്മാവാൽ ആദ്യം പൂജിതയായവൾ • പൂജിച്ചാൻ ശ
ങ്കരൻ പിന്നെ കശ്യപൻ സുരന്മാരും മുനിയും മനുവും നാഗൻമർത്ത്യന്മാ
രുമതേവിധം • മൂന്നുലോകത്തിലും പൂജചെയ്യാനല്ലദേവിയെ ജരൽ

കൊണ്ടുനില്ക്കുകിലവൾക്കുപാരമേകശ്യപൻ • താപികൊണ്ടുനിന്ദ്രന്റെ ഗൃഹിക്കുന്നുണ്ടു മനുഷ്യനാർ വെട്ടിൽപിന്നെയും വേശ്യയെ കാമിച്ചീടുന്നാൽ • പുഷ്പ വൈശ്യനായ് വന്നിടും മൂന്നുജന്മം നി ല്ലെന്നീടേണ്ടതായത്തിട്ടില്ലായ്കിൽ • സന്ധ്യാവന്ദനാദികൾ സന്ധ്യാവന്ദനമിത്തില്ലാതെ ചെയ്തിടാതെ • ചെയ്തീടുകിൽ നാൽ • ഭസ്മം കൊണ്ടു പിന്നില്ലാതെ ചെയ്തീടുന്നവർ! നിത്യമായു ള്ള നിത്യസന്ധ്യാവന്ദനാദികളെല്ലാം ചെയ്കിൽ • ബ്രാഹ്മണത്വമുണ്ടാം ബ്രാഹ്മണനല്ലാതാരോ ബ്രാഹ്മണനായി സന്ധ്യാവന്ദനം ചെയ്തിടുന്നവൻ • ശൂദ്രനായ് തീരുമെന്നും ബ്രാഹ്മണത്തിൽ നിന്നും പിന്നെയും വേദമാർഗ്ഗത്തിലേക്കു വന്നീടുമോ • ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു ചി ത്രമായുള്ളോരു ധർമ്മങ്ങൾ!

യമൻ പറഞ്ഞു

സാവിത്രി കേട്ടുകൊൾക ഞാൻ ചൊല്ലാം പതിവ്രതേ! വ്രതാദി കൾക്കുള്ള ഫലങ്ങളെല്ലാം അറിയുക • തപസ്സും വ്രതവും ഉപവാസവും ദാനവും പുണ്യകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവർക്ക • ശ്രീ കൃഷ്ണപൂജ ചെയ്യുന്നവർ താൻ പതിയെ പൂജ ചെയ്യുന്നവർ പതിവ്രതാവ്രത ത്തിനായ് പതിക്കു പരിചരണം • സർവ്വദാനങ്ങൾ സർവ്വതീർത്ഥ സ്നാനങ്ങളും സർവ്വവ്രതങ്ങളും സർവ്വതപസ്സുകളും • സ ർവ്വധർമ്മം സത്യപൂജനം സത്യവും പതിസേവയ്ക്കു പതി നാറിലൊന്നു പോലും • പുണ്യഭാരതവർഷത്തിൽ ഭർത്താവിനെ ശുശ്രൂഷ ചെയ്യുന്നവൾ പതിയോടുകൂടെ സത്യലോകത്തിൽ പോകുന്നു • ഭർത്താവി ന്നപ്രിയം ചൊല്ലീടുന്നവൾ ദുഃഖമനുഭവിച്ചീടും ഭർത്താവിൽ നിന്നകന്നവൾ നരകത്തിൽ • കുംഭീപാകത്തിൽ വീണിട്ടും പിന്നെ പുനർജ്ജന്മം തീർന്നു കീടമായി പിറന്നീടും • ഇങ്ങനെ കേട്ടു സാവിത്രി ചോദിച്ചാൾ ധർമ്മരാജനോട് ഭക്തിയോടും ഉള്ളംതെളിഞ്ഞു സ്തുതി.

സാവിത്രി പറഞ്ഞു.

നിന്ദ്രാദികളെ ചെയ്യുന്ന പാതിവ്രത്യമില്ലാത്തവൾ കർമ്മ ങ്ങൾ ചെയ്യാതെ വീഴുമോ നരകത്തിൽ • ഗതികളെല്ലാം ചൊല്ലു കെന്നില്ലാതെ ചെയ്യുന്നവർ കുംഭീപാകത്തിൽ വീഴു മവർ • ഇവ ചൊല്ലീട്ടു സാവിത്രിയോടു ധർമ്മരാജൻ ഉരചെയ്തു • കോപാൽ ശാപം ചെയ്താലും ഞാൻ സഹിക്കുമോ സന്ധ്യാവന്ദനം ചെയ്യാത്തവർ • സാവിത്രിയോടു ചൊല്ലിനാൻ ധർമ്മപുത്രൻ വിശേഷം കേൾക്കുക നീ.

ദേവൻ പറഞ്ഞു.

സൃഷ്ടാസ്സുസമയം കണ്ടാസതീധർമ്മമതിനാൽ ഉന്നതിനാം
നിമന്നായിവരും ശരണാഗതനായിതാൻ ● ക്ഷമിക്കഭഗവൻനീയിനെ
ന്നിക്കീഷ്ടാപമെകൊല ചെയ്യുന്നസമമാണല്ലോവിപ്രന്മാർക്കുമാന
സം ● ക്ഷണാൽതാൻശാപമകറ്റിനാൽ ഭസ്മമാംജഗത്ത് സൃഷ്ടി
ക്കശേഷതരാം, വിപ്രനേകാംതേജസപിയില്ലതാൻ ● ബ്രഹ്മണൻവി
ധിതൻവംശേജനിപ്പാൻ ബ്രഹ്മതേജസാ ശ്രീകൃഷ്ണനാം നിത്യമാം ബ്ര
ഹ്മത്തെയോർത്തിടുന്നായവൻ ● സൃഷ്ടൻതൻവചനം കേട്ടുഇഷ്ടനായ്തീ
ന്നിതാമുനി ബ്രഹ്മണാംശേസ്സുഖം ചൊല്ലിസപ്തസ്ഥാനത്തിന്നപോയ്‌വെ
ന്നിങ്ങിവിങ്ങെന്നമ്പോഷമതാടെരോഗശോചിക്കിലാമുനി ത്യജിപ്പാനാമനസ
യെപ്രതിജ്ഞപാലനത്തിനായ് ● ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുമഹേശാദ്യരാർതാം ധർമ്മ
വംശിവനായവരും ആരുമാപത്തിൽ ജന്മദാതാ പാപകശ്യപനായുമേ ●
ബ്രഹ്മാവുംകശ്യപൻ താനുംഹരിയും ചന്ദ്രസൂര്യന്മാരും മനസ്സണം
ലമേല്ലിക്കിലവനക്രുടിനാർ ● ഇഷ്ടദേവൻനിർഗുണനാംകൃഷ്ണനകണ്ട
മാമുനി നമസ്കരിച്ചിട്ടധികംഭക്തിയോടൊത്തുപറഞ്ഞിനാൻ ● കശ്യപ
ൻശംഭുവിധിപതിവരാദ്യംനമിച്ചതോചൊല്ലിപ്പാൻതിലകമെന്തിനാചി
ള്ളിക്കിൽവന്നവെന്നവൻ ● വിധിയാവാക്കുകേട്ടിട്ടുസമയോചിതമായുട
ൻ കൃഷ്ണപാദാബ്ജത്തിങ്കൽപ്രണമിച്ചിട്ടുചൊല്ലിനാൻ ● ത്യജിക്കി
ൽനീയിസ്സതിയാംധർമ്മമേറുന്നപത്നിയെ സധർമ്മത്തെക്കളഞ്ഞുന്ന
ല്ലാഭിപ്പിക്കപുത്രനെ ● പത്നിയിങ്കൽസുതംപുല്ലത്തെചെയ്തുപിന്നെത്യജി
ക്കണം വിരക്തനായ് ത്യജിച്ചീടിലതുചെയ്യാതെമാത്രമേ ● സ്രവിച്ചു
പോമവൻപുണ്യമപ്പിഴമേൽനിന്നപോൽ ബ്രഹ്മാവിൻവചനംകേട്ടു
ഞെട്ടിക്കൊണ്ടാമുനീശ്വരൻ ● മനസാനാഭിയിൽതൊട്ടാൻ യോഗത്താൽക
ന്നുപൂർവ്വമായ് അവളുമാമുനിശ്രേഷ്ഠനടനായിതുചൊല്ലിനാൻ.

സൂര്യൻ പറഞ്ഞു

ഇങ്ങിനെകൊണ്ടുമനസ്സിനിനക്കരമായിട്ടും സുതൻ മഹാജിതേന്ദ്രി
യൻധർമ്മാത്മാവിഷ്ണുബ്രഹ്മസമൻ ● കാന്തിമാൻകീർത്തിമേറു
ന്നോൻതപസ്വീസ്വർണ്ണരേതൻ മഹാജ്ഞാനീമഹായോഗീവേദ
വിത്തമനായവൻ ● ആപുത്രൻവിഷ്ണുവിന്റെ കൃഷ്ണൻധാർമ്മികൻവംശത്തി
ലിൻ ജനിക്കാമൊരാകുന്നതുംചെയ്യുമെല്ലാപിതൃക്കളും ● സതീ
സുശീലാപതിതൻപ്രിയത്തെച്ചൊല്ലിടുന്നവൾ പുത്രമാതാവായവൾ
താൻകുലസ്ത്രീകുലപാലിക ● ഹരിഭക്തിപ്രദൻബന്ധു,വല്ലിപ്പൃസ്വയ
മേകപാൻ ഹരിവർമ്മംകൊട്ടിട്ടനബന്ധുപാകനതാതനും ● ഗർഭ

സംസാരപ്പിച്ചപ്പുരംഗർഭാരിണീദായവരം യമദീതികാറിട്ടംബന്ധ
ങ്ങളവരംസാരമീ • വിഷ്ണുഭക്താവിഷ്ണുഭക്തിയമ്പനോടുംവസിക്കുന്നവൻ •
ജ്ഞാനവാനജ്ഞാനമാർത്താരം ചാതുർമ്മാസ്യവും • ബ്രഹ്മാണ്ഡനപുംസ
കമാലികൾമായ്നശിക്കുമോ അകൃഷ്ണരാമനാമജ്ഞാനമെന്നോർത്ത
ജ്ഞാനമല്ലതാൻ • വേദമാർഗങ്ങളിൽ സാഗ്രതമാംവിഷ്ണുഭജനം ത
ത്ത്വസാരം വിഷ്ണുവിൽനിന്നന്യന്നിരിതമറാവും • ജ്ഞാനാനന്ദക
ഷകയാൽസമാധിയാണതിനകത്താൻ ജ്ഞാനതോലറാലപോതബന്ധം
ബന്ധങ്ങൾകരിതാൽപദം • വിഷ്ണുഭക്തി ജ്ഞാനമെന്നക
ള്ളാത്തോരുന്നത ബന്ധംപോക്കാനുള്ളതൽശിഷ്യനിയോഗംശത്രുനിയോ
ഗം • ജനനമരണങ്ങളെനശിപ്പിക്കാതിരിപ്പവൻ എവ്വണ്ണമുണ്ടാവാമ
ല്ലന്മബന്ധുപുത്രകളത്രാദി • ആനന്ദമായ്നിത്യമാമുള്ളമാർഗ്ഗമെന്നു
മറിയാതവൻ കാട്ടനില്ലവനെന്നുള്ളബന്ധുവായിബ്ഭവിച്ചിട്ടും • ഇനിക
നിൎമ്മലനായംപരബ്രഹ്മത്തിനെസ്തുതി ചെൽവസാരമകാണമരണബന്ധം
ഷ്ബന്ധംനശിച്ചുപോം • ത്യജിച്ചു സ്വാത്മമായ്നിന്നെയുമറിയുംകേൾ
ക്കണം ക്ഷേത്രയഥാസതികരംസ്വാത്മതോൽകോപമാന്നിടാ • ഞാൻ
തപസ്സിന്നുപോകുന്നു നീയുംവേഗംസന്തോഷമായ് നിരാശയിൽമനോ
രാജ്യ കൃഷ്ണപാദാംബുജങ്ങളിൽ • മുനിതൻവചനംകേട്ടമനസാഭ്ര
മോട്ടവൻ കംസാരിതൻതാരിണയാൽപ്രാണനാഥമനാരമാതിനാം.

ശ്രീരാമ ചരിതം

നിത്യാമിംഗംചെയ്യുതിനാൽ ത്യജിക്കണമുപരിപ്പുരാൻ നിനയ്ക്കേ
ണ്ടാമെല്ലാക്കയുംതോർക്കുവാനമഹാഗതിക്കണം • മഹാദേവവേദബന്ധുവേ
ഷപുത്രർ ചർപാദതിൽപരം സങ്കടംതീർത്തു വിരഹംപ്രാണൻപോവതി
ല്ലെന്നുപോം • ആനന്ദപുത്രരക്കാളുസേനികരംഅവരൻപ്രിയൻ എ
ല്ലാത്തിലുംപ്രിയൻകാന്തനതിനാൽപ്രിയനെന്നപേർ • തലയിൽ
വെച്ചുവരകനുത്തമങ്ങളുമവ്വതങ്ങളും ഏകനേത്രക്കാരുതിലുംമാഹി
പ്പുറ്റിമലവരിലും • വിശ്വപ്പുമുള്ളവർമാനുമതിൽ കാമിക്കതിനിതിലും
പോതവതാൽപരനാപതിൽവ്യതിപാദിക്കുമാരാണിൽ • വിഷ്ണുവിലുള്ളവർ
ശാസ്ത്രത്തിൽവാണിനൃത്തങ്ങൾവൈശ്യനാ മനസ്സുവണ്ണവണ്ണംപ
തിയിൽസതിതൻഗുണം • എന്നോതിട്ടാമനസ്സുംപതിച്ചുംമുനിതൻ
പദേ ഉടനോടിയിൽവച്ചിട്ടവളുമാകുപാനിധി • സ്നാനംചെയ്തിട്ടി
ങ്ങുമാർഗ്ഗംകാണ്ണമാറംകൃപവശ്യഃയാൽ അവളുമേറിതന്നങ്കമറ്റ
താൽകഴിച്ചിരിനാൾ • ഞാനാനന്ദമുടൻതന്നവഴിത്തരവർക്കേവ
ലം കൃഷ്ണനാകപോലെ [illegible] ശ്രീകൃഷ്ണ [illegible] • അവ

ഷ്ഠവനമന്ത്രസിദ്ധന്മാരാകയും തങ്ങൾ ശരണം പ്രാപിച്ചീടിനാനി
ന്ദ്രനാദരാൽ • ബ്രഹ്മാദിദേവകൾ മന്ത്രം ധ്യാനിച്ചപ്രകാരം ഇന്ദ്രാ
ദികൾ ദേവകളുമിവണ്ണം പൂജിച്ചു സന്തോഷിച്ചിതു • അതിരറ്റ ഭക്തിയോടെ സ്തു
തിച്ചുതൊഴുതവർ ദേവിയെ തന്നെ മനക്കാമ്പിൽ ധ്യാനിച്ചിരുന്നു
നാൻ • ഭക്തിയോടെ ദേവകൾ തൻ പ്രാണങ്ങളെ യാഗത്തിൽ വിപ്രാ
ന്മാരോടു കൂടെ പൂജിച്ചു • യാഗം നിവൃത്തി
വിപ്രർക്കു ദക്ഷിണയും കൊടുത്തു പ്രാപിച്ചിട്ടാദരവോടു
നിന്നു • പൂജ ചെയ്തിട്ടു ദേവിയെ സ്തുതിച്ചാൻ ഇന്ദ്രൻ
പൂജാസാധനങ്ങളെല്ലാം ഒരുക്കി • പൂജിച്ചിട്ടാദരവോടെ
സ്തുതിച്ചു പിന്നെ ചെയ്താൻ • ബ്രഹ്മാവിനെ ധ്യാനിച്ചിട്ടു പൂജ
ചെയ്യിട്ടു • ദേവകളെല്ലാം പൂജ
ചെയ്തിട്ടു ദേവിയെ വണങ്ങിനാരേ! • എല്ലാമേവം പറഞ്ഞു
കേട്ടു നാരദൻ.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

മനസാ ദേവിയെ ഇന്ദ്രനെങ്ങനെ സ്തുതിച്ചതു? അവർ തൻ
പൂജയും ചൊല്ലീടുക പ്രാജ്ഞനായ നാഥാ.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

സ്നാനം ചെയ്തു ശുദ്ധനായി ദേവേന്ദ്രൻ ശുദ്ധവസ്ത്രം ധരിച്ചു
പീഠത്തിൽ ഇരുന്നു • ഗംഗാജലം നല്ല തോയം
കൊണ്ടു സ്നാനം ചെയ്യിച്ചു മനസാ
ദേവി • തീർത്ഥജലങ്ങൾ കൊണ്ടു പൂജിച്ചു സർവ്വാംഗം
ചന്ദനം ചാർത്തി • ഗണേശൻ സൂര്യൻ വഹ്നി
വിഷ്ണു ശിവൻ ശിവാ പൂജിച്ചിട്ടു പിന്നീടു മനസാ
ദേവി • പുഷ്പം ചാർത്തി പഞ്ചോപചാരങ്ങളും
ഷോഡശോപചാരങ്ങളും • പതിനാറുപചാരങ്ങളും
ചെയ്തു പൂജിച്ചാൻ ഭക്തിയോടെ
• പലവാദ്യങ്ങളും കൊട്ടി മുഴക്കിച്ചാൻ! വാനിൽ നിന്നാ
മനസിൽ പതിച്ചു പുഷ്പവൃഷ്ടിയും • സന്തോഷിച്ചു
രോമാഞ്ചിതനായി സ്തുതിച്ചാൻ പുര
ന്ദരൻ.

പുരന്ദരൻ പറഞ്ഞു

ദേവി! നിന്നെ സ്തുതിപ്പാൻ ആർക്കു സാമർത്ഥ്യം! പ
രാൽപരേ! നൽപരമേ! ശക്തിയില്ല • സ്തുതി തൻ ലക്ഷണം
വേദങ്ങൾക്കും നിൻ ഗുണം വർണ്ണിപ്പാൻ പ്രകൃതി നിൻ ഗുണങ്ങളെ വർണ്ണി

ച്ചാൻശക്തനല്ലഞാൻ * ബ്രഹ്മസനകസനന്ദനാദികാപിലസനാദി
ഗണിതാ ബ്രഹ്മാദികൾക്കും പൂജിച്ചീടാൻശക്തിയെന്ന്യേകഴിയുന്നോ *
എന്നാലുമടിയിങ്കലാപ്പൂജ്യപൂജ്യതമേ നിന്നെ നിഷ്കൃതി മനുഷ്യ പാരായണാദി
നിഷ്ഠയിലുള്ളോരുമയന്നപോൽ * കരിങ്കപ്പെട്ടതിനാലെന്റെപ്രാണ
നാഥയാം പുത്രനെ നിന്നെപ്പൂജിച്ചിട്ടന്നു ഞാൻ പ്രസാദിക്ക ഹേ സതി! *
ലോകത്തിലെല്ലാമെന്നും നീ പൂജ്യയാണെന്നിരിക്കിലും നിന്റെ പൂജയധി
കം വർദ്ധിപ്പിക്കാം ഞാൻ ജഗദംബികേ! * സംക്രാന്തിയിൽ കർക്കടക നാ
ഗപഞ്ചമിയിങ്കലും മാസാന്തേ നിത്യമായിട്ടും നിന്നെപ്പൂജിച്ചിട്ടവൻ
പ്രാപിച്ചീടും പുത്രപൌത്രധനാദികളെയൊക്കെയും ഇന്നതേ കൂടക്കീ
ർത്തിയോടും വിദ്യയോടും വിളങ്ങിടും * പൂജചെയ്യാതെ ദ്വിജന്മാനവും
നിന്ദിച്ചിട്ടവർ ദരിദ്രരായ് തീരുമെന്നും സർപ്പഭീതിയുമുണ്ടാവും * പൂ
ർണ്ണയാം ലക്ഷ്മിയിതെന്നവൈകുണ്ഠത്തിങ്കൽവച്ചു നാരായണൻ ശ്രീ
ഭഗവാൻ ജരൽക്കാരുമുനീശ്വരൻ * തപസ്സുകൊണ്ടു മനസാ നിന്നെ നി
ർമ്മിച്ചു കശ്യപൻ മനസാ നാമമതോർത്തീടുകയെല്ലാം ചെയ്തുവാൻ *
മനസാദേവി നീ ശക്തയാം സ്വപ്രഭാവാൽ സിദ്ധയോഗിനീ അതിനാൽ
നീ പൂജ്യയായും വന്ദ്യയായും ഭവിക്ക * മനസ്സുകൊണ്ടു ദേവന്മാർ നിന്നെ
പൂജിക്കകൊണ്ടുമേ നിനക്കു മനസാനാമം ചൊല്ലീടുന്നു മനീഷികൾ * സ
ത്യരൂപാമേ നീയസ്സത്യം ചെയ്ക ചൊൽ സദാ നിന്നെയെന്നും ധ്യാനിച്ചു ധ്യാ
ത്തും സേവിപ്പോർ നിന്നെയന്നിട്ടു * ഇന്ദ്രൻ മനസാദേവിയെ സ്തുതിച്ചു
സ്സാദരം വരം വാങ്ങിക്കൊണ്ടു ശ്രദ്ധയോടും ഗമിച്ചാൻ നിജഭവനം * അ
ദ്ദിക്കിൽ താൻ പുത്രനോടും സിദ്ധാശ്രമങ്ങളൊട്ടനവധി ഭക്തരോടും പൂജി
തയായ് സർവ്വ ക്ഷേത്രങ്ങളിലായും * ഗോലോകത്തിൽ നിന്നു വന്നിട്ടു ഭക്ത
ന്മാരുമൊന്നായും ക്ഷീരതൊട്ടികൾ കൈകൊണ്ടിട്ടു പൂജിച്ചു ഭഗവതിയായ് * സ
ർവ്വ ലോകർ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ താനെ ശുഭമാക്കീ പൂജിക്കപ്പെട്ടായവരാൽ
സർപ്പലോകപൂജിതനായിവാൾ * പുണ്യത്തിന്റെ ഭീമി സ്തോത്രം തന്റെ പൂജാ
ശേഷമോതുകിൽ അവർക്കു ഭയം സർപ്പഭീതിയിവയില്ല * സിദ്ധ
സ്തോത്രമവർ ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിച്ചിടും ലക്ഷംജപിച്ചു
ന്നാൽ സ്തോത്രസിദ്ധിയുണ്ടാം * സർപ്പവാഹനനായ് തീരുമായവൻ സ
ർപ്പശായിയാം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഒൻപതാംസ്കന്ധം

മനസോപാഖ്യാനം

നാല്പത്തിയെട്ടാമദ്ധ്യായം

നാല്പത്തിയൊമ്പതാമദ്ധ്യായം

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ഗോലോകത്തിൽനിന്നുവന്നകാമധേനുവുമാരുവാൻ? തജ്ജന്മവും ചരിതവുംകേൾപ്പാനിച്ഛിച്ചീടുന്നേൻ ഞാൻ.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഗോക്കൾക്കെല്ലാമധിഷ്ഠാത്രിയാമിദേവിയാവതും പൂർവം ഗോപ്രധാനാസുരഭിയെന്നാലോകത്തിൽവിളിപ്പവർ ॥ ഗോക്കൾക്കെല്ലാമാദിയിങ്കൽപണ്ടുവൃന്ദാവനത്തിലായ് ജാതയായകഥയെഞാൻപറയാംകേട്ടുകൊൾകനീ ॥ കൃഷ്ണനാരാധയുമായ്ക്രീഡയാനന്ദകൗതുകത്തോടും പുണ്യവൃന്ദാവനംപ്രാപിച്ചീടിനാൻഗോപിമാരുമായ് ॥ കളിച്ചാരവിടെ നന്ദിച്ചുകൊണ്ടനന്തരൻ ക്ഷീരപാനേച്ഛയുണ്ടായി സ്വേച്ഛാമയനായുള്ളോൻ ॥ നിർമ്മിച്ചാനസ്സുരഭിയെവാമപാർശ്വത്തിൽനിന്നവൻ വത്സത്തോടുംകൂടെത്തന്നോരുവത്സമനോരഥമായിതം ॥ സുധാമാവാണപാത്രത്തിൽജന്മമൃത്യുജരാഹരമാംപാലുകറന്നുകൊടുത്തീടിനാനവേഗം കറന്നതും ॥ പാനംചെയ്താനാസ്വാദശ്രീകൃഷ്ണനാരാധികാപതിത്തപാത്രംവീണുതകർന്നുക്ഷീരസരസ്സുണ്ടായിതേ ॥ ശതയോജന വിസ്താരമുള്ളതിത്. സുവിസ്തൃതം ഗോലോകത്തിൽകീർത്തിക്കുന്നുണ്ടാക്ഷീരസരോവരം ॥ രാധയ്ക്കുംഗോപിമാർക്കുംക്രീഡാവാപിയുമായ്ത്തീർന്നു! രത്നേന്ദ്രശ്രേഷ്ഠതോപൂർണ്ണമായ്ശോഭിച്ചുതേ ॥ അക്കാമധേനുവിൽനിന്നുഗോപവൃന്ദങ്ങളൊത്തൊരും ലക്ഷംകോടികാമധേനുവുണ്ടായിതുനിസ്സംശയം! ॥ അവർക്കുണ്ടായിതന്നു ഗോഗണങ്ങളുംസംഖ്യയെന്നിയേ അവയാൽപൂർണ്ണമായ് ലോകംഗോസൃഷ്ടിയിതുചൊല്ലുന്നേൻ ॥ കാമധേനുവിനെയാദ്യംപൂജിച്ചുഭഗവാൻഹരി ശ്രേഷ്ഠമാമവാർതൻപൂജവധിച്ചുലോകരെല്ലാരും ॥ ദീപാലികാദിനമാവാമാസ്യദിനത്തിനാണവൾ കൃഷ്ണാജ്ഞയാൽപൂജിച്ചുഞാൻകേട്ടതുനിന്നിൽനിന്ന് ॥ ധ്യാനംസ്തോത്രംമൂലമന്ത്രംപൂജാവിധിയുമങ്ങനെ പറയാംഞാൻധരിച്ചുകൊൾകവേദക്രമവൈയാകയും ॥ പ്രണവംനൽസുരഭിയുംനമഃ എന്നതുംഷഡക്ഷരം മന്ത്രംലക്ഷംജപിച്ചെന്നാൽസിദ്ധികൾകല്പതരുകം ॥ യജുർവ്വേദത്തിലോത്തിട്ടുള്ളതാണിതിന്ധ്യാനംപൂജകം ഋദ്ധിദാംവൃദ്ധിദാംപിന്നെമുക്തിദാംസർവ്വകാമദാം ॥ ലക്ഷ്മീസ്വരൂപാംപരമാംരാധാസഹചരീംപരാം ഗോക്കൾക്കധിഷ്ഠാത്രീമാദ്യാംഗോകാമാംപൂജ്യാംഗോക്കളിൽ ॥ ശുദ്ധശുദ്ധസ്വരൂപതാ സർവ്വകാമപ്രദാമിനി ഞാൻവന്ദിക്കുന്നുകാമധേനുദേവീ

ഷ്ടം, പശുശാലസ്ഥ, ഗൃഹകട്ടകററിൽ ജലത്തിന്മേ സാളഗ്രാമത്തിലോ കാ
മധേനുവെപൂജചെയ്യണം ॥ ഇലാമയ്യോടുള്ളോരു ദിനംകാലത്തുഭക്തി
യായ് അവളെപൂജചെയ്യുന്നോൻഭൂമിയിൽപൂജ്യനായിടും ॥ ഒരിക്കൽ
കിരികല്പത്തിൽമായയാൽകാമധേനുവും ക്ഷീരം ഹരിച്ചു ലോകത്തിൽനി
ന്നാച്ചിന്തമയാർട്ടംസുരർ ॥ ബ്രഹ്മലോകത്തുചെന്നേററം സ്തുതിചെയ്താർ
വിരിഞ്ചനെ തദാജ്ഞയാൽസുരഭിയെസ്തുതിച്ചു സുരനായകൻ.

പുരന്ദരൻ പറഞ്ഞു.

നമോ ദേവി! മഹാദേവി! സുരഭിയ്ക്കായ് നമോ നമഃ ഗോക്കൾ
ക്കെല്ലാം ബീജരൂപേ! ജഗദംബേ! നമിച്ചിടാം ॥ രാധയ്ക്കുപ്രിയയായീടും
ലക്ഷ്മ്യംശയ്ക്കായ് നമിച്ചിടാം ശ്രീകൃഷ്ണപ്രിയയാം ഗോമാതാവേ! നിന്നെ
നമിച്ചിടാം ॥ കല്പവൃക്ഷസ്വരൂപേ! സർവ്വത്തിലും ശ്രേഷ്ഠയാംപരേ! ക്ഷീ
രദേ! ധനദേ ദേവി! ബുദ്ധിദേ! ഞാൻനമിച്ചിടാം ॥ ശുഭയ്ക്കായി സുഭദ്ര
യ്ക്കായ് ഗോപ്രദയ്ക്കായ് നമിച്ചിടാം യശോദയ്ക്കായ് കീർത്തിദയ്ക്കായ് ധ
ർമ്മദയ്ക്കായ് നമിച്ചിടാം ॥ ഇതു സ്തോത്രം കേട്ടനേരത്തിൽ തുഷ്ടയായ് കാമ
ധേനുവും ബ്രഹ്മലോകത്തിൽ ചെന്നുപ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടനാളഹോ! ॥ ഇഷ്ടമാ
യ് ശ്രേഷ്ഠമായുള്ള വരമിന്ദ്രന്നേകിനാൾ ഗോലോകം പൂകിനാൾ
ദേവന്മാർ ഗൃഹങ്ങൾക്കായ് നിലിമ്പരും ॥ ക്ഷീരസമ്പൂർണ്ണമായ്ത്തീർന്നു ത
ൽക്ഷണം ലോകമൊക്കയും പാലുനെയ്യുകൊണ്ടു യാഗമുണ്ടായ് മോദി
ച്ചു ദേവകൾ ॥ ഇന്മഹാപുണ്യസ്തോത്രം ഭക്തിയോടും പഠിപ്പവൻ
ഗോവിൽക്കീർത്തിമാൻ ഗോമാൻ ധനവാൻ പുത്രവാനുമായ് ॥ സർവ്വതീ
ർത്ഥസ്നാതനവൻ ദീക്ഷിതൻ യാഗമൊക്കയും ഇഹലോകേസുഖിച്ചു
ന്തേ കൃഷ്ണമന്ദിരമേന്തിടും ॥ ചിരം വസിക്കമതിലകൃഷ്ണസേവകനായ
വൻ ഉണ്ടാകില്ലപുനർജന്മം പിന്നീ ബ്രഹ്മപുത്രനാം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതേ ഒൻപതാംസ്കന്ധേ
സുരഭ്യുപാഖ്യാനം
നാല്പത്തിയൊൻപതാമദ്ധ്യായം.

അൻപതാമദ്ധ്യായം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

ഉപാഖ്യാനം പ്രകൃതികൾക്കുള്ളതെല്ലാം ശ്രവിച്ചു ഞാൻ എന്നുക്കേ
ട്ടിടേണ്ടു പാർവ്വതിജന്മസംബന്ധനം ॥ വേദത്തിലും ഗൂഢമാകുമതി
പ്പോൾ കേൾക്കുവാൻ കൊതി രാധാദുർഗ്ഗാവിധാനംനീ ചൊല്ലണം വേഗ

സമ്മതം • വണ്ണിച്ചു നീയവൾക്കുള്ള മാഹാത്മ്യങ്ങളശേഷവും ഞങ്ങൾക
ട്ടാലതുവന്നകൊതിയുണ്ടാകയില്ലതിൽ • അവരംശാംശഗതന്നെല്ലാം നി
യമിപ്പതുമായവൾ അമ്പ്കെതിയാർമൂർത്തിയുമൊമ്മാവിധാനം കഥി
ക്കനീ.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

കേൾക്കനാരദ! ചൊല്ലീടാം രഹസ്യം വേദസമ്മതം ശുഷ്മം ചൊ
ല്ലാത്തതുവണ്ണാൻ സാരംസാരത്തിലുമുത്തമം • രഹസ്യമാണിതതിനാൽ
നീ കേട്ടുകൊള്ളുകെല്ലാമഹോ മൂലപ്രകൃതിയാമീട്ടും സംവിതതിന്നാദിസൃഷ്ടിയി
ൽ • ബ്രഹ്മശക്തികളുണ്ടായി പ്രാണബുദ്ധ്യധിദൈവമായ് ജീവങ്ങളെ
യൊക്കയുംതാൻ നിയമിക്കന്നതാണവ • തദധീനംജഗത്തായി ചേഷ്ടിക്കുന്ന
പരാപരം ദേഹത്തിലില്ലവർക്കെന്റെ പ്രീതിയുണ്ടാകാതെതാനരംപരർ •
അവൾപ്രീതിയുണ്ടാവാൻ നിത്യവും സേവചെയ്യണം രാധാമന്ത്രം ജ
പിച്ചുതാട്ടും കേൾക്കനീ മാത്രമായ് മുനേ! • ആ മന്ത്രം ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വാദിക
ൾക്കുപോലുമൊളുന്നതെന്നുമേ ശ്രീരാധായ ച്ചതുർത്ഥ്യന്തം ഗിനിപത്നയന്ത
കം • ഷഡക്ഷരം മഹാമന്ത്രം ധർമ്മകാമാർത്ഥമോക്ഷദം മായാബീജാദി
യിതുതാൻ വാഞ്ഛാചിന്താമണിസ്മൃതം • വക്ത്രകോടിസഹസ്രങ്ങളോ
യിരംകോടിയാനനം കൊണ്ടുമീമന്ത്രമാഹാത്മ്യം വണ്ണിപ്പാൻ ശക്തിയാ
യിടാ • ഈ മന്ത്രം കൃഷ്ണനാദ്യം ഗ്രഹിച്ചാൻ ഭക്തിയുക്തനായ് മൂലമെ
വ്വ ഉപദേശത്താൽ ഗോലോകത്തിങ്കലായവൻ • വിഷ്ണുവിന്നാദിബ്ര
ഹ്മാവിന്നവൻ വിധിവിട്ടിതം അവൻ ധർമ്മന്നവനെന്നിക്കേവംവന്നതു
ക്രമപ്പടി • ആ മന്ത്രം ജപിക്കുന്നോരുഷിയെന്നാലുമാകയാൽ
ബ്രഹ്മാദ്യരാം സുരന്മാരും ധ്യാനിക്കുന്നവർക്കുമതം • രാധാച്ചനം വിട്ടുകൃഷ്ണാ
ച്ചനത്തില്ലധികാരവും രാധാച്ചനാവിഷ്ണുഭക്തരെല്ലാം ചെയ്യണമാകയാ
ൽ • കൃഷ്ണപ്രാണാധികാ രാധാ ചിന്ന സംശയമെന്നതും കൃഷ്ണരാസ
ശ്വരീ നിത്യം കൃഷ്ണനില്ലാതെന്നിയെ • കാമങ്ങളെല്ലാം സാധിപ്പതാക
യാൽ രാധയെന്ന പേർ ഇതിൽ ചൊല്ലുന്ന മന്ത്രങ്ങൾക്കെല്ലാം താൻ ത
ന്നെയാണൃഷി • ഛന്ദസ്സും ദേവീ ഗായത്രി താനതിന്ന പരദേവത താരാ
ബീജം ശക്തിബീജം ശക്തി, യെന്നോതിടുന്നതു • മൂലമന്ത്രാക്ഷരം ഗോ
ങ്ങളവയെല്ലാ കയ്യുമൊന്നപ്പോൾ പിന്നെ ധ്യാനിക്കേണം താനതാ
യുള്ള രാധയെ • സാമവേദത്തിലോതുന്നപോൽ മുൻപു ശ്വേതാംബരീതിയായ്
വെൺചമ്പകനിറം പൂണ്ടോരം ശരദ്ദ്യുസമാനന • കോടിചന്ദ്രപ്രതീ
കാശാശരമിംതമോജ്ജ്വലാനന ബിംബാധരാ പ്രഫുല്ലാബ്ജനേത്രാ കാഞ്ചിയുതനി
തംബിനീ • മുല്ലമൊട്ടൊത്തുമിന്നീടും പല്ലുകൊണ്ടു വിളങ്ങുവോരം ഗഗനി
ത്രമാംബരത്തോടും വെള്ളപ്പട്ടുധരിച്ചവരം • പൂമ്പിരിച്ചകോമളാർക്കുമുഖി

യാറുംകരിമുകർയുഗസ്സനീ വായസ്സീരാറെന്നുമുള്ള ദാറിതൊന്ത്രഷണന്ദ്രധി ത*ശ്രൃംഗാരസിന്ധുചന്ദ്രികതാനഗ്രഹകാന്തം മല്ലികാമാലതീമാലമാ ങ്കേകശരത്താടോണവും * സുന്ദരാംഗലതികാന്താസമണ്ഡലമദ്ധ്യ ഗാ രത്നമകരാശാന്താനിത്യയൗവ്വനശാന്തവും * രത്നസിംഹാസനാ സീനാഗോപികാനായികാ കൃഷ്ണപ്രാണാധികാദേവിമേരോപാഷികാം പരമേശ്വരീംഎന്നുംധ്യാനിച്ചു സാളഗ്രാമത്തിലൊനൽഘടത്തിലോ ര ഉമെട്ടുള്ളയന്ത്രത്തിലോപൂജിക്കണംബുധൻ* ആവാഹിച്ചാരാധി കയായാസനാദികൾ നൽകണംകല്പിക്കണംമൂലമന്ത്രമുച്ചരിച്ചിട്ടുവായൊക്ക യും*പാദങ്ങളിൽപാദ്യമർഘ്യംമസ്തകത്തിങ്കലേകണം മുഖത്തിലാചമ നംമൂലംമൂന്നുതവണമായ് * മധുപർക്കംനൽകിടേണംകറക്കണാതെ ഗോവിനാൽ നയിച്ചിട്ടുസ്നാനശാലയിൽവാഴിച്ചുരാധയെ* അഭ്യംഗ മിസ്നാനമൽപ്പിച്ചുടനെ മാടമൊത്തണം പിന്നെച്ചന്ദനവും ചാർത്തിട്ടലങ്കാ രങ്ങൾചെയ്യണം * തുളസിമാലയുംനാനാപുഷ്പമാലയുമേകണം പാരി ജാതപ്രസൂനങ്ങൾസാരസമിസ്രങ്ങളും * പരിവാരങ്ങളെ ച യ്തിടണമനന്തരം അഗ്നികോണ്ടുബായ്വ്യമദ്ധ്യമായംഗപൂജനം * ഞ്ഞ്ഗം തൊട്ടിട്ടാലമാസ്മിന്നയട്ടുള്ളങ്ങളിൽ മാലാവതിമുൻഭാഗത്തിൽമധ വീപരനിക്കൊണിലും * ന്ത്രാമാലതക്ഷാഭഗത്താസ്യത്തിൽസുശീല യും പിൻഭാഗത്തിൽ ശശികലാമാതതേപാരിജാതയും * പത്മാവതി വടക്കായിട്ട്ശാന്തേപ്രിയകാരിണി ഭാഗമെട്ടിലുമീദേവിമാരെപ്പൂജിച്ചന ന്തരം * ബാഹ്യയിൽ ബ്രഹ്മാദികളേയും പാരമ്പൂരത്തിലും വജ്രമെത്താ ട്ടുള്ളായുധങ്ങളേയുംപൂജിച്ചശേഷമായ് * ഗന്ധമെത്തൊട്ടുപചാരങ്ങൾ കൊണ്ടേകിതപ്പൂസ്നരം ഷോഡശോപചാരങ്ങൾകൊണ്ടുംബുധിമാൻപൂജ ചെയ്യണം * സ്തുതിക്കണംസ്തോത്രസഹസ്രകംകൊണ്ടിട്ടുദേവിയെ ആയി രംസംഖ്യയായ്മൂലമന്ത്രമെന്നുംജപിക്കണം * രാസേശ്വരിരാധയെയിവ ണ്ണംപൂജിച്ചിടുന്നവൻ ഗോലോകത്തിൽഗമിച്ചീടുംവിഷ്ണുവിനു സമാന നായ് * കാർത്തികപൗർണ്ണമിയിലാരാധാജന്മോത്സവംബുധൻ ചെ യ്തിൽപ്രത്യക്ഷമായ്ത്തീരുമവന്നാരാധയാം പരാ * ഒരുകാരണമേതോകൊ ണ്ടാരാധവൃന്ദാവനേ വനേ വൃഷഭാനുജയായ്ത്തീർന്നും ഗോലോകനാഥി തയെങ്കിലും രാജൊവ്വിഷ്ണുത്തിന്നുലക്ഷംവീതമിമന്ത്രമോർക്കണം * ജപി കിൽസദാസംപത്തലംഹോമംകഴിക്കണം തിലംത്രിമധുരത്തോ ടുചേർത്തുമെത്തിമെയോടുംമുനേ!

നാരായണൻപറഞ്ഞു

ഭഗവതിഷിപ്പ്ടിന്നു ദുർഗ്ഗയായ്സ്ഥിതിക്കുക.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

നമസ്തേ പരമേശാനി! രാസമണ്ഡലവാസിനി! രാസേശ്വരി! നമിച്ചീടാം കൃഷ്ണപ്രാണാധികപ്രിയേ! ● ജഗദംബേ! നമിച്ചീടാം പ്രസാദിക്ക കൃപാംബുധേ! ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വീശസംസേവ്യമാനപാദസരോജമേ! ● നമസ്തേ സർവ്വരൂപേ! നമസ്താരിത്രിശക്തേ! ഗംഗാപത്മാവതീരൂപേ! ഷഷ്ഠിമംഗലചണ്ഡികേ! ● നമസ്തേ തുളസീരൂപേ! ലക്ഷ്മീരൂപേ! നമിച്ചീടാം ദുർഗ്ഗേ ദേവി! നമിച്ചീടാം നമസ്തേ സർവ്വരൂപിണി! ● മൂലപ്രകൃതിതൻ രൂപമായുള്ള നിന്നെ ഭജിച്ചിടാം കനിഞ്ഞെന്നെ കരകേറ്റിവിടുകിദ്ദുഃഖാബ്ധിയിൽനിന്നഹോ! ● ഇത്ഥം സ്തോത്രം ധരിച്ചേവം ഭക്ത്യാ പഠിക്കിൽ സന്ധ്യമൂന്നിലും എല്ലാമൊന്നും ഭർത്തൃമായൊന്നില്ലെന്നിയലും ഗോലോകത്തിൽ ഗമിച്ചിടും ● ... ഭാരതഖണ്ഡത്തിലാ ദുർഗ്ഗാദേവി വിധാനം ... തന്റെ സ്തോത്രമോതുന്നവർക്കു ... എല്ലാം താനേ ലഭിച്ചിടും ● ദുർഗ്ഗാദേവി സർവ്വരൂപിണിയായവൾ സർവ്വമാതാവിൻ ശക്തി ... ദുർഗ്ഗാദേവി സർവ്വാത്മസ്വരൂപിണി ● ... ദുർഗ്ഗയെന്നവൾ ... സർവ്വത്തിനും മൂലപ്രകൃതിയായവൾ ... ദുർഗ്ഗാമന്ത്രം ... ● മാതൃണ്ഡായവൾ ... ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശന്മാർ ● ഗായത്രീ ... മന്ത്രങ്ങളിതിനേകും ... മഹാകാളീ ... ● ... ദുർഗ്ഗേ! ... ശക്തികളായവർ ● ... ശക്തിബീജങ്ങൾ ... സിദ്ധിയായ് ... മന്ത്രവും ● ... ന്യസിക്കണം ... ● ... ന്യസിക്കണം മന്ത്രം ... ആപകമൂന്ന്! ... ● ... മഹാകാളീ ... ● ... ധ്യാനം ... ● ... പൂജിക്കുക

ധ്യാനമീവിധം അക്ഷമാലാപരശ്വധംഗദേഷുകുലിശങ്ങളും * പത്മംവി
ല്ലുംകുണ്ഡികയുംദണ്ഡംനൽശക്തിഖഡ്ഗവും ചർമ്മാംബുജംഘണ്ടയു
മുംസുരാപാത്രംശൂലവും * പാശംസുദർശനമതുംധരിപ്പോരരുണപ്ര
ഭതാംബുജാസനഗതാമായാബീജസ്വരൂപിണീ * മഹാലക്ഷ്മിയെവ
ന്ദിക്കാംമഹിഷാസുരഹന്ത്രിയെ ഖഡ്ഗപാത്രംഹലംഖേടംമുസലംനൽ
സുദർശനം * അന്യംവില്ലുംകയ്യിലേന്തുംമുല്ലപ്പൂനിറമാന്നവൾ ശുംഭാദി
ദൈത്യസംഹർത്രീവാണീബീജസ്വരൂപിണീ * മഹാസരസ്വതീസപ്ത
ശാനന്ദയവളെത്തൊഴാം യന്ത്രംകേൾക്കല്ലാംശ്രവിച്ചാലുംത്ര്യസ്രംഷൾകോ
ണസംയുതം * പിന്നെയഷ്ടദളംപത്രംപത്രംനാലാറന്നതം ഭൂപുരങ്ങ
ളോടുംചേർന്നതാണീയന്ത്രംധരിക്കനീ * സാളഗ്രാമംകുടംബിംബംയന്ത്രം
പിന്നെദ്ദിവാകരൻ ബാണലിംഗവുമാംദേവ്യാദേവിയെപ്പൂജചെയ്യു
വാൻ * ജയാദിശക്തികൾപീഠപൂജയ്ക്കുന്നധരിക്കനീ മുൻകോണിലാ
വാണിയോടുംവിധിയെപ്പൂജചെയ്യണം * നൈരൃതത്തിൽലക്ഷ്മിയോടും
മഹാവിഷ്ണുവിനെയുമേ അപ്പിക്കണംവായുകോണിൽശിവനെഗൗരി
യോടുമായ് * ദേവ്യുത്തരേമഹാസിംഹംവാമേപൂജ്യൻമഹാസുരൻ മ
ഹിഷൻക്രമമായ്പിന്നെഷൾക്കോണിൽപൂജചെയ്യണം * നന്ദജാര
ക്തദന്താനൽശാകംഭരിയനന്തരം * ദുർഗ്ഗാഭീമാഭ്രാമരിയുംപിന്നെയഷ്ട
ദളങ്ങളിൽ ബ്രാഹ്മീമാഹേശ്വരീപിന്നെകൗമാരീവൈഷ്ണവീമനേ! *
വാരാഹീനാരസിംഹീകൈന്ദ്രീചാമുണ്ഡയായവർ പിന്നെപ്പൂർവ്വാദി
യാഷ്ടത്തിൽനാലാറിൽപൂജചെയ്യണം * വിഷ്ണുമായാചേതനയുംബുദ്ധിനിദ്ര
ക്ഷുധാംബിക ച്ഛായാശക്തിപരാതൃഷ്ണാശാന്തിജാതിസ്വലജ്ജയും * ശാ
ന്തിശ്രദ്ധാകീർത്തിലക്ഷ്മിധൃതിവൃത്തിശ്രുതിസ്മൃതി ദയാതുഷ്ടിയുംപു
ഷ്ടിമാതൃഭ്രാന്തിയുമീ ഇങ്ങനെ * പിന്നെഭൂപുരകോണത്തിൽഗണേശൻക്ഷേ
ത്രപാലകൻ വടുകൻയോഗിനിയെയുംമതിമാൻപൂജചെയ്യണം * വജ്രി
ക്കിന്ദ്രാദ്യരെവജ്രാദ്യായുധങ്ങളോടങ്ങനെ ഇവ്വണ്ണംസാവരണയായ്ദേ
വിയെപ്പൂജചെയ്യണം * രാജോപചാരങ്ങളെല്ലാംദേവീപ്രീതിക്കുചെയ്യ
ണം അർത്ഥമോർത്താനവാർണ്ണത്തെജപിക്കണമനന്തരം * പിന്നെസപ്തശ
തീസ്തോത്രംസന്നിധാനേപഠിക്കണം ഇതിന്നുതുല്യമാംസ്തോത്രംത്രൈലോ
ക്യത്തിലുമില്ലതാൻ * ഇവ്വണ്ണംദിവസംതോറുംതോഷിപ്പിക്കണമംബി
കയെ ധർമ്മാർത്ഥകാമമോക്ഷങ്ങൾക്കാനരൻയത്നയാലയം * ഉദ്ധ്യാവിധാ
നമീവണ്ണംനിനക്കായ്ഞാൻപറഞ്ഞുതേ എന്തുകൊണ്ടുകൃതാർത്ഥനാ
കുന്നാൻഞാനതുചൊല്ലുമേ * ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വാദിദേവന്മാർമനുക്കളുമതേവിധം
മുനിമാരുംജ്ഞാനികളുംയോഗിമാരാശ്രമസ്ഥരും * ലക്ഷ്മികാന്താദ്ദേവി

മാതംഗ്യാനിക്കൻപരാംബയെ ജന്മസാഫല്യമതുതാനെന്നുറ്റോംബി കാസ്മനി ॥ മന്ത്രക്കളിരേഴ്ജപതംഗ്യാനിച്ചുവളോംബുജം മന്ത്രപമാർ ന്നുസ്വയംതൽസ്ഥാനങ്ങളെയങ്ങനെ ॥ എല്ലാംനിന്നോടുരച്ചുഞാനിവ ദേവ്യാതിരഹസ്യകം അംശങ്ങളോടെഴുംപഞ്ചപ്രകൃതികളുടെ വർണ്ണനം കൃ ഇതുരകരംകന്നതനോപുത്രപൌത്രങ്ങളെക്കയും ഭക്തിക്കംസംശയംവേ ണ്ടാസത്യംസത്യം പറഞ്ഞുഞാൻ ॥ പുത്രനങ്ങാരപുത്രനവിദ്യാർത്ഥിക ളുമങ്ങെ ॥ ഏതെതിച്ഛിച്ചിട്ടണന്നാലതെല്ലാംസാദ്ധ്യമായിടും ॥ നവ രാത്രിക്കുതാദ്രുവിസന്നിധാനേപഠിക്കകിൽ ഏറ്റവുംതുഷ്ടയായ്തീരും ജഗദംബനസംശയം ॥ ഭക്ത്യായംവീതമെന്നുംപഠിച്ചീടുന്നപൂരുഷൻ ദേവിപ്രിയകരൻദേവിയവൻവശമായിടും ശങ്കനങ്കരംപരീക്ഷിക്കാ ന്തിരുമനംവിധിപ്പടി നൽകമദിവ്യപാരായണങ്ങളാൽ മനോരഥംവിചാരിച്ചീപ്പുസ്തകംപൂജചെയ്യണം അനേകമാമാറാദേവി സ്തോയിബ്രഹ്മത്യാനമിക്കണം ॥ സുസ്നാതയാംകന്യകദേവിയെത്തിപ്പൂജ ക്കചെയ്തുടൻ പുസ്തകകനകക്കമ്പിയാവളെക്കൊണ്ടിടിക്കണം ॥ ശ്രോതൃണ ഞ്ഞംകണ്ടിട്ടു നവശ്ലോകത്തോപചാരവതും ഉദാസീനംകാങ്കിലവ്വണ്ണമവ് കാത്തുമതുംഭേദം.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം ഒമ്പതാംസ്കന്ധം

ഭാഷാഗാനവിധാനം

അമ്പതാമദ്ധ്യായം.

ഒമ്പതാംസ്കന്ധം സമാപ്തം

ശ്രീലക്ഷ്മീകാംബികായൈ നമഃ

ശുഭം.

പത്താം സ്കന്ധം.

ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

നാരായണ! ധരാധാര! സർവ്വപാലനകാരണ! ഭവാനരച്ചൊരാദേ വീചരിതം പാപനാശനം ॥ മന്വന്തരത്തിലെല്ലാമദ്ദേവിയെന്തായതു പൂജയ് എന്തൊരാകൃതിയോടാണു പ്രത്യക്ഷത്തിൻ വന്നതും? ॥ ഒ

വീരമാഹാത്മ്യമായിട്ടുമുനിയുമഹൎഷിയും അതാരെവർകളെ വെവ്വേറെപ്പൂജ ചെയ്യുന്നുകൾക്കിനാർ? • ഭതന്ത്രക്കിഷ്ണലഖിലനാകമാമായതാപതസമാ നാളെ വിശേഷമേറ്റുയുഷ്കരംപൂജയിപ്പിച്ചിട്ടുതന്നൊരൻ • കൃപാമ്പു! നീപറഞ്ഞാലുമവൻ സ്വയം നാമകമാകഥ.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

പരപരപാകീർത്തിമദ്ദ്രവിഡരാജകുലക്കനാരെ! ഭക്തശ്രേഷ്ഠ വൎദ്ധിക്കുംമഹാസമ്പത്തുകേൾക്കുക • തേജസ്സുള്ള ജഗത്സ്രഷ്ടാബ്രഹ്മാ ലോകപിതാമഹൻ വിഷ്ണുവിൻനാഭിപത്മത്തിൽനിന്നുപെട്ടെന്നു വിളിച്ചു തേ • വിധിയാമവനിപ്പോൾ സംഭവിച്ചിട്ടനന്തരം സ്വായംഭുവൻമനു വിനെനിൎമ്മിച്ചാൻമനസാപുത്രനെ! • ബ്രഹ്മാവിൻമാനസപുത്രൻസ്വാ യംഭുവനാംമനു അൽപം നിലമിരിത്തിച്ചുൻധൎമ്മിഷ്ഠശരീരപ്രായ • ക്ഷീരസാഗരതീരത്തിൽചെന്നുതന്മനു മഹാദേവ്യഭിഷേകനം ദേവിയെസ്സേവചെയ്തു • മണ്ണുകൊണ്ടുവാൻതൻബിംബമുണ്ടാക്കി ട്ടാദ്യംപാത്രമതിൽസേവിപ്പാൻവാഗ്ഭവബീജംജപിച്ചുംകൊണ്ടുഗ്ര മായ് • ജിതശ്വാസൻനിരാഹാരൻവ്രതനിഷ്ഠയോടെയായവൻ സ്വമ നോരഥയാതകാലത്രയിലുന്നിന്നിട്ടനന്തരം • കാമക്രോധങ്ങളെയും വെന്നിട്ടാമഹാൻനൂറുവത്സരം ദേവീപാദങ്ങളെയുള്ളിലൊന്നുംകൊണ്ടുഭ ജിച്ചതു • അവനെന്നതപംകൊണ്ടുപ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടദേവിയും മഹാ ദേവിപീഠമിദ്ദ്യാലുംവരമെന്നപറഞ്ഞുതേ • അനന്തരമാമനുദേവിവാ ക്യംകേട്ടിട്ടുമന്നവൻ വരിച്ചുനാമകമ്മാക്കിംവിഭിക്കാത്തവരങ്ങളേ.

മനു പറഞ്ഞു.

ജയദേവി! വിശാലാക്ഷി! ജയസൎവ്വാന്തൎയ്യാമിനി! മാന്യേ!പൂജ്യേ! ജഗദ്ധാത്രി! സൎവ്വമംഗലമംഗലേ! • നിൻകടാക്ഷംകൊണ്ടുലോകസൃ ഷ്ടിച്ചീടുന്നുപത്മജൻ പാലിച്ചീടുന്നുവൈകുണ്ഠൻസംഹരിക്കുന്നുശങ്കര ൻ • നിന്നാജ്ഞയാൽമൂവുലകിംശാസിക്കുന്നിന്ദ്രനാ സവൻ കാലൻ പ്രാണികളെയെല്ലാംശിക്ഷിച്ചീടുന്നതേവിധം • ഏതന്നപ്പോലുള്ളവ രെയാപ്പാശിച്ചാചിച്ചിട്ടുനന്ദേ നിധികൾക്കാകമ്പനായിരിക്കി ന്നുകുബേരനും • ജഗൽനൈരൃതനംവായുവീശൻഗറാമരെന്നും നി ന്നംശമാമഷ്ടനിൻശക്തികൊണ്ടുതന്നെവരുന്നവർ • അതുകൊണ്ടു വരമീയിന്നെനിക്കതന്നുകൊള്ളിലോ സൃഷ്ടിക്കവിഘ്നംചെയ്യീടുവാൻ പരമാരാൎന്നശിക്കണം • വാഗ്ഭവംമന്ത്രമതിനെസേവിച്ചീടുന്നവർക്ക് നീ നാമകന്നസിദ്ധിയുംവേഗംകാൎയ്യസാദ്ധ്യങ്ങളായതും • ജസംവാ ദമല്ലുകയുംകേൾക്കയുംചെയ്യിട്ടുന്നവർ ലോകത്തിങ്കൽമുക്തിയു ക്തിമുൻപ്രാപിച്ചുവാഴണം • മുഞ്ഞമറാക്കൻപൂർഷ്യയുള്ളോരാക്

വാശിയാകണം കർമ്മവും ജ്ഞാനവും സിദ്ധിച്ചീടണം ജഗദംബികേ! ॥
ഉണ്ടാകണം പുത്രപൌത്രരെന്നാണെൻ വചനം സ്ഫുടം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പത്താംസ്കന്ധം
മനുവർണ്ണനം
ഒന്നാമദ്ധ്യായം

രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു.

ഭൂമിപാല! മഹാബാഹോ! ഭവിച്ചീടുമിതൊക്കെയും നീ ചോദിച്ചത ശേഷം ഞാൻ തരുന്നു മനുജാധിപ! ॥ മഹാബലരാം ദൈത്യനാശം ചെയ്യോർ ഞാൻ സുപ്രസന്നയായ് വാഗ്ഭവത്തിൻ ജപം മൂലം തപസ്സാലുമസംശയം ॥ ശത്രുവില്ലാതെതാം രാജ്യം നിനക്കുണ്ടാം സുപുത്രയും എൻ ഭക്തിയും ഭവിച്ചീടുമൊടുവിൽ മോക്ഷവും നൃപ! ॥ മനുവിന്നീവരം നൽകീട്ടദ്ദേവിയായവൾ വിന്ധ്യാദ്രിക്കു ഗമിച്ചാളുമാനവും നോക്കിനില്ക്കവേ ॥ അഗസ്ത്യനാൽ മർദ്ദിക്കപ്പെട്ടതാണാ വിന്ധ്യപർവ്വതം സൂർയ്യമാർഗ്ഗം തടുത്താകാശത്തിൽ സ്പർശിക്കുമൂലമായ് ॥ വിന്ധ്യവാസിനിയാം ദേവി വിഷ്ണുവിന്നു സഹോദരി ലോകത്തിലെല്ലാം സംപൂജ്യയായിത്തീർന്നു മുനീശ്വര!.

ഋഷികൾ പറഞ്ഞു

ഏതുവിന്ധ്യാചലം സൂത! വാനിൽ സ്പർശിച്ചതെന്തിനായ് എന്തിനാണാ സൂർയ്യന്നു മാർഗ്ഗം തടുത്തതും? ॥ വലുതാം പർവ്വതത്തെയഗസ്ത്യമുനിയെങ്ങനെ അമർത്തിനാൻ? ഇതൊക്കെയും നീ വിസ്തരിച്ചുരചെയ്യണം ॥ നീ പറഞ്ഞീടും ദേവീകഥയാം സുധയേററവും കുടിച്ചിട്ടുമതിൽ തൃപ്തിവരുന്നില്ലൊരു ലേശവും.

സൂതൻ പറഞ്ഞു

വിന്ധ്യപർവ്വതമുണ്ടായീ ഗിരികൾക്കതിമാന്യനായ് മഹാവനസമൂഹാഢ്യൻ വൻമരങ്ങളോടൊത്തവൻ ॥ പുഷ്പിച്ചീടും പലവിധലതകൊണ്ടുവിളങ്ങുവോൻ മാൻ പന്നി പുലിയും കാട്ടുപോത്തും വ്യാഘ്രസമൂഹവും ॥ വാനരങ്ങൾ മുയലുകൾ ജംബുകങ്ങളുമങ്ങനെ ഉത്സാഹത്തോടെഗ്ഗിരിയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നു ശക്തരായ് ॥ നദീനദങ്ങളും കാമമേകും കല്പകവൃക്ഷവും അപ്സരസ്ത്രീകളോടൊത്തും വസിച്ചീടുന്നതിൽ സദാ ॥ ഒരിക്കലീവിന്ധ്യനാം പർവ്വതത്തിങ്കൽ നാരദൻ ഭൂവെല്ലാം സഞ്ചരിച്ചും കൊ

ക്കണ്ടതിനാനന്ദിതനായ് • മുനിയെക്കണ്ടദ്രിതാനും സംഭ്രമത്തോടെ ഴുന്നേറ്റുടൻ ഭക്തിയോടു സമർപ്പിച്ചാൻ പാദ്യാർഘ്യാദികളെല്ലാമേ • ചോദിച്ചാൻ തുഷ്ടനായ് വഴിപോലെന്നിയോടാഗതിയെന്നവൻ.

വിന്ധ്യൻ പറഞ്ഞു

എങ്ങുനിന്നാണെന്തെങ്കിലുമാഗമനം മുനേ! എന്നിയ്ക്കുള്ളോരു മഹിമ പതിനിങ്ങാഗമിക്കയാൽ • അഭയം നൽകിട്ടെന്നുള്ളതൃത്യനാംനിന്റെയാഗമം അപൂർവ്വമാകുംനിനിക്കെന്തെന്നോടിന്നരുളിച്ചെയ്യുനീ.

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

മേരുവിൽനിന്നു ഞാനിപ്പോൾ വന്നു ഗിരിനായക! ഇന്ദ്രാദിലോകപാലന്മാർക്കുള്ള മന്ദിരങ്ങളെല്ലാം • കണ്ടുഞാനാമേരുവിങ്കലെട്ടിലിക്കിലുമങ്ങനെ മഹാഭോഗങ്ങളെയെല്ലാമന്നു പോയ്കണ്ടുകിട്ടുന്നു • ഇന്ദ്രാദി ദേവന്മാരോടൊത്താണെങ്കിലിന്നാ മഹാമുനി ഉല്ലസിക്കുന്നു നിന്നെക്കണ്ടു ചോദിച്ചു വിന്ധ്യനും • ദേഷിക്കുവാനുള്ളതെന്താണതിന്നെന്നോടു ചൊല്ലുനീ ശ്രേഷ്ഠനാം മുനിപുംഗിരിതാൻ വാക്കുകേൾക്കയാൽ • പറഞ്ഞു വത്സ! ദീർഘകാലംകൊണ്ടു ദേഷത്തിന്റെ കാരണം ഹിമവാൻ ഗൗരീതാതനെന്നുള്ളതൊന്നവൻ ശിവന്റെ ബന്ധുവതിനാൽ ഗിരിശ്രേഷ്ഠനാക്കിയതു ഇവണ്ണം താൻ ശിവസ്ഥാനം കൈലാസമുള്ളതും • എല്ലാദേവകളിൽവച്ചു പൂജ്യനായവിരാമനും നിഷധൻ പർവ്വതം നീലംഗന്ധമാദനമായതും • മറ്റുള്ള ഗിരികളും പൂജ്യങ്ങളായുള്ളവതാൻ ഗിരേ! ശ്രീമാനങ്ങനെ ദേവകളോടൊത്തു സമ്പത്തും പെട്ടവരാം • സഞ്ചരിക്കുന്നോരു സൂര്യൻ മേരുപർവ്വതം ചുറ്റിട്ടു ഗിരികളിൽവച്ചു താൻ ശ്രേഷ്ഠനെന്നതായ് • സംഗ്രഹമൻ ഞാനങ്ങനെ ദുഃഖിക്കില്ലെങ്ങനെയെങ്കിലും എന്നുമെല്ലാം ഇങ്ങനെയാലിപ്പോൾ ദേഷിച്ചു പോയി ഞാൻ • ദേഷിച്ചീടാതെ ലോകമറിവാർക്കെങ്കിലുമേതു വാൻ? പ്രവൃത്തങ്ങളിൽ പറഞ്ഞു ഞാൻ പോകുന്നു പർവ്വതാധമ!.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പത്താംസ്കന്ധം

വിന്ധ്യചരിതം

രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

സൂതൻപറഞ്ഞു

ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിട്ടാശ്രേഷ്ഠനാം മുനിപുംഗവൻ പ്രാപിച്ചാൻ സ്വേച്ഛയാ ബ്രഹ്മലോകം സഞ്ചരിക്കയാൽ • നാരദൻമുനി പോയപ്പോൾ

ചിന്തിച്ചാൻവിന്ധ്യനേററവും സഹിച്ചില്ലവനന്യന്തം ദുഃഖിച്ചുറെത
ളർന്നവൻ എന്തുചെയ്‌വൂ മേരുവിനെജ്ജയിക്കുന്നതെങ്ങിനെ? ॥ സ
ഹിക്കുന്നില്ലെനിക്കുള്ളിൽ സുഖവുംലേശമില്ലതാൻ കഷ്ടമെന്റെ മനോ
ൽകീർത്തിമനോവുംകരുമായതും ॥ പൂർവ്വർതൻപൌരുഷം ചിന്തിച്ചുതന്നി
ന്ദിച്ചിട്ടനെഞാൻ ഏവംവിന്ധ്യൻ ചിന്തചെയ്തു നളചിൽദോഷകാ
രിയാം ॥ വെമ്പുലിയവന്നുള്ളിൽതോന്നിമെൽവേണമോത്തതിൽ ഗ്ര
ഹനക്ഷത്രസഹിതൻഭഗവാനായഭാസ്കരൻ ॥ നിത്യംപ്രദക്ഷിണംചെ
യ്യുകൊണ്ടാണവനാമതി തടുക്കാംസൂര്യമാർഗ്ഗത്തെയെന്റെനൽശിഖ
രങ്ങളാൽ ॥ തടുക്കുന്നാൽമേരുവിനെവലംവെയ്ക്കുന്നതെങ്ങനെ? സൂര്യ
മാർഗ്ഗത്തെയീവണ്ണംരോധിച്ചീടുകിൽഞാനുടൻ ॥ മേരുവിനുള്ളഗർവ്വ
മെല്ലാമില്ലാതെയാംദൃഢം വളർന്നാനേവമോർത്തിട്ടാ വിന്ധ്യൻവാനിൽ
തൊട്ടുംപടി ॥ ചൊക്കറവുംകൊടുമുടിക്കൂട്ടത്താൽവ്യാപ്തനായ് ഉടൻവാ
നൊന്നെപ്പോൾതടുത്തീടുംസൂര്യനെപ്പാർക്കിലിച്ചിട്ടും ॥ ഏവംചിന്തി
ച്ചുവിന്ധ്യൻരാത്രിയെല്ലാംകഴിഞ്ഞുടൻ പ്രഭാതമായ്നിർമ്മലമായ്വി
ളങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കവേ ॥ കാന്തിയോടുമൊപ്പോന്നായുദയാദ്രിയിലായ്ര
വി പ്രകാശിച്ചുവാനിലെല്ലാമിടത്തുംസൂര്യരശ്മികൾ ॥ വികസിച്ചുപത്മ
ജാലംക്രമിയാമ്പൻസുഖംപ്രാപ്യം ഓരോകാര്യങ്ങളെച്ചെയ്യുവാരംഭിച്ചാർ
ജനങ്ങളും ॥ ഹവ്യവുംകവ്യവുംദേവാദികൾക്കേവമേകിനാർ പ്രാ
ഹ്ണാപരാഹ്ണമദ്ധ്യാഹ്നാദിക്രമത്തോടുംദിവാകരൻ ॥ ഇന്ദ്രാദികൾക്കുസി
തൻകൊണ്ടുംകടന്നുചിലകാലമായ് വിരഹത്താൽതപിക്കുന്നകാമിനി
കൾസമാനമായ് ॥ ശോഭിക്കുമ്പോൾമധ്യാഹ്നമുള്ളദിക്കിലെപക്ഷേനിറവഗമായ്
ചെല്ലുവാനായ്പുറപ്പെട്ടാൻപ്രതാപത്തോടുംകൂടവേ ॥ മുൻപോലെപോ
കാൻവയ്യാഞ്ഞിട്ടുഞാൻചൊല്ലിയിങ്ങനെ.

അരുണൻപറഞ്ഞു

വിന്ധ്യൻവളർന്നിട്ടുണ്ടുമാർഗ്ഗംരോധിച്ചുകൊണ്ടിതാ നീവലംവെ
യ്ക്കുമ്പോൾമേരുവിനെമാടങ്ങളോടുചെയ്യുമാത്.

സൂതൻപറഞ്ഞു

അരുണൻതൻവാക്കുകേട്ടുസൂര്യൻചിന്തതുടങ്ങിനാൻ ആകാശമാ
ർഗ്ഗവുംരോധിക്കപ്പെട്ടുബാഹുപിന്ദുതം ॥ എന്തുചെയ്യില്ലക്രിയാംഗുണനാ
യുള്ളപുരുഷൻ ബലവാൻദൈവം, എന്നാശമാർഗ്ഗത്തെയുംതടുക്കയാൽ ॥
രാഹുവാൽഗ്രസ്തനായമലംകണ്ണനെന്നില്ലാഞ്ഞാനിതാ ചിലനാളുകന്നാ
ളുചെയ്‌വൂ ദൈവംതന്നെമഹാബലം ॥ സൂര്യമാർഗ്ഗംതടുത്തപ്പോൾദേ
വന്മാർക്കെന്താശ്ചര്യം ആരുമേവിട്ടതിൽവേണ്ടതറിയാതെകഴിഞ്ഞിനാർ ॥
കിഴുള്ളപ്പാദ്യംകാലമറിഞ്ഞീടുന്നസൂര്യനാൽ അവന്നുതങ്ങളായ്

ദൈവംവിപരീതത്തിലാകയാൽ സൂൎയ്യനെവിന്ധ്യനീവണ്ണംതടുത്തുനി ല്ക്കയാലായ് ● നഷ്ടപ്രായത്തിലായ്ലോകംസല്കൎമ്മങ്ങൾനശിക്കയാൽ പടിഞ്ഞാറുംതെക്കുമുള്ളദിക്കിലെലോകരൊക്കയും ● ഉറങ്ങിക്കൊണ്ടു സതതംരാത്രിയായ്താൻകഴിച്ചുതെ വടക്കുദിക്കിലുംപിന്നെകിഴക്കുംവാ ണിടുന്നവർ ● വൻചൂടേറവുതങ്ങൾക്കൊട്ടുമിക്കപ്പൊതംനശിച്ചുപോയ് ഹ വ്യകവ്യങ്ങളില്ലാതെതപിച്ചുലോകരൊക്കയും ● മേൽവേണ്ടുകാൎയ്യമി ന്ദ്രാദിവാനോർചിന്തതുടങ്ങിനാർ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പത്താംസ്കന്ധം

സൂൎയ്യഭേദം.

മൂന്നാമദ്ധ്യായം

നാലാമദ്ധ്യായം

സൂതൻപറഞ്ഞു.

ഇന്ദ്രൻതൊട്ടുള്ളദേവന്മാർഒപ്പംകൂടീട്ടനന്തരം ബ്രഹ്മാവോടൊ ത്തുശരണംപ്രാപിച്ചാർചന്ദ്രചൂഡനെ ● സ്തോത്രങ്ങളാൽസ്തുതിച്ചിട്ടുന മിച്ചാരവർഭക്തിയായ് ദേവദേവേശനായ്കാലകാലനായുള്ളൊരീ ശനെ.

ദേവന്മാർപറഞ്ഞു

ദേവനാഥ!ജയിച്ചാലുംഗൌരീകാന്ത!ജയിക്കനീ അഷ്ടസിദ്ധിക ളുംഭക്തന്മാൎക്കേകീടുന്നനാഥനായ് ● മായക്രീഡാചണമായ്പരമാ ത്മസ്വരൂപനായ് വൃഷവാഹനനായ്കൈലാസത്തിൽവാഴുംസുരേശ നായ് ● മാനംഭക്തന്മാൎക്കേകുവോനായ്മനാതീതസ്വരൂപനായ് അജ നായ്ശംഭുവായോൎദ്ധ്വാംഗനായ്ബാഹ്യരൂപനായ് ● ഗണേശനായ്ശ ങ്കരനായുള്ളനിന്നെനമിച്ചിടാം ഐശ്വൎയ്യപ്രദാതാവായ്സ്തുത്യ നായ്ഹരിയാൽത്തുലോം ● ശ്മശാനങ്ങളിൽവസിപ്പോനായ്യോഗത്തി ലതിസക്തനായ് യോഗമായ്യോഗിയായ്യോഗഗമ്യനാംതേനമിച്ചി ടാം ● യോഗത്തിൻഫലമേകീടുംയോഗീശന്നായ്നമിച്ചിടാം ദീനന്മാ ൎക്കെന്നുംകരുണാസ്ഫൂൎത്തിയായ് ● ഭക്തിമാനനായുഗ്രവീൎയ്യ നായ്ഗുണമൂൎത്തിയായ് കാലനുംകോപനായുള്ളരൂപനാംതേനമിച്ചിടാം.

സൂതൻപറഞ്ഞു

ദേവന്മാരാദിപ്രകാരംസ്തുതിക്കപ്പെട്ടശങ്കരൻ ചിരിച്ചുംകൊണ്ടുഗം ഭീരവാക്കാസുരരോടോതിനാൻ.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു

ഇസ്തോത്രംകൊണ്ടു ഞാനിന്നു തുഷ്ടനായിനിങ്ങൾവരെ സാധിച്ചീടാംനിശ്ചയമായ് നിങ്ങൾക്കുള്ള മനോരഥം.

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു

കൈലാസവാസിയായുള്ള ചന്ദ്രശേഖരനാംഭവാൻ ആർത്തന്മാർക്ക് സുഖംചെയ്യുംശങ്കരൻസുഖമേകുക * വിന്ധ്യാദ്രിമേരുവോടുള്ള വൈരം മൂലംവളർന്നവൻ സൂര്യമാർഗ്ഗത്തെരോധിച്ചു സർവ്വദുഃഖാവഹത്തിനായ് സ്തംഭിപ്പിച്ചാനദ്രിയെന്നിസർവ്വമംഗളമേകുക! സൂര്യസഞ്ചാരമില്ലായ്കിൽ കാലജ്ഞാനം ഭവിക്കുമോ * കർമ്മനഷ്ടി വരുമല്ലോ കർമ്മഹീനാത്തിനെന്താണൊരാശ്രയം ഭവാന്തരായതെ നിങ്ങൾക്കിനിയന്യഗതിയില്ലതാൻ * ദുഃഖനാശകരൻനീതാൻപ്രസാദിക്കവിഭാപതേ!

ശ്രീഭഗവാൻപറഞ്ഞു

വിന്ധ്യാദ്രിയെയമർത്തീടാൻശക്തിയില്ലനിങ്ങൾക്കരെ! നമ്മാംശ ചൊന്നവനിക്കാംകൊകാന്തൻമുനിനാഥ * അവൻതൻപ്രഭവത്താൽ വാതപൂജ്യൻകാരണകാരണൻ ഗോവിന്ദൻഭഗവാൻസർവ്വമഹാരൂപധരിപ്പവൻ * അവനെക്കണ്ടു ചൊല്ലീടിൻ ദുഃഖനാശം ഭവിച്ചിടും.

> കേട്ടിപ്രകാരംഗിരീശൻറഭാഷിതം
> ബ്രഹ്മാദിവാദിന്ദ്രാദികളായവരന്നവർ
> മീനാർമ്മഗൌരീശനെക്കൂപ്പിയകൂപ്പിക്കനി-
> ഷ്ക്രമിച്ചുവൈകുണ്ഠമതിന്നു തൽക്ഷണം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഏഴാംസ്കന്ധം
ഒരുകഥഭാഗം
നാലാമദ്ധ്യായം

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം

സൂതൻപറഞ്ഞു

ദേവദേവൻമഹാനാഥൻജഗദ്ഗുരുമഹാപ്രഭൻ പത്മാക്ഷൻവിഷ്ണുവെച്ചെന്നുകണ്ടിച്ചാർസുരരൊക്കെയും * സ്തോത്രങ്ങളാൽഭക്തിപൂർവ്വം സ്തുതിച്ചാർഗൽഗദത്തൊടും.

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു

ജയവിഷ്ണോ! രമാകാന്ത! മഹാപുരുഷപൂർവ്വജ! മന്ദരോദ്ധര! കാമകാന്ത! സർവ്വകാമഫലപ്രദ! * മഹാവരാഹ! ഗോവിന്ദ! മഹാനന്ദസ്വരൂപക! ഭൂവനാഥ! മഹാവിഷ്ണോ! ജഗദുല്പത്തികാരണ! * മത്സ്യകൂർമ്മാദിരൂപ

വേദങ്ങളെ രക്ഷിച്ച ജഗന്നാഥ! സത്യവ്രത! ധരാധീശ! മത്സ്യരൂപ! നമിച്ചിടാം സുരകാര്യം സാദ്ധ്യമാക്കും കമഠനാം ജലധേ! നമഃ * സുധനാം കാൻ കൂർമ്മരൂപമാർന്നിരുന്നോനെ നമിച്ചിടാം ജയാദിദൈത്യരെക്കൊല്ലാനാദിസൂകരരൂപമാണ്ട് * ഭൂവുയർത്തിയൊരക്കോലരൂപനായി നമിച്ചിടാം നരസിംഹാകൃതിയോടുഗ്രനായുള്ള ദൈത്യനെ * നഖങ്ങളാൽ പിളർന്നോരു ഹരിക്കായ് നമിച്ചിടാം വാമനാകൃതിയായ് ത്രൈലോക്യൈശ്വര്യം കൊണ്ടു മത്തനാം * ബലിതന്നെച്ചതിച്ചോരു വാമനനായ് നമിച്ചിടാം ദുഷ്ടരാജന്യനാശാർത്ഥം കാർത്തവീര്യന്റെ ശത്രുവായ് * രേണുകാപുത്രനായ് തീർന്ന രാമനായ് പ്രണമിച്ചിടാം ദുഷ്ടരാക്ഷസപൗലസ്ത്യശിരച്ഛേദനസമർത്ഥനാം * നീതിമാനായ ശ്രീരാമനാമങ്ങേയ്ക്കു നമിച്ചിടാം ദുഷ്ടഭൂപന്മാരാമെ ഒട്ടനേകം സൈന്യാധിനാഥരാൽ * ഭാരാക്രാന്തയതായ് തീർന്ന ഭൂമിയെയുദ്ധരിച്ചുടൻ പാപമെല്ലാം ദൂരെ മാററി ധർമ്മം സ്ഥാപിച്ച നാഥനാം * കൃഷ്ണനാം ദേവദേവനായ് സംഖ്യം പ്രണമിച്ചിടാം ദുഷ്ടയാഗം മുടക്കീട്ടു പ്രഹിംസ തകർത്തുവാൻ * ബുദ്ധരൂപം ധരിച്ചോരു ദേവനായും നമിച്ചിടാം ദുഷ്ടരൂപരൊടും ലോകം ക്ലിഷ്ടപ്രായമതാകവേ * കല്കിരൂപം ധരിച്ചീടും ദേവദേവ! നമിച്ചിടാം ദശാവതാരമേന്തിക്കൊണ്ടങ്ങയ്ക്കായ് നീയെടുത്തുതേ * ദുഷ്ടദൈത്യവധത്തിനായ് ദുഃഖം പോക്കുന്നവൻ ഭവാൻ [illegible] ശ്ചിതിപ്പാൻ സ്ത്രീയിങ്കൽ ജലത്തിലുമതേവിധം * രൂപം ധരിച്ചു നിന്നേക്കാം [illegible] ഏതവൻ? പീതാംബരൻ വിഷ്ണുവിനെയിവണ്ണം സ്തുതിചെയ്തവൻ * സാഷ്ടാംഗമായ് ഭക്തിയോടുമവനെ പ്രണമിച്ചതേ ദേവശ്രേഷ്ഠ [illegible] പുരുഷോത്തമനാം ഹരി * സുരന്മാരെക്കാക്കയും മോദം [illegible] ചൊല്ലിനാൻ.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു

ഈ സ്തോത്രത്താൽ തുഷ്ടനായ് ഞാൻ ദുഃഖം വേണ്ടാ [illegible] നി ങ്ങൾക്കെല്ലാം [illegible] ദുഃഖം ഞാൻ നശിപ്പിച്ചിടാം ദ്രുതം * എങ്കൽ നി ന്നിട്ടു [illegible] ഈ സ്തോത്രത്തിൻ പ്രഭാവത്താൽ തന്നിടാം [illegible] ഞാൻ * പ്രാതഃകാലത്തിലീസ്തോത്രമെന്നെച്ചി ന്തിച്ചു ഭക്തിയായ് പഠിച്ചീടുന്നോരന്നാകില്ല ദുഃഖമൊരിക്കലും * അല ക്ഷ്മിയും കലഹം [illegible] ഉപസർഗ്ഗങ്ങൾ വേതാള ഗ്രഹങ്ങൾ ബ്രഹ്മരാക്ഷസർ * വാതപിത്തകഫങ്ങളൊത്തുള്ള രോഗങ്ങ ളായതും [illegible] ബാധിക്കില്ലൊരിക്കലും * ദീർഘായുസ്സായ് സന്തതിയും സർവ്വഭോഗസുഖങ്ങളും [illegible] ഈ സ്തോത്രപാഠം [illegible] [illegible] എന്തിനേറെ കഥിക്കുന്നു ഈ സ്തോത്രം സർവ്വാർത്ഥസാധകം [illegible] ഭക്തിയുക്തികൾ ദേവന്മാരേ! ദുഃഖമെ

ന്നുനിങ്ങൾക്കുള്ളൊരു ചെയ്യുവിൻ. അതിനെ ഞാൻ നശിപ്പിക്കാം സംശയിക്കേണ്ടലേശവും. ഏവമമ്പോടു ഭഗവദ്വാക്യം കേട്ടാവാനവരൊക്കെയും പിന്നെയും ഭഗവാനോടു പറഞ്ഞാരതിഹൃഷ്ടരായ്.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പത്താംസ്കന്ധം

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം

ആറാമദ്ധ്യായം

സൂതൻ പറഞ്ഞു

വിഷ്ണുവിൻ വചനം കേട്ടു ഹൃഷ്ടരായിട്ടു ദേവകൾ പ്രസന്നഹൃദയത്തോടു ഹരിയോടിതു ചൊല്ലിനാർ.

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു.

ദേവദേവ! മഹാവിഷ്ണോ! സൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തകാരണ! വിഷ്ണോ! വിന്ധ്യാദ്രി സൂര്യന്റെ മാർഗ്ഗത്തെ തടുക്കുന്നിതേ. സൂര്യസഞ്ചാരമില്ലാതെ ജനങ്ങൾക്കൊക്കെയുമൊന്നുപോൽ ലഭിക്കുന്നില്ല ഭോഗങ്ങൾ ചെയ്യേണ്ടതെന്തു ഞങ്ങളിപ്പോൾ.

ശ്രീഭഗവാൻ പറഞ്ഞു.

ആദ്യം ജഗത്തു സൃഷ്ടിച്ചോരു കലാവതീനിയായവൾ ശ്രീദേവിയെ ചിരം പൂജിക്കുന്നോർ തേജസ്വിയായവൻ. അഗസ്ത്യനാം മുനിശ്രേഷ്ഠൻ മുക്തിദമാകുന്ന കാശിയിൽ വാഴുന്ന വിന്ധ്യനെ താഴ്ത്തുവാൻ ശക്തനാണായവൻ ദ്രുതം. കാശിവാസിയാം മാമുനിയെ കാശിയിൽ ചെന്നു നിങ്ങളും പ്രസാദിപ്പിച്ചപേക്ഷിപ്പൂ കാര്യം സാദ്ധ്യമാകിടും.

സൂതൻ പറഞ്ഞു

വിഷ്ണുവാലേവമുപദേശിക്കപ്പെട്ടാനിലിമ്പരും ഹരിയെപ്രണമിച്ചിട്ടു വാരാണസിയിലെത്തിനാർ. ക്ഷണം കൊണ്ടാകാശിയിങ്കൽ ചെന്നു ചേർന്നിട്ടു ദേവകൾ മണികർണ്ണികയിൽ സ്നാനം ചെയ്തിട്ടു വിധിപൂർവ്വകം. ദേവന്മാർക്കും പിതൃക്കൾക്കും തർപ്പിച്ചു കീട്ടു ദാനവും അഗസ്ത്യൻ തൻ ശ്രേഷ്ഠമാകുമാശ്രമത്തിൽ ഗമിച്ചുതേ. പ്രശാന്തജന്തുവർഗ്ഗങ്ങൾ നാനാവൃക്ഷങ്ങളുള്ളതാം അന്നങ്ങളും കോഴികളും മയിലും തത്തവർഗ്ഗവും. കാട്ടുവായും പുലികളും പന്നിയും കാട്ടുപന്നിയും ശരഭം വാൾപുലികളും പലജാതി മൃഗങ്ങളും. നിറഞ്ഞുള്ളതിൽ വാഴുന്ന ജഗദ്ഗുരുവഗസ്ത്യനെ സാഷ്ടാംഗം പ്രണമിച്ചു സംസ്തുതിച്ചു ദേവരൊക്കെയും. ജയ ദ്വിജഗണാധീശന്മാർ! പൃത്ഥ്വീധരാസുര! വാതാപിയെ നശിപ്പിച്ചുള്ളോരു മ

ണേ! നമിച്ചിടാം * ലോപാമുദ്രാപതേ! ശ്രീമൻമിത്രാവരുണസംഭവ! സർവ്വവിദ്യാനിധേ! അഗസ്ത്യ! ശാസ്ത്രയോനേ! നമിച്ചിടാം * നീതാനൊരുമിക്കലാപോശനം ജലരാശികളൊക്കയും ഭംഗിയോടു വിഴുങ്ങുന്ന നിന്നെത്തന്നെ ഞാൻ നമിച്ചിടാം * ശ്രീരാമന്നു തവിന്നായികാശപ്പൂർവ്വവികാസനായ് ജടാമണ്ഡലധാരികളായ് സശിഷ്യന്നായ് നമിച്ചിടാം * സുരവൈരിവർഗ്ഗ്യരെന്നായ് വിളങ്ങുന്ന തപോനിധേ! പൂജ്യൻ വരിഷ്ഠൻ സസ്ത്രീകനായ നിന്നെ നമിച്ചിടാം * വിന്ധ്യപീഡ സഹിച്ചീടാൻ ശക്തിയെന്ന്യേ മഹാമുനേ! ആശ്രയിക്കുന്നിതാങ്ങളെം പ്രസാദിച്ചീടണം ഭവാൻ * സ്തുതിക്കപ്പെട്ടിപ്രകാരമഗസ്ത്യൻ ധർമ്മതല്പരൻ സന്തോഷിച്ചു ചിരിച്ചുംകൊണ്ടവരോടിങ്ങു ചൊല്ലിനാൻ.

മുനി പറഞ്ഞു

ദേവന്മാർ പരമേശ്വർ ദേവന്മാർക്കു ഭുവനാധിപർ ലോകപാലർ മഹാത്മാക്കൾ നിഗ്രഹാനുഗ്രഹക്ഷമർ * ഇന്ദ്രൻ വജ്രം ധരിക്കുന്നോനമരാവതിതൻ പതി തദ്ദ്വാരത്തിൽ സിദ്ധിയെത്തുമവൻ വാനൗകാധീശ്വരൻ * ഹവ്യകവ്യങ്ങളെയെന്നും വഹിക്കുന്ന ഹുതാശനൻ സുരന്മാർക്കഗ്നിമുഖമാണായവന്നെന്തു ദുഷ്കരം? * രക്ഷോഗണാധിപൻ ശ്രീമാൻ കർമ്മസാക്ഷികനായവൻ ദണ്ഡം ധരിക്കുമവന്നസാദ്ധ്യമല്ലാത്തതെന്തു ഭവാൻ? * എന്നാലുമീക്കാര്യമെന്റെ ശക്തിയാൽ സാദ്ധ്യമാണെങ്കം എന്നിങ്ങുരച്ചീടിൽ ചെയ്യാം ഞാനതസംശയം * അഗസ്ത്യൻ തൻ വാക്യമേവം കേട്ടിട്ടാവിബുധേശ്വരൻ സ്നേഹത്തോടുമാദരമോടും നിജമാം കാര്യമോതിനാർ * മഹാൽ സൂര്യഗമനം തടുക്കപ്പെട്ടു വിന്ധ്യനാൽ ത്രൈലോക്യമെല്ലാമതിനാൽ മിക്കവാറും നശിച്ചുപോയ് * അതിനെ നീ തപശ്ശക്തികൊണ്ടമർത്തീടണം മുനേ! നിൻ തേജസ്സാൽ നമിച്ചീടും വിന്ധ്യനില്ലൊരു സംശയം * ഞങ്ങൾക്കു വേണ്ടിയി കാര്യം സാദ്ധ്യമാക്കീടണം ഭവാൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പത്താം സ്കന്ധം
ആഗസ്ത്യപ്രശ്നം.
ആറാമദ്ധ്യായം

ഏഴാമദ്ധ്യായം

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ദേവന്മാർ തൻ വാക്കു കേട്ടിട്ടഗസ്ത്യൻ മുനിസത്തമൻ ഇക്കാര്യം ഞാൻ സാദ്ധ്യമാക്കാമെന്നായുത്തരമോതിനാൻ * കാര്യം സാധിച്ചിടാമെന്നാശ്വാസിച്ചു മുനിയെല്ലായാൽ ദേവസത്തമരെല്ലാരുമതിസന്തോഷയുക്തരാ

രായ് • [illegible] ഉടൻ [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]! [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible] കാശി
[illegible]
[illegible] • കാശിവാസി [illegible]
[illegible] • ഗംഗാസ്നാന
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] കാശി [illegible]
ൻ • കാശിവാസി [illegible]
[illegible]! • [illegible]
[illegible] കാശിയിൽനിന്ന് [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] •
[illegible]
[illegible] • കാശിയിൽ [illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]
ൻ [illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] •
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] •
[illegible].

സൂതൻപറഞ്ഞു.

[illegible]
[illegible] • [illegible]

വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നവനാകും [illegible] ശ്രീദേവീഭാഗവതം [illegible]. [illegible] ഭക്തിയോടെ [illegible] ആരോഗ്യ [illegible] സ്വായംഭുവന്റെ [illegible] [illegible]. [illegible] ശ്രീദേവീ ചരിതം [illegible].

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ഭാഷാപുരാണം
ഷഷ്ഠസ്കന്ധം.
ഏഴാമദ്ധ്യായം.

എട്ടാമദ്ധ്യായം

ശൌനകൻ പറഞ്ഞു

ആദ്യമായുള്ള [illegible] മറ്റു മനുക്കളുടെയുത്ഭവം.

സൂതൻ പറഞ്ഞു

ആദ്യൻ സ്വായംഭുവന്റെ വംശത്തിലുണ്ടായ [illegible] മറ്റു മനുക്കളുടെ ജന്മവും. ദേവീമാഹാത്മ്യം [illegible] നാരദൻ.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

നാരായണ! കഥിച്ചാലും മനുക്കളുടെ സംഭവം.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

എന്നാൽ [illegible] സ്വായംഭുവൻ മനു ദേവിതൻ സേവയാൽ പ്രാപിച്ചു രാജ്യമൊക്കെയും. പ്രിയവ്രതനുത്താനപാദൻ [illegible] രണ്ടാമൻ മനു സ്വാരോചിഷൻ [illegible] പ്രിയവ്രതന്റെ പുത്രൻ [illegible]. സ്വാരോചിഷ [illegible] കാളിന്ദീതീരത്തിൽ [illegible] ദേവിതൻ [illegible]. പന്ത്രണ്ടു വർഷം [illegible] പ്രത്യക്ഷയായ് [illegible]. പ്രസന്നയായ് [illegible] സ്തുതി ചെയ്കയാൽ [illegible] സ്വാരോചിഷനാം [illegible] മന്വന്തരാധിപൻ.

ആധിപത്യം [illegible] ത്രിതാരമെന്നപോൽ [illegible] യാലെ
വംശപാരമ്പര്യം [illegible] • [illegible] പത്ത്
മിക്കയാൽ ധർമ്മസ്ഥാപി [illegible] • നിജമ
ന്ദിരത്തിൽ സ്വർഗ്ഗത്തിങ്കൽ ഗമിച്ചതു [illegible] ന്മാർ
ന്നാമൻ [illegible] • [illegible] ജപി
ച്ചവൻ [illegible] ച്ചാൻ
[illegible]
[illegible] • [illegible] എല്ലാം
[illegible] ച്ചവൻ [illegible] • [illegible]
[illegible] മന്നനാകുന്നവൻ [illegible]
[illegible] • [illegible] കൊണ്ടു [illegible]
[illegible] കാലനവരെത്തി [illegible] • [illegible]
പ്രസാദിപ്പിച്ചീടിനാൻ [illegible]
[illegible] ച്ചവൻ • [illegible] ച്ചാൻ [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] ലോകത്തിലെത്തി [illegible]
[illegible] • [illegible] ജപിച്ചാൻ [illegible]
[illegible] കിട്ടും • [illegible] കൊണ്ടു പ്രാപി
ച്ചവൻ [illegible] സർവ്വസിദ്ധി [illegible]
[illegible] • ആയുസ്സും [illegible] ധർമ്മം
സ്ഥാപിച്ചു [illegible] • ഗമിച്ചാൻ സ്വർഗ്ഗലോക
ത്തിലതുല്യൻ [illegible].

ശ്രീമദ്ഭാഗവതം [illegible] സ്കന്ധം
[illegible]
[illegible] മദ്ധ്യായം

ഒൻപതാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഇനിയുണ്ടൊരു [illegible] ചിത്രമതാം [illegible] രാജ്യം പ്രാപി
ച്ചകഥ [illegible] • [illegible] രാജൻ തനയൻ [illegible]
ൻ [illegible] ബ്രഹ്മർഷിയെ [illegible] •
[illegible]
[illegible] • അഖണ്ഡരാജ്യാധിപത്യമതും പ്രാപി

[illegible]

മാര്‍ക്കണ്ഡേയന്‍ പറഞ്ഞു.

[illegible]

മുനി പറഞ്ഞു

നാശമില്ലാത്ത [illegible]

[illegible]

ദേവി പറഞ്ഞു

[illegible]

മാര്‍ക്കണ്ഡേയന്‍ പറഞ്ഞു

[illegible]

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു

തദനന്തരം മന്വന്തരത്തിൻ രാജ്യം ഭൂപാലസത്തമ! ശക്തിയുള്ളോ
രാംഗപുത്രരോടുകൂടി ഭരിച്ചിട്ടു • രാജ്യം നിഷ്കണ്ടകമായൊട്ടവിൽ മോ
ക്ഷവും വരം മനുവിന്നീയുന്ന ദാനവരാജന്മാർക്കിപ്പിശാചി • മറഞ്ഞാ
ളവനാൽ ദേവ്യാസ്ത്രമായിട്ടതൽക്ഷണം ശ്രീദേവിതൻ പ്രസാദത്താ
ലാറാമൻ മനുവായുള്ളവൻ • മനുക്കളിൽ മാന്യനായിച്ചക്രവർത്തിയുമായി
തോ കാർമ്മശരസമർത്ഥന്മാർ ബലവാന്മാരവൻസുതർ • ദേവീഭക്തരു
മായോർ മഹാബലപരാക്രമർ സദ്ഗുണമാന്നിമന്മാർ മഹാരാജ്യസുഖാ
ന്വിതർ • ഭൈവ്യാരായന ദൈവലപം പാവക്കുണ്ഡന്മനോജ്ഞുളോ •
നായ്തീർന്നതകാലേ പ്രാപിച്ചു ദേവിതൻ പദം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പത്താംസ്കന്ധം

ദേവീചരിതം

ഒമ്പതാമദ്ധ്യായം

പത്താമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഏഴാമൻ മനുവാം ശ്രേഷ്ഠനായ വൈവസ്വതൻ മനു ശ്രാദ്ധദേവൻ
മഹാജ്ഞാനി ഭൂപാലന്മാരിലുത്തമൻ • ആ വൈവസ്വതൻ താൻ സാക്ഷാൽ
ദേവിയെ സ്സേവ ചെയ്കയാൽ മന്വന്തരാധിപത്യത്തെ പ്രാപിച്ചു തേജസ്സു
ലഭിച്ചതേ • എട്ടാമൻ മനു സാവർണ്ണി ഭൂമിയിൽ കീർത്തികേട്ടവൻ ജന്മാന്ത
രത്തിൽ സേവിച്ചു വരിച്ചു ദേവിതൻ വരം • മന്വന്തരാധിപൻ രാജശ്രേ
ഷ്ഠനായി ഭവിച്ചു മഹാപരാക്രമിയവൻ ധീമാൻ ദേവീപരായണൻ

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ജന്മാന്തരത്തിലെവ്വണ്ണം മഹാമായയെ ദേവേശിയെ ആരാധിച്ചു
വന്നീയിന്നതെന്നോടു ചൊല്ലണം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

സ്വാരോചിഷന്റെ കാലത്തിൽ ചൈത്രവംശസമുത്ഭവൻ സുര
ഥൻ നൃപനായി മഹാബലപരാക്രമൻ • ഉന്നതൻ നല്ലവില്ലാളി മാ
ന്യൻ ശ്രേഷ്ഠൻ സുപണ്ഡിതൻ ഏറ്റവും ധനമാർജ്ജിപ്പാൻ യാചകർക്കു
കൊടുപ്പവൻ • ശത്രുക്കളെ ജയിക്കുന്നോൻ സർവ്വാസ്ത്രകുശലൻ ബലി സൈ
ന്യങ്ങളോടൊരുനാൾ ശത്രുഭൂപാലരായവർ • കോലാവിധ്വംസികൾ മാനധ
നൻ സുരഥൻ നൃപനോട്ടമായ് കോലാപുരിയെ രോധിച്ചു നശിപ്പിപ്പാൻ
തുടങ്ങിനാർ • നിജസൈന്യത്തോടുകൂടി സുരഥക്ഷിതിപാലനും ശത്രു

കൈവശപ്പെട്ടു നാടു് നഗരം വിട്ടിറങ്ങിനാൻ * തോറ്റിക്കപ്പെട്ടു സുരഥൻ
പോരിലാശത്രുഭൂപരാൽ ; ഹരിക്കപ്പെട്ടുതൻ പണ്ടാരഭണ്ഡാരമൊക്കെ
യും * മന്ത്രിമാരാലുടൻ ഭൂപനധികം സന്തപിച്ചതേ മഹാനായ്മാസ്വർ
ലനേനാ നഗരം വിട്ടിറങ്ങിനാർ * അശ്വത്തിന്മേലേറി മൃഗയാവ്യാജമായിത്ത
നിച്ചവൻ കൊടുങ്കാട്ടിൽ ചെന്നു ചെന്നിട്ടു വഞ്ചമായ് നാനാമൃഗങ്ങളുമായ് * ശാ
ന്തജന്തുക്കളും ശിഷ്യവർഗ്ഗവും തിങ്ങിവാഴുന്നിടം മേധോമുനീന്ദ്രന്റെയാ
ശ്രമം പൂകിനാനവൻ , സുഖമായിക്കുറെക്കാലം ത്രികാലജ്ഞൻ മുനീശ്വ
രൻ * സുമേധസ്സിന്നാശ്രമത്തിൽ വസിച്ചാനതിസൗഖ്യമായ് പൂജാ
ന്തത്തിങ്കലൊരുനാൾ മുനിയെച്ചെന്നു കണ്ടവൻ * ചോദിച്ചാൻ വിനയ
ത്തോടും നമിച്ചിട്ടീവിധം നൃപൻ വിദ്വത്തർത്തൊൻ തപോധനരെല്ലാമറിയു
ന്നവനെങ്കിലും * എന്നെ ജയിച്ചശത്രുക്കളെന്റെ രാജ്യം ഹരിക്കയാൽ
മുനേ! മമ മനോദുഃഖം സാധിക്കുന്നാധിസംഭവം * എന്നാലുമവരോടു
ള്ളിൽ തോന്നുന്നു സ്നേഹമേറെയും ചെയ്യുതെന്തോ ഹേതുവാൽ പാരിൽ കണ്ടുകൂടാ മൃ
ങ്ങളാവതെങ്ങനെ? * നിന്നനുഗ്രഹമിച്ചുക്കുന്നാതണ്ണം വേദവിത്തമ!

മുനി പറഞ്ഞു

രാജാവേ! കേൾക്കണീദേവീമാഹാത്മ്യം ത്വന്ത്യമാറതു അത്യാശ്ചര്യ
കരം സർവ്വകാമങ്ങൾക്കുമേകിടും ഗുണം * ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവജനനി മഹാമായാ
ജഗന്മയി ജ്ഞാനികൾക്കുതൻ മനസ്സും ബലാൽ മോഹിപ്പിച്ചിട്ടു ബലാബലം * മോഹി
പ്പിക്കുന്നവൾ മായയായിട്ടിങ്ങനെയിരിക്കുന്നിതു നൃപ! ലോകത്തെയെല്ലാം സൃഷ്ടിച്ചു
പാലിച്ചീടുന്ന സർവ്വദാ * ഒടുങ്ങിട്ടു സംഹാരം ചെയ്തീടുന്നതുമംബിക
കാമദാത്രി മഹാമായാ കാളരാത്രി ദുരത്യയാ വിശ്വസംഹാരിണി കാളീ
ലോകമലയായ ജഗത്തെല്ലാം ദേവിയിൽ നിന്നുണ്ടായ് നിൽക്കുന്നതേ
വിയിൽ * അവളിൽ താൻ ലയിച്ചീടുന്നതു തന്നെ പരാൽപര അദ്ദേ
വിതൻ നൽപ്രസാദമില്ലെങ്കിലുണ്ടാവിടന്നവോ അവൻ ജയിക്കുമോ മോഹ
ത്തെ ജയിക്കില്ലന്യഥാ ഭൂപ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം ദശമസ്കന്ധം
സാവർണ്ണിമനുകഥ
പത്താമദ്ധ്യായം

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം

രാജാവു പറഞ്ഞു

ഇതുകാലത്തിനാൽ നിന്നാൽ പറയപ്പെട്ടൊരംബിക ആരിപ്രാ
ണികളെ മോഹിപ്പിപ്പതെന്തിനിതിന്നമായ് * ദേവിയെങ്ങനെയുണ്ടായി
രൂപമെന്തു തപസ്സും എല്ലാമെന്നോടു ചൊല്ലണം കൃപയാ മുനി
സത്തമ!

മുനിപറഞ്ഞു

ദേവീസ്വരൂപം പറയാം കേട്ടുകൊള്ളുക നീ നൃപ! എവ്വണ്ണമുത ദേവി ച്ചാളതു ഭദ്രേ പിണിയെന്നതും * നാരായണൻ ജഗത്തെല്ലാം സംഹരിച്ചിട്ടനന്തരം അനന്തനിൽ കിടന്നു യോഗനിദ്രാദേവിക്കധീനനായ് * ജലശയ്യാം ബോധമില്ലാതെ സുഖമായിട്ടുറങ്ങിനാൻ തൽകർണ്ണമലസംഭൂതർ ദൈത്യന്മാർ മധുകൈടഭർ * ഘോരന്മാരവർ ബ്രഹ്മാവെ വധിപ്പാനായ്തുടങ്ങിനാർ മധുകൈടഭരാം ദൈത്യന്മാരെയും നിദ്രചെയ്യുന്നിട്ടൊരച്യുതനെയും, കണ്ടധികം ചിന്തിച്ചാൻ പത്മസംഭവൻ * ഹരിയിപ്പോളുറങ്ങുന്നു ദൈത്യരോ ശക്തിയേറിയോർ എന്തുചെയ്യേണ്ടു പോകുന്നതെവ്വണ്ണം വാനിട്ടും സുഖം * മഹാത്മാ വിധി വിചാരിച്ചു ചിന്തിച്ചീടിനാവേളയിൽ ഒരുബുദ്ധിയവന്നുള്ളിൽ തോന്നീ തൽകാലയുക്തമായ്, * എന്തുദേവിക്കവശനായുറങ്ങീടുന്നു മാധവൻ ആശ്രയിക്കാം സർവ്വമാതാവാം നിദ്രാദേവിയെക്ഷണം.

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു

ദേവദേവി! ജഗദ്ധാത്രി! ഭക്താഭീഷ്ടഫലപ്രദേ! ജഗന്മായേ! മഹാമായേ! ബ്രഹ്മരൂപിണി! മംഗളേ! * നിന്നാജ്ഞയാൽ നടക്കുന്നൂ സകലവുമുള്ളശേഷവും കാളരാത്രി! മഹാരാത്രി! മോഹരാത്രി! മഹോല്ക്കടേ! * വ്യാപിനീ വശഗാ മാന്യാ അനന്താ ആധിയാണ് നീ മഹനീയാ മഹാരാധ്യാ മായാ മധുമതീ മഹീ * പരാപരങ്ങൾക്കെല്ലാം നീ പരയെന്നോതീടുന്നു തലജ്ജാപുഷ്ടി ക്ഷമാ കീർത്തി കാന്തി കാരുണ്യവിഗ്രഹാ * കമനീയാ ജഗദ്വന്ദ്യാ ജാഗ്രദാദിസ്വരൂപിണീ പരമാ പരമേശാനീ പരാനന്ദാ പരായണാ ഏകാ ഏകസ്വരൂപാ നീ സദ്വിതീയാ ദ്വയാത്മികാ * ത്രയീ ത്രിവർഗ്ഗനിലയാ തുര്യാ ബ്രഹ്മാത്മികാ ഗുണാ പഞ്ചമീ പഞ്ചഭൂതേശീ ഷഷ്ഠീ ഷഷ്ഠേശ്വരീ ശിവാ * സപ്തമീ സപ്തവാരേശീ സപ്തസപ്തവരപ്രദാ അഷ്ടമീ വസുനാഥാ നീ നവഗ്രഹമയീശ്വരീ നവരാഗകലാ രമ്യാ നവസംഖ്യാ നവേശ്വരീ * ദശമീ ദശദിക്പൂജ്യാ ദശാശാവ്യാപിനീ രമാ ഏകാദശാത്മികാ രുദ്രീ സമൈദ്രകാദശനിഷേവിതാ * ഏകാദശീതിഥിപ്രീതാ ഏകാദശഗണാധിപാ ദ്വാദശീ ദ്വാദശഭുജാ ദ്വാദശാദിത്യജന്മഭൂഃ * ത്രയോദശാത്മികാ ദേവീ ത്രയോദശഗണപ്രിയാ ത്രയോദശാഭിധാ ഭിന്നാ വിശ്വേദേവാധിദേവതാ ചതുർദ്ദശേന്ദ്രവരദാ ചതുർദ്ദശമനുപ്രസൂഃ * സാക്ഷാൽ പഞ്ചദശീ വിദ്യാ പഞ്ചാധികദശീ തിഥി ഷോഡശീ ഷോഡശഭുജാ ഷോഡശേന്ദുകലാമയീ * ഷോഡശാത്മക ചന്ദ്രാംശുവ്യാപ്തദിവ്യകളേബരാ നീതന്നെയീരൂപമെല്ലാം നിദ്രേ! നമോസ്തുതേ! * നിന്നാൽ ഗ്രഹിതൻ ഭഗവാൻ ദേവദേവൻ രമാപതി ഈദൈത്യന്മാർ മഹാശക്തർ ദ്വേഷ്ടാക്കൾ മധുകൈടഭർ * ഉണർത്തിയാലുടൻ വിഷ്ണു കൊല്ലുവാനിവരെ ശിവേ.

മുനി പറഞ്ഞു

സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവിധിയാൽ താമസീദേവിയിങ്ങനെ മോഹിപ്പിച്ചാ
ളസുരരെ ഹരിദേഹം വിട്ടുതൽക്ഷണം • ഉടനെ ഭഗവാൻ വിഷ്ണു പരമാത്മാ
ജഗല്പതി ഉണർന്നാനപ്പോഴെ തന്നെ കണ്ടാനദ്ദൈത്യവീരരെ • കണ്ടിട്ടാ
വിഷ്ണുദേവവേഗം മധുകൈടഭദൈത്യരും യുദ്ധത്തിന്നായൊരുമ്പെട്ടാഹ
രികെ വന്നെത്തിനാർ • യുദ്ധം ചെയ്താനവരോടും ഭഗവാൻ മധുസൂദ
നൻ അയ്യായിരംവത്സരങ്ങളും ബാഹുപ്രഹരണൻ വിഭു • മഹാമായാ
മോഹിതരായിങ്ങനെ ചൊല്ലിനാരവർ വരം വരിക്കനീയെന്നാലക്ഷ്മീകാന്ത
നോടോതിനാർ • ഇവണ്ണമവർതൻ വാക്കുകേൾക്കയാലാദിപൂരുഷ
ൻ വരം വരിച്ചാനിനിങ്ങൾ വധ്യരാകയെന്നതായ് • ഉടനെ ഹരി
യോടായിട്ടു ചൊല്ലിനാർ മഹാബലർ വെള്ളമില്ലാത്ത ഭൂവിങ്കൽ വച്ചു കൊല്ലു
കഞങ്ങളെ • അവ്വണ്ണമെന്നുരച്ചിട്ടു ശംഖചക്രഗദാധരൻ ജഘനത്തിൽ
വച്ചു ചക്രം കൊണ്ടവർതലകൊയ്തുതേ • ബ്രഹ്മാവിനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെ
ട്ടുണ്ടായീദേവിയിങ്ങനെ മഹാരാജ! മഹാകാളീ സർവ്വയോഗേശപരമേശ്വ
രീ • മഹാലക്ഷ്മ്യുല്പത്തിയുമീവണ്ണം കേൾക്ക മന്നവ!

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പഞ്ചമസ്കന്ധം
മഹാകാളോല്പത്തി
പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം.

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

മുനി പറഞ്ഞു

മഹിഷീഗർഭസംഭൂതൻ മഹാബലപരാക്രമൻ മഹിഷൻ സുരരെ
യെല്ലാം ജയിച്ചു ലോകനാഥനായ് • ഇന്ദ്രാദിലോകപാലർക്കുള്ളധികാര
ങ്ങളൊക്കയും സ്വീകരിച്ചാൻ ബലാൽ ദൈത്യൻ ലോകൈകശല്യഭൂതനജി
ച്ചുതേ • മടക്കപ്പെട്ടദേവന്മാർ സ്വർഗ്ഗത്തെ വിട്ടു വിപ്രരായ് ബ്രഹ്മാവി
നോടും കാത്യായനാശ്രമത്തിങ്കലെത്തിനാർ • വസിച്ചിതന്നാതെളിവസ്സു
വ്വങ്ങൾ ഹരിശങ്കരർ അവരോടു ദുഷ്ടദൈത്യൻതൻ വൃത്താന്തത്തെയോ
തിനാർ • ദേവസ്ഥാനങ്ങളെയെല്ലാം ജയിച്ചിട്ടു മഹാസുരൻ താനേയ
നുഭവിക്കുന്നു ബലവീര്യമദത്തോടെതൻ • ദേവേശരേ! ദുഷ്ടനാം മഹിഷാസു
രനെന്നപേർ ദൈത്യാന്തകർ നിങ്ങളവൻ വധോപായം നിരൂപിപ്പിൻ
ദുഃഖദരാകും സുരന്മാർതൻ വാക്കുകേട്ടു മാധവൻ കോപിച്ചാനധി
കം കോപമാർന്നാർ വിധിമഹേശരും • ഏവം കോപിച്ച ഹരിതൻ മുഖ
ത്തിൽനിന്നു തൽക്ഷണം ദിവ്യമാം തേജസ്സുത്ഭവിച്ചു സഹസ്രാക്ഷസമപ്ര
ഭം • ദേവന്മാർക്കുള്ള ദേഹങ്ങളെല്ലാത്തിൽനിന്നുമങ്ങനെ ഉണ്ടായ്വരേ

ജസ്സുകളെവന്നുചേർന്നുതങ്കകിട്ടംപോലെ ॥ ശംഭുതേജസ്സിനാലുണ്ടായ് ദേ-
വിക്കു മുഖപങ്കജം യമതേജസ്സിനാൽ കേശം ബാഹുക്കൾ വിഷ്ണുതേജസ്സാ-
സ്തനങ്ങൾ ചന്ദ്രതേജസ്സാൽ മാഹേന്ദ്രത്താൽ സുമദ്ധ്യം വരുണന്ത-
ന്റെ തേജസ്സാൽ ജംഘോരുക്കൾ ചമച്ചിതേ ॥ നിതംബം ഭൂമിതേജ-
സ്സാൽ ബ്രഹ്മതേജസ്സാൽ ചരണങ്ങളും കാൽവിരൽ ഭാനുതേജസ്സാൽ വാ-
സുതേജസ്സു കൈവിരൽ ॥ വൈശ്രവണത്താൽ നാസികയും ദന്തങ്ങളെ-
ന്നുമായിട്ടും പ്രാജാപത്യമതാം തേജസ്സാലുണ്ടായിതു മഹീപ! ॥ പാവക-
ന്റെതന്റെ തേജസ്സാലുണ്ടായി മിഴിമൂന്നും കണ്ണുകൾ പുരികക്കൊടികൾ നല്ലസ-
ന്ധ്യാകാന്തികളാലെയും ॥ കർണ്ണങ്ങൾ വായുതേജസ്സാലുണ്ടായി മനുജാധി-
പ! സർവ്വതേജസ്സുകൊണ്ടിട്ടുമുണ്ടായ് മഹിഷമർദ്ദിനി ॥ ശിവൻ ശൂലം
വിഷ്ണു ചക്രം വരുണൻ ശംഖുമേകിനാൻ ഹുതാശനൻ ശക്തിയേകി ചി-
ല്ലുമമ്പും പ്രഭഞ്ജനൻ ॥ ഐരാവതഗജത്തിന്റെ ഘണ്ടയും വജ്രവും നൽകി വാസ-
വൻ കാലദണ്ഡം യമൻ ബ്രഹ്മാവക്ഷമാലകമണ്ഡലു ॥ രോമകൂപങ്ങളി-
ൽ സൂര്യൻ രശ്മിക്കൂട്ടത്തെ നൽകിനാൻ നല്ല വാളും പരിചയും നൽകിനാ-
ൻ അന്തകൻ നൃപ! ॥ നല്ലവസ്ത്രങ്ങളും മുത്തുമാലയും കുണ്ഡലങ്ങളും ചൂഡാ-
മണിയുമോരോരോ വിധത്തിൽ കടകങ്ങളും ॥ കാൽചിലമ്പു കർണ്ണഭൂ-
ഷ ചന്ദ്രനും നൽപതക്കവും സമുദ്രം നൽകിനാൻ ദേവിക്കായിട്ടത്യന്തമ-
ങ്ങൊട്ടും ॥ വിശ്വകർമ്മാവവൾക്കായിട്ടുള്ളമ്പങ്ങളേകിനാൻ ഹിമ-
വാൻ വാഹനം സിംഹം പലമാതിരി രത്നവും ॥ സുരാപൂർണ്ണം പാന-
പാത്രമവൾക്കേകി ധനാധിപൻ ശേഷനാഗീശനാർ നാഗപാശം ദേ-
വിക്കേകിനാൻ ॥ ജഗന്മയീ മറ്റു ദേവന്മാരാലും ബഹുമാന്യയായ്
നാനാവസ്ത്രാഭരണങ്ങൾ കൊണ്ടു ജഗല്പ്രാണേശ്വരിയാം ॥ ദേവി ദേവാർത്ത-
നാർ വാനോർ മഹിഷാസുരപീഡിതർ അവർതൻ സ്തുതിയേറ്റുകേട്ടു ദേവി
ശ്രീദേവപൂജിതാ ॥ മഹിഷന്റെ വധത്തിന്നായുച്ചത്തിലലറീടിനാൾ
ആനാദം കേട്ടെത്തീട്ടു മഹിഷൻ സൈന്യയുക്തനായ് ॥ ജഗത്തെല്ലാം
ധരിച്ചീടുന്ന ദേവിക്കരികിലെത്തിനാൻ ചിക്ഷുരൻ നായകൻ സേനാനാ-
ഥൻ ദുർദ്ധരദുർമ്മുഖർ ബാഷ്കളൻ താമ്രകൻ പിന്നെ ബിഡാലാഖ്യൻ ചാ-
മരൻ ഇവരേറ്റം മറ്റു കാലതുല്യന്മാരൊത്തൊട്ടുമായ് ॥ ഒത്തുചേർന്നിട്ടു
മഹിഷൻ വീരനാം അസുരാധമൻ ശസ്ത്രാസ്ത്രവർഷംകൊണ്ടിട്ടാ വിയ-
ത്തുനിറയുംപടി ॥ യുദ്ധം ചെയ്തീടിനാൻ സാക്ഷാൽ ദേവിയോടതിരിട്ടു-
ടൻ കോപിച്ചുതൽക്ഷണം ലോകം മോഹിപ്പിക്കുന്ന ദേവിയും ॥ യുദ്ധ-
ത്തിങ്കൽ നിഗ്രഹിച്ചാൾ മഹിഷൻതന്റെ ശൂരരെ യോധന്മാർ ഹത-
രായപ്പോളേറ്റവും കോപമാർന്നാൻ ॥ മായാവിശാലതൻ ഗോസ്ത്രീരൂ-
വിയോടടുത്തുടൻ ഗജാദിരൂപമോരോന്നായ്ക്കൊണ്ടിട്ടെതിർത്തവ ॥

ജഗദംബനശിപ്പിച്ചാളാസുരന്മാരെയൊക്കയും   ഒടുക്കംമഹിഷന്തന്നെ
ൻറരൂപമാറുന്നോരദൈത്യനെ * പാശത്താൽദൃഢമായ്കെട്ടിവാളാ
ൽതലയറുത്തുടൻ   പതിപ്പിച്ചാൾമഹിഷനാംദേവവൈരിയെയംബി
ക * ഹാഹായെന്നാർത്തിമറവുണ്ടേർപ്പെന്നുമിക്കിലുടോടിനാർ   സ്തുതി
ച്ചാർതുഷ്ടരായിട്ടദ്ദേവന്മാർദേവദേവിയെ * ഈവണ്ണംലക്ഷ്മിയുണ്ടായി
മഹിഷാസുരമർദ്ദിനി സഭസപ്തശതവംചൊല്ലാംരാജാവേ!കേട്ടുകൊള്ളു
ക * ശിക്ഷൻശുംഭനാമാവാംദൈത്യനുണ്ടായ്മഹാബലൻ തത്സോദ
രൻനിശുംഭാഖ്യനവനുംബഹുശക്തിമാൻ * അവൻതൻപീഡയാൽ
വാനോരെല്ലാംനിശ്രീകരാകയാൽ   ഹിമവാനിൽചെന്നുകാത്യായനീദേവി
യെസ്തുതിചെയ്തുതേ.

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു.

ജയിച്ചാലുംദേവനായകേ!ഭക്തസങ്കടനാശിനി! നിത്യേ!പൂർണ്ണേ!
മഹാദേവി!ദാനവാന്തകരൂപിണി! * മഹേശി!ഭക്തസുഖദേ!മഹാബ
ലപരാക്രമേ! ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശാദിസംപൂജ്യേ!നന്തവിക്രമേ! * സൃഷ്ടി
സ്ഥിത്യന്തനിപുണേ!നമസ്തേകാന്തിദായിനി! മഹാതാണ്ഡവസംപ്രീതേ!
മോദദായിനി!മാധവി! * പ്രസീദദേവദേവേശി!പ്രസീദകരുണാനി
ധേ! നിശുംഭശുംഭഭയമാകപാരാബ്ധിയിൽമഗ്നരായ് * നിന്നെവന്നാ
ശ്രയിക്കുന്നു രക്ഷിച്ചീടുകഞങ്ങളെ ഈവണ്ണംസ്തുതിചെയ്തിട്ടുദേവന്മാ
ർക്കാമഹേശ്വരി * പ്രസന്നയായിച്ചോദിച്ചുസ്തുതിക്കാനെന്തുഹേതുവെ.
ഇയവസരത്തിലദ്ദേവീകോശരൂപത്തിൽനിന്നുതാൻ * കൗശികീദേ
വിയുണ്ടായിസ്സുരരോടോതിനാൾമുദാ   ഈസ്തോത്രത്താൽതുഷ്ടയാം
ഞാൻതുഷ്ടയായിനിലിമ്പരേ! * വരിക്കുവരമെന്നായിചൊല്ലാവാനവ
രോതിനാർ ശുംഭൻജ്യേഷ്ഠൻസോദരനാംനിശുംഭനതിവിക്രമൻ * അ
വൻജയിച്ചാനോജസ്സുകൊണ്ടീത്രൈലോക്യമാകയും   ബദ്ധശത്രുതൻ
വധോപായംനീചിന്തിക്കണമീശ്വരി * ബലത്താൽഞങ്ങളെബാധി
ച്ചീടുന്നുദാനവൻസദാ.

ശ്രീദേവിപറഞ്ഞു.

വധിക്കാംഞാൻദേവശത്രുക്കളാംശുംഭനിശുംഭരെ   ശുഭമുണ്ടാം
സ്വസ്ഥരാകശത്രുനാശംവരുത്തിടാം * ഇന്ദ്രാദികളോടീവണ്ണംചൊല്ലി
ട്ടക്ഷണമായി   ദേവന്മാർനോക്കിനിൽക്കവേഅവൾക്ഷണംകൊണ്ടുമറ
ഞ്ഞുതേ * മേരുവിൻഗുഹയിൽചെന്നുചെന്നാരമർതുഷ്ടരായ്   ജഗ
ത്തെല്ലാംഭ്രമിപ്പിക്കുംമഹാസുന്ദരിദേവിയെ * കണ്ടാർശുംഭനിശുംഭർതൻ
ഭൃത്യരാംചണ്ഡമുണ്ഡരും   രാജാവിന്നരികിൽചെന്നാഭൃത്യന്മാരിങ്ങുചൊ
ല്ലിനാർ * ദേവ!സർവ്വാസുരശ്രേഷ്ഠ!ദൈത്യരാജ!മാനദ! കാണപ്പെട്ടു
ഞങ്ങളാലിന്നൊരുനൽദിവ്യസുന്ദരി * അവൾക്കുചേർന്നവൻവീരനാം

നീ താനസംശയം അവളെക്കൊണ്ടുവന്നിട്ടു സുഖമായ് നീ ഭുജിക്കുക •
അവളോടൊപ്പം നാരിയില്ല ദേവാസുരമനുഷ്യരിൽ ദൈത്യഗന്ധർവ്വരി
ലുമില്ലെന്നും സുന്ദരിമാരവൾ • ഭൃത്യവാക്കിതു കേട്ടു ശുംഭൻ പരമ
ഹർഷ്ഷേണ അയച്ചാൻ ദൂതനായിട്ടു സുഗ്രീവനെ ഉടനക്ഷണം • വേഗം ദേ
വീസമീപത്തിലെത്തീട്ടു ദൂതനാദരാൽ ശുംഭൻ പറഞ്ഞ വാക്കെല്ലാം
ശ്രീദേവിയോടു ചൊല്ലിനാൻ • ദേവി! ശുംഭാഖ്യനാം ദൈത്യൻ ത്രൈ
ലോക്യവിജയിപ്പുള്ള ദേവകളൊക്കയും നാഥൻ മാന്യൻ വാസവനാദി
ദേശവും • അവൻ തൻ വാക്കു കേട്ടാലും ത്രൈലോക്യം തൊഴുന്നൂ ഹേ
ന്നമമ്പോടു നിന്നെ വരിക്കുവാനുള്ളോരാശയേറെ! • ദേവാസുരനരന്മാരി
ലുള്ള രത്നങ്ങളൊക്കയും എന്നിൽ താനുണ്ടു സുഭഗേ! നീയുമെൻ ഭാര്യയാ
ക.

ദേവിപറഞ്ഞു

ദൈത്യരാജനിഷ്ടമായി സത്യമായിട്ടുരച്ചു നീ എന്നാലുമെൻ പൂ
ർവ്വസത്യം മിഥ്യയാക്കുന്നതെങ്ങനെ? • ഹേ ദൂത! ഞാൻ പണ്ടു ചെയ്ത സത്യ
ത്തെ കേട്ടുകൊള്ളുക എന്നെ പോരിൽ ജയിച്ചിട്ടെന്നഹങ്കാരം കളഞ്ഞു
വൻ • എനിക്കു തുല്യനാകുന്നോൻ താനെന്റെ പതിയാകണം എന്നി
പ്രതിജ്ഞയെ സത്യമാക്കിത്തീർക്കുന്ന ശോഭനൻ • എൻ പാണിയെ ഗ്ര
ഹിക്കട്ടെയവനെന്തിന്നസാദ്ധ്യമായ് നീ ചെന്നു നിൻ സ്വാമിയോടിവാ
ക്കു ചൊൽക വിനീതനായ് • എൻ പ്രതിജ്ഞയെ ദൈത്യൻ സത്യമാ
ക്കും ബലാധികൻ ഇവണ്ണം ദേവിതൻ വാക്യം കേട്ടു ദൂതനാനവൻ •
ദേവിതൻ കഥയെല്ലാം പോയ് ശുംഭദൈത്യനോടോതിനാൻ അനി
ഷ്ടമാം ദൂതവാക്യം കേട്ടു ശുംഭൻ മഹാബലൻ • ദനുജാധിപൻ അത്യന്തം
കോപമാർന്നു വിറച്ചുടൻ ധൂമ്രാക്ഷദൈത്യനെ വേഗം വിളിച്ചിട്ടാനവേ
ശപൻ • ആ നാരീപിശാചിനാരവളോടെന്റെ കല്പനകൾ കേൾക്കുന്നീ അഹ
ങ്കാരവേണി പറിച്ചു വലിച്ചു വിരയായാക്കണം • താമസിക്കാതെ വേഗ
ത്തിലിവിടെ വിട്ടു പോകുക ഇങ്ങയാജ്ഞയാം കേട്ടു ദൈത്യേശൻ ധൂമ്ര
ലോചനൻ • ആറുപത്തായിരം ദൈത്യവീരരോടൊത്തു ചെന്നുടൻ ഹി
മാദ്രിയിൽ ദേവിതന്റെ സമീപത്തിങ്കലെത്തിനാൻ • വരികെന്നും ശുംഭ
നെന്നീയെന്നുപുത്തിൽ പറഞ്ഞു ഹേ മഹാവീരനവൻ ദേവിയോടഗമെ
ല്ലാം ഭജിക്കുനീ • അല്ലെങ്കിൽ വേണിയിൽ പറിച്ചുപിടിച്ചു കൈവലാക്കി
ടും ഘോരിയായ ധൂമ്രാക്ഷനേവം ദേവിയോടോതവേ • ചൊല്ലിനാൾ
ദേവി സത്യം നീ പറഞ്ഞതു മഹാബല! രാജാ ശുംഭാസുരൻ നീയും ചെയ്വ
താകട്ടെ ചൊല്ക • എന്നാൽ തല്പൂദുവർന്നെതിർത്തോ നിനോനായുധമതോ

ട്ടം ഭസ്മീകരിച്ചാളവനെഹുംകാരത്താൽമഹേശ്വരി ∗ ദേവീവാഹന
സിംഹത്താൽ ഭഗ്നമായിട്ടസൈന്യവും ഹാഹാരയെന്നോതിമോഹത്തോ
ടോടിപ്പോയ് പാതാളേ മേവിലും ∗ ആവൃത്താന്തംശ്രവിച്ചിട്ടാശ്ശുംഭൻമാന
വനായകൻ മുഷ്ടിച്ചുപുരികത്തോടുംകുടിലാനനനായ് ക്രോധം∗ കോപാ
ന്ധനായ്തീർന്നദൈത്യരാജാവാമാപ്രതാപവാൻ അനന്തചണ്ഡമുണ്ഡ
ന്മാരോടുമാരക്തബീജനെ ∗ ശ്രീദേവിയെബലാൽകൊണ്ടുപോരുവാ
നോതിച്ചവർകളങ്ങരാംമൂന്നുപേരുംഘോരംചെയ്യാൻതുടങ്ങിനാർ∗
വധമ്പോടിതന്നാവരെമരമേറുംമഹേശ്വരി ശൂലംകയ്യിലെടുത്തിട്ട
പതിപ്പിച്ചാരംധരിത്രിയിൽ ∗ സൈന്യത്തോടാമൂവരെയുംനിഗ്രഹിച്ചു
ള്ളുകേൾക്കയാൽ രാജസ്സോടുംപുറപ്പെട്ടുശുംഭൻ താനുംനിശുംഭനും∗ അ
വരെദ്ദേവിയോടൊത്തുയുദ്ധംചെയ്തിട്ടുഘോരമായ് അവരങ്ങകിഴഞ്ഞി
ട്ടളതരായ്ഭവിച്ചതേ∗ ശുംഭദൈത്യനെയീവണ്ണംവധിച്ചിട്ടുജഗന്മ
യീ മഹാസരസ്വതീദേവന്മാരാൽസംസ്തുതയായ് നൃപ!∗ മഹാകാളീമ
ഹാലക്ഷ്മീമഹാവാണിയിവകൾക്കുംപ്രധാനമാംമൂർത്ത്യന്തരംശ്രേഷ്ഠങ്ങളാംനി
ന്നാലോതിനേൻ ∗ പരാപരാജഗത്തെല്ലാംസൃഷ്ടിച്ചീടുന്നിതായവൾ
രക്ഷിക്കുംസംഹരിച്ചീടുംധരിക്കുമഖിലത്തെയും ∗ മോഹമെല്ലാംനശി
പ്പിക്കുമവളെനീഭജിക്ക മഹാമായാപൂജ്യതമാനിൻകാര്യംസാധ്യമാ
ക്കിടും.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

മുനിതന്നീമംഗലമാംവാക്കുകേട്ടിട്ടുഭൂപതി ഉപാസിച്ചാൻകാമ
മെല്ലാമേകിടുംജഗദംബയെ ∗ ആഹാരംവിട്ടേകമനസ്സോടുംവെന്നി
ന്ദ്രിയങ്ങളെ മൺമയംദേവിതൻബിംബംവെച്ചുപൂജിച്ചുഭക്തിയായ് ∗
പൂജാന്തേനിജരക്തത്താൽബലിയുംനൽകിനാനവൻ പ്രസന്നയായ്
ലോകമാതാദേവികൃപയേറിയോൾ ∗ മുൻപിൽവന്നവരംവാങ്ങീ
ട്ടുകനീയെന്നുചൊല്ലിനാൾ തൻമോഹങ്ങൾനശിപ്പിക്കുംജ്ഞാനത്തെ
യുംനരാധിപൻ ∗ ശത്രുവർഗ്യരാജ്യമതുംചോദിച്ചാൻദേവിയോട
ങ്ങൻ.

ശ്രീദേവിപറഞ്ഞു

മോഹംപോക്കുംജ്ഞാനമതുംശത്രുവറ്റോരരാജ്യവും ഇജ്ജന്മ
ത്തിൽതന്നെലഭിച്ചീടുമെന്റെവരത്തിനാൽ ∗ ജന്മാന്തരത്തിലുണ്ടാ
കുംകാര്യവുംകേൾക്കഭൂമിപ! മനുവിൻപുത്രനായ് നീയസ്സാവർണ്ണിമനു
വായിടും ∗ ആനന്മന്വന്തരത്തിന്റെപതിയായ് ശക്തിയേറിടും പു
ത്രരെയുംലഭിച്ചീടുമെൻവരമൊന്നുനിർണ്ണയം ∗ മററത്രദേവിയീവണ്ണം
ചൊന്നതുകേട്ടുനാരദ! മന്വന്തരാധിപനായവൻദേവീകൃപാബലാൽ∗

ഓരോ സാവർണ്ണിതൻ ജന്മകർമ്മങ്ങളുമിതേവിധം ഇതുകേട്ടാൽ പഠിച്ചാ ലുമുണ്ടാകുംദേവ്യനുഗ്രഹം.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം പത്താംസ്കന്ധം

ദേവീമാഹാത്മ്യം

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഇനിയുണ്ടാകും മനുക്കളുടെയുത്ഭവം അവരവരോ ക്കിപ്പോളുണ്ടായ വിശേഷത്തെ ചൊല്ലിടാം ● വൈവസ്വതൻമനുവിനങ്ങനെ യീപുത്രരാറുപേർ; ഇക്ഷ്വാകു, നഭഗൻ, ധൃഷ്ടൻ, കൌനാഭാഗൻ, ദിഷ്ടനെ ന്നവൻ ● ശര്യാതി, യൊരുത്രിശങ്കുവല്ലാതെശേഷമായവർ ഈയാറു പേരുമൊന്നിച്ചു കാളിന്ദീതീരമാർന്നുടൻ ● ആഹാരമെന്യേതപസ്സു ചെയ്തവനമാർന്നമരമായിട്ടു ● ദേവീബിംബം തീർത്തവരവ്വണ്ണം പൂജിച്ചു മ ഹീപതിമാർ ● ഉപചാരങ്ങളെല്ലാമർപ്പിച്ചുസാർ ബഹുകാലമായ് ശതാബ്ദിയോളം തപം ചെയ്യാനന്തരം ● ഇലക്കിപ്പവർ വാ യുഭക്ഷർ നഷ്ടജീവനർ ധൂമപാനർ ശ്വാസപാനർ ക്രമമായ് ത്രയമേറി യോർ ● ശ്രീദേവിയെ സ്മരിച്ചു നമ്മൾ സേവിച്ചിരിക്കയാൽ മോഹനാ ശിനിയായിട്ടുള്ളനുഗ്രഹം ചെയ്തു ● ഭുവിൻനന്ദനർ ദേവീപാദ ങ്ങളെ നേരിൽക്കണ്ടു കീർത്തിച്ചുമായ് കനാരാധ്യയായിത്തർ ജഗ ത്തിന ● അവരുടെ ചോദ്യവിചാരിച്ചു ഭഗവതിന്റെ മനം പ ത്രുണ്ടവർക്കു വരം ചെയ്യുവാൻ മഹേശ്വരി ● പ്രത്യക്ഷയായ് സ ഹസ്ര കാന്തിയോടൊത്തുള്ള ദേവിയും ജഗദംബികയെക്കണ്ടുള്ള രാജനന്ദനർ ● അധികം ഭക്തിയോടൊത്തു നമിച്ചിട്ടു പുകഴ്ത്തിനാർ.

രാജപുത്രന്മാർ പറഞ്ഞു

മഹേശ്വരി! ജഗത്ത്രയപാലകേ! കരുണാലയേ! വരദായക പ്രീതേ! ഭുവനപ്രതിപാലിതേ! ● കാമരാജസംപ്രീതേ! തന്ത്രതന്ത്രതോ ൽപ്രതിപാദിതേ! കാമകേശംഭോഗനാശമോക്ഷദായകരാസേശ്വരി!● മഹാമായേ! മോഹിപേ! മഹാസാമ്രാജ്യദായിനി! വിഷ്ണുബ്രഹ്മശങ്കരാദി സംപൂജ്യേ! മഹാഭഗവതി! ● മഹാന്മാരാം രാജപുത്രർവന്ദനം സ്തുതി ചെ യ്യവേ പ്രസാദിച്ചുമഹാദേവിയവരോടരുളിയതേവിധം.

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു

മഹാന്മാരേ! മനുജരേ! നിങ്ങൾ വന്തപമുളളവർ ഏതുകൊണ്ടുചി

കയാൽ മിത്രങ്ങളായുംഭവിച്ചവർ • ദേവന്മാരിലും ശ്രേഷ്ഠരായവ രെന്നെസ്വീകരിക്കുവിൻ പ്രസന്നയായ് ഞാൻതന്നിടാം നിങ്ങൾക്കിഷ്ടപ്പ ത്തൊക്കയും.

രാജപുത്രന്മാർ പറഞ്ഞു

ദീർഘായുസ്സായ് പുത്രരെയുംശത്രുസംഹാരശൗര്യവും തേജസ്സും ബുദ്ധിയുംനാശം വരാത്തസുഖഭോഗവും • സർവ്വസൗഭാഗ്യങ്ങളുംഞങ്ങൾക്കി ഇതാനിഷ്ടമാവേണം.

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു

നിങ്ങൾക്കെല്ലാർക്കുമിഷ്ടങ്ങളൊക്കെയുംസാധ്യമാകട്ടെ ഇതുകൂടാ തെഅവരെയുംമോക്ഷകാര്യംപറഞ്ഞിടാം • മന്വന്തരാധിപന്മാരായ്തീ ർന്നിടുംനിങ്ങളെല്ലാരും ദീർഘസന്തതിയുണ്ടാകുമുഴിയിലെങ്ങുംഭോഗ വും • അഖണ്ഡബലമൈശ്വര്യംകീർത്തിയുംസംഭവിച്ചിടും എൻപ്ര സാദാൽ ക്രമംകൊണ്ടു നിശ്ചയം രാജപുത്രരേ.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഇതുവരങ്ങളുമവർക്കുകിട്ടുംമഹിമ ഗംഭീരം മറഞ്ഞതാളുമപരാൽ ശ ക്ത്യാസ്തുതിക്കപ്പെട്ടതത്ക്ഷണം • അരചപുത്രരെല്ലാമുടനെമനതി രുപ്തമാം രാജ്യവുംസുഖഭോഗങ്ങളുമനേകനാൾ ഭുജിച്ചതേ • ജനിപ്പി ച്ചിട്ടുദീർഘായുസ്സുള്ളപുത്രരെയുംഭുവി വംശസ്ഥാപനവുംചെയ്തിട്ടായ വർമനുക്കളായ് • മന്വന്തരത്തിൽ ക്രമമായ് സാവർണ്ണികളുമായ്ചെ മന! ഒന്നാമൻ ദക്ഷസാവർണ്ണിയെന്നുതാംമനുവാമവൻ • മഹാബ ലൻമഹാദേവിപ്രസാദത്താലഭിച്ചവൻ രണ്ടാമൻരുദ്രസാവർണ്ണിപ ന്താമൻമനുവാണവൻ • മന്വന്തരാധിപനായ് തീർന്നാൻദേവീകൃ പാബലാൽ മൂന്നാമനെന്നു പറഞ്ഞിടുംസൂര്യസാവർണ്ണിയെന്നതായ് • പ തിമൂന്നാമനായുള്ളമനുവാണെന്നുചൊന്നിടി നാലാമൻചന്ദ്രസാവ ർണ്ണിപതിനാലാംമനുവായവൻ • ശ്രീദേവീസേവയാൽമന്വന്തരത്തിന്ന ധിനാഥനായ് അഞ്ചാമൻരുദ്രസാവർണ്ണിപതിമൂന്നാമനാംമനു • മഹാ ബലൻമഹാസത്വൻജഗദീശനായിതേ ആറാമൻവിഷ്ണുസാവർണ്ണി പതിനാലാമനാംമനു • ദേവിപാദംകൊണ്ടവനുംജഗത്തിന്നേകനാഥ നായ് ഇതുമനുക്കൾപതിനാലുമാരാധനകൊണ്ടുതാൻ • ശ്രീദേ വീപ്രസാദത്താൽശക്തരായ് പൂജ്യരായ് ഇവരൊക്കെ തേജസ്സുംകൊണ്ടിതാ ഭൂമൗദേവീഭക്തരായിവ് ഭവിച്ചതേ.

നാരദൻ പറഞ്ഞു

അതിരമണീയമുണ്ണുകണ്ണായതെന്നെനയുള്ളവർ? ശ്രീഭഗവാ ൻ ചിത്രമാംകഥാതനികഥിക്കുക • ദേവീകഥാമൃതാസ്വാദംകൊണ്ട ഹോ തൃപ്തിയില്ലമേ മുന്നുമുണ്ടമൃതാസ്വാദമേതിനിക്കഥകേൾക്കുകിൽ•

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

കേൾക്കനാരദ! ചൊല്ലീടാം ബ്രഹ്മന്ത്രപിന്നിതായിട്ടും ജഗദംബി
കനന്ദനീകളുമേകനല്ലവിരചിതം • ദേവിമാർ ത്രൈലോക്യമീലോക
കാർത്തന്നായ് മന്നു! ദിവ്യജനൻ കേതമനായ മഹാപുരുനിലെ നമപോ
ത • പണ്ടൊരുമിമഹാൻ ദൈത്യനായ സംബന്ധൻ മഹാബലൻ ദൈത്യ
ർ പാഴ്നപാതാളസ്ഥലേഷിപ്രകാശനാകൻ • ദേവന്മാരെജയിപ്പാ
നായവൻ ചെയ്താൻ മഹാതപം കണ്ടിതായാകന്നാംപർവ്വതം തന്നവനെ
നന്നിമിപ്പോൾ • ഹിമാദ്രിതൻ സമീപത്തിലഗംഗാതീരമതിങ്കലായ്
ഉന്നതമിലൊക്കുംതിന്നമായാഗാലസ്ഥസാനിന്നായതനായ് • സകാമനായി
ട്ടായതിപ്രിയ ചെയ്തുനാരതം പഞ്ചാഗ്നിമദ്ധ്യേ പഞ്ചാശ്രയൻ പിന്നെ
ദൈവകണ്ടാകിലായ് • പനംഭിന്നതിപ്പം തപിച്ചുപ്പോ ചെങ്ങന്നൂ സം
രംപനിന്നീടാവമഹോജ്ജ്വലതാൻ തപിച്ചാൻ പഞ്ചാഗ്നിമായം • ദേഹത്തി
ൽനിന്നാഗ്നിപ്രഭാവിപ്രകാശം തപിക്കവേ ജഗത്തെല്ലാം തപിപ്പിച്ചുവി
സ്മയിപ്പിച്ചിട്ടും ചെറി • ഇതിൻ കാരണമെന്തെന്നു സംശയിച്ചാൻ നിഖി
ലവും ലോകരെല്ലാരെയുംപ്പിട്ടുമായിച്ചുമായിട്ടുന്ന • സുരന്മാരറി
യിച്ചായാ പാൽക്കടൽവാഴുംവൻ ഗായത്രീയാദിമഹാസത്തിൽ കൂട
നില്ലുന്നതുണ്ടായി • ശാപസന്നാഥികളിൽ ജീവൻ മാത്രം ശേഷിപ്പവാ
ണിട്ടും എന്നായത്രൈരായ ബ്രഹ്മന്നേമ്മം സന്ദീപ്ത കണ്ണനായ് • കാ
ന്ത്യാരണ്യമഗ്നിയായ ലോകരെന്നാ ത്രൈപുരാനേ! വരംവരിക്കട്ടോ
ന്തേ ഞാൻ! ദിപ്പെടുപോലവ • എന്നുകേട്ടെത്തിയായവമാർക്കണ്ഡ
പാക്കലെ ചൊല്ലിനാന സുഖമാനിയ്യാമായി സന്നിധിയിൽ വാക്കുകേട്ടം ക
ടവ • കണ്ണാണിയുംമുന്നിട്ടുകണ്ടാൻ മുമ്പിൽ വിരിഞ്ചനെ ഗായത്രീസ
ഹിതൻ ദേവൻ നാലുമുഖങ്ങളുംചേർന്നവൻ • ജപപാത്രകരൻ താരംജ
പിപ്പാൻ ജപമാലയാൽ അവനോ കണ്ടെഴുന്നേറ്റു പ്രണമിച്ചുപുകഴ്ത്തി
നാൻ • ത്രൈലോക്യൻ മമണം വന്നിങ്ങതന്നായവൻ വരം അന്തന്നവ
തൻ വാക്കുകേട്ടു ചൊല്ലിനാൻ പത്മസംഭവൻ • ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹാദേ
വന്മാരപോലും തൃപ്തിയായിച്ചിട്ടും അന്യന്മാർക്കുകഥയെന്തുപരാതികണ്ടെന്ത
ന്നു പാൻ • വരം നീവിമതിക്കാവുന്നമോഹനമായവം ഇതിൽകാ
ൽ ഞാനില്ലാളും ബ്രഹ്മന്മാരോരികയ്യും • വിധിതന്നിവാക്കുകേട്ടുപി
ന്നെയുംചൊല്ലിനാനവൻ പുരാന്നാലുംനോമിമാല്യസ്ത്രീംകൊണ്ടുംതന്നെ
ത്തിലും • രണ്ടുകാലുംനാലുകാലുമുള്ളവരാൽഷണ്ഡരാലയും എനിക്ക
ത്രൈലൂവുമായിട്ടകതന്നവമെന്നും • ദേവന്മാരെജയിച്ചീടാൻ ബല
വുംനൽകണംപ്രഭോ! എന്നവൻ വാക്കുകേട്ടുള്ളന്നതാമെന്നാനന്ദനായി
ൻ ചിധി • ബ്രഹ്മാവിവരമേകിട്ടുഗമിച്ചാൻ നിജമന്ദിരം ഉടനേയതന്ന

ൻപാതാളത്തിങ്കൽനിന്നുടനുത്ഭവാം • ദൈത്യന്മാരായുള്ളവരെല്ലാമങ്ങി
വരെപ്പിന്നെ ദൈത്യന്മാരൊക്കെയുംവന്നിട്ടവനെസ്സേവിച്ചിനാർ • ദൂ
തനെയുമന്നേരത്തിന്നായയച്ചാനിന്ദ്രനായവൻ ദൂതവാക്യംശ്രവിച്ചിട്ടുമ
പ്പെട്ടുള്ള ശചീപതി • ഗമിച്ചാൻസത്യലോകത്തിൽദേവന്മാരോടുകൂട
വേ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുക്കളോടൊത്തു കൈലാസത്തിൽഗമിച്ചവർ • ദൈ
ത്യന്മാരെനിഗ്രഹിപ്പാനാലോചനതുടങ്ങിനാർ ഇതന്തരത്തിലാക്രൂര
ദൈത്യസേനാസമാവൃതൻ • അരുണാഖ്യൻദൈത്യനാഥൻസ്വർഗ്ഗ
ത്തിൽചെന്നുടനന്നേരം സൂര്യചന്ദ്രയമാന്തകന്മാർക്കുള്ളധികാരങ്ങളുമൊ
ക്കയും • നാനാരൂപങ്ങളെടുത്താർന്നടത്തീതൻതപസ്സിനാൽ സ്വ
സ്ഥാനങ്ങൾവിട്ടുവന്നെല്ലാംകൈലാസത്തിങ്കലെത്തിനാർ • ദേവന്മാരെ
ല്ലാംവെവ്വേറെപറഞ്ഞാർശിവനോടവർ കേട്ടുദേവന്മാരതിദുഃഖമാ
ർന്നുചിന്തിച്ചാരവരൊക്കെയും • പുരാനാരിമാരാലും ശസ്ത്രംകൊണ്ടുമര
ണത്തിലും രണ്ടുകാലും നാലുകാലുമുള്ളോരാൽ ഷണ്ഡരാലുമേ • അവ
നെക്കൊല്ലുവതില്ലെന്നായ്‌ വരംനൽകീപിതാമഹൻ ഏവമോരോന്നുചിന്തി
ച്ചാർമേൽദേവന്മാരതിവേഗത്തിൽ • ഇതന്തരത്തിലുള്ളിലുണ്ടായ്‌ പ
ഞ്ചശരീരിയായ്‌ ഉക്തികയിൻദേവീകാര്യംസാധിപ്പിച്ചിട്ടുമായവൾ • ഗാ
യത്രീജപമദ്ദൈത്യനുപേക്ഷിക്കുന്നവേളയിൽ അവനെക്കൊല്ലുവനാക
മെന്നോർത്തുവദതിപോൽ • ദൈവവാക്കിതുകേട്ടാരെചിന്തിച്ചു
ദേവകൾ ബൃഹസ്പതിയെവിളിച്ചിട്ടവനോടിത്തുചൊല്ലിനാൻ • ഞങ്ങ
ൾക്കുവേണ്ടിനീയിപ്പോളരുണാന്തികമെത്തണം തൽഗായത്രീജപ
ത്തെനീയെന്നുമുടക്കീടണം • ധ്യാനിച്ചുദേവിയെത്തന്നെദേവകളാം
ജഗദംബയും പ്രസന്നയായ്‌നിന്നുതന്റെ സഹായിക്കുംസംശയം • എ
ന്നോർത്തിട്ടവർജാംബൂനദശൈലഗുഹയിലെത്തിനാർ തപസ്സിനാൽദൈ
ത്യനീതിയിൽനിന്നുണരുവാൻ • തപസ്സുചെയ്യാൻവിടചൊല്ലിനി
ട്ടായവർനിന്നുരായ്‌ മായാബീജംപരതാത്പരംചെയ്താർദേവീമന്ത്ര
ത്തെയും • വേഗത്തിൽഗുരുവുംദൈത്യസമീപത്തിൽഗമിച്ചുടൻ വന്നോരാ
ഗുരുവോടായിചൊല്ലീടിനാൻദൈത്യനായകൻ • എന്തിനിങ്ങുവന്നതിന്നായ്‌ വ
ന്നവനെചൊല്ലുകനീമുനേ! നിങ്ങൾക്കൊന്നും പക്ഷപാതിയല്ലാതെ
ശത്രുവാമവൻ • എന്നവൻവാക്കുകേട്ടിട്ടുപറഞ്ഞുമുനിനായകൻ ഞ
ങ്ങൾസേവിക്കുന്നദേവിതന്നെപൂജിച്ചിട്ടുനീ • നീതന്നെയതിനാൽ
പക്ഷപാതിയാകാതെയെന്നുവാൻ അതുകേട്ടുദ്ദേവമായയാൽ കൊണ്ടു മോ
ഹിതനായവൻ • ത്യജിച്ചുനൽഗായത്രീജപമുത്തമം നി
ദ്വേഷമുള്ളവനായിട്ടുനിന്നാനപ്പോൾ മൂഢനായ്‌ • കാര്യംസാധിക്ക

യാൽവ്യാഘ്രമവിടെ വിട്ടുപോയിതെ പറയാവു ചെന്നിട്ടുനാഭീപൃഥ്വീതാര തെന്ത്യൊഹസ്തി • ദേവന്മാരെല്ലാമുള്ളപ്പൊളീപ്ലാർപ്പെട്ടകളിയെ ഇവിടെന്നു ചല്ലെക്കൊല്ലംകഴിക്കേണ്ടുന്നതിന്നമ്മെ! • പ്രത്യക്ഷമാ യ്ജഗദ്ധാതാജഗന്മംഗലരൂപിണി ദേവകീസ്തുത്യ സത്ഭാവാകാരദേവി മനോഹരാ • നല്ലവസ്ത്രമണിഞ്ഞു ആഭരണങ്ങളുമണിഞ്ഞവളാം ദിവ്യ മാല്യാഭരണാവലികളാൽ ശോഭിതയായ് • വരദാഭയഹസ്താംബുജങ്ങളോ ടുകൂടിയ സൗമ്യ വദനത്തോടെ പുഞ്ചിരിതൂകിക്കൊണ്ടു സർവ്വവും • അ സംഖ്യം സൂര്യന്മാരെന്നപോലെ പ്രകാശിക്കുന്ന മഹാമായാദേവിയെ കണ്ടു ദേവന്മാർ • കോടിക്കോടികളായ് മുമ്പും പുറകെയും നിന്നുംകൊണ്ട് സർവ്വമംഗലയെ സ്തുതിച്ചുതുടങ്ങി • സർവ്വ ലോകസർവ്വമയി സർവ്വമംഗലരൂപിണീ സർവ്വജ്ഞാനപ്രദായിനീ സർവ്വാത്മ സ്വരൂപിണി ശിവാ • അവരെല്ലാവരും ഭക്തിയോടെ പ്രണമിച്ചു വേദശാസ്ത്രോക്തമാകുംവണ്ണം ഇപ്രകാരം സ്തുതിച്ചുതു

ദേവന്മാർ പറയുന്നു

നമഃ ദേവി! മഹാവിദ്യേ! സൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തകാരിണി! നമഃ കമല പത്രാക്ഷി സർവ്വാധാരേ! നമിച്ചീടാം • സാംശാംശതേജസ്സമ്പൂർണ്ണേ ദേ വി! സ്വരൂപാത്മികേ! നമഃ അവ്യാകൃതസ്വരൂപേ! പരമാത്മസ്വരൂപിണീ! ന മിച്ചീടാം • ദേവി! സർവ്വലോകാധാരേ! സർവ്വസംഹാരകാരിണി! പ്രകൃതി മഹാപ്രമഗമ്യേ! നമിക്കാം വേദപാരഗേ! • നമിക്കാം കാളികേ ദേവി! നമോ നീലസരസ്വതി! ഉഗ്രതാരേ! മഹോഗ്രേ! ഞാനിന്നു നിന്നെ നമിച്ചീ ടാം • നമഃ പീതാംബരധരേ! നമസ്തേ ത്രിപുരസുന്ദരി! നമോ ഭൈരവി! മാതംഗി! ധൂമാവതി! നമിച്ചീടാം • ഛിന്നമസ്തേ! നമിച്ചീടാം ക്ഷിപ്രേ നാഗ കന്യകേ! ശാകംഭരി! ശിവേ! നിന്നെ നമിക്കാം രക്തദന്തികേ! • നിശുംഭശുംഭസംഹർത്രി! രക്തബീജവിനാശിനി! ധൂമ്രലോചനവൃത്രാ ദ്യസുരസംഹാരകാരിണി! • ചണ്ഡമുണ്ഡമഹാദൈത്യവിനാശി നി! നമിച്ചീടാം നമസ്സാവിത്രി! ഗംഗേ! ഗൗരി! യമുനേ! • ധ രാരൂപേ! മഹാരൂപേ! മഹാരൂപേ! നമിച്ചീടാം പ്രാണരൂപേ! മഹാരൂ പേ! ഭൂതരൂപേ! നമിച്ചീടാം • വിശ്വമൂർത്തേ! മായാമൂർത്തേ! ധർമ്മമൂർത്തേ! നമിച്ചീടാം വേദമൂർത്തേ! ജ്ഞാനമൂർത്തേ! ജ്യോതിർമ്മൂർത്തേ! നമിച്ചീടാം • ഗായത്രി! വരദേ! ദേവി! സാവിത്രി! സരസ്വതി! സ്വാഹേ! സ്വധേ! ദക്ഷിണേ! ശ്രീമാതാവേ! ഞാൻ നമിച്ചീടാം • ഇങ്ങിനെ ദേവന്മാ രെല്ലാം സ്തുതിക്കുമ്പൊൾ ദേവി! ഭക്തപ്രിയയായുള്ള മഹാമായ ദേവി • മുമ്പെ മുമ്പുള്ളവരായ ദേവന്മാരോട് അരുളിച്ചെയ്തു

യെന്നമെല്ലാസമയത്തുംനമിച്ചീടാം ॰ പാർശ്വങ്ങളിൽപുറകിലുംമുൻ
പിലുംപ്രണമിച്ചീടാം മേലിലും കീഴിലുംപിന്നെയെങ്ങുംനിന്നെ നമിച്ചീ
ടാം ॰ കൃപചെയ്കമഹാദേവി!തേജസ്വിനി!പരമേശ്വരി! അനന്തകോടി
ബ്രഹ്മാണ്ഡനായികേ!ജഗദംബികേ! ॰ ജഗന്മാതാവേ!ജയിച്ചാലുംജയിച്ചാ
ലുംപരാൽപരേ! ജയിക്കെടോ ഭവാനി!ജഗദ്വന്ദ്യാംഘ്രിയുഗളേ! ॰ ക
ല്യാണഗുണനിധാനമാകുന്നവളേ!ഭുവനേശ്വരി! പ്രസീദപരമേശ്വരി!ജഗ
ദ്ധാത്രി!പ്രസീദമേ.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഇംഗിതജ്ഞയായ്ശ്രേഷ്ഠമായുള്ളദേവവാക്കിനെക്കേട്ടവൻ പികഭാഷി
ണിയാംലോകമാതാവിങ്ങനെചൊല്ലിനാൾ.

ശ്രീദേവി പറഞ്ഞു.

സന്തുഷ്ടപ്രസന്നയായ്ദേവന്മാരോടരുളിയതാവിതൊരു എന്തുവേ
ണ്ടുന്നതെന്നതുപറഞ്ഞാലുംനിങ്ങൾ! ॰ ദേവിവാക്യംകേട്ടവരും
ചൊല്ലിനാർദുഃഖകാരണം നശിപ്പിച്ചീട്ടധികമായ് വേദത്തൊടൊത്തു
വിപ്രരേ ॰ സനാതനംശാസ്ത്രങ്ങൾക്കുമഗ്രാഹ്യമതായിട്ടും ഗൃഹ്നാ
യിവസിക്കുന്നോരജ്ഞാനത്തെയറുക്കേണമെന്നും ॰ ബ്രഹ്മാവിൻവരബല
നായറിയിച്ചീടിനാരവർ ദേവവാക്യങ്ങൾകേട്ടിട്ടുമഹാഭഗവതിശിവാ ॰
പ്രേരിപ്പിച്ചാൾഭഗവതി,തൻകണ്ണിലുംനാലുദിക്കിലും നാനാരൂപംധരിച്ചി
ട്ടുവന്നിടുംബ്രഹ്മജ്ഞേ ॰ നിറഞ്ഞിട്ടുള്ളോട്ടനേകങ്ങളെ റങ്ങുനിറഞ്ഞും പ
ടിയായ്ക്കൂട്ടങ്ങൾപോൽവണ്ടിൻകൂട്ടങ്ങൾനിർമ്മിച്ചുതേ ॰ അവ
താൽവാൻമരത്തുണ്ടായ് ഭൂവിൽനല്ലസ്വഭാവവും ദിവ്യമായ്
വൃക്ഷങ്ങളിലും വിപിനത്തിലും ॰ ആറുംവണ്ടുകളായ് തീർന്നിവിടെയും
തോന്നിടുംപടി അവയെല്ലാംചെന്നു ദൈത്യവക്ഷസ്സുറപ്പുള്ളച്ചുടേ ॰
തേറിച്ചുടർത്തെ റട്ടങ്ങളെപൊഴിയുന്നപോലവേ അസ്ത്രശസ്ത്രപ്ര
യോഗങ്ങൾക്കൊന്നുമായില്ലതേന്നതും ॰ യുദ്ധംപാദവുമങ്ങായില്ലതന്നെയുത
നായവൻ ഏതുങ്ങളിക്കിൽദൈത്യന്മാരെല്ലാംനിന്നവരെന്ന ॰ അ
താളികിൽതാൻപിന്നമരിച്ചാരവരെല്ലാം അന്യോന്യംമൊഴിക്കി
ൽഭേവിച്ചില്ലാതവർക്കും ॰ ക്ഷണംകൊണ്ടുദൈത്യരെല്ലാംഇതരായി
ബ്ഭവിച്ചുതേ ദേവിതന്നരികിൽചെന്നു കാര്യംസാധിച്ചവരെങ്കിലും ॰
അശ്ചര്യമത്യാശ്ചര്യംനിമിത്തന്നാതിമഹോത്സവം ദേവികളെങ്ങനെ
ഭാഗ്യംജഗന്മയമായതാൻ ॰ ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വാദികളാംദേവസമൂഹ
മുമന്നതം ഹർഷപൂർണ്ണതയിൽമുഴുകിട്ടുപൂജിച്ചാർജഗദംബയെ ॰ ഉപ
ചാരങ്ങളർപ്പിച്ചാരനേകവിധമായവർ പുഷ്പവർഷങ്ങളുംചെയ്താർജയശ
ബ്ദംമുഴക്കിനാർ ॰ വാനിൽദുന്ദുഭിനാദംമുഴക്കിച്ചാരപ്സരസ്സുകളാടിനാർ

ദേവംജപിച്ചുമുനിമാർപാടീഗന്ധർവ്വരൊക്കെയും • മദ്ദളംവീണമുരജങ്ങളും
തുടിഭേരിയുമങ്ങനെ മണിയുംശംഖവുംകൊണ്ടിട്ടെങ്ങുംശബ്ദംനിറച്ചവ
ർ • ശിരസ്സിൽചേർത്തഞ്ജലിയെ ഋഷിസ്തോത്രങ്ങൾപലതോതിനാർ അംബേ!
നാഥേ!ജയിച്ചാലുമെന്നുരച്ചാരാശംസനം • സന്തോഷിച്ചാളംബയുടനെ
യാചിച്ചാരവർക്കിഷ്ടയെ ദേവീകനിയവർക്കെല്ലാം. കൊടുത്തിട്ടങ്ങുമിലെ
ശ്വരീ• അവരെല്ലാവരുംനോക്കിനിൽക്കുമ്പോൾതാൻമറഞ്ഞുപോയിത ഭ്രാ
മരീചരിതംശ്രേഷ്ഠംമുഴുവൻനിന്നോടോതിനേൻ • പഠിപ്പോർക്കുംകേ
ൾപ്പവർക്കുംപാപമെല്ലാംനശിച്ചുപോം കേൾക്കിലാശ്ചര്യമുണ്ടാകുംസം
സാരാർണ്ണവതാരകം • മനുക്കൾതൻചരിതമീവർണ്ണാപാപവിനാശനം
ദേവീമാഹാത്മ്യസഹിതംകേൾക്കചൊല്ലുകയുംമുനേ • നിത്യംപഠിക്ക
യുംകേട്ടീടുകയുംചെയ്തിടുന്നവൻ സർവ്വപാപങ്ങളൊഴിഞ്ഞുദേവിതൻപദ
മേന്തിടും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പത്താംസ്കന്ധം

ഭ്രാമരീചരിതം

പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

പത്താംസ്കന്ധം സമാപ്തം

ശ്രീലളിതാംബികായൈ നമഃ

ശുഭം.

—:0:—

പതിനൊന്നാം സ്കന്ധം.

ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

നാരദൻ പറഞ്ഞു.

ഭഗവൻഭൂതഭവ്യേശ!നാരായണ! സനാതന! പറഞ്ഞുപരമാശ്ചര്യംദേവീചരിതമുത്തമം • ദേവകാര്യാർത്ഥമായ്ദേവിയവതാരമെടുത്തതും അവൾതൻകൃപയാൽവാണാർസ്വസ്ഥാനങ്ങളിലൊന്നിലും • ദേവിയെത്തുസദാചാരംകൊണ്ടുതോഷിപ്പിക്കേണ്ടതേ പാലിക്കേണ്ടസദാചാരമെല്ലാമിപ്പോൾകഥിക്ക.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

കേൾക്കനാരദ!ചൊല്ലീടാംസദാചാരവിധിക്രമം ഏതാചാരമനുഷ്ഠിച്ചാൽദേവിതോഷിക്കുമായതും • ഉഷഃകാലത്തെഴീറ്റന്ന

ളചെയ്യേണ്ടുംകൃത്യമൊക്കെയും നിന്നോടുഞാൻപറഞ്ഞീടാംവിപ്രർക്കുപ
കരിക്കുവാൻ • ഉചിതമായവസ്തുവിപ്രർക്കുസല്ക്കാരംചെയ്യണംപിന്നെ നി
ത്യംതന്നെമിത്രങ്ങൾക്കുനല്ലകാര്യങ്ങൾ നീ വിധത്താലിവായ് • ആത്മാവുതാൻ
സഹായിക്കയില്ലമാതാപിതാക്കളും പുത്രരുംഭാര്യയുംധർമ്മംമാത്രംതന്നെ
തുണച്ചീടും • തൻസഹായത്തിനതിനാൽധർമ്മംചെയ്യണമെന്നുമെ ധ
ർമ്മത്താൽതാൻദുസ്തരമാകുമന്ധകാരത്തെക്കടക്കണം • ശ്രുതിസ്മൃതികൾ
ചൊല്ലീടുംധർമ്മംതാനറിയണമതു ചിന്തയാതമസമാം ഘോരമന്ധകാ
രത്തെപ്പോഴും • ദീർഘായുസ്സുംസന്തതിയുംസദാചാരത്തിനാൽലഭിക്കും ന
ശിച്ചീടാതെന്നുമുണ്ടാം പാപമെല്ലാംനശിച്ചീടാം • സദാചാരംപരമംധ
ർമ്മംമർത്ത്യർക്കുള്ളോരുകാരണം ശ്രേഷ്ഠമായമധികമായീലോകത്തുംപരത്തിലും •
അന്യനൊന്നുംകൊണ്ടുമാവില്ലാപായമുണ്ടാകാതിരിപ്പാനും മുക്തികൊടു
കൊട്ടിടുംധർമ്മമാംദീപമെപ്പോഴും • ആചാരാർജ്ജിതമായപുണ്യസമ്പത്ത്
മനുഷ്യനെ അതിനാൽനന്നായുണ്ടാകുമെന്നതിനാലാചാരമെന്നാൻ •
സർവ്വധർമ്മത്തിലുംശ്രേഷ്ഠമാചാരമെന്നുമോർത്തീടാം ആത്മതാൻശ്രേഷ്ഠമാം
ധർമ്മത്തിനാൽവരുമാകയും • ഈലോകത്തിങ്കലാചാരമന്യർക്കാ
യെല്ലാവരും ശ്രദ്ധയോടെസർവ്വകർമ്മത്തിനുമർഹതയുണ്ടാവൻ •
ശാസ്ത്രീയംലൗകികംരണ്ടുവിധമാചാരമതിലും ഉത്തമിച്ചുപ്രവർത്ത
ന്നുമന്യർക്കാണതാണു • ദേശധർമ്മം,ജാതിധർമ്മ,കുലധർമ്മവുമങ്ങ
നെ സ്വീകരിച്ചീടണംമനുഷ്യൻമറ്റുള്ളവരുമതുപോലെ • ദുരാചാര
മന്യർപ്പർലോകത്തിൽനിന്ദ്യനായിടും ദുഃഖിയായുംഭവിച്ചീടുംരോഗി
യായുമതുവിധം • ധർമ്മാനുഷ്ഠിതമാമർത്ഥകാമങ്ങൾസന്ത്യജിക്കണം ധ
ർമ്മമായീടിലുംഹിംസയചിന്തയായതുമതെന്നെ.

നാരദൻപറഞ്ഞു

ആചാരവിധമായ് ശാസ്ത്രംചൊല്ലുന്നിതെങ്ങനെ? ധർ
മ്മത്തെനിശ്ചയിച്ചീടുംപ്രമാണമറിയേണം.

നാരായണൻപറഞ്ഞു

ശ്രുതിസ്മൃതികൾ രണ്ടുംപുരാണവുമെത്രയുംമുനേ! ഇതുമൂന്നു
മൊന്നുമതാംധർമ്മമൂലംവേദാന്തമല്ലൊകരം • ഇതുമൂന്നുംതമ്മിൽ
ന്യോന്യംവിരോധംവന്നാലവിടെ വേദപ്രമാണംസ്മൃതിയേക്കാളുമുപ
യുക്തമാക്കണം • വേദംവിരോധമായ് പറഞ്ഞാലതുതള്ളിക്കളയാം
സ്മൃതികളെപ്പറ്റിയതാണല്ലോപറഞ്ഞതുംഗ്രഹിക്കണം • ചിലരിങ്ങു പു
രാണത്തിൽതന്നെയുള്ളധർമ്മമായ് ചൊല്ലിക്കേട്ടതൊന്നുതന്നെഗ്രഹി
ക്കേണ്ടതാകിലും • വേദംപോൽതന്നെയാകുകിൽപ്രമാണംതാനെന്നു
ശയം തന്നെവിരോധമായുള്ളാൽപ്രമാണികമല്ലതാൻ • സർവ്വദാ

വേദോക്തധർമ്മങ്ങൾ പ്രമാണമായ് വേദത്തിൽനിന്നന്യത്വാസങ്കല്പ്യ
മായുള്ള ധർമ്മങ്ങളോ • വേദധർമ്മത്തെവിട്ടന്യധർമ്മത്തെ സ്വീകരിക്കുകിൽ
അവനെ യമലോകത്തിലുള്ള കിങ്കരന്മാരോ! • ത്രൈവർഗ്ഗികധർ
മ്മാചരിക്കണമാകയാൽ പുരാണസ്മൃതിയുക്തന്ത്രങ്ങൾ മറ്റുശാസ്ത്രങ്ങളൊക്ക
യും • പ്രമാണംവേദമാകെയാലെല്ലാമാലല്ലന്യം ശാസ്ത്ര
ത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള പാപമൊക്കെ ചെയ്യുന്നമാനവൻ • തലകീഴായി തൂക്കിയിട്ട
നരകാഗ്നിയിലുമായതിൽ കാലം പലതരം ദുഃഖങ്ങൾ അനുഭവിച്ചീടും ഗതിയൊരി
കൾ • തപ്തമുദ്രാങ്കിതരായോരു വൈഷ്ണവസമ്മതരാകുന്നവർ ചോദനോക്തമാം ധർമ്മ
യത്താൽ നരകപ്രാപ്തി ഇല്ലാതെ ഇവർ • വേദോക്തമായോരു ധർമ്മംതാൻ
ചെയ്യുന്നവർ എന്നും പുണ്യം ചെയ്യുന്നവരെന്നും ചൊല്ലിക്കൊണ്ടവ
രൻ • ദാനംചെയ്യും കൊടുപ്പിച്ചും നല്ലവാക്കുകൾ ചൊല്ലിയും എല്ലാ പാ
പം ചെയ്യാതെ വിചാരിക്കണമെന്നേ • ഗൃഹസ്ഥന്മാർ മറ്റുള്ള
ബ്രഹ്മചാരികൾ വാഴണം വാനപ്രസ്ഥന്മാർ വനത്തിലും പിന്നെ യതി
കൾ ഭിക്ഷുക്കളെല്ലാം താന്താങ്ങടെ ധർമ്മങ്ങൾ തങ്ങളിൽ സ്പർശി
ച്ചീടാതെ താൻ മഹിതാക്ഷരായ • തദ്ധർമ്മത്തെയനുഷ്ഠിച്ചീടുന്നവർ സം
സൃതാസുസ്ഥിരായ് സർവ്വശോഭനന്മാരായിവാഴുന്നതോർക്കണം • [illegible]
ഒന്നുമേ പാപം ചെയ്യാതെ നിയമത്തോടെ ചെയ്യുന്നവരാരോ! സ്വധർമ്മപ്രകാശ
നാത്മാവേ പ്രിയന്മാർ ആകുന്നതിന് • ശ്വാസം പരമാത്മാവെ ഹൃ
ദയത്തിൽ ധരിക്കണം ശ്വാസംകൊണ്ട് ഉൾപ്പൂരിച്ചു താൻ പിടിച്ചു വിട്ടതെ
വ്യാനരേചകം വിട്ടിട്ട് പ്രാണായാമങ്ങളാകും പ്രാണായാമസമം
ബഹുഗുണപ്രാണായാമമെന്നതാനതെന്ന് • പ്രാണായാമം പൂരകം കുംഭ
കം രേചകം ഇവ പ്രണവത്തിൻ മൂന്ന് വർണ്ണമെന്നും ഓർക്കണം • പരമാത്മ
സ്വരൂപം താൻ പ്രണവം മുനിസത്തമ! ഇവയാൽ കാലക്രമേണ ചിന്തിച്ചീ
ടുമത്തിൽ നിറുത്തണം • വിടണം പിംഗലിയിനാൽ മന്ദമിരട്ടമാത്ര
യാൽ ശ്വാസത്തോടുകൂടുന്ന പ്രാണായാമമെന്നു പറഞ്ഞതാൻ.

ആധാരലിംഗനാഭിഹൃദയകണ്ഠരാജ
കണ്ഠദേശങ്ങളെല്ലാം
നാലാറുപത്തു പന്ത്രണ്ടോടു മറ്റു പതിനാ-
റും രണ്ടും ദളമിവററിൽ
വാസം ചെയ്യുന്നൊരു ബ്രഹ്മാദിദേവതമാരാദി-
താക്ഷരങ്ങളോരോ സ്വരങ്ങളും
വർണ്ണങ്ങൾ ചേർന്നീടും സകലേന്ദ്രിയങ്ങൾ
ചിത്തത്തിൽ ചേർത്തീടും.

ജ്ഞാനകർമ്മോപാസനാത്രയമിപ്പൊഴുവെള്ളാ
ഹരനിയമിതചിത്തനായ്പത്മതന്തുസമാപ
മവിസ്തൃതവഹരാകാനായകനാസ്യസ്ഥനാഡ്യാ
സക്തവെള്ളനിന്നച്ചാൽ മുക്തനാകമനുഷ്യൻ.

സ്ഥിതിയാഗതിയും ദേവീധീയാത്രാസ്തുതി ചിന്തയും
ഞാൻ സർവ്വാത്മാസ്തുതിക്കുന്നതെല്ലാം ദേവിക്കൊരർപ്പണം.
ഞാൻ ദേവിഞാനന്യനല്ലഞാൻ ബ്രഹ്മശോകിയല്ലഞാൻ
സച്ചിദാനന്ദരൂപൻ ഞാനെന്നാത്മാവെന്നായ് നിനക്കണം.

പ്രകാശമാനാപ്രഥമപ്രയാണേ
പ്രതിപ്രയാണേസുധയോട്ടമേന്താം
സുഷുപ്തിയിൽ കൂടിനടക്കമാനൽ
സുഖസമ്പർപ്പയ്ക്കനമിച്ചിടാം ഞാൻ.

ധ്യാനിക്കണംബ്രഹ്മരന്ധ്രത്തിങ്കൽതൻഗുരുനാഥനെ വിധിപോലുപചാരങ്ങൾകൊണ്ടുംതൽപൂജചെയ്യണം * സ്തുതിക്കയുംചെയ്യണമിമന്ത്രത്താൽ ശുദ്ധചിത്തനായ് ഗുരുവാകുന്നബ്രഹ്മാവുംവിഷ്ണുവും ശിവനുംഗുരു * ഗുരുതന്നെപരബ്രഹ്മം ശ്രീഗുരുവിനായ് നമഃ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പതിനൊന്നാംസ്കന്ധം

പ്രാതഃകൃത്യം

ഒന്നാമദ്ധ്യായം

രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു

വിശുദ്ധനാകില്ലഷഡംഗവേദം
പഠിച്ചൊരാചാരവിഹീനനായോൻ
ത്യജിക്കമാമത്ത്യനെ വേദമന്ത
സമക്ഷമാം പക്ഷികൾ കൂട്ടിനെപ്പോൽ.

ബ്രാഹ്മമായമുഹൂർത്തത്തിലെഴീറ്റെല്ലാംനടത്തണം വെളുപ്പാനെഴുന്നേറ്റുവേദംചൊല്ലീടണംബുധൻ * പിന്നെക്കുറച്ചുതനിഷ്ടദൈവതത്തെച്ചിന്തചെയ്യണം പിന്നെച്ചെയ്തീടണംബ്രഹ്മധ്യാനവുംമൻപുരച്ചപോൽ * ജീവബ്രഹ്മൈക്യമെപ്പൊഴുമോർക്കുമതുപോലവേ ജീവന്മുക്തനായ് തീർമാനൻതൽക്ഷണംമുനേ! * വെളുപ്പാങ്കാലമൂന്നാകിലുഷണോദയം പ്രാതഃകാലംരണ്ടുവെളുപ്പാലസൂര്യോദയം... * എഴീറ്റുടൻമറ്റേദിക്കുചെന്നിട്ടാസ്യരേഖിലായ് വിൺമൂത്രങ്ങൾ

വിസർജ്ജിച്ചീടണം, മാസമയങ്ങളിൽ * ബ്രഹ്മചാരികൾക്കുള്ളതിൽ
ചേർത്തെന്നും പൂർണ്ണവ്രതനായിടണം വാനപ്രസ്ഥൻ ഗൃഹ
സ്ഥനാം * ഋതുകാലത്തിങ്കൽ ഭാര്യയെ പ്രാപിക്കിലും വടുക്കളുമതി
ൽ പോലും ചെയ്യരുതു വിൺമൂത്രവർജ്ജനം * പുഷ്പാദ്യുപമിറച്ചിട്ടവസ്ത്രത്താ
ൽ തന്റെ ശിരസ്സും ശൌചം ചെയ്തിട്ടത്രേ പ്രാതസ്സന്ധ്യ ചെയ്യ
ണം * കൃഷിസ്ഥലം ജലം ഭസ്മം ചിതയും പർവതങ്ങളും ജീർണ്ണദേവാലയം
പുറ്റും വെള്ളിസ്ഥലമതാം * ഇത്തരം ദിക്കുകളിൽ തണ്ണീർ പാടില്ലെ
ന്നത്രേ സന്ധ്യയിങ്കൽ ജപിക്കുമ്പോഴും ഭോജനവേളയിലും * ദേ
വപൂജ ചെയ്യുമ്പോഴും വിൺമൂത്രോത്സർജ്ജനത്തിലും മൈഥുനത്തി
ലും തന്റെ മൗനം വിധിയാകും * യോഗം കൊണ്ടു ബ്രഹ്മയജ്ഞത്തിലും
മൗനം വേണം വാനപ്രസ്ഥന്മാരെല്ലാം ഭിക്ഷാചാരൈകസർ
വ്വങ്ങളും ശമിക്കും നിത്യം ഹരിസ്മരിച്ചിട്ടവൻ ഏവം പ്രോക്തിച്ചവിധി
പോൽ ശൌചവും ചെയ്തുകൊള്ളണം * കാറ്റനിലിപ്പനാൾ ത്യാഗശോ
കങ്ങൾ കണ്ടുനില്ലാതെ വിൺമൂത്രോത്സർജ്ജനം ചെയ്തീടത്തായമരരിക്ക
ലും * പകൽകിഴക്കുമുഖമായ് രാവിൽ തെക്കുമുഖത്തോടും ജലപൂർവ്വാട്ട
കൊണ്ടിട്ടും വിൺമൂത്രങ്ങൾ മറച്ചവൻ * ഗൃഹി ലിംഗനായ് തോയം
മിപത്തിങ്കലെ തണം പാത്രജലമെടുത്തും കൊണ്ടദൃശ്യകിൽ ഗമി
ക്കണം * എടുക്കണം വെള്ളത്തിലേന്നു ബ്രാഹ്മണസന്മാർ ശൌചം
ചെയ്ത കരപ്പൂർണ്ണവണ്ണമെന്നുമാമിടാം * അല്ലയെന്നാകിലന്തിക്കിൽ
കിട്ടുമെന്നുമെടുത്തിടാം ജലം ഗൃഹപുരത്തറലിതൻ വക്കിൽ വററിങ്കൽനി
ന്നുമേ * ശൌചശിഷ്ടവുമിയന്നുമന്നും ശൌചത്തിന്നായിട മൂത്രത്തി
ൽ മേ ല്ലെന്നും ശൌച ചെയ്‍വുന്നുന്നിട്ടിയാം * ഒന്നുലിംഗകുട്ടിൽ
മൂന്നിരണ്ടു, കൈകളിൽ രണ്ടിലും മൂത്രശൌചമെന്നിട്ടിമലശൌചത്തി
ലാസ്യം * മലശൌചത്തിന്നുതോടന്നാലിംഗമായതിൽ ഗുദത്തില
ഞ്ചിടങ്ങളിൽ പത്തുമണ്ണിലുമേഴു താൻ * ഇടങ്കായിലൊരു ചിലനാവല
ങ്കാലിലുമങ്ങനെ നാലുവാരം ചെയ്തു തൊട്ടുവുമാക്കീടണം ദ്വിജൻ * ഗൃ
ഹസ്ഥശൌചമിവണ്ണം ബ്രഹ്മചാരികിരട്ടിയാം വാനപ്രസ്ഥന്മൂന്നിരട്ടി,
യതിക്കോനാലിരട്ടിയും * ശൌചമാമൊന്നിനുമണ്ണു പച്ചനെല്ലിക്ക
യോളമായ് എടുത്തിട്ടു കഴിക്കണം ദോഷമൊഴിക്കലും * വിധിശൌ
ചമകലിവണ്ണം രാത്രിയിൽ പാതിയീതിൽ രോഗിക്ക പാതിയതി
ലും പാതി താൻ വഴിപോകന്ന * സ്ത്രീശൂദ്രർക്ക് അതിലേറെയാർക്കുമേ ശൌ
ചവിധിക്രമം ഗന്ധം പോകിട്ടും വണ്ണം ചെയ്യണം പലവട്ടവും * ഗ
ന്ധലേപമകന്നാകുവോളം ശൌചം വിധിച്ചതെ എല്ലാജാതിക്കുമീവണ്ണം

മെന്നതാണാചാരനിർണ്ണയം * ഇടങ്കൈകൊണ്ടുവേണം ശൌചാദികർമ്മങ്ങ ള്ളത് വിധായകമാം ഇടംകൈകൊണ്ടതിൻകീഴിൽ മേൽഭാഗത്തെസ്സ്പർശി ണം * ശൌചകർമ്മത്തിനായിട്ട വിപ്രന്മാർ ചെയ്യുന്ന വിൺമൂത്രോ ൽസർജ്ജനത്തിങ്കൽ ജലപാത്രം ധരിക്കൊല്ല * അറിവെന്യേ ധരിച്ചെ ന്നാൽ പ്രായശ്ചിത്തം കഴിക്കണം മടിയന്നായി വിധിയാൽ ശൌചം ചെ യ്യാതിരിക്കുകിൽ * ജപഹോമതീർത്ഥയാത്രാദി കൊണ്ടും വിഫലമാം ശൌചാചാരവിരഹിതർക്കു ഫലങ്ങളില്ലയാകയും * അറിഞ്ഞു ചെയ്യ ണം ശൌചാചാരങ്ങൾ [illegible] വേണമെല്ലാൽ സജ്ജനാചാരമതിൽ * നാഭിമാത്രാൽ സജ്ജനത്തിൽ, കാഷ്ഠത്തെ തൊടുക ലും ഇടത്തെ, [illegible] ശുദ്ധനാകേൻ * പിന്നീടാചമനം കഴുകണം [illegible] ദന്തധാവനം [illegible] [illegible] * കണ്ടകിവൃക്ഷങ്ങൾ [illegible] പ [illegible] * എട്ടുവിരൽ [illegible] [illegible] മന്ത്രത്തെ ഇതിൽ ചൊല്ലി ജപിക്കണം * ആയുർബലം യശസ്സും [illegible] [illegible] * ആനത്കാ [illegible] കാര്യമില്ലാ [illegible] വിധിച്ചതിങ്ങിലും * [illegible] ദന്ത ധാവനം [illegible] * വാവും പ്രതിപദം ഷഷ്ഠി നവമ്യാദി [illegible] ഇവയിൽ കാഷ്ഠ സംയോഗം [illegible] [illegible].

പാദങ്ങൾ [illegible] ശുചിയായി ജലമാകും [illegible]—
[illegible]—
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]!

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പതിനൊന്നാം സ്കന്ധം
[illegible]
[illegible]

മൂന്നാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ശുദ്ധംസ്മാൎത്തംതാന്ത്രികവുംപൌരാണംപിന്നെവൈദികം ശ്രൌ-
തമെന്നാറുമട്ടൊത്തുംരേവമാചമനത്തിനേ • വിൺമൂത്രാദികശൌചാ-
ന്തെശുദ്ധമെന്നുപറഞ്ഞിട്ടും സ്മാൎത്തംപൌരാണികംരണ്ടുംവിധിപോ-
ലെടാളുചെയ്യതാം • ശ്രൌതംവൈദികമിത്യാദിബ്രഹ്മയജ്ഞാദിപൂൎവ്വ-
കം അന്യവിദ്യാദികംകൎമ്മതാന്ത്രികംവിധിയാസ്യതാം • സതാബ്രഹ്മ
മന്ത്രത്താൽശിഖയെക്കെട്ടിവയ്ക്കണം ആചമിച്ചിട്ടുതൊടങ്ങണംവെൺസ്ക-
ന്ധംബാഹുദ്വയംശവും • മുതൽതൊട്ടുപലസത്യംതാൻമന്ത്രാൎപ്പിച്ചുമന്ത്രജ്ഞ-
ർതൻ സംഭാഷണത്തിലുംകണ്കസ്ത്രസ്പൎശിക്കണംബുധൻ • അഗ്നിയ-
പ്പുകൾവേദങ്ങൾപാവനൻസോമസൂൎയ്യൻ സമിതിചെയ്യുന്നവിപ്രൻതൻ
വലത്തെകണ്ണായതിൽ • നദ്യാദിയിൽചെന്നുപ്രാതസ്നാനംശുദ്ധിക്ക-
ചെയ്യണം ദേഹസംശോധനക്കായുംനന്നെന്നുനിപുംഗവ! • അത്യ-
ന്തമലിനംദേഹംനവദ്വാരമലാന്വിതം സദാദേഹവിശുദ്ധിക്കായ്പ്രാ-
തസ്നാനംവിധിച്ചതു • പ്രതിഗ്രഹമതിൻപാപമഗമ്യാഗമപാപവും
സ്നാനംമൂലംശുദ്ധമാകുംഗൂഢമായ്ചെയ്തപാപവും • സ്നാനംചെയ്യാ-
ത്തവൻചെയ്യുംകൎമ്മങ്ങൾനിഷ്ഫലങ്ങൾതാൻ അതിനാൽചെയ്യണം
ദിനംപ്രാതസ്നാനംദിനംപ്രതി • സ്നാനംസന്ധ്യാവന്ദനവുംപവിത്ര-
ത്തൊടുചെയ്യണംസന്ധ്യാകൎമ്മംമൂന്നെണ്ണത്തിൽ പ്രാതസ്നാനമതുത്തമം •
ഏറെക്കാലമഗ്നിയമ്മുടക്കിൽ ശൂദ്രനാണവൻ ഹോമകാലംകഴിഞ്ഞാലും,
സ്നാനകൎമ്മംവിസ്താരമാകയാൽ • തെറ്റിടാസ്സാൻഹോമകാലംപ്രാത-
സ്നാനംചുരുക്കണം ജപിപ്പോനേകമായ്ചെയ്യുംഗായത്രീനാമമാകയാൽ
അതിനെക്കാളുത്തമമായില്ലിഹത്തിൽപരത്തിലും വ്യാഹൃതിത്രയവുംതാ-
രമുംചേൎത്തുജപിക്കണം • പ്രാണാപാനങ്ങൾതുല്യമാക്കണംസത-
തംബുധൻ ബ്രാഹ്മണൻവേദസമ്പന്നൻസ്വധൎമ്മനിരതൻമുനേ! • ജ-
പിക്കണംവേദമന്ത്രമതത്രിലൌകികംദ്രവ്യം കാളക്കൊമ്പിൽകടുക
പോൽചിത്തംനില്ലാത്തവൎക്കതോ • രുദ്രമാന്ത്രംതുലപ്പിച്ചുകൾ
കൾകേറിടാ സംശാംജപസംഖ്യതമശിംജ്ഞാനമാത്രകം • ദൈവികം
ൾപിതൃക്കൾക്കുംസ്നാനാംഗംചെയ്തതൎപ്പണം ശുദ്ധവസ്ത്രംധരിച്ചിട്ടു
സ്ഥലംവിട്ടുഗമിക്കണം • വിഭൂതിയുംനല്ലരുദ്രാക്ഷവുംമെയ്യിൽധരിക്ക-
ണം ജപസാധകരായവൎക്കാവിധിപോൽവേണമായവ

കണ്ഠോമുപ്പത്തിരണ്ടും തലയിലൊരു നാല്പതും
നാല്പത്താറാകർണ്ണേ
രുദ്രാക്ഷം കോർത്തു കൈകളിലിരുപത്തുമുപടി
യജ്ഞോപവീതക്രമത്താൽ
ഇരട്ടാനമ്പാഹുക്കളിലെശ്ശിഖയിൽ
കണ്ണിലും ചെവികൾക്കോരോന്നാ
മാറിൽ നൂറെറട്ടമാലയിട്ടിക്കിലയമനഗജാ
വല്ലഭൻതന്നെ നൂനം.

രുദ്രാക്ഷം വെള്ളിയോടെ പൊന്നോടെക്കൂട്ടിയും ധരിക്കണം കണ്ണങ്ങളിൽ ശിഖയിലോ കണ്ഠത്തിൽ കൈകളിലോ ഉപവീതത്തിലോ തന്റെ മുഖത്തോടു സമചിത്തനായ് മന്ത്രം പഞ്ചാക്ഷരം കൊണ്ടും മൂലമന്ത്രസമേതനായ് • രുദ്രാക്ഷം ബുദ്ധിമാൻ ഭക്ത്യാ ധരിക്കണം രുദ്രാക്ഷധാരണം കൊണ്ടു ബ്രഹ്മജ്ഞാനം വരും ദൃഢം • ശിഖയിൽ ചേർത്ത രുദ്രാക്ഷം താരതത്വമായ് ശിവനും ശിവയും തന്നെ കണ്ണങ്ങളോടൊപ്പം • യജ്ഞസൂത്രത്തിൽ വേദങ്ങൾ കയ്യിൽ ദിക്കുകളായും കണ്ഠേ സരസ്വതീദേവി പാവകനും നിനയ്ക്കണം • എല്ലാജാതിക്കാരും രുദ്രാക്ഷം ധരിച്ചിടാം മന്ത്രം കൊണ്ടാ ബ്രാഹ്മണർക്കു മാത്രമന്യർക്കു യുക്തമാം • രുദ്രാക്ഷധാരണം കൊണ്ടു രുദ്രനാകില്ല സംശയം നിഷിദ്ധങ്ങൾ കാണുകിലും കേട്ടാലും നിന്ദിച്ചാലും • നിഷേധിച്ചുള്ളതാം കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തീടിലും ഗമിച്ചാലും വിസർജ്ജിച്ചീടിലും പാപം • രുദ്രാക്ഷധാരണം കൊണ്ടു പാപമെല്ലാം നശിച്ചുപോം ഇവനുള്ളിലുണ്ടായ പാപങ്ങളൊക്കെയും • പാനം ചെയ്യുമുണ്ണുമുറങ്ങുമ്പൊഴും രുദ്രാക്ഷം ധരിച്ചീടുവൻ ഫലം ലഭിക്കും • ജന്മകോടികഴിഞ്ഞാലും മുക്തനാകില്ലവൻ ദൃഢം രുദ്രാക്ഷധാരണം കണ്ടിട്ടു പരിഹസിക്കുകിൽ • സംശയമില്ലാതെ രുദ്രാക്ഷധാരണം ചെയ്താൽ രുദ്രൻ രുദ്രനാമാകുന്നു • മുനിമാർ സത്യസങ്കല്പന്മാരായ് ബ്രഹ്മവാദികളായ് വിധി രുദ്രാക്ഷധാരണത്തെക്കാൾ വലുതായൊന്നുമില്ലതാൻ • വസ്ത്രധാന്യങ്ങളും രുദ്രാക്ഷധാരിക്കേകുന്നതെങ്കിൽ പാപങ്ങളെല്ലാം പോയ് രുദ്രലോകത്തിൽ ചെല്ലുമായവൻ • രുദ്രാക്ഷധാരിയെ ശ്രാദ്ധത്തിൽ ഭുജിപ്പിച്ചീടിൽ മോദമായ് പിതൃക്കൾ പിതൃലോകത്തിൽ ഗമിക്കും സംശയമില്ലതിൽ • രുദ്രാക്ഷധാരിതൻ പാദം കഴുകി തീർത്ഥം സേവിക്കുകിൽ പാപങ്ങളെല്ലാം പോയ് രുദ്രലോകം പൂകീടുമായവൻ • ഹാരമായ്ക്കൈവളകളോ സരുദ്രാക്ഷം

ധരിക്കുകിൽ രുദ്രലോകത്തുവസിച്ചിട്ടു ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠനാമവൻ ॰ രുദ്രാക്ഷംമാത്രമെതങ്ങളിലൊരു ചാർത്തുകൊള്ളുന്നു മന്ത്രത്തോടേതു കതിയെന്യെമന്ത്രമില്ലാതെതന്നെയോ ॰ ഭക്തിയോടേതൊരുത്തനായ്ധരിച്ചീടുന്നപുരുഷൻ ജ്ഞാനിയായിബ്ഭവിച്ചിട്ടുസർവ്വപാപവിമുക്തനായ് ॰ എന്നാലസാദ്ധ്യംരുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യമൊട്ടുചൊല്ലുവാൻ അല്ലു കൊണ്ടുപണിപ്പെട്ടുരുദ്രാക്ഷത്തെ ധരിക്കണം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പതിനൊന്നാം സ്കന്ധം

രുദ്രാക്ഷവർണ്ണനം

തൃതീയാദ്ധ്യായം

നാലാമദ്ധ്യായം

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ഏവംരുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യംചൊല്ലിയല്ലോഭവാൻ ഭവാൻ മഹത്തുമെച്ചമുള്ളതാക്കിപ്പൂജ്യമാവാനെന്താതുക.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഇതുതാൻ സ്കന്ദനാൽ പണ്ടു ചോദിക്കപ്പെട്ടശങ്കരൻ അതിന്നു ഭഗവാൻ ചൊന്നതത്തെക്കേൾക്കെടോമുനേ!

ശങ്കരൻ പറഞ്ഞു

കേൾക്കഷണ്മുഖ! ചൊല്ലീടാം തത്ത്വമെല്ലാം സംക്ഷേപമായ് പണ്ടു ത്രിപുരനാമാവുള്ളവൻ ദൈത്യപുരാധിപൻ ॰ ജയിച്ചാൻബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വാദിസുരന്മാരെയശേഷമവൻ എന്നാടവർ ചെന്നു പരിതാപമെല്ലാം ചൊല്ലിനാർ ॰ വിചാരിച്ചേൻ മഹാശാസ്ത്രമഘോരാഖ്യം മനോഹരം സർവ്വദേവമയം ദിവ്യം ഘോരം ജ്വാലാസമന്വിതം ॰ ദേവരക്ഷയ്ക്കായിത്രിപുരാസുരനെക്കൊല്ലുവാനായ് വിഘ്നങ്ങളെല്ലാം തീർപ്പാനഘോരാസ്ത്രമതു ഞാൻ ॰ ദിവ്യവർഷസഹസ്രാകം കൺമിഴിച്ചു നിവസിച്ചതാ എന്നാക്കണ്ണുകളിൽനിന്നു ജലബിന്ദുക്കൾ വീണുടൻ ॰ ഉണ്ടായ് രുദ്രാക്ഷവൃക്ഷങ്ങളേറെയും വലുതായവ എന്നാജ്ഞയാലശേഷർക്കും ഹിതത്തിന്നായവററയിൽ ॰ മുപ്പത്തെട്ടുവിധമായ് രുദ്രാക്ഷങ്ങളുണ്ടായിവിച്ചതെ സൂര്യനേത്രത്തിൽനിന്നുണ്ടായ് പന്ത്രണ്ടു കപിലങ്ങളായ് ॰ ചന്ദ്രനേത്രങ്ങളിൽനിന്നു പതിനാറുവെളുത്തവ അഗ്നിനേത്രങ്ങളിൽനിന്നു കറുപ്പായ് പത്തു മാതിരി ॰ വെളുത്തതായതു ബ്രാഹ്മണർക്കു ചേർന്ന ജാതിയായ് ചുവന്നതു പൻമിക്ക ക്ഷത്രിയർക്കു ഉത്തമം ॰ ഏകവക്ത്രം ശി

വൻസാക്ഷാൽബ്രഹ്മഹത്തിഹരംമുനേ! ദ്വിവക്ത്രംദേവിശിവനാംപാപ
ഫലപാപങ്ങൾപോക്കീടും*ത്രിവക്ത്രമഗ്നിതാൻസാക്ഷാൽ,സ്ത്രീഹത്തിയെ
ഹരിച്ചീടും ചതുർവക്ത്രംസ്വയംബ്രഹ്മാപോക്കീടുംനരഹത്തിയെ *
പഞ്ചവക്ത്രംസ്വയംരുദ്രൻചൊല്ലുംകാലാഗ്നിയെന്നപേർ അഭക്ഷ്യഭ
ക്ഷണാൽഉത്തമഗമ്യാഗമനോത്ഭവം * ഇത്യാദിപാപംപോക്കീടും
പഞ്ചവക്ത്രംധരിക്കുകിൽ ഷഡ്വക്ത്രംകാർത്തികേയൻതാൻവലംക
യ്യിൽധരിക്കണം * ബ്രഹ്മഹത്യാദിപാപങ്ങൾനശിക്കുംശങ്കയില്ലതിൽ
സപ്തവക്ത്രംമഹാശ്രേഷ്ഠമനംഗമതിന്നുപേർ * സ്വർണ്ണസ്തേയാ
ദിപാപങ്ങളതുപൂണ്ടാൽനശിച്ചുപോം അഷ്ടവക്ത്രംമഹാസേന!സാ
ക്ഷാൽദേവൻവിനായകൻ * അന്നകൂടംതുലാകൂടംസ്വർണ്ണകൂടംനിമിത്ത
വും ദുഷ്കുലസ്ത്രീഗുരുസ്ത്രീയെപ്പുണരുംവകപാപവും * ഇവയുണ്ടാ
കുംപാപങ്ങളതുകൊണ്ടുനശിച്ചുപോം വിഘ്നങ്ങളെല്ലാംപോമന്ത്യേമു
ക്തിയുംവന്നിടുംധ്രുവം * അഷ്ടവക്ത്രംധരിച്ചീടിലിഗ്ഗുണങ്ങൾഭവിച്ചി
ടും നവവക്ത്രംഭൈരവൻതാനിടംകയ്യിൽധരിക്കണം * ഭുക്തിമുക്തി
പ്രദംപ്രോക്തമതുല്യബലമുള്ളത് ഭ്രൂണഹത്യാസഹസ്രങ്ങൾബ്രഹ്മഹ
ത്യാശതങ്ങളും * നവവക്ത്രംധരിച്ചീടിലുടൻതന്നെനശിച്ചുപോം ദ
ശവക്ത്രംദേവനാഥനായസാക്ഷാൽജനാർദ്ദനൻ * ഗ്രഹങ്ങളുംപി
ശാചുക്കളുംവേതാളബ്രഹ്മരാക്ഷസർ പന്നഗങ്ങളുമവ്വണ്ണമതിൻമൂലം
നശിച്ചിടും * പതിനൊന്നുമുഖംരുദ്രന്മാരതാൻപതിനൊന്നുപേർ
ശിഖയിങ്കൽധരിപ്പോൻതൻപുണ്യത്തെക്കേട്ടുകൊള്ളുക * അശ്വമേ
ധസഹസ്രംനൻവാജപേയശതംതഥാ ലക്ഷംഗോദാനവുംചെയ്താലു
ത്തമാത്രംഫലംവരും * അത്രമാത്രംഫലംവേഗമുണ്ടാമതുധരിക്കുകിൽ
പന്ത്രണ്ടുമുഖരുദ്രാക്ഷംകർണ്ണത്തിങ്കൽധരിക്കുകിൽ * ദ്വാദശാദിത്യരും
നിത്യംമുഖത്തിൽനിവസിച്ചിടും ഗോമേധമശ്വമേധത്തിൻഫലവും
സംഭവിച്ചിടും * ശൃംഗികൾശസ്ത്രികൾവ്യാഘ്രാദികൾതൻഭീതിമാറു
മേപോം അവന്നാധിവ്യാധികളുംനശിക്കുംമുനിസത്തമ! * ഒന്നിൽനിന്നു
മവന്നില്ലഭയമെന്നോതിടുന്നതേ ദുരോഗത്തിൽനിന്നുംതാൻഭയമില്ല
വനീശ്വരൻ * ആനയശ്വംമൃഗംപൂച്ചകുക്കളെലിമർത്ത്യരും ഖരങ്ങളെ
യുംഹിംസിച്ചുപാപങ്ങളഖിലങ്ങളും * പന്ത്രണ്ടുമുഖരുദ്രാക്ഷംധരിക്കി
ൽപോയിടുംധ്രുവം പതിമൂന്നുമുഖംചേരുംരുദ്രാക്ഷംകിട്ടിയെങ്കിലോ *
അവൻസ്കന്ദസമൻസർവ്വകാമങ്ങളുമനേകിടും രസംരസായനമതുംസി
ദ്ധിച്ചിടുമവന്നകം * അവന്നുണ്ടാംസർവ്വഭോഗ്യങ്ങളുംചിന്തിച്ചിടേ
ണ്ടതിൽ മാതാപിതാക്കളെയോതാൻഭ്രാതാവവരെയാവധിക്കിലും * അ

പ്പാപമെല്ലാമതിനെധരിച്ചീടിൽനശിച്ചുപോം പതിന്നാലുമുഖത്തോ
ടുംരുദ്രാക്ഷമാലിക്കകിൽ ॥ ധരിക്കണംശിഖയിലായവൻതാൻപര
മേശൻ ഇതുവണ്ണമെന്തിനായിട്ടു പലരെപ്പറയുന്നുഞാൻ ॥ രുദ്രാക്ഷ
ത്തെധരിപ്പോൻതാൻപൂജ്യൻമുക്തനാമാമവൻ ശിരസ്സിലൊത്തരുദ്രാ
ക്ഷംമേലിരിക്കേത്ര്യധരിക്കണം ॥ മാലയായിമ്പതാറുംവക്ഷസ്സിങ്ക
ലൊരൻപത്തും മണിബന്ധത്തിലീരാറീരെട്ടുബാഹുക്കളായതിൽ ॥ അ
ൻപതൊന്നാറിരെട്ടുതാനിതുപാത്തെഴുമാത്രമോ രുദ്രാക്ഷങ്ങൾമാലയാ
ക്കിധരിക്കുകയുമങ്ങനെ ॥ ജപിക്കയുംചെയ്യുകയെന്നാലനന്തഫലമാ
ന്നിടും ഒന്നൂറെട്ടുരുദ്രാക്ഷംമാലയാക്കിധരിക്കകിൽ ॥ പ്രാപിച്ചീടും
ക്ഷണംതോറുമശ്വമേധഫലത്തിനെ കരേറുംപൂർവ്വഴികളുംശിവലോ
കേസുഖിച്ചിടും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പതിനൊന്നാംസ്കന്ധം

രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യം

നാലാമദ്ധ്യായം.

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം

നാരായണൻപറഞ്ഞു

ജപമാലാലക്ഷണമിന്നിഹകേൾക്കഹേ മുനേ! ചൊല്ലിടാം രുദ്രാക്ഷ
ത്തിൻമുഖംബ്രഹ്മാതന്നുടെനാമമെന്നറിവും ॥ വിന്ദുപാകമതിൽപുച്ഛ
മൊരുപക്ഷമെപ്പോഴും ഇതുപത്തഞ്ചുരുദ്രാക്ഷംപഞ്ചവക്ത്രംസകണ്ട
കം ॥ വെളുത്തനൂലുചേർത്തിട്ടവയെകൂട്ടിയേച്ചുടൻ ഗോപുച്ഛവലയം
പോലെനിർമ്മിക്കജപമാലയെ ॥ മുഖംമുഖത്തോടുംചേർത്തുപുച്ഛംപുച്ഛ
ത്തൊടുംതഥാ മേരുവക്ത്രമിതാക്കിട്ടുമംഗിയായിട്ടുകെട്ടണം ॥ മന്ത്രസി
ദ്ധിയെന്നാകിൽ തവമുഖമാലയെ പഞ്ചഗവ്യംഗന്ധതോയംശുദ്ധ
മോരതായമിചറായാൽ ॥ മംഗിനായികഴുകണംപിന്നെമന്ത്രംന്യസി
ക്കണം ശിവാസ്ത്രമന്ത്രാസ്പർശിച്ചുചെയ്യേണമവകന്ദനാം ॥ പിന്നെയുംമൂ
ലമന്ത്രത്താൽന്യാസമുൻപോലെചെയ്യണം സദ്യോജാതാദിമന്ത്രത്താ
ൽപ്രോക്ഷണംനൂറിരെട്ടുതു ॥ മേരുമൂലംജപിച്ചിട്ടുശുദ്ധഭൂമിയിൽ
വയ്ക്കണം ന്യസിക്കണംസാംബശിവൻതന്നെയാമാലയിങ്കലായ് ॥ മാ
ലയെവാപ്രതിഷ്ഠിച്ചാൽസർവ്വകാമവുമാകിടും ഏതുദേവന്നെതുമന്ത്രമ
തിനാൽപൂജചെയ്യണം ॥ ധരിക്കകാതാചാശിരസ്സോകണ്ഠങ്ങളെന്നി
ലായ് രുദ്രാക്ഷമാലകകാതെവാപ്രദ്ധമാലജപിക്കണം ॥ കണ്ഠംമൂർദ്ധം

വ്യാഘ്രോദ്രങ്ങൾക്കുണ്ണോബാഹുയുഗത്തിലോ രുദ്രാക്ഷധാരണന്നിത്യംഭക്തി
യോടൊത്തുചെയ്യണം * ഏറെയെന്തിനവർണ്ണിച്ചുപിന്നെയുംപറയുന്നു
ഞാൻ രുദ്രാക്ഷധാരണംനിത്യമുത്തമമാണതമമത്രയും * സ്നാനാദാനം
ജപംഹോമങ്ങൾവൈശ്വദേവംസുരാർച്ചനം പ്രായശ്ചിത്തംശ്രാദ്ധകാലം
ദീക്ഷാകാലംവിശേഷമായ് * രുദ്രാക്ഷമില്ലാതെതാനെല്ലാംകർമ്മങ്ങൾചെയ്യു
ന്നതാകയും നിഷ്ഫലംതന്നെയാമൂഢൻനരകത്തിൽപതിച്ചിടും * രു
ദ്രാക്ഷംതലയിൽകൊണ്ടുകണ്ഠത്തിലോതാൻധരിക്കണം സുവർണ്ണരജതകി
ൽശ്രദ്ധമന്യൻപൂർണ്ണതശ്രദ്ധമാം * ഭക്ത്യാധരിക്കണംനിത്യംധരിക്കു
ന്നുള്ളവനായ് രുദ്രാക്ഷക്കാരേററിട്ടന്നതായപുല്ലുകളാകയും * പുണ്യ
ലോകങ്ങൾപ്രാപിക്കുന്നപുനരാവൃത്തിദുർല്ലഭം രുദ്രാക്ഷത്തെധരിച്ചുകൊ
ണ്ടോരോപാപങ്ങൾചെയ്കിലും * ആപാപമെല്ലാംപോമെന്നുജാബാ
ലശ്രുതിചൊല്ലിടും രുദ്രാക്ഷങ്ങൾധരിക്കുന്നപക്ഷവുംതദ്ഗുണമായിടും * അ
വമർത്ത്യർധരിച്ചീടിലുരച്ചീടേണമെന്തുവാൻ ശിരസ്സിലൊരുരുദ്രാക്ഷം
ശിവമെന്നുധരിക്കണം•സലാദിയഥങ്ങളുംപാപങ്ങളെല്ലാംനശിക്കുവാ
ൻരുദ്രാക്ഷങ്ങൾധരിച്ചിട്ടുപ്രണാമാവുശംഭുതൻ * നാമങ്ങളെജപിക്കു
ന്നോൻമഹാഭാഗവതൻസ്മൃതി! സർവ്വശ്രേയസ്സുമതിനപ്പോൻരുദ്രാക്ഷ
ത്തെധരിക്കണം* കർണ്ണശിഖയിലുംകണ്ഠോഹസ്തത്തിലുദരത്തിലും ബ്രഹ്മ
വിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാർതൻവിഭൂതികളശേഷവും* ദേവന്മാരന്യന്തംഭക്ത്യാരുദ്രാ
ക്ഷത്തെധരിപ്പവർ ഗോത്രഋഷികളശേഷംകൂടസ്ഥർമൂലരൂപികൾ •
അവർവംശത്തിലുണ്ടാതിശിവധർമ്മവിശിഷ്ടരാം എല്ലാമുനികളുംനിത്യം
രുദ്രാക്ഷങ്ങൾധരിപ്പവർ * മുക്തിമേകുന്നരുദ്രാക്ഷശ്രദ്ധയില്ലാത്തവൃ
ന്ദകർ ബഹുജന്മംകഴിഞ്ഞിട്ടുമഹാദേവകൃപാവശാൽ* രുദ്രാക്ഷധാ
രണേശ്രദ്ധവെച്ചീടുംസപ്രഭാവമായ് ജാബാലശാഖയോഘോഷിക്കുംരുദ്രാ
ക്ഷമഹിമാവിനെ * മുനിമാരൊക്കയുംപാടുംഞാനുംപാടുന്നനന്ദന! രു
ദ്രാക്ഷത്തിന്റെമാഹാത്മ്യംപ്രസിദ്ധംലോകമൊക്കയും * അതിൻദർ
ശനപുണ്യംസ്പർശംകോടിഗുണംതഥാ ദശകോടിപ്പുകപുണ്യംധരിച്ചാ
ലെന്നിട്ടനേകൻ * ലക്ഷകോടിസഹസ്രങ്ങൾലക്ഷകോടിശതങ്ങളും ജ
പംകൊണ്ടുലഭിച്ചീടുംവിചാരിക്കേണ്ടതില്ലതിൽ * കൈകണ്ഠംമാറുക
ർണ്ണങ്ങൾശിരസ്സിലുമഭേദവിധം രുദ്രാക്ഷങ്ങൾധരിക്കുന്നോൻരുദ്രൻതാ
നില്ലസംശയം * അവധ്യനായിട്ടേവർക്കുംരുദ്രനെപ്പോൽനടന്നിടും
സുരാസുരർക്കവൻവന്ദ്യൻശിവനെന്നതുപോലവെ * രുദ്രാക്ഷധാ
രിയെന്നുംതാൻനിന്ദനീയൻമനുഷ്യരാൽ ഉച്ഛിഷ്ടകർമ്മംചെയ്യുന്നസ
ൽപാതകയുക്തനോ * രുദ്രാക്ഷങ്ങൾധരിച്ചീടിൽപാപമെല്ലാം

നശിച്ചുപോം കണ്ടേരുദ്രാക്ഷവുംവെന്റുപട്ടിയുംചത്തുപോകകിൽ മോക്ഷംപ്രാപിച്ചിടുംപിന്നെനരൻതൻകഥയെന്തുവാൻ? ജപധ്യാനങ്ങളില്ലാതെതാൻപോലുംരുദ്രാക്ഷധാരിയായ് * പാപങ്ങളെല്ലാംപോയിട്ടുപരമാംഗതിയാർന്നിടും ഒരുരുദ്രാക്ഷമെന്നാലുംപണിപ്പെട്ടുധരിച്ചുവൻ * കരേറിയിതുപത്തൊന്നുകുലംകൈലാസവാസിയാം രുദ്രാക്ഷവിധിയെനിന്നോടിനിയുംഞാൻപറഞ്ഞിടാം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പതിനൊന്നാംസ്കന്ധം

രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യം

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം

ആറാമദ്ധ്യായം

ശങ്കരൻപറഞ്ഞു

മഹാസേന! പശുഗ്രന്ഥിപ്പുതർജീവാദികർമ്മപരർ രുദ്രാക്ഷത്തിന്റെപതിനാറംശമിയലാംവര * വിപ്രവരപ്പുത്രകന്മാരിൽനിന്നന്ദൻഗ്രഹങ്ങളിൽ ഗംഗാനദീനദികളിൽകശ്യപൻമുനിമാരിലും * ഇന്ദ്രൻസുരരിലശാങ്കത്തിലുമച്ചുത്രേവസ്സതും ദേവിമാരിൽഗൌരിയെപ്പുണ്ണരാണപ്പുണ്ണരാണിതും * പ്രതമില്ലിതിനെക്കാളുംസ്തോത്രമായതുമങ്ങനെരുദ്രാക്ഷത്തോടൊന്നങ്ങളെല്ലാതിൽവച്ചുമുത്തമം * ശാന്തനാം ശിവഭക്തനായ് രുദ്രാക്ഷത്തെക്കൊടുക്കുകിൽ ധ്യേനിക്കശക്തിയില്ലാട്ടവന്തർപുണ്യമോതുവാൻ * രുദ്രാക്ഷധാരിക്കായന്നദാനം ചെയ്യുന്നപൂരുഷൻ കരേറിയിരുപത്തൊന്നുവംശംകൈലാസമാർന്നിടും * ഒസ്സാരുദ്രാക്ഷവുംദേഹത്തിങ്കലില്ലാത്തമാനുഷൻ ശപ്പപൻതാൻപൂജ്യനല്ലശക്തന്മാർക്കവൻദുഃഖം *. മദ്യമാംസംഭുജിച്ചിടുംവൃഷലീപതിവിപ്രനും രുദ്രാക്ഷധാരിയായീടിലപ്പാപംവിട്ടുമുക്തനാം * യജ്ഞതപോദാനംതപംകൊണ്ടുമെന്തുപുണ്യംവിച്ചിടും രുദ്രാക്ഷധാരിയായീടിലുണ്ടാമപ്പുണ്യമൊക്കയും * വേദംപുരാണവുംപാഠംചെയ്തിട്ടുമെന്നാലപുണ്യവും തീർത്ഥസ്നാനംകൊണ്ടുസർവ്വവിദ്യാദികർമ്മനിമിത്തവും * വരുംപുണ്യവുമങ്ങനാംരുദ്രാക്ഷങ്ങൾധരിക്കുകിൽ രുദ്രാക്ഷങ്ങൾധരിച്ചിട്ടുമരിച്ചീടുന്നതുണ്ടെങ്കിലോ * അവൻരുദ്രനായീടുംപുനർജന്മവുമെന്നിയേ കണ്ഠബാഹുക്കളിൽചേർത്തുമരിച്ചീടുന്നമർത്ത്യനാം * കരേറിയിരുപത്തൊന്നുകുലംകൈലാസവാസിയാം ചണ്ഡാലനാംവിപ്രനാണിങ്ങുന്നതൊന്നുണ്ടെന്നാലും * രുദ്രാക്ഷസഹിതൻശിവലോകത്തുചെന്നിടും ഞാൻ

ക്ഷ്യഭക്ഷകൻ സുരാപനസ്തേനൻ ഗുരുതല്പനായവൻ ॥ ചണ്ഡാലനും മഹാപാ
പിയായിട്ടുള്ളൊരു മർത്ത്യനും രുദ്രാക്ഷധാരണംകൊണ്ടു ശുദ്ധനാമില്ലസം
ശയം ॥ ശിരസ്സിൽ കോടി കർണ്ണങ്ങളിലും പത്തുകോടിയും നൂറുകോ
ടികഴുത്തിങ്കലായിരംകോടിമസ്തകേ ॥ യജ്ഞസൂത്രത്തിലയുതം ലക്ഷംകോ
ടിഭുജങ്ങളിൽ മണിബന്ധത്തിലോ രുദ്രാക്ഷം ധരിച്ചീടിൽ മുക്തനാം ॥
രുദ്രാക്ഷങ്ങൾ ധരിച്ചിട്ടു ചെയ്യുമവരോ കർമ്മവും ഭക്തിയില്ലാതെ ചെ
യ്താലും ലക്ഷോപഫലമേറവും ॥ രുദ്രാക്ഷമാലകണ്ഠത്തിൽ പാപിയായ
വനും സദാ ധരിക്കിലായവൻ സർവ്വബന്ധവും വിട്ടുമുക്തനാം ॥ രുദ്രാക്ഷാ
പ്പിതചേതസ്സായവനു നിത്യം ധരിക്കണം ശിവലോകത്തു ലിംഗമ്പോൽ വ
ന്ദ്യനായി മേവിച്ചിടും ॥ വിദ്വാനോ മൂഢനോ യോനോ രുദ്രാക്ഷത്തെ ധരി
ക്കുകിൽ കീകടേ ഗർദ്ദഭം പോലെ ശിവലോകത്തെയെത്തിടും.

സ്കന്ദൻപറഞ്ഞു

ഗർദ്ദഭത്തിന്നു രുദ്രാക്ഷം കീകടത്തിങ്കലായവാൻ കൊടുത്തതാരുമെ
ല്ലെന്നും ധരിച്ചു ചൊല്ലു നീ വിഭോ!

ഈശ്വരൻപറഞ്ഞു

കേൾക്കപുത്ര! പണ്ടൊരുവൻ വിന്ധ്യൻ കാലേ ഗർദ്ദഭം പാന്ഥൻ
നൽകീട്ടു രുദ്രാക്ഷച്ചുമടൊന്നു വഹിച്ചു തേ ॥ ചുമക്കാൻ ശക്തിയില്ലാ
ഞ്ഞിട്ടു ഭൂമിയിൽ വീണുടൻ ചത്തു, മുക്കണ്ണോടും ശൂലപാണിയായി മ
ഹേശനായ് ॥ എൻ പ്രസാദത്തിനാലെന്റെ സമീപത്തിങ്കൽ വന്ന
തേ രുദ്രാക്ഷത്തിന്റെയോരോരോ മുഖത്തിന്നു മൊരായിരം ॥ യുഗം വീ
തം കഴിഞ്ഞു ശിവലോകത്തു പാർത്തുകേൾ ശിഷ്യർക്കേയിതു ചൊല്ലാവൂ
ററാർക്കും ചൊല്ലൊലാ ॥ ദുർബ്ബുദ്ധിക്കു മഭക്തർക്കും കഥിക്കരുതൊരിക്കലും
അഭക്തനോ ഭക്തനോ താൻ നീചനോ ബ്രാഹ്മണനോ ॥ രുദ്രാക്ഷങ്ങൾ
ധരിച്ചീടിൽ നശിക്കും സർവ്വപാപവും രുദ്രാക്ഷധാരണത്തിന്റെ പുണ്യ
ത്തിന്നില്ല തുല്യമായ് ॥ മഹാവ്രതമിതെന്നാലും മുനികൾ തത്വദർശികൾ
ധൃതത്തെക്കൊണ്ടു സഹസ്രത്തെ ധരിക്കിലവൻ സുത! രുദ്രനെപ്പോലെ ദേവ
ന്മാരെല്ലാം പ്രണമിച്ചിടും ॥ ഇല്ലെങ്കിൽ മുപ്പത്തിരണ്ടു ബാഹുക്കളിലുമൊ
ന്നിനെ ശിഖയിങ്കലും മിരാവുവീതം മെകെകളിലും തഥാ ॥ കണ്ഠത്തിൽ മുപ്പ
ത്തിരണ്ടും ശിരസ്സിലെട്ടു നാല്പതും കർണ്ണത്തിലോരോന്നാറാറോ മാറിൽ
നൂററെട്ടങ്ങനെ ॥ രുദ്രാക്ഷങ്ങൾ ധരിക്കുന്നോൻ രുദ്രനെപ്പോലെ പൂജ്യ
നാം സ്ഫടികം മുത്തുപവിഴം വൈഡൂര്യം പൊന്നു വെള്ളിയും ॥ ചേർത്തു
കോർത്തു ധരിക്കുന്നോൻ ശിവനായി മേവിച്ചിടും പ്രയാസപ്പെട്ടു രുദ്രാക്ഷങ്ങ
ളെമാത്രം ധരിക്കിലും സ്പർശിക്കയില്ല പാപങ്ങൾ സൂര്യനെ ഇരുട്ടുപോൽ
രുദ്രാക്ഷമാലയാൽ മന്ത്രം ജപിക്കിൽ ഫലമേറിടും ॥ അംഗത്തിലൊന്നുമെ

ബ്രാഹ്മണനെങ്കിലും ചെയ്തിടാത്തവൻ തൻജന്മം നിഷ്ഫലംതന്നെത്രിപുണ്ഡ്രധൃ
ഹിതോപുമം * രുദ്രാക്ഷംതലയിൽവച്ചുശിരസ്സ്നാനംകഴിപ്പവൻ ഗംഗാ
സ്നാനംചെയ്തഫലംപ്രാപിക്കുംശങ്കയില്ലതിൽ * മുഖമൊന്നാദിപ്പതി
നൊന്നുള്ളരുദ്രാക്ഷമൊക്കയും പതിന്നാലുമുഖം ചൊന്നവയുംശ്രേഷ്ഠ
മേററവും * രുദ്രാക്ഷംവച്ചുശിവനായ്പൂജിച്ചീടുന്നനിത്യവും ദരിദ്രനെ
ചക്രവർത്തിയാക്കുന്നാപ്പൂജഭൂമിയിൽ * ഇതിൽനിന്നോട്ടു ചൊല്ലീടാംപ
ണ്ടത്തെയൊരുസദ്കഥ ഗിരിനാഥാഖ്യനാംവിപ്രനുണ്ടായീപണ്ടുകോ
സലേ * ധർമ്മിഷ്ഠൻധനവാൻവേദവേദാംഗങ്ങളറിഞ്ഞവൻ യാഗം
ചെയ്തോരവൻപുത്രൻമഹാസുന്ദരനായവൻ * നാമംഗുണനിധിശ്രീ
മാൻകാമനെപ്പോലെകോമളൻ ഗുരുവാകുംസുധിഷണൻതൻമുക്താ
വലിപത്നിയെ * യൌവനത്താൽമദംകൊണ്ടുംമോഹിപ്പിച്ചീടിനാന
വൻ കുറേക്കാലംരതിമോദംതെളിച്ചാനവളോടുമായ് * വിഷത്താൽഗു
രുവെക്കൊന്നാൻക്രീഡിച്ചാൻഭയമെന്നിയേ മാതാപിതാക്കളീവാർത്ത
യല്പമൊന്നുധരിക്കയാൽ * വിഷംകൊടുത്തുകൊന്നാനായവരെയുംമ
ഹാഖലൻ നാനാവിലാസഭോഗങ്ങൾകൊണ്ടുവിത്തംനശിക്കയാൽ * തു
ടങ്ങിനാൻമോഷണവുംവിപ്രന്മാർതൻഗൃഹങ്ങളിൽ മദ്യപാനംചെയ്തു
കൊണ്ടിട്ടവനെഗ്രാമവാസികൾ * ഭ്രഷ്ടനാക്കുകയാൽമുക്താവലിയോ
ടൊത്തുതൽക്ഷണം വലുതായുള്ള കാട്ടിൽപോയ് ക്രീഡിച്ചുനിവസിച്ചു
തേ * നിഗ്രഹിച്ചാൻധനത്തിന്നായ്വഴിയിൽവിപ്രരേയുമേ ഏവംകു
റെകഴിഞ്ഞപ്പോൾമരിച്ചാൻദുഷ്ടനാമവൻ * നയിപ്പാൻകാലദൂതന്മാ
രനേകംപേരുമെത്തിനാർ ശിവകിങ്കരരുംവന്നാർകൈലാസത്തിങ്കൽ
നിന്നുടൻ * പരസ്പരംവാദമുണ്ടായവർതമ്മിലുമാസ്വത! ശംഭുകിങ്കരരേ!
നിങ്ങളിവനെക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ * ഇച്ഛിപ്പതെന്തുപുണ്യമിവൻ
ചെയ്തതുരയ്ക്കുവിൻ ഉരച്ചാർശിവഭൃത്യന്മാർഇവനിവൻെറമൃതിസമയം
ദ്ദശംപത്തിനുകീഴ് ഭാഗത്തുണ്ടുരുദ്രാക്ഷമൊന്നിവിൻ ആമാഹാത്മ്യം
കൊണ്ടുകൊണ്ടുപോകുന്നുശിവസന്നിധൌ * ദിവ്യരൂപത്തോടുംകൂടി
വിമാനാരൂഢനായുടൻ * ഭൂതരോടുംഗുണനിധിപോയൻകൈലാസമണ
ഞ്ഞിനാൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പതിനൊന്നാംസ്കന്ധം

രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യം

മൂന്നാമദ്ധ്യായം

ഏഴാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഇവ്വണ്ണം സ്കന്ദനോടീശൻ പറഞ്ഞതാനാശു ഷൺമുഖൻ രുദ്രാക്ഷത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യമറിഞ്ഞിട്ടു കൃതാർത്ഥനായ് ॥ രുദ്രാക്ഷത്തിന്റെ മഹിമാവിവണ്ണമുരചെയ്തു ഞാൻ സദാചാരപ്രസംഗത്താലിനിയും കേട്ടുകൊൾകനീ ॥ ഇപ്പോൾ ന്യാസവും മാഹാത്മ്യമപ്രകാരം പറഞ്ഞു ഞാൻ അള്ളുന്നം മന്ത്രവിന്യാസലക്ഷണത്തെയുരചെയ്തിടാം ॥ ലക്ഷം പുണ്യം ദർശനത്താൽ കോടിയാം സ്പർശനത്തിനാൽ അതിൽ കോടിപ്പതിൻ പുണ്യം ലഭിച്ചീടും ധരിക്കകിൽ ॥ ലക്ഷകോടിസഹസ്രങ്ങളും ലക്ഷകോടിശതങ്ങളും പുണ്യം ജപിക്കിലുണ്ടാകും നല്ല രുദ്രാക്ഷമാലയാൽ ॥ രുദ്രാക്ഷമാലയേക്കാളും രുദ്രാക്ഷമധികം ഫലം ഉത്തമം നല്ല നെല്ലിക്ക തൻ വലിപ്പത്തിലുള്ളതു് ॥ ഇലന്തപ്പഴമോളമാകീടുന്നതാകുന്നു മദ്ധ്യമം അധമം പയറോളമാകുന്നതുമെന്നു പറഞ്ഞിടാം ॥ ബ്രാഹ്മണർ ക്ഷത്രിയർ വൈശ്യർ ശൂദ്രരും നാലു ജാതിയായ് വൃക്ഷങ്ങളുണ്ടായ് ഭുവി രുദ്രാക്ഷങ്ങളെ മണ്ണിനേർ വെള്ളയുള്ളവ വിപ്രന്മാർക്കതു വർണ്ണങ്ങളും ക്ഷത്രിയർ വൈശ്യർ മഞ്ഞനിറം ശൂദ്രരെല്ലാം കറുത്ത നിറത്തിലും ॥ വിപ്രൻ വെള്ള നിറം ശുഭ്രം ചുവന്നതു ധരിക്കണം വൈശ്യൻ മഞ്ഞ നിറത്തെയും ശൂദ്രൻ കൃഷ്ണനിറത്തെയും ॥ മിനുപ്പായ് സമമായ് കണ്ടകങ്ങളും ചേർന്നതുത്തമം മുറിഞ്ഞതും പൊട്ടിയതുമില്ലാത്തതും പുഴുതിന്നതും ॥ മറ്റൊരു വ്രണപ്പെട്ടതുമൊന്നും ത്യജിക്കണം സ്വയമേ ചാരമുണ്ടാകും രുദ്രാക്ഷം തന്നെയുത്തമം ॥ പൌരുഷപ്രയത്നത്താലുണ്ടാകുന്നതു മദ്ധ്യമം സമം സ്നിഗ്ദ്ധം ദൃഢം വൃത്തം പട്ടുനൂലിൽ ധരിക്കണം ॥ മുഴുവൻ സമമായുള്ള രുദ്രാക്ഷം നിർമ്മലത്വത്തോടും ഉരച്ചാൽ പൊന്നുരയ്ക്കുന്ന കല്ലിൽ പൊന്നാററിരിക്കുകിൽ ॥ ആ രുദ്രാക്ഷം ശ്രേഷ്ഠമതാം ശിവഭക്തർ ധരിക്കണം രുദ്രാക്ഷമൊന്നു ശിഖയിൽ ശിരസ്സിൽ മുപ്പതെണ്ണവും ॥ മുപ്പത്താറും ഗളേ ബാഹുക്കളിലീരെട്ടു വീതവും പന്ത്രണ്ടു വീതം കൈകണ്ണിൽ സ്കന്ധത്തിങ്കലൊരമ്പതും ॥ ആറെട്ടുമാലയായ് കല്പിക്കണം നല്ല പവിത്രവും ശതമെണ്ണമാകുന്നതാനോ കണ്ഠത്തിങ്കൽ ധരിച്ചിടാം ॥ ബന്ധനം മേഖലം കണ്ഠാഭരണം മുത്തുമാലിക അംഗദം കടകം കർണ്ണഭൂഷണങ്ങളിവററിലും ॥ രുദ്രാക്ഷങ്ങൾ ധരിച്ചിടാമുണ്ടാകുമേതൽ സദാ മന്ത്രാദിമന്ത്രമായ് ധരിക്കിലതു മദ്ധ്യമം ॥ ചൊല്ലുമുത്തമമെന്നോരായിരമീരെട്ടാക്കണം ഈശാനമന്ത്രം തലയിൽ കണ്ഠത്തിൽ തൽപുരുഷം തഥാ ॥ അഘോരം താൻ ലലാട

ത്തിലുത്താൻഹൃദയത്തിലും അഘോരബീജമന്ത്രത്താൽധരിച്ചീടുക
കൈകകളിൽ * വാമദേവംകാരണാരൻപതെന്നഞ്ചെന്നമെത്തിലും
പഞ്ചബ്രഹ്മംസാംഗമേമാതിർദേവംതദ്രുദ്രാക്ഷധാരണം * മൂലമന്ത്രംകൊണ്ടു
കൊന്ത്രദേവന്നമെല്ലാംധരിക്കവാൻ ഏകവക്ത്രംസ്വരുദ്രാക്ഷംപരതത്വ
പ്രകാശകം * തത്വപ്രകാശമതിനെധരിപ്പാൽസംഭവിച്ചീടും ബ്രഹ്മ
നാരീശ്വരൻതന്നെപിന്നെയുംമുനിസത്തമ! * അർദ്ധനാരീശ്വരൻതോ
ഷിച്ചീടുമെന്നുംധരിക്കകിൽ ത്രിവക്ത്രമഗ്നിരൂപാകീടുംക്ഷണംസ്ത്രീഹ
ത്തിപാതകം * അഗ്നിത്രയസ്വരൂപാനന്തനായതെന്നുംധരിക്കണം തോ
ഷിക്കമഗ്നിഭഗവാനാതദ്രുദ്രാക്ഷംധരിക്കകിൽ * മുഖംനാലുള്ള രുദ്രാക്ഷംവി
ധാതാവിൻസ്വരൂപകം ധരിക്കിൽ ജ്ഞാനിയായ് ശ്രീമാനായിട്ടാരോ
ഗ്യയുക്തനായ് * തീർന്നീടുമതിനെശ്ശുദ്ധിക്കായ്മനുഷ്യൻധരിക്കണം
മുഖമഞ്ചുള്ള രുദ്രാക്ഷംപഞ്ചബ്രഹ്മസ്വരൂപകം * മഹേശ്വരൻപ്രസാ
ദിക്കുംധരിച്ചീടുന്നമാത്രയിൽ മുഖമാറുള്ള രുദ്രാക്ഷംസുബ്രഹ്മണ്യാധി
ദൈവതം * ഗണേശനതിൻദൈവമെന്നോതുന്നുമനീഷികൾ മു
ഖമേഴുള്ളതിൽദൈവങ്ങൾ മുഖമേഴുള്ള വസ്തുകേൾ * ദൈവങ്ങൾതന്നെ
സപ്തമാതാക്കളുംസപ്തർഷിവൃന്ദം ആരോഗ്യമതിശ്രീയുംജ്ഞാനസമ്പ
ത്തുമേറെവും * ലഭിച്ചീടും,ശുദ്ധനായിട്ടുനിത്യംധരിക്കകിൽ മുഖമെ
ട്ടുള്ള വസ്തുക്കൾമാതൃക്കൾദൈവതങ്ങളാം * ധരിക്കിൽഗംഗയുംസത്യമേവ
ധർമ്മവാസുക്കളും അധികംപ്രീതരായിട്ടുഭവിക്കുംമുനിസത്തമ! * മുഖ
മൊൻപതുള്ളതിന്നുദൈവതമന്തകൻ ധരിക്കിലന്തകൻഭയംസംഭ
വിക്കില്ലൊരിക്കലും * മുഖംപത്തുള്ള വസ്തുവില്ലംദൈവങ്ങൾപത്തുദി
ക്കുകൾ തോഷിച്ചീടുംദിക്കുകളതദ്രുദ്രാക്ഷങ്ങൾധരിക്കകിൽ * പതി
നൊന്നുമുഖത്തിന്നുരുദ്രന്മാർപതിനൊന്നുപേർ ചൊല്ലുമിന്ദ്രൻദൈ
വമെന്നുംസദാസൗഖ്യവിവർദ്ധനം * പന്ത്രണ്ടുമുഖരുദ്രാക്ഷംമഹാ
വിഷ്ണുസ്വരൂപകം പോലരാദിത്യർദൈവങ്ങൾഭക്തിയോടുധരിക്കണം *
കാമവുംശുദ്ധിസ്സിദ്ധികളുംപതിമൂന്നുമുഖംശുഭം കാമദേവൻപ്രസാദിക്കു
മെന്നുനിത്യംധരിക്കകിൽ * പതിനാലുമുഖംരുദ്രനേത്രത്തിങ്കൽഭവിച്ച
തു് സർവ്വവ്യാധിഹരംപിന്നെസ്സർവ്വാരോഗ്യപ്രദായകം * മദ്യംമാംസംമു
തിങ്ങക്കാരണ്ടുമാതിരിയുള്ളതിയും മറ്റഭക്ഷ്യങ്ങളുംവർജ്ജിക്കണംരുദ്രാക്ഷ
ധാരകൻ * അയനംഗ്രഹണംപിന്നെവിഷുസംക്രാന്തിയിങ്കലും പൌർ
ണ്ണമാസിമുതൽക്കോരോവിശേഷദിവസത്തിലും രുദ്രാക്ഷങ്ങൾധരിച്ചീ
ടിൽപാപമെല്ലാംനശിച്ചുപോം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പതിനൊന്നാം സ്കന്ധം

രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യം

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

എട്ടാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഭൂതശുദ്ധിപ്രകാരം ഞാൻ പറഞ്ഞീടാം മഹാമുനേ! മൂലാധാരാൽ കുണ്ഡലിനീശക്തിയാം പരദേവിയെ * സുഷുമ്നാനാഡിയിൽക്കൂടി ബ്രഹ്മരന്ധ്രത്തിലാക്കണം ബ്രഹ്മത്തിൽ ജീവനെ ചേർത്തു മന്ത്രംകൊണ്ടിട്ടു സാധകൻ * പാദം മുതൽ ജാനുവോളം ചതുരസ്രം സവജ്രകം തൽബീജാഢ്യം സ്വർണ്ണവർണ്ണം ഭൂമിമണ്ഡലമോർക്കണം * മുട്ടുതൊട്ടാനാഭിപര്യന്തം പൊൽപത്മരേഖാങ്കിതം വെളുത്തതൽബീജമോടൊത്തോർക്കണം ജലമണ്ഡലം * നാഭിയിൽനിന്നു ഹൃത്തോളം ത്രികോണം സ്വസ്തികാന്വിതം ഓർക്കണം തൽബീജമോടും രക്തമായഗ്നിമണ്ഡലം * ഹൃത്തിൽനിന്നാ നെററിയോളം ബിന്ദുഷട്കോടുവൃത്തമായ് വായുമണ്ഡലമോർക്കണമാ ബീജത്തോടു ധൂമ്രമായ് * നെററിതൊട്ടാ ബ്രഹ്മരന്ധ്രം സ്വച്ഛമായ് നല്ലവൃത്തമായ് തൽബീജയുക്തമായോർത്തീടണമാകാശമണ്ഡലം * ഏവം ഭൂതങ്ങളെയോർത്തു ലയിപ്പിക്കണമൊക്കെയെ ഭൂജലത്തിൽ ജലം തീയിൽ തീ കാററിൽ കാററു വാനിലും * അഹങ്കാരത്തിൽ വാൻ പിന്നെ മഹത്തത്വത്തിലായതും മഹത്തിനെ പ്രകൃതിയിൽ ലയിപ്പിച്ചുള്ളാത്മനി * ശുദ്ധസംവിന്മയനാമായോർക്കണം പാപപൂരുഷം ഇടംകക്ഷിയിൽ വാഴുന്നോൻ കൃഷ്ണാംഗുഷ്ഠമാത്രകൻ * ബ്രഹ്മഹത്യാശിരോയുക്തൻ സ്വർണ്ണസ്തേയബാഹുകൻ മദിരാപാനഹൃദയൻ ഗുരുതല്പകടീയുതൻ * തൽസംസർഗ്ഗിപദദ്വന്ദൻ ഉപപാതകരോമകൻ ഖഡ്ഗചർമ്മധരൻ ദുഷ്ടൻ പാപവക്ത്രൻ സുദുസ്സഹൻ * ശോഷണം ചെയ്തിയിവനെ ബീജത്തോടൊത്ത വായുവാൽ സ്വദേഹത്തോടഗ്നിബീജംകൊണ്ടവൻ ദാഹ്യനാക്കണം * ഹോമിച്ചു ജപിച്ചിട്ട്, പിന്നപ്പാപനരോത്ഭവം ഭസ്മത്തെ വായുബീജത്താൽ ബഹിർഭാഗത്ത്യജിക്കണം * സുധാബീജംകൊണ്ടു ദേനായബ് ഭസ്മത്തെക്കുഴച്ചുടൻ ഭൂബീജത്താൽ കട്ടിയാക്കീടണം പൊന്മുട്ടയെന്നപോൽ * ആകാശബീജമതിനാൽ ബ്രഹ്മനിർമ്മലമാക്കണം തല തൊട്ടിട്ടു കാലോളം വിരചിച്ചീടണം ബുധൻ * കല്പിക്കണം ചിത്തിൽനിന്നുള്ള ഭൂതങ്ങളെല്ലാക്കയും മന്ത്രംകൊണ്ടാജീവനേയും ഹൃദയത്തിങ്കലാക്കണം * കുണ്ഡലീജീവനെ ചേർത്തു പരങ്കൽ നൽസുധാമയൻ ആക്കി സ്ഥാപിച്ചു ഹൃദയേ മൂലാധാരേ സ്മരിക്കണം.

ശോണാബ്ധിക്കുള്ളിൽ നൗകാവരത്തിൽ വിലസും
രക്തപദ്മാസനസ്ഥാ
പാശം നൽ ചാപമിക്ഷൂത്ഥശരമൊടളിഗുണം
തോട്ടിയമ്പു, കരത്തും

ചെങ്കംനല്ലക്കപാലംകരെതിൽ, നയനം
മൂന്നൊഴുംവൻകുചാഢ്യാ
ബാലാർക്കാഭാഭവിക്കട്ടതിസുഖകരിയായ്
പ്രാണശക്തിഃ പരാംബാ

ധ്യാനിച്ചേവംഭസ്മരൂപിയായീടുംപ്രാണശക്തിയെ ആധിയെ ല്ലാംനശിപ്പാനായ് ചെയ്യണംഭസ്മധാരണം ॥ ഭസ്മമാഹാത്മ്യവുംചൊ ല്ലാംധരിച്ചീടിൽമഹാഫലം ശ്രുതിസ്മൃതിപ്രമാണോക്തംഭസ്മധാര ണമുത്തമം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പതിനൊന്നാംസ്കന്ധം

ഭൂതശുദ്ധിവിധി

എട്ടാമദ്ധ്യായം.

ഒൻപതാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

ഏതുവിപ്രനനുഷ്ഠിച്ചാൻവിധിപോലീശിരോവ്രതം അവൻതാ ൻകിട്ടിയജ്ഞാനംപോക്കപെരവിദ്യയും ॥ വിധിപോൽ ശ്രദ്ധയോടാതോ അീവ്രതാനുഷ്ഠാനമെന്നിയേ ॥ ശ്രൗതസ്മാർത്തസമാചാരംഫലിക്കില്ലെ ന്നുനിശ്ചയം ॥ ശിരോവ്രതമനുഷ്ഠിക്കകൊണ്ടുബ്രഹ്മാദിദേവകൾ ദേവ ന്മാരായതന്യമൊന്നുംകൊണ്ടല്ലമുനിസത്തമ! ॥ പണ്ടുപണ്ടെയനുഷ്ഠിച്ചീടു ന്നതാണീമഹാവ്രതം ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവന്മാരുമറ്റുള്ളദേവകളൊക്കെ യും ॥ മഹാപാപിയുമപ്പാപംവിട്ടടൻമുക്തനായിടും ശിരോവ്രതംഭക്തി യോടുംവിധിപോലെനടത്തുകിൽ ॥ അഥർവ്വണശിരസ്സിങ്കൽപറഞ്ഞി ട്ടുന്നതീവ്രതം നടത്തുവാൻമഹാപുണ്യംകൊണ്ടേസാധിക്കയുള്ളു കേൾ ॥ ഇതിന്നുശാഖാഭേദത്താൽപലപേർപറഞ്ഞിട്ടും ശിരോവ്രതമിതെ ന്നായിപ്പറയുന്നോരുശാഖയിൽ ॥ സത്യംശിവാകൃപാചിലെസ്സരവാരണ്ണ ല്ലാത്തിലുമൊക്കിൽ ॥ അതിൻജ്ഞാനവുമവ്വണ്ണംശിരോവ്രതവുമങ്ങ നെ ശിരോവ്രതംനടത്താത്താൻസർവ്വധർമ്മവിവർജ്ജിതൻ ॥ അധികാ രിയവൻസർവ്വവിദ്യകൾക്കെന്നിരിക്കിലും പാപകാരിണ്ണനിയമംകെമീവ്ര തംതന്നെനടത്തണം ॥ സർവ്വവിദ്യാസാധനമാണതിനാലതുചെയ്യണം അ ധർവ്വണംസൂക്ഷ്മമേറിയസൂക്ഷ്മാർത്ഥംകാട്ടിടുന്നതു ॥ അതുചൊല്ലാംവ്രതംനി ത്യംവഴിപോലാചരിക്കണം അഗ്ന്യാദിയാമാറുമന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുള്ളഭസ്മ

തിയാൽ * സർവ്വാംഗോദ്ധൂളനം ചെയ്തീടുന്നതാണീശിരോവ്രതം ഈവ്രത
ത്തെസന്ധ്യതോറുമനുഷ്ഠിക്കണമാദരാൽ ബ്രഹ്മജ്ഞാനംപ്രകാശിക്കുംവ
ഴ്യേതാജ്ഞാനമുത്തമം വർഷംപന്ത്രണ്ടാമാണ്ടാതാൻതദർദ്ധമതിലർദ്ധ
മോ * പന്ത്രണ്ടുദിനമോ ചെയ്യാംസങ്കല്പത്തോടുമീവ്രതം ശിരോവ്രതസ്നാ
തനനന്യസൻമന്ത്രത്തെകൊടുക്കകിൽ ആമന്ത്രംനിഷ്ഫലംലേശംകൃ
പയില്ലാത്തവൻഗുരു * ബ്രഹ്മവിദ്യോപദേഷ്ടാവാംഗുരുകാരുണികന
ന്ദേവോം ശ്രീമാനാമീശനോടൊപ്പംകൃപയുള്ളവനാസ്സതാം * ബൌദ്ധജന
ങ്ങളിൽധർമ്മമനുഷ്ഠിച്ചുള്ളവർതാൻ അതികൽമഷയുണ്ടാകുമല്ലാ
ത്തോർക്കില്ലനിശ്ചയം * അവർക്കധികമജ്ഞാനംകൊണ്ടുണ്ടാംദ്വേഷ
ബുദ്ധിയും ബ്രഹ്മജ്ഞാനംവേദിക്കില്ലദ്വേഷയുക്തർക്കിന്നിർണ്ണയം * ശിരോ
വ്രതസ്നാതരായിട്ടുള്ളോർതാനധികാരികൾ ബ്രഹ്മവിദ്യോപദേശത്തി
ന്നായ്നിനയ്ക്കുകിൽനാരദ! * അനുഷ്ഠിക്കിൽശ്രുതിയോടുംകൂടിപ്പാശു
പതംവ്രതം അയവർക്കുപദേശിക്കാമെന്നുവേദാന്തശാസനം * ഈവ്ര
തംകൊണ്ടുമൂഢൻതന്നറിവില്ലായ്മപോയിട്ടും അതുപോയാൽപാപി
യല്ലന്നാണുവേദാന്തനിശ്ചയം * ത്രിപുണ്ഡ്രധാരണംചൊല്ലീടുന്നുജാ
ബാലശാഖയിൽ ത്ര്യംബകത്താൽതാരമോടുള്ളീമന്ത്രത്തിനാലയും *
ത്രിപുണ്ഡ്രത്തെധരിക്കേണംഗൃഹസ്ഥാശ്രമിനിത്യവും അജപാമന്ത്ര
മോടൊത്തതാരത്രയസമന്വിതം * ധരിക്കണംഭിക്ഷുവെന്നുചൊല്ലും
ജാബാലികീർത്തി സത്തമംത്ര്യംബകംപിന്നെശിവമന്ത്രത്തോടുംസമം *
ത്രിപുണ്ഡ്രത്തെധരിക്കേണംവാനപ്രസ്ഥൻഗൃഹസ്ഥനും മേധാവിമ
ന്ത്രമോതീട്ടാബ്രഹ്മചാരിയിനപ്രീതി * ജലംചേർത്തിട്ടുഭസ്മത്താൽത്രിപു
ണ്ഡ്രത്തെധരിക്കണം ശ്രേഷ്ഠനായുള്ളവിപ്രേന്ദ്രൻഭസ്മത്താൽതാൻ
ത്രിപുണ്ഡ്രകം വിലങ്ങത്തിൽധരിക്കേണംലലാടത്തിങ്കൽനിത്യവും *
മഹാദേവന്റെരഥസ്ഥതാലത്തിങ്കൽചേർച്ചുമംഗിയായ് ഉണ്ടായെന്നും
ത്രിപുണ്ഡ്രത്തെസ്വീകരിച്ചീടണംദ്വിജൻ ഭസ്മംകൊണ്ടാത്രിപുണ്ഡ്ര
ത്തെധരിച്ചീടുന്നബ്രാഹ്മണം * അതിനാൽവിപ്രരെല്ലാരുമതുനിത്യംധ
രിക്കണം വേദംചൊല്ലുന്നുഭസ്മത്താൽത്രിപുണ്ഡ്രോദ്ധൂളനങ്ങളും *
ശിവലിംഗാർച്ചനമതുംമോഹിച്ചിട്ടുംത്യജിക്കൊലാ സതാരമായ്ജപി
ച്ചിട്ടുത്ര്യംബകംമന്ത്രമുത്തമം * ഷഡക്ഷരമതുംഭക്തിയോടുംകൂടിജ
പിച്ചുടൻ * ലലാടത്തിൽമാറിടത്തിൽകൈകളിരണ്ടിലുമങ്ങനെ ധ
രിക്കണംത്രിപുണ്ഡ്രത്തെസന്യാസാശ്രമിനിത്യമായ് * ത്രിയായുഷ
മന്ത്രമൊന്നൻമേധാവിമന്ത്രമായതോ ചൊല്ലിധരിക്കണംഭസ്മംബ്രഹ്മ
ചാരിത്രിപുണ്ഡ്രമായ് * നമോന്തമാംശിവംകൊണ്ടുശൂദ്രൻസേ
വകരായുള്ളോൻ * ആചരിച്ചീടണംനിത്യംത്രിപുണ്ഡ്രോദ്ധൂളനങ്ങളെ

അന്യന്മാരെക്കൊണ്ടുമന്ത്രമെന്യേതാൻഭസ്മധാരണം ॥ ഉദ്ധൂളനവുമവ്വ
ണ്ണംചെയ്യണംഭക്തിയായ്മുനേ!ഉദ്ധൂളനംനൽത്രിപുണ്ഡ്രമിവരണ്ടും
നിനയ്ക്കുകിൽ ॥ സൎവ്വധൎമ്മങ്ങളിൽവച്ചുംശ്രേഷ്ഠമെന്നറിഞ്ഞീടണം ॥ അ
ഗ്നിഹോത്രജമാംഭസ്മംവിരജാഗ്നിജമായതും ॥ ഭക്തിയോടെടുത്തി
ട്ടുവച്ചീടണംശുദ്ധഭാജനേ കയ്യുംകാലുംശുദ്ധമാക്കിയ്ക്കൊണ്ടാചമി
ച്ചുടൻ ॥ എടുക്കണമതാപ്പാത്രംഭസ്മംകൊണ്ടിട്ടുമന്ദമായ് പ്രാണായാ
മംമൂന്നുചെയ്തിട്ടഗ്നിയെന്നാദിയാലിട്ടും ॥ ഏഴുമന്ത്രംകൊണ്ടുമൂന്നുവട്ടം
തൊട്ടുജപിക്കണം താരമാദ്യോമന്ത്രമോതിധ്യാനിച്ചിട്ടുജപിക്കണം ॥
സിതഭസ്മമെടുത്താദ്യമുടലിൽതേച്ചുവെങ്കിലോ വിപാപനായ്‌വിരജ
നായ്ഭവിക്കുമാനഘൻ ധ്രുവം ॥ ജലാധീശൻജഗന്നാഥൻവിഷ്ണുവേവരയാ
ത്തനന്തരം അഗ്ന്യാദിമന്ത്രമോതീട്ടുഭസ്മത്തിൽചേൎക്കണംജലം ॥ കുഴ
ച്ചതിലയിൽസാംബധ്യാനത്തോടൊത്തുതേക്കണം അബ്ഭാവനയൊ
ടുംബ്രഹ്മമായീടുന്നവിഭൂതിയെ ॥ നെറ്റിവക്ഷസ്സിലുംസ്കന്ധങ്ങളിലും
സ്ഥാനത്രമാചിതം ॥ മദ്ധ്യമാനാമികാംഗുഷ്ഠംകൊണ്ടുസവ്യാപസവ്യമാ
യ് ॥ ത്രികാലത്തിങ്കലുംഭക്ത്യാത്രിപുണ്ഡ്രത്തെധരിക്കണം.

ശ്രീമഹാഭാഗവതം പതിനൊന്നാംസ്കന്ധം

ഭസ്മധാരണവിധി

എൻപതാമദ്ധ്യായം

പത്തരമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു.

ആഗ്നേയംഗൗണമത്രൊന്മുഖ്യംസകലജ്ഞാനസാധകം ഭഗത
ണംഭസ്മംപലവിധംധരിക്കമുനിസത്തമ! ॥ അഗ്നിഹോത്രാഗ്നിയുംപി
ന്നെവിരജാഗ്നിജമായതും ഔപാസനസമുല്പന്നംസമിദഗ്നിസമുത്ഭവം ॥
പചനാഗ്നിജവുംകാട്ടുതീയിൽനിന്നുളവായതും ധാൎയ്യംത്രൈവൎണ്ണികന്മാ
ൎക്കെല്ലാമഗ്നിഹോത്രജമായതും ॥ വിരജാഗ്നിജമായുള്ളഭസ്മവുംകേൾക്ക
നാരദ! ഔപാസനാഗ്നിസംഭൂതംഗൃഹസ്ഥൎക്കുത്തമംതുലോം ॥ സമിദ
ഗ്നിസമുല്പന്നംബ്രഹ്മചാരിക്കുയോഗ്യമാം ശൂദ്രൎക്കുശ്രോത്രിയാഗാരപച
നാഗ്നിസമുത്ഭവം ॥ അന്യന്മാൎക്കൊക്കയുംദാവാനലഭസ്മംധരിച്ചിടാം
കാലംചിത്രാപൗൎണ്ണമാസി, ദേശംതാൻവാണിടുംസ്ഥലം ॥ ക്ഷേത്രമാ
രാമവുംകാട്ടുമധികംശ്രേഷ്ഠമുത്തമം ത്രയോദശിയതിൽസ്നാനംചെയ്തുതൻ
നിത്യകൎമ്മവും ॥ ഗുരുവെപ്പോയ്പ്രണമനംചെയ്തുവാങ്ങീടുന്നാജ്ഞയെ

വിശേഷപൂജയുംചെയ്തു വെള്ളവസ്ത്രംധരിച്ചുമെ * വെൺമാലഗന്ധ
വും പൂണ്ടുശുദ്ധയജ്ഞോപവീതിയായ് ദർഭാസനത്തിൽവാണിട്ടുധരി
ച്ചൂർദ്ധ്വമേഖലിയും * പ്രാണായാമമൂന്നു ചെയ്തു പ്രാങ്മുഖോദങ്മുഖോഥ
വാ ധ്യാനിച്ചുസാംബശിവനെതന്നാജ്ഞയെയവാങ്ങിയും * മരണത്തോള
മോ പന്ത്രണ്ടബ്ദമോ പാതിമാത്രമോ അതിൽപാതിയതിൽപാതിതാ
നോ പിന്നൊരുവർഷമോ * ആറുമാസംമൂന്നുമാസമൊരുമാസംപക്ഷ
മോ പന്ത്രണ്ടുനാളാറുനാളോമൂന്നുനാൾദിനമേകമോ * സങ്കല്പാതന്നി
ഷ്ഠപോലെദീക്ഷയായ് ചെയ്തുകൊള്ളണം ഇവ്വ്രതംതാൻദീക്ഷയോടു
മനുഷ്ഠിക്കേണമെന്നതായ് * വിധിപോൽവിരജാഹോമത്തിന്നായഗ്നി
ചമയ്ക്കണം ഹോമിക്കണംവിധിയൊപ്പംസമിദാജ്യഹവിസ്സുകൾ *
തത്വശുദ്ധിക്കവേണ്ടിട്ടുപൌർണ്ണമാസിക്കുമുമ്പുതാൻ മൂലമന്ത്രംകൊണ്ടു
വേണംഹോമമെല്ലാംനടത്തുവാൻ * മന്ത്രംകൊണ്ടാദേഹതത്വമശേ
ഷം ശുദ്ധമാകുവാൻ പഞ്ചഭൂതങ്ങളുംപിന്നെയഞ്ചുകർമ്മേന്ദ്രിയങ്ങളും *
ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങളായിട്ടുവിളങ്ങുന്നവയഞ്ചുമേ തൊലിതൊട്ടേഴുധാതു
ക്കളും പഞ്ചപ്രാണങ്ങളായതും * മനംബുദ്ധിയഹങ്കാരംഗുണംപ്രകൃതിപൂ
രുഷർ രാഗംവിദ്യാകലാപിന്നെനിയതികാലമായതും * മായാപി
ന്നെശുദ്ധവിദ്യാമഹേശ്വരസദാശിവർ ശക്തിയുംശിവതത്വംകേൾത
ത്വങ്ങളിവയാമിതും * ഹോമിക്കിൽവിരജമന്ത്രംഹോതാവുംശുദ്ധനാ
യിടും എടുത്താഗോമയംപിന്നെമന്ത്രംചൊല്ലിയുരുട്ടണം * അന്നത
ഗ്നിയിൽക്ഷേപിച്ചുവെച്ചുശിഷ്ടഹവിസ്സിനെ ചതുർദ്ദശിപ്രഭാതത്തിൽമു
ൻപോലെല്ലാംനടത്തണം * ഉപവാസത്തോടുംകൂടികഴിച്ചീടണമാ
ദ്ദിനം പ്രാതഃകാലേപൌർണ്ണമിയിൽചെയ്താഹോമംനിറുത്തണം *
അഗ്നിയെവിസർജ്ജിച്ചാഭസ്മമെല്ലാമെടുക്കണം പിന്നെജ്ജടാധാരിയാ
യോമുണ്ഡനായോകുളിച്ചുടൻ * വസ്ത്രമൊന്നുംധരിക്കാതെലജ്ജയില്ല
ന്നിരിക്കകിൽ അല്ലെന്നാകിൽധരിച്ചിട്ടുചീരമോകാവിവസ്ത്രമോ * ഒറ്റ
കവസ്ത്രംമേഖലതൻദണ്ഡിയിവകളോടുമായ് തൻപാദങ്ങൾകഴുകി
ണ്ടാചമിച്ചു ലോകയും * വിരജാനലസംഭൂതമാകുമാഭസ്മമുത്തമം അ
ഗ്നിയെന്നാദിയായുള്ളാറുമന്ത്രങ്ങളാൽക്രമാൽ * തലതൊട്ടിട്ടുകാ
ലോളമന്തരംവിട്ടുതേയ്ക്കണം ഉദ്ധൂളനംചെയ്യണമാഭസ്മംകൊണ്ടിട്ടുപി
ന്നെയും * സതാരശിവമന്ത്രത്താൽസർവ്വാംഗത്തിലുമൊന്നുപോൽ ധ
രിക്കണംത്രിപുണ്ഡ്രമാടത്രിപുണ്ഡ്രമതുമങ്ങനെ * ശിവഭാവത്തെയാർന്നിട്ടു
ചരിക്കശിവഭാവവും ത്രിസന്ധ്യക്കുംവേണമേവമിതാംപാശുപതംവ്ര
തം * ഭുക്തിമുക്തിപ്രദംപിന്നെപശുപാശങ്ങളൊഴിയും പശുത്വപ

ത്തുപോക്കുകയാലാണീപ്പാശുപതാഖ്യയും • പൂജനീയൻമഹാദേവൻലിംഗരൂപിനസമ ശിവൻ ഭസ്മസ്നാനംമഹാപുണ്യംസർവ്വസൌഖ്യകരം പരം • ആയുഷ്യംബലമാരോഗ്യംശ്രീപുഷ്ടിവർദ്ധനം രക്ഷക്കുമംഗലത്തിനുംസമ്പത്തിനുമിത്തമം • ഭസ്മധാരികളെവന്നീടാമഹാമാരീഭയംമുനേ! ശാന്തികംപൌഷ്ടികംഭസ്മംകാമദംമൂന്നുമാതിരി.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പതിനൊന്നാംസ്കന്ധം

ഭസ്മമാഹാത്മ്യം

പത്താമദ്ധ്യായം

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം

നാരദൻ പറഞ്ഞു

ഭസ്മത്തിനുപറഞ്ഞിട്ടുംമൂന്നുമാതിരിയെങ്ങനെ അതെന്നോടു ചൊല്ലേണംകേൾപ്പാൻകൌതുകമുണ്ടഹോ.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു.

ഭസ്മത്തിൻമൂന്നുവിധവുംപറയാംകേൾക്കനാരദ! മഹാപാപക്ഷയകരംമഹാകീർത്തികരംപരം • ഗോമയംഗോനിയിൽനിന്നുംകൈകൾകൊണ്ടുഗ്രഹിച്ചുടൻ ബ്രാഹ്മമന്ത്രങ്ങളാൽചുട്ടാൽശാന്തികംഭസ്മമാണത് • ശൂദ്രസ്പർശമെന്നിയേവീണനിലനിന്നെടുത്തിട്ടുഗോമയം ഷഡക്ഷരഷഡംഗത്താൽഹോമിപ്പിച്ചിട്ടെടുക്കണം • അതുഭസ്മംതാൻകാമദംപൌഷ്ടികമെന്നിസത്തമ! പ്രാസാദമന്ത്രത്താൽഹോമിപ്പിക്കിലാഭസ്മംതന്നെകാമദം • ഭസ്മവ്രതപരൻശുദ്ധനായിട്ടെന്നെത്തീർന്നപോയ് തൊഴുത്തിൽചെന്നുപശുവിൻകൂട്ടത്തെപ്രണമിച്ചുടൻ • പൈക്കൾക്കുള്ളനിറംനോക്കി ഗോമയത്തെഗ്രഹിക്കണം വെളുത്തഗോവുവിപ്രനുംക്ഷത്രിയനുചുവന്നതും • പീതവർണ്ണംവൈശ്യനുംനൽകൃഷ്ണംശൂദ്രനുമാണ്ടതും വാവുവെഷ്ഠമിയുമീദിനങ്ങളിൽവിശുദ്ധനായ് • പ്രാസാദമന്ത്രമോതിക്കൊണ്ടെടുത്തനല്ലഗോമയം ഹൃദയാദിമന്ത്രത്താലുരുട്ടിയുണക്കിടും • നല്ലദേശത്തിൽസൂര്യരശ്മിതട്ടിച്ചുണക്കണം ഉമിയോപതിരോചതുരശ്രാത്രിയാഗ്നിയതിങ്കലോ • കാട്ടുതീയതിലോസപ്രാസാദമായൊരുവണ്ണം ശിവബീജംമന്ത്രവുമാവഹനിയിൽവിന്യസിക്കണം • എടുക്കണംഭസ്മവുമാവഹനികുണ്ഡത്തിൽനിന്നുതാൻ സപ്രാസാദംപുത്തനായപാത്രത്തിലുവച്ചുടൻ • ശരച്ചുംചന്ദനാംനല്ലകേതകീപുഷ്പമായതും കുങ്കുമപ്പൂക്കളും നല്ലസുഗന്ധദ്രവ്യമാകയും • നിക്ഷേപിച്ചീടണംസദ്യോജാതമന്ത്രത്തൊടായതിൽ ജലസ്നാനംമുൻപുചെയ്തു ഭസ്മസ്നാനംകഴിക്കണം •

ച്ചെയ്യണംശൈവനാസ്നാനംഭസ്മസ്നാനവിഹീനരാം കൈകാൽശുദ്ധികരി
ച്ചീശാനമന്ത്രംകൊണ്ടുശിരസ്സിലായ് * പിന്നെതത്പുരുഷംകൊണ്ടുമു
ഖംതന്റെമുഖത്തിലും അഘോരംകൊണ്ടുഹൃദയെവാമദേവംചൊല്ലീട്ടുനാ
ഭിയിൽ * സദ്യോമന്ത്രംകൊണ്ടുസർവ്വാംഗവുംതേച്ചീടണംബുധൻ വിഴ
പ്പൂമേറിയശുക്ലവസ്ത്രംധരിക്കണം * കണ്ഠംകാലുംശുദ്ധമാ
ക്കീട്ടാചമിച്ചുപിന്നെയും ഭസ്മമുദ്ധൂളനംചെയ്തുത്രിപുണ്ഡ്രമതുവി
ധിച്ചുതാൻ ഉദ്ധൂളനംസജലമായ് പിന്നെത്രിപുണ്ഡ്രമായ് തർജ്ജന്യ
നാമികാമദ്ധ്യമങ്ങളെക്കൊണ്ടുധരിക്കണം * തലയിൽനെറ്റിയിൽകണ്ണു
ങ്ങളിൽകണ്ഠത്തിലങ്ങനെ ഹൃദയത്തിൽബാഹുവിങ്കൽന്യാസഞ്ചാ
ലംതന്നിലും * അഞ്ചംഗുലികളാൽശിരസ്സിൽപ്രാസാദംന്യസിക്കണം
മൂന്നംഗുലികളാൽഫാലശിരോമന്ത്രമുച്ചരെ * സദ്യംകൊണ്ടുവാമ
കാതിൽവാമത്തിൽവാമദേവനാൽ അഘോരംകൊണ്ടുകണ്ഠത്തിൽ
തൊടണംശൈവമന്ത്രത്തിനാൽ * ഹൃദയംകൊണ്ടുഹൃദയന്യാസമംഗുലിമൂ
ന്നിനാൽന്യസിക്കണംവലംകയ്യിൽശിവമന്ത്രംനരാധികൻ * ഇടംകൈ
യ്യിൽമൂന്നുവിരൽകൊണ്ടിട്ടഘോരത്തിനാൽ നാഭിയിങ്കൽശൈവമന്ത്ര
മീശാനംകൊണ്ടുതന്നെ * ഭുവമവിദ്ധ്യാദിരേഖയാംത്രിപുണ്ഡ്ര
ത്തിന്റെരേഖകൾ ബ്രഹ്മാവാദ്യമാംപിന്നെവിഷ്ണുവതിൻമീതെമഹേശ
ൻ * ന്യസിക്കിലേകാഗ്രമായിരേഖതിൽദേവതാധീശൻ വിധിയെവ
രിഷ്ഠന്മാരോടത്തിലുമീശൻ * കണ്ണുങ്ങൾക്കുശശിരവികൾ
ണ്ഠത്തിൽഗണനായകൻ ഉദ്ധൂളനംചെയ്യക്ഷത്രിയാദിജാതി
കൾ * ശൂദ്രരെല്ലാംമന്ത്രമെന്യെചെയ്യണംഭസ്മധാരണം മറവുള്ളോ
ർക്കുശൂദ്രർക്കുംമന്ത്രമെന്യെധരിച്ചീടാം *

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പതിനൊന്നാംസ്കന്ധം
ഭസ്മമാഹാത്മ്യം
പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

ശ്രീനാരായണൻ പറഞ്ഞു

ദേവർഷേ! ഭസ്മത്തെ ചൊല്ലീടാംഭസ്മസ്നാനത്തിൻഫലം ശ്രേഷ്ഠമാ
ണെന്നുമത്യന്തംസർവ്വകാമഫലപ്രദം * എന്തിനേറെപ്പറഞ്ഞിടുന്നു പാപ
ശോധനമായതും ഉണ്ടാക്കുന്നതുമാർഗ്ഗ്യമില്ലാത്തതായതാം * ശ്രീവി

ൎപതിച്ചവന്നാകിൽമെല്ലെകീഴ്പൊടിക്കണം അതുകഴിഞ്ഞിട്ടുമന്ത്രത്തോ
ടിതന്നംഗുഷ്ഠാനാമികയാൽ * എടുത്തുതന്നെ തൊട്ടുവരമായ് ശുദ്ധമായ്
ഇട്ടവാം ഭൂതിയായുള്ള പാത്രത്തെക്കഴികിട്ടതിൽവെക്കണം * മന്ത്രങ്ങ
ളെവിന്യസിച്ചുംവണ്ണമായതിൽവെച്ചീടാൻ സുവർണ്ണം താമ്രം മൃണ്മയം പ
ഞ്ചാദിവകപാത്രവും * മറ്റുവകുന്നതാൻ ശുദ്ധമായ പാത്രങ്ങളെന്നാകിലാം
ശുദ്ധമാംപട്ടുവസ്ത്രം വസ്ത്രത്തെധാനമെന്നാപോൽ * ഭസ്മം ധരിക്കണം
സാത്വികന്മാരെന്നിത്യനേമാ നിരീക്ഷിക്കും ശുദ്ധശുദ്ധമില്ലാത്ത
ദിക്കിലും അശുദ്ധമാംഭസ്മങ്ങളാകാകളയേണ്ടതാകെക്കാട്ടാ * പിന്നിയേ
ഗിക്കണം ഭസ്മമെടുത്തിട്ടുസമന്ത്രകം സ്മൃതിപുരാണാദിനാൻ ഭസ്മം
ധരിക്കാവിധിയിന്നതാൻ * ആദരിച്ചീടിടും ബ്രാഹ്മണർ വിശേഷി
ച്ചുള്ള്യനായ് വൈദികർ ധരിച്ചുഭസ്മത്തെ ശൈവർ ശിവന്നിയൊ *
പൂജിച്ചുമറയപേക്ഷിച്ചുവാങ്ങാംതെക്കതിപൂർവ്വം തന്ത്രത്താൽ
തന്ത്രികന്മാർ സമ്പാദിച്ചുവശ്രുതിയെ * എളിക്കിൽവെച്ചുകിയാലും
വാങ്ങീടണമെല്ലവൈദികർ ശൂദ്രർകാമചാരികൾ പിന്നെപാഷണ്ഡികളുമ
ന്യരും * ധരിക്കണം ത്രിപുണ്ഡ്രത്തെ ദ്വിജന്മാരുമെല്ലാം ശിവമ
ന്ത്രിൻവിധിക്കൊപ്പിച്ചു ശൂന്യമായി വിച്ചീടും * ആശ്രമോചിതമായ്
മന്ത്രപുണ്ഡ്രസ്ഥാനങ്ങളെ സമന്ത്രമായ് ധരിക്കസ്ഥിരതയായിട്ട
ദ്വിജൻ * ഭക്തിയിൽ ധരിച്ചീടിന ത്രിപുണ്ഡ്രാവ് ധാരികളെ
ജന്മംകോടികഴിഞ്ഞാലും മുക്തിയുമാകയില്ലതാൻ * ഭക്തിയോടെ
ഇഭസ്മത്തെധരിച്ചീടാതിരിക്കകിൽ പന്നിക്കൊപ്പമവൻജന്മം നിസ്ഥ
ലമെന്നിസത്യം! * ഇതുന്നിട്ടന്നെത്തുമർത്ത്യർതൻദേഹം ഭസ്മമെന്നിയേ
അരളേഹത്തെശ്ശ്മശാനംപോൽനോക്കീടത്തുസജ്ജനം * ഭസ്മശൂന്യം
നെറ്റിനിന്ദ്യമശിവാലയംശൈവം ശിവാനന്ദാത്രിക്കാതവിദ്യജന്മ
വുമതെന്നെ * ത്രിപുണ്ഡ്രത്തെനിന്ദചെയ്യുന്നോർശിവനെനിന്ദചെയ്യുവർ
ഭക്തിയോടുധരിക്കുന്നോർശിവൻതന്നെധരിപ്പവർ * ശോഭിക്കുന്നില്ലെ
പ്രകാരമില്ലാത്തഭസ്മൻ ശിവാച്ചനംഭസ്മഹീനമെല്ലാത്തിനാമ
ഒരവിധം ആചരിക്കസ്ഥിരതക്രിയ ത്രിപുണ്ഡ്രാവ്ധൂമനരന്മ അ
വൻമൻപിൽചെയ്യതെല്ലാംവിപരീതത്തിലായിടും * ത്രിപുണ്ഡ്രാ
മന്ത്രഭസ്മത്താൽധരിച്ചീടാതിരിക്കകിൽ അനർത്ഥമായ് ഭവിച്ചീടുംവൈദ
കർമ്മങ്ങളെല്ലാകയും * ചെയ്യുന്നതുപോൽചെയ്യതെല്ലാംകർമ്മങ്ങൾകേവ
ലങ്ങളപോലെയും പഠിക്കാതെതുപാഠം തന്നെവിച്ചീടുംപഠിക്കിലും *
വേദംവേദാന്തംപഠിച്ചോനവിദ്വാനല്ലാർമ്മ്യദാനിലെ വ്രതാപവാസദ്യുന്ദ
നംധരിക്കാസ്ഥിത്രിപുണ്ഡ്രകം * ഭസ്മധാരണമെന്യേതാൻമുക്തിയി
ച്ഛിച്ചീടുന്നവൻ വിഷംപാനംചെയ്യുതൻദീർഘായുസ്സാഗ്രഹിപ്പവ

ൻ * ത്രിപുണ്ഡ്റധാരണംസ്രഷ്ടിവ്യാജാൽസ്രഷ്ടാവുമോതിനാൻ · നിർമ്മി
ച്ചാൻനെററിത്തൃക്കായ് മെല്ലാമല്ലല്ലവൃത്തമായ് * തിര്യഗ്രേഖകൾകൊ
ണ്ടന്യലലാടത്തിങ്കലാക്കിമേധരിക്കന്നില്ലമൂർഖന്മാരെന്നാലുംനൽത്രിപു
ണ്ഡ്രകം * ധ്യാനമല്ലാതപസ്സല്ലജ്ഞാനമല്ലല്ലമോക്ഷവും ത്രിപുണ്ഡ്രമെ
ന്നിയെവിപ്രനനുഷ്ഠിക്കന്നതാണെങ്കിൽ ഭാഗമാതാൻശൂദ്രനെന്നമട്ടനുഷ്ഠ
നങ്ങൾപോലവെ അനഘൻതാൻത്രിപുണ്ഡ്റത്തെധരിക്കാത്തവിപ്ര
നം * കൈകാൽശുദ്ധീകരിച്ചാചമിച്ചുപ്രാങ്മുഖനായുടൻസപ്രാണാ
യാമസങ്കല്പംഭസ്മസ്നാനംകഴിക്കണം * അഗ്നിഹോത്രജമാംശുദ്ധമാംഭ
സ്മമെടുക്കണം ഈശാനമന്ത്രസഹിതംശിരസ്സിങ്കൽധരിക്കണം * മുഖ
ത്തിങ്കൽതല്പുരുഷംജപിച്ചിട്ടങ്ങനെവിധം അഘോരംകൊണ്ടുവക്ഷസ്സി
ൽവാമത്താൽഗുഹ്യമായതിൽ * സദ്യോജാതംകൊണ്ടുപാദത്തിങ്കലു
മങ്ങനെ പ്രണവംകൊണ്ടംഗമെല്ലാമുദ്ധൂളനമനന്തരം * ഇതാണാഗ്നേ
യമാംസ്നാനമെന്നോതുന്നുമഹർഷിമാർ സർവ്വകർമ്മസമൃദ്ധിക്കമിതുചെയ്യ
ണമാദ്യമായ് * പിന്നെക്കൈകാൽശുദ്ധമാക്കീട്ടാചമിച്ചുവിധിപ്പടി ത്രി
പുണ്ഡ്റംനെററിയിൽവക്ഷസ്സിങ്കൽകണ്ഠത്തിങ്കലും * പഞ്ചബ്രഹ്മ
മന്ത്രമോതിബ്ഭസ്മംകൊണ്ടുധരിക്കണം ഇത്രിപുണ്ഡ്റംധരിച്ചു
ന്നാൽശുദ്ധമാം സർവ്വകർമ്മവും * ശൂദ്രൻകയ്യിൽനിന്നു ശൂദ്രൻഭസ്മംവാ
ങ്ങിധരിക്കിലാ അഗ്നിഹോത്രജമാംഭസ്മംധരിക്കിൽസർവ്വകർമ്മവും *ഫ
ലിക്കമല്ലയെന്നാകിൽഫലിച്ചീടില്ലരിക്കലും സത്യംശൗചംജപം
ഹോമംതീർത്ഥംനൽദേവപൂജയും * സർവ്വംനിഷ്ഫലംഭസ്മംധരിച്ചീടാ
തിരിക്കകിൽ വിപ്രശ്രേഷ്ഠൻഭസ്മരുദ്രാക്ഷങ്ങളെന്നുംധരിപ്പവൻ * ദാ
രിദ്ര്യരോഗങ്ങളെല്ലാമവന്നുനശിച്ചുപോം പരബ്രഹ്മത്തെയാന്നിടുംപു
നരാവൃത്തിയെന്നിയേ * അപ്പംക്തിശുദ്ധനെശ്രാദ്ധേപൂജിക്കേണ്ടവർവി
പ്രരും ശ്രാദ്ധംയാഗംജപംഹോമംവൈശ്വദേവംസുരാർച്ചനം * ഭസ്മധാ
രിയവർക്കെല്ലാംശുദ്ധൻതൃപ്തിവരുത്തുവോൻ ഭസ്മധാരണമാഹാത്മ്യം
നിനക്കിനിയുമോതിടാം.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പതിനൊന്നാംസ്കന്ധം

ഭസ്മമാഹാത്മ്യം

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

ശ്രീനാരായണൻപറഞ്ഞു

മഹാപാതകസംഘങ്ങളുപപാതകമഗ്ര്യവും ഭസ്മംകൊണ്ടുനശിച്ചീ
ടുംനിത്യംസത്യമസംശയം * ഭസ്മവട്ടംധരിച്ചീടിൽതൽഫലംഞാൻപറ

ത്തിട്ടാം ജ്ഞാനമംയതികൾക്കെല്ലാംവാനസ്ഥർക്കുവിശേഷിതം * ഗൃഹ
സ്ഥന്മാൎക്കുപ്രകാരംധൎമ്മവൃദ്ധികരംമുനേ! ബ്രഹ്മചൎയ്യാശ്രമസ്ഥൎക്കുസ്വാ
ധ്യായംനേടംകിട്ടുന്നതും * ശൂദ്രൎക്കുന്യായംനിത്യമന്യൎക്കുംപാപനാശനം
മന്ത്രോദ്ധൂളനവുംപിന്നെതിൎയ്യക്കാകംത്രിപുണ്ഡ്റവും * ഭക്തന്മാൎക്കുസ
ൽവ്രതൎക്കുംവിധിച്ചുവൈദികീശ്രുതി മന്ത്രോദ്ധൂളനവുംപിന്നെതിൎയ്യക്കാ
കംത്രിപുണ്ഡ്റവും * യാഗത്തിന്നാത്തശേഷൎക്കുംവിധിച്ചുവൈദികീ
ശ്രുതി! മന്ത്രോദ്ധൂളനവുംപിന്നെതിൎയ്യക്കാകംത്രിപുണ്ഡ്റവും* അശേഷ
ധൎമ്മമായിട്ടുവിധിച്ചുവൈദികീശ്രുതി! മന്ത്രോദ്ധൂളനവുംപിന്നെതിൎയ്യ
ക്കാമത്രിപുണ്ഡ്റവും ശിവലിംഗത്തിന്നായിട്ടുവിധിച്ചുവൈദികീശ്രുതി
മന്ത്രോദ്ധൂളനവുംപിന്നെതിൎയ്യക്കാമത്രിപുണ്ഡ്റവും*വിജ്ഞാനത്തിന്ന
ശേഷൎക്കുംവിധിച്ചുവൈദികീശ്രുതി ശിവനുംവിഷ്ണുവുംപിന്നെബ്രഹ്മാ
വുംവജ്രപാണിയും * ഹിരണ്യഗൎഭൻതാനുംതദവതാരങ്ങളായിട്ടും ദേവ
ന്മാരുംധരിക്കുന്നുത്രിപുണ്ഡ്റോദ്ധൂളനങ്ങളെ*ഉമയുംലക്ഷ്മിയുംവാണി
മറ്റുമുള്ളസ്ത്രീകളാമെഴുംസുവാസിനികളുംധരിക്കുന്നുത്രിപുണ്ഡ്റമാ
യ്*യക്ഷരാക്ഷസഗന്ധൎവ്വസിദ്ധവിദ്യാധരാദ്യരും മുനിമാരുംധരിക്കുന്നു
ത്രിപുണ്ഡ്റോദ്ധൂളനങ്ങളെ*ബ്രാഹ്മണർ,ക്ഷത്രിയർവൈശ്യർ,ശൂദ്രർ
സങ്കരജാതികൾ മ്ലേച്ഛന്മാരുംധരിക്കുന്നുത്രിപുണ്ഡ്റോദ്ധൂളനങ്ങളെ*
ത്രിപുണ്ഡ്റോദ്ധൂളനംസന്തോഷത്തോടെയോർത്തോൎക്കുകിൽ വിശി
ഷ്ടരായവിപ്രന്മാരവർതാനന്യരല്ലറികം * ശിവലിംഗംവശ്യമന്ത്രംമ
ന്ത്രംപഞ്ചാക്ഷരംതഥാ വിഭൂതിയൌഷധംമൂന്നിന്നീയതൻവശമാക്ക
വാൻ*വിപ്രനോമൂൎഖനോഭസ്മധാരിയെപ്പൂജിക്കുമാം മഹാദേവൻപൂ
ജിച്ചീടുന്നിളകിലുമായോട്ടമായ് ഭസ്മസൎവ്വാംഗവുംതേച്ചാൻതൻപി
യോ*പായിടുന്നവൻ* മഹാപാപിയതെന്നാലുമഖിലാൽപൂജ്യനായിട്ടും
ഭസ്മംസൎവ്വാംഗവുംതേച്ചാൻതാനബ്ഭക്ത്യാസ്തുതിക്കുകിൽ മഹാപാപി
യുമത്യന്തംപൂജ്യനായ്തീൎന്നിടുംക്ഷണംതാൽ * ത്രിപുണ്ഡ്റധാരികളായിട്ടുമി
ക്ഷമാത്രംകൊടുക്കിലും വേദപാഠഫലംശീഘ്രംത്രിപുണ്ഡ്റമതുധരിക്ക
കിൽ എല്ലാമനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ളഫലവുംവന്നുചേൎന്നിടും* വാണോൻകീകടദേ
ശത്തിൽനിത്യംശ്രുതിപ്രപഞ്ചനൻ മാനവൻകാശിയാദ്യോരാതൊരുത്തമ
ക്ഷേത്രമാണെന്നു്* വിപ്രന്മാർയോഗിമാരുള്ളീലാനാശീലയുക്താനോ
വിഭൂതിയേധരിക്കുന്നോനപൂജ്യൻബ്രഹ്മാവിനൊപ്പമായ്*ഭസ്മത്തെവ്യാ
ജമായിട്ടുധരിച്ചാലതിന്നുമതി നൂറുയാഗങ്ങൾചെയ്യുമ്പോൾപ്രാപിച്ചീട
കയില്ലതാൻ സംസൎഗ്ഗംമിലവിലയാലോതാൻഭസ്മംതെവിധിപ്പടിധരിക്കി
ലവനെന്നേപ്പോൾപൂജ്യനായിബ്ഭവിച്ചിടും ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശൎക്കും
തൃപ്തിയുണ്ടാകുന്നു്* വാണീലക്ഷ്മീഗൗരികൾക്കുംതൃപ്തിയുണ്ടാക

മെററവും ദാനംയാഗംദുർല്ലഭമാംതപസ്സുംതീർത്ഥയാത്രയും. ത്രിപുണ്ഡ്ര ധാരണത്തോളംപുണ്യമാകില്ലനിണ്ണയം ദാനധർമ്മംയാഗമതുംധ്യാനം തീർത്ഥംതപസ്സുമേ. ത്രിപുണ്ഡ്രത്തിൻെറകലയിൽപതിനാറാംശംപോലും വരാ. ബ്രാഹ്മണരെല്ലാംതന്നെൻെറഅംശമായുദിത്തീടുന്നപോൽ. തന്റെ ഭായിനിനയ്ക്കനീത്രിപുണ്ഡ്രധാരണമഹാഫലം ശ്രുതാചാരവിഹീനനാ മെററാരസ്സുംകൊണ്ടിത്രിപുണ്ഡ്രകം. ധരിക്കിലായവൻതൻെറവക ത്താംതജ്ജന്മംഏതേ! കർമ്മങ്ങളെല്ലാംവിട്ടിത്താവകങ്ങളില്ലാത്തവിപ്രനാം മൂകനായമാതനാംനല്ലത്രിപുണ്ഡ്രത്തെധരിക്കുകിൽ ത്രിപുണ്ഡ്ര ധാരിതൻതന്നാനംപാവ്രതവുമാമേ. പടിക്കെട്ടുകൾവാൻപൂജ്യ നായീടുന്നതുകൊണ്ടുതാൻ ശിവമന്ത്രംശിവൻതൽപൂജയിവയില്ലാ ത്തമാം. പുണ്യമില്ലവിഭൂതികളില്ലാപ്പുണ്യവുമതേ വിട്ടുംതദാഗമിതേ ക്കാളുംഭസ്മത്തിനെനാലചൊല്ലിനാർ. സർവ്വരേഖാവിലകൾപാകിട്ടുംസ ർവ്വപാപവിശോധനം അധമൻശൂദ്രനാംമൂർഖൻപതിതനാമനപാപ നോ. ഭസ്മത്തെയുംധരിച്ചുംകൊണ്ടിട്ടുംശൽതവൃക്ഷവാ അതിൽ സദാശിവൻസോമൻസർവ്വതീർത്ഥങ്ങളോടും. സർവ്വതീർത്ഥങ്ങളോടുംകൂ ടിനിവസിക്കുന്നസർവ്വദാ.

സർവ്വമിത്യുതശിവമന്ത്രപവിത്രങ്ങളും
ഭസ്മങ്ങളുംകാമദഹനാംഗസംവിഭൂഷിതങ്ങളും
ത്രൈപുണ്ഡ്രകങ്ങളുംരചിതങ്ങളുംഫാലദേശേ
ഭദ്രമതീകമാത്രമുകളുങ്ങളരങ്ങളുംതീർക്കുന്നു

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പതിനൊന്നാം സ്കന്ധം
ഭസ്മമാഹാത്മ്യം
പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

പതിനാലാമദ്ധ്യായം.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഭസ്മധാരികൾവിത്തതെതിരായികൊടുക്കകിൽ ദ്രവ്യമായി നശിച്ചീടുമവൻതൻപാപമൊക്കെയും. ശ്രുതിസ്മൃതികളുംസാക്ഷാൽ പുരാണങ്ങളശേഷവും ചൊല്ലുന്നുശ്രുതിമാഹാത്മ്യംദ്വിജൻഭസ്മംധരിക്ക ണം. സിതഭസ്മത്തിനാൽസന്ധ്യമൂന്നിലുംനൽത്രിപുണ്ഡ്രകം ധരി ക്കിൽപാപമെല്ലാംപോയ്ശിവലോകത്തുവാണിടും. മൂന്നുസന്ധ്യയി ലുംയോഗിമാപാതകംമസ്തകം നിത്യംഭസ്മധരിച്ചീടിൽയോഗസി

ധിച്ചിട്ടുകൊണ്ടും • ഭസ്മസ്നാനംകൊണ്ടുമർത്ത്യൻകൃതാർത്ഥനായ്വരും
ഭസ്മസ്നാനംജലസ്നാനത്തെക്കാൾ ശുദ്ധമേററവും സർവ്വതീർത്ഥത്തിലും
സ്നാനംചെയ്താലുണ്ടായിടുംഫലം • പൂർണ്ണമായിലഭിച്ചീടും ഭസ്മസ്നാന
ത്തിനാൽ ദൃഢം മഹാപാപികളെല്ലാരുംപാപമുക്തന്മാരാം • പാപ
ങ്ങളെല്ലാമെരിപ്പിക്കുംവിദ്യുത്സ്നാനാഗ്നിപോലെ ഭസ്മസ്നാനത്തിനേക്കാ
ൾ ശുദ്ധമായ് സ്നാനമില്ലതാൻ • എന്നുപണ്ടീശനുംചൊല്ലീട്ടു ഭസ്
മസ്നാനംകഴിച്ചുടൻ അന്നുതൊട്ടിട്ടുബ്രഹ്മാദ്യർമുനിമാരുംശ്രുതത്തിനായ്
സ്വകർമ്മത്തിലുംഭസ്മസ്നാനംചെയ്താർത്തുടങ്ങിനാർ അതുകൊണ്ടാ
ഗമോക്തമാമീശസ്നാനംകഴിപ്പവൻ • ഇരുപത്തൊന്നുകുലത്തോടുംകൂടിശുദ്ധനാ
യ്തീർന്നിടുംദൃഢം ഭസ്മംതേച്ചവനെക്കണ്ടുളപ്പോരായിഭജിപ്പവർ • ദേ
വാസുരമുനീന്ദ്രന്മാരിലുംസംപൂജ്യരാംസദാ സർവ്വാംഗംവ്യക്തമായ്തേച്ചോൻ
തന്നെകണ്ടില്ലായ്കിൽ • അവനെക്കണ്ടിടുന്നോർപോലുംഭക്ത്യാ
നമിച്ചിടും അതുകൊണ്ടുരക്ഷണംചെയ്യാൻ ഭസ്മധാരണപൂർവ്വമായ് •
ഭക്ത്യാരാധിച്ചീടുമഥ കീർത്തിച്ചീടുന്നതിൽ ജലസ്നാനംചെയ്തുനിത്യം
ഭസ്മസ്നാനംകഴിപ്പവൻ • ഗൃഹസ്ഥനോബ്രഹ്മചാരിതാനോഭിക്ഷ്യാ
വനസ്ഥനോ സർവ്വപാപങ്ങളൊഴിച്ചായിപ്പരമാംഗതിയാർന്നിടും • ആഗ്നേ
യംഭസ്മസ്നാനമൃത്യുസന്ന്യാസികൾക്കുതു ഭസ്മസ്നാനംജലസ്നാനാ
ൽശ്രേഷ്ഠംപ്രകൃതിനാശനം • ജലസ്നാനംപ്രകൃതിതാനതുബന്ധനമാമ്മ
തും ഭസ്മസ്നാനംപ്രകൃതിയെനശിപ്പിക്കുന്നതായിടും • മൂന്നുലോകത്തു
മില്ലാന്നംഭസ്മത്തിന്നുസമാനമായ് മഞ്ഞൾമംഗലത്തിനുംശുദ്ധി
ക്കുംപരമേറെവകം • ഭസ്മത്തെക്കണ്ടുദേവിക്കയപ്പിച്ചിട്ടുമഹേശ
ൻ അതുകൊണ്ടീശസ്നാനമാദരായംചെയ്തിടുന്നവൻ • സംസാരമു
ക്തനായിട്ടുശിവലോകത്തെയാർന്നിടും ജപംചെയ്താലുതന്നിട്ടുപൂത
നാഥസ്ഥിതിയും • ഭഗന്ദരങ്ങളുംവാതരോഗമെൺപത്തുമങ്ങനെ പിത്ത
ങ്ങളുരുപത്നാലുംആറാറിയക്കഫങ്ങളും • വ്യാഘ്രചോരഭയംപിന്നെ
മറ്റുദുഷ്ഗ്രഹങ്ങളും ഭസ്മസ്നാനാൽനശിച്ചീടുംസിംഹത്താലാനയെ
ന്നപോൽ • ശുദ്ധശീതജലംകൊണ്ടുഭസ്മത്താലത്രിപുണ്ഡ്രകം ധരി
ച്ചീടുന്നവൻസാക്ഷാൽബ്രഹ്മമായ്തീർന്നിടുംദൃഢം • ഭസ്മംകൊണ്ടാ
ത്രിപുണ്ഡ്രത്തെയാരെന്നാലുംധരിക്കകിൽ പ്രാപിക്കുംബ്രഹ്മലോക
ത്തെയവൻപാപവിഹീനനായ് • ലലാടത്തിൽവിധിക്കൊത്തു നല്ലഭ
സ്മംധരിക്കകിൽ നശിപ്പിക്കാമതിന്കാലമെഴുതീട്ടുള്ളെഴുത്തിനെ •
അവ്വണ്ണംതാൻകഴുത്തിന്നുമേലെയാംപാപമൊക്കവും നശിപ്പിക്കാംകണ്ഠ
ദേശപാപംകണ്ഠേധരിക്കകിൽ • കണ്ണിന്കണ്ണാൽചെയ്തപാപംവക്ക

സ്സാൽമാനസമതെന്നും ലിംഗപാപംനാശിയാലുമുണ്ടതാൽഗുരുപാപ
വും • പാർശ്വങ്ങളിൽധരിച്ചീടിലഗമ്യാഗമ്യപാപവും ഭസ്മധാര
ണംശ്രേഷ്ഠമെങ്ങുംതാൻമൂന്നരേഖയതാന് • ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവർമൂന്നഗ്നി
ങ്ങളുംമൂന്നുവിഷ്ടപം ധരിച്ചീടുന്നിതെപ്പോഴുമെന്നാണവയുടെ ലക്ഷ
ണം • ഭസ്മക്കുറിയാൻചേർന്നവിദ്വാൻമഹാപാപങ്ങളാൽവരും ദോ
ഷങ്ങളെല്ലാംതീർന്നിട്ടുമുക്തനായ്തീർന്നിടുംക്ഷണം • ഭസ്മനിഷ്ഠൻന
ശിപ്പിക്കുംദോഷംഭസ്മാഗ്നിമൂലമായ് ഭസ്മസ്നാനവിശുദ്ധാത്മാവി
ന്നേ പരാത്മനിഷ്ഠനാം • ഉടലെല്ലാംശ്രുതിതേച്ചോൻഭസ്മദീപ്തത്രിപു
ണ്ഡ്രകൻ ഭസ്മശായികളെന്നിട്ടുംഭസ്മനിഷ്ഠനിതെന്നപേര് • ഭൂ
തപ്രേതപിശാചുക്കൾമഹാരോഗങ്ങളാദിയും ഭസ്മനിഷ്ഠന്റെസാ
ന്നിധ്യംമൂലമില്ലാതെയായിടും • ഭാസനാൽഭസിതംനാമംഭസ്മംകന്മ
ഷഭക്ഷണാൽ ഭൂതിർഭൂതികരീരക്ഷ പരിരക്ഷാമൂലമായ് • ത്രിപു
ണ്ഡ്രധാരണംകണ്ടാൽഭൂതപ്രേതങ്ങൾതാപ്പ ഭയപ്പെട്ടുവിറച്ചിട്ടുന
ശിക്കുടനേദ്ധ്രുവം • തദ്ഭസ്മരണത്താൽപാപംനശിക്കുന്നതുപോലവേ
അകൃത്യമതൊരച്ചെയ്യാലുംഭസ്മസ്നാനംകഴിക്കകിൽ • ദഹിപ്പിച്ചീടുമവ
യെവന്നുമെന്നറിയപ്പെട്ട മഹാപാപങ്ങൾചെയ്യാലുമ്മൃത്യുകാല
ത്തിലായവൻ • ഭസ്മസ്നാനംചെയ്യുവോനാൽമോചിക്കുംപാപമൊ
ക്കയും ഭസ്മത്താൽശുദ്ധനാംകോപംപോംജിതേന്ദ്രിയനായിടും • മ
ൽസമീപത്തിൽവന്നിടുംപുനരാവൃത്തിയെന്നിയേ ജ്ഞാനാഭ്യാസപ്രസാ
ദവാനരെഭസ്മോദ്ധൂളിതദേഹനായ് • പൂജ്യനാംശിവനേരശിച്ചീടി
ൽപാപംനശിച്ചുപോം ദീർഘായുസ്സുംവിതെമെത്തുംകാമിക്കുംദേവിജവത്വ
നം • മോക്ഷകാമികളുമുണ്ണമെന്നുംഭസ്മംധരിക്കണം ത്രിപുണ്ഡ്രം
പരമംപുണ്യംബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവാത്മകം • ഘോരരാക്ഷസർപ്രേതങ്ങ
ൾക്ഷുദ്രജന്തുക്കളൊക്കയും ത്രിപുണ്ഡ്രധാരിയെക്കണ്ടാലോടിടുംശങ്ക
യില്ലതിൽ • ശൌചാദികളുംചെയ്തുജലസ്നാനംകഴിച്ചുടൻ ശിരസ്സു
തൊട്ടുകാലോളംഭസ്മമേകത്ര്യധരിക്കണം • കേവലംവാരുണസ്നാനം
ശരീരമലശോധനം ത്രിശ്രുതിസ്നാനമാവാംബാഹ്യാന്തരമലാപഹം •
ജലസ്നാനമുപേക്ഷിച്ചുംഭസ്മസ്നാനംകഴിക്കണം ചെയ്യുംചെയ്യാതെയാ
യിടുംഭസ്മസ്നാനമതെന്നിയേ • ഭസ്മസ്നാനംശ്രുതിപ്രോക്തമാഗ്നേ
യസ്നാനമെന്നപേർ ശിവപൂജാഫലംനൽകുംബാഹ്യാന്തരവിശുദ്ധി
യും • ജലസ്നാനംബാഹ്യമായമലമൊക്കെക്കളഞ്ഞിടും ബാഹ്യമാഭ്യന്ത
രംരണ്ടുംഭസ്മസ്നാനംകളഞ്ഞിടും • ജലസ്നാനംദിനംതോറുംകോടിവി
ങ്കഴിക്കിലും ഭസ്മസ്നാനമതില്ലാതെശുദ്ധനാവില്ലനിശ്ചയം • നൽ

ഭസ്മസ്നാനമാഹാത്മ്യംവേദത്തിനറിയാമൂഢ! അറിയാംപിന്നെയദ്ദേ
വേശാനാംശിവനാദ്ഭവം ● ഭസ്മസ്നാനംചെയ്യാതെവൈദികകർമ്മ
ംചെയ്യുവൻ അക്കർമ്മത്തിൻഫലംനാലിലൊന്നുംപ്രാപിക്കയില്ലകേ
ൾ ● ഭസ്മസ്നാനംപണ്ണിപ്പെട്ടംവിധിച്ചോരെന്നതുണ്ടുകിൽ വേദംഘോ
ഷിച്ചിട്ടുംപഴുക്കുംകർമ്മത്തിന്നർഹനാകൻ ● ശുദ്ധത്തിലുംശുദ്ധമാണ
സ്നാനമെന്നോതിവേദവും അതുചെയ്യാത്തോരാപൂരുഷൻമഹാപാതകി
യായ്പ്പതും ● അനേകംവാരണസ്നാനംകൊണ്ടുണ്ടാംപുണ്യമത്രതാൻ ഭ
സ്മസ്നാനംകൊണ്ടതിലുമേറെപ്പിച്ചീടും ● കാലത്രയത്തിലുംഭസ്മ
സ്നാനംചെയ്യേണംദ്വിജൻ ഭസ്മസ്നാനംശ്രുതിപ്രോക്തംചെയ്യാഞ്ഞി
ട്ടുഭ്രഷ്ടനായ്പ്പതും ● മൃത്യുസ്സർഗ്ഗനാന്തത്തിൽഭസ്മസ്നാനംകഴിക്ക
ണം അല്ലായ്കിൽശുദ്ധമായിട്ടുഭവിച്ചീടില്ലമാനുഷർ ● ശൌചംചെ
യ്യുംവിധിക്കൊപ്പംഭസ്മസ്നാനമതെന്നിയേ ശുദ്ധമാകില്ലകർമ്മങ്ങൾക
ഫലവുംഭവിച്ചിടാ ● കൊട്ടുവായുമലംമൂത്രമധോവായുവിവററിലും
കാക്കിച്ചാലുംപണ്ണിപ്പെട്ടഭസ്മസ്നാനംകഴിക്കണം ● ശ്രീഭസ്മസ്നാന
മാഹാത്മ്യമേകദേശംപറഞ്ഞുഞാൻ ഇനിയുംപറയാംഭസ്മസ്നാനത്തി
ന്നത്ഭുതംഫലം ● സാവധാനമനസ്സോടുംകേൾക്കുന്നിതുനാരദ!.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പതിനൊന്നാംസ്കന്ധം
ഭസ്മസ്നാനവിധി
പതിനാലാമദ്ധ്യായം

പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

അഗ്നിരിത്യാദിയാംമന്ത്രംകൊണ്ടുശോധിച്ചുശുദ്ധിയാം ഭസ്മത്തി
ൽധരിക്കേണംത്രിപുണ്ഡ്രംകേവലംദ്വിജൻ ● വിപ്രക്ഷത്രിയവൈശ്യ
ന്മാരെല്ലാരുംവിപ്രതുല്യരാം അതുകൊണ്ടുത്രിപുണ്ഡ്രംതാൻവിപ്രരെ
ന്നുംധരിക്കണം ● ഉപനിച്ചീടിലവരേദ്വിജരെന്നുപറഞ്ഞിട്ടും അതു
കൊണ്ടുവേദമോതുംത്രിപുണ്ഡ്രംദ്വിജർചെയ്യണം ● ശ്രുതിധാരണമി
ല്ലാതെസല്ക്കർമ്മങ്ങളുണ്ടെങ്കിൽ ചെയ്യാത്തതിന്നൊക്കുമവൻചെയ്തി
ട്ടുംകർമ്മമാകയും ● ബ്രഹ്മോപദേശാൽഭസ്മധാരണംവിട്ടചെയ്യാ
മെങ്കിൽഭസ്മംധരിച്ചുതാൻവേണംഗായത്രീജപമായതും ● ബ്രഹ്മമന്ത്രത്തി
ന്നുഗായത്രീമൂലമെന്നോതിടുന്നതേ ഉപദേശിക്കാം ഭസ്മസ്നാനം
വിട്ടതാകിലും ● ഗായത്രിഗ്രഹണത്തിന്നാസ്നാനത്താലധികാരിയാം

ലലാടാദിയിൽനൽഭസ്മമില്ലാത്തസമയംവരെ * മതിയാകില്ലാലലാ
ടംബ്രാഹ്മണ്യത്തെമതിക്കുവാൻ അതുകൊണ്ടുചെയ്തീടാൻഭസ്മം
ബ്രാഹ്മണ്യഹേതുവായ് * മന്ത്രശുദ്ധംനല്ലഭസ്മംലലാടത്തിൽധരിക്ക
കിൽ അവൻതാൻബ്രാഹ്മണൻവിദ്വാൻസത്യംസത്യമിതെൻമൊഴി *
അകൃത്രിമസ്നേഹമാക്കത്തൊരെപ്പോൽവിഭൂതിയെ അവൻതാൻബ്രാ
ഹ്മണൻസാക്ഷാൽസത്യംസത്യമിതെൻമൊഴി * തൊന്തിൽപോൽഭൂ
തിയിങ്കൽസഹജപ്രീതിയററവൻ ചണ്ഡാലനായ്ഭവിച്ചീടുംജന്മജന്മാ
ന്തരത്തിലും * സഹജപ്രീതിയില്ലായ്കിൽത്രിപുണ്ഡ്രോദ്ധൂളനങ്ങളിൽ
ചണ്ഡാലൻതാനായവനംസത്യംസത്യമിതെൻമൊഴി * ഭസ്മധാരണ
മില്ലാതെഭുജിപ്പാൻഫലമൂലവും ഘോരമാംനരകത്തിങ്കൽപതിച്ചീടുമ
സംശയം * വിഭൂതിധാരണംവിട്ടശ്ശിവപൂജകഴിപ്പവൻ ഉഗ്രംശങ്കര
ദോഷിനരകത്തിൽപതിച്ചിടും * അനർഹൻകർമ്മജാലങ്ങൾക്കെല്ലാം
ഭസ്മവിവർജ്ജിതൻ വിഭൂതിധാരണംവിട്ടുള്ളഖാരാമംകഴിക്കിലും *
പ്രാപിക്കില്ലഫലംലേശംഭ്രഷ്ടനായ്താൻഭവിച്ചിടും സന്ധ്യായ
യുപവീതംവിട്ടാചരിക്കാത്തപോൽദ്വിജൻ * വിഭൂതിവിട്ടമാസന്ധ്യാ
വന്ദനംചെയ്കപോലെകാലാ ഗതോപവീതനംപ്രായശ്ചിത്തമുണ്ടു
മിങ്ങമെ * ഗായത്രീജപമോടൊത്തുള്ളുപവാസാദികളാകയും വി
ഭൂതിയെധരിക്കാഞ്ഞാൽപ്രായശ്ചിത്തമതില്ലതാൻ * വിഭൂതിയെ
ധരിക്കാതെസന്ധ്യയെയാചരിപ്പവൻ അതിന്നനർഹനായ്വന്നുമറിച്ചു
ഫലാവ്യംവരും * ശൂദ്രൻവേദംപഠിച്ചെന്നാൽഫലമെവ്വണ്ണമങ്ങ
നെ വിപരീതഫലംസന്ധ്യാവന്ദനംഭസ്മമെന്നിയേ * സമ്പാ
ദിച്ചീടണംശ്രൗതംഭസ്മംബ്രാഹ്മണനെപ്പൊഴും സ്മാർത്തമോലൗ
കികമോനോവിജിതേന്ദ്രിയനായ്സദാ * ശുദ്ധമായിട്ടുള്ളഭസ്മംലൗ
കിച്ചീടുന്നതെപ്പൊഴും ധരിക്കണംപെണിപ്പെട്ടുസന്ധ്യാകർമ്മങ്ങളിൽ
ദ്വിജൻ * ഒരിക്കലുംപാപമൊന്നുംബാധിക്കാഭസ്മനിഷ്ഠനിൽ ധരി
ക്കണംപെണിപ്പെട്ടുബ്രാഹ്മണൻഭസ്മമെന്നതേ * വലംകയ്യതിലെമ
ദ്ധ്യാംഗുലികളംമൂന്നുകൊണ്ടുതാൻ ഒരംഗുലംനീളമായോക്രുട്ടിയാസ
ല്പമായതിൽ * രണ്ടുകണ്ണോളവുംഫാലേത്രിപുണ്ഡ്രത്തെധരിക്കണം
തർജ്ജന്യനാമികാമദ്ധ്യമത്താൽസവ്യാപസവ്യമായ് * ചിലനേരംധരി
ച്ചാലുമവൻതല്പനസംശയം അനാമികയാകാരംതാനകാരംമദ്ധ്യമാം
ഗുലി * മകാരംതാൻതർജ്ജനിയിത്രിപുണ്ഡ്രംത്രിഗുണാത്മകം നിരന്ത
രിതീൾജ്ഞാൻചൊല്ലാംപണ്ടുണ്ടായൊരുസൽകഥ * ഒരിക്കൽപിതൃ
ലോകത്തിൽദുർവ്വാസസ്സ്വച്ഛയത്തിനാൻ ഭസ്മസന്ദേഹസർവ്വാംഗ

ൻതദ്രാക്ഷമാലെണ്ണൊന്നാപിതൻ • ശിവ!ശങ്കര!സർവ്വാത്മൻ!മാതാദേവ!ജ
ഗദംബികേ! നമസ്കാരമെന്നുച്ചൊല്ലുംകാലത്തിൽതപോധനൻ •
പിതൃനാഥമെഴീററിട്ടങ്ങളിവാനെന്നു പൂർവ്വകം ആസനാദ്യുപചാരങ്ങൾ
കൊണ്ടുമാനിച്ചുഭക്തിയായ് • അവരന്യോന്യമോരോരോ ചരിത്രങ്ങ
ളുമോതിനാർ കർമ്മവിപാകത്തിലന്നേരം ഘോരരായുള്ള പാപികൾ •
ഹാഹതന്മാരായിങ്ങനെയെല്ലാമേററംമുറയിട്ടുത ഭൃത്യന്മാരായ് തങ്ങളെ
ന്നംശമുടരാകെയന്നമേ ചിലർ • ഛിന്നരായ് ഭിന്നരായന്നം ചിലരെല്ലാം
കരഞ്ഞുതേ ഭിന്നസ്വരങ്ങളെക്കേട്ടുദ്ദുഃഖിച്ചുമുനിപുംഗവൻ • ചോദി
ച്ചുനാ നാഥരോടോരോ ശബ്ദമിതെന്നതായ് അവരോതീസംയമനീ
പുരിയാണിതുമാമുനേ! • ഇതിൽപാപികളെശിക്ഷിപ്പാനായ്വാഴുന്നി
തായമൻ കാലരൂപൻ കൃഷ്ണവർണ്ണൻപലരൂതരൊടൊത്തവൻ • ഈനാൽ
പുരിക്കധിപനായ്വാണീടുന്നുമഹാമുനേ! പാപംചെയ്യാൻപതിപ്പി
പ്പാനാനകംകണ്ഡമുണ്ടിതിൽ • എണ്ണമറാണവക്കുണ്ണുളൂതാം
ളതർമൂഴ്ന്നവ കർമ്മവിപാകാഖ്യമാംകണ്ഡമവയിൽമുഖ്യമാറാവും • അ
തിൽപതിക്കലുണ്ടാകുംതീവ്രവേദനയൊക്കയും പറവാൻശക്തിയില്ലാ
ർക്കുന്ദുരുവർഷരക്കിലും • ദേവിയെനിന്ദചെയ്യോതംശിവദ്രോഹിക
ളൊക്കയും വിഷ്ണുദ്രോഹികളും കർമ്മവിപാകത്തിങ്കൽപതിച്ചിടും • വേദ
നിന്ദകരുംസൂര്യൻഗണേശൻചൊല്ലിജ്ഞരെയുമദ്രോഹിപ്പോരുംപതിച്ചിടും
കർമ്മവിപാകത്തിൽമാമുനേ! • ഇഷ്ടഭേദംവെച്ചിപ്പോരുംതപ്തമുദ്രാങ്കയു
ക്തരും ത്രിശൂലാഞ്ചിതരായിപ്പോരുമതിൽതന്നെപതിച്ചിടും • പിതൃമാതൃ
ഗുരുജ്യേഷ്ഠപുരാണസ്മൃതിനിന്ദകർ ധർമ്മദൂഷകരുംവീഴുംകർമ്മവിപാകമ
തിങ്കലായ് • ഈമഹാഘോരമാംശബ്ദമുണ്ടായിടുന്നിതായതിൽ കേൾ
ക്കുന്നതെങ്ങളീശബ്ദംസമാകർണ്ണകഠോരമായ് • എന്നുകേട്ടവരെക്കൊ
ണ്ടാൻതദ്വ്യാസസ്സ്വഷിപുംഗവൻ എഴീററിട്ടകണ്ഡത്തിൻസമീപ
ത്തിങ്കലെത്തിനാൻ • മുഖംകുനിച്ചവയരേനോക്കിയാനന്ദനേമുനേ!
പാപന്മാരാമവക്കെല്ലാംവാച്ചുസപ്തർതിലുംസുഖം • ദേഹമെ ചെല്ലു
ന്നപാട്ടുന്നചിരിച്ചീടുന്നിതന്യം പരസ്പരമമിക്കന്നു സുഖത്താൽകത്തെ
ന്നെപ്പോൾ • ഉത്ഭംഗംമദ്ധ്യതതൂംവീണപൊതുംപൊറനിനാദവും മാധുര്യമാ
യിവർദ്ധിച്ചുപഞ്ചമസ്വരഗീതിയായ് • ജാതികസുമഗന്ധത്തൊടുടി
ച്ചുതെന്നലെങ്ങുമെ മന്ദകൺമാമുനിയുംഭൃത്യന്മാർവിസ്മയിച്ചുടൻ •
വേഗമെചെന്നുപറഞ്ഞോരായമധർമ്മരാജനോടിങ്ങനെ മഹാരാജൻമഹാ
ശ്ചര്യമിക്കാലംസംഭവിച്ചതേ • കർമ്മവിപാകെപാപികൾക്കെസപ്തർത്ത
ങ്ങൾ സുഖംതുലോം അറിയുന്നില്ലിപ്രകാരംവരുവാനുള്ളകാരണം •

അങ്ങെല്ലാംദേവപ്പെട്ടുനിൻസമീപത്തിൽവന്നതെ ദൂതവാക്യംകേട്ടു
നേരെയഥീററകാലനാം പ്രഭു • വലുതാംപോത്തിലേറീട്ടുകുംഭീപാകത്തി
ലെത്തിനാൻ ധരിപ്പിച്ചുനിന്ദ്യനോടുംദൂതരെവിട്ടിതൊക്കയും • അതു
കേട്ടിന്ദ്രനുംദേവഗണങ്ങളോടെഴുന്നതെ ബ്രഹ്മാവുമെത്തിനാൻദേവ
ഗന്ധൎവ്വാന്നരങ്ങളന്നെ • ദിക്പാലരുംഗണങ്ങളോടുകൂടിയങ്ങിക്കിലെ
ത്തിനാർ കുംഭീപാകസമീപത്തിൽസ്ഥിതിചെയ്താരശേഷരും • സ്വ
ൎഗ്ഗത്തെക്കാൾസുഖിച്ചീട്ടുമവരെയൊന്നു നോക്കിനാർ എല്ലാവരുംഭയ
പ്പെട്ടാരറിഞ്ഞീടാതെകാരണം • പാപമുള്ളപ്രാണായിട്ടീക്കണ്ഡംനി
ൎമ്മിച്ചതല്ലയോ ഇതിൽസന്തോഷസൗഖ്യമെന്തിപ്പാപത്താൽ്യമിന്നി
മേൽ • ഇങ്ങനെയങ്ങവരെന്നീതിയശേഷംനാശമേറ്റതെ ഭഗവാൻ
തന്റെതന്നെകല്പംശ്രദ്ധയായ്വിന്നതങ്ങനെ • ഈവണ്ണമാണിതാശ്ചൎയ്യ
മെന്നെല്ലാവരുമോതിനാർ തീൎത്ഥത്തിൽനിന്നാരെല്ലാരുംധരിച്ചീടാതെ
കാരണം • ഇതിനന്തരത്തിൽസുരരോടൊന്നാലോചിച്ചിട്ടുവിഷ്ണുവും ദേവന്മാ
രിൽചിലരോടുംകൈലാസത്തിങ്കലെത്തിനാൻ • പാൎവ്വതീസഹിതൻ
ദേവൻകോടികന്ദൎപ്പസുന്ദരൻ രമണീയതമൻസാക്ഷാൽസൈന്യ
ത്തിനന്നായകരം • സന്തോഷമധുരാന്വിതന്മാരാകുമാത്രേയതൻ
ഗണങ്ങളാൽപരിവൃതൻഭാഗ്യാപാപ്പാനാപരാംബയെ • പ്രണമിച്ചാർ
നാലുവേദമേവചനമാമ ബ്രഹ്മാദ്യനെ അറിയിച്ചാർനല്ലവണ്ണംവൃത്താന്ത
ങ്ങളശേഷവും • അറിയുന്നില്ലിതിൻമൂലമെന്തെന്നാനിമഹേശ്വര! അ
തുനിന്താനല്ലാതെവൻസൎവ്വജ്ഞനല്ലയോ • വിഷ്ണുവിൻവാക്കുകേ
ട്ടീശൻപ്രസന്നമുഖപത്മനായ് പറഞ്ഞുമധുരംവാക്യമിതിവട്ടന്നൊ
ടൊച്ചയിൽ • കേൾക്കവിഷ്ണോ! ഹേതുവേതാമിതാശ്ചൎയ്യമെല്ലാമോ
ദേസ്മത്തിന്നുള്ളമാഹാത്മ്യംഭസ്മത്താലുണ്ടായവന്നിദം • കുംഭീപാകം
കാണ്മതിന്നായ്ദുൎവ്വാസസ്സ്വഭാവമായങ്ങെത്തിനാൻ മുഖംകുനിച്ചുനോക്കിച്ചു
നേരേനോകാററടിക്കയാൽ • നെററിയിൽനിന്നൊട്ടുഭസ്മംതാഴെക്കുംഭത്തിലാ
തിൽവീണതെ അ ഭസ്മത്തിന്റെമാഹാത്മ്യംകൊണ്ടുണ്ടായിത
ശേഷവും • പിതൃലോകത്തിലുള്ളകുമ്മലാലിതൊരുതീൎത്ഥമായ് ഭ
വിക്കും,സുഖിയായ്തീരുമതിൽസ്നാനംകഴിപ്പവൻ • ഇതിന്നുനാമവുംഭാ
ഷ്പിതൃതീൎത്ഥമെന്നുമേൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കണമിങ്ങിക്കിലെന്നേശ്രീദേവി
യോടുമായ് • അവിടെപ്പൂജചെയ്തീട്ടുംപിതൃലോകനിവാസികൾ ഇ
താമത്രൈലോക്യതീൎത്ഥത്തിൽവെച്ചുള്ളാശ്രേഷ്ഠമസ്സുതം • പിതൃശ്രേ
ഷ്ഠിപൂജകൊണ്ടുതോഷിക്കുംലോകരൊക്കയും.

നാരായണൻ പറഞ്ഞു

ഋഷിവാക്യംകേട്ടുനമിച്ചവനേശധ്യസ്ഥനേൻ അന്നയാമെങ്ങും

[illegible] ബ്രാഹ്മണനായ്തീർന്നിട്ടുമിതു് ഊർദ്ധ്വപുണ്ഡ്രം ധരിക്കകില്ല ● ഊർദ്ധ്വപുണ്ഡ്രം ധരിച്ചീടാതെ [illegible] ചെയ്കിലും [illegible] ഫലമില്ലാതാകുന്നിട്ടാം ● [illegible] ധരിച്ചീട്ടുമി [illegible] ● [illegible] ● [illegible] പാപങ്ങളെ [illegible] ● [illegible] ● [illegible] ഊർദ്ധ്വപുണ്ഡ്രം [illegible] ● [illegible] ഊർദ്ധ്വപുണ്ഡ്രം ധരിക്കകിൽ [illegible] ● വിസ്താരമായി [illegible] ഊർദ്ധ്വപുണ്ഡ്രത്തിന്റെ [illegible] ● [illegible] ഊർദ്ധ്വപുണ്ഡ്രം [illegible] ● [illegible] ഊർദ്ധ്വപുണ്ഡ്രം ധരിക്കുന്നവൻ [illegible] ● [illegible] ഊർദ്ധ്വപുണ്ഡ്രം [illegible] ● [illegible] ● സർവ്വകർമ്മത്തിലും വിപ്രന്മാർ [illegible] ഊർദ്ധ്വപുണ്ഡ്രം [illegible] ● [illegible] പുണ്ഡ്രം [illegible] ● പുണ്ഡ്രം [illegible] ● പുണ്ഡ്രം [illegible] ● [illegible] ● [illegible] ● [illegible] ● [illegible] ● [illegible]

ഭിക്കുന്നു! ॥ ശുദ്ധന്തരങ്ങളിലുണ്ടായശുദ്ധന്തരമെല്ലാംപൊലവെ വേദ
നിഷ്ഠന്മാരായവൻ സാക്ഷാൽ സനാതനാചകൻ ॥ വേദധർമ്മാധി
കാരികളാക്കീടിനാനായ് വേദസിദ്ധാന്തവിഷ്ണുവിങ്കൽ ശുദ്ധന്തം
തന്നെ മാത്രമായ് ॥ അവതാരങ്ങളതിലെന്നെ ലോകങ്ങളെല്ലാം ഉണ്ടാവും
ശുദ്ധതാലിംഗധർമ്മിഷ്ഠന്മാരായ പുണ്ഡ്രാദികളാദികം ॥ അശുദ്ധ
തകൾ പുണ്ഡ്രാദിയെല്ലാം തിങ്ങിയ പുണ്ഡ്രവും വേദോക്തങ്ങൾ നിഷ്ഠ
നാർവേദമാർഗ്ഗമായ് ॥ ഒന്നു നാൽ നൊറിയിൽ തിങ്ങി തിപ്പ
ണ്ഡ്രങ്ങളധികം പരനായ വിഷ്ണുവിനെ കതിരോടൊത്തയിപ്പ
വൻ ॥ സമാസ്തദധിരക്ഷണം ചലാതഗന്ധവാരിയാൽ നിത്യമെന
ഗിരികംകാമ്യമീക്ഷത്തരംവിധിപ്പടി ॥ ആചരിപ്പീടണംമർത്ത്യൻ
മതികതികലകവാൻ ആചാരംമുഖ്യമാം ധർമ്മം ധർമ്മത്തിന്നാധാരമീ
ശ്വരീ ॥ ആചാരവാൻ സമസ്തൻ സ്വധർമ്മാക്കടാതവൻ സമാ ॥ ആചാ
രവാൻ സമാധന്യൻ സത്യാസത്യമിതെന്മൊഴി ॥ ദേവീപ്രസാദജനകം
സദാചാരവിധാനകം ഇതുകൂട്ടിയിലുംമർത്ത്യൻമാരാം സദാ നന്നായ് പ്ര
തം ॥ സദാചാരംകൊണ്ടലെന്നിയ് സ്വയമൊന്നാം പരത്തിലും.

സൂതൻ പറഞ്ഞു

രാജാവിനാരാൻതന്നാടിയിൽ പരിരക്ഷയും പറഞ്ഞിട്ട
നാരായണനാംഭഗവാൻമുനി ॥ ദേവീപദാംബുജധ്യാനത്തൊടാവാ
ണാൻസമാധിയിൽ നാരായണൻ ഈശ്വരിയെ പ്രണമിച്ചിട്ടനാരദൻ ॥ മു
നിയുംവേദവ്യാസനോടൊത്തു തപസ്സിനായ് ഗമിച്ചുതേ.

ശ്രീമഹാഭാഗവതം പതിനൊന്നാംസ്കന്ധം

[illegible]

പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം

പതിനൊന്നാംസ്കന്ധം സമാപ്തം

ശ്രീലളിതാംബികായൈ നമഃ

[illegible]

പന്ത്രണ്ടാംസ്കന്ധം

ഒന്നാമദ്ധ്യായം

ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു

ഭഗവൻ സർവ്വധർമ്മജ്ഞ! സർവ്വശാസ്ത്രവിശാരദ! വേദാന്തികൾക്കൊരു
മന്ത്രത്തിൽ ചൊല്ലുന്നു ഗായത്ര്യുപാസനം. ശ്രുതിസമ്പ്രദായം നിത്യമാകുന്ന
വിദ്യയെയെന്നിയെ ഉപാസിക്കുന്നതെന്ന്യേ വേദോക്ത മഹാപാതകം.
ചിലർ വൈഷ്ണവരാകുന്നു ശാക്തന്മാർ ചിലർ ചിലർ ശൈവന്മാർ ചി
ലർ ഗാണപത്യന്മാർ ചിലരൊക്കെയും. ചിലർ ദിഗംബരന്മാർ ബൌദ്ധന്മാർ ചി
ലർ ചാർവാകന്മാരും. വേദമാർഗ്ഗത്തെ വിട്ടവർ കാണുന്നു പലരെയും.
ഇതിൻ കാരണമെന്തെന്നു മഹാത്മൻ ചൊല്ലണം. വിദ്വാന്മാർ ബുദ്ധി
മാന്മാരുമുണ്ടത്രേ അനേകധാ. വേദത്തിൽ ശ്രദ്ധയില്ലാതെ ചി
ലർ ഇക്കാലത്തു! തത്ത്വജ്ഞരാകുമവരാരും ചിന്തിപ്പീലല്ലോ ഇതും.
ചിലരോ ഗായത്രിയെ നിന്ദിപ്പവരെ വേദവിത്തുകൾ മുനിശ്രേഷ്ഠ
ഗായത്രീമാഹാത്മ്യം ചൊല്ലുക. ശ്രേഷ്ഠമായുള്ളൊരാ ഗായത്രീ
മന്ത്രത്തിന്നുള്ളൊരു തത്ത്വാർത്ഥം ചിന്തിക്കുന്നോർക്കു പാർക്കിൽ
ഉത്തമം ഇത്തരമെന്നാൽ പറയേണം ഗുരോ ഭവാൻ?

സൂതൻ പറഞ്ഞു

രാജാവിൻ വാക്കുകേട്ടു ഭഗവാൻ വ്യാസമാമുനി ചൊന്നാൻ മുനിമാരേ! ഉ
രചെയ്യാം പറവാനാശ്ചര്യമിതു നിങ്ങൾ. അത്രയും കേട്ടാൽ ചിത്തശുദ്ധിയും
വരും ഉണ്ടായ്‌വരും.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

ഭൂമിപാലക ശ്രേഷ്ഠ! മുനിമാരോടു കേൾ നൃപ! വേദത്തിൽ
ശ്രദ്ധയേറിടുന്നവർക്കു മാനസ ശുദ്ധിയും. മുമ്പൊരുകാലം പണ്ടു
ദേവന്മാരോടു ദൈത്യവർ തമ്മിൽ യുദ്ധം ചെയ്താർ! വിസ്മയം ചൊന്നീടുവൻ
ഞാൻ. നാനാശസ്ത്രങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചു ഘോരമായവർ ആയുധങ്ങളാൽ
ജഗത്തെല്ലാം നശിപ്പിച്ചീടുന്നമട്ടിലായ്. ജയിച്ചു ദൈത്യരെ ദേവീകൃപ
യാൽ ദേവകൾ. ഭൂമിയും സ്വർഗ്ഗവും വിട്ടു പാതാളം പൂകിനാരവർ.
ഇഷ്ടമായിട്ടു ദേവന്മാർ വിജയത്താൽ പരസ്പരം അറിവില്ലാതെ ഗർവ്വിച്ചാർ
തങ്ങൾ താൻ മാഹാത്മ്യം. മാഹാത്മ്യമേറെ നമ്മൾക്കെന്നു കൊണ്ടു ന
യിച്ചു നാം നിസ്സാരന്മാരസുരർ ഉമ്മീശ്വരി തിരിച്ചില്ലാത്തതാമവർ. കീർത്തി
യേറുന്നവർ നമ്മൾ സ്വർഗ്ഗസ്ഥിതി ദേവാധിപർ എന്നുരചെയ്താരമരന്മാരും

മൂഢരായുള്ളോരവർ • ദേവീപ്രഭാവമോർക്കാതെ മോഹത്തിൽ മ
ഴ്കിപ്പോയവർ അവർക്കനുഗ്രഹത്തിനായുടനെ ജഗദംബിക • പ്രത്യക്ഷമായ
ങ്ങ് കൃപയാൽ തേജഃപുഞ്ജസ്വരൂപമായ് കോടിസൂര്യപ്രഭയുള്ളൊരു ചന്ദ്ര
കോടിക്കു തുല്യമായ് • മിന്നൽക്കോടികളൊപ്പമായിട്ടൊക്കെക്കാൽ തൊട്ടു
വരെയന്നിയേ മുൻകാണാത്തൊരു തേജഃപുഞ്ജത്തെക്കണ്ടു ദേവകൾ •
ഇതെന്തിതെന്താണെന്നായിട്ടുത്ഭ്രമപ്പെട്ടു ചൊല്ലിനാർ ഈ തേജഃപുഞ്ജ
മദൈത്യരക്ഷഃവലിയ മായയോ • ആശ്ചര്യമായിട്ടീവണ്ണമിതു നിർമ്മി
ച്ചതാരവൻ എന്നോർത്തിട്ടവരത്യന്തം ചിന്തചെയ്യാൻ തുടങ്ങിനാർ •
ആരെന്നിയെന്നിതിൻ ചാരെ ചെന്നു ചോദിച്ചു നന്നേറ്റം ബലാബലമറി
ഞ്ഞിട്ടു ചെയ്യേണം നൽപ്രതിക്രിയ • ഇന്ദ്രനപ്പോളഗ്നിതന്നെ വിളിച്ചീവ
ണ്ണമുരത്തിനാൻ തേജം മുഖമായുള്ളോരഗ്നേ നീ ഗമിച്ചുടൻ •
ഇത്തേജഃപുഞ്ജമേതാണെന്നറിഞ്ഞീടുക വേഗമായ് അഹങ്കാരപ്രകാ
ശിക്കമിന്ദ്രൻ തൻ വാക്കു കേൾക്കയാൽ • യക്ഷനെന്നായുള്ളൊരു തേജസ്സി
ൻ സമീപത്തിലെത്തിനാൻ ചോദിച്ചഗ്നിയെ മാതാവായിട്ടുള്ളൊരാ യക്ഷനാ
മവൻ • നിന്നെ വിളിപ്പതെന്താണെന്നിയെന്നും ചൊല്ലുകെന്നോടായ് വി
ശേഷമെല്ലാം ദഹിപ്പിപ്പാൻ ശക്തി ചാഴ്ന്നിതെന്നുകേളായ് • അഗ്നി ഞാൻ
ജാതവേദസ്സതാനെന്നായ് ചൊല്ലിനാനവൻ ഉടനെയായവഗ്നി
ക്കരികിൽ വെച്ചു തൃണം • ശക്തനാകിൽ ദഹിപ്പിക്കിതിനെയെന്നുരച്ചു
തേ ശ്രമിച്ചുന്നതിനായിട്ടു പണിപ്പെട്ടഗ്നിയേറ്റവും • ദഹിപ്പിക്കാൻ
ശക്തിയെന്ന്യേ ലജ്ജിച്ചു ഗമിച്ചു തേ ദേവന്മാർക്കരികിൽ ചെന്നീവൃ
ത്താന്തം ചൊല്ലിനാർ നൃപ! • സർവേശന്മാർ നമ്മളെന്നുള്ളഭിമാനം
വൃഥാദ്ഭവം വായുതന്നെ വിളിച്ചിന്ദ്രനേവം ചൊല്ലിനാർ • നിങ്ങ
ളാണിജ്ജഗത്തെല്ലാം ചേഷ്ടിപ്പിക്കുന്നതീ ജഗതിയെല്ലാർക്കും പ്രാണരൂ
പൻ സർവ്വശക്തികളുള്ളവൻ • നീതാൻ പോയിട്ടറിഞ്ഞാലും മാതാ നീ യ
ക്ഷനെന്നതായ് സാമർത്ഥ്യമില്ല മറ്റാർക്കുമിവൻ തന്നെ ജയിക്കുവാൻ • ഇ
ന്ദ്രൻ തൻ ഗൗരവം ചേരും വാക്കു കേട്ടിട്ടു വായുവും യക്ഷൻ തൻ സമീ
പത്തിലഹങ്കാരത്തോടെത്തിനാൻ • കണ്ടപ്പോൾ താൻ യക്ഷനുമാ വാ
യുവോടോതിനാനിങ്ങിനെ ആരു നീ നിൻ ശക്തിയെന്താണതെന്നോടുര
ചെയ്യുക • യക്ഷൻ തന്റെ വാക്കു കേട്ടു ഗർവ്വത്തോടോതി വായുവും ജഗ
ത്തെല്ലാം ചലിക്കുന്നതെന്റെ വീര്യത്താലതായ് • മാതരിശ്വാവു
ഞാൻ ഞാൻ താൻ വായുവെന്നും പേരുണ്ട് എൻ ചേഷ്ടയാൽ ജഗ
ത്തെല്ലാം ചേഷ്ടിച്ചീടുന്നു സർവ്വദാ • വായുവിൻ വാക്കുകേട്ടു യക്ഷനുരച്ചാൻ
യക്ഷനാം വീരൻ ഇതു കണ്ടോ നീ നിൻ മുമ്പിൽ ഞാനിട്ടിന്നതു പറ്റിക്ക •

അല്ലയെങ്കിലഹങ്കാരംവിട്ടുലജ്ജിച്ചുപോക യക്ഷൻതൻവാക്കുകേട്ട
പ്പോൾശക്തിമാൻവായുദേവനും * പരിശ്രമിച്ചാനപ്പുല്ലനങ്ങാ
വിട്ടിളക്കീലതാൻ അവനുംലജ്ജയോടിന്ദ്രനരികിൽവന്നവൻ താ
നൃത്താന്തമെല്ലാമവനോടനഹങ്കാരമോതിനാൻ മിഥ്യാഗർവ്വംനടിക്കുന്ന
നമ്മളാരെന്നറിവാൻപണി * ഘോരമായങ്ങൾ തജ്ജസ്സു വിളങ്ങീട്ടറി
വ്യമായ് ദേവന്മാരാകായുമ്മേറ്റിട്ടെല്ലാമിന്ദ്രനോടവൻ * അറി
ഞ്ഞാലുംയക്ഷനീദേവനായകനല്ലയോ യക്ഷൻതന്നരികിൽവ
ന്നാനഹങ്കാരത്തോടിന്ദ്രനും * ഓടിപ്പോയിതു യക്ഷനതു കാണ്കെയക്ഷൻ
പെട്ടെന്നു അന്തർദ്ധാനമതുചെയ്തുനിന്നിതപ്പോൾ സ്വർണ്ണനാഭിനിൽക്ക
വേ * ദേവനായകനന്നാലുമതിലജ്ജിതനായവൻ മൌനം തപമാന്നാ
നായക്ഷനോടതു ചോദിപ്പാനായ കാരണം * ഇനിയുമെന്തെന്നുപോകയില്ല
ദ്ദേവന്മാർതൻസദസ്സിലായ് ഇതുകാലംതപത്തെയവൻ ചെയ്യുന്നതെന്ന്
പറഞ്ഞിട്ടു * ദേഹത്യാഗംവരുമെന്നും നാം വൻപരിഭ്രമത്താലും മ
നതിന്നാകാശമതിൽവിട്ടുമിപിള്ളിരിക്കിലും * അഹങ്കാരംവിട്ടുവണ്ണം
നിശ്ചലമായ്പുരന്ദരൻ അത്രയുമിപ്പോൾ നിന്നു ഉല്ലസിതവായാക്ഷൻ
തന്നോടുതൻ * ഉടനെ വാനിൽനിന്നുണ്ടായതു ദേവവാക്കശരീരിയായ് മാ
യാബീജം ജപിച്ചീടിന സുഖിയായിതിന്നിട്ടവൻ * ലക്ഷം വർഷം ജ
പിച്ചാനായാബീജമപ്പോൾ ദേവിയ്യാനത്തോടുംകൂടിയിട്ടുവാഹാ
തവ്യമെന്നിതു * ഒരുനാളിൽ ശ്രീഭഗവതീ ദേവ്യാനത്തിൽ ഫല്ഗുനമായ് പ്ര
ത്യക്ഷപ്പെട്ടു സ്വർഗ്ഗത്തിൽ മുക്തിരിക്കിൽ വ്യോമത്തിൽ * ചൈത്രമാസ നവമി
ദിനത്തിൽ കമനീയമായുച്ചനാ കോടിസൂര്യപ്രഭയോടെ ശോഭിതായ്
പോൽ വിളങ്ങുന്നവൾ * ബാലശശി തിലകമാർന്ന മനോജ്ഞമാം കേശം തന്നിൽ
പാശാങ്കുശവരാഭീതിയേന്തിയ കരങ്ങളും * കോമളാംഗലതാ
ദേവിരമണീയമാം പരമശിവ കണ്ഠത്തിലുള്ള വല്ലീവന്നെ ശ്രുതി ഗീത
യാം * മുക്കണ്ണുള്ളവൾ നൽ പീതാംബരധാരിണി വരം സ്തുതിക്ക
പ്പെട്ടവൾ നാലുപാടും വേദങ്ങളാൽ * ചുവന്ന പുഷ്പമാലിക ചാർത്തി
യവൾ ചേണ്ട കാന്തിയാൽ പുഞ്ചിരി കൊണ്ടുമുഖം കോടികന്ദ
ർപ്പസുന്ദരം * കരുണാമൃതം കവിഞ്ഞൊഴുകും നേത്രങ്ങളോടെയവൾ ഉമാ
യെന്നാപ്പേരോടെ ഹൈമവതിയെന്നും * സർവ്വജഗൽകാരണിയാം സർവ്വകാ
രണകാരണാ കണ്ടാനവർ ദേവിയെ ഇന്ദ്രൻ പരിവ്രാജിതനായവൻ *
പ്രേമാശ്രുപൂർണ്ണനായി രോമാഞ്ചാന്വിതനായ് നമസ്കാരം ചെയ്ത്
ഭക്തിയോടിന്ദ്രൻ സ്തുതിച്ചു * ദേവദേവി നിന്നെ കൊണ്ടുണ്ടായ്
വന്നതാണീ യക്ഷമിതെന്തിനോ ഭഗവതീ ചൊല്ലുകെന്നോടിന്ദ്രൻ ചോദിച്ചു

ടൊതെവൻ • പ്രത്യക്ഷമായതിൻമൂലമത്തും പൊൽകസ്വരാജനെ! ഇ
ന്ദ്രന്റെയിവാക്കുകെട്ടിട്ടങ്ങ്വാളാക്കുപാശ്ചവാ • എന്നുപറതാനത
[illegible]
മററുള്ള്.

ഏതൊന്നിതനൊ പാൽവിത്തുവൊരുമെല്ലാ
മെതൊന്നുമുണ്ണുന്നാപസ്സുമൊരം
ഏതൊന്നു സാധിപ്പതു ബ്രഹ്മവഷ്ളാം
വുപ്പിടാം ഞാനതെ ഖല്ലുമായി.

താമരമെകാണ്ഡ ബ്രഹ്മാവായബീജവുമാനന്ദ് മുഖ്യമീണ്ടുബീ
ജങ്ങളെന്മന്ത്രങ്ങളെന്നുമൊാർപ്പ! • ബ്രഹ്മാവുമൊയരോവൊയ് സൃഷ്ടിക
ന്നീജഗത്തുഞാൻ ഇതരങ്ങിലൊന്നിനെച്ചൊല്ലുംസച്ചിദാനന്ദമെന്നാ
യ് • മററതിനെപ്പറഞ്ഞീടുംമായാപ്രകൃതിയെന്നുമെ ആമായതാൻ
പരാശക്തിശക്തിയെ വൃമഹേശപതി • എന്നൊടങിന്നയവള്ളപ്പവോ
ട്ടതിലവൃം [illegible] ൽ സാമ്യാവസ്ഥാത്മികായെന്റമായയായിട്ടമായനാം
എന്നോടങിന്ന മാഹാന്ദ്രിപ്പുയതെ വുമങ്ങനെ പ്രാണികൾക്കെപ്പാഴിപാകവ
ശാലായവപിന്നയും • അവ്യക്തമാമിട്ടരുപാസ്യമായബൊധിച്ചിടി
ട്ടും അന്തർമ്മുഖാവസ്ഥയതാംതമൈാസ്യനുമായായ് • ബഹിർമ്മു
ഖിമായതന്നെതമസ്സുനംപറഞ്ഞീടാ അതമസ്സിനെനിന്നൊവീ
ട്ടന്നുസത്വമാംഗുണം • രജൊഗുണവുംവ്യഷ്ണുമാനാദിസൃഷ്ടിയിൽ
ഗുണത്രയാത്മകർതന്നെബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശ്വരർ • രജൊഗുണാധികൻ
ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുസത്വഗുണാധികൻ തമോഗുണാധികൻ രുദ്രനിവർതാനാ
ദികാരണർ • സ്ഥൂലദേഹംവിരിഞ്ചൻതാൻലിംഗദേഹംജനാർദ്ദനൻ രു
ദ്രൻകാരണമാംദേഹംഞാൻതുരീയയുമായിട്ടും • സാമ്യാവസ്ഥയിലെ
ന്നൊളുംസ്വൂർണത്താത്മരൂപണീ അതിന്മെൽപരബ്രഹ്മമെന്നുപര
രൂപവർജ്ജിതാം • നിർഗ്ഗുണംസഗ്ഗുണംരണ്ടായെന്നുപറതെപറഞ്ഞിടും
നിർഗ്ഗുണംമായയില്ലാതെതസ്യമൊഹയൊടൊത്തെ • ആതാൻജഗത്തു
സൃഷ്ടിച്ചുപ്രവേശിച്ചതിലൊകയും പ്രെരിപ്പിക്കുന്നജീവൻതന്നെക
ർമ്മാനുരൂപമായ് • സർവ്വകാരണമായിട്ടുംബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശരെ പ്രെ
രിപ്പിക്കുന്നതുംഞാൻതന്നെസൃഷ്ടിതൊട്ടിട്ടൊരാന്നിനായ് • എൻഭീയാ
ൽകാററടിക്കുന്നസഞ്ചരിക്കുന്നമാസ്കരൻ ഇന്ദ്രാദികളുമവ്വണ്ണംഞാനെ
സർവ്വാത്തമൊന്നമ!• എൻപ്രസാദംകൊണ്ടുനിങ്ങൾജയിച്ചീടുന്നസർവ്വ
ദാ ആട്ടിക്കുന്നതു നിങ്ങളെഞാൻമരപ്പാവയെപ്പൊലായ് • ദൈത്യന്മാ
ർക്കുസുരന്മാർക്കുമൊരിജയം [illegible] സ്വാതന്ത്ര്യംഞാനെനിശ്ച

പ്പോൽകൎമ്മഫലമേകിടും * അസ്വാതന്ത്ര്യകയാമെന്നുമറന്നുറാങ്ങം ഗമ്പിനാൽ അഹംകാരത്തിനാലന്തരാത്മാവാനിമിത്തമായ് * നിഅഹംകാരഗ്രഹത്തിനായ് നിങ്ങളിൽനിന്നൊഴിന്നതാം ഏതൊന്റെതേജസ്സിനാൽതോന്നായകനായിട്ട് ദേവി പ്രസിദ്ധമത ഗമ്പാകല്ലത്തിട്ടിനിദകൽക്കതിയായടൊന്നുനിങ്ങളും * ആശ്രയിക്കവിനെന്നെ ഞാനൊൻസച്ചിദാനന്ദരൂപിണി.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

മൂലപ്രകൃതിയാം ദേവിയിങ്ങിനെ മുമ്പെ ചൊല്ലിനൽ മറഞ്ഞാരംഭിച്ചതിയോടൊത്തുവിബുധന്മാർപുകഴ്ത്തവ * പിന്നീടസ്സുരെല്ലാരുമെപ്പൊഴുമതായിട്ടും ശ്രീദേവിതൻപദാംഭോജമാരാധിച്ചാർ പിന്നെപ്പൊഴി * മൂന്നുസന്ധ്യയിലും ചെയ്തുവാർഗായത്രീജപമായവർ ദേവിയ്ക്കായ് ദിവസംതോറും യാഗമോരോന്നുകളുമാകിനാർ * ഏവം സത്യയുഗത്തിങ്കൽഗായത്രീജപമോടവർ താരംഗ്ഗുല്ലയുംഭക്ത്യാജപിച്ചാർമുനിസത്തമ! * വിഷ്ണൂപാസനവേദത്തിൽപറയുന്നില്ലനിത്യമായ് വിഷ്ണുദീക്ഷയതുംപോലെ രുദ്രാപാസ്സിയുമങ്ങനെ * വേദത്തിൽനിത്യമായ് ഗായത്ര്യുപാസനപറഞ്ഞിട്ടു അധോഗതിയതില്ലാത്താൽബ്രാഹ്മണർക്കവതപ്രദം * മറെറാന്നുമല്ലാതുതാൻകൃതകൃത്യതയാക്കിൽ ഗായത്രിയൊന്നിനാൽതന്നെ മോക്ഷംപ്രാപിച്ചിടുംദ്വിജൻ * മറെറാന്നുമില്ലയെന്നാലുമന്നോതീമന്തവാംമഹാൻ ശിവനൊയാവിഷ്ണുദേവയോഗായത്രീജപമെന്നിയെ * ഉപാസിച്ചീടിൽദേവിപ്രത്യക്ഷത്തിൽപതിച്ചിടും അതുകൊണ്ടൊക്കൃതയുഗത്തിൻ ബ്രാഹ്മണരൊക്കെയും * ഗായത്രീജപമാതൊന്നു ദേവിയെസ്സേവചെയ്തുതെ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പന്ത്രണ്ടാംസ്കന്ധത്തിൽ

എട്ടാമദ്ധ്യായം.

ഒമ്പതാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

വർഷിച്ചില്ലൊരുകാലത്തിലിന്ദ്രൻപതിനഞ്ചുവത്സരം ഭൂമിയിൽപ്രാണികളാൽചെയ്യപ്പെട്ടകൎമ്മദോഷനിമിത്തമായ് * മഴയില്ലാഞ്ഞു ഭൂമിയെല്ലാംക്ഷാമംമൂലംനശിച്ചുപോയ് ഗൃഹംതോറുംശവക്കൂട്ടംനിറഞ്ഞു സംഖ്യയെന്നിയെ * അശ്വങ്ങളെയും പന്നികളെയുംഭക്ഷിച്ചാർക്ഷുധയാൽചിലർ ശവങ്ങളേയുംഭക്ഷിച്ചാർചിലരൊക്കെയുമല്ലോ * ബാലരെബ്ബാലമാരെ

നിരീക്ഷിച്ചുനാരിമേപുമാൻ വിശപ്പിനാലുരുമിണ്ടാനരന്തുചിലരൊ
ക്കയും • അനേകംവിപ്രരാനിച്ചിട്ടൊരോ പനാളുകളിനാർ തപസ്വി
യാംഗൗതമനങ്ങീട്ടുംപോക്കരിക്കവാൻ • ഗമിച്ചീടാംമേളിന്ന
ഗൗതമാശ്രമമായതിൽ ഗായത്രീന്ത്വാനായിട്ടുഗൗതമൻതൻ്റെ
യാശ്രമേ • സുഭിക്ഷമെന്നുകേട്ടുവന്നൊരാംപോകുന്നിതായതിൽ എ
ന്നൊത്തിട്ടുകുടുംബത്തോടൊന്നിച്ചുവിപ്രരൊക്കയും • ഭൃത്യരോടുംഗോ
ക്കളോടുംഗൗതമാശ്രമമെത്തിനാർ കിഴക്കുനിന്നുചിലരങ്ങെത്തിനാ
ന്യവിപ്രരും • പടിഞ്ഞാറുവടക്കുതെക്കിൽനിന്നിട്ടുമെത്തിനാർ വി
പ്രന്മാരെക്കണ്ടുടനെ നമിച്ചാനഗൗതമൻമുനി • പൂജിച്ചാനാസനം
തൊട്ടുള്ളുപചാരങ്ങളെക്കൊണ്ടുമേ ചോദിച്ചാൻ വന്നതിൻമൂലംമഹ
ശ്രേഷ്ഠരാം • സ്വാസ്ഥ്യത്തോടവരെല്ലാരും ചൊല്ലിനാർവിസ്തരത്തോ
ടും ദുഃഖമെല്ലാമെല്ലാം കേട്ടുടനെ നോക്കിനാൻമുനി • ഇത്തരംനിങ്ങളിരു
ന്നിടാം നിങ്ങൾക്കാസനം ഭാസനായ്ത്തോന്നിങ്ങളെപ്പോഴും
ഭവാന്മാരെനിക്കു സകലം • തപോധനന്മാരിനിങ്ങൾക്കൊന്നിപ്പോഴും
ന്യനായിത നിങ്ങളുടെ നാകിൽപാപവുംപുണ്യമാസ്സകം •
ഇനിങ്ങളിപാദപൂളിയാൽ ശുദ്ധമാക്കിനിതൻഗൃഹം എന്നെഴുംഗ
ന്യനാണിനിവന്മാർക്കുനമ്രമാൽ • വസിക്കുനിങ്ങൾസുഖമായ്
സന്ധ്യാജപമൊടിഭാ!

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

എന്നാശ്വാസിപ്പിച്ചുവരെഗൗതമൻമുനിസത്തമൻ ഗായത്രിയെ
ഭക്തിപൂർവ്വം ഭജിച്ചുൻതതിയോടുംനമിച്ചുടൻ • നമോദേവി!മഹാവിദ്യേ!
വേദമാതാംബേ!നല്ലമ്മേ! വ്യാഹൃത്യാദിമന്ത്രത്രയാത്മികേ!പ്രണവസ്വരൂപി
ണി • സാമ്യാവസ്ഥാത്മികെമായാംബെ ജഗദാധാരേ!നമിച്ചിടാം സ്വാഹാ
സ്വധാസ്വരൂപേ!ത്രിലോകമിപ്രകാശകാരിണി! • ജഗൽകല്യാണി!ദേ
വി!അവസ്ഥാത്രയസാക്ഷിണി തുര്യാതീതസ്വരൂപേ!നമിച്ചിടാം
രൂപിണി! • സർവ്വപരാത്പരേ!സച്ചിദാനന്ദഘനരൂപിണി! പ്രാത
സ്സന്ധ്യാരക്തവർണ്ണമധ്യാഹ്നേ ശുക്ലവർണ്ണിനി • സായാഹ്നേകൃഷ്ണവർണ്ണി
ന്യാദ്യേനിന്നെനമിച്ചിടാം സർവ്വഭൂതാന്തരസ്ഥേ!ജഗദാധാരശക്തി
യേ! • സൃഷ്ടിസ്ഥിതിപ്രളയകാരണേ!സർവ്വമംഗലേ നിഖിലപ്പൂജിതേ
പൂർണ്ണപാത്രംഗൗതമനേകിനാൾ • അതുകൊണ്ടുമതിനാലെല്ലാംതീരി
ച്ചുകന്നതൊക്കെയും ഞാനിതാതനിയെയാക്കിപൂർണ്ണപാത്രത്തെ ഉയർത്തിച്ചി
ടാം • എന്നുചൊല്ലിമറഞ്ഞാളുഗായത്രീപരദേവതാ അന്നമെല്ലാമെല്ലാ
തിരിനിറഞ്ഞുമാമലകൾപോലവേ • ഷഡ്രസങ്ങളെല്ലാമുംപലതു

ങ്ങണങ്ങളും വസ്ത്രങ്ങളും പട്ടുകളും ദിവ്യമാം ഭൂഷണങ്ങളും * യാഗാരം
ഭത്തിന്നന്തകം പലപാത്രങ്ങളായതും മഹാത്മാവാം മുനിക്കളുമിഷ്ടമെ
ന്താണതൊക്കയും * അന്നേരത്തിരുന്നു പാത്രത്തിൽ നിന്നു [illegible]
വിളിച്ചിട്ടുടനെ വിപ്രന്മാരെ ഗൌതമനാം മുനി * ധനധാന്യഭൂഷണ
ങ്ങളും വസ്ത്രവും നൽകിനാൻ നൃപ! അപ്പാത്രത്തിൽനിന്നു ലഭിച്ചു
കളും ഗോപുതൊഴുവ * സ്രുവവും ജുഹുവും തൊട്ടു ഹോമപാത്രങ്ങളുമ
ളും ഗൌതമൻ ചൊല്ലുമ്പോൾ വിപ്രർ യാഗം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങിനാർ *
അനുഷ്ഠലം സമഗ്രമെന്നോണം ശ്രേഷ്ഠമായി ചെയ്തു ത്രൈലോക്യ
ത്തിൽ ശ്രേഷ്ഠമായിട്ടുള്ള വസ്തുക്കളൊക്കയും * ഗായത്രീദത്തപാത്രത്തിൽ
നിന്നൂളികിൽ വെച്ചുടൻ ഭൂഷണാദികളാൽ സമസ്ത്രീകൾ കൊണ്ട
നനാരിമാർ * ചന്ദനാദികളാൽ ദേവന്മാരെപോൽ മുനിമാരുമായ് നി
ത്യോത്സവം സംഭവിച്ചു ഗൌതമാശ്രമമായതിൽ * രോഗാദിഭയമില്ലാ
ളുമെങ്ങും മോനവരീതിയും ഭൂയാശ്രമത്തിന്നരികെ വിസ്താരം [illegible]
ജന * അന്യപ്രാണികളും ചെന്നു കൂടിനാർ പലമട്ടിലായ് ഇതൊന്നിതം
മുനിരക്ഷിച്ചാനന്ദം നൽകിയാന്നേരം പോൽ * പലയാഗങ്ങളും വിധി
പോൽ ചെയ്തുകൊണ്ടുനിലിനാൽ സന്തോഷിച്ചാധികമായ് സ്തുതി
ച്ചാർമുനിവര്യനെ * പിന്നെയിന്ദ്രൻ സദസ്സിങ്കൽ കൊണ്ടുവാ
ഴ്ത്തിനാൻ.

ഈ വൻ നമുക്കിന്നൊരു കല്പവൃക്ഷമാ-
ണഭീഷ്ടമെല്ലാം സഫലീകരിക്കയാൽ
അല്ലെങ്കിലില്ലാതിഹ യാഗഭാഗം
ജീവിപ്പതും ദുർല്ലഭമായിരിക്കും.

പന്ത്രണ്ടുവർഷമീവണ്ണം പോഷിപ്പിച്ചാൻ മുനീന്ദ്രനും പുത്രന്മാരെ
പ്പോലെ ഗർവ്വമില്ലാതെ മുനിപുംഗവൻ * ഗായത്രിക്കു ചാരേ ധ്യാനനി
ഷ്ഠിച്ചാൻ ഗൌതമൻ മുനി മുനിമാർ ദേവി പൂജ ചെയ്തിടുന്നസ്ഥലത്തി
ലായ് * പുരശ്ചരണമായൊത്തു ത്രികാലമതിങ്കൽ തായ് ഇന്നും വാ
ഴുന്നതിൽ ദേവി പ്രാതഃകാലത്തു ബാലയായ് * മദ്ധ്യാഹ്നത്തിൽ യുവ
തിയായ് വൃദ്ധയായ് സന്ധ്യയിങ്കലും ഭക്തികളൊത്തുനന്ദിച്ചുനിന്നാൻ നാ
രദൻ മുനിസത്തമൻ * ഗായത്രിതൻ ഗുണം വീണയിങ്കൽ വായിച്ചുകൊ
ണ്ടുടൻ മഹാന്മാരാം മുനികൾ തൻ സദസ്സിങ്കലിങ്ങനെ * ഗൌതമാദി
കൾ പൂജിച്ചാർ ശാന്തനാമൃഷിയെത്തുലോം ഗൌതമൻ കീർത്തിയേകീ
ർത്തിച്ചാതിനാൻ പലതും മുനി * ബ്രഹ്മർഷേ! ദേവസഭയിങ്കൽ വച്ചിരിക്കു
ന്നിമിത്തമായ് നിൻഗുണങ്ങളെ വർണ്ണിച്ചുപാടുന്നു സുരനായകർ * നിന്നെ

കാണ്മാൻവന്നതൊന്നാജിപ്പുവിൻപാക്കൽകൾ കയാൽ ജഗദംബാപ്ര
സാദത്താൽ ധന്യൻനീ മുനിപുംഗവ! ● എന്നു ചൊല്ലീട്ടു ഗായത്രീഗൃഹ
ത്തിൽ ചെന്നു നാരദൻ ജഗദംബികയെ കണ്മാൻ മോദത്താൽ കണ്ടുവി
ട്ടന്നുടൻ ● സ്തോത്രങ്ങളാൽ സ്തുതിച്ചിട്ടു ദേവലോകത്തിലെത്തിനാൻ
മുനിരക്ഷയിലദ്രിയിൽ വാണീടും ദ്വിജരൊക്കയും ● അന്യരെയൊഴിൽ
ഷപ്പെട്ടാർ ഗൗതമൻതന്റെ കീർത്തിയാൽ ഇവൻകീർത്തിനശിപ്പാനാ
യുപായമാസ്ഥ്യം ചിന്തിച്ചെല്ലാം ● തരംപാർത്തെല്ലാരുമാകിട്ടാച്ചാർ വിപ്രരൊ
ക്കയും പിന്നെക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ക്ഷാമമില്ലായ്ക ഭൂമിയിൽ ● എങ്ങും
സുഭിക്ഷമായ്ത്തീർന്നു പന്ത്രവംശാധിപാ മന്നേ! സുഭിക്ഷമായതുകണ്ടു
ള്ളാദ്വിജരൊക്കെ മന്ത്രിച്ചിതാർ ● കൃത്രിമപ്പശുവാക്കി ഗൗതമനരികേ പോകാനാ
യ്ത്തുടങ്ങിനാർ ധന്യന്മാരാണിവിധ [illegible] ●
കാലത്തിന്നു മൂന്നാമാദ്യമൊന്നുമാൻ യോഗ്യനായവൻ? മായകൊണ്ടു
വർനിർമ്മിച്ചു വൃദ്ധയാം ഒരു പശുവിനെ ● വധിപ്പാൻമുനിതൻഹോ
മശാലയിൽ ചെന്നിതപ്പശു ഹുങ്കാരത്താൽ തട്ടുകൊണ്ടാൾമുനിയപ്പശു വീ
ണുപോയി ● മുട്ടുകൾ ഗോവിനാശകർന്നാനെന്നവർ വിളികൂട്ടിനാർ
ഹോമം നിവൃത്തിട്ടധികം വിസ്മയപ്പെട്ടൻ മുനിപുംഗവൻ ● സമാധിയിലിരു
ന്നിട്ടു ചിന്തിച്ചാൻ കാരണമൊക്കെയും ഇതെല്ലാം ദ്വിജർ ചെയ്തതെന്നറി
ഞ്ഞിട്ടു ഗൗതമൻ ● സംഹാരരുദ്രനെപ്പോലെ കോപിച്ചു മനുകുല്യ
പ! കോപത്താൽ കണ്ണുചുവന്നിട്ടു ശപിച്ചു ദ്വിജരെ ശേഷം ● ഗായത്രി
തൻജപധ്യാനമുതലായതിൽനിന്നും വിമുഖതയൊട്ടുകൂടിയ്ബ്രാ
ഹ്മണാധമരായിട്ടും ● വേദം വേദോക്തകർമ്മം മുതലായ പാതകമതിങ്ക
ലും ശ്രദ്ധയില്ലാതെയായി നിങ്ങൾ ഭവിക്കണമിവിപ്രരായ് ● ശിവാങ്കൽ
ശിവമന്ത്രത്തിൽ ശിവശാസ്ത്രമതിങ്കലും ശ്രദ്ധയില്ലാതെ മന്ദരായ്ഭവി
ക്കനിങ്ങളൊക്കയും ● മൂലപ്രകൃതിയിൽ ദേവിധ്യാനം കഥയിവന്നിലും
ബ്രാഹ്മണാധമരാം നിങ്ങൾക്കൊട്ടും ശ്രദ്ധഭവിച്ചിടാ ● ദേവീമന്ത്രമ
ഹാസ്ഥാനം ദേവ്യുപാസനയിങ്കലും ബ്രാഹ്മണാധമരാം നിങ്ങൾക്കൊ
ട്ടും ശ്രദ്ധഭവിച്ചിടാ ● ദേവ്യുത്സവാംകരണത്തിലും തന്നാമകഥനത്തിലും
ബ്രാഹ്മണാധമരാം നിങ്ങൾക്കൊട്ടും ശ്രദ്ധയില്ലാതാൻ ● ദേവിതൻഭക്ത
സന്നിധ്യേ വീക്ഷിച്ചീടുന്നതിലും ബ്രാഹ്മണാധമരാം നിങ്ങൾക്കൊ
ട്ടും ശ്രദ്ധയില്ലതാൻ ● ശിവരാത്രി ദിനാചരണത്തിലും ശിവഭക്തപൂജനത്തി
ലും ബ്രാഹ്മണാധമരാം നിങ്ങൾക്കൊട്ടും ശ്രദ്ധയില്ലതാൻ ● രുദ്രാക്ഷ
ധാരണം ഭസ്മം വില്വപത്രമിവറ്റയിൽ ബ്രാഹ്മണാധമരാം നിങ്ങൾ
ക്കൊട്ടും ശ്രദ്ധയില്ലതാൻ ● ശ്രൗതസ്മാർത്താചാരമതിൽ ജ്ഞാനമാർഗ്ഗ

ഋതികളും ബ്രാഹ്മണാധമരാം നിങ്ങൾക്കൊട്ടും ശ്രദ്ധയില്ലതാൻ • അദ്വൈതജ്ഞാനനിഷ്ഠയുംശാന്താദ്യാത്മികർമ്മത്തെ ബ്രാഹ്മണാധമരാംനിങ്ങൾക്കൊട്ടുംശ്രദ്ധയില്ലതാൻ • നിത്യകർമ്മംചെയ്യുന്നതിൽനല്ലഗ്നിഹോത്രാദിയ്ക്കലും ബ്രാഹ്മണാധമരാംനിങ്ങൾക്കൊട്ടുംശ്രദ്ധയില്ലതാൻ • സ്വാദ്ധ്യായാദ്ധ്യയനത്തിങ്കൽപിന്നെപ്രവചനത്തിലും ബ്രാഹ്മണാധമരാംനിങ്ങൾക്കൊട്ടുംശ്രദ്ധയില്ലതാൻ • ഗോദാനംതൊട്ടദാനത്തിൽപിതൃശ്രാദ്ധമതികളും ബ്രാഹ്മണാധമരാംനിങ്ങൾക്കൊട്ടുംശ്രദ്ധയില്ലതാൻ • കൃച്ഛ്രചാന്ദ്രായണത്തിങ്കൽപ്രായശ്ചിത്തമതികളും ബ്രാഹ്മണാധമരാംനിങ്ങൾക്കൊട്ടുംശ്രദ്ധയില്ലതാൻ • ദേവിയെ വിട്ടന്യദേവരിൽഭക്തരായ്ത്തീർന്നിങ്ങളും ശംഖചക്രാദ്യങ്കിതരായ്ഭവിക്ക നികൃഷ്ടരേ! • കാപാലികമതാസക്തർബൌദ്ധശാസ്ത്രരതർസദാ പാഷണ്ഡാചാരനിരതരാകുവിൻനിങ്ങൾ • പിതൃമാതൃസുതഭ്രാതൃകന്യാവിക്രയമങ്ങനെ ഭാര്യാവിക്രയവുംചെയ്തീടുവിൻനിങ്ങൾനികൃഷ്ടരേ! • വേദവിക്രയമവ്വണ്ണംതീർത്ഥവിക്രയമായതും ധർമ്മവിക്രയവും ചെയ്തീടുവിൻനിങ്ങൾനികൃഷ്ടരേ! • പാഞ്ചരാത്രംകാമശാസ്ത്രം കാപാലികമതികളും ബൌദ്ധശാസ്ത്രത്തിലുംനിങ്ങൾക്കുണ്ടാംശ്രദ്ധനികൃഷ്ടരേ! • മാതാപുത്രീഭഗിനിയീവരിൽഗമനമങ്ങനെ പരസ്ത്രീലമ്പടന്മാരാകുംനിങ്ങൾനികൃഷ്ടരേ! • നിങ്ങൾവംശത്തിലുണ്ടാകുംസ്ത്രീപുമാന്മാരശേഷവും നിങ്ങൾക്കുതുല്യരായ്ത്തീരുമെൻശാപംനിമിത്തമായ് • ഞാനെന്തിനാണിപ്രകാരംപറഞ്ഞിട്ടന്നതേററവും കോപിക്കട്ടെനിങ്ങളിൽഗായത്രീദേവിയാംപര • അന്ധകൂപാദികുണ്ഡത്തിൽ വാഴുംനിങ്ങളനാരതം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇവകേട്ടുലെട്ടതേവംശപിച്ചിട്ടാമഹാമുനി ഗായത്രീദർശനത്തിന്നായ് ഗമിച്ചാൻകുതിയുകനായ് • ആമഹാദേവിയെച്ചെന്നുനമിച്ചപ്പോൾപരാൽപരാ വിപ്രർതൻകൃത്യമാത്തിട്ടുവിസ്മയിച്ചാൾമഹേശ്വരീ • അദ്ദേവിതൻമുഖത്തിങ്കൽനിന്നുംകാണനിതാന്തസം ആശ്ചര്യരസമൊടൊത്തമുനിശ്രേഷ്ഠനോടുവാൾ • പാമ്പിനുപാൽകൊടുത്താലുമതുനൽകുന്നതാംവിഷം ക്ഷമിക്കനീമഹാത്മാവേ! കർമ്മത്തിൻഗതിയിങ്ങനെ • ഗായത്രിയെനമിച്ചിട്ടാമുനിയാത്രമതെത്തിനാൻ അശ്ശാപംകൊണ്ടുവിപ്രന്മാർമറന്നുവേദമൊക്കയും • ഗായത്രിയുമതിൻവണ്ണം,മതൊത്തുള്ളതായിതേ പശ്ചാത്തപിച്ചവരൊന്നിച്ചുകൂട്ടീട്ടാദരിജരൊക്കയും • മുനിതന്നരികിൽചെന്നുനമിച്ചാർബഹുഭക്തിയായ് ലജ്ജിച്ചു

ഖവുംതാഴ്ത്തിനിന്നാർമൌനമത്തോടങ്ങനേ • ഗൌതമൻമുനിയെ ചുററി
നിന്നുകൊണ്ടു പലരാകയും പ്രസാദിക്കപ്രസാദിക്കപ്രസാദിക്കെന്ന
ചൊല്ലിനാർ • പറഞ്ഞാനാദരാടായിട്ടു പരമമുനിയാമുനി ക്രുദ്ധരാ
വരാമവരെയുംകുംഭീപാകത്തിൽ വാഴുവിൻ • എൻവാക്യംവ്യർത്ഥമാ
യിട്ടുചമച്ചീടില്ലൊരിക്കലും പിന്നെക്കലിയുഗത്തിങ്കൽജനിക്കുന്നിങ്ങൾ
ഭൂമിയിൽ • ഞാൻപറഞ്ഞതുപോലെല്ലാംവരുമെന്നറിവില്ലതാൻ നി
ങ്ങളീശാപമൊക്കെയനുഗ്രഹിക്കുന്നവെങ്കിലോ • ഗായത്രീപാദപത്മ
ത്തെഭജിച്ചീടുകിനോവരം.

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ഇങ്ങനെചൊല്ലിട്ടുവമവരെ ഗൌതമൻമുനിസത്തമൻ പ്രായശ്ചിത്തമെ
ങ്കിലൊട്ടുമാത്മനായിബ്ഭവിച്ചുതെ • അതിനാൽഭഗവാൻക്രുദ്ധൻ
സപ്തർഷിപ്രാപിച്ചുശേഷമായ് കുംഭീപാകംവിട്ടുവന്നാരവരക്കലിതന്നി
ലഭൂമൌ • ശാപത്താൽഭാഗ്യരായ് വിപ്രർഭൂവിൽവന്നുജനിച്ചുതെ സ
ന്ധ്യാസന്ധ്യാവന്ദനവുംഗായത്രിയുമെന്നിയെ • വേദമകന്നവിഹീനന്മാ
ർപാഷണ്ഡമതഗാമികൾ അഗ്നിഹോത്രാദിരഹിതർസ്വധാസ്വാഹാ
വിവർജിതർ • മൂലപ്രകൃതിയാംസാക്ഷാൽദേവിയെയറിയാത്തവർ ത
പ്തമുദ്രാങ്കിതർചിലർകാമാചാരരതർചിലർ • കാപാലികർചിലർകൌ
ളന്മാരൌദ്ധന്മാർചിലർജൈനരും പണ്ഡിതന്മാരെന്നാലും ദുരാചാരി
കളായവർ • പരദാരങ്ങളിൽചെന്നുരമിപ്പാൻകൊതിയുള്ളവർ കുംഭീ
പാകത്തിൽവീണിടുംകർമ്മങ്ങൾചെയ്തിടുന്നവരും • അതുകൊണ്ടുമനു
ഷ്യർക്കൊരുവിധത്തിലുംവരുന്നില്ല ശിവവിഷ്ണൂപാസനകൾക്കില്ല
നിത്യതയെങ്കിൽ • ശക്ത്യുപാസനതാൻനിത്യയതില്ലാത്തതാവ
ധോഗതി നിശ്ചയമെന്നുശേഷംഞാൻപറഞ്ഞുനൃപസത്തമ! • ഇ
നിയുംനീകേൾക്കിവൈഭവങ്ങൾകേട്ടുകൊള്ളുക സംസാരമാനിയാംമേ
വിരുത്തുതാൻസദാനന്ദമതം.

ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതം പന്ത്രണ്ടാംസ്കന്ധം
• ഗൌതമശാപം •
ഒമ്പതാമദ്ധ്യായം

പത്താമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മലോകത്തിന്മീതെസർവ്വലോകപ്രസിദ്ധമാം അത്ഭുതമാമ

[illegible]

വില [illegible] മരതക [illegible] * വാഴ്കയാൽ ശോ
ഭിതമിട്ടിരിക്കുന്ന [illegible] പ്രാകാരം [illegible]! [illegible] പിച്ചു
[illegible] മതിൽ * [illegible] യോജന [illegible] ! [illegible]
[illegible] വാടിക * [illegible]
വാണീടുന്നായകൻ [illegible]
ട്ടും * [illegible] വർഷിച്ചുംകൊ
ണ്ടധികമായ് വാഴുന്നതൽ [illegible] * [illegible] ശ്രീ [illegible]
[illegible] * [illegible]
[illegible] ൻ [illegible]
[illegible] * [illegible]
[illegible] പ്രവാഹ
ങ്ങൾ പ്രവഹിക്കുന്നു [illegible] * [illegible]
[illegible] വാണീടുന്ന
തിൽ * [illegible] ശ്രീ [illegible]
[illegible] കൊണ്ടു വാണീടുന്നു [illegible] * [illegible] മതിൽക്ക
[illegible] യോജന [illegible]
വാടിക * [illegible]
[illegible] വാണീടുന്നതിൽ [illegible] * [illegible] വൻ
[illegible] * [illegible]
[illegible] * [illegible]
[illegible] പാരിജാത [illegible]
[illegible] * [illegible]
[illegible]
[illegible] * [illegible]
[illegible] * [illegible] ൽ
[illegible] ശ്രീ [illegible] സിദ്ധർ വാ
ഴുന്നതിങ്കലായ് * [illegible] യോജനയായ്
[illegible] മതിൽ * [illegible] വാടിക
[illegible]
[illegible]! * [illegible] വാഴുവോർ ശിശിര
[illegible] * [illegible] ശ്രീ
[illegible] ശിശിരാകൃതിയായ് വാണീടുന്ന
വൻ * [illegible] ദേവീഭാഗ

ളുകച്ചുല്ലസിച്ചൽ വാഴ്ന്നിരിക്കുമായ് • ചപലമാം ഗുണത്രിത്വമുള്ള മന
മതൊട്ടൊഴിച്ചു [illegible] സമ്പാദ്യമായ് പ്പൊഴിഞ്ഞീടുക •
സപ്തർഷിമാംമതിനിൽ [illegible] യോഗമായ് പുണ്യയോഗമായ്ങ്ങും
മായുന്നമാംമതിൽ • വൈമാനപരമുള്ളവെല്ലാം പുണ്യയോഗമയീ! പു
ണ്യയോഗമായജ്ഞാനത്വം ജ്ഞാനത്തിങ്കലും • ഈശ്വരനൊന്നു [illegible]
ഭോഗമായ താൻ മരങ്ങളും ഒന്നു പക്ഷങ്ങൾ, ഗ്രാമങ്ങൾ, ജലങ്ങൾ, മനു
ഷങ്ങളും • സ്വർഗങ്ങളും പാതാളവും [illegible] പരമയോഗ
മാനന്ദത്തിലുള്ളതശേഷവും • ഇതിനുപരിശോഭിക്കുന്നതെന്നാൽ [illegible]
ലോകവും മുൻപുൻ വലപാൽ ചരമെ [illegible] കൊള്ളിക്കുറിച്ച് •
ശ്രുതമായ ഭക്തന്മാർ [illegible] ക്ക് പോലന്മാർ സമർപ്പിയായ് [illegible]
ളുടെക്കൂടിവസിച്ചീടുന്നിതായതിൽ • തേജികളെല്ലാം [illegible]
ങ്ങളുമുള്ളതാം അമരാവതിയിൽ വാഴ്ന്നിരുന്നാൻ പൂർവ്വദിക്കിലായ് • സ
[illegible] സൽകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുമ്പോൾ അതിന്ദ്രലോകത്തിൽ [illegible]
ക്കുന്നവരിക്കൽ ഭവാൻ! • ഐരാവതസമാരൂഢൻ വജ്രഹസ്തൻ പ്രതാ
പവാൻ ദേവസേനാപതിയുമൊത്തു ശോഭിച്ചീടുന്ന വാസവൻ • ദേവസ്ത്രീ
കളോട് ഗാനീഭേദവും വാണിടുന്നതിൽ അഗ്നിതൻപുരിയെന്നതഗ്നി
കോണിലുണ്ടാകുന്ന പുരി • സ്വാഹാസ്വധാസമായുക്തൻ അഗ്നിവാഴു
ന്നിതങ്ങായ് നിജവാഹനമുള്ളവനായ് നിജമൊരുഗണനായകൻ • തെ
ക്കേദിക്കിൽ കാലപുരിയായതിൽ വാഴുന്നിതായതിൽ പിതൃപുണ്യത്താൽ
[illegible] കൂടവേ • നിജശക്തിയുതൻ സൂര്യപുത്രനാം യമൻ മ
ഹാൻ [illegible] കൂട്ടും കൂടി നിരൃതി കന്നിമൂലയിലായ് • വസിക്കുന്നു
നിരൃതിയും ശക്തിമാനായി പലരോടും പടിഞ്ഞാറായ് പാശധാരിവരു
ണൻ വൻ പ്രതാപവാൻ • മകരമത്സ്യസമാരൂഢൻ വരുണൻ മത്സ്യവി
ഹംഗൻ നിജശക്തിസമായുക്തൻ നിജയാദോഗണനാഥൻ • പാശി
ലോകമുദ്വാഴ്ന്ന വരുണനീ വസതിനായ് വായുകോണിൽ വായുലോ
കേ വസിച്ചീടുന്നമാതൻ • പ്രാണായാമതപോയോഗസിദ്ധയോഗി
കളോടുമായ് ധ്വജഹസ്തൻ വിശാലാക്ഷൻ മൃഗവാഹനനായവാൻ • മരു
ദ്ഗണങ്ങളോടുംതാൻ [illegible] മനോരമം യക്ഷലോകം വിളങ്ങുന്നു
വടക്കേദിക്കിലായ് നൃപ! • യക്ഷേശനതിൽ വാണീടുന്നു ദിവ്യഭോഗ
സംയുതൻ ശംഖമെന്നുള്ള നിധികളെല്ലാം ധനേശനായ ധനേശ്വരൻ • മണി
ഭദ്രൻ പൂർണ്ണഭദ്രൻ മണിമാൻ മണികന്ധരൻ മണിഭൂഷൻ മണിസ്രഗ്വി
മണികാർമ്മുകധാരകൻ • ഇത്യാദിസേനാധിപന്മാരൊടൊത്തു [illegible]
ശ്രിതനായ് ഈശാനകോണിലായ് രുദ്രലോകമുണ്ടു [illegible] • അനന്ത
ഐശ്വര്യസഞ്ചിതം രുദ്രൻ വാഴുന്നിതാ അതിൽ [illegible]

[illegible]

ഒന്നാമദ്ധ്യായം

[illegible]

[illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • അതിൻ [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] കാളരാത്രി മഹാരാത്രി [illegible] • [illegible]

[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] ! •
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • ഗൃഹങ്ങൾ [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible] ! • അതിൽ [illegible]
[illegible] • ശ്രീ [illegible]
[illegible] ചിലർ [illegible]
[illegible] • [illegible] ചിലർ [illegible]
[illegible] ചിലർ • [illegible]
[illegible] ചിലർ [illegible]
[illegible] ചിലർ • [illegible] ചിലർ
[illegible] ചിലർ [illegible] ചിലർ • [illegible]
[illegible] ചിലർ [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible] ! • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible] • വിളപ്പൂതകൾപോലെല്ലാ
[illegible] സാമർത്ഥ്യ [illegible]
[illegible] • പ്രാകാരത്തിൻവെളിയിലായെട്ടുദിക്കിലുമീയിവർ [illegible]
[illegible] ഗൃഹങ്ങളിൽ • വജ്രസാലമതിന്നുള്ളിൽ [illegible]
[illegible] വൈഡൂര്യനിർമ്മിതം [illegible]
[illegible] • ഗൃഹങ്ങളും വീഥികളും [illegible]
[illegible] നിർമ്മിതങ്ങൾതാൻ • വാപീകൂപതടാകങ്ങൾ [illegible]
[illegible] വൈഡൂര്യനിർമ്മിതങ്ങൾതാൻ [illegible]

ഗോപുരാട്ടാലികകളെന്നതൊട്ടെട്ടുദിക്കിലുമായതിൽ ശോഭയോടെ
ഉള്ള വാഴുന്നോരുമവരെ പാസന്തമ! • പ്രതിഷ്ഠമാണിഥ മാതൃകകളെല്ലാ
മവർ സമഷ്ടികൾ ബ്രാഹ്മീ മഹേശാനീ പിന്നെക്കൗമാരീ വൈഷ്ണവീ വീ
പ! • വാരാഹി പിന്നെയിന്ദ്രാണീ ചാമുണ്ഡയിവരേഴുപേർ എട്ടാമതാ
മഹാലക്ഷ്മി മാതൃകകൾ നാമമിങ്ങനെ പങ്കെകാണവരബ്രഹ്മരുദ്രാദികളോ
ടൊത്തവർ • ജഗന്മംഗളമേകുന്നോർ പ്രത്യേകം സൈന്യമുള്ളവർ അ
സ്സാലത്തിൻ നാലുവാതുക്കലും ശ്രീദേവി തന്റെ • വാഹനങ്ങളലങ്കാര
ത്തൊട്ടു നിൽക്കുന്നു സജ്ജമാ ഗജങ്ങൾ കോടിയുമശ്വങ്ങൾ പല്ലക്കുകൾ കോടിയു
മങ്ങനെ ഹംസസിംഹഗരുഡന്മാരുമിവ്വണ്ണം വൃഷഭങ്ങളും • അവ്വിധമൊരോ
ന്നിൻ തേരുകൾ മറ്റും കോടിവീതമേ ശോഭ! • പിന്നെ സൈന്യത്തെ ജയിച്ചുകൊ
ണ്ടുള്ള ധ്വജവായത്തൊട്ടും വിമാനങ്ങളും കോടി പരിവിളങ്ങുന്ന
ന്ന മഹാധ്വജങ്ങളോരോന്നും വാദ്യഘോഷമുഴങ്ങിയും • വൈഡൂര്യ
മണി സാലത്തിനുള്ളിൽ ശ്രേഷ്ഠമതാം മതിൽ പത്തുയോജന പൊക്ക
ത്തിലിന്ദ്രനീലവിനിർമ്മിതം • മദ്ധ്യസ്ഥലം തതാവകൾ ഗൃഹങ്ങളും താങ്ക
ളും വാപീകൂപതടാകങ്ങളുമെത്രയങ്ങളുമാർ • അതിലുമധികം
നൽപത്തംബുജായങ്ങനാവിസ്തൃതം മെഴാംപൂർണ്ണം പോലെയതിന
ട്ടുള്ളവ ഉള്ളതായ് • അത്ര ശക്തികൾ കൂടുന്നൽസ്ഥാനങ്ങളുമായതിൽ
സംഖ്യകളശേഷമേതിൻ വശിൽവാണീടുന്നവർ • അവർക്കുള്ള ദാനങ്ങ
ളെപ്പറയാം കേട്ടുകൊൾക നീ കരാളീ വികരാളീ നല്ലമാപിന്നെസ്സര
സ്വതീ • ശ്രീഗൌരീ ശ്രദ്ധ ശുഭാങ്ഗി കീർത്തി ചിന്താ സ്മൃതി ധൃതി ശ്രദ്ധാ
മേധാ മതി കാന്തി ശാന്തി ഷോഡശശക്തികൾ • നീലമേഘനിറമേ
ന്നോർ കരവാളുമേന്തിച്ചവർ യുദ്ധത്തിങ്കൽ ശ്രദ്ധയുള്ളോർ തുല്യകൾ
ഘോടഹസ്തകൾ • ശ്രീദേവി തന്റെ സൈന്യങ്ങൾക്കുള്ള നാഥകളായ
വർ ബ്രഹ്മാണ്ഡം തോറുമുള്ള ശക്തികൾക്കു മതേവിധം • ദേവീ
ശക്ത്യാവളിന്നുള്ളോർ ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങൾ കലക്കുവോർ നിജശക്തിക
ളൊടൊത്തു യുദ്ധത്തിൽ കയറിയോർ • അവർതൻ വിക്രമം ചൊല്ലാ
ൻ ശക്തനാകില്ലനന്തനും ഇന്ദ്രനീലമതിൽക്കെട്ടിനുള്ളിലത്യന്തവിസ്
തൃതം • മുക്താപ്രാകാരമാകുന്നു പത്തുയോജനദൈർഘ്യമായ് മുക്താ
മയം മദ്ധ്യത്തിലും നട്ടകഷ്ടദളാംബുജം • മുക്താമണിഗണാകീർണ്ണം വിസ്
തൃതം കേസരാന്വിതം ദേവിതന്നായുധത്തോടൊത്ത ദേവികളാതവരാ
തിൽ • ലോകവാർത്തകൾ ചൊല്ലീടാനെട്ടു മന്ത്രിണികൾ നൃപ! ദേവീതു
ല്യകൾ ഭോഗത്തെ ഇംഗിതങ്ങൾ കളായവർ • ദേവീകാര്യത്തിൽ പല്ലകൾ സ
ർവ്വകാര്യ സമർത്ഥകൾ അവർക്കുള്ള വരദേവികൾക്കിഷ്ടമറിയുന്നവർ • പല

ശക്തികൾ ഭേദമറ്റുള്ളോർ ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളിൽ വാണിടും പ്രാണികൾക്കി
ൻസകാരമാരം ജ്ഞാനതാൽ പറിവോർ സദാ * ആയവയ്ക്കുള്ള നാമങ്ങൾ
ചൊല്ലാം ഞാൻ കേട്ടുകൊൾകനീ അനംഗകുസുമാ പിന്നെ അനംഗകു
സുമാതുരാ * അനംഗമദനാ താനുമനംഗമദനാതുരാ പിന്നെ ഭുവന
പാലാഖ്യയാകും ഗഗനവേഗയും * ശശിരേഖാ ഗഗനരേഖയുമാണിവ
രെട്ടുപേർ പാശാങ്കുശവരാഭീതിധരികളരുണാംഗികൾ * ഇങ്ങിനെയോ
രോ ലോകവാർത്തകളെവിടെയറിയിപ്പവർ മുക്താസാലത്തിന്നുള്ളിൽ സ
ഞ്ചരിക്കുന്നു! പുഷ്പരാഗമണിമയമാം സാലമിതിന്നുള്ളിലുണ്ടതേ
വും * നാനാവിധ വൃക്ഷസംയുതം നാനാകോശസമന്വിതം മരുത്തി
നുമുൽ സാലങ്ങളെങ്ങനെ * അതിലുള്ള ദിക്പാലരവരെ ദിക്കുകളി
ലുള്ള ദേവിമാരെയും പൂർവ്വമായ പുഷ്പകോണിൽ ഗായത്രീസമേ
തൻ വിധി * [illegible]
ധരിക്കുന്നല്ലോ ദേവിയും * ഋഗ്വേദങ്ങൾ നാനാശാ
സ്ത്രങ്ങളും പുരാണങ്ങൾ സ്മൃതികളും മൂർത്തിമത്തുകളായിട്ടങ്ങുമേ ഗാ
യത്രീദേവി ബ്രഹ്മാവിനൊപ്പമിരുന്നിടും അവതാരങ്ങളും വാഴു
ന്നതിങ്കൽ ഭൂപതേ! * ദക്ഷിണകോണിൽ ശംഖചക്രഗദാംബുജകരാം
ബുജാ സാവിത്രീദേവിയും വാഴുന്നതിൽ താൻ വിഷ്ണുവോടുമായ് * വിഷ്ണു
വിന്നവതാരങ്ങൾ മത്സ്യാദികളശേഷം * സാവിത്രിയുള്ള അവതാര
ങ്ങളും വാണിടുന്നതിൽ * വായുകോണിൽ പരശുപാശമാലാഭയവരാ
ന്വിതൻ മഹാരുദ്രൻ വസിക്കുന്നു സരസ്വതിയുമങ്ങനെ * ദക്ഷിണാ
മൂർത്തിതൊട്ടുള്ള രുദ്രമൂർത്തികളൊക്കെയും ഗൗരീഭേദങ്ങളുമതിൽ വസിച്ചീ
ടുന്നു മന്നവ! ശൈവാഗമങ്ങൾ * വേദങ്ങളാഗമങ്ങളും
മൂർത്തിമത്തുകളായിട്ടു വാണിടുന്നവിടുന്നാൻ * അഗ്നികോണി
ലായ് തന്നെപ്പുഷ്ടിയും തോഷിയും * തന്റെ കൈകളിൽ വഹിച്ചുംകൊണ്ടു
സംഖ്യനിധിയുക്തനായ് മഹാലക്ഷ്മിയോടുകൂടി വാഴുന്നു ധനനായകൻ
ദേവിതൻ നിധിനാഥൻ താനവൻ വൈശ്രവണൻ മഹാത്മാവ് * പാശിതൻ
കോണിലായിട്ടു മനോജ്ഞമായ് പാശാങ്കുശംവില്ലമ്പു പൂണ്ടു
ശോഭിച്ചിടുന്നതേ * ശൃംഗാരങ്ങൾ മൂർത്തിമത്തുകളായുള്ളവസ്ഥലത്തി
ലായ് ഈശാനകോണേ വിശ്വേശൻ നിത്യപുഷ്ടിസമന്വിതൻ * പാ
ശാങ്കുശധരൻ വീരൻ വിളങ്ങുന്നു ഗജാനനൻ അദ്ദേഹത്തിനുള്ള താം വി
ഭൂതികളശേഷവും * ഐശ്വര്യങ്ങളോടും കൂടി നിവസിക്കുന്നിതായതിൽ
ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങൾതോറുമുള്ള ബ്രഹ്മാദികൾ സമഷ്ടിയായ് ഈ സാല
ത്തിൽ വാഴുന്നതെന്നോർക്ക * മഹാമരതകസാലത്തിൽ
ആറു യോജനദൈർഘ്യമായ് പ്രവാളസാലം തിളങ്ങിടുന്നതാണ് മഹാരാജ

ങ്ങനം • മദ്ധ്യേവ്വംപ്രവാളനിർമ്മിതങ്ങളാമങ്ങനെ തൻമദ്ധ്യത്തിങ്കൽ ലുണ്ടെത്രെ പത്മരാഗശാലാപ്രാകാരം • ഏറ്റവുംയോജനായതമായതാം ഗോപുരങ്ങളോടുകൂടിയ അനേകമണ്ഡപങ്ങൾ പുഷ്പപത്രങ്ങൾ വിതാനിതമാകും • പത്മരാഗമണികളാൽ നിർമ്മിതങ്ങൾ പാർശ്വഭാഗങ്ങൾ • ദേവീസമാനാകൃതികളാം ദേവിമാരാൽ സമ്പൂർണ്ണങ്ങളാം • പ്രവാളശാലകൾക്കിടയിൽ നവരത്നനിർമ്മിതം മഹാസാലംവിളങ്ങുന്നു നാനാവിധ രത്നാദി വിസ്തൃതം • അത്ഭുതമേ വികാരങ്ങളെഴും ഗൃഹങ്ങളതിലെത്രയോ തടാകങ്ങളും കൂപങ്ങളുമോ ഉ താവിധങ്ങളും വാൻ • ദേവിതന്റെ അവതാരങ്ങളെല്ലാമങ്ങനെ സ്ഥലത്തിങ്കൽ മഹാവിദ്യാവതാരങ്ങളെല്ലാമുണ്ടെന്നറിക നീ! • വാഹനങ്ങളുമെന്നാം തൻതൻപരിവാരങ്ങളോടുകൂടവെ കോടിസൂര്യപ്രഭയോടുംശോഭിച്ചീടുന്നിതാ അവർ • ഏഴുകോടിമഹാമന്ത്രദേവതകളുമങ്ങനെ നവരത്നമതില്പുറമേയിൽ ചിന്താമണിഗൃഹംവരെ • അതിലുള്ള വസ്തുക്കളെല്ലാംതാൻ ചിന്താമണിവിനിർമ്മിതം സൂര്യോൽഗാരോപലം ചന്ദ്രോൽഗാരോപലങ്ങൾകൊണ്ടുമേ • വിദ്യുത്പ്രഭോപലംകൊണ്ടുംസംഖ്യയറ്റുണ്ടുള്ളതു കം അവിടെ അത്ഭുതപ്രഭയാൽ കാണില്ലൊരുവസ്തുവും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പന്ത്രണ്ടാംസ്കന്ധം

മണിദ്വീപവർണ്ണനം

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

വ്യാസൻ പറഞ്ഞു

അതുതാൻദേവിതൻഗേഹമത്യേശോഭിച്ചിടുന്നതേ അസംഖ്യം തൂണുകൾകൊണ്ടിട്ടതിങ്കൽനാലുമണ്ഡപം • ശൃംഗാരമണ്ഡപമതു മുക്തിമണ്ഡപമങ്ങനെ ജ്ഞാനമണ്ഡപമാകുന്നതുമൂന്നാമത്തേതാ പാത്തുമ! • ഏകാന്തമണ്ഡപംനാലാമതായിട്ടുംപറഞ്ഞിടും നാനാവിതാനയുക്തങ്ങൾസുഗന്ധങ്ങൾനിറഞ്ഞവ • കോടിസൂര്യപ്രഭയോടുംശോഭിച്ചീടുന്നിതായവ അവയ്ക്കു ചുറ്റുംകാശ്മീരമല്ലികാകന്ദവാടികൾ • വാണീടുന്നവയിൽഗന്ധമൃഗങ്ങൾസംഖ്യയെന്നിയേ കസ്തൂരിതൊട്ടു ഗന്ധങ്ങൾസ്രവിച്ചുംകൊണ്ടുമന്നവ!• മഹാപത്മാടവീനല്ലരത്നസോപാനനിർമ്മിതാ സുധാരസംകൊണ്ടുപൂർണ്ണാട്ടുംഗാരാവസമന്വിതാ• ഹംസാലികീർണ്ണാനൽഗന്ധങ്ങളാൽപൂരിതമായങ്ങു ദേശങ്ങളിലെപ്പംവാടികതൻസുഗന്ധത്താൽസുവാസിതം • ശൃംഗാരമണ്ഡപത്തിങ്കൽഗാനങ്ങ

ശ്ശുന്ന ദേവിമാർ സാമാജികന്മാരവർമദ്ധ്യത്തിൽ ജഗദംബിക • ശൃംഗാരമണ്ഡപത്തിങ്കൽ മുക്തിമണ്ഡപത്തിങ്കലംബിക ജ്ഞാനോപദേശം ചെയ്യുന്നു ജ്ഞാനമണ്ഡപമാതിൽ • ഏകാന്തമണ്ഡപത്തിങ്കൽ ജഗദ്രക്ഷാവിചിന്തനം ചെയ്യുന്നു മന്ത്രിണിമാരോടും നിത്യം ജഗദീശ്വരി • ചിന്താമണിഗൃഹത്തിങ്കൽ ശക്തിതത്വാത്മകങ്ങളാം സോപാനങ്ങളും പത്തുമേറ്റം ശോഭിച്ചിടുന്നവ • ബ്രഹ്മാവിഷ്ണു മഹാരുദ്രനീശ്വരൻ നാലുകാലുകൾ സദാശിവൻ പലകയായ് നവമാം മഞ്ചലക്ഷണം • ആമഞ്ചത്തിൽ വിളങ്ങുന്നു മഹാദേവൻ ജഗൽപ്രഭു ശ്രീദേവിതാൻ സവിധേ ചേർന്നു വാണീടുന്നു • സൃഷ്ട്യാദിയിലവൻ താനേ വ്യക്താംഗൻ മഹേശ്വരൻ കന്ദർപ്പദർപ്പശോഭാഢ്യൻ കോടികന്ദർപ്പസുന്ദരൻ • മുക്കണ്ണൻ പഞ്ചവക്ത്രൻ ദിവ്യഭൂഷണഭൂഷിതൻ വരാഭയം മാൻമഴുവും ധരിപ്പോൻ നാലുകൈകളിൽ • പതിനാറുവയസ്സുള്ളോനനന്തം സർവ്വേശ്വരേശ്വരൻ കോടിസൂര്യപ്രതീകാശൻ ചന്ദ്രകോടിസുശീതളൻ • ശുദ്ധസ്ഫടികസങ്കാശൻ ത്രിനേത്രൻ ശീതളപ്രഭൻ ആകാശേശനൻ വാമാങ്കേ ചേർന്നുള്ള ഭഗവതി നവരത്നങ്ങൾ ചേർന്നുള്ള കാഞ്ചിദാമം ധരിപ്പവൾ തങ്കവും രത്നവും കൊണ്ടുള്ള മംഗലങ്ങളണിഞ്ഞവൾ • ഉജ്ജ്വലിക്കുന്ന ശ്രീചക്രതാടങ്കം രണ്ടുമണിഞ്ഞവൾ അഷ്ടമിച്ചന്ദ്രനെ വെല്ലും ഫാലതാൻ വിളങ്ങുവോൾ • ഒരോരോ പുഷ്പത്തെ വെന്നിടുമധരം കൊണ്ടുല്ലസിപ്പവൾ കുങ്കുമപ്പൊട്ടും കസ്തൂരിപ്പൊട്ടും കൊണ്ടുല്ലസിപ്പവൾ • ദിവ്യമാം ചന്ദ്രനാർ പോൽ ചൂഡാമണി കൊണ്ടുമേ ശുക്രനക്ഷത്രമൊത്തുള്ള മൂക്കുത്തി കൊണ്ടും ശോഭിച്ചിടുന്നവൾ • പതക്കമേറ്റം നൽമുത്തുമാലകൾ കൊണ്ടുമാസുരാ ഗന്ധകുങ്കുമകർപ്പൂരാലേപനാഞ്ചിതസുസ്തനി • വിചിത്രരത്നമയിയാം കഞ്ചുകം ധരിച്ചവൾ മനോജ്ഞമാം വിവിധമാം പട്ടുകൊണ്ടു ശോഭിതാ • അനർഘ്യരത്നസംയുക്തമകുടോല്ലാസിമസ്തകാ രത്നാളിമാലാവിലസൽ കാന്തിപൂർണ്ണമുഖാംബുജാ • നിഷ്കളങ്കശരച്ചന്ദ്രസമാനവിമലാനനാ ഗംഗാജലച്ചുഴി കണക്കുള്ള നാഭി കൊണ്ടു വിരാജിതാ • മാണിക്യരത്നാംഗുലീയ മേലസദംഗുലിഭൂഷിതാ പുണ്ഡരീകദളാകാരനയനത്രയസുന്ദരി • തേച്ചുമിനുക്കിയ മഹാപത്മരാഗരത്നാജ്ജ്വലൽപ്രഭാ രത്നകിങ്കിണിചേർന്നുള്ള രത്നകങ്കണശോഭിതാ • മുക്താരത്നലസൽ പാദശോഭിപാദാംബുജാ രത്നാംഗുലിപ്രവിഭ്രമ പ്രഭാജാലലസൽകരാ • രത്നങ്ങളാൽ നെയ്തതായ നൻറവുകം ധരിച്ചവൾ മല്ലികാഗന്ധമിയലും മല്ലികാമാല ചൂടിയോൾ • സർവ്വങ്ങളിൽ ചേരുംഗകലിതാമാലസുന്ദരി പാശാങ്കുശവരാഭീതി ചേർന്നവൾ നാലു കൈകളിൽ •

സൎവ്വശൃംഗാരവേഷാഢ്യാസ്സുകുമാരാംഗവല്ലരി ചെന്തൊണ്ടിയധരാസൎവ്വ
സൌന്ദൎയ്യാതിശയമായി • വാണീടിനോരംബികാ [illegible]
കലന്നൂറാം കോടികോടിസൂൎയ്യചന്ദ്രകാന്തിയെഴും പാദാ • ദാ
സിമാരാൽസഖികളാൽ ദേവാംഗനകളാലുമേ സൎവ്വദാ പരിവാരാലും ചു
റ്റപ്പെട്ടുവസിപ്പവൾ • ഇച്ഛാജ്ഞാനക്രിയാശക്തി [illegible]
[illegible] കാന്തിക്ഷമാസ്മൃതി • ബുദ്ധി
മേധാ [illegible] ജയാവിജയയും വി
ന്നിടജിതാ ചാപരാജിതാ • നിത്യാ [illegible]
[illegible] • ശം
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] •
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible] • എല്ലാരും
[illegible] ചിലർ സാരൂപ്യമാൎന്നിട്ടും ചിലർ
സാമീപ്യമാൎന്നോരെ • ചിലർസാലോക്യമോടൊത്തും സായൂജ്യത്തോടുമാ
ചിലർ ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളിൽവൎത്തിക്കുന്നോരും • [illegible]

കളതിൽ ദേവീസേവാപരായണികളിട്ടനന്തം മൂർത്തിമത്തുക്കളായ് സപ്തകോടിമന്ത്രങ്ങളായവരും ॰ എല്ലാമഹാവിദ്യകളുമായോരു ശബ്ദബ്രഹ്മരൂപമായ് സാമ്യാവസ്ഥയെഴും സാക്ഷാൽ പരദേവതസ്സേവചെയ്യുവോർ ॰ പറഞ്ഞു ഞാനിപ്രകാരം മണിദ്വീപം മഹത്തരം സൃഷ്ടിസ്ഥിതിവിലയങ്ങളിലും ദേവന്മാരായുള്ളോരും ॰ അവർക്കെല്ലാമിതിൻ മദ്ധ്യസ്ഥിതി കോടിസൂര്യകാന്തിയേറി ചിലദേശം വിദ്രുമപ്രവാളമരതകക്കല്ലുവി ॰ മിന്നലോട്ടും സൂര്യന്മാരോടു തുല്യരായ് ചിലഭാഗവും കോടിമിന്നൽ പ്രഭയുള്ളോരുപ്പം ചിലദേശം ചി ലങ്ങിടും ॰ വജ്രമാണിക്യവും സിന്ദൂരവും നല്ലിന്ദ്രനീലവും കാന്തികൊണ്ടു വിളങ്ങീടുമനന്തരാശികളാകിയായ് ॰ ചിലദേശം സ്വർണ്ണം പോൽ കാട്ടിത്തെളിഞ്ഞു ചിലസ്ഥലം ചന്ദ്രകാന്തം പോൽ ചിലേടം ചിദഘനസൂര്യകാന്തിപോൽ ॰ ചെമ്പവിഴസംയുക്തം മുത്തുപ്രാകാരഗോപുരം മേഘവർണ്ണഭൂതൻ പവൃക്ഷങ്ങളായവരും ॰ ആടുന്നമയിലുപ്രായവും ഒളും ശോഭിച്ചിരിപ്പതു കോകിലാലാപമുള്ള കാലാപരിവാരങ്ങൾ കൊണ്ടുമുജ്ജ്വലം ॰ തത്ജലം ചെന്നിട്ടൊഴുകൂട്ടത്തോടൊരുങ്ങിച്ചേർന്നു സുഗന്ധത്തോടായവയിൽ വികസിച്ചുല്ലസിച്ചീടും ॰ പത്മഗന്ധം വിളങ്ങുന്നു നൂറുയോജനചുറ്റിലും വൃക്ഷങ്ങളെല്ലാം പുഷ്പിക്കും മന്ദമാരുതനാട്ടമായ് ॰ ചിന്താമണിപ്രഭാജാലംവ്യാപിക്കുന്നമ്പരത്തിലായ് നാനാദിക്കും വിളങ്ങുന്നതു ദേദീപ്യകളേറവും ॰ വൃക്ഷക്കൂട്ടങ്ങൾ തൻ ഗന്ധം ധൂപങ്ങൾ കൊണ്ടുമങ്ങനെ തേജസ്സാലകം കളളിൽനിന്നെഴും കാന്തിമാനമായ് ॰ മണിദീപങ്ങളും നന്നായ് ശോഭിച്ചീടുന്നിതങ്ങുമ സമ്പൂർണ്ണമാകുമെപ്പോഴും ഗീതങ്ങളശേഷവും ॰ സർവ്വജ്ഞതകളും സർവ്വതേജസ്സിൻ സമൂഹവും പരാക്രമങ്ങളും മതിൽ സർവ്വോത്തമഗുണങ്ങളും ॰ ഒക്കെ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നവസ്തുക്കൾ പൂർത്തിയായിരിക്കിൽ മന്നവ! രാജാനന്ദം മുതൽ ബ്രഹ്മാനന്ദംവരയുമുള്ളതാം ॰ സർവ്വാനന്ദങ്ങളുമിതിൽ മേവിച്ചീടുന്നുനിശ്ചയം എല്ലാം വർണ്ണിച്ചു ഞാൻ ഭൂപ! മണിദ്വീപം മഹത്തരം ॰ ദേവിതൻ ശ്രേഷ്ഠമാം സ്ഥാനം സർവ്വലോകോത്തമോത്തമം ഇസ്ഥാനത്തെ സ്മരിച്ചാലും നശിക്കും പാപമൊക്കയും ॰ മരിക്കുമ്പോൾ സ്മരിച്ചുന്നാലതിങ്കൽ വന്നു ചേർന്നിടും ഈയധ്യായവും നിത്യം ശ്രദ്ധയോടു പഠിക്കുകിൽ ॰ ഭൂതപ്രേതപിശാചാദിബാധയെല്ലാമകന്നുപോം പുത്തൻഗൃഹം ചമയ്ക്കുമ്പോൾ വാസ്തുതൻ ബലിയിങ്കലും ॰ പണിപ്പെട്ടു പഠിക്കേണം കല്യാണം വന്നുകൂടിടും.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പന്ത്രണ്ടാംസ്കന്ധം

ചിന്താമണിഗൃഹവർണ്ണനം

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം

ആറാമദ്ധ്യായം

വ്യാസൻപറഞ്ഞു

എന്നു മന്നിനോടു ചൊല്ലി ഞാൻ നിന്റെ ചോദിച്ചതിനു നൃപ! നാരായണൻ നാരദനോടന്നു പറഞ്ഞതും • ദേവിതന്നിയലുന്ന മാഹാത്മ്യങ്ങളും കേട്ടില്ലയോ നീ കൃതകൃത്യനായ് ദേവീപ്രീതനായ്‌വരികിൽ • നിൻപിതാവിൻഗതിക്കായ് നീ ദേവിയാഗം കഴിക്കണം അവന്റെ ദുർഗ്ഗതി യെപ്പുറത്താക്കീടുവതിന്നായ് • സാക്ഷാൽ ദേവീ മന്ത്രത്തെ സ്വീകരിച്ചു നീ വിധിപോലെ ജപിച്ചീടിൽ ജന്മ സാഫല്യവും വരും.

സൂതൻപറഞ്ഞു

അതുകേട്ടാറെ പരീക്ഷിത്സുതൻ പ്രാർത്ഥിച്ചിട്ടു വ്യാസനോടു താൻ സ്വീകരിച്ചാൻ മായാമന്ത്രം ദേവീപ്രണവനാമകം • ദീക്ഷാവിധിയോടും കൂടി ജനമേജയമന്നവൻ ധൌമ്യാദിമുനിമാരെയും വരുത്തി നവരാത്രിയിൽ ദേവീയാഗം വിധിപൂർവ്വം അന്നവൻ താൻ നടത്തിനാൻ ദേവിതൻ സന്നിധാനത്തിൽ ദേവീഭാഗവതം നൃപൻ • വായിപ്പിച്ചീടിനാൻ വിപ്രവരന്മാരെക്കൊണ്ടതിഭക്തിയായ് ഭുജിപ്പിച്ചാൻ ബ്രാഹ്മണരെസ്സുവാസിനികളെയും • ഉത്തമങ്ങളാം വസ്തുക്കൾ കുമാരികളെയും തോഷിപ്പിച്ചാൻ വിത്തദാനംകൊണ്ടിട്ടിവരെയൊക്കെ • യാഗമെല്ലാം കഴിഞ്ഞോരു സമാനത്തിൽ മന്നനിരിക്കവേ ആകാശത്തിൽനിന്നിറങ്ങിവന്നു നാരദനാം മുനി • മന്നവൻ താൻ ചാടിയെഴുന്നേറ്റു സമ്മാനിച്ചാൻ മുനിയെ ആശു രാജാവു മഹാത്മാവിനെ സംഭ്രമത്തോടും • ആസനാർഘ്യപാദ്യങ്ങളും കൊണ്ടു പൂജകഴിച്ചവൻ ചോദിച്ചാൻ വന്നതിൻമൂലം കുശലപ്രശ്നപൂർവ്വമായ്.

ദേവവ്യപറഞ്ഞു

എന്തിന്നിന്നാഗമിക്കുന്നു താനെന്നു ചൊല്ലുന്നു സന്തോഷം താൻ കൃതാർത്ഥൻ ഞാൻ ദേവാനിങ്ങാഗമിക്കയാൽ • നൃപൻ തന്നിവാക്കുകേട്ടു പറഞ്ഞു മുനിനാരദൻ ദേവലോകത്തിൽ ഞാനിന്നൊരത്ഭുതം കണ്ടതൽക്ഷണം • വിസ്മയിച്ചു നിന്നോടു പറവാനാഗമിച്ചതേ ദുഷ്കർമ്മത്താൽ ദുർഗ്ഗതിയായൊന്നിരുന്ന താതനാം നൃപൻ • ദിവ്യമാം വിമാനമേറി പ്രാപിച്ചാനിന്നു മന്നവൻ അപ്സരസ്ത്രീകളും ദേവന്മാരും വാഴ്ത്തി സ്തുതിക്കവേ • [illegible] ദേവി തന്റെ മണിദ്വീപിൽ ഗമിച്ചവൻ [illegible] ദേവിതൻ [illegible] എല്ലാവർക്കും അത്ഭുതമായ് • ദേവിതൻ [illegible]

ചെയ്തുഫലംകൊണ്ടുംസൽഗതിയെന്റതാതൻ ധന്യൻനീകൃതകൃത്യൻനീസ
ഫലംനിന്റെജന്മവും നാകൊളളമറിച്ചുനിൻതാതനോ.പീഡമോചന!
ദേ. ലോകത്തിലധികാധിതിയുണ്ടോ?നൃപ!

സൂതൻപറഞ്ഞു

മുനിതൻവാക്കിനാൽതോണ്ടുതിച്ചുജനമേജയൻ നമിച്ചാൻ ശ്രേഷ്ഠനാംവ്യാസമുനിതൻപാദപങ്കജം * കൃതാർത്ഥനായിഞാൻനിന്റെകൃപകൊണ്ടുമഹാമുനേ! നിനക്കാംഞാനെന്തുപ്രത്യുപകാരംചെയ്യുന്നതുപാൻ? * അനുഗ്രഹിക്കകെന്നെനീയെല്ലായ്പോഴുമിങ്ങനെ രാജാവിൻവാക്യമീവണ്ണംകേട്ടിട്ടാശീർച്ചുടൻ * മുദവായ്ച്ചൊല്ലിനാൻ ഭഗവാൻബാദരായണൻ നീസർവ്വമുപേക്ഷിച്ചുദേവീപാദംഭജിക്കണം * ശ്രീദേവീഭാഗവതവുംനിത്യമായിപഠിക്കണം അംബായാഗമതുംനിത്യംഭക്തിയോടെനടത്തണം * ക്ഷണാൽസംസാരബന്ധംപോയ്മുക്തനായ്ത്തീർന്നിടുംദ്രുതം വിഷ്ണ്വഗ്രാദികൾക്കെല്ലാംപുരാണങ്ങളിരിക്കിലും * ദേവീഭാഗവതത്തിന്റെപതിനാറംശവുംവരാ അതു വേദപുരാണങ്ങളെല്ലാറ്റിലുമുത്തമം * സാക്ഷാൽമൂലപ്രകൃതിയെ പ്രതിപാദിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടിതിൽ അതുകൊണ്ടിതിനോടൊപ്പമാകില്ലന്യ പുരാണവും * വേദപാരായണത്തിന്നുമിതിൻപാഠത്തിന്നുഫലം വി ദ്വാൻശ്രേഷ്ഠരിതിനെപ്പണിപ്പെട്ടുപഠിക്കണം * ജനമേജയനോടേവ മോതീട്ടാവ്യാസമാമുനി ധൗമ്യാദിമുനിമാരോടുംസമാധാനത്തിനു പോയിതേ * ദേവീഭാഗവതത്തെത്താൻപ്രശംസിച്ചാർമുനീശ്വരർ രാജ്യത്തെയുംരക്ഷചെയ്തുവസിച്ചാൻജനമേജയൻ ദേവീഭാഗവതംനി ത്യംപഠിച്ചുംകേട്ടുമങ്ങനെ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പന്ത്രണ്ടാംസ്കന്ധം

ദേവീയശോകഥനം

മൂന്നാമദ്ധ്യായം

ഒന്നാമദ്ധ്യായം

സൂതൻപറഞ്ഞു

ശ്രീമദ്ഭഗവതാഖ്യംവേദസിദ്ധാന്തബോധകം വടപത്രശായിക്കബോധംവിഷ്ണുവിന്നകതാരിൽമുദാ * ദേവീമുഖത്തിൽനിന്നുണ്ടായശ്ലോകസ്വരൂപമായ് നിർമ്മിച്ചാനതിനെത്തുകടിവിസ്താരമായ്വിധി * ശുകനെപ്പഠിപ്പിച്ചുസാരമേറ്റുന്നൊരാവ്യാസമാമുനി

പതിനെണ്ണായിരംഗ്രന്ഥസ്കന്ധംപന്ത്രണ്ടിലായ്പുരാ • ശ്രീമൽദേ
വീഭാഗവതംനിർമ്മിച്ചാൻകൃഷ്ണനിപുണൻ! ഉലകിന്നുംദേവലോകത്തിലും
വിസ്താരമായ് ഉണ്ടാം • ശ്രീമൽപാപഹരംപുണ്യംദാരിദ്ര്യവിച്ഛേദപാ
ഠദായ ധ്യാനപ്രിയം ഇത്തൊന്നൊരുദേവിയമൃതിൻപദം • സ്വാമ്യാദ
ണാദ്യാനന്ദപ്രീതിദായകത്വമായ് ചൈതന്യകർമ്മാനന്ദാ
ദിതത്വാനുഭൂതമായ് • ഏഴ്‌ തിരിച്ചു രണ്ടാംകണ്ടാനന്ദിവ്യായു
ള്ളതാം സിദ്ധാന്തത്തോടൊപ്പം ശ്രവ്യപരിശോധിതമാസ്ഥിതമിലായ് •
വരദായിനിപ്പുസ്തകമാഭരണം ചെയ്യു സമർപ്പിതം സാധ്യബാധക
കാരം ചെയ്യുകയിലാഗോചരം • അധ്യായസമന്വയത്തെ വന്ദ്യ
വന്നമോദം തഥാസുവാസിനികളുമൊക്കെ ഭക്തിപൂജിതം • പുസ്ത
കമെഴുതിയതിനോരു ഭക്തിപോലുമിവ സുമംഗലാദികൊണ്ടും
ബ്രാഹ്മണരാദികളെകളിയും • ഏവംപുരാണമാനത്താൽ ശ്രവണത്തിൻഫല
ഫലം ശുഭലോകസുഖിച്ചുതത്തദേവീലോകംഗമിച്ചിടും • ദേവീഭാഗ
വതമത്രയിന്നൊരു ശ്രവിക്കകിൽ ആയവന്നൊന്നുമില്ലല്ലൊ ദുർല
ഭമാകാത്തതൊരിക്കലും • അപുത്രൻ പുത്രവാനാം ധനഹീനൻ ധനവാ
നിയും വിദ്യാർത്ഥികൾ വിദ്യാവാന്മാരായും ഭവിച്ചിടും വന്ധ്യയും
കാകവന്ധ്യയും മൃതവന്ധ്യയുമങ്ങനെ • വന്ധ്യാദോഷമശേഷം
പാരിപ്പുരാണം ശ്രവിക്കകിൽ ഈ പുസ്തകം പൂജചെയ്യുവതുള്ളിടത്തു
ലക്ഷ്മി വാണിയും ലക്ഷ്മിയും വിട്ടു മറുകില്ലായതൊരവും • ഭോഷകി
ലുവാകുന്നിതൊക്ക ഭൂതാദികൾ ജപമുള്ള വരത്തൊട്ടിപ്പുരാ
ണത്തെ പഠിക്കകിൽ • നശിക്കമാജ്വരംനാൽ പറഞ്ഞാനൊക്കളിനകത്തു
ൾ നൂറാവർത്തി പഠിച്ചീടിൽ ക്ഷയരോഗം നശിച്ചുപോം • സന്ധ്യാ
നേവും ചെയ്തിട്ടാദ്യം അധ്യായംദിനംപ്രതി സന്ധ്യതോറുംപഠിച്ചീടിൽ
ജ്ഞാനവാനാകുമാനരൻ • ശുഭാശുഭങ്ങളറിവാൻ പ്രശ്നവും ചെയ്കി
ലിതിൽ അതിൻറീതിയെല്ലാം ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു മുൻപിലെ •
നവരാത്രിക്കിപ്പുരാണം ഭക്തിയോടു പഠിക്കകിൽ അവനംബാപ്രസാദി
ച്ചീടുകമില്ലായികാഹവം • ശൈവന്മാർ വൈഷ്ണവർ സൗരർ ഗാ
ണപത്യന്മാരങ്ങനെ സ്വഇഷ്ടദേവിപ്രീതിക്കായ് നവരാത്രികൾതോ
റും • ശ്രീമൽദേവീഭാഗവതം ചൊല്ലിട്ടും പഠിക്കണം ഗായത്രിപ്രീ
തിക്കായെന്നു വൈദികന്മാരങ്ങനെ • ഇതിൽ വരില്ലാതത്വംവി
ധം പൊളുതുകാണുകിൽ എല്ലാവർക്കും ശക്തിയുക്തയാണുപാസ്യ
മാകയും • അതുകൊണ്ടിന്റെ പ്രീതിക്കായ് ദ്വിജരെന്നും പഠിക്കണം
കളൂക്കൂട്ടേദായാതം പഠിക്കയതൊരിക്കലും • ദ്വിജന്മാർ നാലുകെ

ക്കേണമെന്നമെന്നാണിതിൻസാരം ഏറെഭക്തിയോടുചൊല്ലുന്നസാ
രമാംതത്വമായിടാം • ചരിതം ധന്യൻ പാരമീതിപ്പുരാണം മുനിവര്യ! പ
ഠിപ്പോർക്കും കേൾക്കുന്നവർക്കും വൈഭവം സമ്പാദ്യം ഏറ്റവുമായിടാം സാ
ക്ഷാൽസച്ചിദാനന്ദരൂപയായ് • ബുദ്ധിപ്രേരകയായിട്ടും ദേവിവാഴു
ന്നതിച്ചിടാം സൂതൻചൊല്ലിക്കേട്ടിവണ്ണം മുനിമാരന്യവാസിക
ൾ • പൌരാണികശ്രേഷ്ഠനാകും സൂതനെപ്പൂജചെയ്തു • ദേവിപാ
ദാബ്ജഭക്തന്മാരായിട്ടുത്തമരായിട്ടശേഷവും ഉപരമചിത്തരായ് തീർന്നാർപു
രാണമഹിമാവിനാൽ • [illegible] ബോധിക്കേവാൻതാൻ
പ്രോതമായിട്ടുടൻ [illegible] നമിച്ചാർസൂതനെയ
വർ.

സകലനിഗമസാരം ദൈവർഗമാമിപ്പുരാണം
വടിവൊടുമുനിമാർതൻമുമ്പിലോതീട്ടുസൂതൻ
തതമുനിജനസംഘാതത്തെയുമാശീർവദിച്ചു-
ള്ളടങ്കിന്നടക്കൊണ്ടാനംബികാമകതാപണ്ഡ്രൻ.

ശ്രീദേവീഭാഗവതം പന്ത്രണ്ടാംസ്കന്ധം
പുരാണമഹിമവർണ്ണനം
ഏഴാമദ്ധ്യായം.

പന്ത്രണ്ടാംസ്കന്ധം സമാപ്തം
ശ്രീലളിതാംബികായൈ നമഃ
ശ്രീ ദേ വീ ഭാ ഗ വ തം
സംപൂർണ്ണം.

ശുഭം.

ദേവീഭാഗവതത്തെഞാൻ ഭാഷയാക്കിപ്പുരാംബികേ!
നിൻപാദങ്ങളിലർപ്പിച്ചു നേടണംസർവമംഗളം.

ശ്രീമഹാദേവഗുരവേ നമഃ.

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി